

Η
ΚΑΙΝΗ
ΔΙΑΘΗΚΗ
ΜΕΤΑ
ΣΥΝΤΟΜΟΥ
ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ
ΥΠΟ
Π. Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑ

Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΜΕΤΑ ΣΥΝΤΟΜΟΥ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

Συγγραφεὺς
† Παναγιώτης Ν. Τρεμπέλας
(Ἀδελφότης Θεολόγων «ὁ Σωτήρ»)
Ἰσαύρων 42 — 114 72 ΑΘΗΝΑΙ
Προϊστάμενος Τυπογραφείου
Γεώργιος Λ. Καφοῦρος
Ἰσαύρων 42 — 114 72 ΑΘΗΝΑΙ

PRINTED IN GREECE

01-004

Δόξαν καὶ εὐχαριστίαν ἀναπέμπομεν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα τῶν φώτων, διότι ἀξιώνει τὴν Ἀδελφότητά μας νὰ παραδίδη εἰς τὰς χεῖρας τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας μας τὴν εἰκοστὴν ἕκτην ἔκδοσιν τῆς «Καινῆς Διαθήκης μετὰ συντόμου ἑρμηνείας» τοῦ ἀειμνήστου Ἐπιτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Παναγιώτου Ν. Τρεμπέλα. Ἡ Σύντομος αὐτὴ ἑρμηνεία ἐξεδόθη διὰ πρώτην φορὰν τὸ ἔτος 1952. Εἶναι δὲ ἔργον ὑψίστης σημασίας, διότι, ὅπως ὁ συγγραφεύς της ἐτόνισε τότε, «ἡ παραλλήλως πρὸς τὸ ἱερὸν κείμενον τῆς Καινῆς Διαθήκης δημοσιευομένη σύντομος ἑρμηνεία καθιστᾷ εὔληπτα τὰ νοήματα αὐτοῦ».

Τὴν «Σύντομον ἑρμηνείαν» τοῦ καθηγητοῦ Π. Ν. Τρεμπέλα ἐνέκρινε καὶ ηὐλόγησεν ὁμοθύμως, εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως, καθὼς καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅπως καὶ τὰ λοιπὰ Πατριαρχεῖα Ἀντιοχείας, Ἀλεξανδρείας, Ἱεροσολύμων, ὡς καὶ ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Κύπρου. Αἱ ἐγκρίσεις καὶ εὐλογίαι αὐταὶ φαίνονται εἰς τὰ σχετικὰ ἐπίσημα Γράμματα, τὰ ὁποῖα δημοσιεύομεν εὐθὺς ἀμέσως.

Εἰς ὅλας τὰς ἐκδόσεις ἐχρησιμοποιήθη τὸ ἐγκεκριμένον κείμενον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Διὰ νὰ διευκολύνωμεν δὲ τοὺς ἀναγνώστας τοῦ Ἱεροῦ Κειμένου εἰς τὴν καλυτέραν κατανόησίν του καὶ εἰς τὸ νὰ συγκρατοῦν εὐκολώτερον τὰς ἀληθείας ποὺ περιέχει, ἐχωρίσαμεν τὸ κείμενον εἰς μεθοδικὰς ἑνότητας καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν κάθε ἑνότητος ἐθέσαμεν μικρὰν περίληψιν τοῦ περιεχομένου της. Ἐπίσης εἰς τὸ τέλος προσετέθη πίναξ περιεχομένων κατὰ ἑνότητας, καθὼς καὶ ἓξ σχετικοὶ χάρται.

Ὁ Κύριος εἴθε νὰ εὐλογήσῃ καὶ τὴν ἔκδοσιν αὐτήν, διὰ νὰ διαδίδεται εὐρύτερα καὶ κατανοῆται βαθύτερα ὁ λόγος τοῦ Εὐαγγελίου, νὰ βοηθῇ δὲ τοιουτοτρόπως τοὺς ἀναγνώστας νὰ γίνωνται καὶ ποιηταὶ τοῦ θείου λόγου, οἱ ὁποῖοι «ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσι καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ» (Λουκ. η΄ 15).

Ἀδελφότης Θεολόγων «Ο ΣΩΤΗΡ»

Ἀθῆναι, Αὔγουστος 1986.

Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΜΕΤΑ ΣΥΝΤΟΜΟΥ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΥΠΟ † ΠΑΝ. Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑ

Έκδοσις πεντηκοστή τρίτη

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ «Ο ΣΩΤΗΡ»

ΑΘΗΝΑΙ 2009

ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΩΣ

'Αρ.Πρωτ.320.

'Ελλογιμώτατε Καθηγητὰ κύριε Π.Τρεμπέλα, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ 'Ελλογιμότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Εἰς 'Αθήνας.

Πάνυ ἀσμένως ἐλάβομεν καὶ ἐν συνεδρίᾳ τῆς περὶ ἡμᾶς 'Αγίας καὶ 'Ιερᾶς Συνόδου ἐφέρομεν τὸ ἀπὸ ιγ΄ τοῦ παρελθόντος μηνὸς γράμμα τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς 'Ελλογιμότητος, ὑποβαλλούσης πρὸς ἔγκρισιν δίστηλον ἔκδοσιν τῆς Καινῆς Διαθήκης εἰς τὸ πρωτότυπον καὶ σύντομον ἑρμηνείαν, ἅμα δὲ συναποστελλούσης τὴν 'Ερμηνείαν τῶν 21 'Επιστολῶν.

Δι' ἐπαίνων καταστέφαντες συνοδικῶς τὴν ὑμετέραν περισπούδαστον 'Ελλογιμότητα, ὅτι οὐ παύεται ἐν τῇ ἐγνωσμένῃ πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς Μητέρα 'Αγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην 'Εκκλησίαν ἀφοσιώσει, παρέχουσα ἑκάστοτε τὴν πολύτιμον αὐτῆς συμβολὴν ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν 'Ιερῶν 'Ακολουθιῶν καὶ τῶν τῆς Καινῆς Διαθήκης Βιβλίων, ἄσμενοι προαγόμεθα ἐξ ἀποφάσεως, ἐκφράσαι διὰ τῆς Πατριαρχικῆς ἡμῶν τῆσδε 'Επιστολῆς τὴν εὐαρέσκειαν τῆς Μητρὸς 'Εκκλησίας καὶ ἡμῶν, ἅμα δὲ δηλῶσαι ὅτι ἡ ἀποσταλεῖσα σύντομος ἑρμηνεία αὐτῆς ἐπὶ τῶν 'Επιστολῶν παρεπέμφθη συνοδικῶς εἰς 'Επιτροπήν, ὡς κατὰ τὸ σύνηθες, διὰ τὴν περαιτέρω εὐλογίαν τῆς περὶ ἡμᾶς 'Αγίας καὶ 'Ιερᾶς Συνόδου.

Προσεπιδαψιλεύοντες δ' αὐτῇ καὶ ἁπάσῃ τῇ ἀγαπητῇ 'Αδελφότητι "Ζωή" ὁλόθυμον τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογίαν ἡμῶν, ἐξαιτούμεθα ἀπὸ Θεοῦ τὰ ἔτη αὐτῆς ὡς πλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ εὐφρόσυνα.

,αϡπϛ΄, 'Ιουνίου β΄

ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΩΣ

'Αριθ. Πρωτ. 378.

'Ελλογιμώτατε κύριε Π. Τρεμπέλα, καθηγητὰ τοῦ 'Αθήνησι Πανεπιστημίου, τέκνον ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὸν τῆς ἡμῶν Μετριότητος, τὴν ὑμετέραν 'Ελλογιμότητα ἐκ ψυχῆς εὐχόμενοι εὐλογοῦμεν.

Γηθοσύνως ἀνακοινούμεθα τῇ ὑμετέρᾳ ἀγαπητῇ 'Ελλογιμότητι, ὅτι μετὰ μελέτην τῆς ὑποβληθείσης ἡμῖν συντόμου ἑρμηνείας εἰς τὰς εἴκοσι καὶ μίαν 'Επιστολὰς τῆς Καινῆς Διαθήκης πρὸς δημοσίευσιν αὐτῆς ὁμοῦ μετὰ τοῦ πρωτοτύπου κατὰ τὸν ἐπικείμενον ἑορτασμὸν τῆς 1900ῆς ἐπετείου τῆς εἰς 'Ελλάδα ἀφίξεως τοῦ μεγάλου τῶν ἐθνῶν 'Αποστόλου, ἔγνωμεν συνοδικῶς, ἐκφράσαι μὲν θερμὰ συγχαρητήρια καὶ ἐπὶ τῷ νέῳ τούτῳ τῆς φερεπονίας ὑμῶν δείγματι καὶ ἐγκαρδίως ἐπευλογῆσαι τὴν ἀγαστὴν ὑμῶν προσπάθειαν, ἥτις μεγάλως συμβάλλεται εἰς τὴν εὐρυτέραν καὶ παρ' ἡμῖν τῆς Καινῆς Διαθήκης μελέτην καὶ κατανόησιν, ἐπεύξασθαι δὲ πολλὴν τὴν καὶ ἀπὸ τοῦ πονήματος ὑμῶν τούτου τῷ χριστωνύμῳ πληρώματι ψυχικὴν ὠφέλειαν καὶ πνευματικὴν τροφήν.

'Η χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ 'Αναστάντος Κυρίου εἴη μετὰ τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς 'Ελλογιμότητος.

αϡνα' 'Ιουνίου α'

διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης

ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΩΣ

'Αριθ. Πρωτ. 807

'Ελλογιμώτατε κύριε Π. Τρεμπέλα, καθηγητὰ τοῦ 'Αθήνησι Πανεπιστημίου, τέκνον ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὸν τῆς ἡμῶν Μετριότητος, τὴν ὑμετέραν 'Ελλογιμότητα ἐκ ψυχῆς εὐχόμενοι εὐλογοῦμεν.

'Ασμένως ἐκομισάμεθα τὸ ἀπὸ ζ' τοῦ λήγοντος μηνὸς καὶ ἔτους γράμμα τῆς ὑμετέρας λίαν ἡμῖν ἀγαπητῆς καὶ περισπουδάστου 'Ελλογιμότητος, καθὼς καὶ τὰ συναποσταλέντα δοκίμια τῆς παρ' αὐτῆς φιλοτεχνηθείσης συντόμου ἑρμηνείας καὶ εἰς τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια καὶ τὰς Πράξεις τῶν 'Αποστόλων, δι' ἧς, κατόπιν τῆς δημοσιευθείσης ἤδη, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει χιλίων ἐννεακοσίων ἐτῶν ἀπὸ τῆς εἰς 'Ελλάδα ἀφίξεως τοῦ μεγάλου τῶν ἐθνῶν 'Αποστόλου ἀναλόγου ἑρμηνείας εἰς τὰς εἴκοσι καὶ μίαν ἐπιστολὰς καὶ τὴν 'Αποκάλυψιν, συμπληροῦται τὸ εἰς τὰ εἴκοσι καὶ ἑπτὰ βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης σύντομον ἑρμηνευτικὸν αὐτῆς 'Υπόμνημα.

Συγχαίροντες τῇ ὑμετέρᾳ 'Ελλογιμότητι καὶ ἐπὶ τῇ ἑρμηνείᾳ ταύτῃ καὶ τὸν δίκαιον τῆς 'Εκκλησίας διὰ τὴν ὅλην καθηγητικήν τε καὶ συγγραφικὴν αὐτῆς δρᾶσιν ἔπαινον μετὰ τῆς πατρικῆς ἡμῶν εὐλογίας ἀπονέμοντες, εὐχόμεθα πᾶσαν πρὸς συνέχισιν ἐπὶ ὅτι μήκιστον τῶν ἀγαστῶν πνευματικῶν αὐτῆς μελετῶν καὶ ἐκδόσεων ἐνίσχυσιν καὶ κραταίωσιν καὶ πᾶν ἅμα σωτηριῶδες ἀγαθὸν παρὰ Θεοῦ, παρ' Οὗ καὶ τὰ ἔτη αὐτῆς εἶεν ὡς πλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ εὐφρόσυνα.

αϡνα' Δεκεμβρίου κζ'

διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

(Περίοδος 97 — Συνεδρία δ — τῆς 13-11-51)

....

8. Αἰτήσεις (2757) τοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Παν. Τρεμπέλα, ὑποβάλλοντος τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ πρὸς ἔγκρισιν ἀντίτυπον ἔργου αὐτοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Καινὴ Διαθήκη μετὰ συντόμου Ἑρμηνείας», ἀναφέροντος δὲ ὅτι ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐνέκρινε τὸ ἔργον.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ὡς εἴρηται αἰτήσεως ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος εἶπεν ὅτι, εἰς τὸν Ἐλλογιμώτατον κ. Τρεμπέλαν δέον νὰ ἐκφρασθῶσιν αἱ εὐχαριστίαι καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὰ μνημειώδη ἔργα αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζονται διὰ τὴν ἐπιστημονικότητα καὶ τὴν εὐσέβειαν τοῦ συγγραφέως, ὡς ἄριστα καὶ μοναδικὰ εἰς τὸ εἶδος των. Θὰ ἔδει κατὰ τὰ κεκανονισμένα νὰ παραπεμφθῇ εἰς ἕνα τῶν ἁγίων ἀδελφῶν ἵνα κρίνῃ καὶ γνωματεύσῃ περὶ τοῦ βιβλίου, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἤδη ἡ εὐλογία καὶ ἡ ἔγκρισις τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐπευλογεῖ καὶ ἐγκρίνει τὸ ἔργον.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φθιώτιδος λαβὼν τὸν λόγον προσέθεσεν, ὅτι λαμβάνων τὸ ἔργον κατὰ φυλλάδια ἅμα τῇ ἐκτυπώσει αὐτῶν ἐμελέτησε τὸ ἔργον τοῦ κ. Τρεμπέλα καὶ ἔχει τὴν γνώμην ὅτι αὐτὸ ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐργασίαν συντελεῖ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν πλήρη κατανόησιν τοῦ Ἱεροῦ Κειμένου τῶν Ἐπιστολῶν τῆς Κ. Δ. καὶ τῆς Ἱερᾶς Ἀποκαλύψεως, καὶ εἶναι μία ἐπιτυχεστάτη ἐκλαΐκευσις τοῦ τμήματος αὐτοῦ τῆς Ἱερᾶς Βίβλου. Προὔτεινε δὲ ὅπως, ἐκτὸς τῶν συγχαρητηρίων πρὸς τὸν κ. Τρεμπέλαν καὶ τῶν εὐλογιῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἀπευθυνθῇ αὐτῷ καὶ εὐχὴ καὶ παράκλησις τῆς Ἱ. Συνόδου ὅπως ὁλοκληρώσῃ τὴν τοιουτότροπον Ἑρμηνείαν τῆς Κ. Διαθήκης, συμπληρῶν αὐτὴν διὰ τῶν ὑπολειπομένων πέντε αὐτῆς βιβλίων, τῶν τεσσάρων Εὐαγγελίων καὶ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Αἰτωλοακαρνανίας εἶπεν, μετὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος λεχθέντα, ὅτι, συμφωνεῖ πλήρως μὲ τὰ ὑπὸ τοῦ

Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος ἀναφερθέντα, καὶ ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη τοῦ κ. Τρεμπέλα ἀποτελεῖ ἓν μνημεῖον φιλολογικὸν καὶ κόσμημα τῶν ἐν ἡμῖν θεολογικῶν Γραμμάτων.

Ἔχει δὲ τὴν πληροφορίαν ὅτι τὸ ἔργον θὰ ὁλοκληρωθῇ διὰ τῆς ἐκδόσεως ἑτέρου ὁμοίου τόμου ἀναφερομένου εἰς τὰ Εὐαγγέλια καὶ εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων.

Ἀπεφασίσθη δέ, μετὰ ταῦτα, ὅπως εἰς τὸν κ. Παναγ. Τρεμπέλαν ἐκφρασθῶσιν αἱ εὐχαὶ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἡ εὐαρέσκεια καὶ ὁ ἔπαινος αὐτῆς ἐπὶ τῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτελεσθέντι ἔργῳ τῆς Ἑρμηνείας τοῦ Ἱεροῦ Κειμένου τῶν Ἐπιστολῶν καὶ τῆς Ἀποκαλύψεως τῆς Κ. Δ. καὶ ὅπως παρακληθῇ ἵνα συμπληρώσῃ τὸ ἔργον του ὡς ἀνωτέρω.

Ἀκριβὲς ἀπόσπασμα

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Νοεμβρίου 1951

Ὁ ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

ΑΡΧΙΜ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ ΚΟΤΖΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθ. Πρωτ. 2757

Ἀριθ. Διεκπ. 180

ΑΘΗΝΗΣΙ 27 Νοεμβρίου 1951

Πρὸς

Τὸν Ἐλλογιμώτατον κ. Παναγιώτην Τρεμπέλαν

Καθηγητὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀθήνησι Πανεπιστημίου.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ χαρᾶς ἔλαβε γνῶσιν τῆς ὑποβληθείσης αὐτῇ αἰτήσεως ὑμῶν ἀπὸ 11 τρέχοντος μηνὸς Νοεμβρίου, δι' ἧς ἡ ὑμετέρα Ἐλλογιμότης, ὑποβάλλουσα τὸ νέον αὐτῆς ἔργον «Ἡ Καινὴ Διαθήκη μετὰ συντόμου Ἑρμηνείας — Αἱ Ἐπιστολαὶ καὶ ἡ Ἀποκάλυψις», ἐξαιτεῖται τὴν ἔγκρισιν καὶ εὐλογίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τοῦ Σεβ. δὲ Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Ἀμβροσίου γνωρίσαντος ὅτι ἐμελέτησε τὸ ἔργον καθ' ὃν χρόνον ἤδη ἐξετυποῦτο καὶ εὗρεν αὐτὸ οὐ μόνον σύμφωνον ἐν παντὶ πρὸς τὴν ὀρθόδοξον ἄποψιν ἀλλὰ καὶ μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδος αὐτοῦ, ὡς ὁδηγοῦν ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ ἱεροῦ Κειμένου, ἔγνω ὅπως ἀφ' ἑνὸς μὲν συγχαρῇ τῇ ὑμετέρᾳ περισπουδάστῳ Ἐλλογιμότητι ἐπὶ τῇ φερεπονίᾳ αὐτῆς, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας εἶναι ἡ δημοσίευσις μνημειωδῶν θεολογικῶν ἔργων, ἀφ' ἑτέρου δὲ γνωρίσῃ αὐτῇ ὅτι ἐπευλογεῖ καὶ ἐγκρίνει τὸν εἰρημένον ἑρμηνευτικὸν τόμον, διαβλέπουσα ἀνυπολόγιστον τὴν ἐκ τῆς μελέτης αὐτοῦ ψυχικὴν ὠφέλειαν τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος, ἀποκτῶντος τὰ μάλα εὔληπτον καὶ ἐπαγωγὸν ἑρμηνείαν τῶν «ρημάτων τῆς ζωῆς».

Ἐπὶ τῆς γνώμης αὐτῆς βασιζομένη ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, καὶ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι ὑπολείπεται ὁμοία ἑρμηνεία τῶν τεσσάρων ἁγίων Εὐαγγελίων καὶ τῶν

Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, ἀποβλέπουσα δὲ εἰς ὁλοκλήρωσιν τῆς ἑρμηνείας τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἐκφράζει τῇ φιλοτίμῳ ὑμετέρᾳ Ἐλλογιμότητι εὐχὴν ὅπως μετὰ τῆς αὐτῆς σπουδῆς καὶ μεθόδου προβῇ, ἐν οὐ μακρῷ χρόνῳ, εἰς τὴν ἔκδοσιν ὁμοίας ἑρμηνευτικῆς ἐργασίας εἰς τὰ ὡς εἴρηται ὑπολειπόμενα πέντε ἱερὰ τῆς Καινῆς Διαθήκης βιβλία ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ δὴ τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ πληρώματος.

Ἐπεύχεται δέ, ὅπως ὁ χορηγῶν «σοφίαν καὶ σύνεσιν» Κύριος ἐπιδαψιλεύῃ ὑμῖν ἔτη βίου, ἱκανότητα καὶ φωτισμὸν δι' ἐργασίας συντελούσας πρὸς δόξαν τῆς Ἁγίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας.

Ο ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

ΑΡΧΙΜ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ ΚΟΤΖΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθ. Πρωτ. 44,252.

Ἀριθ. Διεκπ. 343.

ΑΘΗΝΗΣΙ 8 Φεβρουαρίου 1952

Πρός

Τὸν Ἐλλογιμώτατον κ. Παναγιώτην Τρεμπέλαν
Καθηγητὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ἐνταῦθα Πανεπιστημίου.

Ἐλλογιμώτατε κ. Καθηγητά,

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπὸ 10-1-1952 ὑμετέραν αἴτησιν διὰ τῆς ὁποίας ζητεῖτε τὴν ἔγκρισιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ τοῦ ἔργου ὑμῶν «Ἑρμηνεία εἰς τὰ 4 ἅγια Εὐαγγέλια καὶ τὰς Πράξεις τῶν ἁγίων Ἀποστόλων», καθὼς ἐπίσης καὶ γνωμάτευσιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Ἀμβροσίου ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω πονήματος ὑμῶν, εὑρόντος αὐτὸ ἐν παντὶ σύμφωνον πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ πρὸς τὴν Ἱερὰν αὐτῆς παράδοσιν, Συνοδικῇ διαγνώμῃ γνωρίζομεν τῇ ὑμετέρᾳ Ἐντιμολογιότητι ὅτι ἐγκρίνομεν τὸ ἀνωτέρω ἔργον ὑμῶν, καὶ συγχαίρομεν ὑμῖν ἐπὶ τῇ ὁλοκληρώσει τῆς Ἑρμηνείας εἰς ἅπαντα τὰ ἱερὰ βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης, δι' ἧς κατανοητὸν τοῖς Χριστιανοῖς καθίσταται τὸ θεόπνευστον περιεχόμενον τοῦ ἱεροῦ Κειμένου. Τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι ἀνυπολογίστου ἀξίας, διὸ καὶ ἐκφράζομεν ὑμῖν τὸν ἔπαινον τῆς Ἐκκλησίας.

Πρὸς τούτοις εὐχόμεθα ὅπως τὸ Πανάγιον Πνεῦμα φωτίζῃ ὑμᾶς εἰς πᾶν ἔργον ὑμῶν, ἀποσκοποῦν εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν μόρφωσιν τοῦ ποιμνίου τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, Οὗ τὸ ἔλεος καὶ τὴν εὐλογίαν ἐπικαλούμεθα ἐπὶ τὴν ὑμετέραν Ἐλλογιμότητα.

Ο ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Συνέλευσις 12η, Συνεδρία Ε΄ τῆς 19-2-1952

1. Προεδρεύοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. κ. Σπυρίδωνος καὶ παρόντων τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν: Φθιώτιδος Ἀμβροσίου, Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος Ἰωακείμ, Ὕδρας καὶ Σπετσῶν Προκοπίου, Σάμου καὶ Ἰκαρίας Εἰρηναίου, Σερρῶν καὶ Νιγρίτης Κωνσταντίνου, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Ἱεροθέου, Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Διονυσίου, Ἐλασσῶνος Καλλινίκου, Δράμας Γεωργίου, Λαρίσης Δωροθέου, Χαλκίδος Γρηγορίου, Χίου Παντελεήμονος, Σύρου Φιλαρέτου, Δημητριάδος Ἰωακείμ, Πατρῶν Θεοκλήτου, Φλωρίνης Βασιλείου, Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Γερμανοῦ, Ζακύνθου Χρυσοστόμου, Κορινθίας Προκοπίου, Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰακώβου, Τρίκκης καὶ Σταγῶν Χερουβείμ, Καστορίας Νικηφόρου, Ἠλείας Γερμανοῦ, Φωκίδος Ἀθανασίου, Γόρτυνος καὶ Μεγαλουπόλεως Γερμανοῦ, Θεσσαλονίκης Παντελεήμονος, Κασσανδρείας Καλλινίκου, Λευκάδος καὶ Ἰθάκης Δωροθέου, Μαρωνείας καὶ Θάσου Βασιλείου, Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Ἀγαθονίκου, Μεσσηνίας Χρυσοστόμου, Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφαρσάλων Κυρίλλου, Παροναξίας Ἀμβροσίου, Κερκύρας καὶ Παξῶν Μεθοδίου, Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου Ἰωακείμ, Παραμυθίας Δωροθέου, Καρυστίας καὶ Σκύρου Ἀνανίου, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Πολυκάρπου, Ἐδέσσης καὶ Πέλλης Διονυσίου, Σερβίων καὶ Κοζάνης Κωνσταντίνου, Ἀργολίδος Χρυσοστόμου, Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Χριστοφόρου, Γυθείου καὶ Οἰτύλου Δημητρίου, Νευροκοπίου Ἀγαθαγγέλου, Σισανίου καὶ Σιατίστης Ἰακώβου, Ἄρτης Σεραφείμ, Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Δαμασκηνοῦ, Γρεβενῶν Φιλίππου, Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους Κυπριανοῦ, Κεφαλληνίας Ἱεροθέου καὶ Λήμνου Διονυσίου, παρισταμένων δὲ τοῦ τε Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου κ. Ἰωάννου Καρμίρη καὶ τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμανδρίτου Δαμασκηνοῦ Κοτζιᾶ, συνῆλθεν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλ-

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
PATRIARCAT GREC ORTHODOXE
ALEXANDRIE

بطريركية الروم الأرثوذكس بالإسكندرية

Ἀριθ. Πρωτ. 206.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ 12ῃ Δεκεμβρίου 1967.

Τῷ Ἐλλογιμωτάτῳ Κυρίῳ Π. Τρεμπέλα, Καθηγητῇ
τοῦ εἰς Ἀθήνας Πανεπιστημίου,

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ἐλλογιμώτατε καὶ ἀγαπητὲ Κύριε Π. Τρεμπέλα,

Μετὰ πλείστης χαρᾶς καὶ ἱκανοποιήσεως ἐλάβομεν καὶ ἐν Συνοδικῇ Συνεδριάσει ἀνέγνωμεν τὸ ἀπὸ 16ης Νοεμβρίου ἐ. ἔ. γράμμα τῆς Ὑμετέρας ἀγαπητῆς Ἐλλογιμότητος, ὑποβαλούσης πρὸς ἔγκρισιν τὸ περισπούδαστον καὶ ψυχωφελὲς ἔργον Αὐτῆς, τῆς διτόμου Ἑρμηνείας τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Ἐπαινοῦμεν τὴν Ὑμετέραν Ἐλλογιμότητα διὰ τὰς πολυτίμους Αὐτῆς ὑπηρεσίας, ἃς προσφέρει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ὡς καὶ διὰ τὰ δοκιμώτατα πονήματα Αὐτῆς, ἅτινα ἐπευλογοῦμεν καὶ ἐγκρίνομεν, διότι ὄντως ἀνυπολόγιστος θὰ εἶναι ἡ ὠφέλεια τῶν τέκνων τῆς Ἐκκλησίας, ὁσάκις ἐντρυφῶσιν εἰς αὐτά.

Ἐπὶ τούτοις ἐπικαλούμενοι ἐπὶ τὴν Ὑμετέραν Ἐλλογιμότητα τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐνίσχυσιν καὶ δύναμιν, ἵνα συνεχίσῃ τὸν ὑψηλὸν πνευματικὸν αὐτῆς ἀγῶνα, διατελοῦμεν

Διὰ ἐνθέρμου πρὸς Θεὸν εὐχῆς.
† Ὁ Διονυσουπόλεως Κωνσταντῖνος
Τοποτηρητής

ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Ἀριθμ. Πρωτ.
1070

Τῷ Ἐλλογιμωτάτῳ Καθηγητῇ τοῦ Ἐθνικοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Παναγιώτῃ Τρεμπέλα, υἱῷ ἐν Χριστῷ ἀγαπητῷ τῆς Ἡμῶν Μετριότητος, χάριν καὶ εἰρήνην ἀπὸ Θεοῦ Πατρός.

Ἀγάπῃ πατρικῇ καὶ χαρᾷ ἰδιαζούσῃ ἐκομισάμεθα τὸ γράμμα τῆς ὑμετέρας ἐριτίμου καὶ λίαν Ἡμῖν πεφιλημένης Ἐλλογιμότητος, δι' οὗ εὐαγγελίζεται Ἡμῖν τὴν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Ἀδελφότητος τοῦ Σωτῆρος προσεχῆ πολυτελῆ ἔκδοσιν τοῦ περισπουδάστου Αὐτῆς ἔργου «Ἡ Καινὴ Διαθήκη μετὰ Συντόμου Ἑρμηνείας», ὅπερ ἔχει ἤδη ἐγκριθῆ ὑπό τε τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τοῦ Ὁμόρου τούτου τῆς Ἀντιοχείας καὶ συμπάσης τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἄσμενοι οὖν ἐπὶ τὴν ἀπάντησιν ἥκοντες Αὐτῇ, ἡδέως πάνυ ἐπιστέλλομεν Αὐτῇ τάδε τὰ Πατριαρχικὰ Ἡμῶν Γράμματα, τοῦτο μὲν πατρικῶς συγχαρῆναι Αὐτῇ τε καὶ τῇ εἰρημένῃ εὐαγεῖ Ἀδελφότητι ἐπὶ τοῖς ἄνω εὐαγγελίοις, τοῦτο δ' ἐκ βαθέων εὐχηθῆναι Αὐτῇ ἀγαγεῖν εἰς αἴσιον πέρας τὸ ἀναληφθησόμενον σπουδαῖον Ἔργον, τὸν ἴδιον ἐγκλεῖον Αὐτῇ ἔπαινον καὶ πολλὴν τὴν τιμὴν περιποιοῦν Αὐτῇ, ὅπερ βασιλείαν Θεοῦ εὐαγγελίζεται καὶ σωτηρίαν ψυχῶν ἀπεργάζεται.

Ἐφ' ᾧ καὶ ἐκφράζοντες Αὐτῇ ὁλόθυμον τὴν Πατριαρχικὴν Ἡμῶν εὐαρέσκειαν, ἐπικαλούμεθ' Αὐτῇ εἰς ἐνίσχυσιν δαψιλῆ τὴν χάριν καὶ εὐλογίαν τοῦ ἐν σαρκὶ ἐπιδημήσαντος Σωτῆρος Ἡμῶν Χριστοῦ καὶ διατελοῦμεν.

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλὴμ ᾳϡξζ΄ Δεκεμβρίου λα΄.

Τῆς Ὑμετέρας περισπουδάστου Ἐλλογιμότητος
διάπυρος πρὸς Κύριον εὐχέτης
ὁ Ἱεροσολύμων Βενέδικτος

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΥΠΡΟΥ

Τῷ ἐλλογιμωτάτῳ κυρίῳ Παναγιώτῃ Τρεμπέλᾳ, ὁμοτίμῳ καθηγητῇ τοῦ Ἀθήνῃσι Πανεπιστημίου, χάριν καὶ εὐλογίαν παρὰ Θεοῦ.

Περιχαρεῖς ἐκομισάμεθα τὸ ἀπὸ 16ης λήγοντος μηνὸς Νοεμβρίου γράμμα τῆς ὑμετέρας λίαν ἡμῖν ἀγαπητῆς Ἐλλογιμότητος καὶ τὸ ἐκδοθὲν ὑπ' αὐτῆς ἔργον «Ἡ Καινὴ Διαθήκη μετὰ Συντόμου Ἑρμηνείας».

Ἀπὸ βάθους καρδίας συγχαίρομεν τῇ ὑμετέρᾳ περισπουδάστῳ Ἐλλογιμότητι, ἥτις ἐν πολλῇ φερεπονίᾳ καὶ εὐσεβεῖ ζήλῳ ἐπλούτισε διὰ πλείστων συγγραμμάτων τὴν Ὀρθόδοξον Θεολογίαν. Ἡ ὑπὸ τῆς ὑμετέρας Ἐλλογιμότητος φιλοπονηθεῖσα ἑρμηνεία τῶν βιβλίων τῆς Καινῆς Διαθήκης καθιστᾷ εὔληπτα παντὶ τῷ πληρώματι τῆς Ἐκκλησίας τὰ σωτήρια τῶν ἱερῶν κειμένων ῥήματα· διὸ καὶ χαίρομεν ἐπὶ τῇ πληροφορίᾳ ὅτι ἀπεφάσισεν αὕτη, ὅπως προέλθῃ εἰς νέαν ἔκδοσιν τοῦ ψυχωφελοῦς τούτου ἔργου.

Ἐπευλογοῦμεν ὁλοθύμως τὴν ἐκ νέου ἔκδοσιν τῆς Καινῆς Διαθήκης μετὰ ἑρμηνείας καὶ ἔπαινον ἀπονέμομεν τῇ ὑμετέρᾳ Ἐλλογιμότητι διὰ τὴν ἀγαθὴν διακονίαν τοῦ Εὐαγγελίου, ἐπιμαρτυρουμένην διὰ τῆς μακρᾶς καὶ πλουσίας διδακτικῆς καὶ συγγραφικῆς αὐτῆς δράσεως, ἐπευχόμενοι ἅμα ὑγείαν ἀδιάπτωτον καὶ δαψιλῆ ἐνίσχυσιν παρὰ τοῦ οὐρανίου τῆς Ἐκκλησίας Δομήτορος καὶ πατρὸς τῶν Φώτων εἰς συνέχισιν ἐπὶ ὅ,τι μήκιστον τοῦ πνευματικοῦ αὐτῆς ἔργου, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Θεολογικῆς Ἐπιστήμης καὶ πρὸς δόξαν τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Διάπυρος πρὸς Κύριον εὐχέτης

+ὁ Κύπρου Μακάριος

Ἐν τῇ Ἰ. Ἀρχιεπισκοπῇ Κύπρου,
τῇ 29ῃ Νοεμβρίου 1967.

ΠΙΝΑΞ
ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ ΚΑΙ ΕΟΡΤΑΣΙΜΟΥΣ ΗΜΕΡΑΣ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΚΟΠΩΝ

Πεντηκοστάριον:

Κυριακὴ τοῦ Πάσχα						
εἰς τὴν Ἀνάστασιν				Μάρκ.	ιστ´	1-8
εἰς τὴν Λειτουργίαν	Πράξ.	α´	1-8.	Ἰωάν.	α´	1-17
εἰς τὴν Β´ Ἀνάστασιν				Ἰωάν.	κ´	19-25
Δευτέρα τοῦ Πάσχα	Πράξ.	α´	12-17,21-26.	Ἰωάν.	α´	18-28
Τρίτη τοῦ Πάσχα	Πράξ.	β´	14-21.	Λουκ.	κδ´	12-35
Παρασκευὴ τοῦ Πάσχα (τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς)	Πράξ.	γ´	1-8.	Ἰωάν.	β´	12-22
Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ	»	ε´	12-20.	Ἰωάν.	κ´	19-31
» τῶν Μυροφόρων	»	στ´	1-7.	Μάρκ.	ιε´	43-ιστ´ 8
» τοῦ Παραλύτου	»	θ´	32-42.	Ἰωάν.	ε´	1-15
Τετάρτη τῆς Μεσοπεντηκοστῆς	»	ιδ´	6-18.	»	ζ´	14-30
Κυριακὴ τῆς Σαμαρείτιδος	»	ια´	19-30.	»	δ´	5-42
» τοῦ Τυφλοῦ	»	ιστ´	16-34.	»	θ´	1-38
Πέμπτη τῆς Ἀναλήψεως	»	α´	1-12.	Λουκ.	κδ´	36-53
Κυριακὴ τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Α´ Οἰκουμενικῆς Συνόδου	Πράξ.	κ´	16-18, 28-36.	Ἰωάν.	ιζ´	1-13
Σάββατον τῶν Κεκοιμημένων	Α´ Θεσ.	δ´	13-17.	Ἰωάν.	ε´	24-30
Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς	Πράξ.	β´	1-11.	Ἰωάν.	ζ´	37-52, η´ 12
Δευτέρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος	Ἐφεσ.	ε´	8-19.	Ματθ.	ιη´	10-20

Κυριακαὶ τοῦ Ματθαίου:

Α´ (τῶν Ἁγίων Πάντων)	Ἑβρ.	ια´	33-ιβ´ 2.	Ματθ.	ι´ 32-33, 37-38, ιθ´	27-30
Β´	Ρωμ.	β´	10-16.	Ματθ.	δ´	18-23
Γ´	»	ε´	1-10.	»	στ´	22-33
Δ´	»	στ´	18-23.	»	η´	5-13
Ε´	»	ι´	1-10.	»	η´	28-θ´ 1
ΣΤ´	»	ιβ´	6-14.	»	θ´	1-8
Ζ´	»	ιε´	1-7.	»	θ´	27-35
Η´	Α´ Κορ.	α´	10-17.	»	ιδ´	14-22
Θ´	»	γ´	9-17.	»	ιδ´	22-34
Ι´	»	δ´	9-16.	»	ιζ´	14-23
ΙΑ´	»	θ´	2-12.	»	ιη´	23-35
ΙΒ´	»	ιε´	1-11.	»	ιθ´	16-26
ΙΓ´	»	ιστ´	13-24.	»	κα´	33-42
ΙΔ´	Β´ Κορ.	α´	21-β´ 4.	»	κβ´	1-14
ΙΕ´	»	δ´	6-15.	»	κβ´	35-46
ΙΣΤ´	»	στ´	1-10.	»	κε´	14-30
ΙΖ´	»	στ´	16-ζ´ 1.	»	ιε´	21-28

Κυριακαὶ τοῦ Λουκᾶ:

(ΙΗ΄)	Α΄	Β΄ Κορ.	θ΄	6-11.	Λουκ.	ε΄	1-11
(ΙΘ΄)	Β΄	»	ια΄	31-ιβ΄ 9.	»	στ΄	31-36
(Κ΄)	Γ΄	Γαλ.	α΄	11-19.	»	ζ΄	11-16
(ΚΑ΄)	Δ΄	»	β΄	16-20.	»	η΄	4-15
(ΚΒ΄)	Ε΄	»	στ΄	11-18.	»	ιστ΄	19-31
(ΚΓ΄)	ΣΤ΄	Ἐφεσ.	β΄	4-10.	»	η΄	26-39
(ΚΔ΄)	Ζ΄	»	β΄	14-22.	»	η΄	41-56
(ΚΕ΄)	Η΄	»	δ΄	1-7.	»	ι΄	25-37
(ΚΣΤ΄)	Θ΄	»	ε΄	8-19.	»	ιβ΄	16-21
(ΚΖ΄)	Ι΄	»	στ΄	10-17.	»	ιγ΄	10-17
(ΚΗ΄)	ΙΑ΄	Κολ.	α΄	12-18.	»	ιδ΄	16-24
(ΚΘ΄)	ΙΒ΄	»	γ΄	4-11.	»	ιζ΄	12-19
(Λ΄)	ΙΓ΄	»	γ΄	12-16.	»	ιη΄	18-27
(ΛΑ΄)	ΙΔ΄	Α΄ Τιμ.	α΄	15-17.	»	ιη΄	35-43
(ΛΒ΄)	ΙΕ΄	»	δ΄	9-15.	»	ιθ΄	1-10

Τριῴδιον:

Κυριακὴ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου	Β΄ Τιμ.	γ΄	10-15.	Λουκ.	ιη΄	10-14
Κυριακὴ τοῦ Ἀσώτου	Α΄ Κορ.	στ΄	12-20.	»	ιε΄	11-32
Σάββατον τῶν Κεκοιμημένων	Α΄ Θεσ.	δ΄	13-17.	Ἰωάν.	ε΄	24-30
Κυριακὴ τῆς Ἀπόκρεω	Α΄ Κορ.	η΄	8-θ΄ 2.	Ματθ.	κε΄	31-46
Κυριακὴ τῆς Τυροφάγου	Ρωμ.	ιγ΄	11-ιδ΄ 4.	»	στ΄	14-21
Σάββατον Α΄ τῶν Νηστειῶν	Ἑβρ.	α΄	1-12.	Μάρκ.		β΄ 23-γ΄ 5

Κυριακαὶ τῶν Νηστειῶν:

Α΄ (τῆς Ὀρθοδοξίας)	Ἑβρ.	ια΄	24-26, 32-40.	Ἰωάν.	α΄	44-52
Β΄	»	α΄	10-β΄ 3.	Μάρκ.	β΄	1-12
Γ΄ (Σταυροπροσκυνήσεως)	»	δ΄	14-ε΄ 6.	»	η΄	34-θ΄ 1
Δ΄	»	στ΄	13-20.	»	θ΄	17-31
Ε΄	»	θ΄	11-14.	»	ι΄	32-45
Σάββατον τοῦ Λαζάρου	»	ιβ΄	28-ιγ΄ 8.	Ἰωάν.	ια΄	1-45
Κυριακὴ τῶν Βαΐων	Φιλιπ.	δ΄	4-9.	»	ιβ΄	1-18

Μεγάλη Ἑβδομάς:

Εἰς τὸν Ὄρθρον ἢ τοὺς Νυμφίους:

Μ. Δευτέρα	Ματθ.	κα΄	18-43.
Μ. Τρίτη	»	κβ΄	15-κγ΄ 39.
Μ. Τετάρτη	Ἰωάν.	ιβ΄	17-50.
Μ. Πέμπτη εἰς τὸν Ὄρθρον	Λουκ.	κβ΄	1-39.

Μ. Πέμπτη εἰς τὴν Λειτουργίαν Α΄ Κορ. ια΄ 23-32. Ματθ. κστ΄ 1-20, Ἰωάν. ιγ΄ 3-17, Ματθ. κστ΄ 21-39, Λουκ. κβ΄ 43-45, Ματθ. κστ΄ 40-κζ΄ 2

Εἰς τὴν Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων:

Μ. Δευτέρα	Ματθ.	κδ΄	3-35.
Μ. Τρίτη	»	κδ΄	36-κστ΄ 2.
Μ. Τετάρτη	»	κστ΄	6-16.

Μεγάλη Παρασκευή:

Εἰς τὸν Ὄρθρον ἢ τὰ 12 Εὐαγγέλια τῶν Παθῶν:

1)	Ἰωάν.	ιγ΄	31-ιη΄ 1.	2)	Ἰωάν.	ιη΄	1-28
3)	Ματθ.	κστ΄	57-75.	4)	Ἰωάν.	ιη΄	28-ιθ΄ 16
5)	Ματθ.	κζ΄	3-32.	6)	Μάρκ.	ιε΄	16-32
7)	Ματθ.	κζ΄	33-54.	8)	Λουκ.	κγ΄	32-49
9)	Ἰωάν.	ιθ΄	25-37.	10)	Μάρκ.	ιε΄	43-47
11)	Ἰωάν.	ιθ΄	38-42.	12)	Ματθ.	κζ΄	62-66

Εἰς τὰς Ὥρας:

1η Ὥρα	Γαλ.	στ΄	14-18.	Ματθ.	κζ΄	1-56
3η »	Ρωμ.	ε΄	6-10.	Μάρκ.	ιε΄	16-41
6η »	Ἑβρ.	β΄	11-18.	Λουκ.	κγ΄	32-49
9η »	Ἑβρ.	ι΄	19-31.	Ἰωάν.	ιθ΄	23-37

Εἰς τὸν Ἑσπερινὸν Α΄ Κορ. α΄ 18-β΄ 2. Ματθ. κζ΄ 1-38, Λουκ. κγ΄ 39-43, Ματθ. κζ΄ 39-54, Ἰωάν. ιθ΄ 31-37, Ματθ. κζ΄ 55-61

Μέγα Σάββατον:

Εἰς τὸν Ὄρθρον ἢ τὸν Ἐπιτάφιον Α΄ Κορ. ε΄ 6-8, Γαλ. γ΄ 13-14. Ματθ. κζ΄ 62-66

Εἰς τὴν Λειτουργίαν Ρωμ. στ΄ 3-11. Ματθ. κη΄ 1-20

Σεπτεμβρίου

1. Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου	Α΄ Τιμ.	β΄	1-7.	Λουκ.	δ΄	16-22
8. Γενέθλιον τῆς Θεοτόκου	Φιλιπ.	β΄	5-11.	Λουκ.		ι΄ 38-42, ια΄ 27-28
Κυριακὴ πρὸ τῆς Ὑψώσεως	Γαλ.	στ΄	11-18.	Ἰωάν.	γ΄	13-17
14. Ἡ Ὕψωσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ	Α΄ Κορ.	α΄	18-24.	Ἰωάν.	ιθ΄	6-11, 13-20, 25-28, 30-35
Κυριακὴ μετὰ τὴν Ὕψωσιν	Γαλ.	β΄	16-20.	Μάρκ.	η΄	34-θ΄ 1

Ὀκτωβρίου

Κυριακὴ τῶν Ἁγ. Πατέρων τῆς Ζ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου	Τίτ.	γ΄	8-15.	Λουκ.	η΄	4-15
26. Δημητρίου Μεγαλομάρτυρος	Β΄ Τιμ.	β΄	1-10.	Ἰωάν.	ιε΄	17-ιστ΄ 2

Νοεμβρίου

8. Τῶν Ταξιαρχῶν	Ἑβρ.	β΄ 2-10.	Λουκ.	ι΄ 16-21
13. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου	Ἑβρ.	ζ΄ 26-η΄ 2.	Ἰωάν.	ι΄ 9-16
14. Φιλίππου τοῦ Ἀποστόλου	Πράξ.	η΄ 26-39.	Ἰωάν.	α΄ 44-52
21. Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου	Ἑβρ.	θ΄ 1-7.	Λουκ.	ι΄ 38-42, ια΄ 27-28
25. Τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης	Γαλ.	γ΄ 23-δ΄ 5.	Μάρκ.	ε΄ 24-34
30. Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου	Α΄ Κορ.	δ΄ 9-16.	Ἰωάν.	α΄ 35-52

Δεκεμβρίου

4. Τῆς Ἁγίας Βαρβάρας καὶ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ	Γαλ.	γ΄ 23-δ΄ 5.	Μάρκ.	ε΄ 24-34
5. Σάββα τοῦ Ἡγιασμένου	Γαλ.	ε΄ 22-στ΄ 2.	Ματθ.	ια΄ 27-30
6. Τοῦ Ἁγίου Νικολάου	Ἑβρ.	ιγ΄ 17-21.	Λουκ.	στ΄ 17-23
12. Τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος	Ἐφεσ.	ε΄ 8-19.	Ἰωάν.	ι΄ 9-16
Κυριακὴ τῶν Προπατόρων	Κολ.	γ΄ 4-11.	Λουκ.	ιδ΄ 16-24
Κυριακὴ πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως	Ἑβρ.	ια΄ 9-10,32-40.	Ματθ.	α΄ 1-25
Παραμονὴ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως				
εἰς τὰς Ὥρας: 1η Ὥρα	Ἑβρ.	α΄ 1-12.	Ματθ.	α΄ 18-25
3η »	Γαλ.	γ΄ 23-δ΄ 5.	Λουκ.	β΄ 1-20
6η »	Ἑβρ.	α΄ 10-β΄ 3.	Ματθ.	β΄ 1-12
9η »	Ἑβρ.	β΄ 11-18.	Ματθ.	β΄ 13-23
εἰς τὴν Λειτουργίαν	Ἑβρ.	α΄ 1-12.	Λουκ.	β΄ 1-20
25. Ἡ κατὰ σάρκα Γέννησις τοῦ Κυρίου	Γαλ.	δ΄ 4-7.	Ματθ.	β΄ 1-12
26. Σύναξις τῆς Θεοτόκου	Ἑβρ.	β΄ 11-18.	Ματθ.	β΄ 13-23
27. Στεφάνου Πρωτομάρτυρος	Πράξ.	στ΄ 8-ζ΄ 5,47-60.	Ματθ.	κα΄ 33-42
Κυριακὴ μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν	Γαλ.	α΄ 11-19.	Ματθ.	β΄ 13-23

Ἰανουαρίου

1. Κατὰ σάρκα περιτομὴ τοῦ Κυρίου, καὶ Βασιλείου τοῦ Μεγάλου	Κολ.	β΄ 8-12.	Λουκ.	β΄ 20-21, 40-52
Κυριακὴ πρὸ τῶν Φώτων	Β΄ Τιμ.	δ΄ 5-8.	Μάρκ.	α΄ 1-8
Παραμονὴ τῶν Φώτων				
εἰς τὰς Ὥρας: 1η Ὥρα	Πράξ.	ιγ΄ 25-32.	Ματθ.	γ΄ 1-6
3η »	Πράξ.	ιθ΄ 1-8.	Μάρκ.	α΄ 1-8
6η »	Ρωμ.	στ΄ 3-11.	Μάρκ.	α΄ 9-11
9η »	Τίτ.	β΄ 11-14, γ΄ 4-7.	Λουκ.	γ΄ 1-18
εἰς τὴν Λειτουργίαν	Α΄ Κορ.	θ΄ 19-27.	Λουκ.	γ΄ 1-18
6. Τὰ Φῶτα: εἰς τὸν Μ. Ἁγιασμὸν	Α΄ Κορ.	ι΄ 1-4.	Μάρκ.	α΄ 9-11
εἰς τὴν Λειτουργίαν	Τίτ.	β΄ 11-14, γ΄ 4-7.	Ματθ.	γ΄ 13-17
7. Σύναξις Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ	Πράξ.	ιθ΄ 1-8.	Ἰωάν.	α΄ 29-34
Κυριακὴ μετὰ τὰ Φῶτα	Ἐφεσ.	δ΄ 7-13.	Ματθ.	δ΄ 12-17
17. Τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου	Ἑβρ.	ιγ΄ 17-21.	Λουκ.	στ΄ 17-23
18. Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου	Ἑβρ.	ιγ΄ 7-16.	Ματθ.	ε΄ 14-19
20. Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου	Β΄ Κορ.	δ΄ 6-15.	Λουκ.	στ΄ 17-23

25. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου	Ἑβρ.	ζ΄ 26-η΄ 2.	Ἰωάν.	ι΄ 9-16
27. Ἀνακομιδὴ λειψ. Χρυσοστόμου	Ἑβρ.	ζ΄ 26-η΄ 2.	Ἰωάν.	ι΄ 9-16
30. Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν	Ἑβρ.	ιγ΄ 7-16.	Ματθ.	ε΄ 14-19

Φεβρουαρίου

2. Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου	Ἑβρ.	ζ΄ 7-17.	Λουκ.	β΄ 22-40

Μαρτίου

9. Τῶν 40 Μαρτύρων	Ἑβρ.	ιβ΄ 1-10.	Ματθ.	κ΄ 1-16
25. Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ	Ἑβρ.	β΄ 11-18.	Λουκ.	α΄ 24-38

Ἀπριλίου

23. Τοῦ Ἁγίου Γεωργίου	Πράξ.	ιβ΄ 1-11.	Ἰωάν.	ιε΄ 17-ιστ΄ 2

Μαΐου

8. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου	Α΄ Ἰωάν.	α΄ 1-7.	Ἰωάν.	ιθ΄ 25-27, κα΄ 24-25
21. Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης	Πράξ.	κστ΄ 1,12-20.	Ἰωάν.	ι΄ 1-9

Ἰουνίου

24. Γενέθλιον τοῦ Προδρόμου	Ρωμ.	ιγ΄ 11-ιδ΄ 4.	Λουκ.	α΄ 1-25,57-68,76,80
29. Πέτρου καὶ Παύλου	Β΄ Κορ.	ια΄ 21-ιβ΄ 9.	Ματθ.	ιστ΄ 13-19
30. Ἡ Σύναξις τῶν 12 Ἀποστόλων	Α΄ Κορ.	δ΄ 9-16.	Ματθ.	θ΄ 36, ι΄ 1-8

Ἰουλίου

11. Τῆς Ἁγ. Εὐφημίας	Β΄ Κορ.	στ΄ 1-10.	Λουκ.	ζ΄ 36-50
Κυριακὴ τῶν Ἁγ. Πατέρων τῆς Δ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου	Τίτ.	γ΄ 8-15.	Ματθ.	ε΄ 14-19
20. Ἡλιοὺ τοῦ Θεσβίτου	Ἰακ.	ε΄ 10-20.	Λουκ.	δ΄ 22-30
27. Τοῦ Ἁγ. Παντελεήμονος	Β΄ Τιμ.	β΄ 1-10.	Λουκ.	κα΄ 12-19

Αὐγούστου

6. Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος	Β΄ Πέτρ.	α΄ 10-19.	Ματθ.	ιζ΄ 1-9
15. Κοίμησις τῆς Θεοτόκου	Φιλιπ.	β΄ 5-11.	Λουκ.	ι΄ 38-42, ια΄ 27-28
29. Ἀποτομὴ τῆς κεφαλῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου	Πράξ. (ἢ Πράξ.	ιγ΄ 25-32 ιθ΄ 1-8).	Μάρκ.	στ΄ 14-30

Τὰ ἕνδεκα ἑωθινὰ Εὐαγγέλια τῶν Κυριακῶν:

1)	Ματθ.	κη´	16-20.
2)	Μάρκ.	ιστ´	1-8.
3)	Μάρκ.	ιστ´	9-20.
4)	Λουκ.	κδ´	1-12.
5)	Λουκ.	κδ´	12-35.
6)	Λουκ.	κδ´	36-53.
7)	Ἰωάν.	κ´	1-10.
8)	Ἰωάν.	κ´	11-18.
9)	Ἰωάν.	κ´	19-31.
10)	Ἰωάν.	κα´	1-14.
11)	Ἰωάν.	κα´	15-25.

Σημείωσις:

Εἰς τὸ κείμενον ὑπάρχουν τυπογραφικὰ στοιχεῖα μὲ ἄλλας μορφάς, ἐκτὸς τῆς συνήθους, διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

- Μὲ παχύτερα (μαῦρα) στοιχεῖα ἐτυπώθησαν τὰ χωρία, ποὺ ἔχουν ληφθῆ ἀπὸ τὴν Π. Διαθήκην.
- Μὲ ἀραιὰ στοιχεῖα ἐτυπώθησαν χωρία, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι αὐτούσια τῆς Π. Διαθήκης, ἀποδίδουν ὅμως τὸ νόημα ἀντιστοίχων χωρίων τῆς Π. Διαθήκης. Ἐπίσης χωρία, τὰ ὁποῖα ἀπετέλουν παροιμιώδεις ἐκφράσεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἢ προέρχονται ἀπὸ ἀρχαίους συγγραφεῖς.
- Μὲ ὄρθια γράμματα ἐτυπώθησαν ὀλίγα χωρία, τὰ ὁποῖα δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ κείμενα, μαρτυροῦνται ὅμως ἐπαρκῶς ἀπὸ ἄλλους κώδικας.

Ὅλαι αἱ διακρίσεις αὐταὶ ὑπάρχουν ἀκριβῶς εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐλήφθη τὸ Ἱερὸν Κείμενον καὶ ἡ ὁποία φέρει τὸν τίτλον: «Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ, ἐγκρίσει τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου, 1912».

Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΜΕΤΑ ΣΥΝΤΟΜΟΥ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΥΠΟ † ΠΑΝ. Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑ

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ἀγγ. = Ἀγγαῖος.
Ἀμ. = Ἀμώς.
Ἀββ. = Ἀββακούμ.
Ἀπ. = Ἀποκάλυψις Ἰωάννου.
Ἀρ. = Ἀριθμοί.
Ἆσμ. = Ἆσμα Ἀσμάτων.
Βρχ. = Βαρούχ.
1 Βσ. = Α΄ Βασιλειῶν.
2 Βσ. = Β΄ Βασιλειῶν.
3 Βσ. = Γ΄ Βασιλειῶν.
4 Βσ. = Δ΄ Βασιλειῶν.
Γλ. = πρὸς Γαλάτας.
Γν. = Γένεσις.
Δν. = Δανιήλ.
Δτ. = Δευτερονόμιον.
Ἑβ. = πρὸς Ἑβραίους.
Ἐκκ. = Ἐκκλησιαστής.
Ἐξ. = Ἔξοδος.
Ἐπ. Ἰρ. = Ἐπιστολὴ Ἰερεμίου.
1 Ἔσρ. = Α΄ Ἔσδρας.
2 Ἔσρ. = Β΄ Ἔσδρας.
Ἐσθ. = Ἐσθήρ.
Ἐφ. = πρὸς Ἐφεσίους.
Ζχ. = Ζαχαρίας.
Ἡσ. = Ἡσαΐας.
Θρ. Ἰρ. = Θρῆνοι Ἰερεμίου.
1 Θσ. = Α΄ πρὸς Θεσσαλονικεῖς.
2 Θσ. = Β΄ πρὸς Θεσσαλονικεῖς.
Ἰβ. = Ἰώβ.
Ἰδ. = Ἐπιστολὴ Ἰούδα.
Ἰδθ. = Ἰουδίθ.
Ἰκ. = Ἐπιστολὴ Ἰακώβου.
Ἰζ. = Ἰεζεκιήλ.
Ἰν. = Εὐαγγέλιον Ἰωάννου.
1 Ἰν. = Α΄ ἐπιστολὴ Ἰωάννου.
2 Ἰν. = Β΄ ἐπιστολὴ Ἰωάννου.
3 Ἰν. = Γ΄ ἐπιστολὴ Ἰωάννου.
Ἰρ. = Ἰερεμίας.
Ἰσ. Ν. = Ἰησοῦς Ναυῆ.
Ἰωλ. = Ἰωήλ.
Ἰων. = Ἰωνᾶς.
Κλ. = πρὸς Κολασσαεῖς.
Κρτ. = Κριταί.
1 Κρ. = Α΄ πρὸς Κορινθίους.
2 Κρ. = Β΄ πρὸς Κορινθίους.
Λκ. = Εὐαγγέλιον Λουκᾶ.
Λτ. = Λευϊτικόν.
1 Μκ. = Α΄ Μακκαβαίων.
2 Μκ. = Β΄ Μακκαβαίων.
3 Μκ. = Γ΄ Μακκαβαίων.
Μλ. = Μαλαχίας.
Μρ. = Εὐαγγέλιον Μάρκου.
Μτ. = Εὐαγγέλιον Ματθαίου.
Μχ. = Μιχαίας.
Ναμ. = Ναούμ.
Νεμ. = Νεεμίας.
Ὀβ. = Ὀβδιού.
Πρ. = Πράξεις τῶν Ἀποστόλων.
1 Πρ. = Α΄ Παραλειπομένων.
2 Πρ. = Β΄ Παραλειπομένων.
Πρμ. = Παροιμίαι Σολομῶντος.
1 Πτ. = Α΄ ἐπιστολὴ Πέτρου.
2 Πτ. = Β΄ ἐπιστολὴ Πέτρου.
Ρθ. = Ρούθ.
Ρμ. = πρὸς Ρωμαίους.
Σρ. = Σοφία Σειράχ.
Σφ. = Σοφονίας.
Σφ. Σλ. = Σοφία Σολομῶντος.
Τβ. = Τωβίτ.
1 Τμ. = Α΄ πρὸς Τιμόθεον.
2 Τμ. = Β΄ πρὸς Τιμόθεον.
Ττ. = πρὸς Τίτον.
Φλ. = πρὸς Φιλιππησίους.
Φλμ. = πρὸς Φιλήμονα.
Ψ. = Ψαλμοὶ τοῦ Δαβίδ.
Ὠσ. = Ὠσηέ.

Δι᾿ ἕκαστον στίχον τοῦ ἱεροῦ Κειμένου ἀναγράφονται εἰς τὸ κάτω μέρος ἑκάστης σελίδος παράλληλα χωρία ἐκ τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Ὅπου δὲν σημειώνονται ἄλλα βιβλία, ἡ παραπομπὴ ἀναφέρεται εἰς τὸ ἴδιον βιβλίον.

Ο ΚΥΡΙΟΣ. Λεπτομέρεια ἐκ «Δεήσεως». Ψηφιδωτὸν ἐκ τῆς Ἁγίας Σοφίας. Κωνσταντινούπολις. ΙΒ΄ αἰών. →

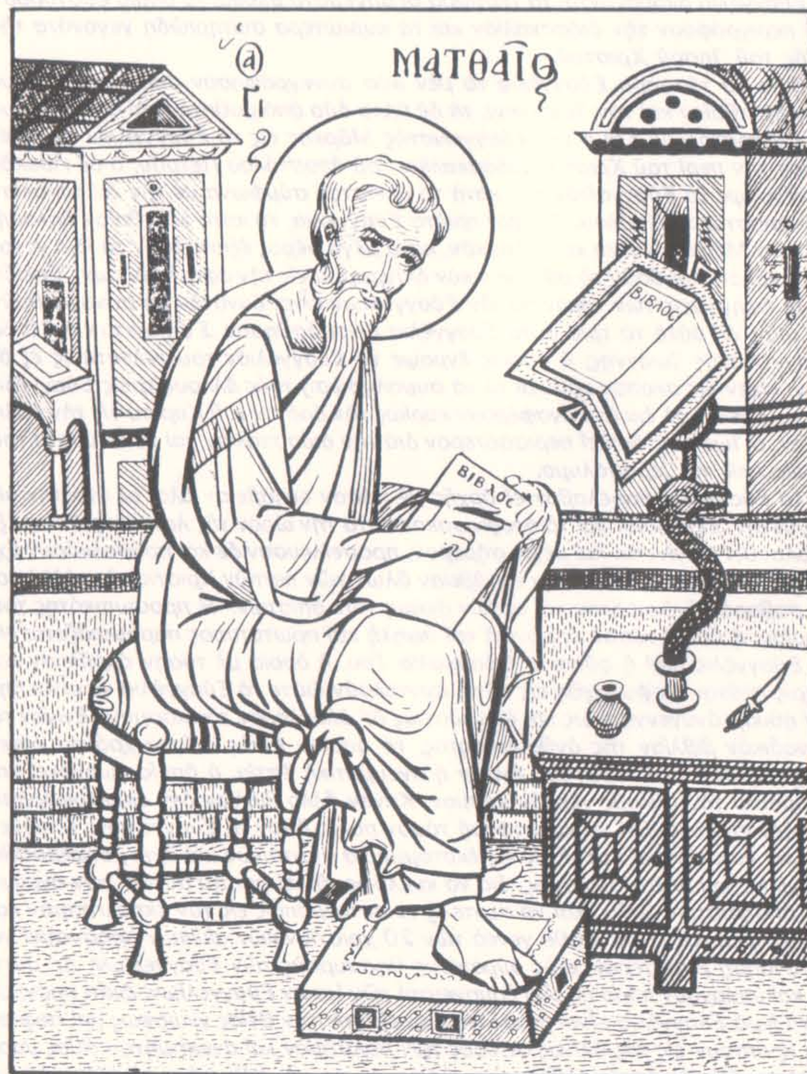

ΤΑ ΤΕΣΣΑΡΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

Εὐαγγέλια ὀνομάζονται τὰ τέσσαρα θεόπνευστα βιβλία, τὰ ὁποῖα ἐξιστοροῦν καὶ περιγράφουν τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰ κυριώτερα σωτηριώδη γεγονότα τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἀπὸ τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια τὰ μὲν δύο συνεγράφησαν ἀπὸ Ἀποστόλους (τὸν Ματθαῖον καὶ τὸν Ἰωάννην), τὰ δὲ ἄλλα δύο ἀπὸ μαθητὰς καὶ ἀκολούθους τῶν Ἀποστόλων. Καὶ ὁ μὲν εὐαγγελιστὴς Μᾶρκος εἰς τὸ Εὐαγγέλιόν του διέσωσε τὴν περὶ τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίαν τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, ὁ δὲ Λουκᾶς συνέγραψε τὸ Εὐαγγέλιόν του κατὰ τὸ πλεῖστον σύμφωνα μὲ τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Τὰ τρία πρῶτα Εὐαγγέλια, τὸ κατὰ Ματθαῖον δηλαδή, τὸ κατὰ Μᾶρκον καὶ τὸ κατὰ Λουκᾶν, κατὰ μέγα μέρος ἐξιστοροῦν τὰ ἴδια γεγονότα καὶ ἀκολουθοῦν τὸ αὐτὸ γενικὸν διάγραμμα εἰς τὴν ἀφήγησίν των. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἀφηγήσεις τῶν τριῶν αὐτῶν Εὐαγγελίων εἶναι δυνατὸν νὰ συνοψισθοῦν εἰς μίαν, δι' αὐτὸ τὰ τρία αὐτὰ Εὐαγγέλια ὠνομάσθησαν Συνοπτικά. Ὁ δὲ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ὁ ὁποῖος ἔγραψε τὸ Εὐαγγέλιόν του τελευταῖος ἐξ ὅλων, εἶχεν ὡς σκοπόν του καὶ τὸ νὰ συμπληρώσῃ τοὺς ἄλλους τρεῖς Εὐαγγελιστάς. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοι ἀναφέρουν κυρίως τὴν δρᾶσιν τοῦ Κυρίου εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὁ Ἰωάννης ὁμιλεῖ περισσότερον διὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰ θαύματα τοῦ Κυρίου εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

Τὰ Εὐαγγέλια παρέλαβον ἐξ ἀρχῆς μὲ πᾶσαν εὐλάβειαν ὅλαι αἱ ἀνὰ τὴν οἰκουμένην Ἐκκλησίαι καὶ τὰ ἀνεγίνωσκον κατὰ τὴν ὥραν τῆς λατρείας, ὅπως ἐξακολουθεῖ νὰ γίνεται καὶ μέχρι σήμερον, προσείλκυσαν δὲ καὶ προσελκύουν ὄχι μόνον τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν εὐλάβειαν ὅλων τῶν πιστῶν Χριστιανῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ σοβαρὸν ἐνδιαφέρον καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν ἀπίστων. Ἡ προσωπικότης τοῦ Κυρίου, ἡ ὁποία τόσον ἁρμονικὴ καὶ ὑψηλὴ καὶ πρωτότυπος παρουσιάζεται εἰς τὰ Εὐαγγέλια, καὶ ἡ οὐράνια διδασκαλία Του, ἡ ὁποία μὲ τόσην ἀκρίβειαν καὶ χωρὶς πλάνην διεφυλάχθη εἰς αὐτά, συντελοῦν ὥστε τὰ Εὐαγγέλια νὰ εἶναι πηγαὶ ἠθικῆς ἀναγεννήσεως καὶ ἐξυψώσεως δι' ὁλόκληρον τὸν κόσμον. Ἔγιναν τὸ μοναδικὸν βιβλίον τῆς ἀνθρωπότητος, τὸ ὁποῖον ἐντὸς ὀλίγου χρόνου κατεπλημμύρισε τὸν κόσμον καὶ ἔγινεν ἡ πνευματικὴ ἑστία, ἡ ὁποία ζωογονεῖ καὶ θερμαίνει τὸν ἠθικῶς νεκρὸν κόσμον. Κανὲν ἄλλο βιβλίον δὲν ἐκυκλοφόρησε καὶ δὲν ἐξακολουθεῖ νὰ κυκλοφορῇ τόσον πολύ, ὅσον τὸ Εὐαγγέλιον. Τυπώνεται καὶ κυκλοφορεῖ κατ' ἔτος εἰς ἑκατομμύρια ἀντιτύπων καὶ ἔχει μεταφρασθῆ εἰς χιλίας καὶ πλέον γλώσσας, διὰ νὰ κυκλοφορῇ καὶ μεταξὺ αὐτῶν τῶν ἀγρίων καὶ ἀπολιτίστων λαῶν, καὶ νὰ συντελῇ τοιουτοτρόπως εἰς τὸν ἐκπολιτισμὸν καὶ τὴν ἐξημέρωσίν των. Κάθε γενεὰ τῶν 20 χριστιανικῶν αἰώνων προσπαθεῖ νὰ κατανοήσῃ βαθύτερον τοὺς οὐρανίους θησαυροὺς τῶν Εὐαγγελίων. Δι' αὐτὸ δὲ καὶ ὑπάρχουν πάρα πολλοὶ ἑρμηνευταὶ τῶν ἱερῶν Εὐαγγελίων. Διότι πράγματι τὰ ἱερὰ Εὐαγγέλια εἶναι μεταλλεῖον ἀνεξάντλητον θείας γνώσεως καὶ σοφίας καὶ κρύπτουν εἰς τὰς ὀλίγας σελίδας των πολύτιμον καὶ ἀνεκτιμήτου ἀξίας μαργαρίτην, διὰ τὸν ὁποῖον ἀξίζει νὰ πωλήσῃ κανεὶς καὶ νὰ θυσιάσῃ τὰ πάντα διὰ νὰ τὸν ἀποκτήσῃ.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Συγγραφεὺς τοῦ πρώτου Εὐαγγελίου εἶναι ὁ ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος. Προτοῦ τὸν καλέσῃ ὁ Κύριος εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα, ὠνομάζετο Λευΐς (Μάρκ. β΄ 14, Λουκ. ε΄ 27), ὅταν δὲ ἠκολούθησε τὸν Χριστόν, τότε ἔλαβε τὸ ἐπώνυμον Ματθαῖος. Τὰ περιστατικὰ τῆς προσκλήσεώς του ἀπὸ τὸν Κύριον ἀναφέρει καὶ ὁ ἴδιος εἰς τὸ Εὐαγγέλιόν του (κεφ. θ΄ 9-13). Ὁ Ματθαῖος ἦτο προηγουμένως τελώνης τὸ ἐπάγγελμα, ἐγκατεστημένος εἰς τὴν Καπερναούμ, ἡ ὁποία φαίνεται νὰ ἦτο καὶ ἡ πατρίς του. Ὅταν δὲ ὁ Κύριος τὸν συνήντησε καθήμενον εἰς τὸ τελώνιον καὶ τὸν ἐκάλεσε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, τὸ ἔπραξε χωρὶς κανένα δισταγμὸν καὶ καμμίαν ἀναβολήν. Ὅπως ἀναφέρει ἡ παράδοσις, ὁ Ματθαῖος ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τοὺς Ἑβραίους, κατόπιν δὲ μετέβη καὶ εἰς τὴν Αἰθιοπίαν καὶ εἰς τὴν Παρθίαν, ὅπου καὶ ἀπέθανε.

Τὸ Εὐαγγέλιόν του ὁ Ματθαῖος συνέγραψε κατὰ πρῶτον εἰς τὴν ἑβραϊκὴν (ἀραμαϊκὴν) γλῶσσαν, ἐπειδὴ διὰ τοὺς Ἑβραίους κατ᾽ ἀρχὰς τὸ προώριζε. Τὸ μετέφρασεν ὅμως εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ὁ ἴδιος ἢ ἄλλος ἀποστολικὸς ἀνήρ. Συνεγράφη δὲ τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον μεταξὺ τῶν ἐτῶν 60-66 μ.Χ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Στίχ. 1-17. Ἡ γενεαλογία τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαυΐδ υἱοῦ Ἀβραάμ.	Κατάλογος γενεαλογικός, εἰς τὸν ὁποῖον καταφαίνεται πόθεν κατάγεται ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἀπόγονος τοῦ Δαβίδ, ὁ ὁποῖος πάλιν ἦτο ἀπόγονος τοῦ Ἀβραάμ.
2 Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ, Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ,	2 Ὁ Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, ὁ Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ, ὁ Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφούς του,
3 Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ, Φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐσρώμ, Ἐσρὼμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ,	3 ὁ Ἰούδας δὲ ἐγέννησε διδύμους τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἀπὸ τὴν νύμφην του Θάμαρ, ὁ Φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐσρώμ, ὁ Ἐσρὼμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ,
4 Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών, Ναασσὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών,	4 ὁ Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ, ὁ Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών, ὁ Ναασσὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών,
5 Σαλμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὸζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ, Βοὸζ	5 ὁ Σαλμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὸζ ἀπὸ τὴν Ραχὰβ τὴν πόρνην, ἡ ὁποία ἐδέχθη εἰς Ἱεριχὼ καὶ ἐφυγάδευσε σῴους τοὺς κατα-

Α΄. ¹) Λκ. γ΄ 23-38. Γν. β΄ 4. ε΄ 1. Ἠσ. ια΄ 1. Ἰρ. κγ΄ 5. λ΄:λζ΄ 9. Ἰζ. λδ΄ 24. λζ΄ 24. 25. Ὠσ. γ΄ 5. Ψ. ρλα΄ 11. 17. Μτ. θ΄ 27. β΄ 23. κα΄ 9. κβ΄ 42. Λκ. α΄ 27. 32. Ἰν. ζ΄ 24. Πρ. β΄ 30. ιγ΄ 23. Ῥμ. α΄ 3. Γλ. γ΄ 16. 2 Τμ. β΄ 3. Ἀπ. ε΄ 5. κβ΄ 16. ²⁻³) Λκ. γ΄ 33 - 34. Γν. κα΄ 2. 3. 12. κε΄ 26. κθ΄ 35. λη΄ 27 - 30. μς΄ 12. μθ΄ 10. Ῥθ. δ΄ 18. 19. 1 Πρ. α΄ 34. β΄ 1 - 9. δ΄ 1. ⁴⁻⁵) Λκ. γ΄ 31 - 33. Ἀρ. ζ΄ 12. Ἰσ. Ν. β΄ 1. 2. Ῥθ. δ΄ 17 - 22. 1 Πρ. β΄ 10 - 12. Ἑβ. ια΄ 31. Ἰκ. β΄ 25.

δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ, Ὠβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί,

σκόπους τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ· ὁ Βοὸζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠβὴδ ἐκ τῆς Ρούθ, ἡ ὁποία ὡς προσήλυτος Μωαβῖτις κατήγετο ἐξ ἔθνους πολὺ μισητοῦ εἰς τοὺς Ἑβραίους, ὁ Ὠβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί,

6 Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησε τὸν Δαυῒδ τὸν βασιλέα. Δαυῒδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶνα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου,

6 ὁ Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησε τὸν Δαβὶδ τὸν βασιλέα. Δαβὶδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα ἀπὸ τὴν γυναῖκα ποὺ ὑπῆρξε σύζυγος τοῦ Οὐρίου, διὰ νὰ καταφαίνεται ὄχι μόνον ἀπὸ τὰς περιπτώσεις τῆς Θάμαρ καὶ τῆς Ραχάβ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ ὀλίσθημα αὐτὸ τοῦ Δαβίδ, ὅτι ἡ ἁμαρτία εἶχεν εἰσχωρήσει καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς προγόνους τοῦ Μεσσίου.

7 Σολομὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ῥοβοάμ, Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά, Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά,

7 Ὁ Σολομὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ροβοάμ, ὁ Ροβοὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά, ὁ Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά,

8 Ἀσὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ, Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν,

8 ὁ Ἀσὰ δὲ ἀπέκτησε τρισέγγονον τὸν Ἰωσαφάτ, ὁ Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ, ὁ Ἰωρὰμ δὲ ἀπέκτησε τρισέγγονον τὸν Ὀζίαν,

9 Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ, Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἄχαζ, Ἄχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν,

9 ὁ Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ, ὁ Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἄχαζ, ὁ Ἄχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν,

10 Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμών, Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν,

10 ὁ Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ, ὁ Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμών, ὁ Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν,

11 Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος.

11 ὁ Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωαχὶμ ἢ Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφούς του κατὰ τοὺς χρόνους, κατὰ τοὺς ὁποίους συνέπεσεν ἡ αἰχμαλωσία τῶν Ἰουδαίων εἰς τὴν Βαβυλῶνα.

12 Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ, Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ,

12 Ὅταν δὲ οἱ Ἰουδαῖοι μετεφέρθησαν ὡς αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὁ Ἰεχονίας ἐγέννησε ἐκεῖ τὸν Σαλαθιήλ, ὁ Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ,

13 Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ, Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακείμ, Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ,

13 τοῦ Ζοροβάβελ δὲ ἀπόγονος ὑπῆρξεν ὁ Ἀβιούδ, ὁ Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακείμ, ὁ Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ,

14 Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ, Σαδὼκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ, Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιούδ,

14 ὁ Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ, ὁ Σαδὼκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ, ὁ Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιούδ,

---

[6-9]) 1 Βσ. ις΄ 1. ιζ΄ 12. 2 Βσ. ιβ΄ 24. 3 Βσ. ια΄ 43. ιδ΄ 31. ιε΄ 8. 24. κβ΄ 51. 4 Βσ. η΄ 16. 24. ιε΄ 7. 38. ις΄ 1. 20. 1 Πρ. β΄ 13 - 15. γ΄ 5. 10 - 13. 2 Πρ. ιδ΄ 1. ιζ΄ 1. κα΄ 1. κβ΄ 1. κς΄ 23. κζ΄ 9. κη΄ 27. [10-11]) 4 Βσ. κ΄ 21. κα΄ 18 - 26. κγ΄ 30 - 34. κδ΄ 6 - κε΄ 1 - 22. 1 Πρ. γ΄ 13 - 17. 2 Πρ. λβ΄ 33. λγ΄ 20 - 25. λς΄ 1 - 20. [12-15]) Λκ. γ΄ 24 - 30. 1 Πρ. γ΄ 17 κτλ. 2 Ἔσρ. γ΄ 2. ε΄ 2. Νεμ. ιβ΄ 1. Ἀγ. α΄ 1 - 2. 14. β΄ 2. 21. 23.

15 Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλεάζαρ, Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν, Ματθὰν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ,

15 ὁ Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλεάζαρ, ὁ Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν, ὁ Ματθὰν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ,

16 Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός.

16 ὁ Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ, τὸν ἀρραβωνιαστικὸν τῆς Μαρίας. Κατήγετο δὲ καὶ ἡ Μαρία ἀπὸ τὸ αὐτὸ γένος ἀπὸ τὸ ὁποῖον καὶ ὁ Ἰωσήφ. Ἐκ τῆς Μαρίας δὲ αὐτῆς, ἡ ὁποία ἦτο ἀπόγονος τοῦ Δαβὶδ καὶ τοῦ Ἀβραάμ, ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς, ποὺ ἐπονομάζεται Χριστός.

17 Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαυῒδ γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ Δαυῒδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες.

17 Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὸν ἀνωτέρω κατάλογον ὅλαι αἱ γενεαί, ὅσαι ἔζησαν ἀπὸ τὸν Ἀβραὰμ μέχρι τοῦ Δαβίδ, καθὼς ἀριθμοῦνται ἀπὸ τοὺς συντάκτας τοῦ καταλόγου, εἶναι γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ αἱ γενεαὶ ἀπὸ τοῦ Δαβὶδ μέχρι τῆς ἐποχῆς, ποὺ οἱ Ἰουδαῖοι μετοίκησαν ὡς αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα, εἶναι γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ αἱ γενεαί, ποὺ ἔζησαν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς μετοικήσεως τῶν Ἰουδαίων εἰς Βαβυλῶνα μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Χριστοῦ, εἶναι γενεαὶ δεκατέσσαρες.

Στίχ. 18-25. *Ἡ ὑπερφυσικὴ γέννησις τοῦ Κυρίου.*

18 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν. μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου.

18 Ἡ γέννησις δὲ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔγινε κατὰ τὸν ἀκόλουθον ὑπερφυσικὸν καὶ πρωτοφανῆ τρόπον. Ὅταν δηλαδὴ ἡ μήτηρ του Μαρία ἠρραβωνίσθη μὲ τὸν Ἰωσήφ, προτοῦ νὰ συγκατοικήσουν ὡς σύζυγοι, εὑρέθη ἡ Μαρία ἔγκυος διὰ δημιουργικῆς ἐπενεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

19 Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν.

19 Ὁ Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀρραβωνιαστικός της, ὅταν ἀντελήφθη τὴν ἐγκυμοσύνην, ἐπειδὴ ἦτο ἐνάρετος καὶ ἀγαθὸς καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὴν διαπομπεύσῃ πρὸς δημόσιον παραδειγματισμόν, ἐσκέφθη νὰ τῆς δώσῃ διαζύγιον μυστικά.

20 ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσὴφ υἱὸς Δαυΐδ, μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματός ἐστιν Ἁγίου·

20 Ὅταν δμως αὐτὸς ἐσυλλογίσθη αὐτά, ἰδοὺ ἕνας ἄγγελος τοῦ Κυρίου τοῦ ἐφάνη εἰς τὸ ὄνειρόν του καὶ τοῦ εἶπεν· Ἰωσήφ, ἀπόγονε τοῦ Δαβίδ, μὴ δοκιμάσῃς κανένα δισταγμὸν καὶ φόβον διὰ νὰ παραλάβῃς εἰς τὸν οἶκον σου τὴν Μαριὰμ τὴν μνηστήν σου· διότι ἐκεῖνο, ποὺ ἐγεννήθη μέσα της, προέρχεται ἐκ δημιουργικῆς ἐπενεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

---

[16]) ιγ΄ 55. κζ΄ 17. 22. Λκ. γ΄ 23. δ΄ 22. Ἰν. α΄ 42. 46. δ΄ 25. ς΄ 42. Πρ. α΄ 14. [18-20]) Δτ. κδ΄ 1 - 5. Λκ. α΄ 27. 34. 35. β΄ 4. 5.

10 ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα,	10 Ὅταν δὲ εἶδαν τὸν ἀστέρα οἱ μάγοι ἐχάρησαν πολὺ μεγάλην χαράν, διότι εἶχαν πλέον ἀσφαλῆ ὁδηγόν.
11 καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν·	11 Καὶ ἀφοῦ ἦλθαν εἰς τὸ σπίτι, εἶδαν τὸ παιδίον μὲ τὴν μητέρα του Μαρίαν, καὶ ἀφοῦ ἔπεσαν κατὰ γῆς τὸ προσεκύνησαν, καὶ ἀνοίξαντες τὰ θησαυροφυλάκιά τους τοῦ προσέφεραν δῶρα, χρυσὸν καὶ ἀπὸ τὰ πολύτιμα ἀρωματικὰ τῆς Ἀραβίας, λίβανον καὶ σμύρναν.
12 καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρῴδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.	12 Καὶ ἀφοῦ ἔλαβαν ἀπὸ τὸν Θεὸν ὁδηγίαν εἰς ὄνειρόν τους νὰ μὴ ξαναγυρίσουν εἰς τὸν Ἡρῴδην, ἀνεχώρησαν ἀπὸ ἄλλον δρόμον εἰς τὴν πατρίδα τους.

Στίχ. 13-18. Ἡ φυγὴ εἰς Αἴγυπτον καὶ ἡ σφαγὴ τῶν νηπίων.

13 Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοι· μέλλει γὰρ Ἡρῴδης ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό.	13 Ὅταν δὲ ἀνεχώρησαν οἱ μάγοι, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη εἰς τὸ ὄνειρόν του εἰς τὸν Ἰωσὴφ καὶ τοῦ εἶπε· Σήκω καὶ παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα του καὶ φεῦγε εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ μένε ἐκεῖ, ἕως ὅτου σοῦ εἴπω. Φύγε, διότι πρόκειται ὁ Ἡρῴδης νὰ ζητήσῃ τὸ παιδίον μὲ τὸν σκοπὸν νὰ τὸ θανατώσῃ.
14 Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον,	14 Ὁ Ἰωσὴφ δὲ ἐσηκώθη καὶ παρέλαβε νύκτα τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα του καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Αἴγυπτον.
15 καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρῴδου, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ***ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.***	15 Καὶ ἦτο ἐκεῖ, μέχρις ὅτου ἀπέθανεν ὁ Ἡρῴδης, διὰ νὰ ἐπαληθεύσῃ τελείως ἐκεῖνο, ποὺ ἐλέχθη ἀπὸ τὸν Κύριον διὰ μέσου τοῦ Προφήτου, ὁ ὁποῖος εἶπεν· Ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του.
16 Τότε Ἡρῴδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ	16 Τότε ὁ Ἡρῴδης, ὅταν εἶδεν ὅτι οἱ μάγοι τὸν ἐξηπάτησαν καὶ τὸν ἐγέλασαν, ἐθύμωσε πολὺ καὶ ἔστειλε στρατιώτας, οἱ ὁποῖοι ἐθανάτωσαν ὅλα τὰ παιδιά, ποὺ ἦσαν εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ εἰς ὅλα τὰ περίχωρα καὶ σύνορά της, ἀπὸ ἡλικίας δύο ἐτῶν καὶ κάτω, σύμφωνα μὲ τὸν χρόνον, τὸν ὁποῖον ἐξηκρίβωσεν ἀ-

[11]) Ἡσ. ξ΄ 6. Ψ. ξζ΄ 30. 32. οα΄ 10. 15. Λκ. β΄ 16. [15]) Ἐξ. δ΄ 22. 23. Ὠσ. ια΄ 1.

ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων.	πὸ τοὺς μάγους.
17 τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος·	17 Τότε ἔλαβε πλήρη πραγματοποίησιν ἐκεῖνο, ποὺ ἐλέχθη ἀπὸ τὸν προφήτην Ἱερεμίαν, ὁ ὁποῖος ἐπροφήτευσε καὶ εἶπε·
18 φωνὴ ἐν Ῥαμᾷ ἠκούσθη, θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς· Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν.	18 Φωνὴ σπαρακτικὴ ἠκούσθη εἰς τὸ χωρίον τῆς φυλῆς Βενιαμὶν Ραμᾶ, θρῆνος καὶ κλάματα καὶ ὀδυρμὸς πολύς. Ἡ σύζυγος τοῦ Ἰακὼβ Ραχήλ, ποὺ ἦτο ἐκεῖ θαμμένη, διὰ τῶν ἀπογόνων της μητέρων, ποὺ ἐστερήθησαν τὰ μικρά τους, κλαίει τὰ τέκνα της, καὶ δὲν ἤθελε μὲ κανένα τρόπον νὰ παρηγορηθῇ, διότι τὰ ἀθῷα αὐτὰ παιδιὰ δὲν ὑπάρχουν πλέον εἰς τὴν ζωήν.

Στίχ. 19-23. Ἡ ἁγία οἰκογένεια ἐγκαθίσταται εἰς τὴν Ναζαρέτ.

19 Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρῴδου ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ	19 Ὅταν δὲ ἀπέθανεν ὁ Ἡρῴδης, ἰδοὺ ἐφάνη εἰς τὸ ὄνειρόν του εἰς τὸν Ἰωσὴφ ἄγγελος Κυρίου ἐν Αἰγύπτῳ
20 λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου.	20 καὶ τοῦ εἶπε· Σήκω καὶ πάρε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα του καὶ πήγαινε μὲ τὴν ἡσυχίαν σου εἰς τὴν χώραν τῶν Ἰσραηλιτῶν. Διότι ἔχουν πλέον ἀποθάνει ἐκεῖνοι, ποὺ ἐζήτουν τὴν ζωὴν τοῦ παιδιοῦ.
21 ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ.	21 Αὐτὸς δέ, ἀφοῦ ἐσηκώθη, ἐπῆρε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα του καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Παλαιστίνην.
22 ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἡρῴδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας,	22 Ἀλλ' ὅταν ἤκουσεν, ὅτι ὁ Ἀρχέλαος ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀντὶ τοῦ πατρός του Ἡρῴδου, ἐφοβήθη νὰ μεταβῇ ἐκεῖ. Καὶ καθὼς ὡδηγήθη εἰς ὄνειρον ἀπὸ τὸν Θεόν, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἦτο ἡγεμὼν ὁ ὀλιγώτερον σκληρὸς ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του Ἀρχέλαον Ἡρῴδης ὁ Ἀντίπας.
23 καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.	23 Καὶ ἀφοῦ ἦλθε, κατοίκησεν εἰς πόλιν ποὺ λέγεται Ναζαρέτ, διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ ἐκεῖνο, ποὺ ἐλέχθη ἀπὸ τοὺς προφήτας, ὅτι ὁ Ἰησοῦς θὰ ὀνομασθῇ ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς του περιφρονητικῶς Ναζωραῖος.

[17-18]) Γν. λε΄ 19. Ἱρ. λη΄:λα΄ 15. [20]) Ἐξ. δ΄ 19. [22-23]) δ΄ 13. κα΄ 11. Μρ. α΄ 9. Λκ. α΄ 26. β΄ 4. 39. 51. δ΄ 16. Ἰν. α΄ 46. 47. ζ΄ 41. Πρ. ε΄ 38. Ἡσ. ια΄ 1. μβ΄ 6. μθ΄ 6. νγ΄ 2. Ἱρ. κγ΄ 5. Ζχ. γ΄ 8. ς΄ 12.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Στίχ. 1-12. Ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης εἰς τὴν ἔρημον.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας
2 καὶ λέγων· μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Κατ' ἐκείνας δὲ τὰς ἡμέρας, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ Ἰησοῦς ἰδιώτευεν εἰς Ναζαρέτ, ἐβγῆκεν ὁ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς εἰς τὴν δημοσίαν δρᾶσιν του καὶ ἐκήρυττεν εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἰουδαίας, ποὺ ἐκτείνεται πρὸς βορρᾶν τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης καὶ πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἰορδάνου,
2 καὶ ἔλεγε· Μετανοεῖτε· ἀλλάξατε ἀποφασιστικὰ σκέψεις καὶ φρονήματα καὶ ζωήν, διότι πλησιάζει ὁ καιρός, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ Μεσσίας μὲ τὴν νέαν οὐράνιον ζωήν, ποὺ θὰ μᾶς φέρῃ, θὰ ἐγκαθιδρύσῃ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

*3 οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς ὑπὸ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· **φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ.***

3 Ἔπρεπε δὲ κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας νὰ ἐμφανισθῇ ὁ Ἰωάννης καὶ νὰ ἀκουσθῇ τὸ κήρυγμα αὐτό, διότι αὐτὸς ἦτο ὁ ἄνθρωπος, διὰ τὸν ὁποῖον ἐπροφήτευσεν ὁ Ἡσαΐας ὁ προφήτης, ὅταν εἶπε φωτιζόμενος ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· φωνὴ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος κράζει εἰς τὴν ἔρημον καὶ λέγει· Ἑτοιμάσατε τὸν δρόμον, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἔλθῃ πρὸς σᾶς ὁ Κύριος· κάμετε ἴσιους καὶ ὁμαλοὺς τοὺς δρόμους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ περάσῃ. Ξερριζώσατε δηλαδὴ ἀπὸ τὰς ψυχάς σας τὶς ἀγκαθιὲς τῶν ἁμαρτωλῶν παθῶν καὶ ρίψατε μακρὰν τοὺς λίθους τοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ τῆς σκληρότητος καὶ καθαρίσατε μὲ τὴν μετάνοιαν τὸ ἐσωτερικόν σας, διὰ νὰ δεχθῆτε τὸν Κύριον.

4 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον.

4 Σύμφωνος δὲ πρὸς τὸ κήρυγμά του καθ' ὅλα ἦτο καὶ ὁ ὅλος βίος τοῦ Ἰωάννου καὶ ἡ ὅλη ἐμφάνισίς του. Αὐτὸς ὁ Ἰωάννης ἐφόρει ἔνδυμα ὑφασμένον ἀπὸ τρίχας καμήλου, μὲ ζώνην δερματίνην γύρω ἀπὸ τὴν μέσην του. Ἡ τροφή του δὲ ἦτο πρόχειρος καὶ ξηρά· δηλαδὴ ἀκρίδες ἀπ' ἐκεῖνες ποὺ ἔφερεν ὁ ἄνεμος εἰς τὴν ἔρημον ἀπὸ τὴν Ἀραβίαν, καὶ μέλι ποὺ μέσα εἰς σχισμὰς πετρῶν ἀποθήκευαν ἄγρια μελίσσια.

5 Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου,
6 καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὑπ' αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
7 ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα

5 Τότε ἐπήγαιναν ἔξω πρὸς αὐτὸν οἱ κάτοικοι τῶν Ἱεροσολύμων καὶ ὁλοκλήρου τῆς Ἰουδαίας καὶ ὅλης τῆς χώρας, ποὺ ἐξετείνετο εἰς τὴν δεξιὰν καὶ ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ.
6 Καὶ ἐβαπτίζοντο μέσα εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν ἀπὸ τὸν Ἰωάννην, συγχρόνως δὲ ἐξωμολογοῦντο τὰς ἁμαρτίας των.
7 Ὅταν δὲ εἶδεν ὁ Ἰωάννης πολλοὺς ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους καὶ τοὺς Σαδδουκαίους νὰ ἔρχωνται διὰ νὰ λάβουν τὸ βάπτισμά του, τοὺς εἶπεν· Ἀπόγονοι τῶν φαρμακερῶν ὀχιῶν, ποὺ ἔχετε

Γ΄. [1-2]) Ἡσ. θ΄ 7. Δν. β΄ 44. ζ΄ 14. 27. Μτ. δ΄ 17. ε΄ 3. ιγ΄ 11. 24. κα΄ 32. Μρ. α΄ 4. 14. 15. Λκ. γ΄ 1 - 3. Ἰν. α΄ 38. γ΄ 3. 5. ιη΄ 36. Πρ. η΄ 12. ιγ΄ 24. ιθ΄ 4. Ῥμ. ιδ΄ 17. 1 Κρ. ιε΄ 50. Γλ. δ΄ 4. ε΄ 21. Ἐφ. ε΄ 5. Κλ. α΄ 13. 2 Τμ. δ΄ 18. 2 Πτ. α΄ 11. [3]) Ἡσ. μ΄ 3. Μλ. γ΄ 1. Μτ. ια΄ 10. Μρ. α΄ 2. 3. Λκ. α΄ 76. γ΄ 4. ζ΄ 27. Ἰν. α΄ 23. [4]) Λτ. ια΄ 22. 4 Βσ. α΄ 8. Μτ. θ΄ 14. ια΄ 8. 18. Μρ. α΄ 6. β΄ 18. Λκ. α΄ 15. ε΄ 33. ζ΄ 25. 33. [5-6]) Μρ. α΄ 5. [7]) Ἡσ. ιδ΄ 29. νθ΄ 5. Μτ. ιβ΄ 34. κγ΄ 33. Λκ. γ΄ 7. Ῥμ. β΄ 5. ε΄ 10. 1 Θσ. α΄ 10.

αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;
8 ποιήσατε οὖν καρπὸν ἄξιον τῆς μετανοίας,

τὴν κακίαν κληρονομικήν, διότι καὶ οἱ πρόγονοί σας γεμᾶτοι ἀπὸ τὸ δηλητήριον τῆς πονηρίας καὶ μοχθηρίας ἦσαν, ποῖος σᾶς ὡδήγησε νὰ φύγετε καὶ νὰ σωθῆτε ἀπὸ τὴν ὀργήν, ποὺ πρόκειται μετ' ὀλίγον νὰ ξεσπάσῃ;
8 Διὰ νὰ σωθῆτε λοιπὸν ἀπὸ τὴν ὀργὴν αὐτήν, κάμετε ἔργα ἀγαθά, τὰ ὁποῖα εἶναι καρπὸς ἄξιος τῆς ἀληθοῦς μετανοίας, καὶ δείξατε εἰς τὸ ἑξῆς μὲ τὰς ἐναρέτους πράξεις σας, ὅτι μετενοήσατε εἰλικρινῶς.

9 καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ.

9 Καὶ μὴ σᾶς ἀρέσῃ νὰ ἀπατᾶτε τὸν ἑαυτόν σας καὶ νὰ λέγετε μέσα σας· πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ. Διότι σᾶς λέγω, ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει τὴν δύναμιν καὶ ἀπὸ τὰ λιθάρια αὐτὰ νὰ ἀναστήσῃ ἀπογόνους τοῦ Ἀβραάμ.

10 ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

10 Τώρα δὲ καὶ ὁ πέλεκυς τῆς θείας κρίσεως εὑρίσκεται κοντὰ εἰς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων, ἕτοιμος νὰ κόψῃ σύρριζα καθένα ἄνθρωπον, ποὺ ὁμοιάζει πρὸς ἄκαρπον δένδρον. Κάθε δένδρον λοιπόν, ποὺ δὲν κάνει καρπὸν καλόν, κόπτεται ἀπὸ τὴν ρίζαν καὶ ρίπτεται εἰς τὸ πῦρ. Αὐτὸ θὰ πάθῃ καὶ κάθε ἄνθρωπος, ποὺ δὲν ἔχει καρπὸν ἀρετῆς.

11 ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μού ἐστιν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρί.

11 Εἶναι δὲ καὶ δυνατὸν καὶ εὔκολον νὰ καρποφορήσετε τὴν ἀρετήν. Διότι ναὶ μὲν ἐγὼ σᾶς βαπτίζω μὲ νερόν, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ εἰσαχθῆτε εἰς κατάστασιν μετανοίας· ἐκεῖνος ὅμως ποὺ ἔρχεται ὕστερα ἀπὸ ἐμέ, εἶναι λόγῳ τοῦ ἀξιώματός του καὶ τῆς θείας φύσεώς του δυνατώτερος ἀπὸ ἐμέ. Αὐτοῦ δὲν εἶμαι ἄξιος ἐγὼ οὔτε ὡς ὁ ἔσχατος δοῦλος νὰ βαστάσω τὰ ὑποδήματά του. Αὐτὸς θὰ σᾶς βαπτίσῃ μὲ Πνεῦμα Ἅγιον καὶ μὲ τὸ καθαρτικὸν πῦρ τῆς χάριτος.

12 οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.

12 Κρατεῖ εἰς τὴν χεῖρα φτυάρι, ποὺ λιχνίζει. Ἡ δικαία κρίσις του δηλαδὴ εἶναι ἕτοιμος νὰ λειτουργήσῃ καὶ θὰ καθαρίσῃ τελείως τὸ ἁλώνιόν του, ἤτοι τὸν κόσμον ὁλόκληρον. Καὶ θὰ συνάξῃ τὸν σῖτον του εἰς τὴν ἀποθήκην, ἤτοι τοὺς ἐναρέτους εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν, τὸ δὲ ἄχυρον, ἤτοι τοὺς ἀμετανοήτους, θὰ κατακαύσῃ μὲ φωτιά, ποὺ δὲν σβήνει ποτέ.

Στίχ. 13-17. Βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν Ἰορδάνην.

13 Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ.

13 Τότε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην διὰ νὰ βαπτισθῇ ἀπὸ αὐτόν.

[8]) Λκ. γ΄ 8. Πρ. κς΄ 20. [9]) η΄ 11. Λκ. γ΄ 8. Ἰν. η΄ 33. 39. Πρ. ιγ΄ 26. Ῥμ. β΄ 25 - 29. δ΄ 1 - 17. θ΄ 8. 24. Γλ. γ΄ 7 - 9. δ΄ 21 - 31. [10]) Ἰζ. ιε΄. Μτ. γ΄ 2. ζ΄ 19. κα΄ 18. 19. Λκ. γ΄ 9. ιγ΄ 6. 9. Ἰν. ιε΄ 2. 6. Ἑβ. ς΄ 8. [11]) Ἰωλ. β΄ 28. Ἡσ. μδ΄ 1. 3. Μτ. κα΄ 25. Μρ. α΄ 8. ια΄ 30. Λκ. γ΄ 16. ζ΄ 29. 30. κ΄ 4. Ἰν. α΄ 6 - 8. 15. 19. 20. 26 - 28. 31 - 34. γ΄ 31. Πρ. α΄ 5. β΄ 4. ια΄ 15. 16. ιγ΄ 25. ιθ΄ 4. 1 Κρ. ιβ΄ 13. [12]) Μχ. δ΄ 12. Μλ. γ΄ 3. δ΄ 1. Μτ. γ΄ 10. ιγ΄ 30. Λκ. γ΄ 17. Ἰν. ιε΄ 6. [13]) Μρ. α΄ 9. Λκ. γ΄ 21.

14 ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτὸν λέγων· ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με;

14 Ὁ Ἰωάννης ὅμως τὸν ἠμπόδιζε ζωηρὰ καὶ ἔλεγεν· Ἐγὼ ἔχω ἀνάγκην νὰ βαπτισθῶ ἀπὸ σὲ τὸν ἀναμάρτητον, καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς ἐμὲ διὰ νὰ λάβῃς βάπτισμα;

15 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. τότε ἀφίησιν αὐτόν·

15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἄφησε τώρα τὰς ἀντιρρήσεις καὶ μὴ φέρῃς δυσκολίαν νὰ βαπτισθῶ. Διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ταπεινούμενος πρέπει νὰ πληρώσω πᾶσαν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος σοῦ ἀνέθεσεν ὡς καθῆκον νὰ βαπτίζῃς. Τότε ὁ Ἰωάννης ἀφῆκεν αὐτὸν νὰ βαπτισθῇ.

16 καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ ἀνεῴχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν·

16 Καὶ ὅταν ἐβαπτίσθη ὁ Ἰησοῦς, ἐπειδὴ ὡς ἀναμάρτητος δὲν εἶχε τίποτε νὰ ἐξομολογηθῇ, ἀνέβη ἀμέσως ἀπὸ τὸ νερὸν τοῦ Ἰορδάνου καὶ δὲν ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ εἰς αὐτό, ὅπως οἱ ἄλλοι, ποὺ κατὰ τὸ βάπτισμά των ἐξωμολογοῦντο τὰς ἁμαρτίας των. Καὶ ἰδοὺ ἤνοιξαν εἰς αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ νὰ καταβαίνῃ μὲ ἐξωτερικὸν σχῆμα καὶ μορφὴν ὁμοίαν πρὸς περιστερὰν καὶ νὰ ἔρχεται ἐπάνω του.

17 καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

17 Καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἠκούσθη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ποὺ ἔλεγεν· Οὗτος εἶναι ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπημένος, εἰς τὸν ὁποῖον εὐηρεστήθην. Τὸν ἐγέννησα ἀϊδίως καὶ εἶναι ὡς Θεὸς μονάκριβός μου Υἱός, ὡς ἄνθρωπος δὲ ἀπολύτως ἀναμάρτητος. Πάντοτε ἔκαμε τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιόν μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Στίχ. 1-11. Οἱ τρεῖς πειρασμοὶ τοῦ Ἰησοῦ.

Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου,

Τότε ὁ Ἰησοῦς ὡδηγήθη ἀπὸ ἐσωτερικὴν παρακίνησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τὴν ἔρημον, διὰ νὰ πειρασθῇ ὑπὸ τοῦ διαβόλου καὶ ἀγωνισθῇ νικηφόρως κατ' αὐτοῦ.

2 καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα ὕστερον ἐπείνασε.

2 Καὶ ἀφοῦ ἐνήστευσεν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ νύκτας συνεχῶς, χωρὶς νὰ φάγῃ τίποτε κατὰ τὴν περίοδον αὐτήν, ὕστερον ἐπείνασε.

3 καὶ προσελθὼν αὐτῷ ὁ πειράζων εἶπεν· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται.

3 Καὶ τότε τὸν ἐπλησίασεν αὐτός, ποὺ ἔργον ἔχει νὰ πειράζῃ καὶ νὰ ὠθῇ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τοῦ εἶπεν· Ἐὰν εἶσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἐμαρτύρησεν ἡ φωνή, ποὺ ἠκούσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην, δεῖξε το μὲ θαῦμα. Εἰπὲ οἱ λίθοι αὐτοὶ νὰ γίνουν ἄρτοι.

[14]) Ἰν. ιγ' 6. [15]) ιζ' 24 - 27. Λκ. β' 21 - 24. 41. 42. Γλ. δ' 4. 5. [16]) Ἡσ. ια' 2. Μρ. α' 10. Λκ. γ' 21. 22. Ἰν. α' 32. 33. [17]) Ἡσ. μβ' 1. Ψ. β' 7. Μτ. ιβ' 18. ις' 16. ιζ' 5. Μρ. α' 1. 11. θ' 7. Λκ. γ' 22. θ' 35. Ἰν. α' 18. γ' 16 -: 20. 37. ιβ' 28. Ἐφ. α' 6. Κλ. α' 13. 2 Πτ. α' 17.

Δ'. [1-2]) Ἐξ. λδ' 28. Δτ. θ' 9. 18. 3 Βσ. ιθ' 8. Μρ. α' 12. 13. Λκ. β' 27. δ' 1. 3. Ἑβ. δ' 15. [3]) Γν. γ' 1 - 7. Ἰν. ς' 26 - 27.

*4 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· γέγραπται, **οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ.***

4 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν· Εἶναι γραμμένον εἰς τὸ Δευτερονόμιον: δὲν θὰ διατηρηθῇ εἰς τὴν ζωὴν ὁ ἄνθρωπος διὰ μόνου τοῦ ἄρτου, ἀλλὰ μὲ κάθε προσταγήν, ποὺ θὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ. Ὅταν τὸ εἴπῃ ὁ Θεός, καὶ χωρὶς τροφὴν ἀκόμη θὰ ζήσῃ ὁ ἄνθρωπος.

5 Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ

5 Τότε ὁ διάβολος τὸν παρέλαβε καὶ σηκωμένον διὰ μέσου τοῦ ἀέρος τὸν ἔφερεν εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸν ἔστησεν ὄρθιον εἰς τὴν κορνίζαν τῆς στέγης τοῦ ναοῦ, ποὺ ἦτο τόσον ὑψηλά, ὥστε ἐζαλίζετο κανείς, ἐὰν ἀπ' ἐκεῖ ἔβλεπε πρὸς τὰ κάτω,

*6 καὶ λέγει αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι **τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.***

6 καὶ λέγει εἰς αὐτόν· Ἐὰν εἶσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ρῖψε τὸν ἑαυτόν σου κάτω, διὰ νὰ δειχθῇ φανερὰ εἰς ὅλους ἡ πρὸς σὲ ἀγάπη καὶ προστασία τοῦ Πατρός σου. Διότι ἔχει γραφῆ εἰς τοὺς Ψαλμούς, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ δώσῃ ἐντολὴν διὰ σὲ εἰς τοὺς ἀγγέλους του καὶ αὐτοὶ θὰ σὲ σηκώσουν εἰς τὰς χεῖρας, διὰ νὰ μὴ κτυπήσῃς εἰς λίθον τὸν πόδα σου, καὶ νὰ μὴ σοῦ συμβῇ ἡ παραμικρὰ βλάβη.

*7 ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πάλιν γέγραπται, **οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου.***

7 Εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ναί· ἀλλ' ἔχει γραφῆ πάλιν· Δὲν θὰ ἐκθέσῃς εἰς κίνδυνον τὸν ἑαυτόν σου διὰ νὰ δοκιμάσῃς καὶ βεβαιωθῇς διὰ τῶν πραγμάτων, ἐὰν Κύριος ὁ Θεός σου θὰ σὲ προστατεύσῃ.

8 Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν

8 Πάλιν παρέλαβεν αὐτὸν ὁ διάβολος καὶ τὸν μετέφερεν εἰς ὄρος πολὺ ὑψηλὸν καὶ δεικνύει εἰς αὐτὸν σὰν εἰς πανόραμα ὅλα τὰ βασίλεια τοῦ τότε κόσμου καὶ τὰ πλούτη καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν πόλεών των καὶ τὸ πλῆθος τῶν κατοίκων των καὶ ὅλην τὴν δόξαν των.

9 καὶ λέγει αὐτῷ· ταῦτα πάντα σοι δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι.

9 Καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· Ὡς ἄρχων καὶ κυρίαρχος τοῦ κόσμου τούτου θὰ σοῦ δώσω ὅλα αὐτὰ ποὺ βλέπεις, ἐὰν πέσῃς κατὰ γῆς καὶ μὲ προσκυνήσῃς ἀναγνωρίζων με ὡς κύριόν σου.

*10 τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ· γέγραπται γάρ, **Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.***

10 Τότε εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Φύγε, σατανᾶ. Διότι ἔχει γραφῆ· Κύριον τὸν Θεόν σου θὰ προσκυνήσῃς καὶ αὐτὸν μόνον θὰ λατρεύσῃς.

11 Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ.

11 Τότε ἀφῆκεν αὐτὸν ἀνενόχλητον ὁ διάβολος. Καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι ἦλθον πλησίον τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὸν ὑπηρέτουν παρέχοντες εἰς αὐτὸν τὰς διακονίας καὶ ἐκδουλεύσεις των.

[4]) Δτ. η' 3. Λκ. δ' 4. ιβ' 15. [5-6]) Ψ. ϟ' 11. 12. Ἰζ. η' 3. ια' 1. μγ' 5. Μτ. κζ' 53. Λκ. δ' 9 - 11. [7]) Δτ. ς' 16. Ἐξ. ιζ' 2. 7. Ψ. οζ' 17. 19. ϟδ' 8 - 11. Μτ. ιβ' 38 - 40. Λκ. δ' 12. 1 Κρ. ι' 9. Ἑβ. γ' 7 - 11. [8-9]) Ἰζ. μ' 2. Λκ. δ' 5 - 7. Ἀπ. κα' 10. [10]) Δτ. ς' 13. ι' 20. ιγ' 4. Λκ. δ' 8. [11]) Μρ. α' 13. Λκ. δ' 13. Ἰν. α' 52. Ἑβ. α' 6. 14.

Στίχ. 12-25. Ὁ Κύριος ἀρχίζει τὸ σωτήριον ἔργον Του εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Οἱ πρῶτοι μαθηταί.

12 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν,

12 Ὅταν δὲ ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ὁ Ἰωάννης παρεδόθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἀντίπα εἰς φυλακήν, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

13 καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρὲτ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ,

13 Καὶ ἀφοῦ ἀφῆκε τὴν Ναζαρέτ, ἦλθε καὶ κατοίκησεν εἰς τὴν Καπερναούμ, ἡ ὁποία ἦτο κτισμένη πλησίον τῆς λίμνης, εἰς τὰ σύνορα τῶν φυλῶν Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ,

14 ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος·

14 διὰ νὰ ἐπαληθεύσῃ καὶ πραγματοποιηθῇ ἐκεῖνο, ποὺ εἶπεν ὁ Θεὸς διὰ μέσου τοῦ προφήτου Ἡσαΐου, ὁ ὁποῖος λέγει·

*15 **γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν,***

15 Ἡ χώρα τῆς φυλῆς Ζαβουλὼν καὶ ἡ χώρα τῆς φυλῆς Νεφθαλείμ, ποὺ ἐκτείνεται πλησίον τῆς θαλάσσης καὶ πέραν ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην, πρὸς ἀνατολὰς αὐτοῦ, ἡ Γαλιλαία, εἰς τὴν ὁποίαν κατοικοῦν πολλοὶ ἐθνικοί,

*16 **ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.***

16 ὁ λαός, ποὺ κάθηται ὡσὰν κρατημένος καὶ ἀκίνητος εἰς τὸ πνευματικὸν σκότος τῆς εἰδωλολατρικῆς πλάνης καὶ τῆς ἀσεβείας, εἶδε φῶς πνευματικὸν μέγα, τὸν Χριστόν, καὶ εἰς ἐκείνους, ποὺ κάθηνται εἰς τὴν χώραν, τὴν ὁποίαν σκιάζει τὸ πυκνότατον σκότος τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου, ἔλαμψεν ἐξ οὐρανοῦ φῶς εἰς αὐτούς.

17 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν· μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

17 Ἀπὸ τότε ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ κηρύττῃ συστηματικῶς καὶ νὰ λέγῃ· Μετανοεῖτε, διότι ἐπλησίασαν αἱ ἡμέραι κατὰ τὰς ὁποίας ὁ Μεσσίας μὲ τὴν νέαν, πνευματικήν, ἁγίαν καὶ οὐράνιον ζωήν, ἡ ὁποία θὰ μεταδίδεται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ του, θὰ ἐγκαθιδρύσῃ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

18 Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδε δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς·

18 Ἐνῷ δὲ ἐπεριπάτει πλησίον τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας, εἶδε δύο ἀδελφούς, τὸν Σίμωνα, ποὺ μὲ τὸ ὄνομα, τὸ ὁποῖον τοῦ ἔδωκεν ὁ Κύριος, λέγεται Πέτρος, καὶ τὸν Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφόν του, οἱ ὁποῖοι ἔρριπταν δίκτυον εἰς τὴν θάλασσαν, διότι ἦσαν ψαράδες.

19 καὶ λέγει αὐτοῖς· δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων.

19 Καὶ λέγει εἰς αὐτούς· Ἀκολουθήσατέ με καὶ θὰ σᾶς κάμω ἱκανοὺς νὰ ψαρεύετε ἀντὶ ψαριῶν ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους μὲ τὸ δίκτυον τοῦ κηρύγματος θὰ ἑλκύετε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

20 οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ.

20 Αὐτοὶ δὲ ἀμέσως ἄφησαν τὰ δίκτυα καὶ τὸν ἠκολούθησαν.

12-13) θ' 1. ια' 2. ιδ' 3. Μρ. α' 14. 21. Λκ. γ' 19. 20. δ' 14. 31. Ἰν. α' 44. β' 12. γ' 24. δ' 43. ς' 17. 59. 14-16) Ἡσ. η' 22 - θ' 2. κς' 19. μβ' 7. μθ' 6. ξ' 1 κτλ. Λκ. α' 79. β' 32. Πρ. ιγ' 47. κς' 18. 23. Ἐφ. ε' 8. 14. Κλ. α' 12 - 13. 1 Θσ. ε' 4. 5. 17) γ' 2. 18-20) Ἰρ. ις' 16. Ἰζ. μζ' 10. Μρ. α' 16 - 18. ι' 28. Λκ. ε' 2 - 9. ιδ' 26. Ἰν. α' 40 - 42.

21 Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς.

21 Καὶ ἀφοῦ ἐπροχώρησεν ἀπ' ἐκεῖ, εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, τὸν Ἰάκωβον τὸν υἱὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ τὸν Ἰωάννην τὸν ἀδελφόν του, νὰ ἑτοιμάζουν τὰ δίκτυά τους μέσα εἰς τὸ πλοῖον μαζὶ μὲ τὸν πατέρα τους Ζεβεδαῖον. Καὶ τοὺς ἐκάλεσεν.

22 οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ.

22 Αὐτοὶ δὲ παρευθὺς ἄφησαν τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα τους καὶ τὸν ἠκολούθησαν.

23 Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.

23 Καὶ περιώδευεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς διδάσκων εἰς τὰς συναγωγάς των, ὅπου κάθε Σάββατον ἐμαζεύοντο οἱ Ἑβραῖοι, διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ νὰ προσευχηθοῦν. Καὶ ἐκεῖ ἐκήρυττε τὸ χαρμόσυνον ἄγγελμα, ὅτι ἐπλησίαζεν ὁ χρόνος τῆς πνευματικῆς βασιλείας, ποὺ θὰ ἔφερεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀπολύτρωσιν καὶ χαράν· καὶ ἐθεράπευε κάθε εἶδος ἀσθένειαν καὶ ἀδιαθεσίαν μεταξὺ τοῦ λαοῦ.

24 καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους, καὶ δαιμονιζομένους καὶ σεληνιαζομένους καὶ παραλυτικούς, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς·

24 Καὶ διεδόθη ἡ φήμη του εἰς ὅλην τὴν Συρίαν. Καὶ ἔφεραν εἰς αὐτὸν ὅλους, ὅσοι ὑπέφεραν ἀπὸ ποικίλας νόσους καὶ κατείχοντο ἀπὸ ἀσθενείας βασανιστικάς, καὶ δαιμονιζομένους καὶ σεληνιαζομένους καὶ παραλυτικούς, καὶ τοὺς ἐθεράπευσε.

25 καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

25 Καὶ τὸν ἠκολούθησαν πολλὰ πλήθη λαοῦ ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν καὶ ἀπὸ τὰς δέκα ἑλληνικὰς πόλεις, ποὺ εἶχαν κτισθῆ κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὴν χώραν, ποὺ ἐκτείνεται πέραν ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην ποταμόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Ἡ ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὁμιλία. Στίχ. 1-12. Οἱ μακαρισμοί.

Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, καὶ καθίσαντος αὐτοῦ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,

Ὅταν δὲ εἶδε τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ γειτονικὸν πρὸς τὴν λίμνην ὄρος καὶ ἀφοῦ ἐκάθισεν, ἦλθαν πλησίον του οἱ μαθηταί του.

2 καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς λέγων·

2 Καὶ ἀφοῦ ἤνοιξε τὸ στόμα του μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ ὁμιλήσῃ, τοὺς ἐδίδασκε λέγων·

21-22) Μρ. α' 19. 20. Λκ. ε' 10. 11. Ἰν. α' 35 - 39. Μτ. ι' 37. ιγ' 44. 45. Φλ. γ' 7. 23) γ' 2. θ' 35. Μρ. α' 14. 21. 34. 39. Λκ. δ' 14. 15. 31. 43. 44. η' 1. Πρ. ι' 38. 24) θ' 26. Μρ. ς' 55. Λκ. ζ' 17. 25) ιβ' 15. Μρ. γ' 7. 8. Λκ. ς' 17. 19.
Ε΄. 1) Μρ. γ' 13. Λκ. ς' 12. 2) Πρ. η' 35. ι' 34. ιη' 14.

3 μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

3 Μακάριοι καὶ πανευτυχεῖς εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ ταπεινῶς συναισθάνονται τὴν πνευματικὴν πτωχείαν των καὶ τὴν ἐξάρτησιν ὁλοκλήρου τοῦ ἑαυτοῦ των ἀπὸ τὸν Θεόν, διότι εἶναι ἰδική των ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

4 μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.

4 Μακάριοι εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ πενθοῦν διὰ τὰς ἁμαρτίας των καὶ διὰ τὸ κακόν, ποὺ ἐπικρατεῖ εἰς τὸν κόσμον, διότι αὐτοὶ θὰ παρηγορηθοῦν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

5 μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν.

5 Μακάριοι εἶναι οἱ πρᾶοι, ποὺ συγκρατοῦν τὸν θυμόν τους καὶ δὲν παραφέρονται ποτέ, διότι αὐτοὶ θὰ λάβουν ὡς κληρονομίαν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας καὶ θὰ ἀπολαύσουν ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν τὰ ἀγαθὰ τῆς οὐρανίου κληρονομίας.

6 μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.

6 Μακάριοι εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ μὲ σφοδρὸν ἐσωτερικὸν πόθον σὰν πεινασμένοι καὶ διψασμένοι ἐπιθυμοῦν τὴν δικαιοσύνην καὶ τελειότητα, διότι αὐτοὶ θὰ χορτασθοῦν διὰ πλήρους ἱκανοποιήσεως τοῦ πόθου των.

7 μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.

7 Μακάριοι εἶναι οἱ εὐσπλαγχνικοὶ καὶ ἐπιεικεῖς, ποὺ συμπονοῦν εἰς τὴν δυστυχίαν τοῦ πλησίον, διότι αὐτοὶ θὰ ἐλεηθοῦν ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως.

8 μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται.

8 Μακάριοι εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ ἔχουν τὴν καρδίαν τους καθαρὰν ἀπὸ κάθε μολυσμὸν ἁμαρτίας, διότι αὐτοὶ θὰ ἴδουν τὸν Θεόν.

9 μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται.

9 Μακάριοι εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ ἔχουν μέσα τους τὴν ἐκ τοῦ ἁγιασμοῦ εἰρήνην καὶ μεταδίδουν αὐτὴν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, εἰρηνεύοντες τούτους καὶ μεταξύ των καὶ πρὸς τὸν Θεόν, διότι αὐτοὶ θὰ ἀναγνωρισθοῦν καὶ θὰ διακηρυχθοῦν εἰς τὸν οὐράνιον κόσμον υἱοὶ Θεοῦ.

10 μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

10 Μακάριοι εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ ἐδιώχθησαν ἕνεκα τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς χριστιανικῆς των τελειότητος, διότι εἶναι ἰδική των ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

11 μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ.

11 Μακάριοι γίνεσθε σεῖς οἱ μαθηταί μου, ὅταν σᾶς ὑβρίσουν οἱ ἄνθρωποι καὶ σᾶς διώξουν καὶ εἴπουν ψευδόμενοι παντὸς εἴδους κακολογίας καὶ κατηγορίας ἐναντίον σας δι' ἐμέ.

12 χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτω γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.

12 Χαίρετε καὶ ζωηρὰ ἐκδηλώσατε τὴν χαράν σας, διότι ἡ ἀνταμοιβή σας εἰς τοὺς οὐρανοὺς θὰ εἶναι μεγάλη. Διότι ἔτσι κατεδίωξαν καὶ τοὺς προφήτας, τοὺς ὁποίους ἔστειλεν ὁ Θεὸς προτήτερα ἀπὸ σᾶς.

---

[3]) Ψ. ν΄ 19. Ἡσ. νζ΄ 15. Λκ. ς΄ 20. Ἰν. θ΄ 39. Μτ. γ΄ 2. ε΄ 5. [4]) Ψ. ρκε΄ 5. Ἡσ. νζ΄ 17. 18. ξα΄ 2. ξς΄ 10. Μτ. ια΄ 28 - 30. Λκ. β΄ 25. ς΄ 21. ις΄ 20 - 25. Ἰν. ις΄ 20. 2 Κρ. ζ΄ 9. 10. 2 Θσ. β΄ 16. Ἀπ. ζ΄ 17. κα΄ 4. [5]) Ψ. κδ΄ 13. λς΄ 11. Πρμ. κθ΄ 23. Ἡσ. ξ΄ 21. ξς΄ 2. Μτ. ε΄ 3. κε΄ 34. Ῥμ. η΄ 17. 1 Κρ. ς΄ 9 - 10. Ἐφ. α΄ 11. 14. 18. Ττ. γ΄ 7. [6]) Ἡσ. νε΄ 1. ξε΄ 13. Λκ. ς΄ 21. Ῥμ. ζ΄ 15. η΄ 4. Ἰν. δ΄ 14. ς΄ 27. 35. Ἀπ. ζ΄ 16. [7]) Ψ. μ΄ 2. Πρμ. ιζ΄ 5. ιθ΄ 17. κα΄ 21. Τβ. δ΄ 7 - 11. Μτ. κε΄ 35. 46. Ἰκ. β΄ 13. [8]) Ψ. ιδ΄ 2. κγ΄ 4. ν΄ 12. 1 Κρ. ιγ΄ 12. Ἑβ. ιβ΄ 14. 1 Ἰν. γ΄ 2. 3. Ἀπ. ζ΄ 15. κβ΄ 4. [9]) Ἡσ. νβ΄ 7. Λκ. ς΄ 35. Ἰν. ιδ΄ 27. ις΄ 33. Ῥμ. ε΄ 1. ιβ΄ 18. 2 Θσ. γ΄ 16. Ἐφ. β΄ 14 - 18. Κλ. α΄ 20. Ἰκ. γ΄ 18. [10]) 1 Πτ. γ΄ 14. Ἰκ. α΄ 12. Ῥμ. η΄ 17. 2 Κρ. δ΄ 17. 2 Τμ. β΄ 12. γ΄ 12. Πρ. ιδ΄ 22. [11]) Λκ. ς΄ 22. 1 Πτ. δ΄ 13. 14. Ἰν. ιε΄ 20. Πρ. ζ΄ 58. [12]) Ἡσ. να΄ 7. 3 Βσ. ιη΄ 4. ιθ΄ 10. 2 Πρ. κδ΄ 18 - 21. λς΄ 15. 16. Νεμ. θ΄ 26. Μτ. κα΄ 35. 36. κβ΄ 6. κγ΄ 31 - 37. Λκ. ς΄ 23. Ἰν. ις΄ 2. 20 - 22. Πρ. ε΄ 41. Ῥμ. ε΄ 3. Φλ. α΄ 29. Κλ. α΄ 24. 1 Θσ. β΄ 15. 2 Θσ. α΄ 5. 7. Ἑβ. ι΄ 32 - 35. ια΄ 26 - ιβ΄ 11. ιγ΄ 13. Ἰκ. α΄ 2. ε΄ 10. 1 Πτ. β΄ 20. Ἀπ. β΄ 10.

Στίχ. 13-16. Οἱ Χριστιανοὶ ἅλας καὶ φῶς.

13 Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω καὶ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

13 Σεῖς οἱ μαθηταί μου εἶσθε τὸ πνευματικὸν ἅλας τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἀνθρώπων, ἐπειδὴ ἔχετε προορισμὸν νὰ προλαμβάνετε τὴν ἠθικὴν σαπίλαν. Ἀλλ' ἐὰν τὸ ἅλας χάσῃ τὴν δύναμίν του, μὲ τί θὰ ἁλατισθῇ, ὥστε νὰ ἀποκτήσῃ πάλιν τὴν δύναμιν ποὺ ἔχασε; Δὲν χρησιμεύει πλέον εἰς τίποτε, παρὰ νὰ πεταχθῇ ἔξω εἰς τοὺς δρόμους καὶ νὰ καταπατῆται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Ἐὰν λοιπὸν καὶ σεῖς χάσετε τὴν ἠθικήν σας δύναμιν, δὲν θὰ γίνετε ἄχρηστοι μόνον, ἀλλὰ καὶ θὰ περιφρονηθῆτε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους.

14 Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη·

14 Σεῖς εἶσθε τὸ φῶς τοῦ κόσμου, διότι προορισμὸν ἔχετε μὲ τὸ φωτεινὸν παράδειγμά σας καὶ τοὺς μεταδίδοντας τὸ φῶς τῆς ἀληθείας λόγους σας νὰ φωτίζετε τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ εὑρίσκονται εἰς τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς πλάνης. Δὲν εἶναι δυνατὸν μία πόλις, ποὺ εἶναι κτισμένη ἐπάνω εἰς ὄρος, νὰ κρυβῇ. Ἔτσι καὶ ὁ ἰδικός σας βίος θὰ ὑποπίπτῃ εἰς τὴν ἀντίληψιν ὅλων.

15 οὐδὲ καίουσι λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ.

15 Οὔτε ἀνάπτουν οἱ ἄνθρωποι λύχνον διὰ νὰ τὸν βάλουν κάτω ἀπὸ τὸν κάδον, μὲ τὸν ὁποῖον μετροῦν τὸν σῖτον· ἀλλὰ τὸν τοποθετοῦν ἐπάνω εἰς τὸν λυχνοστάτην καὶ φωτίζει μὲ τὴν λάμψιν του ὅλους, ὅσοι εἶναι μέσα εἰς τὸ σπίτι.

16 οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

16 Ἔτσι σὰν ἄλλος λύχνος καλὰ τοποθετημένος ἂς λάμψῃ τὸ φῶς τῆς ἀρετῆς σας ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διὰ νὰ ἴδουν τὰ καλά σας ἔργα καὶ δοξάσουν διὰ τὰ ἐνάρετα καὶ ἅγια παιδιά του τὸν Πατέρα σας, ποὺ εἶναι μὲν πανταχοῦ παρών, ἀλλὰ ἐξαιρετικὰ φανερώνει τὴν παρουσίαν του εἰς τοὺς οὐρανούς.

Στίχ. 17-48. Ὁ Κύριος τελειοποιεῖ καὶ συμπληρώνει τὸν Μωσαϊκὸν νόμον.

17 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι.

17 Μὴ νομίσετε, ὅτι ἦλθα διὰ νὰ καταλύσω καὶ ἀκυρώσω τὸν ἠθικὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως ἢ τὴν ἠθικὴν διδασκαλίαν τῶν προφητῶν. Δὲν ἦλθα νὰ καταλύσω αὐτά, ἀλλὰ νὰ τὰ συμπληρώσω καὶ νὰ σᾶς τὰ παραδώσω τέλεια.

18 ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου ἕως ἂν πάντα γένηται.

18 Διότι ἀληθινὰ σᾶς λέγω καὶ μὲ πᾶσαν σοβαρότητα καὶ ἐπισημότητα σᾶς βεβαιῶ ὅτι, ἕως ὅτου παραμένει καὶ δὲν καταστρέφεται ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, οὔτε ἓν γιῶτα ἢ ἕνα κόμμα, οὔτε δηλαδὴ ἡ μικροτάτη ἀπὸ τὰς ἐντολάς, δὲν θὰ παραπέσῃ ἀπὸ τὸν Νόμον καὶ δὲν θὰ χάσῃ τὸ κῦρος της, ἕως ὅτου ὅλα, ὅσα διατάσσει ὁ Νόμος, λάβουν τὴν ἐπαλήθευσιν καὶ πλήρωσίν τους τόσον ὑπὸ τῶν γεγονότων τῆς ζωῆς μου, ὅσα ἐκ τούτων ἐλέχθησαν προφητικῶς, ὅσον καὶ ἐν τῇ ζωῇ τῶν γνησίων μαθητῶν μου, οἱ ὁποῖοι θὰ τηροῦν ταῦτα ἐπακριβῶς.

---

[13]) Μρ. θ΄ 49. 50. Λκ. ιδ΄ 34 - 35. [14-16]) Πρμ. δ΄ 18. Μρ. δ΄ 21 - 22. Λκ. η΄ 16. 17. ια΄ 33. Ἰν. η΄ 12. ιε΄ 8. Ἐφ. ε΄ 8. 9. Φλ. β΄ 15. 1 Πτ. β΄ 12. γ΄ 15. [17]) γ΄ 15. Ἰν. ι΄ 35. Ῥμ. γ΄ 31. ζ΄ 7. 12. η΄ 3. 4. ι΄ 4. Ἐφ. β΄ 15. Κλ. β΄ 14. [18]) Ψ. ρα΄ 27. 28. ριη΄ 89. 90. Ἡσ. μ΄ 8. να΄ 6. Μτ. κδ΄ 35. Λκ. ις΄ 17. Ἑβ. α΄ 11 - 12. 1 Πτ. α΄ 25. 2 Πτ. γ΄ 10.

19 ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

19 Ἀφοῦ λοιπὸν αἱ ἐντολαὶ ἔχουν κῦρος καὶ ἰσχὺν ἀκατάλυτον, ὁποιοσδήποτε θὰ παραβῇ μίαν ἀπὸ ἐκείνας ἀκόμη τὰς ἐντολάς μου, ποὺ φαίνονται πολὺ μικραί, καὶ θὰ διδάξῃ τοὺς ἀνθρώπους οὕτω, ἤτοι νὰ θεωροῦν αὐτὰς μικρὰς καὶ ἀσημάντους, θὰ κηρυχθῇ ἐλάχιστος καὶ τελευταῖος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ἐκεῖνος ὅμως, ποὺ θὰ ἐκτελέσῃ ὅλας ἀνεξαιρέτως τὰς ἐντολὰς καὶ θὰ διδάξῃ καὶ τοὺς ἄλλους νὰ τὰς τηροῦν, οὗτος θὰ ἀναγνωρισθῇ μέγας ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Καὶ εἰς αὐτὰς λοιπὸν τὰς ἐντολάς, ποὺ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι παραμερίζουν μὲ τὰς ἀνθρωπίνους παραδόσεις των, πρέπει νὰ δώσετε μεγάλην προσοχήν.

20 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

20 Διότι σᾶς λέγω ὅτι, ἐὰν ἡ ἀρετή σας δὲν περισσεύσῃ καὶ δὲν ὑπερτερήσῃ κατὰ πολὺ τὴν ἐξωτερικὴν ἀρετὴν τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, δὲν θὰ εἰσέλθετε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

21 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, ***οὐ φονεύσεις·*** *ὃς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει.*

21 Ἠκούσατε ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Νόμου εἰς τὰς συναγωγάς, ὅτι ἐλέχθη ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς τοὺς ἀρχαίους: Δὲν θὰ φονεύσῃς· ἐκεῖνος δὲ ποὺ θὰ φονεύσῃ, θὰ εἶναι ἔνοχος εἰς τόσον βαθμόν, ὥστε νὰ παραπεμφθῇ πρὸς δίκην εἰς τὸ τοπικὸν ἑπταμελὲς δικαστήριον, ποὺ λέγεται κρίσις.

22 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῇ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.

22 Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω, ὅτι καθένας ποὺ ὀργίζεται κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του ἄνευ σοβαροῦ πνευματικοῦ λόγου, διαπράττει ἔγκλημα ἀνάλογον πρὸς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐδικάζετο ἄλλοτε ἀπὸ τὸ τοπικὸν ἑπταμελὲς δικαστήριον. Ἐκεῖνος δὲ ποὺ θὰ εἴπῃ περιφρονητικῶς εἰς τὸν ἀδελφόν του: Ἀνόητε, εἶναι ἔνοχος ἐγκλήματος βαρυτέρου, σὰν ἐκεῖνα ποὺ δικάζονται ἀπὸ τὸ ἀνώτατον δικαστήριον τῶν Ἰουδαίων. Ἐκεῖνος δὲ ποὺ μὲ μῖσος καὶ κακίαν θὰ εἴπῃ εἰς τὸν ἀδελφόν του: Βλάκα, θὰ εἶναι ἔνοχος ἐγκλήματος ἀξίου νὰ τιμωρηθῇ μὲ τὴν ἐν τῷ Ἅδῃ γέενναν τοῦ πυρός.

23 Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κἀκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ,

23 Ἀφοῦ λοιπὸν κάθε προσβολὴ κατὰ τῶν ἀδελφῶν μας εἶναι ἀξιόποινος, ἐὰν προσφέρῃς τὸ δῶρον σου εἰς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐκεῖ ἐνθυμηθῇς, ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει κάτι ἐναντίον σου δι' ἀδικίαν, τὴν ὁποίαν τοῦ ἔκαμες,

24 ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου.

24 ἄφησε ἐκεῖ τὸ δῶρον σου ἐμπρὸς εἰς τὸ θυσιαστήριον καὶ πήγαινε πρῶτον συμφιλιώσου μὲ τὸν ἀδελφόν σου, καὶ τότε, ἀφοῦ συνδιαλλαγῇς, ἐλθὲ καὶ πρόσφερε τὸ δῶρον σου, διότι μόνον τότε θὰ γίνῃ τοῦτο δεκτὸν ἀπὸ τὸν Θεόν.

---

[19]) Δτ. δ΄ 2. κζ΄ 26. Γλ. γ΄ 10. Ἰκ. β΄ 10. 1 Κρ. γ΄ 10 - 15. [20]) ς΄ 1 - 6. ιε΄ 2 - 9. κγ΄ 2 - 28. Μρ. ζ΄ 2 - 13. Λκ. ιη΄ 9 - 13. Ῥμ. β΄ 17 - 29. [21]) Ἐξ. κ΄ 13. κα΄ 12. Λτ. κδ΄ 17. Δτ. ε΄ 17. ις΄ 18. ιζ΄ 8. 2 Πρ. ιθ΄ 5. Μτ. ιθ΄ 18. Μρ. ι΄ 19. Λκ. ιη΄ 20. Ῥμ. ιγ΄ 9. Ἰκ. β΄ 11. [22]) 29. 30. ι΄ 28. ιη΄ 9. κγ΄ 15. 33. Μρ. θ΄ 43. Ἰκ. γ΄ 6. Ἐφ. δ΄ 26. 1 Ἰν. γ΄ 15. [23-24]) 1 Βσ. ιε΄ 22. Ὠσ. ς΄ 6. Μχ. ς΄ 8. Ἡσ. α΄ 11 - 20. ξς΄ 3. Ἰρ. ζ΄ 21 - 24. Ψ. μθ΄ 8. 15. Ἐκ. δ΄ 17. Ῥμ. ιβ΄ 1.

25 Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ ἕως ὅτου εἶ ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ, μήποτέ σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ καὶ ὁ κριτής σε παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ·

25 Ἔσο συμβιβαστικὸς καὶ μὲ συμφιλιωτικὰς διαθέσεις πρὸς τὸν δανειστήν, μὲ τὸν ὁποῖον εὑρίσκεσαι εἰς δίκην. Καὶ δεῖξε τὰς διαθέσεις αὐτὰς γρήγορα, ἕως ὅτου εὑρίσκεσαι μαζί του εἰς τὸν δρόμον ποὺ ὁδηγεῖ εἰς τὸ δικαστήριον. Πρόλαβε, μήπως σὲ παραδώσῃ ὁ ἀντίδικος εἰς τὸν δικαστὴν καὶ ὁ δικαστὴς σὲ καταδικάσῃ καὶ σὲ παραδώσῃ εἰς τὸν ἐκτελεστὴν τῶν ποινῶν καὶ ἔτσι ριφθῇς εἰς φυλακήν.

26 ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως οὗ ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην.

26 Ἀληθινὰ σοῦ λέγω, ὅτι δὲν θὰ ἐξέλθῃς ἀπ' ἐκεῖ, ἕως ὅτου ἐξοφλήσῃς καὶ τὸ τελευταῖον δίλεπτον. Πόσον φοβερὸν εἶναι λοιπὸν νὰ ἐμφανισθῇς ἐνώπιον τοῦ ὑπερτάτου κριτοῦ ἀσυμφιλίωτος μὲ τοὺς ἀδελφούς σου, ποὺ ἠδίκησες!

27 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, ***οὐ μοιχεύσεις.***

27 Ἠκούσατε ὅτι ἐλέχθη εἰς τοὺς ἀρχαίους· νὰ μὴ μοιχεύσῃς. Καὶ οἱ γραμματεῖς περιορίζουν τὴν ἐντολὴν αὐτὴν μόνον εἰς τὸ ἁμάρτημα μὲ ὕπανδρον γυναῖκα.

28 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτὴν ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

28 Ἀλλ' ἐγὼ σᾶς λέγω, ὅτι καθένας ποὺ βλέπει οἱανδήποτε γυναῖκα διὰ νὰ τὴν ἐπιθυμήσῃ πρὸς ἁμαρτίαν, ἤδη μὲ τὴν ἐμπαθῆ αὐτὴν ματιὰν ἐμοίχευσεν αὐτὴν μέσα εἰς τὴν καρδίαν του καὶ ἡμάρτησε μὲ τὴν πρόθεσιν καὶ προαίρεσίν του.

29 εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν.

29 Ἐὰν δὲ πρόσωπον χρήσιμον καὶ προσφιλὲς εἰς σὲ σὰν τὸ δεξιόν σου μάτι σοῦ γίνεται ἀφορμὴ ἐμπαθοῦς ἐπιθυμίας καὶ ἁμαρτίας, χωρίσου ὁριστικῶς ἀπὸ αὐτό, καὶ πέταξέ το μακρυὰ ἀπὸ σέ, ὅπως θὰ ἔκανες καὶ μὲ τὸ μάτι σου, ἐὰν θὰ ἐκινδύνευε νὰ πάθῃ ἀπὸ αὐτὸ τὸ ὅλον σῶμα σου· διότι συμφέρει νὰ χαθῇ ἓν ἀπὸ τὰ μέλη σου καὶ νὰ μὴ ριφθῇ ὅλον τὸ σῶμα σου εἰς τὸ πῦρ τῆς κολάσεως. Σὲ συμφέρει νὰ στερηθῇς τὴν φιλίαν καὶ χρησιμότητα τοῦ προσώπου αὐτοῦ καὶ νὰ μὴ ριφθῇς μαζὶ μὲ ἐκεῖνο εἰς τὸ πῦρ τῆς κολάσεως.

30 καὶ εἰ ἡ δεξιά σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν.

30 Καὶ ἐὰν πρόσωπον ποὺ σοῦ εἶναι χρήσιμον σὰν τὴν δεξιάν σου χεῖρα σὲ σκανδαλίζῃ, κόψε τελείως τὴν χεῖρα σου αὐτὴν καὶ πέταξέ την μακρυὰ ἀπὸ σέ· διότι σὲ συμφέρει νὰ χαθῇ ἕνα ἀπὸ τὰ μέλη σου καὶ νὰ στερηθῇς τὰς ὑπηρεσίας τοῦ φίλου σου, ποὺ σοῦ εἶναι χρησιμώτατος, καὶ νὰ μὴ ριφθῇς μαζὶ μὲ ἐκεῖνον εἰς τὸ πῦρ τῆς κολάσεως.

31 Ἐρρέθη δέ· ***ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον.***

31 Ἐλέχθη ἀκόμη· ἐκεῖνος ποὺ θὰ χωρίσῃ καὶ θὰ διώξῃ τὴν γυναῖκα του, ἂς τῆς δώσῃ ἔγγραφον διαζυγίου.

32 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι, καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται.

32 Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω, ὅτι ἐκεῖνος ποὺ θὰ διώξῃ τὴν γυναῖκα του, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ αἰτία μοιχείας, συντελεῖ εἰς τὸ νὰ γίνῃ αὐτὴ μοιχαλίς, ἐὰν συζευχθῇ ἄλλον. Καὶ ἐκεῖνος ποὺ θὰ νυμφευθῇ διεζευγμένην γυναῖκα, γίνεται μοιχός.

[25-26]) Πρμ. κε΄ 8 - 10. Μτ. ς΄ 14. 15. ιη΄ 35. Λκ. ιβ΄ 58. 59. [27]) Ἐξ. κ΄ 14. Λτ. κ΄ 10. Δτ. ε΄ 18. [28]) Ἰβ. λα΄ 1. Πρμ. ς΄ 24 - 25. Σρ. κε΄ 21. 2 Πτ. β΄ 14. [29-30]) ι΄ 28. 29. ιη΄ 8. 9. ιθ΄ 12. Μρ. θ΄ 43 - 47. Ῥμ. η΄ 13. 1 Κρ. θ΄ 27. Γλ. ε΄ 24. ς΄ 14. Κλ. γ΄ 5. [31-32]) Δτ. κδ΄ 1. Ἡσ. ν΄ 1. Ἰρ. γ΄ 1. Μλ. β΄ 15 - 16. Μτ. ιθ΄ 7 - 9. Μρ. ι΄ 4 - 12. Λκ. ις΄ 18. Ῥμ. ζ΄ 3. 1 Κρ. ζ΄ 10 - 11.

33 Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, **οὐκ ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου.**
34 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ Θεοῦ·
35 μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστι τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως·
36 μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσῃς, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι.
37 ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναί, οὒ οὔ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστιν.
38 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, **ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος.**
39 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίσει ἐπὶ τὴν δεξιὰν σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην·
40 καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον·
41 καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο·
42 τῷ αἰτοῦντί σε δίδου καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι μὴ ἀποστραφῇς.

33 Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐλέχθη εἰς τοὺς παλαιοὺς προγόνους μας· Δὲν θὰ ἀθετήσῃς τὸν ὅρκον σου, ἀλλ' ὡς χρέος ἱερόν, ποὺ ὀφείλεις νὰ ἐξοφλήσῃς εἰς τὸν Κύριον, θὰ τηρήσῃς τὰς ἐνόρκους ὑποσχέσεις καὶ μαρτυρίας σου.
34 Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω νὰ μὴ ὁρκισθῆτε καθόλου· οὔτε εἰς τὸν οὐρανὸν μὴ ὁρκισθῆτε, διότι ὁ οὐρανὸς εἶναι θρόνος τοῦ Θεοῦ·
35 οὔτε εἰς τὴν γῆν μὴ ὁρκισθῆτε, διότι σὰν εἰς ἄλλο σκαμνίον ἀκουμβοῦν ἐπάνω της οἱ πόδες του· οὔτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διότι διὰ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι ἐκεῖ κτισμένος, εἶναι πόλις τοῦ μεγάλου βασιλέως Θεοῦ.
36 Οὔτε εἰς τὴν κεφαλήν σου μὴ ὁρκισθῇς, διότι τὴν ἐδημιούργησεν ὁ Θεός, σὺ δὲ δὲν ἠμπορεῖς οὔτε μιᾶς τριχὸς τὸ χρῶμα πραγματικῶς καὶ κατὰ βάθος νὰ μεταβάλῃς, ὥστε μίαν μαύρην τρίχα νὰ τὴν κάμῃς λευκήν, ἢ μίαν λευκὴν νὰ τὴν ἀλλάξῃς εἰς μαύρην.
37 Ἂς εἶναι δὲ ὁ λόγος σας ναί, ὅταν πράγματι εἶναι ναί· καὶ ὄχι, ὅταν καὶ πράγματι εἶναι ὄχι· τὸ ἐπὶ πλέον δὲ ἀπὸ αὐτὰ εἶναι ἀπὸ τὸν πονηρόν, τὸν πρῶτον ἐπινοητὴν καὶ πατέρα τοῦ ψεύδους.
38 Ἠκούσατε ὅτι ἐλέχθη· ἐκεῖνος ποὺ ἐπλήγωσε καὶ ἐτραυμάτισε κάποιον, πρέπει νὰ δώσῃ μάτι ἀντὶ τοῦ ματιοῦ ποὺ ἔβλαψε, καὶ δόντι διὰ τὸ δόντι τοῦ πλησίον, ποὺ μὲ τὸ κτύπημά του ἔσπασεν ἢ ἐπέταξεν ἔξω.
39 Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω νὰ μὴ προβάλετε ἀντίστασιν εἰς τὸν πονηρόν, ποὺ χρησιμοποιεῖ ὡς ὄργανόν του ἐκεῖνον ποὺ σᾶς βλάπτει· ἀλλ' ὅποιος σὲ ῥαπίσῃ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς σιαγόνος, στρέψον εἰς αὐτὸν καὶ τὸ ἄλλο μέρος διὰ νὰ ῥαπίσῃ καὶ τοῦτο.
40 Καὶ ἐκεῖνον ποὺ θέλει νὰ κάμῃ δίκην μαζί σου καὶ νὰ σοῦ πάρῃ τὸ ὑποκάμισον, ἄφησέ του καὶ τὸ ἐπανωφόριόν σου.
41 Καὶ μὲ ἐκεῖνον, ποὺ θέλει νὰ σὲ ἀγγαρεύσῃ διὰ νὰ τὸν συνοδεύσῃς ἐπὶ ἓν μίλιον, πήγαινε μαζί του δύο μίλια.
42 Εἰς ἐκεῖνον ποὺ σοῦ ζητεῖ ἐλεημοσύνην, δίδε, ἀλλὰ πάντοτε μὲ διάκρισιν ποὺ θὰ τὴν διαπνέῃ εἰλικρινὴς ἀγάπη· καὶ μὴ περιφρονήσῃς ἐκεῖνον, ποὺ θέλει νὰ δανεισθῇ χωρὶς τόκον ἀπὸ σέ.

---

[33]) Ἐξ. κ΄ 7. Λτ. ιθ΄ 12. Ἀρ. λ΄ 3. Δτ. ε΄ 11. κγ΄ 21 - 23. [34-37]) Ψ. μζ΄ 2. πς΄ 3. Ἡσ. ξς΄ 1. Μτ. κγ΄ 16 - 22. Πρ. ζ΄ 49. 2 Κρ. α΄ 17. Ἰκ. ε΄ 12. 13. 1 Ἰν. γ΄ 8. 12. [38]) Ἐξ. κα΄ 23 - 25. Λτ. κδ΄ 19 - 22. Δτ. ιθ΄ 19 - 21. [39-42]) Ἐξ. κβ΄ 25. Λτ. κε΄ 35 - 37. Δτ. ιε΄ 7 - 11. κγ΄ 19 - 20. Ψ. ζ΄ 5. λδ΄ 12 - 14. Ἰβ. λα΄ 29. 30. Πρμ. κ΄ 22. κδ΄ 17. 29. Ὡσ. ια΄ 4. Ἡσ. ν΄ 6. Θρ. γ΄ 29. Λκ. γ΄ 11. ς΄ 29. 30. 34. 35. Ἰν. ιη΄ 22. 23. Ῥμ. ιβ΄ 17. 19. 1 Κρ. ς΄ 7. 1 Θσ. ε΄ 15. 1 Πτ. γ΄ 9.

43 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, **ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου** καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου.
44 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς,
45 ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους.
46 ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσι;
47 καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς φίλους ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι οὕτω ποιοῦσιν;
48 Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὥσπερ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστιν.

43 Ἠκούσατε, ὅτι ἐλέχθη· Θὰ ἀγαπήσῃς τὸν πλησίον σου καὶ θὰ μισήσῃς τὸν ἐχθρόν σου.
44 Ἐγὼ δὲ σᾶς λέγω, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς σας, εὔχεσθε πρὸς τὸν Θεὸν ἀγαθὰ δι' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι σᾶς καταρῶνται, εὐεργετεῖτε ἐκείνους, ποὺ σᾶς μισοῦν, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι σᾶς μεταχειρίζονται ὑβριστικῶς καὶ περιφρονητικῶς καὶ σᾶς καταδιώκουν ἀδίκως, ἀκόμη καὶ ὅταν ὁ διωγμὸς των αὐτὸς σᾶς γίνεται διὰ τὰς θρησκευτικάς σας πεποιθήσεις.
45 Διὰ νὰ ὁμοιάσετε ἔτσι καὶ νὰ γίνετε τέκνα τοῦ Πατρός σας, ποὺ εἶναι εἰς τοὺς οὐρανούς. Διότι καὶ αὐτὸς τὸν ἥλιον, ποὺ εἶναι ἰδικός του, ἀνατέλλει ἀδιακρίτως εἰς πονηροὺς καὶ εἰς ἀγαθούς, καὶ βρέχει τὴν βροχήν του εἰς δικαίους καὶ ἀδίκους.
46 Διότι, ἐὰν ἀγαπήσετε ἐκείνους μόνον, ποὺ σᾶς ἀγαποῦν, ποίαν ἀνταμοιβὴν ἔχετε νὰ λαμβάνετε ἀπὸ τὸν Θεόν; Δὲν κάνουν τὸ αὐτὸ καὶ οἱ τελῶναι;
47 Καὶ ἐὰν χαιρετήσετε μόνον τοὺς φίλους σας Ἰουδαίους, τί τὸ ἐξαιρετικὸν πράττετε; Δὲν κάνουν ἔτσι καὶ οἱ τελῶναι;
48 Πρέπει λοιπὸν νὰ γίνετε τέλειοι διὰ τῆς ἀγάπης πρὸς πάντας, καθὼς εἶναι τέλειος καὶ ὁ οὐράνιος Πατήρ σας, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀγάπη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Συνέχεια τῆς ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὁμιλίας τοῦ Κυρίου.

Στίχ. 1-8. Ἡ ἐλεημοσύνη καὶ ἡ προσευχή.

Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Προσέχετε νὰ μὴ κάνετε τὴν ἐλεημοσύνην σας ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διὰ νὰ σᾶς ἴδουν καὶ σᾶς θαυμάσουν. Εἰ δ' ἄλλως ἀνταμοιβὴν δὲν ἔχετε πλησίον τοῦ Πατρός σας, ποὺ εἶναι εἰς τοὺς οὐρανούς.

---

[43]) Λτ. ιθ΄ 18. Δτ. κγ΄ 6. 7. κε΄ 17 - 19. [44]) Γν. με΄ 1. 5. Ἐξ. κγ΄ 4. 1 Βσ. κδ΄ 7. 4 Βσ. ς΄ 22. Πρμ. κε΄ 21. 22. Τβ. δ΄ 16. Λκ. ς΄ 27. 28. κγ΄ 34. Πρ. ζ΄ 60. Ῥμ. ιβ΄ 14. 17. 20. 1 Κρ. δ΄ 12. 13. 1 Πτ. β΄ 23. γ΄ 9. [45-47]) Λκ. ς΄ 32. 35. ιδ΄ 12. 17. [48]) Λτ. ια΄ 44. ιθ΄ 2. κ΄ 7. 26. Λκ. ς΄ 36. Ἐφ. ε΄ 1. 2. Κλ. α΄ 28. δ΄ 12. Ἰκ. α΄ 4. 1 Πτ. α΄ 15. 16.

ΣΤ΄. [1-4]) 1 Βσ. ις΄ 7. Ψ. ρια΄ 9. Μτ. κγ΄ 5. Ἰν. ε΄ 44. ιβ΄ 43. Ῥμ. ιβ΄ 8. 2 Κρ. θ΄ 9. 10. Ἐφ. ς΄ 6. Κλ. γ΄ 22.

2 Ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν.

2 Ὅταν λοιπὸν κάνῃς ἐλεημοσύνην, μὴ τὸ διαφημίσῃς σὰν μὲ σάλπιγγα, ποὺ σημαίνει ἐμπρὸς ἀπὸ σέ, καθὼς κάνουν οἱ ὑποκριταὶ εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ εἰς τοὺς δρόμους, διὰ νὰ δοξασθοῦν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι ἐπῆραν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ἀμοιβήν των, εἶναι δὲ αὐτὴ ὁ παρὰ τῶν ἀνθρώπων ἔπαινος, ποὺ ἐπεδίωξαν.

3 σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου,

3 Σὺ ὅμως, ὅταν κάνῃς ἐλεημοσύνην, ἂς μὴ μάθῃ τὸ ἀριστερό σου χέρι, τί κάνει τὸ δεξί σου χέρι,

4 ὅπως ᾖ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.

4 διὰ νὰ μείνῃ ἡ ἐλεημοσύνη σου εἰς τὰ κρυφά. Καὶ ὁ Πατήρ σου, ποὺ βλέπει εἰς τὰ κρυφά, θὰ σοῦ δώσῃ τὴν ἀμοιβὴν εἰς τὰ φανερά.

5 Καὶ ὅταν προσεύχῃ, οὐκ ἔσῃ ὥσπερ οἱ ὑποκριταί, ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως ἂν φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν.

5 Καὶ ὅταν προσεύχεσαι, δὲν πρέπει νὰ εἶσαι, καθὼς εἶναι οἱ ὑποκριταί. Διότι τοὺς ἀρέσει νὰ στέκωνται ὄρθιοι εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ εἰς τὰς γωνίας τῶν πλατειῶν καὶ νὰ προσεύχωνται, διὰ νὰ φανοῦν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, λαμβάνουν ἐδῶ ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ἀμοιβήν τους.

6 σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.

6 Σὺ ὅμως, ὅταν πρόκειται νὰ προσευχηθῇς, ἔμβα εἰς τὸ ἰδιαίτερόν σου δωμάτιον, καὶ ἀφοῦ κλείσῃς τὴν θύραν σου κάμε τὴν προσευχήν σου εἰς τὸν Πατέρα σου, ποὺ εἶναι ἀόρατος καὶ κρυμμένος· καὶ ὁ Πατήρ σου, ποὺ βλέπει εἰς τὰ κρυφά, θὰ σοῦ ἀποδώσῃ τὴν ἀνταμοιβήν σου εἰς τὰ φανερά.

7 Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται.

7 Ὅταν δὲ προσεύχεσθε, μὴ ζητεῖτε μὲ μηχανικὴν καὶ δεισιδαίμονα ἐπανάληψιν λέξεων, ποὺ δὲν τὰς παρακολουθεῖ ἢ καὶ δὲν τὰς κατανοεῖ ἡ διάνοιά σας, αἰτήματα ἀνόητα, καθὼς κάνουν οἱ ἐθνικοί. Διότι αὐτοὶ φαντάζονται, ὅτι ἡ ἀνόητος πολυλογία των θὰ ἐπιδράσῃ μαγικῶς καὶ θὰ εἰσακουσθοῦν.

8 μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν.

8 Μὴ γίνετε λοιπὸν ὅμοιοι πρὸς αὐτούς. Διότι ὁ Πατήρ σας γνωρίζει ἐκεῖνα, ποὺ ἔχετε ἀνάγκην, προτοῦ σεῖς νὰ τοῦ τὰ ζητήσετε.

[5-6]) 4 Βσ. δ΄ 33. Ἡσ. κς΄ 20. [7]) Ἐκ. ε΄ 1. Ἡσ. α΄ 15. 3 Βσ. ιη΄ 26 - 28. Σρ. ζ΄ 17. Μρ. ιβ΄ 40. [8]) ς΄ 32.

Στίχ. 9-13. Ἡ Κυριακὴ προσευχή.

9 οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου·

9 Σεῖς λοιπὸν κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς πρέπει νὰ προσεύχεσθε κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον· Πατέρα μας, ποὺ εἶσαι πανταχοῦ παρών, ἀλλ' ἐξαιρετικὰ εἰς τοὺς οὐρανοὺς δεικνύεις τὴν παρουσίαν σου, ἂς ἀναγνωρισθῇ ἡ ἁγιότης σου, ὥστε νὰ δοξασθῇ καὶ νὰ λατρευθῇ ἀξίως τὸ Ὄνομά σου.

10 ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·

10 Εἴθε νὰ ἔλθῃ ἡ βασιλεία σου διὰ τῆς ἐλευθέρας καὶ προθύμου ὑποταγῆς πάντων τῶν ἀνθρώπων εἰς σέ, ὥστε διὰ τῆς ὑπακοῆς των εἰς τὰ προστάγματά σου νὰ γίνουν οὗτοι πραγματικοὶ καὶ ἐξ ὁλοκλήρου ἀφωσιωμένοι ὑπήκοοί σου. Εἴθε νὰ γίνῃ τὸ θέλημά σου καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως γίνεται τοῦτο εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους καὶ ἁγίους.

11 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον·

11 Τὸν ἄρτον μας, τὸν καθημερινὸν καὶ ἀναγκαῖον διὰ τὴν συντήρησιν τῆς οὐσίας καὶ ὑπάρξεώς μας, δός μας τον σήμερα.

12 καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν·

12 Καὶ συγχώρησέ μας τὰ ὅσα σοῦ χρεωστοῦμεν λόγῳ τῶν ἀναριθμήτων ἁμαρτιῶν μας, καθὼς καὶ ἡμεῖς συγχωροῦμεν ἐκείνους, ποὺ μᾶς εἶναι χρεῶσται λόγῳ ἀδικημάτων, ποὺ μᾶς ἔκαμαν.

13 καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

13 Καὶ μὴ ἐπιτρέψῃς νὰ πέσωμεν εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ γλύτωσέ μας ἀπὸ τὸν πονηρόν, ποὺ μᾶς πολεμεῖ. Ζητοῦμεν δὲ αὐτὰ ἀπὸ Σέ, διότι ἰδική σου εἶναι ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς ἀτελευτήτους αἰῶνας. Ἀμήν.

Στίχ. 14-15. Πῶς θὰ συγχωρηθῶμεν.

14 Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος·

14 Πρέπει δέ, ὅταν ζητῆτε τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν σας, νὰ συγχωρῆτε καὶ σεῖς τοὺς ἄλλους, διότι, ἐὰν συγχωρήσετε εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ ἁμαρτήματα, ποὺ ἔκαμαν εἰς σᾶς, καὶ ὁ Πατήρ σας ὁ οὐράνιος θὰ συγχωρήσῃ καὶ εἰς σᾶς τὰ ἰδικά σας ἁμαρτήματα.

15 ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

15 Ἐὰν ὅμως δὲν συγχωρήσετε εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ πρὸς σᾶς ἁμαρτήματά των, οὔτε ὁ Πατήρ σας θὰ συγχωρήσῃ τὰς πρὸς αὐτὸν ἁμαρτίας σας.

---

[9]) Λκ. ια΄ 2. [10]) Ψ. ρβ΄ 21. Μτ. ς΄ 33. ζ΄ 21. κς΄ 42. Μρ. ια΄ 9. Λκ. ιζ΄ 20. κβ΄ 18. 42. Πρ. κα΄ 14. Ῥμ. ιβ΄ 2. ιδ΄ 17. 1 Θσ. δ΄ 2. [11-12]) 14. 15. Λκ. ια΄ 3. 4. Πρμ. λ΄ 8. 9. [13]) κς΄ 41. Λκ. ια΄ 4. κβ΄ 40. 46. Ἰν. ιζ΄ 15. Ῥμ. ια΄ 36. ις΄ 27. 1 Κρ. ι΄ 13. 2 Θσ. γ΄ 3. 2 Τμ. δ΄ 18. Ἰκ. α΄ 13. 14. 1 Πτ. ε΄ 8. 11. 2 Πτ. β΄ 9. γ΄ 18. Ἀπ. β΄ 10. – 1 Πρ. κθ΄ 11. [14-15]) Σρ. κη΄ 2. Μτ. ιη΄ 21 - 35. Μρ. ια΄ 25. 26. Λκ. ς΄ 37. 38. Ἐφ. δ΄ 32.

Στίχ. 16-24. Ἡ θεάρεστος νηστεία. Ἐπίγειοι καὶ οὐράνιοι θησαυροί. Ὁ ὀφθαλμὸς τῆς ψυχῆς. Οἱ δύο κύριοι.

16 Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν.

16 Ὅταν δὲ νηστεύετε, μὴ γίνεσθε σὰν τοὺς ὑποκριτὰς σκυθρωποὶ καὶ περίλυποι. Διότι ἀλλοιώνουν τὰ πρόσωπά των καὶ προσλαμβάνουν ὄψιν καὶ ἔκφρασιν καταβεβλημένου ἀπὸ τὰς στερήσεις ἀνθρώπου, διὰ νὰ φανοῦν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι νηστεύουν. Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅτι ἔλαβαν ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τοὺς ἐπαίνους τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀμοιβήν των.

17 σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι,

17 Σὺ ὅμως, ὅταν νηστεύῃς, ἄλειψε τὴν κεφαλήν σου καὶ νίψε τὸ πρόσωπόν σου, ὥστε νὰ φαίνεσαι χαρούμενος.

18 ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.

18 Καὶ νὰ μὴ φανῇς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι νηστεύεις. Ἀλλὰ νὰ φανῇ ἡ νηστεία σου μόνον εἰς τὸν Πατέρα σου, ποὺ εἶναι μὲν ἀόρατος, ἀλλ᾽ εὑρίσκεται παρὼν καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἀπόκρυφα μέρη. Καὶ ὁ Πατήρ σου, ποὺ βλέπει εἰς τὰ κρυφά, θὰ σοῦ ἀποδώσῃ τὴν ἀμοιβήν σου εἰς τὰ φανερά.

19 Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι·

19 Μὴ μαζεύετε χάριν τοῦ ἑαυτοῦ σας θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου ὁ σκόρος καὶ ἡ φθορὰ τῆς σαπίλας ἢ τῆς σκωρίας ἀφανίζουν τὰ ἀποθηκευόμενα εἴδη τοῦ πλούτου καὶ ὅπου κλέπται διατρυποῦν τοὺς τοίχους τῶν θησαυροφυλακίων σας καὶ τὰ κλέπτουν.

20 θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν·

20 Μαζεύετε δὲ διὰ τοὺς ἑαυτούς σας θησαυροὺς εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου οὔτε σκόρος οὔτε σαπίλα καὶ σκωριὰ ἀφανίζουν τὰ θησαυριζόμενα καὶ ὅπου κλέπται δὲν τρυποῦν τοὺς τοίχους τῶν θησαυροφυλακίων οὔτε κλέπτουν.

21 ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ὑμῶν.

21 Πρέπει δὲ νὰ θησαυρίζετε θησαυροὺς εἰς τὸν οὐρανόν, διὰ νὰ εἶναι καὶ ἡ καρδία σας προσκολλημένη εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὰ οὐράνια. Διότι ἐκεῖ, ὅπου θὰ εἶναι ὁ θησαυρός σας, θὰ εἶναι καὶ ἡ καρδία σας.

22 Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός· ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται·

22 Δὲν εἶναι δὲ μικρὰ συμφορὰ ἡ καρδία σας καὶ ὁ νοῦς σας νὰ κολλήσουν εἰς τὰ γήϊνα καὶ τὰ μάταια. Διὰ νὰ τὸ καταλάβετε, σᾶς φέρω μίαν εἰκόνα. Ὁ λύχνος, ποὺ δίδει φῶς εἰς τὸ σῶμα, εἶναι τὸ μάτι· ὅπως καὶ ὁ λύχνος, ποὺ φωτίζει τὴν ψυχήν, εἶναι ὁ νοῦς· ἐὰν λοιπὸν τὸ μάτι εἶναι ὑγιές, ὅλον τὸ σῶμα σου θὰ εἶναι γεμᾶτον φῶς, σὰν νὰ ἦτο ὁλόκληρον τὸ σῶμα σου μάτι· ἔτσι θὰ φωτίζεται καὶ ἡ ψυχή σου, ἐὰν ὁ νοῦς σου καὶ ἡ καρδία σου δὲν ἔχουν τυφλωθῇ ἀπὸ τὴν φιλαργυρίαν καὶ τὴν προσκόλλησιν εἰς τὰ μάταια.

[16]) 1 Μκ. γ´ 47. Ἡσ. α´ 13. νη´ 3 - 6. Μτ. θ´ 14. Λκ. ιη´ 12. [17]) Ῥθ. γ´ 3. 2 Βσ. ιβ´ 16 - 22. Ἡσ. ξα´ 3. Δν. ι´ 3. Ἐκ. θ´ 8. [18]) 4. 6. [19-20]) Ἰβ. α´ 21. ιγ´ 28. Ἡσ. να´ 8. Μτ. ιθ´ 21. Λκ. ιβ´ 16 - 21. 33. ις´ 9. 2 Κρ. δ´ 16 - 18. Ἐφ. α´ 18. Κλ. α´ 5. γ´ 1 - 4. Φλ. γ´ 19. 20. 1 Τμ. ς´ 6 - 8. 17 - 19. Ἑβ. ι´ 34. ια´ 13 - 16. 26. ιγ´ 13. 14. Ἰκ. ε´ 1 - 3. 1 Πτ. α´ 3 - 5. 1 Ἰν. β´ 16 - 17. [21]) Λκ. ιβ´ 34. [22-23]) Ἡσ. ς´ 9. 10. Μτ. ιγ´ 14. 15. Λκ. ια´ 34 - 36. Ῥμ. α´ 21. Ἐφ. α´ 18. δ´ 18. 1 Ἰν. β´ 11.

23 ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί, τὸ σκότος πόσον;

23 Ἐὰν ὅμως τὸ μάτι σου εἶναι βλαμμένον καὶ τυφλωμένον, ὅλον τὸ σῶμα σου θὰ εἶναι βυθισμένον εἰς τὸ σκότος. Ἐὰν λοιπὸν ἐκεῖνο, ποὺ σοῦ ἐδόθη διὰ νὰ μεταδίδῃ φῶς εἰς σέ, γίνῃ σκότος, εἰς πόσον σκότος θὰ βυθισθῇς; Κάτι ἀνάλογον θὰ συμβῇ, ἐὰν καὶ ὁ νοῦς σου σκοτισθῇ ἀπὸ τὴν προσκόλλησιν εἰς τὸν πλοῦτον. Εἰς πόσον σκότος ἠθικὸν θὰ βυθισθῇ τότε ἡ ψυχή σου!

24 Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.

24 Μὴ ἀπατᾶτε δὲ τὸν ἑαυτόν σας μὲ τὴν ἰδέαν, ὅτι εἶναι δυνατὸν καὶ εἰς τὴν γῆν νὰ θησαυρίζῃ κανεὶς καὶ εἰς τὸν Θεὸν νὰ εἶναι προσκολλημένος. Κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι δοῦλος συγχρόνως εἰς δύο κυρίους. Διότι ἢ θὰ μισήσῃ τὸν ἕνα καὶ θὰ ἀγαπήσῃ τὸν ἄλλον· ἢ θὰ προσκολληθῇ εἰς τὸν ἕνα καὶ θὰ καταφρονήσῃ τὸν ἄλλον. Δὲν δύνασθε νὰ εἶσθε συγχρόνως δοῦλοι καὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ μαμωνᾶ. Ἢ θὰ μισήσετε τὸν πλοῦτον, διὰ νὰ ἀγαπήσετε τὸν Θεόν, ἢ θὰ προσκολληθῆτε εἰς τὸν πλοῦτον καὶ θὰ καταφρονήσετε τότε τὸν Θεόν.

Στίχ. 25-34. Ὁ Θεὸς προνοεῖ διὰ τὰς ἀνάγκας μας.

25 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε καὶ τί πίητε, μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσησθε· οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος;

25 Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ καρδία σας πρέπει νὰ ἀνήκῃ ἀποκλειστικὰ εἰς τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο σᾶς λέγω, κόψατε τὴν ρίζαν τῆς πλεονεξίας καὶ μὴ φροντίζετε μὲ ἀγωνίαν καὶ στενοχωρίαν διὰ τὴν ζωήν σας, τί θὰ φάγετε καὶ τί θὰ πίετε, οὔτε διὰ τὸ σῶμα σας, τί θὰ ἐνδυθῆτε. Δὲν ἀξίζει ἡ ζωὴ περισσότερον ἀπὸ τὴν τροφὴν καὶ τὸ σῶμα πιὸ πολὺ ἀπὸ τὸ ἔνδυμα; Ὁ Θεὸς λοιπόν, ποὺ σᾶς ἔδωκε τὰ ἀνώτερα ταῦτα, θὰ σᾶς δώσῃ καὶ τὰ κατώτερα, τὴν τροφὴν δηλαδὴ καὶ τὸ ἔνδυμα.

26 ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν;

26 Κυττάξατε τὰ πετεινά, ποὺ πετοῦν εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἴδετε, ὅτι αὐτὰ δὲν σπείρουν, οὔτε θερίζουν, οὔτε μαζεύουν εἰς ἀποθήκας διὰ τὸν χειμῶνα ἢ τὸν καιρὸν τῆς στερήσεως. Καὶ ὅμως ὁ Πατήρ σας ὁ ἐπουράνιος τὰ τρέφει. Σεῖς δὲν ἀξίζετε πολὺ περισσότερον ἀπὸ αὐτά;

27 τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα;

27 Διὰ νὰ καταλάβετε δέ, πόσον ἀνόητος καὶ ἀνίσχυρος εἶναι ἡ μέριμνά σας αὐτή, σᾶς ἐρωτῶ: Ποῖος ἀπὸ σᾶς, ὁσονδήποτε καὶ ἂν φροντίσῃ, ἠμπορεῖ νὰ προσθέσῃ εἰς τὸ ἀνάστημά του ἕνα πῆχυν; Κανείς. Τί κατορθώνετε λοιπὸν μὲ τὴν μέριμνάν σας;

28 καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει·

28 Καὶ διὰ τὸ ἔνδυμα διατί κυριεύεσθε ἀπὸ ἀνήσυχον καὶ ἀγωνιώδη φροντίδα; Παρατηρήσατε τὰ ἄνθη, ποὺ φυτρώνουν μόνα των εἰς τὸν ἀγρόν, μὲ ποῖον τρόπον αὐξάνουν. Δὲν κοπιάζουν οὔτε γνέθουν·

[24]) 3 Βσ. ιη´ 21. Μτ. ιγ´ 22. ιθ´ 23. 24. Λκ. θ´ 62. ις´ 13. 2 Κρ. ς´ 15. Γλ. α´ 10. 1 Τμ. ς´ 9. 10. 2 Τμ. β´ 4. δ´ 10. Ἰκ. δ´ 4. 1 Ἰν. β´ 15. [25]) Ψ. νδ´ 23. Λκ. ιβ´ 22 - 23. Φλ. δ´ 6. 1 Πτ. ε´ 7. [26]) Ἰβ. λη´ 41. Ψ. ρμς´ 9. Μτ. ι´ 29 - 31. Λκ. ιβ´ 7. 24. [27-30]) 3 Βσ. γ´ 13. δ´ 21 - 34. Λκ. ιβ´ 24 - 28.

29 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων.

29 καὶ δμως σᾶς λέγω, δτι οὔτε ὁ σοφὸς εἰς ἐπινοήσεις Σολομών, μὲ δλην τὴν ἐξακουσμένην βασιλικὴν μεγαλοπρέπειάν του καὶ τὴν λαμπρὰν καὶ ἔνδοξον περιβολὴν καὶ παράστασίν του, δὲν περιεβλήθη ἔνδυμα τόσον ὡραῖον καὶ θαυμάσιον, δπως περιβάλλεται ἕνα ἀπὸ τὰ ἄνθη αὐτά.

30 Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;

30 Ἐὰν δὲ ὁ Θεὸς τόσον μεγαλοπρεπῶς ἐνδύῃ τὰ ἀγριοχόρταρα, ποὺ φυτρώνουν μόνα των εἰς τὸν ἀγρόν, καὶ ποὺ δὲν ἔχουν προορισμὸν νὰ ζήσουν αἰώνια, δπως σεῖς, ἀλλὰ σήμερον ὑπάρχουν καὶ αὔριον ρίπτονται εἰς τὸν φοῦρνον ὡς καύσιμον ὑλικόν, δὲν θὰ δώσῃ ἔνδυμα πολὺ περισσότερον εἰς σᾶς, ὦ ὀλιγόπιστοι;

31 μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντες, τί φάγωμεν ἢ τί πίωμεν ἢ τί περιβαλώμεθα;

31 Μὴ καταληφθῆτε λοιπὸν ποτὲ ἀπὸ ἀνήσυχον φροντίδα λέγοντες, τί θὰ φάγωμεν ἢ τί θὰ πίωμεν ἢ τί θὰ περιβληθῶμεν ὡς ἔνδυμα;

32 πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων.

32 Διότι οἱ ἐθνικοὶ καὶ εἰδωλολάτραι, ποὺ ἀγνοοῦν ὁλοτελῶς τὰ ἀσυγκρίτου ἀξίας οὐράνια ἀγαθά, ζητοῦν δλα αὐτὰ τὰ μάταια καὶ φθαρτά, ὡς τὰ μόνα σοβαρὰ καὶ ἀπαραίτητα. Σεῖς δμως μὴ ἀνησυχῆτε δι' αὐτά, διότι ὁ Πατήρ σας ὁ οὐράνιος γνωρίζει, δτι ἔχετε ἀνάγκην ἀπὸ δλα αὐτὰ καὶ συνεπῶς θὰ σᾶς τὰ δώσῃ αὐτός.

33 ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν.

33 Ζητεῖτε δὲ πρωτίστως καὶ κυρίως τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀπόκτησιν τῶν ἀρετῶν, ποὺ ὁ Θεὸς ζητεῖ ἀπὸ σᾶς ὡς δρον, διὰ νὰ σᾶς χαρίσῃ τὰ ἀγαθὰ ταῦτα, καὶ τότε δλα αὐτὰ τὰ ἐπίγεια θὰ σᾶς δοθοῦν μαζὶ μὲ ἐκεῖνα.

34 Μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς· ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

34 Μὴ κυριευθῆτε λοιπὸν ἀπὸ ἀνήσυχον φροντίδα δι' δσα ἐνδέχεται νὰ παρουσιασθοῦν κατὰ τὴν αὔριον. Διότι ἡ αὐριανὴ ἡμέρα θὰ φροντίσῃ δι' δσα θὰ σᾶς συμβοῦν κατ' αὐτήν. Ἀρκεῖ διὰ τὴν ἡμέραν ἡ ἰδική της σκοτούρα καὶ ταλαιπωρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Συνέχεια τῆς ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὁμιλίας.

Στίχ. 1-6. Δὲν πρέπει νὰ κατακρίνωμεν.

Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε·

2 ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε κριθήσεσθε, καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν.

Μὴ κατακρίνετε ἀσυμπαθῶς τὸν πλησίον σας, διὰ νὰ μὴ κατακριθῆτε ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

2 Διότι μὲ τὴν αὐτὴν ἀσυμπαθῆ καὶ αὐστηρὰν κρίσιν, μὲ τὴν ὁποίαν κατακρίνετε, θὰ κατακριθῆτε, καὶ μὲ τὸ αὐτὸ μέτρον, μὲ τὸ ὁποῖον ἐξετάζετε καὶ καταδικάζετε τὰς πράξεις τοῦ πλησίον, θὰ μετρηθῇ καὶ διὰ σᾶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἡ πολιτεία καὶ συμπεριφορά σας.

---

[31]) 25. Λκ. ιβ´ 29. [32]) 7. 8. Λκ. ιβ´ 30. [33]) 3 Βσ. γ´ 5 - 14. Ψ. λς´ 4. 25. Λκ. ι´ 42. ιβ´ 31. Ῥμ. ιδ´ 17. [34]) Ἐξ. ις´ 19. 20.
Ζ΄. [1-2]) ς´ 14 - 15. Μρ. δ´ 24. Λκ. ς´ 37. 38. Ῥμ. β´ 1 - 3. ιδ´ 3. 4. 10. 13. 1 Κρ. δ´ 5. Ἰκ. β´ 12. 13. δ´ 11. 12.

3 τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς;

3 Διατί δὲ βλέπεις τὸ σαριδάκι, ποὺ εἶναι εἰς τὸ μάτι τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὸ δοκάρι δέ, ποὺ εἶναι εἰς τὸ μάτι σου, δὲν τὸ αἰσθάνεσαι καὶ δὲν τὸ καταλαβαίνεις; Διατί τὸ μικρὸ σφάλμα τοῦ ἀδελφοῦ σου τὸ βλέπεις, μένεις δὲ ἀναίσθητος ἐμπρὸς εἰς τὸ ἰδικόν σου βαρύτατον σφάλμα;

4 ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου;

4 Ἢ πῶς θὰ εἴπῃς εἰς τὸν ἀδελφόν σου, ἄφησε νὰ βγάλω τὸ σαριδάκι ἀπὸ τὸ μάτι σου· ἐπίτρεψόν μου νὰ διορθώσω τὸ μικρὸν σφάλμα σου; Καὶ ἰδοὺ εἰς τὸ μάτι σου τὸ δοκάρι. Ἰδοὺ σὺ κατέχεσαι ἀπὸ βαρύτατον ἐλάττωμα.

5 ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

5 Ὑποκριτά, ποὺ προσποιεῖσαι, δτι ἀπὸ ζῆλον ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς καὶ ἀπὸ ἀγάπην θέλεις νὰ διορθώσῃς τοὺς ἄλλους, ἂν πράγματι ὁ ζῆλος σὲ κινῇ, βγάλε πρῶτον τὸ δοκάρι ἀπὸ τὸ μάτι σου καὶ τότε θὰ ἴδῃς καθαρὰ διὰ νὰ βγάλῃς καὶ τὸ σαριδάκι ἀπὸ τὸ μάτι τοῦ ἀδελφοῦ σου.

6 Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσὶ μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς.

6 Ἡ συμπάθεια δμως καὶ ἡ ἀποφυγὴ τῆς κατακρίσεως τῶν ἐλαττωμάτων καὶ κακιῶν τοῦ πλησίον δὲν πρέπει νὰ φθάνῃ μέχρις ἀδιακρισίας. Ὑπάρχει καὶ περίπτωσις, ποὺ πρέπει μὲ προσοχὴν πολλὴν νὰ ἐξετάζετε τὸν χαρακτῆρα τοῦ πλησίον. Προσέχετε νὰ μὴ δώσετε τὸ ἅγιον μυστήριον τῆς πίστεως εἰς ἀνθρώπους, ποὺ ὡς ἄλλοι κύνες ζοῦν βίον ἀσεβῆ καὶ ἀναίσχυντον· οὔτε νὰ παραθέτετε τοὺς πολυτίμους μαργαρίτας τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας ἐμπρὸς εἰς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ὡς ἄλλοι χοῖροι ζοῦν εἰς τὸν βόρβορον τῶν παθῶν. Ὑπάρχει μέγας κίνδυνος μήπως καταπατήσουν αὐτοὺς μὲ τὰ πόδια των καὶ στραφοῦν νὰ σᾶς κατασπαράξουν ἢ ὁπωσδήποτε νὰ σᾶς βλάψουν.

Στίχ. 7-11. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς προσευχῆς.

7 Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν, ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε, κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν·

7 Ὅσον δὲ ἀφορᾷ εἰς τὰς ἰδικάς σας ἐλλείψεις καὶ ἐλαττώματα, νὰ ζητῆτε ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ θὰ δοθῇ εἰς σᾶς αὐτό, ποὺ ζητεῖτε, ἀρκεῖ νὰ μὴ εἶναι ἄτοπον ἢ ἐπιβλαβὲς εἰς σᾶς. Γυρεύετε νὰ εὕρετε τὸ ζητούμενον καὶ θὰ τὸ εὕρετε, ἐφ' δσον σᾶς εἶναι ὠφέλιμον. Κτυπᾶτε τὴν θύραν τῆς θείας προστασίας καὶ θὰ σᾶς ἀνοιχθῇ.

8 πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται.

8 Διότι καθένας ποὺ ζητεῖ παρὰ τοῦ Θεοῦ, λαμβάνει. Καὶ καθένας ποὺ γυρεύει, εὑρίσκει. Καὶ εἰς καθένα ποὺ κτυπᾷ τὴν θύραν τῆς θείας προστασίας, θὰ ἀνοιχθῇ αὕτη.

9 ἢ τίς ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν ἐὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ;

9 Καὶ διὰ νὰ πεισθῆτε περὶ τούτου σᾶς ἐρωτῶ: Ποῖος ἄνθρωπος ἀπὸ σᾶς, ποὺ θὰ τοῦ ζητήσῃ ὁ υἱός του ἄρτον, εἶναι δυνατὸν νὰ τοῦ δώσῃ λίθον ἀντὶ ἄρτου;

[3-5]) Πρμ. ιη´ 17. Λκ. ς´ 41 - 42. [6]) Πρμ. θ´ 7 - 8. κγ´ 9. Μτ. ι´ 11. ιε´ 26. [7-8]) Ἰρ. λς´ : κθ´ 12. 13. Μτ. κα´ 22. Μρ. ια´ 24. Λκ. ια´ 5 - 10. Ἰν. ιδ´ 13. 14. ιε´ 7. 16. ις´ 22 - 24. Ῥμ. η´ 28. Ἰκ. α´ 5. 6. 1 Ἰν. γ´ 22. ε´ 14 - 15. [9-11]) Λκ. ια´ 11 - 13. Ἰκ. α´ 17.

10 καὶ ἐὰν ἰχθὺν αἰτήσῃ, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ;

10 Καὶ ἐὰν τοῦ ζητήσῃ ψάρι, μήπως θὰ τοῦ δώσῃ φίδι ἀντὶ ψαριοῦ;

11 εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;

11 Ἐὰν λοιπὸν σεῖς, καίτοι εἶσθε ἀτελεῖς καὶ διεφθαρμένοι ἀπὸ τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα, γνωρίζετε νὰ δίδετε ὠφέλιμα πράγματα εἰς τὰ τέκνα σας, πόσῳ μᾶλλον ὁ Πατήρ σας ὁ οὐράνιος, ποὺ εἶναι γεμᾶτος ἀγαθότητα, θὰ δώσῃ καλὰ καὶ ὠφέλιμα εἰς ἐκείνους, ποὺ τοῦ ζητοῦν;

Στίχ. 12-20. Ὁ χρυσοῦς κανών. Οἱ δύο δρόμοι. Προσοχὴ ἀπὸ τοὺς ψευδοπροφήτας.

12 Πάντα οὖν ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.

12 Καὶ διὰ νὰ συγκεφαλαιώσω λοιπὸν ὅλα, ὅσα προηγουμένως σᾶς εἶπα, σᾶς προσθέτω: Ὅλα ὅσα θέλετε νὰ σᾶς κάνουν οἱ ἄνθρωποι, τὰ ἴδια νὰ κάνετε καὶ σεῖς εἰς αὐτούς. Διότι αὐτὸς κατ' οὐσίαν εἶναι ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται, τὸ νὰ ἀγαπᾶτε δηλαδὴ τοὺς πλησίον σὰν τὸν ἑαυτόν σας.

13 Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς.

13 Μὴ ἀποθαρρυνθῆτε ἀπὸ τὰς δυσκολίας, ποὺ εἰς τὴν ἀρχὴν θὰ σᾶς παρουσιάσῃ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ χρυσοῦ αὐτοῦ νόμου καὶ κανόνος. Προσπαθήσατε νὰ ἔμβητε εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς διὰ τῆς στενῆς πύλης ἀπαρνούμενοι τὸν ἁμαρτωλὸν βίον σας. Χρειάζεται δὲ προσπάθεια ἐπίμονος εἰς τοῦτο. Διότι εἶναι πλατεῖα ἡ θύρα καὶ εὐρύχωρος ὁ δρόμος, ποὺ ἀποπλανᾷ εἰς τὴν αἰωνίαν ἀπώλειαν τῆς κολάσεως, καὶ πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ εἰσέρχονται εἰς αὐτήν, διότι μὲ εὐκολίαν μεγάλην καὶ χωρὶς τὸν παραμικρὸν ἀγῶνα ἐμβαίνει κανεὶς εἰς αὐτήν. Ὁ δρόμος τῆς ἁμαρτίας εἶναι εὐρύχωρος.

14 τί στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν!

14 Πόσον εἶναι στενὴ ἡ θύρα καὶ γεμᾶτος δυσκολίας καὶ κινδύνους καὶ πιέσεις ὁ δρόμος, ποὺ φέρει εἰς τὴν αἰωνίαν ζωήν, ἐπειδὴ πρέπει κανεὶς νὰ ἀντισταθῇ καὶ νὰ ἀντιδράσῃ ὄχι μόνον εἰς τὰς κακὰς παρακινήσεις τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς κακὰς συνηθείας καὶ κλίσεις τοῦ ἑαυτοῦ του. Δι' αὐτὸ ὀλίγοι εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ εὑρίσκουν τὸν δρόμον αὐτόν.

15 Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσι λύκοι ἅρπαγες.

15 Ἐὰν δὲ θέλετε νὰ εὕρετε τὸν δρόμον αὐτὸν τῆς αἰωνίου σωτηρίας, προσέχετε νὰ μὴ παρασυρθῆτε ἀπὸ κακοὺς ὁδηγούς· προσέχετε ἀπὸ τοὺς ψευδοπροφήτας, ποὺ ἔρχονται εἰς σᾶς μὲ τὸ ἐξωτερικὸν φαινόμενον τῆς ἀθῳότητος καὶ ἡμερότητος τοῦ προβάτου, ἀπὸ μέσα των δὲ εἶναι ἄγριοι καὶ αἰσχροκερδεῖς, σὰν λύκοι ποὺ ἁρπάζουν.

[12]) ε΄ 43. κβ΄ 39. 40. Λκ. ς΄ 31. Ῥμ. ιγ΄ 8 - 10. Γλ. ε΄ 14. 1 Τμ. α΄ 5. Ἰκ. β΄ 8. [13-14]) Πρμ. ιδ΄ 12. Λκ. ιγ΄ 24. Ἰν. ζ΄ 34. η΄ 21. ιγ΄ 33. Πρ. ιδ΄ 22. [15]) Δτ. ιγ΄ 1 - 3. Μχ. γ΄ 5 - 8. Ἰρ. ς΄ 13. Ἰζ. ιγ΄ 1 - 10. Μτ. κδ΄ 4. 5. 11. Ἰν. ι΄ 12. Πρ. κ΄ 29 - 31. Ῥμ. ις΄ 17. 18. 2 Κρ. ια΄ 3. 13. Φλ. γ΄ 2. Κλ. β΄ 8. 18. 1 Τμ. δ΄ 1. 7. 2 Πτ. β΄ 1 - 3. 1 Ἰν. δ΄ 1.

16 ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὴν ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα;

16 Ἀπὸ τὴν διαγωγήν των καὶ τὰ ἔργα των, ποὺ σὰν ἄλλον καρπὸν παράγουν, θὰ τοὺς μάθετε καλά. Μήπως συλλέγουν ἀπὸ τὰ ἀγκάθια σταφύλια ἢ ἀπὸ τοὺς τριβόλους σῦκα;

17 οὕτω πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ, τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ.

17 Ὅπως δὲ δὲν συλλέγουν ἀπὸ τὰ ἀγκάθια σταφύλια καὶ ἀπὸ τοὺς τριβόλους σῦκα, ἔτσι κάθε δένδρον χρήσιμον, ποὺ ἔχει χυμοὺς καλούς, παράγει καλοὺς καρπούς, τὸ δὲ ἄχρηστον δένδρον παράγει καρποὺς ἀχρήστους ἢ καὶ ἐπιβλαβεῖς.

18 οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν.

18 Δὲν εἶναι δυνατὸν δένδρον χρήσιμον νὰ βγάλῃ καρποὺς ἐπιβλαβεῖς, οὔτε δένδρον, ποὺ ἔχει χυμοὺς κακούς, νὰ βγάλῃ καρποὺς καλούς. Ἔτσι καὶ ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐναρέτους πράξεις θὰ παραγάγῃ. Ὁ δὲ πονηρὸς καὶ ὑποκριτὴς θὰ δείξῃ τὴν πονηρίαν του εἰς τὴν διαγωγήν του καὶ θὰ γίνῃ εὐδιάκριτος ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

19 πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

19 Κάθε δένδρον, ποὺ δὲν παράγει χρήσιμον καρπόν, κόπτεται καὶ ρίπτεται εἰς τὴν φωτιάν. Αὐτὸ θὰ πάθουν καὶ οἱ ὑποκριταί.

20 ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς.

20 Δὲν εἶναι δὲ δύσκολον νὰ τοὺς διακρίνετε. Διότι ἀπὸ ὅσα εἴπομεν συνάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἀσφαλῶς καὶ βεβαίως ἀπὸ τὰ ἔργα, ποὺ σὰν ἄλλους καρποὺς θὰ ἔχουν, θὰ τοὺς γνωρίσετε καλά.

Στίχ. 21-29. Νὰ ἐφαρμόζωμεν τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ.

21 Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι Κύριε Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

21 Προσέχετε ἀκόμη, μήπως παραπλανηθῆτε καὶ ἀπὸ τὸν ἑαυτόν σας. Πρέπει νὰ ξεύρετε, ὅτι ὄχι καθένας ποὺ μοῦ λέγει μὲ ἐπίμονον ἐπίκλησιν τῆς θεότητός μου, Κύριε, Κύριε, θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ἐκεῖνος θὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν, ποὺ ἐκτελεῖ τὸ θέλημα τοῦ Πατρός μου, ὁ ὁποῖος εἶναι εἰς τοὺς οὐρανούς.

22 πολλοὶ ἐροῦσί μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· Κύριε Κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι προεφητεύσαμεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν;

22 Πολλοὶ θὰ μοῦ εἴπουν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῆς Κρίσεως· Κύριε, Κύριε, διὰ τῆς πίστεώς μας εἰς σὲ ὡς Μεσσίαν καὶ Υἱὸν τοῦ Θεοῦ δὲν ἐπροφητεύσαμεν; καὶ διὰ τῆς πίστεώς μας εἰς σὲ δὲν ἐβγάλαμεν δαιμόνια; καὶ διὰ τῆς πίστεώς μας εἰς σὲ δὲν ἐκάμαμεν θαύματα πολλά; Καὶ τώρα λοιπὸν δὲν θὰ ἐμβωμεν εἰς τὴν βασιλείαν σου;

23 καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

23 Καὶ τότε θὰ διακηρύξω καθαρὰ εἰς αὐτούς, ὅτι οὐδέποτε σᾶς ἀνεγνώρισα ἰδικούς μου. Φύγετε μακρὰν ἀπὸ ἐμὲ σεῖς, ποὺ εἰργάζεσθε τὴν ἀνομίαν, διότι τὰ χαρίσματά μου τὰ ἐχρησιμοποιήσατε ὄχι πρὸς δόξαν ἰδικήν μου, ἀλλὰ κατὰ τὰ ἰδικά σας θελήματα καὶ διὰ τοὺς ἐγωϊστικοὺς σκοποὺς σας.

[16-20]) γ΄ 10. ιβ΄ 33. 35. Λκ. ς΄ 43 - 45. Γλ. ε΄ 19 - 22. Ἰκ. γ΄ 11. 12. [21]) Ὡσ. η΄ 2. Μχ. γ΄ 1 - 4. Μτ. ιβ΄ 49. 50. κα΄ 30. κγ΄ 3. κε΄ 11. 12. Λκ. ς΄ 46. ια΄ 28. Ῥμ. β΄ 14. Ττ. α΄ 16. Ἰκ. α΄ 22. 25. β΄ 14. 1 Ἰν. γ΄ 7. [22]) Λκ. ιγ΄ 25 - 27. Πρ. ιθ΄ 13 - 16. 1 Κρ. ιγ΄ 1. 2. 2 Θσ. β΄ 9 - 11. [23]) Ψ. ε΄ 5 - 8. ς΄ 9. Μτ. ιγ΄ 41. κε΄ 41. 1 Κρ. η΄ 3. 2 Τμ. β΄ 19.

24 Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν·

24 Θὰ ἀναγνωρίσω ὡς ἰδικούς μου ἐκείνους μόνον, ποὺ θὰ ἔχουν καλὰ καὶ ἐνάρετα ἔργα. Καθένας λοιπὸν ποὺ ἀκούει τοὺς λόγους μου αὐτοὺς καὶ ἐκτελεῖ αὐτούς, θὰ τὸν παραβάλω πρὸς ἄνδρα φρόνιμον, ποὺ ἔκτισε τὸ σπίτι του ἐπάνω εἰς τὴν πέτραν, εἰς τὸ στερεὸν δηλαδὴ καὶ ἀδιάσειστον θεμέλιον τῆς διδασκαλίας μου καὶ τοῦ παραδείγματός μου.

25 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσε· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.

25 Καὶ κατέβη ἡ βροχὴ εἰς τὴν στέγην τοῦ σπιτιοῦ καὶ ἦλθον τὰ ποτάμια τῆς νεροποντῆς εἰς τὰ θεμέλιά του, καὶ ἐφύσηξαν οἱ ἄνεμοι εἰς τοὺς τοίχους του, καὶ ἔπεσαν ἐπάνω εἰς τὸ σπίτι αὐτὸ καὶ δὲν ἐκρημνίσθη, διότι ἦτο θεμελιωμένον ἐπάνω εἰς τὴν πέτραν τῆς πίστεως καὶ τῆς ὑπακοῆς εἰς ἐμέ.

26 καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον·

26 Καὶ καθένας, ποὺ ἀκούει τοὺς λόγους μου αὐτοὺς καὶ δὲν τοὺς ἐκτελεῖ, θὰ εἶναι ὅμοιος πρὸς ἄνθρωπον ἀνόητον, ποὺ ἔκτισε τὸ σπίτι του ὄχι εἰς στερεὸν θεμέλιον, ἀλλ' ἐπάνω εἰς τὴν ἄμμον.

27 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσε, καὶ ἦν ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη.

27 Καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθαν τὰ ποτάμια, ποὺ σχηματίζονται ἀπὸ τὴν βροχήν, καὶ ἐφύσηξαν οἱ ἄνεμοι καὶ ἐκτύπησαν εἰς τὸ σπίτι ἐκεῖνο καὶ ἔπεσε. Καὶ ἦτο ἡ πτῶσις του ὁλοκληρωτικὴ καὶ πλήρης.

28 Καὶ ἐγένετο ὅτε συνετέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ·

28 Καὶ συνέβη, ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἐτελείωσε τοὺς λόγους αὐτούς, τὰ πλήθη ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἔμεναν ἐκστατικὰ καὶ ἔκπληκτα ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν του.

29 ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.

29 Διότι τοὺς ἐδίδασκε πάντοτε μὲ ἐξουσίαν καὶ κῦρος σὰν νομοθέτης καὶ κριτὴς καὶ αὐθεντικὸς γνώστης τῆς ἀληθείας καὶ ὄχι σὰν τοὺς γραμματεῖς, οἱ ὁποῖοι πρὸς βεβαίωσιν τῶν λεγομένων τους ἀνεφέροντο εἰς τὸν νόμον ἢ εἰς τὰς παραδόσεις τῶν παλαιοτέρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Στίχ. 1-17. Ὁ Κύριος θεραπεύει τὸν λεπρόν, τὸν δοῦλον τοῦ ἑκατοντάρχου, τὴν πενθερὰν τοῦ Πέτρου καὶ ἄλλους ἀσθενεῖς.

Καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί.

Ὅταν δὲ κατέβη ἀπὸ τὸ ὄρος, τὸν ἠκολούθησαν πλήθη λαοῦ πολλά.

2 Καὶ ἰδοὺ λεπρὸς ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι.

2 Καὶ ἰδοὺ ἕνας λεπρὸς ἦλθε καὶ τὸν ἐπροσκύνει γονατιστὸς λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, ἔχεις τὴν δύναμιν νὰ μὲ καθαρίσῃς ἀπὸ τὰς πληγὰς καὶ τὰ ἐξανθήματα τοῦ ἀκαθάρτου νοσήματός μου.

[24-27]) Ἰβ. η΄ 13 - 16. Ἰζ. ιγ΄ 10 - 16. α΄ 23. Μτ. ζ΄ 21. ις΄ 18. Λκ. ς΄ 47 - 49. Ἰκ. α΄ 23. 24. β΄ 14. [28-29]) ια΄ 1. ιγ΄ 53. ιθ΄ 1. κς΄ 1. Μρ. α΄ 22. Λκ. β΄ 7. δ΄ 22. 32. Ἰν. ζ΄ 46.

Η΄. [1-3]) Μρ. α΄ 40 - 42. Λκ. ε΄ 12 - 13.

3 καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς λέγων· θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθέως ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα.

3 Καὶ ἀφοῦ ἅπλωσε τὴν χεῖρα του ὁ Ἰησοῦς, τὸν ἤγγισε λέγων· Θέλω, καθαρίσου. Καὶ ἀμέσως ἐκαθαρίσθη ἡ λέπρα του καὶ ἔγινε τελείως ὑγιὴς ὁ λεπρός.

4 καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅρα μηδενὶ εἴπῃς, ἀλλὰ ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξε Μωσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

4 Καὶ λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· πρόσεξε νὰ μὴν εἴπῃς εἰς κανένα τὸ θαῦμα τῆς θεραπείας σου, ἀλλὰ πήγαινε καὶ δεῖξε τὸν ἑαυτόν σου εἰς τὸν ἱερέα καὶ πρόσφερε τὸ δῶρον, ποὺ διέταξεν ὁ Μωϋσῆς, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ἡ ἐξέτασίς σου ἀπὸ τὸν ἱερέα καὶ ἡ προσφορὰ τοῦ δώρου σου ὡς μαρτυρία καὶ ἀπόδειξις εἰς τὸν ἱερέα καὶ εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι καὶ σὺ ἐθεραπεύθης τελείως καὶ ἐγὼ δὲν ἦλθον νὰ καταλύσω τὸν νόμον.

5 Εἰσελθόντι δὲ αὐτῷ εἰς Καπερναοὺμ προσῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων·

5 Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐμβῆκεν εἰς τὴν Καπερναούμ, ἦλθε πρὸς αὐτὸν εἷς ἑκατόνταρχος, ὁ ὁποῖος τὸν παρεκάλει καὶ τοῦ ἔλεγε·

6 Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος.

6 Κύριε, ὁ δοῦλος μου εἶναι κατάκοιτος εἰς τὸ σπίτι παραλυτικός, καὶ βασανίζεται τρομερὰ ἀπὸ πόνους.

7 καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν.

7 Καὶ λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Θὰ ἔλθω ἐγὼ εἰς τὸ σπίτι σου καὶ θὰ τὸν θεραπεύσω.

8 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος ἔφη· Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου.

8 Καὶ ὁ ἑκατόνταρχος ἀπεκρίθη καὶ εἶπε· Κύριε, δὲν εἶμαι ἄξιος διὰ νὰ εἰσέλθῃς κάτω ἀπὸ τὴν στέγην τοῦ σπιτιοῦ μου. Ἀλλὰ μόνον εἰπὲ μὲ ἁπλοῦν λόγον αὐτὸ ποὺ θέλεις, καὶ θὰ ἰατρευθῇ ὁ δοῦλος μου.

9 καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ, ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου, ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ.

9 Διότι καὶ ἐγὼ ἄνθρωπος εἶμαι, ὑπεξούσιος, ποὺ λαμβάνω διαταγὰς ἀπὸ ἀνωτέρους, ἔχω ὑπὸ τὰς διαταγάς μου στρατιώτας· καὶ λέγω εἰς τοῦτον τὸν στρατιώτην· πήγαινε, καὶ πηγαίνει· καὶ εἰς τὸν ἄλλον λέγω· ἐλθέ, καὶ ἔρχεται. Καὶ εἰς τὸν δοῦλον μου λέγω· κάμε αὐτό, καὶ τὸ ἐκτελεῖ. Πόσῳ μᾶλλον θὰ ἐκτελεσθῇ ὁ λόγος ὁ ἰδικός σου, ποὺ δὲν εἶσαι ὑπὸ τὰς διαταγὰς κανενός, ἀλλ' ἔχεις ἐξουσίαν ἐπὶ ὅλων τῶν ἀοράτων δυνάμεων;

10 ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον.

10 Ὅταν δὲ ἤκουσε τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, ἐθαύμασε καὶ εἶπεν εἰς ἐκείνους, ποὺ τὸν ἠκολούθουν· Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι οὔτε μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι ὁ ἐκλεκτὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ, δὲν εὗρον τόσον μεγάλην πίστιν.

[4]) Λτ. ιγ΄ 49 - 51. δ΄ 2 - 32. Μτ. θ΄ 30. ιβ΄ 16. ις΄ 20. ιζ΄ 9. Μρ. α΄ 43 - 45. γ΄ 12. ε΄ 43. ζ΄ 36. η΄ 26. Λκ. ε΄ 14. ιζ΄ 14. Ἰν. ς΄ 14. 15. [5-10]) Λκ. ζ΄ 1 - 10. Ἰν. δ΄ 46 - 54.

11 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσι καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν,
12 οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

11 Σᾶς διαβεβαιῶ δέ, ὅτι πολλοὶ σὰν τὸν ἑκατόνταρχον θὰ ἔλθουν ἀπὸ ἀνατολὴν καὶ δύσιν, ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, καὶ θὰ παρακαθήσουν ὡς εἰς ἄλλο εὐφρόσυνον δεῖπνον μαζὶ μὲ τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακὼβ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
12 Ἐκεῖνοι δέ, ποὺ κατάγονται ἀπὸ τὸν Ἀβραὰμ καὶ σύμφωνα πρὸς τὰς ἐπαγγελίας καὶ ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Ἀβραὰμ εἶναι κληρονόμοι τῆς βασιλείας, θὰ ριφθοῦν ἔξω ἀπὸ αὐτὴν εἰς τὸ σκότος τὸ τελείως ἀπομακρυσμένον ἀπὸ τὴν βασιλείαν. Ἐκεῖ θὰ εἶναι ὁ κλαυθμὸς καὶ τὸ τρίξιμο τῶν ὀδόντων.

13 καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἑκατοντάρχῳ· ὕπαγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι. καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.

13 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν ἑκατόνταρχον· Πήγαινε εἰς τὸ σπίτι σου καὶ ὅπως ἐπίστευσες, ὅτι δηλαδὴ μὲ μόνον τὸν λόγον καὶ ἀπὸ μακρυὰ δύναμαι νὰ θεραπεύσω τὸν δοῦλον σου, ἔτσι ἂς γίνῃ εἰς σέ. Πράγματι δὲ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐθεραπεύθη ὁ δοῦλος του.

14 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου εἶδε τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν·

14 Καὶ ὅταν ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ σπίτι τοῦ Πέτρου, εἶδε τὴν πενθεράν του κατάκοιτον καὶ ἀσθενῆ ἀπὸ πυρετόν.

15 καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός, καὶ ἠγέρθη καὶ διηκόνει αὐτῷ.

15 Καὶ ἤγγισε τὴν χεῖρα της καὶ ἀμέσως τὴν ἀφῆκεν ὁ πυρετὸς καὶ ἐσηκώθη τελείως ὑγιὴς καὶ ἀφοῦ δὲν ἠσθάνετο οὐδὲ τὴν παραμικρὰν ἐξάντλησιν, τὸν ὑπηρέτει.

16 Ὀψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς, καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα λόγῳ καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν,

16 Ὅταν δὲ ἔγινεν ἑσπέρα, ἔφεραν πρὸς αὐτὸν πολλοὺς δαιμονιζομένους· καὶ ἐξεδίωξε τὰ πονηρὰ πνεύματα ἀπὸ αὐτοὺς μὲ ἕνα καὶ μόνον προστακτικὸν λόγον. Καὶ ὅλους, ὅσοι ἔπασχον ἀπὸ ἄλλα νοσήματα, τοὺς ἐθεράπευσε.

17 ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· ***αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν.***

17 Διὰ νὰ λάβῃ πλήρη ἐπαλήθευσιν καὶ πραγματοποίησιν ἐκεῖνο, ποὺ ἐλέχθη ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ διὰ μέσου τοῦ προφήτου Ἠσαΐου, ποὺ εἶπεν· Αὐτὸς ἐπῆρε τὰς ἀσθενείας μας καὶ ἐβάστασεν ἐπάνω του τὰς νόσους μας τιμωρηθεὶς ὡς ἀντιπρόσωπός μας διὰ τὰς ἁμαρτίας μας. Καὶ οὕτω δὲν ἐθεράπευσε μόνον τὰς ψυχάς μας, ἀλλ' ἔλαβεν ἐξουσίαν νὰ ἰατρεύῃ καὶ τὰς σωματικάς μας ἀσθενείας.

Στίχ. 18-22. Ὁ Ἰησοῦς ζητεῖ αὐταπάρνησιν.

18 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν.

18 Ὅταν δὲ εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολλὰ πλήθη λαοῦ νὰ συναθροίζωνται τριγύρω του, διέταξε τοὺς μαθητὰς νὰ ἑτοιμάσουν πλοῖον, διὰ νὰ ἀναχωρήσουν μαζί του εἰς τὴν ἀπέναντι παραλιακὴν χώραν τῆς Περαίας.

[11-12]) Γν. κη' 14. Μχ. α' 1. 2. Ἠσ. β' 2. 3. με' 6. μθ' 12. νθ' 19. Μλ. α' 11. Μτ. γ' 9. ιγ' 42. 50. κα' 43. κβ' 1 - 14. κδ' 51. κε' 10. 30. Λκ. β' 31. 32. ιγ' 28. 29. ιδ' 16 - 24. Ἰν. α' 11. Πρ. ιγ' 46. κη' 28. 2 Πτ. β' 17. Ἰδ. 13. Ἀπ. ιδ' 10. 11. ιθ' 9. 20. κ' 10. [13]) θ' 22. 29. ιε' 28. Λκ. ζ' 10. [14-16]) θ' 25. Μρ. α' 29 - 34. Λκ. δ' 38 - 41. 1 Κρ. θ' 5. [17]) Ἠσ. νγ' 4. Μτ. α' 21. 1 Πτ. β' 24. [18]) Μρ. δ' 35. Λκ. η' 22.

19 Καὶ προσελθὼν εἷς γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ· διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ.

19 Καὶ ἀφοῦ προσῆλθε κάποιος γραμματεύς, τοῦ εἶπε· Διδάσκαλε, θὰ σὲ ἀκολουθήσω, εἰς ὁποιο μέρος καὶ ἂν πηγαίνῃς.

20 καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ.

20 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· Αἱ ἀλεποῦδες ἔχουν τρύπας, ποὺ τὰς χρησιμοποιοῦν ὡς φωλεάς, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἔχουν μέρη ποὺ κουρνιάζουν, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου (δηλαδὴ ἐγώ, ποὺ ἐγεννήθηκα ἀπὸ μόνην τὴν Παρθένον καὶ εἶμαι ὁ κατ' ἐξοχὴν καὶ γνωστὸς ἐκ τῆς ὑποσχέσεως τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Ἀδὰμ ἄνθρωπος, ποὺ ὡς Μεσσίας πρόκειται νὰ ἔλθω πάλιν ὡς κριτὴς ἔνδοξος ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ) δὲν ἔχει οὔτε ποῦ νὰ ἀκουμβήσῃ τὴν κεφαλήν του. Μὴ περιμένῃς λοιπὸν καὶ σὺ σωματικὰς ἀνέσεις καὶ ἀναπαύσεις, ἀλλὰ λάβε τὰς ἀποφάσεις σου γνωρίζων ἐκ προτέρου, ὅτι ἡ ζωὴ τῶν ἀκολούθων μου εἶναι γεμάτη ἀπὸ στερήσεις καὶ θυσίας, ὅπως ἡ ἰδική μου.

21 Ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου.

21 Ἄλλος δὲ ἀπὸ τοὺς μαθητάς του εἶπεν εἰς αὐτόν· Κύριε, ἐπίτρεψόν μου πρῶτον νὰ ἀπέλθω καὶ νὰ θάψω τὸν πατέρα μου καὶ μετὰ τοῦτο θὰ σὲ ἀκολουθήσω παντοῦ.

22 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς.

22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προβλέπων, ὅτι ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ μαθητοῦ εἰς τὸ σπίτι του θὰ τὸν ἔρριπτεν εἰς σοβαρὰς κληρονομικὰς φροντίδας καὶ διαμάχας, ποὺ θὰ τοῦ ἐψύχραιναν τὸν ζῆλον, τοῦ εἶπεν· Ἀκολούθει με καὶ ἄφησε τοὺς συγγενεῖς σου, οἱ ὁποῖοι φαίνονται μὲν ζωντανοί, πράγματι ὅμως λόγῳ τῆς ἀπιστίας των εἶναι πνευματικῶς νεκροί, νὰ θάψουν τοὺς νεκρούς, ποὺ εἶναι ἰδικοί τους, διότι καὶ αὐτοὶ ἐν ἀπιστίᾳ ἀπέθανον.

Στίχ. 23-27. Τρικυμία καὶ γαλήνευσις τῆς θαλάσσης.

23 Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

23 Καὶ ὅταν αὐτὸς ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον, τὸν ἠκολούθησαν οἱ μαθηταί του.

24 καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδε.

24 Καὶ ἰδοὺ ἔγινε τρικυμία μεγάλη εἰς τὴν θάλασσαν, ἡ ὁποία ἔσειεν ἀπὸ τὸ βάθος τὰ νερά της μέχρι σημείου, ὥστε τὸ πλοῖον νὰ σκεπάζεται ἀπὸ τὰ κύματα· αὐτὸς δὲ ἐκοιμᾶτο.

25 καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤγειραν αὐτὸν λέγοντες· Κύριε, σῶσον ἡμᾶς, ἀπολλύμεθα.

25 Καὶ ἀφοῦ ἦλθαν κοντά του οἱ μαθηταί του, τὸν ἐξύπνησαν λέγοντες· Κύριε, σῶσε μας· χανόμεθα.

[19]) ιβ' 38. κγ' 7. 8. Λκ. θ' 57. Ἰν. α' 39. 50. γ' 2. 26. ιγ' 13. 14. [20]) Λκ. θ' 58. 2 Κρ. η' 9. Δν. ζ' 13. 18. Μτ. ιγ' 1. 36. ις' 13. 27. 28. Μρ. β' 10. θ' 12. Ἰν. α' 52. γ' 13. 14. ε' 27. ιβ' 23. 34. Πρ. ζ' 56. [21-22]) 3 Βσ. ιθ' 20. Μτ. δ' 16. 18 - 22. Λκ. θ' 59 - 60. ιε' 24. 32. Ἰν. ε' 21. 25. 28. Ἐφ. β' 1. δ' 18. ε' 14. Κλ. β' 13. 1 Τμ. ε' 6. Ἰδ. 12. Ἀπ. γ' 1. [23-27]) Ἰων. α' 4 - 6. Ἰβ. κς' 12. Ψ. πη' 9 - 10. ρς' 24. 25. Μτ. ιδ' 31 - 33. Μρ. δ' 36 - 41. Λκ. η' 22 - 25.

26 καὶ λέγει αὐτοῖς· τί δειλοί ἐστε, ὀλιγόπιστοι; τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη.

26 Καὶ λέγει εἰς αὐτούς· Διατί εἶσθε δειλοί, ὦ ὀλιγόπιστοι; Τότε, ἀφοῦ ἐσηκώθη ὀρθιος, διέταξε μὲ αὐστηρότητα τοὺς ἀνέμους καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἔγινεν ἀμέσως μεγάλη γαλήνη.

27 οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν λέγοντες· ποταπός ἐστιν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;

27 Οἱ ἄνθρωποι δέ, ὅσοι εἶδαν καὶ ὅσοι ἤκουσαν τὸ θαῦμα, ἐθαύμασαν λέγοντες· Τί ἄνθρωπος εἶναι αὐτός; Εἶναι πολὺ μεγαλύτερος ἀπὸ ὅ,τι τὸν ἐθεωρούσαμεν ἕως τώρα, διότι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουν εἰς αὐτόν.

Στίχ. 28-34. Θεραπεία δύο δαιμονιζομένων.

28 Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης.

28 Καὶ ὅταν αὐτὸς ἦλθεν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος, εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, τὸν συνήντησαν δύο δαιμονιζόμενοι, ποὺ ἔβγαιναν ἀπὸ τὰ ἐκεῖ μνήματα, εἰς τὰ ὁποῖα εὐχαριστοῦντο νὰ κατοικοῦν. Ἦσαν δὲ καὶ οἱ δύο ἐπιθετικοὶ καὶ πολὺ ἐπικίνδυνοι, ὥστε νὰ μὴ μπορῇ κανεὶς νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸν δρόμον ἐκεῖνον.

29 καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντες· τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ Θεοῦ; ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς;

29 Καὶ ἔξαφνα ἀπὸ τὸν φόβον των ἐφώναξαν δυνατὰ καὶ εἶπαν· Ποία σχέσις ὑπάρχει μεταξὺ ἡμῶν καὶ σοῦ, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ Θεοῦ; Ἦλθες ἐδῶ πρόωρα, πρὸ τοῦ καιροῦ τῆς παγκοσμίου κρίσεως, διὰ νὰ μᾶς βασανίσῃς;

30 ἦν δὲ μακρὰν ἀπ᾽ αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη.

30 Ὑπῆρχε δὲ μακρὰν ἀπὸ αὐτοὺς κοπάδι ἀπὸ πολλοὺς χοίρους, ποὺ ἔβοσκεν ἐκεῖ.

31 οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες· εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων.

31 Καὶ οἱ δαίμονες τὸν παρεκάλουν λέγοντες· Ἐὰν πρόκειται νὰ μᾶς βγάλῃς ἔξω ἀπ᾽ ἐδῶ, ἐπίτρεψόν μας νὰ ἀπέλθωμεν εἰς τὸ κοπάδι τῶν χοίρων.

32 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑπάγετε. οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων· καὶ ἰδοὺ ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν.

32 Καὶ ἐπειδὴ αὐτοί, ποὺ ἔτρεφον τοὺς χοίρους, ἔπραττον τοῦτο παρὰ τὸν μωσαϊκὸν νόμον, ποὺ ἀπηγόρευεν ὡς ἀκάθαρτον τὸ χοιρινὸν κρέας, ὁ Κύριος τιμωρῶν τὴν παρανομίαν ταύτην εἶπεν εἰς τοὺς δαίμονας· Πηγαίνετε. Αὐτοὶ δὲ ἀφοῦ ἐβγῆκαν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἐπῆγαν εἰς τοὺς χοίρους. Καὶ ἰδοὺ μὲ μανίαν ὥρμησεν ὅλον τὸ κοπάδι τῶν χοίρων ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ κρημνοῦ πρὸς τὰ κάτω εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγησαν εἰς τὰ νερὰ τῆς λίμνης.

[28]) Μρ. ε΄ 1 - 6. Λκ. η΄ 26 - 29. [29]) Κρτ. ια΄ 12. Μρ. α΄ 24. Λκ. δ΄ 41. Ἰν. β΄ 4. 2 Πτ. β΄ 4. [30-34]) Μρ. ε΄ 7 - 17. Λκ. η΄ 30 - 37. Πρ. ις΄ 39.

33 οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων.

33 Ἐκεῖνοι δέ, ποὺ ἔβοσκαν τοὺς χοίρους, ἔφυγαν καὶ ἀφοῦ ἐπῆγαν εἰς τὴν πόλιν, ἀνήγγειλαν ὅλα, ὅσα συνέβησαν καὶ ἰδιαιτέρως τὸ τί συνέβη μὲ τοὺς δαιμονιζομένους.

34 καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ, καὶ ἰδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

34 Καὶ ἰδοὺ ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ἐβγῆκαν διὰ νὰ συναντήσουν τὸν Ἰησοῦν, καὶ ὅταν τὸν εἶδαν, τὸν παρεκάλεσαν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὰ σύνορά τους, ἐκ φόβου μήπως πάθουν καὶ μεγαλύτερα κακά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Στίχ. 1-8. Θεραπεία τοῦ παραλυτικοῦ τῆς Καπερναούμ.

Καὶ ἐμβὰς εἰς πλοῖον διεπέρασε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.

Καὶ ἀφοῦ ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐπέρασε διὰ μέσου τῆς λίμνης εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδικήν του πόλιν, τὴν Καπερναούμ.

2 Καὶ ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπε τῷ παραλυτικῷ· θάρσει, τέκνον· ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.

2 Καὶ ἰδοὺ ἔφεραν πρὸς αὐτὸν ἕνα παραλυτικόν, τὸν ὁποῖον εἶχαν βάλει ἐπάνω εἰς κρεββάτι. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ὅταν εἶδε τὴν πίστιν, ποὺ εἶχαν καὶ ὁ παραλυτικὸς καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ τὸν ἔφεραν, εἶπεν εἰς τὸν παραλυτικόν, ὁ ὁποῖος εὑρίσκετο εἰς ἀνησυχίαν, μήπως αἱ ἁμαρτίαι του γίνουν ἐμπόδιον εἰς τὴν θεραπείαν του· Ἔχε θάρρος, παιδί μου· σοῦ ἔχουν συγχωρηθῆ αἱ ἁμαρτίαι σου.

3 καὶ ἰδού τινες τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτος βλασφημεῖ.

3 Καὶ ἰδοὺ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς εἶπαν μέσα τους· Αὐτὸς βλασφημεῖ σφετεριζόμενος δικαίωμα, τὸ ὁποῖον μόνον ὁ Θεὸς ἔχει.

4 καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν· ἵνα τί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;

4 Καὶ ὁ Ἰησοῦς τὴν ἰδίαν στιγμὴν εἶδε εἰς τὰ βάθη τῶν καρδιῶν των τοὺς διαλογισμούς των καὶ εἶπε· Διατί διαλογίζεσθε μέσα εἰς τὰς καρδίας σας σκέψεις κακοπροαιρέτους;

5 τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, ἔγειρε καὶ περιπάτει;

5 Εἶναι δὲ πράγματι αἱ σκέψεις σας κακόγνωμοι καὶ κακοπροαίρετοι, διότι, τί εἶναι εὐκολώτερον; Νὰ εἴπῃ, κανείς· Εἶναι συγχωρημέναι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ νὰ εἴπῃ, σήκω ὄρθιος καὶ περιπάτει; Σεῖς θεωρεῖτε δυσκολώτερον τὸ τελευταῖον τοῦτο.

6 ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας — τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ· ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὴν κλίνην καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου.

6 Διὰ νὰ μάθετε λοιπὸν τώρα, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Μεσσίας, ὁ ἐκπρόσωπος τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἔνδοξος Κριτὴς αὐτῆς κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν του, ἔχει ἐξουσίαν νὰ συγχωρῇ ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας — τότε λέγει εἰς τὸν παραλυτικόν· Σήκω ὄρθιος καὶ πάρε εἰς τοὺς ὤμους σου τὸ κρεββάτι σου καὶ πήγαινε εἰς τὸ σπίτι σου.

7 καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

7 Καὶ πράγματι ἐκεῖνος ἐσηκώθη καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ σπίτι του.

Θ΄. [1]) δ΄ 13. Μρ. β΄ 1. ε΄ 21. Λκ. η΄ 37. Ἰν. ς΄ 17. [2]) Μρ. β΄ 2 - 5. Λκ. ε΄ 18 - 20. ζ΄ 48. Ἰν. ε΄ 14. [3]) Μρ. β΄ 6 - 7. Λκ. ε΄ 21. [4]) 1 Βσ. ις΄ 7. 1 Πρ. κη΄ 9. κθ΄ 17. Ψ. ζ΄ 10. ρλθ΄ 2 - 6. Ἱρ. ια΄ 20. Μτ. ιβ΄ 25. ις΄ 18. κς΄ 10. Μρ. β΄ 8. ιβ΄ 15. Λκ. ε΄ 22. ς΄ 8. ζ΄ 49. Ἰν. α΄ 49. β΄ 25. Ἀπ. β΄ 23. [5-8]) Ἡσ. μγ΄ 25. μδ΄ 2. Μρ. β΄ 9 - 12. Λκ. ε΄ 23 - 26. Ἰν. ε΄ 11.

8 ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.

8 Ὅταν δὲ τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ εἶδαν αὐτό, ποὺ ἔγινεν, ἐθαύμασαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος ἔδωκε διὰ τοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τέτοιαν ἐξουσίαν, τοῦ νὰ συγχωροῦνται αἱ ἁμαρτίαι, συγχρόνως δὲ νὰ ἰατρεύωνται μὲ ἕνα λόγον ἀσθένειαι τοῦ σώματος ἀθεράπευτοι.

Στίχ. 9-13. Κλῆσις τοῦ Ματθαίου.

9 Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, Ματθαῖον λεγόμενον, καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.

9 Τὸ ὅτι δὲ ἐθεράπευε καὶ τὰς ψυχὰς ὁ Κύριος, τὸ ἔδειξε καὶ πάλιν ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον. Σὰν ἔφυγε δηλαδὴ ἀπ' ἐκεῖ καὶ διέβαινε πλησίον τῆς λίμνης, εἶδεν ὁ Ἰησοῦς ἕνα ἄνθρωπον, ποὺ ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων καὶ ὁ ὁποῖος τώρα ὀνομάζεται Ματθαῖος. Καὶ εἰς τὸν τελώνην αὐτὸν λέγει ὁ Ἰησοῦς· Ἀκολούθει με. Καὶ ἐκεῖνος ἐσηκώθη καὶ τὸν ἠκολούθησε.

10 Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

10 Καὶ συνέβη, ὅταν αὐτὸς εἶχε γείρει εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἔτρωγεν εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ματθαίου, καὶ ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἦλθαν καὶ ἐκάθηντο μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ τοὺς μαθητάς του.

11 καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· διατί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν;

11 Καὶ ὅταν εἶδαν αὐτὸ οἱ Φαρισαῖοι, εἶπαν εἰς τοὺς μαθητάς του. Διατί ὁ Διδάσκαλός σας τρώγει μαζὶ μὲ τοὺς τελώνας καὶ τοὺς ἁμαρτωλούς;

12 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας εἶπεν αὐτοῖς· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες.

12 Ὁ Ἰησοῦς δέ, ὅταν ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους, εἶπε πρὸς αὐτούς· Δὲν ἔχουν ἀνάγκην ἰατροῦ οἱ ὑγιεῖς, ἀλλ' ἐκεῖνοι, ποὺ δὲν εἶναι καλὰ εἰς τὴν ὑγείαν τους καὶ εἶναι ἄρρωστοι.

*13 πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστιν **ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν**. οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.*

13 Πηγαίνετε δὲ νὰ μάθετε, τί σημαίνει ἐκεῖνο, ποὺ εἶπεν ὁ προφήτης Ὡσηέ· Θέλω ἔλεος καὶ συμπάθειαν καὶ ὄχι ἐξωτερικὴν θυσίαν, ποὺ δὲν ἐμψυχώνεται ἀπὸ ἐσωτερικὴν ἀγαθὴν διάθεσιν καὶ εὐσπλαγχνίαν. Ἐγὼ ἠξεύρω τί κάνω. Διότι δὲν ἦλθα ἀπὸ τὸν οὐρανὸν διὰ νὰ καλέσω ἐκείνους, ποὺ νομίζουν τοὺς ἑαυτούς των δικαίους, ἀλλ' ἦλθα νὰ καλέσω τοὺς ἁμαρτωλούς, διὰ νὰ μετανοήσουν καὶ νὰ σωθοῦν.

Στίχ. 14-17. Ἐρώτησις περὶ νηστείας.

14 Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου λέγοντες· διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλά, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηστεύουσι;

14 Τότε ἦλθαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου καὶ εἶπαν· Διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολύ, οἱ δὲ μαθηταί σου δὲν νηστεύουν;

9-12) ια΄ 19. Μρ. β΄ 13 - 16. Λκ. ε΄ 27 - 30. ζ΄ 34 - 39. ιε΄ 2. Πρ. ια΄ 3. Γλ. β΄ 12. 13) Ὡσ. ς΄ 6. Μτ. α΄ 21. ε΄ 23 - 24. ιβ΄ 7. ιη΄ 11. Μρ. β΄ 17. ιβ΄ 33. Λκ. ε΄ 31. 32. θ΄ 56. ιθ΄ 10. Ἰν. γ΄ 17. 14) γ΄ 4. ς΄ 16. Μρ. β΄ 18. Λκ. ε΄ 33. ιη΄ 12.

15 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ' ὅσον χρόνον μετ' αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος; ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν.

15 Καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· μήπως εἶναι δυνατὸν οἱ προσκαλεσμένοι εἰς γάμον φίλοι τοῦ γαμβροῦ νὰ πενθοῦν καὶ νὰ νηστεύουν, ἐνόσῳ εἶναι μαζί τους ὁ γαμβρὸς καὶ ἑορτάζεται ὁ γάμος; Ἔτσι καὶ οἱ μαθηταί μου, ἐφ' ὅσον ἐγὼ ὁ Νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας εἶμαι μαζί τους, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πενθοῦν. Θὰ ἔλθουν ὅμως ἡμέραι, ποὺ θὰ πάρουν ἀπὸ αὐτοὺς τὸν Νυμφίον, καὶ τότε θὰ νηστεύσουν καὶ θὰ πενθήσουν καὶ θὰ κακοπαθήσουν.

16 οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται.

16 Κανεὶς δὲν πρέπει νὰ βάλλῃ ἐπάνω εἰς παλαιὸν ροῦχον ἐμβάλωμα ἀπὸ τεμάχιον ὑφάσματος καινούργιου, τὸ ὁποῖον ὡς ἀμεταχείριστον εἶναι σκληρόν· διότι τὸ καινούργιο αὐτὸ κομμάτι, ποὺ ἐτέθη ὡς συμπλήρωμα, μαζεύει καὶ ἀποσπᾶ ἀπὸ τὸ παλαιὸν ροῦχον τὸ μέρος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι αἱ ραφαί, καὶ τὸ σχίσιμον γίνεται χειρότερον. Ἔτσι καὶ ἡ νέα μου διδασκαλία δὲν εἶναι ὠφέλιμον νὰ προσκολληθῇ ἐπάνω εἰς ἐξωτερικοὺς τύπους, ποὺ ἐπάλιωσαν πλέον καὶ εἶναι ἐφθαρμένοι. Διότι καὶ οἱ ἐξωτερικοὶ τύποι θὰ ἀχρηστευθοῦν ἐπιβλαβῶς καὶ ἡ διδασκαλία μου θὰ νοθευθῇ.

17 οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς βάλλουσιν καινούς, καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται.

17 Οὔτε βάλλουν μοῦστον εἰς ἀσκοὺς παληούς, ποὺ δὲν ἀντέχουν εἰς τὴν βράσιν τοῦ μούστου. Εἰ δ' ἄλλως σπάζουν οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος χύνεται ἔξω καὶ οἱ ἀσκοὶ θὰ χαθοῦν καὶ θὰ γίνουν ἄχρηστοι. Ἀλλὰ βάλλουν μοῦστον εἰς ἀσκοὺς καινούργιους, ποὺ ἀντέχουν, καὶ ἔτσι καὶ τὰ δύο, καὶ οἱ ἀσκοὶ δηλαδὴ καὶ ὁ μοῦστος διατηροῦνται. Ἔτσι καὶ τώρα οἱ Φαρισαῖοι, καὶ ὅσοι τοὺς ἀκολουθοῦν, εἶναι παλαιοὶ ἀσκοί, ποὺ δὲν μποροῦν νὰ βαστάσουν τὴν νέαν διδασκαλίαν μου, τὴν ὁποίαν θὰ παραλάβουν οἱ μαθηταί μου, ποὺ ὁμοιάζουν πρὸς νέα ἐνδύματα καὶ νέους ἀσκούς.

Στίχ. 18-38. Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου, θεραπεία τῆς αἱμορροούσης, τῶν δύο τυφλῶν, τοῦ κωφοῦ καὶ ἄλλαι θεραπεῖαι.

18 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς ἰδοὺ ἄρχων εἷς προσελθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτὴν καὶ ζήσεται.

18 Ἐνῷ δὲ τοὺς ἔλεγε ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, ἰδοὺ κάποιος ἄρχων τῆς συναγωγῆς, ἀφοῦ τὸν ἐπλησίασε, τὸν ἐπροσκύνει λέγων ὅτι ἡ θυγάτηρ μου πρὸ ὀλίγου ἀπέθανεν· ἀλλ' ἐλθὲ καὶ βάλε τὴν χεῖρα σου ἐπάνω της καὶ θὰ ζήσῃ.

19 καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

19 Καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἀφοῦ ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν τράπεζαν, τὸν ἠκολούθησε, καθὼς καὶ οἱ μαθηταί του.

20 Καὶ ἰδοὺ γυνή, αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, προσ-

20 Καὶ ἰδοὺ μία γυναῖκα, ποὺ ἔπασχεν ἀπὸ αἱμορραγίαν ἐπὶ δώδεκα χρόνια, ἐπλησίασεν ἀπ' ὀπίσω κρυφά, ἐπειδὴ ἐντρέπε-

---

15) Ἠσ. ξβ΄ 5. Μτ. κβ΄ 2. κε΄ 1 - 12. Μρ. β΄ 19 - 20. Λκ. ε΄ 34. 35. Ἰν. γ΄ 29. 2 Κρ. ια΄ 2. Ἐφ. ε΄ 25 - 32. Ἀπ. ιθ΄ 7. 8. κα΄ 2. 3. 9. κβ΄ 17. 16-17) Μρ. β΄ 21. 22. Λκ. ε΄ 36 - 39. Ἰν. α΄ 17. 18-19) Μρ. ε΄ 22 - 24. Λκ. η΄ 41. 42. ιδ΄ 1. ιη΄ 18. κδ΄ 20. Ἰν. γ΄ 1. ζ΄ 48. ιβ΄ 42. Πρ. γ΄ 17. δ΄ 5. 8.

ἐλθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ·
21 ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ, ἐὰν μόνον ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι.
22 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν εἶπε· θάρσει, θύγατερ· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.
23 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, λέγει αὐτοῖς·
24 ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει. καὶ κατεγέλων αὐτοῦ.
25 ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον.
26 καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.
27 Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοὶ κράζοντες καὶ λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ Δαυΐδ.
28 ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοί, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; λέγουσιν αὐτῷ· ναί, Κύριε.
29 τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων· κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν.
30 καὶ ἀνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί· καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω.

το νὰ γίνῃ φανερὸν τὸ νόσημά της, καὶ ἤγγισε τὸ ἄκρον τοῦ ἐξωτερικοῦ του ἐνδύματος.
21 Ἔπραξε δὲ τοῦτο, διότι ἔλεγε μέσα της, καὶ μόνον ἐὰν ἐγγίσω τὸ ἔνδυμά του, θὰ γίνω ὑγιής.
22 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἔστρεψεν ὀπίσω καὶ σὰν τὴν εἶδεν, εἶπεν· Ἔχε θάρρος, κόρη μου· ἡ πίστις καὶ πεποίθησις ποὺ εἶχες, ὅτι θὰ ἐθεραπεύεσο, ἐὰν ἤγγιζες τὸ ἔνδυμά μου, σὲ ἔχει θεραπεύσει. Καὶ ἔγινε τελείως ὑγιὴς ἡ γυναῖκα ἀπὸ τὴν ὥραν ἐκείνην.
23 Καὶ ὅταν ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ σπίτι τοῦ ἄρχοντος καὶ εἶδεν ἐκείνους ποὺ ἔπαιζαν μὲ τὸν αὐλὸν θλιβερὰ μοιρολόγια καὶ τὸ πλῆθος τῶν συγγενῶν καὶ γνωρίμων νὰ δημιουργοῦν μὲ τὸν θρῆνον τους θόρυβον, λέγει εἰς αὐτούς·
24 Φύγετε ἀπ' ἐδῶ, διότι τὸ κοράσιον δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται. Καὶ ἐκεῖνοι τὸν ἐπεριγελοῦσαν, διότι ἦσαν βέβαιοι ὅτι τὸ κοράσιον ἦτο πεθαμένο.
25 Ὅταν δὲ τὸ πλῆθος ἐβγῆκεν ἔξω, ἐμβῆκεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς νεκρᾶς καὶ ἔπιασε τὸ χέρι της καὶ ἀνεστήθη τὸ κοράσιον.
26 Καὶ διεδόθη ἡ φήμη περὶ τοῦ θαύματος εἰς ὅλην τὴν χώραν ἐκείνην.
27 Καὶ ἐνῷ ἐπροχώρει ἀπ' ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς, τὸν ἠκολούθησαν δύο τυφλοί, οἱ ὁποῖοι ἐφώναζαν δυνατὰ καὶ ἔλεγαν· Σπλαγχνίσου μας καὶ ἰάτρευσέ μας, ἔνδοξε ἀπόγονε τοῦ Δαβίδ.
28 Ὅταν δὲ ἦλθεν εἰς τὸ σπίτι, ἦλθαν πλησίον του οἱ τυφλοί, καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Πιστεύετε, ὅτι ἔχω τὴν δύναμιν νὰ κάνω αὐτὸ ποὺ ζητεῖτε; Λέγουν εἰς αὐτὸν ἐκεῖνοι· Ναί, Κύριε.
29 Τότε ἤγγισε μὲ τὰ δάκτυλά του τὰ μάτια τους καὶ εἶπε· Σύμφωνα μὲ τὴν πίστιν σας ἂς γίνῃ εἰς σᾶς.
30 Καὶ ἤνοιξαν τὰ μάτια τους· καὶ μὲ αὐστηρότητα παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· Προσέχετε, κανεὶς νὰ μὴ μάθῃ τὸ θαῦμα ποὺ σᾶς ἔκαμα.

[20-22]) Λτ. ιε΄ 25. Μτ. ιδ΄ 36. Μρ. γ΄ 10. ε΄ 25 - 34. ι΄ 52. Λκ. ς΄ 19. ζ΄ 50. η΄ 43 - 48. ιζ΄ 19. ιη΄ 42. [23-26]) δ΄ 24. Μρ. ε΄ 35 - 43. Λκ. ζ΄ 17. η΄ 49 - 56. Ἰν. ια΄ 11. 14. 25. Πρ. θ΄ 36 - 41. [27-29]) η΄ 13. κ΄ 30 - 34. Μρ. ζ΄ 29. 30. ι΄ 47 - 52. Λκ. ιη΄ 38 - 42. [30-31]) η΄ 4.

31 οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.
32 Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων ἰδοὺ προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον.
33 καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν ὁ κωφός, καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες ὅτι οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ.
34 οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον· ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.
35 Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.
36 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἐκλελυμένοι καὶ ἐρριμμένοι ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα.
37 τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι·
38 δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

31 Αὐτοὶ ὅμως, ὅταν ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸ σπίτι, διέδωκαν τὴν φήμην του ὡς θαυματουργοῦ καὶ Μεσσίου εἰς ὅλην τὴν χώραν ἐκείνην.
32 Ὅταν δὲ οἱ δύο αὐτοὶ ἔβγαιναν ἀπὸ τὸ σπίτι, ἰδοὺ ἔφεραν πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἄνθρωπον, ποὺ κατείχετο ἀπὸ δαιμόνιον καὶ ἦτο κωφὸς καὶ ἄλαλος.
33 Καὶ ἀφοῦ ἐξεδιώχθη τὸ δαιμόνιον, ὡμίλησεν ὁ κωφὸς καὶ ἐθαύμασαν τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ καὶ ἔλεγαν· Οὐδέποτε ἐφάνησαν τέτοια θαύματα εἰς τὸ ἔθνος τοῦ Ἰσραήλ. Οὔτε ὅταν οἱ προφῆται καὶ οἱ λοιποὶ ἅγιοι ἄνδρες ἐθαυματούργουν ἐν μέσῳ αὐτοῦ.
34 Οἱ Φαρισαῖοι ὅμως ἔλεγαν· Μὲ τὴν βοήθειαν καὶ συνέργειαν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν δαιμόνων βγάζει ἀπὸ τοὺς πάσχοντας τὰ δαιμόνια.
35 Καὶ περιήρχετο ὁ Ἰησοῦς ὅλας τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία, διδάσκων εἰς τὰς συναγωγάς των καὶ κηρύττων τὸ χαρμόσυνον κήρυγμα τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ θεραπεύων κάθε ἀσθένειαν καὶ ἀδιαθεσίαν μεταξὺ τοῦ λαοῦ.
36 Ὅταν δὲ εἶδε τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, ᾐσθάνθη συμπάθειαν καὶ πόνον δι' αὐτούς, διότι ἦσαν ἀποκαμωμένοι πνευματικῶς καὶ παραμελημένοι, σὰν πρόβατα, ποὺ δὲν ἔχουν ποιμένα νὰ τὰ προφυλάξῃ καὶ νὰ τὰ ὁδηγήσῃ εἰς τόπους βοσκῆς.
37 Τότε λέγει εἰς τοὺς μαθητάς του· τὰ μὲν ὥριμα διὰ θερισμὸν στάχυα εἶναι πολλά, οἱ δὲ ἐργάται, ποὺ θὰ τὰ θερίσουν, εἶναι ὀλίγοι. Πολλοὶ εἶναι οἱ εὐδιάθετοι νὰ δεχθοῦν τὸ εὐαγγέλιον καὶ νὰ σωθοῦν, ὀλίγοι ὅμως εἶναι οἱ πνευματικοὶ ἐργάται, ποὺ θὰ ὑπηρετήσουν εἰς τὸ πνευματικὸν αὐτὸ ἔργον.
38 Παρακαλέσατε λοιπὸν τὸν Θεόν, ποὺ εἶναι ὁ κύριος καὶ ἰδιοκτήτης τῆς ὡρίμου πρὸς θερισμὸν σπορᾶς, νὰ βγάλῃ καὶ ἀποστείλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμόν του.

[32-33]) ιβ΄ 22 - 23. Μρ. γ΄ 21. Λκ. ια΄ 14. [34]) ι΄ 25. Μρ. γ΄ 22. Λκ. ια΄ 15. Ἰν. ζ΄ 20. η΄ 48. ι΄ 20. [35]) δ΄ 23 - 24. Μρ. ς΄ 6. Λκ. ιγ΄ 22. [36]) Ἀρ. κζ΄ 16. 17. 3 Βσ. κβ΄ 17. Ψ. ριη΄ 176. Ἡσ. νγ΄ 6. Ἰρ. κζ΄ : ν΄ 6. 17. Ἰζ. λδ΄ 5. 16. 17. Ζχ. ι΄ 2. Μτ. ι΄ 6. ιδ΄ 14. ιε΄ 24. 32. Μρ. ς΄ 34. η΄ 1 - 3. 1 Πτ. β΄ 25. [37-38]) Λκ. ι΄ 2. Ἰν. δ΄ 35 - 38. Ἐφ. ς΄ 19. Κλ. δ΄ 3. 2 Θσ. γ΄ 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

Στίχ. 1-31. Οἱ δώδεκα μαθηταί, τὸ ἔργον καὶ ἡ ἐξουσία των.

Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων ὥστε ἐκβάλλειν αὐτὰ καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν.

Καὶ ἀφοῦ ἐπροσκάλεσε τοὺς δώδεκα μαθητάς του, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ἐξουσίαν καὶ δύναμιν ἐπὶ τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων, ὥστε νὰ τὰ βγάζουν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ θεραπεύουν κάθε εἶδος ἀσθενείας καὶ κακοδιαθεσίας.

2 Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά εἰσι ταῦτα· πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ,

2 Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματα εἶναι αὐτά· πρῶτος καταριθμεῖται ὁ Σίμων, ὁ ὁποῖος ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀκολούθων του ὠνομάζετο Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφός του, Ἰάκωβος ὁ υἱὸς Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφός του,

3 Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου καὶ Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος,

3 Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς καὶ Ματθαῖος, ποὺ διετέλεσε τελώνης, Ἰάκωβος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου καὶ Λεββαῖος, ὁ ὁποῖος ἐπωνομάσθη Θαδδαῖος,

4 Σίμων ὁ Κανανίτης καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν.

4 Σίμων ὁ Κανανίτης, ἤτοι ὁ ζηλωτής, καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὁ ὁποῖος καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς τοὺς ἐχθρούς του διὰ νὰ τὸν θανατώσουν.

5 Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς παραγγείλας αὐτοῖς λέγων· εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε·

5 Τοὺς δώδεκα αὐτοὺς ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς ἔδωκε παραγγελίας λέγων· Εἰς δρόμον, ποὺ θὰ σᾶς ὁδηγήσῃ εἰς χώραν κατοικουμένην ἀπὸ εἰδωλολάτρας, νὰ μὴ μεταβῆτε, καὶ εἰς πόλιν, ποὺ ἀνήκει εἰς Σαμαρείτας, νὰ μὴ ἐμβῆτε.

6 πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ.

6 Πηγαίνετε δὲ καλύτερα εἰς τὰ χαμένα πρόβατα, ποὺ κατάγονται ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Ἰσραήλ.

7 πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε λέγοντες ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

7 Ἐκεῖ δέ, ποὺ πηγαίνετε, κηρύττετε λέγοντες, ὅτι ἐπλησίασεν ἡ ἐπὶ τῆς γῆς ἔλευσις καὶ ἐγκαθίδρυσις τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Μετ' ὀλίγον ἱδρύεται ἡ Ἐκκλησία, εἰς τὴν ὁποίαν διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ εὐαγγελίου καὶ τῆς χάριτος τῶν μυστηρίων θὰ μεταδίδεται εἰς τοὺς πιστοὺς ἡ θεία ζωὴ τῆς ἐπουρανίου βασιλείας.

Ι΄. [1]) δ΄ 18 - 22. θ΄ 9 - 12. Μρ. γ΄ 13 - 15. ς΄ 7. Λκ. ς΄ 13. θ΄ 1 - 2. [2-3]) Μρ. γ΄ 16 - 18. Λκ. ς΄ 14 - 16. Ἰν. α΄ 41 - 49. ς΄ 5 - 8. ιβ΄ 21. 22. ιδ΄ 8 - 9. Πρ. α΄ 13. [4]) κς΄ 14 - 16. 21 - 25. κζ΄ 3 - 5. Μρ. γ΄ 19. Ἰν. ς΄ 64. 70 - 71. ιβ΄ 4. Πρ. α΄ 16. 25. [5-6]) θ΄ 36. ιε΄ 24. Ἰν. α΄ 11. ι΄ 16. ια΄ 52. Πρ. α΄ 8. ιγ΄ 46. Ῥμ. α΄ 16. Ἐφ. β΄ 17. [7]) γ΄ 2. δ΄ 17. Λκ. ι΄ 9.

8 ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε.

8 Πρὸς ἐπιβεβαίωσιν δὲ τοῦ κηρύγματός σας, σᾶς δίδω ἐξουσίαν καὶ δύναμιν νὰ θεραπεύετε ἀσθενεῖς, νὰ καθαρίζετε λεπρούς, νὰ ἀνασταίνετε νεκρούς, νὰ ἐκβάλλετε δαιμόνια. Δωρεὰν ἐλάβατε τὴν χάριν αὐτὴν τῆς θαυματουργίας, δωρεὰν καὶ χωρὶς νὰ λαμβάνετε χρήματα δώσατέ την καὶ σεῖς.

9 μὴ κτήσησθε χρυσὸν μηδὲ ἄργυρον μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν,

9 Μὴ ἀποκτήσετε χρυσᾶ, οὔτε ἀργυρᾶ, οὔτε χαλκᾶ νομίσματα, τὰ ὁποῖα νὰ φυλάττετε εἰς τὰς ζώνας σας.

10 μὴ πήραν εἰς ὁδὸν μηδὲ δύο χιτῶνας μηδὲ ὑποδήματα μηδὲ ῥάβδον· ἄξιος γὰρ ἐστιν ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ.

10 Οὔτε σάκκον ν' ἀποκτήσετε διὰ νὰ βάζετε εἰς αὐτὸν ψωμὶ διὰ τὸν δρόμον, ποὺ θὰ κάμετε. Οὔτε δύο ὑποκάμισα, οὔτε ὑποδήματα, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ πέδιλα, ποὺ θὰ φορῆτε, ἀλλ' οὔτε καὶ ῥάβδον. Σᾶς εἶναι περιττὰ αὐτά. Διότι εἶσθε ἐργάται, ποὺ ἐργάζεσθε διὰ τὴν πνευματικὴν ὠφέλειαν τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ ἐργάτης εἶναι δίκαιον νὰ λαμβάνῃ τὴν τροφήν του ἀπὸ ἐκείνους, διὰ τοὺς ὁποίους μοχθεῖ.

11 εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστι, κἀκεῖ μείνατε ἕως ἂν ἐξέλθητε.

11 Εἰς ὁποιαν δὲ πόλιν ἢ χωρίον μεταβῆτε, ἐξετάσατε ποῖος εἶναι εἰς αὐτὴν μὲ καλὴν ὑπόληψιν ἄξιος νὰ σᾶς φιλοξενήσῃ. Καὶ εἰς τὸ σπίτι ἐκείνου μείνατε, ἕως ὅτου ἀναχωρήσετε ἀπὸ τὴν πόλιν ἐκείνην.

12 εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἀσπάσασθε αὐτὴν λέγοντες· εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ.

12 Ὅταν δὲ ἐμβαίνετε εἰς τὸ σπίτι τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ σᾶς τὸν ἐσύστησαν ὡς ἄξιον, δώσατε χαιρετισμὸν καὶ εὐχὴν εἰς αὐτὸ λέγοντες· Ἂς ἔλθῃ εἰρήνη εἰς τὸ σπίτι αὐτό.

13 καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία ἀξία, ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω.

13 Καὶ ἐὰν μὲν οἱ κατοικοῦντες εἰς τὸ σπίτι αὐτὸ ἀποδειχθοῦν ἄξιοι τοῦ εὐαγγελίου διὰ τῆς πίστεως μὲ τὴν ὁποίαν θὰ τὸ δεχθοῦν, ἂς ἔλθῃ ἡ εἰρήνη, τὴν ὁποίαν τοῦ ηὐχήθητε, εἰς αὐτούς. Ἐὰν ὅμως δὲν εἶναι ἄξιοι, ἡ εἰρήνη σας ἂς ἐπιστρέψῃ εἰς σᾶς καὶ ἂς αὐξηθῇ ἔτσι ἡ εἰρήνη, τὴν ὁποίαν ἔχετε.

14 καὶ ὃς ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι ἔξω τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν.

14 Καὶ ὁποιος δὲν σᾶς δεχθῇ μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους σας, καθὼς θὰ βγαίνετε ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι του ἢ ἀπὸ τὴν πόλιν ἐκείνην, ποὺ δὲν σᾶς ἐδέχθη, τινάξατε καλὰ τὴν σκόνην, ποὺ ἐπῆραν τὰ πόδια σας ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὥστε τίποτε ἀπὸ αὐτοὺς νὰ μὴ μείνῃ ἐπάνω σας, ἀλλὰ καὶ εἰς σημεῖον, ὅτι δὲν ἔχετε πλέον καμμίαν σχέσιν μαζί των.

15 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ Γομόρρας ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

15 Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως θὰ εἶναι περισσότερον ἐπιεικὴς ἡ τιμωρία δι' ἐκείνους, ποὺ ἔζησαν εἰς τὴν χώραν τῶν Σοδόμων καὶ τῶν Γομόρρων, παρὰ διὰ τὴν πόλιν ἐκείνην, ποὺ δὲν ἐδέχθη τοὺς ἀπεσταλμένους μου.

16 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνι-

16 Ἰδοὺ ἐγὼ ὁ Κύριός σας σᾶς στέλλω διὰ νὰ εἶσθε σὰν πρόβατα ἥμερα ἐν μέσῳ αἱμοβόρων λύκων, πρὸς τοὺς ὁποίους ὁμοιάζουν οἱ ἐχθροὶ τοῦ εὐαγγελίου, οἱ κυριευμένοι ἀπὸ τὰ ἄ-

---

[8-10]) Δτ. κδ΄ 14. κε΄ 4. Μρ. ς΄ 7 - 9. Λκ. θ΄ 2. 3. ι΄ 4. 7. κβ΄ 35. Πρ. κ΄ 33. 1 Κρ. θ΄ 18. ι΄ 27. Φλ. δ΄ 11 - 12. 1 Τμ. ε΄ 18. 2 Τμ. β΄ 6. [11-13]) Μρ. ς΄ 10. Λκ. θ΄ 4. ι΄ 5. 6. [14-15]) Νεμ. ε΄ 13. Μτ. ια΄ 20. 24. ιβ΄ 31. 32. ιγ΄ 13 - 15. Μρ. ς΄ 11. Λκ. θ΄ 5. ι΄ 11 - 12. ιβ΄ 47. Πρ. ιγ΄ 51. ιη΄ 6. [16]) Γν. γ΄ 1. Ὡσ. ζ΄ 11. Ἡσ. ια΄ 6. Μτ. κδ΄ 45. κε΄ 21. 23. Λκ. ι΄ 3. Ῥμ. ις΄ 19. 1 Κρ. ιδ΄ 20. Ἐφ. ε΄ 15. 16. Κλ. δ΄ 5.

Στίχ. 32-42. Νὰ ὁμολογῶμεν τὴν πίστιν μας εἰς τὸν Χριστόν.

32 Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς·

32 Μὴ λογαριάζετε λοιπὸν τοὺς διωγμοὺς καὶ τοὺς κινδύνους, ἀλλὰ λογαριάζετε τὰς μεγάλας ἀμοιβάς, ποὺ σᾶς περιμένουν. Καθένας ποὺ θὰ μὲ ὁμολογήσῃ ὡς Σωτῆρα του καὶ Θεόν του ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ καταδιώκουν τὴν πίστιν μου, θὰ τὸν ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ ὡς πιστὸν ἀκόλουθόν μου ἐμπρὸς εἰς τὸν Πατέρα μου, ποὺ εἶναι εἰς τοὺς οὐρανούς.

33 ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν κἀγὼ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

33 Ἐκεῖνον δέ, ποὺ θὰ μὲ ἀρνηθῇ ὡς Θεάνθρωπον Σωτῆρα ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, θὰ τὸν ἀρνηθῶ καὶ ἐγὼ καὶ δὲν θὰ τὸν ἀναγνωρίσω ὡς ἰδικόν μου ἐμπρὸς εἰς τὸν Πατέρα μου, ποὺ εἶναι εἰς τοὺς οὐρανούς.

34 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν.

34 Μὴ νομίσετε, ὅτι ἦλθα νὰ φέρω εἰς τὴν γῆν μίαν τέτοιαν εἰρήνην, ὅπως τὴν φαντάζονται αὐτοί, ποὺ περιμένουν τὸν Μεσσίαν ὡς ἐπίγειον βασιλέα καὶ κατακτητήν. Ὄχι. Δὲν ἦλθα διὰ νὰ ἐπιφέρω εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν καὶ διαίρεσιν καὶ διχασμόν, (διὰ τὰ ὁποῖα ὅμως ὑπεύθυνος εἶναι ἡ κακία τῶν ἀνθρώπων καὶ ὄχι τὸ εὐαγγέλιόν μου).

35 ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς·

35 Διότι ἦλθον νὰ χωρίσω τὸν πιστὸν καὶ εὐθὺν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸν ἄπιστον καὶ διεστραμμένον πατέρα του, καὶ τὴν κόρην ἀπὸ τὴν μητέρα της, καὶ τὴν νύμφην ἀπὸ τὴν πενθεράν της.

36 καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ.

36 Καὶ ἐχθροὶ τοῦ πιστοῦ ἀνθρώπου θὰ εἶναι οἱ ἄνθρωποι τοῦ σπιτιοῦ του, ποὺ δὲν θὰ δεχθοῦν τὸ εὐαγγέλιόν μου, τὸ ὁποῖον φέρει τὴν ἀληθινὴν καὶ οὐρανίαν εἰρήνην.

37 Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος·

37 Ἐκεῖνος, ποὺ ἀγαπᾷ τὸν πατέρα του ἢ τὴν μητέρα του παραπάνω ἀπὸ ἐμέ, καὶ ἀρνεῖται ἐμὲ διὰ νὰ μὴ χωρισθῇ ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, δὲν ἀξίζει γιὰ μένα. Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν του ἢ τὴν θυγατέρα του παραπάνω ἀπὸ ἐμέ, δὲν εἶναι ἄξιος νὰ λέγεται μαθητής μου.

38 καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος.

38 Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ δὲν παίρνει τὴν ἀπόφασιν νὰ ὑποστῇ θάνατον σταυρικὸν καὶ δὲν ἀκολουθεῖ μὲ τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν ὀπίσω μου μιμούμενος κατὰ πάντα τὸ παράδειγμά μου, δὲν ἀξίζει γιὰ μένα.

39 ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὑρήσει αὐτήν.

39 Ἐκεῖνος, ποὺ ἐν καιρῷ διωγμῶν θὰ ἀποφύγῃ τὸ μαρτύριον καὶ θὰ διασώσῃ τὴν σωματικὴν ζωήν του, θὰ χάσῃ τὴν ὑψηλοτέραν καὶ μακαρίαν ζωήν, τὴν ὁποίαν κερδίζει κανεὶς διὰ τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ θὰ χάσῃ τὴν ζωήν του διὰ τὴν πίστιν του εἰς ἐμέ, θὰ κερδήσῃ τὴν ὑψηλοτέραν καὶ μακαρίαν ζωήν.

40 Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται, καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμε-

40 Αἱ μεγάλαι δὲ αὐταὶ ἀμοιβαὶ δὲν εἶναι μόνον διὰ σᾶς, ποὺ θὰ κηρύττετε τὸ εὐαγγέλιον. Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ σᾶς ὑποδέχεται

[32-33]) ιϛ΄ 27. κε΄ 31 κτλ. κϛ΄ 64. Μρ. η΄ 38. Λκ. θ΄ 26. ιβ΄ 8. 9. Ῥμ. ι΄ 9. 10. 2 Τμ. β΄ 12. Ἀπ. γ΄ 5. 8. [34-36]) 21. 22. [37-39]) Δτ. ιγ΄ 5 - 10. λγ΄ 9. Μτ. δ΄ 18 - 22. η΄ 21. 22. ιϛ΄ 24. 25. ιθ΄ 21. Μρ. η΄ 35. Λκ. θ΄ 23. 24. ιδ΄ 26. 27. 33. ιζ΄ 33. Ἰν. ιβ΄ 24 - 26. Φλ. γ΄ 4 - 8. [40-42]) 3 Βσ. ιζ΄ 9 - 16. ιη΄ 4. 4 Βσ. δ΄ 8 - 11. Μτ. ιη΄ 5. 6. Μρ. θ΄ 37. 41. Λκ. θ΄ 48. ι΄ 16. Ἰν. ε΄ 23. ιγ΄ 20. 1 Θσ. δ΄ 8. Ἑβ. ϛ΄ 10. ι΄ 33 - 35.

νος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με.

πρὸς φιλοξενίαν ὡς διακόνους τοῦ εὐαγγελίου μου, ὑποδέχεται ὄχι σᾶς, ἀλλὰ ἐμέ. Καὶ ἐκεῖνος ποὺ ὑποδέχεται ἐμέ, ὑποδέχεται αὐτὸν τὸν Θεόν, ποὺ μὲ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον.

41 ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου λήψεται, καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου λήψεται.

41 Ἐκεῖνος, ποὺ ὑποδέχεται καὶ ὑποστηρίζει καὶ συντρέχει προφήτην, λόγῳ τοῦ ὅτι εἶναι προφήτης, θὰ λάβῃ τὴν αὐτὴν ἀνταμοιβήν, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ προφήτης. Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ ὑποδέχεται τὸν δίκαιον, λόγῳ τοῦ ὅτι εἶναι δίκαιος, θὰ λάβῃ τὴν αὐτὴν ἀνταμοιβήν, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ δίκαιος.

42 καὶ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

42 Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ θὰ ποτίσῃ ἕνα ἀπὸ τοὺς κατὰ κόσμον μικροὺς καὶ ἀσήμους τούτους μαθητάς μου, ἔστω καὶ ἕνα μόνον ποτήριον κρύο νερό, ποὺ προχείρως θὰ τὸ πάρῃ ἀπὸ τὴν πηγὴν καὶ δὲν θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὸν κόπον νὰ τὸ βράσῃ· καὶ θὰ προσφέρῃ τὴν ἐλαχίστην αὐτὴν ἢ παρομοίαν ἐξυπηρέτησιν εἰς αὐτόν, λόγῳ τοῦ ὅτι εἶναι μαθητής μου, ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν θὰ χάσῃ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν τὴν ἀνταμοιβήν, ἡ ὁποία τοῦ ἀνήκει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσων τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

Καὶ ὅταν ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς νὰ δίδῃ ἐντολὰς καὶ ὁδηγίας εἰς τοὺς δώδεκα μαθητάς του καὶ ἔφυγαν αὐτοὶ διὰ τὴν περιοδείαν των, ἀνεχώρησε καὶ αὐτὸς ἀπ' ἐκεῖ, διὰ νὰ συνεχίσῃ τὴν κατ' ἰδίαν διδασκαλίαν του εἰς τὰ σπίτια καὶ τὸ δημόσιον κήρυγμά του εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ τὰ λοιπὰ δημόσια κέντρα τῶν ἰουδαϊκῶν πόλεων.

Στίχ. 2-15. Τὸ μεγαλεῖον Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

2 Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, πέμψας δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ

2 Ὁ Ἰωάννης δέ, ὅταν ἤκουσε μέσα εἰς τὴν φυλακὴν τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ, ἔστειλε δύο ἀπὸ τοὺς ἰδικούς του μαθητάς

3 εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν;

3 καὶ τοῦ εἶπε: Σὺ εἶσαι ὁ Μεσσίας, ποὺ ἀσφαλῶς ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν πρόκειται νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον, ἢ πρέπει νὰ περιμένωμεν ἄλλον; Καὶ ἔκαμε τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν ὁ Ἰωάννης, διὰ νὰ στηριχθοῦν μὲ τὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸν Χριστὸν οἱ κλονισμένοι μαθηταί του.

4 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε·

4 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· Πηγαίνετε καὶ διηγηθῆτε εἰς τὸν Ἰωάννην ἐκεῖνα ποὺ ἀκούετε καὶ βλέπετε.

5 τυφλοὶ ἀναβλέπουσι καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀ-

5 Ὅ,τι ἐπροφήτευσεν ὁ Ἡσαΐας διὰ τὴν ὅρασιν τοῦ Μεσσίου, πραγματοποιεῖται ἤδη ἐπακριβῶς. Τυφλοὶ δηλαδὴ ἀποκτοῦν τὸ φῶς των καὶ βλέπουν πάλιν, καὶ κουτσοὶ περιπατοῦν ἐλεύ-

ΙΑ΄. [1]) ζ΄ 28. [2]) δ΄ 12. Λκ. ζ΄ 18. [3]) Ἀρ. κδ΄ 17. 18. Δτ. ιη΄ 15. 18. Δν. θ΄ 26. Μλ. γ΄ 1. Λκ. ζ΄ 19. 20. Ἰν. α΄ 21. 46. ϛ΄ 14. ζ΄ 40. Πρ. γ΄ 22. ζ΄ 37. [4-5]) Ἡσ. κδ΄ 18. λε΄ 5. 6. μβ΄ 7. ξα΄ 1 κτλ. Μτ. ια΄ 28 - 30. ιε΄ 30. 31. Λκ. δ΄ 18. 19. ζ΄ 21. 22. Ἰν. β΄ 23. γ΄ 2. ε΄ 36. 1 Κρ. α΄ 26 - 28. Ἰκ. β΄ 5.

κούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται·

θερα, λεπροὶ καθαρίζονται ἀπὸ τὴν λέπραν καὶ κωφοὶ ἀκούουν, νεκροὶ ἀνασταίνονται καὶ περιφρονημένοι πτωχοὶ καὶ ἄσημοι ἀκούουν τὸ χαροποιὸν ἄγγελμα τῆς οὐρανίου βασιλείας, ἡ ὁποία θὰ τοὺς φέρῃ τὴν εὐδαιμονίαν καὶ δόξαν.

6 καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

6 Καὶ μακάριος εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ δὲν θὰ λάβῃ ἀφορμὴν νὰ πέσῃ πνευματικῶς καὶ νὰ σκληρυνθῇ λόγῳ τοῦ ἐξωτερικοῦ φαινομένου τῆς ταπεινώσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπεβλήθην, διὰ νὰ σώσω τὸν ἄνθρωπον.

7 Τούτων δὲ πορευομένων ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου· τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον;

7 Ὅταν δὲ αὐτοὶ ἀνεχώρησαν, ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ λέγῃ εἰς τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ περὶ τοῦ Ἰωάννου· Τί ἐβγήκατε νὰ ἴδῆτε εἰς τὴν ἔρημον, τὴν ἐποχὴν ποὺ ἐκήρυττεν ἐκεῖ ὁ Ἰωάννης; Μήπως ἐβγήκατε νὰ ἴδῆτε κανένα ἄνθρωπον ἄστατον, ὁ ὁποῖος νὰ ὁμοιάζῃ μὲ κάλαμον, ποὺ σαλεύεται ἀπὸ κάθε φύσημα ἀέρος; Ὄχι βέβαια.

8 ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων εἰσίν.

8 Ἀλλὰ τί ἐβγήκατε νὰ ἴδῆτε; Ἄνθρωπον ντυμένον μαλακὰ φορέματα καὶ μαλθακὸν καὶ ὄχι σκληραγωγημένον; Ἰδοὺ αὐτοί, ποὺ φοροῦν τὰ μαλακά, μένουν εἰς τὰ ἀνάκτορα τῶν βασιλέων ὡς αὐλικοὶ αὐτῶν.

9 ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου.

9 Ἀλλὰ τί ἐβγήκατε νὰ ἴδῆτε; Προφήτην; Ναί, σᾶς λέγω, καὶ περισσότερον ἀπὸ προφήτην, διότι αὐτὸς ἠξιώθη νὰ ἴδῃ τὸν προφητευόμενον Μεσσίαν, ἐπὶ πλέον δὲ ἐπροφητεύθη ἡ δρᾶσις καὶ ἡ ἀποστολή του.

10 οὗτος γάρ ἐστι περὶ οὗ γέγραπται· ***ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.***

10 Διότι αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος, διὰ τὸν ὁποῖον ἔχει γραφῆ ὑπὸ τοῦ Μαλαχίου· Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἀγγελιαφόρον μου ἀμέσως προτήτερα ἀπὸ σέ, ὁ ὁποῖος θὰ προετοιμάσῃ τὸν δρόμον σου ἐμπρὸς ἀπὸ σέ, καὶ θὰ προπαρασκευάσῃ τὰς ψυχὰς νὰ σὲ δεχθοῦν.

11 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστιν.

11 Ἀληθῶς σᾶς λέγω· δὲν ἔχει ἀναφανῆ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἐγεννήθησαν ἕως τώρα ἀπὸ γυναῖκας, ἄλλος μεγαλύτερος κατὰ τὴν ἀξίαν ἀπὸ Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν. Πρέπει ὅμως νὰ ξεύρετε καὶ τοῦτο· ὅτι ὁ ἔσχατος καὶ ὁ πλέον ταπεινὸς καὶ ἄσημος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἡ ὁποία θεμελιώνεται ἀπὸ ἐμὲ ἐπὶ τῆς γῆς, (δηλαδὴ τὸ τελευταῖον μέλος τῆς Ἐκκλησίας μου) εἶναι ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν θείων χαρισμάτων καὶ τῆς σωτηριώδους γνώσεως, τὰ ὁποῖα ἀπολαμβάνει ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας μου, μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν Ἰωάννην, ὁ ὁποῖος δὲν ἀπήλαυσε τὰς δωρεὰς καὶ τὰ χαρίσματα τῆς Καινῆς Διαθήκης.

12 ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτήν.

12 Νέοι χρόνοι ἦλθαν τώρα. Ἄλλη ἡ πρὸ τοῦ Ἰωάννου ἐποχὴ καὶ ἄλλη ἡ ἐποχὴ ἡ σημερινή. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ποὺ ἤρχισε τὸ κήρυγμά του ὁ Ἰωάννης ἕως τώρα, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, τὴν ὁποίαν δὲν ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ ἀποκτήσῃ, κερδίζεται διὰ τῆς βίας, καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ μεταχειρίζονται σπουδὴν καὶ βίαν ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ των τὴν ἁρπάζουν γρήγορα, πρὶν τοὺς φύγῃ, καὶ τὴν κρατοῦν σφιγκτά.

[6]) Ἡσ. η΄ 14. 15. Μτ. ιγ΄ 57. ιε΄ 12. Λκ. β΄ 34. ζ΄ 23. κ΄ 18. Ἰν. ς΄ 60. 61. ις΄ 1. Ῥμ. θ΄ 32. 33. 1 Πτ. β΄ 6 - 8. [7-9]) 3 Βσ. ιδ΄ 15. 4 Βσ. ιη΄ 21. Ἡσ. λς΄ 6. Ἰζ. κθ΄ 6. Μτ. γ΄ 4. ιδ΄ 5. κα΄ 26. 32. Μρ. ς΄ 20. ια΄ 32. Λκ. ζ΄ 24 - 26. [10]) γ΄ 3. Λκ. ζ΄ 27. [11-13]) Ἰβ. ια΄ 3. 12. Μτ. γ΄ 2. ε΄ 17. 18. ιη΄ 1 - 4. Λκ. ζ΄ 28. ις΄ 16. Ἰν. δ΄ 21 - 24. 2 Κρ. γ΄ 6. Γλ. δ΄ 24 - 31. Ἑβ. α΄ 1 - β΄ 4. ζ΄ 22. η΄ 6. θ΄ 15. ιβ΄ 24. ιγ΄ 20.

13 πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου προεφήτευσαν·

13 Ναί· ἤρχισεν ἄλλη ἐποχὴ ἀπὸ τὰς ἡμέρας τοῦ Ἰωάννου. Διότι ὅλοι οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος μέχρι τοῦ Ἰωάννου ἐπροφήτευσαν, τώρα δὲ ταῦτα ἀρχίζουν νὰ πραγματοποιοῦνται.

14 καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἠλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι.

14 Καὶ ἐὰν ἔχετε καλὴν διάθεσιν νὰ τὸ παραδεχθῆτε, αὐτὸς εἶναι ὁ Ἠλίας, ποὺ κατὰ τὴν προφητείαν τοῦ Μαλαχίου ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσίου. Τόσον μεγάλη, τόσον ἔνδοξος εἶναι ἡ νέα αὐτὴ ἐποχή.

15 ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

15 Ἐκεῖνος ποὺ ἔχει αὐτιὰ πνευματικὰ διὰ νὰ ἀκούῃ μὲ ἐνδιαφέρον καὶ κατανοῇ αὐτὰ ποὺ λέγω, ἂς τὰ ἀκούῃ καὶ ἂς κατανοῇ, ὅτι ὁ Μεσσίας ἦλθε.

Στίχ. 16-24. Ὁ Κύριος προλέγει τὴν τιμωρίαν τῶν πόλεων τῆς Γαλιλαίας, διότι δὲν ἐπίστευσαν.

16 Τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; ὁμοία ἐστὶ παιδίοις καθημένοις ἐν ἀγοραῖς, ἃ προσφωνοῦντα τοῖς ἑταίροις αὐτῶν λέγουσιν·

16 Ἀλλὰ πρὸς ποῖον νὰ παρομοιάσω τὴν διεστραμμένην αὐτὴν γενεάν, ἡ ὁποία δὲν ἔχει αὐτιὰ διὰ νὰ ἀκούῃ; Εἶναι ὁμοία πρὸς παιδιὰ ἀνόητα καὶ ὀκνηρά, ποὺ κάθηνται εἰς τὰς ἀγοράς, τὰ ὁποῖα φωνάζουν δυνατὰ εἰς τοὺς φίλους των καὶ λέγουν·

17 ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε, ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκόψασθε.

17 Σᾶς ἐπαίξαμεν χαρούμενα μὲ τὸν αὐλὸν καὶ δὲν ἐχορεύσατε· σᾶς ἐμοιρολογήσαμεν καὶ σᾶς εἴπαμεν τραγούδια θλιβερὰ καὶ δὲν ἐκτυπήσατε τὰ στήθη καὶ τὴν κεφαλὴν κλαίοντες ἀπαρηγόρητα.

18 ἦλθε γὰρ Ἰωάννης μήτε ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέγουσι· δαιμόνιον ἔχει.

18 Τῆς γενεᾶς αὐτῆς οἱ ἄνθρωποι εἶναι δύστροποι καὶ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τοὺς εὕρῃ πουθενά. Διότι ἦλθεν ὁ Ἰωάννης, ὁ ὁποῖος οὔτε ἔτρωγεν οὔτε ἔπινεν ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ἀλλ' ἔζῃ ἀσκητικά, καὶ εἶπαν δι' αὐτόν· Εἶναι ὑποχόνδριος καὶ μελαγχολικὸς καὶ ἔχει μέσα του δαιμόνιον.

19 ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν· ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς!

19 Ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ τρώγει καὶ πίνει ὡς ἐγκρατὴς ἀλλὰ κοινωνικὸς ἄνθρωπος, καὶ λέγουν· Ἰδοὺ ἄνθρωπος φαγᾶς καὶ οἰνοπότης, φίλος τῶν τελωνῶν καὶ τῶν ἁμαρτωλῶν. Καὶ ἐθαυμάσθη ἡ θεία σοφία ὡς δικαία καὶ ὡς ἐργασθεῖσα σοφῶς διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, ὄχι ἀπὸ ὅλους, ὅπως θὰ ἔπρεπε, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τοὺς πράγματι συνετοὺς καὶ πνεῦμα σοφίας ἔχοντας ἀνθρώπους.

20 Τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν·

20 Τότε ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ μέμφεται καὶ νὰ ταλανίζῃ τὰς πόλεις, εἰς τὰς ὁποίας εἶχαν γίνει τὰ περισσότερα θαύματά του, διότι δὲν μετενόησαν.

21 οὐαί σοι, Χοραζίν, οὐαί σοι, Βηθσαϊδά· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθήμεναι μετενόησαν.

21 Ἀλλοίμονον εἰς σέ, Χοραζίν, ἀλλοίμονον εἰς σέ, Βηθσαϊδά, διότι ἐὰν εἰς τὰς φημισμένας διὰ τὴν κακίαν τους εἰδωλολατρικὰς πόλεις Τύρον καὶ Σιδῶνα εἶχαν γίνει τὰ μεγάλα θαύματα, ποὺ ἔγιναν εἰς σᾶς, πρὸ πολλοῦ οἱ κάτοικοί τους θὰ εἶχαν μετανοήσει καὶ θὰ ἐξωτερίκευαν τὴν συντριβὴν διὰ τὰς ἁμαρτίας των φοροῦντες σάκκον δι' ἔνδυμα καὶ ρίπτοντες στάκτην ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των.

[14]) Μλ. δ΄ 5. Μτ. ις΄ 14. ιζ΄ 12. Λκ. α΄ 17. θ΄ 8. Ἰν. α΄ 21. 25. [15]) ιγ΄ 9. 43. Μρ. δ΄ 9. ζ΄ 16. Λκ. η΄ 8. ιδ΄ 35. Ἀπ. β΄ 7. 11. 17. 29. γ΄ 6. ιγ΄ 9. [16-19]) Σρ. δ΄ 11. Μτ. γ΄ 4. θ΄ 11. Λκ. ζ΄ 31 - 35. Ῥμ. α΄ 22. 1 Κρ. ι΄ 20. [20-24]) Ἰων. γ΄ 6. Ἡσ. ιδ΄ 12 - 15. Θρ. β΄ 1. Ἰζ. κη΄ 20. Μτ. ι΄ 15. Λκ. ι΄ 12 - 15.

22 πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ ὑμῖν.

22 Σᾶς φαίνεται ὑπερβολικὸν τοῦτο. Ἀλλὰ σᾶς λέγω, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως οἱ κάτοικοι τῆς Τύρου καὶ Σιδῶνος θὰ ὑποστοῦν ἐλαφροτέραν τιμωρίαν παρὰ σεῖς.

23 καὶ σὺ Καπερναούμ, ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως ᾅδου καταβιβασθήσῃ· ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοί, ἔμειναν ἂν μέχρι τῆς σήμερον.

23 Καὶ σὺ Καπερναούμ, ποὺ ἔγινες κατοικία τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Κυρίου καὶ δι' αὐτὸ ὑψώθης δοξασμένη μέχρι τοῦ οὐρανοῦ, θὰ καταβιβασθῇς ἐντροπιασμένη μέχρι τοῦ Ἅδου. Διότι ἐὰν εἶχαν γίνει εἰς τὰ Σόδομα τὰ μεγάλα θαύματα, ποὺ ἔγιναν εἰς σέ, δὲν θὰ κατεστρέφοντο, ἀλλὰ θὰ μετενόουν οἱ κάτοικοί των καὶ τὰ Σόδομα θὰ ἔμεναν μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας.

24 πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ σοί.

24 Καὶ αὐτὸ θὰ φανῇ παράδοξον εἰς τοὺς κατοίκους σου. Σᾶς διαβεβαιῶ ὅμως, ὅτι διὰ τοὺς κατοίκους τῆς χώρας τῶν Σοδόμων θὰ εἶναι περισσότερον ὑποφερτὴ ἡ τιμωρία παρὰ εἰς σὲ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως.

Στίχ. 25-27. Αἱ θεῖαι ἀλήθειαι φανερώνονται εἰς τοὺς ταπεινούς.

25 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις·

25 Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· Σὲ εὐχαριστῶ, Πάτερ, ὡς κύριον καὶ ἐξουσιαστὴν καὶ κυβερνήτην πάνσοφον καὶ δίκαιον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Σὲ εὐχαριστῶ, διότι πανσόφως καὶ ἐν δικαιοσύνῃ ἐνεργῶν ἀπέκρυψας τὰς μυστηριώδεις καὶ οὐρανίους ταύτας ἀληθείας ἀπὸ ἀνθρώπους, ποὺ νομίζουν ὅτι εἶναι σοφοὶ καὶ συνετοί, καὶ ἐφανέρωσας τὰ σωτηριώδη αὐτὰ μυστήρια εἰς ἁπλοῦς καὶ ἀφελεῖς καὶ ταπεινούς. Καὶ ἐξαρτᾶται λοιπὸν τώρα ἡ γνῶσις τῆς σωτηριώδους ἀληθείας, ὄχι ἀπὸ ἐξυπνάδα διανοητικήν, ποὺ μόνον ὀλίγοι τὴν ἔχουν, ἀλλ' ἀπὸ τὴν ταπεινὴν διάθεσιν, ποὺ ὅλοι ὅσοι θέλουν ἠμποροῦν νὰ τὴν ἀποκτήσουν.

26 ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου.

26 Ναί· σὲ εὐχαριστῶ, Πάτερ, διότι ἔτσι ἤρεσεν εἰς σὲ καὶ τέτοια ὑπῆρξεν ἡ ἀγαθὴ καὶ δικαία θέλησίς σου.

27 Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου· καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι.

27 Ὅλα παρεδόθησαν εἰς ἐμὲ ἀπὸ τὸν Πατέρα μου καὶ ἔλαβον καὶ ὡς ἄνθρωπος πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. Καὶ ἐπειδὴ ἔχω ὡς Λόγος τὴν αὐτὴν οὐσίαν μὲ τὸν Πατέρα μου καὶ εἶμαι ἄπειρος ὡς Ἐκεῖνος, κανεὶς ἄλλος δὲν γνωρίζει τελείως τὸν Υἱὸν καὶ ποία εἶναι ἡ φύσις καὶ αἱ βουλαὶ τοῦ Υἱοῦ παρὰ μόνον ὁ Πατήρ. Ὁ ἄπειρος μόνον ὑπὸ τοῦ ἀπείρου δύναται πλήρως καὶ τελείως νὰ γνωσθῇ. Οὔτε τὸν Πατέρα λοιπὸν γνωρίζει κατὰ βάθος καὶ κατὰ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ἄλλος κανεὶς παρὰ μόνον ὁ Υἱός, ἐν μέρει δὲ τὸν γνωρίζει καὶ ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Υἱὸς θὰ θελήσῃ νὰ τὸν ἀποκαλύψῃ.

[25-26]) Ἡσ. κθ΄ 14. Ἀβδ. 8. Μτ. ιγ΄ 16. 17. ις΄ 17. Λκ. α΄ 51. ι΄ 17. 21. Ἰν. θ΄ 39. 1 Κρ. α΄ 19 - 21. 26 - 28. β΄ 6 - 10. 2 Κρ. γ΄ 14 - 16. ι΄ 3 - 5. [27]) ις΄ 17 - 19. κη΄ 18. Λκ. ι΄ 22. Ἰν. α΄ 18. γ΄ 35. ι΄ 15. ιγ΄ 3. ις΄ 15. ιζ΄ 2. 1 Κρ. β΄ 11. ιε΄ 27. Ἑβ. α΄ 2. β΄ 8.

Στίχ. 28-30. Ὁ Κύριος προσκαλεῖ εἰς μετάνοιαν.

28 Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς.

28 Θέλει δὲ ὁ Υἱὸς νὰ καταστήσῃ γνωστὸν τὸν Πατέρα του εἰς ὅλους, ὅσοι ἔχουν εἰλικρινῆ πόθον νὰ λάβουν τὴν γνῶσιν αὐτήν. Καὶ δι' αὐτὸ σᾶς προσκαλεῖ: Ἔλθετε πρὸς ἐμὲ ὅλοι, ὅσοι εἶσθε κοπιασμένοι καὶ φορτωμένοι ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν θλίψεων καὶ ἀπὸ τὸ φόρτωμα τῶν φαρισαϊκῶν παραδόσεων, μὲ τὰς ὁποίας ὁ θεόπνευστος νόμος μετεβλήθη εἰς φορτίον δυσβάστακτον. Ἔλθετε πρὸς ἐμέ, καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς ἀναπαύσω.

29 ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν·

29 Πάρετε ἐπάνω σας τὸν ζυγὸν τῆς ὑποταγῆς εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν μου, καὶ μάθετε ἀπὸ ἐμέ, ὅτι εἶμαι πρᾶος καὶ ταπεινὸς κατὰ τὸ φρόνημα καὶ τὴν ἐσωτερικὴν διάθεσιν, καὶ θὰ εὕρετε ἀνάπαυσιν καὶ εἰρήνην εἰς τὰς ψυχάς σας.

30 ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.

30 Διότι ὁ ζυγὸς τῆς ὑπακοῆς πρὸς ἐμὲ καὶ τὴν διδασκαλίαν μου εἶναι μαλακὸς καὶ ὠφέλιμος εἰς αὐτὸν ποὺ τὸν φέρει· καὶ τὸ φορτίον τῶν ὑποχρεώσεων καὶ καθηκόντων, ποὺ θέτω ἐγὼ ἐπὶ τῶν ὀπαδῶν μου, εἶναι ἐλαφρόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Στίχ. 1-13. Πῶς ἁγιάζεται ἡ ἡμέρα τοῦ Θεοῦ.

Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασι διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχυας καὶ ἐσθίειν.

Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐβάδιζεν ὁ Ἰησοῦς ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου διὰ μέσου τῶν σπαρμένων χωραφιῶν, οἱ δὲ μαθηταί του ἐπείνασαν καὶ ἤρχισαν νὰ μαδοῦν στάχυα καὶ νὰ τρώγουν.

2 οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες εἶπον αὐτῷ· ἰδοὺ οἱ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν σαββάτῳ.

2 Οἱ Φαρισαῖοι ὅμως, ὅταν εἶδαν αὐτό, τοῦ εἶπαν· Ἰδοὺ οἱ μαθηταί σου κάνουν αὐτό, ποὺ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὸ κάμῃ κανεὶς εἰς ἡμέραν Σαββάτου.

3 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαυῒδ ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;

3 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτούς· Δὲν ἀνεγνώσατε, τί ἔκαμεν ὁ Δαβίδ, ὅταν ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ ἦσαν μαζί του;

4 πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ μόνοις τοῖς ἱερεῦσι;

4 Πῶς δηλαδὴ ἐμβῆκεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ καὶ ἔφαγε τοὺς ἄρτους, ποὺ ἦσαν βαλμένοι ὡς θυσία εἰς τὸν Θεὸν ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν τῆς σκηνῆς, τοὺς ὁποίους δὲν ἦτο ἐπιτρεπόμενον οὔτε εἰς αὐτόν, οὔτε εἰς ἐκείνους ποὺ ἦσαν μαζί του νὰ φάγουν, ἀλλ' εἰς μόνους τοὺς ἱερεῖς ἐπετρέπετο τοῦτο; Καὶ ὅμως διότι ἡ ἀνάγκη τὸ ἐπέβαλλεν, οἱ ἀφιερωμένοι εἰς τὸν Θεὸν ἄρτοι ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὴν διατροφὴν ἀνθρώπων, ποὺ δὲν ἦσαν ἱερεῖς, ὁ Θεὸς δὲ δὲν ὠργίσθη διὰ τοῦτο.

[28-30]) Ἱρ. ς΄ 16. Ζχ. θ΄ 9. Σρ. να΄ 26. Μτ. ιβ΄ 20. κγ΄ 4. Φλ. β΄ 5 - 8. 1 Ἰν. ε΄ 3.

ΙΒ΄. [1]) Δτ. κγ΄ 24. 25. Μρ. β΄ 23. Λκ. ς΄ 1. [2]) Ἐξ. ις΄ 25. 26. κ΄ 10. λα΄ 15. Δτ. ε΄ 14. Νεμ. ιγ΄ 15 - 19. Ἰζ. κβ΄ 36. Μτ. ιβ΄ 10. Μρ. β΄ 24. γ΄ 2. Λκ. ς΄ 2. 6. 7. ιγ΄ 14. ιδ΄ 3. Ἰν. ε΄ 10. 16. θ΄ 13 - 16. [3-5]) Ἐξ. κγ΄ 19. κε΄ 30. κθ΄ 32. 33. μ΄ 23. Ἀρ. κη΄ 9. 1 Βσ. κα΄ 1 - 6. 1 Μκ. β΄ 32 - 44. Μρ. β΄ 25. 26. Λκ. ς΄ 3. 4. Ἰν. ζ΄ 21 - 23.

5 ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσι, καὶ ἀναίτιοί εἰσι;	5 Ἤ διὰ νὰ σᾶς φέρω καὶ ἄλλην ἀπόδειξιν, δὲν ἀνεγνώσατε εἰς τὸν νόμον, ὅτι κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Σαββάτων οἱ ἱερεῖς μέσα εἰς τὸ ἱερὸν καταλύουν τὸ Σάββατον μὲ τὴν ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν κάνουν κόπτοντες ξύλα, ἀνάπτοντες φωτιάν, σφάζοντες καὶ τεμαχίζοντες ζῶα, προκειμένου νὰ προσφερθοῦν αἱ θυσίαι; Καὶ ὅμως διὰ τὰς ἐργασίας των αὐτὰς εἶναι ἀνεύθυνοι καὶ ἀκατηγόρητοι.
6 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ μεῖζόν ἐστιν ὧδε.	6 Σᾶς λέγω δέ, ὅτι ἐδῶ εἶναι παραπάνω ἀπὸ τὸν ναόν, διότι οἱ μαθηταί μου, τοὺς ὁποίους κατηγορεῖτε, ἔμειναν νηστικοὶ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ἐμοῦ, ποὺ εἶμαι μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν ναόν.
7 εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐστιν ***Ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν,*** *οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους.*	7 Ἐὰν δὲ εἴχατε κατανοήσει, τί σημαίνει, θέλω εὐσπλαγχνον διάθεσιν καὶ συμπάθειαν καὶ ὄχι θυσίαν, ποὺ δὲν συνοδεύεται ἀπὸ πραγματικὴν ἀφοσίωσιν καὶ εἰλικρινῆ ἀγάπην, δὲν θὰ κατεδικάζατε τοὺς ἀθῴους καὶ ἐλευθέρους κατηγορίας μαθητάς μου.
8 κύριος γάρ ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.	8 Πράγματι δὲ εἶναι ἀθῷοι καὶ ἀκατηγόρητοι οἱ μαθηταί μου, διότι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι κύριος καὶ τοῦ Σαββάτου. Τὸ Σάββατον εἶναι θεσμὸς παιδαγωγικὸς καὶ ἰσχύει, μέχρις οὗ ὁ ἄνθρωπος φθάσῃ εἰς ἠθικὴν τελειότητα. Ἐγὼ δέ, ποὺ εἶμαι ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀντιπρόσωπος τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ὁ τέλειος ἄνθρωπος, ἔχω ἐξουσίαν ἀκόμη καὶ τὸν θεσμὸν τοῦ Σαββάτου νὰ τροποποιήσω. Ὅ,τι δὲ ἔκαμαν οἱ μαθηταί μου τὸ ἔκαμαν μὲ τὴν σιωπηρὰν συγκατάθεσίν μου.
9 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν.	9 Καὶ ἀφοῦ ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ, ὅπου ἔγινεν ἡ συζήτησις αὐτή, ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγήν τους.
10 καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος ἦν ἐκεῖ τὴν χεῖρα ἔχων ξηράν· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· εἰ ἔξεστι τοῖς σάββασι θεραπεύειν; ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.	10 Καὶ ἰδοὺ ἦτο ἐκεῖ ἄνθρωπος, ποὺ εἶχε ξηρὸν καὶ ἀκίνητον τὸ χέρι του. Καὶ τὸν ἠρώτησαν λέγοντες· Ἐὰν ἐπιτρέπεται ἀπὸ τὸν νόμον νὰ ἐνεργῇ κανεὶς θεραπείας κατὰ τὰ Σάββατα; Καὶ τὸν ἠρώτησαν ὄχι διὰ νὰ διδαχθοῦν, ἀλλὰ διὰ νὰ τὸν κατηγορήσουν διὰ τὴν ἀπάντησιν, ποὺ θὰ ἔδιδεν.
11 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· τίς ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ὃς ἕξει πρόβατον ἕν, καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσει αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ;	11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτούς· Ποῖος ἄνθρωπος ἀπὸ σᾶς θὰ εὑρεθῇ, ποὺ θὰ ἔχῃ ἕνα πρόβατον, καὶ ἐὰν πέσῃ τοῦτο εἰς ἡμέραν Σαββάτου μέσα εἰς λάκκον, δὲν θὰ τὸ πιάσῃ καὶ δὲν θὰ τὸ σηκώσῃ;
12 πόσῳ οὖν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου; ὥστε ἔξεστι τοῖς σάββασι καλῶς ποιεῖν.	12 Πόσον λοιπὸν διαφέρει ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ πρόβατον; Ἀναμφιβόλως ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀσυγκρίτως τιμιώτερος ἀπὸ τὸ πρόβατον. Ὥστε ἐπιτρέπεται κατὰ τὰς ἡμέρας Σαββάτων νὰ κάμνῃ κανεὶς τὸ καλὸν καὶ εἰς ζῶα, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον εἰς ἀνθρώπους.

[6-8]) Ὡσ. ς΄ 6. Μτ. ε΄ 23. 24. θ΄ 13. Μρ. β΄ 27. 28. Λκ. ς΄ 5. ια΄ 31. 32. Ἑβ. γ΄ 3 - 6. [9]) Μρ. γ΄ 1. Λκ. ς΄ 6. [10]) 2. [11-13]) Ἐξ. κγ΄ 5. 6. Δτ. κβ΄ 1. 3. 4. 3 Βσ. ιγ΄ 6. Μρ. γ΄ 3 - 5. Λκ. ς΄ 8 - 10. ιγ΄ 10 - 16. ιδ΄ 5.

13 τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινόν σου τὴν χεῖρα· καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεστάθη ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη.	13 Τότε λέγει εἰς τὸν ἄνθρωπον· Ἅπλωσε τὸ χέρι σου. Καὶ ἐκεῖνος μολονότι ἀπὸ τὴν ἀσθένειάν του ἐδυσκολεύετο νὰ πράξῃ τοῦτο, ὅμως φανερώνων τὴν πίστιν του κατέβαλε προσπάθειαν καὶ τὸ ἅπλωσε καὶ ἐπανῆλθε τὸ χέρι εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν, ὑγιὲς σὰν τὸ ἄλλο.

Στίχ. 14-21. Προφητεῖαι ἐκπληρωθεῖσαι εἰς τὸν Ἰησοῦν.

14 ἐξελθόντες δὲ οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.	14 Ἀφοῦ δὲ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὴν συναγωγὴν οἱ Φαρισαῖοι, συνεσκέφθησαν ἐναντίον του, μὲ ποῖον τρόπον νὰ τὸν θανατώσουν.
15 Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν· καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας,	15 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἔμαθε τὰ σχέδιά των καὶ ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐκεῖ· καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸν πλήθη λαοῦ πολλὰ καὶ ἐθεράπευσεν ὅλους, ὅσοι ἦσαν ἀσθενεῖς.
16 καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερὸν ποιήσωσιν αὐτόν,	16 Καὶ ἐντόνως παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ τὸν φανερώσουν, ὅτι ἐργάζεται τόσα καὶ τέτοια θαύματα·
17 ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος·	17 διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ καὶ ἐπαληθεύσῃ ἐκεῖνο, ποὺ ἐλέχθη διὰ τοῦ προφήτου Ἡσαΐου, ὁ ὁποῖος εἶπεν·
18 ἰδοὺ ὁ παῖς μου, ὃν ᾑρέτισα, ὁ ἀγαπητός μου, εἰς ὃν εὐδόκησεν ἡ ψυχή μου· θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ·	18 Ἰδοὺ ὁ ἀπεσταλμένος μου, τὸν ὁποῖον ἐξέλεξα, ὁ ἀγαπητός μου καὶ μονάκριβός μου, εἰς τὸν ὁποῖον εὐηρεστήθη ἡ ψυχή μου· θὰ βάλω τὸ Πνεῦμα μου ἐπάνω του, καὶ θὰ ἀναγγείλῃ εἰς τὰ ἔθνη νέον τέλειον νόμον.
19 οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάσει, οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ.	19 Δὲν θὰ φιλονεικήσῃ, οὔτε θὰ βγάλῃ παραφόρους κραυγάς, οὔτε θὰ ἀκούσῃ κανεὶς τὴν φωνήν του εἰς τὰς δημοσίας πλατείας, ὅπως συμβαίνει μὲ τοὺς δημαγωγούς, ποὺ διὰ σκοποὺς ἰδιοτελεῖς ξεσηκώνουν τὸν λαὸν εἰς θορυβώδη συλλαλητήρια.
20 κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει, ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν·	20 Ψυχάς, ποὺ ὁμοιάζουν μὲ τσακισμένον κάλαμον, δὲν θὰ συντρίψῃ, καὶ καρδίας, εἰς τὰς ὁποίας ὁ θεῖος φωτισμὸς πλησιάζει νὰ σβεσθῇ, ὥστε νὰ ὁμοιάζουν αὐταὶ πρὸς φυτίλι ποὺ καπνίζει, δὲν θὰ σβήσῃ, ἕως ὅτου νὰ κάμῃ νικητὴν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ ἐπικρατήσῃ οὗτος εἰς τὰς καρδίας ὅλων.
21 καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσι.	21 Καὶ εἰς τὸ ὄνομά του ὡς Μεσσίου καὶ Σωτῆρος οἱ ἐθνικοὶ θὰ στηρίξουν τὰς πρὸς σωτηρίαν ἐλπίδας των.

[14]) Ψ. β΄ 2. μ΄ 8. Μτ. κβ΄ 15. Μρ. γ΄ 6. Λκ. ς΄ 11. Ἰν. ε΄ 16. 18. ια΄ 53. [15-16]) η΄ 4. ι΄ 23. Μρ. γ΄ 7. [17-21]) Ἡσ. ια΄ 2. 3. 10. μ΄ 11. μα΄ 9. μβ΄ 1. 4. μγ΄ 17. ξα΄ 1. Ἰζ. λδ΄ 14 - 16. Μτ. γ΄ 17. Ῥμ. ιε΄ 12.

Στίχ. 22-32. Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ καὶ κωφοῦ. Ὁ Κύριος θαυματουργεῖ μὲ τὴν θεϊκήν Του δύναμιν. Ἡ βλασφημία κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

22 Τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος τυφλὸς καὶ κωφός, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε τὸν τυφλὸν καὶ κωφὸν καὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν·

22 Τότε τοῦ ἔφεραν ἕνα δαιμονιζόμενον, ποὺ ἦταν συγχρόνως τυφλὸς καὶ κουφός. Καὶ τὸν ἐθεράπευσεν, ὥστε ὁ τυφλὸς καὶ κουφὸς καὶ ὡμίλει καὶ ἔβλεπε.

23 καὶ ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς Δαυΐδ;

23 Καὶ ἐξεπλήττοντο ὅλα τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ καὶ ἔλεγον· Μήπως εἶναι αὐτὸς ὁ ἀναμενόμενος ἀπόγονος τοῦ Δαβίδ, ὁ Μεσσίας;

24 οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον· οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια εἰμὴ ἐν τῷ Βεελζεβούλ, ἄρχοντι τῶν δαιμονίων.

24 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ὅταν ἤκουσαν τί ἔλεγεν ὁ λαός, ἐφθόνησαν τὴν δόξαν τοῦ Χριστοῦ καὶ εἶπαν διὰ νὰ ἐξουδετερώσουν τὴν ἐντύπωσιν, ποὺ ἐπροκάλουν τὰ θαύματά του: Αὐτὸς δὲν βγάζει τὰ δαιμόνια παρὰ μὲ τὴν βοήθειαν καὶ δύναμιν τοῦ Βεελζεβούλ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἄρχων τῶν δαιμονίων.

25 εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς· πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτὴν ἐρημοῦται, καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτὴν οὐ σταθήσεται.

25 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἐγνώρισε τὰς ἀποκρύφους σκέψεις των καὶ τοὺς εἶπε· Κάθε βασίλειον, τὸ ὁποῖον ἐχωρίσθη εἰς κόμματα ἐχθρικά, ὥστε δι' ἐμφυλίου πολέμου νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του, καταλήγει εἰς τελείαν ἐρήμωσιν. Καὶ κάθε πόλις ἢ οἰκία, ποὺ διηρέθη κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ της, δὲν θὰ σταθῇ, ἀλλὰ θὰ πέσῃ καὶ θὰ ἐξαφανισθῇ.

26 καὶ εἰ ὁ σατανᾶς τὸν σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ;

26 Καὶ ἐὰν ὁ σατανᾶς, ὁ ἄρχων τῶν δαιμονίων, βγάζῃ διὰ τῆς βίας τὸν σατανᾶν, διηρέθη κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του. Πῶς λοιπὸν θὰ σταθῇ καὶ δὲν θὰ πέσῃ ἡ βασιλεία του;

27 καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσι; διὰ τοῦτο αὐτοὶ κριταὶ ἔσονται ὑμῶν.

27 Καὶ ἐὰν ἐγὼ μὲ τὴν συνέργειαν τοῦ Βεελζεβοὺλ βγάζω δαιμόνια, οἱ μαθηταὶ καὶ τὰ πνευματικά σας τέκνα, ποὺ ἐξορκίζουν δαιμόνια, μὲ τὴν δύναμιν ποίου τὰ βγάζουν; Διὰ τοῦτο αὐτοί, τοὺς ὁποίους δὲν κατηγορεῖτε, ἀλλ' ἀφίνετε ἐλεύθερα νὰ ἐξορκίζουν, θὰ εἶναι δικασταί, ποὺ θὰ καταδικάσουν τὴν ὑποκρισίαν καὶ τὸν φθόνον σας.

28 εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Πνεύματι Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

28 Ἐὰν ὅμως ἐγὼ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ βγάζω τὰ δαιμόνια, ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ ὑπερφυσικὸν αὐτὸ γεγονός, ὅτι κατέφθασε καὶ ἔπεσεν ἐπάνω σας ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

29 ἢ πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἁρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρόν; καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει.

29 Ἢ ἂν δὲν σᾶς πείθῃ ἡ ἀπόδειξις αὐτή, σᾶς ἐρωτῶ: Πῶς ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ ἔμβῃ εἰς τὸ σπίτι τοῦ δυνατοῦ διαβόλου καὶ νὰ ἁρπάσῃ τοὺς δαιμονιζομένους, ποὺ τοὺς κατέχει σὰν ἄψυχα σκεύη, ἐὰν δὲν κατανικήσῃ καὶ δὲν δέσῃ προτήτερα τὸν ἰσχυρόν; Καὶ τότε θὰ διαρπάσῃ τὸ σπίτι του. Ἡ δύναμις τοῦ διαβόλου λοιπὸν ὄχι μόνον δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ ἐμέ, ἀλλὰ τοὐναντίον κατενικήθη καὶ ἐξεμηδενίσθη ἀπὸ τὴν δύναμίν μου.

[22-23]) α΄ 1. θ΄ 32. 33. Λκ. ια΄ 14. Ἰν. δ΄ 29. [24-30]) Ἠσ. μθ΄ 22 - 25. Μτ. θ΄ 32 - 34. ι΄ 25. Μρ. γ΄ 22 - 27. θ΄ 40. Λκ. θ΄ 50. ια΄ 15 - 23. Γλ. ε΄ 15.

30 ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστι, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.

30 Συμβιβασμοὺς μὲ τὴν παράταξιν τοῦ διαβόλου δὲν δέχομαι. Ἐκεῖνος ποὺ δὲν εἶναι μαζί μου, εἶναι ἐναντίον μου. Καὶ ἐκεῖνος ποὺ δὲν μαζεύει μαζὶ μὲ ἐμὲ τὰ πνευματικὰ πρόβατά μου, αὐτὸς σὰν ἄλλος λύκος τὰ σκορπίζει.

31 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις, ἡ δὲ τοῦ Πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις·

31 Ἐπειδὴ δὲ σεῖς σκορπίζετε μετὰ τοῦ σατανᾶ, δι' αὐτὸ σᾶς λέγω, πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία θὰ συγχωρηθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἐφ' ὅσον θὰ μετανοήσουν. Τὸ νὰ ἀποδίδῃ ὅμως κανεὶς τὰς πασιφανεῖς ἐνεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τὸ πονηρὸν πνεῦμα καὶ ἀπὸ πώρωσιν ἐσωτερικὴν νὰ συκοφαντῇ τὰ ἔργα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἔτσι νὰ βλασφημῇ αὐτό, ἀποτελεῖ ἁμαρτίαν, ποὺ δὲν θὰ συγχωρηθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

32 καὶ ὃς ἐὰν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι.

32 Καὶ ἐκεῖνος ποὺ θὰ εἴπῃ λόγον ἐναντίον τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, σκανδαλιζόμενος ἀπὸ τὸ ἀσθενὲς φαινόμενον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεώς του, θὰ συγχωρηθῇ, διότι ἐνδέχεται νὰ μετανοήσῃ. Ἐκεῖνος ὅμως ποὺ θὰ εἴπῃ βλάσφημον λόγον κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀποδίδων ἐθελοκάκως καὶ ἐκ πωρώσεως τὰς φανερὰς ἐνεργείας τοῦ Πνεύματος εἰς τὸν Βεελζεβούλ, ἐσκληρύνθη καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μετανοήσῃ, δι' αὐτὸ δὲ δὲν θὰ συγχωρηθῇ οὔτε εἰς τὴν παροῦσαν οὔτε εἰς τὴν μέλλουσαν ζωήν, ἀλλὰ θὰ τιμωρηθῇ καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

Στίχ. 33-45. Αἱ πράξεις καὶ οἱ λόγοι πηγάζουν ἐκ τῆς καρδίας. Ὅσοι δὲν πιστεύσουν, θὰ καταδικασθοῦν.

33 Ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον καλόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται.

33 Ποῖος εἶμαι ἐγὼ καὶ ἐὰν πράγματι συνεργάζωμαι μὲ τὸν σατανᾶν, φαίνεται καθαρὰ ἀπὸ τὰ ἔργα μου καὶ τὴν ὅλην ζωήν μου. Ἢ παραδεχθῆτε καὶ διακηρύξατε τὸ δένδρον, ὅτι εἶναι καλὸν καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ καλός, ἢ διακηρύξατε τὸ δένδρον κακὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ κακόν. Διότι ἀπὸ τὸν καρπόν του διακρίνεται, τί εἴδους εἶναι τὸ δένδρον. Καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα μου λοιπόν, τὰ ὁποῖα δέχεσθε, ὅτι εἶναι ἔργα εὐεργετικὰ καὶ ἀγαθά, ἀποδεικνύεται, ὅτι δὲν ἔχω καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν δύναμιν τοῦ πονηροῦ.

34 γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ.

34 Ἀπόγονοι φαρμακερῶν ὀχιῶν, πῶς μπορεῖτε σεῖς νὰ λέγετε καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς λόγους, ἀφοῦ εἶσθε πονηροὶ καὶ ἐξ ὁλοκλήρου διεφθαρμένοι; Τοῦτο εἶναι ἠθικῶς ἀδύνατον. Διότι τὸ στόμα ὁμιλεῖ ἐκεῖνα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι γεμάτη ἡ ψυχὴ καὶ ὑπερεκχειλίζουν εἰς αὐτήν.

35 ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει ἀγαθά, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά.

35 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἔχει τὴν ψυχήν του πολύτιμον θησαυροφυλάκιον ἀγαθῶν σκέψεων καὶ συναισθημάτων, καὶ βγάζει ἀπ' ἐκεῖ ἀγαθοὺς λόγους. Καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν πονηρὸν θησαυρὸν τῶν φαύλων διανοημάτων καὶ ἐπιθυμιῶν του βγάζει πονηρὰ καὶ φαρμακερὰ καὶ βλάσφημα λόγια.

36 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως·

36 Διὰ νὰ καταλάβετε δὲ πόσον αὐστηρὰ θὰ κριθῆτε διὰ τὰ βλάσφημα καὶ συκοφαντικὰ λόγια σας, σᾶς λέγω, ὅτι διὰ κάθε λόγον περιττὸν καὶ ἀνωφελῆ, τὸν ὁποῖον θὰ εἴπουν τυχὸν οἱ ἄνθρωποι, θὰ δώσουν λόγον δι' αὐτὸν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως.

[31-32]) ι΄ 14. 15. Μρ. γ΄ 28. 29. Λκ. ιβ΄ 10. Ἑβ. ς΄ 4. ι΄ 26. 2 Πτ. β΄ 20 - 22. 1 Ἰν. ε΄ 16. [33-35]) γ΄ 7. ζ΄ 16 - 20. [36-37]) Ἰβ. ιε΄ 6. Λκ. ιθ΄ 22. Ῥμ. ι΄ 10. ιδ΄ 12. Ἐφ. δ΄ 29. 30. ε΄ 4. Κλ. γ΄ 8.

37 ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ.

37 Διότι ἀπὸ τοὺς καλούς σου λόγους θὰ δικαιωθῇς, καὶ ἀπὸ τοὺς πονηρούς σου λόγους θὰ καταδικασθῇς.

38 Τότε ἀπεκρίθησάν τινες τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων λέγοντες· διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν.

38 Τότε ἔλαβαν τὸν λόγον μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς καὶ τοὺς Φαρισαίους καὶ εἶπαν· Διδάσκαλε, θέλομεν νὰ ἴδωμεν ἀπὸ σὲ κάποιο ἐξαιρετικὸν καὶ καταπληκτικὸν θαῦμα, ποὺ νὰ μαρτυρῇ τὴν ἀποστολήν σου.

39 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰμὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου.

39 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπε· Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλίς, ποὺ ἐπρόδωκε τὴν πίστιν της πρὸς τὸν οὐράνιον Νυμφίον, ἐπιμένει νὰ ζητῇ θαῦμα, ποὺ νὰ δεικνύῃ φανερώτερον τὴν ἀποστολήν μου. Ἀλλὰ τέτοιο θαῦμα δὲν θὰ τῆς δοθῇ, παρὰ τὸ θαῦμα, τὸ ὁποῖον προετυπώνετο καὶ προεικονίζετο ἀπὸ τὸ θαῦμα Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου.

40 ὥσπερ γὰρ ἐγένετο Ἰωνᾶς ὁ προφήτης ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.

40 Διότι, καθὼς τότε ὁ Ἰωνᾶς ἦτο μέσα εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, ἔτσι θὰ εἶναι καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέσα εἰς τὸν τάφον καὶ τὰ βάθη τῆς γῆς ἐπὶ τρία ἡμερονύκτια.

41 ἄνδρες Νινευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν, ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.

41 Ἄνδρες Νινευῖται θὰ ἀναστηθοῦν εἰς τὴν μέλλουσαν κρίσιν μαζὶ μὲ τὴν γενεὰν αὐτὴν καὶ θὰ κατακρίνουν αὐτήν. Διότι ἐκεῖνοι, καίτοι ἦσαν ἀλλοεθνεῖς καὶ εἰδωλολάτραι, μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωνᾶ, ὁ ὁποῖος καὶ ξένος ἦτο καὶ κανὲν θαῦμα δὲν ἔκανεν εἰς αὐτούς. Καὶ ἰδοὺ ἐδῶ πολὺ περισσότερα συντείνουν εἰς τὸ νὰ γίνῃ δεκτὸν τὸ ἰδικόν μου κήρυγμα παρ' ὅσα συνέτρεχον διὰ τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωνᾶ. Διότι πρὸ ἐμοῦ οἱ προφῆται σᾶς ἐγνώρισαν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ σᾶς προανήγγειλαν τὴν ἔλευσίν μου, καὶ ἐγὼ ἐπὶ μακρὸν σᾶς κηρύττω καὶ μὲ θαύματα καταπληκτικὰ σᾶς ἀποδεικνύω, ὅτι δὲν εἶμαι ἁπλῶς προφήτης.

42 βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτήν, ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνος ὧδε.

42 Ἡ βασίλισσα τῆς νοτιοδυτικῆς Ἀραβίας, τῆς χώρας Σαβά, θὰ ἀναστηθῇ κατὰ τὴν ἐσχάτην κρίσιν μαζὶ μὲ τὴν γενεὰν αὐτὴν καὶ θὰ τὴν κατακρίνῃ. Διότι ἦλθεν ἡ βασίλισσα αὐτὴ ἀπὸ τὴν ἄκρη τοῦ κόσμου νὰ ἀκούσῃ τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος, μολονότι ἦτο γυνὴ καὶ δὲν ἐγνώριζε τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Καὶ ἰδοὺ ἐδῶ εἶναι περισσότερον ἀπὸ τὸν Σολομῶντα, ἀφοῦ ἐγὼ δὲν εἶμαι ἁπλῶς σοφός, ὅπως ἦτο ἐκεῖνος, ἀλλ' εἶμαι αὐτὴ ἡ ἐνσάρκωσις τῆς θείας Σοφίας.

43 Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει.

43 Τῆς ἀπίστου δὲ καὶ σκληροκαρδίου γενεᾶς τὸ τέλος θὰ εἶναι κάκιστον. Διότι ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα βγῇ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, ποὺ ὁπωσδήποτε μετενόησε, περνᾷ ἀπὸ τόπους, ποὺ δὲν ἔχουν νερὸ καὶ ζητεῖ ἀνάπαυσιν, ἀλλὰ δὲν εὑρίσκει αὐτήν. Ἀνάπαυσιν εὑρίσκει, ὅταν κακοποιῇ καὶ κυριεύῃ τὸν ἄνθρωπον.

[38-40]) Δτ. λβ΄ 5. Ἰων. α΄ 15 - β΄ 1. Μτ. ις΄ 1 - 4. 21. ιζ΄ 17. 23. κ΄ 18. 19. κζ΄ 42. Λκ. ια΄ 16. 29. Ἰν. β΄ 18 - 22. δ΄ 48. ς΄ 30. 1 Κρ. α΄ 22. Φλ. β΄ 15. [41-42]) Ἰων. γ΄ 5. 3 Βσ. ι΄ 1. 2. 2 Πρ. θ΄ 1. Λκ. ια΄ 30 - 32. [43-45]) Ἰβ. α΄ 7. Ἡσ. ιγ΄ 21. λδ΄ 14. Βρ. δ΄ 34. 35. Τβ. η΄ 3. Μτ. κζ΄ 64. Λκ. ια΄ 24 - 26. Ἰν. ε΄ 14. 2 Πτ. β΄ 20. 21. Ἀπ. ιη΄ 2.

44 τότε λέγει· εἰς τὸν οἶκόν μου ἐπιστρέψω ὅθεν ἐξῆλθον· καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σχολάζοντα καὶ σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον.

44 Τότε λέγει· θὰ γυρίσω πάλιν εἰς τὸ σπίτι μου, εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐβγῆκα. Καὶ ὅταν ἔλθῃ, εὑρίσκει τὸ σπίτι ἄδειανὸν καὶ σαρωμένον καὶ στολισμένον. Εὑρίσκει δηλαδὴ τὸν ἄνθρωπον ἀμέριμνον καὶ μὴ ἐργαζόμενον, ἀλλὰ διατεθειμένον νὰ δεχθῇ πάλιν τὸν παλαιὸν ἐπισκέπτην καὶ γνώριμον.

45 τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ τῇ πονηρᾷ ταύτῃ.

45 Τότε πηγαίνει καὶ παραλαμβάνει μαζί του πολλὰ ἄλλα πνεύματα πονηρότερα ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του καὶ ἀφοῦ ἔμβῃ πάλιν μαζὶ μὲ αὐτά, κατοικεῖ πλέον μονίμως ἐκεῖ. Καὶ γίνεται ἡ ἐσχάτη αὐτὴ κατάστασις τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χειροτέρα ἀπὸ τὴν πρώτην. Ἔτσι θὰ συμβῇ καὶ εἰς τὴν πονηρὰν ταύτην γενεάν, ἡ ὁποία ἐφάνη πρὸς στιγμήν, ὅτι μετενόησεν ἀπὸ τὸ κήρυγμα τῶν προφητῶν καὶ τοῦ Ἰωάννου, ἀλλὰ ὅταν ἠκούσθη τὸ κήρυγμα τοῦ Μεσσίου, ἔδειξε πάλιν τὴν αὐτὴν ἀδιόρθωτον γνώμην.

Στίχ. 46-50. Ποίους ὁ Κύριος θεωρεῖ συγγενεῖς Του.

46 Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις ἰδοὺ ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱστήκεισαν ἔξω, ζητοῦντες λαλῆσαι αὐτῷ.

46 Ἐνῷ δὲ αὐτὸς ὡμίλει πρὸς τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, ἰδοὺ ἡ μητέρα του καὶ οἱ νομιζόμενοι ἀδελφοί του ἐστέκοντο ἔξω καὶ ἐζητοῦσαν νὰ τοῦ ὁμιλήσουν.

47 εἶπε δέ τις αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω ζητοῦντές σε ἰδεῖν.

47 Εἶπε δὲ κάποιος πρὸς αὐτόν· Νά, ἡ μητέρα σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου στέκουν ἔξω καὶ ζητοῦν νὰ σοῦ ὁμιλήσουν.

48 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ λέγοντι αὐτῷ· τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου;

48 Ὁ δὲ Κύριος ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν εἰς ἐκεῖνον, ποὺ τοῦ εἶπε τοῦτο· Ποία εἶναι ἡ μητέρα μου καὶ ποῖοι εἶναι οἱ ἀδελφοί μου;

49 καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔφη· ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου·

49 Καὶ ἀφοῦ ἥπλωσε τὴν χεῖρα του ἐπάνω εἰς τοὺς μαθητάς του, εἶπε· Ἰδοὺ ἡ μητέρα μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. Εἶναι αὐτοί, καίτοι δὲν ἔχω σαρκικὴν συγγένειαν πρὸς τούτους.

50 ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

50 Διότι ἐκεῖνος, ποὺ θὰ κάμῃ τὸ θέλημα τοῦ Πατρός μου, ποὺ εἶναι εἰς τοὺς οὐρανούς, αὐτὸς εἶναι ἀδελφός μου καὶ ἀδελφὴ μου καὶ μητέρα μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄.

Στίχ. 1-52. Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως, τῶν ζιζανίων, τοῦ σινάπεως, τῆς ζύμης, τοῦ κρυμμένου θησαυροῦ, τοῦ καλοῦ μαργαρίτου καὶ τοῦ δικτύου.

Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς τῆς

Κατὰ τὴν ἡμέραν δὲ ἐκείνην ἐβγῆκεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὸ σπίτι, εἰς τὸ ὁποῖον ἐφιλοξενεῖτο, καὶ ἐκάθησε πλη-

[46-50]) ς΄ 21 - 23. ι΄ 37 - 39. Μρ. γ΄ 31 - 35. ς΄ 3. Λκ. η΄ 19 - 21. Ἰν. β΄ 3. 12. ζ΄ 2. 5. ιε΄ 14. ιθ΄ 26. 27. Πρ. α΄ 14. Ῥμ. η΄ 29. 1 Κρ. θ΄ 5. Γλ. α΄ 19. Ἑβ. β΄ 11.

ΙΓ΄. [1-9]) Γν. κς΄ 12. Μτ. ια΄ 15. Μρ. δ΄ 1 - 9. Λκ. η΄ 4 - 8. Ἰν. ιε΄ 5. Κλ. α΄ 6.

οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν·

2 καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει.

3 καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς λέγων·

4 ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ἃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἐλθόντα τὰ πετεινὰ κατέφαγεν αὐτά·

5 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς,

6 ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη·

7 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά·

8 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπὸν ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα.

9 ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

10 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπον αὐτῷ· διατί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς;

11 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· ὅτι ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται.

12 ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

σίον τῆς θαλάσσης.

2 Καὶ ἐμαζεύθησαν πλησίον του πλήθη πολλὰ λαοῦ, ὥστε αὐτὸς ἠναγκάσθη νὰ ἔμβῃ εἰς πλοῖον καὶ νὰ καθήσῃ εἰς αὐτό, καὶ ὅλος ὁ λαὸς ἐστέκετο εἰς τὴν ἀμμουδιὰν τῆς παραλίας.

3 Καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς πολλὰ διὰ παραβολῶν λέγων·

4 Ἰδοὺ αὐτὸς ποὺ σπέρνει ἐβγῆκεν ἔξω εἰς τὸ χωράφι, διὰ νὰ σπείρῃ. Καὶ ὅταν αὐτὸς ἔσπερνεν, ἄλλοι μὲν σπόροι ἔπεσαν κοντὰ εἰς τὸν δρόμον τοῦ χωραφιοῦ καὶ ἐπειδὴ παρέμειναν ἐκτεθειμένοι εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, ἦλθαν τὰ πετεινὰ καὶ τοὺς κατέφαγαν.

5 Ἄλλοι δὲ σπόροι ἔπεσαν ἐπάνω εἰς τόπους, ποὺ ἔχουν ὑποκάτω στρῶμα πέτρινον καὶ ὅπου δὲν ὑπῆρχε χῶμα πολύ. Καὶ ἀμέσως ἐβλάστησαν, προτοῦ νὰ ρίψουν βαθείας ρίζας, διότι δὲν εἶχον βάθος γῆς, τὸ ὁποῖον τρέφει ρίζας στερεάς.

6 Ὅταν δὲ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, ἐκάησαν ἀπὸ τὴν ζέστην, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχαν ρίζαν, ἐξηράνθησαν.

7 Ἄλλοι δὲ σπόροι ἔπεσαν εἰς μέρη, ποὺ εἶχαν καὶ σπόρους ἀγκαθιῶν. Καὶ ἐβλάστησαν τὰ ἀγκάθια καὶ ἔπνιξαν τελείως αὐτούς.

8 Ἄλλοι δὲ σπόροι ἔπεσαν ἐπάνω εἰς τὴν γῆν τὴν μαλακὴν καὶ εὔφορον καὶ ἀπέδιδαν καρπόν, ἄλλος μὲν σπόρος ἑκατόν, ἄλλος δὲ ἑξήκοντα, ἄλλος δὲ τριάκοντα.

9 Ἐκεῖνος ποὺ ἔχει αὐτιὰ πνευματικὰ διὰ νὰ ἀκούῃ καὶ καλὴν διάθεσιν διὰ νὰ δέχεται καὶ ἐγκολπώνεται αὐτὰ ποὺ λέγω, ἂς ἀκούῃ.

10 Καὶ ἀφοῦ προσῆλθον οἱ μαθηταί, τοῦ εἶπαν· Διατί τοὺς ὁμιλεῖς μὲ παραβολάς;

11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπεν· Ὁμιλῶ διὰ παραβολῶν, διότι εἰς σᾶς, ποὺ ἔχετε καλὴν καὶ εὐθεῖαν προαίρεσιν, ἐδόθη ἀπὸ τὸν Θεὸν ὡς χάρις νὰ μάθετε τὰς μυστηριώδεις ἀληθείας τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, εἰς ἐκείνους δὲ δὲν ἔχει δοθῆ τοῦτο.

12 Διότι εἰς ἐκεῖνον, ποὺ ἔχει πίστιν καὶ προθυμίαν, θὰ δοθῆ ἡ γνῶσις τῶν θείων μυστηρίων καὶ θὰ δοθῆ πλουσία καὶ μὲ πλεονασμόν. Ἀπ' ἐκεῖνον ὅμως, ποὺ δὲν ἔχει πίστιν καὶ ἀγαθὴν διάθεσιν, θὰ ἀφαιρεθῆ καὶ ἡ ὀλίγη ἀκόμη γνῶσις, τὴν ὁποίαν ἔχει.

10-11) ια΄ 25. 26. Μρ. δ΄ 10. 11. Λκ. η΄ 9. 10. Ἰν. ιδ΄ 26. ις΄ 13. Ῥμ. ια΄ 25. ις΄ 25. 1 Κρ. β΄ 16. δ΄ 1. ε΄ 12. Ἐφ. α΄ 9. γ΄ 9. Κλ. α΄ 26. 1 Ἰν. β΄ 27. 12) κε΄ 29. Μρ. δ΄ 25. Λκ. η΄ 18. ιθ΄ 26. Ἰν. ιε΄ 2.

13 διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι καὶ ἀκούοντες μὴ ἀκούωσι μηδὲ συνῶσι,

14 μήποτε ἐπιστρέψωσι· καὶ τότε πληρωθήσεται αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἠσαΐου ἡ λέγουσα· ***ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε·***

15 ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσομαι αὐτούς.

16 Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοί, ὅτι βλέπουσι, καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι ἀκούουσιν.

17 ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

18 ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπείραντος.

19 παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ αἴρει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρείς.

20 ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ εὐθέως μετὰ χαρᾶς δεχόμενος καὶ λαμβάνων αὐτόν·

21 οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστι, γενομένης δὲ θλίψεως ἢ

13 Δι' αὐτὸ τοὺς ὁμιλῶ μὲ παραβολάς, διότι, ἐνῷ βλέπουν τὰ θαύματά μου, δὲν θέλουν νὰ ἴδουν καὶ νὰ πιστεύσουν, καὶ ἐνῷ ἀκούουν τὴν διδασκαλίαν μου, δὲν θέλουν νὰ ἀκούσουν καὶ νὰ ὠφεληθοῦν, οὔτε ἐννοοῦν αὐτήν,

14 διὰ νὰ μὴ μετανοήσουν κάποτε. Καὶ λαμβάνει πλήρη ἐπαλήθευσιν εἰς αὐτοὺς ἡ προφητεία τοῦ Ἠσαΐου, ἡ ὁποία λέγει· Θὰ ἀκούσετε μὲ τὰ αὐτιὰ τοῦ σώματος τὸ κήρυγμα τῆς ἀληθείας καὶ δὲν θὰ τὸ καταλάβετε· καὶ βλέποντες μὲ τὰ μάτια τοῦ σώματος θὰ ἴδετε, ἀλλὰ δὲν θὰ ἴδουν συγχρόνως καὶ αἱ ψυχαί σας διὰ νὰ φωτισθοῦν, ἀλλὰ θὰ παραμείνετε πνευματικῶς τυφλοί.

15 Θὰ συμβῆ δὲ τοῦτο εἰς αὐτούς, διότι ἕνεκα τῆς κακῆς των προαιρέσεως ἐσκληρύνθη καὶ ἐχόνδρυνεν ὁ νοῦς τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὲ τὰ πνευματικά των αὐτιὰ ἐβαρειάκουσαν καὶ ἔκλεισαν τὰ μάτια τῆς ψυχῆς των· διὰ νὰ μὴ ἴδουν καμμιὰ φορὰ μὲ τὰ πνευματικά τους μάτια καὶ νὰ μὴ ἀκούσουν μὲ τὰ ἐσωτερικά των αὐτιά, καὶ νὰ μὴ ἐννοήσουν μὲ τὴν καρδίαν τὴν σωτηριώδη ἀλήθειαν καὶ διὰ τῆς μετανοίας ἐπιστρέψουν καὶ τοὺς ἰατρεύσω.

16 Αὐτὰ προεῖπεν ὁ προφήτης δι' ἐκείνους. Τὰ ἰδικά σας ὅμως πνευματικὰ μάτια εἶναι ἄξια μακαρισμοῦ, διότι βλέπουν, καθὼς μακάρια εἶναι καὶ τὰ αὐτιὰ τῶν ψυχῶν σας, διότι ἀκούουν.

17 Καὶ εἶναι αἱ πνευματικαί σας αἰσθήσεις μακάριαι, διότι ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν νὰ ἴδουν αὐτὰ ποὺ βλέπετε σεῖς καὶ δὲν ἠξιώθησαν νὰ τὰ ἴδουν· ἐπεθύμησαν καὶ νὰ ἀκούσουν αὐτά, ποὺ ἀκούετε σεῖς, καὶ δὲν τὰ ἤκουσαν, διότι ἔζησαν εἰς χρόνους προγενεστέρους καὶ δὲν ἐπρόφθασαν νὰ ἴδουν τὴν ἐπὶ γῆς παρουσίαν μου.

18 Σεῖς λοιπόν, εἰς τοὺς ὁποίους ἐδόθη ὡς χάρις ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ γνωρίσετε τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἀκούσατε τὴν σημασίαν τῆς παραβολῆς ἐκείνου, ποὺ ἔσπειρεν.

19 Ἀπὸ καθένα, ποὺ ἀκούει τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ ἕνεκα ἀδιαφορίας καὶ ψυχρότητος δὲν τὸν ἐννοεῖ, ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ ἁρπάζει ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει σπαρῆ εἰς τὴν καρδίαν του. Αὐτὸς εἶναι ὁ πνευματικὸς σπόρος, ποὺ ἐσπάρη πλησίον τοῦ δρόμου, τουτέστιν ὁ ἄνθρωπος, εἰς τὴν ράθυμον ψυχὴν τοῦ ὁποίου ἔπεσεν ὡς ἄλλος σπόρος ὁ λόγος τοῦ θείου κηρύγματος, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἐκατάλαβε τίποτε ἀπὸ αὐτόν.

20 Ἐκεῖνος δὲ ποὺ ἐσπάρη εἰς τὸ ἔδαφος τὸ πέτρινον, αὐτὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ποὺ ἀκούει τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου καὶ ἀμέσως μετὰ χαρᾶς τὸν δέχεται.

21 Δὲν ρίπτει ὅμως μέσα του βαθείας ρίζας ὁ λόγος, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἀσταθὴς καὶ ἡ προθυμία ποὺ ἔδειξε διαρκεῖ ὀλίγον χρόνον· ὅταν δὲ συμβῆ θλῖψις ἢ διωγμὸς διὰ τὸν λόγον

13-15) Ἠσ. ς΄ 9. Μτ. ι΄ 14. 15. ιβ΄ 31. 32. Μρ. δ΄ 12. Λκ. η΄ 10. Ἰν. ιβ΄ 40. Πρ. κη΄ 26. Ῥμ. ια΄ 8. Ἰζ. ιβ΄ 2. 16-17) ια΄ 25. 26. Λκ. ι΄ 23. 24. Ἰν. η΄ 56. Ἑβ. ια΄ 13. 39. 1 Πτ. α΄ 10 - 12. 18-19) Μρ. δ΄ 13 - 15. Λκ. η΄ 11. 12. 20-21) Ἰζ. λγ΄ 31. 32. Μτ. ι΄ 22. Μρ. δ΄ 16. 17. Λκ. η΄ 13. Ἰν. ε΄ 35. 2 Τμ. α΄ 15. δ΄ 16. Ἑβ. ς΄ 11. 12. ι΄ 35 - 37. Ἀπ. β΄ 4. γ΄ 15. 16.

διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθὺς σκανδαλίζεται.

22 ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται.

23 ὁ δὲ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιῶν· ὃς δὴ καρποφορεῖ καὶ ποιεῖ ὁ μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἑξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα.

24 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων· ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπείραντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ·

25 ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου καὶ ἀπῆλθεν.

26 ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίησε, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια.

27 προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου εἶπον αὐτῷ· κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει ζιζάνια;

28 ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. οἱ δὲ δοῦλοι εἶπον αὐτῷ· θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά;

29 ὁ δὲ ἔφη· οὔ, μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον·

30 ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφότερα μέχρι τοῦ θερι-

τοῦ εὐαγγελίου, ἀμέσως ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς σκοντάπτει καὶ χάνει τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν πίστιν του.

22 Ἐκεῖνος δὲ ποὺ ἐσπάρη εἰς τὰ ἀγκάθια, εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ποὺ ἀκούει τὸν λόγον, καὶ ἡ βασανιστική του ζάλη καὶ φροντὶς διὰ τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ ἡ ἀπάτη, ποὺ τοῦ προξενεῖ ὁ πλοῦτος μὲ τὴν προσκόλλησιν εἰς τὸ χρῆμα καὶ μὲ τὴν εὐκολίαν τῶν ἀπολαύσεων καὶ μὲ τὴν ματαιότητα τῆς ἐπιδείξεως, πνίγουν τὸν λόγον καὶ γίνεται ἄκαρπος.

23 Ὁ δὲ σπόρος, ποὺ ἐσπάρη εἰς τὴν καλὴν καὶ εὔφορον γῆν, αὐτὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ποὺ ἀκούει τὸν λόγον καὶ τὸν κατανοεῖ. Καὶ αὐτὸς λοιπὸν παράγει καρπόν, ἄλλος μὲν ἀπὸ τὸ ἕνα παράγει ἑκατόν, ἄλλος δὲ ἑξήκοντα, ἄλλος δὲ τριάκοντα.

24 Ἄλλην παραβολὴν τοὺς ἐδίδαξε καὶ εἶπεν· Ἔγινεν ὁμοία ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ἡ Ἐκκλησία δηλαδή, ποὺ θὰ κατακτήση τὸν κόσμον ὁλόκληρον, καὶ ὁ δι' αὐτῆς κηρυττόμενος εἰς ὅλον τὸν κόσμον λόγος τῆς ἀληθείας, πρὸς ἄνθρωπον, ποὺ ἔσπειρε καλὸν σπόρον εἰς τὸ χωράφι του. Ἔτσι καὶ ὁ Κύριος σπείρει πάντοτε εἰς τὸν κατακτώμενον ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας κόσμον τὸν καλὸν τῆς σωτηρίου ἀληθείας σπόρον.

25 Τὴν ὥραν ὅμως ποὺ ἐκοιμῶντο οἱ ἄνθρωποί του, ἦλθεν ὁ ἐχθρός του, ὁ διάβολος δηλαδή, καὶ ἔσπειρεν ἦραν ἀνάμεσα εἰς τὸν σῖτον καὶ ἔφυγεν.

26 Ὅταν δὲ ἐβλάστησαν τὰ στάχυα καὶ ἔκαμαν καρπόν, τότε ἐφάνησαν καὶ τὰ ζιζάνια.

27 Καὶ τότε οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου ἦλθαν πρὸς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπαν· Κύριε, δὲν ἔσπειρες καλὸν σπόρον εἰς τὸ χωράφι σου; Ἀπὸ ποῦ λοιπὸν ἔχει τοῦτο ζιζάνια;

28 Ἐκεῖνος δὲ τοὺς εἶπεν· ἐχθρὸς ἄνθρωπος τὸ ἔκαμε. Καὶ οἱ δοῦλοι τοῦ εἶπαν· Θέλεις λοιπὸν νὰ πᾶμε καὶ νὰ τὰ μαζεύσωμεν;

29 Ἐκεῖνος ὅμως εἶπεν· Ὄχι. Διότι αἱ ρίζαι τῶν ζιζανίων εἶναι μπλεγμέναι μέσα εἰς τὸ χῶμα μὲ τὰς ρίζας τοῦ σίτου καὶ ὑπάρχει φόβος μήπως, ὅταν θὰ συλλέγετε τὰ ζιζάνια, ξερριζώσετε μαζὶ μὲ αὐτὰ καὶ τὸν σῖτον.

30 Ἀφήσατε νὰ μεγαλώνουν καὶ τὰ δύο μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ θερισμοῦ. Καὶ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ θερισμοῦ, ἤτοι τῆς ἐσχά-

[22]) Ἱρ. δ΄ 3. Μτ. ς΄ 24. Μρ. δ΄ 18. 19. Λκ. η΄ 14. [23]) Γν. κς΄ 12. Μρ. δ΄ 20. Λκ. η΄ 15. [24-28]) 37 - 39. ιη΄ 23. κ΄ 1. κβ΄ 2. κε΄ 1. Μρ. δ΄ 26. 27. [29]) ιη΄ 12 - 17. Λκ. ιζ΄ 3. 1 Κρ. ε΄ 1 - 5. 9 - 13. 2 Κρ. β΄ 5 - 11. ιβ΄ 21. ιγ΄ 2. 2 Θσ. γ΄ 6. 1 Τμ. α΄ 20. 1 Ἰν. α΄ 8 - 10. [30]) γ΄ 12. ιγ΄ 40 - 42. 49. 50. Μρ. δ΄ 29.

σμοῦ, καὶ ἐν καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς· συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δέσμας πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά, τὸν δὲ σῖτον συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου.

31 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ·

32 ὃ μικρότερον μέν ἐστι πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον πάντων τῶν λαχάνων ἐστὶ καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

33 Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.

34 Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐδὲν ἐλάλει αὐτοῖς,

35 ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ***ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.***

της κρίσεως, θὰ εἴπω εἰς τοὺς θεριστὰς ἀγγέλους μου· μαζεύσατε πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ δέσατέ τα σὲ χειρόβολα, διὰ νὰ τὰ κατακαύσετε, δηλαδὴ ξεχωρίσατε τοὺς πονηροὺς ἀνθρώπους καὶ ρίψατέ τους ὅλους μαζὶ εἰς τὸ πῦρ τῆς αἰωνίου κολάσεως. Τὸν σῖτον δέ, τουτέστι τοὺς ἀγαθοὺς καὶ ἐναρέτους, μαζεύσατέ τον εἰς τὴν ἀποθήκην μου, δηλαδὴ εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν.

31 Ἄλλην παραβολὴν τοὺς ἐδίδαξε λέγων· Ἡ αὔξησις καὶ ἐξάπλωσις τῆς ἐπὶ γῆς Ἐκκλησίας μου καὶ τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας, ποὺ κηρύττεται ἐν αὐτῇ, ὁμοιάζει πρὸς τὸν μικρὸν σπόρον τοῦ σιναπιοῦ, ποὺ τὸν ἐπῆρε κάποιος ἄνθρωπος καὶ τὸν ἔσπειρεν εἰς τὸ χωράφι του.

32 Ὁ κόκκος αὐτὸς εἶναι μὲν μικρότερος ἀπὸ ὅλους τοὺς σπόρους, ὅταν ὅμως μεγαλώση, εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ τὰ λάχανα καὶ τοὺς θάμνους, καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε νὰ ἔλθουν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ νὰ φωλιάζουν εἰς τοὺς κλάδους του. Ἔτσι καὶ αἱ ἀρχαὶ τῆς αὐξήσεως καὶ τῆς ἐξαπλώσεως τῆς Ἐκκλησίας μου καὶ τοῦ σπειρομένου ὑπ' αὐτῆς εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων λόγου μου εἶναι ἀφανεῖς καὶ ἀσήμαντοι, ἀλλὰ βαθμηδὸν αἱ κατακτήσεις των γίνονται καταπληκτικαί. Ὁ λόγος δὲ τοῦ εὐαγγελίου ὁ διὰ τῆς ὁλονὲν ἐξαπλουμένης Ἐκκλησίας κηρυττόμενος, ὅταν καλλιεργηθῇ ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Ἁγ. Πνεύματος, δημιουργεῖ τεράστια καὶ καταπληκτικὰ ἀποτελέσματα καὶ φέρει προστασίαν καὶ ἀνάπαυσιν εἰς τὰς ψυχάς.

33 Ἄλλην παραβολὴν εἶπεν εἰς αὐτούς, διὰ νὰ τοὺς διδάξῃ ὅτι ἡ βασιλεία του δὲν θὰ ἐπιβληθῇ δι' ἐξωτερικῆς δυνάμεως καὶ βίας, ὅπως ἐπερίμεναν οἱ Ἰουδαῖοι τὴν βασιλείαν τοῦ Μεσσίου, ἀλλὰ δι' ἐσωτερικῆς εἰρηνικῆς καὶ βαθμιαίας ἐπιδράσεως καὶ ἀφομοιώσεως. Ὁμοιάζει, εἶπεν, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν καὶ τὸ κήρυγμα αὐτῆς πρὸς προζύμιον, τὸ ὁποῖον ἐπῆρε μία γυναῖκα καὶ τὸ ἔκρυψεν εἰς μεγάλην ποσότητα ἀλεύρου. Καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ κρυμμένον τὸ προζύμιον, ἕως ὅτου ἐζυμώθη ὁλόκληρον τὸ ζυμάρι τοῦ ἀλεύρου. Ἔτσι καὶ ἡ ἐπὶ γῆς βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ τὸ κήρυγμα τῆς πίστεως, σὰν ἄλλο προζύμι θὰ εἰσχωρήσῃ σιγὰ - σιγὰ καὶ θὰ ἀναζυμώσῃ ὅλην τὴν μᾶζαν τῆς ἀνθρωπότητος.

34 Ὅλα αὐτὰ ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς μὲ παραβολὰς εἰς τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ. Καὶ χωρὶς παραβολὴν τίποτε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ἔλεγεν εἰς αὐτούς,

35 διὰ νὰ πληρωθῇ ἐκεῖνο, ποὺ ἐλέχθη διὰ τοῦ προφήτου, ὁ ὁποῖος εἶπε· Θὰ ἀνοίξω μὲ παραβολὰς τὸ στόμα μου καὶ θὰ εἴπω ἀληθείας, ποὺ εἶναι κρυμμέναι ἀπὸ τότε ποὺ ἄρχισε νὰ κτίζεται ὁ κόσμος.

[31-32]) ιζ΄ 20. Μρ. δ΄ 30 - 32. Λκ. ιγ΄ 18. 19. Πρ. α΄ 15. β΄ 41. 47. δ΄ 4. κα΄ 20. Ῥμ. ιε΄ 19. Κλ. α΄ 6. 23. Ἀπ. ιδ΄ 6. [33]) Γν. ιη΄ 6. Μτ. ις΄ 6. 11. 12. Μρ. δ΄ 26 - 28. Λκ. ιγ΄ 20. 21. 1 Κρ. ε΄ 6 - 8. ς΄ 11. Γλ. ε΄ 9. Ἐφ. δ΄ 11 - 16. Κλ. γ΄ 5 - 11. [34]) Μρ. δ΄ 33. 34. Ἰν. ις΄ 25. [35]) α΄ 22. Ψ. οζ΄ 2. 2 Πρ. κθ΄ 30.

36 Τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ.

36 Τότε, ἀφοῦ ἀφῆκε τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, ἦλθεν εἰς τὸ σπίτι, ποὺ ἐφιλοξενεῖτο. Καὶ προσῆλθον εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταί του καὶ εἶπαν· Ἐξήγησέ μας τὴν ἔννοιαν τῆς παραβολῆς τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ.

37 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου·

37 Ὁ δὲ Κύριος ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπεν· Ἐκεῖνος, ποὺ σπέρνει τὸν καλὸν σπόρον, εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἐσαρκώθη καὶ ἔγινεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

38 ὁ δὲ ἀγρός ἐστιν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνιά εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ·

38 Ὁ δὲ ἀγρὸς εἶναι ὁ κόσμος τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ὁ καλὸς σπόρος, αὐτοὶ εἶναι τὰ παιδιὰ τῆς οὐρανίου καὶ αἰωνίου βασιλείας, ποὺ θὰ τὴν κληρονομήσουν. Τὰ δὲ ζιζάνια εἶναι τὰ παιδιὰ τοῦ πονηροῦ, ποὺ ὁμοιάζουν πρὸς τὸν πατέρα τους διάβολον.

39 ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτά ἐστιν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια τοῦ αἰῶνός ἐστιν· οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοί εἰσιν.

39 Ὁ ἐχθρὸς δέ, ποὺ ἔσπειρε τὰ ζιζάνια, εἶναι ὁ διάβολος. Καὶ ὁ θερισμὸς σημαίνει τὸ τέλος τῆς παρούσης περιόδου τοῦ κόσμου, οἱ δὲ θερισταὶ σημαίνουν τοὺς ἀγγέλους, ποὺ θὰ εἶναι ἐκτελεσταὶ τῶν διαταγῶν τοῦ ὑπερτάτου Κριτοῦ.

40 ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ καίεται, οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου.

40 Καθὼς λοιπὸν μαζεύονται τὰ ζιζάνια καὶ κατακαίονται μὲ φωτιά, ἔτσι θὰ εἶναι καὶ κατὰ τὸ τέλος τῆς παρούσης περιόδου τοῦ κόσμου.

41 ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν,

41 Θὰ ἀποστείλῃ τότε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Θεάνθρωπος Μεσσίας, τοὺς ἀγγέλους του καὶ θὰ μαζεύσουν ἀπὸ τὸν κόσμον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ κυριαρχῇ πλέον ἡ βασιλεία του, ὅλους ἐκείνους, ποὺ ἔγιναν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους αἰτία νὰ ἁμαρτήσουν, καὶ ἐκείνους, ποὺ παραβαίνουν τὸν νόμον του,

42 καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

42 καὶ θὰ τοὺς ρίψουν εἰς τὸ καμίνι τῆς φωτιᾶς, δηλαδὴ εἰς τὸ πῦρ τῆς αἰωνίου κολάσεως. Ἐκεῖ θὰ εἶναι ὁ κλαυθμὸς καὶ τὸ τρίξιμο τῶν δοντιῶν.

43 τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

43 Τότε οἱ δίκαιοι θὰ δοξασθοῦν καὶ θὰ λάμψουν σὰν τὸν ἥλιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ οὐρανίου πατρός των. Ὅποιος ἔχει αὐτιὰ διὰ νὰ ἀκούῃ μὲ ἐνδιαφέρον καὶ ἐγκολπώνεται τὴν ἀλήθειαν, ἂς ἀκούῃ.

44 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν ἄνθρωπος ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πάντα ὅσα ἔχει πωλεῖ καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον.

44 Πάλιν ἡ πολύτιμος διδασκαλία καὶ τὰ ἀνεκτίμητα ἀγαθὰ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ὁμοιάζουν πρὸς θησαυρὸν κρυμμένον καὶ χωμένον εἰς τὸ χωράφι, τὸν ὁποῖον, σὰν ηὗρε κάποιος ἄνθρωπος, τὸν ἔκρυψεν εἰς τὸ αὐτὸ χωράφι καὶ ἀπὸ τὴν μεγάλην του χαρὰν πηγαίνει καὶ πωλεῖ ὅλα ὅσα ἔχει καὶ ἀγοράζει τὸ χωράφι ἐκεῖνο. Ἔτσι καὶ ἐκεῖνος, ποὺ ἐξετίμησε τὸν πλοῦτον τῆς θείας διδασκαλίας καὶ τοὺς θησαυροὺς τῆς ἐπουρανίου βασιλείας. Ἀπαρνεῖται καὶ περιφρονεῖ καὶ πετᾷ ὅλα τὰ ἐπίγεια διὰ νὰ κατακτήσῃ τὰ ἐπουράνια.

36) ιε' 15. Μρ. ζ' 17. 37-39) Γν. γ' 13. Ἰωλ. γ' 13. Ἰν. η' 41. 44. Πρ. ιγ' 10. 11. 1 Κρ. γ' 9. 1 Ἰν. γ' 8. 9. Ἀπ. ιδ' 15. 16. 40-42) γ' 12. η' 12. κδ' 31. κε' 32. 46. 43) Πρμ. ι' 7. Δν. ιβ' 3. Μτ. κε' 34. Ῥμ. η' 18. 2 Κρ. δ' 17. 18. Κλ. γ' 4. 44-46) Ψ. ιη' 10. 11. ριη' 127. Ἰβ. κη' 12 - 17. Πρμ. γ' 13 - 15. η' 10. 11. 19. ις' 16. Λκ. ι' 41. 42. ιδ' 33. Φλ. γ' 7 - 9.

45 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας·

45 Πάλιν εἶναι ὁμοία ἡ ἀνυπολόγιστος ἀξία τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν πρὸς ἄνθρωπον ἔμπορον, ποὺ ζητεῖ νὰ ἀγοράσῃ καλὰ καὶ πολύτιμα μαργαριτάρια.

46 ὃς εὑρὼν ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην ἀπελθὼν πέπρακε πάντα ὅσα εἶχε καὶ ἠγόρασεν αὐτόν.

46 Αὐτὸς ὅταν ηὗρεν ἕνα σπάνιον καὶ μεγάλης ἀξίας μαργαριτάρι, ἔτρεξε καὶ ἐπώλησεν ὅλα ὅσα εἶχε καὶ τὸ ἠγόρασε. Ἔτσι καὶ ὁ καλὸς καὶ ἀφωσιωμένος Χριστιανός. Σὰν καλὸς ἔμπορος θυσιάζει μὲ προθυμίαν τὴν ματαιότητα τῆς παρούσης ζωῆς, διὰ νὰ κατακτήσῃ τὴν αἰωνιότητα τῆς μελλούσης βασιλείας.

47 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ·

47 Πάλιν εἶναι ὁμοία ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν πρὸς δίκτυον, τὸ ὁποῖον ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ τὸ ὁποῖον ἐμάζευσεν ἀπὸ κάθε γένος ψαριῶν. (Ἔτσι καὶ μὲ τὸ δίκτυον τοῦ θείου κηρύγματος ἑλκύονται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν πάσης προαιρέσεως καὶ προελεύσεως ἄνθρωποι).

48 ἥν, ὅτε ἐπληρώθη, ἀναβιβάσαντες αὐτὴν ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ καθίσαντες συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγγεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον.

48 Τὸ δίκτυον αὐτό, ὅταν ἐγέμισε, τὸ ἔσυραν καὶ τὸ ἀνέβασαν ἀπὸ τὸ βάθος τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἀμμουδιὰν τῆς παραλίας καὶ ἀφοῦ ἐκάθισαν, ἐμάζευσαν τὰ καλὰ ψάρια μέσα εἰς ἀγγεῖα, τὰ δὲ ἀκατάλληλα καὶ ἐπιβλαβῆ διὰ φαγητὸν τὰ ἐπέταξαν ἔξω.

49 οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος. ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἀφοριοῦσι τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων,

49 Ἔτσι θὰ γίνῃ καὶ εἰς τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου. Θὰ βγοῦν οἱ ἄγγελοι ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ θὰ χωρίσουν τοὺς πονηροὺς καὶ θὰ τοὺς πάρουν ἀπὸ τὸ μέσον τῶν δικαίων, μὲ τοὺς ὁποίους τώρα εἶναι ἀνακατεμένοι.

50 καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

50 Καὶ θὰ τοὺς ρίψουν εἰς τὸ ἀναμμένο καμίνι τῆς αἰωνίου κολάσεως. Ἐκεῖ θὰ εἶναι ὁ κλαυθμὸς καὶ τὸ τρίξιμο τῶν δοντιῶν.

51 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· συνήκατε ταῦτα πάντα; λέγουσιν αὐτῷ, ναί, Κύριε.

51 Λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Τὰ ἐκαταλάβατε ὅλα αὐτά; Λέγουν εἰς αὐτόν· Ναί, Κύριε.

52 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά.

52 Ὁ δὲ Κύριος τοὺς εἶπε· Καλὰ λοιπόν. Ἀφοῦ ἐνοιώσατε τὰς παραβολὰς αὐτάς, σᾶς λέγω, ὅτι κάθε ἐντριβὴς εἰς τὸν Μωσαϊκὸν νόμον, ποὺ ἐδιδάχθη συγχρόνως καὶ τὰς ἀληθείας τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ὁμοιάζει πρὸς ἄνθρωπον νοικοκύρην, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὸ θησαυροφυλάκιόν του βγάζει καινούργια καὶ παλαιά. Ἔτσι καὶ αὐτός, ὅταν θὰ διδάσκῃ, θὰ χρησιμοποιῇ κατὰ τὰς παρουσιαζομένας ἀνάγκας γνώσεις ἀπὸ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην καὶ ἀπὸ τὴν νέαν διδασκαλίαν μου.

47-50) 37 - 42. κβ' 9. 10. Ῥμ. α' 14 - 16. Γλ. γ' 27. Κλ. γ' 11. 51-52) Πρ. β' 14 - 36. γ' 12 - 26. ζ' 1 - 53. ιγ' 16 - 41. Ῥμ. γ' 31 - δ' 24. ε' 12 - 21. ζ' 1 - η' 4. ι' 1 - ια' 36. 1 Κρ. ι' 1 - 11. Γλ. γ' 6 - δ' 31. Ἑβ. α' 1 κτλ.

Στίχ. 53-58. Ὁ Ἰησοῦς διδάσκει εἰς τὴν Ναζαρέτ.

53 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας μετῆρεν ἐκεῖθεν,

53 Καὶ συνέβη, ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἐτελείωσε τὰς παραβολὰς αὐτάς ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐκεῖ.

54 καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκπλήττεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν· πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις;

54 Καὶ ἀφοῦ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα του Ναζαρέτ, ἐδίδασκε τοὺς κατοίκους της εἰς τὴν συναγωγήν των μὲ τόσην σοφίαν καὶ δύναμιν, ὥστε νὰ ἐκπλήττωνται αὐτοὶ καὶ νὰ λέγουν· Ἀπὸ ποῦ ἦλθεν εἰς τοῦτον αὐτὴ ἡ σοφία καὶ τὰ θαύματα;

55 οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; οὐχὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριὰμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας;

55 Δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ υἱὸς τοῦ μαραγκοῦ; Δὲν ὀνομάζεται ἡ μητέρα του Μαριὰμ καὶ οἱ ἀδελφοί του Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας;

56 καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσι; πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα;

56 Καὶ αἱ ἀδελφαί του δὲν εἶναι ὅλαι μαζί μας; Ἀπὸ ποῦ λοιπὸν τοῦ ἦλθαν ὅλα αὐτά;

57 καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

57 Καὶ ἐδυσπίστουν εἰς αὐτὸν καὶ τὸν παρηκολούθουν μὲ φθόνον καὶ ὑποψίαν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Πουθενὰ ἀλλοῦ δὲν περιφρονεῖται προφήτης περισσότερον παρὰ εἰς τὴν πατρίδα του καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ σπιτιοῦ του.

58 καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

58 Καὶ δὲν ἔκαμεν ἐκεῖ πολλὰ θαύματα ἐξ αἰτίας τῆς ἀπιστίας των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄.

Στίχ. 1-12. Ἡ ἀποκεφάλισις τοῦ Βαπτιστοῦ.

Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρῴδης ὁ τετράρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ

Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἤκουσεν ὁ Ἡρῴδης ὁ Ἀντίπας, ὁ τετράρχης τῆς Γαλιλαίας καὶ Περαίας, τὴν φήμην τοῦ Ἰησοῦ

2 καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ.

2 καὶ εἶπεν εἰς τοὺς αὐλικούς του· Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς ἀνεστήθη ἐκ νεκρῶν μὲ νέαν ἀποστολὴν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ δι' αὐτὸ αἱ ὑπερφυσικαὶ δυνάμεις ἐνεργοῦν διὰ μέσου αὐτοῦ.

[53-56]) ζ΄ 28. ιβ΄ 46 - 48. Μρ. ς΄ 1 - 3. Λκ. γ΄ 23. δ΄ 16 - 22. Ἰν. ς΄ 42. ζ΄ 15. Πρ. δ΄ 13. [57-58]) Ἰρ. ιβ΄ 6. Μρ. ς΄ 4 - 6. Λκ. δ΄ 23. 24. Ἰν. δ΄ 44.

ΙΔ΄. [1-2]) Μρ. ς΄ 14 - 16. η΄ 15. Λκ. γ΄ 1. 19. η΄ 3. θ΄ 7. 8. ιγ΄ 31. κγ΄ 7. 8. Πρ. δ΄ 27. ιγ΄ 1.

3 ὁ γὰρ Ἡρῴδης κρατήσας τὸν Ἰωάννην ἔδησεν αὐτὸν καὶ ἔθετο ἐν φυλακῇ διὰ Ἡρῳδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

3 Εἶπε δὲ ὁ Ἡρῴδης περὶ τοῦ Ἰωάννου, ὅτι ἀνεστήθη ἐκ νεκρῶν, διότι ὁ Ἡρῴδης τὸν εἶχε θανατώσει· ἀφοῦ δηλαδὴ συνέλαβε τὸν Ἰωάννην, τὸν ἔδεσε καὶ τὸν ἔβαλεν εἰς τὴν φυλακὴν ἐξ αἰτίας τῆς Ἡρῳδιάδος, ἡ ὁποία ἦτο σύζυγος τοῦ Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ συνέζη τώρα μὲ τὸν Ἡρῴδην.

4 ἔλεγε γὰρ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης· οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν αὐτήν.

4 Διότι τοῦ ἔλεγεν ὁ Ἰωάννης· Δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται ἀπὸ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ νὰ ἔχῃς αὐτὴν σύζυγον.

5 καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον.

5 Καὶ ἐνῷ εἰς τὰς ἀρχάς, παρακινούμενος ἀπὸ τὴν Ἡρῳδιάδα, ἤθελε νὰ τὸν φονεύσῃ, ἐφοβήθη τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, διότι ἐθεώρουν καὶ ἐσέβοντο αὐτὸν ὡς προφήτην.

6 γενεσίων δὲ ἀγομένων τοῦ Ἡρῴδου ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρῳδιάδος ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἤρεσε τῷ Ἡρῴδῃ·

6 Ἀλλ' ὅταν ἑωρτάζοντο τὰ γενέθλια τοῦ Ἡρῴδου, ἐχόρευσεν ἡ κόρη τῆς Ἡρῳδιάδος εἰς τὸ μέσον τῶν προσκαλεσμένων εἰς τὸ τραπέζι καὶ ἄρεσεν ὁ χορός της εἰς τὸν Ἡρῴδην.

7 ὅθεν μεθ' ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσηται.

7 Δι' αὐτὸ τῆς ὑπεσχέθη μὲ ὅρκον νὰ τῆς δώσῃ κάθε τι ποὺ θὰ ἐζήτει.

8 ἡ δέ, προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, δός μοι, φησίν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.

8 Αὐτὴ δὲ ὁδηγηθεῖσα ἀπὸ τὴν μητέρα της· Δός μοι, εἶπεν, ἐδῶ ἐπάνω εἰς τὸ πιάτο, τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.

9 καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεύς, διὰ δὲ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσε δοθῆναι,

9 Καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεύς, διὰ τοὺς ὅρκους ὅμως καὶ δι' ἐκείνους, ποὺ ἐκάθηντο μαζὶ εἰς τὸ τραπέζι, εἰς τοὺς ὁποίους ἦτο ἐκτεθειμένος καὶ δὲν ἤθελε νὰ παρουσιασθῇ, ὅτι ἠθέτει τὸν λόγον του καὶ τὸν ὅρκον του, ἔδωκε διαταγὴν νὰ δοθῇ ἡ κεφαλὴ τοῦ Ἰωάννου.

10 καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.

10 Καὶ ἀφοῦ ἔστειλε δήμιον, ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην εἰς τὴν φυλακήν.

11 καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ, καὶ ἤνεγκε τῇ μητρὶ αὐτῆς.

11 Καὶ ἐφέρθη ἡ κεφαλή του ἐπάνω εἰς πιάτο καὶ ἐδόθη εἰς τὸ κοράσιον, καὶ τὴν ἔφερεν ἐκεῖνο εἰς τὴν μητέρα του.

12 καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ σῶμα καὶ ἔθαψαν αὐτό, καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ.

12 Καὶ ἐπῆγαν οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἐσήκωσαν τὸ σῶμα του καὶ τὸ ἔθαψαν. Καὶ μετὰ τὴν ταφὴν ἦλθαν καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν Ἰησοῦν τὸ συμβάν.

[3]) δ΄ 12. ις΄ 13. Μρ. ς΄ 17. Λκ. γ΄ 1. 19. 20. [4]) Λτ. ιη΄ 16. κ΄ 21. Δτ. κε΄ 5. Γν. λη΄ 8. 9. Μτ. κα΄ 26. κβ΄ 24. Μρ. ς΄ 16. [5-12]) Γν. μ΄ 20. Ἐσθ. ε΄ 3. 6. ζ΄ 2. Μτ. ια΄ 7. 8. Μρ. ς΄ 19 - 29. Λκ. θ΄ 9.

Στίχ. 13-21. Ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν πέντε ἄρτων εἰς τὴν ἔρημον.

13 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων.

13 Ὅταν δὲ ἤκουσε ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐκεῖ διὰ πλοίου εἰς ἔρημον τόπον, ὥστε νὰ μείνῃ μόνος μὲ τοὺς μαθητάς του. Καὶ ὅταν ἤκουσαν τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, ὅτι ἀπεχώρησεν εἰς ἔρημον τόπον, τὸν ἠκολούθησαν πεζοὶ ἀπὸ τὰς πόλεις.

14 Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν.

14 Καὶ ὁ Ἰησοῦς, ὅταν ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ ἐρημικὸν καταφύγιόν του, εἶδε πολὺν λαὸν καὶ τοὺς συνεπάθησε πολὺ καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους των.

15 ὀψίας δὲ γενομένης προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα.

15 Ὅταν δὲ ἐπλησίαζε νὰ βραδυάσῃ, προσῆλθον εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταί του λέγοντες· Εἶναι ἔρημος ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα πλέον ἐπέρασε. Δῶσε διαταγὴν νὰ διαλυθοῦν τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, διὰ νὰ ὑπάγουν εἰς τὰ χωριὰ καὶ νὰ ἀγοράσουν διὰ τοὺς ἑαυτούς των τροφάς.

16 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.

16 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως τοὺς εἶπε· Δὲν ἔχουν ἀνάγκην νὰ ἀπέλθουν καὶ νὰ ἀγοράσουν τρόφιμα. Δώσατέ τους σεῖς νὰ φάγουν.

17 οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ· οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας.

17 Ἀλλ' ἐκεῖνοι τοῦ εἶπον· Δὲν ἔχομεν ἐδῶ παρὰ πέντε ψωμιὰ καὶ δύο ψάρια.

18 ὁ δὲ εἶπε· φέρετέ μοι αὐτοὺς ὧδε.

18 Ὁ δὲ Κύριος εἶπε· Φέρετέ τα μου ἐδῶ.

19 καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους, λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις.

19 Καὶ ἀφοῦ παρεκίνησε τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ νὰ ἐξαπλωθοῦν εἰς τὴν πρασινάδα, ἐπῆρε τὰ πέντε ψωμιὰ καὶ τὰ δύο ψάρια, καί, ἀφοῦ ἐσήκωσε τὰ μάτια του εἰς τὸν οὐρανόν, ηὐχαρίστησε καὶ ἐπεκαλέσθη τὸν Πατέρα του καὶ ἀφοῦ ἔκοψε τὰ ψωμιά, τὰ ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ οἱ μαθηταὶ εἰς τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ.

20 καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις.

20 Καὶ ἔφαγαν ὅλοι καὶ ἐχόρτασαν, καὶ ἐσήκωσαν ὅ,τι ἐπερίσσευσεν ἀπὸ τὰ κομμάτια, δώδεκα κοφίνια γεμᾶτα.

21 οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.

21 Ἐκεῖνοι δὲ ποὺ ἔφαγαν ἦσαν περίπου πέντε χιλιάδες ἄνδρες, χωρὶς νὰ συνυπολογίζωνται εἰς τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν γυναῖκες καὶ παιδιά.

[13]) ι' 2. 3. Μρ. ς' 31 - 34. η' 1. Λκ. θ' 10. 11. Ἰν. ς' 1 - 3. [15-21]) 1 Βσ. θ' 13. 3 Βσ. ιζ' 14 - 16. 4 Βσ. δ' 42 - 44. Μτ. θ' 36. ιε' 32 - 38. Μρ. ς' 35 - 44. Λκ. θ' 12 - 17. Ἰν. ς' 5 - 13. Πρ. κζ' 36.

Στίχ. 22-36. Ὁ Κύριος περιπατεῖ ἐπὶ τῆς θαλάσσης.

22 Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.

22 Καὶ ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς διὰ νὰ μὴ παρασυρθοῦν οἱ μαθηταί του ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ πλήθους, ποὺ ἤθελε νὰ τὸν ἀνακηρύξῃ βασιλέα, ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ ἔμβουν εἰς τὸ πλοῖον καὶ νὰ περάσουν προτήτερα ἀπὸ αὐτὸν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς λίμνης, ἕως ὅτου αὐτὸς διαλύσῃ τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ.

23 καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι. ὀψίας δὲ γενομένης μόνος ἦν ἐκεῖ.

23 Καὶ ἀφοῦ διέλυσε τὰ πλήθη, ἀνέβη εἰς τὸ βουνὸν διὰ νὰ προσευχηθῇ μόνος του. Ὅταν δὲ ἐβράδιασε καλά, ἦτο ἐκεῖ μοναχός.

24 τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος.

24 Τὸ δὲ πλοῖον εἶχε προχωρήσει πλέον εἰς τὸ μέσον τῆς λίμνης καὶ συνεταράσσετο ἀπὸ τὰ κύματα. Διότι ἦτο ἐναντίος ὁ ἄνεμος.

25 τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἀπῆλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης.

25 Κατὰ δὲ τὸ τελευταῖον τρίωρον τῆς νυκτός, ὁπότε παρελάμβανε τὴν στρατιωτικὴν φρουρὰν τὸ τέταρτον τμῆμα τῶν σκοπῶν, ἔφυγεν ἀπὸ τὸ ὄρος καὶ ἦλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, περιπατῶν ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν, σὰν νὰ ἦτο αὕτη ξηρά.

26 καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα ἐταράχθησαν λέγοντες ὅτι φάντασμά ἐστι, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν.

26 Καὶ ὅταν τὸν εἶδαν οἱ μαθηταὶ νὰ περιπατῇ ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν, ἐταράχθησαν λέγοντες, ὅτι αὐτὸ ποὺ ἔβλεπαν εἶναι φάντασμα. Καὶ ἀπὸ τὸν φόβον τους ἀφῆκαν κραυγήν.

27 εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.

27 Ἀμέσως ὅμως ὡμίλησεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἔχετε θάρρος. Ἐγὼ εἶμαι. Μὴ φοβεῖσθε.

28 ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε· Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με πρός σε ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα.

28 Ἀπεκρίθη δὲ εἰς αὐτὸν ὁ Πέτρος καὶ εἶπε· Κύριε, ἐὰν εἶσαι σύ, διάταξέ με νὰ ἔλθω πρὸς σὲ ἐπάνω εἰς τὰ νερά.

29 ὁ δὲ εἶπεν, ἐλθέ. καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

29 Ὁ δὲ Κύριος εἶπεν· Ἐλθέ. Καὶ ἀφοῦ κατέβη ἀπὸ τὸ πλοῖον ὁ Πέτρος, περιεπάτησεν ἐπάνω εἰς τὰ νερὰ διὰ νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

30 βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν ἐφοβήθη, καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι ἔκραξε λέγων· Κύριε, σῶσόν με.

30 Ἀλλ' ὅταν εἶδε τὸν ἀέρα, ὅτι ἦτο δυνατός, ἐκλονίσθη ἡ πίστις του καὶ ἐφοβήθη, καὶ σὰν ἤρχισε νὰ βουλιάζῃ, ἐφώναξε δυνατὰ καὶ εἶπε· Κύριε, σῶσε με, διότι κινδυνεύω νὰ πνιγῶ.

[22-25]) Ἰβ. θ' 8. Μρ. ς' 45 - 48. Ἰν. ς' 15 - 18. [26-27]) Μρ. ς' 49. 50. Ἰν. ς' 19. 20. Λκ. κδ' 37. 38.

31 εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· ὀλιγόπιστε! εἰς τί ἐδίστασας;

31 Ἀμέσως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἥπλωσε τὴν χεῖρα του, τὸν ἔπιασε καὶ τοῦ εἶπε· Ὀλιγόπιστε, διατί ἐδειλίασες;

32 καὶ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος·

32 Καὶ ὅταν ὁ Χριστὸς καὶ ὁ Πέτρος ἐμβῆκαν εἰς τὸ πλοῖον, ἡσύχασεν ὁ ἄνεμος.

33 οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ λέγοντες· ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς εἶ.

33 Αὐτοὶ δέ, ποὺ ἦσαν ἀπὸ προτήτερα εἰς τὸ πλοῖον, ἦλθαν καὶ τὸν ἐπροσκύνησαν μὲ πολλὴν εὐλάβειαν λέγοντες· Ἀληθινά, εἶσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

34 Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ.

34 Καὶ ἀφοῦ ἐπέρασαν ἀπὸ τὸ ἕν μέρος τῆς λίμνης εἰς τὸ ἄλλο, ἦλθαν εἰς τὴν χώραν Γεννησαρέτ.

35 καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας,

35 Καὶ ὅταν οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου ἐκείνου τὸν ἀντελήφθησαν, ἔστειλαν ἀπεσταλμένους εἰς ὅλην τὴν περιφέρειαν ἐκείνην διὰ νὰ εἰδοποιήσουν τοὺς κατοίκους της περὶ τῆς ἀφίξεώς του, καὶ τοῦ ἔφεραν ὅλους τοὺς ἀσθενεῖς.

36 καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν μόνον ἅψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἥψαντο διεσώθησαν.

36 Καὶ τὸν παρεκάλουν νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ ἐγγίσουν μόνον τὸ ἄκρον τοῦ ἐξωτερικοῦ του ἐνδύματος. Καὶ ὅσοι τὸ ἤγγισαν, ἐθεραπεύθησαν τελείως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

Στίχ. 1-20. Διδασκαλία περὶ τῆς καθαρᾶς καρδίας.

Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι λέγοντες·

Τότε ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἔμεναν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ εἶπαν·

2 διατί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουσι τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν.

2 Διατί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουν τὴν παράδοσιν τῶν παλαιοτέρων μας διδασκάλων; Παραβαίνουν δὲ πράγματι τὴν παράδοσιν, διότι δὲν νίπτουν τὰ χέρια τους, ὅταν τρώγουν ἄρτον.

3 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· διατί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν;

3 Ὁ δὲ Κύριος ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπε· Διατί καὶ σεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ συμμορφωθῆτε πρὸς τὴν παράδοσίν σας;

4 ὁ γὰρ Θεὸς ἐνετείλατο λέγων· ***τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα· καί· ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω.***

4 Ὁ Θεὸς δηλαδὴ ὥρισεν ἐντολὴν καὶ εἶπε· Τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα· καί· ἐκεῖνος ποὺ βλασφημεῖ καὶ ὑβρίζει τὸν πατέρα του ἢ τὴν μητέρα του, πρέπει νὰ θανατώνεται.

[31]) η΄ 26. [33]) γ΄ 17. η΄ 23 - 27. Μρ. ς΄ 51. Ἰν. ς΄ 21. [34-36]) θ΄ 21. Μρ. ς΄ 53 - 56. Λκ. ς΄ 19.
ΙΕ΄. [1]) β΄ 4. Μρ. ζ΄ 1. [2]) Λτ. ιε΄ 5 - 12. Δτ. δ΄ 2. Μρ. ζ΄ 2 - 5. Λκ. ια΄ 38. Ἰν. β΄ 6. Κλ. β΄ 8. [3]) Μρ. ζ΄ 8. [4]) Ἐξ. κ΄ 12. κα΄ 15. 16. Δτ. ε΄ 16. κζ΄ 16. Πρμ. ιθ΄ 26. κγ΄ 22. κη΄ 24. λ΄ 17. Σρ. γ΄ 6 - 10. Μρ. ζ΄ 10. Ἐφ. ς΄ 2.

5 ὑμεῖς δὲ λέγετε· ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, καὶ οὐ μὴ τιμήσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ·

5 Σεῖς ὅμως λέγετε· Ὁποιοσδήποτε υἱὸς εἴπῃ εἰς τὸν πατέρα ἢ τὴν μητέρα, ποὺ ζητοῦν κάτι ὡς βοήθειαν ἀπὸ τὸ παιδί τους· ἂς εἶναι ἀφιέρωμα εἰς τὸν Θεὸν ἐκεῖνο, ποὺ θέλεις νὰ λάβῃς ὡς βοήθειαν καὶ ἐνίσχυσιν ἀπὸ ἐμέ· αὐτὸς ὁ υἱὸς ἀπαλλάσσεται τοῦ καθήκοντος νὰ βοηθήσῃ τὸν πατέρα του ἢ τὴν μητέρα του καὶ δὲν ὑποχρεοῦται νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς ἐκεῖνο, ποὺ αὐτοὶ τοῦ ζητοῦν. Καὶ ὡς συνέπεια τῆς παραδόσεώς σας αὐτῆς ἐπακολουθεῖ, ὅτι αὐτὸς ὁ υἱὸς δὲν θὰ τιμήσῃ τὸν πατέρα του ἢ τὴν μητέρα του.

6 καὶ ἠκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν.

6 Καὶ ἀκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ἕνεκα τῆς παραδόσεώς σας.

7 ὑποκριταί! καλῶς προεφήτευσε περὶ ὑμῶν Ἡσαΐας λέγων·

7 Ὑποκριταί, ποὺ κατορθώνετε νὰ παρουσιάζεσθε τηρηταὶ τοῦ νόμου, ἐνῷ πράγματι τὸν παραβαίνετε· καλὰ ἐπροφήτευσε διὰ σᾶς ὁ Ἡσαΐας, ὅταν ἔλεγεν·

8 ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν καὶ τοῖς χείλεσί με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ·

8 Ὁ λαὸς αὐτὸς μὲ πλησιάζει μὲ τὸ στόμα του καὶ μὲ τιμᾷ μὲ τὰ χείλη του μόνον· ἡ καρδία τους ὅμως ἀπέχει μακρὰν ἀπὸ ἐμέ.

9 μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.

9 Ματαίως δὲ καὶ ψεύτικα μὲ λατρεύουν, ἐπειδὴ διδάσκουν διδασκαλίας, ποὺ εἶναι παραγγέλματα καὶ ἐντολαὶ ἀνθρώπων καὶ ὄχι ἰδικαί μου.

10 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον εἶπεν αὐτοῖς· ἀκούετε καὶ συνίετε·

10 Καὶ ἀφοῦ προσεκάλεσε τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ τοὺς εἶπεν· Ἀκούσατε αὐτό, ποὺ θὰ εἴπω, προσέξατε νὰ τὸ καταλάβετε.

11 οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

11 Δὲν κάνει βέβηλον καὶ θρησκευτικῶς ἀκάθαρτον τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνο ποὺ εἰσάγεται μὲ τὴν τροφὴν εἰς τὸ στόμα, ἀλλ' ἐκεῖνο ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα, οἱ πονηροὶ δηλαδὴ καὶ ἐφάμαρτοι λόγοι, αὐτὸ καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἀκάθαρτον.

12 τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπον αὐτῷ· οἶδας ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἐσκανδαλίσθησαν ἀκούσαντες τὸν λόγον;

12 Τότε ἦλθαν πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταί του καὶ τοῦ εἶπον· Γνωρίζεις, ὅτι οἱ Φαρισαῖοι, ὅταν ἤκουσαν τὸν λόγον, ποὺ εἶπες διὰ τὰς τροφάς, ἐσκανδαλίσθησαν καὶ ἠγανάκτησαν;

13 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· πᾶσα φυτεία ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος ἐκριζωθήσεται.

13 Ὁ δὲ Κύριος ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπε· Κάθε φυτειά, ποὺ δὲν τὴν ἐφύτευσεν ὁ Πατήρ μου ὁ οὐράνιος, θὰ ξερριζωθῇ ἀπὸ τὸ χωράφι τοῦ Θεοῦ. Κάθε ἄνθρωπος δηλαδή, ποὺ λόγῳ τῆς ἀναξιότητός του δὲν τὸν προώρισεν ὁ Πατήρ μου διὰ τὴν βασιλείαν του, θὰ ἀποβληθῇ καὶ θὰ ξερριζωθῇ ἀπὸ αὐτήν.

14 ἄφετε αὐτούς· ὁδηγοί εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν· τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται.

14 Ἀφήσατέ τους· εἶναι ὁδηγοὶ τυφλοὶ ποὺ ὁδηγοῦν τυφλούς· ἐὰν δὲ ἕνας τυφλὸς ὁδηγῇ ἄλλον τυφλόν, θὰ πέσουν καὶ οἱ δύο εἰς βαθὺν λάκκον.

[5-6]) Μτ. κγ΄ 16. Μρ. ζ΄ 11 - 13. [7-9]) Ἡσ. κθ΄ 13. Ἰζ. λγ΄ 31. Μρ. ζ΄ 6 - 9. Κλ. β΄ 22. Ττ. α΄ 14. Ἰκ. α΄ 26. [10-11]) 17 - 20. κγ΄ 25. 26. Μρ. ζ΄ 14. 15. Λκ. ια΄ 39 - 41. Ῥμ. ιδ΄ 14 - 20. 1 Κρ. ς΄ 13. Κλ. β΄ 20 - 23. 1 Τμ. δ΄ 1 - 5. Ττ. α΄ 15. [12]) ια΄ 6. [13]) γ΄ 12. ιγ΄ 25 - 28. 38 - 41. [14]) Ἡσ. μβ΄ 19. Μτ. κγ΄ 16. 24. 26. Λκ. ς΄ 39. Ῥμ. β΄ 19.

15 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν ταύτην.

15 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Πέτρος καὶ τοῦ εἶπε· Δός μας νὰ καταλάβωμεν τὸν ἀσαφῆ αὐτὸν λόγον, ποὺ εἶναι σὰν αἴνιγμα.

16 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε;

16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἀκόμη καὶ τώρα ὕστερα ἀπὸ τόσας διδασκαλίας, ποὺ σᾶς ἔκαμα, εἶσθε καὶ σεῖς ἀνίκανοι νὰ ἐννοήσετε τὴν ἀλήθειαν, ποὺ εἶπα;

17 οὔπω νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται;

17 Ἀκόμη δὲν καταλαβαίνετε, ὅτι ἐκεῖνο ποὺ εἰσάγεται εἰς τὸ στόμα μὲ τὰς τροφὰς προχωρεῖ πρὸς τὴν κοιλίαν καὶ ἀποβάλλεται εἰς τὸν κοπρῶνα;

18 τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

18 Ἐκεῖνα ὅμως ποὺ βγαίνουν ἀπὸ τὸ στόμα, ἐξέρχονται ἀπὸ τὴν καρδίαν καὶ ἐκεῖνα μολύνουν τὸν ἄνθρωπον.

19 ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι.

19 Διότι ἀπὸ τὴν καρδίαν βγαίνουν σκέψεις πονηραί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι. Ὅλαι αὐταὶ αἱ παραβάσεις εἰς τὴν καρδίαν κατ' ἀρχὰς φυτρώνουν ὡς λογισμοὶ καὶ ἐπιθυμίαι καὶ ἀποφάσεις καὶ ἀπ' ἐκεῖ πηγάζουν.

20 ταῦτά ἐστι τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶ φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

20 Αὐτὰ εἶναι ἐκεῖνα ποὺ μολύνουν τὸν καθ' αὑτὸ καὶ κυρίως ἄνθρωπον, τὴν ψυχὴν δηλαδή. Τὸ νὰ φάγῃ δὲ κανεὶς μὲ ἄνιπτα χέρια, δὲν μολύνει τὸν ἄνθρωπον. Ἐνδέχεται μὲν νὰ μολύνῃ τὸν σωματικὸν ὀργανισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ψυχὴ ὅμως παραμένει ἀμόλυντος καὶ καθαρά.

Στίχ. 21-28. Θεραπεία τῆς θυγατρὸς τῆς Χαναναίας.

21 Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος.

21 Καὶ ἀφοῦ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο ὁ Ἰησοῦς, ἀνεχώρησε πρὸς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος.

22 καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα ἐκραύγασεν αὐτῷ λέγουσα· ἐλέησόν με, Κύριε, υἱὲ Δαυΐδ· ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται.

22 Καὶ ἰδοὺ μία γυναῖκα Χαναναία, ποὺ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὰ σύνορα ἐκεῖνα, ἐφώναξε δυνατὰ πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν· Ἐλέησόν με, Κύριε, ἔνδοξε ἀπόγονε τοῦ Δαβίδ. Ἡ θυγατέρα μου κατέχεται ἀπὸ δαιμόνιον καὶ ὑποφέρει φρικτά.

23 ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν.

23 Αὐτὸς ὅμως δὲν ἀπεκρίθη εἰς αὐτὴν οὔτε λέξιν. Καὶ ἀφοῦ ἐπλησίασαν οἱ μαθηταί του, τὸν παρεκάλουν λέγοντες· Κάμε της αὐτὸ ποὺ ζητεῖ διὰ νὰ φύγῃ, διότι φωνάζει δυνατὰ ἀπὸ πίσω μας καὶ ἀπὸ τὰς φωνάς της θὰ μαζευθῇ λαὸς πολύς.

[15]) ιγ΄ 36. Μρ. ζ΄ 17. [16]) ις΄ 9. Μρ. ζ΄ 18. [17-18]) 10. 11. Μρ. ζ΄ 19. 20. Ἰν. ς΄ 27. [19]) Γν. ς΄ 5. η΄ 21. Πρμ. ς΄ 14. 18. Μρ. ζ΄ 21. 22. Γλ. ε΄ 19 - 21. Ἐφ. δ΄ 31. Κλ. γ΄ 8. Ἰκ. γ΄ 6. 9 - 12. [20]) Μρ. ζ΄ 23. [21-23]) α΄ 1. Μρ. ζ΄ 24.

24 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ.

24 Αὐτὸς ὅμως ἀπεκρίθη καὶ εἶπε· Δὲν ἀπεστάλην ἀπὸ τὸν Πατέρα μου παρὰ διὰ τὰ χαμένα πρόβατα τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ γένους.

25 ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνησεν αὐτῷ λέγουσα· Κύριε, βοήθει μοι.

25 Ἀλλ' αὐτή, ἀφοῦ ἦλθε πλησίον, ἔπεσε μὲ εὐλάβειαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Κυρίου καὶ ἔλεγε· Κύριε, βοήθα με εἰς τὴν δυστυχίαν μου!

26 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις.

26 Αὐτὸς ὅμως ἀπεκρίθη καὶ εἶπε· Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ πάρῃ κανεὶς τὸ ψωμὶ τῶν παιδιῶν καὶ νὰ τὸ ρίψῃ στὰ σκυλάκια.

27 ἡ δὲ εἶπε· ναί, Κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν.

27 Αὐτὴ δὲ εἶπε· Ναί, Κύριε· δέχομαι ὅτι εἶμαι σκυλάκι. Διότι καὶ τὰ σπιτίσια σκυλάκια τρώγουν ἀπὸ τὰ ψίχουλα, ποὺ πίπτουν ἀπὸ τὸ τραπέζι τῶν κυρίων των.

28 τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις! γενηθήτω σοι ὡς θέλεις. καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

28 Τότε ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ τῆς εἶπεν· Ὦ γυναῖκα, ἡ πίστις σου εἶναι μεγάλη. Ἂς γίνῃ εἰς σὲ ὅπως θέλεις. Καὶ πράγματι ἀπὸ τὴν ὥραν ἀκριβῶς ἐκείνην ἰατρεύθη ἡ θυγατέρα της.

Στίχ. 29-31. Διάφοροι θεραπεῖαι.

29 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθε παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ.

29 Καὶ ἀφοῦ ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς ἦλθε πλησίον τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας καὶ ἀφοῦ ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, ἐκάθητο ἐκεῖ.

30 καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλούς, τυφλούς, κωφούς, κυλλοὺς καὶ ἑτέρους πολλούς, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς,

30 Καὶ ἦλθαν πρὸς αὐτὸν πλήθη λαοῦ πολλά, ποὺ εἶχαν μαζί τους κουτσούς, τυφλούς, κουφούς, ἀνθρώπους μὲ πιασμένα καὶ παράλυτα χέρια καὶ ἄλλους πολλοὺς ἀρρώστους καὶ τοὺς ἔρριψαν πλησίον τῶν ποδῶν τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ τοὺς ἰάτρευσεν,

31 ὥστε τοὺς ὄχλους θαυμάσαι βλέποντας κωφοὺς ἀκούοντας, ἀλάλους λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς, χωλοὺς περιπατοῦντας καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν Ἰσραήλ.

31 ὥστε τὰ πλήθη νὰ θαυμάσουν, σὰν ἔβλεπαν κωφάλαλοι νὰ ἀκούουν καὶ νὰ ὁμιλοῦν, ἄνθρωποι μὲ πιασμένα χέρια νὰ εἶναι ὑγιεῖς, κουτσοὶ νὰ περιπατοῦν καὶ τυφλοὶ νὰ βλέπουν. Καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὁ ὁποῖος ἐξαιρετικῶς μεταξὺ τοῦ λαοῦ του ἐνήργει διὰ τοῦ Ἰησοῦ τόσα καὶ τέτοια θαύματα.

[24]) ι΄ 5. 6. [25-27]) ζ΄ 6. ι΄ 6. Μρ. ζ΄ 27. 28. [28]) η΄ 10. 13. Μρ. ζ΄ 29. 30. [29-31]) ια΄ 5. Μρ. ζ΄ 31 - 37.

Στίχ. 32-39. Ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν ἑπτὰ ἄρτων.

32 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπε· σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσί μοι καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι· καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ.

32 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπροσκάλεσε τοὺς μαθητάς του καὶ τοὺς εἶπεν· Αἰσθάνομαι βαθεῖαν συμπάθειαν διὰ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, διότι εἶναι τώρα τρεῖς ἡμέραι, ἀφ' ὅτου μένουν πλησίον μου καὶ δὲν ἔχουν τί νὰ φάγουν. Καὶ δὲν θέλω νὰ τοὺς ἐξαποστείλω εἰς τὰ μέρη τους νηστικούς, μήπως ἀποκάμουν εἰς τὸν δρόμον.

33 καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον;

33 Καὶ λέγουν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταί του· Ἀπὸ ποῦ νὰ προμηθευθῶμεν ἐδῶ εἰς τὴν ἐρημιὰν τόσον πολλοὺς ἄρτους, ὥστε νὰ χορτάσωμεν τόσον πλῆθος λαοῦ;

34 καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πόσους ἄρτους ἔχετε; οἱ δὲ εἶπον· ἑπτά, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια.

34 Καὶ λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Πόσους ἄρτους ἔχετε; Αὐτοὶ δὲ εἶπαν· ἑπτὰ ἄρτους καὶ ὀλίγα ψαράκια.

35 καὶ ἐκέλευσε τοῖς ὄχλοις ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν.

35 Καὶ παρήγγειλεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ νὰ καθίσουν εἰς τὴν γῆν.

36 καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας, εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις.

36 Καὶ ἀφοῦ ἐπῆρε εἰς τὰς χεῖρας του τοὺς ἄρτους καὶ τὰ ψάρια, εὐχαρίστησε τὸν Πατέρα του, ποὺ δίδει καὶ πολλαπλασιάζει Αὐτὸς ὅλα τὰ ἀγαθά, καὶ ἔκοψε τοὺς ἄρτους καὶ τὰ ψάρια καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς του, οἱ δὲ μαθηταί του ἔδωκαν εἰς τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ.

37 καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις·

37 Καὶ ἔφαγαν ὅλοι καὶ ἐχόρτασαν καὶ ἐσήκωσαν τὸ περίσσευμα τῶν κομματιῶν ἑπτὰ μεγάλα κοφίνια γεμᾶτα.

38 οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.

38 Ἐκεῖνοι δὲ ποὺ ἔφαγαν, ἦσαν τέσσαρες χιλιάδες ἄνδρες, χωρὶς νὰ ὑπολογίζωνται εἰς τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν γυναῖκες καὶ παιδιά.

39 καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἐνέβη εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια Μαγδαλά.

39 Καὶ ἀφοῦ διέλυσε τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἦλθεν εἰς τὰ σύνορα τῆς Μαγδαλά.

32-39) Ἀρ. ια΄ 12 - 22. Μτ. θ΄ 36. ιδ΄ 14 - 21. Μρ. η΄ 1 - 10.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ΄.

Στίχ. 1-12. Μόνον τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου πρέπει νὰ ἔχωμεν ὁδηγόν μας.

Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς.

Καὶ ἀφοῦ τὸν ἐπλησίασαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι μὲ σκοπὸν νὰ τὸν πειράξουν καὶ νὰ τὸν δοκιμάσουν, ἐὰν ἔχῃ πραγματικῶς δύναμιν θαυματουργικήν, τὸν παρεκάλεσαν νὰ ἐπιδείξῃ εἰς αὐτοὺς σημάδι καὶ θαῦμα ἐξαιρετικὸν ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ὅπως τὸ μάννα ποὺ ἐδόθη εἰς τὴν ἔρημον διὰ μεσιτείας τοῦ Μωϋσέως, ἢ ὅπως τὸ πῦρ ποὺ κατέβασεν ὁ Ἠλίας ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ τὸ ὁποῖον σημεῖον θὰ ἐμαρτύρει καὶ θὰ ἐβεβαίωνε τὴν ἀποστολήν του.

2 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· ὀψίας γενομένης λέγετε· εὐδία· πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανός·

2 Αὐτὸς δὲ ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπεν· Ὅταν βραδυάσῃ καὶ ἔλθῃ ὁ ἥλιος εἰς τὴν δύσιν του, λέγετε· Ἔχομεν αὔριον καλοκαιρίαν, διότι κοκκινίζει ὁ οὐρανός.

3 καὶ πρωΐ· σήμερον χειμών· πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός. ὑποκριταί, τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε γνῶναι;

3 Καὶ τὸ πρωῒ παρατηρεῖτε εἰς τὴν ἀνατολὴν καὶ λέγετε· Σήμερον θὰ εἶναι χειμώνας. Διότι κοκκινίζει σκεπασμένος μὲ σύννεφα ὁ οὐρανός. Ὑποκριταί, ποὺ κάνετε τὸν σοφόν, ἐνῷ πράγματι εἶσθε τυφλωμένοι, ξεύρετε νὰ διακρίνετε τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν τοῦ οὐρανοῦ, τὰ σημεῖα ὅμως, ποὺ φανερώνουν ὅτι ἔφθασαν αἱ ἡμέραι τοῦ Μεσσίου, δὲν μπορεῖτε νὰ τὰ διακρίνετε;

4 γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἀπῆλθεν.

4 Γενεὰ κακή, ποὺ δὲν ἔμεινε πιστὴ εἰς τὸν οὐράνιον Νυμφίον, ἀλλὰ διεφθάρη μακρὰν αὐτοῦ, ζητεῖ ἐπιμόνως θαῦμα σημαδιακό. Ἀλλὰ θαῦμα δὲν θὰ τῆς δοθῇ ἐκτὸς ἀπὸ τὸ σημεῖον, ποὺ προεικονίζετο καὶ ἐσυμβολίζετο ἀπὸ τὸ θαῦμα τοῦ προφήτου Ἰωνᾶ. Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἀφῆκεν, ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ.

5 Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν ἐπελάθοντο ἄρτους λαβεῖν.

5 Καὶ σὰν ἦλθαν οἱ μαθηταί του εἰς τὴν ἀπέναντι παραλίαν τῆς λίμνης, εἶδαν ὅτι εἶχαν λησμονήσει νὰ πάρουν μαζί τους ἄρτους.

6 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς εἶπεν· Ἀνοίξατε τὰ μάτια σας καὶ προσέχετε ἀπὸ τὴν κακὴν ἐπίδρασιν τῆς ὑποκριτικῆς διδασκαλίας τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων, ποὺ ὁμοιάζει πρὸς κακὸ προζύμι.

7 οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς λέγοντες ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν.

7 Αὐτοὶ ὅμως ἤρχισαν νὰ συλλογίζωνται μέσα τους καὶ νὰ λέγουν· Δὲν ἐπήραμεν ἄρτους ἀπὸ προζύμι καθαρόν, ποὺ δὲν προέρχεται ἀπὸ σπίτι Φαρισαίου ἢ Σαδδουκαίου.

8 γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβετε;

8 Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἀντελήφθη διὰ τῆς ὑπερφυσικῆς του γνώσεως τὰς ἀποκρύφους σκέψεις των καὶ τοὺς εἶπε· Διατί ἐπέσατε εἰς σκέψιν καὶ συλλογισμόν, ὀλιγόπιστοι, ἐπειδὴ δὲν ἐπήρατε ἄρτους;

9 οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε;

9 Ἀκόμη δὲν καταλαβαίνετε, τί σᾶς λέγω, οὔτε ἐνθυμεῖσθε ἐπὶ τέλους τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πέντε χιλιάδων, ποὺ ἐχορτάσθησαν μὲ αὐτούς, καὶ πόσα κοφίνια περισσευμάτων ἐπήρατε;

ΙΣΤ΄. 1-4) ιβ΄ 38 - 40. Μρ. η΄ 11 - 13. Λκ. ιβ΄ 54 - 56. 5-12) ιγ΄ 33. ιδ΄ 14 - 21. ιε΄ 32 - 38. Μρ. η΄ 14 - 21. Λκ. ιβ΄ 1.

10 οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων καὶ πόσας σπυρίδας ἐλάβετε;

10 Δὲν ἐνθυμεῖσθε οὔτε τοὺς ἑπτὰ ἄρτους, μὲ τοὺς ὁποίους ἐχόρτασαν αἱ τέσσαρες χιλιάδες, καὶ πόσα μεγάλα κοφίνια ἐπήρατε ἀπὸ τὰ περισσεύματα;

11 πῶς οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ περὶ ἄρτου εἶπον ὑμῖν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων;

11 Πῶς δὲν καταλαβαίνετε, ὅτι δὲν σᾶς εἶπα διὰ τὸν συνήθη ὑλικὸν ἄρτον, ὅταν σᾶς ἐσύστησα νὰ προσέχετε ἀπὸ τὸ προζύμι τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων;

12 τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπε προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

12 Τότε ἐκατάλαβαν, ὅτι δὲν εἶπε νὰ προσέχουν ἀπὸ τὸ προζύμι, μὲ τὸ ὁποῖον γίνεται ὁ ἄρτος, ἀλλ' ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν ὑποκρισίαν τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

Στίχ. 13-20. Ἡ ὁμολογία τοῦ Πέτρου καὶ τῶν μαθητῶν.

13 Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων· τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;

13 Ἀφοῦ δὲ ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη τῆς Καισαρείας, τὴν ὁποίαν εἶχε κτίσει ὁ Φίλιππος, ἠρώτα τοὺς μαθητάς του λέγων· Ποῖος νομίζουν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι εἶμαι ἐγώ, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου;

14 οἱ δὲ εἶπον· οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἠλίαν, ἕτεροι δὲ Ἱερεμίαν ἢ ἕνα τῶν προφητῶν.

14 Αὐτοὶ δὲ εἶπαν· Ἄλλοι μὲν λέγουν, ὅτι εἶσαι Ἰωάννης ὁ βαπτιστής, ἄλλοι δὲ ὅτι εἶσαι ὁ Ἠλίας, ἄλλοι δὲ ὁ Ἱερεμίας ἢ ἕνας ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς προφήτας, ποὺ ἀνεστήθη ἐκ νεκρῶν.

15 λέγει αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι;

15 Λέγει εἰς αὐτούς· Σεῖς δὲ ποῖος λέγετε, ὅτι εἶμαι;

16 ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπε· σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος.

16 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Σίμων Πέτρος καὶ εἶπε· Σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ φυσικὸς καὶ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ποὺ δὲν εἶναι νεκρὸς σὰν τὰ εἴδωλα, ἀλλὰ ζῇ παντοτεινά.

17 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· μακάριος εἶ, Σίμων Βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

17 Καὶ ἀπεκρίθη τότε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ εἶπε· Μακάριος εἶσαι, Σίμων, υἱὲ τοῦ Ἰωνᾶ, διότι δὲν σοῦ ἐφανέρωσε τὴν ἀλήθειαν τῆς ὀρθῆς πίστεως κανεὶς ἄνθρωπος, ἀλλ' ὁ Πατήρ μου, ποὺ εἶναι εἰς τοὺς οὐρανούς.

18 κἀγὼ δέ σοι λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς.

18 Καὶ ἐγὼ δὲ σοῦ λέγω ὅτι σὺ εἶσαι Πέτρος καὶ ἐπάνω εἰς τὸν βράχον τῆς ἀληθινῆς πίστεως ποὺ ὡμολόγησες, γενόμενος μὲ τὴν ὁμολογίαν σου αὐτὴν ὁ πρῶτος λίθος τῆς πνευματικῆς μου οἰκοδομῆς, θὰ οἰκοδομήσω τὴν Ἐκκλησίαν μου, ὁ θάνατος δὲ καὶ αἱ ὠργανωμέναι δυνάμεις τοῦ κακοῦ δὲν θὰ ὑπερισχύσουν καὶ δὲν θὰ κατανικήσουν τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία θὰ εἶναι αἰώνιος καὶ ἀθάνατος.

[13]) η´ 20. Μρ. η´ 27. Λκ. θ´ 18. [14]) ια´ 14. Μρ. η´ 28. Λκ. θ´ 19. [15-16]) γ´ 17. Μρ. η´ 29. Λκ. θ´ 20. Ἰν. ς´ 69. [17]) Σρ. ιε´ 17. 18. Μτ. ια´ 25. 26. Ἰν. α´ 43. κα´ 15 - 17. Γλ. α´ 15. 16. Ἐφ. ς´ 12. Ἑβ. β´ 14. [18]) Ψ. θ´ 14. ρς´ 18. Ἰβ. λη´ 17. Ἀσμ. η´ 6. Ἠσ. λη´ 10. Σφ. Σλ. ις´ 13. Μτ. ζ´ 24. Ἰν. α´ 43. 1 Κρ. γ´ 10. 11. ιε´ 55. Γλ. β´ 9. Ἐφ. β´ 20. Φλ. β´ 10. 1 Πτ. β´ 4. Ἀπ. κα´ 14.

19 καὶ δώσω σοι τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

19 Καὶ θὰ σοῦ δώσω τὴν ἐξουσίαν τοῦ νὰ εἰσάγῃς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν πάντα ἄξιον αὐτῆς καὶ ν' ἀποκλείῃς ἀπὸ αὐτὴν πάντα ἀνάξιον, καὶ ὁποιονδήποτε ἁμάρτημα δέσῃς καὶ τὸ διακηρύξῃς ὡς ἀσυγχώρητον ἐπὶ τῆς γῆς, θὰ εἶναι δεμένον καὶ ἀσυγχώρητον καὶ εἰς τοὺς οὐρανούς· καὶ ὁποιονδήποτε ἁμάρτημα λύσῃς διὰ συγχωρήσεως ἐπὶ τῆς γῆς, θὰ εἶναι συγχωρημένον καὶ εἰς τοὺς οὐρανούς.

20 τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ Χριστός.

20 Τότε παρήγγειλε μὲ αὐστηρότητα εἰς τοὺς μαθητάς του νὰ μὴ εἴπουν εἰς κανένα, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰησοῦς ὁ Χριστός, ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν εἶχαν ὡριμάσει οἱ ἄνθρωποι, ὥστε νὰ διακηρυχθῇ εἰς αὐτοὺς ἡ ἀλήθεια αὐτή.

Στίχ. 21-28. Προαναγγελία τοῦ Πάθους.

21 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι.

21 Ἀπὸ τότε ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ διδάσκῃ σαφῶς καὶ καθαρὰ τοὺς μαθητάς του, ὅτι πρέπει αὐτὸς νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ πάθῃ πολλὰ ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς καὶ νὰ θανατωθῇ καὶ κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν νὰ ἀναστηθῇ.

22 καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων· ἵλεώς σοι, Κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο.

22 Καὶ ἀφοῦ τὸν ἐπῆρεν ἰδιαιτέρως ὁ Πέτρος ἤρχισε ζωηρὰ νὰ τὸν προτρέπῃ καὶ ἔλεγεν· Ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάξῃ ἀπὸ αὐτό, Κύριε. Δὲν πρέπει εἰς σὲ τὸν Μεσσίαν νὰ γίνῃ αὐτό, ποὺ εἶπες.

23 ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ Πέτρῳ· ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ· σκάνδαλόν μου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

23 Ὁ Κύριος ὅμως ἔστρεψε καὶ εἶπε πρὸς τὸν Πέτρον· Πήγαινε ὀπίσω μου καὶ φύγε ἀπὸ ἐμπρός μου, σατανᾶ· μοῦ εἶσαι ἐμπόδιον εἰς τὸν δρόμον τοῦ καθήκοντός μου καὶ πειρασμός. Διότι δὲν φρονεῖς ἐκεῖνα ποὺ ἀρέσουν εἰς τὸν Θεόν, ἀλλ' ἐκεῖνα ποὺ ἀρέσουν εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

24 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι.

24 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του· Ἐὰν κανένας θέλῃ νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ ὡς ὀπαδός μου, ἂς διακόψῃ κάθε σχέσιν πρὸς τὸν διεφθαρμένον ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ἑαυτόν του καὶ ἂς λάβῃ τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν καὶ θάνατον σταυρικὸν καὶ βίαιον νὰ ὑποστῇ καὶ ἂς μὲ ἀκολουθήσῃ μιμούμενος καθ' ὅλα τὸ παράδειγμά μου. Μὴ διστάσῃ δὲ νὰ προβῇ εἰς τὰς ἀποφάσεις καὶ θυσίας αὐτάς.

25 ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν.

25 Διότι ἐκεῖνος ποὺ θέλει νὰ σώσῃ τὴν ζωήν του, αὐτὸς θὰ χάσῃ τὴν πνευματικὴν καὶ μακαρίαν ζωήν. Καὶ ἐκεῖνος ποὺ θὰ χάσῃ τὴν ζωήν του διὰ τὴν ὁμολογίαν καὶ ὑπακοήν του πρὸς ἐμέ, θὰ τὴν εὕρῃ εἰς τὸν μέλλοντα βίον, ὅπου θὰ κερδήσῃ τὴν αἰώνιον ζωήν.

26 τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον

26 Ἡ αἰώνιος δ' αὕτη ζωὴ εἶναι τὸ πᾶν. Διότι, ποίαν ὠφέλειαν ἔχει ὁ ἄνθρωπος, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὁλόκληρον, χάσῃ

[19]) Ἠσ. κβ´ 20 - 22. Μτ. ιη´ 18. κγ´ 13. 14. Λκ. ια´ 52. κβ´ 31. 32. Ἰν. κ´ 23. κα´ 15 - 17. 2 Κρ. ιγ´ 10. Ἀπ. α´ 18. γ´ 7. θ´ 1. κ´ 1. [20]) η´ 4. Μρ. η´ 30. Λκ. θ´ 21. [21]) ιβ´ 40. ιζ´ 12. 22. 23. κ´ 17 - 19. κς´ 14. Μρ. η´ 31. Λκ. θ´ 22. Ἰν. β´ 19. [22-23]) 3 Βσ. κ´ 22. κγ´ 17. 1 Πρ. ια´ 19. 1 Μκ. β´ 21. Μρ. η´ 32. 33. Ἰν. ς´ 60. 61. 66. Ῥμ. η´ 5. 7. 1 Κρ. α´ 23. Γλ. α´ 10. β´ 11 -14. [24-26]) ε´ 11. ς´ 25. ι´ 37 - 39. Μρ. η´ 34 - 37. Λκ. θ´ 23 - 25. Γλ. β´ 20.

κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;

δὲ τὴν ψυχήν του, ἡ ὁποία ὡς πνευματικὴ καὶ αἰωνία δὲν συγκρίνεται μὲ κανὲν ἀπὸ τὰ ὑλικὰ τοῦ φθαρτοῦ κόσμου ἀγαθά; Ἢ ἐὰν ἕνας ἄνθρωπος χάσῃ τὴν ψυχήν του, τί θὰ δώσῃ ὡς ἀντάλλαγμα, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἐξαγοράσῃ αὐτὴν ἀπὸ τὴν αἰωνίαν ἀπώλειαν;

27 μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ.

27 Πράγματι δὲ ὁ κάθε ἄνθρωπος πρόκειται ἢ νὰ χάσῃ ἢ νὰ κερδήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Διότι μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔλθῃ περιβεβλημένος τὴν δόξαν τοῦ πατρός του μὲ τοὺς ἀγγέλους του, καὶ τότε θὰ ἀποδώσῃ εἰς ἕκαστον σύμφωνα μὲ τὰ ἔργα του.

28 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

28 Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι ὑπάρχουν μερικοὶ ἀπ' ἐκείνους ποὺ στέκονται ἐδῶ, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ δοκιμάσουν θάνατον προτοῦ νὰ ἴδουν μετὰ τὴν κάθοδον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νὰ καταλύεται μὲ τὴν καταστροφὴν τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ ναοῦ των καὶ μὲ τὸν διασκορπισμὸν τοῦ Ἰσραὴλ ἡ Παλαιὰ θεία τάξις καὶ διαθήκη, διὰ νὰ θεμελιωθῇ μὲ δύναμιν ἀκαταγώνιστον καὶ ὑπερφυσικὴν ἡ Νέα θεία τάξις ἐν τῷ κόσμῳ, τὴν ὁποίαν θὰ ἐκπροσωπῇ ἡ Ἐκκλησία ὡς ἄλλη βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ΄.

Στίχ. 1-13. Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος.

Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν·

Καὶ ὕστερα ἀπὸ ἓξ ἡμέρας παρέλαβε μαζί του ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην τὸν ἀδελφόν του καὶ τοὺς ἀνέβασεν εἰς ὄρος ὑψηλὸν ἰδιαιτέρως αὐτοὺς μόνους·

2 καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς.

2 καὶ μετεμορφώθη ἐμπρὸς εἰς αὐτούς· καὶ ἔγινε λαμπρὸν τὸ πρόσωπόν του σὰν τὸν ἥλιον, τὰ δὲ ἐνδύματά του ἔγιναν λευκὰ σὰν τὸ φῶς.

3 καὶ ἰδοὺ ὤφθησαν αὐτοῖς Μωσῆς καὶ Ἠλίας μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες.

3 Καὶ ἰδοὺ ἐνεφανίσθησαν καὶ ἔγιναν ὁρατοὶ εἰς αὐτοὺς ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἠλίας, οἱ ὁποῖοι συνωμίλουν μαζί του.

4 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις, ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωσεῖ μίαν καὶ μίαν Ἠλίᾳ.

4 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν εἰς τὸν Ἰησοῦν· Κύριε, καλὸν εἶναι νὰ μένωμεν ἐδῶ. Ἐὰν θέλῃς, ἂς κάμωμεν ἐδῶ τρεῖς σκηνάς· μίαν διὰ σὲ καὶ διὰ τὸν Μωϋσῆν μίαν καὶ μίαν διὰ τὸν Ἠλίαν.

[27]) Ἰβ. λδ΄ 11. Ψ. ξα΄ 13. Πρμ. κδ΄ 12. Ἡσ. μ΄ 10. ξβ΄ 11. Ἰρ. ιζ΄ 10. Ἰζ. ζ΄ 27. Δν. ζ΄ 10. 13. Ζχ. ιδ΄ 5. Μτ. κδ΄ 30. κε΄ 31. κς΄ 64. Μρ. η΄ 38. Λκ. θ΄ 26. Ἰν. ε΄ 22. ιζ΄ 5. Ρμ. β΄ 6. ιδ΄ 10. 1 Κρ. γ΄ 8. 2 Κρ. ε΄ 10. θ΄ 6. Γλ. ς΄ 8. 9. 1 Θσ. δ΄ 16. 2 Θσ. α΄ 6. 7. Ἐφ. ς΄ 8. Κλ. γ΄ 27. 2 Τμ. δ΄ 1. 1 Πτ. α΄ 17. Ἰδ. 14. 15. Ἀπ. β΄ 23. κ΄ 12. κβ΄ 12. [28]) ι΄ 23. Μρ. θ΄ 1. Λκ. θ΄ 27.
ΙΖ΄. [1-4]) κς΄ 37. κη΄ 3. Μρ. θ΄ 2 - 5. Λκ. θ΄ 28 - 33. 2 Πτ. α΄ 16. 18.

5 ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε.

5 Ἐνῷ δὲ αὐτὸς ὡμίλει ἀκόμη, ἰδοὺ νεφέλη γεμάτη φῶς ἐσκέπασεν αὐτούς, καὶ ἔξαφνα ἠκούσθη φωνὴ ἀπὸ τὴν νεφέλην, ποὺ ἔλεγεν· Αὐτὸς εἶναι ὁ υἱός μου, ποὺ ἐξαιρετικὰ τὸν ἀγαπῶ καὶ εἰς τὸν ὁποῖον εὐηρεστήθην. Νὰ ὑπακούετε εἰς αὐτόν.

6 καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.

6 Καὶ ὅταν ἤκουσαν τὴν φωνὴν αὐτὴν οἱ μαθηταί, ἔπεσαν μὲ τὸ πρόσωπον εἰς τὸ χῶμα καὶ ἐφοβήθησαν πάρα πολύ.

7 καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἥψατο αὐτῶν καὶ εἶπεν· ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε.

7 Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἐπλησίασεν ὁ Ἰησοῦς, τοὺς ἤγγισε καὶ εἶπε· Σηκωθῆτε καὶ μὴ φοβεῖσθε.

8 ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν οὐδένα εἶδον εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον.

8 Ὅταν δὲ ἐσήκωσαν τὰ μάτια τους, δὲν εἶδαν κανένα παρὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον.

9 καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.

9 Καὶ ὅταν κατέβαιναν ἀπὸ τὸ ὄρος, τοὺς παρήγγειλεν ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· Νὰ μὴν εἴπητε εἰς κανένα αὐτὸ ποὺ εἴδατε, ἕως ὅτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν, ὁπότε δὲν θὰ ὑπάρχῃ κίνδυνος ἀκαίρων ἐνθουσιασμῶν τοῦ πλήθους, ἀλλὰ καὶ περισσότερον κατανοητὸν καὶ πιστευτὸν τὸ γεγονὸς αὐτὸ θὰ καταστῇ.

10 Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον;

10 Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταί του λέγοντες· Ὅταν ὁ Ἠλίας ἦλθε καὶ σὲ ἐχαιρέτησεν εἰς τὸ ὄρος, ἔφυγε πάλιν. Διατί λοιπὸν οἱ γραμματεῖς λέγουν, ὅτι πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσίου πρέπει νὰ ἔλθῃ πρῶτον ὁ Ἠλίας;

11 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ἠλίας μὲν ἔρχεται πρῶτον καὶ ἀποκαταστήσει πάντα·

11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· ὁ Ἠλίας μέν, καθὼς ἐπροφήτευσεν ὁ Μαλαχίας, ἔρχεται πρῶτον καὶ θὰ ἀποκαταστήσῃ ὅλας τὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων, ὥστε καὶ μεταξύ των καὶ μετὰ τοῦ Θεοῦ νὰ εἰρηνεύσουν καὶ νὰ συνδεθοῦν περισσότερον οὗτοι.

12 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Ἠλίας ἤδη ἦλθε, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν, ἀλλ' ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν· οὕτω καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐτῶν.

12 Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω, ὅτι τώρα πλέον ὁ Ἠλίας ἦλθε. Ἦλθε δηλαδὴ ὁ κατὰ πάντα ὅμοιος πρὸς τὸν Ἠλίαν Ἰωάννης. Αὐτὸς ἦτο ὁ πρόδρομός μου καὶ αὐτοὶ δὲν τὸν ἀνεγνώρισαν, ἀλλὰ τοῦ ἔκαμαν ὅσα μὲ τὰς διεστραμμένας θελήσεις των ἠθέλησαν. Ἔτσι καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει νὰ πάθῃ ἀπὸ αὐτούς.

13 τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς.

13 Τότε ἐκατάλαβαν οἱ μαθηταί, ὅτι διὰ τὸν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν εἶπεν εἰς αὐτούς.

[5-9]) Δτ. ιη΄ 15. Δν. η΄ 18. ι΄ 9. 10. 18. Μτ. γ΄ 17. η΄ 4. Μρ. θ΄ 6 - 10. Λκ. θ΄ 34 - 36. 2 Πτ. α΄ 17. [10-13]) ια΄ 14. ιδ΄ 3 - 10. ις΄ 21. Μρ. θ΄ 11 - 13. Λκ. α΄ 17. Πρ. γ΄ 21.

Στίχ. 14-21. Θεραπεία τοῦ σεληνιαζομένου νέου.

14 Καὶ ἐλθόντων αὐτῶν πρὸς τὸν ὄχλον προσῆλθεν αὐτῷ ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτὸν καὶ λέγων·

14 Καὶ ὅταν ἦλθαν εἰς τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, τὸν ἐπλησίασε κάποιος ἄνθρωπος, ποὺ ἐγονάτισεν ἐμπρός του, καὶ ἔλεγε·

15 Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ.

15 Κύριε, δεῖξε ἔλεος καὶ εὐσπλαγχνίαν εἰς τὸ παιδί μου, διότι σεληνιάζεται καὶ ὑποφέρει ἄσχημα, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύει τὸν ἔσχατον κίνδυνον· διότι πολλὲς φορὲς καὶ εἰς τὴν φωτιὰ πίπτει καὶ πολλὲς φορὲς εἰς τὸ νερὸ καὶ κινδυνεύει ἔτσι νὰ καῇ ἢ νὰ πνιγῇ.

16 καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι.

16 Καὶ τὸν ἔφερα εἰς τοὺς μαθητάς σου καὶ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ τὸν θεραπεύσουν.

17 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη! ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε.

17 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ὢ γενεά, ποὺ τόσα θαύματα εἶδες καὶ εἶσαι ἀκόμη ἄπιστος, καὶ ἀπὸ τὴν κακίαν σου εἶσαι διεστραμμένη, ἕως πότε θὰ εἶμαι μαζί σας; Ἕως πότε θὰ σᾶς ἀνέχωμαι; Φέρτε τόν μου ἐδῶ.

18 καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

18 Καὶ ἐπέπληξεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐβγῆκεν ἀπ' αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ ἐθεραπεύθη τὸ παιδίον ἀπὸ τὴν ὥραν ἐκείνην.

19 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον· διατί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;

19 Τότε ἀφοῦ οἱ μαθηταὶ ἐπλησίασαν ἰδιαιτέρως τὸν Ἰησοῦν, εἶπον· Διατί ἡμεῖς δὲν ἠμπορέσαμεν νὰ βγάλωμεν τὸ δαιμόνιον αὐτό;

20 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται, καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν.

20 Ὁ δὲ Κύριος τοὺς εἶπε· Ἐπειδὴ σᾶς λείπει πίστις. Διότι ἀληθῶς σᾶς λέγω, ἐὰν ἔχετε πίστιν θερμὴν καὶ σφοδρὰν σὰν τὸν μικρὸν σπόρον τοῦ σιναπιοῦ, θὰ εἴπητε εἰς τὸ βουνὸν αὐτό, πήγαινε ἀπ' ἐδῶ ἐκεῖ, καὶ θὰ μετακινηθῇ. Καὶ τίποτε δὲν θὰ εἶναι ἀδύνατον εἰς σᾶς.

21 τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.

21 Αὐτὸ δὲ τὸ εἶδος τῶν δαιμόνων δὲν βγαίνει ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, ποὺ ἔχει καταληφθῇ ἀπὸ αὐτό, παρὰ μὲ προσευχὴν συνοδευομένην καὶ μὲ νηστείαν, ὥστε ἡ προσευχὴ νὰ γίνεται μὲ διάνοιαν, ὅσον τὸ δυνατὸν ἐλαφροτέραν καὶ περισσότερον προσηλωμένην εἰς τὸν Θεόν.

Στίχ. 22-27. Ἡ διὰ θαύματος πληρωμὴ τοῦ φόρου.

22 Ἀναστρεφομένων δὲ αὐτῶν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἶ-

22 Καὶ ἐνῷ ἐγύριζαν αὐτοὶ εἰς τὴν Γαλιλαίαν, τοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ παραδοθῇ ἐντὸς ὀλί-

14-18) ιβ' 39. Μρ. θ' 14 - 27. Λκ. θ' 37 - 42. 19-21) κα' 21. 22. Μρ. θ' 28. 29. Λκ. ιζ' 6. Ἰν. ια' 40. 1 Κρ. ιγ' 2. 22-23) ις' 21. Μρ. θ' 30 - 32. Λκ. θ' 43 - 45.

πεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων

γου εἰς χεῖρας ἀνθρώπων

23 καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.

23 καὶ θὰ τὸν θανατώσουν, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τοῦ θανάτου του θὰ ἀναστηθῇ. Καὶ ἐλυπήθησαν οἱ μαθηταὶ ὑπερβολικά.

24 Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καπερναοὺμ προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ καὶ εἶπον· ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα;

24 Ὅταν δὲ ἦλθαν εἰς Καπερναούμ, ἐπῆγαν εἰς τὸν Πέτρον ἐκεῖνοι, ποὺ εἰσέπρατταν τὸν φόρον τῶν διδράχμων, τὸν ὁποῖον ἐξ εὐλαβείας προσέφεραν ὑπὲρ τοῦ ναοῦ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ εἶπαν· Ὁ διδάσκαλός σας δὲν πληρώνει τὰ δίδραχμα;

25 λέγει, ναί. καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί σοι δοκεῖ, Σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων;

25 Λέγει ὁ Πέτρος· Ναί, θὰ τὰ πληρώσῃ. Καὶ ὅταν ἐμβῆκεν εἰς τὸ σπίτι, τὸν ἐπρόλαβεν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· Τί σοῦ φαίνεται, Σίμων; Οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ ποίους παίρνουν φόρους ἢ κεφαλιάτικο; Ἀπὸ τὰ παιδιά τους ἢ ἀπὸ τοὺς ξένους, ποὺ δὲν εἶναι μέλη τοῦ βασιλικοῦ των οἴκου;

26 λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων. ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἄραγε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί.

26 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Πέτρος· Ἀπὸ τοὺς ξένους. Εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Λοιπὸν οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως εἶναι ἐλεύθεροι ἀπὸ κάθε φορολογίαν. Οὔτε ἐγὼ λοιπόν, ποὺ εἶμαι γνήσιος υἱὸς τοῦ Θεοῦ, οὔτε σεῖς ποὺ ὑπηρετεῖτε ἐμὲ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ πληρώνωμεν φόρον διὰ τὸν οἶκον τοῦ Πατρός μας.

27 ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον καὶ τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἆρον, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ εὑρήσεις στατῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

27 Διὰ νὰ μὴ τοὺς σκανδαλίσωμεν ὅμως καὶ παρεξηγοῦντες τὸ παράδειγμά μας παρακινηθοῦν ἀπὸ αὐτὸ νὰ περιφρονοῦν τὸν ναόν, πήγαινε εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ρῖψε ἀγκίστρι. Καὶ τὸ πρῶτο ψάρι, ποὺ θὰ ἀνεβάσῃς, πάρε το, καὶ ἀφοῦ ἀνοίξῃς τὸ στόμα του θὰ εὕρῃς ἀργυροῦν τετράδραχμον. Λάβε ἐκεῖνο καὶ δῶσε το εἰς αὐτοὺς δι' ἐμὲ καὶ διὰ σέ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Στίχ. 1-17. Συνδιαλέξεις καὶ λόγοι τοῦ Κυρίου ἐν Καπερναούμ.

Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες· τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν;

Κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς ἐπέδειξε τὴν προτίμησιν αὐτὴν εἰς τὸν Πέτρον, τὸν ἐπλησίασαν οἱ μαθηταὶ καὶ εἶπαν· Ποῖος λοιπὸν εἶναι μεγαλύτερος καὶ περισσότερον διακεκριμένος ἀπὸ τοὺς ἄλλους εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν;

24) Ἐξ. λ' 13 - 17. 4 Βσ. ιβ' 4 - 14. 2 Πρ. κδ' 4 - 14. Νεμ. ι' 32. Μτ. η' 19. 25-27) γ' 15. 17. ιη' 7. κβ' 21. Ῥμ. ιγ' 1. 6. 7. ιδ' 13. 14. 1 Κρ. η' 9 - θ' 18. ι' 23 κτλ.

ΙΗ'. 1) κ' 21. 24. Μρ. θ' 33 - 35. Λκ. θ' 46. 47. κβ' 24.

2 καὶ προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ εἶπεν·
3 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
4 ὅστις οὖν ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.
5 καὶ ὃς ἐὰν δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἓν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται·
6 ὃς δ' ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης.
7 Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων· ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται.
8 εἰ δὲ ἡ χείρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὰ καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί ἐστιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν ἢ κυλλόν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον.
9 καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί ἐστι μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βλη-

2 Καὶ ἀφοῦ ἐπροσκάλεσεν ὁ Ἰησοῦς ἕνα παιδί, τὸ ἔστησεν εἰς τὸ μέσον αὐτῶν, καὶ εἶπεν·
3 Ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σᾶς βεβαιῶ ὅτι, ἐὰν δὲν ἀλλάξετε φρόνημα καὶ δὲν γίνετε ταπεινοὶ καὶ ἀφελεῖς καὶ ἀπονήρευτοι σὰν τὰ παιδιά, δὲν θὰ εἰσέλθετε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
4 Ὅποιος λοιπὸν ταπεινώσῃ τὸν ἑαυτόν του σὰν τὸ παιδάκι αὐτό, αὐτὸς εἶναι ὁ μεγαλύτερος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
5 Πρέπει δὲ νὰ ἐγκολπωθῆτε τὸ παιδικὸν καὶ ταπεινὸν αὐτὸ φρόνημα τόσον πολύ, ὥστε νὰ τιμᾶτε καὶ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τὸ ἔχουν. Νὰ ξεύρετε δὲ ὅτι ἐκεῖνος, ποὺ θὰ ὑποδεχθῇ δι' ἐμὲ καὶ πρὸς τιμήν μου ἕνα τέτοιον ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἐταπεινώθη σὰν τὸ μικρὸ παιδί, αὐτὸς εἶναι σὰν νὰ ὑποδέχεται καὶ τιμᾷ ἐμὲ τὸν ἴδιον.
6 Ἐκεῖνος ὅμως, ποὺ θὰ παρασύρῃ εἰς τὴν ἁμαρτίαν ἕνα ἀπὸ τοὺς ταπεινοὺς αὐτοὺς καὶ ἁπλοῦς, ποὺ πιστεύουν εἰς ἐμέ, συμφέρει εἰς αὐτὸν νὰ κρεμασθῇ γύρω ἀπὸ τὸν λαιμόν του μυλόπετρα ἀπὸ ἐκεῖνες, ποὺ στρέφει ὁ ὄνος, καὶ νὰ βουλιάξῃ εἰς τὴν ἀνοικτὴν καὶ βαθειὰν θάλασσαν.
7 Ἀλλοίμονον εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς πειρασμούς, ποὺ ὁδηγοῦν εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Διότι, ὅπως ἔχει τώρα ἡ κατάστασις τοῦ κόσμου τοῦ διεφθαρμένου, κατ' ἀνάγκην θὰ ἔλθουν οἱ πειρασμοί. Ἀλλ' ὅμως ἀλλοίμονον εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ποὺ γίνεται αἰτία νὰ ἔλθῃ ὁ πειρασμός.
8 Ἐὰν δὲ τὸ χέρι σου ἢ τὸ πόδι σου, δηλαδὴ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα πολὺ στενὰ συνδεδεμένον μαζί σου καὶ πολὺ χρήσιμον εἰς σέ, σοῦ γίνεται ἀφορμὴ νὰ ἁμαρτάνῃς, κόψε το καὶ ρῖψε το μακρυὰ ἀπὸ σέ. Καλύτερον εἶναι εἰς σὲ νὰ ἔμβῃς εἰς τὴν αἰωνίαν ζωὴν κουλλὸς ἢ κουτσός, παρὰ νὰ ριφθῇς εἰς τὸ αἰώνιον πῦρ μὲ δύο χέρια ἢ δύο πόδια. Εἶναι δηλαδὴ προτιμότερον νὰ ὑποστῇς τὴν βαρυτέραν θυσίαν εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν καὶ νὰ χωρισθῇς ἀπὸ πράγματα ἢ πρόσωπα, ποὺ σοῦ εἶναι χρήσιμα σὰν τὸ χέρι σου ἢ τὸ πόδι σου, παρὰ ἡ προσκόλλησίς σου εἰς αὐτὰ νὰ σὲ ρίψῃ εἰς τὴν κόλασιν.
9 Καὶ ἐὰν τὸ μάτι σου γίνεται ἀφορμὴ ἁμαρτίας εἰς σέ, βγάλε το καὶ ρῖψε το μακρυὰ ἀπὸ σέ. Εἶναι καλύτερον διὰ σὲ νὰ ἔμβῃς εἰς τὴν αἰωνίαν ζωὴν μονόφθαλμος, παρὰ μὲ δύο μάτια νὰ ριφθῇς εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. Εἶναι καλύτερον νὰ χωρισθῇς ἀπὸ πράγματα ἢ πρόσωπα, ποὺ σοῦ εἶναι χρήσιμα καὶ πολύτιμα σὰν τὸ μάτι σου, παρὰ μαζὶ μὲ αὐτὰ νὰ ριφθῇς εἰς

2-4) ι΄ 16. ιθ΄ 14. κ΄ 27. κγ΄ 11. 12. Μρ. θ΄ 35. 36. Λκ. θ΄ 47. ιδ΄ 11. ιη΄ 14 - 17. Ἰν. γ΄ 5 - 7. Ῥμ. ς΄ 5. ιγ΄ 12 - 14. 2 Κρ. ε΄ 17. Ἐφ. δ΄ 22 - 24. Φλ. β΄ 5 - 11. 1 Πτ. β΄ 1. 2. 5-7) ι΄ 40 - 42. ιζ΄ 25 - 27. κς΄ 24. Μρ. θ΄ 37. 42. Λκ. θ΄ 48. ιζ΄ 1. 2. 1 Κρ. ια΄ 19. 8-9) Δτ. ιγ΄ 6 - 8. Μτ. ε΄ 29. 30. Μρ. θ΄ 43 - 48.

θῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.
10 Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
11 ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός.
12 Τί ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ ἀφεὶς τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐπὶ τὰ ὄρη, πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον;
13 καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα ἐννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις.
14 οὕτως οὐκ ἔστι θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς ἵνα ἀπόληται εἷς τῶν μικρῶν τούτων.
15 Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε καὶ ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου· ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου·
16 ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σοῦ ἔτι ἕνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα·
17 ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν

τὴν κόλασιν.
10 Προσέχετε νὰ μὴ καταφρονήσετε οὔτε ἕνα ἀπὸ τοὺς μικροὺς αὐτούς· διότι σᾶς λέγω, ὅτι οἱ φύλακές των ἄγγελοι εἶναι ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἔχουν πολλὴν παρρησίαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Διότι εἶναι ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀποτελοῦν τὸ ἄμεσον περιβάλλον καὶ βλέπουν πάντοτε τὸ πρόσωπον τοῦ Πατρός μου, ποὺ εἶναι εἰς τοὺς οὐρανούς.
11 Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐνδιεφέρθη ἀμέσως διὰ τοὺς μικρούς αὐτούς. Διότι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐστάλη ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ τοὺς σώσῃ, μαζὶ δὲ μὲ αὐτοὺς νὰ σώσῃ καὶ ὁλόκληρον τὸ ἀνθρώπινον γένος, ποὺ ἕνεκα τῆς ἁμαρτίας ἦτο χαμένον διὰ τὸν Θεόν.
12 Καὶ δι' ὅλους μὲν φροντίζει ὁ Θεός, ἰδιαιτέρως ὅμως προνοεῖ δι' αὐτούς, οἱ ὁποῖοι ἔγιναν μικροὶ σὰν τὰ παιδιά. Φροντίζει δὲ καθὼς καὶ ὁ ποιμὴν διὰ τὰ πρόβατά του. Ποίαν ἰδέαν ἔχετε σεῖς; Ἐὰν ἕνας ἄνθρωπος συμβῇ νὰ ἔχῃ ἑκατὸν πρόβατα καὶ χαθῇ ἓν ἀπὸ αὐτά, δὲν θὰ ἀφήσῃ τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐπάνω εἰς τὰ βουνὰ καὶ δὲν θὰ τρέξῃ νὰ ἀναζητήσῃ τὸ χαμένον πρόβατον;
13 Καὶ ἐὰν συμβῇ νὰ τὸ εὕρῃ, σᾶς διαβεβαιῶ, ὅτι χαίρει δι' αὐτὸ περισσότερον παρὰ διὰ τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα, ποὺ δὲν ἔχουν χαθῆ.
14 Ἔτσι δὲν εἶναι θέλημα τοῦ πατρός σας, ποὺ εἶναι εἰς τοὺς οὐρανούς, νὰ χαθῇ ἕνας ἀπὸ τοὺς μικρούς αὐτούς. Ἐὰν λοιπὸν ὁ Θεὸς δὲν θέλῃ νὰ χαθῇ κανεὶς ἀπὸ τοὺς μικρούς, τοὐναντίον δὲ χαίρῃ, ὅταν οὗτος ἀνευρεθῇ καὶ σωθῇ, δὲν ἔχετε χρέος καὶ σεῖς νὰ μὴ καταφρονῆτε οὔτε ἕνα ἀπὸ τοὺς μικρούς τούτους;
15 Ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον δὲ τοῦτο τοῦ Θεοῦ διὰ κάθε χαμένο πρόβατόν του, διδαχθῆτε καὶ σεῖς, πῶς πρέπει νὰ φέρεσθε εἰς κάθε παραπλανηθέντα ἀδελφόν σας. Ἐὰν δηλαδὴ σοῦ πταίσῃ εἰς κάτι ὁ ἀδελφός σου, πήγαινε καὶ ὑπόδειξέ του τὸ πταίσιμόν του αὐτό, ἰδιαιτέρως μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ, χωρὶς νὰ εἶναι παρὼν κανένας ἄλλος. Ἐὰν σὲ ἀκούσῃ καὶ ἀναγνωρίσῃ τὸ σφάλμα του, ἐκέρδησες τὸν ἀδελφόν σου.
16 Ἐὰν ὅμως δὲν ἀκούσῃ, πάρε μαζί σου ἀκόμη ἕνα ἢ δύο, διὰ νὰ βεβαιωθῇ μὲ τοὺς λόγους τοῦ στόματος δύο ἢ τριῶν μαρτύρων πᾶσα ἐξεταζομένη καὶ κρινομένη ὑπόθεσις.
17 Ἐὰν δὲ παρακούσῃ καὶ εἰς αὐτούς, εἰπὲ τὸ ἀδίκημά του εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐὰν δὲ καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν παρακούσῃ,

10) Τβ. ε΄ 1 κτλ. ιβ΄ 15. Δν. ι΄ 13. 20. Λκ. α΄ 19. ιε΄ 10. Πρ. ιβ΄ 15. Ἑβ. α΄ 14. Ἀπ. α΄ 20. β΄ 1 κτλ. 11) θ΄ 13. Λκ. ιθ΄ 10. 12-14) Ἰζ. λδ΄ 11. 12. Μτ. θ΄ 13. 36. Λκ. ιε΄ 4 κτλ. Ἰν. ι΄ 10. 11. 1 Τμ. β΄ 4. 2 Πτ. γ΄ 9. 15) Λτ. ιθ΄ 17. 18. Λκ. ιζ΄ 3. 4. Ἰκ. ε΄ 19. 1 Κρ. θ΄ 19. 2 Θσ. γ΄ 15. Γλ. ς΄ 1. 1 Πτ. γ΄ 1. 16) Ἀρ. λε΄ 10. Δτ. ιζ΄ 6. ιθ΄ 15. Ἰν. η΄ 17. 2 Κρ. ιγ΄ 1. 1 Τμ. ε΄ 19. Ἑβ. ι΄ 28. 17) Ῥμ. ις΄ 17. 1 Κρ. ε΄ 5. 9. 11. ις΄ 12. 2 Θσ. γ΄ 6. 14. 1 Τμ. α΄ 20. Ττ. γ΄ 10. 2 Ἰν. 10.

δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης.

μὴ τὸν θεωρῆς πλέον ὡς ἀληθὲς μέλος τῆς χριστιανικῆς κοινωνίας, ἀλλ' ἔχε τον καθὼς τὸν εἰδωλολάτρην καὶ τὸν τελώνην.

Στίχ. 18-35. Ἡ ἐξουσία τῆς ἀφέσεως εἰς τοὺς Ἀποστόλους. Ἡ παραβολὴ τῶν μυρίων ταλάντων.

18 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ.

18 Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅσα ἁμαρτήματα δέσετε καὶ κηρύξετε ἀσυγχώρητα ἐπὶ τῆς γῆς, θὰ εἶναι δεμένα καὶ ἀσυγχώρητα εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπὸ ἐμὲ καὶ τὸν Πατέρα μου· καὶ ὅσα λύσετε καὶ συγχωρήσετε ἐπὶ τῆς γῆς, θὰ εἶναι λυμένα καὶ συγχωρημένα εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπὸ ἐμὲ καὶ τὸν Πατέρα μου.

19 Πάλιν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο ὑμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγματος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

19 Πάλιν ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σᾶς βεβαιῶ, ὅτι ἐὰν δύο ἀπὸ σᾶς συμφωνήσουν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ κάθε πρᾶγμα, ποὺ θὰ ζητήσουν εἰς τὴν προσευχήν τους, θὰ γίνῃ τοῦτο εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τὸν Πατέρα μου, ποὺ εἶναι εἰς τοὺς οὐρανούς.

20 οὗ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν.

20 Διότι, ὅπου εἶναι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι δι' ἐμὲ καὶ διὰ σκοποὺς συμφώνους πρὸς τὸ θέλημά μου, ἐκεῖ εἶμαι καὶ ἐγὼ μεταξύ τους διὰ νὰ εἰσακούω, ἐμπνέω, ὁδηγῶ καὶ φυλάττω αὐτούς.

21 Τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε· Κύριε, ποσάκις ἁμαρτήσει εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου καὶ ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις;

21 Τότε ὁ Πέτρος τὸν ἐπλησίασε καὶ εἶπε· Κύριε, πόσες φορὲς θὰ μοῦ πταίσῃ ὁ ἀδελφός μου καὶ θὰ τὸν συγχωρήσω; Εἶναι ἀρκετὸν ἕως ἑπτὰ φορές;

22 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· οὐ λέγω σοι ἕως ἑπτάκις, ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά.

22 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Δὲν σοῦ λέγω ἕως ἑπτὰ φορές, ἀλλ' ἕως ἑβδομήντα φορὲς τὸ ἑπτά, δηλαδὴ ἀναρίθμητες φορές.

23 Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ.

23 Διότι δὲ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν τὸ καθῆκον τοῦ νὰ συγχωρῶμεν τοὺς πταίστας μας εἶναι ἀπεριόριστον, δι' αὐτὸ ὡμοίασεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν πρὸς ἐπίγειον βασιλέα, ποὺ ἠθέλησε νὰ λογαριασθῇ μὲ τοὺς δούλους καὶ αὐλικούς του, εἰς τοὺς ὁποίους εἶχεν ἀναθέσει τὴν διαχείρισιν τῶν φόρων καὶ εἰσπράξεών του.

24 ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν προσηνέχθη αὐτῷ εἷς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων.

24 Ὅταν δὲ αὐτὸς ἄρχισε νὰ λογαριάζεται, τοῦ ἔφεραν ἕνα χρεώστην, ποὺ ὤφειλε δέκα χιλιάδες τάλαντα, δηλαδὴ περίπου ἑξήκοντα ἑκατομμύρια χρυσᾶς δραχμάς.

25 μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πραθῆναι καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι.

25 Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς δὲν εἶχε νὰ πληρώσῃ, διέταξεν ὁ κύριος νὰ πωληθῇ αὐτὸς καὶ ἡ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιά του καὶ ὅλα ὅσα εἶχε καὶ νὰ πληρωθῇ τὸ χρέος.

26 πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος

26 Ἔπεσε λοιπὸν κατὰ γῆς ὁ δοῦλος καὶ τὸν ἐπροσκύνει λέ-

[18]) ις' 19. Ἰν. κ' 23. 1 Ἰν. ε' 15. [19-20]) κη' 20. Ἰν. ιδ' 13. 14. 16 - 18. Ῥμ. η' 9. 10. 1 Κρ. ε' 4. ζ' 40. 2 Κρ. ιγ' 5. Γλ. ε' 20. Ἐφ. γ' 16. 17. 2 Τμ. α' 14. 1 Ἰν. γ' 22. ε' 14. [21-22]) Λκ. ιζ' 3. 4. [23]) ιγ' 24. κβ' 2. κε' 19. [25]) Ἐξ. κβ' 3. Λι. κε' 39. 47. 4 Βσ. δ' 1.

προσεκύνει αὐτῷ λέγων· κύριε, μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ καὶ πάντα σοι ἀποδώσω.

γων· Κύριε, κάμε ὑπομονὴν δι' ἐμέ, καὶ ὅλα ὅσα χρεωστῶ, θὰ σοῦ τὰ πληρώσω.

27 σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτὸν καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ.

27 Ἐλυπήθη δὲ καὶ ἠσθάνθη συμπάθειαν ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου καὶ τὸν ἀφῆκεν ἐλεύθερον, τοῦ ἐχάρισε δὲ καὶ τὸ δάνειον.

28 ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε λέγων· ἀπόδος μοι εἴ τι ὀφείλεις.

28 Ὅταν ὅμως ἐβγῆκεν ἔξω ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ηὗρεν ἕνα ἀπὸ τοὺς συνδούλους του, ποὺ τοῦ ἐχρεώστει ἑκατὸν δηνάρια, δηλαδὴ περίπου ἐνενῆντα χρυσᾶς δραχμάς. Καὶ ἀφοῦ τὸν ἐσταμάτησε, τὸν ἐστενοχώρει σκληρὰ λέγων· Ἐξόφλησέ μου ὅ,τι μοῦ χρεωστεῖς.

29 πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ παρεκάλει αὐτὸν λέγων· μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ καὶ ἀποδώσω σοι.

29 Ἔπεσε λοιπὸν εἰς τὰ πόδια του ὁ σύνδουλός του καὶ τὸν παρεκάλει λέγων· Περίμενέ με καὶ δεῖξε ὑπομονὴν μαζί μου καὶ θὰ σὲ πληρώσω.

30 ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν ἕως οὗ ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον.

30 Αὐτὸς ὅμως δὲν ἤθελεν, ἀλλ' ἐπῆγεν εἰς τὸ δικαστήριον καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς φυλακήν, ἕως ὅτου πληρώσῃ ὅ,τι ἐχρεωστοῦσεν.

31 ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα.

31 Ὅταν δὲ εἶδαν οἱ ἄλλοι σύνδουλοί του αὐτὰ ποὺ ἔγιναν, ἐλυπήθησαν πολὺ καὶ ἀφοῦ ἦλθαν διηγήθησαν εἰς τὸν κύριόν τους ὅλα ὅσα συνέβησαν.

32 τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ· δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με·

32 Τότε τὸν προσεκάλεσεν ὁ κύριός του καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Δοῦλε πονηρέ, ὅλον τὸ χρέος ἐκεῖνο, τὸ τόσον μεγάλο, σοῦ τὸ ἐχάρισα, ἐπειδὴ μὲ παρεκάλεσες.

33 οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγώ σε ἠλέησα;

33 Δὲν ἔπρεπε καὶ σὺ νὰ λυπηθῇς καὶ νὰ κάμῃς ἔλεος εἰς τὸν σύνδουλόν σου, ὅπως καὶ ἐγώ, ποὺ δὲν εἶμαι σύνδουλός σου ἀλλὰ κύριός σου, σὲ ἐλυπήθηκα καὶ ἔδειξα ἔλεος εἰς σέ;

34 καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ.

34 Καὶ ἐθύμωσεν ὁ κύριός του καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς αὐτούς, ποὺ βασανίζουν τοὺς φυλακισμένους, διὰ νὰ τὸν τιμωροῦν, μέχρις ὅτου ἐξοφλήσῃ πᾶν ὅ,τι ἐχρεωστοῦσεν.

35 Οὕτω καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν.

35 Ἔτσι καὶ ὁ ἐπουράνιος πατήρ μου, πρὸς τὸν ὁποῖον λόγῳ τῶν ἀναριθμήτων σας ἁμαρτιῶν εἶσθε χρεῶσται ἀναριθμήτου χρέους, θὰ κάμῃ εἰς σᾶς, ἐὰν δὲν συγχωρήσετε καθένας σας τὸν ἀδελφόν του ὄχι μὲ τὸ στόμα σας μόνον, ἀλλ' ἀπὸ τὴν καρδιά σας.

[33-35]) ς' 14. 15.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ΄.

Στίχ. 1-12. Τὸ διαζύγιον.

*Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλε-
σεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λό-
γους τούτους μετῆρεν ἀπὸ
τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦλθεν
εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας
πέραν τοῦ Ἰορδάνου.
2 καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ
ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθερά-
πευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.
3 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ
Φαρισαῖοι πειράζοντες αὐ-
τὸν καὶ λέγοντες αὐτῷ· εἰ
ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ
πᾶσαν αἰτίαν;
4 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐ-
τοῖς· οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ
ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν
καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς
5 καὶ εἶπεν,* ***ἕνεκεν τούτου
καταλείψει ἄνθρωπος τὸν
πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέ-
ρα καὶ κολληθήσεται τῇ γυ-
ναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ
δύο εἰς σάρκα μίαν;***
*6 ὥστε οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλ-
λὰ σὰρξ μία. ὃ οὖν ὁ Θεὸς
συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ
χωριζέτω.
7 λέγουσιν αὐτῷ· τί οὖν
Μωσῆς ἐνετείλατο δοῦναι
βιβλίον ἀποστασίου καὶ ἀ-
πολῦσαι αὐτήν;
8 λέγει αὐτοῖς· ὅτι Μωσῆς
πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑ-
μῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦ-
σαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ'
ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτω.
9 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν ἀ-
πολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ*

Καὶ συνέβη, ὅταν ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους
αὐτούς, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν καὶ ἦλθεν εἰς
τὰ σύνορα τῆς Ἰουδαίας πέραν ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην.
2 Καὶ τὸν ἠκολούθησαν πλήθη λαοῦ πολλὰ καὶ ἐθεράπευσεν
αὐτοὺς ἐκεῖ.
3 Καὶ τὸν ἐπλησίασαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ μὲ τὸν δόλιον σκοπὸν
νὰ εὕρουν ἀφορμὴν διὰ νὰ τὸν κατηγορήσουν, ἐζήτησαν τὴν
γνώμην του λέγοντες εἰς αὐτόν· Ἄραγε ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἄν-
θρωπον νὰ χωρίσῃ τὴν γυναῖκα του διὰ κάθε ἀφορμὴν καὶ αἰ-
τίαν;
4 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπε· Δὲν ἀνεγνώσατε εἰς τὸ
βιβλίον τῆς Γενέσεως ὅτι ὁ Θεός, ποὺ ἐδημιούργησε τὰ πάντα,
ἔκαμεν ἐξ ἀρχῆς τὸ πρῶτον ἀνδρόγυνον ἀπὸ ἕνα ἄνδρα καὶ ἀ-
πὸ μίαν γυναῖκα; Ἐὰν ὁ Δημιουργὸς ἐνομοθέτει τότε καὶ τὸ
διαζύγιον, δὲν θὰ ἐδημιούργει μίαν μόνον ἀλλὰ περισσοτέρας
γυναῖκας διὰ τὸν ἕνα ἄνδρα.
5 Καὶ εἶπε τότε ὁ Ἀδὰμ ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὸν Θεόν· Διότι μία
γυνὴ ἐπλάσθη ἀπὸ τὴν πλευρὰν ἐμοῦ τοῦ ἑνός, διʼ αὐτὸ θὰ ἐγ-
καταλείψῃ ἄνθρωπος τὸν πατέρα του καὶ τὴν μητέρα του καὶ
θὰ προσκολληθῇ εἰς τὴν γυναῖκα του καὶ θὰ γίνουν οἱ δύο μία
σάρξ, ἓν σῶμα.
6 Ὥστε σύμφωνα μὲ τοὺς λόγους αὐτούς, ὅσοι ἔρχονται εἰς
γάμον δὲν εἶναι πλέον δύο, ὅπως ἦσαν προτήτερα, ἀλλʼ εἶναι
ἕνα σῶμα. Ἐκεῖνο λοιπόν, ποὺ ὁ Θεὸς ἥνωσεν εἰς ἓν σῶμα, ὁ
ἄνθρωπος ἂς μὴ τὸ χωρίζῃ.
7 Λέγουσιν εἰς αὐτόν· Διατί λοιπὸν ὁ Μωϋσῆς παρήγγειλε διὰ
τὸ διαζύγιον, ὅτι πρέπει νὰ δώσῃ ὁ ἄνδρας ἔγγραφον διαζυ-
γίου εἰς τὴν γυναῖκα καὶ τότε νὰ τὴν χωρίσῃ;
8 Λέγει εἰς αὐτούς· Ὁ Μωϋσῆς ἀπέβλεπεν εἰς τὴν σκληρότητα
τῶν καρδιῶν σας καὶ σᾶς ἐπέτρεψε νὰ χωρίσετε τὰς γυναῖκας
σας προλαμβάνων μὲ τὸ διαζύγιον χειρότερα κακά. Διότι μερι-
κοὶ ἀπὸ σᾶς καὶ φόνον ἀκόμη ἦτο δυνατὸν νὰ κάμουν, διὰ νὰ
ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν ἀνεπιθύμητον γυναῖκα των. Ἀπὸ τὴν ἀρ-
χὴν τῆς δημιουργίας ὅμως δὲν ἔχει γίνει ἔτσι.
9 Σᾶς λέγω δέ, ὅτι ὅποιος τυχὸν χωρίσῃ τὴν γυναῖκα του διὰ
πᾶσαν ἄλλην αἰτίαν, καὶ ὄχι λόγῳ πορνείας, καὶ λάβῃ εἰς γά-

ΙΘ΄. 1-2) ζ΄ 28. Μρ. ι΄ 1. Λκ. ια΄ 51. ιζ΄ 11. Ἰν. ι΄ 22. 40. 3-9) Γν. α΄ 27. β΄ 24. ε΄ 2. Σρ. κε΄ 26. Μτ. ε΄ 31. 32. Μρ. ι΄ 2-12. Λκ. ις΄ 18. 1 Κρ. ς΄ 16. ζ΄ 10. 11. Ἐφ. ι΄ 31.

*μὴ ἐπὶ πορνείᾳ καὶ γαμήσῃ
ἄλλην, μοιχᾶται· καὶ ὁ ἀπο-
λελυμένην γαμήσας μοιχᾶ-
ται.
10 λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ· εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ
αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ
τῆς γυναικός, οὐ συμφέρει
γαμῆσαι.
11 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐ
πάντες χωροῦσι τὸν λόγον
τοῦτον, ἀλλʼ οἷς δέδοται·
12 εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι οἵτινες
ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννή-
θησαν οὕτω. καὶ εἰσὶν εὐ-
νοῦχοι οἵτινες εὐνουχίσθη-
σαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων,
καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες
εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν
βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὁ
δυνάμενος χωρεῖν χωρείτω.*

μον ἄλλην, διαπράττει μοιχείαν, ἤτοι ἁμαρτάνει κατὰ τοῦ θε-
σμοῦ τοῦ γάμου καὶ προδίδει τὴν συζυγικὴν πίστιν. Καὶ ἐκεῖ-
νος, ποὺ θὰ λάβῃ εἰς γάμον χωρισμένην, διαπράττει μοιχείαν,
διότι συνδέεται μὲ γυναῖκα, ποὺ ἀνήκει εἰς ἄλλον.
10 Λέγουσιν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταί του· Ἐὰν ὁ λόγος τοῦ διαζυ-
γίου τοῦ ἀνδρὸς μετὰ τῆς γυναικὸς ἔχῃ οὕτω, καὶ μία μόνον εἶ-
ναι ἡ αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν ἐπιτρέπεται τὸ διαζύγιον, τότε δὲν
συμφέρει νὰ ἔρχεται κανεὶς εἰς γάμον.
11 Ὁ δὲ Κύριος εἶπεν εἰς αὐτούς· Δὲν χωρεῖ εἰς τὸ μυαλὸ καὶ
εἰς τὴν καρδιὰ ὅλων ὁ λόγος αὐτὸς τῆς ἀγαμίας, ἀλλʼ ἐκεῖνοι
μόνον τὸν νοιώθουν καὶ τὸν ἐγκολπώνονται, εἰς τοὺς ὁποίους
ἔχει δοθῆ ἀπὸ τὸν Θεὸν ὡς χάρισμα νὰ μείνουν ἄγαμοι.
12 Λέγω δέ, ὅτι μόνον ἐκεῖνοι ἐγκολπώνονται τὸν λόγον αὐ-
τὸν εἰς ὅσους ἐδόθη ὡς χάρισμα, διότι ὑπάρχουν εὐνοῦχοι,
ποὺ ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητέρας των ἐγεννήθηκαν ἔτσι· καὶ
συνεπῶς εἶναι φύσει ἀνίκανοι νὰ ἔλθουν εἰς γάμον· καὶ ὑπάρ-
χουν εὐνοῦχοι, ποὺ εὐνουχίσθησαν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ
ἔγιναν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἀνίκανοι διὰ γάμον· καὶ εἶναι ἄλ-
λοι εὐνοῦχοι, ποὺ διὰ τοῦ σωφρονισμένου λογισμοῦ ἐπεβλή-
θησαν εἰς τὸν ἑαυτόν τους καὶ εὐνούχισαν τὸν ἑαυτόν τους διʼ
αὐτοπροαιρέτου ἀποχῆς ἀπὸ τὸν γάμον καὶ αὐστηρᾶς ἐγκρα-
τείας. Αὐτοὶ παραμένουν ἄγαμοι καὶ παρθένοι διὰ νὰ ἐργα-
σθοῦν χωρὶς κανένα περισπασμὸν διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐ-
ρανῶν καὶ διὰ νὰ τὴν κερδήσουν εὐκολώτερον. Ὅποιος μπο-
ρεῖ νὰ νοιώσῃ καὶ νὰ βάλῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὸν λόγον αὐτόν, ἂς
τὸν νοιώσῃ καὶ ἂς τὸν ἐφαρμόσῃ.

Στίχ. 13-15. Ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδιά.

*13 Τότε προσηνέχθη αὐ-
τῷ παιδία, ἵνα ἐπιθῇ αὐτοῖς
τὰς χεῖρας καὶ προσεύξη-
ται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμη-
σαν αὐτοῖς.
14 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄφε-
τε τὰ παιδία καὶ μὴ κωλύε-
τε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με· τῶν
γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν.
15 καὶ ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας
αὐτοῖς ἐπορεύθη ἐκεῖθεν.*

13 Τότε τοῦ ἔφεραν μικρὰ παιδιά, διὰ νὰ βάλῃ ἐπάνω τους
τὰς χεῖρας του καὶ νὰ προσευχηθῇ ὑπὲρ αὐτῶν. Οἱ μαθηταὶ ὅ-
μως τοὺς ἐπέπληξαν.
14 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἀφήσατε τὰ παιδιὰ καὶ μὴ τὰ ἐμποδί-
ζετε νὰ ἔλθουν πρὸς ἐμέ· διότι διʼ αὐτούς, ποὺ θὰ γίνουν σὰν
αὐτά, εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
15 Καὶ ἀφοῦ ἔβαλε τὰς χεῖρας του ἐπάνω τους πρὸς εὐλογίαν,
ἔφυγεν ἀπʼ ἐκεῖ.

10-12) 1 Κρ. ζ΄ 2. 7. 17. 32 - 35. 13-15) ιη΄ 2 - 4. Μρ. ι΄ 13 - 16. Λκ. ιη΄ 15 - 17.

Στίχ. 16-26. Ὁ πλούσιος νέος.

16 Καὶ ἰδοὺ εἷς προσελθὼν εἶπεν αὐτῷ· διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον;

16 Καὶ ἰδοὺ ἕνας τὸν ἐπλησίασε καὶ τοῦ εἶπε· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ἀγαθὸν καὶ τί καλὸν νὰ κάμω διὰ νὰ ἔχω ζωὴν αἰώνιον;

17 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός. εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωήν, τήρησον τὰς ἐντολάς.

17 Ὁ δὲ Κύριος τοῦ εἶπε· Ἀφοῦ ἀπευθύνεσαι πρὸς ἐμὲ ὡς εἰς ἄνθρωπον ἁπλοῦν, διατί μὲ λέγεις ἀγαθόν; Κανεὶς δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του καὶ πραγματικὰ ἀγαθὸς παρὰ μόνον ἕνας, ὁ Θεός. Ἐὰν ὅμως θέλῃς νὰ ἔμβῃς εἰς τὴν αἰώνιον καὶ μακαρίαν ζωήν, φύλαξε καθ' ὅλον τὸν βίον σου τὰς ἐντολάς.

18 λέγει αὐτῷ· ποίας; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· τὸ ***οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις,***

18 Λέγει εἰς αὐτόν· Ποίας ἐντολάς; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· τὸ νὰ μὴ φονεύσῃς, νὰ μὴ μοιχεύσῃς, νὰ μὴ κλέψῃς, νὰ μὴ ψευδομαρτυρήσῃς,

19 τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.

19 τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ νὰ ἀγαπήσῃς τὸν πλησίον σου σὰν τὸν ἑαυτόν σου.

20 λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου· τί ἔτι ὑστερῶ;

20 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ νέος, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε διδαχθῆ ποία εἶναι καὶ πῶς ἐφαρμόζεται ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη· Ὅλα αὐτὰ τὰ ἐφύλαξα ἀπὸ τότε, ποὺ ἤμουν νέος. Τί μοῦ λείπει ἀκόμη;

21 ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι.

21 Εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν θέλῃς νὰ εἶσαι τέλειος, πήγαινε, πώλησε τὰ ὑπάρχοντά σου καὶ μοίρασέ τα εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ θὰ ἔχῃς θησαυρὸν εἰς τοὺς οὐρανούς. Καὶ ἔλα νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς.

22 ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

22 Ὅταν ὅμως ὁ νέος ἤκουσε τὸν λόγον αὐτόν, ἔφυγε λυπημένος, διότι εἶχε πολλὰ κτήματα καὶ ἡ καρδία του ἦτο κολλημένη εἰς αὐτά.

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

23 Καὶ ὁ Ἰησοῦς τότε εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του· Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι δύσκολα ἄνθρωπος πλούσιος θὰ ἔμβῃ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

24 πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος διελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν.

24 Πάλιν δὲ σᾶς λέγω, εὐκολώτερον εἶναι νὰ περάσῃ μία γκαμήλα ἀπὸ τὴν τρύπα, ποὺ ἀνοίγει ἡ βελόνα, παρὰ ὁ πλούσιος νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

25 ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐξεπλήσσοντο σφόδρα λέγοντες· τίς ἄρα δύναται σωθῆναι;

25 Ἀλλ' ὅταν ἤκουσαν τοῦτο οἱ μαθηταί του, τοὺς κατέλαβε πολὺ μεγάλη ἔκπληξις καὶ εἶπαν· Ποῖος τάχα ἠμπορεῖ νὰ σωθῇ;

[16-17]) Λτ. ιη΄ 5. Νεμ. θ΄ 29. Ἰζ. κ΄ 11. 13. 21. Μτ. η΄ 19. Μρ. ι΄ 17. 18. Λκ. ι΄ 25 - 28. ιη΄ 18 - 19. Ἰκ. α΄ 17. [18-19]) ε΄ 21. 27. 43. ζ΄ 12. ιε΄ 4. κβ΄ 39. Μρ. α΄ 19. Λκ. ι΄ 27. ιη΄ 20. [20-21]) ς΄ 19 - 21. Μρ. ι΄ 20. 21. Λκ. ιη΄ 21. 22. ιθ΄ 8. 9. Πρ. β΄ 45. [22]) Ψ. ξα΄ 11. Ἰβ. λα΄ 24. Πρμ. ια΄ 28. Μτ. ιγ΄ 22. Μρ. ι΄ 22. Λκ. ιη΄ 23. [23-25]) ς΄ 24. Μρ. ι΄ 23 - 26. Λκ. ιη΄ 24 - 26.

26 ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ Θεῷ πάντα δυνατά ἐστι.

26 Ἀφοῦ δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἐκύτταξεν ἐκφραστικά, τοὺς εἶπε: Εἰς τοὺς ἀνθρώπους αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον, εἰς τὸν Θεὸν ὅμως ὅλα εἶναι δυνατά. Δύναται λοιπὸν ὁ Θεὸς διὰ τῆς χάριτός του νὰ λύσῃ κάθε καλοπροαιρέτου πλουσίου τοὺς δεσμοὺς τῆς καρδίας του πρὸς τὸ χρῆμα καὶ νὰ καταστήσῃ αὐτὸν ἄξιον τῆς σωτηρίας.

Στίχ. 27-30. Αἱ ἀμοιβαὶ εἰς ὅσους ἀφῆκαν τὰ πάντα διὰ τὸν Χριστόν.

27 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν;

27 Τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος καὶ τοῦ εἶπεν· Ἰδού, ἡμεῖς ἀφήκαμεν ὅλα καὶ σὲ ἠκολουθήσαμεν. Τί ἄραγε θὰ δοθῇ εἰς ἡμᾶς ὡς ἀμοιβή;

28 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.

28 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς εἶπεν· Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι σεῖς ποὺ μὲ ἀκολουθήσατε, ὅταν θὰ ξαναγεννηθῇ ὁ κόσμος καὶ θὰ ἔχῃ συντελεσθῆ ἡ ἐκ νεκρῶν ἀνάστασις, ὁπότε θὰ καθήσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς θρόνον λαμπρόν, ἀντάξιον τῆς δόξης του, θὰ καθήσετε καὶ σεῖς εἰς δώδεκα θρόνους δικάζοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.

29 καὶ πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰκίας ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ἑκατονταπλασίονα λήψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει.

29 Καὶ καθένας ποὺ ἀφῆκε σπίτια ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ παιδιὰ ἢ χωράφια διὰ νὰ μείνῃ ἑνωμένος καὶ νὰ μὴ χωρισθῇ ἀπὸ ἐμέ, θὰ λάβῃ πολλαπλᾶ εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν, θὰ κληρονομήσῃ δὲ καὶ τὴν αἰώνιον ζωήν.

30 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

30 Πολλοὶ δέ, ποὺ εἶναι εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν πρῶτοι, θὰ εἶναι εἰς τὸν κόσμον τὸν μέλλοντα τελευταῖοι, καὶ πολλοὶ τελευταῖοι θὰ εἶναι ἐκεῖ πρῶτοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ΄.

Στίχ. 1-16. Ἡ παραβολὴ τῶν ἐργατῶν τοῦ ἀμπελῶνος.

Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.

Θὰ γίνουν δὲ πολλοὶ ἔσχατοι πρῶτοι, διότι αἱ ἀμοιβαὶ ποὺ θὰ δοθοῦν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, καὶ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον θὰ δοθοῦν, ὁμοιάζουν πρὸς τὰς πληρωμάς, ποὺ ἔκαμεν ἄνθρωπος οἰκοκύρης, ὁ ὁποῖος ἐβγῆκε γρήγορα τὸ πρωῒ διὰ νὰ μισθώσῃ ἐργάτας διὰ τὸ ἀμπέλι του.

---

[26]) Γν. ιη΄ 14. Ἰβ. ι΄ 13. μβ΄ 2. Ἱρ. λθ΄:λβ΄ 17. 27. Ζχ. η΄ 6. Μρ. ι΄ 27. Λκ. α΄ 37. ιη΄ 27. Ῥμ. δ΄ 21. [27]) δ΄ 18 - 22. Μρ. ι΄ 28. Λκ. ιη΄ 28. [28]) Δν. ζ΄ 22. Μτ. ις΄ 27. κ΄ 21. Μρ. ι΄ 37. Λκ. κβ΄ 28 - 30. Πρ. γ΄ 21. Ῥμ. η΄ 17 - 22. 1 Κρ. ς΄ 2. 2 Τμ. β΄ 12. 2 Πτ. γ΄ 13. Ἀπ. κα΄ 1. [29]) Μρ. ι΄ 29. 30. Λκ. ιη΄ 29. 30. 2 Κρ. ς΄ 8 - 10. Πρ. δ΄ 32 - 37. Ἑβ. ι΄ 34. [30]) η΄ 11. 12. κ΄ 1-16. Μρ. ι΄ 31. Λκ. ιγ΄ 30. 1 Κρ. α΄ 27.

Κ΄. [1]) ιγ΄ 24. 52. κα΄ 33.

2 καὶ συμφωνήσας μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.

2 Καὶ ἀφοῦ ἐσυμφώνησε μὲ τοὺς ἐργάτας ἀπὸ ἕνα δηνάριον ὡς ἡμερομίσθιον, τοὺς ἔστειλεν εἰς τὸ ἀμπέλι του.

3 καὶ ἐξελθὼν περὶ τρίτην ὥραν εἶδεν ἄλλους ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς,

3 Καὶ ὅταν ἐβγῆκεν εἰς τὴν ἀγορὰν κατὰ τὰς ἐννέα τὸ πρωΐ, εἶδεν ἄλλους ἐργάτας νὰ στέκωνται ἐκεῖ χωρὶς ἐργασίαν·

4 καὶ ἐκείνοις εἶπεν· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον δώσω ὑμῖν. οἱ δὲ ἀπῆλθον.

4 καὶ εἶπεν εἰς ἐκείνους· Πηγαίνετε καὶ σεῖς εἰς τὸ ἀμπέλι μου, καὶ ὅ,τι εἶναι δίκαιον, θὰ σᾶς δώσω. Καὶ ἐκεῖνοι ἐπῆγαν.

5 πάλιν ἐξελθὼν περὶ ἕκτην καὶ ἐνάτην ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτως.

5 Πάλιν δὲ ἐβγῆκε κατὰ τὰς δώδεκα καὶ κατὰ τὰς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα καὶ ἔκαμε τὸ ἴδιο.

6 περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἐξελθὼν εὗρεν ἄλλους ἑστῶτας ἀργούς, καὶ λέγει αὐτοῖς· τί ὧδε ἑστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί;

6 Ὅταν δὲ ἐβγῆκε καὶ κατὰ τὰς πέντε τὸ ἀπόγευμα, εὗρεν ἄλλους, ποὺ ἐστέκοντο χωρὶς ἐργασίαν καὶ τοὺς λέγει· Διατί στέκεσθε ἐδῶ ὅλην τὴν ἡμέραν χωρὶς ἐργασίαν;

7 λέγουσιν αὐτῷ· ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον λήψεσθε.

7 Λέγουν εἰς αὐτόν· Μένομεν ἄνεργοι, διότι κανεὶς δὲν μᾶς ἐμίσθωσε. Λέγει εἰς αὐτούς· Πηγαίνετε καὶ σεῖς εἰς τὸ ἀμπέλι μου καὶ ὅ,τι εἶναι δίκαιον διὰ τὸν κόπον σας, θὰ τὸ λάβετε.

8 ὀψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ· κάλεσον τοὺς ἐργάτας καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μισθόν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων.

8 Ὅταν δὲ ἐβράδυασε, λέγει ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀμπελιοῦ εἰς τὸν ἐπιστάτην του· Κάλεσε τοὺς ἐργάτας καὶ δός τους τὸ ὡρισμένον ἡμερομίσθιον, ἀρχίζων ἀπὸ τοὺς τελευταίους καὶ προχωρῶν ἕως τοὺς πρώτους.

9 καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον.

9 Καὶ ἀφοῦ ἦλθαν ἐκεῖνοι, ποὺ ἔπιασαν δουλειὰ κατὰ τὰς πέντε τὸ ἀπόγευμα, ἐπῆραν ὁ καθένας τους ἀπὸ ἕνα δηνάριον.

10 ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι πλείονα λήψονται, καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον.

10 Ὅταν δὲ ἦλθαν οἱ πρῶτοι, ποὺ ἔπιασαν δουλειὰ πολὺ πρωῒ ἐνόμισαν, ὅτι θὰ πάρουν περισσότερα. Καὶ ἐπῆραν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ ἕνα δηνάριον.

11 λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου

11 Ἀλλ' ὅταν τὸ ἐπῆραν, παρεπονοῦντο καὶ ἐμουρμούριζαν κατὰ τοῦ νοικοκύρη

12 λέγοντες ὅτι οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα.

12 καὶ ἔλεγαν, ὅτι αὐτοὶ οἱ πιὸ τελευταῖοι μίαν ὥραν ἐργάσθησαν εἰς τὸ ἀμπέλι καὶ τοὺς ἔκαμες ἴσους μὲ ἡμᾶς, ποὺ ἐβαστάσαμεν τὸν βαρὺν κόπον τῆς ἡμέρας καὶ ὅλην τὴν ζέστην.

2-7) κα΄ 28. 29. 8) Ἰν. η΄ 9.

13 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ἑνὶ αὐτῶν· ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι;

13 Αὐτὸς δὲ ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν εἰς ἕνα ἀπὸ αὐτούς· Σύντροφε, δὲν σὲ ἀδικῶ. Δὲν συνεφώνησες μαζί μου ἕνα δηνάριον;

14 ἆρον τὸ σὸν καὶ ὕπαγε· θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί·

14 Πάρε τὸ ἰδικόν σου καὶ πήγαινε. Θέλω δὲ ἐγὼ εἰς αὐτὸν τὸν (πιὸ) τελευταῖον νὰ δώσω ὅσον καὶ εἰς σέ.

15 ἢ οὐκ ἔξεστί μοι ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν τοῖς ἐμοῖς; ἢ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι;

15 Ἢ δὲν ἔχω δικαίωμα νὰ κάμω ἐκεῖνο ποὺ θέλω εἰς αὐτά, ποὺ εἶναι ἰδικά μου; Ἢ τὸ μάτι σου εἶναι κακὸ καὶ ζηλεύει, ἐπειδὴ ἐγὼ εἶμαι καλὸς καὶ ἀγαθός, καὶ γίνεται ἀφορμὴ ἡ ἰδική μου καλωσύνη νὰ δείξῃς σὺ τὸν φθόνον σου;

16 Οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι· πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

16 Ἔτσι θὰ γίνουν πρῶτοι αὐτοί, ποὺ ἐκλήθησαν τελευταῖοι καὶ ἀργότερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἀλλ' ἔδειξαν μεγάλον ζῆλον εἰς τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου. Καὶ αὐτοὶ ποὺ ἐκλήθησαν ἐνωρίτερον καὶ πρῶτοι ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἀλλ' ἐχαλαρώθησαν καὶ ἠμέλησαν, θὰ γίνουν τελευταῖοι. Διότι πολλοὶ εἶναι προσκαλεσμένοι ἀπὸ τὸν Χριστόν, ὀλίγοι ὅμως εἶναι ἐκλεκτοί, δὲν ἐξαρτᾶται δὲ ἡ ἀμοιβή, ποὺ δίδει ὁ Κύριος, ἀπὸ τὸν περισσότερον χρόνον, ποὺ θὰ ἐργασθῇ ὁ καθένας μας, ἀλλ' ἀπὸ τὴν μεγαλυτέραν προθυμίαν ποὺ θὰ δείξῃ, πάντοτε δὲ ἡ ἀμοιβὴ αὐτὴ θὰ μᾶς δοθῇ κατὰ τὸ ἔλεος καὶ τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Κυρίου.

Στίχ. 17-28. Οἱ δύο ἀδελφοὶ ζητοῦν πρωτοκαθεδρίας.

17 Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα παρέλαβε τοὺς δώδεκα μαθητὰς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ καὶ εἶπεν αὐτοῖς·

17 Καὶ ὅταν ἀνέβαινεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐπῆρε μαζί του ἰδιαιτέρως τοὺς δώδεκα μαθητὰς εἰς τὸν δρόμον καὶ τοὺς εἶπεν·

18 ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ,

18 Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ παραδοθῇ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ εἰς τοὺς γραμματεῖς καὶ θὰ τὸν καταδικάσουν εἰς θάνατον,

19 καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

19 καὶ θὰ τὸν παραδώσουν εἰς τοὺς ἐθνικοὺς στρατιώτας τῆς Ρώμης, διὰ νὰ τὸν περιπαίξουν καὶ νὰ τὸν μαστιγώσουν καὶ νὰ τὸν σταυρώσουν, καὶ ἔπειτα κατὰ τὴν τρίτην ἀπὸ τοῦ θανάτου του ἡμέραν θὰ ἀναστηθῇ.

20 Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι παρ' αὐτοῦ.

20 Τότε τὸν ἐπλησίασεν ἡ μητέρα τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου μὲ τὰ παιδιά της, ἡ ὁποία τὸν ἐπροσκύνησε καὶ ἔδειξεν, ὅτι ἐσκόπευε νὰ τοῦ ζητήσῃ κάτι.

13-15) Ρμ. θ΄ 14 - 16. 20. 21. 16) ιθ΄ 30. 17-19) ις΄ 21. Μρ. ι΄ 32. Λκ. ιη΄ 31. Ἰν. ια΄ 7 - 16. 20) δ΄ 21. κζ΄ 55. Μρ. ι΄ 35.

21 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· τί θέλεις; λέγει αὐτῷ· εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

21 Αὐτὸς δὲ τῆς εἶπε· Τί θέλεις; Λέγει εἰς αὐτόν· Δῶσε διαταγήν, ὅταν θὰ ἀναλάβῃς τὴν βασιλείαν σου, νὰ καθήσουν τὰ δύο αὐτὰ παιδιά μου τὸ ἕνα εἰς τὰ δεξιά σου καὶ τὸ ἄλλο εἰς τὰ ἀριστερά σου.

22 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν, ἢ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; λέγουσιν αὐτῷ· δυνάμεθα.

22 Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ εἶπε· Δὲν ξεύρετε, τί ζητᾶτε. Μπορεῖτε νὰ πίετε τὸ ποτήριον τοῦ θανάτου, ποὺ πρόκειται ἐγὼ μετ' ὀλίγον νὰ πιῶ, ἢ νὰ βαπτισθῆτε τὸ βάπτισμα τοῦ μαρτυρίου, ποὺ μετ' ὀλίγον θὰ ὑποστῶ; Λέγουν εἰς αὐτόν· Δυνάμεθα.

23 καὶ λέγει αὐτοῖς· τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μου οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρός μου.

23 Καὶ λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Τὸ μὲν ποτήριον, ποὺ θὰ πιῶ ἐγώ, θὰ τὸ πίετε καὶ σεῖς, καὶ τὸ βάπτισμα, ποὺ πρόκειται μετ' ὀλίγον μέσα εἰς τὴν θάλασσαν τῶν παθημάτων μου νὰ βαπτισθῶ, θὰ τὸ βαπτισθῆτε. Διότι καὶ σεῖς θὰ ὑποστῆτε διωγμοὺς καὶ μαρτύριον διὰ τὸ εὐαγγέλιον. Τὸ νὰ καθήσετε ὅμως εἰς τὰ δεξιά μου καὶ εἰς τὰ ἀριστερά μου, δὲν εἶναι ἰδικόν μου δικαίωμα νὰ τὸ δώσω εἰς ὁποιον μοῦ τὸ ζητήσῃ, ἀλλὰ θὰ δοθῇ τοῦτο εἰς ἐκείνους διὰ τοὺς ὁποίους ἔχει ἑτοιμασθῇ ἀπὸ τὸν δικαιοκρίτην Πατέρα μου, ποὺ θὰ δώσῃ τὰς ἀμοιβὰς καὶ τὰς διακρίσεις εἰς τὸν καθένα σύμφωνα μὲ τὰ ἔργα του καὶ τὴν ἀρετήν του.

24 καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν.

24 Καὶ ὅταν ἤκουσαν αὐτὰ οἱ δέκα, ἠγανάκτησαν διὰ τὴν συμπεριφορὰν αὐτὴν τῶν δύο ἀδελφῶν, οἱ ὁποῖοι ἐζήτουν νὰ τοὺς παραγκωνίσουν καὶ νὰ τιμηθοῦν περισσότερον ἀπὸ αὐτούς.

25 ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν· οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.

25 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἀφοῦ τοὺς προσεκάλεσε νὰ πλησιάσουν, εἶπε· Γνωρίζετε ὅτι οἱ ἄρχοντες, ποὺ ἡγεμονεύουν εἰς τὰ ἔθνη, συμπεριφέρονται πρὸς τοὺς λαούς των ὡς κύριοί των, σὰν νὰ τοὺς ὁρίζουν καὶ σὰν νὰ εἶναι οἱ λαοὶ κτήματά τους· καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν μεγάλο ἀξίωμα, ὅπως εἶναι οἱ ἀνθύπατοι, τοὺς μεταχειρίζονται μὲ μεγάλην ἐξουσίαν, σὰν νὰ εἶναι δοῦλοι τους.

26 οὐχ οὕτως ἔσται ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔσται ὑμῶν διάκονος,

26 Μεταξύ σας ὅμως δὲν πρέπει νὰ γίνεται ἔτσι. Ἀλλ' ὁποιοσδήποτε θέλει νὰ γίνῃ μέγας μεταξύ σας, ἂς εἶναι ὑπηρέτης σας καὶ ἂς σπουδάζῃ νὰ γίνεται εὐεργετικὸς καὶ ἐξυπηρετικὸς εἰς τοὺς ἄλλους.

27 καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔσται ὑμῶν δοῦλος·

27 Καὶ ὁποιοσδήποτε θέλει νὰ εἶναι πρῶτος μεταξύ σας, ὀφείλει νὰ ἀσκῇ μὲ πᾶσαν ταπεινοφροσύνην τὴν ἀγάπην καὶ νὰ γίνῃ δοῦλος ὅλων σας.

28 ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

28 Νὰ γίνῃ δὲ διάκονος καὶ δοῦλος, καθὼς καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἦλθε διὰ νὰ ὑπηρετηθῇ, ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ καὶ δώσῃ τὴν ζωήν του λύτρον διὰ νὰ ἐξαγορασθοῦν καὶ ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὸν θάνατον πολλοί.

[21]) ιθ΄ 28. Μρ. ι΄ 36. 37. [22-23]) Ψ. οδ΄ 9. Ἡσ. να΄ 17. Ἰρ. κθ΄ : μθ΄ 12. Ἰζ. κγ΄ 32 - 34. Μτ. ε΄ 10 - 12. κδ΄ 36. κε΄ 34. κς΄ 39. 42. Μρ. ι΄ 38 - 40. Λκ. ιβ΄ 50. Ἰν. ιδ΄ 2. ιη΄ 11. 1 Κρ. α΄ 9. Ἀπ. ιδ΄ 10. [24]) Μρ. ι΄ 41. [25-27]) ιη΄ 2 - 4. Μρ. ι΄ 42 - 44. Λκ. κβ΄ 25 - 27. 2 Κρ. α΄ 24. 1 Πτ. ε΄ 3. [28]) Ἡσ. νγ΄ 11. 12. Δν. θ΄ 24 - 26. Μτ. α΄ 21. κς΄ 28. Μρ. ι΄ 45. Λκ. κβ΄ 19. 20. 27. Ἰν. α΄ 29. ς΄ 51. ια΄ 51. 52. ιγ΄ 14 - 16. Ῥμ. ε΄ 15. 19. 2 Κρ. ε΄ 15. 21. Ἐφ. β΄ 15. 16. Φλ. β΄ 5 - 8. Κλ. α΄ 20 - 22. 1 Τμ. β΄ 6. Ττ. β΄ 14. Ἑβ. ε΄ 8. 9. ι΄ 5. 10. 20. 1 Πτ. α΄ 18. 19. γ΄ 18. 1 Ἰν. β΄ 2. δ΄ 10.

Στίχ. 29-34. Ἡ θεραπεία δύο τυφλῶν.

29 Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἱεριχὼ ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς.

29 Καὶ ἐνῷ αὐτοὶ ἔβγαιναν ἀπὸ τὴν Ἱεριχώ, τὸν ἠκολούθησαν πλῆθος λαοῦ πολύ.

30 καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει, ἔκραξαν λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, υἱὸς Δαυΐδ.

30 Καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοί, ποὺ ἐκάθηντο πλησίον τοῦ δρόμου, ὅταν ἤκουσαν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς περνᾷ, ἐφώναξαν καὶ εἶπαν· Ἐλέησέ μας, Κύριε, Ἔνδοξε ἀπόγονε τοῦ Δαβίδ, ποὺ διὰ σὲ ἐλάλησαν οἱ προφῆται.

31 ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν· οἱ δὲ μεῖζον ἔκραζον λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, υἱὸς Δαυΐδ.

31 Τὸ πλῆθος δὲ τοῦ λαοῦ, διὰ νὰ μὴ ἐνοχληθῇ μὲ τὰς φωνάς των ὁ Ἰησοῦς, τοὺς ἐπέπληξε διὰ νὰ σιωπήσουν. Αὐτοὶ ὅμως πιὸ πολὺ ἐφώναζαν καὶ ἔλεγαν· Ἐλέησέ μας, Κύριε, ἀπόγονε τοῦ Δαβίδ.

32 καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς καὶ εἶπε· τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν;

32 Καὶ ἀφοῦ ἐστάθη ὁ Ἰησοῦς, τοὺς ἐκάλεσε καὶ τοὺς εἶπε· Τί θέλετε νὰ σᾶς κάμω;

33 λέγουσιν αὐτῷ· Κύριε, ἵνα ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί.

33 Λέγουν εἰς αὐτόν· Κύριε, θέλομεν νὰ ἀνοιχθοῦν τὰ μάτια μας.

34 σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

34 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς ἐσπλαγχνίσθη καὶ τοὺς ἤγγισε τὰ μάτια καὶ ἀμέσως τὰ μάτια των ἀπέκτησαν καὶ πάλιν τὸ φῶς των, καὶ ἀπὸ εὐγνωμοσύνην τὸν ἠκολούθησαν καὶ οἱ δύο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ΄.

Στίχ. 1-17. Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Κυρίου εἰς Ἱεροσόλυμα.

Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθον εἰς Βηθσφαγὴ πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητὰς

Καὶ ὅταν ἐπλησίασαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθαν εἰς τὴν Βηθσφαγῆ, πλησίον τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητὰς

2 λέγων αὐτοῖς· πορεύθητε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς· λύσαντες ἀγάγετέ μοι.

2 καὶ τοὺς εἶπε· Πηγαίνετε εἰς τὸ χωριό, ποὺ βλέπετε ἀπέναντί σας, καὶ ἀμέσως θὰ εὕρητε μίαν ὄνον δεμένην καὶ ἕνα πουλάρι μαζί της. Ἀφοῦ τὴν λύσετε, φέρτε μου καὶ τὰ δύο ἐδῶ.

[29-34]) θ΄ 27 - 30. ιε΄ 22. Μρ. ι΄ 46 - 52. Λκ. ιη΄ 35 - 43.
ΚΑ΄. [1-3]) Μρ. ια΄ 1 - 3. Λκ. ιθ΄ 29 - 31.

3 καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε ὅτι ὁ Κύριος αὐτῶν χρείαν ἔχει· εὐθέως δὲ ἀποστέλλει αὐτούς.

3 Καὶ ἐὰν σᾶς εἴπῃ κανεὶς τίποτε, θὰ εἴπητε, ὅτι ὁ Κύριος τὰ χρειάζεται· ἀμέσως δὲ θὰ σᾶς τὰ ἐπιστρέψῃ καὶ θὰ σᾶς τὰ ἀποστείλῃ.

4 τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος·

4 Αὐτὸ δὲ ἔγινε διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ ἐκεῖνο, ποὺ ἐλέχθη διὰ μέσου τοῦ προφήτου, ὁ ὁποῖος εἶπε·

*5 **εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιών, ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι πραῢς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου.***

5 Εἴπατε εἰς τὴν θυγατέρα Σιών, δηλαδὴ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ· Ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου, ὁ Μεσσίας, ἔρχεται εἰς σὲ πρᾶος καὶ καθισμένος ἐπάνω εἰς ὄνον καὶ εἰς πουλάρι γέννημα ζώου, ποὺ ἐμβῆκεν εἰς ζυγόν.

6 πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,

6 Ἀφοῦ δὲ ἐπῆγαν οἱ μαθηταὶ καὶ ἔκαμαν ὅπως τοὺς διέταξεν ὁ Ἰησοῦς,

7 ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν.

7 ἔφεραν τὴν ὄνον καὶ τὸ πουλάρι καὶ ἐπειδὴ δὲν ἤξευραν εἰς ποῖον ἀπὸ τὰ δύο θὰ καθίσῃ ὁ διδάσκαλος, ἔβαλαν τὰ ἐξωτερικά τους φορέματα ἐπάνω εἰς αὐτὰ καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐκάθησεν ἐπάνω εἰς τὰ φορέματα, ποὺ εἶχαν τεθῆ εἰς τὸ πουλάρι.

8 ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ, ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἐστρώννυον ἐν τῇ ὁδῷ.

8 Καὶ τὸ περισσότερον πλῆθος τοῦ λαοῦ ἔστρωσαν εἰς τὸν δρόμον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον διέβαινεν ὁ Χριστός, τὰ ἐξωτερικά τους ροῦχα διὰ νὰ περάσῃ ἐπ' αὐτῶν, ἄλλοι δὲ ἔκοπταν κλάδους ἀπὸ τὰ δένδρα καὶ τοὺς ἔστρωναν εἰς τὸν δρόμον.

*9 οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες· **ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυΐδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ὡσαννὰ** ἐν τοῖς ὑψίστοις.*

9 Τὰ δὲ πλήθη τοῦ λαοῦ, ὅσα ἐπροπορεύοντο καὶ ὅσα ἀκολουθοῦσαν, μὲ δυνατὲς φωνὲς ἔλεγον· Δόξα εἰς τὸν ἀπόγονον τοῦ Δαβίδ, ποὺ ἕως τώρα τὸν ἐπεριμέναμεν. Δοξασμένος νὰ εἶναι αὐτός, ποὺ ἔρχεται σταλμένος ἀπὸ τὸν Κύριον. Δόξα σοι ἂς κράζουν καὶ οἱ ἐν τοῖς ὑψίστοις τοῦ οὐρανοῦ ἄγγελοι.

10 καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα· τίς ἐστιν οὗτος;

10 Καὶ ὅταν αὐτὸς ἐμβῆκεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, συνεκινήθησαν καὶ ἐσηκώθησαν ἐπὶ ποδὸς ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως λέγοντες· Ποῖος εἶναι αὐτός;

11 οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ προφήτης ὁ ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας.

11 Τὰ δὲ πλήθη τοῦ λαοῦ ἔλεγον· Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰησοῦς ὁ προφήτης, ποὺ κατάγεται ἀπὸ τὴν Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας.

12 Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξέβαλε πάντας τοὺς

12 Καὶ ἐμβῆκεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν ἱερὸν ναόν, τὸν ἀφιερωμένον εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἔβγαλεν ἔξω ὅλους ἐκείνους ποὺ ἐπώλουν καὶ ἠγόραζον εἰς τὸ ἱερὸν προαύλιον τῶν ἐθνῶν, καὶ τὰς

[4-5]) Ἡσ. ξβ' 11. Ζχ. θ' 9. Ἰν. ιβ' 15. Μτ. β' 2. [6-7]) 4 Βσ. θ' 13. Μρ. ια' 4 - 7. Λκ. ιθ' 32 - 35. Ἰν. ιβ' 14. [8-9]) Λτ. κγ' 40. Ψ. ριζ' 25. 26. 1 Μκ. ιγ' 51. Μτ. κγ' 39. Μρ. ια' 8. 9. Λκ. ιθ' 36 - 38. Ἰν. ι' 43. ιβ' 12. 13. [10-11]) 46. Μρ. ια' 11. Ἰν. α' 46. ς' 14. ζ' 41. [12-13]) Δτ. ιδ' 24 - 26. Ἡσ. νς' 7. Ἰρ. ζ' 11. Μλ. γ' 1 - 3. Μρ. ια' 15 - 17. Λκ. ιθ' 45 - 48. Ἰν. β' 14 - 16.

πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψε καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς,

τραπέζας τῶν ἀργυραμοιβῶν ἀναποδογύρισε, καθὼς καὶ τὰ καθίσματα, ὅπου ἐκάθηντο αὐτοὶ ποὺ ἐπώλουν τὰς περιστεράς.

*13 καὶ λέγει αὐτοῖς· γέγραπται, **ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται·** ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε **σπήλαιον λῃστῶν.***

13 Καὶ λέγει εἰς αὐτούς· Εἶναι γραμμένον εἰς τὸν Ἡσαΐαν· Ὁ οἶκος μου θὰ ὀνομασθῇ οἶκος προσευχῆς. Σεῖς δὲ τὸν ἐκάματε σπήλαιον, ποὺ συχνάζουν λῃσταί, ἀφοῦ μὲ τὰς αἰσχροκερδείας σας κατακλέπτετε καὶ λῃστεύετε τοὺς προσκυνητάς.

14 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ χωλοὶ καὶ τυφλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.

14 Καὶ τὸν ἐπλησίασαν κουτσοὶ καὶ τυφλοὶ εἰς τὸ ἱερὸν καὶ τοὺς ἐθεράπευσεν.

*15 ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησε καὶ τοὺς παῖδας κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας, **ὡσαννὰ** τῷ υἱῷ Δαυΐδ, ἠγανάκτησαν*

15 Ὅταν δὲ εἶδαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἔργα, ποὺ ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ τὰ παιδιά, ποὺ ἐφώναζαν μέσα εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἔλεγαν· Δόξα εἰς τὸν ἀπόγονον τοῦ Δαβίδ, ἠγανάκτησαν

*16 καὶ εἶπον αὐτῷ· ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν; ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· ναί· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι **ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον;***

16 καὶ εἶπαν εἰς αὐτόν· Ἀκούεις, τί λέγουν αὐτοί; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει εἰς αὐτούς· Ναί. Δὲν ἀνεγνώσατέ ποτε, ὅτι ἀπὸ τὸ στόμα νηπίων καὶ μικρῶν παιδιῶν, ποὺ θηλάζουν ἀκόμη, ἐφτιασες, ὦ Θεέ, τέλειον ὕμνον; Διατί λοιπὸν ἀγανακτεῖτε, σὰν νὰ ἀνέχωμαι κάτι, ποὺ δὲν τὸ ἐπροφήτευσε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ;

17 καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ.

17 Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἀφῆκεν, ἐβγῆκεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν εἰς τὴν Βηθανίαν καὶ ἐπέρασε τὴν νύκτα του ἐκεῖ.

Στίχ. 18-22. Ἡ ἀποξηρανθεῖσα συκῆ.

18 Πρωΐας δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν ἐπείνασε·

18 Ὅταν δὲ τὸ πρωῒ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πόλιν, ἐπείνασε.

19 καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦλθεν ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον, καὶ λέγει αὐτῇ· μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ.

19 Καὶ ὅταν εἶδε κάποιαν συκῆν εἰς τὸν δρόμον, ἦλθε πλησίον της καὶ δὲν ηὗρε τίποτε ἐπάνω της παρὰ φύλλα μόνον, ἀκριβῶς ὅπως καὶ ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων τότε φύλλα μόνον καὶ ἐξωτερικοὺς τύπους, ὄχι δὲ καὶ καρποὺς ἀρετῆς εἶχε νὰ ἐπιδείξῃ. Καὶ διὰ νὰ δώσῃ μάθημα περὶ τοῦ ποία θὰ εἶναι ἡ τύχη κάθε ἀνθρώπου ἀκάρπου σὰν τὴν συκῆν, λέγει εἰς αὐτήν· Νὰ μὴ βγῇ ποτὲ πλέον ἀπὸ σὲ καρπὸς εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξηράνθη ἀμέσως ἡ συκῆ.

20 καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν λέγοντες· πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ;

20 Καὶ ὅταν εἶδαν αὐτὸ οἱ μαθηταί, ἐθαύμασαν καὶ εἶπαν· Πῶς ἀμέσως, εἰς τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἐξηράνθη ἡ συκῆ;

[14]) ια' 4. 5. [15-16]) Ψ. η' 3. ος' 14. πε' 10. ριζ' 25. Μτ. β' 4. Μρ. ια' 18. Λκ. ιθ' 47. Ἰν. ιβ' 19. [17]) Μρ. ια' 11. 19. Λκ. κα' 37. κβ' 39. Ἰν. η' 12. ια' 18. [18-20]) γ' 10. Μρ. ια' 12 - 14. 20. 21. Λκ. ιγ' 6. 7.

21 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε, ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, γενήσεται·

22 καὶ πάντα ὅσα ἐὰν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντες, λήψεσθε.

21 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπεν· Ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σᾶς βεβαιῶ, ἐὰν ἔχετε πίστιν εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν διστάσετε, ὅτι θὰ λάβετε καὶ σεῖς δύναμιν θαυματουργόν, ὄχι μόνον τὸ θαῦμα τῆς συκῆς θὰ κάμετε, ἀλλ' ἀκόμη καὶ ἐὰν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸ εἴπητε· Σήκω καὶ πέσε εἰς τὴν θάλασσαν, θὰ γίνῃ.

22 Καὶ ὅλα ὅσα ζητήσετε εἰς τὴν προσευχὴν μὲ πίστιν εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, θὰ τὰ λάβετε.

Στίχ. 23-46. ***Ἀποστομωτικαὶ ἀπαντήσεις πρὸς τοὺς Φαρισαίους. Αἱ παραβολαὶ τῶν δύο υἱῶν καὶ τῶν κακῶν γεωργῶν.***

23 Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ ἱερὸν προσῆλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ λέγοντες· ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, καὶ τίς σοι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην;

23 Καὶ ὅταν αὐτὸς ἦλθεν εἰς τὸν ναόν, τὸν ἐπλησίασαν τὴν ὥραν, ποὺ ἐδίδασκεν, οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ εἶπαν· Μὲ ποίαν ἐξουσίαν ἐνεργεῖς αὐτά; Καὶ ποῖος σοῦ ἔδωκε τὸ δικαίωμα νὰ διώχνῃς ἀπὸ τὸν ναὸν τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ διδάσκῃς μέσα εἰς τὸν ἱερὸν αὐτὸν τόπον;

24 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

24 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· Θὰ σᾶς ἐρωτήσω καὶ ἐγὼ ἕνα λόγον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐὰν μοῦ ἀπαντήσετε, θὰ σᾶς εἴπω καὶ ἐγὼ μὲ ποίαν ἐξουσίαν κάνω αὐτά, ποὺ ἔκαμα.

25 τὸ βάπτισμα Ἰωάννου πόθεν ἦν, ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; οἱ δὲ διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῖς λέγοντες· ἐὰν εἴπωμεν, ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν, διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ·

25 Τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου, ὁ ὁποῖος ἐμαρτύρησε δι' ἐμὲ καὶ ὑπῆρξε πρόδρομός μου, ἀπὸ ποῦ ἦτο; Ἀπὸ τὸν Θεὸν ἢ ἀπὸ ἐπινόησιν καὶ ἐντολὴν ἀνθρώπων; Αὐτοὶ δὲ ἐσυλλογίζοντο μέσα τους καὶ ἔλεγαν: Ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι ἦτο ἐκ Θεοῦ, θὰ μᾶς εἰπῇ: Διατί λοιπὸν δὲν ἐπιστεύσατε εἰς αὐτόν;

26 ἐὰν δὲ εἴπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντες γὰρ ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην.

26 Ἐὰν δὲ εἴπωμεν, ὅτι ἦτο κατ' ἐντολὴν ἀνθρώπων, φοβούμεθα, μήπως μᾶς κακοποιήσῃ ὁ λαός. Διότι ὅλοι τιμοῦν τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην.

27 καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπον· οὐκ οἴδαμεν. ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτός· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

27 Καὶ αὐτοὶ ποὺ ἰσχυρίζοντο, ὅτι ἦσαν οἱ ἀνεγνωρισμένοι διδάσκαλοι τοῦ Ἰσραήλ, ἀπεκρίθησαν εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπαν· Δὲν ξεύρομεν. Εἶπεν εἰς αὐτοὺς καὶ αὐτός· Ἀφοῦ ξεφεύγετε καὶ δὲν εἶσθε εἰλικρινεῖς, οὔτε ἐγὼ σᾶς λέγω μὲ ποῖον δικαίωμα πράττω αὐτά.

28 Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; ἄνθρωπός τις εἶχε τέκνα δύο, καὶ

28 Τί δὲ σᾶς φαίνεται δι' αὐτό, ποὺ θὰ σᾶς εἴπω; Ἕνας ἄνθρωπος εἶχε δύο υἱούς. Καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν πρῶτον τοῦ εἶπε· Παιδί

[21-22]) ζ΄ 7. 8. ιζ΄ 20. Μρ. ια΄ 22 - 24. Ἰν. ιδ΄ 12. 13. Ῥμ. δ΄ 20. [23-27]) Ἐξ. β΄ 14. Μτ. γ΄ 11. ια΄ 7. 8. Μρ. ια΄ 27 - 33. Λκ. κ΄ 1 - 8. Ἰν. β΄ 18. ζ΄ 14. Πρ. ε΄ 38. 39. [28-32]) Ἰζ. λγ΄ 30 - 33. Μτ. γ΄ 1. 2. ζ΄ 21. Λκ. γ΄ 3 - 17. ζ΄ 29. 30. ιη΄ 9 - 14.

προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπε· τέκνον, ὕπαγε σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου.

μου, πήγαινε σήμερον καὶ δούλεψε εἰς τὸ ἀμπέλι μου.

29 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐ θέλω· ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς ἀπῆλθε.

29 Αὐτὸς δὲ ἀπεκρίθη καὶ εἶπε· Δὲν θέλω νὰ ὑπάγω. Ὕστερον ὅμως μετεμελήθη καὶ ἐπῆγε.

30 καὶ προσελθὼν τῷ δευτέρῳ εἶπεν ὡσαύτως. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἐγώ, κύριε· καὶ οὐκ ἀπῆλθε.

30 Καὶ ἀφοῦ ἦλθεν εἰς τὸν δεύτερον υἱόν, εἶπε τὰ ἴδια. Αὐτὸς δὲ ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν· Ἐγώ, κύριε, πηγαίνω. Καὶ δὲν ἐπῆγε.

31 τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ πατρός; λέγουσιν αὐτῷ· ὁ πρῶτος. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

31 Ποῖος ἀπὸ τοὺς δύο ἔκαμε τὸ θέλημα τοῦ πατρός; Λέγουν εἰς αὐτόν, ὁ πρῶτος· λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι, αἱ ὁποῖαι ἐν τῇ ἀρχῇ ἐπέδειξαν ἀπείθειαν εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, προλαμβάνουν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ σᾶς τοὺς Φαρισαίους καὶ γραμματεῖς, οἱ ὁποῖοι μὲ λόγους μόνον ἐδείξατε ὑπακοὴν εἰς τὸν Θεόν, εἰς τὰ πράγματα ὅμως ὑπήρξατε ἀπειθεῖς καὶ ἄπιστοι.

32 ἦλθε γὰρ πρὸς ὑμᾶς Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ ἰδόντες οὐ μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ.

32 Διότι ἦλθε πρὸς σᾶς ὁ Ἰωάννης κηρύττων συμπεριφορὰν καὶ βίον συμμορφωμένον πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς δικαιοσύνης καὶ δὲν ἐπιστεύσατε εἰς αὐτόν. Οἱ τελῶναι ὅμως καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. Σεῖς δέ, ὅταν τοὺς εἴδατε νὰ πιστεύουν, οὐδὲ κἂν ὕστερον μετεμελήθητε, ὥστε νὰ πιστεύσετε καὶ σεῖς εἰς αὐτόν.

33 Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ᾠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησεν.

33 Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. Ἦτο κάποιος οἰκοκύρης, ὁ Θεὸς δηλαδή, ὁ ὁποῖος ἐφύτευσεν ἄμπελον, τὸ ἰουδαϊκὸν ἔθνος τουτέστι. Καὶ ἔλαβεν ἰδιαιτέραν πρόνοιαν δι' αὐτήν. Ἔβαλε δηλαδὴ τριγύρω ἀπ' αὐτὴν φράκτην καὶ ἔσκαψε μέσα εἰς αὐτὴν ληνὸν καὶ ἔκτισε πύργον διὰ νὰ μένουν οἱ φύλακες καὶ ἐργάται, καὶ τὴν ἐνεπιστεύθη εἰς γεωργούς, εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ εἰς τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς ἄλλην χώραν.

34 ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ.

34 Ὅταν δὲ ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς τῆς ἐσοδείας, ἀπέστειλε τοὺς δούλους του, τοὺς προφήτας, πρὸς τοὺς γεωργοὺς διὰ νὰ παραλάβουν τοὺς καρπούς του, διὰ νὰ διαπιστώσουν δηλαδὴ τὴν εἰς τὸν Θεὸν ἀφοσίωσιν καὶ τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς, τὰ ὁποῖα ὤφειλεν ὁ λαὸς αὐτὸς ὕστερα ἀπὸ τὴν τόσην εὔνοιαν καὶ πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ νὰ καρποφορήσῃ ὡς ἄλλη καλλιεργημένη ἄμπελος.

35 καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν.

35 Καὶ οἱ γεωργοί, οἱ ἄρχοντες τοῦ Ἰσραὴλ τουτέστιν, ἀφοῦ συνέλαβαν τοὺς δούλους του, ἄλλον μὲν ἔδειραν, ἄλλον δὲ ἐφόνευσαν, ἄλλον δὲ ἐλιθοβόλησαν.

[33-34]) Ψ. οθ΄ 9 - 16. Ἀσμ. η΄ 11. 12. Ἡσ. γ΄ 14. ε΄ 1 - 7. Ἱρ. β΄ 21. Μρ. ιβ΄ 1. 2. Λκ. κ΄ 9. 10. [35-36]) ε΄ 10 - 12. Μρ. ιβ΄ 3 - 5. Λκ. κ΄ 10 - 13. Ἑβ. α΄ 1.

36 πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως.

36 Πάλιν ἀπέστειλεν ὁ οἰκοκύρης ἄλλους δούλους περισσοτέρους ἀπὸ τοὺς πρώτους, καὶ ἔκαμαν εἰς αὐτοὺς τὰ ἴδια.

37 ὕστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ λέγων· ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου.

37 Ὕστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱόν του λέγων· Πρέπει τοὐλάχιστον οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ νὰ ἐντραποῦν τὸν υἱόν μου.

38 οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

38 Οἱ γεωργοὶ ὅμως, ὅταν εἶδαν τὸν υἱόν, τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν δηλαδή, τὸν ἐνανθρωπήσαντα υἱὸν τοῦ Θεοῦ, εἶπαν μεταξύ τους· αὐτὸς εἶναι ὁ κληρονόμος· ἐλᾶτε, ἂς τὸν φονεύσωμεν καὶ ἂς καταλάβωμεν τὴν κληρονομίαν του γινόμενοι ἀνενόχλητοι πλέον κύριοι καὶ ἐκμεταλλευταὶ τῆς ἰουδαϊκῆς συναγωγῆς.

39 καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν.

39 Καὶ ἀφοῦ τὸν ἔπιασαν, τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὴν ἄμπελον καὶ τὸν ἐφόνευσαν.

40 ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις;

40 Ὅταν λοιπὸν ἔλθῃ ὁ κύριος τῆς ἀμπέλου, τί εἶναι δίκαιον νὰ κάνῃ εἰς τοὺς καλλιεργητὰς ἐκείνους;

41 λέγουσιν αὐτῷ· κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν.

41 Λέγουσιν εἰς αὐτόν· Θὰ ἐξολοθρεύσῃ μὲ θάνατον κακὸν αὐτοὺς ποὺ τόσον κακοὶ εἶναι, καὶ τὴν ἄμπελον θὰ ἐνοικιάσῃ εἰς ἄλλους γεωργούς, οἱ ὁποῖοι θὰ δώσουν εἰς αὐτὸν τοὺς ὀφειλομένους καρποὺς εἰς τὰς ἐποχάς των. Πράγματι δέ, ἀφοῦ ἐξωλόθρευσε τοὺς Ἰουδαίους καὶ κατέστρεψε διὰ τῶν Ρωμαίων τὴν Ἱερουσαλήμ, παρέδωκε τὴν ἄμπελόν του, τὸν νέον Ἰσραὴλ τῆς χάριτος, εἰς τοὺς Ἀποστόλους καὶ τοὺς διαδόχους των πρὸς καρποφόρον καλλιέργειαν.

42 λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς, ***λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;***

42 Λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Δὲν ἀνεγνώσατε ποτὲ εἰς τὰς Γραφάς· Λίθον, τὸν ὁποῖον ἀπέρριψαν ὡς ἀκατάλληλον οἱ κτίσται, αὐτὸς ἔγινε τῆς ὅλης οἰκοδομῆς κεφαλὴ καὶ ἀκρογωνιαῖος λίθος· ἀπὸ τὸν Κύριον ἔγινε τοῦτο καὶ εἶναι θαυμαστὸν εἰς τὰ μάτια ἡμῶν τῶν πιστῶν; Ἤτοι ἐγώ, τὸν ὁποῖον ὡς ἄλλον λίθον ἀπέρριψαν ὡς ἀκατάλληλον ἐν τῇ οἰκοδομῇ τοῦ Θεοῦ αὐτοί, ποὺ μὲ τὴν διδασκαλίαν των ἔργον καὶ καθῆκον ἔχουν νὰ σᾶς οἰκοδομοῦν, ἔγινα τῆς ὅλης οἰκοδομῆς κεφαλὴ καὶ συνήνωσα τοὺς λαοὺς εἰς μίαν Ἐκκλησίαν. Τὸ θαυμαστὸν δὲ εἰς τὰ μάτια ὅλων τῶν πιστῶν γεγονὸς τοῦτο ἔγινε ἀπὸ τὸν Κύριον.

43 διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς·

43 Διὰ τοῦτο σᾶς λέγω, ὅτι θὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ σᾶς ἡ βασιλεία καὶ ἡ ἰδιαιτέρα προστασία τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ δοθῇ εἰς ἔθνος, τὸ ὁποῖον θὰ παράγῃ τὰ ἀγαθὰ ἔργα, ποὺ εἶναι οἱ καρποὶ τῆς βασιλείας αὐτῆς.

44 καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν.

44 Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ θὰ πέσῃ μὲ ἐχθρικὰς διαθέσεις ἐπάνω εἰς τὸν λίθον αὐτὸν τὸν ἀκρογωνιαῖον, θὰ τσακισθῇ· ἐκεῖνον δὲ ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ πέσῃ βαρὺς ὁ λίθος αὐτός, θὰ τὸν κάμῃ θρύμματα καὶ θὰ τὸν σκορπίσῃ σὰν σκόνην. Ὄλεθρος δηλαδὴ καὶ ἀφανισμὸς ἐπιφυλάσσεται εἰς ἐκεῖνον, ποὺ θὰ πολεμήσῃ τὸν Χριστὸν καὶ θὰ ἀντικρύσῃ τὴν ὀργήν του.

[37-38]) Ψ. β΄ 2. 8. Μτ. κς΄ 3. 4. κζ΄ 18. Μρ. ιβ΄ 6. 7. Λκ. κ΄ 13. 14. Ἰν. ια 53. Πρ. δ΄ 26. 27. Ῥμ. η΄ 17. Ἑβ. α΄ 2. [39-41]) 3 Βσ. θ΄ 7. Ἰζ. λδ΄ 2 - 10. Μτ. η΄ 11. 12. κα΄18 - 20. 43. κβ΄ 7. κγ΄ 27 - κδ΄ 2. Μρ. ιβ΄ 8. 9. Λκ. ιθ΄ 43. 44. κ΄ 15. 16. Ἰν. η΄ 33 - 37. ιη΄ 12 κτλ. Πρ. β΄ 23. ζ΄ 52. Ῥμ. ς΄ 20 - 22. ια΄ 11. Γλ. ε΄ 22. Κλ. α΄ 10. Ἑβ. ιγ΄ 12. 13. [42]) Ψ. ριζ΄ 22. 23. Ἡσ. κη΄ 16. Μρ. ιβ΄ 10. 11. Λκ. κ΄ 17. Πρ. δ΄ 11. Ῥμ. θ΄ 32. 33. ι΄ 19 - 21. 1 Κρ. γ΄ 11. Ἐφ. β΄ 20. 1 Πτ. β΄ 6 - 8. [43]) 41. [44]) Ἡσ. η΄ 14. 15. ξ΄ 12. Δν. β΄ 34. 35. 44. 45. Μρ. ις΄ 16. Λκ. β΄ 34. κ΄ 18. Ἰν. θ΄ 39. 1 Κρ. α΄ 18 - 24. 2 Κρ. β΄ 15. 16.

45 καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει·

45 Καὶ ὅταν ἤκουσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολάς του ἐκατάλαβαν, ὅτι δι' αὐτοὺς ὁμιλεῖ.

46 καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ἐπειδὴ ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον.

46 Καὶ ἐζητοῦσαν νὰ τὸν συλλάβουν, ἀλλ' ἐφοβήθησαν τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, ἐπειδὴ ὡς προφήτην τὸν ἐθεώρει καὶ τὸν ἐτίμα ὁ λαός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ΄.

Στίχ. 1-14. Ἡ παραβολὴ τῶν βασιλικῶν γάμων.

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγων·

Καὶ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἰς αὐτοὺς μὲ παραβολὰς λέγων·

2 ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

2 Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ὁμοιάζει πρὸς ἄνθρωπον βασιλέα, ποὺ ἔκαμε χαρὲς γάμου διὰ τὸν υἱόν του.

3 καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν.

3 Καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους του διὰ νὰ καλέσῃ αὐτούς, ποὺ εἶχαν προσκληθῇ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκεῖνοι δὲν ἤθελαν νὰ ἔλθουν.

4 πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους λέγων· εἴπατε τοῖς κεκλημένοις· ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἕτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους.

4 Πάλιν ἀπέστειλε ἄλλους δούλους λέγων· εἴπατε εἰς τοὺς καλεσμένους· ἰδοὺ ἑτοίμασα τὸ μεσημεριανό μου τραπέζι· οἱ ταῦροι μου καὶ τὰ θρεφτάρια εἶναι σφαγμένα καὶ ὅλα εἶναι ἕτοιμα. Ἔλθετε εἰς τοὺς γάμους.

5 οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, ὁ δὲ εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ·

5 Αὐτοὶ ὅμως ἀδιαφόρησαν καὶ ἔφυγαν, ἄλλος μὲν εἰς τὸ χωράφι του, ἄλλος δὲ εἰς τὴν ἐμπορικήν του ἐπιχείρησιν.

6 οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν.

6 Οἱ δὲ ὑπόλοιποι, ἀφοῦ ἔπιασαν τοὺς δούλους του, ὕβρισαν καὶ ἐφόνευσαν αὐτούς.

[45-46]) 11. Μρ. ιβ΄ 12. Λκ. κ΄ 19.

ΚΒ΄. [1-2]) θ΄ 15. ιγ΄ 24. Λκ. ιδ΄ 16. [3-4]) Πρμ. θ΄ 3 - 5. Μτ. κα΄ 34. 36. Λκ. ιδ΄ 17. 18. [5-7]) κα΄ 35. 41. Λκ. ιδ΄ 19. 20.

7 ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησε.

7 Ἀλλ' ὅταν ἤκουσε ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος, ἐθύμωσε, καὶ ἀφοῦ ἔστειλε τὰ στρατεύματά του, ἐξωλόθρευσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους καὶ κατέκαυσε τὴν πόλιν τους. (Καὶ τὴν τιμωρίαν αὐτὴν ἔλαβον οἱ Ἰουδαῖοι καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα, τοὺς ὁποίους ὑπονοεῖ ἡ παραβολή).

8 τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ· ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι·

8 Τότε λέγει εἰς τοὺς δούλους του· Τὸ τραπέζι τοῦ γάμου εἶναι ἕτοιμον· οἱ προσκαλεσμένοι ὅμως δὲν ἦσαν ἄξιοι νὰ λάβουν μέρος εἰς αὐτό.

9 πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἐὰν εὕρητε καλέσατε εἰς τοὺς γάμους.

9 Πηγαίνετε λοιπὸν εἰς τὰ σταυροδρόμια καὶ τὰ τρίστρατα καὶ ὅσους τύχῃ νὰ εὕρετε ἐκεῖ, καλέσατέ τους εἰς τοὺς γάμους.

10 καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, πονηρούς τε καὶ ἀγαθούς· καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων.

10 Καὶ ἀφοῦ ἐβγῆκαν οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τοὺς δρόμους, ἐμάζευσαν ὅλους ὅσους ηὗραν, κακοὺς καὶ καλούς, καὶ ἐγέμισεν ἡ αἴθουσα τοῦ γάμου ἀπὸ ἀνθρώπους, ποὺ ἐκάθησαν εἰς τὸ τραπέζι. (Καὶ αὐτὸ ἐπραγματοποιήθη μὲ τὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκλήθησαν καὶ προσῆλθον οἱ εἰδωλολάτραι πιστεύσαντες).

11 εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου,

11 Ὅταν δὲ ἐμβῆκεν ὁ βασιλεὺς διὰ νὰ ἴδῃ τοὺς καθισμένους εἰς τὸ τραπέζι, εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον, ποὺ δὲν ἐφοροῦσεν ἔνδυμα γάμου. Δὲν εἶχε δηλαδὴ μαζί μὲ τὴν πίστιν καὶ τὸν καρπὸν τῆς πίστεως, τουτέστι τὰς ἀρετάς.

12 καὶ λέγει αὐτῷ· ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; ὁ δὲ ἐφιμώθη.

12 Καὶ λέγει εἰς αὐτόν· Φίλε, πῶς ἐμβῆκες ἐδῶ, χωρὶς νὰ ἔχῃς ἔνδυμα γάμου; Εὔκολον ἦτο νὰ ἀπευθυνθῇς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου καὶ νὰ σοῦ προμηθεύσῃ τοιοῦτον. Αὐτὸς δὲ ἀπεστομώθη.

13 τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνοις· δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας ἄρατε αὐτὸν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

13 Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς εἰς τοὺς ὑπηρέτας· Ἀφοῦ τοῦ δέσετε χέρια καὶ πόδια, πάρτε τον καὶ ρίψατέ τον ἔξω εἰς τὸ σκότος τὸ πιὸ βαθύ, ποὺ εἶναι μακρυὰ ἀπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖ θὰ εἶναι ὁ κλαυθμὸς καὶ τὸ τρίξιμο τῶν δοντιῶν.

14 πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

14 Διότι πολλοὶ εἶναι οἱ καλεσμένοι εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ὀλίγοι ὅμως εἶναι ἐκλεκτοί, ποὺ ἔχουν τὰς ἀρετάς, καὶ θὰ κληρονομήσουν τὴν βασιλείαν αὐτήν.

Στίχ. 15-46. Αἱ πονηραὶ ἐρωτήσεις τῶν Φαρισαίων καὶ αἱ θαυμασταὶ ἀποκρίσεις τοῦ Κυρίου.

15 Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ.

15 Τότε ἀφοῦ ἐπῆγαν οἱ Φαρισαῖοι εἰς τὸν τόπον τῶν συσκέψεών τους, συνεφώνησαν νὰ τὸν πιάσουν εἰς παγίδα μὲ λόγον.

[8-10]) η΄ 11. ι΄ 5 - 7. ιγ΄ 31. 32. 41. κα΄ 43. κη΄ 19. Λκ. ιδ΄ 21 - 24. Πρ. α΄ 8. β΄ 39. ιγ΄ 46. Ἐφ. β΄ 11 - 13. [11-14]) η΄ 12. ιγ΄ 30. 38 - 42. 48 - 50. ιη΄ 2 - 4. Ἀπ. ιθ΄ 8. 9. [15-20]) Μρ. γ΄ 6. ιβ΄ 13 - 16. Λκ. ια΄ 53. 54. κ΄ 20 - 24. Γλ. β΄ 6.

16 καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἡρῳδιανῶν λέγοντες· διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων·

16 Καὶ τοῦ ἀποστέλλουν τοὺς μαθητάς των μαζί μὲ ἐκείνους, ποὺ ἀνῆκον εἰς τὸ κόμμα τοῦ Ἡρῴδου, καὶ τοῦ εἶπαν· Διδάσκαλε, γνωρίζομεν, ὅτι εἶσαι εἰλικρινὴς καὶ ἀληθὴς καὶ διδάσκεις μὲ τὴν ἀλήθειαν καὶ χωρὶς ψέματα τὸν δρόμον τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν σὲ μέλει γιὰ τίποτε· διότι δὲν ἐπηρεάζεσαι ἀπὸ σκέψεις καὶ ἰδέας ἀνθρώπων, οὔτε χαρίζεσαι εἰς πρόσωπα.

17 εἰπὲ οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; ἔξεστι δοῦναι κῆνσον Καίσαρι ἢ οὔ;

17 Εἰπέ μας λοιπόν, ποίαν γνώμην ἔχεις; Ἐπιτρέπεται ἢ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ δώσωμεν κεφαλικὸν φόρον εἰς τὸν Καίσαρα καὶ νὰ ἀναγνωρίσωμεν ἔτσι ὅτι εἴμεθα ὑποτελεῖς καὶ δοῦλοι τοῦ Καίσαρος; Ἐσκόπευαν δὲ οἱ Φαρισαῖοι ἢ νὰ κινήσουν κατ' αὐτοῦ τὴν ὀργὴν τοῦ πλήθους, ἐὰν ἐπέτρεπε τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου, ἢ νὰ τὸν καταγγείλουν διὰ τῶν Ἡρῳδιανῶν ὡς ἐπαναστάτην, ἐὰν ἀπηγόρευε τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου.

18 γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπε· τί με πειράζετε, ὑποκριταί;

18 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἀντελήφθη τὴν πονηρίαν τους καὶ εἶπε· διατί μὲ ἐκθέτετε εἰς πειρασμόν, ὦ ὑποκριταί;

19 ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου. οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον.

19 Δείξατέ μου τὸ νόμισμα, μὲ τὸ ὁποῖον πληρώνεται ὁ φόρος. Αὐτοὶ δὲ τοῦ ἔφεραν ἕνα δηνάριον, τὸ ὁποῖον ὡς νόμισμα ρωμαϊκὸν ἔφερεν ἐπάνω τὴν εἰκόνα καὶ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ Καίσαρος.

20 καὶ λέγει αὐτοῖς· τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή;

20 Καὶ τότε δεικνύων τὸ νόμισμα τοὺς λέγει· Ποίου εἶναι αὐτὴ ἡ εἰκόνα καὶ ἡ ἐπιγραφή;

21 λέγουσιν αὐτῷ· Καίσαρος. τότε λέγει αὐτοῖς· ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ.

21 Λέγουν εἰς αὐτόν· τοῦ Καίσαρος. Τότε τοὺς εἶπε· Δώσατε λοιπὸν ὀπίσω εἰς τὸν Καίσαρα ἐκεῖνα, ποὺ ἀνήκουν εἰς τὸν Καίσαρα· καὶ εἰς τὸν Θεὸν δώσατε ἐκεῖνα, ποὺ ἀνήκουν εἰς τὸν Θεόν. Εἰς τὸν Καίσαρα καὶ εἰς τοὺς ἄρχοντας ἀνήκουν οἱ φόροι καὶ ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ ὑποταγὴ εἰς τοὺς νόμους, ἐφ' ὅσον δὲν παραβλάπτουν ταῦτα τὴν εὐσέβειαν. Ἡ ψυχή σας ὅμως καὶ ὁλόκληρον τὸ ἐσωτερικόν σας καὶ ὁ ἑαυτός σας ὅλος ἀνήκουν εἰς τὸν Θεόν.

22 καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν, καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

22 Καὶ ὅταν ἤκουσαν τὴν ἀπάντησιν, ἐθαύμασαν καὶ ἀφοῦ τὸν ἄφησαν, ἔφυγαν.

23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι, οἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν

23 Κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν τὸν ἐπλησίασαν οἱ Σαδδουκαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἔλεγαν, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάστασις νεκρῶν, καὶ τὸν ἠρώτησαν

24 λέγοντες· διδάσκαλε, Μωσῆς εἶπεν, ***ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.***

24 λέγοντες· Διδάσκαλε, ὁ Μωϋσῆς εἶπεν· Ἐὰν κανεὶς ἀποθάνῃ χωρὶς νὰ ἀποκτήσῃ παιδιά, πρέπει νὰ νυμφευθῇ ὁ ἀδελφός του τὴν γυναῖκα του καὶ νὰ γεννήσῃ ἀπόγονον εἰς τὸν ἀδελφόν του.

[21-22]) Ἐξ. κβ΄ 28. Μτ. ιζ΄ 25 - 27. Μρ. ιβ΄ 17. Λκ. κ΄ 25. 26. Ῥμ. ιγ΄ 1 - 7. Ττ. γ΄ 1. 1 Πτ. β΄ 13 - 15. [23]) Μρ. ιβ΄ 18. Λκ. ιδ΄ 14. κ΄ 27. Πρ. κγ΄ 6 - 8. κδ΄ 15. [24-28]) Γν. λη΄ 8. Δτ. κε΄ 5. 6. Ῥθ. δ΄ 5 - 7. Μρ. ιβ΄ 19 - 23. Λκ. κ΄ 28 - 33.

25 ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος γαμήσας ἐτελεύτησε, καὶ μὴ ἔχων σπέρμα ἀφῆκε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ·

25 Ἦσαν δὲ μεταξύ μας ἑπτὰ ἀδελφοί. Καὶ ὁ πρῶτος, ἀφοῦ ἦλθεν εἰς γάμον, ἀπέθανε καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε παιδιά, ἀφῆκε τὴν γυναῖκα του εἰς τὸν ἀδελφόν του·

26 ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτά.

26 Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος ἐνυμφεύθησαν τὴν αὐτὴν γυναῖκα, μέχρις οὗ καὶ οἱ ἑπτὰ ἔλαβον αὐτήν.

27 ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή.

27 Ὕστερον δὲ ἀπὸ ὅλους ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή.

28 ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται ἡ γυνή; πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν.

28 Κατὰ τὴν ἀνάστασιν λοιπὸν ποίου σύζυγος ἐκ τῶν ἑπτὰ θὰ εἶναι ἡ γυνή; Διότι ὅλοι τὴν εἶχαν γυναῖκα.

29 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπε· Πλανᾶσθε καὶ δὲν γνωρίζετε οὔτε τὰς Γραφάς, αἱ ὁποῖαι δὲν ὑποστηρίζουν ὑλιστικὰς καὶ παχυλὰς ἀντιλήψεις περὶ ἀναστάσεως, ὅπως φαντάζεσθε τὴν ἀνάστασιν σεῖς, οὔτε τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ὁποίαν τίποτε δὲν εἶναι ἀδύνατον ἢ δύσκολον.

30 ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ἐκγαμίζονται, ἀλλ' ὡς ἄγγελοι Θεοῦ ἐν οὐρανῷ εἰσι.

30 Πλανᾶσθε δὲ καὶ δὲν ἐννοεῖτε τὸ ἀληθὲς νόημα τῶν Γραφῶν, διότι δὲν ξεύρετε, ὅτι εἰς τὴν ἀνάστασιν οὔτε οἱ ἄνδρες ἔρχονται εἰς γάμον, οὔτε αἱ γυναῖκες δίδονται εἰς γάμον, ἀλλ' εἶναι ὅλοι σὰν ἄγγελοι Θεοῦ εἰς τὸν οὐρανόν.

31 περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ λέγοντος,

31 Διὰ τὴν ἀνάστασιν δὲ τῶν νεκρῶν δὲν ἀνεγνώσατε ἐκεῖνο, ποὺ σᾶς ἐλέχθη ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος εἰς καιρόν, ποὺ πρὸ πολλοῦ εἶχον ἀποθάνει οἱ τρεῖς πατριάρχαι, εἶπεν·

*32 **ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ;** οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων.*

32 Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ; Δὲν εἶναι ὁ Θεός, Θεὸς νεκρῶν, ποὺ κατάντησαν εἰς ἀνυπαρξίαν, ὅπως φαντάζεσθε σεῖς, ἀλλ' εἶναι Θεὸς ζωντανῶν. Καὶ οἱ πατριάρχαι λοιπόν, μολονότι εἶναι πεθαμένοι, ζοῦν.

33 καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

33 Καὶ ὅταν ἤκουσαν αὐτὰ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἐκυριεύθησαν ἀπὸ ἔκπληξιν καὶ βαθὺν θαυμασμὸν διὰ τὴν διδαχήν του.

34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσε τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό,

34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ὅταν ἤκουσαν, ὅτι ἀπεστόμωσε τοὺς Σαδδουκαίους, ἐμαζεύθησαν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ὅπου ἦτο καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν Σαδδουκαίων,

35 καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν, νομικός, πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων·

35 καὶ ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς νομοδιδάσκαλος ἠρώτησε δοκιμάζων αὐτόν, σὰν ποίαν ἀπόκρισιν θὰ ἔδιδε, καὶ λέγων·

36 διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ;

36 Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη μέσα εἰς τὸν νόμον;

*37 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ· **ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν***

37 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπεν· Ὀφείλεις νὰ ἀγαπᾷς Κύριον τὸν Θεόν σου μὲ ὅλην σου τὴν καρδίαν, ὥστε αὐτὸν ἐξ ὁλοκλήρου

[29-30]) Μρ. ιβ΄ 24. 25. Λκ. κ΄ 34 - 36. Ῥμ. ιδ΄ 17. 1 Κρ. ς΄ 13. ιε΄ 40. 53. Φλ. δ΄ 21. 2 Πτ. γ΄ 13. [31-33]) Ἐξ. γ΄ 6. 15. 16. Δν. ιβ΄ 2. Μτ. ζ΄ 28. Μρ. ιβ΄ 26. 27. Λκ. κ΄ 37. Πρ. ζ΄ 32. Ἑβ. ια΄ 16. [34-36]) ιθ΄ 16. Μρ. ιβ΄ 28. Λκ. ι΄ 25.

σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου.

νὰ ποθῇς, καὶ μὲ ὅλην σου τὴν ψυχήν, ὥστε ὁλόκληρος ἡ θέλησίς σου εἰς αὐτὸν νὰ εἶναι παραδομένη, καὶ μὲ τὸν νοῦν σου ὁλόκληρον, ὥστε αὐτὸν πάντοτε νὰ σκέπτεσαι.

38 αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή.

38 Αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή.

*39 δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ· **ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.***

39 Δευτέρα δὲ ἐντολὴ ὁμοία πρὸς αὐτὴν εἶναι· Νὰ ἀγαπᾷς τὸν πλησίον σου, ὅπως ἀγαπᾷς τὸν ἑαυτόν σου.

40 ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται.

40 Εἰς αὐτὰς τὰς δύο ἐντολὰς ὅλος ὁ νόμος καὶ ἡ διδασκαλία τῶν προφητῶν στηρίζονται.

41 Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς

41 Ἐνῷ δὲ ἦσαν συναγμένοι οἱ Φαρισαῖοι, τοὺς ἐρώτησεν ὁ Ἰησοῦς

42 λέγων· τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; τίνος υἱός ἐστι; λέγουσιν αὐτῷ· τοῦ Δαυΐδ.

42 λέγων· Τί ἰδέαν ἔχετε περὶ τοῦ Μεσσίου, ποὺ θὰ ἀναδειχθῇ καὶ θὰ χρισθῇ τοιοῦτος ἀπὸ αὐτὸν τὸν Θεόν; Τίνος ἀπόγονος εἶναι; Λέγουν εἰς αὐτόν· Εἶναι ἀπόγονος τοῦ Δαβίδ.

43 λέγει αὐτοῖς· πῶς οὖν Δαυΐδ ἐν Πνεύματι Κύριον αὐτὸν καλεῖ λέγων,

43 Λέγει εἰς αὐτούς· Πῶς λοιπὸν ὁ Δαβὶδ ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα τὸν ἀποκαλεῖ Κύριον, ὅταν λέγῃ:

44 εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;

44 Εἶπεν ὁ Κύριος καὶ Θεὸς εἰς τὸν Κύριόν μου Χριστόν· Κάθησε ἐπὶ τοῦ θρόνου μου εἰς τὰ δεξιά μου, μέχρις ὅτου θέσω τοὺς ἐχθρούς σου σὰν ἄλλο ὑποστήριγμα, ποὺ θὰ ἀκουμποῦν καὶ θὰ πατοῦν ἐπάνω τὰ πόδια σου. Ἀλλ' οἱ πάπποι ποτὲ δὲν καλοῦν τὰ ἐγγόνια καὶ τρισέγγονά των κυρίους των. Οὔτε στέκει ποτὲ οἱ πρόγονοι νὰ προσφωνοῦν τοὺς ἀπογόνους των κυρίους.

45 εἰ οὖν Δαυΐδ καλεῖ αὐτὸν Κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστι;

45 Ἐὰν λοιπὸν ὁ Δαβὶδ τὸν ἀποκαλῇ Κύριον, πῶς εἶναι υἱὸς καὶ ἀπόγονός του; Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὁ Μεσσίας δὲν εἶναι μόνον υἱὸς τοῦ Δαβίδ, ἀλλὰ καὶ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς τοιοῦτος εἶναι καὶ κύριος τοῦ Δαβίδ.

46 καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτῷ ἀποκριθῆναι λόγον, οὐδὲ ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.

46 Καὶ κανεὶς δὲν ἠμπόρεσε νὰ τοῦ ἀποκριθῇ οὔτε λέξιν, οὐδὲ ἐτόλμησε κανεὶς ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην νὰ τὸν ἐρωτήσῃ πλέον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ΄.

Στίχ. 1-39. Ὁ Κύριος ἐλέγχει τοὺς γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους.

Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ

Τότε ὁ Ἰησοῦς ὡμίλησε πρὸς τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ καὶ τοὺς μαθητάς του,

2 λέγων· ἐπὶ τῆς Μωσέως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι.

2 καὶ εἶπεν· ἐπὶ τοῦ διδασκαλικοῦ θρόνου τοῦ Μωϋσέως ἐκάθισαν οἱ νομοδιδάσκαλοι καὶ οἱ Φαρισαῖοι.

[37-40]) Δτ. ς΄ 4. 5. ι΄ 12. 13. Λτ. ιθ΄ 18. Μτ. ζ΄ 12. ιθ΄ 19. Μρ. ιβ΄ 29 - 31. Λκ. ι΄ 26. 27. [41-42]) α΄ 1. Μρ. ιβ΄ 35. Λκ. κ΄ 41. [43-45]) Ψ. ρθ΄ 1. Μτ. κς΄ 64. Μρ. ιβ΄ 36. 37. Λκ. κ΄ 42 - 44. Πρ. β΄ 34. 35. 1 Κρ. ιε΄ 25. Ἑβ. α΄ 13. ι΄ 12. 13. [46]) 2 Βσ. γ΄ 11. Μρ. ιβ΄ 34. Λκ. ιδ΄ 6. κ΄ 40.

ΚΓ΄. [1]) Μρ. ιβ΄ 37. 38. Λκ. κ΄ 45. [2]) ζ΄ 29. Ἰν. γ΄ 10. θ΄ 28. Πρ. ε΄ 34. κβ΄ 3.

3 πάντα οὖν ὅσα ἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε, κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσι γάρ, καὶ οὐ ποιοῦσι.

4 δεσμεύουσι γὰρ φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, τῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι κινῆσαι αὐτά.

5 πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις. πλατύνουσι γὰρ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων αὐτῶν,

6 φιλοῦσι δὲ τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς

7 καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥαββὶ ῥαββί.

8 ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββί· εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστιν ὁ διδάσκαλος, ὁ Χριστός· πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε.

9 καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γάρ ἐστιν ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

10 μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί· εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστιν ὁ καθηγητής, ὁ Χριστός.

11 ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διάκονος.

12 ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

3 Ὅλα λοιπόν, ὅσα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου θὰ σᾶς εἴπουν αὐτοί νὰ τὰ φυλάττετε, φυλάττετε καὶ πράττετε αὐτά. Μὴ πράττετε ὅμως σύμφωνα πρὸς τὰ ἔργα των καὶ τὸ παράδειγμά των. Διότι λέγουν μὲν καὶ διδάσκουν τὴν ἀλήθειαν τοῦ νόμου, δὲν πράττουν ὅμως σύμφωνα μὲ αὐτήν.

4 Μὲ ἄλλα λόγια, σφικτοδένουν φορτώματα βαρειὰ καὶ δυσκόλως βασταζόμενα καὶ τὰ ἐπιβάλλουν εἰς τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, αὐτοὶ ὅμως δὲν θέλουν οὔτε μὲ τὸ δάκτυλό τους νὰ τὰ κινήσουν. Μὲ τὰς ἰδικάς των δηλαδὴ γνώμας καὶ παραδόσεις μετέβαλαν τὸν νόμον εἰς βαρὺ φορτίον, τὸ ὁποῖον φορτώνουν εἰς τοὺς ἄλλους, ἐνῷ αὐτοὶ οὔτε κἂν τὸ ἐγγίζουν, διότι εὑρίσκουν τρόπους νὰ ξεφεύγουν αὐτοὶ ἀπὸ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτάς, ποὺ ἐπιβάλλουν εἰς τοὺς ἄλλους.

5 Πράττουν δὲ ὅλα τὰ ἔργα των διὰ νὰ τοὺς βλέπουν οἱ ἄνθρωποι καὶ τοὺς ἐπαινοῦν. Διότι τὰ φυλακτά, ποὺ κρεμοῦν εἰς τὰς χεῖρας των ἢ δένουν εἰς τὰ μέτωπά των, τὰ κατασκευάζουν πλατειὰ καὶ μεγαλώνουν τὶς ἄκρες τῶν φορεμάτων τους, ὥστε νὰ γίνωνται περίβλεπτοι ὡς ἄνθρωποι εὐσεβεῖς, εἰς τοὺς ὁποίους τὰ φυλακτὰ καὶ τὰ κράσπεδά των τοὺς ὑπενθυμίζουν διαρκῶς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ.

6 Ἀγαποῦν δὲ τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὰ δεῖπνα καὶ τὰ πρῶτα καθίσματα εἰς τὰς συναγωγάς,

7 καὶ τοὺς εὐλαβεῖς χαιρετισμοὺς εἰς τὰς ἀγορὰς καὶ θέλουν νὰ τοὺς φωνάζουν οἱ ἄνθρωποι, διδάσκαλε, διδάσκαλε.

8 Σεῖς δὲ μὴ ὀνομασθῆτε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ραββί· διότι ἕνας εἶναι ὁ διδάσκαλός σας, ὁ Χριστός· ὅλοι δὲ σεῖς εἶσθε ἀδελφοί.

9 Καὶ πατέρα σας μὲ κῦρος καὶ ἐξουσίαν ἀπεριόριστον καὶ ἀπόλυτον μὴ καλέσητε εἰς τὴν γῆν. Διότι ἕνας εἶναι ὁ Πατήρ σας, ἐκεῖνος ποὺ εἶναι εἰς τοὺς οὐρανούς.

10 Οὔτε καθηγηταὶ νὰ κληθῆτε, διότι ἕνας εἶναι ὁ καθηγητής σας, ποὺ μὲ τὴν διδασκαλίαν του σᾶς ὁδηγεῖ εἰς τὴν σωτηρίαν, ὁ Χριστός.

11 Ἐκεῖνος δέ, ποὺ μεταξύ σας εἶναι μεγαλύτερος εἰς τὴν γνῶσιν καὶ εἰς τὸ ἀξίωμα, πρέπει νὰ ὑπηρετῇ τοὺς ἄλλους, γινόμενος μὲ κάθε τρόπον χρήσιμος καὶ ὠφέλιμος εἰς αὐτούς.

12 Ἐκεῖνος ὅμως, ποὺ θὰ ὑψώσῃ τὸν ἑαυτόν του μεταχειριζόμενος τοὺς ἄλλους ὡς κατωτέρους του, θὰ ταπεινωθῇ καὶ θὰ ἐξευτελισθῇ. Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ θὰ ταπεινώσῃ τὸν ἑαυτόν του γινόμενος διὰ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης δοῦλος καὶ ὑπηρέτης τῶν ἄλλων, θὰ ἀνυψωθῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ θὰ δοξασθῇ.

---

[3]) Μλ. β´ 7. 8. Μτ. ε´ 20. ζ´ 21. ις´ 6. 12. Ῥμ. β´ 17 - 29. [4]) ια´ 30. Λκ. ζ´ 46. Πρ. ιε´ 10. [5-7]) Ἐξ. ιγ´ 9. 16. Ἀρ. ιε´ 38. 39. Δτ. ς´ 8. κβ´ 10 - 12. Μτ. ς´ 1 - 5. 16. Μρ. ιβ´ 38. 39. Λκ. ια´ 43. ιδ´ 7 - 10. κ´ 46. Ἰν. ε´ 44. [8-11]) Μλ. α´ 6. β´ 10. Μτ. κ´ 25 - 28. 1 Κρ. γ´ 4 - 7. Ἰκ. γ´ 1. [12]) Ἰβ. κβ´ 29. Πρμ. κθ´ 23. Μτ. ιη´ 2 - 4. Λκ. ιδ´ 11. ιη´ 14. Ἰκ. δ´ 6. 1 Πτ. ε´ 5.

13 Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρῖμα.

14 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν.

15 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον, καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν.

16 Οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυφλοί, οἱ λέγοντες· ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν, ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει.

17 μωροὶ καὶ τυφλοί! τίς γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσὸς ἢ ὁ ναὸς ὁ ἁγιάζων τὸν χρυσόν;

18 καί· ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν, ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει.

19 μωροὶ καὶ τυφλοί! τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον;

20 ὁ οὖν ὀμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ·

21 καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κατοικήσαντι αὐτόν·

13 Ἀλλοίμονον δὲ εἰς σᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι κατατρώγετε τὰ σπίτια καὶ τὴν περιουσίαν τῶν χηρῶν, σεῖς ποὺ μὲ πρόσχημα εὐλαβείας διὰ σκοποὺς συμφεροντολογικοὺς κάμνετε μακρὰς προσευχάς· δι' αὐτὸ θὰ λάβετε μεγαλυτέραν καταδίκην ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀδίκους καὶ κλέπτας.

14 Ἀλλοίμονόν σας, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι μὲ τὴν διεστραμμένην διδασκαλίαν σας, ποὺ ἐπισκοτίζει καὶ νοθεύει τὸ περιεχόμενον τοῦ νόμου, κλείετε τὴν θύραν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν πρὸ τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλοίμονόν σας, διότι καὶ σεῖς δὲν εἰσέρχεσθε, ἀλλ' οὔτε καὶ ἐκείνους, ποὺ ἔχουν τὴν διάθεσιν νὰ εἰσέλθουν, τοὺς ἀφίνετε νὰ ἔμβουν.

15 Ἀλλοίμονόν σας, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι περιέρχεσθε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν γῆν διὰ νὰ προσελκύσετε ἔστω καὶ ἕνα μόνον προσήλυτον καὶ ἀπὸ εἰδωλολάτρην νὰ τὸν κάμετε Ἰουδαῖον. Καὶ ὅταν γίνῃ, τὸν κάνετε παιδί τῆς γεέννης, ἄξιον νὰ ριφθῇ εἰς αὐτὴν πολὺ περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι εἶσθε σεῖς.

16 Ἀλλοίμονόν σας, ὁδηγοὶ τοῦ λαοῦ τυφλοί, οἱ ὁποῖοι λέγετε· Ἂν τυχὸν κανεὶς ὁρκισθῇ εἰς τὸν ναόν, δὲν εἶναι τίποτε αὐτό· ἐκεῖνος ὅμως ποὺ θὰ ὁρκισθῇ εἰς τὸν χρυσὸν τοῦ ναοῦ, εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ τηρήσῃ τὸν ὅρκον του.

17 Μωροὶ καὶ τυφλοί! Σᾶς ἀξίζουν αἱ ὀνομασίαι αὐταί, διότι ποῖος εἶναι ἀνώτερος κατὰ τὴν ἱερότητα, ὁ χρυσὸς ἢ ὁ ναός, ποὺ ἁγιάζει τὸν χρυσόν;

18 Λέγετε ἀκόμη καὶ τοῦτο· Ἐκεῖνος, ποὺ τυχὸν θὰ ὁρκισθῇ εἰς τὸ θυσιαστήριον, δὲν εἶναι τίποτε ὁ ὅρκος αὐτός. Ἐκεῖνος ὅμως, ποὺ θὰ ὁρκισθῇ εἰς τὸ δῶρον, ποὺ ἐτέθη ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, δεσμεύεται ἀπὸ τὸν ὅρκον του.

19 Εἶσθε μωροὶ καὶ τυφλοί· διότι, τί εἶναι μεγαλύτερον εἰς ἱερότητα, τὸ δῶρον ἢ τὸ θυσιαστήριον, ποὺ ἁγιάζει τὸ δῶρον;

20 Ἐκεῖνος λοιπόν, ποὺ ὡρκίσθη εἰς τὸ θυσιαστήριον, ὁρκίζεται εἰς αὐτὸ καὶ συγχρόνως εἰς ὅλα ποὺ εἶναι ἐπ' αὐτοῦ.

21 Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ ὡρκίσθη εἰς τὸν ναόν, ὁρκίζεται εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸν Θεόν, ποὺ κατοικεῖ εἰς τὸν ναόν.

---

[13]) Ἠσ. ε´ 8. ι´ 1. 2. Ἀββ. β´ 6 - 20. Μρ. ιβ´ 40. Λκ. κ´ 47. Ἰκ. γ´ 1. [14]) Λκ. ια´ 52. Πρ. ιγ´ 43 - 50. ιδ´ 19. ιε´ 1 - 19. ιζ´ 13. 1 Θσ. β´ 16. [15]) ε´ 22. Ἰν. ιζ´ 12. [16-19]) Ἐξ. κθ´ 37. λ´ 29. Μτ. ε´ 33 - 36. ιε´ 14. [20-22]) 3 Βσ. η´ 13. 2 Πρ. ς´ 2. Ψ. ι´ 4. κε´ 8. ρλα´ 5. 8. 12 - 14. Μτ. ε´ 34.

22 καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.

22 Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ ὁρκίζεται εἰς τὸν οὐρανόν, ὁρκίζεται εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ, (διότι εἰς τὴν Γραφὴν ὁ οὐρανὸς λέγεται θρόνος τοῦ Θεοῦ), ἀλλ' ὁρκίζεται συγχρόνως καὶ εἰς τὸν Θεόν, ποὺ κάθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ.

23 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν πίστιν· ταῦτα δὲ ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι.

23 Ἀλλοίμονόν σας, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι δίδετε δεκάτην καὶ ἀπὸ τὸν δυόσμον ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸ ἄνηθον καὶ ἀπὸ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ σπουδαιότερα τοῦ νόμου, δηλαδὴ τὴν δικαίαν κρίσιν καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν καὶ τὴν τιμιότητα, ποὺ κάμνει τὸν ἄνθρωπον ἀξιόπιστον. Ἐνῷ ἔπρεπε πρωτίστως τὰς τελευταίας αὐτὰς ἀρετὰς νὰ πράττετε καὶ νὰ ἀσκῆτε, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον νὰ μὴ ἀφίνετε καὶ ἐκεῖνα.

24 ὁδηγοὶ τυφλοί, οἱ διυλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες!

24 Ὁδηγοὶ τυφλοί, ποὺ στραγγίζετε ἀπὸ τὸν οἶνον τὸ κουνοῦπι ὡς ἀκάθαρτον κατὰ τὸν νόμον, καταπίνετε ὅμως τὴν γκαμήλα, ποὺ καὶ αὐτὴ κατὰ τὸν νόμον εἶναι ἀκάθαρτος. Εἰς τὰ μικρὰ μόνον δίδετε ὁλόκληρον τὴν προσοχήν σας, εἰς καιρὸν ποὺ χωρὶς τύψιν κάνετε μεγάλα καὶ χονδρὰ ἁμαρτήματα.

25 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς καὶ ἀδικίας.

25 Ἀλλοίμονόν σας, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι καθαρίζετε τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς πιατέλλας, μέσα δὲ εἶναι αὐτὰ γεμᾶτα ἀπὸ τροφάς, ποὺ προέρχονται ἀπὸ ἁρπαγὴν καὶ ἀδικίαν.

26 Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν καθαρόν.

26 Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισε πρῶτον ἐκεῖνο, ποὺ εἶναι μέσα εἰς τὸ ποτήριον καὶ εἰς τὴν πιατέλλαν, φροντίζων νὰ μὴ προέρχεται τοῦτο ἐξ ἀδικίας καὶ ἁρπαγῆς, διὰ νὰ γίνῃ καὶ τὸ ἀπ' ἔξω τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς πιατέλλας καθαρόν. Διαφορετικά, ὅσον καὶ ἂν καθαρίζῃς τὰ σκεύη αὐτά, μένουν ἀκάθαρτα καὶ μολυσμένα.

27 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας.

27 Ἀλλοίμονόν σας, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι ὁμοιάζετε πρὸς τάφους ἀσβεστωμένους, οἱ ὁποῖοι ἀπ' ἔξω μὲν φαίνονται ὡραῖοι καὶ κατάλευκοι, ἀπὸ μέσα ὅμως εἶναι γεμᾶτοι ἀπὸ κόκκαλα ἀποθαμένων καὶ ἀπὸ κάθε ἀκαθαρσίαν.

28 οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ μεστοί ἐστε ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας.

28 Ἔτσι καὶ σεῖς, ἀπ' ἔξω μὲν φαίνεσθε εἰς τοὺς ἀνθρώπους δίκαιοι, ἀπὸ μέσα ὅμως εἶσθε γεμᾶτοι ἀπὸ ὑπόκρισιν καὶ ἀπὸ κάθε παράβασιν τοῦ νόμου.

29 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί,

29 Ἀλλοίμονόν σας, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν καὶ στολίζετε τὰ

[23-24]) Λτ. ια' 4 - 49. κζ' 30. Ἀρ. ιη' 21. Δτ. ιβ' 6. 7. Μχ. ς' 5 - 8. Μτ. θ' 13. ιε' 5 - 9. Λκ. ια' 42. ιη' 12. [25-26]) ιε' 10 - 20. Μρ. ζ' 4. Λκ. ια' 39. 40. ις' 14. [27-28]) Ἀρ. ιθ' 16. Λκ. ια' 39. 44. ις' 15. Πρ. κγ' 3. [29-32]) ε' 10 - 12. Λκ. ια' 47. 48. Πρ. ζ' 52.

ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων,

μνήματα τῶν δικαίων,

30 καὶ λέγετε· εἰ ἤμεν ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ἤμεν κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν.

30 καὶ λέγετε· Ἐὰν ἐζούσαμεν εἰς τὰς ἡμέρας τῶν πατέρων μας, δὲν θὰ ἐγινόμεθα συνεργοὶ καὶ συνένοχοί των εἰς τὸν φόνον τῶν προφητῶν.

31 ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοί ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας.

31 Ὥστε σεῖς οἱ ἴδιοι μαρτυρεῖτε διὰ τὸν ἑαυτόν σας, ὅτι εἶσθε ἀπόγονοι ἐκείνων, ποὺ ἐφόνευσαν τοὺς προφήτας καὶ ἔχετε κληρονομικότητα κακήν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὅμως δὲν ἐφροντίσατε νὰ ἀπαλλαγῆτε.

32 καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν.

32 Συμπληρώσατε λοιπὸν καὶ σεῖς ἐκεῖνα, ποὺ λείπουν ἀκόμη ἀπὸ ὅσα ἔκαμαν οἱ πρόγονοί σας, ὥστε νὰ φθάσετε εἰς τὸ ἀκρότατον ὅριον τῆς κακίας.

33 ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν! πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης;

33 Φίδια, γεννήματα ὀχιῶν, γεμᾶτοι κακίαν καὶ θανατηφόρον δηλητήριον, τὸ ὁποῖον ἐκληρονομήσατε καὶ ἀπὸ τοὺς προγόνους σας, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ φύγετε ἀπὸ τὴν καταδίκην, ποὺ θὰ σᾶς ρίψῃ εἰς τὴν γέενναν;

34 διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν,

34 Δι' αὐτὸ ἰδοὺ ἐγὼ κάνω τὴν τελευταίαν προσπάθειαν νὰ σᾶς σώσω καὶ σᾶς ἀποστέλλω προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς, τοὺς ἀποστόλους μου δηλαδὴ καὶ τοὺς διαδόχους των, ποὺ θὰ εἶναι φωτισμένοι καὶ σοφισμένοι ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ τὴν διδασκαλίαν μου. Καὶ ἄλλους ἀπὸ αὐτοὺς θὰ φονεύσετε καὶ θὰ σταυρώσετε· καὶ ἄλλους ἀπὸ αὐτοὺς θὰ μαστιγώσετε εἰς τὰς συναγωγάς σας καὶ θὰ τοὺς διώξετε ἀπὸ τὴν μίαν πόλιν εἰς τὴν ἄλλην,

35 ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου.

35 διὰ νὰ πέσῃ ἐπάνω σας ἡ εὐθύνη καὶ ἡ καταδίκη διὰ κάθε δίκαιον αἷμα, ποὺ ἐχύθη ἄδικα εἰς τὴν γῆν, ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ δικαίου Ἄβελ, ἕως τὸ αἷμα τοῦ Ζαχαρίου τοῦ υἱοῦ τοῦ Βαραχίου, ποὺ τὸν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἔτσι ἐγίνατε ἔνοχοι ὄχι μόνον τοῦ ἐγκλήματος τοῦ φόνου, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀσεβοῦς βεβηλώσεως τοῦ ναοῦ, τὸν ὁποῖον ἐβάψατε μὲ αἷμα ἀνθρώπου δικαίου.

36 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἥξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην.

36 Ἀλήθεια σᾶς λέγω, ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ δεινὰ θὰ πέσουν εἰς τὴν γενεὰν αὐτήν.

37 Ἱερουσαλὴμ Ἱερουσαλήμ, ἡ ἀποκτέννουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς

37 Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσαλήμ, δυστυχισμένη καὶ ταλαίπωρε πόλις, σὺ ποὺ φονεύεις τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολεῖς ἐκείνους ποὺ ὁ Θεὸς σοῦ ἀπέστειλε! Πόσας φορὰς ἠθέλησα νὰ συμμαζεύσω τὰ παιδιά σου μὲ στοργὴν παρομοίαν πρὸς ἐκεί-

[33]) γ' 7. [34]) ι' 17. 18. 23. ιγ' 52. Λκ. ια' 49. 1 Θσ. β' 15. [35]) Γν. δ' 8. 2 Πρ. κδ' 21. 22. Ἡσ. η' 2. Ζχ. α' 17. Λκ. ια' 50. 51. Ἑβ. ια' 4. 1 Ἰν. γ' 12. [36-39]) Λτ. κς' 14. 33. Δτ. λβ' 11. Ἡσ. α' 7. λα' 5. Ἰρ. ιβ' 7. κβ' 5. Ψ. ις' 8. νς' 2. Μτ. κα' 9. 35. 41. κδ' 2. Λκ. ιγ' 34. 35. Ἰν. α' 11. ε' 40. ζ' 34.

αὐτὴν! ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε.

νην, μὲ τὴν ὁποίαν περιμαζεύει ἡ ὄρνιθα τὰ πουλιά της κάτω ἀπὸ τὰ πτερά της, καὶ δὲν ἠθελήσατε.

38 ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος.

38 Ἰδοὺ ἐγκαταλείπεται πρὸς τιμωρίαν καὶ καταστροφὴν σας ἡ πόλις σας μὲ τὸν ναόν της ἔρημος καὶ ἀπροστάτευτος ἀπὸ τὸν Θεόν.

*39 λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μή με ἴδητε ἀπ' ἄρτι ἕως ἂν εἴπητε, **εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.***

39 Διότι σᾶς λέγω, ὅτι δὲν θὰ μὲ ἴδετε πλέον ἀπὸ τώρα, ἕως ὅτου συνέλθετε εἰς τὸν ἑαυτόν σας καὶ πιστεύσετε, ὁπότε συγκαταριθμούμενοι εἰς τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας μου θὰ εἴπετε δι' ἐμέ· Εὐλογημένος εἶναι αὐτός, ποὺ ἔρχεται εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ὡς ἀντιπρόσωπός του καὶ ἀπεσταλμένος του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ΄.

Στίχ. 1-35. Ἡ καταστροφὴ τοῦ Ναοῦ καὶ τῆς Ἰουδαίας καὶ τὸ τέλος τοῦ κόσμου.

Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ· καὶ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ.

Καὶ ἀφοῦ ἐβγῆκεν ὁ Ἰησοῦς, ἔφευγεν ὁριστικῶς πλέον ἀπὸ τὸ ἱερὸν διὰ νὰ μὴ ἐπανέλθῃ εἰς αὐτό. Καὶ τότε ἐπλησίασαν οἱ μαθηταί του διὰ νὰ τοῦ δείξουν τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ.

2 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐ βλέπετε ταῦτα πάντα; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ καταλυθήσεται.

2 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Δὲν βλέπετε μὲ θαυμασμὸν ὅλα αὐτὰ τὰ ὡραῖα κτίρια; Ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σᾶς διαβεβαιῶ, ὅτι δὲν θὰ μείνῃ πέτρα ἐπάνω εἰς τὴν πέτραν, ποὺ νὰ μὴ κρημνισθῇ κάτω.

3 καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν λέγοντες· εἰπὲ ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος;

3 Καὶ ἐνῷ αὐτὸς ἐκάθητο εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, τὸν ἐπλησίασαν οἱ μαθηταὶ ἰδιαιτέρως καὶ εἶπαν· Εἰπέ μας, πότε θὰ γίνουν ὅλα αὐτὰ καὶ ποῖον εἶναι τὸ σημάδι, ποὺ θὰ προαναγγέλλῃ τὴν ἔνδοξόν σου παρουσίαν καὶ τὸ ὁριστικὸν τέλος τοῦ κόσμου αὐτοῦ;

4 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ.

4 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· Προσέχετε νὰ μὴ σᾶς πλανήσῃ κανείς.

5 πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες, ἐγώ εἰμι ὁ Χριστός, καὶ πολλοὺς πλανήσουσι.

5 Διότι θὰ ἔλθουν πολλοί, ποὺ θὰ διεκδικοῦν καὶ θὰ οἰκειοποιοῦνται τὸ ὄνομα τοῦ Μεσσίου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἰδικόν μου, καὶ θὰ λέγουν· ἐγὼ εἶμαι ὁ Χριστός. Καὶ θὰ πλανήσουν πολλούς.

ΚΔ΄. [1]) Μρ. ιγ΄ 1. Λκ. κα΄ 5. [2]) 3 Βσ. θ΄ 7. 8. Μχ. γ΄ 12. Μτ. κγ΄ 38. Μρ. ιγ΄ 2. Λκ. ιθ΄ 44. κα΄ 6. [3]) Μρ. ιγ΄ 3, 4. Λκ. κα΄ 7. 2 Θσ. β΄ 1. 2 Τμ. γ΄ 1. [4]) Ἰρ. λς΄ : κθ΄ 8. Μρ. ιγ΄ 5. Λκ. κα΄ 8. 2 Θσ. β΄ 2. 3. [5]) 11. Μρ. ιγ΄ 6. Λκ. κα΄ 8. Ἰν. ε΄ 43.

6 μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων· ὁρᾶτε μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ πάντα γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω ἐστὶ τὸ τέλος.

6 Μέλλετε δὲ νὰ ἀκούετε πολέμους καὶ εἰδήσεις περὶ πολέμων, ποὺ θὰ γίνωνται εἰς ἄλλας χώρας. Προσέχετε, μὴ ταράσσεσθε νομίζοντες, ὅτι αὐτὰ εἶναι σημάδια, ποὺ προαναγγέλλουν τὸ τέλος, διότι σύμφωνα μὲ τὰς βουλὰς τῆς θείας προνοίας πρέπει ὅλα αὐτὰ νὰ γίνουν, ἀλλ' ἀκόμη δὲν εἶναι οὔτε τὸ τέλος τοῦ κόσμου οὔτε ἡ καταστροφὴ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τοῦ ναοῦ της, ποὺ προεικονίζει καὶ προτυπώνει τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου.

7 ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ λοιμοὶ καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους·

7 Διότι θὰ σηκωθῇ τὸ ἕνα ἔθνος κατὰ τοῦ ἄλλου ἔθνους, καὶ τὸ ἕνα βασίλειον κατὰ τοῦ ἄλλου βασιλείου καὶ θὰ συμβοῦν πεῖνες καὶ μολυσματικαὶ ἐπιδημίαι καὶ σεισμοὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

8 πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων.

8 Ὅλα δὲ αὐτὰ εἶναι ἀρχὴ πόνων καὶ δεινῶν.

9 τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλῖψιν καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου.

9 Τότε θὰ σᾶς παραδώσουν εἰς θλίψεις καὶ δοκιμασίας. Καὶ θὰ θανατώσουν μερικοὺς ἀπὸ σᾶς, καὶ θὰ σᾶς μισοῦν ὅλα τὰ ἔθνη δι' ἐμέ, ἐπειδὴ θὰ πιστεύετε εἰς τὸ ὄνομά μου.

10 καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοὶ καὶ ἀλλήλους παραδώσουσι καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους.

10 Καὶ τότε θὰ σκανδαλισθοῦν καὶ θὰ κλονισθοῦν εἰς τὴν πίστιν πολλοί. Καὶ θὰ παραδώσουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον εἰς τοὺς ἀπίστους ἄρχοντας καὶ θὰ μισήσουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

11 καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται καὶ πλανήσουσι πολλούς,

11 Καὶ θὰ ἀναφανοῦν πολλοὶ ψευδοπροφῆται καὶ θὰ παρασύρουν εἰς τὰς πλανεμένας διδασκαλίας των πολλούς.

12 καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν.

12 Καὶ ἐπειδὴ θὰ πληθύνῃ ἡ κακία καὶ ἡ φαυλότης, θὰ ψυχρανθῇ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπη τοῦ πλήθους τῶν συνήθων καὶ κατ' ὄνομα Χριστιανῶν.

13 ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.

13 Ἐκεῖνος δὲ ποὺ θὰ δείξῃ ὑπομονὴν μέχρι τέλους τῶν δοκιμασιῶν αὐτῶν, αὐτὸς καὶ μόνον θὰ σωθῇ.

14 καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος.

14 Καὶ θὰ κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον αὐτὸ τῆς βασιλείας εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην, διὰ νὰ εἶναι τὸ κήρυγμα τοῦτο ἔλεγχος δι' ὅλα τὰ ἔθνη, ὅσα δὲν θὰ πιστεύσουν, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ προφασισθοῦν, ὅτι δὲν προσεφέρθη καὶ εἰς αὐτοὺς τὸ εὐαγγέλιον. Καὶ τότε θὰ ἔλθῃ τὸ τέλος τοῦ κόσμου, τοῦ ὁποίου εἰκὼν καὶ προτύπωσις θὰ εἶναι τὸ ἐπικείμενον τέλος τῶν Ἱεροσολύμων.

*15 Ὅταν οὖν ἴδητε **τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως** τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προ-*

15 Ἀλλὰ τὸ τέλος τοῦ κόσμου θὰ βραδύνῃ ἀκόμη. Ἡ εἰκὼν ὅμως καὶ ἡ προτύπωσις τοῦ τέλους αὐτοῦ, δηλαδὴ ἡ καταστροφὴ τῶν Ἱεροσολύμων, πλησιάζει. Σᾶς δίδω λοιπὸν τὰ σημεῖα,

[6]) Ἰρ. δ΄ 27. Μρ. ιγ΄ 7. Λκ. κα΄ 9. [7-8]) 2 Πρ. ιε΄ 6. Ἡσ. ιθ΄ 2. Ἀγγ. β΄ 21 - 23. Μρ. ιγ΄ 8. Λκ. κα΄ 10. 11. [9-13]) Μτ. ζ΄ 15. ι΄ 17 - 22. 35. ια΄ 5. Μρ. ιγ΄ 9. 12. 13. Λκ. κα΄ 12. 13. 16. 17. 19. Ἰν. ις΄ 1. Ἐφ. ε΄ 6. Κλ. β΄ 8. [14]) Μτ. ιγ΄ 31. 32. κς΄ 13. Μρ. ιγ΄ 10.

φήτου ἑστὼς ἐν τόπῳ ἁγίῳ — ὁ ἀναγινώσκων νοείτω —

16 τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη,

17 ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβαινέτω ἆραι τὰ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ,

18 καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἆραι τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

19 οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

20 προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος μηδὲ σαββάτῳ.

21 ἔσται γὰρ τότε θλῖψις μεγάλη, οἵα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν οὐδ' οὐ μὴ γένηται.

22 καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι.

23 τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστὸς ἢ ὧδε, μὴ πιστεύσητε·

24 ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσι σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς.

ποὺ θὰ προαναγγέλλουν τὸν σύντομον ἐρχομὸν τῆς καταστροφῆς αὐτῆς. Θὰ ἴδητε πρῶτον τὸ μισητὸν καὶ βέβηλον σίχαμα, ποὺ θὰ προκαλέσῃ τὴν ἐρήμωσιν καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ τὸ ὁποῖον ἐλέχθη προφητικῶς διὰ τοῦ προφήτου Δανιήλ, νὰ στέκεται εἰς ἅγιον τόπον. Κάθε ἀναγνώστης ἂς τὸ νοιώσῃ καὶ ἂς λάβῃ τὰ μέτρα του. Ἂς ἐννοήσῃ, ὅτι τὸ σίχαμα αὐτὸ θὰ εἶναι πρῶτον μὲν οἱ ζηλωταὶ καὶ οἱ ξιφοφόροι, ποὺ θὰ καταλάβουν τὸ ἱερὸν καὶ θὰ τὸ βεβηλώσουν μὲ τὰς δολοφονίας των καὶ τὰ ἄλλα κακουργήματά των, ὕστερα δὲ καὶ τὰ ρωμαϊκὰ στρατεύματα, ποὺ θὰ ἔλθουν νὰ συμπληρώσουν τὴν βεβήλωσιν αὐτήν.

16 Ὅταν λοιπὸν θὰ ἴδητε τὴν βεβήλωσιν αὐτὴν τοῦ ἱεροῦ νὰ ἀρχίζῃ, τότε ἐκεῖνοι ποὺ θὰ κατοικοῦν εἰς τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας, ἂς φεύγουν εἰς τὰ βουνὰ διὰ νὰ κρυβοῦν ἐκεῖ.

17 Καὶ ἐκεῖνος ποὺ εἶναι ἐπάνω εἰς τὸ ἡλιακωτὸν τοῦ σπιτιοῦ, ἂς μὴ καταβῇ διὰ νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸ σπίτι του τὰ πράγματά του, ἀλλ' ἂς φύγῃ τὸ ταχύτερον.

18 Καὶ ἐκεῖνος ποὺ μὲ μόνον τὸ ὑποκάμισον ἐργάζεται εἰς τὸ χωράφι, ἂς μὴ γυρίσῃ ὀπίσω διὰ νὰ πάρῃ καὶ τὰ ἐξωτερικά του ἐνδύματα.

19 Ἀλλοίμονον δὲ εἰς τὰς ἐγκύους καὶ εἰς ἐκείνας, ποὺ θὰ θηλάζουν μικρὰ παιδιὰ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, διότι θὰ εἶναι πολὺ δύσκολον εἰς αὐτὰς καὶ νὰ τρέξουν διὰ νὰ σωθοῦν, ἀλλὰ καὶ νὰ εὕρουν τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὸν στηριγμὸν τοῦ ὀργανισμοῦ των.

20 Κάνετε δὲ τὴν προσευχήν σας νὰ μὴ γίνῃ ἡ φυγή σας εἰς χειμωνιάτικην κακοκαιρίαν, ἡ ὁποία θὰ σᾶς γίνεται ἐμπόδιον εἰς τὴν φυγήν· οὔτε νὰ συμπέσῃ ἡ φυγὴ εἰς ἡμέραν Σαββάτου, ποὺ ἀπαγορεύεται νὰ βαδίσετε δρόμον μακρυνόν.

21 Πρέπει δὲ εἰς τὴν φυγήν σας νὰ μὴ ἐμποδίζεσθε ἀπὸ τίποτε. Διότι τότε θὰ εἶναι θλῖψις μεγάλη, τέτοια ποὺ δὲν ἔχει γίνει ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου ἕως τώρα, οὔτε θὰ γίνῃ ποτὲ παρομοία.

22 Καὶ ἂν δὲν ὠλιγόστευεν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, δὲν θὰ ἐσώζετο κανεὶς ἄνθρωπος. Ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, διὰ τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς θὰ προνοήσῃ νὰ μὴ ταλαιπωρηθοῦν πολύ, θὰ ὀλιγοστεύσουν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι.

23 Τότε, ἐὰν σᾶς εἴπῃ κανείς· Νά, ἐδῶ εἶναι ὁ Χριστὸς ἢ ἐδῶ, μὴ πιστεύσητε.

24 Διότι θὰ ἀναφανοῦν ψευδομεσσίαι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ θὰ δείξουν σημάδια μεγάλα καὶ ἔργα καταπληκτικά, ὥστε νὰ πλανήσουν, ἐὰν θὰ εἶναι δυνατόν, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐκλεκτούς.

[15-19]) Δν. θ΄ 27. ια΄ 31. ιβ΄ 11. Ζχ. ιδ΄ 2. Μρ. ιγ΄ 14 - 17. Λκ. ιζ΄ 31. κα΄ 20 - 23. [20]) Ἐξ. ις΄ 29. Μρ. ιγ΄ 18. Πρ. α΄ 12. [21]) Ἰωλ. β΄ 2. Δν. ιβ΄ 1. Μρ. ιγ΄ 19. Λκ. κα΄ 23. [22]) Γν. ιη΄ 23 - 33. (Ἰσ. Ν. ι΄ 13.) Ἡσ. ξε΄ 8. 9. Μρ. ιγ΄ 20. [23-26]) ζ΄ 15. 21 - 23. Μρ. ιγ΄ 21 - 23. Λκ. ιζ΄ 21 - 23. κα΄ 8. Ἰν. ε΄ 43. ιγ΄ 19. ιδ΄ 29. Πρ. ε΄ 36 κτλ. 2 Θσ. β΄ 3 - 7.

25 ἰδοὺ προείρηκα ὑμῖν.

26 ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν, ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστί, μὴ ἐξέλθητε, ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύσητε·

27 ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου·

28 ὅπου γὰρ ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί.

29 Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται.

30 καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς.

31 καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσι τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν.

32 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν ἤδη

25 Ἰδοὺ σᾶς τὰ προεῖπα, ὥστε νὰ μὴ χωρῇ δικαιολογία διὰ τὴν τυχὸν ἀποπλάνησίν σας.

26 Ἐὰν λοιπὸν σᾶς εἴπουν· Ἰδοὺ εἰς τὴν ἔρημον εἶναι ὁ Μεσσίας, μὴ βγῆτε εἰς συνάντησίν του. Ἐὰν πάλιν σᾶς εἴπουν, ἰδοὺ ὁ Χριστὸς εἶναι μέσα εἰς τὰ ἰδιαίτερα δωμάτια, μὴ πιστεύσητε.

27 Διότι οὔτε κρυμμένος εἰς δωμάτια, οὔτε εἰς μέρος ἐρημικὸν θὰ παρουσιασθῇ ὁ Μεσσίας, ἀλλὰ καθὼς ἡ ἀστραπὴ βγαίνει ἀπὸ τὸ ἀνατολικὸν σημεῖον τοῦ ὁρίζοντος καὶ φαίνεται ἀμέσως ἕως τὸ ἀντίθετον δυτικὸν σημεῖον, ἔτσι θὰ γίνῃ καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Θὰ γίνῃ ἀμέσως παντοῦ καὶ εἰς ὅλους αἰσθητή.

28 Διότι ἐκεῖ ὅπου εἶναι τὸ νεκρὸν πτῶμα, ἐκεῖ θὰ μαζευθοῦν καὶ οἱ ἀετοὶ διὰ νὰ χορτασθοῦν ἀπὸ αὐτό. Μὲ ἄλλα λόγια. Ὅταν ἡ σαπίλα τοῦ κόσμου φθάσῃ εἰς τὸ ἀπροχώρητον, τότε θὰ ἔλθῃ ἄφευκτος καὶ εἰς ὅλους φανερὰ ἡ ἐξ οὐρανοῦ κρίσις καὶ τιμωρία.

29 Ἀμέσως δὲ ὕστερα ἀπὸ τὴν θλῖψιν καὶ τὰς δοκιμασίας τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὅταν πλέον θὰ πλησιάζῃ ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου, ὁ ἥλιος θὰ χάσῃ τὴν λάμψιν του καὶ θὰ σκοτισθῇ, καὶ ἡ σελήνη δὲν θὰ δώσῃ τὸ φῶς της καὶ τὰ ἄστρα θὰ πέσουν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ὅλος ὁ κόσμος θὰ γίνῃ καινούργιος, καὶ αἱ οὐράνιαι δυνάμεις τῶν ἀγγέλων, αἱ συγκρατοῦσαι ἤδη τὴν τάξιν τοῦ σύμπαντος, θὰ σαλευθοῦν καὶ θὰ μετακινηθοῦν καὶ ἀπὸ τὴν βαθεῖαν των συγκίνησιν δι' ὅσα θὰ συμβαίνουν κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ παροῦσα μορφὴ τοῦ κόσμου θὰ παρέλθῃ διὰ νὰ ἀνακαινισθῇ τὸ σύμπαν.

30 Καὶ τότε θὰ φανῇ εἰς τὸν οὐρανὸν τὸ σημεῖον, ποὺ θὰ προαναγγέλλῃ τὴν ἐντὸς ὀλίγου ἔλευσιν καὶ παρουσίαν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ τότε θὰ θρηνήσουν ὅλαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, ὅσαι δὲν ἐπίστευσαν καὶ θὰ ἴδουν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔρχεται καθισμένος εἰς τὰ σύννεφα τοῦ οὐρανοῦ μὲ δύναμιν καὶ συνοδείαν ἀγγέλων καὶ μὲ δόξαν πολλήν.

31 Καὶ θὰ ἀποστείλῃ τοὺς ἀγγέλους του μὲ σάλπιγγα ποὺ θὰ σημαίνῃ δυνατὰ καὶ θὰ μαζεύσουν τοὺς ἐκλεκτούς του ἀπὸ τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος, ἀπὸ τὰ ὁποῖα πνέουν οἱ τέσσαρες ἄνεμοι, ἀπὸ τὴν μίαν ἄκρην τοῦ ὁρίζοντος ἕως τὴν ἄλλην ἄκρην.

32 Ἀπὸ δὲ τὴν συκιὰν μάθετε τὴν ὁμοιότητα· ὅταν πλέον ὁ κλάδος της γίνῃ ἁπαλὸς καὶ βγοῦν τὰ φύλλα, γνωρίζετε, ὅτι τὸ

---

[27]) Λκ. ιζ΄ 24. [28]) Ἰβ. λθ΄ 26 - 30. Πρμ. λ΄ 17. Ὠσ. η΄ 1. Ἀββ. α΄ 8. Ἰζ. λθ΄ 17 - 20. Μτ. η΄ 21. 22. ιγ΄ 41. 49. Λκ. ιζ΄ 37. [29]) Ἡσ. ιγ΄ 9. 10. λδ΄ 4. Ἰρ. δ΄ 23 - 28. Ἰζ. λβ΄ 7. Ἰωλ. β΄ 10. 31. γ΄ 15. 16. Ἀμ. ε΄ 20. η΄ 9. Σφν. α΄ 15. Ζχ. ιδ΄ 6. Μρ. ιγ΄ 24. 25. Λκ. κα΄ 25. 26. Πρ. β΄ 20. 2 Πτ. γ΄ 10. 12. Ἀπ. ς΄ 12 - 14. [30-31]) Ἡσ. κζ΄ 13. Ζχ. ιβ΄ 10. Δν. ζ΄ 13. Δτ. λ΄ 4. Μτ. ις΄ 27. Μρ. ιγ΄ 26. 27. Λκ. κα΄ 27. 1 Κρ. ιε΄ 52. 1 Θσ. δ΄ 16. Ἀπ. α΄ 7.

ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἁπαλὸς καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος·

θέρος εἶναι πλησίον.

33 οὕτω καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε ταῦτα πάντα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις.

33 Ἔτσι καὶ σεῖς· ὅταν ἴδητε νὰ συμβαίνουν ὅλα αὐτὰ τὰ σημεῖα, ποὺ σᾶς προεῖπα, νὰ γνωρίζετε, ὅτι πλησιάζει εἰς τὴν πόρταν, ἔφθασε καὶ θὰ ἐμφανισθῇ ἀμέσως ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ, ποὺ θὰ τιμωρήσῃ τὴν ἀπιστίαν τῶν Ἰουδαίων διὰ καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλήμ.

34 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται.

34 Ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν θὰ περάσῃ ἡ γενεὰ αὐτὴ προτοῦ γίνουν ὅλα αὐτὰ καὶ προτοῦ πραγματοποιηθῇ καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ὅσα περὶ πολέμων καὶ ψευδομεσσιῶν καὶ ψευδοπροφητῶν σᾶς προεῖπον.

35 ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι.

35 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ποὺ σᾶς φαίνονται τόσον μόνιμα καὶ στερεά, θὰ περάσουν καὶ θὰ ἐκλείψουν, οἱ λόγοι μου ὅμως δὲν θὰ περάσουν, ἀλλὰ θὰ ἐπαληθεύσουν ἐπακριβῶς.

Στίχ. 36-51. Ἄγνωστος ἡ ὥρα τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ Κυρίου.

36 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰ μὴ ὁ πατήρ μου μόνος.

36 Διὰ τὴν ἡμέραν ὅμως ἐκείνην καὶ τὴν ὥραν, ποὺ θὰ λάβῃ χώραν ἡ δευτέρα παρουσία καὶ ἡ κρίσις, κανεὶς δὲν γνωρίζει πότε ἀκριβῶς θὰ εἶναι αὐται, οὔτε ἀκόμη οἱ οὐράνιοι ἄγγελοι, παρὰ μόνος ὁ Πατήρ μου.

37 ὥσπερ δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

37 Ναί· κανεὶς δὲν τὴν ξεύρει. Διότι, καθὼς ὑπῆρξαν αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, ἔτσι θὰ εἶναι καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

38 ὥσπερ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες, γαμοῦντες καὶ ἐκγαμίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν,

38 Καθὼς δηλαδὴ εἰς τὰς ἡμέρας, ποὺ προηγήθησαν τοῦ κατακλυσμοῦ, ἐξακολουθοῦσαν οἱ ἄνθρωποι νὰ τρώγουν καὶ νὰ πίνουν ἀσυλλόγιστα, νὰ νυμφεύωνται καὶ νὰ ὑπανδρεύουν τὰ παιδιά των, χωρὶς νὰ τοὺς ἔρχεται καμμία σκέψις μετανοίας διὰ τὸν ἁμαρτωλὸν βίον τους, μέχρις ἐκείνης τῆς ἡμέρας, ποὺ ἐμβῆκεν ὁ Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν,

39 καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕως ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἦρεν ἅπαντας, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

39 καὶ δὲν ἐκατάλαβαν, ἕως ὅτου ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ τοὺς συνεπῆρεν ὅλους, ἔτσι θὰ γίνῃ καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἔξαφνα καὶ χωρὶς νὰ τὴν περιμένουν οἱ ἄνθρωποι τῆς ματαιότητος.

40 τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁ εἷς παραλαμβάνεται καὶ ὁ εἷς ἀφίεται·

40 Ἡ στενή σας δὲ σχέσις καὶ συμβίωσις εἰς τὴν ζωὴν αὐτὴν δὲν θὰ ἐμποδίσῃ νὰ χωρισθῆτε καὶ νὰ ἔχετε διάφορον τύχην ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν. Πράγματι τότε δύο θὰ εἶναι εἰς τὸν ἀγρόν. Ὁ ἕνας παραλαμβάνεται ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους ἐν ἀσφαλείᾳ καὶ ὁ ἄλλος ἀφίνεται ἐκεῖ διὰ νὰ τιμωρηθῇ.

32-35) ε´ 18. ι´ 23. Μρ. ιγ´ 28 - 31. Λκ. κα´ 29 - 33. 36) Ζχ. ιδ´ 7. Μτ. κ´ 23. κδ´ 38. 42. κε´ 13. Μρ. ιγ´ 32. Πρ. α´ 7. 1 Θσ. ε´ 1. 37-39) Γν. ς´ 3 κτλ. Λκ. ιζ´ 26 - 30. Ἑβ. ια´ 7. 1 Πτ. γ´ 20. 2 Πτ. β´ 5. γ´ 6. 40-41) Ἐξ. ια´ 5. Ἠσ. μζ´ 2. Λκ. ιζ´ 35. 36.

41 δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ μυλῶνι, μία παραλαμβάνεται καὶ μία ἀφίεται.

41 Δύο γυναῖκες θὰ ἀλέθουν εἰς τὸν αὐτὸν μύλον. Ἡ μία παραλαμβάνεται καὶ ἡ ἄλλη ἀφίνεται.

42 γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποίᾳ ὥρᾳ ὁ Κύριος ὑμῶν ἔρχεται.

42 Γρηγορεῖτε λοιπόν, διότι δὲν ξεύρετε ποίαν ὥραν ἔρχεται ὁ κύριός σας καὶ συνεπῶς πρέπει νὰ εἶσθε πάντοτε ἕτοιμοι.

43 Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν εἴασε διορυγῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ.

43 Ἐκ πείρας δὲ γνωρίζετε καὶ ἐκεῖνο, ὅτι δηλαδή, ἐὰν ἐγνώριζεν ὁ οἰκοδεσπότης εἰς ποῖον τρίωρον τῆς νυκτὸς ἔρχεται ὁ κλέπτης, θὰ ἀγρυπνοῦσε καὶ δὲν θὰ ἄφινε νὰ τοῦ τρυπήσουν τὸ σπίτι του.

44 διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι, ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

44 Διὰ τοῦτο καὶ σεῖς, ἀφοῦ δὲν ξεύρετε πότε θὰ ἔλθῃ ὁ Κύριος, πρέπει νὰ ἑτοιμάζεσθε διαρκῶς, διότι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Θεάνθρωπος Κύριος, ἔρχεται δι' ἕνα ἕκαστον ἀπὸ σᾶς διὰ τοῦ θανάτου καὶ δι' ὅλους μαζὶ κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν εἰς ὥραν, ποὺ δὲν περιμένετε.

45 Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ διδόναι αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ;

45 Ποῖος ἆρά γε νὰ εἶναι ὁ ἔμπιστος δοῦλος καὶ ὁ μυαλωμένος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ κύριός του ἔδωκεν εἰδικὴν (ἐν τῇ θρησκευτικῇ κοινωνίᾳ του) ἐξουσίαν καὶ τὸν ἐγκατέστησε διὰ νὰ φροντίζῃ διὰ τοὺς ἄλλους δούλους καὶ διὰ νὰ δίνῃ εἰς αὐτοὺς τὴν ἀνάλογον τροφὴν εἰς τὸν κατάλληλον χρόνον;

46 μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως.

46 Μακάριος θὰ εἶναι ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον, ὅταν ἔλθῃ ὁ κύριός του, θὰ εὕρῃ νὰ κάνῃ καὶ νὰ συμπεριφέρεται ἔτσι, φρόνιμα δηλαδὴ καὶ πιστά.

47 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν.

47 Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅτι θὰ τὸν ἐγκαταστήσῃ ἐπιστάτην καὶ διαχειριστὴν εἰς ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του.

48 ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, χρονίζει ὁ κύριός μου ἐλθεῖν,

48 Ἐὰν ὅμως εἴπῃ ἀπὸ μέσα του ὁ κακὸς ἐκεῖνος δοῦλος· Ἀργεῖ νὰ ἔλθῃ ὁ κύριός μου,

49 καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς συνδούλους αὐτοῦ, ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ μετὰ τῶν μεθυόντων,

49 καὶ ἀρχίσῃ νὰ χρησιμοποιῇ ἐγωϊστικῶς τὴν ἐξουσίαν του καὶ νὰ κτυπᾷ τοὺς συνδούλους του, νὰ τρώγῃ δὲ καὶ νὰ πίνῃ μὲ ἐκείνους ποὺ μεθοῦν, ζητῶν μὲ κάθε τρόπον νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν ἑαυτόν του,

50 ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει,

50 θὰ ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου εἰς ἡμέραν, ποὺ δὲν περιμένει ἐκεῖνος, καὶ εἰς ὥραν ποὺ δὲν ξεύρει.

51 καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

51 Καὶ θὰ τὸν τεμαχίσῃ εἰς τὰ δύο καί, ἀφοῦ πάρῃ τὴν ψυχήν του μὲ αἰφνίδιον θάνατον, θὰ ὁρίσῃ τὴν θέσιν του μαζὶ μὲ τοὺς ὑποκριτάς. Ἐκεῖ θὰ εἶναι ὁ κλαυθμὸς καὶ τὸ τρίξιμο τῶν δοντιῶν.

42) 36. κε´ 13. Μρ. ιγ´ 33. 35 - 37. Λκ. κα´ 34 - 36. 1 Κρ. ις´ 13. 1 Θσ. ε´ 7. 8. 1 Πτ. δ´ 7. 43-44) Λκ. ιβ´ 39. 40. 1 Θσ. ε´ 2 - 4. 2 Πτ. γ´ 10. Ἀπ. γ´ 3. ις´ 15. 45-47) ι´ 16. κε´ 21. 23. Λκ. ιβ´ 42 - 44. 1 Κρ. δ´ 1. 2. Ἑβ. γ´ 5. 48-51) η´ 12. Λκ. ιβ´ 45. 46.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ΄.

Στίχ. 1-13. Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων.

Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου.

Τότε, ὅταν δηλαδὴ θὰ ἔλθη κατὰ τὴν δευτέραν του παρουσίαν ὁ Μεσσίας, αὐτὰ ποὺ θὰ συμβοῦν μὲ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, θὰ παρουσιασθοῦν ὅμοια πρὸς ὅσα συνέβησαν εἰς δέκα παρθένους, αἱ ὁποῖαι, ἀφοῦ ἐπῆραν τοὺς λύχνους των, ἐβγῆκαν νὰ ὑποδεχθοῦν τὸν γαμβρόν, ποὺ θὰ ἤρχετο τὴν νύκτα νὰ παραλάβη τὴν νύμφην.

2 πέντε δὲ ἦσαν ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι καὶ αἱ πέντε μωραί.

2 Πέντε δὲ ἀπὸ αὐτὰς ἦσαν φρόνιμοι καὶ μυαλωμέναι καὶ αἱ πέντε ἦσαν ἀσυλλόγιστοι καὶ ἀνόητοι.

3 αἵτινες μωραὶ λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ἑαυτῶν οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον·

3 Καὶ αἱ ἀνόητοι αὐταί, ὅταν ἐπῆραν τοὺς λύχνους των, δὲν ἐπῆραν μαζί τους καὶ λάδι.

4 αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν.

4 Αἱ φρόνιμοι ὅμως μαζὶ μὲ τοὺς ἀναμμένους λύχνους των ἐπῆραν καὶ λάδι εἰς τὰ ξεχωριστὰ ἀγγεῖα των.

5 χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον.

5 Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀργοῦσε τὴν νύκτα νὰ ἔλθη ὁ γαμβρός, ἐνύσταξαν ὅλαι καὶ ἐκοιμῶντο.

6 μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν· ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται, ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ.

6 Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἠκούσθη μεγάλη φωνή· Ἰδοὺ ὁ γαμβρὸς ἔρχεται· ἐβγᾶτε νὰ τὸν προϋπαντήσετε.

7 τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν.

7 Τότε ἐσηκώθησαν ὅλαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι καὶ διώρθωσαν τοὺς λύχνους των.

8 αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπον· δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται.

8 Αἱ ἀνόητοι δὲ εἶπαν εἰς τὰς φρονίμους· Δῶσατέ μας ἀπὸ τὸ λάδι σας, διότι οἱ λύχνοι μας σβήνουν.

9 ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι· μήποτε οὐκ ἀρκέσει ἡμῖν καὶ ὑμῖν· πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς.

9 Ἀλλ' αἱ φρόνιμοι ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν· Δὲν μποροῦμε νὰ σᾶς δώσωμεν, διότι ὑπάρχει φόβος νὰ μὴ φθάση καὶ δι' ἡμᾶς καὶ διὰ σᾶς. Πηγαίνετε καλύτερα εἰς ἐκείνους ποὺ πωλοῦν καὶ ἀγοράσατε διὰ τοὺς λύχνους σας.

10 ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι ἦλθεν ὁ νυμφίος καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα.

10 Ὅταν ὅμως αὐταὶ ἐπήγαιναν νὰ ἀγοράσουν, ἦλθεν ὁ γαμβρὸς καὶ αἱ ἑτοιμασμέναι παρθένοι ἐμβῆκαν μαζί του εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ γάμου, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα.

ΚΕ΄. 1-13) ζ΄ 21 - 23. θ΄ 15. ιγ΄ 24. κδ΄ 42. Λκ. ιβ΄ 35 - 38. ιγ΄ 25. 1 Θσ. ε΄ 1 - 8.

11 ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι λέγουσαι· κύριε κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν.

11 Ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι καὶ ἔλεγαν· Κύριε, κύριε, ἄνοιξέ μας.

12 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς.

12 Αὐτὸς ὅμως ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν· Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅτι δὲν σᾶς γνωρίζω.

13 γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

13 Τὸ συμπέρασμα λοιπὸν τῆς παραβολῆς εἶναι, ὅτι πρέπει νὰ εἶσθε προνοητικοί, ἔχοντες πάντοτε τὴν ψυχήν σας λάμπουσαν ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἀρετῆς καὶ ἐφωδιασμένην μὲ τὸ ἔλαιον τῆς ἐσωτερικῆς θερμότητος καὶ δυνάμεως, τὸ ὁποῖον ἡ σταθερὰ ἐπικοινωνία σας μὲ τὸν Θεὸν θὰ σᾶς προμηθεύη. Οὕτω δὲ νὰ περιμένετε τὸν ἐρχομὸν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ Νυμφίου τῆς Ἐκκλησίας Χριστοῦ, ἄγρυπνοι καὶ ἕτοιμοι πάντοτε, διότι δὲν ἠξεύρετε τὴν ἡμέραν οὔτε τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἔλθη, διὰ νὰ εἰσέλθετε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν εὐφροσύνην καὶ μακαρίαν χαρὰν τῶν γάμων του.

Στίχ. 14-30. Ἡ παραβολὴ τῶν ταλάντων.

14 Ὥσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ,

14 Διὰ νὰ σᾶς εὕρη δὲ ὁ Κύριος ἑτοίμους, δὲν ἀρκεῖ νὰ εἶσθε μόνον προνοητικοὶ καὶ φρόνιμοι, ἀλλὰ καὶ δραστήριοι καὶ ἐπιμελεῖς· διότι ὅπως ἕνας ἄνθρωπος, ποὺ πρόκειται νὰ ταξιδεύση, ἐκάλεσε τοὺς δούλους του καὶ τοὺς παρέδωκε τὰ ὑπάρχοντά του, διὰ νὰ ζητήση ἐν καιρῷ ἀπὸ αὐτοὺς λογαριασμὸν περὶ τῆς διαχειρίσεώς των, ἔτσι θὰ εἶναι ὅμοια καὶ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν καὶ ἡ κρίσις καὶ ἀνταπόδοσις, ποὺ θὰ κάμη ὁ Κύριος.

15 καὶ ᾧ μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν, ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως.

15 Ὁ ἄνθρωπος δηλαδὴ αὐτὸς ἔδωκεν εἰς ἄλλον μὲν πέντε τάλαντα, εἰς ἄλλον δὲ δύο, εἰς ἄλλον δὲ ἕν· εἰς ἕκαστον ἔδωκε σύμφωνα μὲ τὴν ἱκανότητα, ποὺ εἶχε νὰ ἐμπορευθῆ τὰ ὅσα θὰ τοῦ ἔδιδε. Καὶ ἐταξίδευσεν ἀμέσως. (Μὲ ἄλλας λέξεις ὁ Θεὸς ἐπροίκισε μὲ διάφορα χαρίσματα ἕκαστον ἄνθρωπον, διὰ νὰ τὰ χρησιμοποιήση εἰς τὸ ἀγαθὸν καὶ πρὸς ὠφέλειαν τοῦ πλησίον).

16 πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα.

16 Ἀφοῦ δὲ ἐπῆγεν ἐκεῖνος, ποὺ ἐπῆρε τὰ πέντε τάλαντα, εἰργάσθη μὲ αὐτὰ καὶ ἐκέρδησεν ἄλλα πέντε τάλαντα.

17 ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο.

17 Τὸ ἴδιο καὶ ἐκεῖνος, ποὺ ἐπῆρε τὰ δύο τάλαντα, ἐκέρδησεν ἄλλα δύο. Καὶ οἱ δύο αὐτοὶ δοῦλοι ἐχρησιμοποίησαν μὲ ἴσον βαθμὸν καλῆς προαιρέσεως καὶ ζήλου τὰς ἱκανότητας καὶ τὰ χαρίσματα, ποὺ τοὺς ἔδωκεν ὁ Θεὸς πρὸς δόξαν αὐτοῦ καὶ ὠφέλειαν τοῦ πλησίον.

18 ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

18 Ἐκεῖνος ὅμως, ποὺ ἐπῆρε τὸ ἕνα τάλαντον, ἐπῆγε καὶ ἔσκαψεν εἰς τὴν γῆν καὶ ἔκρυψεν ἐκεῖ τὸ χρῆμα τοῦ κυρίου του. Δὲν κατεχράσθη δηλαδὴ τὸ τάλαντον, ἀλλ' ἔδειξεν ἀμέλειαν καὶ δὲν εἰργάσθη νὰ τὸ ἐπαυξήση.

14-15) κα΄ 33. Μρ. ιγ΄ 34. Λκ. ιθ΄ 12. 13. Ῥμ. ιβ΄ 4. 6. 1 Κρ. ιβ΄ 7. 12 - 30. Ἐφ. δ΄ 12. 13. 16. 16-23) κδ΄ 45 - 47. Λκ. ιϛ΄ 16. ιθ΄ 15 - 19. 2 Τμ. α΄ 6.

*19 μετὰ δὲ χρόνον πολὺν
ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δού-
λων ἐκείνων καὶ συναίρει
μετ' αὐτῶν λόγον.*

19 Ὕστερα δὲ ἀπὸ πολὺν χρόνον ἦλθεν ὁ κύριος τῶν δούλων
ἐκείνων καὶ ἐλογαριάσθη μαζί τους.

*20 καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέν-
τε τάλαντα λαβὼν προσή-
νεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα
λέγων· κύριε, πέντε τάλαν-
τά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλ-
λα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα
ἐπ' αὐτοῖς.*

20 Καὶ ἀφοῦ προσῆλθεν ἐκεῖνος, ποὺ ἐπῆρε τὰ πέντε τάλαντα,
ἐπρόσφερεν ἄλλα πέντε τάλαντα καὶ εἶπε· Κύριε, πέντε τάλαν-
τα μοῦ παρέδωκες. Ἰδού, ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα μὲ αὐ-
τά.

*21 ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐ-
τοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ
πιστέ! ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός,
ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω·
εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ
κυρίου σου.*

21 Εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ κύριός του· Εὖγε, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πι-
στέ! Εἰς ὀλίγα ἦσουν πιστός, εἰς πολλὰ θὰ σὲ ἐγκαταστήσω.
Ἔμβα μέσα διὰ νὰ ἀπολαύσῃς τὴν αὐτὴν χαρὰν μὲ τὸν κύριόν
σου. Ἀφοῦ ἐφάνης πιστὸς εἰς τὰ πέντε τάλαντα, ἐλθὲ νὰ γίνῃς
συγκύριος εἰς τὴν μεγάλην περιουσίαν μου. Ἐλθὲ νὰ ἀπολαύ-
σῃς τὴν ἀπεριόριστον μακαριότητα τοῦ οὐρανοῦ.

*22 προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ
δύο τάλαντα λαβὼν εἶπε·
κύριε, δύο τάλαντά μοι πα-
ρέδωκας· ἴδε ἄλλα δύο τά-
λαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς.*

22 Προσῆλθε δὲ καὶ ἐκεῖνος, ποὺ ἐπῆρε τὰ δύο τάλαντα καὶ εἶ-
πε· Κύριε, δύο τάλαντα μοῦ παρέδωκες. Νά, ἄλλα δύο τάλαν-
τα ἐκέρδησα μὲ αὐτά.

*23 ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐ-
τοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ
πιστέ! ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός,
ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω·
εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ
κυρίου σου.*

23 Εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ κύριός του· Εὖγε, δοῦλε καλὲ καὶ πιστέ!
Εἰς ὀλίγα ἦσουν πιστός, εἰς πολλὰ θὰ σὲ ἐγκαταστήσω. Ἔμβα
καὶ σὺ μέσα νὰ ἀπολαύσῃς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.

*24 προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ
ἓν τάλαντον εἰληφὼς εἶπε·
κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκλη-
ρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων
ὅπου οὐκ ἔσπειρας καὶ
συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρ-
πισας·*

24 Προσῆλθε δὲ καὶ ἐκεῖνος, ποὺ εἶχε πάρει τὸ ἕνα τάλαντον
καὶ εἶπε· Κύριε, σὲ ἐγνώρισα, ὅτι εἶσαι ἄνθρωπος σκληρός,
ποὺ θερίζεις ἐκεῖ, ὅπου δὲν ἔσπειρες, καὶ μαζεύεις εἰς τὴν ἀπο-
θήκην σου ἀπ' ἐκεῖ, ὅπου δὲν ἐσκόρπισες καὶ δὲν ἐλίχνισες τὸ
ἀλωνισμένον.

*25 καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν
ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν
τῇ γῇ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν.*

25 Καὶ ἐπειδὴ ἐφοβήθην, ἐπῆγα καὶ ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου
μέσα εἰς τὴν γῆν. Νά, ἔχεις τὸ ἰδικόν σου.

*26 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος
αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· πονηρὲ
δοῦλε καὶ ὀκνηρέ! ᾔδεις ὅτι
θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα
καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διε-
σκόρπισα!*

26 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ κύριός του καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· κακὲ καὶ
τεμπέλη δοῦλε! Ἐγνώριζες, ὅτι θερίζω ἐκεῖ, ὅπου δὲν ἔσπειρα,
καὶ συνάγω ἀπ' ἐκεῖ, ὅπου δὲν ἐσκόρπισα εἰς τὸ ἁλῶνι διὰ νὰ
λιχνισθῇ εἰς τὸν ἀέρα.

*27 ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀρ-
γύριόν μου τοῖς τραπεζίταις,
καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην
ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ.*

27 Ἔπρεπε λοιπὸν σὺ νὰ καταθέσῃς τὸ χρῆμα μου εἰς τοὺς
τραπεζίτας, καὶ ὅταν θὰ ἠρχόμην ἐγώ, θὰ ἔπαιρνα μὲ τόκον αὐ-
τό, ποὺ μοῦ ἀνήκει.

[24-30]) η΄ 12. ιγ΄ 12. Λκ. ις΄ 11. 12. ιθ΄ 20 - 27. Ἰν. δ΄ 37. ιε΄ 2. 1 Τμ. δ΄ 14.

*28 ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ
τάλαντον καὶ δότε τῷ ἔχον-
τι τὰ δέκα τάλαντα.*

28 Πάρετε λοιπὸν ἀπὸ αὐτὸν τὸ τάλαντον καὶ δώσατέ το εἰς ἐ-
κεῖνον, ποὺ ἔχει τὰ δέκα τάλαντα.

*29 τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δο-
θήσεται καὶ περισσευθήσε-
ται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος
καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ'
αὐτοῦ·*

29 Διότι εἰς καθένα, ποὺ ἔχει καὶ ηὔξησε μὲ ἐπιμέλειαν καὶ ζῆ-
λον ἐκεῖνο ποὺ τοῦ ἐδόθη, θὰ τοῦ δοθοῦν καὶ ἄλλα καὶ θὰ πε-
ρισσεύσουν. Ἀπ' ἐκεῖνον δέ, ποὺ τοῦ ἐδόθησαν μὲν χαρίσμα-
τα, ἀλλὰ τὰ παρημέλησε καὶ δὲν τὰ εἰργάσθη, ὥστε νὰ ἔχῃ καὶ
αὐτὸς κάτι μὲ τὴν ἰδικήν του ἐργασίαν, καὶ αὐτὸ τὸ ὀλίγον ποὺ
τοῦ ἐδόθη καὶ τὸ ἀφῆκεν ἀκαλλιέργητον, θὰ τοῦ τὸ πάρουν.

*30 καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον
ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ
ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς
τῶν ὀδόντων.*

30 Καὶ τὸν ἄχρηστον δοῦλον βγάλατέ τον ἀπ' ἐδῶ, καὶ ῥίψατέ
τον εἰς τὸ πιὸ ἀπομονωμένον καὶ ἀπομακρυσμένον ἀπὸ τὴν
βασιλείαν μου σκοτάδι. Ἐκεῖ θὰ εἶναι τὸ κλάψιμον καὶ τὸ τρί-
ξιμον τῶν δοντιῶν.

Στίχ. 31-46. Ἡ δευτέρα παρουσία τοῦ Κυρίου καὶ ἡ τελικὴ κρίσις καὶ ἀνταπόδοσις.

*31 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ
αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι
ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε
καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης
αὐτοῦ,*

31 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴν δόξαν του καὶ
ὅλοι οἱ ἅγιοι ἄγγελοι θὰ εἶναι μαζί του, τότε θὰ καθήσῃ εἰς
θρόνον ἔνδοξον καὶ λαμπρόν.

*32 καὶ συναχθήσεται ἔμ-
προσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔ-
θνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ'
ἀλλήλων ὥσπερ ὁ ποιμὴν
ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ
τῶν ἐρίφων,*

32 Καὶ θὰ συναχθοῦν ἐμπρός του ὅλα τὰ ἔθνη, ὅλοι δηλαδὴ οἱ
ἄνθρωποι, ποὺ ἔζησαν ἀπ' ἀρχῆς τῆς δημιουργίας μέχρι τέ-
λους τοῦ κόσμου, καὶ θὰ χωρίσῃ αὐτοὺς τὸν ἕνα ἀπὸ τὸν ἄλ-
λον, καθὼς καὶ ὁ ποιμὴν χωρίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τὰ γίδια.

*33 καὶ στήσει τὰ μὲν πρό-
βατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ
δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων.*

33 Καὶ θὰ στήσῃ τοὺς μὲν δικαίους, ποὺ εἶναι ἥμεροι σὰν τὰ
πρόβατα, εἰς τὰ δεξιά του, τοὺς δὲ ἁμαρτωλούς, ποὺ εἶναι ἀτί-
θασοι καὶ ἄτακτοι σὰν τὰ γίδια, εἰς τὰ ἀριστερά του.

*34 τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς
τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· δεῦτε
οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός
μου, κληρονομήσατε τὴν ἡ-
τοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν
ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.*

34 Τότε θὰ εἴπῃ ὁ βασιλεὺς εἰς ἐκείνους, ποὺ θὰ εἶναι εἰς τὰ δε-
ξιά του· Ἐλᾶτε σεῖς, ποὺ εἴσθε εὐλογημένοι ἀπὸ τὸν Πατέρα
μου, λάβετε ὡς κληρονομίαν τὴν βασιλείαν, ποὺ ἔχει ἑτοιμα-
σθῆ διὰ σᾶς, ἀφ' ὅτου ἐθεμελιώνετο ὁ κόσμος.

*35 ἐπείνασα γάρ, καὶ ἐδώ-
κατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα,
καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἤ-
μην, καὶ συνηγάγετέ με,*

35 Σᾶς ἀνήκει δὲ ἡ κληρονομία αὐτή, διότι ἐπείνασα καὶ μοῦ ἐ-
δώκατε νὰ φάγω, ἤμουν διψασμένος καὶ μὲ ἐποτίσατε, ξένος ἤ-
μουν καὶ δὲν εἶχα ποῦ νὰ μείνω καὶ μὲ ἐπεριμαζεύσατε εἰς τὸ
σπίτι σας,

*36 γυμνός, καὶ περιεβάλετέ
με, ἠσθένησα, καὶ ἐπεσκέ-
ψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἤμην,
καὶ ἤλθετε πρός με.*

36 γυμνὸς ἤμουν καὶ μὲ ἐνεδύσατε, ἀρρώστησα καὶ μὲ ἐπεσκέ-
φθητε, μέσα εἰς φυλακὴν ἤμουν καὶ ἤλθατε νὰ μὲ ἰδῆτε καὶ νὰ
μὲ παρηγορήσετε.

[31-33]) Ἰβ. ε΄ 1. Ἰζ. λδ΄ 17 - 22. Μτ. ιγ΄ 49. ις΄ 27. κδ΄ 30. 31. Ῥμ. ιδ΄ 10. [34]) ε΄ 5. κ΄ 23. Ἰν. ιδ΄ 2. ιζ΄ 22. 23. 1 Κρ. β΄ 9. Ἐφ. α΄ 3. 1 Πτ. α΄ 4. Ἀπ. κα΄ 7. [35-40]) Ἠσ. νη΄ 7 - 10. Ἰζ. ιη΄ 7. Πρμ. ιθ΄ 17. Μτ. ε΄ 7. ς΄ 20. ι΄ 40 - 42. Ῥμ. ιβ΄ 13. 1 Τμ. ε΄ 10. Ἐβ. β΄ 11. ς΄ 10. ιγ΄ 1. 2. Ἰκ. κ΄ 27. 1 Πτ. δ΄ 8. 9.

37 τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες· κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν;

37 Τότε θὰ ἀποκριθοῦν εἰς αὐτὸν οἱ δίκαιοι καὶ θὰ εἴπουν· Κύριε, πότε σὲ εἴδαμεν πεινασμένον καὶ σὲ ἐθρέψαμεν, ἢ διψασμένον καὶ σοῦ ἐδώκαμεν νὰ πίῃς;

38 πότε δέ σε εἴδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν, ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν;

38 Πότε δὲ σὲ εἴδαμεν ξένον καὶ σὲ ἐπεριμαζεύσαμεν, ἢ γυμνὸν καὶ σὲ ἐνεδύσαμεν;

39 πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρός σε;

39 Πότε δὲ σὲ εἴδαμεν ἄρρωστον ἢ φυλακισμένον καὶ ἤλθαμεν νὰ σὲ ἐπισκεφθῶμεν;

40 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε.

40 Καὶ θὰ ἀποκριθῇ ὁ βασιλεὺς καὶ θὰ τοὺς εἴπῃ· Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅτι κάθε τι ποὺ ἐκάματε εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς αὐτοὺς ἀδελφούς μου, ποὺ ἐφαίνοντο ἄσημοι καὶ πολὺ μικροί, τὸ ἐκάματε εἰς ἐμέ.

41 τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ.

41 Τότε θὰ εἴπῃ καὶ εἰς ἐκείνους, ποὺ θὰ εἶναι εἰς τὰ ἀριστερά του· Σεῖς ποὺ ἀπὸ τὰ ἔργα σας ἐγίνατε καταραμένοι, πηγαίνετε μακρὰν ἀπὸ ἐμὲ εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, ποὺ ἔχει ἑτοιμασθῆ διὰ τὸν διάβολον καὶ τοὺς ἀγγέλους του.

42 ἐπείνασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με,

42 Διότι ἐπείνασα καὶ δὲν μοῦ ἐδώκατε νὰ φάγω, ἐδίψασα καὶ δὲν μὲ ἐποτίσατε,

43 ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενὴς καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με.

43 ξένος ἤμουν καὶ δὲν μὲ ἐπεριμαζεύσατε πρὸς φιλοξενίαν, γυμνὸς καὶ δὲν μὲ ἐνεδύσατε, ἄρρωστος ἤμουν καὶ μέσα εἰς τὴν φυλακὴν καὶ δὲν μὲ ἐπεσκέφθητε.

44 τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ καὶ αὐτοὶ λέγοντες· κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι;

44 Τότε θὰ τοῦ ἀποκριθοῦν καὶ αὐτοὶ καὶ θὰ εἴπουν· Κύριε, πότε σὲ εἴδαμεν νὰ πεινᾷς ἢ νὰ διψᾷς ἢ νὰ εἶσαι ξένος ἢ γυμνὸς ἢ ἀσθενὴς ἢ μέσα εἰς φυλακὴν καὶ δὲν σὲ ὑπηρετήσαμεν;

45 τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε.

45 Τότε θὰ τοὺς ἀποκριθῇ καὶ θὰ εἴπῃ· Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, κάθε τι ποὺ δὲν ἐκάματε εἰς ἕνα ἀπὸ αὐτούς, τοὺς ὁποίους ὁ κόσμος ἐθεώρει πολὺ μικρούς, οὔτε εἰς ἐμὲ τὸ ἐκάματε.

46 καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

46 Καὶ θὰ ἀπέλθουν αὐτοὶ εἰς κόλασιν, ποὺ δὲν θὰ ἔχῃ τέλος, ἀλλὰ θὰ εἶναι αἰωνία, οἱ δὲ δίκαιοι θὰ μεταβοῦν διὰ νὰ ἀπολαύσουν ζωὴν αἰώνιον.

---

[41]) ζ΄ 23. ιγ΄ 40 - 42. 2 Πτ. β΄ 4. Ἰδ. 6. Ἀπ. κ΄ 10 - 16. [42-45]) Πρμ. ιδ΄ 31. ιζ΄ 5. Ἰκ. β΄ 12. 13. 15. 16. 1 Ἰν. γ΄ 17. [46]) ιϛ΄ 27. Ἰν. ε΄ 29. Δν. ιβ΄ 2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚϚΤ΄.

Στίχ. 1-5. Ἀπόφασις θανατώσεως τοῦ Ἰησοῦ.

Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους τούτους εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·

Καὶ συνέβη, ὅταν ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς ὅλους τοὺς λόγους αὐτούς, εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του·

2 οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.

2 Ξεύρετε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας γίνεται ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ παραδοθῇ διὰ νὰ σταυρωθῇ.

3 τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα,

3 Τότε ἐμαζεύθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ προεστοὶ τοῦ λαοῦ εἰς τὸ μέγαρον τοῦ ἀρχιερέως, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Καϊάφας.

4 καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν δόλῳ κρατήσωσι καὶ ἀποκτείνωσιν.

4 Καὶ συναπεφάσισαν νὰ συλλάβουν τὸν Ἰησοῦν μὲ δόλον καὶ νὰ τὸν φονεύσουν.

5 ἔλεγον δέ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ.

5 Ἔλεγον δέ· Νὰ μὴ γίνῃ τοῦτο κατὰ τὴν ἑορτήν, διὰ νὰ μὴ προκληθῇ ταραχὴ εἰς τὸν λαόν.

Στίχ. 6-16. Τὸ μύρον τῆς Βηθανίας καὶ ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα.

6 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ,

6 Καὶ ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὴν Βηθανίαν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος τοῦ λεπροῦ,

7 προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἀλάβαστρον μύρου ἔχουσα βαρυτίμου, καὶ κατέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀνακειμένου.

7 προσῆλθε πρὸς αὐτὸν μία γυναῖκα, ποὺ ἐκράτει ἀγγεῖον ἀπὸ ἀλάβαστρον γεμᾶτο μύρον πολὺ ἀκριβὸν καὶ περιέχυνε τοῦτο εἰς τὴν κεφαλήν του, ἐνῷ ἦτο γερμένος εἰς τὸ τραπέζι.

8 ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠγανάκτησαν λέγοντες· εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη;

8 Ὅταν δὲ εἶδαν τοῦτο οἱ μαθηταί, ἠγανάκτησαν καὶ ἔλεγαν· Διατί νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ ἄσκοπος καὶ χαμένη σπατάλη τοῦ πολυτίμου αὐτοῦ μύρου;

9 ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι πολλοῦ καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς.

9 Διότι μποροῦσε τὸ μύρον αὐτὸ νὰ πωληθῇ ἀκριβὰ καὶ τὸ ἀντίτιμόν του νὰ δοθῇ εἰς τοὺς πτωχούς.

10 γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τί κόπους παρέχετε τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν εἰργάσατο εἰς ἐμέ.

10 Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἀντελήφθη τοῦτο καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· Διατί ἐνοχλεῖτε τὴν γυναῖκα; Μὴ τὴν πικραίνετε. Διότι ἔργον καλὸν ἔκαμεν εἰς ἐμέ. Τὸ ἔργον αὐτὸ εἶναι διὰ τὴν παροῦσαν περίστασιν προτιμότερον καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐλεημοσύνην καὶ συνδρομὴν τῶν πτωχῶν.

ΚϚΤ΄. [1-2]) Ἐξ. ιβ΄ 15 - 20. Λτ. κγ΄ 5 - 7. Ἀρ. κη΄ 16 - 18. Δτ. ιϛ΄ 3 - 5. 2 Πρ. λ΄ 17. 18. Μτ. ζ΄ 28. κ΄ 18. Μρ. ιδ΄ 1. Λκ. κβ΄ 1. Ἰν. ια΄ 55. ιγ΄ 1. [3-5]) 57. ιβ΄ 14. κβ΄ 15. Μρ. ιδ΄ 1. 2. Λκ. γ΄ 2. κβ΄ 2. Ἰν. ια΄ 49. 53. ιη΄ 13. 14. Πρ. δ΄ 6. ιβ΄ 3. 4. [6-9]) Μρ. ιδ΄ 3 - 5. Λκ. (ζ΄ 37. 38.) ι΄ 38 - 42. Ἰν. ια΄ 2. ιβ΄ 3 - 5.

11 τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.	11 Διότι τοὺς πτωχοὺς τοὺς ἔχετε πάντοτε μαζί σας καὶ μπορεῖτε ὁποτεδήποτε νὰ τοὺς εὐεργετήσετε. Ἐμὲ ὅμως δὲν μὲ ἔχετε πάντοτε. Καὶ δι' αὐτὸ μὴ ἐνοχλεῖτε τὴν γυναῖκα δι' αὐτό, ποὺ ἔκαμε.
12 βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου, πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν.	12 Διότι ὅταν αὐτὴ ἔχυσε τὸ μύρον τοῦτο εἰς τὸ σῶμα μου, τὸ ἔκαμε διὰ νὰ μὲ ἑτοιμάσῃ πρὸς ταφήν.
13 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.	13 Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὁπουδήποτε καὶ ἂν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον αὐτό, τὸ ὁποῖον κηρύττω καὶ σᾶς παρέδωκα, εἰς ὅλον τὸν κόσμον δηλαδή, θὰ διαλαληθῇ καὶ αὐτὸ ποὺ ἔκαμεν αὐτή, διὰ νὰ παραμένῃ ἀλησμόνητος ἡ μνήμη τῆς γυναικὸς αὐτῆς.
14 Τότε πορευθεὶς εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς εἶπε·	14 Τότε ἐπῆγεν ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα, αὐτὸς ποὺ ἐλέγετο Ἰούδας Ἰσκαριώτης, εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ εἶπε·
15 τί θέλετέ μοι δοῦναι, κἀγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια.	15 τί θέλετε νὰ μοῦ δώσετε καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς τὸν παραδώσω; Αὐτοὶ δὲ τοῦ ἐζύγισαν καὶ τοῦ παρέδωκαν ἄργυρον βάρους τριάκοντα διδράχμων, ἀξίας περίπου ὀγδοήκοντα πέντε χρυσῶν δραχμῶν.
16 καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ.	16 Καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν διὰ νὰ τὸν παραδώσῃ.

Στίχ. 17-29. Ἑτοιμασία διὰ τὸ Πάσχα. Τὸ δεῖπνον.
Η παράδοσις τοῦ Μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας.

17 Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες αὐτῷ· ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα;	17 Κατὰ δὲ τὴν πρώτην ἀπὸ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, ποὺ διήρκει ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἢ τοῦ Πάσχα, ἦλθαν οἱ μαθηταὶ εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ τοῦ εἶπαν· Ποῦ θέλεις νὰ σοῦ ἑτοιμάσωμεν νὰ φάγῃς τὸ Πάσχα;
18 ὁ δὲ εἶπεν· ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα καὶ εἴπατε αὐτῷ· ὁ διδάσκαλος λέγει, ὁ καιρός μου ἐγγύς ἐστι· πρὸς σὲ ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου.	18 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Πηγαίνετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα καὶ εἴπατέ του· ὁ διδάσκαλος λέγει· Ὁ καιρὸς τοῦ πάθους μου πλησιάζει· σκέπτομαι νὰ κάμω μὲ τοὺς μαθητάς μου εἰς τὸ σπίτι σου τὸ καινούργιο Πάσχα καὶ ὄχι ἐκεῖνο, ποὺ ἀπὸ αὔριον τὸ βράδυ θὰ ἀρχίσουν νὰ ἑορτάζουν οἱ Ἰουδαῖοι.
19 καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.	19 Καὶ ἔκαμαν οἱ μαθηταί, καθὼς τοὺς παρήγγειλεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἑτοίμασαν τὸ μέρος, ὅπου θὰ ἐγίνετο τὸ Πάσχα.
20 Ὀψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα.	20 Ὅταν δὲ ἐβράδυασεν, ἦταν γερμένος εἰς τὸ τραπέζι μὲ τοὺς δώδεκα.˘

[10-13]) Δτ. ιε' 11. Μτ. θ' 4. κδ' 14. Μρ. ιδ' 6 - 9. Ἰν. ιβ' 7. 8. [14-16]) Ζχ. ια' 12. 13. Μτ. ι' 4. κζ' 3. Μρ. ιδ' 10. 11. Λκ. κβ' 3 6. Ἰν. ιβ' 4. ιγ' 2. [17-19]) 2. κα' 2. 3. Μρ. ιδ' 12 - 16. Λκ. κβ' 7 - 13. Ἰν. β' 4. ιβ' 23. ιγ' 1. 2. ιη' 28. 1 Κρ. ε' 7.

21 καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με.	21 Καὶ ἐνῷ ἔτρωγον αὐτοί, εἶπε· Μετὰ βεβαιότητος σᾶς λέγω, ὅτι ἕνας ἀπὸ σᾶς θὰ μὲ παραδώσῃ διὰ προδοσίας εἰς τοὺς ἐχθρούς μου.
22 καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ ἕκαστος αὐτῶν· μήτι ἐγώ εἰμι, Κύριε;	22 Καὶ μὲ λύπην πολλὴν ἤρχισαν νὰ λέγουν εἰς αὐτὸν καθένας ἀπὸ αὐτούς· μήπως εἶμαι ἐγώ, Κύριε;
23 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, οὗτός με παραδώσει.	23 Ὁ δὲ Κύριος ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν· Ἐκεῖνος ποὺ ἐβούτηξε μαζί μου εἰς τὸν ζωμὸν τῆς πιατέλλας τὸ χέρι, αὐτὸς θὰ μὲ παραδώσῃ νὰ θανατωθῶ.
24 ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.	24 Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου φεύγει ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωήν, σύμφωνα μὲ τὰς προφητείας, ποὺ ἔχουν γραφῆ περὶ αὐτοῦ. Ἀλλοίμονον ὅμως εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ποὺ γίνεται ὄργανον διὰ νὰ παραδοθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Ἦτο συμφερώτερον δι' αὐτὸν νὰ μὴν εἶχε γεννηθῆ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.
25 ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν εἶπε· μήτι ἐγώ εἰμι, ῥαββί; λέγει αὐτῷ· σὺ εἶπας.	25 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἰούδας, ποὺ τὸν παρέδωκε, καὶ εἶπε· Μήπως εἶμαι ἐγώ, διδάσκαλε; Λέγει εἰς αὐτόν· Σὺ εἶπες, ὅτι εἶσαι σύ.
26 Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς καὶ εἶπε· λάβετε φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου·	26 Ἐνῷ δὲ αὐτοὶ ἔτρωγον, ἐπῆρεν εἰς τὰς χεῖρας του ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ ἀφοῦ ηὐχαρίστησε, τὸν ἔκοψεν εἰς τεμάχια καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ εἶπε· Λάβετε, φάγετε, τοῦτο εἶναι τὸ σῶμα μου.
27 καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες·	27 Καὶ ἀφοῦ ἐπῆρε τὸ ποτήριον καὶ ηὐχαρίστησεν, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς καὶ εἶπε· Πίετε ἀπὸ αὐτὸ ὅλοι·
28 τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.	28 διότι αὐτὸ εἶναι τὸ αἷμα μου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπικυροῦται ἡ νέα Διαθήκη καὶ τὸ ὁποῖον χύνεται πρὸς σωτηρίαν πολλῶν διὰ νὰ συγχωρηθοῦν αἱ ἁμαρτίαι των.
29 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου.	29 Σᾶς λέγω δέ, ὅτι ἀπὸ τώρα δὲν θὰ ξαναπιῶ ἀπὸ τὸ προϊὸν αὐτὸ καὶ γέννημα τῆς ἀμπέλου μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν εὐφραινόμενος θὰ τὸ πίνω μαζί σας καὶ καινούργιο καὶ πολὺ πιὸ χαρμόσυνον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Πατρός μου. Ὁ μυστικὸς οὗτος δεῖπνος δηλαδὴ εἶναι πρόγευμα τῆς τελείας κοινωνίας καὶ ἑνώσεώς μας, ἡ ὁποία θὰ πραγματοποιηθῇ ἐν ἀτελευτήτῳ εὐφροσύνῃ καὶ χαρᾷ εἰς τὴν μέλλουσαν ἐν οὐρανῷ βασιλείαν.

[20-23]) Ψ. μ' 10. Μρ. ιδ' 17 - 20. Λκ. κβ' 14. 21. Ἰν. ιγ' 18. 21. 26 - 28. [24]) Ἠσ. νγ' 7 - 10. Δν. θ' 24. 25. Ἰρ. κ' 14 - 17. Ἰβ. γ'. Ψ. κα'. Μτ. α' 22. ιη' 7. κς' 54. Μρ. θ' 12. ιδ' 21. Λκ. κβ' 22. κδ' 25 - 27. 45. 46. Ἰν. ιγ' 3. ιδ' 28. Πρ. β' 22 - 26. ιζ' 2. 3. κς' 22. 23. 1 Κρ. ιε' 3. 4. [25]) 64. κγ' 7. 8. [26-28]) Ἐξ. κδ' 8. Λτ. ιζ' 11. Ἰρ. λη':λα' 31 - 34. Ζχ. θ' 11. Μτ. ιδ' 19. κ' 28. Μρ. ιδ' 22 - 24. Λκ. κβ' 17 - 20. κδ' 30. Ἰν. ς' 53 - 58. 1 Κρ. ι' 16. ια' 23 - 27. Ἐφ. α' 7. Ἑβ. η' 10 - 12. θ' 22. ι' 16. 17. [29]) κβ' 2. Μρ. ιδ' 25. Λκ. κβ' 16.

Στίχ. 30-46. Εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. Ἡ ἀγωνία τῆς Γεθσημανῆ.

30 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· 31 πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· γέγραπται γάρ, ***πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης·***

30 Καὶ ἀφοῦ ἔψαλαν ὕμνον, ἐβγῆκαν εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. Τότε λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς·

31 Κατὰ τὴν νύκτα αὐτὴν ὅλοι σεῖς θὰ κλονισθῆτε εἰς τὴν πρὸς ἐμὲ πίστιν σας. Διότι ἔχει γραφῆ εἰς τὸν Ζαχαρίαν· Θὰ ἐπιτρέψω ἐγὼ ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ νὰ κτυπηθῇ καὶ νὰ θανατωθῇ ὁ ποιμήν, ἤτοι ἐγὼ ὁ Χριστός, καὶ θὰ διασκορπισθοῦν τὰ πρόβατα τοῦ κοπαδιοῦ, τουτέστι σεῖς οἱ μαθηταί μου.

32 μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

32 Ὅταν ὅμως ἀναστηθῶ, θὰ σᾶς προλάβω εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὅπου θὰ ὑπάγω προτήτερα ἀπὸ σᾶς καὶ θὰ σᾶς περιμένω, ἐκεῖ δὲ θὰ συναντηθῶμεν πάλιν.

33 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ δὲ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι.

33 Ἀλλ' ὁ Πέτρος ἀπεκρίθη καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐὰν ὅλοι κλονισθοῦν εἰς τὴν πρὸς σὲ πίστιν, ἐγὼ ὅμως οὐδέποτε θὰ σκανδαλισθῶ.

34 ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με.

34 Εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σὲ βεβαιῶ, ὅτι κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα προτοῦ νὰ λαλήσῃ ὁ πετεινός, θὰ μὲ ἀρνηθῇς τρεῖς φοράς.

35 λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. ὁμοίως δὲ καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον.

35 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Πέτρος· Καὶ ἂν ἀκόμη χρειασθῇ νὰ ἀποθάνω ἐγὼ μαζί σου, κατ' οὐδένα λόγον θὰ σὲ ἀρνηθῶ. Παρόμοια δὲ εἶπον καὶ ὅλοι οἱ μαθηταί.

36 Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς· καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὗ ἀπελθὼν προσεύξωμαι ἐκεῖ.

36 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται μαζὶ μὲ αὐτοὺς εἰς κάποιο ἀγρόκτημα, ποὺ ἐλέγετο Γεθσημανῆ, καὶ εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς· Καθίσατε αὐτοῦ ἕως ὅτου ὑπάγω καὶ προσευχηθῶ ἐκεῖ.

37 καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν.

37 Καὶ ἀφοῦ ἐπῆρε μαζί του τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Ζεβεδαίου, ἤρχισε νὰ λυπῆται καὶ νὰ στενοχωρῆται πολύ.

38 τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ.

38 Τότε τοὺς λέγει ὁ Ἰησοῦς· Καταλυπημένη εἶναι ἡ ψυχή μου μέχρι σημείου, ποὺ νὰ κινδυνεύω νὰ ἀποθάνω ἀπὸ τὴν λύπην. Μείνατε ἐδῶ καὶ ἀγρυπνεῖτε μαζί μου.

39 καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων· πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστι,

39 Καὶ ἀφοῦ ἐπροχώρησεν ὀλίγον, ἔπεσε μὲ τὸ πρόσωπον κατὰ γῆς καὶ προσηύχετο καὶ ἔλεγε· Πάτερ μου, ἐὰν εἶναι δυνατὸν νὰ συμβιβασθῇ πρὸς τὸ περὶ σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων σχέδιόν σου, ἂς περάσῃ ἀπὸ ἐμὲ τὸ ποτήριον αὐτὸ τοῦ πάθους.

[30]) Ψ. ριβ΄ - ριζ΄. Μρ. ιδ΄ 26. Λκ. κβ΄ 39. Ἰν. ιγ΄ 31 - ιη΄ 1. [31]) Ζχ. ιγ΄ 7. Μτ. ια΄ 6. Μρ. ιδ΄ 27. Λκ. κβ΄ 31. 32. Ἰν. ς΄ 61. 62. ι΄ 11. ις΄ 32. [32]) κη΄ 7. 10. 16. Μρ. ιδ΄ 28. [33-35]) 56. 69 - 72. Μρ. ιδ΄ 29 - 31. Λκ. κβ΄ 33. 34. Ἰν. ιγ΄ 37. 38. [36]) Γν. κβ΄ 5. Μρ. ιδ΄ 32. [37-38]) Ψ. μα΄ 6. 12. μβ΄ 5. Μτ. ιζ΄ 1. κ΄ 20. Μρ. ιδ΄ 33. 34. Ἰν. ιβ΄ 27. Ἑβ. ε΄ 7.

παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ.

Ὄχι ὅμως νὰ γίνῃ ὅπως θέλω ἐγώ, ἀλλ' ὅπως θέλεις σύ.

40 καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ!

40 Καὶ ἔρχεται εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς εὑρίσκει νὰ κοιμῶνται καὶ λέγει εἰς τὸν Πέτρον· Τόσην δύναμιν εἴχατε, ὥστε δὲν ἠμπορέσατε μίαν ὥραν νὰ μείνετε μαζί μου ἄγρυπνοι;

41 γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.

41 Ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε διὰ νὰ μὴ πέσετε εἰς πειρασμόν, ποὺ θὰ σᾶς παρασύρῃ εἰς τὴν ἁμαρτίαν τῆς ἀρνήσεως καὶ τοῦ σκανδαλισμοῦ σας δι' ἐμέ. Τὸ βάθος τῆς ψυχῆς σας εἶναι πρόθυμον νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸ καθῆκον, τὸ σαρκικὸν φρόνημα ὅμως κάμνει τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ἀδύνατον καὶ παρασύρει τὸν ἄνθρωπον παρὰ τὴν ἀγαθὴν διάθεσίν του εἰς τὸ κακόν.

42 πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο λέγων· πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἀπ' ἐμοῦ ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ θέλημά σου.

42 Πάλιν διὰ δευτέραν φορὰν ἐπῆγε καὶ προσηυχήθη λέγων· Πάτερ μου, ἐὰν δὲν εἶναι δυνατὸν τὸ ποτήριον αὐτὸ νὰ παρέλθῃ ἀπὸ ἐμέ, καὶ δὲν μπορῇ νὰ γίνῃ διαφορετικὰ παρὰ νὰ πίω τὸ ποτήριον, ἂς γίνῃ τὸ θέλημά σου.

43 καὶ ἐλθὼν εὑρίσκει αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι.

43 Καὶ σὰν ἦλθε, πάλιν τοὺς εὗρε νὰ κοιμῶνται, διότι ἦσαν τὰ μάτια τους βαριὰ ἀπὸ τὸν νυσταγμόν.

44 καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς ἀπελθὼν πάλιν προσηύξατο ἐκ τρίτου τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών.

44 Καὶ ἀφήσας αὐτούς, ἐπῆγε πάλιν καὶ προσηυχήθη διὰ τρίτην φορὰν καὶ εἶπε τὰ αὐτὰ λόγια τῆς προσευχῆς.

45 τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς· καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε! ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν.

45 Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς του καὶ τοὺς λέγει· Ἐξακολουθεῖτε λοιπὸν νὰ κοιμᾶσθε καὶ νὰ ἀναπαύεσθε! Ἰδοὺ ἐπλησίασεν ἡ ὥρα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν.

46 ἐγείρεσθε ἄγωμεν· ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με.

46 Σηκωθῆτε, ἂς ὑπάγωμεν πρὸς συνάντησίν των. Ἰδοὺ ἐπλησίασεν αὐτὸς ποὺ μὲ παραδίδει.

Στίχ. 47-56. Σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ.

47 Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα ἦλθε, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ.

47 Καὶ ἐνῷ ὁ Ἰησοῦς ὡμίλει ἀκόμη, ἰδοὺ ὁ Ἰούδας, ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα, ἦλθε καὶ μαζί του πλῆθος πολὺ ὡπλισμένον μὲ μαχαίρας καὶ μὲ ρόπαλα, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀποσταλῆ ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ.

[39-40]) 42 - 44. Μρ. ιδ΄ 35 - 37. Λκ. κβ΄ 40 - 42. Ἰν. ε΄ 30. ιη΄ 11. Φλ. β΄ 8. Ἑβ. ε΄ 8. [41]) κε΄ 13. Μρ. ιδ΄ 38. Λκ. κβ΄ 45. 46. Ῥμ. ζ΄ 17 - 23. Γλ. ε΄ 17. [42-46]) Μρ. ιδ΄ 39 - 42. 2 Κρ. ιβ΄ 8. [47-48]) Μρ. ιδ΄ 43. 44. Λκ. κβ΄ 47. Ἰν. ιη΄ 3. Πρ. α΄ 16.

48 ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον λέγων· ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρατήσατε αὐτόν.

48 Ἐκεῖνος δὲ ποὺ τὸν παρέδωκεν, εἶχε δώσει εἰς αὐτοὺς προσυμφωνημένον σημεῖον καὶ εἶπεν· Ἐκεῖνον ποὺ θὰ φιλήσω, αὐτὸς εἶναι· συλλάβετέ τον, προσέχοντες νὰ μὴ σᾶς διαφύγῃ.

49 καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπε· χαῖρε, ῥαββί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

49 Καὶ ἀμέσως ἐπλησίασε τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπε· Χαῖρε, διδάσκαλε. Καὶ τὸν ἐφίλησε μὲ προσποιητὴν ἐγκαρδιότητα.

50 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἑταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει. τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.

50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· Σύντροφε, ἄφησε τὸ φίλημα καὶ κάμε ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον ἦλθες καὶ εὑρίσκεσαι τώρα ἐδῶ. Τότε ἐπλησίασαν καὶ ἔβαλαν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὸν συνέλαβον.

51 καὶ ἰδοὺ εἷς τῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον.

51 Καὶ ἰδοὺ ἕνας ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἦσαν μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦν, ἅπλωσε τὸ χέρι του καὶ ἔβγαλε τὸ μαχαῖρι του. Καὶ ἀφοῦ ἐκτύπησε τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, τοῦ ἔκοψε τὸ αὐτί.

52 τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀπόστρεψόν σου τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦνται.

52 Τότε τοῦ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Γύρισε πίσω τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην της· διότι ὅλοι ὅσοι ἐπῆραν μάχαιραν διὰ νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν κατὰ τοῦ πλησίον, μὲ μάχαιραν θὰ ἀποθάνουν.

53 ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι τὸν πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων;

53 Ἢ νομίζεις, ὅτι δὲν μπορῶ τώρα νὰ παρακαλέσω τὸν Πατέρα μου καὶ νὰ παρατάξῃ εἰς τὸ πλευρόν μου περισσοτέρας ἀπὸ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων;

54 πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ ὅτι οὕτω δεῖ γενέσθαι;

54 Ἀλλ' ἐὰν ζητήσω τὴν βοήθειαν τῶν ἀγγέλων, πῶς λοιπὸν θὰ πληρωθοῦν καὶ θὰ ἐπαληθεύσουν αἱ προφητεῖαι τῶν Γραφῶν, αἱ ὁποῖαι λέγουν, ὅτι ἔτσι πρέπει νὰ γίνῃ καὶ ἔτσι πρέπει ὁ Μεσσίας νὰ θανατωθῇ;

55 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις· ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με· καθ' ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἐκαθεζόμην διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με.

55 Ἐκείνην τὴν ὥραν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς ὄχλους· Σὰν νὰ ἐπρόκειτο περὶ λῃστοῦ, ἐβγήκατε μὲ μαχαίρας καὶ μὲ ρόπαλα νὰ μὲ πιάσετε. Κάθε ἡμέρα κοντά σας ἐκαθήμην διδάσκων μέσα εἰς τὸ ἱερὸν καὶ δὲν μὲ συνελάβετε.

56 τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον.

56 Ὅμως αὐτὸ ὅλον ἔγινε διὰ νὰ πληρωθοῦν καὶ ἀληθεύσουν ὅσα προφητικῶς ἔγραψαν οἱ προφῆται. Τότε ὅλοι οἱ μαθηταὶ τὸν ἀφῆκαν καὶ ἔφυγαν.

49-50) 2 Βσ. κ΄ 9. 10. Μρ. ιδ΄ 45. 46. Λκ. κβ΄ 48. Ἰν. ιγ΄ 27. 51-52) Γν. θ΄ 6. Μρ. ιδ΄ 47. Λκ. κβ΄ 49 - 51. Ἰν. ιη΄ 10. 11. Ἀπ. ιγ΄ 10. 53-54) 4 Βσ. ς΄ 17. 18. Δν. ζ΄ 10. Μτ. κς΄ 24. 55-56) Ψ. πζ΄ 8. 9. Ἰβ. ιθ΄ 13. Μτ. κς΄ 31. Μρ. ιδ΄ 48 - 50. Λκ. κβ΄ 52. 53.

Στίχ. 57-75. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Καϊάφα. Ἡ ἄρνησις καὶ ἡ μετάνοια τοῦ Πέτρου.

57 Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν.

57 Οὗτοι δέ, ἀφοῦ ἔπιασαν τὸν Ἰησοῦν, τὸν ἔφεραν εἰς τὸν Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐμαζεύθησαν.

58 ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως, καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλος.

58 Ὁ δὲ Πέτρος τὸν ἠκολούθει ἀπὸ μακρὰν μέχρι τοῦ προαυλίου τοῦ σπιτιοῦ τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφοῦ ἐμβῆκεν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐλήν, ἐκάθητο μαζὶ μὲ τοὺς ὑπηρέτας διὰ νὰ ἴδῃ, πῶς θὰ ἐτελείωνεν ἡ ὑπόθεσις.

59 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὅπως θανατώσωσιν αὐτόν,

59 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ ὅλα τὰ μέλη τοῦ συνεδρίου, ἀφοῦ ἦτο ἀδύνατον νὰ εὕρουν μαρτυρίαν ἀληθῆ ἐναντίον τοῦ Ἰησοῦ, ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατ' αὐτοῦ, διὰ νὰ τὸν θανατώσουν,

60 καὶ οὐχ εὗρον· καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ εὗρον. ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες

60 καὶ δὲν ηὗραν. Καὶ μολονότι ἦλθαν πρὸς ἐξέτασιν πολλοὶ ψευδομάρτυρες, δὲν ηὗραν. Ὕστερον δὲ ἀπὸ πολλά, ἦλθαν ἐμπρὸς εἰς τὸ δικαστήριον δύο ψευδομάρτυρες

61 εἶπον· οὗτος ἔφη, δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι αὐτόν.

61 καὶ εἶπαν· Αὐτὸς εἶπεν· ἠμπορῶ νὰ κρημνίσω τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ μέσα εἰς τρεῖς ἡμέρας νὰ κτίσω αὐτόν.

62 καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· οὐδὲν ἀποκρίνῃ; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν;

62 Καὶ ἀφοῦ ἐσηκώθη ὄρθιος ὁ ἀρχιερεύς, εἶπεν εἰς αὐτόν· Δὲν ἀποκρίνεσαι τίποτε; Τί σὲ κατηγοροῦν αὐτοί;

63 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

63 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἐσιώπα. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀρχιερεὺς καὶ τοῦ εἶπε· Σὲ ὁρκίζω εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος ζῇ καὶ τιμωρεῖ τοὺς ἐπιόρκους, νὰ μᾶς εἴπῃς, ἐὰν εἶσαι σὺ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

64 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· σὺ εἶπας· πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.

64 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Τὸ εἶπες σύ, ὅτι εἶμαι ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' ὅμως σᾶς λέγω, ὅτι ἀπὸ τώρα θὰ ἴδητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τὸν Θεάνθρωπον Μεσσίαν, νὰ κάθηται εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ νὰ ἔρχεται ἐπάνω εἰς τὰ σύννεφα τοῦ οὐρανοῦ ὡς ἔνδοξος Κριτής.

65 τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων

65 Τότε ὁ ἀρχιερεὺς ἐκδηλώνων ὑποκριτικῶς τὴν ἀγανάκτησιν καὶ ἀποδοκιμασίαν αὐτοῦ κατὰ τῆς φρικτῆς βλασφημίας

---

57) 3. Μρ. ιδ΄ 53. Λκ. κβ΄ 54. Ἰν. ιη΄ 12. 13. 58) Μρ. ιδ΄ 54. Λκ. κβ΄ 54. 55. Ἰν. ιη΄ 15. 16. 25. 59-61) Δτ. ιθ΄ 16 - 19. Ψ. κς΄ 12. λδ΄ 11. Μτ. ιη΄ 16. κζ΄ 40. Μρ. ιδ΄ 55 - 59. Ἰν. β΄ 19 - 21. Πρ. ς΄ 13. 14. 62-63) Λτ. ε΄ 1. 3 Βσ. κβ΄ 16. Ἡσ. νγ΄ 7. Μτ. ις΄ 16. κζ΄ 12. 14. Μρ. ιδ΄ 60. 61. Λκ. κβ΄ 66. 67. Ἰν. ι΄ 24. 64) Ψ. ρθ΄ 1. Δν. ζ΄ 13. Μτ. η΄ 20. ις΄ 27. κε΄ 31. κς΄ 25. Μρ. ιδ΄ 62. Λκ. κβ΄ 69. 70. Ἰν. α΄ 51. ς΄ 62. Πρ. ζ΄ 55. 56.

ὅτι ἐβλασφήμησε· τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ·

πού ἠκούσθη, ἔσχισε τὰ ροῦχα του κατὰ συνήθειαν, ποὺ ἐπεκράτει μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων, καὶ εἶπεν ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐβλασφήμησε. Τί μᾶς χρειάζονται πλέον μάρτυρες; Νά, τώρα ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν.

66 τί ὑμῖν δοκεῖ; οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· ἔνοχος θανάτου ἐστί.

66 Τί γνώμην ἔχετε; Οὗτοι δὲ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον· Εἶναι ἔνοχος ἐγκλήματος, ποὺ τιμωρεῖται μὲ θάνατον.

67 τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν, οἱ δὲ ἐρράπισαν

67 Τότε τὸν ἔπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπόν του καὶ τοῦ ἔδωσαν σβερκιές, ἄλλοι δὲ τὸν ἐρράπισαν

68 λέγοντες· προφήτευσον ἡμῖν, Χριστέ, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε;

68 λέγοντες· Προφήτευσέ μας, Χριστέ, ποῖος εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ σὲ ἐκτύπησε;

69 Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα· καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου.

69 Ὁ δὲ Πέτρος ἐκάθητο ἔξω εἰς τὴν αὐλήν. Καὶ τὸν ἐπλησίασε μία μικρὰ ὑπηρέτρια καὶ τοῦ εἶπε· Καὶ σὺ ἦσουν μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦν τὸν Γαλιλαῖον.

70 ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν αὐτῶν πάντων λέγων· οὐκ οἶδα τί λέγεις.

70 Αὐτὸς δὲ ἠρνήθη ἐμπρὸς εἰς ὅλους αὐτοὺς καὶ εἶπε· Δὲν ξεύρω τί λέγεις.

71 ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα εἶδεν αὐτὸν ἄλλη καὶ λέγει αὐτοῖς· ἐκεῖ καὶ οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου.

71 Ὅταν δὲ ἐβγῆκεν εἰς τὴν ἐξώπορταν καὶ τὸ προαύλιον, τὸν εἶδεν ἄλλη καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς, ποὺ ἦσαν μαζευμένοι· Ἐκεῖ ἦτο καὶ αὐτὸς μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον.

72 καὶ πάλιν ἠρνήσατο μεθ' ὅρκου ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον.

72 Καὶ πάλιν ἠρνήθη μὲ ὅρκον, ὅτι δὲν γνωρίζω τὸν ἄνθρωπον.

73 μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ.

73 Ὕστερον δὲ ἀπὸ ὀλίγον, ἀφοῦ ἐπλησίασαν ἐκεῖνοι, ποὺ ἐστέκοντο ἐκεῖ, εἶπαν εἰς τὸν Πέτρον· Πράγματι καὶ σὺ ἀπὸ αὐτοὺς εἶσαι. Γιατὶ καὶ ἡ προφορὰ τῆς ὁμιλίας σου σὲ φανερώνει.

74 τότε ἤρξατο καταθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον· καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησε.

74 Τότε ἤρχισε νὰ καταρᾶται τὸν ἑαυτόν του καὶ νὰ ὁρκίζεται, ὅτι δὲν ἠξεύρω τὸν ἄνθρωπον. Καὶ ἀμέσως ὁ πετεινὸς ἐλάλησε.

75 καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος Ἰησοῦ εἰρηκότος αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με· καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς.

75 Καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Πέτρος τὸν λόγον τοῦ Ἰησοῦ, ποὺ τοῦ εἶχεν εἴπει, ὅτι προτοῦ ὁ πετεινὸς λαλήσῃ θὰ μὲ ἀρνηθῇς τρεῖς φοράς. Καὶ ἀφοῦ ἐβγῆκεν ἔξω ἀπὸ τὴν ἐξώπορταν καὶ τὸ προαύλιον ἔκλαυσε πικρά.

[65-66]) Λτ. κα΄ 10. κδ΄ 15. 16. 4 Βσ. ιθ΄ 1. 2 Ἐσρ. θ΄ 3. 1 Μκ. β΄ 14. Ἰρ. λγ΄ : κς΄ 11. Μτ. θ΄ 3. Μρ. ιδ΄ 63. 64. Λκ. κβ΄ 71. Ἰν. ε΄ 18. ι΄ 33. ιθ΄ 7. Πρ. ιδ΄ 14. [67-68]) Ψ. κα΄ 8. Ἠσ. ν΄ 6. νγ΄ 3. Μτ. κζ΄ 29. 30. Μρ. ιδ΄ 65. Λκ. κβ΄ 63 - 65. Ἰν. ιη΄ 21. ιθ΄ 3. 1 Πτ. β΄ 23. [69-75]) 34. Μρ. ιδ΄ 66 - 72. Λκ. κβ΄ 54 - 62. Ἰν. ιη΄ 16 - 18. 25 - 27.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ΄.

Στίχ. 1-26. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου. Τὸ φοβερὸν τέλος τοῦ Ἰούδα. Ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου.

Πρωΐας δὲ γενομένης συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὥστε θανατῶσαι αὐτόν·

Ὅταν δὲ ἔγινε πρωΐ, ἔκαμαν σύσκεψιν ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς θανατικῆς ποινῆς του.

2 καὶ δήσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν αὐτὸν Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

2 Καὶ ἀφοῦ τὸν ἔδεσαν, τὸν ἐπῆραν ἀπ' ἐκεῖ καὶ τὸν παρέδωκαν εἰς τὸν Πόντιον Πιλᾶτον τὸν ἡγεμόνα.

3 Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις

3 Τότε σὰν εἶδεν ὁ Ἰούδας, ποὺ τὸν παρέδωκε μὲ προδοσίαν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι ὁ Ἰησοῦς κατεδικάσθη, μετεμελήθη καὶ ἐπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργυρᾶ νομίσματα εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς πρεσβυτέρους

4 λέγων· ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῷον. οἱ δὲ εἶπον· τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψει.

4 καὶ εἶπεν· Ἡμάρτησα παραδώσας αἷμα ἀθῷον διὰ νὰ χυθῇ. Αὐτοὶ δὲ εἶπαν· Τί μᾶς ἐνδιαφέρει αὐτό; Σὺ θὰ φροντίσῃς νὰ ἀπαλλαγῇς ἀπὸ τὴν εὐθύνην καὶ σὺ θὰ δώσῃς λόγον δι' αὐτό.

5 καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ ἀνεχώρησε, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο.

5 Καὶ ἀφοῦ ἔρριψε τὰ ἀργυρᾶ νομίσματα εἰς τὸν περίβολον τοῦ ναοῦ, ἀνεχώρησε καὶ ἐπῆγε καὶ ἐπνίγη μὲ σχοινίον.

6 οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπον· οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστι.

6 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς, ἀφοῦ ἐπῆραν τὰ ἀργυρᾶ νομίσματα, εἶπαν· Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὰ ρίψωμεν εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον τοῦ ναοῦ ὡς ἱερὸν ἀφιέρωμα, διότι μὲ αὐτὰ ἠγοράσθη ζωὴ ἀνθρώπου καὶ ἐδόθησαν ὡς ἀμοιβὴ διὰ τὸ ἀνθρώπινον αἷμα, ποὺ μετ' ὀλίγον θὰ χυθῇ.

7 συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις·

7 Ἀφοῦ δὲ ἔκαμαν σύσκεψιν, ἠγόρασαν μὲ αὐτὰ τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμιδᾶ, διὰ νὰ εἶναι τόπος ταφῆς τῶν ξένων Ἰουδαίων, ποὺ ὡς ταξιδιῶται καὶ προσκυνηταὶ ἤρχοντο εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

8 διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος ἕως τῆς σήμερον.

8 Δι' αὐτὸ ὠνομάσθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος μέχρι τῆς σήμερον.

9 τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· ***καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ,***

9 Τότε ἐπαλήθευσεν ἐκεῖνο, ποὺ ἐλέχθη διὰ τοῦ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου: Καὶ ἔλαβαν τὰ τριάκοντα ἀργυρᾶ νομίσματα, τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἀνεκτιμήτου Χριστοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ τίμημα καὶ τὸ ποσὸν τῆς πληρωμῆς διὰ τὸν φόνον του ἐκανόνισαν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.

ΚΖ΄. [1-2]) ιβ΄ 14. ις΄ 21. Μρ. ιε΄ 1. Λκ. γ΄ 1. ιγ΄ 1. κβ΄ 66. κγ΄ 1. Ἰν. ιη΄ 12. 24 - 28. Πρ. γ΄ 13. δ΄ 27. [3-5]) 1 Βσ. κε΄ 17. 2 Βσ. ιζ΄ 23. Μτ. κς΄ 14. 15. κζ΄ 24. Πρ. α΄ 18. ιη΄ 15. [6]) Δτ. κγ΄ 18. Μρ. ιβ΄ 41. [7-10]) Ἰρ. ιη΄ 2. λθ΄:λβ΄ 9. Ζχ. ια΄ 12. 13. Πρ. α΄ 18. 19.

10 καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέ μοι Κύριος.

10 Καὶ τὰ ἔδωκαν διὰ τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμιδᾶ, καθὼς μὲ διέταξεν ὁ Κύριος.

11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ· σὺ λέγεις.

11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐστάθη ἐμπρὸς εἰς τὸν ἡγεμόνα. Καὶ τὸν ἠρώτησεν ὁ ἡγεμὼν καὶ εἶπε· Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Σύ, χωρὶς νὰ ἐννοῇς καὶ τὸν πνευματικὸν χαρακτῆρα τῆς βασιλείας μου, λέγεις, ὅτι εἶμαι βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

12 καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο.

12 Καὶ ὅταν τὸν κατηγόρουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, δὲν ἔδωκε καμμίαν ἀπόκρισιν.

13 τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος· οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσι;

13 Τότε λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Πιλᾶτος· Δὲν ἀκούεις, πόσα μαρτυροῦν ἐναντίον σου;

14 καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν.

14 Καὶ δὲν ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς οὔτε εἰς ἕνα λόγον του, ὥστε νὰ θαυμάζῃ ὁ ἡγεμὼν πάρα πολὺ διὰ τὴν γαλήνην καὶ ἀταραξίαν, τὴν ὁποίαν ἐδείκνυεν εἰς στιγμάς, ποὺ τόσον ἀσυνείδητα ἐσυκοφαντεῖτο καὶ τόσον πολὺ ἐκινδύνευεν αὐτὴ ἡ ζωή του.

15 Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ἤθελον.

15 Κάθε ἑορτὴν δὲ τοῦ Πάσχα συνήθιζεν ὁ ἡγεμὼν νὰ ἀφίνῃ ἐλεύθερον πρὸς χάριν τοῦ ὄχλου ἕνα φυλακισμένον, ὁποιον ἤθελεν ὁ λαός.

16 εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον λεγόμενον Βαραββᾶν.

16 Εἶχαν δὲ τότε κάποιον φυλακισμένον ξακουστὸν διὰ τὰ ἐγκλήματά του, ποὺ ὠνομάζετο Βαραββᾶς.

17 συνηγμένων οὖν αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν; Βαραββᾶν ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν;

17 Ἐνῷ λοιπὸν αὐτοὶ ἦσαν συναγμένοι, τοὺς εἶπεν ὁ Πιλᾶτος· Ποῖον θέλετε νὰ σᾶς ἐλευθερώσω; τὸν Βαραββᾶν ἢ τὸν Ἰησοῦν ποὺ λέγεται Χριστός; Καὶ προσεπάθει ἔτσι ὁ Πιλᾶτος, ἔστω καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτόν, νὰ σώσῃ τὸν Ἰησοῦν.

18 ᾔδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν.

18 Διότι ἐγνώριζεν, ὅτι ἕνεκα φθόνου τὸν παρέδωκαν.

19 Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα· μηδέν σοι καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ᾽ ὄναρ δι᾽ αὐτόν.

19 Ἐνῷ δὲ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς δικαστικῆς του ἕδρας, ἔστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυναῖκα του καὶ τοῦ εἶπε· Μὴ ἀναλάβῃς εὐθύνας διὰ τὸν δίκαιον αὐτὸν καὶ μὴ ἔχῃς τίποτε μὲ τὸν ἀθῷον αὐτόν. Διότι πολλὰς ἀνησυχίας καὶ φόβους ἔπαθα σήμερον εἰς τὸ ὄνειρόν μου ἕνεκα αὐτοῦ.

20 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν.

20 Οἱ ἀρχιερεῖς ὅμως καὶ οἱ προεστῶτες ἔπεισαν ἐν τῷ μεταξὺ τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ νὰ ζητήσουν τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν νὰ θανατώσουν.

11) κς´ 64. Μρ. ιε´ 2. Λκ. κγ´ 3. Ἰν. ιη´ 33. 37. 1 Τμ. ς´ 13. 12-14) κς´ 62. 63. Μρ. ιε´ 3 - 5. Ἰν. ιθ´ 9. 15-18) Μρ. ιε´ 6. 7. 9. 10. Λκ. κγ´ 17. Ἰν. ια´ 47. 48. ιη´ 39. 19) η´ 29.

21 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς· τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπον· Βαραββᾶν.

21 Λαβὼν δὲ τὸν λόγον ὁ ἡγεμὼν εἶπεν εἰς αὐτούς· Ποῖον ἀπὸ τοὺς δύο θέλετε νὰ σᾶς ἀφήσω ἐλεύθερον; Αὐτοὶ δὲ εἶπαν· Τὸν Βαραββᾶν.

22 λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; λέγουσιν αὐτῷ πάντες· σταυρωθήτω.

22 Λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Πιλᾶτος· Τί λοιπὸν νὰ κάμω τὸν Ἰησοῦν, ποὺ λέγεται Χριστός; Λέγουν εἰς αὐτὸν ὅλοι· Νὰ σταυρωθῇ.

23 ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον λέγοντες· σταυρωθήτω.

23 Ὁ ἡγεμὼν ὅμως εἶπεν· Ἀλλὰ διατί; Ποῖον κακὸν ἔπραξεν; Αὐτοὶ δὲ περισσότερον ἐκραύγαζον καὶ ἔλεγον· Νὰ σταυρωθῇ.

24 ἰδὼν δὲ ὁ Πιλᾶτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων· ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε.

24 Σὰν εἶδε λοιπὸν ὁ Πιλᾶτος, ὅτι καμμίαν ὠφέλειαν δὲν ἔφερεν, ἀλλ᾽ ὁ θόρυβος ἐγίνετο μεγαλύτερος, ἐπῆρε νερὸ καὶ ἔνιψε καλὰ τὰ χέρια του ἐμπρὸς εἰς τὸ πλῆθος καὶ εἶπεν· Εἶμαι ἀθῷος ἀπὸ τὸ αἷμα αὐτοῦ τοῦ δικαίου ἀνθρώπου. Εἰς σᾶς θὰ πέσῃ ἡ εὐθύνη καὶ σεῖς θὰ φροντίσετε νὰ ἀπαλλαγῆτε ἀπὸ τὴν ἐνοχὴν διὰ τὸ ἄδικον αὐτό.

25 καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε· τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ᾽ ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν.

25 Καὶ ἀπεκρίθη ὅλος ὁ λαὸς καὶ εἶπεν· Ἡ ἐνοχὴ καὶ ἡ εὐθύνη διὰ τὸ χύσιμον τοῦ αἵματός του ἂς ἔλθῃ ἐπάνω μας καὶ ἐπάνω εἰς τὰ παιδιά μας.

26 τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ.

26 Τότε τοὺς ἀφῆκεν ἐλεύθερον τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν, ἀφοῦ διέταξε καὶ τὸν ἐμαστίγωσαν, τὸν παρέδωκε διὰ νὰ σταυρωθῇ.

Στίχ. 27-31. Ὁ Ἰησοῦς ἐμπαίζεται ἀπὸ τοὺς στρατιώτας.

27 Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ᾽ αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν·

27 Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος, ἀφοῦ παρέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν ὡδήγησαν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐλὴν τοῦ παλατιοῦ, ποὺ ἔμενεν ὁ ἐπίτροπος τῆς Ρώμης, ἐμάζευσαν τριγύρω του ὅλην τὴν φρουράν.

28 καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην,

28 Καὶ ἀφοῦ τὸν ἔγδυσαν, ἐπειδὴ ἤθελαν νὰ διακωμῳδήσουν τὰς βασιλικάς του ἀξιώσεις, τὸν ἔνδυσαν μὲ κόκκινον μανδύαν.

29 καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ, καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιζον αὐτῷ λέγοντες· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων·

29 Καὶ ἀφοῦ ἔπλεξαν στέφανον ἀπὸ ἀγκάθια, ἔβαλαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἀντὶ στέμματος καὶ τοῦ ἔδωκαν ἀντὶ σκήπτρου βασιλικοῦ κάλαμον εἰς τὴν δεξιάν του καὶ ἀφοῦ ἐγονάτισαν ἐμπρός του, τὸν ἐνέπαιζον καὶ ἔλεγον· Χαῖρε, ὦ βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων.

20-23) Μρ. ιε´ 11 - 14. Λκ. κγ´ 18 - 23. Ἰν. ιη´ 29 - 40. ιθ´ 15. Πρ. γ´ 13 - 15. ιγ´ 27. 28. 24-25) Δτ. ιθ´ 10. κα´ 6. 7. 2 Βσ. α´ 16. 3 Βσ. β´ 32. 33. Μτ. κζ´ 4. Πρ. ε´ 28. ιη´ 6. κ´ 26. 26) Μρ. ιε´ 15. Λκ. κγ´ 24. 25. Ἰν. ιθ´ 1. 16. 27-31) Ἡσ. ν´ 5. 6. νγ´ 3. 7. Μτ. κς´ 67. Μρ. ιε´ 16 - 20. Λκ. κγ´ 11. Ἰν. ιθ´ 2. 3.

30 καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

30 Καὶ ἀφοῦ τὸν ἔπτυσαν, ἐπῆραν τὸν κάλαμον καὶ ἐκτυποῦσαν εἰς τὴν κεφαλήν του.

31 καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι.

31 Καὶ ὅταν τὸν ἐνέπαιξαν, τοῦ ἔβγαλαν τὸν μανδύαν καὶ τὸν ἐνέδυσαν τὰ φορέματά του καὶ τὸν ἐπῆγαν διὰ νὰ τὸν σταυρώσουν.

Στίχ. 32-44. Ἡ σταύρωσις τοῦ Κυρίου.

32 Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

32 Ὅταν δὲ ἔβγαιναν ἀπὸ τὴν πόλιν, ηὗραν ἄνθρωπον, ἀπὸ τὴν Κυρήνην καταγόμενον, ποὺ ὠνομάζετο Σίμων. Αὐτὸν ἠγγάρευσαν διὰ νὰ σηκώσῃ τὸν σταυρόν του, ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀντεῖχε πλέον νὰ τὸν βαστάζῃ μέχρι τέλους.

33 Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅ ἐστι λεγόμενος κρανίου τόπος,

33 Καὶ ἀφοῦ ἦλθαν εἰς τόπον, ποὺ ἐλέγετο Γολγοθᾶ, ὄνομα τὸ ὁποῖον μεταφραζόμενον σημαίνει τόπος κρανίου,

34 ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευσάμενος οὐκ ἤθελε πιεῖν.

34 τοῦ ἔδωκαν νὰ πίῃ ξίδι ἀναμεμιγμένον μὲ χολήν, διὰ νὰ τοῦ φέρῃ κάποιαν νάρκωσιν καὶ μὴ αἰσθανθῇ πολὺ τοὺς πόνους τῆς σταυρώσεως καὶ δυσκολευθοῦν οἱ σταυρωταὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσίν της. Καὶ ἀφοῦ τὸ ἐδοκίμασε, δὲν ἤθελε νὰ τὸ πίῃ.

35 σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βαλόντες κλῆρον,

35 Ὅταν δὲ τὸν ἐσταύρωσαν, διεμοίρασαν τὰ ἐνδύματά του ρίψαντες λαχνόν,

36 καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ.

36 καὶ ἐκάθηντο καὶ τὸν ἐφύλατταν ἐκεῖ.

37 καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην· οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

37 Καὶ ἐτοποθέτησαν ἐπάνω ἀπὸ τὴν κεφαλήν του τὴν κατηγορίαν του γραμμένην· Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

38 Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃσταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων.

38 Τότε σταυρώνονται μαζί του τὸν δύο λῃσταί, ὁ ἕνας ἀπὸ τὰ δεξιὰ καὶ ὁ ἄλλος ἀπὸ τὰ ἀριστερά του.

39 Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν

39 Ἐκεῖνοι δὲ ποὺ ἐπερνοῦσαν κοντά, τὸν ἐβλασφήμουν καὶ ἐκίνουν μὲ περιφρόνησιν καὶ κακίαν τὰς κεφαλὰς των

40 καὶ λέγοντες· ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν! σῶσον σεαυτόν· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.

40 λέγοντες· Σὺ ποὺ θὰ ἐκρήμνιζες τὸν ναὸν καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας θὰ τὸν οἰκοδομοῦσες, σῶσε τώρα τὸν ἑαυτόν σου. Ἐὰν εἶσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, κατέβα ἀπὸ τὸν σταυρόν.

32-33) Λτ. κδ΄ 14. Ἀρ. ιε΄ 36. 3 Βσ. κα΄ 13. Μρ. ιε΄ 21. 22. Λκ. κγ΄ 26. 33. Ἰν. ιθ΄ 17. Πρ. ζ΄ 58. Ἑβ. ιγ΄ 12. 34) Ψ. ξη΄ 21. Μτ. κζ΄ 48. Μρ. ιε΄ 23. 36. Λκ. κγ΄ 36. Ἰν. ιθ΄ 29. 35) Ψ. κα΄ 19. Μρ. ιε΄ 24. Λκ. κγ΄ 34. Ἰν. ιθ΄ 23. 24. 36) 54. 37) Μρ. ιε΄ 26. Λκ. κγ΄ 38. Ἰν. ιθ΄ 19. 38) Ἠσ. νγ΄ 12. Μρ. ιε΄ 27. 28. Λκ. κγ΄ 32. Ἰν. ιθ΄ 18. 39-44) Ψ. κα΄ 8. 9. 16. ξη΄ 20. 21. ρη΄ 25. Σφ. Σλ. β΄ 17 - 20. Μτ. κς΄ 61. Μρ. ιε΄ 29 - 32. Λκ. κγ΄ 35 - 39.

41 ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων καὶ Φαρισαίων ἔλεγον·

41 Κατὰ παρόμοιον δὲ τρόπον καὶ οἱ ἀρχιερεῖς τὸν περιέπαιζαν μαζὶ μὲ τοὺς γραμματεῖς καὶ τοὺς προεστοὺς καὶ τοὺς Φαρισαίους καὶ ἔλεγον·

42 ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· εἰ βασιλεὺς Ἰσραήλ ἐστι, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ πιστεύσωμεν ἐπ' αὐτῷ·

42 Ἄλλους ἔσωσε μὲ τὰ ἀγυρτικά του θαύματα· τὸν ἑαυτόν του δὲν δύναται νὰ τὸν σώσῃ. Ἐὰν εἶναι βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ, τοῦ εὐλογημένου δηλαδὴ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ἂς καταβῇ ἀπὸ τὸν σταυρὸν καὶ θὰ τὸν πιστεύσωμεν.

43 πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν, ῥυσάσθω νῦν αὐτόν, εἰ θέλει αὐτόν· εἶπε γὰρ ὅτι Θεοῦ εἰμι υἱός.

43 Ἔχει στηρίξει τὰς ἐλπίδας του καὶ τὴν πεποίθησίν του εἰς τὸν Θεόν. Ἂς τὸν γλυτώσῃ τώρα, ἐὰν πράγματι τὸν θέλῃ ὁ Θεός. Διότι εἶπεν, ὅτι εἶμαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

44 τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.

44 Τὸ ἴδιο δὲ καὶ οἱ λῃσταί, ποὺ ἐσταυρώθησαν μαζί του, τὸν ὕβριζαν.

Στίχ. 45-56. Ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ.

45 Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης.

45 Ἀπὸ τὴν δωδεκάτην δὲ ὥραν ἔγινε σκοτάδι εἰς ὅλην τὴν γῆν ἕως τὰς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα.

*46 περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· **ηλι ηλι, λιμὰ σαβαχθανί;** τοῦτ' ἔστι, **Θεέ μου Θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπες;***

46 Κατὰ δὲ τὴν τρίτην ἀπογευματινὴν ὥραν ἐφώναξεν ὁ Ἰησοῦς μὲ φωνὴν μεγάλην καὶ εἶπεν· Ἠλί, ἠλί, λιμᾶ σαβαχθανί; Τοῦτ' ἔστι, Θεέ μου, Θεέ μου, διατί μὲ ἐγκατέλιπες;

47 τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑστώτων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι Ἠλίαν φωνεῖ οὗτος.

47 Μερικοὶ δὲ ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἐστέκοντο ἐκεῖ καὶ δὲν ἐγνώριζαν τὴν ἀραμαϊκὴν γλῶσσαν, ὅταν ἤκουσαν αὐτό, ἔλεγαν ὅτι τὸν Ἠλίαν φωνάζει οὗτος.

48 καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσας τε ὄξους καὶ περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν.

48 Καὶ ἀμέσως ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ἔτρεξε καὶ ἐπῆρεν ἕνα σφουγγάρι καὶ ἀφοῦ τὸ ἐβούτηξε εἰς τὸ ξίδι, τὸ ἐτύλιξεν εἰς ἕνα καλάμι καὶ προσεπάθει νὰ τὸν ποτίσῃ.

49 οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον· ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλίας σώσων αὐτόν.

49 Οἱ ὑπόλοιποι ὅμως ἔλεγον· Ἄφησε νὰ ἴδωμεν, ἐὰν θὰ ἔλθῃ ὁ Ἠλίας νὰ τὸν σώσῃ.

50 ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκε τὸ πνεῦμα.

50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφοῦ πάλιν ἐφώναξε μὲ φωνὴν μεγάλην, ἀφῆκε μόνος του καὶ θεληματικῶς νὰ φύγῃ ἐκ τοῦ σώματος ἡ ψυχή του.

51 Καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν,

51 Καὶ ἰδοὺ τὸ παραπέτασμα, ποὺ ἐχώριζεν εἰς τὸν ναὸν τὰ Ἅγια ἀπὸ τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, ἐσχίσθη εἰς τὰ δύο, ἀπὸ ἐπάνω ἕως κάτω, καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη καὶ αἱ πέτραι εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐσχίσθησαν ἐξ αἰτίας τοῦ σεισμοῦ,

45) Ἀμ. η΄ 9. Μρ. ιε΄ 33. Λκ. κγ΄ 44. 45. 46-47) Ψ. κα΄ 2. Μρ. ιε΄ 34. 35. Ἑβ. ε΄ 7. 48) 34. 49) Μρ. ιε΄ 36. 50) Μρ. ιε΄ 36. Λκ. κγ΄ 46. Ἰν. ιθ΄ 30. 51-53) Ἔξ. κς΄ 31. Λτ. κα΄ 23. 2 Πρ. γ΄ 14. 1 Μκ. α΄ 22. Μτ. δ΄ 5. Μρ. ιε΄ 38. Λκ. κγ΄ 45. Ἰν. γ΄ 14. 15. Πρ. κς΄ 23. Ῥμ. ς΄ 5 - 11. Ἑβ. ς΄ 19. 20. ι΄ 19. 20.

52 καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη,

52 καὶ τὰ μνημεῖα, ποὺ ἦσαν εἰς τοὺς σχισθέντας βράχους, ἠνοίχθησαν καὶ ἀπὸ τὰ ἀνοιχθέντα τὴν στιγμὴν αὐτὴν μνημεῖα πολλὰ σώματα τῶν πεθαμένων ἁγίων ἀνεστήθησαν, ὅταν μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνεστήθη πρῶτος ὁ Χριστός.

53 καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς.

53 καὶ ἀφοῦ ἐξῆλθον ἀπὸ τὰ μνημεῖα μετὰ τὴν Ἀνάστασίν του, ἐμβῆκαν εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἐφανερώθησαν εἰς πολλούς.

54 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ γενόμενα ἐφοβήθησαν σφόδρα λέγοντες· ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος.

54 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ μαζί του ἐφύλατταν τὸν Ἰησοῦν, ὅταν εἶδαν τὸν σεισμὸν καὶ ὅσα ἔγιναν, ἐφοβήθησαν πολὺ καὶ ἔλεγον· Πράγματι αὐτὸς ἦτο Υἱὸς Θεοῦ.

55 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ καὶ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας διακονοῦσαι αὐτῷ·

55 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ καὶ γυναῖκες πολλαί, ποὺ ἀπὸ μακρυὰ παρετήρουν. Αὐταὶ ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὸν ὑπηρετοῦσαν·

56 ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ μήτηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

56 μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ ἡ Μαρία ἡ μητέρα τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Ἰωσῆ, καὶ ἡ μητέρα τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

Στίχ. 57-66. *Ἀποκαθήλωσις καὶ ταφὴ τοῦ θείου Σώματος. Σφράγισις τοῦ τάφου.*

57 Ὀψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοὔνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσε τῷ Ἰησοῦ·

57 Ὅταν δὲ ἐπροχώρησε τὸ δειλινόν, ἦλθε κάποιος ἄνθρωπος πλούσιος, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Ἀριμαθαίαν, ὀνομαζόμενος Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος καὶ αὐτὸς ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ.

58 οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. τότε ὁ Πιλᾶτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα.

58 Αὐτός, ἀφοῦ προσῆλθεν εἰς τὸν Πιλᾶτον, ἐζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλᾶτος διέταξε νὰ δοθῇ τοῦτο.

59 καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσὴφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ,

59 Καὶ ἀφοῦ ἐπῆρεν ὁ Ἰωσὴφ τὸ σῶμα, τὸ ἐτύλιξεν εἰς σινδόνα καθαρὰν καὶ ἀμεταχείριστον

60 καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν.

60 καὶ τὸ ἔβαλεν εἰς τὸ καινούργιο μνημεῖον του, τὸ ὁποῖον εἶχε σκαλίσει εἰς τὸν βράχον. Καὶ ἀφοῦ ἐκύλισε μεγάλον λίθον εἰς τὴν θύραν τοῦ μνημείου, ἔφυγεν.

[54]) 36. Μρ. ιε΄ 39. Λκ. κγ΄ 47. [55-56]) κ΄ 20. κη΄ 1. 2. Μρ. ιε΄ 40. 41. Λκ. η΄ 2. 3. κγ΄ 49. κδ΄ 10. [57]) Μρ. ιε΄ 42. 43. Λκ. κγ΄ 50. 51. Ἰν. ιθ΄ 38. [58-61]) Μρ. ιε΄ 44 - 47. Λκ. κγ΄ 52 - 55. Ἰν. ια΄ 38. ιθ΄ 40. 41.

61 Ἦν δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

61 Ἦτο δὲ ἐκεῖ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, αἱ ὁποῖαι ἐκάθηντο ἀπέναντι ἀπὸ τὸν τάφον.

62 Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶ μετὰ τὴν Παρασκευήν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλᾶτον

62 Τὴν ἄλλην δὲ ἡμέραν, ἡ ὁποία ἐπακολουθεῖ μετὰ τὴν Παρασκευήν, ἐμαζεύθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πλησίον τοῦ Πιλάτου

63 λέγοντες· κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι.

63 καὶ εἶπαν· Κύριε, ἐνεθυμήθημεν, ὅτι ἐκεῖνος ὁ λαοπλάνος εἶπεν, ὅταν ἀκόμη ἔζη· Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ τοῦ θανάτου μου ἀνασταίνομαι.

64 κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσι τῷ λαῷ, ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης.

64 Πρόσταξε λοιπὸν νὰ ἀσφαλισθῇ ὁ τάφος μέχρι τῆς τρίτης ἡμέρας, μήπως ἔλθουν οἱ μαθηταί του ἐν καιρῷ νυκτὸς καὶ κλέψουν αὐτὸν καὶ εἴπουν εἰς τὸν λαόν, ὅτι ἀνέστη ἀπὸ τῶν νεκρῶν. Καὶ θὰ εἶναι ἡ τελευταία αὐτὴ πλάνη τοῦ λαοῦ χειροτέρα ἀπὸ τὴν πρώτην, ποὺ τὸν ἐπίστευσαν ὡς Μεσσίαν.

65 ἔφη αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· ἔχετε κουστωδίαν· ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε.

65 Εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ Πιλᾶτος· Λάβετε φρουράν· πηγαίνετε καὶ ἀσφαλίσατε μόνοι σας τὸν τάφον, καθὼς σεῖς ξεύρετε.

66 οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουστωδίας.

66 Αὐτοὶ δὲ ἀφοῦ ἐπῆγαν ἠσφάλισαν τὸν τάφον. Ἔβαλαν δηλαδὴ σφραγῖδας εἰς τὸν λίθον, ποὺ ἐσκέπαζε τὸ μνημεῖον. Καὶ ἐτοποθέτησαν τὴν φρουράν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ΄.

Στίχ. 1-10. *Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου καὶ ἡ ἐμφάνισις Αὐτοῦ εἰς τὰς Μυροφόρους.*

Ὀψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία θεωρῆσαι τὸν τάφον.

Ἀργὰ δὲ κατὰ τὴν νύκτα τοῦ Σαββάτου, τὴν ὥραν ποὺ ἐξημέρωνεν ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος, ἦλθεν ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία διὰ νὰ ἴδουν τὸν τάφον.

[63]) 40. ιβ΄ 40. [64]) ιβ΄ 45. κη΄ 13. [66]) Δν. ς΄ 17.

ΚΗ΄. [1-2]) Μρ. ις΄ 1. 2. Λκ. κδ΄ 1. 2. Ἰν. κ΄ 1. 2. 12.

2 καὶ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ Κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ προσελθὼν ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ.

2 Καὶ ἰδοὺ ἔγινε σεισμὸς μεγάλος, διότι ἄγγελος Κυρίου, ἀφοῦ κατέβη ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἦλθε κοντὰ εἰς τὸ μνημεῖον, ἐκύλισε τὴν πέτραν ἀπὸ τὴν θύραν καὶ ἐκάθητο ἐπάνω εἰς αὐτήν.

3 ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιών.

3 Ἦτο δὲ τὸ ἐξωτερικόν του σχῆμα καὶ τὸ πρόσωπόν του λαμπρὸν σὰν ἀστραπὴ καὶ τὸ φόρεμά του ἄσπρο σὰν τὸ χιόνι.

4 ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί.

4 Ἀπὸ τὸν φόβον δέ, τὸν ὁποῖον προεκάλεσε, συνεκλονίσθησαν οἱ φρουροὶ καὶ ἔγιναν σὰν νεκροί.

5 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναιξί· μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε·

5 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπεν εἰς τὰς γυναῖκας· Μὴ φοβεῖσθε σεῖς· διότι γνωρίζω, ὅτι ζητεῖτε μὲ πόθον καὶ εὐλάβειαν τὸν Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον.

6 οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γὰρ καθὼς εἶπε. δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος.

6 Δὲν εἶναι ἐδῶ. Διότι ἀνέστη, ὅπως εἶπεν· Ἐλᾶτε καὶ ἴδετε τὸν τόπον, ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος.

7 καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε· ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν.

7 Καὶ ἀφοῦ ὑπάγετε γρήγορα, εἴπατε εἰς τοὺς μαθητάς του, ὅτι ἀνέστη ἀπὸ τοὺς νεκροὺς καὶ ἰδοὺ πηγαίνει προτήτερα ἀπὸ σᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ θὰ τὸν ἴδητε. Ἰδοὺ σᾶς εἶπα ἐκεῖνο, ποὺ ἔλαβα ἐντολὴν νὰ σᾶς εἰπῶ.

8 καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

8 Καὶ αἱ γυναῖκες, ἀφοῦ γρήγορα ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸ μνημεῖον μὲ φόβον ἕνεκα τῆς ἀγγελικῆς ὀπτασίας καὶ μὲ χαρὰν μεγάλην ἕνεκα τοῦ χαρμοσύνου ἀγγέλματος, ἔτρεξαν νὰ εἴπουν αὐτὰ ὅλα εἰς τοὺς μαθητάς.

9 ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, *καὶ ἰδοὺ Ἰησοῦς ἀπήντησεν αὐταῖς λέγων· χαίρετε. αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ.*

9 Καθὼς δὲ ἐπήγαιναν νὰ εἴπουν αὐτὰ εἰς τοὺς μαθητάς του, καὶ ἰδοὺ ὁ Ἰησοῦς τὰς συνήντησε καὶ εἶπε· Χαίρετε. Αὐταὶ δέ, ἀφοῦ ἐπλησίασαν, δὲν ἐτόλμησαν νὰ τὸν ἐγγίσουν εἰς τὸ σῶμα, ἀλλὰ μὲ εὐλάβειαν πολλὴν ἔπιασαν μόνον τοὺς πόδας του καὶ τὸν ἐπροσκύνησαν.

10 τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κἀκεῖ με ὄψονται.

10 Τότε λέγει εἰς αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβεῖσθε. Πηγαίνετε καὶ ἀναγγείλατε εἰς τοὺς ἀδελφούς μου, ἵνα ἀπέλθουν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ ἐκεῖ θὰ μὲ ἴδουν.

[3-4]) Δν. ι΄ 6. Μτ. ιζ΄ 2. 6. Μρ. ις΄ 5. Λκ. κδ΄ 4. 5. Πρ. α΄ 10. [5]) Δν. ι΄ 12. Μρ. ις΄ 6. [6-7]) 10. 16. ιβ΄ 40. ις΄ 21. κς΄ 32. Μρ. ις΄ 6. 7. Λκ. κδ΄ 6. 7. Ἰν. κα΄ 1. Πρ. ι΄ 40. 41. 1 Κρ. ιε΄ 5. [8-9]) Μρ. ις΄ 8. 9. Λκ. κδ΄ 9. 10. Ἰν. κ΄ 14. [10]) 7. Ἰν. κ΄ 17. Ἑβ. β΄ 11.

Στίχ. 11-15. Οἱ φύλακες τοῦ τάφου δωροδοκοῦνται.

11 Πορευομένων δὲ αὐτῶν ἰδού τινες τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα.

11 Ὅταν δὲ αὐταὶ ἐπήγαιναν νὰ ἀναγγείλουν ταῦτα εἰς τοὺς Ἀποστόλους, ἰδοὺ μερικοὶ ἀπὸ τὴν φρουράν, ποὺ εἶχε τεθῆ εἰς τὸν τάφον, ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς ὅλα, ὅσα εἶχον γίνει.

12 καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβούλιόν τε λαβόντες ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις λέγοντες·

12 Καὶ ἀφοῦ συνήχθησαν ἐκεῖνοι μαζὶ μὲ τοὺς προεστοὺς καὶ ἔκαμαν σύσκεψιν, ἔδωκαν μεγάλο ποσὸν ἀργυρῶν νομισμάτων εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ εἶπαν·

13 εἴπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων.

13 Εἴπατε, ὅτι οἱ μαθηταί του ἦλθαν ἐν καιρῷ νυκτὸς καὶ ἔκλεψαν αὐτόν, ὅταν ἡμεῖς ἐκοιμώμεθα.

14 καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν αὐτὸν καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν.

14 Καὶ ἐὰν καταγγελθῇ αὐτὸ ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς θὰ τὸν πείσωμεν καὶ θὰ σᾶς ἀπαλλάξωμεν ἀπὸ κάθε ἀνησυχίαν.

15 οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν. καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον.

15 Αὐτοὶ δὲ ἀφοῦ ἐπῆραν τὰ χρήματα, ἔκαμαν σύμφωνα μὲ τὰς ὁδηγίας, ποὺ ἔλαβον. Καὶ διελαλήθη ὁ λόγος αὐτὸς περὶ τῆς δῆθεν κλοπῆς τοῦ σώματος μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας.

Στίχ. 16-20. Ἐμφάνισις τοῦ Κυρίου εἰς τοὺς μαθητὰς εἰς τὸ ὄρος τῆς Γαλιλαίας.

16 Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς.

16 Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπῆγαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος τὸ ὁποῖον ὥρισεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς.

17 καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν αὐτῷ, οἱ δὲ ἐδίστασαν.

17 Καὶ ἀφοῦ τὸν εἶδαν, τὸν προσεκύνησαν, μερικοὶ δὲ ἐδοκίμασαν κάποιαν ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ ἂν ἦτο αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς.

18 καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων· ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς.

18 Καὶ πλησιάσας ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὡμίλησε καὶ εἶπε· Ἐδόθη καὶ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν μου κάθε ἐξουσία εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.

19 πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος,

19 Λοιπὸν ὑπάγετε καὶ κάμετε μαθητάς σας ὅλα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος·

[13]) κζ΄ 64. [16]) 7. [17]) Λκ. κδ΄ 31. 37. 41. 52. Ἰν. κ΄ 19. 26. [18]) Δν. ζ΄ 14. Μτ. ια΄ 27. Ἐφ. α΄ 20 - 22. [19-20]) ιγ΄ 31. 32. ιη΄ 20. κδ΄ 14. Μρ. ις΄ 15. 16. Λκ. κδ΄ 47. Πρ. α΄ 8. β΄ 38. 39. Κλ. α΄ 23.

20 διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. ἀμήν.

20 διδάσκοντες αὐτοὺς νὰ φυλάττουν εἰς τὸν βίον των ὅλα τὰ ἠθικὰ παραγγέλματα, ὅσα σᾶς ἔδωκα ὡς ἐντολάς. Καὶ ἰδοὺ ἐγώ, ποὺ ἔλαβον πᾶσαν ἐξουσίαν, θὰ εἶμαι μαζί σας βοηθὸς καὶ παραστάτης σας ὅλας τὰς ἡμέρας, μέχρις οὗ συντελεσθῇ καὶ λάβῃ τέλος ὁ αἰὼν αὐτός. Ἀμήν.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Ὁ εὐαγγελιστὴς Μᾶρκος, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, ὠνομάζετο προηγουμένως Ἰωάννης (Πράξ. ιβ΄ 12, 25, ιγ΄ 5, 13, ιε΄ 37), τὸ δὲ ὄνομα Μᾶρκος εἶναι ρωμαϊκὸν ἐπώνυμον, τὸ ὁποῖον προσετέθη κατόπιν εἰς τὸ κύριον ὄνομα Ἰωάννης.

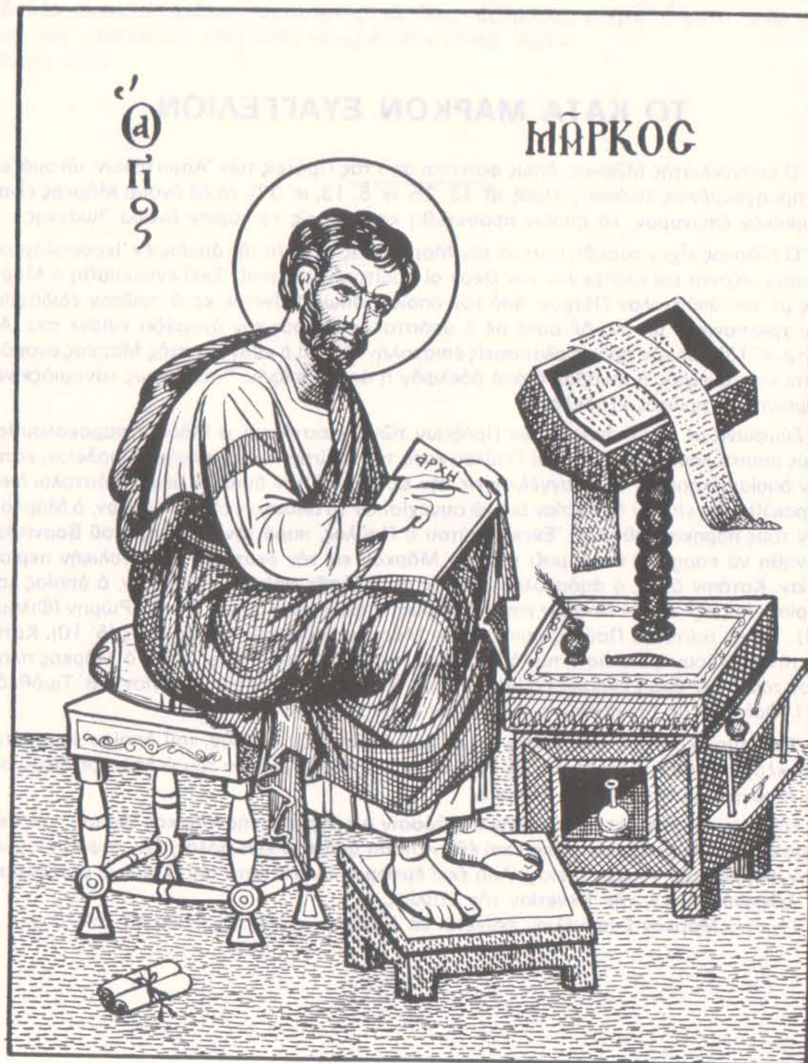
Ὁ Μᾶρκος εἶχεν εὐσεβῆ μητέρα τὴν Μαρίαν, εἰς τὸ σπίτι τῆς ὁποίας ἐν Ἱεροσολύμοις συνηθροίζοντο καὶ ἐλάτρευαν τὸν Θεὸν οἱ πρῶτοι Χριστιανοί. Ἐκεῖ ἐγνωρίσθη ὁ Μᾶρκος μὲ τὸν ἀπόστολον Πέτρον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον, ὅπως φαίνεται, κατὰ πρῶτον ἐδιδάχθη τὴν χριστιανικὴν πίστιν. Δι' αὐτὸ δὲ ὁ ἀπόστολος Πέτρος τὸν ὀνομάζει «υἱόν» του (Α΄ Πέτρ. ε΄ 13). Εἰς τὴν πρὸς Κολασσαεῖς ἐπιστολὴν (δ΄ 10) ὁ εὐαγγελιστὴς Μᾶρκος ὀνομάζεται καὶ «ἀνεψιὸς Βαρνάβα» ἢ ἀπὸ ἀδελφὸν ἢ ἀπὸ ἀδελφήν. Ἴσως ὅμως «ἀνεψιὸς» νὰ σημαίνῃ καὶ πρῶτος ἐξάδελφος.

Σύμφωνα μὲ τὴν διήγησιν τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, ὁ Μᾶρκος παρακολουθεῖ τοὺς ἀποστόλους Βαρνάβαν καὶ Παῦλον κατὰ τὴν πρώτην ἀποστολικὴν περιοδείαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκήρυξαν τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Κύπρον. Ὅταν ὅμως οἱ δύο Ἀπόστολοι διεπεραιώθησαν εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν διὰ νὰ συνεχίσουν τὸ ἀποστολικόν των ἔργον, ὁ Μᾶρκος δὲν τοὺς παρηκολούθησεν. Ἕνεκα τούτου ὁ Παῦλος, παρὰ τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Βαρνάβα, ἠρνήθη νὰ πάρῃ καὶ πάλιν μαζί του τὸν Μᾶρκον εἰς τὴν δευτέραν ἀποστολικὴν περιοδείαν. Κατόπιν ὅμως ὁ ἀπόστολος Παῦλος προσέλαβε πάλιν τὸν Μᾶρκον, ὁ ὁποῖος καὶ εὑρίσκετο μαζὶ μὲ τὸν Παῦλον κατὰ τὴν πρώτην φυλάκισιν αὐτοῦ εἰς τὴν Ρώμην (Φιλήμ. 24). Ὡς ἐκ τούτου ὁ Παῦλος συνιστᾷ τὸν Μᾶρκον πρὸς τοὺς Κολασσαεῖς (δ΄ 10). Κατὰ δὲ τὴν δευτέραν φυλάκισίν του ὁ Παῦλος ἐζήτησε νὰ μεταβῇ καὶ πάλιν ὁ Μᾶρκος πλησίον του, διότι, ὅπως ἔγραφεν ὁ Ἀπόστολος, ἦτο «εὔχρηστος εἰς διακονίαν» (Β΄ Τιμόθ. δ΄ 11). Φαίνεται δὲ ὅτι πράγματι ὁ Μᾶρκος ἦλθε τότε εἰς τὴν Ρώμην.

Ἐκεῖ εὑρισκόμενος συνηντήθη καὶ μὲ τὸν ἀπόστολον Πέτρον, τοῦ ὁποίου ἐχρημάτισεν «ἑρμηνευτής». Ὠνομάσθη δὲ ἔτσι, διότι εἰς τὸ Εὐαγγέλιόν του ὁ Μᾶρκος διέσωσε τὸ κήρυγμα τοῦ ἀποστόλου Πέτρου.

Σύμφωνα μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν ὁ εὐαγγελιστὴς Μᾶρκος ἵδρυσε τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀλεξανδρείας, ὅπου καὶ ἐθανατώθη ὑπὸ τῶν εἰδωλολατρῶν, ταφεὶς εἰς χωρίον πλησίον τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἀπὸ ἐκεῖ ἔμποροι Ἐνετοὶ κατὰ τὸν Θ΄ αἰῶνα μετέφεραν τὰ λείψανά του εἰς τὴν Βενετίαν τῆς Ἰταλίας.

Τὸ κατὰ Μᾶρκον Εὐαγγέλιον φαίνεται νὰ ἐγράφη μεταξὺ τῶν ἐτῶν 63 καὶ 70 μ. Χ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Στίχ. 1-8. Ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης.

Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἀρχὴ τοῦ χαροποιοῦ μηνύματος περὶ τῆς ἐλεύσεως εἰς τὸν κόσμον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἔγινεν ὁ Ἰωάννης.

2 Ὡς γέγραπται ἐν τοῖς προφήταις, ***ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου·***

2 Καὶ ἔγινεν ὁ Ἰωάννης ἡ ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου, σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο ποὺ ἔχει προφητευθῆ καὶ εἶναι γραμμένον εἰς τοὺς προφήτας· Ἰδού, λέγει ὁ ἐπουράνιος Πατὴρ διὰ τοῦ προφήτου Μαλαχίου εἰς τὸν Μεσσίαν· ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἀπεσταλμένον μου προτήτερα καὶ ἐμπρὸς ἀπὸ σέ, ὁ ὁποῖος θὰ προετοιμάσῃ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ σὲ ὑποδεχθοῦν ὡς Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν καὶ ἔτσι θὰ προπαρασκευάσῃ ἐμπρὸς ἀπὸ σὲ τὸν δρόμον, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ πλησιάσῃς ὡς διδάσκαλος καὶ Σωτὴρ τοὺς ἀνθρώπους.

3 φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ,

3 Καὶ ὁ ἀπεσταλμένος αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος, περὶ τοῦ ὁποίου προεῖπεν ὁ προφήτης Ἠσαΐας τὰ ἑξῆς: Φωνὴ ἀνθρώπου, ποὺ κράζει εἰς τὴν ἔρημον καὶ λέγει· Ἑτοιμάσατε τὸν δρόμον, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἔλθῃ πρὸς σᾶς ὁ Κύριος· κάμετε ἴσιους καὶ ὁμαλοὺς τοὺς δρόμους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ περάσῃ. Ξερριζώσατε δηλαδὴ ἀπὸ τὰς ψυχάς σας τὰ ἀγκάθια τῶν ἁμαρτωλῶν παθῶν καὶ ρίψατε μακρὰν τοὺς λίθους τοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ τῆς πωρώσεως καὶ καθαρίσατε μὲ τὴν μετάνοιαν τὸ ἐσωτερικόν σας, διὰ νὰ δεχθῆ τὸν Κύριον.

4 ἐγένετο Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

4 Καὶ ἔγινεν ὁ Ἰωάννης ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου μὲ τὸ νὰ βαπτίζῃ εἰς τὴν ἔρημον καὶ μὲ τὸ νὰ κηρύττῃ βάπτισμα, ποὺ ἔπρεπε νὰ συνοδεύεται μὲ ἐσωτερικὴν μετάνοιαν, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐπιτύχουν οἱ βαπτιζόμενοι τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν τους, τὴν ὁποίαν θὰ τοὺς ἐξησφάλιζεν ὁ μετὰ τὸν Ἰωάννην ἐρχόμενος Μεσσίας.

5 καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα καὶ οἱ Ἱεροσολυμῖται, καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

5 Καὶ ἐπήγαιναν πρὸς αὐτὸν οἱ κάτοικοι ὁλοκλήρου τῆς Ἰουδαίας καὶ οἱ Ἱεροσολυμῖται καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου ὅλοι εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, συγχρόνως δὲ ἐξωμολογοῦντο φανερὰ τὰς ἁμαρτίας των.

6 ἦν δὲ ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον.

6 Σύμφωνος δὲ καθ' ὅλα πρὸς τὸ κήρυγμά του ἦτο καὶ ὁ ὅλος βίος τοῦ Ἰωάννου καὶ ἡ ὅλη ἐμφάνισίς του. Ἐφόρει ὁ Ἰωάννης ἔνδυμα ὑφασμένον ἀπὸ τρίχας καμήλου καὶ εἶχε ζώνην δερματίνην γύρω ἀπὸ τὴν μέσην του καὶ ἔτρωγε ἀκρίδας, ἀπ' ἐκείνας ποὺ ἔφερεν ὁ ἄνεμος σὰν σύννεφον ἀπὸ τὴν Ἀραβίαν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ μέλι ποὺ μέσα εἰς σχισμὰς πετρῶν ἀποθήκευαν ἄγρια μελίσσια.

Α΄. 1) Ὡσ. α΄ 2. Μτ. α΄ 1. γ΄ 17. 2-3) Μλ. γ΄ 1. Ἡσ. μ΄ 3. Λκ. γ΄ 4. Ἰν. α΄ 23. Μτ. γ΄ 3. ια΄ 10. 4-6) Λκ. γ΄ 3. 7. Μτ. γ΄ 1. 2. 4 - 6.

7 καὶ ἐκήρυσσε λέγων· ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ.
8 ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

7 Καὶ ἐκήρυττε καὶ ἔλεγεν· Ἔρχεται ὕστερα ἀπὸ ἐμὲ ἐκεῖνος, ποὺ λόγῳ τοῦ ἀξιώματός του καὶ τῆς θείας φύσεώς του εἶναι δυνατώτερος ἀπὸ ἐμέ, τοῦ ὁποίου ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ σκύψω καὶ νὰ τοῦ λύσω ὡς δοῦλος τὸ λωρίον τῶν ὑποδημάτων του.
8 Ἐγὼ μὲν σᾶς ἐβάπτισα μὲ νερόν, αὐτὸς ὅμως θὰ σᾶς βαπτίσῃ μὲ Πνεῦμα Ἅγιον, τὸ ὁποῖον θὰ καθαρίσῃ καὶ τὰς ψυχάς σας.

Στίχ. 9-11. Ἡ Βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ.

9 Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην.

9 Καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας συνέβη νὰ ἔλθῃ ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴν Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας. Καὶ ἐβαπτίσθη ἀπὸ τὸν Ἰωάννην εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν.

10 καὶ εὐθέως ἀναβαίνων ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶδε σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὸ Πνεῦμα ὡς περιστερὰν καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν·

10 Καὶ ὅταν ἀνέβαινεν ἀπὸ τὸ νερὸν τοῦ ποταμοῦ, ἀμέσως τὴν αὐτὴν στιγμὴν εἶδε νὰ σχίζωνται οἱ οὐρανοὶ καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον νὰ καταβαίνῃ σὰν περιστερὰ καὶ νὰ ἔρχεται ἐπάνω του.

11 καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν· σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ ηὐδόκησα.

11 Καὶ ἦλθε φωνὴ ἀπὸ τοὺς οὐρανούς, ἡ ὁποία ἔλεγε· Σὺ εἶσαι ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπημένος, εἰς τὸν ὁποῖον εὐηρεστήθην, διότι καὶ ὡς ἄνθρωπος ἀπολύτως ἀναμάρτητος μοῦ ἤρεσες καὶ μὲ εὐχαρίστησες εἰς ὅλα.

Στίχ. 12-13. Οἱ πειρασμοὶ εἰς τὴν ἔρημον.

12 Καὶ εὐθέως τὸ Πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον·

12 Καὶ ἀμέσως μετὰ τὸ βάπτισμά του τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μὲ παρακίνησιν ἐσωτερικὴν τὸν ἔβγαλεν εἰς τὴν ἔρημον.

13 καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ σατανᾶ, καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ.

13 Καὶ ἐκεῖ εἰς τὴν ἔρημον ἐπειράζετο ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἀπὸ τὸν σατανᾶν, ποὺ ματαίως ἐζήτει νὰ τὸν ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὰς ἀφωσιωμένας πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸ καθῆκον σκέψεις καὶ μελέτας του. Καὶ ἦτο ἐκεῖ κατάμονος μὲ μόνην συντροφιὰν τὰ θηρία τῆς ἐρήμου. Ἀοράτως ὅμως τὸν ἐσυντρόφευαν οἱ ἄγγελοι, οἱ ὁποῖοι μετὰ τὴν νίκην του κατὰ τοῦ σατανᾶ παρουσιάσθησαν καὶ τὸν ὑπηρέτουν.

Στίχ. 14-20. Οἱ πρῶτοι μαθηταί.

14 Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι Ἰωάννην ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ

14 Ἀφοῦ δὲ παρεδόθη ὁ Ἰωάννης ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἀντίπα εἰς φυλακήν, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ ἐκήρυττε τὸ χαρμόσυνον μήνυμα, ὅτι θὰ ἤρχετο μετ' ὀλίγον καὶ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἡ οὐράνιος βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

[7-8]) Λκ. γ΄ 16. Ἰν. α΄ 26. 27. Μτ. γ΄ 11. [9-11]) Λκ. γ΄ 21. 22. Ἰν. α΄ 32. 33. Μτ. β΄ 23. γ΄ 13. 16. 17. [12-13]) Λκ. δ΄ 1 - 13. Μτ. δ΄ 1 - 11. [14-15]) Λκ. δ΄ 14. 15. Μτ. γ΄ 2. 4. δ΄ 12 - 17. Ἰν. γ΄ 24. δ΄ 43. Γλ. δ΄ 4. Ἐφ. α΄ 10.

15 καὶ λέγων ὅτι πεπλήρωται ὁ καιρὸς καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ· μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

15 Καὶ ἔλεγεν, ὅτι ἔχει συμπληρωθῆ πλέον ὁ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὡρισμένος χρόνος διὰ τὸν ἐρχομὸν τοῦ Μεσσίου καὶ ἐπλησίασαν αἱ ἡμέραι, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ Μεσσίας μὲ τὴν νέαν πνευματικήν, ἁγίαν καὶ οὐρανίαν ζωήν, ἡ ὁποία θὰ μεταδίδεται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ του, θὰ θεμελιώσῃ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Μετανοεῖτε λοιπὸν καὶ πιστεύετε εἰς τὸ χαρμόσυνον μήνυμα, ὅτι ὁ Μεσσίας ἦλθε καὶ δεχθῆτε αὐτὸν ὡς σωτῆρα σας καὶ λυτρωτήν.

16 Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδε Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ Σίμωνος, βάλλοντας ἀμφίβληστρον ἐν τῇ θαλάσσῃ· ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς·

16 Καὶ ἐνῷ ἐπεριπάτει πλησίον τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας, εἶδε τὸν Σίμωνα καὶ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Σίμωνος Ἀνδρέαν νὰ ρίπτουν δίκτυον μέσα εἰς τὴν θάλασσαν, διότι ἦσαν ψαράδες καὶ αὐτὸ εἶχον ὡς ἔργον των.

17 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἁλιεῖς ἀνθρώπων.

17 Καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Ἀκολουθήσατέ με ὡς μαθηταί μου καὶ θὰ σᾶς κάμω νὰ γίνετε ψαράδες ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους μὲ τὸ δίκτυον τοῦ θείου κηρύγματος θὰ ἑλκύετε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

18 καὶ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ.

18 Καὶ ἀμέσως, ἀφοῦ ἀφῆκαν τὰ δίκτυά των, τὸν ἠκολούθησαν.

19 Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν ὀλίγον εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα,

19 Καὶ ὅταν ἐπροχώρησεν ὀλίγον ἀπ' ἐκεῖ εἶδε τὸν Ἰάκωβον, τὸν υἱὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ τὸν Ἰωάννην τὸν ἀδελφόν του, ποὺ ἦσαν καὶ αὐτοὶ μέσα εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἐτοίμαζαν τὰ δίκτυα.

20 καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν αὐτούς. καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.

20 Καὶ ἀμέσως τοὺς ἐκάλεσε. Καὶ ἀφῆκαν τὸν πατέρα τους Ζεβεδαῖον μέσα εἰς τὸ πλοῖον μαζὶ μὲ τοὺς μισθωτοὺς ἐργάτας καὶ τὸν ἠκολούθησαν.

Στίχ. 21-39. Θεραπεία τοῦ δαιμονιζομένου εἰς τὴν Καπερναούμ, τῆς πενθερᾶς τοῦ Πέτρου καὶ ἄλλων.

21 Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καπερναούμ· καὶ εὐθέως τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν ἐδίδασκε.

21 Καὶ ἐμβαίνουν εἰς τὴν Καπερναούμ. Καὶ ἀμέσως κατὰ τὸ πρῶτον μετὰ τὴν ἄφιξίν του Σάββατον ἐμβῆκεν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἐδίδασκε.

22 καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν

22 Καὶ ἐθαύμαζον πολὺ διὰ τὴν διδασκαλίαν του, διότι δὲν ἐζήτει νὰ στηρίξῃ ἐκεῖνα ποὺ ἔλεγεν εἰς τὰς μαρτυρίας ἀνεγνωρισμένων ραββίνων, ὅπως ἔκαναν οἱ γραμματεῖς, ἀλλ' ἐδίδα-

[16-20]) Λκ. ε΄ 1 - 11. Μτ. δ΄ 18 - 22. Ἰν. α΄ 35 - 42. [21]) Λκ. δ΄ 31. Μτ. δ΄ 13. 23. [22]) Λκ. δ΄ 32. Μτ. ζ΄ 28. 29.

ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.

σκεν ὡς διδάσκαλος, ποὺ ἐλάμβανε γνῶσιν τῆς ἀληθείας κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὴν θεότητά του καὶ ἦτο αὐτὸς ἔγκυρος καὶ αὐθεντικὴ πηγὴ τῆς ἀληθείας.

23 Καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξε

23 Καὶ ἦτο εἰς τὴν συναγωγήν τους ἕνας ἄνθρωπος, ποὺ ἐξουσιάζετο ἀπὸ τὴν δύναμιν πνεύματος ἀκαθάρτου καὶ πονηροῦ. Καὶ ἐφώναξεν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς

24 λέγων· ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ.

24 καὶ εἶπεν· Ἄφησέ με· τί κοινὸν ὑπάρχει μεταξὺ ἡμῶν καὶ σοῦ, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; Ἦλθες νὰ μᾶς διώξῃς ἀπὸ αὐτὴν τὴν εὐχάριστον κατοικίαν μας καὶ νὰ μᾶς ἀποπέμψῃς εἰς τὴν ἄβυσσον καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν νὰ μᾶς καταστρέψῃς; Σὲ γνωρίζω ποιὸς εἶσαι. Εἶσαι ὁ Μεσσίας, ὁ κατ' ἐξοχὴν ἅγιος, τὸν ὁποῖον καθηγίασε καὶ καθιέρωσεν εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ ὁ Θεός.

25 καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ.

25 Καὶ τὸν ἐπέπληξεν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· Κλεῖσε τὸ στόμα σου καὶ ἔβγα ἀπὸ αὐτόν.

26 καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ κρᾶξαν φωνῇ μεγάλῃ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ.

26 Καὶ ἀφοῦ τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον μὲ σπασμοὺς καὶ τιναγμοὺς τὸν ἔρριψε κάτω καὶ ἔκραξε μὲ μεγάλην φωνήν, ἐβγῆκεν ἀπὸ αὐτόν.

27 καὶ ἐθαμβήθησαν πάντες, ὥστε συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντας· τί ἐστι τοῦτο; τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη, ὅτι κατ' ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;

27 Καὶ κατελήφθησαν ὅλοι ἀπὸ μεγάλην ἔκπληξιν, ὥστε νὰ συζητοῦν μεταξύ τους καὶ νὰ λέγουν· Τί μεγάλο θαῦμα εἶναι αὐτό; Καὶ τί εἶναι ἡ νέα αὐτὴ διδαχή; Πραγματικῶς θαυμαστὰ καὶ πρωτοφανῆ εἶναι ταῦτα. Διότι μὲ ἐξουσίαν καὶ δύναμιν ὄχι μόνον διδάσκει, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ καὶ ἀκάθαρτα διατάσσει καὶ τὸν ὑπακούουν.

28 καὶ ἐξῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας.

28 Γρήγορα δὲ διεδόθη ἡ φήμη του ὡς μεγάλου διδασκάλου καὶ πρωτοφανοῦς θαυματουργοῦ εἰς ὅλα τὰ περίχωρα τῆς Γαλιλαίας.

29 Καὶ εὐθέως ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελθόντες ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.

29 Καὶ ἀμέσως ἀφοῦ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὴν συναγωγήν, ἦλθαν μαζὶ μὲ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην εἰς τὸ σπίτι τοῦ Σίμωνος καὶ τοῦ Ἀνδρέα.

30 ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα, καὶ εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς.

30 Ἡ πενθερὰ δὲ τοῦ Πέτρου ἦτο κατάκοιτος ἀπὸ πυρετόν. Καὶ ἀμέσως τοῦ εἶπαν δι' αὐτήν, ὅτι εἶναι ἀσθενής.

31 καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς εὐθέως, καὶ διηκόνει αὐτοῖς.

31 Καὶ ἀφοῦ ἐπλησίασεν εἰς τὸ κρεββάτι της, τὴν ἔπιασεν ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν ἐσήκωσε. Καὶ ἀμέσως τὴν ἀφῆκεν ὁ πυρετὸς καὶ ἐπειδὴ δὲν ᾐσθάνετο οὐδὲ τὴν παραμικρὰν ἐξάντλησιν, τοὺς ὑπηρέτει.

32 Ὀψίας δὲ γενομένης,

32 Καὶ ὅταν ἔγινεν ἑσπέρα καὶ ἔδυσεν ὁ ἥλιος, τοῦ ἔφεραν ὅ-

[23-26]) Ψ. ιε´ 10. Μρ. ε´ 2. 7. θ´ 26. Λκ. δ´ 33 - 35. Ἰν. ς´ 69. ι´ 36. Πρ. δ´ 30. Ἰκ. β´ 19. 1 Ἰν. β´ 20. [27-28]) 22. Λκ. δ´ 35 - 37. Πρ. ιζ´ 19. [29-34]) Λκ. δ´ 38 - 41. Μτ. η´ 14 - 16. θ´ 30. ιζ´ 1. Πρ. ις´ 16 - 18. ιθ´ 15.

ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους·

λους τοὺς ἀσθενεῖς τῆς περιφερείας ἐκείνης καὶ τοὺς κατεχομένους ἀπὸ δαιμόνια.

33 καὶ ἦν ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη πρὸς τὴν θύραν·

33 Καὶ ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως εἶχαν μαζευθῆ πλησίον τῆς θύρας τῆς οἰκίας τοῦ Πέτρου.

34 καὶ ἐθεράπευσε πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλε, καὶ οὐκ ἤφιε λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ᾔδεισαν αὐτὸν Χριστὸν εἶναι.

34 Καὶ ἐθεράπευσε πολλούς, ποὺ ἔπασχον ἀπὸ διάφορα εἴδη ἀσθενείας, καὶ πολλὰ δαιμόνια ἔβγαλεν ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ὑπέφεραν ἀπὸ αὐτά. Καὶ δὲν ἄφινεν ὁ Ἰησοῦς τὰ δαιμόνια νὰ ὁμιλοῦν, διότι τὸν ἐγνώριζαν, ὅτι εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ ἐμαρτύρουν περὶ τούτου, εἴτε διὰ νὰ φαίνωνται σύμμαχοι καὶ συνεργάται του, καὶ ὕπουλα νὰ ἑλκύσουν τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κόσμου, εἴτε καὶ διὰ νὰ προκαλέσουν παράκαιρον συναγερμὸν τοῦ λαοῦ ὑπὲρ τοῦ Ἰησοῦ, ποὺ θὰ ἐδημιούργει πειρασμοὺς καὶ ἐμπόδια εἰς τὸ ἔργον του.

35 Καὶ πρωῒ ἔννυχα λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθε καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κἀκεῖ προσηύχετο.

35 Καὶ τὸ πρωῒ πολὺ πρὶν ξημερώσῃ, ὅταν ἀκόμη ἦτο κατασκότεινα, ἀφοῦ ἐσηκώθη, ἐβγῆκε καὶ ἐπῆγεν εἰς τόπον ἔρημον καὶ ἐκεῖ προσηύχετο.

36 καὶ κατεδίωξαν αὐτὸν ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ,

36 Καὶ ἔτρεξαν κατόπιν του ζητοῦντες νὰ τὸν εὕρουν ὁ Σίμων καὶ οἱ σύντροφοί του.

37 καὶ εὑρόντες αὐτὸν λέγουσιν αὐτῷ ὅτι πάντες σε ζητοῦσι.

37 Καὶ ἀφοῦ τὸν ηὗραν, λέγουν εἰς αὐτόν, ὅτι ὅλοι σὲ ζητοῦν. Ἔλα νὰ συνεχίσῃς τὴν ἐπιτυχίαν σου καὶ μὴ ψυχραίνῃς τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ πλήθους.

38 καὶ λέγει αὐτοῖς· ἄγωμεν εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα καὶ ἐκεῖ κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ ἐξελήλυθα.

38 Καὶ ἐκεῖνος τοὺς εἶπεν· Ἄς ὑπάγωμεν εἰς τὰ γειτονικὰ μεγαλοχώρια, διὰ νὰ κηρύξω καὶ ἐκεῖ, διότι δι' αὐτὸ ἐβγῆκα ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ ἦλθον ἐδῶ, διὰ νὰ συνεχίσω πρὸς τὰ χωριὰ αὐτὰ τὴν περιοδείαν μου.

39 καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.

39 Καὶ ἐξηκολούθει νὰ κηρύττῃ εἰς τὰς συναγωγάς των εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν καὶ νὰ βγάζῃ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοὺς δαιμονιζομένους ποὺ τοῦ ἔφερναν.

Στίχ. 40-45. Θεραπεία τοῦ λεπροῦ.

40 Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρὸς παρακαλῶν αὐτὸν καὶ γονυπετῶν αὐτὸν καὶ λέγων αὐτῷ ὅτι ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι.

40 Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν κάποιος λεπρός, ὁ ὁποῖος τὸν παρεκάλει γονατιστὸς ἐμπρός του καὶ τοῦ ἔλεγεν ὅτι, ἐὰν θέλῃς, ἔχεις τὴν δύναμιν νὰ μὲ θεραπεύσῃς καὶ νὰ μὲ καθαρίσῃς ἀπὸ τὰς πληγὰς καὶ τὰ ἐξανθήματα τῆς ἀσθενείας μου.

41 ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνισθείς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· θέλω, καθαρίσθητι.

41 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τὸν εὐσπλαγχνίσθη καὶ ἀφοῦ ἅπλωσε τὴν χεῖρα του, τὸν ἤγγισε καὶ τοῦ λέγει· θέλω, καθαρίσου.

42 καὶ εἰπόντος αὐτοῦ εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη.

42 Καὶ ὅταν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τὸ θέλω, καθαρίσου, ἀμέσως τὸν ἄφησεν ἡ λέπρα καὶ ἐκαθαρίσθη.

[35-39]) Ἡσ. ξα´ 1 - 3. Μρ. ς´ 46. Λκ. δ´ 18. 19. 42 - 44. ε´ 16. θ´ 28. Ἰν. θ´ 4. ις´ 28. ιζ´ 4. [40-44]) Λκ. ε´ 12 - 14. Μτ. η´ 2 - 4.

43 καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ εὐθέως ἐξέβαλεν αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ·
44 ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς, ἀλλ' ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ἃ προσέταξε Μωϋσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.
45 ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν, ἀλλ' ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις ἦν· καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν.

43 Καὶ ἀφοῦ τοῦ ἀπηγόρευσεν αὐστηρὰ νὰ μὴ διαδώσῃ τὴν θαυματουργικὴν θεραπείαν του, τὸν ἔβγαλεν ἀμέσως ἔξω ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ ἦσαν καὶ τοῦ εἶπε·
44 Πρόσεξε νὰ μὴ εἴπῃς τίποτε εἰς κανένα· ἀλλὰ πήγαινε, δεῖξε τὸν ἑαυτόν σου εἰς τὸν ἱερέα, καὶ πρόσφερε διὰ τὸν καθαρισμὸν καὶ τὴν θεραπείαν σου ἀπὸ τὴν λέπραν ἐκεῖνα, ποὺ διέταξεν ὁ Μωϋσῆς, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ἡ ἐξέτασίς σου ἀπὸ τὸν ἱερέα καὶ ἡ προσφορὰ τοῦ δώρου σου ὡς μαρτυρία καὶ ἀπόδειξις εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι καὶ σὺ πράγματι ἐθεραπεύθης, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ δὲν ἦλθον διὰ νὰ καταλύσω τὸν νόμον.
45 Αὐτὸς ὅμως, ὅταν ἐβγῆκεν, ἤρχισε νὰ διακηρύσσῃ πολλὰ περὶ τοῦ Κυρίου καὶ νὰ διαφημίζῃ τὸ ἱστορικὸν τῆς θεραπείας του, ὥστε ὁ Κύριος νὰ μὴ ἠμπορῇ πλέον φανερὰ νὰ ἔμβῃ εἰς πόλιν, διότι θὰ προεκαλεῖτο συρροὴ καὶ θορυβώδης διαδήλωσις τοῦ λαοῦ ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἀλλ' ἔμενεν ἔξω εἰς ἐρήμους τόπους καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Στίχ. 1-12. Θεραπεία τοῦ παραλυτικοῦ τῆς Καπερναούμ.

Καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν καὶ ἠκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστι.
2 καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν· καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον.
3 καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων·
4 καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσι τὸν κράβαττον, ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο.
5 ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ· τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.

Καὶ ὕστερα ἀπὸ μερικὰς ἡμέρας ἐμβῆκε πάλιν εἰς τὴν Καπερναούμ· καὶ ἔγινε γνωστόν, ὅτι εἶναι εἰς κάποιαν οἰκίαν.
2 Καὶ ἀμέσως ἐμαζεύθησαν πολλοί, ὥστε ἀφοῦ ἐγέμισεν ἡ οἰκία, νὰ μὴ χωροῦν πλέον τὸν λαὸν οὔτε τὰ πλησίον τῆς θύρας μέρη. Καὶ τοὺς ἐδίδασκε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.
3 Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν καὶ τοῦ ἔφεραν κάποιον παραλυτικόν, ποὺ τὸν ἐσήκωναν ἐπάνω εἰς κρεββάτι τέσσαρες.
4 Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠμποροῦσαν ἐξ αἰτίας τοῦ πλήθους τοῦ λαοῦ νὰ τὸν πλησιάσουν, ἐξεσκέπασαν τὴν σκεπὴν εἰς τὸ μέρος, ὅπου ὁ Κύριος εὑρίσκετο καί, ἀφοῦ ἤνοιξαν τρύπαν, ἔρριψαν κάτω σιγὰ τὸ κρεββάτι, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦτο ἐξαπλωμένος ὁ παραλυτικός.
5 Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶδε τὴν πίστιν, ποὺ εἶχαν καὶ ὁ παραλυτικὸς καὶ ἐκεῖνοι ποὺ τὸν ἔφεραν, λέγει εἰς τὸν παραλυτικόν, ὁ ὁποῖος εὑρίσκετο εἰς ἀνησυχίαν, μήπως αἱ ἁμαρτίαι του γίνουν ἐμπόδιον εἰς τὴν θεραπείαν του· τέκνον, σοῦ ἔχουν συγχωρηθῆ αἱ ἁμαρτίαι σου, αἱ ὁποῖαι εἶναι καὶ ἡ αἰτία τῆς σωματικῆς σου παραλύσεως.

---

[45]) Λκ. ε΄ 15. 16.
Β΄. [1-12]) Λκ. ε΄ 17 - 26. Μτ. θ΄ 1 - 8.

6 ἦσαν δέ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν·
7 τί οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός;
8 καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως αὐτοὶ διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς· τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;
9 τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ, ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, ἔγειρε καὶ ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει;
10 ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας — λέγει τῷ παραλυτικῷ·
11 σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου.
12 καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν κράβαττον ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν Θεὸν λέγοντας ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἴδομεν.

6 Ἦσαν δὲ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐκάθηντο ἐκεῖ καὶ διελογίζοντο εἰς τὸ ἐσωτερικόν των καὶ εἰς τὰς διανοίας των·
7 Διατί ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὁμιλεῖ ἔτσι καὶ ἐκστομίζει βλασφημίας; Ποῖος ἄλλος ἠμπορεῖ νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας, παρὰ μόνον ἕνας, ὁ Θεός;
8 Καὶ ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς ἀντελήφθη ὑπερφυσικῶς μὲ τὸ φωτιζόμενον ἀπὸ τὴν θεότητά του πνεῦμα του, ὅτι αὐτοὶ διαλογίζονται μέσα τους ἔτσι, καὶ τοὺς εἶπε· Διατί δέχεσθε καὶ κυκλοφορεῖτε τέτοιους λογισμοὺς μέσα εἰς τὰς καρδίας σας;
9 Τί εἶναι εὐκολώτερον, τὸ νὰ εἴπω εἰς τὸν παραλυτικὸν εἶναι συγχωρημέναι αἱ ἁμαρτίαι σου ἢ νὰ τοῦ εἴπω, σήκω καὶ πάρε εἰς τὸν ὦμον σου τὸ κρεββάτι σου καὶ περιπάτει; Σεῖς θεωρεῖτε δυσκολώτερον τὸ τελευταῖον τοῦτο.
10 Διὰ νὰ μάθετε λοιπόν, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Μεσσίας, ὁ μοναδικὸς ἐκπρόσωπος τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ ὁποῖος θὰ ἔλθῃ καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν νεφελῶν ὡς Κριτὴς ἔνδοξος, ἔχει ἐξουσίαν νὰ συγχωρῇ ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας — τότε ὁ Κύριος λέγει εἰς τὸν παραλυτικόν·
11 Εἰς σέ, ποὺ πιστεύεις, ὁμιλῶ· σήκω καὶ πάρε εἰς τὸν ὦμον σου τὸ κρεββάτι σου καὶ πήγαινε εἰς τὸν οἶκον σου.
12 Καὶ ἐσηκώθη ἀμέσως καὶ ἀφοῦ ἐπῆρε τὸ κρεββάτι του ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ σπίτι ἐκεῖνο ἐμπρὸς εἰς ὅλους, ὥστε τὸν εἶδαν μὲ τὰ μάτια των καὶ κατεπλάγησαν ὅλοι καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν λέγοντες, ὅτι ποτὲ ἕως τώρα δὲν εἴδαμεν ἔτσι, παραλυτικὸς μὲ μίαν προσταγὴν νὰ σηκώνεται ἀμέσως ὑγιὴς καὶ νὰ περιπατῇ.

Στίχ. 13-17. Ὁ Ματθαῖος μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ.

13 Καὶ ἐξῆλθε πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς.
14 Καὶ παράγων εἶδε Λευῒν τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.

13 Καὶ ἐβγῆκε πάλιν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὸν οἶκον εἰς τὴν παραλίαν· καὶ ὅλος ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτὸν καὶ τοὺς ἐδίδασκε.
14 Καὶ καθὼς διέβαινεν, εἶδε τὸν Λευῒν τὸν υἱὸν τοῦ Ἀλφαίου νὰ κάθηται εἰς τὴν τράπεζαν τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων καὶ τοῦ λέγει· Ἀκολούθει με. Καὶ ἐκεῖνος ἐσηκώθη καὶ τὸν ἠκολούθησε.

[13-17]) Λκ. ε΄ 27 - 32. Μτ. θ΄ 9 - 13.

15 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

15 Καὶ ὅταν αὐτὸς ἦτο καθισμένος εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ φαγητοῦ μέσα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Λευΐ, συνέβη νὰ κάθηνται καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ τοὺς μαθητάς του. Καὶ ἦσαν ἐκεῖ τόσοι, διότι κατὰ τὴν ὥραν τῆς προσκλήσεως τοῦ Λευῒ παρευρίσκοντο πολλοί, οἱ ὁποῖοι καὶ ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ματθαίου καὶ ἔλαβαν μέρος εἰς τὴν τράπεζαν.

16 καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἰδόντες αὐτὸν ἐσθίοντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· τί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει;

16 Καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ὅταν τὸν εἶδαν νὰ τρώγῃ μαζὶ μὲ τοὺς τελώνας καὶ ἁμαρτωλούς, ἔλεγον εἰς τοὺς μαθητάς του· Πῶς συμβαίνει νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίνῃ ὁ διδάσκαλός σας μαζὶ μὲ τοὺς ἁμαρτωλούς;

17 καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες· οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

17 Καὶ ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἤκουσε ταῦτα, λέγει εἰς αὐτούς· Δὲν ἔχουν ἀνάγκην ἰατροῦ οἱ ὑγιεῖς, ἀλλ' ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν ἄσχημα εἰς τὴν ὑγείαν τους. Δὲν ἦλθα εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ καλέσω ἐκείνους, ποὺ ἔχουν τὴν ἰδέαν ὅτι εἶναι δίκαιοι, ἀλλὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἦλθα νὰ καλέσω εἰς μετάνοιαν.

Στίχ. 18-28. Ἡ νηστεία καὶ ἡ ἀργία τοῦ Σαββάτου.

18 Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύοντες. καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ· διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσι;

18 Καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου, καθὼς καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων ἐνήστευον τὰς νηστείας, ποὺ εἶχαν ἐπικρατήσει ἀπὸ μόνην τὴν παράδοσιν καὶ συνήθειαν. Καὶ ἔρχονται μερικοὶ καὶ λέγουν εἰς αὐτόν· Διατί οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου καὶ τῶν Φαρισαίων νηστεύουν, καὶ τηροῦν τὰς νηστείας, ποὺ μᾶς παρέδωκαν οἱ παλαιότεροι ραββῖνοι, οἱ δὲ ἰδικοί σου μαθηταὶ δὲν νηστεύουν;

19 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστι, νηστεύειν; ὅσον χρόνον μεθ' ἑαυτῶν ἔχουσι τὸν νυμφίον, οὐ δύνανται νηστεύειν.

19 Καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Μήπως εἶναι δυνατὸν οἱ προσκαλεσμένοι εἰς γάμον φίλοι τοῦ γαμβροῦ, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ γαμβρὸς εἶναι μαζί των καὶ ἑορτάζεται ὁ γάμος, νὰ πενθοῦν καὶ νὰ νηστεύουν; Ὅσον καιρὸν ἔχουν μαζί τους τὸν γαμβρόν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νηστεύουν. Ἔτσι καὶ οἱ μαθηταί μου, ἐφ' ὅσον ἐγὼ ὁ Νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας εἶμαι μαζί τους, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πενθοῦν καὶ νὰ νηστεύουν.

20 ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

20 Θὰ ἔλθουν ὅμως ἡμέραι, ὅταν θὰ τοὺς πάρουν τὸν νυμφίον, καὶ τότε θὰ νηστεύσουν καὶ θὰ πενθήσουν κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας.

18-22) Λκ. ε' 33 - 39. Μτ. θ' 14 - 17.

21 οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιρράπτει ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· εἰ δὲ μήγε, αἴρει τὸ πλήρωμα αὐτοῦ, τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται.

21 Καὶ διὰ νὰ σᾶς ὁμιλήσω καταληπτότερα μὲ κάποιο παράδειγμα, σᾶς λέγω· Κανεὶς δὲν ράπτει ἐπάνω εἰς παλαιὸν ροῦχον ἐμβάλωμα ἀπὸ τεμάχιον ὑφάσματος καινούργιου. Ἐὰν ὅμως δὲν προσέξῃ κανεὶς εἰς αὐτό, τότε τὸ τεμάχιον, ποὺ ἐτέθη ὡς συμπλήρωμά του, μαζεύει καὶ παίρνει ἀπὸ τὸ ροῦχον, τὸ καινούργιον δηλαδὴ ἐμβάλωμα ἀποσπᾷ ἀπὸ τὸ παλαιὸν ροῦχον τὸ μέρος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι αἱ ραφαί, καὶ τὸ σχίσιμον γίνεται χειρότερον. Ἔτσι καὶ ἡ νέα διδασκαλία δὲν εἶναι ὠφέλιμον νὰ προσκολληθῇ ἐπάνω εἰς ἐξωτερικοὺς τύπους, ποὺ ἐπάλιωσαν πλέον καὶ εἶναι ἐφθαρμένοι. Διότι καὶ οἱ ἐξωτερικοὶ τύποι θὰ ἀχρηστευθοῦν ἐπιβλαβῶς καὶ ἡ διδασκαλία μου θὰ νοθευθῇ.

22 καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή, ῥήσσει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκούς, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον.

22 Καὶ κανεὶς δὲν βάζει μοῦστον εἰς παληοὺς ἀσκούς. Εἰ δ' ἄλλως, σπάζει ὁ μοῦστος τοὺς ἀσκοὺς καὶ ὁ οἶνος χύνεται ἔξω καὶ οἱ ἀσκοὶ θὰ χαθοῦν. Ἀλλὰ πρέπει κανεὶς νὰ βάζῃ μοῦστον εἰς ἀσκοὺς καινούργιους. Ἔτσι καὶ οἱ Φαρισαῖοι μὲ τοὺς ἀκολούθους των εἶναι ἀσκοὶ παλαιοί, ποὺ δὲν μποροῦν νὰ βαστάσουν τὴν νέαν διδασκαλίαν μου, τὴν ὁποίαν θὰ παραλάβουν οἱ μαθηταί μου, ποὺ ὁμοιάζουν πρὸς νέους ἀσκούς.

23 Καὶ ἐγένετο παραπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασι διὰ τῶν σπορίμων, καὶ ἤρξαντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς στάχυας.

23 Καὶ συνέβη νὰ βαδίζῃ αὐτὸς ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου κατὰ μῆκος τοῦ δρόμου, ποὺ ἀνοίγετο μέσα εἰς σπαρμένα χωράφια. Καὶ τὸν δρόμον αὐτὸν ἤρχισαν νὰ τὸν ἀνοίγουν οἱ μαθηταί του, οἱ ὁποῖοι πεινασμένοι ἐμαδοῦσαν καὶ ἔτρωγον τὰ στάχυα διὰ νὰ χορτάσουν.

24 καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ· ἴδε τί ποιοῦσιν ἐν τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστι.

24 Καὶ οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ἔλεγαν· Κύτταξε, τί κάνουν τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου οἱ μαθηταί σου. Κόπτουν καὶ μαδοῦν στάχυα, ἔργον ποὺ δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον, διότι μὲ αὐτὸ βεβηλώνεται τὸ Σάββατον.

25 καὶ αὐτὸς ἔλεγεν αὐτοῖς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαυῒδ ὅτε χρείαν ἔσχε καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;

25 Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς τοὺς εἶπε· Δὲν ἀνεγνώσατε ποτέ, τί ἔκαμεν ὁ Δαβίδ, ὅταν ἔλαβεν ἀνάγκην καὶ ἐπείνασε καὶ αὐτὸς καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ ἦσαν μαζί του;

26 πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ ἀρχιερέως καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσι;

26 Πῶς δηλαδὴ ἐμβῆκεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, ὅταν ἦτο ἀρχιερεὺς ὁ Ἀβιάθαρ, καὶ ἔφαγε τοὺς ἄρτους, ποὺ ἦσαν βαλμένοι ὡς θυσία εἰς τὸν Θεὸν ἐπάνω εἰς τὴν ἱερὰν τράπεζαν τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς ὁποίους δὲν ἐπιτρέπεται νὰ φάγῃ κανείς, παρὰ μόνον εἰς τοὺς ἱερεῖς εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ τρώγουν αὐτούς, καὶ ἔδωκεν ὁ Δαβὶδ ἀπὸ τοὺς ἄρτους τούτους καὶ εἰς ἐκείνους ποὺ ἦσαν μαζί του; Καὶ ὅμως εἰς τὴν περίστασιν ἐκείνην, οὔτε ὁ Θεὸς ὠργίσθη, οὔτε ἡ Γραφὴ ἀπεδοκίμασε τὴν πρᾶξιν αὐτήν.

27 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον

27 Καὶ ἔλεγεν εἰς αὐτούς· Ὁ θεσμὸς τοῦ Σαββάτου ἔγινε διὰ τὸν ἄνθρωπον, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ παιδαγωγηθῇ οὗτος καὶ ὁ-

23-28) Λκ. ς' 1 - 5. Μτ. ιβ' 1 - 8.

ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον·

δηγηθῇ εἰς ἠθικὴν τελειότητα. Καὶ δὲν ἔγινεν ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ Σάββατον, διὰ νὰ δουλεύῃ ὡς φοβισμένος σκλάβος εἰς ἕνα νεκρὸν καὶ ξηρὸν τύπον.

28 ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

28 Ἀφοῦ δὲ τὸ Σάββατον ὡρίσθη διὰ νὰ ὑποβοηθήσῃ πρὸς τελειοποίησιν τὸν ἄνθρωπον, βγαίνει τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ εἶναι ὁ τέλειος καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐξυψωμένος ἠθικῶς ἀντιπρόσωπος τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ποὺ αὐτὸς ὡς Θεὸς ὥρισε τὸν θεσμὸν τοῦ Σαββάτου, εἶναι κύριος καὶ τοῦ Σαββάτου καὶ ἔχει ἐξουσίαν καὶ τὸν θεσμὸν τοῦτον νὰ τροποποιήσῃ. Ἐκεῖνο λοιπὸν ποὺ ἔκαμαν τώρα οἱ μαθηταί, τὸ ἔκαμαν μὲ τὴν σιωπηρὰν συγκατάθεσιν ἐκείνου, ποὺ εἶναι κύριος τοῦ Σαββάτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Στίχ. 1-12. Θεραπεῖαι διαφόρων ἀσθενῶν.

Καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν συναγωγήν· καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα.

Καὶ ἐμβῆκε πάλιν εἰς τὴν συναγωγήν. Καὶ ἦτο ἐκεῖ ἕνας ἄνθρωπος, ποὺ εἶχε ξηρὸν καὶ ἀκίνητον τὸ χέρι του.

2 καὶ παρετήρουν αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασι θεραπεύσει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.

2 Καὶ τὸν παρηκολούθουν προσεκτικὰ νὰ ἴδουν, ἐὰν θὰ τὸν θεραπεύσῃ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, διὰ νὰ τὸν κατηγορήσουν ὅτι κατέλυε τὸ Σάββατον.

3 καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα· ἔγειρε εἰς τὸ μέσον.

3 Καὶ λέγει εἰς τὸν ἄνθρωπον, ποὺ εἶχε τὸ ξηρὸν καὶ ἀκίνητον χέρι· Σήκω καὶ στάσου εἰς τὸ μέσον τῆς συναγωγῆς.

4 καὶ λέγει αὐτοῖς· ἔξεστι τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι; ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; οἱ δὲ ἐσιώπων.

4 Καὶ τοὺς λέγει· Εἶναι ἐπιτετραμμένον κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου νὰ κάνῃ ὁ ἄνθρωπος καλὸν καὶ νὰ εὐεργετήσῃ μὲ αὐτὸ τὸν πλησίον του ἢ μπορεῖ νὰ παραλείψῃ τὴν εὐεργεσίαν καὶ ἔτσι νὰ γίνῃ αἴτιος κακοῦ καὶ βλάβης εἰς τὸν πλησίον; Ἐπιτρέπεται κατὰ τὸ Σάββατον νὰ σώσῃ ὁ ἄνθρωπος τὴν ζωὴν τοῦ πλησίον ἢ ἐπιτρέπεται νὰ μὴ τὸν βοηθήσῃ κινδυνεύοντα καὶ ἔτσι ἐμμέσως νὰ τὸν φονεύσῃ; Αὐτοὶ δὲ ἐσιώπων.

5 καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη.

5 Καὶ ἀφοῦ ἔρριψεν ὁ Ἰησοῦς τριγύρω τους βλέμμα, ποὺ ἐφανέρωνε τὴν ἱερὰν ἀγανάκτησίν του, ἐνῷ συγχρόνως ἐλυπεῖτο ἐκ συμπαθείας πρὸς αὐτούς, διότι ἡ καρδία των ἦτο πεπωρωμένη καὶ σκληρὰ καὶ ἐκινδύνευαν νὰ μείνουν ἀδιόρθωτοι, λέγει εἰς τὸν ἄνθρωπον· Ἐξάπλωσε τὸ χέρι σου. Αὐτὸς δέ, μολονότι ἀπὸ τὴν ἀσθένειάν του ἠμποδίζετο νὰ πράξῃ τοῦτο, ὅμως φανερώνων τὴν πίστιν του κατέβαλε προσπάθειαν καὶ τὸ ἐξάπλωσε. Καὶ ἔγινε πάλιν ὑγιὲς τὸ χέρι του, σὰν τὸ ἄλλο.

6 καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι εὐθέως μετὰ τῶν Ἡρῳδιανῶν συμβούλιον ἐποίουν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσι.

6 Καὶ ἀφοῦ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὴν συναγωγὴν οἱ Φαρισαῖοι, ἀμέσως ἔκαναν ἐναντίον του συμβούλιον μὲ τοὺς Ἡρῳδιανούς, ποὺ ἦσαν τὸ κόμμα τοῦ βασιλέως Ἡρῴδου, καὶ συνεσκέφθησαν μὲ ποῖον τρόπον θὰ κατώρθωναν νὰ τὸν ἐξοντώσουν.

Γ΄. [1-6]) Λκ. ς΄ 6 - 11. Μτ. ιβ΄ 9 - 14. κβ΄ 16.

7 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν· καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἠκολούθησαν αὐτῷ,

7 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησε μὲ τοὺς μαθητάς του πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης, καὶ τὸν ἠκολούθησε πολὺ πλῆθος ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν,

8 καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ οἱ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολύ, ἀκούσαντες ὅσα ἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν.

8 καὶ ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἀπὸ τὴν Ἰδουμαίαν καὶ ἀπὸ τὴν Περαίαν, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν χώραν, ποὺ εἶναι πέραν ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην πρὸς ἀνατολὰς αὐτοῦ. Καὶ ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ κατοικοῦσαν εἰς τὰ περίχωρα τῆς Τύρου καὶ Σιδῶνος πλῆθος πολύ, ποὺ ἤκουσαν τὰς θαυματουργίας ὅσας ἔκανεν, ἦλθον πρὸς αὐτόν.

9 καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν·

9 Καὶ παρήγγειλεν εἰς τοὺς μαθητάς του λόγῳ τοῦ πλήθους νὰ παραμένῃ ἐκεῖ διαρκῶς δι' αὐτὸν πλοιάριον διὰ νὰ ἐμβαίνῃ εἰς αὐτό, ὅταν ἡ συρροὴ ἐγίνετο μεγαλυτέρα, ὥστε νὰ μὴ τὸν πιέζουν τὰ πλήθη.

10 πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται ὅσοι εἶχον μάστιγας·

10 Ἐμαζεύετο δὲ πλῆθος πολύ, διότι πολλοὺς ἐθεράπευσε, ὥστε ἔπιπταν ἐπάνω του ὅσοι εἶχαν ἀσθενείας βασανιστικάς, διὰ νὰ τὸν ἐγγίσουν καὶ εὕρουν ἔτσι τὴν θεραπείαν των.

11 καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρουν, προσέπιπτον αὐτῷ καὶ ἔκραζον λέγοντα ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

11 Καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα καὶ πονηρά, ὅταν τὸν ἔβλεπαν, ἔπιπταν ἐμπρός του καὶ ἐφώναζαν δυνατὰ καὶ ἔλεγαν· ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

12 καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσι.

12 Καὶ πολὺ τὰ ἐπέπληττε, διὰ νὰ μὴ τὸν φανερώσουν, ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. (Καὶ τοὺς ἀπηγόρευε νὰ φανερώνουν τοῦτο, διότι οὔτε ἦτο ἀκόμη ὁ καιρὸς διὰ νὰ γνωστοποιηθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὁλόκληρος ἡ περὶ τοῦ Χριστοῦ ἀλήθεια, καὶ ἐρεθισθοῦν ἀπὸ αὐτὴν περισσότερον οἱ ἄπιστοι ἐχθροί του, οὔτε οἱ πονηροὶ δαίμονες ἦσαν ἄξιοι νὰ γίνουν κήρυκες αὐτῆς).

Στίχ. 13-19. Ἡ ὁριστικὴ ἐκλογὴ τῶν δώδεκα Ἀποστόλων.

13 Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓς ἤθελεν αὐτός, καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν.

13 Καὶ ἀναβαίνει εἰς κάποιο γειτονικὸ βουνὸ τῆς ὀροσειρᾶς, ποὺ κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς Καπερναούμ, καὶ προσεκάλεσεν ἐκείνους ποὺ ἤθελε καὶ ἐπῆγαν πρὸς αὐτόν.

14 καὶ ἐποίησε δώδεκα, ἵνα ὦσι μετ' αὐτοῦ καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν

14 Καὶ ἐξέλεξε δώδεκα μαθητάς, διὰ νὰ εἶναι μαζί του καὶ διὰ νὰ τοὺς ἀποστέλλῃ νὰ κηρύττουν,

[7-12]) Λκ. ς΄ 17 - 19. Μτ. δ΄ 24. 25. ιβ΄ 15. 16. [13-19]) Λκ. ς΄ 12 - 16. θ΄ 54. Ἰν. α΄ 42. Μτ. ε΄ 1. ι΄ 1 - 4.

15 καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν τὰς νόσους καὶ ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια·

15 καὶ νὰ ἔχουν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν νὰ θεραπεύουν τὰς ἀσθενείας καὶ νὰ βγάζουν τὰ δαιμόνια.

16 καὶ ἐπέθηκεν ὄνομα τῷ Σίμωνι Πέτρον,

16 Καὶ ἔβαλεν εἰς τὸν Σίμωνα νέον ὄνομα καὶ τὸν ὠνόμασε Πέτρον,

17 καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου· καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανεργές, ὅ ἐστιν υἱοὶ βροντῆς·

17 καὶ ἐξέλεξεν ἀκόμη τὸν Ἰάκωβον τὸν υἱὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ τὸν Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου καὶ τοὺς ἔβαλεν ὀνόματα Βοανεργές, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν ἑλληνικὴν σημαίνει υἱοὶ βροντῆς (λόγῳ τοῦ χαρακτῆρος των, ποὺ ἐνῷ συνήθως ἦτο ἤρεμος, εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις ἐξέσπα ἔξαφνα σὰν βροντή).

18 καὶ Ἀνδρέαν καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον καὶ Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου καὶ Θαδδαῖον καὶ Σίμωνα τὸν Κανανίτην

18 Ἐξέλεξε καὶ τὸν Ἀνδρέαν καὶ τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Βαρθολομαῖον καὶ τὸν Ματθαῖον καὶ τὸν Θωμᾶν καὶ τὸν Ἰάκωβον τὸν υἱὸν τοῦ Ἀλφαίου καὶ τὸν Θαδδαῖον, καὶ τὸν Σίμωνα τὸν Κανανίτην, ὄνομα, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν ἑλληνικὴν μεταφράζεται Ζηλωτής.

19 καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.

19 Καὶ τὸν Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην, ὁ ὁποῖος καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς τοὺς ἐχθρούς του.

Στίχ. 20-30. Ἡ βλασφημία κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

20 Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον· καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μηδὲ ἄρτον φαγεῖν.

20 Καὶ ἔρχονται εἰς κάποιο σπίτι τῆς Καπερναοὺμ καὶ ἐμαζεύθη πάλιν λαὸς πολύς, ὥστε νὰ μὴ ἠμποροῦν αὐτοὶ οὔτε ἄρτον νὰ φάγουν, διότι καὶ τὸ σπίτι ὁλόκληρον εἶχε καταλάβει ὁ λαὸς καὶ εἰς τὸν Ἰησοῦν δὲν ἔδιδαν καιρὸν νὰ φάγῃ.

21 καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη.

21 Καὶ ὅταν ἤκουσαν οἱ ἰδικοί του, ὅτι εἶχεν ἀπορροφηθῆ ἀπὸ τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν θαυμάτων μέχρι σημείου, ποὺ νὰ μὴ τρώγῃ, ἐβγῆκαν νὰ τὸν πιάσουν καὶ νὰ τὸν περιορίσουν, διότι ἐνόμιζαν, ὅτι ἡ τόση προσήλωσις εἰς τὸ ἔργον του ἦτο ἀποτέλεσμα ψυχικῆς ἀσθενείας καὶ ἔλεγον, ὅτι εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του καὶ διεταράχθη ὁ νοῦς του.

22 καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον ὅτι Βεελζεβοὺλ ἔχει, καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

22 Καὶ οἱ γραμματεῖς, ποὺ εἶχαν καταβῆ ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, ἔλεγαν ὅτι ἔχει μέσα του τὸν Βεελζεβοὺλ καὶ ὅτι μὲ τὴν βοήθειαν καὶ συνεργασίαν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν δαιμονίων βγάζει ἀπὸ τοὺς δαιμονιζομένους τὰ δαιμόνια.

23 καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς· πῶς δύναται σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν;

23 Καὶ ἀφοῦ τοὺς προσεκάλεσε, τοὺς ἔλεγε μὲ συγκρίσεις καὶ παραδείγματα· Πῶς εἶναι δυνατὸν ὁ ἕνας σατανᾶς νὰ βγάζῃ διὰ τῆς βίας καὶ νὰ διώκῃ ἄλλον σατανᾶν;

24 καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη·

24 Καὶ ἐὰν ἕνα βασίλειον χωρισθῇ εἰς κόμματα ἐχθρικά, ὥστε δι' ἐμφυλίου πολέμου νὰ στραφῇ ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ του, δὲν δύναται νὰ σταθῇ τὸ βασίλειον ἐκεῖνο.

[20-21]) 31 - 35. ς' 31. Μτ. ιβ' 46 - 50. [22-27]) Λκ. ια' 15 - 22. Μτ. θ' 32 - 34. ιβ' 24 - 26.29.

25 καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ οἰκία ἐκείνη.

25 Καὶ ἐὰν μία οἰκογένεια διαιρεθῇ ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ της, δὲν δύναται νὰ σταθῇ, ἀλλὰ θὰ διαλυθῇ ἡ οἰκογένεια ἐκείνη.

26 καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ μεμέρισται, οὐ δύναται σταθῆναι, ἀλλὰ τέλος ἔχει.

26 Καὶ ἐὰν ὁ σατανᾶς ἐσηκώθη κατὰ τῶν ὀργάνων του καὶ ἔχῃ χωρισθῆ εἰς κόμματα, τὰ ὁποῖα πολεμοῦνται μεταξύ των, δὲν δύναται νὰ σταθῇ, ἀλλὰ τελειώνει πλέον ἡ δύναμίς του καὶ τὸ κράτος του.

27 οὐδεὶς δύναται τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δήσῃ, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει.

27 Κανεὶς δὲν μπορεῖ, ὅταν ἔμβῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ δυνατοῦ οἰκοδεσπότου, νὰ ἁρπάσῃ τὰ ἔπιπλα καὶ σκεύη του, ἐὰν δὲν δέσῃ προτήτερα τὸν ἰσχυρόν, καὶ τότε θὰ διαρπάσῃ τὸ σπίτι του. Ἔτσι καὶ ἐγώ, ἐὰν προτήτερα δὲν ἔδενα τὸν σατανᾶν μὲ τὴν κατ' αὐτοῦ νίκην μου, δὲν θὰ μποροῦσα νὰ ἁρπάσω ἀπὸ τὰ χέρια του τοὺς δαιμονιζομένους, ποὺ σὰν ἄψυχα σκεύη διετήρει ὑπὸ τὴν κατοχήν του.

28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὰ ἁμαρτήματα καὶ αἱ βλασφημίαι ὅσας ἐὰν βλασφημήσωσιν·

28 Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι ὅλα τὰ ἁμαρτήματα θὰ συγχωρηθοῦν εἰς τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, ἐφ' ὅσον μετανοήσουν οὗτοι. Καὶ αἱ βλασφημίαι, ὅσας τυχὸν θὰ βλασφημήσουν, θὰ συγχωρηθοῦν.

29 ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' ἔνοχός ἐστιν αἰωνίου κρίσεως·

29 Ἐκεῖνος ὅμως ποὺ θὰ ἀποδώσῃ τὰς φανερὰς ἐνεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τὸ πονηρὸν πνεῦμα καὶ ἀπὸ ἐσωτερικὴν πώρωσιν θὰ συκοφαντήσῃ τὰ ἔργα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἔτσι θὰ βλασφημήσῃ εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, δὲν ἔχει συγχώρησιν οὗτος εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' εἶναι ἔνοχος αἰωνίας κατακρίσεως καὶ τιμωρίας.

30 ὅτι ἔλεγον· πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει.

30 Εἶπε δὲ τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Κύριος, διότι ἔλεγον ἐκεῖνοι, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔχει πνεῦμα ἀκάθαρτον καὶ ἐσυκοφάντουν ἀπὸ πώρωσιν καὶ θεληματικὴν τύφλωσιν τὰ ἔργα καὶ θαύματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐπειδὴ τὰ ἀπέδιδον εἰς τὸν διάβολον.

Στίχ. 31-35. Μήτηρ καὶ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου.

31 ἔρχονται οὖν ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἔξω ἑστῶτες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν φωνοῦντες αὐτόν.

31 Ἔρχονται λοιπὸν ἡ μητέρα του καὶ αὐτοί, ποὺ ἐνομίζοντο ἀπὸ τοὺς πολλοὺς ἀδελφοί του, καὶ ἀφοῦ ἐστέκοντο ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι, ἔστειλαν εἰς αὐτὸν καὶ τὸν ἐφώναξαν.

32 καὶ ἐκάθητο περὶ αὐτὸν ὄχλος· εἶπον δὲ αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ζητοῦσί σε.

32 Καὶ ἐκάθητο γύρω του πολὺς λαός. Εἶπον δὲ πρὸς αὐτόν· Ἰδού, ἡ μητέρα σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου στέκονται ἀπ' ἔξω καὶ σὲ ζητοῦν.

33 καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων· τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου ἢ οἱ ἀδελφοί μου;

33 Καὶ ἀπεκρίθη εἰς αὐτοὺς καὶ εἶπε· Ποία εἶναι ἡ μητέρα μου ἢ ποίοι εἶναι οἱ ἀδελφοί μου;

[28-30]) Λκ. ιβ' 10. Μτ. ιβ' 31. 32. [31-35]) Λκ. η' 19 - 21. Μτ. ιβ' 46 - 50.

34 καὶ περιβλεψάμενος κύκλῳ τοὺς περὶ αὐτὸν καθημένους λέγει· ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου·

34 Καὶ ἀφοῦ ἔρριψεν ὁλόγυρα τὰ μάτια του εἰς ἐκείνους, ποὺ ἐκάθηντο τριγύρω ἀπὸ αὐτόν, λέγει· Ἰδοὺ ἡ μητέρα μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου.

35 ὃς γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή μου καὶ μήτηρ ἐστί.

35 Εἶναι αὐτοί, καίτοι δὲν ἔχω σαρκικὴν συγγένειαν πρὸς τούτους· διότι ἐκεῖνος, ποὺ θὰ ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, αὐτὸς εἶναι ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή μου καὶ μητέρα μου. Καὶ ἡ μητέρα μου ἂν ἠξιώθη νὰ μὲ γεννήσῃ, προτήτερα ὑπῆρξε πιστὴ καὶ ἀφωσιωμένη δούλη τοῦ Θεοῦ καὶ δι' αὐτὸ ὁ Θεὸς τὴν ἐξέλεξεν ὡς ὄργανόν του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Στίχ. 1-25. Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως καὶ γενικαὶ σκέψεις ἐπὶ τῆς παραβολῆς.

Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ συνήχθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολύς, ὥστε αὐτὸν ἐμβάντα εἰς τὸ πλοῖον καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦσαν.

Καὶ πάλιν ἤρχισε νὰ διδάσκῃ πλησίον τῆς θαλάσσης. Καὶ ἐμαζεύθη τριγύρω του λαὸς πολύς, ὥστε νὰ ἀναγκασθῇ νὰ ἔμβῃ εἰς τὸ πλοῖον καὶ νὰ καθήσῃ ἐπ' αὐτοῦ μέσα εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ ὅλος ὁ λαὸς ἦτο εἰς τὴν ξηράν, κοντὰ εἰς τὴν θάλασσαν.

2 καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλά, καὶ ἔλεγεν ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ·

2 Καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς πολλὰ μὲ παραβολὰς καὶ τοὺς ἔλεγεν εἰς τὴν διδαχήν του·

3 ἀκούετε. ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι.

3 Ἀκούσατε τὴν διήγησιν, ποὺ θὰ σᾶς εἴπω. Ἰδοὺ ἐβγῆκεν εἰς τὸ χωράφι, διὰ νὰ σπείρῃ αὐτὸς ποὺ σπέρνει. Ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ὁ μέγας σπορεὺς τῆς ἀληθείας, διὰ νὰ τὴν σπείρῃ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων.

4 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν ὃ μὲν ἔπεσεν ἐπὶ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθον τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτό·

4 Καὶ συνέβη, ὅταν ἔσπερνεν, ἄλλο μὲν μέρος τοῦ σπόρου ἔπεσε πλησίον τοῦ δρόμου, ποὺ ἐπερνοῦσεν ἀπὸ τὸ χωράφι, καὶ ἐπειδὴ παρέμεινεν ἐκτεθειμένον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, ἦλθον τὰ πετεινὰ καὶ τὸ κατέφαγαν.

5 καὶ ἄλλο ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς,

5 Ἄλλο δὲ μέρος τοῦ σπόρου ἔπεσεν εἰς τόπον, ποὺ εἶχεν ὑποκάτω στρῶμα πέτρινον καὶ δὲν εἶχε χῶμα πολύ. Καὶ ἀμέσως ἐβλάστησε, χωρὶς νὰ ρίξῃ βαθείας ρίζας, διότι δὲν εἶχε βάθος γῆς, ποὺ τρέφει ρίζας στερεάς.

6 ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη·

6 Ὅταν δὲ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, ἐκάη ἀπὸ τὴν ζέστην καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε ρίζαν, ἐξηράνθη.

7 καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκε·

7 Καὶ ἄλλο μέρος τοῦ σπόρου ἔπεσεν εἰς τὰ ἀγκάθια. Καὶ ἐβλάστησαν τὰ ἀγκάθια καὶ τὸ ἐκύκλωσαν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη καὶ τὸ ἔπνιξαν καὶ δὲν ἔβγαλε καρπόν.

Δ΄. 1-9) Λκ. η΄ 4 - 8. Μτ. ιγ΄ 1 - 9.

8 καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξάνοντα, καὶ ἔφερεν ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἑξήκοντα καὶ ἐν ἑκατόν.

8 Καὶ ἄλλο μέρος τοῦ σπόρου ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν μαλακὴν καὶ εὔφορον καὶ ἀπέδιδε καρπόν, ποὺ ἐβλάστανε πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ ἐμέστωνε. Καὶ ἔβγαλεν ἀλλοῦ τριακονταπλάσιον καὶ ἀλλοῦ ἑξηκονταπλάσιον καὶ ἀλλοῦ ἑκατονταπλάσιον.

9 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

9 Καὶ τοὺς ἔλεγεν· Αὐτὸς ποὺ ἔχει αὐτιὰ πνευματικὰ διὰ νὰ ἀκούῃ καὶ καλὴν διάθεσιν διὰ νὰ δέχεται καὶ ἐγκολπώνεται αὐτὰ ποὺ λέγω, ἂς ἀκούῃ.

10 Ὅτε δὲ ἐγένετο κατὰ μόνας, ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὴν παραβολήν.

10 Καὶ ὅταν ἔμεινε μοναχός του, τὸν ἠρώτησεν ὁ εὐρύτερος κύκλος τῶν μαθητῶν του μαζὶ μὲ τοὺς Δώδεκα τὴν σημασίαν τῆς παραβολῆς.

11 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται,

11 Καὶ τοὺς ἔλεγεν· Εἰς σᾶς μόνους, ἐπειδὴ ἔχετε καλὴν διάθεσιν, ἐδόθη ἀπὸ τὸν Θεὸν ὡς χάρις νὰ μάθετε τὰς μυστηριώδεις ἀληθείας τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, εἰς ἐκείνους δέ, ποὺ εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴν βασιλείαν αὐτὴν καὶ δὲν ἔχουν διάθεσιν νὰ πιστεύσουν, ὅλη ἡ διδασκαλία τῶν μυστικῶν αὐτῶν γίνεται μὲ παραβολάς.

12 ἵνα βλέποντες βλέπωσι καὶ μὴ ἴδωσι, καὶ ἀκούοντες ἀκούωσι καὶ μὴ συνιῶσι, μήποτε ἐπιστρέψωσι καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα.

12 Ὁ νοῦς τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν εἶναι χονδρὸς καὶ ἀνίκανος διὰ πνευματικὴν διδασκαλίαν. Δι' αὐτὸ διδάσκω αὐτοὺς μὲ τὸν τρόπον αὐτόν, διὰ νὰ βλέπουν μὲν μὲ τὰ σωματικά των μάτια, ἀλλὰ νὰ μὴ ἠμποροῦν νὰ ἴδουν βαθύτερα μὲ τοὺς πνευματικοὺς ὀφθαλμοὺς τὰ μυστικὰ τῆς οὐρανίου βασιλείας, ποὺ σκεπάζονται κάτω ἀπὸ τὸ κάλυμμα τῶν παραβολῶν. Καὶ ὅταν ἀκούουν τὴν διδασκαλίαν μου, νὰ ἀκούουν μὲν μὲ τὰ σωματικά των αὐτιά, ἀλλὰ νὰ μὴ ἠμποροῦν νὰ καταλάβουν τὴν πολύτιμον ἀξίαν της· διὰ νὰ μὴ συμβῇ καὶ ἐπιστρέψουν διὰ τῆς μετανοίας εἰς τὸν Θεὸν καὶ συγχωρηθοῦν τὰ ἁμαρτήματά των.

13 καὶ λέγει αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε;

13 Καὶ λέγει εἰς αὐτούς· Δὲν ἐκαταλάβατε τὴν σημασίαν τῆς παραβολῆς αὐτῆς, ποὺ δὲν εἶναι ἡ δυσκολωτέρα ἀπὸ τὰς ἄλλας. Καὶ πῶς θὰ ἠμπορέσετε νὰ ἐννοήσετε ὅλας τὰς παραβολάς;

14 ὁ σπείρων τὸν λόγον σπείρει.

14 Αὐτός, ποὺ σύμφωνα μὲ τὴν παραβολὴν σπέρνει, εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ σπέρνει εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

15 οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθὺς ἔρχεται ὁ σατανᾶς καὶ αἴρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν.

15 Ἐκεῖνοι δὲ ποὺ σημαίνονται ἀπὸ τὸν σπόρον, ὁ ὁποῖος ἔπεσε πλησίον τοῦ δρόμου, εἶναι αὐτοί, εἰς τοὺς ὁποίους σπείρεται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ὅταν τὸν ἀκούσουν, ἔρχεται ἀμέσως ὁ σατανᾶς καὶ ἀφαιρεῖ τὸν λόγον, ποὺ ἔχει σπαρῇ διὰ τοῦ κηρύγματος μέσα εἰς τὰς καρδίας των.

16 καὶ οὗτοί εἰσιν ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἳ ὅταν ἀκούσωσι τὸν λόγον, εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν,

16 Καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ ὁμοίως σημαίνονται καὶ εἰκονίζονται ἀπὸ τὸν σπόρον, ὁ ὁποῖος ἔπεσεν εἰς τὰ πετρώδη μέρη, εἶναι αὐτοί, οἱ ὁποῖοι, ὅταν ἀκούσουν τὸν λόγον, ἀμέσως μὲ χαρὰν καὶ ἐνθουσιασμὸν τὸν δέχονται·

10-12) Λκ. η΄ 9 - 10. Μτ. ιγ΄ 10. 11. 13. 13-20) Λκ. η΄ 11 - 15. Μτ. ιγ΄ 18 - 23.

17 καὶ οὐκ ἔχουσι ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν· εἶτα γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζονται.

17 καὶ δὲν ἔχουν ρίζαν μέσα τους, ἀλλ' εἶναι ἀσταθεῖς καὶ ἡ προθυμία των διαρκεῖ ὀλίγον χρόνον. Ἔπειτα δέ, ὅταν γίνῃ θλῖψις ἢ διωγμὸς διὰ τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου, ἀμέσως οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ σκοντάπτουν καὶ χάνουν τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν πίστιν των.

18 καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι, οἱ τὸν λόγον ἀκούοντες,

18 Καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι σημαίνονται ἀπὸ τὸν σπόρον, ποὺ ἐσπάρη εἰς τὰ ἀγκάθια, εἶναι αὐτοί, ποὺ ἀκούουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ,

19 καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συμπνίγουσι τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται.

19 καὶ αἱ ἀγωνιώδεις φροντίδες διὰ τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ ἡ ἀπάτη, ποὺ φέρει ὁ πλοῦτος μὲ τὴν προσκόλλησιν εἰς τὸ χρῆμα καὶ μὲ τὴν ματαιότητα τῶν ἐπιδείξεων, καὶ αἱ ἐπιθυμίαι, ποὺ γεννοῦν τὰ ἄλλα θέλγητρα καὶ αἱ ἡδοναὶ τοῦ κόσμου, ἐμβαίνουν μέσα εἰς τὴν ψυχήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐσπάρη ὁ λόγος καὶ τὸν πνίγουν καὶ γίνεται ἄκαρπος.

20 καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἑξήκοντα καὶ ἐν ἑκατόν.

20 Καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ σημαίνονται ἀπὸ τὸν σπόρον, ποὺ ἐσπάρη εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν, εἶναι αὐτοί, ποὺ ἀκούουν τὸν λόγον καὶ τὸν παραδέχονται καὶ καρποφοροῦν τριακονταπλάσιον καὶ ἑξηκονταπλάσιον καὶ ἑκατονταπλάσιον.

21 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· μήτι ἔρχεται ὁ λύχνος ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπιτεθῇ;

21 Καὶ ἔλεγεν εἰς αὐτούς· Μὲ τὴν διδασκαλίαν μου ἤναψα εἰς τὰς ψυχάς σας φῶς καὶ ἐγίνατε πνευματικοὶ λύχνοι. Μήπως φέρεται ὁ ἀναμμένος λύχνος διὰ νὰ τεθῇ κάτω ἀπὸ τὸ δοχεῖον, μὲ τὸ ὁποῖον μετροῦν τὸν σῖτον ἢ κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι; Ὄχι βέβαια. Δὲν φέρουν τὸν λύχνον, διὰ νὰ τοποθετηθῇ ἐπάνω εἰς τὸν λυχνοστάτην; Βεβαίως. Ἔτσι καὶ σεῖς πρέπει νὰ φωτίζετε τοὺς ἀνθρώπους καὶ αὐτά, ποὺ ἀκούετε τώρα, νὰ μὴ τὰ κρύπτετε, ἀλλὰ νὰ τὰ διαδίδετε καὶ εἰς τοὺς ἄλλους.

22 οὐ γάρ ἐστι κρυπτὸν ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ, οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον ἀλλ' ἵνα ἔλθῃ εἰς φανερόν.

22 Διότι δὲν ὑπάρχει τίποτε κρυφὸν καὶ μυστικὸν παρὰ διὰ νὰ φανερωθῇ· καὶ κανὲν δὲν ἔγινεν ἀπόκρυφον παρὰ διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ φανερόν. Καὶ ἡ διδασκαλία μου λοιπὸν δὲν θὰ μείνῃ μυστικὴ καὶ σκεπασμένη, ἀλλὰ θὰ φανερωθῇ καὶ θὰ φωτίσῃ τὸν κόσμον.

23 εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

23 Ἐὰν ἔχῃ κανεὶς αὐτιὰ πνευματικὰ διὰ νὰ ἀκούῃ καὶ κατανοῇ τὴν πολύτιμον ἀξίαν τῆς διδασκαλίας μου, ἂς ἀκούῃ καὶ ἂς ὠφεληθῇ ἐξ αὐτῆς.

24 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· βλέπετε τί ἀκούετε. ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν.

24 Καὶ ἔλεγεν εἰς αὐτούς· προσέχετε εἰς ὅ,τι ἀκούετε· προσέχετε νὰ κατανοῆτε καὶ νὰ ἐγκολπώνεσθε τὴν διδασκαλίαν ποὺ ἀκούετε, ὥστε νὰ γίνετε τέλειοι διδάσκαλοι τῆς ἀληθείας. Μὲ ὅποιον μέτρον προσοχῆς καὶ καλῆς διαθέσεως ἀκούετε, μὲ τὸ αὐτὸ μέτρον θὰ σᾶς δοθῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἡ γνῶσις. Καὶ ὄχι μόνον μὲ τὸ ἴδιον μέτρον θὰ σᾶς δοθῇ, ἀλλὰ καὶ παραπάνω θὰ προστεθῇ εἰς σᾶς, ποὺ μὲ πρόθυμον ἐνδιαφέρον καὶ προσοχὴν ἀκούετε.

25 ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει,

25 Διότι εἰς ἐκεῖνον, ποὺ ἔχει προσοχὴν καὶ ἀκούει μὲ ἐνδιαφέρον τὴν ἀλήθειαν, θὰ δοθῇ ὑπὸ τῆς θείας χάριτος γνῶσις καὶ

[21-23]) Λκ. η΄ 16. 17. Μτ. ε΄ 15. ι΄ 26. 27. ια΄ 15. [24]) Λκ. ς΄ 38. Μτ. ζ΄ 2. [25]) Λκ. η΄ 18. Μτ. ιγ΄ 12.

καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

κατανόησις τῶν ἀκουομένων. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖνον, ποὺ δὲν ἔχει προσοχὴν καὶ ἐνδιαφέρον καὶ ἡ ὀλίγη ἐκείνη γνῶσις ποὺ ἔχει, θὰ τοῦ ἀφαιρεθῇ.

Στίχ. 26-34. **Ἡ παραβολὴ τῆς αὐξήσεως τοῦ σπόρου καὶ τοῦ κόκκου τοῦ σινάπεως.**

26 Καὶ ἔλεγεν· οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὡς ἂν ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς,

26 Καὶ ἔλεγεν· Ἔτσι ὁμοιάζει ἡ διάδοσις καὶ πρόοδος τοῦ Εὐαγγελίου τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἐπιδεκτικῶν ἀνθρώπων, σὰν νὰ ρίψῃ ἕνας ἄνθρωπος τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς. (Οὕτω καὶ ὁ Κύριος ἢ οἱ διάκονοί του οἱ συνεχίζοντες τὸ ἔργον του, ρίπτουν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἐπιδεκτικῶν ἀνθρώπων τὸν σπόρον τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας καὶ ἀληθείας).

27 καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστάνῃ καὶ μηκύνηται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός.

27 Καὶ αὐτός, ποὺ ἔσπειρε τὸν σπόρον εἰς τὴν γῆν, κοιμᾶται καὶ σηκώνεται νύκτα καὶ ἡμέραν χωρὶς νὰ κάνῃ τίποτε διὰ τὴν βλάστησιν καὶ αὔξησιν τοῦ σπόρου. Καὶ ὅμως ὁ σπόρος, διότι ἔχει μέσα του ζωτικὴν δύναμιν, αὐξάνει καὶ μεγαλώνει κατὰ τρόπον, ποὺ καὶ αὐτὸς ὁ γεωργὸς δὲν ἠξεύρει.

28 αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτα στάχυν, εἶτα πλήρη σῖτον ἐν τῷ στάχυϊ.

28 Διότι μόνη της ἡ γῆ καὶ χωρὶς τὴν συνεργασίαν ἐκείνου, ποὺ ἔσπειρε τὸν σπόρον, καρποφορεῖ πρῶτον χόρτον, ποὺ φυτρώνει ἀπὸ τὸν σπόρον, ὕστερα στάχυν καὶ ἔπειτα σῖτον δεμένον καὶ γεμᾶτον μέσα εἰς τὸν στάχυν. (Ἔτσι καὶ ἡ αὔξησις τῆς χριστιανικῆς ζωῆς εἰς κάθε ἐπιδεκτικὴν καρδίαν. Δὲν φαίνεται μὲν καὶ παραμένει μυστηριώδης, πλὴν ὅμως εἶναι βεβαία καὶ πραγματική).

29 ὅταν δὲ παραδῷ ὁ καρπός, εὐθέως ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός.

29 Ὅταν δὲ εἰς τὸν ἀγρὸν ὁ καρπὸς παραδοθῇ ὥριμος πρὸς θερισμόν, τότε ὁ κύριος τοῦ ἀγροῦ ἀποστέλλει ἀμέσως τὸν θεριστήν, ποὺ κρατεῖ τὸ δρέπανον, διότι ἦλθεν ὁ καιρὸς τοῦ θερισμοῦ. (Καὶ σεῖς λοιπόν, ποὺ θὰ συνεχίσετε τὸ ἔργον μου, νὰ εἶσθε βέβαιοι, ὅτι ἡ σπορά, ποὺ θὰ κάμετε εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἐπιδεκτικῶν ἀνθρώπων, δὲν θὰ χαθῇ. Ὁ λόγος θὰ καρποφορήσῃ κατὰ τρόπον μυστηριώδη καὶ ἄγνωστον εἰς σᾶς, καὶ ὅταν ἡ καρποφορία αὐτὴ ὡριμάσῃ διὰ τὸν καθένα, ἡ πρόνοια τοῦ μεγάλου Γεωργοῦ θὰ ἐπισυνάξῃ τὸν καρπόν).

30 Καὶ ἔλεγε· πῶς ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; ἢ ἐν τίνι παραβολῇ παραβάλωμεν αὐτήν;

30 Καὶ ἔλεγε· Μὲ τί νὰ παρομοιάσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ποὺ διὰ τοῦ κηρύγματος διαδίδεται εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων καὶ διὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐγκαθιδρύεται καὶ ἐπὶ τῆς γῆς; Καὶ μὲ ποίαν παραβολὴν καὶ εἰκόνα νὰ παραβάλωμεν τὴν αὔξησιν καὶ ἐπέκτασιν αὐτῆς;

31 ὡς κόκκον σινάπεως, ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερος πάντων τῶν σπερμάτων ἐστὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς·

31 Ὁμοιάζει σὰν τὸν μικρὸν σπόρον τοῦ σιναπιοῦ, ὁ ὁποῖος τὴν ὥραν, ποὺ σπέρνεται ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, εἶναι μικρότερος ἀπὸ ὅλους τοὺς σπόρους τῆς γῆς.

[26-29]) Μτ. ιγ΄ 24 - 26. 30. [30-32]) Δν. δ΄ 9. 18. Ἰζ. ιζ΄ 23. λα΄ 6. Λκ. ιγ΄ 18. 19. Μτ. ιγ΄ 30 - 32. 37 - 39.

32 καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει καὶ γίνεται μείζων πάντων τῶν λαχάνων, καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν.

32 Καὶ ὅταν σπαρῇ, φυτρώνει πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ γίνεται ἀπὸ ὅλα τὰ λάχανα καὶ τοὺς θάμνους μεγαλύτερος, καὶ κάνει κλάδους μεγάλους, ὥστε κάτω ἀπὸ τὴν σκιάν του νὰ μποροῦν νὰ φωλιάζουν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. Ἔτσι καὶ αἱ ἀρχαὶ τῆς αὐξήσεως καὶ ἐξαπλώσεως τῆς Ἐκκλησίας μου καὶ τοῦ ὑπ' αὐτῆς σπειρομένου εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων λόγου μου εἶναι ἀφανεῖς καὶ ἄσημοι, ἀλλὰ βαθμηδὸν αἱ κατακτήσεις των γίνονται καταπληκτικαί. Ὁ λόγος δὲ τοῦ εὐαγγελίου, ὁ διὰ τῆς ὁλονὲν ἐξαπλουμένης Ἐκκλησίας κηρυττόμενος, ὅταν καλλιεργηθῇ εἰς τὰς ἐπιδεκτικὰς καρδίας ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, δημιουργεῖ τεραστίας κατακτήσεις καὶ παρέχει προστασίαν καὶ ἀνάπαυσιν εἰς τὰς ψυχάς.

33 Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν,

33 Καὶ μὲ πολλὲς τέτοιες παραβολὲς ἐδίδασκεν εἰς αὐτοὺς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, σύμφωνα μὲ τὴν ἱκανότητα ποὺ εἶχαν οἱ ἀκροαταὶ νὰ ἀκούουν καὶ διατηροῦν εἰς τὴν μνήμην των τὰ διδασκόμενα, ὥστε καὶ ἐὰν τότε δὲν ἠδύναντο νὰ κατανοήσουν μερικά, νὰ τὰ ἐνθυμῶνται διὰ τῶν παραβολῶν καὶ οἱ ἐπιδεκτικοὶ νὰ κατανοήσουν ταῦτα βραδύτερον.

34 χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον· κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυε πάντα.

34 Χωρὶς παραβολὴν δὲ δὲν ἐδίδασκεν αὐτούς. Ἰδιαιτέρως ὅμως εἰς τοὺς μαθητάς του ἐξήγει καὶ διεσαφήνιζεν ὅλα, ὅσα τὸν ἠρώτων.

Στίχ. 35-41. *Ἡ κατασίγασις τῆς τρικυμίας.*

35 Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψίας γενομένης· διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν.

35 Καὶ ὅταν ἐβράδυασε κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ποὺ εἶπε τὰς παραβολὰς αὐτάς, λέγει εἰς αὐτούς· Ἂς περάσωμεν ἀπέναντι.

36 καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ· καὶ ἄλλα δὲ πλοῖα ἦν μετ' αὐτοῦ.

36 Καὶ ἀφοῦ ἀφῆκε τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ εἰς τὴν παραλίαν, τὸν παίρνουν μαζί των οἱ μαθηταί, ὅπως ἦτο ὁ Κύριος μέσα εἰς τὸ πλοῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον προηγουμένως ἐδίδασκε τὰ πλήθη. Ἦσαν δὲ καὶ ἄλλα πλοιάρια, ποὺ ἔπλεαν μαζὶ μὲ τὸ πλοῖον τοῦ Κυρίου.

37 καὶ γίνεται λαῖλαψ ἀνέμου μεγάλη, τὰ δὲ κύματα ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε ἤδη αὐτὸ βυθίζεσθαι.

37 Καὶ γίνεται μεγάλη ἀνεμοζάλη, τὰ κύματα δὲ ἐκτυποῦσαν ἐπάνω εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε ἐκινδύνευε πλέον αὐτὸ νὰ βυθισθῇ.

38 καὶ ἦν αὐτὸς ἐπὶ τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων· καὶ διεγείρουσιν αὐτὸν καὶ λέγουσιν αὐτῷ· διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα;

38 Καὶ ἐξηκολούθει αὐτὸς νὰ κοιμᾶται εἰς τὴν πρύμνην εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ θρανίου, ποὺ ἦτο ἐκεῖ. Καὶ τὸν ἐξύπνησαν καὶ τοῦ εἶπαν· Διδάσκαλε, δὲν σὲ μέλει ποὺ χανόμεθα;

39 καὶ διεγερθεὶς ἐπετί-

39 Καὶ ἀφοῦ ἐσηκώθη, ἐπέπληξε τὸν ἄνεμον καὶ εἶπεν εἰς τὴν

33-34) Μτ. ιγ΄ 34. 35-41) Λκ. η΄ 22 - 25. Μτ. η΄ 18. 23 - 27.

μησε τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπε τῇ θαλάσσῃ· σιώπα, πεφίμωσο. καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη.

θάλασσαν· Σώπα, βουβάθητι. Καὶ κατέπεσεν ὁ ἄνεμος καὶ ἔγινε μεγάλη γαλήνη εἰς τὴν θάλασσαν.

40 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί δειλοί ἐστε οὕτω; πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν;

40 Καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· Διατί εἶσθε τόσον δειλοί, ὥστε νὰ τὰ χάνετε; Ἀφοῦ τόσα θαύματα μὲ εἴδατε νὰ κάνω, πῶς δὲν ἔχετε πίστιν ἀκλόνητον, ὥστε νὰ μὴ ἀνησυχῆτε, ὅταν μὲ ἔχετε πλησίον σας;

41 καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;

41 Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον εὐλαβείας μεγάλον διὰ τὴν παρουσίαν καὶ ἐνέργειαν τῆς θείας δυνάμεως. Καὶ ἔλεγαν μεταξύ τους ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον· Ποῖος λοιπὸν νὰ εἶναι αὐτός; Εἶναι πολὺ μεγαλύτερος ἀπὸ ὅ,τι τὸν ἐθεωρούσαμεν ἕως τώρα, διότι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα τὸν ὑπακούουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Στίχ. 1-20. *Θεραπεία τοῦ δαιμονιζομένου τῶν Γεργεσηνῶν.*

Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν.

Καὶ ἦλθον εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς λίμνης, εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν.

2 καὶ ἐξελθόντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ πλοίου εὐθέως ἀπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ,

2 Καὶ ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ πλοῖον, ἀμέσως τὸν συνήντησε κάποιος ἄνθρωπος, ποὺ ἤρχετο ἀπὸ τὰ μνημεῖα καὶ εἶχε πνεῦμα ἀκάθαρτον.

3 ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνήμασι, καὶ οὔτε ἁλύσεσιν οὐδεὶς ἠδύνατο αὐτὸν δῆσαι,

3 Αὐτὸς τὴν κατοικίαν του εἶχε μέσα εἰς τὰ μνήματα καὶ οὔτε μὲ ἁλύσεις σιδηρᾶς δὲν ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ τὸν δέσῃ,

4 διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἁλύσεσι δεδέσθαι, καὶ διεσπάσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἁλύσεις καὶ τὰς πέδας συντετρῖφθαι, καὶ οὐδεὶς ἴσχυεν αὐτὸν δαμάσαι·

4 διότι αὐτὸς πολλὰς φορὰς εἶχε δεθῇ μὲ σιδηρᾶ δεσμὰ εἰς τὰ πόδια καὶ μὲ ἁλυσίδας εἰς τὰ χέρια καὶ εἶχαν διασπασθῆ ἀπὸ αὐτὸν αἱ ἁλυσίδες καὶ εἶχαν συντριβῆ τὰ δεσμὰ τῶν ποδιῶν καὶ κανεὶς δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ τὸν δαμάσῃ.

5 καὶ διὰ παντὸς νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς μνήμασι καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἦν κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις.

5 Καὶ πάντοτε νύκτα καὶ ἡμέραν εἰς τὰ μνήματα καὶ εἰς τὰ ὄρη ἐξηκολούθει νὰ φωνάζῃ δυνατὰ καὶ νὰ κατακόπτῃ καὶ καταπληγώνῃ τὸν ἑαυτόν του μὲ λιθάρια.

6 ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν ἔδραμε καὶ προσεκύνησεν αὐτόν,

6 Ὅταν δὲ εἶδε τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρυά, ἔτρεξε καὶ τὸν προσεκύνησε.

Ε΄. 1-14) Λκ. η΄ 26 - 34. Μτ. η΄ 28 - 33.

7 καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ λέγει· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ὁρκίζω σε τὸν Θεόν, μή με βασανίσῃς.

7 Καὶ ἀφοῦ ἐφώναξε μὲ μεγάλην φωνήν, εἶπε· Ποία σχέσις ὑπάρχει μεταξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ καὶ τί ζητεῖς ἀπὸ ἐμέ, Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου; Σὲ ἐξορκίζω ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος μὲ ἀφῆκεν ἐλεύθερον κατὰ τὴν περίοδον τοῦ παρόντος αἰῶνος, νὰ μὴ μὲ βασανίσῃς καὶ μὴ μὲ διώξῃς ἀπ' ἐδῶ, ποὺ ἔχω εὐχάριστον διαμονήν.

8 ἔλεγε γὰρ αὐτῷ· ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου.

8 Τοῦ εἶπε δὲ μὴ μὲ βασανίσῃς, διότι ὁ Κύριος ἔλεγεν εἰς αὐτόν· Ἔβγα, σὺ τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον.

9 καὶ ἐπηρώτα αὐτόν· τί ὄνομά σοι; καὶ ἀπεκρίθη λέγων· λεγεὼν ὄνομά μοι, ὅτι πολλοί ἐσμεν.

9 Καὶ τὸν ἠρώτα ὁ Ἰησοῦς· Ποῖον εἶναι τὸ ὄνομά σου; Καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπε· Λεγεών, δηλαδὴ σύνταγμα στρατιωτῶν, εἶναι τὸ ὄνομά μου. Καὶ ἔχω αὐτὸ τὸ ὄνομα, διότι ἐδῶ μέσα εἴμεθα πολλοί.

10 καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ ἀποστείλῃ αὐτοὺς ἔξω τῆς χώρας.

10 Καὶ παρεκάλει τὸν Ἰησοῦν πολὺ νὰ μὴ τοὺς στείλῃ ἔξω ἀπὸ τὴν χώραν ἐκείνην.

11 ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη πρὸς τῷ ὄρει·

11 Ἦτο δὲ ἐκεῖ πλησίον τοῦ ὄρους ἕνα μεγάλο κοπάδι χοίρων, ποὺ ἔβοσκε.

12 καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες λέγοντες· πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν.

12 Καὶ τὸν παρεκάλεσαν ὅλοι οἱ δαίμονες καὶ τοῦ εἶπαν· Στεῖλε μας εἰς τοὺς χοίρους, διὰ νὰ ἔμβωμεν εἰς αὐτούς.

13 καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς εὐθέως ὁ Ἰησοῦς. καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι· καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσσῃ.

13 Καὶ ἐπειδὴ αὐτοί, ποὺ ἔτρεφαν τοὺς χοίρους, ἔπραττον τοῦτο παρὰ τὸν μωσαϊκὸν νόμον, ποὺ ἀπηγόρευεν ὡς ἀκάθαρτον τὸ χοιρινὸν κρέας καὶ συνεπῶς εὑρίσκοντο ἐν τῇ παραβάσει καὶ ἁμαρτίᾳ, ὁ Ἰησοῦς ἔδωκεν ἀμέσως τὴν ἄδειαν εἰς τὰ δαιμόνια. Καὶ ἀφοῦ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ἐμβῆκαν μέσα εἰς τοὺς χοίρους. Καὶ ἔτρεξεν ἀσυγκράτητα καὶ μὲ μανίαν τὸ κοπάδι ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ κρημνοῦ πρὸς τὰ κάτω εἰς τὴν θάλασσαν. Ἦσαν δὲ περίπου δύο χιλιάδες οἱ χοῖροι, καὶ ἐπνίγοντο μέσα εἰς τὴν θάλασσαν.

14 καὶ οἱ βόσκοντες τοὺς χοίρους ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς· καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν τί ἐστι τὸ γεγονός.

14 Αὐτοὶ δέ, ποὺ ἔβοσκαν τοὺς χοίρους, ἔφυγαν. Καὶ ἀνήγγειλαν τὸ συμβὰν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως καὶ εἰς αὐτοὺς ποὺ ἔμεναν εἰς τὰ χωράφια. Καὶ ἐβγῆκαν οἱ κάτοικοι νὰ ἴδουν, τί εἶναι αὐτὸ ποὺ συνέβη.

15 καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσι τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον καὶ ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα, καὶ ἐφοβήθησαν.

15 Καὶ ἦλθαν πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶδαν τὸν δαιμονιζόμενον νὰ κάθηται ἐνδεδυμένος καὶ μὲ σωστὰ τὰ μυαλά του, αὐτὸν ποὺ εἶχε προτήτερα τὴν λεγεῶνα. Καὶ ἐφοβήθησαν ἐξ αἰτίας τῆς παρουσίας τοῦ θαυματουργοῦ αὐτοῦ, ποὺ τὸν ᾐσθάνοντο πολὺ ἀνώτερόν τους.

16 καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ καὶ περὶ τῶν χοίρων.

16 Καὶ τοὺς διηγήθησαν ἐκεῖνοι, ποὺ εἶδαν τὰ συμβάντα, τί συνέβη εἰς τὸν δαιμονιζόμενον καὶ διὰ τοὺς χοίρους πῶς ἐπνίγησαν.

15-16) Λκ. η΄ 35 - 36.

17 καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

17 Καὶ ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο, μήπως πάθουν καὶ ἄλλο μεγαλύτερον κακόν, ἤρχισαν νὰ τὸν παρακαλοῦν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὰ σύνορά των.

18 καὶ ἐμβαίνοντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς ἵνα μετ' αὐτοῦ ᾖ.

18 Καὶ ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον διὰ νὰ φύγῃ, τὸν παρεκάλει ἐκεῖνος ποὺ προτήτερα εἶχε δαιμονισθῆ, νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ διὰ νὰ μένῃ μαζί του.

19 καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ· ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοὺς καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅσα σοι ὁ Κύριος πεποίηκε καὶ ἠλέησέ σε.

19 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως δὲν τὸν ἀφῆκεν, ἀλλ' εἶπεν εἰς αὐτόν· Πήγαινε εἰς τὸ σπίτι σου πρὸς τοὺς ἰδικούς σου καὶ διηγήσου εἰς αὐτοὺς ὅσα σοῦ ἔχει κάμει ὁ Κύριος καὶ πόσον σὲ ἠλέησε ἐλευθερώσας σε ἀπὸ πλῆθος πολὺ δαιμόνων.

20 καὶ ἀπῆλθε καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

20 Καὶ ἔφυγεν ἐκεῖνος, καὶ ἤρχισε νὰ διακηρύττῃ εἰς τὰς δέκα ἑλληνικὰς πόλεις, ποὺ εἶχαν κτισθῆ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἰορδάνου, τὰ ὅσα τοῦ ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ὅλοι, ὅσοι τὰ ἤκουον, ἐθαύμαζον.

Στίχ. 21-43. Θεραπεία τῆς αἱμορροούσης καὶ ἀνάστασις τῆς κόρης τοῦ Ἰαείρου.

21 Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ πέραν συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν.

21 Καὶ ὅταν ἐπέρασεν ὁ Ἰησοῦς μὲ τὸ πλοῖον πάλιν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος, ἐμαζεύθη λαὸς πολὺς πλησίον του, καὶ ἦτο κοντὰ εἰς τὴν θάλασσαν.

22 Καὶ ἔρχεται εἷς τῶν ἀρχισυναγώγων, ὀνόματι Ἰάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτὸν πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ

22 Καὶ ἰδοὺ ἔρχεται ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀρχισυναγώγους, ποὺ ἐλέγετο Ἰάειρος, καὶ ὅταν τὸν εἶδεν ἔπεσε γονατιστὸς ἐμπρὸς εἰς τὰ πόδια του.

23 καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλά, λέγων ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει, ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας, ὅπως σωθῇ καὶ ζήσεται.

23 Καὶ τὸν παρεκάλει πολὺ καὶ ἔλεγεν· ὅτι ἡ μικρά μου θυγατέρα εὑρίσκεται εἰς τὰ τελευταῖα της. Σὲ παρακαλῶ λοιπὸν νὰ ἔλθῃς καὶ νὰ βάλῃς ἐπάνω της τὰς χεῖρας σου, διὰ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν καὶ ζήσῃ.

24 καὶ ἀπῆλθε μετ' αὐτοῦ· καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολύς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν.

24 Καὶ ἐπῆγε μαζί του καὶ τὸν ἠκολούθει πολὺς λαὸς καὶ τὸν ἐστρίμωχναν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη.

25 Καὶ γυνή τις οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἔτη δώδεκα,

25 Καὶ μία γυναῖκα, ποὺ ἔπασχεν ἀπὸ αἱμορραγίαν ἐπὶ ἔτη δώδεκα,

26 καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν καὶ δαπα-

26 καὶ ἡ ὁποία πολλὰ ὑπέφερεν ἀπὸ τὴν κακὴν θεραπείαν πολλῶν ἰατρῶν καὶ ἐξώδευσεν ὅλα, ὅσα ἠμπόρεσε νὰ ἐξοικονομή-

17) Λκ. η΄ 37. Μτ. η΄ 34. 18-20) ζ΄ 31. Λκ. η΄ 38. 39. 21-24) ζ΄ 32. Λκ. η΄ 40 - 42. Μτ. θ΄ 1. 18. 19. Ἰν. δ΄ 49. 25-29) Λκ. η΄ 43. 44. Μτ. θ΄ 20. 21.

νήσασα τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα,

27 ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὄπισθεν ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ·

28 ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ ὅτι ἐὰν ἅψωμαι κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ, σωθήσομαι.

29 καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος.

30 καὶ εὐθέως ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγε· τίς μου ἥψατο τῶν ἱματίων;

31 καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις τίς μου ἥψατο;

32 καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν.

33 ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν ἐπ' αὐτῇ, ἦλθε καὶ προσέπεσεν αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.

34 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου.

35 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγοντες ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανε· τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον;

36 ὁ δὲ Ἰησοῦς εὐθέως ἀκούσας τὸν λόγον λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ· μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε.

σῃ, καὶ δὲν ὠφελήθη τίποτε, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπήγεν εἰς τὸ χειρότερον,

27 ἐπειδὴ ἤκουσε διὰ τὸν Ἰησοῦν, ὅτι ἐνεργεῖ θαυματουργικὰς θεραπείας, ἦλθε μέσα εἰς τὸν λαὸν ἀπὸ πίσω του καὶ ἤγγισε τὸ ἔνδυμά του.

28 Ἤγγισε δὲ τὸ ἔνδυμά του, διότι ἔλεγε μέσα της, ὅτι καὶ ἐὰν μόνον τὰ ἐνδύματά του ἐγγίσω, θὰ σωθῶ ἀπὸ τὴν ἀσθένειάν μου.

29 Καὶ ἀμέσως ἐστείρευσε καὶ ἐξηράνθη τὸ μέρος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔτρεχε τὸ αἷμα της, καὶ ἐκατάλαβεν ἀπὸ τὴν μεταβολὴν ποὺ ἐπῆρε τὸ σῶμα της, ὅτι ἐθεραπεύθη ἀπὸ τὴν βασανιστικὴν ἀρρώστιαν της.

30 Καὶ ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς ἐπληροφορήθη ἐσωτερικῶς ἀπὸ τὴν θείαν του φύσιν τὴν δύναμιν, ποὺ ἐβγῆκεν ἀπὸ αὐτόν, καὶ ἀφοῦ ἐστράφη πρὸς τὸν λαόν, εἶπε· Ποῖος ἤγγισε τὰ ἐνδύματά μου;

31 Καὶ τοῦ ἔλεγον οἱ μαθηταί του· Βλέπεις, ὅτι ὁ ὄχλος σὲ σπρώχνει ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη καὶ λέγεις· ποῖος μὲ ἤγγισε;

32 Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς παρετήρει γύρω διὰ νὰ ἴδῃ αὐτήν, ποὺ ἔκαμεν αὐτό.

33 Ἡ γυνὴ δὲ μὲ φόβον καὶ τρόμον, ἐπειδὴ ἐγνώριζε τὴν θεραπείαν, ποὺ τῆς εἶχε γίνει, ἦλθε καὶ ἔπεσε γονατιστὴ ἐμπρός του καὶ τοῦ εἶπεν ὅλην τὴν ἀλήθειαν.

34 Αὐτὸς δὲ τῆς εἶπε· Κόρη μου, ἡ πίστις καὶ πεποίθησις ποὺ εἶχες, ὅτι θὰ ἐθεραπεύεσο, ἐὰν ἤγγιζες τὸ ἔνδυμά μου, σὲ ἔχει σώσει ἀπὸ τὴν ἀσθένειάν σου. Πήγαινε εἰς τὸ καλὸ εἰρηνικὴ καὶ ἥσυχος καὶ ἔσο γιὰ πάντα ὑγιὴς ἀπὸ τὸ βάσανόν σου.

35 Ἐνῷ δὲ ὁ Ἰησοῦς ὡμίλει ἀκόμη, ἔρχονται ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ ἀρχισυναγώγου ἄνθρωποι καὶ εἶπαν ὅτι ἡ κόρη σου ἀπέθανε. Πρὸς τί ἐνοχλεῖς ἀκόμη τὸν Διδάσκαλον καὶ τὸν βάζεις εἰς τὸν κόπον νὰ ἔλθῃ ἐκεῖ;

36 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀμέσως, ὅταν ἤκουσε νὰ λέγεται ὁ λόγος αὐτός, λέγει εἰς τὸν ἀρχισυνάγωγον· Μὴ φοβεῖσαι, μόνον ἐξακολούθει νὰ πιστεύῃς εἰς τὴν δύναμίν μου.

30-33) Λκ. η΄ 45 - 47. 34) Λκ. ζ΄ 50. η΄ 48. Μτ. θ΄ 22. 35-37) Λκ. η΄ 49 - 51.

37 καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτῷ οὐδένα συνακολουθῆσαι εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου.

38 καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον, καὶ κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά,

39 καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς· τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. καὶ κατεγέλων αὐτοῦ.

40 ὁ δὲ ἐκβαλὼν πάντας παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον ἀνακείμενον,

41 καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου λέγει αὐτῇ· ταλιθά, κοῦμι· ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ἔγειρε.

42 καὶ εὐθέως ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει· ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα. καὶ ἐξέστησαν ἐκστάσει μεγάλῃ.

43 καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς γνῷ τοῦτο· καὶ εἶπε δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.

37 Καὶ δὲν ἀφῆκε κανένα νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ παρὰ μόνον τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου.

38 Καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου καὶ βλέπει θόρυβον, καὶ κόσμον, ποὺ ἔκλαιαν καὶ ἐμοιρολογοῦσαν δυνατά.

39 Καὶ ἀφοῦ ἐμβῆκεν εἰς τὸν οἶκον, τοὺς εἶπε· Διατί μὲ τὰ μοιρολόγια σας κάνετε θόρυβον καὶ κλαίετε; Τὸ παιδίον δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται. Καὶ τὸν περιγελοῦσαν.

40 Αὐτὸς ὅμως ἀφοῦ ἔβγαλεν ἔξω ὅλους, παίρνει μαζί του τὸν πατέρα τοῦ κορασίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς τρεῖς μαθητὰς ποὺ ἦσαν μαζί του, καὶ ἐμβαίνει ἐκεῖ, ὅπου ἦτο ἐξαπλωμένον τὸ παιδίον.

41 Καὶ ἀφοῦ ἔπιασε τὸ χέρι τοῦ παιδίου, λέγει εἰς αὐτό· «Ταλιθά, κοῦμι», τὸ ὁποῖον, ὅταν ἐξηγηθῇ εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, σημαίνει· Τὸ κοράσιον, εἰς σὲ ὁμιλῶ, σήκω.

42 Καὶ ἀμέσως ἀνεστήθη τὸ κοράσιον καὶ ἐπεριπάτει. Διότι δὲν ἦτο πολὺ μικρόν, ἀλλ' ἦτο ἐτῶν δώδεκα καὶ εἶχεν ἡλικίαν ἀρκετήν, ὥστε νὰ περιπατῇ ἐλεύθερα. Καὶ τοὺς κατέλαβεν ἔκπληξις καὶ θαυμασμὸς μεγάλος.

43 Καὶ τοὺς παρήγγειλεν αὐστηρὰ καὶ ἔντονα νὰ μὴ μάθῃ κανεὶς τὸ θαῦμα αὐτό. Καὶ ἐπειδὴ τὸ κοράσιον λόγῳ τῆς ἀσθενείας του εἶχε μείνει ἀρκετὰς ἡμέρας νηστικόν, εἶπε νὰ δώσουν εἰς αὐτὸ νὰ φάγῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Στίχ. 1-6. Οἱ Ναζαρηνοὶ καὶ ὁ Ἰησοῦς.

Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα ἑαυτοῦ· καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

Καὶ ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα του τὴν Ναζαρέτ, καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸν οἱ μαθηταί του.

38-43) Λκ. ζ΄ 14. η΄ 52 - 56. Μτ. θ΄ 23 - 26. Πρ. θ΄ 40. 41.
ΣΤ΄. 1-6) Λκ. δ΄ 16 - 24. Μτ. α΄ 16. ιγ΄ 53 - 58. Ἰν. δ΄ 44. ς΄ 42. ζ΄ 15.

2 καὶ γενομένου σαββάτου ἤρξατο ἐν τῇ συναγωγῇ διδάσκειν· καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο λέγοντες· πόθεν τούτῳ ταῦτα; καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα αὐτῷ, καὶ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται;

2 Καὶ ὅταν ἦλθεν ἡ ἡμέρα τοῦ Σαββάτου ἤρχισε νὰ διδάσκῃ εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ πολλοὶ ποὺ τὸν ἤκουαν ἐθαύμαζαν καὶ ἔλεγαν· Ἀπὸ ποῦ ἦλθαν εἰς αὐτὸν αὐτά, ποὺ βλέπομεν καὶ ἀκούομεν, καὶ τί πρᾶγμα εἶναι ἡ σοφία αὐτή, ποὺ τοῦ ἐδόθη, καὶ μὲ τὴν βοήθειαν ποίας δυνάμεως γίνονται τέτοια θαύματα μὲ τὰ χέρια του;

3 οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ.

3 Δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ μαραγκός, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας, καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Ἰωσῆ καὶ τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Σίμωνος; Καὶ δὲν εἶναι ἐδῶ μαζί μας αἱ ἀδελφαί του; Καὶ ἐσκανδαλίζοντο δι' αὐτὸν καὶ δὲν ἤθελαν νὰ τὸν παραδεχθοῦν ὡς προφήτην, ἀλλὰ τὸν παρηκολούθουν μὲ ὑποψίαν.

4 ἔλεγε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

4 Ἔλεγε δὲ εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, ὅτι πουθενὰ δὲν ἀρνοῦνται νὰ τιμήσουν ἕνα προφήτην, παρὰ μόνον εἰς τὴν πατρίδα του καὶ μεταξὺ τῶν συγγενῶν του καὶ μεταξὺ αὐτῶν, ποὺ μένουν εἰς τὸ σπίτι του.

5 καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσε·

5 Καὶ ἐπειδὴ αὐτοὶ ἠπίστησαν, ἡ ἀπιστία των ἠμπόδιζε τὴν ἐνέργειαν τῆς θαυματουργικῆς του δυνάμεως καὶ δὲν ἠδύνατο ἐκεῖ νὰ κάμῃ κανὲν ἀπὸ τὰ μεγάλα θαύματά του, παρὰ μόνον ἐθεράπευσεν ὀλίγους ἀρρώστους, ἀφοῦ ἔθεσεν ἐπ' αὐτῶν τὰς χεῖρας του.

6 καὶ ἐθαύμαζε διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. Καὶ περιῆγε τὰς κώμας κύκλῳ διδάσκων.

6 Καὶ ἠπόρει ὁ Κύριος μὲ τὴν ἀπιστίαν των, τὴν ὁποίαν ὡς διακρίνων τὰ βάθη τῆς καρδίας των εὕρισκεν ἀδικαιολόγητον καὶ βαρεῖαν. Καὶ περιώδευε τριγύρω εἰς τὰ χωριὰ καὶ ἐδίδασκε.

Στίχ. 7-13. Ἀποστολὴ τῶν δώδεκα.

7 Καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων,

7 Καὶ προσκαλεῖ τοὺς δώδεκα καὶ ἤρχισε νὰ τοὺς ἀποστέλλῃ εἰς περιοδείαν δύο δύο, καὶ τοὺς ἔδιδεν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν νὰ βγάζουν ἀπὸ τοὺς πάσχοντας τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα.

8 καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδὸν εἰ μὴ ῥάβδον μόνον, μὴ πήραν, μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν,

8 Καὶ τοὺς παρήγγειλε νὰ μὴ παίρνουν τίποτε εἰς τὸν δρόμον τους παρὰ τὸ πολὺ - πολὺ μίαν ῥάβδον μόνον· οὔτε σάκκον οὔτε ψωμὶ οὔτε κἂν χάλκινα νομίσματα εἰς τὴν ζώνην τους,

9 ἀλλ' ὑποδεδεμένους σανδάλια, καὶ μὴ ἐνδεδύσθαι δύο χιτῶνας.

9 ἀλλὰ νὰ πηγαίνουν ὑποδεμένοι μὲ ἁπλᾶ πέδιλα. Καὶ νὰ μὴ εἶναι ἐνδεδυμένοι μὲ δύο ὑποκάμισα, ὅπως ἐφόρουν τὰ ἐπίσημα πρόσωπα.

[7-11]) Λκ. θ΄ 1 - 5. ι΄ 1 - 11. Μτ. ι΄ 1. 9 - 10. 12. 14 - 15.

10 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν·

10 Καὶ ἔλεγεν εἰς αὐτούς· ὁπουδήποτε ἐμβῆτε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ νὰ μένετε, ἕως ὅτου φύγετε ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο, διὰ νὰ μὴ σχηματίζουν οἱ ἄνθρωποι διὰ σᾶς ἰδέαν, ὅτι εἶσθε ἄστατοι καὶ ἐπιπόλαιοι ἢ ὅτι ἐπιζητεῖτε τὴν καλοπέρασιν.

11 καὶ ὅσοι ἐὰν μὴ δέξωνται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται Σοδόμοις ἢ Γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

11 Καὶ ὅσοι τυχὸν δὲν σᾶς δεχθοῦν οὔτε σᾶς ἀκούσουν, ὅταν φεύγετε ἀπ' ἐκεῖ, εἰς δήλωσιν τοῦ ὅτι δὲν ἐπήρατε τίποτε μαζί σας ἀπὸ αὐτούς, οὔτε ἔχετε καμμίαν σχέσιν μαζί των, τινάξατε καλὰ ὡς ἀκάθαρτον καὶ μολυσματικὸν τὸ χῶμα, ποὺ ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο ἐκόλλησε κάτω ἀπὸ τὰ πόδια σας εἰς τὰ σανδάλιά σας. Τινάξατέ το διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς διαμαρτυρία καὶ ἔλεγχος κατὰ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν. Ἀληθῶς σᾶς λέγω ὅτι θὰ εἶναι περισσότερον ἐπιεικὴς ἡ τιμωρία εἰς τὰ Σόδομα καὶ εἰς τὰ Γόμορρα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως παρὰ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην.

12 Καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυσσον ἵνα μετανοήσωσι,

12 Καὶ ἀφοῦ ἐβγῆκαν εἰς περιοδείαν ἐκήρυττον εἰς τοὺς κατοίκους τῶν διαφόρων χωρίων νὰ μετανοήσουν.

13 καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον.

13 Καὶ ἔβγαζαν πολλὰ δαιμόνια καὶ ἤλειφαν πολλοὺς ἀρρώστους μὲ ἔλαιον, ποὺ ἐσυμβόλιζε τὴν ἰατρικὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ τοὺς ἐθεράπευαν.

Στίχ. 14-29. Ἀποκεφάλισις Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

14 Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρῴδης· φανερὸν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἔλεγεν ὅτι Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ.

14 Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρῴδης περὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ περὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ καὶ τῶν μαθητῶν του. Διότι ἔγινε φανερὸν καὶ γνωστὸν τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἔλεγεν ὁ Ἡρῴδης, ὅτι ὁ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀνεστήθη ἐκ νεκρῶν μὲ νέαν ἀποστολὴν καὶ μὲ νέα χαρίσματα ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ δι' αὐτὸ αἱ ὑπερφυσικαὶ δυνάμεις ἐνεργοῦν δι' αὐτοῦ.

15 ἄλλοι ἔλεγον ὅτι Ἠλίας ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι προφήτης ἐστὶν ὡς εἷς τῶν προφητῶν.

15 Ἄλλοι δέ, ποὺ ἐσύχνυζαν τὸν Ἰησοῦν μὲ τοὺς παλαιοὺς προφήτας, ἔλεγον ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Ἠλίας· ἄλλοι δὲ ἔλεγον, ὅτι εἶναι προφήτης σὰν ἕνας ἀπὸ τοὺς προφήτας.

16 ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρῴδης εἶπεν ὅτι ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτός ἐστιν· αὐτὸς ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν.

16 Ὅταν δὲ ἤκουσεν ὁ Ἡρῴδης αὐτά, ποὺ ἔλεγαν οἱ διάφοροι διὰ τὸν Ἰησοῦν, εἶπεν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰωάννης, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἀπεκεφάλισα. Αὐτὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν.

17 αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρῴδης ἀποστείλας ἐκράτησε τὸν Ἰωάννην καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ διὰ Ἡρῳδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν.

17 Καὶ εἶπεν αὐτὰ ὁ Ἡρῴδης, διότι αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔστειλε καὶ συνέλαβε τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν ἔρριψε δεμένον εἰς τὴν φυλακὴν ἐξ αἰτίας τῆς Ἡρῳδιάδος, ποὺ ἦτο σύζυγος τοῦ ἀδελφοῦ του Φιλίππου καὶ ὁ Ἡρῴδης τὴν ἐπῆρε σύζυγον.

[12-13]) ζ΄ 33. η΄ 23. Λκ. θ΄ 6. Ἰν. θ΄ 6. Ἰκ. ε΄ 14. 15. [14]) Λκ. θ΄ 7. Μτ. ιδ΄ 1. 2. [15]) Λκ. θ΄ 8. Μτ. ις΄ 14. [16]) Λκ. θ΄ 9. [17]) Λκ. γ΄ 19. 20. Μτ. ιδ΄ 3.

18 ἔλεγε γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρῴδῃ ὅτι οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου.

18 Ἔγινε δὲ τοῦτο αἰτία τῆς φυλακίσεως τοῦ Ἰωάννου, διότι ἔλεγεν ὁ Ἰωάννης εἰς τὸν Ἡρῴδην, ὅτι δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται ἀπὸ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ νὰ ἔχῃς σύζυγον τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου, ὁ ὁποῖος ζῇ ἀκόμη.

19 ἡ δὲ Ἡρῳδιὰς ἐνεῖχεν αὐτῷ καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο·

19 Ἡ δὲ Ἡρῳδιὰς ἐκράτει μέσα της μῖσος κατ' αὐτοῦ καὶ ἤθελε νὰ τὸν φονεύσῃ καὶ δὲν ἠδύνατο.

20 ὁ γὰρ Ἡρῴδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐτόν, καὶ ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ ἐποίει καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουε.

20 Δὲν ἠδύνατο δὲ ἡ Ἡρῳδιὰς νὰ φονεύσῃ τὸν Ἰωάννην, διότι ὁ Ἡρῴδης ἐφοβεῖτο αὐτὸν καὶ διὰ τὸν σεβασμόν, ποὺ τοῦ εἶχεν ὁ λαός, ἀλλὰ καὶ διότι τὸν ἐγνώριζεν ὡς ἄνθρωπον δίκαιον καὶ ἅγιον. Καὶ δι' αὐτὸ τὸν διετήρει εἰς τὴν ζωήν· καὶ ὅταν τὸν ἤκουσε κάποτε εἰς τὴν φυλακήν, πολλὰ ἀπ' ἐκεῖνα, ποὺ τὸν συνεβούλευσεν ὁ Ἰωάννης, τὰ ἔκαμε, καὶ ὁσάκις συνήντα τὸν Ἰωάννην, τὸν ἤκουε μὲ εὐχαρίστησιν.

21 καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε Ἡρῴδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίει τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας,

21 Καὶ ὅταν ἦλθεν ἡμέρα, ποὺ ἔδιδεν εὐκαιρίαν εἰς τὴν Ἡρῳδιάδα νὰ ἐκτελέσῃ τὸ σχέδιόν της, ὅταν δηλαδὴ ὁ Ἡρῴδης διὰ τὰ γενέθλιά του ἔκανε δεῖπνον εἰς τοὺς μεγάλους ἄρχοντας καὶ εἰς τοὺς ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς τοῦ στρατοῦ καὶ εἰς τοὺς προύχοντας τῆς Γαλιλαίας,

22 καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρῳδιάδος καὶ ὀρχησαμένης καὶ ἀρεσάσης τῷ Ἡρῴδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις, εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορασίῳ· αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω σοι.

22 καὶ ἐμβῆκεν αὐτὴ ἡ ἰδία ἡ θυγατέρα τῆς Ἡρῳδιάδος, καὶ ἐχόρευσε χορὸν ἄσεμνον καὶ πολὺ ἐξευτελισμένον, καὶ ἤρεσεν εἰς τὸν Ἡρῴδην καὶ εἰς τοὺς καθισμένους μαζί του εἰς τὸ τραπέζι, εἶπεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ κοράσιον· Ζήτησέ μου ὅ,τιδήποτε θέλεις, καὶ θὰ σοῦ τὸ δώσω.

23 καὶ ὤμοσεν αὐτῇ ὅτι ὃ ἐάν με αἰτήσῃς δώσω σοι, ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου.

23 Καὶ τῆς ὡρκίσθη, ὅτι θὰ σοῦ δώσω ὅ,τι καὶ ἂν μοῦ ζητήσῃς ἕως τὸ μισὸ βασίλειόν μου.

24 ἡ δὲ ἐξελθοῦσα εἶπε τῇ μητρὶ αὐτῆς· τί αἰτήσομαι; ἡ δὲ εἶπε· τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.

24 Ἐκείνη δὲ ἐβγῆκε καὶ εἶπε εἰς τὴν μητέρα της· Τί νὰ ζητήσω; Αὐτὴ δὲ εἶπε: Ζήτησε τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.

25 καὶ εἰσελθοῦσα εὐθέως μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα ᾐτήσατο λέγουσα· θέλω ἵνα μοι δῷς ἐξαυτῆς ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.

25 Καὶ ἐμβῆκεν ἐκείνη ἀμέσως βιαστικὰ εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἐζήτησε λέγουσα· Θέλω νὰ μοῦ δώσῃς αὐτὴν τὴν ὥραν καὶ χωρὶς χρονοτριβὴν μέσα εἰς πιάτο τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

26 καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεύς, διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμέ-

26 Καὶ ὁ βασιλεὺς κατελυπήθη διότι εἶχε βάλει ὅρκους, ἦσαν δὲ παρόντες καὶ αὐτοί, ποὺ ἐκάθηντο μαζί του εἰς τὸ τραπέζι, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ἤθελε νὰ παρουσιασθῇ ψεύτης καὶ ἐπίορ-

18-29) Μτ. ιδ' 4 - 12.

νους οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν ἀθετῆσαι.

κος. Καὶ μολονότι ἐλυπεῖτο πολὺ νὰ θανατώσῃ τὸν Ἰωάννην, δὲν ἠθέλησε νὰ τῆς ἀρνηθῇ καὶ νὰ ἀθετήσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του.

27 καὶ εὐθέως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτωρα ἐπέταξεν ἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

27 Καὶ ἀμέσως ὁ βασιλεὺς ἔστειλεν ἕνα στρατιώτην ἀπὸ τοὺς σωματοφύλακάς του μὲ τὴν διαταγὴν νὰ φέρῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου.

28 ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἤνεγκε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς.

28 Αὐτὸς δὲ ἐπῆγε καὶ τὸν ἀπεκεφάλισε εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἔφερε μέσα εἰς πιάτο τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου καὶ τὴν ἔδωκεν εἰς τὸ κοράσιον καὶ τὸ κοράσιον τὴν ἔδωκεν εἰς τὴν μητέρα της.

29 καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθον καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ.

29 Καὶ ὅταν ἤκουσαν τοῦτο οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου, ἦλθον καὶ ἐσήκωσαν τὸ λείψανόν του καὶ τὸ ἔβαλαν μέσα εἰς μνημεῖον.

Στίχ. 30-44. Πολλαπλασιασμὸς τῶν πέντε ἄρτων καὶ τῶν δύο ἰχθύων.

30 Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα, καὶ ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν.

30 Καὶ συναθροίζονται ἀπὸ τὴν περιοδείαν οἱ Ἀπόστολοι πλησίον τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀνέφεραν εἰς αὐτὸν ὅλα, δηλαδὴ καὶ ὅσα ἔργα καὶ θαύματα ἔκαμαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν.

31 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἀναπαύεσθε ὀλίγον· ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν·

31 Καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· Ἔλθετε ἰδιαιτέρως μόνοι σας σεῖς εἰς ἔρημον καὶ ἥσυχον τόπον καὶ ξεκουρασθῆτε ἐκεῖ ὀλίγον. Τοὺς συνέστησε δὲ τοῦτο, διότι ἦσαν πολλοὶ αὐτοί, ποὺ ἤρχοντο καὶ ἔφευγαν καὶ δὲν εὐκαίρουν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταί του οὔτε νὰ φάγουν.

32 καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον ἐν πλοίῳ κατ' ἰδίαν.

32 Καὶ ἔφυγαν μὲ τὸ πλοῖον εἰς ἔρημον τόπον μόνοι αὐτοί, χωρὶς νὰ εἴπουν τίποτε εἰς τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ.

33 καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτοὺς πολλοί, καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ καὶ προῆλθον αὐτοὺς καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτόν.

33 Καὶ ὅταν ἀνεχώρουν, τοὺς εἶδαν καὶ τοὺς ἀνεγνώρισαν πολλοί. Καὶ ἔτρεξαν μαζὶ ἐκεῖ ἀπὸ ὅλας τὰς τριγύρω πόλεις καὶ ἀφοῦ πεζοὶ διέτρεξαν τὸν γῦρον τῆς λίμνης καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην, κατέφθασαν τοὺς μαθητὰς καὶ συνηθροίσθησαν πλησίον τοῦ Ἰησοῦ.

34 Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά.

34 Καὶ ὅταν ἐβγῆκεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὸ μοναχικὸν μέρος ποὺ ἦτο, εἶδε πολὺν λαὸν καὶ τοὺς συνεπάθησε πολύ, διότι ἦσαν ἐγκαταλελειμμένοι καὶ χωρὶς πνευματικὴν καθοδήγησιν, σὰν πρόβατα ποὺ δὲν ἔχουν ποιμένα. Καὶ ἤρχισε νὰ τοὺς διδάσκῃ διὰ πολλῶν.

30) Λκ. θ' 10. ι' 17. 31-36) γ' 20. η' 1 - 4. Λκ. θ' 10 - 12. Μτ. θ' 36. ιδ' 13 - 15. Ἰν. ς' 5. 6.

35 Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγουσιν ὅτι ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος καὶ ἤδη ὥρα πολλή·	35 Καὶ ἀφοῦ ἐπέρασε πλέον ὥρα πολλή, τὸν ἐπλησίασαν οἱ μαθηταὶ καὶ τοῦ εἶπαν, ὅτι ὁ τόπος εἶναι ἔρημος καὶ ἡ ὥρα εἶναι πλέον περασμένη.
36 ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς ἄρτους· τί γὰρ φάγωσιν οὐκ ἔχουσιν.	36 Διάλυσέ τους, διὰ νὰ ὑπάγουν εἰς τὰς ἀγροτικὰς κατοικίας καὶ τὰ χωριά, ποὺ εἶναι τριγύρω, καὶ νὰ ἀγοράσουν ψωμιὰ διὰ νὰ φάγουν. Διότι δὲν ἔχουν τί νὰ φάγουν.
37 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν δηναρίων διακοσίων ἄρτους καὶ δῶμεν αὐτοῖς φαγεῖν;	37 Ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίθη καὶ εἶπε· Δώσατέ τους σεῖς νὰ φάγουν. Καὶ αὐτοὶ τοῦ εἶπαν· Νὰ ὑπάγωμεν ἡμεῖς καὶ νὰ ἀγοράσωμεν ψωμιὰ ἀξίας διακοσίων χρυσῶν δραχμῶν καὶ νὰ τοὺς δώσωμεν νὰ φάγουν; Ποῦ νὰ εὕρωμεν τὸ τόσον χρῆμα;
38 ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε καὶ ἴδετε. καὶ γνόντες λέγουσι· πέντε, καὶ δύο ἰχθύας.	38 Αὐτὸς δὲ τοὺς εἶπε· Πόσα ψωμιὰ ἔχετε; Πηγαίνετε νὰ ἴδετε. Καὶ ἀφοῦ εἶδαν τί εἶχαν, εἶπον· Ἔχομεν πέντε ψωμιὰ καὶ δύο ψάρια.
39 καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ.	39 Καὶ τοὺς διέταξε νὰ τοὺς καθίσουν ὅλους ἐπάνω εἰς τὸ χλωρὸν χορτάρι παρέας παρέας.
40 καὶ ἀνέπεσον πρασιαὶ πρασιαὶ ἀνὰ ἑκατὸν καὶ ἀνὰ πεντήκοντα.	40 Καὶ ἐξαπλώθησαν ὁμάδες κανονικαί, αἱ ὁποῖαι ἐπάνω εἰς τὴν πρασινάδα ὡμοίαζαν πρὸς φυτευμένα τετράγωνα κήπων. Καὶ ἦσαν ὁμάδες ἀπὸ ἑκατὸν καὶ ἀπὸ πεντήκοντα ἀνθρώπους ἡ κάθε μία.
41 καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησε, καὶ κατέκλασε τοὺς ἄρτους καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς ἵνα παραθῶσιν αὐτοῖς, καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισε πᾶσι.	41 Καὶ ἀφοῦ ἐπῆρε τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τὰ δύο ψάρια, ἐσήκωσε τὰ μάτια του εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εὐχαρίστησε καὶ ἐπεκαλέσθη τὸν Θεὸν καὶ ἐτεμάχισε τὰ ψωμιὰ καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς μαθητάς του νὰ τὰ βάλουν ἐμπρός των, καὶ τὰ δύο ψάρια τὰ ἐμοίρασεν εἰς ὅλους.
42 καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν,	42 Καὶ ἔφαγαν ὅλοι καὶ ἐχόρτασαν.
43 καὶ ἦραν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις, καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων.	43 Καὶ ἐσήκωσαν κομμάτια, ποὺ ἐπερίσσευσαν, δώδεκα κοφίνια γεμᾶτα, καὶ ἀπὸ τὰ ψάρια ἐμάζευσαν περισσεύματα.
44 καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους πεντακισχίλιοι ἄνδρες.	44 Καὶ αὐτοί, ποὺ ἔφαγαν τοὺς ἄρτους, ἦσαν πέντε χιλιάδες ἄνδρες.

[37-44]) η΄ 5 - 9. Λκ. θ΄ 13 - 17. Μτ. ιδ΄ 16 - 21. ιε΄ 33 - 38. Ἰν. ς΄ 7 - 13.

Στίχ. 45-52. Ὁ Ἰησοῦς περιπατεῖ ἐπὶ τῆς θαλάσσης.

45 Καὶ εὐθέως ἠνάγκασε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως αὐτὸς ἀπολύσῃ τὸν ὄχλον·	45 Καὶ ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς διὰ νὰ μὴ παρασυρθοῦν οἱ μαθηταὶ ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ λαοῦ, ποὺ ἤθελε νὰ τὸν ἀνακηρύξῃ βασιλέα, τοὺς ἠνάγκασε νὰ ἔμβουν εἰς τὸ πλοῖον καὶ νὰ περάσουν προτήτερα ἀπὸ αὐτὸν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς λίμνης, εἰς τὴν Βηθσαϊδάν, ἕως ὅτου αὐτὸς διαλύσῃ τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ.
46 καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.	46 Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἀπεχαιρέτισεν, ἀνεχώρησεν εἰς τὸ ὄρος νὰ προσευχηθῇ.
47 καὶ ὀψίας γενομένης ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς.	47 Καὶ ὅταν ἐβράδυασε καλά, τὸ πλοῖον ἦτο εἰς τὸ μέσον τῆς λίμνης, καὶ αὐτὸς ἦτο μοναχὸς ἐπὶ τῆς ξηρᾶς.
48 καὶ ἰδὼν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν· ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς· καὶ περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἤθελε παρελθεῖν αὐτούς.	48 Καὶ τοὺς εἶδε νὰ βασανίζωνται μὲ τὰ κύματα καθὼς ἐπροχώρουν. Ἐβασανίζοντο δέ, διότι ὁ ἄνεμος ἦτο ἐναντίος. Κατὰ δὲ τὸ τελευταῖον τρίωρον τῆς νυκτός, ὅτε παρελάμβανε τὴν στρατιωτικὴν φρουρὰν τὸ τέταρτον τμῆμα τῶν σκοπῶν, ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς περιπατῶν ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν, σὰν νὰ ἦτο αὐτὴ ξηρά. Καὶ ἤθελε νὰ τοὺς προσπεράσῃ.
49 οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἔδοξαν φάντασμα εἶναι, καὶ ἀνέκραξαν·	49 Αὐτοὶ δέ, ὅταν τὸν εἶδαν νὰ περιπατῇ ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν, ἐνόμισαν ὅτι αὐτὸ τὸ πρωτοφανές, ποὺ ἔβλεπαν, εἶναι φάντασμα. Καὶ ἔβγαλαν κραυγὴν τρόμου.
50 πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον καὶ ἐταράχθησαν. καὶ εὐθέως ἐλάλησε μετ' αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς· θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε.	50 Ἔβγαλαν δὲ ὅλοι τὴν κραυγὴν αὐτήν, διότι ὅλοι τὸν εἶδαν καὶ ἐταράχθησαν. Καὶ ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὡμίλησε καὶ τοὺς εἶπε· Ἔχετε θάρρος· ἐγώ εἶμαι· μὴ φοβεῖσθε.
51 καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος· καὶ λίαν ἐκ περισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο καὶ ἐθαύμαζον.	51 Καὶ ἀνέβη πλησίον τους εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἡσύχασεν ὁ ἄνεμος. Καὶ ἐκυριεύθη τὸ ἐσωτερικόν τους ἀπὸ ὑπερβολικὴν ἔκστασιν, ὥστε δὲν ἠδύναντο νὰ ἐκφράσουν ὅ,τι ᾐσθάνοντο. Καὶ ἐθαύμαζον, μολονότι πρὸ ὀλίγου εἶχε κάμει ὁ Ἰησοῦς καὶ τὸ ἄλλο καταπληκτικὸν θαῦμα.
52 οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις, ἀλλ' ἦν αὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη.	52 Θαυμάζουν ὅμως τώρα πάρα πολύ, διότι δὲν ἐκατάλαβαν, τί εἶχε γίνει μὲ τὰ ψωμιὰ καὶ δὲν εἶχαν ἐκτιμήσει κατὰ βάθος τὸ θαῦμα ἐκεῖνο. Ἔπρεπε βέβαια νὰ τὸ εἶχαν καταλάβει. Ἀλλ' ἡ διάνοιά των ἦταν παχυλὴ καὶ βραδυκίνητος, ἐπειδὴ δὲν εἶχαν λάβει ἀκόμη τὸν φωτισμὸν τοῦ Πνεύματος.

Στίχ. 53-56. Πολλαὶ ὁμαδικαὶ θεραπεῖαι.

53 Καὶ διαπεράσαντες ἀ-	53 Καὶ ἀφοῦ ἐπέρασαν διὰ μέσου τῆς λίμνης, ἦλθον εἰς τὴν

[45-52]) η΄ 17. Μτ. ιδ΄ 22 - 33.

πῆλθον ἐπὶ τὴν γῆν Γεννησαρὲτ καὶ προσωρμίσθησαν.

χώραν Γεννησαρὲτ καὶ ἀγκυροβόλησαν ἐκεῖ.

54 καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου εὐθέως ἐπιγνόντες αὐτὸν

54 Καὶ ὅταν αὐτοὶ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸ πλοῖον, ἀμέσως οἱ κάτοικοι τῆς χώρας ἐκείνης τὸν ἀνεγνώρισαν,

55 περιέδραμον ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην καὶ ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραβάττοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν ὅπου ἤκουον ὅτι ἐκεῖ ἐστι·

55 καὶ ἔτρεξαν γύρω εἰς ὅλην ἐκείνην τὴν περιφέρειαν διαδίδοντες τὴν εἴδησιν, ὅτι ἦλθε, καὶ ἄρχισαν νὰ περιφέρουν ἐπάνω εἰς τὰ κρεββάτια τοὺς ἀρρώστους ἀπὸ τὸ ἓν μέρος εἰς τὸ ἄλλο, ὅπου ἤκουαν ὅτι ἦτο ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς.

56 καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας ἢ πόλεις ἢ ἀγρούς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθεσαν τοὺς ἀσθενοῦντας καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἅψωνται· καὶ ὅσοι ἂν ἥπτοντο αὐτοῦ, ἐσῴζοντο.

56 Καὶ ὁπουδήποτε καὶ ἂν ἔμβαιναν εἰς χωρία ἢ εἰς πόλεις ἢ εἰς ἐξοχικοὺς συνοικισμούς, ἐτοποθέτουν εἰς τὰς ἀγορὰς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τὸν παρεκάλουν νὰ ἐγγίσουν ἔστω καὶ τὴν ἄκραν τοῦ ἐξωτερικοῦ του ἐνδύματος. Καὶ ὅσοι τὴν ἤγγιζον, ἐσῴζοντο ἀπὸ τὴν ἀσθένειάν των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Στίχ. 1-13. Αἱ παραδόσεις τῶν πρεσβυτέρων δὲν καταλύουν τὸν νόμον.

Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καί τινες τῶν γραμματέων ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων·

Καὶ ἐμαζεύθησαν πλησίον του οἱ Φαρισαῖοι καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς, ποὺ ἦλθαν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα.

2 καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ κοιναῖς χερσί, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις, ἐσθίοντας ἄρτους, ἐμέμψαντο·

2 Καὶ ὅταν εἶδαν μερικοὺς ἀπὸ τοὺς μαθητάς του νὰ τρώγουν ψωμὶ μὲ χέρια ἀκάθαρτα, τουτέστι μὲ χέρια ποὺ δὲν τὰ εἶχαν νίψει, κατέκριναν καὶ ἐμέμφθησαν τὴν πρᾶξιν.

3 οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖρας, οὐκ ἐσθίουσι, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων·

3 Τὴν κατέκριναν δέ, διότι οἱ Φαρισαῖοι καὶ ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν δὲν νίψουν τὰ χέρια των καὶ δὲν καθαρίσουν μὲ τὴν πυγμὴν τοῦ κάθε χεριοῦ τὴν παλάμην καὶ τὰ δάκτυλα τοῦ ἄλλου, δὲν τρώγουν. Καὶ τὸ κάνουν αὐτὸ φυλάττοντες τὴν παράδοσιν τῶν παλαιοτέρων διδασκάλων.

4 καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς, ἐὰν μὴ βαπτίσωνται, οὐκ ἐσθίουσι· καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων καὶ κλινῶν·

4 Καὶ ὅταν ἐπιστρέψουν ἀπὸ τὴν ἀγοράν, δὲν τρώγουν, ἐὰν δὲν βουτηχθοῦν ὁλόκληροι εἰς τὸ νερόν. Καὶ ἄλλα πολλὰ ὑπάρχουν, τὰ ὁποῖα ἐκ παραδόσεως παρέλαβον νὰ φυλάττουν, δηλαδὴ πλύσεις μέσα εἰς ἄφθονον νερὸν ποτηρίων καὶ μεγαλυτέρων ἀγγείων καὶ χαλκωμάτων καὶ καναπέδων τῆς τραπεζαρίας.

53-56) Μτ. ιδ΄ 34 - 36. Πρ. ε΄ 15.
Ζ΄. 1-23) Λκ. ια΄ 38. Μτ. ιε΄ 1 - 20. κγ΄ 25. 26.

5 ἔπειτα ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς· διατί οὐ περιπατοῦσιν οἱ μαθηταί σου κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλ' ἀνίπτοις χερσὶν ἐσθίουσι τὸν ἄρτον;

5 Ἔπειτα τὸν ἐρωτοῦν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς· Διατί οἱ μαθηταί σου δὲν συμπεριφέρονται σύμφωνα μὲ τὴν παράδοσιν τῶν παλαιοτέρων διδασκάλων, ἀλλὰ τρώγουν τὸ ψωμὶ μὲ χέρια ἄνιπτα;

6 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὅτι καλῶς προεφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται· ***οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσί με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ·***

6 Αὐτὸς δὲ ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς, ὅτι καλὰ ἐπροφήτευσεν ὁ Ἡσαΐας διὰ σᾶς τοὺς ὑποκριτάς, καθὼς ἔχει γραφῆ· Αὐτὸς ὁ λαὸς μὲ τὰ χείλη μὲ τιμᾷ, ἡ καρδία τους ὅμως ἀπέχει μακρυὰ ἀπὸ ἐμέ.

7 μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.

7 Ψεύτικα δὲ καὶ ἀνώφελα μὲ λατρεύουν, ἐπειδὴ διδάσκουν διδασκαλίας, ποὺ εἶναι παραγγέλματα καὶ ἐντολαὶ ἀνθρώπων καὶ ὄχι ἰδικαί μου.

8 ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, βαπτισμοὺς ξεστῶν καὶ ποτηρίων, καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.

8 Καὶ λέγω, ὅτι ὀρθῶς καὶ ἀληθῶς ἐπροφήτευσε ταῦτα διὰ σᾶς ὁ Ἡσαΐας, διότι ἀφήσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ καὶ κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, τουτέστι βουτᾶτε εἰς τὸ νερὸν τὰ ἀγγεῖα καὶ τὰ ποτήρια καὶ ἄλλα παρόμοια τέτοια κάνετε πολλά.

9 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν τηρήσητε.

9 Καὶ τοὺς ἔλεγεν· Ὡραῖα καὶ μὲ πᾶσαν εὐκολίαν παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ φυλάξετε τὴν παράδοσίν σας.

10 Μωϋσῆς γὰρ εἶπε· ***τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου· καί· ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω·***

10 Λέγω δέ, ὅτι παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, διότι ὁ Μωϋσῆς κατὰ θεῖαν ἔμπνευσιν καὶ ὁδηγίαν εἶπε· Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου καὶ ἐκεῖνος, ποὺ λέγει κακὸν λόγον ἢ ὕβριν εἰς τὸν πατέρα του ἢ τὴν μητέρα του, πρέπει χωρὶς ἄλλο νὰ θανατώνεται.

11 ὑμεῖς δὲ λέγετε· ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, κορβᾶν, ὅ ἐστι δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς,

11 Σεῖς ὅμως λέγετε· ἐὰν ἕνας ἄνθρωπος εἴπῃ εἰς τὸν πατέρα του ἢ εἰς τὴν μητέρα του· Ἂς εἶναι κορβᾶν, τουτέστι ἂς εἶναι δῶρον καὶ ἀφιέρωμα εἰς τὸν Θεὸν ἐκεῖνο, ποὺ θέλεις νὰ λάβῃς ὡς ὠφέλειαν καὶ βοήθειαν ἀπὸ ἐμέ,

12 καὶ οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἢ τῇ μητρὶ αὐτοῦ,

12 θεωρεῖτε τοῦτον δεσμευμένον ἀπὸ τὸ τάξιμον αὐτὸ καὶ δὲν τὸν ἀφίνετε πλέον νὰ κάμῃ τίποτε πρὸς ὄφελος καὶ βοήθειαν τοῦ πατρός του ἢ τῆς μητρός του.

13 ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ᾗ παρεδώκατε· καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.

13 Καὶ ἀκυρώνετε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν παράδοσίν σας, τὴν ὁποίαν σεῖς οἱ νομοδιδάσκαλοι ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν παρεδώκατε. Καὶ κάνετε πολλὰ σὰν καὶ αὐτό, ποὺ σᾶς εἶπα.

Στίχ. 14-23. Τί καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἀκάθαρτον.

14 Καὶ προσκαλεσάμενος πάντα τὸν ὄχλον ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀκούετέ μου πάντες καὶ συνίετε.

14 Καὶ ἀφοῦ προσεκάλεσεν ὅλον τὸν λαόν, τοὺς εἶπεν· Ἀκούσατε ὅλοι αὐτό, ποὺ θὰ εἴπω καὶ προσέξατε νὰ τὸ καταλάβετε.

15 οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν ὃ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι, ἀλλὰ τὰ ἐκπορευόμενά ἐστι τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον.

15 Δὲν ὑπάρχει τίποτε ἀπὸ ὅσα παίρνει ἀπ' ἔξω ὁ ἄνθρωπος, καὶ εἰσάγει μέσα του διὰ τῆς τροφῆς, τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ τὸν κάμη βέβηλον καὶ θρησκευτικῶς ἀκάθαρτον. Ἀλλ' ἐκεῖνα, ποὺ βγαίνουν ἀπὸ αὐτὸν καὶ τὴν μολυσμένην καρδίαν του, ἐκεῖνα εἶναι ποὺ κάνουν τὸν ἄνθρωπον ἀκάθαρτον καὶ βέβηλον.

16 εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

16 Ὅποιος ἔχει φωτισμένον νοῦν καὶ αὐτιὰ πνευματικά, ποὺ ἀκούουν μὲ ἐνδιαφέρον καὶ συγχρόνως κατανοοῦν αὐτὰ ποὺ λέγω, ἂς ἀκούῃ.

17 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τῆς παραβολῆς.

17 Καὶ ὅταν ἔφυγεν ἀπὸ τὸ πλῆθος καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ σπίτι, τὸν ἠρώτησαν οἱ μαθηταὶ διὰ τὴν σημασίαν τοῦ ἀσαφοῦς καὶ δυσκολονοήτου λόγου, ποὺ εἶπε.

18 καὶ λέγει αὐτοῖς· οὕτω καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; οὔπω νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι;

18 Καὶ λέγει εἰς αὐτούς· Ἔτσι σὰν τὸ πολὺ πλῆθος εἶσθε καὶ σεῖς ἀνίκανοι νὰ ἐννοήσετε τὴν ἀλήθειαν, ποὺ εἶπα; Δὲν καταλαβαίνετε ἀκόμη, ὅτι κάθε τι, ποὺ ἀπ' ἔξω εἰσάγεται διὰ τοῦ στόματος μέσα εἰς τὸν ἄνθρωπον, δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸν μολύνη καὶ νὰ τὸν κάμη βέβηλον θρησκευτικῶς;

19 ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται, καθαρίζον πάντα τὰ βρώματα.

19 Δὲν ἠμπορεῖ δὲ νὰ τὸν κάμη βέβηλον, διότι δὲν πηγαίνει τοῦτο μέσα εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὸν ἐσωτερικὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ πηγαίνει εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὸ περιττὸν καὶ ἄχρηστον μέρος τοῦ φαγητοῦ ἀποβάλλεται εἰς τὸν κοπρῶνα καὶ ἔτσι ἀφίνει καθαρὰ ὅλα τὰ φαγητά, ποὺ συνεκράτησεν ὁ ὀργανισμός.

20 ἔλεγε δὲ ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

20 Ἔλεγε δὲ ὅτι ἐκεῖνο ποὺ βγαίνει ἔξω ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἐκεῖνο μολύνει καὶ κάνει βέβηλον τὸν ἄνθρωπον.

21 ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, φόνοι,

21 Διότι ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων βγαίνουν αἱ κακαὶ σκέψεις καὶ ἀποφάσεις, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, φόνοι,

22 κλοπαί, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς πονηρός, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη·

22 κλοπαί, παντὸς εἴδους ἀδικίαι, ποὺ προέρχονται ἐκ τῆς πλεονεξίας, μοχθηρίαι καὶ κακίαι, ἀπάται, ἠθικὴ παραλυσία καὶ ἀκράτεια, μάτι φθονερὸν καὶ κακόν, βλασφημία, ὑπερηφάνεια, τρέλλα καὶ ἀμυαλοσύνη, ποὺ τὴν γεννᾷ ὁ σκοτισμὸς τῆς ἁμαρτίας.

23 πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

23 Ὅλα αὐτὰ τὰ κακὰ βγαίνουν ἀπὸ μέσα, διότι εἰς τὴν καρδίαν κατ' ἀρχὰς φυτρώνουν ὡς λογισμοὶ καὶ ἐπιθυμίαι καὶ ἀποφάσεις, καὶ αὐτὰ κάνουν ἀκάθαρτον τὸν ἄνθρωπον.

Στίχ. 24-37. Θεραπεία τῆς θυγατρὸς τῆς Χαναναίας καὶ τοῦ κωφοῦ μογιλάλου.

24 Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια Τύρου καὶ Σιδῶνος. καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν οὐδένα ἤθελε γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν.

24 Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐσηκώθη καὶ ἐπῆγεν εἰς τὰ σύνορα τῆς Τύρου καὶ Σιδῶνος· καὶ ἀφοῦ ἐμβῆκεν εἰς τὸ σπίτι, ποὺ ἐξέλεξε πρὸς διαμονήν του, δὲν ἤθελε νὰ γίνῃ γνωστόν, ὅτι ἦλθεν ἐκεῖ, ἀλλὰ δὲν ἠμπόρεσε νὰ κρυβῇ.

25 ἀκούσασα γὰρ γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχε τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐλθοῦσα προσέπεσε πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ·

25 Διότι ὅταν ἤκουσε δι' αὐτὸν κάποια γυναῖκα, τῆς ὁποίας ἡ μικρὰ θυγατέρα εἶχε πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἦλθε καὶ ἔπεσε γονατιστὴ ἐμπρὸς εἰς τὰ πόδια του.

26 ἡ δὲ γυνὴ ἦν Ἑλληνίς, Συροφοινίκισσα τῷ γένει· καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς.

26 Ἦτο δὲ ἡ γυναῖκα ἐκείνη Ἑλληνίδα κατὰ τὴν θρησκείαν, δηλαδὴ εἰδωλολάτρις, καὶ Συροφοινίκισσα κατὰ τὴν καταγωγὴν καὶ τὴν πατρίδα. Καὶ τὸν παρεκάλει νὰ βγάλῃ ἀπὸ τὴν θυγατέρα της τὸ δαιμόνιον.

27 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα· οὐ γάρ ἐστι καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ τοῖς κυναρίοις βαλεῖν.

27 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τῆς εἶπεν· Ἄφησε πρῶτον νὰ χορτασθοῦν τὰ τέκνα, ὁ ἐκλεκτὸς δηλαδὴ λαὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἰσραήλ. Διότι δὲν εἶναι σωστὸ νὰ πάρῃ κανεὶς τὸ ψωμὶ τῶν παιδιῶν καὶ νὰ τὸ ρίψῃ εἰς τὰ σκυλάκια, εἰς τοὺς ἐθνικοὺς δηλαδὴ καὶ εἰδωλολάτρας.

28 ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ· ναί, Κύριε· καὶ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίουσιν ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν παιδίων.

28 Ἐκείνη δὲ ἀπεκρίθη καὶ τοῦ εἶπε· Ναί, Κύριε· δέχομαι, ὅτι εἶμαι σκυλάκι. Ἀλλὰ καὶ τὰ σκυλάκια κάτω ἀπὸ τὸ τραπέζι τρώγουν ἀπὸ τὰ ψίχουλα τῶν παιδιῶν. Μὲ φθάνει ἕνα ψίχουλον ἀπὸ τὴν τράπεζαν τὴν ἰδικήν σου.

29 καὶ εἶπεν αὐτῇ· διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε· ἐξελήλυθε τὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρός σου.

29 Καὶ εἶπεν εἰς αὐτήν· δι' αὐτὸν τὸν λόγον, ποὺ δεικνύει τὴν ταπείνωσίν σου, τὴν σύνεσίν σου καὶ τὴν πίστιν σου, πήγαινε παρηγορημένη καὶ εἰρηνική. Τὸ δαιμόνιον ἔχει βγῆ ἀπὸ τὴν θυγατέρα σου.

30 καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς εὗρε τὸ παιδίον βεβλημένον ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός.

30 Καὶ ὅταν ἐπῆγεν εἰς τὸ σπίτι της, εὗρε τὴν θυγατέρα της, ποὺ ἄλλοτε ἦτο ἀνήσυχος καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπνώσῃ, ἐξαπλωμένην ἥσυχα εἰς τὸ κρεββάτι, καὶ τὸ δαιμόνιον, ποὺ τὴν κατεῖχε, νὰ ἔχῃ πλέον βγῆ.

31 Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου καὶ Σιδῶνος ἦλθε πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως.

31 Καὶ πάλιν ἀφοῦ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Τύρου καὶ Σιδῶνος, ἦλθε πρὸς τὴν νοτιοανατολικὴν ἀκρογιαλιὰν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας διὰ μέσου τῶν συνόρων τῆς Δεκαπόλεως.

32 καὶ φέρουσιν αὐτῷ κω-

32 Καὶ φέρουν εἰς αὐτὸν κάποιον κωφόν, ποὺ δὲν ἠδύνατο νὰ

[24-30]) Μτ. ιε' 21 - 28.

φὸν μογιλάλον καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα.

ὁμιλήσῃ, καὶ τὸν παρακαλοῦν νὰ βάλῃ ἐπ' αὐτοῦ τὴν χεῖρα του.

33 καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν ἔβαλε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ, καὶ πτύσας ἥψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ,

33 Καὶ ἀφοῦ τὸν ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ πλῆθος ἰδιαιτέρως, διὰ νὰ δώσῃ εἰς τὸν κωφάλαλον νὰ καταλάβῃ, τί ἐπρόκειτο νὰ τοῦ κάμῃ, ὥστε νὰ διεγερθῇ ἡ πίστις του, ἡ ὁποία θὰ διηυκόλυνε τὸ θαῦμα τῆς θεραπείας του, ἔβαλεν ὁ Ἰησοῦς τὰ δάκτυλά του εἰς τὰ αὐτιὰ τοῦ ἀρρώστου καὶ ἀφοῦ ἔπτυσε, μὲ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου του ἀλειμμένον μὲ τὸν σίελόν του ἤγγισε τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀρρώστου.

34 καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστέναξε καὶ λέγει αὐτῷ· ἐφφαθά, ὅ ἐστι διανοίχθητι.

34 Καὶ ἀφοῦ ἐσήκωσε τὰ μάτια του εἰς τὸν οὐρανόν, ἐστέναξεν ἐκ συμπαθείας πρὸς τὰ βάσανα τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐφφαθά, τὸ ὁποῖον μεταφραζόμενον σημαίνει διανοίχθητι.

35 καὶ εὐθέως διηνοίχθησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαὶ καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς.

35 Καὶ ἀμέσως ἤνοιξαν τὰ αὐτιά του καὶ ἐλύθη τὸ δέσιμον τῆς γλώσσης του καὶ ὡμίλει καθαρὰ καὶ ἐλεύθερα.

36 καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν· ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο, μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον.

36 Καὶ τοὺς παρήγγειλε νὰ μὴ εἴπουν τίποτε εἰς κανένα διὰ τὸ θαῦμα τοῦτο. Ὅσον ὅμως αὐτὸς ἔδιδε τέτοιες παραγγελίες, τόσον περισσότερον διεκήρυττον ἐκεῖνοι τὰ θαυμαστὰ ἔργα του.

37 καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες· καλῶς πάντα πεποίηκε· καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν καὶ τοὺς ἀλάλους λαλεῖν.

37 Καὶ ἐθαύμαζεν ὁ κόσμος πάρα πολὺ καὶ ἔλεγαν· Σωστὰ καὶ λαμπρὰ τὰ ἔκαμεν ὅλα. Καὶ εἰς τοὺς κωφοὺς δίνει τὴν ἀκοὴν καὶ τοὺς κάνει νὰ ἀκούουν καὶ εἰς τοὺς ἀλάλους δίνει τὴν δύναμιν νὰ ὁμιλοῦν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Στίχ. 1-10. Πολλαπλασιασμὸς τῶν ἑπτὰ ἄρτων εἰς τὴν ἔρημον.

Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις πάλιν πολλοῦ ὄχλου ὄντος καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσι, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγει αὐτοῖς·

Κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἦτο πάλιν πάρα πολὺς λαὸς καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχαν τί νὰ φάγουν, προσεκάλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητάς του καὶ λέγει εἰς αὐτούς·

2 σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσί μοι καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι·

2 Συμπαθῶ πολὺ τὸν λαόν, διότι ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τώρα μένουν πλησίον μου καὶ δὲν ἔχουν τί νὰ φάγουν.

31-37) α΄ 43 - 45. ς΄ 13. 41. η΄ 23. Μτ. ιε΄ 29 - 31. Ἰν. ια΄ 41.
Η΄. 1-10) ς΄ 34 - 44. Μτ. ιε΄ 32 - 39.

3 καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστεις εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· τινὲς γὰρ αὐτῶν ἀπὸ μακρόθεν ἥκασι.

3 Καὶ ἐὰν τοὺς διαλύσω καὶ τοὺς στείλω εἰς τὰ σπίτια των νηστικούς, θὰ ἀποκάμουν εἰς τὸν δρόμον. Διότι μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἔχουν ἔλθει ἀπὸ μακρυὰ καὶ πρόκειται κατὰ συνέπειαν νὰ πεζοπορήσουν πολύ.

4 καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· πόθεν τούτους δυνήσεταί τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας;

4 Καὶ ἀπεκρίθησαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταί· Ἀπὸ ποῦ θὰ ἠμπορέσῃ κανεὶς ἐδῶ εἰς τὴν ἔρημον νὰ χορτάσῃ μὲ ψωμιὰ αὐτούς, ποὺ εἶναι τόσον πολλοί;

5 καὶ ἐπηρώτα αὐτούς· πόσους ἔχετε ἄρτους; οἱ δὲ εἶπον· ἑπτά.

5 Καὶ τοὺς ἠρώτα· Πόσα ψωμιὰ ἔχετε; Αὐτοὶ δὲ εἶπον· ἑπτά.

6 καὶ παρήγγειλε τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παρατιθῶσι· καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ.

6 Καὶ παρήγγειλεν εἰς τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ νὰ καθήσουν εἰς τὴν γῆν. Καὶ ἀφοῦ ἐπῆρεν εἰς τὰς χεῖρας του τοὺς ἑπτὰ ἄρτους, εὐχαρίστησε τὸν Πατέρα του, ὁ ὁποῖος δίδει ὅλα τὰ ἀγαθά, καὶ ἔκοψε τὰ ψωμιὰ καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς μαθητάς του διὰ νὰ τὰ παραθέτουν, καὶ αὐτοὶ τὰ ἔθεσαν ἐμπρὸς εἰς τὸ πεινασμένον πλῆθος τοῦ λαοῦ.

7 καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ αὐτὰ εὐλογήσας εἶπε παρατιθέναι καὶ αὐτά.

7 Καὶ εἶχον καὶ ὀλίγα ψαράκια. Καὶ ἀφοῦ ηὐλόγησε καὶ ταῦτα, εἶπε νὰ παραθέσουν καὶ αὐτά.

8 ἔφαγον δὲ καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας.

8 Ἔφαγαν δὲ ὅλοι καὶ ἐχορτάσθησαν καὶ ἐσήκωσαν περισσεύματα ἀπὸ τὰ κομμάτια ἑπτὰ μεγάλα κοφίνια.

9 ἦσαν δὲ ὡς τετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς.

9 Ἦσαν δὲ ἐκεῖνοι, ποὺ ἔφαγαν, περίπου τέσσαρες χιλιάδες. Καὶ ἀφοῦ ἔφαγαν, τοὺς ἔστειλεν εἰς τὰ σπίτια των.

10 Καὶ ἐμβὰς εὐθὺς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά.

10 Καὶ ἀμέσως ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον μαζὶ μὲ τοὺς μαθητάς του καὶ ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά, ποὺ γειτονεύουν πρὸς τὴν Μαγδαλά.

Στίχ. 11-21. Προσοχὴ ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τῶν Φαρισαίων.

11 Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν.

11 Καὶ ἐβγῆκαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἤρχισαν νὰ συζητοῦν μαζί του καὶ τοῦ ἐζήτουν νὰ τοὺς ἐπιδείξῃ σημάδι καὶ θαῦμα ἔκτακτον ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ὅπως τὸ μάννα, ποὺ ἐδόθη εἰς τὴν ἔρημον διὰ μεσιτείας τοῦ Μωϋσέως, ἢ ὅπως τὸ πῦρ, ποὺ κατέβασεν ὁ Ἠλίας ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Καὶ ἐζήτουν τοῦτο, ὄχι διότι εἶχαν διάθεσιν νὰ πιστεύσουν, ἀλλὰ διότι μὲ πονηρίαν ἤθελαν νὰ δοκιμάσουν τὴν θαυματουργικήν του δύναμιν, ἐλπίζοντες ὅτι θὰ τὸν ἐξέθεταν.

12 καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει· τί ἡ γενεὰ αὕτη σημεῖον ἐπιζη-

12 Καὶ ἀφοῦ ἀνεστέναξεν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του διὰ τὴν σκληρότητα καὶ πώρωσίν των εἶπε· Πρὸς τί ἡ γενεὰ αὐτὴ ἡ ἄπιστος καὶ σκληρὰ ζητεῖ θαῦμα, ποὺ νὰ δεικνύῃ καὶ πιστοποιῇ

11-13) Μτ. ις΄ 1. 4.

τεῖ; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον.

τὴν ἀποστολήν μου, ἀφοῦ δὲν πρόκειται νὰ πιστεύσῃ; Μετὰ βεβαιότητος σᾶς λέγω, ὅτι δὲν θὰ δοθῇ θαῦμα τέτοιο εἰς τὴν γενεὰν αὐτήν.

13 καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον ἀπῆλθε πάλιν.

13 Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἄφησεν, ἐμβῆκε πάλιν εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἦλθεν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς λίμνης, δηλαδὴ εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἀκρογιαλιάν της.

14 Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ.

14 Καὶ ἐλησμόνησαν οἱ μαθηταὶ νὰ πάρουν μαζί τους ἄρτους καὶ δὲν εἶχαν μαζί τους εἰς τὸ πλοῖον κανὲν ἄλλο τρόφιμον παρὰ μόνον ἕνα ἄρτον.

15 καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς λέγων· ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης Ἡρῴδου.

15 Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τοὺς ἐπέστησεν ὁ Κύριος τὴν προσοχὴν καὶ τοὺς ἔλεγεν· ἀνοίξατε τὰ μάτια σας καὶ προσέχετε ἀπὸ τὴν κακὴν ἐπίδρασιν τῆς ὑποκριτικῆς διδασκαλίας τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς κοσμικότητος τοῦ Ἡρῴδου, ποὺ ὁμοιάζουν μὲ κακὸ προζύμι.

16 καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχομεν.

16 Καὶ ἐσυλλογίζοντο ἀναμεταξύ τους καὶ ἔλεγαν· Μᾶς κάνει τὴν παρατήρησιν αὐτὴν ὁ Κύριος, διότι δὲν ἐφροντίσαμεν νὰ προμηθευθῶμεν ἄρτους καθαρούς, ποὺ δὲν ἐζυμώθησαν μὲ προζύμι ἀναπιασμένον εἰς σπίτι τῶν Φαρισαίων.

17 καὶ γνοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· τί διαλογίζεσθε ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὔπω νοεῖτε οὐδὲ συνίετε; ἔτι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν;

17 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ὡς Θεάνθρωπος ἐγνώρισε τοὺς ἀποκρύφους διαλογισμούς των καὶ τοὺς εἶπε· Διατί ἐπέσατε εἰς συλλογισμοὺς καὶ σκέψιν, ἐπειδὴ δὲν ἔχετε ἄρτους; Ἀκόμη καὶ τώρα, ὕστερα ἀπὸ τόσα ποὺ εἴδατε καὶ ἠκούσατε, δὲν ἐννοεῖτε καὶ δὲν καταλαβαίνετε; Ἀκόμη ἔχετε παχυλὴν τὴν διάνοιάν σας καὶ τόσον σαρκικὰς τὰς σκέψεις σας;

18 ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε, καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε; καὶ οὐ μνημονεύετε;

18 Ἐνῷ ἔχετε μάτια, μὲ τὰ ὁποῖα εἴδατε τὰ θαύματα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἄρτων, δὲν ἐννοεῖτε τί μαρτυροῦν αὐτὰ ποὺ εἴδατε; Καὶ ἐνῷ ἔχετε αὐτιά, καὶ ἀκούετε τοὺς λόγους ποὺ σᾶς εἶπα, δὲν ἠμπορεῖτε νὰ κατανοήσετε, ὅτι δὲν ὁμιλῶ διὰ ὑλικὸν προζύμιον καὶ διὰ ὑλικοὺς ἄρτους; Καὶ δὲν ἐνθυμεῖσθε τὰ πρόσφατα θαύματα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἄρτων;

19 ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, καὶ πόσους κοφίνους κλασμάτων πλήρεις ἤρατε; λέγουσιν αὐτῷ· δώδεκα.

19 Ὅταν ἔκοψα τὰ πέντε ψωμιὰ εἰς τὰς πέντε χιλιάδας τῶν ἀνθρώπων, πόσα κοφίνια γεμᾶτα ἀπὸ κομμάτια ἐσηκώσατε; Λέγουν εἰς αὐτόν, δώδεκα.

20 ὅτε δὲ τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμάτων ἤρατε; οἱ δὲ εἶπον· ἑπτά.

20 Ὅταν δὲ ἔκοψα τοὺς ἑπτὰ ἄρτους εἰς τὰς τέσσαρας χιλιάδας τῶν ἀνθρώπων, πόσων κοφινιῶν μεγάλων γεμίσματα ἀπὸ κομμάτια ἐσηκώσατε; Αὐτοὶ δὲ εἶπον, ἑπτά.

21 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· οὔπω συνίετε;

21 Καὶ ἔλεγεν εἰς αὐτούς· Ἀκόμη λοιπὸν δὲν καταλαβαίνετε, ὅτι δὲν σᾶς ὡμίλησα διὰ προζύμιον ὑλικόν;

14-21) ς΄ 41 - 44. 52. Μτ. ις΄ 5 - 12.

Στίχ. 22-26. Θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Βηθσαϊδά.

22 Καὶ ἔρχεται εἰς Βηθσαϊδά. καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλὸν καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἅψηται.

22 Καὶ ἔρχεται εἰς τὴν Βηθσαϊδά, καὶ τοῦ φέρνουν ἕνα τυφλὸν καὶ τὸν παρακαλοῦν νὰ τὸν ἐγγίσῃ διὰ νὰ ἰατρευθῇ.

23 καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης, καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ ἐπηρώτα αὐτὸν εἴ τι βλέπει.

23 Καὶ ἀφοῦ ἔπιασεν ἀπὸ τὸ χέρι τὸν τυφλόν, τὸν ἔβγαλεν ἔξω ἀπὸ τὸ χωρίον· καὶ ἀφοῦ ἔπτυσεν εἰς τὰ μάτια του, ἔβαλεν ἐπάνω του τὰς χεῖρας του καὶ τὸν ἠρώτα, ἐὰν ἔβλεπε τίποτε. Καὶ ἔκανε τοῦτο ὁ Κύριος διὰ νὰ διεγείρῃ καὶ δυναμώσῃ τὴν πίστιν τοῦ θεραπευομένου τυφλοῦ.

24 καὶ ἀναβλέψας ἔλεγε· βλέπω τοὺς ἀνθρώπους ὡς δένδρα περιπατοῦντας.

24 Καὶ ἀφοῦ ἐκεῖνος ἐκύτταξεν, ἔλεγε· Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους νὰ περιπατοῦν σὰν κορμοὶ δένδρων.

25 εἶτα πάλιν ἐπέθηκε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι, καὶ ἀποκατεστάθη, καὶ ἐνέβλεψε τηλαυγῶς ἅπαντας.

25 Ὕστερον πάλιν ἔβαλεν ὁ Ἰησοῦς τὰς χεῖρας του εἰς τὰ μάτια του καὶ ἀφοῦ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἐδυνάμωσε τὴν πίστιν τοῦ τυφλοῦ, τὸν ἔκαμε νὰ τὰ ἀνοίξῃ καλά. Καὶ ἀποκατεστάθη τὸ φῶς του καὶ διέκρινε ὅλους καθαρὰ καὶ αὐτοὺς ἀκόμη ποὺ ἦσαν μακράν.

26 καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ λέγων· μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ.

26 Καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τὸ σπίτι του καὶ τοῦ εἶπεν· Οὔτε εἰς τὸ χωρίον νὰ ἔμβῃς, οὔτε νὰ εἴπῃς εἰς κανένα μέσα εἰς τὸ χωρίον τὸ θαῦμα τῆς θεραπείας σου.

Στίχ. 27-30. Ὁ Πέτρος ὁμολογεῖ τὴν πίστιν του περὶ τοῦ Χριστοῦ.

27 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων αὐτοῖς· τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι;

27 Καὶ ἐβγῆκεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταί του εἰς τὰ χωριὰ τῆς Καισαρείας, ποὺ τὴν εἶχε κτίσει ὁ Φίλιππος. Καὶ εἰς τὸν δρόμον ἠρώτα τοὺς μαθητάς του καὶ τοὺς ἔλεγε· Τί λέγουν δι' ἐμὲ οἱ ἄνθρωποι καὶ ποῖος φρονοῦν ὅτι εἶμαι;

28 οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, καὶ ἄλλοι Ἠλίαν, ἄλλοι δὲ ἕνα τῶν προφητῶν.

28 Αὐτοὶ δὲ ἀπεκρίθησαν· Λέγουν, ὅτι εἶσαι ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, καὶ ἄλλοι λέγουν, ὅτι εἶσαι ὁ Ἠλίας, ἄλλοι δὲ σὲ θεωροῦν ὡς ἕνα ἀπὸ τοὺς προφήτας.

29 καὶ αὐτὸς λέγει αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ Χριστός.

29 Καὶ αὐτὸς τοὺς εἶπε· Σεῖς δὲ ποῖος λέγετε ὅτι εἶμαι; Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Πέτρος καὶ τοῦ εἶπε· Σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, τὸν ὁποῖον προκατήγγειλαν οἱ προφῆται.

30 καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσι περὶ αὐτοῦ.

30 Καὶ ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν εἶχαν ὡριμάσει οἱ ἄνθρωποι, ὥστε νὰ κηρυχθῇ εἰς αὐτοὺς ἡ ἀλήθεια αὐτή, τοὺς παρήγγειλεν ἔντονα καὶ αὐστηρὰ νὰ μὴ λέγουν εἰς κανένα, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Μεσσίας.

22) ς΄ 56. 23) ς΄ 13. ζ΄ 33. Ἰν. θ΄ 6. 27-30) ς΄ 15. Λκ. θ΄ 18 - 21. Μτ. ις΄ 13 - 20.

Στίχ. 31-38. Διδασκαλία περὶ αὐταπαρνήσεως καὶ σωτηρίας τῆς ψυχῆς.

31 Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι·

31 Καὶ ἤρχισε νὰ τοὺς διδάσκῃ, ὅτι σύμφωνα μὲ τὴν βουλὴν καὶ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ πρέπει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Μεσσίας, νὰ πάθῃ πολλὰ καὶ νὰ ἀποδοκιμασθῇ ἀπὸ τοὺς προεστοὺς καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ νὰ θανατωθῇ καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ τοῦ θανάτου του νὰ ἀναστηθῇ.

32 καὶ παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει. καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ.

32 Καὶ ἀπὸ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἔλεγε τὸν λόγον αὐτὸν περὶ τῶν παθῶν καὶ τοῦ θανάτου του φανερὰ καὶ καθαρά. Καὶ ὁ Πέτρος, ἀφοῦ τὸν ἐπῆρε ἰδιαιτέρως, ἤρχισε ἔντονα καὶ μὲ ζωηροὺς λόγους νὰ τὸν ἀποτρέπῃ ἀπὸ τὸν θάνατον.

33 ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐπετίμησε τῷ Πέτρῳ λέγων· ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

33 Ὁ δὲ Κύριος, ἀφοῦ ἔστρεψε καὶ εἶδε τοὺς μαθητάς του, ἐμπρὸς εἰς αὐτοὺς ἐπέπληξε τὸν Πέτρον καὶ εἶπε· Πήγαινε ὀπίσω μου, σατανᾶ. Σὲ ἀποκαλῶ δὲ σατανᾶν, διότι δὲν φρονεῖς ἐκεῖνα ποὺ ἀρέσουν εἰς τὸν Θεόν, ἀλλ' ἐκεῖνα ποὺ ἀρέσουν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ Θεὸς θέλει νὰ πάθω διὰ νὰ σωθοῦν οἱ ἄνθρωποι. Οἱ ἄνθρωποι δέ, ποὺ ἀρέσκονται νὰ ζοῦν σαρκικῶς καὶ νὰ ἀπολαμβάνουν ὅλας τὰς ἀνέσεις μὴ λογαριάζοντες τὸ καθῆκον καὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, δὲν ἀνήκουν εἰς αὐτόν, ἀλλ' ἐμπνέονται ἀπὸ τὸν σατανᾶν.

34 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι.

34 Καὶ ἀφοῦ προσεκάλεσε τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ μαζὶ μὲ τοὺς μαθητάς του, εἶπεν εἰς αὐτούς· Ἐκεῖνος ποὺ θέλει νὰ γίνῃ ὀπαδός μου καὶ νὰ μὲ ἀκολουθῇ ὡς μαθητής μου, ἂς διακόψῃ κάθε φιλίαν καὶ σχέσιν πρὸς τὸν διεφθαρμένον ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ἑαυτόν του καὶ ἂς λάβῃ τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ ὑποστῇ δι' ἐμὲ ὄχι μόνον πᾶσαν θλῖψιν καὶ δοκιμασίαν, ἀλλὰ καὶ θάνατον σταυρικὸν ἀκόμη, καὶ τότε ἂς μὲ ἀκολουθῇ μιμούμενος τὸ παράδειγμά μου.

35 ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν.

35 Μὴ διστάσῃ δὲ κανεὶς νὰ κάμῃ τὰς θυσίας αὐτάς. Διότι, ὅποιος θέλει νὰ σώσῃ τὴν ζωήν του, θὰ χάσῃ τὴν πνευματικὴν καὶ μακαρίαν καὶ αἰωνίαν ζωήν. Ὅποιος ὅμως χάσῃ καὶ θυσιάσῃ τὴν ζωήν του διὰ τὴν ὁμολογίαν καὶ ὑπακοήν του εἰς ἐμὲ καὶ τὸ εὐαγγέλιόν μου, αὐτὸς θὰ σώσῃ τὴν ψυχήν του ἐν τῷ μέλλοντι βίῳ, ὅπου θὰ κερδήσῃ τὴν αἰωνίαν μακαριότητα.

36 τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;

36 Ἐκείνη δὲ ἡ σωτηρία εἶναι τὸ πᾶν. Διότι τί θὰ ὠφελήσῃ τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ ὅλον αὐτὸν τὸν ὑλικὸν κόσμον, καὶ εἰς τὸ τέλος χάσῃ τὴν ψυχήν του, ἡ ὁποία ὡς πνευματικὴ καὶ αἰωνία δὲν συγκρίνεται μὲ κανὲν ἀπὸ τὰ ὑλικὰ τοῦ φθαρτοῦ κόσμου ἀγαθά;

37 ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;

37 Ἢ ἐὰν ἕνας ἄνθρωπος χάσῃ τὴν ψυχήν του, τί θὰ δώσῃ ὡς ἀντάλλαγμα, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἐξαγοράσῃ αὐτὴν ἀπὸ τὴν αἰωνίαν ἀπώλειαν;

[31]) Λκ. θ΄ 22. Μτ. ις΄ 21. [32-33]) Μτ. ις΄ 22. 23. [34-38]) Λκ. θ΄ 23 - 26. Μτ. ις΄ 24 - 27.

38 ὃς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.

38 Ὡρισμένως δὲ θὰ χάσῃ τὴν ψυχήν του ἐκεῖνος, ποὺ δὲν θὰ ὑποστῇ δι' ἐμὲ τὰς θυσίας αὐτάς. Διότι ὁποιοσδήποτε ἐντραπῇ ἐμὲ καὶ τοὺς λόγους μου ἐπηρεαζόμενος ἀπὸ τὰς περιφρονήσεις καὶ τοὺς χλευασμοὺς τῶν ἀνθρώπων τῆς γενεᾶς αὐτῆς, ποὺ ἀπεστάτησεν ἀπὸ τὸν πνευματικόν της νυμφίον καὶ εἶναι ἁμαρτωλός, αὐτὸν θὰ τὸν ἐντραπῇ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ θὰ τὸν ἀποκηρύξῃ ὡς μὴ ἰδικόν του, ὅταν θὰ ἔλθῃ μὲ τοὺς ἁγίους ἀγγέλους περιβεβλημένος τὴν δόξαν τοῦ Πατρός του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

Καὶ ἔλεγεν εἰς αὐτούς· Σᾶς λέγω ἀληθινά, ὅτι ὑπάρχουν μερικοὶ ἀπὸ αὐτούς, ποὺ στέκονται ἐδῶ, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ δοκιμάσουν θάνατον, προτοῦ νὰ ἴδουν, μετὰ τὴν κάθοδον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νὰ καταλύεται, μὲ τὴν καταστροφὴν τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ ναοῦ των καὶ μὲ τὸν διασκορπισμὸν τοῦ Ἰσραήλ, ἡ Παλαιὰ θεία τάξις καὶ διαθήκη διὰ νὰ θεμελιωθῇ μὲ δύναμιν ἀκαταγώνιστον καὶ ὑπερφυσικὴν ἡ Νέα θεία τάξις ἐν τῷ κόσμῳ, τὴν ὁποίαν θὰ ἐκπροσωπῇ ἡ Ἐκκλησία ὡς ἄλλη βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

Στίχ. 2-13. Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος.

2 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους· καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν,

2 Καὶ ὕστερα ἀπὸ ἓξ ἡμέρας παίρνει μαζί του ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ τοὺς ἀνεβάζει εἰς ὄρος ὑψηλὸν ἰδιαιτέρως αὐτοὺς μόνους· καὶ μετεμορφώθη ἐμπροσθέν τους.

3 καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα, λευκὰ λίαν ὡς χιών, οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται οὕτω λευκᾶναι.

3 Καὶ τὰ ἐνδύματά του ἔγιναν ἀστραπτερά, λευκὰ πολὺ σὰν τὸ χιόνι, τέτοια, ποὺ τεχνίτης ἔμπειρος εἰς τὶς βαφὲς τῶν ὑφασμάτων ἐδῶ εἰς τὴν γῆν δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὰ λευκάνῃ ἔτσι.

4 καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἠλίας σὺν Μωϋσεῖ, καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ·

4 Καὶ ἐνεφανίσθησαν εἰς αὐτοὺς οἱ δύο μεγάλοι ἀντιπρόσωποι τοῦ Νόμου καὶ τῶν Προφητῶν, ὁ Ἠλίας μαζὶ μὲ τὸν Μωϋσῆν. Καὶ συνωμίλουν ἐπ' ἀρκετὸν μὲ τὸν Ἰησοῦν. Καὶ ἀφοῦ ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Πέτρος, εἶπεν εἰς τὸν Ἰησοῦν·

5 ῥαββί, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεῖ μίαν καὶ Ἠλίᾳ μίαν.

5 Διδάσκαλε, καλὸν εἶναι νὰ μένωμεν ἐδῶ. Καὶ ἂς κάμωμεν λοιπὸν τρεῖς σκηνάς, μίαν διὰ σὲ καὶ διὰ τὸν Μωϋσῆν μίαν καὶ διὰ τὸν Ἠλίαν ἄλλην μίαν.

Θ΄. [1]) Λκ. θ΄ 27. Μτ. ις΄ 28. [2-10]) Λκ. θ΄ 28 - 36. Μτ. ιζ΄ 1 - 9.

6 οὐ γὰρ ᾔδει τί λαλήσῃ· ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι.

6 Καὶ εἶπεν αὐτὰ ὁ Πέτρος, χωρὶς νὰ σκεφθῇ, ὅτι οὔτε ἦτο δυνατὸν οἱ δύο οὐράνιοι ἐπισκέπται νὰ παραμείνουν μονίμως εἰς τὴν γῆν, ποὺ δὲν ἔγινεν ἀκόμη καινούργια, οὔτε ἐχρειάζοντο σκηναὶ δι' αὐτούς, ποὺ κατοικίαν εἶχαν τὸν οὐρανόν. Ἀλλ' ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτά, διότι δὲν ἤξευρε τί νὰ εἴπῃ, ἐπειδὴ ἔπαθε σύγχυσιν λόγῳ τοῦ ὅτι αὐτὸς καὶ οἱ δύο συμμαθηταί του εἶχαν καταληφθῆ ἀπὸ φόβον, ποὺ παρέλυε τὴν σκέψιν τους.

7 καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς, καὶ ἦλθε φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός· αὐτοῦ ἀκούετε.

7 Καὶ ἦλθε σύννεφον, ποὺ τοὺς ἐσκέπασε. Καὶ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ σύννεφον φωνὴ ἡ ὁποία ἔλεγε· Αὐτὸς εἶναι ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς αὐτὸν νὰ ὑπακούετε.

8 καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι οὐκέτι οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν.

8 Καὶ ἔξαφνα ὅταν οἱ μαθηταὶ ἐκύτταξαν γύρω τους, δὲν εἶδαν πλέον κανένα, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μαζί τους μόνον, χωρὶς τοὺς ἄλλους δύο προφήτας.

9 Καταβαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ διηγήσωνται ἃ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.

9 Ὅταν δὲ αὐτοὶ κατέβαινον ἀπὸ τὸ ὄρος, τοὺς παρήγγειλεν ὁ Ἰησοῦς νὰ μὴ διηγηθοῦν εἰς κανένα αὐτὰ ποὺ εἶδαν, παρὰ μόνον τότε νὰ τὰ εἴπουν, ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Μεσσίας, ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν, ὁπότε δὲν θὰ ὑπάρχῃ κίνδυνος ἀκαίρων ἐνθουσιασμῶν τοῦ πλήθους, ἀλλὰ καὶ περισσότερον κατανοητὸν καὶ πιστευτὸν τὸ γεγονὸς αὐτὸ θὰ καταστῇ.

10 καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν, πρὸς ἑαυτοὺς συζητοῦντες τί ἐστι τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι.

10 Καὶ ἐκράτησαν τὸν περὶ Μεταμορφώσεως λόγον μυστικόν, συνεζήτουν δὲ μεταξύ τους, τί σημασίαν ἔχει τὸ νὰ ἀναστῇ ἐκ νεκρῶν ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος ὡς Μεσσίας δὲν ἦτο κατώτερος προσώπων, ποὺ δὲν εἶδαν θάνατον ὡς ὁ Ἐνὼχ καὶ ὁ Ἠλίας καὶ συνεπῶς οὔτε αὐτὸς θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποθάνῃ.

11 καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, ὅτι λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον.

11 Καὶ τὸν ἠρώτων καὶ ἔλεγον· ὁ Ἠλίας ἦλθεν εἰς τὸ ὄρος καὶ ἀφοῦ σὲ ἐχαιρέτισεν, ἔφυγε πάλιν. Διατί λοιπὸν λέγουν οἱ γραμματεῖς, ὅτι πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσίου πρέπει νὰ ἔλθῃ πρῶτον ὁ Ἠλίας;

12 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ἠλίας μὲν ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθιστᾷ πάντα· καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουδενωθῇ;

12 Αὐτὸς δὲ ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπε· Σύμφωνα μὲ τὰς προφητείας ὁ Ἠλίας, ἀφοῦ ἔλθῃ πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσίου, θὰ ἀποκαταστήσῃ ὅλας τὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων, καὶ θὰ συμφιλιώσῃ αὐτοὺς καὶ μεταξύ τους καὶ μὲ τὸν Θεόν. Καὶ τοῦ Ἠλία μὲν αὐτὴ εἶναι ἡ ἀποστολή. Διὰ δὲ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πῶς ἔχει γραφῇ καὶ προφητευθῆ εἰς τὰς Ἁγίας Γραφάς; Ἔχει προφητευθῆ, ὅτι θὰ πάθῃ πολλὰ καὶ θὰ ἐξευτελισθῇ.

13 ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ Ἠλίας ἐλήλυθε, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν, καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν.

13 Ἀλλὰ σᾶς λέγω, ὅτι ὄχι μόνον ὁ Μεσσίας, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἠλίας ἔχει ἔλθει. Ἦλθεν ὁ κατὰ πάντα ὅμοιος πρὸς τὸν Ἠλίαν προφήτης Ἰωάννης ὁ πρόδρομος καὶ βαπτιστής. Καὶ τοῦ ἔκαμαν οἱ Ἰουδαῖοι ὅσα ἠθέλησαν, σύμφωνα δὲ μὲ ὅσα ἔχουν γραφῇ δι' αὐτόν. Ἔτσι καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Μεσσίας, μέλλει νὰ πάθῃ ἀπὸ αὐτούς.

11-13) Μτ. ια' 14. ιζ' 10 - 13. κς' 24.

Στίχ. 14-29. Θεραπεία τοῦ σεληνιαζομένου νέου.

14 Καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶδεν ὄχλον πολὺν περὶ αὐτούς, καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας αὐτοῖς.

14 Καὶ ὅταν ἦλθε πλησίον τῶν μαθητῶν, εἶδε γύρω ἀπὸ αὐτοὺς πολὺν λαὸν καὶ γραμματεῖς νὰ συζητοῦν μαζί τους.

15 καὶ εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος ἰδόντες αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν, καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν.

15 Καὶ ἀμέσως ὅλος ὁ λαὸς ὅταν τὸν εἶδεν, ἐθαμβώθη ἀπὸ τὴν χαράν του καὶ τρέχοντες πρὸς αὐτὸν τὸν ἐχαιρέτων.

16 καὶ ἐπηρώτησε τοὺς γραμματεῖς· τί συζητεῖτε πρὸς ἑαυτούς;

16 Καὶ ἠρώτησε τοὺς γραμματεῖς· τί συζητεῖτε μεταξύ σας;

17 καὶ ἀποκριθεὶς εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπε· διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον.

17 Καὶ ἀπεκρίθη ἕνας ἀπὸ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ εἶπε· Διδάσκαλε, σοῦ ἔφερα τὸν υἱόν μου, ποὺ ἔχει καταληφθῆ ἀπὸ πνεῦμα πονηρόν, τὸ ὁποῖον τοῦ ἐπῆρε καὶ τὴν λαλιάν.

18 καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν.

18 Καὶ εἰς ὅποιο μέρος τὸν πιάσῃ, τὸν ρίπτει κάτω καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τὰ δόντια του καὶ γίνεται ξηρὸς καὶ ἀναίσθητος. Καὶ εἶπα εἰς τοὺς μαθητάς σου νὰ τὸ βγάλουν καὶ δὲν ἠμπόρεσαν.

19 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει· ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρός με. καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν.

19 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν καὶ εἶπεν· Ὦ γενεά, ποὺ τόσα θαύματα εἶδες καὶ εἶσαι ἀκόμη ἄπιστος, ἕως πότε θὰ εἶμαι μαζί σας; Ἕως πότε θὰ σᾶς ἀνέχωμαι; Φέρτε τόν μου ἐδῶ. Καὶ τὸν ἔφεραν εἰς αὐτόν.

20 καὶ ἰδὼν αὐτὸν εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων.

20 Καὶ ὅταν τὸ πονηρὸν πνεῦμα εἶδε τὸν Ἰησοῦν, ἀμέσως ἐτάραξε μὲ σπασμοὺς τὸν νέον, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκυλίετο καὶ ἔβγαζεν ἀφροὺς ἀπὸ τὸ στόμα.

21 καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέρα αὐτοῦ· πόσος χρόνος ἐστίν, ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ δὲ εἶπε· παιδιόθεν.

21 Καὶ ἠρώτησεν ὁ Κύριος τὸν πατέρα του· Πόσος καιρὸς εἶναι ἀφ' ὅτου τοῦ συνέβη τοῦτο; Ἐκεῖνος δὲ εἶπεν· Ἀπὸ μικρὸ παιδί.

22 καὶ πολλάκις αὐτὸν καὶ εἰς πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς.

22 Καὶ πολλὲς φορὲς τὸν ἔρριψε καὶ εἰς φωτιὰ καὶ εἰς νερά, διὰ νὰ τὸν θανατώσῃ. Ἀλλ' ἐὰν μπορῇς νὰ κάμῃς τίποτε, λυπήσου μας καὶ βοήθησέ μας.

23 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ τὸ εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι.

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε τοῦτο· Ἐὰν ἠμπορῇς σὺ νὰ πιστεύσῃς, ὅλα εἶναι δυνατὰ εἰς ἐκεῖνον ποὺ πιστεύει.

14-27) Λκ. θ' 37 - 42. ιζ' 5. Μτ. ιζ' 14 - 18.

24 καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μετὰ δακρύων ἔλεγε· πιστεύω, Κύριε· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ.

24 Καὶ ἀμέσως ἐφώναξεν ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μὲ δάκρυα καὶ εἶπε· Πιστεύω, Κύριε, ὅτι ἔχεις τὴν δύναμιν νὰ μὲ βοηθήσῃς. Βοήθησέ με νὰ ἀπαλλαγῶ ἀπὸ τὴν ὀλιγοπιστίαν μου καὶ ἀναπλήρωσε σὺ τὴν ἔλλειψιν τῆς πίστεώς μου.

25 ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπετίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ· τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφόν, ἐγώ σοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν.

25 Ὅταν δὲ εἶδεν ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἔτρεχεν ἐκεῖ καὶ ἐμαζεύετο πολὺς λαός, ἐπέπληξε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ εἶπεν εἰς αὐτό· τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κουφόν, ἐγὼ σὲ διατάσσω, ἔβγα ἀπὸ αὐτὸν καὶ μὴν ἔμβῃς πλέον εἰς αὐτόν.

26 καὶ κράξαν καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτὸν ἐξῆλθε, καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν.

26 Καὶ ἀφοῦ ἐφώναξε τὸ πονηρὸν πνεῦμα καὶ τὸν ἐσπάραξε πολύ, ἐβγῆκε. Καὶ ἔγινεν ὁ νέος σὰν νεκρός, ὥστε ἔλεγαν πολλοί, ὅτι ἀπέθανε.

27 ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας αὐτὸν τῆς χειρὸς ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη.

27 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἀφοῦ τὸν ἔπιασεν ἀπὸ τὸ χέρι, τὸν ἐσήκωσε καὶ ἐκεῖνος ἐστάθη ὄρθιος.

28 Καὶ εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν, ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό.

28 Καὶ ὅταν ὁ Κύριος ἐμβῆκεν εἰς κάποιο σπίτι, τὸν ἠρώτων ἰδιαιτέρως οἱ μαθηταί του· Διατί ἡμεῖς δὲν ἠμπορέσαμεν νὰ βγάλωμεν τὸ πονηρὸν πνεῦμα;

29 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.

29 Καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· Αὐτὸ τὸ εἶδος τοῦ δαιμονίου δὲν βγαίνει μὲ τίποτε ἄλλο παρὰ μὲ προσευχὴν συνοδευομένην καὶ μὲ νηστείαν, ὥστε ἡ προσευχὴ νὰ γίνεται μὲ διάνοιαν ὅσον τὸ δυνατὸν ἐλαφροτέραν καὶ περισσότερον προσηλωμένην εἰς τὸν Θεόν.

Στίχ. 30-37. Ποῖος εἶναι ὁ πρῶτος καὶ ὁ μεγαλύτερος.

30 Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γνῷ·

30 Καὶ ἀφοῦ ἐβγῆκαν ἀπ' ἐκεῖ, ἐπήγαιναν ἀθόρυβα διὰ τῆς Γαλιλαίας ἀκολουθοῦντες τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ δὲν ἤθελε νὰ τοὺς μάθῃ κανείς, ὅτι διέβαιναν.

31 ἐδίδασκε γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

31 Τοῦτο δὲ διότι ἤθελε νὰ εἶναι μόνος του μετὰ τῶν μαθητῶν του, τοὺς ὁποίους συστηματικῶς πλέον ἐδίδασκε καὶ ἔλεγεν εἰς αὐτούς, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Μεσσίας, παραδίδεται μετ' ὀλίγον εἰς τὰ χέρια ἀνθρώπων, καὶ θὰ τὸν θανατώσουν, καὶ ἀφοῦ θανατωθῇ, τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τοῦ θανάτου του θὰ ἀναστηθῇ.

[28-29]) Μτ. ιζ' 19 - 21. [30-32]) η' 31. Λκ. β' 50. θ' 43 - 45. ιη' 34. Μτ. ιζ' 22. 23. Ἰν. ι' 6. ιβ' 16.

32 οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

32 Αὐτοὶ ὅμως δὲν ἐκαταλάβαιναν τὸν λόγον αὐτὸν περὶ ἀναστάσεως καὶ ἀπέφευγαν νὰ τοῦ ζητήσουν ἐξηγήσεις, ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο, μήπως ἀκούσουν τίποτε ἄλλο περισσότερον δυσάρεστον, ἢ καὶ ἐπιτιμήσεις ἀπὸ τὸν Διδάσκαλον, διότι δὲν εἶχαν ἀκόμη καταλάβει αὐτό, διὰ τὸ ὁποῖον ἐπανειλημμένως τοὺς εἶχεν ὁμιλήσει.

33 Καὶ ἦλθεν εἰς Καπερναούμ· καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτούς· τί ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς ἑαυτοὺς διελογίζεσθε;

33 Καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Καπερναούμ· καὶ ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸ σπίτι τοὺς ἠρώτα· Ποίαν συζήτησιν καὶ συνομιλίαν εἴχατε μεταξύ σας εἰς τὸν δρόμον;

34 οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τίς μείζων.

34 Αὐτοὶ δὲ ἐσιώπων· διότι συνεζήτησαν μεταξύ τους εἰς τὸν δρόμον, ποῖος θὰ ἦτο πλησίον τοῦ Χριστοῦ ὁ μεγαλύτερος καὶ περισσότερον διακεκριμένος, καὶ τώρα ἐντρέποντο νὰ εἴπουν τοῦτο εἰς τὸν Διδάσκαλον.

35 καὶ καθίσας ἐφώνησε τοὺς δώδεκα καὶ λέγει αὐτοῖς· εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος.

35 Καὶ ἀφοῦ ἐκάθισεν, ἐφώναξε τοὺς δώδεκα καὶ τοὺς εἶπεν· Ἐὰν κανεὶς θέλῃ νὰ εἶναι πρῶτος κατὰ τὴν τιμήν, ὀφείλει διὰ τῆς ταπεινώσεώς του ἀπέναντι τῶν ἄλλων νὰ γίνῃ τελευταῖος ἀπὸ ὅλους καὶ ὑπηρέτης ὅλων διὰ τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀγάπης.

36 καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ εἶπεν αὐτοῖς·

36 Καὶ ἀφοῦ ἐπῆρεν ἕνα παιδίον, τὸ ἔστησεν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν καὶ τὸ ἐνηγκαλίσθη καὶ τοὺς εἶπεν·

37 ὃς ἐὰν ἓν τῶν τοιούτων παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ ἐμὲ δέχεται, ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με.

37 Ἐκεῖνος ποὺ θὰ ὑποδεχθῇ δι' ἐμὲ καὶ πρὸς τιμήν μου ἕνα τέτοιον ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἐταπεινώθη σὰν τὸ μικρὸ παιδί, αὐτὸς ὑποδέχεται καὶ τιμᾷ ἐμὲ τὸν ἴδιον. Καὶ ὅποιος θὰ ὑποδεχθῇ ἐμέ, δὲν ὑποδέχεται ἐμέ, ἀλλ' ὑποδέχεται ἐκεῖνον, ποὺ μὲ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, δηλαδὴ τὸν ἐπουράνιόν μου Πατέρα.

Στίχ. 38-50. Προσοχὴ νὰ μὴ σκανδαλίζωμεν.

38 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰωάννης λέγων· διδάσκαλε, εἴδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν, καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν.

38 Ἔλαβε δὲ τὸν λόγον ὁ Ἰωάννης καὶ εἶπε· Διδάσκαλε, τόσον πολὺ ἐκτιμᾷς ἐκεῖνον, ποὺ θὰ δεχθῇ διὰ τὸ ὄνομά σου ἄνθρωπον ταπεινὸν σὰν τὸ παιδίον. Ἡμεῖς ὅμως εἴδομεν κάποιον, ποὺ δὲν μᾶς ἀκολουθεῖ καὶ δὲν ἀνήκει εἰς τὸν κύκλον τῶν μαθητῶν, νὰ βγάζῃ δαιμόνια διὰ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ὀνόματός σου, καὶ ἀντὶ νὰ τὸν τιμήσωμεν διὰ τὸ ὅτι ἔπραττε τοῦτο διὰ τοῦ ὀνόματός σου, τὸν ἐμποδίσαμεν, ἐπειδὴ δὲν μᾶς ἀκολουθεῖ ὡς μαθητής σου.

39 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· μὴ κωλύετε αὐτόν· οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογῆσαί με.

39 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Μὴ τὸν ἐμποδίζετε. Διότι ἄνθρωπος ποὺ θὰ κάμῃ θαῦμα ἐπικαλούμενος τὸ ὄνομά μου, δὲν θὰ μπορέσῃ γρήγορα νὰ κακολογήσῃ καὶ νὰ βλασφημήσῃ ἐμέ, μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου ἐθαυματούργησε καὶ ἐδοξάσθη.

40 ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐστιν.

40 Μὴ ἐμποδίζετε λοιπὸν τοὺς τοιούτους. Διότι ὅποιος δὲν εἶναι ἐναντίον σας καὶ δὲν πολεμεῖ τὴν διδασκαλίαν σας, εἶναι μὲ τὸ μέρος σας καὶ ἑπόμενον εἶναι νὰ γίνῃ καὶ ἐξ ὁλοκλήρου ἰδικός σας.

[33-37]) ι' 16. 44. Λκ. θ' 46 - 48. Μτ. ιη' 1 - 5. [38-40]) Ἀρ. ια' 27. 28. Λκ. θ' 49. 50. ια' 23. Μτ. ιβ' 30. 1 Κρ. ιβ' 3.

41 ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν τῷ ὀνόματί μου, ὅτι Χριστοῦ ἐστε, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

41 Καὶ διὰ νὰ ἐξακολουθήσω ἐκεῖνο, ποὺ σᾶς ἔλεγα, σᾶς βεβαιῶ, ὅτι καὶ ἡ ἐλαχίστη ὑπηρεσία, τὴν ὁποίαν πρὸς τιμήν μου θὰ σᾶς προσφέρουν, δὲν θὰ μείνῃ ἄνευ ἀνταμοιβῆς. Διότι ἐκεῖνος πού, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ τιμήσῃ ἐμέ, ἐπειδὴ δηλαδὴ εἶσθε μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, θὰ σᾶς προσφέρῃ νὰ πίετε ἔστω καὶ ἕνα ποτήριον νερό, σᾶς λέγω, ὅτι δὲν θὰ χάσῃ τὴν ἀμοιβήν του διὰ τὴν μικρὰν αὐτὴν ὑπηρεσίαν, ποὺ σᾶς προσέφερε.

42 καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περίκειται λίθος μυλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν.

42 Καὶ εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος τυχὸν θὰ βλάψῃ πνευματικῶς ἕνα ἀπὸ τοὺς ταπεινοὺς αὐτοὺς καὶ ἁπλοῦς, ποὺ πιστεύουν εἰς ἐμέ, εἶναι καλύτερον καὶ συμφερώτερον εἰς αὐτόν, ἐὰν κρεμασθῇ γύρω ἀπὸ τὸν λαιμόν του μία μυλόπετρα καὶ ριφθῇ εἰς τὴν ἀνοικτὴν θάλασσαν. Διότι ἀσυγκρίτως μεγαλυτέρα τιμωρία περιμένει τὸν ἄνθρωπον αὐτόν.

43 καὶ ἐὰν σκανδαλίζῃ σε ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλόν σοί ἐστι κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον,

43 Καὶ ἐὰν σοῦ γίνεται ἀφορμὴ νὰ ἁμαρτάνῃς ἡ χείρ σου, δηλαδὴ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα πολὺ συνδεδεμένον μαζί σου καὶ πολὺ χρήσιμον εἰς σέ, κόψε την ἀπὸ πάνω σου. Συμφερώτερον εἶναι εἰς σὲ νὰ ἔμβῃς εἰς τὴν αἰωνίαν ζωὴν κουλλός, παρὰ μὲ τὰς δύο χεῖρας νὰ ἀπέλθῃς εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ ποὺ δὲν σβήνει ποτέ. Εἶναι προτιμότερον νὰ ὑποστῇς τὴν βαρυτέραν θυσίαν εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν καὶ νὰ χωρισθῇς ἀπὸ πράγματα ἢ πρόσωπα, ποὺ σοῦ εἶναι χρήσιμα καὶ ἀγαπητά, παρὰ ἡ προσκόλλησίς σου εἰς αὐτὰ νὰ σὲ ρίψῃ εἰς τὴν κόλασιν,

44 ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.

44 ὅπου τὸ σκουλῆκι, τὸ ὁποῖον θὰ τοὺς κατατρώγῃ χωρὶς καὶ νὰ τοὺς ἐξαφανίζῃ ἐκείνους ποὺ θὰ εἶναι ἐκεῖ, δὲν θὰ ἔχῃ τέλος, καὶ ἡ φωτιὰ ποὺ θὰ τοὺς κατακαίῃ, χωρὶς νὰ τοὺς ἀποτεφρώνῃ, δὲν θὰ σβήνῃ. Ἡ τιμωρία των δηλαδὴ θὰ εἶναι ἀτελεύτητος καὶ αἰωνία.

45 καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίζῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλόν σοί ἐστιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον,

45 Καὶ ἐὰν τὸ πόδι σου σοῦ γίνεται ἀφορμὴ νὰ ἁμαρτάνῃς, κόψε το ἀπ' ἐπάνω σου. Καλύτερον εἶναι νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν αἰωνίαν ζωὴν χωλός, παρὰ νὰ ἔχῃς καὶ τὰ δύο πόδια καὶ νὰ ριφθῇς μὲ αὐτὰ εἰς τὴν γέενναν. Προτιμότερον εἶναι νὰ στερηθῇς τὰς ὑπηρεσίας, ποὺ θὰ σοῦ παρέχῃ εἰς τὸν παρόντα κόσμον τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, ποὺ σοῦ εἶναι τόσον χρήσιμον καὶ ἐξυπηρετικόν, ὅσον καὶ τὸ πόδι σου εἰς τὸν ὅλον ὀργανισμόν σου, παρὰ νὰ μὴ στερηθῇς αὐτὰς καὶ νὰ ριφθῇς εἰς τὴν κόλασιν,

46 ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.

46 ὅπου τὸ σκουλῆκι, ποὺ θὰ κατατρώγῃ τοὺς καταδικασμένους ἐκεῖ, δὲν θὰ ἔχῃ τέλος, καὶ ἡ φωτιὰ ποὺ θὰ τοὺς κατακαίῃ δὲν θὰ σβήνῃ.

47 καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλόν σοί ἐστι μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἢ τοὺς δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός,

47 Καὶ ἐὰν τὸ μάτι σου γίνεται ἀφορμὴ ἁμαρτίας εἰς σέ, βγάλε το. Εἶναι καλύτερον διὰ σὲ νὰ ἔμβῃς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ μονόμματος, παρὰ μὲ δύο μάτια νὰ ριφθῇς εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. Εἶναι συμφερώτερον νὰ χωρισθῇς ἀπὸ πράγματα ἢ πρόσωπα, ποὺ σοῦ εἶναι χρήσιμα καὶ πολύτιμα σὰν τὸ μάτι σου, παρὰ μαζὶ μὲ αὐτὰ νὰ ριφθῇς εἰς τὴν κόλασιν,

[41]) Μτ. ι΄ 42. [42]) Λκ. ιζ΄ 1. 2. Μτ. ιη΄ 6. 7. κς΄ 24. [43-48]) Ἡσ. ξς΄ 24. Σρ. ζ΄ 17. Ἰδθ. ις΄ 17. Ἑβ. ι΄ 27. Μτ. ε΄ 29. 30. ιη΄ 8. 9.

48 ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.

48 ὅπου τὸ σκουλῆκι, ποὺ κατατρώγει ἐκείνους ποὺ ἔχουν ριφθῆ ἐκεῖ, δὲν ἔχει τέλος, καὶ ἡ φωτιὰ ποὺ τοὺς καίει, δὲν σβήνει ποτέ.

49 πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται, καὶ πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁλισθήσεται.

49 Ἡ θὰ ἀποκόψετε λοιπὸν τοὺς στενοὺς δεσμούς, ποὺ σᾶς γίνονται ἐμπόδιον, ἢ θὰ ριφθῆτε εἰς τὸ πῦρ. Διότι κάθε ἄνθρωπος γρήγορα ἢ ἀργὰ θὰ ἁλατισθῇ μὲ φωτιά. Ἡ θὰ ἁλατισθῇ καὶ θὰ ἐξαγνισθῇ ἐδῶ μὲ τὸ πῦρ τῶν θλίψεων καὶ τῶν θυσιῶν τῆς αὐταπαρνήσεως ἢ θὰ καταφαγωθῇ ἐκεῖ ἀπὸ τὸ πῦρ τῆς γεέννης. Ἀκριβῶς ὅπως καὶ πᾶσα θυσία πρέπει νὰ ἁλατισθῇ προτοῦ προσφερθῇ εὐπροσδέκτως εἰς τὸν Θεόν.

50 καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἄναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλας καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

50 Τὸ ἅλας εἶναι καλόν, διότι προλαμβάνεται δι' αὐτοῦ ἡ ἀποσύνθεσις τῶν τροφῶν καὶ γίνονται νόστιμα τὰ φαγητά. Ἀλλ' ἐὰν τὸ ἅλας χάσῃ τὴν δύναμίν του, μὲ τί θὰ τὸ ἀρτύσετε, ὥστε νὰ ἀποκτήσῃ πάλιν τὴν δύναμιν ποὺ ἔχασε; Ἔτσι καὶ αἱ ἀρεταί, ποὺ κάνουν ἅλας τὸν πιστὸν μαθητήν μου· ἡ ἀκλόνητος πίστις δηλαδὴ καὶ ἡ αὐταπάρνησις, ποὺ ὁδηγεῖ εἰς πᾶσαν θυσίαν διὰ τὸ καθῆκον, καὶ ἡ ἐγκαρτέρησις εἰς αὐτό. Ἐὰν αὐταὶ αἱ ἀρεταὶ μεταστραφοῦν εἰς τὰς ἀντιθέτους κακίας, ἤτοι εἰς τὴν ἀπιστίαν καὶ τὴν φιλαυτίαν καὶ τὸν ἐγωϊσμόν, ὁ μαθητής μου πλέον αὐτὸς χάνει τὸ ἁλάτι του καὶ γίνεται ἀνίκανος νὰ προφυλάξῃ καὶ ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους ἀπὸ τῆς διαφθορᾶς τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἑαυτοῦ του. Ἀπὸ ποίαν πλέον ἀνθρωπίνην πηγὴν δύναται οὗτος νὰ ἀνανεώσῃ τὰς ἐξυγιαντικὰς ἰδιότητας ποὺ ἔχασε; Διατηρήσατε ἀναμμένον μέσα σας τὸ ἐξαγνιστικὸν πῦρ τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ τῆς θείας Χάριτος καὶ εἰδικῶς καύσατε δι' αὐτοῦ τὸν ἐγωϊσμόν, ποὺ καταστρέφει τὴν ἑνότητα, καὶ ἔχετε τὴν εἰρήνην μεταξύ σας, μὴ φιλονεικοῦντες διὰ πρωτεῖα καὶ τιμητικὰς διακρίσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

Στίχ. 1-12. Περὶ γάμου καὶ διαζυγίου.

Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας διὰ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν, καὶ ὡς εἰώθει, πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς.

Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐσηκώθη καὶ ἦλθεν εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἰουδαίας ὄχι διὰ τῆς Σαμαρείας, ἀλλὰ διὰ τοῦ τόπου ποὺ εἶναι πέραν ἀπὸ τὴν ὄχθην τοῦ Ἰορδάνου, ἤτοι διὰ τῆς Περαίας. Καὶ ἐπῆγαν πρὸς αὐτὸν μαζὶ πλήθη λαοῦ. Καὶ καθὼς συνήθιζε, πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς.

2 καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι ἐπηρώτων αὐτὸν εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι, πειράζοντες αὐτόν.

2 Καὶ ἀφοῦ τὸν ἐπλησίασαν οἱ Φαρισαῖοι, τὸν ἠρώτησαν, ἐὰν ἐπιτρέπεται εἰς ἄνδρα νὰ χωρίσῃ τὴν γυναῖκα του. Τοῦ ἔκαμαν δὲ τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν πειράζοντες αὐτόν, διὰ νὰ εὕρουν ἀφορμὴν νὰ τὸν κατηγορήσουν, ὅτι περιορίζει τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὸ ζήτημα τοῦ διαζυγίου· τοῦτο δὲ καὶ πλείστους ἐκ τοῦ λαοῦ θὰ δυσηρέστει, ἴσως δὲ καὶ εἰς τὸν Ἡρῴδην θὰ τὸν ἐξέθετεν.

[49-50]) Λτ. β΄ 13. Ἰζ. μγ΄ 24. Λκ. ιδ΄ 34. 35. Μτ. ε΄ 13. Κλ. δ΄ 6.
Ι΄. [1]) Λκ. θ΄ 51. Μτ. ιθ΄ 1. 2. Ἰν. ι΄ 22. 40.

3 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· τί ὑμῖν ἐνετείλατο Μωϋσῆς;

3 Αὐτὸς δὲ ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπε· Ποίαν ἐντολὴν σᾶς ἔδωκεν ὁ Μωϋσῆς περὶ τούτου;

4 οἱ δὲ εἶπον· ἐπέτρεψε Μωϋσῆς βιβλίον ἀποστασίου γράψαι καὶ ἀπολῦσαι.

4 Αὐτοὶ δὲ εἶπον· ὁ Μωϋσῆς ἐπέτρεψεν εἰς τὸν ἄνδρα νὰ γράψῃ ἔγγραφον, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ βεβαιώνεται, ὅτι ἔκαμε διαζύγιον μὲ τὴν γυναῖκα του καὶ τότε νὰ τὴν χωρίσῃ.

5 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην·

5 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπεν· Ὁ Μωϋσῆς ἀπέβλεψε πρὸς τὴν σκληρότητα τῶν καρδιῶν σας καὶ τὴν ἄξεστον καὶ ἀπολίτιστον φύσιν σας καὶ δι᾽ αὐτὸ ἔγραψε τὴν ἐντολὴν αὐτήν, διὰ νὰ σᾶς προφυλάξῃ ἀπὸ μεγαλύτερα κακά. Διότι καὶ εἰς φόνον ἀκόμη θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ φθάσετε, διὰ νὰ ἀπαλλαγῆτε ἀπὸ τὴν ἀνεπιθύμητον γυναῖκα σας.

6 ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς ὁ Θεός·

6 Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς δημιουργίας ὅμως ὁ Θεὸς ἔκαμε τοὺς πρωτοπλάστους ἕνα ἄνδρα καὶ μίαν γυναῖκα, ὥστε οὔτε ὁ ἀνὴρ ἠδύνατο νὰ ἀποκτήσῃ δευτέραν σύζυγον χωρίζων τὴν πρώτην, οὔτε ἡ γυνὴ ἠδύνατο νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸν πρῶτον σύζυγόν της καὶ νὰ συνδεθῇ μὲ ἄλλον. Ἐὰν ὁ Δημιουργὸς ἐνομοθέτει τότε καὶ τὸ διαζύγιον, δὲν θὰ ἐδημιούργει μίαν μόνον, ἀλλὰ περισσοτέρας διὰ τὸν ἕνα ἄνδρα γυναῖκας.

7 ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.

7 Διότι δὲ ἕνα ἄνδρα καὶ μίαν γυναῖκα ἐδημιούργησεν ἐξ ἀρχῆς ὁ Θεός, δι᾽ αὐτὸ σύμφωνα μὲ τοὺς λόγους τῆς Ἁγίας Γραφῆς θὰ ἐγκαταλείψῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν πατέρα του καὶ τὴν μητέρα του καὶ θὰ προσκολληθῇ εἰς τὴν μίαν καὶ μόνην γυναῖκα του. Εἶναι λοιπὸν ὁ δεσμὸς τῶν συζύγων στενώτερος ἀπὸ τὸν δεσμὸν τῶν τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς. Καὶ οἱ δύο σύζυγοι θὰ εἶναι ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τοῦ γάμου των μία σάρξ, ἕνα σῶμα.

8 ὥστε οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ μία σάρξ·

8 Ὥστε εἰς τὸ ἑξῆς δὲν εἶναι πλέον δύο, ὅπως ἦσαν προτήτερα, ἀλλὰ ἕνα σῶμα.

9 ὃ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω.

9 Ἐκεῖνο λοιπὸν ποὺ ὁ Θεὸς ἥνωσεν εἰς ἕνα σῶμα, ὁ ἄνθρωπος ἂς μὴ τὸ χωρίζῃ.

10 καὶ εἰς τὴν οἰκίαν πάλιν οἱ μαθηταὶ περὶ τούτου ἐπηρώτων αὐτόν,

10 Καὶ εἰς τὸ σπίτι πάλιν τὸν ἠρώτησαν οἱ μαθηταί του διὰ τὸ αὐτὸ ζήτημα.

11 καὶ λέγει αὐτοῖς· ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ᾽ αὐτήν·

11 Καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· Ἐκεῖνος ποὺ θὰ χωρίσῃ τὴν γυναῖκα του καὶ θὰ ἔλθῃ εἰς γάμον μὲ ἄλλην, γίνεται μοιχὸς εἰς βάρος τῆς νομίμου συζύγου του.

12 καὶ ἐὰν γυνὴ ἀπολύσασα τὸν ἄνδρα γαμηθῇ ἄλλῳ, μοιχᾶται.

12 Καὶ ἐὰν μία γυναῖκα χωρίσῃ τὸν ἄνδρα της καὶ ἔλθῃ εἰς γάμον μὲ ἄλλον, διαπράττει μοιχείαν καὶ λέγεται μοιχαλίς.

Στίχ. 13-16. Εὐλογία τῶν παιδίων.

13 Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία, ἵνα αὐτῶν ἅψηται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν.

13 Καὶ τοῦ ἔφεραν μερικὰ μικρὰ παιδιά, διὰ νὰ τὰ ἐγγίσῃ μὲ τὰς χεῖράς του, οἱ μαθηταὶ ὅμως ἐπέπληττον αὐτοὺς ποὺ τὰ ἔφερναν, ἐπειδὴ ἐνόμιζαν, ὅτι δὲν ἥρμοζεν εἰς τὸν Χριστὸν νὰ τὸν ἀπασχολοῦν διὰ μικρὰ παιδιά.

3-12) Μτ. ε΄ 31. 32. ιθ΄ 3 - 9.

14 ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησε καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

14 Ὅταν ὅμως εἶδεν αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς, ἠγανάκτησε καὶ εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς· Ἀφήσατε τὰ παιδία νὰ ἔρχωνται πλησίον μου καὶ μὴ τὰ ἐμποδίζετε· διότι δι᾽ αὐτούς, ποὺ θὰ γίνουν σὰν αὐτὰ καὶ θὰ ἀποκτήσουν παιδικὴν καρδίαν καὶ διάθεσιν, εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

15 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

15 Ἀληθῶς σᾶς λέγω· ἐκεῖνος ποὺ δὲν θὰ δεχθῇ τὸν λόγον καὶ τὸ κήρυγμα τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ μὲ ἀφέλειαν καὶ ἐμπιστοσύνην καὶ ταπείνωσιν σὰν αὐτήν, ποὺ δεικνύουν τὰ παιδιὰ εἰς τοὺς γονεῖς καὶ διδασκάλους των, δὲν θὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

16 καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ κατηυλόγει τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ᾽ αὐτά.

16 Καὶ ἀφοῦ ἐπῆρεν αὐτὰ εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἔθετε τὰς χεῖρας του ἐπάνω των καὶ τὰ εὐλόγει μὲ ὅλην τὴν στοργήν του.

Στίχ. 17-31. Ὁ πλούσιος νεανίσκος καὶ ἡ αἰώνιος ζωή.

17 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδὸν προσδραμὼν εἷς καὶ γονυπετήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν· διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;

17 Καὶ ἐνῷ ἔβγαινεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὸ σπίτι εἰς τὸν δρόμον, ἔτρεξε πρὸς αὐτὸν ἕνας καὶ ἀφοῦ ἐγονάτισεν ἐμπρός του, τὸν ἠρώτα· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί νὰ κάμω διὰ νὰ κληρονομήσω ζωὴν αἰώνιον;

18 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰμὴ εἷς ὁ Θεός.

18 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπεν· Ἀφοῦ ἀπευθύνεσαι πρὸς ἐμὲ μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι εἶμαι ἄνθρωπος ἁπλοῦς, διατί μὲ ἀποκαλεῖς ἀγαθόν; Κανεὶς δὲν εἶναι καθ᾽ αὐτὸ καὶ ἐξ ἑαυτοῦ ἀγαθὸς παρὰ μόνον ἕνας, ὁ Θεός.

19 τὰς ἐντολὰς οἶδας· ***μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσῃς,*** *μὴ ἀποστερήσῃς,* ***τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα.***

19 Γνωρίζεις τὰς ἐντολάς· Νὰ μὴ μοιχεύσῃς, νὰ μὴ φονεύσῃς, νὰ μὴ κλέψῃς, νὰ μὴ ψευδομαρτυρήσῃς, νὰ μὴ στερήσῃς τὸν ἄλλον ἀπὸ ἐκεῖνο, ποὺ τοῦ ἀνήκει, νὰ τιμᾷς τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου.

20 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου.

20 Αὐτὸς δὲ ἀπεκρίθη καὶ τοῦ εἶπε· Διδάσκαλε, ὅλα αὐτὰ τὰ ἐφύλαξα ἀπὸ τὰ χρόνια ποὺ ἤμην νέος.

21 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἕν σε ὑστερεῖ· εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε, ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι, ἄρας τὸν σταυρόν σου.

21 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφοῦ τὸν παρετήρησε μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον, τὸν συνεπάθησε καὶ τοῦ εἶπεν· Ἕνα σοῦ λείπει· ἐὰν θέλῃς νὰ εἶσαι τέλειος, πήγαινε καὶ πώλησε ὅσα ἔχεις καὶ δός τα εἰς τοὺς πτωχούς, καὶ θὰ ἔχῃς θησαυρὸν καὶ πλούτη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔλα νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς, ἀφοῦ λάβῃς τὴν ἀπόφασιν νὰ ὑποστῇς ἀκόμη καὶ σταυρικὸν θάνατον διὰ τὴν ἐμμονήν εἰς τὸ καθῆκον.

13-16) Λκ. β΄ 28. ιη΄ 15 - 17. Μτ. ιθ΄ 13 - 15. 17-19) Ἐξ. κα΄ 10. Δτ. κδ΄ 14. Σρ. δ΄ 1. Λκ. ιη΄ 18 - 20. Μτ. ιθ΄ 16 - 19. 20-27) Πρμ. ια΄ 28. Ψ. κβ΄ 1. να΄ 9. Λκ. ιη΄ 21 - 27. Μτ. ιθ΄ 20 - 26. 1 Τμ. ς΄ 17.

22 ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

23 καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελεύσονται!

24 οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς· τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστι τοὺς πεποιθότας ἐπὶ χρήμασιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν·

25 εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ῥαφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν.

26 οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες πρὸς ἑαυτούς· καὶ τίς δύναται σωθῆναι;

27 ἐμβλέψας αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει· παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ παρὰ Θεῷ· πάντα γὰρ δυνατά ἐστι παρὰ τῷ Θεῷ.

28 Ἤρξατο ὁ Πέτρος λέγειν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι.

29 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ ἕνεκεν τοῦ εὐαγγελίου,

30 ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ οἰκίας καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς καὶ πατέρα

22 Αὐτὸς ὅμως ἐσκυθρώπασε διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ποὺ ἤκουσε, καὶ ἔφυγε λυπημένος· διότι εἶχε πολλὰ κτήματα καὶ ἡ καρδιά του ἦτο δεμένη εἰς αὐτά, δι' αὐτὸ δὲ τοῦ ἐφάνη βαρὺ καὶ ἀδύνατον τὸ πρᾶγμα.

23 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀφοῦ ἐκύτταξε τριγύρω του διὰ νὰ διεγείρῃ τὴν προσοχὴν ἐκείνων, ποὺ εὑρίσκοντο ἐκεῖ, λέγει εἰς τοὺς μαθητάς του· Πόσον δύσκολα αὐτοί, ποὺ ἔχουν τὰ χρήματα, θὰ ἔμβουν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ!

24 Οἱ δὲ μαθηταὶ ἔμεναν κατάπληκτοι διὰ τοὺς λόγους αὐτούς. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἔλαβε πάλιν τὸν λόγον καὶ τοὺς εἶπε· Παιδιά μου, πόσον δύσκολον εἶναι νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει στηρίξει τὴν πεποίθησίν του εἰς τὰ χρήματα καὶ ἀπὸ αὐτὰ μόνα ἐξαρτᾷ τὴν συντήρησίν του καὶ τὴν εὐδαιμονίαν του.

25 Εἶναι εὐκολώτερον μία γκαμήλα νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν μικρὰν τρύπαν, ποὺ ἀνοίγει ἡ βελόνα, παρὰ ἕνας πλούσιος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

26 Αὐτοὶ δὲ ὑπερβολικὰ ἠπόρουν καὶ ἐθαύμαζαν καὶ ἔλεγαν μεταξύ τους· Καὶ ποῖος ἠμπορεῖ νὰ σωθῇ, ἀφοῦ εἶναι μέχρι τοῦ ἀδυνάτου δύσκολον νὰ σωθοῦν οἱ πλούσιοι;

27 Ἀφοῦ δὲ τοὺς ἐκύτταξεν ἐκφραστικὰ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, ἀλλ' ὄχι καὶ εἰς τὸν Θεόν· διότι εἰς τὸν Θεὸν εἶναι ὅλα δυνατὰ καὶ ἀφοῦ διὰ τῆς χάριτός του ἐνισχύει τοὺς καλοδιαθέτους πλουσίους, καθιστᾷ λοιπὸν καὶ εἰς αὐτοὺς δυνατὴν τὴν σωτηρίαν.

28 Καὶ ὁ Πέτρος ἐξ ἀφορμῆς τῆς προτροπῆς τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τὸν πλούσιον ἤρχισε νὰ τοῦ λέγῃ· Ἰδού, ἡμεῖς ἔχομεν ἀφήσει ὅλα καὶ σὲ ἠκολουθήσαμεν.

29 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι δὲν ὑπάρχει κανείς, ποὺ ἀφῆκε σπίτι ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγρούς, ἐπειδὴ τοῦ ἐγίνοντο ἐμπόδιον καὶ πολέμιοι εἰς τὴν πίστιν πρὸς ἐμὲ καὶ εἰς τὴν ὑπακοὴν εἰς τὸ εὐαγγέλιόν μου,

30 ποὺ νὰ μὴ λάβῃ ἑκατονταπλάσια, τώρα εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον τῆς παρούσης ζωῆς. Θὰ λάβῃ αὐτὸς καὶ οἰκίας καὶ ἀδελφοὺς πνευματικοὺς καὶ ἀδελφὰς ἐν Χριστῷ καὶ πατέρα καὶ μητέρα καὶ τέκνα πνευματικὰ καὶ ἀγρούς, ὅλα δὲ αὐτὰ ἐν μέσῳ

28-30) Λκ. ιη' 28 - 30. Μτ. ιθ' 27 - 29.

καὶ μητέρα καὶ τέκνα καὶ ἀγροὺς μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.

31 πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

διωγμῶν, τοὺς ὁποίους θὰ ὑφίσταται δι' ἐμὲ καὶ διὰ τοὺς ὁποίους οἱ εὐσεβεῖς θὰ τὸν συμπαθοῦν καὶ θὰ τὸν τιμοῦν περισσότερον. Εἰς τὸν αἰῶνα δὲ ποὺ μέλλει νὰ ἔλθῃ, θὰ λάβῃ ἀσφαλῶς οὗτος καὶ ζωὴν αἰώνιον.

31 Πολλοὶ δέ, ποὺ εἶναι εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν πρῶτοι, θὰ εἶναι ἐκεῖ τελευταῖοι, καὶ οἱ τελευταῖοι καὶ ἄσημοι, ποὺ καταδιώκονται καὶ ἀτιμάζονται δι' ἐμέ, θὰ εἶναι πρῶτοι.

Στίχ. 32-45. Ἡ φιλοδοξία δύο μαθητῶν.

32 Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦντο, καὶ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν,

33 ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι,

34 καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

35 Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης υἱοὶ Ζεβεδαίου λέγοντες· διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμεν ποιήσῃς ἡμῖν.

36 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· τί θέλετε ποιῆσαί με ὑμῖν;

37 οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· δὸς ἡμῖν ἵνα εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου.

38 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτή-

32 Ἐπροχώρουν δὲ καὶ ἀνέβαιναν εἰς τὸν δρόμον πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἐπροπορεύετο ἀπὸ αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐθάμβωναν ἀπὸ θαυμασμὸν οἱ μαθηταί, ποὺ τὸν ἔβλεπαν τόσον ἄφοβα καὶ μὲ τόσον θαρραλέαν ἀπόφασιν νὰ προχωρῇ πρὸς τὴν πόλιν, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ πάθῃ τόσα. Καὶ ἐνῷ ἀπὸ σεβασμὸν τὸν ἠκολούθουν, ἐφοβοῦντο διὰ τὰ ὅσα θὰ τοὺς εὕρισκον εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἀφοῦ ἐπῆρεν ἰδιαιτέρως τοὺς δώδεκα, ἤρχισε νὰ τοὺς λέγῃ ἐκεῖνα, ποὺ ἔμελλον νὰ τοῦ συμβαίνουν.

33 Τοὺς ἔλεγε δηλαδή, ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Μεσσίας, θὰ παραδοθῇ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ εἰς τοὺς γραμματεῖς καὶ θὰ τὸν καταδικάσουν εἰς θάνατον καὶ θὰ τὸν παραδώσουν εἰς τοὺς ἐθνικοὺς στρατιώτας τῆς Ρώμης.

34 Καὶ αὐτοὶ θὰ τὸν ἐμπαίξουν καὶ θὰ τὸν μαστιγώσουν καὶ θὰ τὸν ἐμπτύσουν καὶ θὰ τὸν φονεύσουν καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τοῦ θανάτου του θὰ ἀναστηθῇ.

35 Καὶ πηγαίνουν πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ λέγουν· Διδάσκαλε, θέλομεν νὰ μᾶς κάμῃς ἐκεῖνο, ποὺ θὰ σοῦ ζητήσωμεν.

36 Αὐτὸς δὲ τοὺς εἶπε· Τί θέλετε νὰ σᾶς κάμω;

37 Αὐτοὶ δὲ τοῦ εἶπαν· Δός μας, ὅταν ἔλθῃς εἰς τὴν δόξαν σου καὶ θὰ ἀναβῇς εἰς τὸν ἐπίγειον βασιλικὸν θρόνον τοῦ Δαβίδ, νὰ καθίσωμεν ὁ ἕνας ἀπὸ τὰ δεξιά σου καὶ ὁ ἄλλος ἀπὸ τὰ ἀριστερά σου.

38 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Δὲν ξεύρετε, τί ζητᾶτε. Δὲν εἶναι τώρα καιρὸς κοσμικῶν μεγαλείων καὶ ἀξιωμάτων, ἀλλὰ κόπων καὶ διωγμῶν καὶ θανάτου μαρτυρικοῦ. Μπορεῖτε λοιπὸν νὰ

31) Λκ. ιγ' 30. Μτ. ιθ' 30. 32-34) Λκ. ιη' 31 - 33. Μτ. κ' (1 - 16) 17 - 19. 35-40) Μτ. κ' 20 - 24.

ριον ὃ ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι;

πίετε τὸ ποτήριον τοῦ θανάτου, ποὺ πρόκειται ἐγὼ μετ' ὀλίγον νὰ πίω, καὶ νὰ βαπτισθῆτε τὸ βάπτισμα τοῦ μαρτυρίου, ποὺ μετ' ὀλίγον θὰ ὑποστῶ;

39 οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· δυνάμεθα. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε·

39 Αὐτοὶ δὲ θέλοντες νὰ ἐξασφαλίσουν τὸ αἴτημά των τοῦ εἶπαν, χωρὶς νὰ τὸ σκεφθοῦν καλῶς· Δυνάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· Τὸ μὲν ποτήριον τοῦ μαρτυρίου, τὸ ὁποῖον ἐγὼ ἐντὸς ὀλίγου πίνω, θὰ τὸ πίετε, καὶ τὸ βάπτισμα, τὸ ὁποῖον μετ' ὀλίγον θὰ βαπτισθῶ εἰς τὴν θάλασσαν τῶν παθημάτων μου, θὰ βαπτισθῆτε. Διότι καὶ σεῖς θὰ ὑποστῆτε διωγμοὺς καὶ μαρτύριον διὰ τὸ εὐαγγέλιον.

40 τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται.

40 Τὸ νὰ καθίσετε ὅμως εἰς τὰ δεξιά μου καὶ εἰς τὰ ἀριστερά μου, δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμὲ νὰ τὸ δώσω εἰς ὅποιον μοῦ τὸ ζητήση, ἀλλὰ θὰ δοθῇ τοῦτο εἰς ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους ἔχει ἑτοιμασθῆ ἀπὸ τὸν δικαιοκρίτην Πατέρα μου, ποὺ κανονίζει τὰς ἀνταμοιβὰς σύμφωνα μὲ τὴν ἀρετὴν ἑκάστου.

41 καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.

41 Καὶ ὅταν ἤκουσαν αὐτὸ οἱ ἄλλοι δέκα μαθηταί, ἤρχισαν νὰ ἀγανακτοῦν διὰ τὴν συμπεριφορὰν αὐτὴν τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Ἰωάννου, οἱ ὁποῖοι ἐζήτουν νὰ τοὺς παραγκωνίσουν καὶ νὰ τιμηθοῦν περισσότερον ἀπὸ αὐτούς.

42 ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς· οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν·

42 Ὁ Ἰησοῦς δέ, ἀφοῦ τοὺς προσεκάλεσε, τοὺς εἶπε· Γνωρίζετε, ὅτι αὐτοὶ ποὺ νομίζονται καὶ φαίνονται ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν, συμπεριφέρονται πρὸς τοὺς λαούς των, ὡς νὰ ἦσαν ἀνεξέλεγκτοι κύριοί των καὶ ὡς νὰ ἦσαν οἱ λαοὶ κτήματά των. Καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν μέγα ἀξίωμα, ὅπως εἶναι οἱ ἀνθύπατοι, τοὺς μεταχειρίζονται μὲ μεγάλην ἐξουσίαν, σὰν νὰ εἶναι δοῦλοι τους.

43 οὐχ οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος,

43 Μεταξύ σας ὅμως δὲν ἠμπορεῖ οὔτε ἐπιτρέπεται νὰ γίνεται ἔτσι. Ἀλλ' ὁποιοσδήποτε θέλει νὰ γίνῃ μεγάλος μεταξύ σας, ἂς εἶναι ὑπηρέτης σας καὶ ἂς σπουδάζῃ νὰ γίνεται ἐξυπηρετικὸς εἰς τοὺς ἄλλους.

44 καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος·

44 Καὶ ὁποιοσδήποτε θέλει νὰ γίνῃ πρῶτος ἀπὸ σᾶς, ὀφείλει νὰ γίνῃ δοῦλος ὅλων, ἀσκῶν μὲ πᾶσαν ταπεινοφροσύνην τὴν ἀγάπην.

45 καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

45 Διότι καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Μεσσίας, δὲν ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ ὑπηρετηθῇ, ἀλλ' ἦλθε διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ καὶ δώσῃ τὴν ζωήν του λύτρον, ὅπως ἐξαγορασθοῦν καὶ ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὸν θάνατον πολλοί.

Στίχ. 46-52. Θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἰεριχοῦς.

46 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἰεριχώ. καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ Ἰεριχὼ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου ἱκανοῦ, ὁ υἱὸς Τιμαίου Βαρτίμαιος τυφλὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν.

46 Καὶ ἔρχονται εἰς τὴν Ἰεριχώ. Καὶ τὴν ὥραν ποὺ ἔβγαιναν ἀπὸ τὴν Ἰεριχὼ αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταί του καὶ λαὸς πολύς, ἐκάθητο πλησίον τοῦ δρόμου καὶ ἐζητιάνευεν ὁ τυφλὸς Βαρτίμαιος, ὁ υἱὸς τοῦ Τιμαίου.

41-45) Λκ. κβ' 24 - 27. Μτ. κ' 25 - 28. 46-52) Λκ. ιη' 35 - 43. Μτ. κ' 29 - 34.

47 καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖός ἐστιν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν· υἱὲ Δαυΐδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με.

47 Καὶ ὅταν ἤκουσεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ἦτο ἐκεῖ, ἤρχισε νὰ φωνάζῃ δυνατὰ καὶ νὰ λέγῃ· Ἰησοῦ, ἔνδοξε ἀπόγονε τοῦ Δαβίδ, ποὺ εἰς σὲ ἀναφέρονται ὅσα προεῖπον οἱ προφῆται, ἐλέησέ με.

48 καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυΐδ, ἐλέησόν με.

48 Καὶ τὸν ἐπέπληττον πολλοὶ καὶ τὸν ἠνάγκαζαν νὰ σιωπήσῃ. Αὐτὸς ὅμως πολὺ περισσότερον ἐφώναζεν· Ἀπόγονε τοῦ Δαβίδ, ἐλέησέ με.

49 καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπε· φωνήσατε αὐτόν· καὶ φωνοῦσι τὸν τυφλὸν λέγοντες αὐτῷ· θάρσει, ἔγειρε· φωνεῖ σε.

49 Καὶ ἀφοῦ διέκοψε τὴν πορείαν του ὁ Ἰησοῦς, εἶπε νὰ τὸν καλέσουν. Καὶ προσκαλοῦν τὸν τυφλὸν καὶ τοῦ λέγουν· Ἔχε θάρρος· σήκω, σὲ φωνάζει νὰ ὑπάγῃς ἐκεῖ.

50 ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

50 Αὐτὸς δὲ ἀφοῦ ἐπέταξε τὸ ἐξωτερικόν του ἔνδυμα, διὰ νὰ μὴ τὸν ἐμποδίζῃ εἰς τὸ τρέξιμόν του, ἐσηκώθη καὶ ἦλθε πλησίον τοῦ Ἰησοῦ.

51 καὶ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τί σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ· ῥαββουνί, ἵνα ἀναβλέψω.

51 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ τοῦ εἶπε· Τί θέλεις νὰ σοῦ κάμω; Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπε πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, θέλω νὰ ἀποκτήσω πάλιν τὸ φῶς μου καὶ νὰ ξαναϊδῶ.

52 καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. καὶ εὐθέως ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ.

52 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· Πήγαινε· ἡ πίστις, ποὺ ἔχεις, ὅτι ἐγὼ δύναμαι νὰ σοῦ δώσω τὸ φῶς τῶν ματιῶν σου, σὲ ἔσωσεν ἀπὸ τὴν ἀθεράπευτον τύφλωσίν σου. Καὶ ἀμέσως ἀπέκτησε πάλιν τὸ φῶς του καὶ γεμᾶτος εὐγνωμοσύνην ἠκολούθει τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν δρόμον, ποὺ ἐβάδιζε πηγαίνων εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Στίχ. 1-11. Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Κυρίου εἰς Ἱεροσόλυμα.

Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς Βηθσφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ

Καὶ ὅταν ἐπλησίασαν εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐκεῖ ὅπου ἦσαν ἡ Βηθσφαγῆ καὶ ἡ ἀπέναντι αὐτῆς Βηθανία, πλησίον τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, ἀπέστειλε δύο ἀπὸ τοὺς μαθητάς του

2 καὶ λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων κεκάθικε· λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε.

2 καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Πηγαίνετε εἰς τὸ ἀπέναντί σας χωριὸ καὶ ἀμέσως ὅταν θὰ ἐμβαίνετε εἰς αὐτό, θὰ εὕρετε πουλάρι δεμένον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἔχει καθίσει ἕως τώρα κανένας ἄνθρωπος. Ἀφοῦ τὸ λύσετε, φέρετέ το ἐδῶ.

ΙΑ'. 1-10) Λκ. ιθ' 29 - 38. Μτ. κα' 1 - 9. Ἰν. ιβ' 12 - 16.

3 καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει, καὶ εὐθέως αὐτὸν ἀποστέλλει πάλιν ὧδε.

3 Καὶ ἐὰν σᾶς εἴπῃ κανείς· Διατί τὸ κάνετε αὐτό; Εἴπατε, ὅτι ὁ Κύριος τὸ χρειάζεται. Καὶ γρήγορα θὰ σᾶς τὸ ἐπιστρέψῃ καὶ θὰ τὸ ἀποστείλῃ πάλιν ἐδῶ.

4 ἀπῆλθον δὲ καὶ εὗρον τὸν πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, καὶ λύουσιν αὐτόν.

4 Ἐπῆγαν δὲ καὶ ηὗραν τὸ πουλάρι δεμένον πλησίον τῆς θύρας ἔξω εἰς τὸ μέρος, ποὺ ὁ δρόμος τοῦ χωριοῦ διεσταυρώνετο μὲ τὴν εἴσοδον τοῦ σπιτιοῦ καὶ τὸ ἔλυσαν.

5 καί τινες τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς· τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον;

5 Καὶ μερικοὶ ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἔστεκαν ἐκεῖ, τοὺς ἔλεγον· Τί κάνετε σεῖς αὐτοῦ, ποὺ λύετε τὸ πουλάρι;

6 οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθὼς ἐνετείλατο ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀφῆκαν αὐτούς.

6 Αὐτοὶ δὲ εἶπαν ὅπως τοὺς παρήγγειλεν ὁ Ἰησοῦς. Καὶ τοὺς ἀφῆκαν νὰ τὸ πάρουν.

7 καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐπέβαλον αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῷ.

7 Καὶ ἔφεραν τὸ πουλάρι εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔβαλαν ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὰ ἐξωτερικά των ἐνδύματα καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς.

8 πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ στοιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν δένδρων καὶ ἐστρώννυον εἰς τὴν ὁδόν.

8 Πολλοὶ δὲ ἔστρωσαν τὰ ροῦχα των εἰς τὸν δρόμον διὰ νὰ περάσῃ ἐπ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς, ἄλλοι δὲ ἔκοπταν ἀπὸ τὰ δένδρα κλάδους μὲ παχὺ φύλλωμα καὶ τοὺς ἔστρωναν εἰς τὸν δρόμον.

*9 καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες· **ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.***

9 Καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ ἐπήγαιναν ἐμπρός, καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἀκολουθοῦσαν, ἐφώναζαν δυνατὰ καὶ ἔλεγον· Δόξα καὶ ὕμνος ἀνήκει εἰς τὸν ἀπόγονον τοῦ Δαβίδ· εὐλογημένος ἀπὸ τὸν Θεὸν εἶναι αὐτός, ποὺ ἔρχεται σταλμένος ἀπὸ τὸν Κύριον.

*10 εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαυΐδ· **ὡσαννὰ** ἐν τοῖς ὑψίστοις.*

10 Εὐλογημένη καὶ δοξασμένη νὰ εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ προπάτορός μας Δαβίδ, ποὺ ἔρχεται καὶ πρόκειται μετ' ὀλίγον νὰ ἀναστηλωθῇ κατ' ἐντολὴν καὶ πρὸς δόξαν τοῦ Κυρίου, ποὺ μᾶς τὴν στέλλει. Δόξα σοι ἂς κράζουν καὶ οἱ ἐν τοῖς ὑψίστοις τοῦ οὐρανοῦ ἄγγελοι.

11 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς καὶ εἰς τὸ ἱερόν· καὶ περιβλεψάμενος πάντα, ὀψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

11 Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ εἰς τὸν ἱερὸν περίβολον τοῦ ναοῦ. Καὶ ἀφοῦ μὲ ἀγανάκτησιν ἐκύτταξε τριγύρω ὅλα, ἐπειδὴ ἦτο πλέον ἡ ὥρα προχωρημένη, ἐβγῆκεν εἰς τὴν Βηθανίαν μαζὶ μὲ τοὺς δώδεκα.

Στίχ. 12-26. Ἡ ἀποξήρανσις τῆς συκῆς καὶ ἡ ἐκδίωξις τῶν ἐμπορευομένων ἐκ τοῦ ἱεροῦ.

12 Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας ἐπείνασε·

12 Καὶ τὴν αὐριανὴν ἡμέραν, ἀφοῦ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὴν Βηθανίαν διὰ νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐπείνασεν ὁ Ἰησοῦς.

[11]) Μτ. κα΄ 10. 17. [12-14]) Μτ. κα΄ 18. 19.

13 καὶ ἰδὼν συκῆν ἀπὸ μακρόθεν ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν εἰ ἄρα τι εὑρήσει ἐν αὐτῇ· καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ φύλλα· οὐ γὰρ ἦν καιρὸς σύκων.

13 Καὶ ἀφορμὴν λαμβάνων ἀπὸ τὴν πεῖναν του, σὰν εἶδεν ἀπὸ μακρυὰ μίαν συκῆν ποὺ εἶχε φύλλα, ἦλθε. Καὶ ὅπως ἐνόμισαν οἱ μαθηταί, ἦλθε, μήπως εὕρῃ τίποτε εἰς αὐτὴν διὰ νὰ φάγῃ. Ὁ σκοπός του ὅμως ἦτο νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν συκῆν ὡς σύμβολον καὶ ὡς μέσον ἐποπτικῆς διδασκαλίας. Καὶ ὅταν ἦλθε πλησίον της, δὲν ηὗρε τίποτε παρὰ φύλλα· διότι δὲν ἦτο ἡ ἐποχὴ τῶν σύκων. Ἀλλ' ἡ συκῆ ἐκείνη οὔτε ἄωρα σῦκα εἶχεν ἐπάνω της.

14 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῇ· μηκέτι ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μηδεὶς καρπὸν φάγοι. καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

14 Καὶ διὰ νὰ δώσῃ μάθημα περὶ τοῦ ποία θὰ εἶναι ἡ τύχη κάθε ἀνθρώπου, ἀκάρπου σὰν τὴν συκῆν, ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ τῆς εἶπε· Νὰ μὴ φάγῃ πλέον κανεὶς ἀπὸ σένα καρπὸν εἰς τὸν αἰῶνα. Σὰν νὰ ἔλεγε καὶ εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, ποὺ τότε εἶχε νὰ ἐπιδείξῃ μόνον φύλλα καὶ ἐξωτερικοὺς τύπους, ὄχι δὲ καὶ καρποὺς ἀρετῆς: Κανεὶς νὰ μὴ ἀπολαύσῃ ἀπὸ σὲ πνευματικὸν ἀγαθόν, ἀλλὰ ἐφ' ὅσον ἐπιμένεις νὰ δεικνύῃς ἀπιστίαν εἰς ἐμέ, νὰ μείνῃς στεῖρα αἰωνίως. Καὶ ἤκουαν οἱ μαθηταὶ τὴν κατάραν αὐτὴν τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τῆς συκῆς.

15 Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ εἰσελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ τοὺς ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστερὰς κατέστρεψε,

15 Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἀφοῦ ἐμβῆκεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν ἱερὸν περίβολον τοῦ ναοῦ, ἤρχισε νὰ βγάζῃ ἔξω ἐκείνους, ποὺ ἐπώλουν καὶ ἠγόραζον μέσα εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἀναποδογύρισε τὰ τραπέζια τῶν ἀργυραμοιβῶν, ποὺ ἀντήλλασσαν τὰ ξένα νομίσματα μὲ ἰουδαϊκὰ διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου τοῦ ναοῦ, καθὼς καὶ τὰ καθίσματα ἐκείνων ποὺ ἐπώλουν τὰς περιστεράς.

16 καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ,

16 Καὶ δὲν ἄφινε νὰ μεταφέρῃ κανεὶς διὰ μέσου τοῦ ἱεροῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ κανένα οἰκιακὸν ἔπιπλον ἢ ἀγγεῖον.

*17 καὶ ἐδίδασκε λέγων αὐτοῖς· οὐ γέγραπται **ὅτι ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν;** ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε **σπήλαιον λῃστῶν.***

17 Καὶ ἐδίδασκε καὶ ἔλεγεν εἰς αὐτούς· Δὲν ἔχει γραφῆ ἀπὸ τὸν προφήτην Ἡσαΐαν, ὅτι ὁ οἶκος μου θὰ ὀνομασθῇ οἶκος προσευχῆς δι' ὅλα τὰ ἔθνη, τὰ ὁποῖα θὰ ἐπιστρέψουν εἰς ἐμὲ τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ θὰ μὲ λατρεύσουν; Σεῖς ὅμως ἐκάματε τὸν οἶκον μου αὐτόν, καθὼς ἔχει γραφῆ ἀπὸ τὸν προφήτην Ἱερεμίαν, σπήλαιον, ὅπου συναθροίζονται λῃσταί, διότι ἐμπορεύεσθε καὶ χρησιμοποιεῖτε πλῆθος ψέματα καὶ ἀπάτας διὰ νὰ κλέψῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

18 καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσωσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, ὅτι πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

18 Καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς τὰ γενόμενα, καὶ ἐπειδὴ ἐθεώρουν τοὺς ἑαυτούς των μόνους ἁρμοδίους διὰ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς τάξεως ἐν τῷ ναῷ, ἐθίχθησαν καὶ ἐζήτουν μὲ ποῖον τρόπον νὰ τὸν θανατώσουν. Διότι δὲν ἠδύναντο φανερὰ νὰ τὸν συλλάβουν, ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο αὐτόν. Καὶ τὸν ἐφοβοῦντο, διότι ὅλος ὁ λαὸς ἐθαύμαζε πολὺ τὴν διδαχήν του.

19 καὶ ὅτε ὀψὲ ἐγένετο,

19 Καὶ ὅταν ἐβράδυασεν, ἔβγαινεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν διὰ νὰ

[15-19]) Λκ. ιθ΄ 45 - 48. Μτ. κα΄ 12. 13. 17.

ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως.

περνᾷ τὴν νύκτα του ἐκεῖ.

20 Καὶ παραπορευόμενοι πρωῒ εἶδον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν.

20 Καὶ τὸ πρωΐ, καθὼς ἐπερνοῦσαν, εἶδαν οἱ μαθηταὶ τὴν συκῆν νὰ εἶναι ξηραμένη ἀπὸ τὰς ρίζας.

21 καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· ῥαββί, ἴδε ἡ συκῆ ἣν κατηράσω ἐξήρανται.

21 Καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Πέτρος καὶ τοῦ εἶπε· Διδάσκαλε, κύτταξε τὴν συκῆν, ποὺ κατηράσθης, ἐξεράθη.

22 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· ἔχετε πίστιν Θεοῦ.

22 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπε· Μὴ θαυμάζετε διὰ τὸ θαῦμα αὐτό. Νὰ ἔχετε πίστιν καὶ πεποίθησιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν δύναμίν του.

23 ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ, ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἃ λέγει γίνεται, ἔσται αὐτῷ ὃ ἐὰν εἴπῃ.

23 Σᾶς προτρέπω δὲ ν' ἀποκτήσετε πίστιν θερμήν, διότι ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ὄχι πρὸς ἁπλῆν ἐπίδειξιν θαυματουργικῆς δυνάμεως, ἀλλὰ διὰ σοβαρὰν καὶ σπουδαίαν ἀνάγκην θὰ εἴπῃ εἰς τὸ βουνὸ αὐτό, σήκω καὶ πέσε εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ δὲν θὰ αἰσθανθῇ δισταγμὸν καὶ ἀμφιβολίαν μέσα εἰς τὴν καρδίαν του, ἀλλὰ θὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἐκεῖνα ποὺ λέγει γίνονται διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ, εἰς αὐτὸν ποὺ θὰ ἔχῃ τὴν πίστιν αὐτήν, θὰ γίνῃ ἐκεῖνο ποὺ θὰ εἴπῃ.

24 διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα ἂν προσευχόμενοι αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε, καὶ ἔσται ὑμῖν.

24 Ἐπειδὴ δὲ ἡ πίστις ἔχει τόσην δύναμιν, διὰ τοῦτο σᾶς λέγω, ὅτι πάντα ὅσα θὰ ζητήσετε, ὅταν προσεύχεσθε, νὰ πιστεύετε ὅτι θὰ τὰ λάβετε, καὶ ὅτι θὰ σᾶς γίνουν ταῦτα ἀπὸ τὸν οὐράνιον Πατέρα.

25 καὶ ὅταν στήκητε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατά τινος, ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

25 Καὶ ὡς δεύτερον ὅρον διὰ νὰ εἰσακουσθῇ ἡ προσευχή σας, σᾶς συνιστῶ καὶ τοῦτο· ὅταν στέκεσθε καὶ προσεύχεσθε, νὰ συγχωρῆτε, ἐὰν ἔχετε κάτι ἐναντίον κάποιου, διὰ νὰ σᾶς ἀφήσῃ καὶ ὁ Πατήρ σας, ποὺ εἶναι εἰς τοὺς οὐρανούς, τὰ παραπτώματά σας.

26 εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

26 Ἐὰν ὅμως σεῖς δὲν συγχωρῆτε καὶ δὲν ἀφίνετε τὰ παραπτώματα τῶν ἀδελφῶν σας, οὔτε ὁ Πατήρ σας, ποὺ εἶναι εἰς τοὺς οὐρανούς, θὰ ἀφήσῃ τὰ παραπτώματά σας.

Στίχ. 27-33. Ἀποστομωτικὴ ἀπάντησις πρὸς τοὺς ἄρχοντας.

27 Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι

27 Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἐνῷ αὐτὸς περιεπάτει εἰς τὸν ἱερὸν περίβολον τοῦ ναοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ προεστοὶ

28 καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; ἢ τίς σοι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἵνα ταῦτα ποιῇς;

28 καὶ τοῦ λέγουν· Μὲ ποίαν ἐξουσίαν ἐνεργεῖς αὐτά, ποὺ κάνεις; Καὶ ποῖος σοῦ ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν αὐτήν, διὰ νὰ διώχνῃς ἀπὸ τὸ ἱερὸν τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ διδάσκῃς μέσα εἰς αὐτό;

[20-24]) Μτ. κα΄ 20 - 22. [25-26]) Μτ. ς΄ 14. 15. [27-33]) Λκ. κ΄ 1 - 8. Μτ. κα΄ 23 - 27.

29 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· ἐπερωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπε· Θὰ σᾶς ἐρωτήσω καὶ ἐγὼ ἕνα λόγον. Καὶ δῶσατέ μου πρῶτον σεῖς ἀπόκρισιν εἰς τὸν λόγον αὐτόν. Καὶ τότε θὰ σᾶς εἴπω καὶ ἐγὼ μὲ ποίαν ἐξουσίαν ἐνεργῶ αὐτά, ποὺ κάνω.

30 τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκρίθητέ μοι.

30 Τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου, ὁ ὁποῖος ἐμαρτύρησε δι' ἐμὲ καὶ ὑπῆρξε πρόδρομός μου, ἦτο ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἀπὸ ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἢ ἦτο ἀπὸ ἐπινόησιν καὶ ἐντολὴν ἀνθρώπων; Δῶσατέ μου ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημά μου αὐτό, διότι ἡ ὀρθὴ ἀπάντησις εἰς αὐτὸ θὰ ρίψῃ φῶς καὶ εἰς τὸ ἰδικόν σας ἐρώτημα.

31 καὶ ἐλογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες· ἐὰν εἴπωμεν, ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;

31 Καὶ ἐσυλλογίζοντο μέσα τους καὶ ἔλεγαν· Ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι ἦτο ἀπὸ τὸν οὐρανόν, θὰ εἴπῃ· διατί λοιπὸν δὲν ἐπιστεύσατε εἰς τὸν Ἰωάννην;

32 ἀλλὰ εἴπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων; — ἐφοβοῦντο τὸν λαόν· ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην ὅτι προφήτης ἦν.

32 Νὰ εἴπωμεν ὅμως, ὅτι ἦτο ἀπὸ ἐντολὴν ἀνθρώπων; Ἐφοβοῦντο τὸν λαὸν νὰ δώσουν μίαν τέτοιαν ἀπάντησιν, διότι ὅλοι ἐθεώρουν τὸν Ἰωάννην, ὅτι πράγματι ἦτο προφήτης.

33 καὶ ἀποκριθέντες λέγουσι τῷ Ἰησοῦ· οὐκ οἴδαμεν. καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

33 Καὶ αὐτοὶ ποὺ ἰσχυρίζοντο, ὅτι ἦσαν οἱ ἀνεγνωρισμένοι διδάσκαλοι τοῦ Ἰσραήλ, ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν εἰς τὸν Ἰησοῦν· Δὲν ἠξεύρομεν, πόθεν ἦτο τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπεν· Ἀφοῦ ξεφεύγετε καὶ δὲν εἶσθε εἰλικρινεῖς, οὔτε ἐγὼ σᾶς λέγω μὲ ποίαν ἐξουσίαν καὶ μὲ ποῖον δικαίωμα πράττω αὐτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Στίχ. 1-12. Ἡ παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν.

Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν· ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος καὶ περιέθηκε φραγμὸν καὶ ὤρυξεν ὑπολήνιον καὶ ᾠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησε.

Καὶ ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ πρὸς αὐτοὺς μὲ παραβολάς· ἕνας ἄνθρωπος ἐφύτευσε ἄμπελον, καὶ ἔβαλε τριγύρω ἀπ' αὐτὴν φράχτην καὶ ἔσκαψε κάτω ἀπὸ τὸν ληνὸν στέρναν διὰ νὰ μαζεύεται ἐκεῖ ὁ μοῦστος, καὶ ἔκτισε πύργον διὰ νὰ μένουν εἰς αὐτὸν οἱ φύλακες καὶ ἐργάται, καὶ τὴν ἐνεπιστεύθη εἰς γεωργοὺς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς ἄλλην χώραν. Ὁ Θεὸς δηλαδὴ παρεσκεύασε καὶ ἐπεμελήθη ὡς ἰδικόν του λαὸν τὸν Ἰουδαϊκὸν λαόν. Καὶ ἐνεπιστεύθη τοῦτον εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας, διὰ νὰ τὸν καλλιεργήσουν πρὸς παραγωγὴν ἔργων πίστεως καὶ ἀρετῆς.

2 καὶ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος.

2 Καὶ εἰς τὴν κατάλληλον ἐποχὴν τῆς ἐσοδείας ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, διὰ νὰ παραλάβῃ ἀπὸ τοὺς γεωργοὺς μέρος ἀπὸ τὸν καρπὸν τῆς ἀμπέλου. Ἔστειλε δηλαδὴ ὁ Θεὸς τὴν πρώτην σειρὰν τῶν προφητῶν, διὰ νὰ διαπιστώσουν τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς, ποὺ ὤφειλεν ὡς ἄλλη καλλιεργημένη ἄμπελος νὰ καρποφορήσῃ ὁ τόσον εὐνοηθεὶς ἀπὸ τὸν Θεὸν λαός.

ΙΒ΄. [1-12]) Λκ. κ΄ 9 - 19. Μτ. κα΄ 33 - 46.

3 καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν καὶ ἀπέστειλαν κενόν.

3 Αὐτοὶ ὅμως, ἀφοῦ ἔπιασαν τὸν δοῦλον αὐτόν, τὸν ἔδειραν καὶ τὸν ἔδιωξαν μὲ ἄδειανὰ χέρια. Ἡ πρώτη σειρὰ τῶν προφητῶν ἐστάλη εἰς τὸν Ἰσραὴλ ματαίως καὶ χωρὶς κανὲν ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα.

4 καὶ πάλιν ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον· κἀκεῖνον λιθοβολήσαντες ἐκεφαλαίωσαν καὶ ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον.

4 Καὶ ἐπρόσθεσεν ὁ Θεὸς καὶ δευτέραν ἀποστολήν. Ἔστειλε πάλιν πρὸς τοὺς γεωργοὺς ἄλλον δοῦλον. Καὶ ἐκεῖνον ἀφοῦ τὸν ἐλιθοβόλησαν, τοῦ ἔσπασαν τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν ἐδίωξαν ἀτιμασμένον. Καὶ τὴν δευτέραν λοιπὸν ἀποστολὴν τῶν προφητῶν οἱ ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων ἐκακομεταχειρίσθησαν περισσότερον ἀπὸ τὴν πρώτην.

5 καὶ πάλιν ἄλλον ἀπέστειλε· κἀκεῖνον ἀπέκτειναν, καὶ πολλοὺς ἄλλους, οὓς μὲν δέροντες, οὓς δὲ ἀποκτέννοντες.

5 Καὶ ἐπρόσθεσε καὶ τρίτην καὶ ἄλλας ἀποστολάς. Πάλιν δηλαδὴ ἀπέστειλεν ἄλλον δοῦλον. Καὶ ἐκεῖνον τὸν ἐφόνευσαν καὶ πολλοὺς ἄλλους ἐκακομεταχειρίσθησαν, ἄλλους μὲν δέρνοντες, ἄλλους δὲ φονεύοντες.

6 ἔτι οὖν ἕνα υἱὸν ἔχων, ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέστειλε καὶ αὐτὸν ἔσχατον πρὸς αὐτοὺς λέγων ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου.

6 Εἶχε λοιπὸν ἀκόμη ἕνα υἱόν, ἀγαπημένον του· καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸ τέλος καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς λέγων, ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ πρέπει τοὐλάχιστον νὰ ἐντραποῦν τὸν υἱόν μου. Ἔστειλε λοιπὸν καὶ τὸν υἱόν του, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

7 ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοί, θεασάμενοι αὐτὸν ἐρχόμενον, πρὸς ἑαυτοὺς εἶπον ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία.

7 Οἱ γεωργοὶ ὅμως ἐκεῖνοι εἶπον μεταξύ τους, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ κληρονόμος. Ἐλᾶτε, ἂς τὸν φονεύσωμεν, καὶ θὰ εἶναι ἰδική μας ἡ κληρονομία. Ἀνενόχλητοι πλέον θὰ ἐξουσιάζωμεν τὴν συναγωγὴν καὶ θὰ ἐκμεταλλευώμεθα αὐτήν.

8 καὶ λαβόντες ἀπέκτειναν αὐτὸν καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος.

8 Καὶ ἀφοῦ τὸν ἔπιασαν, τὸν ἐφόνευσαν καὶ τὸ σῶμα του τὸ ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὴν ἄμπελον.

9 τί οὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις.

9 Τί λοιπὸν θὰ κάμῃ εἰς αὐτοὺς ὁ κύριος τῆς ἀμπέλου; Θὰ ἔλθῃ καὶ θὰ ἐξολοθρεύσῃ τοὺς γεωργοὺς αὐτοὺς καὶ θὰ δώσῃ τὴν ἄμπελον εἰς ἄλλους. Πράγματι δέ, ἀφοῦ ἐξωλόθρευσε τοὺς Ἰουδαίους καὶ κατέστρεψε διὰ τῶν Ρωμαίων τὴν Ἱερουσαλήμ, παρέδωκε τὴν ἄμπελόν του εἰς τὸν νέον Ἰσραὴλ τῆς χάριτος, εἰς τοὺς Ἀποστόλους καὶ τοὺς διαδόχους των, πρὸς καρποφόρον καλλιέργειαν.

10 οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε, ***λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας·***

10 Καὶ ἐξηκολούθησεν ὁ Κύριος: Δὲν ἀνεγνώσατε οὔτε κἂν τὸ χωρίον αὐτὸ τῆς Γραφῆς; Λίθον, τὸν ὁποῖον ἀπέρριψαν ὡς ἀκατάλληλον οἱ κτίσται, αὐτὸς ἔγινε τῆς ὅλης οἰκοδομῆς κεφαλὴ καὶ ἀκρογωνιαῖος λίθος;

11 παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;

11 Ἀπὸ τὸν Κύριον ἔγινεν ἡ τοποθέτησις αὐτὴ τοῦ λίθου καὶ εἶναι θαυμαστὴ εἰς τὰ μάτια ἡμῶν τῶν πιστῶν. Δηλαδή, ἐγώ, τὸν ὁποῖον σὰν ἄλλον λίθον ἀπερρίψατε ὡς ἀκατάλληλον ἐν τῇ οἰκοδομῇ τοῦ Θεοῦ, ἔγινα τῆς ὅλης οἰκοδομῆς κεφαλὴ καὶ

συνήνωσα τοὺς λαοὺς εἰς μίαν Ἐκκλησίαν. Τὸ θαυμαστὸν δὲ εἰς τὰ μάτια ὅλων τῶν πιστῶν γεγονὸς τοῦτο ἔγινεν ἀπὸ τὸν Κύριον.

12 Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπε. καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

12 Καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς νὰ τὸν συλλάβουν, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν. Ἐζήτουν δὲ νὰ τὸν συλλάβουν, διότι ἐκατάλαβαν, ὅτι δι' αὐτοὺς εἶπε τὴν παραβολήν. Καὶ ἀφοῦ τὸν ἀφῆκαν, ἔφυγαν.

Στίχ. 13-27. Καὶ ἄλλαι ἀποστομωτικαὶ ἀπαντήσεις.

13 Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτόν τινας τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἡρῳδιανῶν ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσι λόγῳ.

13 Καὶ ἀποστέλλουν εἰς αὐτὸν μερικοὺς ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους καὶ τοὺς Ἡρῳδιανοὺς διὰ νὰ τὸν πιάσουν μὲ λόγον, ὅπως πιάνεται τὸ ψάρι μὲ τὸ δίκτυον.

14 οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ· διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις. εἰπὸν οὖν ἡμῖν· ἔξεστι δοῦναι κῆνσον Καίσαρι ἢ οὔ; δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν;

14 Αὐτοὶ δὲ ἦλθαν καὶ τοῦ εἶπαν· Διδάσκαλε, γνωρίζομεν ὅτι εἶσαι εἰλικρινὴς καὶ λέγεις τὴν ἀλήθειαν καὶ δὲν σὲ μέλει διὰ κανένα· διότι δὲν λογαριάζεις πρόσωπα ἀνθρώπων, ἀλλὰ πραγματικὰ καὶ ἀληθινὰ διδάσκεις τὸν δρόμον τοῦ Θεοῦ. Εἰπέ μας λοιπόν· Ἐπιτρέπεται ἢ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ δώσωμεν κεφαλικὸν φόρον εἰς τὸν Καίσαρα; Ναὶ ἢ ὄχι; Νὰ δώσωμεν ἢ νὰ μὴ δώσωμεν τὸν φόρον αὐτόν;

15 ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς· τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον ἵνα ἴδω.

15 Αὐτὸς ὅμως ἀντελήφθη τὴν ὑποκρισίαν τους καὶ τοὺς εἶπε· Διατί ζητεῖτε μὲ πανουργίαν νὰ μὲ ἐκθέσετε εἰς πειρασμὸν ἢ ἀπέναντι τῆς ρωμαϊκῆς ἐξουσίας ἢ ἀπέναντι τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ; Φέρετέ μου ἕνα δηνάριον διὰ νὰ τὸ ἴδω.

16 οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς· τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; οἱ δὲ εἶπον· Καίσαρος.

16 Αὐτοὶ δὲ τοῦ ἔφεραν. Καὶ λέγει εἰς αὐτούς· τίνος εἶναι ἡ εἰκὼν αὐτὴ καὶ ἡ ἐπιγραφή, ποὺ εἶναι ἀποτυπωμένα εἰς τὸ δηνάριον; Αὐτοὶ δὲ τοῦ εἶπαν· τοῦ Καίσαρος.

17 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. καὶ ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ.

17 Καὶ ὁ Ἰησοῦς τότε ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπε· Δώσατε ὀπίσω εἰς τὸν Καίσαρα ἐκεῖνα, ποὺ ἀνήκουν εἰς τὸν Καίσαρα. Καὶ εἰς τὸν Θεὸν δώσατε ἐκεῖνα, ποὺ ἀνήκουν εἰς τὸν Θεόν. Εἰς τὸν Καίσαρα καὶ εἰς τοὺς ἄρχοντας ἀνήκουν οἱ φόροι, ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ ὑποταγὴ εἰς τοὺς νόμους, ἐφ' ὅσον δὲν παραβλάπτουν ταῦτα τὴν εὐσέβειαν. Ἡ ψυχή σας ὅμως καὶ ὁλόκληρον τὸ ἐσωτερικόν σας ἀνήκει εἰς τὸν Θεόν. Καὶ ἐθαύμασαν μὲ αὐτόν, διὰ τὴν ἀπάντησιν ποὺ τοὺς ἔδωκε.

18 Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι, καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες·

18 Καὶ ἦλθαν πρὸς αὐτὸν οἱ Σαδδουκαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἔλεγαν, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάστασις νεκρῶν. Καὶ τὸν ἠρώτησαν καὶ εἶπαν·

[13-17]) γ΄ 6. Λκ. κ΄ 20 - 26. Μτ. κβ΄ 15 - 22.

19 διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ καταλίπῃ γυναῖκα, καὶ τέκνα μὴ ἀφῇ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

19 Διδάσκαλε, ὁ Μωϋσῆς μᾶς ἔγραψεν εἰς τὸν νόμον τὰ ἑξῆς: ἐὰν ὁ ἀδελφὸς κάποιου ἀποθάνῃ καὶ ἀφήσῃ γυναῖκα χήραν καὶ δὲν ἀφήσῃ παιδιά, πρέπει νὰ πάρῃ ὁ ἀδελφός του τὴν γυναῖκα του καὶ νὰ γεννήσῃ ἀπόγονον εἰς τὸν ἀποθανόντα ἄτεκνον ἀδελφόν του.

20 ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν. καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβε γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκε σπέρμα.

20 Ἦσαν λοιπὸν ἑπτὰ ἀδελφοί. Καὶ ὁ πρῶτος ἐπῆρε γυναῖκα καὶ ὅταν ἀπέθανε, δὲν ἀφῆκεν ἀπόγονον.

21 καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανε, καὶ οὐδὲ αὐτὸς οὐκ ἀφῆκε σπέρμα. καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως.

21 Καὶ ὁ δεύτερος ἀδελφὸς ἐπῆρεν αὐτὴν σύζυγον καὶ ἀπέθανε. Καὶ οὔτε αὐτὸς ἀφῆκεν ἀπόγονον. Καὶ ὁ τρίτος τὸ ἴδιο.

22 καὶ ἔλαβον αὐτὴν οἱ ἑπτά, καὶ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. ἐσχάτη πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή.

22 Καὶ τὴν ἐπῆραν σύζυγον καὶ οἱ ἑπτὰ ἀδελφοὶ καὶ δὲν ἀφῆκαν ἀπόγονον. Τελευταία δὲ ἀπὸ ὅλους ἀπέθανε καὶ ἡ γυναῖκα.

23 ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσι, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα.

23 Κατὰ τὴν ἀνάστασιν λοιπόν, ὅταν θὰ ἀναστηθοῦν αὐτοὶ ὅλοι, ποίου ἐξ αὐτῶν θὰ εἶναι σύζυγος; Διότι καὶ οἱ ἑπτὰ τὴν ἔλαβον σύζυγον.

24 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ;

24 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπε· Δὲν πλανᾶσθε ἀκριβῶς δι' αὐτό; Δὲν ἠξεύρετε δηλαδὴ τὰς Γραφάς, αἱ ὁποῖαι δὲν διδάσκουν ὑλιστικὴν καὶ παχυλὴν ἀντίληψιν περὶ ἀναστάσεως, ὅπως τὴν φαντάζεσθε σεῖς, ἀλλ' οὔτε καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ καταλαβαίνετε, διὰ τὴν ὁποίαν τίποτε δὲν εἶναι ἀδύνατον ἢ δύσκολον, καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς πλανᾶσθε.

25 ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

25 Ἀγνοεῖτε δὲ τὰς Γραφὰς καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, διότι δὲν ἠξεύρετε ὅτι, ὅταν ἀναστηθοῦν ἐκ νεκρῶν οἱ ἄνθρωποι, οὔτε οἱ ἄνδρες ἔρχονται εἰς γάμον, οὔτε αἱ γυναῖκες δίδονται εἰς γάμον, ἀλλ' εἶναι σὰν τοὺς ἀγγέλους, ποὺ ζοῦν εἰς τοὺς οὐρανούς, οἱ ὁποῖοι οὔτε διὰ φυσικῆς γεννήσεως πολλαπλασιάζονται, οὔτε ἐπιθυμίας γάμου ἔχουν.

26 περὶ δὲ τῶν νεκρῶν ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωϋσέως, ἐπὶ τοῦ βάτου πῶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεὸς λέγων, ***ἐγὼ ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ;***

26 Διὰ δὲ τοὺς νεκρούς, ὅτι πράγματι πρόκειται νὰ ἀναστηθοῦν, δὲν ἐδιαβάσατε εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Μωϋσέως ἐκεῖ, ποὺ γίνεται λόγος περὶ τοῦ βάτου, πῶς τοῦ εἶπεν ὁ Θεὸς αὐτοὺς τοὺς λόγους· Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραὰμ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ;

27 οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· ὑμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε.

27 Ὁ Θεὸς δὲν εἶναι Θεὸς νεκρῶν, ἀλλ' εἶναι Θεὸς ζωντανῶν. Διὰ νὰ λέγῃ λοιπὸν τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Θεὸς διὰ τοὺς τρεῖς πατριάρχας, σημαίνει ὅτι, μολονότι πρὸ πολλοῦ οὗτοι εἶχον ἀποθάνει, ἦσαν καὶ εἶναι ζωντανοί. Σεῖς λοιπὸν πλανᾶσθε πλάνην μεγάλην.

19-27) Λκ. κ' 27 - 38. Μτ. κβ' 23 - 33.

Στίχ. 28-34. Ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης.

28 Καὶ προσελθὼν εἷς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων, ἰδὼν ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν αὐτόν· ποία ἐστὶ πρώτη πάντων ἐντολή;

28 Καὶ ἀφοῦ ἐπλησίασεν ἐκεῖ ἕνας ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς, ποὺ τοὺς ἤκουσε νὰ συζητοῦν, μολονότι εἶχεν ἀρχικῶς τὴν διάθεσιν νὰ πειράξῃ καὶ αὐτὸς τὸν Ἰησοῦν, ὅταν ἀντελήφθη ὅτι τοὺς ἀπήντησεν ὀρθῶς, τὸν ἠρώτησεν εἰλικρινῶς, ποία εἶναι ἡ πρώτη ἐντολὴ ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα παραγγέλματα τοῦ νόμου;

29 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ ὅτι πρώτη πάντων ἐντολή· ***ἄκουε, Ἰσραήλ, Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν Κύριος εἷς ἐστι·***

29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ ἀπεκρίθη, ὅτι πρώτη ἐντολὴ ἀπὸ ὅλα τὰ παραγγέλματα εἶναι· Ἄκουε, λαὲ τοῦ Ἰσραήλ· Ὁ Κύριος, ποὺ εἶναι ὁ Θεός μας, εἶναι ὁ ἕνας καὶ μόνος Κύριος καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ ἄλλος Κύριος δὲν ὑπάρχει.

30 καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου. *αὕτη πρώτη ἐντολή.*

30 Καὶ ὀφείλεις νὰ ἀγαπήσῃς Κύριον τὸν Θεόν σου ἀπὸ ὅλην τὴν καρδίαν σου, ὥστε αὐτὸν ἐξ ὁλοκλήρου νὰ ποθῇς, καὶ ἀπὸ ὅλην τὴν ψυχήν σου, ὥστε ὁλόκληρον τὸ ἐσωτερικόν σου εἰς αὐτὸν νὰ εἶναι παραδομένον, καὶ ἀπὸ τὸν νοῦν σου ὁλόκληρον, ὥστε αὐτὸν πάντοτε νὰ σκέπτεσαι, καὶ ἀπὸ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς θελήσεώς σου. Αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη ἐντολή.

31 καὶ δευτέρα ὁμοία, αὕτη· ***ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.*** *μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστι.*

31 Καὶ δευτέρα ἐντολὴ ὁμοία καὶ στενὰ συνδεδεμένη πρὸς αὐτὴν εἶναι αὐτή· Ὀφείλεις νὰ ἀγαπᾷς τὸν πλησίον σου σὰν τὸν ἑαυτόν σου. Ἄλλη ἐντολὴ μεγαλυτέρα ἀπὸ αὐτὰς τὰς δύο δὲν ὑπάρχει.

32 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεύς· καλῶς, διδάσκαλε! ἐπ' ἀληθείας εἶπας ὅτι εἷς ἐστι καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ·

32 Καὶ ὁ γραμματεὺς εἶπεν εἰς αὐτόν· Ὡραῖα, διδάσκαλε· σύμφωνα πρὸς τὴν ἀλήθειαν εἶπες, ὅτι ὁ Κύριος εἶναι ἕνας καὶ δὲν εἶναι ἄλλος ἐκτὸς αὐτοῦ·

33 καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν πλεῖόν ἐστι πάντων τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ θυσιῶν.

33 καὶ τὸ νὰ τὸν ἀγαπᾷ κανεὶς ἀπὸ ὅλην τὴν καρδίαν του καὶ ἀπὸ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς διανοίας του καὶ ἀπὸ ὅλον τὸ ἐσωτερικόν του καὶ ἀπὸ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς θελήσεώς του, καὶ τὸ νὰ ἀγαπᾷ κανεὶς τὸν πλησίον του σὰν τὸν ἑαυτόν του, ἀξίζει πιὸ πολὺ ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα τὰ θύματα, ποὺ καίονται ὁλόκληρα ἐπάνω εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἀπὸ ὅλας τὰς θυσίας.

34 καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ· οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

34 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ὅταν εἶδεν, ὅτι γνωστικὰ καὶ φρόνιμα ἀπεκρίθη, τοῦ εἶπε· Δὲν εἶσαι μακρὰν ἀπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ὅπως μακρὰν εἶναι οἱ ἄλλοι γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ποὺ μὲ ἐξωτερικοὺς μόνον τύπους ζητοῦν νὰ ἀρέσουν εἰς τὸν Θεόν. Καὶ κανεὶς πλέον δὲν ἐτόλμα νὰ τὸν ἐρωτήσῃ.

28-31) Λκ. ι' 25 - 28. Μτ. κβ' 35 - 40. 32-34) Λκ. κ' 39. 40. Μτ. ζ' 12. θ' 13. κβ' 46. Πρ. κς' 27 - 29.

Στίχ. 35-40. Ἔλεγχος τῶν γραμματέων.

35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς Δαυΐδ ἐστι; 36 αὐτὸς γὰρ Δαυΐδ εἶπεν ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ· ***λέγει ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.*** *37 αὐτὸς οὖν Δαυΐδ λέγει αὐτὸν Κύριον· καὶ πόθεν υἱὸς αὐτοῦ ἐστι; καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως.*

35 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἔλαβε τὸν λόγον καὶ ἔλεγε διδάσκων μέσα εἰς τὸν ἱερὸν περίβολον τοῦ ναοῦ· Ἂς μᾶς ἐξηγήσουν οἱ διδάσκαλοι τοῦ νόμου, πῶς λέγουν καὶ πῶς ἐννοοῦν, ὅτι ὁ Μεσσίας Χριστὸς εἶναι ἀπόγονος τοῦ Δαβίδ;

36 Ἡ βεβαίωσις αὐτὴ προκαλεῖ ἀπορίαν καὶ ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ σαφηνισθῇ. Διότι αὐτὸς ὁ Δαβὶδ εἶπε φωτιζόμενος ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα· Εἶπεν ὁ Κύριος καὶ Θεὸς εἰς τὸν Κύριόν μου Χριστόν· Κάθησε ἐπὶ τοῦ θρόνου μου εἰς τὰ δεξιά μου δοξαζόμενος καὶ τιμώμενος μαζί μὲ ἐμέ, ἕως ὅτου θέσω τοὺς ἐχθρούς σου σὰν ἄλλο στήριγμα, ποὺ θὰ πατοῦν ἐπάνω τὰ πόδια σου.

37 Αὐτὸς λοιπὸν ὁ Δαβὶδ καλεῖ τὸν Μεσσίαν Κύριον. Καὶ πῶς εἶναι υἱός του; Στέκει ὁ πρόγονος νὰ καλῇ τὸν τρισέγγονον καὶ ἀπόγονόν του Κύριον; Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι ὁ Μεσσίας δὲν εἶναι μόνον υἱὸς τοῦ Δαβίδ, ἀλλὰ καὶ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς τοιοῦτος εἶναι καὶ Κύριος τοῦ Δαβίδ. Καὶ ὁ πολὺς λαὸς ἤκουε τὸν Ἰησοῦν μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν.

38 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς

38 Καὶ τοὺς ἔλεγεν εἰς τὴν διδαχήν του· Προσέχετε ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς, οἱ ὁποῖοι εὐχαριστοῦνται νὰ περιπατοῦν μὲ στολὰς ἐπισήμους καὶ ἐπιδεικτικάς, ποὺ ἔχουν κατασκευασθῆ ἐπίτηδες δι' αὐτούς, καὶ ἀγαποῦν τοὺς εὐλαβεῖς καὶ τιμητικοὺς χαιρετισμοὺς εἰς τὰ δημόσια κέντρα

39 καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις.

39 καὶ τὰ πρῶτα καθίσματα μέσα εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς πρώτας θέσεις εἰς τὰ δεῖπνα.

40 οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι! οὗτοι λήψονται περισσότερον κρῖμα.

40 Αὐτοὶ εἶναι ποὺ κατατρώγουν τὰ σπίτια καὶ τὴν περιουσίαν τῶν ἀσθενῶν καὶ ἀδυνάτων χηρῶν καὶ ὑποκριτικῶς μὲ πρόσχημα εὐλαβείας πρὸς ἐξαπάτησιν τῶν ἀφελεστέρων κάνουν μακρὰς προσευχάς. Αὐτοὶ θὰ λάβουν μεγαλυτέραν καταδίκην ἀπὸ τὴν καταδίκην τῶν κλεπτῶν καὶ ἁρπάγων.

Στίχ. 41-44. Τὸ δίλεπτον τῆς χήρας.

41 Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον.

41 Καὶ ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς ἐκάθησεν ἀπέναντι τοῦ θησαυροφυλακίου τοῦ ναοῦ, ἔβλεπε πῶς ὁ πολὺς λαὸς ἔρριπτε χάλκινα νομίσματα εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον.

42 καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά· καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὅ ἐστι κοδράντης.

42 Καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔρριπτον πολλά. Καὶ ἦλθε μία πτωχὴ χήρα καὶ ἔρριψε δύο λεπτά, τουτέστιν ἕνα κοδράντην.

43 καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλεῖον πάντων ἔβαλε τῶν βαλλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον·

43 Καὶ ἀφοῦ προσεκάλεσε τοὺς μαθητάς του, εἶπεν εἰς αὐτούς· Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι αὐτὴ ἡ πτωχὴ χήρα ἔχει ρίψει περισσότερον ἀπὸ ὅλους αὐτούς, ποὺ ρίπτουν εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον.

44 πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον· αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

44 Καὶ ἔρριψεν αὐτὴ περισσότερον, διότι ὅλοι ἔρριψαν ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ τοὺς ἐπερίσσευεν. Αὐτὴ ὅμως ἀπὸ τὴν τελείαν πτωχείαν καὶ στέρησίν της ὅλα ὅσα εἶχεν, ὅλην της τὴν περιουσίαν ἔρριψεν.

35-37) Λκ. κ΄ 41 - 44. Μτ. κβ΄ 41 - 45. 38-40) Λκ. κ΄ 45 - 47. Μτ. κγ΄ 1. 5 - 7. 14. 41-44) 4 Βσ. ιβ΄ 9. Μρ. ιδ΄ 8. Λκ. κα΄ 1 - 4. Ἰν. η΄ 20. 2 Κρ. η΄ 12.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄.

Στίχ. 1-23. Προφητεία τοῦ Κυρίου διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου.

Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ λέγει αὐτῷ εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· διδάσκαλε, ἴδε ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί.

Καὶ ὅταν αὐτὸς ἔβγαινεν ἀπὸ τὸν ἱερὸν περίβολον τοῦ ναοῦ, τοῦ εἶπεν ἕνας ἀπὸ τοὺς μαθητάς του· Διδάσκαλε, κύτταξε, τί ὡραῖα μάρμαρα καὶ πόσον λαμπρὰ κτίρια εἶναι αὐτὰ ἐδῶ.

2 καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ.

2 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ τοῦ εἶπε· Βλέπεις αὐτὰ τὰ μεγάλα κτίρια; Δὲν θὰ μείνῃ πέτρα ἐπάνω εἰς τὴν πέτραν, ποὺ νὰ μὴ κρημνισθῇ κάτω.

3 Καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας·

3 Καὶ ἐνῷ ὁ Ἰησοῦς ἐκάθητο εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀπέναντι τοῦ ναοῦ, τὸν ἠρώτων ἰδιαιτέρως ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Ἀνδρέας·

4 εἰπὲ ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ πάντα ταῦτα συντελεῖσθαι;

4 Εἰπέ μας, πότε θὰ γίνουν αἱ καταστροφαὶ τῶν λαμπρῶν κτιρίων ποὺ εἶπες, καὶ ποῖον εἶναι τὸ σημάδι ποὺ θὰ φανῇ, ὅταν πρόκειται νὰ συντελεσθοῦν ὅλα αὐτά;

5 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς ἤρξατο λέγειν αὐτοῖς· βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ.

5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς ἀπεκρίθη καὶ ἤρχισε νὰ λέγῃ· Προσέχετε νὰ μὴ σᾶς πλανήσῃ κανείς.

6 πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν.

6 Σᾶς κάνω δὲ προσεκτικούς, διότι πολλοὶ θὰ ἔλθουν, ποὺ θὰ διεκδικοῦν καὶ θὰ οἰκειοποιοῦνται τὸ ἰδικόν μου ὄνομα καὶ τὸν ἰδικόν μου τίτλον καὶ θὰ λέγουν, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Μεσσίας, καὶ θὰ πλανήσουν πολλούς.

ΙΓ΄. 1-10) Λκ. κα΄ 5 - 13. Μτ. ε΄ 10 - 12. ι΄ 17 - 18. κδ΄ 1 - 12. 14.

7 ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω τὸ τέλος.

7 Ὅταν δὲ ἀκούσετε πολέμους καὶ εἰδήσεις, ὅτι γίνονται πόλεμοι εἰς ἄλλας χώρας, μὴ ταράττεσθε νομίζοντες, ὅτι αὐτὰ εἶναι σημάδια, ποὺ προαναγγέλλουν τὸ τέλος. Διότι σύμφωνα πρὸς τὸ σοφὸν καὶ σωτήριον σχέδιον τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ γίνουν αὐτά, ἀλλ' ἀκόμη δὲν ἔφθασε τὸ τέλος.

8 ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, καὶ ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ ταραχαί.

8 Διότι θὰ σηκωθῇ τὸ ἕνα ἔθνος κατὰ τοῦ ἄλλου ἔθνους, καὶ τὸ ἓν βασίλειον ἐναντίον τοῦ ἄλλου βασιλείου. Καὶ θὰ γίνουν σεισμοὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, καὶ θὰ συμβοῦν πεῖνες μεγάλες καὶ ταραχαί.

9 ἀρχαὶ ὠδίνων ταῦτα. βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς. παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν δαρήσεσθε, καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ εἰς μαρτύριον αὐτοῖς·

9 Ἀλλ' αὐτὰ θὰ εἶναι ἡ ἀρχὴ πόνων καὶ δεινῶν. Προσέχετε δὲ σεῖς τοὺς ἑαυτούς σας λόγῳ τῶν δοκιμασιῶν, ποὺ θὰ ὑποβληθῆτε. Διότι θὰ σᾶς παραδώσουν εἰς συνέδρια, καὶ θὰ σᾶς δείρουν εἰς συναγωγὰς καὶ θὰ σταθῆτε ὡς κατηγορούμενοι ἐμπρὸς εἰς ἡγεμόνας καὶ βασιλεῖς δι' ἐμέ, διὰ νὰ δώσετε μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ ποὺ νὰ τὴν ἀκούσουν καὶ αὐτοί, καὶ νὰ τοὺς δοθῇ εὐκαιρία νὰ μετανοήσουν καὶ νὰ πιστεύσουν, ὥστε νὰ μὴ προφασίζωνται ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Κρίσεως, ὅτι δὲν ἤκουσαν κήρυγμα.

10 καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη δεῖ πρῶτον κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον.

10 Ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλα τὰ ἔθνη πρέπει σύμφωνα μὲ τὸ θεῖον σχέδιον νὰ κηρυχθῇ προηγουμένως τὸ Εὐαγγέλιον, διὰ νὰ εἶναι τὸ κήρυγμα τοῦτο ἔλεγχος δι' ἐκείνους ποὺ δὲν θὰ πιστεύσουν.

11 ὅταν δὲ ἀγάγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, μηδὲ μελετᾶτε, ἀλλ' ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον.

11 Ὅταν δὲ σᾶς ὁδηγήσουν διὰ νὰ σᾶς παραδώσουν εἰς τὰ συνέδρια καὶ δικαστήρια, μὴ ζαλίζεσθε ἐκ προτέρου μὲ τὴν σκέψιν καὶ φροντίδα, τί θὰ εἴπετε πρὸς ἀπολογίαν σας καὶ μὴ προμελετᾶτε τίποτε. Ἀλλ' ἐκεῖνο ποὺ θὰ σᾶς δοθῇ καὶ θὰ σᾶς ἔλθῃ εἰς τὸν νοῦν κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν τῆς ἀπολογίας σας, αὐτὸ νὰ λέγετε. Καὶ θὰ εἶναι τοῦτο ἡ πλέον κατάλληλος ἀπολογία σας. Διότι δὲν θὰ εἶσθε σεῖς ποὺ θὰ ὁμιλῆτε, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ποὺ θὰ σᾶς φωτίζῃ.

12 παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς.

12 Θὰ παραδώσῃ δὲ εἰς θάνατον ὁ ἄπιστος ἀδελφὸς τὸν πιστὸν ἀδελφὸν καὶ ὁ ἄπιστος πατὴρ τὸ πιστὸν τέκνον του. Θὰ ἐπαναστατήσουν δὲ τὰ παιδιά, ποὺ δὲν ἐπίστευσαν, κατὰ τῶν πιστῶν γονέων των καὶ θὰ τοὺς θανατώσουν.

13 καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.

13 Καὶ θὰ μισῆσθε ἀπὸ ὅλους, ἐπειδὴ θὰ πιστεύσετε εἰς τὸ ὄνομά μου· ἐκεῖνος δὲ ποὺ θὰ δείξῃ ὑπομονὴν μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του, αὐτὸς καὶ μόνον θὰ σωθῇ.

14 Ὅταν δὲ ἴδητε ***τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως*** *τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου ἑστὼς ὅπου οὐ δεῖ — ὁ ἀναγινώσκων νοείτω — τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη,*

14 Ὅταν δὲ ἴδετε τὸ μισητὸν καὶ βέβηλον σίχαμα, ποὺ θὰ προκαλέσῃ τὴν ἐρήμωσιν καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ, τὸ ὁποῖον ἐλέχθη προφητικῶς ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, νὰ στέκεται ἐκεῖ ὅπου δὲν πρέπει νὰ σταθῇ — κάθε ἀναγνώστης ἂς τὸ νοιώσῃ καὶ ἂς λάβῃ τὰ μέτρα του· ἂς ἐννοήσῃ δηλαδή, ὅτι τὸ σίχαμα αὐτὸ τώρα, ποὺ γράφεται τὸ Εὐαγγέλιον τοῦτο, εἶναι οἱ ζηλωταί, ποὺ βεβηλώνουν τὸ ἱερὸν μὲ τὰ

[11]) Λκ. κα´ 14. 15. Μτ. ι´ 19. 20. [12-13]) Λκ. κα´ 16 - 19. Μτ. ι´ 21. 22. κδ´ 13. [14-20]) Λκ. ιζ´ 31. κα´ 20 - 24. Μτ. κδ´ 15 - 22.

κακουργήματά των, μετ' ὀλίγον δὲ καὶ τὰ ρωμαϊκὰ στρατεύματα, ποὺ θὰ συμπληρώσουν τὴν βεβήλωσιν ταύτην — ὅταν λοιπὸν ἴδετε τὸ σίχαμα τοῦτο, τότε ἐκεῖνοι ποὺ κατοικοῦν εἰς τὰς πόλεις τῆς Ἰουδαίας, ἂς φεύγουν εἰς τὰ βουνὰ διὰ νὰ κρυβοῦν ἐκεῖ.

15 ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω εἰς τὴν οἰκίαν μηδὲ εἰσελθέτω ἆραί τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ,

15 Ἐκεῖνος δὲ ποὺ εἶναι ἐπάνω εἰς τὸ ἡλιακωτὸν τοῦ σπιτιοῦ, ἂς μὴ καταβῇ εἰς τὸ σπίτι, οὔτε νὰ ἔμβῃ εἰς αὐτὸ διὰ νὰ πάρῃ κάτι ἀπ' ἐκεῖ.

16 καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν ὢν μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ.

16 Καὶ ἐκεῖνος ποὺ μὲ μόνον τὸ ὑποκάμισον εἶναι εἰς τὸ χωράφι καὶ ἐργάζεται ἐκεῖ, ἂς μὴ γυρίσῃ ὀπίσω διὰ νὰ πάρῃ καὶ τὸ ἐξωτερικόν του ἔνδυμα.

17 οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

17 Ἀλλοίμονον δὲ εἰς τὰς ἐγκύους καὶ εἰς ἐκείνας, ποὺ θὰ θηλάζουν μικρὰ παιδιὰ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας· διότι θὰ εἶναι πολὺ δύσκολον εἰς αὐτὰς καὶ νὰ τρέξουν διὰ νὰ σωθοῦν καὶ νὰ εὕρουν τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὸν στηριγμὸν τοῦ ὀργανισμοῦ των.

18 προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος.

18 Κάνετε δὲ τὴν προσευχήν σας νὰ μὴ γίνῃ ἡ φυγή σας εἰς χειμωνιάτικην κακοκαιρίαν, ἡ ὁποία θὰ σᾶς γίνεται ἐμπόδιον εἰς τὴν φυγήν.

19 ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλῖψις, οἷα οὐ γέγονε τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἧς ἔκτισεν ὁ Θεὸς ἕως τοῦ νῦν καὶ οὐ μὴ γένηται.

19 Πρέπει δὲ νὰ μὴ ἐμποδισθῆτε εἰς τὴν φυγήν σας ἀπὸ τίποτε. Διότι αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θὰ εἶναι ὅλαι θλῖψις μεγάλη, τέτοια ποὺ δὲν ἔχει γίνει ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς δημιουργίας, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ Θεός, ἕως τώρα, οὔτε θὰ γίνῃ ποτὲ παρομοία.

20 καὶ εἰ μὴ ἐκολόβωσε Κύριος τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὓς ἐξελέξατο ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας.

20 Καὶ ἐὰν ὁ Κύριος δὲν ὠλιγόστευε τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, δὲν θὰ ἐσώζετο κανεὶς ἄνθρωπος. Ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, τοὺς ὁποίους ἐξέλεξεν ὁ Θεὸς καὶ ἐνδιαφέρεται νὰ μὴ ταλαιπωρηθοῦν πολύ, ὠλιγόστευσε τὰς ἡμέρας ἐκείνας.

21 καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστός, ἰδοὺ ἐκεῖ, μὴ πιστεύετε.

21 Καὶ τότε ἐὰν σᾶς εἴπῃ κανείς· Νά, ἐδῶ εἶναι ὁ Χριστός, ἢ νά, ἐκεῖ εἶναι ὁ Χριστός, μὴ τὸν πιστεύετε.

22 ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσι σημεῖα καὶ τέρατα πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς.

22 Διότι θὰ ἀναφανοῦν ψευδομεσσίαι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ θὰ δείξουν σημάδια μεγάλα καὶ ἔργα καταπληκτικά, διὰ νὰ ἀποπλανοῦν, ἐὰν θὰ εἶναι δυνατόν, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐκλεκτούς.

23 ὑμεῖς δὲ βλέπετε· ἰδοὺ προείρηκα ὑμῖν ἅπαντα.

23 Σεῖς ὅμως προσέχετε· ἰδοὺ σᾶς τὰ ἔχω προείπει ὅλα, ὥστε νὰ μὴ χωρῇ δικαιολογία διὰ τὴν τυχὸν ἀποπλάνησίν σας.

Στίχ. 24-31. Σημεῖα καὶ τέρατα τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ Κυρίου.

24 Ἀλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν θλῖψιν ἐκείνην ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει

24 Ἀλλὰ κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ὕστερα ἀπὸ τὴν θλῖψιν καὶ τὴν δοκιμασίαν ἐκείνην, ὅταν θὰ πλησιάζῃ πλέον ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου, ὁ ἥλιος θὰ χάσῃ τὴν λάμψιν του καὶ θὰ σκοτισθῇ, καὶ ἡ σελήνη δὲν θὰ δώσῃ τὸ φῶς της.

[21]) Λκ. ιζ´ 23. Μτ. κδ´ 23. [22-23]) Μτ. κδ´ 24 - 25. 2 Πτ. γ´ 17. [24-27]) Λκ. κα´ 25 - 27. Μτ. κδ´ 29 - 31.

τὸ φέγγος αὐτῆς,

25 καὶ οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται.

25 Καὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ θὰ πίπτουν ἔξω ἀπὸ τὴν θέσιν καὶ τὴν τροχιάν των, καὶ αἱ οὐράνιαι δυνάμεις τῶν ἀγγέλων, αἱ συγκρατοῦσαι ἤδη τὴν τάξιν τοῦ σύμπαντος, θὰ σαλευθοῦν καὶ θὰ μετακινηθοῦν ἀπὸ βαθεῖαν συγκίνησιν δι' ὅσα θὰ συμβαίνουν κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ παροῦσα μορφὴ τοῦ κόσμου θὰ παρέλθῃ, διὰ νὰ ἀνακαινισθῇ τὸ σύμπαν. Θὰ καταπλαγοῦν βλέπουσαι καὶ τὴν οἰκουμένην ὁλόκληρον νὰ ὁδηγῆται εἰς τὸ φοβερὸν κριτήριον.

26 καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης.

26 Καὶ τότε θὰ ἴδουν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τὸν Θεάνθρωπον Κύριον, νὰ ἔρχεται καθισμένος εἰς σύννεφα μὲ δύναμιν καὶ συνοδείαν ἀγγέλων μεγάλην καὶ μὲ δόξαν πολλήν.

27 καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ.

27 Καὶ τότε θὰ ἀποστείλῃ τοὺς ἀγγέλους του καὶ θὰ μαζεύσῃ δι' αὐτῶν τοὺς ἐκλεκτούς του ἀπὸ τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος, ἀπὸ τὸ ἓν ἄκρον τῆς γῆς ἕως τὸ ἀντίθετον ἄκρον τοῦ οὐρανοῦ.

28 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν αὐτῆς ὁ κλάδος ἤδη γένηται ἁπαλὸς καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν·

28 Ἀπὸ τὴν συκιὰν δὲ μάθετε κατ' ἀναλογίαν καὶ ὁμοιότητα αὐτὰ ποὺ θὰ συμβοῦν· ὅταν πλέον ὁ κλάδος της γίνῃ ἁπαλὸς καὶ μαλακὸς καὶ βγοῦν τὰ φύλλα, γνωρίζετε ὅτι τὸ θέρος πλησιάζει.

29 οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις.

29 Ἔτσι καὶ σεῖς, ὅταν ἴδετε νὰ συμβαίνουν αὐτὰ ποὺ σᾶς προεῖπα, νὰ γνωρίζετε ὅτι πλησιάζει, εἰς τὴν πόρταν ἔφθασε καὶ θὰ ἐμφανισθῇ ἀμέσως ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ, ποὺ θὰ τιμωρήσῃ τὴν ἀπιστίαν τῶν Ἰουδαίων διὰ καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλήμ.

30 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις οὗ πάντα ταῦτα γένηται.

30 Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι δὲν θὰ περάσῃ ἡ γενεὰ αὐτὴ προτοῦ γίνουν ὅλα αὐτὰ καὶ προτοῦ πραγματοποιηθῇ καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ὅσα περὶ πολέμων καὶ ψευδομεσσιῶν καὶ ψευδοπροφητῶν σᾶς εἶπον.

31 ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ ἐμοὶ λόγοι οὐ μὴ παρελεύσονται.

31 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ποὺ σᾶς φαίνονται τόσον μόνιμα καὶ στερεά, θὰ περάσουν καὶ θὰ ἐκλείψουν, οἱ λόγοι μου ὅμως δὲν θὰ περάσουν, ἀλλὰ θὰ ἐπαληθεύσουν ἐπακριβῶς.

Στίχ. 32-37. Ἄγνωστος ἡ ἡμέρα τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ Κυρίου.

32 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ.

32 Διὰ τὴν ἡμέραν ὅμως ἐκείνην καὶ τὴν ὥραν, ποὺ θὰ γίνῃ ἡ δευτέρα παρουσία καὶ ἡ κρίσις, δὲν ἠξεύρει κανένας πότε ἀκριβῶς θὰ εἶναι αὗται, οὔτε οἱ ἄγγελοι ποὺ εἶναι εἰς τὸν οὐρανόν, οὔτε ὁ Υἱὸς ὡς ἄνθρωπος, παρὰ μόνον ὁ Πατήρ.

33 Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρός ἐστιν.

33 Νὰ εἶσθε προσεκτικοὶ καὶ ἄγρυπνοι. Καὶ προσεύχεσθε, διότι δὲν ἠξεύρετε, πότε εἶναι ὁ καιρὸς τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου.

28-31) Λκ. κα΄ 28 - 33. Μτ. κδ΄ 32 - 35. 32) Μτ. κδ΄ 36. 1 Θσ. ε΄ 1. 2. 33) Λκ. κα΄ 34 - 36. Μτ. κδ΄ 42.

34 ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος, ἀφεὶς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δοὺς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ.

34 Σὰν ἄνθρωπος ξενητευμένος, ποὺ ἀφῆκε τὸ σπίτι του καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς δούλους του τὴν ἐξουσίαν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ εἰς ἕκαστον ὥρισε τὸ ἔργον ποὺ θὰ κάνῃ καὶ εἰς τὸν θυρωρὸν ἔδωσεν ἐντολὴν νὰ εἶναι ἄγρυπνος καὶ νὰ περιμένῃ, ἔτσι καὶ ὁ Μεσσίας θὰ λείπῃ μέχρι τῆς δευτέρας παρουσίας του καὶ εἰς τὸν καθένα ἀπὸ τοὺς δούλους του ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἔχει δώσει ἔργον νὰ ἐπιτελῇ περιμένων τὴν ἔλευσιν τοῦ Κυρίου του.

35 γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ὀψὲ ἢ μεσονυκτίου ἢ ἀλεκτοροφωνίας ἢ πρωΐ·

35 Γρηγορεῖτε λοιπόν, διότι δὲν γνωρίζετε, πότε ἔρχεται ὁ κύριος τῆς οἰκίας. Θὰ ἔλθῃ τὸ βράδυ ἢ τὰ μεσάνυκτα ἢ ὅταν θὰ λαλοῦν οἱ πετεινοὶ ἢ τὸ πρωΐ; Δὲν ἠξεύρετε πότε ἔρχεται ὁ Κύριος, εἴτε κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν του, εἴτε κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου ἑκάστου ἀπὸ σᾶς.

36 μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης εὕρῃ ὑμᾶς καθεύδοντας.

36 Γρηγορεῖτε, μήπως ἔλθῃ ξαφνικὰ καὶ σᾶς εὕρῃ νὰ κοιμᾶσθε.

37 ἃ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσι λέγω· γρηγορεῖτε.

37 Αὐτὰ δὲ ποὺ σᾶς λέγω, τὰ λέγω δι' ὅλους τοὺς μέχρι τῆς δευτέρας παρουσίας μου Χριστιανούς. Σᾶς ἐπαναλαμβάνω καὶ πάλιν: Γρηγορεῖτε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄.

Στίχ. 1-9. Συνωμοσία κατὰ τοῦ Χριστοῦ. Τὸ μύρον τῆς Βηθανίας.

Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας. καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν.

Ἦτο δὲ μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα. Καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, πῶς νὰ τὸν πιάσουν μὲ ἀπάτην, κρυφὰ καὶ χωρὶς θόρυβον, καὶ νὰ τὸν θανατώσουν.

2 ἔλεγον δὲ μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε θόρυβος ἔσται τοῦ λαοῦ.

2 Ἔλεγον δὲ νὰ μὴ τὸν συλλάβουν κατὰ τὴν ἑορτήν, μήπως γίνῃ ταραχὴ τοῦ λαοῦ, ἐπειδὴ πολλοὶ συνεπάθουν τὸν Ἰησοῦν.

3 Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ ἦλθε γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς, καὶ συντρίψασα τὸ ἀλάβαστρον κατέχεεν αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς.

3 Καὶ ὅταν αὐτὸς ἦτο ἐν τῇ Βηθανίᾳ εἰς τὸ σπίτι τοῦ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, τὴν ὥραν ποὺ ἦτο γερμένος εἰς τὸ τραπέζι καὶ ἔτρωγεν, ἦλθε μία γυναῖκα, ποὺ εἶχε ἀγγεῖον ἀπὸ ἀλάβαστρον γεμᾶτο μύρον κατασκευασμένον ἀπὸ νάρδον γνησίαν καὶ ἀνόθευτον, πολὺ ἀκριβήν. Καὶ ἀφοῦ ἔσπασε τὸ ἀλαβάστρινον ἀγγεῖον, ἔχυσε τὸ μύρον εἰς τὴν κεφαλήν του.

4 ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες· εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν;

4 Ἦσαν δὲ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς μαθητάς, οἱ ὁποῖοι μεταξύ τους καὶ ἰδιαιτέρως ἀγανακτοῦσαν καὶ ἔλεγαν: Διατί ἔγινεν ἡ ἄσκοπος καὶ χαμένη σπατάλη τοῦ πολυτίμου αὐτοῦ μύρου;

34-37) Λκ. ιβ΄ 36 - 46. ιθ΄ 12. Μτ. κδ΄ 43 - κε΄ 14.
ΙΔ΄. 1-2) Λκ. κβ΄ 1. 2. Μτ. κς΄ 1 - 5. 3-9) Μτ. κς΄ 6 - 13. Ἰν. ιβ΄ 1 - 8.

5 ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι ἐπάνω τριακοσίων δηναρίων καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς· καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ.

5 Διότι μποροῦσε τὸ μύρον αὐτὸ νὰ πωληθῇ παραπάνω ἀπὸ τριακόσια δηνάρια καὶ τὸ ἀντίτιμόν του νὰ δοθῇ εἰς τοὺς πτωχούς. Καὶ τὴν ἐμάλωναν.

6 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄφετε αὐτήν· τί αὐτῇ κόπους παρέχετε; καλὸν ἔργον εἰργάσατο ἐν ἐμοί.

6 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως εἶπεν· Ἀφήσατέ την. Διατί τὴν ἐνοχλεῖτε; Μὴ τὴν στενοχωρῆτε, διότι καλὸν καὶ ἀξιέπαινον ἔργον ἔκαμεν εἰς ἐμέ.

7 πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε αὐτοὺς εὖ ποιῆσαι· ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.

7 Διότι τοὺς πτωχοὺς τοὺς ἔχετε πάντοτε μαζί σας, καὶ ὅταν θέλετε ἠμπορεῖτε νὰ τοὺς εὐεργετήσετε. Ἐμὲ ὅμως δὲν μὲ ἔχετε πάντοτε μαζί σας.

8 ὃ ἔσχεν αὕτη ἐποίησε· προέλαβε μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν.

8 Ἐκεῖνο ποὺ εἶχεν ἡ γυναίκα αὐτὴ καὶ ἐξηρτᾶτο ἀπὸ αὐτὴν νὰ κάμῃ δι' ἐμέ, τὸ ἔκαμεν. Ἐπρόλαβε νὰ ἀλείψῃ μὲ μύρον τὸ σῶμα μου διὰ νὰ τὸ ἑτοιμάσῃ πρὸς ταφήν. Χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνῃ ἡ γυναίκα αὐτή, ἀποδίδει εἰς ἐμέ, ἐνῷ ἀκόμη ζῶ, τὰς τιμὰς τῆς ταφῆς μου, ποὺ θὰ γίνῃ μετ' ὀλίγας ἡμέρας.

9 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

9 Ἀληθῶς σᾶς λέγω, εἰς ὅποιο μέρος ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον αὐτό, θὰ διαλαληθῇ καὶ αὐτὸ ποὺ ἔκαμεν αὐτή, διὰ νὰ διατηρῆται ἀλησμόνητος ἡ μνήμη τῆς γυναικὸς αὐτῆς, ἡ ὁποία μὲ τόσην ἀφοσίωσιν καὶ μὲ τόσην θυσίαν ἐξεδήλωσε τὴν πρὸς ἐμὲ ἀγάπην της.

Στίχ. 10-21. Ἡ ἑτοιμασία διὰ τὸ Πάσχα καὶ ὁ προδότης.

10 Καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς ἵνα παραδῷ αὐτὸν αὐτοῖς.

10 Καὶ ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα, ἐπῆγεν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἐπρότεινε νὰ τοὺς τὸν παραδώσῃ.

11 οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύρια δοῦναι· καὶ ἐζήτει πῶς εὐκαίρως αὐτὸν παραδῷ.

11 Αὐτοὶ δέ, ὅταν ἤκουσαν τὴν πρότασιν αὐτήν, ἐχάρησαν, διότι τὸ φονικόν σχέδιόν τους θὰ ἐξετελεῖτο ἀθόρυβα καὶ μὲ κάθε ἀσφάλειαν. Καὶ τοῦ ὑπεσχέθησαν νὰ τοῦ δώσουν χρήματα. Καὶ ἐζήτει νὰ εὕρῃ τρόπον νὰ τοὺς τὸν παραδώσῃ εἰς κατάλληλον καιρόν, ὥστε νὰ προληφθῇ κάθε λαϊκὴ ἐξέγερσις.

12 Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθυον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἑτοιμάσωμεν ἵνα φάγῃς τὸ πάσχα;

12 Καὶ κατὰ τὴν πρώτην ἀπὸ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, ποὺ διήρκει ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων, τὴν ἡμέραν ποὺ ἔσφαζαν οἱ Ἰουδαῖοι τὸν πασχάλιον ἀμνόν, λέγουν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταί του· Ποῦ θέλεις νὰ ὑπάγωμεν καὶ νὰ ἑτοιμάσωμεν διὰ νὰ φάγῃς τὸ πάσχα;

13 καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ,

13 Καὶ ἀποστέλλει δύο ἀπὸ τοὺς μαθητάς του καὶ λέγει εἰς αὐτούς· Πηγαίνετε εἰς τὴν πόλιν καὶ θὰ σᾶς συναντήσῃ ἄνθρωπος, ποὺ θὰ κρατῇ μίαν στάμναν νερό. Ἀκολουθήσατέ τον.

[10-11]) Λκ. κβ΄ 3 - 6. Μτ. κς΄ 14 - 16. [12-16]) Λκ. κβ΄ 7 - 13. Μτ. κς΄ 17 - 19.

14 καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ, εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ ὅτι ὁ διδάσκαλος λέγει· ποῦ ἐστι τὸ κατάλυμά μου ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω;

14 Καὶ εἰς ὅποιο σπίτι ἔμβῃ, εἴπατε εἰς τὸν οἰκοδεσπότην, ὅτι ὁ διδάσκαλος λέγει· Ποῦ εἶναι ἡ καθωρισμένη δι' ἐμὲ αἴθουσα τοῦ φαγητοῦ, ὅπου θὰ φάγω τὸ πάσχα μὲ τοὺς μαθητάς μου;

15 καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνώγαιον μέγα ἐστρωμένον ἕτοιμον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε ἡμῖν.

15 Καὶ αὐτὸς θὰ σᾶς δείξῃ ἕνα μεγάλο ἀνώγειον, δηλαδὴ τὸ ἐπάνω διαμέρισμα τοῦ σπιτιοῦ, μὲ καθίσματα καὶ τραπέζια στρωμένα, καθ' ὅλα ἕτοιμον. Ἐκεῖ ἑτοιμάσατέ μας τὸ πάσχα.

16 καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

16 Καὶ ἐβγῆκαν οἱ μαθηταί του καὶ ἦλθαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εὗρον, καθὼς τοὺς εἶπεν ὁ διδάσκαλος, καὶ ἑτοίμασαν τὸ δεῖπνον, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἐγίνετο τὸ ἀληθινὸν Πάσχα τῆς θείας Εὐχαριστίας.

17 Καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα·

17 Καὶ ὅταν ἔγινε βράδυ, ἦλθεν ἐκεῖ μὲ τοὺς δώδεκα μαθητάς.

18 καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ.

18 Καὶ τὴν ὥραν ποὺ ἦσαν γερμένοι εἰς τὸ τραπέζι καὶ ἔτρωγαν, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σᾶς βεβαιῶ, ὅτι ἕνας ἀπὸ σᾶς θὰ μὲ παραδώσῃ εἰς τοὺς σταυρωτάς μου, ὁ ὁποῖος τώρα τρώγει μαζί μου.

19 οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς καθ' εἷς· μήτι ἐγώ; καὶ ἄλλος· μήτι ἐγώ;

19 Αὐτοὶ δὲ ἤρχισαν νὰ λυποῦνται καὶ νὰ τοῦ λέγουν ἕνας ἕνας χωριστά· Μήπως εἶμαι ἐγώ; Καὶ ὁ ἄλλος· Μήπως εἶμαι ἐγώ;

20 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον.

20 Αὐτὸς δὲ ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπεν· Ἕνας ἀπὸ σᾶς τοὺς δώδεκα, ὁ ὁποῖος τώρα συντρώγει μαζί μου καὶ βουτᾷ τὸ ψωμί του μαζί μου μέσα εἰς τὸν ζωμὸν τῆς πιατέλλας, αὐτὸς θὰ μὲ παραδώσῃ.

21 ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

21 Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Μεσσίας, φεύγει ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ πηγαίνει πρὸς τὸν Πατέρα του, σύμφωνα μὲ τὰς προφητείας, ποὺ ἔχουν γραφῇ περὶ αὐτοῦ· ἀλλοίμονον ὅμως εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ποὺ γίνεται ὄργανον διὰ νὰ παραδοθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τοὺς σταυρωτάς του. Ἦτο συμφερώτερον δι' αὐτὸν νὰ μὴ εἶχε γεννηθῇ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

Στίχ. 22-25. Τὸ Μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας.

22 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον εὐ-

22 Καὶ ἐνῷ αὐτοὶ ἔτρωγον, ἐπῆρεν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον καὶ ἀφοῦ ηὐχαρίστησε τὸν ἐπουράνιον Πατέρα, τὸν ἔκοψε εἰς τεμάχια

[17-25]) Λκ. κβ΄ 14 - 23. Μτ. κς΄ 20 - 29. Ἰν. ιγ΄ 21 - 26.

λογήσας ἔκλασε καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ εἶπε· λάβετε φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου.

καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς καὶ εἶπε· Λάβετε, φάγετε· αὐτό, ποὺ σᾶς δίνω, εἶναι τὸ σῶμα μου.

23 καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες.

23 Καὶ ἀφοῦ ἐπῆρε τὸ ποτήριον, ηὐχαρίστησε καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς καὶ ἔπιον ἀπὸ αὐτὸ ὅλοι.

24 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον.

24 Καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· Τοῦτο, ποὺ πίνετε, εἶναι τὸ αἷμα μου, μὲ τὸ ὁποῖον ἐπικυροῦται ἡ νέα Διαθήκη καὶ τὸ ὁποῖον χύνεται πρὸς σωτηρίαν πολλῶν.

25 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

25 Ἀληθινὰ σᾶς λέγω, ὅτι δὲν θὰ πίω πλέον ἀπὸ τὸ προϊὸν καὶ γέννημα τῆς ἀμπέλου, μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν εὐφραινόμενος θὰ τὸ πίνω καινούργιον καὶ πολὺ πιὸ χαρμόσυνον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ὁ μυστικὸς οὗτος δεῖπνος δηλαδὴ εἶναι πρόγευμα τῆς τελείας κοινωνίας καὶ ἑνώσεώς μας, ποὺ θὰ πραγματοποιηθῇ ἐν ἀτελευτήτῳ χαρᾷ εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Στίχ. 26-31. Ὁ Κύριος καὶ οἱ μαθηταὶ εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. Προλέγει τὸν διασκορπισμόν των καὶ τὴν ἄρνησιν τοῦ Πέτρου.

26 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.

26 Καὶ ἀφοῦ ἔψαλαν ὕμνον, ἐβγῆκαν εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.

27 καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντες σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· ὅτι γέγραπται, ***πατάξω τὸν ποιμένα καὶ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα·***

27 Καὶ λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ὅλοι θὰ κλονισθῆτε εἰς τὴν πίστιν σας πρὸς ἐμὲ κατὰ τὴν νύκτα ταύτην. Διότι ἔχει γραφῇ ἀπὸ τὸν προφήτην Ζαχαρίαν· θὰ ἐπιτρέψω ἐγὼ ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ νὰ κτυπηθῇ καὶ νὰ θανατωθῇ ὁ ποιμήν, ἤτοι ὁ Χριστός, καὶ θὰ διασκορπισθοῦν τὰ πρόβατα τοῦ κοπαδιοῦ, τουτέστιν οἱ μαθηταί του.

28 ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

28 Ὅταν ὅμως ἀναστηθῶ, θὰ σᾶς προλάβω εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὅπου θὰ ὑπάγω προτήτερα ἀπὸ σᾶς καὶ θὰ σᾶς περιμένω.

29 ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ· καὶ εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ.

29 Ἀλλ' ὁ Πέτρος τοῦ εἶπε· Καὶ ἐὰν ὅλοι κλονισθοῦν εἰς τὴν πρὸς σὲ πίστιν, ἐγὼ ὅμως δὲν θὰ σκανδαλισθῶ.

30 καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι ὅτι σὺ σήμερον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ πρὶν ἢ δὶς ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με.

30 Καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ἀληθινὰ σοῦ λέγω, ὅτι σὺ ποὺ τώρα λέγεις αὐτά, σήμερον, κατὰ τὴν νύκτα αὐτήν, προτοῦ νὰ λαλήσῃ δύο φορὰς ὁ πετεινός, θὰ μὲ ἀπαρνηθῇς τρεῖς φοράς.

31 ὁ δὲ Πέτρος ἐκ περισσοῦ ἔλεγε μᾶλλον· ἐάν με δέῃ συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.

31 Αὐτὸς δὲ ἐπέμενε πολὺ περισσότερον καὶ ἔλεγεν· Ἐὰν χρειασθῇ νὰ ἀποθάνω καὶ ἐγὼ μαζί σου, κατ' οὐδένα λόγον θὰ σὲ ἀρνηθῶ. Τὰ ἴδια δὲ ἔλεγαν καὶ ὅλοι οἱ μαθηταί.

26-31) Λκ. κβ΄ 31 - 34. 39. Μτ. κς΄ 30 - 35.

Στίχ. 32-42. Ἡ ἀγωνία τῆς Γεθσημανῆ.

32 Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· καθίσατε ὧδε ἕως προσεύξωμαι.

32 Καὶ ἔρχονται εἰς κάποιο περιφραγμένον ἀγρόκτημα, ποὺ ἐλέγετο Γεθσημανῆ, καὶ λέγει εἰς τοὺς μαθητάς του· καθήσατε ἐδῶ, ἕως ὅτου προσευχηθῶ.

33 καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν

33 Καὶ παίρνει μαζί του τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ ἤρχισε νὰ καταλαμβάνεται ἀπὸ μεγάλην λύπην καὶ ἔκπληξιν διὰ τὸ σκληρὸν πάθημα, ποὺ τοῦ ἑτοίμαζαν μὲ πρωτοφανὲς μῖσος αὐτοί, τοὺς ὁποίους αὐτὸς τόσον ἠγάπησε, καὶ νὰ αἰσθάνεται βάρος μεγάλο ἡ καρδία του.

34 καὶ λέγει αὐτοῖς· περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε.

34 Καὶ λέγει εἰς αὐτούς· Εἶναι καταλυπημένη ἡ ψυχή μου μέχρι σημείου, ποὺ νὰ κινδυνεύω νὰ ἀποθάνω. Μείνατε ἐδῶ καὶ ἀγρυπνεῖτε.

35 καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο ἵνα, εἰ δυνατόν ἐστι, παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα,

35 Καὶ ἀφοῦ ἐπροχώρησεν ὀλίγον ἔπεσε μὲ τὸ πρόσωπον κατὰ γῆς καὶ προσηύχετο, ἐὰν εἶναι δυνατόν, χωρὶς νὰ ματαιωθῇ τὸ περὶ σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων σχέδιον τοῦ Θεοῦ, νὰ περάσῃ μακρὰν ἀπὸ αὐτὸν ἡ ὥρα τῶν παθῶν καὶ τοῦ θανάτου.

36 καὶ ἔλεγεν· ἀββᾶ ὁ πατήρ, πάντα δυνατά σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο· ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, ἀλλ' εἴ τι σύ.

36 Καὶ ἔλεγεν· Ἀββᾶ, Πατέρα μου, ὅλα σοῦ εἶναι δυνατά· ἀπομάκρυνε ἀπὸ ἐμὲ τὸ ποτήριον αὐτὸ τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου. Ἀλλ' ὄχι ἐκεῖνο ποὺ θέλω ἐγώ, ἀλλ' ἐκεῖνο ποὺ θέλεις σύ, αὐτὸ νὰ γίνῃ.

37 καὶ ἔρχεται καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Σίμων, καθεύδεις; οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι;

37 Καὶ ἔρχεται καὶ τοὺς εὑρίσκει νὰ κοιμῶνται καὶ λέγει εἰς τὸν Πέτρον· Σίμων, σὺ ποὺ πρὸ ὀλίγου ἔδιδες εἰς ἐμὲ τόσας ὑποσχέσεις, κοιμᾶσαι; δὲν ἠμπορέσατε οὔτε μίαν ὥραν νὰ μείνετε ἄγρυπνοι;

38 γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.

38 Ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε, διὰ νὰ μὴ καταληφθῆτε καὶ κυριευθῆτε ἀπὸ πειρασμόν, ποὺ θὰ κλονίσῃ τὴν πίστιν σας. Τὸ μὲν βάθος τῆς ψυχῆς σας εἶναι πρόθυμον νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸ καθῆκον, τὸ σαρκικὸν φρόνημα ὅμως κάμνει τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ἀδύνατον καὶ παρασύρει τὸν ἄνθρωπον παρὰ τὴν ἀγαθὴν διάθεσίν του εἰς τὸ κακόν.

39 καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών.

39 Καὶ πάλιν, ἀφοῦ ἔφυγεν ἀπὸ αὐτούς, προσηυχήθη καὶ εἶπε τὸν αὐτὸν λόγον.

40 καὶ ὑποστρέψας εὗρεν αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν καταβαρυνόμενοι, καὶ οὐκ ᾔδεισαν τί ἀποκριθῶσιν αὐτῷ.

40 Καὶ ἀφοῦ ἐπέστρεψε, τοὺς ηὗρε πάλιν νὰ κοιμῶνται· διότι τὰ μάτια τους ἦσαν βαρειὰ ἀπὸ τὸν νυσταγμόν, καὶ δὲν ἤξευραν, τί νὰ τοῦ ἀποκριθοῦν.

32-42) Λκ. κβ΄ 40 - 46. Μτ. κς΄ 36 - 46. Ἰν. ιη΄ 1. Ῥμ. η΄ 15. Γλ. δ΄ 6.

41 καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον καὶ λέγει αὐτοῖς· καθεύδετε λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε! ἀπέχει· ἦλθεν ἡ ὥρα· ἰδοὺ παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν.

41 Καὶ ἔρχεται διὰ τρίτην φορὰν καὶ τοὺς λέγει· Περίεργον! Ὕστερα ἀπὸ αὐτὰ ποὺ σᾶς εἶπα, κοιμᾶσθε ἀκόμη καὶ ἀναπαύεσθε! Ἀρκεῖ πλέον ὁ ὕπνος. Ἦλθεν ἡ ὥρα· ἰδοὺ παραδίδεται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν.

42 ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ὁ παραδιδούς με ἤγγικε.

42 Σηκωθῆτε, ἂς ὑπάγωμεν πρὸς συνάντησίν των. Ἰδού, ἐπλησίασεν αὐτός, ποὺ μὲ παραδίδει εἰς τοὺς σταυρωτάς μου.

Στίχ. 43-52. Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα καὶ ἡ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ.

43 Καὶ εὐθέως, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, παραγίνεται Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπεσταλμένοι παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων.

43 Καὶ ἀμέσως, ἐνῷ ὁ Ἰησοῦς ὡμίλει ἀκόμη, ἦλθεν ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ποὺ ἦτο ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα, καὶ μαζὶ μὲ αὐτὸν ἦλθεν ὄχλος πολὺς μὲ μαχαίρας καὶ μὲ ρόπαλα ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς καὶ τοὺς προεστούς.

44 δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς λέγων· ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρατήσατε αὐτὸν καὶ ἀπαγάγετε ἀσφαλῶς.

44 Εἶχε δώσει δὲ αὐτός, ποὺ τὸν παρέδιδεν εἰς τοὺς ἐχθρούς του, συμφωνημένον σημεῖον εἰς αὐτοὺς λέγων· Ἐκεῖνον ποὺ θὰ φιλήσω, αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰησοῦς· συλλάβετέ τον καὶ μεταφέρατέ τον μὲ ἀσφάλειαν.

45 καὶ ἐλθὼν εὐθέως προσελθὼν αὐτῷ λέγει· χαῖρε, ῥαββί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

45 Καὶ ἀφοῦ ἦλθεν ἐκεῖ ὁ Ἰούδας, ἀμέσως τὸν ἐπλησίασε καὶ εἶπε· Χαῖρε, διδάσκαλε, καὶ μὲ ὑποκρισίαν τὸν ἐφίλησε θερμά.

46 οἱ δὲ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.

46 Αὐτοὶ δὲ ἔβαλαν ἐπάνω του χέρι καὶ τὸν συνέλαβον.

47 Εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἔπαισε τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον.

47 Ἕνας δὲ κάποιος ἀπὸ αὐτούς, ποὺ παρέστεκαν, ἀφοῦ ἐτράβηξε τὴν μάχαιραν, ἐκτύπησε τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ ἔκοψε τὸ αὐτί.

48 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με·

48 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἔλαβε τὸν λόγον καὶ τοὺς εἶπε· Σὰν νὰ ἐπρόκειτο περὶ λῃστοῦ, ἐβγήκατε μὲ μαχαίρας καὶ μὲ ρόπαλα νὰ μὲ πιάσετε.

49 καθ' ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἤμην ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων,

49 Κάθε ἡμέραν ἤμην κοντά σας καὶ ἐδίδασκον μέσα εἰς τὸ ἱερόν, καὶ δὲν μὲ ἐπιάσατε. Ἀλλ' ὅλα αὐτὰ ἔγιναν διὰ νὰ πληρω-

43-46) Λκ. κβ' 47. Μτ. κς' 47 - 50. Ἰν. ς' 71. ιη' 3. 47) Λκ. κβ' 49 - 51. Μτ. κς' 51. 48-50) Λκ. κβ' 52. 53. Μτ. κς' 55. 56.

καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με. ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί.

θοῦν καὶ ἐπαληθεύσουν αἱ προφητικαὶ γραφαί, αἱ ὁποῖαι προλέγουν, ὅτι θὰ μὲ μετεχειρίζεσθε σὰν κακοποιόν.

50 καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον πάντες.

50 Καὶ οἱ μαθηταὶ τὸν ἀφῆκαν καὶ ἔφυγαν ὅλοι.

51 Καὶ εἷς τις νεανίσκος ἠκολούθησεν αὐτῷ, περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ· καὶ κρατοῦσιν αὐτὸν οἱ νεανίσκοι·

51 Καὶ κάποιος νέος ἠκολούθησεν αὐτὸν γυμνὸς τυλιγμένος μὲ μίαν σινδόνα. Καὶ τὸν ἔπιασαν οἱ ἐκ τοῦ ἀποσπάσματος νεώτεροι·

52 ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν.

52 ἐκεῖνος ὅμως ἀφῆκε τὴν σινδόνα εἰς τὰς χεῖρας των καὶ ἔφυγεν ἀπὸ αὐτοὺς γυμνός. Ἔτσι οὔτε αὐτὸς ἔμεινε μὲ τὸν Ἰησοῦν.

Στίχ. 53-65. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου. Καταδίκη εἰς θάνατον.

53 Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα· καὶ συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς.

53 Καὶ ἔφεραν τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα καὶ ἐμαζεύθησαν διὰ νὰ συνεδριάσουν μὲ αὐτὸν ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς.

54 καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς.

54 Καὶ ὁ Πέτρος ἠκολούθησεν αὐτὸν ἀπὸ μακράν, ἕως ὅτου ἐμβῆκε μέσα εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως. Καὶ ἐκάθητο μαζὶ μὲ τοὺς ὑπηρέτας καὶ ἐθερμαίνετο πλησίον εἰς τὸ φῶς, ποὺ ἔρριπτεν ἡ φωτιά, ὥστε ἐφαίνετο καλὰ εἰς ὅλους, ποὺ ἐκάθηντο ἐκεῖ.

55 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν, καὶ οὐχ εὕρισκον·

55 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν μαρτυρίαν ἐνοχοποιητικὴν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ διὰ νὰ τὸν θανατώσουν, καὶ δὲν εὕρισκον.

56 πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν.

56 Δὲν εὕρισκον δὲ ἐνοχοποιητικὴν μαρτυρίαν, διότι πολλοὶ μὲν κατέθεταν ψέματα ἐναντίον του, ἀλλ' αἱ μαρτυρίαι δὲν ἦσαν σύμφωνοι μεταξύ των.

57 καί τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ λέγοντες,

57 Καὶ μερικοὶ ἐσηκώθησαν καὶ ἐψευδομαρτυροῦσαν ἐναντίον του καὶ ἔλεγον·

58 ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος, ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω.

58 ὅτι ἡμεῖς τὸν ἠκούσαμεν μὲ τὰ αὐτιά μας νὰ λέγῃ· Ὅτι ἐγὼ θὰ κρημνίσω τὸν ναὸν αὐτόν, ποὺ εἶναι κτισμένος ἀπὸ χέρια ἀνθρώπινα, καὶ μέσα εἰς τρεῖς ἡμέρας θὰ οἰκοδομήσω ἄλλον ναόν, ποὺ δὲν γίνεται ἀπὸ χέρια ἀνθρώπινα.

59 καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν.

59 Ἀλλὰ καὶ ἔτσι ποὺ κατέθεταν, δὲν ἦτο σύμφωνος ἡ μαρτυρία των.

53-64) Λκ. κβ' 54. 55. 66 - 71. Μτ. κς' 57 - 66. Ἰν. ιη' 15. 16. ιθ' 7.

60 καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ μέσον ἐπηρώτα τὸν Ἰησοῦν λέγων· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν;

60 Καὶ ἀφοῦ ἐσηκώθη ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ μέσον, ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπε· Δὲν ἀποκρίνεσαι τίποτε; Τί σὲ κατηγοροῦν αὐτοί;

61 ὁ δὲ ἐσιώπα καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ;

61 Αὐτὸς δὲ ἐσιώπα καὶ δὲν ἀπήντησε τίποτε. Πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς τὸν ἠρώτα καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· Σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς ἐκείνου, ποὺ μόνος πρέπει λατρευτικῶς νὰ εὐλογῆται καὶ νὰ ἀνυμνῆται;

62 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐγώ εἰμι· καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.

62 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Ἐγὼ εἶμαι. Καὶ θὰ ἴδετε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τὸν Μεσσίαν, νὰ κάθεται εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ νὰ ἔρχεται ἐπάνω εἰς τὰ σύννεφα τοῦ οὐρανοῦ.

63 ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει· τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων;

63 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς μὲ ὑποκριτικὸν καὶ ἐπιδεικτικὸν ἀποτροπιασμὸν διὰ τὴν φρικτὴν βλασφημίαν ἔσχισε τὰ ροῦχα του σύμφωνα μὲ τὴν συνήθειαν, ποὺ ἐπεκράτει μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων, καὶ εἶπε· Τί μᾶς χρειάζονται πλέον μάρτυρες;

64 ἠκούσατε πάντως τῆς βλασφημίας· τί ὑμῖν φαίνεται; οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν εἶναι ἔνοχον θανάτου.

64 Ἠκούσατε καθαρά, ὥστε νὰ μὴ σᾶς μένῃ καμμία ἀμφιβολία, τὴν βλασφημίαν ποὺ ἐξεστομίσθη. Τί γνώμην ἔχετε; Αὐτοὶ δὲ ὅλοι ἀπεφάνθησαν κατ' αὐτοῦ, ὅτι εἶναι ἔνοχος βλασφημίας, ποὺ τιμωρεῖται μὲ θάνατον.

65 Καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ καὶ περικαλύπτειν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ· προφήτευσον ἡμῖν τίς ἐστιν ὁ παίσας σε. καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλον.

65 Καὶ ἤρχισαν μερικοὶ νὰ τὸν φτύνουν καὶ νὰ τοῦ σκεπάζουν γύρω τὸ πρόσωπόν του διὰ νὰ μὴ βλέπῃ καὶ νὰ τὸν κολαφίζουν καὶ νὰ τοῦ λέγουν· Προφήτευσέ μας, ποῖος σὲ ἐκτύπησε. Καὶ οἱ ὑπηρέται τὸν ἐκτύπησαν μὲ ραπίσματα.

Στίχ. 66-72. Ἡ ἄρνησις τοῦ Πέτρου.

66 Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου κάτω ἐν τῇ αὐλῇ ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως,

66 Καὶ ἐνῷ ὁ Πέτρος ἦτο κάτω εἰς τὴν αὐλήν, ἦλθε μία ἀπὸ τὰς ὑπηρετρίας τοῦ ἀρχιερέως.

67 καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει· καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναζαρηνοῦ ἦσθα.

67 Καὶ ὅταν εἶδε τὸν Πέτρον νὰ ζεσταίνεται, ἀφοῦ τὸν ἐκύτταξε προσεκτικά, εἶπε· Καὶ σὺ ἦσουν μὲ τὸν Ἰησοῦν τὸν Ναζαρηνόν.

68 ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων·

68 Αὐτὸς ὅμως ἠρνήθη καὶ εἶπε· Δὲν ἠξεύρω, οὔτε καταλαβαί-

[65]) Λκ. κβ΄ 63 - 65. Μτ. κς΄ 67. 68. [66-72]) Λκ. κβ΄ 56 - 62. Μτ. κς΄ 69 - 75. Ἰν. ιη΄ 17. 18. 25 - 27.

οὐκ οἶδα οὐδὲ ἐπίσταμαι τί σὺ λέγεις. καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον, καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησε.

νω τί λέγεις σύ. Καὶ ἐβγῆκεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον, καὶ ἐλάλησεν ὁ πετεινός.

69 καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν πάλιν ἤρξατο λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν ὅτι οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστιν.

69 Καὶ ἡ ὑπηρέτρια, ὅταν τὸν ξαναεῖδεν, ἤρχισε νὰ λέγῃ εἰς αὐτοὺς ποὺ ἔστεκαν ἐκεῖ, ὅτι αὐτὸς εἶναι ἀπὸ ἐκείνους.

70 ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει.

70 Αὐτὸς δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. Καὶ ὕστερ' ἀπὸ λίγο, πάλιν ἐκεῖνοι ποὺ ἔστεκαν ἐκεῖ, ἔλεγον εἰς τὸν Πέτρον· Ἀληθῶς, ἀπὸ αὐτοὺς εἶσαι, διότι εἶσαι Γαλιλαῖος καὶ ἡ προφορὰ τῆς ὁμιλίας σου ὁμοιάζει πρὸς τὴν προφορὰν τῶν κατοίκων τῆς Γαλιλαίας.

71 ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε.

71 Αὐτὸς δὲ ἤρχισε νὰ ἐπικαλῆται κατάρας κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ νὰ ὁρκίζεται, ὅτι δὲν γνωρίζω τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν ποὺ λέγετε.

72 καὶ ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησε. καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τὸ ῥῆμα ὃ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δίς, ἀπαρνήσῃ με τρίς· καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιε.

72 Καὶ διὰ δευτέραν φορὰν ἐλάλησεν ὁ πετεινός. Καὶ ἐνθυμήθη ὁ Πέτρος τὸν λόγον, ποὺ τοῦ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, ὅτι προτοῦ νὰ λαλήσῃ ὁ πετεινὸς δύο φοράς, θὰ μὲ ἀπαρνηθῇς τρεῖς φοράς. Καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

Στίχ. 1-15. Ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ Πιλάτου.

Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρωῒ συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, δήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν τῷ Πιλάτῳ.

Καὶ ἀμέσως μόλις ἔγινε πρωΐ, ἔκαναν σύσκεψιν οἱ ἀρχιερεῖς μὲ τοὺς προεστοὺς καὶ γραμματεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον περὶ τοῦ πῶς ἔπρεπε νὰ ἐνεργήσουν πλησίον τοῦ ἐπιτρόπου τῆς Ρώμης. Καὶ μετὰ τὴν σύσκεψιν αὐτήν, ἀφοῦ ἔδεσαν τὸν Ἰησοῦν, τὸν ἔφεραν καὶ τὸν παρέδωκαν εἰς τὸν Πιλᾶτον, κατηγοροῦντες αὐτὸν ὡς ἀντάρτην καὶ ὡς σφετεριζόμενον τὸ ἀξίωμα τοῦ βασιλέως τῶν Ἰουδαίων.

2 καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλᾶτος· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· σὺ λέγεις.

2 Καὶ τὸν ἠρώτησεν ὁ Πιλᾶτος· Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Αὐτὸς δὲ ἀπεκρίθη καὶ τοῦ εἶπε· Σὺ λέγεις, ὅτι εἶμαι βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· ἡ βασιλεία μου ὅμως δὲν εἶναι, ὅπως τὴν ἐννοεῖς σὺ καὶ οἱ κατήγοροί μου.

3 καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά, αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο.

3 Καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Πιλᾶτος ἐπείσθη, ὅτι ἡ κατηγορία αὐτὴ ἦτο ἀβάσιμος, οἱ ἀρχιερεῖς τὸν κατηγόρουν καὶ διὰ πολλὰ ἄλλα. Αὐτὸς ὅμως δὲν ἀπεκρίθη τίποτε.

ΙΕ΄. [1]) Λκ. κγ΄ 1. Μτ. κζ΄ 1. 2. Ἰν. ιη΄ 28. [2]) Λκ. κγ΄ 3. Μτ. κζ΄ 11. Ἰν. ιη΄ 33. [3]) Λκ. κγ΄ 2. Μτ. κζ΄ 12.

4 ὁ δὲ Πιλᾶτος πάλιν ἐπηρώτα αὐτὸν λέγων· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε πόσα σου καταμαρτυροῦσιν.

4 Ὁ δὲ Πιλᾶτος πάλιν τὸν ἠρώτησε καὶ εἶπε· Δὲν ἀποκρίνεσαι τίποτε; Κύττα, πόσας κατηγορίας μαρτυροῦν ἐναντίον σου. Δὲν ἀπολογεῖσαι τίποτε δι' αὐτάς;

5 ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλᾶτον.

5 Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀπεκρίθη πλέον τίποτε, ὥστε ἐθαύμαζεν ὁ Πιλᾶτος διὰ τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἀταραξίαν, τὴν ὁποίαν ἐδείκνυεν εἰς στιγμάς, ποὺ τόσον ἐκινδύνευεν αὐτὴ ἡ ζωή του.

6 Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον, ὅνπερ ᾐτοῦντο.

6 Εἰς κάθε ἑορτὴν δὲ τοῦ πάσχα συνήθιζεν ὁ ἡγεμὼν νὰ ἀφίνῃ ἐλεύθερον πρὸς χάριν των ἕνα φυλακισμένον, ὁποιον θὰ ἐζήτουν.

7 ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συστασιαστῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν.

7 Ἦτο δὲ ἕνας, ποὺ ἐλέγετο Βαραββᾶς, δεμένος καὶ φυλακισμένος μὲ τοὺς στασιαστάς, οἱ ὁποῖοι εἰς τὴν γνωστὴν κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας στάσιν εἶχαν κάμει φόνον.

8 καὶ ἀναβοήσας ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι καθὼς ἀεὶ ἐποίει αὐτοῖς.

8 Καὶ ἐφώναξε δυνατὰ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ ἄρχισε νὰ ζητῇ ἀπὸ τὸν Πιλᾶτον ἐκεῖνο, ποὺ πάντοτε ἐσυνήθιζε νὰ τοὺς κάνῃ, δηλαδὴ νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἕνα δέσμιον.

9 ὁ δὲ Πιλᾶτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων· θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

9 Ὁ δὲ Πιλᾶτος ἀπεκρίθη εἰς αὐτοὺς καὶ εἶπε· Θέλετε νὰ σᾶς ἐλευθερώσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

10 ἐγίνωσκε γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς.

10 Καὶ τοὺς ἐπρότεινε νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Ἰησοῦν, διότι ἐγνώριζεν, ὅτι ἕνεκα φθόνου τὸν εἶχαν παραδώσει οἱ ἀρχιερεῖς.

11 οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς.

11 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἔφεραν ἄνω κάτω τὸν ὄχλον καὶ τὸν ἔπεισαν νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν.

12 ὁ δὲ Πιλᾶτος ἀποκριθεὶς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς· τί οὖν θέλετε ποιήσω ὃν λέγετε τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

12 Ὁ Πιλᾶτος δὲ ἀπεκρίθη πάλιν καὶ τοὺς εἶπε· Τί λοιπὸν θέλετε νὰ κάμω αὐτόν, τὸν ὁποῖον σεῖς ὀνομάζετε βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

13 οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν.

13 Αὐτοὶ δὲ πάλιν ἐφώναξαν· Σταύρωσέ τον.

14 ὁ δὲ Πιλᾶτος ἔλεγεν αὐτοῖς· τί γὰρ ἐποίησε κακόν; οἱ δὲ περισσοτέρως ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν.

14 Ὁ Πιλᾶτος ὅμως τοὺς ἔλεγε· Δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸν δικάσω εἰς θάνατον. Διότι ποῖον κακὸν ἔπραξεν; Αὐτοὶ δὲ περισσότερον ἐφώναξαν· σταύρωσέ τον.

15 ὁ δὲ Πιλᾶτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι, ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, καὶ παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας ἵνα σταυρωθῇ.

15 Ὁ δὲ Πιλᾶτος, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ ἱκανοποιήσῃ καὶ εὐχαριστήσῃ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, τοὺς ἠλευθέρωσε τὸν Βαραββᾶν καὶ ἀφοῦ διέταξε νὰ μαστιγώσουν τὸν Ἰησοῦν, παρέδωσεν αὐτὸν διὰ νὰ σταυρωθῇ.

[4-5]) Μτ. κζ´ 13. 14. Ἰν. ιθ´ 10. [6-11]) Λκ. κγ´ 4. 16 - 19. Μτ. κζ´ 15 - 18. 20. 21. Ἰν. ιη´ 40. [12-15]) Λκ. κγ´ 20 - 25. Μτ. κζ´ 22 - 26. Ἰν. ιθ´ 1.

Στίχ. 16-19. Ὁ Ἰησοῦς χλευάζεται ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν.

16 Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὅ ἐστι πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν·

16 Οἱ δὲ στρατιῶται ἔφεραν τὸν Ἰησοῦν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐλὴν τοῦ οἰκοδομήματος, ποὺ διέμενεν ὁ πραίτωρ, καὶ ἐμάζευσαν ἐκεῖ ὅλην τὴν φρουράν.

17 καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν πορφύραν καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον,

17 Καὶ διὰ νὰ διακωμῳδήσουν τὰς βασιλικάς του ἀξιώσεις, τὸν ἐνέδυσαν κόκκινον μανδύαν, ποὺ ὡμοίαζε πρὸς βασιλικὸν ἔνδυμα, καὶ ἀφοῦ ἔπλεξαν στέφανον ἀπὸ ἀγκάθια, τὸν ἔβαλαν γύρω ἀπὸ τὴν κεφαλήν του ἀντὶ βασιλικοῦ στέμματος.

18 καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων·

18 Καὶ ἤρχισαν νὰ τὸν χαιρετοῦν ἐμπαικτικῶς καὶ νὰ τοῦ λέγουν· χαῖρε, βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων.

19 καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ.

19 Καὶ τοῦ ἐκτύπων τὴν κεφαλὴν μὲ κάλαμον καὶ τὸν ἔφτυναν. Καὶ ἀφοῦ ἔβαζαν τὰ γόνατά τους κάτω εἰς τὸ ἔδαφος, τὸν ἐπροσκύνουν.

Στίχ. 20-39. Ἡ σταύρωσις καὶ ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ ἑκατόνταρχος.

20 καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια, καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν.

20 Καὶ ὅταν τὸν ἐνέπαιξαν, τοῦ ἔβγαλαν τὸν κόκκινον μανδύαν καὶ τὸν ἔντυσαν τὰ ἰδικά του ροῦχα καὶ τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν διὰ νὰ τὸν σταυρώσουν.

21 Καὶ ἀγγαρεύουσι παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

21 Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἀντεῖχε πλέον νὰ βαστάζῃ τὸν σταυρόν του, ἠγγάρευσαν κάποιον, ποὺ διέβαινε ἀπ' ἐκεῖ τὴν ὥραν ἐκείνην, τὸν Σίμωνα τὸν Κυρηναῖον, ὁ ὁποῖος ἤρχετο ἀπὸ τὸ χωράφι του, τὸν πατέρα τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Ῥούφου, καὶ τὸν ὑπεχρέωσαν νὰ σηκώσῃ τὸν σταυρόν του.

22 Καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ Γολγοθᾶ τόπον, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον κρανίου τόπος.

22 Καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὸν τόπον τοῦ Γολγοθᾶ, ὄνομα, ποὺ ὅταν μεταφρασθῇ, σημαίνει τόπος κρανίου.

23 καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν ἐσμυρνισμένον οἶνον· ὁ δὲ οὐκ ἔλαβε.

23 Καὶ διὰ νὰ μὴ αἰσθανθῇ πολὺ τοὺς πόνους τῆς σταυρώσεως καὶ δυσκολευθοῦν εἰς τὴν ἐκτέλεσίν της οἱ σταυρωταί, τοῦ ἔδιναν νὰ πίῃ ὡς ναρκωτικὸν οἶνον ἀνακατευμένον μὲ σμύρναν· αὐτὸς ὅμως δὲν τὸ ἐπῆρε.

24 καὶ σταυρώσαντες αὐτὸν διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτὰ τίς τί ἄρῃ.

24 Καὶ ὅταν τὸν ἐσταύρωσαν, ἐμοίρασαν τὰ ροῦχα του, ἀφοῦ ἔρριψαν εἰς αὐτὰ λαχνὸν περὶ τοῦ τί θὰ ἔπαιρνεν ὁ καθένας τους.

25 ἦν δὲ ὥρα τρίτη καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.

25 Ἦτο δὲ ὥρα τρεῖς ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου καὶ τὸν ἐσταύρωσαν.

[16-20]) Λκ. κγ´ 11. Μτ. κζ´ 27 - 31. Ἰν. ιθ´ 2 - 3. [21]) Λκ. κγ´ 26. Μτ. κζ´ 32. (Ῥμ. ις´ 13. 1 Τμ. α´ 20). [22-23]) Λκ. κγ´ 33. 36. Μτ. κζ´ 33. 34. Ἰν. ιθ´ 17. [24]) Λκ. κγ´ 34. Μτ. κζ´ 35. Ἰν. ιθ´ 23. 24.

26 καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη· ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

26 Καὶ ἦτο ἡ ἐπιγραφὴ τῆς κατηγορίας του γραμμένη εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ σταυροῦ· Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

27 Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσι δύο λῃστάς, ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ.

27 Καὶ μαζὶ μὲ αὐτόν, διὰ νὰ τὸν παραστήσουν ὡς κακοποιὸν καὶ τὸν ἐξευτελίσουν, ἐσταύρωσαν δύο λῃστάς, ἕνα ἀπὸ τὰ δεξιά του καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ ἀριστερά του.

28 καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· ***καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη.***

28 Καὶ ἐπραγματοποιήθη ἔτσι ἡ προφητεία τῆς Γραφῆς, ποὺ λέγει· Καὶ κατετάχθη μεταξὺ τῶν παραβατῶν τοῦ νόμου καὶ τῶν κακούργων καὶ ἐτιμωρήθη μαζὶ μὲ αὐτοὺς ὡς ἄνομος.

29 Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες· οὐά, ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν!

29 Καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ ἐπερνοῦσαν κοντά, τὸν ἐβλασφήμουν καὶ ἐκίνουν ἐμπαικτικὰ τὰς κεφαλάς των καὶ ἔλεγαν· Οὐά, σὺ ποὺ θὰ ἐκρήμνιζες τὸν ναὸν καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας θὰ τὸν οἰκοδομοῦσες,

30 σῶσον σεαυτὸν καὶ κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.

30 σῶσε τὸν ἑαυτόν σου καὶ κατέβα ἀπὸ τὸν σταυρόν.

31 ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι.

31 Παρομοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς τὸν περιέπαιζαν μεταξύ τους μὲ τοὺς γραμματεῖς καὶ ἔλεγαν· Ἄλλους ἔσωσε μὲ τὰ ἀγυρτικά του θαύματα, τὸν ἑαυτόν του ὅμως δὲν δύναται νὰ σώσῃ.

32 ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν αὐτῷ. καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.

32 Ὁ Χριστός, ὁ βασιλεὺς τοῦ εὐλογημένου λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ἂς καταβῇ τώρα ἀπὸ τὸν σταυρόν, διὰ νὰ ἴδωμεν τὸ θαῦμα αὐτὸ τῆς ἀπελευθερώσεώς του καὶ πιστεύσωμεν. Καὶ αὐτοί, ποὺ ἦσαν σταυρωμένοι μαζί του, τὸν ὕβριζαν.

33 Γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης·

33 Ὅταν δὲ ἡ ὥρα ἔγινεν ἓξ ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, δηλαδὴ μεσημέρι, ἔγινε σκότος εἰς ὅλην τὴν γῆν μέχρι τὰς ἐννέα, τουτέστιν ἕως τὰς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα.

34 καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἐνάτῃ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· ***Ἐλωΐ Ἐλωΐ, λιμᾶ σαβαχθανί;*** *ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον,* ***ὁ Θεός μου ὁ Θεός μου, εἰς τί με ἐγκατέλιπες;***

34 Καὶ κατὰ τὴν ἐνάτην ὥραν ἐφώναξε μὲ μεγάλη φωνὴ ὁ Κύριος· Ἐλωΐ, Ἐλωΐ, λιμᾶ σαβαχθανί, τὸ ὁποῖον, ὅταν ἐξηγηθῇ εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, σημαίνει· Θεέ μου, Θεέ μου, διατί μὲ ἐγκατέλιπες;

35 καί τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον· ἴδε Ἠλίαν φωνεῖ.

35 Καὶ μερικοὶ ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἔστεκαν ἐκεῖ, ὅταν ἤκουσαν αὐτό, ἔλεγαν· Ἰδοὺ φωνάζει τὸν Ἠλίαν.

36 δραμὼν δὲ εἷς καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους περιθεὶς

36 Ἔτρεξε δὲ ἕνας καὶ ἐγέμισε μὲ ξίδι ἕνα σφουγγάρι, καὶ ἀφοῦ τὸ ἔβαλε γύρω ἀπὸ ἕνα καλάμι, τὸν ἐπότιζε λέγων· Ἀφήσατέ

[26]) Λκ. κγ΄ 38. Μτ. κζ΄ 37. Ἰν. ιθ΄ 19. [27]) Λκ. κγ΄ 32 - 33. Μτ. κζ΄ 38. Ἰν. ιθ΄ 32. [28]) Ἠσ. νγ΄ 12. Λκ. κβ΄ 37. [29-32]) Λκ. κγ΄ 35 - 37. 39 - 43. Μτ. κζ΄ 39 - 44. [33]) Λκ. κγ΄ 44. Μτ. κζ΄ 45. [34-36]) Μτ. κζ΄ 46 - 49. Ἰν. ιθ΄ 29.

τε καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτὸν λέγων· ἄφετε ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλίας καθελεῖν αὐτόν.

με καὶ μὴ μὲ ἐμποδίζετε νὰ προλάβω τὴν λιποθυμίαν του, διὰ νὰ ἴδωμεν, ἐὰν θὰ ἔλθῃ ὁ Ἠλίας νὰ τὸν κατεβάσῃ.

37 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσε.

37 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφῆκε φωνὴν μεγάλην καὶ ἐξεψύχησε.

38 Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω.

38 Καὶ τὸ καταπέτασμα, ποὺ ἐχώριζε εἰς τὸν ναὸν τὰ Ἅγια ἀπὸ τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, ἐσχίσθη εἰς τὰ δύο ἀπὸ ἐπάνω ἕως κάτω.

39 Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτω κράξας ἐξέπνευσεν, εἶπεν· ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν Θεοῦ.

39 Ὅταν δὲ ὁ ἑκατόνταρχος, ποὺ ἐστέκετο ἀπέναντί του, εἶδε μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα ἔκτακτα σημεῖα ποὺ συνέβησαν, καὶ ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐξεψύχησεν ὄχι ἀπὸ ἐξάντλησιν, ὅπως ἐπέθαιναν οἱ σταυρωμένοι, ἀλλὰ ἀφοῦ ἀφῆκε φωνὴν δυνατήν, ποὺ δὲν ἔδειχνε κανὲν σημεῖον θανάτου, εἶπεν· Ἀλήθεια, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦτο υἱὸς Θεοῦ.

Στίχ. 40-47. Αἱ εὐσεβεῖς γυναῖκες. Ὁ Ἰωσὴφ ἐνταφιάζει τὸν Λυτρωτήν.

40 Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς ἦν καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσῆ μήτηρ, καὶ Σαλώμη,

40 Ἦσαν δὲ καὶ μερικαὶ γυναῖκες, ποὺ ἀπὸ μακρυὰ παρετήρουν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν καὶ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ ἡ Μαρία ἡ μητέρα τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ τοῦ Ἰωσῆ, καὶ ἡ Σαλώμη.

41 αἳ καὶ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.

41 Αὐταί, καὶ ὅτε ἦτο ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, τὸν ἠκολούθουν καὶ τὸν ὑπηρέτουν. Ἦσαν δὲ καὶ ἄλλαι πολλαί, αἱ ὁποῖαι ἀνέβησαν μαζὶ μὲ αὐτὸν ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

42 Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν παρασκευή, ὅ ἐστι προσάββατον,

42 Καὶ σὰν ἔγινε πλέον βράδυ, ἐπειδὴ ἦτο ἡμέρα παρασκευῆς καὶ προετοιμασίας, δηλαδὴ παραμονὴ τοῦ Σαββάτου, προτοῦ ἀρχίσῃ μὲ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἡ ἡμέρα τοῦ Σαββάτου, κατὰ τὴν ὁποίαν συνέπιπτε καὶ τὸ πάσχα,

43 ἐλθὼν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλᾶτον καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

43 ἦλθεν ὁ Ἰωσήφ, ποὺ κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀριμαθαίαν, σεβαστὸν καὶ ἐπίσημον μέλος τοῦ ἰουδαϊκοῦ συνεδρίου, ποὺ καὶ αὐτὸς εἶχε πιστεύσει εἰς τὸ περὶ βασιλείας τοῦ Θεοῦ κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐπερίμενε τὴν βασιλείαν αὐτήν, χωρὶς νὰ κλονισθῇ ἡ ἐλπίς του αὐτὴ ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἔλαβε τὴν τόλμην καὶ παρουσιάσθη εἰς τὸν Πιλᾶτον καὶ ἐζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

44 ὁ δὲ Πιλᾶτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκε, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε·

44 Ὁ Πιλᾶτος δὲ ἐξεπλάγη καὶ ἠπόρησεν, ἐὰν τόσον γρήγορα ἀπέθανεν ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἀφοῦ ἐπροσκάλεσε τὸν ἑκατόνταρχον, τὸν ἠρώτησεν, ἐὰν εἶχεν ὥραν πολλὴν ποὺ ἀπέθανε.

[37-38]) Λκ. κγ΄ 45. 46. Μτ. κζ΄ 50. 51. Ἰν. ιθ΄ 30. [39]) Λκ. κγ΄ 47. Μτ. κζ΄ 54. [40-41]) Λκ. κγ΄ 49. Μτ. κζ΄ 55. 56. [42-46]) Λκ. β΄ 25. 38. κγ΄ 50 - 54. Μτ. κζ΄ 57 - 60. Ἰν. ιθ΄ 38 - 42.

45 καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ.

45 Καὶ ὅταν ἔμαθεν ἀπὸ τὸν ἑκατόνταρχον, ὅτι πράγματι ἀπέθανεν, ἐχάρισεν εἰς τὸν Ἰωσὴφ τὸ σῶμα.

46 καὶ ἀγοράσας σινδόνα καὶ καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησε τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου.

46 Καὶ ἐκεῖνος ἀφοῦ ἠγόρασε σινδόνα καινουργῆ καὶ ἀμεταχείριστον καὶ τὸν ἐκατέβασεν ἀπὸ τὸν σταυρόν, ἐτύλιξε τὸ σῶμα εἰς τὴν σινδόνα καὶ τὸν ἔβαλε χάμω εἰς μνημεῖον, ποὺ ἦτο σκαλισμένον μέσα εἰς τὸν βράχον· καὶ ἐκύλισε λίθον βαρὺν ἐπάνω εἰς τὸ στόμιον τοῦ μνημείου.

47 ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσῆ ἐθεώρουν ποῦ τίθεται.

47 Ἡ Μαγδαληνὴ δὲ Μαρία καὶ ἡ Μαρία τοῦ Ἰωσῆ παρετηροῦν προσεκτικὰ καὶ μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον ποῦ ἐτέθη τὸ σῶμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ΄.

Στίχ. 1-8. Αἱ Μυροφόροι εἰς τὸν τάφον. Ἀγγελικὸν μήνυμα περὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου.

Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν.

Καὶ ἀφοῦ ἐπέρασε τὸ Σάββατον, ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Μαρία ἡ μητέρα τοῦ Ἰακώβου καὶ ἡ Σαλώμη ἠγόρασαν τὸ βράδυ τοῦ Σαββάτου ἀρώματα, διὰ νὰ ἔλθουν τὸ πρωῒ εἰς τὸν τάφον καὶ ἀλείψουν τὸν Ἰησοῦν.

2 καὶ λίαν πρωῒ τῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου.

2 Καὶ πολὺ πρωῒ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος ἔρχονται εἰς τὸ μνημεῖον τὴν ὥραν, ποὺ ὁ ὑποκάτω ἀπὸ τὸν ὁρίζοντα ἀνατέλλων ἥλιος ἤρχισε νὰ διαλύῃ τὸ πρωϊνὸ σκοτάδι.

3 καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου;

3 Καὶ ἔλεγαν ἀναμεταξύ τους· Ποῖος θὰ μᾶς ἀποκυλίσῃ τὴν μεγάλην πέτραν ἀπὸ τὴν εἴσοδον τοῦ μνημείου;

4 καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα.

4 Καὶ μόλις ἐσήκωσαν τὰ μάτια τους, εἶδαν, ὅτι εἶχε κυλισθῆ μακρὰν ἀπὸ τὸ μνημεῖον ἡ πέτρα. Καὶ ἔλεγαν μεταξύ τους αὐτά, διότι ἡ πέτρα αὐτὴ ἦτο πολὺ μεγάλη καὶ δὲν ἦτο εὔκολον νὰ ἀποκυλισθῇ.

5 καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκήν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν.

5 Καὶ ἀφοῦ ἐμβῆκαν εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδαν ἕνα νέον, ποὺ ἐκάθητο εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ μνημείου καὶ ἦταν ἐνδεδυμένος μὲ στολὴν λευκὴν καὶ τὰς κατέλαβε μεγάλος φόβος καὶ κατάπληξις.

6 ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν.

6 Αὐτὸς δὲ τοὺς εἶπε· Μὴ ἐκπλήττεσθε καὶ μὴ φοβεῖσθε. Ἠξεύρω ποῖον ζητᾶτε. Ζητᾶτε τὸν Ἰησοῦν τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον. Ἀνεστήθη. Δὲν εἶναι ἐδῶ. Ἰδού, εἶναι ἀδειανὸ τὸ μέρος, ὅπου τὸν ἔβαλαν.

47) 40. Λκ. κγ΄ 55. κδ΄ 10. Μτ. κζ΄ 61.

ΙΣΤ΄. 1) ιε΄ 40. 47. Λκ. κγ΄ 56. 2-3) Λκ. κδ΄ 1. Μτ. κη΄ 1. Ἰν. κ΄ 1. 4-5) Λκ. κδ΄ 2 - 4. Μτ. κη΄ 2 - 3. Ἰν. κ΄ 12. 6) Λκ. κδ΄ 5. Μτ. κη΄ 5 - 6.

7 ἀλλ' ὑπάγετε εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν.

7 Ἀλλὰ πηγαίνετε, εἴπατε εἰς τοὺς μαθητάς του καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὸν Πέτρον, ποὺ ἔχει ἀνάγκην παρηγορίας καὶ βεβαιώσεως ὅτι συνεχωρήθη διὰ τὴν ἄρνησίν του, ὅτι πηγαίνει προτήτερα ἀπὸ σᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἐκεῖ θὰ τὸν ἰδῆτε, καθὼς σᾶς εἶπε, προτοῦ νὰ σταυρωθῇ.

8 καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ.

8 Καὶ ἐκεῖναι, ἀφοῦ ἐβγῆκαν, ἔφυγαν ἀπὸ τὸ μνημεῖον. Τὰς κατεῖχε δὲ τρόμος καὶ ἦσαν ἐκστατικαί. Καὶ δὲν εἶπαν τίποτε εἰς κανένα, διότι ἐφοβοῦντο.

Στίχ. 9-20. Ἐμφανίσεις τοῦ ἀναστάντος Κυρίου. Ἐντολαὶ καὶ ἐξουσίαι εἰς τοὺς μαθητάς. Ἀνάληψις τοῦ Κυρίου.

9 Ἀναστὰς δὲ πρωῒ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια.

9 Ὅταν δὲ ἀνέστη ὁ Ἰησοῦς τὸ πρωῒ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, ἐφάνη πρῶτον εἰς τὴν Μαρίαν τὴν Μαγδαληνήν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶχε βγάλει ἑπτὰ δαιμόνια.

10 ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλε τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσι καὶ κλαίουσι.

10 Ἐκείνη ἐπῆγε καὶ ἀνήγγειλε τοῦτο εἰς τοὺς μαθητάς, ποὺ ἦσαν προτήτερα μαζί του καὶ οἱ ὁποῖοι εἶχαν πένθος καὶ ἔκλαιαν διὰ τὸν θάνατον τοῦ διδασκάλου των.

11 κἀκεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς, ἠπίστησαν.

11 Ἀλλ' ἐκεῖνοι, ὅταν ἤκουσαν ὅτι ζῇ καὶ ὅτι αὐτὴ τὸν εἶδε, δὲν ἐπίστευσαν εἰς τοὺς λόγους της.

12 Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευομένοις εἰς ἀγρόν.

12 Μετὰ ταῦτα δὲ ἐνεφανίσθη μὲ ἄλλην μορφήν, διαφορετικὴν ἀπὸ ἐκείνην ποὺ εἶχε προτοῦ σταυρωθῇ, εἰς δύο ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ἐβάδιζαν καὶ ἐπήγαιναν εἰς κάποιο χωράφι.

13 κἀκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς· οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν.

13 Καὶ ἐκεῖνοι ἐπῆγαν καὶ ἀνήγγειλαν τοῦτο εἰς τοὺς λοιποὺς Ἀποστόλους, ἀλλ' οὔτε εἰς ἐκείνους ἐπίστευσαν.

14 Ὕστερον ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα ἐφανερώθη, καὶ ὠνείδισε τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν.

14 Ὕστερα ἐνεφανίσθη εἰς τοὺς ἕνδεκα, ὅταν αὐτοὶ εἶχαν καθίσει νὰ δειπνήσουν. Καὶ τοὺς ἐμέμφθη διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν τους καὶ διὰ τὴν σκληρότητα τῆς καρδίας των, διότι δὲν ἐπίστευσαν εἰς ἐκείνους, ποὺ τὸν εἶδαν ἀναστημένον.

15 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· πορευ-

15 Καὶ τοὺς εἶπε· Νὰ πᾶτε εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην καὶ νὰ κη-

7) ιδ΄ 28. Μτ. κη΄ 7. 8) Μτ. κη΄ 8. 9-11) ιε΄ 40. Λκ. η΄ 2. Μτ. κζ΄ 56. Ἰν. κ΄ 1 - 18. 12-13) Λκ. κδ΄ 13 - 35. 14) Λκ. κδ΄ 25. 36 - 48. Μτ. κη΄ 16. Ἰν. κ΄ 19 - 23. 1 Κρ. ιε΄ 5. 15) Λκ. κδ΄ 47. Μτ. κη΄ 19.

θέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει.

ρύξετε τὸ εὐαγγέλιον εἰς ὅλην τὴν λογικὴν κτίσιν καὶ δημιουργίαν.

16 ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται.

16 Ἐκεῖνος, ποὺ θὰ πιστεύσῃ εἰς τὸ κήρυγμά σας καὶ θὰ βαπτισθῇ, θὰ σωθῇ, ἐκεῖνος ὅμως ποὺ θὰ ἀπιστήσῃ, θὰ κατακριθῇ.

17 σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασι ταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι· γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς·

17 Εἰς ἐκείνους δὲ ποὺ θὰ πιστεύσουν, θὰ παρακολουθήσουν αὐτὰ τὰ ὑπερφυσικὰ σημάδια, ποὺ θὰ ἀποδεικνύουν τὴν δι' αὐτῶν ἐνεργοῦσαν χάριν, καὶ τὴν ἀλήθειαν τῆς πίστεώς των· διὰ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ὀνόματός μου θὰ βγάλουν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δαιμόνια, θὰ ὁμιλήσουν γλώσσας ξένας, ποὺ δι' αὐτοὺς θὰ εἶναι νέαι καὶ ἄγνωστοι μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης.

18 ὄφεις ἀροῦσι· κἂν θανάσιμόν τι πίωσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψει· ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσι, καὶ καλῶς ἕξουσιν.

18 Θὰ σηκώσουν μὲ τὰ χέρια τους φίδια φαρμακερά, χωρὶς νὰ πάθουν τίποτε ἀπὸ τὰ δαγκώματά των· καὶ ἐὰν ἀκόμη πίουν δηλητήριον, ποὺ φέρει θάνατον, δὲν θὰ τοὺς βλάψῃ· θὰ βάλουν τὰ χέρια τους ἐπὶ ἀσθενῶν καὶ θὰ γίνουν καλά.

19 Ὁ μὲν οὖν Κύριος μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ.

19 Ὁ μὲν Κύριος λοιπόν, ἀφοῦ τοὺς ὡμίλησεν ἐπανειλημμένως καὶ τοὺς εἶπε μεταξὺ ἄλλων καὶ αὐτά, ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ.

20 ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων. ἀμήν.

20 Ἐκεῖνοι δέ, ἀφοῦ ἐβγῆκαν εἰς περιοδείαν, ἐκήρυξαν εἰς κάθε μέρος, καὶ ὁ Κύριος ἦτο συνεργός των καὶ ἐπεβεβαίωνε τὸν λόγον τοῦ κηρύγματός των μὲ τὰ θαύματα, ποὺ ἐπηκολούθουν εἰς τὸ κήρυγμά των. Ἀμήν.

---

16) Ἰν. γ΄ 3. 5. 15 - 18. 36. ς΄ 47. ιβ΄ 48. Πρ. β΄ 38. Ῥμ. ε΄ 1. 1 Κρ. α΄ 18 - 24. Γλ. β΄ 16. Ἑβ. γ΄ 12 - δ΄ 3. 17-18) ς΄ 13. Λκ. θ΄ 2. ι΄ 17 - 19. Μτ. ι΄ 8. Ἰν. ιδ΄ 12. Πρ. β΄ 4. γ΄ 1 - 9. ε΄ 12. 15. 16. η΄ 7. ι΄ 44 - 46. ιδ΄ 3. ις΄ 16 - 18. ιθ΄ 6. 11 - 16. κ΄ 7 - 12. κη΄ 3 - 9. 1 Κρ. ιβ΄ 10. 28. 2 Κρ. ιβ΄ 12. Ἑβ. β΄ 4. Ἰκ. ε΄ 14. 15. 19) 4 Βσ. β΄ 11. Ψ. ρθ΄ 1. Λκ. κδ΄ 50. 51. Μτ. κβ΄ 44. Ἰν. ς΄ 62. κ΄ 17. Πρ. α΄ 2. 9 - 11. ζ΄ 55 - 56. Ῥμ. η΄ 34. Ἐφ. α΄ 20 - 21. Κλ. γ΄ 1. 1 Τμ. γ΄ 16. Ἑβ. α΄ 3. 13. η΄ 1. ι΄ 12. ιβ΄ 2. 1 Πτ. γ΄ 22. 20) 17. 18. Πρ. ιδ΄ 3. Ἑβ. β΄ 4.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς δὲν ἦτο Ἰουδαῖος, ἀλλὰ ἐθνικός, σύμφωνα δὲ μὲ τὴν παράδοσιν κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας. Ὁ Λουκᾶς ἦτο ἕνας ἀπὸ τοὺς στενωτέρους καὶ προσφιλεστέρους συνεργοὺς καὶ συνεκδήμους τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Παρηκολούθησε τὸν Παῦλον εἰς ὡρισμένας περιοδείας του, ὅπως λ.χ. κατὰ μὲν τὴν δευτέραν ἀποστολικὴν περιοδείαν ἀπὸ τὴν Τρῳάδα εἰς τοὺς Φιλίππους, κατὰ δὲ τὴν τρίτην πορείαν ἀπὸ τοὺς Φιλίππους εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἀπὸ τὴν Καισάρειαν μέχρι τῆς Ρώμης. Ἦτο δὲ μαζὶ μὲ τὸν Παῦλον τόσον κατὰ τὴν πρώτην φυλάκισίν του, ὅσον καὶ κατὰ τὴν δευτέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν μάλιστα, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴν πρὸς Τιμόθεον Β΄ ἐπιστολὴν (δ΄ 11), ἦτο αὐτὸς «μόνος» μαζὶ μὲ τὸν Ἀπόστολον. Δικαίως ὡς ἐκ τούτου ὁ Λουκᾶς ὑπῆρξε προσφιλὴς εἰς τὸν ἀπόστολον Παῦλον, ὡς ἰατρὸς δὲ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα προσέφερε τὰς ἰατρικὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν Ἀπόστολον.

Ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς εἶναι συγγραφεὺς ὄχι μόνον τοῦ τρίτου Εὐαγγελίου, ἀλλὰ καὶ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων. Ἐπὶ πλέον κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ἐκήρυξε τὴν χριστιανικὴν Θρησκείαν εἰς τὴν Δαλματίαν καὶ τὴν Γαλλίαν, ὅπως δὲ ἀναφέρει καὶ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός, ἦλθε καὶ εἰς τὴν Ἀχαΐαν, ὅπου καὶ συνέγραψε τὸ Εὐαγγέλιόν του.

Ὁ χρόνος τῆς συγγραφῆς τοῦ τρίτου Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον ἀπηύθυνεν ὁ Λουκᾶς πρὸς τὸν «κράτιστον Θεόφιλον», ἐτοποθετήθη ὑπό τινων πρὸ τῆς πρώτης φυλακίσεως τοῦ Παύλου, τοῦτο δὲ διότι τὰς Πράξεις, αἵτινες ἐγράφησαν μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον, θεωροῦν ὡς συγγραφείσας ἐν Ρώμῃ κατὰ τὴν πρώτην φυλάκισιν τοῦ Ἀποστόλου (ἤτοι περὶ τὸ 62 μ.Χ.). Ὑπῆρξαν ἐν τούτοις καὶ οἱ ὑποστηρίξαντες, ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον συνεγράφη μετὰ τὴν ἅλωσιν τῶν Ἱεροσολύμων. Ἡ ἐπικρατεστέρα ὅμως γνώμη εἶναι, ὅτι τὸ τρίτον Εὐαγγέλιον συνεγράφη πρὸ τοῦ 70 μ.Χ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Στίχ. 1-4. Σκοπὸς τῆς συγγραφῆς τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων	Ἐπειδή, ὡς γνωστόν, πολλοὶ ἀπεπειράθησαν νὰ συναρμολογήσουν διήγησιν τῶν γεγονότων καὶ διδασκαλιῶν, ποὺ μὲ βεβαιότητα εἶναι γνωστὰ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστούς,
2 καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ᾽ ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου,	2 καθὼς μᾶς τὰ παρέδωσαν μὲ τὴν προφορικήν των διδασκαλίαν ἐκεῖνοι, ποὺ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ μεσσιακοῦ ἔργου τοῦ Σωτῆρος ἔγιναν αὐτόπται μάρτυρες αὐτοῦ καὶ ὑπηρέται τοῦ κηρύγματός του,
3 ἔδοξε κἀμοί, παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς, καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε,	3 ἐφάνη καὶ εἰς ἐμὲ καλόν, ὁ ὁποῖος ἔχω ἐξετάσει καὶ παρακολουθήσει μὲ προσοχὴν καὶ ἀκρίβειαν ὅλα ἐξ ἀρχῆς, ὅσα σχετίζονται πρὸς τὸ εὐαγγέλιον, νὰ σοῦ γράψω ταῦτα μὲ τὴν σειράν των, ἐκλαμπρότατε Θεόφιλε,
4 ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν.	4 διὰ νὰ γνωρίσῃς σαφῶς καὶ μὲ ἀκρίβειαν τὴν ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν ἀλήθειαν τῶν λόγων τῆς πίστεως, τοὺς ὁποίους διὰ ζώσης φωνῆς ἐδιδάχθης.

Στίχ. 5-25. Προαναγγελία τῆς γεννήσεως τοῦ Προδρόμου.

5 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἱερεύς τις ὀνόματι Ζαχαρίας ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ.	5 Ἔζησε κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας κάποιος ἱερεύς, ποὺ ἐλέγετο Ζαχαρίας, ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν λειτουργῶν τοῦ ναοῦ, ἡ ὁποία κατήγετο ἀπὸ τὸν ἱερέα Ἀβιά. Καὶ ἡ γυναῖκα του ἦτο ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομά της ἦτο Ἐλισάβετ.
6 ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασι τοῦ Κυρίου ἄμεμπτοι.	6 Ἦσαν δὲ καὶ οἱ δύο ἐνάρετοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἐρευνᾷ καὶ γνωρίζει τὰς καρδίας ὅλων, καὶ ἐπολιτεύοντο σύμφωνα μὲ ὅλας ἐν γένει τὰς ἐντολὰς καὶ τὰ παραγγέλματα τοῦ Κυρίου, ἄμεμπτοι εἰς ὅλα καὶ ἐλεύθεροι ἀπὸ κάθε σοβαρὰν ἐνοχήν.
7 καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἡ Ἐλισάβετ ἦν στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν.	7 Καὶ δὲν εἶχαν τέκνον, διότι ἡ Ἐλισάβετ ἦτο στεῖρα, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ οἱ δύο ἦσαν ἀρκετὰ προχωρημένοι εἰς τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς των.
8 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ Θεοῦ,	8 Ἐνῷ δὲ ὁ Ζαχαρίας ἐτέλει ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τὴν ἱερατικήν του λειτουργίαν κατὰ τὴν σειρὰν τῆς τάξεως καὶ πατριᾶς τῶν ἱερέων, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνῆκε, συνέβη τὸ ἑξῆς:
9 κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι	9 Σύμφωνα πρὸς τὴν κρατοῦσαν μεταξὺ τοῦ ἱερατείου συνήθειαν τοῦ νὰ ἐκλέγεται διὰ κλήρου ὁ ἱερεύς, ὁ ὁποῖος θὰ προσ-

Α΄. [2]) Ἰν. α΄ 14. ιε΄ 27. ιθ΄ 35. κ΄ 29 - 31. κα΄ 34. Πρ. α΄ 21. 22. δ΄ 20. κς΄ 16. Ἑβ. β΄ 3. 1 Πτ. ε΄ 1. 2 Πτ. α΄ 16 - 18. 1 Ἰν. α΄ 1 - 3. [3]) Πρ. α΄ 1. κγ΄ 26. κδ΄ 3. [4]) Πρ. ιη΄ 25. Γλ. ς΄ 6. [5]) Ἐξ. ς΄ 23. 1 Πρ. κδ΄ 4-20. 2 Πρ. η΄ 14. λα΄ 2. λε΄ 4. Νεμ. ιβ΄ (4) 8. 17. ιγ΄ 30. Μτ. β΄ 1. [6]) Γν. ζ΄ 1. ιζ΄ 1. κς΄ 5. Δτ. δ΄ 40. ς΄ 2. 3 Βσ. η΄ 58. θ΄ 4. Ψ. ριη΄ 1. Ἰβ. α΄ 2. 8. Λκ. β΄ 25. Πρ. ι΄ 2. 22. [7]) Γν. ις΄ 1. ιζ΄ 17. κε΄ 21. Λκ. α΄ 18. [8-10]) Ἐξ. λ΄ 1. 7. 1 Πρ. κγ΄ 6 - 13. κδ΄ 19. 2 Πρ. ιγ΄ 10. 11. Ἑβ. θ΄ 2. 6.

εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου·

ἔφερε τὸ θυμίαμα, ἔλαχεν εἰς τὸν Ζαχαρίαν ὁ κλῆρος νὰ ἔμβη εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου καὶ νὰ προσφέρη θυμίαμα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων.

10 καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἦν τοῦ λαοῦ προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος.

10 Καὶ ὅλον τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ εὑρίσκετο συναθροισμένον καὶ προσηύχετο ἐκεῖ ἔξω εἰς τὰ προαύλια τοῦ ναοῦ τὴν ὥραν, ποὺ ἐκαίετο τὸ θυμίαμα.

11 ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου ἑστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος.

11 Ἐφανερώθη δὲ εἰς αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου, ὁ ὁποῖος ἐστέκετο εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ θυσιαστηρίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔκαιαν τὸ θυμίαμα.

12 καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδών, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐτόν.

12 Καὶ ἐταράχθη ὁ Ζαχαρίας, ὅταν τὸν εἶδε, καὶ φόβος ἐκυρίευσεν αὐτόν.

13 εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος· μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία· διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην·

13 Τοῦ εἶπε δὲ ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβᾶσαι, Ζαχαρία. Τοὐναντίον χαῖρε, διότι εἰσακούσθη ἀπὸ τὸν Θεὸν ἡ παράκλησις, τὴν ὁποίαν πολλὰς φορὰς ἕως τώρα ἔκαμες. Καὶ ἡ γυναῖκα σου ἡ Ἐλισάβετ θὰ σοῦ γεννήσῃ τέκνον, καὶ θὰ καλέσῃς τὸ ὄνομά του Ἰωάννην.

14 καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γεννήσει αὐτοῦ χαρήσονται.

14 Καὶ θὰ δοκιμάσῃς χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν καὶ πολλοί, ὅταν θὰ ἀκούσουν τὸ προφητικὸν κήρυγμά του, θὰ χαροῦν διὰ τὴν γέννησίν του.

15 ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πίῃ, καὶ Πνεύματος Ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ,

15 Θὰ προκληθῇ δὲ ἡ μεγάλη αὐτὴ χαρά, διότι θὰ εἶναι πραγματικῶς μέγας ἄνθρωπος, ἀπὸ αὐτὸν τὸν Κύριον ἀνεγνωρισμένος τοιοῦτος. Καὶ δὲν θὰ πίῃ οἶνον ἢ ἄλλο μεθυστικὸν ποτόν. Καὶ θὰ τοῦ δοθοῦν ἄφθονα τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀπὸ αὐτὸν ἀκόμη τὸν καιρόν, ποὺ θὰ εἶναι εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητέρας του.

16 καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν·

16 Καὶ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἰσραήλ, ποὺ ἔχουν ἀπομακρυνθῆ καὶ ἀποπλανηθῆ ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ τὰς ἁμαρτίας των, θὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ διὰ τῆς μετανοίας εἰς τὸν ἐνανθρωπήσαντα Κύριον, τὸν Θεόν τους.

17 καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἠλιοῦ, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἑτοιμάσαι Κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον.

17 Καὶ αὐτὸς θὰ προπορευθῇ ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ Θεανθρώπου Μεσσίου, μὲ τὸ αὐτὸ προφητικὸν χάρισμα τοῦ Πνεύματος καὶ μὲ τὴν αὐτὴν παρρησίαν καὶ ἄφοβον δραστηριότητα, τὴν ὁποίαν εἶχε καὶ ὁ Ἠλίας. Καὶ θὰ χρησιμοποιῇ ταῦτα διὰ νὰ ξαναγυρίσῃ εἰς τὰ παιδιὰ τὰς καρδίας τῶν πατέρων, ποὺ ἐψυχράνθησαν καὶ ἔχασαν καὶ αὐτὴν τὴν φυσικὴν στοργήν των, καὶ νὰ θερμάνῃ ἔτσι καὶ σφίξῃ στενώτερον τοὺς οἰκογενειακοὺς δεσμούς· ἀκόμη δὲ τοὺς ἀπειθεῖς καὶ δυστρόπους νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὰς σκέψεις καὶ εἰς τὸ φρόνημα τῶν δικαίων, μεταβάλλων αὐτοὺς εἰς ἐναρέτους. Καὶ ἔτσι νὰ ἑτοιμάσῃ εἰς τὸν Κύριον λαὸν θρησκευτικῶς καὶ ἠθικῶς προπαρασκευασμένον, ἵνα ὑποδεχθῇ καὶ ἐγκολπωθῇ αὐτὸν ὡς Σωτῆρα.

[11-12]) Ἰσ. Ν. ε΄ 13. 14. Κρτ. ς΄ 12. ιγ΄ 3. Δν. ι΄ 5. 8. 9. Λκ. α΄ 26 - 29. β΄ 9. ε΄ 8. 9. Μτ. κη΄ 3. 4. Πρ. ι΄ 3. 4. [13-14]) Κρτ. ς΄ 22. 23. Δν. ι΄ 12. Λκ. α΄ 30. 31. 58. 60 - 63. β΄ 10. Μτ. α΄ 21. κη΄ 5. Ἰν. ε΄ 35. [15-16]) Λτ. ι΄ 9. Ἀρ. ς΄ 3. Κρτ. ιγ΄ 4. 5. 1 Βσ. α΄ 11. Ἠσ. μθ΄ 1. Ἰρ. α΄ 5. Λκ. α΄ 32. 76 - 79. Μτ. ια΄ 18. Γλ. α΄ 5. [17]) Μλ. δ΄ 3 - 5. Σρ. μη΄ 10. Μτ. γ΄ 3. 4. ια΄ 10 - 14.

18 καὶ εἶπε Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς.

18 Καὶ εἶπεν ὁ Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· Μὲ ποῖον σημεῖον θὰ βεβαιωθῶ περὶ αὐτοῦ, ποὺ μοῦ λέγεις; Φαίνεται τοῦτο ἀπίθανον καὶ ἀπίστευτον, διότι ἐγὼ εἶμαι γέρων καὶ ἡ γυναῖκα μου εἶναι περασμένης ἡλικίας.

19 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ· ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρός σε καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα·

19 Καὶ ὁ ἄγγελος ἀπεκρίθη καὶ τοῦ εἶπεν· Ἐγὼ εἶμαι ὁ Γαβριήλ, ποὺ παραστέκομαι ἐμπρὸς εἰς τὸν Θεόν, διὰ νὰ τὸν ὑπηρετῶ ὡς ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀρχαγγέλους του. Καὶ ἐστάλην ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ σοῦ ὁμιλήσω καὶ νὰ σοῦ φέρω τὰς χαροποιοὺς αὐτὰς εἰδήσεις.

20 καὶ ἰδοὺ ἔσῃ σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν.

20 Καὶ ἀφοῦ ζητεῖς σημεῖον, ἰδού, ἔχεις αὐτό, ὄχι ὅμως ὅπως τὸ θέλεις: θὰ εἶσαι βωβὸς καὶ δὲν θὰ ἠμπορῇς νὰ ὁμιλήσῃς μέχρι τῆς ἡμέρας, ποὺ θὰ γίνουν αὐτά, δηλαδὴ ἡ γέννησις τοῦ παιδίου καὶ ἡ ὀνομασία αὐτοῦ. Καὶ σοῦ ἐπιβάλλεται ἡ τιμωρία αὐτή, ἐπειδὴ δὲν ἐπίστευσες εἰς τοὺς λόγους μου, οἱ ὁποῖοι θὰ πραγματοποιηθοῦν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸν καιρόν τους.

21 καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν, καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ.

21 Καὶ ὁ λαὸς ἐν τῷ μεταξὺ ἐξηκολούθει νὰ περιμένῃ τὸν Ζαχαρίαν. Καὶ εὑρίσκοντο ὅλοι εἰς ἀπορίαν, διότι ἐβράδυνε καὶ ἠργοπόρει οὗτος μέσα εἰς τὸν ναόν.

22 ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἠδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς, καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς, καὶ διέμενε κωφός.

22 Ὅταν δὲ ὁ Ζαχαρίας ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ θυσιαστήριον, δὲν ἠδύνατο νὰ τοὺς ὁμιλήσῃ καὶ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς ὅσους τὸν ἠρώτων διὰ τὴν ἀργοπορίαν του. Καὶ ἐκατάλαβαν, ὅτι εἶχεν ἴδει ὀπτασίαν μέσα εἰς τὸν ναόν. Καὶ αὐτὸς ἐξηκολούθει νὰ συνεννοῆται μὲ αὐτοὺς διὰ νευμάτων καὶ ἔμενε κωφὸς καὶ ἄλαλος.

23 καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

23 Καὶ ὅταν συνεπληρώθησαν αἱ ἡμέραι, ποὺ ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ λειτουργῇ εἰς τὸν ναόν, συνέβη νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ σπίτι του.

24 Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε,

24 Ὕστερα δὲ ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἔμεινεν ἔγκυος ἡ σύζυγός του ἡ Ἐλισάβετ, καὶ ἐπὶ μῆνας πέντε ἔκρυπτεν ἐπιμελῶς τὸν ἑαυτόν της ἀπὸ συστολὴν διὰ τὴν ἐγκυμοσύνην της.

25 λέγουσα ὅτι οὕτω μοι πεποίηκεν ὁ Κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις.

25 Ἀλλ᾽ ὅταν πλέον δὲν ἠδύνατο νὰ κρυβῇ, ἔλεγεν εἰς αὐτοὺς ποὺ τὴν συνέχαιρον, ὅτι ἔτσι εἰς ἡλικίαν περασμένην μοῦ ἔχει κάμει τὸ καλὸ αὐτὸ ὁ Θεὸς κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς, ποὺ ἐπέβλεψε μὲ εὐμένειαν διὰ νὰ ἀφαιρέσῃ τὴν στείρωσιν καὶ ἀτεκνίαν μου, ἡ ὁποία μοῦ ἔφερεν ἐντροπὴν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

[18]) Γν. ιε΄ 8. ιη΄ 11. Λκ. α΄ 7. [19]) Δν. η΄ 16. θ΄ 21. Τβ. ιβ΄ 15. Λκ. α΄ 26. Μτ. ιη΄ 10. [20]) Ἰζ. γ΄ 26. κδ΄ 27. Λκ. α΄ 22. 45. 62 - 64. Μτ. δ΄ 7. [21]) γ΄ 15. (Ἐξ. λβ΄ 1). [22]) 20. κδ΄ 23. [23]) α΄ 39. 40. [24-25]) Γν. λ΄ 23. Ἠσ. δ΄ 1. μζ΄ 9. νδ΄ 1. 4. Ψ. ριβ΄ 9. Λκ. α΄ 44.

Στίχ. 26-38. Ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς Παρθένου Μαρίας.

26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ᾗ ὄνομα Ναζαρέτ,

26 Κατὰ δὲ τὸν ἕκτον μῆνα τῆς ἐγκυμοσύνης τῆς Ἐλισάβετ ἀπεστάλη ἀπὸ τὸν Θεὸν ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ εἰς μίαν πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ποὺ ἐλέγετο Ναζαρέτ,

27 πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρί, ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαυΐδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ.

27 πρὸς μίαν κόρην ἀρραβωνισμένην πρὸς ἄνδρα, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἦτο Ἰωσήφ. Καὶ ἡ κόρη αὐτὴ κατήγετο ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Δαβίδ. Καὶ τὸ ὄνομα τῆς κόρης ἦτο Μαριάμ.

28 καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπε· χαῖρε, κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν.

28 Καὶ ἀφοῦ ἐμβῆκεν ὁ ἄγγελος εἰς τὸ δωμάτιόν της τῆς εἶπε· Χαῖρε σύ, ἡ ὁποία ἔχεις λάβει πολλὰς καὶ ἐξαιρετικὰς χάριτας ἀπὸ τὸν Θεόν. Ὁ Κύριος εἶναι μαζί σου καὶ αὐτὸς σὲ ἐχαρίτωσε. Ἔχεις εὐλογηθῆ σύ, ὅσον καμμία ἄλλη ἀπὸ τὰς γυναῖκας.

29 ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ, καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος.

29 Αὐτὴ δέ, ὅταν εἶδε τὸν ἄγγελον, ἐταράχθη πολὺ ἀπὸ τὸν λόγον ποὺ τῆς εἶπε καὶ ἐσκέπτετο μέσα της, ποίαν σημασίαν καὶ ποῖον σκοπὸν νὰ εἶχεν ὁ χαιρετισμὸς αὐτός.

30 καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ· μὴ φοβοῦ, Μαριάμ· εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ.

30 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος εἰς αὐτήν· Μὴ φοβῆσαι, Μαριάμ. Τοὐναντίον πρέπει νὰ χαρῇς, διότι ἐκρίθης ἀξία ἐξαιρετικῆς εὐνοίας ἀπὸ τὸν Θεόν.

31 καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

31 Καὶ ἰδοὺ ἡ χάρις ἡ ἐξαιρετική, ποὺ δὲν τὴν ἔλαβε ποτὲ καμμία ἄλλη γυναῖκα καὶ τὴν ὁποίαν μόνον σὺ ἠξιώθης νὰ λάβῃς· θὰ συλλάβῃς εἰς τὴν κοιλίαν σου καὶ θὰ γεννήσῃς υἱὸν καὶ θὰ καλέσῃς τὸ ὄνομά του Ἰησοῦν.

32 οὗτος ἔσται μέγας καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαυΐδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,

32 Οὗτος θὰ εἶναι μέγας καὶ διὰ τὴν ἁγιότητα καὶ διὰ τὸ ἀξίωμά του. Καὶ μολονότι διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεώς του θὰ ἐξομοιωθῇ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, θὰ ἀναγνωρισθῇ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὑψηλοτέρου καὶ ἀνωτέρου ἀπὸ ὅλα καὶ ἐξουσιάζοντος αὐτά. Καὶ θὰ τὸν ἀνυψώσῃ Κύριος ὁ Θεὸς καὶ ὡς ἄνθρωπον. Καὶ θὰ τοῦ δώσῃ τὸν θρόνον τοῦ προπάτορός του Δαβίδ.

33 καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος.

33 Καὶ θὰ βασιλεύσῃ εἰς τοὺς αἰῶνας ὡς ἀθάνατος καὶ παντοτεινὸς ἀρχιερεὺς καὶ βασιλεὺς ἐπὶ τῶν πιστῶν ὅλων τῶν γενεῶν, οἱ ὁποῖοι θ' ἀποτελοῦν τὴν πνευματικὴν καὶ ἀληθῆ οἰκογένειαν τοῦ Ἰακώβ, καὶ ἡ βασιλεία του δὲν θὰ ἔχῃ τέλος ὅπως τῶν ἐπιγείων βασιλέων, ἀλλὰ θὰ εἶναι ἀτελεύτητος καὶ παντοτεινὴ σὰν αὐτήν, ποὺ μόνος ὁ Θεὸς βασιλεύει.

34 εἶπε δὲ Μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον· πῶς ἔσται μοι τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω;

34 Εἶπε δὲ ἡ Μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον· Πῶς θὰ γίνῃ τὸ πρωτοφανὲς καὶ πρωτάκουστον αὐτὸ καὶ πῶς θὰ συλλάβω καὶ θὰ γεννήσω, ἀφοῦ δὲν γνωρίζω ἄνδρα;

35 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σὲ

35 Καὶ ὁ ἄγγελος ἀπεκρίθη καὶ τῆς εἶπε· τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ποὺ θὰ σὲ καθαρίσῃ ἀπὸ τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα καὶ θὰ σὲ ἐξαγιάσῃ, θὰ ἔλθῃ εἰς σὲ καὶ δύναμις τοῦ Ὑψίστου θὰ ρίψῃ τὴν

[26-27]) α΄ 36. β΄ 4. Μτ. α΄ 1. 18. β΄ 23. [28]) Δτ. κη΄ 3 - 8. Κρτ. ε΄ 24. ς΄ 12. Λκ. α΄ 42. ια΄ 27. Ἐφ. α΄ 6. [29]) 11. 12. [30]) Γν. ς΄ 8. ιθ΄ 19. Πρ. ζ΄ 46. Ἑβ. δ΄ 16. [31]) Γν. ις΄ 11. Μτ. α΄ 21. 23. [32-33]) 2 Βσ. ζ΄ 12. 16. 1 Πρ. κβ΄ 10. Ψ. μδ΄ 7. πη΄ 30 - 37. Μχ δ΄ 7. Ἡσ. θ΄ 6. 7. ις΄ 5. Δν. β΄ 44. ζ΄ 14. 27. Λκ. α΄ 15. 35. 76. Μτ. α΄ 1. γ΄ 17. Ἰν. ιβ΄ 34. Ἑβ. α΄ 8. ζ΄ 1 κτλ. [34]) Γν. ιθ΄ 8. Κρτ. ια΄ 39. Μτ. α΄ 18. [35]) Γν. α΄ 2. Ἐξ. μ΄ 35. Ἀρ. θ΄ 15. Λκ. α΄ 32. Μτ. α΄ 20. Μρ. α΄ 24.

καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ.

δημιουργικὴν καὶ προστατευτικὴν σκέπην καὶ σκιάν της ἐπὶ σοῦ. Δι' αὐτὸ δὲ καὶ τὸ ἀπολύτως ἀναμάρτητον καὶ ἅγιον βρέφος, ποὺ κατὰ τὸν ὑπερφυσικὸν αὐτὸν τρόπον θὰ γεννηθῇ, θὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι εἶναι αὐτὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

36 καὶ ἰδοὺ Ἐλισάβετ ἡ συγγενής σου καὶ αὐτὴ συνειληφυῖα υἱὸν ἐν γήρει αὐτῆς, καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρᾳ·

36 Καὶ διὰ νὰ βεβαιωθῇς περὶ τοῦ ὅτι θὰ γίνῃ πράγματι τὸ μέγα αὐτὸ θαῦμα εἰς σέ, σοῦ γνωστοποιῶ ἕνα ἄλλο μικρότερον μὲν θαῦμα, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν θὰ τὸ ἐπερίμενες. Ἰδοὺ ἡ συγγενής σου Ἐλισάβετ ἔχει συλλάβει καὶ αὐτὴ υἱὸν εἰς τὴν γεροντικήν της ἡλικίαν. Καὶ ὁ μῆνας αὐτὸς εἶναι ὁ ἕκτος μῆνας τῆς ἐγκυμοσύνης τῆς γυναικὸς αὐτῆς, ποὺ ἕως τώρα τὴν ἔλεγαν ὅλοι στεῖραν.

37 ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα.

37 Καὶ ὅμως εἶναι τώρα ἔγκυος, διότι δὲν εἶναι ἀδύνατον εἰς τὸν Θεὸν κάθε τι θαυμαστὸν καὶ καταπληκτικόν, τὸ ὁποῖον ὁ ἀσθενὴς ἄνθρωπος διὰ λόγου θὰ παρίστανεν ὡς ὑπέρτερον τῶν δυνάμεών του.

38 εἶπε δὲ Μαριάμ· ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

38 Εἶπε δὲ ἡ Μαριάμ· Ἰδοὺ εἶμαι ἡ δούλη τοῦ Κυρίου, ἡ πρόθυμος νὰ ὑπηρετήσω τὰς βουλάς του. Εἴθε νὰ γίνῃ εἰς ἐμὲ σύμφωνα μὲ αὐτὸ ποὺ εἶπες. Καὶ μετὰ τὸν λόγον της τοῦτον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐν πάσῃ ταπεινώσει ἐξεδήλωσε τὴν ὑποταγήν της εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνεπιστεύθη ἑαυτὴν εἰς τὴν πρόνοιάν του, ἔφυγεν ἀπὸ αὐτὴν ὁ ἄγγελος.

Στίχ. 39-45. Ἡ Θεοτόκος ἐπισκέπτεται τὴν Ἐλισάβετ.

39 Ἀναστᾶσα δὲ Μαριὰμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη εἰς τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπουδῆς εἰς πόλιν Ἰούδα,

39 Ἐσηκώθη δὲ ἡ Μαριὰμ κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς, ποὺ ἐπηκολούθησαν εἰς τὸν εὐαγγελισμόν της, καὶ ἐπῆγε γρήγορα καὶ χωρὶς ἀναβολὴν εἰς τὴν ὀρεινὴν περιοχὴν τῆς Ἰουδαίας, εἰς κάποιαν πόλιν τῆς περιφερείας, εἰς τὴν ὁποίαν κατοικοῦσεν ἡ φυλὴ τοῦ Ἰούδα.

40 καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ.

40 Καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ζαχαρίου καὶ ἐχαιρέτισεν αὐτὴ πρώτη τὴν Ἐλισάβετ.

41 καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ἡ Ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη Πνεύματος Ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ

41 Καὶ συνέβη τὴν στιγμήν, ποὺ ἤκουσεν ἡ Ἐλισάβετ τὸν χαιρετισμὸν τῆς Μαρίας, ἐπήδησε τὸ βρέφος μέσα εἰς τὴν κοιλίαν της. Καὶ ἐπληρώθη ἡ Ἐλισάβετ ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον.

42 καὶ ἀνεφώνησε φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου.

42 Καὶ ἐξ αἰτίας τῆς μεγάλης χαρᾶς καὶ ἐκπλήξεώς της ἐφώναξε μὲ μεγάλην φωνὴν καὶ εἶπεν· Εἶσαι σὺ εὐλογημένη ἀπὸ τὸν Θεὸν περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην γυναῖκα. Καὶ εὐλογημένον εἶναι καὶ τὸ ἔμβρυον, ποὺ ἐβλάστησεν ὡς καρπὸς ἄχραντος καὶ παρθενικὸς εἰς τὴν κοιλίαν σου.

43 καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρός με;

43 Καὶ διὰ ποίαν ἀρετὴν ἢ ἀξίαν μου ἔγινεν εἰς ἐμὲ ἡ τιμὴ αὐτή, νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐπίσκεψίν μου ἡ μητέρα τοῦ Κυρίου μου;

[36]) 7. 24 - 26. [37]) Μτ. ιθ΄ 26. [38]) Τβ. ιβ΄ 21. Λκ. κδ΄ 31. [39]) Ἰσ. Ν. κ΄ 7. κα΄ 11. [41]) Γν. κε΄ 22. Λκ. α΄ 15. 44. 67. β΄ 25. [42]) 28.

44 ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν ἀγαλλιάσει ἐν τῇ κοιλίᾳ μου.	44 Ναί· εἶσαι ἡ μητέρα τοῦ Κυρίου μου, διότι ἰδοὺ μόλις ἦλθεν εἰς τὰ αὐτιά μου ἡ φωνὴ τοῦ χαιρετισμοῦ σου, ἐπήδησε μέσα εἰς τὴν κοιλίαν μου τὸ βρέφος μὲ ἀσυγκράτητον χαράν.
45 καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου.	45 Καὶ μακαρία εἶναι ἐκείνη, ποὺ ὅπως σὺ ἐπίστευσεν, ὅτι θὰ λάβουν τελείαν καὶ πλήρη πραγματοποίησιν ἐκεῖνα, ποὺ τῆς ἔχει εἴπει ὁ Κύριος διὰ τοῦ ἀγγέλου του καὶ δὲν ἐπέδειξε τὴν ἀπιστίαν τοῦ τιμωρηθέντος συζύγου μου.

Στίχ. 46-56. Ἡ ᾠδὴ τῆς Θεοτόκου.

46 Καὶ εἶπε Μαριάμ· Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον	46 Καὶ εἶπεν ἡ Μαριάμ· Ἀνυμνεῖ καὶ δοξάζει ἡ ψυχή μου τὸ μεγαλεῖον τοῦ Κυρίου·
47 καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτῆρί μου,	47 καὶ ἐχάρη πολὺ τὸ βάθος τῆς καρδίας μου διὰ τὸν Θεόν, ποὺ ἔσωσε καὶ ἐμὲ μαζὶ μὲ ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος.
48 ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί·	48 Ἀνυμνεῖ ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον, διότι ἔρριψεν εὐμενὲς βλέμμα εἰς τὴν μικρότητα καὶ ἀσημότητα ἐμοῦ, ποὺ εἶμαι δούλη του. Καὶ διὰ τοῦτο ἰδού, ἀπὸ τώρα θὰ μὲ μακαρίζουν ὅλαι αἱ γενεαὶ τῶν πιστῶν.
49 ὅτι ἐποίησέ μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατὸς καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ,	49 Καὶ θὰ μὲ μακαρίζουν, διότι ἐφ' ὅσον μὲ ἠξίωσε νὰ γίνω μητέρα τοῦ Σωτῆρος, ἔκαμεν εἰς ἐμὲ μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ἔργα αὐτός, τοῦ ὁποίου εἶναι ἀπεριόριστος ἡ δύναμις καὶ ἅγιον τὸ ὄνομά του. Καὶ ἔτσι μὲ τὰ καταπληκτικὰ εἰς δύναμιν καὶ ἁγιότητα ἔργα του ὄχι μόνον ἀνυψώνει, ἀλλὰ καὶ ἁγιάζει τοὺς ταπεινοὺς του δούλους.
50 καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς γενεῶν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.	50 Καὶ τὸ ἔλεός του δὲν ἐδείχθη μόνον εἰς ἐμέ, ἀλλ' εἶναι παντοτεινὸν καὶ μεταβιβάζεται ἀπὸ γενεὰν εἰς γενεὰν εἰς ὅλους ἐκείνους, ποὺ φοβοῦνται αὐτόν.
51 Ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν·	51 Πάντοτε καὶ εἰς τὸ παρελθόν, ἀλλὰ πρὸ παντὸς τώρα διὰ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Μεσσίου, ἐποίησεν ἔργα κραταιὰ καὶ δυνατὰ μὲ τὴν παντοδύναμον χεῖρα του· κατενίκησε καὶ διεσκόρπισεν αὐτούς, ποὺ ὑπερηφανεύονται μὲ τὰς σκέψεις καὶ τὰ φαντασμένα σχέδια τῆς ψυχῆς των.
52 καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσε ταπεινούς,	52 Ἔρριψε κάτω ἀπὸ τοὺς θρόνους των ἄρχοντας κραταιοὺς καὶ δυνατοὺς καὶ ἀνύψωσε ταπεινοὺς καὶ περιφρονημένους.

[44]) 41. [45]) 20. Ἰν. κ΄ 29. 1 Πτ. α΄ 8. 9. [46-47]) 1 Βσ. α΄ 11. β΄ 1. Ψ. λδ΄ 9. Ἡσ. ξα΄ 10. Ἀββ. γ΄ 18. [48]) Γν. λ΄ 13. 1 Βσ. α΄ 11. Μλ. γ΄ 12. Λκ. ια΄ 27. [49]) 1 Βσ. ιβ΄ 24. Ψ. ρι΄ 9. Λκ. α΄ 58. [50]) Ἐξ. κ΄ 6. Ἡσ. να΄ 8. Ψ. ρβ΄ 13. 17. [51-53]) 1 Βσ. β΄ 4 - 10. 2 Βσ. κβ΄ 28. Ἰβ. ε΄ 11. 12. ιβ΄ 16 - 24. λς΄ 7. Ψ. λβ΄ 10. λγ΄ 11. πη΄ 11. ρς΄ 9. 35 - 43. ριβ΄ 7. 8. Σρ. ι΄ 12 - 17. Ἡσ. κθ΄ 14. Ἰρ. λη΄:λα΄ 25. Μτ. ια΄ 25. 26.

53 πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς.	53 Ἐχόρτασε μὲ ἀγαθὰ πτωχούς, ποὺ ἐπεινοῦσαν, καθὼς ἔδωκε καὶ ἀφθόνους τὰς πνευματικὰς δωρεὰς τῆς σωτηρίας εἰς ὅσους τὰς ἐπόθησαν πολύ· ἀπ' ἐναντίας δὲ ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν πλούτη ὑλικά, καθὼς καὶ ἐκείνους ποὺ εἶχαν τὴν ἰδέαν, ὅτι κατέχουν τὸν θησαυρὸν τῆς ἀρετῆς, τοὺς ἀπεδίωξε μὲ χέρια ἄδειανά.
54 ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ μνησθῆναι ἐλέους,	54 Ἔπιασε μὲ τὴν προστατευτικήν του χεῖρα καὶ ἐβοήθησε τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν, τὸν δοῦλον του, καὶ ἀπέδειξεν ἔτσι, ὅτι δὲν ἐλησμόνησεν, ἀλλ' ἐνεθυμήθη τὸ ἔλεος καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν του,
55 καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα.	55 σύμφωνα μὲ ὅσα εἶπεν εἰς τοὺς προπάτοράς μας, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ ἐδείκνυε εἰς τὸν Ἀβραὰμ καὶ τοὺς ἀπογόνους του παντοτεινὸν καὶ αἰώνιον τὸ ἔλεός του.
56 Ἔμεινε δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῇ ὡσεὶ μῆνας τρεῖς καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.	56 Ἔμεινε δὲ ἡ Μαριὰμ μαζὶ μὲ τὴν Ἐλισάβετ περίπου τρεῖς μῆνας καὶ ὅταν πλέον ἐπλησίασεν ἡ ὥρα νὰ γεννήσῃ αὐτή, ἡ Μαρία ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν της.

Στίχ. 57-66. Γέννησις τοῦ Ἰωάννου.

57 Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν.	57 Εἰς τὴν Ἐλισάβετ δὲ συνεπληρώθη ὁ χρόνος τῶν ἐννέα μηνῶν διὰ νὰ γεννήσῃ αὐτὴ καὶ ἐγέννησε παιδὶ ἀρσενικόν.
58 καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνε Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον αὐτῇ.	58 Καὶ ἤκουσαν οἱ γείτονές της καὶ οἱ συγγενεῖς της, ὅτι ὁ Κύριος ἔδειξε μέγα καὶ θαυμαστὸν τὸ ἔλεός του εἰς αὐτήν, ἐφ' ὅσον εἰς τόσον προχωρημένην ἡλικίαν τῆς ἔδωκε τέκνον. Καὶ ἔχαιρον καὶ αὐτοὶ μαζί της.
59 Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ ἦλθον περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ζαχαρίαν.	59 Καὶ συνέβη τὴν ὀγδόην ἡμέραν νὰ ἔλθουν πάλιν οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ γείτονες διὰ νὰ κάμουν περιτομὴν εἰς τὸ παιδίον. Καὶ ἐλογάριαζαν νὰ τὸ ὀνομάσουν ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ πατρός του Ζαχαρίαν.
60 καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν· οὐχί, ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης.	60 Καὶ ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ φωτιζομένη ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν· Ὄχι· δὲν θὰ τὸ ὀνομάσετε Ζαχαρίαν, ἀλλὰ θὰ ὀνομασθῇ Ἰωάννης.
61 καὶ εἶπον πρὸς αὐτὴν ὅτι οὐδείς ἐστιν ἐν τῇ συγγενείᾳ σου ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ·	61 Ἀλλ' εἶπαν ἐκεῖνοι εἰς αὐτήν· ὅτι δὲν εἶναι κανεὶς εἰς τὴν οἰκογένειάν σου, ποὺ νὰ ὀνομάζεται μὲ τὸ ὄνομα αὐτό.
62 ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτόν.	62 Ἠρώτων λοιπὸν μὲ νεύματα καὶ σχήματα τὸν πατέρα του, σὰν τί ὄνομα ἤθελε νὰ τὸ ὀνομάσουν.

[54-55]) Γν. ιζ΄ 7. 19. κβ΄ 17. 18. κς΄ 3. 4. Λτ. κς΄ 42. Δτ. ζ΄ 8. Ψ. ιζ΄ 51. ϟζ΄ 3. ρδ΄ 8. 9. ρλα΄ 11. 12. Μχ. ζ΄ 20. Ἡσ. μα΄ 8. 9. μβ΄ 1. Ἰζ. ις΄ 60. Λκ. α΄ 69 - 74. Γλ. γ΄ 16. [57]) Γν. κε΄ 24. Λκ. β΄ 6. [58]) Γν. ιθ΄ 19. Λκ. α΄ 14. 49. [59]) Γν. ιζ΄ 10 - 12. κα΄ 4. Λτ. ιβ΄ 3. Λκ. β΄ 21. Ἰν. ζ΄ 22. Πρ. ζ΄ 8. [60-63]) 13.

63 καὶ αἰτήσας πινακίδιον ἔγραψε λέγων· Ἰωάννης ἐστὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἐθαύμασαν πάντες.

63 Καὶ ἐκεῖνος, ἀφοῦ ἐζήτησε μικρὸν πίνακα, ἔγραψεν αὐτὰς ἀκριβῶς τὰς λέξεις· Ἰωάννης εἶναι τὸ ὄνομά του. Καὶ ἐθαύμασαν ὅλοι διὰ τὴν παράδοξον συμφωνίαν τοῦ Ζαχαρίου μὲ τὴν Ἐλισάβετ.

64 ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν Θεόν.

64 Ἤνοιξε δὲ ἀμέσως τὸ στόμα τοῦ Ζαχαρίου καὶ ἐλύθη ἡ γλῶσσα του καὶ ὡμίλει πλέον ἐλεύθερα δοξάζων καὶ ἀνυμνῶν τὸν Θεόν.

65 καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιοικοῦντας αὐτούς, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα,

65 Καὶ ὅλους, ὅσοι κατοικοῦσαν ἐκεῖ τριγύρω, τοὺς ἐκυρίευσε φόβος ἀπὸ τὸ θαῦμα αὐτὸ καὶ διεδόθησαν ὅλα τὰ συμβάντα αὐτά, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν ὀνομασίαν τοῦ παιδίου καὶ εἰς τὴν θαυμαστὴν θεραπείαν τῆς ἀφωνίας τοῦ πατρός του, εἰς ὁλόκληρον τὴν ὀρεινὴν περιοχὴν τῆς Ἰουδαίας.

66 καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν λέγοντες· τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; καὶ χεὶρ Κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ.

66 Καὶ ὅσοι τὰ ἤκουσαν τὰ ἔβαλαν μέσα εἰς τὴν καρδίαν των καὶ τὰ ἐχάραξαν βαθειὰ εἰς τὴν μνήμην των λέγοντες· Ὕστερα ἀπὸ ὅλα αὐτά, ποὺ ἔγιναν εἰς τὴν γέννησίν του, τί θὰ γίνῃ ἄραγε τὸ παιδίον αὐτό, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ ἐδείχθη τόσον θαυμαστή; Καὶ πράγματι ἡ προστατευτικὴ χεὶρ τοῦ Κυρίου ἦτο μαζί του.

Στίχ. 67-80. Ἡ ᾠδὴ τοῦ Ζαχαρίου.

67 Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη Πνεύματος Ἁγίου καὶ προεφήτευσε λέγων·

67 Καὶ ὁ Ζαχαρίας ὁ πατέρας του ἐπληρώθη μὲ Πνεῦμα Ἅγιον καὶ ἐπροφήτευσε διὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου καὶ διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ παιδίου καὶ εἶπεν·

68 Εὐλογητὸς Κύριος, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ,

68 Ἂς εἶναι εὐλογημένος καὶ δοξασμένος ὁ Κύριος, τὸν ὁποῖον μόνοι ἀπὸ ὅλα τὰ ἔθνη ἐγνώρισαν καὶ ἐλάτρευσαν οἱ Ἰσραηλῖται καὶ δι' αὐτὸ καλεῖται ἰδικός των Θεός. Ἂς εἶναι δοξασμένος, διότι ἐπεσκέφθη τὸν λαόν του καὶ συνετέλεσε τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ λαοῦ του ἐκ τῶν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν.

69 καὶ ἤγειρε κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ Δαυῒδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ,

69 Καὶ χάριν ἡμῶν ηὐδόκησε νὰ γεννηθῇ εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Δαβὶδ τοῦ δούλου του ἰσχυρὰ καὶ ἀκαταγώνιστος δύναμις, ποὺ μᾶς σώζει, δηλαδὴ ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.

70 καθὼς ἐλάλησε διὰ στόματος τῶν ἁγίων, τῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ,

70 Καὶ ἤγειρεν ὁ Θεὸς τὸ κέρας τοῦτο τῆς σωτηρίας σύμφωνα μὲ ἐκεῖνα, ποὺ εἶπε καὶ ὑπεσχέθη διὰ τοῦ στόματος καὶ τῆς ὁμοφώνου προκηρύξεως τῶν ἁγίων, δηλαδὴ τῶν προφητῶν, ποὺ εἰς κάθε ἐποχὴν ἀπὸ χρόνων παλαιοτάτων ἀνεφάνησαν.

71 σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς,

71 Οὕτως ἐπιτυγχάνομεν δι' αὐτοῦ τὴν σωτηρίαν ἀπὸ τοὺς ὁρατοὺς καὶ ἀοράτους ἐχθρούς μας καὶ ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν ὅλων ἐκείνων, ποὺ μᾶς μισοῦν.

72 ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ,

72 Ἀλλ' ἐπὶ πλέον ἀνέστησεν αὐτὸ ὁ Θεὸς καὶ διὰ νὰ ἐλεήσῃ τοὺς πατέρας μας, ποὺ περιμένουν τὸν λυτρωτὴν καὶ ἐλευθερωτήν των εἰς τὸν Ἅδην· καὶ διὰ νὰ ἐνθυμηθῇ καὶ ἐκτελέσῃ τὴν ἁγίαν διαθήκην του,

[64]) 20. [65-66]) 1 Βσ. κα΄ 12. Λκ. β΄ 18. 19. 51. Πρ. β΄ 43. ε΄ 5. 11. ια΄ 21. ιθ΄ 17. [67]) 41. [68]) Γν. ν΄ 24. Ἐξ. δ΄ 31. 3 Βσ. α΄ 48. η΄ 15. Τβ. ια΄ 16. Σρ. μς΄ 14. Ψ. μ΄ 14. οα΄ 18. 19. οθ΄ 15. ρε΄ 48. ρι΄ 9. ρκθ΄ 7. 8. Λκ. α΄ 78. β΄ 25. ζ΄ 16. κδ΄ 21. Μτ. α΄ 21. [69-71]) 1 Βσ. β΄ 10. Σρ. μζ΄ 5. 11. Ψ. ιζ΄ 2 - 3. πη΄ 18 - 30. ϡ α΄ 11. ρε΄ 10. ρλα΄ 17. ρμη΄ 14. Ἠσ. θ΄ 6. 7. Ἱρ. Θρ. β΄ 17. Ἰζ. κθ΄ 21. Μτ. α΄ 1. Πρ. γ΄ 21. δ΄ 25. [72-75]) Γν. κδ΄ 12. Κρτ. α΄ 24. Ἱρ. ια΄ 5. Λκ. α΄ 32. 33. 54. 55. ι΄ 37. Ἰν. δ΄ 23. Ῥμ. ιβ΄ 1. Ἐφ. δ΄ 24. Ττ. β΄ 12 - 14. Ἑβ. ς΄ 13. 17. θ΄ 14.

73 ὅρκον ὃν ὤμοσε πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν,

73 τὴν ἔνορκον δηλαδὴ ὑπόσχεσιν καὶ βεβαίωσιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν εἰς τὸν πατέρα μας Ἀβραάμ.

74 τοῦ δοῦναι ἡμῖν ἀφόβως, ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας,

74 Τὸ περιεχόμενον δὲ τῆς ἐνόρκου αὐτῆς βεβαιώσεως ἦτο νὰ μᾶς δώσῃ καὶ μᾶς ἀξιώσῃ ὁ Θεὸς νὰ τὸν λατρεύωμεν χωρὶς φόβον, ἀφοῦ ἐλευθερωθῶμεν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μας, ποὺ μᾶς ἐμπόδιζαν νὰ προσκυνῶμεν τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

75 λατρεύειν αὐτῷ ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν.

75 Νὰ τὸν λατρεύωμεν δὲ συνεχῶς καὶ ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μας μὲ εὐσεβῆ ἐσωτερικὴν διάθεσιν καὶ μὲ ἐξωτερικὸν βίον ἐνάρετον, ὄχι ὑποκριτικὸν καὶ διὰ τὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' εἰλικρινῆ καὶ πραγματικὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἀρεστόν.

76 Καὶ σύ, παιδίον, προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου Κυρίου ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ,

76 Καὶ σύ, παιδίον, θὰ ἀναδειχθῇς καὶ θὰ ἀναγνωρισθῇς προφήτης τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ. Διότι θὰ προπορευθῇς ἔμπρὸς ἀπὸ τὸν ἐνανθρωπήσαντα Κύριον διὰ νὰ ἑτοιμάσῃς τοὺς δρόμους, διὰ τῶν ὁποίων ὁ Κύριος θὰ πλησιάσῃ πρὸς σωτηρίαν ἕνα ἕκαστον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους.

77 τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν

77 Ἡ προετοιμασία δὲ αὐτὴ θὰ συνίσταται εἰς τὸ νὰ γνωστοποιήσῃς εἰς τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ κηρύγματός σου τὸν ἐλθόντα εἰς τὸν κόσμον Σωτῆρα καὶ τὴν σωτηρίαν, τὴν ὁποίαν ἔφερεν. Ἡ σωτηρία δὲ αὐτὴ δὲν συνίσταται εἰς ἐθνικὰς καὶ πολιτικὰς ἐπιτυχίας καὶ ἀπελευθερώσεις, ἀλλ' εἰς τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ λαοῦ,

78 διὰ σπλάγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους

78 καὶ παρέχεται οὐχὶ διὰ τὰ ἰδικά μας ἐνάρετα ἔργα, ἀλλὰ διὰ τὰ γεμᾶτα ἔλεος καὶ συμπάθειαν σπλάγχνα τοῦ Θεοῦ μας. Ἕνεκα δὲ τῆς εὐσπλαγχνίας ταύτης τοῦ Θεοῦ μᾶς ἐπεσκέφθη ἐξ οὐρανοῦ λαμπρὰ καὶ θεία ἀνατολή, ὁ ἐξ οὐρανοῦ καταβὰς ἥλιος τῆς δικαιοσύνης Χριστός.

79 ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

79 Καὶ ἦλθεν ἡ οὐράνιος αὐτὴ ἀνατολὴ διὰ νὰ φωτίσῃ ἐκείνους ποὺ κάθηνται σὰν κρατημένοι καὶ ἀπηλπισμένοι εἰς τὸ σκότος τῆς πλάνης καὶ τῆς ἀσεβείας καὶ εἰς τὴν σκιὰν τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου· καὶ νὰ ἐνδυναμώσῃ τὴν θέλησίν μας, ποὺ ἕνεκα τῆς ἁμαρτίας ἐξησθένησεν, ὥστε ἡ ἐν γένει ζωή μας νὰ ἔμβῃ σταθερῶς εἰς τὸν ἴσιον δρόμον, ποὺ ὁδηγεῖ ἀσφαλῶς εἰς τὴν κατὰ Θεὸν εἰρήνην καὶ τὴν αἰωνίαν σωτηρίαν.

80 Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

80 Τὸ δὲ παιδίον ἐμεγάλωνε σωματικῶς καὶ ἰσχυροποιοῦντο ἠθικῶς αἱ πνευματικαί του δυνάμεις ὑπὸ τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καὶ ἔμενεν εἰς τὰς ἐρήμους ζῶν μακρὰν τῶν θορύβων τοῦ κόσμου μέχρι τῆς ἡμέρας, ποὺ εἶχεν ὁρισθῇ ἀπὸ τὴν θείαν πρόνοιαν διὰ τὴν φανέρωσιν καὶ ἀνάδειξίν του ὡς προφήτου καὶ ἀπεσταλμένου τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν.

[76-77]) Ἀρ. κδ΄ 17. Λκ. α΄ 15 - 17. 32. 35. Μτ. γ΄ 1 - 3. δ΄ 16. Ἰν. ε΄ 35. [78-79]) Ἠσ. δ΄ 2. θ΄ 2. Ἱρ. κγ΄ 5. Ζχ. γ΄ 8. ς΄ 12. Λκ. α΄ 68. Μτ. δ΄ 16. ια΄ 28 - 30. [80]) Λκ. β΄ 40. 52. Μτ. γ΄ 1. Ἐφ. γ΄ 16.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Στίχ. 1-20. Ἡ γέννησις τοῦ Σωτῆρος. Τὸ χαρμόσυνον μήνυμα εἰς τοὺς ποιμένας. Οἱ ἄγγελοι δοξολογοῦν. Οἱ ποιμένες ἀνευρίσκουν τὸ Θεῖον Βρέφος.

Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.

Συνέβη δὲ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, ποὺ ἐπηκολούθησαν εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Ἰωάννου, νὰ ἐκδοθῇ διάταγμα ἀπὸ τὸν Καίσαρα Αὔγουστον, δπως ἐγγραφοῦν εἰς τοὺς δημοσίους φορολογικοὺς καταλόγους δλοι οἱ κάτοικοι τοῦ κόσμου, ποὺ ἐκυριαρχεῖτο ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους.

2 αὕτη ἡ ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου.

2 Ἡ ἀπογραφὴ αὐτὴ ἦτο ἡ πρώτη, ποὺ ἔγινεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰς ἐποχὴν ποὺ ὁ Κυρήνιος ἦτο ἡγεμὼν τῆς Συρίας, καὶ διακρίνεται ἀπὸ τὴν δευτέραν ἀπογραφήν, τὴν ὁποίαν βραδύτερον ἐνήργησεν ὁ αὐτὸς Κυρήνιος.

3 καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.

3 Καὶ ἐπήγαιναν δλοι νὰ ἐγγραφοῦν εἰς τοὺς φορολογικοὺς καταλόγους, καθένας εἰς τὴν πόλιν ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατήγετο ἡ οἰκογένειά του.

4 ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρὲτ εἰς τὴν Ἰουδαίαν εἰς πόλιν Δαυΐδ, ἥτις καλεῖται Βηθλεέμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυΐδ,

4 Ἀνέβη δὲ καὶ ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν ἐκ τῆς πόλεως Ναζαρέτ, δπου ἔμενεν, εἰς τὴν Ἰουδαίαν εἰς τὴν πόλιν Δαβίδ, ἡ ὁποία καλεῖται Βηθλεέμ, ἐπειδὴ κατήγετο ἀπὸ τὸ γένος καὶ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Δαβίδ.

5 ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ μεμνηστευμένῃ αὐτῷ γυναικί, οὔσῃ ἐγκύῳ.

5 Καὶ ἐπῆγεν ἐκεῖ διὰ νὰ ἀπογραφῇ μὲ τὴν Μαρίαν, τὴν γυναῖκα ποὺ ἦταν ἀρραβωνισμένη μὲ αὐτόν, καὶ ἡ ὁποία ἦτο ἔγκυος καὶ ὡς ἔγκυος ἐδηλώθη, διὰ νὰ γίνῃ οὕτω καὶ ὁ Κύριος, τὸν ὁποῖον ἐβάσταζεν εἰς τοὺς κόλπους της, φορολογούμενος ὑπὸ τὸν ρωμαϊκὸν νόμον.

6 ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν,

6 Συνέβη δέ, δταν αὐτοὶ ἦσαν ἐκεῖ, νὰ συμπληρωθοῦν αἱ ἡμέραι διὰ νὰ γεννήσῃ αὐτή.

7 καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.

7 Καὶ ἐγέννησε τὸν πρῶτον καὶ μονογενῆ υἱόν της, καὶ τὸν περιετύλιξε μὲ σπάργανα καὶ τὸν ἔβαλε μέσα εἰς τὴν φάτνην, διότι λόγῳ τῆς συρροῆς πολλῶν ξένων, ποὺ ἦλθαν νὰ ἀπογραφοῦν, δὲν ὑπῆρχε δι' αὐτοὺς τόπος εἰς τὸ πανδοχεῖον, ποὺ ἐστάθμευσαν διὰ νὰ περάσουν τὴν νύκτα.

8 Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν.

8 Καὶ ἦσαν μερικοὶ ποιμένες εἰς τὴν αὐτὴν χώραν, οἱ ὁποῖοι ἔμεναν ἔξω εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ ἐφύλαττον τὸ ποίμνιόν των παραμένοντες μὲ τὴν σειράν των ἄγρυπνοι καθ' ὡρισμένας ὥρας τὴν νύκτα.

9 καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς καὶ δόξα Κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς,

9 Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου παρουσιάσθη αἰφνιδίως εἰς αὐτοὺς καὶ φῶς λαμπρὸν καὶ ἐξαστράπτον, θεῖον καὶ ὑπερφυσικὸν τοὺς περιεκύκλωσε καὶ ἐφοβήθησαν ὑπερβολικά, διότι ἐκατά-

Β'. [1-3]) Δν. β' 13. Πρ. ε' 37. ιζ' 7. [4]) 1 Βσ. ις' 1. 4. 18. Μχ. ε' 2. Λκ. β' 11. Μτ. α' 6 - 16. β' 1. 5. 6. Ἰν. ζ' 42. [5]) α' 27. Μτ. α' 18. [6-7]) α' 57. Μτ. α' 25. [9]) Ἐξ. ις' 7. 10. κδ' 16. 17. Λτ. θ' 6. Πρ. ζ' 55. ιβ' 7. κβ' 6 - 11. κς' 13 - 16. Ἀπ. ιε' 8. κα' 11. 23.

καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν.

λαβαν ἀμέσως, δτι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος τοὺς παρουσιάσθη, δὲν ἦτο δμοιός των ἄνθρωπος, ἀλλ' ὕπαρξις οὐρανία καὶ ὑπερφυσική.

10 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ,

10 Καὶ τοὺς εἶπεν ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβεῖσθε· τοὐναντίον χαρῆτε. Διότι ἰδοὺ σᾶς ἀναγγέλλω χαρμόσυνον εἴδησιν, ποὺ θὰ σᾶς προκαλέσῃ μεγάλην χαράν, ἡ ὁποία θὰ εἶναι καὶ χαρὰ δι' δλον τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ.

11 ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Δαυΐδ.

11 Θὰ εἶναι δὲ χαρὰ δλου τοῦ λαοῦ, διότι ἐγεννήθη σήμερον διὰ σᾶς Σωτήρ, ὁ ὁποῖος ὡς ἄνθρωπος μὲν εἶναι δμοιός σας, ἀλλὰ χρισμένος μὲ τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος, ὡς Θεὸς δὲ εἶναι καὶ Κύριός σας. Καὶ ἐγεννήθη εἰς τὴν πόλιν τοῦ Δαβίδ, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐδόθησαν αἱ ἐπαγγελίαι, δτι ἀπὸ τὸ γένος του θὰ προέλθῃ ὁ Χριστός.

12 καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον· εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, κείμενον ἐν φάτνῃ.

12 Καὶ αὐτὸ ἂς εἶναι εἰς σᾶς σημεῖον, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἀναγνωρίσετε τὸν γεννηθέντα Σωτῆρα· θὰ εὕρετε ἓν βρέφος εἰς ἁπλᾶ σπάργανα τυλιγμένον καὶ τοποθετημένον δχι εἰς κούνιαν βασιλικὴν ἢ πολυτελῆ, ἀλλὰ μέσα εἰς μίαν φάτνην. Βρέφος δέ, ποὺ νὰ ἐγεννήθη ἀπόψε καὶ νὰ ἔχῃ ἀντὶ κούνιας τὴν φάτνην αὐτήν, ἓν καὶ μόνον ὑπάρχει εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ τὰ περίχωρά της.

13 καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου αἰνούντων τὸν Θεὸν καὶ λεγόντων·

13 Καὶ ἔξαφνα συνενώθη μὲ τὸν ἄγγελον ἐκεῖνον πλῆθος στρατοῦ ἀγγέλων ἐξ οὐρανοῦ, οἱ ὁποῖοι ἐδοξολόγουν τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγον·

14 δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.

14 Δόξα ἂς εἶναι εἰς τὸν Θεὸν εἰς τὰ ὕψιστα μέρη τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ κατοικοῦντας ἀγγέλους· καὶ εἰς τὴν γῆν ὁλόκληρον, ποὺ εἶναι ταραγμένη ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὰ βίαια πάθη της, ἂς βασιλεύσῃ ἡ θεία εἰρήνη· διότι ὁ Θεὸς ἐξεδήλωσε τώρα λαμπρῶς τὴν εὔνοιαν καὶ εὐαρέσκειάν του εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ υἱοῦ του.

15 καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες εἶπον πρὸς ἀλλήλους· διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεὲμ καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονός, ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν.

15 Καὶ συνέβη, δταν οἱ ἄγγελοι ἔφυγον ἀπ' αὐτοὺς καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸν οὐρανόν, τότε καὶ οἱ ἄνθρωποι, δηλαδὴ οἱ ποιμένες, εἶπον μεταξύ των· ἂς περάσωμεν λοιπὸν διὰ μέσου τῆς πεδιάδος μέχρι τῆς Βηθλεὲμ καὶ ἂς ἴδωμεν αὐτό, ποὺ μᾶς εἶπεν ὁ ἄγγελος, δτι ἔγινε καὶ τὸ ὁποῖον μᾶς ἐγνωστοποίησεν ὁ Κύριος.

16 καὶ ἦλθον σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦρον τήν τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ.

16 Καὶ ἦλθαν γρήγορα καὶ κατώρθωσαν νὰ εὕρουν καὶ τὴν Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὸ βρέφος τοποθετημένον εἰς τὴν φάτνην, περὶ τῆς ὁποίας τοὺς εἶχεν ὁμιλήσει ὁ ἄγγελος.

[10-11]) Ἡσ. θ' 6. Λκ. α' 13. 77. β' 4. Μτ. α' 16. 21. [12]) 1 Βσ. β' 34. ι' 2. 4 Βσ. κ' 8. 9. Ἡσ. ζ' 11. 14. λη' 7. 22. Λκ. β' 7. [13]) Γν. κη' 12. 13. λβ' 1. 2. 3 Βσ. κβ' 19. Ψ. ρβ' 20. 21. ρμη' 1. 2. Δν. ζ' 10. Μτ. κς' 53. Ἀπ. ε' 11. [14]) Ἰβ. ις' 19. Σρ. μγ' 9. Ψ. οα' 7. πδ' 8 - 11. Ἡσ. μδ' 23. μθ' 13. Ἀγγ. β' 9. Λκ. α' 79. ιθ' 38. Μτ. κα' 8. 9. Ρμ. ε' 1. 2. 8 - 11. Ἐφ. β' 3 - 7. 12 - 18. [15]) Πρ. θ' 38. ια' 19. [16]) Μτ. β' 11.

17 ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου·

17 Ὅταν δὲ εἶδαν αὐτά, ποὺ ἐσυμφωνοῦσαν μὲ ὅσα πρὸ ὀλίγου εἶχον ἀκούσει, ἐγνωστοποίησαν λεπτομερῶς καὶ τὰ ὅσα τοὺς εἶχον λεχθῆ ἀπὸ τὸν ἄγγελον περὶ τοῦ παιδίου τούτου.

18 καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς.

18 Καὶ ὅλοι ὅσοι ἤκουσαν, ἐθαύμασαν δι' ὅσα ἐλέχθησαν εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς ποιμένας.

19 ἡ δὲ Μαριὰμ πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

19 Τῆς Μαρίας ὅμως ἡ ἐντύπωσις ὑπῆρξε βαθυτέρα. Διετήρει αὐτὴ ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὴν μνήμην της καὶ συνέκρινε αὐτοὺς πρὸς ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τὴν ὥραν τοῦ εὐαγγελισμοῦ της ἐγνώριζε περὶ τοῦ παιδίου, ἐμβαθύνουσα οὕτω περισσότερον εἰς τὸ συντελεσθὲν μυστήριον.

20 καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.

20 Καὶ ἐγύρισαν πίσω οἱ ποιμένες εἰς τὸ ποίμνιόν των καὶ ἐδόξαζον καὶ ὑμνολόγουν τὸν Θεὸν δι' ὅλα, ὅσα ἤκουσαν ἀπὸ τὸν ἄγγελον καὶ ὅσα εἶδον τὰ μάτια των, ὅταν ἐπῆγαν εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ τὰ ὁποῖα ἦσαν ἀκριβῶς ὅπως τοὺς τὰ εἶπεν ὁ ἄγγελος.

Στίχ. 21-40. Περιτομὴ τοῦ Ἰησοῦ καὶ παρουσίασις αὐτοῦ εἰς τὸν Ναόν. Ὁ Συμεὼν καὶ ἡ Ἄννα.

21 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλληφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.

21 Καὶ ὅταν συνεπληρώθησαν αἱ ὀκτὼ ἡμέραι διὰ νὰ γίνῃ εἰς τὸ παιδίον ἡ περιτομή, τὸ περιέτεμαν, ἵνα καὶ διὰ τῆς περιτομῆς ἐπιβεβαιωθῇ ὅτι ἦτο γνήσιος ἀπόγονος τοῦ Ἀβραάμ. Καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομά του Ἰησοῦς, ὄνομα ποὺ τὸ εἶχεν εἴπει ὁ ἄγγελος προτοῦ συλληφθῇ αὐτὸς εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητέρας του.

22 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα παραστῆσαι τῷ Κυρίῳ,

22 Καὶ ὅταν σύμφωνα μὲ τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως συνεπληρώθησαν αἱ ἡμέραι διὰ τὸν καθαρισμὸν τῆς μητέρας τοῦ παιδίου καὶ τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ της, ἀνέβασαν αὐτὸν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ τὸν παρουσιάσουν καὶ τὸν ἀφιερώσουν εἰς τὸν Κύριον.

23 καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Κυρίου ***ὅτι πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται,***

23 Ἡ παρουσίασις δὲ καὶ ἀφιέρωσις αὐτὴ ἐγίνετο σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ εἶχε γραφῆ εἰς τὸν νόμον τοῦ Κυρίου, ὅτι κάθε ἀρσενικόν, ποὺ διὰ πρώτην φορὰν ἀνοίγει τὴν μήτραν τῆς μητέρας του καὶ γεννᾶται, δηλαδὴ κάθε πρωτότοκον καὶ πρωτογενές, θὰ κληθῇ καὶ θὰ θεωρηθῇ ὡς ἀφιερωμένον εἰς τὸν Κύριον.

24 καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ Κυρίου, ***ζεῦγος τρυγόνων ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν.***

24 Ἀνέβησαν ἀκόμη εἰς τὸν ναόν, καὶ διὰ νὰ προσφέρουν θυσίαν διὰ τὸν καθαρισμόν των ἓν ζεῦγος τρυγόνια ἢ δύο μικρὰ περιστέρια, σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει ὁρισθῆ εἰς τὸν νόμον τοῦ Κυρίου διὰ τοὺς πτωχούς, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχαν τὰ μέσα νὰ προσφέρουν θυσίαν ὁλόκληρον ἀρνίον.

---

[17]) 10 - 12. [18-19]) α' 65. 66. β' 33. 47. 48. 51. [20]) ζ' 15. 16. ιθ' 37. κδ' 52. 53. [21]) α' 31. 57 - 59. β' 6. Μτ. γ' 15. [22-24]) Ἐξ. ιγ' 2. 12 - 15. Λτ. ε' 11. ιβ' 2 - 8. Ἀρ. γ' 13. η' 16 - 19. Λκ. β' 21.

25 Καὶ ἰδοὺ ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἱερουσαλὴμ ᾧ ὄνομα Συμεών, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ Πνεῦμα ἦν Ἅγιον ἐπ' αὐτόν·

25 Καὶ ἰδοὺ ἦτο εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἕνας ἄνθρωπος, ποὺ ὠνομάζετο Συμεών. Καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο δίκαιος φυλάττων τὰς ἐντολὰς τοῦ νόμου καὶ εὐλαβής, φοβούμενος τὸν Θεόν. Αὐτὸς εἶχε φωτισθῆ ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν προφητικῶν βιβλίων καὶ μὲ πόθον ζωηρὸν ἐπερίμενε νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν διὰ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσίου παρηγορία ἀπὸ τὰ κακὰ καὶ τὰς θλίψεις, ποὺ ὑπέφερεν ἕνεκα τῆς ἁμαρτίας. Καὶ Πνεῦμα προφητικὸν Ἅγιον ἦτο ἐπάνω του.

26 καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἴδῃ τὸν Χριστὸν Κυρίου.

26 Καὶ εἶχεν ἀποκαλυφθῆ εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὅτι δὲν θὰ ἀπέθνησκε προτοῦ ἴδῃ ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἔχρισε βασιλέα καὶ Σωτῆρα τοῦ κόσμου.

27 καὶ ἦλθεν ἐν τῷ Πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ,

27 Καὶ ἦλθεν ὁ Συμεὼν κατὰ παρακίνησιν καὶ ἔμπνευσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τὸ ἱερόν. Καὶ ὅταν οἱ γονεῖς εἰσήγαγον εἰς τὸ ἱερὸν τὸ παιδίον Ἰησοῦν διὰ νὰ κάμουν δι' αὐτὸ ἐκεῖνο, ποὺ σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ἦτο συνηθισμένον νὰ γίνεται εἰς τὰ πρωτότοκα,

28 καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ καὶ εὐλόγησε τὸν Θεὸν καὶ εἶπε·

28 τότε καὶ αὐτὸς ὁ Συμεὼν ἐδέχθη τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ εἶπε·

29 νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ,

29 Τώρα, ὅτε πλέον εἶδον τὸν Λυτρωτὴν τοῦ κόσμου, ἐλευθερώνεις ἀπὸ τοὺς δεσμοὺς τοῦ σώματος ἐμὲ τὸν δοῦλον σου, Δέσποτα, καὶ μετ' ὀλίγον ἀποθνήσκω σύμφωνα μὲ τὸν λόγον σου, ποὺ μοῦ εἶπες, ὅτι δὲν θὰ ἀποθάνω, πρὶν ἴδω τὸν Χριστόν. Καὶ μὲ ἐλευθερώνεις ἐν εἰρήνῃ καὶ χωρὶς νὰ ἀνησυχῶ πλέον διὰ τὴν λύτρωσιν τοῦ Ἰσραήλ,

30 ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου,

30 διότι εἶδαν οἱ ὀφθαλμοί μου τὸν ἐνανθρωπήσαντα υἱόν σου, ὁ ὁποῖος θὰ φέρῃ τὴν σωτηρίαν,

31 ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν,

31 τὴν ὁποίαν ἡτοίμασες διὰ νὰ γίνῃ φανερὰ ἐνώπιον ὅλων τῶν λαῶν πρὸς εὐεργεσίαν ὄχι μόνον τῶν Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐθνικῶν.

32 φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ.

32 Καὶ θὰ εἶναι οὕτω τὸ σωτήριόν σου αὐτὸ φῶς πνευματικόν, ποὺ θὰ φανερώσῃ καὶ θὰ ἀποκαλύψῃ εἰς τὰ ἔθνη τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ τὴν ἀληθῆ ὁδὸν σωτηρίας, ἀλλὰ καὶ δόξα τοῦ λαοῦ σου Ἰσραήλ, ἀφοῦ ἀπὸ τὸν Ἰσραὴλ κατάγεται ὡς ἄνθρωπος ὁ Σωτὴρ καὶ ἀφοῦ τελικῶς καὶ ὁ Ἰσραὴλ ὡς σύνολον θὰ τὸν ἐγκολπωθῇ ὡς σωτῆρα του.

33 Καὶ ἦν Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ.

33 Καὶ ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἡ μητέρα τοῦ παιδίου εὑρίσκοντο εἰς συνεχῆ θαυμασμὸν δι' ὅσα καὶ τώρα καὶ προτήτερα καὶ ἀπὸ τὸν Συμεὼν καὶ ἀπὸ τοὺς ποιμένας καὶ ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους ἐλέγοντο δι' αὐτό.

---

[25]) Ἡσ. μ' 1. 2. μθ' 13. Λκ. β' 38. κδ' 21. Μρ. ιε' 43. [26]) Ψ. πη' 49. Μτ. β' 12. 22. Ἰν. η' 51. Πρ. ι' 22. Ἑβ. ια' 5. [27]) δ' 1. Μτ. δ' 1. [28]) Μρ. ι' 16. [29]) Γν. ιε' 2. 15. μς' 30. Τβ. γ' 6. [30-32]) Γν. ιβ' 3. μθ' 10. Ψ. ϞϚ' 2. 3. Ἡσ. δ' 2 - 6. ια' 10. κε' 6. 7. λη' 11. μ' 5. μβ' 6. μς' 13. μθ' 6. να' 5. νβ' 10. νε' 4. 5. νς' 1. Λκ. α' 55. 79. γ' 6. Πρ. γ' 25. κη' 28. Ῥμ. δ' 12 - 14. θ' 6 - 8. Γλ. γ' 7 - 9. [33]) 18. 19.

34 καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Συμεὼν καὶ εἶπε πρὸς Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ· ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον.

34 Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ Συμεὼν καὶ εἶπεν εἰς τὴν Μαρίαν τὴν μητέρα του· Ἰδοὺ αὐτὸς εἶναι προωρισμένος διὰ νὰ γίνῃ αἰτία πτώσεως καὶ ἀναστάσεως πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραήλ. Ὅσοι θ' ἀπιστήσουν εἰς αὐτόν, θὰ πέσουν καὶ θὰ ἀπολεσθοῦν· ὅσοι θὰ πιστεύσουν, θὰ ἀναστηθοῦν καὶ θὰ ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ θὰ σωθοῦν, θὰ εἶναι δὲ καὶ θαῦμα, ἀφοῦ ἐν τῷ προσώπῳ του θὰ ἐμφανίζεται ἡ ἕνωσις τῶν δύο φύσεων, τῆς θείας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης. Ἀλλὰ τὸ θαῦμα τοῦτο θὰ ἀντιλέγεται ἀπὸ τοὺς ἀπιστοῦντας καὶ ἐνῷ οἱ καλοπροαίρετοι θὰ ὁδηγοῦνται δι' αὐτοῦ εἰς τὴν πίστιν καὶ θὰ σῴζωνται, οἱ ἀνειλικρινεῖς καὶ ἐγωϊσταὶ θὰ ἀπιστοῦν καὶ θὰ κατακρίνωνται.

35 καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία, ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί.

35 Λόγῳ δὲ τῆς ἀντιλογίας αὐτῆς, καὶ σοῦ, τῆς μητρὸς αὐτοῦ, τὴν καρδίαν θὰ διαπεράσῃ μεγάλη καὶ ὀδυνηρὰ μάχαιρα θλίψεως καὶ ὀδύνης, ὅταν θὰ τὸν ἴδῃς νὰ σταυρώνεται. Καὶ ἔτσι ἡ πτῶσις καὶ ἡ ἀνάστασις πολλῶν, καθὼς καὶ ἡ ἀντιλογία γύρω ἀπὸ τὸ θαῦμα αὐτὸ θὰ γίνωνται, διὰ νὰ ξεσκεπασθοῦν πολλῶν καρδιῶν οἱ διαλογισμοὶ καὶ αἱ διαθέσεις, ποὺ ἔμεναν ἕως τώρα ἀπόκρυφοι, καὶ μὲ τὴν ἀπόρριψιν ἢ ἀποδοχὴν τοῦ Μεσσίου θὰ φανερωθοῦν.

36 Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆς Ἀσήρ· αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα ἔτη μετὰ ἀνδρὸς ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς,

36 Ὑπῆρχε δὲ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ κάποια Ἄννα προφῆτις. Αὐτὴ ἦτο κόρη τοῦ Φανουὴλ ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἀσήρ, τοῦ ὀγδόου παιδιοῦ τοῦ Ἰακὼβ ἐκ τῆς Λείας, ἦτο δὲ πολὺ προχωρημένη εἰς τὴν ἡλικίαν, καὶ εἶχε ζήσει μὲ ἄνδρα ἑπτὰ χρόνια ἀπὸ τὸν καιρόν, ποὺ ὡς παρθένος ἦλθεν εἰς γάμον μὲ αὐτόν.

37 καὶ αὐτὴ χήρα ὡς ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων, ἣ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ νηστείαις καὶ δεήσεσι λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν·

37 Καὶ αὐτὴ ἦτο χήρα, ἡλικίας περίπου ὀγδοήκοντα τεσσάρων ἐτῶν, ἡ ὁποία δὲν ἀπεμακρύνετο ἀπὸ τὸν ἱερὸν περίβολον τοῦ ναοῦ, ἀλλὰ παρέμενεν εἰς αὐτὸν καὶ κατὰ τὰς ὥρας, ποὺ δὲν ἐγίνοντο ἀκολουθίαι εἰς τὸν ναόν. Καὶ ἔτσι ἐλάτρευε νύκτα καὶ ἡμέραν τὸν Θεὸν μὲ νηστείας καὶ προσευχάς.

38 καὶ αὕτη αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα ἀνθωμολογεῖτο τῷ Κυρίῳ καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν ἐν Ἱερουσαλήμ.

38 Καὶ αὐτὴ ἦλθε κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν καὶ ἀφοῦ εἶδε τὸ παιδίον, ηὐχαρίστει καὶ ἐδοξολόγει τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγε περὶ αὐτοῦ εἰς ὅλους, ὅσοι κατοικοῦντες εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ περιέμενον λύτρωσιν καὶ ἀπελευθέρωσιν ἀπὸ τῶν δεινῶν καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας.

39 Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ κατὰ τὸν νόμον Κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὴν πόλιν ἑαυτῶν Ναζαρέτ.

39 Καὶ ὅταν ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἡ Μαρία ἐτελείωσαν ὅλα, ὅσα ὁ νόμος τοῦ Κυρίου ὁρίζει περὶ τοῦ καθαρισμοῦ καὶ τῆς ἀφιερώσεως τοῦ παιδίου, ἐγύρισαν ὀπίσω εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὴν πατρίδα των Ναζαρέτ.

40 Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι

40 Τὸ δὲ παιδίον ἐμεγάλωνε κατὰ τὸ σῶμα καὶ ἐνισχύετο ἐκτάκτως κατὰ τὰς διανοητικὰς καὶ πνευματικὰς δυνάμεις. Καὶ ἡ

[34-35]) Ἰν. ιθ' 25. Μτ. κα' 42 - 44. [37]) 1 Τμ. ε' 5. Πρ. κς' 7. [38]) Ἡσ. νβ' 9. Λκ. β' 25. [39]) Μτ. β' 22. 23. [40]) α' 80. Πρ. δ' 33.

πληρούμενον σοφίας, καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.

θεότης, μὲ τὴν ὁποίαν ἦτο ἡνωμένον, καθ' ὅσον ἡ ἡλικία τοῦ παιδίου ἐπροχώρει, μετέδιδεν εἰς αὐτὸ καὶ τὸ ἐγέμιζε σοφίαν. Καὶ χάρις Θεοῦ, ἡ ὁποία τὸ ἐνίσχυεν εἰς πᾶσαν ἀρετὴν καὶ τὸ ἐφύλαττεν ἀπὸ πᾶσαν ἁμαρτίαν, ἦτο ἐπ' αὐτοῦ, διευθύνουσα τὴν ὁμαλὴν καὶ ἀπρόσκοπτον ἀνάπτυξιν καὶ ἠθικὴν πρόοδόν του.

Στίχ. 41-52. Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετὴς εἰς τὸν Ναόν.

41 Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα.

41 Καὶ ἐπήγαιναν οἱ γονεῖς του κάθε χρόνον εἰς Ἱερουσαλὴμ διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, ὅπως ὅλοι οἱ εὐσεβεῖς Ἰσραηλῖται.

42 καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβάντων αὐτῶν εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς

42 Καὶ ἀφοῦ ἔγινε τὸ παιδίον δώδεκα ἐτῶν, ὅταν ἀνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, σύμφωνα μὲ τὴν συνήθειαν ποὺ εἶχε καθιερωθῆ ὑπὸ τοῦ νόμου διὰ τὴν ἑορτήν, ἐπῆραν καὶ αὐτὸ μαζί των.

43 καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ.

43 Καὶ ὅταν συνεπλήρωσαν τὰς ἡμέρας τῆς παραμονῆς των εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐγύριζαν αὐτοὶ εἰς τὴν πατρίδα των, ὁ παῖς Ἰησοῦς ἔμεινεν ὀπίσω εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ δὲν ἀντελήφθησαν τοῦτο ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἡ μητέρα τοῦ παιδίου.

44 νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι ἦλθον ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς·

44 Ἐπειδὴ δὲ τὸν ἐνόμισαν, ὅτι ἦτο εἰς τὸ καραβάνι τῶν προσκυνητῶν, ἐπροχώρησαν μιᾶς ἡμέρας δρόμον. Καὶ τὸ ἑσπέρας ἐζήτουν νὰ τὸν εὕρουν μεταξὺ τῶν συγγενῶν καὶ γνωστῶν.

45 καὶ μὴ εὑρόντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ζητοῦντες αὐτόν.

45 Καὶ ἐπειδὴ δὲν τὸν εὗρον, ἐγύρισαν ὀπίσω εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ εἰς τὸν δρόμον ἐζητοῦσαν νὰ τὸν εὕρουν ἐρωτῶντες καὶ τοὺς προσκυνητάς, τοὺς ὁποίους συνήντων.

46 καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς·

46 Καὶ ὅταν ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἀφ' ὅτου εἶχον ἀναχωρήσει ἐκεῖθεν χωρὶς τὸν Ἰησοῦν, συνέβη νὰ τὸν εὕρουν εἰς τὸν ἱερὸν περίβολον τοῦ ναοῦ νὰ κάθεται ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ νὰ ἀκούῃ αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς ἐρωτᾷ διὰ σπουδαῖα ζητήματα, ἀσυνήθη διὰ τὴν ἡλικίαν του.

47 ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ.

47 Καὶ ἠπόρουν καὶ ἐθαύμαζαν ὅλοι ὅσοι τὸν ἤκουαν διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν νοημοσύνην καὶ διὰ τὰς ἀπαντήσεις, ποὺ ἔδιδε.

48 καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπε· τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε.

48 Καὶ ὅταν ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἡ Μαρία τὸν εἶδαν, κατελήφθησαν ἀπὸ ἔκπληξιν, διότι διὰ πρώτην φορὰν ὁ μικρὸς Ἰησοῦς παρουσιάζεται μὴ σκεπτόμενος τὴν ἀνησυχίαν, ποὺ θὰ τοὺς ἐπροκάλει ἡ καθυστέρησις αὐτή. Καὶ ἡ μητέρα του εἶπε πρὸς αὐτόν· Παιδί μου, διατί μᾶς ἔκαμες ἔτσι καὶ ἔμεινες ὀπίσω; Ἰδοὺ ὁ πατήρ σου καὶ ἐγὼ μὲ πόνον καὶ λαχτάραν σὲ ἐζητούσαμεν.

[41]) Ἐξ. κγ' 14 - 17. λδ' 23. Δτ. ις' 1. 16. 1 Βσ. α' 7. 22. 2 Πρ. λ' 1. 13. Ἰν. β' 13. ε' 1. [43]) Ἐξ. ιβ' 15. 18. 2 Πρ. λ' 22. [47-48]) 18. 19. Ἰν. ζ' 15. Μτ. ζ' 28. 29. ιγ' 54.

49 καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με;

50 καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς.

49 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Διατί ἐζητεῖτε νὰ μὲ εὕρετε; Δὲν ἠξεύρατε, ὅτι εἰς τὰ οἰκήματα τοῦ πατρός μου πρέπει νὰ εἶμαι; Δὲν ἔπρεπε λοιπὸν νὰ ἀνησυχῆτε, οὔτε ὑπῆρχε λόγος νὰ μὲ ἀναζητῆτε ὡς χαμένον.

50 Καὶ αὐτοὶ δὲν ἐκατάλαβαν τὸν λόγον αὐτόν, ποὺ τοὺς εἶπε, διότι δὲν ἤξευραν ἀκόμη, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο καὶ φυσικὸς Υἱός τοῦ Θεοῦ καὶ συνεπῶς ἐδικαιοῦτο νὰ ἀποκαλέσῃ τὸν Ναὸν πατρικὴν κατοικίαν του.

51 καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ, καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

52 Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

51 Καὶ κατέβη μαζί τους ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ. Καὶ ἐξηκολούθει ὡς εὐπειθὴς υἱός νὰ ὑποτάσσεται εἰς αὐτούς. Καὶ ἡ μητέρα του διετήρει τὰ λόγια καὶ τὰ συμβάντα αὐτὰ εἰς τὴν μνήμην της, βαθειὰ χαραγμένα εἰς τὴν καρδίαν της.

52 Καὶ ὁ Ἰησοῦς βαθμηδὸν προώδευε κατὰ τὴν σοφίαν καὶ κατὰ τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος καὶ κατὰ τὴν χάριν τόσον παρὰ τῷ Θεῷ, ὁ ὁποῖος ὁλονὲν ἐξεδήλωνε πλουσιώτερον τὴν εὔνοιάν του εἰς αὐτὸν καὶ κατὰ τὸ μέτρον τῆς σωματικῆς καὶ πνευματικῆς αὐξήσεως καὶ ἀναπτύξεως τοῦ Ἰησοῦ ἐξέχυνεν ἐπὶ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν του πλουσιωτέραν τὴν ἐνίσχυσίν του καὶ τὴν εὐλογίαν του, ὅσον καὶ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, οἱ ὁποῖοι ἀνεύρισκον ἐν αὐτῷ ὁλονὲν καὶ περισσότερον ἔκτακτα καὶ ἀσυνήθη χαρίσματα σοφίας καὶ καλωσύνης καὶ ἀρετῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Στίχ. 1-20. Τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωάννου.

Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος,

Κατὰ δὲ τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Τιβερίου Καίσαρος, ὅταν ἦτο ἡγεμὼν εἰς τὴν Ἰουδαίαν ὁ Πόντιος Πιλᾶτος, καὶ τετράρχης εἰς τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἡρῴδης Ἀντίπας, ὁ δὲ Φίλιππος ὁ ἀδελφός του ἦτο τετράρχης τῆς Ἰτουραίας καὶ τῆς Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ ὁ Λυσανίας ἦτο τετράρχης τῆς Ἀβιληνῆς,

2 ἐπ' ἀρχιερέως Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ,

2 ἐπὶ τῶν ἀρχιερέων Ἄννα καὶ Καϊάφα ἦλθε διαταγὴ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἰωάννην τὸν υἱὸν τοῦ Ζαχαρίου εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἔμενεν οὗτος.

[49]) Μλ. γ' 1. Ἰν. β' 16. [50]) ιη' 34. Μρ. θ' 32. [51]) 19. 39. [52]) 1 Βσ. β' 26. Πρμ. γ' 4. Λκ. β' 40.

Γ'. [1]) Μτ. ιδ' 1 - 3. κζ' 1. 2. [2]) Ὡσ. α' 1. Μχ. α' 1. Ἰωλ. α' 1. Ἰων. α' 1. γ' 1. Ἡσ. λη' 4. 5. Ἱρ. α' 1. Λκ. α' 5. 12 κτλ. Μτ. κς' 3.

3 καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν,

3 Καὶ κατόπιν τῆς θείας ταύτης κλήσεως ἦλθεν ὁ Ἰωάννης εἰς ὅλα τὰ περίχωρα τοῦ Ἰορδάνου καὶ μὲ τὸ κήρυγμά του προέτρεπε τὸν λαὸν νὰ βαπτισθῇ βάπτισμα συνοδευόμενον μὲ μετάνοιαν πρὸς τὸν σκοπόν, τοῦ νὰ ἐπιτύχουν οἱ βαπτιζόμενοι τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν των, τὴν ὁποίαν θὰ τοὺς ἐξησφάλιζεν ὁ μετ' ὀλίγον ἐρχόμενος Μεσσίας.

4 ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· ***φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ·***

4 Καὶ ἦλθεν ὁ Ἰωάννης νὰ κάμῃ ἕνα τέτοιο κήρυγμα σύμφωνα μὲ ὅσα ἔχουν γραφῇ εἰς τὸ βιβλίον, ποὺ περιέχει τοὺς θεοπνεύστους λόγους τοῦ προφήτου Ἡσαΐου, ὁ ὁποῖος εἶπε· Φωνὴ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος κράζει εἰς τὴν ἔρημον καὶ λέγει· Ἑτοιμάσατε τὸν δρόμον, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἔλθῃ πρὸς σᾶς ὁ Κύριος· κάμετε ἴσιους καὶ ὁμαλοὺς τοὺς δρόμους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ περάσῃ, καθαρίζοντες μὲ τὴν μετάνοιαν τὸ ἐσωτερικόν σας διὰ νὰ δεχθῇ τὸν Κύριον·

5 πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας,

5 κάθε χαράδρα καὶ λαγκάδι θὰ γεμίσῃ καὶ θὰ σκεπασθοῦν τὰ χάσματά του καὶ κάθε μεγάλο βουνὸν καὶ κάθε μικρὸς λόφος θὰ χαμηλώσῃ, ὥστε τὸ ἔδαφος νὰ γίνῃ παντοῦ ὁμαλόν. Καὶ ἔτσι τὰ στραβὰ καὶ ἀνώμαλα θὰ ἰσάξουν καὶ θὰ εὐθυγραμμισθοῦν καὶ οἱ πετρώδεις δρόμοι θὰ γίνουν ὁμαλοὶ καὶ μαλακοί. Κάθε δηλαδὴ ἔλλειψις εὐλαβείας καὶ εἰλικρινείας καὶ ἀρετῆς, ποὺ γεννᾷ ἠθικὸν χάσμα εἰς τὰς ψυχάς, καὶ κάθε ἐγωϊσμὸς καὶ ἀλαζονεία, ποὺ σὰν ἄλλο βουνὸν ὑψώνεται εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ κάθε ἀνωμαλία καὶ τραχύτης καὶ δυστροπία, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὰ πάθη τῆς ἁμαρτίας, πρέπει νὰ ἐξαλειφθοῦν καὶ νὰ γίνουν αἱ ψυχαὶ σὰν ἄλλοι δρόμοι καὶ πλατεῖαι ὁμαλαὶ καὶ ἰσοπεδωμέναι διὰ νὰ γίνῃ μέσα εἰς αὐτὰς ἡ ὑποδοχὴ τοῦ μεγάλου βασιλέως, ὁ ὁποῖος ἔρχεται,

6 καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ.

6 καὶ τότε, ὅταν συντελεσθῇ ἡ ἠθικὴ αὐτὴ προπαρασκευή, κάθε καλοδιάθετος ἄνθρωπος, μολονότι φέρει τὴν ἀδύνατον σάρκα, θὰ ἴδῃ καὶ θὰ ἀπολαύσῃ τὸ μέσον τῆς σωτηρίας, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Χριστοῦ ᾠκονόμησεν ὁ Θεός.

7 Ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;

7 Ἔλεγε λοιπὸν ὁ Ἰωάννης εἰς τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ ποὺ ἔβγαιναν διὰ νὰ βαπτισθοῦν ὑπ' αὐτοῦ· Ἀπόγονοι τῶν φαρμακερῶν ὀχιῶν, ποὺ ἔχετε τὴν κακίαν κληρονομικήν, διότι καὶ οἱ πρόγονοί σας ἦσαν γεμᾶτοι ἀπὸ τὸ δηλητήριον τῆς πονηρίας καὶ μοχθηρίας, ποῖος σᾶς συνεβούλευσε καὶ σᾶς ἔδειξε τὸν δρόμον νὰ φύγετε καὶ νὰ σωθῆτε ἀπὸ τὴν ὀργήν, ποὺ πρόκειται μετ' ὀλίγον νὰ ξεσπάσῃ;

8 ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας, καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ.

8 Μόνον τὸ βάπτισμα δὲν σᾶς ὠφελεῖ. Ἐὰν λοιπὸν θέλετε νὰ σωθῆτε ἀπὸ τὴν ὀργήν, κάμετε ἔργα ἀγαθά, τὰ ὁποῖα εἶναι καρποὶ ἄξιοι τῆς ἀληθοῦς μετανοίας, καὶ δείξατε μὲ πράξεις ἐναρέτους τὴν εἰλικρινῆ μετάνοιάν σας καὶ μὴν ἀρχίσετε νὰ λέγετε μέσα σας· Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· διότι σᾶς λέγω, ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει τὴν δύναμιν ἀπὸ τὸ πλέον ἀκατάλληλον ὑλικόν, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοὺς λίθους αὐτοὺς νὰ ἀναστήσῃ ἀπογόνους εἰς τὸν Ἀβραάμ.

[3]) Μρ. α' 4. Μτ. γ' 1. 2. [4-6]) Ἡσ. μ' 3. 4. νβ' 10. Λκ. β' 30 - 32. Μρ. α' 3. Μτ. γ' 3. [7-9]) Μρ. α' 5. Μτ. γ' 5 - 10.

9 ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

9 Τώρα δὲ καὶ ὁ πέλεκυς τῆς θείας κρίσεως καὶ ὀργῆς εὑρίσκεται κοντὰ εἰς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων, ἕτοιμος νὰ κόψῃ σύρριζα κάθε ἄνθρωπον, ποὺ ὁμοιάζει πρὸς ἄκαρπον δένδρον. Κάθε δένδρον, ποὺ δὲν κάνει καρπὸν καλόν, κόπτεται ἀπὸ τὸ βάθος του καὶ ρίπτεται εἰς τὸ πῦρ. Αὐτὸ θὰ πάθῃ καὶ κάθε ἄνθρωπος, ποὺ δὲν ἔχει καρπὸν ἀρετῆς.

10 Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι λέγοντες· τί οὖν ποιήσομεν;

10 Καὶ τὸν ἠρώτων τὰ πλήθη καὶ τοῦ ἔλεγαν· Τί λοιπὸν πρέπει νὰ κάμωμεν, διὰ νὰ σωθῶμεν ἀπὸ τὴν ὀργήν;

11 ἀποκριθεὶς δὲ λέγει αὐτοῖς· ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως ποιείτω.

11 Ἀπεκρίθη δὲ καὶ τοὺς εἶπεν· Ἐκεῖνος ποὺ ἔχει δύο ὑποκάμισα, ἂς τὰ μοιρασθῇ μὲ ἐκεῖνον ποὺ δὲν ἔχει. Καὶ ἐκεῖνος ποὺ ἔχει τροφάς, ἂς κάμῃ καὶ αὐτὸς τὸ ἴδιο καὶ ἂς τὰς μοιρασθῇ μὲ ἐκεῖνον ποὺ πεινᾷ.

12 ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, τί ποιήσομεν;

12 Ἦλθαν δὲ μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τελῶναι νὰ βαπτισθοῦν καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, τί νὰ κάμωμεν;

13 ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε.

13 Ἐκεῖνος δὲ τοὺς εἶπε· Μὴν εἰσπράττετε τίποτε παραπάνω ἀπὸ ἐκεῖνο, ποὺ σᾶς ἔχει διαταχθῇ ἀπὸ τὸν νόμον νὰ εἰσπράττετε.

14 ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι λέγοντες· καὶ ἡμεῖς τί ποιήσομεν; καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· μηδένα συκοφαντήσητε μηδὲ διασείσητε, καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν.

14 Τὸν ἠρώτων δὲ καὶ στρατιωτικοὶ καὶ ἔλεγαν· Καὶ ἡμεῖς τί νὰ κάμωμεν; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· μὴ κατηγορήσετε ψευδῶς κανένα καὶ μὴ ἐκβιάσετε διὰ τοῦ φόβου καὶ τῆς ἀπειλῆς διὰ νὰ ἀποσπάσετε χρήματα ἐξ αὐτοῦ· καὶ νὰ ἀρκῆσθε εἰς τὸν μισθόν, ποὺ σᾶς δίδει τὸ δημόσιον.

15 Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ Χριστός,

15 Ἐνῷ δὲ ὁ λαὸς ἐπερίμενε τὸν Μεσσίαν καὶ ἐσυλλογίζοντο ὅλοι μέσα εἰς τὰς διανοίας των διὰ τὸν Ἰωάννην, μήπως ἦτο αὐτὸς ὁ Χριστός,

16 ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης ἅπασι λέγων· ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρί.

16 ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης εἰς ὅλους καὶ εἶπεν· Ἐγὼ μὲν σᾶς βαπτίζω μὲ ἁπλὸν καὶ κοινὸν νερόν, ἔρχεται ὅμως ἐκεῖνος, ποὺ λόγῳ τοῦ ἀξιώματός του καὶ τῆς θείας φύσεώς του εἶναι δυνατώτερος ἀπὸ ἐμέ, τοῦ ὁποίου δὲν εἶμαι ἐγὼ ἄξιος νὰ λύσω οὔτε τὸ λωρίον τῶν ὑποδημάτων του. Αὐτὸς θὰ σᾶς βαπτίσῃ μὲ Πνεῦμα Ἅγιον καὶ μὲ τὸ καθαρτικὸν πῦρ τῆς χάριτος.

17 οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει

17 Κρατεῖ εἰς τὴν χεῖρα φτυάρι καὶ λιχνίζει. Ἡ δικαία του κρίσις δηλαδὴ εἶναι ἕτοιμος νὰ λειτουργήσῃ. Καὶ θὰ καθαρίσῃ τελείως τὸ ἁλώνιόν του, ἤτοι τὸν κόσμον ὁλόκληρον. Καὶ θὰ

[10]) Πρ. β΄ 37. [11]) 2 Κρ. η΄ 13 - 15. Μτ. ε΄ 42. 35 - 45. [12]) Μτ. κα΄ 32. [13]) ιη΄ 11. Μτ. θ΄ 10. [14]) Λτ. ιθ΄ 11. 13. [15-17]) α΄ 21. Ἰν. α΄ 19. 20. 25 - 27. Μρ. α΄ 7. 8. Μτ. γ΄ 11. 12.

τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.

συνάξῃ τὸν σῖτον του εἰς τὴν ἀποθήκην, δηλαδὴ τοὺς ἐναρέτους εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, τὸ δὲ ἄχυρον, ἤτοι τοὺς ἀμετανοήτους, θὰ κατακαύσῃ μὲ φωτιά, ποὺ δὲν σβήνει ποτέ.

18 πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν.

18 Πολλὰ λοιπὸν καὶ ἄλλα ἔλεγε προτρέπων καὶ παρηγορῶν τὸν λαόν, ποὺ εὑρίσκετο εἰς ἀθλιότητα πνευματικήν, καὶ ἐκήρυττε πρὸς αὐτὸν τὴν χαροποιὸν εἴδησιν, ὅτι ἔρχεται μετ' ὀλίγον ὁ Σωτήρ.

19 Ὁ δὲ Ἡρῴδης ὁ τετράρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρῳδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησε πονηρῶν ὁ Ἡρῴδης,

19 Ἀλλ' ὁ τετράρχης Ἡρῴδης, ἐπειδὴ ἠλέγχετο ἀπὸ τὸν Ἰωάννην διὰ τὴν Ἡρῳδιάδα τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ του Φιλίππου, μὲ τὴν ὁποίαν συνέζη παρανόμως, καθὼς καὶ δι' ὅλα τὰ κακὰ καὶ παράνομα ἔργα, ποὺ εἶχε κάμει ὁ Ἡρῴδης,

20 προσέθηκε καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσι καὶ κατέκλεισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.

20 ἐπρόσθεσε καὶ αὐτὸ εἰς ὅλα τὰ ἐγκλήματά του, ἔκλεισε δηλαδὴ τὸν Ἰωάννην εἰς τὴν φυλακήν.

Στίχ. 21-38. Ἡ βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἡ γενεαλογία αὐτοῦ.

21 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαὸν καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανὸν

21 Πρὸ τῆς φυλακίσεως ὅμως τοῦ Ἰωάννου, ἀφοῦ εἶχε βαπτισθῆ ὅλος ὁ λαός, ποὺ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν παρευρίσκετο ἐκεῖ, καὶ ὅταν καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐβαπτίσθη καὶ προσηύχετο, συνέβη νὰ ἀνοιχθῇ ὁ οὐρανός,

22 καὶ καταβῆναι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον σωματικῷ εἴδει ὡσεὶ περιστερὰν ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι λέγουσαν· σ ὺ ε ἶ ὁ υ ἱ ό ς μ ο υ ὁ ἀ γ α π η τ ό ς, ἐ ν σ ο ὶ ε ὐ δ ό κ η σ α.

22 καὶ νὰ καταβῇ ἐπάνω του τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐνεφανίσθη μὲ σχῆμα καὶ εἶδος ἐξωτερικὸν καὶ σωματικόν, ποὺ ὡμοίαζε πρὸς περιστεράν, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ εἶναι πραγματικὴ περιστερά. Καὶ ἦλθε φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ἡ ὁποία ἔλεγε· Σὺ εἶσαι ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπημένος· εἰς σὲ εὐηρεστήθην, διότι καὶ ὡς ἄνθρωπος ἀπολύτως ἀναμάρτητος ἔκαμες πάντοτε τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιόν μου.

23 Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος, ὤν, ὡς ἐνομίζετο, υἱὸς Ἰωσήφ, τοῦ Ἠλί,

23 Καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς, εἰς τὸν ὁποῖον ἀναφέρονται τὰ θαυμαστὰ ταῦτα σημεῖα, ἦτο περίπου τριάκοντα ἐτῶν, ὅταν ἤρχιζε τὸ ἔργον του. Καὶ ἦτο, καθὼς ἐνομίζετο ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος ἦτο υἱὸς τοῦ Ἠλί,

24 τοῦ Ματθάν, τοῦ Λευΐ, τοῦ Μελχί, τοῦ Ἰωαννᾶ, τοῦ Ἰωσήφ,

24 ποὺ ἦτο υἱὸς τοῦ Ματθάν, ὁ ὁποῖος ἦτο υἱὸς τοῦ Λευΐ, υἱοῦ τοῦ Μελχί, ποὺ εἶχε πατέρα τὸν Ἰωαννᾶ, υἱοῦ τοῦ Ἰωσήφ,

25 τοῦ Ματταθίου, τοῦ Ἀμώς, τοῦ Ναούμ, τοῦ Ἐσλίμ, τοῦ Ναγγαί,

25 υἱοῦ τοῦ Ματταθίου, υἱοῦ τοῦ Ἀμώς, υἱοῦ τοῦ Ναούμ, υἱοῦ τοῦ Ἐσλίμ, υἱοῦ τοῦ Ναγγαί,

[19-20]) Μρ. ς΄ 17. 18. Μτ. ιδ΄ 3. 4. [21-22]) θ΄ 35. Ἰν. α΄ 32. 33. Μρ. α΄ 9 - 11. Μτ. γ΄ 13. 16. 17. [23]) Μρ. ς΄ 3. Μτ. α΄ 16. ιγ΄ 55. Ἰν. η΄ 57. [24-27]) Μτ. α΄ 12 - 15.

26 τοῦ Μαάθ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ Σεμεΰ, τοῦ Ἰωσήχ, τοῦ Ἰωδᾶ,
27 τοῦ Ἰωαννάν, τοῦ Ρησᾶ, τοῦ Ζοροβάβελ, τοῦ Σαλαθιήλ, τοῦ Νηρί,
28 τοῦ Μελχί, τοῦ Ἀδδί, τοῦ Κωσάμ, τοῦ Ἐλμωδάμ, τοῦ Ἤρ,
29 τοῦ Ἰωσῆ, τοῦ Ἐλιέζερ, τοῦ Ἰωρείμ, τοῦ Ματθάτ, τοῦ Λευΐ,
30 τοῦ Συμεών, τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Ἰωνᾶ, τοῦ Ἐλιακείμ,
31 τοῦ Μελεᾶ, τοῦ Μαϊνάν, τοῦ Ματταθᾶ, τοῦ Νάθαν, τοῦ Δαυΐδ,
32 τοῦ Ἰεσσαί, τοῦ Ὠβήδ, τοῦ Βοόζ, τοῦ Σαλμών, τοῦ Ναασσών,
33 τοῦ Ἀμιναδάβ, τοῦ Ἀράμ, τοῦ Ἰωράμ, τοῦ Ἐσρώμ, τοῦ Φαρές, τοῦ Ἰούδα,
34 τοῦ Ἰακώβ, τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Θάρα, τοῦ Ναχώρ,
35 τοῦ Σερούχ, τοῦ Ραγαῦ, τοῦ Φάλεκ, τοῦ Ἔβερ, τοῦ Σαλᾶ,
36 τοῦ Καϊνάν, τοῦ Ἀρφαξάδ, τοῦ Σήμ, τοῦ Νῶε, τοῦ Λάμεχ,
37 τοῦ Μαθουσάλα, τοῦ Ἐνώχ, τοῦ Ἰαρέδ, τοῦ Μαλελεήλ, τοῦ Καϊνάν,
38 τοῦ Ἐνώς, τοῦ Σήθ, τοῦ Ἀδάμ, τοῦ Θεοῦ.

26 ὁ ὁποῖος ἦτο υἱὸς τοῦ Μαάθ, υἱοῦ τοῦ Ματταθίου, υἱοῦ τοῦ Σεμεΰ, υἱοῦ τοῦ Ἰωσήχ, υἱοῦ τοῦ Ἰωδᾶ,
27 ποὺ εἶχε πατέρα τὸν Ἰωαννάν, ὁ ὁποῖος ἦτο υἱὸς τοῦ Ρησᾶ, υἱοῦ τοῦ Ζοροβάβελ, ποὺ ἦτο υἱὸς τοῦ Σαλαθιήλ, υἱοῦ τοῦ Νηρί,
28 υἱοῦ τοῦ Μελχί, υἱοῦ τοῦ Ἀδδί, υἱοῦ τοῦ Κωσάμ, υἱοῦ τοῦ Ἐλμωδάμ, υἱοῦ τοῦ Ἤρ,
29 υἱοῦ τοῦ Ἰωσῆ, υἱοῦ τοῦ Ἐλιέζερ, υἱοῦ τοῦ Ἰωρείμ, υἱοῦ τοῦ Ματθάτ, υἱοῦ τοῦ Λευΐ,
30 υἱοῦ τοῦ Συμεών, υἱοῦ τοῦ Ἰούδα, υἱοῦ τοῦ Ἰωσήφ, υἱοῦ τοῦ Ἰωνᾶ, υἱοῦ τοῦ Ἐλιακείμ,
31 υἱοῦ τοῦ Μελεᾶ, υἱοῦ τοῦ Μαϊνάν, υἱοῦ τοῦ Ματταθᾶ, υἱοῦ τοῦ Νάθαν, υἱοῦ τοῦ Δαβίδ,
32 υἱοῦ τοῦ Ἰεσσαί, υἱοῦ τοῦ Ὠβήδ, υἱοῦ τοῦ Βοόζ, υἱοῦ τοῦ Σαλμών, υἱοῦ τοῦ Ναασσών,
33 υἱοῦ τοῦ Ἀμιναδάβ, υἱοῦ τοῦ Ἀράμ, υἱοῦ τοῦ Ἰωράμ, υἱοῦ τοῦ Ἐσρώμ, υἱοῦ τοῦ Φαρές, υἱοῦ τοῦ Ἰούδα,
34 υἱοῦ τοῦ Ἰακώβ, υἱοῦ τοῦ Ἰσαάκ, υἱοῦ τοῦ Ἀβραάμ, υἱοῦ τοῦ Θάρα, υἱοῦ τοῦ Ναχώρ,
35 υἱοῦ τοῦ Σερούχ, υἱοῦ τοῦ Ραγαῦ, υἱοῦ τοῦ Φάλεκ, υἱοῦ τοῦ Ἔβερ, υἱοῦ τοῦ Σαλᾶ,
36 υἱοῦ τοῦ Καϊνάν, υἱοῦ τοῦ Ἀρφαξάδ, υἱοῦ τοῦ Σήμ, υἱοῦ τοῦ Νῶε, υἱοῦ τοῦ Λάμεχ,
37 υἱοῦ τοῦ Μαθουσάλα, υἱοῦ τοῦ Ἐνώχ, υἱοῦ τοῦ Ἰάρεδ, υἱοῦ τοῦ Μαλελεήλ, υἱοῦ τοῦ Καϊνάν,
38 υἱοῦ τοῦ Ἐνώς, υἱοῦ τοῦ Σήθ, υἱοῦ τοῦ Ἀδάμ, ὁ ὁποῖος δὲν ἐγεννήθη ἀπὸ πατέρα ἄνθρωπον, ἀλλ' ἔπλασεν αὐτὸν κατ' εὐθεῖαν ὁ Θεός.

[28-34] Μτ. α΄ 2 - 5. [35-38] Γν. ε΄ 3 - 33. ια΄ 10 - 26.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Στίχ. 1-13. Οἱ τρεῖς πειρασμοί.

Ιησοῦς δὲ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἤγετο ἐν τῷ Πνεύματι εἰς τὴν ἔρημον
2 ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις· καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν ὕστερον ἐπείνασε.
3 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος.
4 καὶ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν λέγων· γέγραπται ὅτι ***οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ.***
5 Καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ χρόνου,
6 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος· σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται, καὶ ᾧ ἐὰν θέλω δίδωμι αὐτήν.
7 σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιόν μου, ἔσται σου πᾶσα.
8 καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ· γέγραπται γάρ, ***Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.***

Ο Ἰησοῦς δὲ γεμᾶτος ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον ἐπέστρεψε ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην καὶ ὡδηγεῖτο δι' ἐσωτερικῆς παρακινήσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τὴν ἔρημον,
2 ὅπου ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἐπειράζετο ἀπὸ τὸν διάβολον, ὁ ὁποῖος ματαίως ἐζήτει νὰ τὸν ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὰς εἰς τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ ἀφωσιωμένας σκέψεις του. Καὶ δὲν ἔφαγε τίποτε κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας. Καὶ ὅταν ἐτελείωσαν αἱ ἡμέραι αὐταί, ὕστερον ἐπείνασε.
3 Καὶ τότε τοῦ εἶπεν ὁ διάβολος· Ἐὰν εἶσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἐμαρτύρησεν ἡ φωνή, ποὺ ἠκούσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην, ἀπόδειξέ το μὲ θαῦμα. Εἰπὲ εἰς τὸν λίθον αὐτὸν νὰ μεταβληθῇ εἰς ἄρτον.
4 Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ ἀπεκρίθη καὶ τοῦ εἶπεν· Εἶναι γραμμένον εἰς τὸ Δευτερονόμιον, ὅτι δὲν θὰ διατηρηθῇ εἰς τὴν ζωὴν ὁ ἄνθρωπος διὰ μόνου τοῦ ἄρτου, ἀλλὰ μὲ κάθε προσταγήν, ποὺ θὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ. Ὅταν ὁ Θεὸς διατάξῃ, θὰ ζήσῃ ὁ ἄνθρωπος καὶ χωρὶς ἄρτον.
5 Καὶ ἀφοῦ τὸν ἀνέβασεν ὁ διάβολος εἰς ὑψηλὸν βουνόν, τοῦ ἔδειξε σὰν εἰς πανόραμα ἐν μιᾷ στιγμῇ χρόνου, (τὸ ὁποῖον καθίστα τὸν πειρασμὸν ἰσχυρότερον), ὅλα τὰ βασίλεια τῆς κατοικουμένης γῆς μὲ τὰ πλοῦτη των καὶ τὴν ἀπατηλὴν μεγαλοπρέπειάν των.
6 Καὶ τοῦ εἶπεν ὁ διάβολος· θὰ δώσω εἰς σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ κράτη, ποὺ ἐξουσιάζονται ἀπὸ ἐμέ, καὶ ὅλην τὴν δόξαν τους· θὰ σοῦ τὰ δώσω, διότι ἔχουν παραδοθῆ εἰς ἐμὲ ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς των καὶ τοὺς λαούς των, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς ἁμαρτίας ὑπετάγησαν εἰς ἐμέ. Εἶναι λοιπὸν ἰδικά μου καὶ εἰς οἱονδήποτε θέλω, τὰ δίδω. Καὶ ἀνυψώνω ἐγὼ διὰ τῶν ὀργάνων μου εἰς μεγάλα ἀξιώματα ἐκείνους, ποὺ παραδίδονται εἰς ἐμέ.
7 Ἐὰν λοιπὸν σὺ προσκυνήσῃς ἐμπρός μου καὶ μὲ ἀναγνωρίσῃς ὡς κύριόν σου, ὅλη ἡ ἐξουσία καὶ ἡ δόξα αὐτὴ θὰ εἶναι ἰδική σου.
8 Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ ἀπεκρίθη καὶ εἶπε· Φύγε ἀπὸ ἐμπρός μου, σατανᾶ. Δὲν ἠμπορῶ νὰ σὲ ἀκούω. Διότι εἶναι γραμμένον· Κύριον τὸν Θεόν σου θὰ προσκυνήσῃς καὶ αὐτὸν μόνον θὰ λατρεύσῃς.

Δ΄. [1-2] Μρ. α΄ 12. 13. Μτ. δ΄ 1. 2. [3-4] Μτ. δ΄ 3. 4. [5-8] Μτ. δ΄ 8 - 10.

9 Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω·

9 Καὶ τότε ὁ διάβολος τὸν ἐπῆγε ἁνάρπαστον διὰ τοῦ ἀέρος εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸν ἔστησεν ὄρθιον ὑψηλὰ εἰς τὴν κορνίζαν τῆς στέγης τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ εἶπεν· Ἐὰν εἶσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ρῖψε τὸν ἑαυτόν σου ἀπ' ἐδῶ κάτω, διὰ νὰ δειχθῇ φανερὰ εἰς ὅλους ἡ πρὸς σὲ ἀγάπη καὶ προστασία τοῦ Πατρός σου.

*10 γέγραπται γὰρ ὅτι **τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε,***

10 Διότι ἔχει γραφῇ εἰς τοὺς Ψαλμούς, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ δώσῃ ἐντολὴν διὰ σὲ εἰς τοὺς ἀγγέλους του νὰ σὲ διαφυλάξουν, ὥστε νὰ μὴ πάθῃς κανὲν κακόν.

*11 καὶ ὅτι **ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.***

11 Καὶ ἀκόμη ἔχει γραφῇ, ὅτι οἱ ἄγγελοι θὰ σὲ σηκώσουν εἰς τὰς χεῖρας, μήπως κτυπήσῃς εἰς λίθον τὸν πόδα σου.

*12 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι εἴρηται, **οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου.***

12 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι ἔχει λεχθῆ ἀπὸ τὸν Θεόν· Δὲν θὰ ἐκθέσῃς τὸν ἑαυτόν σου εἰς κίνδυνον διὰ νὰ δοκιμάσῃς Κύριον τὸν Θεόν σου καὶ ἴδῃς διὰ τῶν πραγμάτων, ἂν θὰ σὲ προστατεύσῃ.

13 Καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.

13 Καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσεν ὁ διάβολος κάθε εἶδος πειρασμοῦ, ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν, μέχρις οὗ θὰ τοῦ ἐδίδετο ἄλλη κατάλληλος εὐκαιρία νὰ τὸν πειράσῃ καὶ πάλιν.

Στίχ. 14-30. Ἐπίσκεψις τῆς Ναζαρέτ.

14 Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φήμη ἐξῆλθε καθ' ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ.

14 Καὶ ἐγύρισεν ὀπίσω εἰς τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς γεμᾶτος μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Πνεύματος, τὸ ὁποῖον μὲ τὴν νίκην του κατὰ τοῦ διαβόλου τὸν ἐνίσχυεν αἰσθητότερον· καὶ λόγῳ τῶν θαυμάτων του διεδόθη εἰς ὅλα τὰ περίχωρα τῆς Γαλιλαίας ἡ φήμη, ὅτι εἶναι προφήτης θαυματουργός, ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Θεόν.

15 καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων.

15 Καὶ αὐτὸς ἐδίδασκε μέσα εἰς τὰς συναγωγάς των καὶ ἐδοξάζετο ἀπὸ ὅλους θαυμαζόμενος καὶ ἐπαινούμενος ἀπὸ αὐτούς.

16 Καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρέτ, οὗ ἦν τεθραμμένος, καὶ εἰσῆλθε κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι.

16 Καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρέτ, ἐκεῖ ὅπου εἶχεν ἀνατραφῆ καὶ εἶχε μεγαλώσει. Καὶ ὅπως ἐσυνήθιζε καὶ ἀπὸ προτήτερα, ἐμβῆκε κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν θέσιν του διὰ νὰ ἀναγνώσῃ προφητικὴν περικοπὴν ἀπὸ τὴν Βίβλον.

17 καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον εὗρε τὸν τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον·

17 Καὶ παρεδόθη εἰς αὐτὸν τὸ βιβλίον τοῦ προφήτου Ἡσαΐου καὶ ἀφοῦ ἐξεδίπλωσε τὸ βιβλίον, ποὺ ἦτο τυλιγμένον εἰς σχῆμα κυλίνδρου, εὗρε τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὅπου ἦτο γραμμένον·

[9-12]) Μτ. δ' 5 - 7. [13]) Μτ. δ' 11. [14-15]) Μρ. α' 14. 15. Μτ. δ' 12. 13. 23. 24. [16]) Μρ. ς' 1. 2. Μτ. β' 23. ιγ' 54. [17-20]) Ἡσ. ξα' 1. 2. νη' 6. Λτ. κε' 10. Πρ. ιγ' 14. 15.

18 Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέ με, εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν,

18 Πνεῦμα Κυρίου μένει καὶ ἐπαναπαύεται εἰς ἐμὲ τὸν Μεσσίαν, διὰ νὰ συνεργάζεται μαζί μου εἰς τὸ σωτηριῶδες ἔργον μου. Καὶ μένει τὸ Πνεῦμα τοῦτο εἰς ἐμέ, διότι ὁ Κύριος μὲ ἔχρισεν ὡς ἄνθρωπον καὶ μὲ ἀπέστειλε νὰ κηρύξω τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας εἰς ἐκείνους, ποὺ στεροῦνται τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ εἶναι πνευματικῶς πτωχοὶ καὶ εἰς ἀθλίαν κατάστασιν. Μὲ ἔστειλε νὰ ἰατρεύσω ἐκείνους, τῶν ὁποίων ἡ καρδία ἔχει συντριβῆ ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας.

19 κηρῦξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, κηρῦξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν.

19 Μὲ ἔστειλε νὰ κηρύξω ἄφεσιν καὶ ἐλευθερίαν εἰς τοὺς δούλους καὶ αἰχμαλώτους τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ χαρίσω ἀνάβλεψιν εἰς ἐκείνους, ποὺ ἔχουν τυφλωμένον τὸν νοῦν ἀπὸ τὸν σκοτισμὸν τῶν παθῶν. Μὲ ἔστειλε νὰ ἀπολύσω καὶ νὰ στείλω ἐλευθέρους ἀπὸ κάθε ἐνοχὴν ἐκείνους, ποὺ ἔχουν καταπληγωθῆ καὶ συντριβῆ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Μὲ ἔστειλε νὰ κηρύξω καὶ νὰ ἀναγγείλω τὴν ἔναρξιν τῆς νέας περιόδου, ἡ ὁποία εἶναι ἀρεστὴ εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐπιθυμητὴ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διότι κατ' αὐτὴν πραγματοποιεῖται ὑπὸ τοῦ Μεσσίου ἡ περὶ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων βουλὴ τοῦ Θεοῦ.

20 καὶ πτύξας τὸ βιβλίον ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισε· καὶ πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ.

20 Καὶ ἀφοῦ ἐτύλιξε τὸ βιβλίον, τὸ ἔδωσε πάλιν εἰς τὸν ὑπηρέτην τῆς συναγωγῆς καὶ ἐκάθισε διὰ νὰ ἐξηγήσῃ καὶ ἀναπτύξῃ τὴν ἀναγνωσθεῖσαν περικοπήν. Τὰ μάτια δὲ ὅλων, ὅσοι ἦσαν εἰς τὴν συναγωγήν, εἶχον στραφῆ μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον καὶ προσοχὴν εἰς αὐτόν.

21 ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς ὅτι σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν.

21 Ἤρχισε δὲ νὰ λέγῃ εἰς αὐτούς, ὅτι σήμερον ἐπραγματοποιήθη καὶ ἐπηλήθευσεν ἡ προφητεία αὐτὴ διὰ τοῦ κηρύγματος, ποὺ ἀκούεται τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἰς τὰ αὐτιά σας.

22 καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ;

22 Καὶ ὅλοι, ὅσοι ἤκουσαν τὴν ἐξήγησιν τῆς προφητείας, ποὺ ἐν συνεχείᾳ ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς, ἔδιδαν μαρτυρίαν περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἐκήρυξε λαμπρῶς καὶ εὑρίσκοντο εἰς ἀπορίαν διὰ τὰ γεμᾶτα θεῖαν χάριν καὶ γλυκύτητα λόγια, ποὺ ἔβγαιναν ἀπὸ τὸ στόμα του. Καὶ ἔλεγαν· Περίεργον! Δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ, ποὺ ἕως χθὲς εἰργάζετο σὰν ἕνας ἀπὸ ἡμᾶς;

23 καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα ἐν τῇ Καπερναούμ, ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου.

23 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ὡρισμένως θὰ μοῦ εἴπητε τὴν παροιμίαν αὐτήν· Ἰατρέ, θεράπευσον τὸν ἑαυτόν σου. Ὑπόσχεσαι νὰ μᾶς ἰατρεύσῃς ἀπὸ τὰς ἀθλιότητάς μας. Θεράπευσε τὴν ἀσημότητά σου καὶ στήριξε τὴν θέσιν σου καὶ τὸ κῦρος σου πρωτίστως εἰς τὴν πατρίδα σου. Κάμε καὶ ἐδῶ ὅσα θαύματα ἠκούσαμεν, ὅτι ἔγιναν ἀπὸ σὲ εἰς τὴν Καπερναούμ.

24 εἶπε δέ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ.

24 Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπεν· Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι κανένα προφήτην δὲν ὑποδέχονται μὲ τὴν πρέπουσαν τιμὴν εἰς τὴν πατρίδα του.

[21-24]) Ψ. μδ' 3. Σρ. κα' 16. Κλ. δ' 6. Ἰν. δ' 44. ς' 42. Μρ. ς' 3 - 5. Μτ. ιγ' 55 - 57.

25 ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἠλιοὺ ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν,

25 Σᾶς λέγω ὅμως βασιζόμενος εἰς τὴν ἀλήθειαν, ὅτι πολλαὶ χῆραι ἦσαν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Ἠλία εἰς τὸ Ἰσραηλιτικὸν ἔθνος, ὅταν ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς καὶ δὲν ἔβρεξεν ἐπὶ ἔτη τρία καὶ ἓξ μῆνας, ὁπότε ἔγινε πεῖνα μεγάλη εἰς ὅλην τὴν γῆν τῆς Παλαιστίνης.

26 καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἠλίας εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα τῆς Σιδωνίας πρὸς γυναῖκα χήραν.

26 Καὶ εἰς καμμίαν ἀπὸ τὰς γυναῖκας τῶν Ἰουδαίων δὲν ἐστάλη ἀπὸ τὸν Θεὸν ὁ Ἠλίας, παρὰ εἰς τὰ Σάρεπτα τῆς Σιδωνίας εἰς μίαν γυναῖκα χήραν, ξένην καὶ ἄγνωστον εἰς αὐτόν.

27 καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐπὶ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη εἰ μὴ Νεεμὰν ὁ Σύρος.

27 Καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν εἰς τὸ Ἰσραηλιτικὸν ἔθνος κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ προφήτου Ἐλισαίου καὶ κανεὶς ἀπὸ αὐτοὺς δὲν ἐκαθαρίσθη ἀπὸ τὴν λέπραν του, παρὰ ὁ Νεεμὰν ὁ Σύρος, ποὺ ἦλθεν ἀπὸ χώραν μακρυνὴν διὰ νὰ εὕρῃ τὸν Ἐλισαῖον.

28 καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα,

28 Καὶ ἐκυριεύθησαν μέσα εἰς τὴν συναγωγὴν ὅλοι ἀπὸ θυμόν, ὅταν ἤκουσαν αὐτά, ποὺ εἶπεν ὁ Κύριος,

29 καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὀφρύος τοῦ ὄρους, ἐφ' οὗ ἡ πόλις αὐτῶν ᾠκοδόμητο, εἰς τὸ κατακρημνίσαι αὐτόν.

29 καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς παραφορᾶς των ἐσηκώθησαν καὶ τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ τὸν ἔφεραν ἕως τὴν ἄκραν κάποιου ὑψώματος τοῦ βουνοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶχεν οἰκοδομηθῆ ἡ πόλις των, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ τὸν κρημνίσουν κάτω.

30 αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο.

30 Αὐτὸς ὅμως ἐπέρασε μέσα ἀπὸ αὐτοὺς κατὰ τρόπον θαυμαστὸν καὶ ἔφυγε.

Στίχ. 31-44. Θεραπεία τοῦ δαιμονιζομένου τῆς Καπερναούμ, τῆς πενθερᾶς τοῦ Πέτρου καὶ ἄλλων.

31 Καὶ κατῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασι·

31 Καὶ κατέβη εἰς τὴν Καπερναούμ, ἡ ὁποία ἦτο πόλις τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐν συνεχείᾳ κατὰ τὰ Σάββατα ἐδίδασκε τοὺς κατοίκους της.

32 καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ.

32 Καὶ ἐθαύμαζαν πολὺ διὰ τὴν διδασκαλίαν του, διότι ὁ λόγος του εἶχε τὴν δύναμιν καὶ πειστικότητα τῆς ἀληθείας, ἡ ὁποία τοῦ ἀπεκαλύπτετο κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὴν θεότητά του καὶ δι' αὐτὸ τὴν ἐδίδασκεν αὐθεντικῶς.

33 Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξε φωνῇ μεγάλῃ

33 Καὶ εἰς τὴν συναγωγὴν ἦτο κάποιος ἄνθρωπος, ποὺ εἶχε πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου καὶ ἐφώναξε μὲ μεγάλην φωνὴν

[25-27]) 3 Βσ. ιζ' - ιη'. 4 Βσ. ε'. Ἰκ. ε' 17. Μρ. ς' 6. Μτ. ιγ' 58. [28]) Λκ. ς' 11. [29]) 2 Πρ. κε' 12. [30]) Ἰν. η' 59. ι' 39. [31-32]) Ἰν. β' 12. Μρ. α' 21. 22. Μτ. δ' 13. ζ' 28. 29. [33-37]) Μρ. α' 23 - 28.

34 λέγων· ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ.

34 καὶ εἶπεν· Ἄφησέ με ἥσυχον· τί κοινὸν ὑπάρχει μεταξὺ ἡμῶν καὶ σοῦ, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; Ἦλθες νὰ μᾶς διώξῃς ἀπὸ αὐτὴν τὴν εὐχάριστον κατοικίαν μας καὶ νὰ μᾶς ἀποπέμψῃς εἰς τὴν ἄβυσσον καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν νὰ μᾶς καταστρέψῃς; Σὲ γνωρίζω, ποιὸς εἶσαι. Εἶσαι ὁ κατ' ἐξοχὴν ἅγιος, ὁ Μεσσίας, τὸν ὁποῖον καθηγίασε καὶ καθιέρωσεν εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ ὁ Θεός.

35 καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. καὶ ῥῖψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν.

35 Καὶ τὸν ἐπέπληξεν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· Κλεῖσε τὸ στόμα σου καὶ ἔβγα ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν. Καὶ τὸ δαιμόνιον τὸν ἔρριψε κάτω εἰς τὸ μέσον τῆς συναγωγῆς καὶ ἐβγῆκεν ἀπὸ αὐτόν, χωρὶς νὰ τὸν βλάψῃ τίποτε.

36 καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασι καὶ ἐξέρχονται;

36 Καὶ κατέλαβεν ὅλους ἔκπληξις καὶ συνωμίλουν μεταξύ τους καὶ ἔλεγον· Τί δύναμιν ἔχει καὶ πόσον φοβερὸς εἶναι ὁ λόγος τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ; Διότι μὲ ἐξουσίαν καὶ δύναμιν διατάσσει τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα καὶ βγαίνουν ἀπὸ τοὺς δαιμονιζομένους.

37 καὶ ἐξεπορεύετο ἦχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρου.

37 Καὶ διεδίδετο ἡ περὶ αὐτοῦ φήμη εἰς κάθε μέρος τῶν περιχώρων τῆς Γαλιλαίας.

38 Ἀναστὰς δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος. πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς.

38 Ὅταν δὲ ἐξεκίνησεν ἀπὸ τὴν συναγωγήν, ἐμβῆκεν εἰς τὸ σπίτι τοῦ Σίμωνος. Ἡ πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ὑπέφερεν ἀπὸ μεγάλον πυρετόν. Καὶ τὸν παρεκάλεσαν δι' αὐτήν, νὰ τὴν θεραπεύσῃ.

39 καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς ἐπετίμησε τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς.

39 Καὶ ἀφοῦ ἦλθε καὶ ἐστάθη ἀπ' ἐπάνω της, ἔδωκε διαταγὴν εἰς τὸν πυρετὸν καὶ τὴν ἀφῆκεν. Ἀμέσως δὲ ἐκείνη, μὴ αἰσθανομένη πλέον οὔτε τὴν παραμικρὰν ἐξάντλησιν, ἐσηκώθη καὶ τοὺς ὑπηρέτει.

40 Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιτιθεὶς ἐθεράπευσεν αὐτούς.

40 Ὅταν δὲ ὁ ἥλιος εὑρίσκετο εἰς τὴν δύσιν του καὶ εἶχε πλέον περάσει ἡ ἡμέρα τοῦ Σαββάτου, ὅλοι ὅσοι εἶχαν ἀρρώστους, ποὺ ἔπασχον ἀπὸ διαφόρους νόσους, τοὺς ἔφερον πρὸς αὐτόν. Αὐτὸς δὲ ἀφοῦ ἔθετεν ἐπάνω εἰς ἕνα ἕκαστον ἀπὸ αὐτοὺς τὰς χεῖρας του, τοὺς ἐθεράπευσεν ὅλους.

41 ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν κραυγάζοντα καὶ λέγοντα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

41 Ἔβγαιναν δὲ καὶ τὰ δαιμόνια ἀπὸ πολλούς, τὰ ὁποῖα ἐφώναζαν δυνατὰ καὶ ἔλεγαν, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τὰ ἐπέπληττε καὶ δὲν τὰ ἄφινε νὰ ὁμιλοῦν, διότι ἐγνώριζαν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ ἐμαρτύ-

[38-41]) Μρ. α' 29 - 34. Μτ. η' 14 - 16.

καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι.

ρουν περὶ τούτου, εἴτε διὰ νὰ φαίνωνται σύμμαχοι καὶ συνεργάται του καὶ ὕπουλα νὰ ἑλκύουν τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κόσμου, εἴτε καὶ διὰ νὰ προκαλέσουν παράκαιρον συναγερμὸν τοῦ λαοῦ ὑπὲρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς βλάβην καὶ ζημίαν τοῦ ἔργου του.

42 Γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον· καὶ οἱ ὄχλοι ἐπεζήτουν αὐτόν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ καὶ κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν.

42 Ὅταν δὲ ἔγινεν ἡμέρα, ὁ Ἰησοῦς ἐβγῆκε καὶ ἐπῆγεν εἰς ἔρημον τόπον. Καὶ τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ ἔψαχναν νὰ τὸν εὕρουν, καὶ ἦλθαν ἕως ἐκεῖ ποὺ ἦτο. Καὶ προσεπάθουν μὲ παρακλήσεις νὰ τὸν κρατήσουν, ὥστε νὰ μὴ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν πόλιν των.

43 ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὅτι καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαί με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· ὅτι εἰς τοῦτο ἀπέσταλμαι.

43 Ἀλλ' αὐτὸς τοὺς εἶπεν, ὅτι σύμφωνα μὲ τὸ προκαθωρισμένον σχέδιον τοῦ Πατρός μου πρέπει καὶ εἰς ἄλλας πόλεις νὰ κηρύξω τὸ χαρμόσυνον μήνυμα, ὅτι μετ' ὀλίγον ὁ Θεὸς θεμελιώνει καὶ ἐπὶ τῆς γῆς τὴν βασιλείαν του· διότι δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἔχω ἀποσταλῆ ἀπὸ τὸν Πατέρα μου, διὰ νὰ κηρύξω ὄχι μόνον εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Καπερναούμ, ἀλλ' εἰς ὅλους τοὺς Ἰσραηλίτας.

44 καὶ ἦν κηρύσσων εἰς τὰς συναγωγὰς τῆς Γαλιλαίας.

44 Καὶ ἐξηκολούθει νὰ κηρύττῃ εἰς τὰς συναγωγὰς τῆς Γαλιλαίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Στίχ. 1-11. Ἡ θαυμαστὴ ἁλιεία καὶ οἱ πρῶτοι μαθηταί.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ τοῦ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτὸς ἦν ἑστὼς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ,

Ἐνῷ δὲ τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ τὸν ἐπίεζαν καὶ τὸν ἐστρίμωναν διὰ νὰ ἀκούουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, συνέβη νὰ στέκεται αὐτὸς πλησίον τῆς λίμνης Γεννησαρέτ.

2 καὶ εἶδε δύο πλοῖα ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀποβάντες ἀπ' αὐτῶν ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα.

2 Καὶ εἶδε δύο μικρὰ πλοῖα ἀραγμένα πλησίον τῆς λίμνης· οἱ ψαράδες δὲ εἶχαν βγῆ ἀπ' αὐτὰ εἰς τὴν παραλίαν καὶ ἔπλεναν τὰ δίκτυα.

3 ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν τοῦ Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους.

3 Ἀφοῦ δὲ ἐμβῆκεν εἰς ἓν ἀπὸ τὰ πλοῖα αὐτά, τὸ ὁποῖον ἦτο τοῦ Σίμωνος, παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ τὸ προχωρήσῃ ὀλίγον καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τὴν ξηράν. Καὶ ἀφοῦ ἐκάθισεν ἐδίδασκεν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ πλοῖον τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, ποὺ εὑρίσκοντο εἰς τὴν παραλίαν.

4 ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα· ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν.

4 Ὅταν δὲ ἔπαυσε νὰ ὁμιλῇ, εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα· Φέρε πάλιν τὸ πλοῖον εἰς τὰ βαθειὰ νερὰ τῆς λίμνης καὶ ρίψατε τὰ δίκτυά σας διὰ νὰ πιάσετε ψάρια.

[42-44]) Μρ. α΄ 35 - 39. Μτ. δ΄ 23 - 24.
Ε΄. [1]) Μρ. α΄ 16. Μτ. δ΄ 18. [2-7]) Ἰν. κα΄.

5 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων εἶπεν αὐτῷ· ἐπιστάτα, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὸ δίκτυον.

5 Καὶ ὁ Σίμων ἀπεκρίθη καὶ τοῦ εἶπε· Διδάσκαλε, ὅλην τὴν νύκτα ἐκοπιάσαμεν ρίπτοντες τὰ δίκτυα καὶ δὲν ἐπιάσαμεν τίποτε. Ἀλλ' ἀφοῦ τὸ διατάσσεις, μὲ τελείαν πεποίθησιν καὶ ὑπακοὴν εἰς τὸν λόγον σου θὰ ρίψω τὸ δίκτυον.

6 καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνέκλεισαν πλῆθος ἰχθύων πολύ· διερρήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν.

6 Καὶ ἀφοῦ ἔκαμαν αὐτό, ἔκλεισαν μέσα εἰς τὸ δίκτυον πλῆθος πολὺ ψάρια. Καὶ ἤρχισε νὰ σπάζῃ τὸ δίκτυόν τους, ἐπειδὴ δὲν ἀντεῖχεν εἰς τὸ βάρος τοῦ πλήθους τῶν ψαριῶν.

7 καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον καὶ ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά.

7 Καὶ προσεκάλεσαν μὲ νεύματα τοὺς συνεταίρους των, ποὺ ἦσαν εἰς τὸ ἄλλο πλοῖον, νὰ ἔλθουν καὶ νὰ πιάσουν μαζὶ μὲ αὐτοὺς τὰ δίκτυα καὶ νὰ τοὺς βοηθήσουν διὰ νὰ τὰ σύρουν ἐπάνω. Καὶ ἦλθον καὶ ἐγέμισαν καὶ τὰ δύο πλοῖα τόσον πολύ, ὥστε ἀπὸ τὸ βάρος τῶν ψαριῶν ἐκινδύνευαν ταῦτα νὰ βυθισθοῦν.

8 ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος προσέπεσε τοῖς γόνασιν Ἰησοῦ λέγων· ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, Κύριε·

8 Ὅταν δὲ εἶδεν ὁ Σίμων Πέτρος τὸ πρωτοφανὲς αὐτὸ καὶ ἀνέλπιστον πλῆθος τῶν ψαριῶν, ἔπεσε κάτω εἰς τὰ γόνατα τοῦ Ἰησοῦ καὶ εἶπεν· Ἔβγα ἀπὸ τὸ πλοῖον μου καὶ φύγε ἀπὸ ἐμέ, Κύριε, διότι εἶμαι ἄνθρωπος ἁμαρτωλός, καὶ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ σὲ ἔχω εἰς τὸ πλοῖον μου.

9 θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ᾗ συνέλαβον,

9 Καὶ εἶπε τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Πέτρος, διότι μεγάλη ἔκπληξις κατέλαβε καὶ αὐτὸν καὶ ὅλους ἐκείνους ποὺ ἦσαν μαζί του, διὰ τὴν πρωτοφανῆ σύλληψιν τῶν ψαριῶν, τὰ ὁποῖα εἶχαν πιάσει, καὶ ἡ ὁποία μόνον ἀπὸ παρέμβασιν τῆς θείας δυνάμεως ἠδύνατο νὰ ἐξηγηθῇ.

10 ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν.

10 Ὁμοίως δὲ κατέλαβεν ἔκπληξις καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην τοὺς υἱοὺς τοῦ Ζεβεδαίου, οἱ ὁποῖοι ἦσαν συνέταιροι τοῦ Σίμωνος. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβεῖσαι· ἀπὸ τώρα, ποὺ σὲ καλῶ νὰ γίνῃς ἀπόστολός μου, θὰ ἐξακολουθῇς νὰ πιάνῃς ζωντανοὺς ὄχι ψάρια, ἀλλὰ ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους διὰ τοῦ κηρύγματός σου θὰ ὁδηγῇς εἰς τὴν σωτηρίαν.

11 καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες ἅπαντα ἠκολούθησαν αὐτῷ.

11 Καὶ ἀφοῦ ἐπανέφεραν τὰ πλοῖα εἰς τὴν ξηράν, ἀφῆκαν τὰ πάντα, καὶ ψάρια δηλαδὴ καὶ δίκτυα καὶ πλοῖα, καὶ τὸν ἠκολούθησαν.

Στίχ. 12-26. Θεραπεία λεπροῦ καὶ ἴασις τοῦ παραλυτικοῦ τῆς Καπερναούμ.

12 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας· καὶ ἰδὼν τὸν Ἰη-

12 Συνέβη δέ, ἐνῷ ἦτο ὁ Ἰησοῦς εἰς μίαν ἀπὸ τὰς πόλεις, καὶ ἰδοὺ ἕνας ἄνθρωπος γεμᾶτος ἀπὸ ἐξανθήματα λέπρας. Καὶ ὅταν εἶδε τὸν Ἰησοῦν, ἔπεσε χάμω μὲ τὸ πρόσωπον κατὰ γῆς καὶ τὸν παρεκάλεσε λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, ἔχεις τὴν δύνα-

[5-9]) 2 Βσ. ς΄ 9. 10. 3 Βσ. ιζ΄ 18. Λκ. α΄ 12. [10-11]) Μρ. α΄ 17. 18. Μτ. δ΄ 19 - 22. ιγ΄ 47. [12-14]) Μρ. α΄ 40 - 44. Μτ. η΄ 2 - 4.

σοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι.

μιν νὰ μὲ καθαρίσῃς ἀπὸ τὰς πληγὰς τοῦ ἀκαθάρτου νοσήματός μου.

13 καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ εἰπών· θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ.

13 Καὶ ἀφοῦ ἐξάπλωσε τὴν χεῖρα του ὁ Ἰησοῦς, τὸν ἤγγισε καὶ εἶπε· θέλω νὰ καθαρισθῇς καὶ καθαρίσου. Καὶ ἀμέσως ἡ λέπρα ἔφυγεν ἀπὸ ἐπάνω του.

14 καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν, ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου καθὼς προσέταξε Μωϋσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

14 Καὶ ὁ Ἰησοῦς παρήγγειλεν εἰς αὐτὸν νὰ μὴ εἴπῃ εἰς κανένα τὸ θαῦμα τῆς θεραπείας. Ἀλλὰ πήγαινε, τοῦ εἶπε, καὶ δεῖξε τὸν ἑαυτόν σου εἰς τὸν ἱερέα καὶ πρόσφερε διὰ τὸν καθαρισμόν σου θυσίαν, καθὼς διέταξεν ὁ Μωϋσῆς, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ἡ ἐξέτασίς σου ἀπὸ τὸν ἱερέα καὶ ἡ προσφορὰ τῆς θυσίας ὡς μαρτυρία καὶ ἀπόδειξις εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸν λαόν, ὅτι καὶ σὺ πράγματι ἐθεραπεύθης καὶ ἐγὼ δὲν ἦλθον νὰ καταλύσω τὸν νόμον.

15 διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ, καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν καὶ θεραπεύεσθαι ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν·

15 Διεδίδετο δὲ περισσότερον τώρα μετὰ τὸ θαῦμα τοῦτο ἡ φήμη του καὶ ἐμαζεύοντο πλήθη λαοῦ πολλά, διὰ νὰ ἀκούουν τὴν διδασκαλίαν του καὶ διὰ νὰ θεραπεύωνται ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τὰς ἀσθενείας των.

16 αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ προσευχόμενος.

16 Αὐτὸς ὅμως ἀντιθέτως ἀπεσύρετο συνεχῶς εἰς τὰς ἐρήμους καὶ προσηύχετο.

17 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων, καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώμης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ δύναμις Κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτούς.

17 Καὶ συνέβη κατὰ μίαν ἀπὸ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, καὶ αὐτὸς ἐδίδασκε. Καὶ ἐκάθηντο ἐκεῖ Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἔλθει ἀπὸ κάθε χωρίον τῆς Γαλιλαίας καὶ τῆς Ἰουδαίας καὶ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Καὶ εἰς τὸν Ἰησοῦν ὑπῆρχε πάντοτε καὶ ἐνήργει διαρκῶς δύναμις Κυρίου, διὰ νὰ θεραπεύῃ θαυματουργικῶς τὰ πλήθη τῶν ἀρρώστων.

18 καὶ ἰδοὺ ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι ἐνώπιον αὐτοῦ.

18 Καὶ ἰδοὺ μερικοὶ ἄνδρες ἔφεραν ἐπάνω εἰς κρεββάτι κάποιον ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἦτο παραλυμένος, καὶ ἐζήτουν νὰ ἐμβάσουν αὐτὸν μέσα εἰς τὸ σπίτι καὶ νὰ τὸν βάλουν ἐμπρός του.

19 καὶ μὴ εὑρόντες ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ.

19 Καὶ ἐπειδὴ λόγῳ τῆς κοσμοπλημμύρας δὲν εὗρον ἀπὸ ποίαν εἴσοδον νὰ τὸν ἐμβάσουν μέσα, ἀνέβησαν εἰς τὸ ἡλιακωτὸν τοῦ σπιτιοῦ καὶ μέσα ἀπὸ τὰ κεραμίδια, ἀφοῦ ἔβγαλαν μερικά, κατέβασαν αὐτὸν μαζὶ μὲ τὸ μικρὸν κρεββάτι του εἰς τὸ μέσον, ἐμπρὸς εἰς τὸν Ἰησοῦν.

[12-16]) Μρ. α' 45. Μτ. δ' 25. ιδ' 23. [17-26]) Μρ. β' 1 - 12. Μτ. θ' 1 - 8.

20 καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.

20 Καὶ ὅταν εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν καὶ αὐτοῦ καὶ ἐκείνων ποὺ τὸν ἔφεραν, εἶπεν εἰς αὐτόν· Βασανισμένε ἄνθρωπε, φοβεῖσαι, πῶς θὰ διατεθῶ ἔναντι τῆς ἁμαρτωλῆς σου καταστάσεως, διὰ τὴν ὁποίαν σὲ ἔρριψε τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἰς ἀνησυχίαν ἡ συνείδησίς σου. Βεβαιώθητι, λοιπόν, ὅτι ἔχουν συγχωρηθῆ αἱ ἁμαρτίαι σου.

21 καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι λέγοντες· τίς ἐστιν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ μόνος ὁ Θεός;

21 Καὶ ἤρχισαν νὰ σκέπτωνται μέσα των οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, καὶ νὰ λέγουν· Ποῖος εἶναι αὐτός, ποὺ τολμᾷ νὰ λέγῃ βλασφημίας; Ποῖος ἄλλος ἔχει δύναμιν καὶ ἐξουσίαν νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας παρὰ μόνον ὁ Θεός; Πῶς λοιπὸν σφετερίζεται οὗτος ἀσεβῶς τὴν ἐξουσίαν αὐτὴν τοῦ Θεοῦ;

22 ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;

22 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως διὰ τῆς ὑπερφυσικῆς του γνώσεως ἀντελήφθη ἐπακριβῶς καὶ ἐξ ὁλοκλήρου τοὺς ἀποκρύφους διαλογισμούς των καὶ ἀποκριθεὶς τοὺς εἶπε· Τί συλλογίζεσθε μέσα εἰς τὰς καρδίας σας; Ἠξεύρω, τί σκέπτεσθε καὶ ἀπαντῶ εἰς τὰς σκέψεις σας αὐτάς.

23 τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν, ἔγειρε καὶ περιπάτει;

23 Τί εἶναι εὐκολώτερον ἀπὸ τὰ δύο, νὰ εἴπῃ κανεὶς εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, σοῦ εἶναι συγχωρημέναι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ νὰ τοῦ εἴπῃ, σήκω ὄρθιος καὶ περιπάτει; Σεῖς θεωρεῖτε δυσκολώτερον τὴν θεραπείαν τοῦ ἀσθενοῦς.

24 ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας — εἶπε τῷ παραλελυμένῳ· σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἄρας τὸ κλινίδιόν σου πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου.

24 Διὰ νὰ μάθετε λοιπόν, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Μεσσίας, ὁ τέλειος ἐκπρόσωπος τῆς ἀνθρωπότητος, ποὺ θὰ ἔλθῃ κατὰ τὴν συντέλειαν ἐπὶ νεφελῶν, διὰ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον, ἔχει ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς γῆς νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας, εἶπεν εἰς τὸν παραλυμένον· Εἰς σὲ ὁμιλῶ· σήκω ὄρθιος καὶ πάρε τὸ κρεββατάκι σου καὶ πήγαινε εἰς τὸ σπίτι σου.

25 καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ' ὃ κατέκειτο ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν Θεόν.

25 Καὶ ἀμέσως ἀφοῦ ἐσηκώθη ἐμπρός των, ἐπῆρε τὸ κρεββάτι, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦτο ἐξαπλωμένος, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ σπίτι του δοξάζων τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔδωκε τὴν ὑγείαν του.

26 καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, καὶ ἐπλήσθησαν φόβου λέγοντες ὅτι εἴδομεν παράδοξα σήμερον.

26 Καὶ κατέλαβεν ὅλους βαθὺς θαυμασμὸς καὶ ἐδόξαζαν τὸν Θεόν, ποὺ τοὺς ἐχάρισεν ἕνα τέτοιον θαυματουργόν. Καὶ ἐκυριεύθησαν ἀπὸ φόβον διὰ τὴν παρουσίαν μιᾶς τόσον ὑπερφυσικῆς δυνάμεως καὶ ἔλεγαν, ὅτι εἴδαμεν σήμερον πράγματα παράδοξα καὶ πρωτοφανῆ.

Στίχ. 27-39. Ἡ κλῆσις τοῦ Ματθαίου. Ἡ νηστεία τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰωάννου καὶ τῶν υἱῶν τοῦ νυμφῶνος.

27 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθε καὶ ἐθεάσατο τελώνην

27 Καὶ ὕστερον ἀπὸ αὐτὰ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ σπίτι, ποὺ ἐθεράπευσε τὸν παραλυτικόν, καὶ εἰς τὸν δρόμον παρετήρησε μὲ ἰ-

ὀνόματι Λευΐν, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀκολούθει μοι.

διαίτερον ἐνδιαφέρον καὶ προσοχὴν κάποιον τελώνην, ποὺ ἐλέγετο Λευΐς, νὰ κάθεται εἰς τὴν τράπεζαν τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων καὶ τοῦ εἶπεν· Ἀκολούθει με ὡς μόνιμος καὶ ἰσόβιος μαθητής μου.

28 καὶ καταλιπὼν ἅπαντα ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.

28 Καὶ ἐκεῖνος, ἀφοῦ ἀφῆκε τὰ πάντα, ἐσηκώθη καὶ τὸν ἠκολούθησε.

29 καὶ ἐποίησε δοχὴν μεγάλην Λευῒς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἦν ὄχλος τελωνῶν πολὺς καὶ ἄλλων οἳ ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι.

29 Καὶ ἔκαμεν εἰς τὸ σπίτι του μεγάλην ὑποδοχὴν ὁ Λευῒς εἰς τὸν Ἰησοῦν. Καὶ ἦτο πλῆθος πολὺ ἀπὸ τελώνας καὶ ἄλλους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν μαζὶ των ἐξαπλωμένοι εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ φαγητοῦ καὶ συνέτρωγον.

30 καὶ ἐγόγγυζον οἱ γραμματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγοντες· διατί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε;

30 Καὶ ἐμουρμούριζαν ἐναντίον του οἱ γραμματεῖς των καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἀπευθυνόμενοι πρὸς τοὺς μαθητάς του καὶ λέγοντες· Διατί τρώγετε καὶ πίνετε μὲ τοὺς τελώνας καὶ ἁμαρτωλοὺς καὶ ἔρχεσθε οὕτω εἰς στενὴν καὶ φιλικὴν σχέσιν μὲ αὐτούς;

31 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες·

31 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπε· Δὲν ἔχουν ἀνάγκην ἰατροῦ οἱ ὑγιεῖς, ἀλλ' ὅσοι ἔχουν ἄσχημα εἰς τὴν ὑγείαν των.

32 οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

32 Δὲν ἔχω ἔλθει εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ καλέσω ἐκείνους, ποὺ θεωροῦν τοὺς ἑαυτούς των δικαίους, ἀλλὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἦλθα νὰ καλέσω εἰς μετάνοιαν.

33 Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσι πυκνὰ καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσι καὶ πίνουσιν;

33 Αὐτοὶ δέ, ἀφοῦ μὲ τὴν ἀπάντησιν αὐτὴν ἀπεστομώθησαν, ἔστρεψαν τὴν συζήτησιν εἰς ἄλλο ζήτημα καὶ τοῦ εἶπαν· Διατί οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου νηστεύουν συχνὰ καὶ κάνουν προσευχάς, καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων κάνουν τὸ ἴδιο, οἱ δικοί σου δὲ μαθηταὶ τρώγουν καὶ πίνουν;

34 ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστι, ποιῆσαι νηστεύειν;

34 Αὐτὸς δὲ τοὺς εἶπε· Μήπως ἠμπορεῖτε εἰς τοὺς προσκαλεσμένους εἰς γάμον φίλους τοῦ γαμβροῦ, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ γαμβρὸς εἶναι μαζί των καὶ ἑορτάζουν τὴν χαρὰν τοῦ γάμου του, νὰ τοὺς ἐπιβάλετε νὰ νηστεύουν; Ἔτσι καὶ οἱ μαθηταί μου. Ἐφ' ὅσον ἐγὼ ὁ Νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας εἶμαι μαζί των, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πενθοῦν καὶ νὰ νηστεύουν.

35 ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

35 Θὰ ἔλθουν ὅμως ἡμέραι καὶ τότε, ὅταν θὰ πάρουν ἀπὸ αὐτοὺς τὸν Νυμφίον, θὰ νηστεύσουν καὶ θὰ πενθήσουν καὶ θὰ κακοπαθήσουν κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας.

27-32) Μρ. β΄ 13 - 17. Μτ. θ΄ 9 - 13. 33-39) Μρ. β΄ 18 - 22. Μτ. θ΄ 14 - 17.

36 ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς ὅτι οὐδεὶς ἐπίβλημα ἱματίου καινοῦ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ καινὸν σχίσει καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ τὸ ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ.

36 Τοὺς ἔλεγε δὲ καὶ ἓν ἀλληγορικὸν παράδειγμα, διὰ νὰ τοὺς ἐξηγήσῃ μὲ αὐτὸ καὶ νὰ τοὺς παραστήσῃ ζωηρότερον τὴν ἀλήθειαν αὐτήν. Τοὺς ἔλεγε δηλαδή, ὅτι κανεὶς δὲν βάζει εἰς παλαιὸν ροῦχον ἐμβάλωμα ἀπὸ ροῦχον καινούργιον· εἰ δ' ἄλλως καὶ τὸ καινούργιον ροῦχον θὰ τὸ σχίσῃ ἀνωφελῶς καὶ θὰ τὸ ἀχρηστεύσῃ, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ παλαιὸν ροῦχον δὲν ταιριάζει τὸ ἐμβάλωμα, ποὺ ἐκόπη ἀπὸ τὸ καινούργιον ὕφασμα. Ἔτσι καὶ ἡ νέα μου διδασκαλία δὲν εἶναι ὠφέλιμον νὰ προσκολληθῇ εἰς ἐξωτερικοὺς τύπους, ποὺ ἐπάλησωσαν. Διότι καὶ αὐτὴ θὰ ἀχρηστευθῇ, ἀλλὰ καὶ ἀταίριαστον μῖγμα θὰ προέλθῃ.

37 καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήξει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκούς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται·

37 Καὶ κανένας δὲν βάζει μοῦστον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς, ποὺ δὲν ἀντέχουν εἰς τὴν βράσιν τοῦ μούστου. Ἐὰν ὅμως γελασθῇ καὶ κάμῃ κάτι τέτοιο, τότε ὁ μοῦστος θὰ σπάσῃ τοὺς ἀσκούς, καὶ ἔτσι καὶ αὐτὸς θὰ χυθῇ ἔξω καὶ οἱ ἀσκοὶ θὰ χαθοῦν.

38 ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον, καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται.

38 Ἀλλὰ πρέπει νὰ βάζουν τὸν μοῦστον εἰς ἀσκοὺς καινούργιους καὶ τότε καὶ ὁ μοῦστος καὶ οἱ ἀσκοὶ διατηροῦνται. Ἔτσι καὶ τώρα οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ μαθηταί των εἶναι ἀσκοὶ παλαιοί, ποὺ δὲν ἠμποροῦν νὰ βαστάσουν τὴν νέαν διδασκαλίαν μου, τὴν ὁποίαν θὰ παραλάβουν οἱ μαθηταί μου, ποὺ ὁμοιάζουν μὲ νέους ἀσκούς.

39 καὶ οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν εὐθέως θέλει νέον· λέγει γάρ· ὁ παλαιὸς χρηστότερός ἐστιν.

39 Καὶ ὅταν κανεὶς πίῃ παλαιὸν οἶνον, δὲν θέλει ἀμέσως νὰ πίῃ νέον. Διότι λέγει· ὁ παλαιὸς οἶνος εἶναι καλύτερος. Ἔτσι καὶ ὁ συνηθισμένος εἰς τὴν παλαιότητα τοῦ νόμου δὲν ἀρέσκεται εἰς τὸ νέον πνεῦμα καὶ εἰς τὴν νέαν λατρείαν τοῦ εὐαγγελίου, διότι νομίζει, ὅτι αἱ τελεταὶ τῆς παλαιᾶς λατρείας εἶναι καλύτεραι. Βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον θὰ συνηθίσῃ οὗτος τὸ νέον πνεῦμα τοῦ εὐαγγελίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Στίχ. 1-11. Ἄδικοι κατηγορίαι τῶν Φαρισαίων κατὰ τοῦ Κυρίου.

Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ διαπορεύεσθαι αὐτὸν διὰ τῶν σπορίμων· καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺς στάχυας καὶ ἤσθιον ψώχοντες ταῖς χερσί.

Κατὰ δὲ τὸ Σάββατον τὸ πρῶτον τοῦ μηνὸς Νισάν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἤρχιζε τὸ νέον ἔτος, καὶ τὸ ὁποῖον Σάββατον ἦτο ἡ δευτέρα ἑορτὴ μετὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς ἀρχιμηνιᾶς καὶ πρωτοχρονιᾶς τοῦ ἰουδαϊκοῦ ἔτους, συνέβη νὰ περνᾷ ὁ Ἰησοῦς διὰ μέσου τῶν σπαρμένων χωραφιῶν. Καὶ ἐμαδοῦσαν οἱ μαθηταί του τὰ στάχυα καὶ τρίβοντες αὐτὰ μὲ τὰ χέρια ἔτρωγον τὸν καρπόν.

2 τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον αὐτοῖς· τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν τοῖς σάββασι;

2 Μερικοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους τοὺς εἶπαν· Διατί κάνετε αὐτό, ποὺ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὸ κάμωμεν κατὰ τὸ Σάββατον, κατὰ τὸ ὁποῖον μᾶς ἀπαγορεύεται κάθε εἶδος ἐργασίας;

ΣΤ΄. 1-5) Μρ. β΄ 23 - 28. Μτ. ιβ΄ 1 - 8.

3 καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησε Δαυῒδ ὁπότε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες;

3 Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἀπεκρίθη καὶ εἶπε· Δὲν ἀνεγνώσατε οὔτε κἂν ἐκεῖνο, ποὺ ἔκαμεν ὁ ἔνδοξός σας βασιλεὺς Δαβίδ, ὅταν ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἦταν μαζί του;

4 ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔλαβε καὶ ἔφαγε, καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς;

4 Πῶς δηλαδὴ ἐμβῆκεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπῆρε τοὺς ἄρτους, ποὺ ἦσαν βαλμένοι ὡς θυσία εἰς τὸν Θεὸν ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν τῆς σκηνῆς, καὶ ἔφαγε καὶ ἔδωκε καὶ εἰς ἐκείνους ποὺ ἦσαν μαζί του; Αὐτοὺς δὲ τοὺς ἄρτους δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τοὺς φάγῃ κανεὶς ἄλλος παρὰ μόνοι οἱ ἱερεῖς. Καὶ ὅμως εἰς τὴν περίστασιν ἐκείνην οὔτε ὁ Θεὸς ὠργίσθη, οὔτε ἡ Γραφὴ ἀπεδοκίμασε τὴν πρᾶξιν αὐτήν. Ἀλλ' οὔτε καὶ σεῖς κατακρίνετε τὸν Δαβίδ, μολονότι αὐτὸ ποὺ ἔκαμεν εἶναι πολὺ περισσότερον ἀπὸ ἐκεῖνο, ποὺ κάνουν τώρα οἱ μαθηταί μου.

5 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

5 Καὶ ἔλεγεν εἰς αὐτούς· ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ εἶναι ὁ τέλειος ἄνθρωπος καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ παιδαγωγηθῇ ἀπὸ τὸν θεσμὸν τοῦ Σαββάτου, ὡς Θεὸς δὲ ἔχει ὁρίσει αὐτὸς τὸν θεσμὸν τοῦτον, εἶναι κύριος τοῦ Σαββάτου καὶ ἔχει ἐξουσίαν καὶ νὰ τροποποιήσῃ ἀκόμη τὸν θεσμὸν τοῦτον. Ὅ,τι δὲ ἔκαμαν τώρα οἱ μαθηταί, τὸ ἔκαμαν μὲ τὴν σιωπηρὰν συγκατάθεσιν τοῦ Διδασκάλου των, ποὺ εἶναι κύριος τοῦ Σαββάτου.

6 Ἐγένετο δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδάσκειν· καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά.

6 Συνέβη δὲ καὶ κατ' ἄλλο Σάββατον νὰ εἰσέλθῃ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ νὰ διδάσκῃ εἰς αὐτήν. Καὶ παρευρίσκετο ἐκεῖ ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου τὸ δεξιὸν χέρι ἦτο ξηρὸν καὶ ἀκίνητον.

7 παρετήρουν δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύσει, ἵνα εὕρωσι κατηγορίαν αὐτοῦ.

7 Τὸν παρεφύλαττον δὲ καὶ τὸν παρηκολούθουν προσεκτικὰ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἐὰν θὰ θεραπεύσῃ τὸν πάσχοντα κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου διὰ νὰ εὕρουν κατηγορίαν ἐναντίον του, ὅτι κατέλυε τὴν ἀργίαν τοῦ Σαββάτου.

8 αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, καὶ εἶπε τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα· ἔγειρε καὶ στῆθι εἰς τὸ μέσον. ὁ δὲ ἀναστὰς ἔστη.

8 Αὐτὸς ὅμως ὡς καρδιογνώστης ἐγνώριζε τοὺς διαλογισμούς των. Καὶ εἶπεν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ποὺ εἶχε τὸ ξηρὸν καὶ ἀκίνητον χέρι· Σήκω καὶ στάσου εἰς τὸ μέσον τῆς συναγωγῆς. Ἐκεῖνος δὲ ἐσηκώθη καὶ ἐστάθη.

9 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς· ἐπερωτήσω ὑμᾶς τί ἔξεστι τοῖς σάββασιν, ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι;

9 Εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς· Θὰ σᾶς ἐρωτήσω, τί εἶναι ἐπιτετραμμένον κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Σαββάτου νὰ κάνῃ ὁ ἄνθρωπος· εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ κάνῃ καλὸν ἢ ἠμπορεῖ νὰ παραλείψῃ τὴν εὐεργεσίαν τοῦ πλησίον καὶ ἔτσι νὰ γίνῃ αἴτιος

6-11) Μρ. γʹ 1 - 6. Μτ. ιβʹ 9 - 14.

βλάβης καὶ κακοῦ εἰς αὐτόν; Ἐπιβάλλεται κατὰ τὸ Σάββατον νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν τοῦ πλησίον, ἢ ἐπιτρέπεται νὰ μὴ τὸν βοηθήσῃ κινδυνεύοντα καὶ ἔτσι ἐμμέσως νὰ τὸν θανατώσῃ; Βέβαια ἠθικῶς ἐπιτετραμμένον, ἀλλὰ καὶ ἐπιβεβλημένον καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου εἶναι νὰ κάνῃ ὁ καθένας μας καλὸν καὶ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν τοῦ πλησίον.

10 καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς εἶπεν αὐτῷ· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. ὁ δὲ ἐποίησε, καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὡς ἡ ἄλλη.

10 Καὶ ἀφοῦ ἐκύτταξε τριγύρω ὅλους αὐτοὺς περιμένων νὰ τοῦ ἀπαντήσουν, εἶπεν εἰς τὸν ἀσθενῆ· Ἐξάπλωσε τὴν χεῖρα σου. Αὐτὸς δὲ μολονότι ἀπὸ τὴν ἀσθένειάν του ἠμποδίζετο νὰ πράξῃ τοῦτο, ὅμως φανερώνων τὴν πίστιν του κατέβαλε προσπάθειαν καὶ ἔκαμεν ὅπως τοῦ παρήγγειλεν ὁ Κύριος. Καὶ ἔγινε πάλιν ὑγιὲς τὸ χέρι του σὰν τὸ ἄλλο.

11 αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας, καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους τί ἂν ποιήσειαν τῷ Ἰησοῦ.

11 Αὐτοὶ δὲ ἐκυριεύθησαν ἀπὸ τρελλὸν σκοτισμὸν τοῦ νοῦ καὶ συνωμίλουν μεταξύ των, τί θὰ μποροῦσαν νὰ κάμουν εἰς τὸν Ἰησοῦν πρὸς τιμωρίαν τῆς κατὰ τὸ Σάββατον θεραπείας.

Στίχ. 12-16. Οἱ δώδεκα ἀπόστολοι.

12 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι, καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ Θεοῦ.

12 Συνέβη δὲ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας νὰ βγῇ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ὄρος διὰ νὰ προσευχηθῇ. Καὶ ἐπέρασε τὴν νύκτα ὁλόκληρον ἐν τῇ προσευχῇ πρὸς τὸν Θεόν.

13 καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασε,

13 Καὶ ὅταν ἔγινεν ἡμέρα, ἐφώναξε πλησίον του τοὺς μαθητάς του καὶ ἐξέλεξεν ἀπὸ αὐτοὺς δώδεκα, τοὺς ὁποίους καὶ ὠνόμασεν ἀποστόλους.

14 Σίμωνα, ὃν καὶ ὠνόμασε Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον,

14 Ἐξέλεξε δηλαδὴ τὸν Σίμωνα, εἰς τὸν ὁποῖον ἔδωσε τὸ ὄνομα Πέτρος, καὶ τὸν Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφόν του· τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Βαρθολομαῖον·

15 Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτήν,

15 τὸν Ματθαῖον καὶ τὸν Θωμᾶν, τὸν Ἰάκωβον τὸν υἱὸν τοῦ Ἀλφαίου καὶ τὸν Σίμωνα, ποὺ τὸν ἔλεγαν ζηλωτήν·

16 Ἰούδαν Ἰακώβου καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ ἐγένετο προδότης,

16 τὸν Ἰούδαν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰακώβου καὶ τὸν Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην, ὁ ὁποῖος καὶ ἔγινε εἰς τὸ τέλος προδότης.

12-16) Μρ. γʹ 13 - 19. Μτ. ιʹ 2 - 4. Ἰν. ϛʹ 70. Πρ. αʹ 13.

Στίχ. 17-49. Ἡ ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὁμιλία.

17 καὶ καταβὰς μετ' αὐτῶν ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν,

17 Καὶ ὅταν κατέβη μαζὶ μὲ αὐτοὺς ἀπὸ τὸ ὄρος, ἐστάθη εἰς κάποιαν πεδιάδα. Καὶ εἶχε μαζευθῆ ἐκεῖ πλῆθος ἀπὸ μαθητάς του καὶ λαὸς πολὺς ἀπὸ ὅλην τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀπὸ τὴν παραλίαν τῆς Τύρου καὶ τῆς Σιδῶνος, οἱ ὁποῖοι ἦλθον διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν διδασκαλίαν του καὶ διὰ νὰ ἰατρευθοῦν ἀπὸ τὰς ἀσθενείας των.

18 καὶ οἱ ὀχλούμενοι ἀπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, καὶ ἐθεραπεύοντο·

18 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ καὶ πολλοί, ποὺ ἠνωχλοῦντο ἀπὸ πνεύματα ἀκάθαρτα. Καὶ ἐθεραπεύοντο.

19 καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει ἅπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἰᾶτο πάντας.

19 Καὶ ὅλος ὁ λαὸς ἐζήτει νὰ τὸν ἐγγίσῃ· διότι ὡς Θεάνθρωπος ἦτο πηγὴ χάριτος καὶ δυνάμεως καὶ δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ δανεισθῇ ἀπὸ ἄλλον ταῦτα καὶ ἡ δύναμις αὐτή, ποὺ ἔβγαινεν ἀπὸ ἐπάνω του, ἰάτρευεν ὅλους.

20 Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγε· μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

20 Καὶ αὐτός, ἀφοῦ ἐσήκωσε τὰ μάτια του καὶ τὰ προσήλωσεν εἰς τοὺς μαθητάς του, ἔλεγε· Πανευτυχεῖς καὶ μακάριοι εἶσθε σεῖς οἱ πτωχοί, ποὺ δὲν ξιππάζεσθε ἀπὸ τὰ πλούτη, ἀλλὰ ἐξαρτᾶτε ταπεινῶς τὸν ἑαυτόν σας ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἔχετε στηριγμένην τὴν ἐλπίδα σας εἰς τὴν πρόνοιάν του. Καὶ εἶσθε μακάριοι, διότι εἶναι ἰδική σας ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

21 μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε. μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε.

21 Μακάριοι εἶσθε σεῖς, ποὺ πεινᾶτε τώρα καὶ ὑπομένετε καρτερικῶς καὶ χωρὶς νὰ γογγύζετε τὰς στερήσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς πτωχείας, διότι θὰ χορτασθῆτε μὲ τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ τῆς οὐρανίου βασιλείας. Μακάριοι εἶσθε σεῖς, ποὺ κλαίετε τώρα διὰ τὰ ἁμαρτήματά σας καὶ διὰ τὰς δοκιμασίας, ποὺ δέχεσθε μὲ εὐγνωμοσύνην ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος δι' αὐτῶν σᾶς παιδαγωγεῖ, διότι θὰ γελάσετε καὶ θὰ χαρῆτε κατὰ τὴν μέλλουσαν ζωήν.

22 μακάριοί ἐστε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσι καὶ ἐκβάλωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

22 Μακάριοι εἶσθε, ὅταν σᾶς μισήσουν οἱ ἄνθρωποι καὶ ὅταν σᾶς ἀφορίσουν καὶ διακόψουν κάθε θρησκευτικὴν καὶ κοινωνικὴν σχέσιν μαζί σας καὶ ὅταν σᾶς ὑβρίσουν καὶ ὅταν βγάλουν τὸ ὄνομά σας ὡς κακὸν καὶ σᾶς διαπομπεύσουν, ὅλα δὲ αὐτὰ σᾶς τὰ κάμουν, ἐπειδὴ εἶσθε μαθηταὶ καὶ πιστοὶ ἀκόλουθοι τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

23 χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίουν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

23 Χαρῆτε κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ πηδήσατε ἀπὸ τὴν μεγάλην σας χαράν. Διότι ἰδοὺ ὁ μισθός σας καὶ ἡ ἀνταμοιβὴ σας θὰ εἶναι μεγάλη εἰς τὸν οὐρανόν. Διότι καὶ εἰς τοὺς τιμηθέντας καὶ βραβευθέντας ἀπὸ τὸν Θεὸν προφήτας τὰ ἴδια ἔκαναν οἱ πρόγονοι τῶν σημερινῶν διωκτῶν σας.

17-19) Μρ. γ΄ 7 - 12. Μτ. δ΄ 24. 25. ιδ΄ 36. 20-23) Μτ. ε΄ 1 - 12.

24 πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν.

24 Ἀλλοίμονον ὅμως εἰς σᾶς τοὺς πλουσίους, ποὺ χρησιμοποιεῖτε ἐγωϊστικῶς τὸν πλοῦτον σας πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν σαρκικῶν σας ἀνέσεων καὶ ἀπολαύσεων. Ἀλλοίμονόν σας, διότι ἔχετε πλήρη καὶ τελείαν τὴν παρηγορίαν σας ἀπὸ τὸν πλοῦτον καὶ συνεπῶς δὲν μένει νὰ ἐλπίζετε τίποτε εἰς τὴν μέλλουσαν ζωήν.

25 οὐαὶ ὑμῖν οἱ ἐμπεπλησμένοι, ὅτι πεινάσετε. οὐαὶ ὑμῖν οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε.

25 Ἀλλοίμονον εἰς σᾶς, ποὺ εἶσθε χορτασμένοι ἀπὸ τὰς σαρκικὰς ἀπολαύσεις καὶ ὡς μόνον σκοπὸν τοῦ βίου σας ἐθέσατε τὸ φάγωμεν καὶ πίωμεν· διότι θὰ στερηθῆτε τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ εἰς τὸν μέλλοντα βίον καὶ θὰ πεινάσετε. Καὶ σὲ σᾶς, ποὺ ὡς μοναδικὸν σκοπὸν τῆς ζωῆς σας ἔχετε τὴν σαρκικὴν χαρὰν καὶ γελᾶτε τώρα ἐξ αἰτίας τῶν διασκεδάσεων καὶ τῶν ἀπολαύσεων, ποὺ ἔχετε ἀπὸ βίον σαρκικόν, οὐαὶ καὶ ἀλλοίμονον, διότι εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν θὰ πενθήσετε καὶ θὰ κλαύσετε.

26 οὐαὶ ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσι πάντες οἱ ἄνθρωποι· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

26 Ἀλλοίμονον ὅταν σᾶς ἐπαινέσουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καὶ αὐτοὶ ἀκόμη, ποὺ διὰ τὰς κακάς των πράξεις εἶναι ἄξιοι ἐλέγχων. Ἀλλοίμονόν σας, διότι τὰ ἴδια ἀκριβῶς ἔκαναν καὶ εἰς τοὺς ψευδοπροφήτας οἱ πρόγονοι τῶν σημερινῶν Ἰουδαίων. Τοὺς ἐπευφήμουν δηλαδὴ καὶ τοὺς ἐπεκρότουν ὅλοι, ἐπειδὴ ἐκεῖνοι προδίδοντες τὴν ἀλήθειαν ἐλάλουν τὰ ἀρεστὰ εἰς αὐτοὺς καὶ ἐκολάκευον τὰς ἀδυναμίας των.

27 Ἀλλ' ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν· ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς,

27 Εἰς σᾶς ὅμως, ποὺ μὲ ἀκούετε καὶ ἔχετε τὴν διάθεσιν νὰ συμμορφοῦσθε πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἐπειδὴ θὰ ἀντιμετωπίσετε πολλοὺς ἐπικριτὰς καὶ διώκτας, σᾶς λέγω νὰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς σας, νὰ εὐεργετῆτε ἐκείνους ποὺ σᾶς μισοῦν,

28 εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμῖν, προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς.

28 νὰ εὔχεσθε πρὸς τὸν Θεὸν ἀγαθὰ καὶ νὰ ἐπικαλῆσθε τὰς θείας εὐλογίας δι' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι σᾶς καταρῶνται, καὶ νὰ προσεύχεσθε ὑπὲρ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι σᾶς δυσφημοῦν καὶ ὁπωσδήποτε σᾶς βλάπτουν.

29 τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντός σου τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσῃς.

29 Εἰς ἐκεῖνον ποὺ σὲ κτυπᾷ εἰς τὴν μίαν πλευρὰν τῆς σιαγόνος, πρόσφερέ του καὶ τὴν ἄλλην πλευράν. Καὶ ἐκεῖνον ποὺ θέλει νὰ σοῦ πάρῃ τὸ ἐπανωφόριον, μὴ τὸν ἐμποδίσῃς νὰ πάρῃ καὶ τὸ ὑποκάμισόν σου. (Ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη σου δηλαδὴ πρέπει νὰ σὲ κάνῃ ὑποχωρητικὸν πάντοτε καὶ νὰ σὲ προθυμοποιῇ, ὅπως παραιτῆσαι ὑπὲρ τοῦ πλησίον καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ πλέον νόμιμα δικαιώματά σου).

30 παντὶ δὲ τῷ αἰτοῦντί σε δίδου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει.

30 Εἰς καθένα δὲ ποὺ σοῦ ζητεῖ, δίδε, ἀλλὰ πάντοτε μὲ διάκρισιν, ποὺ θὰ τὴν διαπνέῃ εἰλικρινὴς ἀγάπη. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖνον, ποὺ παίρνει τὰ ἰδικά σου, νὰ μὴ ἀπαιτῇς καὶ νὰ μὴ ἀνοίγῃς δίκας διὰ νὰ τὰ ξαναπάρῃς.

31 καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως.

31 Καὶ μὲ ὀλίγας λέξεις, ὅπως θέλετε νὰ συμπεριφέρωνται πρὸς σᾶς καὶ νὰ σᾶς κάνουν οἱ ἄνθρωποι, καὶ σεῖς νὰ κάνετε εἰς αὐτοὺς τὰ ἴδια.

32 καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν

32 Διότι ἐὰν ἀγαπᾶτε μόνον ἐκείνους, ποὺ σᾶς ἀγαποῦν, ποία εὔνοια ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ποία ἀμοιβὴ ἀπὸ αὐτὸν σᾶς ἀνήκει;

24-26) Ἡσ. ε΄ 22. Λκ. ις΄ 25. Μτ. ε΄ 6. 12. Ἰκ. δ΄ 9. ε΄ 1. 27-28) Μτ. ε΄ 44. 29-30) Μτ. ε΄ 39 - 42. 31) Μτ. ζ΄ 13. 32-36) Μτ. ε΄ 45 48.

χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι.

Καμμία. Διότι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀγαποῦν ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἀγαποῦν.

33 καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσι.

33 Καὶ ἂν κάνετε τὸ καλὸν εἰς ἐκείνους, ποὺ σᾶς εὐεργετοῦν, ποία εὔνοια καὶ χάρις καὶ ἀνταμοιβὴ σᾶς ἀνήκει ἀπὸ τὸν Θεόν; Καμμία. Διότι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ ἴδιο κάνουν.

34 καὶ ἐὰν δανείζητε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανείζουσιν ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα.

34 Καὶ ἐὰν δανείζετε ἐκείνους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐλπίζετε νὰ λάβετε ὀπίσω τὰ δανεισθέντα, ποία χάρις καὶ ἀνταπόδοσις ἀπὸ τὸν Θεὸν σᾶς ἀνήκει; Καμμία. Διότι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ δανείζουν ἄλλους ἁμαρτωλοὺς διὰ νὰ λάβουν ὀπίσω ὁλόκληρον τὸ δανεισθὲν ποσὸν ἢ καὶ ἐν καιρῷ ἀνάγκης λάβουν καὶ αὐτοὶ ἴσα ὠφελήματα καὶ δάνεια ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἐδάνεισαν.

35 πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες, καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολύς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ ὑψίστου, ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς.

35 Σεῖς ὅμως νὰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς σας καὶ νὰ τοὺς εὐεργετῆτε καὶ νὰ τοὺς δανείζετε, χωρὶς νὰ ἐλπίζετε τίποτε ὡς ἀνταπόδοσιν ἀπὸ αὐτούς. Καὶ θὰ εἶναι πολὺς ὁ μισθός σας καὶ μεγάλη ἡ ἀνταμοιβή σας ἀπὸ τὸν Θεόν. Καὶ θὰ εἶσθε ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν κατὰ χάριν τέκνα τοῦ ὑψίστου Θεοῦ, πρὸς τὸν ὁποῖον θὰ ὁμοιάζετε ἠθικῶς. Διότι καὶ αὐτὸς εἶναι εὐεργετικὸς καὶ ὠφέλιμος εἰς τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι δεικνύουν ἀχαριστίαν εἰς τὰς τόσας εὐεργεσίας του καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν καλὴν διάθεσιν καὶ προαίρεσιν ἀλλ' εἶναι πονηροί.

36 Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστί.

36 Γίνεσθε λοιπὸν σπλαγχνικοὶ πρὸς τὸν πλησίον καὶ συμπονετικοὶ εἰς τὰς δυστυχίας του καὶ τὰς ἀνάγκας του, καθὼς καὶ ὁ οὐράνιος Πατήρ σας εἶναι εὐσπλαγχνικὸς πρὸς ὅλους.

37 Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε· μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε· ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε·

37 Καὶ μὴ κατακρίνετε ἐξ ἀσυμπαθείας καὶ ἐγωϊσμοῦ τὰς πράξεις τοῦ πλησίον σας· ἀσφαλῶς δὲ τότε καὶ σεῖς δὲν θὰ κατακριθῆτε ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ μελλούσῃ κρίσει. Μὴ γίνεσθε δικασταὶ ἀπρόσκλητοι καὶ προπετεῖς διὰ νὰ καταδικάζετε τὸν πλησίον· καὶ δὲν θὰ καταδικασθῆτε ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἐφ' ὅσον δὲν θὰ σᾶς ἔχῃ ἀνατεθῆ ὡς καθῆκον τὸ νὰ δικάζετε, κρίνετε εἰς τὰς ἰδιωτικάς σας συζητήσεις μὲ συμπάθειαν καὶ ἀπολύετε ὡς ἀθῴους τοὺς ἄλλους, καὶ θὰ κριθῆτε καὶ σεῖς μὲ ἐπιείκειαν καὶ θὰ ἀθῳωθῆτε ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

38 δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον καλόν, πεπιεσμένον καὶ σεσαλευμένον καὶ ὑπερεκχυνόμενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν· τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ, ᾧ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν.

38 Δίδετε εἰς ἐκείνους, ποὺ ἔχουν ἀνάγκην βοηθείας, καὶ θὰ δοθῇ καὶ εἰς σᾶς βοήθεια ἀπὸ τὸν Θεόν. Μέτρον καλόν, στοιβαγμένον καὶ κουνημένον, ὥστε νὰ μὴ μείνῃ διόλου χῶρος κενὸς εἰς τὸ δοχεῖον τῆς μετρήσεως, καὶ μέτρον, ποὺ θὰ πλεονάζῃ καὶ θὰ ξεχύνεται, θὰ δοθῇ εἰς τὴν ἀγκάλην σας ἀπὸ τὴν πρόνοιαν καὶ δικαιοσύνην καὶ ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ. Διότι μὲ τὴν αὐτὴν πλουσίαν διάθεσιν καὶ μὲ τὸ ἴδιον μέτρον τῆς εὐεργεσίας, μὲ τὸ ὁποῖον μετρᾶτε τὰς δωρεὰς σας πρὸς τοὺς ἄλλους, θὰ μετρηθῇ καὶ θὰ ἀνταποδοθῇ καὶ εἰς σᾶς ἀπὸ τὸν Θεόν.

37-38) Μτ. ζ΄ 1. 2. κε΄ 35 - 40.

39 Εἶπε δὲ παραβολὴν αὐτοῖς· μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται;

39 Εἶπε δὲ καὶ τὴν ἑξῆς παραβολὴν εἰς αὐτούς· Μήπως δύναται τυφλὸς νὰ ὁδηγῇ τυφλόν; Δὲν θὰ πέσουν καὶ οἱ δύο εἰς λάκκον; Ἔτσι καὶ σεῖς προτοῦ νὰ κρίνετε τοὺς ἄλλους, κρίνατε πρῶτον τὸν ἑαυτόν σας, ὁπότε θὰ γίνετε καὶ ἐπιεικεῖς πρὸς τοὺς ἄλλους. Διότι, ἐὰν δὲν κάμετε αὐτό, τότε θὰ εἶσθε τυφλοί, ποὺ θέλουν νὰ γίνουν ὁδηγοὶ τυφλῶν. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι ὀλέθριον καὶ διὰ σᾶς καὶ δι' ἐκείνους.

40 οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ· κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ.

40 Δὲν ὑπάρχει μαθητὴς ἀνώτερος ἀπὸ τὸν διδάσκαλόν του, ἐφ' ὅσον ἐξακολουθεῖ νὰ διδάσκεται ὑπ' αὐτοῦ. Ἐκεῖνος δὲ ὁ μαθητής, ποὺ θὰ τελειοποιηθῇ εἰς τὰ μαθήματα, θὰ εἶναι, ὅταν θὰ περατωθῇ ὁ κύκλος τῶν μαθημάτων, σὰν τὸν διδάσκαλόν του. Ἐὰν λοιπὸν ὁ διδάσκαλος εἶναι τυφλός, τυφλὸς θὰ μείνῃ καὶ ὁ μαθητής. Διὰ νὰ γίνῃς συνεπῶς ὁδηγὸς καὶ διδάσκαλος τῶν ἄλλων, πρέπει προηγουμένως νὰ γίνῃς διδάσκαλος τοῦ ἑαυτοῦ σου καὶ νὰ διορθώσῃς τὸν ἑαυτόν σου, διότι ἄλλως καὶ σὺ θὰ εἶσαι τυφλὸς καὶ οἱ μαθηταί σου τυφλοὶ θὰ παραμείνουν.

41 Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς;

41 Διατί δὲ βλέπεις τὸ ξυλαράκι, ποὺ εἶναι εἰς τὸ μάτι τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὸ δοκάρι δέ, ποὺ εἶναι εἰς τὸ μάτι σου, δὲν τὸ αἰσθάνεσαι καὶ δὲν τὸ καταλαβαίνεις;

42 ἢ πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου, ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων; ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

42 Ἢ μὲ ποῖον θάρρος θὰ ἠμπορέσῃς νὰ εἴπῃς εἰς τὸν ἀδελφόν σου· Ἀδελφέ, ἄφησε νὰ βγάλω τὸ ξυλαράκι, ποὺ εἶναι εἰς τὸ μάτι σου, ἐνῷ σὺ ὁ ἴδιος δὲν βλέπεις τὸ δοκάρι, ποὺ εἶναι εἰς τὸ μάτι σου; Πῶς ἠμπορεῖς νὰ τοῦ εἴπῃς: ἀδελφέ, ἐπίτρεψόν μου νὰ διορθώσω τὸ μικρὸν σφάλμα σου, ἐνῷ σὺ δὲν βλέπεις τὸ ἰδικόν σου βαρύτατον ἐλάττωμα; Ὑποκριτά, βγάλε πρῶτον τὸ δοκάρι ἀπὸ τὸ μάτι σου· διόρθωσε τὸ βαρὺ ἐλάττωμά σου· καὶ τότε θὰ ἴδῃς καθαρὰ διὰ νὰ βγάλῃς τὸ ξυλαράκι, ποὺ εἶναι εἰς τὸ μάτι τοῦ ἀδελφοῦ σου· τότε θὰ εἶσαι εἰς θέσιν νὰ διορθώσῃς καὶ τὸ ἐλαφρὸν σφάλμα τοῦ πλησίον σου.

43 οὐ γάρ ἐστι δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρόν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν·

43 Διότι δὲν εἶναι δένδρον καλόν, ποὺ νὰ κάνῃ καρπὸν κακὸν καὶ ἐπιβλαβῆ, οὔτε πάλιν ὑπάρχει δένδρον κακόν, ποὺ νὰ κάνῃ καρπὸν καλόν. Ἔτσι καὶ ὁ κάθε ἄνθρωπος διὰ νὰ φέρῃ καρπὸν καὶ ὠφέλειαν εἰς τὸν πλησίον, πρέπει νὰ εἶναι καλός. Ἄνθρωπος, ποὺ δὲν διώρθωσε προτήτερα τὸν ἑαυτόν του, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ διορθώσῃ τοὺς ἄλλους καὶ νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς τὸ καλόν, τὸ ὁποῖον δὲν ἠμπόρεσε προτήτερα νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἑαυτόν του;

44 ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται. οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν

44 Κάθε δένδρον ἀπὸ τὸν καρπόν, ποὺ βγάζει, διακρίνεται καὶ γνωρίζεται, ἐὰν εἶναι καλὸν ἢ κακόν. Διότι ἀπὸ ἀγκάθια δὲν μαζεύουν ὡς καρπὸν σῦκα, οὔτε ἀπὸ βάτον τρυγοῦν ποτὲ στα-

39) Μτ. ιε΄ 14. 40) Μτ. ι΄ 24 - 25. Ἰω. ιε΄ 20. 41-42) Μτ. ζ΄ 3 - 5. 43-45) Μτ. ζ΄ 16 - 20. ιβ΄ 33 - 35.

συλλέγουσι σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου τρυγῶσι σταφυλήν.

φύλι. Ἔτσι καὶ ὁ ἀδιόρθωτος, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ψυχὴν ὑπάρχουν τὰ ἀγκάθια τῶν κακιῶν καὶ ἐλαττωμάτων, δὲν ἠμπορεῖ νὰ διορθώσῃ τὸν ἄλλον. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος, ποὺ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ εὕρῃ ὁδηγὸν καὶ διδάσκαλον τῆς ζωῆς του, εὔκολα ἀπὸ τὸν βίον καὶ τὴν συμπεριφορὰν τῶν ἄλλων ἠμπορεῖ νὰ διακρίνῃ, ποῖος ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι ὁ καλός, εἰς τοῦ ὁποίου τὸν λόγον νὰ δίδῃ προσοχήν.

45 ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ.

45 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἔχει τὴν ψυχήν του πολύτιμον θησαυροφυλάκιον ἀγαθῶν σκέψεων καὶ συναισθημάτων, καὶ ἀπὸ τὸν ἀγαθὸν τοῦτον θησαυρὸν τῆς καρδίας του βγάζει λόγους καὶ πράξεις ἀγαθάς. Καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν κακὸν θησαυρὸν τῆς καρδίας του βγάζει τὸ κακόν. Διότι ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ περισσεύει καὶ ξεχύνεται εἰς τὴν καρδίαν, λαλεῖ τὸ στόμα· θὰ συμβουλεύσῃς λοιπὸν καὶ σὺ τὸν ἄλλον σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ ἔχεις στὴν καρδιά σου. Καὶ ἂν δὲν ἔχῃς διορθώσει τὸν ἑαυτόν σου, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃς ὁδηγὸς ὠφέλιμος εἰς τὸν πλησίον σου;

46 Τί δέ με καλεῖτε Κύριε Κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω;

46 Καὶ διατί μὲ καλεῖτε· Κύριε, Κύριε, καὶ δὲν πράττετε ἐκεῖνα, ποὺ λέγω καὶ διδάσκω; Θὰ γίνετε καὶ σεῖς ὅμοιοι πρὸς τοὺς ἐμπαίκτας μου καὶ τοὺς ὑποκριτάς, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν γλῶσσαν των μὲ ὁμολογοῦν Κύριον, ἀλλὰ μὲ τὰ ἔργα των μὲ ἀρνοῦνται καὶ μὲ ἐμπαίζουν.

47 πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρός με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν αὐτούς, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος·

47 Καθένας ποὺ ἔρχεται εἰς ἐμὲ καὶ ἀκούει τοὺς λόγους μου καὶ τοὺς ἐφαρμόζει εἰς τὴν ζωήν του, θὰ σᾶς δείξω διὰ συγκρίσεως καὶ εἰκόνος μὲ ποῖον εἶναι ὅμοιος.

48 ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς καὶ ἔσκαψε καὶ ἐβάθυνε καὶ ἔθηκε θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρας δὲ γενομένης προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσε σαλεῦσαι αὐτήν· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.

48 Εἶναι ὅμοιος μὲ ἄνθρωπον, ποὺ κτίζει σπίτι, ὁ ὁποῖος ἔσκαψε καὶ ἐπροχώρησε βαθειὰ καὶ ἔθεσε θεμέλιον ἐπάνω εἰς τὴν πέτραν. Ὅταν δὲ ἔγινε νεροποντὴ καὶ πλήμμυρα, ἔπεσε μὲ ὁρμὴν ὁ ποταμὸς εἰς τὸ σπίτι ἐκεῖνο καὶ δὲν ἠμπόρεσε νὰ τὸ σείσῃ, διότι ἦτο θεμελιωμένον ἐπάνω εἰς τὴν στερεὰν καὶ ἀμετακίνητον πέτραν.

49 ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου· ᾗ προσέρρηξεν ὁ ποταμός, καὶ εὐθὺς ἔπεσε, καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.

49 Ἐκεῖνος δέ, ποὺ ἤκουσε τὴν διδασκαλίαν μου, ἀλλὰ δὲν τὴν ἐφήρμοσε, εἶναι ὅμοιος πρὸς ἄνθρωπον, ποὺ ἔκτισε τὸ σπίτι του εἰς τὸ χῶμα χωρὶς θεμέλιον. Καὶ εἰς τὸ σπίτι αὐτὸ ἔπεσε μὲ ὁρμὴν ὁ ποταμὸς καὶ ἀμέσως ἐκρημνίσθη ὁλόκληρον καὶ ἐσωριάσθη. Καὶ ἔγινεν ἡ διάρρηξις καὶ διάλυσις τῆς οἰκίας ἐκείνης μεγάλη καὶ ἀνεπανόρθωτος. Μὲ ἄλλα λόγια ὁ πρῶτος πειρασμὸς καὶ τὸ πρῶτον κῦμα τῆς δοκιμασίας φθάνει νὰ ῥίψῃ κάτω τὸ πνευματικὸν οἰκοδόμημα τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ ἤκουσε μὲν μὲ κάποιαν προθυμίαν τὸν λόγον, ἀλλὰ δὲν ἐφρόντισε νὰ τὸν θεμελιώσῃ στερεὰ καὶ βαθειὰ εἰς τὴν στηριγμένην ἐξ ὁλοκλήρου πρὸς τὸν Κύριον καρδίαν του.

46-49) Μτ. ζ΄ 21 - 27.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Στίχ. 1-10. Θεραπεία τοῦ δούλου τοῦ ἑκατοντάρχου.

Ἐπεὶ δὲ ἐπλήρωσε πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καπερναούμ.

Ὅταν δὲ ἐτελείωσεν ὅλους τοὺς λόγους αὐτοὺς καὶ ἐγέμισε μὲ αὐτοὺς τὰ αὐτιὰ τοῦ λαοῦ, ἐμβῆκεν ἀπὸ τὸ πεδινὸν μέρος, ποὺ ἦτο, εἰς τὴν Καπερναούμ.

2 Ἑκατοντάρχου δέ τινος δοῦλος κακῶς ἔχων ἤμελλε τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος.

2 Ὁ δοῦλος δὲ κάποιου ἑκατοντάρχου εἶχεν ἄσχημα εἰς τὴν ὑγείαν του καὶ ἐκινδύνευε νὰ ἀποθάνῃ. Καὶ ὁ δοῦλος αὐτὸς ἦτο ἀγαπητὸς εἰς τὸν ἑκατόνταρχον διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν πίστιν καὶ ὑπακοήν.

3 ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ.

3 Ὅταν δὲ ἤκουσε περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ὅτι ἦλθεν εἰς τὴν Καπερναούμ, τοῦ ἔστειλε μερικοὺς προεστοὺς τῶν Ἰουδαίων καὶ τὸν παρεκάλει νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ σώσῃ ἀπὸ τὸν μεγάλον κίνδυνον τὸν δοῦλον του.

4 οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως, λέγοντες ὅτι ἄξιός ἐστιν ᾧ παρέξει τοῦτο.

4 Αὐτοὶ δὲ ἀφοῦ ἦλθον εἰς τὸν Ἰησοῦν, τὸν παρεκάλουν μὲ ἐπιμονὴν καὶ θερμότητα λέγοντες, ὅτι εἶναι ἄξιος αὐτός, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ παράσχῃ τὴν χάριν αὐτὴν ποὺ ζητεῖ.

5 ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν.

5 διότι, ἔλεγον οἱ προεστοὶ οὗτοι, ἀγαπᾷ τὸ ἔθνος μας καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς δι' ἰδίων του χρημάτων μᾶς τὴν ἔκτισε.

6 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς. ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἑκατόνταρχος φίλους λέγων αὐτῷ· Κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γάρ εἰμι ἱκανὸς ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς·

6 Πράγματι δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐπήγαινε μαζί τους εἰς τὸ σπίτι τοῦ ἑκατοντάρχου. Καὶ ὅταν πλέον δὲν ἦτο μακρὰν ἀπὸ τὸ σπίτι, ἔστειλεν ὁ ἑκατόνταρχος κάποιους φίλους του καὶ τοῦ εἶπε· Κύριε, μὴ ἐνοχλῆσαι καὶ μὴ ἐμβαίνῃς εἰς τὸν μεγαλύτερον κόπον τοῦ νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ σπίτι μου. Διότι δὲν εἶμαι ἄξιος διὰ νὰ ἔμβῃς κάτω ἀπὸ τὴν στέγην μου.

7 διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρός σε ἐλθεῖν· ἀλλ' εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου.

7 Δι' αὐτὸ δὲ καὶ δὲν ἔκρινα τὸν ἑαυτόν μου ἄξιον νὰ ἔλθω αὐτοπροσώπως εἰς σέ. Ἀλλὰ εἰπὲ μὲ ἁπλοῦν λόγον νὰ γίνῃ αὐτό, ποὺ σοῦ ζητῶ, καὶ θὰ ἰατρευθῇ ἀσφαλῶς ὁ ὑπηρέτης μου.

8 καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ, ἔρχου, καὶ ἔρχε-

8 Διότι καὶ ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος, ποὺ τίθεμαι ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀνωτέρου μου καὶ ἐξαρτῶμαι ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, ἔχω ὅμως καὶ ἐγὼ ὑπὸ τὸν ἑαυτόν μου στρατιώτας. Καὶ λέγω εἰς αὐτὸν τὸν στρατιώτην· Πήγαινε, καὶ πηγαίνει. Καὶ εἰς τὸν ἄλλον λέγω· Ἔλθέ, καὶ ἔρχεται. Καὶ εἰς τὸν ὑπηρέτην μου λέγω· Κάμε τοῦτο, καὶ τὸ κάνει. Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ ἰδικός μου λό-

Ζ΄. 1-10) Μτ. η΄ 5 - 13. Ἰν. δ΄ 46 - 54.

ται, καὶ τῷ δούλῳ μου, ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ.

γος ἐκτελεῖται ἀμέσως, ἐὰν διατάξῃς σύ, ποὺ δὲν εἶσαι ὑπὸ τὰς διαταγὰς κανενὸς ἀνθρώπου, ἀλλ' ἔχεις ἐξουσίαν καὶ ἐπὶ τῶν ἀοράτων δυνάμεων, δὲν θὰ γίνῃ ἐκεῖνο, ποὺ θέλεις;

9 ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπε· λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον.

9 Ὅταν δὲ ἤκουσεν αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς, ἐθαύμασε τὸν ἑκατόνταρχον καὶ ἀφοῦ ἐγύρισε πρὸς τὸ μέρος τοῦ πλήθους, ποὺ τὸν ἠκολούθει, εἶπε· Σᾶς λέγω, ὅτι οὔτε εἰς τὸν Ἰσραήλ, τὸν ἐκλεκτὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ, δὲν εὗρον τόσην μεγάλην πίστιν.

10 καὶ ὑποστρέψαντες οἱ πεμφθέντες εἰς τὸν οἶκον εὗρον τὸν ἀσθενοῦντα δοῦλον ὑγιαίνοντα.

10 Καὶ ὅταν ἐπέστρεψαν εἰς τὸ σπίτι τοῦ ἑκατοντάρχου ἐκεῖνοι, ποὺ ἐστάλησαν ἀπὸ αὐτὸν διὰ νὰ παρακαλέσουν τὸν Ἰησοῦν, εὗρον τὸν δοῦλον νὰ εἶναι ἐν πλήρει ὑγείᾳ.

Στίχ. 11-17. Ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας ἐν Ναΐν.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑξῆς ἐπορεύετο εἰς πόλιν καλουμένην Ναΐν· καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ καὶ ὄχλος πολύς.

11 Καὶ εἰς τὸν κατόπιν χρόνον συνέβη νὰ πηγαίνῃ ὁ Ἰησοῦς εἰς κάποιαν πόλιν, ποὺ ἐλέγετο Ναΐν. Καὶ ἐπήγαιναν μαζί του οἱ μαθηταί του, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἀρκετοί, καὶ πλῆθος λαοῦ πολύ.

12 ὡς δὲ ἤγγισε τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκὼς υἱὸς μονογενὴς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἦν χήρα, καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς ἦν σὺν αὐτῇ.

12 Μόλις δὲ ἐπλησίασεν εἰς τὴν πύλην τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἔβγαζαν ἔξω ἕνα πεθαμένον, ποὺ ἦτο μονάκριβος υἱὸς εἰς τὴν μητέρα του, καὶ αὐτὴ ἦτο χήρα μὴ ἔχουσα κανένα ἄλλον προστάτην. Καὶ λαὸς πολὺς ἀπὸ τὴν πόλιν ἦτο μαζὶ μὲ αὐτὴν παρακολουθῶν μὲ πολλὴν συμπάθειαν τὴν κηδείαν.

13 καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ καὶ εἶπεν αὐτῇ· μὴ κλαῖε·

13 Καὶ ὅταν τὴν εἶδεν ὁ Ἰησοῦς, τὴν ἐλυπήθη, καὶ βέβαιος περὶ τοῦ ὅτι μετ' ὀλίγον ὁ υἱός της θὰ ἀνεσταίνετο, τῆς εἶπε· Μὴν κλαῖς.

14 καὶ προσελθὼν ἥψατο τῆς σοροῦ, οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν, καὶ εἶπε· νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι.

14 Καὶ ἀφοῦ ἐπλησίασεν, ἤγγισε τὸ φέρετρον. Ἐκεῖνοι δὲ ποὺ τὸ ἐβάσταζαν, ἐστάθησαν. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Νεανίσκε, εἰς σὲ ὁμιλῶ· σήκω.

15 καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ ἤρξατο λαλεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ.

15 Καὶ ὁ νεκρὸς ἀνεσηκώθη καὶ ἐκάθησε ζωντανὸς ἐπὶ τοῦ φερέτρου καὶ ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τότε τὸν ἔδωκεν εἰς τὴν μητέρα του.

16 ἔλαβε δὲ φόβος πάντας καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες ὅτι προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

16 Ἐκυρίευσε δὲ φόβος ὅλους, διότι ᾐσθάνοντο τὴν παρουσίαν θείας δυνάμεως ἐν μέσῳ τῆς ἁμαρτωλότητος καὶ ἀναξιότητος αὐτῶν. Καὶ ἐδόξαζαν τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγαν, ὅτι προφήτης μεγάλος ἀνεφάνη μεταξύ μας καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἐπεσκέφθη τὸν λαόν του διὰ νὰ προστατεύσῃ αὐτόν.

---

[11]) η΄ 1. [12]) 3 Βα. ιζ΄ 17. Λκ. η΄ 42. [13]) η΄ 52. [14]) Μρ. ε΄ 41. Πρ. θ΄ 40. [15-16]) 3 Βα. ιζ΄ 23. 24. 4 Βα. δ΄ 36. 37. Λκ. α΄ 65. 66. 68.

17 καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ καὶ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ.

17 Καὶ διεδόθη ἡ φήμη τῆς ἀναστάσεως αὐτῆς τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας εἰς ὅλην τὴν Ἰουδαίαν περὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ εἰς ὅλας τὰς γειτονικὰς χώρας, ποὺ ἦσαν τριγύρω ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν.

Στίχ. 18-30. Ἐρώτησις τῶν μαθητῶν τοῦ Προδρόμου καὶ ἐγκώμια τοῦ Κυρίου δι' αὐτόν.

18 Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννῃ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων.

18 Καὶ ἀνέφεραν εἰς τὸν Ἰωάννην οἱ μαθηταί του δι' ὅλα αὐτά, τόσον διὰ τὴν θεραπείαν τοῦ δούλου τοῦ ἑκατοντάρχου, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας.

19 καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης ἔπεμψε πρὸς τὸν Ἰησοῦν λέγων· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν;

19 Καὶ ἀφοῦ προσεκάλεσεν ὁ Ἰωάννης δύο ἀπὸ τοὺς μαθητάς του, τοὺς ἔστειλε πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπε· Σὺ εἶσαι ὁ Μεσσίας, ποὺ ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν πρόκειται νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον, ἢ πρέπει νὰ περιμένωμεν ἄλλον; Καὶ ἔκαμε τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν ὁ Ἰωάννης, διὰ νὰ στηριχθοῦν οἱ κλονισμένοι μαθηταί του εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸν Χριστὸν μὲ τὴν ἀπάντησιν, ποὺ θὰ ἐλάμβανον ἀπὸ αὐτόν.

20 παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπον· Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρός σε λέγων· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν;

20 Ἀφοῦ δὲ ἦλθαν πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, εἶπον· ὁ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς μᾶς ἔστειλεν εἰς σὲ καὶ λέγει· Σὺ εἶσαι ὁ Μεσσίας, ποὺ πρόκειται τώρα σύντομα νὰ ἔλθῃ, ἢ πρέπει νὰ περιμένωμεν ἄλλον διάφορον ἀπὸ σέ;

21 ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσε πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο τὸ βλέπειν.

21 Κατ' αὐτὴν δὲ τὴν ὥραν ὁ Ἰησοῦς ἐθεράπευσε πολλοὺς ἀπὸ ἀσθενείας καὶ ἀπὸ βασανιστικὰ νοσήματα καὶ ἀπὸ πονηρὰ πνεύματα. Καὶ εἰς τυφλοὺς πολλοὺς ἐχάρισε τὸ φῶς των.

22 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ εἴδετε καὶ ἠκούσατε· τυφλοὶ ἀναβλέπουσι καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται·

22 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπε· Πηγαίνετε καὶ ἀναφέρετε εἰς τὸν Ἰωάννην αὐτά, ποὺ εἴδατε καὶ ἠκούσατε. Ὅτι δηλαδὴ τυφλοὶ ξαναβλέπουν, κουτσοὶ περιπατοῦν, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ γίνονται καλὰ καὶ ἀκούουν, νεκροὶ ἀνασταίνονται, καὶ περιφρονημένοι ἀπὸ τοὺς ἰσχυροὺς καὶ ἐπισήμους πτωχοὶ ἀκούουν τὸ χαροποιὸν ἄγγελμα τῆς οὐρανίου βασιλείας, ἡ ὁποία θὰ τοὺς φέρῃ τὴν εὐδαιμονίαν καὶ δόξαν.

23 καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

23 Καὶ μακάριος εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ δὲν θὰ λάβῃ ἀφορμὴν ἀπὸ τὸ ταπεινὸν φαινόμενον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεώς μου διὰ νὰ πέσῃ πνευματικῶς καὶ νὰ σκληρυνθῇ ἕνεκα τῆς πτωχείας καὶ ταπεινώσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἑκουσίως ὑπεβλήθην διὰ νὰ ὑψώσω τὸν ἄνθρωπον.

---

[17]) Μτ. δ΄ 24. θ΄ 26. [18-28]) Μτ. ια΄ 2 - 11.

24 ἀπελθόντων δὲ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ Ἰωάννου· τί ἐξεληλύθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον;

24 Ὅταν δὲ ἀνεχώρησαν οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Ἰωάννου, ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ λέγῃ εἰς τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ περὶ τοῦ Ἰωάννου· Τί ἐβγήκατε νὰ ἴδετε εἰς τὴν ἔρημον τὴν ἐποχήν, ποὺ ἐκήρυττεν ἐκεῖ ὁ Ἰωάννης; Μήπως ἐβγήκατε νὰ ἴδετε κανένα ἄνθρωπον ἄστατον, ὁ ὁποῖος νὰ ὁμοιάζῃ μὲ κάλαμον, ποὺ σαλεύεται ἀπὸ κάθε φύσημα ἀέρος; Ὄχι βέβαια. Διότι δὲν θὰ ἤξιζε πλέον τὸν κόπον νὰ μεταβῆτε εἰς τὴν ἔρημον δι' αὐτόν.

25 ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσίν.

25 Ἀλλὰ τί ἐβγήκατε νὰ ἴδετε; Ἄνθρωπον ἐνδεδυμένον μαλακὰ φορέματα καὶ μαλθακόν; Ἰδοὺ αὐτοί, ποὺ φοροῦν φορέματα πολυτελῆ καὶ ζοῦν τὴν ἀποχαυνωτικὴν ζωὴν τῶν ἀπολαύσεων, μένουν εἰς τὰ βασιλικὰ ἀνάκτορα.

26 ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου.

26 Ἀλλὰ τί ἐβγήκατε νὰ ἴδετε; Προφήτην; Ναί· σᾶς λέγω δὲ καὶ περισσότερον ἀπὸ προφήτην, διότι αὐτὸς ἠξιώθη νὰ ἴδῃ τὸν προφητευόμενον Μεσσίαν, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ἐπροφητεύθη ἡ δρᾶσις καὶ ἡ ἀποστολή του.

*27 οὗτός ἐστι περὶ οὗ γέγραπται, **ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.***

27 Πράγματι αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος, διὰ τὸν ὁποῖον ἔχει γραφῆ ὑπὸ τοῦ Μαλαχίου· Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἀγγελιαφόρον μου ἀμέσως προτήτερα ἀπὸ σέ, ποὺ θὰ προετοιμάσῃ τὸν δρόμον σου ἐμπρὸς ἀπὸ σὲ καὶ θὰ προπαρασκευάσῃ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων νὰ σὲ δεχθοῦν.

28 λέγω γὰρ ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προφήτης Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ οὐδείς ἐστιν· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστι.

28 Καὶ σᾶς εἶπα περισσότερον ἀπὸ προφήτην, διότι σᾶς προσθέτω· Μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἐγέννησαν ἕως τώρα γυναῖκες, μεγαλύτερος κατὰ τὴν ἀξίαν προφήτης ἀπὸ τὸν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν δὲν εἶναι κανείς. Πρέπει ὅμως νὰ ξεύρετε καὶ τοῦτο· ὅτι ὁ πλέον ταπεινὸς καὶ ἄσημος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τὸ τελευταῖον μέλος τῆς Ἐκκλησίας μου, εἶναι ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν θείων χαρισμάτων καὶ τῆς σωτηριώδους γνώσεως, τὰ ὁποῖα ἀπολαμβάνει ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας μου, μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν Ἰωάννην, ὁ ὁποῖος δὲν ἀπήλαυσε τὰς δωρεὰς καὶ τὰ χαρίσματα τῆς Καινῆς Διαθήκης.

29 καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν Θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα Ἰωάννου·

29 Καὶ ὅλος ὁ λαός, ὅταν ἤκουσαν τὸν Ἰωάννην, καὶ αὐτοὶ οἱ τελῶναι, ποὺ θεωροῦνται ὡς οἱ πλέον ἁμαρτωλοί, ἀπέδειξαν διὰ τῆς μετανοίας των, ὅτι ὀρθῶς καὶ δικαίως ἐνήργησεν ἡ σοφία καὶ ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔστειλεν ἕνα τέτοιον προφήτην. Ἀπέδειξαν δὲ τοῦτο, μὲ τὸ νὰ βαπτισθοῦν τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου καὶ νὰ ὁδηγηθοῦν δι' αὐτοῦ εἰς καλυτέρευσιν βίου καὶ διαγωγῆς.

30 οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ βαπτισθέντες ὑπ' αὐτοῦ.

30 Οἱ Φαρισαῖοι ὅμως, ποὺ θεωροῦνται ἐνάρετοι, καὶ οἱ νομικοί, ποὺ θεωροῦνται πεπαιδευμένοι εἰς τὸν νόμον, αὐτοὶ ἀπέδειξαν ἀνωφελὲς καὶ μάταιον διὰ τοὺς ἑαυτούς των τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἀπέβλεπεν εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου. Δι' αὐτοὺς ἡ ἀποστολὴ τοῦ Προφήτου ἀπεδείχθη ἄκαρπος καὶ ἄσκοπος, διότι δὲν ἐδέχθησαν τὸ κήρυγμά του καὶ δὲν ἐβαπτίσθησαν ὑπ' αὐτοῦ.

[29-30]) γ΄ 12. Μτ. κα΄ 32.

Στίχ. 31-35. Ἡ ἀπιστία τῆς συγχρόνου τοῦ Χριστοῦ γενεᾶς.

31 Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι;

31 Κατόπιν λοιπὸν τῆς συμπεριφορᾶς αὐτῆς τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν νομικῶν πρὸς ποῖον νὰ παρομοιάσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς αὐτῆς; Καὶ πρὸς ποῖον εἶναι ὅμοιοι;

32 ὅμοιοί εἰσι παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις καὶ λέγουσιν· ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε, ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκλαύσατε.

32 Εἶναι ὅμοιοι πρὸς παιδιὰ ἄτακτα καὶ ὀκνηρά, ποὺ κάθηνται εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ φωνάζουν δυνατὰ μεταξύ των καὶ λέγουν· Σᾶς ἐπαίξαμεν χαρούμενα μὲ τὸν αὐλὸν καὶ δὲν ἐχορεύσατε· σᾶς ἐμοιρολογήσαμεν καὶ σᾶς εἴπαμεν τραγούδια θλιβερὰ καὶ δὲν ἐκλαύσατε. Οὔτε μὲ τὸ ἕνα λοιπὸν εὐχαριστεῖσθε, οὔτε μὲ τὸ ἄλλο ἱκανοποιεῖσθε.

33 ἐλήλυθε γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς μήτε ἄρτον ἐσθίων μήτε οἶνον πίνων, καὶ λέγετε· δαιμόνιον ἔχει.

33 Ἔτσι καὶ σεῖς οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι· εἶσθε δύστροποι καὶ δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ σᾶς εὕρῃ πουθενά. Διότι ἦλθεν ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, ὁ ὁποῖος οὔτε ἄρτον ἔτρωγε, οὔτε οἶνον ἔπινε. Καὶ λέγετε· ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ὑποχόνδριος καὶ μελαγχολικὸς καὶ ἔχει μέσα του δαιμόνιον, δι' αὐτὸ δὲ ζῇ καὶ μακρὰν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους.

34 ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε· ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν.

34 Ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ τρώγει καὶ πίνει, ὡς ἐγκρατὴς ἀλλὰ καὶ κοινωνικὸς ἄνθρωπος, καὶ λέγετε· Ἰδοὺ ἄνθρωπος φαγᾶς καὶ οἰνοπότης, φίλος τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν.

35 καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς πάντων!

35 Παρὰ ταῦτα ὅμως ἐθαυμάσθη ἡ θεία σοφία ὡς δικαία καὶ σοφῶς ἐργασθεῖσα διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ ὅλα τὰ τέκνα της, δηλαδὴ ἀπὸ ὅλους τοὺς πράγματι συνετοὺς καὶ πνεῦμα σοφίας ἔχοντας ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἐπληροφορήθησαν ἀπὸ τῶν πραγμάτων, ὅτι καὶ διὰ τῶν δύο αὐτῶν μεθόδων ἡ θεία σοφία ἐνήργει θαυμαστῶς.

Στίχ. 36-50. Τὸ μύρον τῆς ἁμαρτωλῆς.

36 Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα φάγῃ μετ' αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου ἀνεκλίθη.

36 Τὸν παρεκάλει δὲ κάποιος ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους νὰ φάγῃ μαζί του. Καὶ ἀφοῦ ἐμβῆκεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φαρισαίου, ἐξηπλώθη πλησίον τῆς τραπέζης, ὅπως τότε ἐσυνηθίζετο.

37 καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἐν τῇ πόλει ἥτις ἦν ἁμαρτωλός, καὶ ἐπιγνοῦσα ὅτι ἀνάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου

37 Καὶ ἰδοὺ μία γυναῖκα, ποὺ ἔζη εἰς τὴν πόλιν, ἡ ὁποία ἦτο ἁμαρτωλή, ὅταν ἐπληροφορήθη ὅτι εἶναι καθισμένος καὶ τρώγει εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φαρισαίου, ἔφερεν ἀγγεῖον ἀπὸ ἀλάβαστρον γεμᾶτον ἀπὸ μύρον

[31-35]) Μτ. ια΄ 16 - 19. [36]) ια΄ 37. ιδ΄ 1. 14. [37-38]) Μρ. ιδ΄ 3. Μτ. κς΄ 7.

38 καὶ στᾶσα ὀπίσω παρὰ
τοὺς πόδας αὐτοῦ κλαίου-
σα, ἤρξατο βρέχειν τοὺς πό-
δας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσι καὶ
ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐ-
τῆς ἐξέμασσε, καὶ κατεφί-
λει τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἤ-
λειφε τῷ μύρῳ.
39 ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ
καλέσας αὐτὸν εἶπεν ἐν
ἑαυτῷ λέγων· οὗτος εἰ ἦν
προφήτης, ἐγίνωσκεν ἂν τίς
καὶ ποταπὴ ἡ γυνὴ ἥτις ἅ-
πτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτω-
λός ἐστι.
40 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· Σί-
μων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. ὁ δέ
φησι· διδάσκαλε, εἰπέ.
41 δύο χρεωφειλέται ἦσαν
δανειστῇ τινι· ὁ εἷς ὤφειλε
δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ
ἕτερος πεντήκοντα.
42 μὴ ἐχόντων δὲ αὐτῶν ἀ-
ποδοῦναι, ἀμφοτέροις ἐχα-
ρίσατο. τίς οὖν αὐτῶν, εἰπέ,
πλεῖον αὐτὸν ἀγαπήσει;
43 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων
εἶπεν· ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ
τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. ὁ δὲ
εἶπεν αὐτῷ· ὀρθῶς ἔκρινας.
44 καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν
γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη·
βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖ-
κα; εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰ-
κίαν, ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας
μου οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ
τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέ μου
τοὺς πόδας καὶ ταῖς θριξὶ
τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμα-
ξε.
45 φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας·
αὕτη δὲ ἀφ' ἧς εἰσῆλθεν οὐ
διέλιπε καταφιλοῦσά μου
τοὺς πόδας.

38 καὶ ἀφοῦ ἐστάθη πλησίον τῶν ποδῶν του, ὀπίσω ἀπὸ τὴν
τράπεζαν, ὅπως ἦτο ἐξαπλωμένος ὁ Κύριος, σκεπτομένη τὰς
ἁμαρτίας της ἐξέσπασεν εἰς κλαυθμούς. Καὶ ἤρχισε νὰ βρέχῃ
τοὺς πόδας του μὲ τὰ ἄφθονα δάκρυά της καὶ τοὺς ἐσπόγγιζε
μὲ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της. Συγχρόνως δὲ ἐφιλοῦσε μὲ εὐ-
λαβῆ πόθον τοὺς πόδας του καὶ τοὺς ἄλειφε μὲ τὸ μύρον.
39 Ὅταν δὲ εἶδεν αὐτὸ ὁ Φαρισαῖος, ποὺ τὸν ἐκάλεσεν εἰς τὸ
γεῦμα, ἐσκέφθη μέσα του καὶ εἶπεν· Αὐτός, ἐὰν ἦτο προφήτης,
θὰ ἐγνώριζε διὰ τοῦ διορατικοῦ πνεύματος, ποὺ ἔχουν οἱ προ-
φῆται, ποία εἶναι καὶ ποίαν διαγωγὴν καὶ ποῖον βίον διεφθαρ-
μένον ἔχει ἡ γυναῖκα αὐτή, ποὺ τὸν ἐγγίζει· θὰ ἐγνώριζε δηλα-
δὴ ὅτι εἶναι ἁμαρτωλή.
40 Καὶ τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπαντῶν εἰς τοὺς ἀποκρύφους αὐτοὺς
διαλογισμοὺς τοῦ Φαρισαίου τοῦ εἶπε· Σίμων, ἔχω κάτι νὰ σοῦ
εἴπω. Αὐτὸς δὲ εἶπε· Διδάσκαλε, εἰπέ.
41 Ἦσαν εἰς κάποιον δανειστὴν δύο χρεωφειλέται. Ὁ ἕνας ἐ-
χρεώστει πεντακόσια δηνάρια, ὁ ἄλλος πενήντα.
42 Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ δὲν εἶχαν νὰ δώσουν πάλιν τὰ δανεικά, ὁ
δανειστὴς ἐχάρισε τὸ χρέος καὶ εἰς τοὺς δύο. Εἰπέ μου λοιπὸν
τώρα, ποῖος ἐξ αὐτῶν θὰ ἀγαπήσῃ τοῦτον περισσότερον;
43 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Σίμων καὶ εἶπε· Νομίζω, ὅτι ἐκεῖνος εἰς τὸν
ὁποῖον ὁ δανειστὴς ἐχάρισε τὸ περισσότερον χρέος, αὐτὸς καὶ
θὰ ἀγαπήσῃ περισσότερον. Ὁ Ἰησοῦς δὲ τοῦ εἶπε τότε· Ὀρ-
θῶς ἔκρινας.
44 Καὶ ἀφοῦ ἔστρεψε πρὸς τὴν γυναῖκα, εἶπε πρὸς τὸν Σίμω-
να· Βλέπεις αὐτὴν τὴν γυναῖκα; Ἐμβῆκα εἰς τὸν οἶκον σου καὶ
δὲν μοῦ ἔρριψες νερὸ διὰ νὰ πλύνω τοὺς πόδας μου· αὐτὴ ὅ-
μως ὄχι μὲ κοινὸν νερό, ἀλλὰ μὲ αὐτὰ τὰ δάκρυά της μοῦ ἔβρε-
ξε τοὺς πόδας καὶ μοῦ τοὺς ἐσπόγγισε μὲ τὰς τρίχας τῆς κεφα-
λῆς της.
45 Σὺ δὲν μοῦ ἔδωκες φίλημα οὔτε εἰς τὸ πρόσωπον. Αὐτὴ ὅ-
μως, ἀπὸ τὴν ὥραν ποὺ ἐμβῆκε, δὲν ἔπαυσε μὲ πολλὴν ταπεί-
νωσιν νὰ μοῦ καταφιλῇ τοὺς πόδας.

[39]) Μτ. θ' 9 - 12. [41-43]) 47. [44]) Γν. ιη' 4. [45]) Ῥμ. ις' 16.

46 ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου
οὐκ ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρῳ
ἤλειψέ μου τοὺς πόδας.
47 οὗ χάριν λέγω σοι, ἀ-
φέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς
αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησε πο-
λύ· ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀ-
λίγον ἀγαπᾷ.
48 εἶπε δὲ αὐτῇ· ἀφέωνταί
σου αἱ ἁμαρτίαι.
49 καὶ ἤρξαντο οἱ συνανα-
κείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς·
τίς οὗτός ἐστιν, ὃς καὶ ἁ-
μαρτίας ἀφίησιν;
50 εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυναῖ-
κα· ἡ πίστις σου σέσωκέ
σε· πορεύου εἰς εἰρήνην.

46 Σὺ δὲν μοῦ ἤλειψες τὴν κεφαλήν μὲ ἁπλοῦν ἔλαιον, ποὺ εἶ-
ναι τόσον ἐφθηνόν. Αὐτὴ ὅμως μὲ πανάκριβον μύρον μοῦ ἤ-
λειψεν ὄχι τὴν κεφαλήν, ἀλλὰ τοὺς πόδας.
47 Ἕνεκα δὲ τούτου, σὲ βεβαιῶ καὶ μάθε το, εἶναι συγχωρημέ-
ναι αἱ πολλαί της ἁμαρτίαι, διότι ἠγάπησε πολύ. Ἐζήτησε τὴν
ἄφεσιν τοῦ χρέους τῶν ἁμαρτιῶν της, γεμάτη εὐγνωμοσύνην
καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς ἐμέ, ποὺ θὰ τὴν συνεχώρουν. Ἐκεῖνος δὲ
ποὺ νομίζει, ὅτι δὲν χρεωστεῖ πολλά, καὶ εἰς τὸν ὁποῖον κατὰ
τὴν ἰδέαν του ἀφίνεται ὀλίγον χρέος, ὀλίγον ἀγαπᾷ, ὅπως συμ-
βαίνει μὲ σέ. Ἡ γυναῖκα δηλαδὴ αὐτὴ μὲ ἠγάπησεν ὡς σωτῆρα
της πολὺ περισσότερον ἀπὸ σέ, ποὺ δὲν αἰσθάνεσαι τόσον τὴν
ἀνάγκην νὰ σὲ σώσω.
48 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτήν· Εἶναι συγχωρημέναι αἱ ἁμαρτίαι σου.
49 Καὶ ἤρχισαν αὐτοί, ποὺ ἐκάθηντο μαζί εἰς τὸ τραπέζι, νὰ
λέγουν μέσα τους· Ποῖος εἶναι αὐτός, ὁ ὁποῖος καὶ ἁμαρτίας ἀ-
κόμη τολμᾷ νὰ συγχωρῇ;
50 Ἀλλὰ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τὴν γυναῖκα· Οἱ ὁμοτράπεζοί
μου δὲν ἔχουν τὴν πίστιν τὴν ἰδικήν σου. Σὺ ἦλθες εἰς ἐμὲ μὲ
τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ λάβῃς τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν σου. Ἡ
πίστις σου αὐτὴ σὲ ἔσωσε. Πήγαινε μὲ τὴν συνείδησιν ἥρεμον
καὶ μὲ τὴν καρδίαν γεμάτην εἰρήνην. Καὶ πρόσεξε νὰ μὴ χά-
σῃς ποτὲ τὴν εἰρήνην αὐτήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Στίχ. 1-3. Αἱ διακονοῦσαι τὸν Κύριον γυναῖκες.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
καθεξῆς καὶ αὐτὸς
διώδευε κατὰ πόλιν καὶ
κώμην κηρύσσων καὶ εὐαγ-
γελιζόμενος τὴν βασιλείαν
τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ δώδεκα
σὺν αὐτῷ,
2 καὶ γυναῖκές τινες αἳ ἦ-
σαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ
νόσων καὶ μαστίγων καὶ
πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀ-
σθενειῶν, Μαρία ἡ καλου-
μένη Μαγδαληνή, ἀφ' ἧς
δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει,
3 καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ
ἐπιτρόπου Ἡρῴδου, καὶ
Σουσάννα καὶ ἕτεραι πολ-
λαί, αἵτινες διηκόνουν αὐτῷ
ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων αὐ-
ταῖς.

Καὶ εἰς τὸν μετέπειτα χρόνον συνέβη ὁ Ἰησοῦς νὰ
διέρχεται μίαν πρὸς μίαν ἑκάστην πόλιν καὶ χωρίον,
καὶ ἐκήρυττε καὶ ἐδίδασκε τὸ χαρμόσυνον μήνυμα, ὅτι διὰ τῆς
ἱδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἡ οὐρά-
νιος βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἦσαν δὲ μαζί του εἰς τὴν περιοδείαν
αὐτὴν καὶ οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι,
2 καὶ μερικαὶ γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι εἶχαν θεραπευθῇ ὑπὸ τοῦ Ἰη-
σοῦ ἀπὸ νοσήματα καὶ βασανιστικοὺς πόνους καὶ ἀπὸ πνεύμα-
τα πονηρὰ καὶ ἀσθενείας. Δηλαδὴ ἡ Μαρία, ἡ ὁποία ἐλέγετο
Μαγδαληνή, (διότι πιθανῶς κατήγετο ἀπὸ τὰ Μάγδαλα), ἀπὸ
τὴν ὁποίαν διὰ τῆς παρεμβάσεως τοῦ Κυρίου εἶχαν βγῆ ἑπτὰ
δαιμόνια,
3 καὶ ἡ Ἰωάννα ἡ σύζυγος τοῦ Χουζᾶ, τοῦ οἰκονόμου καὶ δια-
χειριστοῦ τοῦ Ἡρῴδου, καὶ ἡ Σουσάννα καὶ πολλαὶ ἄλλαι, αἱ
ὁποῖαι ὑπηρέτουν τὸν Κύριον καὶ εἰσέφερον διὰ τὴν συντήρη-
σιν αὐτοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων του ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά των.

[46]) Ψ. κβ' 5. [47]) 41 - 43. [48-49]) Λκ. ε' 20. 21. Μτ. θ' 2. 3. [50]) η' 48. Μρ. ε' 34. Μτ. θ' 22.
Η'. [1-3]) δ' 42 - 44. ζ' 21. Μτ. δ' 23. 24. ιδ' 1. 2. κζ' 55. 56.

Στίχ. 4-18. Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως.

4 Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτὸν εἶπε διὰ παραβολῆς·

4 Ἐνῷ δὲ ἐμαζεύετο λαὸς πολὺς καὶ ἤρχοντο ἀπὸ κάθε πόλιν εἰς αὐτὸν διὰ νὰ τὸν ἀκούσουν, εἶπεν ὁ Κύριος μὲ παραβολήν·

5 ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό·

5 Ἐβγῆκεν αὐτός, ποὺ σπέρνει ἔξω εἰς τὸ χωράφι, διὰ νὰ σπείρῃ τὸν σπόρον του. Καὶ καθὼς αὐτὸς ἔσπερνεν, ἄλλο μὲν μέρος τοῦ σπόρου ἔπεσε κοντὰ εἰς τὸν δρόμον τοῦ χωραφιοῦ καὶ κατεπατήθη ἀπὸ τοὺς διαβάτας, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὸ κατέφαγαν.

6 καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα·

6 Καὶ ἄλλο μέρος ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὴν πέτραν, καὶ ἀφοῦ ἐφύτρωσεν, ἐξηράνθη, ἐπειδὴ δὲν εἶχεν ὑγρασίαν.

7 καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό·

7 Καὶ ἄλλο μέρος ἔπεσε μέσα εἰς ἔδαφος γεμᾶτον ἀπὸ σπόρους ἀγκαθιῶν. Καὶ ἐβλάστησαν μαζὶ τὰ ἀγκάθια καὶ τὸ ἔπνιξαν τελείως.

8 καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, καὶ φυὲν ἐποίησε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

8 Καὶ ἄλλο μέρος τοῦ σπόρου ἔπεσε μέσα εἰς τὴν γῆν τὴν μαλακὴν καὶ εὔφορον καὶ ὅταν ἐφύτρωσεν, ἔκαμε καρπὸν ἑκατὸν φορὰς περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ἦτο ὁ σπόρος. Ἐνῷ δὲ ἔλεγεν αὐτά, διὰ νὰ δώσῃ μεγαλύτερον τόνον εἰς τοὺς λόγους του καὶ διεγείρῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἀκροατῶν του, ἐφώναζε δυνατά· Αὐτὸς ποὺ ἔχει αὐτιὰ πνευματικὰ καὶ ἐνδιαφέρον πνευματικὸν διὰ νὰ ἀκούῃ καὶ ἐγκολπώνεται αὐτὰ ποὺ λέγω, ἂς ἀκούῃ.

9 Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· τίς εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη;

9 Τὸν ἐρωτοῦσαν δὲ οἱ μαθηταί του καὶ ἔλεγαν· Ποία εἶναι ἡ ἔννοια καὶ ἡ σημασία αὐτῆς τῆς παραβολῆς;

10 ὁ δὲ εἶπεν· ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν.

10 Αὐτὸς δὲ εἶπεν· Εἰς σᾶς, ποὺ ἔχετε ἐνδιαφέρον καὶ καλὴν διάθεσιν, ἐδόθη ἀπὸ τὸν Θεὸν ὡς χάρις νὰ μάθετε τὰς μυστηριώδεις ἀληθείας τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, εἰς τοὺς ἄλλους δὲ ὁμιλῶ μὲ παραβολάς. Αὐτοὶ δὲν ἔχουν ἐνδιαφέρον διὰ νὰ γνωρίσουν καὶ νὰ δεχθοῦν τὰς πνευματικὰς ἀληθείας. Καὶ ὁ νοῦς των εἶναι παχυλὸς καὶ ἀνίκανος διὰ πνευματικὴν διδασκαλίαν. Δι' αὐτὸ διδάσκω μὲ τὸν τρόπον αὐτόν, διὰ νὰ μὴ ἠμποροῦν νὰ ἴδουν βαθύτερον καὶ καθαρώτερον, ἐνῷ βλέπουν μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ σώματος, διὰ νὰ μὴ ἠμποροῦν νὰ καταλάβουν, ἐνῷ ἀκούουν τὴν διδασκαλίαν, ποὺ τοὺς ἐξηγεῖ τὰ μυστήρια. Καὶ πράττω τοῦτο ὄχι μόνον κατὰ λόγον δικαιοσύνης, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀγαθότητος, ἵνα μὴ οὗτοι διὰ τῆς περιφρονήσεως τῆς ἀληθείας ἐπιβαρύνουν τὴν θέσιν των καὶ σκληρυνθοῦν περισσότερον.

11 ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολή· ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ·

11 Εἶναι δὲ ἡ ἔννοια τῆς παραβολῆς αὐτή. Ὁ σπόρος σημαίνει τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

[4-15]) Μρ. δ' 1 - 20. Μτ. ιγ' 1 - 23.

12 οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδόν εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν.

12 Ἐκεῖνοι δὲ ποὺ ὁμοιάζουν πρὸς τὸ ἔδαφος, τὸ ὁποῖον εἶναι πλησίον εἰς τὸν δρόμον, εἶναι αὐτοὶ ποὺ ἤκουσαν ἁπλῶς καὶ μόνον τὸν λόγον. Ἔπειτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ ἀφαιρεῖ τὸν λόγον ἀπὸ τὰς καρδίας των, διὰ νὰ μὴ πιστεύσουν εἰς τὸν λόγον καὶ σωθοῦν.

13 οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἳ ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται.

13 Ἐκεῖνοι δὲ ποὺ ἐδέχθησαν τὸν σπόρον, ὁ ὁποῖος ἔπεσεν ἐπὶ τῆς πέτρας, εἶναι αὐτοί, οἱ ὁποῖοι, ὅταν ἀκούσουν, δέχονται μὲ χαρὰν καὶ ἐνθουσιασμὸν τὸν λόγον. Δὲν ἔχει ὅμως εἰς αὐτοὺς ῥίζαν βαθεῖαν ὁ λόγος, ὥστε νὰ στερεώσῃ μέσα τους. Ὡς ἐκ τούτου αὐτοὶ δι' ὀλίγον χρόνον πιστεύουν καὶ ὅταν ἔλθῃ καιρὸς πειρασμοῦ ἢ διωγμοῦ ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὴν πίστιν.

14 τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται καὶ οὐ τελεσφοροῦσι.

14 Τὸ δὲ μέρος τοῦ σπόρου, ποὺ ἔπεσεν εἰς τὰ ἀγκάθια, σημαίνει ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἤκουσαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ἀρχίζουν μὲ κάποιαν προθυμίαν νὰ βαδίζουν εἰς τὸν δρόμον τῆς πίστεως. Πνίγονται ὅμως ἀπὸ τὰς ἀγωνιώδεις φροντίδας πρὸς ἀπόκτησιν πλούτου, καὶ ἀπὸ τὰς ἀπολαύσεις βίου σαρκικοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον τὰ ἀποκτηθέντα πλούτη διευκολύνουν, καὶ ἔτσι δὲν προκόπτουν, οὔτε βγάζουν πέρα μέχρι τέλους τὸν καρπόν.

15 τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσι καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.

15 Τὸ δὲ μέρος τοῦ σπόρου, ποὺ ἔπεσεν εἰς τὴν εὔφορον γῆν, σημαίνει τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι μὲ καρδίαν καλοπροαίρετον, εὐθεῖαν καὶ ἀγαθὴν ἤκουσαν καὶ κατενόησαν τὸν λόγον καὶ τὸν κρατοῦν σφικτὰ μέσα των, καὶ καρποφοροῦν τὰς ἀρετὰς δεικνύοντες ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν εἰς τὰς θλίψεις καὶ τοὺς πειρασμοὺς καὶ εἰς ὅλα τὰ προσκόμματα, ποὺ συναντοῦν εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς πνευματικῆς ζωῆς.

16 Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας καλύπτει αὐτὸν σκεύει ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθησιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσι τὸ φῶς.

16 Μὲ τὴν διδασκαλίαν μου ἤναψα εἰς τὰς ψυχάς σας φῶς καὶ ἐγίνατε πνευματικοὶ λύχνοι. Κανεὶς δέ, ὅταν ἀνάψῃ λύχνον, δὲν τὸν σκεπάζει μὲ δοχεῖον, οὔτε τὸν τοποθετεῖ κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι. Ἀλλὰ τὸν βάζει ἐπάνω εἰς τὸν λυχνοστάτην, διὰ νὰ βλέπουν τὸ φῶς ἐκεῖνοι, ποὺ ἐμβαίνουν εἰς τὸ δωμάτιον.

17 οὐ γάρ ἐστι κρυπτὸν ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ γνωσθήσεται καὶ εἰς φανερὸν ἔλθῃ.

17 Ἔτσι καὶ σεῖς σὰν ἄλλος λύχνος καλὰ τοποθετημένος πρέπει νὰ φωτίζετε τοὺς ἀνθρώπους καὶ αὐτά, ποὺ ἀκούετε τώρα, νὰ μὴ τὰ κρύπτετε, ἀλλὰ νὰ μεταδίδετε ταῦτα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους. Διότι δὲν ὑπάρχει κρυφόν, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ γίνῃ φανερόν· οὔτε μυστικόν, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ γίνῃ γνωστὸν καὶ δὲν θὰ φανερωθῇ. Καὶ ἡ διδασκαλία μου λοιπόν, ἀκόμη καὶ ἐὰν σεῖς τὴν κρατήσετε μυστικήν, θὰ φανερωθῇ ἀπὸ ἄλλους καὶ θὰ φωτίσῃ τὸν κόσμον.

18 βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε· ὃς γὰρ ἐὰν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ὃς ἐὰν μὴ ἔ-

18 Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ διδασκαλία μου θὰ γίνῃ φανερά, προσέχετε σεῖς, ποὺ θὰ τὴν διαδώσετε, πῶς τὴν ἀκούετε. Νὰ τὴν ἀκούετε μὲ καθαρὰν καρδίαν καὶ νὰ τὴν κατανοῆτε καὶ νὰ τὴν ἐγκολ-

[16]) ια' 33. Μρ. δ' 21. Μτ. ε' 15. [17]) ιβ' 2. Μρ. δ' 22. Μτ. ι' 26. [18]) ιθ' 26. Μρ. δ' 25. Μτ. ιγ' 12.

χῃ, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

πώνεσθε, ὥστε νὰ γίνετε τέλειοι διδάσκαλοι τῆς ἀληθείας. Διότι εἰς ἐκεῖνον, ποὺ ἀκούει προθύμως τὴν ἀλήθειαν καὶ κατέχει αὐτήν, θὰ τοῦ δοθῇ μεγαλυτέρα καὶ πλουσιωτέρα γνῶσις καὶ φωτισμὸς τῆς ἀληθείας. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖνον, ποὺ δὲν κατέχει τὴν ἀλήθειαν, θὰ ἀφαιρεθῇ καὶ ἐκεῖνος ὁ βαθμὸς τῆς γνώσεως, ποὺ τοῦ φαίνεται, ὅτι κατέχει.

Στίχ. 19-21. Μήτηρ καὶ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου.

19 Παρεγένοντο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον.

19 Ἦλθον δὲ ἐν τῷ μεταξὺ πρὸς αὐτὸν ἡ μητέρα του καὶ οἱ νομιζόμενοι ἀδελφοί του καὶ δὲν ἠμποροῦσαν νὰ τὸν πλησιάσουν καὶ νὰ τοῦ ὁμιλήσουν ἕνεκα τῆς συρροῆς τοῦ πλήθους.

20 καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ λεγόντων· ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω ἰδεῖν σε θέλοντες.

20 Καὶ τοῦ ἀνηγγέλθη ἀπὸ μερικούς, ποὺ τοῦ εἶπαν· Ἡ μητέρα σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου στέκονται ἔξω καὶ θέλουν νὰ σὲ ἴδουν.

21 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιοῦντες αὐτόν.

21 Αὐτὸς δὲ ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπε· Μητέρα μου καὶ ἀδελφοί μου εἶναι αὐτοὶ ἐδῶ, ὅσοι ἀκούουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν τηροῦν εἰς τὸν βίον των, χωρὶς νὰ τὸν παραβαίνουν καὶ τὸν ἀθετοῦν.

Στίχ. 22-25. Κατάπαυσις τῆς τρικυμίας.

22 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης· καὶ ἀνήχθησαν.

22 Καὶ συνέβη κατὰ μίαν ἀπὸ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, ποὺ περιώδευεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία, καὶ αὐτὸς ἐμβῆκεν εἰς κάποιο πλοῖον καὶ μαζὶ μὲ αὐτὸν ἐμβῆκαν καὶ οἱ μαθηταί του. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἂς περάσωμεν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς λίμνης Γεννησαρέτ. Καὶ ἔπλευσαν εἰς τὰ ἀνοικτά.

23 πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσε. καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνευον.

23 Ἐνῷ δὲ αὐτοὶ ἔπλεον, ἀπεκοιμήθη. Καὶ κατέβη ἀπὸ τὰ τριγύρω βουνὰ εἰς τὴν λίμνην ἄνεμος σφοδρὸς καὶ αἰφνίδιος. Καὶ ἀπὸ τὰ μεγάλα κύματα, ποὺ ἔσπαζαν ἐπάνω εἰς τὸ πλοῖον, ἐγέμιζε τοῦτο ὁλονὲν μὲ περισσότερα νερὰ καὶ ἐκινδύνευαν νὰ πνιγοῦν.

24 προσελθόντες δὲ διήγειραν αὐτὸν λέγοντες· ἐπιστάτα ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα! ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος, καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη.

24 Οἱ μαθηταὶ δέ, ἀφοῦ ἐπλησίασαν εἰς τὸν Ἰησοῦν, τὸν ἐξύπνησαν λέγοντες· Διδάσκαλε, διδάσκαλε, χανόμεθα. Αὐτὸς δέ, ἀφοῦ ἐσηκώθη, διέταξεν αὐστηρῶς τὸν ἄνεμον καὶ τὰ κύματα τῆς λίμνης, καὶ ἔπαυσαν, καὶ ἔγινεν ἀμέσως γαλήνη.

19-21) Μρ. γ΄ 31 - 35. Μτ. ιβ΄ 46 - 50. 22-25) Μρ. δ΄ 35 - 41. Μτ. η΄ 18. 23 - 27.

25 εἶπε δὲ αὐτοῖς· ποῦ ἐστιν ἡ πίστις ὑμῶν; φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;

25 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Ποῦ εἶναι ἡ πίστις σας; Ποῦ εἶναι ἡ πεποίθησις, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἔχετε, ὅτι ἐφ' ὅσον μὲ ἔχετε μαζί σας, δὲν διατρέχετε κανένα κίνδυνον; Ἀφοῦ δὲ κατ' ἀρχὰς τοὺς κατέλαβε φόβος διὰ τὴν ὑπερφυσικὴν παρουσίαν καὶ καταπληκτικὴν ἐνέργειαν τῆς θείας δυνάμεως, ἔπειτα ἐθαύμασαν καὶ ἔλεγαν μεταξύ τους: Ποῖος λοιπὸν νὰ εἶναι αὐτός; Εἶναι πολὺ μεγαλύτερος ἀπὸ ὅ,τι τὸν ἐθεωρούσαμεν ἕως τώρα. Διότι διατάσσει καὶ τοὺς ἀνέμους καὶ τὰ κύματα τῆς λίμνης καὶ τὸν ὑπακούουν.

Στίχ. 26-39. Θεραπεία τοῦ δαιμονιζομένου τῶν Γαδαρηνῶν.

26 Καὶ κατέπλευσεν εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ἥτις ἐστὶν ἀντίπερα τῆς Γαλιλαίας.

26 Καὶ ἔφθασαν μὲ τὸ πλοῖον εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ποὺ εἶναι ἀντικρὺ τῆς Γαλιλαίας.

27 ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνήρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν, καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν.

27 Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐβγῆκεν εἰς τὴν ξηράν, τὸν συνήντησε κάποιος ἄνθρωπος καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν, ὁ ὁποῖος εἶχε μέσα του δαιμόνια ἀπὸ πολλὰ χρόνια καὶ δὲν ἐφοροῦσεν ἐπάνω του ροῦχα καὶ δὲν ἔμενεν εἰς σπίτι, ἀλλὰ μέσα εἰς τὰ μνήματα.

28 ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπε· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μή με βασανίσῃς.

28 Ὅταν ὅμως εἶδε τὸν Ἰησοῦν, ἀπὸ τὸν φόβον του ἐφώναξε δυνατὰ καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ μὲ φωνὴν μεγάλην εἶπε· Ποία σχέσις ὑπάρχει μεταξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ καὶ τί ζητᾷς ἀπὸ ἐμέ, Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου; Σὲ παρακαλῶ μὴ μὲ βασανίσῃς, καὶ μὴ μοῦ ἐπιβάλῃς τὴν τιμωρίαν νὰ ἐγκλεισθῶ ἀπὸ τώρα εἰς τὰ σκότη τοῦ Ἅδου.

29 παρήγγειλε γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεῖτο ἁλύσεσι καὶ πέδαις φυλασσόμενος, καὶ διαρρήσσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους.

29 Εἶπε δὲ τὸν λόγον αὐτὸν ὁ δαιμονιζόμενος, διότι ὁ Ἰησοῦς παρήγγειλε καὶ διέταξε τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα νὰ βγῇ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον. Διότι ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὸν εἶχε κυριεύσει. Καὶ λόγῳ τῆς ἀγρίας ἐξάψεως, ποὺ τοῦ ἐδημιούργει, τὸν ἔδεναν μὲ ἁλύσεις καὶ μὲ σιδηρᾶ δεσμὰ εἰς τὰ πόδια, ἐπειδὴ τὸν ἐφύλαττον νὰ μὴ κακοποιήσῃ ἢ βλάψῃ τινά. Ἀλλ' αὐτὸς ἔσπαζε τὰ δεσμὰ καὶ ἐσύρετο βιαίως ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τοὺς ἐρήμους τόπους.

30 ἐπηρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί σοί ἐστιν ὄνομα; ὁ δὲ εἶπε· λεγεών· ὅτι δαιμόνια πολλὰ εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν·

30 Τὸν ἠρώτησε δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ εἶπε· Τί εἶναι τὸ ὄνομά σου; Αὐτὸς δὲ εἶπε· Λεγεών, δηλαδὴ σύνταγμα στρατιωτῶν. Καὶ ἦτο αὐτὸ τὸ ὄνομά του, διότι οὐχὶ ἕν, ἀλλὰ πολλὰ δαιμόνια εἶχον εἰσέλθει εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτόν.

31 καὶ παρεκάλει αὐτὸν ἵνα

31 Καὶ διὰ στόματος τοῦ δαιμονιζομένου παρεκάλουν αὐτὸν

26-37) Μρ. ε΄ 1 - 17. Μτ. η΄ 28 - 34.

μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν.

32 ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν· καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς.

33 ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ ἀπεπνίγη.

34 ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγενημένον ἔφυγον, καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς.

35 ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον, ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν.

36 ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς.

37 καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν Γαδαρηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο. αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν.

38 ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνήρ, ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων·

39 ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεός. καὶ ἀπῆλθε καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

νὰ μὴ διατάξῃ νὰ ὑπάγουν εἰς τὰ τρίσβαθα τοῦ Ἅδου.

32 Ἦτο δὲ ἐκεῖ ἕνα κοπάδι ἀπὸ πολλοὺς χοίρους, ποὺ ἔβοσκαν εἰς τὸ βουνόν. Καὶ τὸν παρεκάλουν νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτὰ νὰ ἔμβουν εἰς ἐκείνους τοὺς χοίρους. Καὶ ἐπειδὴ αὐτοί, ποὺ ἔτρεφον τοὺς χοίρους, ἔπραττον τοῦτο παρὰ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον, ὁ ὁποῖος ἀπηγόρευεν ὡς ἀκάθαρτον τὸ χοιρινὸν κρέας, ὁ Κύριος τιμωρῶν τὴν παρανομίαν ταύτην ἐπέτρεψε τοῦτο εἰς αὐτά.

33 Ἀφοῦ δὲ ἐβγῆκαν τὰ δαιμόνια ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, ἐμβῆκαν εἰς τοὺς χοίρους. Καὶ ἔτρεξεν ἀσυγκράτητα καὶ μὲ μανίαν τὸ κοπάδι ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ κρημνοῦ πρὸς τὰ κάτω εἰς τὴν λίμνην καὶ ἐπνίγη.

34 Ὅταν δὲ ἐκεῖνοι, ποὺ ἔβοσκαν τοὺς χοίρους, εἶδαν αὐτὸ ποὺ ἔγινεν, ἔφυγαν. Καὶ ἀνήγγειλαν τὸ συμβὰν τῆς καταστροφῆς τῶν χοίρων εἰς τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως καὶ εἰς ἐκείνους, ποὺ ἔμεναν ἔξω εἰς τοὺς ἀγρούς.

35 Ἐβγῆκαν δὲ ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ τὰ περίχωρα οἱ ἄνθρωποι διὰ νὰ ἴδουν ἐκεῖνο ποὺ ἔγινε. Καὶ ἦλθον εἰς τὸν Ἰησοῦν. Καὶ ηὗραν τὸν ἄνθρωπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον εἶχαν βγῆ τὰ δαιμόνια, νὰ κάθεται κοντὰ εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἐνδεδυμένος καὶ σωφρονισμένος. Καὶ ἐφοβήθησαν.

36 Τοὺς διηγήθησαν δὲ καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ εἶχαν ἴδει τὸ περιστατικόν, πῶς ἔγινε καλὰ ὁ δαιμονισμένος.

37 Καὶ τὸν παρεκάλεσαν ὅλον τὸ πλῆθος τῆς περιφερείας τῶν Γαδαρηνῶν νὰ φύγῃ ἀπὸ αὐτούς, διότι ἐκυριεύθησαν ἀπὸ μεγάλον φόβον, ὅταν εἶδαν τὴν δικαίαν τιμωρίαν, ποὺ ἐπεβλήθη εἰς αὐτούς, οἱ ὁποῖοι παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ νόμου ἔτρεφον χοίρους. Αὐτὸς δέ, ἀφοῦ ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐπέστρεψεν εἰς τὸ μέρος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον εἶχεν ἔλθει.

38 Παρεκάλει δὲ αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον εἶχαν βγῆ τὰ δαιμόνια, νὰ μένῃ μαζί του. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως τὸν ἀφῆκεν ἐλεύθερον καὶ τοῦ παρήγγειλε νὰ φύγῃ λέγων·

39 Γύρισε ὀπίσω εἰς τὸ σπίτι σου καὶ διηγοῦ ὅσα ἔκαμεν εἰς σὲ ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος σὲ ἀπήλλαξεν ἀπὸ τὰ δαιμόνια. Καὶ ἔφυγεν ἐκεῖνος καὶ διεκήρυττεν εἰς ὅλην τὴν πόλιν ὅσα τοῦ ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς.

38-39) Μρ. ε' 18 - 20.

Στίχ. 40-56. Θεραπεία τῆς αἱμορροούσης καὶ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου.

40 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέψαι τὸν Ἰησοῦν ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐτόν.

41 καὶ ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰάειρος, καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχε· καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ,

42 ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ αὕτη ἀπέθνησκεν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν.

43 καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτις ἰατροῖς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι,

44 προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς.

45 καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· τίς ὁ ἁψάμενός μου; ἀρνουμένων δὲ πάντων εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσί σε καὶ ἀποθλίβουσι, καὶ λέγεις τίς ὁ ἁψάμενός μου;

46 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἥψατό μού τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ.

47 ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν

40 Συνέβη δέ, ὅταν ἐπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, τὸν ὑπεδέχθη ὁ λαὸς μὲ χαράν, διότι ὅλοι τὸν ἐπερίμεναν ἀνυπομόνως.

41 Καὶ ἰδοὺ ἦλθεν εἰς τὸν Ἰησοῦν κάποιος ἄνθρωπος, ποὺ ὠνομάζετο Ἰάειρος. Καὶ ἦτο αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς. Καὶ ἀφοῦ ἔπεσε γονατιστὸς πλησίον τῶν ποδῶν τοῦ Ἰησοῦ, τὸν παρεκάλει νὰ ἔμβῃ εἰς τὸν οἶκον του·

42 διότι εἶχε κόρην μονάκριβον περίπου δώδεκα χρόνων, καὶ αὐτὴ ἦτο εἰς τὰ τελευταῖα της καὶ ἐπέθαινεν. Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐπήγαινε εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ἰαείρου, τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ τὸν ἐστενοχώρουν καὶ τὸν ἐπίεζον.

43 Καὶ μία γυναῖκα, ποὺ ὑπέφερεν ἀπὸ αἱμορραγίαν πρὸ δώδεκα ἐτῶν, ἡ ὁποία μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα βάσανα τῆς ἀσθενείας εἶχεν ἐξοδεύσει ὅλην τὴν περιουσίαν της εἰς ἰατροὺς καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ θεραπευθῇ ἀπὸ κανένα,

44 ἀφοῦ ἐπλησίασεν ἀπὸ πίσω τὸν Ἰησοῦν, ὥστε νὰ μὴ τὴν ἀντιληφθῇ κανείς, ἐπειδὴ ἐντρέπετο νὰ γίνῃ φανερὸν τὸ νόσημά της, ἤγγισε τὸ ἄκρον τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐνδύματός του καὶ παρευθὺς ἐσταμάτησεν ἡ αἱμορραγία της.

45 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Ποῖος εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ μὲ ἤγγισεν; Ἐπειδὴ δὲ ὅλοι οἱ τριγύρω ἠρνοῦντο, εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ ἄλλοι μαθηταί, ποὺ ἦσαν μαζί του· Διδάσκαλε, τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ σὲ περιεκύκλωσαν καὶ σὲ πιέζουν· καὶ σὺ λέγεις· Ποῖος μὲ ἤγγισε;

46 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως εἶπε· Κάποιος μὲ ἤγγισε. Διότι ἐγὼ ἐκατάλαβα, ὅτι ἐβγῆκεν ἀπὸ ἐπάνω μου δύναμις θαυματουργική.

47 Ὅταν δὲ εἶδεν ἡ γυναῖκα, ὅτι δὲν ἐκρύφθη καὶ δὲν ἐξέφυγεν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν αὐτὸ ποὺ ἔκαμεν, ἦλθε τρέμουσα ἀπὸ τὸν φόβον της καὶ ἀφοῦ ἔπεσε γονατιστὴ πρὸ αὐτοῦ, διηγήθη εἰς αὐ-

40-42) ζ' 12. Μρ. ε' 21 - 24. Μτ. θ' 1. 18. 19. 43-48) Μρ. ε' 25 - 34. Μτ. θ' 20 - 22.

αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα.

τὸν ἐμπρὸς εἰς ὅλον τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν τὸν ἤγγισε, καὶ πῶς ἐθεραπεύθη ἀμέσως.

48 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θάρσει, θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην.

48 Ὁ Ἰησοῦς δὲ τῆς εἶπεν· Ἔχε θάρρος, κόρη μου· ἡ πεποίθησις ποὺ εἶχες, ὅτι θὰ εὕρισκες τὴν ὑγείαν σου, ἐὰν μὲ ἤγγιζες, αὐτὴ ἡ πίστις σου σὲ ἔχει θεραπεύσει. Πήγαινε εἰς τὸ καλό, εἰρηνικὴ καὶ ἐλευθέρα ἀπὸ κάθε ἀνησυχίαν, ποὺ ἐδοκίμαζες προτήτερα ἐξ αἰτίας τῆς ἀσθενείας σου.

49 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων αὐτῷ ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου· μὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον.

49 Ἐνῷ δὲ ὡμίλει ἀκόμη ὁ Ἰησοῦς, ἦλθε κάποιος ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ ἀρχισυναγώγου καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι ἀπέθανεν ἡ κόρη σου· μὴ βάζῃς πλέον εἰς κόπον καὶ ἐνόχλησιν τὸν Διδάσκαλον.

50 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων· μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται.

50 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως, ὅταν ἤκουσε τὴν εἴδησιν αὐτήν, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν ἀπάντησιν καὶ εἶπε· Μὴ φοβῆσαι, μόνον ἐξακολούθει νὰ πιστεύῃς καὶ θὰ σωθῇ ἀπὸ τὸν θάνατον ἡ κόρη σου.

51 ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδένα εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα.

51 Ὅταν δὲ ἦλθεν εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ἰαείρου, δὲν ἀφῆκε νὰ ἔμβῃ κανεὶς ἄλλος εἰς τὸ δωμάτιον τῆς νεκρᾶς, παρὰ μόνον ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ πατέρας τοῦ κορασίου καὶ ἡ μητέρα.

52 ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπε· μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει.

52 Ἔκλαιον δὲ ὅλοι καὶ ἐκτυποῦσαν τὰ στήθη των καὶ τὰς κεφαλάς των διὰ τὴν νεκράν. Αὐτὸς δὲ τοὺς εἶπε· Μὴ κλαίετε· δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται.

53 καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν.

53 Καὶ τὸν περιγελοῦσαν, διότι ἦσαν βέβαιοι, ὅτι τὸ κοράσιον ἦτο πεθαμένον.

54 αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησε λέγων· ἡ παῖς, ἐγείρου.

54 Αὐτὸς ὅμως, ἀφοῦ ἔβγαλεν ἔξω ὅλους καὶ ἔπιασε τὸ χέρι της, ἐφώναξε καὶ εἶπε· Κόρη, σήκω ἐπάνω.

55 καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν.

55 Καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ σῶμα ἡ ψυχή της, καὶ ἀνεστήθη ἀμέσως· καὶ ὁ Ἰησοῦς διέταξε νὰ τῆς δοθῇ φαγητὸν νὰ φάγῃ διὰ νὰ ἀναλάβῃ δυνάμεις κατόπιν τῆς ἐξαντλήσεως, ποὺ τῆς εἶχε φέρει ἡ μακρὰ καὶ θανατηφόρος ἀσθένειά της.

56 καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς. ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

56 Καὶ ἐκυριεύθησαν ἀπὸ βαθὺν καὶ μεγάλον θαυμασμὸν οἱ γονεῖς της. Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοὺς παρήγγειλε νὰ μὴ εἴπουν εἰς κανένα τὸ γεγονός, διὰ νὰ μὴ ἐρεθίζεται ὁ φθόνος τῶν ἐχθρῶν του.

[49-51]) Μρ. ε' 35 - 37. [52-56]) Μρ. ε' 38 - 43. Μτ. θ' 23 - 26.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Στίχ. 1-6. Οἱ δώδεκα λαμβάνουν ἐξουσίαν.

Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ νόσους θεραπεύειν·

Ἀφοῦ δὲ ἐκάλεσεν ὅλους μαζὶ τοὺς δώδεκα μαθητάς του, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς δύναμιν θαυματουργικὴν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ ὅλων τῶν δαιμονίων, καθὼς καὶ τὸ χάρισμα νὰ θεραπεύουν ἀσθενείας.

2 καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι τοὺς ἀσθενοῦντας.

2 Καὶ τοὺς ἔστειλε νὰ κηρύττουν τὸ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ κήρυγμα καὶ νὰ ἰατρεύουν τοὺς ἀρρώστους, ἐπιβεβαιοῦντες διὰ τῶν θαυματουργικῶν θεραπειῶν τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀξιοπιστίαν τοῦ κηρύγματός των.

3 καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν, μήτε ῥάβδους μήτε πήραν μήτε ἄρτον μήτε ἀργύριον μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν.

3 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μὴ παίρνετε τίποτε μαζί σας εἰς τὸν δρόμον, ποὺ θὰ πηγαίνετε· οὔτε ραβδιά, οὔτε σάκκον ταξιδιωτικόν, οὔτε ψωμί, οὔτε χρήματα, οὔτε νὰ ἔχετε ἀπὸ δύο ἐσωτερικὰ ρούχα, διὰ νὰ φορῆτε συγχρόνως αὐτά, ὅπως συνηθίζεται ἀπὸ τοὺς ταξιδιώτας.

4 καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε.

4 Καὶ εἰς ὁποιανδήποτε οἰκίαν εἰσέλθετε πρὸς φιλοξενίαν, ἐκεῖ νὰ μένετε καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς διαμονῆς σας εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ ἀπὸ τὸν οἶκον αὐτὸν νὰ βγαίνετε, ὅταν θὰ φεύγετε ὁριστικῶς ἀπὸ τὴν πόλιν ἢ τὸ χωρίον αὐτό.

5 καὶ ὅσοι ἐὰν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξατε εἰς μαρτύριον ἐπ' αὐτούς.

5 Καὶ ὅσοι τυχὸν δὲν σᾶς δεχθοῦν, ὅταν φεύγετε ἀπὸ τὴν πόλιν ἐκείνην, εἰς δήλωσιν τοῦ ὅτι δὲν ἐπήρατε τίποτε μαζί σας ἀπὸ αὐτήν, οὔτε ἔχετε καμμίαν σχέσιν μετ' αὐτῆς, τινάξατε καλὰ ἀπὸ τὰ πόδια σας καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν σκόνην, ποὺ τυχὸν σᾶς ἐκόλλησεν ἀπὸ τὸ χῶμα της, διὰ νὰ εἶναι ὡς διαμαρτυρία καὶ ὡς ἔλεγχος κατ' αὐτῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως.

6 ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ.

6 Ἀφοῦ δὲ ἐξεκίνησαν οἱ Ἀπόστολοι, ἐπερνοῦσαν ἕνα ἕνα τὰ διάφορα χωριά, ποὺ συνήντων εἰς τὴν περιοδείαν των, καὶ ἐκήρυττον τὸ εὐαγγέλιον ἐπιβεβαιοῦντες καὶ ἐπισφραγίζοντες τὸ κήρυγμά των μὲ θεραπείας θαυματουργικάς, τὰς ὁποίας ἔκαναν εἰς ὅλα τὰ μέρη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα διέβαινον.

Στίχ. 7-17. Πολλαπλασιασμὸς τῶν πέντε ἄρτων καὶ τῶν δύο ἰχθύων.

7 Ἤκουσε δὲ Ἡρῴδης ὁ τετράρχης τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτοῦ πάντα, καὶ διηπόρει διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων ὅτι Ἰωάννης ἐγήγερται ἐκ τῶν νεκρῶν,

7 Ἤκουσε δὲ ὁ τετράρχης Ἡρῴδης ὅλα τὰ θαυμαστά, ποὺ ἐγίνοντο ὑπ' αὐτοῦ, καὶ εὑρίσκετο εἰς μεγάλην ἀπορίαν, διότι ἐλέγετο ἀπὸ μερικούς, ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀνεστήθη ἐκ νεκρῶν καὶ αὐτὸς ἐτέλει τὰ θαύματα.

Θ'. [1-5]) ι' 1 - 11. Μρ. ς' 7 - 11. Μτ. ι' 1. 9 - 15. [6]) Μρ. ς' 12. 13. [7-9]) κγ' 8. Μρ. ς' 14 - 29. Μτ. ιδ' 1 - 12. ις' 14.

8 ὑπό τινων δὲ ὅτι Ἠλίας ἐφάνη, ἄλλων δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη.

8 Ἀπὸ μερικοὺς δὲ ἄλλους, ποὺ ἐσύγχυζαν τὸν Ἰησοῦν μὲ τοὺς ἄλλους προφήτας, ἐλέγετο, ὅτι ὁ Ἠλίας, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχεν ἀποθάνει, ἀλλ' εἶχεν ἀναληφθῆ, ἐνεφανίσθη πάλιν· ἀπὸ ἄλλους δὲ ἐλέγετο, ὅτι κάποιος προφήτης ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ἀνεστήθη.

9 καὶ εἶπεν ὁ Ἡρῴδης· Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δέ ἐστιν οὗτος περὶ οὗ ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν.

9 Καὶ εἶπεν ὁ Ἡρῴδης· τὸν Ἰωάννην τὸν ἀπεκεφάλισα ἐγὼ καὶ ἀπηλλάγην ὁριστικῶς ἀπὸ αὐτόν. Ποῖος ὅμως νὰ εἶναι αὐτός, διὰ τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἀκούω, ὅτι ἐνεργεῖ τέτοια παράδοξα ἔργα; Καὶ ἐζήτει νὰ ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν.

10 Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν. καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ὑπεχώρησε κατ' ἰδίαν εἰς τόπον ἔρημον πόλεως καλουμένης Βηθσαϊδά.

10 Καὶ ὅταν ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὴν περιοδείαν των οἱ Ἀπόστολοι, τοῦ διηγήθησαν ὅσα ἔκαμαν. Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἐπῆρε μαζί του, ἀπεσύρθη ἰδιαιτέρως μὲ αὐτοὺς εἰς κάποιο μέρος ἔρημον, ποὺ ἦτο πλησίον μιᾶς πόλεως, ἡ ὁποία ἐκαλεῖτο Βηθσαϊδά.

11 οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκολούθησαν αὐτῷ, καὶ δεξάμενος αὐτοὺς ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς χρείαν ἔχοντας θεραπείας ἰᾶτο.

11 Τὰ πλήθη ὅμως τοῦ λαοῦ, μόλις τὸ ἔμαθαν, τὸν ἠκολούθησαν. Καὶ ἐκεῖνος ἀφοῦ τοὺς ἐδέχθη μὲ καλωσύνην, ὡμίλει πρὸς αὐτοὺς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ ἰάτρευεν ἐκείνους, ποὺ εἶχον ἀνάγκην θεραπείας.

12 Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπον αὐτῷ· ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα πορευθέντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ τοὺς ἀγροὺς καταλύσωσι καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν, ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν.

12 Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἡ ἡμέρα ἤρχισε νὰ κλίνῃ πρὸς τὸ βράδυ. Προσῆλθον δὲ τότε οἱ δώδεκα ἀπόστολοι καὶ τοῦ εἶπαν· Διάλυσε τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, διὰ νὰ ὑπάγουν εἰς τὰ τριγύρω χωριὰ καὶ τὰ χωράφια καὶ εὕρουν καταλύματα, ποὺ θὰ περάσουν τὴν νύκτα, καὶ τρόφιμα διὰ νὰ φάγουν. Διότι ἐδῶ εὑρισκόμεθα εἰς ἔρημον τόπον.

13 εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. οἱ δὲ εἶπον· οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε ἄρτοι καὶ ἰχθύες δύο, εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσομεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα·

13 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Δώσατέ τους σεῖς νὰ φάγουν. Αὐτοὶ δὲ εἶπαν· Δὲν μᾶς εὑρίσκονται παραπάνω ἀπὸ πέντε ἄρτους καὶ δύο ψάρια, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάγωμεν ἡμεῖς καὶ ἠμπορέσωμεν νὰ ἀγοράσωμεν δι' ὅλον αὐτὸν τὸν λαὸν τροφάς.

14 ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι. εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας ἀνὰ πεντήκοντα.

14 Καὶ εἶπαν οἱ μαθηταὶ δι' ὅλον αὐτὸν τὸν λαόν, διότι εὑρίσκοντο ἐκεῖ περίπου πέντε χιλιάδες ἄνδρες. Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς μαθητάς του· Βάλετέ τους νὰ καθήσουν κατὰ παρέας ἀπὸ πεντήκοντα ἀνθρώπους ἡ κάθε ὁμάδα.

15 καὶ ἐποίησαν οὕτω καὶ ἀνέκλιναν ἅπαντας.

15 Καὶ ἔκαμαν ἔτσι οἱ ἀπόστολοι καὶ ἔβαλαν ὅλους νὰ καθήσουν.

[10-17]) Μρ. ς' 30 - 44. Μτ. ιδ' 13 - 21. Ἰν. ς' 1 - 13.

16 λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ κατέκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παραθεῖναι τῷ ὄχλῳ.

16 Ἀφοῦ δὲ ἐπῆρεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τὰ δύο ψάρια, ἐσήκωσε τὰ μάτια του εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ καὶ ἐπικαλεσθῇ τὸν ἐπουράνιόν του Πατέρα, καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. Καὶ μετὰ τὴν εὐλογίαν ἔκοψε τοὺς ἄρτους εἰς κομμάτια καὶ ἔδιδε συνεχῶς εἰς τοὺς μαθητὰς διὰ νὰ τὰ θέτουν ἐμπρὸς εἰς τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ.

17 καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες, καὶ ἤρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων κόφινοι δώδεκα.

17 Καὶ ἔφαγαν καὶ ἐχορτάσθησαν ὅλοι. Καὶ ἐσήκωσαν ἔπειτα ὅ,τι τοὺς ἐπερίσσευσε, δηλαδὴ δώδεκα κοφίνια γεμᾶτα ἀπὸ κομμάτια.

Στίχ. 18-22. Ὁμολογία πίστεως πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

18 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον καταμόνας, συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς λέγων· τίνα με λέγουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι;

18 Καὶ ἐνῷ προσηύχετο εἰς μέρος μοναχικόν, μακρὰν ἀπὸ τὸ πλῆθος, συνέβη νὰ εἶναι μαζί του οἱ μαθηταὶ καὶ τοὺς ἠρώτησε καὶ εἶπε· Ποῖος νομίζουν τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, ὅτι εἶμαι;

19 οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἠλίαν, ἄλλοι δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη.

19 Αὐτοὶ δὲ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον· Λέγουν, ὅτι εἶσαι ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής· ἄλλοι δέ, ὅτι εἶσαι ὁ Ἠλίας· ἄλλοι δὲ λέγουν διὰ σέ, ὅτι κάποιος ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς προφήτας ἀνεστήθη.

20 εἶπε δὲ αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε· τὸν Χριστὸν τοῦ Θεοῦ.

20 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Σεῖς δὲ ποῖος λέγετε, ὅτι εἶμαι; Ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος καὶ εἶπεν· Εἶσαι ὁ Μεσσίας, τὸν ὁποῖον ὡς ἄνθρωπον ἔχρισεν ὁ Θεὸς μὲ τὸ Πνεῦμα του ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἀσυγκρίτως καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον σωτῆρα καὶ λυτρωτήν.

21 ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς παρήγγειλε μηδενὶ λέγειν τοῦτο,

21 Αὐτὸς δὲ τότε τοὺς ἀπηγόρευσεν αὐστηρῶς καὶ τοὺς παρήγγειλε νὰ μὴ λέγουν τοῦτο εἰς κανένα, διότι λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ λαὸς ἐπερίμενε τὸν Μεσσίαν ὡς κοσμικὸν ἄρχοντα, ὑπῆρχε κίνδυνος ἀπὸ τὸν λαϊκὸν ἐνθουσιασμὸν νὰ προκληθῇ ἐπανάστασις ἢ ταραχὴ παρεμποδίζουσα τὸ πνευματικὸν ἔργον του.

22 εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι.

22 Τοὺς προσέθεσε δέ, ὅτι σύμφωνα μὲ τὴν βουλὴν καὶ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ πρέπει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Μεσσίας, ὄχι νὰ ἀνακηρυχθῇ βασιλεὺς ἐγκόσμιος, ὅπως τὸν περιμένουν οἱ πολλοὶ Ἰουδαῖοι, ἀλλὰ νὰ πάθῃ πολλὰ καὶ νὰ ἀποδοκιμασθῇ ἀπὸ τοὺς προεστοὺς καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμματεῖς καὶ νὰ θανατωθῇ καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν νὰ ἀναστηθῇ.

[18-21]) Μρ. η' 27 - 30. Μτ. ις' 13 - 20. [22]) 44. ιζ' 25. Μρ. η' 31. Μτ. ις' 21.

Στίχ. 23-27. Ὁ Κύριος ζητεῖ αὐταπάρνησιν. Ἡ ἀξία τῆς ψυχῆς.

23 Ἔλεγε δὲ πρὸς πάντας· εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔρχεσθαι, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν καὶ ἀκολουθείτω μοι.

23 Ἔλεγε δὲ πρὸς ὅλους· Ἐὰν κανένας θέλῃ νὰ μὲ ἀκολουθῇ ὡς ὀπαδός μου, ἂς διακόψῃ κάθε φιλίαν καὶ σχέσιν πρὸς τὸν διεφθαρμένον ἑαυτόν του καὶ ἂς λάβῃ τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν καὶ σταυρικὸν ἀκόμη θάνατον δι' ἐμὲ νὰ ὑποστῇ, τὴν ἀπόφασιν δὲ αὐτὴν ἂς ἀνανεώνῃ κάθε ἡμέραν νεκρώνων τὰ πάθη τῆς σαρκός, καὶ ἂς μὲ ἀκολουθῇ μιμούμενος τὸ παράδειγμά μου.

24 ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν.

24 Μὴ διστάσῃ δὲ πᾶς τις νὰ προβῇ εἰς τὰς ἀποφάσεις καὶ θυσίας αὐτάς. Διότι ὅποιος θέλει νὰ σώσῃ τὴν πρόσκαιρον ζωήν του, θὰ χάσῃ τὴν πνευματικὴν καὶ μακαρίαν ζωὴν τοῦ μέλλοντος. Ἐκεῖνος δὲ ποὺ θὰ χάσῃ τὴν ζωήν του διὰ τὴν πίστιν του καὶ ὑπακοήν του εἰς ἐμέ, αὐτὸς θὰ σώσῃ τὴν ψυχήν του ἐν τῷ μέλλοντι βίῳ, ὅπου θὰ κερδήσῃ τὴν αἰωνίαν ζωήν.

25 τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς;

25 Ἐκείνη δὲ ἡ σωτηρία εἶναι τὸ πᾶν. Διότι, τί ὠφελεῖται ὁ ἄνθρωπος, ἐὰν κερδήσῃ ὅλον αὐτὸν τὸν ὑλικὸν κόσμον, ὑποστῇ δὲ πλήρη ἀπώλειαν ἢ ἔστω καὶ μερικὴν ζημίαν εἰς τὴν πνευματικὴν ψυχήν του, ἡ ὁποία εἶναι ὁ κυρίως ἑαυτός του καὶ ἡ ὁποία ὡς πνευματικὴ καὶ ἄφθαρτος δὲν συγκρίνεται μὲ κανὲν ἀπὸ τὰ ὑλικὰ τοῦ φθαρτοῦ κόσμου ἀγαθά;

26 ὃς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων.

26 Θὰ χάσῃ δὲ τὴν ψυχήν του ἐκεῖνος, ποὺ δὲν θὰ ὑποστῇ δι' ἐμὲ τὰς θυσίας αὐτάς. Διότι ὁποιοσδήποτε ἐντραπῇ ἐμὲ καὶ τοὺς λόγους μου ἐπηρεαζόμενος ἀπὸ τὰς περιφρονήσεις καὶ τοὺς χλευασμοὺς τῶν ἀνθρώπων τοῦ κόσμου, θὰ ἐντραπῇ αὐτὸν καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ θὰ τὸν ἀποκηρύξῃ, ὅταν θὰ ἔλθῃ μὲ τὴν δόξαν, τὴν ὁποίαν ὡς Θεάνθρωπος Κριτὴς θὰ ἔχῃ, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν δόξαν τοῦ Πατρός του καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων, ποὺ θὰ τὸν συνοδεύουν εὐλαβῶς καὶ θὰ τὸν ὑπηρετοῦν.

27 λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἳ οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

27 Σᾶς λέγω δὲ ἀληθινά, ὅτι ὑπάρχουν μερικοὶ ἀπὸ αὐτούς, ποὺ στέκονται ἐδῶ, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ δοκιμάσουν θάνατον, προτοῦ νὰ ἴδουν νὰ καταλύεται κατὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ ναοῦ των ἡ Παλαιὰ θεία τάξις καὶ διαθήκη, διὰ νὰ θεμελιωθῇ μὲ δύναμιν ἀκαταγώνιστον καὶ ὑπερφυσικὴν ἡ Νέα θεία τάξις ἐν τῷ κόσμῳ, τὴν ὁποίαν θὰ ἐκπροσωπῇ ἡ Ἐκκλησία, ὡς ἡ ἄλλη βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

Στίχ. 28-36. Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Κυρίου.

28 Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτὼ καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.

28 Ὕστερα δὲ ἀπὸ τοὺς λόγους αὐτούς, μετὰ ὀκτὼ περίπου ἡμέρας, ἀφοῦ ἐπῆρε μαζί του ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Ἰάκωβον, συνέβη νὰ ἀναβῇ εἰς τὸ ὄρος διὰ νὰ προσευχηθῇ.

23-27) Μρ. η΄ 34 - θ΄ 1. Μτ. ις΄ 24 - 28. 28-36) Μρ. θ΄ 2 - 10. Μτ. ιζ΄ 1 - 9.

29 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων.

29 Καὶ ἐνῷ προσηύχετο ἔγινεν ἡ ἐξωτερικὴ μορφὴ τοῦ προσώπου του διαφορετική, διότι ἔλαμψε σὰν τὸν ἥλιον καὶ ἡ ἐνδυμασία του ἔγινε λευκὴ καὶ λαμπρὰ σὰν ἀστραπή.

30 καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν Μωϋσῆς καὶ Ἠλίας,

30 Καὶ ἰδοὺ δύο ἄνδρες συνωμίλουν μαζί του, καὶ αὐτοὶ ἦσαν ὁ Μωϋσῆς ὡς ὁ κυριώτερος τοῦ νόμου ἀντιπρόσωπος, καὶ ὁ Ἠλίας ὡς ἐκπρόσωπος τῶν προφητῶν.

31 οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἣν ἔμελλε πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ.

31 Οὗτοι ἐνεφανίσθησαν περιβεβλημένοι μὲ δόξαν καὶ ἔλεγον περὶ τῆς ἐξόδου του καὶ ἀναχωρήσεώς του ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτόν, τὴν ὁποίαν διὰ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου καὶ τῆς Ἀναλήψεώς του ἔμελλε σύμφωνα μὲ τὰς προτυπώσεις τοῦ νόμου καὶ τὰς προρρήσεις τῶν προφητῶν νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

32 ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ· διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ.

32 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σύντροφοί του εἶχαν κυριευθῆ ἀπὸ βαρὺν νυσταγμόν, ἐντὸς ὀλίγου ὅμως ἐξαγρύπνησαν καὶ εἶδαν τὴν δόξαν του καὶ τοὺς δύο ἄνδρας, ποὺ ἔστεκαν μαζί του.

33 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν· ἐπιστάτα, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν σοὶ καὶ μίαν Μωϋσεῖ καὶ μίαν Ἠλίᾳ, μὴ εἰδὼς ὃ λέγει.

33 Καὶ συνέβη, ὅταν οἱ δύο αὐτοὶ ἄνδρες ἐπρόκειτο νὰ χωρισθοῦν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν, εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, καλὰ εἶναι νὰ μείνωμεν ἐδῶ. Ἂς κάμωμεν λοιπὸν τρεῖς σκηνάς· μίαν διὰ σὲ καὶ μίαν διὰ τὸν Μωϋσῆν καὶ μίαν διὰ τὸν Ἠλίαν. Εἶπε δὲ ταῦτα ὁ Πέτρος φανταζόμενος, ὅτι ὁ Κύριος μετὰ τῶν δύο προφητῶν εἶχεν ἀνάγκην σκηνῶν καὶ ὅτι ἡ ἔνδοξος Μεταμόρφωσίς του θὰ παρετείνετο παντοτεινὰ καὶ θὰ προελαμβάνετο οὕτω ἡ ἔξοδος καὶ τὸ σταυρικὸν πάθημά του. Συνεπῶς ὁ Πέτρος δὲν ἤξευρε τί ἔλεγεν.

34 ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος ἐγένετο νεφέλη καὶ ἐπεσκίασεν αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ εἰσελθεῖν ἐκείνους εἰς τὴν νεφέλην·

34 Ἐνῷ δὲ αὐτὸς ἔλεγε ταῦτα, ἦλθε σύννεφον καὶ τοὺς ἐσκέπασεν. Ἐφοβήθησαν δὲ ὁ Πέτρος καὶ οἱ συμμαθηταί του, ὅταν ὁ Διδάσκαλος καὶ οἱ δύο προφῆται ἐμβῆκαν εἰς τὴν νεφέλην. Καὶ ἐφοβήθησαν, διότι τὸ σύννεφον αὐτὸ δὲν ἦτο σύνηθες, ἀλλ' ἦτο σημεῖον τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ.

35 καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός· αὐτοῦ ἀκούετε.

35 Καὶ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὴν νεφέλην φωνή, ποὺ ἔλεγεν· Αὐτὸς εἶναι ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ποὺ τὸν ἀπέστειλα διὰ νὰ σωθῇ ὁ κόσμος. Αὐτὸν νὰ ἀκούετε.

36 καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνὴν εὑρέθη ὁ Ἰησοῦς μόνος. καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑωράκασιν.

36 Καὶ ὅταν ἔγινεν ἡ φωνὴ αὐτή, εὑρέθη ὁ Ἰησοῦς μόνος, χωρὶς νὰ εἶναι πλέον ἐκεῖ καὶ οἱ δύο προφῆται. Καὶ οἱ τρεῖς αὐτοὶ μαθηταὶ κατ' ἐντολὴν τοῦ Κυρίου ἐσιώπησαν καὶ δὲν ἀνέφεραν κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας εἰς κανένα τίποτε ἀπὸ ὅσα εἶχον ἴδει, διότι ὑπῆρχε φόβος νὰ προκληθῇ εἴτε σφοδρὰ ἀντίδρασις ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Κυρίου εἴτε ἄκαιρος καὶ ταραχώδης ἐνθουσιασμὸς ἀπὸ τοὺς θαυμαστάς του.

Στίχ. 37-43. Θεραπεία τοῦ σεληνιαζομένου νέου.

37 Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς.

37 Κατὰ τὴν ἑπομένην δὲ ἡμέραν, ὅταν αὐτοὶ κατέβησαν ἀπὸ τὸ ὄρος, συνέβη νὰ τὸν συναντήσῃ λαὸς πολύς.

38 καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἀνεβόησε λέγων· διδάσκαλε, δέομαί σου, ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενής μοί ἐστι·

38 Καὶ ἰδοὺ ἕνας ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἐφώναξε καὶ εἶπε· Διδάσκαλε, σὲ παρακαλῶ, ρῖψε σπλαγχνικὸν βλέμμα εἰς τὸν υἱόν μου, διότι μοῦ εἶναι μονάκριβος.

39 καὶ ἰδοὺ πνεῦμα λαμβάνει αὐτόν, καὶ ἐξαίφνης κράζει καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ, καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ συντρῖβον αὐτόν·

39 Καὶ ἰδοὺ τὸν καταλαμβάνει πνεῦμα πονηρὸν καὶ ἔξαφνα φωνάζει δυνατὰ καὶ τὸ πνεῦμα τὸν σπαράζει μὲ ἀφρὸν ἀπὸ τὸ στόμα, καὶ μὲ κόπον πολὺν φεύγει ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, ἀφοῦ τὸν κουρελιάσῃ καὶ τὸν κάμῃ ἀναίσθητον.

40 καὶ ἐδεήθην τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν.

40 Καὶ παρεκάλεσα τοὺς μαθητάς σου νὰ τὸ βγάλουν καὶ δὲν ἠμπόρεσαν.

41 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; προσάγαγε τὸν υἱόν σου ὧδε.

41 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· Ὦ γενεά, ποὺ τόσα θαύματα εἶδες καὶ εἶσαι ἀκόμη ἄπιστος, ἀπὸ τὴν κακίαν σου δὲ εἶσαι καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε θὰ εἶμαι μαζί σας καὶ θὰ σᾶς ἀνέχωμαι; Φέρε ἐδῶ τὸν υἱόν σου.

42 ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετίμησε δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.

42 Ἐνῷ δὲ ὁ νέος αὐτὸς ἦτο ἀκόμη εἰς τὸν δρόμον καὶ ἤρχετο πρὸς τὸν Σωτῆρα, τὸν ἐπέταξε κάτω μὲ βίαν τὸ δαιμόνιον καὶ τοῦ ἐτάραξε μὲ σπασμοὺς ὁλόκληρον τὸν ὀργανισμόν. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἐπέπληξε τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα καὶ ἰάτρευσε τὸ παιδίον καὶ τὸ ἔδωκε πίσω εἰς τὸν πατέρα του ὑγιές.

43 ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ Θεοῦ.

43 Ἐκυριεύοντο δὲ ὅλοι ἀπὸ ἔκπληξιν διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἐφανερώνετο διὰ θαυμάτων, τὰ ὁποῖα ἐνήργει ὁ Ἰησοῦς.

Στίχ. 43-45. Προαναγγελία τοῦ Πάθους.

Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ·

Ἐνῷ δὲ ὅλοι ἐθαύμαζαν δι' ὅλα ἐκεῖνα ποὺ ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του·

[37-42]) Μρ. θ΄ 14 - 27. Μτ. ιζ΄ 14 - 18. [43-45]) 22. ιη΄ 34. Μρ. θ΄ 30 - 32. Μτ. ιζ΄ 22. 23.

44 θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων.

44 Μὴ παρασύρεσθε σεῖς ἀπὸ τὸν θαυμασμὸν αὐτὸν τοῦ λαοῦ. Βάλετε εἰς τὰ αὐτιά σας, ἐντυπώσατε εἰς τὴν μνήμην σας, ὥστε νὰ μὴ ξεχάνετε τοὺς λόγους αὐτούς, ποὺ θὰ σᾶς εἴπω, ὅτι δηλαδὴ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει νὰ παραδοθῇ σύμφωνα μὲ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ εἰς τὰ χέρια ἀνθρώπων, ποὺ θὰ τὸν κακοποιήσουν καὶ θὰ τὸν θανατώσουν.

45 οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτό, καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

45 Αὐτοὶ δὲ δὲν ἐκατάλαβαν τὴν σημασίαν τοῦ λόγου αὐτοῦ. Καὶ παρέμενε κρυμμένος ἀπὸ αὐτοὺς ὁ λόγος, διὰ νὰ μὴ τὸν ἐννοήσουν, διότι δὲν ἦτο ἀκόμη καιρὸς νὰ φωτίσῃ ὁ Θεὸς τὸν νοῦν των διὰ νὰ ἐννοοῦν τὰς Γραφάς, ἦτο δὲ ἐπόμενον, ἐὰν παράκαιρα τὸν κατενόουν, νὰ ἐκυριεύοντο ἀπὸ διαρκῆ κατήφειαν καὶ ἀποθάρρυνσιν. Καὶ ἐξ εὐλαβείας ἐφοβοῦντο καὶ δὲν εἶχον τὸ θάρρος νὰ τὸν ἐρωτήσουν καὶ νὰ ζητήσουν ἐξηγήσεις διὰ τὸν λόγον αὐτόν.

Στίχ. 46-48. Ποῖος εἶναι μεγαλύτερος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

46 Εἰσῆλθε δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν.

46 Ἀλλὰ ἀπὸ τὰς προειδοποιήσεις τοῦ Κυρίου, περὶ τοῦ ὅτι ἐπλησίαζεν ἡ ὥρα τοῦ ἐνδόξου τέλους του, ἐνόμισαν ἐκ παρεξηγήσεως οἱ μαθηταί, ὅτι ὁ Διδάσκαλός των ἐπρόκειτο νὰ βασιλεύσῃ. Εἶχον ἀντιληφθῇ ἐξ ἄλλου, ὅτι οἱ τρεῖς συμμαθηταί των, ποὺ εἶχαν ἀναβῇ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸ ὄρος, προετιμήθησαν ἀπὸ αὐτὸν καὶ τοὺς εἶχεν ἐμπιστευθῇ κάποιο μυστικὸν ὁ Διδάσκαλος. Ἐξ ἀφορμῆς λοιπὸν τούτων ἐμβῆκεν εἰς αὐτοὺς διαλογισμὸς κακός, περὶ τοῦ ποῖος θὰ ἦτο μεγαλύτερος καὶ περισσότερον διακεκριμένος ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν βασιλείαν, περὶ τῆς ὁποίας ὁ Διδάσκαλος ὡμίλει.

47 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίου ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ

47 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀντελήφθη διὰ τῆς ὑπερφυσικῆς του γνώσεως τὸν διαλογισμόν, ποὺ ἀπησχόλει τὴν διάνοιάν των καὶ ἀφοῦ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ χέρι κάποιο παιδίον, τὸ ἔβαλε νὰ σταθῇ πλησίον του

48 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὃς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται, καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτός ἐστι μέγας.

48 καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· Ὅποιος θὰ δεχθῇ τὸν ἐξομοιωθέντα πρὸς τὸ ἁπλοῦν καὶ ταπεινὸν καὶ ἀφιλόδοξον αὐτὸ παιδίον μαθητήν μου μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ τιμήσῃ ἐμέ, δέχεται ἐμὲ τὸν ἴδιον. Καὶ ὅποιος θὰ δεχθῇ ἐμέ, δέχεται τὸν ἐπουράνιον Πατέρα μου, ὁ ὁποῖος μὲ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον. Διὰ νὰ δεχθῇ ὅμως μὲ σεβασμὸν τὸν μικρὸν καὶ ἄσημον μαθητήν μου, θὰ ταπεινωθῇ καὶ θὰ γίνῃ μικρότερος κατὰ τὸ φρόνημα καὶ ἀπὸ τὸν μικρὸν καὶ ἄσημον τοῦτον, τὸν ὁποῖον ὑποδέχεται. Ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὸ θὰ ἀξιωθῇ τῆς δόξης, ἡ ὁποία ἀνήκει εἰς τοὺς ὑποδεχομένους τὸν ἀποστείλαντά με. Διότι ἐκεῖνος ποὺ ταπεινοῦται καὶ εἶναι μικρότερος μεταξὺ ὅλων σας, αὐτὸς θὰ εἶναι μεγάλος εἰς τὴν βασιλείαν μου.

[46-48]) Μρ. θ΄ 33 - 37. Μτ. ιη΄ 1 - 5.

Στίχ. 49-56. Ἄρνησις τῶν Σαμαρειτῶν νὰ δεχθοῦν τὸν Κύριον.

49 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν· ἐπιστάτα, εἴδομέν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν.

50 καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· μὴ κωλύετε· οὐ γάρ ἐστι καθ' ὑμῶν· ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐστιν.

51 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ἐστήριξε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ,

52 καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην Σαμαρειτῶν, ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ·

53 καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς Ἱερουσαλήμ.

54 ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης εἶπον· Κύριε, θέλεις εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς, ὡς καὶ Ἠλίας ἐποίησε;

55 στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν· οὐκ οἴδατε ποίου πνεύματός ἐστε ὑμεῖς·

49 Ἔλαβε δὲ τότε τὸν λόγον ὁ Ἰωάννης καὶ εἶπε· Διδάσκαλε, τόσον πολὺ ἐκτιμᾶς ἐκεῖνον, ποὺ θὰ δεχθῇ τὸ παιδίον εἰς τὸ ὄνομά σου. Ἡμεῖς ὅμως εἴδομεν κάποιον, ποὺ διὰ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ὀνόματός σου ἔβγαζε δαιμόνια καὶ ἀντὶ νὰ τὸν ἐκτιμήσωμεν, διότι ἐπεκαλεῖτο τὸ ὄνομά σου, τὸν ἐμποδίσαμεν, ἐπειδὴ δὲν σὲ ἀκολουθεῖ μαζί μὲ ἡμᾶς, καὶ δὲν ἔλαβε τὴν ἐξουσίαν αὐτὴν ἀπὸ σέ, ὅπως τὴν ἐλάβομεν ἡμεῖς.

50 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Μὴ τὸν ἐμποδίζετε. Διότι δὲν εἶναι ἐναντίον σας. Καὶ ὅποιος δὲν εἶναι ἐναντίον σας καὶ δὲν εἶναι προκατειλημμένος κατὰ τῆς διδασκαλίας σας, οὐδὲ πολεμεῖ αὐτήν, εἶναι μὲ τὸ μέρος σας καὶ ἑπόμενον εἶναι αὐτὸς νὰ γίνῃ κάποτε ἐξ ὁλοκλήρου ἰδικός σας.

51 Καὶ συνέβη, ὅταν συνεπληροῦτο ὁ ὡρισμένος ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν, μετὰ τὰς ὁποίας θὰ ἐγίνετο ἡ ἀνάληψίς του εἰς τοὺς οὐρανούς, καὶ αὐτὸς ἐστήριξε τὸ πρόσωπόν του καὶ ἐκάρφωσε τὰ μάτια του μὲ ἀπόφασιν στερεὰν καὶ ἀκλόνητον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου θὰ τὸν ἐσταύρωναν.

52 Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγελιαφόρους εἰς τὰ διάφορα χωριὰ καὶ τὰς πόλεις, προτοῦ νὰ ὑπάγῃ αὐτοπροσώπως ἐκεῖ. Καὶ αὐτοὶ ἀφοῦ ἐπῆγαν, ἐμβῆκαν εἰς κάποιο χωρίον τῶν Σαμαρειτῶν διὰ νὰ ἑτοιμάσουν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ κατέλυον.

53 Ἀλλ' οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου ἐκείνου δὲν τὸν ἐδέχθησαν, διότι αὐτὸς ἐπήγαινεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, τὴν πρωτεύουσαν τῶν ἐχθρῶν των, διὰ νὰ ἑορτάσῃ ἐκεῖ τὸ Πάσχα καὶ ὄχι εἰς τὸ Γαρειζίν, ὅπου οἱ Σαμαρεῖται ἐπέμενον ὅτι ἔπρεπε νὰ λατρεύεται ὁ Θεός.

54 Ὅταν δὲ οἱ μαθηταί του Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης εἶδαν τοὺς ἀπεσταλμένους νὰ γυρίζουν περιφρονημένοι, εἶπαν· Κύριε, εἶναι μὲ τὴν ἄδειαν καὶ θέλησίν σου νὰ εἴπωμεν, ἵνα καταβῇ πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ τοὺς κατακαύσῃ, ὅπως καὶ ὁ Ἠλίας ἔκαμεν ἄλλοτε τοῦτο εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Ὀχοζίου;

55 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἐστράφη ὀπίσω πρὸς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐπέπληξε καὶ εἶπε· Δὲν ἠξεύρετε ἀκόμη ποίων διαθέσεων καὶ φρονημάτων ἀνθρώπους σᾶς κάνει ἡ νέα πνευματικὴ δύναμις καὶ ζωή, τὴν ὁποίαν μεταδίδει ἡ διδασκαλία μου καὶ ἡ χάρις τοῦ Πνεύματός μου. Δὲν εἶσθε ἄνθρωποι καὶ διδάσκαλοι τοῦ πνεύματος τῆς ὀργῆς καὶ τιμωρίας, ποὺ ἐπεκράτει εἰς τὴν Π. Δ., ἀλλὰ τοῦ πνεύματος τῆς πραότητος καὶ μακροθυμίας καὶ ἀγάπης, ποὺ δὲν καταστρέφει, ἀλλὰ σώζει.

49-50) ια' 23. Μρ. θ' 38 - 40. Μτ. ιβ' 30. Φλ. α' 18. 51) 4 Βσ. β' 11. ιβ' 18. Ἱρ. κα' 10. Ἰζ. ς' 2. ιδ' 8. Δν. ια' 17. 1 Μκ. β' 58. Μρ. ι' 32. ις' 19. Πρ. α' 2. 11. 22. β' 1. 1 Τμ. γ' 16. 52) Ἰν. δ' 4. Μτ. ι' 5. 53) 2 Βσ. ιζ' 11. Ἰν. δ' 9. 54) 4 Βσ. α' 10 - 12. Σρ. μη' 3. Μρ. γ' 17. 55-56) Ἰν. γ' 17. ιβ' 47. 1 Κρ. δ' 21. Μτ. ε' 38 - 48. θ' 13. ια' 28 - 30.

56 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι. καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην.

56 Διότι καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἦλθε νὰ ρίψῃ εἰς ἀπώλειαν τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἦλθε νὰ τὰς σώσῃ. Καὶ ἐπῆγαν εἰς ἄλλο χωρίον τῆς Σαμαρείας.

Στίχ. 57-62. Χρειάζεται τελεία αὐταπάρνησις.

57 Ἐγένετο δὲ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ εἶπέ τις πρὸς αὐτόν· ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ, Κύριε.

58 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ.

59 Εἶπε δὲ πρὸς ἕτερον· ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ εἶπε· Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα μου.

60 εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς· σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

61 Εἶπε δὲ καὶ ἕτερος· ἀκολουθήσω σοι, Κύριε· πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου.

62 εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν· οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον

57 Καὶ συνέβη, ἐνῷ αὐτοὶ ἐπήγαιναν εἰς τὸν δρόμον, εἶπε κάποιος πρὸς αὐτόν· Κύριε, θὰ σὲ ἀκολουθήσω, ὅπου καὶ ἂν ὑπάγῃς.

58 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· Αἱ ἀλεποῦδες ἔχουν φωλεὰς καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἔχουν μέρη ποὺ κουρνιάζουν· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, (δηλ. ἐγώ, ποὺ ἐγεννήθην ἀπὸ μόνην τὴν Παρθένον καὶ εἶμαι ὁ κατ' ἐξοχὴν καὶ γνωστὸς ἐκ τῆς ὑποσχέσεως τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἀδὰμ ἄνθρωπος), δὲν ἔχει ποῦ νὰ ἀκουμβήσῃ τὴν κεφαλήν του. Μὴ περιμένῃς λοιπὸν καὶ σὺ σωματικὰς ἀνέσεις καὶ ἀναπαύσεις, ἀλλὰ λάβε τὰς ἀποφάσεις σου γνωρίζων ἐκ προτέρου, ὅτι ἡ ζωὴ τῶν ἀκολούθων μου εἶναι γεμάτη ἀπὸ στερήσεις καὶ θυσίας ὅπως ἡ ἰδική μου.

59 Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς κάποιον ἄλλον· Ἀκολούθει με. Αὐτὸς δὲ εἶπε· Κύριε, δός μου τὴν ἄδειαν νὰ ἀπέλθω καὶ νὰ θάψω πρῶτον τὸν πατέρα μου καὶ ὕστερα νὰ σὲ ἀκολουθήσω.

60 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως διαβλέπων, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ἐκινδύνευε νὰ ἐμπλέξῃ εἰς κληρονομικὰς διαμάχας, ποὺ θὰ τοῦ ἐψύχραιναν τὸν ζῆλον, εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἄφησε τοὺς συγγενεῖς σου, οἱ ὁποῖοι φαίνονται μὲν ζωντανοί, πράγματι ὅμως λόγῳ τῆς ἀπιστίας των εἶναι πνευματικῶς νεκροί, νὰ θάψουν τοὺς νεκρούς, ποὺ εἶναι ἰδικοί των, διότι καὶ αὐτοὶ ἐν ἀπιστίᾳ ἀπέθανον. Σὺ δὲ πήγαινε μαζὶ μὲ αὐτούς, ποὺ πρόκειται μετ' ὀλίγον νὰ ἀποστείλω, καὶ διὰ τοῦ κηρύγματός σου διάδιδε τὴν εἴδησιν, ὅτι μετ' ὀλίγον ἐγκαθιδρύεται καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

61 Εἶπε δὲ καὶ κάποιος ἄλλος· θὰ σὲ ἀκολουθήσω, Κύριε· ἀλλὰ δός μου τὴν ἄδειαν νὰ ἀποχαιρετήσω πρῶτον ἐκείνους, ποὺ εἶναι στὸ σπίτι μου.

62 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Κάθε ἕνας ποὺ ἔβαλε τὸ χέρι του ἐπάνω εἰς ἀλέτρι καὶ βλέπει εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ὄχι πρὸς τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ὀργώσῃ, δὲν εἶναι κατάλληλος

57-60) Μτ. η' 19 - 22. 61) 3 Βσ. ιθ' 20. 62) Φλ. γ' 3 - 16.

καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὔθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

διὰ γεωργός. Ἔτσι καὶ ἐκεῖνος, ποὺ ἐκλήθη εἰς τὴν διακονίαν τοῦ Κυρίου, πρέπει νὰ βλέπῃ πάντοτε ἐμπρὸς εἰς τὸ πνευματικόν του ἔργον καὶ νὰ ξεχάσῃ ὁλοτελῶς τὰ σωματικὰ καὶ ὑλικά, διότι ἄλλως δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ κρατήσῃ διὰ τὸν ἑαυτόν του στερεὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἐργασθῇ ἀποτελεσματικῶς πρὸς διάδοσιν αὐτῆς καὶ εἰς τοὺς ἄλλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

Στίχ. 1-16. Οἱ ἑβδομήκοντα μαθηταί.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ Κύριος καὶ ἑτέρους ἑβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ ἤμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι.

Μετὰ ταῦτα δὲ ἐξέλεξε καὶ ἀνεγνώρισε δημοσίᾳ ὁ Κύριος καὶ ἄλλους ἑβδομήκοντα μαθητάς, καὶ ἀνὰ δύο μαζὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς προτήτερα ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του εἰς κάθε πόλιν καὶ μέρος, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ καὶ αὐτός.

2 ἔλεγεν οὖν πρὸς αὐτούς· ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

2 Ἔλεγε λοιπὸν εἰς αὐτούς· Τὰ μὲν ὥριμα διὰ θερισμὸν στάχυα εἶναι πολλά, οἱ δὲ ἐργάται ποὺ θὰ τὰ θερίσουν, εἶναι ὀλίγοι. Πολλοὶ δηλαδὴ εἶναι οἱ εὐδιάθετοι νὰ δεχθοῦν τὸ Εὐαγγέλιον καὶ νὰ σωθοῦν, ὀλίγοι ὅμως εἶναι οἱ πνευματικοὶ ἐργάται, ποὺ θὰ ὑπηρετήσουν εἰς τὸ πνευματικὸν αὐτὸ ἔργον. Παρακαλέσατε λοιπὸν τὸν Θεόν, ποὺ εἶναι κύριος καὶ ἰδιοκτήτης τῆς ὡρίμου πρὸς θερισμὸν σπορᾶς, νὰ βγάλῃ καὶ ἀποστείλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμόν του.

3 ὑπάγετε· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων.

3 Πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ θείου αὐτοῦ ἔργου πηγαίνετε καὶ σεῖς τώρα καὶ ἐκτελέσατέ το μὲ θάρρος καὶ καρτερίαν. Ἰδοὺ ἐγὼ σᾶς ἀποστέλλω σὰν ἀρνιὰ ἥμερα ἐν μέσῳ αἱμοβόρων λύκων, πρὸς τοὺς ὁποίους ὁμοιάζουν οἱ ἐχθροὶ τοῦ εὐαγγελίου, οἱ κυριευμένοι ἀπὸ τὰ ἄγρια πάθη τῆς κακίας.

4 μὴ βαστάζετε βαλλάντιον, μὴ πήραν, μηδὲ ὑποδήματα, καὶ μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε.

4 Μὴ βαστᾶτε πουγγίον διὰ χρήματα, οὔτε σάκκον ταξιδιωτικὸν διὰ τροφάς, οὔτε ὑποδήματα νὰ βαστᾶτε, ἀλλὰ νὰ ἀρκῆσθε εἰς αὐτὰ ποὺ φορεῖτε. Καὶ μὴ σταματᾶτε εἰς τὸν δρόμον σας διὰ νὰ χάσετε καιρὸν εἰς χαιρετισμοὺς μὲ κάποιον ποὺ συνηντήσατε.

5 εἰς ἣν δ' ἂν οἰκίαν εἰσέρχησθε, πρῶτον λέγετε· εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ.

5 Εἰς ὅποιο δὲ σπίτι ἐμβαίνετε, πρῶτον νὰ λέγετε· Ἂς ἔλθῃ εἰρήνη εἰς ὅλους, ὅσοι κατοικοῦν εἰς τὸ σπίτι αὐτό.

6 καὶ ἐὰν ᾖ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ἐπανακάμψει.

6 Καὶ ἐὰν μὲν ὑπάρχῃ εἰς τὸ σπίτι αὐτὸ ἄνθρωπος εἰρηνικός, ὥστε νὰ εἶναι ἄξιος τῆς εὐχῆς σας αὐτῆς, θὰ μείνῃ μέσα του καὶ θὰ ἐπαναπαυθῇ εἰς αὐτὸν ἡ εἰρήνη, τὴν ὁποίαν τοῦ ηὐχήθητε. Εἰ δ' ἄλλως ἡ εἰρήνη σας θὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν εἰς σᾶς καὶ θὰ ἀπολαύσετε σεῖς τὴν εὐχὴν τῆς εἰρήνης.

7 ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε ἐσθίοντες καὶ πίνοντες

7 Εἰς αὐτὴν δὲ τὴν οἰκίαν, ποὺ ἐμβήκατε, μένετε. Καὶ ἐκεῖ τρώγετε καὶ πίνετε ἐκεῖνα, ποὺ σᾶς παρέχουν αὐτοί. Ἂς ἀναλαμ-

Ι΄. [1]) θ΄ 1. Μρ. γ΄ 13 - 15. ς΄ 7. Μτ. ι΄ 1. [2]) Μτ. θ΄ 37. 38. [3]) Μτ. ι΄ 16. [4-11]) 4 Βσ. δ΄ 29. Λκ. θ΄ 2 - 5. Μρ. ς΄ 8 - 11. Μτ. ι΄ 8 - 14.

τὰ παρ' αὐτῶν· ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐστι· μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν.

βάνουν αὐτοὶ τὰ ἔξοδα τῆς συντηρήσεώς σας. Διότι εἶσθε ἐργάται, ποὺ ἐργάζεσθε διὰ τὴν πνευματικὴν ὠφέλειαν τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ ἐργάτης εἶναι δίκαιον νὰ λαμβάνῃ τὸν μισθὸν τῆς ἐργασίας του. Δίκαιον λοιπὸν εἶναι καὶ σεῖς νὰ συντηρῆσθε ἀπὸ ἐκείνους, διὰ τὴν πνευματικὴν ὠφέλειαν τῶν ὁποίων κοπιάζετε. Καὶ μὴ πηγαίνετε ἀπὸ ἕνα σπίτι εἰς ἄλλο σπίτι, ἀλλάζοντες διαμονήν.

8 καὶ εἰς ἣν ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν,

8 Καὶ εἰς ὁποιανδήποτε πόλιν ἐμβαίνετε καὶ σᾶς δέχονται οἱ κάτοικοί της, τρώγετε ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα σᾶς παραθέτουν, χωρὶς νὰ ζητῆτε περισσότερον ἢ διάφορόν τι.

9 καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε αὐτοῖς· ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

9 Καὶ θεραπεύετε τοὺς ἀρρώστους, ποὺ ὑπάρχουν εἰς τὴν πόλιν αὐτήν. Καὶ λέγετε εἰς αὐτούς· ἐπλησίασε καὶ μετ' ὀλίγον ἔρχεται εἰς σᾶς ἡ πνευματικὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Μεσσίου ἱδρυομένης Ἐκκλησίας θὰ καλῇ καὶ θὰ ἑλκύῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς οὐρανίαν ζωήν. Ἑτοιμασθῆτε διὰ νὰ δεχθῆτε αὐτήν.

10 εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς εἴπατε·

10 Εἰς οἱανδήποτε δὲ πόλιν ἐμβαίνετε καὶ δὲν σᾶς δέχονται οἱ κάτοικοι, ἀφοῦ βγῆτε εἰς τὰς πλατείας της, εἴπατε δημοσίᾳ, ὥστε νὰ σᾶς ἀκούσουν ὅλοι:

11 καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἀπὸ τῆς πόλεως ὑμῶν εἰς τοὺς πόδας ἡμῶν ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλὴν τοῦτο γινώσκετε, ὅτι ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

11 Καὶ τὴν σκόνην, ποὺ ἐκόλλησεν εἰς τὰ πόδια μας ἀπὸ τὸ χῶμα τῆς πόλεώς σας, τὴν σφογγίζομεν καὶ τὴν ἀφήνομεν διὰ σᾶς. Δὲν θέλομεν τίποτε ἰδικόν σας νὰ μείνῃ ἐπάνω μας, οὔτε σχέσιν τινὰ νὰ ἔχωμεν μαζί σας. Νὰ ἠξεύρετε ὅμως αὐτό, ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐπλησίασε καὶ εἶναι κοντά σας, ἀλλοίμονον δὲ εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν τὴν δέχονται.

12 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

12 Σᾶς βεβαιῶ δέ, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῆς κρίσεως θὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὰ Σόδομα περισσότερον ὑποφερτὴ τιμωρία παρὰ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην, ἡ ὁποία δὲν ἐδέχθη τοὺς ἀπεσταλμένους μου.

13 οὐαί σοι, Χοραζίν, οὐαί σοι, Βηθσαϊδά· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθήμενοι μετενόησαν.

13 Ἀλλοίμονον εἰς σέ, Χοραζίν· ἀλλοίμονον εἰς σέ, Βηθσαϊδά· διότι, ἐὰν εἰς τὰς φημισμένας διὰ τὴν κακίαν τους εἰδωλολατρικὰς πόλεις Τύρον καὶ Σιδῶνα εἶχαν γίνει τὰ θαύματα, ποὺ ἔγιναν εἰς σᾶς, πρὸ πολλοῦ οἱ κάτοικοί των θὰ ἄφιναν κάθε ἄλλο ἔργον των καὶ καθισμένοι κατὰ γῆς ἐν συντριβῇ καὶ φέροντες τὰ σύμβολα καὶ ἐμβλήματα τοῦ πένθους, δηλαδὴ σάκκον ἀντὶ ἐνδύματος καὶ στάκτην ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των, θὰ εἶχαν μετανοήσει.

14 πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει ἢ ὑμῖν.

14 Ἀλλὰ εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Τύρου καὶ τῆς Σιδῶνος θὰ ἐπιβληθῇ ἐλαφροτέρα τιμωρία κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως παρὰ εἰς σᾶς.

15 καὶ σύ, Καπερναούμ, ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖ-

15 Καὶ σύ, Καπερναούμ, ποὺ ἔγινες κατοικία τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Κυρίου καὶ δι' αὐτὸ ὑψώθης δοξασμένη μέχρι τοῦ οὐ-

[12]) Μτ. ι΄ 15. [13-15]) Ἰν. ιε΄ 24. Μτ. ια΄ 21 - 23.

σα, ἕως ᾅδου καταβιβασθήσῃ.

ρανοῦ, θὰ καταβιβασθῇς ἐντροπιασμένη μέχρι τοῦ Ἅδου. Τὰ αὐτὰ δὲ θὰ πάθουν καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ δὲν θὰ δεχθοῦν καὶ τὸ ἰδικόν σας κήρυγμα.

16 Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με.

16 Διότι ἐκεῖνος, ποὺ ἀκούει σᾶς καὶ ὑπακούει εἰς σᾶς, ἀκούει ἐμὲ καὶ ὑπακούει εἰς ἐμέ. Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ παρακούει εἰς σᾶς, παρακούει εἰς ἐμέ. Καὶ ὅποιος παρακούει εἰς ἐμέ, παρακούει εἰς τὸν Θεόν, ποὺ μὲ ἔστειλεν εἰς τὸν κόσμον. Πᾶσα λοιπὸν παρακοὴ καὶ πᾶσα ὕβρις, ποὺ θὰ γίνῃ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους εἰς σᾶς, εἶναι ὡς νὰ γίνεται εἰς αὐτὸν τὸν ἐν οὐρανοῖς Θεόν.

Στίχ. 17-24. Τὰ μεγάλα προνόμια τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ.

17 Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς λέγοντες· Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου.

17 Ἐπέστρεψαν δὲ ἀπὸ τὴν περιοδείαν των οἱ ἑβδομήκοντα μὲ χαρὰν καὶ ἔλεγον· Κύριε, καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ δαιμόνια ὑποτάσσονται εἰς ἡμᾶς διὰ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ὀνόματός σου.

18 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα.

18 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· ἀφ' ὅτου ἤρχισα τὸ ἔργον μου, ἀλλὰ καὶ ὅταν σᾶς ἔστειλα εἰς περιοδείαν, καὶ τώρα ποὺ ἤλθατε καὶ μοῦ ἀναγγέλλετε τὰς διώξεις αὐτὰς τῶν δαιμόνων, ἔβλεπα τὸν σατανᾶν νὰ χάνῃ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὸ κράτος του· τὸν ἔβλεπα νὰ πίπτῃ συντριμμένος χάμω ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς ἐξουσίας του καὶ ἀπὸ τὰς ἀνωτέρας σφαίρας τοῦ ἐναερίου κόσμου, ὁπόθεν ἤσκει τὴν κυριαρχίαν του. Νὰ πίπτῃ δὲ τόσον γρήγορα καὶ φανερὰ καὶ μὲ τόσον πάταγον, ὅπως πίπτει ἡ ἀστραπή.

19 ἰδοὺ δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ.

19 Ἰδοὺ ἐγὼ σᾶς δίδω τώρα ἐξουσίαν κατὰ τοῦ σατανᾶ πολὺ μεγαλυτέραν ἀπὸ ὅ,τι σᾶς ἔδωκα, ὅταν σᾶς ἐξαπέστελλον εἰς τὸ κήρυγμα. Σᾶς δίδω ἐξουσίαν νὰ νικᾶτε καὶ νὰ ποδοπατῆτε πάντα τὰ ὄργανα τοῦ σατανᾶ, ποὺ σὰν φίδια καὶ σκορπιοὶ ἐπιβουλεύονται καὶ χύνουν τὸ δηλητήριον ὑπούλως εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ θανατώσουν αὐτάς. Σᾶς δίδω ἐξουσίαν νὰ κατανικᾶτε ὅλην τὴν δύναμιν, ποὺ διαθέτει ὁ ἐχθρὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ σατανᾶς, εἰς τρόπον ὥστε κανὲν μέσον, ἀπὸ ὅσα θὰ χρησιμοποιῇ αὐτὸς πρὸς παρεμπόδισιν τοῦ ἔργου σας, νὰ μὴ τελεσφορῇ. Καὶ τίποτε, ἀπὸ ὅσα ἐναντίον σας μηχανᾶται αὐτός, δὲν θὰ σᾶς ἀδικήσῃ ἢ βλάψῃ.

20 πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε, ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται· χαίρετε δὲ ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

20 Ἀλλ' ὅμως ἡ ὅλη σας χαρὰ ἂς μὴ περιορίζεται εἰς αὐτὸ καὶ ἂς μὴ χαίρετε δι' αὐτό, διὰ τὸ ὅτι δηλαδὴ τὰ πονηρὰ πνεύματα ὑποτάσσονται εἰς σᾶς. Δὲν εἶναι ἰδικόν σας κατόρθωμα αὐτό. Εἶναι χάρις καὶ δωρεά, ποὺ σᾶς ἔδωκα ἐγὼ καὶ προσέξατε νὰ μὴ κυριευθῆτε ἀπὸ οἴησιν καὶ ἀλαζονείαν διὰ τὸ χάρισμα τοῦτο. Χαίρετε δὲ περισσότερον, διότι τὰ ὀνόματά σας λόγῳ τῆς πίστεώς σας ἐγράφησαν εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ εἶσθε ἐκεῖ πολιτογραφημένοι μὲ ὅλα τὰ δικαιώματα τῆς ἀπολαύσεως τῶν ἀγαθῶν τῆς ἐπουρανίου κοινωνίας καὶ βασιλείας.

21 Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου.

21 Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ Ἰησοῦς ἐδοκίμασε ζωηροτάτην χαρὰν εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του καὶ εἶπε· Σὲ εὐχαριστῶ, Πάτερ, ὡς κύριον καὶ ἐξουσιαστὴν καὶ κυβερνήτην πάνσοφον καὶ δίκαιον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Σὲ εὐχαριστῶ, διότι πανσόφως καὶ ἐν δικαιοσύνῃ ἐνεργῶν ἀπέκρυψες τὰς μυστηριώδεις καὶ οὐρανίους αὐτὰς ἀληθείας ἀπὸ ἀνθρώπους, ποὺ νομίζουν ὅτι εἶναι σοφοὶ καὶ συνετοί, καὶ ἐφανέρωσες τὰ σωτηριώδη αὐτὰ μυστήρια εἰς ἁπλοῦς καὶ ἀφελεῖς καὶ ταπεινοὺς ἀνθρώπους. Ναί· σὲ εὐχαριστῶ, Πάτερ, διότι ἔτσι ἤρεσεν εἰς σὲ καὶ τέτοια ὑπῆρξεν ἡ ἀγαθὴ καὶ δικαία θέλησίς σου.

22 καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπε· πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου· καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τίς ἐστιν ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίς ἐστιν ὁ πατήρ, εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι.

22 Καὶ ἀφοῦ ἐστράφη πρὸς τοὺς μαθητάς, εἶπεν· Ὅλα παρεδόθησαν εἰς ἐμὲ ἀπὸ τὸν Πατέρα μου καὶ ἔλαβα καὶ ὡς ἄνθρωπος πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. Καὶ ἐπειδὴ ὡς Λόγος ἔχω τὴν αὐτὴν οὐσίαν μὲ τὸν Πατέρα μου καὶ εἶμαι ἄπειρος ὡς ἐκεῖνος, κανεὶς ἄλλος δὲν γνωρίζει τελείως τὸν Υἱὸν καὶ ποία εἶναι ἡ φύσις καὶ αἱ βουλαὶ τοῦ Υἱοῦ, παρὰ μόνον ὁ Πατήρ. Καὶ κανεὶς δὲν γνωρίζει τὸν Πατέρα κατὰ βάθος καὶ κατὰ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, παρὰ μόνον ὁ Υἱός, ἐν μέρει δὲ τὸν γνωρίζει καὶ ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Υἱὸς θὰ θελήσῃ νὰ τὸν ἀποκαλύψῃ.

23 Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ' ἰδίαν εἶπε· μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε.

23 Καὶ ἀφοῦ ἐστράφη πρὸς τοὺς μαθητάς, τοὺς εἶπεν ἰδιαιτέρως· Ἄξια μακαρισμοῦ εἶναι τὰ μάτια ποὺ βλέπουν μὲ τὸ φῶς τῆς πίστεως καὶ ἐννοοῦν αὐτά, ποὺ βλέπετε σεῖς.

24 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

24 Καὶ εἶναι ἄξια μακαρισμοῦ τὰ μάτια αὐτά, διότι σᾶς διαβεβαιῶ, ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς, ὅπως ὁ Ἀβραὰμ καὶ ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Δαβὶδ καὶ ὁ Ἡσαΐας, ἠθέλησαν νὰ ἴδουν αὐτά, ποὺ βλέπετε σεῖς, καὶ δὲν τὰ εἶδον· καὶ ἐπόθησαν νὰ ἀκούσουν αὐτά, ποὺ ἀκούετε σεῖς, καὶ δὲν τὰ ἤκουσαν.

Στίχ. 25-37. Ἡ παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου.

25 Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτὸν καὶ λέγων· διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;

25 Καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ, ποὺ ἐκάθηντο, ἐσηκώθη κάποιος νομοδιδάσκαλος μὲ τὸν σκοπὸν νὰ πειράξῃ τὸν Χριστὸν καὶ νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι δὲν ἐγνώριζε τὸν νόμον, καὶ εἶπε· Διδάσκαλε, ποῖον ἔργον ἀρετῆς ἢ ποίαν θυσίαν πρέπει νὰ κάμω διὰ νὰ κληρονομήσω τὴν μακαρίαν καὶ παντοτεινὴν ζωήν;

26 ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις;

26 Ὁ Κύριος δὲ τοῦ εἶπεν· Εἰς τὸν νόμον τί ἔχει γραφῆ; Σὺ ποὺ σπουδάζεις καὶ ἐρευνᾷς τὸν νόμον, τί ἀναγινώσκεις ἐκεῖ περὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ καὶ πῶς τὸ ἀντιλαμβάνεσαι;

27 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ***ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος***

27 Ὁ νομικὸς δὲ ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν· Εἰς τὸν νόμον εἶναι γραμμένον· Νὰ ἀγαπᾷς Κύριον τὸν Θεόν σου μὲ ὅλην τὴν καρδίαν σου, ὥστε εἰς αὐτὸν ἐξ ὁλοκλήρου καὶ μὲ ὅλα τὰ βάθη τῆς ἐσωτερικῆς καὶ πνευματικῆς ὑπάρξεώς σου νὰ εἶσαι παραδομένος, καὶ μὲ ὅλην σου τὴν ψυχήν, ὥστε μὲ ὅλον τὸ συναί-

σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.

σθημά σου αὐτὸν νὰ ποθῇς, καὶ μὲ ὅλην τὴν θέλησιν καὶ δύναμίν σου, ὥστε κάθε τι ποὺ θὰ ἐνεργῇς νὰ εἶναι σύμφωνον πρὸς τὸ θέλημά του, πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ ἐργάζεσαι μὲ ὅλην τὴν δύναμίν σου καὶ μὲ δραστηριότητα ἀκούραστον, καὶ μὲ τὸν νοῦν σου ὁλόκληρον ὀφείλεις νὰ τὸν ἀγαπᾷς, ὥστε αὐτὸν πάντοτε νὰ σκέπτεσαι. Νὰ ἀγαπᾷς δὲ καὶ τὸν πλησίον σου, ὅσον καὶ ὅπως ἀγαπᾷς τὸν ἑαυτόν σου.

28 εἶπε δὲ αὐτῷ· ὀρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποίει καὶ ζήσῃ.

28 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν· Ὀρθὴν ἀπάντησιν ἔδωκες. Αὐτό, ποὺ εἶπες, φρόντιζε νὰ κάνῃς πάντοτε καὶ θὰ ζήσῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ ὡς κληρονόμος ταύτης.

29 ὁ δὲ θέλων δικαιοῦν ἑαυτὸν εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ τίς ἐστί μου πλησίον;

29 Ὁ νομοδιδάσκαλος ὅμως θέλων νὰ δικαιολογήσῃ τὸν ἑαυτόν του, ἐπειδή, καθὼς ἀπεδείχθη, ἔθεσεν εἰς τὸν Ἰησοῦν ἐρώτημα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τοῦ ἦτο γνωστὴ ἡ ἀπάντησις, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Καὶ ποῖον σύμφωνα μὲ τὴν Γραφὴν πρέπει νὰ θεωρῶ πλησίον μου;

30 ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ εἰς Ἰεριχώ, καὶ λῃσταῖς περιέπεσεν· οἳ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα.

30 Ἔλαβε δὲ τότε τὸν λόγον ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· Κάποιος ἄνθρωπος κατέβαινεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα εἰς τὴν Ἰεριχὼ καὶ ἔπεσεν εἰς ἐνέδραν καὶ καρτέρι ληστῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἠρκέσθησαν νὰ τοῦ πάρουν μόνον τὰ χρήματα, ἀλλὰ καὶ τὸν ἔγδυσαν, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ τὸν ἐπλήγωσαν καὶ ἔφυγαν ἀφήσαντες αὐτὸν μισοπεθαμένον.

31 κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν.

31 Κατὰ σύμπτωσιν δὲ κάποιος ἱερεὺς κατέβαινεν εἰς τὸν δρόμον ἐκεῖνον, καὶ μολονότι τὸν εἶδεν, ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ ἀπέναντι μέρος τοῦ δρόμου, χωρὶς νὰ τοῦ δώσῃ βοήθειαν ἢ προσοχήν.

32 ὁμοίως δὲ καὶ Λευΐτης γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθε.

32 Ὁμοίως δὲ καὶ κάποιος Λευΐτης ἔφθασεν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ ἀφοῦ ἐπλησίασε καὶ εἶδε τὸν πληγωμένον, ἀπεμακρύνθη ἀμέσως καὶ ἐπέρασε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ ἀπέναντι μέρος τοῦ δρόμου.

33 Σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων ἦλθε κατ' αὐτόν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη,

33 Ἕνας Σαμαρείτης ὅμως, ποὺ διέβαινεν ἀπὸ τὸν δρόμον ἐκεῖνον, ἦλθεν εἰς τὸ μέρος, ὅπου κατέκειτο οὗτος, καὶ ὅταν τὸν εἶδε, τὸν ἐλυπήθη καὶ τὸν ἐπόνεσε.

34 καὶ προσελθὼν κατέδησε τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ·

34 Καὶ ἀφοῦ τὸν ἐπλησίασε, τοῦ ἔδεσε μὲ ἐπιδέσμους τὰ τραύματά του, ἀφοῦ προηγουμένως τὰ ἔπλυνε καὶ τὰ ἤλειψε μὲ λάδι καὶ μὲ κρασί. Καὶ ἀφοῦ τὸν ἀνέβασεν εἰς τὸ ζῷον του, τὸν ἐπῆγεν εἰς κάποιο χάνι καὶ τὸν ἐπεριποιήθη, διακόψας τὸ ταξίδιόν του.

35 καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐξελθών, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ,τι ἂν προσδαπανήσῃς, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι.

35 Καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν τὸ πρωῒ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ μέρος, ποὺ εἶχε διανυκτερεύσει καὶ ἀφοῦ ἔβγαλε δύο δηνάρια, τὰ ἔδωκεν εἰς τὸν ξενοδόχον καὶ τοῦ εἶπε· Περιποιήσου τον διὰ νὰ γίνῃ καλά. Καὶ ὅ,τι ἐξοδεύσῃς παραπάνω, ἐγώ, ὅταν ἐπιστρέφω εἰς τὴν πατρίδα μου καὶ περάσω πάλιν ἀπ' ἐδῶ, θὰ σοῦ τὰ ἐξοφλήσω.

36 τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς;

36 Λοιπόν, συνεπέρανεν ὁ Ἰησοῦς, ποῖος ἀπὸ τοὺς τρεῖς αὐτοὺς σοῦ φαίνεται, ὅτι ἐπετέλεσε τὸ πρὸς τὸν πλησίον καθῆκον καὶ ἀπεδείχθη διὰ τῶν πραγμάτων πλησίον καὶ ἀδελφὸς ἐκείνου, ποὺ ἔπεσεν εἰς τὰ χέρια τῶν ληστῶν;

37 ὁ δὲ εἶπεν· ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου καὶ σὺ ποίει ὁμοίως.

37 Αὐτὸς δὲ εἶπε· Πλησίον του ἀπεδείχθη αὐτός, ποὺ τὸν ἐπόνεσε καὶ τὸν ἠλέησεν. Εἶπε λοιπὸν εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Πήγαινε καὶ κάνε τὸ ἴδιο καὶ σύ. Δείκνυε δηλαδὴ συμπάθειαν εἰς κάθε πάσχοντα, χωρὶς νὰ ἐξετάζῃς, ἂν αὐτὸς εἶναι συγγενής σου ἢ συμπατριώτης σου, καὶ χωρὶς νὰ λογαριάζῃς τὰς θυσίας καὶ τοὺς κόπους καὶ τὰς δαπάνας, ποὺ θὰ ὑποστῇς διὰ νὰ βοηθήσῃς καὶ νὰ συντρέξῃς τὸν πάσχοντα, ἔστω καὶ ἂν αὐτὸς εἶναι ἐχθρός σου. Ἔτσι καὶ ὁ Χριστός, ποὺ οἱ ἐχθροί του τὸν ὕβριζαν Σαμαρείτην, ἐδείχθη εἰς τὴν καταπληγωμένην καὶ μισοπεθαμένην ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας ἀνθρωπότητα ὁ καλὸς καὶ ἀγαθὸς Σαμαρείτης, ποὺ διὰ νὰ τὴν ἰατρεύσῃ ἀπὸ τὰς πληγάς της ὄχι μόνον κόπους ὑπέστη, ἀλλὰ καὶ εἰς θάνατον σωματικὸν ὑπεβλήθη.

Στίχ. 38-42. Ἡ Μάρθα καὶ ἡ Μαρία.

38 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά. γυνὴ δέ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

38 Ἐνῷ δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες τὸν Ἰησοῦν ἐπήγαιναν ἔχοντες κατεύθυνσιν τὴν Ἱερουσαλήμ, συνέβη νὰ ἔμβῃ ὁ Ἰησοῦς εἰς κάποιο χωρίον· καὶ μία γυναῖκα, ποὺ ὠνομάζετο Μάρθα, τὸν ὑπεδέχθη εἰς τὸ σπίτι της.

39 καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη Μαρία, ἣ καὶ παρακαθίσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἤκουε τὸν λόγον αὐτοῦ.

39 Καὶ εἶχεν αὐτὴ ἀδελφήν, ποὺ ἐλέγετο Μαρία, ἡ ὁποία ὄχι μόνον ὑπεδέχθη τὸν Ἰησοῦν ὡς ἡ Μάρθα, ἀλλὰ καὶ ἐκάθησε κοντὰ εἰς τοὺς πόδας του ὡς ταπεινὴ μαθήτρια καὶ ἤκουε μὲ προσοχὴν ἀπερίσπαστον τὴν διδασκαλίαν του.

40 ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν· ἐπιστᾶσα δὲ εἶπε· Κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με κατέλιπε διακονεῖν; εἰπὲ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται.

40 Ἡ δὲ Μάρθα ἦταν ἀπασχολημένη καὶ πνιγμένη εἰς πολλὴν ἐργασίαν, φροντίζουσα νὰ ἑτοιμάσῃ τὸ φαγητὸν καὶ νὰ περιποιηθῇ τὸν Διδάσκαλον. Ἀφοῦ δὲ ἐστάθη πλησίον τοῦ Χριστοῦ, εἶπε· Κύριε, δὲν σὲ μέλει, ποὺ ἡ ἀδελφή μου μὲ ἀφῆκε μοναχὴν νὰ ὑπηρετῶ καὶ νὰ ἑτοιμάζω τὸ τραπέζι; Πές της λοιπὸν νὰ μὲ βοηθήσῃ.

41 ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μάρθα Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ τυρβάζῃ περὶ πολλά·

41 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ τῆς εἶπε· Μάρθα, Μάρθα, ἀσχολεῖται ἡ διάνοιά σου ἀπὸ ἀνησύχους φροντίδας καὶ κουράζεται τὸ σῶμα σου διὰ νὰ προετοιμάσῃς πολλά.

38-39) Ἰν. ια΄ 1 - ιβ΄ 3. Μτ. κς΄ 6 - 9. 41-42) Ψ. κς΄ 4. Μτ. ς΄ 19 - 33.

42 ἑνὸς δέ ἐστι χρεία· Μαρία δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς.

42 Ἕνα δὲ εἶναι χρήσιμον καὶ ἀναγκαῖον, ἡ ἀκρόασις τῆς διδασκαλίας μου, ποὺ εἶναι τροφὴ πνευματική, ἀναγκαία διὰ τὴν ψυχήν. Ἡ Μαρία δὲ ἐξέλεξε τὴν καλὴν καὶ ὠφέλιμον μερίδα, ἡ ὁποία δὲν θὰ τῆς ἀφαιρεθῇ ποτέ. Διότι αἱ ὠφέλειαι τῆς μερίδος αὐτῆς τοῦ πνευματικοῦ φαγητοῦ δὲν εἶναι προσωριναὶ καὶ φθαρταί, ἀλλὰ πνευματικαὶ καὶ αἰώνιοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Στίχ. 1-13. Ἡ Κυριακὴ προσευχὴ καὶ ἡ ἐπιμονὴ εἰς τὴν προσευχήν.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέ τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.

Καὶ ὅταν ὁ Ἰησοῦς εἰς κάποιο μέρος ἔκανε τὴν προσευχήν του, ἅμα ἐτελείωσε, συνέβη νὰ τοῦ εἴπῃ κάποιος ἀπὸ τοὺς μαθητάς του· Κύριε, δίδαξέ μας καὶ μάθε μας νὰ προσευχώμεθα ὀρθῶς καὶ θεαρέστως, ὅπως καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς ἐδίδαξε τοὺς μαθητάς του.

2 εἶπε δὲ αὐτοῖς· ὅταν προσεύχησθε, λέγετε· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·

2 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Ὅταν προσεύχεσθε, νὰ λέγετε· Πατέρα μας, ποὺ εἶσαι εἰς κάθε μέρος παρών, ἀλλ' ἐξαιρετικὰ εἰς τοὺς οὐρανοὺς δεικνύεις τὴν παρουσίαν σου, ἂς ἀναγνωρισθῇ ἡ ἁγιότης σου, ὥστε νὰ δοξασθῇ καὶ λατρευθῇ ἀξίως τὸ ὄνομά σου· εἴθε νὰ ἔλθῃ ἡ βασιλεία σου διὰ τῆς προθύμου καὶ ἐλευθέρας ὑποταγῆς πάντων τῶν ἀνθρώπων εἰς σέ, ὥστε διὰ τῆς ὑπακοῆς των εἰς τὰ προστάγματά σου νὰ γίνουν οὗτοι πραγματικοὶ καὶ ἐξ ὁλοκλήρου ἀφωσιωμένοι ὑπήκοοι σου· εἴθε νὰ γίνῃ τὸ θέλημά σου, ὅπως γίνεται τοῦτο εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους καὶ ἁγίους, οὕτω νὰ τηρῆται καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους.

3 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν·

3 Τὸν ἄρτον μας, τὸν ἀναγκαῖον διὰ τὴν συντήρησιν τῆς οὐσίας καὶ ὑπάρξεώς μας, δίδε μας κάθε ἡμέραν.

4 καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίεμεν παντὶ τῷ ὀφείλοντι ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

4 Καὶ συγχώρησέ μας τὰς ἁμαρτίας μας· διότι καὶ ἡμεῖς συγχωροῦμεν κάθε ἕνα, ποὺ μᾶς ἔπταισε καὶ μᾶς εἶναι χρεώστης λόγῳ ἀδικίας, ποὺ μᾶς ἔκαμε. Καὶ μὴ ἐπιτρέψῃς νὰ πέσωμεν εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ γλύτωσέ μας ἀπὸ τὸν πονηρόν, ποὺ μᾶς πολεμεῖ.

5 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου καὶ ἐρεῖ αὐτῷ· φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους,

5 Καὶ διὰ νὰ διδάξῃ πόσον ἀποτελεσματικὸν εἶναι νὰ ἐπιμένωμεν ἐν τῇ προσευχῇ, εἶπε πρὸς αὐτούς· Ποῖος ἀπὸ σᾶς θὰ ἔχῃ φίλον καὶ θὰ ὑπάγῃ εἰς αὐτὸν κατὰ τὰ μεσάνυχτα, καὶ θὰ τοῦ εἴπῃ· φίλε, δάνεισέ με τρία ψωμιά,

ΙΑ΄. [2-4]) Μτ. ς΄ 9 - 13.

6 ἐπειδὴ φίλος μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρός με καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ·

6 διότι κάποιος φίλος μου ἦλθεν ἀπὸ ταξίδιον εἰς τὸ σπίτι μου καὶ δὲν ἔχω τίποτε νὰ τοῦ βάλω νὰ φάγῃ·

7 κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἴπῃ· μή μοι κόπους πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται καὶ τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι;

7 ποῖος θὰ ἔχῃ φίλον, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ εἴπῃ παρακλητικῶς τοὺς λόγους αὐτούς, καὶ ἐκεῖνος ἀπὸ μέσα θὰ τοῦ ἀποκριθῇ καὶ θὰ τοῦ εἴπῃ· Μή μὲ βάζῃς εἰς κόπους καὶ ἐνόχλησιν· τώρα πλέον ἔχει κλεισθῇ ἡ πόρτα μου καὶ τὰ παιδιά μου εἶναι μαζί μου εἰς τὸ στρῶμα καὶ κοιμῶνται· δὲν ἠμπορῶ νὰ σηκωθῶ καὶ νὰ σοῦ δώσω;

8 λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ εἶναι αὐτοῦ φίλον, διά γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρῄζει.

8 Σᾶς διαβεβαιῶ, ὅτι καὶ ἐὰν δὲν σηκωθῇ νὰ τοῦ δώσῃ λόγῳ τοῦ ὅτι εἶναι φίλος του, τοὐλάχιστον ὅμως διὰ τὴν ἀδιακρισίαν καὶ τὴν ἀναίδειαν, ποὺ ἔδειξεν εἰς τέτοιαν ὥραν νὰ τὸν ἀνησυχήσῃ μὲ τὸ αἴτημά του, θὰ σηκωθῇ καὶ θὰ τοῦ δώσῃ ἐκεῖνα, ποὺ τοῦ χρειάζονται.

9 κἀγὼ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν, ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε, κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν·

9 Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ ἐπίμονος αἴτησις δὲν μένει ἄνευ ἀποτελέσματος οὔτε μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐγὼ σᾶς λέγω νὰ ζητῆτε ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ θὰ σᾶς δοθῇ αὐτό, ποὺ ζητεῖτε, ἀρκεῖ νὰ μὴ εἶναι τοῦτο ἄτοπον ἢ ἐπιβλαβὲς εἰς σᾶς. Νὰ γυρεύετε, ὅπως εὕρετε τὸ ζητούμενον, καὶ θὰ τὸ εὕρετε, ἐφ' ὅσον σᾶς εἶναι ὠφέλιμον· καὶ κτυπᾶτε τὴν θύραν τῆς θείας προστασίας καὶ θὰ σᾶς ἀνοιχθῇ.

10 πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιχθήσεται.

10 Διότι καθένας, ποὺ ζητεῖ ἀπὸ τὸν Θεόν, λαμβάνει, καὶ καθένας ποὺ γυρεύει, εὑρίσκει, καὶ εἰς καθένα ποὺ κτυπᾷ τὴν θύραν τῆς θείας προστασίας θὰ ἀνοιχθῇ αὕτη.

11 τίνα δὲ ἐξ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; ἢ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ;

11 Ἀπὸ ποῖον δὲ ἀπὸ σᾶς, ποὺ εἶναι πατέρας, θὰ ζητήσῃ ὁ υἱός του ἄρτον καὶ θὰ τοῦ δώσῃ αὐτὸς λίθον; Ἢ ὅταν θὰ τοῦ ζητήσῃ καὶ ψάρι, μήπως ἀντὶ ψαριοῦ θὰ τοῦ δώσῃ φίδι;

12 ἢ καὶ ἐὰν αἰτήσῃ ᾠόν, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον;

12 Ἢ καὶ ἂν ζητήσῃ αὐγόν, μήπως θὰ τοῦ δώσῃ ἀντὶ αὐγοῦ σκορπίον;

13 εἰ οὖν ὑμεῖς, ὑπάρχοντες πονηροί, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα ἀγαθὸν τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;

13 Ἐὰν λοιπὸν σεῖς, καίτοι εἶσθε ἀτελεῖς καὶ διεφθαρμένοι ἀπὸ τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα, γνωρίζετε νὰ δίδετε εἰς τὰ παιδιά σας ὠφέλιμα δοσίματα, πόσον περισσότερον ὁ πατέρας, ποὺ εἶναι εἰς τοὺς οὐρανούς, θὰ δώσῃ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν Ἅγιον Πνεῦμα εἰς ὅσους τοῦ ζητοῦν; Καὶ ἐὰν θὰ δώσῃ Ἅγιον Πνεῦμα, πολὺ περισσότερον θὰ δώσῃ τὰ ἄλλα ἀγαθά, ποὺ εἶναι ἀσυγκρίτως μικροτέρας ἀξίας.

[6]) ιη΄ 5. [9-13]) Μτ. ζ΄ 7 - 11.

Στίχ. 14-26. Ἡ θεραπεία τοῦ δαιμονιζομένου κωφοῦ καὶ ἡ βλασφημία τῶν Φαρισαίων.

14 Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν· ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος ἐλάλησεν ὁ κωφός, καὶ ἐθαύμαζον οἱ ὄχλοι·

14 Καὶ ἐνῷ ἐδίδασκεν, ἔβγαζε συγχρόνως καὶ δαιμόνιον, τὸ ὁποῖον εἶχε καταστήσει τὸν πάσχοντα κουφὸν καὶ ἄλαλον. Συνέβη δέ, ὅταν ἐβγῆκε τὸ δαιμόνιον, ὡμίλησεν ὁ κωφάλαλος. Καὶ ἐθαύμασαν τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ.

15 τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· ἐν Βεελζεβοὺλ τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

15 Μερικοὶ δὲ ἀπὸ αὐτούς, ἀνήκοντες εἰς τὴν τάξιν τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, εἶπαν· Μὲ τὴν βοήθειαν καὶ συνεργασίαν τοῦ Βεελζεβούλ, τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν δαιμονίων, βγάζει τὰ δαιμόνια.

16 ἕτεροι δὲ πειράζοντες σημεῖον παρ' αὐτοῦ ἐζήτουν ἐξ οὐρανοῦ.

16 Ἄλλοι δὲ μὲ τὸν πονηρὸν σκοπὸν νὰ τὸν ἀποδείξουν, ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐνεργῇ μεγάλα θαύματα, ἐζήτουν ἀπὸ αὐτὸν ἀποδεικτικὸν καὶ πειστικὸν θαῦμα ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ὅπως τὸ πῦρ, ποὺ κατέβασεν ὁ Ἠλίας ἀπὸ τὸν οὐρανόν, καὶ ὅπως τὸ μάννα, ποὺ ἐδόθη ἄλλοτε διὰ τῆς μεσιτείας τοῦ Μωϋσέως.

17 αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖς· πᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα, ἐρημοῦται, καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον, πίπτει.

17 Αὐτὸς ὅμως ἐγνώρισε τὰς ἀποκρύφους σκέψεις των καὶ τοὺς εἶπε· Κάθε βασίλειον, τὸ ὁποῖον ἐχωρίσθη εἰς κόμματα ἐχθρικά, ὥστε δι' ἐμφυλίου πολέμου νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του, καταλήγει εἰς ἐρήμωσιν. Τότε δὲ καὶ κάθε σπίτι ἐπιπίπτει ἐχθρικῶς κατὰ τοῦ ἄλλου σπιτιοῦ, διὰ νὰ διαλυθῇ μόνον του τὸ βασίλειον τοῦτο.

18 εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ, ὅτι λέγετε ἐν Βεελζεβοὺλ με ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια;

18 Ἐὰν δὲ καὶ ὁ σατανᾶς, ὁ ἄρχων τῶν δαιμονίων, διῃρέθη τώρα εἰς κόμματα κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του, πῶς θὰ σταθῇ καὶ δὲν θὰ ἐξαφανισθῇ ἡ βασιλεία του; Σᾶς λέγω αὐτά, ἐπειδὴ ἀνοήτως λέγετε, ὅτι ἐγὼ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ σατανᾶ βγάζω τὰ δαιμόνια.

19 εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσι; διὰ τοῦτο αὐτοὶ κριταὶ ὑμῶν ἔσονται.

19 Ἐὰν δὲ ἐγὼ μὲ τὴν βοήθειαν καὶ συνεργασίαν τοῦ Βεελζεβοὺλ βγάζω τὰ δαιμόνια, οἱ μαθηταὶ καὶ τὰ πνευματικά σας τέκνα, οἱ ὁποῖοι καυχώμενοι, ὅτι ἔχουν προστάτας των καὶ διδασκάλους τὸν Δαβὶδ καὶ τὸν Σολομῶντα, ἐξορκίζουν δαιμόνια, μὲ τὴν δύναμιν ποίου βγάζουν καὶ ἀποδιώκουν αὐτά; Διὰ τοῦτο αὐτοί, τοὺς ὁποίους δὲν κατηγορεῖτε, ἀλλ' ἀφίνετε ἐλευθέρους νὰ ἐξορκίζουν, θὰ εἶναι δικασταί, ποὺ θὰ κατακρίνουν τὴν ὑποκρισίαν καὶ τὸν φθόνον σας.

20 εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

20 Ἐὰν ὅμως ἐγὼ μὲ δάκτυλον καὶ δύναμιν τοῦ Θεοῦ βγάζω τὰ δαιμόνια, ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ ὑπερφυσικὸν αὐτὸ γεγονός, ὅτι σᾶς κατέφθασε καὶ ἔπεσεν ἐπάνω σας ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία θὰ σᾶς κατακρίνῃ, ἐὰν δὲν τὴν ὑποδεχθῆτε.

21 ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ·

21 Καὶ διὰ νὰ καταλάβετε καλύτερα αὐτὰ ποὺ σᾶς λέγω, σᾶς φέρω ἕνα παράδειγμα. Ὅταν ὁ δυνατὸς ὡπλισμένος καλὰ φυλάσσῃ τὴν περιτειχισμένην αὐλήν του, μένουν ἀσφαλισμένα καὶ ἥσυχα τὰ ὑπάρχοντά του καὶ τὰ ζῷα του.

14-23) Μρ. γ' 22 - 27. Μτ. θ' 32 - 34. ιβ' 22 - 30.

22 ἐπὰν δὲ ὁ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει, ἐφ' ᾗ ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν.

22 Ὅταν ὅμως ἔλθῃ ἐναντίον του ὁ ἰσχυρότερός του καὶ τὸν νικήσῃ, τοῦ ἀφαιρεῖ τὴν ἀρματωσιάν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε πεποίθησιν, καὶ διαμοιράζει τὰ ὑπάρχοντά του, τὰ ὁποῖα κατέκτησεν ὡς λάφυρα. Ἔτσι καὶ ἐγὼ τώρα δυνατώτερος ἀπὸ τὸν σατανᾶν, τὸν κατενίκησα καὶ ἐλευθερώνω αὐτούς, ποὺ κατέχει σὰν ζῷα ἄλογα, καὶ δίδω ἐξουσίαν καὶ εἰς τοὺς μαθητάς μου νὰ ἀποσποῦν ἀπ' αὐτὸν ἐκείνους, ποὺ ἕως τώρα ὥριζεν ὡς ἰδικούς του.

23 ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστι, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.

23 Συμβιβασμοὺς μὲ τὴν παράταξιν τοῦ διαβόλου δὲν δέχομαι, ὅπως φαντάζεσθε σεῖς. Ἐκεῖνος, ποὺ δὲν εἶναι ἐξ ὅλης του τῆς ψυχῆς μαζί μου, εἶναι ἐναντίον μου. Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ δὲν μαζεύει μὲ ἐμὲ τὰ πνευματικὰ πρόβατά μου, αὐτὸς σὰν ἄλλος λύκος τὰ σκορπίζει.

24 Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ μὴ εὑρίσκον λέγει· ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον·

24 Αὐτοὶ ὅμως, τοὺς ὁποίους ἐλευθερώνω ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ σατανᾶ, πρέπει νὰ προσέχουν καὶ νὰ ἐργάζωνται ἀκούραστα, ὅπως προκόπτουν συνεχῶς εἰς ἀρετὴν καὶ ἁγιότητα. Διότι, ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα βγῇ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, ποὺ ὁπωσδήποτε μετενόησεν, ὁμοιάζει πρὸς ἐκεῖνον ποὺ περνᾷ ἀπὸ τόπους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν νερὸ καὶ ζητεῖ ἀνάπαυσιν, καὶ ἐπειδὴ δὲν τὴν εὑρίσκει, λέγει· θὰ γυρίσω πάλιν εἰς τὸ σπίτι μου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐβγῆκα. Θὰ ἐπιστρέψω δηλαδὴ εἰς τὴν ψυχήν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξεδιώχθην.

25 καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον.

25 Καὶ ὅταν ἔλθῃ, εὑρίσκει τὸ σπίτι σαρωμένον καὶ στολισμένον. Εὑρίσκει δηλαδὴ τὸν ἄνθρωπον ἀδρανῆ καὶ ἕτοιμον νὰ δεχθῇ κάθε παλαιὸν ἐπισκέπτην καὶ γνώριμόν του.

26 τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων.

26 Τότε πηγαίνει καὶ παίρνει μαζί του πολλὰ ἄλλα πνεύματα πονηρότερα ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του καὶ ἀφοῦ ἔμβουν, κατοικοῦν πλέον μονίμως ἐκεῖ. Καὶ γίνονται τὰ ὑστερινὰ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χειρότερα ἀπὸ τὰ πρῶτα. Πράγματι οἱ ἀποστατήσαντες ἀπὸ τὴν χάριν καὶ ἐκδιώξαντες αὐτὴν ἀπὸ τῆς ψυχῆς των γίνονται πολὺ χειρότεροι παρ' ὅ,τι ἦσαν πρὶν ἡ ἐπισκεφθῇ αὐτοὺς ἡ χάρις.

Στίχ. 27-28. Μακαρισμὸς τῆς Θεοτόκου.

27 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα ἐπάρασά τις γυνὴ φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ· μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας.

27 Ἐνῷ δὲ ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε ταῦτα, κάποια γυναῖκα ἀπὸ τὸ πλῆθος, ἐνθουσιασθεῖσα ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν του, ἔβγαλε φωνὴν μεγάλην καὶ εἶπε· Μακαρία ἡ κοιλία, ποὺ σὲ ἐβάστασε, καὶ οἱ μαστοὶ τοὺς ὁποίους ἐθήλασες. Μακαρία δηλαδὴ ἡ μητέρα, ποὺ σὲ ἐγέννησε καὶ σὲ ἔθρεψεν.

28 αὐτὸς δὲ εἶπε· μενοῦνγε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν

28 Αὐτὸς δὲ εἶπεν· Ἀληθῶς, μακαρία εἶναι ἡ μητέρα μου· ἀλλὰ μὴ λησμονεῖτε, ὅτι μακάριοι κυρίως εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ ἀ-

24-26) Μτ. ιβ' 43 - 45. 27) α' 28. 42. 48. 28) η' 15. 21. Μτ. ιβ' 49. 50.

λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν.

κούουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάσσουν αὐτόν. Εἰς τρόπον ὥστε καὶ αὐτή, ποὺ μὲ ἐγέννησε καὶ μὲ ἐθήλασεν, ἠξιώθη τῆς τιμῆς αὐτῆς, διότι ἐφύλαξε πάντοτε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Στίχ. 29-54. Τὸ θαῦμα τοῦ Ἰωνᾶ. Καταδίκη τῆς γενεᾶς τοῦ Κυρίου. Ἔλεγχος τῶν Φαρισαίων καὶ Γραμματέων.

29 Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων ἤρξατο λέγειν· ἡ γενεὰ αὕτη γενεὰ πονηρά ἐστι· σημεῖον ζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου.

29 Καὶ ἐνῷ ἐπύκνωναν τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, ἤρχισε νὰ λέγη· Ἡ γενεὰ αὐτὴ εἶναι πονηρά. Καὶ ἕνεκα τῆς πονηρίας της ζητεῖ θαῦμα, ποὺ νὰ δεικνύῃ ἐμφανέστερον τὴν ἀποστολήν μου. Ἀλλὰ τέτοιο θαῦμα δὲν θὰ δοθῇ εἰς αὐτήν, παρὰ τὸ θαῦμα, ποὺ προετυπώνετο καὶ προεικονίζετο ἀπὸ τὸ θαῦμα Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου.

30 καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰωνᾶς σημεῖον τοῖς Νινευΐταις, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον.

30 Διότι ὅπως ὁ Ἰωνᾶς ἐξελθὼν σῷος καὶ ἀβλαβὴς ἀπὸ τὴν κοιλίαν τοῦ κήτους, ἔγινεν ὑπερφυσικὸν σημεῖον, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐπεβεβαίωσε τὸ περὶ μετανοίας κήρυγμά του εἰς τοὺς Νινευΐτας, ἔτσι καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Μεσσίας, διὰ τῆς Ἀναστάσεώς του ἀπὸ τὸν τάφον θὰ εἶναι θαῦμα μοναδικόν, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς θὰ δεικνύῃ εἰς τὴν γενεὰν αὐτήν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Σωτὴρ καὶ ὁ Λυτρωτὴς τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ θαῦμα αὐτὸ δὲν θὰ πεισθῇ αὐτή.

31 βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτούς, ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶντος, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶντος ὧδε.

31 Δι' αὐτὸ δὲ ἡ εἰδωλολάτρις βασίλισσα τῆς Νοτιοδυτικῆς Ἀραβίας θὰ ἀναστηθῇ κατὰ τὴν ἐσχάτην κρίσιν μαζὶ μὲ τοὺς ἄνδρας τῆς γενεᾶς αὐτῆς, καὶ θὰ τοὺς καταδικάσῃ, διότι αὐτή, μολονότι ἦτο γυνὴ καὶ δὲν ἐγνώριζε τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἦλθεν ἀπὸ τὴν ἄκρη τοῦ κόσμου νὰ ἀκούσῃ τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος. Καὶ ἰδοὺ ἐδῶ, χωρὶς νὰ χρειάζεται ταξίδιον μακρυνόν, ὑπάρχει περισσότερον ἀπὸ τὸν Σολομῶντα, ἀφοῦ ἐγὼ δὲν εἶμαι ἁπλῶς σοφός, ὅπως ἦτο ἐκεῖνος, ἀλλ' εἶμαι αὐτὴ ἡ ἐνσάρκωσις τῆς θείας Σοφίας. Καὶ ὅμως οἱ ἄνθρωποι τῆς γενεᾶς αὐτῆς δὲν δεικνύουν ἐνδιαφέρον νὰ ἀκούσουν τὴν διδασκαλίαν μου.

32 ἄνδρες Νινευῒ ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν, ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.

32 Ἄνδρες Νινευῖται θὰ ἀναστηθοῦν κατὰ τὴν μέλλουσαν κρίσιν μαζὶ μὲ τὴν γενεὰν αὐτὴν καὶ θὰ τὴν καταδικάσουν, διότι ἐκεῖνοι, μολονότι ἦσαν εἰδωλολάτραι καὶ ἀλλοεθνεῖς, μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωνᾶ, ὁ ὁποῖος ἦτο ἁπλοῦς προφήτης καὶ δὲν ἔκαμε κανὲν θαῦμα εἰς αὐτούς. Καὶ ἰδού, ἐδῶ πολὺ περισσότερα συντελοῦν εἰς τὸ νὰ γίνῃ δεκτὸν τὸ ἰδικόν μου κήρυγμα, παρ' ὅσα συνέτρεχον διὰ τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωνᾶ. Διότι ἐγὼ δὲν εἶμαι ἁπλοῦς προφήτης καὶ τὰ θαύματά μου καθιστοῦν τὸ κήρυγμά μου ἐπιβλητικώτερον καὶ ἀσυγκρίτως ἔγκυρον καὶ αὐθεντικόν.

33 Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας εἰς κρυπτὴν τίθησιν οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν

33 Ἡ πονηρὰ αὐτὴ γενεὰ εἶναι τυφλωμένη ἀπὸ τὴν ἀμετανοησίαν της. Δι' αὐτὸ δὲ ζητεῖ θαῦμα, καὶ δὲν βλέπει τὸ φῶς τοῦ πνευματικοῦ ἡλίου, ποὺ λάμπει καὶ ἀστράπτει εὐεργετικῶς

29-32) Μτ. ιβ΄ 39 - 42. 33-36) η΄ 16. Μτ. ε΄ 15. ς΄ 22. 23.

λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φέγγος βλέπωσιν.

τριγύρω της. Κανένας ποὺ ἤναψε λύχνον, δὲν τὸν βάζει εἰς κρυψῶνα, οὔτε ὑποκάτω ἀπὸ τὸν κάδον, μὲ τὸν ὁποῖον μετροῦν τὸ σιτάρι· ἀλλὰ τὸν τοποθετεῖ ἐπάνω εἰς τὸν λυχνοστάτην, διὰ νὰ βλέπουν τὸ φῶς του καὶ ὁδηγοῦνται ἀπὸ αὐτὸν ἐκεῖνοι, ποὺ ἐμβαίνουν εἰς τὸ σπίτι. Ἔτσι καὶ ἐγώ, ποὺ εἶμαι ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, δὲν εἶμαι κρυμμένος, ἀλλὰ τὸ φῶς τῆς διδασκαλίας μου καὶ τῆς ζωῆς μου σκορπίζει τὰς σωτηριώδεις ἀκτῖνας του παντοῦ.

34 ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός· ὅταν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν ἐστιν· ἐπὰν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν.

34 Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀπολαύσῃ κανεὶς τὸ σωτηριῶδες τοῦτο φῶς, πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ τὸν λύχνον τῆς ψυχῆς εἰς καλὴν κατάστασιν. Καὶ διὰ νὰ καταλάβετε τοῦτο καλύτερα, σᾶς λέγω: ὁ λύχνος, ποὺ δίδει φῶς εἰς τὸ σῶμα εἶναι τὸ μάτι· ὅταν λοιπὸν τὸ μάτι σου εἶναι ὑγιές, τότε καὶ ὅλον τὸ σῶμα σου θὰ εἶναι γεμᾶτον φῶς. Ὅταν ὅμως εἶναι βλαμμένος ὁ λύχνος τοῦ σώματος, καὶ ὅλον τὸ σῶμα σου εἶναι γεμᾶτον σκότος. Ἔτσι θὰ φωτίζεται καὶ ἡ ψυχή σου ἀπὸ τὸ φῶς τῆς διδασκαλίας μου καὶ τῆς ζωῆς μου, ὅταν ὁ νοῦς σου καὶ ἡ καρδία σου δὲν εἶναι βλαμμένα καὶ πονηρά. Ὅπως πάλιν θὰ εἶναι ἡ ψυχή σου γεμάτη σκότος, ὅταν ὁ νοῦς σου ἔχῃ βλαβῆ.

35 σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν.

35 Πρόσεχε λοιπόν, μήπως σκοτισθῇ τὸ ὄργανον, ποὺ ἔχεις διὰ νὰ λαμβάνῃς μὲ αὐτὸ φῶς. Πρόσεχε δηλαδή, μήπως τυφλωθῇ ὁ νοῦς σου, ποὺ εἶναι ὁ φωταγωγὸς τῆς ψυχῆς σου.

36 εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινόν, μὴ ἔχον τι μέρος σκοτεινόν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε.

36 Ἐὰν λοιπὸν τὸ σῶμα σου εἶναι γεμᾶτον ἀπὸ φῶς καὶ δὲν ἔχῃ κανὲν μέρος σκοτεινόν, θὰ εἶναι πραγματικῶς φωτεινὸν ὁλόκληρον, ὅπως ὅταν ὁ λύχνος μὲ τὴν λάμψιν του σὲ φωτίζῃ. Ἔτσι καὶ ἡ ψυχή σου, ἐὰν δὲν ἔχῃ καμμίαν δύναμίν της σκοτισμένην ἀπὸ τὰ πάθη τῆς ἁμαρτίας, τότε θὰ εἶναι γεμάτη φῶς καὶ θὰ φωτίζῃ ὡς ἄλλος λαμπρὸς λύχνος καὶ τοὺς ἄλλους καὶ δὲν θὰ ζητῇ θαῦμα διὰ νὰ ὁδηγηθῇ ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας.

37 Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι αὐτὸν ταῦτα ἠρώτα αὐτὸν Φαρισαῖός τις ὅπως ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ· εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν.

37 Ἀφοῦ δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε ταῦτα, τὸν παρεκάλει κάποιος Φαρισαῖος νὰ πάρῃ εἰς τὸ σπίτι του τὸ πρωϊνὸν φαγητόν του. Καὶ ὁ Κύριος ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν. Ὅταν δὲ ἐμβῆκεν εἰς τὸ σπίτι τοῦ Φαρισαίου, ἐκάθησεν ἀμέσως πλησίον τῆς τραπέζης, χωρὶς προηγουμένως νὰ νιφθῇ.

38 ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου.

38 Ὁ Φαρισαῖος ὅμως, ὅταν εἶδεν αὐτό, ἠπόρησε, διότι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐνίφθη πρὸ τοῦ φαγητοῦ σύμφωνα μὲ τὰς παραδόσεις τῶν παλαιοτέρων ραββίνων.

39 εἶπε δὲ ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν· νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε, τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας.

39 Ὁ Κύριος ὅμως εἶπε πρὸς αὐτόν· Τώρα εἰς τὸν σημερινὸν καιρόν, ποὺ περιωρίσατε τὴν θρησκείαν εἰς μερικοὺς τύπους ἐξωτερικούς, σεῖς οἱ Φαρισαῖοι καθαρίζετε τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς πιατέλλας· καθαρίζετε μόνον τὰς χεῖρας σας καὶ τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ σώματός σας· τὸ ἐσωτερικόν σας ὅμως εἶναι γεμᾶτον ἀπὸ ἁρπαγὴν καὶ ἀπὸ κακίαν. Φροντίζετε μόνον τὸ σῶμα σας νὰ εἶναι καθαρόν, ἐνῷ ἀφίνετε τὴν ψυχήν σας νὰ εἶναι βρωμερὰ καὶ ἀκάθαρτος.

37) ζ΄ 36. ιδ΄ 1. 38) Μρ. ζ΄ 2 - 4. Μτ. ιε΄ 2. 39-40) ις΄ 14. 15. Μτ. κγ΄ 25. 26.

40 ἄφρονες! οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησε;

40 Ἀνόητοι! Ὁ Θεός, ποὺ ἔκανε τὸ ἀπ' ἔξω, δηλαδὴ τὸ σῶμα, δὲν ἔκαμε καὶ τὸ ἀπὸ μέσα, δηλαδὴ τὴν ψυχήν; Ἀφοῦ λοιπὸν ἑνὸς πλάστου ποίημα εἶναι καὶ τὰ δύο, διατί καθαρίζετε μόνον τὸ ἓν καὶ ἀφίνετε ἀκάθαρτον τὴν ψυχήν, ἡ ὁποία εἶναι καὶ τὸ σπουδαιότερον συστατικόν σας;

41 πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην, καὶ ἰδοὺ ἅπαντα καθαρὰ ὑμῖν ἔσται.

41 Ἀλλ' ὅμως δώσατε ἐλεημοσύνην ἐκεῖνα, ποὺ περιέχονται μέσα εἰς τὸ ποτήριον καὶ τὴν πιατέλλαν, καὶ γενῆτε εὐεργετικοὶ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους μὲ τὰ ἀγαθά σας· καὶ ἰδοὺ ὅλα, ὅσα τρώγετε, θὰ σᾶς γίνουν τότε καθαρά, ἔστω καὶ ἂν τὰ τρώγετε, χωρὶς νὰ πλυθῆτε προηγουμένως.

42 ἀλλ' οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πήγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ· ταῦτα δὲ ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι.

42 Ἀλλοίμονον ὅμως εἰς σᾶς τοὺς Φαρισαίους, διότι δίδετε δεκάτην ἀπὸ τὸν δυόσμον καὶ ἀπὸ τὸ ἀπήγανον καὶ ἀπὸ κάθε λάχανον, παραβαίνετε δὲ μὲ ἀδιαφορίαν τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπην. Τὰ τελευταῖα αὐτὰ ἔπρεπε πρωτίστως νὰ πράττετε καὶ ἀφοῦ πράξετε αὐτά, τότε νὰ μὴ ἀφίνετε καὶ ἐκεῖνα.

43 οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς.

43 Ἀλλοίμονον εἰς σᾶς τοὺς Φαρισαίους, διότι ἀγαπᾶτε νὰ κάθεσθε εἰς τὰ πρῶτα καθίσματα μέσα εἰς τὰς συναγωγάς, διὰ νὰ διακρίνεσθε ἀπὸ τοὺς ἄλλους, καὶ ἀρέσκεσθε νὰ σᾶς χαιρετοῦν μὲ σεβασμὸν εἰς τὰς ἀγοράς.

44 οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι περιπατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἴδασιν.

44 Ἀλλοίμονόν σας, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι εἶσθε σὰν τοὺς τάφους, ποὺ δὲν φαίνονται, καὶ οἱ ἄνθρωποι, ποὺ ἀνύποπτοι περιπατοῦν ἀπ' ἐπάνω εἰς τοὺς τάφους αὐτούς, δὲν γνωρίζουν τοῦτο καὶ μολύνονται, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν, διότι σύμφωνα μὲ τὸν νόμον, ὅποιος ἐγγίσῃ εἰς τάφον, γίνεται ἀκάθαρτος. Ἔτσι καὶ σεῖς, εἶσθε γεμᾶτοι κακίαν, τὴν ὁποίαν κρύπτετε μὲ τὴν ὑποκρισίαν, καὶ ἐκεῖνοι ποὺ σᾶς πλησιάζουν ἀνύποπτοι, μολύνονται καὶ διαφθείρονται.

45 Ἀποκριθεὶς δέ τις τῶν νομικῶν λέγει αὐτῷ· διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις.

45 Ἀπεκρίθη δὲ κάποιος ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἐσπούδαζον τὸν νόμον καὶ παρουσιάζοντο ὡς γνωρίζοντες αὐτόν, καὶ τοῦ εἶπε· Διδάσκαλε, μὲ αὐτά, ποὺ λέγεις διὰ τοὺς Φαρισαίους, ὑβρίζεις καὶ ἡμᾶς τοὺς νομικούς.

46 ὁ δὲ εἶπε· καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαί, ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις.

46 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· καὶ εἰς σᾶς τοὺς νομικοὺς ἀλλοίμονον· διότι φορτώνετε τοὺς ἀνθρώπους μὲ φορτώματα βαρειά, ποὺ δύσκολα βαστάζονται, καὶ σεῖς οἱ ἴδιοι οὔτε μὲ ἕνα ἀπὸ τὰ δάκτυλά σας δὲν ἐγγίζετε τὰ φορτώματα αὐτά. Μὲ τὰς παραδόσεις δηλαδὴ καὶ τὰ ἄλλα ἔθιμά σας μετεβάλατε τὸν νόμον εἰς βαρὺ φορτίον καὶ ἐνῷ σεῖς εὑρίσκετε τρόπους νὰ ξεφεύγετε τὰς δυσβαστάκτους αὐτὰς ὑποχρεώσεις, ἀναγκάζετε τοὺς ἄλλους νὰ βαστάζουν τὸ βαρύτατον φορτίον των.

47 οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφη-

47 Ἀλλοίμονόν σας, διότι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν. Καὶ φαίνεσθε μέν, ὅτι πράττετε τοῦτο ἐκ σεβασμοῦ πρὸς

41) Ἠσ. νη' 7. Δν. δ' 24. Λκ. γ' 11. ιβ' 33. 42) Ἰν. ε' 42. Μτ. κγ' 23. 43) ιδ' 7. κ' 46. Μτ. κγ' 6. 7. 44) Μτ. κγ' 27. 46) 52. Μτ. κγ' 4. Πρ. ιε' 10. 47-48) Μτ. κγ' 29 - 32.

τῶν, οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς.

τοὺς προφήτας, ἔχετε ὅμως καὶ σεῖς τὰς αὐτὰς διαθέσεις πρὸς τοὺς προγόνους σας. Οἱ πατέρες δὲ καὶ οἱ πρόγονοί σας ὄχι μόνον δὲν ἔδειξαν κανένα σεβασμὸν εἰς αὐτούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐφόνευσαν.

48 ἄρα μαρτυρεῖτε καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε αὐτῶν τὰ μνημεῖα.

48 Καὶ συνεπῶς, ἐπειδὴ δὲν ἀποκηρύττετε τοὺς πατέρας σας καὶ δὲν συμμορφώνετε τὴν ζωήν σας πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν προφητῶν, γίνεσθε μάρτυρες κατηγορίας κατὰ τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπιδοκιμάζετε καὶ ἐγκρίνετε τὰ ἔργα τῶν πατέρων σας. Διότι αὐτοὶ μὲν τοὺς ἐφόνευσαν, σεῖς δὲ θάπτετε τοὺς φονευμένους καὶ τοὺς κτίζετε τὰ μνημεῖα συμπληρώνοντες ἔτσι τὸ ἔργον τῶν πατέρων σας.

49 διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ εἶπεν· ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσι καὶ ἐκδιώξουσιν,

49 Ἐπειδὴ δὲ ἔχετε τὰς αὐτὰς φονικὰς διαθέσεις μὲ τοὺς πατέρας σας, δι' αὐτὸ καὶ ἐγώ, ποὺ εἶμαι ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, εἶπον· θὰ τοὺς στείλω προφήτας καὶ ἀποστόλους, καὶ θὰ κάμω τὴν τελευταίαν προσπάθειαν διὰ νὰ τοὺς σώσω, ἀλλὰ αὐτοὶ θὰ φονεύσουν καὶ ἀπὸ τοὺς ἀπεσταλμένους μου αὐτοὺς μερικοὺς καὶ θὰ κατατρέξουν τοὺς ὑπολοίπους,

50 ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης,

50 διὰ νὰ ζητηθῇ ἡ εὐθύνη ἀπὸ τὴν γενεὰν αὐτήν, ἡ ὁποία, ἀντὶ νὰ ἔλθῃ εἰς συναίσθησιν ἀπὸ τὴν μακροθυμίαν τοῦ Θεοῦ, παρασύρεται μὲ τὸν θάνατον, τὸν ὁποῖον μοῦ προετοιμάζει, εἰς ἔγκλημα φοβερώτερον ἀπὸ τοὺς φόνους τῶν προγόνων της. Δι' αὐτὸ δὲ θὰ τιμωρηθῇ αὐτὴ διὰ τὸ αἷμα ὅλων τῶν προφητῶν, ποὺ χύνεται ἐξακολουθητικῶς ἀπὸ τὸν καιρόν, ποὺ ἐθεμελιώθη ὁ κόσμος·

51 ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου· ναί, λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.

51 ἀπὸ τὸ αἷμα δηλαδὴ τοῦ Ἄβελ, ποὺ ἐφονεύθη εἰς τὰ πρῶτα ἔτη τῆς δημιουργίας τῶν ἀνθρώπων, μέχρι τοῦ αἵματος τοῦ Ζαχαρίου, ποὺ ἐφονεύθη μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ ναοῦ, εἰς τόπον δηλαδὴ ἅγιον, ὁ ὁποῖος μὲ τὸ ἔγκλημα αὐτὸ ἐβεβηλώθη. Ναί, σᾶς βεβαιῶ, ὅτι δι' ὅλα τὰ αἵματα αὐτὰ θὰ ζητηθῇ ἡ εὐθύνη ἀπὸ τὴν γενεὰν αὐτήν.

52 οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθετε, καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε.

52 Ἀλλοίμονον εἰς σᾶς τοὺς νομοδιδασκάλους· διότι μὲ τὴν διεστραμμένην διδασκαλίαν σας ἐσκοτίσατε τὰς διανοίας τῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς ἀφῃρέσατε τὸ μέσον, μὲ τὸ ὁποῖον σὰν μὲ ἄλλο κλειδὶ θὰ ὡδηγοῦντο εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ πραγματικοῦ δρόμου τῆς σωτηρίας. Ἔτσι δὲ καὶ σεῖς δὲν ἐμβήκατε εἰς τὸν δρόμον αὐτόν, ποὺ θὰ σᾶς ἔφερεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ εἰς τὴν βασιλείαν του, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους, ποὺ ἤθελαν καὶ προσεπάθουν νὰ ἔμβουν, τοὺς ἠμποδίσατε.

53 λέγοντος δὲ αὐτοῦ πρὸς αὐτοὺς ταῦτα ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων,

53 Ἐνῷ δὲ ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς ταῦτα, ἤρχισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νὰ ἐξοργίζωνται πικρῶς καὶ ἐμπαθῶς ἐναντίον του καὶ νὰ τοῦ ζητοῦν ἀμέσως καὶ ἐκ τοῦ προχείρου ἀπαντήσεις διὰ πολλὰ ζητήματα τοῦ νόμου.

49-51) Μτ. κγ' 34 - 36. 52) 46. Μτ. κγ' 13. 53-54) κ' 20. Μτ. κβ' 15.

54 ἐνεδρεύοντες αὐτόν, ζητοῦντες θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.

54 Καὶ μὲ τὰ ἐρωτήματα καὶ τὰ ζητήματα αὐτὰ τὸν παρεμόνευαν καὶ ἐζήτουν νὰ ἁρπάσουν μὲ δόλον ἀπὸ τὸ στόμα του κάτι μὴ σύμφωνον πρὸς τὸν νόμον, διὰ νὰ διατυπώσουν κατηγορίαν ἐναντίον του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Στίχ. 1-12. Ὁ Κύριος διδάσκει τὰ πλήθη.

Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου ὥς καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον· προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις.

Ἐν τῷ μεταξὺ δέ, ὅταν ἔλεγεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους αὐτούς, ἐσυνάχθησαν πλῆθος πολὺ λαοῦ τόσον, ὥστε ἐπατοῦντο οἱ ἄνθρωποι μεταξύ των. Καὶ ἤρχισε τότε νὰ ὁμιλῇ πρῶτον πρὸς τοὺς μαθητάς του καὶ νὰ τοὺς λέγῃ· Προσέχετε τὸν ἑαυτόν σας ἀπὸ τὸ κακὸν καὶ μολυσματικὸν προζύμιον τῶν Φαρισαίων, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ὑποκρισίαν των, ἡ ὁποία κάτω ἀπὸ τὸ φαινόμενον τῆς ἀληθείας καὶ ἀρετῆς ὑποκρύπτει τὴν πλάνην καὶ διαφθοράν.

2 οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται·

2 Ἀλλ' ἡ ὑποκρισία των αὐτὴ δὲν θὰ μείνῃ διὰ παντὸς σκεπασμένη. Τίποτε δὲν ὑπάρχει, ὁσονδήποτε καλὰ καὶ ἂν εἶναι σκεπασμένον, ποὺ νὰ μὴ ξεσκεπασθῇ εἰς τὸ τέλος καὶ φανερωθῇ, καὶ δὲν ὑπάρχει κρυφό, ποὺ δὲν θὰ γίνῃ γνωστόν.

3 ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται, καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων.

3 Διότι δὲ ὅλα θὰ φανερωθοῦν, δι' αὐτό, ὅσα καὶ σεῖς ἠρχίσατε νὰ λέγετε μυστικά, ἰδιαιτέρως ἀνακοινοῦντες τὰς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου εἰς ἐμπίστους ἀκροατάς, θὰ ἀκουσθοῦν εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος. Καὶ ἐκεῖνο, ποὺ ὡμιλήσατε εἰς τὸ αὐτὶ μέσα εἰς τὰ ἰδιαιτερά σας δωμάτια, θὰ κηρυχθῇ ἐπάνω ἀπὸ τὶς ταράτσες, ὥστε νὰ ἀκουσθῇ ἀπὸ ὅλους καὶ νὰ κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον μετὰ πάσης δημοσιότητος.

4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου· μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεννόντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι.

4 Λέγω δὲ εἰς σᾶς τοὺς φίλους μου· θὰ ἀντιμετωπίσετε κινδύνους καὶ διωγμούς. Μὴ παρασυρθῆτε εἰς ὑποκρισίαν διὰ νὰ ἀσφαλισθῆτε ἀπὸ αὐτούς. Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ θανατώνουν τὸ σῶμα καὶ ὕστερα δὲν ἠμποροῦν νὰ κάμουν τίποτε περισσότερον.

5 ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι ἔχοντα ἐξουσίαν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν· ναί, λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε.

5 Θὰ σᾶς ὑποδείξω δὲ ἐγώ, ποῖον νὰ φοβηθῆτε. Νὰ φοβηθῆτε ἐκεῖνον, ποὺ ἀφοῦ σᾶς θανατώσῃ καὶ σᾶς ἀφαιρέσῃ τὴν πρόσκαιρον καὶ ἐπίγειον ζωήν, ἔχει ἐξουσίαν νὰ σᾶς ρίψῃ καὶ εἰς τὸ αἰώνιον πῦρ τῆς κολάσεως. Ναί, σᾶς λέγω, αὐτὸν πρέπει νὰ φοβηθῆτε.

6 οὐχὶ πέντε στρουθία πωλεῖται ἀσσαρίων δύο; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπι-

6 Τοὺς ἀνθρώπους μὴ τοὺς λογαριάζετε. Διότι καὶ ἂν ἀκόμη σᾶς θανατώσουν, μὴ νομίσετε, ὅτι ὁ Θεὸς σᾶς ἐγκατέλιπε καὶ δι' αὐτὸ θανατώνεσθε. Ὄχι. Πέντε σπουργίτια δὲν πωλοῦνται

ΙΒ΄. 1) Μρ. η΄ 15. Μτ. ις΄ 6. 12. 2-3) Λκ. η΄ 17. Μρ. δ΄ 22. Μτ. ι΄ 26. 27. 4-7) κα΄ 18. Ἰν. ιε΄ 14. 15. Μτ. ι΄ 28-31.

λελησμένον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ·

δύο ἀσσάρια, δηλαδὴ εἴκοσι λεπτά; Καὶ ὅμως οὔτε ἕνα ἀπὸ αὐτὰ δὲν εἶναι ξεχασμένον καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια τοῦ Θεοῦ.

7 ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθμηνται. μὴ οὖν φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε.

7 Ὅσον δὲ διὰ σᾶς, μάθετε, ὅτι ἀκόμη καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς σας ὅλαι ἔχουν ἀριθμηθῆ. Καὶ ἠξεύρει ὁ Θεὸς καὶ τὰ πλέον ἀσήμαντα καὶ ἐλάχιστα, ποὺ ἠμπορεῖ νὰ σᾶς συμβοῦν. Ἀφοῦ λοιπὸν παρακολουθεῖ ὁ Θεὸς ὅσα σᾶς συμβαίνουν, μὴ φοβεῖσθε. Εἶσθε σεῖς ἀσυγκρίτως ἀνώτεροι ἀπὸ πολλὰ σπουργίτια.

8 Λέγω δὲ ὑμῖν· πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ·

8 Διὰ δὲ τοὺς διωγμοὺς καὶ τοὺς κινδύνους, εἰς τοὺς ὁποίους ἐνδέχεται νὰ ἐκτεθῆτε διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ πίστιν σας, σᾶς λέγω· καθέναν, ὁ ὁποῖος θὰ μὲ ὁμολογήσῃ ὡς Σωτῆρα του καὶ Θεόν του ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ κατατρέχουν τὴν πίστιν μου, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Θεάνθρωπος Μεσσίας θὰ τὸν ὁμολογήσῃ καὶ θὰ τὸν συστήσῃ ὡς λάτριν του καὶ ὡς πιστὸν του ἀκόλουθον ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως.

9 ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ.

9 Ἐκεῖνον δέ, ποὺ θὰ μὲ ἀρνηθῇ ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, θὰ τὸν ἀρνηθῶ ἐξ ὁλοκλήρου καὶ ἐγὼ ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ.

10 καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται.

10 Ὑπάρχει ἐν τούτοις καὶ ἄλλη πολὺ βαρυτέρα ἁμαρτία ἀπὸ τὴν ἄρνησιν τοῦ ὀνόματός μου. Καθένας, ποὺ θὰ εἴπῃ λόγον ἐναντίον τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ σκανδαλιζόμενος ἀπὸ τὸ ἀσθενὲς φαινόμενον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεώς του, ἐνδέχεται νὰ μετανοήσῃ καὶ νὰ συγχωρηθῇ. Ἐκεῖνος ὅμως, ποὺ θὰ εἴπῃ βλάσφημον λόγον κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, συκοφαντῶν ἐθελοκάκως τὰς φανερὰς ἐνεργείας τοῦ Πνεύματος, δὲν θὰ συγχωρηθῇ. Αὐτὸς ἔχει πλέον πωρωθῆ καὶ δὲν ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ μετανοήσῃ.

11 ὅταν δὲ προσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνᾶτε πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε ἢ τί εἴπητε·

11 Ἀλλὰ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον οἱ διῶκται τοῦ εὐαγγελίου μου καὶ τῶν ὀπαδῶν μου διατρέχουν τὸν κίνδυνον νὰ βλασφημήσουν καὶ νὰ μείνουν δι' αὐτὸ ἀσυγχώρητοι, διὰ σᾶς θὰ εἶναι διδάσκαλος καὶ ὁδηγὸς καὶ προστάτης. Ὅταν δηλαδὴ σᾶς ὁδηγήσουν πρὸς δίκην ἐμπρὸς εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ εἰς τὰς ἐξουσίας, μὴ ζαλισθῆτε ἀπὸ τὴν ταραχώδη φροντίδα περὶ τοῦ πῶς ἢ τί θὰ ἀπολογηθῆτε ἢ τί θὰ εἴπετε.

12 τὸ γὰρ Ἅγιον Πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν.

12 Διότι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα θὰ σᾶς διδάξῃ κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐκεῖνα, ποὺ πρέπει νὰ εἴπετε, ὥστε ὄχι μόνον τοὺς ἑαυτούς σας πειστικῶς νὰ ὑπερασπίσετε, ἀλλὰ καὶ τὴν σωτηριώδη ἀλήθειαν νὰ διακηρύξετε.

8-9) θ΄ 26. Μρ. η΄ 38. Μτ. ι΄ 32. 33. 10) Μρ. γ΄ 28. 29. Μτ. ιβ΄ 31. 32. 11-12) κα΄ 14. 15. Μτ. ι΄ 19. 20.

Στίχ. 13-21. Ἡ πλεονεξία καὶ ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου.

13 Εἶπε δέ τις αὐτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου· διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι τὴν κληρονομίαν μετ' ἐμοῦ.

13 Κάποιος δὲ ἀπὸ τὸν λαὸν εἶπεν εἰς αὐτόν· Διδάσκαλε, εἰπὲ εἰς τὸν ἀδελφόν μου νὰ μοιράσῃ μαζί μου τὴν κληρονομίαν τοῦ πατέρα μας.

14 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπε, τίς με κατέστησε δικαστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς;

14 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως τοῦ εἶπεν· Ἄνθρωπε, ποῖος μὲ διώρισε καὶ μὲ ἐγκατέστησε δικαστὴν ἢ μοιραστήν σας διὰ νὰ ἐκδώσω ἐγὼ ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς διαφορᾶς σας ἢ διὰ νὰ ἐπιβλέψω εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διανομῆς;

15 εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ πάσης πλεονεξίας· ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ.

15 Ἐκ τῆς ἀφορμῆς δὲ ταύτης εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς αὐτούς, ποὺ τὸν ἤκουαν· προσέχετε καὶ προφυλάσσεσθε ἀπὸ κάθε εἶδος πλεονεξίας. Δὲν συντελεῖ αὕτη εἰς τίποτε διὰ νὰ ἔχετε ἄνετον καὶ χαρούμενη τὴν ζωήν σας. Διότι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ περισσὰ πλούτη καὶ δὲν διατηρεῖται ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά του, οὔτε τὰ πολλὰ πλούτη του ἐξασφαλίζουν εἰς αὐτὸν μακροζωΐαν καὶ εὐχάριστον ζωήν.

16 Εἶπε δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς λέγων· ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα·

16 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς μίαν παραβολὴν λέγων· Κάποιου πλουσίου ἀνθρώπου εὐτύχησαν καὶ ἀπέδωκαν πλουσίαν παραγωγὴν τὰ ἐκτεταμένα του χωράφια.

17 καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου;

17 Καὶ ἀντὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεόν, νὰ εὐχαριστηθῇ δὲ καὶ ὁ ἴδιος διὰ τὴν εὐφορίαν αὐτήν, ἐσυλλογίζετο μέσα του καὶ ἐζαλίζετο λέγων· Τί νὰ κάμω, διότι δὲν ἔχω ποῦ νὰ συνάξω τοὺς περισσεύοντας καρποὺς τῶν χωραφιῶν μου, οἱ ὁποῖοι θέλω νὰ γίνουν ὅλοι ἰδικοί μου, ὥστε νὰ τοὺς ἀπολαύσω μόνος ἐγώ;

18 καὶ εἶπε· τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου,

18 Καὶ ἐπὶ τέλους ὕστερα ἀπὸ μεγάλην σκέψιν καὶ συλλογισμὸν εἶπε· Τοῦτο θὰ κάμω· θὰ κρημνίσω τὰς ἀποθήκας μου καὶ θὰ οἰκοδομήσω μεγαλυτέρας καὶ εὐρυχωροτέρας. Καὶ θὰ συνάξω ἐκεῖ ὅλα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου.

19 καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου.

19 Καὶ σὰν ἄνθρωπος, ποὺ μόνον τὰς ἀπολαύσεις τῆς κοιλίας ἐγνώρισα, θὰ εἴπω εἰς τὴν ψυχήν μου· ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθά, ποὺ εἶναι ἀποθηκευμένα καὶ σὲ φθάνουν διὰ πολλὰ χρόνια. Μὴ σκοτίζεσαι διὰ τίποτε πλέον, ἀλλὰ ἀπόλαυσε ζωὴν ἀναπαυτικήν· φάγε, πίε, εὐφραίνου.

20 εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· ἄφρον, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας τίνι ἔσται;

20 Ἀφοῦ ὅμως τὰ ἑτοίμασεν ὅλα, προτοῦ ἀκόμη προφθάσῃ νὰ εἴπῃ εἰς τὴν ψυχήν του τὰ ὅσα ἐσχεδίαζε, τοῦ εἶπεν ὁ Θεὸς εἴτε διὰ τῆς συνειδήσεως εἴτε εἰς τὸν ὕπνον του· Ἄμυαλε καὶ ἀνόητε ἄνθρωπε, ποὺ ἐστήριξες τὴν εὐτυχίαν σου εἰς μόνας τὰς ἀπολαύσεις τῆς κοιλίας σου καὶ ἐνόμισες ὅτι ἡ μακροζωΐα σου ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τὰ πλούτη σου καὶ ὄχι ἀπὸ ἐμέ. Τὴν νύκτα αὐ-

[14]) Ἐξ. β' 14. Πρ. ζ' 27. [15]) Ἰβ. κ' 22. Μτ. δ' 4. 1 Τμ. ς' 9. 10. [19]) Τβ. ζ' 10. Σρ. ια' 19. Ἠσ. κβ' 13. 1 Κρ. ιε' 32. [20]) Ψ. λη' 7. μη' 17. 18. Ἰρ. ιζ' 11. Ἐβ. θ' 27.

τήν, τὴν ὁποίαν πρὸ πολλοῦ ὠνειρεύεσο ὡς νύκτα εὐτυχίας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ ἤρχιζεν ἡ ἀναπαυτικὴ καὶ ἀπολαυστικὴ ζωή σου, ζητοῦν χωρὶς ἄλλο νὰ πάρουν τὴν ψυχήν σου. Μετ' ὀλίγον πεθαίνεις. Αὐτὰ λοιπὸν ποὺ ἑτοίμασες καὶ ἀποθήκευσες, τίνος θὰ εἶναι καὶ εἰς ποίους κληρονόμους θὰ περιέλθουν;

21 οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν.

21 Ἔτσι θὰ τὴν πάθῃ καὶ τέτοιο τέλος θὰ ἔχῃ ἐκεῖνος, ποὺ θησαυρίζει διὰ τὸν ἑαυτόν του, διὰ νὰ ἀπολαμβάνῃ αὐτὸς καὶ μόνον ἐγωϊστικὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, καὶ δὲν ἀποταμιεύει μὲ τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης εἰς τὸν οὐρανὸν θησαυροὺς πνευματικούς, εἰς τοὺς ὁποίους καὶ μόνους ἀρέσκεται ὁ Θεός.

Στίχ. 22-34. Ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ὀλιγοπιστία τῶν ἀνθρώπων.

22 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσησθε.

22 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς του ὁ Κύριος· ἀφοῦ ἡ διατήρησις τῆς ζωῆς σας δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ ἄφθονα ὑλικὰ ἀγαθά, ἀλλ' ἀπὸ τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο σᾶς λέγω, ὄχι μόνον νὰ μὴ ἐπιδιώκετε τὸ νὰ ἀποκτήσετε πολλά, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὰ τὰ ἀπαραίτητα καὶ ἀναγκαῖα νὰ μὴ καταλαμβάνεσθε ἀπὸ ἀγωνιώδεις καὶ βασανιστικὰς φροντίδας. Μὴ φροντίζετε μὲ ἀγωνίαν καὶ ἀνησυχίαν διὰ τὴν ζωήν σας, τί θὰ φάγετε, οὔτε διὰ τὸ σῶμα σας, τί θὰ ἐνδυθῆτε.

23 οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος;

23 Δὲν ἀξίζει ἡ ζωὴ περισσότερον ἀπὸ τὴν τροφὴν καὶ τὸ σῶμα περισσότερον ἀπὸ τὸ ἔνδυμα; Ἀφοῦ δὲ ὁ Θεός, χωρὶς σεῖς νὰ τὸ περιμένετε, σᾶς ἔδωσε τὴν ζωὴν καὶ τὸ σῶμα, ποὺ ἀξίζουν περισσότερον, θὰ σᾶς δώσῃ καὶ τὴν τροφὴν καὶ τὸ ἔνδυμα, ποὺ ἀξίζουν ὀλιγώτερον.

24 κατανοήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν, οἷς οὐκ ἔστι ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ Θεὸς τρέφει αὐτούς· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν;

24 Παρατηρήσατε μὲ προσοχὴν τὰ κοράκια καὶ σκεφθῆτε, ὅτι ταῦτα δὲν σπέρνουν οὔτε θερίζουν. Δὲν ἔχουν αὐτὰ οὔτε κελλάριον οὔτε ἀποθήκην. Καὶ μολονότι καὶ οἱ ἄνθρωποι τὰ κυνηγοῦν, ἀλλὰ καὶ τὰ ψοφίμια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ζοῦν, εἶναι σπάνια καὶ δυσεύρετα, ὅμως ὁ Θεὸς τὰ τρέφει. Πόσον περισσότερον θὰ θρέψῃ σᾶς, οἱ ὁποῖοι διαφέρετε καὶ εἶσθε ἀσυγκρίτως ἀνώτεροι ἀπὸ τὰ πετεινά;

25 τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα;

25 Ποῖος δὲ ἀπὸ σᾶς ὁσονδήποτε καὶ ἂν φροντίσῃ, ἠμπορεῖ νὰ προσθέσῃ εἰς τὸ ἀνάστημά του ἕνα πῆχυν; Κανείς.

26 εἰ οὖν οὔτε ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε;

26 Ἐὰν λοιπὸν δὲν ἔχετε δύναμιν νὰ αὐξήσετε τὸ ἀνάστημά σας, ποὺ ἂν συγκριθῇ πρὸς τὴν δημιουργίαν καὶ διατήρησιν τῆς ζωῆς σας, εἶναι ἐλάχιστον, διατί φροντίζετε διὰ τὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα πολὺ ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸ ἀνάστημά σας εἶναι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν σας;

27 κατανοήσατε τὰ κρίνα πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει· λέγω δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ

27 Προσέξατε καὶ λάβετε μαθήματα ἀπὸ τὰ κρίνα, πῶς φυτρώνουν καὶ μεγαλώνουν. Δὲν κοπιάζουν οὔτε γνέθουν. Καὶ ὅμως σᾶς λέγω, οὔτε ὁ ἐπινοητικώτατος λόγῳ τῆς σοφίας του Σολομὼν μὲ ὅλην τὴν φημισμένην δόξαν του καὶ μεγαλοπρεπῆ πε-

[21]) Ψ. να' 8 - 10. Μτ. ς' 19. 20. [22-31]) Ψ. ρμς' 9. Μτ. ς' 25 - 33.

αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων.

ριβολήν του, δὲν περιεβλήθη ἔνδυμα τόσον ὡραῖον καὶ μεγαλοπρεπές, ὅπως περιβάλλεται ἓν ἀπὸ τὰ κρίνα αὐτά.

28 εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσι, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;

28 Ἐὰν δὲ τὸ ἀγριόχορτον, ποὺ φυτρώνει μόνον του εἰς τὰ χωράφια καὶ ποὺ δὲν ἔχει προορισμὸν νὰ ζήσῃ, ὅπως σεῖς, ἀλλὰ σήμερον ὑπάρχει καὶ αὔριον ρίπτεται εἰς τὸν φοῦρνον, ὁ Θεὸς τόσον ὡραῖα τὸ ἐνδύει, πόσον περισσότερον θὰ ἐνδύσῃ σᾶς, ὦ ὀλιγόπιστοι;

29 καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε καὶ τί πίητε, καὶ μὴ μετεωρίζεσθε·

29 Καὶ σεῖς λοιπὸν μὴ ζητᾶτε μὲ ἀνησυχίαν, τί θὰ φάγετε ἢ τί θὰ πίετε. Καὶ μὴν ἀφίνετε τὴν ψυχήν σας νὰ παραδέρνῃ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μὲ ἀνησύχους σκέψεις καὶ φροντίδας.

30 ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητεῖ· ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῄζετε τούτων·

30 Διότι ὅλα αὐτὰ οἱ ἐθνικοὶ καὶ εἰδωλολάτραι, ποὺ ἀγνοοῦν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ τὴν πατρικὴν πρόνοιάν του, τὰ ζητοῦν ὡς τὰ μόνα σοβαρὰ καὶ ἀπαραίτητα. Ὁ ἰδικός σας ὅμως Πατὴρ γνωρίζει, ὅτι ἔχετε ἀνάγκην αὐτῶν καὶ συνεπῶς θὰ σᾶς τὰ δώσῃ αὐτός.

31 πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν.

31 Μόνον νὰ ζητῆτε σεῖς ὡς τὸ κυριώτερον ἀπὸ ὅλα νὰ ζήσετε τὴν ζωὴν τῆς χάριτος καὶ ὑπακοῆς εἰς τὸν Θεόν, ἡ ὁποία θὰ σᾶς καταστήσῃ μέλη τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῆς παρούσης ζωῆς καὶ θὰ σᾶς ἐξασφαλίσῃ τὴν κληρονομίαν τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν της ἐν τῷ αἰωνίῳ μέλλοντι. Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἐπίγεια θὰ σᾶς δοθοῦν μαζὶ μὲ ἐκεῖνα.

32 Μὴ φοβοῦ τὸ μικρὸν ποίμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν.

32 Μὴν ἀνησυχῇς διὰ τὰ ὑλικὰ ἀγαθὰ καὶ μὴ φοβεῖσαι σὺ τὸ ποίμνιόν μου, ποὺ φαίνεσαι, ἐν σχέσει πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἀπίστων, μικρόν, διότι ὁ Πατήρ σας εὐηρεστήθη νὰ δώσῃ εἰς σᾶς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ἐὰν λοιπὸν τόσον μεγάλην δωρεὰν καὶ ἀπόλαυσιν σᾶς δίδῃ, πολὺ περισσότερον θὰ σᾶς δώσῃ τὰ πρόσκαιρα καὶ τὰ ἐπίγεια.

33 πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην. ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει οὐδὲ σὴς διαφθείρει·

33 Καὶ ἐὰν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς οὐρανίου αὐτῆς βασιλείας τὰ ὑλικὰ ἀγαθὰ σᾶς γίνωνται ἐμπόδιον, πωλήσατε ὅσα ἔχετε καὶ δώσατέ τα ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχούς. Καὶ μὲ τὴν ἐλεημοσύνην καὶ τὴν ἀγαθοεργίαν κάμετε διὰ τὸν ἑαυτόν σας πουγγιά, ποὺ δὲν παληώνουν, θησαυρὸν ποὺ δὲν χάνεται καὶ δὲν λιγοστεύει· θησαυρὸν εἰς τοὺς οὐρανούς, ὅπου δὲν πλησιάζει κλέπτης διὰ νὰ τὸν ἁρπάσῃ, οὔτε σκόρος τὸν καταστρέφει.

34 ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται.

34 Πρέπει δὲ εἰς τοὺς οὐρανοὺς νὰ μεταφέρετε διὰ τῆς ἐλεημοσύνης τοὺς θησαυρούς σας, διὰ νὰ εἶναι καὶ ἡ καρδία σας προσκολλημένη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ οὐράνια. Διότι ἐκεῖ, ποὺ εἶναι ὁ θησαυρός σας, ἐκεῖ θὰ εἶναι καὶ ἡ καρδία σας.

Στίχ. 35-48. Ὁ πιστὸς καὶ φρόνιμος οἰκονόμος.

35 Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι καὶ οἱ

35 Ἡ μέση σας ἂς εἶναι ζωσμένη καλὰ καὶ τὰ λυχνάρια σας ἂς εἶναι πάντοτε ἀναμμένα. Μὲ ἄλλας λέξεις· ἐὰν θέλετε οἱ ἐν οὐ-

32) Ἡσ. μα΄ 14. Λκ. κβ΄ 29. 30. 33-34) ιη΄ 22. Μτ. ς΄ 19 - 21. 35-36) Ἐξ. ιβ΄ 11. Ἱρ. α΄ 17. 1 Πτ. α΄ 13. Ἐφ. ς΄ 14. Μτ. κε΄ 1 - 13.

λύχνοι καιόμενοι·

ρανοῖς θησαυροὶ νὰ γίνουν κτῆμα σας, πρέπει νὰ εἶσθε πάντοτε ἕτοιμοι καὶ ἄγρυπνοι προσέχοντες νὰ ἐκτελῆτε εἰς πᾶσαν περίστασιν τὰ παραγγέλματα τοῦ Κυρίου σας καὶ πρόθυμοι νὰ τὸν ὑπηρετήσετε.

36 καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν, πότε ἀναλύσει ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντος καὶ κρούσαντος εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ.

36 Προκειμένου νὰ κατακτήσετε τὸν οὐρανόν, εἶσθε καὶ σεῖς ὅμοιοι πρὸς ἀνθρώπους, ποὺ περιμένουν τὸν κύριόν των, πότε θὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν ἀπὸ τοὺς γάμους, διὰ νὰ τοῦ ἀνοίξουν ἀμέσως, ὅταν ἔλθῃ καὶ κτυπήσῃ τὴν θύραν. Διότι καὶ ὁ ἰδικός σας Κύριος εὑρίσκεται τώρα εἰς τοὺς οὐρανούς, ἀπὸ τὴν ἀτελεύτητον πανήγυριν τῶν ὁποίων θὰ ἐπανέλθῃ, εἴτε κατὰ τὴν ἄγνωστον ὥραν τοῦ θανάτου διὰ τὸν καθένα σας, εἴτε κατὰ τὴν ἔνδοξον ἡμέραν τῆς δευτέρας παρουσίας του δι' ὅλους.

37 μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὑρήσει γρηγοροῦντας. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτούς, καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς.

37 Μακάριοι εἶναι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, ποὺ ὅταν θὰ ἔλθῃ ὁ Κύριος, θὰ τοὺς εὕρῃ νὰ ἀγρυπνοῦν. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν θὰ γίνῃ διάκονός των καὶ θὰ ζώσῃ τὴν μέσην του, ὥστε νὰ μὴν ἐμποδίζεται εἰς τὰς κινήσεις του ἀπὸ τὸ ὑποκάμισόν του, καὶ θὰ τοὺς βάλῃ νὰ καθίσουν καὶ ἀφοῦ ἔλθῃ πλησίον τους, θὰ τοὺς ὑπηρετήσῃ.

38 καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ καὶ εὕρῃ οὕτω, μακάριοί εἰσιν οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι.

38 Καὶ ἐὰν ἔλθῃ μετὰ τὰ μεσάνυχτα κατὰ τὸ δεύτερον τετράωρον τῆς νυκτός, καὶ περὶ τὰ ἐξημερώματα κατὰ τὸ τρίτον τετράωρον ἐὰν ἔλθῃ καὶ τοὺς εὕρῃ ἔτσι, νὰ εἶναι ἄγρυπνοι δηλαδὴ καὶ νὰ τὸν περιμένουν, μακάριοι εἶναι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι. Μὲ ἄλλας λέξεις μακάριοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι προσεκτικοὶ καὶ γρήγοροι περιμένουν ὡς πιστοί μου δοῦλοι τὴν παρουσίαν μου καὶ εἶναι πάντοτε ἕτοιμοι νὰ ἐκτελέσουν τὸ θέλημά μου καὶ νὰ μὲ ὑποδεχθοῦν, ὁποτεδήποτε ἔλθω. Ὅπως αὐτοὶ μὲ ὑπηρετοῦν πιστῶς κατὰ τὴν νύκτα τοῦ παρόντος βίου, ἔτσι θὰ τοὺς ὑπηρετήσω καὶ ἐγὼ εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν, παρέχων εἰς αὐτοὺς τὰ αἰώνια ἀγαθά της.

39 τοῦτο δὲ γινώσκετε ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν ἀφῆκε διορυγῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ.

39 Ἠξεύρετε δὲ ἐκ τῆς πείρας σας καὶ τοῦτο, ὅτι, ἐὰν ἐγνώριζεν ὁ νοικοκύρης εἰς ποίαν ὥραν ὁ κλέπτης ἔρχεται, θὰ ἔμενεν ἄγρυπνος, καὶ δὲν θὰ ἄφινε νὰ ἀνοιχθῇ τρύπα εἰς τὸν τοῖχον τοῦ σπιτιοῦ του, διὰ τῆς ὁποίας ὁ κλέπτης θὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὸ πρὸς ἁρπαγήν.

40 καὶ ὑμεῖς οὖν γίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

40 Καὶ σεῖς λοιπὸν ἀφοῦ δὲν ἠξεύρετε, πότε θὰ ἔλθῃ ὁ Κύριος, καὶ ἀφοῦ σᾶς εἶναι ἄγνωστος καὶ ἡ ὥρα τοῦ θανάτου σας καὶ ὁ χρόνος τῆς δευτέρας παρουσίας, πρέπει νὰ ἑτοιμάζεσθε διαρκῶς, διότι, εἰς ὥραν ποὺ δὲν περιμένετε, ἔρχεται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἴτε διὰ τοῦ θανάτου δι' ἕνα ἕκαστον ἀπὸ σᾶς, εἴτε διὰ τῆς δευτέρας παρουσίας του δι' ὅλους.

41 εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος· Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις ἢ καὶ πρὸς πάντας;

41 Εἶπε δὲ εἰς αὐτὸν ὁ Πέτρος· Κύριε, δι' ἡμᾶς λέγεις τὴν παραβολὴν αὐτὴν ἢ τὴν λέγεις δι' ὅλους; Αἱ πρωτάκουστοι ὑποσχέσεις ποὺ δίδεις εἰς αὐτήν, ἀποβλέπουν μόνον εἰς ἡμᾶς ἢ ἀναφέρονται εἰς ὅλους;

37-38) ιζ΄ 8. Ἰν. ιγ΄ 4. 5. Μτ. κδ΄ 46. 39-40) Μρ. ιγ΄ 35 - 37. Μτ. κδ΄ 42 - 44. 41-46) Μτ. κδ΄ 45 - 51. κε΄ 21.

42 εἶπε δὲ ὁ Κύριος· τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος καὶ φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον;

42 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Ποῖος ἄραγε νὰ εἶναι ὁ ἔμπιστος καὶ μυαλωμένος ὑπηρέτης καὶ ἐπιστάτης, τὸν ὁποῖον θὰ ἐγκαταστήσῃ ὁ κύριος προϊστάμενον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, διὰ νὰ δίδῃ εἰς τὴν κατάλληλον ὥραν τὴν ἀνάλογον καὶ κανονισμένην μερίδα τροφῆς εἰς ἕκαστον ἀπὸ τοὺς συνδούλους του; Ποῖος θὰ ἀποδειχθῇ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ ὄχι μόνον πιστὸς ἀλλὰ καὶ συνετὸς τοῦ Κυρίου διάκονος καὶ ὑπηρέτης μετὰ πάσης εἰλικρινείας καὶ σοφίας ὑπηρετῶν καὶ ἐκτρέφων τὰ πρόβατά του;

43 μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει οὕτω ποιοῦντα.

43 Μακάριος θὰ εἶναι ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον, ὅταν ἔλθῃ ὁ κύριός του, θὰ εὕρῃ νὰ φέρεται καὶ νὰ ἐνεργῇ φρόνιμα καὶ πιστά.

44 ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν.

44 Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι θὰ τὸν ἐγκαταστήσῃ ἐπιστάτην καὶ διαχειριστὴν εἰς ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του.

45 ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι, καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι,

45 Ἐὰν ὅμως ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εἴπῃ ἀπὸ μέσα του· Ἀργεῖ νὰ ἔλθῃ ὁ κύριός μου· καὶ κάμνων κατάχρησιν τῆς ἐξουσίας, ποὺ τοῦ ἔδωκεν ὁ κύριος, ἀρχίσῃ νὰ κτυπᾷ μὲν τοὺς ὑπηρέτας καὶ τὰς ὑπηρετρίας, αὐτὸς δὲ νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίνῃ καὶ νὰ μεθᾷ, διάγων βίον ὀργιαστικόν,

46 ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει.

46 θὰ ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου εἰς ἡμέραν, ποὺ δὲν περιμένει, καὶ εἰς ὥραν, ποὺ δὲν ξεύρει. Καὶ θὰ τὸν τεμαχίσῃ εἰς τὰ δύο καὶ μετὰ τὸν σκληρὸν καὶ παραδειγματικὸν θάνατόν του θὰ ὁρίσῃ τὴν θέσιν του μὲ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν ὑπῆρξαν πιστοὶ εἰς τὴν διαχείρισίν των, ἀλλ' ἀπεδείχθησαν καταχρασταί. Μὲ ἄλλας λέξεις ἡ προσοχὴ καὶ ἡ προθυμία τοῦ νὰ ὑπηρετήσωμεν τὸν Κύριον καὶ νὰ εἴμεθα πάντοτε ἕτοιμοι νὰ τὸν ὑποδεχθῶμεν καὶ νὰ τοῦ δώσωμεν λόγον τῶν πράξεών μας εἶναι καθῆκον ὅλων μας. Ἰδιαιτέρως ὅμως ὑπόχρεοι διὰ τὸ καθῆκον αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος ἀνέθεσε τὴν ἐπιστασίαν ἐπὶ τῶν ἄλλων. Ἡ ἀθέτησις δὲ τοῦ καθήκοντος τούτου συνεπάγεται τιμωρίας τρομερὰς καὶ αἰωνίους.

47 ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος, ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ καὶ μὴ ἑτοιμάσας μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται πολλάς·

47 Γενικῶς δὲ διὰ πάντα δοῦλον ἰσχύει αὐτὸς ὁ κανών· Ἐκεῖνος ὁ δοῦλος, ὁ ὁποῖος ἐγνώρισε τὸ θέλημα τοῦ κυρίου του καὶ δὲν ἑτοίμασεν, οὔτε ἔκαμε σύμφωνα μὲ τὸ θέλημά του, θὰ δαρῇ μὲ πολλὰς μαστιγώσεις καὶ θὰ τιμωρηθῇ αὐστηρά, διότι ἐν γνώσει του παρέβη τὸ θέλημα τοῦ κυρίου του.

48 ὁ δὲ μὴ γνούς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγας. παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολύ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ, καὶ ᾧ παρέθεντο πολύ, περισσότερον αἰτή-

48 Ἐκεῖνος δέ, ποὺ δὲν ἐγνώρισε τὸ θέλημα τοῦ κυρίου του, αἱ πράξεις ὅμως ποὺ ἔκαμε εἶναι ἄξιαι τιμωρίας καὶ μαστιγώσεων, θὰ δαρῇ μὲ ὀλίγας μαστιγώσεις. Καὶ εἶναι δίκαιον νὰ τιμωρηθῇ καὶ οὗτος, διότι ἐξ ἀμελείας ἠγνόησε τὸ θέλημα τοῦ κυρίου του. Εἰς καθένα δὲ ποὺ ἐδόθη πολύ, θὰ ζητηθῇ ἀπὸ αὐτὸν πολύ. Ἀνάλογος πρὸς τὰ χαρίσματα, τὴν γνῶσιν καὶ τὸ ἀ-

[47]) Ἰκ. δ' 17. [48]) 1 Τμ. α' 13. Μτ. κε' 15 - 30.

σουσιν αὐτόν.

ξίωμα, ποὺ ἔχει ὁ καθένας μας, εἶναι καὶ ἡ εὐθύνη του. Καὶ εἰς ἐκεῖνον ποὺ ἐνεπιστεύθησαν πολλά, θὰ τοῦ ζητήσουν πολλά, περισσότερα ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔλαβον ὀλιγώτερα.

Στίχ. 49-59. Διχασμὸς ἐξ αἰτίας τοῦ Χριστοῦ.

49 Πῦρ ἦλθον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη!

49 Δὲν εἶναι καιρὸς κραιπάλης καὶ ὕπνου ὁ τωρινὸς καιρός, ὥστε νὰ περνοῦν ξένοιαστα τὰς ἡμέρας των οἱ δοῦλοι μου. Ἦλθα νὰ βάλω φωτιὰ εἰς τὴν γῆν. Ἦλθα δηλαδὴ νὰ ἀνάψω τὴν πυρκαϊάν, ἡ ὁποία εἰς μὲν τὰς καλοπροαιρέτους καρδίας θὰ ἐμβάλῃ φλογερὰν ἀγάπην καὶ ζῆλον διὰ τὸν Θεόν, εἰς τοὺς κακοπροαιρέτους δὲ καὶ δυστρόπους θὰ διεγείρῃ φανατικὸν μῖσος. Καὶ ἔτσι θὰ χωρισθοῦν οἱ πιστοὶ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους. Τοῦ πολέμου αὐτοῦ τοῦ πνευματικοῦ τὴν φωτιὰ ἦλθα νὰ ρίψω ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν γῆν. Καὶ τί ἄλλο περισσότερον θέλω, ἐὰν τώρα πλέον ἥναψεν ἡ φωτιὰ αὐτή;

50 βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως οὗ τελεσθῇ!

50 Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀνάψῃ καὶ ἐπεκταθῇ ἡ φωτιὰ αὐτή, πρέπει προηγουμένως νὰ βαπτισθῶ τὸ προκαθωρισμένον δι' ἐμὲ βάπτισμα τοῦ αἵματος καὶ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου. Καὶ πῶς στενοχωροῦμαι καὶ ἀνυπομονῶ, ἕως ὅτου τελεσθῇ τὸ βάπτισμα αὐτό, τοῦ ὁποίου ἡ πρόβλεψις καὶ ἀνάμνησις ταράττει τὴν ψυχήν μου!

51 δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἢ διαμερισμόν.

51 Νομίζετε, ὅτι ἦλθα νὰ δώσω εἰς τὴν γῆν τέτοιαν εἰρήνην, ὅπως τὴν φαντάζονται αὐτοί, ποὺ περιμένουν τὸν Μεσσίαν ὡς ἐπίγειον βασιλέα καὶ κατακτητήν; Ὄχι. Σᾶς βεβαιῶ, ὅτι δὲν ἦλθα νὰ φέρω τέτοιαν εἰρήνην, ἀλλὰ μόνον διαίρεσιν καὶ διχασμόν, (διὰ τὰ ὁποῖα ὅμως ὑπεύθυνος εἶναι ἡ κακία τῶν ἀνθρώπων).

52 ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ ἑνὶ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶ καὶ δύο ἐπὶ τρισί·

52 Θὰ ἔλθῃ δὲ διχασμός, διότι ἀπὸ τώρα θὰ εἶναι εἰς ἕνα σπίτι πέντε χωρισμένοι, ὁ πατέρας, ἡ μητέρα, ἡ κόρη, ἡ νύμφη καὶ ὁ υἱός. Τρεῖς θὰ εἶναι χωρισμένοι κατὰ τῶν δύο καὶ δύο θὰ εἶναι χωρισμένοι κατὰ τῶν τριῶν.

53 διαμερισθήσονται πατὴρ ἐπὶ υἱῷ καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί, μήτηρ ἐπὶ θυγατρὶ καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητρί, πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς.

53 Θὰ χωρισθῇ ὁ πατέρας, ποὺ δὲν ἐπίστευσεν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ πιστεύσαντος· καὶ ὁ υἱὸς ὁ ἄπιστος θὰ χωρισθῇ κατὰ τοῦ πατρός του· καὶ ἡ μητέρα ἡ ἄπιστος κατὰ τῆς πιστῆς κόρης της, καὶ ἡ κόρη κατὰ τῆς μητέρας της· ἡ πενθερὰ δέ, ποὺ εἶναι τὸ αὐτὸ πρόσωπον μὲ τὴν μητέρα τοῦ σπιτιοῦ, θὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὴν νύμφην της, καὶ ἡ νύμφη ἀπὸ τὴν πενθεράν της.

54 Ἔλεγε δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις· ὅταν ἴδητε τὴν νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἀπὸ δυσμῶν, εὐθέως λέγετε, ὄμβρος ἔρχεται, καὶ γίνεται οὕτω·

54 Ἔλεγε δὲ καὶ εἰς τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ· Εἶναι κρίσιμοι οἱ καιροὶ καὶ δὲν τὸ καταλαβαίνετε. Εἶσθε ὅμως ἀδικαιολόγητοι, διότι τοὺς ἄλλους καιροὺς τοῦ χειμῶνος καὶ τῆς καλοκαιρίας τοὺς νοιώθετε. Ὅταν ἴδετε σύννεφον νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὴν δύσιν, ἀμέσως λέγετε· Βροχὴ ἔρχεται. Καὶ γίνεται ἔτσι.

[49-53]) Μτ. ι' 21. 34 - 36. κ' 22. κς' 38. Μρ. ι' 38. ιγ' 12. [54-56]) Μτ. ις' 2. 3. Ἰν. δ' 35.

55 καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε ὅτι καύσων ἔσται, καὶ γίνεται.
56 ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς οἴδατε δοκιμάζειν, τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς οὐ δοκιμάζετε;
57 τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον;
58 ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ, μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτήν, καὶ ὁ κριτής σε παραδῷ τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε βαλεῖ εἰς φυλακήν.
59 λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως οὗ καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς.

55 Καὶ ὅταν ἴδετε νὰ φυσᾷ νοτιάς, λέγετε, ὅτι θὰ γίνῃ ζέστη· καὶ γίνεται.
56 Ὑποκριταὶ καὶ σᾶς ἀποκαλῶ ἔτσι, διότι ἐνῷ διὰ τὰ ἐπίγεια συμφέροντά σας ἔχετε ἀρκετὴν ἀντίληψιν καὶ πρόγνωσιν, τὰ ὑψηλότερα καὶ σπουδαιότερα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξαρτᾶται ἡ σωτηρία σας, δὲν ἔχετε ἀγαθὴν διάθεσιν καὶ ἐνδιαφέρον νὰ τὰ ἀντιληφθῆτε. Τὰ ἐξωτερικὰ δηλαδὴ σημάδια τοῦ ὁρίζοντος καὶ τῆς γῆς ξεύρετε νὰ τὰ διακρίνετε. Τὸν καιρὸν ὅμως αὐτόν, ποὺ παρουσιάζει τὰ σημάδια τῆς παρουσίας τοῦ Μεσσίου, πῶς δὲν τὸν διακρίνετε;
57 Διατί δὲ καὶ χωρὶς σημάδια, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τὸν ἑαυτόν σας, μὲ ὁδηγὸν τὴν συνείδησίν σας καὶ τὴν διάνοιάν σας δὲν κρίνετε τὸ δίκαιον καὶ σωστόν; Διατί δὲν βλέπετε, ὅτι ὁ βίος σας δὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ διατί δὲν ἀποφασίζετε νὰ ἀλλάξετε συμπεριφορὰν καὶ τρόπον ζωῆς;
58 Σπεύσατε νὰ συνδιαλλαγῆτε μὲ τὸν Θεὸν καὶ μὴ ἀναβάλλετε. Διότι, ὅταν πηγαίνῃς μὲ τὸν ἀντίδικόν σου εἰς δικαστήν, προσπάθησε εἰς τὸν δρόμον νὰ ἀπαλλαγῇς καὶ νὰ συμβιβασθῇς μαζί του· μήπως σὲ σύρῃ, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃς, εἰς τὸν δικαστὴν καὶ ὁ δικαστὴς σὲ παραδώσῃ εἰς τὸν εἰσπράκτορα καὶ ὁ εἰσπράκτωρ σὲ ρίψῃ εἰς φυλακήν.
59 Σοῦ λέγω, ὅτι δὲν θὰ βγῇς ἀπ' ἐκεῖ, ἕως ὅτου — πρᾶγμα ἀδύνατον — ἐξοφλήσῃς καὶ τὸ τελευταῖον λεπτόν. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν εἶναι καιρὸς καὶ προτοῦ ἐκσπάσῃ ἡ δικαία ὀργὴ τοῦ Θεοῦ, συμφιλιώθητε μαζί του, διότι, ἐὰν παρουσιασθῆτε εἰς τὸ φοβερόν του κριτήριον χρεῶσται, τιμωρία ἀδυσώπητος καὶ αἰωνία σᾶς περιμένει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Στίχ. 1-9. Προτροπὴ εἰς μετάνοιαν.

Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων, ὧν τὸ αἷμα Πιλᾶτος ἔμιξε μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν.
2 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι τοιαῦτα πεπόνθασιν;

Κατ' αὐτὴν δὲ τὴν στιγμήν, ποὺ ὡμίλει ὁ Κύριος περὶ τῶν σημείων τῶν καιρῶν, παρουσιάσθησαν μερικοί, οἱ ὁποῖοι τοῦ ἀνέφεραν διὰ τοὺς Γαλιλαίους, ποὺ ἐσφάγησαν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἀνέμιξε τὸ αἷμα των ὁ Πιλᾶτος μὲ τὰς θυσίας, τὰς ὁποίας αὐτοὶ κατὰ τὴν ὥραν τῆς σφαγῆς των προσέφεραν.
2 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· Νομίζετε, ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ὑπῆρξαν ἁμαρτωλοὶ περισσότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς Γαλιλαίους, καὶ διὰ τοῦτο ἔπαθαν αὐτὰ καὶ ηὗραν ἕνα τόσον οἰκτρὸν τέλος;

57-59) Μτ. ε' 25. 26.
ΙΓ'. 2) Ἰβ. δ' 7-12. η' 11-22. ιη' 5-21. Ἰν. θ' 2. 34. Πρ. κη' 4.

3 οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε, πάντες ὡσαύτως ἀπολεῖσθε.
4 ἢ ἐκεῖνοι οἱ δέκα καὶ ὀκτώ, ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι οὗτοι ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλήμ;
5 οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοήσητε, πάντες ὁμοίως ἀπολεῖσθε.
6 Ἔλεγε δὲ ταύτην τὴν παραβολήν· συκῆν εἶχέ τις ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην, καὶ ἦλθε ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ εὗρεν.
7 εἶπε δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν· ἰδοὺ τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ οὐχ εὑρίσκω· ἔκκοψον αὐτήν· ἱνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ;
8 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν καὶ βάλω κόπρια.
9 κἂν μὲν ποιήσῃ καρπόν· εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν.

3 Ὄχι, σᾶς λέγω. Δὲν ὑπῆρξαν αὐτοὶ οἱ χειρότεροι. Ἀλλὰ ὁ θάνατός των συνέβη καὶ ὡς παράδειγμα σωφρονιστικὸν διὰ σᾶς. Διότι ἐὰν δὲν μετανοήσετε, καὶ σεῖς θὰ χαθῆτε κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον. Διότι θὰ σφαγῆτε ὅλοι ὑπὸ τῶν Ρωμαίων καὶ θὰ καταπατηθῇ ὑπ' αὐτῶν ἡ Ἱερουσαλήμ, ὁπότε καὶ τὸ αἷμα πολλῶν ἀπὸ σᾶς θὰ ἀναμιχθῇ μὲ τὰς θυσίας σας.
4 Ἢ ἐκεῖνοι οἱ δεκαοκτώ, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔπεσεν ὁ πύργος, ποὺ ἦτο κτισμένος εἰς Σιλωάμ, καὶ τοὺς ἐσκότωσε, νομίζετε, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἁμαρτωλοὶ καὶ χρεῶσται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ περισσότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ κατοικοῦν εἰς Ἱερουσαλήμ;
5 Ὄχι, σᾶς βεβαιῶ. Δὲν ἦσαν αὐτοὶ οἱ χειρότεροι. Ἀλλ' ἔπαθον ἐκεῖνοι διὰ νὰ σωφρονισθῆτε σεῖς. Καὶ ἐὰν δὲν δείξετε μετάνοιαν, ὅλοι μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον θὰ χαθῆτε, θαπτόμενοι κάτω ἀπὸ τὰ ἐρείπια τῆς πρωτευούσης σας.
6 Ἔλεγε δὲ αὐτὴν τὴν παραβολήν· Εἶχε κάποιος μίαν συκῆν φυτευμένην μέσα εἰς τὸ ἀμπέλι του, εἰς ἔδαφος δηλαδὴ συνεχῶς καὶ κατ' ἔτος καλλιεργούμενον. Καὶ ἦλθε καὶ ἐζήτει καρπὸν εἰς αὐτὴν καὶ δὲν ηὗρε.
7 Εἶπε δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν· Ἰδού, ἔρχομαι τρία χρόνια τώρα καὶ ζητῶ καρπὸν εἰς τὴν συκῆν αὐτὴν καὶ δὲν εὑρίσκω. Κόψε την σύρριζα. Διατί νὰ πιάνῃ ἄδικα τὸν τόπον καὶ νὰ ἀχρηστεύῃ τὸ μέρος αὐτὸ τῆς γῆς, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ φυτευθῇ ἄλλο καρποφόρον δένδρον;
8 Ἐκεῖνος ὅμως ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· Κύριε, ἄφησέ την καὶ αὐτὸ τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω γύρω ἀπὸ αὐτὴν καὶ ρίψω εἰς αὐτὴν λιπάσματα.
9 Καὶ ἐὰν μὲν κάμῃ καρπόν, ἔχει καλῶς· τὴν ἀφίνομεν τότε καὶ δὲν τὴν κόπτομεν· ἐὰν ὅμως δὲν κάμῃ καρπόν, τότε θὰ τὴν κόψῃς εἰς μέλλουσαν εὐκαιρίαν. Ἔτσι θὰ συμβῇ καὶ μὲ κάθε ράθυμον καὶ ἀμετανόητον. Ἀναβάλλει μὲν ὁ Θεὸς νὰ τὸν τιμωρήσῃ, ἀναμένων τὴν μετάνοιαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐὰν τελικῶς ὁ ἁμαρτωλὸς δὲν ἐπιδείξῃ καρποὺς πνευματικοὺς μετανοίας, ἡ

3) Ψ. ζ' 13. 4) 2. Ἠσ. η' 6. Νεμ. γ' 15. Ἰν. θ' 7. 5) 3. 6-9) Μρ. ια' 13. 14. Μτ. κα' 19. 2 Πτ. γ' 9. 15.

δικαία ὀργὴ τοῦ Θεοῦ θὰ τὸν κτυπήσῃ σκληρά. Τοῦτο δὲ ἐμφανέστερον ἐγένετο καὶ ἐπὶ τῆς ἰουδαϊκῆς συναγωγῆς, ἡ ὁποία, ἐπειδὴ ἐδείχθη μέχρι τέλους ἀμετανόητος καὶ ἄκαρπος, παρεδόθη εἰς ὄλεθρον.

Στίχ. 10-17. Θεραπεία τῆς συγκυπτούσης γυναικός.

10 Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασι.

10 Ἐδίδασκε δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου εἰς μίαν ἀπὸ τὰς συναγωγάς.

11 καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ, καὶ ἦν συγκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακῦψαι εἰς τὸ παντελές.

11 Καὶ ἰδοὺ παρευρίσκετο ἐκεῖ μία γυναῖκα, ἡ ὁποία ἐκ συνεργείας τοῦ πονηροῦ πνεύματος κατείχετο ὑπὸ ἀσθενείας ἐπὶ δεκαοκτὼ ἔτη, καὶ ἦτο δι' αὐτὸ σκυμμένη διαρκῶς μὲ κυρτωμένον τὸ σῶμα καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ σηκώσῃ ὀρθίαν τὴν κεφαλήν της ὁλοτελῶς.

12 ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησε καὶ εἶπεν αὐτῇ· γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου·

12 Ὅταν δὲ τὴν εἶδεν ὁ Ἰησοῦς, τῆς ἐφώναξε καὶ τῆς εἶπε· Γυναῖκα, εἶσαι λυμένη καὶ ἐλευθερωμένη ἀπὸ τὴν ἀρρώστιαν σου.

13 καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν.

13 Καὶ ἔβαλεν ἐπάνω της τὰς χεῖρας του. Καὶ τὴν ἰδίαν στιγμήν, ἐπανέκτησε τὴν ὀρθίαν στάσιν τοῦ σώματός της καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεὸν διὰ τὴν θεραπείαν της.

14 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· ἓξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου.

14 Ἔλαβε δὲ τὸν λόγον ὁ ἀρχισυνάγωγος, γεμᾶτος ἀγανάκτησιν, διότι κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου ἔκαμε τὴν θεραπείαν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔλεγεν εἰς τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ· Ἓξ ἡμέραι εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν μας, κατὰ τὰς ὁποίας δικαιούμεθα καὶ πρέπει νὰ ἐργαζώμεθα. Κατ' αὐτὰς λοιπὸν τὰς ἐργασίμους ἡμέρας νὰ ἔρχεσθε καὶ νὰ θεραπεύεσθε, καὶ ὄχι κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου.

15 ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ Κύριος καὶ εἶπεν· ὑποκριτά, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει;

15 Ἀπεκρίθη λοιπὸν εἰς αὐτὸν ὁ Κύριος καὶ εἶπεν· Ὑποκριτά, σὺ ποὺ ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ σεβασμοῦ τοῦ Σαββάτου κρύπτεις φθόνον καὶ μοχθηρίαν· ὁ καθένας σας κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου δὲν λύει τὸ βῶδι του ἢ τὸν ὄνον του ἀπὸ τὴν φάτνην καὶ δὲν τὸ πηγαίνει νὰ τὸ ποτίσῃ, χωρίς, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκ παραδόσεως ἀνεγνωρισμένην ἑρμηνείαν τῆς ἐντολῆς τοῦ Σαββάτου, νὰ θεωρῆται παραβάτης αὐτῆς;

16 ταύτην δέ, θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;

16 Αὐτὴ δέ, ποὺ εἶναι κόρη καὶ ἀπόγονος τοῦ Ἀβραάμ, τὴν ὁποίαν ἔδεσεν ὁ σατανᾶς μὲ τὴν ἀρρώστιαν, ὥστε ἐπὶ δεκαοκτὼ ὁλόκληρα χρόνια νὰ μὴ δύναται νὰ σηκωθῇ ὀρθία, δὲν ἦτο πρέπον καὶ ἐπιβεβλημένον νὰ λυθῇ ἀπὸ τὸ μακροχρόνιον αὐτὸ καὶ ὀδυνηρὸν δέσιμον κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου;

17 καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατῃσχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ.

17 Καὶ ἐνῷ ἔλεγεν αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς, ἐντροπιάζοντο ὅλοι οἱ ἀντίθετοί του. Καὶ ὅλος ὁ λαὸς ἔχαιρε δι' ὅλα τὰ λαμπρὰ καὶ θαυμαστὰ ἔργα, ποὺ διαρκῶς ἐγίνοντο ἀπὸ αὐτόν.

[10-15]) ιδ΄ 1 - 5. Μτ. ιβ΄ 2 - 8. [16]) ιθ΄ 9. Πρ. γ΄ 25. [17]) Ἠσ. με΄ 16.

Στίχ. 18-21. Ἡ παραβολὴ τοῦ κόκκου τοῦ σινάπεως καὶ τῆς ζύμης.

18 Ἔλεγε δέ· τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν;

18 Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Ἰησοῦν ἐξ ἀφορμῆς τοῦ λαϊκοῦ ἐκείνου ἐνθουσιασμοῦ παρουσιάσθη ζωντανὴ ἡ εἰκὼν τῆς ἐξαπλώσεως καὶ τῆς ἀναμορφωτικῆς δυνάμεως τῆς βασιλείας, τὴν ὁποίαν ἦλθε νὰ ἱδρύσῃ. Ἔλεγε λοιπόν· Πρὸς τί ὁμοιάζει ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία διὰ τῆς Ἐκκλησίας θὰ ἐγκατασταθῇ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς; Καὶ πρὸς τί νὰ τὴν παραβάλω;

19 ὁμοία ἐστὶ κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ· καὶ ηὔξησε καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον μέγα, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

19 Εἶναι ὁμοία πρὸς τὸν μικρὸν σπόρον τοῦ σιναπιοῦ, ποὺ τὸν ἐπῆρε κάποιος ἄνθρωπος καὶ τὸν ἐφύτευσεν εἰς τὸν κῆπον του· καὶ ηὔξησε καὶ ἔγινε δένδρον μεγάλο, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐφώλιασαν εἰς τοὺς κλάδους του. Ἔτσι καὶ ὁ λόγος τοῦ εὐαγγελίου τῆς βασιλείας, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἥτις διὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐγκαθιδρύεται ἤδη ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀφανὴς καὶ ἀσήμαντος εἰς τὰς ἀρχὰς θὰ δημιουργήσῃ βαθμηδὸν τεραστίας κατακτήσεις εἰς τὸν κόσμον καὶ θὰ ἐξακολουθῇ νὰ παρέχῃ προστασίαν καὶ ἀνάπαυσιν εἰς τὰς ψυχάς.

20 Πάλιν εἶπε· τίνι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ;

20 Καὶ πάλιν εἶπε· Μὲ τί νὰ παραβάλω καὶ νὰ παρομοιάσω τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ;

21 ὁμοία ἐστὶ ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἔκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.

21 Εἶναι ὁμοία πρὸς προζύμιον, τὸ ὁποῖον ἐπῆρε μία γυναῖκα καὶ τὸ ἔκρυψεν εἰς μεγάλην ποσότητα ἀλεύρου. Καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ τὸ προζύμιον κρυμμένον, ἕως ὅτου ἐζυμώθη ὁλόκληρον τὸ ζυμάρι τοῦ ἀλεύρου. Ἔτσι καὶ ἡ ἐπὶ γῆς βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ τὸ κήρυγμα τῆς πίστεως, δὲν θὰ ἐπιβληθῇ δι' ἐξωτερικῶν μέσων δυνάμεως βίας καὶ καταναγκασμοῦ, ἀλλὰ σὰν ἄλλο προζύμι θὰ εἰσχωρήσῃ σιγὰ - σιγὰ καὶ θὰ ἀναζυμώσῃ ὅλην τὴν μᾶζαν τῆς ἀνθρωπότητος.

Στίχ. 22-30. Πόσοι θὰ σωθοῦν.

22 Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς Ἱερουσαλήμ.

22 Καὶ περιώδευεν εἰς πόλεις καὶ χωρία διδάσκων, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως ἐξακολουθῶν νὰ βαδίζῃ πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ.

23 εἶπε δέ τις αὐτῷ· Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σῳζόμενοι; ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς·

23 Τὸν ἠρώτησε δὲ κάποιος· Κύριε, εἶναι ἄραγε ὀλίγοι αὐτοί, ποὺ σώζονται; Αὐτὸς δὲ ἀποφεύγων νὰ δώσῃ ἀπάντησιν εἰς ἐρώτημα ἱκανοποιοῦν ἁπλῆν περιέργειαν καὶ ἐπὶ τὸ ὠφέλιμον στρέψας τὸν λόγον, τοὺς εἶπε·

24 ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι

24 Πρέπει νὰ καταβάλλετε προσπαθείας καὶ ἀγῶνας νὰ ἔμβητε διὰ τῆς στενῆς πύλης, ἀπαρνούμενοι τὰς κακὰς συνηθείας σας

[18-19]) Μρ. δ΄ 30. 32. Μτ. ιγ΄ 31. 32. [20-21]) Μτ. ιγ΄ 33. [22]) Μρ. ς΄ 6. Μτ. θ΄ 35. [23]) Μτ. κβ΄ 1 - 14. [24]) Μτ. ζ΄ 13. 14.

πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν.

καὶ τὸν ἁμαρτωλὸν βίον σας. Πρέπει δὲ νὰ καταβάλλετε τὸν ἀγῶνα αὐτόν, διότι σᾶς βεβαιῶ, ὅτι πολλοὶ ἔχοντες χαλαρὰν διάθεσιν θὰ ζητήσουν νὰ ἔμβουν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔχουν τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀγωνισθοῦν, δὲν θὰ ἠμπορέσουν νὰ τὸ ἐπιτύχουν.

25 ἀφ' οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξησθε ἔξω ἑστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν λέγοντες· Κύριε Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ·

26 τότε ἄρξεσθε λέγειν· ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας·

27 καὶ ἐρεῖ· λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ· ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας.

25 Ὅταν δὲ περάσῃ ἡ ὥρα καὶ σηκωθῇ ὁ οἰκοκύρης τῆς βασιλείας Χριστὸς καὶ κλείσῃ τὴν θύραν — τοῦτο δὲ θὰ συμβῇ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου δι' ἕνα ἕκαστον καὶ κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν δι' ὅλους — καὶ ὅταν ἀρχίσετε σεῖς νὰ στέκεσθε ἀπ' ἔξω καὶ νὰ κτυπᾶτε τὴν θύραν λέγοντες· Κύριε, Κύριε, ἄνοιξέ μας· ἐκεῖνος δὲ θὰ σᾶς ἀπαντήσῃ καὶ θὰ σᾶς εἴπῃ· δὲν σᾶς ξεύρω ἀπὸ ποῦ εἶσθε, καὶ δὲν σᾶς ἐγνώρισα ποτὲ ὡς φίλους καὶ οἰκείους μου,

26 τότε θὰ ἀρχίσετε νὰ λέγετε· ἐφάγαμεν καὶ ἐπίομεν ἐμπρός σου διότι ἐλάβομεν μέρος εἰς τὴν θείαν λατρείαν, καὶ ἐδίδαξες εἰς τὰς πλατείας μας, ὅπου ἤμεθα καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ καὶ σὲ ἠκούσαμεν.

27 Καὶ θὰ εἴπῃ τότε ὁ οἰκοδεσπότης· Σᾶς διαβεβαιῶ, ὅτι δὲν σᾶς ἠξεύρω ἀπὸ ποῦ εἶσθε καὶ ἀπὸ ποῖον κατάγεσθε· Δὲν ἐφροντίσατε νὰ ἀναγεννηθῆτε ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὥστε νὰ συγγενεύετε πρὸς ἐμέ. Φύγετε μακρὰν ἀπὸ ἐμὲ ὅλοι σεῖς, ποὺ εἰργάσθητε εἰς τὸν βίον σας τὴν ἀδικίαν, διότι καὶ αὐτὰ τὰ χαρίσματά μου τὰ ἐχρησιμοποιήσατε ὄχι κατὰ τὸ ἰδικόν μου ἀλλὰ κατὰ τὸ ἰδικόν σας θέλημα.

28 ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν ὄψησθε Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω,

28 Ἐκεῖ, μακρὰν ἀπὸ τὸν Κύριον καὶ ἔξω τῆς βασιλείας του, θὰ κλαίετε ἀπαρηγόρητα καὶ ματαίως, καὶ θὰ τρίζετε τὰ δόντια ἀπὸ τὴν ἀνυπόφορον βάσανον, ὅταν θὰ ἰδῆτε τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακὼβ καὶ ὅλους τοὺς προφήτας μέσα εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς ἑαυτούς σας νὰ ἀποκλείωνται καὶ νὰ διώχνωνται ἔξω ἀπ' αὐτήν.

29 καὶ ἥξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου, καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

29 Καὶ θὰ ἔλθουν ἄνθρωποι ἀπὸ ἀνατολὴν καὶ δύσιν καὶ ἀπὸ τὰ βορεινὰ καὶ μεσημβρινὰ μέρη τοῦ κόσμου καὶ θὰ παρακαθήσουν σὰν εἰς ἄλλο πανηγυρικὸν καὶ εὐφρόσυνον τραπέζι εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀναπαυόμενοι καὶ ἀπολαμβάνοντες ἐκεῖ αἰωνίως διὰ τοὺς κόπους καὶ ἀγῶνας, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπεβλήθησαν διὰ νὰ εἰσέλθουν εἰς αὐτήν.

30 καὶ ἰδού, εἰσὶν ἔσχατοι οἳ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶ πρῶτοι οἳ ἔσονται ἔσχατοι.

30 Καὶ ἰδοὺ τί ἐκπληκτικὸν θὰ συμβῇ· εἶναι ἐδῶ μερικοὶ τελευταῖοι, οἱ ὁποῖοι ἐκεῖ θὰ εἶναι πρῶτοι, καὶ ὑπάρχουν μερικοί, ποὺ τώρα εἶναι πρῶτοι, οἱ ὁποῖοι ἐκεῖ θὰ εἶναι τελευταῖοι. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐθνικοὺς δηλαδή, ποὺ φαίνονται τώρα τελευταῖοι, λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν κατάγονται ἀπὸ τοὺς Πατριάρχας, μὲ τὴν πίστιν καὶ τὴν ὑπακοήν, ποὺ θὰ δείξουν εἰς τὸν Χριστόν, θὰ γίνουν πρῶτοι. Καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, ποὺ ἀποτελοῦν τώρα τὸν ἐκλεκτὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ καὶ φαίνονται πρῶτοι, ἕνεκα τῆς ἀπιστίας των πρὸς τὸν Χριστὸν θὰ γίνουν τελευταῖοι.

[25-27]) Μτ. ζ´ 21 - 23. [28-30]) Μτ. η´ 11. 12. ιθ´ 30.

Στίχ. 31-35. Ἀπειλαὶ τοῦ Ἡρῴδου κατὰ τοῦ Κυρίου.

31 Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθόν τινες Φαρισαῖοι λέγοντες αὐτῷ· ἔξελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρῴδης θέλει σε ἀποκτεῖναι.

31 Κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἦλθαν μερικοὶ Φαρισαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἐκ φθόνου ἐπεδίωκον νὰ διακόψουν τὸ ἔργον τοῦ Ἰησοῦ καὶ νὰ ἐκφοβίσουν τοὺς ἀκολούθους του, ἤθελαν δὲ καὶ νὰ εὐαρεστήσουν εἰς τὸν Ἡρῴδην, ὁ ὁποῖος ἐθεώρει ἐπικίνδυνον διὰ τὸν ἑαυτόν του τὴν παρουσίαν τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὰ μέρη τῆς δικαιοδοσίας του, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν διὰ νὰ τὸν ἀναγκάσουν νὰ φύγῃ· Ἔβγα ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ἡρῴδου καὶ πήγαινε ἀπ' ἐδῶ, διότι ὁ Ἡρῴδης θέλει νὰ σὲ φονεύσῃ.

32 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ· ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι·

32 Καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· Πηγαίνετε καὶ εἴπατε εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, ποὺ ἔχει τὴν πονηρίαν καὶ δολιότητα τῆς ἀλεπούς· Εἶναι μετρημέναι αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς μου. Ἰδοὺ σήμερον καὶ αὔριον πράττω εὐεργετικὰ καὶ κοινῆς ὠφελείας ἔργα, βγάζω δαιμόνια καὶ κάνω θεραπείας καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν, πολὺ σύντομα δηλαδή, φθάνω εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔργου μου καὶ τῆς ζωῆς μου.

33 πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἰερουσαλήμ.

33 Ἂς μὴ ἐνοχλῆται ὅμως ὁ Ἡρῴδης καὶ ἂς μὴ προχωρῇ εἰς ἀπειλάς. Δὲν θὰ μὲ φονεύσῃ αὐτός. Ἐγὼ πρέπει σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Πατρός μου σήμερον καὶ αὔριον, τὰς ὀλίγας δηλαδὴ ἀκόμη ἡμέρας μου νὰ τὰς ζήσω καὶ δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ ματαιώσῃ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ. Καὶ κατὰ τὰς ἀκολούθους ἡμέρας πρέπει, συμμορφούμενος πρὸς τὴν θείαν βουλήν, νὰ μεταβῶ εἰς Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ ἀποθάνω ὄχι ἐδῶ, ὅπως ἀπειλεῖ ὁ Ἡρῴδης, ἀλλ' ἐκεῖ. Διότι δὲν εἶναι ἐνδεχόμενον καὶ πιθανὸν προφήτης νὰ φονευθῇ ἔξω ἀπὸ τὴν Ἰερουσαλήμ.

34 Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλήμ, ἡ ἀποκτέννουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν! ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε!

34 Ἰερουσαλήμ, Ἰερουσαλήμ, ταλαίπωρε καὶ ἀξιοθρήνητε πόλις! σὺ ποὺ φονεύεις τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολεῖς ἐκείνους, ποὺ σοῦ ἀπέστειλεν ὁ Θεός! Πόσας φορὰς ἠθέλησα νὰ συμμαζεύσω τὰ παιδιά σου μὲ στοργὴν παρομοίαν πρὸς ἐκείνην, μὲ τὴν ὁποίαν περιμαζεύει ἡ ὄρνιθα τὸ πλῆθος τῶν μικρῶν πουλιῶν της κάτω ἀπὸ τὰ πτερά της, καὶ δὲν ἠθελήσατε!

35 ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐ μή με ἴδητε ἕως ἂν ἥξῃ ὅτε εἴπητε· ***εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.***

35 Ἰδοὺ πρὸς τιμωρίαν σας ἀφίνεται ἔρημος καὶ ἀπροστάτευτος ἀπὸ τὸν Θεόν, εἰς μόνας τὰς ἰδικάς σας χεῖρας, ὁ οἶκος σας, δηλαδὴ ἡ πόλις σας μὲ τὸν ναόν της. Σᾶς λέγω δέ, ὅτι δὲν θὰ μὲ ἴδετε πλέον, ἕως ὅτου μετανοήσετε καὶ πιστεύσετε, ὁπότε συγκαταριθμούμενοι εἰς τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας μου θὰ εἴπετε δι' ἐμέ· Εὐλογημένος εἶναι αὐτός, ποὺ ἔρχεται εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ὡς ἀπεσταλμένος του καὶ ἀντιπρόσωπός του.

[31]) θ´ 7 - 9. Μρ. ς´ 14 - 29. [32-33]) Ἰζ. ιγ´ 4. Ἰν. θ´ 4. [34-35]) Μτ. κγ´ 37 - 39.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄.

Στίχ. 1-14. Θεραπεία ὑδρωπικοῦ. Διδασκαλία περὶ ταπεινοφροσύνης.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν.

Καὶ ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸ σπίτι κάποιου ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας τῶν Φαρισαίων ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου διὰ νὰ φάγῃ ἄρτον, συνέβη αὐτοὶ νὰ τὸν παρατηροῦν καὶ νὰ τὸν παρακολουθοῦν μετὰ προσοχῆς, μήπως εἴπῃ ἢ πράξῃ κάτι παράνομον καὶ ἀξιοκατάκριτον.

2 καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

2 Καὶ ἰδοὺ κάποιος ἄνθρωπος, ποὺ ἔπασχεν ἀπὸ ὑδρωπικίαν, ἐστέκετο ἐμπρός του, διστάζων διὰ τοὺς παρόντας νομικοὺς καὶ Φαρισαίους νὰ ζητήσῃ φανερὰ τὴν θεραπείαν του, ἐλπίζων ὅμως, ὅτι θὰ ἐκίνει τὴν συμπάθειάν του.

3 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρισαίους λέγων· εἰ ἔξεστι τῷ σαββάτῳ θεραπεύειν; οἱ δὲ ἡσύχασαν.

3 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἔλαβε τὸν λόγον καὶ εἶπε πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ τοὺς Φαρισαίους· εἶναι ἆρά γε ἐπιτετραμμένον νὰ θεραπεύῃ κανεὶς ἀρρώστους κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου; Ἐκεῖνοι δὲ ἐσιώπησαν, διότι δὲν ἐτόλμων νὰ τοῦ εἴπουν, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται.

4 καὶ ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτὸν καὶ ἀπέλυσε.

4 Καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἀφοῦ τὸν ἔπιασε καὶ τὸν ἤγγισε μὲ τὰς χεῖρας του, τὸν ἰάτρευσε καὶ τοῦ ἔδωκε τότε τὴν ἄδειαν νὰ φύγῃ.

5 καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπε· τίνος ὑμῶν υἱὸς ἢ βοῦς εἰς φρέαρ ἐμπεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;

5 Καὶ ἀπαντῶν εἰς τοὺς ἀποκρύφους διαλογισμοὺς τῶν Φαρισαίων εἶπε πρὸς αὐτούς· Ποίου ἀπὸ σᾶς ὁ υἱὸς ἢ τὸ βῶδι θὰ πέσῃ μέσα εἰς πηγάδι καὶ δὲν θὰ καταβάλῃ πολλὰς προσπαθείας καὶ κόπους διὰ νὰ τὸν ἀνασύρῃ ἀπ' ἐκεῖ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου; Ἀφοῦ λοιπὸν θεωρεῖτε τοῦτο ἐπιτετραμμένον, πῶς θὰ κατακρίνετε ὡς παραβάτην τοῦ Σαββάτου ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὄχι μὲ κοπιώδη προσπάθειαν, ἀλλὰ μὲ ἁπλοῦν λόγον βοηθεῖ ὄχι ἄλογον ζῷον, ἀλλὰ λογικὸν ἄνθρωπον πάσχοντα;

6 καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ πρὸς ταῦτα.

6 Καὶ δὲν ἠμπόρεσαν εἰς αὐτὰ νὰ τοῦ ἀπαντήσουν, διότι ἦτο ὁλοφάνερον τὸ ἄδικόν των.

7 Ἔλεγε δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολήν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς·

7 Ἔλεγε δὲ πρὸς τοὺς καλεσμένους εἰς τὸ τραπέζι παραβολήν, διὰ τῆς ὁποίας τοὺς ἐδίδασκε τὴν ταπεινοφροσύνην, ἐπειδὴ παρετήρησε, πόσον ἐζήτουν καὶ ἐδιάλεγαν τὰς πρώτας θέσεις εἰς τὸ τραπέζι. Καὶ τοὺς εἶπε·

8 ὅταν κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν, μήποτε ἐντιμότερός σου ᾖ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ,

8 Ὅταν προσκληθῇς ἀπὸ κάποιον εἰς γάμους, μὴ καθήσῃς μόνος σου εἰς τὴν πρώτην θέσιν· μήπως ἄλλος ἀνώτερος κατὰ τὴν κοινωνικὴν θέσιν καὶ ἀξίαν ἀπὸ σὲ εἶναι προσκαλεσμένος ἀπὸ αὐτόν, ποὺ σᾶς ἐκάλεσε.

9 καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας ἐρεῖ σοι· δὸς τούτῳ τόπον· καὶ τότε ἄρξῃ

9 Καὶ θὰ ἔλθῃ τότε αὐτός, ποὺ ἐκάλεσε καὶ σὲ καὶ αὐτόν, καὶ θὰ σοῦ εἴπῃ: Κάνε θέσιν καὶ δῶσε τόπον εἰς αὐτόν. Καὶ θὰ ἀρχίσῃς τότε μὲ ἐντροπὴν νὰ ἀναζητῇς θέσιν, καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ

ΙΔ΄. [1-6]) ς΄ 6 - 11. ζ΄ 36. ια΄ 37. ιγ΄ 10 - 17. Μτ. κβ΄ 46. [7-11]) Πρμ. κε΄ 6. 7. Λκ. ιη΄ 14. Μτ. κγ΄ 6. 12.

μετ' αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν.

μεταξὺ οἱ ἄλλοι ἔχουν καθίσει καὶ κανεὶς ἀπὸ αὐτοὺς δὲν θὰ σοῦ παραχωρῇ τὴν θέσιν του, θὰ ἀναγκασθῇς τότε νὰ καταλάβῃς τὴν τελευταίαν θέσιν εἰς τὸ τραπέζι.

10 ἀλλ' ὅταν κληθῇς, πορευθεὶς ἀνάπεσε εἰς τὸν ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκώς σε εἴπῃ σοι· φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον τῶν συνανακειμένων σοι.

10 Ἀλλ' ὅταν προσκληθῇς, πήγαινε καὶ κάθησε εἰς τὴν τελευταίαν θέσιν, ὥστε ὅταν ἔλθῃ αὐτός, ποὺ σὲ ἔχει καλέσει, νὰ σοῦ εἴπῃ· Φίλε, ἀνέβα παραπάνω καὶ κάθισε ὑψηλότερα εἰς θέσιν τιμητικωτέραν. Καὶ τότε θὰ σοῦ ἀποδοθῇ τιμὴ ἐμπρὸς εἰς ὅλους ἐκείνους, ποὺ παρακάθηνται μαζὶ μὲ σὲ εἰς τὸ τραπέζι.

11 ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

11 Ὁ ἐξευτελισμὸς δὲ αὐτὸς ἐκείνου, ποὺ παίρνει μόνος του τὴν πρώτην θέσιν, καὶ ἡ τιμὴ ἐκείνου, ποὺ ἀφίνει εἰς τοὺς ἄλλους νὰ τοῦ προσφέρουν τὴν πρώτην θέσιν, θὰ γίνουν, διότι ἰσχύει ὁ γενικὸς νόμος καὶ κανών: Καθένας ποὺ ὑψώνει μόνος του τὸν ἑαυτόν του θὰ ταπεινωθῇ καὶ καθένας ποὺ ταπεινώνει τὸν ἑαυτόν του θὰ ὑψωθῇ.

12 Ἔλεγε δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν· ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου μηδὲ γείτονας πλουσίους, μήποτε καὶ αὐτοί σε ἀντικαλέσωσι, καὶ γενήσεταί σοι ἀνταπόδομα.

12 Ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς ἐκεῖνον, ποὺ τὸν εἶχε καλέσει· ὅταν κάνῃς πρωϊνὸν ἢ βραδυνὸν τραπέζι, μὴ περιορίζεσαι νὰ προσκαλῇς ἀποκλειστικῶς τοὺς φίλους σου, οὔτε τοὺς ἀδελφούς σου, οὔτε τοὺς συγγενεῖς σου, οὔτε γείτονας πλουσίους· μήπως καὶ ἐκεῖνοι σὲ καλέσουν, καὶ σοῦ γίνῃ ὑπ' αὐτῶν καὶ ὄχι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀνταπόδοσις καὶ ἀνταμοιβὴ δι' αὐτό, ποὺ τοὺς ἔκαμες.

13 ἀλλ' ὅταν ποιῇς δοχήν, κάλει πτωχούς, ἀναπήρους, χωλούς, τυφλούς,

13 Ἀλλ' ὅταν κάνῃς ὑποδοχὴν καὶ τραπέζι, προσκάλει εἰς αὐτὸ πτωχούς, σακάτηδες, κουτσούς, τυφλούς.

14 καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων.

14 Καὶ θὰ εἶσαι μακάριος, διότι αὐτοὶ δὲν ἔχουν ἄλλο τι ἀπὸ εὐχὰς νὰ σοῦ ἀνταποδώσουν. Εἶσαι δὲ μακάριος δι' αὐτό, διότι θὰ σοῦ ἀνταποδοθῇ αὐτό, ποὺ ἔκαμες, κατὰ τὴν ἀνάστασιν τῶν δικαίων, ὅταν ὁ Θεὸς θὰ ἀνταμείψῃ κάθε ἀγαθοεργίαν καὶ ἀρετήν.

Στίχ. 15-24. Ἡ παραβολὴ τοῦ μεγάλου Δείπνου.

15 Ἀκούσας δέ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ· μακάριος ὃς φάγεται ἄριστον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

15 Ὅταν δὲ ἤκουσεν αὐτὰ κάποιος ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ συμπαρεκάθηντο εἰς τὸ τραπέζι, εἶπεν εἰς αὐτόν: Μακάριος εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ θὰ φάγῃ γεῦμα εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ μαζὶ μὲ τὸν Μεσσίαν καὶ τοὺς πατριάρχας καὶ τοὺς ἄλλους δικαίους.

16 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσε πολλούς·

16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς διὰ νὰ διδάξῃ, ποίας ἀρετὰς πρέπει νὰ ἔχῃ κανεὶς διὰ νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὴν αἰωνίαν εὐφροσύνην τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, εἶπε πρὸς αὐτόν· Κάποιος ἄνθρωπος ἔκαμε βραδυνὸν συμπόσιον μεγάλο καὶ ἐκάλεσε πολλούς. Ἡ χαρὰ

[12-14]) Δτ. ιδ΄ 29. Λκ. ς΄ 33 - 35. Μτ. ε΄ 45 - 47. ς΄ 2. κβ΄ 23 - 33. Ἰν. ε΄ 29. ς΄ 40. ια΄ 24. [15]) Ἀπ. ιθ΄ 9. Μτ. η΄ 11. [16-17]) Μτ. κβ΄ 2 - 4.

καὶ ἀπόλαυσις δηλαδὴ τῆς αἰωνίου βασιλείας παραβάλλεται πρὸς δεῖπνον μεγαλοπρεπές, ποὺ ἑτοίμασεν ὁ Θεὸς καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ἐκάλεσε εἰς τὰς ἀρχὰς ὄχι ὅλους, ἀλλὰ πολλούς, τουτέστι τοὺς Ἰουδαίους.

17 καὶ ἀπέστειλε τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστι πάντα.

17 Καὶ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ δείπνου ἔστειλε τὸν δοῦλον του, δηλαδὴ τοὺς εἰς ἑκάστην ἐποχὴν ἀπεσταλμένους τοῦ Θεοῦ, τότε δέ, ὅτε ἐλέγετο ἡ παραβολή, ἔστειλε τὸν Βαπτιστὴν πρῶτον καὶ τὸν Υἱόν του ἔπειτα, ὁ ὁποῖος ἔλαβε διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως μορφὴν δούλου. Τὸν ἔστειλε δὲ διὰ νὰ εἴπῃ εἰς τοὺς προσκαλεσμένους· Ἐλᾶτε, καὶ μὴ ἀναβάλλετε, διότι εἶναι πλέον ὅλα ἕτοιμα.

18 καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντες. ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· ἀγρὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον.

18 Καὶ ἤρχισαν οἱ προσκαλεσμένοι ἀπὸ μιᾶς γνώμης, σὰν νὰ ἦσαν προσυνεννοημένοι, νὰ δικαιολογοῦν τὴν ἀπουσίαν των ἀπὸ τὸ δεῖπνον. Ὁ πρῶτος εἶπεν· Ἠγόρασα κάποιο χωράφι καὶ ἔχω ἀνάγκην νὰ βγῶ ἔξω καὶ νὰ τὸ ἴδω· σὲ παρακαλῶ θεώρησέ με δικαιολογημένον καὶ ἀπηλλαγμένον τῆς ὑποχρεώσεως νὰ ἔλθω.

19 καὶ ἕτερος εἶπε· ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον.

19 Καὶ ἄλλος εἶπεν· Ἠγόρασα πέντε ζευγάρια βώδια καὶ πηγαίνω νὰ τὰ δοκιμάσω. Σὲ παρακαλῶ συγχώρησε τὴν δικαιολογημένην ἀπουσίαν μου.

20 καὶ ἕτερος εἶπε· γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν.

20 Καὶ ἄλλος εἶπεν· Ἐπῆρα εἰς γάμον γυναῖκα καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἠμπορῶ νὰ ἔλθω. Δηλαδὴ οἱ προσκεκλημένοι ὅλοι ἀπερροφήθησαν ἀπὸ τὰς βιοτικὰς καὶ σαρκικὰς μερίμνας καὶ ἠδιαφόρησαν εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐκάλει νὰ γίνουν συμμέτοχοι καὶ κληρονόμοι τῆς βασιλείας του.

21 καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ· ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ χωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσάγαγε ὧδε.

21 Καὶ ἀφοῦ ἦλθεν ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, διηγήθη εἰς τὸν κύριόν του τὰ ὅσα εἶπον εἰς αὐτὸν οἱ προσκαλεσμένοι. Τότε ὁ οἰκοκύρης ἐθύμωσε καὶ εἶπεν εἰς τὸν δοῦλον του· Ἔβγα γρήγορα εἰς τὰς πλατείας καὶ τὰ στενὰ τῆς πόλεως καὶ φέρε ἐδῶ μέσα τοὺς πτωχούς, τοὺς σακάτηδες καὶ χωλοὺς καὶ τυφλούς, ποὺ θὰ εὕρῃς ἐκεῖ. Κάλεσε δηλαδὴ τοὺς περιφρονημένους μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἀφοῦ οἱ ἐπίσημοι ἄρχοντες τοῦ Ἰσραὴλ ἀρνοῦνται νὰ δεχθοῦν τὴν σωτηρίαν, ποὺ τοὺς προσφέρει ὁ Μεσσίας.

22 καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· κύριε, γέγονεν ὡς ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστί.

22 Καὶ ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον εἶπεν ὁ δοῦλος· Κύριε, ἔγινεν ὅπως διέταξες καὶ ὑπάρχει ἀκόμη τόπος ἀδειανὸς εἰς τὸ σπίτι διὰ νὰ προσκληθοῦν καὶ ἄλλοι.

23 καὶ εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου.

23 Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· ἔβγα ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν εἰς τοὺς δρόμους καὶ εἰς τοὺς φράκτας τῶν κτημάτων, ὅπου συνήθως μαζεύονται οἱ περιπλανώμενοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν σπίτι καὶ μόνιμον κατοικίαν, καὶ ἐπειδὴ αὐτοὶ θὰ διστάζουν ἐκ συστολῆς νὰ λάβουν μέρος εἰς τὸ δεῖπνον μου, παρα-

18-19) Μτ. ιγ΄ 22. κβ΄ 5. 20) Δτ. κδ΄ 5. 1 Κρ. ζ΄ 33. 21-24) Μτ. κβ΄ 8 - 10.

κίνησέ τους ἐπιμόνως νὰ ἔμβουν ἐδῶ, διὰ νὰ γεμίσῃ τὸ σπίτι μου. Προσκάλεσε δηλαδὴ καὶ τοὺς ἐθνικοὺς νὰ λάβουν μέρος εἰς τὰ ἀγαθὰ τῆς βασιλείας τοῦ Μεσσίου.

24 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου.

24 Διότι σᾶς βεβαιῶ, ὅτι κανένας ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους τοὺς προσκαλεσμένους, ὄχι μόνον δὲν θὰ παρακαθήσῃ ἀλλ' οὐδὲ κἂν θὰ γευθῇ τὸ δεῖπνον μου.

Στίχ. 25-35. Ὑποχρεώσεις τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ. Οἰκοδομὴ πύργου καὶ ἐκστρατεία βασιλέως.

25 Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί. καὶ στραφεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς·

25 Ἐπήγαιναν δὲ μαζί του πολλὰ πλήθη λαοῦ καὶ ἀφοῦ πρὸς στιγμὴν ἐσταμάτησε, ἔστρεψε πρὸς αὐτοὺς καὶ τοὺς εἶπε· Καλὰ μὲ ἀκολουθεῖτε τώρα καὶ θέλετε νὰ εἶσθε μαθηταί μου καὶ φίλοι μου. Μάθετε ὅμως αὐτά, ποὺ εἶναι ἀπαραίτητα διὰ κάθε γνήσιον ἀκόλουθόν μου.

26 εἴ τις ἔρχεται πρός με καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, οὐ δύναταί μου μαθητὴς εἶναι.

26 Ἐὰν κανεὶς ἔρχεται μαζί μου, καὶ δὲν μισῇ τὸν πατέρα του καὶ τὴν μητέρα του καὶ τὴν γυναῖκα του καὶ τοὺς ἀδελφούς του καὶ τὰς ἀδελφάς του, ἐφ' ὅσον αὐτοὶ τοῦ γίνονται ἐμπόδιον εἰς τὸ νὰ μὲ ἀκολουθῇ, ἀκόμη δὲ ἐὰν δὲν μισῇ καὶ αὐτὴν τὴν ζωήν του, ἐφ' ὅσον ὁ φόβος τοῦ νὰ χάσῃ τὴν ζωήν του τοῦ γίνεται αἰτία νὰ μὲ ἀρνηθῇ, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι μαθητής μου.

27 καὶ ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναταί εἶναί μου μαθητής.

27 Καὶ ὅποιος δὲν παίρνει ἐπάνω του τὸν σταυρόν του, καὶ μὲ ἄλλας λέξεις, ὅποιος δὲν λαμβάνει τὴν ἀπόφασιν νὰ ὑποστῇ καὶ θάνατον σταυρικὸν καὶ ἐπονείδιστον δι' ἐμὲ καὶ δὲν ἔρχεται μὲ τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν ὀπίσω μου, δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι μαθητής μου.

28 τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν, θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι, οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει τὰ πρὸς ἀπαρτισμόν,

28 Ἐξετάσατε καλὰ τὸν ἑαυτόν σας καὶ ἀφοῦ σκεφθῆτε, ἐὰν ἠμπορῆτε νὰ ὑποβληθῆτε εἰς τὰς θυσίας αὐτάς, ἀποφασίσατε τότε νὰ μὲ ἀκολουθήσετε. Μελετήσατε τὸ πρᾶγμα, ἂν μὴ περισσότερον, τοὐλάχιστον ὅσον καὶ οἱ μελετῶντες νὰ ἀναλάβουν ἐγκοσμίους ἐπιχειρήσεις δαπανηρὰς ἢ ἐπικινδύνους. Διότι ποῖος ἀπὸ σᾶς, ποὺ θέλει νὰ κτίσῃ σπίτι ἐφωδιασμένον μὲ πύργον, δὲν κάθεται πρῶτον νὰ λογαριάσῃ τὴν δαπάνην, ὥστε νὰ πεισθῇ, ἐὰν ἔχῃ τὰ χρήματα, ποὺ θὰ χρειασθοῦν διὰ νὰ τελειώσῃ τὸ ἔργον;

29 ἵνα μήποτε, θέντος αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύσαντος ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται αὐτῷ ἐμπαίζειν,

29 Ἔτσι κάθε φρόνιμος λογαριάζει, διὰ νὰ μὴ τοῦ συμβῇ, ὥστε ἀφοῦ βάλῃ αὐτὸς θεμέλιον καὶ δὲν μπορέσῃ νὰ τελειώσῃ τὸν πύργον, νὰ ἀρχίσουν νὰ τὸν ἐμπαίζουν ὅλοι, ὅσοι θὰ βλέπουν, ὅτι τὸ ἔργον ἔμεινεν ἀτελείωτον,

30 λέγοντες ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν

30 λέγοντες ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἤρχισε νὰ οἰκοδομῇ καὶ δὲν ἠμπόρεσε νὰ τελειώσῃ τὴν οἰκοδομήν. Οἰκοδομὴν πνευματι-

26-27) 33. θ΄ 23. Μρ. η΄ 34. Μτ. ι΄ 37. 38.

καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι;

31 ἢ τίς βασιλεύς, πορευόμενος συμβαλεῖν ἑτέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλεμον, οὐχὶ πρῶτον καθίσας βουλεύεται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ἀπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν;

32 εἰ δὲ μήγε, ἔτι πόρρω αὐτοῦ ὄντος πρεσβείαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην.

33 οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν, ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν, οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής.

34 Καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται;

35 οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν εὔθετόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

κήν, αἰωνίαν καὶ ἀκατάλυτον καλεῖσθε νὰ κτίσετε καὶ σεῖς, ἐὰν γίνετε μαθηταί μου. Εἴσθε λοιπὸν ἀποφασισμένοι νὰ ὑποστῆτε δι' αὐτὴν θυσίας καὶ νὰ μὴ ἀφήσετε τὸ ἔργον ἀτελείωτον;

31 Ἀλλὰ καὶ πόλεμον ὡς στρατιώτης ἰδικός μου καλεῖται νὰ διεξαγάγῃ κάθε μαθητής μου. Δι' αὐτὸ λοιπὸν πρωτοῦ συγκαταριθμηθῇ εἰς τὴν παράταξίν μου, ἂς τὸ σκεφθῇ καλά. Διότι ποῖος βασιλεύς, ποὺ πηγαίνει νὰ συγκρουσθῇ καὶ νὰ πολεμήσῃ μὲ ἄλλον βασιλέα, δὲν κάθεται πρῶτα νὰ σκεφθῇ καὶ νὰ λογαριάσῃ, ἐὰν ἔχῃ τὴν δύναμιν μὲ δέκα χιλιάδας νὰ συναντήσῃ καὶ ἀποκρούσῃ ἐκεῖνον, ποὺ ἔρχεται ἐναντίον του μὲ εἴκοσι χιλιάδας;

32 Καὶ ἐὰν δὲν εἶναι δυνατὸς νὰ τὸν ἀντικρούσῃ, ἐνόσῳ εἶναι ἀκόμη μακρὰν ὁ βασιλεὺς οὗτος, στέλλει ἀνθρώπους, ποὺ θὰ μεσιτεύσουν ὡς ἀντιπρόσωποί του, καὶ ζητεῖ διαπραγματεύσεις δι' εἰρήνην.

33 Ἔτσι λοιπὸν καθένας ἀπὸ σᾶς, ὁ ὁποῖος δὲν κάνει ἐκ προτέρου τὸν λογαριασμόν του καὶ δὲν ἀπαρνεῖται ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του, καὶ φυσικοὺς δηλαδὴ δεσμοὺς καὶ πλοῦτον καὶ ἀπολαύσεις καὶ τὴν ζωήν του αὐτήν, δὲν δύναται νὰ εἶναι μαθητής μου.

34 Καλὸν εἶναι νὰ γίνῃ κανεὶς μαθητής μου καὶ νὰ καταστῇ ἅλας πνευματικόν, τὸ ὁποῖον προλαμβάνει τὴν ἠθικὴν σαπίλαν καὶ ἐξυγιαίνει τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλ' ἐὰν τὸ ἅλας χάσῃ τὴν δύναμίν του, μὲ τί θὰ ἀρτυθῇ, ὥστε νὰ γίνῃ πάλιν χρήσιμον;

35 Δὲν εἶναι κατάλληλον καὶ χρήσιμον οὔτε εἰς τὴν γῆν νὰ ριφθῇ καὶ νὰ προστεθῇ εἰς αὐτὴν ὡς χῶμα ἀβλαβὲς καὶ παραγωγικόν, οὔτε νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς λίπασμα. Τὸ ρίπτουν ἔξω ὡς ἄχρηστον. Ἐκεῖνος ποὺ ἔχει αὐτιὰ πνευματικὰ καὶ πραγματικὸν ἐνδιαφέρον, ὥστε νὰ ἀκούῃ καὶ νὰ ἐγκολποῦται αὐτὰ ποὺ λέγω, ἂς τὰ ἀκούῃ. Καὶ ἂς μαθαίνῃ ὅτι καὶ καθένας ἀπὸ τοὺς μαθητάς μου, ποὺ δὲν θὰ ἀπαρνηθῇ τὸν ἑαυτόν του καὶ ὅλους τοὺς ἐπιγείους του δεσμούς, γίνεται ἅλας ἄχρηστον, ποὺ πρέπει νὰ πεταχθῇ ἔξω καὶ νὰ καταπατηθῇ ἀπὸ ὅλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Στίχ. 1-32. Αἱ παραβολαὶ τοῦ ἀπολωλότος προβάτου, τῆς ἀπολεσθείσης δραχμῆς καὶ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ.

Ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες αὐτῷ πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ.

Τὸν ἐπλησίαζαν δὲ εἰς κάθε πόλιν ἢ χωρίον, ποὺ ἐπήγαινεν, ὅλοι οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοί, ὄχι ἁπλῶς ἐκ περιεργείας διὰ νὰ ἴδουν τὰ θαύματά του, ἀλλ' ἐξ εἰλικρινοῦς ἐνδιαφέροντος νὰ ἀκούσουν τὴν διδασκαλίαν του.

33) 26. 27. 34-35) Μρ. θ' 50. Μτ. ε' 13. ια' 15.
ΙΕ'. 1-2) ε' 29. 30. ιε' 28. Μρ. β' 15. 16. Μτ. θ' 10. 11.

2 καὶ διεγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ συνεσθίει αὐτοῖς.

3 εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγων·

4 τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα, καὶ ἀπολέσας ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐ καταλείπει τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς ἕως οὗ εὕρῃ αὐτό;

5 καὶ εὑρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ χαίρων,

6 καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας λέγων αὐτοῖς· συγχάρητέ μοι ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός.

7 λέγω ὑμῖν ὅτι οὕτω χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐνενήκοντα ἐννέα δικαίοις, οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσι μετανοίας.

8 Ἢ τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπτει λύχνον καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως ὅτου εὕρῃ;

9 καὶ εὑροῦσα συγκαλεῖ τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας λέγουσα· συγχάρητέ μοι ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα.

10 οὕτω, λέγω ὑμῖν, χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.

2 Καὶ ἐγόγγυζαν μεταξύ των οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ ἔλεγαν, ὅτι αὐτὸς δέχεται μὲ πολλὴν συμπάθειαν καὶ οἰκειότητα τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ συντρώγει μὲ αὐτοὺς ἀθετῶν τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ποὺ μᾶς ἐδίδαξαν νὰ εἴμεθα εὐπρεπεῖς καὶ νὰ μὴ συναναστρεφώμεθα ὑπόπτου ἠθικῆς πρόσωπα.

3 Ἀντιθέτως ὅμως ὁ Κύριος τοὺς εἶπε τὴν παραβολὴν ταύτην λέγων·

4 Ποῖος ἄνθρωπος ἀπὸ σᾶς, ἐὰν ἔχῃ ἑκατὸν πρόβατα καὶ χάσῃ ἓν ἀπὸ αὐτά, δὲν ἀφίνει τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα εἰς τὴν ἐρημιὰ καὶ δὲν πηγαίνει νὰ ἀναζητήσῃ τὸ χαμένο πρόβατον, καὶ δὲν παύει νὰ τὸ ἀναζητῇ ἕως ὅτου τὸ εὕρῃ;

5 Καὶ ὅταν τὸ εὕρῃ, δὲν τὸ κλωτσᾷ οὔτε τὸ σύρει ὀπίσω του, ἀλλὰ κουρασμένον, καθὼς εἶναι, τὸ βάζει μὲ χαρὰν ἐπὶ τῶν ὤμων του.

6 Καὶ ὅταν ἔλθῃ εἰς τὸ σπίτι του, προσκαλεῖ ὅλους μαζὶ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας καὶ τοὺς λέγει· χαρῆτε καὶ σεῖς μαζί μου, διότι ηὗρα τὸ πρόβατόν μου, ποὺ εἶχε χαθῆ.

7 Σᾶς διαβεβαιῶ λοιπόν, ὅτι κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον δι' ἕνα ἁμαρτωλόν, ποὺ μετανοεῖ, θὰ εἶναι χαρὰ εἰς τὸν οὐρανὸν μεγαλυτέρα καὶ περισσότερον αἰσθητή, παρ' ὅσον εἶναι αἰσθητὴ ἡ χαρὰ διὰ τοὺς ἐνενήκοντα ἐννέα δικαίους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ἀνάγκην μετανοίας. Διατί λοιπὸν μὲ κατηγορεῖτε, ἐπειδὴ καταδέχομαι τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ ζητῶ τὴν σωτηρίαν των;

8 Ἢ ποία γυναῖκα, ποὺ ἔχει δέκα δραχμάς, ἐὰν χάσῃ μίαν δραχμὴν ἀπὸ αὐτάς, δὲν ἀνάπτει λύχνον ὥστε νὰ φωτίζωνται καλὰ ὅλα τὰ μέρη καὶ ὅλαι αἱ γωνίαι τοῦ σπιτιοῦ της καὶ δὲν σαρώνει αὐτὸ καὶ δὲν ψάχνει προσεκτικὰ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ σαρίδια, ἕως ὅτου εὕρῃ τὴν χαμένην δραχμήν;

9 Καὶ ὅταν τὴν εὕρῃ, καλεῖ ὅλας μαζὶ τὰς φίλας καὶ τὰς γειτονίσσας της καὶ τοὺς λέγει· χαρῆτε μαζί μου, διότι ηὗρα τὴν δραχμήν, ποὺ ἔχασα.

10 Ὅπως λοιπὸν ἡ γυνὴ χαίρει διὰ τὴν ἀνεύρεσιν τῆς δραχμῆς, ἔτσι σᾶς βεβαιῶ, γίνεται χαρὰ εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ, οἱ ὁποῖοι καὶ συμμετέχουν εἰς τὴν χαρὰν αὐτήν, δι' ἕνα ἁμαρτωλὸν ποὺ μετανοεῖ.

3-10) ε' 31. 32. Μτ. ιη' 12 - 14.

11 Εἶπε δέ· ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς.

11 Διὰ νὰ κάμῃ δὲ σαφεστέραν καὶ περισσότερον καταληπτὴν τὴν ἀλήθειαν αὐτήν, εἶπε καὶ τὴν ἀκόλουθον παραβολήν· Ἕνας ἄνθρωπος, ὁ Θεὸς δηλαδή, εἶχε δύο υἱούς.

12 καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον.

12 Καὶ εἶπεν εἰς τὸν πατέρα ὁ μικρότερος υἱός, ποὺ εἰκονίζει τὸν ἀποστάτην ἁμαρτωλόν, ὁ ὁποῖος φεύγει ἀπὸ τὴν ὑπακοὴν καὶ προστασίαν τοῦ ἐπουρανίου Πατρός· Πατέρα, δός μου τὸ μερίδιον τῆς περιουσίας, ποὺ μοῦ ἀνήκει. Καὶ ἐμοίρασεν ὁ πατὴρ καὶ εἰς τοὺς δύο υἱοὺς τὴν περιουσίαν. Ὁ Θεὸς δηλαδὴ καὶ εἰς τὸν ἁμαρτωλόν, ποὺ θέλει νὰ ζῇ μακρὰν ἀπὸ αὐτόν, παρέχει τὰ μέσα τῆς συντηρήσεως καὶ ὅλα ἐκεῖνα τὰ πνευματικὰ καὶ ὑλικὰ χαρίσματα, ποὺ ἐὰν αὐτὸς δὲν τὰ κατεχρᾶτο, θὰ τὸν ἔκαναν πραγματικῶς εὐτυχῆ καὶ μακάριον.

13 καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως.

13 Καὶ ὁ νεώτερος υἱὸς ὕστερα ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας, ἀφοῦ ἐμάζευσεν ὅλα, ὅσα τοῦ ἔδωκεν ὁ πατέρας του, ἐταξίδευσεν εἰς μέρος μακρυνὸν καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν περιουσίαν του μὲ τὸ νὰ ζῇ βίον ἄσωτον καὶ παραλυμένον. Ἔτσι χωρίζουν καὶ τὸν ἁμαρτωλὸν αἱ ἁμαρτίαι του πολὺ μακρὰν ἀπὸ τὸν Θεόν, μὲ τὴν κατάχρησιν δὲ τῶν χαρισμάτων, ποὺ τοῦ ἔδωκεν ὁ οὐράνιος Πατήρ, ἐξαχρειώνεται καὶ διαφθείρεται.

14 δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι.

14 Ὅταν δὲ ὁ νεώτερος υἱὸς ἐδαπάνησεν ὅλα, ὅσα εἶχεν, ἔγινε πεῖνα μεγάλη εἰς τὴν χώραν ἐκείνην καὶ αὐτὸς ἤρχισε νὰ στερῆται. Δὲν εἶναι δηλαδὴ ἀπεριόριστοι αἱ ἀπολαύσεις τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ αἰσθανθῇ τὴν ἀθλιότητα καὶ τὸ κενόν, ποὺ δημιουργεῖ εἰς τὴν καρδίαν του ὁ ἄσωτος βίος καὶ ἡ στέρησις τῆς θείας παρηγορίας.

15 καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους.

15 Καὶ ὁ ἄσωτος υἱὸς λόγῳ τῶν στερήσεων καὶ τῆς πείνας του ἐπῆγε καὶ προσελήφθη δοῦλος ἀπὸ ἕνα ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ τόπου ἐκείνου. Καὶ αὐτὸς τὸν ἔστειλε εἰς τὰ χωράφια του διὰ νὰ βόσκῃ χοίρους, ζῷα δηλαδὴ ἀκάθαρτα, ποὺ εἰς ἕνα Ἰουδαῖον, ὅπως ἦτο ὁ νεώτερος υἱός, ἐπροκάλουν τὴν ἀηδίαν καὶ τὴν ἀποστροφήν. Εἰς ποῖον ἐξευτελισμὸν καταπίπτει καὶ πόσον χάνει τὴν ἀξιοπρέπειάν του ὁ ταλαίπωρος ἁμαρτωλός!

16 καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ.

16 Καὶ ἐπεθύμει ὁ νεώτερος υἱὸς νὰ γεμίσῃ τὴν κοιλίαν του ἀπὸ τὰ ξυλοκέρατα, τὰ ὁποῖα ἔτρωγαν οἱ χοῖροι, καὶ κανεὶς δὲν τοῦ ἔδιδε, διότι οἱ ὑπηρέται, ποὺ ἔκαναν τὴν διανομήν, ἐπέβλεπον νὰ τρέφωνται οἱ χοῖροι μὲ αὐτά.

17 εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν εἶπε· πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῷ ἀπόλλυμαι!

17 Εἰς κάποιαν ὅμως στιγμὴν συνῆλθεν οὗτος εἰς τὸν ἑαυτόν του ἀπὸ τὴν μέθην καὶ τὴν τρέλλαν τῆς ἁμαρτίας καὶ εἶπε· πόσοι μισθωτοὶ τοῦ πατέρα μου ἔχουν ἄφθονον καὶ περισσεύοντα τὸν ἄρτον, ἐγὼ δὲ κινδυνεύω νὰ χαθῶ ἀπὸ τὴν πεῖναν; Τὸ πρῶτον βῆμα τῆς μετανοίας, ἡ ὑπὸ τοῦ ἁμαρτωλοῦ συναίσθησις τῆς ἀθλιότητός του.

18 ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου·

18 Εἰς τὴν συναίσθησιν αὐτὴν ἐπακολουθεῖ καὶ ἡ σωτηριώδης ἀπόφασις. Θὰ σηκωθῶ, λέγει ὁ ἄσωτος, καὶ θὰ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ θὰ τοῦ εἴπω· Πατερα, ἡμάρτησα εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου ἐκτελεῖται μετ' εὐλαβείας τὸ θεῖον θέλημα ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους, οἱ ὁποῖοι καὶ ἀξιοῦν ὅλα τὰ κτίσματα νὰ συμμορφοῦνται πρὸς αὐτό, ὅπως συμμορφοῦνται καὶ αὐτοί, λυποῦνται δὲ διὰ τὴν ἀποστασίαν κάθε ἀνθρώπου· ἡμάρτησα καὶ ἐνώπιόν σου, διότι ἐπεριφρόνησα τὴν στοργήν σου καὶ δὲν ἐλογάριασα τὴν λύπην, ποὺ ἐδοκίμαζες, ὅταν ἔφευγα μακρὰν ἀπὸ σέ.

19 οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου.

19 Καὶ δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ ὀνομασθῶ υἱός σου. Δὲν ἔχω τὴν ἀξίωσιν, οὔτε ὡς μόνιμος δοῦλος σου παραμένων διαρκῶς ἐν τῇ οἰκίᾳ σου νὰ προσληφθῶ. Κάμε με σὰν ἕνα ἀπὸ τοὺς μισθωτούς σου.

20 καὶ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

20 Καὶ ἡ σωτηριώδης ἀπόφασις ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν. Ὁ ἄσωτος ἐσηκώθη καὶ ἦλθεν εἰς τὸν πατέρα του. Καὶ ἐνῷ αὐτὸς ἀπεῖχεν ἀκόμη μακράν, τὸν εἶδεν ὁ πατέρας του καὶ τὸν ἐλυπήθη καὶ ἀφοῦ ἔτρεξεν εἰς προϋπάντησιν αὐτοῦ, ἔπεσεν εἰς τὸν τράχηλόν του καὶ ἐναγκαλισθεὶς αὐτὸν τὸν ἐφίλησε μὲ πόθον καὶ στοργήν. Ὁ Θεὸς δηλαδὴ ὄχι μόνον δέχεται τὸν διὰ τῆς μετανοίας ἐπιστρέφοντα ἁμαρτωλόν, ἀλλὰ καὶ προτοῦ ἀκόμη πλησιάσῃ αὐτὸς πρὸς τὸν Θεόν, σπεύδει ὁ Θεὸς πρὸς ἀναζήτησίν του καὶ τὸν ἐναγκαλίζεται μὲ στοργήν.

21 εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱός· πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου.

21 Παρὰ τὴν στοργὴν ὅμως τοῦ Πατρός, καὶ παρὰ τὴν ἐπελθοῦσαν συνδιαλλαγήν, ὁ υἱὸς συντετριμμένος ἔκαμε τὴν ἐξομολόγησίν του καὶ εἶπε: Πατέρα, ἡμάρτησα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ ὀνομασθῶ υἱός σου.

22 εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας,

22 Ὁ πατέρας δὲ τότε τὸν διέκοψε καὶ εἶπεν εἰς τοὺς δούλους του· Βγάλετε ἔξω τὴν πιὸ καλὴν φορεσιάν, ἀπὸ ὅσας ἔχομεν, φορεσιὰν ὁμοίαν πρὸς ἐκείνην, ποὺ ἐφοροῦσε προτοῦ φύγῃ ἀπὸ τὸ σπίτι μου. Καὶ ἐπειδὴ αὐτὸς θὰ ἐντρέπεται εἰς τὴν κατάστασιν ποὺ εἶναι, νὰ τὴν φορέσῃ, ἐνδύσατέ τον σεῖς, διὰ νὰ μὴ εἶναι πλέον γυμνὸς καὶ κουρελιάρης. Καὶ δώσατε δακτυλίδιον εἰς τὸ χέρι του νὰ τὸ φορῇ, ὅπως φοροῦν οἱ κύριοι καὶ οἱ ἐλεύθεροι. Δῶσατέ του καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας, νὰ μὴ περιπατῇ ἀνυπόδητος ὅπως οἱ σκλάβοι. Τὸν ἀποκαθιστῶ δηλαδὴ ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν θέσιν καὶ τὰ δικαιώματα, ποὺ εἶχε προτοῦ ἀσωτεύσῃ.

23 καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν,

23 Καὶ ἐπὶ πλέον διατάσσω νὰ φέρετε καὶ νὰ σφάξετε ἐκεῖνο ἀπὸ τὰ μοσχάρια, ποὺ τὸ τρέφομεν ξεχωριστὰ διὰ κάποιαν χαρμόσυνον καὶ ἐξαιρετικὴν περίστασιν. Καὶ ἀφοῦ φάγωμεν, ἂς χαρῶμεν καὶ ἂς διασκεδάσωμεν μὲ τραγούδια καὶ μὲ χορούς.

24 ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὑρέθη. καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι.

24 Διότι ὁ υἱός μου αὐτὸς ἕως πρὸ ὀλίγου ἦτο πεθαμένος καὶ ἐξαναζωντάνευσε· καὶ ἦτο χαμένος καὶ εὑρέθη. Καὶ ἤρχισαν νὰ εὐφραίνωνται.

25 Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ

25 Ὁ μεγαλύτερος δὲ υἱός, πρὸς τὸν ὁποῖον ὡμοίαζον οἱ Φαρισαῖοι, ἦτο εἰς τὸ χωράφι. Καὶ καθὼς ἤρχετο καὶ ἐπλησίαζεν

ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας καὶ χορῶν,	εἰς τὸ σπίτι, ἤκουσεν ὄργανα καὶ τραγούδια καὶ χορούς.
26 καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παίδων ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα.	26 Καὶ ἀφοῦ προσεκάλεσεν ἕνα ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας, ποὺ ἐστέκοντο ἀπ' ἔξω, ἠρώτα νὰ μάθῃ σὰν τί τάχα νὰ ἦσαν αὐτά;
27 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἥκει καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν.	27 Αὐτὸς δὲ τοῦ εἶπεν· ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἦλθε καὶ ὁ πατέρας σου ἔσφαξε τὸ μοσχάρι τὸ θρεφτό, διότι τοῦ ἦλθε πάλιν ὑγιής.
28 ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν. ὁ οὖν πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν.	28 Ὅπως δὲ οἱ Φαρισαῖοι ἐσκανδαλίζοντο, ὅταν ἔβλεπαν τὸν Κύριον νὰ συναναστρέφεται καὶ νὰ διδάσκῃ τοὺς ἁμαρτωλούς, ἔτσι καὶ ὁ μεγαλύτερος υἱὸς ἐθύμωσε καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἔμβῃ εἰς τὸ σπίτι. Ὁ πατέρας του λοιπὸν μὲ τὴν αὐτὴν στοργήν, ποὺ ἐδέχθη τὸν νεώτερον, ἐβγῆκε καὶ εἰς αὐτὸν καὶ τὸν παρεκάλει.
29 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρί· ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ·	29 Ἀλλ' ὁ μεγαλύτερος υἱὸς ἀπεκρίθη καὶ εἶπε πρὸς τὸν πατέρα· Ἰδού, τόσα χρόνια σὲ δουλεύω καὶ ποτὲ προσταγήν σου δὲν παρέβην. Καὶ δὲν μοῦ ἔδωκες ποτὲ οὔτε ἕνα ἐρίφιον διὰ νὰ εὐφρανθῶ μὲ τοὺς φίλους μου. (Πόσον ὁ πρεσβύτερος υἱὸς πλανᾶται! Ἐὰν ὑπῆρξε τόσον πειθαρχικὸς πρὸς τὸν πατέρα, πῶς τώρα μετὰ τόσου πείσματος παρακούει αὐτόν; πότε δὲ ἐζήτησεν ἐρίφιον παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ ὁ πατὴρ δὲν τοῦ ἔδωκε;).
30 ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος, ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν.	30 Ὅταν δὲ ἦλθεν ὁ προκομμένος αὐτὸς υἱός σου, ποὺ κατέφαγε τὴν περιουσίαν σου μὲ πόρνας, ἔσφαξες δι' αὐτὸν τὸ μοσχάρι, ποὺ τὸ εἴχαμεν θρεφτάρι. Δηλαδὴ ὁ μεγαλύτερος υἱὸς μετεχειρίσθη τὴν ἀλαζονικὴν γλῶσσαν τῶν Φαρισαίων, ποὺ ἐπεριφρονοῦσαν τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ ἐνόμιζαν, ὅτι μόνον αὐτοὶ ὡς δίκαιοι εἶχαν δικαιώματα ἐπὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.
31 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά ἐστιν·	31 Καὶ ὁ πατέρας τότε τοῦ εἶπε· Παιδί μου, σὺ εἶσαι πάντοτε μαζί μου. Καὶ ὅλα ὅσα ἔχω, ἰδικά σου εἶναι.
32 εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὑρέθη.	32 Ἔπρεπε δὲ καὶ σὺ νὰ εὐφρανθῇς καὶ νὰ χαρῇς, διότι ὁ ἀδελφός σου αὐτός, διὰ τὸν ὁποῖον μὲ τόσην περιφρόνησιν ὁμιλεῖς, ἦτο νεκρὸς καὶ ἔζησε πάλιν· καὶ χαμένος ἦτο καὶ εὑρέθη.

[28]) 2. [31]) Ἰν. ιζ΄ 10. [32]) 24.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ΄.

Στίχ. 1-18. Ἡ παραβολὴ τοῦ οἰκονόμου τῆς ἀδικίας.

Ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ.	Οἱ Φαρισαῖοι ὅμως κατείχοντο καὶ ἀπὸ ἄλλην κακίαν. Ἦσαν φιλάργυροι καὶ κατεκράτουν τὸν πλοῦτον ἐγωϊστικῶς διὰ μόνον τὸν ἑαυτόν τους. Εἶπε λοιπὸν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς μαθητάς του καὶ τὴν ἀκόλουθον παραβολήν, διὰ νὰ τοὺς διδάξῃ, πῶς πρέπει ὁ καθένας νὰ χρησιμοποιῇ τὸν πλοῦτον· Ἦτο κάποιος ἄνθρωπος πλούσιος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐπιστάτην καὶ διαχειριστὴν τῆς περιουσίας του. Καὶ τὸν ἐπιστάτην αὐτὸν κατηγόρησαν εἰς τὸν κύριόν του, ὅτι διασκορπίζει καὶ σπαταλᾷ τὴν περιουσίαν του.
2 καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ δύνῃ ἔτι οἰκονομεῖν.	2 Καὶ ἀφοῦ τὸν ἐφώναξεν ὁ κύριος, τοῦ εἶπε· Τί εἶναι αὐτό, ποὺ ἀκούω διὰ σέ; Δῶσε μου λογαριασμὸν τῆς διαχειρίσεώς σου, διότι δὲν θὰ ἠμπορέσῃς πλέον εἰς τὸ μέλλον νὰ εἶσαι διαχειριστὴς καὶ ἐπιστάτης.
3 εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος· τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι·	3 Εἶπε δὲ καθ' ἑαυτὸν ὁ οἰκονόμος· Τί νὰ κάμω, διότι ὁ κύριός μου παίρνει τὴν διαχείρισιν ἀπὸ ἐμέ; Νὰ σκάπτω εἰς τὰ χωράφια δὲν ἠμπορῶ· νὰ ζητιανεύω ἐντρέπομαι.
4 ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα, ὅταν μετασταθῶ ἐκ τῆς οἰκονομίας, δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους ἑαυτῶν.	4 Εὗρον καὶ ἀπεφάσισα τί νὰ κάμω, διὰ νὰ μὲ δεχθοῦν ἄνθρωποι εἰς τὰ σπίτια των καὶ μὲ φιλοξενήσουν, ὅταν θὰ ἀπομακρυνθῶ ἀπὸ τὴν διαχείρισιν.
5 καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρεωφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ ἔλεγε τῷ πρώτῳ· πόσον ὀφείλεις σὺ τῷ κυρίῳ μου;	5 Καὶ ἀφοῦ προσεκάλεσε τοὺς χρεωφειλέτας τοῦ κυρίου του τὸν καθένα χωριστά, εἶπεν εἰς τὸν πρῶτον· Πόσον ὀφείλεις σὺ εἰς τὸν κύριόν μου;
6 ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν βάτους ἐλαίου. καὶ εἶπεν αὐτῷ· δέξαι σου τὸ γράμμα καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα.	6 Αὐτὸς δὲ εἶπεν· ἑκατὸν μισοβάρελα λάδι, δηλαδὴ 2.700 ὀκάδες περίπου. Καὶ ὁ διαχειριστὴς τοῦ εἶπε· Πάρε τὸ γραμμάτιόν σου καὶ ἀφοῦ καθίσῃς γράψε γρήγορα πενῆντα μισοβάρελα.
7 ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπε· σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν κόρους σίτου. καὶ λέγει αὐτῷ· δέξαι σου τὸ γράμμα καὶ γράψον ὀγδοήκοντα.	7 Ἔπειτα εἶπεν εἰς ἄλλον χρεωφειλέτην· Σὺ δὲ πόσα χρεωστεῖς; Αὐτὸς δὲ τοῦ εἶπεν· ἑκατὸν σάκκους σιτάρι τῶν τριανταὲξ ὀκάδων, δηλαδὴ 3.600 ὀκάδες. Καὶ τότε τοῦ εἶπεν ὁ διαχειριστής· Πάρε τὸ γραμμάτιόν σου καὶ ἀντὶ ἑκατὸν γράψε ὀγδοήκοντα. Ἔτσι ὁ διαχειριστὴς ἠδίκησε μὲν τὸν κύριόν του, ὡς πρὸς τὸν ἑαυτόν του ὅμως ἐφέρθη φρόνιμα καὶ συνετά.
8 καὶ ἐπῄνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὅτι	8 Καὶ ὁ κύριος ἐπῄνεσε τὸν διαχειριστήν, ὄχι βέβαια διὰ τὴν ἀδικίαν ποὺ τοῦ ἔκαμε, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν τὸν ἀποκαλεῖ οἰκο-

ΙΣΤ΄. [1]) ιζ΄ 1. [8]) Ἰν. ιβ΄ 36. Ἐφ. ε΄ 8. 9. 1 Θσ. ε΄ 5.

φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσι.

νόμον τῆς ἀδικίας, ἀλλὰ διότι ἐνήργησε φρόνιμα καὶ προβλεπτικὰ διὰ τὸν ἑαυτόν του. Ἂς μὴ φανῇ δὲ εἰς κανένα παράδοξον, ὅτι ὁ οἰκονόμος αὐτὸς ἐνήργησε τόσον φρόνιμα, διότι οἱ ἄνθρωποι, ποὺ εἶναι προσκολλημένοι εἰς τὸν μάταιον αὐτὸν κόσμον, προκειμένου νὰ ἐξασφαλίσουν τὰ ἐπίγεια συμφέροντά των, ἀποδεικνύονται προνοητικώτεροι κατὰ τὴν συμπεριφοράν των καὶ τὰς σχέσεις των πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τῆς τάξεως καὶ ἐποχῆς των περισσότερον παρ' ὅσον εἶναι φρόνιμοι καὶ προνοητικοὶ διὰ τὴν ἐπιδίωξιν καὶ ἐξασφάλισιν τῶν πνευματικῶν ἀγαθῶν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, ποὺ ἐφωτίσθησαν ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἔγιναν υἱοὶ φωτός.

9 κἀγὼ ὑμῖν λέγω· ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα, ὅταν ἐκλίπητε, δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς.

9 Καὶ ἐγὼ σᾶς λέγω, ὅπως ἐγκαίρως ἐφρόντισεν ὁ ἄδικος αὐτὸς διαχειριστὴς νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν φιλίαν τῶν ὀφειλετῶν τοῦ κυρίου του, ἔτσι καὶ σεῖς φροντίσατε νὰ κάμετε διὰ τὸ καλόν σας φίλους ἀπὸ τὸν πλοῦτον, ποὺ εἶναι ἄδικος, διότι αἱ μεγάλαι περιουσίαι μὲ ἀδικίαν ἐπισωρεύονται καὶ ἀδικίαν μεγάλην διαπράττει αὐτός, ποὺ μόνον διὰ τὸν ἑαυτόν του κατακρατεῖ τὰ πλούτη. Κάμετε λοιπὸν καὶ σεῖς φίλους ἀπὸ τὸν ἄδικον μαμωνᾶν ἀγαθοεργοῦντες καὶ εὐεργετοῦντες τοὺς ὁμοίους σας, ὥστε, ὅταν ἀποθάνετε, νὰ σᾶς ὑποδεχθοῦν οἱ φίλοι αὐτοὶ εἰς τὰς αἰωνίους σκηνὰς τοῦ Παραδείσου.

10 ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστι, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν.

10 Σεῖς σκορπίζοντες εἰς ἀγαθοεργίας τὰ πλούτη σας, δὲν θὰ ὁμοιάζετε πρὸς τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὁ ὁποῖος μὲ κλοπὰς καὶ καταχρήσεις εἰς βάρος τοῦ κυρίου του ἐπρονόησε νὰ κάμῃ φίλους. Θὰ ἀποδειχθῆτε διὰ τῆς εὐεργετικῆς διαθέσεως τοῦ πλούτου τίμιοι καὶ ἀξιόπιστοι διαχειρισταὶ καὶ οἰκονόμοι τοῦ Θεοῦ, ποὺ σᾶς ἐνεπιστεύθη τὸν ὑλικὸν πλοῦτον. Ἐκεῖνος δέ, ποὺ εἶναι ἀξιόπιστος εἰς τὸν ὑλικὸν πλοῦτον, ὁ ὁποῖος ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ οὐράνια ἀγαθὰ εἶναι κάτι ἐλάχιστον καὶ τιποτένιον, αὐτὸς εἶναι πιστὸς καὶ εἰς τὸν οὐράνιον πλοῦτον, ὁ ὁποῖος εἶναι πολύς. Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ εἶναι ἄδικος εἰς τὸ ἐλάχιστον, ἄδικος καὶ ἀνάξιος ἐμπιστοσύνης θὰ εἶναι καὶ εἰς τὸν πολὺν καὶ ἀνεκτίμητον πλοῦτον.

11 εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει;

11 Ἐὰν λοιπὸν εἰς τὸν ἄδικον μαμωνᾶν δὲν ἐφάνητε ἀξιόπιστοι καὶ τίμιοι, ἀλλὰ διεχειρίσθητε αὐτὸν ἐγωϊστικῶς καὶ παρὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ποὺ σᾶς τὸν ἐνεπιστεύθη, τὸν ἀληθινὸν καὶ αἰώνιον πλοῦτον τῆς βασιλείας ποῖος θὰ σᾶς τὸν ἐμπιστευθῇ; Οὐδείς.

12 καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς ὑμῖν δώσει;

12 Καὶ ἐὰν εἰς τὸν ὑλικὸν πλοῦτον, ποὺ εἶναι ξένος πρὸς τὴν πνευματικήν σας φύσιν καὶ ποὺ δὲν γίνεται ποτὲ σταθερὸν καὶ αἰώνιον κτῆμα ἐκείνου, ποὺ μόνον προσωρινῶς τὸν ἀπέκτησε, δὲν ἐφάνητε ἄξιοι ἐμπιστοσύνης, τὸν πνευματικὸν πλοῦτον, ποὺ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς διὰ νὰ γίνῃ αἰώνιον κτῆμα ἰδικόν σας, ποῖος θὰ σᾶς τὸν δώσῃ; Οὐδείς.

13 Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν

13 Μὴ ἀπατᾶτε τὸν ἑαυτόν σας μὲ τὴν ἰδέαν, ὅτι εἶναι δυνατὸν καὶ εἰς τὸν πλοῦτον νὰ εἶσθε προσκολλημένοι καὶ εἰς τὸν Θεὸν νὰ δουλεύετε. Κανεὶς ὑπηρέτης δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι δοῦλος

[9]) Ἐκ. ια´ 1. 2. Λκ. ιβ´ 33. 34. Μτ. ς´ 19 - 21. ιθ´ 20. 21. [10]) ιθ´ 15 - 19. Μτ. κε´ 21 - 23. [11-12]) ιθ´ 20 - 27. Μτ. κε´ 24 - 30. [13]) Μτ. ς´ 24.

ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.

συγχρόνως εἰς δύο κυρίους. Διότι, ἢ θὰ μισήσῃ τὸν ἕνα καὶ θὰ ἀγαπήσῃ τὸν ἄλλον· ἢ θὰ προσκολληθῇ εἰς τὸν ἕνα καὶ θὰ καταφρονήσῃ τὸν ἄλλον. Ἢ θὰ μισήσῃ τὸν πλοῦτον καὶ θὰ ἀγαπήσῃ τὸν Θεόν, ἢ θὰ προσκολληθῇ εἰς τὸν πλοῦτον καὶ θὰ καταφρονήσῃ τὸν Θεόν. Δὲν δύνασθε νὰ εἶσθε συγχρόνως δοῦλοι καὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ μαμωνᾶ.

14 Ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν.

14 Ἤκουον δὲ ὅλα αὐτὰ οἱ Φαρισαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἦσαν φιλάργυροι, καὶ τὸν περιέπαιζον, διότι ἐφρόνουν, ὅτι τὰ πλούτη των ἐδόθησαν εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς ἀνταμοιβὴν τῆς δικαιοσύνης των.

15 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ Θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

15 Καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· Σεῖς εἶσθε, ποὺ κατορθώνετε νὰ παρουσιάζεσθε δίκαιοι ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἀνθρώπους· ὁ Θεὸς ὅμως γνωρίζει τὰς καρδίας σας καὶ τὸ ἐσωτερικόν σας καὶ σᾶς ἀποστρέφεται· διότι αὐτό, ποὺ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐμφανίζεται διὰ τῆς ὑποκρισίας καὶ ἐπιδείξεως ὑψηλὸν καὶ ἄξιον τιμῆς, εἶναι σιχαμάρα καὶ ἀηδία ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

16 Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ἕως Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίζεται, καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται.

16 Φροντίσατε λοιπὸν νὰ δικαιωθῆτε καὶ νὰ ὑψωθῆτε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ μάλιστα τώρα, ὁπότε ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἐγκαθιδρύεται ἐπὶ τῆς γῆς. Ἤρχισεν ἄλλη ἐποχὴ τώρα. Ὁ νόμος μὲ τὰς προτυπώσεις καὶ προεικονίσεις του καὶ οἱ προφῆται μὲ τὰς προφητείας των μέχρι τοῦ Ἰωάννου ἐπροφήτευσαν, καὶ πραγματοποιοῦνται ὅλα αὐτὰ τώρα. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν δὲ τοῦ Ἰωάννου καταγγέλλεται φανερὰ τὸ χαρμόσυνον κήρυγμα τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ κάθε ἄνθρωπος φρόνιμος καὶ συνετὸς βιάζει τὸν ἑαυτόν του καὶ σπεύδει νὰ ἔμβῃ εἰς αὐτήν.

17 εὐκοπώτερον δέ ἐστι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν.

17 Μὴ φαντασθῆτε ὅμως, ὅτι ἐπειδὴ ἐπληρώθησαν καὶ ἐπραγματοποιήθησαν πλέον αἱ προτυπώσεις καὶ προεικονίσεις τοῦ νόμου, ἔπαυσαν νὰ ἰσχύουν καὶ αἱ ἠθικαὶ διατάξεις του. Εἶναι εὐκολώτερον ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ νὰ περάσουν καὶ νὰ καταστραφοῦν, παρὰ ἔστω καὶ ἕνα κόμμα, δηλαδὴ ἡ μικροτάτη ἀπὸ τὰς ἐντολὰς νὰ πέσῃ καὶ νὰ χάσῃ τὸ κῦρος της.

18 Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει, καὶ πᾶς ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει.

18 Τώρα ὁ νόμος θὰ ἐφαρμοσθῇ αὐστηρότερον παρ' ὅσον κατὰ τοὺς πρὸ ἐμοῦ χρόνους. Ἀπόδειξις τούτου ὅτι ὅποιος χωρίζει τώρα τὴν γυναῖκα του καὶ λαμβάνει εἰς γάμον ἄλλην, διαπράττει μοιχείαν· καὶ ὅποιος λαμβάνει εἰς γάμον γυναῖκα διαζευγμένην ἀπὸ ἄνδρα, διαπράττει μοιχείαν.

Στίχ. 19-31. Ἡ παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου.

19 Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν

19 Καὶ διὰ νὰ συνεχίσω τὴν διδασκαλίαν περὶ τῆς καλῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ πλούτου, σᾶς λέγω καὶ τὴν ἀκόλουθον παραβολήν. Ὑπῆρχε κάποιος ἄνθρωπος πλούσιος καὶ ἐφόρει βασιλικὰ ἐνδύματα. Ἀπ' ἔξω ἐνεδύετο μάλλινον ροῦχον κόκκι-

[14]) Μτ. κγ´ 14. [15]) 1 Βσ. ις´ 7. Ψ. ζ´ 10. Πρμ. ιζ´ 3. Ἰρ. ια´ 20. ιζ´ 10. κ´ 12. Λκ. ιη´ 9 - 14. Μτ. κγ´ 25 - 28. [16]) Μτ. ια´ 12. 13. [17]) Μτ. ε´ 18. [18]) Μρ. ι´ 11. Μτ. ε´ 32. ιθ´ 9. [19]) ιβ´ 16 - 19.

λαμπρῶς.

νον καὶ πανάκριβον. Ἀπὸ μέσα δὲ ἐφόρει λευκὸν χιτῶνα πολυτελῆ ἀπὸ λεπτὸν αἰγυπτιακὸν λινάρι. Καὶ διεσκέδαζε εἰς πλούσια συμπόσια κάθε ἡμέραν μεγαλοπρεπῶς.

20 πτωχὸς δέ τις ἦν ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἡλκωμένος

20 Ἦτο δὲ καὶ κάποιος πτωχός, ποὺ ἐλέγετο Λάζαρος, ὁ ὁποῖος ἦτο πεταγμένος πλησίον τῆς ἐξώπορτας τοῦ πλουσίου, γεμᾶτος ἀπὸ πληγάς.

21 καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ.

21 Καὶ ἐπεθύμει νὰ χορτασθῇ ἀπὸ τὰ ψίχουλα, ποὺ ἔπιπταν ἀπὸ τὸ τραπέζι τοῦ πλουσίου. Ἀλλὰ σὰν νὰ μὴ ἔφθανεν ἡ στέρησις αὐτή, ἐπειδὴ ἦτο σχεδὸν καὶ γυμνός, ἤρχοντο καὶ οἱ σκύλοι καὶ ἔγλυφαν τὰς πληγάς του. Παρ' ὅλα δὲ αὐτὰ ὁ Λάζαρος δὲν ἔβγαλεν ἀπὸ τὸ στόμα του οὔτε τὴν παραμικρὰν λέξιν παραπόνου κατὰ τοῦ πλουσίου, ἢ γογγυσμόν τινα κατὰ τοῦ Θεοῦ.

22 ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη.

22 Συνέβη δὲ νὰ ἀποθάνῃ ὁ πτωχὸς καὶ νὰ μεταφερθῇ οὗτος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Ἀβραάμ, διὰ νὰ εὕρῃ ἀνάπαυσιν εἰς αὐτὰς ἐν μέσῳ τοῦ Παραδείσου. Ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους μεγαλοπρεπῶς, χωρὶς νὰ φανοῦν πουθενὰ ἄγγελοι ἀγαθοὶ δι' αὐτόν.

23 καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ τὸν Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ.

23 Καὶ εἰς τὸν τόπον τοῦ ᾅδου ἐσήκωσε τὰ μάτια του, ἐνῷ ἐβασανίζετο, καὶ βλέπει τὸν Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρυὰ καὶ τὸν Λάζαρον νὰ εἶναι εἰς τοὺς κόλπους του.

24 καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπε· πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ.

24 Καὶ αὐτός, ποὺ εἰς τὴν γῆν τὰ εἶχεν ὅλα καὶ δὲν παρεκάλει κανένα νὰ τὸν βοηθήσῃ, ἐφώναξε τώρα καὶ εἶπε· Πάτερ Ἀβραάμ, κάμε ἔλεος εἰς ἐμέ· λυπήσου με· καὶ στεῖλε τὸν Λάζαρον νὰ βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου του εἰς τὸ νερὸ καὶ νὰ δροσίσῃ τὴν γλῶσσαν μου, διότι τυραννοῦμαι καὶ πονῶ μέσα εἰς αὐτὴν τὴν φλόγα.

25 εἶπε δὲ Ἀβραάμ· τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι.

25 Εἶπε δὲ ὁ Ἀβραάμ· Παιδί μου, ἐνθυμήσου ὅτι σὺ ἔλαβες μὲ τὸ παραπάνω τὰ ἀγαθά σου, ὅταν ἔζης εἰς τὴν γῆν. Καὶ ὁ Λάζαρος ὁμοίως ἀπήλαυσε τὰ κακὰ τῆς δυστυχίας καὶ τῆς ἀσθενείας. Τώρα ὅμως ἐδῶ ὁ Λάζαρος παρηγορεῖται δι' αὐτά, ποὺ συνεχῶς ἄλλοτε ὑπέφερε, σὺ δὲ πονεῖς καὶ βασανίζεσαι χωρὶς διακοπήν, ὅπως ἀδιάκοπος καὶ συνεχὴς ἦτο καὶ ἡ ἐπὶ τῆς γῆς εὐτυχία σου.

26 καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν.

26 Καὶ ἐκτὸς ἀπὸ ὅλα αὐτά, ποὺ σοῦ εἶπα, ἔχει ἐπὶ πλέον στηριχθῆ μεγάλο βάραθρον μεταξύ μας, ὥστε ἐκεῖνοι, ποὺ θέλουν νὰ περάσουν ἀπ' ἐδῶ πρὸς σᾶς, νὰ μὴ ἠμποροῦν νὰ διαβοῦν, οὔτε αὐτοί, ποὺ εἶναι ἀπ' ἐκεῖ, νὰ ἠμποροῦν νὰ διαπεράσουν πρὸς ἡμᾶς.

21) Μτ. ιε΄ 27. 25) ς΄ 24. 25. Μτ. ε΄ 6.

27 εἶπε δέ· ἐρωτῶ οὖν σε, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου·

27 Εἶπε δὲ ὁ πλούσιος· Ἀφοῦ μετὰ θάνατον δὲν ὑπάρχει πλέον ἐλπὶς διὰ πάντα μὴ μετανοήσαντα κατὰ τὴν ἐπὶ γῆς ζωήν του, σὲ παρακαλῶ λοιπόν, πάτερ, νὰ στείλῃς τὸν Λάζαρον εἰς τὸ σπίτι τοῦ πατέρα μου.

28 ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου.

28 Διότι ἔχω πέντε ἀδελφούς· στεῖλε τον νὰ τοὺς βεβαιώσῃ ὡς αὐτόπτης μάρτυς περὶ αὐτῶν, ποὺ συμβαίνουν ἐδῶ, διὰ νὰ μὴ ἔλθουν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν τόπον αὐτὸν τῆς τιμωρίας καὶ τῶν βασάνων, ποὺ εὑρίσκομαι ἐγώ.

29 λέγει αὐτῷ Ἀβραάμ· ἔχουσι Μωϋσέα καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν.

29 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἀβραάμ· Ἔχουν τὸν Μωϋσῆν καὶ τοὺς προφήτας, ποὺ τοὺς βεβαιώνουν δι' αὐτά. Ἂς ἀκούσουν ἐκείνους.

30 ὁ δὲ εἶπεν· οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν.

30 Ἐκεῖνος δὲ εἶπεν· Ὄχι, πάτερ Ἀβραάμ, δὲν θὰ ὑπακούσουν εἰς τὸν Μωϋσῆν καὶ τοὺς προφήτας. Ἐὰν ὅμως κανένας ἀπὸ τοὺς πεθαμένους ἀνθρώπους ὑπάγῃ εἰς αὐτούς, θὰ μετανοήσουν.

31 εἶπε δὲ αὐτῷ· εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ πεισθήσονται.

31 Εἶπεν ὅμως εἰς αὐτὸν ὁ Ἀβραάμ· Ἐὰν δὲν ἔχουν τὴν καλὴν διάθεσιν νὰ ὑπακούσουν εἰς τὸν Μωϋσῆν καὶ τοὺς προφήτας, δὲν θὰ πεισθοῦν καὶ ἐὰν ἀκόμη ἀναστηθῇ κάποιος ἐκ νεκρῶν· διότι, ὅταν ἡ πρώτη των ἐντύπωσις ἐκ τῆς ἀναστάσεως ταύτης παρέλθῃ, θὰ ἐπανέλθουν πάλιν εἰς τὴν προτέραν των σκληρότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ΄.

Στίχ. 1-10. Διάφοροι διδασκαλίαι.

Ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· ἀνένδεκτόν ἐστι τοῦ μὴ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα· οὐαὶ δὲ δι' οὗ ἔρχεται.

Ὁ Κύριος τώρα ἀπευθύνεται ἀποκλειστικῶς πρὸς τοὺς μαθητάς του. Τοὺς ἔλεγε δέ· Ὅπως ἔχει τώρα ἡ κατάστασις τοῦ κόσμου τοῦ διεφθαρμένου, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἔλθουν τὰ σκάνδαλα καὶ οἱ πειρασμοί, ποὺ σπρώχνουν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Ἀλλοίμονον ὅμως εἰς ἐκεῖνον, διὰ τοῦ ὁποίου ἔρχεται τὸ σκάνδαλον καὶ γίνεται αἰτία νὰ ἁμαρτήσῃ ὁ πλησίον του.

2 λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ λίθος μυλικὸς περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων.

2 Τὸν συμφέρει περισσότερον νὰ κρεμασθῇ γύρω ἀπὸ τὸν λαιμόν του μυλόπετρα καὶ μὲ αὐτὴν νὰ ριφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν, παρὰ νὰ παρασύρῃ εἰς τὴν ἁμαρτίαν ἕνα ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ταπεινοὺς καὶ ἁπλοῦς, ποὺ πιστεύουν εἰς ἐμέ.

3 προσέχετε ἑαυτοῖς. ἐὰν δὲ ἁμάρτῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ· καὶ ἐὰν μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ·

3 Προσέχετε εἰς τοὺς ἑαυτούς σας νὰ μὴ γίνετε ποτὲ σκάνδαλον εἰς τὸν πλησίον σας. Ἐὰν δὲ σοῦ πταίσῃ ὁ ἀδελφός σου, ἐπίπληξέ τον μὲ ἀδελφικὴν συμπάθειαν ἀποβλέπων εἰς τὸ νὰ τὸν διορθώσῃς. Καὶ ἐὰν μετανοήσῃ, συγχώρησέ τον.

29) 2 Τμ. γ΄ 16. 31) Ἰν. ε΄ 45. 46.
ΙΖ΄. 1-2) ις΄ 1. Μρ. θ΄ 42. Μτ. ιη΄ 6. 7. 3-4) Μτ. ιη΄ 15. 21. 22.

4 καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμάρτῃ εἰς σὲ καὶ ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ πρός σε λέγων, μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ.

4 Καὶ ἐὰν ἑπτὰ φορὰς τὴν ἡμέραν (δηλαδὴ πολλὰς φοράς) σοῦ πταίσῃ καὶ ἑπτὰ φορὰς ἐπιστρέψῃ καὶ σοῦ εἴπῃ· Μετανοῶ· ὀφείλεις νὰ τὸν συγχωρῇς.

5 Καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ Κυρίῳ· πρόσθες ἡμῖν πίστιν.

5 Καὶ εἶπαν οἱ ἀπόστολοι εἰς τὸν Κύριον· Κύριε· πρόσθεσέ μας πίστιν, καὶ διὰ τῆς χάριτός σου αὔξησε τὴν πίστιν ποὺ ἔχομεν, καὶ κάνε την τελειοτέραν, ὥστε δι' αὐτῆς νὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ἀποστολῆς μας καὶ ὑπερνικήσωμεν τὰ σκάνδαλα τοῦ κόσμου.

6 εἶπε δὲ ὁ Κύριος· εἰ ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ, ἐκριζώθητι καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν.

6 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Πράγματι ἔχετε ἀνάγκην νὰ τελειοποιηθῆτε εἰς τὴν πίστιν. Ἐὰν εἴχατε πίστιν τόσον θερμὴν καὶ σφοδρὰν σὰν τὸν μικρὸν σπόρον τοῦ σιναπιοῦ, θὰ ἐλέγατε εἰς τὸ δένδρον αὐτὸ τῆς συκαμινιᾶς, ξερριζώσου καὶ πήγαινε νὰ φυτευθῇς μέσα εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ θὰ σᾶς ὑπήκουε.

7 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ, εὐθέως παρελθὼν ἀνάπεσε,

7 Καὶ τέτοια θαύματα ὅμως ἐὰν κατορθώσετε, μὴ ὑπερηφανευθῆτε, καὶ μὴ ξεχάνετε ποτέ, ὅτι εἶσθε ταπεινοὶ δοῦλοι τοῦ Θεοῦ. Πράγματι· ποῖος ἀπὸ σᾶς, ποὺ ἔχει δοῦλον, ὁ ὁποῖος ὀργώνει τὸ χωράφι ἢ βόσκει τὰ πρόβατα, ὅταν ὁ δοῦλος αὐτὸς ἐπιστρέψῃ καὶ ἔμβῃ εἰς τὸ σπίτι ἀπὸ τὸ χωράφι, ποῖος κύριος ἀπὸ σᾶς θὰ τοῦ εἴπῃ· πέρασε ἀμέσως καὶ κάθησε νὰ φάγῃς; Κανείς.

8 ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ· ἑτοίμασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι ἕως φάγω καὶ πίω, καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ;

8 Ἀλλὰ τί θὰ τοῦ εἴπῃ; Δὲν θὰ τοῦ εἴπῃ· ἑτοίμασε ἐκεῖνο, ποὺ θὰ δειπνήσω καὶ ζώσου νὰ μὲ ὑπηρετήσῃς, ἕως ὅτου φάγω καὶ πίω, καὶ ὕστερα θὰ φάγῃς καὶ θὰ πίῃς σύ;

9 μὴ χάριν ἔχει τῷ δούλῳ ἐκείνῳ ὅτι ἐποίησε τὰ διαταχθέντα; οὐ δοκῶ.

9 Μήπως ὁ κύριος οὗτος χρεωστεῖ εὐγνωμοσύνην εἰς τὸν δοῦλον ἐκεῖνον, ἐπειδὴ ἔκαμεν, ὅσα τὸν διέταξε; Δὲν νομίζω, ὅτι τοῦ χρεωστεῖ εὐγνωμοσύνην.

10 οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, ὅτι ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν.

10 Ἔτσι καὶ σεῖς, ὅταν κάμετε ὅλα, ὅσα σᾶς διέταξεν ὁ Θεὸς διὰ τῶν ἐντολῶν του, πρέπει νὰ λέγετε, ὅτι εἴμεθα δοῦλοι ἀχρηστοι· διότι ἐκεῖνο, ποὺ εἴχαμεν χρέος καὶ καθῆκον νὰ κάμωμεν, αὐτὸ καὶ μόνον ἐκάμαμεν, τίποτε δὲ τὸ ἔκτακτον καὶ ἐξαιρετικόν.

Στίχ. 11-19. Ἡ θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσου Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας.

11 Καὶ ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἐπήγαινε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, συνέβη νὰ διέρχεται διὰ μέσου τῶν συνόρων τῆς Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας βαδίζων ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς πρὸς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώραν.

[5-6]) Μρ. ια' 24. Μτ. ιζ' 20. κα' 21. [8]) ιβ' 37. [10]) Ἰβ. κβ' 3. λε' 7. Ῥμ. θ' 11 - 21. 1 Κρ. θ' 16. 17. [11]) θ' 51. ιγ' 22.

12 καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα κώμην ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ἔστησαν πόρρωθεν,

12 Καὶ ὅταν εἰσήρχετο εἰς κάποιο χωρίον, τὸν συνήντησαν δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι ἐστάθησαν ἀπὸ μακράν, ἐπειδὴ σύμφωνα μὲ τὸν νόμον κάθε λεπρὸς ἐθεωρεῖτο ἀκάθαρτος καὶ δὲν τοῦ ἐπετρέπετο νὰ πλησιάσῃ κανένα.

13 καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν λέγοντες· Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς.

13 Καὶ αὐτοὶ ἔβγαλαν φωνὴν μεγάλην καὶ εἶπαν· Ἰησοῦ, Κύριε, κάμε ἔλεος εἰς ἡμᾶς καὶ θεράπευσέ μας.

14 καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν.

14 Καὶ ὅταν τοὺς εἶδε, εἶπε πρὸς αὐτούς· Πηγαίνετε καὶ δείξατε τὸ σῶμα σας εἰς τοὺς ἱερεῖς διὰ νὰ βεβαιώσουν αὐτοί, σύμφωνα μὲ τὴν διάταξιν τοῦ νόμου, ἐὰν πράγματι ἐθεραπεύθητε. Καὶ συνέβη, ὅταν αὐτοὶ ἐπήγαιναν νὰ ἐξετασθοῦν ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς, ἐκαθαρίσθησαν ἀπὸ τὴν λέπραν.

15 εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψε μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν,

15 Ἕνας δὲ ἀπὸ αὐτούς, ὅταν εἶδε ὅτι ἐθεραπεύθη, ἐπέστρεψε καὶ μὲ φωνὴν μεγάλην ἐκφράζων τὴν χαρὰν καὶ εὐγνωμοσύνην του ἐδόξαζε τὸν Θεόν, ποὺ διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ τὸν ἐθεράπευσε.

16 καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης.

16 Καὶ ἔπεσε μὲ τὸ πρόσωπον κατὰ γῆς πλησίον τῶν ποδῶν τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὸν εὐχαρίστει. Καὶ αὐτὸς ἦτο Σαμαρείτης, σχισματικὸς καὶ ὀλιγώτερον φωτισμένος ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους καὶ συνεπῶς δὲν θὰ ἐπερίμενε κανεὶς νὰ δείξῃ αὐτὸς εὐγνωμοσύνην, ὁποίαν δὲν ἔδειξαν οἱ ἄλλοι ἐννέα, ποὺ ἦσαν Ἰσραηλῖται.

17 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ;

17 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· Δὲν ἐκαθαρίσθησαν ἀπὸ τὴν λέπραν καὶ οἱ δέκα; Οἱ δὲ ἄλλοι ἐννέα ποῦ εἶναι;

18 οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος;

18 Ἐχάθησαν νὰ γυρίσουν πίσω καὶ νὰ δώσουν δόξαν εἰς τὸν Θεόν, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ξένον αὐτόν, ποὺ δὲν ἀνήκει εἰς τὸ γνήσιον ἰουδαϊκὸν γένος;

19 καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε.

19 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Σήκω καὶ πήγαινε· ἡ πίστις σου δὲν ἐθεράπευσε τὸ σῶμα σου μόνον, ἀλλ' ἀποτελεῖ καὶ καλὴν ἀρχήν, ποὺ θὰ σὲ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν πνευματικὴν σωτηρίαν.

Στίχ. 20-37. Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἰδικόν μας καθῆκον.

20 Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν· οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως,

20 Ὅταν δὲ ἠρωτήθη ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους, πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπερίμεναν αὐτοὶ ὅτι θὰ ἐβασίλευεν ὁ Μεσσίας μετὰ κοσμικῆς δυνάμεως, ἀπεκρίθη εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ δὲν ἔρχεται μὲ πομπὴν καὶ ἐξωτερικὴν λαμπρότητα, ὥστε νὰ προσελκύσῃ τὴν παρατήρησιν ὅλων καὶ νὰ γίνεται ἀντιληπτὴ ἡ ἔλευσίς της ἀπὸ τὰς ἐξωτερικὰς τῶν ἀνθρώπων αἰσθήσεις.

21 οὐδὲ ἐροῦσιν ἰδοὺ ὧδε ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ ἡ βασι-

21 Οὔτε ὅταν ἔλθῃ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, θὰ εἴπουν οἱ ἄνθρωποι· Ἰδοὺ ἐδῶ εἶναι ὁ βασιλεὺς καὶ Μεσσίας· ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ εἶναι.

[14]) ε' 14. Μρ. α' 43. 44. Μτ. η' 4. [19]) ζ' 50. Μτ. θ' 22. [20-21]) Ἰν. α' 26. γ' 3. ιβ' 35. ιη' 36. Μτ. κδ' 23.

*λεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν
ἐστιν.*

*22 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθη-
τάς· ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε
ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμε-
ρῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου
ἰδεῖν, καὶ οὐκ ὄψεσθε.*
*23 καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν· ἰδοὺ
ὧδε, ἰδοὺ ἐκεῖ· μὴ ἀπέλθη-
τε μηδὲ διώξητε.*
*24 ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἀ-
στράπτουσα ἐκ τῆς ὑπ' οὐ-
ρανὸν εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν
λάμπει, οὕτως ἔσται καὶ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡ-
μέρᾳ αὐτοῦ.*

*25 πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν
πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκι-
μασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς
ταύτης.*
*26 καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν
ταῖς ἡμέραις Νῶε, οὕτως ἔ-
σται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου·*
*27 ἤσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν,
ἐξεγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέ-
ρας εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κι-
βωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατα-
κλυσμὸς καὶ ἀπώλεσεν ἅ-
παντας.*
*28 ὁμοίως καὶ ὡς ἐγένετο
ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ· ἤ-
σθιον, ἔπινον, ἠγόραζον, ἐ-
πώλουν, ἐφύτευον, ᾠκοδό-
μουν·*

*29 ᾗ δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθε Λὼτ
ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξε πῦρ
καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ καὶ
ἀπώλεσεν ἅπαντας.*

Ὅτι δὲ αὐτά, ποὺ σᾶς λέγω, εἶναι ἀληθῆ, ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ
ὅτι ἐγὼ ὁ Μεσσίας, ποὺ εἶμαι ἡ προσωποποίησις τῆς βασιλείας
τοῦ Θεοῦ, εἶμαι μεταξύ σας καὶ σεῖς ἐξακολουθεῖτε νὰ μὴ ἔχετε
εἴδησιν, ὅτι ἦλθεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.
22 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· θὰ φύγω καὶ θὰ ἐπιθυμήσετε
τὴν παρουσίαν μου. Θὰ ἔλθουν ἡμέραι, ποὺ ὕστερα ἀπὸ ἀντι-
δράσεις καὶ μόχθους καὶ δυσκόλους περιστάσεις, τὰ ὁποῖα θὰ
ἀντιμετωπίζετε ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ἀποστολῆς σας, θὰ ἐπιθυμήσετε
νὰ ἴδετε μίαν ἀπὸ τὰς ἐνδόξους ἡμέρας τῆς δευτέρας παρου-
σίας τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ δὲν θὰ τὴν ἴδετε.
23 Καὶ θὰ σᾶς εἴπουν τότε: Ἰδοὺ ἐδῶ εἶναι ὁ Χριστὸς ἢ ἰδοὺ ἐ-
κεῖ εἶναι ὁ Χριστός. Προσέξατε νὰ μὴ πᾶτε, οὔτε νὰ ἀκολουθή-
σετε αὐτόν, ποὺ θὰ σᾶς φέρῃ τὴν εἴδησιν αὐτήν.
24 Σᾶς λέγω δὲ νὰ μὴ ἀκολουθήσετε εἰς ὡρισμένον τόπον, διό-
τι ὁ Μεσσίας δὲν θὰ εἶναι τότε κρυμμένος εἰς μέρος τι, ἀλλὰ
καθὼς ἡ ἀστραπή, ποὺ ἀστράπτει ἀπὸ ἕνα οἱονδήποτε σημεῖον
τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ τῶν νεφῶν, καὶ ἐν γένει τῆς περιοχῆς,
ποὺ εἶναι κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανόν, λάμπει διὰ μιᾶς εἰς ὅλην τὴν
ἔκτασιν τοῦ ὁρίζοντος, ποὺ εἶναι κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ἔτσι
θὰ εἶναι καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐνδό-
ξου παρουσίας του. Ἡ παρουσία του θὰ ἐπέλθῃ αἰφνιδίως καὶ
θὰ εἶναι εἰς ὅλους αἰσθητή.
25 Προτοῦ ὅμως ἔλθῃ ἐνδόξως ὡς κριτής, πρέπει σύμφωνα μὲ
τὴν ὡρισμένην βουλὴν καὶ πρόγνωσιν τοῦ Θεοῦ νὰ πάθῃ πολ-
λὰ καὶ νὰ ἀποδοκιμασθῇ ἀπὸ τὴν γενεὰν αὐτὴν τῶν ἀπίστων
Ἰουδαίων.
26 Καὶ καθὼς συνέβη κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Νῶε, ἔτσι θὰ συμ-
βῇ καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ υἱοῦ τοῦ
ἀνθρώπου.

27 Οἱ ἄνθρωποι δηλαδὴ τότε ἐπὶ τοῦ Νῶε, μολονότι οὗτος
τοὺς προανήγγελλε τὴν διὰ τοῦ κατακλυσμοῦ καταστροφήν, ἔ-
τρωγαν ἀσυλλόγιστα καὶ ἔπιναν, ἐνυμφεύοντο καὶ ὑπάν-
δρευαν τὰ παιδιά των μέχρι τῆς ἡμέρας, ποὺ ἐμβῆκεν ὁ Νῶε
εἰς τὴν κιβωτόν, χωρὶς νὰ ἔρχεται καμμία σκέψις εἰς αὐτοὺς
περὶ τῆς τιμωρίας, ποὺ τοὺς ἐπερίμενε. Καὶ ἔξαφνα ἦλθεν ὁ
κατακλυσμὸς καὶ τοὺς κατέστρεψεν ὅλους.
28 Θὰ συμβῇ τὸ ἴδιο μὲ ἐκεῖνο, ποὺ ἔγινε καὶ εἰς τὰς ἡμέρας
τοῦ Λώτ· ἔτρωγαν τότε οἱ ἄνθρωποι, ἔπιναν, ἠγόραζαν, ἐπω-
λοῦσαν, ἐφύτευαν, ἔκτιζαν οἰκοδομάς, χωρὶς νὰ συλλογίζων-
ται τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία μετ' ὀλίγον θὰ ἔξέσπα κατ'
αὐτῶν.

29 Τὴν ἡμέραν ὅμως, ποὺ ἐβγῆκεν ὁ Λὼτ ἀπὸ τὰ Σόδομα, ἔ-
βρεξε φωτιὰ καὶ θειάφι ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ τοὺς κατέστρεψεν
ὅλους.

[22-23]) Μρ. ιγ΄ 21. Μτ. κδ΄ 23 - 26. [24]) 30. Μτ. κδ΄ 27. [25]) θ΄ 22. [26-27]) κα΄ 24. 25. Μτ. κδ΄ 37 - 39. [28-29]) Γν. ιθ΄ 14 - 24.

*30 κατὰ τὰ αὐτὰ ἔσται ᾗ ἡ-
μέρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἀποκαλύπτεται.*

*31 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὃς ἔ-
σται ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ
τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ,
μὴ καταβάτω ἆραι αὐτά,
καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ ὁμοίως
μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπί-
σω.*

*32 μνημονεύετε τῆς γυναι-
κὸς Λώτ.*

*33 ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐ-
τήν, καὶ ὃς ἐὰν ἀπολέσῃ
αὐτήν, ζωογονήσει αὐτήν.*

*34 λέγω ὑμῖν, ταύτῃ τῇ νυ-
κτὶ δύο ἔσονται ἐπὶ κλίνης
μιᾶς, εἷς παραληφθήσεται
καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται·*

*35 δύο ἔσονται ἀλήθουσαι
ἐπὶ τὸ αὐτό, μία παραλη-
φθήσεται καὶ ἡ ἑτέρα ἀφε-
θήσεται·*
*36 δύο ἐν τῷ ἀγρῷ, εἷς πα-
ραληφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος
ἀφεθήσεται.*
*37 καὶ ἀποκριθέντες λέγου-
σιν αὐτῷ· ποῦ, Κύριε; ὁ δὲ
εἶπεν αὐτοῖς· ὅπου τὸ σῶ-
μα, ἐκεῖ ἐπισυναχθήσονται
καὶ οἱ ἀετοί.*

30 Ὅμοια πρὸς αὐτὰ θὰ συμβοῦν καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν, ποὺ θὰ
φανερωθῇ ἐνδόξως ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου διὰ νὰ κρίνῃ τὸν κό-
σμον. Καὶ τότε δηλαδὴ θὰ εἶναι ἀμέριμνοι καὶ ἀσυλλόγιστοι οἱ
ἄνθρωποι, ὅπως ἐπὶ τοῦ Νῶε καὶ τοῦ Λώτ, καὶ θὰ ἔλθῃ ἔξαφνα,
καὶ χωρὶς νὰ τὴν περιμένουν, ἡ δευτέρα παρουσία.
31 Κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ποὺ θὰ πρόκειται νὰ ἐπέλθῃ ἡ
δευτέρα παρουσία, οἱ φρόνιμοι καὶ εὐσεβεῖς ἂς ἔχουν νεκρωμέ-
νον κάθε ἐνδιαφέρον πρὸς τὰ ἐγκόσμια καὶ ἂς εἶναι ἄγρυπνοι
καὶ προσεκτικοὶ διὰ νὰ δεχθοῦν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐκεῖ-
νος, ποὺ θὰ εὑρίσκεται ἐπάνω εἰς τὸ ἡλιακωτὸν καὶ τὴν στέ-
γην, ἐνῷ τὰ πράγματά του θὰ εἶναι κάτω, μέσα εἰς τὸ σπίτι, ἂς
μὴ καταβῇ διὰ νὰ τὰ πάρῃ. Καὶ ἐκεῖνος ποὺ θὰ εἶναι εἰς τὸ χω-
ράφι, ὁμοίως καὶ αὐτός, ἂς μὴ γυρίσῃ ὀπίσω εἰς τὴν πόλιν διὰ
νὰ σώσῃ τὰ ἐκεῖ πράγματά του.
32 Νὰ ἐνθυμῆσθε τὴν γυναῖκα τοῦ Λώτ, ποὺ ἁπλῶς καὶ μόνον
ἐγύρισεν ὀπίσω διὰ νὰ ἴδῃ τί ἐγίνετο εἰς τὰ Σόδομα, καὶ μετε-
βλήθη εἰς στήλην ἅλατος.
33 Ἐκεῖνος ποὺ θὰ ἐπιδιώξῃ διὰ τῆς προσκολλήσεώς του εἰς
τὰ ἐπίγεια νὰ σώσῃ τὴν ζωήν του ἀπὸ τὸν σωματικὸν θάνατον,
αὐτὸς θὰ χάσῃ αὐτὴν αἰωνίως, διότι ἡ ψυχή του θὰ καταδικα-
σθῇ εἰς τὴν αἰωνίαν κόλασιν. Καὶ ἐκεῖνος ποὺ διὰ νὰ μείνῃ πι-
στὸς εἰς τὸ καθῆκον, θὰ χάσῃ τὴν ζωήν του, αὐτὸς θὰ τὴν δια-
τηρήσῃ, διότι θὰ σώσῃ τὴν ψυχήν του εἰς τὸν μέλλοντα βίον.
34 Ἡ στενὴ σχέσις καὶ συμβίωσίς σας εἰς τὴν ζωὴν αὐτὴν δὲν
θὰ ἐμποδίσῃ νὰ χωρισθῆτε καὶ νὰ ἔχετε διάφορον τύχην ὁ ἕνας
ἀπὸ τὸν ἄλλον κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν. Σᾶς βεβαιῶ·
κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα, ποὺ θὰ προηγηθῇ τῆς δευτέρας παρου-
σίας, δύο θὰ κοιμῶνται εἰς τὸ αὐτὸ κρεββάτι, ὅπως ἐπὶ παρα-
δείγματι μητέρα καὶ κόρη ἢ σύζυγος μετὰ τῆς συζύγου ἢ δύο
ἀδελφοὶ ἢ δι' ἄλλου δεσμοῦ συγγενείας συνδεόμενα πρόσωπα.
Ὁ ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ὡς δίκαιος καὶ θεοφιλὴς θὰ παραληφθῇ
πρὸς προϋπάντησιν τοῦ Κυρίου, καὶ ὁ ἄλλος ὡς ἀνάξιος θὰ
ἐγκαταλειφθῇ.
35 Δύο γυναῖκες θὰ εἶναι, ποὺ θὰ ἀλέθουν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος
καὶ θὰ γυρίζουν καὶ αἱ δύο τὸν αὐτὸν χειρόμυλον. Ἡ μία θὰ
παραληφθῇ ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους καὶ ἡ ἄλλη θὰ ἀφεθῇ ἐκεῖ, ποὺ
εὑρίσκεται.
36 Δύο θὰ εἶναι εἰς τὸ χωράφι. Ὁ ἕνας θὰ παραληφθῇ ἀπὸ
τοὺς ἀγγέλους καὶ ὁ ἄλλος θὰ ἐγκαταλειφθῇ.

37 Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ μαθηταὶ καὶ εἶπαν· Ποῦ θὰ ἐγκαταλει-
φθοῦν καὶ εἰς ποῖον μέρος θὰ ἀφεθοῦν, Κύριε; Ὁ δὲ Κύριος
τοὺς εἶπεν· ἐκεῖ ὅπου εἶναι τὸ νεκρὸν σῶμα, δηλαδὴ οἱ ἄνθρω-
ποι οἱ νεκροὶ ἠθικῶς καὶ ἁμαρτωλοί, ἐκεῖ θὰ μαζευθοῦν καὶ οἱ
ἀετοί, ποὺ θὰ καταβροχθίσουν τὸ πτῶμα· δηλαδὴ ἐκεῖ θὰ συν-
αχθοῦν καὶ οἱ τιμωροὶ ἄγγελοι, ποὺ θὰ τιμωρήσουν τοὺς ἠθι-
κῶς νεκροὺς καὶ ἁμαρτωλούς.

[30]) 24. 26. Μτ. κδ΄ 39. [31]) Μρ. ιγ΄ 15. Μτ. κδ΄ 17. 18. [32]) Γν. ιθ΄ 17. 26. [33]) θ΄ 24. Μρ. η΄ 34. Μτ. ι΄ 39. ις΄ 25. [34-36]) Μτ. κδ΄ 40. 41. [37]) Μτ. κδ΄ 28.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Στίχ. 1-8. Ὁ ἄδικος κριτὴς καὶ ἡ χήρα.

*Ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν
αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν
πάντοτε προσεύχεσθαι αὐ-
τοὺς καὶ μὴ ἐκκακεῖν,*
*2 λέγων· κριτής τις ἦν ἔν
τινι πόλει τὸν Θεὸν μὴ φο-
βούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ
ἐντρεπόμενος.*
*3 χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐ-
κείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐ-
τὸν λέγουσα· ἐκδίκησόν με
ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου.*
*4 καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐπὶ
χρόνον· μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν
ἐν ἑαυτῷ· εἰ καὶ τὸν Θεὸν
οὐ φοβοῦμαι καὶ ἄνθρωπον
οὐκ ἐντρέπομαι,*
*5 διά γε τὸ παρέχειν μοι κό-
πον τὴν χήραν ταύτην ἐκδι-
κήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς τέ-
λος ἐρχομένη ὑποπιάζῃ με.*
*6 εἶπε δὲ ὁ Κύριος· ἀκού-
σατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδι-
κίας λέγει·*
*7 ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ
τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλε-
κτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων
πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυ-
κτός, καὶ μακροθυμῶν ἐπ'
αὐτοῖς;*
*8 λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν
ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει.
πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει τὴν πί-
στιν ἐπὶ τῆς γῆς;*

Ἔλεγε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς του καὶ παραβολήν, διὰ νὰ
τοὺς διδάξῃ, ὅτι πρέπει πάντοτε αὐτοὶ νὰ προσεύχωνται
καὶ νὰ μὴ ἀποκάμνουν καὶ ἀποθαρρύνωνται, ἐὰν αἱ προσευχαί
των δὲν εἰσακούωνται ἀμέσως.
2 Καὶ τοὺς εἶπε· Ἦτο κάποιος δικαστὴς εἰς μίαν πόλιν, ποὺ
δὲν ἐφοβεῖτο τὸν Θεόν, ἀλλ' οὔτε ἐντρέπετο καὶ κανένα ἄν-
θρωπον.
3 Ἦτο δὲ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην μία χήρα, καὶ ἤρχετο εἰς αὐτὸν
καὶ τοῦ ἔλεγε· Κάμε δικαίαν κρίσιν καὶ προστάτευσέ με ἀπὸ
αὐτόν, μὲ τὸν ὁποῖον εὑρίσκομαι εἰς δίκην, διότι μὲ ἀδικεῖ.
4 Καὶ δὲν ἤθελεν ἐπὶ ἀρκετὸν χρόνον ὁ δικαστὴς νὰ ἀποδώσῃ
τὸ δίκαιον εἰς τὴν χήραν. Μετὰ ταῦτα δμως, ἐπειδὴ ἐπέμενεν ἡ
χήρα, εἶπε μέσα του· Ἂν καὶ δὲν φοβοῦμαι τὸν Θεὸν καὶ δὲν
ἐντρέπομαι κανένα ἄνθρωπον,
5 ὅμως μόνον καὶ μόνον ἐπειδὴ μοῦ παρέχει ἐνόχλησιν ἡ χήρα
αὐτή, θὰ τῆς ἀποδώσω τὸ δίκαιον, διὰ νὰ μὴ μὲ ἐνοχλῇ καὶ μὲ
πιέζῃ μὲ τὸ νὰ ἔρχεται ἐξακολουθητικῶς ἕως ὅτου λάβῃ τέλος
ἡ ὑπόθεσίς της.
6 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Ἀκούσατε καὶ προσέξατε καλῶς, τί λέγει
ὁ κριτὴς ὁ ἄδικος.
7 Αἲ λοιπόν, ὁ Θεὸς δὲν θὰ ἀποδώσῃ τὸ δίκαιον καὶ δὲν θὰ κά-
μῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν του, ποὺ διὰ τῶν προσευχῶν
των φωνάζουν εἰς αὐτὸν ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ ἀναβάλλει διὰ
τὸ καλόν τους νὰ κάμῃ τὴν κρίσιν;
8 Σᾶς διαβεβαιῶ, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ κάμῃ γρήγορα τὴν ἐκδίκησιν
τῶν ἐκλεκτῶν του καὶ θὰ τιμωρήσῃ ἐκείνους, ποὺ τοὺς ἀδι-
κοῦν. Ἀλλ' ὅμως ὅταν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου διὰ νὰ κάμῃ
κρίσιν καὶ νὰ ἀποδώσῃ δικαιοσύνην, θὰ εὕρῃ ἆραγε ἐπὶ τῆς
γῆς ἀνθρώπους, ποὺ νὰ ἔχουν τὴν ἐπίμονον καὶ ἀκατάβλητον
αὐτὴν πίστιν, ὥστε νὰ μὴ ἀποκάμνουν προσευχόμενοι;

Στίχ. 9-14. Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου.

*9 Εἶπε δὲ καὶ πρός τινας
τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυ-
τοῖς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, καὶ ἐξ-
ουθενοῦντας τοὺς λοιπούς,
τὴν παραβολὴν ταύτην·*
*10 ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν
εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι,
ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτε-
ρος τελώνης.*
*11 ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς
πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύ-
χετο· ὁ Θεός, εὐχαριστῶ
σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ
λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρ-
παγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ
ὡς οὗτος ὁ τελώνης·*
*12 νηστεύω δὶς τοῦ σαββά-
του, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα
κτῶμαι.*
*13 καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν
ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ
τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν ἐπᾶραι, ἀλλ' ἔτυπτεν
εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ λέγων·
ὁ Θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁ-
μαρτωλῷ.*
*14 λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος
δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶ-
κον αὐτοῦ ἢ γὰρ ἐκεῖνος·
ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν τα-
πεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπει-
νῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.*

9 Εἶπε δὲ καὶ πρὸς μερικούς, ποὺ εἶχαν πεποίθησιν εἰς τοὺς
ἑαυτούς των, ὅτι εἶναι δίκαιοι καὶ ἐνάρετοι, καὶ δι' αὐτὸ περι-
φρονοῦσαν τοὺς ἄλλους, αὐτὴν τὴν παραβολήν·
10 Δύο ἄνθρωποι ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν διὰ νὰ προσευχηθοῦν·
ὁ ἕνας ἦτο Φαρισαῖος καὶ ὁ ἄλλος τελώνης.
11 Ὁ Φαρισαῖος ἐστάθη ὄρθιος, ὥστε νὰ φαίνεται καλά, καὶ
προσηύχετο καθ' ἑαυτὸν καὶ δι' ἑαυτὸν ταῦτα· Σὲ εὐχαριστῶ,
Θεέ μου, διότι δὲν εἶμαι σὰν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ποὺ εἶ-
ναι ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ σὰν αὐτὸν ἐκεῖ τὸν τελώνην.
Εἰς καιρὸν δηλαδὴ ποὺ ὅλοι οἱ ἄλλοι εἶναι ἔνοχοι καὶ ἀξιοκα-
τάκριτοι, ἐγὼ προβάλλω ὡς μόνος ἀνένοχος καὶ σὲ εὐχαριστῶ,
διότι δὲν βλέπω εἰς τὸν ἑαυτόν μου τὰς τόσας κακίας, τὰς ὁ-
ποίας ἔχουν οἱ ἄλλοι.
12 Ἔχω ὅμως καὶ ἀρετάς. Νηστεύω δύο φορὰς τὴν ἑβδομάδα
(Δευτέραν καὶ Πέμπτην)· δίδω τὸ δέκατον ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα, ποὺ
ἀποκτῶ, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὰ πλέον μικρὰ καὶ εὐτελῆ, διὰ τὰ ὁ-
ποῖα δὲν ἐπιβάλλει ὁ νόμος τὴν δεκάτην.
13 Ὁ τελώνης ὅμως ἔστεκε μακρὰν ἀπὸ τὸ θυσιαστήριον, ποὺ
ἐκαίοντο αἱ θυσίαι, καὶ δὲν εἶχε τὴν τόλμην ὄχι μόνον τὰς χεῖ-
ρας του, ἀλλὰ οὔτε τὰ μάτια του νὰ σηκώσῃ ἐπάνω πρὸς τὸν
οὐρανόν. Ἀλλ' ἐκτύπα συνεχῶς τὸ στῆθος του, ποὺ περιέκλειε
τὴν ἁμαρτωλὴν καὶ ἀκάθαρτον καρδίαν του, καὶ ἔλεγεν· Ὢ
Κύριε καὶ Θεέ, σπλαγχνίσου με καὶ συγχώρησέ με τὸν ἁμαρ-
τωλόν.
14 Σᾶς βεβαιῶ, ὅτι αὐτὸς ὁ περιφρονημένος τελώνης κατέβη
ἀπὸ τὸ ἱερὸν εἰς τὸ σπίτι του ἀθῳωμένος καὶ δίκαιος ἐνώπιον
τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι ὁ Φαρισαῖος ἐκεῖνος. Ἐδικαιώθη δὲ ὁ τελώ-
νης καὶ κατεκρίθη ὁ Φαρισαῖος, διότι καθένας ποὺ ὑψώνει τὸν
ἑαυτόν του, θὰ ταπεινωθῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ θὰ κατακριθῇ· ἐ-
κεῖνος δέ, ποὺ ταπεινώνει τὸν ἑαυτόν του, θὰ ὑψωθῇ καὶ θὰ τι-
μηθῇ ἀπὸ τὸν Θεόν.

Στίχ. 15-17. Ὁ Κύριος εὐλογεῖ τὰ βρέφη.

*15 Προσέφερον δὲ αὐτῷ
καὶ τὰ βρέφη ἵνα αὐτῶν ἅ-
πτηται· καὶ ἰδόντες οἱ μα-
θηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς.*
*16 ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλε-
σάμενος αὐτὰ εἶπεν· ἄφετε
τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με
καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν
γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασι-
λεία τοῦ Θεοῦ.*

15 Τοῦ ἔφερναν δὲ ὄχι μόνον τοὺς ἀσθενεῖς, ἀλλὰ καὶ τὰ πο-
λὺ μικρὰ παιδιὰ διὰ νὰ ἐγγίζῃ τὸ καθένα μὲ τὰς χεῖρας του
πρὸς εὐλογίαν· οἱ μαθηταὶ ὅμως, ὅταν εἶδαν τοὺς γονεῖς νὰ
πλησιάζουν, τοὺς ἐπέπληττον, ἐπειδὴ ἐνόμιζαν, ὅτι δὲν ἡρμό-
ζεν εἰς τὸν Χριστὸν νὰ τὸν ἀπασχολοῦν διὰ μικρὰ παιδιά.
16 Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς προσεκάλεσεν αὐτὰ νὰ ἔλθουν πλησίον του
καὶ εἶπεν· Ἀφήσατε τὰ παιδιὰ νὰ ἔρχωνται πρὸς ἐμὲ καὶ μὴ τὰ
ἐμποδίζετε· διότι δι' αὐτούς, ποὺ θὰ γίνουν σὰν αὐτά, καὶ θὰ ἀ-
ποκτήσουν ταπεινὴν καρδίαν καὶ παιδικὴν διάθεσιν, εἶναι ἡ
βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

ΙΗ'. 1) κα' 36. Ῥμ. ιβ' 12. Ἐφ. ς' 18. Κλ. δ' 2. 1 Θσ. ε' 17. 3) Κρτ. ια' 36. 5) ια' 7. 8. 7) Ψ. θ' 19. Ἀπ. ς' 10. 8) κα' 21 - 24. Ἑβ. ι' 37. 2 Πτ. γ' 8. 9. 9) ις' 15.

11) Δτ. κς' 13. Ἠσ. α' 15. νη' 2. 3. Ἀπ. γ' 17. 12) Μτ. ς' 16. θ' 14. κγ' 23. 13) Ψ. ν' 3. 14) Ἠσ. ξς' 2. 3. ιδ' 11. Μτ. κγ' 12. 15-17) Μρ. ι' 13 - 16. Μτ. ιη' 2 - 4. ιθ' 13 - 15.

17 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

17 Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ἐκεῖνος ποὺ δὲν θὰ δεχθῇ τὸν λόγον καὶ τὸ κήρυγμα τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ μὲ ἀφέλειαν καὶ ἐμπιστοσύνην καὶ ταπείνωσιν σὰν αὐτήν, ποὺ δεικνύει τὸ παιδίον εἰς τοὺς γονεῖς καὶ διδασκάλους του, δὲν θὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

Στίχ. 18-27. Ὁ πλούσιος νεανίσκος.

18 Καὶ ἐπηρώτησέ τις αὐτὸν ἄρχων λέγων· διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;

18 Καὶ τὸν ἠρώτησε κάποιος ἄρχων τῆς συναγωγῆς καὶ εἶπε· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί νὰ κάμω διὰ νὰ κληρονομήσω ζωὴν αἰώνιον;

19 εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός.

19 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ἀφοῦ ἀπευθύνεσαι πρὸς ἐμὲ μὲ τὴν ἰδέαν, ὅτι εἶμαι ἄνθρωπος ἁπλοῦς, διατί μὲ ἀποκαλεῖς ἀγαθόν; Κανεὶς δὲν εἶναι ἀπολύτως καὶ ἐξ ἑαυτοῦ ἀγαθός, παρὰ μόνον ἕνας, ὁ Θεός.

20 τὰς ἐντολὰς οἶδας· ***μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσῃς, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου.***

20 Γνωρίζεις τὰς ἐντολάς· Νὰ μὴ μοιχεύσῃς· νὰ μὴ φονεύσῃς· νὰ μὴ κλέψῃς· νὰ μὴ ψευδομαρτυρήσῃς· νὰ τιμᾷς τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου.

21 ὁ δὲ εἶπε· ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου.

21 Καὶ ἐκεῖνος εἶπεν· Ὅλα αὐτὰ τὰ ἐφύλαξα ἀπὸ τὰ χρόνια, ποὺ ἤμουν νέος.

22 ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἔτι ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι.

22 Ὅταν δὲ ἤκουσε τὰ λόγια αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς, τοῦ εἶπεν· Ἀκόμη ἕνα σοῦ λείπει· πώλησε ὅλα, ὅσα ἔχεις, καὶ μοίρασέ τα εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ θὰ ἔχῃς θησαυρὸν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔλα νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς ὡς μαθητής μου, συμμορφούμενος πάντοτε πρὸς ὅσα τὸ παράδειγμά μου καὶ ἡ διδασκαλία μου θὰ σὲ διδάσκουν.

23 ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα.

23 Αὐτὸς ὅμως, ὅταν ἤκουσε τὰ λόγια αὐτά, ἐκαταλυπήθη· διότι ἦτο πολὺ πλούσιος καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἀποχωρισθῇ τὰ πλούτη του.

24 ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον εἶπε· πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ!

24 Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὸν εἶδε νὰ γίνεται καταλυπημένος, εἶπε· Πόσον δύσκολα αὐτοί, ποὺ ἔχουν τὰ χρήματα, θὰ ἔμβουν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ!

25 εὐκοπώτερον γάρ ἐστι κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ῥαφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν.

25 Πράγματι· πολὺ δύσκολα. Διότι εἶναι εὐκολώτερον μία καμήλα νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν μικρὰν τρύπαν, ποὺ ἀνοίγει ἡ βελόνα, παρὰ νὰ εἰσέλθῃ ἕνας πλούσιος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

18-27) Μρ. ι΄ 17 - 27. Μτ. θ΄ 18. ιθ΄ 16 - 26.

26 εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες· καὶ τίς δύναται σωθῆναι;

26 Ἐκεῖνοι δέ, ποὺ ἤκουσαν αὐτά, εἶπαν· Καὶ ποῖος ἠμπορεῖ νὰ σωθῇ, ἀφοῦ εἶναι μέχρι τοῦ ἀδυνάτου δύσκολον νὰ σωθοῦν οἱ πλούσιοι, τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ηὐνόησε καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὰ ἐπίγεια ἀγαθά του;

27 ὁ δὲ εἶπε· τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ Θεῷ ἐστιν.

27 Ὁ δὲ Κύριος εἶπεν· Ἐκεῖνα, ποὺ εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνουν μὲ τὴν ἀσθενῆ δύναμιν τοῦ ἀνθρώπου, αὐτὰ εἶναι κατορθωτὰ καὶ δυνατὰ διὰ τῆς χάριτος καὶ τῆς δυνάμεως, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς λύει κάθε καλοπροαιρέτου πλουσίου τοὺς δεσμοὺς τῆς καρδίας του πρὸς τὸ χρῆμα καὶ τὸν καθιστᾷ ἄξιον τῆς σωτηρίας.

Στίχ. 28-34. Αἱ ἀμοιβαὶ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀφήσουν τὰ πάντα διὰ τὸν Χριστόν.

28 Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι.

28 Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος ἐξ ἀφορμῆς τῆς προτροπῆς τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τὸν πλούσιον· Κύριε, ἰδοὺ ἡμεῖς ἔχομεν ἀφήσει ὅλα καὶ σὲ ἠκολουθήσαμεν.

29 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ γονεῖς ἢ ἀδελφοὺς ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ,

29 Ὁ δὲ Κύριος εἶπεν εἰς αὐτούς· Ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σᾶς βεβαιῶ, ὅτι δὲν ὑπάρχει κανείς, ὁ ὁποῖος ἀφῆκε σπίτι ἢ γονεῖς ἢ ἀδελφοὺς ἢ γυναῖκα ἢ παιδιὰ διὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ,

30 ὃς οὐ μὴ ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.

30 καὶ ὁ ὁποῖος νὰ μὴ λάβῃ πάλιν ὡς ἀμοιβὴν πολλαπλᾶ μὲν ἀγαθὰ εἰς τὸν καιρὸν αὐτὸν τῆς ἐπιγείου ζωῆς, ἀλλὰ καὶ ζωὴν αἰώνιον εἰς τὸν αἰῶνα ποὺ μέλλει νὰ ἔλθῃ.

31 Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα εἶπε πρὸς αὐτούς· ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ τελειωθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου.

31 Ἀφοῦ δὲ ἐπῆρεν ἰδιαιτέρως τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους, τοὺς εἶπεν· Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ θὰ πληρωθοῦν τελείως κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ὅλα, ὅσα εἶναι ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον γραμμένα διὰ μέσου τῶν προφητῶν.

32 παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσι καὶ ἐμπαιχθήσεται καὶ ὑβρισθήσεται καὶ ἐμπτυσθήσεται,

32 Διότι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ παραδοθῇ ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἄρχοντας τῶν Ἰουδαίων εἰς τοὺς ἐθνικούς, τὸν Πιλᾶτον δηλαδὴ καὶ τοὺς στρατιώτας τῆς εἰδωλολατρικῆς Ρώμης, καὶ θὰ ἐμπαιχθῇ καὶ θὰ ὑβρισθῇ καὶ θὰ ἐμπτυσθῇ.

33 καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται.

33 Καὶ ἀφοῦ τὸν μαστιγώσουν, θὰ τὸν φονεύσουν, καὶ κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τοῦ θανάτου του θὰ ἀναστηθῇ.

34 καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐ-

34 Αὐτοὶ ὅμως δὲν ἐκατάλαβαν τίποτε ἀπὸ αὐτά, ποὺ τοὺς προεῖπεν ὁ διδάσκαλός των· καὶ ἡ ἔννοια τοῦ λόγου αὐτοῦ ἔμενε κρυμμένη ἀπὸ αὐτοὺς καὶ δὲν ἤξευραν, τί σημασίαν εἶχαν

28-30) Μρ. ι΄ 28 - 30. Μτ. ιθ΄ 27 - 29. 31-33) θ΄ 22. 44. Μρ. ι΄ 32 - 34. Μτ. κ΄ 17 - 19. κς΄ 45. 34) β΄ 50. θ΄ 45. Μρ. θ΄ 32.

τῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα.

τὰ λεγόμενα, διότι δὲν ἐφαντάζοντο, πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ σταυρωθῇ ὁ Μεσσίας, διὰ τὸν ὁποῖον ὑπῆρχε γενικῶς ἡ πεποίθησις, ὅτι δὲν θὰ ἀπέθνησκε ποτέ.

Στίχ. 35-43. Θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦς.

35 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς Ἱεριχὼ τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν·

35 Ὅταν δὲ ἐπλησίαζεν ὁ Κύριος εἰς τὴν Ἱεριχώ, συνέβη κάποιος τυφλὸς νὰ κάθεται κοντὰ εἰς τὸν δρόμον καὶ νὰ ζητιανεύῃ.

36 ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα.

36 Ὅταν δὲ ἤκουσε τὸν θόρυβον τοῦ λαοῦ ποὺ ἐπερνοῦσεν, ἠρώτησε, σὰν τί νὰ ἦσαν αὐτά, ποὺ ἤκουε.

37 ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται.

37 Τοῦ ἀνήγγειλαν δέ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ἐπέρνα ἀπ' ἐκεῖ.

38 καὶ ἐβόησε λέγων· Ἰησοῦ υἱὲ Δαυΐδ, ἐλέησόν με.

38 Καὶ τότε αὐτὸς ἔβαλε φωνὴν δυνατὴν καὶ ἔλεγεν· Ἰησοῦ, ἀπόγονε ἔνδοξε τοῦ Δαβίδ, τὸν ὁποῖον προανήγγειλαν καὶ προεκήρυξαν οἱ προφῆται, ἐλέησέ με.

39 καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυΐδ, ἐλέησόν με.

39 Καὶ αὐτοί, ποὺ ἐπροπορεύοντο, τὸν ἐπέπληττον καὶ τὸν ἠνάγκαζον νὰ σιωπήσῃ νομίζοντες, ὅτι μὲ τὰς φωνάς του θὰ ἠνωχλεῖτο ὁ Ἰησοῦς. Αὐτὸς ὅμως πολὺ περισσότερον ἐφώναζεν· Ἀπόγονε τοῦ Δαβίδ, ἐλέησέ με.

40 σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτὸν

40 Διέκοψε δὲ τὴν πορείαν του ὁ Ἰησοῦς καὶ διέταξε νὰ τὸν φέρουν πλησίον του. Ὅταν δὲ αὐτὸς ἐπλησίασε, τὸν ἠρώτησεν ὁ Κύριος

41 λέγων· τί σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ εἶπε· Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω.

41 καὶ τοῦ εἶπε· Τί θέλεις νὰ σοῦ κάμω; Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπε· Κύριε, θέλω νὰ ἀποκτήσω πάλιν τὸ φῶς μου καὶ νὰ ξαναϊδῶ.

42 καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε.

42 Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπεν: Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις ποὺ ἔχεις, ὅτι εἶμαι ὁ ἀπόγονος τοῦ Δαβὶδ καὶ ὅτι ἔχω τὴν δύναμιν νὰ σοῦ δώσω τὴν ὑγείαν τῶν ματιῶν σου, σὲ ἔσωσεν ἀπὸ τὴν ἀθεράπευτον τύφλωσίν σου.

43 καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν Θεόν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ.

43 Καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ ἀπέκτησε πάλιν τὸ φῶς του καὶ ἠκολούθει τὸν Ἰησοῦν δοξάζων τὸν Θεόν, ποὺ τὸν ἐθεράπευσε διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ὅλον τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, ὅταν εἶδε τὸ θαῦμα, ἐδοξολόγησε καὶ ἀνύμνησε τὸν Θεόν.

[35-43]) Μρ. ι' 46 - 52. Μτ. κ' 29 - 34.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Στίχ. 1-10. Ὁ Ζακχαῖος σώζεται.

Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱεριχώ·

Καὶ ἀφοῦ ἐμβῆκεν εἰς τὴν Ἱεριχώ, διέβαινε τὴν πόλιν.

2 καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦν πλούσιος,

2 Καὶ ἰδοὺ ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἕνας ἄνθρωπος, ποὺ ἐκαλεῖτο Ζακχαῖος· καὶ αὐτὸς ἦτο ἀρχιτελώνης καὶ πολὺ πλούσιος.

3 καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστι, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν.

3 Καὶ ἐζήτει νὰ ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν ποῖος εἶναι, καὶ δὲν ἠμποροῦσεν ἀπὸ τὴν συρροὴν τοῦ λαοῦ, διότι ἦτο κοντὸς κατὰ τὸ ἀνάστημα καὶ ἐσκεπάζετο ἀπὸ τὸ πλῆθος.

4 καὶ προδραμὼν ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἤμελλε διέρχεσθαι.

4 Καὶ ἀφοῦ ἔτρεξεν ἐμπρὸς ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἀκολουθοῦσαν τὸν Ἰησοῦν, ἀνέβη σὰν νὰ ἦτο μικρὸ παιδὶ εἰς μίαν συκομορέαν διὰ νὰ τὸν ἴδῃ, διότι ἀπὸ τὸν δρόμον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκετο τὸ δένδρον αὐτό, ἔμελλε νὰ διέλθῃ ὁ Ἰησοῦς.

5 καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτὸν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι.

5 Καὶ εὐθὺς ὡς ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν τόπον αὐτόν, ἐσήκωσε τὰ μάτια του καὶ τὸν εἶδε, καὶ χωρὶς νὰ τὸν γνωρίζῃ ἀπὸ παλαιότερα, τὸν ἐφώναξε μὲ τὸ ὄνομά του καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, κατέβα γρήγορα, διότι σήμερον πρέπει ἐγὼ σύμφωνα μὲ τὴν θείαν βουλήν, ποὺ παρασκευάζει τὴν σωτηρίαν σου, νὰ μείνω εἰς τὸ σπίτι σου.

6 καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων.

6 Καὶ κατέβη ὁ Ζακχαῖος γρήγορα καὶ τὸν ὑπεδέχθη εἰς τὸ σπίτι του μὲ χαράν.

7 καὶ ἰδόντες πάντες διεγόγγυζον λέγοντες ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι.

7 Καὶ ὅταν εἶδαν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐπροτίμησε τὸ σπίτι τοῦ Ζακχαίου, ἐμουρμούριζαν ὅλοι μεταξύ των μὲ ἀγανάκτησιν καὶ περιφρόνησιν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔλεγαν, ὅτι εἰς τὸ σπίτι ἀνθρώπου ἁμαρτωλοῦ ἐμβῆκε νὰ μείνῃ καὶ νὰ ἀναπαυθῇ.

8 σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν Κύριον· ἰδοὺ τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς, καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν.

8 Ἐστάθη δὲ ὁ Ζακχαῖος ἐμπρὸς εἰς τὸν Κύριον καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ τὰ μισὰ ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά μου, Κύριε, τὰ δίδω ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχούς. Καὶ ἐὰν τυχὸν ὡς τελώνης μετεχειρίσθην συκοφαντίαν καὶ ψευδεῖς καταγγελίας καὶ ἀναφορὰς διὰ νὰ ἀδικήσω καὶ καταχρασθῶ κανένα εἰς τίποτε, τοῦ τὸ γυρίζω πίσω τετραπλάσιον.

9 εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν.

9 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, ὅτι σήμερον εἰς τὸ σπίτι αὐτό, τόσον εἰς τὸν οἰκοδεσπότην, ὅσον καὶ εἰς τοὺς οἰκιακούς του, συνετελέσθη διὰ τῆς ἐπισκέψεώς μου σωτηρία. Ἐπεβάλλετο δὲ νὰ σωθῇ καὶ ὁ ἀρχιτελώνης οὗτος, διότι καὶ αὐτὸς ἐξ ἴσου πρὸς σᾶς, ποὺ γογγύζετε, εἶναι υἱὸς καὶ ἀπόγονος τοῦ Ἀβραάμ, εἰς τὸν ὁποῖον ἔχει δοθῆ ἀπὸ τὸν Θεὸν ἡ ἐπαγγελία τῆς σωτηρίας.

10 ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

10 Ἔπρεπε δὲ νὰ συντελέσω ἐγὼ εἰς τὴν σωτηρίαν αὐτήν, διότι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦλθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν, διὰ νὰ ζητήσῃ καὶ σώσῃ τὸ ὡς ἄλλο χαμένον πρόβατον κινδυνεῦον νὰ ἀποθάνῃ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ σύνολον τῆς ἀνθρωπότητος.

ΙΘ'. [1]) Μρ. ι' 46. [3]) κγ' 8. Ἰν. ιβ' 21. [7]) ιε' 2. [8]) Ἐξ. κβ' 1. Λτ. ς' 2 - 5. Ἀρ. ε' 6. 7. 1 Βσ. ιβ' 3. [9]) ιγ' 16. Πρ. ις' 31. [10]) Μτ. θ' 12. 13. ιη' 12 - 14.

Στίχ. 11-27. Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα μνῶν.

11 Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα προσθεὶς εἶπε παραβολήν, διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτὸν εἶναι Ἱερουσαλὴμ καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀναφαίνεσθαι·

11 Ἐνῷ δὲ αὐτοί, ποὺ ἀπετέλουν τὸν στενώτερον κύκλον τῶν ἀκολούθων του, ἤκουον ταῦτα, ὁ Κύριος εἶπε καὶ μίαν παραβολήν· προσέθεσε δὲ καὶ τὴν παραβολὴν αὐτήν, διότι ἐπλησίαζεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἐνόμιζαν ἐκεῖνοι, ὅτι ἐπρόκειτο ἀμέσως νὰ φανερωθῇ μὲ λαμπρότητα καὶ δόξαν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

12 εἶπεν οὖν· ἄνθρωπός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακρὰν λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι.

12 Εἶπε λοιπόν· κάποιος ἄνθρωπος καταγόμενος ἀπὸ λαμπρὸν καὶ ὑψηλὸν γένος ἐπῆγεν εἰς μακρυνὴν χώραν διὰ νὰ λάβῃ βασιλείαν καὶ ὕστερα νὰ ἐπιστρέψῃ. (Εἶναι φανερὸν ὅτι οὐδεὶς ἄλλος εἶναι εὐγενέστερος τοῦ Κυρίου, τόσον διὰ τὴν θείαν καὶ προαιώνιον γέννησιν αὐτοῦ ὡς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὅσον καὶ διὰ τὴν βασιλικὴν καταγωγὴν αὐτοῦ ὡς ἀνθρώπου. Ὄντως δὲ παραλαβὼν ὁ Κύριος τὴν ἐν οὐρανοῖς βασιλείαν διὰ τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ, μέλλει μετὰ χρόνον πολὺν νὰ ἐπιστρέψῃ ἐνδόξως κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ παρουσίαν).

13 καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· πραγματεύσασθε ἐν ᾧ ἔρχομαι.

13 Ἀφοῦ δὲ ἐκάλεσε δέκα δούλους ἰδικούς του, τοὺς ἔδωκε δέκα χρυσᾶ ἑκατοντάδραχμα, ἤτοι ἀπὸ ἓν ἑκατοντάδραχμον εἰς τὸν καθένα, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐμπορευθῆτε μὲ τὸ κεφάλαιον αὐτό, ἕως ὅτου ἔλθω. (Ἐν τῷ μεταξὺ τουτέστιν ἐμπιστεύεται ὁ Κύριος εἰς πάντας τοὺς πιστοὺς χαρίσματα καὶ τάλαντα διάφορα, διὰ νὰ χρησιμοποιήσουν αὐτὰ ἐπ' ἀγαθῷ ἑαυτῶν καὶ τοῦ πλησίον, καὶ ἐπιφυλάσσεται νὰ ζητήσῃ λόγον ἀπὸ τὸν καθένα μας, ὅταν θὰ ἐπανέλθῃ κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν του).

14 οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντες· οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς.

14 Οἱ δὲ συμπολῖται του (οἱ Ἰουδαῖοι τουτέστιν) ἐμίσουν αὐτόν (τὸν Ἰησοῦν) καὶ ἀπέστειλαν ἐπιτροπὴν ἐξ ἀντιπροσώπων ἀπὸ πίσω του καὶ ἔλεγαν· Δὲν θέλομεν αὐτὸν νὰ γίνῃ βασιλεὺς μας. (Αὐτὴ ἦτο καὶ εἶναι ἡ περὶ τοῦ Ἰησοῦ εὐχὴ τῶν ἀπίστων Ἰουδαίων πρὸς τὸν Θεόν).

15 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπε φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους οἷς ἔδωκε τὸ ἀργύριον, ἵνα ἐπιγνῷ τίς τί διεπραγματεύσατο.

15 Καὶ ὅταν αὐτὸς ἐπανῆλθεν, ἀφοῦ ἔλαβε τὴν βασιλείαν, εἶπε νὰ τοῦ φωνάξουν τοὺς δούλους αὐτούς, εἰς τοὺς ὁποίους ἔδωκε τὰ χρήματα, διὰ νὰ μάθῃ τί ὁ καθένας των μὲ τὸ ἐμπόριόν του ἐκέρδησε.

16 παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος λέγων· κύριε, ἡ μνᾶ σου προσειργάσατο δέκα μνᾶς.

16 Ἦλθε δὲ ὁ πρῶτος καὶ εἶπε· Κύριε, τὸ ἑκατοντάδραχμόν σου καὶ ὄχι ἡ ἰδική μου ἐργασία ἐκέρδησε δέκα ἀκόμη ἑκατοντάδραχμα.

17 καὶ εἶπεν αὐτῷ· εὖ, ἀγαθὲ δοῦλε! ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων.

17 Καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ κύριος· εὖγε, καλέ μου δοῦλε, διότι εἰς τὸ ἐλάχιστον ποσὸν τοῦ ἑνὸς ἑκατονταδράχμου δὲν ἀδιαφόρησες, ἀλλ' ἐδείχθης πιστὸς εἰς ὅ,τι σοῦ παρήγγειλα. Λάβε τώρα πλησίον μου τιμὴν καὶ δόξαν βασιλικὴν καὶ ἔχε μονίμως ἐξουσίαν ἐπὶ δέκα πόλεων τοῦ βασιλείου μου.

[11]) κδ' 21. Πρ. α' 6. [12-26]) Μρ. ιγ' 34. Μτ. κε' 14 - 29.

18 καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος λέγων· κύριε, ἡ μνᾶ σου ἐποίησε πέντε μνᾶς.

18 Καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος καὶ εἶπε· Κύριε, τὸ ἑκατοντάδραχμόν σου ἔβγαλε κέρδος ἄλλα πέντε ἑκατοντάδραχμα.

19 εἶπε δὲ καὶ τούτῳ· καὶ σὺ γίνου ἐπάνω πέντε πόλεων.

19 Εἶπε δὲ ὁ κύριος καὶ εἰς τὸν δοῦλον τοῦτον· Καὶ σὺ λάβε ἐξουσίαν ἐπὶ πέντε πόλεων τοῦ βασιλείου μου.

20 καὶ ἕτερος ἦλθε λέγων· κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ.

20 Καὶ ἄλλος δοῦλος ἦλθε καὶ εἶπε· Κύριε, ἰδοὺ τὸ ἑκατοντάδραχμόν σου, τὸ ὁποῖον εἶχα δεμένον καὶ φυλαγμένον εἰς μανδήλιον.

21 ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ· αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγεις ὅθεν οὐ διεσκόρπισας.

21 Καὶ τὸ ἐφύλαττον δεμένον, διότι σὲ ἐφοβούμην, ἐπειδὴ εἶσαι ἄνθρωπος δύσκολος καὶ ἀπαιτητικός. Παίρνεις σὰν νὰ ἦτο ἰδικόν σου ἐκεῖνο, ποὺ δὲν τὸ ἔβαλες σύ, ἀλλὰ τὸ ἔβαλεν ἐκεῖ ἄλλος, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ἀνήκει. Καὶ θερίζεις τὸ χωράφι, τὸ ὁποῖον δὲν ἔσπειρες· καὶ μαζεύεις ἀπὸ ἀλῶνι, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἐσκόρπισες καὶ δὲν ἐλίχνισες αὐτά, ποὺ παίρνεις. Ἀπαιτεῖς δηλαδὴ ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἐκοπίασες σύ, ἀλλ' ἐκοπίασαν ἄλλοι καὶ σὺ τὰ εὑρίσκεις ἕτοιμα.

22 λέγει αὐτῷ· ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε. ᾔδεις ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι ἐγώ, αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα, καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισα·

22 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος· Ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ στόματός σου θὰ σὲ κρίνω καὶ θὰ σὲ καταδικάσω, κακὲ δοῦλε. Διότι, ὅπως ὡμολόγησες, ἐγνώριζες, ὅτι εἶμαι ἄνθρωπος δύσκολος καὶ σκληρός, ποὺ παίρνω ὅ,τι δὲν ἔβαλα καὶ θερίζω ὅ,τι δὲν ἔσπειρα, καὶ μαζεύω ἀπ' ἐκεῖ ὅπου δὲν ἐσκόρπισα εἰς τὸ ἀλῶνι, διὰ νὰ λιχνισθῇ εἰς τὸν ἀέρα.

23 καὶ διατί οὐκ ἔδωκας τὸ ἀργύριόν μου ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καὶ ἐγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα αὐτό;

23 Ἀφοῦ λοιπὸν μὲ ἤξερες τέτοιον, διατί δὲν ἔβαλες τὸ χρῆμα μου εἰς τὴν τράπεζαν, ὅπου καὶ περισσότερον ἀσφαλισμένον θὰ ἦτο, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ ὅταν θὰ ἠρχόμην, θὰ τὸ εἰσέπραττον ἀπὸ ἐκεῖ μὲ τὸν τόκον του;

24 καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν· ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι.

24 Καὶ εἰς ἐκείνους, ποὺ παρέστεκαν ἐκεῖ, εἶπε· Πάρετε ἀπὸ αὐτὸν τὸ ἑκατοντάδραχμον καὶ δώσατέ το εἰς ἐκεῖνον, ποὺ ἔχει κερδήσει τὰ δέκα ἑκατοντάδραχμα.

25 καὶ εἶπον αὐτῷ· κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς.

25 Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνοι· Κύριε, αὐτὸς ἔχει δέκα ἑκατοντάδραχμα.

26 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

26 Ἐκτελέσατε τὴν διαταγήν μου καὶ δώσατε τὸ ἑκατοντάδραχμον εἰς ἐκεῖνον, ποὺ ἔχει τὰ δέκα. Διότι σᾶς λέγω, εἰς καθένα, ὁ ὁποῖος ἔχει πίστιν καὶ προθυμίαν καὶ ἐργατικότητα καὶ ηὔξησε τὰ χαρίσματα, ποὺ τοῦ ἐδόθησαν, θὰ δοθῇ τιμὴ καὶ ἀμοιβὴ καὶ χαρίσματα ἀκόμη περισσότερα καὶ μεγαλύτερα· ἀπὸ ἐκεῖνον δὲ ποὺ δὲν ἔχει ἐπιμέλειαν καὶ προθυμίαν καὶ παρημέλησε τὰ δοθέντα εἰς αὐτὸν χαρίσματα, θὰ ἀφαιρεθῇ καὶ θὰ παρθῇ ἀπὸ αὐτὸν καὶ τὸ ὀλίγον χάρισμα, τὸ ὁποῖον κατακρατεῖ παραμελημένον καὶ ἀκαλλιέργητον.

27 πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαν-

27 Ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἐκείνους, ποὺ δὲν ἠθέλησαν νὰ βασιλεύσω ἐπ' αὐτῶν, φέρετέ τους ἐδῶ καὶ κατασφάξατέ τους

[27]) Μτ. κα' 41. κβ' 7. κε' 30.

τάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτούς, ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάξατε αὐτοὺς ἔμπροσθέν μου.

ἐμπρός μου. Ρίψατέ τους εἰς τὸν αἰώνιον θάνατον, τοῦ ὁποίου προαναγγελία καὶ προεικόνισις ὑπῆρξεν ἡ ἐπὶ τοῦ Τίτου πανωλεθρία τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῶν Ἰουδαίων.

Στίχ. 28-44. Ἡ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

28 Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπορεύετο ἔμπροσθεν ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα.

28 Καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα, ἐξηκολούθει νὰ προχωρῇ πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ νὰ ἀναβαίνῃ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

29 καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθσφαγῆ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιῶν, ἀπέστειλε δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ

29 Καὶ ἀκολούθως συνέβη τοῦτο· Ὅταν ἐπλησίασεν εἰς τὴν Βηθσφαγῆ καὶ τὴν Βηθανίαν κοντὰ εἰς τὸ βουνόν, ποὺ ἐλέγετο ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀπέστειλε δύο ἀπὸ τοὺς μαθητάς του

30 εἰπών· ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην, ἐν ᾗ εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισε· λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε.

30 καὶ εἶπε· Πηγαίνετε εἰς τὸ ἀπέναντι χωριό, εἰς τὸ ὁποῖον, ὅταν ἐμβῆτε, θὰ εὕρετε πουλάρι δεμένον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἐκάθισε ποτὲ κανεὶς ἄνθρωπος. Ἀφοῦ τὸ λύσετε, φέρετέ το ἐδῶ.

31 καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ, διατί λύετε; οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ, ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει.

31 Καὶ ἂν σᾶς ἐρωτήσῃ κανείς· Διατί λύετε τὸ πουλάρι; θὰ τοῦ εἴπετε αὐτὰ τὰ λόγια· ὅτι τὸ χρειάζεται ὁ Κύριος.

32 ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, ἑστῶτα τὸν πῶλον·

32 Ὅταν δὲ ἐπῆγαν ἐκεῖ οἱ ἀπεσταλμένοι, ηὗραν νὰ στέκεται τὸ πουλάρι ἐκεῖ, ὅπως ἀκριβῶς τοὺς εἶπεν ὁ Κύριος.

33 λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον εἶπον οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς· τί λύετε τὸν πῶλον;

33 Ἐνῷ δὲ οἱ μαθηταὶ ἔλυαν τὸ πουλάρι, εἶπον οἱ κύριοί του πρὸς αὐτούς· Διατί λύετε τὸ πουλάρι;

34 οἱ δὲ εἶπον ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει.

34 Αὐτοὶ δὲ εἶπαν· ὅτι τὸ χρειάζεται ὁ Κύριος.

35 καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιρρίψαντες ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν.

35 Καὶ τὸ ἔφεραν εἰς τὸν Ἰησοῦν. Καὶ ἀφοῦ ἔρριψαν ἐπάνω εἰς τὸ πουλάρι τὰ ἐξωτερικά των ἐνδύματα, ἀνέβασαν ἐπ' αὐτοῦ τὸν Ἰησοῦν.

36 πορευομένου δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώννυον τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ.

36 Ἐνῷ δὲ ὁ Κύριος ἐπήγαινεν, ἄλλοι μαθηταὶ καὶ ἀκροαταὶ του ἔστρωναν εἰς τὸν δρόμον τὰ ἐνδύματά των, διὰ νὰ περάσῃ ἐπ' αὐτῶν.

37 ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν ἤρξατο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν Θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων

37 Ὅταν δὲ ἐπλησίαζεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἔφθασε πλησίον τοῦ μέρους, ὅπου τελειώνει ὁ κατηφορικὸς δρόμος τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, ἤρχισεν ὅλον τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν μὲ χαρὰν νὰ ἀνυμνοῦν καὶ δοξολογοῦν τὸν Θεὸν μὲ φωνὴν μεγάλην δι' ὅλα τὰ θαύματα, ποὺ ἕως τότε εἶχαν ἴδει νὰ γίνωνται ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν.

[28]) Μρ. ι' 34. [29-38]) β' 14. Μρ. ια' 1 - 10. Μτ. κα' 1 - 9. Ἰν. ιβ' 12 - 16.

*38 λέγοντες· **εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος** βασιλεὺς **ἐν ὀνόματι Κυρίου·** εἰρήνη ἐν οὐρανῷ καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις.*

38 Καὶ ἔλεγαν· εὐλογημένος καὶ δοξασμένος εἶναι ὁ βασιλεύς, ποὺ ἔρχεται ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ. Διὰ σοῦ τοῦ Μεσσίου γίνεται εἰρήνη ἐν τῷ οὐρανῷ, διότι συμφιλιώνονται καὶ εἰρηνεύουν διὰ σοῦ οἱ ἄνθρωποι μὲ τὸν οὐράνιον Πατέρα καὶ τοὺς ἀγγέλους του, καὶ διὰ τὴν ἐνανθρώπησιν καὶ ἔλευσίν σου ἀναπέμπεται δόξα εἰς τὸν Θεὸν ὑπὸ τῶν ἐν ὑψίστοις τοῦ οὐρανοῦ ἀγγέλων.

39 καί τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπον πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου.

39 Καὶ ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους μερικοὶ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, μὲ τὸ ὁποῖον εἶχαν ἀναμιχθῆ διὰ νὰ κατασκοπεύσουν τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, ἐπίπληξε τοὺς μαθητάς σου διὰ τοὺς βλασφήμους αὐτοὺς λόγους, ποὺ λέγουν, ἀποδίδοντες εἰς σὲ τιμάς, αἱ ὁποῖαι εἰς μόνον τὸν Μεσσίαν ἀνήκουν.

40 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι κεκράξονται.

40 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπε· Σᾶς βεβαιῶ, ὅτι καὶ αὐτοὶ ἐὰν σιωπήσουν, θὰ φωνάξουν οἱ ἄψυχοι λίθοι.

41 καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῇ, λέγων

41 Καὶ ἅμα ἐπλησίασεν, ὅταν εἶδε τὴν πόλιν Ἱερουσαλήμ, τὸν κατέλαβαν λυγμοὶ καὶ ἔχυσεν ἄφθονα δάκρυα δι' αὐτὴν καὶ εἶπεν·

42 ὅτι εἰ ἔγνως καὶ σύ, καί γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ, τὰ πρὸς εἰρήνην σου! νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου·

42 ὅτι ἐὰν ἐμάνθανες καὶ σύ, ὅπως τὸ ἠξεύρουν οἱ μαθηταί μου καὶ οἱ ταπεινοὶ αὐτοὶ συνοδοί μου, ἔστω καὶ κατὰ τὴν ἐσχάτην ταύτην ἡμέραν, ποὺ ἀποτελεῖ τὴν τελευταίαν προθεσμίαν, τὴν ὁποίαν σοῦ δίδει ὁ Θεός, ἐὰν ἤξευρες ἐκεῖνα, ποὺ θὰ σὲ ὁδηγήσουν εἰς τὸ νὰ εἰρηνεύσῃς μὲ τὸν Θεὸν καὶ νὰ ἀποφύγῃς τὰς τρομερὰς συνεπείας τῆς ὀργῆς του· ἐὰν ἤξευρες, ὅτι ἡ πίστις καὶ ὑπακοὴ πρὸς ἐμὲ θὰ σοῦ ἐξησφάλιζε τὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ εἰρήνην καὶ συγχρόνως θὰ ἀπέτρεπε τὴν καταστροφὴν τῆς ἐρημώσεώς σου, δὲν θὰ ἐχάνεσο. Τώρα ὅμως εἶναι τυφλωμένα τὰ μάτια σου καὶ δὲν μπορεῖς νὰ ἴδῃς ποῖα δεινὰ σὲ περιμένουν.

43 ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σὲ καὶ περιβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι καὶ περικυκλώσουσί σε καὶ συνέξουσί σε πάντοθεν,

43 Διότι θὰ ἔλθουν ἡμέραι ὀλέθριαι διὰ σέ. Καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας θὰ βάλουν γύρω ἀπὸ σὲ περίφραγμα ὠχυρωμένον οἱ ἐχθροί σου καὶ θὰ σὲ περικυκλώσουν καὶ θὰ σὲ στενοχωρήσουν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη διὰ στενῆς πολιορκίας.

44 καὶ ἐδαφιοῦσί σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί, καὶ οὐκ ἀφήσουσιν ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ, ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνως τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς

44 Καὶ θὰ κατεδαφίσουν τὰ οἰκοδομήματά σου καὶ τὰ τείχη σου, ἀλλὰ θὰ ρίψουν εἰς τὸ ἔδαφος καὶ τὰ τέκνα σου σφαγμένα, ὅσα θὰ εὑρεθοῦν μέσα εἰς τὰ τείχη σου, καὶ δὲν θὰ ἀφήσουν μέσα εἰς τὴν πόλιν λίθον ἐπάνω εἰς λίθον. Καὶ ὅλα αὐτὰ θὰ τὰ πάθῃς ὡς τιμωρίαν, διότι λόγῳ τῆς θεληματικῆς σου τυφλώ-

[39-40]) Ἀββ. β' 11. Μτ. κα' 15. 16. [41]) 4 Βσ. η' 11 - 13. Ἰν. ια' 35. [42]) Δτ. λβ' 28. 29. Ἰν. ιβ' 38. [43]) Ἠσ. κθ' 3. Ἰζ. κα' 22. [44]) Ψ. ρλς' 9. Λκ. κα' 6. 20. Μρ. ιγ' 2. Μτ. κδ' 2.

σου.

σεως δὲν ἐνοιωσες τὸν καιρόν, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς σὲ ἐπεσκέφθη διὰ νὰ σὲ ἐλεήσῃ καὶ σώσῃ.

Στίχ. 45-48. Ἐκδίωξις τῶν πωλούντων καὶ ἀγοραζόντων ἐκ τοῦ ἱεροῦ.

45 Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας

45 Καὶ ὅταν ἐμβῆκεν εἰς τὸν ἱερὸν περίβολον τοῦ ναοῦ ἤρχισε νὰ βγάζῃ ἔξω ἐκείνους, ποὺ ἐπώλουν καὶ ἠγόραζον,

*46 λέγων αὐτοῖς· γέγραπται ὅτι **ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς ἐστιν**· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε **σπήλαιον λῃστῶν**.*

46 λέγων πρὸς αὐτούς· Ἔχει γραφῆ ἀπὸ τοὺς προφήτας ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ, ὅτι ὁ οἶκος μου εἶναι οἶκος προσευχῆς· σεῖς ὅμως τὸν ἐκάματε σπήλαιον, ποὺ μαζεύονται λησταί, διότι ἐμπορεύεσθε καὶ χρησιμοποιεῖτε πλῆθος ψέματα καὶ ἀπάτας διὰ νὰ κλέψετε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

47 Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ,

47 Καὶ ἐξηκολούθει νὰ διδάσκῃ καθημερινῶς μέσα εἰς τὸ ἱερόν· οἱ ἀρχιερεῖς δὲ καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ προεστοὶ τοῦ λαοῦ ἐζήτουν νὰ τὸν ἐξοντώσουν.

48 καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσουσιν· ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

48 Καὶ δὲν εὕρισκον τί νὰ κάμουν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ κακούργου σχεδίου των, διότι ὅλος ὁ λαὸς τὸν ηὐλαβεῖτο καὶ ἐκρέμετο ἀπὸ τὸ στόμα του μὲ πόθον πολὺν ἀκροώμενος τὴν διδασκαλίαν του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ΄.

Στίχ. 1-8. Ἀποστομωτικαὶ ἀπαντήσεις πρὸς τὸ Συνέδριον.

Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου ἐπέστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις

Καὶ κατὰ μίαν ἀπὸ τὰς ἀξιομνημονεύτους ἐκείνας ἡμέρας, ἐνῷ αὐτὸς ἐδίδασκε τὸν λαὸν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐκήρυττε τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας, συνέβη νὰ ἔλθουν ἔξαφνα οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς μαζὶ μὲ τοὺς προεστοὺς

2 καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν λέγοντες· εἰπὲ ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην;

2 καὶ τοῦ εἶπαν αὐτοὺς τοὺς λόγους· Εἰπέ μας, μὲ ποίαν ἐξουσίαν ἐνεργεῖς αὐτά; Ἢ ποῖος σοῦ ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν αὐτὴν τοῦ νὰ διώχνῃς ἀπὸ τὸ ἱερὸν τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ διδάσκῃς μέσα εἰς τὸν ἱερὸν αὐτὸν τόπον;

3 ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον, καὶ εἴπατέ μοι·

3 Ἀπεκρίθη δὲ καὶ τοὺς εἶπε· θὰ σᾶς ἐρωτήσω καὶ ἐγὼ περὶ ἑνὸς ζητήματος. Ἐφ' ὅσον δὲ σεῖς παρουσιάζεσθε ὡς ἐξουσιοδοτημένοι διδάσκαλοι, ὁμιλήσατε πρῶτοι καὶ εἴπατέ μου τὴν ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματός μου τούτου ἀπάντησίν σας.

45-48) κ΄ 19. κα΄ 37. 38. κβ΄ 53. Μρ. ια΄ 15 - 18. Μτ. κα΄ 12. 13.

Κ΄. 1-8) Μρ. ια΄ 27 - 33. Μτ. κα΄ 23 - 27. Πρ. δ΄ 1.

4 τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων;

4 Τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου, ὁ ὁποῖος ἐμαρτύρησε δι' ἐμὲ καὶ ὑπῆρξε πρόδρομός μου, ἦτο ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἀπὸ ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ἢ ἦτο ἀπὸ ἐπινόησιν καὶ ἐντολὴν ἀνθρώπων;

5 οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες ὅτι ἐὰν εἴπωμεν, ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;

5 Αὐτοὶ δὲ ἐσυλλογίσθησαν μεταξύ των καὶ εἶπαν, ὅτι ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι ἦτο ἐξ οὐρανοῦ καὶ συνεπῶς εἶχεν ὁρισθῆ ἀπὸ τὸν Θεόν, θὰ εἴπῃ, διατί λοιπὸν δὲν ἐπιστεύσατε εἰς αὐτόν;

6 ἐὰν δὲ εἴπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων, πᾶς ὁ λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην εἶναι.

6 Ἐὰν δὲ εἴπωμεν, ὅτι τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου ἦτο ἐπινόησις ἀνθρώπων, ὅλος ὁ λαὸς θὰ μᾶς καταλιθοβολήσῃ, διότι ὅλοι εἶναι πεπεισμένοι, ὅτι ὁ Ἰωάννης ἦτο προφήτης.

7 καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν.

7 Καὶ αὐτοί, ποὺ ἐκαυχῶντο, ὅτι ἦσαν οἱ ἀνεγνωρισμένοι διδάσκαλοι τοῦ Ἰσραήλ, ἀπεκρίθησαν, ὅτι δὲν ἤξευραν, πόθεν ἦτο τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου.

8 καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

8 Καὶ τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτούς· Οὔτε ἐγὼ σᾶς λέγω, μὲ ποίαν ἐξουσίαν καὶ μὲ ποῖον δικαίωμα πράττω αὐτὰ ποὺ βλέπετε.

Στίχ. 9-19. Ἡ παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν.

9 Ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄνθρωπός τις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησε χρόνους ἱκανούς.

9 Ἤρχισε δὲ νὰ λέγῃ πρὸς τὸν λαὸν τὴν ἀκόλουθον παραβολήν· Ἕνας ἄνθρωπος ἐφύτευσεν ἄμπελον· Ὁ Θεὸς δηλαδὴ παρεσκεύασε καὶ ἐπεμελήθη ὡς λαὸν ἰδικόν του τὸν Ἰουδαϊκὸν λαόν. Καὶ ἐνοικίασε τὴν ἄμπελόν του αὐτὴν εἰς γεωργοὺς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς ξένην χώραν δι' ἀρκετὰ χρόνια. Ἐνεπιστεύθη δηλαδὴ ὁ Θεὸς τὸν λαόν του εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας διὰ νὰ τὸν καλλιεργήσουν πρὸς παραγωγὴν ἔργων πίστεως καὶ ἀρετῆς.

10 καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δώσωσιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ δείραντες αὐτὸν ἐξαπέστειλαν κενόν.

10 Καὶ εἰς τὸν κατάλληλον χρόνον, δηλαδὴ εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἐσοδείας, ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, διὰ νὰ τοῦ δώσουν μέρος ἀπὸ τὸν καρπὸν τῆς ἀμπέλου. Οἱ γεωργοὶ ὅμως ἀφοῦ ἔδειραν αὐτόν, τὸν ἔδιωξαν μὲ ἄδειανὰ χέρια. Ἔστειλε δηλαδὴ ὁ Θεὸς τὴν πρώτην σειρὰν τῶν προφητῶν διὰ νὰ διαπιστώσουν τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς, ποὺ ὤφειλεν ὡς ἄλλη καλλιεργημένη ἄμπελος νὰ καρποφορήσῃ ὁ τόσον εὐνοηθεὶς ἀπὸ τὸν Θεὸν λαός. Ἀλλ' ἡ πρώτη αὐτὴ σειρὰ τῶν προφητῶν ἐστάλη ματαίως καὶ χωρὶς κανὲν ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα.

11 καὶ προσέθετο αὐτοῖς πέμψαι ἕτερον δοῦλον. οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν.

11 Καὶ προσθέτως ἀπεφάσισεν ὁ οἰκοδεσπότης νὰ ἀποστείλῃ εἰς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον· αὐτοὶ δέ, ἀφοῦ ἔδειραν καὶ ἠτίμασαν καὶ ἐκεῖνον, τὸν ἔδιωξαν μὲ ἄδειανὰ χέρια. Μὲ ἄλλας λέξεις καὶ δευτέρα σειρὰ προφητῶν ἀπεστάλη, ἀλλὰ ἀντὶ ἐκ τῆς διδασκαλίας τούτων νὰ συνέλθουν οἱ ἄρχοντες τοῦ Ἰσραὴλ καὶ νὰ στηριχθοῦν εἰς τὴν ὑπακοὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν ἐργα-

9-18) Μρ. ιβ΄ 1 - 11. Μτ. κα΄ 33 - 44.

σίαν τῆς ἀρετῆς, ἐκακομεταχειρίσθησαν καὶ αὐτὴν τὴν σειρὰν περισσότερον ἀπὸ τὴν πρώτην.

12 καὶ προσέθετο πέμψαι τρίτον. οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον.

12 Καὶ ἐπρόσθεσε καὶ τρίτην ἀποστολήν· ἔστειλε λοιπὸν πάλιν τρίτον δοῦλον. Αὐτοὶ ὅμως, ἀφοῦ ἐτραυμάτισαν καὶ αὐτόν, τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὴν ἄμπελον. Ἡ τρίτη δηλαδὴ σειρὰ τῶν προφητῶν ἔτυχε πολὺ μεγαλυτέρας κακομεταχειρίσεως.

13 εἶπε δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος· τί ποιήσω; πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον ἰδόντες ἐντραπήσονται.

13 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος τῆς ἀμπέλου· Τί νὰ κάμω; Ἂν στείλω καὶ ἄλλον δοῦλον, δὲν ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ μεταχειρισθοῦν καὶ τοῦτον καλύτερον. Θὰ στείλω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν. Ἴσως ὅταν ἴδουν αὐτόν, θὰ ἐντραποῦν. Καὶ ἔστειλε τὸν ἐνανθρωπήσαντα υἱόν του, τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν.

14 ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία.

14 Ὅταν ὅμως οἱ γεωργοὶ εἶδον αὐτόν, ἐσκέπτοντο μεταξύ των καὶ ἔλεγαν· Αὐτὸς εἶναι ὁ κληρονόμος τῆς ἀμπέλου. Ἐλᾶτε νὰ τὸν φονεύσωμεν, διὰ νὰ γίνῃ ἡ ἄμπελος κληρονομία ἰδική μας, καὶ ἀνενόχλητοι πλέον νὰ ἐξουσιάζωμεν τὴν συναγωγὴν καὶ νὰ ἐκμεταλλευώμεθα αὐτήν.

15 καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀπέκτειναν. τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος;

15 Καὶ ἀφοῦ τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὴν ἄμπελον, τὸν ἐφόνευσαν. Τί λοιπὸν θὰ κάμῃ εἰς αὐτοὺς ὁ κύριος τῆς ἀμπέλου;

16 ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. ἀκούσαντες δὲ εἶπον· μὴ γένοιτο.

16 Θὰ ἔλθῃ αὐτοπροσώπως πλέον καὶ θὰ ἐξολοθρεύσῃ τοὺς γεωργοὺς αὐτοὺς καὶ θὰ δώσῃ τὴν ἄμπελον εἰς ἄλλους. Μερικοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ, ὅταν ἤκουσαν τὴν παραβολήν, εἶπαν· Ὁ Θεὸς νὰ φυλάξῃ, ὥστε νὰ μὴ μᾶς γίνῃ ποτὲ ἕνας τέτοιος ἐξολοθρευμός.

17 ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπε· τί οὖν ἐστι τὸ γεγραμμένον τοῦτο, ***λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας;***

17 Ὁ Κύριος δὲ τοὺς παρετήρησε μὲ ζωηρὸν βλέμμα, διὰ νὰ τοὺς προσελκύσῃ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν προσοχήν, καὶ τοὺς εἶπε· Ἐὰν σύμφωνα μὲ τὴν εὐχήν σας δὲν ἐπέλθῃ ἡ καταστροφή, ποὺ σᾶς προεῖπον, ποίαν λοιπὸν ἔννοιαν καὶ σημασίαν ἔχει αὐτό, ποὺ εἶναι γραμμένον ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα; Λίθον, τὸν ὁποῖον ἐπέταξαν ὡς ἀκατάλληλον οἱ κτίσται, αὐτὸς ἔγινε τῆς ὅλης οἰκοδομῆς ἡ κεφαλὴ καὶ ἀκρογωνιαῖος λίθος. Δηλαδὴ ἐγώ, τὸν ὁποῖον σεῖς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς, ποὺ ἔχετε καθῆκον καὶ ἔργον νὰ οἰκοδομῆτε τὸν λαὸν τοῦ Κυρίου, ἀπερρίψατε σὰν ἄλλον λίθον ἀκατάλληλον διὰ τὸ οἰκοδόμημα τοῦ Θεοῦ, ἔγινα θεμέλιον καὶ ἀγκωνάρι, ποὺ βαστᾷ καὶ συνδέει ὁλόκληρον τὴν οἰκοδομὴν καὶ συνενώνει εἰς ἕνα λαὸν τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ τοὺς ἐθνικούς, ὅπως τὸ ἀγκωνάρι συνδέει δύο τοίχους.

18 πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν.

18 Καὶ καθένας ποὺ θὰ ἐπιπέσῃ μὲ ἐχθρικὰς διαθέσεις ἐπάνω εἰς τὸν λίθον ἐκεῖνον, θὰ τσακισθῇ· ἐκεῖνον δὲ ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ πέσῃ βαρὺς ὁ λίθος αὐτός, θὰ τὸν κάμῃ θρύμματα καὶ θὰ τὸν σκορπίσῃ σὰν σκόνην. Ὄλεθρος δηλαδὴ καὶ ἀφανισμὸς ἐπιφυλάσσεται εἰς ἐκεῖνον, ποὺ θὰ πολεμήσῃ τὸν Χριστόν.

19 Καὶ ἐζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὰς παραβολὰς ἔλεγε.

19 Καὶ ἐζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς νὰ βάλουν χέρι ἐπάνω του καὶ νὰ τὸν συλλάβουν κατ' ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν ὥραν, ἀλλ' ἐφοβήθησαν τὸν λαόν. Ἤθελαν δὲ αὐτοστιγμεὶ νὰ τὸν συλλάβουν, διότι ἐκατάλαβαν, ὅτι δι' αὐτοὺς ἔλεγε τὰς παραβολάς.

Στίχ. 20-40. Πανοῦργοι ἐρωτήσεις διὰ τὸν φόρον καὶ τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν.

20 Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους, ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου εἰς τὸ παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος.

20 Καὶ ἀφοῦ ἐκαιροφυλάκτησαν, ἀπέστειλαν κατασκόπους, οἱ ὁποῖοι ὑπεκρίνοντο ὅτι ἦσαν εὐσυνείδητοι καὶ ἐνδιεφέροντο πολὺ νὰ συμμορφώνωνται πρὸς τὸ δίκαιον. Τοὺς ἔστειλαν δέ, διὰ νὰ τοῦ ἀποσπάσουν κάποιον λόγον ἐνοχοποιητικόν, ὥστε νὰ τὸν παραδώσουν εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἡγεμόνος.

21 καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις, καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις·

21 Καὶ τὸν ἠρώτησαν καὶ εἶπαν· Διδάσκαλε, γνωρίζομεν, ὅτι ὀρθὰ καὶ ἀληθῆ λέγεις καὶ διδάσκεις, χωρὶς νὰ παρεκκλίνῃς διόλου ἀπὸ τὴν εὐθεῖαν γραμμήν, καὶ δὲν λογαριάζεις ἀνθρώπους, οὔτε χαρίζεσαι εἰς πρόσωπον, ἀλλὰ βασιζόμενος πάντοτε εἰς τὴν ἀλήθειαν διδάσκεις τὸν δρόμον τοῦ Θεοῦ.

22 ἔξεστιν ἡμῖν Καίσαρι φόρον δοῦναι ἢ οὔ;

22 Σὲ συμβουλευόμεθα λοιπόν· Ἐπιτρέπεται εἰς ἡμᾶς, ποὺ ἀνήκομεν εἰς τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ καὶ βασιλέα ἔχομεν αὐτὸν τὸν Θεόν, νὰ δώσωμεν εἰς τὸν Καίσαρα φόρον, ἢ δὲν ἐπιτρέπεται;

23 κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπε πρὸς αὐτούς· τί με πειράζετε;

23 Ἀντελήφθη ὅμως τὴν πονηρίαν των καὶ τοὺς εἶπε· Διατί μὲ ἐκθέτετε εἰς πειρασμὸν καὶ ζητεῖτε νὰ μὲ συλλάβετε εἰς παγίδα;

24 δείξατέ μοι δηνάριον· τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφήν; ἀποκριθέντες δὲ εἶπον· Καίσαρος.

24 Δείξατέ μου ἓν δηνάριον. Ποίου τὴν εἰκόνα καὶ ἐπιγραφὴν ἔχει τὸ νόμισμα αὐτό; Ἀπεκρίθησαν ἐκεῖνοι καὶ εἶπον· τοῦ Καίσαρος.

25 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἀπόδοτε τοίνυν τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ.

25 Αὐτὸς δὲ τότε τοὺς εἶπε· Μόνοι σας ἐδέχθητε εἰς τὰς συναλλαγάς σας τὰ νομίσματα τοῦ Καίσαρος καὶ μὲ αὐτὰ διενεργεῖτε τὸ ἐμπόριόν σας καὶ διευκολύνεσθε εἰς τὰς μεταξύ σας σχέσεις. Δώσατε λοιπὸν ὀπίσω εἰς τὸν Καίσαρα ἐκεῖνα, ποὺ ἀνήκουν εἰς τὸν Καίσαρα, τοὺς φόρους δηλαδὴ καὶ τὴν ὑποταγὴν εἰς τοὺς νόμους, ποὺ ἀσφαλίζουν τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου καὶ τὴν εἰρηνικὴν συμβίωσιν τῶν πολιτῶν. Δώσατε δὲ καὶ εἰς τὸν Θεὸν ἐκεῖνα, ποὺ ἀνήκουν εἰς τὸν Θεόν, δηλαδὴ ὁλόκληρον τὸν ἐσωτερικόν σας ἄνθρωπον καὶ ὅλον τὸν ἑαυτόν σας.

---

19) ιθ´ 48. κβ´ 2. Μρ. ιβ´ 12. Μτ. κα´ 45. 46. 20-26) Μρ. ιβ´ 13 - 17. Μτ. κβ´ 15 - 22.

26 καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ, καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν.

26 Καὶ δὲν κατώρθωσαν νὰ τοῦ πάρουν οὔτε τὸν παραμικρὸν ἐνοχοποιητικὸν λόγον ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸν ἤκουε καὶ θὰ ἐχρησίμευεν ὡς μάρτυς. Καὶ θαυμάσαντες διὰ τὴν ἀπόκρισίν του ἐσιώπησαν.

27 Προσελθόντες δέ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν, ἐπηρώτησαν αὐτὸν

27 Ἐπλησίασαν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοὺς Σαδδουκαίους μερικοί, ποὺ ἔλεγαν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάστασις. Καὶ τὸν ἠρώτησαν

28 λέγοντες· διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

28 καὶ εἶπαν· Διδάσκαλε, ὁ Μωϋσῆς μᾶς ἔγραψε εἰς τὸν νόμον· ἐὰν ὁ ἀδελφὸς κάποιου ἀποθάνῃ καὶ ἔχῃ γυναῖκα καὶ ἀποθάνῃ οὗτος ἄτεκνος, πρέπει νὰ πάρῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ νὰ γεννήσῃ μὲ αὐτὴν ἀπόγονον εἰς τὸν ἀποθανόντα ἄτεκνον ἀδελφόν του.

29 ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος·

29 Ἦσαν λοιπὸν ἑπτὰ ἀδελφοί. Καὶ ὁ πρῶτος, ἀφοῦ ἐνυμφεύθη μίαν γυναῖκα, ἀπέθανεν ἄτεκνος.

30 καὶ ἔλαβεν ὁ δεύτερος τὴν γυναῖκα, καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος·

30 Καὶ ἔλαβεν ὁ δεύτερος τὴν γυναῖκα αὐτήν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἀπέθανεν ἄτεκνος.

31 καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτὴν ὡσαύτως· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτά· οὐ κατέλιπον τέκνα, καὶ ἀπέθανον·

31 Καὶ ὁ τρίτος τὴν ἐπῆρεν ὅπως καὶ ὁ δεύτερος. Τὸ ἴδιο δὲ ἔκαμαν καὶ οἱ ἑπτά. Δὲν ἄφησαν ὅμως τέκνα καὶ ἀπέθαναν.

32 ὕστερον δὲ πάντων καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν.

32 Ὕστερον δὲ ἀπὸ ὅλους ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή.

33 ἐν τῇ ἀναστάσει οὖν τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα.

33 Κατὰ τὴν ἀνάστασιν λοιπὸν ποίου ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀδελφῶν θὰ γίνῃ σύζυγος; Διότι ὅλοι τὴν ἐπῆραν γυναῖκα.

34 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσι καὶ ἐκγαμίζονται·

34 Καὶ ἀπεκρίθη καὶ τοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Αὐτοί, ποὺ ζοῦν εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ εἶναι παιδιὰ τοῦ κόσμου αὐτοῦ ποὺ θὰ παρέλθῃ, αὐτοὶ ἔρχονται εἰς γάμον καὶ ὑπανδρεύουν ἔπειτα καὶ τοὺς ἀπογόνους των.

35 οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται·

35 Ἐκεῖνοι ὅμως, ποὺ ἀξιώθησαν νὰ ἀπολαύσουν τὸν αἰῶνα καὶ τὸν κόσμον ἐκεῖνον τὸν μέλλοντα καὶ οὐράνιον καὶ νὰ ἀναστηθοῦν ἐνδόξως ἐκ νεκρῶν, οὔτε αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἔρχονται εἰς γάμον, οὔτε ὑπανδρεύουν τοὺς ἀπογόνους των.

36 οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται· ἰσάγγελοι γάρ εἰσι καὶ υἱοί εἰσι τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες.

36 Ἀλλ' οὔτε καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔλθουν εἰς γάμον, τοῦ ὁποίου ἕνας ἐκ τῶν σκοπῶν εἶναι νὰ προλάβῃ τὴν διὰ τοῦ θανάτου ἐξάλειψιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔλθουν εἰς γάμον, διότι πλέον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποθάνουν, ἐπειδή, ὅσοι ζοῦν ἐκεῖ, ἔχουν φύσιν ἄφθαρτον καὶ ἀθάνατον, ὅπως οἱ ἄγγελοι, καὶ εἶναι υἱοὶ τοῦ Θεοῦ. Διότι τὰ σώματά των δὲν θὰ προέρχωνται ἐκ γεννήσεως σαρκικῆς, ἀλλὰ θὰ ξαναγεννηθοῦν διὰ τῆς ἀναστάσεως, τὴν ὁποίαν θὰ πραγματοποιήσῃ ἡ ἄμεσος ἐπέμβασις τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι παρέμβασις σαρκικῶν γονέων.

[27-40]) Μρ. ιβ΄ 18 - 27. 34. Μτ. κβ΄ 23 - 34. 46.

37 ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ Μωϋσῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει ***Κύριον τὸν Θεὸν Ἀβραὰμ καὶ τὸν Θεὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Θεὸν Ἰακώβ.***

37 Ὅτι δὲ ἀνασταίνονται οἱ νεκροί, τὸ ἐφανέρωσε καὶ ὁ Μωϋσῆς εἰς τὸ μέρος τῆς Γραφῆς, ποὺ γίνεται λόγος περὶ τῆς βάτου. Ὅταν δηλαδὴ ἀποκαλῇ καὶ ἀναφέρῃ τὸν Κύριον ὡς τὸν Θεὸν τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τὸν Θεὸν τοῦ Ἰακώβ.

38 Θεὸς δὲ οὐκ ἔστι νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν.

38 Ὁ Θεὸς δὲ δὲν εἶναι Θεὸς νεκρῶν, τοὺς ὁποίους ὁ θάνατος ἐξεμηδένισεν, ἀλλ' εἶναι Θεὸς ζωντανῶν. Διότι ὅλοι, καὶ αὐτοί, ποὺ δι' ἡμᾶς εἶναι πεθαμένοι, διὰ τὸν Θεὸν εἶναι ζωντανοί, καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ζοῦν καὶ νὰ εὑρίσκωνται εἰς σχέσιν καὶ κοινωνίαν μετ' αὐτοῦ καὶ δὲν διατελοῦν εἰς κατάστασιν ληθάργου καὶ ἀναισθησίας.

39 ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν γραμματέων εἶπον· διδάσκαλε, καλῶς εἶπας.

39 Τότε μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς, ποὺ ἐπίστευον εἰς τὴν ἀνάστασιν, ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν· Διδάσκαλε, καλὰ ὡμίλησες.

40 οὐκέτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν.

40 Δὲν ἐτόλμων δὲ πλέον νὰ τὸν ἐρωτοῦν τίποτε, διότι πάντοτε ἐξήρχετο νικητὴς ἀπὸ τὴν μετ' αὐτῶν συζήτησιν.

Στίχ. 41-47. Προσοχὴ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν γραμματέων.

41 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· πῶς λέγουσι τὸν Χριστὸν υἱὸν Δαυῒδ εἶναι;

41 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Πῶς λέγουν οἱ διδάσκαλοί σας, ὅτι ὁ Μεσσίας Χριστὸς εἶναι ἀπόγονος τοῦ Δαβίδ;

42 καὶ αὐτὸς Δαυῒδ λέγει ἐν βίβλῳ τῶν ψαλμῶν· ***εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου***

42 Καὶ πῶς ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος αὐτὸς ὁ Δαβὶδ λέγει εἰς τὸ βιβλίον τῶν Ψαλμῶν· Εἶπεν ὁ Κύριος καὶ Θεὸς εἰς τὸν Κύριόν μου Χριστόν· Κάθισε ἐπὶ τοῦ θρόνου μου εἰς τὰ δεξιά μου δοξαζόμενος καὶ τιμώμενος μαζί μου,

43 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.

43 ἕως ὅτου θέσω τοὺς ἐχθρούς σου σὰν ἄλλο ὑποστήριγμα, ποὺ θὰ πατοῦν ἐπάνω τὰ πόδια σου;

44 Δαυῒδ οὖν αὐτὸν Κύριον καλεῖ· καὶ πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν;

44 Ὁ Δαβὶδ λοιπὸν καλεῖ αὐτὸν Κύριον. Καὶ πῶς εἶναι υἱός του; Στέκει ὁ πρόγονος νὰ καλῇ τὸν τρισέγγονον καὶ ἀπόγονόν του Κύριον; Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι ὁ Μεσσίας δὲν εἶναι μόνον υἱὸς τοῦ Δαβίδ, ἀλλὰ καὶ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς τοιοῦτος εἶναι καὶ Κύριος τοῦ Δαβίδ.

45 Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·

45 Ἐνῷ δὲ ἤκουεν αὐτὰ ὅλος ὁ λαός, εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του·

[41-44]) Μρ. ιβ΄ 35 - 37. Μτ. κβ΄ 41 - 45. [45-47]) Λκ. ια΄ 43. Μρ. ιβ΄ 38 - 40. Μτ. κγ΄ 1. 5 - 7. 14.

46 προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς καὶ φιλούντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις,

46 Προσέχετε ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς, ποὺ θέλουν νὰ περιπατοῦν μὲ ἐνδυμασίας ἐπισήμους καὶ ἐπιδεικτικὰς καὶ ἀγαποῦν τοὺς εὐλαβεῖς καὶ τιμητικοὺς χαιρετισμοὺς εἰς τὰς ἀγορὰς καὶ τὰ πρῶτα καθίσματα εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς πρώτας θέσεις εἰς τὰ δεῖπνα.

47 οἳ κατεσθίουσι τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήψονται περισσότερον κρῖμα.

47 Αὐτοὶ κατατρώγουν τὰ σπίτια καὶ τὴν περιουσίαν τῶν χηρῶν καὶ ὑποκριτικῶς μὲ πρόσχημα εὐλαβείας πρὸς ἐξαπάτησιν τῶν χηρῶν κάνουν μακρὰς προσευχάς. Αὐτοὶ θὰ λάβουν μεγαλυτέραν καταδίκην ἀπὸ τὴν καταδίκην τῶν κλεπτῶν καὶ ἁρπάγων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ΄.

Στίχ. 1-4. Τὸ δίλεπτον τῆς χήρας.

Ἀναβλέψας δὲ εἶδε τοὺς βάλλοντας τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον πλουσίους·

Ἐσήκωσε δὲ τὰ μάτια του καὶ εἶδε τοὺς πλουσίους, ποὺ ἔρριπταν τὰ δῶρα τους εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον τοῦ Ναοῦ.

2 εἶδε δέ τινα χήραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ δύο λεπτά,

2 Εἶδε δὲ καὶ κάποιαν χήραν πτωχήν, ἡ ὁποία ἔρριπτεν ἐκεῖ δύο λεπτά.

3 καὶ εἶπεν· ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλεῖον πάντων ἔβαλεν·

3 Καὶ εἶπε· Σᾶς διαβεβαιῶ, ὅτι ἡ πτωχὴ αὐτὴ χήρα ἔρριψε περισσότερα ἀπ' ὅλους.

4 ἅπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ, αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλε.

4 Διότι ὅλοι αὐτοὶ ἀπὸ ἐκεῖνο, ποὺ τοὺς ἐπερίσσευεν, ἔρριψαν εἰς τὰ δῶρα, ποὺ προσφέρονται εἰς τὸν Θεόν, αὐτὴ ὅμως ἀπὸ τὴν τελείαν πτωχείαν καὶ στέρησίν της, κάθε τι ποὺ εἶχε πρὸς συντήρησίν της, τὸ ἔρριψεν ὁλόκληρον εἰς τὸ κιβώτιον τῆς συνεισφορᾶς.

Στίχ. 5-24. Ἡ καταστροφὴ τοῦ Ναοῦ, τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ.

5 Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασι κεκόσμηται, εἶπε·

5 Καὶ τὴν ὥραν ποὺ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς μαθητὰς ἔλεγαν διὰ τὸ ἱερόν, ὅτι εἶναι στολισμένον μὲ ὡραίους λίθους καὶ ἀφιερώματα, εἶπεν·

6 ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ ὃς οὐ καταλυθήσεται.

6 Αὐτὰ ποὺ βλέπετε, θὰ ἔλθουν ἡμέραι, κατὰ τὰς ὁποίας δὲν θὰ μείνῃ πέτρα ἐπάνω εἰς πέτραν, ποὺ νὰ μὴ κρημνισθῇ.

ΚΑ΄. [1-4]) Μρ. ιβ΄ 41 - 44. [5-13]) ιθ΄ 44. Μρ. ιγ΄ 1 - 9. Μτ. ι΄ 17. 18. κδ΄ 1 - 9.

7 ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντες· διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι;

7 Τὸν ἠρώτησαν δὲ καὶ εἶπαν· Διδάσκαλε, πότε λοιπὸν θὰ γίνουν αἱ καταστροφαὶ αὐταί; Καὶ ποῖον εἶναι τὸ σημάδι ποὺ θὰ φανῇ, ὅταν πρόκειται νὰ γίνουν αὐτά;

8 ὁ δὲ εἶπε· βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες ὅτι ἐγώ εἰμι καὶ ὁ καιρὸς ἤγγικε. μὴ οὖν πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν.

8 Αὐτὸς δὲ εἶπε· Προσέχετε νὰ μὴ παραπλανηθῆτε ἀπὸ κανένα. Καὶ σᾶς συνιστῶ νὰ προσέχετε, διότι πολλοὶ θὰ ἔλθουν, ποὺ θὰ διεκδικοῦν καὶ θὰ οἰκειοποιοῦνται τὸ ὄνομά μου καὶ θὰ λέγουν· ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Μεσσίας, καὶ ὁ καιρός, ποὺ θὰ γίνουν αὐτά, ἐπλησίασε. Προσέξατε λοιπὸν νὰ μὴ τοὺς ἀκολουθήσετε ὡς μαθηταὶ καὶ ὀπαδοί των.

9 ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος.

9 Ὅταν δὲ ἀκούσετε, ὅτι γίνονται πόλεμοι καὶ ἐπαναστάσεις καὶ διασαλεύσεις τῆς τάξεως, μὴ ταραχθῆτε νομίζοντες, ὅτι αὐτὰ εἶναι σημάδια, ποὺ προαναγγέλλουν τὸ τέλος. Διότι σύμφωνα μὲ τὸ θεῖον σχέδιον πρέπει αὐτὰ νὰ γίνουν πρῶτον, ἀλλὰ δὲν θὰ ἔλθῃ ἀμέσως τὸ τέλος.

10 τότε ἔλεγεν αὐτοῖς· ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν,

10 Καὶ μετὰ μικρὰν διακοπὴν τοὺς εἶπε τότε· Θὰ σηκωθῇ τὸ ἓν ἔθνος κατὰ τοῦ ἄλλου ἔθνους καὶ τὸ ἓν βασίλειον θὰ σηκωθῇ κατὰ τοῦ ἄλλου βασιλείου.

11 σεισμοί τε μεγάλοι κατὰ τόπους καὶ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται, φόβητρά τε καὶ σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται.

11 Καὶ θὰ γίνουν σεισμοὶ μεγάλοι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, καὶ πεῖνες καὶ ἐπιδημίαι μολυσματικαὶ καὶ φαινόμενα, ποὺ θὰ προκαλοῦν φόβον, καὶ σημεῖα ἀπὸ τὸν ἔναστρον οὐρανὸν μεγάλα.

12 πρὸ δὲ τούτων πάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ διώξουσι, παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς, ἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου·

12 Ἀλλὰ προτοῦ νὰ γίνουν ὅλα αὐτά, θὰ βάλουν τὰ χέρια τους ἐπάνω σας διὰ νὰ σᾶς συλλάβουν καὶ θὰ σᾶς καταδιώξουν, καὶ θὰ σᾶς παραδίδουν εἰς συναγωγὰς διὰ νὰ σᾶς δικάσουν, καὶ εἰς φυλακάς, καὶ θὰ ὁδηγῆσθε ἐνώπιον βασιλέων καὶ ἡγεμόνων, ἐπειδὴ θὰ πιστεύετε εἰς τὸ ὄνομά μου καὶ θὰ μὲ ὁμολογῆτε Κύριόν σας καὶ Σωτῆρα σας.

13 ἀποβήσεται δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον.

13 Ὅλαι δὲ αἱ καταδιώξεις καὶ περιπέτειαι αὐταὶ θὰ ἔχουν ὡς τελικὴν ἔκβασιν καὶ ἀποτέλεσμα τὴν μαρτυρίαν, τὴν ὁποίαν θὰ δώσετε διὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, διὰ νὰ εἶναι ἡ μαρτυρία αὐτὴ ἔλεγχος κατὰ τῶν ἀπίστων, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ δύνανται νὰ δικαιολογηθοῦν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως, ὅτι δὲν ἤκουσαν κήρυγμα εὐαγγελίου.

14 θέσθε οὖν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι·

14 Βάλετε λοιπὸν βαθειὰ εἰς τὰς καρδίας σας, ὥστε νὰ ἐνθυμῆσθε πάντοτε τὴν σύστασιν αὐτὴν καὶ παραγγελίαν, ποὺ σᾶς κάνω τὴν στιγμὴν αὐτήν, νὰ μὴ προμελετᾶτε καὶ νὰ μὴ σκέπτεσθε ἐκ προτέρου, τί θὰ ἀπολογηθῆτε.

15 ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν οὐδὲ ἀντιστῆναι πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν.

15 Διότι ἐγὼ θὰ σᾶς δώσω εὐκολίαν καὶ ἱκανότητα νὰ ἐκφράζεσθε, ἀλλὰ καὶ σοφίαν νοημάτων καὶ ἐπιχειρημάτων, εἰς τὴν ὁποίαν κατ' οὐδένα λόγον θὰ ἠμπορέσουν νὰ ἀντείπουν ἢ νὰ ἀντισταθοῦν ὅλοι οἱ ἀντίθετοί σας.

[14-19]) Ἡσ. νδ΄ 17. Λκ. ιβ΄ 7. 11. 12. Μρ. ιγ΄ 11 - 13. Μτ. ι΄ 19 - 22. 30.

16 παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ συγγενῶν καὶ φίλων καὶ ἀδελφῶν, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν,

16 Θὰ παραδοθῆτε δὲ εἰς τοὺς διώκτας σας ὄχι μόνον ἀπὸ ξένους, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ γονεῖς καὶ ἀδελφοὺς καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ θὰ θανατώσουν μερικοὺς ἀπὸ σᾶς.

17 καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου·

17 Καὶ θὰ σᾶς μισοῦν ὅλοι, ἐπειδὴ θὰ πιστεύετε εἰς τὸ ὄνομά μου.

18 καὶ θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται·

18 Καὶ παρ' ὅλους τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰ μίση αὐτά, οὔτε τρίχα ἀπὸ τὴν κεφαλήν σας δὲν θὰ χαθῇ, καὶ συνεπῶς οὔτε ἡ ψυχή σας, ἥτις εἶναι ἡ καθ' αὐτὸ προσωπικότης σας, θὰ βλαβῇ εἰς τὸ παραμικρόν, ἀλλ' οὔτε καὶ εἰς τὸ σῶμα σας θὰ συμβῇ ἡ παραμικρὰ βλάβη, χωρὶς ὁ Θεὸς ἀποβλέπων εἰς τὴν πραγματικὴν ὠφέλειάν σας νὰ ἐπιτρέψῃ τοῦτο.

19 ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

19 Μὲ τὴν ὑπομονήν σας κερδήσατε καὶ σώσατε τὰς ψυχάς σας ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς αἰωνίας ἀπωλείας.

20 ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων τὴν Ἱερουσαλήμ, τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς.

20 Σχετικῶς δὲ μὲ τὴν καταστροφὴν τῶν κτιρίων αὐτῶν, ποὺ σᾶς εἶπα εἰς τὴν ἀρχήν, μάθετε, ὅτι ὅταν ἴδετε νὰ περικυκλώνεται ἡ Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ στρατεύματα, τότε νὰ ξεύρετε, ὅτι ἐπλησίασεν ἡ ἐρήμωσίς της.

21 τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν, καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν,

21 Τότε αὐτοί, ποὺ θὰ εὑρίσκωνται εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἂς φεύγουν εἰς τὰ ὄρη, καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ θὰ εὑρίσκωνται ἐν μέσῳ τῆς πόλεως Ἱερουσαλήμ, ἂς φεύγουν ἔξω εἰς τὴν ὕπαιθρον χώραν, καὶ ὅσοι θὰ εἶναι εἰς τὰ χωράφια, ἂς μὴ ἐμβαίνουν εἰς τὴν πόλιν.

22 ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰσι τοῦ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα.

22 Διότι αἱ ἡμέραι αὐται εἶναι ἡμέραι θείας ἐκδικήσεως καὶ τιμωρίας, διὰ νὰ ἐπαληθεύσουν καὶ πραγματοποιηθοῦν ὅλα ὅσα ἔχουν γραφῆ ἀπὸ τοὺς προφήτας περὶ καταστροφῆς τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τῆς πρωτευούσης αὐτοῦ.

23 οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· ἔσται γὰρ τότε ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὀργὴ τῷ λαῷ τούτῳ,

23 Ἀλλοίμονον δὲ εἰς τὰς ἐγκύους καὶ εἰς ἐκείνας, ποὺ θὰ θηλάζουν μικρὰ παιδιὰ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας. Διότι θὰ εἶναι δυστυχία καὶ στέρησις μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ θὰ εἶναι ὀργὴ κατὰ τοῦ λαοῦ τούτου τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ. Αἱ ἔγκυοι λοιπὸν καὶ αἱ θηλάζουσαι, ἐνῷ θὰ δυσκολεύωνται νὰ τρέξουν καὶ νὰ σωθοῦν, δὲν θὰ εὑρίσκουν εὔκολα καὶ τὰ μέσα πρὸς στηριγμὸν καὶ ἐνδυνάμωσιν τοῦ ὀργανισμοῦ των.

24 καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρας, καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς πάντα τὰ ἔθνη, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν ἄχρι πληρωθῶσι καιροὶ ἐθνῶν.

24 Καὶ θὰ πέσουν σφαζόμενοι μὲ τὴν κόψιν τῆς μαχαίρας καὶ θὰ μεταφερθοῦν αἰχμάλωτοι πρὸς πώλησιν εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ ἡ Ἱερουσαλὴμ θὰ ἐξακολουθῇ νὰ καταπατῆται ἀπὸ ἐθνικούς, μέχρις ὅτου συμπληρωθοῦν οἱ χρόνοι τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ ἐναντίον τοῦ Ἰσραήλ, κατὰ τοὺς ὁποίους τὰ ἔθνη θὰ κατέχουν ἀποκλειστικῶς τὰ προνόμιά του, ὁπότε μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς Χριστὸν ὅλων τῶν ἐθνῶν καὶ ὁ Ἰσραὴλ θὰ ἐπιστραφῇ καὶ θὰ σωθῇ.

[20-24]) Λκ. κγ΄ 29. Μρ. ιγ΄ 14 - 17. Μτ. κδ΄ 15 - 19. Ῥμ. ια΄ 25.

Στίχ. 25-38. Ἡ δευτέρα παρουσία.

25 Καὶ ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ἠχούσης θαλάσσης καὶ σάλου,

25 Ἀκούσατε τώρα καὶ τὰ σημεῖα τῆς δευτέρας παρουσίας καὶ τῆς συντελείας τοῦ παρόντος κόσμου. Θὰ γίνουν ἔκτακτα καὶ πρωτοφανῆ φαινόμενα εἰς τὸν ἥλιον καὶ εἰς τὴν σελήνην καὶ εἰς τὰ ἄστρα λόγῳ τῶν βιαίων καὶ ριζικῶν μεταβολῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ γίνουν εἰς τὸ ὑλικὸν σύμπαν. Καὶ ἐπὶ τῆς γῆς μεγάλη στενοχωρία καὶ ἀδημονία θὰ καταλάβῃ τὰ ἔθνη, τὰ ὁποῖα λόγῳ τοῦ ἤχου καὶ τοῦ θορύβου τῶν βιαίων κυμάτων τῆς θαλάσσης, τὰ ὁποῖα θὰ ὁρμοῦν διὰ νὰ καταπλημμυρίσουν τὴν γῆν, θὰ κυριευθοῦν ἀπὸ μεγάλην ἀπορίαν καὶ ἀμηχανίαν, ἐπειδὴ δὲν θὰ ξεύρουν, πῶς νὰ προφυλαχθοῦν.

26 ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται.

26 Καὶ θὰ λιποθυμοῦν καὶ θὰ χάνουν τὰς αἰσθήσεις των καὶ θὰ γίνωνται σὰν νεκροὶ πολλοὶ ἄνθρωποι ἀπὸ τὸν φόβον των καὶ ἀπὸ τὰ κακά, ποὺ θὰ περιμένουν νὰ καταπλακώσουν τὴν Οἰκουμένην. Πράγματι δὲ τὰ κακὰ αὐτὰ θὰ εἶναι μεγάλα, διότι αἱ οὐράνιαι καὶ ἀγγελικαὶ δυνάμεις, αἱ συγκρατοῦσαι ἤδη τὴν τάξιν τοῦ σύμπαντος, θὰ σαλευθοῦν καὶ θὰ μετακινηθοῦν, ἐπειδὴ ἡ παροῦσα μορφὴ τοῦ κόσμου θὰ παρέλθῃ, ἵνα τὸ σύμπαν ἀνακαινισθῇ.

27 καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς.

27 Καὶ τότε οἱ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ζῶντες θὰ ἴδουν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔρχεται καθισμένος θεοπρεπῶς εἰς σύννεφον καὶ μὲ δύναμιν καὶ συνοδείαν ἀγγέλων καὶ μὲ δόξαν πολλήν.

28 ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν.

28 Ὅταν δὲ θὰ ἀρχίσουν νὰ γίνωνται αὐτά, σεῖς, τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας μου, δὲν πρέπει νὰ φοβηθῆτε, ἀλλὰ πεταχθῆτε ἐπάνω γεμᾶτοι ἐλπίδα καὶ σηκώσατε τὰς κεφαλάς σας, ποὺ ἕως τότε θὰ εἶναι σκυμμέναι λόγῳ τῶν θλίψεων, ποὺ θὰ σᾶς εὕρουν. Ἀναθαρρήσατε, διότι πλησιάζει ἡ ἀπολύτρωσις καὶ τελεία ἀπαλλαγή σας ἀπὸ τὰ δεινὰ τοῦ παρόντος βίου.

29 Καὶ εἶπε παραβολὴν αὐτοῖς· ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα.

29 Καὶ μετὰ μικρὰν διακοπὴν εἶπεν εἰς αὐτοὺς κάποιαν παραβολὴν καὶ παρομοίωσιν· Ἴδετε τὴν συκῆν καὶ ὅλα τὰ δένδρα.

30 ὅταν προβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἀφ' ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν.

30 Ὅταν βγάζουν φύλλα καὶ ἄνθη, τότε βλέποντες σεῖς αὐτὰ γνωρίζετε μόνοι σας, ὅτι πλησιάζει πλέον τὸ θέρος.

31 οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

31 Ἔτσι καὶ σεῖς, ὅταν ἴδετε νὰ γίνωνται αὐτὰ ποὺ σᾶς ἀνέφερα, νὰ ξεύρετε, ὅτι πλησιάζει νὰ ἔλθῃ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ δίκαιοι θὰ ἀπολαύουν ἀτελευτήτως τὴν αἰωνίαν μακαριότητα.

32 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα γένηται.

32 Ὅσον δὲ ἀφορᾷ εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ, ἡ ὁποία εἶναι τύπος καὶ εἰκὼν τῆς μελλούσης καταστροφῆς, ποὺ θὰ γίνῃ κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν, σᾶς βεβαιῶ, ὅτι δὲν θὰ περάσῃ ἡ γενεὰ αὐτὴ προτοῦ νὰ γίνουν ὅλα αὐτά, ποὺ σᾶς προεῖπον. Συντόμως λοιπὸν θὰ συντελεσθῇ καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς Ἱερουσαλήμ.

[25-27]) Μρ. ιγ΄ 24 - 26. Μτ. κδ΄ 29. 30. [28]) Λκ. ιη΄ 7. Ῥμ. η΄ 23. ιβ΄ 11. 12. Φλ. δ΄ 4. 5. Ἑβ. ι΄ 37. [29-33]) Μρ. ιγ΄ 28 - 31. Μτ. κδ΄ 32 - 35.

33 ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι.

33 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ποὺ σᾶς φαίνονται τόσον μόνιμα καὶ στερεά, θὰ περάσουν καὶ θὰ ἐκλείψουν, οἱ λόγοι μου ὅμως δὲν θὰ περάσουν, ἀλλὰ θὰ ἐπαληθεύσουν καὶ θὰ παραμείνῃ ἀσάλευτος ἡ ἰσχύς των καὶ τὸ κῦρος των.

34 Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ αἰφνίδιος ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη·

34 Προσέχετε δὲ εἰς τοὺς ἑαυτούς σας, μήπως αἱ ψυχαί σας γίνουν βαρεῖαι καὶ ἀνίκανοι νὰ προσέχουν καὶ νὰ ἀγρυπνοῦν. Γίνονται δὲ αἱ ψυχαὶ βαρεῖαι καὶ δυσκίνητοι εἰς τὸ πνευματικὸν ἔργον ἀπὸ τὸ ἄσωτον φαγοπότι καὶ ἀπὸ τὴν μέθην καὶ ἀπὸ τὰς ἀγωνιώδεις καὶ βασανιστικὰς φροντίδας τῆς παρούσης ζωῆς. Προσέχετε λοιπὸν νὰ μὴ γίνουν δυσκίνητοι καὶ ἀποκοιμισμέναι αἱ ψυχαί σας καὶ ἔξαφνα, χωρὶς νὰ τὴν περιμένετε, ἔλθῃ ἐπάνω σας σὰν κάποιος, ποὺ σᾶς ἔστησεν ἐνέδραν, ἡ ἡμέρα ἐκείνη τῆς δευτέρας παρουσίας, ἢ δι' ὅσους δὲν θὰ προφθάσουν νὰ ἴδουν ζωντανοὶ τὴν ἔνδοξον ἐκείνην τοῦ Κυρίου ἔλευσιν, ἡ ἡμέρα τοῦ θανάτου.

35 ὡς παγὶς γὰρ ἐπελεύσεται ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς.

35 Λέγω ἔξαφνα καὶ χωρὶς νὰ τὴν περιμένετε, διότι σὰν παγίς, ποὺ θὰ συλλάβῃ ἀμερίμνους ἐπάνω εἰς τὰ πονηρὰ ἔργα των τοὺς κακοὺς καὶ ἀπίστους, θὰ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα ἐκείνη εἰς ὅλους, ὅσοι κάθηνται ξένοιαστοι καὶ ἀσυλλόγιστοι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.

36 ἀγρυπνεῖτε οὖν ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα καταξιωθῆτε ἐκφυγεῖν πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

36 Νὰ εἶσθε λοιπὸν ἄγρυπνοι καὶ προσεκτικοὶ προσευχόμενοι καὶ παρακαλοῦντες κάθε ὥραν καὶ στιγμὴν τὸν Θεόν, διὰ νὰ σᾶς δώσῃ χάριν καὶ δύναμιν, μὲ τὴν ὁποίαν θὰ γίνετε ἄξιοι καὶ δυνατοὶ νὰ ξεφύγετε, χωρὶς νὰ βλαβῆτε ψυχικῶς, ὅλα αὐτὰ ποὺ μέλλουν νὰ γίνουν καὶ νὰ σταθῆτε ἄφοβοι καὶ μὲ θάρρος ἐμπρὸς εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

37 Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιῶν·

37 Ἐξηκολούθει δὲ ὁ Κύριος εἰς τὰς παραμονὰς τῆς συλλήψεώς του νὰ διδάσκῃ κατὰ τὰς ἡμέρας εἰς τὸ ἱερόν, κατὰ τὰς νύκτας δὲ ἔβγαινεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἐπέρνα τὴν νύκτα του εἰς τὸ ὄρος, ποὺ ἐλέγετο ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.

38 καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζε πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

38 Καὶ ὅλος ὁ λαὸς ἤρχετο πολὺ πρωῒ εἰς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ διὰ νὰ τὸν ἀκούῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ΄.

Στίχ. 1-6. Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα.

Ἤγγιζε δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἡ λεγομένη πάσχα.

Ἐπλησίαζε δὲ ἡ ἑορτή, ποὺ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας οἱ Ἰουδαῖοι ἔτρωγον τὰ ἄζυμα, καὶ ἡ ὁποία ἐλέγετο Πάσχα.

2 καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν.

2 Καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς νὰ εὕρουν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ἀσφαλῶς καὶ ἀκινδύνως νὰ τὸν φονεύσουν· ἐλάμβανον δὲ τὰ μέτρα αὐτά, διότι ἐφοβοῦντο τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος συνεπάθει τὸν Ἰησοῦν.

[34-36]) Ἡσ. κδ΄ 17. Λκ. ιζ΄ 27. Μρ. ιγ΄ 33. Μτ. κδ΄ 42. 49. Ἐφ. ς΄ 13. Ἀπ. ς΄ 17. [37]) ιθ΄ 47. Ἰν. η΄ 1. 2. Μρ. ια΄ 11. Μτ. κα΄ 17. [38]) Σρ. δ΄ 12. ς΄ 36. Ψ. ξβ΄ 2. 3. οζ΄ 34. Λκ. ιθ΄ 48.

ΚΒ΄. [1-2]) Μρ. ιδ΄ 1. 2. Μτ. κς΄ 1 - 5. Ἰν. ιγ΄ 1.

3 Εἰσῆλθε δὲ ὁ σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα,

3 Ἐμβῆκε δὲ ὁ σατανᾶς εἰς τὸν Ἰούδαν, ποὺ ἐπωνομάζετο Ἰσκαριώτης καὶ ἦτο ἀπὸ τὸν στενὸν κύκλον τῶν μαθητῶν, δηλαδὴ ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους.

4 καὶ ἀπελθὼν συνελάλησε τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι καὶ στρατηγοῖς τὸ πῶς αὐτὸν παραδῷ αὐτοῖς.

4 Καὶ ἐπῆγε καὶ συνωμίλησε μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ μὲ τοὺς γραμματεῖς καὶ μὲ τὸν Λευΐτην ἀρχιφύλακα καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἀξιωματικοὺς τῆς λευϊτικῆς φρουρᾶς τοῦ ἱεροῦ. Συνεζήτησε δὲ μετ' αὐτῶν περὶ τοῦ ἀσφαλεστέρου τρόπου, μὲ τὸν ὁποῖον θὰ παρέδιδεν αὐτὸν εἰς αὐτούς.

5 καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύρια δοῦναι·

5 Καὶ ἐχάρησαν ἐκεῖνοι διὰ τὴν ἀνέλπιστον αὐτὴν λύσιν καὶ συνεφώνησαν νὰ τοῦ δώσουν χρήματα.

6 καὶ ἐξωμολόγησε, καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν αὐτοῖς ἄτερ ὄχλου.

6 Καὶ μὲ τὴν καρδιά του ἐβεβαίωσε καὶ ὑπεσχέθη νὰ τοὺς βοηθήσῃ. Καὶ ἐζήτει κατάλληλον περίστασιν νὰ τοὺς τὸν παραδώσῃ, χωρὶς νὰ προκληθῇ συρροὴ ὄχλου καὶ θόρυβος.

Στίχ. 7-20. Ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος.

7 Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα,

7 Ἔφθασε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔπρεπε σύμφωνα μὲ τὸν νόμον νὰ θυσιάζεται ὁ πασχάλιος ἀμνός. (Καὶ ἡ ἡμέρα αὐτὴ ἤρχιζεν ἀπὸ τὴν δύσιν τῆς 13ης Νισὰν καὶ ἔληγε κατὰ τὴν δύσιν τῆς 14ης, ὀλίγον δὲ πρὸ τῆς δύσεως τῆς 14ης ἐσφάζετο ὁ ἀμνός, ὥστε μετὰ τὴν δύσιν, ὅτε ἤρχιζεν ἡ 15η Νισὰν καὶ ἐτελεῖτο τὸ Πάσχα, νὰ εἶναι οὗτος ἑτοιμασμένος καὶ ψημένος).

8 καὶ ἀπέστειλε Πέτρον καὶ Ἰωάννην εἰπών· πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα ἵνα φάγωμεν.

8 Καὶ περὶ τὴν δύσιν τῆς 13ης τοῦ Νισὰν ἀπέστειλεν ὁ Κύριος τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ τοὺς εἶπε· Πηγαίνετε καὶ ἑτοιμάσατέ μας τὸ Πάσχα διὰ νὰ φάγωμεν αὐτό.

9 οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμεν;

9 Αὐτοὶ δὲ εἶπαν· Εἰς ποῖον μέρος θέλεις νὰ ἑτοιμάσωμεν τὸ πάσχα;

10 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἰδοὺ εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν οὗ εἰσπορεύεται,

10 Αὐτὸς δὲ τοὺς εἶπεν· Ἰδού, ὅταν θὰ ἔμβητε εἰς τὴν πόλιν, θὰ σᾶς συναντήσῃ κάποιος ἄνθρωπος, ποὺ θὰ βαστάζῃ μίαν στάμναν νερό. Ἀκολουθήσατέ τον εἰς τὸ σπίτι, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἔμβῃ.

11 καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας· λέγει σοι ὁ διδάσκαλος, ποῦ ἐστι τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω;

11 Καὶ θὰ εἴπετε εἰς τὸν οἰκοδεσπότην τοῦ σπιτιοῦ ἐκείνου· Λέγει εἰς σὲ ὁ διδάσκαλος· Ποῦ εἶναι ἡ αἴθουσα τοῦ φαγητοῦ, ὅπου θὰ φάγω μὲ τοὺς μαθητάς μου τὸ νέον Πάσχα τῆς Καινῆς Διαθήκης;

12 κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνώγαιον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε.

12 Καὶ ἐκεῖνος θὰ σᾶς δείξῃ ἕνα μεγάλο ἀνώγειον, δηλαδὴ τὸ ἐπάνω διαμέρισμα τοῦ σπιτιοῦ, μὲ καναπέδες στρωμένους γύρω ἀπὸ τὰ τραπέζια τοῦ φαγητοῦ. Ἐκεῖ ἑτοιμάσατε τὸ Πάσχα.

---

[3]) Ἰν. ιγ΄ 2. 27. [4-6]) Μρ. ιδ΄ 10. 11. Μτ. κς΄ 14 - 16. [7-12]) Μρ. ιδ΄ 12 - 15. Μτ. κς΄ 17. 18.

13 ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς εἴρηκεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

13 Ἐπῆγαν δὲ οἱ δύο μαθηταὶ καὶ εὗρον, καθὼς τοὺς εἶχεν εἴπει ὁ Διδάσκαλος. Καὶ ἡτοίμασαν τὸ δεῖπνον, εἰς τὸ ὁποῖον παρέδωκεν ὁ Κύριος τὸ Πάσχα τῆς θείας Εὐχαριστίας.

14 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσε, καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ.

14 Καὶ ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ, ἐξαπλώθη πλησίον τῆς τραπέζης καὶ μαζί του ἐπῆραν θέσεις καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι.

15 καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν·

15 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Τοῦτο τὸ τελευταῖον τῆς ἐπιγείου ζωῆς μου Πάσχα, τὸ ὁποῖον ὡς συνδεδεμένον μετὰ τοῦ μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας εἶναι τῆς Καινῆς Διαθήκης πάσχα, μεγάλως ἐπεθύμησα νὰ τὸ φάγω μαζί σας προτοῦ νὰ σταυρωθῶ.

16 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω ἐξ αὐτοῦ ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

16 Ἐπεθύμησα δὲ πολὺ νὰ φάγω τὸ πάσχα τοῦτο τῆς Καινῆς Διαθήκης μαζί σας, διότι σᾶς βεβαιῶ, ὅτι αὐτὸ εἶναι, ὅπως σᾶς εἶπα, τὸ τελευταῖον Πάσχα μου καὶ δὲν θὰ φάγω πλέον τὸ Πάσχα, μέχρις ὅτου γίνῃ τοῦτο πλῆρες καὶ τέλειον ἐν τῇ οὐρανίῳ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ὁπότε ἡ μεταξύ μας κοινωνία καὶ ἕνωσις, ποὺ γίνεται τώρα μυστηριακῶς, θὰ εἶναι τότε τελεία.

17 καὶ δεξάμενος τὸ ποτήριον εὐχαριστήσας εἶπε· λάβετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε ἑαυτοῖς·

17 Καὶ ἀφοῦ ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς μαθητὰς ποτήριον, ὄχι τῆς θείας Εὐχαριστίας, τὸ ὁποῖον καθηγιάσθη καὶ ἐδόθη εἰς τοὺς μαθητὰς μετὰ τὸ τέλος τοῦ δείπνου, ἀλλὰ τὸ ποτήριον τὸ ὁποῖον ἐσυνηθίζετο νὰ γίνεται ἡ ἔναρξις παντὸς ἱεροῦ δείπνου, εὐχαρίστησε τὸν Θεόν, καὶ εἶπε· Λάβετε τοῦτο καὶ μοιράσατέ το μεταξύ σας, ὥστε νὰ πίωμεν ὅλοι μαζὶ ἀπὸ αὐτό.

18 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπὸ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔλθῃ.

18 Διότι σᾶς λέγω, ὅτι ἀπὸ τὴν στιγμὴν αὐτήν, ποὺ θὰ ἔπια διὰ τελευταίαν φοράν, δὲν θὰ ξαναπίω ἀπὸ τὸ προϊὸν καὶ γένημα τῆς ἀμπέλου, ἕως ὅτου ἔλθῃ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὅπου θὰ πίνωμεν μαζὶ τὸ ποτήριον τῆς θείας εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς.

19 καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.

19 Καὶ ἀφοῦ ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖρας του ἄρτον, ηὐχαρίστησε τὸν Θεὸν καὶ ἔκοψεν εἰς τεμάχια τὸν ἄρτον καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς λέγων· Αὐτό, ποὺ σᾶς δίνω νὰ φάγετε, εἶναι τὸ σῶμα μου, τὸ ὁποῖον μετ' ὀλίγον παραδίδεται, ἵνα σταυρωθῇ διὰ τὴν ἰδικήν σας σωτηρίαν. Πράττετε συνεχῶς τοῦτο, δηλαδὴ λαμβάνετε καὶ σεῖς ἄρτον, εὐχαριστεῖτε ὑπεράνω αὐτοῦ, κόπτετέ τον εἰς τεμάχια καὶ τρώγετε αὐτόν. Καὶ πράττετε τοῦτο διὰ νὰ φέρετε εὐγνωμόνως καὶ μετὰ πίστεως εἰς τὴν μνήμην σας καὶ εἰς τὴν μνήμην τῶν ἄλλων τὴν ὑπὲρ ὑμῶν σταυρικήν μου θυσίαν καὶ τὴν ἀπολύτρωσιν καὶ σωτηρίαν σας, ποὺ ἐπετεύχθη μὲ τὴν θυσίαν αὐτήν.

20 ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον.

20 Ὡσαύτως ἔλαβε καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ πέρας τοῦ δείπνου καὶ εὐχαρίστησε καὶ ἔδωσε τοῦτο εἰς αὐτούς, καὶ εἶπε· Αὐτό, ποὺ περιέχεται μέσα εἰς τὸ ποτήριον τοῦτο, εἶναι ἡ Καινὴ Διαθήκη, ἡ ὁποία ἐπικυροῦται καὶ ἐπισφραγίζεται μὲ τὸ αἷμα μου, τὸ ὁποῖον πρόκειται μετ' ὀλίγον νὰ χυθῇ διὰ τὴν σωτηρίαν σας.

---

13) Λκ. ιθ' 32. Μρ. ιδ' 16. Μτ. κς' 19. 14) Μρ. ιδ' 17. Μτ. κς' 20. 15-16) Γν. λα' 30. Λκ. ιγ' 29. Μρ. ιδ' 25. Μτ. κς' 29. 17-20) Μρ. ιδ' 22 - 24. Μτ. κς' 26 - 28. 1 Κρ. ι' 16. ια' 23 - 27.

Στίχ. 21-38. Διδασκαλίαι καὶ προαναγγελίαι.

21 πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης.

21 Ἀλλ' ἐνῷ ἐγὼ χύνω τὸ αἷμα μου διὰ σᾶς, ἰδοὺ ἡ χεὶρ ἐκείνου, ποὺ μὲ παραδίδει εἰς τοὺς ἐχθρούς μου διὰ νὰ θανατωθῶ, εἶναι μαζί μου ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ βουτᾷ τὸν ἄρτον εἰς τὴν αὐτὴν πιατέλλαν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἡ ἰδική μου χεὶρ βουτᾷ.

22 καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πορεύεται κατὰ τὸ ὡρισμένον· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδοται.

22 Καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου φεύγει ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει ὁρισθῇ ἀπὸ τὴν θείαν βουλὴν τοῦ ἐπουρανίου Πατρός. Ἀλλοίμονον ὅμως εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται εἰς τοὺς σταυρωτάς του.

23 καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν.

23 Καὶ αὐτοὶ ἤρχισαν νὰ συζητοῦν μεταξύ των, ποῖος λοιπὸν ἀπὸ αὐτοὺς νὰ ἦτο ἐκεῖνος, ποὺ ἔμελλε νὰ πράξῃ τὴν προδοσίαν αὐτήν.

24 Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων.

24 Ἐκτὸς δὲ τῆς συζητήσεως αὐτῆς ἔγινε καὶ φιλονεικία μεταξύ των, περὶ τοῦ ποῖος ἐξ αὐτῶν ἤξιζε νὰ θεωρῆται ὁ μεγαλύτερος καὶ περισσότερον διακεκριμένος, ὥστε νὰ ἔχῃ τὴν πρωτεύουσαν θέσιν.

25 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται·

25 Ὁ Κύριος ὅμως εἶπε πρὸς αὐτούς· οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριαρχοῦν ἐπ' αὐτῶν διὰ τυραννικῆς δυνάμεως. Καὶ αὐτοί, ποὺ ἔχουν ἐξουσίαν ὡς ἡγεμόνες ἐπ' αὐτῶν, καλοῦνται ἀπὸ τοὺς κόλακας εὐεργέται.

26 ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γινέσθω ὡς ὁ νεώτερος, καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν.

26 Σεῖς ὅμως δὲν πρέπει νὰ εἶσθε ὅπως ἐκεῖνοι. Ἀλλ' ἐκεῖνος, ποὺ πράγματι εἶναι μεγαλύτερος καὶ περισσότερον διακεκριμένος μεταξύ σας, ἂς γίνῃ ὡς ὁ νεώτερος, ὁ ὁποῖος λόγῳ τῆς ἡλικίας του ὀφείλει νὰ ὑπηρετῇ τοὺς ἄλλους. Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει θέσιν ἐξαιρετικὴν καὶ προηγεῖται ἀπὸ τοὺς ἄλλους, αὐτὸς ἂς ὑπηρετῇ τούτους ὡς δοῦλος των.

27 τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δέ εἰμι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν.

27 Εἰς τοῦτο δὲ σᾶς ἔδωκα ἐγὼ τὸ παράδειγμα. Διότι ποῖος εἶναι μεγαλύτερος; Ἐκεῖνος ποὺ κάθεται εἰς τὸ τραπέζι καὶ τρώγει, ἢ ἐκεῖνος ποὺ στέκεται ὄρθιος καὶ ὑπηρετεῖ; Δὲν εἶναι ἀνώτερος αὐτός, ποὺ κάθηται; Βεβαίως. Καὶ ὅμως ἐγὼ καὶ τώρα, ποὺ σᾶς ἔνιψα τοὺς πόδας καὶ πάντοτε εἰς τὸ παρελθόν, εἶμαι μεταξύ σας ὡς ὑπηρέτης, ποὺ σᾶς διακονεῖ.

28 ὑμεῖς δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου·

28 Δὲν σᾶς λέγω ὅμως αὐτὰ διὰ νὰ σᾶς ἀποδοκιμάσω καὶ σᾶς ἀποκηρύξω, ἀλλὰ διὰ νὰ σᾶς δείξω, ποῦ θὰ εὕρετε τὸ πραγματικὸν μεγαλεῖον. Σεῖς οἱ ἕνδεκα καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς μου ἐμείνατε μαζί μου εἰς τὰς δοκιμασίας μου καὶ δὲν ἐκλονίσθητε ἀπὸ αὐτάς.

29 κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν,

29 Καὶ ἐγὼ ὡς ἀνταμοιβὴν τῆς πρὸς ἐμὲ ἀφοσιώσεώς σας σᾶς ὑπόσχομαι βασιλείαν, σύμφωνα μὲ τὴν ἐξουσίαν ποὺ ἔχω, λόγῳ τοῦ ὅτι καὶ ὁ Πατήρ μου ὥρισε βασιλικὸν ἀξίωμα καὶ δι' ἐμέ.

21-23) Μρ. ιδ' 18 - 21. Μτ. κς' 21 - 25. Ἰν. ιγ' 21. 22. 24) Λκ. θ' 46. Μρ. θ' 33. 34. Μτ. ιη' 1. 25-27) Μρ. ι' 42 - 45. Μτ. κ' 25 - 28. Ἰν. ιγ' 4. 5. 13. 14. 28-30) ιβ' 32. ιη' 28 - 30. Μρ. ι' 28 - 30. Μτ. ιθ' 28. 29.

30 ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, καὶ καθίσεσθε ἐπὶ θρόνων κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.

30 Συνέπεια δὲ τοῦ βασιλικοῦ αὐτοῦ ἀξιώματος, τὸ ὁποῖον σᾶς ὑπόσχομαι, εἶναι νὰ τρώγετε καὶ νὰ πίνετε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου, νὰ ἀπολαμβάνετε δηλαδὴ τὰ αἰώνια ἀγαθὰ ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, διατελοῦντες εἰς στενὴν σχέσιν καὶ κοινωνίαν μετ' ἐμοῦ. Καὶ ἐπὶ πλέον θὰ καθίσετε ἐπὶ θρόνων διὰ νὰ ἀσκῆτε βασιλικὴν ἐξουσίαν καὶ δικάζετε τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ νέου Ἰσραὴλ τῆς χάριτος.

31 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Σίμων Σίμων, ἰδοὺ ὁ σατανᾶς ἐξῃτήσατο ὑμᾶς τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν σῖτον·

31 Μὴν ὑπερηφανευθῆτε δμως ἀπὸ τὸν ἔπαινόν μου αὐτὸν καὶ τὰς ὑποσχέσεις, ποὺ σᾶς ἔδωκα. Παρεμείνατε πιστοὶ καὶ ἀφωσιωμένοι εἰς ἐμὲ λόγῳ τῆς χάριτος καὶ προστασίας τοῦ Θεοῦ. Πράγματι. Σίμων, Σίμων, ἰδοὺ ὁ σατανᾶς, ὅπως ἄλλοτε περὶ τοῦ Ἰώβ, οὕτω καὶ διὰ σᾶς τώρα ἐζήτησε νὰ σᾶς ταράξῃ καὶ σᾶς κλονίσῃ, ὅπως κοσκινίζεται καὶ σείεται τὸ σιτάρι μέσα εἰς τὸ κόσκινον.

32 ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου· καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου.

32 Ἐγὼ ὅμως προσηυχήθην ὑπὲρ σοῦ καὶ παρεκάλεσα νὰ μὴ χάσῃς τὴν πίστιν σου. Καὶ σύ, ὅταν κάποτε ἐπιστρέψῃς διὰ τῆς μετανοίας καὶ ἀποκατασταθῇς εἰς τὸ ἀξίωμά σου, γίνε εἰς τοὺς ἀδελφούς σου ὑπόδειγμα μετανοίας καὶ πίστεως, ὥστε νὰ στηρίζωνται οὗτοι καὶ νὰ παρηγοροῦνται τόσον διὰ τῶν λόγων σου, ὅσον καὶ διὰ τοῦ παραδείγματός σου.

33 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι.

33 Ἀλλ' ὁ Πέτρος εἶπεν εἰς αὐτόν· Κύριε, εἶμαι ἕτοιμος μαζί σου νὰ ὑπάγω καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον.

34 ὁ δὲ εἶπε· λέγω σοι, Πέτρε, οὐ φωνήσει σήμερον ἀλέκτωρ πρὶν ἢ τρὶς ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με.

34 Ὁ δὲ Κύριος εἶπε· Σὲ βεβαιῶ, Πέτρε· Δὲν θὰ λαλήσῃ ὁ πετεινὸς κατὰ τὰ ξημερώματα τῆς σημερινῆς ἡμέρας, προτοῦ νὰ μὲ ἀπαρνηθῇς τρεῖς φορὰς καὶ νὰ βεβαιώσῃς ὅτι δὲν μὲ γνωρίζεις.

35 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλλαντίου καὶ πήρας καὶ ὑποδημάτων, μή τινος ὑστερήθητε; οἱ δὲ εἶπον· οὐθενός.

35 Καὶ προαναγγέλλων εἰς αὐτούς, ὅτι εἰς τὸ μέλλον ὅλων ἡ πίστις θὰ ἐδοκιμάζετο, τοὺς εἶπεν· Ὅταν εἰς τὴν πρώτην σας περιοδείαν σᾶς ἔστειλα χωρὶς βαλλάντιον καὶ χωρὶς σάκκον ταξιδιωτικὸν καὶ ὑποδήματα, μήπως ἐστερήθητε τίποτε; Αὐτοὶ δὲ εἶπον· ὄχι· δὲν ἐστερήθημεν τίποτε.

36 εἶπεν οὖν αὐτοῖς· ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλλάντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν, καὶ ὁ μὴ ἔχων πωλησει τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἀγοράσει μάχαιραν.

36 Εἶπε λοιπὸν εἰς αὐτούς· Τὰ πράγματα τώρα ἤλλαξαν καὶ πρέπει νὰ ὁπλισθῆτε μὲ σύνεσιν καὶ νὰ ἔχετε πάντοτε εἰς τὸν νοῦν σας, ὅτι περικυκλώνεσθε ἀπὸ ἐχθρούς. Τώρα ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει βαλλάντιον, ἂς τὸ πάρῃ μαζί του, διὰ νὰ ἔχῃ χρήματα πρὸς ἀγορὰν τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν συντήρησίν του. Τὸ ἴδιον ἂς κάμῃ καὶ αὐτός, ποὺ ἔχει σάκκον. Ἂς τὸν πάρῃ μαζί του γεμᾶτον μὲ τρόφιμα. Δὲν θὰ εὕρετε πλέον τὴν φιλόξενον προθυμίαν καὶ ὑποδοχήν, ποὺ συνηντήσατε εἰς τὴν πρώτην περιοδείαν σας. Καὶ ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἔχει μάχαιραν, ἂς πωλήσῃ καὶ αὐτὸ τὸ ροῦχο του καὶ ἂς ἀγοράσῃ μάχαιραν. Δὲν θέλω νὰ εἶπω μὲ αὐτό, ὅτι σᾶς ἐπιτρέπεται εἰς τὴν βίαν νὰ ἀντιτάσσετε τὴν βίαν. Οὔτε ὅτι ἔχετε δικαίωμα διὰ τῆς μαχαίρας νὰ ἐπιδιώξετε τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου. Ἀλλ' ἁπλῶς διὰ ζωηρᾶς εἰ-

[31]) Ἰβ. α' 8 - 12. β' 1 - 6. 2 Κρ. β' 11. 1 Πτ. ε' 8. [32]) Ἰν. ιζ' 11. 15. Μτ. ις' 19. [33-34]) Μρ. ιδ' 29 - 31. Μτ. κς' 33 - 35. Ἰν. ιγ' 37. 38. [35]) θ' 3. ι' 4. Μρ. ς' 8. Μτ. ι' 9. [36]) Ἐφ. ς' 10 - 17.

κόνος θέλω νὰ σᾶς παραστήσω, ὅτι ὁ παρὼν καιρὸς εἶναι καιρὸς ἀμύνης καὶ ὅτι θὰ ἀντιμετωπίσετε θανατηφόρους ἐπιβουλὰς καὶ ἐχθρότητας.

*37 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἔτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τὸ **καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη**· καὶ γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει.*

37 Ὅτι δὲ τώρα ἦλθαν καιροὶ διωγμῶν καὶ ἐπιβουλῶν, ἀποδεικνύεται ἀπὸ αὐτὰ ποὺ μετ' ὀλίγον θὰ συμβοῦν εἰς ἐμέ. Διότι σᾶς λέγω, ὅτι μαζὶ μὲ τόσα ἄλλα, ποὺ ἐπληρώθησαν, πρέπει νὰ πληρωθῇ καὶ νὰ ἐπαληθεύσῃ εἰς ἐμὲ καὶ αὐτό, ποὺ ἔχει γραφῆ εἰς τὸν προφήτην Ἡσαΐαν· δηλαδὴ τὸ καὶ μεταξὺ τῶν ἀνόμων καὶ κακούργων κατετάχθη διὰ νὰ τιμωρηθῇ μαζὶ μὲ αὐτοὺς ὡς ἄνομος. Πρέπει δὲ νὰ ἐπαληθεύσῃ καὶ ὁ προφητικὸς αὐτὸς λόγος εἰς ἐμέ, διότι ὅσα ἐγράφησαν καὶ ἐπροφητεύθησαν δι' ἐμέ, λαμβάνουν τώρα τέλος καὶ πραγματοποίησιν πλήρη.

38 οἱ δὲ εἶπον· Κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἱκανόν ἐστι.

38 Οἱ μαθηταὶ ὅμως δὲν ἐκατάλαβαν τὴν σημασίαν τῶν λόγων αὐτῶν τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ εἶπαν: Κύριε, ἰδοὺ ἐδῶ ὑπάρχουν δύο μάχαιραι. Ὁ δὲ Κύριος εἶπεν εἰς αὐτούς· Δὲν ἐννοεῖτε τί σᾶς λέγω. Φθάνει λοιπόν. Ἂς μὴ ἐκτεινώμεθα εἰς περαιτέρω συζήτησιν.

Στίχ. 39-46. Ἡ ἀγωνία τῆς Γεθσημανῆ.

39 Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

39 Καὶ ἀφοῦ ἐβγῆκεν, ἐπῆγε κατὰ τὴν συνήθειάν του εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. Τὸν ἠκολούθησαν δὲ καὶ οἱ μαθηταί του.

40 γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν αὐτοῖς· προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν.

40 Ὅταν δὲ ἦλθεν εἰς τὸν τόπον, ποὺ ἐσυνήθιζε νὰ ἔρχεται, τοὺς εἶπε· Προσεύχεσθε καὶ παρακαλέσατε τὸν Θεὸν νὰ σᾶς προφυλάξῃ, ὥστε νὰ μὴ πέσετε εἰς πειρασμόν.

41 καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολήν, καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο

41 Καὶ αὐτὸς ἀπεμακρύνθη ἀπὸ αὐτοὺς εἰς ἀπόστασιν πετροβολιᾶς, καὶ ἀφοῦ ἐγονάτισε προσηύχετο.

42 λέγων· πάτερ, εἰ βούλει παρενεγκεῖν τοῦτο τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν γινέσθω.

42 Καὶ ἔλεγε· Πάτερ, ἐὰν εἶναι θέλημά σου νὰ ἀπομακρύνῃς τὸ ποτήριον αὐτὸ τοῦ θανάτου ἀπὸ ἐμέ, ἀπομάκρυνέ το· ἀλλ' ὅμως ὄχι νὰ γίνῃ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον λόγῳ τῆς φυσικῆς ἀποστροφῆς πρὸς τὸν θάνατον ἡ ἀνθρωπίνη φύσις μου θέλει, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλεις σύ.

43 ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν.

43 Ἐνεφανίσθη δὲ εἰς αὐτὸν ἄγγελος ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ὁ ὁποῖος ἐνίσχυε τὰς σωματικάς του δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι εἶχον ἐξαντληθῆ μέχρι λιποθυμίας.

44 καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ ἐκτενέστερον προσηύχετο. ἐγένετο δὲ ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν.

44 Καὶ τὸν κατέλαβεν ἐν τῷ μεταξὺ ἀγωνία καὶ δι' αὐτὸ προσηύχετο τώρα θερμότερον καὶ μὲ περισσοτέραν ἐπιμονήν. Καὶ ὁ ἱδρώς του ἔγινε ἄφθονος καὶ πηκτὸς σὰν κομμάτια πηγμένου αἵματος, ποὺ πίπτουν εἰς τὴν γῆν.

[37]) Ἡσ. νγ' 12. Λκ. κβ' 52. Μρ. ιε' 28. Ἰν. ιθ' 30. [39]) κα' 37. Μρ. ιδ' 26. Μτ. κς' 30. Ἰν. ιη' 1. [40-46]) Μρ. ιδ' 32 - 42. Μτ. κς' 36 - 46. Ἑβ. ε' 7. 8.

45 καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εὗρεν αὐτοὺς κοιμωμένους ἀπὸ τῆς λύπης,

45 Καὶ ἀφοῦ ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν προσευχήν, ἦλθε πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς εὗρε νὰ κοιμῶνται ἀπὸ τὴν κόπωσιν καὶ χαλάρωσιν, ποὺ ἐπροκάλεσεν εἰς τὰ νεῦρα των ἡ πολλή των λύπη.

46 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί καθεύδετε; ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.

46 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Διατί κοιμᾶσθε; Σηκωθῆτε καὶ προσεύχεσθε, διὰ νὰ μὴ ἐμβῆτε εἰς πειρασμὸν καὶ κυριευθῆτε ὑπ' αὐτοῦ.

Στίχ. 47-53. Ἡ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ.

47 Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας, εἷς τῶν δώδεκα, προῆγεν αὐτούς, καὶ ἤγγισε τῷ Ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτόν· τοῦτο γὰρ σημεῖον δεδώκει αὐτοῖς· ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστιν.

47 Ἐνῷ δὲ ὁ Ἰησοῦς ὡμίλει ἀκόμη, ἔξαφνα κατέφθασεν ὄχλος, καὶ αὐτός, ποὺ ὠνομάζετο Ἰούδας, ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα, ἐπήγαινεν ἐμπρὸς ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἐπλησίασε τὸν Ἰησοῦν διὰ νὰ τὸν φιλήσῃ. Διότι αὐτὸ τὸ σημάδι εἶχε δώσει εἰς αὐτούς. Τοὺς εἶχεν εἰπει δηλαδή: Ἐκεῖνον ποὺ θὰ φιλήσω, αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰησοῦς.

48 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως;

48 Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπεν· Ἰούδα, μὲ φίλημα, ποὺ ἕως τώρα ἦτο δεῖγμα τῆς ἀγάπης μας, προδίδεις αὐτόν, ποὺ εἶναι ὁ μοναδικὸς ἐκπρόσωπος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ ἀναμενόμενος κατὰ τοὺς προφήτας Μεσσίας;

49 ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον εἶπον αὐτῷ· Κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρᾳ;

49 Ὅταν δὲ εἶδον ἐκεῖνοι, ποὺ ἦσαν γύρω ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν αὐτό, ποὺ ἔμελλε νὰ συμβῇ, ὅτι δηλαδὴ ἐπρόκειτο νὰ τὸν συλλάβουν καὶ νὰ τὸν πάρουν, εἶπαν πρὸς αὐτόν· Κύριε, ἐὰν τὸ ἐπιτρέπῃς, νὰ τοὺς κτυπήσωμεν μὲ μάχαιραν;

50 καὶ ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν.

50 Καὶ ἕνας κάποιος ἀπὸ αὐτοὺς ἐκτύπησε μὲ τὴν μάχαιραν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ ἔκοψε τὸ δεξιὸν αὐτί.

51 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐᾶτε ἕως τούτου· καὶ ἁψάμενος τοῦ ὠτίου αὐτοῦ ἰάσατο αὐτόν.

51 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἀφήσατε· φθάνει ἕως αὐτοῦ. Μὴ ἀνθίστασθε περισσότερον. Καὶ ἀφοῦ ἤγγισε τὸ αὐτὶ τοῦ δούλου, τὸν ἐθεράπευσε.

52 εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ' αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους· ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων·

52 Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ τοὺς πρεσβυτέρους, ποὺ ἦλθαν μαζὶ μὲ τὸν ὄχλον ἐναντίον του· Ἐβγήκατε μὲ σπαθιὰ καὶ μὲ ρόπαλα, σὰν νὰ ἤρχεσθε ἐναντίον λῃστοῦ;

53 καθ' ἡμέραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ. ἀλλ' αὕτη ἐστὶν ὑμῶν ἡ

53 Ὅταν ἐγὼ ἤμην μαζί σας κάθε ἡμέραν εἰς τὸ ἱερόν, δὲν ἐξαπλώσατε τὰς χεῖρας σας ἐπάνω μου διὰ νὰ μὲ συλλάβετε. Καὶ ἤλθετε τὴν ὥραν αὐτὴν τῆς νυκτός. Ἀλλ' αὐτὴ ἡ ὥρα παρεχωρήθη ἀπὸ τὸν Θεὸν ὡς ὥρα ἰδική σας διὰ νὰ ἐπιτύχετε τὸ κα-

[47-51]) Μρ. ιδ' 43 - 47. Μτ. κς' 47 - 53. Ἰν. ιη' 2 - 11. [52-53]) 37. Μρ. ιδ' 48. 49. Μτ. κς' 55. Ἰν. ζ' 30. η' 20. Κλ. α' 13.

ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους.

κοῦργον σχέδιόν σας, καὶ συμπίπτει αὕτη πρὸς τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ σατανᾶς φανερώνει τὴν ἐξουσίαν καὶ δύναμίν του, διότι εἰς τὸ σκότος γίνονται τὰ ἐγκλήματα καὶ ὑπὸ τὸ σκότος ζητεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ κρύπτεται, διὰ νὰ ἁμαρτάνῃ ἐλευθέρως.

Στίχ. 54-62. Ἡ ἄρνησις τοῦ Πέτρου.

54 Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιερέως. ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν.

54 Ἀφοῦ δὲ τὸν ἔπιασαν, τὸν ἔφεραν εἰς τὴν πόλιν καὶ τὸν ἔμβασαν εἰς τὸ σπίτι τοῦ ἀρχιερέως. Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει ἀπὸ μακράν.

55 ἁψάντων δὲ πυρὰν ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς καὶ συγκαθισάντων αὐτῶν ἐκάθητο ὁ Πέτρος ἐν μέσῳ αὐτῶν.

55 Ἀφοῦ δὲ ἤναψαν φωτιὰν εἰς τὸ μέσον τῆς αὐλῆς καὶ ἐκάθησαν ὅλοι μαζὶ διὰ νὰ ζεσταίνωνται, ἐκάθητο καὶ ὁ Πέτρος ἐν μέσῳ αὐτῶν.

56 ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ φῶς καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ εἶπε· καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν.

56 Ὅταν δὲ μία νεαρὰ ὑπηρέτρια τὸν εἶδε νὰ κάθηται κοντὰ εἰς τὸ φῶς, ποὺ ἔρριπτεν ἡ φωτιά, τὸν παρετήρησε προσεκτικὰ καὶ εἶπε· Καὶ αὐτὸς ἦτο μαζὶ μὲ τοῦτον, ποὺ εἶναι μέσα δεμένος.

57 ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων· γύναι, οὐκ οἶδα αὐτόν.

57 Ἀλλ' ὁ Πέτρος τὸν ἠρνήθη καὶ εἶπε· Γυναῖκα, δὲν τὸν ξεύρω.

58 καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν ἔφη· καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν· ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί.

58 Καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγο τὸν εἶδε κάποιος ἄλλος καὶ εἶπε· Καὶ σὺ εἶσαι ἀπὸ αὐτούς. Ἀλλ' ὁ Πέτρος εἶπεν· Ἄνθρωπε, δὲν εἶμαι ἀπὸ αὐτούς.

59 καὶ διαστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς ἄλλος τις διϊσχυρίζετο λέγων· ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν.

59 Καὶ ἀφοῦ ἐπέρασε περίπου μία ὥρα, κάποιος μὲ ἐπιμονὴν ἐβεβαίωνε καὶ ἔλεγεν· Ἀλήθεια καὶ αὐτὸς ἦτο μαζὶ μὲ τοῦτον, ποὺ δικάζεται μέσα, διότι καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὴν προφοράν του εἶναι Γαλιλαῖος.

60 εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. καὶ παραχρῆμα, ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ, ἐφώνησεν ἀλέκτωρ.

60 Ἀλλ' ὁ Πέτρος εἶπεν· Ἄνθρωπε, δὲν ξεύρω τί λέγεις. Καὶ ἀμέσως, ἐνῷ ἀκόμη ὡμίλει ὁ Πέτρος καὶ ἔλεγε τὰ λόγια αὐτά, ἐλάλησεν ὁ πετεινός.

61 καὶ στραφεὶς ὁ Κύριος ἐνέβλεψε τῷ Πέτρῳ, καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου, ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι ἀπαρνήσῃ με τρίς·

61 Καὶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔστρεψεν ὁ Κύριος καὶ παρετήρησεν ἐκφραστικὰ τὸν Πέτρον. Καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Πέτρος τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ὅπως τοῦ τὸν εἶπεν, ὅτι δηλαδὴ προτοῦ λαλήσῃ ὁ πετεινός, θὰ μὲ ἀρνηθῇς τρεῖς φοράς.

62 καὶ ἐξελθὼν ἔξω ὁ Πέτρος ἔκλαυσε πικρῶς.

62 Καὶ ἀφοῦ ἐβγῆκεν ὁ Πέτρος ἔξω ἀπὸ τὴν περιοχὴν τοῦ ἀρχιερατικοῦ μεγάρου, ἔκλαυσε πικρά.

[54-55]) Μρ. ιδ' 53. 54. Μτ. κς' 57. 58. Ἰν. ιη' 12 - 16. 18. [56-62]) Μρ. ιδ' 66 - 72. Μτ. κς' 69 - 75. Ἰν. ιη' 17. 25 - 27.

Στίχ. 63-71. Ὁ Κύριος πρὸ τοῦ συνεδρίου.

63 Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες τὸν Ἰησοῦν ἐνέπαιζον αὐτῷ δέροντες,

63 Καὶ οἱ ἄνδρες ποὺ ἐκράτουν καὶ ἐφύλαττον καλὰ τὸν Ἰησοῦν, τὸν ἐνέπαιζαν καὶ τὸν ἔδερναν.

64 καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν ἔτυπτον αὐτοῦ τὸ πρόσωπον καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· προφήτευσον τίς ἐστιν ὁ παίσας σε;

64 Καὶ ἀφοῦ τοῦ ἐκάλυψαν τριγύρω τὴν κεφαλὴν διὰ νὰ μὴ βλέπῃ, τοῦ ἐκτύπων τὸ πρόσωπον καὶ τὸν ἠρώτων λέγοντες· Προφήτευσε, ποῖος εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ σὲ ἐκτύπησε.

65 καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.

65 Καὶ τοῦ ἔλεγαν πολλὰς ἄλλας ὕβρεις, μὲ τὰς ὁποίας ἐβλασφήμουν.

66 Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς, καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον ἑαυτῶν λέγοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὲ ἡμῖν.

66 Καὶ ὅταν ἐξημέρωσεν, ἐμαζεύθησαν οἱ προεστοὶ τοῦ λαοῦ, δηλαδὴ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ ἀνέβασαν αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου των λέγοντες· Εἰπέ μας, ἐὰν εἶσαι σὺ ὁ Χριστός.

67 εἶπε δὲ αὐτοῖς· ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε,

67 Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπεν· Ἐὰν σᾶς εἴπω τί εἶμαι, δὲν θὰ πιστεύσετε.

68 ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ μοι ἢ ἀπολύσητε·

68 Ἐὰν δὲ καὶ προβάλω εἰς σᾶς ἐρωτήσεις καὶ ἐπιχειρήματα πειστικά, δὲν θὰ μοῦ δώσετε ἀπάντησιν εἰς αὐτά, οὔτε θὰ μὲ ἀφήσετε ἐλεύθερον.

69 ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ.

69 Τόσον μόνον σᾶς λέγω, ὅτι ἀπὸ τώρα ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Μεσσίας, θὰ κάθεται διαρκῶς εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ.

70 εἶπον δὲ πάντες· σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ; ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐγώ εἰμι.

70 Εἶπον δὲ τότε ὅλοι· Σὺ λοιπὸν εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· Τὸ λέγετε καὶ σεῖς, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

71 οἱ δὲ εἶπον· τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτυρίας; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

71 Αὐτοὶ δὲ εἶπον· Τί μᾶς χρειάζεται πλέον ἄλλη μαρτυρία; Εἶναι περιττή. Διότι ὅλοι ἠκούσαμεν ἀπὸ τὸ στόμα του νὰ λέγῃ, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Μεσσίας καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

63-65) Μρ. ιδ' 65. Μτ. κς' 67. 68. 66-71) Μρ. ιδ' 55 - 64. Μτ. κς' 59 - 66. κζ' 1. Ἰν. ιη' 24.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

Στίχ. 1-25. Ὁ Κύριος ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου καὶ τοῦ Ἡρῴδου.

Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πιλᾶτον.

Καὶ ἀφοῦ ἐσηκώθη ὅλον τὸ πλῆθος τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, ποὺ ἀπετέλουν τὸ συνέδριον, ἔφεραν τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν Πιλᾶτον.

2 ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντες· τοῦτον εὕρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος καὶ κωλύοντα Καίσαρι φόρους διδόναι, λέγοντα ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι.

2 Ἤρχισαν δὲ νὰ τὸν κατηγοροῦν καὶ νὰ λέγουν· Αὐτὸν τὸν ηὕραμε νὰ διαστρέφῃ καὶ νὰ παρακινῇ εἰς ἐπανάστασιν τὸ ἔθνος καὶ νὰ ἐμποδίζῃ νὰ δίδωμεν φόρους εἰς τὸν Καίσαρα. Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκαμε, **διότι λέγει** διὰ τὸν ἑαυτόν του, ὅτι εἶναι ὁ Χριστός, δηλαδὴ **εἶναι βασιλεύς.**

3 ὁ δὲ Πιλᾶτος ἐπηρώτησεν αὐτὸν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη· σὺ λέγεις.

3 Ὁ δὲ Πιλᾶτος ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν καὶ τοῦ εἶπε· Σὺ ὁ ἀβοήθητος καὶ ἐγκαταλελειμμένος εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν· Τὸ λέγεις καὶ σὺ ὅτι εἶμαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Ἡ βασιλεία μου ὅμως δὲν εἶναι, ὅπως τὴν ἐννοεῖς σὺ καὶ οἱ κατήγοροί μου.

4 ὁ δὲ Πιλᾶτος εἶπε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους ὅτι οὐδὲν εὑρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ.

4 Ὁ δὲ Πιλᾶτος εἶπε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ· Δὲν εὑρίσκω τίποτε τὸ ἔνοχον καὶ ἀξιοκατάκριτον εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτόν.

5 οἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντες ὅτι ἀνασείει τὸν λαὸν διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε.

5 Ἀλλ' αὐτοὶ μὲ δύναμιν καὶ ἐπιμονὴν μεγαλυτέραν κατηγόρουν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγαν, ὅτι ἀναστατώνει τὸν λαόν, καὶ διδάσκει τὸ ἐπαναστατικόν του κήρυγμα εἰς ὅλην τὴν Ἰουδαίαν, διότι τὸ ἤρχισεν ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὸ μετέφερεν ἕως ἐδῶ.

6 Πιλᾶτος δὲ ἀκούσας Γαλιλαίαν ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστι,

6 Ὁ Πιλᾶτος δέ, ὅταν ἤκουσε τὴν λέξιν Γαλιλαίαν, ἠρώτησεν ἐὰν ὁ ἄνθρωπος εἶναι Γαλιλαῖος.

7 καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρῴδου ἐστίν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρῴδην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις.

7 Καὶ ὅταν ἐπληροφορήθη ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῆς ἐξουσίας καὶ δικαιοδοσίας τοῦ Ἡρῴδου, τὸν παρέπεμψεν εἰς τὸν Ἡρῴδην, ποὺ ἦτο καὶ αὐτὸς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς τοῦ Πάσχα.

8 ὁ δὲ Ἡρῴδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν· ἦν γὰρ ἐξ ἱκανοῦ θέλων ἰδεῖν αὐτὸν διὰ τὸ ἀκούειν αὐτοῦ πολλὰ περὶ αὐτοῦ, καὶ ἤλπιζέ τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον.

8 Ὁ δὲ Ἡρῴδης, ὅταν εἶδε τὸν Ἰησοῦν, ἐχάρη πολύ· διότι ἐπεθύμει ἀπὸ πολὺν καιρὸν νὰ τὸν ἴδῃ, ἐπειδὴ ἤκουε πολλὰ δι' αὐτὸν καὶ ἤλπιζε τώρα νὰ ἴδῃ κάποιο θαῦμα νὰ γίνεται ὑπ' αὐτοῦ.

ΚΓ'. 1) Μρ. ιε' 1. Μτ. κζ' 2. Ἰν. ιη' 28. 2) 5. 10. 14. κ' 22 - 25. Μτ. κβ' 15 - 22. Ἰν. ιθ' 12. Πρ. ιζ' 7. 3) κβ' 70. Μρ. ιε' 2. Μτ. κζ' 11. Ἰν. ιη' 33. 37. 4) 14. 15. 22. Μτ. κζ' 22 - 24. Ἰν. ιη' 38. ιθ' 4. 6. 5) 2. 7) γ' 1. Πρ. δ' 27. 8) θ' 9. ιθ' 3. Μρ. ς' 14. Μτ. ιδ' 1.

9 ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ.

9 Τὸν ἠρώτα δὲ ὁ Ἡρῴδης καὶ τοῦ προέβαλλε ζητήματα καὶ ἐρωτήσεις πολλάς. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως οὐδεμίαν ἀπόκρισιν ἔδωκεν εἰς αὐτόν.

10 εἱστήκεισαν δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ.

10 Ἔστεκαν δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ μὲ ἐπιμονὴν καὶ ζωηρότητα κατηγόρουν τὸν Ἰησοῦν.

11 ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ Ἡρῴδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ καὶ ἐμπαίξας, περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμπρὰν ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ.

11 Ἀφοῦ δὲ τὸν ἐξηυτέλισεν ὁ Ἡρῴδης μαζὶ μὲ τὸ στράτευμά του καὶ ἀφοῦ τὸν ἐνέπαιξε, τὸν ἐνέδυσε πρὸς μεγαλύτερον ἐμπαιγμὸν λαμπρὰν ἡγεμονικὴν στολὴν καὶ τὸν ἔστειλε πάλιν εἰς τὸν Πιλᾶτον.

12 ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ τε Ἡρῴδης καὶ ὁ Πιλᾶτος ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ἑαυτούς.

12 Μὲ τὴν κολακευτικὴν δὲ ταύτην φιλοφροσύνην, ποὺ ἔκαμεν ὁ Πιλᾶτος ἀποστείλας εἰς τὸν Ἡρῴδην τὸν Ἰησοῦν, συνεφιλιώθησαν κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν μεταξύ των καὶ οἱ δύο, καὶ ὁ Πιλᾶτος δηλαδὴ καὶ ὁ Ἡρῴδης, διότι προτήτερα εἶχαν ἔχθραν μεταξύ των.

13 Πιλᾶτος δὲ συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν

13 Ὁ Πιλᾶτος δὲ ἀφοῦ συνεκάλεσε τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαόν,

14 εἶπε πρὸς αὐτούς· προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαόν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας οὐδὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ.

14 εἶπε πρὸς αὐτούς· Μοῦ ἐφέρατε τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν καὶ τὸν ἐκατηγορήσατε, ὅτι ἀποτρέπει καὶ ἀπομακρύνει τὸν λαὸν ἀπὸ τὴν ὑπακοὴν καὶ νομιμοφροσύνην πρὸς τὸν Καίσαρα. Καὶ ἰδοὺ ἐγώ, ἀφοῦ τὸν ἀνέκρινα ἐμπρός σας, δὲν ηὗρα εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν τίποτε τὸ ἔνοχον καὶ ἀξιοκατάκριτον ἀπὸ ὅλα αὐτά, ποὺ τὸν κατηγορεῖτε.

15 ἀλλ' οὐδὲ Ἡρῴδης· ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτόν· καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶ πεπραγμένον αὐτῷ.

15 Ἀλλ' οὔτε ὁ Ἡρῴδης εὗρεν ἐνοχήν. Καὶ ἡ ἀνάκρισις αὐτὴ τοῦ Ἡρῴδου ἦτο σοβαρά, διότι ἔστειλα πρὸς αὐτὸν καὶ σᾶς διὰ νὰ διατυπώσετε μόνοι σας τὰς κατηγορίας εἰς τὸν Ἡρῴδην. Καὶ ἰδοὺ ἀπεδείχθη, ὅτι δὲν ἔχει διαπραχθῆ ἀπὸ αὐτὸν κανὲν ἔγκλημα ἄξιον τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου.

16 παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.

16 Λοιπόν, ἀφοῦ τοῦ ἐπιβάλω κάποιαν σωφρονιστικὴν ποινὴν καὶ τὸν μαστιγώσω, θὰ τὸν ἀπολύσω.

17 ἀνάγκην δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν ἕνα.

17 Ὑπεχρεοῦτο δὲ ὁ Πιλᾶτος ἀπὸ ἔθιμον κάθε ἑορτὴν τοῦ Πάσχα νὰ ἀφίνη ἐλεύθερον πρὸς χάριν αὐτῶν ἕνα φυλακισμένον.

18 ἀνέκραξαν δὲ παμπληθεὶ λέγοντες· αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν Βαραββᾶν·

18 Ἐφώναξε δὲ ὅλον μαζὶ τὸ πλῆθος καὶ εἶπαν· Σήκωσε αὐτὸν ἀπὸ τὸ μέσον· θανάτωσέ τον, ἄφησέ μας δὲ ἐλεύθερον τὸν Βαραββᾶν,

19 ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον βεβλημένος εἰς τὴν φυλακήν.

19 ὁ ὁποῖος εἶχε ριφθῆ εἰς τὴν φυλακὴν διὰ κάποιαν στάσιν, ποὺ ἔγινεν εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ διὰ κάποιον φόνον.

[9]) Μτ. κϛ΄ 62. [10]) 2. [11]) Μτ. κζ΄ 27 - 30. [13-15]) 4. [16-25]) Μρ. ιε΄ 6 - 15. Μτ. κζ΄ 15 - 26. Ἰν. ιη΄ 39 - ιθ΄ 16.

20 πάλιν οὖν ὁ Πιλᾶτος προσεφώνησε, θέλων ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν.

20 Πάλιν λοιπὸν ὁ Πιλᾶτος ἐφώναξε καὶ ὡμίλησε πρὸς τὸν λαόν, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ ἀφήσῃ ἐλεύθερον τὸν Ἰησοῦν.

21 οἱ δὲ ἐπεφώνουν λέγοντες· σταύρωσον σταύρωσον αὐτόν.

21 Αὐτοὶ ὅμως ἐφώναζαν δυνατὰ καὶ ἔλεγον· Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν.

22 ὁ δὲ τρίτον εἶπε πρὸς αὐτούς· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος; οὐδὲν ἄξιον θανάτου εὗρον ἐν αὐτῷ· παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.

22 Ὁ δὲ Πιλᾶτος διὰ τρίτην φορὰν τοὺς εἶπε· θὰ τὸν ἀφήσω ἐλεύθερον καὶ δὲν θὰ τὸν σταυρώσω. Διότι τί κακὸν ἔκαμεν αὐτός; Δὲν εὗρον εἰς αὐτὸν τίποτε τὸ ἄξιον τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου. Θὰ τὸν μαστιγώσω λοιπὸν καὶ θὰ τὸν ἀφήσω ἐλεύθερον.

23 οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι, καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχιερέων.

23 Αὐτοὶ ὅμως ἐπέμενον μὲ μεγάλας φωνὰς καὶ ἐζήτουν νὰ σταυρωθῇ οὗτος. Καὶ ὑπερίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχιερέων, ὥστε νὰ μὴ ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ Πιλάτου.

24 ὁ δὲ Πιλᾶτος ἐπέκρινε γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν,

24 Ὡς ἐκ τούτου δὲ ὁ Πιλᾶτος ἔβγαλε τὴν ὁριστικὴν ἀπόφασιν νὰ γίνῃ αὐτό, ποὺ ἐζήτουν.

25 ἀπέλυσε δὲ αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον εἰς τὴν φυλακήν, ὃν ᾐτοῦντο, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκε τῷ θελήματι αὐτῶν.

25 Τοὺς ἀφῆκε δὲ ἐλεύθερον τὸν Βαραββᾶν, ὁ ὁποῖος εἶχε ριφθῆ εἰς τὴν φυλακὴν διὰ στάσιν καὶ φόνον, καὶ τοῦ ὁποίου τὴν ἀπόλυσιν ἐζήτουν οἱ Ἰουδαῖοι, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκε νὰ τὸν κάνουν ὅ,τι αὐτοὶ ἤθελαν, δηλαδὴ νὰ τὸν σταυρώσουν.

Στίχ. 26-38. Πρὸς τὸν Γολγοθᾶν. Αἱ κλαίουσαι γυναῖκες. Σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ.

26 Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν, ἐπιλαβόμενοι Σίμωνός τινος Κυρηναίου, ἐρχομένου ἀπ' ἀγροῦ, ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέρειν ὄπισθεν τοῦ Ἰησοῦ.

26 Καὶ ὅταν τὸν ἐπήγαιναν εἰς τὸν τόπον τῆς σταυρώσεως, ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς εἶχεν ἐξαντληθῆ καὶ δὲν ἀντεῖχε πλέον νὰ βαστάζῃ τὸν σταυρόν του, ἔπιασαν κάποιον Σίμωνα Κυρηναῖον, ποὺ ἤρχετο ἀπὸ τὸ χωράφι, καὶ ἔβαλαν ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸν σταυρόν, διὰ νὰ τὸν φέρῃ ὀπίσω ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν.

27 ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν, αἳ καὶ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν.

27 Τὸν ἠκολούθει δὲ πολὺ πλῆθος λαοῦ καὶ γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ἐστηθοκοποῦντο καὶ τὸν ἔκλαιον.

28 στραφεὶς δὲ πρὸς αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπε· θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ, πλὴν ἐφ' ἑαυτὰς κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν.

28 Ἀφοῦ δὲ ἔστρεψε πρὸς αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Γυναῖκες, κάτοικοι τῆς Ἱερουσαλήμ, μὴ κλαίετε δι' ἐμέ, ἀλλὰ κλαίετε τοὺς ἑαυτούς σας καὶ τὰ παιδιά σας.

29 ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσι· μακάριαι αἱ

29 Διότι ἰδού, ἔρχονται ἡμέραι, κατὰ τὰς ὁποίας θὰ εἴπουν· Καλότυχες εἶναι αἱ στεῖραι γυναῖκες καὶ κοιλίαι, ποὺ δὲν

[26]) Μρ. ιε΄ 21. Μτ. κζ΄ 32. Ἰν. ιθ΄ 17. [29]) ιθ΄ 43. 44. κα΄ 23. Μτ. κδ΄ 19.

στεῖραι καὶ κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἳ οὐκ ἐθήλασαν.

ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ ποὺ δὲν ἐθήλασαν μικρά. Διότι ἐκεῖναι, ποὺ θὰ ἔχουν παιδιά, θὰ θλίβωνται πολύ, ἐπειδὴ θὰ αἰσθάνωνται τὴν δυστυχίαν καὶ τὰ δεινὰ τῶν παιδιῶν τους.

30 τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσι, πέσετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς, καλύψατε ἡμᾶς·

30 Τότε κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, ἐπειδὴ δὲν θὰ ἠμποροῦν νὰ ὑποφέρουν τὰ δεινά, θὰ ἀρχίσουν νὰ λέγουν εἰς τὰ ὄρη· πέσατε ἐπάνω μας· Καὶ εἰς τὰ βουνὰ θὰ λέγουν· σκεπάσατέ μας, νὰ ἀποθάνωμεν διὰ μιᾶς καὶ νὰ γλυτώσωμεν ἀπὸ τὰ ἀνυπόφορα βάσανα.

31 ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται;

31 Καὶ θὰ εἶναι πράγματι ἀνυπόφορα τὰ βάσανα, διότι ἐὰν εἰς ἐμέ, ποὺ εἶμαι ἀθῷος καὶ ὁμοιάζω πρὸς χλωρὸν δένδρον, ἐπειδὴ ἔχω θείαν ζωήν, κάνουν αὐτὰ οἱ Ρωμαῖοι, εἰς σᾶς, ποὺ εἶσθε δένδρον ξηρὸν καὶ νεκρὸν ἕνεκα τῆς ἁμαρτίας, τί θὰ συμβῇ;

32 Ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο κακοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι.

32 Ὡδηγοῦντο δὲ εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν καὶ ἄλλοι δύο κακοῦργοι, διὰ νὰ θανατωθοῦν μαζί του.

33 Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον, τὸν καλούμενον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν καὶ τοὺς κακούργους, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν.

33 Καὶ ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον, ποὺ λόγῳ τοῦ ἐξωτερικοῦ σχήματός του ἐλέγετο κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν καὶ τοὺς κακούργους, τὸν ἕνα μὲν δεξιὰ τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ἄλλον δὲ ἀριστερά.

34 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε· πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι. διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλλον κλῆρον.

34 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἀντιθέτως πρὸς τὰ βασανιστήρια, ποὺ τοῦ ἔκαμαν, ἔλεγε· Πάτερ, συγχώρησέ τους· διότι εἶναι τυφλωμένοι ἀπὸ τὰ πάθη των καὶ δὲν ἠξεύρουν, τί κάνουν. Φονεύουν τὸν Μεσσίαν των καὶ δὲν καταλαβαίνουν, ὅτι μὲ αὐτὸ καταφέρουν θανάσιμον κτύπημα καὶ κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ των. Καὶ ὅταν ἐμοίραζαν τὰ ἐνδύματά του, ἔρριπταν λαχνόν.

35 καὶ εἱστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν αὐτοῖς λέγοντες· ἄλλους ἔσωσε, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτός.

35 Καὶ ἐστέκετο ὁ λαὸς καὶ παρετήρει σὰν νὰ ἐπρόκειτο περὶ θεάματος περιέργου. Περιέπαιζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες μαζὶ μὲ μερικοὺς ἄλλους ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ ἔλεγον· Ἄλλους ἔσωσε μὲ τὰ ἀγυρτικά του θαύματα. Ἂς σώσῃ τώρα καὶ τὸν ἑαυτόν του, ἐὰν αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός, καὶ ἐὰν πράγματι ἔχῃ ἐκλεγῆ ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ σχέδιον τῆς σωτηρίας τοῦ Ἰσραήλ.

36 ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι καὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ

36 Τὸν ἐνέπαιζον δὲ καὶ οἱ στρατιῶται, οἱ ὁποῖοι ἐπλησίαζαν καὶ τοῦ προσέφεραν ξίδι

37 καὶ λέγοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν.

37 καὶ ἔλεγαν: Ἐὰν σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσε τὸν ἑαυτόν σου ἀπὸ τὸ σκληρὸν αὐτὸ μαρτύριον, ποὺ θὰ σοῦ φέρῃ τὸν θάνατον.

38 Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ γεγραμμένη ἐπ' αὐτῷ γράμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

38 Ἦτο δὲ καὶ ἐπιγραφὴ εἰς πινακίδα στερεωμένην ἀπ' ἐπάνω του, γραμμένη μὲ γράμματα ἑλληνικὰ καὶ ρωμαϊκὰ καὶ ἑβραϊκά· Αὐτὸς εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

---

[30]) Ὡσ. ι΄ 8. Ἠσ. β΄ 19. Ἀπ. ς΄ 16. θ΄ 6. [31]) Ψ. α΄ 3. 4. Πρμ. ια΄ 31. Ἰζ. κ΄ 47. 1 Πτ. δ΄ 17. 18. [32]) κβ΄ 37. [33]) Μρ. ιε΄ 22. 27. Μτ. κζ΄ 33. 38. Ἰν. ιθ΄ 17. 18. [34]) Μρ. ιε΄ 24. Μτ. ε΄ 44. κζ΄ 35. Ἰν. ιθ΄ 23. 24. Πρ. γ΄ 17. ζ΄ 60. [35]) Μρ. ιε΄ 29. Μτ. κζ΄ 39. [36-37]) Μρ. ιε΄ 23. 31. 33. Μτ. κζ΄ 34. 42. Ἰν. ιθ΄ 28 - 30. [38]) Μρ. ιε΄ 26. Μτ. κζ΄ 37. Ἰν. ιθ΄ 19.

Στίχ. 39-43. Οἱ δύο λῃσταί.

39 Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτὸν λέγων· εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς.

39 Ἕνας δὲ ἀπὸ τοὺς κακούργους, ποὺ ἐκρεμάσθησαν εἰς τὸν σταυρόν, τὸν ἐνέπαιζε μὲ βλασφήμους ὕβρεις καὶ ἔλεγεν· ἐὰν εἶσαι σὺ ὁ Χριστός, σῶσε τὸν ἑαυτόν σου καὶ ἡμᾶς.

40 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπετίμα αὐτῷ λέγων· οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν Θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ;

40 Τοῦ ἀπεκρίθη δὲ ὁ ἄλλος καὶ τὸν ἐπέπληττε λέγων· Ὕστερα ἀπὸ λίγο θὰ ἐμφανισθῇς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Οὔτε ὁ φόβος λοιπὸν τοῦ Θεοῦ σὲ συγκρατεῖ ἀπὸ τοῦ νὰ προσθέτῃς καὶ τώρα νέας ἁμαρτίας εἰς τὸν ἑαυτόν σου; Δὲν ἐνθυμεῖσαι τὸ παρελθόν σου καὶ τὰ τόσα σου ἐγκλήματα; Διότι ὑφίστασαι τὴν αὐτὴν καταδίκην καὶ τὴν αὐτὴν ποινὴν τοῦ σταυροῦ, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτός.

41 καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως· ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε.

41 Καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως τιμωρούμεθα, διότι ἀπολαμβάνομεν ἄξια ἐκείνων, ποὺ ἐπράξαμεν. Αὐτὸς ὅμως δὲν ἔκαμε τίποτε τὸ ἄτοπον καὶ ἀπρεπές. Πολὺ περισσότερον δὲν ἔκαμε τίποτε τὸ ἐγκληματικόν.

42 καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ· μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

42 Καὶ ἔλεγεν εἰς τὸν Ἰησοῦν: Ἐνθυμήσου με, Κύριε, ὅταν θὰ ἐπανέλθῃς μὲ τὴν δόξαν καὶ δύναμιν τῆς βασιλείας σου καὶ ἀνάστησέ με διὰ νὰ ἀπολαύσω καὶ ἐγὼ αὐτήν.

43 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.

43 Καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σὲ βεβαιῶ, ὅτι σήμερον ἀπὸ τὴν στιγμήν, ποὺ θὰ ἀποθάνωμεν, θὰ εἶσαι μαζί μου εἰς τὸν Παράδεισον.

Στίχ. 44-56. Θάνατος καὶ ταφὴ τοῦ Ἰησοῦ.

44 Ἦν δὲ ὡσεὶ ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης, τοῦ ἡλίου ἐκλείποντος,

44 Ἦτο δὲ ὥρα περίπου ἓξ ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, δηλαδὴ μεσημβρία. Καὶ ἔγινε σκότος εἰς ὅλην τὴν γῆν ἕως τὰς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα, καὶ ἐσκοτείνιασεν ὁ ἥλιος.

45 καὶ ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον·

45 Καὶ ἐσχίσθη εἰς τὸ μέσον τὸ παραπέτασμα, ποὺ ἐχώριζεν εἰς τὸν ναὸν τὰ Ἅγια ἀπὸ τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων.

46 καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· πάτερ, εἰς χεῖράς σου παρατίθεμαι τὸ πνεῦμά μου· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν.

46 Καὶ ἐφώναξε μὲ φωνὴν μεγάλην ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· Πάτερ, γεμᾶτος ἐλπίδα καὶ ἐμπιστοσύνην εἰς σέ, παραδίδω εἰς τὰς χεῖρας σου τὴν λογικὴν καὶ ἀθάνατον ψυχήν μου. Καὶ ἀφοῦ εἶπε τοὺς λόγους αὐτούς, ἐξεψύχησεν.

47 ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατόνταρχος τὸ γενόμενον ἐδόξασε τὸν Θεὸν λέγων· ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν.

47 Ὅταν δὲ εἶδεν ὁ ἑκατόνταρχος αὐτὸ ποὺ ἔγινε, τὸ σκότος δηλαδὴ καὶ τὸν σεισμόν, ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Χριστός, ὡς ἄνθρωπος ποὺ ὥριζε τὴν ζωήν του, παρέδωκε τὸ πνεῦμα του εἰς τὸν Πατέρα του, ἐδόξασε τὸν Θεὸν μὲ τὴν ὁμολογίαν αὐτήν, ποὺ εἶπε· Πράγματι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἦτο δίκαιος καὶ δὲν ἠπατᾶτο, ὅταν ἔλεγε τὸν ἑαυτόν του Υἱὸν τοῦ Θεοῦ.

---

[39]) Μρ. ιε΄ 32. Μτ. κζ΄ 44. [42]) Μτ. ις΄ 28. [44]) Μρ. ιε΄ 33. Μτ. κζ΄ 45. [45]) Μρ. ιε΄ 38. Μτ. κζ΄ 51. [46]) Μρ. ιε΄ 37. Μτ. κζ΄ 50. Ἰν. ιθ΄ 30. Πρ. ζ΄ 59. [47]) Μρ. ιε΄ 39. Μτ. κζ΄ 54.

48 καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωροῦντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρεφον.
49 εἱστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ὁρῶσαι ταῦτα.
50 Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσήφ, βουλευτὴς ὑπάρχων καὶ ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος —
51 οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν — ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς προσεδέχετο καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ,
52 οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ,
53 καὶ καθελὼν αὐτὸ ἐνετύλιξε σινδόνι καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν οὐδεὶς οὐδέπω κείμενος·
54 καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευή, σάββατον ἐπέφωσκε.
55 Κατακολουθήσασαι δὲ αἱ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ,
56 ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα. καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν·

48 Καὶ ὅλα τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, ποὺ εἶχαν ἔλθει μαζὶ ἐκ περιεργείας διὰ νὰ ἴδουν τὸ θέαμα αὐτὸ τῆς θανατικῆς ἐκτελέσεως, ὅταν εἶδαν ὅσα ἔγιναν, ἐγύριζαν ὀπίσω εἰς τὴν πόλιν κτυπῶντες τὰ στήθη των εἰς ἐκδήλωσιν λύπης καὶ μετανοίας.

49 Ὅλοι δὲ οἱ γνωστοί του καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες, ποὺ τὸν ἠκολούθησαν μαζὶ ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν, ἐστέκοντο ἀπὸ μακρυὰ καὶ ἔβλεπαν καὶ τὰ περιστατικὰ τῆς σταυρώσεως τοῦ Κυρίου καὶ τὰ σημεῖα, ποὺ ἐτρόμαξαν ὅλους, καὶ τὴν ἐπάνοδον τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἐκτύπων τὰ στήθη των.

50 Καὶ ἰδοὺ παρουσιάζεται ἕνας ἄνθρωπος, ποὺ ἐλέγετο Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος ἦτο βουλευτής, μέλος τοῦ ἰουδαϊκοῦ συνεδρίου δηλαδή, ἄνθρωπος καλὸς καὶ εὐεργετικός, συγχρόνως δὲ καὶ ἐνάρετος.
51 Αὐτὸς δὲν εἶχε συμφωνήσει εἰς τὴν ἀπόφασιν, ποὺ ἔλαβαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ καὶ οὔτε εἰς τὰ μέτρα καὶ τὴν ἐνέργειάν των, διὰ τῶν ὁποίων ἐξησφάλισαν τὴν ἐπικύρωσιν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως. Ἦτο δὲ ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν Ἰουδαίων Ἀριμαθαίαν καὶ εἶχε πιστεύσει εἰς τὸ περὶ βασιλείας τοῦ Θεοῦ κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐπερίμενε καὶ αὐτὸς μαζὶ μὲ τόσους ἄλλους μαθητὰς τὴν βασιλείαν ταύτην.
52 Ὁ διακεκριμένος λοιπὸν καὶ ἐνάρετος αὐτὸς ἄνθρωπος παρουσιάσθη εἰς τὸν Πιλᾶτον καὶ ἐζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

53 Καὶ ἀφοῦ τὸ ἐκατέβασεν ἀπὸ τὸν σταυρόν, τὸ ἐτύλιξεν εἰς σινδόνα καὶ τὸ ἔθεσεν εἰς μνημεῖον σκαλισμένον μέσα εἰς βράχον, εἰς τὸ ὁποῖον κανεὶς ἀκόμη δὲν εἶχε ἀποτεθῆ καὶ ταφῆ.

54 Καὶ ἦτο ἡμέρα Παρασκευή· διότι δὲν εἶχε δύσει ἀκόμη ὁ ἥλιος. Ἐπλησίαζεν ὅμως μὲ τὸ ἑσπερινὸν φῶς νὰ ἀρχίσῃ τὸ Σάββατον.
55 Παρηκολούθησαν δὲ μέχρι τέλους τὴν ταφὴν αἱ γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι εἶχον ἔλθει μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν καὶ παρετήρησαν μὲ προσοχὴν τὴν τοποθεσίαν τοῦ μνημείου, καθὼς καὶ τὸ πῶς, σαβανωμένον καὶ τυλιγμένον εἰς τὴν σινδόνα, ἐτέθη εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

56 Ἀφοῦ δὲ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν, ἐτοίμασαν πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου βοτάνια ἀρωματικὰ καὶ ἔλαια εὐώδη. Καὶ κατὰ μὲν τὸ Σάββατον ἡσύχασαν σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολήν, ποὺ ἐπιβάλλει ἀργίαν κατὰ τὸ Σάββατον.

[49]) Ψ. λζ΄ 11 - 13. Λκ. η΄ 2. Μρ. ιε΄ 40. 41. Μτ. κζ΄ 55. Ἰν. ιθ΄ 25. [50-53]) Μρ. ιε΄ 43. 46. Μτ. κζ΄ 57 - 60. Ἰν. ιθ΄ 38 - 41. [54]) Μρ. ιε΄ 42. Ἰν. ιθ΄ 42. [55]) 49. Μρ. ιε΄ 47. Μτ. κζ΄ 61. [56]) Ἐξ. κ΄ 10. Μρ. ις΄ 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ΄.

Στίχ. 1-12. Αἱ Μυροφόροι εἰς τὸν τάφον. Τὸ μήνυμα τῶν ἀγγέλων περὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Ὁ Πέτρος εἰς τὸ μνημεῖον.

Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέος ἦλθον ἐπὶ τὸ μνῆμα φέρουσαι ἃ ἡτοίμασαν ἀρώματα, καί τινες σὺν αὐταῖς.
2 εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου,
3 καὶ εἰσελθοῦσαι οὐχ εὗρον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.
4 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθήσεσιν ἀστραπτούσαις.
5 ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν καὶ κλινουσῶν τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν εἶπον πρὸς αὐτάς· τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν;
6 οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλ' ἠγέρθη· μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ,
7 λέγων ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι.
8 καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ,
9 καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς.
10 ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία Ἰακώβου καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς, αἳ ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα.

Κατὰ τὴν πρώτην δὲ ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, μὲ τὰ βαθειὰ χαράματα ἦλθον αἱ γυναῖκες εἰς τὸ μνῆμα φέρουσαι τὰ ἀρώματα, ποὺ ἡτοίμασαν. Καὶ μαζί των ἦλθον καὶ μερικαὶ ἄλλαι.

2 Εὗρον δὲ τὴν πέτραν, ποὺ ἔφραζε τὸ μνημεῖον, κυλισμένην μακρὰν ἀπὸ αὐτό.

3 Καὶ ὅταν ἐμβῆκαν εἰς τὸ μνημεῖον, δὲν εὗρον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

4 Καὶ συνέβη, ἐνῷ αὐταὶ εὑρίσκοντο εἰς μεγάλην ἀπορίαν διὰ τὸ συμβὰν αὐτό, καὶ ἰδοὺ δύο ἄγγελοι παρουσιάσθησαν αἴφνης εἰς αὐτὰς ὡς ἄνδρες μὲ στολάς, ποὺ ἤστραπτον ἀπὸ τὴν λαμπρότητα.

5 Ἐνῷ δὲ αὐταὶ ἔγιναν καταφοβισμέναι καὶ ἔγερναν τὸ πρόσωπόν των εἰς τὴν γῆν ἐξ εὐλαβείας, ἀλλὰ καὶ διότι δὲν ἀντεῖχον εἰς τὴν λάμψιν τῶν ἀγγέλων, εἶπον οὗτοι πρὸς αὐτάς· διατί ζητεῖτε μεταξὺ τῶν νεκρῶν αὐτόν, ποὺ τώρα πλέον εἶναι ζωντανός;
6 Δὲν εἶναι ἐδῶ, ἀλλ' ἀνεστήθη. Ἐνθυμηθῆτε πῶς σᾶς ὡμίλησε καὶ τί σᾶς εἶπεν, ὅταν ἀκόμη ἦτο εἰς τὴν Γαλιλαίαν,

7 λέγων, ὅτι σύμφωνα μὲ τὸ προκαθωρισμένον σχέδιον τοῦ Θεοῦ πρέπει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ παραδοθῇ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν καὶ νὰ σταυρωθῇ καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τοῦ θανάτου του νὰ ἀναστηθῇ.

8 Καὶ αἱ Μυροφόροι ἐνεθυμήθησαν τότε τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου.
9 Καὶ ἀφοῦ ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὸ μνημεῖον, ἀνήγγειλαν ὅλα αὐτὰ εἰς τοὺς ἕνδεκα καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους, ποὺ ἦσαν μαζὶ μὲ τοὺς Ἀποστόλους.

10 Αἱ γυναῖκες δέ, ποὺ ἔλεγαν αὐτὰ εἰς τοὺς Ἀποστόλους, ἦσαν ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ ἡ Ἰωάννα καὶ ἡ Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου καὶ αἱ λοιπαί, ποὺ ἦσαν μαζί των.

ΚΔ΄. [1]) Μρ. ις΄ 2. Μτ. κη΄ 1. Ἰν. κ΄ 1. [2-3]) 23. Μρ. ις΄ 4. Μτ. κη΄ 2. [4-7]) Μτ. ις΄ 21. κη΄ 3. 5 - 7. Ἰν. κ΄ 12. 32. 33. ις΄ 5 - 7. [8]) Ἰν. β΄ 17. 22. ιβ΄ 16. [9]) Μρ. ις΄ 8. Μτ. κη΄ 8. [10]) η΄ 2. 3. Μρ. ιε΄ 47. Μτ. κζ΄ 56.

11 καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα αὐτῶν, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς.

11 Καὶ ἐφάνησαν εἰς αὐτοὺς σὰν φλυαρία καὶ ἐπινόησις τῆς φαντασίας οἱ λόγοι τῶν γυναικῶν αὐτῶν καὶ δὲν τὰς ἐπίστευαν.

12 ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια κείμενα μόνα, καὶ ἀπῆλθε πρὸς ἑαυτόν, θαυμάζων τὸ γεγονός.

12 Παρὰ ταῦτα ὅμως ὁ Πέτρος ἐσηκώθη καὶ ἔτρεξεν εἰς τὸ μνημεῖον. Καὶ ἀφοῦ ἔσκυψεν ἀπὸ τὴν θύραν, βλέπει τοὺς νεκρικοὺς ἐπιδέσμους νὰ εἶναι χάμω εἰς τὸ μνημεῖον μόνοι χωρὶς τὸ σῶμα. Καὶ ἐπέστρεψε εἰς τὸ κατάλυμά του θαυμάζων αὐτὸ ποὺ ἔγινε.

Στίχ. 13-35. Ἐμφάνισις τοῦ Κυρίου εἰς δύο μαθητὰς εἰς Ἐμμαούς.

13 Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἑξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, ᾗ ὄνομα Ἐμμαούς.

13 Καὶ ἰδοὺ δύο ἀπὸ τοὺς μαθητὰς αὐτοὺς τοῦ Ἰησοῦ ἐπήγαιναν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν εἰς κάποιο χωρίον, ποὺ ἀπεῖχεν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἑξήκοντα στάδια, περίπου ἕνδεκα σημερινὰ χιλιόμετρα· καὶ ἐκαλεῖτο τὸ χωρίον τοῦτο Ἐμμαούς.

14 καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων.

14 Καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν μεταξύ των δι' ὅλα αὐτά, ποὺ εἶχαν συμβῆ, ἤτοι διὰ τὰ περιστατικὰ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ταφῆς τοῦ Ἰησοῦ, καθὼς καὶ διὰ τὰ ὅσα ἀνήγγειλαν εἰς τοὺς μαθητὰς αἱ Μυροφόροι.

15 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συζητεῖν καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς·

15 Καὶ συνέβη, ἐνῷ αὐτοὶ ὡμίλουν καὶ συνεζήτουν, αὐτὸς ὁ Ἴδιος ὁ Ἰησοῦς ἐπλησίασε καὶ ἐπήγαινε μαζί των.

16 οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν.

16 Καὶ εἴτε διότι ἡ μορφὴ τοῦ ἀναστάντος Κυρίου εἶχε ἀλλάξει, εἴτε διότι ἀπὸ ὑπερφυσικὴν δύναμιν ἠμποδίζοντο αἱ αἰσθήσεις των, ἦσαν κρατημένα τὰ μάτια των διὰ νὰ μὴ τὸν ἀναγνωρίσουν.

17 εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· τίνες οἱ λόγοι οὗτοι οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες καί ἐστε σκυθρωποί;

17 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Ποῖα εἶναι τὰ ζητήματα αὐτά, τὰ ὁποῖα συζητεῖτε μεταξύ σας καὶ ἀνταλλάσσετε ἐπ' αὐτῶν τὰς σκέψεις σας, ἐνῷ περιπατεῖτε, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα εἶσθε σκυθρωποί;

18 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἷς, ᾧ ὄνομα Κλεόπας, εἶπε πρὸς αὐτόν· σὺ μόνος παροικεῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις;

18 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ ἕνας, ποὺ ὠνομάζετο Κλεόπας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Σὺ μόνος ἀπὸ τοὺς ξένους, ποὺ ἦλθαν νὰ προσκυνήσουν κατὰ τὸ Πάσχα, διαμένεις εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ δὲν ἔμαθες ὅσα ἔγιναν ἐν αὐτῇ κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς;

19 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ποῖα; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃς

19 Καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Ποῖα; Αὐτοὶ δὲ τοῦ εἶπαν· Αὐτὰ ποὺ ἔγιναν μὲ τὸν Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε προφήτης καὶ ἀπεδείχθη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ὅλου

[11]) 25. 41. [12]) 24. Ἰν. κ' 3 - 10. [13]) Μρ. ις' 12. Ἰν. ια' 18. [15]) 36. Μτ. ιη' 20. [16]) 31. Ἰν. κ' 14. κα' 4. [19]) Λκ. ζ' 16. Μτ. β' 23. κα' 11. Ἰν. γ' 2. δ' 19. ς' 14. Πρ. β' 22. ζ' 32.

ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ,

τοῦ λαοῦ δυνατὸς καὶ εἰς ἔργα ὑπερφυσικὰ καὶ εἰς διδασκαλίαν θεόπνευστον καὶ τελείαν.

20 ὅπως τε παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρῖμα θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.

20 Δὲν ἔμαθες ἀκόμη καὶ μὲ ποῖον τρόπον τὸν παρέδωκαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντές μας εἰς καταδίκην θανάτου καὶ τὸν ἐσταύρωσαν;

21 ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ· ἀλλά γε σὺν πᾶσι τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει σήμερον ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο.

21 Ἡμεῖς δὲ ἠλπίζαμεν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Μεσσίας, ποὺ μέλλει νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Ἰσραὴλ καὶ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὸ βασιλειόν του. Ἀλλ' ἡ ἐλπίς μας αὐτὴ ἐκλονίσθη, διότι ἐκτὸς ἀπὸ τὴν σταύρωσίν του καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα ποὺ ἔγιναν, εἶναι ἡ τρίτη ἡμέρα σήμερον, ἀφ' ὅτου συνέβησαν αὐτὰ καὶ δὲν εἴδομεν ἀκόμη τίποτε, ποὺ νὰ στηρίξῃ τὰς ἐλπίδας μας.

22 ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς γενόμεναι ὀρθριαι ἐπὶ τὸ μνημεῖον,

22 Ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο, ποὺ ἐν τῷ μεταξὺ συνέβη, ηὔξησε τὴν ἀπορίαν μας. Μερικαὶ τουτέστι γυναῖκες ἀπὸ τὸν κύκλον ἡμῶν τῶν πιστῶν μαθητῶν του μᾶς ἐξέπληξαν. Διότι ἐπῆγαν πολὺ πρωῒ εἰς τὸ μνημεῖον

23 καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἳ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν.

23 καὶ ἀφοῦ δὲν ηὗραν ἐκεῖ τὸ σῶμα του, ἦλθαν καὶ εἶπαν, ὅτι εἶδον καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων, οἱ ὁποῖοι λέγουν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ζῇ.

24 καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτω καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον, αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον.

24 Καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸ μνημεῖον μερικοὶ ἀπὸ τοὺς δικούς μας καὶ ηὗραν τὰ πράγματα ἔτσι, καθὼς τὰ εἶπαν καὶ αἱ γυναῖκες. Δηλαδὴ εὗρον ἀνοικτὸν τὸ μνημεῖον, αὐτὸν ὅμως τὸν Ἰησοῦν δὲν τὸν εἶδον.

25 καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐτούς· ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται!

25 Καὶ τότε αὐτὸς εἶπε πρὸς τοὺς δύο μαθητάς· Ὦ ἄνθρωποι, ποὺ δὲν ἔχετε νοῦν φωτισμένον διὰ νὰ κατανοῇ τὰς γραφάς, καὶ ποὺ ἔχετε καρδίαν βραδυκίνητον καὶ δύσκολον εἰς τὸ νὰ πιστεύετε εἰς ὅλα, ὅσα ἐλάλησαν οἱ προφῆται.

26 οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ;

26 Σύμφωνα μὲ τὴν βουλὴν καὶ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, τὰ ὁποῖα προεκήρυξαν οἱ προφῆται, δὲν ἔπρεπε αὐτὰ νὰ πάθῃ ὁ Χριστὸς καὶ διὰ τῶν παθημάτων τούτων νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν δόξαν του, ἡ ὁποία ἤρχισε διὰ τῆς ἀναστάσεως καὶ θὰ τελειωθῇ διὰ τῆς ἀναλήψεώς του;

27 καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωϋσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν διηρμήνευεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἑαυτοῦ.

27 Καὶ ἀφοῦ ἤρχισεν ἀπὸ τὰς προφητείας καὶ τὰς προεικονίσεις, ποὺ περιέχονται εἰς τὰ συγγράμματα τοῦ Μωϋσέως καὶ ἔλαβεν ἀκολούθως ἀπὸ ὅλους τοὺς προφήτας τὰ εἰς τὸν Μεσσίαν ἀναφερόμενα χωρία, ἐξηγοῦσεν ἐν συνεχείᾳ εἰς αὐτοὺς τὰς προφητείας, ποὺ ἀνεφέροντο εἰς τὸν ἑαυτόν του.

28 Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο, καὶ αὐ-

28 Καὶ ἐπλησίασαν εἰς τὸ χωρίον, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ δύο μαθηταὶ ἐσκόπευαν νὰ ὑπάγουν. Καὶ αὐτὸς ἐφάνη, ὅτι θὰ ἐπροχώ-

[21-24]) α' 68. β' 38. ιθ' 11. κδ' 1 - 12. [25]) Μρ. ις' 14. Γλ. γ' 1 - 3. [26]) Ἠσ. ν' 6. Λκ. κδ' 46. Πρ. ιγ' 33 - 35. ιζ' 3. Ἑβ. β' 9. 10. 1 Πτ. α' 11. [27]) Γν. γ' 15. κβ' 18. μθ' 10. Ἀρ. κα' 9. Δτ. ιη' 15. Ψ. ιε' 8 - 10. λθ' 8. Λκ. κδ' 44. 45. Μτ. α' 1. 21. 23. ιβ' 40. Ἰν. α' 46. ε' 46. Πρ. κς' 22. [28]) Μρ. ς' 48.

τὸς προσεποιεῖτο πορρωτέρω πορεύεσθαι·

ρει μακρύτερα. Πράγματι δὲ θὰ ἐχωρίζετο ἀπὸ αὐτούς, ἐὰν αὐτοὶ δὲν ἐπέμεναν νὰ τὸν κρατήσουν.

29 καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν λέγοντες· μεῖνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶ καὶ κέκλικεν ἡ ἡμέρα. καὶ εἰσῆλθε τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς.

29 Ἀλλ' αὐτοὶ τὸν ἠνάγκασαν διὰ παρακλήσεων λέγοντες· Μεῖνε μαζί μας, διότι πλησιάζει νὰ βραδυάσῃ καὶ ἔχει προχωρήσει ἡ ἡμέρα πολὺ πρὸς τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Καὶ ἐμβῆκε εἰς τὸ σπίτι διὰ νὰ μείνῃ μαζί των.

30 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἐπεδίδου αὐτοῖς.

30 Καὶ τότε συνέβη τοῦτο· Ὅταν αὐτὸς κατεκλίθη μαζί των εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ φαγητοῦ, ἀφοῦ ἐπῆρε εἰς τὰς χεῖρας του τὸν ἄρτον, εὐλόγησε δι' εὐχαριστίας τὸν Θεόν, ὅπως συνήθιζαν νὰ κάνουν πρὸ τοῦ φαγητοῦ, καὶ ἀφοῦ τὸν ἔκοψε εἰς τεμάχια, ἔδιδεν εἰς αὐτούς.

31 αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν.

31 Ὅταν δὲ εἶδαν τὴν εὐλογίαν καὶ τὸν τεμαχισμὸν τοῦ ἄρτου νὰ γίνεται κατὰ τὸν τρόπον, ποὺ ἐσυνήθιζεν ὁ Διδάσκαλός των, τότε καὶ δι' ἐπενεργείας θείας ἤνοιξαν τὰ μάτια των καὶ ἀνεγνώρισαν καλῶς αὐτόν. Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην καὶ αὐτὸς ἔγινεν ἄφαντος ἀπὸ αὐτούς.

32 καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους· οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς;

32 Καὶ εἶπαν μεταξύ των ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον· ἡ καρδία μας δὲν ἠσθάνετο μέσα μας τὴν πνευματικὴν φλόγα τοῦ θείου ζήλου καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ δὲν ἐζεσταίνετο ἀπὸ τὴν θερμότητα τοῦ φωτὸς τῆς θείας ἀληθείας, ὅταν μᾶς ὡμίλει εἰς τὸν δρόμον καὶ μᾶς ἐξήγει τὰς Γραφάς; Πῶς ἠμποδίσθημεν λοιπὸν ἀπὸ τοῦ νὰ τὸν ἀναγνωρίσωμεν ἀμέσως;

33 Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἕνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς,

33 Καὶ ἀφοῦ ἐσηκώθησαν κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν τῆς ἑσπέρας, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ εὗρον συναθροισμένους τοὺς ἕνδεκα Ἀποστόλους καὶ τοὺς ἄλλους, ποὺ ἦσαν μαζί τους,

34 λέγοντας ὅτι ἠγέρθη ὁ Κύριος ὄντως καὶ ὤφθη Σίμωνι.

34 ὅλοι δὲ αὐτοὶ ἔλεγον, ὅτι πραγματικῶς ἀνέστη ὁ Κύριος καὶ ἐνεφανίσθη εἰς τὸν Σίμωνα.

35 καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου.

35 Καὶ αὐτοὶ οἱ δύο διηγοῦντο τὰ ὅσα συνέβησαν εἰς τὸν δρόμον καὶ πῶς ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ αὐτούς, ὅταν ἔκοπτεν εἰς τεμάχια τὸν ἄρτον.

Στίχ. 36-49. Ἐμφάνισις τοῦ ἀναστάντος Κυρίου εἰς τοὺς Ἀποστόλους καὶ ἀποχαιρετιστήριοι ὁδηγίαι πρὸς αὐτούς.

36 Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν.

36 Ἐνῷ δὲ αὐτοὶ διηγοῦντο αὐτά, αἴφνης αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐστάθη ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ λέγει εἰς αὐτούς· Εἴθε νὰ εἶναι εἰς σᾶς εἰρήνη· εἰρήνη μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ μεταξύ σας· εἰρήνη καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικόν σας.

37 πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν.

37 Ἡ αἰφνιδία ὅμως ἐμφάνισις τοῦ Κυρίου τοὺς κατετάραξε. Καὶ καταληφθέντες ἀπὸ φόβον ἐνόμιζαν, ὅτι ἔβλεπαν ψυχὴν ἀποθαμένου, ποὺ ἦλθεν ἀπὸ τὸν Ἅδην, χωρὶς νὰ ἔχῃ καὶ σῶμα.

[29]) Κρτ. ιθ΄ 9. Ἰν. α΄ 40. [30]) κβ΄ 19. Μτ. κς΄ 26. [31]) Γν. γ΄ 5. 7. κα΄ 19. 4 Βσ. ς΄ 17. 20. Ἠσ. λε΄ 5. Πρ. κς΄ 18. Λκ. α΄ 38. [32]) Ψ. λη΄ 4. Ἰρ. κ΄ 9. [33-34]) Ἰν. κ΄ 19. 1 Κρ. ιε΄ 5. [36]) Μρ. ις΄ 14. Ἰν. κ΄ 19. [37-38]) Μτ. ιδ΄ 26. 27.

38 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διατί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;

38 Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος εἰς αὐτούς· Διατί εἶσθε ταραγμένοι; Καὶ διατί διαλογισμοὶ ἀμφιβολίας περὶ τοῦ ἂν πράγματι εἶμαι ὁ ἀναστὰς Διδάσκαλός σας, γεννῶνται εἰς τὰς διανοίας σας;

39 ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγώ εἰμι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα.

39 Ἴδετε τὰς χεῖρας μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι φέρουν τὰ σημάδια τῶν καρφιῶν καὶ βεβαιωθῆτε, ὅτι εἶμαι ὁ σταυρωθεὶς Διδάσκαλός σας. Ψηλαφήσατέ με διὰ τῶν χειρῶν σας καὶ βεβαιωθῆτε, ὅτι δὲν εἶμαι ἄσαρκον πνεῦμα. Διότι ἡ ψυχὴ καὶ τὸ φάντασμα τοῦ πεθαμένου δὲν ἔχει σῶμα καὶ ὀστᾶ, καθὼς βλέπετε καὶ πείθεσθε, ὅτι ἔχω ἐγώ.

40 καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας.

40 Καὶ ἀφοῦ εἶπε τοῦτο, ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας.

41 ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων εἶπεν αὐτοῖς· ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε;

41 Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ ἠπίστουν ἀκόμη λόγῳ τῆς χαρᾶς των νομίζοντες, ὅτι ἔβλεπον ὄνειρον, καὶ ἐπειδὴ ἐθαύμαζον διὰ τὰ πρωτοφανῆ ταῦτα καὶ ἀνέλπιστα, τοὺς εἶπεν ὁ Κύριος· Ἔχετε ἐδῶ τίποτε φαγώσιμον διὰ νὰ φάγω καὶ διὰ νὰ πεισθῆτε ἔτσι ἀκόμη περισσότερον, ὅτι δὲν εἶμαι πνεῦμα;

42 οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου,

42 Αὐτοὶ δὲ τοῦ ἔδωκαν ἕνα τεμάχιον ἀπὸ ψάρι ψημένον καὶ ὀλίγην κηρήθραν.

43 καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν.

43 Καὶ ἀφοῦ τὰ ἐπῆρεν, ἔφαγεν ἐμπρός των, ὄχι διότι εἶχε ἀνάγκην συντηρήσεως τὸ σῶμα του, ἀλλ' ἔπραξε τοῦτο διὰ νὰ βεβαιώσῃ αὐτούς, ὅτι ὄντως ἀνέστη.

44 εἶπε δὲ αὐτοῖς· οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως καὶ προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ.

44 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Αὐτὰ τὰ γεγονότα, ποὺ βλέπετε καὶ σᾶς προκαλοῦν τὸν θαυμασμόν, εἶναι ἡ πραγματοποίησις τῶν λόγων, ποὺ σᾶς εἶπα προφητικῶς, ὅταν ἀκόμη ἤμην μαζί σας ζῶν, προτοῦ νὰ σταυρωθῶ. Σᾶς ἔλεγα δηλαδή, ὅτι σύμφωνα πρὸς τὸ προκαθωρισμένον σχέδιον τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ πληρωθοῦν καὶ νὰ πραγματοποιηθοῦν ὅλα, ὅσα ἔχουν γραφῇ περὶ ἐμοῦ εἰς τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως καὶ εἰς τοὺς προφήτας καὶ εἰς τοὺς ψαλμούς.

45 τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς,

45 Τότε τοὺς μετέδωκε θεῖον φωτισμὸν καὶ τοὺς ἤνοιξε τὸν νοῦν διὰ νὰ ἐννοοῦν τὰς Γραφάς.

46 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὕτω γέγραπται καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,

46 Καὶ ἀφοῦ ἀνέπτυξεν εἰς αὐτοὺς τὰς κυριωτέρας προφητείας, τοὺς εἶπεν, ὅτι ἔτσι ἔχει γραφῆ προφητικῶς εἰς τὰς Γραφάς, καὶ ἔτσι ἔπρεπε σύμφωνα μὲ τὰς προφητείας αὐτὰς νὰ πάθῃ ὁ Χριστὸς καὶ νὰ ἀναστηθῇ τὴν τρίτην ἀπὸ τοῦ θανάτου του ἡμέραν,

47 καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀρξάμενον ἀπὸ Ἱερουσαλήμ.

47 καὶ σύμφωνα μὲ ὅσα ἐδιδάχθητε καὶ ἐμάθετε διὰ τὸ ὄνομά μου ὡς τοῦ μόνου Σωτῆρος καὶ λυτρωτοῦ τῶν ἀνθρώπων νὰ κηρυχθῇ μετάνοια καὶ ἄφεσις ἁμαρτιῶν εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, νὰ ἀρχίσῃ δὲ τὸ κήρυγμα τοῦτο ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ.

[39-40]) Ἰν. κ΄ 20 - 27. [41-42]) Ἰν. κα΄ 5. 10. [43]) (Γν. ιη΄ 8. ιθ΄ 3. Τβ. ιβ΄ 19). Πρ. α΄ 4. ι΄ 41. [44]) θ΄ 22. ιη΄ 31 - 33. κδ΄ 27. Μτ. ις΄ 21. [45]) 2 Μκ. α΄ 4. Πρ. ις΄ 14. Λκ. κδ΄ 31, 32. [46]) 26. 44. [47]) Μρ. ις΄ 15. Μτ. κη΄ 19. Πρ. α΄ 8. γ΄ 16. δ΄ 17. 18. ε΄ 28. 40. ιγ΄ 38.

48 ὑμεῖς δέ ἐστε μάρτυρες τούτων.	48 Σεῖς δὲ εἶσθε μάρτυρες ὅλων αὐτῶν, δηλαδὴ τοῦ κηρύγματός μου, τοῦ βίου μου, τοῦ πάθους μου καὶ τῆς ἀναστάσεώς μου. Καὶ μὲ τὴν μαρτυρίαν, τὴν ὁποίαν θὰ κάνετε περὶ ἐμοῦ, θὰ συντελεσθῇ τὸ μέγα τοῦτο ἔργον τοῦ κηρύγματος μετανοίας καὶ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν εἰς ὅλα τὰ ἔθνη.
49 καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλὴμ ἕως οὗ ἐνδύσησθε δύναμιν ἐξ ὕψους.	49 Σᾶς ὑπόσχομαι δὲ καὶ ἐγὼ νὰ σᾶς βοηθήσω ἀποτελεσματικῶς εἰς τὸ ἔργον αὐτό. Ἰδοὺ ἐγώ, ποὺ ἀπὸ τώρα εἶμαι καὶ ὡς ἄνθρωπος ὁ βασιλεὺς τοῦ κόσμου καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἀποστέλλω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπάνω σας τὴν ἐπαγγελίαν, τὴν ὁποίαν ὁ Πατὴρ ὑπεσχέθη, δηλαδὴ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, περὶ τοῦ ὁποίου οἱ προφῆται προανήγγειλαν, ὅτι θὰ δοθῇ εἰς πᾶσαν σάρκα. Σεῖς δὲ καθίσατε εἰς τὴν πόλιν Ἱερουσαλὴμ καὶ μὴ ἀπομακρυνθῆτε ἐξ αὐτῆς, ἕως ὅτου φορέσετε ὡς πνευματικὸν ἔνδυμα δύναμιν καὶ ἐνίσχυσιν, ποὺ θὰ σᾶς ἔλθη ἐξ οὐρανοῦ διὰ τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Στίχ. 50-53. Ἡ ἔνδοξος Ἀνάληψις.

50 Ἐξήγαγε δὲ αὐτοὺς ἔξω ἕως εἰς Βηθανίαν, καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς.	50 Ὅταν δὲ ἐτελείωσε τὰς διδασκαλίας ταύτας, τοὺς ἔβγαλε ἔξω ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, ἕως ποὺ ἐπλησίασαν πρὸς τὴν Βηθανίαν. Καὶ ἀφοῦ ὕψωσε τὰς χεῖρας του τοὺς ηὐλόγησε.
51 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ' αὐτῶν καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν.	51 Καὶ συνέβη, ἐνῷ αὐτὸς τοὺς ηὐλόγει, ἐχωρίσθη καὶ ἀπεμακρύνθη ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἐφέρετο πρὸς τὰ ἐπάνω, πρὸς τὸν οὐρανόν.
52 καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης,	52 Καὶ αὐτοί, ἀφοῦ τὸν προσεκύνησαν, ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μὲ χαρὰν μεγάλην διὰ τὴν ἔνδοξον ἀνύψωσιν τοῦ διδασκάλου καὶ διὰ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, περὶ τῆς ὁποίας τοὺς ἐβεβαίωσε.
53 καὶ ἦσαν διὰ παντὸς ἐν τῷ ἱερῷ αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν. ἀμήν.	53 Καὶ ἦσαν πάντοτε, κατὰ τὰς ὥρας τῆς προσευχῆς καὶ λατρείας, εἰς τὸ ἱερόν, ὑμνοῦντες καὶ δοξολογοῦντες τὸν Θεόν. Ἀμήν.

---

[48]) Ἰν. ιε΄ 26. 27. Πρ. α΄ 8. 22. β΄ 32. ε΄ 32. [49]) Ἰωλ. γ΄ 1. 2. Ἡσ. μδ΄ 3. Ἰν. ιδ΄ 16. ιε΄ 26. ις΄ 7. 13. 14. Πρ. α΄ 4. 8. β΄ 1 - 4. 16. 18. 38. Γλ. γ΄ 14. Ἐφ. α΄ 13. [50]) Λτ. θ΄ 22. Πρ. α΄ 12. [51]) Μρ. ις΄ 19. Ἰν. κ΄ 17. Πρ. α΄ 9. [52-53]) Μτ. κη΄ 17. Ἰν. ιδ΄ 28. ις΄ 22. Πρ. α΄ 12 - 14. β΄ 44 - 47.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Ὁ ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὑπῆρξεν ἕνας ἀπὸ τοὺς τέσσαρας ἁλιεῖς, τοὺς ὁποίους ἐκάλεσεν ὁ Κύριος πρώτους εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα. Τόσον ὁ πατήρ του Ζεβεδαῖος, ὅσον καὶ ἡ μητέρα του Σαλώμη ἦσαν ἄνθρωποι εὐσεβεῖς, πρὸ πάντων ἡ Σαλώμη, ἡ ὁποία τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν θρησκευτικότητά της τὴν μετέδωσε καὶ εἰς τὰ παιδιά της. Δι' αὐτὸ μόλις ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης ἤρχισε νὰ κηρύττῃ εἰς τὴν ἔρημον, ὁ Ἰωάννης ἔγινε μαθητής του, μέχρι τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Πρόδρομος ἔδειξεν εἰς αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν.

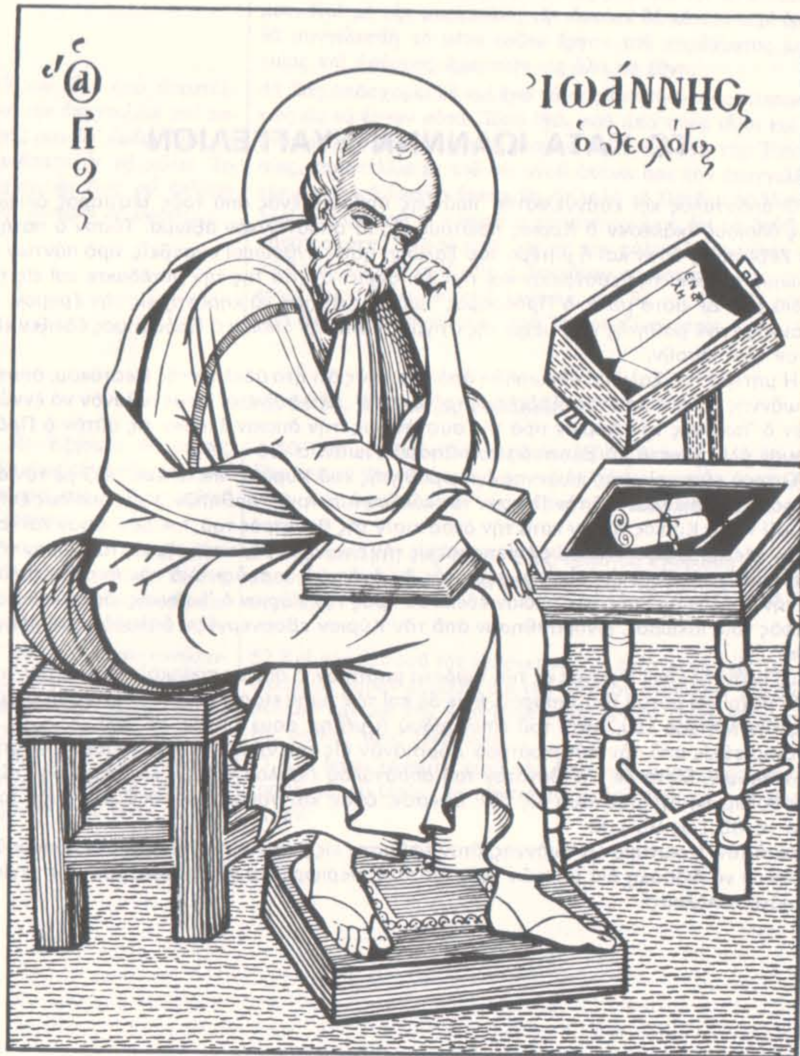
Ἡ μητέρα του Σαλώμη ἐθεωρήθη ἀπὸ μερικοὺς ὅτι ἦτο ἀδελφὴ τῆς Θεοτόκου, ὁπότε ὁ Ἰωάννης θὰ ἦτο πρῶτος ἐξάδελφος τοῦ Κυρίου. Δὲν φαίνεται ὅμως πιθανὸν νὰ ἐγνώριζεν ὁ Ἰωάννης τὸν Κύριον πρὸ τῆς συστάσεως, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν εἰς αὐτὸν ὁ Πρόδρομος ὀλίγον μετὰ τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰησοῦ (Ἰωάν. α΄ 35 - 39).

Ὅταν ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἔγινε μαθητὴς τοῦ Κυρίου, ἀπετέλεσε μαζὶ μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἰάκωβον καὶ τὸν Πέτρον τὸν κύκλον τῶν τριῶν μαθητῶν, τοὺς ὁποίους ἐπῆρε μαζί του ὁ Κύριος τόσον κατὰ τὴν ἀνάστασιν τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου, ὅσον καὶ κατὰ τὴν Μεταμόρφωσιν, καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἀγωνιώδη προσευχὴν εἰς τὸν κῆπον τῆς Γεθσημανῆ. Ὁ Ἰωάννης εἶναι ὁ «μαθητὴς ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς». Διὰ τὸν θερμὸν ζῆλον καὶ τὴν πολλὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν ἐδείκνυε πρὸς τὸν Κύριον ὁ Ἰωάννης, ὅσον καὶ ὁ ἀδελφός του Ἰάκωβος, ὠνομάσθησαν ἀπὸ τὸν Κύριον «Βοανεργές», δηλαδὴ «υἱοὶ βροντῆς».

Ὁ Ἰωάννης εἶναι ὁ μόνος ἐκ τῶν δώδεκα μαθητῶν, ὁ ὁποῖος παρηκολούθησε τὸν Ἰησοῦν μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ Σταυροῦ. Εἶχε δὲ καὶ τὴν τιμὴν εἰς αὐτὸν νὰ ἐμπιστευθῇ ὁ Κύριος τὴν Μητέρα του, ὅταν τοῦ εἶπεν «ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου» (Ἰωάν. ιθ΄ 27).

Ἐξορισθεὶς ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Δομιτιανὸν εἰς τὴν νῆσον Πάτμον, εἶδεν ἐκεῖ τὴν Ἀποκάλυψιν. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ ἀποστόλου Παύλου καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν Ἱεροσολύμων, ἐγκατεστάθη εἰς τὴν Ἔφεσον, ὅπου καὶ συνέγραψε τὸ Εὐαγγέλιόν του κατὰ τὸ 85 ἕως 95 μ.Χ.

Κατὰ τὸν Ἱερώνυμον ὁ Ἰωάννης, ὅταν ἔφθασεν εἰς βαθὺ γῆρας, ἐπειδὴ δὲν ἠμποροῦσε πλέον νὰ διδάσκῃ διὰ μακρῶν τοὺς πιστούς, περιωρίζετο νὰ ἐπαναλαμβάνῃ «τεκνία, ἀγαπᾶτε ἀλλήλους».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Στίχ. 1-18. Ὁ προαιώνιος Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ Δημιουργὸς τοῦ κόσμου, τὸ φῶς καὶ ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων.

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ
ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν
Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος.

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς δημιουργίας ὑπῆρχεν ὁ Υἱὸς τοῦ
Θεοῦ, ποὺ ἐγεννήθη ἀπὸ τὸν Πατέρα ὡς ἄπειρος
καὶ ζωντανὸς Λόγος ἀπὸ ἀπειροτέλειον καὶ πάνσοφον Νοῦν.
Καὶ ὁ Λόγος ὡς δεύτερον πρόσωπον τῆς Θεότητος ὑπῆρχεν ἀ-
χώριστος ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἦτο πάντοτε πλησιέστατα πρὸς
αὐτόν. Καὶ ἦτο Θεὸς τέλειος ὁ Λόγος.

2 Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς
τὸν Θεόν.
3 πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο,
καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο
οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν.
4 ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ
ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώ-
πων.
5 καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ
φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ
οὐ κατέλαβεν.

2 Οὗτος ὑπῆρχε κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς δημιουργίας ἡνωμένος
πρὸς τὸν Θεόν.
3 Ὅλα τὰ δημιουργήματα ἔγιναν διὰ τῆς συνεργασίας του μὲ
τὸν Πατέρα καὶ ἄνευ αὐτοῦ δὲν ἔγινεν οὔτε τὸ παραμικρὸν ἀ-
πὸ ὅσα ἔχουν γίνει.
4 Εἶχε μέσα του ζωήν, καὶ αὐτὸς ὡς πηγὴ τῆς ζωῆς ἐδημιούρ-
γησε καὶ συντηρεῖ κάθε ζωήν. Διὰ τοὺς λογικοὺς δὲ ἀνθρώ-
πους ἦτο ἐξ ἀρχῆς καὶ τὸ πνευματικὸν καὶ ἠθικὸν φῶς, ποὺ
φωτίζει τὸν νοῦν τους καὶ τοὺς ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἀλήθειαν.
5 Καὶ τὸ φῶς σκορπίζει τὴν λάμψιν του καὶ μεταξὺ τῶν σκοτι-
σμένων ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν πλάνην ἀνθρώπων, διὰ νὰ
φωτίσῃ καὶ αὐτούς, ἀλλ' οἱ σκοτισμένοι αὐτοὶ ἄνθρωποι δὲν τὸ
ἀντελήφθησαν καὶ δὲν τὸ ἐνεκολπώθησαν, ἀλλὰ καὶ δὲν ἠμπό-
ρεσαν νὰ τὸ ἐξουδετερώσουν καὶ νὰ τὸ κατανικήσουν.

6 Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀ-
πεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄ-
νομα αὐτῷ Ἰωάννης·
7 οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυ-
ρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ
τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πι-
στεύσωσι δι' αὐτοῦ.
8 οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς,
ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ
τοῦ φωτός.
9 Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ
φωτίζει πάντα ἄνθρωπον
ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.

6 Διὰ νὰ γνωρίσουν δὲ οἱ ἄνθρωποι τὸ φῶς, ἐνεφανίσθη κά-
ποιος ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Θεόν, τοῦ ὁποίου τὸ
ὄνομα ἦτο Ἰωάννης.
7 Αὐτὸς ἦλθε ἔχων ὡς κυρίαν ἀποστολήν του νὰ δώσῃ μαρτυ-
ρίαν· ἦλθε δηλαδὴ νὰ μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ,
ὅτι αὐτὸς εἶναι τὸ φῶς, διὰ νὰ πιστεύσουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι
διὰ τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ (τοῦ Ἰωάννου).
8 Δὲν ἦτο ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἦλθεν ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν
Θεὸν διὰ νὰ μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶ-
ναι τὸ φῶς.
9 Ὡς Λόγος καὶ ὡς δεύτερον πρόσωπον τῆς Θεότητος ἦτο
πάντοτε ὁ Χριστὸς τὸ ἀπολύτως τέλειον φῶς, ἡ μοναδικὴ πη-
γὴ τοῦ φωτὸς ποὺ φωτίζει κάθε ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἔρχεται
εἰς τὸν κόσμον.

10 ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ
κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο,
καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔ-
γνω.

10 Ἦτο ἀνέκαθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸν κόσμον καὶ ἐπρονόει
καὶ ἐκυβέρνα τὸν κόσμον, ὅλα δὲ τὰ ὁρατὰ καὶ ἀόρατα κτίσμα-
τα, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται ὁ ἐπίγειος καὶ οὐράνιος κόσμος,
ἔγιναν δι' αὐτοῦ. Καὶ ὅμως ὅταν τὸ φῶς ἐσαρκώθη καὶ ἔγινεν
ἄνθρωπος, ὁ διεφθαρμένος καὶ εἰς τὰ γήϊνα προσκολλημένος
κόσμος τῶν ἀνθρώπων δὲν τὸν ἀνεγνώρισεν ὡς δημιουργόν
του.

Α΄. [1-2]) Γν. α΄ 1. Ψ. ρς΄ 20. Πρμ. η΄ 22 - 31. Σφ. Σλ. ζ΄ 26. θ΄ 4. 9. ι΄ 1 κτλ. Σρ. α΄ 4 - 9. κδ΄ 1 - 9. Ἰν. α΄ 18. β΄ 11. γ΄ 13. η΄ 58. ιβ΄ 41. ιζ΄ 5. 1 Ἰν. α΄ 1. 2. β΄ 13. 14. ε΄ 20. Ῥμ. θ΄ 5. 1 Κρ. ι΄ 4. 2 Κρ. δ΄ 4. η΄ 9. Φλ. β΄ 6. Κλ. α΄ 15. 17 - 19. β΄ 9. 1 Τμ. γ΄ 16. Ἑβ. α΄ 3. 8. Ἀπ. ιθ΄ 13. [3]) Γν. α΄ 3. Ψ. λβ΄ 6. Πρμ. γ΄ 19. η΄ 30. Σφ. Σλ. ζ΄ 21. Ἰν. α΄ 10. 1 Κρ. η΄ 6. Ἐφ. γ΄ 9. Κλ. α΄ 16. Ἑβ. α΄ 2. 10. ια΄ 3. 2 Πτ. γ΄ 5. Ἀπ. γ΄ 14. δ΄ 11. [4-5]) Ψ. λε΄ 10. Ἡσ. μβ΄ 6. μθ΄ 6. Ἰν. α΄ 9. γ΄ 19. 36. ε΄ 26. 35. ς΄ 33. η΄ 12. θ΄ 5. ι΄ 10. 28. 1 Ἰν. α΄ 5. β΄ 25. ε΄ 11. 12. Λκ. α΄ 78. 79. Ἐφ. ε΄ 8. [6-8]) 19 - 34. γ΄ 25 - 36. ε΄ 33. 36. Λκ. α΄ 13 - 17. 57 - 80. γ΄ 3 - 18. Μτ. γ΄ 1 - 14. [9]) 4. 5. ις΄ 21. 1 Ἰν. β΄ 8. [10-11]) Ἐξ. ιθ΄ 5. Δτ. ζ΄ 6. Ψ. ρλδ΄ 4. Ἡσ. μγ΄ 1. Σρ. κδ΄ 6 - 8. Ἰν. α΄ 3. γ΄ 11. ε΄ 37 - 40. 43. ς΄ 36. ιη΄ 35. Μτ. η΄ 11. 12. ιε΄ 24. κγ΄ 37. Πρ. γ΄ 25. 26. ιγ΄ 46. Ῥμ. ια΄ 19 - 21.

11 εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον.

11 Καὶ ὄχι μόνον ὁ κόσμος, ἀλλὰ καὶ οἱ ἰδικοί του, οἱ Ἰουδαῖοι, τὸν ἀπέρριψαν. Ἦλθεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἔζησεν ὡς ἄνθρωπος εἰς τὴν χώραν, ἡ ὁποία ὡς γῆ τῆς ἐπαγγελίας ἦτο ξεχωρισμένη πρὸ πολλοῦ ἀπὸ τὸν Θεὸν ὡς ἰδιαιτέρως ἰδική του. Καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ σπιτιοῦ του, οἱ Ἰουδαῖοι, δὲν τὸν παρεδέχθησαν, ἀλλὰ τὸν ἠρνήθησαν σὰν ξένον καὶ ἐχθρόν.

12 ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ,

13 οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκός, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν.

12 Ὅσοι ὅμως τὸν ἐδέχθησαν καὶ τὸν ἐνεκολπώθησαν ὡς σωτῆρα τους, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὸ δικαίωμα καὶ τὴν χάριν νὰ γίνουν τέκνα Θεοῦ. Ναί· ἔδωκε τὸ προνόμιον αὐτὸ εἰς ἐκείνους, ποὺ τὸν πιστεύουν ὡς ἐνανθρωπήσαντα Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς Σωτῆρα τῶν ἀνθρώπων.

13 Αὐτοὶ δὲν ἐγεννήθησαν ἀπὸ γυναικεῖα αἵματα, οὔτε ἀπὸ ἐπιθυμίαν σαρκικήν, οὔτε ἀπὸ ἐπιθυμίαν καὶ θέλημα ἀνδρός, ἀλλ' ἐγεννήθησαν ἀπὸ τὸν Θεόν.

14 Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας.

14 Διὰ νὰ ἐντυπωθῇ δὲ περισσότερον εἰς τὸν καθένα τὸ μέσον τῆς ὑπερφυσικῆς αὐτῆς γεννήσεως καὶ υἱοθεσίας, ἐπαναλαμβάνω ὅτι ὁ Λόγος ἔγινεν ἐν χρόνῳ ἄνθρωπος. Καὶ ἔχων ὡς σκηνὴν καὶ ὡς ναὸν ἅγιον τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, παρέμεινε μὲ πολλὴν οἰκειότητα μεταξύ μας σὰν ἕνας ἀπὸ ἡμᾶς. Καὶ ἐχορτάσαμεν μὲ τὰ μάτια μας τὴν ὑπέρλαμπρον καὶ θεοπρεπῆ δόξαν του, ποὺ ἐφανερώνετο μὲ τὰ θαύματά του καὶ τὴν διδασκαλίαν του καὶ τὴν ἄλλην λαμπρότητα τῆς ἀναμαρτήτου καὶ κατὰ πάντα ἁγίας ζωῆς του. Ἦτο δόξα τὴν ὁποίαν δὲν ἔλαβε κατὰ χάριν καὶ δωρεάν, ὅπως τὴν λαμβάνουν τὰ λογικὰ δημιουργήματα, ἀλλὰ τὴν εἶχε φυσικὴν ἀπὸ τὸν Πατέρα, σὰν Υἱὸς μονάκριβος ποὺ ἦτο, γεμᾶτος χάριν μὲ τὴν ὁποίαν τότε ἐθαυματούργει καὶ τώρα μᾶς ἀναγεννᾷ, καὶ γεμᾶτος ἀλήθειαν, μὲ τὴν ὁποίαν μᾶς φωτίζει καὶ μᾶς διδάσκει.

15 Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγε λέγων· οὗτος ἦν ὃν εἶπον, ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν.

15 Ὁ Ἰωάννης μαρτυρεῖ δι' αὐτὸν καὶ φωνάζει δημοσίᾳ καὶ χωρὶς κανένα δισταγμόν, μὲ παρρησίαν, καὶ λέγει· Αὐτὸς ἦτο, περὶ τοῦ ὁποίου εἶπα, ὅτι ἐκεῖνος, ποὺ ἔρχεται εἰς τὴν δημοσίαν δρᾶσιν ὕστερα ἀπὸ ἐμέ, ὑπῆρξεν ἀσυγκρίτως λαμπρότερος, καὶ ἐνδοξότερος πολὺ προτήτερα ἀπὸ ἐμέ, βλεπόμενος καὶ κηρυττόμενος ἀπὸ ὅλους τοὺς πατριάρχας καὶ προφήτας, διότι ὡς πρωτότοκος καὶ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὑπῆρχε πρὸ ἐμοῦ.

16 Καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος·

16 Καὶ ἀπὸ τὸν ἀνεξάντλητον πλοῦτον τῆς τελειότητος καὶ τῶν δωρεῶν του ἐλάβομεν ὅλοι ἡμεῖς. Καὶ ἐλάβομεν χάριν ἐπάνω εἰς τὴν ἄλλην χάριν· καὶ μετὰ τὴν χάριν τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν μας ἐλάβομεν καὶ τὴν χάριν τῆς υἱοθεσίας καὶ τῆς μακαρίας ζωῆς καὶ ὁλονὲν προστίθεται νέα ὑπεράφθονος χάρις εἰς ἐκείνην, ποὺ προηγουμένως ἐλάβομεν.

17 ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ

17 Διότι ὁ νόμος, ποὺ τὸν παρέβαινον οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐγίνοντο ὡς ἐκ τούτου ἔνοχοι καὶ ἀνάξιοι νὰ λάβουν τὴν χάριν τῆς

[12-13]) β' 23. γ' 3 - 8. 16 - 18. 1 Ἰν. β' 29 - γ' 2. 9. 10. δ' 4. 7. ε' 1. 4. 18. Ῥμ. η' 15 - 18. 23. 2 Κρ. ς' 18. Γλ. γ' 26. δ' 5 - 7. Ἐφ. α' 5. Ττ. γ' 4 - 7. Ἰκ. α' 18. 1 Πτ. α' 14. 17. 23. [14]) Λτ. κς' 11. Ἰωλ. γ' 21. Ζχ. β' 10. Ἡσ. ζ' 14. μ' 5. ξ' 1 - 3. Ἰζ. λζ' 27. Βρχ. γ' 37. Ἰν. α' 1. 2. 4. 5. 16 - 18. β' 11. 1 Ἰν. α' 1 - 3. δ' 2. 9. 14. 2 Ἰν. 7. Μτ. α' 16. 18 - 25. ιζ' 2. Ῥμ. α' 3. η' 3. 2 Τμ. α' 10. Ἐβ. α' 6. β' 14. ι' 5. 2 Πτ. α' 16. 17. Ἀπ. κα' 3. [15]) 6 - 8. 27. 30. γ' 26. Μτ. γ' 11. [16]) γ' 34. 1 Ἰν. β' 12 - 14. Ῥμ. ε' 1 - 11. ιε' 29. 1 Κρ. α' 4 - 7. 2 Κρ. η' 7. 9. Ἐφ. α' 3 - β' 22. δ' 10 - 13. Κλ. α' 9 - 14. [17]) Ἐξ. κ' 1 κτλ. Ἰν. ζ' 19. Μτ. ε' 17. Πρ. ζ' 38. Ῥμ. γ' 19 - 30. δ' 14 - 16. ε' 1 - 21. ς' 14. 15. 23. ι' 4 - 10. 2 Κρ. γ' 6 - 18. Γλ. β' 15 κτλ. Κλ. β' 11 - 17. Ἐβ. ζ' 1 - ι' 18.

ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο.

υἱοθεσίας, ἐδόθη δι' ἀνθρώπου καὶ δούλου, διὰ τοῦ Μωϋσέως, ἐνῷ ἡ χάρις καὶ ἡ ἀντικαταστήσασα τὰς σκιὰς καὶ τὰ σύμβολα τοῦ νόμου τελεία ἀποκάλυψις τῆς ἀληθείας, ποὺ ἐλευθερώνουν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς ἁμαρτίας καὶ τὸν ἀναγεννοῦν, ἦλθαν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

18 Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε· ὁ μονογενὴς υἱὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρός, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.

18 Φυσικὸν δὲ ἦτο ἀπὸ τὸν Χριστὸν νὰ λάβωμεν τὴν τελείαν ἀποκάλυψιν τῆς ἀληθείας. Διότι κανεὶς δὲν ἔχει ἴδει ποτὲ τὸν Θεόν. Ὁ Υἱός, ποὺ μόνον αὐτὸς ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν οὐσίαν τοῦ Πατρὸς καὶ εἶναι εἰς τὸν κόλπον του ἀχώριστος πάντοτε ἀπὸ αὐτόν, ἐκεῖνος μᾶς ἐξήγησε καὶ μᾶς ἐγνώρισε τὸν Θεόν.

Στίχ. 19-37. Μαρτυρίαι τοῦ Ἰωάννου περὶ ἑαυτοῦ καὶ περὶ τοῦ Μεσσίου.

19 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ λευΐτας ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν· σὺ τίς εἶ;

19 Καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ μαρτυρία, ποὺ ἔδωκεν ὁ Ἰωάννης, ὅταν ἔστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα ἱερεῖς καὶ λευΐτας διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσουν· Σὺ ποῖος εἶσαι; Εἶσαι ὁ Μεσσίας; Ἢ εἶσαι κάποιος ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ θὰ ἔλθουν προτήτερα ἀπὸ αὐτόν;

20 καὶ ὡμολόγησε, καὶ οὐκ ἠρνήσατο· καὶ ὡμολόγησεν ὅτι οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός.

20 Καὶ ὡμολόγησε καὶ δὲν ἠρνήθη. Καὶ ὡμολόγησεν, ὅτι δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ Χριστός.

21 καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· τί οὖν; Ἠλίας εἶ σύ; καὶ λέγει· οὐκ εἰμί. ὁ προφήτης εἶ σύ; καὶ ἀπεκρίθη, οὔ.

21 Καὶ τὸν ἠρώτησαν· Τί εἶσαι λοιπὸν καὶ τί συνάγεται ἀπὸ τὴν ἄρνησίν σου αὐτήν; Εἶσαι ὁ Ἠλίας, ὁ ὁποῖος πρόκειται νὰ ἐμφανισθῇ πρὸ τοῦ Μεσσίου; Καὶ ὁ Ἰωάννης εἶπε· δὲν εἶμαι. Εἶσαι σὺ ὁ προφήτης, ποὺ προανήγγειλεν ὁ Μωϋσῆς; Καὶ ἀπεκρίθη· Ὄχι, οὔτε ὁ προφήτης, περὶ τοῦ ὁποίου εἶπεν ὁ Μωϋσῆς, εἶμαι.

22 εἶπον οὖν αὐτῷ· τίς εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ;

22 Κατόπιν λοιπὸν τῶν ἐπανειλημμένων αὐτῶν ἀρνήσεων τοῦ εἶπαν ἐκεῖνοι· Ποῖος εἶσαι; Εἰπέ μας διὰ νὰ δώσωμεν ἀπόκρισιν εἰς ἐκείνους, ποὺ μᾶς ἔστειλαν. Τί λέγεις διὰ τὸν ἑαυτόν σου;

23 ἔφη· ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, εὐθύνατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης.

23 Εἶπεν ὁ Ἰωάννης· Ἐγὼ εἶμαι φωνὴ κάποιου, ποὺ φωνάζει δυνατὰ εἰς τὴν ἔρημον καὶ λέγει, καθὼς εἶπεν ὁ Ἡσαΐας ὁ προφήτης· Κάμετε ἴσιον τὸν δρόμον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πρόκειται νὰ περάσῃ ὁ Κύριος· προετοιμάσατε δηλαδὴ τὰς ψυχάς σας διὰ νὰ δεχθῆτε τὸν Κύριον, ποὺ πρόκειται νὰ ἔλθῃ.

24 καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων·

24 Καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι, ποὺ ἔλαβαν τώρα τὸν λόγον, ἦσαν ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν Φαρισαίων, εἰς τοὺς ὁποίους τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου παρουσιάζετο ὡς καινοτομία.

25 καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν καὶ εἶπον αὐτῷ· τί οὖν βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸς οὔτε Ἠλίας οὔτε ὁ προφήτης;

25 Καὶ ἠρώτησαν τὸν Ἰωάννην καὶ τοῦ εἶπαν· διατί λοιπὸν βαπτίζεις, ἀφοῦ σὺ δὲν εἶσαι οὔτε ὁ Χριστός, οὔτε ὁ Ἠλίας, οὔτε ὁ προφήτης; Μόνοι αὐτοὶ θὰ ἔχουν δικαίωμα καὶ ἐξουσίαν νὰ κάνουν αὐτό, ποὺ κάνεις σύ.

[18]) Ἐξ. λγ' 20. Ἰν. α' 1. 2. 14. ς' 46. ιζ' 6. 1 Ἰν. δ' 12. 20. Λκ. ι' 22. Κλ. α' 15. 1 Τμ. α' 17. ς' 16. Ἐβ. ια' 27. [19-20]) 6 - 8. Πρ. ιγ' 25. [21-22]) Δτ. ιη' 15. Μλ. δ' 5. Ἰν. ς' 14. ζ' 40. Μτ. ια' 14. ις' 14. ιζ' 10 - 12. [23]) Ἡσ. μ' 3 - 5. Μτ. γ' 3. Μρ. α' 2 - 3. Λκ. γ' 4 - 6. [24]) Μτ. γ' 7. [25-27]) 15. Μτ. γ' 11. κα' 25. Μρ. α' 7. Λκ. γ' 16. ιζ' 21.

26 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης λέγων· ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος δὲ ὑμῶν ἕστηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε.
27 αὐτός ἐστιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, οὗ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος.

28 Ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν Ἰωάννης βαπτίζων.
29 Τῇ ἐπαύριον βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.
30 οὗτός ἐστι περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον· ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν.
31 κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραήλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βαπτίζων.
32 καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης λέγων ὅτι τεθέαμαι τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν.
33 κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.
34 κἀγὼ ἑώρακα καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.
35 Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ

26 Τοὺς ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης καὶ εἶπεν· Ἡ ἐποχή μας εἶναι ἡ ἐποχὴ τοῦ Μεσσίου. Καὶ ἐγὼ ὡς πρόδρομος τοῦ Μεσσίου βαπτίζω μὲ νερόν. Στέκει δὲ μεταξύ σας καὶ μετ' ὀλίγον θὰ ἐμφανισθῇ ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον σεῖς δὲν ξεύρετε.
27 Αὐτὸς ἔρχεται καὶ θὰ φανῇ εἰς τὴν δημοσίαν δρᾶσιν ὕστερα ἀπὸ ἐμέ, ἀλλ' ὑπῆρξεν ἀσυγκρίτως λαμπρότερος καὶ ἐνδοξότερος πολὺ προτήτερα ἀπὸ ἐμέ, ὡς προαιώνιος Λόγος τοῦ Θεοῦ βλεπόμενος καὶ προκηρυττόμενος ἀπὸ τοὺς πατριάρχας καὶ προφήτας. Αὐτοῦ δὲν εἶμαι ἐγὼ ἄξιος οὔτε ὡς ὁ τελευταῖος δοῦλος νὰ λύσω τὸ λωρίον τοῦ ὑποδήματός του.
28 Αὐτὰ ἔγιναν εἰς τὴν Βηθανίαν πέραν ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην, ὅπου ὁ Ἰωάννης ἐξηκολούθει νὰ βαπτίζῃ.
29 Κατὰ τὴν ἄλλην ἡμέραν εἶδεν ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν νὰ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐκεῖνος, ποὺ ἐπροφήτευσεν ὁ Ἡσαΐας καὶ τὸν ὁποῖον μᾶς ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς διὰ νὰ θυσιασθῇ ὡς ἀρνίον καὶ σηκώσῃ μὲ τὴν σφαγήν καὶ θυσίαν του ὁλόκληρον τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἐνοχὴν τοῦ κόσμου ἐξαλείφων αὐτήν.
30 Αὐτὸς εἶναι, διὰ τὸν ὁποῖον σᾶς εἶπα ἐγώ· Ὕστερον ἀπὸ ἐμὲ ἔρχεται ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος πολὺ προτήτερα ἀπὸ ἐμὲ ὑπῆρξεν ἀσυγκρίτως λαμπρότερος καὶ ἐνδοξότερος, διότι ὡς Θεὸς ὑπῆρχε πρὸ ἐμοῦ.
31 Καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν τὸν ἤξευρα, οὔτε ὑπωπτευόμην ποτέ, ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ Μεσσίας. Ἀλλὰ διὰ νὰ γίνῃ γνωστὸς καὶ φανερὸς εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, δι' αὐτὸ ἦλθον ἐγὼ καὶ βαπτίζω εἰς τὰ νερὰ αὐτὰ τοῦ Ἰορδάνου.
32 Καὶ ἔδωκε μαρτυρίαν ὁ Ἰωάννης καὶ εἶπεν ὅτι· Ἔχω ἴδει τὸ Πνεῦμα νὰ κατεβαίνῃ σὰν περιστέρι ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτοῦ μονίμως καὶ διαρκῶς καὶ οὐχὶ ὅπως εἰς τοὺς προφήτας, οἱ ὁποῖοι προσκαίρους μόνον ἐμπνεύσεις τοῦ Πνεύματος ἐλάμβανον.
33 Ὅπως σεῖς, ἔτσι καὶ ἐγὼ δὲν τὸν ἐγνώριζα, ὅτι εἶναι ὁ Μεσσίας· ἀλλ' ὁ Θεός, ποὺ μὲ ἔστειλε νὰ βαπτίζω μὲ ἁπλοῦν νερόν, ἐκεῖνος μοῦ εἶπεν· εἰς ὅποιον ἴδῃς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα νὰ κατεβαίνῃ καὶ νὰ μένῃ μονίμως ἐπ' αὐτοῦ, αὐτὸς εἶναι, ποὺ βαπτίζει μὲ Πνεῦμα Ἅγιον, καὶ αὐτὸς χορηγεῖ τὰς δωρεὰς καὶ τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τοὺς λαμβάνοντας τὸ βάπτισμά του.
34 Πράγματι δὲ ἐγὼ εἶδα τὸ Πνεῦμα νὰ κατεβαίνῃ καὶ νὰ μένῃ ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἔχω δώσει μαρτυρίαν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.
35 Κατὰ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἔστεκε πάλιν ὁ Ἰωάννης εἰς τὸ συνηθισμένον μέρος, ποὺ ἐκήρυττε, καὶ μαζί του ἦσαν καὶ δύο

[28]) ι' 40. [29]) Λτ. ιδ' 12. Ἀρ. ς' 12. Ἡσ. νγ' 7. Ἰν. α' 36. ιθ' 36. 1 Ἰν. α' 7. β' 2. δ' 10. Μτ. α' 21. η' 17. Πρ. η' 32. Ῥμ. γ' 25. ε' 18. 19. 1 Κρ. ε' 7. 2 Κρ. ε' 19. Ἑβ. β' 17. θ' 14. 26. 1 Πτ. α' 19. β' 24. 25. Ἀπ. ε' 6. 8. 12. ζ' 14. [30]) 15. 27. [31-34]) Μτ. γ' 11. 16. 17. Πρ. α' 5. ια' 16. ιγ' 24. ιθ' 4. [35-36]) 29.

τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο,
36 καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ.

37 καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος, καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ.

ἀπὸ τοὺς μαθητάς του.
36 Καὶ ἀφοῦ παρετήρησε μὲ εὐλάβειαν τὸν Ἰησοῦν, ποὺ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπεριπατοῦσεν, εἶπεν· Ἰδοὺ τὸ Ἀρνίον, τὸ ὁποῖον παρέδωκεν ὁ Θεὸς Πατήρ του εἰς θυσίαν ἐξιλαστήριον ὑπὲρ ἡμῶν.
37 Καὶ οἱ δύο μαθηταὶ ἤκουσαν αὐτὸν νὰ λέγῃ ταῦτα καὶ ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν.

Στίχ. 38-52. Ἡ γνωριμία τῶν πρώτων μαθητῶν μὲ τὸν Κύριον.

38 στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει αὐτοῖς·
39 τί ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ῥαββί· ὃ λέγεται ἑρμηνευόμενον διδάσκαλε· ποῦ μένεις;
40 λέγει αὐτοῖς· ἔρχεσθε καὶ ἴδετε. ἦλθον οὖν καὶ εἶδον ποῦ μένει, καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα ἦν ὡς δεκάτη.
41 ἦν Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ.
42 εὑρίσκει οὗτος πρῶτος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμωνα καὶ λέγει αὐτῷ· εὑρήκαμεν τὸν Μεσσίαν· ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον Χριστός·
43 καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. ἐμβλέψας αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ, σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς, ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος.
44 Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὑρίσκει Φίλιππον καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι.

38 Ἔστρεψε δὲ ὀπίσω ὁ Ἰησοῦς καὶ ὅταν τοὺς εἶδε νὰ τὸν ἀκολουθοῦν σιωπηλοὶ παρ' ὅλον τὸν πόθον, ποὺ εἶχαν νὰ τοῦ ὁμιλήσουν, τοὺς εἶπε·
39 Τί θέλετε καὶ τί ζητεῖτε ἀπὸ ἐμέ; Ἐκεῖνοι δὲ τοῦ εἶπαν· Ραββί, (τὸ ὁποῖον ὅταν μεταφρασθῇ σημαίνει διδάσκαλε), ποῦ μένεις, διὰ νὰ σὲ ἐπισκεφθῶμεν ἐκεῖ καὶ συνομιλήσωμεν;
40 Εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐλᾶτε τώρα καὶ ἴδετε, ποῦ μένω. Ἦλθον λοιπὸν καὶ εἶδον ποῦ μένει. Καὶ παρέμειναν πλησίον του τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ἡ ὥρα δέ, ποὺ συνήντησαν τὸν Ἰησοῦν οἱ δύο μαθηταί, ἦτο περίπου δέκα ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, δηλαδὴ τέσσαρες τὸ ἀπόγευμα.
41 Ἕνας δὲ ἀπὸ τοὺς δύο αὐτοὺς μαθητάς, ποὺ ἤκουσαν ἀπὸ τὸν Ἰωάννην τὰ ὅσα εἶπε περὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἠκολούθησαν αὐτόν, ἦτο ὁ Ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Σίμωνος Πέτρου.
42 Προτοῦ δὲ καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς εὕρῃ τὸν ἀδελφόν του, εὑρίσκει ὁ Ἀνδρέας πρῶτος τὸν ἀδελφόν του Σίμωνα καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· Εὑρήκαμεν τὸν Μεσσίαν, (ὄνομα ποὺ μεταφράζεται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Χριστός).
43 Καὶ μολονότι εἶχεν ἀρχίσει πλέον νὰ νυκτώνῃ, τὸν ἔφερε κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν εἰς τὸν Ἰησοῦν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τὸν ἐκύτταξε μὲ βλέμμα ἐρευνητικὸν καὶ εὐμενὲς καὶ τοῦ εἶπε· Σὺ εἶσαι ὁ Σίμων, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωνᾶ· σὺ λόγῳ τοῦ ὅτι θὰ γίνῃς σὰν πέτρα στερεὸς εἰς τὴν πίστιν, θὰ ὀνομασθῇς Κηφᾶς (τὸ ὁποῖον μεταφράζεται Πέτρος).
44 Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἀπεφάσισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὑρίσκει τὸν Φίλιππον καὶ τοῦ λέγει· Ἀκολούθησέ με εἰς τὸ ταξίδιον, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ κάμω.

[37]) 41. ιη' 15. ιθ' 35. κα' 20. 24. [39]) Μτ. η' 19. [40]) 47. δ' 6. ια' 34. ιθ' 14. Ἀπ. ς' 1. [41]) 37. ς' 8. Μτ. δ' 18 - 22. [42]) 46. δ' 25. [43]) Μτ. ις' 17. 18. [44-45]) β' 1. δ' 3. ς' 5 - 8. ιβ' 21. ιδ' 8. 9. Μτ. ι' 2 - 4.

45 ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου.

45 Ἦτο δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ τὴν Βηθσαϊδά, ἀπὸ τὴν πατρίδα τοῦ Ἀνδρέου καὶ τοῦ Πέτρου.

46 εὑρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· ὃν ἔγραψε Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ.

46 Εὑρίσκει ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐκεῖνον, διὰ τὸν ὁποῖον ἔγραψεν ὁ Μωϋσῆς εἰς τὸν νόμον καὶ τὸν ὁποῖον προανήγγειλαν οἱ προφῆται, τὸν εὑρήκαμεν. Καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰησοῦς, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ, καὶ κατάγεται ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ.

47 καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ· ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; λέγει αὐτῷ Φίλιππος· ἔρχου καὶ ἴδε.

47 Ἀλλ' ὁ Ναθαναὴλ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ, τὸ κακὸ καὶ ἄσημον αὐτὸ χωριό, μπορεῖ νὰ βγῇ τίποτε καλόν; Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Φίλιππος· Ἔλα καὶ ὅταν τὸν ἴδῃς μὲ τὰ μάτια σου, θὰ πεισθῇς.

48 εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι.

48 Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ νὰ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει δι' αὐτόν· Νὰ ἕνας γνήσιος καὶ πραγματικὸς Ἰσραηλίτης, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ὑπάρχει πονηρία καὶ ἀνειλικρίνεια, ἀλλ' ὁ ὁποῖος μὲ εὐθύτητα ποθεῖ νὰ ἀνεύρῃ τὴν ἀλήθειαν.

49 λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ· πόθεν με γινώσκεις; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν εἶδόν σε.

49 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ναθαναήλ· Ἀπὸ ποῦ μὲ γνωρίζεις; Καὶ πῶς εἶσαι πληροφορημένος περὶ τῆς εἰλικρινείας τῶν ἀποκρύφων σκέψεων καὶ ἐλατηρίων μου; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ εἶπε· Προτοῦ νὰ σὲ φωνάξῃ ὁ Φίλιππος, ὅταν μακρὰν ἀπὸ κάθε μάτι ἀνθρώπου ἦσο κάτω ἀπὸ τὴν συκῆν καὶ προσηύχεσο, ἐγὼ μὲ τὸ ὑπερφυσικὸν καὶ θεῖον μάτι μου σὲ εἶδα.

50 ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· ῥαββί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.

50 Ἀπεκρίθη τότε ὁ Ναθαναὴλ καὶ τοῦ εἶπε· Διδάσκαλε, πράγματι σὺ εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ, ποὺ ἐπεριμέναμε σύμφωνα μὲ τὰς προφητείας.

51 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὅτι εἶπόν σοι, εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; μείζω τούτων ὄψει.

51 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ εἶπεν· Ἐπειδὴ σοῦ εἶπα, ὅτι σὲ εἶδα κάτω ἀπὸ τὴν συκῆν, πιστεύεις; Θὰ ἴδῃς μεγαλύτερα καὶ θαυμαστότερα ἀπὸ αὐτά.

52 καὶ λέγει αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

52 Καὶ λέγει εἰς αὐτόν· Ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σᾶς διαβεβαιῶ, ὅτι ἀπὸ τώρα, ποὺ ἤνοιξε κατὰ τὴν βάπτισίν μου ὁ οὐρανός, θὰ τὸν ἴδετε καὶ σεῖς ἀνοιγμένον καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ νὰ ἀνεβαίνουν καὶ νὰ κατεβαίνουν ἐπὶ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔγινε καὶ τέλειος ἄνθρωπος καὶ ὡς υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι μοναδικὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ πρόκειται νὰ ἔλθῃ πάλιν κριτὴς ἔνδοξος καθήμενος ἐπὶ τῶν νεφελῶν. Θὰ ἀνεβαίνουν δὲ καὶ θὰ κατεβαίνουν οἱ ἄγγελοι διὰ νὰ ὑπηρετοῦν αὐτὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν του.

---

[46]) 42. ε΄ 46. ς΄ 42. ζ΄ 41. κα΄ 2. Μτ. α΄ 1. 21. 23. β΄ 23. κα΄ 5. 11. κς΄ 24. Λκ. α΄ 68 - 79. κδ΄ 27. 44. [47]) 40. ζ΄ 41. [48]) Ἀρ. κγ΄ 10. Ψ. λα΄ 2. Ῥμ. β΄ 28. 29. θ΄ 6. [49]) β΄ 25. δ΄ 16 - 18. 29. ς΄ 15. 61. 64. ιγ΄ 11. ις΄ 19. Μτ. θ΄ 4. [50]) 2 Βσ. ζ΄ 12 - 14. Ἰν. δ΄ 42. ς΄ 69. ια΄ 27. ιβ΄ 13. Μτ. β΄ 2. γ΄ 17. ις΄ 16. κα΄ 5. κζ΄ 42. [51]) β΄ 11. δ΄ 54. ε΄ 20. 21. θ΄ 3 - 7. [52]) Γν. κη΄ 12. Μτ. δ΄ 11. η΄ 20. Λκ. κβ΄ 43. κδ΄ 4. Πρ. α΄ 10. ζ΄ 56. ι΄ 11.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Στίχ. 1-11. Τὸ θαῦμα εἰς τὴν Κανᾶ.

Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ·

Καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν μετὰ τὴν ἀναχώρησίν των ἀπὸ τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου ἔγινε γάμος εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦτο ἐκεῖ ἡ μητέρα τοῦ Ἰησοῦ.

2 ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον.

2 Προσεκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταί του εἰς τὸν γάμον.

3 καὶ ὑστερήσαντος οἴνου λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν· οἶνον οὐκ ἔχουσι.

3 Καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ μεταξὺ ἔλειψεν ὁ οἶνος, λέγει ἡ μητέρα τοῦ Ἰησοῦ εἰς αὐτόν· Δὲν ἔχουν οἶνον.

4 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου.

4 Λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· Τί κοινὸν ὑπάρχει, γυναῖκα, μεταξὺ ἐμοῦ, ποὺ τώρα ὡς Μεσσίας διαχειρίζομαι τὴν θείαν δύναμιν τοῦ Πατρός μου, καὶ σοῦ, ποὺ μὲ ἐγέννησες ὡς ἄνθρωπον; Δὲν ἦλθεν ἀκόμη ἡ ὥρα νὰ κάμω θαύματα καὶ νὰ φανερωθῶ δημοσίᾳ ὡς ὁ Μεσσίας.

5 λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις· ὅ,τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε.

5 Οἱ λόγοι οὗτοι ἐν τούτοις ἐλέχθησαν εἰς τοιοῦτον τόνον, ὥστε ἡ Μαρία ἐκατάλαβεν, ὅτι θὰ εἰσήκουεν ὁ Ἰησοῦς τὸ αἴτημά της. Λέγει λοιπὸν εἰς τοὺς ὑπηρέτας· Συμμορφωθῆτε πρὸς τὰς ὁδηγίας του καὶ ὅ,τιδήποτε σᾶς εἴπῃ, κάμετέ το.

6 ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαι λίθιναι ἓξ κείμεναι κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς.

6 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ἓξ λίθιναι στάμναι, αἱ ὁποῖαι εἶχαν τεθῆ σύμφωνα μὲ τὴν συνήθειαν, ποὺ εἶχαν οἱ Ἰουδαῖοι νὰ πλύνωνται καὶ νὰ καθαρίζωνται προτοῦ φάγουν. Ἡ κάθε μία δὲ ἀπὸ αὐτὰς ἐχωροῦσε δύο ἢ τρεῖς μετρητάς, δηλαδὴ περίπου ἑκατὸν κιλά.

7 λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω.

7 Λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Γεμίσατε τὰς στάμνας νερό. Καὶ τὰς ἐγέμισαν ἐκεῖνοι ἕως ἐπάνω, ὥστε δὲν ἔμεινεν εἰς αὐτὰς χῶρος διὰ νὰ προστεθῇ εἰς τὸ νερὸν καὶ ἄλλο τίποτε.

8 καὶ λέγει αὐτοῖς· ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. καὶ ἤνεγκαν.

8 Καὶ ὕστερα λέγει ὁ Ἰησοῦς εἰς αὐτούς· Βγάλετε τώρα ἀπὸ τὰς στάμνας καὶ φέρετε εἰς αὐτόν, ποὺ προεξάρχει εἰς τὸ τραπέζι καὶ φροντίζει διὰ τὸ συμπόσιον. Καὶ ἐκεῖνοι ἀμέσως ἔφεραν.

9 ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον — καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν· οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ — φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος

9 Καθὼς δὲ ἐδοκίμασεν ὁ ἀρχιτραπεζάριος τὸ νερόν, ποὺ εἶχε γίνει κρασί, — καὶ δὲν ἐγνώριζε ἀπὸ ποῦ εἶναι καὶ ποῖος ἔφερε τοῦτο, οἱ ὑπηρέται ὅμως, ποὺ εἶχαν βγάλει τὸ νερὸν καὶ ἐγέμισαν μὲ αὐτὸ τὶς στάμνες, τὸ ἐγνώριζαν, — φωνάζει τὸν γαμβρὸν ὁ ἀρχιτραπεζάριος

Β΄. [1]) α΄ 44. β΄ 11. δ΄ 46. κα΄ 2. [4]) ζ΄ 6. 8. 30. η΄ 20. ιγ΄ 1. ιθ΄ 26. Μτ. η΄ 29. ιβ΄ 48. ιε΄ 28. [5]) Γν. μα΄ 55. [6]) Μρ. ζ΄ 2 - 5. Λκ. ια΄ 38.

10 καὶ λέγει αὐτῷ· πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι, καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι.

10 καὶ λέγει εἰς αὐτόν· Κάθε ἄνθρωπος, ποὺ καλεῖ τραπέζι, βάνει εἰς τοὺς καλεσμένους πρῶτον τὸ καλὸ κρασί, καὶ ὅταν αὐτοὶ ἔμβουν εἰς εὐθυμίαν, ὁπότε ζητοῦν πλέον ποσότητα κρασιοῦ καὶ ὄχι τόσον πολὺ ποιότητα, τότε παρουσιάζει τὸ κατώτερον. Σὺ ἐφύλαξες τὸ καλὸ καὶ ἐκλεκτὸ κρασὶ ἕως τὴν στιγμὴν αὐτήν.

11 Ταύτην ἐποίησε τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐφανέρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

11 Ἀπὸ τὸ θαῦμα αὐτὸ ἔκαμεν εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας τὴν ἔναρξιν τῶν ἀποδεικτικῶν θαυμάτων του ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐφανέρωσε τὴν δόξαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς θείας δυνάμεως καὶ ἐξουσίας του, καὶ μὲ αὐτὸ ἐστηρίχθησαν οἱ μαθηταί του εἰς τὴν πίστιν τους πρὸς αὐτόν.

Στίχ. 12-25. Ἐκδίωξις ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῶν ἐμπορευομένων.

12 Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καπερναοὺμ αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔμεινεν οὐ πολλὰς ἡμέρας.

12 Ὕστερα ἀπὸ τὸ θαῦμα τοῦτο κατέβη εἰς τὴν Καπερναοὺμ αὐτὸς καὶ ἡ μητέρα του καὶ αὐτοί, ποὺ ἐνομίζοντο ἀπὸ τὸν πολὺν κόσμον ἀδελφοί του, καὶ οἱ μαθηταί του καὶ ἔμειναν ἐκεῖ ὄχι πολλὰς ἡμέρας.

13 καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς.

13 Καὶ ἐπλησίαζε τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

14 καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστεράς, καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους.

14 Καὶ εὗρε μέσα εἰς τὸν ἱερὸν περίβολον τοῦ ναοῦ ἀνθρώπους, ποὺ ἐπωλοῦσαν βώδια καὶ πρόβατα καὶ περιστέρια δι' ἐκείνους, ποὺ θὰ προσέφεραν μὲ αὐτὰ θυσίας. Εὗρεν ἀκόμη καὶ τοὺς ἀργυραμοιβούς, ποὺ ἀντήλλασσαν τὰ ξένα νομίσματα τῶν προσκυνητῶν μὲ Ἰουδαϊκά, νὰ κάθηνται κοντὰ εἰς τὰ τραπέζια τους.

15 καὶ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας, καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεε τὸ κέρμα καὶ τὰς τραπέζας ἀνέτρεψε,

15 Καὶ ἀφοῦ ἑτοίμασε μαστίγιον ἀπὸ σχοινία, ἔβγαλεν ἔξω ὅλους ἀπὸ τὸν περίβολον, μαζὶ δὲ μὲ αὐτοὺς καὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰ βώδια, καὶ τῶν ἀργυραμοιβῶν ἐσκόρπισε κάτω τὰ νομίσματα καὶ ἀναποδογύρισε τὰ τραπέζια.

16 καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν· ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου.

16 Καὶ εἰς ἐκείνους ποὺ ἐπωλοῦσαν τὰ περιστέρια εἶπε· Σηκώσατέ τα ἀπ' ἐδῶ. Μὴ μεταβάλλετε τὸ σπίτι τοῦ πατέρα μου εἰς ἐμπορικὸν κατάστημα.

*17 ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν, **ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεταί με.***

17 Ἐνεθυμήθησαν δὲ οἱ μαθηταί του, ὅτι εἶχε γραφῆ εἰς τοὺς Ψαλμούς· Ὁ ζῆλος, Πάτερ μου, τὸν ὁποῖον ἔχω διὰ τὴν δόξαν τοῦ οἴκου σου, σὰν ἄλλη φωτιὰ θὰ καταφλέξῃ καὶ θὰ καταφάγῃ ὁλόκληρον τὸ ἐσωτερικόν μου.

---

[11]) 23. α' 14. 51. δ' 46. 54. ια' 40. [12]) ζ' 3. Μτ. δ' 13. ιβ' 46. ιγ' 55. Μρ. α' 14. Λκ. δ' 31. Πρ. α' 14. [13]) ε' 1. ζ' 10. Μτ. κς' 2. Λκ. β' 41. [14-16]) Μτ. κα' 12. 13. Μρ. ια' 15 - 17. Λκ. β' 49. ιθ' 45. 46. [17]) Ψ. ξη' 10. Ἰν. β' 22. ιβ' 16. Λκ. κδ' 8.

18 ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ· τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν ὅτι ταῦτα ποιεῖς;

18 Ὕστερον λοιπὸν ἀπὸ αὐτά, ποὺ ἔκαμεν εἰς τὸ ἱερόν, ἔλαβαν τὸν λόγον οἱ Ἰουδαῖοι καὶ τοῦ εἶπαν· Ποῖον σημεῖον ἔχεις νὰ δείξῃς, ποὺ νὰ μαρτυρῇ καὶ νὰ ἐπιβεβαιώνῃ, ὅτι ἔχεις πράγματι ἐξουσίαν νὰ πράττῃς αὐτά;

19 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.

19 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· Κρημνίσατε τὸν ναὸν αὐτὸν καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας θὰ τὸν ἀνεγείρω μὲ μόνην τὴν δύναμίν μου, διότι θὰ ἀναστηθῶ ἐκ τοῦ τάφου ζωντανὸς ναὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ἀθάνατος κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας μου, ἡ ὁποία θὰ ἀντικαταστήσῃ διὰ παντὸς τὸν ναόν σας, ποὺ θὰ καταστραφῇ.

20 εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· τεσσαράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν;

20 Εἶπον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι· Ἐχρειάσθησαν σαρανταὲξ χρόνια διὰ νὰ κτισθῇ ὁ ναὸς αὐτός, καὶ σὺ θὰ τὸν κτίσῃς μέσα εἰς τρεῖς ἡμέρας;

21 ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ.

21 Ἐκεῖνος ὅμως ἔλεγε διὰ τὸν ἀσυγκρίτως λαμπρότερον καὶ ἁγιώτερον ναὸν τοῦ σώματός του, βεβαιώνων προφητικῶς, ὅτι μετὰ τὸν σταυρικὸν θάνατόν του θὰ ἀνέσταινε τὸν ναὸν τοῦτον ζωντανὸν ἐκ τοῦ τάφου.

22 ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγε, καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

22 Ὅταν λοιπὸν ἀνεστήθη ἐκ νεκρῶν, ἐνεθυμήθησαν οἱ μαθηταί του, ὅτι εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν ἔλεγε περὶ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεώς του, καὶ ἐνισχύθη ἡ πίστις των τόσον εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν, ὅπου εἶχε προφητευθῆ ἡ ἀνάστασις αὐτή, ὅσον καὶ εἰς τὸν λόγον τὸν ὁποῖον εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

23 Ὡς δὲ ἦν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει.

23 Ὅταν δὲ ἦτο εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν λαμπρῶν καὶ πανηγυρικῶν τελετῶν τῆς ἑορτῆς, ποὺ διέθετον εὐλαβῶς τοὺς προσκυνητάς, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομά του ὡς Μεσσίου, ἐπειδὴ ἔβλεπον τὰ θαύματα, τὰ ὁποῖα ὡς ἀποδείξεις καὶ σημάδια τῆς θείας του ἀποστολῆς ἔκανεν.

24 αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας,

24 Ὁ ἴδιος ὅμως ὁ Ἰησοῦς δὲν ἤρχετο εἰς μεγάλην οἰκειότητα πρὸς αὐτοὺς καὶ δὲν ἐνεπιστεύετο τὸν ἑαυτόν του καὶ τὰ μυστήρια τῆς διδασκαλίας του εἰς αὐτούς, διότι αὐτὸς ἐγνώριζε καλὰ ὅλους καὶ ἤξευρε πόσον ἄστατος ἦτο ὁ ἐνθουσιασμός των.

25 καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκε τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

25 Καὶ δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ τοῦ δώσῃ κανένας ἄλλος μαρτυρίαν καὶ πληροφορίαν δι' οἱονδήποτε ἄγνωστον ἄνθρωπον· διότι ὁ ἴδιος ἐγνώριζε καλά, τί εἶχε μέσα του ὁ κάθε ἄνθρωπος.

---

[18]) γ' 2. ς' 30. Μτ. ιβ' 38. κα' 23. [19-20]) Μτ. κς' 61. κζ' 40. Πρ. ς' 14. [21]) ι' 18. ιδ' 10. 11. 20. ιζ' 21. 1 Κρ. γ' 16. 17. ς' 19. Ἐφ. β' 22. 1 Πτ. β' 5. [22]) 17. 19. κ' 9. Λκ. κδ' 6 - 8. 26. 27. 44 - 46. Μτ. ις' 21. κς' 24. 32. [23]) 11. γ' 2. δ' 39. 53. 54. ς' 2. 14. ζ' 31. η' 30. ι' 41. 42. ια' 45. ιβ' 18. 37. [24-25]) α' 49.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Στίχ. 1-21. Διάλογος τοῦ Κυρίου μὲ τὸν Νικόδημον.

Ην δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων.

Ητο δὲ κάποιος ἄνθρωπος, ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν Φαρισαίων, ποὺ ἐλέγετο Νικόδημος, μέλος τοῦ συνεδρίου καὶ ὡς ἐκ τούτου ἄρχων τῶν Ἰουδαίων.

2 οὗτος ἦλθε πρὸς αὐτὸν νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ῥαββί, οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα δύναται ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ᾖ ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ.

2 Οὗτος διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὰ σχόλια καὶ τὴν δυσμένειαν τῶν συναδέλφων του, ἦλθε νύκτα πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ τοῦ εἶπε· Διδάσκαλε, καὶ ἐγὼ καὶ μερικοὶ ἄλλοι συνάδελφοί μου ἠξεύρομεν, ὅτι ἦλθες ἀπὸ τὸν Θεὸν ἀπεσταλμένος καὶ φωτισμένος διδάσκαλος. Τὸ καταλαβαίνομεν δὲ αὐτό, διότι κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ τὰ θαύματα, ποὺ κάνεις σύ, ἐὰν δὲν εἶναι ὁ Θεὸς μαζί του. Δίδαξέ μας λοιπὸν περὶ τοῦ πῶς θὰ ἀπολαύσωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ ἀγαθὰ τῆς βασιλείας.

3 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

3 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ εἶπε· Ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σὲ διαβεβαιῶ, ὅτι ἐὰν κανεὶς δὲν γεννηθῇ ἀπὸ ἐπάνω, δηλαδὴ ἀπὸ τὸν οὐρανόν, δὲν δύναται νὰ ἴδῃ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἀπολαύσῃ τὰ ἀγαθά της.

4 λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος· πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὤν; μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι;

4 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος· Πῶς ἠμπορεῖ νὰ γεννηθῇ πάλιν ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ἔχῃ πλέον γηράσει; Μήπως ἠμπορεῖ νὰ ἔμβῃ διὰ δευτέραν φορὰν εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητέρας του καὶ νὰ ξαναγεννηθῇ;

5 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

5 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· ἀληθῶς, ἀληθῶς, σοῦ λέγω ὅτι, ἐὰν δὲν γεννηθῇ κανεὶς πνευματικῶς ἀπὸ τὸ νερὸν τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος, καὶ ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἀοράτως διὰ τοῦ νεροῦ τούτου ἐνεργεῖ τὴν ἀναγέννησιν τοῦ ἀνθρώπου, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

6 τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σάρξ ἐστι, καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος πνεῦμά ἐστι.

6 Κάθε τι ποὺ ἔχει γεννηθῆ μὲ φυσικὴν γέννησιν ἀπὸ τὴν σάρκα, εἶναι καὶ αὐτὸ σαρκικόν, καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πνευματικὴν ταύτην βασιλείαν. Καὶ ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει γεννηθῆ ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, εἶναι ὕπαρξις καὶ προσωπικότης πνευματική, καὶ αὐτὴ θὰ ἀπολαύσῃ τὴν πνευματικὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

7 μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶπόν σοι, δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν.

7 Μὴν ἀπορήσῃς, διότι σοῦ εἶπα· Πρέπει σεῖς ὅλοι νὰ γεννηθῆτε ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἡ ὁποία καταβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανόν.

8 τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει· οὕτως ἐστὶ πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Πνεύματος.

8 Ὁ ἄνεμος πνέει ὅπου θέλει, καὶ ἀκούεις τὴν βοήν του, ἀλλὰ δὲν ἠξεύρεις, ἀπὸ ποῦ ἀκριβῶς ἐξεκίνησε καὶ ποῦ θὰ σταματήσῃ. Ἔτσι γίνεται καὶ εἰς κάθε ἄνθρωπον, ποὺ ἀναγεννᾶται ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ὁ τρόπος τῆς ἀναγεννήσεώς του μένει μυστηριώδης, ἡ ἐπενέργεια ὅμως τοῦ Πνεύματος εἶναι δραστικὴ καὶ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς γίνεται φανερόν.

Γ΄. [1]) ς' 26. 48. 50. ιθ' 39. Μτ. θ' 19. [2]) α' 39. β' 11. 23. θ' 16. 33. Πρ. β' 22. ι' 38. [3]) α' 13. Μτ. δ' 17. ε' 20. ιη' 3. Μρ. α' 15. Λκ. ιζ' 20. 21. Ῥμ. ς' 2 - 11. ιγ' 12 - 14. 2 Κρ. ε' 15 - 17. Γλ. ς' 15. Ἰκ. α' 17. 18. 1 Πτ. α' 23. β' 2. [4]) 9. [5]) Ἰζ. ια' 19. 20. λς' 25 - 27. 1 Ἰν. ε' 7. 8. Μρ. ις' 16. Πρ. β' 38. ι' 47. κβ' 16. 1 Κρ. ς' 11. Ἐφ. ε' 26. 27. Ττ. γ' 5. Ἑβ. ι' 22. [6]) Γν. ε' 3. Ψ. ν' 7. Ἰν. α' 12. 13. ς' 63. Μτ. κς' 41. Ῥμ. ζ' 14 - 25. η' 5 - 10. Γλ. ε' 16. 17. [7]) 3. [8]) Ἐκλ. ια' 5. Ἰν. ε' 21. 1 Κρ. ιβ' 11.

9 ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ· πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι;

9 Ἀπεκρίθη ὁ Νικόδημος καὶ εἶπε εἰς αὐτόν· Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν αὐτὰ καὶ νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ πνευματικὴ αὐτὴ καὶ οὐρανία ἀναγέννησις;

10 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις;

10 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ εἶπε· Σὺ εἶσαι ἀνεγνωρισμένος διδάσκαλος τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, καὶ δὲν γνωρίζεις αὐτά, διὰ τὰ ὁποῖα ἔκαμαν λόγον οἱ προφῆται;

11 ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὃ οἴδαμεν λαλοῦμεν καὶ ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε.

11 Ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σοῦ λέγω, ὅτι ἐκεῖνο, ποὺ γνωρίζομεν καλά, αὐτὸ λέγομεν, καὶ περὶ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἐξ ἀμέσου ἀντιλήψεως καὶ θεωρίας ἔχομεν ἴδει, περὶ αὐτοῦ μαρτυροῦμεν. Καὶ ὅμως δὲν δέχεσθε τὴν μαρτυρίαν μας.

12 εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε;

12 Ἐὰν σᾶς εἶπα θείας μὲν ἀληθείας, ἀλλ' αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς ἐκεῖνα, ποὺ συμβαίνουν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τῶν ὁποίων λαμβάνουν οἱ πιστοὶ πεῖραν ἐν τῇ ἐπιγείῳ ζωῇ των, καὶ ὅμως δὲν πιστεύετε εἰς αὐτάς, πῶς θὰ πιστεύσετε, ἐὰν σᾶς εἴπω ἀληθείας ὑψηλάς, ποὺ ἀναφέρονται εἰς οὐράνια μυστήρια;

13 καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ.

13 Καὶ ὅμως μόνον ἀπὸ ἐμὲ θὰ μάθετε τὰ ἐπουράνια ταῦτα. Διότι κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δὲν ἔχει ἀναβῆ εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ νὰ μάθῃ τὰ ἐπουράνια καὶ νὰ σᾶς διδάξῃ περὶ αὐτῶν, παρὰ μόνον ἐκεῖνος, ποὺ κατέβη ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἔγινε διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος, ἐνῷ τώρα εἶναι εἰς τὴν γῆν, ἐξακολουθεῖ ὡς πανταχοῦ παρὼν Θεός, νὰ εἶναι καὶ εἰς τὸν οὐρανόν.

14 καὶ καθὼς Μωϋσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου,

14 Καὶ διὰ νὰ σοῦ ἀποκαλύψω καὶ ἄλλην ἄγνωστον καὶ ψυχοσωτήριον ἀλήθειαν, σοῦ λέγω· Ὅπως ἄλλοτε ὁ Μωϋσῆς ἐκρέμασεν ὑψηλὰ τὸ χάλκινο φίδι, διὰ νὰ σῴζωνται δι' αὐτοῦ οἱ Ἰσραηλῖται ἀπὸ τὰ θανατηφόρα δαγκώματα τῶν φιδιῶν τῆς ἐρήμου, ἔτσι σύμφωνα μὲ τὸ μυστηριῶδες σχέδιον τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ κρεμασθῇ ὑψηλὰ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου προσλαμβάνων τὸ ὁμοίωμα τῆς ἁμαρτίας, ἀλλὰ μὴ ἔχων καμμίαν πραγματικὴν σχέσιν μὲ αὐτήν.

15 ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.

15 Καὶ θὰ ὑψωθῇ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, διὰ νὰ μὴ χαθῇ εἰς τὸν αἰώνιον θάνατον κανένας ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ πιστεύουν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.

16 οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.

16 Μὴ σοῦ φαίνεται δὲ παράδοξον τὸ ὅτι πρόκειται διὰ τὴν σωτηρίαν σας νὰ ὑψωθῇ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Διότι τόσον πολὺ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἔζη εἰς τὴν ἁμαρτίαν, ὥστε παρέδωκεν εἰς θάνατον τὸν μονάκριβον Υἱόν του, διὰ νὰ μὴ χαθῇ εἰς αἰώνιον θάνατον καθένας, ποὺ πιστεύει εἰς αὐτόν, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.

[9]) 4. ς' 52. 60. [10]) Μτ. β' 4. 5. κα' 42 - 45. Λκ. ια' 52. Ἑβ. ε' 12. [11]) α' 11. γ' 32. ε' 34. ζ' 17. η' 26. 28. 38. ιβ' 49. [12]) Μτ. ιγ' 11 - 13. Ῥμ. ς' 19. 1 Κρ. γ' 1. 2. Ἑβ. ε' 11. [13]) Πρμ. λ' 4. Βρχ. γ' 29. Ἰν. α' 18. ς' 33. 38. 46. 51. Ῥμ. ι' 6. Ἐφ. δ' 8 - 10. [14]) Ἀρ. κα' 8. 9. 4 Βσ. ιη' 4. Ἰν. η' 28. ιβ' 32. [15]) Ἀββ. β' 4. Ἰν. γ' 5. 36. ε' 24. 40. ς' 35. 40. 47. 53. κ' 31. Ῥμ. α' 17. [16]) α' 18. ιε' 13. ιζ' 2. 1 Ἰν. β' 2. γ' 16. δ' 9. 10. Ῥμ. ε' 8. η' 32. Ἑβ. ια' 17.

17 οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ.

17 Διότι δὲν ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱόν του εἰς τὸ ἁμαρτωλὸν γένος τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ κατακρίνῃ καὶ καταδικάσῃ τὸ γένος αὐτό, ὅπως φρονεῖτε σεῖς οἱ Ἰουδαῖοι περὶ τοῦ Μεσσίου, ὅτι θὰ σώσῃ μόνον τοὺς Ἰουδαίους καὶ θὰ κατακρίνῃ τὰ λοιπὰ ἔθνη. Ἀλλὰ τὸν ἀπέστειλε διὰ νὰ σωθῇ ὁλόκληρος ὁ κόσμος τῶν ἀνθρώπων δι' αὐτοῦ.

18 ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται, ὁ δὲ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

18 Ὅποιος πιστεύει εἰς αὐτὸν εἴτε Ἰουδαῖος εἶναι, εἴτε ἐθνικός, δὲν κατακρίνεται· ὅποιος ὅμως δὲν πιστεύει, ἔχει κατακριθῆ μόνος του ἀπὸ τώρα, διότι δὲν ἔχει πιστεύσει εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τῆς ἀπιστίας του ἀπέκλεισε μόνος τὸν ἑαυτόν του ἀπὸ τὸν προσκαλοῦντα αὐτὸν εἰς σωτηρίαν Λυτρωτήν.

19 αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα.

19 Ὁ λόγος λοιπὸν καὶ ἡ αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν κρίνονται καὶ καταδικάζονται οἱ ἄπιστοι, εἶναι οὗτος, ὅτι τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι ἐπροτίμησαν τὸ σκοτάδι τῆς πλάνης καὶ ὄχι τὸ φῶς. Καὶ ἔκαμαν τὴν προτίμησιν αὐτήν, διότι ἦσαν πονηρὰ τὰ ἔργα τους.

20 πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ·

20 Διότι καθένας, ποὺ ἐπιμένει νὰ πράττῃ ἔργα πονηρὰ καὶ κακά, δὲν ἀδιαφορεῖ ἁπλῶς, ἀλλ' ἀποστρέφεται τὸ φῶς καὶ δὲν ἔρχεται εἰς τὸ φῶς, διὰ νὰ μὴ γίνῃ φανερὰ ἡ ἀσχημία καὶ ἡ φαυλότης τῶν ἔργων του καὶ προκληθῇ οὕτως ἡ ἀποδοκιμασία του καὶ ἡ ἐξέγερσις τῆς συνειδήσεώς του.

21 ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν Θεῷ ἐστιν εἰργασμένα.

21 Ἐκεῖνος ὅμως ποὺ πράττει τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀλήθεια, ὅπως ἀλήθεια εἶναι καὶ αὐτὸς ὁ Θεός, ἔρχεται κοντὰ εἰς τὸ φῶς καὶ πλησιάζει εἰς τὸν Ἰησοῦν παραδιδόμενος εἰς αὐτὸν μετὰ πάσης ἐμπιστοσύνης. Πράττει δὲ τοῦτο, διότι θέλει νὰ γίνῃ φανερὰ ἡ ποιότης καὶ ἡ ἠθικὴ ἀξία τῶν ἔργων του, διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἔτσι καὶ αὐτὸς καὶ πληροφορηθῇ ἡ συνείδησίς του, ὅτι τὰ ἔργα αὐτὰ ἔχουν γίνει σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Στίχ. 22-36. Ὁ Πρόδρομος περὶ τοῦ Κυρίου.

22 Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν, καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν.

22 Ὕστερον ἀπὸ αὐτά, ποὺ συνέβησαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταί του εἰς τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μαζὶ μὲ αὐτοὺς καὶ ἐβάπτιζε διὰ μέσου τῶν μαθητῶν του, οἱ ὁποῖοι εἰς τοὺς προσερχομένους νὰ βαπτισθοῦν ἐδείκνυον τὸν φανερωθέντα Μεσσίαν.

23 ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνὼν ἐγγὺς τοῦ Σαλείμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ, καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο·

23 Ἐξηκολούθει δὲ καὶ ὁ Ἰωάννης νὰ βαπτίζῃ εἰς τὴν πηγὴν Αἰνὼν πλησίον τῆς πόλεως Σαλείμ. Καὶ εἶχε προτιμήσει ὁ Ἰωάννης τὴν Αἰνών, διότι ἦσαν ἐκεῖ ἄφθονα νερά, καὶ ἤρχοντο καὶ ἐβαπτίζοντο.

24 οὔπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης.

24 Ἐσυνεχίζετο λοιπὸν ἀκόμη ἡ δρᾶσις καὶ τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου, διότι οὗτος δὲν εἶχεν ἀκόμη ριφθῆ εἰς τὴν φυλακήν.

[17]) ε' 22. ιβ' 47. 1 Ἰν. δ' 14. Μτ. α' 21. ιη' 11. Πρ. ι' 42. ιζ' 31. [18]) 15. 36. ε' 24. 1 Ἰν. ε' 10. Ττ. γ' 11. [19]) α' 4. 9 - 11. ιβ' 48. [20]) Ἰβ. κδ' 13 - 17. Ἰν. ζ' 7. Λκ. γ' 19. Ἐφ. ε' 11 - 13. 1 Τμ. α' 19. [21]) Ἡσ. κς' 10. Ψ. ριη' 30. Τβ. δ' 6. ιγ' 6. Ἰν. ζ' 17. 1 Ἰν. α' 6. γ' 22. ε' 14. [22]) δ' 3. [23]) Ἰσ. Ν. ιε' 32. Μτ. γ' 5. 6. [24]) Μτ. δ' 12. ιδ' 3.

25 Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίου περὶ καθαρισμοῦ.

25 Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ὁ Ἰωάννης καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἐβάπτιζον, ἔγινε συζήτησις ἀπὸ τοὺς μαθητὰς τοῦ Ἰωάννου μὲ κάποιον Ἰουδαῖον διὰ τὸν καθαρισμόν, τὸν ὁποῖον τὰ βαπτίσματα ταῦτα ἔδιδαν.

26 καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπον αὐτῷ· ῥαββί, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε οὗτος βαπτίζει καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν.

26 Καὶ ἐπειδὴ οἱ μαθηταὶ αὐτοὶ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ πείσουν τὸν Ἰουδαῖον διὰ τὴν ἀξίαν τοῦ βαπτίσματος τοῦ Ἰωάννου, ἦλθαν εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπαν· Διδάσκαλε, ἐκεῖνος ποὺ ἦτο μαζί σου πέραν ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην, διὰ τὸν ὁποῖον σὺ ἔδωκες μαρτυρίαν καὶ τὸν ἀνέδειξες μὲ τὰς συστάσεις, ποὺ ἔκαμες δι' αὐτὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, κύτταξε αὐτὸς τώρα βαπτίζει καὶ ὅλοι πηγαίνουν εἰς αὐτόν.

27 ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ εἶπεν· οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδέν, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

27 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης καὶ εἶπε· Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ λάβῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐὰν δὲν τοῦ ἔχῃ δοθῆ τοῦτο ἀπὸ τὸν ἐν οὐρανοῖς Θεόν. Ἀπὸ τὸν Θεὸν λοιπὸν ἔλαβε καὶ ὁ Ἰησοῦς τὴν προτίμησιν καὶ τὴν δόξαν αὐτήν, τὴν ὁποίαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἀποδίδουν, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ τὸ περιωρισμένον μέτρον τῆς τιμῆς καὶ τῆς δράσεως, διὰ τὸ ὁποῖον παραπονεῖσθε.

28 αὐτοὶ ὑμεῖς μοι μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον· οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός, ἀλλ' ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου.

28 Σεῖς οἱ ἴδιοι μὲ ἠκούσατε καὶ εἶσθε μάρτυρές μου, ὅτι εἶπα· Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ Χριστός, ἀλλ' ὅτι εἶμαι ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Θεὸν προτήτερα ἀπὸ ἐκεῖνον ὡς πρόδρομός του. Διατί λοιπὸν τώρα δυσαρεστεῖσθε, ἐπειδὴ βλέπετε τὸν Χριστὸν νὰ εὐδοκιμῇ περισσότερον ἀπὸ ἐμέ;

29 ὁ ἔχων τὴν νύμφην νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ ἑστηκὼς καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται.

29 Μὴ παραξενεύεσθε, ἐὰν ὅλοι πηγαίνουν εἰς αὐτὸν καὶ τὸν ἀκολουθοῦν. Ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἀκολουθεῖ ἡ νύμφη καὶ πηγαίνει εἰς αὐτὸν ὡς ἰδική του, εἶναι ὁ γαμβρός· ὁ φίλος δὲ τοῦ γαμβροῦ, ὁ παράνυμφος καὶ κουμπάρος, ποὺ ἐμεσίτευσεν εἰς τὸ συνοικέσιον καὶ κατὰ τὸν γάμον στέκεται κοντά του καὶ τὸν ἀκούει, χαίρει ὑπερβολικὰ διὰ τὴν φωνήν, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ γαμβρὸς ἐκδηλώνει τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴν νύμφην καὶ τὴν εὐχαρίστησίν του διὰ τὸν γάμον του μετ' αὐτῆς. Χαίρω λοιπὸν καὶ ἐγὼ ὡς φίλος τοῦ οὐρανίου γαμβροῦ, εἰς τὸν ὁποῖον πηγαίνουν τώρα ὅλοι, οἱ ὁποῖοι μετ' ὀλίγον θὰ ἀποτελέσουν τὴν νύμφην του, τὴν Ἐκκλησίαν. Καὶ αὐτὴ ἡ χαρὰ ποὺ δοκιμάζω, διότι ἐπέτυχεν ὁ πνευματικὸς αὐτὸς γάμος εἰς τὸν ὁποῖον ἐμεσίτευσα, εἶναι πλήρης καὶ τελεία.

30 ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι.

30 Σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀπεστάλην, ἐκεῖνος πρέπει νὰ αὐξάνῃ εἰς ἐπιρροὴν καὶ δόξαν, ἐγὼ δὲ νὰ μικραίνω, ὥστε ὅλοι νὰ μὴ ἀκολουθοῦν πλέον ἐμέ, ἀλλ' ἐκεῖνον.

31 ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν. ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐστι καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ· ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστί,

31 Ἐκεῖνος, ποὺ ἔρχεται ἀπ' ἐπάνω καὶ κατάγεται ἀπὸ τὸν οὐρανόν, εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ ὅλους. Ἐκεῖνος, ποὺ ἐγεννήθη εἰς τὴν γῆν ἀπὸ γονεῖς, ποὺ ἔζησαν εἰς τὴν γῆν, ὅπως εἶμαι ἐγώ, εἶναι ἀπὸ τὴν γῆν καὶ ὁμιλεῖ περὶ τῶν οὐρανίων τόσον μόνον, ὅσον ἠμπορεῖ ἀπὸ τὴν γῆν νὰ τὰ διακρίνῃ καὶ νὰ τὰ γνωρίσῃ. Ἐκεῖνος, ποὺ ἔρχεται ἀπὸ τοὺς οὐρανούς, ὅπως εἶναι ὁ Ἰησοῦς, εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ ὅλους.

[25]) Ἰζ. λς' 25. Ἰν. β' 6. [26]) α' 26 - 34. 39. [27]) ς' 65. ιθ' 11. Ἑβ. ε' 4. Ἰκ. α' 17. [28]) α' 19 - 28. Μτ. γ' 11. 12. [29]) Ἰρ. ζ' 34. ις' 9. κε' 10. Μτ. θ' 15. Ἰν. ιε' 11. ις' 24. ιζ' 13. 1 Ἰν. α' 4. 2 Ἰν. 12. Φλ. β' 2. 2 Τμ. α' 4. [31]) 13. η' 23. 1 Ἰν. δ' 5. Ῥμ. θ' 5. 1 Κρ. ιε' 47. Ἐφ. α' 21. Ἑβ. α' 3. 4. γ' 1 - 6. ζ' 26 - 28. ιβ' 25.

32 καὶ ὃ ἑώρακε καὶ ἤκουσε, τοῦτο μαρτυρεῖ, καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει.

33 ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθής ἐστιν.

34 ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεός, τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα.

35 ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱὸν καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.

36 ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται ζωήν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν.

32 Καὶ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον λόγῳ τῆς σχέσεώς του πρὸς τὸν ἐν οὐρανοῖς Πατέρα του ἔχει ἴδει μόνος αὐτὸς καὶ ἤκουσε παρ' αὐτοῦ καὶ τὸ ἠξεύρει καλά, ὅπως κανένας ἄλλος, αὐτὸ μαρτυρεῖ. Δυστυχῶς ὅμως τὴν μαρτυρίαν του πολὺ ὀλίγοι τὴν πιστεύουν καὶ τὴν δέχονται.

33 Ἐκεῖνος, ποὺ ἐπίστευσεν εἰς τὴν μαρτυρίαν του καὶ ἐνεκολπώθη τὴν διδασκαλίαν του, αὐτὸς ἔβαλε τὴν σφραγῖδα του ὑποκάτω ἀπὸ τοὺς λόγους τούτους τοῦ υἱοῦ καὶ ἀπεσταλμένου τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπεβεβαίωσεν ἐπισήμως, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἀληθὴς καὶ δὲν ψεύδεται.

34 Ἐπεβεβαίωσε δὲ οὗτος διὰ τῆς πίστεως ταύτης, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἀληθής, διότι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, τὸν ὁποῖον ἀπέστειλεν ὁ Θεός, δὲν λέγει τίποτε τὸ ἰδικόν του, ἀλλὰ λαλεῖ τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Διδάσκει δὲ αὐτὰ ἀλανθάστως, διότι ὁ Θεὸς δὲν ἔδωκε καὶ εἰς αὐτὸν τὸ Πνεῦμα, ὅπως ἄλλοτε εἰς τοὺς προφήτας μὲ μέτρον καὶ εἰς ὡρισμένας στιγμὰς τῆς ζωῆς των, ἀλλὰ τοῦ τὸ ἔδωκεν ἀφθόνως, συνεχῶς καὶ ἀπεριορίστως, καὶ συνεπῶς αὐτὸς κατέχει τὴν πλήρη καὶ ἀπόλυτον θείαν ἀποκάλυψιν καὶ διδάσκει ἀκριβῶς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Θεοῦ.

35 Ναί· τοῦ ἔδωκεν ὁλόκληρον τὸ Πνεῦμα, διότι ὁ Πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν Υἱόν, καὶ λόγῳ τῆς ἀγάπης του ταύτης, ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Υἱός του ἔγινεν ἄνθρωπος, ἔχει δώσει ὅλα εἰς τὴν ἐξουσίαν του, ὥστε νὰ τὰ ὁρίζῃ καὶ ὡς ἄνθρωπος καὶ νὰ ἔχῃ δικαίωμα νὰ διαθέτῃ ταῦτα πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων.

36 Πράγματι δὲ ἐκεῖνος, ποὺ πιστεύει εἰς τὸν Υἱόν, ἔχει ἀπὸ τὸν παρόντα βίον ζωὴν αἰώνιον. Ἐκεῖνος δὲ πού, ἕνεκα τῆς ἀπιστίας του, ἀπειθεῖ εἰς τὸν Υἱόν, ὄχι μόνον δὲν θὰ κληρονομήσῃ, ἀλλ' οὐδὲ θὰ ἴδῃ ποτὲ τὴν μακαρίαν ζωήν, καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει διαπαντὸς ἐπάνω του, τιμωροῦσα καὶ κολάζουσα αὐτὸν αἰωνίως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Στίχ. 1-38. Ὁ διάλογος μὲ τὴν Σαμαρείτιδα.

Ὡς οὖν ἔγνω ὁ Κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰωάννης —

2 καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ —

3 ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

Ὅταν λοιπὸν ἔμαθεν ὁ Κύριος, ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἤκουσαν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς προσελκύει καὶ βαπτίζει περισσοτέρους μαθητὰς παρὰ ὁ Ἰωάννης, —

2 μολονότι ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐβάπτιζεν, ἀλλ' ἐβάπτιζον οἱ μαθηταί του, —

3 διὰ νὰ μὴ ἐρεθίζῃ τὸν φθόνον τῶν ἐχθρῶν του, ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀνεχώρησε πάλιν διὰ τὴν Γαλιλαίαν, ὅπου δὲν ὑπῆρχον ἀντίζηλοι πολλοί.

---

[32]) α΄ 11. 13. 15. 18. ιδ΄ 10. [33]) ς΄ 27. 1 Ἰν. ε΄ 10. Ῥμ. γ΄ 4. δ΄ 11. ιε΄ 8. 1 Κρ. θ΄ 2. 2 Κρ. α΄ 22. Ἐφ. α΄ 13. [34]) α΄ 16. 33. 34. Ἐφ. δ΄ 7. [35]) Δν. ζ 14. Ἰν. ε΄ 20. ιγ΄ 3. Μτ. γ΄ 17. ια΄ 27. Πρ. β΄ 36. Ἐφ. α΄ 22. [36]) 15. 16. 18. η΄ 51. 1 Ἰν. ε΄ 12. Μτ. γ΄ 7. Πρ. ιδ΄ 2. ιθ΄ 9. Ῥμ. α΄ 5. 18. ια΄ 30. 31.

Δ΄. [1]) γ΄ 22. 26. [2]) Πρ. ι΄ 48. 1 Κρ. α΄ 14 - 17. [3]) α΄ 44. γ΄ 22. Μτ. δ΄ 12. Μρ. α΄ 14.

4 Ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σαμαρείας.

5 ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ·

6 ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα ἦν ὡσεὶ ἕκτη.

7 ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλῆσαι ὕδωρ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· δός μοι πιεῖν.

8 οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι.

9 λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις· πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὔσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος; οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις.

10 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι, δός μοι πιεῖν, σὺ ἂν ᾔτησας αὐτόν, καὶ ἔδωκεν ἂν σοι ὕδωρ ζῶν.

11 λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν;

12 μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ;

13 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν·

4 Ἐπειδὴ δὲ λόγῳ τῆς ἐποχῆς ἐπροτίμησε τὸν συντομώτερον δρόμον, ἔπρεπε νὰ περάσῃ διὰ μέσου τῆς Σαμαρείας.

5 Ἔρχεται λοιπὸν εἰς κάποιαν πόλιν τῆς Σαμαρείας, ἡ ὁποία ἐλέγετο Συχάρ, ποὺ ἦτο πλησίον εἰς τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ὁ Ἰακὼβ εἰς τὸν υἱόν του Ἰωσήφ.

6 Ὑπῆρχε δὲ ἐκεῖ πηγάδι, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀνοιχθῆ ἀπὸ τὸν Ἰακώβ. Ὁ Ἰησοῦς λοιπόν, ὅπως ἦτο κοπιασμένος ἀπὸ τὴν πεζοπορίαν, ἐκάθητο κοντὰ εἰς τὸ πηγάδι. Ἡ ὥρα ἦτο περίπου ἕξ ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, δηλαδὴ μεσημβρία.

7 Ἔρχεται τότε μία γυναῖκα, ποὺ κατήγετο ἀπὸ τὴν Σαμάρειαν, διὰ νὰ βγάλῃ ἀπὸ τὸ πηγάδι νερό. Καὶ ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος πραγματικῶς ἐδιψοῦσε, τῆς εἶπε· Δός μου νὰ πίω.

8 Ἐζήτησε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴν γυναῖκα νερό, διότι οἱ μαθηταί του, ποὺ θὰ ἐφρόντιζαν νὰ βγάλουν νερὸ ἀπὸ τὸ πηγάδι, εἶχον ὑπάγει εἰς τὴν πόλιν διὰ νὰ ἀγοράσουν τρόφιμα.

9 Λέγει λοιπὸν εἰς αὐτὸν ἡ γυναῖκα ἡ Σαμαρείτισσα: Πῶς σύ, ὁ ὁποῖος εἶσαι Ἰουδαῖος, καταδέχεσαι καὶ ζητεῖς νὰ πίῃς νερὸν ἀπὸ ἐμέ, ἡ ὁποία εἶμαι γυναῖκα Σαμαρείτισσα; Ἔκαμε δὲ τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν ἡ γυναῖκα, διότι οἱ Ἰουδαῖοι ἐμίσουν τοὺς Σαμαρείτας καὶ δὲν ἤρχοντο εἰς σχέσεις μὲ αὐτούς.

10 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ τῆς εἶπεν· Ἐὰν ἐγνώριζες τὴν δωρεὰν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὴν ὁποίαν δίδει εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὁ Θεός, καὶ ποῖος εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ σοῦ λέγει τώρα, δός μου νὰ πίω, σὺ θὰ τοῦ ἐζητοῦσες καὶ θὰ σοῦ ἔδιδε νερὸ τρεχούμενον, ποὺ δὲν στειρεύει ποτέ· θὰ σοῦ ἔδιδεν αὐτὸς τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἡ ὁποία σὰν ἄλλο πνευματικὸ νερὸ καθαρίζει, δροσίζει, παρηγορεῖ καὶ ζωοποιεῖ τὰς ψυχάς, χωρὶς νὰ στειρεύῃ ποτέ.

11 Λέγει εἰς αὐτὸν ἡ γυνή· Κύριε, ἀσφαλῶς τὸ νερὸ αὐτό, περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖς, δὲν εἶναι ἀπὸ τὸ πηγάδι αὐτό. Διότι οὔτε ἀγγεῖον, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ μποροῦσες νὰ βγάλῃς ἀπὸ ἐδῶ νερό, ἔχεις, ἀλλὰ καὶ τὸ πηγάδι εἶναι βαθύ. Ἀπὸ ποῦ λοιπὸν ἔχεις τὸ τρεχούμενον καὶ ἀστείρευτον νερόν;

12 Μήπως σὺ εἶσαι ἀνώτερος κατὰ τὴν ἀξίαν καὶ δύναμιν ἀπὸ τὸν πατέρα μας τὸν Ἰακώβ, ὁ ὁποῖος ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς κληρονομίαν τὸ πηγάδι αὐτὸ καὶ δὲν ἐζήτησεν ἄλλο καλύτερον νερόν, ἀλλ' ἀπὸ αὐτὸ ἔπιε καὶ ὁ ἴδιος, καθὼς καὶ τὰ παιδιά του καὶ τὰ ζῷα, ποὺ ἔτρεφε καὶ ἔβοσκε;

13 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ τῆς εἶπε· Βεβαίως δὲν ἐννοῶ τὸ νερὸ τοῦ πηγαδιοῦ αὐτοῦ. Διότι καθένας ποὺ πίνει ἀπὸ τὸ νερὸ αὐτό, θὰ διψάσῃ πάλιν.

---

[4]) Μτ. ι΄ 5. Λκ. θ΄ 52. [5]) Γν. λγ΄ 19. μη΄ 22. Ἰσ. Ν. κδ΄ 32. [6]) 11. 12. α΄ 40. [7]) Γν. κδ΄ 10 - 17. [8]) 27. 31. [9]) Λκ. θ΄ 53. 54. Πρ. ι΄ 28. [10]) Γν. κς΄ 19. Ἠσ. ιβ΄ 3. μδ΄ 3. νε΄ 1. Ἱρ. β΄ 13. Βρχ. γ΄ 12. Ζχ. ιδ΄ 8. Σρ. ιε΄ 3. Ἰν. δ΄ 14. ς΄ 35. ζ΄ 38. Μτ. ε΄ 6. Ἀπ. κα΄ 6. κβ΄ 17. [12]) 6. η΄ 53. [13-14]) 10. ς΄ 27. 35. Σρ. κδ΄ 21.

14 ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ, γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον.

14 Ἐκεῖνος δμως, ποὺ θὰ πιῇ ἀπὸ τὸ νερό, τὸ ὁποῖον θὰ τοῦ δώσω ἐγώ, δὲν θὰ διψάσῃ ποτὲ εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ νερὸ ποὺ θὰ τοῦ δώσω, θὰ μεταβληθῇ μέσα του εἰς πηγὴν νεροῦ, ποὺ δὲν θὰ στειρεύῃ, ἀλλὰ θὰ ἀναβλύζῃ καὶ θὰ πηδᾷ καὶ θὰ τρέχῃ πάντοτε, διὰ νὰ τοῦ παρέχῃ ζωὴν αἰώνιον.

15 λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν.

15 Λέγει τότε πρὸς αὐτὸν ἡ γυναῖκα· Κύριε, δός μου τὸ νερὸ αὐτό, διὰ νὰ μὴ διψῶ καὶ διὰ νὰ μὴ ὑποβάλλωμαι εἰς τὸν τόσον κόπον τοῦ νὰ ἔρχωμαι ἐδῶ διὰ νὰ βγάζω νερὸ ἀπὸ τὸ πηγάδι.

16 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε.

16 Λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· Ἐφ' ὅσον τὸ νερὸ αὐτὸ δὲν τὸ θέλεις μόνον διὰ τὸν ἑαυτόν σου, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκείνους μὲ τοὺς ὁποίους συζῇς, πήγαινε φώναξε τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἔλα ἐδῶ μαζὶ μὲ αὐτόν, ὥστε καὶ ἐκεῖνος νὰ λάβῃ μαζί σου τὴν δωρεὰν αὐτήν.

17 ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν· οὐκ ἔχω ἄνδρα. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· καλῶς εἶπας ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω·

17 Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπε· Δὲν ἔχω ἄνδρα. Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· Καλὰ εἶπες, ὅτι δὲν ἔχω ἄνδρα.

18 πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστι σου ἀνήρ· τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας.

18 Διότι ἔχεις πάρει πέντε ἄνδρας, τὸν ἕνα ὕστερα ἀπὸ τὸν ἄλλον. Καὶ τώρα μὲ αὐτόν, ποὺ ἔχεις, εἶσαι συνδεδεμένη μαζί του κρυφὰ καὶ δι' αὐτὸ δὲν εἶναι ἄνδρας σου. Αὐτὸ τὸ εἶπες ἀλήθεια.

19 λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ.

19 Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυναῖκα· Κύριε, ἀπὸ τὰ μυστικὰ τῆς ζωῆς μου, τὰ ὁποῖα μοῦ εἶπες, μολονότι δὲν μὲ ἔχεις συναντήσει ἄλλοτε, ἀλλὰ μόλις σήμερον μὲ βλέπεις διὰ πρώτην φοράν, καταλαβαίνω, ὅτι σὺ εἶσαι προφήτης. Σὲ παρακαλῶ λοιπὸν νὰ μὲ διαφωτίσῃς ἐπὶ τοῦ ἀκολούθου σπουδαίου ζητήματος.

20 οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου δεῖ προσκυνεῖν.

20 Οἱ πατέρες μας ἐπροσκύνησαν κι' ἐλάτρευσαν τὸν Θεὸν εἰς τὸ ὄρος αὐτό, τὸ Γαριζείν, καὶ σεῖς οἱ Ἰουδαῖοι λέγετε, ὅτι εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα εἶναι ὁ τόπος, ὅπου πρέπει νὰ λατρεύωμεν τὸν Θεόν. Σὺ λοιπὸν ὡς προφήτης, τί λέγεις δι' αὐτό;

21 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· γύναι, πίστευσόν μοι ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρί.

21 Λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· Πίστευσέ με, γυναῖκα, ὅτι γρήγορα ἔρχεται καιρός, ὁπότε οὔτε εἰς τὸ ὄρος αὐτὸ τὸ Γαριζεὶν μόνον, οὔτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἀποκλειστικὰ θὰ λατρεύσετε τὸν οὐράνιον Πατέρα.

22 ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε, ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν.

22 Σεῖς οἱ Σαμαρεῖται, οἱ ὁποῖοι ἀπερρίψατε τὰ βιβλία τῶν προφητῶν, προσκυνεῖτε ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἔχετε σαφῆ καὶ πλήρη γνῶσιν. Ἡμεῖς οἱ Ἰουδαῖοι προσκυνοῦμεν ἐκεῖνο, ποὺ γνωρίζομεν περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον. Ἀπόδειξις δὲ τούτου εἶναι, ὅτι ὁ Μεσσίας, ποὺ θὰ σώσῃ τὸν κόσμον, προέρχεται ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἐξέλεξεν ὡς

[15]) ς' 34. [16-18]) 29. 30. α' 49. [19]) ς' 14. Λκ. ζ' 16. 1 Κρ. ιδ' 24. 25. [20]) Γν. ιβ' 6 - 8. Δτ. ια' 29. ιβ' 5. 6. 11. Κρτ. θ' 6. 7. 3 Βσ. η' 29. θ' 3. 2 Πρ. ζ' 12. Ψ. πς'. ρκα'. [21]) Ἠσ. ξς' 1. 2. Μλ. α' 11. Πρ. ζ' 48 - 50. Ῥμ. γ' 29. 30. Γλ. γ' 28. Κλ. γ' 11. 1 Τμ. β' 8. Ἑβ. θ' 1 - 14. [22]) 4 Βσ. ιζ' 29. Ἠσ. β' 2. Ἰν. ζ' 42. Ῥμ. γ' 1. 2. θ' 4. 5. Ἑβ. ζ' 14. Μχ. δ' 2.

λαὸν ἰδικόν του καὶ οἱ ὁποῖοι τελειότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον τὸν ἐγνώρισαν καὶ τὸν ἐλάτρευσαν.

23 ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν.

23 Πολὺ σύντομα ὅμως ἔρχεται ὥρα, καὶ μπορῶ νὰ εἰπῶ, ὅτι ἡ ὥρα αὐτὴ ἦλθε τώρα, ὁπότε οἱ πραγματικοὶ προσκυνηταὶ θὰ προσκυνήσουν καὶ θὰ λατρεύσουν τὸν Πατέρα μὲ θεοφωτίστους τὰς πνευματικὰς δυνάμεις των, καὶ μὲ λατρείαν ὄχι τυπικὴν καὶ σκιώδη, ἀλλὰ πραγματικὴν καὶ ἐμπνευσμένην ἀπὸ πλήρη ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας. Διότι καὶ ὁ Πατὴρ ζητεῖ ἐπιμόνως τέτοιοι ἀληθινοὶ καὶ πραγματικοὶ προσκυνηταὶ νὰ εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ τὸν λατρεύουν.

24 πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.

24 Ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα, δι' αὐτὸ καὶ δὲν περιορίζεται εἰς τόπους. Καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ τὸν λατρεύουν, πρέπει νὰ τὸν προσκυνοῦν μὲ τὰς ἐσωτερικὰς των πνευματικὰς δυνάμεις, μὲ ἀφοσίωσιν τῆς καρδίας καὶ τοῦ νοῦ, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀληθῆ ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς λατρείας, ποὺ τοῦ πρέπει.

25 λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα.

25 Λέγει εἰς αὐτὸν ἡ γυναῖκα· Γνωρίζω, ὅτι ἔρχεται ὁ Μεσσίας, ὄνομα τὸ ὁποῖον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μεταφράζεται μὲ τὴν λέξιν Χριστός. Ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, θὰ μᾶς τὰ διδάξῃ ὅλα.

26 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι.

26 Λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· Ὁ Μεσσίας εἶμαι ἐγώ, ποὺ τὴν στιγμὴν αὐτὴν σοῦ ὁμιλῶ.

27 καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι εἶπε, τί ζητεῖς ἢ τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς;

27 Καὶ κατ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἦλθαν οἱ μαθηταί του καὶ ἐθαύμασαν, διότι ὁ Διδάσκαλος ὡμίλει δημοσίᾳ μὲ γυναῖκα, πρᾶγμα ποὺ ἀπηγορεύετο ἀπὸ τὰς παραδόσεις τῶν ραββίνων. Κανεὶς ὅμως δὲν εἶπεν· εἰς τί ζητεῖς νὰ σὲ ὑπηρετήσῃ ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἢ περὶ ποίου θέματος ὁμιλεῖς μαζί της;

28 Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις·

28 Ἡ γυναῖκα δὲ γεμάτη συγκίνησιν ὕστερον ἀπὸ αὐτά, ποὺ ἤκουσεν, ἀφῆκε τὴν στάμναν της εἰς τὸ πηγάδι καὶ ἐπῆγε τρέχουσα εἰς τὴν πόλιν καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους·

29 δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός;

29 Ἐλάτε νὰ ἴδετε ἕναν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος μοῦ εἶπεν ὅλα ὅσα ἔκαμα, καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ μυστικὰ καὶ ἰδιαίτερά μου. Μήπως εἶναι αὐτὸς ὁ Χριστός;

30 ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

30 Ἐβγῆκαν λοιπὸν ἀπὸ τὴν πόλιν οἱ Σαμαρεῖται καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

31 Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέγοντες· ῥαββί, φάγε.

31 Ἐν τῷ μεταξὺ δέ, ἕως ὅτου εἰδοποιηθοῦν οἱ Σαμαρεῖται καὶ ἔλθουν εἰς συνάντησιν τοῦ Ἰησοῦ, ἐπειδὴ ὁ Κύριος εἶχεν ἀπορροφηθῆ ἀπὸ τὸ πνευματικόν του ἔργον καὶ δὲν ἐνδιεφέρετο διόλου διὰ τὸ φαγητόν, τὸν παρεκάλουν οἱ μαθηταὶ καὶ τοῦ ἔλεγον: Διδάσκαλε, φάγε.

32 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε.

32 Αὐτὸς ὅμως τοὺς εἶπεν· Ἐγὼ ἔχω φαγητὸν νὰ φάγω, τὸ ὁποῖον σεῖς δὲν ἠξεύρετε.

[23-24]) 21. ε' 25. Ῥμ. α' 9. β' 28. 29. ιβ' 1. 2 Κρ. γ' 17. 18. Γλ. ς' 15. Φλ. γ' 3. [25]) Ἀρ. κδ' 7 - 9. Δτ. ιη' 15 - 19. Ἰν. α' 42. [26]) θ' 37. [27]) κα' 12. [29]) 16 - 18. 39. ζ' 26. Λκ. γ' 15. [30]) Λκ. η' 34. 35. [32]) 34. ς' 37.

33 ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους· μή τις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν;

33 Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν ἐκατάλαβαν τὴν σημασίαν τῶν λόγων αὐτῶν τοῦ Κυρίου, ἔλεγαν μεταξύ τους οἱ μαθηταί· Μήπως τὴν ὥραν, ποὺ ἐλείπαμεν ἡμεῖς, τοῦ ἔφερε κανένας ἄλλος φαγητὸν καὶ ἔφαγε;

34 λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐμὸν βρῶμά ἐστιν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον.

34 Λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Ἰδικόν μου φαγητόν, τὸ ὁποῖον μὲ χορταίνει καὶ μὲ τρέφει, εἶναι νὰ πράττω πάντοτε τὸ θέλημα ἐκείνου, ποὺ μὲ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον καὶ νὰ φέρω εἰς τέλειον πέρας τὸ ἔργον του, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Καὶ τὸ θερμὸν ἐνδιαφέρον μου διὰ τὸ ἔργον αὐτὸ μὲ ἀπερρόφησεν ὁλόκληρον τώρα, ποὺ πρόκειται νὰ ἔλθουν ἐδῶ οἱ Σαμαρεῖται, καὶ μοῦ ἔκοψε κάθε ὄρεξιν, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν φυσικὴν πεῖναν.

35 οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἔτι τετράμηνός ἐστι καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαί εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη.

35 Δὲν λέγετε σεῖς, ὅτι τέσσαρες μῆνες ὑπολείπονται ἀκόμη, καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; Εἰς τὴν πνευματικὴν ὅμως σποράν εἶναι δυνατὸν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ νὰ καρποφορήσῃ καὶ εἰς χρονικὸν διάστημα πολὺ σύντομον. Καὶ διὰ νὰ πεισθῆτε περὶ αὐτοῦ, ποὺ σᾶς λέγω, σηκώσατε τὰ μάτια σας καὶ κυττάξετε τὸ πλῆθος αὐτὸ τῶν Σαμαρειτῶν, ποὺ ἔρχονται. Εἶναι αὐτοὶ λογικὰ χωράφια, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ἐπρόφθασε νὰ σπαρῇ ὁ λόγος τῆς ἀληθείας καὶ ὅμως εἶναι λευκὰ καὶ ὥριμα πλέον, ἕτοιμα διὰ νὰ θερισθοῦν. Ἔτσι καὶ εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων εἶναι τώρα ὥριμοι διὰ νὰ δεχθοῦν τὴν σωτηρίαν.

36 καὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων.

36 Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ θερίζει εἰς τὸν πνευματικὸν αὐτὸν ἀγρόν, λαμβάνει μισθόν, ὄχι μόνον διότι χαίρει καὶ ἐδῶ βλέπων τὴν πνευματικὴν συγκομιδήν, ἀλλὰ καὶ διότι θὰ ἀνταμειφθῇ καὶ εἰς τὸν μέλλοντα βίον ὑπὸ τοῦ Κυρίου. Ἐπειδὴ δὲ ἑλκύει εἰς τὴν σωτηρίαν ψυχὰς ἀθανάτους, συναθροίζει καρπὸν διὰ τὴν αἰώνιον ζωήν. Καὶ ἔτσι εἰς τὴν πνευματικὴν σποράν, ποὺ γίνεται τώρα, ἐγὼ ὁ σπορεὺς χαίρω μαζί μὲ σᾶς, ποὺ θὰ θερίσετε.

37 ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ ἄλλος ὁ θερίζων.

37 Διότι εἰς αὐτήν, τὴν ἰδικήν μας δηλαδὴ περίπτωσιν, ἐφαρμόζεται ἡ σωστὴ παροιμία, ὅτι ἄλλος ἔσπειρε καὶ ἄλλος θερίζει. Ἔσπειρα ἐγὼ καὶ θὰ θερίσετε σεῖς, ὅπως καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ σπείρετε σεῖς καὶ θὰ θερίσουν οἱ διάδοχοί σας.

38 ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασι, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε.

38 Ἐγώ, ὁ Κύριος τοῦ ἀγροῦ, σᾶς ἔστειλα, διὰ νὰ θερίζετε ἐκεῖνο, ποὺ σεῖς δὲν ἔχετε κοπιάσει διὰ νὰ σπαρῇ. Ἄλλοι, ἤτοι ἐγὼ καὶ οἱ πρὸ ἐμοῦ προφῆται, ἔχουν κοπιάσει καὶ ἔχουν σπείρει, καὶ σεῖς ἔχετε ἔμβει εἰς τοὺς κόπους καὶ τὴν σποράν τους διὰ νὰ θερίσετε.

Στίχ. 39-42. Οἱ Σαμαρεῖται πιστεύουν.

39 Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικός, μαρτυρούσης ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα.

39 Ἀπὸ τὴν πόλιν δὲ ἐκείνην Συχὰρ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Σαμαρείτας ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ὅτι ἦτο ὁ Μεσσίας, ἕνεκα τοῦ λόγου τῆς γυναικός, ποὺ ἐμαρτύρει, ὅτι μοῦ εἶπεν ὅλα ὅσα ἔπραξα, καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ ἰδιαίτερά μου, τὰ ὁποῖα δὲν ἤξευραν οὔτε ἐκεῖνοι, μὲ τοὺς ὁποίους συζῶ καὶ ἀπὸ χρόνον πολὺν μὲ γνωρίζουν.

[34]) Ἰν. ς΄ 38. θ΄ 4. ιζ΄ 4. [35]) ς΄ 5. ια΄ 41. ιζ΄ 1. Μτ. θ΄ 37. ιζ΄ 8. Λκ. ι΄ 2. ις΄ 23. κα΄ 28. [36]) Ψ. ρκε΄ 5. 6. Ἠσ. θ΄ 3. Μτ. γ΄ 12. ιγ΄ 30. [37-38]) Μχ. ς΄ 15. Μτ. κε΄ 24. 2 Πτ. β΄ 22. [39]) 29.

40 ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας.

40 Ὅταν λοιπὸν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, τὸν παρεκάλουν νὰ μείνῃ διὰ παντὸς μαζί τους. Καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας.

41 καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ,

41 Καὶ ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν, τὴν ὁποίαν τοὺς ἔκαμε κατὰ τὰς δύο αὐτὰς ἡμέρας, ἐπίστευσαν πολὺ περισσότεροι ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἦλθαν εἰς τὸ πηγάδι καὶ τὸν προσεκάλεσαν νὰ μείνῃ εἰς τὴν πόλιν των.

42 τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ Χριστός.

42 Καὶ εἰς τὴν γυναῖκα ἔλεγον, ὅτι δὲν πιστεύομεν πλέον διὰ τὰ ὅσα μᾶς εἶπες σύ· διότι ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ἔχομεν ἀκούσει αὐτὸν καὶ γνωρίζομεν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ἀληθῶς ὁ Σωτὴρ ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου, ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας, ὁ Χριστός.

Στίχ. 43-54. Ἡ θεραπεία τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλικοῦ.

43 Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

43 Ὕστερα δὲ ἀπὸ τὰς δύο ἡμέρας ποὺ ἔμεινεν εἰς τὴν πόλιν Συχάρ, ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

44 αὐτὸς γὰρ ὁ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει.

44 Ἀπέφυγε δὲ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν πατρίδα του Ναζαρέτ, διότι αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς εἶχε διακηρύξει, ὅτι κάθε προφήτης δὲν τιμᾶται εἰς τὴν πατρίδα του μὲ τὴν τιμήν, ἡ ὁποία τοῦ ἀξίζει.

45 ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες ἃ ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν.

45 Ὅταν λοιπὸν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, τὸν ὑπεδέχθησαν οἱ Γαλιλαῖοι, ἐπειδὴ εἶχον ἴδει τὰ θαύματα, ποὺ ἔκαμεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα. Καὶ τὰ εἶχον ἴδει, διότι καὶ αὐτοὶ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν.

46 Ἦλθεν οὖν πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον. καὶ ἦν τις βασιλικός, οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν Καπερναούμ·

46 Ἦλθε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου εἶχε μεταβάλει τὸ νερὸ εἰς οἶνον. Ὑπῆρχε δὲ κάποιος ἄνθρωπος, ποὺ ἀνῆκεν εἰς τὴν βασιλικὴν αὐλὴν τοῦ Ἡρῴδου, τοῦ ὁποίου τὸ παιδὶ ἦτο ἄρρωστον εἰς τὴν Καπερναούμ.

47 οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἥκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἤμελλε γὰρ ἀποθνήσκειν.

47 Αὐτὸς λοιπόν, ὅταν ἤκουσεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶχεν ἔλθει ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀνεχώρησε ἀπὸ τὴν Καπερναοὺμ πρὸς συνάντησίν του καὶ τὸν παρεκάλει νὰ καταβῇ ἀπὸ τὴν Κανᾶ εἰς τὴν Καπερναοὺμ καὶ νὰ θεραπεύσῃ τὸν υἱόν του· διότι λόγῳ τῆς βαρείας ἀσθενείας του ἐκινδύνευε νὰ ἀποθάνῃ.

48 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν· ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύσητε.

48 Εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς εἰς αὐτόν, τὸ ἤκουον δὲ καὶ οἱ ἄλλοι, ποὺ ἦσαν ἐκεῖ· Ἐὰν δὲν ἴδετε θαύματα, ποὺ νὰ δείχνουν φανερὰ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ προκαλοῦν τρόμον καὶ κατάπληξιν, δὲν θὰ πιστεύσετε.

[40]) Πρ. ι΄ 48. ις΄ 15. κη΄ 7. [41-42]) α΄ 50. ς΄ 69. η΄ 43. ια΄ 27. ιζ΄ 8. 1 Ἰν. δ΄ 14. Μτ. α΄ 21. δ΄ 14. Λκ. β΄ 11. Πρ. ε΄ 31. Ττ. α΄ 4. Ἑβ. β΄ 10. [43]) 3. [44]) ζ΄ 5. Μτ. ιγ΄ 57. Μρ. ς΄ 4. Λκ. δ΄ 24. [45]) β΄ 23. [46]) β΄ 1. 9. (Μτ. η΄ 5. 6. Λκ. ζ΄ 2). [47]) Μρ. ε΄ 23. [48]) β΄ 18. Μτ. ιβ΄ 38. 39. 1 Κρ. α΄ 22.

49 λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός· Κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου.
50 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου· ὁ υἱός σου ζῇ. καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύετο.
51 ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἀπήντησαν αὐτῷ καὶ ἀπήγγειλαν λέγοντες ὅτι ὁ παῖς σου ζῇ.
52 ἐπύθετο οὖν παρ' αὐτῶν τὴν ὥραν ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχε. καὶ εἶπον αὐτῷ ὅτι χθὲς ὥραν ἑβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός.
53 ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ὁ υἱός σου ζῇ· καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη.
54 Τοῦτο πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

49 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ αὐλικός· Κύριε, κατέβα εἰς τὴν Καπερναοὺμ γρήγορα, προτοῦ ν' ἀποθάνῃ τὸ παιδί μου.
50 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Πήγαινε· τὸ παιδί σου ζῇ καὶ δὲν κινδυνεύει πλέον. Καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν λόγον, ποὺ τοῦ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐλεύθερος ἀπὸ κάθε ἀνησυχίαν ἐπέστρεφεν εἰς Καπερναούμ.
51 Ὅταν δὲ αὐτὸς κατέβαινεν εἰς τὴν πόλιν καὶ εὑρίσκετο ἀκόμη εἰς τὸν δρόμον, τὸν συνήντησαν οἱ δοῦλοι του, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν καλυτέρευσιν τῆς ὑγείας τοῦ ἀσθενοῦς ἔτρεξαν εἰς ἀπάντησίν του, καὶ μὲ χαρὰν τοῦ ἀνήγγειλαν, ὅτι τὸ παιδίον σου ζῇ.
52 Πεπεισμένος λοιπὸν ὁ αὐλικός, ὅτι ὁ Ἰησοῦς διὰ τοῦ λόγου του ἐθεράπευσε τὸν ἀσθενῆ, διὰ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν πίστιν του, ἠρώτησε τοὺς δούλους καὶ διὰ τὴν ὥραν, ποὺ ἐπῆρε τὸ καλύτερον ὁ υἱός του. Καὶ αὐτοὶ τοῦ εἶπαν, ὅτι χθὲς εἰς τὰς ἑπτά, ἤτοι εἰς τὴν μίαν μετὰ τὸ μεσημέρι, τὸν ἀφῆκεν ὁλότελα ὁ πυρετός.
53 Ἐκατάλαβε λοιπὸν ὁ πατέρας, ὅτι ἐθεραπεύθη τὸ παιδί του κατ' ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν τοῦ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ὁ υἱός σου ζῇ. Καὶ ἐστηρίχθη πολὺ περισσότερον τώρα εἰς τὴν πίστιν αὐτὸς καὶ ὅλοι ὅσοι ἦσαν εἰς τὸ σπίτι του.
54 Αὐτὴν τὴν θεραπείαν, ὡς δεύτερον θαῦμα, ποὺ ἐδείκνυε τὴν ἀποστολήν του, ἔκαμε πάλιν εἰς τὴν Κανᾶ ὁ Ἰησοῦς, ὅταν ἦλθε ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Στίχ. 1-16. Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Βηθεσδά.

Μετὰ ταῦτα ἦν ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα.
2 ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα, ἡ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδά, πέντε στοὰς ἔχουσα.
3 ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν.
4 ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβή-

Μετὰ ταῦτα ἦτο ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, πιθανώτατα ἡ ἑορτὴ τῶν Πουρίμ, ποὺ συνέπιπτεν ἕνα περίπου μῆνα πρὸ τοῦ Πάσχα. Καὶ κατὰ τὴν ἑορτὴν αὐτὴν ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.
2 Ὑπάρχει δὲ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα πλησίον τῆς προβατικῆς πύλης τοῦ τείχους τῆς πόλεως κάποια λίμνη, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκολυμβοῦσαν, καὶ ἡ ὁποία εἶχεν ὡς πρόσθετον ὄνομα εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν Βηθεσδά. Εἶχε δὲ τριγύρω της ἡ κολυμβήθρα αὐτὴ πέντε θολωτὰ ὑπόστεγα.
3 Εἰς αὐτὰ τὰ θολωτὰ ὑπόστεγα εὑρίσκοντο ξαπλωμένοι πλῆθος πολὺ ἀρρώστων, τυφλῶν, κουτσῶν, ἀνθρώπων μὲ κάποιο μέλος πιασμένον καὶ ἀναίσθητον ἢ ἀτροφικόν, καὶ ὅλοι αὐτοὶ ἐπερίμεναν νὰ κινηθῇ τὸ νερὸ τῆς κολυμβήθρας.
4 Ἐπερίμεναν δὲ τὴν κίνησιν τοῦ νεροῦ, διότι ἄγγελος κατέβαινεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς τὴν κολυμβήθραν καὶ ἐτά-

[49-50]) Μτ. η΄ 13. ιε΄ 28. [53]) Λκ. ιθ΄ 9. Πρ. ις΄ 15. 34. ιη΄ 8. [54]) β΄ 11. 23.
Ε΄. [1]) β΄ 13. [2]) Νεμ. γ΄ 1. 32. ιβ΄ 39.

θρᾳ, καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιὴς ἐγίνετο ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι.
5 ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ.
6 τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι;
7 ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει.
8 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἔγειρε, ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει.
9 καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρε τὸν κράβαττον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει. ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.
10 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· σάββατόν ἐστιν· οὐκ ἔξεστί σοι ἆραι τὸν κράβαττον.
11 ἀπεκρίθη αὐτοῖς· ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει.
12 ἠρώτησαν οὖν αὐτόν· τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι, ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει;
13 ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ.
14 μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν σοί τι γένηται.

ρασσε τὸ νερό. Ἐκεῖνος λοιπόν, ποὺ θὰ ἔμβαινε πρῶτος εἰς αὐτὴν μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ νεροῦ, ἐγίνετο ὑγιής, ἀπὸ ὁποιονδήποτε νόσημα καὶ ἂν κατείχετο.
5 Ὑπῆρχε δὲ ἐκεῖ μεταξὺ τοῦ πλήθους τῶν ἀσθενῶν καὶ κάποιος ἄνθρωπος, ποὺ ἦτο ἄρρωστος ἐπὶ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ χρόνια.
6 Αὐτὸν τὸν ἀσθενῆ ὅταν τὸν εἶδε ὁ Ἰησοῦς νὰ εἶναι ξαπλωμένος κάτω καὶ μὲ τὸ θεῖον του βλέμμα διέκρινεν, ὅτι ἀπὸ πολὺν καιρὸν εἶχε τὴν ἀσθένειάν του, εἶπε πρὸς αὐτόν· Θέλεις νὰ γίνῃς ὑγιής; Διὰ τῆς ἐρωτήσεως δὲ ταύτης ὁ Κύριος ἔδιδεν ἀφορμὴν εἰς τὸν παραλυτικὸν νὰ ζητήσῃ τὴν βοήθειάν του.
7 Πράγματι δὲ ὁ ἀσθενὴς ἀπεκρίθη εἰς αὐτόν· Κύριε, δὲν ἔχω ἄνθρωπον νὰ μὲ ρίψῃ εἰς τὴν κολυμβήθραν, ἀμέσως ὅταν ταραχθῇ τὸ νερό. Ἐνῷ δὲ προσπαθῶ νὰ ἔλθω ἐγώ, προλαμβάνει ἄλλος καὶ καταβαίνει αὐτὸς προτήτερα ἀπὸ ἐμέ.
8 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Σήκω ἐπάνω, πάρε τὸ κρεββάτι σου εἰς τὸν ὦμον σου καὶ περιπάτει.
9 Καὶ ἀμέσως ἔγινεν ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐπῆρε τὸ κρεββάτι του καὶ ἐπεριπάτει ἐλεύθερα. Ἦτο ὅμως Σάββατον κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν.
10 Ὡς ἐκ τούτου λοιπὸν ἔλεγαν οἱ πρόκριτοι Ἰουδαῖοι εἰς τὸν ἰατρευμένον· Σήμερον εἶναι Σάββατον· δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται νὰ σηκώσῃς καὶ νὰ μεταφέρῃς τὸ κρεββάτι.
11 Ἀπεκρίθη εἰς αὐτούς· Ἐκεῖνος, ποὺ μὲ ἔκαμεν ὑγιῆ διὰ θαύματος καὶ θείας δυνάμεως, αὐτὸς μοῦ εἶπε· Πάρε τὸ κρεββάτι σου καὶ περιπάτει.
12 Κατόπιν λοιπὸν τῆς ἀπαντήσεως αὐτῆς τὸν ἠρώτησαν ἐκεῖνοι· Ποῖος εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ὁ ὁποῖος σοῦ εἶπε· Πάρε τὸ κρεββάτι σου καὶ περιπάτει;
13 Ὁ θεραπευθεὶς ὅμως παράλυτος δὲν ἤξευρε, ποῖος εἶναι· διότι ὁ Ἰησοῦς ἀπεμακρύνθη καὶ ἐξηφανίσθη. Ἦτο δὲ εὔκολον νὰ ἐξαφανισθῇ, διότι ὑπῆρχε πολὺς λαὸς εἰς τὸν τόπον, ποὺ ἔγινε τὸ θαῦμα.
14 Ὕστερα ἀπὸ κάμποσον καιρὸν ηὗρεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν καὶ τοῦ εἶπεν· Ἰδοὺ τώρα ἔχεις γίνει ὑγιής. Πρόσεξε λοιπὸν νὰ μὴ ἁμαρτάνῃς πλέον, διὰ νὰ μὴ σοῦ συμβῇ τίποτε χειρότερον ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν ποὺ εἶχες, καὶ ἡ ὁποία σοῦ συνέβη ἐξ ἁμαρτιῶν σου. Πρόσεξε μήπως καὶ εἰς συμφορὰν τοῦ

[5-7]) Πρ. γ΄ 1 κτλ. [8]) Μτ. θ΄ 5 - 7. Μρ. β΄ 9 - 12. Λκ. ε΄ 23 - 25. [9-12]) Ἰρ. ιζ΄ 21. 22. 24. 27. Ἰν. ε΄ 16. θ΄ 12 - 16. Μτ. ιβ΄ 1 - 3. 10 - 13. Μρ. γ΄ 2 - 5. Λκ. ς΄ 6 - 10. ιγ΄ 10 - 16. [13]) η΄ 59. θ΄ 12. 35. 36. [14]) η΄ 11. Μτ. θ΄ 2.

σώματος χειροτέραν ἐμπέσῃς, συγχρόνως δὲ καὶ τὴν ψυχήν σου μετὰ τοῦ σώματος χάσῃς.

15 ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ.

15 Ἔφυγε τότε ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ ἱερὸν καὶ ἀφοῦ συνήντησε τοὺς Ἰουδαίους ἀνήγγειλεν εἰς αὐτούς, ὅτι αὐτός, ποὺ μὲ ἔκαμεν ὑγιῆ, εἶναι ὁ Ἰησοῦς.

16 Καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ.

16 Καὶ δι' αὐτὸ οἱ Ἰουδαῖοι κατεδίωκον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐζήτουν νὰ τὸν φονεύσουν, διότι ἔκανε τὰς θεραπείας αὐτὰς κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου.

Στίχ. 17-40. Ὁ Κύριος διδάσκει καὶ ἐκτελεῖ θεῖα ἔργα ἐν συνεργίᾳ μετὰ τοῦ πατρός του.

17 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς· ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι.

17 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ποὺ τόσον πολὺ τὸν ἐμίσουν, ἔδωκε τὴν ἑξῆς ἀπάντησιν· Ὁ Θεὸς καὶ Πατήρ μου ἐργάζεται ἕως τώρα συνεχῶς καὶ ἄνευ διακοπῆς, διότι ὄχι μόνον ἐδημιούργησεν, ἀλλὰ καὶ κυβερνᾷ τὸν κόσμον καὶ προνοεῖ περὶ αὐτοῦ. Καὶ ἐγὼ λοιπὸν ὁ Υἱός του συνεχῶς ἐργάζομαι ὡς ὁ Πατήρ μου, χωρὶς νὰ διακόπτω τὸ σωτήριον ἔργον μου κατὰ τὰ Σάββατα.

18 διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυε τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγε τὸν Θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ Θεῷ.

18 Ὅταν λοιπὸν ἤκουσαν τοὺς λόγους αὐτοὺς οἱ Ἰουδαῖοι, ἐζήτουν ἀκόμη περισσότερον νὰ τὸν φονεύσουν δι' αὐτό, ἐπειδὴ δηλαδὴ ὄχι μόνον κατέλυε τὴν ἀργίαν τοῦ Σαββάτου, ἀλλὰ καὶ ἔλεγεν, ὅτι ἔχει Πατέρα του τὸν Θεὸν καὶ ἔκανε τὸν ἑαυτόν του ἴσον πρὸς τὸν Θεόν.

19 ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδέν, ἐὰν μή τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ.

19 Ἀπεκρίθη λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπεν· Ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σᾶς βεβαιῶ, ὅτι ὑπάρχει ἀπόλυτος συμφωνία μεταξὺ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Πατρὸς καὶ διὰ τοῦτο ὁ Υἱὸς εἶναι ἠθικῶς ἀδύνατον νὰ πράττῃ ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του τίποτε, ἐὰν δὲν βλέπῃ τὸν Πατέρα νὰ πράττῃ τοῦτο. Διότι ἐκεῖνα, ποὺ ἐνεργεῖ ὁ Πατήρ, ταῦτα πράττει καὶ ὁ Υἱός, ἀκριβῶς ὅπως πράττει αὐτὰ ὁ Πατήρ, εἰς τρόπον ὥστε κοινὴ καὶ μία εἶναι ἡ θέλησις καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐνέργεια Πατρὸς καὶ Υἱοῦ.

20 ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ τὸν υἱὸν καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ, καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε.

20 Ἡ συμφωνία δὲ αὐτὴ καὶ ἡ μία ἐνέργεια Πατρὸς καὶ Υἱοῦ βασίζεται καὶ ἐπὶ τῆς ἀγάπης, ποὺ τοὺς συνδέει. Διότι ὁ Πατὴρ ἀγαπᾷ μὲ ἄπειρον στοργὴν τὸν Υἱὸν καὶ δὲν κρύπτει τίποτε ἀπ' αὐτόν, ἀλλὰ φανερώνει εἰς αὐτὸν ὅλα, ὅσα πράττει ὁ Πατήρ, ὥστε καὶ διὰ τοῦ Υἱοῦ νὰ ἐνεργοῦνται ταῦτα. Καὶ ὑπερφυσικὰ ἔργα μεγαλύτερα ἀπὸ τὰ θαύματα αὐτά, ποὺ ἕως τώρα εἴδατε, θὰ δείξῃ εἰς τὸν ἐνανθρωπήσαντα Υἱόν του, ὥστε νὰ ἐνεργήσῃ καὶ ταῦτα ὁ Υἱός, διὰ νὰ θαυμάζετε σεῖς, οἱ ὁποῖοι τώρα ἀπιστεῖτε.

21 ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτω καὶ ὁ υἱὸς οὓς θέλει ζωοποιεῖ.

21 Ἀκόμη καὶ νεκροὺς θὰ ἀναστήσῃ ὁ Υἱός. Διότι, καθὼς ὁ Πατὴρ ἀνασταίνει τοὺς νεκροὺς καὶ δίδει ζωὴν εἰς αὐτούς, ἔτσι καὶ ὁ Υἱὸς ἔχει ἀπεριόριστον ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, ὥστε νὰ δίδῃ ζωὴν ὄχι μόνον φυσικήν, ἀλλὰ καὶ ἠθικὴν καὶ πνευματι-

15) θ΄ 11. 16) 9. 10. 18. Μτ. ιβ΄ 14. Μρ. γ΄ 6. 17) Γν. α΄ 1 - β΄ 3. Ἰβ. ι΄ 8 - 12. Ψ. ργ΄. Σφ. Σλ. ς΄ 8. ιδ΄ 3. Ἰν. ε΄ 19. 20. θ΄ 4. ιδ΄ 10. Μτ. ς΄ 26 - 30. 18) 16. ζ΄ 1. 19. 30. η΄ 37. 40. ι΄ 33. ια΄ 53. Ῥμ. η΄ 32. Φλ. β΄ 6. 19) γ΄ 11. 32. ε΄ 30. ς΄ 38. η΄ 28. ιδ΄ 10. 20) γ΄ 35. 21) Δτ. λβ΄ 39. 1 Βσ. β΄ 6. Σφ. Σλ. ις΄ 13. Ἰν. ε΄ 25. Λκ. ιε΄ 24. Ῥμ. δ΄ 17. ς΄ 2 - 13. η΄ 11. Γλ. γ΄ 21. Ἐφ. β΄ 5. 6.

κήν. Καὶ τὴν ἠθικὴν αὐτὴν ζωὴν τὴν μεταδίδει εἰς ὅποιον θέλει καὶ εἰς ὅποιον κρίνει ἄξιον νὰ τὴν μεταδώσῃ.

22 οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ υἱῷ,

22 Ἔχει δὲ ὁ Υἱὸς τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν δύναμιν αὐτὴν ἀπεριόριστον, διότι ὁ Πατὴρ οὔτε τὸ ἔργον τοῦ κριτοῦ δὲν ἐφύλαξε διὰ τὸν ἑαυτόν του. Ὁ Πατὴρ δὲν δικάζει κανένα, ἀλλὰ τὴν ἐξουσίαν ὅλην τοῦ νὰ δικάζῃ καὶ νὰ κρίνῃ, ποῖος εἶναι καὶ ποῖος δὲν εἶναι ἄξιος νὰ λάβῃ ζωήν, τὴν ἔχει δώσει εἰς τὸν ἐνανθρωπήσαντα Υἱόν.

23 ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν υἱὸν καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα. ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν.

23 Καὶ ἔδωκεν ὁ Πατὴρ ὅλην αὐτὴν τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν Υἱόν, διὰ νὰ τιμοῦν καὶ λατρεύουν ὅλοι τὸν Υἱόν, καθὼς τιμοῦν καὶ λατρεύουν τὸν Πατέρα. Ἐκεῖνος ποὺ δὲν τιμᾷ τὸν Υἱόν, δὲν τιμᾷ οὔτε τὸν Πατέρα, ὁ ὁποῖος ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν κόσμον.

24 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν.

24 Ναί· ὁ Πατὴρ παρεχώρησεν εἰς τὸν Υἱὸν ἐξουσίαν νὰ δίδῃ ζωήν. Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι ἐκεῖνος, ποὺ ἀκούει καὶ ἐγκολπώνεται τὴν διδασκαλίαν μου καὶ πιστεύει εἰς τὸν Πατέρα μου, ὁ ὁποῖος μὲ ἔστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ἔχει ἀπὸ αὐτῆς τῆς στιγμῆς ποὺ ἐπίστευσε, ζωὴν αἰώνιον καὶ δὲν θὰ ὑποβληθῇ αὐτὸς εἰς δίκην καὶ εἰς κρίσιν, ἀλλ' ἔχει ἤδη μεταβῇ ἀπὸ τὸν πνευματικὸν τῆς ἁμαρτίας θάνατον εἰς τὴν ἀθάνατον καὶ αἰωνίαν ζωήν.

25 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται.

25 Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ ἡ ὥρα αὐτὴ ἦλθε τώρα, ὁπότε οἱ ἕνεκα τῆς ἁμαρτίας νεκροὶ πνευματικῶς ἄνθρωποι θὰ ἀκούσουν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ποὺ ὡς ἄλλη φωνὴ προσκλήσεως θὰ ἀπευθυνθῇ πρὸς αὐτούς, καὶ ὅσοι θὰ ἀκούσουν μὲ πρόθυμα τὰ αὐτιὰ τῆς ψυχῆς των τὴν φωνὴν αὐτήν, καὶ θὰ ἐγκολπωθοῦν τὰ ὅσα αὐτὴ διδάσκει καὶ παραγγέλλει, θὰ ζήσουν τὴν αἰωνίαν ζωήν.

26 ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ·

26 Θὰ ζήσουν δέ, διότι ὁ Υἱός, εἰς τὴν φωνὴν καὶ διδασκαλίαν τοῦ ὁποίου ὑπακούουν, εἶναι πηγὴ ζωῆς. Πράγματι. Καθὼς ὁ Πατὴρ ἔχει ζωὴν μέσα του καὶ εἶναι ζωὴ ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του, ἔτσι ἔδωκε καὶ εἰς τὸν ἐνανθρωπήσαντα Υἱόν του νὰ ἔχῃ μέσα του ζωὴν καὶ νὰ μεταδίδῃ αὐτὴν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους.

27 καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστί.

27 Καὶ ἔδωκεν ἀκόμη εἰς αὐτὸν ἐξουσίαν νὰ δικάζῃ καὶ νὰ ἐνεργῇ ὡς Κριτής, διότι εἶναι ὁ Μεσσίας, ποὺ ἔγινεν ἄνθρωπος καὶ ἐξωμοιώθη πρὸς ἐκείνους, τῶν ὁποίων εἶναι Κριτής.

28 μὴ θαυμάζετε τοῦτο· ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ᾗ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ,

28 Μὴ ἐκπλήττεσθε δι' αὐτό, ποὺ σᾶς εἶπα. Θὰ συμβοῦν πολὺ θαυμαστότερα ἀπὸ αὐτό. Διότι ἔρχεται ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ πεθαμένοι, ποὺ θὰ εὑρίσκωνται ἕως τότε εἰς τὰ μνήματα, θὰ ἀκούσουν τὴν φωνὴν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ποὺ θὰ τοὺς διατάσσῃ νὰ ἀναστηθοῦν.

29 καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως.

29 Καὶ θὰ βγοῦν ὅλοι ἀπὸ τὰ μνήματα, καὶ ὅσοι μὲν ἔπραξαν κατὰ τὸν ἐπίγειον βίον τους τὰ ἀγαθά, θὰ ἀναστηθοῦν διὰ νὰ ἀπολαύσουν ζωὴν αἰώνιον καὶ μακαρίαν, ἐκεῖνοι δὲ ποὺ ἔπραξαν τὰ κακά, θὰ ἀναστηθοῦν διὰ νὰ δικασθοῦν καὶ κατακριθοῦν.

22) 27. Μτ. ις΄ 27. κδ΄ 30. 31. κε΄ 31. 49. Πρ. ι΄ 42. ιζ΄ 31. 23) ιε΄ 23. 1 Ἰν. β΄ 23. 2 Ἰν. 9. Μτ. ι΄ 40. Λκ. ι΄ 16. Φλ. β΄ 10. 11. 24) γ΄ 15 - 18. 36. η΄ 51. ια΄ 25. 1 Ἰν. γ΄ 14. Μτ. ιγ΄ 8. 23. Κλ. α΄ 13. 25) 21. 24. δ΄ 18. Μτ. η΄ 22. Ἐφ. ε΄ 14. 26) α΄ 1 - 4. ς΄ 57. 27) Δν. ζ΄ 13. 14. Ἰν. ε΄ 22. Ῥμ. η΄ 3. 4. Γλ. δ΄ 4. 5. Ἑβ. β΄ 14 - 18. δ΄ 14. 15. 28-29) Ἡσ. κς΄ 19. Ἰζ. λζ΄ 12. Δν. ιβ΄ 2. Ἰν. ς΄ 39. 40. ια΄ 24. Μτ. κε΄ 46. Λκ. ιδ΄ 14. Ῥμ. β΄ 6 - 10. ε΄ 18. 1 Κρ. ιε΄ 20 - 25. 51. 52. 1 Θσ. δ΄ 16. 2 Θσ. α΄ 7. Ἀπ. κ΄ 5. 6. κα΄ 7. 8.

30 οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐδέν. καθὼς ἀκούω κρίνω, καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν· ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρός.

30 Θὰ δικασθοῦν δὲ ἀπὸ ἐμὲ μὲ πᾶσαν δικαιοσύνην. Διότι ἐγὼ καὶ τώρα καὶ πάντοτε δὲν δύναμαι νὰ πράττω τίποτε ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μου, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ θέλῃ καὶ ὁ Πατήρ μου. Καθὼς ἀκούω ἀπὸ τὸν Πατέρα, κρίνω σύμφωνα πρὸς ὅ,τι ὁ Πατὴρ πρὸς ἐμὲ τὸν ἐνανθρωπήσαντα Υἱόν του λέγει· καὶ ἡ κρίσις μου λοιπὸν εἶναι δικαία· διότι δὲν ζητῶ νὰ στήσω τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ Πατρός μου, ὁ ὁποῖος μὲ ἔστειλεν εἰς τὸν κόσμον καὶ ὁ ὁποῖος εἶναι εἰς ὅλα δίκαιος.

31 Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής.

31 Ἴσως θὰ μοῦ εἴπητε, ὅτι δὲν πιστεύομεν εἰς αὐτά, ποὺ λέγεις διὰ τὸν ἑαυτόν σου, διότι στηρίζονται εἰς ἰδικήν σου ἐγωϊστικὴν μαρτυρίαν. Πράγματι· ἐὰν ἐγὼ μόνος δίδω μαρτυρίαν διὰ τὸν ἑαυτόν μου, ἡ μαρτυρία μου δὲν εἶναι ἀξιόπιστος.

32 ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.

32 Ἄλλος ὅμως δίδει μαρτυρίαν δι' ἐμέ, ὁ ἐπουράνιος Πατήρ, καὶ λόγῳ τῆς ἰδιαιτέρας σχέσεώς μου πρὸς αὐτὸν πληροφορεῖται ἀλανθάστως ἡ συνείδησίς μου καὶ γνωρίζω καλῶς, ὅτι εἶναι ἀληθὴς ἡ μαρτυρία, τὴν ὁποίαν μαρτυρεῖ δι' ἐμέ.

33 ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκε τῇ ἀληθείᾳ·

33 Ἐπειδὴ ὅμως σεῖς δὲν ἀκούετε τὴν φωνὴν αὐτὴν τοῦ Πατρός μου, καὶ ἐπιμένετε νὰ ζητῆτε ἐξωτερικὰς μαρτυρίας, σᾶς ὑπενθυμίζω, ὅτι σεῖς ἔχετε στείλει ἀπεσταλμένους πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ ἐκεῖνος ἔχει δώσει πρὸ πολλοῦ μαρτυρίαν διὰ τὴν ἀλήθειαν.

34 ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε.

34 Ἐγὼ ὅμως, ὁ ὁποῖος ἔχω τὴν πληροφορίαν, τὴν ὁποίαν ὁ Πατὴρ παρέχει ἀμέσως εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς συνειδήσεώς μου, δὲν βασίζομαι εἰς τὴν μαρτυρίαν, ἡ ὁποία δίδεται ἀπὸ ἄνθρωπον, ἔστω καὶ ἐὰν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰωάννης. Ἀλλὰ λέγω ταῦτα διὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰωάννου, διὰ νὰ πεισθῆτε τοὐλάχιστον ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον θεωρεῖτε καὶ σεῖς ἀξιόπιστον, καὶ σωθῆτε.

35 ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων, ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιαθῆναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ.

35 Ἐκεῖνος δὲν ἦτο, ὅπως ἐγώ, ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, ἀλλ' ἦτο ὁ λύχνος, ποὺ δὲν εἶχεν ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του φῶς, ἀλλ' ἥναψεν αὐτὸν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ δι' αὐτὸ ἐφώτιζε, σεῖς δὲ ἠθελήσατε νὰ χαρῆτε μὲ τὸ φῶς τῆς διδασκαλίας του, ἀλλὰ δυστυχῶς δι' ὀλίγον μόνον καιρόν.

36 ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα ἃ ἔδωκέ μοι ὁ πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ ἔργα, ἃ ἐγὼ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέσταλκε.

36 Ἐγὼ ὅμως ἔχω νὰ σᾶς προβάλω ἀλάνθαστον μαρτυρίαν, ἡ ὁποία εἶναι μεγαλυτέρα ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰωάννου· διότι ἡ ὅλη θαυμαστὴ δρᾶσις μου ὡς Μεσσίου μὲ τὰ θαύματα καὶ καταπληκτικὰ ἔργα, ποὺ μοῦ ἀνέθεσεν ὁ Πατὴρ διὰ νὰ φέρω εἰς πέρας μὲ τὴν δύναμίν του, αὐτὰ τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα μόνος ἐγὼ ἐπιτελῶ, μαρτυροῦν δι' ἐμέ, ὅτι ὁ Πατὴρ μὲ ἔχει ἀποστείλει εἰς τὸν κόσμον.

37 καὶ ὁ πέμψας με πατήρ, αὐτὸς μεμαρτύρηκε περὶ ἐμοῦ. οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε πώποτε οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε,

37 Καὶ ὁ Πατήρ, ποὺ μὲ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, αὐτὸς ἔχει δώσει πρὸ πολλοῦ εἰς τὰς Ἁγίας Γραφὰς μαρτυρίαν δι' ἐμέ. Οὔτε τὴν φωνήν του ἔχετε ἀκούσει ποτὲ ἕως τώρα, οὔτε τὴν μορφήν του ἔχετε ἴδει, διότι ὁ Θεὸς εἶναι ἀόρατος καὶ δὲν τὸν ἀντιλαμβάνεται κανεὶς μὲ τὰς σωματικὰς αἰσθήσεις. Συνεπῶς καὶ τὴν μαρτυρίαν του δι' ἐμὲ θὰ ἔπρεπε νὰ τὴν ζητήσετε εἰς τὰς Γραφάς.

---

[30]) 19. ς΄ 38. [31]) η΄ 13. 14. 54. 55. 1 Κρ. δ΄ 4. [32]) 36. 37. [33]) α΄ 19 - 34. [34]) γ΄ 11. 32. 1 Κρ. δ΄ 3. [35]) 2 Βσ. κα΄ 17. Σρ. μη΄ 1. Ἰν. α΄ 4. 5. Λκ. α΄ 17. 76. 77. 2 Πτ. α΄ 19. Ἀπ. κα΄ 23. [36]) 32. α΄ 33. 34. γ΄ 2. δ΄ 34. ς΄ 14. ι΄ 25. 37. 38. ιδ΄ 11. 1 Ἰν. ε΄ 8. [37-38]) Ἐξ. λγ΄ 20. Δτ. δ΄ 12. ε΄ 24. Ἰν. ε΄ 45 - 47. ιβ΄ 40. 1 Ἰν. β΄ 14. Μτ. γ΄ 17. ιγ΄ 14. 15.

38 καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε μένοντα ἐν ὑμῖν, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε.

38 Ἀλλὰ σεῖς καὶ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ποὺ περιέχεται εἰς τὰς Ἁγίας Γραφάς, δὲν τὸν ἔχετε ἐγκολπωθῆ, ὥστε νὰ κατοικῇ μέσα σας· καὶ ἀπόδειξις τούτου εἶναι τὸ ὅτι εἰς αὐτόν, τὸν ὁποῖον ἐκεῖνος (ὁ Πατὴρ) ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, εἰς τοῦτον σεῖς δὲν πιστεύετε.

39 ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν· καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ·

39 Ἐξετάζετε μὲ προσκόλλησιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν γράμμα τὰς Ἁγίας Γραφάς, διότι νομίζετε, ὅτι μὲ μόνην τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν ἐξέτασιν ταύτην θὰ ἔχετε ζωὴν αἰώνιον. Καὶ ἐκεῖναι εἶναι, ποὺ μαρτυροῦν δι' ἐμέ.

40 καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με ἵνα ζωὴν ἔχητε.

40 Καὶ ὅμως παρὰ τὴν περὶ ἐμοῦ μαρτυρίαν τῶν Γραφῶν δὲν θέλετε νὰ ἔλθετε πρὸς ἐμὲ διὰ νὰ ἔχητε ζωὴν αἰώνιον.

Στίχ. 41-47. Διατί οἱ Ἰουδαῖοι ἀπιστοῦν εἰς τὸν Χριστόν.

41 δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω·

41 Μὴ νομίσετε, ὅτι ἀπὸ ματαιοδοξίαν ζητῶ νὰ ἔλθετε πρὸς ἐμὲ ὡς μαθηταί μου. Ὄχι. Δὲν ἐπιδιώκω νὰ λάβω δόξαν ἀπὸ ἀνθρώπους.

42 ἀλλ' ἔγνωκα ὑμᾶς ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς.

42 Ἀλλὰ ἀπὸ τὴν συναναστροφήν μου μὲ σᾶς καὶ ἀπὸ τὴν προσωπικήν μου πεῖραν σᾶς ἔχω μάθει πολὺ καλὰ καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι δὲν ἔχετε μέσα σας τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν.

43 ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήψεσθε.

43 Ἀποδεικνύεται δὲ τοῦτο ἀπὸ τὸ ὅτι ἐγὼ ἦλθον ἐξ ὀνόματος τοῦ Πατρός μου, ὡς ἀντιπρόσωπός του, ποὺ φανερώνει τὸ ὄνομά του καὶ τὸ θέλημά του, καὶ ὅμως δὲν μὲ δέχεσθε καὶ δὲν πιστεύετε εἰς τὴν θείαν ἀποστολήν μου. Ἐὰν ἔλθῃ ἄλλος, ψευδὴς Μεσσίας, ποὺ θὰ ἐπιδιώκῃ τὸ ἰδικόν του συμφέρον καὶ τὴν δόξαν τοῦ ἰδικοῦ του ὀνόματος, ἐκεῖνον θὰ τὸν ὑποδεχθῆτε.

44 πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ οὐ ζητεῖτε;

44 Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ πιστεύσετε, σεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐπιδιώκετε νὰ λαμβάνετε δόξαν ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον καὶ δὲν ζητεῖτε τὴν δόξαν, ἡ ὁποία πηγάζει ἀπὸ τὸν ἕνα καὶ μόνον Θεόν;

45 μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν Μωϋσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε.

45 Μὴ φαντάζεσθε, ὅτι ἐγὼ θὰ σᾶς κατηγορήσω εἰς τὸν Πατέρα. Ὑπάρχει ἄλλος, ποὺ σᾶς κατηγορεῖ, ὁ Μωϋσῆς, εἰς τὸν ὁποῖον σεῖς ἔχετε στηρίξει τὰς ἐλπίδας σας.

46 εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωϋσεῖ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν.

46 Καὶ εἶναι κατήγορός σας ὁ Μωϋσῆς, διότι οὔτε εἰς ἐκείνου τοὺς λόγους πιστεύετε. Διότι ἐὰν ἐπιστεύατε εἰς τὸν Μωϋσῆν, θὰ ἐπιστεύατε καὶ εἰς ἐμέ. Διότι περὶ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψε προφητικῶς καὶ εἰς πολλὰ μέρη τῶν συγγραμμάτων του, εἴτε μὲ τύπους καὶ εἰκόνας, εἴτε μὲ σαφεῖς προρρήσεις προλέγεται ὁ ἐρχομός μου.

47 εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι πιστεύσετε;

47 Ἐὰν δὲ δὲν πιστεύετε εἰς ὅσα ἔχει γράψει ἐκεῖνος, ποὺ τόσον πολὺ τὸν ὑπολήπτεσθε, πῶς θὰ πιστεύσετε εἰς τοὺς λόγους τοὺς ἰδικούς μου, τὸν ὁποῖον διὰ πρώτην φορὰν βλέπετε καὶ ἀκούετε;

[39-40]) α΄ 11. 46. γ΄ 19. Μτ. κγ΄ 37. Λκ. ις΄ 29. 30. κδ΄ 25 - 27. Πρ. ιζ΄ 11. 2 Κρ. γ΄ 14. 15. 2 Τμ. γ΄ 15 - 17. 1 Πτ. α΄ 10 - 12. 2 Πτ. α΄ 19. [41]) 44. ζ΄ 18. η΄ 50. 1 Θσ. β΄ 4 - 6. [42]) η΄ 42. 1 Ἰν. β΄ 5. ε΄ 3. Λκ. ια΄ 42. [43]) α΄ 11. η΄ 43. Μτ. κδ΄ 5. [44]) 41. ιβ΄ 43. Μτ. ς΄ 1 - 5. 16. κγ΄ 5 - 7. Ῥμ. β΄ 7 - 10. 19. γ΄ 23. Γλ. α΄ 10. ς΄ 12. [45]) Δτ. λα΄ 26. Ῥμ. β΄ 12. 13. 17 - 28. [46-47]) 39. 40. ζ΄ 19. Λκ. ις΄ 31.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Στίχ. 1-15. Ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν πέντε ἄρτων καὶ τῶν δύο ἰχθύων.

Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος·

Μετὰ ταῦτα ἀνεχώρησεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς λίμνης τῆς Γαλιλαίας, ἡ ὁποία ὀνομάζεται καὶ Τιβεριάς.

2 καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολύς, ὅτι ἑώρων αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων.

2 Καὶ τὸν ἠκολούθει πολὺς λαός, διότι ἔβλεπε τὰ θαύματά του, ποὺ ἔκανεν ἐπὶ τῶν ἀρρώστων.

3 ἀνῆλθε δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

3 Ἀνέβη δὲ εἰς τὸ πλησίον ὄρος ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐκάθητο ἐκεῖ μαζὶ μὲ τοὺς δώδεκα μαθητάς του.

4 ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων.

4 Ἐπλησίαζε δὲ τὸ Πάσχα, ἡ μεγάλη ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων.

5 ἐπάρας οὖν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς τὸν Φίλιππον· πόθεν ἀγοράσωμεν ἄρτους ἵνα φάγωσιν οὗτοι;

5 Ἐνῷ λοιπὸν ἦτο ἀπησχολημένος καὶ ἐδίδασκε τοὺς μαθητάς του, ἐσήκωσεν ὁ Ἰησοῦς τὰ μάτια του καὶ ὅταν παρετήρησεν, ὅτι ἔρχεται πρὸς αὐτὸν πολὺς λαός, λέγει πρὸς τὸν Φίλιππον, ποὺ κατήγετο ἀπὸ τὴν περιφέρειαν ἐκείνην· Ἀπὸ ποῖον μέρος καὶ μὲ τί χρήματα θὰ ἀγοράσωμεν ψωμιά, διὰ νὰ φάγουν οἱ ἄνθρωποι αὐτοί;

6 τοῦτο δὲ ἔλεγε πειράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ἔμελλε ποιεῖν.

6 Ἔλεγε δὲ τοῦτο ὁ Κύριος δοκιμάζων τὴν πίστιν τοῦ Φιλίππου, καὶ ὄχι ἐπειδὴ εὑρίσκετο πραγματικῶς εἰς ἀπορίαν περὶ τοῦ τί νὰ κάμῃ. Διότι ὁ Κύριος εἶχε λάβει πλέον τὰς ἀποφάσεις του καὶ ἐγνώριζε τί ἔμελλε νὰ κάμῃ.

7 ἀπεκρίθη αὐτῷ Φίλιππος· διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς ἵνα ἕκαστος αὐτῶν βραχύ τι λάβῃ.

7 Ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν ὁ Φίλιππος· ψωμιὰ ἀξίας διακοσίων δηναρίων δὲν φθάνουν εἰς αὐτούς, ὄχι διὰ νὰ χορτασθοῦν, ἀλλὰ διὰ νὰ πάρῃ ὁ καθένας των ἕνα μικρὸ κομμάτι.

8 λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου·

8 Λέγει εἰς αὐτὸν ἕνας ἀπὸ τοὺς μαθητάς του, ὁ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς τοῦ Σίμωνος Πέτρου·

9 ἔστι παιδάριον ἓν ὧδε, ὃς ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσούτους;

9 Ὑπάρχει ἐδῶ κάποιος νέος, ποὺ ἔχει πέντε ψωμιὰ κρίθινα καὶ δύο ψάρια. Ἀλλὰ τί εἶναι αὐτὰ τὰ ὀλίγα διὰ τόσον πολὺν λαόν;

10 εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς· ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν· ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. ἀνέπεσον οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡσεὶ πεντακισχίλιοι.

10 Ἀλλ᾽ ὁ Ἰησοῦς εἶπε τότε· Βάλετε τοὺς ἀνθρώπους νὰ καθήσουν κάτω. Ἦτο δὲ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην χόρτος πολὺς φυτρωμένος εἰς τὸν τόπον. Ἐκάθησαν λοιπὸν κάτω πρῶτον οἱ ἄνδρες, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς ἔφθανε περίπου τὰς πέντε χιλιάδας.

ΣΤ΄. [1]) κα΄ 1. Μτ. ιδ΄ 13. Μρ. ς΄ 32. Λκ. θ΄ 10. [2-3]) 15. Μτ. ιδ΄ 14. Μρ. ς΄ 33. Λκ. θ΄ 11. [4]) β΄ 13. ζ΄ 2. ια΄ 55. [5]) α΄ 44. 45. δ΄ 35. Μτ. ιδ΄ 14 - 16. Μρ. ς΄ 34 - 35. Λκ. θ΄ 12. [7]) Μτ. ιε΄ 33. Μρ. ς΄ 37. [8]) α΄ 41. [9]) Μτ. ιδ΄ 16. ιε΄ 34. Μρ. ς΄ 38. Λκ. θ΄ 13. 14. [10-13]) Μτ. ιδ΄ 19 - 21. ιε΄ 35 - 38. ς΄ 39 - 44. Λκ. θ΄ 15 - 17.

11 ἔλαβε δὲ τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς καὶ εὐχαριστήσας διέδωκε τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένοις· ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον.

11 Ἐπῆρε δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰς χεῖρας του τοὺς ἄρτους καὶ ἀφοῦ ηὐχαρίστησε τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος μᾶς παρέχει ὅλα τὰ ἀγαθά, διεμοίρασεν εἰς τοὺς μαθητάς, οἱ δὲ μαθηταὶ διένειμαν τὰ κομμάτια εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ ἐκάθηντο· ὁμοίως ἐμοίρασαν καὶ ἀπὸ τὰ ψάρια, ὅσον ἤθελεν ὁ καθένας διὰ νὰ χορτασθῇ.

12 ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόληται.

12 Ἀφοῦ δὲ ἐχορτάσθησαν ὅλοι, λέγει ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητάς του· Μαζεύσατε τὰ κομμάτια, ποὺ ἐπερίσσευσαν, ὥστε νὰ μὴ χαθῇ τίποτε.

13 συνήγαγον οὖν καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων ἃ ἐπερίσσευσε τοῖς βεβρωκόσιν.

13 Ἐμάζευσαν λοιπὸν καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνια μὲ κομμάτια ἀπὸ τὰ πέντε κριθαρένια ψωμιά, τὰ ὁποῖα εἶχαν περισσεύσει εἰς ἐκείνους, ποὺ εἶχαν φάγει.

14 Οἱ οὖν ἄνθρωποι, ἰδόντες ὃ ἐποίησε σημεῖον ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον.

14 Οἱ ἄνθρωποι λοιπόν, ὅταν εἶδαν τὸ θαῦμα αὐτό, ποὺ ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγαν ὅτι· Αὐτὸς εἶναι πραγματικῶς ὁ προφήτης, ὁ ὁποῖος σύμφωνα μὲ τὴν εἰς τὸ Δευτερονόμιον προφητείαν τοῦ Μωϋσέως πρόκειται νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον.

15 Ἰησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἁρπάζειν αὐτὸν ἵνα ποιήσωσιν αὐτὸν βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.

15 Κατόπιν λοιπὸν ἀπὸ τὴν ἐντύπωσιν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν αὐτὸν τοῦ πλήθους, ὁ Ἰησοῦς, ἐπειδὴ ἀντελήφθη, ὅτι σκοπεύουν νὰ ἔλθουν καὶ νὰ τὸν ἁρπάσουν διὰ νὰ τὸν κάμουν διὰ τῆς βίας βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ ὄρος ὁλομόναχος, ἀφοῦ προηγουμένως ἠνάγκασε τοὺς μαθητάς του νὰ ἀναχωρήσουν μὲ πλοῖον.

Στίχ. 16-21. Ὁ Κύριος περιπατεῖ ἐπὶ τῆς θαλάσσης.

16 Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν,

16 Πράγματι δὲ ὅταν ἔγινε βράδυ, κατέβησαν οἱ μαθηταί του ἀπὸ τὸ μέρος, ποὺ ἔγινε τὸ θαῦμα τῆς διατροφῆς, εἰς τὴν θάλασσαν.

17 καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καπερναούμ. καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει καὶ οὐκ ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,

17 Καὶ ἀφοῦ ἐμβῆκαν εἰς τὸ πλοῖον, ἐπήγαιναν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς λίμνης, εἰς τὴν Καπερναούμ. Καὶ εἶχε γίνει πλέον σκοτάδι καὶ ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶχεν ἔλθει εἰς αὐτούς.

18 ἥ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος διηγείρετο.

18 Καὶ ἡ θάλασσα ἐν τῷ μεταξὺ ἐφούσκωνε καὶ ἐσηκώνετο ὁλονὲν ἀγριωτέρα λόγῳ τῶν κυμάτων, ἐπειδὴ ἔπνεεν ἄνεμος σφοδρὸς καὶ βίαιος.

19 ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους εἴκοσι πέντε ἢ τριά-

19 Ἀφοῦ λοιπὸν εἶχαν προχωρήσει περίπου εἴκοσι πέντε ἢ τριάκοντα στάδια, δηλαδὴ περίπου ἓξ χιλιόμετρα, ἔξαφνα καὶ

[14]) α΄ 21. [15]) ια΄ 47. 48. ιη΄ 36. Μτ. ιδ΄ 23. [16-21]) Μτ. ιδ΄ 24 - 33. Μρ. ς΄ 47 - 52.

κοντα θεωροῦσι τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν.

χωρὶς νὰ τὸ περιμένουν βλέπουν τὸν Ἰησοῦν νὰ περιπατῆ ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν καὶ νὰ ἔρχεται πλησίον τοῦ πλοίου, καὶ ἐκυριεύθησαν ἀπὸ φόβον.

20 ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.

20 Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπε τότε πρὸς αὐτούς· Ἐγὼ εἶμαι· δὲν σᾶς παρουσιάσθη κανένα φάντασμα, μὴ φοβεῖσθε.

21 ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον.

21 Κατόπιν λοιπὸν τῆς βεβαιώσεως αὐτῆς, οἱ μαθηταὶ ἐξεδήλωσαν πολλὴν σπουδὴν καὶ προθυμίαν νὰ τὸν πάρουν εἰς τὸ πλοῖον. Καὶ ἅμα τὸν ἐπῆραν, ἀμέσως τὸ πλοῖον ἔφθασεν εἰς τὴν ξηράν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπήγαιναν.

Στίχ. 22-59. Ὁ Κύριος εἶναι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς.

22 Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης ἰδὼν ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἓν ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοιάριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον·

22 Τὴν ἄλλην ἡμέραν πολλοὶ ἀπὸ τὰ πλήθη ἐπέμεναν νὰ στέκουν εἰς τὴν ἀπέναντι παραλίαν τῆς θαλάσσης, ὅπου εἶχε γίνει τὸ θαῦμα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν πέντε ἄρτων. Καὶ ἐπέμεναν νὰ στέκουν ἐκεῖ, ἐπειδὴ εἶχαν ἴδει τὴν προηγουμένην ἡμέραν, ὅτι ἄλλο πλοιάριον δὲν ἦτο ἐκεῖ παρὰ μόνον ἕνα, ἐκεῖνο ποὺ εἶχαν ἔμβει οἱ μαθηταί του καὶ ὅτι δὲν ἐμβῆκεν ὁ Ἰησοῦς μαζὶ μὲ τοὺς μαθητάς του εἰς τὸ πλοιάριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταί του ἀνεχώρησαν. Ἐνόμιζαν, λοιπόν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο ἀκόμη ἐκεῖ·

23 ἄλλα δὲ ἦλθε πλοιάρια ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου, ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον εὐχαριστήσαντος τοῦ Κυρίου·

23 ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως κατὰ τὸ πρωῒ ἦλθαν ἄλλα πλοιάρια ἀπὸ διάφορα σημεῖα τῆς λίμνης τῆς Τιβεριάδος πλησίον εἰς τὸν τόπον, ὅπου τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ ἔφαγαν τὸν ἄρτον, ὁ ὁποῖος εἶχε πληθυνθῆ μὲ τὴν εὐχαριστίαν, ποὺ ἔκαμεν ὁ Κύριος.

24 ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα καὶ ἦλθον εἰς Καπερναοὺμ ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν.

24 Ὅταν λοιπὸν εἶδεν ὁ λαός, ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶναι ἐκεῖ, οὔτε οἱ μαθηταί του, ἐμβῆκαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα ἐκεῖνα καὶ ἦλθον εἰς τὴν Καπερναοὺμ ζητοῦντες νὰ εὕρουν τὸν Ἰησοῦν.

25 καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης εἶπον αὐτῷ· ῥαββί, πότε ὧδε γέγονας;

25 Καὶ ὅταν τὸν ηὗραν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς θαλάσσης, τὸ δυτικόν, τοῦ εἶπαν· Διδάσκαλε, πότε ἐπρόφθασες τόσον σύντομα νὰ ἔλθῃς ἐδῶ ἀπὸ τὸ ἀπέναντι μέρος;

26 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με, οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε.

26 Τοὺς ἀπεκρίθη τότε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπεν· Ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σᾶς λέγω, ὅτι ζητεῖτε νὰ μὲ εὕρετε ὄχι διότι εἴδατε θαύματα, ποὺ σᾶς ἔπεισαν διὰ τὴν θείαν ἀποστολήν μου καὶ τὴν σωτηριώδη ἀλήθειαν τῆς διδασκαλίας μου, ὥστε νὰ ὠφεληθῆτε πνευματικῶς, ἀλλὰ διότι ἐφάγατε ἀπὸ τοὺς ἄρτους καὶ ἐχορτάσθητε καὶ ζητεῖτε πάλιν νὰ σᾶς δώσω ὑλικὰ ἀγαθά.

[22-25]) 11. Μρ. ς΄ 32. 33. [26-27]) γ΄ 33. δ΄ 14. 32. 34. ε΄ 36. 39. ιβ΄ 25. Μτ. δ΄ 3. 4. ιε΄ 17. 1 Κρ. ς΄ 13.

27 ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ Θεός.

27 Δὲν πρέπει ὅμως τὸ ἐνδιαφέρον σας ὁλόκληρον νὰ στρέφεται εἰς τὰ ὑλικὰ ψωμιά, ἀλλὰ νὰ ἐργάζεσθε μὲ ζῆλον, ὅπως ἀποκτήσετε ὄχι τὴν ὑλικὴν τροφήν, ποὺ εἶναι προσωρινὴ καὶ φθείρεται, ἀλλὰ τὴν πνευματικὴν τροφήν, ποὺ μένει ἄφθαρτος καὶ παράγει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αἰώνιον ζωήν. Τὴν τροφὴν αὐτὴν θὰ σᾶς δώσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ μόνος αὐτός. Διότι αὐτὸν ὁ Πατήρ, δηλαδὴ αὐτὸς ὁ Θεός, ἀπέδειξε καὶ ἐφανέρωσε διὰ τῆς σφραγῖδος καὶ μαρτυρίας τῶν θαυμάτων του ὡς τὸν μόνον χορηγὸν τῆς τροφῆς καὶ τῆς ζωῆς ταύτης.

28 εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· τί ποιῶμεν ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ;

28 Κατόπιν λοιπὸν τῆς παρατηρήσεως ταύτης τοῦ Ἰησοῦ εἶπαν ἐκεῖνοι πρὸς αὐτόν· Τί πρέπει νὰ πράττωμεν διὰ νὰ ἐργαζώμεθα ἐκεῖνα τὰ ἔργα, ποὺ ὁ Θεὸς ζητεῖ ἀπὸ ἡμᾶς ὡς ὅρον ἀπαραίτητον διὰ νὰ μᾶς δώσῃ τὴν ἄφθαρτον τροφήν;

29 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτό ἐστι τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, ἵνα πιστεύσητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος.

29 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπεν· Αὐτὸ εἶναι τὸ ἔργον, ποὺ ὁ Θεὸς ζητεῖ, τὸ νὰ πιστεύσετε ζωντανὰ καὶ ἐμπράκτως εἰς αὐτόν, τὸν ὁποῖον ἀπέστειλεν ἐκεῖνος.

30 εἶπον οὖν αὐτῷ· τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι; τί ἐργάζῃ;

30 Κατόπιν λοιπὸν τῶν λόγων τούτων εἶπον πρὸς αὐτὸν οἱ πρόκριτοι Ἰουδαῖοι· Ποῖον θαῦμα, τὸ ὁποῖον νὰ δεικνύῃ τὴν ἀποστολήν σου, ἐνεργεῖς σύ, διὰ νὰ τὸ ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν εἰς σέ; Ποῖον ἔργον θαυμαστὸν καὶ ὑπερφυσικὸν ἐργάζεσαι;

31 οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθώς ἐστι γεγραμμένον· ***ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν.***

31 Οἱ πατέρες μας ἔφαγαν τὸ μάννα εἰς τὴν ἔρημον σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει γραφῆ εἰς τοὺς Ψαλμούς· Ἄρτον, ὁ ὁποῖος παρήχθη μὲ ὑπερφυσικὴν καὶ οὐράνιον ἐνέργειαν, ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς αὐτοὺς νὰ φάγουν.

32 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ' ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν.

32 Κατόπιν λοιπὸν ἀπὸ αὐτά, ποὺ εἶπαν οἱ Ἰουδαῖοι, τοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σᾶς λέγω, ὅτι δὲν σᾶς ἔδωκεν ὁ Μωϋσῆς τὸν πραγματικὸν οὐράνιον ἄρτον. Διότι τὸ μάννα οὔτε ὁ ἀληθινὸς οὐράνιος ἄρτος ἦτο, οὔτε ἀπὸ τὸν Μωϋσέα ἐδόθη εἰς τοὺς προγόνους σας. Ἀλλ' ἐδόθη ἀπὸ τὸν Πατέρα μου, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ μέλλον ἐξακολουθεῖ νὰ σᾶς δίδῃ ἀνελλιπῶς τὸν ἀληθινὸν οὐράνιον ἄρτον.

33 ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ ἐστιν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ.

33 Διότι ὁ ἄρτος, ποὺ πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὸν ὑλικὸν ἄρτον δίδεται ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ εἶναι δι' αὐτὸ ὁ κατ' ἐξοχὴν ἄρτος τοῦ Θεοῦ, εἶναι αὐτὸς ποὺ κατεβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ μεταδίδει ζωὴν ἀθάνατον ὄχι εἰς ὀλίγους μόνον, ἀλλ' εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον.

34 εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· Κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον.

34 Ὕστερον λοιπὸν ἀπὸ τοὺς περὶ τοῦ οὐρανίου ἄρτου λόγους τούτους τοῦ Κυρίου, τοὺς ὁποίους ἐκεῖνοι παρεξήγησαν καὶ ἐξέλαβον παχυλῶς, εἶπον πρὸς αὐτόν· Κύριε, δός μας τὸν ἄρτον τοῦτον πάντοτε, ὅπως ἄλλοτε καθημερινῶς ἐδίδετο καὶ τὸ μάννα εἰς τοὺς πατέρας μας.

---

[28]) Βρχ. β΄ 9. Μτ. ς΄ 33. Ἀπ. β΄ 26. [29]) γ΄ 15 - 18. 1 Ἰν. γ΄ 23. Ῥμ. ι΄ 6 - 10. Ἑβ. ια΄ 1 κτλ. [30]) β΄ 18. Μτ. ιβ΄ 38. κζ΄ 42. [31]) Ἐξ. ις΄ 14 - 16. 35. Δτ. η΄ 3. Νεμ. θ΄ 15. Ψ. οζ΄ 24. 25. ρδ΄ 40. Σφ. Σλ. ις΄ 20. 1 Κρ. ι΄ 3. [32-33]) 35. 48 - 51. 57. 58. 63. 68. [34]) δ΄ 15.

35 εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρός με οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ διψήσῃ πώποτε.

35 Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς τότε εἶπεν εἰς αὐτούς· Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄρτος, ποὺ μεταδίδω διὰ τῆς μεταλήψεως τοῦ σώματος καὶ αἵματός μου, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας μου καὶ τῆς χάριτος τοῦ Πνεύματός μου, ζωὴν πραγματικήν. Ἐκεῖνος ποὺ διὰ τῆς μετανοίας καὶ τῆς πίστεως ἔρχεται πρὸς ἐμέ, δὲν θὰ πεινάσῃ πνευματικῶς, καὶ ἐκεῖνος ποὺ πιστεύει εἰς ἐμέ, δὲν θὰ διψάσῃ πνευματικῶς οὐδέποτε· θὰ λάβῃ ἐνίσχυσιν καὶ νέας δυνάμεις πνευματικὰς καὶ θὰ εὕρῃ τὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὴν ἱκανοποίησιν τῆς καρδίας του καὶ ὁλοκλήρου τῆς ψυχῆς του.

36 ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἑωράκατέ με καὶ οὐ πιστεύετε.

36 Ἀλλὰ σᾶς εἶπα ὅτι, καίτοι μὲ ἔχετε ἴδει, ποῖος εἶμαι καὶ ποῖος ἀποδεικνύομαι διὰ τῶν θαυμάτων μου, ὅμως σεῖς δὲν πιστεύετε ὅτι εἶμαι ὁ Μεσσίας.

37 Πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ πατὴρ, πρὸς ἐμὲ ἥξει, καὶ τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω·

37 Ἀλλ' ἐὰν σεῖς ἀπιστῆτε, ὑπάρχουν ἄλλοι, ποὺ θὰ πιστεύσουν. Κάθε λογικὸν πλάσμα καὶ κάθε ἄνθρωπος, ποὺ μοῦ δίδει ὁ Πατήρ, διὰ νὰ γίνῃ ἰδικός μου καὶ σωθῇ δι' ἐμοῦ, θὰ πιστεύσῃ καὶ θὰ ἔλθῃ ἀσφαλῶς εἰς ἐμέ. Καὶ ἐκεῖνον, ποὺ ἔρχεται εἰς ἐμέ, δὲν θὰ τὸν πετάξω ἔξω μὲ περιφρόνησιν, ἀλλὰ θὰ τὸν δεχθῶ μετὰ πάσης στοργῆς.

38 ὅτι καταβέβηκα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με.

38 Θὰ τὸν δεχθῶ δέ, διότι ἔχω καταβῆ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ εἶμαι ἤδη ἐν τῇ γῇ ὡς ἄνθρωπος, ὄχι διὰ νὰ πράττω τὸ θέλημα τὸ ἰδικόν μου ἀλλὰ τὸ θέλημα ἐκείνου, ποὺ μὲ ἔστειλεν ἐδῶ.

39 τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέ μοι μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

39 Τὸ θέλημα δὲ τοῦ Πατρός, ὁ ὁποῖος μὲ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, εἶναι τοῦτο ἀκριβῶς: ἀπὸ ὅλους ἐκείνους ποὺ μοῦ ἔχει δώσει, νὰ μὴ χάσω ἐξ αὐτῶν οὐδὲ μέρος τι ἐλάχιστον, ἀλλὰ νὰ ἀναστήσω ὅλους αὐτοὺς ἐνδόξως κατὰ τὴν ἐσχάτην τῆς δευτέρας παρουσίας μου καὶ τῆς παγκοσμίου Κρίσεως ἡμέραν.

40 τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

40 Ναί, θὰ τοὺς ἀναστήσω. Διότι τοῦτο εἶναι τὸ θέλημα ἐκείνου, ποὺ μὲ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, καθένας, ποὺ ἔχει τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του καθαρὰ καὶ βλέπει μὲ αὐτὰ τὸν Υἱὸν καὶ πιστεύει εἰς αὐτόν, νὰ ἔχῃ ἤδη ἀπὸ τὸν παρόντα βίον ζωὴν αἰώνιον. Καὶ ὡρισμένως ἐγὼ θὰ ἀναστήσω αὐτὸν ἔνδοξον κατὰ τὴν ἐσχάτην τῆς Κρίσεως ἡμέραν.

41 Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι εἶπεν, ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,

41 Ἐγόγγυζον λοιπὸν ἐναντίον του καὶ μὲ πολλὴν δυσμένειαν τὸν ἐπέκριναν οἱ Ἰουδαῖοι, διότι εἶπεν, ὅτι Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄρτος, ποὺ κατέβηκα ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ συνεπῶς δὲν ἐγεννήθην, ὅπως γεννῶνται ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι.

42 καὶ ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; πῶς οὖν λέγει οὗτος ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα;

42 Καὶ ἔλεγαν· Δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ; Δὲν εἶναι αὐτός, τοῦ ὁποίου ἡμεῖς γνωρίζομεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; Πῶς λοιπὸν λέγει αὐτός, ποὺ τὸν ξεύρομεν τόσον καλά, ὅτι ἔχω καταβῆ ἀπὸ τὸν οὐρανόν;

43 ἀπεκρίθη οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων.

43 Κατόπιν λοιπὸν τοῦ γογγυσμοῦ καὶ τῶν ἐπικρίσεων αὐτῶν ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· Μὴ ἀγανακτῆτε καὶ μὴ μὲ ἐπικρίνετε μεταξύ σας.

---

[35]) δ´ 14. ε´ 40. ς´ 32. 33. ζ´ 37. [36]) 26. 29. ε´ 37 - 40. 43. ιε´ 24. [37]) 39. 44. 45. 65. γ´ 27. ι´ 27. Λκ. ιε´ 20. 22 - 24. Πρ. ις´ 14. [38]) δ´ 34. [39-40]) γ´ 15. ε´ 29. 30. ς´ 44. 54. ι´ 28. 29. ια´ 24 - 26. ιζ´ 2. 12. [41-42]) 32. 33. 61. ζ´ 12. 27. 32. Μτ. ιγ´ 55. Μρ. ς´ 3. Λκ. δ´ 22. ε´ 30.

44 οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ ὁ πέμψας με ἑλκύσῃ αὐτόν, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

44 Ὁ γογγυσμός σας αὐτὸς προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν σας. Καὶ ἀπιστεῖτε, διότι ὁ Πατήρ μου σᾶς εὗρεν ἀναξίους νὰ σᾶς τραβήξῃ πρὸς ἐμέ. Κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐμὲ μὲ πίστιν εἰς τὴν θείαν προέλευσιν καὶ ἀποστολήν μου, ἐὰν ὁ Πατήρ, ποὺ μὲ ἔστειλεν εἰς τὸν κόσμον, δὲν μεταβάλῃ τὸ ἐσωτερικόν του καὶ δὲν τὸν ἑλκύσῃ διὰ τῆς θείας του δυνάμεως. Καὶ ἐγώ, ὅταν οὗτος ἑλκυσθῇ πρὸς ἐμέ, θὰ φέρω εἰς πέρας τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας του καὶ θὰ τὸν ἀναστήσω κατὰ τὴν ἐσχάτην ἡμέραν τῆς Κρίσεως.

*45 ἔστι γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· **καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ Θεοῦ.** πᾶς ὁ ἀκούων παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν ἔρχεται πρός με·*

45 Ὅτι δὲ μόνον ἐκεῖνοι, ποὺ ἑλκύονται ἀπὸ τὸν Πατέρα μου, ἔρχονται πρὸς ἐμέ, ἔχει προφητευθῆ εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν. Πράγματι· εἶναι γραμμένον εἰς τὰ προφητικὰ βιβλία τὸ ἑξῆς: Καὶ ὅλοι, ὅσοι θὰ ἀκολουθήσουν τὸν Μεσσίαν, θὰ εἶναι διδαγμένοι ἀπὸ τὸν Θεόν. Κάθε ἕνας, ποὺ θὰ ἀκούσῃ τὴν ἐσωτερικὴν πρόσκλησιν τοῦ Πατρός μου καὶ θὰ δεχθῇ τὸν παρ' αὐτοῦ φωτισμόν, ὥστε νὰ μάθῃ αὐτά, ποὺ ὁ Πατήρ μου τὸν διδάσκει, ἔρχεται πρὸς ἐμέ.

46 οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τις ἑώρακεν, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἑώρακε τὸν πατέρα.

46 Καὶ ὅταν σᾶς λέγω, ὅτι οἱ ἄνθρωποι διδάσκονται ἀπὸ τὸν Θεόν, δὲν ἐννοῶ, ὅτι συνομιλοῦν προσωπικῶς καὶ ἔρχονται εἰς ἄμεσον ἐπικοινωνίαν πρὸς αὐτόν. Οὔτε ὅτι ἔχει ἴδει καὶ ἄλλος κανεὶς τὸν Πατέρα, ἐκτὸς μόνον ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον ἀπεστάλη, ἀλλὰ καὶ ἐγεννήθη ἀπὸ τὸν Θεόν. Αὐτὸς μόνος ἔχει ἴδει τὸν Πατέρα.

47 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἔχει ζωὴν αἰώνιον.

47 Ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σᾶς διαβεβαιῶ, ὅτι λόγῳ τῆς ἰδιαιτέρας ταύτης σχέσεώς μου πρὸς τὸν Πατέρα, ἐκεῖνος ποὺ πιστεύει εἰς ἐμέ, ἔχει ἤδη ἀπὸ τοῦ παρόντος βίου ζωὴν αἰώνιον.

48 ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς.

48 Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄρτος, ποὺ μεταδίδει ζωὴν πραγματικήν. Ὅπως ὁ ὑλικὸς ἄρτος ἐνισχύει καὶ παρατείνει τὴν σωματικὴν ζωήν, ἔτσι καὶ ἐγὼ διὰ τῆς διδασκαλίας μου καὶ τοῦ σώματός μου τρέφω καὶ ζωοποιῶ τὰς ψυχάς σας.

49 οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀπέθανον·

49 Οἱ πατέρες σας ἔφαγαν τὸ μάννα εἰς τὴν ἔρημον καὶ μολονότι τοῦτο τοὺς ἐδόθη κατὰ τρόπον ὑπερφυσικόν, δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ τοὺς ἀσφαλίσῃ ἀπὸ τὸν σωματικὸν θάνατον, καὶ ἐπὶ τέλους ἀπέθανον.

50 οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ.

50 Ἡ ἀληθῶς θεία καὶ οὐρανία τροφή, ὁ ἄρτος, ποὺ πράγματι κατεβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανόν, εἶναι αὐτός, ὁ ὁποῖος μεταδίδει τέτοιαν δύναμιν καὶ ζωήν, ὥστε ἐὰν φάγῃ κανεὶς ἀπὸ αὐτὸν νὰ μὴ ἀποθάνῃ, ἀλλὰ νὰ ἀπολαύσῃ δι' αὐτοῦ τὴν αἰώνιον ζωήν.

51 ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σάρξ μού ἐστιν, ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς.

51 Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄρτος, ὁ ὁποῖος ἔχω μέσα μου ζωήν, τὴν ὁποίαν μεταδίδω καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, καὶ ὁ ὁποῖος κατέβην ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Ὁποιοσδήποτε φάγῃ ἀπὸ τὸν ἄρτον αὐτόν, θὰ ζήσῃ αἰωνίως. Σᾶς προσθέτω δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ ἄρτος, τὸν ὁποῖον ἐγὼ θὰ δώσω διὰ νὰ τὸν κοινωνοῦν καὶ τρέφωνται μὲ αὐτὸν οἱ πιστοί, εἶναι ἡ ἀνθρωπίνη μου φύσις, τὴν ὁποίαν ἐγὼ θὰ προσφέρω θυσίαν, διὰ νὰ ζωοποιηθῇ ὁλόκληρος ὁ κόσμος.

[44-45]) Ἡσ. νδ´ 13. Ἱρ. λη´:λα´ 3. 33. 34. Ἰν. ς´ 37 - 40. η´ 47. Ἑβ. η´ 10. 11. ι´ 16. 1 Κρ. β´ 13. [46]) α´ 18. γ´ 13. η´ 38. [47-48]) 35. 40. γ´ 16. [49-51]) 31 - 33. 53 - 58. 1 Ἰν. δ´ 10. 14. Μτ. κ´ 28. κς´ 26 - 28. Ἑβ. ι´ 5. 10. 20.

52 Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν;

52 Ἐλογομάχουν λοιπὸν μεταξύ των οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον· Πῶς ἠμπορεῖ αὐτὸς ἐδῶ νὰ μᾶς δώσῃ νὰ φάγωμεν τὴν σάρκα του, καὶ νὰ μένῃ συγχρόνως ἄρτος ζωντανός;

53 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς.

53 Τοὺς εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς· Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, ἐὰν δὲν ἐμπιστευθῆτε ἐξ ὁλοκλήρου τὴν σωτηρίαν σας εἰς τὴν θυσίαν, τὴν ὁποίαν θὰ προσφέρω καὶ ἐὰν μὲ τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ πίστιν ταύτην δὲν φάγετε διὰ τοῦ μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ δὲν πίετε τὸ αἷμα του, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχετε μέσα σας ζωήν.

54 ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

54 Ὅποιος τρώγει τὴν σάρκα μου καὶ πίνει τὸ αἷμα μου καὶ διὰ μέσου τοῦ μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας γίνεται κοινωνὸς καὶ συμμέτοχος τῆς ζωῆς μου καὶ τῆς θυσίας μου, ἔχει ἤδη ἀπὸ τοῦ παρόντος βίου ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ θὰ ἀναστήσω αὐτὸν ἐνδόξως κατὰ τὴν ἐσχάτην τῆς κρίσεως ἡμέραν.

55 ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθῶς ἐστι βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς ἐστι πόσις.

55 Θὰ ἔχῃ δὲ οὗτος ζωὴν αἰώνιον, διότι ἡ σάρξ μου εἶναι ἡ ἀληθὴς καὶ πραγματικὴ τροφή, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν λαμβάνει ὁ πιστὸς προσωρινὴν μόνον καὶ πρόσκαιρον ἐνίσχυσιν καὶ ζωήν. Καὶ τὸ αἷμα μου εἶναι τὸ ἀληθὲς ποτόν, τὸ ὁποῖον δὲν ἱκανοποιεῖ προσκαίρως μόνον τὴν δίψαν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ τὸν χορταίνει αἰωνίως.

56 ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ.

56 Ἐκεῖνος, ποὺ τρώγει τὴν σάρκα μου καὶ πίνει τὸ αἷμα μου, ἑνώνεται μαζί μου εἰς ἕνα σῶμα καὶ συνεπῶς μένει αὐτὸς μέσα μου γινόμενος μέλος ἰδικόν μου καὶ ἐγὼ μένω εἰς τὸ ἐσωτερικόν του, τὸ ὁποῖον γίνεται ναός μου.

57 καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πατὴρ κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με κἀκεῖνος ζήσεται δι' ἐμέ.

57 Καρπὸς δέ, τὸν ὁποῖον θὰ ἀπολαύσῃ ἀπὸ τὴν ἕνωσιν αὐτήν, θὰ εἶναι ἡ αἰώνιος ζωή. Διότι, καθὼς μὲ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον ὁ Πατήρ, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του τὴν ζωήν, καὶ ἐγὼ ὡς ἄνθρωπος ἔχω ζωὴν ἀθάνατον λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ Πατήρ μοῦ ἔδωκεν αὐτήν, ἔτσι καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος μὲ τρώγει, θὰ ζήσῃ λόγῳ τοῦ ὅτι ἐγὼ θὰ τοῦ δώσω τὴν ζωήν.

58 οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

58 Αὐτὸς εἶναι ὁ ἄρτος, ποὺ πράγματι κατέβη ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Δὲν εἶναι ἄρτος καθὼς τὸ μάννα, τὸ ὁποῖον ἔφαγον οἱ πατέρες σας καὶ διετηρήθησαν εἰς τὴν ζωὴν προσωρινῶς καὶ προσκαίρως, εἰς τὸ τέλος δὲ ἀπέθανον. Ἐκεῖνος, ποὺ τρώγει τὸν ἄρτον αὐτὸν τὸν πράγματι οὐράνιον, θὰ ἀναστηθῇ ἐκ τοῦ τάφου ἐνδόξως καὶ θὰ ζήσῃ αἰωνίως.

59 Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων ἐν Καπερναούμ.

59 Ταῦτα εἶπεν ὁ Ἰησοῦς διδάσκων δημοσίᾳ καὶ ἐν πλήρει συναθροίσει μέσα εἰς τὴν συναγωγὴν ἐν Καπερναούμ.

[52]) 60. γ΄ 4. 9. [53-55]) 39. 40. 50. 51. [56-57]) ε΄ 26. ιε΄ 4 - 10. ιζ 19. 1 Ἰν. β΄ 24. γ΄ 24. δ΄ 13. [58]) 31 - 33. 48. 49. [59]) 24.

Στίχ. 60-71. Ἀντίθετα ἀποτελέσματα ἐκ τῶν λόγων τοῦ Κυρίου.

60 Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον· σκληρός ἐστιν οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν;

60 Πολλοὶ λοιπὸν ἀπὸ τοὺς μαθητάς του, ὅταν ἤκουσαν αὐτά, εἶπαν· Βαρὺς καὶ ἀποκρουστικὸς εἶναι ὁ λόγος αὐτός. Ποῖος μπορεῖ νὰ τὸν ἀκούῃ ἀπαθῶς καὶ χωρὶς ἀγανάκτησιν τὸν λόγον αὐτόν, διὰ τοῦ ὁποίου παρουσιάζεται ὡς ὑποχρεωτικὸν καὶ ἀπαραίτητον τὸ νὰ τρώγῃ κανεὶς σάρκα ἀνθρωπίνην;

61 εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει;

61 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως διὰ τῆς ὑπερφυσικῆς γνώσεώς του ἀντελήφθη, ὅτι γογγύζουν δι' αὐτὸ οἱ μαθηταὶ καὶ τοὺς εἶπε· Αὐτό, ποὺ εἶπα, σᾶς σκανδαλίζει καὶ κλονίζει τὴν πίστιν σας;

62 ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον;

62 Ἐὰν λοιπὸν συμβῇ νὰ ἴδετε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἀνεβαίνῃ διὰ τῆς ἀναλήψεώς του ἐκεῖ, ὅπου ἦτο προτήτερα, προτοῦ νὰ καταβῇ ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ἄνθρωπος, θὰ πιστεύσετε τότε εἰς τὸ πρωτοφανὲς αὐτὸ γεγονός, καὶ δὲν θὰ σκανδαλισθῆτε κλονιζόμενοι εἰς τὴν πίστιν πρὸς αὐτόν, ὁ ὁποῖος θὰ φύγῃ πλέον ἀπὸ τὰ μάτια σας διαπαντός;

63 τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστιν.

63 Ἐσκανδαλίσθητε, διότι σᾶς εἶπα, ὅτι διὰ νὰ λάβετε ζωὴν αἰώνιον, πρέπει νὰ φάγετε τὴν σάρκα μου. Σᾶς προσθέτω λοιπὸν πρὸς μεγαλυτέραν διασάφησιν καὶ τὰ ἑξῆς: Τὸ θεῖον Πνεῦμα εἶναι ἐκεῖνο, ποὺ ζωοποιεῖ. Καὶ ἡ σάρξ μου δίδει ζωὴν αἰώνιον, διότι συνελήφθη ἐκ τοῦ ζωοποιοῦ Πνεύματος καὶ κατοικεῖ εἰς αὐτὴν τὸ Πνεῦμα. Πᾶσα ἄλλη σάρξ, ἐπειδὴ δὲν κατοικεῖ ἐν αὐτῇ ἡ θεότης, δὲν ὠφελεῖ τίποτε. Καὶ τὰ λόγια, τὰ ὁποῖα ἐγὼ σᾶς λέγω, ἐπειδὴ εἶναι λόγια Θεοῦ, ἔχουν μέσα των Πνεῦμα καὶ δι' αὐτὸ μεταδίδουν ζωήν.

64 ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἳ οὐ πιστεύουσιν. ᾔδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες καὶ τίς ἐστιν ὁ παραδώσων αὐτόν.

64 Ἀλλ' εἶναι μερικοὶ ἀπὸ σᾶς, οἱ ὁποῖοι δὲν πιστεύουν εἰς τοὺς λόγους μου, καὶ δι' αὐτό, ἀντὶ νὰ ζωοποιοῦνται, σκανδαλίζονται ἀπὸ αὐτούς. Προσέθεσε δὲ τοὺς τελευταίους τούτους λόγους ὁ Ἰησοῦς, διότι ἐξ ἀρχῆς, ἀφ' ὅτου τὸν ἠκολούθησαν οἱ σκανδαλισθέντες μαθηταί, ἐγνώριζεν ἕνεκα τῆς ὑπερφυσικῆς του γνώσεως, ποῖοι δὲν ἐπίστευον, ἀκόμη δὲ καὶ ποῖος ἐπρόκειτο νὰ τὸν παραδώσῃ.

65 καὶ ἔλεγε· διὰ τοῦτο εἴρηκα ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρός μου.

65 Καὶ ἔλεγεν ὁ Ἰησοῦς· ἐπειδὴ ἐγνώριζα, ὅτι μερικῶν ἀπὸ σᾶς θὰ ἐκλονίζετο ἡ πίστις καὶ δὲν θὰ παρέμενον μέχρι τέλους μαθηταί μου, δι' αὐτὸ σᾶς εἶπον, ὅτι κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ αἰσθανθῇ μέσα του, ὅτι εἶμαι ὁ Σωτὴρ καὶ ὁ Λυτρωτής, καὶ μὲ τὴν πίστιν αὐτὴν νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐμέ, ἐὰν δὲν ἔχῃ δοθῇ τοῦτο εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν Πατέρα μου.

66 Ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν.

66 Ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς πολλοὶ ἀπὸ τοὺς μαθητάς του, ὅσοι δὲν ἦσαν σταθεροί, ἔφυγαν καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὰ συνήθη των ἐπαγγέλματα, καὶ δὲν ἐπήγαιναν πλέον μαζί του εἰς τὰς περιοδείας του.

67 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα· μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν;

67 Συνεπείᾳ λοιπὸν τῆς ἀποχωρήσεως τούτων εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς δώδεκα· Μήπως θέλετε καὶ σεῖς νὰ φύγετε;

[60-61]) 41. 66. α΄ 49. ις΄ 19. Μτ. θ΄ 4. ιε΄ 12. ις΄ 21 - 23. 1 Κρ. α΄ 18. 23. Γλ. ε΄ 11. Ἑβ. β΄ 9. 10. [62]) γ΄ 13. 14. ζ΄ 33. ιγ΄ 3. 33. ιδ΄ 12. 28. ις΄ 5. 16. 28. ιζ΄ 11. 13. Μτ. θ΄ 15. Φλ. β΄ 6 - 11. [63]) 27. 31. 32. 49. 68. Μτ. ις΄ 24 - 26. Πρ. ε΄ 20. 2 Κρ. γ΄ 6. δ΄ 10 - 12. [64]) 36. 70. 71. α΄ 49. ιγ΄ 11. [65]) 37. 44. [66]) 60.

68 ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις·

68 Εἰς τὴν ἐρώτησιν λοιπὸν ταύτην ἀπήντησεν εἰς αὐτὸν ὁ Σίμων Πέτρος· Κύριε, πρὸς ποῖον ἄλλον διδάσκαλον νὰ ἀπέλθωμεν; Σὺ ἔχεις λόγια, ποὺ μεταδίδουν ζωὴν αἰώνιον.

69 καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος.

69 Καὶ ἡμεῖς οἱ δώδεκα ἔχομεν πλέον πιστεύσει καὶ ἔχομεν γνωρίσει διὰ τῆς προσωπικῆς μας πείρας, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ποὺ δὲν εἶναι νεκρὸς σὰν τὰ εἴδωλα, ἀλλ' ἔχει ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του ζωὴν καὶ μεταδίδει αὐτὴν καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

70 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν.

70 Ἀπεκρίθη εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ παραξενεύεσθε, ἐὰν ἔφυγαν ἐκεῖνοι. Προσέξατε, μήπως ἀπὸ τὸν αὐτὸν κίνδυνον δὲν ξεφύγετε καὶ σεῖς. Δὲν ἐξέλεξα ἐγὼ σᾶς τοὺς δώδεκα; Καὶ ὅμως ἕνας ἀπὸ σᾶς, λόγῳ τοῦ ὅτι ἔγινεν ὄργανον τοῦ διαβόλου, ἐξωμοιώθη πρὸς τὸν διάβολον.

71 ἔλεγε δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτην· οὗτος γὰρ ἔμελλεν αὐτὸν παραδιδόναι, εἷς ὢν ἐκ τῶν δώδεκα.

71 Ἔλεγε δὲ ταῦτα διὰ τὸν Ἰούδαν, τὸν υἱὸν τοῦ Σίμωνος τὸν Ἰσκαριώτην. Διότι αὐτὸς ἔμελλε νὰ τὸν παραδώσῃ εἰς τοὺς ἐχθρούς του, καίτοι ἦτο ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Στίχ. 1-13. Ἀμφιβολίαι περὶ τοῦ Ἰησοῦ.

Καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι.

Καὶ ἐπὶ ἀρκετὸν χρόνον ὕστερον ἀπὸ αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς περιώδευεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Διότι δὲν ἤθελε νὰ κάμῃ τὰς περιοδείας τοῦ κηρύγματός του εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἐπειδὴ οἱ Ἰουδαῖοι ἐζήτουν νὰ τὸν φονεύσουν.

2 ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία.

2 Ἐπλησίαζε δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, ἡ καλουμένη σκηνοπηγία, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας παρέμενον οἱ Ἰουδαῖοι κάτω ἀπὸ σκηνάς, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ζωῆς, τὴν ὁποίαν ὡς σκηνῖται ἐπέρασαν οἱ πρόγονοί των εἰς τὴν ἔρημον.

3 εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· μετάβηθι ἐντεῦθεν καὶ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί σου θεωρήσωσι τὰ ἔργα σου ἃ ποιεῖς·

3 Ἐξ ἀφορμῆς λοιπὸν τῆς ἑορτῆς αὐτῆς τοῦ εἶπον οἱ νομιζόμενοι ἀδελφοί του, τὰ τέκνα δηλαδὴ τοῦ Ἰωσὴφ ἐκ τῆς γυναικός, ποὺ εἶχε προτοῦ ἀρραβωνιασθῇ μὲ τὴν Μαρίαν· Φύγε ἀπ' ἐδῶ καὶ πήγαινε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, διὰ νὰ ἴδοῦν τὰ θαυμαστὰ ἔργα, ποὺ κάνεις ἐδῶ, τόσον οἱ ἐκεῖ μαθηταί σου, ὅσον καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ ἕνεκα τῆς ἑορτῆς θὰ ἀναβοῦν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

4 οὐδεὶς γὰρ ἐν κρυπτῷ τι ποιεῖ καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι. εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ.

4 Πήγαινε ἐκεῖ, διότι κανένας δὲν κάνει τίποτε κρυφά, ὅταν ζητῇ αὐτὸς νὰ γίνῃ δημοσίᾳ γνωστός, ὥστε νὰ τὸν ἀναγνωρίσουν ὅλοι. Ἐφ' ὅσον κάνεις τὰ θαυμαστὰ αὐτὰ ἔργα, φανέρωσε τὸν ἑαυτόν σου εἰς τὸ πολὺ πλῆθος, ποὺ θὰ συναχθῇ κατὰ τὴν ἑορτὴν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

[68-69]) 63. α' 50. δ' 42. ια' 27. Μτ. ιδ' 33. ις' 16. Μρ. η' 29. Λκ. θ' 20. [70-71]) 64. ιγ' 2. 18. 21. ιζ' 12. Μτ. ι' 4. ις' 23. κς' 21. Λκ. ς' 13.

Ζ'. [1]) ε' 16. 18. ς' 1. [2]) Λτ. κγ' 34. 43. Ἀρ. κθ' 1 - 35. Δτ. ις' 13 - 16. Νεμ. η' 14 - 18. 2 Μκ. ι' 6. Ἰν. β' 13. [3]) β' 12. [4]) Μτ. δ' 5. 6.

5 οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν.

5 Τοῦ ὡμίλησαν δὲ μὲ τὸν τρόπον αὐτόν, διότι οὔτε αὐτοὶ οἱ ἀδελφοί του ἐπίστευον εἰς αὐτόν, ὅτι εἶναι ὁ Μεσσίας.

6 λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρεστιν, ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος.

6 Λέγει λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Ὁ ἰδικός μου χρόνος, ὁ προκαθωρισμένος ἀπὸ τὸν Πατέρα μου ὡς κατάλληλος διὰ νὰ φανερώσω τὸν ἑαυτόν μου εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ὡς Μεσσίαν, ὁπότε καὶ θὰ σταυρωθῶ, δὲν ἦλθεν ἀκόμη· ὁ ἰδικός σας ὅμως χρόνος, ὁ κατάλληλος διὰ νὰ ἀναβῆτε ὡς προσκυνηταὶ Ἰουδαῖοι εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, εἶναι πάντοτε ἕτοιμος.

7 οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς· ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν.

7 Δὲν ὑπάρχει λόγος ὁ κόσμος νὰ σᾶς μισῇ, καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἐμποδίζεσθε νὰ ὑπάγετε ὁποτεδήποτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Ἐμὲ ὅμως ὁ κόσμος μὲ μισεῖ, διότι ἐγὼ μαρτυρῶ δι' αὐτόν, ὅτι τὰ ἔργα του εἶναι πονηρά, καὶ τὸν ἐλέγχω δι' αὐτά. Ὅταν λοιπὸν ὑπάγω εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, θὰ μὲ θανατώσουν.

8 ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην· ἐγὼ οὔπω ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πεπλήρωται.

8 Σεῖς νὰ ἀναβῆτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ λάβετε μέρος εἰς τὴν ἑορτὴν αὐτὴν τῆς σκηνοπηγίας· δι' ἐμὲ δὲν ἦλθεν ἀκόμη ἡ ὥρα διὰ νὰ ἀναβῶ ἐπισήμως καὶ φανερὰ εἰς τὴν ἑορτὴν αὐτήν, διότι ὁ καιρὸς ὁ ἰδικός μου, κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ ἔχῃ περατωθῆ τὸ ἔργον μου καὶ θὰ σταυρωθῶ, δὲν ἔχει ἀκόμη συμπληρωθῆ.

9 ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.

9 Ἀφοῦ δὲ εἶπεν εἰς αὐτοὺς ταῦτα, ἔμεινεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

10 Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτήν, οὐ φανερῶς, ἀλλ' ὡς ἐν κρυπτῷ.

10 Ὅταν δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοί του εἰς Ἱεροσόλυμα, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτήν, ὄχι φανερὰ καὶ μὲ συνοδείαν πολλῶν, ἀλλ' ἰδιωτικῶς καὶ σὰν κρυφά.

11 οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ ἔλεγον· ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος;

11 Ἀφοῦ λοιπὸν ἀνέβη, χωρὶς νὰ γίνῃ δημοσίᾳ ἀντιληπτός, οἱ Ἰουδαῖοι τὸν ἐζήτουν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἑορτῆς καὶ ἔλεγον· Ποῦ εἶναι ἐκεῖνος;

12 καὶ γογγυσμὸς πολὺς περὶ αὐτοῦ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις. οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι ἀγαθός ἐστιν· ἄλλοι ἔλεγον, οὔ, ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον.

12 Καὶ πολλὰ κρυφομιλήματα μὲ παράπονα καὶ σχόλια ἄλλοτε δυσμενῆ καὶ ἄλλοτε εὐμενῆ ἐγίνοντο δι' αὐτὸν μεταξὺ τῶν διαφόρων ὁμάδων τοῦ λαοῦ. Καὶ ἄλλοι μὲν ἔλεγον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι καλὸς καὶ εἰλικρινής, ἄλλοι δὲ ἔλεγον· ὄχι, δὲν εἶναι καλός, ἀλλ' ἐξαπατᾷ τὸν εὔπιστον λαόν.

13 οὐδεὶς μέντοι παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

13 Κανένας ὅμως δὲν ὡμίλει περὶ αὐτοῦ ἐλεύθερα καὶ φανερά, ἕνεκα τοῦ φόβου πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἄρχοντας, οἱ ὁποῖοι ἐμίσουν τὸν Ἰησοῦν καὶ κατεδίωκον τοὺς ὀπαδούς του.

Στίχ. 14-30. Ὁ Κύριος διδάσκει μὲ θείαν ἐξουσίαν.

14 Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκε.

14 Ἀλλ' ὅταν πλέον ἡ ἑορτὴ ἦτο εἰς τὸ μέσον καὶ εἶχον περάσει αἱ τέσσαρες πρῶται ἡμέραι της, ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εἰς τὸν ἱερὸν περίβολον τοῦ ναοῦ καὶ ἐδίδασκεν ἐκεῖ δημοσίᾳ.

15 καὶ ἐθαύμαζον οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· πῶς οὗτος γράμματα οἶδε μὴ μεμαθηκώς;

15 Καὶ ἐξέφραζαν τὴν ἀπορίαν καὶ ἔκπληξίν των οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγαν· Πῶς αὐτὸς γνωρίζει γράμματα, χωρὶς νὰ ἔχῃ φοιτήσει ὡς μαθητὴς εἰς ραββινικὴν σχολήν;

---

[5]) δ' 44. Μρ. γ' 21. [6]) 8. 30. β' 4. [7]) γ' 19 - 21. ιε' 18. 19. [8]) 6. [10]) 14. Μτ. ιθ' 1. Μρ. ι' 1. Λκ. θ' 51. [11-12]) 40. 41. 43. θ' 16. ι' 19 - 21. ια' 56. Μτ. κα' 46. [13]) θ' 22. ιβ' 42. ιθ' 38. [14]) 2. 10. 28. 37. η' 2. 20. Μτ. κα' 23. [15]) Μτ. ιγ' 54. Λκ. β' 47. Πρ. δ' 13.

16 ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμή, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με·

16 Εἰς αὐτοὺς λοιπόν, οἱ ὁποῖοι ἀποροῦσαν, ποῦ ἔμαθε τὰ γράμματα, ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἡ διδασκαλία, τὴν ὁποίαν διδάσκω, δὲν εἶναι ἐπινόησις ἰδική μου, ἀλλ' εἶναι διδασκαλία τοῦ Θεοῦ, ποὺ μὲ ἔστειλεν εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ τὴν καταστήσω γνωστὴν εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

17 ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς, πότερον ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ.

17 Ὅποιος ἔχει πόθον καὶ εἰλικρινῆ διάθεσιν νὰ πράττῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, θὰ γνωρίσῃ αὐτὸς ἐκ πείρας περὶ τῆς διδασκαλίας μου, ποῖον ἐκ τῶν δύο εἶναι ἀληθές· προέρχεται δηλαδὴ αὕτη ἐκ τοῦ Θεοῦ ἢ ἐγὼ ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μου καὶ κατὰ ἐπινοήσεις ἰδικάς μου διδάσκω.

18 ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ, ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτόν, οὗτος ἀληθής ἐστι, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν.

18 Ἐκεῖνος, ποὺ διδάσκει ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του, διδασκαλίαν δηλαδὴ ποὺ ἐπενόησε μόνος του, ἐπιδιώκει νὰ ἐπιβάλῃ τὸν ἑαυτόν του εἰς τοὺς ἄλλους ὡς διδάσκαλον καὶ ζητεῖ τὴν δόξαν τὴν ἰδικήν του· ὁποιος ὅμως ζητεῖ τὴν δόξαν ἐκείνου, ὁ ὁποῖος τὸν ἀπέστειλεν, ὅπως εἶμαι ἐγώ, αὐτὸς ὁμιλεῖ μὲ ἀνιδιοτελῆ ἐλατήρια τὴν ἀλήθειαν καὶ δὲν ὑπάρχει εἰς αὐτὸν καμμία παράβασις τοῦ νόμου καὶ ἁμαρτία.

19 οὐ Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον. τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι;

19 Σεῖς ὅμως μὲ θεωρεῖτε παραβάτην τοῦ νόμου καὶ δὲν δέχεσθε τὴν διδασκαλίαν μου. Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῆτε αὐτήν, ἀφοῦ ἀπορρίπτετε καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Μωϋσέως, τὸν ὁποῖον τόσον πολὺ τιμᾶτε; Δὲν σᾶς ἔχει δώσει τὸν νόμον ὁ Μωϋσῆς; Καὶ ὅμως κανεὶς ἀπὸ σᾶς δὲν φυλάττει τὸν νόμον. Πράγματι· ἐὰν φυλάττετε τὰς ἐντολὰς τοῦ νόμου, τότε διατί ἀντίθετα πρὸς τὴν ἕκτην ἐντολὴν ζητεῖτε νὰ μὲ φονεύσετε;

20 ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος καὶ εἶπε· δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι;

20 Ἀπεκρίθη ὁ πολὺς λαὸς καὶ εἶπεν· Εἶσαι δαιμονισμένος καὶ τὸ δαιμόνιον σοῦ διετάραξε τὰς φρένας καὶ σοῦ δημιουργεῖ μελαγχολίαν καὶ μανίαν καταδιώξεως, ὥστε νὰ νομίζῃς, ὅτι ζητοῦν νὰ σὲ φονεύσουν. Ποῖος ζητεῖ νὰ σὲ φονεύσῃ;

21 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἓν ἔργον ἐποίησα, καὶ πάντες θαυμάζετε διὰ τοῦτο.

21 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπεν· Ἕνα μόνον ἔργον ἔκαμα. Ἐθεράπευσα τὸν παράλυτον. Καὶ ὅλοι ἐκυριεύθητε ἀπὸ ταραχὴν καὶ ἀπορίαν, ἐπειδὴ νομίζετε, ὅτι μὲ αὐτὸ κατελύθη ἡ ἐντολὴ τοῦ Σαββάτου.

22 Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν, οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωϋσέως ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων, καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον.

22 Ἀλλὰ διότι τοιαύτη εἶναι ἡ αἰτία τῆς ταραχῆς σας, σᾶς λέγω τὰ ἑξῆς: Σᾶς ἔδωκεν ὁ Μωϋσῆς τὴν περιτομήν, ἀφοῦ γίνεται λόγος περὶ αὐτῆς εἰς τὸν μωσαϊκὸν νόμον. Λέγω δέ, ὅτι σᾶς ἔδωκεν ὁ Μωϋσῆς τὴν περιτομήν, ὄχι διότι ἡ περιτομὴ ὡρίσθη ἀπὸ τὸν Μωϋσῆν καὶ ἔλαβεν ἀρχὴν ἀπὸ τὴν νομοθεσίαν του, ἀλλ' εἶναι αὕτη παράδοσις ἐκ τῶν παλαιῶν προγόνων μας. Καὶ ἐὰν τύχῃ νὰ εἶναι Σάββατον ἡ ὀγδόη ἡμέρα τοῦ βρέφους, κατὰ τὴν ὁποίαν γίνεται ἡ περιτομή του, δὲν ἀναβάλλετε αὐτὴν διὰ τὴν ἐπομένην ἡμέραν, ἀλλὰ περιτέμνετε κατὰ τὸ Σάββατον τὸν ἄνθρωπον.

23 εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωϋσέως, ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ!

23 Ἐὰν λοιπὸν θεωρῆτε ἐπιβεβλημένον νὰ λαμβάνῃ περιτομὴν ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὸ Σάββατον, διὰ νὰ μὴ ἀθετηθῇ ὁ νόμος τοῦ Μωϋσέως, ὁ ὁποῖος ὁρίζει νὰ γίνεται ἡ περιτομὴ κατὰ τὴν ὀγδόην ἀπὸ τῆς γεννήσεως ἡμέραν, πῶς θυμώνετε ἐναντίον μου, διότι οὐχὶ μέλος τι τοῦ σώματος ἐπεμελήθην, ὅπως γίνεται ἐν τῇ περιτομῇ, ἀλλ' ἄνθρωπον ὁλόκληρον ἰάτρευσα

[16]) η' 28. ιβ' 49. ιδ' 24. 1 Κρ. β' 4. 5. [17]) γ' 20. 21. η' 47. [18]) ε' 30. 41. 44. η' 46. 50. [19]) 22. 25. α' 17. ε' 16. 18. 47. [20]) η' 48. 52. ι' 20. Μτ. θ' 34. [21]) 23. ε' 2 - 9. [22]) Γν. ιζ' 10 - 12. Λτ. ιβ' 3. Μτ. ιβ' 5. Λκ. α' 59. [23]) ε' 16. Μτ. ιβ' 11 - 15.

κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, ἀποδώσας τὴν ὑγείαν εἰς τὸ παραλυμένον σῶμα του καὶ ὁδηγήσας τὴν ψυχήν του διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν δρόμον τῆς σωτηρίας;

24 μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε.

24 Μὴ δικάζετε καὶ μὴ σχηματίζετε κρίσεις μὲ ἐπιπολαιότητα σύμφωνα μὲ τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν καὶ τὰ ἐξωτερικὰ φαινόμενα. Ἀλλὰ κρίνατε δίκαια. Κρίνατε τὴν κρίσιν, ποὺ βγαίνει ἀπὸ αὐτὰ τὰ πράγματα. Φαινομενικῶς ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου παρουσιάζεται ὡς παράβασις τοῦ νόμου. Πραγματικῶς ὅμως εἶναι συμμόρφωσις πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος μᾶς ἐπιβάλλει νὰ μὴ χάνωμεν καμμίαν εὐκαιρίαν πρὸς ἀγαθοεργίαν.

25 Ἔλεγον οὖν τινες ἐκ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν· οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι;

25 Ὕστερα λοιπὸν ἀπὸ αὐτά, ποὺ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγον μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Ἱεροσολυμίτας· Δὲν εἶναι αὐτός, τὸν ὁποῖον οἱ ἄρχοντες ζητοῦν νὰ φονεύσουν;

26 καὶ ἴδε παρρησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσι. μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες, ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Χριστός;

26 Καὶ ὅμως ἰδού, ὅτι ὁμιλεῖ ἐλεύθερα καὶ φανερὰ καὶ δὲν τὸν διακόπτει κανείς, οὔτε τοῦ λέγουν τίποτε. Μήπως εἰς τὰ σωστὰ ἀνεγνώρισαν οἱ ἄρχοντες, ὅτι αὐτὸς εἶναι πράγματι ὁ Χριστός;

27 ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν.

27 Ἀλλὰ αὐτὸς ἐδῶ γνωρίζομεν ἀπὸ ποῦ εἶναι καὶ ἀπὸ ποίους κατάγεται· ὁ Χριστὸς ὅμως, ὅταν θὰ ἔλθῃ, κανεὶς δὲν ἠξεύρει οὔτε τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεώς του, ἀλλ' οὔτε καὶ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον θὰ ἔλθῃ.

28 ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς καὶ λέγων· κἀμὲ οἴδατε, καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε·

28 Κατόπιν λοιπὸν τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς θεληματικῆς τυφλώσεως, ποὺ ἐδείκνυον οἱ Ἰουδαῖοι, ὕψωσεν ὁ Ἰησοῦς τὴν φωνήν του μέσα εἰς τὸν ἱερὸν περίβολον τοῦ ναοῦ διδάσκων καὶ λέγων· Καὶ ἐμὲ γνωρίζετε καὶ ἠξεύρετε ἀπὸ ποῦ εἶμαι. Ἀλλ' ἡ γνῶσις σας αὐτὴ περὶ ἐμοῦ δὲν εἶναι πλήρης. Σεῖς γνωρίζετε μόνον, ὅτι εἶμαι ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ. Καὶ ὅμως δὲν ἔχω ἔλθει ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μου, ὅπως ὑποθέτετε σεῖς, ἀλλ' ἡ ἀποστολή μου εἶναι γνησία καὶ ἀληθινή, διότι πραγματικὸς καὶ ἀληθινὸς εἶναι ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος μὲ ἔστειλε, τὸν ὁποῖον σεῖς δὲν ἠξεύρετε.

29 ἐγὼ οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι κἀκεῖνός με ἀπέστειλεν.

29 Ἐγὼ ὅμως τὸν γνωρίζω, διότι ἔχω γεννηθῆ ἀπὸ αὐτὸν καὶ ἔχω ὡς Θεὸς τὴν αὐτὴν φύσιν καὶ οὐσίαν μὲ αὐτόν. Ἀλλ' ἐπὶ πλέον αὐτὸς μὲ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον καὶ δι' αὐτὸ μὲ βλέπετε μεταξύ σας ὡς ὅμοιόν σας ἄνθρωπον.

30 Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι, καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

30 Ἕνεκα λοιπὸν τῶν διακηρύξεων καὶ ἀξιώσεων αὐτῶν τοῦ Ἰησοῦ ἐπεδίωκον οἱ Ἰουδαῖοι νὰ τὸν συλλάβουν, καὶ ὅμως κανεὶς δὲν ἔβαλεν ἐπάνω του χέρι, διότι δὲν εἶχεν ἔλθει ἀκόμη ὁ ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας ὡρισμένος καιρὸς καὶ ἡ προκαθωρισμένη ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ὑφίστατο τὸν σταυρικόν του θάνατον.

[24]) Λτ. ιθ' 15. Τβ. γ' 2. Ζχ. ζ' 9. Ἰν. η' 15. 2 Κρ. ε' 16. ι' 7. Ἰκ. β' 1 - 4. [25]) 19. [26]) 48. γ' 1. δ' 29. [27]) 28. 41. ς' 42. α' 46. [28]) 27. ς' 46. η' 14. 19. 26. 42. 55. ι' 15. ιζ' 25. Μτ. ια' 27. Ῥμ. γ' 4. [30]) 6. 8. 44. β' 4. ε' 18. η' 20. ιγ' 1. Λκ. ιθ' 47. 48. κ' 19.

Στίχ. 31-39. Ὑπόσχεται ὅτι θὰ στείλῃ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

31 πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν καὶ ἔλεγον ὅτι ὁ Χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, μήτι πλείονα σημεῖα τούτων ποιήσει ὧν οὗτος ἐποίησεν;

31 Πολλοὶ δὲ ἀπὸ τὰς κατωτέρας τάξεις τοῦ λαοῦ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν καὶ ἔλεγαν, ὅτι· Ὅταν ἔλθῃ ὁ Χριστός, μήπως θὰ κάμῃ περισσότερα θαύματα ἀπὸ αὐτά, τὰ ὁποῖα ἔκαμεν αὐτός;

32 ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα, καὶ ἀπέστειλαν ὑπηρέτας οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα πιάσωσιν αὐτόν.

32 Ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τὸν πολὺν λαὸν νὰ κρυφομιλῇ τὰ εὐνοϊκὰ αὐτὰ σχόλια δι' αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν ὑπηρέτας οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς διὰ νὰ τὸν συλλάβουν.

33 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ἔτι μικρὸν χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με.

33 Ὡς ἐκ τούτου λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος διέκρινε τὰς προθέσεις αὐτὰς τῶν ἀρχόντων, εἶπεν· Ἀκόμη ὀλίγον χρόνον εἶμαι μαζί σας ἐπὶ τῆς γῆς φροντίζων διὰ τὴν σωτηρίαν σας. Σπεύσατε λοιπὸν νὰ πιστεύσητε καὶ νὰ σωθῆτε. Διότι φεύγω καὶ πηγαίνω πάλιν πρὸς τὸν Πατέρα, ὁ ὁποῖος μὲ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον.

34 ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετε· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν.

34 Καὶ ἐὰν ὑποτεθῇ, ὅτι εἰς τὴν ἀπελπισίαν σας μὲ ζητήσετε κάποτε, δὲν θὰ μὲ εὕρετε. Καὶ ἐκεῖ, ὅπου εἶμαι καὶ τώρα ὡς Θεὸς καὶ ὅπου θὰ ὑπάγω μετ' ὀλίγον καὶ ὡς ἄνθρωπος, σεῖς δὲν ἠμπορεῖτε νὰ ἔλθετε, διότι μόνον ἐγώ, εἰς τὸν ὁποῖον σεῖς ἀπιστεῖτε, δύναμαι ἐκεῖ νὰ σᾶς ὁδηγήσω.

35 εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς· ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας;

35 Εἶπον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι μεταξύ των· Εἰς ποῖον μέρος πρόκειται νὰ ὑπάγῃ αὐτός, ὥστε ἡμεῖς δὲν θὰ τὸν εὕρωμεν πλέον; Μήπως πρόκειται νὰ ἀφήσῃ τὴν εὐλογημένην χώραν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τοὺς μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ἐγκατεστημένους καὶ διεσπαρμένους Ἰουδαίους καὶ νὰ διδάσκῃ τοὺς Ἕλληνας ἐξευτελίζων οὕτω τὸν ἑαυτόν του;

36 τίς ἐστιν οὗτος ὁ λόγος ὃν εἶπε, ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετε, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;

36 Τί σημαίνει αὐτὸς ὁ λόγος, τὸν ὁποῖον εἶπε· θὰ μὲ ζητήσετε καὶ δὲν θὰ μὲ εὕρετε, καὶ ὅπου εἶμαι ἐγώ, σεῖς δὲν μπορεῖτε νὰ ἔλθετε;

37 Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραξε λέγων· ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με καὶ πινέτω.

37 Κατὰ τὴν τελευταίαν δὲ καὶ ἐπισημοτέραν ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας ἡμέρας τῆς ἑορτῆς ἔστεκεν ὄρθιος ὁ Ἰησοῦς καὶ μὲ ζωηρὰν φωνὴν εἶπεν· Ἐὰν κανεὶς αἰσθάνεται πόθον καὶ δίψαν ὄχι δι' ἀγαθὰ ὑλικὰ καὶ φθαρτά, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐσωτερικὴν γαλήνην καὶ τὴν μακαριότητα τῆς θείας ζωῆς, ἂς ἔρχεται πρὸς ἐμὲ διὰ τῆς πίστεως καὶ ἂς πίνῃ ἐλεύθερα. Πλησίον μου θὰ ἱκανοποιηθοῦν ὅλοι οἱ εὐγενεῖς του πόθοι καὶ θὰ εὕρῃ ἀνάπαυσιν ἡ ψυχή του.

[31]) 41. η´ 30. ι´ 42. ια´ 45. ιβ´ 42. [32]) 45. 46. ια´ 57. [33-34]) 36. ς´ 62. η´ 21. ιγ´ 33. 6. Μτ. κγ´ 39. Λκ. ιζ´ 22. [35]) Δτ. κη´ 25. Ἡσ. μθ´ 6. Ψ. ρμς´ 2. 2 Μκ. α´ 27. Ἰν. η´ 22. ιβ´ 20. Ἰκ. α´ 1. 1 Πτ. α´ 1. [36]) 34. [37-38]) Πρμ. ιη´ 4. Ἡσ. νη´ 11. Ἰζ. μζ´ 1. 12. Ἰωλ. γ´ 18. Ἰν. δ´ 10.

38 ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος.

38 Ἀπὸ τὴν καρδίαν καὶ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς ἐκείνου, ποὺ πιστεύει εἰς ἐμέ, σύμφωνα μὲ τοὺς λόγους τῆς Γραφῆς, θὰ τρέξουν ποταμοὶ ὕδατος, ποὺ θὰ εἶναι πάντα τρεχούμενο, διὰ νὰ ποτίζεται ὄχι μόνον ὁ ἴδιος, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι, ποὺ ἔρχονται εἰς σχέσιν μὲ αὐτόν.

39 τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν· οὔπω γὰρ ἦν Πνεῦμα Ἅγιον, ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη.

39 Τοὺς λόγους δὲ αὐτοὺς εἶπεν ὁ Κύριος διὰ τὸ Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἔμελλον μετὰ τὴν ἀνάληψίν του εἰς τοὺς οὐρανοὺς νὰ λαμβάνουν ἐκεῖνοι ποὺ θὰ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. Διότι εἶχον μὲν δοθῆ προτήτερα χαρίσματα προφητικὰ καὶ θαυματουργικὰ εἰς ἄνδρας δικαίους καὶ προφήτας, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ποὺ ἀναγεννᾷ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ μεταδίδει εἰς αὐτοὺς τὴν θείαν καὶ μακαρίαν ζωήν, δὲν εἶχε δοθῆ εἰς κανένα. Καὶ δὲν εἶχε δοθῆ ἡ χάρις αὐτὴ τοῦ Πνεύματος, διότι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶχεν ἀκόμη δοξασθῆ διὰ τοῦ παθήματος καὶ τῆς ἀναλήψεώς του.

Στίχ. 40-53. Διαφορετικὰ ἀποτελέσματα ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν του.

40 πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες τὸν λόγον ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης·

40 Πολλοὶ λοιπὸν ἀπὸ τὸν λαόν, οἱ ὁποῖοι ἤκουσαν τοὺς λόγους αὐτούς, ποὺ ἐκήρυξεν ὁ Κύριος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἑορτῆς, ἔλεγον· Πράγματι αὐτὸς εἶναι ὁ προφήτης, ποὺ μᾶς προανήγγειλεν ὁ Μωϋσῆς.

41 ἄλλοι ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός· ἄλλοι ἔλεγον· μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται;

41 Ἄλλοι ἔλεγον· Αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός. Ἄλλοι ἔλεγον· Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ὁ Χριστός· διότι μήπως ἔρχεται ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν;

42 οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαυῒδ καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης, ὅπου ἦν Δαυΐδ, ὁ Χριστὸς ἔρχεται;

42 Δὲν εἶπεν ἡ Γραφή, ὅτι ὁ Χριστὸς ἔρχεται ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Δαβὶδ καὶ ἀπὸ τὸ χωρίον Βηθλεέμ, ὅπου ἐγεννήθη καὶ ἐμεγάλωσεν ὁ Δαβίδ;

43 σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν.

43 Προεκλήθη λοιπὸν διαίρεσις καὶ διαφωνία μεταξὺ τοῦ λαοῦ δι' αὐτόν.

44 τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας.

44 Μερικοὶ δὲ ἀπὸ αὐτοὺς ἤθελον νὰ τὸν συλλάβουν, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐτόλμησε νὰ βάλῃ ἐπάνω του τὰς χεῖρας, καθ' ὅσον ἀόρατος δύναμις συνεκράτει καὶ παρημπόδιζεν αὐτούς.

45 Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· διατί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν;

45 Ἐπειδὴ λοιπὸν κανεὶς δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν συλλάβῃ, ἦλθαν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ εἰς τοὺς Φαρισαίους οἱ ὑπηρέται, χωρὶς νὰ κάμουν τίποτε. Καὶ εἶπον εἰς αὐτοὺς ἐκεῖνοι· Διατί δὲν τὸν ἐφέρατε, ἀφοῦ καὶ δημοσίᾳ ἐνεφανίσθη καὶ πολλοὶ ἀπὸ τὸ πλῆθος μὲ δυσμένειαν τὸν ἤκουαν καὶ ἦσαν ἕτοιμοι νὰ σᾶς βοηθήσουν διὰ νὰ μὴ σᾶς διαφύγῃ;

46 ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος.

46 Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· Ποτὲ ἄλλοτε δὲν ἐδίδαξεν ἄλλος ἄνθρωπος μὲ τόσην σοφίαν καὶ δύναμιν καὶ χάριν, μὲ ὅσην διδάσκει ὁ ἄνθρωπος αὐτός.

[39]) Ἰωλ. β´ 28. 29. Ἰν. ιδ´ 16. ιε´ 26. ις´ 7. ιζ´ 5. Μτ. γ´ 11. Πρ. α´ 8. β´ 1 - 4. 16 - 21. 33. η´ 16. Ῥμ. η´ 2. 6. 11. 14 - 16. 1 Κρ. β´ 6 - 16. Γλ. δ´ 6. ε´ 22. 23. Ἐφ. α´ 13. 14. Ἑβ. ς´ 4. ι´ 29. [40]) α´ 21. ς´ 14. [41]) 31. 52. α´ 47. [42]) 2 Βσ. ζ´ 12. Μτ. α´ 1. β´ 5. [43]) 12. θ´ 16. [44]) 30. [45-46]) 32. Μτ. ζ´ 28. 29.

47 ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι· μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε;

47 Ὕστερα λοιπὸν ἀπὸ τὴν ἀνέλπιστον αὐτὴν ἀπάντησιν τῶν ὑπηρετῶν ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτοὺς οἱ Φαρισαῖοι· Μήπως καὶ σεῖς, ποὺ εἶσθε πάντοτε πλησίον μας καὶ ἀκούετε τὴν διδασκαλίαν μας, ἔχετε πλανηθῆ ἀπὸ αὐτόν, ὅπως τὰ ἀμαθῆ πλήθη τοῦ λαοῦ;

48 μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων;

48 Μήπως ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας, μόνους ἁρμοδίους νὰ κρίνουν ἐπὶ θρησκευτικῶν ζητημάτων, ἢ ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἄγρυπνοι φύλακες τῶν παραδόσεων καὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως;

49 ἀλλ᾽ ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον ἐπικατάρατοί εἰσι!

49 Κανεὶς ἀπὸ αὐτοὺς δὲν ἐπίστευσεν, ἀλλὰ μόνον ὁ ὄχλος αὐτός, ποὺ δὲν ἤξευρει τὸν νόμον καὶ δι᾽ αὐτὸ εἶναι καταραμένοι.

50 λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτούς, ὁ ἐλθὼν νυκτὸς πρὸς αὐτόν, εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν·

50 Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Νικόδημος, ἐκεῖνος ποὺ ἦλθεν εἰς τὸν Ἰησοῦν ἐν καιρῷ νυκτὸς καὶ ὁ ὁποῖος ἦτο ἕνας ἀπὸ αὐτούς, διότι ἦτο καὶ αὐτὸς μέλος τοῦ συνεδρίου.

51 μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ᾽ αὐτοῦ πρότερον καὶ γνῷ τί ποιεῖ;

51 Μήπως ὁ νόμος μας καταδικάζει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν δὲν τὸν ἀκούσῃ προτήτερα ὁ δικαστής, ποὺ ἐκπροσωπεῖ τὸν νόμον καὶ μάθῃ ἀπὸ τὴν ἀπολογίαν του τί ἀξιοκατάκριτον καὶ ἀξιόποινον ἔκαμε;

52 ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγήγερται.

52 Ἀπεκρίθησαν ἐκεῖνοι καὶ τοῦ εἶπαν· Μήπως καὶ σὺ εἶσαι ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν; Ἐξέτασε καὶ εὔκολα θὰ ἴδῃς καὶ θὰ πεισθῇς ἀπὸ τὰ πράγματα ὅτι προφήτης ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν δὲν ἔχει βγῆ ἕως τώρα.

53 Καὶ ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

53 Καὶ ἐπῆγεν ὁ καθένας των εἰς τὸ σπίτι του, διαλύσαντες ἐν ταραχῇ καὶ συγχύσει τὴν συνεδρίαν των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Στίχ. 1-11. Ὁ Κύριος καὶ ἡ ἁμαρτωλὸς γυνή.

Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν·

Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἐπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ὅπου ἐσυνήθιζε νὰ περνᾷ τὴν νύκτα του.

2 ὄρθρου δὲ πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς.

2 Πολὺ πρωῒ δὲ ἦλθε πάλιν εἰς τὸν ἱερὸν περίβολον τοῦ ναοῦ καὶ ὅλος ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν. Καὶ ἀφοῦ ἐκάθισε, τοὺς ἐδίδασκε.

3 ἄγουσι δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι γυναῖκα ἐπὶ μοιχείᾳ κατειλημμένην, καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ

3 Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι φέρουν ἐκεῖ μίαν γυναῖκα ἔγγαμον, ἡ ὁποία εἶχε συλληφθῆ ἐπάνω εἰς τὴν πρᾶξιν τῆς μοιχείας, καὶ ἀφοῦ τὴν ἔστησαν εἰς τὸ μέσον τοῦ συνηγμένου πλήθους,

4 λέγουσιν αὐτῷ· διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατείληπται ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ μοιχευομένη·

4 εἶπαν εἰς αὐτόν· Διδάσκαλε, αὐτὴ ἡ γυναῖκα ἔχει συλληφθῆ κατ᾽ αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ὥραν, ποὺ ἀτιμάζετο.

[47]) 52. [48-49]) 26. 40. 41. θ΄ 34. ιβ΄ 37. 42. Πρ. ς΄ 7. [50]) γ΄ 1. 2. [51]) Ἐξ. κγ΄ 1. Δτ. α΄ 16. 17. ιθ΄ 15. [52]) 4 Βσ. ιδ΄ 25. Ἰων. α΄ 1. Ναμ. α΄ 1. Ἰν. α΄ 47. ζ΄ 41.

Η΄. [1]) Μτ. κα΄ 17. Λκ. κα΄ 37. [2]) ζ΄ 14. Μτ. κα΄ 18. 23. Λκ. κα΄ 38.

5 καὶ ἐν τῷ νόμῳ ἡμῶν Μωϋσῆς ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθάζειν.

5 Καὶ εἰς τὸν νόμον μας ὁ Μωϋσῆς μᾶς ἐδίδαξεν αἱ τοιαῦται γυναῖκες νὰ λιθοβολοῦνται.

6 σὺ οὖν τί λέγεις; τοῦτο δὲ εἶπον ἐκπειράζοντες αὐτόν, ἵνα σχῶσι κατηγορίαν κατ᾽ αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν.

6 Τί λέγεις λοιπὸν σὺ διὰ τὴν περίπτωσιν αὐτήν; Εἶπον δὲ αὐτὸ μὲ τὸν σκοπὸν νὰ τὸν παγιδεύσουν καὶ νὰ τοῦ δημιουργήσουν πειρασμόν, διὰ νὰ ἔχουν ἐναντίον του κατηγορίαν ἢ ὅτι εἶναι ἐπιεικὴς ἀντιθέτως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἢ ὅτι συνέστησε τὸν λιθοβολισμὸν καὶ δὲν ἐσεβάσθη τὴν ρωμαϊκὴν ἐξουσίαν. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως διὰ νὰ τοὺς ἀποφύγῃ, ἔσκυψε κάτω καὶ ἐπροσποιεῖτο, ὅτι ἔγραφεν εἰς τὸ χῶμα μὲ τὸν δάκτυλον, χωρὶς νὰ τοὺς προσέχῃ.

7 ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτόν, ἀνέκυψε καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος βαλέτω λίθον ἐπ᾽ αὐτήν.

7 Ἐπειδὴ δὲ ἐπέμεναν νὰ τὸν ἐρωτοῦν, ἐσήκωσε τὴν κεφαλήν του καὶ εἶπεν· Ὁ ἀναμάρτητος ἀπὸ σᾶς ἂς κάμῃ τὴν ἀρχὴν καὶ ἂς ρίψῃ πρῶτος τὸν λίθον κατ᾽ αὐτῆς.

8 καὶ πάλιν κάτω κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν.

8 Καὶ ἀφοῦ ἔσκυψε πάλιν κάτω, ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν διὰ νὰ τοὺς δώσῃ καιρὸν νὰ φύγουν.

9 οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐξήρχοντο εἷς καθ᾽ εἷς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ κατελείφθη ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ οὖσα.

9 Οἱ γραμματεῖς δὲ καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ὅταν ἤκουσαν τοὺς λόγους αὐτοὺς καὶ ἐπειδὴ ἠλέγχοντο ἀπὸ τὴν συνείδησίν τους, διότι δὲν ἦσαν ἀναμάρτητοι, ἤρχισαν νὰ βγαίνουν ἕνας - ἕνας, ἀρχίσαντες ἀπὸ τοὺς γεροντοτέρους μέχρι τῶν τελευταίων. Καὶ ἔτσι ἔμεινε μοναχὸς ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ γυναῖκα ἔστεκε ἐν μέσῳ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ποὺ ἤκουαν τὴν διδασκαλίαν του.

10 ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· γύναι, ποῦ εἰσιν; οὐδείς σε κατέκρινεν;

10 Ἐσήκωσε δὲ τότε τὴν κεφαλήν του ὁ Ἰησοῦς καὶ τῆς εἶπε· Γυναῖκα, ποῦ εἶναι οἱ κατήγοροί σου; Κανεὶς δὲν σὲ κατέκρινεν ὡς ἀξίαν τιμωρίας;

11 ἡ δὲ εἶπεν· οὐδείς, Κύριε. εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς· οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω· πορεύου καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι ἁμάρτανε.

11 Αὐτὴ δὲ εἶπε· Κανένας, Κύριε. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· Οὔτε ἐγώ, ποὺ εἶμαι ἀναμάρτητος καὶ μπορῶ νὰ ρίψω τὸν πρῶτον λίθον κατὰ σοῦ, δὲν σὲ καταδικάζω. Πήγαινε καὶ ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἑξῆς μὴ ἁμαρτάνῃς πλέον.

Στίχ. 12-29. Ὁ Κύριος εἶναι τὸ φῶς τοῦ κόσμου.

12 Πάλιν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε λέγων· ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ᾽ ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.

12 Πάλιν λοιπὸν ὡμίλησε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπεν· Ἐγὼ εἶμαι τὸ φῶς ὄχι μόνον τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ᾽ ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου. Ἐκεῖνος ποὺ μὲ ἀκολουθεῖ μὲ πλήρη ἐμπιστοσύνην καὶ ἐλπίδα καὶ μὲ πρόθυμον ὑπακοὴν εἰς τοὺς λόγους μου, δὲν θὰ περιπατήσῃ οὔτε θὰ εὑρεθῇ ποτὲ εἰς τὸ σκότος τῆς πλάνης καὶ τῆς ἁμαρτίας, ἀλλὰ θὰ ἔχῃ μέσα του τὸ ζωηφόρον καὶ πνευματικὸν φῶς, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν ζωήν, τὸν Θεόν.

13 εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι· σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρ-

13 Κατόπιν λοιπὸν ἀπὸ τὴν τολμηρὰν αὐτὴν βεβαίωσιν τοῦ Ἰησοῦ περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του, εἶπαν πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι·

[5]) Λτ. κ΄ 10. Δτ. κβ΄ 22 - 24. Ἰζ. ις΄ 37 - 40. [6]) Μτ. ιβ΄ 10. κβ΄ 15 - 40. Λκ. ς΄ 7. [7]) Λτ. κδ΄ 14. Δτ. ιζ΄ 7. Πρ. ζ΄ 58. [9]) Μτ. κ΄ 8. Ῥμ. β΄ 15. 22. [11]) γ΄ 17. ε΄ 14. ιβ΄ 47. Μτ. ιη΄ 11. Λκ. ζ΄ 47 - 50. [12]) α΄ 5. 9. ιβ΄ 35. 46. Κλ. α΄ 12. 13. [13-14]) 18. ε΄ 31. 32. 36. 37.

τυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής.

14 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι ἢ ποῦ ὑπάγω.

15 ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε· ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα.

16 καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθής ἐστιν, ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με πατήρ.

17 καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστιν.

18 ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ.

19 ἔλεγον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ σου; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὔτε ἐμὲ οἴδατε οὔτε τὸν πατέρα μου· εἰ ἐμὲ ᾔδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ᾔδειτε ἄν.

20 Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

Σὺ αὐτοσυσταινόμενος ἐγωϊστικῶς δίδεις μαρτυρίαν διὰ τὸν ἑαυτόν σου. Διὰ τὴν μαρτυρίαν σου ὅμως αὐτὴν δὲν ἐγγυᾶται κανείς, ὅτι εἶναι ἀληθὴς καὶ δὲν προέρχεται ἐκ φιλαυτίας καὶ αὐτοθαυμασμοῦ.

14 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ τοὺς εἶπε· Καὶ ἐὰν ἐγὼ δίδω μαρτυρίαν διὰ τὸν ἑαυτόν μου, ἡ μαρτυρία μου εἶναι ἀληθὴς καὶ ἀξιόπιστος, διότι ἐγὼ γνωρίζω καλῶς ἀπὸ ποῦ ἦλθον διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεώς μου καὶ ποῦ θὰ ὑπάγω μετὰ τὴν ἀνάληψίν μου. Ἦλθον ἀπὸ τὸν ἐν οὐρανοῖς Πατέρα μου καὶ θὰ ὑπάγω πάλιν εἰς αὐτόν. Ἡ ἀποστολὴ δὲ καὶ ἡ ἐπάνοδός μου αὐτὴ ἐγγυῶνται περὶ τοῦ ὅτι ἡ μαρτυρία μου εἶναι ἀληθής. Σεῖς ὅμως δὲν ἐλάβετε ἐνδιαφέρον νὰ μάθετε καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἠξεύρετε ἀπὸ ποῦ ἦλθον ἢ ποῦ θὰ ὑπάγω.

15 Σεῖς κρίνετε ἐπιπόλαια, σύμφωνα μὲ τὸ ἐξωτερικὸν φαινόμενον τῆς ἀνθρωπίνης μου φύσεως. Ἐγὼ δὲ πρὸς τὸ παρὸν καὶ πρὸ τῆς δευτέρας μου παρουσίας δὲν καταδικάζω κανένα, ὥστε νὰ σᾶς τιμωρήσω διὰ τὴν ἀπιστίαν σας αὐτήν.

16 Καὶ ἐὰν δὲ ἀναλάβω ἀπὸ τώρα τὸ ἔργον τοῦ Κριτοῦ, ἡ ἀπόφασίς μου καὶ ἡ κρίσις μου θὰ εἶναι ἀληθὴς καὶ δικαία, διότι δὲν εἶμαι μόνος, ἀλλ' εἴμεθα ἐγὼ καὶ ὁ Πατήρ, ὁ ὁποῖος μὲ ἀπέστειλε, καὶ κρίνομεν καὶ οἱ δύο μαζί.

17 Καὶ εἰς τὸν νόμον δέ, διὰ τὸν ὁποῖον καυχᾶσθε, ὅτι εἶναι ἰδικός σας, εἶναι γραμμένον ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία εἶναι ἔγκυρος καὶ δύναται εἰς αὐτὴν νὰ στηριχθῇ ἀπόφασις νόμιμος καὶ ἰσχυρά.

18 Καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν, ἐγὼ εἶμαι ὁ ἕνας μάρτυς, ποὺ μαρτυρῶ διὰ τὸν ἑαυτόν μου, καὶ δεύτερος μάρτυς μαρτυρεῖ δι' ἐμὲ ὁ Πατήρ, ποὺ μὲ ἔστειλεν εἰς τὸν κόσμον. Δὲν εἶναι λοιπὸν μεμονωμένη ἡ μαρτυρία μου, ἀλλὰ βασίζεται καὶ ἐπὶ τῆς μαρτυρίας τοῦ Πατρός μου.

19 Ἔλεγον λοιπὸν πρὸς αὐτόν· Ποῦ εἶναι ὁ πατήρ σου διὰ νὰ ἀκούσωμεν τὴν μαρτυρίαν του; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Οὔτε ἐμὲ γνωρίζετε, ὅτι εἶμαι φύσει Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, οὔτε τὸν Πατέρα μου. Ἐὰν ἐξ ἀρχῆς ἐδίδετε ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμὲ καὶ διὰ τῆς συμμορφώσεώς σας πρὸς τὴν διδασκαλίαν μου εἴχατε ἐκ πείρας γνωρίσει ποῖος εἶμαι, θὰ ἐγνωρίζατε καὶ τὸν Πατέρα μου, τὸν ὁποῖον φανερώνω εἰς τοὺς πιστοὺς ἀκολούθους μου μὲ τὸ φῶς τῆς διδασκαλίας μου καὶ τὴν θείαν ζωήν μου.

20 Αὐτούς, τοὺς τόσον σοβαροὺς καὶ τολμηροὺς λόγους, τοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πλησίον τοῦ θησαυροφυλακίου τοῦ ναοῦ, διδάσκων εἰς αὐτὸν τὸν ἱερὸν περίβολον τοῦ ναοῦ. Καὶ ὅμως, μολονότι τὸ θησαυροφυλάκιον ἦτο πολὺ πλησίον τῆς αἰθούσης, ὅπου ἐδίκαζε τὸ συνέδριον, κανεὶς δὲν τὸν συνέλαβε, διότι δὲν εἶχεν ἔλθει ἀκόμη ἡ ὡρισμένη ἀπὸ τὸν Θεὸν ὥρα τῆς συλλήψεως καὶ τοῦ θανάτου του.

---

[15]) ζ΄ 24. [16]) 29. ε΄ 30. [17]) Δτ. ιθ΄ 15. Ἰν. ι΄ 34. ιε΄ 25. Μτ. ιη΄ 16. [18]) 14. [19]) 54. 55. ιδ΄ 7 - 9. ις΄ 3. [20]) ζ΄ 14. 30. Μρ. ιβ΄ 41.

21 Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ὑπάγω καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν.

22 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν, ὅτι λέγει, ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;

23 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.

24 εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν.

25 ἔλεγον οὖν αὐτῷ· σὺ τίς εἶ; καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· τὴν ἀρχὴν ὅ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν.

26 πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστι, κἀγὼ ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λέγω εἰς τὸν κόσμον.

27 οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν.

28 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν,

21 Ἐφ' ὅσον λοιπὸν κανεὶς δὲν ἐτόλμα νὰ τὸν ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ διδάσκῃ, εἶπε πάλιν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ φεύγω ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ πηγαίνω πρὸς τὸν ἐν οὐρανοῖς Πατέρα μου. Εἰς στιγμὰς δὲ ἀπελπισίας θὰ μὲ ζητήσετε ὡς Μεσσίαν καὶ λυτρωτήν σας. Λόγῳ τῆς ἀπιστίας σας ὅμως θὰ ἀποθάνετε μέσα εἰς τὴν ἁμαρτίαν σας, χωρισμένοι ἐντελῶς ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἐκεῖ ποὺ πηγαίνω ἐγώ, σεῖς δὲν ἠμπορεῖτε νὰ ἔλθετε, διὰ νὰ εὕρετε πλησίον μου τὴν σωτηρίαν σας.

22 Ἔλεγον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι· Μήπως αὐτοκτονήσῃ καὶ θανατώσῃ μόνος του τὸν ἑαυτόν του; Διότι λέγει, ὅπου ἐγὼ πηγαίνω, σεῖς δὲν ἠμπορεῖτε νὰ ἔλθετε. Ὡρισμένως δέ, ἐὰν σκέπτεται νὰ αὐτοκτονήσῃ, ἡμεῖς δὲν θὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν ποτὲ εἰς τὸν Ἅδην.

23 Καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· Σεῖς εἶσθε ἀπὸ τὰ κάτω, ἀπὸ τὴν γῆν, καὶ εἶσθε κυριευμένοι ἀπὸ γηΐνας σκέψεις καὶ ἐλατήρια. Ἐγὼ εἶμαι ἀπὸ τὰ ἐπάνω, ἀπὸ τὸν οὐρανόν, μὲ φρονήματα καὶ σκέψεις ἐντελῶς ἀντίθετα ἀπὸ τὰ ἰδικά σας. Σεῖς εἶσθε ἀπὸ τὸν μάταιον καὶ ἁμαρτωλὸν αὐτὸν κόσμον, διότι κατέχεσθε ἀπὸ τὰ σαρκικὰ φρονήματα τῶν μακρὰν τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπων. Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτόν. Πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ χωρισθῶμεν διὰ παντός;

24 Ἀφοῦ λοιπὸν εἶσθε ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτόν, σᾶς εἶπα, ὅτι θὰ ἀποθάνετε βυθισμένοι εἰς τὰς ἁμαρτίας σας. Διότι, ἐὰν δὲν πιστεύσετε, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ μόνος καὶ πραγματικὸς Σωτήρ, θὰ ἀποθάνετε θαμμένοι εἰς τὰς ἁμαρτίας σας.

25 Κατόπιν λοιπὸν τῆς βεβαιώσεως αὐτῆς τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ ἔλεγαν ἐκεῖνοι: Καὶ ποῖος εἶσαι σύ, ὥστε χωρὶς σὲ νὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ σωθῶμεν; Καὶ εἰς ἀπάντησιν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτούς· Ἀκριβῶς καὶ ἐξ ὁλοκλήρου εἶμαι ἐκεῖνο, ποὺ σᾶς λέγω τώρα.

26 Καὶ διὰ νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν σειρὰν τῶν λόγων μου, σᾶς προσθέτω, ὅτι ἔχω ἀκόμη πολλὰ νὰ εἰπῶ διὰ σᾶς καὶ νὰ σᾶς κατακρίνω δι' αὐτά. Καὶ δὲν θὰ δεχθῆτε μὲν σεῖς ὡς ἀληθῆ καὶ δικαίαν τὴν κρίσιν μου. Ἀλλ' ἐκεῖνος ποὺ μὲ ἔστειλεν, εἶναι ἀληθής, καὶ δὲν πλανᾶται, οὔτε ψεύδεται ποτέ. Καὶ ἐγὼ ἐκεῖνα, ποὺ ἤκουσα ἀπὸ αὐτόν, αὐτὰ λέγω εἰς τὸν κόσμον, καὶ συνεπῶς ὅσα λέγω, εἶναι δίκαια καὶ ἀληθῆ.

27 Οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως δὲν ἐκατάλαβαν, ὅτι τοὺς ἔλεγε διὰ τὸν Πατέρα του καὶ διὰ τὴν ἰδιαιτέραν σχέσιν καὶ κοινωνίαν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ὡς ἄνθρωπος διετέλει πρὸς αὐτόν.

28 Εἶπε λοιπὸν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Ὅταν ὑψώσετε ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε θὰ μάθετε ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ μόνος Σωτήρ, καὶ ὅτι τίποτε ἀπολύτως δὲν κάμνω ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μου, ἀλλὰ συμφωνῶ ἀπολύτως πρὸς τὸν Πατέρα μου. Καὶ διὰ νὰ σᾶς ὁμιλήσω σύμφωνα μὲ ἐκεῖνα, ποὺ συμβαίνουν

---

[21]) 24. ζ΄ 34. ιγ΄ 33. [22]) ζ΄ 35. [23]) γ΄ 31. ιζ΄ 14. 16. ιη΄ 36. [24]) 21. 28. Μτ. α΄ 21. Μρ. ις΄ 16. [25]) α΄ 19. ιη΄ 20. Πρ. ιθ΄ 15. [26]) 38. 40. ιβ΄ 49. ις΄ 12. 2 Ἰν. 12. [27]) 16 - 19. ιβ΄ 40. [28]) Δτ. λβ΄ 39. Ἰν. η΄ 21. 24. 26. γ΄ 14. ς΄ 62. ζ΄ 34. ις΄ 8 - 11.

ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέ με ὁ πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ.

μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ὥστε νὰ μὲ καταλάβετε καλύτερα, σᾶς προσθέτω: Καθὼς μὲ ἐδίδαξεν ὁ Πατήρ μου, ἔτσι ὁμιλῶ καὶ αὐτὰ ἀκριβῶς λέγω.

29 καὶ ὁ πέμψας με μετ' ἐμοῦ ἐστιν· οὐκ ἀφῆκέ με μόνον ὁ πατήρ, ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε.

29 Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ μὲ ἔστειλεν, εἶναι μαζί μου. Δὲν μὲ ἀφῆκε ποτὲ μοναχὸν ὁ Πατήρ, διότι ἐγὼ πράττω πάντοτε ἐκεῖνα, ποὺ τοῦ ἀρέσουν, καὶ δι' αὐτὸ διατηρῶ ἀδιάσπαστον πάντοτε καὶ πολὺ στενὴν τὴν ἐπικοινωνίαν καὶ σχέσιν πρὸς τὸν Πατέρα μου.

Στίχ. 30-50. Κρίσεις τοῦ Ἰησοῦ περὶ τῶν Ἰουδαίων.

30 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

30 Ὅταν δὲ ἔλεγε αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ὅτι εἶναι ὁ Μεσσίας.

31 Ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μού ἐστε,

31 Διὰ νὰ καταστήσῃ λοιπὸν βαθυτέραν καὶ στερεωτέραν τὴν πίστιν των ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους αὐτούς, οἱ ὁποῖοι εἶχον πιστεύσει εἰς αὐτόν· Ἐὰν σεῖς μείνετε στερεοὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν μου καὶ συμμορφώσετε τὴν συμπεριφορὰν καὶ τὴν ζωήν σας πρὸς αὐτήν, εἶσθε πράγματι καὶ ἀληθινοὶ μαθηταί μου.

32 καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς.

32 Καὶ καθ' ὅσον θὰ ζῆτε αὐτά, ποὺ σᾶς διδάσκω, θὰ μάθετε πειραματικῶς τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ ἀλήθεια θὰ σᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς ἁμαρτίας.

33 ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε;

33 Ἀπεκρίθησαν εἰς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ ὁποῖοι ὑπὸ τὸ κράτος τῆς παραφορᾶς των ἐλησμόνησαν τὴν δουλείαν τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Βαβυλῶνος, καθὼς καὶ τὸν ρωμαϊκὸν ζυγόν· Εἴμεθα ἀπόγονοι καὶ κληρονόμοι τοῦ Ἀβραάμ, προωρισμένοι νὰ κατακτήσωμεν ὁλόκληρον τὸν κόσμον καὶ δὲν ἐγίναμεν ποτὲ ἕως τώρα δοῦλοι εἰς κανένα, ἀλλὰ μόνον κυβερνήτην καὶ Κύριόν μας ἔχομεν τὸν Θεόν. Πῶς σὺ λέγεις, ὅτι θὰ γίνετε ἐλεύθεροι;

34 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας.

34 Ἀπεκρίθη εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Σᾶς διαβεβαιῶ κατηγορηματικῶς, ὅτι καθένας, ποὺ συστηματικῶς ἐπιμένει νὰ κάνῃ τὴν ἁμαρτίαν καὶ δὲν μετανοεῖ διὰ νὰ ἐγκολπωθῇ τὴν ἀλήθειαν, εἶναι δοῦλος καὶ αἰχμάλωτος τῆς ἁμαρτίας.

35 ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

35 Ὁ δοῦλος δὲ δὲν παραμένει ὡς κληρονόμος καὶ παντοτεινὸς κάτοχος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κυρίου, διότι δὲν ἔχει δικαιώματα εἰς αὐτήν, καὶ ἐκδιώκεται ἐκ ταύτης, ὅταν καταστῇ ἀνεπιθύμητος. Τοὐναντίον ὁ υἱός, ἐπειδὴ κληρονομεῖ ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ πατρός του, μένει παντοτεινὰ εἰς τὴν οἰκίαν.

36 ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε.

36 Ἐὰν λοιπὸν ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ σᾶς δώσῃ τὴν ἐλευθερίαν, τότε θὰ εἶσθε πράγματι ἐλεύθεροι καὶ θὰ ἀποκτήσετε τὴν ἀληθινὴν ἐλευθερίαν τῆς ψυχῆς.

37 οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ

37 Γνωρίζω, ὅτι κατὰ τὴν σαρκικὴν καταγωγὴν εἶσθε ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ. Παρὰ ταῦτα ὅμως, ἐπειδὴ δὲν ὁμοιάζετε κα-

29) 16. ιε΄ 10. ις΄ 32. Μτ. κζ΄ 49. 30) ζ΄ 31. 31-32) 34. α΄ 17. ε΄ 38. ιε΄ 14. ιζ΄ 17. Ῥμ. ς΄ 14. 18 - 22. η΄ 2. Ἰκ. α΄ 18. 25. β΄ 12. 33) 39. Μτ. γ΄ 9. – Νεμ. θ΄ 36. 34) Ῥμ. ς΄ 16 - 20. ζ΄ 14 - 23. 2 Πτ. β΄ 19. 35) Γν. κα΄ 10. Γλ. δ΄ 30. Ἑβ. γ΄ 5. 6. 36) Ῥμ. ς΄ 17 - 22. ζ΄ 24 - η΄ 4. 2 Κρ. ς΄ 4 - 10. Γλ. ς΄ 14. 37) 39 - 43. ε΄ 18. 38. ιβ΄ 48.

με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν.

τὰ τὴν ἀρετὴν πρὸς τὸν Ἀβραάμ, δὲν εἶσθε ἐλεύθερα τέκνα του, ἀλλ' εἶσθε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας. Καὶ ἀπόδειξις τούτου εἶναι, ὅτι ζητεῖτε νὰ μὲ φονεύσετε, μόνον καὶ μόνον διότι ὁ λόγος μου καὶ ἡ διδασκαλία μου δὲν εἰσχωρεῖ καὶ δὲν ἔχει τόπον μέσα σας.

38 ἐγὼ ὃ ἑώρακα παρὰ τῷ πατρί μου λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν ὃ ἑωράκατε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν ποιεῖτε.

38 Ἐγὼ ἐκεῖνο, ποὺ ἔχω ἴδει καὶ ἔμαθα μὲ πλήρη βεβαιότητα πλησίον τοῦ ἐν οὐρανοῖς Πατρός μου, αὐτὸ καὶ μόνον λέγω. Καὶ σεῖς πάλιν ἐκεῖνο, ποὺ ἐμάθατε ἀπὸ τὸν πατέρα σας διάβολον, αὐτὸ πράττετε. Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατὸν ὁ λόγος τοῦ Πατρός μου νὰ εἰσχωρήσῃ καὶ νὰ εὕρῃ θέσιν μέσα σας;

39 ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστι. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραὰμ ἦτε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε.

39 Ἀπεκρίθησαν καὶ τοῦ εἶπαν· Ὁ πατήρ μας εἶναι ὁ Ἀβραάμ, καὶ κανένας ἄλλος. Λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν ἤσασθε τέκνα τοῦ Ἀβραάμ, θὰ τοῦ ὡμοιάζατε καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ θὰ ἐκάνατε τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραάμ.

40 νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ· τοῦτο Ἀβραὰμ οὐκ ἐποίησεν.

40 Τώρα ὅμως σεῖς θέλετε νὰ μὲ θανατώσετε, ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος εἶπα εἰς σᾶς τὴν ἀλήθειαν. Ποίαν δὲ ἀλήθειαν; Αὐτὴν τὴν ὁποίαν ἤκουσα ἀπὸ τὸν Θεόν. Τὸ ἔγκλημα αὐτὸ δὲν τὸ ἔκαμεν ὁ Ἀβραάμ.

41 ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. εἶπον οὖν αὐτῷ· ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα· ἕνα πατέρα ἔχομεν, τὸν Θεόν.

41 Σεῖς πράττετε τὰ ἔργα τοῦ πατρός σας, τὸν ὁποῖον ἀποφεύγω νὰ κατονομάσω. Κατόπιν λοιπὸν τῆς κατηγορίας ταύτης τοῦ Κυρίου, εἶπαν πρὸς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν γεννηθῆ ἀπὸ ἀθέμιτον καὶ πορνικὴν ἐπιμιξίαν μὲ εἰδωλολάτρας, ὥστε νὰ ἔχῃ νοθευθῆ ἡ καταγωγή μας ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ. Δὲν ἀνήκομεν εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ σατανᾶ, τοὺς εἰδωλολάτρας, ἀλλ' ἀνήκομεν εἰς τὸν ἐκ τοῦ Ἀβραὰμ καταγόμενον λαὸν τοῦ Θεοῦ. Ἕνα πατέρα ἔχομεν, τὸν Θεόν.

42 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ ὁ Θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἥκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλε.

42 Εἰς ἀπάντησιν λοιπὸν τῆς καυχησιολογίας των ταύτης εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν ὁ Θεὸς ἦτο πατέρας σας, θὰ εἴχατε ἀγάπην καὶ εἰς ἐμέ, διότι ἐγὼ ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐβγῆκα διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεώς μου καὶ ἔχω ἔλθει μεταξύ σας. Ναί· εἶμαι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς πρέσβυς ἀντιπροσωπεύων τὸν Θεόν· διότι καὶ εἰς τὸν κόσμον, ποὺ ἦλθα, δὲν ἔχω ἔλθει ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μου, ἀλλὰ μὲ ἀπέστειλεν ἐκεῖνος.

43 διατί τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν.

43 Διατί δὲν ἐννοεῖτε καὶ δὲν ἐκτιμᾶτε ἐκεῖνο, ποὺ σᾶς λέγω μὲ τὴν διδασκαλίαν μου καὶ τὸ κήρυγμά μου; Θὰ σᾶς εἴπω ἐγὼ τὴν αἰτίαν. Δὲν ἐννοεῖτε τὴν διδασκαλίαν μου, διότι ἕνεκα τῆς κακίας καὶ διαφθορᾶς τῶν ψυχῶν σας δὲν ἠμπορεῖτε νὰ τὴν παρακολουθῆτε μὲ ἐνδιαφέρον καὶ εὐλάβειαν.

44 ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστέ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς καὶ

44 Σεῖς, οἱ ὁποῖοι καυχᾶσθε ὅτι εἶσθε τέκνα τοῦ Θεοῦ, πατέρα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον κατάγεσθε καὶ τοῦ ὁποίου τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰ ἰδιώματα ἐκληρονομήσατε, ἔχετε τὸν διάβολον καὶ τὰς ἁμαρτωλὰς καὶ φονικὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατέρα σας αὐτοῦ θέλετε καὶ εἶσθε ἀποφασισμένοι νὰ πράττετε. Ἐκεῖνος ἀπ' ἀρχῆς τῆς

38) 28. 44. γ΄ 11. 39-40) 33. 37. 41) Ἡσ. ξγ΄ 16. ξδ΄ 8. Μλ. β΄ 10. 42) 47. ζ΄ 28. ιζ΄ 8. 1 Ἰν. ε΄ 1. Ἑβ. β΄ 11. 43) 37. 44) Γν. γ΄ 4. 5. 15. Σφ. Σλ. β΄ 24. Ἰν. η΄ 41. 1 Ἰν. γ΄ 8 - 12. Μτ. ιγ΄ 28. 38. 39. Ῥμ. ε΄ 12. Ἀπ. ιβ΄ 9. κ΄ 2.

ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἕστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ· ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύστης ἐστὶ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου ἦτο φονεὺς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ μὲ τὸ ψεῦδος του παρέσυρεν αὐτὸν εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὸν θάνατον. Καὶ δὲν στέκεται εἰς τὴν ἀλήθειαν, διότι δὲν ὑπάρχει μέσα του πόθος πρὸς αὐτὴν καὶ διάθεσις νὰ εἴπῃ κάποτε τὴν ἀλήθειαν. Ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, τὸ βγάζει ἀπὸ μέσα του καὶ τὸ λέγει, διότι εἶναι ψεύστης καὶ πατέρας τοῦ ψεύδους, ὁ πρῶτος ἐπινοητὴς καὶ ὁ κύριος ὑποβολεὺς αὐτοῦ.

45 ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετέ μοι.

45 Ἐγὼ ὅμως εἶμαι τὸ στόμα τῆς ἀληθείας καὶ διότι λέγω τὴν ἀλήθειαν, δι᾿ αὐτὸ σεῖς, ποὺ εἶσθε τέκνα τοῦ ψεύστου διαβόλου, δὲν μὲ πιστεύετε.

46 τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; εἰ δὲ ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ πιστεύετέ μοι;

46 Ποῖος ἀπὸ σᾶς ἠμπορεῖ ἐξετάζων καὶ ἐλέγχων τὴν ζωήν μου νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι ὑπέπεσα ἔστω καὶ εἰς κάποιαν παραμικρὰν ἁμαρτίαν; Κανείς. Καὶ συνεπῶς οὔτε ὡς ψεύστην ἠμπορεῖτε νὰ μὲ κατηγορήσετε. Ἀλλ᾿ ἐὰν λέγω πάντοτε τὴν ἀλήθειαν, διατί σεῖς δὲν μὲ πιστεύετε;

47 ὁ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστέ.

47 Ἐκεῖνος ποὺ κατάγεται ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἀπέκτησε διὰ τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀρετῆς πραγματικὴν συγγένειαν πρὸς τὸν Θεόν, ἀκούει μὲ προσοχὴν καὶ ἐνδιαφέρον τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐγκολπώνεται αὐτούς. Δι᾿ αὐτὸ σεῖς ἀδιαφορεῖτε καὶ δὲν ἀκούετε τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ, διότι ἠθικῶς δὲν κατάγεσθε ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ δὲν ἔχετε πραγματικὴν συγγένειαν πρὸς αὐτόν.

48 ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ· οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι Σαμαρείτης εἶ σὺ καὶ δαιμόνιον ἔχεις;

48 Ὕστερα λοιπὸν ἀπὸ τὸν ἔλεγχον αὐτὸν ἀπεκρίθησαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ τοῦ εἶπαν· Ἀφοῦ τόσον περιφρονητικὰ ἐκφράζεσαι διὰ τοὺς Ἰσραηλίτας, καλὰ δὲν λέγομεν ἡμεῖς ὅτι εἶσαι Σαμαρείτης καὶ ὅτι ἔχεις δαιμόνιον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐμπνέεσαι τὴν τρελλὴν αὐτὴν ἰδέαν, ποὺ ἔχεις διὰ τὸν ἑαυτόν σου;

49 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με.

49 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ δὲν ἔχω δαιμόνιον καὶ δὲν σᾶς ὁμιλῶ ἀπὸ μῖσος ἢ διατάραξιν φρενῶν ἐκ διαβολικῆς ἐπιδράσεως προερχομένην, ἀλλ᾿ ὅταν σᾶς λέγω, ὅτι δὲν ἔχετε πατέρα τὸν Θεόν, τιμῶ τὸν Πατέρα μου, διὰ τὸν ὁποῖον θὰ ἦτο ἐντροπὴ καὶ ὕβρις νὰ ἔχῃ τέτοια παιδιά. Ἀλλὰ σεῖς, ἀντὶ νὰ δεχθῆτε τὴν τιμητικὴν αὐτὴν διὰ τὸν Πατέρα μου μαρτυρίαν καὶ νὰ διορθωθῆτε, μὲ ἀτιμάζετε καὶ μὲ ὑβρίζετε.

50 ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων.

50 Ἐγὼ ὅμως δὲν ζητῶ νὰ δοξάσω τὸν ἑαυτόν μου καὶ δι᾿ αὐτὸ δὲν μὲ μέλει, ἐὰν μὲ ἀτιμάζετε. Ὑπάρχει ὁ Πατήρ, ὁ ὁποῖος ζητεῖ τὴν δόξαν μου καὶ θὰ κάμῃ αὐτὸς τὴν κρίσιν μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τῆς ἰδικῆς σας ἀπιστίας καὶ τυφλότητος.

Στίχ. 51-59. Ὑψισται περὶ ἑαυτοῦ μαρτυρίαι τοῦ Ἰησοῦ. Ἀπόπειρα λιθοβολισμοῦ.

51 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.

51 Κατηγορηματικῶς σᾶς βεβαιῶ ὅτι, ἐὰν κανεὶς φυλάξῃ καὶ ἐφαρμόσῃ εἰς τὴν ζωήν του τὸν λόγον μου, δὲν θὰ ἴδῃ ποτὲ μὲ τὰ μάτια του τὸν πνευματικὸν καὶ αἰώνιον θάνατον, ποὺ χωρίζει διαπαντὸς τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ τὸν καταδικάζει εἰς τὴν αἰωνίαν κόλασιν.

45) ε΄ 43. Γλ. δ΄ 16. 2 Κρ. ια΄ 20. 46) ιδ΄ 30. 1 Ἰν. γ΄ 5. Ῥμ. η΄ 3. 2 Κρ. ε΄ 21. Ἑβ. ζ 26. 27. 1 Πτ. β΄ 22. 47) 42. ς΄ 44. ι΄ 26. 27. ιη΄ 37. 1 Ἰν. δ΄ 6. 48) 52. ζ΄ 20. 49) ιζ΄ 4. 50) 54. ε΄ 41. 51) γ΄ 36. ε΄ 24. ς΄ 40. 47. 50. ια΄ 25. 26. ιδ΄ 21. 23.

52 εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραὰμ ἀπέθανε καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις, ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσηται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα;

52 Κατόπιν λοιπὸν τῆς νέας ταύτης διακηρύξεως τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ εἶπαν οἱ Ἰουδαῖοι· Τώρα ἐπείσθημεν τελείως, ὅτι ἔχεις δαιμόνιον. Ὁ Ἀβραὰμ καθὼς καὶ οἱ προφῆται, μολονότι ἐτήρησαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀπέθανον, καὶ σὺ λέγεις, ἐὰν κανεὶς τηρήσῃ τὸν λόγον μου, δὲν θὰ ἀποθάνῃ ποτέ;

53 μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανε; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν σὺ ποιεῖς;

53 Μήπως εἶσαι σὺ ἀνώτερος ἀπὸ τὸν πατέρα μας τὸν Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος μ᾿ ὅλα ταῦτα ἀπέθανε; Καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον. Ποῖος φαντάζεσαι, ὅτι εἶσαι καὶ πόσον μεγάλον κάνεις σὺ τὸν ἑαυτόν σου;

54 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ἐμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν· ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι Θεὸς ὑμῶν ἐστι,

54 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν ἐγὼ τιμῶ καὶ δοξάζω τὸν ἑαυτόν μου, ἡ δόξα μου δὲν εἶναι τίποτε, διότι ἐκεῖνοι, ποὺ καυχῶνται καὶ ἐπαινοῦν μόνοι των τοὺς ἑαυτούς των, γίνονται καταγέλαστοι. Δι᾿ ἐμὲ ὅμως ὑπάρχει ὁ Πατήρ μου, ὁ ὁποῖος μὲ δοξάζει διὰ τῶν θαυμάτων, ποὺ διὰ τῆς δυνάμεώς του ἐνεργῶ. Καὶ ὁ Πατήρ μου εἶναι ἐκεῖνος ἀκριβῶς, διὰ τὸν ὁποῖον λέγετε σεῖς, ὅτι εἶναι Θεὸς ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἰδικός σας.

55 καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν· ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν. καὶ ἐὰν εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῶν ψεύστης· ἀλλ᾿ οἶδα αὐτόν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ.

55 Καὶ ὅμως δὲν τὸν ἐγνωρίσατε, διότι ἀγνοεῖτε καὶ τὴν φύσιν του καὶ τὴν ἀγάπην του καὶ τὸ θέλημά του. Ἐγὼ ὅμως τὸν γνωρίζω καλά. Καὶ ἐὰν εἴπω, ὅτι δὲν τὸν γνωρίζω, θὰ εἶμαι ὅμοιός σας ψεύστης. Ἀλλὰ τὸν γνωρίζω καλῶς, ἀκριβῶς δὲ δι᾿ αὐτὸ καὶ φυλάττω τὸν λόγον του.

56 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ εἶδε καὶ ἐχάρη.

56 Ὁ Ἀβραάμ, ποὺ καυχᾶσθε ὅτι τὸν ἔχετε πατέρα, γεμᾶτος ἐλπίδα, ποὺ τοῦ ἐπροκάλει μεγάλην χαράν, ἐπεθύμησε νὰ ἴδῃ τὰς ἡμέρας τῆς ἐνανθρωπήσεώς μου καὶ τὰς εἶδε τώρα ἀπὸ τὸν τόπον τῆς μακαριότητος, ὅπου ζῇ, καὶ ἐχάρη.

57 εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεις καὶ Ἀβραὰμ ἑώρακας;

57 Τοῦ εἶπαν λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι· Δὲν εἶσαι οὔτε πεντήκοντα ἐτῶν ἀκόμη καὶ ἔχεις ἴδει τὸν Ἀβραάμ, ποὺ ἔζησε πρὸ δύο χιλιάδων περίπου ἐτῶν;

58 εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγώ εἰμι.

58 Εἶπε τότε εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σᾶς λέγω, προτοῦ νὰ γίνῃ καὶ γεννηθῇ ὁ Ἀβραάμ, ἐγὼ ὑπάρχω ἀϊδίως καὶ πρὸ τῶν αἰώνων.

59 ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ᾿ αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ παρῆγεν οὕτως.

59 Κατόπιν λοιπὸν τῆς διαβεβαιώσεως αὐτῆς, ποὺ ἔκαμε διὰ τὸν ἑαυτόν του ὁ Ἰησοῦς, ἐπῆραν ἀπὸ τὸ ἔδαφος πέτρας διὰ νὰ τὰς ῥίψουν κατ᾿ αὐτοῦ. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως διὰ θαυμαστῆς ἐπεμβάσεως τῆς θείας Προνοίας ἐχάθη ἀπὸ τὰ μάτια τους καὶ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ ἱερόν, ἀφοῦ ἐπέρασεν ἀπαρατήρητος διὰ μέσου αὐτῶν. Καὶ ἐβάδιζεν ἔτσι, χωρὶς νὰ φαίνεται εἰς αὐτούς.

52-53) 48. δ΄ 12. ς΄ 31. 32. 49. Μτ. ις΄ 28. 54-55) 19. 44. 50. 51. ζ΄ 28. 29. 56) Γν. ιβ΄ 3. ιε΄ 6. κβ΄ 16. Μτ. ιγ΄ 16. 17. ιζ΄ 4. Λκ. ις΄ 22. 31. Ἑβ. ια΄ 13. 57) Λκ. γ΄ 23. 58) α΄ 12. ιζ΄ 5. 59) ε΄ 18. ι΄ 31. 39. 40. ιβ΄ 36. Λκ. δ΄ 30.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Στίχ. 1-7. Ἡ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ.

Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς.

Καὶ ἐνῷ διέβαινεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὸ μέσον τῆς πόλεως, εἶδεν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος εἶχε γεννηθῆ τυφλός.

2 καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· ῥαββί, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ;

3 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὔτε οὗτος ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ.

2 Καὶ τὸν ἠρώτησαν οἱ μαθηταί του καὶ τοῦ εἶπαν· Διδάσκαλε, ποῖος ἡμάρτησε, διὰ νὰ γεννηθῇ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τυφλός; Ἡμάρτησεν αὐτός, ὅταν ἦτο ἀκόμη μέσα εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητέρας του, ἢ ἡμάρτησαν οἱ γονεῖς του καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ἐκείνων τιμωρεῖται αὐτός;

3 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· οὔτε αὐτὸς ἡμάρτησεν, οὔτε οἱ γονεῖς του. Ἀλλ' ἐγεννήθη τυφλός, διὰ νὰ φανερωθοῦν διὰ τῆς ὑπερφυσικῆς θεραπείας τῶν ὀφθαλμῶν του τὰ ἔργα, ποὺ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ ἐργάζεται.

4 ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νὺξ ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι.

4 Ἐγὼ πρέπει νὰ ἐργάζωμαι τὰ πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου ἔργα τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος μὲ ἔστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ἐφ' ὅσον ζῶ εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν. Ἔρχεται ὁ μέλλων βίος, ὁπότε, ὅπως καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς καταπαύουν τὰ ἔργα των οἱ ἄνθρωποι, ἔτσι καὶ τότε κανεὶς πλέον δὲν θὰ δύναται νὰ ἐργάζεται πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς του. Δὲν πρέπει λοιπὸν οὔτε στιγμὴν νὰ χάνω.

5 ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου.

6 ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσε χαμαὶ καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ

5 Ἐφ' ὅσον εἶμαι εἰς τὸν κόσμον, μὲ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰ θαύματά μου εἶμαι φῶς τοῦ κόσμου.

6 Ὅταν δὲ εἶπεν αὐτά, ἔπτυσε χάμω καὶ ἔκαμε πηλὸν καὶ ἔχρισε μὲ αὐτὸν τὰ μάτια τοῦ τυφλοῦ.

7 καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἑρμηνεύεται ἀπεσταλμένος. ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων.

7 Καὶ δοκιμάζων τὴν πίστιν τοῦ τυφλοῦ, εἶπεν εἰς αὐτόν· Πήγαινε, νίψου εἰς τὴν στέρναν τοῦ Σιλωάμ (ὄνομα ἑβραϊκὸν ποὺ μεταφράζεται εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀπεσταλμένος). Ὕστερα λοιπὸν ἀπὸ τὴν παραγγελίαν αὐτὴν τοῦ Ἰησοῦ ἐπῆγεν ὁ τυφλὸς ἐκεῖ καὶ ἐνίφθη, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ σπίτι του μὲ μάτια ὑγιῆ.

Στίχ. 8-34. Ἀνακρίσεις τοῦ τυφλοῦ. Ὁμολογεῖ μετὰ παρρησίας τὴν ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ θεραπείαν του.

8 Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι τυφλὸς ἦν, ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν;

8 Οἱ γείτονες λοιπὸν καὶ ὅσοι τὸν ἔβλεπαν προτήτερα, ὅτι ἦτο τυφλός, ἔλεγαν· Δὲν εἶναι αὐτός, ποὺ ἐκάθητο καὶ ἐζήτει ἀπὸ τοὺς διαβάτας ἐλεημοσύνην;

Θ'. [1]) Μτ. θ' 9. 27. Πρ. γ' 2. ιδ' 8. [2-3]) Ἐξ. κ' 5. Ἰβ. η' 4. Σφ. Σλ. η' 19. 20. Ἰν. θ' 34. ια' 4. Λκ. ιγ' 2. 4. [4]) δ' 34. ε' 17. ια' 9. [5]) α' 5. η' 12. ιβ' 35. 46. [6-7]) 4 Βσ. ε' 10 - 14. Ἰν. θ' 11. 15. ια' 37. Μρ. ς' 13. ζ' 33. η' 23. Λκ. ιγ' 4. [8]) Πρ. γ' 10.

9 ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν· ἄλλοι δὲ ὅτι ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν. ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι ἐγώ εἰμι.

10 ἔλεγον οὖν αὐτῷ· πῶς ἀνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί;

9 Ἄλλοι ἔλεγαν, ὅτι αὐτὸς εἶναι. Ἄλλοι ὅμως ἔλεγαν ὅτι δὲν εἶναι αὐτός, ἀλλὰ κάποιος ἄλλος, ὅμοιος πρὸς αὐτόν. Ἐκεῖνος ἔλεγεν, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ τυφλός, ποὺ προτήτερα ἐζήτουν ἐλεημοσύνην.

10 Κατόπιν λοιπὸν τῆς βεβαιώσεως αὐτῆς τοῦ τυφλοῦ, τοῦ ἔλεγαν ἐκεῖνοι· Πῶς ἐθεραπεύθησαν τὰ μάτια σου;

11 ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησε καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπέ μοι· ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ καὶ νίψαι· ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα.

11 Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· Ἕνας ἄνθρωπος, ποὺ ὀνομάζεται Ἰησοῦς, ἔκαμε πηλόν, καὶ μοῦ ἄλειψε μὲ αὐτὸν τὰ μάτια καὶ μοῦ εἶπε· Πήγαινε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ καὶ νίψου. Ἀφοῦ δὲ ἐπῆγα ἐκεῖ καὶ ἐνίφθην, ἀπέκτησα τὸ φῶς μου.

12 εἶπον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; λέγει· οὐκ οἶδα.

12 Κατόπιν λοιπὸν τῆς πληροφορίας ταύτης τοῦ θεραπευθέντος τυφλοῦ, τοῦ εἶπαν οἱ Ἰουδαῖοι· Ποῦ εἶναι ἐκεῖνος; Ἀπεκρίθη αὐτός· δὲν ἠξεύρω.

13 Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τόν ποτε τυφλόν.

13 Ὡδήγησαν τότε πρὸς τοὺς Φαρισαίους αὐτόν, ποὺ ἄλλοτε ἦτο τυφλὸς καὶ ἤδη εἶχε θεραπευθῆ ὁριστικῶς.

14 ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς.

14 Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἔκαμε τὸν πηλὸν καὶ ἤνοιξε τὰ μάτια τοῦ τυφλοῦ, ἦτο ἡμέρα Σαββάτου.

15 πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· πηλὸν ἐπέθηκέ μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω.

15 Ὅταν λοιπὸν τὸν ὡδήγησαν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ἐξήταζαν καὶ τὸν ἠρώτων αὐτοὶ πάλιν, πῶς ἐθεραπεύθη καὶ ἀπέκτησε τὸ φῶς του. Ἐκεῖνος δὲ τοὺς εἶπεν· Αὐτὸς ποὺ μὲ ἐθεράπευσε, μοῦ ἔβαλε πηλὸν ἐπάνω εἰς τὰ μάτια μου καὶ κατόπιν αὐτοῦ ἐγὼ ἐνίφθην καὶ βλέπω.

16 ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. ἄλλοι ἔλεγον· πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς.

16 Ἔλεγον λοιπὸν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους· Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει σταλῆ ἀπὸ τὸν Θεόν, διότι δὲν φυλάττει τὴν ἀργίαν τοῦ Σαββάτου. Ἄλλοι ἔλεγον· Πῶς εἶναι δυνατὸν ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς νὰ κάμνῃ τέτοια ἀποδεικτικὰ καὶ σημαδιακὰ θαύματα; Καὶ διεφώνουν μεταξύ των.

17 λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν· σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτης ἐστίν.

17 Καὶ ἐπειδὴ ἡ διαφωνία των παρετείνετο, ἤρχισαν πάλιν νὰ ἐξετάζουν τὸν τυφλὸν καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· Σὺ τί λέγεις διὰ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν; Ἀξίζει νὰ ἀκουσθῇ καὶ ἡ ἰδική σου γνώμη, διότι τὰ ἰδικά σου μάτια ἐθεράπευσεν ἐκεῖνος καὶ σὺ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον γνωρίζεις τὰ περιστατικὰ τῆς θεραπείας σου. Αὐτὸς δὲ τοὺς εἶπεν· Ἐγὼ λέγω, ὅτι εἶναι προφήτης.

[9]) 18. 19. [10]) 15. 26. [12]) 21. 35 - 37. ε' 12. 13. [14]) ε' 9. [16]) 24. 31. 33. ζ' 12. 43. [17]) 30 - 33. γ' 2. δ' 19. ς' 14.

18 οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος

18 Κατόπιν λοιπὸν ἀπὸ τὸν χαρακτηρισμὸν αὐτόν, ποὺ ἔκαμεν ὁ θεραπευθεὶς τυφλὸς διὰ τὸν Ἰησοῦν, καὶ διὰ τὸν ὁποῖον δυσηρεστήθησαν οἱ Ἰουδαῖοι, ἐκεῖνοι δὲν ἐπίστευσαν δι' αὐτόν, ὅτι ἦτο τυφλὸς καὶ ἀπέκτησε πραγματικὰ τὸ φῶς του, ἕως ὅτου ἀπεφάσισαν καὶ ἐφώναξαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ, ποὺ ἀνέβλεψε.

19 καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν ἄρτι βλέπει;

19 Καὶ τοὺς ἠρώτησαν καὶ εἶπαν· Αὐτὸς εἶναι ὁ υἱός σας, διὰ τὸν ὁποῖον σεῖς ἐπιμένετε νὰ βεβαιώνετε, ὅτι ἐγεννήθη τυφλός; Πῶς λοιπόν, ἀφοῦ ἐγεννήθη τυφλός, βλέπει τώρα;

20 ἀπεκρίθησαν δὲ αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον· οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη·

20 Ἀπεκρίθησαν δὲ εἰς αὐτοὺς οἱ γονεῖς του καὶ εἶπαν· Γνωρίζομεν καλά, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ υἱός μας καὶ ὅτι ἐγεννήθη τυφλός.

21 πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἴδαμεν, ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει.

21 Πῶς ὅμως βλέπει τώρα, δὲν ἠξεύρομεν· ἢ ποῖος τοῦ ἐθεράπευσε καὶ τοῦ ἤνοιξε τὰ μάτια, ἡμεῖς δὲν ἠξεύρομεν. Αὐτὸς ἔχει ἡλικίαν, καὶ συνεπῶς ἀντελήφθη, πῶς καὶ ἀπὸ ποῖον ἔγινεν ἡ θεραπεία του· αὐτὸν λοιπὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς θὰ ὁμιλήσῃ διὰ τὸν ἑαυτόν του, καὶ θὰ σᾶς εἴπῃ τί τοῦ συνέβη.

22 ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα, ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται.

22 Ὡμίλησαν δὲ οὕτω πως οἱ γονεῖς τοῦ τυφλοῦ, ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο τοὺς προκρίτους Ἰουδαίους· διότι εἶχαν πρὸ πολλοῦ συμφωνήσει οἱ Ἰουδαῖοι νὰ ἀποκηρυχθῇ καὶ ἀποδιωχθῇ ἀπὸ τὴν συναγωγήν, ὁποιος θὰ ὡμολόγει αὐτὸν ὅτι εἶναι ὁ Χριστός.

23 διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε.

23 Ἐξ αἰτίας λοιπὸν τοῦ φόβου των, μήπως ἀποδιωχθοῦν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὴν συναγωγήν, εἶπαν οἱ γονεῖς του, ὅτι ἔχει ὥριμον ἡλικίαν ὁ υἱός μας, αὐτὸν ἐρωτήσατε.

24 ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπον αὐτῷ· δὸς δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός ἐστιν.

24 Ἀφοῦ λοιπὸν ἀπὸ τοὺς γονεῖς τοῦ τυφλοῦ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ πληροφορηθοῦν τίποτε πρὸς διάψευσιν τῆς θεραπείας του ἢ πρὸς κατάκρισιν τοῦ Ἰησοῦ, ἐφώναξαν οἱ Ἰουδαῖοι διὰ δευτέραν φορὰν τὸν ἄνθρωπον, ποὺ ἦτο τυφλός, καὶ τοῦ εἶπαν· Δόξασε τὸν Θεόν, ὁμολογῶν ὅτι ἐπλανήθης καὶ ἀναγνωρίζων τὴν ἀλήθειαν περὶ αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος σὲ ἐθεράπευσε· ἡμεῖς λόγῳ τῆς θέσεως καὶ τοῦ ἀξιώματός μας εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἠξεύρωμεν καλά, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ποὺ καταλύει τὴν ἀργίαν τοῦ Σαββάτου, εἶναι ἁμαρτωλός.

25 ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω.

25 Ἀπεκρίθη λοιπὸν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἁμαρτωλός, δὲν ἠξεύρω, καὶ δι' αὐτὸ ἀποφεύγω νὰ ἐκφράσω γνώμην περὶ αὐτοῦ· ἠξεύρω ὅμως καλὰ ἕνα γεγονός, ὅτι δηλαδὴ ἐνῷ προτήτερα ἤμουν τυφλός, τώρα βλέπω.

22-23) ζ' 13. ιβ' 42. ις' 2. 24) Ἰσ. Ν. ζ' 19. Ἰν. θ' 16.

26 εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν· τί ἐποίησέ σοι; πῶς ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς;

26 Ἐπειδὴ δὲ ἡ νέα αὐτὴ βεβαίωσις τοῦ θεραπευθέντος τυφλοῦ δὲν τοὺς ἔκαμε καλὴν ἐντύπωσιν, εἶπον πάλιν εἰς αὐτόν· Τί σοῦ ἔκαμε; Πῶς σὲ ἐθεράπευσε καὶ πῶς σοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια;

27 ἀπεκρίθη αὐτοῖς· εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι;

27 Ἀπεκρίθη εἰς αὐτούς· Μόλις πρὸ ὀλίγου σᾶς εἶπα καὶ δὲν ἠθελήσατε νὰ προσέξετε καὶ νὰ παραδεχθῆτε ὅ,τι σᾶς εἶπα. Διατί τώρα θέλετε νὰ ἀκούσετε πάλιν τὰ ἴδια; Μήπως καὶ σεῖς θέλετε νὰ γίνετε μαθηταί του;

28 ἐλοιδόρησαν αὐτὸν καὶ εἶπον· σὺ εἶ μαθητὴς ἐκείνου· ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωϋσέως ἐσμὲν μαθηταί.

28 Τοῦ ὡμίλησαν τότε ὑβριστικῶς καὶ περιφρονητικῶς καὶ τοῦ εἶπαν· Σὺ εἶσαι μαθητὴς ἐκείνου· ἡμεῖς ὅμως εἴμεθα τοῦ Μωϋσέως μαθηταί.

29 ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι Μωϋσεῖ λελάληκεν ὁ Θεός· τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν.

29 Ἡμεῖς ποὺ εἴμεθα σπουδασμένοι καὶ ἀνεγνωρισμένοι ἄρχοντες τοῦ ἔθνους, ἠξεύρομεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει ὁμιλήσει εἰς τὸν Μωϋσῆν καὶ εἰς κανένα ἄλλον· αὐτὸς μᾶς εἶναι ἄγνωστος καὶ δὲν ἠξεύρομεν ἀπὸ ποῦ εἶναι καὶ ἀπὸ ποῦ ἐστάλη.

30 ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστί, καὶ ἀνέῳξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς.

30 Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ τοὺς εἶπεν· Ἀλλ' ἀκριβῶς τὸ γεγονὸς αὐτὸ προκαλεῖ θαυμασμὸν καὶ ἔκπληξιν, ὅτι δηλαδὴ σεῖς δὲν ξεύρετε τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, ἐὰν ἔχῃ σταλῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἀπὸ ποῦ εἶναι· καὶ ὅμως ὁ ἄγνωστος αὐτὸς εἰς σᾶς μοῦ ἤνοιξε τὰ μάτια.

31 οἴδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει, ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει.

31 Εἶναι δὲ γνωστὸν καὶ τὸ ἠξεύρομεν ὅλοι, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἀκούει τοὺς ἁμαρτωλούς. Ἀλλ' ἐὰν κανεὶς σέβεται τὸν Θεὸν καὶ ἐκτελῇ τὸ θέλημά του, τοῦτον ὁ Θεὸς ἀκούει.

32 ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἤνοιξέ τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου.

32 Ἀφ' ὅτου ὑπάρχει κόσμος, δὲν ἠκούσθη ποτέ, ὅτι ἐθεράπευσε κάποιος μάτια ἀνθρώπου, ποὺ νὰ ἔχῃ γεννηθῇ τυφλός. Πρώτην φορὰν συνετελέσθη ἕνα τέτοιο θαῦμα, καὶ αὐτός, ποὺ τὸ ἔκαμε, πρέπει νὰ ἔχῃ ἀποστολὴν θείαν.

33 εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν.

33 Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν ἦτο ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Θεόν, δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ κάμῃ τίποτε, οὔτε παραμικρόν τι θαῦμα.

34 ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.

34 Ἀπεκρίθησαν ἐκεῖνοι καὶ τοῦ εἶπαν· Σὺ ἐγεννήθης βουτηγμένος ὁλόκληρος εἰς τὴν ἁμαρτίαν, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν τύφλωσιν, ποὺ ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρός σου εἶχες. Καὶ σὺ ὁ ἄθλιος καὶ ἁμαρτωλὸς διδάσκεις ἡμᾶς, ποὺ εἴμεθα οἱ περισσότερον σπουδασμένοι ὅλου τοῦ ἔθνους; Καὶ τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὸν τόπον, ποὺ συνεδρίαζαν, μὲ τὴν διάθεσιν νὰ τὸν ἀποκόψουν καὶ ἀπὸ τὴν συμμετοχὴν τῆς θρησκευτικῆς λατρείας.

26-27) 15. 28) Μτ. κγ' 2. 29) ζ' 27. η' 14. 30-33) 16. 17. — Ἰβ. η' 6. 20. κζ' 9. Ψ. λγ' 16 - 18. ξε' 18. 19. ρμδ' 19. Πρμ. α' 28. ιε' 29. κη' 9. Μχ. γ' 4. Ἠσ. α' 15. Ἰρ. ια' 11. ιδ' 12. 34) 2.

Στίχ. 35-41. Ὁ τυφλὸς προσκυνεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ.

35 Ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὑρὼν αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ;

35 Ἤκουσεν ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι τὸν ἔβγαλαν ἔξω διὰ τὴν παρρησίαν, μὲ τὴν ὁποίαν διεκήρυττε τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀφοῦ τὸν ηὗρε, τοῦ εἶπε· Σύ, ἀντιθέτως πρὸς τοὺς ἀπίστους Ἰουδαίους, πιστεύεις εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ;

36 ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπε· καὶ τίς ἐστι, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν;

36 Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπε· Καὶ ποῖος εἶναι, Κύριε, διὰ νὰ τὸν πιστεύσω;

37 εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἑώρακας αὐτὸν καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν.

37 Εἶπε δὲ τότε εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Καὶ τὸν ἔχεις ἴδει τώρα μὲ τὰ μάτια σου καὶ αὐτός, ποὺ ὁμιλεῖ τὴν στιγμὴν αὐτὴν μαζί σου, ἐκεῖνος εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

38 ὁ δὲ ἔφη· πιστεύω, Κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

38 Αὐτὸς δὲ εἶπε· Πιστεύω, Κύριε· καὶ τὸν ἐπροσκύνησεν ὡς Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ Κύριον.

39 καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· εἰς κρῖμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσι καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται.

39 Καὶ κατόπιν ἀπὸ τὴν πίστιν αὐτήν, ποὺ ἐξεδήλωσεν ὁ θεραπευθεὶς τυφλὸς κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἀπιστίαν τῶν Ἰουδαίων, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Ἦλθον ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν διὰ νὰ γίνῃ κρίσις καὶ διὰ νὰ ξεχωρισθοῦν οἱ καλοπροαίρετοι ἀπὸ τοὺς διεστραμμένους. Καὶ ἔτσι θὰ ἐπακολουθήσῃ ὡς ἀποτέλεσμα τοῦτο: ἐκεῖνοι ποὺ θεωροῦνται ἀπὸ τοὺς ἐντριβεῖς τοῦ νόμου γραμματεῖς ὡς τυφλοὶ καὶ βυθισμένοι εἰς τὸ σκότος τῆς ἀγνοίας καὶ τῆς πλάνης, αὐτοὶ θὰ ἴδουν τὸ φῶς τῆς ἀληθείας· καὶ ἐκεῖνοι ποὺ παρουσιάζουν τοὺς ἑαυτούς των ὡς γνῶστας τῶν Γραφῶν καὶ φρονοῦν ἀλαζονικῶς ὅτι βλέπουν, θὰ καταντήσουν εἰς πνευματικὴν τύφλωσιν.

40 καὶ ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπον αὐτῷ· μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν;

40 Καὶ ἤκουσαν αὐτὰ ἐκεῖνοι ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους, ποὺ ἦσαν πλησίον του καὶ τοῦ εἶπαν· Μήπως καὶ ἡμεῖς, οἱ ἀνεγνωρισμένοι τοῦ ἔθνους διδάσκαλοι, εἴμεθα πνευματικῶς τυφλοὶ καὶ πρέπει νὰ γίνωμεν μαθηταί σου διὰ νὰ ἀνοίξουν τὰ μάτια μας;

41 εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι βλέπομεν· ἡ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

41 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν ἤσασθε τυφλοὶ καὶ δὲν εἴχατε γνῶσιν τῆς Γραφῆς, δὲν θὰ εἴχατε ἁμαρτίαν διὰ τὴν ἀπιστίαν, ποὺ δεικνύετε εἰς ἐμέ. Διότι ἡ ἀπιστία σας θὰ προήρχετο ἐξ ἀγνοίας καὶ οὐχὶ ἐκ πονηρᾶς καὶ διεστραμμένης διαθέσεως. Τώρα ὅμως λέγετε, ὅτι γνωρίζομεν καλὰ τὸν νόμον καὶ βλέπομεν μὴ ἔχοντες ἀνάγκην νὰ μᾶς διδάξῃ καὶ νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ ἄλλος. Ἡ ἁμαρτία σας λοιπόν, ἀφοῦ εἶναι ἁμαρτία ἐν γνώσει, μένει καὶ δὲν συγχωρεῖται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

Στίχ. 1-21. Ὁ Κύριος εἶναι ἡ θύρα καὶ ὁ καλὸς Ποιμὴν τῶν προβάτων.

Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος

Νομίζετε διὰ τὸν ἑαυτόν σας, ὅτι εἶσθε οἱ ἀνεγνωρισμένοι ὁδηγοὶ καὶ διδάσκαλοι τοῦ Ἰσραήλ. Σᾶς διαβεβαιῶ ὅμως ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ, ὅτι εἶσθε ἐκμεταλλευταὶ τοῦ ποιμνίου καὶ κλέπται τῶν προβάτων. Ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἐμβαίνει ἀπὸ τὴν πόρταν εἰς τὴν μάνδραν, εἰς τὴν ὁποίαν φυλάττονται τὰ πρό-

[35]) ε΄ 14. [37]) δ΄ 26. [38]) Μτ. β΄ 11. κη΄ 9. 17. [39]) γ΄ 17. η΄ 12. Μτ. ια΄ 25. ιγ΄ 11 - 15. Λκ. ια΄ 52. Ῥμ. α΄ 22. 1 Κρ. α΄ 18 29. γ΄ 18. 2 Κρ. γ΄ 14. 15. [40]) Μτ. ιε΄ 14. κγ΄ 24. Ῥμ. β΄ 19. [41]) ιε΄ 22. 24. Ἑβ. ι΄ 26.
Γ. [1-2]) Ψ. κβ΄ 1. 2. ος΄ 21. ϟδ΄ 7. ϟθ΄ 3. Ἰν. ι΄ 7 - 9. Μτ. θ΄ 36.

κλέπτης ἐστὶ καὶ λῃστής·

βατα, ἀλλ' ἀνεβαίνει ἀπὸ ἄλλο μέρος διὰ νὰ πηδήσῃ μέσα κρυφίως, ἐκεῖνος εἶναι κλέπτης καὶ λῃστής. (Μὲ ἄλλας λέξεις εἶναι κλέπτης καὶ λῃστὴς ἐκεῖνος, ποὺ χωρὶς νὰ κληθῇ καὶ ἀναβιβασθῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ ποιμένος καὶ ὁδηγοῦ τῶν προβάτων τοῦ Θεοῦ, ζητεῖ νὰ τὸ σφετερισθῇ καὶ νὰ τὸ ἁρπάσῃ, ὅπως τὸ ἐκάματε σεῖς οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Γραμματεῖς, οἱ ὁποῖοι μολονότι βλέπετε ἀπὸ τὰ θαύματά μου, ὅτι εἶμαι ὁ ἀνεγνωρισμένος ἀπὸ τὸν Θεὸν ποιμήν, σφετερίζεσθε τὰ δικαιώματά μου καὶ τὴν ἐξουσίαν μου).

2 ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμήν ἐστι τῶν προβάτων.

2 Τοὐναντίον ἐκεῖνος, ποὺ ἐμβαίνει εἰς τὴν μάνδραν ὄχι λαθραίως, ἀλλὰ φανερὰ ἀπὸ τὴν πόρταν, εἶναι ποιμὴν τῶν προβάτων.

3 τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα καλεῖ κατ' ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά.

3 Εἰς αὐτὸν ὁ θυρωρός, ποὺ φυλάττει τὴν μάνδραν, ἀνοίγει τὴν πόρταν, ἀλλὰ καὶ τὰ πρόβατα ἀκούουν τὴν φωνήν του καὶ γνωρίζουν αὐτήν, καὶ αὐτὸς πάλιν γεμᾶτος ἐνδιαφέρον διὰ τὰ πρόβατά του φωνάζει τὸ καθένα μὲ τὸ ὄνομά του καὶ τὰ βγάζει ἀπὸ τὴν μάνδραν διὰ νὰ τὰ βοσκήσῃ.

4 καὶ ὅταν τὰ ἴδια πρόβατα ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται, καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἴδασι τὴν φωνὴν αὐτοῦ·

4 Καὶ ὅταν ἀπὸ τὴν μάνδραν, εἰς τὴν ὁποίαν μένουν καὶ ἄλλα ποίμνια μαζί, βγάλῃ αὐτὸς ἔξω τὰ ἰδικά του πρόβατα, πηγαίνει ἐμπρὸς ἀπὸ αὐτά, καὶ τὰ πρόβατα τὸν ἀκολουθοῦν, διότι γνωρίζουν τὴν φωνήν του καὶ τὸ σφύριγμά του, μὲ τὸ ὁποῖον ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν τὰ φωνάζει.

5 ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἴδασι τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν.

5 Δὲν θὰ ἀκολουθήσουν ὅμως ποτὲ ὁποιονδήποτε ξένον, ἀλλὰ θὰ φύγουν μακρὰν ἀπὸ αὐτόν, διότι δὲν γνωρίζουν τὴν φωνὴν τῶν ξένων. Ἔτσι καὶ τὰ λογικὰ πρόβατά μου θὰ μὲ ἀναγνωρίσουν ὡς ποιμένα των, θὰ ἀκούσουν τὴν διδασκαλίαν μου, καὶ θὰ αἰσθανθοῦν τὸ δι' αὐτὰ ἐνδιαφέρον μου καὶ τὴν πρὸς αὐτὰ στοργήν μου καὶ δὲν θὰ παραπλανηθοῦν ἀπὸ τοὺς ἀπατεῶνας, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐπιζητήσουν νὰ τὰ ἀποσπάσουν ἀπὸ ἐμέ.

6 Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς.

6 Αὐτὸν τὸν ἀλληγορικὸν λόγον τοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς. Ἐκεῖνοι ὅμως δὲν ἐνόησαν, ποίαν σημασίαν εἶχον αὐτά, ποὺ τοὺς ἔλεγε.

7 Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων.

7 Ἀφοῦ λοιπὸν δὲν ἐκατάλαβαν τὴν ἔννοιαν τῆς ἀλληγορίας ταύτης, τοὺς εἶπε πάλιν ὁ Ἰησοῦς καθαρώτερα καὶ σαφέστερα τὰ ἑξῆς· Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἡ πόρτα, διὰ τῆς ὁποίας τὰ πρόβατα ἐμβαίνουν εἰς τὴν μάνδραν διὰ νὰ ἀσφαλισθοῦν καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν βγαίνουν διὰ νὰ βοσκήσουν.

8 πάντες ὅσοι ἦλθον πρὸ ἐμοῦ, κλέπται εἰσὶ καὶ λῃσταί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα.

8 Ὅλοι ὅσοι ἦλθον κατὰ τοὺς τελευταίους αὐτοὺς χρόνους, προτοῦ νὰ ἔλθω ἐγώ, καὶ ἐπῆραν μόνοι τους τὸ ἀξίωμα τοῦ ὁδηγοῦ τῶν προβάτων, εἶναι κλέπται καὶ λῃσταί, διότι ἀποβλέπουν εἰς τὸ νὰ ἐκμεταλλευθοῦν καὶ καταφάγουν τὰ πρόβατα. Ἀλλὰ τὰ πρόβατα δὲν τοὺς ἤκουσαν.

9 ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ

9 Ἐγὼ εἶμαι ἡ θύρα. Δι' ἐμοῦ καὶ μόνον ἐὰν ἔμβῃ κανείς, θὰ σωθῇ. Καὶ θὰ εἰσέλθῃ ὡς τὸ πρόβατον εἰς τὴν μάνδραν πρὸς ἀνάπαυσιν καὶ ἀσφάλειαν ἐν καιρῷ νυκτὸς καὶ θὰ ἐξέλθῃ κατὰ

[1-5]) 14. 16. 26. 27. [6]) ις΄ 25. Μτ. ιγ΄ 10 - 15. [7]) 2. 9. ιδ΄ 6. [8]) Ἱρ. κγ΄ 1. 2. Ἰζ. λδ΄ 2 - 10. Ζχ. ια΄ 16. 17. Ἰν. ι΄ 10. 12. 13. [9]) Ἀρ. κζ΄ 17. Ψ. κβ΄ 2.

ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὑρήσει.

10 ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι καὶ περισσὸν ἔχωσιν.

11 ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων·
12 ὁ μισθωτὸς δὲ καὶ οὐκ ὢν ποιμήν, οὗ οὐκ εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησι τὰ πρόβατα καὶ φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει τὰ πρόβατα.

13 ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει, ὅτι μισθωτός ἐστι καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων.

14 ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν,
15 καθὼς γινώσκει με ὁ πατὴρ κἀγὼ γινώσκω τὸν πατέρα, καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων.

16 καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· κἀκεῖνά με δεῖ ἀ-

τὴν πρωΐαν ἐκ τῆς μάνδρας πρὸς βοσκὴν καὶ θὰ εὕρῃ τροφήν. Δι' ἐμοῦ μὲ ἄλλας λέξεις πᾶσα ψυχὴ θὰ ἀσφαλισθῇ ἀπὸ κάθε πνευματικὸν κίνδυνον, θὰ τραφῇ ἀφθόνως διὰ τῆς σωτηριώδους ἀληθείας καὶ θὰ κατακτήσῃ τὴν αἰώνιον ζωήν.
10 Ὁ κλέπτης δὲν ἔρχεται παρὰ διὰ νὰ κλέψῃ καὶ διὰ νὰ σφάξῃ καὶ διὰ νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν πλήρη καταστροφὴν τὰ πρόβατα. Αὐτὸ κάνουν οἱ αὐθαιρέτως καταλαβόντες τὰ πρῶτα ἀξιώματα εἰς τὴν συναγωγὴν τοῦ Ἰσραήλ. Ἀντιθέτως ἐγὼ ἦλθον διὰ νὰ ἔχουν τὰ πρόβατα ζωὴν καὶ διὰ νὰ ἔχουν ἐν ἀφθονίᾳ τροφὴν πνευματικὴν καὶ πᾶν ἀγαθόν.
11 Ἐγὼ εἶμαι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς καὶ στοργικός, ποὺ πονῶ καὶ ἐνδιαφέρομαι εἰλικρινῶς διὰ τὰ πρόβατα. Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς παραδίδει τὴν ζωήν του διὰ νὰ ἀπομακρύνῃ κάθε κίνδυνον ἀπὸ τὰ πρόβατά του καὶ διὰ νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν ζωὴν αὐτῶν.
12 Ὁ μισθωτὸς δὲ ὑπηρέτης, ποὺ δὲν εἶναι ποιμήν, καὶ δὲν εἶναι τὰ πρόβατα ἰδικά του, βλέπει τὸν λύκον νὰ ἔρχεται, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔχει οὔτε στοργὴν διὰ τὰ πρόβατα, οὔτε αὐταπάρνησιν, ἀφίνει ἀνυπεράσπιστα τὰ πρόβατα καὶ φεύγει διὰ νὰ μὴ ἐκθέσῃ εἰς τὸν παραμικρὸν κίνδυνον τὴν ζωήν του. Καὶ ἐλεύθερος τότε ὁ λύκος ἁρπάζει καὶ σκορπίζει τὰ πρόβατα. Τέτοιοι μισθωτοὶ εἶσθε καὶ σεῖς, οἱ σημερινοὶ λειτουργοὶ τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ νομοδιδάσκαλοι, ποὺ μόνον διὰ τὰ πρόσκαιρα ὀφέλη ἔχετε προσκολληθῇ εἰς τὸ ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον ἐπιβουλεύεται ὡς ἄλλος λύκος ὁ διάβολος, καθὼς καὶ ὅλοι ὅσοι γίνονται ὄργανά του.
13 Μὴ σᾶς φαίνεται δὲ παράδοξον, τὸ ὅτι ὁ μισθωτὸς ὑπηρέτης, ὅταν ἴδῃ τὸν λύκον νὰ ἐπιπίπτῃ κατὰ τοῦ ποιμνίου, φεύγει. Φεύγει, διότι εἶναι ὑπηρέτης μὲ μισθὸν καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἰδικά του τὰ πρόβατα, δὲν τὰ πονεῖ. Αὐτὸς ἐνδιαφέρεται κυρίως νὰ πάρῃ τὸν μισθόν του καὶ δὲν διακινδυνεύει ποτὲ τὴν ζωήν του, ὅπως ἐκεῖνος, ποὺ πονεῖ καὶ αἰσθάνεται στοργὴν διὰ τὰ πρόβατα.
14 Ἐγὼ εἶμαι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς καὶ στοργικός, ποὺ ἐνδιαφέρομαι διὰ τὰ πρόβατα. Καὶ διότι ἔχω τὸ ἐνδιαφέρον αὐτό, γνωρίζω καλὰ τὰ ἰδικά μου πρόβατα, ἀλλὰ καὶ γνωρίζομαι ἀπὸ τὰ ἰδικά μου.
15 Καὶ ἡ γνωριμία αὐτὴ πρὸς τὰ πρόβατά μου προέρχεται ἀπὸ δεσμοὺς στοργῆς καὶ οἰκειότητα ἀγάπης, διὰ τῶν ὁποίων συνδέομαι πρὸς αὐτά. Καθὼς μὲ γνωρίζει ὡς φυσικὸν Υἱόν του ὁ Πατὴρ καὶ μὲ ἀγαπᾷ, γνωρίζω δὲ καὶ ἐγὼ τὸν Πατέρα καὶ τὸν ἀγαπῶ, ἔτσι γνωρίζω καὶ τὰ πρόβατά μου καὶ γνωρίζομαι ὑπ' αὐτῶν, διότι συνεδέθην στενῶς καὶ φυσικῶς μὲ αὐτὰ διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεώς μου. Λόγῳ δὲ τῆς οἰκειότητος ταύτης, παραδίδω τὴν ζωήν μου χάριν τῶν προβάτων.
16 Ἔχω ὅμως καὶ ἄλλα πρόβατα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἀπὸ τὴν μάνδραν αὐτὴν τῆς ἰουδαϊκῆς συναγωγῆς, ἀλλ' εἶναι διεσκορπισμένα μεταξὺ τοῦ εἰδωλολατρικοῦ κόσμου. Καὶ πρέπει ἐγὼ

[10]) 8. α´ 14. 17. [11]) Μχ. ι´ 4. Ἠσ. μ´ 11. Ἰζ. λδ´ 11 - 23. λζ´ 24. Ἰν. ι´ 14. 15. 17. 28. ιε´ 13. 1 Ἰν. γ´ 16. Μτ. ιη´ 12. κ´ 28. κς´ 31. Ἑβ. ιγ´ 20. 1 Πτ. β´ 25. [12-13]) Πρ. κ´ 28 - 31. Γλ. ς´ 12. Φλ. γ´ 18. [14-15]) 11. ιδ´ 20. ιζ´ 21 - 23. Μτ. ια´ 27. Γλ. β´ 20. Ἐφ. ε´ 2. 2 Τμ. β´ 19. [16]) Ἠσ. μθ´ 6. Ἰζ. λζ´ 22 - 24. Μχ. β´ 12. Ἰν. ι´ 3 - 5. ια´ 52. Πρ. ιδ´ 16. 17. Γλ. γ´ 28. Ἐφ. β´ 13 - 18. Μτ. η´ 11.

γαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν.

17 διὰ τοῦτο ὁ πατήρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν.

18 οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ· ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν· ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου.

19 Σχίσμα οὖν πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους.
20 ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε;
21 ἄλλοι ἔλεγον· ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστι δαιμονιζομένου· μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοίγειν;

νὰ ὁδηγήσω καὶ ἐκεῖνα καὶ νὰ τὰ ἑνώσω μὲ τὰ ἄλλα. Καὶ ὅταν ἐγὼ θὰ τὰ καλῶ διὰ νὰ τὰ συναθροίσω, ὡρισμένως ἐκεῖνα θὰ ἀκούσουν τὴν φωνήν μου, καὶ ἔτσι θὰ γίνῃ ἀπὸ τὰ ἐδῶ πρόβατα καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα μία ποίμνη, ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία, καὶ ἕνας ποιμήν, ὁ Χριστός.
17 Δι' αὐτὸ δὲ ὁ Πατὴρ μὲ ἀγαπᾷ, διότι ἐγὼ μόνος μου καὶ χωρὶς κανεὶς νὰ μὲ ἀναγκάζῃ παραδίδω τὴν ζωήν μου εἰς θάνατον, διὰ νὰ τὴν λάβω πάλιν καὶ ἐξακολουθήσω ὡς αἰώνιος ἀρχιερεὺς καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασίν μου τὸ ἔργον τῆς καθοδηγήσεως τῶν προβάτων μου καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ τῆς συνενώσεώς των εἰς μίαν ποίμνην καὶ εἰς ἓν σῶμα.
18 Κανεὶς δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ πάρῃ τὴν ζωήν μου καὶ νὰ μὲ θανατώσῃ παρὰ τὴν θέλησίν μου. Ἀλλ' ἐγὼ ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μου καὶ μόνος μου παραδίδω αὐτήν. Ἔχω ἐξουσίαν νὰ δώσω τὴν ζωήν μου καὶ ἔχω ἐξουσίαν πάλιν νὰ τὴν λάβω. Αὐτὴν τὴν ἐντολὴν ἔλαβα ἀπὸ τὸν πατέρα μου, νὰ θυσιάσω τὴν ζωήν μου ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ νὰ τὴν πάρω πάλιν διὰ τῆς ἀναστάσεως, διὰ νὰ ἀναδειχθῶ οὕτως ὁ αἰώνιος ἀρχιερεὺς καὶ μεσίτης πρὸς σωτηρίαν τῶν προβάτων μου.
19 Ὕστερα λοιπὸν ἀπὸ αὐτά, ποὺ διεκήρυξεν ὁ Ἰησοῦς, ἔγινε πάλιν διαίρεσις μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων ἐξ αἰτίας τῶν λόγων τούτων.
20 Πολλοὶ δὲ ἀπὸ αὐτοὺς ἔλεγον· Διὰ νὰ τρέφῃ τοιαύτας ἰδέας διὰ τὸν ἑαυτόν του, πρέπει νὰ ἔχῃ δαιμόνιον καὶ δι' αὐτὸ παραλογίζεται. Διατί τὸν προσέχετε καὶ ἀκούετε αὐτὰ ποὺ λέγει;
21 Ἄλλοι ἔλεγον· Αὐτὰ τὰ λόγια δὲν εἶναι λόγια δαιμονιζομένου. Καὶ ἐπὶ πλέον τὰ λόγια του συνοδεύονται καὶ ἀπὸ τὰς ὑπερφυσικὰς θεραπείας καὶ τὰ θαύματά του. Μήπως μπορεῖ δαιμόνιον νὰ ἀνοίγῃ μάτια τυφλῶν;

Στίχ. 22-42. Ἀπόπειρα λιθοβολισμοῦ καὶ συλλήψεως τοῦ Ἰησοῦ.

22 Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις, καὶ χειμὼν ἦν·
23 καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Σολομῶνος.

24 ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον αὐτῷ· ἕως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὲ ἡμῖν παρρησίᾳ.

22 Ἔγινε δὲ τότε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἡ ἑορτὴ τῶν ἐγκαινίων καὶ ἦτο ἐποχὴ χειμῶνος, περὶ τὰ μέσα τοῦ ἰδικοῦ μας μηνὸς Δεκεμβρίου.
23 Καὶ ἐβάδιζεν ὁ Ἰησοῦς μέσα εἰς τὸν ἱερὸν περίβολον τοῦ ναοῦ εἰς τὸ παλαιὸν ὑπόστεγον, τὸ ὁποῖον ἐθεωρεῖτο, ὅτι εἶχε κτισθῆ ὑπὸ τοῦ Σολομῶντος μαζὶ μὲ τὸν πρῶτον ναόν, ποὺ κατεστράφη ἀπὸ τοὺς Βαβυλωνίους.
24 Εἰς τὸ πολυσύχναστον λοιπὸν αὐτὸ μέρος τὸν περιεκύκλωσαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ τοῦ εἶπαν· Ἕως πότε θὰ κρατῇς εἰς ἀγωνίαν καὶ ἀπορίαν μεγάλην τὰς ψυχάς μας; Ἐὰν σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, πές μάς το καθαρά.

[17-18]) 11. 15. β´ 19. 21. ιθ´ 10. 11. [19]) ζ´ 12. 43. θ´ 16. [20-21]) ζ´ 20. θ´ 32. 33. Πρ. κς´ 24. 1 Κρ. β´ 14. [22]) 1 Μκ. δ´ 42 - 59. 2 Μκ. α´ 18. ι´ 3 - 8. [23]) Πρ. γ´ 11. ε´ 12. [24]) Λκ. κβ´ 67. Μτ. κς´ 63.

25 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε· τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ·

25 Ἀπεκρίθη εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς: Σᾶς εἶπον περὶ αὐτοῦ ποὺ μὲ ἐρωτᾶτε καὶ ὅμως σεῖς δὲν πιστεύετε. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν δὲν σᾶς εἶχον εἴπει τίποτε περὶ τοῦ ποῖος εἶμαι, τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἐγὼ πράττω κατ' ἐντολὴν καὶ ἐξουσιοδότησιν τοῦ πατρός μου, ταῦτα δίδουν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ καὶ ἐπιβεβαιοῦν, ὅτι εἶμαι ὁ Χριστός.

26 ἀλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύετε· οὐ γάρ ἐστε ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν, καθὼς εἶπον ὑμῖν.

26 Σεῖς ὅμως δὲν πιστεύετε, διότι, καθὼς σᾶς εἶπα, λόγῳ τῶν κακῶν διαθέσεών σας, δὲν εἶσθε ἐξ ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ὁ Πατὴρ προώρισε νὰ γίνουν πρόβατά μου καὶ πιστοὶ ἀκόλουθοί μου.

27 τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει, κἀγὼ γινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσί μοι,

27 Τὰ πρόβατα τὰ ἰδικά μου ἀκούουν μὲ προθυμίαν καὶ εὐπείθειαν τὴν φωνήν μου καὶ τὴν διδασκαλίαν μου. Καὶ ἐγὼ τὰ γνωρίζω ὡς ἰδικά μου καὶ ἐνδιαφέρομαι καὶ πονῶ καὶ φροντίζω δι' αὐτά, καθὼς καὶ ἐκεῖνα μὲ γνωρίζουν καὶ μὲ ἀκολουθοῦν ὑπακούοντα εἰς πάσας τὰς ἐντολάς μου.

28 κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου.

28 Καὶ ἐγὼ εἰς ἀνταμοιβὴν τῆς ὑπακοῆς των πρὸς ἐμὲ δίδω εἰς αὐτὰ ζωὴν αἰώνιον, καὶ δὲν θὰ ἀπολεσθοῦν ποτὲ εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ οὔτε λύκος, οὔτε κλέπτης, οὔτε κανένας ἄλλος κακοποιὸς δὲν θὰ ἠμπορέσῃ ποτὲ νὰ τὰ ἀποσπάσῃ μὲ τὴν βίαν καὶ νὰ τὰ ἁρπάσῃ ἀπὸ τὴν δυνατὴν καὶ προστατευτικὴν χεῖρα μου.

29 ὁ πατήρ μου, ὃς δέδωκέ μοι, μείζων πάντων ἐστί, καὶ οὐδεὶς δύναται ἁρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρός μου.

29 Ὁ Πατήρ μου, ποὺ μοῦ ἔχει δώσει τὰ πρόβατα αὐτά, εἶναι μεγαλύτερος καὶ δυνατώτερος ἀπὸ ὅλους, καὶ κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἁρπάξῃ διὰ τῆς βίας αὐτὰ ἀπὸ τὴν παντοδύναμον χεῖρα τοῦ Πατρός μου.

30 ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν.

30 Ναί· τὰ πρόβατα αὐτὰ ἀνήκουν καὶ εἰς τὸν Πατέρα μου καὶ εἰς ἐμέ. Καὶ κρατοῦνται συγχρόνως καὶ ἀπὸ τὴν ἰδικήν μου προστατευτικὴν χεῖρα καὶ ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ Πατρός μου. Διότι ἐγὼ καὶ ὁ Πατήρ μου εἴμεθα ἕνα καὶ ἔχομεν τὴν αὐτὴν φύσιν καὶ οὐσίαν καὶ τὴν αὐτὴν δύναμιν καὶ θέλησιν καὶ ἐξουσίαν καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ ἔχομεν κοινά.

31 Ἐβάστασαν οὖν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν.

31 Ὅταν λοιπὸν ἤκουσαν οἱ Ἰουδαῖοι, ὅτι ἔκαμε τὸν ἑαυτόν του ἕνα μὲ τὸν Θεόν, ἐπῆραν καὶ πάλιν εἰς τὰς χεῖρας των λίθους διὰ νὰ τὸν λιθοβολήσουν.

32 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρός μου· διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον λιθάζετέ με;

32 Ἀπεκρίθη τότε εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Πολλὰ εὐεργετικὰ καὶ κατὰ πάντα θαυμαστὰ καὶ ἀξιέπαινα ἔργα σᾶς ἔδειξα, τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀπὸ τὸν Πατέρα μου καὶ μόνον μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Πατρός μου εἶναι δυνατὸν νὰ συντελεσθοῦν. Διὰ ποῖον ἔργον ἀπὸ αὐτὰ θέλετε νὰ μὲ λιθοβολήσετε;

33 ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν.

33 Ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπαν· Δὲν σὲ λιθοβολοῦμεν διὰ κανὲν καλὸν ἔργον ἀπὸ ἐκεῖνα, ποὺ λέγεις, ὅτι ἔκαμες. Ἀλλὰ σὲ λιθοβολοῦμεν διὰ τὴν βλασφημίαν, ποὺ ἐξεστόμισες, καὶ διότι σύ, ἐνῷ εἶσαι ἄνθρωπος, κάνεις τὸν ἑαυτόν σου Θεὸν καὶ λέγεις, ὅτι εἶσαι ἕνα μὲ τὸν Θεόν.

[25-26]) 32. ε΄ 36. η΄ 47. [27-29]) 3 - 5. 14. γ· 15. ε΄ 24. ς΄ 37. ιδ΄ 28. 1 Ἰν. δ΄ 4. [30]) ιζ΄ 11. 22. [31]) η΄ 59. [32]) 37. 38. ε΄ 20. 2 Κρ. ιβ΄ 13. [33]) ε΄ 18. Μτ. κς΄ 65.

*34 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐκ ἔστι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν, **ἐγὼ εἶπα, θεοί ἐστε;***

34 Ἀπεκρίθη εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Δὲν εἶναι γραμμένον εἰς τὸν νόμον σας διὰ τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ ἀσκοῦν τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν· Ἐγὼ εἶπα· εἶσθε θεοί;

35 εἰ ἐκείνους εἶπε θεούς, πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή,

35 Ἐὰν ἐκείνους ὠνόμασεν ἡ Γραφὴ θεούς, πρὸς τοὺς ὁποίους ἔγινε κλῆσις ἀπὸ Θεοῦ καὶ διὰ θείας ἀναδείξεως ἀνετέθη εἰς αὐτοὺς νὰ διαχειρίζωνται ἐπὶ τῆς γῆς τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν, (καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χάσῃ τὸ κῦρος της ἡ Γραφή, ὥστε ὅ,τι λέγει νὰ μὴ ἔχῃ πλέον καμμίαν ἀξίαν),

36 ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασε καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε ὅτι βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον, υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰμι;

36 εἰς ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον, ὅταν ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου διὰ νὰ γίνῃ ἄνθρωπος, ὁ Πατὴρ ἐξεχώρισε καὶ ἐξέλεξε καὶ καθιέρωσεν αὐτὸν διὰ τὸ ὑψηλὸν ἔργον τοῦ Μεσσίου καὶ τὸν ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ φέρῃ τοῦτο εἰς πέρας, σεῖς λέγετε, ὅτι βλασφημεῖς, ἐπειδὴ εἶπον, ὅτι εἶμαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ;

37 εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου, μὴ πιστεύετέ μοι·

37 Ἐὰν δὲν ἐνεργῶ τὰ ὑπερφυσικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ὁ Πατὴρ μοῦ παραγγέλλει καὶ μὲ βοηθεῖ νὰ ἐκτελῶ, καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι αὐτὰ ταῦτα τὰ ἔργα τοῦ Πατρός μου, μὴ πιστεύετε εἰς τὴν μαρτυρίαν τοῦ στόματός μου καὶ εἰς τὰς ἰδικάς μου διαβεβαιώσεις.

38 εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις πιστεύσατε, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ κἀγὼ ἐν αὐτῷ.

38 Ἐφ' ὅσον ὅμως ἐνεργῶ τὰ ἔργα τοῦ Πατρός μου, καὶ ἐὰν δὲν πιστεύετε εἰς ὅ,τι λέγω ἐγώ, πιστεύσατε ὅμως εἰς τὰ ἔργα αὐτά, διὰ νὰ μάθετε καὶ ὁδηγηθῆτε ἀπὸ αὐτὰ εἰς τὴν τελείαν πίστιν. Καὶ τότε θὰ βεβαιωθῆτε ὅτι μέσα μου εἶναι καὶ μένει ὁ Πατὴρ καὶ ἐγὼ εἶμαι καὶ μένω μέσα εἰς τὸν Πατέρα. Ἔχω δηλαδὴ ὡς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ τὴν αὐτὴν φύσιν καὶ οὐσίαν πρὸς τὸν Πατέρα, καὶ εἶμαι ἄπειρος καὶ ἐγώ, ὥστε νὰ χωρῇ μέσα μου ὁ Πατήρ, εἴμεθα δὲ καὶ ἀχώριστοι ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον, διότι καὶ ἐγὼ εἶμαι καὶ μένω μέσα εἰς τὸν Πατέρα μου.

39 Ἐζήτουν οὖν πάλιν πιάσαι αὐτόν· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

39 Ὕστερα λοιπὸν ἀπὸ τοὺς λόγους του αὐτοὺς ἐζήτουν καὶ πάλιν νὰ τὸν συλλάβουν διὰ νὰ τὸν καταδικάσουν καὶ τὸν θανατώσουν, ἀλλ' ἐξέφυγεν ἀπὸ τὰς χεῖρας των.

40 Καὶ ἀπῆλθε πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ.

40 Καὶ ἐπῆγε πάλιν πέραν ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην εἰς τὴν Περαίαν, εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἐβάπτιζε κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς δημοσίας του ἐμφανίσεως ὁ Ἰωάννης, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ.

41 καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν, πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης περὶ τούτου, ἀληθῆ ἦν.

41 Καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν καὶ ὅταν ἤκουσαν τὴν διδασκαλίαν του καὶ εἶδαν τὰ θαύματά του, ἔλεγον, ὅτι ὁ Ἰωάννης δὲν ἔκαμε μὲν κανένα θαῦμα, ὅλα ὅμως ὅσα εἶπεν ὁ Ἰωάννης δι' αὐτόν, ἀπεδείχθη τώρα ὅτι ἦσαν ἀληθῆ.

42 καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐκεῖ εἰς αὐτόν.

42 Καὶ ἐπίστευσαν ἐκεῖ πολλοὶ εἰς αὐτόν.

[34-36]) Ἐξ. κβ΄ 28. Ψ. πα΄ 6. Ἰν. ε΄ 17 - 20. η΄ 17. ιε΄ 25. Μτ. ε΄ 17. 18. [37-38]) 25. 30. 32. ε΄ 36. ιδ΄ 11. 20. ιζ΄ 1. [39]) ζ΄ 30. η΄ 59. [40]) α΄ 28. ια΄ 6. 7. 54. [41]) α΄ 19 - 34. ε΄ 33. [42]) ζ΄ 31. η΄ 30.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Στίχ. 1-44. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.

Ἦν δέ τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας, ἐκ τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς.

Ἦτο δὲ κάποιος ἀσθενής, ποὺ ἐλέγετο Λάζαρος καὶ κατήγετο ἀπὸ τὴν Βηθανίαν, ἀπὸ τὸ χωρίον Μαρίας καὶ τῆς Μάρθας τῆς ἀδελφῆς της.

2 ἦν δὲ Μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν Κύριον μύρῳ καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξὶν αὐτῆς, ἧς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἠσθένει.

2 Ἡ Μαρία δὲ ἦτο ἐκείνη, ποὺ ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του ἄλειψε τὸν Κύριον μὲ μύρον καὶ ἐσφόγγισε τοὺς πόδας του μὲ τὰ μαλλιά της. Τῆς Μαρίας αὐτῆς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἦτο ἄρρωστος.

3 ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι· Κύριε, ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ.

3 Ἔστειλαν λοιπὸν πρὸς αὐτὸν αἱ δύο ἀδελφαὶ ἀνθρώπους ἐξεπίτηδες νὰ τὸν εἰδοποιήσουν καὶ τοῦ εἶπαν· Κύριε, νά, αὐτός, ποὺ τόσον πολὺ ἀγαπᾷς, εἶναι ἄρρωστος.

4 ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ δι' αὐτῆς.

4 Ὅταν ὅμως ἤκουσε τοῦτο ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Αὐτὴ ἡ ἀσθένεια δὲν θὰ καταλήξῃ εἰς ἀνεπανόρθωτον θάνατον, ἀλλὰ συνέβη διὰ νὰ ἐκλάμψῃ ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ· συνέβη δηλαδὴ διὰ νὰ δοξασθῇ διὰ τῆς ἀσθενείας αὐτῆς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, διότι θὰ δοθῇ εὐκαιρία νὰ δείξῃ τὴν ὑπερφυσικὴν δύναμίν του καὶ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ περιτράνως τὴν θείαν φύσιν καὶ ἀποστολήν του.

5 ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον.

5 Ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφήν της καὶ τὸν Λάζαρον. Καὶ ἐὰν δὲν ἀνεχώρησεν ἀμέσως πρὸς ἐπίσκεψιν καὶ θεραπείαν τοῦ Λαζάρου, δὲν ἔπραξε τοῦτο ἐξ ἀδιαφορίας, ἀλλὰ διότι ἀπέβλεπεν εἰς τὴν φανέρωσιν τῆς δόξης καὶ δυνάμεως τοῦ Θεοῦ.

6 ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας·

6 Ὅταν λοιπὸν ἤκουσεν ὅτι ὁ Λάζαρος ἀσθενεῖ, τότε μέν, ποὺ ὅλοι ὅσοι ἤξευραν τὴν ἀγάπην του πρὸς αὐτὸν θὰ ἐπερίμεναν νὰ ἀναχωρήσῃ ἀμέσως, παρέμεινεν ἐπὶ δύο ἀκόμη ἡμέρας εἰς τὸν τόπον, ὅπου εὑρίσκετο.

7 ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς· ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν.

7 Ἔπειτα δέ, ἀφοῦ ἐπέρασαν αἱ δύο ἡμέραι, εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς· Ἂς ὑπάγωμεν πάλιν εἰς τὴν Ἰουδαίαν.

8 λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· ῥαββί, νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ;

8 Ἀλλὰ τότε οἱ μαθηταί, οἱ ὁποῖοι εἶχον φοβηθῆ ἀπὸ τὴν ἀντίδρασιν, ποὺ συνήντησεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, τοῦ εἶπαν· Διδάσκαλε, πρὸ ὀλίγου ἐζήτουν οἱ Ἰουδαῖοι νὰ σὲ λιθοβολήσουν καὶ πάλιν πηγαίνεις ἐκεῖ;

9 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὐχὶ δώδεκά εἰσιν ὧραι τῆς ἡμέρας; ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει·

9 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Δὲν εἶναι δώδεκα αἱ ὧραι τῆς ἡμέρας; Ἐὰν κανεὶς περιπατῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας, δὲν σκοντάπτει, ἀλλὰ βαδίζει ἀσφαλῶς, διότι βλέπει τὸν ἥλιον, ὁ ὁποῖος φωτίζει τὸν κόσμον τοῦτον τὸν ὑλικόν. Οὕτω καὶ ἐγὼ ἔχω ἐπακριβῶς ὡρισμένον ἀπὸ τὸν Πατέρα μου τὸν χρόνον τῆς ἐπὶ γῆς ἀποστολῆς μου. Καὶ οἱ Ἰουδαῖοι δὲν δύνανται νὰ μοῦ ἀφαιρέσουν οὔτε δευτερόλεπτον ἐκ τοῦ χρόνου τούτου. Δὲν διατρέχω λοιπὸν κανένα κίνδυνον ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, ἐφ' ὅσον ἀκολουθῶ τὸν δρόμον, ὁ ὁποῖος φωτίζεται ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Πατρός μου, ἀλλὰ καὶ σεῖς, ἐφόσον μὲ ἀκολουθεῖτε, δὲν διατρέχετε μαζί μου κανένα κίνδυνον, διότι ἐγὼ ὡς ἥλιος τῆς δικαιοσύνης θὰ φωτίζω τὸν δρόμον σας καὶ θὰ ἀσφαλίζω τὴν πορείαν σας.

ΙΑ΄. [1]) Λκ. ια΄ 38. 39. [2]) ιβ΄ 3. Μτ. κς΄ 7. Μρ. ιδ΄ 3. [3]) 5. 11. 36. [4]) 15. 40. θ΄ 3. [6-7]) ι΄ 40. [8]) η΄ 59. ι΄ 31. [9]) θ΄ 4. 5.

10 ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ.

10 Ἐὰν ὅμως κανεὶς περιπατῇ κατὰ τὴν νύκτα, σκοντάπτει, διότι τὸ φῶς δὲν ὑπάρχει εἰς αὐτὸν διὰ νὰ τὸν φωτίζῃ. Οὕτω καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ μείνουν εἰς τὸ φῶς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, θὰ σκοντάψουν καὶ θὰ πέσουν.

11 ταῦτα εἶπε, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς· Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν.

11 Ταῦτα εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον λέγει εἰς αὐτούς· Ὁ φίλος μας Λάζαρος ἔχει κοιμηθῆ. Ἀλλὰ πηγαίνω διὰ νὰ τὸν ἐξυπνήσω.

12 εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Κύριε, εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται.

12 Ὅταν λοιπὸν ἤκουσαν οἱ μαθηταί του, ὅτι ὁ Λάζαρος ἐκοιμήθη, νομίσαντες ὅτι ἐπρόκειτο περὶ φυσικοῦ ὕπνου, τοῦ εἶπαν· Κύριε, ἐὰν ἔχῃ κοιμηθῆ, ὁ ὀργανισμός του διὰ τῆς ἀναπαύσεως τοῦ ὕπνου θὰ ἔχῃ ἀναλάβει καὶ συνεπῶς ὁ Λάζαρος θὰ γίνῃ καλά. Πρὸς τί νὰ τὸν ἐξυπνήσωμεν;

13 εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου λέγει.

13 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως εἶχεν εἴπει διὰ τὸν θάνατον τοῦ Λαζάρου· ἐκεῖνοι δὲ ἐνόμισαν, ὅτι λέγει διὰ τὴν ἀποκοίμησιν τοῦ ὕπνου.

14 τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρρησίᾳ· Λάζαρος ἀπέθανε,

14 Τότε λοιπὸν τοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς καθαρά· Ὁ Λάζαρος ἀπέθανε,

15 καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλ' ἄγωμεν πρὸς αὐτόν.

15 καὶ χαίρω διὰ σᾶς, διὰ νὰ στηριχθῆτε περισσότερον εἰς τὴν πίστιν. Χαίρω, διότι δὲν ἤμουν ἐκεῖ, ὁπότε θὰ τὸν ἐθεράπευον προτοῦ ἀποθάνῃ καὶ δὲν θὰ ἐγίνετο τὸ θαῦμα τῆς ἀναστάσεώς του, ποὺ θὰ σᾶς στηρίξῃ εἰς τὴν πίστιν. Ἀλλ' ἂς ὑπάγωμεν εἰς αὐτόν.

16 εἶπεν οὖν Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος τοῖς συμμαθηταῖς· ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.

16 Κατόπιν λοιπὸν τῆς προτροπῆς αὐτῆς τοῦ Κυρίου, ὅπως ἀναχωρήσουν διὰ τὴν Βηθανίαν, εἶπεν εἰς τοὺς συμμαθητάς του ὁ Θωμᾶς, τὸν ὁποῖον, ἐκεῖνοι ποὺ ὡμίλουν τὴν ἑλληνικὴν καὶ μετέφραζον τὸ ὄνομά του εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῶν, τὸν ἔλεγαν Δίδυμον· ἀφοῦ θέλει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ μέρος, ὅπου οἱ ἐχθροί του ζητοῦν νὰ τὸν φονεύσουν, ἂς ὑπάγωμεν καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ διὰ νὰ ἀποθάνωμεν μαζί του.

17 Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ.

17 Ὅταν λοιπὸν ἦλθεν εἰς τὴν Βηθανίαν ὁ Ἰησοῦς, εὗρε πλέον πεθαμένον τὸν Λάζαρον καὶ νὰ ἔχῃ τέσσαρας ἡμέρας μέσα εἰς τὸν τάφον.

[10]) η΄ 12. [11]) 4. 13. 14. 23. 25. 40. Μτ. θ΄ 24. [13-14]) 11. Πρ. ζ΄ 60. 1 Κρ. ιε΄ 7. 18. [15]) 4. β΄ 11. [16]) ιγ΄ 37. κ΄ 24. κα΄ 2. Μτ. ι΄ 3. 32.

18 ἦν δὲ ἡ Βηθανία ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε,

19 καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν καὶ Μαρίαν ἵνα παραμυθήσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν.

20 ἡ οὖν Μάρθα ὡς ἤκουσεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο.

21 εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἐτεθνήκει.

22 ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεόν, δώσει σοι ὁ Θεός.

23 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου.

24 λέγει αὐτῷ Μάρθα· οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

25 εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή.

26 ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται· καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. πιστεύεις τοῦτο;

27 λέγει αὐτῷ· ναί, Κύριε, ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος.

18 Ἦτο δὲ ἡ Βηθανία πλησίον τῶν Ἱεροσολύμων εἰς ἀπόστασιν περίπου δεκαπέντε παλαιῶν σταδίων, ἤτοι ὀλιγώτερον ἀπὸ τρία στάδια σημερινά.

19 Καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐχθρευομένους τὸν Ἰησοῦν Ἰουδαίους εἶχον ἔλθει πρὸς τὰς συντροφευμένας καὶ ἀπὸ ἄλλους Μάρθαν καὶ Μαρίαν, διὰ νὰ παρηγορήσουν αὐτὰς διὰ τὸν ἀδελφόν τους.

20 Ἡ Μάρθα λοιπὸν εὐθὺς ὅταν ἤκουσεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν, ἔτρεξε καὶ τὸν προϋπάντησεν ἔξω ἀπὸ τὸ χωρίον. Ἡ Μαρία δὲ ἐν τῷ μεταξὺ ἐκάθητο εἰς τὸ σπίτι.

21 Ὅταν λοιπὸν ἡ Μάρθα συνήντησε τὸν Ἰησοῦν, εἶπε πρὸς αὐτόν· Κύριε, ἐὰν ἦσουν ἐδῶ, δὲν θὰ εἶχεν ἀποθάνει ὁ ἀδελφός μου.

22 Ἀλλὰ καὶ τώρα, ποὺ ὁ ἀδελφός μου εἶναι πεθαμένος, γνωρίζω, ὅτι ὅσα καὶ ἂν ζητήσῃς ἀπὸ τὸν Θεόν, θὰ σοῦ τὰ δώσῃ ὁ Θεός.

23 Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· θὰ ἀναστηθῇ ὁ ἀδελφός σου.

24 Εἶπε τότε πρὸς αὐτὸν ἡ Μάρθα· Γνωρίζω, ὅτι ὁ ἀδελφός μου θὰ ἀναστηθῇ κατὰ τὴν ἀνάστασιν, ποὺ θὰ γίνῃ εἰς τὴν πιὸ τελευταίαν καὶ ἐσχάτην ἡμέραν τοῦ προσκαίρου αὐτοῦ αἰῶνος, ὕστερα ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ ἐπακολουθήσῃ ὁ μέλλων ἔνδοξος καὶ ἀτελείωτος αἰών.

25 Εἶπεν εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή. Ἔχω τὴν δύναμιν νὰ ἀνασταίνω, διότι εἶμαι ἐγὼ ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς.

26 Ἐκεῖνος ποὺ πιστεύει εἰς ἐμέ, καὶ ἂν ἀποθάνῃ σωματικῶς, ὅπως ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός σου, θὰ ζήσῃ, διότι ἐκτὸς τῆς οὐρανίας καὶ πνευματικῆς ζωῆς, τὴν ὁποίαν ἀπὸ τώρα θὰ μεταδώσω εἰς τὴν ψυχήν του, ἐν καιρῷ θὰ ἀναστηθῇ οὗτος ἀπὸ ἐμὲ καὶ κατὰ τὸ σῶμα. Καὶ καθένας ἐξ ἐκείνων, ποὺ δὲν ἀπέθαναν ἀκόμη, ἀλλὰ ζοῦν τὴν ἐπίγειον ζωήν, ἐφ' ὅσον πιστεύει εἰς ἐμέ, θὰ ἀντιμετωπίσῃ γεμᾶτος ἀφοβίαν τὸν πρόσκαιρον θάνατον, τὸν ὁποῖον οἱ μακρὰν ἐμοῦ ἄνθρωποι τρέμουν καὶ φοβοῦνται, ἐπειδὴ δὲ θὰ μένῃ πάντοτε ἑνωμένος μὲ τὸν Θεόν, δὲν θὰ δοκιμάσῃ ποτὲ πνευματικὸν θάνατον, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ ὁ πραγματικὸς καὶ ἀνεπανόρθωτος θάνατος. Τὸ πιστεύεις αὐτό;

27 Λέγει εἰς αὐτὸν ἡ Μάρθα· Ναί, Κύριε· ἐγὼ ἔχω πρὸ πολλοῦ πιστεύσει, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος σύμφωνα πρὸς τὰς θείας ὑποσχέσεις καὶ προφητείας ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον. Ἐφ' ὅσον δὲ ἔχω πεποίθησιν, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, πιστεύω καὶ εἰς ὅσα κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν λέγεις καὶ διακηρύττεις διὰ τὸν ἑαυτόν σου.

[18]) Λκ. κδ΄ 13. 50. 52. Πρ. α΄ 12. [19]) 31. [20]) 30. [21]) 32. [22]) 41. 42. θ΄ 31. ιε΄ 16. [23]) 11. [24]) ε΄ 29. ς΄ 40. [25-26]) γ΄ 36. ε΄ 24. ς΄ 54. η΄ 51. ιδ΄ 6. Κλ. γ΄ 4. [27]) α΄ 50. ς΄ 14. 69. Μτ. ια΄ 3. ις΄ 16.

28 καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἀπῆλθε καὶ ἐφώνησε Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα εἰποῦσα· ὁ διδάσκαλος πάρεστι καὶ φωνεῖ σε.

29 ἐκείνη ὡς ἤκουσεν, ἐγείρεται ταχὺ καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν.

30 οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα.

31 οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαρίαν ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, λέγοντες ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ.

32 ἡ οὖν Μαρία ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν ἔπεσεν αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας λέγουσα αὐτῷ· Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανέ μου ὁ ἀδελφός.

33 Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν,

34 καὶ εἶπε· ποῦ τεθείκατε αὐτόν;

35 λέγουσιν αὐτῷ· Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς.

36 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν·

37 τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· οὐκ ἠδύνατο οὗτος, ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ;

38 Ἰησοῦς οὖν, πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον· ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ.

28 Καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα ἔφυγε καὶ ἐφώναξε τὴν ἀδελφήν της Μαρίαν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶπε κρυφά· Ὁ Διδάσκαλος εἶναι ἐδῶ καὶ σὲ φωνάζει.

29 Ἐκείνη ἀμέσως, καθὼς ἤκουσε τοῦτο, σηκώνεται γρήγορα καὶ ἔρχεται πρὸς συνάντησιν αὐτοῦ.

30 Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶχεν ἔλθει ἀκόμη μέσα εἰς τὸ χωρίον, ἀλλ' ἦτο εἰς τὸ μέρος, ὅπου τὸν εἶχεν ὑποδεχθῇ ἡ Μάρθα, ἐπιθυμῶν, ἵνα μόνος μετὰ τῶν μαθητῶν του καὶ τῶν δύο ἀδελφῶν τοῦ Λαζάρου ἐπισκεφθῇ τὸν τάφον αὐτοῦ.

31 Οἱ Ἰουδαῖοι λοιπόν, ποὺ ἦσαν μαζὶ μὲ τὴν Μαρίαν εἰς τὸ σπίτι καὶ τὴν παρηγοροῦσαν, ὅταν εἶδαν τὴν Μαρίαν, ὅτι ἐσηκώθη γρήγορα καὶ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ σπίτι μὲ κατεύθυνσιν, ποὺ θὰ τὴν ἔφερεν ἔξω ἀπὸ τὸ χωρίον, τὴν ἠκολούθησαν λέγοντες, ὅτι πηγαίνει εἰς τὸ μνημεῖον διὰ νὰ κλαύσῃ ἐκεῖ.

32 Ὅταν λοιπὸν ἡ Μαρία ἦλθεν ἐκεῖ, ποὺ ἦτο ὁ Ἰησοῦς, μόλις τὸν εἶδεν, ἔπεσεν εἰς τὰ πόδια του καὶ τοῦ εἶπε· Κύριε, ἐὰν ἦσουν ἐδῶ, δὲν θὰ μοῦ ἐπέθαινεν ὁ ἀγαπημένος ἀδελφός, διότι θὰ τὸν ἐθεράπευες.

33 Ὁ Ἰησοῦς λοιπόν, ὅταν εἶδεν αὐτὴν νὰ κλαίῃ καθὼς καὶ τοὺς Ἰουδαίους, οἱ ὁποῖοι ἦλθαν μαζί της, νὰ κλαίουν καὶ αὐτοί, ἐπέπληξε τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ψυχῆς του συγκρατῶν τὴν συγκίνησίν του καὶ ἀντέδρασεν ἐντόνως ἐπιβαλλόμενος ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ του.

34 Καὶ μὲ φωνὴν ἤρεμον καὶ μὴ διακοπτομένην ἀπὸ λυγμοὺς εἶπε· Ποῦ τὸν ἔχετε βάλει;

35 Εἶπαν οἱ παριστάμενοι εἰς αὐτόν· Κύριε, ἔλα νὰ ἰδῇς. Καθὼς δὲ ἐπήγαινε εἰς τὸν τάφον, ἐκ συμπαθείας πρὸς τὴν θλῖψιν τῶν δύο ἀδελφῶν, ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς.

36 Ὅταν λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι τὸν εἶδαν νὰ δακρύῃ ἔλεγον· Κύτταξε πόσον τὸν ἀγαποῦσε!

37 Μερικοὶ ὅμως ἀπὸ αὐτοὺς ἔλαβαν ἀφορμὴν νὰ ἐκδηλώσουν τὴν δυσμένειάν των καὶ εἶπον· Δὲν εἶχε τὴν δύναμιν αὐτός, ποὺ ἤνοιξε τὰ μάτια τοῦ τυφλοῦ, νὰ κάμῃ ἐγκαίρως ὅ,τι ἐχρειάζετο, ὥστε καὶ αὐτὸς νὰ μὴ ἀποθάνῃ;

38 Ὁ Ἰησοῦς λοιπόν, ἐνῷ πάλιν ἐπέπληττε μέσα του τὴν συγκίνησίν του διὰ νὰ συγκρατήσῃ αὐτήν, ἦλθεν εἰς τὸ μνημεῖον. Ἦτο δὲ τὸ μνημεῖον σπήλαιον ἀνοιγμένον εἰς βράχον καὶ λίθος βαρὺς εἶχε τεθῆ εἰς τὸ στόμιόν του.

[29]) 31. [30]) 20. [32]) 21. [33]) 38. ιγ΄ 21. Μρ. η΄ 12. [34]) α΄ 40. 47. [35]) Λκ. ιθ΄ 41. [37]) θ΄ 6. 7. [38]) 33. Μτ. κζ΄ 60.

39 λέγει ὁ Ἰησοῦς· ἄρατε τὸν λίθον. λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τεθνηκότος Μάρθα· Κύριε, ἤδη ὄζει· τεταρταῖος γάρ ἐστι.

39 Εἶπε τότε ὁ Ἰησοῦς· Σηκώσατε τὸν λίθον. Λέγει εἰς αὐτὸν ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἀποθαμένου, ἡ Μάρθα· Κύριε, βρωμᾷ πλέον· διότι εἶναι τεσσάρων ἡμερῶν νεκρός.

40 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· οὐκ εἶπόν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, ὄψει τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ;

40 Λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· Δὲν σοῦ εἶπα, ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, θὰ ἴδῃς διὰ τῆς ἀναστάσεως τοῦ ἀδελφοῦ σου, ἡ ὁποία θὰ εἶναι σύμβολον καὶ προμήνυμα τῆς κοινῆς ἀναστάσεως πάντων τῶν ἀνθρώπων, τὸν ἔνδοξον θρίαμβον τῆς παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ κατὰ τοῦ θανάτου;

41 ἦραν οὖν τὸν λίθον οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω καὶ εἶπε· πάτερ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς μου.

41 Κατόπιν λοιπὸν ἀπὸ τὴν παρατήρησιν αὐτὴν τοῦ Κυρίου ἐσήκωσαν τὸν λίθον ἀπὸ τὸ στόμιον τοῦ σπηλαίου, ὅπου εὑρίσκετο ὁ πεθαμένος. Ὁ Ἰησοῦς δὲ ὕψωσε τότε τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε· Πάτερ, εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ συντελεσθῇ ἀμέσως τὸ θαῦμα καὶ σὲ εὐχαριστῶ, διότι μὲ ἤκουσες.

42 ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας.

42 Ἐγὼ δὲ ἐγνώριζον, ὅτι πάντοτε μὲ ἀκούεις· ἀλλὰ εἶπον μεγαλοφώνως τὸ Εὐχαριστῶ, διὰ νὰ ἀκούσῃ ὁ λαός, ποὺ στέκεται γύρω μου, καὶ ἔτσι βλέποντες πόσην πεποίθησιν ἔχω ἐκ προτέρου ὅτι θὰ εἰσακουσθῶ, πιστεύσουν, ὅταν θὰ ἐπακολουθήσῃ τὸ θαῦμα, ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλας.

43 καὶ ταῦτα εἰπὼν φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασε· Λάζαρε, δεῦρο ἔξω.

43 Καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα, δεικνύων τὴν κυριαρχικὴν ἐξουσίαν του καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θανάτου, ἐφώναξε μὲ φωνὴν μεγάλην· Λάζαρε, ἔβγα ἔξω.

44 καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε ὑπάγειν.

44 Καὶ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ μνημεῖον ὁ ἀποθαμένος μὲ δεμένους δι' ἐπιδέσμων τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας του, καὶ τὸ πρόσωπόν του εἶχε τριγύρω δεθῆ καὶ σκεπασθῆ μὲ φακιόλιον. Εἶπε δὲ τότε ὁ Ἰησοῦς εἰς ἐκείνους, ποὺ παρευρίσκοντο ἐκεῖ· Λύσατέ τον καὶ ἀφήσατέ τον μόνον καὶ χωρὶς βοηθὸν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ σπίτι του.

Στίχ. 45-57. Οἱ ἀρχιερεῖς ἀποφασίζουν τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ.

45 Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαρίαν καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

45 Μετὰ τὸ θαῦμα τοῦτο λοιπὸν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, αὐτοὶ δηλαδὴ ποὺ ἦλθον πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Μαρίας καὶ εἶδαν μὲ τὰ μάτια των ἐκεῖνα, ποὺ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

46 τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους καὶ εἶπον αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς.

46 Μερικοὶ ὅμως ἀπὸ αὐτούς, ποὺ εὑρέθησαν νὰ εἶναι ἐκεῖ καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν ἔτρεφον ἀγαθὰς διαθέσεις διὰ τὸν Ἰησοῦν, ἐπῆγαν εἰς τοὺς Φαρισαίους καὶ τοὺς εἶπαν ὅλα τὰ περιστατικὰ καὶ τὰς λεπτομερείας τοῦ θαύματος, ποὺ ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς.

47 συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον καὶ ἔλεγον· τί ποιοῦμεν, ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ;

47 Κατόπιν τούτου λοιπὸν συνεκάλεσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εἰς σύσκεψιν τὰ μέλη τοῦ συνεδρίου καὶ ἔλεγον· Τί θὰ κάμωμεν; Ὁ κίνδυνος, ποὺ μᾶς παρουσιάζεται, εἶναι μεγάλος, διότι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἐνεργεῖ πολλὰ θαύματα.

39) 41. κ' 1. 40) 4. 11. 41-42) 22. δ' 35. ιβ' 30. ιδ' 31. 43-44) Λκ. ζ' 14. 15. η' 54. 55. 45) ζ' 31. 47-48) ς' 15. ιβ' 19. Πρ. δ' 15. 16.

48 ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτω, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν, καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος.

48 Ἐὰν ἀφήσωμεν αὐτὸν ἐλεύθερον, ὅπως τὸν εἴχαμεν ἕως τώρα, ὅλοι θὰ πιστεύσουν εἰς αὐτόν, ὅτι εἶναι ὁ Μεσσίας, καὶ ἑπόμενον εἶναι νὰ γίνῃ κάποια ἐπανάστασις. Καὶ τότε θὰ ἔλθουν οἱ Ρωμαῖοι καὶ θὰ μᾶς πάρουν καὶ τὸν τόπον τοῦ ναοῦ τὸν ἅγιον καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἔθνους μας θὰ καταλύσουν.

49 εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν,

49 Κάποιος δὲ ἀπὸ αὐτούς, ἕνας ποὺ ἐκαλεῖτο Καϊάφας, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀρχιερεὺς τοῦ ἀξιομνημονεύτου καὶ σωτηριώδους ἐκείνου ἔτους, εἶπεν εἰς αὐτούς· Λόγῳ τῆς ἀτολμίας καὶ ἀβουλίας σας δὲν ἠξεύρετε τίποτε ἀπὸ ἐκεῖνα, ποὺ πρέπει νὰ γίνουν.

50 οὐδὲ διαλογίζεσθε ὅτι συμφέρει ἡμῖν ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται.

50 Οὔτε σᾶς περνᾷ ἀπὸ τὸν νοῦν, ὅτι μᾶς συμφέρει νὰ θανατωθῇ ἕνας ἄνθρωπος διὰ τὸν ἐκλεκτὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ μὴ χαθῇ ὁλόκληρον τὸ ἔθνος διὰ τῆς ὑποδουλώσεώς του εἰς τοὺς Ρωμαίους.

51 τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου προεφήτευσεν ὅτι ἔμελλεν ὁ Ἰησοῦς ἀποθνῄσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους,

51 Τοῦτο δὲ δὲν τὸ εἶπεν ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο ἀρχιερεὺς τοῦ ἀξιομνημονεύτου καὶ σωτηριώδους ἐκείνου ἔτους, ἐπροφήτευσεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο προωρισμένον, σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, νὰ ἀποθάνῃ διὰ τὸ καλὸν καὶ τὴν σωτηρίαν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους.

52 καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἕν.

52 Καὶ θὰ ἀπέθνησκεν ὄχι μόνον διὰ τὸ καλὸν καὶ τὴν σωτηρίαν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ συναθροίσῃ εἰς ἕνα ποίμνιον καὶ σῶμα τοὺς διασκορπισμένους εἰς ὅλον τὸν κόσμον καλοπροαιρέτους ἐθνικούς, οἱ ὁποῖοι ἔμελλον διὰ τῆς πίστεως νὰ γίνουν τέκνα τοῦ Θεοῦ.

53 ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας συνεβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν.

53 Ὕστερα λοιπὸν ἀπὸ τοὺς λόγους αὐτοὺς τοῦ Καϊάφα, ἀπεφάσισαν ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὅλοι των νὰ τὸν θανατώσουν.

54 Ἰησοῦς οὖν οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραὶμ λεγομένην πόλιν, κἀκεῖ διέτριβε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

54 Ἐξ αἰτίας λοιπὸν τῶν φονικῶν τούτων διαθέσεων καὶ σχεδίων τῶν ἐχθρῶν του ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐπεριπάτει πλέον φανερὰ καὶ ἐλεύθερα μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων, ποὺ τὸν ἐμίσουν, ἀλλ' ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἦλθεν εἰς τὴν χώραν, ἡ ὁποία κεῖται πλησίον τῆς ἐρήμου, εἰς μίαν πόλιν, ποὺ ἐλέγετο Ἐφραίμ, καὶ ἐκεῖ ἔμενε μαζὶ μὲ τοὺς μαθητάς του.

55 ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ πάσχα ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς.

55 Ἐπλησίαζε δὲ τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων καὶ πολλοὶ ἀπὸ τὰ διάφορα μέρη τῆς Παλαιστίνης ἀνέβησαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα πρὸ τοῦ Πάσχα διὰ νὰ ἐξαγνισθοῦν μὲ τὰς τελετάς, εἰς τὰς ὁποίας ἐσυνηθίζετο νὰ ὑποβάλλωνται πρὸ τῆς ἑορτῆς.

56 ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἑστηκότες· τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν;

56 Ἐζητοῦσαν λοιπὸν τὸν Ἰησοῦν, ὅπως καὶ ἄλλοτε καὶ ἔλεγον μεταξύ των ἱστάμενοι εἰς τὸν ἱερὸν περίβολον τοῦ ναοῦ· Τί ἰδέαν ἔχετε; Νομίζετε, ὅτι δὲν θὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν;

49-50) ιη' 13. 14. Μτ. κς' 3. Λκ. γ' 2. 51) Γν. ν' 20. Ἐξ. κη' 30. Ἀρ. κζ' 21. Ὠσ. γ' 4. 52) ι' 16. 53) 57. Μτ. κς' 4. 54) ζ' 4-8. 55) 2 Πρ. λ' 17. Ἰν. β' 1. 13. ς' 4. ιβ' 20. Πρ. κα' 15. 24. 26. 56) ζ' 11.

57 δεδώκεισαν δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐντολὴν ἵνα ἐάν τις γνῷ ποῦ ἐστι, μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

57 Εἶχαν δώσει δὲ ἐντολὴν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἐὰν κανεὶς μάθῃ τὸν τόπον, ὅπου ἦτο ὁ Ἰησοῦς, νὰ δώσῃ μήνυμα καὶ εἴδησιν περὶ τούτου, διὰ νὰ τὸν συλλάβουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Στίχ. 1-11. Τὸ δεῖπνον τῆς Βηθανίας καὶ τὸ μύρον τῆς Μαρίας.

Ο οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν.

Ο Ἰησοῦς, λοιπόν, χωρὶς νὰ ἐμποδισθῇ ἀπὸ τὴν ἐπιβουλὴν αὐτὴν τῶν ἐχθρῶν του, ἓξ ἡμέρας πρὸ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, ἦλθεν εἰς τὴν Βηθανίαν, ὅπου ἦτο ὁ Λάζαρος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀποθάνει καὶ τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν.

2 ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ.

2 Λόγῳ δὲ τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης, ποὺ ἐξ αἰτίας τοῦ θαύματος ᾐσθάνοντο οἱ συγγενεῖς τοῦ Λαζάρου πρὸς αὐτόν, τοῦ ἔκαμαν δεῖπνον ἐκεῖ καὶ ἡ Μάρθα ὑπηρέτει. Ὁ δὲ Λάζαρος ἦτο ἕνας ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἐκάθηντο καὶ συνέτρωγον εἰς τὸ τραπέζι μαζί του.

3 ἡ οὖν Μαρία, λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου.

3 Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Μαρία, ἀφοῦ ἠγόρασε περὶ τὰ ἑκατὸν δράμια μύρον κατασκευασμένον ἀπὸ ἓν εἶδος τοῦ ἀρωματικοῦ φυτοῦ τῆς βαλεριάνας, τὸ ὁποῖον καλεῖται νάρδος, μύρον γνήσιον καὶ ἀνόθευτον καὶ πάρα πολὺ ἀκριβόν, ἤλειψε μὲ αὐτὸ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἔπειτα ἐκδηλοῦσα τὴν βαθεῖαν ταπείνωσίν της πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἐκαθάρισε μὲ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της τοὺς πόδας του· ἡ οἰκία δὲ ἐγέμισεν ἀπὸ τὴν εὐωδίαν τοῦ μύρου.

4 λέγει οὖν εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι·

4 Ὕστερα λοιπὸν ἀπὸ τὴν πρᾶξιν αὐτὴν τῆς Μαρίας εἶπεν ἕνας ἀπὸ τοὺς μαθητάς του, ὁ Ἰούδας ὁ υἱὸς τοῦ Σίμωνος ὁ Ἰσκαριώτης, ἐκεῖνος ποὺ ἔμελλε νὰ τὸν παραδώσῃ διὰ προδοσίας εἰς τοὺς σταυρωτάς του.

5 διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς;

5 Τὸ μύρον αὐτὸ ἀντὶ νὰ χυθῇ καὶ σπαταληθῇ ἄσκοπα, διατί δὲν ἐπωλήθη ἀντὶ τριακοσίων δηναρίων, ἤτοι ἀντὶ διακοσίων πεντήκοντα περίπου χρυσῶν δραχμῶν, καὶ δὲν ἐδόθη τὸ ἀντίτιμόν του ἐλεημοσύνη εἰς τοὺς πτωχούς;

6 εἶπε δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν.

6 Εἶπε δὲ τοῦτο, ὄχι διότι ἐνδιεφέρετο διὰ τοὺς πτωχούς, ἀλλὰ διότι ἦτο κλέπτης καὶ εἶχεν αὐτὸς τὸ κυτίον τῶν συνεισφορῶν καὶ κατεκράτει κρυφίως ὑπὲρ τοῦ ἑαυτοῦ του τὰ ριπτόμενα εἰς αὐτὸ χρήματα.

7 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ἄφες αὐτήν, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν

7 Ὅταν λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς ἤκουσε τὴν ἐπίκρισιν αὐτήν, εἶπεν· Ἄφησέ την ἥσυχον καὶ μὴ τὴν ἐλέγχῃς. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ σὰν νὰ προῃσθάνετο, ὅτι πρόκειται μετ' ὀλίγον νὰ ταφῶ, ἔχει φυ-

[57]) 53.

ΙΒ'. [1]) ια' 1. 43. 55. Μτ. κς' 2. 6. Μρ. ιδ' 1. 3. Λκ. κβ' 1. [2-5]) Μτ. κς' 6 - 9. Μρ. ιδ' 3 - 5. Λκ. ζ' 37. 38. [6]) 2 Πρ. κδ' 8 - 11. Ἰν. ιγ' 29. Μτ. κς' 14. 15. Λκ. κ' 3. [7-8]) ιγ' 33. Μτ. κς' 10 - 12.

αὐτό.

λάξει τὸ μύρον αὐτὸ ὡς συμβολισμὸν καὶ προαναγγελίαν τῆς διὰ μύρου ἑτοιμασίας τοῦ σώματός μου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ταφῆς μου.

8 τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.

8 Μὴ τὴν ἐμποδίζετε λοιπόν. Διότι τοὺς πτωχοὺς τοὺς ἔχετε πάντοτε μαζί σας, καὶ μπορεῖτε εἰς οἱανδήποτε στιγμὴν νὰ τοὺς ἐλεήσετε, ἐμὲ ὅμως δὲν μὲ ἔχετε πάντοτε, διότι μετ' ὀλίγον θὰ ἀποθάνω.

9 Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστι, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν.

9 Ἀπὸ τὸ δεῖπνον λοιπὸν αὐτὸ καὶ ἀπὸ ὅσα συνέβησαν κατ' αὐτό, ἔμαθε λαὸς πολὺς ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εὑρίσκετο εἰς Βηθανίαν καὶ ἦλθον ἐκεῖ ὄχι μόνον διὰ τὸν Ἰησοῦν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἴδουν καὶ τὸν Λάζαρον, τὸν ὁποῖον ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν.

10 ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν,

10 Κατόπιν ὅμως αὐτοῦ ἀπεφάσισαν οἱ ἀρχιερεῖς νὰ θανατώσουν καὶ τὸν Λάζαρον,

11 ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

11 διότι ἐξ αἰτίας του πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ἐπῆγαν εἰς τὴν Βηθανίαν διὰ νὰ βεβαιωθοῦν, ἐὰν πράγματι ἀνεστήθη ἐκ νεκρῶν καὶ ὅταν διεπίστωναν τοῦτο, ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

Στίχ. 12-19. Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

12 Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα,

12 Τὴν κατόπιν ἀπὸ τὸ δεῖπνον ἡμέραν λαὸς πολύς, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν ἑορτήν, ὅταν ἤκουσαν ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα,

*13 ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον· **ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου,** βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.*

13 ἐπῆραν εἰς τὰ χέρια τους κλαδιὰ ἀπὸ τὶς χουρμαδιές, ποὺ ἦσαν κατὰ μῆκος τοῦ δρόμου καὶ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὴν πόλιν διὰ νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν καὶ ἐφώναζαν δυνατά· Δόξα καὶ τιμὴ εἰς αὐτὸν ποὺ ὑποδεχόμεθα· εὐλογημένος καὶ δοξασμένος νὰ εἶναι αὐτός, ποὺ ἔρχεται ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Κύριον ὡς ἀντιπρόσωπός του. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἔνδοξος βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ, ποὺ τόσον καιρὸν ἐπεριμέναμεν.

14 εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθώς ἐστι γεγραμμένον·

14 Ἐζήτησε δὲ καὶ εὗρεν ὁ Ἰησοῦς ἕνα πουλαράκι καὶ ἐκάθησεν ἐπ' αὐτοῦ, σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο ποὺ εἶναι γραμμένον εἰς τὸν προφήτην Ζαχαρίαν·

*15 **μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου.***

15 Μὴ φοβεῖσαι, Ἱερουσαλήμ, κόρη τοῦ ὄρους Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται, ὄχι σὰν τύραννος καὶ κατακτητὴς ἐπὶ ἵππου ἢ ἅρματος πολεμικοῦ, ἀλλὰ καθήμενος ἐπάνω εἰς πουλάριον ὄνου.

16 Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ.

16 Τί ἐσήμαιναν δὲ οἱ λόγοι αὐτοὶ τοῦ Ζαχαρίου, δὲν ἐνόησαν οἱ μαθηταί του εἰς τὰς ἀρχάς, κατὰ τὴν ὥραν τῆς θριαμβευτικῆς του ταύτης εἰσόδου, ἀλλ' ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἐδοξάσθη διὰ τῆς ἀναστάσεως καὶ ἀναλήψεως αὐτοῦ, τότε, ποὺ ἐφωτίσθησαν ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἐνεθυμήθησαν, ὅτι τὰ προφητικὰ αὐτὰ λόγια τοῦ Ζαχαρίου ἦσαν δι' αὐτὸν γραμμένα. Καὶ ἀκριβῶς διὰ νὰ πληρωθῇ ἡ προφητεία αὐτή, συνειργάσθησαν χωρὶς νὰ τὸ ἐννοοῦν καὶ αὐτοὶ καὶ ἔκαμαν διὰ τὸν Ἰησοῦν ταῦτα.

[9-11]) ια' 45. 53. [12-15]) Ψ. ριζ' 26. Ζχ. θ' 9. Μτ. κα' 1 - 11. Μρ. ια' 1 - 10. Λκ. ιθ' 29 - 40. [16]) β' 17. 22. ζ' 39.

17 Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ᾽ αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

17 Κατὰ τὴν ὑποδοχὴν λοιπὸν ἐκείνην ἔδιδε μαρτυρίαν περὶ τοῦ θαύματος τοῦ Λαζάρου εἰς ὅσους δὲν τὸ εἶχαν ἴδει, ὁ λαός, ποὺ ἦτο τότε μαζί του, ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἐφώναξεν ἀπὸ τὸ μνημεῖον τὸν Λάζαρον καὶ τὸν ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν.

18 διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον.

18 Δι᾽ αὐτὸ καὶ τὸν προϋπάντησαν τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, διότι ἤκουσαν ἀπὸ τοὺς αὐτόπτας μάρτυρας, ὅτι αὐτὸς εἶχε κάμει τὸ μέγα τοῦτο θαῦμα.

19 οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἑαυτούς· θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν; ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.

19 Ὕστερα λοιπὸν ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμὸν αὐτὸν τοῦ λαοῦ εἶπαν οἱ Φαρισαῖοι μεταξύ τους· Βλέπετε, ὅτι δὲν κερδίζετε τίποτε μὲ τὸ νὰ περιμένετε καὶ νὰ ἀναβάλλετε τὴν σύλληψίν του; Ἰδοὺ τώρα, ὅτι ὅλος ὁ λαὸς μᾶς ἐγκατέλειψε καὶ ἠκολούθησεν αὐτόν.

Στίχ. 20-36. Ὁ κόκκος τοῦ σίτου.

20 Ἦσαν δέ τινες Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ.

20 Ἦσαν δὲ τότε μερικοὶ Ἕλληνες προσήλυτοι ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ συνήθως ἀνέβαινον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ προσκυνήσουν κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα.

21 οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν.

21 Αὐτοὶ λοιπὸν ἦλθαν πρὸς τὸν Φίλιππον, ποὺ ἦτο ἀπὸ τὴν Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ τὸν παρεκάλουν λέγοντες· Κύριε, θέλομεν νὰ ἴδωμεν ἰδιαιτέρως τὸν Ἰησοῦν καὶ νὰ συνομιλήσωμεν μετ᾽ αὐτοῦ.

22 ἔρχεται Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ, καὶ πάλιν Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος λέγουσι τῷ Ἰησοῦ·

22 Ἐπειδὴ δὲ ὁ Φίλιππος ἐδίσταζε νὰ ἀναγγείλῃ τοῦτο εἰς τὸν Διδάσκαλον, ἦλθε καὶ ἀνεκοίνωσεν αὐτὸ εἰς τὸν συμπολίτην καὶ συμμαθητήν του Ἀνδρέαν. Καὶ πάλιν ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ Φίλιππος λέγουν εἰς τὸν Ἰησοῦν, ὅτι οἱ Ἕλληνες προσήλυτοι θέλουν νὰ τὸν ἴδουν.

23 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς λέγων· ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

23 Ὁ Ἰησοῦς δὲ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπεν· Ἦλθεν ἡ ὥρα ἡ ὡρισμένη κατὰ τὸ προκαθωρισμένον σχέδιον τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου διὰ τοῦ θανάτου του καὶ τῆς ἀναλήψεώς του, ὁπότε καὶ θὰ ἀναγνωρισθῇ ὡς Μεσσίας καὶ ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν.

24 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει.

24 Ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σᾶς λέγω, ἐὰν τὸ μικρὸ σπυρὶ τοῦ σιταριοῦ δὲν πέσῃ εἰς τὴν γῆν καὶ δὲν σαπίσῃ μέσα εἰς τὸ χῶμα, μένει μοναχὸ του καὶ δὲν πολλαπλασιάζεται. Ἐὰν ὅμως διὰ τῆς σπορᾶς του εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ καὶ ταφῇ, βγάζει πολὺν καρπόν. Ἔτσι καὶ ἐγὼ ἐὰν ἀποθάνω, καθὼς ὁ Πατήρ μου ὥρισε, θὰ καρποφορήσω τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

25 ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν.

25 Ἐκεῖνος, ποὺ ἀγαπᾷ τὴν ζωήν του καὶ ἀποφεύγει τὸν θάνατον, τὸν ὁποῖον τοῦ ἐπιβάλλει τὸ καθῆκον, θὰ τὴν χάσῃ ἐν τῇ αἰωνίᾳ βασιλείᾳ· καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος διὰ τὸ καθῆκον περιφρονεῖ καὶ μισεῖ τὴν ζωήν του εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, θὰ διατηρήσῃ καὶ θὰ φυλάξῃ αὐτήν, διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τὴν αἰώνιον ζωὴν τοῦ μέλλοντος.

[17-18]) 12. [19]) ια΄ 47. 48. [20]) ζ΄ 35. ια΄ 55. [21-22]) α΄ 41 - 45. Λκ. ιθ΄ 3. κγ΄ 8. [23]) ιγ΄ 1. 31. 32. ιζ΄ 1. [24]) Ῥμ. ιδ΄ 9. 1 Κρ. ιε΄ 36. 37. [25]) Μτ. ι΄ 39. ις΄ 25. Λκ. ιζ΄ 33.

26 ἐὰν ἐμοὶ διακονῇ τις, ἐμοὶ ἀκολουθείτω, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· καὶ ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ.

26 Ἐὰν κανεὶς μὲ ὑπηρετῇ καὶ εἶναι μαθητής μου, ἂς μὲ ἀκολουθῇ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς αὐταπαρνήσεως μιμούμενος τὸ παράδειγμά μου. Καὶ ὅπου εἶμαι ἐγώ, τώρα μὲν κακοπαθῶν καὶ θυσιαζόμενος, εἰς τὸ μέλλον ὅμως δοξαζόμενος εἰς τοὺς οὐρανούς, ἐκεῖ θὰ εἶναι καὶ ὁ ἰδικός μου διάκονος. Πρέπει λοιπὸν καὶ αὐτὸς νὰ εἶναι πρόθυμος εἰς θυσίας ἐδῶ, διὰ νὰ δοξάζεται μαζί μου εἰς τὸ μέλλον. Καὶ ἐὰν κανεὶς μὲ ὑπηρετῇ, θὰ τὸν τιμήσῃ καὶ θὰ τὸν δοξάσῃ ἐν τῷ αἰωνίῳ μέλλοντι ὁ Πατήρ.

27 Νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται, καὶ τί εἴπω; πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην.

27 Τώρα, ὅταν ἡ ὥρα τοῦ θανάτου μου ἐπλησίασεν, ἡ ψυχή μου ἔχει ταραχθῆ ἐκ τῆς ἀγωνίας, τὴν ὁποίαν φυσικῶς δοκιμάζει ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ἀντιμετωπίζῃ τὸν θάνατον. Καὶ τί νὰ εἴπω; Πάτερ μου, σῶσε με καὶ ἀπάλλαξέ με ἀπὸ τὴν σκληρὰν αὐτὴν ὥραν τοῦ μαρτυρικοῦ μου θανάτου. Ἀλλὰ ἔφθασα μετ᾽ ἐγκαρτερήσεως καὶ αὐταπαρνήσεως μέχρι τῆς ὥρας αὐτῆς, ἀκριβῶς δι᾽ αὐτό, διὰ νὰ ὑποστῶ τουτέστι τὸν θάνατον αὐτὸν καὶ αὐτὸ ὑπῆρξεν ὁ ὅλος σκοπὸς τῆς ζωῆς μου. Θὰ εἴπω λοιπὸν τοῦτο:

28 πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα. ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω.

28 Πάτερ, ὁ,τιδήποτε καὶ ἂν πρόκειται νὰ πάθω ἐγώ, φέρε σὺ εἰς αἴσιον πέρας τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας καὶ ἀπολυτρώσεως τῶν ἀνθρώπων καὶ δόξασε οὕτω τὸ ὄνομά σου. Εἰς ἀπάντησιν λοιπὸν τῆς ἐπικλήσεως αὐτῆς τοῦ Ἰησοῦ ἦλθε φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ἡ ὁποία ἔλεγε· Καὶ ἐδόξασα τὸ ὄνομά μου διὰ τῆς μέχρι τοῦδε ἐν μέσῳ τοῦ Ἰσραὴλ δράσεώς σου καὶ πάλιν θὰ δοξάσω αὐτὸ διὰ τοῦ ἐνδόξου παθήματος καὶ τῆς ἀναστάσεώς σου καὶ διὰ τῆς ἐξαπλώσεως τοῦ εὐαγγελίου εἰς τὰ ἔθνη.

29 ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγε βροντὴν γεγονέναι· ἄλλοι ἔλεγον· ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν.

29 Κατόπιν λοιπὸν τῆς φωνῆς αὐτῆς ὁ πολὺς λαός, ποὺ ἐστέκετο ἐκεῖ καὶ ἤκουσαν τὸν ἦχον της, χωρὶς νὰ ξεχωρίσουν καὶ τοὺς λόγους της, ἔλεγαν ὅτι ἔγινε βροντή· ἄλλοι ἔλεγαν, ὅτι ἄγγελος ὡμίλησεν εἰς αὐτόν.

30 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· οὐ δι᾽ ἐμὲ αὕτη ἡ φωνὴ γέγονεν, ἀλλὰ δι᾽ ὑμᾶς.

30 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· Δὲν ἔγινε ἡ φωνὴ αὐτὴ δι᾽ ἐμέ, ὁ ὁποῖος γνωρίζω τὴν πρὸς ἐμὲ ἀγάπην τοῦ Πατρός μου, ἀλλὰ διὰ σᾶς, διὰ νὰ πληροφορηθῆτε ὅτι ἀπεστάλην ἀπὸ τὸν Θεόν.

31 νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου τούτου, νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω·

31 Τώρα, ποὺ θὰ μὲ ἴδουν οἱ ἄνθρωποι περιφρονημένον καὶ σταυρωμένον, θὰ κριθῇ ὁ κόσμος αὐτὸς καὶ θὰ χωρισθοῦν οἱ πιστοὶ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους. Τώρα ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου, ὁ σατανᾶς, θὰ πεταχθῇ ἔξω ἀπὸ τὸ κράτος του καὶ θὰ χάσῃ τὴν ἐξουσίαν του.

32 κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν.

32 Τοὐναντίον δὲ ἐγώ, ἐὰν ὑψωθῶ διὰ τοῦ σταυροῦ ἀπὸ τὴν γῆν καὶ ἀναληφθῶ εἰς τοὺς οὐρανούς, θὰ ἀποσπάσω ἀπὸ τὴν δουλείαν τοῦ διαβόλου καὶ θὰ ἑλκύσω πρὸς τὸν ἑαυτόν μου ὅλους, ὄχι μόνον τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλὰ καὶ τοὺς Ἕλληνας, ὅσοι θὰ πιστεύσουν εἰς ἐμέ.

33 τοῦτο δὲ ἔλεγε σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν.

33 Ἔλεγε δὲ τοὺς περὶ τῆς ὑψώσεώς του ἐκ τῆς γῆς λόγους τούτους ὑποδεικνύων συνεσκιασμένως μὲ ποῖον εἶδος θανάτου ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ.

[26]) ιδ΄ 3. ιζ΄ 24. Ῥμ. η΄ 17. 1 Θσ. δ΄ 17. 2 Τμ. β΄ 11. 12. [27]) Ψ. ς΄ 4. Ἰν. ιδ΄ 1. 27. Μτ. κς΄ 37 - 44. [28]) β΄ 11. ε΄ 37. ιζ΄ 1. 2. Μτ. γ΄ 17. ιζ΄ 5. Πρ. β΄ 33 - 36. Φλ. β΄ 7 - 11. [29]) Πρ. κγ΄ 9. [30]) ια΄ 42. [31]) ιδ΄ 30. ις΄ 9 - 11. 33. Λκ. ι΄ 18. 2 Κρ. δ΄ 4. Ἐφ. β΄ 2. ς΄ 12. Ἀπ. ιβ΄ 9. [32-33]) γ΄ 14. η΄ 28. ιη΄ 32. κα΄ 19.

34 ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος· ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς σὺ λέγεις, δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐστιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου;

34 Ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ· Ἡμεῖς ἔχομεν ἀκούσει ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου, ποὺ γίνεται εἰς τὰς συναγωγάς, ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα καὶ δὲν ἀποθνήσκει ποτέ. Καὶ πῶς σὺ λέγεις, ὅτι πρέπει νὰ ὑψωθῇ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ νὰ ἀποθάνῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖς;

35 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς μεθ' ὑμῶν ἐστι· περιπατεῖτε ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει.

35 Κατόπιν λοιπὸν τῆς ἐρωτήσεώς των αὐτῆς εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Ὀλίγον χρόνον ἀκόμη ἔχετε μαζί σας ἐμέ, ὁ ὁποῖος εἶμαι τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἔχετε τὸ φῶς μεταξύ σας, περιπατεῖτε ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του καὶ τὸν φωτισμόν του, διὰ νὰ μὴ σᾶς κατακυριεύσῃ τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς πλάνης. Διότι ἐκεῖνος, ποὺ περιπατεῖ εἰς τὸ σκότος, δὲν ξεύρει ποῦ πηγαίνει.

36 ἕως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.

36 Ἕως ὅτου ἔχετε μεταξύ σας ἐμέ, ποὺ εἶμαι τὸ φῶς, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς καὶ ἀναγνωρίσατε, ὅτι ἐγὼ εἶμαι τὸ φῶς, διὰ νὰ γίνετε παιδιὰ τοῦ φωτός, ὁλόκληροι φωτισμένοι ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἁγιότητος. Αὐτὰ ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ ἱερὸν καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα ἐκρύβη ἀπὸ αὐτούς, διὰ νὰ μὴ ἐρεθίζωνται ἀπὸ τὴν παρουσίαν του περισσότερον.

Στίχ. 37-43. Αἰτίαι τῆς ἀπιστίας τῶν Ἰουδαίων.

37 Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν,

37 Καίτοι δὲ τόσον πολλὰ θαύματα εἶχε κάμει ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια των ὁ Ἰησοῦς, ὅμως αὐτοὶ ἐπέμεναν νὰ μὴ πιστεύουν εἰς αὐτόν,

38 ἵνα ὁ λόγος Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ ὃν εἶπε· ***Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη;***

38 διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ καὶ ἐπαληθεύσῃ ὁ λόγος τοῦ προφήτου Ἡσαΐου, τὸν ὁποῖον εἶπε· Κύριε, ποῖος ἐπίστευσεν εἰς τὸ κήρυγμα, ποὺ ἀκούεται ἀπὸ τὸ στόμα μας; Καὶ ἡ δύναμις τοῦ Κυρίου, ποὺ εἰργάσθη διὰ τοῦ Χριστοῦ θαύματα, εἰς ποῖον ἐφανερώθη; Εἰς ἐλαχίστους μόνον.

39 διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιστεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐας·

39 Ἕνεκα δὲ τῆς δυστροπίας των αὐτῆς, τὴν ὁποίαν προεῖδεν ὁ Θεὸς καὶ προεῖπεν ὁ Ἡσαΐας, ἐπειδὴ ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ πληρωθῇ ἡ προφητεία αὐτή, δὲν ἠμποροῦσαν νὰ πιστεύσουν, διότι πάλιν εἶπεν ὁ Ἡσαΐας·

40 τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ νοήσωσι τῇ καρδίᾳ καὶ ἐπιστραφῶσι, καὶ ἰάσομαι αὐτούς.

40 Λόγῳ τῆς κακῆς των διαθέσεως καὶ προαιρέσεως παρεχώρησεν ὁ Θεὸς νὰ τυφλωθοῦν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς διανοίας των καὶ νὰ σκοτισθῇ ἡ καρδία των, διὰ νὰ μὴ ἴδουν μὲ τοὺς πνευματικοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ νὰ μὴ ἐννοήσουν μὲ τὴν καρδίαν τους καὶ ἐπιστραφοῦν διὰ τῆς μετανοίας καὶ ἰατρεύσω τὰς ψυχάς των.

---

[34]) Ψ. ρθ΄ 4. Ἡσ. θ΄ 7. Δν. ζ΄ 11. Λκ. α΄ 33. Πρ. β΄ 24 - 35. [35]) 46. η΄ 12. θ΄ 5. ια΄ 10. [36]) α΄ 10. 14. 26. η΄ 59. ι΄ 39. Μτ. κγ΄ 39. Ἐφ. ε΄ 9. [37]) ζ΄ 48. [38]) Ἡσ. νγ΄ 1. Μτ. α΄ 22. Ῥμ. ι΄ 16. [39-40]) Ἡσ. ς΄ 9. 10. Μτ. ιγ΄ 13 - 15.

41 ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐας ὅτε εἶδε τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ.

41 Ταῦτα εἶπεν ὁ Ἡσαΐας, ὅταν δι' ἀποκαλυπτικῆς ὀπτασίας εἶδε τὴν δόξαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ ἐκάθητο πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεώς του εἰς θρόνον ὑψηλόν, καὶ ὡμίλησεν ἀκολούθως περὶ αὐτῶν, ποὺ εἶδεν.

42 ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὡμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται·

42 Μ' ὅλα ταῦτα καὶ ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἐξ αἰτίας ὅμως τῶν Φαρισαίων δὲν ὡμολόγουν φανερὰ τὴν πίστιν των, διὰ νὰ μὴ ἀφορισθοῦν καὶ διωχθοῦν ἀπὸ τὴν συναγωγήν.

43 ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

43 Τοὺς ἐφόβιζε δὲ ὁ ἀφορισμὸς αὐτός, διότι ἠγάπησαν τὴν τιμὴν καὶ ἐπιδοκιμασίαν τῶν ἀνθρώπων πολὺ περισσότερον, παρὰ τὴν δόξαν καὶ ἐπιδοκιμασίαν τοῦ Θεοῦ.

Στίχ. 44-50. Αἱ συνέπειαι τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀπιστίας εἰς τὸν Χριστόν.

44 Ἰησοῦς δὲ ἔκραξε καὶ εἶπεν· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰς ἐμέ, ἀλλ' εἰς τὸν πέμψαντά με,

44 Ὁ Ἰησοῦς δὲ ἐφώναξε διὰ νὰ τὸν ἀκούσουν ὅλοι καὶ εἶπε· Διατί φοβεῖσθε νὰ ὁμολογήσετε τὴν εἰς ἐμὲ πίστιν σας; Μάθετε, ὅτι ἐκεῖνος ποὺ πιστεύει εἰς ἐμέ, δὲν πιστεύει εἰς ἐμέ, ἀλλ' εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος μὲ ἔστειλε.

45 καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με.

45 Καὶ ἐκεῖνος ποὺ μὲ τὰ πνευματικὰ μάτια, τὰ ὁποῖα ἀνοίγει καὶ φωτίζει ἡ πίστις, βλέπει ἐμέ, βλέπει τὸν Πατέρα ποὺ μὲ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον.

46 ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ.

46 Ἐγὼ ἦλθα εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ εἶμαι φῶς πνευματικὸν δι' αὐτόν, διὰ νὰ μὴ μείνῃ εἰς τὸ ἠθικὸν σκότος τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς πλάνης κανεὶς ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ πιστεύουν εἰς ἐμέ.

47 καὶ ἐάν τίς μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ πιστεύσῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον.

47 Καὶ ἐὰν κανεὶς ἀκούσῃ τοὺς λόγους μου καὶ δὲν τοὺς πιστεύσῃ, ὥστε νὰ ἐγκολπωθῇ αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς τηρήσῃ εἰς τὸν βίον του, ἐγὼ δὲν καταδικάζω αὐτὸν ἀπὸ τώρα, οὔτε θὰ εἶμαι ἐγὼ ὁ κύριος αἴτιος τῆς καταδίκης του. Διότι δὲν ἦλθα διὰ νὰ κατακρίνω τὸν κόσμον, ἀλλὰ διὰ νὰ σώσω τὸν κόσμον.

48 ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου, ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ·

48 Ἐκεῖνος ποὺ μὲ παρακούει καὶ δὲν δέχεται τὰ λόγια μου, ἔχει μόνος του δημιουργήσει αὐτόν, ποὺ θὰ τὸν καταδικάσῃ· ὁ λόγος τὸν ὁποῖον ἐλάλησα, ἐκεῖνος θὰ τὸν κρίνῃ κατὰ τὴν ἐσχάτην ἡμέραν τῆς παγκοσμίου Κρίσεως.

49 ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με πατὴρ αὐτός μοι ἐντολὴν ἔδωκε τί εἴπω καὶ τί λαλήσω·

49 Θὰ κρίνῃ δὲ ὁ λόγος μου κάθε ἄπιστον κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, διότι ἐγὼ δὲν ἐλάλησα ποτὲ ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μου, ἀλλ' ὁ Πατήρ, ποὺ μὲ ἀπέστειλεν, αὐτὸς μοῦ ἔδωκεν ἐντολήν, τί νὰ διδάξω καὶ μὲ ποίους λόγους νὰ τὸ εἴπω.

50 καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός ἐστιν. ἃ

50 Καὶ γνωρίζω, ὅτι ἡ ἐντολή του εἶναι ζωὴ αἰώνιος, διότι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγκλείει ζωοποιὸν καὶ ἀνακαινιστικὴν δύνα-

---

[41]) Ἡσ. ς΄ 1 - 5. [42]) ζ΄ 13. 48. θ΄ 22. ις΄ 2. [43]) ε΄ 44. [44-45]) ζ΄ 16. 37. η΄ 19. 42. ιγ΄ 20. ιδ΄ 9. Μτ. ι΄ 40. Μρ. θ΄ 37. [46]) 35. 36. α΄ 9. γ΄ 19. [47-48]) γ΄ 17 - 19. [49-50]) ς΄ 63. ζ΄ 16. η΄ 26. 28. 38.

οὖν λαλῶ ἐγώ, καθὼς εἴρηκέ μοι ὁ πατήρ, οὕτω λαλῶ.

μιν. Δι' αὐτὸ λοιπὸν καὶ ἐγώ, ποὺ ἦλθα διὰ νὰ σᾶς μεταδώσω ζωὴν αἰώνιον, ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα λέγω καὶ διδάσκω, ὅπως μοῦ τὰ ἔχει εἴπει ὁ Πατήρ, ἔτσι ἀκριβῶς τὰ λέγω καὶ τὰ διδάσκω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄.

Στίχ. 1-20. Ὁ Κύριος νίπτει τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν.

Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς.

Προτοῦ ἔλθῃ δὲ ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα, ἐπειδὴ ἐγνώριζεν ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἦλθεν ἡ προκαθωρισμένη ἀπὸ τὴν θείαν Πρόνοιαν ὥρα του νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτὸν καὶ νὰ μεταβῇ πρὸς τὸν Πατέρα του, εἰς τοὺς ἰδικούς του, τοὺς ὁποίους τώρα ἄφινεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ τοὺς ὁποίους καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς γνωριμίας των εἶχεν ἀγαπήσει, ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς καὶ τώρα θερμὴν καὶ στοργικωτάτην ἀγάπην.

2 καὶ δείπνου γενομένου, τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτου ἵνα αὐτὸν παραδῷ,

2 Καὶ ὅταν εἶχεν ἑτοιμασθῆ δεῖπνον, εἰς καιρὸν ποὺ ὁ διάβολος εἶχε πλέον βάλει μέσα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ἰσκαριώτου Ἰούδα, υἱοῦ τοῦ Σίμωνος, τὴν πονηρὰν σκέψιν καὶ ἀπόφασιν νὰ τὸν παραδώσῃ εἰς τοὺς σταυρωτάς του,

3 εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθε καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει,

3 ὁ Ἰησοῦς μολονότι εἶχεν ἐπίγνωσιν τοῦ θεοπρεποῦς μεγαλείου του καὶ ἐγνώριζεν, ὅτι τοῦ εἶχε παραδώσει ὁ Πατὴρ τὰ πάντα εἰς τὰς χεῖρας καὶ εἰς τὴν ἐξουσίαν του καὶ ὅτι ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐγεννήθη καὶ ἀπεστάλη εἰς τὸν κόσμον καὶ εἰς τὸν Θεὸν ἐπρόκειτο μετ' ὀλίγον νὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν, ἐν τούτοις ὑπηρέτησεν ἤδη τοὺς μαθητάς του ὡς δοῦλος.

4 ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου καὶ τίθησι τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτόν·

4 Σηκώνεται δηλαδὴ ἀπὸ τὸ τραπέζι τοῦ δείπνου εἰς ὥραν, ποὺ εἶχαν καταλάβει ὅλοι τὰς θέσεις των εἰς αὐτὸ καὶ βγάζει τὰ ἐξωτερικά του ἐνδύματα καὶ ἀφοῦ ἔλαβε μίαν ἐμπροσθέλλαν ἐζώσθη μὲ αὐτήν.

5 εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος.

5 Ἔπειτα ρίπτει νερὸ εἰς τὴν λεκάνην τοῦ νιψίματος καὶ ἤρχισε νὰ πλύνῃ τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ νὰ τοὺς σφογγίζῃ μὲ τὴν πετσέταν, μὲ τὴν ὁποίαν ἦτο ζωσμένος.

6 ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον, καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος· Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας;

6 Ἔρχεται λοιπὸν πρὸς τὸν Σίμωνα Πέτρον διὰ νὰ πλύνῃ καὶ τούτου τοὺς πόδας καὶ λέγει εἰς αὐτὸν ἐκεῖνος· Κύριε, σὺ ὁ Διδάσκαλος καὶ Θεός μου θὰ μοῦ νίψῃς τοὺς πόδας;

7 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὃ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα.

7 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ εἶπε· Τὴν σημασίαν καὶ τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἐγὼ πράττω αὐτὴν τὴν στιγμήν, σὺ δὲν τὴν ἐννοεῖς τώρα, θὰ τὴν καταλάβῃς ὅμως ὑστερώτερα.

8 λέγει αὐτῷ Πέτρος· οὐ μὴ νίψῃς τοὺς πόδας μου εἰς

8 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Πέτρος· Ποτὲ δὲν θὰ δεχθῶ νὰ μοῦ πλύνῃς σὺ τὰ πόδια. Ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν δὲν διδαχθῇς

ΙΓ΄. [1]) 34. ζ΄ 30. η΄ 20. ιε΄ 12. 13. ιζ΄ 1. Μτ. κς΄ 2. [2]) 27. ς΄ 70. 71. Μτ. κς΄ 14. Λκ. κβ΄ 3. 4. [3]) γ΄ 35. ις΄ 28. ιζ΄ 2. Μτ. ια΄ 27. [4-5]) 14. 15. Μτ. ια΄ 29. κ΄ 25 - 28. Λκ. ιβ΄ 37. ιζ΄ 8. κβ΄ 25 - 27. [6]) 8. Μτ. γ΄ 14. 1 Πτ. ε΄ 3. [7]) 12 - 17. [8]) 6. 7. (33. κα΄ 15 - 17). 1 Ἰν. α΄ 5 - β΄ 2.

τὸν αἰῶνα. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ.

ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῆς ταπεινοφροσύνης, ποὺ σᾶς δίδω, ἀλλ' ἐξακολουθήσῃς νὰ ἀνθίστασαι ἐγωϊστικῶς διὰ νὰ μὴ σὲ νίψω, δὲν ἔχεις καμμίαν θέσιν μαζί μου, οὔτε θὰ συμμετάσχῃς εἰς τὴν δόξαν μου.

9 λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν.

9 Λέγει τότε πρὸς αὐτὸν ὁ Σίμων Πέτρος· Κύριε, ἂν πρόκειται νὰ πάθω τὴν συμφορὰν αὐτήν, πλύνε ὄχι μόνον τὰ πόδια μου, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν μου.

10 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὁ λελουμένος οὐ χρείαν ἔχει ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι, ἀλλ' ἔστι καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες.

10 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ἐκεῖνος ποὺ ἔχει λούσει ὁλόκληρον τὸ σῶμα του, δὲν ἔχει ἀνάγκην παρὰ νὰ πλύνῃ τὰ πόδια του μόνον, τὰ ὁποῖα λερώνονται διαρκῶς ἀπὸ τὴν σκόνην καὶ τὴν λάσπην τοῦ ἐδάφους. Τὸ ὑπόλοιπον ὅμως σῶμα του παραμένει ὁλόκληρον καθαρόν. Ἔτσι καὶ σεῖς, ποὺ προσεκολλήθητε εἰς ἐμὲ καὶ ἐχωρίσθητε διὰ παντὸς ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Μόνον ἀπὸ ἐλαφρούς τινας μολυσμούς, εἰς τοὺς ὁποίους ἐξ ἀσθενείας συναρπάζεσθε, ἔχετε ἀνάγκην νὰ καθαρίζεσθε. Κατὰ τὰ ἄλλα δὲ εἶσθε καθαροί· δυστυχῶς ὅμως δὲν εἶσθε καθαροὶ ὅλοι.

11 ᾔδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν· διὰ τοῦτο εἶπεν· οὐχὶ πάντες καθαροί ἐστε.

11 Καὶ εἶπε τοῦτο ὁ Ἰησοῦς, διότι ἐγνώριζεν ἐκεῖνον, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ τὸν παραδώσῃ εἰς τοὺς σταυρωτάς του. Δι' αὐτὸ εἶπε· Δὲν εἶσθε ὅλοι καθαροί.

12 Ὅτε οὖν ἔνιψε τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἀναπεσὼν πάλιν εἶπεν αὐτοῖς· γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν;

12 Ὅταν λοιπὸν ἔπλυνε τὰ πόδια των καὶ ξαναφόρεσε τὰ ἐξωτερικὰ ἐνδύματά του, ἐξαπλώθη πάλιν πλησίον τῆς τραπέζης καὶ τοὺς εἶπε· Γνωρίζετε τὴν σημασίαν αὐτοῦ, ποὺ σᾶς ἔκαμα διὰ νὰ σᾶς διδάξω;

13 ὑμεῖς φωνεῖτέ με, ὁ Διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος, καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ.

13 Ἰδοὺ αὐτη· Σεῖς μὲ φωνάζετε· ὁ Διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος. Καὶ καλῶς λέγετε. Διότι εἶμαι καὶ ὁ Διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος.

14 εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ Κύριος καὶ ὁ Διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας.

14 Ἐὰν λοιπὸν ἔπλυνα τὰ πόδια σας, ἐγώ, ποὺ εἶμαι ὁ Κύριος καὶ ὁ Διδάσκαλος, ὀφείλετε πολὺ περισσότερον καὶ σεῖς ὑπὸ τῆς ταπεινοφροσύνης καὶ τῆς ἀγάπης ἐμπνεόμενοι νὰ πλύνετε μεταξύ σας ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου τὰ πόδια καὶ νὰ ἔχετε τὴν διάθεσιν καὶ εἰς τὴν ταπεινωτικωτέραν ὑπηρεσίαν χάριν τοῦ πλησίον νὰ ὑποβληθῆτε.

15 ὑπόδειγμα γὰρ δέδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε.

15 Διότι μὲ αὐτὸ ποὺ σᾶς ἔκαμα, σᾶς ἔδωκα τέλειον παράδειγμα, ὥστε καθὼς ἐγὼ ἔκαμα εἰς σᾶς, ἔτσι καὶ σεῖς νὰ κάνετε ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον καὶ ἐξ ἀγάπης νὰ ταπεινοῦσθε καὶ νὰ ὑπηρετῆσθε μεταξύ σας.

16 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν.

16 Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν εἶναι δοῦλος μεγαλύτερος καὶ ἀνώτερος ἀπὸ τὸν κύριόν του, οὔτε ἀπεσταλμένος μεγαλύτερος ἀπὸ ἐκεῖνον, ποὺ τὸν ἔστειλεν. Ἐὰν λοιπὸν ἐγώ, τοῦ ὁποίου εἶσθε δοῦλοι καὶ ἀπόστολοι, ἐταπεινώθην ἐξ ἀγάπης καὶ σᾶς ὑπηρέτησα, πολὺ περισσότερον ὀφείλετε νὰ τὸ πράξετε καὶ σεῖς εἰς τοὺς ἄλλους, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι δοῦλοι σας, ἀλλὰ συνάδελφοι καὶ σύνδουλοί σας.

[9]) Λκ. ε΄ 8. [10-11]) ιε΄ 3. ς΄ 64. 70. 71. [13]) α΄ 39. ια΄ 28. Μτ. ζ΄ 21. κγ΄ 8. 10. [14]) 1 Ἰν. β΄ 6. Μρ. ι΄ 42 - 45. 1 Τμ. ε΄ 10. 1 Πτ. ε΄ 5. [15]) Φλ. β΄ 5. Κλ. γ΄ 13. 1 Πτ. β΄ 21. [16]) ιε΄ 20. Μτ. ι΄ 24. Λκ. ς΄ 40.

17 εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῆτε αὐτά.

17 Ἐὰν γνωρίζετε καὶ καταλαβαίνετε αὐτὰ ποὺ σᾶς εἶπον, εἶσθε μακάριοι ἐὰν τὰ ἐπιτελῆτε.

18 οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα οὓς ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, ***ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ.***

18 Καὶ ὅταν σᾶς προτρέπω νὰ ἐφαρμόζετε ταῦτα διὰ νὰ γίνετε μακάριοι, δὲν λέγω τοῦτο δι' ὅλους σας· Ἐγὼ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ἐκλογῆς ἠξεύρω καλὰ τί εἴδους ἄνθρωποι ἦσαν ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους ἐξέλεξα διὰ τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα. Ἐν γνώσει μου ὅμως εἰσεχώρησε μεταξύ σας καὶ κάποιος ἀνάξιος, διὰ νὰ πληρωθῇ ὁ προφητικὸς λόγος τῆς Γραφῆς· Ἐκεῖνος ποὺ τρώγει μαζί μου ὡς οἰκεῖος καὶ φίλος μου τὸν ἄρτον τῆς τραπέζης μου, ἐσήκωσεν ἐναντίον μου τὴν πτέρναν του καὶ μὲ ἐκλώτσησε.

19 ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι.

19 Σᾶς προλέγω ἀπὸ τώρα, ὅτι θὰ μὲ κλωτσήσῃ καὶ θὰ μὲ προδώσῃ κάποιος, προτοῦ νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐπιβουλὴ καὶ ἡ προδοσία αὐτή, ὥστε ὅταν γίνῃ νὰ πιστεύσετε, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Μεσσίας, ποὺ προανήγγειλαν οἱ προφῆται.

20 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ἐάν τινα πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει, ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.

20 Σᾶς ὠνόμασα προηγουμένως δούλους καὶ ἀποστόλους μου. Μὴ νομίσετε, ὅτι μὲ αὐτὸ ἐλαττοῦται ἡ ἀξία σας. Σᾶς διαβεβαιῶ κατηγορηματικῶς ὅτι, ἐκεῖνος ποὺ δέχεται κάποιον, ποὺ θὰ στείλω ἐγώ, δέχεται ἐμέ. Καὶ ἐκεῖνος ποὺ δέχεται ἐμέ, δέχεται τὸν Πατέρα μου, ποὺ μὲ ἔστειλεν εἰς τὸν κόσμον.

Στίχ. 21-30. Ὁ Ἰούδας ἀπομακρύνεται.

21 Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι, καὶ ἐμαρτύρησε καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με.

21 Ὅταν εἶπε ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, λυπούμενος διὰ τὸ κατάντημα τοῦ Ἰούδα, ἐταράχθη εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς του καὶ ἔδωκε καθαρὰν καὶ σαφῆ μαρτυρίαν περὶ τοῦ προδότου καὶ εἶπεν· Ὁσονδήποτε καὶ ἂν σᾶς φανῇ ἀπίστευτον, ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σᾶς λέγω, ὅτι ἕνας ἀπὸ σᾶς θὰ μὲ παραδώσῃ εἰς τοὺς ἐχθρούς μου.

22 ἔβλεπον οὖν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει.

22 Κατόπιν λοιπὸν τῆς βεβαιώσεως αὐτῆς, ποὺ δὲν τὴν ἐπερίμενε κανείς, οἱ μαθηταὶ ἔβλεπαν μεταξύ των ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καὶ εὑρίσκοντο εἰς ἀπορίαν διὰ ποῖον ἔλεγε τοῦτο ὁ Κύριος.

23 ἦν δὲ ἀνακείμενος εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς·

23 Κατ' ἐκείνην δὲ τὴν στιγμὴν ἦτο γυρμένος πλησίον εἰς τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ ἕνας ἀπὸ τοὺς μαθητάς του, τὸν ὁποῖον ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς. Αὐτὸς δὲ ἦτο ὁ Ἰωάννης, ὁ συγγραφεὺς τοῦ Εὐαγγελίου, ὁ ὁποῖος ἐκ ταπεινοφροσύνης ἀποφεύγει νὰ ἀναφέρῃ τὸ ὄνομά του.

24 νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος πυθέσθαι τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει.

24 Ἔκαμε λοιπὸν πρὸς αὐτὸν νεῦμα ὁ Σίμων Πέτρος νὰ ἐρωτήσῃ, ποῖος ἆρά γε νὰ εἶναι ἐκεῖνος, περὶ τοῦ ὁποίου εἶπε τοῦτο ὁ Ἰησοῦς.

25 ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ λέγει αὐτῷ· Κύριε, τίς ἐστιν;

25 Ἔπεσε δὲ ἐκεῖνος μὲ πολλὴν στοργὴν εἰς τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοῦ εἶπε· Κύριε, ποῖος εἶναι αὐτός, ποὺ θὰ σὲ προδώσῃ;

26 ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ βάψας

26 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Ἐκεῖνος εἶναι ὁ προδότης, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγώ, ἀφοῦ βάψω εἰς τὸν ζωμὸν τὸ τεμάχιον τοῦ ἄρτου,

[17]) Μτ. ζ' 24. Ἰκ. α' 25. [18]) Ψ. μ' 10. Ἰν. ς' 70. Μτ. κς' 23. Πρ. α' 16. 17. [19]) η' 24. ιδ' 29. ις' 4. [20]) Μτ. ι' 40. Λκ. θ' 48. [21-22]) ιβ' 27. Μτ. κς' 21. 22. Μρ. ιδ' 18. 19. Λκ. κβ' 21. 23. [23]) α' 37. ιθ' 26. κ' 2. κα' 7. 20. 24. Λκ. ις' 23. [25-26]) Μτ. κς' 22. 23. Μρ. ιδ' 20.

τὸ ψωμίον ἐπιδώσω. καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον δίδωσιν Ἰούδᾳ Σίμωνος Ἰσκαριώτῃ.

θὰ τοῦ τὸ δώσω, δεικνύων δι' αὐτοῦ ὅτι ἐξακολουθῶ καὶ τώρα νὰ τὸν ἀγαπῶ καὶ νὰ τὸν προτιμῶ. Καὶ ἀφοῦ ἐβούτηξε τὸ τεμάχιον τοῦ ἄρτου εἰς τὴν πιατέλλαν, ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸν Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην τὸν υἱὸν τοῦ Σίμωνος.

27 καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς. λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὃ ποιεῖς, ποίησον τάχιον.

27 Καὶ ὅταν ἔδωκεν ὁ Ἰησοῦς τὸ τεμάχιον τοῦ ἄρτου εἰς τὸν Ἰούδαν, ἐπειδὴ αὐτὸς παρέμεινε σκληρὸς καὶ ἀσυγκίνητος πρὸ τῆς εὐνοίας καὶ τῆς τιμῆς ταύτης τοῦ Κυρίου, ὁ Θεὸς τὸν ἐγκατέλιπεν ὁλοτελῶς καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς καὶ τὸν ἐκυρίευσεν. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ὁ Ἰούδας ἀπεδείχθη ἀδιόρθωτος, λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ἐκεῖνο ποὺ μελετᾷς νὰ κάμῃς, κάμε το τὸ ταχύτερον.

28 τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ·

28 Τοὺς τελευταίους δὲ αὐτοὺς λόγους τοὺς ἤκουσαν μὲν ὅλοι, κανεὶς ὅμως ἀπὸ αὐτούς, ποὺ ἐκάθηντο εἰς τὴν τράπεζαν, δὲν ἐκατάλαβε, μὲ ποίαν ἔννοιαν καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν ὁ Ἰησοῦς εἶπε τούτους εἰς αὐτόν.

29 τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ἀγόρασον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν, ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῷ.

29 Καὶ δὲν τοὺς ἐκατάλαβαν, διότι μερικοὶ ἐνόμιζαν ὅτι, ἐπειδὴ ὁ Ἰούδας εἶχε τὸ κουτὶ τῶν συνεισφορῶν, εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· ἀγόρασε ἐκεῖνα, ποὺ χρειαζόμεθα διὰ τὴν ἑορτήν· ἢ τοῦ εἶπε ταῦτα διὰ νὰ δώσῃ κάποιο ποσὸν χρημάτων πρὸς βοήθειαν τῶν πτωχῶν.

30 λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος εὐθέως ἐξῆλθεν· ἦν δὲ νύξ.

30 Ὅταν λοιπὸν ἐκεῖνος ἔλαβε τὸ τεμάχιον τοῦ ἄρτου, ἀμέσως ἐβγῆκεν. Ἦτο δὲ νύκτα καὶ ὑπὸ τὸ φρικῶδες σκοτάδι της ἐπιχειρεῖ ὁ Ἰούδας τὸ σκοτεινὸν καὶ ἀπαίσιον ἔργον τῆς προδοσίας του.

Στίχ. 31-38. Ὁ Κύριος προλέγει τὸν ἀποχωρισμὸν ἀπὸ τοὺς μαθητὰς καὶ τὴν ἄρνησιν τοῦ Πέτρου.

31 Ὅτε οὖν ἐξῆλθε, λέγει ὁ Ἰησοῦς· νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ.

31 Ὅταν λοιπὸν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν αἴθουσαν τοῦ δείπνου ὁ Ἰούδας, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Τώρα ποὺ πηγαίνει ὁ Ἰούδας νὰ μὲ παραδώσῃ καὶ ποὺ ἀρχίζει τὸ πάθημά μου, ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου διὰ τοῦ σταυρικοῦ του θανάτου, ἀφοῦ δι' αὐτοῦ καταργεῖ τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὸν θάνατον. Καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη μὲ ὅλον ἐν γένει τὸν βίον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, μάλιστα δὲ μὲ τὴν μέχρι σταυρικοῦ θανάτου ὑπακοήν του.

32 εἰ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν.

32 Ἐὰν δὲ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη διὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ Θεὸς θὰ δοξάσῃ αὐτόν, οὐχὶ δι' ἀγγέλου ἢ ἄλλης δυνάμεως, ἀλλὰ κατ' εὐθεῖαν διὰ τοῦ ἑαυτοῦ του, διότι θὰ ἀναστήσῃ μὲ τὴν δύναμίν του τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν του καὶ θὰ ὑψώσῃ αὐτὴν ἐνδόξως εἰς τὸν οὐρανόν. Ἡ ἀνάστασις δὲ καὶ ἡ ἔνδοξος ἀνάληψις, μὲ τὴν ὁποίαν θὰ δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, θὰ ἐπακολουθήσουν ἐντὸς ὀλίγου.

33 τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι. ζητήσετέ με, καὶ

33 Παιδάκια μου, ἀκόμη ὀλίγον χρόνον εἶμαι μαζί σας, μὲ τὴν ὁρατὴν σάρκα ὡς ἄνθρωπος ἐξ ὁλοκλήρου ὅμοιός σας. Θὰ μὲ

[27]) 2. 30. [29]) ιβ' 6. [31-32]) ιβ' 23. 28. ιδ' 13. ιζ' 1 - 5. [33]) ζ' 33. 34. η' 21.

καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι ὅπου ὑπάγω ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι.

ζητήσετε, καὶ ὅπως εἶπα εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι ἐκεῖ ποὺ πηγαίνω ἐγώ, δηλαδὴ εἰς τοὺς οὐρανούς, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθετε, τὸ ἴδιο λέγω τώρα καὶ εἰς σᾶς, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐτελειώσατε ἀκόμη τὴν ἀποστολήν σας καὶ δὲν πρόκειται ἀμέσως τώρα νὰ ἀποθάνετε, ὥστε νὰ συναντηθῶμεν ἀμέσως τώρα καὶ εἰς τοὺς οὐρανούς. Ὁ ἀποχωρισμός μας ὅμως αὐτὸς πρέπει νὰ σᾶς ἑνώσῃ στενώτερον.

34 ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

34 Καὶ σᾶς δίδω πρὸς τοῦτο ἐντολὴν νέαν: νὰ ἀγαπᾶτε δηλαδὴ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον· καθὼς ἐγὼ σᾶς ἠγάπησα, ἔτσι καὶ σεῖς νὰ ἀγαπᾶσθε μεταξύ σας.

35 ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις.

35 Μὲ αὐτὸ θὰ μάθουν ὅλοι, ὅτι εἶσθε μαθηταὶ ἰδικοί μου, ἐὰν ἔχετε ἀγάπην μεταξύ σας. Ἡ ἀγάπη αὐτὴ θὰ σᾶς ἐξασφαλίσῃ τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀνθρώπων περισσότερον ἀπὸ τὴν θαυματουργικήν σας δρᾶσιν.

36 λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, οὐ δύνασαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ὕστερον δὲ ἀκολουθήσεις μοι.

36 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Σίμων Πέτρος· Κύριε, ποῦ πηγαίνεις; Ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ὅπου πηγαίνω ἐγὼ δὲν δύνασαι τώρα νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς, ὕστερον ὅμως, ἀφοῦ πληρώσῃς τὴν ἐπὶ γῆς ἀποστολήν σου, θὰ μὲ ἀκολουθήσῃς.

37 λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Κύριε, διατί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω.

37 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Πέτρος· Κύριε, διατί δὲν ἠμπορῶ νὰ σὲ ἀκολουθήσω τώρα; Ὁ,τιδήποτε καὶ ἂν χρειασθῇ νὰ ὑποστῶ, θὰ σὲ ἀκολουθήσω. Καὶ αὐτὴν τὴν ζωήν μου ἀκόμη θὰ διαθέσω πρὸς χάριν σου.

38 ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις! ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσει ἕως οὗ ἀπαρνήσῃ με τρίς.

38 Ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Τὴν ζωήν σου θὰ δώσῃς δι' ἐμέ; Σὲ διαβεβαιῶ, ὅτι προτοῦ λαλήσῃ ἀπόψε ὁ πετεινός, θὰ μὲ ἀρνηθῇς τρεῖς φοράς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄.

Στίχ. 1-11. Ὁ Κύριος παρηγορεῖ τοὺς μαθητάς.

Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε.

Ἀλλ' ἂς μὴ ταράσσεται ἡ καρδία σας, ἐπειδὴ ἠκούσατε, ὅτι πρόκειται νὰ μὲ ἀρνηθῇ ὁ Πέτρος. Πιστεύετε εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος προνοεῖ περὶ τοῦ ἔργου μου, καὶ ὁ ὁποῖος θὰ προνοήσῃ καὶ διὰ σᾶς, οἱ ὁποῖοι ἐτάχθητε εἰς τὸ ἔργον αὐτό. Πιστεύετε ἀκόμη καὶ εἰς ἐμέ, ὁ ὁποῖος, ὡς Μεσσίας καὶ ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ, θὰ ἐξακολουθῶ καὶ μετὰ τὸν θάνατόν μου εἰς τοὺς οὐρανοὺς νὰ συμπληρώνω τὸ ἔργον μου.

34-35) ιε΄ 12. 13. 17. 1 Ἰν. β΄ 7 - 11. γ΄ 11. δ΄ 20. 21. Μτ. ε΄ 43 - 48. ζ΄ 12. κβ΄ 40. Γλ. ς΄ 2. 1 Θσ. δ΄ 9. 10. 36) ζ΄ 34. κα΄ 18. 19. 2 Πτ. α΄, 14. 37-38) Μτ. κς΄ 33 - 35. Μρ. ιδ΄ 29 - 31. Λκ. κβ΄ 31 - 34.
ΙΔ΄. 1) 27. ιβ΄ 27.

2 ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν. πορεύομαι ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν·

2 Εἰς τὴν ἐν οὐρανοῖς οἰκίαν τοῦ Πατρός μου ὑπάρχουν πολλοὶ τόποι διαμονῆς, ἀρκετοὶ διὰ νὰ δεχθοῦν καὶ σᾶς καὶ ὅλους τοὺς πιστούς. Δι' αὐτὸ λοιπὸν ἔχετε πίστιν καὶ ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν Θεόν. Ἐὰν δὲν ὑπῆρχον πολλοὶ τόποι διαμονῆς εἰς τὸν οὐρανόν, θὰ σᾶς τὸ ἔλεγα. Ἀλλ' ὑπάρχουν. Καὶ ἐγὼ πηγαίνω τώρα νὰ σᾶς ἑτοιμάσω τόπον, διότι διὰ νὰ ἀνοιχθῇ ἡ εἴσοδος τοῦ οὐρανοῦ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, εἶναι ἀπαραίτητος ἡ μεσιτεία μου. Δι' αὐτὸ δὲ πρέπει νὰ πιστεύετε καὶ εἰς ἐμέ.

3 καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοιμάσω ὑμῖν τόπον, πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγώ, καὶ ὑμεῖς ἦτε.

3 Καὶ ἐὰν ὑπάγω καὶ σᾶς ἑτοιμάσω εἰς τοὺς οὐρανοὺς τόπον, πάλιν θὰ ἔλθω πλησίον σας κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου δι' ἕνα ἕκαστον ἀπὸ σᾶς, καὶ κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν μου δι' ὅλους σας, καὶ θὰ σᾶς παραλάβω πλησίον μου, διὰ νὰ εἶσθε καὶ σεῖς ἐκεῖ, ὅπου εἶμαι ἐγώ.

4 καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε, καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε.

4 Καὶ τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον πηγαίνω ἐγὼ τώρα, τὸ ξεύρετε, καθὼς ξεύρετε καὶ τὸν δρόμον, ὁ ὁποῖος ὁδηγεῖ ἐκεῖ.

5 Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς· Κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις· καὶ πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι;

5 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Θωμᾶς· Κύριε, δὲν ξεύρομεν ποῦ πηγαίνεις τώρα, καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ γνωρίζωμεν τὸν δρόμον;

6 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ.

6 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ εἶμαι ὁ μοναδικὸς δρόμος, διὰ τοῦ ὁποίου ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ φθάσῃ εἰς τὸν οὐρανόν. Διότι συγχρόνως εἶμαι καὶ ἡ ἀπόλυτος ἀλήθεια καὶ ἡ πραγματικὴ καὶ πηγαία ζωή. Κανεὶς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸν Πατέρα καὶ νὰ μετάσχῃ τῆς μακαρίας του ζωῆς παρὰ μόνον δι' ἐμοῦ, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς διδασκαλίας μου σᾶς γνωρίζω τὸν Πατέρα μου καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς θυσίας μου ὡς αἰώνιος ἀρχιερεὺς σᾶς συμφιλιώνω πρὸς αὐτόν.

7 εἰ ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν πατέρα μου ἐγνώκειτε ἄν. καὶ ἀπ' ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἑωράκατε αὐτόν.

7 Ἐὰν μὲ εἴχατε γνωρίσει καλά, θὰ ἐγνωρίζατε καὶ τὸν Πατέρα μου. Καὶ ἀπὸ τώρα, ὁπότε θὰ δοξασθῶ καὶ θὰ σᾶς στείλω τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, αὐτὸ θὰ σᾶς φωτίσῃ καὶ θὰ τὸν γνωρίσετε. Καὶ διὰ τῆς νέας ζωῆς, ποὺ θὰ σᾶς μεταδώσῃ, ἡ ὁποία θὰ σᾶς ἑνώσῃ μὲ ἐμέ, θὰ τὸν ἴδετε μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς σας καὶ θὰ καταλάβετε τὸ μεγαλεῖον του, τὰς σωτηριώδεις βουλάς του καὶ τὸ θέλημά του. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸ θὰ γίνῃ ἀσφαλῶς εὐθὺς μετὰ τὸ πάθημά μου καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ θυσίαν μου, δι' αὐτὸ ἠμπορῶ ἀπὸ τώρα νὰ εἴπω, ὅτι ἐγνωρίσατε καὶ ἔχετε ἴδει τὸν Πατέρα.

8 Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν.

8 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Φίλιππος· Κύριε, δεῖξε μας δι' ἀποκαλυπτικῆς ὀπτασίας τὸν Πατέρα καὶ τὴν μεγαλοπρεπῆ δόξαν του, ὥστε νὰ ἴδωμεν αὐτήν, ὅπως ἄλλοτε ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἡσαΐας, καὶ μᾶς εἶναι ἀρκετὸν τοῦτο.

9 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε; ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ ἑώρακε τὸν πατέρα· καὶ πῶς

9 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Τόσον καιρὸν εἶμαι μαζί σας, Φίλιππε, καὶ δὲν μὲ ἐγνώρισες ἀκόμη, ποῖος εἶμαι κατὰ τὴν θείαν μου φύσιν; Ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει ἴδει ἐμὲ καὶ ἐξετίμησε πρεπόντως τὴν ἀλήθειαν τῆς διδασκαλίας μου καὶ τὴν ἁγιότητα τῆς ζωῆς μου καὶ τὴν θαυματουργικὴν δρᾶσιν μου, εἶδε καὶ τὸν

---

2) Ψ. λβ΄ 14. Ἡσ. ξγ΄ 15. 19. Μτ. κε΄ 34. Ἑβ. ς΄ 20. θ΄ 11. 12. 3) ιβ΄ 26. ιζ΄ 24. 1 Θσ. δ΄ 17. 4) 6. ι΄ 7 - 11. 6-7) α΄ 17. ε΄ 24. ς΄ 50. 51. η΄ 19. 31. 32. ι΄ 28. ια΄ 25. 26. 1 Ἰν. ε΄ 20. Μτ. ια΄ 27. Ρμ. ε΄ 1 - 11. Κλ. γ΄ 4. Ἑβ. ι΄ 20. 8-9) Ἐξ. λγ΄ 18. Ἰν. α΄ 14. 44. ιβ΄ 45. Κλ. α΄ 15. Ἑβ. α΄ 3.

σὺ λέγεις, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα;

Πατέρα, διότι ἐγὼ εἶμαι ὁ φυσικὸς Υἱός του καὶ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει μου ἐκλάμπει ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ ἁγιότης τοῦ Πατρός μου. Καὶ πῶς σὺ λέγεις· Δεῖξε μας τὸν Πατέρα;

10 οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστι; τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα.

10 Δὲν πιστεύεις, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἀχώριστα συνηνωμένος μὲ τὸν Πατέρα, ὥστε ἐγὼ νὰ εἶμαι καὶ νὰ μένω μέσα εἰς τὸν Πατέρα καὶ ὁ Πατὴρ νὰ εἶναι καὶ νὰ μένῃ μέσα μου; Εἶμαι δὲ τόσον πολὺ ἡνωμένος μὲ τὸν Πατέρα μου, ὥστε τὰ λόγια, τὰ ὁποῖα ἐγὼ σᾶς λέγω καὶ σᾶς διδάσκω, δὲν τὰ λέγω ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μου. Ἀλλ' ὁ Πατήρ μου ποὺ μένει μέσα μου, αὐτὸς ἐνεργεῖ τὰ ὑπερφυσικὰ ἔργα καὶ ἐπιβεβαιοῖ δι' αὐτῶν, ὅτι εἴμεθα ἀχώριστοι καὶ ὅτι ἡ διδασκαλία, τὴν ὁποίαν διδάσκω, δὲν εἶναι ἰδική μου, ἀλλὰ προέρχεται ἐκ τῆς σοφίας τοῦ Πατρός μου.

11 πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετέ μοι.

11 Νὰ πιστεύετε εἰς ἐμέ, ὅταν σᾶς λέγω, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ εἶναι ἐν ἐμοί, ὥστε ἐγὼ καὶ ἐκεῖνος, μολονότι διακρινόμεθα εἰς ξεχωριστὰ πρόσωπα, ἀποτελοῦμεν συγχρόνως ἕνα Θεόν. Εἰ δ' ἄλλως καὶ δὲν πιστεύετε εἰς τοὺς λόγους μου αὐτούς, τοὐλάχιστον πιστεύσατέ με διὰ τὰ ὑπερφυσικὰ ἔργα, ποὺ ἐνεργῶ.

Στίχ. 12-31. Ὑπόσχεται ὅτι θὰ τοὺς στείλῃ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

12 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει, ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα μου πορεύομαι,

12 Καὶ δὲν ἐνεργῶ μόνον ἐγὼ τὰ ἔργα αὐτὰ τὰ ὑπερφυσικά, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους ἠμπορῶ νὰ μεταδώσω τὴν δύναμιν αὐτήν, μὲ τὴν ὁποίαν γίνονται ταῦτα. Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι ἐκεῖνος ποὺ πιστεύει εἰς ἐμέ, τὰ ὑπερφυσικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἐνεργῶ ἐγώ, θὰ τὰ κάμῃ καὶ ἐκεῖνος, ἀλλὰ καὶ μεγαλύτερα ἀπὸ αὐτὰ θὰ κάμῃ, διότι αὐτὸς θὰ θεραπεύῃ καὶ θὰ ἀνασταίνῃ ψυχὰς καὶ θὰ συντελῇ θαυμαστὰς ἀλλοιώσεις ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, θὰ ἐπιτυγχάνῃ δὲ ταῦτα οὕτως, διότι ἐγὼ πηγαίνω πρὸς τὸν ἐν οὐρανοῖς Πατέρα μου διὰ νὰ συμβασιλεύσω μαζί του,

13 καὶ ὅ,τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ.

13 καὶ κάθε τι, ποὺ θὰ ζητήσετε διὰ προσευχῆς ἐπικαλούμενοι τὸ ὄνομά μου καὶ διατελοῦντες εἰς στενὴν κοινωνίαν καὶ ἕνωσιν μὲ ἐμέ, θὰ τὸ κάμω, διὰ νὰ δοξασθῇ ὁ Πατὴρ διὰ τοῦ Υἱοῦ.

14 ἐάν τι αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω.

14 Ἐὰν ζητήσετε κάτι ἐπικαλούμενοι μὲ πίστιν ζωντανὴν τὸ ὄνομά μου, ἐγὼ ὡς ἔχων πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν πλησίον τοῦ Πατρός μου θὰ τὸ κάμω.

15 Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε,

15 Ἀλλὰ διὰ νὰ σᾶς εἰσακούω καὶ διὰ νὰ λάβετε μεγάλας δωρεὰς ἀπὸ τὸν Πατέρα μου, πρέπει νὰ μὲ ἀγαπᾶτε. Ἐὰν δὲ μὲ ἀγαπᾶτε, τηρήσατε τὰς ἐντολάς μου καὶ δείξατε οὕτως, ὅτι ἡ πρὸς ἐμὲ ἀγάπη σας εἶναι ἀληθὴς καὶ εἰλικρινής.

16 καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα,

16 Καὶ ὅταν σεῖς μὲ ἀγαπᾶτε καὶ τηρῆτε τὰς ἐντολάς μου, ἐγὼ θὰ παρακαλέσω τὸν Πατέρα καὶ ἄλλον βοηθὸν καὶ ὁδηγὸν καὶ παρήγορον θὰ σᾶς δώσῃ διὰ νὰ μένῃ μαζί σας αἰωνίως.

[10-11]) 20. ε' 19. 20. 36. 37. η' 28. ι' 25. 38. ιβ' 49. ιζ' 21. [12-14]) 16. 17. ιε' 7. 16. ιϛ' 7 - 15. 23 - 26. 1 Ἰν. β' 1. Μτ. κα' 21. 22. Μρ. ιϛ' 17 - 20. Ῥμ. η' 34. Φλ. β' 11. Κλ. γ' 17. Ἑβ. ζ' 25. θ' 24. [15]) 21. 23. 24. ιγ' 34. ιε' 10. 14. 1 Ἰν. ε' 2. 3. [16-17]) 26. ζ' 39. ιε' 26. ιϛ' 7. 13. ιζ' 9. 1 Ἰν. β' 27. 28. δ' 6. 2 Ἰν. 2. Μτ. ι' 20. κη' 20. Ῥμ. η' 26. 1 Κρ. β' 14. 2 Κρ. δ' 4.

17 τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ γινώσκει αὐτό· ὑμεῖς δὲ γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται.

17 Θὰ σᾶς δώσῃ τὸ Πνεῦμα, ποὺ φανερώνει καὶ διδάσκει εἰς τὰς καλοδιαθέτους ψυχὰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὸ ὁποῖον ὁ μακρὰν τοῦ Θεοῦ κόσμος τῶν ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων δὲν δύναται νὰ λάβῃ, διότι ἔχει μόνον τὰ αἰσθητὰ μάτια καὶ μὲ αὐτὰ δὲν τὸ βλέπει καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν γνωρίζει τὴν ἀξίαν του καὶ δὲν τὸ ζητεῖ. Σεῖς ὅμως, ποὺ παρηκολουθήσατε τὰ θαύματά μου καὶ τὴν διδασκαλίαν μου, τὸ γνωρίζετε, διότι τώρα μὲν μένει πλησίον σας, ἐπειδὴ κατοικεῖ ὁλόκληρον μέσα εἰς ἐμέ, ποὺ εἶμαι κοντά σας, μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν δὲ θὰ κατοικήσῃ καὶ μεταξύ σας, ἀλλὰ καὶ μέσα εἰς τὰς ψυχάς σας.

18 οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς.

18 Δὲν θὰ σᾶς ἀφήσω λοιπὸν ὀρφανοὺς καὶ μοναχούς. Θὰ ἔλθω ἐντὸς ὀλίγου πλησίον σας διὰ τοῦ ἄλλου τούτου Παρακλήτου, ποὺ θὰ κατοικήσῃ μέσα σας καὶ θὰ σᾶς ἑνώσῃ μαζί μου ὡς μέλη ἰδικά μου.

19 ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε.

19 Ἀκόμη ὀλίγον χρόνον καὶ ὁ μακρὰν τοῦ Θεοῦ κόσμος δὲν θὰ μὲ βλέπῃ πλέον, διότι δὲν θὰ ὑπάρχω σωματικῶς εἰς τὴν γῆν, ὅπως εἶμαι τώρα. Σεῖς ὅμως θὰ μὲ βλέπετε μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σας καὶ θὰ μὲ αἰσθάνεσθε, διότι ἐγώ, μολονότι μετ' ὀλίγον θὰ σταυρωθῶ καὶ θὰ ἀποθάνω, θὰ ἐξακολουθῶ νὰ ζῶ. Καὶ σεῖς θὰ ζήσετε νέαν, πνευματικὴν ζωήν, τὴν ὁποίαν θὰ λάβετε ἀπὸ ἐμέ.

20 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν ὑμῖν.

20 Κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ λάβετε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὁ νέος αὐτὸς Παράκλητος θὰ ἀνοίξῃ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σας διὰ νὰ μὲ βλέπετε, καὶ θὰ μάθετε τότε διὰ τῆς ἐσωτερικῆς πείρας σας, ὅτι ἐγὼ ὑπάρχω ὁλόκληρος μέσα εἰς τὸν Πατέρα μου ὡς φυσικὸς Υἱὸς αὐτοῦ, καὶ σεῖς διὰ τῆς χάριτος τοῦ Παρακλήτου θὰ εἶσθε ἐνσωματωμένοι εἰς ἐμὲ καὶ ἐγὼ θὰ ἔχω μορφωθῆ μέσα σας, ὥστε ἐγὼ καὶ σεῖς νὰ εἴμεθα ἀχώριστοι καὶ νὰ ἀποτελῶμεν ἕνα σῶμα.

21 ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου, καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν.

21 Ἀλλὰ διὰ νὰ σᾶς μεταδοθῇ ἡ νέα αὐτὴ ζωή, ποὺ θὰ σᾶς κάμῃ ἕνα μὲ ἐμέ, πρέπει πρωτίστως νὰ μὲ ἀγαπᾶτε. Σᾶς ἐπαναλαμβάνω ὅτι αὐτός, ποὺ ἐνεκολπώθη τὰς ἐντολάς μου καὶ φυλάττει αὐτάς, ἐκεῖνος καὶ μόνον μὲ ἀγαπᾷ. Ὅποιος δὲ μὲ ἀγαπᾷ, θὰ ἀγαπηθῇ στοργικῶς ἀπὸ τὸν Πατέρα μου καὶ ἐγὼ θὰ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ πνευματικοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς νέας ζωῆς, ποὺ θὰ τοῦ μεταδώσω, θὰ καταστήσω τὸν ἑαυτόν μου φανερὸν εἰς αὐτόν.

22 Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης· Κύριε, καὶ τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ;

22 Λέγει πρὸς αὐτὸν Ἰούδας, ὄχι ὁ Ἰσκαριώτης, ἀλλ' αὐτὸς ποὺ ἐλέγετο Θαδδαῖος καὶ Λεββαῖος· Κύριε, τί ἔχει συμβῆ καὶ τί σὲ ἐμποδίζει, ὥστε εἰς τὸ μέλλον νὰ ἐμφανίζῃς ἐνδόξως τὸν ἑαυτόν σου μόνον εἰς ἡμᾶς καὶ ὄχι εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὥστε νὰ πείσῃς αὐτόν, ὅτι εἶσαι ὁ Μεσσίας καὶ νὰ κυριαρχήσῃς ἐπ' αὐτοῦ ὡς παγκόσμιος καὶ αἰώνιος βασιλεύς;

23 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ

23 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· Ἡ ἐμφάνισις, περὶ τῆς ὁποίας σᾶς ὁμιλῶ, θὰ εἶναι ἐσωτερικὴ καὶ πνευματικὴ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἑνὸς ἑκάστου πιστοῦ καὶ ἀφωσιωμένου εἰς ἐμέ.

[18]) 21 - 23. ιϛ' 21. 22. [19]) ζ' 33. ια' 25. 26. ιγ' 33. ιϛ' 16. 17. Ῥμ. ϛ' 8. η' 9 - 11. 2 Τμ. β' 11. [20]) ι' 38. ιϛ' 23. 26. ιζ' 21 - 23. [21]) 15. 23. ιϛ' 27. 2 Κρ. γ' 18. [22]) Μτ. ι' 3. Λκ. ϛ' 16. Πρ. α' 13. [23]) Πρμ. η' 17. Ἰν. α' 14. ιδ' 21. 1 Ἰν. β' 5. 1 Κρ. γ' 16. ϛ' 19. Ἐφ. γ' 17. Ἀπ. γ' 20.

ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν.

Ὅποιος δηλαδὴ μὲ ἀγαπᾷ, θὰ φυλάξῃ τὸν λόγον μου καὶ ὁ Πατήρ μου θὰ ἀγαπήσῃ αὐτὸν καὶ θὰ ἔλθωμεν πρὸς αὐτὸν ἐγὼ καὶ ὁ Πατήρ μου καὶ θὰ κατοικήσωμεν μονίμως εἰς αὐτὸν μεταβάλλοντες τὴν καρδίαν του εἰς ἔμψυχον καὶ ζωντανὸν ναόν μας.

24 ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμός, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός.

24 Ὅποιος δὲν μὲ ἀγαπᾷ, δὲν φυλάττει τοὺς λόγους μου. Ἀλλ' ὅμως ὁ λόγος καὶ ἡ διδασκαλία, ποὺ ἀκούετε ἀπὸ τὸ στόμα μου, δὲν εἶναι ἰδικός μου, ἀλλ' εἶναι λόγος τοῦ Πατρός, ποὺ μὲ ἔστειλε. Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατὸν νὰ φανερώσω τὸν ἑαυτόν μου εἰς ἐκείνους, ποὺ δὲν τηροῦν τὸν λόγον τοῦ Πατρός μου;

25 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων·

25 Αὐτὰ σᾶς εἶπα τώρα, προτοῦ νὰ ἀπέλθω εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθ' ὃν χρόνον μένω ἀκόμη μαζί σας.

26 ὁ δὲ παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν.

26 Ὁ Παράκλητος ὅμως, δηλαδὴ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον θὰ στείλῃ ὁ Πατὴρ διὰ νὰ ἀποκαλύπτῃ εἰς τοὺς πιστοὺς τὴν ἀποστολήν μου, τὸ ἔργον μου καὶ ὅ,τι σχετίζεται μὲ τὸ ὀνομά μου καὶ τὸ πρόσωπόν μου, ἐκεῖνος θὰ σᾶς διδάξῃ ὅλας τὰς σωτηριώδεις ἀληθείας καὶ θὰ σᾶς ἐνθυμίσῃ ὅλα, ὅσα σᾶς εἶπα ἐγώ.

27 Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία μηδὲ δειλιάτω.

27 Φεύγω καὶ σᾶς ἀφίνω εἰρήνην. Σᾶς δίδω τὴν ἀληθινὴν καὶ βαθεῖαν εἰρήνην, τὴν ὁποίαν ἔχω ἐγὼ καὶ τὴν ὁποίαν ἦλθα νὰ φέρω εἰς τὸν συνταρασσόμενον ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν κόσμον. Δὲν σᾶς δίδω ἐγὼ εἰρήνην ὑποκριτικὴν καὶ ἀπατηλὴν καὶ ἀσταθῆ, σὰν αὐτὴν ποὺ δίδει ὁ κόσμος. Ἂς μὴ ταράσσεται ἀπὸ φόβους ἐσωτερικοὺς καὶ ἂς μὴ δειλιάζῃ ἀπὸ ἐξωτερικὰ φόβητρα καὶ ἀπειλὰς ἡ καρδία σας.

28 ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. εἰ ἠγαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι εἶπον, πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα· ὅτι ὁ πατήρ μου μείζων μού ἐστι·

28 Ὄχι μόνον δὲν πρέπει νὰ ταράσσεσθε, ἀλλὰ μᾶλλον θὰ ἔπρεπε νὰ χαίρετε. Ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ σᾶς εἶπον, πηγαίνω πρὸς τὸν Πατέρα καὶ ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἔλθω πάλιν πρὸς σᾶς. Ἐὰν μὲ ἠγαπᾶτε, θὰ εἴχατε καταληφθῆ ἀπὸ χαράν, διότι σᾶς εἶπα· Πηγαίνω πρὸς τὸν Πατέρα· διότι ὁ Πατήρ μου εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ ἐμέ. Καὶ εἶναι μεγαλύτερος, διότι ἐγὼ φέρω τώρα δούλου μορφήν, διὰ τῆς ἐπανόδου ὅμως εἰς τὸν Πατέρα πρόκειται καὶ ὡς ἄνθρωπος νὰ ὑψωθῶ καὶ νὰ δοξασθῶ, ὑψώνων καὶ δοξάζων τὴν ὅλην ἀνθρωπίνην φύσιν, συνεπῶς δὲ καὶ σᾶς καὶ ὅλους ἐν γένει τοὺς πιστούς. Δι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ χαρῆτε. Ἀλλὰ σεῖς ἐλυπήθητε.

29 καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε.

29 Καὶ δὲν θὰ ἤθελα μὲν νὰ σᾶς προκαλέσω λύπην, ἠναγκάσθην ὅμως τώρα νὰ σᾶς εἴπω περὶ τῆς ἀναχωρήσεως καὶ ἐπανόδου μου προτοῦ νὰ γίνουν ταῦτα, ὥστε ὅταν γίνουν, νὰ πιστεύσετε εἰς ἐμὲ βλέποντες τὴν ἐπαλήθευσιν τῆς προφητείας μου.

30 οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν·

30 Δὲν θὰ ὁμιλήσω πλέον πολλὰ μαζί σας. Δὲν μένει ἄλλως τε καιρὸς διὰ νὰ σᾶς εἴπω περισσότερα. Διότι ἔρχεται ὁ σατανᾶς, ποὺ ἐξουσιάζει τὸν μακρὰν τοῦ Θεοῦ κόσμον. Καὶ ἔρχεται διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν τελευταίαν καὶ βιαιοτέραν ἐπίθεσίν του κατ' ἐμοῦ. Ἀλλ' εἰς ἐμὲ δὲν θὰ εὕρῃ τίποτε τὸ ἰδικόν του, τὸ ὁποῖον θὰ τοῦ δίδῃ ἐξουσίαν ἢ κάποιον δικαίωμα ἐπ' ἐμοῦ.

---

24) ζ' 16. 1 Ἰν. β' 4. 26) 16. 17. Λκ. κδ' 49. Πρ. α' 4. 8. 27) 1. ις' 33. Φλ. δ' 7. 28) 3. 12. 18. 23. ι' 29. Μτ. κη' 18. 1 Κρ. ιε' 25 - 28. Φλ. β' 9 - 11. Ἑβ. δ' 14 - ε' 10. ζ' 20 - η' 2. ι' 11 - 13. 29) ιγ' 19. ις' 4. 30) ιβ' 31. ις' 11.

31 ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ πατήρ, οὕτω ποιῶ. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

31 Θὰ παραχωρηθῶ ὅμως εἰς αὐτὸν νὰ μὲ θανατώσῃ, διὰ νὰ μάθῃ ὁ κόσμος, ὅτι ἀγαπῶ τὸν Πατέρα καὶ ὅπως μοῦ ἔδωκεν ἐντολὴν ὁ Πατήρ, ὁ ὁποῖος θέλει μὲ τὸν θάνατόν μου νὰ σωθοῦν οἱ ἄνθρωποι, ἔτσι ἀκριβῶς πράττω. Σηκωθῆτε. Ἂς φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Στίχ. 1-11. Ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ ἀληθινὴ ἄμπελος.

Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστι.

Ἐγὼ εἶμαι ἡ κληματαριὰ ἡ πραγματικὴ καὶ ἄφθαρτος καὶ πνευματικὴ καὶ διὰ τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας θὰ εἶμαι ἡ κεφαλή, θὰ ἀντικαταστήσω καὶ θὰ ξανακαινουργώσω τὴν παλαιὰν ἄμπελον τῆς συναγωγῆς· καὶ ὁ Πατήρ μου εἶναι ὁ ἀμπελουργός.

2 πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπόν, αἴρει αὐτό, καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό, ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ.

2 Κάθε ἄνθρωπον, ποὺ σὰν ἄλλος κλάδος καὶ σὰν κλῆμα πνευματικὸν εἶναι μὲν ἑνωμένος μὲ ἐμὲ διὰ τῆς πίστεως, δὲν παράγει ὅμως καρποὺς ἀρετῆς, ὁ ἀμπελουργὸς Πατήρ μου τὸν ἀποκόπτει καὶ τὸν ἀποχωρίζει ἀπὸ τὴν κληματαριά. Καὶ κάθε πνευματικὸν κλῆμα, ποὺ εἶναι καρποφόρον, τὸ καθαρίζει καὶ τὸ κλαδεύει διὰ νὰ φέρῃ περισσότερον καρπόν.

3 ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν.

3 Σεῖς δὲ τώρα εἶσθε καθαροί. Καὶ σᾶς ἔχει καθαρίσει ὁ λόγος τῆς ἀληθείας, τὸν ὁποῖον σᾶς ἔχω εἴπει καὶ διδάξει. Εἶσθε λοιπὸν πνευματικὰ κλήματα, καθαρισμένα καὶ ἑτοιμασμένα, διὰ νὰ παραγάγετε καρπόν.

4 μείνατε ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε.

4 Μείνατε ἑνωμένοι μὲ ἐμέ, διὰ νὰ μένω καὶ ἐγὼ ἑνωμένος μὲ σᾶς. Καθὼς τὸ κλῆμα δὲν ἠμπορεῖ νὰ φέρῃ ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του καρπόν, ἐὰν δὲν μείνῃ προσκολλημένον εἰς τὴν κληματαριάν, ἔτσι οὔτε καὶ σεῖς δὲν θὰ καρποφορήσετε ἔργα ἀρετῆς καὶ ἁγιότητος, ἐὰν δὲν μείνετε ἑνωμένοι μὲ ἐμέ.

5 ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. ὁ μένων ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν.

5 Ἐγὼ εἶμαι ἡ κληματαριὰ καὶ σεῖς εἶσθε οἱ κλάδοι της. Ἐκεῖνος ποὺ μένει ἑνωμένος μαζί μου καὶ μένω καὶ ἐγὼ μέσα του, αὐτὸς φέρει ἄφθονον καὶ ἐκλεκτὸν καρπόν, διότι χωρὶς ἐμὲ καὶ χωρὶς νὰ ἔχετε τὴν ζωτικὴν δύναμιν, ποὺ πηγάζει ἀπὸ ἐμέ, δὲν ἠμπορεῖτε νὰ κάνετε τίποτε διὰ τὴν δικαίωσιν καὶ τὸν ἐξαγιασμόν σας.

6 ἐὰν μή τις μείνῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσι, καὶ καίεται.

6 Ὅποιος δὲν μείνῃ ἑνωμένος μαζί μου, ὡρισμένως θὰ πεταχθῇ ἔξω ὅπως καὶ τὸ ἄκαρπον καὶ ἄχρηστον κλῆμα. Καὶ τότε θὰ ξεραθῇ καὶ δὲν θὰ τοῦ μείνῃ κανὲν ἴχνος χάριτος καὶ πνευματικῆς δυνάμεως καὶ ζωῆς. Καὶ τὰ πνευματικὰ κλήματα, ποὺ ἐξεράθησαν ἔτσι, τὰ μαζεύουν οἱ ἄγγελοι καὶ τὰ ρίπτουν εἰς τὸ πῦρ τῆς κολάσεως καὶ ἐκεῖ καίονται συνεχῶς καὶ ἐξακολουθητικῶς.

---

31) ι' 28. ια' 42. ιζ' 23. Μτ. κς' 37 - 46. Ἑβ. ι' 7 - 10.

ΙΕ'. 1) Μτ. κα' 28. 33. 2) Μτ. ζ' 19 - 23. κε' 14. 30. 3) ιγ' 10. Ἰκ. α' 18. 1 Πτ. α' 23. 4-5) Πρ. δ' 12. 1 Κρ. ς' 15 - 17. ιβ' 12. 27. 2 Κρ. γ' 5. Ἐφ. β' 12. δ' 16. ε' 30. 6) Ἰζ. ιε' 4. Μτ. γ' 10. ιγ' 41. 42.

7 ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσασθε, καὶ γενήσεται ὑμῖν.

7 Ἐὰν παραμείνετε ἑνωμένοι μὲ ἐμὲ καὶ ἐὰν οἱ λόγοι μου μείνουν εἰς τὸ βάθος τῶν καρδιῶν σας ὡς παντοτεινὸς φωτισμὸς καὶ ὁδηγός σας, ὅ,τιδήποτε θέλετε ὑπὸ τὸ φῶς τῶν λόγων μου, ζητήσατέ το διὰ προσευχῆς καὶ θὰ σᾶς γίνῃ. Μὴ ἀμφιβάλλετε δὲ ὅτι, ὅταν θὰ τοῦ ζητήσετε νὰ σᾶς βοηθήσῃ διὰ νὰ παραγάγετε τὸν καρπὸν τῆς ἀρετῆς καὶ ἁγιότητος, θὰ εἰσακουσθῇ τὸ αἴτημά σας.

8 ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε, καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί.

8 Ἀκριβῶς διὰ τούτου ὁ Πατήρ μου θὰ δοξασθῇ πραγματικῶς, ἐὰν φέρετε πολὺν καρπὸν ἀρετῆς καὶ γίνετε τέλειοι μαθηταί μου.

9 καθὼς ἠγάπησέ με ὁ πατήρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ.

9 Ὁ σύνδεσμος δέ, ποὺ μᾶς ἑνώνει σὰν κλήματα μὲ τὴν κληματαριάν, εἶναι σύνδεσμος ἀγάπης. Πράγματι. Καθὼς μὲ ἠγάπησεν ὁ Πατήρ, ὅταν ἔγινα ἄνθρωπος καὶ ἔδειξα ὑπακοὴν εἰς αὐτόν, ἔτσι καὶ ἐγὼ σᾶς ἠγάπησα. Ἐξακολουθήσατε νὰ μένετε εἰς τὴν ἀγάπην μου δεικνυόμενοι ἄξιοι αὐτῆς.

10 ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρός μου τετήρηκα καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ.

10 Θὰ μείνετε δὲ εἰς τὴν ἀγάπην ποὺ σᾶς ἔχω, ἐὰν φυλάξετε τὰς ἐντολάς μου, καθὼς καὶ ἐγώ, ἀφ' ὅτου ἔγινα καὶ ἄνθρωπος, ἔχω τηρήσει τὰς ἐντολὰς τοῦ Πατρός μου καὶ μένω εἰς τὴν ἀγάπην του, ἐξακολουθῶν πάντοτε νὰ τοῦ εἶμαι ἀγαπητός, χωρὶς ποτὲ ἡ πρὸς ἐμὲ ἀγάπη του νὰ ὀλιγοστεύσῃ.

11 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν μείνῃ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ.

11 Σᾶς εἶπα αὐτά, ἵνα ἡ χαρὰ τὴν ὁποίαν ἔχω ἐγὼ αἰσθανόμενος, ὅτι εἶμαι ἀγαπητὸς ἀπὸ τὸν Πατέρα, μεταδοθῇ καὶ εἰς σᾶς καὶ μείνῃ μέσα σας. Καὶ οὕτω ἡ χαρά σας θὰ γίνῃ πλήρης καὶ τελεία, διότι ὅπως ἐγώ, ἔτσι καὶ σεῖς, ποὺ θὰ εἶσθε ἑνωμένοι μὲ ἐμέ, θὰ αἰσθάνεσθε, ὅτι εἶσθε ἀγαπητοὶ ἀπὸ τὸν Πατέρα, καὶ θὰ χαίρετε, ὅπως χαίρω καὶ ἐγώ.

Στίχ. 12-17. Ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης.

12 αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς.

12 Δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ σᾶς εἴπω πολλὰ διὰ τὰς ἐντολάς, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ τηρήσετε, διὰ νὰ μείνετε εἰς τὴν ἀγάπην ἐμοῦ καὶ τοῦ Πατρός μου, ἡ ὁποία θὰ σᾶς καταστήσῃ καὶ συμμετόχους τῆς χαρᾶς μου. Μία εἶναι ἡ ἐντολὴ ἡ ἰδική μου· αὐτὴ καὶ μόνη: Νὰ ἀγαπᾶτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, καθὼς ἐγὼ σᾶς ἠγάπησα.

13 μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ.

13 Μεγαλυτέραν ἀγάπην πρὸς τοὺς φίλους κανεὶς δὲν ἔχει ἀπὸ αὐτήν, ἤτοι ἀπὸ τὸ νὰ δώσῃ τὴν ζωήν του χάριν τῶν φίλων του.

14 ὑμεῖς φίλοι μού ἐστε, ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν.

14 Σεῖς, πρὸς τοὺς ὁποίους δεικνύω μὲ τὴν θυσίαν τῆς ζωῆς μου τὴν τελείαν καὶ ἀνυπέρβλητον ἀγάπην μου, εἶσθε φίλοι μου, καὶ θὰ ἐξακολουθῆτε νὰ εἶσθε φίλοι μου, ἐὰν πράττετε ὅσα ἐγὼ σᾶς παραγγέλλω.

7) ιδ' 13. Μτ. ζ' 7. 8) Μτ. ε' 16. Φλ. α' 11. 9-10) η' 29. ι' 17. ιγ' 1. 34. ιδ' 15. 21. 23. ιζ' 24. 1 Ἰν. β' 4. 11) γ' 29. ις' 24. ιζ' 13. 2 Κρ. β' 3. 12-13) 17. ι' 11. 15. 1 Ἰν. γ' 16. Ῥμ. ε' 6 - 8. 14) η' 31. Μτ. ιβ' 50.

15 οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου ἐγνώρισα ὑμῖν.

15 Δὲν σᾶς λέγω πλέον δούλους. Διότι ὁ δοῦλος χρησιμοποιεῖται ὡς ἁπλοῦν ὄργανον ἀπὸ τὸν κύριόν του καὶ δὲν γνωρίζει, ποῖον σκοπὸν καὶ ποῖον λόγον ἔχει ἐκεῖνο, ποὺ πράττει δι' αὐτοῦ ὁ κύριός του. Σᾶς ὠνόμασα δὲ φίλους, διότι ὅλα, ὅσα ἤκουσα ἀπὸ τὸν Πατέρα μου, σᾶς τὰ ἐγνωστοποίησα, διότι σᾶς θέλω συνεργάτας μου διὰ νὰ συνεχίσετε μὲ πλήρη ἐπίγνωσιν τὸ ἔργον μου.

16 οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ, ἵνα ὅ,τι ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δῷ ὑμῖν.

16 Δὲν μὲ ἐξελέξατε σεῖς, ἀλλ' ἐγὼ σᾶς ἐξέλεξα, καὶ σᾶς ἐγκατέστησα εἰς τὸ ὑψηλὸν ἔργον σας, διὰ νὰ ὑπάγετε πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς σας καὶ σὰν καλὰ κλήματα νὰ παράγετε καρπόν, ὁδηγοῦντες πλήθη πολλὰ εἰς τὴν σωτηρίαν καὶ ὁ καρπός σας αὐτὸς νὰ μένῃ αἰωνίως, διότι αἰώνιαι καὶ ἄφθαρτοι εἶναι καὶ αἱ ψυχαί, αἱ ὁποῖαι θὰ σωθοῦν μὲ τὸ κήρυγμά σας καὶ τὸ ἔργον σας. Σᾶς ἐγκατέστησα εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα καὶ σᾶς ἔδωκα τὸ προνόμιον καὶ τὴν χάριν τοῦ νὰ σᾶς δίδῃ καὶ πραγματοποιῇ ὁ Πατήρ μου κάθε τι, ποὺ θὰ τοῦ ζητῆτε διὰ προσευχῆς, ὡς πιστοὶ ἑνωμένοι μὲ ἐμέ.

17 ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

17 Σᾶς δίδω τὰς παραγγελίας αὐτὰς διὰ νὰ ἀγαπᾶτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Ἔτσι ἑνωμένοι διὰ τῆς ἀγάπης θὰ παρουσιασθῆτε ἰσχυροὶ καὶ ἀνίκητοι εἰς ὅσους θὰ σᾶς μισοῦν.

Στίχ. 18-27. Διατί ὁ κόσμος μισεῖ τοὺς μαθητάς.

18 Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν.

18 Ἐὰν ὁ μακρὰν τοῦ Θεοῦ κόσμος σᾶς μισῇ, μὴ ξεχάνετε ποτέ, ὅτι προτήτερα ἀπὸ σᾶς ἐμίσησεν ἐμέ.

19 εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος.

19 Ἐὰν ἤσασθε ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ εἴχατε καὶ σεῖς τὰ ἁμαρτωλὰ φρονήματα τοῦ κόσμου, ὁ κόσμος θὰ σᾶς ἠγάπα ὡς ἰδικούς του. Διότι ὅμως δὲν εἶσθε ἀπὸ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἐγὼ σᾶς ἐξέλεξα ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ σᾶς ἐξεχώρισα ἀπὸ αὐτόν, δι' αὐτὸ σᾶς μισεῖ ὁ κόσμος.

20 μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν.

20 Μὴ παραξενεύεσθε ἀπὸ τὸ ὅτι θὰ συναντᾶτε τὸ μῖσος αὐτὸ εἰς τὸν κόσμον, ἀλλὰ νὰ ἐνθυμῆσθε τὸν λόγον, ποὺ σᾶς εἶπα· Δὲν ὑπάρχει δοῦλος ἀνώτερος ἀπὸ τὸν κύριόν του. Ἐὰν ἐμὲ τὸν Κύριον κατεδίωξαν, θὰ καταδιώξουν καὶ σᾶς, ποὺ εἶσθε δοῦλοι μου. Ἐὰν ἐφύλαξαν τὸν λόγον μου, θὰ φυλάξουν καὶ τὸν ἰδικόν σας λόγον.

21 ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἴδασι τὸν πέμψαντά με.

21 Ἀλλ' ὅλα αὐτὰ θὰ σᾶς τὰ κάμουν, ὄχι διότι θὰ τοὺς πταίετε εἰς τίποτε, ἀλλὰ διὰ τὴν πίστιν, ποὺ ἔχετε καὶ θὰ ὁμολογῆτε εἰς τὸ πρόσωπόν μου, διότι δὲν ἔχουν τὴν ὀρθὴν καὶ ἀληθῆ γνῶσιν περὶ τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος μὲ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον. Ἡ ἄγνοιά των ὅμως αὐτὴ εἶναι ἀδικαιολόγητος.

22 εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ εἶ-

22 Ἐὰν δὲν εἶχον ἔλθει καὶ δὲν τοὺς εἶχον ὁμιλήσει ἀποδεικνύων εἰς αὐτοὺς μὲ τὴν διδασκαλίαν μου καὶ τὰ θαύματά μου,

15) Γν. ιη' 17. Ἰν. ιβ' 26. ιγ' 13 - 16. ιζ' 26. Λκ. ιβ' 4. Ῥμ. η' 14 - 17. 29. 1 Κρ. ζ' 22. Ἐφ. α' 9. γ' 3. 16) ς' 70. ιγ' 18. ιδ' 13. Λκ. ς' 13. ι' 3. Πρ. α' 2. 8. Κλ. α' 6. 23. 17) 12. 18-19) ζ' 7. ιζ' 14. 1 Ἰν. γ' 1. 13. δ' 5. 1 Πτ. δ' 12. 13. 20) ιγ' 16. 21) ις' 3. ιζ' 25. Μτ. ε' 11. ι' 22. 22) 24. θ' 41.

χον· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν.

ὅτι εἶμαι ὁ Μεσσίας, δὲν θὰ εἶχον ἁμαρτίαν διὰ τὴν ἀπιστίαν, ποὺ ἔδειξαν εἰς ἐμέ. Τώρα ὅμως δὲν ἔχουν πρόφασιν, ἡ ὁποία νὰ δικαιολογῇ τὴν ἁμαρτίαν των. Εἶναι δὲ βαρεῖα καὶ ἀσυγχώρητος ἡ ἁμαρτία των αὐτή.

23 ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ.

23 Διότι ἐκεῖνος ποὺ μισεῖ ἐμέ, μισεῖ συγχρόνως καὶ τὸν Πατέρα μου, ὁ ὁποῖος μὲ ἀπέστειλε.

24 εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος πεποίηκεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἴχον· νῦν δὲ καὶ ἑωράκασι καὶ μεμισήκασι καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου.

24 Ἐὰν δὲν εἶχα κάμει ἐν μέσῳ αὐτῶν τὰ καταπληκτικὰ καὶ ὑπερφυσικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα κανεὶς ἄλλος ἀπὸ τοὺς ἐν τῇ Π. Διαθήκῃ προφήτας καὶ ἀπεσταλμένους τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχει κάμει, δὲν θὰ εἶχαν ἁμαρτίαν. Τώρα ὅμως ἡ ἐνοχή των διὰ τὴν ἀπιστίαν των εἶναι μεγάλη. Διότι καὶ ἔχουν ἴδει τὰ θαύματά μου αὐτὰ καὶ ἔχουν μισήσει καὶ ἐμέ, ἐν τῷ προσώπῳ δὲ ἐμοῦ καὶ τὸν Πατέρα μου.

25 ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν, ὅτι ***ἐμίσησάν με δωρεάν.***

25 Ἀλλ' αὐτὸ συνέβη, διὰ νὰ πληρωθῇ ὁ προφητικὸς λόγος, ποὺ ἔχει γραφῆ εἰς τὸν νόμον, ὁ ὁποῖος ἐδόθη εἰς αὐτοὺς καὶ διὰ τὸν ὁποῖον καυχῶνται. Ἐπαληθεύει δηλαδὴ μὲ τὸ μῖσος των αὐτὸ ἐκεῖνο, ποὺ λέγουν οἱ εἰς τὸν νόμον περιλαμβανόμενοι ψαλμοί, ὅτι μὲ ἐμίσησαν χωρὶς λόγον καὶ αἰτίαν.

26 ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρός, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ·

26 Ἀντιθέτως ὅμως πρὸς τὸ ἀδικαιολόγητον καὶ ἀσυγχώρητον αὐτὸ μῖσος τῶν Ἰουδαίων, θὰ φανερωθῇ εἰς τοὺς καλοπροαιρέτους ἀνθρώπους, ποῖος εἶμαι. Ὅταν δηλαδὴ θὰ ἔλθῃ ὁ Παράκλητος, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ὡς ὁδηγὸν καὶ βοηθόν σας θὰ σᾶς στείλω ἀπὸ τὸν Πατέρα, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα δηλαδή, τὸ ὁποῖον ὡς πηγὴ τῆς ἀληθείας φανερώνει καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ ὁποῖον ἐκπορεύεται ἀπὸ τοὺς κόλπους τοῦ Πατρός, ὅπως ἀναπηδᾷ ὁ ποταμὸς ἀπὸ τὴν φυσικὴν πηγήν του, ἐκεῖνος θὰ μαρτυρήσῃ περὶ ἐμοῦ.

27 καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστε.

27 Ἀλλὰ καὶ σεῖς θὰ μαρτυρῆτε δι' ἐμέ, διότι ἀπ' ἀρχῆς τῆς δημοσίας δράσεώς μου εἶσθε μαζί μου ἄμεσοι μάρτυρες τῆς διδασκαλίας μου καὶ τῶν ἔργων μου, φωτιζόμενοι δὲ τώρα καὶ ἀπὸ τὸν Παράκλητον θὰ δίδετε περὶ ἐμοῦ σύμφωνον μαρτυρίαν πρὸς αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ΄.

Στίχ. 1-15. Ἡ μαρτυρία καὶ τὸ ἔργον τοῦ Παρακλήτου.

Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε.

Σᾶς εἶπα αὐτά, διὰ νὰ μὴ σκανδαλισθῆτε καὶ ἐξ αἰτίας τοῦ μίσους, ποὺ ἐκδηλώνει ἐναντίον μου ὁ κόσμος, κλονισθῆτε εἰς τὴν πρὸς ἐμὲ πίστιν σας.

2 ἀποσυναγώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ Θεῷ.

2 Θὰ σᾶς ἀφορίσουν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ θὰ σᾶς ἀποκλείσουν ἀπὸ τὰς συναγωγάς των ὡς αἱρετικούς· ἀλλ' ὡς νὰ μὴ ἦτο ἀρκετὸν αὐτό, ἔρχεται ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν καθένας ποὺ θὰ σᾶς φονεύσῃ, θὰ νομίσῃ, ὅτι ὄχι μόνον δὲν ἐγκληματεῖ, ἀλλ' ὅτι μὲ τὸν φόνον αὐτὸν προσφέρει λατρείαν εἰς τὸν Θεόν.

[23]) ε΄ 23. [24]) 22. ε΄ 36. ς΄ 36. ιδ΄ 11. Μτ. ια΄ 20. 21. [25]) Ψ. λδ΄ 19. ξη΄ 5. ριη΄ 161. Ἰν. ι΄ 34. ιβ΄ 38. [26]) ιδ΄ 16. 17. 26. ις΄ 7-15. 1 Ἰν. ε΄ 6. 7. Μτ. ι΄ 20. [27]) Λκ. α΄ 2. Πρ. α΄ 8. 21. 22. ε΄ 32.

ΙΣΤ΄. [1]) 4. ιε΄ 11. Μτ. κδ΄ 10. [2]) θ΄ 22. ιβ΄ 42. Πρ. κς΄ 9-11. Γλ. α΄ 13. 14. Φλ. γ΄ 6. 7.

3 καὶ ταῦτα ποιήσουσιν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ ἐμέ.

3 Καὶ τοὺς σκληροὺς αὐτοὺς διωγμοὺς θὰ τοὺς κάμουν, διότι ἐξ ἰδίας των ὑπαιτιότητος καὶ τυφλώσεως δὲν ἐγνώρισαν τὸν Πατέρα οὐδὲ ἐμέ. Δὲν ἔμαθαν δηλαδή, ὅτι ὁ Πατήρ μου ἐξ ἀγαθότητος ἄκρας ἠθέλησε νὰ σώσῃ τὸν κόσμον καὶ ὅτι ἐγὼ ὁ Υἱός του ἀπεστάλην παρ' αὐτοῦ σωτὴρ καὶ λυτρωτὴς ἐν τῷ κόσμῳ.

4 ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, μνημονεύητε αὐτῶν ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην.

4 Βλέπω ποίαν θλιβερὰν ἐντύπωσιν σᾶς προκαλοῦν αἱ προρρήσεις μου αὐταί. Ἀλλὰ σᾶς εἶπα ὅλα αὐτά, ὥστε, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα ποὺ θὰ συμβοῦν, νὰ ἐνθυμῆσθε κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διωγμῶν σας ταῦτα, καὶ ἐνθυμούμενοι, ὅτι ἐγὼ σᾶς τὰ προεῖπα, νὰ ἐνισχύεσθε εἰς τὸ νὰ ὑπομένετε. Δὲν σᾶς τὰ εἶπα δὲ ἐξ ἀρχῆς, ἀφ' ὅτου τὸ πρῶτον μὲ ἐγνωρίσατε καὶ μὲ ἠκολουθήσατε, διότι ἤμην μαζί σας καὶ ἡ παρουσία μου ἦτο ἀρκετὴ ἐνίσχυσις διὰ σᾶς.

5 νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με ποῦ ὑπάγεις!

5 Τώρα ὅμως ἐγὼ πηγαίνω πρὸς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος μὲ ἔστειλεν εἰς τὸν κόσμον. Καὶ διότι εἶσθε ἀπερροφημένοι ἀπὸ τὴν λύπην τοῦ χωρισμοῦ μας, κανεὶς ἀπὸ σᾶς δὲν μὲ ἐρωτᾷ: Ποῦ πηγαίνεις; ὁπότε θὰ σᾶς ἔλεγα καὶ ποία εἶναι ἡ δόξα, ἡ ὁποία περιμένει καὶ ἐμὲ καὶ σᾶς εἰς τοὺς οὐρανούς.

6 ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν.

6 Ἀλλὰ διότι σᾶς ἔκαμα λόγον περὶ τοῦ προσκαίρου χωρισμοῦ μας καὶ περὶ τῶν θλίψεων καὶ διωγμῶν, ποὺ σᾶς περιμένουν, ἡ λύπη ἔχει γεμίσει τὴν καρδίαν σας, ὥστε νὰ μὴν ἠμπορῆτε νὰ προσέξετε καὶ εἰς τὰς χαροποιοὺς ὑποσχέσεις μου.

7 ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν· συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. ἐὰν γὰρ ἐγὼ μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς·

7 Ἀλλ' ὁσονδήποτε καὶ ἂν λυπῆσθε, βεβαιωθῆτε, ὅτι ἐγὼ σᾶς λέγω τὴν ἀλήθειαν· Σᾶς συμφέρει ἐγὼ νὰ φύγω. Διότι, ἐὰν δὲν ἀποθάνω ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ δὲν φύγω, ὁ Παράκλητος δὲν θὰ ἔλθῃ εἰς σᾶς. Ἐὰν ὅμως προσφέρω ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὴν ἐξιλαστήριον θυσίαν μου καὶ φύγω ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτὸν διὰ νὰ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα μου, θὰ σᾶς τὸν στείλω.

8 καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως.

8 Καὶ ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, θὰ ἐξελέγξῃ τὸν κόσμον καὶ θὰ πείσῃ ὅλους, ὅσοι εἶναι ἐπιδεκτικοί, περὶ μιᾶς μεγάλης ἁμαρτίας, τὴν ὁποίαν διαπράττει τώρα ὁ κόσμος, καὶ περὶ δικαιοσύνης, τὴν ὁποίαν ἠγνόησαν οἱ παρασκευάζοντες τὸν θάνατόν μου, καὶ περὶ κατακρίσεως καὶ καταδίκης τοῦ διαβόλου.

9 περὶ ἁμαρτίας μέν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ·

9 Περὶ ἁμαρτίας μὲν θὰ ἐλέγξῃ καὶ θὰ πείσῃ τὸν κόσμον, διότι δὲν πιστεύουν εἰς ἐμέ, ὁ ὁποῖος ἀπεδείχθην Υἱὸς τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰ ὑπερφυσικὰ ἔργα μου. Καὶ ἔτσι περιφρονοῦντες τὰς ἀποδείξεις αὐτὰς καὶ ἐπιμένοντες εἰς τὴν ἀπιστίαν των διαπράττουν ἀσυγχώρητον ἁμαρτίαν.

10 περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα μου ὑπάγω καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με·

10 Θὰ ἀποδώσῃ δὲ ὁ Παράκλητος καὶ δικαιοσύνην καὶ θὰ ἀποδείξῃ, ὅτι ἀντιθέτως πρὸς τὴν κατ' ἐμοῦ καταδικαστικὴν ἀπόφασιν τοῦ κόσμου εἶμαι δίκαιος, διότι ἐγώ, τὸν ὁποῖον ὁ κόσμος ἀδίκως κατεδίκασε, πηγαίνω ὄχι εἰς τὴν κόλασιν, ποὺ θὰ περιλάβῃ τοὺς ἐγκληματίας, ἀλλὰ πηγαίνω πρὸς τὸν ἐν οὐρανοῖς Πατέρα μου τιμημένος καὶ ἔνδοξος ὡς πρόσωπον εὐαρεστῆσαν εἰς αὐτόν, καὶ σεῖς δὲν θὰ μὲ βλέπετε πλέον διὰ τῶν σωματικῶν ὀφθαλμῶν σας.

[3]) ιε΄ 21. [4]) 1. ιγ΄ 19. ιζ 12. (Μτ. ε΄ 10-12. ι΄ 16-28). [5-6]) 22. ζ΄ 33. ιγ΄ 36. ιδ΄ 5. [7]) ιδ΄ 16. 26. 28. [8]) Πρ. β΄ 14-41. Ἐφ. ε΄ 11-13. Ἑβ. δ΄ 12. 13. [9]) γ΄ 18-21. 1 Κρ. ιδ΄ 24. 25. [10]) θ΄ 24. ιη΄ 30. 1 Ἰν. β΄ 1. 29. γ΄ 7. Πρ. β΄ 22-36. γ΄ 14. Φλ. β΄ 7-11. Ἑβ. δ΄ 14. 15. ζ΄ 26-η΄ 2. 1 Πτ. γ΄ 18.

11 περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται.

11 Θὰ δώσῃ δὲ ὁ Παράκλητος ἀπόδειξιν καὶ περὶ τοῦ ὅτι συνετελέσθη ὁριστικὴ καὶ τελειωτικὴ κατάκρισις καὶ καταδίκη τοῦ διαβόλου, διότι ὁ ἄρχων τοῦ ἁμαρτωλοῦ τούτου κόσμου, ἤτοι ὁ σατανᾶς, ἔχει κατακριθῆ διὰ τοῦ θανάτου μου καὶ ἔχασε διὰ παντὸς τὴν ἐξουσίαν του.

12 Ἔτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι.

12 Ἀλλὰ καὶ διὰ σᾶς εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἔλθῃ ὁ Παράκλητος. Διότι ἔχω πολλὰ ἀκόμη νὰ σᾶς εἴπω, ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖτε τώρα λόγῳ τῆς ἀτελείας σας νὰ ἐννοήσετε καὶ νὰ συγκρατήσετε αὐτά.

13 ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

13 Ὅταν δμως ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, θὰ σᾶς ὁδηγήσῃ εἰς πᾶσαν τὴν σωτηριώδη ἀλήθειαν. Διότι δὲν θὰ λαλήσῃ ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του καὶ ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὰ ἄλλα πρόσωπα τῆς θεότητος, ἀλλὰ θὰ σᾶς εἴπῃ ὅσα θὰ ἀκούσῃ παρὰ τοῦ Πατρός, θὰ σᾶς ἀναγγείλῃ δὲ καὶ τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μου.

14 ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

14 Ἐκεῖνος θὰ δοξάσῃ καὶ ἐμέ. Καὶ θὰ μὲ δοξάσῃ, διότι θὰ πάρῃ ἀπὸ τὸν ἰδικόν μου θησαυρὸν τῆς γνώσεως καὶ θὰ σᾶς τὸν ἀναγγείλῃ, μεταδίδων εἰς σᾶς αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἐγὼ σᾶς ἐδίδαξα, καὶ ἀποκαλύπτων τὴν δόξαν τῆς ἐνανθρωπήσεώς μου καὶ τοῦ μεγαλείου μου εἰς πάντας τοὺς πιστούς.

15 πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμά ἐστι· διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

15 Προηγουμένως σᾶς εἶπα, ὅτι ὁ Παράκλητος θὰ σᾶς εἴπῃ ὅσα θὰ ἀκούσῃ ἀπὸ τὸν Πατέρα μου. Ὅλα δμως, ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ, εἶναι ἰδικά μου. Δι' αὐτὸ σᾶς εἶπον ἐν συνεχείᾳ ὅτι ὁ Παράκλητος θὰ λάβῃ ἀπὸ τὴν ἰδικήν μου γνῶσιν καὶ σοφίαν καὶ θὰ ἀποκαλύψῃ ταύτην εἰς σᾶς.

Στίχ. 16-33. Ὁ τελευταῖος ἀποχαιρετισμός.

16 μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα.

16 Ἀκόμη ὀλίγον χρόνον καὶ δὲν θὰ μὲ βλέπετε πλέον μὲ τοὺς σωματικοὺς ὀφθαλμούς σας. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ὀλίγος χρόνος θὰ παρέλθῃ καὶ θὰ μὲ ἴδετε ἀναστάντα, ἀλλὰ πρὸ παντὸς θὰ μὲ αἰσθανθῆτε πνευματικῶς καὶ ἐσωτερικῶς διὰ τῆς ζωῆς μου, τὴν ὁποίαν θὰ σᾶς μεταδώσῃ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα· θὰ μὲ ἴδετε νοερῶς καὶ θὰ μὲ αἰσθανθῆτε ἐσωτερικῶς, διότι ἐγὼ πηγαίνω πρὸς τὸν Πατέρα καὶ θὰ σᾶς στείλω τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον θὰ σᾶς ἑνώσῃ μὲ ἐμέ.

17 Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· τί ἐστι τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν, μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με, καὶ ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα;

17 Εἶπαν λοιπὸν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς μαθητάς του μεταξύ των· Τί εἶναι αὐτό, ποὺ μᾶς λέγει, ὀλίγον καὶ μικρὸν χρόνον καὶ δὲν θὰ μὲ βλέπετε πλέον, καὶ πάλιν μικρὸν χρόνον καὶ θὰ μὲ ἴδετε; Καὶ τὸ Διότι ἐγὼ πηγαίνω πρὸς τὸν Πατέρα;

[11]) 33. ιβ´ 31. 1 Ἰν. β´ 13. 14. γ´ 8. δ´ 4. ε´ 4. 5. 18. Λκ. ι´ 18. Ῥμ. ις´ 20. Ἑβ. β´ 14. 15. [12]) 2 Ἰν. 12. 3 Ἰν. 13. 1 Κρ. γ´ 1. 2. [13]) ιδ´ 17. 26. 1 Ἰν. β´ 27. Πρ. η´ 31. [14-15]) ιζ´ 10. Κλ. β´ 3. [16-18]) ζ´ 33. ιδ´ 19. 22.

18 ἔλεγον οὖν· τοῦτο τί ἐστιν ὃ λέγει τὸ μικρόν; οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ.

18 Ἔλεγον λοιπόν· τί σημαίνει αὐτὸ ποὺ λέγει τὸ μικρόν; Δὲν ἐννοοῦμεν τί λέγει.

19 ἔγνω οὖν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων ὅτι εἶπον, μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με;

19 Κατόπιν λοιπὸν τῆς ἀπορίας αὐτῆς, εἰς τὴν ὁποίαν περιῆλθον οἱ μαθηταί, ὁ Ἰησοῦς μὲ τὴν ὑπερφυσικήν του γνῶσιν ἀντελήφθη, ὅτι ἤθελαν οὗτοι νὰ τὸν ἐρωτήσουν καὶ ἐπρόλαβε καὶ τοὺς εἶπε· Περὶ αὐτοῦ συζητεῖτε μεταξύ σας, ὅτι δηλαδὴ εἶπον: Ὀλίγον χρόνον καὶ δὲν θὰ μὲ βλέπετε διὰ τῶν σωματικῶν ὀφθαλμῶν καὶ πάλιν ὀλίγον χρόνον καὶ θὰ μὲ ἴδετε;

20 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται.

20 Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι θὰ κλαύσετε καὶ θὰ θρηνήσετε σεῖς διὰ τὸν θάνατόν μου, ὁ μακρὰν δὲ τοῦ Θεοῦ κόσμος θὰ χαρῇ, διότι ἀπηλλάγη ἀπὸ ἐμέ, τὸν ὁποῖον θεωρεῖ ὡς ἐχθρόν του. Σεῖς δμως θὰ λυπηθῆτε, ἀλλ' ἡ λύπη σας θὰ μεταβληθῇ εἰς χαράν.

21 ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ, λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον.

21 Κάθε γυναίκα, ὅταν γεννᾷ, αἰσθάνεται πόνους καὶ ἔχει λύπην, διότι ἦλθεν ἡ ὥρα της, ποὺ θὰ γεννήσῃ. Ὅταν δμως γεννήσῃ τὸ παιδίον, δὲν ἐνθυμεῖται πλέον τὴν θλῖψιν καὶ τοὺς πόνους τοῦ τοκετοῦ λόγῳ τῆς χαρᾶς ποὺ δοκιμάζει, διότι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον.

22 καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν.

22 Καὶ σεῖς λοιπὸν τώρα μέν, ποὺ ἀποχωριζόμεθα, ἔχετε λύπην· θὰ σᾶς ἴδω δμως πάλιν, ὄχι μόνον ὅταν μετὰ τὴν ἀνάστασίν μου θὰ ἐμφανισθῶ εἰς σᾶς, ἀλλὰ κυρίως ὅταν διὰ τῆς νέας ζωῆς καὶ κοινωνίας μετ' ἐμοῦ θὰ μὲ αἰσθάνεσθε ἑνωμένον μὲ σᾶς. Καὶ τότε θὰ χαρῇ ἡ καρδία σας καὶ τὴν χαράν σας πλέον δὲν θὰ ἠμπορῇ κανεὶς νὰ σᾶς τὴν πάρῃ, ἀλλὰ θὰ εἶναι παντοτεινὴ καὶ διαρκής.

23 καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν.

23 Καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ λάβετε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ θὰ μὲ αἰσθανθῆτε νὰ ζῶ μέσα σας, δὲν θὰ ἔχετε πλέον ἀνάγκην νὰ μοῦ θέτετε ἐρωτήσεις διὰ κανὲν ἀπὸ αὐτά, τὰ ὁποῖα τώρα σᾶς φαίνονται ἀκατανόητα. Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι ὁσαδήποτε ζητήσετε διὰ προσευχῆς ἀπὸ τὸν Πατέρα ἐπικαλούμενοι τὸ ὄνομά μου, θὰ σᾶς τὰ δώσῃ. Αὐτὸς λοιπὸν θὰ σᾶς φωτίζῃ καὶ τότε εἰς πᾶσαν ἀπορίαν σας.

24 ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε καὶ λήψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη.

24 Ἕως τώρα, ποὺ δὲν εἶχεν ἀκόμη προσφερθῆ ἡ θυσία μου, δὲν ἐζητήσατε τίποτε μὲ ἐπίκλησιν τοῦ ὀνόματός μου ὡς μεσίτου καὶ ἀρχιερέως σας πρὸς τὸν Πατέρα μου. Ἀπὸ τώρα δμως καὶ εἰς τὸ ἑξῆς νὰ ζητᾶτε συνεχῶς καὶ θὰ λάβετε ὅ,τι ζητᾶτε, διὰ νὰ εἶναι τελεία ἡ χαρά, τὴν ὁποίαν θὰ δοκιμάζετε ἐκ τοῦ ὅτι θὰ εἰσακούεται ἡ προσευχή σας.

25 Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροι-

25 Ταῦτα εἰκονικῶς καὶ συνεσκιασμένως καὶ μὲ κάποιαν ἀσάφειαν σᾶς ἐλάλησα, ἐπειδὴ ὁ νοῦς σας δὲν εἶναι ἀκόμη φωτισμένος, καὶ δι' αὐτό, ὅπως καὶ ἂν σᾶς τὰ εἴπω, δὲν θὰ τὰ κατα-

[19]) 30. α´ 49. ς´ 61. [20]) κ´ 11 - 21. Μτ. θ´ 15. (Ψ. κθ´ 12). [21]) Γν. γ´ 16. Ἡσ. κς´ 17. 18. [22]) 6. 20. ιδ´ 18. (Ἡσ. ξς´ 14). [23-24]) 26. ιδ´ 13. 14. 20. ιε´ 7. 11. [25]) 29. ι´ 6.

μίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς ἀναγγελῶ ὑμῖν.

λάβετε. Ἔρχεται δμως καιρός, κατὰ τὸν ὁποῖον δὲν θὰ σᾶς ὁμιλήσω πλέον μὲ ἀσάφειαν καὶ συνεσκιασμένως, ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ φωτισμοῦ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος θὰ σᾶς πληροφορήσω σαφῶς καὶ καθαρὰ περὶ τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον θὰ γνωρίσετε ὡς Πατέρα ὄχι μόνον ἰδικόν μου, ἀλλὰ καὶ ἰδικόν σας.

26 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε· καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν·

27 αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε, καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον.

26 Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν θὰ ζητήσετε διὰ προσευχῆς ἐπικαλούμενοι τὸ ὄνομά μου καὶ ἑνωμένοι διὰ τῆς πίστεως μὲ ἐμέ. Καὶ λόγῳ τῆς ἀμέσου τότε σχέσεως, τὴν ὁποίαν θὰ ἔχετε μὲ τὸν Πατέρα μου, δέν σᾶς λέγω πλέον, ὅτι ἐγὼ θὰ παρακαλέσω τὸν Πατέρα διὰ σᾶς.

27 Διότι μόνος του καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ ὁ Πατὴρ σᾶς ἀγαπᾷ. Καὶ σᾶς ἀγαπᾷ, διότι καὶ σεῖς ἔχετε ἀγαπήσει ἐμὲ καὶ ἔχετε πιστεύσει, ὅτι ἐγὼ ἐγεννήθην ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἀπὸ αὐτὸν ἀπεστάλην εἰς τὸν κόσμον.

28 ἐξῆλθον παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα.

28 Ἤμην εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Πατρὸς ὡς γνήσιος υἱός του καὶ ἐβγῆκα ἀπὸ τὸν Πατέρα διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεώς μου. Καὶ ἦλθα εἰς τὸν κόσμον. Πάλιν τώρα διὰ τοῦ θανάτου μου ἀφίνω τὸν κόσμον καὶ διὰ τῆς ἀναλήψεώς μου πηγαίνω πρὸς τὸν Πατέρα καὶ λαμβάνω καὶ ὡς ἄνθρωπος τὴν δόξαν, τὴν ὁποίαν καὶ ὡς Θεὸς ἔχω ἀϊδίως.

29 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ἴδε νῦν παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις.

30 νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας πάντα καὶ οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ. ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθες.

29 Λέγουν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταί του· Νά, τώρα ὁμιλεῖς καθαρὰ καὶ δὲν λέγεις τίποτε συνεσκιασμένον καὶ ἀσαφές.

30 Τώρα πού, χωρὶς νὰ σοῦ εἴπῃ κανεὶς τίποτε, ἐγνώρισες τὰς ἀπορίας μας καὶ τοὺς μυστικοὺς διαλογισμούς μας, πληροφορούμεθα καὶ ἡμεῖς, ὅτι τὰ ἠξεύρεις ὅλα καὶ αὐτὰς ἀκόμη τὰς ἀποκρύφους σκέψεις τῶν ἀνθρώπων· καὶ δὲν ἔχεις ἀνάγκην νὰ σὲ ἐρωτᾷ κανείς, ἀλλὰ τὸν προλαμβάνεις καὶ δίδεις ἀπόκρισιν εἰς τὰς ἀπορίας του. Λόγῳ τῆς ὑπερφυσικῆς αὐτῆς γνώσεώς σου πιστεύομεν, ὅτι κατάγεσαι ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἀπὸ αὐτὸν ἀπεστάλης εἰς τὸν κόσμον.

31 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἄρτι πιστεύετε·

32 ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστι.

31 Ἀπεκρίθη εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Τώρα πιστεύετε. Δὲν εἶναι ὅμως ἀκόμη σταθερὰ καὶ ἀδιάσειστος ἡ πίστις σας.

32 Ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα, καὶ ἔφθασε τώρα ἡ ὥρα αὐτή, διὰ νὰ σκορπισθῆτε καὶ ἐπιστρέψετε ὁ καθένας σας εἰς τὰ σπίτια σας καὶ νὰ μὲ ἀφήσετε μοναχόν. Καὶ ὅμως οὔτε τώρα, οὔτε τότε θὰ εἶμαι μοναχός, διότι ὁ Πατὴρ εἶναι μαζί μου.

33 ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἕξετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

33 Σᾶς εἶπα αὐτά, διὰ νὰ ἔχετε εἰρήνην διὰ τῆς κοινωνίας καὶ ἑνώσεώς σας μὲ ἐμέ. Ἐφ' ὅσον εἶσθε ἐν μέσῳ τοῦ κόσμου, θὰ ἔχετε θλῖψιν. Ἀλλ' ἔχετε θάρρος· ἐγὼ ἔχω νικήσει τὸν κόσμον καὶ μὲ τὴν νίκην μου αὐτὴν ἐξησφάλισα καὶ εἰς σᾶς τὸν θρίαμβον καὶ τὴν δόξαν.

26-27) 23. ιδ΄ 21. Ῥμ. η΄ 15. 16. 27. 28) η΄ 42. ιζ΄ 11. 29-30) 25. β΄ 25. ιζ΄ 7. 8. 25. 31-32) η΄ 16. 29. Μτ. κς΄ 31. 56. 33) 11. ιδ΄ 27. ιε΄ 18 - 21. 1 Ἰν. ε΄ 4. 5. Ῥμ. η΄ 36 - 39.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ΄.

Στίχ. 1-26. Ἡ ἀρχιερατικὴ προσευχὴ τοῦ Κυρίου ὑπὲρ ἑαυτοῦ, διὰ τοὺς Ἀποστόλους καὶ δι' ὅσους θὰ πιστεύουν εἰς αὐτόν.

Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε· πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε,

Αὐτὰ ὡμίλησεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς μαθητάς του. Καὶ ἔπειτα ἐσήκωσε τὰ μάτια του εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε· Πάτερ, ἦλθεν ἡ ὥρα, τὴν ὁποίαν ἡ σοφία σου ὥρισε διὰ νὰ πάθω καὶ θυσιασθῶ κατ' αὐτήν. Δέχθητι τὴν θυσίαν τοῦ παθήματός μου καὶ δόξασε τὸν Υἱόν σου καὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν αὐτοῦ, διὰ νὰ σὲ δοξάσῃ καὶ ὁ Υἱός σου διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων, ἡ ὁποία θὰ ἀχθῇ εἰς πέρας διὰ τῆς θυσίας του ταύτης καὶ τῆς μετ' αὐτῆς αἰωνίας ἀρχιερατικῆς μεσιτείας του.

2 καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον.

2 Δόξασε τὸν Υἱόν σου σύμφωνα μὲ τὴν ἐξουσίαν, ποὺ τοῦ ἔδωκες ἐπὶ ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος, διὰ νὰ δώσῃ ὡς αἰώνιος ἀρχιερεὺς εἰς τὰ δεξιά σου καθήμενος εἰς ὅλον τὸ πλῆθος ἐκεῖνο ποὺ τοῦ ἔδωκες, καὶ οἱ ὁποῖοι ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ζωὴν αἰώνιον.

3 αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν.

3 Αὐτὴ δὲ εἶναι ἡ αἰώνιος ζωή, τὸ νὰ προάγωνται συνεχῶς διὰ τῆς ζώσης ἐπικοινωνίας μετὰ σοῦ καὶ τῆς ἀπολαύσεως τῶν ἀπείρων τελειοτήτων σου εἰς τὴν γνῶσιν Σοῦ τοῦ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν ὁποῖον ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον.

4 ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω·

4 Ἐγὼ ἐγνωστοποίησα τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὑπήκουσα τελείως εἰς τὸ θέλημά σου, ἔτσι δὲ σὲ ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ διὰ τῆς θυσίας μου, τὴν ὁποίαν θὰ προσφέρω μετ' ὀλίγον ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, ἔφερα εἰς τέλειον πέρας τὸ ἔργον, ποὺ μοῦ ἔδωκες διὰ νὰ ἐπιτελέσω.

5 καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί.

5 Καὶ τώρα, ὅτε ἡ ἐπὶ γῆς ἀποστολή μου ἦλθεν εἰς πέρας, ἀνάδειξόν με διὰ τῆς ἀναστάσεως καὶ ἀναλήψεώς μου αἰώνιον ἀρχιερέα καὶ δόξασέ με καὶ ὡς ἄνθρωπον σύ, Πάτερ, πλησίον σου, μὲ τὴν δόξαν τὴν ὁποίαν εἶχον κοντά σου, προτοῦ νὰ δημιουργηθῇ ὁ κόσμος.

6 Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. σοὶ ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασι.

6 Ἐφανέρωσα τὸ ὄνομά σου καὶ ἔκαμα γνωστὰς τὰς ἀπείρους τελειότητάς σου εἰς τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους ἀπέσπασες ἀπὸ τοὺς κόλπους τοῦ κόσμου καὶ τοὺς ἔδωκες εἰς ἐμέ. Ἡ πρόθεσίς των ἦτο ἀγαθὴ καὶ ὡς ἐκ τούτου ἦσαν ἰδικοί σου. Καὶ σὺ ἔδωκες αὐτοὺς εἰς ἐμέ, καὶ ἐτήρησαν τὸν λόγον σου, τὸν ὁποῖον ἀπεκάλυψα εἰς αὐτούς.

7 νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ ἐστιν·

8 ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐ-

7 Τώρα ἔμαθαν τελειότερον καὶ ἐπείσθησαν, ὅτι ἡ διδασκαλία μου καὶ τὰ ἔργα μου καὶ ὅλα ἐν γένει ὅσα μοῦ ἔδωκες, προέρχονται ἀπὸ σέ.

8 Ἀπόδειξις δὲ τοῦ ὅτι ἔλαβαν τὴν πληροφορίαν καὶ γνῶσιν αὐτήν, εἶναι τὸ ὅτι παρέδωκα μὲ τὴν διδασκαλίαν μου εἰς αὐ-

---

ΙΖ΄. 1) Λκ. θ΄ 22. Ἰν. ια΄ 41. ιβ΄ 23. 2) 6 - 9. 12. ς΄ 37. 39. 44. ι΄ 28. 3) ς΄ 29. 1 Ἰν. γ΄ 23. ε΄ 20. 2 Πτ. α΄ 3. 4) δ΄ 34. ε΄ 36. ιθ΄ 28. 30. 5) 22. 24. α΄ 1. 2. ς΄ 62. η΄ 58. 6-8) 2. 25. ε΄ 36. ζ΄ 16. ις΄ 30. 31.

τοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας.

9 Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσι,

10 καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστι καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς.

11 καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσί, καὶ ἐγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι. πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς.

12 ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ.

13 νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς.

14 ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου.

15 οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ.

τοὺς τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους μοῦ ἔδωκες διὰ νὰ ἀποκαλύψω εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ αὐτοὶ τοὺς παρέλαβον καὶ τοὺς ἀπεδέχθησαν. Καὶ ἐσχημάτισαν ἐν ἀληθείᾳ τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἐγεννήθην καὶ ἐβγῆκα ἀπὸ τοὺς κόλπους σου καὶ ἐπίστευσαν, ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον.

9 Ἐγώ, ποὺ τόσον εἰργάσθην διὰ νὰ τοὺς ὁδηγήσω εἰς τὴν ἀληθῆ αὐτὴν γνῶσιν καὶ πίστιν, σὲ παρακαλῶ ὡς μέγας ἀρχιερεὺς καὶ μεσίτης δι' αὐτούς· δὲν σὲ παρακαλῶ τὴν στιγμὴν αὐτὴν διὰ τὸν κόσμον τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς ἁμαρτίας, ἀλλὰ σὲ παρακαλῶ ὑπὲρ ἐκείνων, τοὺς ὁποίους μοῦ ἔδωκες, διότι μολονότι μοῦ τοὺς ἔδωκες, δὲν παύουν νὰ εἶναι ἰδικοί σου.

10 Καὶ ὅλα ὅσα ἀνήκουν εἰς ἐμέ, εἶναι ἰδικά σου, καθὼς καὶ τὰ ἰδικά σου εἶναι ἰδικά μου. Καὶ αὐτοὶ λοιπὸν ἰδικοί σου ἦσαν καὶ ἔγιναν ἰδικοί μου, ἀλλὰ καὶ ὡς ἰδικοί μου ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ἰδικοί σου. Καὶ ἔχω δοξασθῆ δι' αὐτῶν, διότι ἀνεγνώρισαν τὴν θείαν μου φύσιν καὶ ἐπίστευσαν εἰς ἐμέ.

11 Καὶ δὲν θὰ εἶμαι πλέον ὅπως μέχρι τοῦδε ἐν τῷ κόσμῳ διὰ τῆς σωματικῆς μου παρουσίας, διὰ νὰ τοὺς ἐνθαρρύνω καὶ ἐνισχύω δι' αὐτῆς. Αὐτοὶ ὅμως θὰ εἶναι ἐν τῷ κόσμῳ, διότι δὲν ἐπετέλεσαν ἀκόμη τὴν ἀποστολήν των. Καὶ ἐγὼ ἔρχομαι πρὸς σέ. Πάτερ ἅγιε, φύλαξέ τους διὰ τῆς πατρικῆς προστασίας καὶ δυνάμεώς σου, τὴν ὁποίαν ἔδωκες καὶ εἰς ἐμέ, ὥστε νὰ παραμείνουν ἑνωμένοι μετ' ἐμοῦ καὶ μεταξύ των καὶ νὰ εἶναι διὰ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὁμοφροσύνης ἕνα ἠθικὸν σῶμα, ὅπως εἴμεθα ἕνα ἡμεῖς, ποὺ ἔχομεν τὴν αὐτὴν οὐσίαν καὶ φύσιν.

12 Ὅταν ἤμουν μαζί τους εἰς τὸν κόσμον, ἐγὼ ἐφύλαττα αὐτοὺς διὰ τῆς πατρικῆς καὶ ἰσχυρᾶς προστασίας σου. Αὐτοὺς ποὺ μοῦ ἔδωκες, τοὺς ἐφύλαξα καὶ κανεὶς ἀπὸ αὐτοὺς δὲν ἐχάθη παρὰ μόνον ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ὁ προδότης Ἰούδας, ὁ ὁποῖος ἐχάθη διὰ νὰ πληρωθοῦν καὶ ἐπαληθεύσουν αἱ προφητεῖαι τῆς Γραφῆς.

13 Τώρα ὅμως ἔρχομαι πρὸς σέ. Καὶ μὲ φωνὴν ἀκουομένην καὶ ἀπὸ αὐτοὺς λέγω ταῦτα, ἐνῷ εὑρίσκομαι ἀκόμη εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, ὥστε μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι σὺ πλέον θὰ προστατεύῃς αὐτοὺς νὰ ἔχουν καὶ αὐτοὶ μέσα τους τελείαν τὴν χαράν, ποὺ αἰσθάνομαι τώρα καὶ ἐγώ, διότι ἐπανέρχομαι πλησίον σου.

14 Ἐγὼ ἔδωκα εἰς αὐτοὺς τὸν λόγον σου καὶ τὸ εὐαγγέλιόν σου. Καὶ ὁ μακρὰν τῆς ἀληθείας κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς, διότι δὲν ἔχουν τὰ φρονήματα τοῦ κόσμου καὶ δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν κόσμον, καθὼς ἐγὼ δὲν ἔχω καμμίαν σχέσιν μὲ τὸν κόσμον τῆς ἁμαρτίας καὶ δὲν εἶμαι ἀπὸ τὸν κόσμον.

15 Δὲν σὲ παρακαλῶ νὰ τοὺς πάρῃς ἀπὸ τὸν κόσμον μαζί μου τώρα, ἀλλὰ νὰ τοὺς προφυλάξῃς ἀπὸ τὸν πονηρόν, ποὺ κυριαρχεῖ ἐν τῷ κόσμῳ.

[9]) 2. 20. ιδ΄ 16. [10]) ις΄ 15. Λκ. ιε΄ 31. [11]) 15. 21. 22. 25. ι΄ 30. ις΄ 28. 33. Ἀπ. ς΄ 10. [12]) ς΄ 39. 70. ιγ΄ 18. ιη΄ 9. Μτ. κγ΄ 15. 2 Θσ. β΄ 3. [13]) ιε΄ 11. [14]) 16. η΄ 23. ιε΄ 18. 19. [15]) 11. 1 Ἰν. ε΄ 18. Μτ. ς΄ 13.

16 ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσί, καθὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμί.

17 ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστι.

18 καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον·

19 καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ.

20 Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ,

21 ἵνα πάντες ἓν ὦσι, καθὼς σύ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἓν ὦσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας.

22 καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς ἕν ἐσμεν,

23 ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὦσι τετελειωμένοι εἰς ἕν, καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας.

16 Δὲν ἔχουν τὰ φρονήματα τοῦ κόσμου καὶ δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν κόσμον, ὅπως ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀπὸ τὸν κόσμον.

17 Καθαγίασέ τους καὶ καθιέρωσέ τους εἰς τὸ ἔργον σου διὰ τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς ἀνακαινίσεως, τὴν ὁποίαν χαρίζει καὶ δημιουργεῖ εἰς τὰς ψυχὰς ἡ ἀλήθειά σου. Ὁ λόγος ὁ ἰδικός σου εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου ἀλήθεια ἀνόθευτος.

18 Εἶναι δὲ ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ τοὺς καταρτίσῃς καὶ νὰ τοὺς καθιερώσῃς. Διότι ὅπως σὺ ἀπέστειλας ἐμὲ εἰς τὸν κόσμον, ἔτσι καὶ ἐγὼ σύμφωνα μὲ τὴν ἐξουσίαν, ποὺ μοῦ ἔδωκες, ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ συνεχίσουν τὸ ἔργον μου.

19 Καὶ χάριν αὐτῶν ἐγὼ ἀφιέρωσα ὁλόκληρον τὴν ζωήν μου εἰς σὲ καὶ προσφέρω καὶ τώρα τὸν ἑαυτόν μου ὡς θῦμα καὶ σφάγιον ἱερόν, διὰ νὰ εἶναι καὶ αὐτοὶ διὰ τῆς συμμετοχῆς των εἰς τὴν θυσίαν μου αὐτὴν ἁγιασμένοι, ἐγκολπούμενοι πρωτίστως τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.

20 Δὲν σὲ παρακαλῶ δὲ μόνον δι' αὐτοὺς τοὺς ἕνδεκα, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκείνους, ποὺ θὰ πιστεύουν διὰ τοῦ κηρύγματός των εἰς ἐμέ.

21 Σὲ παρακαλῶ δι' ὅλους αὐτούς, διὰ νὰ εἶναι ὅλοι ἕνα διὰ τῆς ἀγάπης καὶ ὁμοφροσύνης, ποὺ θὰ κυριαρχῇ μεταξύ των. Καθὼς σύ, Πάτερ, εἶσαι ἑνωμένος μὲ ἐμὲ καὶ ἐγὼ εἶμαι ἑνωμένος μετὰ σοῦ, λόγῳ τοῦ ὅτι ἔχομεν καὶ οἱ δύο τὴν αὐτὴν οὐσίαν καὶ φύσιν, ἔτσι, σὲ παρακαλῶ, νὰ εἶναι καὶ αὐτοὶ ἓν διὰ τῆς κοινωνίας καὶ ἑνώσεώς των μὲ ἡμᾶς, διὰ νὰ πιστεύσῃ ὁ διῃρημένος καὶ διχασμένος μεταξύ του κόσμος, ποὺ θὰ βλέπῃ τὸ καταπληκτικὸν αὐτὸ θαῦμα τῆς δι' ἐμοῦ ἑνότητος καὶ συμφωνίας των, ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλας.

22 Μὲ ἐδόξασες καὶ ὡς ἄνθρωπον, ἀφοῦ καὶ διὰ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεώς μου ἐφανέρωσας τὴν θείαν φύσιν μου ὡς Υἱοῦ σου μονογενοῦς γεμάτου χάριν καὶ ἀλήθειαν. Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν αὐτὴν τῆς υἱότητος, τὴν ὁποίαν καὶ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην μου φύσιν ἔδωκες, τὴν ἔδωκα καὶ εἰς αὐτούς· ἐχάρισα καὶ εἰς αὐτοὺς τὴν υἱοθεσίαν καὶ τοὺς κατέστησα συμμετόχους τῆς θείας καὶ ἐνδόξου ζωῆς μας, διὰ νὰ εἶναι μεταξύ τους ἕνα, καθὼς καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἕνα.

23 Θὰ συντελεσθῇ δὲ ἡ ἑνότης αὐτή, μὲ τὸ νὰ ζῶ ἐγὼ μέσα εἰς ἕνα ἕκαστον ἀπὸ αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς ἑνώνω εἰς ἕνα ἠθικὸν σῶμα, καθ' ὃν χρόνον θὰ ὑπάρχῃς καὶ σὺ ὡς φυσικὸς Πατήρ μου μέσα μου. Ἔτσι θὰ εἶναι τελειοποιημένοι εἰς ὁμόνοιαν καὶ ἀγάπην καὶ ἕνωσιν μεταξύ των, διὰ νὰ γνωρίζῃ ὁ κόσμος, ποὺ θὰ ἑλκύεται καὶ θὰ καταπλήττεται ἀπὸ τὴν πρωτοφανῆ αὐτὴν καὶ μοναδικὴν ἑνότητα, ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλες. Ὅσοι δὲ ἀπὸ τοὺς

[16]) 14. [17]) 19. ζ΄ 17. (Ψ. ριη΄ 142). [18]) κ΄ 21. Μτ. ι΄ 5. 16. κη΄ 19. [19]) 17. ι΄ 18. ιε΄ 13. Ἐφ. ε΄ 2. Ἑβ. β΄ 11. θ΄ 14. ι΄ 10. [20-21]) 9. 11. 23. ι΄ 16. ιδ΄ 10. 11. ιε΄ 5. Πρ. ε΄ 32. Ῥμ. ι΄ 11 - 15. Γλ. γ΄ 28. Ἐφ. δ΄ 4. [22-23]) 5. 21. 24. γ΄ 16. Μτ. κε΄ 34. Ῥμ. η΄ 17 - 21. 29. 30. Κλ. γ΄ 4. 2 Πτ. α΄ 4.

ἀνθρώπους τοῦ κόσμου θὰ προσελκύωνται εἰς τὴν πίστιν, θὰ αἰσθάνωνται ἐκ πείρας ὅτι ἠγάπησας αὐτούς, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἑνωμένοι μαζί μου, ὅπως ἠγάπησας ἐμέ.

24 πάτερ, οὓς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κἀκεῖνοι ὦσι μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν δέδωκάς μοι, ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου.

24 Πάτερ, ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους μοῦ ἔχεις δώσει, θέλω, ὅπου εἶμαι ἐγώ, νὰ εἶναι καὶ αὐτοὶ μαζί μου, διὰ νὰ βλέπουν καὶ ἀπολαμβάνουν τὴν δόξαν μου, τὴν ὁποίαν μοῦ ἔδωκες ἀϊδίως, διότι μὲ ἠγάπησας προτοῦ νὰ θεμελιωθῆ ὁ κόσμος, καὶ ἡ ἀγάπη σου αὐτὴ ἀποτελεῖ συγχρόνως καὶ τὴν δόξαν μου.

25 πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνων, καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας·

25 Πάτερ δίκαιε, ἂν καὶ ὁ κόσμος δὲν σὲ ἐγνώρισε λόγῳ τῆς θεληματικῆς του τυφλώσεως, ἐγὼ ὅμως καὶ ὡς ἄνθρωπος ἔχω τὴν ἀληθῆ γνῶσιν περὶ σοῦ, εἰς βαθμὸν ποὺ κανένας ἄλλος δὲν τὴν ἔχει. Καὶ αὐτοί, ποὺ εἶναι μαθηταί μου, ἐγνώρισαν, ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλας καὶ δι' αὐτὸ κατέστησαν ἄξιοι τῆς ἀγάπης σου καὶ τῶν δωρεῶν, τὰς ὁποίας δι' αὐτοὺς δικαίως σοῦ ζητῶ.

26 καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ᾖ, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

26 Καὶ κατέστησα γνωστὸν εἰς αὐτοὺς τὸ ὄνομά σου καὶ θὰ τοὺς τὸ καταστήσω γνωστότερον εἰς τὸ μέλλον διὰ τῆς ἐκχύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὥστε νὰ γίνουν ἀκόμη περισσότερον ἄξιοι τῆς ἀγάπης σου. Καὶ ἔτσι ἡ ἀγάπη, μὲ τὴν ὁποίαν μὲ ἠγάπησες ἀϊδίως, νὰ εἶναι μέσα εἰς τὰς καρδίας των καὶ νὰ αἰσθάνωνται εἰς τὰ βάθη τους, ὅτι τοὺς ἀγαπᾷς, ὡς μέλη ἰδικά μου, ἀφοῦ διὰ τῆς νέας ζωῆς, τὴν ὁποίαν θὰ ζοῦν, θὰ εἶμαι μέσα τους καὶ ἐγὼ καὶ θὰ συναποτελοῦν ἓν σῶμα μετ' ἐμοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ΄.

Στίχ. 1-11. Ὁ Κύριος συλλαμβάνεται εἰς τὴν Γεθσημανῆ. Τὸ ἐπεισόδιον τοῦ Μάλχου.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθε σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

Ἀφοῦ εἶπεν αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς, ἐβγῆκε μὲ τοὺς μαθητάς του ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν Ἱεροσολύμων, εἰς κάποιο μέρος πέραν ἀπὸ τὸν ξεροπόταμον τῶν Κέδρων, ὅπου ἦτο κῆπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐμβῆκεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταί του.

2 ᾔδει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

2 Ἤξευρε δὲ καὶ ὁ Ἰούδας, ὁ ὁποῖος τὸν παρέδιδε τότε εἰς τοὺς σταυρωτάς του, τὸν τόπον αὐτόν, διότι πολλὰς φορὰς ἦλθεν ἐκεῖ καὶ ὁ Ἰησοῦς μαζὶ μὲ τοὺς μαθητάς του.

3 ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων ὑπη-

3 Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ὁ Ἰούδας ἐγνώριζε τὸν τόπον τοῦτον καὶ ὑπελόγισεν, ὅτι ἐκεῖ θὰ εὕρισκε τὸν Ἰησοῦν, ἀφοῦ ἐπῆρε μαζί του τὸν λόχον τῶν Ρωμαίων στρατιωτῶν καὶ ὑπηρέτας ἀπὸ

[24]) 5. 20 - 22. 26. ι΄ 28. 29. ιβ΄ 26. ιδ΄ 2. 3. Μτ. γ΄ 17. ε΄ 8. Ἑβ. ιβ΄ 14. [25-26]) 8. 11. ζ΄ 29. ιδ΄ 20. 21. ιε΄ 9. 15. ις΄ 3. 1 Ἰν. α΄ 9. Ῥμ. ε΄ 5.

ΙΗ΄. [1]) 2 Βσ. ιε΄ 23. Μτ. κς΄ 30. 36. [2]) Λκ. κα΄ 37. κβ΄ 39. [3]) Μτ. κς΄ 47. Μρ. ιδ΄ 43. Λκ. κβ΄ 47.

ρέτας ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων.

τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, ἦλθεν ἐκεῖ μὲ φανάρια καὶ λαμπάδας καὶ ὅπλα, ὥστε ἡ διαφυγὴ τοῦ Ἰησοῦ ὑπὸ τὸ σκότος νὰ προληφθῆ καὶ πᾶσα ἔνοπλος ἀντίστασις νὰ ἐκμηδενισθῆ.

4 Ἰησοῦς οὖν εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτόν, ἐξελθὼν εἶπεν αὐτοῖς· τίνα ζητεῖτε;

4 Ὅταν λοιπὸν ἐκεῖνοι ἔφθασαν ἐκεῖ, ὁ Ἰησοῦς γνωρίζων ὡς Θεάνθρωπος ὅλα ἐκεῖνα, ποὺ ἔμελλον νὰ τοῦ συμβοῦν, ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸν κῆπον καὶ προχωρήσας ἀτάραχος καὶ ἀποφασιστικὸς τοὺς εἶπε· Ποῖον ζητεῖτε;

5 ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι. εἱστήκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν μετ' αὐτῶν.

5 Ἀπεκρίθησαν εἰς αὐτὸν ἐκεῖνοι· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖον ζητεῖτε. Ἐστέκετο δὲ μαζί τους καὶ ὁ Ἰούδας ὁ προδότης του.

6 ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσον χαμαί.

6 Ἅμα λοιπὸν τοὺς εἶπε, ὅτι Ἐγὼ εἶμαι, κυριευθέντες ἀπὸ φόβον πρὸ τῆς θείας δυνάμεώς του ὠπισθοχώρησαν καὶ ἔπεσαν χάμω.

7 πάλιν οὖν αὐτοὺς ἐπηρώτησε· τίνα ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπον· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον.

7 Ἐπειδὴ λοιπὸν αὐτοὶ παρέμενον ἀναποφάσιστοι καὶ ἀδρανεῖς, πάλιν τοὺς ἠρώτησεν ὁ Ἰησοῦς· Ποῖον ζητεῖτε; Αὐτοὶ δὲ εἶπον· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον.

8 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι. εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπάγειν·

8 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Σᾶς εἶπα, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος. Ἐὰν λοιπὸν ζητεῖτε ἐμέ, συλλάβετέ με, ἀλλ' ἀφήσατε αὐτοὺς νὰ φύγουν.

9 ἵνα πληρωθῆ ὁ λόγος ὃν εἶπεν, ὅτι οὓς δέδωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα.

9 Ἔτσι καὶ κατ' αὐτὴν ἀκόμη τὴν στιγμὴν τῆς συλλήψεώς του ἔλαβεν ὁ Ἰησοῦς μέτρα προστασίας ὑπὲρ τῶν μαθητῶν του, διὰ νὰ ἐπαληθεύση ὁ λόγος, τὸν ὁποῖον εἶπε πρὸ ὀλίγου πρὸς τὸν Πατέρα του, ὅτι ἀπὸ ἐκείνους ποὺ μοῦ ἔδωκες, δὲν ἔχασα ἀπὸ αὐτοὺς κανένα, ἀλλὰ τοὺς ἐπροστάτευσα καὶ τοὺς ἐφύλαξα τόσον ἀπὸ τοὺς πνευματικούς, ὅσον καὶ ἀπὸ τοὺς σωματικοὺς κινδύνους.

10 Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν εἵλκυσεν αὐτήν, καὶ ἔπαισε τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν· ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος.

10 Ὅταν λοιπὸν ἐκεῖνοι ἐπῆραν θάρρος ἀπὸ τοὺς λόγους αὐτοὺς τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐπροχώρουν νὰ τὸν συλλάβουν, ὁ Σίμων Πέτρος, ὁ ὁποῖος συνέβη τὴν στιγμὴν ἐκείνην νὰ φέρη ἐπάνω του μάχαιραν, ἔσυρεν αὐτὴν καὶ ἐκτύπησε τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοῦ ἔκοψε τὸ δεξιὸν αὐτί. Ὠνομάζετο δὲ ὁ δοῦλος Μάλχος.

11 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· βάλε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην· τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέ μοι ὁ πατήρ, οὐ μὴ πίω αὐτό;

11 Ἀμέσως λοιπὸν μετὰ τὸ συμβὰν αὐτὸ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν Πέτρον· Βάλε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην της. Τὸ ποτήριον τοῦ παθήματός μου, τὸ ὁποῖον μοῦ ἔδωκεν ὁ Πατὴρ νὰ τὸ πίω, θέλεις σὺ νὰ τὸ ἀποφύγω καὶ νὰ μὴ τὸ πίω, παρακούων πρὸς τὸν Πατέρα μου;

[4]) ιθ΄ 28. [9]) ιζ΄ 12. [10-11]) Μτ. κς΄ 51. 52. Λκ. κβ΄ 42. 50. 51.

Στίχ. 12-23. Ὁ Κύριος ἐνώπιον τοῦ Ἄννα. Πρώτη ἄρνησις τοῦ Πέτρου.

12 Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτόν,

12 Κατόπιν λοιπὸν τῶν παρατηρήσεων τούτων τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τὸν Πέτρον κάθε ἀντίστασις ὑπεχώρησε καὶ ὁ λόχος τῶν Ρωμαίων στρατιωτῶν καὶ ὁ χιλίαρχος, ὁ ἀξιωματικός των, καὶ οἱ κλητῆρες τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν ἔδεσαν.

13 καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου.

13 Καὶ τὸν ἐπῆγαν πρῶτον πρὸς τὸν Ἄνναν, ὁ ὁποῖος εἶχε μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἀρχιερέως, διότι ὄχι μόνον διετέλεσεν ἄλλοτε καὶ αὐτὸς ἀρχιερεύς, ἀλλὰ καὶ ἦτο πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀρχιερεὺς τοῦ ἔτους ἐκείνου.

14 ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλεύσας τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.

14 Ἦτο δὲ ὁ Καϊάφας ἐκεῖνος, ποὺ συνεβούλευσε τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι συμφέρει ἕνας ἄνθρωπος νὰ θανατωθῇ καὶ νὰ χαθῇ διὰ τὸ καλὸν τοῦ λαοῦ καὶ συνεπῶς ἐπόθει καὶ εἶχε προαποφασίσει ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ.

15 Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητής. ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ συνεισῆλθε τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως·

15 Ἠκολούθει δὲ τὸν Ἰησοῦν ὁ Σίμων Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητής, τὸν ὁποῖον ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς. Ὁ μαθητὴς δὲ ἐκεῖνος ἦτο γνωστὸς εἰς τὸν ἀρχιερέα καὶ δι' αὐτὸ δὲν τὸν ἠμπόδισε κανεὶς καὶ ἐμβῆκεν ἐλεύθερα μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ τοῦ ἀρχιερέως.

16 ὁ δὲ Πέτρος εἱστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος, ὃς ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπε τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγε τὸν Πέτρον.

16 Ὁ Πέτρος ὅμως, ἐπειδὴ δὲν ἐπετρέπετο εἰς τὸν καθένα νὰ ἔμβῃ, ἔστεκεν ἔξω εἰς τὸν δρόμον, κοντὰ εἰς τὴν ἐξώπορταν. Ἐβγῆκε λοιπὸν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος, ὁ γνωστὸς εἰς τὸν ἀρχιερέα, καὶ εἶπεν εἰς τὴν θυρωρὸν καὶ ἐπέτρεψεν ἐκείνη εἰς τὸν Πέτρον νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν αὐλήν.

17 λέγει οὖν ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς τῷ Πέτρῳ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; λέγει ἐκεῖνος· οὐκ εἰμί.

17 Κατόπιν λοιπὸν τῆς συστάσεως αὐτῆς, ποὺ ἔκαμεν ὁ γνωστὸς ὡς ἀκόλουθος τοῦ Ἰησοῦ μαθητής, λέγει εἰς τὸν Πέτρον ἡ μικρὰ δούλη, ποὺ ἐφύλαττε τὴν πόρταν· Μήπως καὶ σὺ εἶσαι ἀπὸ τοὺς μαθητὰς τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ; Ἀπήντησεν ἐκεῖνος· Ὄχι, δὲν εἶμαι.

18 εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκότες, ὅτι ψῦχος ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ μετ' αὐτῶν ὁ Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος.

18 Ἐστέκοντο δὲ ἐκεῖ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ κλητῆρες, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἑτοιμάσει ἀπὸ χωνεμένα ξύλα σωρὸν ἀπὸ κάρβουνα ἀναμμένα, διότι ἦτο ψῦχος, καὶ ἐζεσταίνοντο. Μαζί τους δὲ ἔστεκε καὶ ὁ Πέτρος καὶ ἐζεσταίνετο.

19 Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ.

19 Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ἰησοῦς ὑπεβλήθη εἰς ἀνάκρισιν. Ὁ ἀρχιερεὺς λοιπὸν ἠρώτησεν αὐτὸν πρῶτον μὲν διὰ τοὺς μαθητάς

[12-13]) 24. Μτ. κς΄ 57. Λκ. γ΄ 2. κβ΄ 54. Πρ. κα΄ 31. [14]) ια΄ 49. 50. [15-16]) κ΄ 3. κα΄ 20. Μτ. κς΄ 58. Λκ. κβ΄ 54. Πρ. γ΄ 1. [17-18]) 25. Μτ. κς΄ 69. 70. Μρ. ιδ΄ 66 - 68. Λκ. κβ΄ 55 - 57.

του ζητῶν νὰ μάθῃ ποῖοι ἦσαν οὗτοι καὶ διατί τὸν ἠκολούθησαν, ἔπειτα δὲ καὶ διὰ τὴν διδασκαλίαν του, ἐξετάζων ἐὰν αὐτὴ συνεφώνει πρὸς τὸν νόμον καὶ πρὸς τὰς παραδόσεις.

20 ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ παρρησίᾳ ἐλάλησα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντοτε οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν.

20 Εἰς τὰ ἐρωτήματα δὲ τοῦ ἀρχιερέως ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἐγὼ φανερὰ ὡμίλησα εἰς τὰ πλήθη τῶν ἀνθρώπων· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα εἰς μέρη δημόσια, εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ εἰς τὸ ἱερόν, ὅπου συναθροίζονται ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ κρυφὰ δὲν εἶπα τίποτε.

21 τί με ἐπερωτᾷς; ἐπερώτησον τοὺς ἀκηκοότας τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε οὗτοι οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ.

21 Διατί ἐρωτᾷς καὶ ἀνακρίνεις ἐμέ; Ἐρώτησε ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι μὲ ἔχουν ἀκούσει, τί ἐκήρυξα εἰς αὐτούς. Ἰδού, αὐτοὶ γνωρίζουν καλὰ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα εἶπα ἐγώ.

22 ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος εἷς τῶν ὑπηρετῶν παρεστηκὼς ἔδωκε ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ εἰπών· οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ;

22 Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε ταῦτα, ἕνας ἀπὸ τοὺς κλητῆρας, ποὺ ἔστεκε πλησίον, ἔδωκε ράπισμα εἰς αὐτὸν καὶ εἶπε· Μὲ τέτοιαν γλῶσσαν ὁμιλεῖς καὶ ἀποκρίνεσαι εἰς τὸν ἀρχιερέα;

23 ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις;

23 Ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν ὡμίλησα κακῶς, ἀπόδειξε μὲ κανονικὴν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου μαρτυρίαν τὸ κακὸν τοῦτο. Ἐὰν ὅμως ὡμίλησα καλῶς, διατί μὲ δέρνεις;

Στίχ. 24-27. Ἐνώπιον τοῦ Καϊάφα. Ἄλλαι ἀρνήσεις τοῦ Πέτρου.

24 ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα.

24 Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ἄννας ἐτελείωσε τὴν ἀνάκρισίν του καὶ κατόπιν τούτου ἀπέστειλε τὸν Ἰησοῦν δεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὁ ὁποῖος ἐκατοικοῦσεν εἰς ἄλλο διαμέρισμα τῆς αὐτῆς οἰκίας.

25 Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. εἶπον οὖν αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ;

25 Ὁ Σίμων Πέτρος δὲ ἐξηκολούθει νὰ στέκεται κοντὰ εἰς τὴν φωτιὰ καὶ νὰ ζεσταίνεται. Τοῦ εἶπαν λοιπὸν μερικοὶ ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἐζεσταίνοντο μαζί του· Μήπως εἶσαι καὶ σὺ ἀπὸ τοὺς μαθητάς του;

26 ἠρνήσατο οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· οὐκ εἰμί. λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, συγγενὴς ὢν οὗ ἀπέκοψε Πέτρος τὸ ὠτίον· οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ;

26 Ἠρνήθη ἐκεῖνος καὶ εἶπε· Δὲν εἶμαι. Λέγει τότε ἕνας ἀπὸ τοὺς δούλους τοῦ ἀρχιερέως, ποὺ ἦτο συγγενὴς ἐκείνου, τοῦ ὁποίου ὁ Πέτρος ἀπέκοψε τὸ αὐτί· Δὲν σὲ εἶδα ἐγὼ εἰς τὸν κῆπον μαζί του;

27 πάλιν οὖν ἠρνήσατο ὁ Πέτρος, καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.

27 Πάλιν λοιπὸν ἠρνήθη ὁ Πέτρος, καὶ ἀμέσως ἐλάλησε κάποιος πετεινός.

[20]) ζ 14. 26. Μτ. ι΄ 27. κς΄ 55. [22]) ιθ΄ 3. Μτ. κς΄ 67. Πρ. κγ΄ 2. [23]) Μτ. ε΄ 39. Πρ. κγ΄ 3. [25-27]) 18. Μτ. κς΄ 71 - 74. Λκ. κβ΄ 58 - 60.

Στίχ. 28-40. Ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου.

28 Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ πρωΐ· καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ πάσχα.

28 Ἀφοῦ λοιπὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ τὸ συνέδριον κατεδίκασαν εἰς θάνατον τὸν Ἰησοῦν, τὸν ἔφεραν δεμένον ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ μέρος, ποὺ ἔμενε καὶ ἐδίκαζεν ὁ πραίτωρ καὶ ἀντιπρόσωπος τῆς Ρώμης. Ἦτο δὲ πρωῒ καὶ αὐτοὶ δὲν ἐμβῆκαν εἰς τὸ πραιτώριον, διὰ νὰ μὴ μολυνθοῦν ἀπὸ τὸ εἰδωλολατρικὸν σπίτι, ἀλλὰ νὰ εἶναι καθαροὶ διὰ νὰ φάγουν τὸ βράδυ τὸ δεῖπνον τοῦ Πάσχα.

29 ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλᾶτος πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπε· τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου;

29 Ἀφοῦ λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἔμβαιναν εἰς τὸ πραιτώριον, ἐβγῆκεν ἀπὸ αὐτὸ πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλᾶτος καὶ τοὺς εἶπε· Ποίαν κατηγορίαν φέρνετε ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ;

30 ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· εἰ μὴ ἦν οὗτος κακοποιός, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν.

30 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν εἰς αὐτόν· Ἐὰν δὲν ἦτο κακοποιὸς καὶ ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν κοινωνίαν, δὲν θὰ σοῦ τὸν εἴχαμε παραδώσει.

31 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα·

31 Κατόπιν λοιπὸν τῆς ἀπαντήσεως αὐτῆς, μὲ τὴν ὁποίαν ἐσκόπουν νὰ προκαταλάβουν τὸν Πιλᾶτον διὰ νὰ δεχθῇ οὗτος ἄνευ ἄλλης ἐξετάσεως τὴν ἐνοχὴν τοῦ Ἰησοῦ, ὁ Πιλᾶτος τοὺς εἶπε· Ἀφοῦ λοιπὸν ἔχετε τὴν ἀξίωσιν νὰ εἴσθε μόνοι σεῖς δικασταὶ εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν, πάρετέ τον σεῖς καὶ σύμφωνα μὲ τὸν νόμον σας δικάσατέ τον. Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι· εἰς ἡμᾶς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ θανατώσωμεν κανένα.

32 ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ ὃν εἶπε σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν.

32 Καὶ ἀνεγνώρισαν ἔτσι, ὅτι μόνον ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ρώμης εἶχε δικαίωμα νὰ θανατώσῃ τὸν Ἰησοῦν, διὰ νὰ ἐπαληθεύσῃ ἐξ ὁλοκλήρου καὶ ἐπακριβῶς ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖον εἶπε, δεικνύων ἐκ προτέρου μὲ ποῖον θάνατον ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ, ἤτοι μὲ θάνατον σταυρικόν, ὅπως οἱ Ρωμαῖοι ἐθανάτωναν τοὺς καταδίκους των, καὶ ὄχι διὰ λιθοβολισμοῦ, ὅπως ἐσυνήθιζαν οἱ Ἰουδαῖοι. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ Ἰουδαῖοι κατηγόρησαν τὸν Ἰησοῦν, ὅτι ἐπεζήτει νὰ γίνῃ βασιλεύς.

33 Εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πιλᾶτος καὶ ἐφώνησε τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;

33 Ἐμβῆκε λοιπὸν πάλιν εἰς τὸ πραιτώριον ὁ Πιλᾶτος καὶ ἐφώναξεν ἰδιαιτέρως τὸν Ἰησοῦν καὶ τοῦ εἶπεν· Εἶσαι σὺ πράγματι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;

34 ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις ἢ ἄλλοι σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ;

34 Τοῦ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Ἀπὸ τὸν ἑαυτόν σου καὶ ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως λέγεις αὐτό, ὥστε νὰ ἀποδίδῃς εἰς τὸν τίτλον τοῦ βασιλέως ἔννοιαν πολιτικὴν καὶ κοσμικήν, ἢ ἄλλοι σοῦ εἶπαν δι' ἐμέ, ὅτι διεξεδίκησα τὸ ἀξίωμα τοῦ βασιλέως Μεσσίου, ὁπότε πλέον ὁ τίτλος βασιλεὺς ἔχει ἐντελῶς διαφορετικὴν ἔννοιαν;

35 ἀπεκρίθη ὁ Πιλᾶτος· μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας;

35 Ἀπεκρίθη ὁ Πιλᾶτος· Μήπως ἐγὼ εἶμαι Ἰουδαῖος, διὰ νὰ ἠξεύρω τὰς ὑποθέσεις σας; Τὸ ἰδικόν σου ἔθνος καὶ οἱ ἀρχιερεῖς σὲ παρέδωκαν εἰς ἐμὲ ὡς ἔνοχον θανάτου. Τί ἔκαμες;

[28]) Μτ. κζ΄ 2. 27. Λκ. κγ΄ 1. [29]) Μτ. κζ΄ 23. [31]) ιθ΄ 6. 7. Πρ. ιη΄ 15. [32]) γ΄ 14. ιβ΄ 32. 33. Μτ. κ΄ 19. [33]) 37. ιθ΄ 9. 14. 19. Μτ. κζ΄ 11. [34]) Μτ. ις΄ 13. [35]) α΄ 11.

36 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμή, οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν.

36 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Ἡ ἰδική μου βασιλεία δὲν προέρχεται ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτόν, οὔτε στηρίζεται ἐπὶ ἀνθρωπίνης θελήσεως ἢ κοσμικῆς δυνάμεως. Ἐὰν ἦτο ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτὸν ἡ βασιλεία μου, οἱ ὑπηρέται μου θὰ ἔκαναν ἀγῶνα διὰ νὰ μὴ παραδοθῶ εἰς τοὺς Ἰουδαίους. Τώρα ὅμως βλέπεις καὶ σύ, ὅτι ἡ βασιλεία μου δὲν εἶναι ἀπ' ἐδῶ, ὅπως αἱ ἄλλαι βασιλεῖαι τοῦ κόσμου αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ δι' αὐτὸ οὔτε δι' ἐπαναστάσεως καὶ πολέμου ἐπιβάλλεται, οὔτε τὴν δύναμιν τῆς βίας καὶ τῶν ὑλικῶν ὅπλων χρησιμοποιεῖ.

37 εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος· οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· σὺ λέγεις ὅτι βασιλεύς εἰμι ἐγώ. ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ. πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς.

37 Κατόπιν λοιπὸν τῶν λόγων τούτων περὶ βασιλείας, εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Πιλᾶτος· Εἶσαι λοιπὸν σὺ βασιλεύς; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Τὸ εἶπες σύ, ὅτι ἐγὼ εἶμαι βασιλεύς. Δὲν εἶμαι ὅμως βασιλεὺς κοσμικός, ὅπως σὺ ἀντιλαμβάνεσαι τὸν βασιλέα. Ἐγὼ δι' αὐτὸ ἐγεννήθηκα καὶ δι' αὐτὸ ἦλθον εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ ἀποκαλύψω καὶ κηρύξω τὴν ἀλήθειαν καὶ δι' αὐτῆς νὰ κατακτήσω πνευματικῶς τὸν κόσμον. Καὶ καθένας ποὺ ποθεῖ καὶ ἔχει διάθεσιν νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν, ἀκούει μὲ κατανόησιν καὶ ἀποδοχὴν τὴν φωνὴν καὶ διδασκαλίαν μου καὶ συμμορφούμενος πρὸς αὐτὴν γίνεται πολίτης τῆς πνευματικῆς καὶ οὐρανίου βασιλείας μου.

38 λέγει αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος· τί ἐστιν ἀλήθεια; καὶ τοῦτο εἰπὼν πάλιν ἐξῆλθε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ λέγει αὐτοῖς· ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ·

38 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Πιλᾶτος· Δὲν βαρυέσαι! Τί εἶναι ἀλήθεια; Καὶ ποῖος μπορεῖ νὰ τὴν εὕρῃ; Καὶ ἀφοῦ εἶπεν αὐτό, χωρὶς νὰ περιμένῃ ἀπάντησιν, ἐβγῆκε πάλιν ἀπὸ τὸ πραιτώριον πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς εἶπε· Δὲν ἠξεύρω, τί λέγετε σεῖς· Ἐγὼ δὲν εὑρίσκω καμμίαν ἐνοχὴν εἰς αὐτόν.

39 ἔστι δὲ συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἕνα ὑμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ὑμῖν ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

39 Ὑπάρχει ὅμως κάποιο ἔθιμον εἰς σᾶς, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ σᾶς ἐλευθερώσω κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα ἕνα ἀπὸ τοὺς φυλακισμένους ἐγκληματίας. Θέλετε λοιπὸν νὰ σᾶς ἐλευθερώσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

40 ἐκραύγασαν οὖν πάλιν πάντες λέγοντες· μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς λῃστής.

40 Κατόπιν λοιπὸν τῆς προτάσεως αὐτῆς τοῦ Πιλάτου ἐφώναξαν πάλιν ὅλοι καὶ εἶπαν· Μὴ ἀπολύσῃς αὐτόν, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. Ὁ Βαραββᾶς δὲ αὐτός, ποὺ ἐπροτίμησαν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι, ἦτο λῃστής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ΄.

Στίχ. 1-7. Μαστίγωσις τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐμπαιγμοί.

Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλᾶτος τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐμαστίγωσε.

Κατόπιν λοιπὸν τῆς ἐπιμονῆς αὐτῆς τοῦ πλήθους, διὰ νὰ καταπραΰνῃ αὐτὸ ὁ Πιλᾶτος, ἐπῆρε τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τὸ μέρος, ποὺ ἐστέκετο, καὶ ἔδωκε διαταγὰς εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ τὸν ἐμαστίγωσαν γυμνωμένον.

[36]) ιζ΄ 16. Μτ. γ΄ 2. Λκ. ιζ΄ 20. [37]) 33. η΄ 47. ι΄ 27. 1 Τμ. ς΄ 13. [38]) ιθ΄ 4. 6. Μτ. κζ΄ 24. Λκ. κγ΄ 4. [39-40]) Μτ. κζ΄ 15 - 18. 20 - 22. Μρ. ιε΄ 6 - 13. Λκ. κγ΄ 18 - 20.
ΙΘ΄. [1]) Μτ. κζ΄ 26. Μρ. ιε΄ 15.

2 καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτὸν

2 Καὶ ἐπὶ πλέον οἱ στρατιῶται, διὰ νὰ γελοιοποιήσουν τὰς βασιλικὰς ἀξιώσεις τοῦ Ἰησοῦ, ἀφοῦ ἔπλεξαν στέφανον ἀπὸ ἀγκάθια, τὸν ἔβαλαν ἀντὶ στέμματος βασιλικοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, καὶ τὸν ἐνέδυσαν μὲ κόκκινον μανδύαν ἀντὶ αὐτοκρατορικῆς πορφύρας.

3 καὶ ἔλεγον· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ῥαπίσματα.

3 Καὶ ἔλεγαν ἐμπαικτικῶς· Χαῖρε, ὦ βασιλῆᾶ τῶν Ἰουδαίων. Καὶ τοῦ ἔδιδαν ραπίσματα.

4 ἐξῆλθεν οὖν πάλιν ἔξω ὁ Πιλᾶτος καὶ λέγει αὐτοῖς· ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω.

4 Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ μαστίγωσις καὶ ὁ ἐξευτελισμὸς ἐτελείωσαν, ἐβγῆκε πάλιν ὁ Πιλᾶτος ἔξω ἀπὸ τὸ πραιτώριον καὶ τοὺς εἶπεν· Ἰδοὺ σᾶς τὸν φέρνω ἔξω. Ἀρκετὰ τὸν ἐτιμωρήσαμεν πρὸς χάριν σας. Βεβαιωθῆτε, ὅτι δὲν εὑρίσκω εἰς αὐτὸν κανὲν ἔγκλημα καὶ δὲν σκοπεύω νὰ τὸν τιμωρήσω περισσότερον.

5 ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον,

5 Ἐβγῆκε λοιπὸν ἔξω ὁ Ἰησοῦς φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸν κόκκινον μανδύαν.

6 καὶ λέγει αὐτοῖς· ἴδε ὁ ἄνθρωπος. ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν λέγοντες· σταύρωσον σταύρωσον αὐτόν. λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν.

6 Καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλᾶτος· Ἴδε εἰς ποίαν ἀθλίαν κατάστασιν κατήντησεν ὁ ἄνθρωπος! Ὅταν λοιπὸν τὸν εἶδαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται τοῦ συνεδρίου, ἐφώναξαν δυνατὰ καὶ εἶπαν· Σταύρωσε, σταύρωσε αὐτόν. Λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Πιλᾶτος· Πάρτε τον σεῖς καὶ σταυρώσατέ τον· διότι ἐγὼ δὲν εὑρίσκω καμμίαν ἐνοχὴν εἰς αὐτὸν καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸν σταυρώσω.

7 ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἑαυτὸν Θεοῦ υἱὸν ἐποίησεν.

7 Ἐπειδὴ δὲ τὸ ρωμαϊκὸν κράτος συνήθιζε νὰ ἀναγνωρίζῃ τοὺς νόμους τῶν λαῶν, τοὺς ὁποίους ὑπεδούλωνεν, ὑπενθυμίζοντες τοῦτο εἰς τὸν Πιλᾶτον, ἀπεκρίθησαν εἰς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμεῖς ἔχομεν νόμον καὶ σύμφωνα μὲ τὸν νόμον μας πρέπει νὰ ἀποθάνῃ, διότι ἔκαμε τὸν ἑαυτόν του υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἔτσι ἐβλασφήμησε κατὰ τοῦ Θεοῦ.

Στίχ. 8-16. Ὁ Πιλᾶτος παραδίδει τὸν Χριστὸν ἵνα σταυρωθῇ.

8 Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλᾶτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη,

8 Ὅταν λοιπὸν ὁ Πιλᾶτος, ὁ ὁποῖος ὡς εἰδωλολάτρης ποὺ ἦτο, παρεδέχετο πολλοὺς θεοὺς καὶ ἡμιθέους, ἤκουσεν αὐτὸν τὸν λόγον, ὅτι δηλαδὴ ὁ Ἰησοῦς ἐθεώρει τὸν ἑαυτόν του υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἐτρόμαξε περισσότερον, φοβηθεὶς μήπως πράγματι ὁ Ἰησοῦς ἦτο υἱὸς κάποιου θεοῦ καὶ διὰ τῆς δυνάμεώς του ἐξολοθρεύσῃ αὐτόν.

9 καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· πόθεν εἶ σύ; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ.

9 Καὶ ἐμβῆκε πάλιν εἰς τὸ πραιτώριον καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰησοῦν· Ἀπὸ ποῦ εἶσαι σύ; Κατάγεσαι ἀπὸ τὴν γῆν ἢ ἦλθες ἀπὸ τὸν οὐρανόν; Ὁ Ἰησοῦς ὅμως δὲν τοῦ ἔδωκεν ἀπάντησιν.

[2-3]) ιη΄ 22. Μτ. κζ΄ 28 - 30. Μρ. ιε΄ 17 - 19. (Λκ. κγ΄ 11). [4]) ιη΄ 38. [5]) 14. [6]) ιη΄ 31. 38. Μτ. κζ΄ 23. Μρ. ιε΄ 14. Λκ. κγ΄ 21. [7]) ε΄ 18. ι΄ 33. Μτ. κς΄ 64 - 66. [8]) Μτ. κζ΄ 54. [9]) ιη΄ 33. Μτ. κα΄ 25. κζ΄ 12. 14.

10 λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος· ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε;

10 Κατόπιν λοιπὸν τῆς σιωπῆς αὐτῆς εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Πιλᾶτος· Εἰς ἐμὲ δὲν ὁμιλεῖς; Δὲν ἠξεύρεις, ὅτι ἔχω ἐξουσίαν νὰ σὲ σταυρώσω καὶ ἔχω ἐξουσίαν νὰ σὲ ἀφήσω ἐλεύθερον;

11 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς μέ σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει.

11 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Δὲν θὰ εἶχες καμμίαν ἐξουσίαν ἐναντίον μου, ἐὰν δὲν σοῦ εἶχε δοθῆ ἡ ἐξουσία αὐτὴ ἀπ' ἐπάνω, δηλαδὴ ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἡ ἀνοχὴ τοῦ Θεοῦ σὲ κρατεῖ ἄρχοντα ἐπὶ τῆς δικαστικῆς ἕδρας, καὶ ἐπεφύλαξεν εἰς σὲ νὰ μὲ δικάσῃς. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐξουσία αὐτὴ ἔχει δοθῆ εἰς σὲ ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ δὲν δύνασαι νὰ ἀποφύγῃς τὸ νὰ μὲ δικάσῃς, δι' αὐτὸ ὁ Καϊάφας καὶ τὸ συνέδριον τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι μὲ παρέδωκαν ἐκ φθόνου καὶ μίσους εἰς σὲ καὶ σὲ πιέζουν νὰ μὲ καταδικάσῃς, ἔχουν μεγαλυτέραν ἁμαρτίαν ἀπὸ σέ, ὁ ὁποῖος ἐκ φόβου πρὸς αὐτοὺς καταχρᾶσαι τώρα τὴν ἐξουσίαν σου.

12 ἐκ τούτου ἐζήτει ὁ Πιλᾶτος ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἔκραζον λέγοντες· ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος. πᾶς ὁ βασιλέα ἑαυτὸν ποιῶν ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι.

12 Ἡ ἀπάντησις αὐτὴ τοῦ Ἰησοῦ κατέπληξε καὶ ἐθορύβησε τὸν Πιλᾶτον καὶ ἕνεκα τούτου ἐπεδίωκε μὲ μεγαλυτέραν τώρα ἐπιμονὴν νὰ ἐλευθερώσῃ αὐτόν. Οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως ἐφώναζαν δυνατὰ καὶ ἔλεγαν· Ἐὰν τὸν ἀφήσῃς ἐλεύθερον, δὲν εἶσαι φίλος τοῦ Καίσαρος. Καθένας ποὺ κάνει τὸν ἑαυτόν του βασιλέα, ἀντιτίθεται καὶ ἐπαναστατεῖ κατὰ τοῦ Καίσαρος.

13 ὁ οὖν Πιλᾶτος ἀκούσας τοῦτον τὸν λόγον ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ·

13 Ὁ Πιλᾶτος λοιπὸν ὅταν ἤκουσε τοὺς τελευταίους τούτους λόγους, μὲ τοὺς ὁποίους οἱ Ἰουδαῖοι ἀνεγνώριζαν καθαρά, ὅτι βασιλέα των εἶχον τὸν Καίσαρα, ὡδήγησε τὸν Ἰησοῦν ἔξω ἀπὸ τὸ πραιτώριον καὶ αὐτὸς ἐκάθισε ἐπὶ τῆς δικαστικῆς του ἕδρας, ποὺ εἶχε τοποθετηθῆ πρόχειρα εἰς τὸν τόπον, ὁ ὁποῖος ἦτο στρωμένος μὲ πέτρας καὶ μωσαϊκὰ καὶ δι' αὐτὸ ἐλέγετο εἰς μὲν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν Λιθόστρωτον, εἰς τὴν ἑβραϊκὴν ὅμως ἐλέγετο λόγῳ τοῦ σχήματός του Γαββαθᾶ, ἤτοι ὕψωμα.

14 ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα δὲ ὡσεὶ ἕκτη· καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις· ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν.

14 Ἦτο δὲ ἡ ἡμέρα τῆς παραμονῆς καὶ προετοιμασίας τοῦ Πάσχα, καὶ ἡ ὥρα ἦτο περίπου ἕξ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, δηλαδὴ μεσημβρία. Καὶ λέγει ὁ Πιλᾶτος πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· Ἰδοὺ εἰς ποίαν ἀθλιότητα καὶ καταφρόνησιν κατήντησεν ὁ βασιλεύς σας.

15 οἱ δὲ ἐκραύγασαν· ἆρον ἆρον, σταύρωσον αὐτόν. λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος· τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα.

15 Αὐτοὶ ὅμως ἀντὶ νὰ κινηθοῦν εἰς συμπάθειαν καὶ οἶκτον, ἐφώναζαν δυνατά· Πάρε τον, πάρε τον, νὰ μὴ τὸν βλέπωμεν· σταύρωσέ τον. Λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Πιλᾶτος· Τὸν βασιλέα σας νὰ σταυρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· Δὲν ἔχομεν βασιλέα ἄλλον παρὰ μόνον τὸν Καίσαρα.

16 τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ.

16 Ὅταν λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἠρνήθησαν ὄχι μόνον τὸν Μεσσίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν θεμελιώδη ἀρχὴν τῆς θεοκρατίας των, κατὰ τὴν ὁποίαν βασιλεύς των ἦτο μόνον ὁ Θεός, τότε ὁ Πιλᾶτος παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν εἰς αὐτοὺς διὰ νὰ σταυρωθῇ.

[10-11]) ι΄ 18. Μτ. κς΄ 24. Πρ. β΄ 23. [12]) Μτ. κβ΄ 21. Λκ. κγ΄ 2. Πρ. ιζ΄ 7. [13]) Μτ. κζ΄ 19. Πρ. ιβ΄ 21. κε΄ 6. [14]) 19. 21. 31. 42. δ΄ 6. [15-16]) 6. Μτ. κζ΄ 23 - 26. Μρ. ιε΄ 14. 15. Λκ. κγ΄ 22 - 25.

Στίχ. 17-30. Ἡ Σταύρωσις καὶ ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου.

17 Παρέλαβον δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἤγαγον· καὶ βαστάζων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον κρανίου τόπον, ὃς λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ,

18 ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν.

19 ἔγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλᾶτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον· ***Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.***

20 τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τῆς πόλεως ὁ τόπος ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστί, Ἑλληνιστί, Ῥωμαϊστί.

21 ἔλεγον οὖν τῷ Πιλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων· μὴ γράφε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπε, βασιλεύς εἰμι τῶν Ἰουδαίων.

22 ἀπεκρίθη ὁ Πιλᾶτος· ὃ γέγραφα, γέγραφα.

23 Οἱ οὖν στρατιῶται ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν τέσσαρα μέρη, ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα· ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄρραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι' ὅλου.

24 εἶπον οὖν πρὸς ἀλλήλους· μὴ σχίσωμεν αὐτόν,

17 Παρέλαβον δὲ οἱ στρατιῶται τὸν Ἰησοῦν, καὶ τὸν ὡδήγησαν νὰ τὸν σταυρώσουν. Καὶ αὐτὸς βαστάζων ἐπὶ τοῦ ὤμου τὸν σταυρόν του ἐβγῆκεν ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη τῆς πόλεως εἰς κάποιαν τοποθεσίαν, ποὺ λέγεται Κρανίου τόπος καὶ εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν λέγεται Γολγοθᾶ.

18 Ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτόν, καὶ μαζί του ἐσταύρωσαν ἄλλους δύο, ἀπὸ τὸ ἓν μέρος τὸν ἕνα καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὸν ἄλλον, διὰ νὰ ἀτιμάσουν δὲ περισσότερον τὸν Ἰησοῦν ἔδωκαν εἰς αὐτὸν τὴν πρωτεύουσαν εἰς τὸ μέσον τῶν δύο κακούργων θέσιν.

19 Ἔγραψε δὲ καὶ ἐπιγραφὴν ὁ Πιλᾶτος καὶ ἔθεσεν αὐτὴν εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ σταυροῦ. Ἦτο δὲ γραμμένον εἰς τὴν ἐπιγραφήν· Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

20 Αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἐπιγραφήν, ποὺ διεκήρυττεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο βασιλεὺς τοῦ νέου Ἰσραὴλ τῆς χάριτος, τὴν ἀνέγνωσαν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, διότι ὁ τόπος, ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς, ἦτο πλησίον τῆς πόλεως. Καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιγραφῆς ἦτο γραμμένον εἰς τρεῖς γλώσσας, εἰς τὴν Ἑβραϊκήν, ποὺ ἦτο ἐθνικὴ γλῶσσα τῶν Ἑβραίων, εἰς τὴν Ἑλληνικήν, ποὺ ἦτο γλῶσσα διεθνής, καὶ εἰς τὴν Ρωμαϊκήν, ποὺ ἦτο ἡ ἐπίσημος γλῶσσα τοῦ Κράτους. Ἔτσι ἐδόθη εἰς τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιγραφῆς ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλυτέρα δημοσιότης.

21 Ἐπειδὴ λοιπὸν οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων ἐθεώρουν ὡς προσβολὴν καὶ ὕβριν των νὰ λέγεται βασιλεύς των ἕνας σταυρωμένος, ἔλεγον εἰς τὸν Πιλᾶτον· Μὴ γράφης: Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλὰ γράφε, ὅτι ἐκεῖνος εἶπεν· Εἶμαι βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

22 Ὁ Πιλᾶτος ὅμως ἀπεκρίθη· Ὅ,τι ἔγραψα, τὸ ἔγραψα πλέον. Δὲν τὸ ξεγράφω.

23 Οἱ στρατιῶται λοιπόν, ὅταν ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἐπῆραν τὰ φορέματά του καὶ τὰ ἔκαμαν τέσσαρα μερίδια, ἀπὸ ἕνα μερίδιον δι' ἕκαστον στρατιώτην. Καὶ τὸ ἐσωτερικόν του ἔνδυμα τὸ ἔκαμαν ξεχωριστὸν μερίδιον. Ἦτο δὲ τὸ ὑποκάμισον αὐτὸ χωρὶς καμμίαν ραφήν, ὑφασμένον ὁλόκληρον ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος ἕως κάτω.

24 Εἶπαν λοιπὸν μεταξύ των· Ἂς μὴ τὸ σχίσωμεν, ἀλλὰ ἂς ρίψωμεν λαχνὸν δι' αὐτὸ καὶ ὅποιος τὸ πάρῃ. Καὶ ἔγινεν ἔτσι,

[17-18]) Μτ. κζ' 32. 33. 38. Μρ. ιε' 21. 22. 27. Λκ. κγ' 26. 33. [19-20]) Μτ. κζ' 37. Μρ. ιε' 26. Λκ. κγ' 38. [21]) 14. [23-24]) Μτ. κζ' 35. Μρ. ιε' 24. Λκ. κγ' 34.

ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ τίνος ἔσται· ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ἡ λέγουσα· ***διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.***

25 Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν. εἱστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή.

26 Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ αὐτοῦ· γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου.

27 εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητὴς αὐτὴν εἰς τὰ ἴδια.

28 Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα ἤδη τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει· διψῶ.

29 σκεῦος οὖν ἔκειτο ὄξους μεστόν· οἱ δὲ πλήσαντες σπόγγον ὄξους καὶ ὑσσώπῳ περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι.

30 ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς εἶπε, τετέλεσται, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

διὰ νὰ πληρωθῇ ἡ προφητεία τῆς Γραφῆς ποὺ λέγει· Ἐμοίρασαν μεταξύ των τὰ διάφορα τεμάχια τῆς ἐξωτερικῆς ἐνδυμασίας μου καὶ διὰ τὸ κυριώτερον ἔνδυμά μου, ἄνευ τοῦ ὁποίου μένει ὁλόγυμνον τὸ σῶμα, ἔβαλαν λαχνόν.

25 Καὶ οἱ μὲν στρατιῶται ἔκαμαν αὐτά. Ἔστεκαν δὲ κοντὰ εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ ἡ μητέρα του καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητέρας του, ἡ Μαρία ἡ γυναῖκα τοῦ Κλωπᾶ καὶ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή.

26 Ὁ Ἰησοῦς λοιπόν, ὅταν εἶδε τὴν μητέρα του καὶ τὸν μαθητήν, τὸν ὁποῖον ἠγάπα, νὰ στέκεται ἐκεῖ πλησίον, λέγει εἰς τὴν μητέρα του· Γύναι, ἰδοὺ ποῖος ἀπὸ τώρα θὰ εἶναι ὁ υἱός σου.

27 Ἔπειτα λέγει εἰς τὸν μαθητήν· Ἰδοὺ ἡ μητέρα σου. Καὶ ἀπὸ τὴν ὥραν ἐκείνην τὴν ἐπῆρεν ὁ μαθητὴς εἰς τὸ κατάλυμά του.

28 Ὕστερα ἀπ' αὐτό, ἀφοῦ ἐβεβαιώθη ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ὅλα, ὅσα ἐπρόκειτο σύμφωνα μὲ τὰς προφητείας νὰ πάθῃ, εἶχαν πλέον συντελεσθῆ καὶ τελείως πληρωθῆ, διὰ νὰ ἐπαληθεύσῃ καθ' ὅλα καὶ μέχρι τῆς τελευταίας λεπτομερείας ἡ Γραφή, εἶπε· Διψῶ.

29 Ἦτο λοιπὸν ἐκεῖ χάμω κάποιο πήλινον δοχεῖον γεμᾶτο ξίδι. Ἐκεῖνοι δέ, ποὺ ἤκουσαν τὸν λόγον αὐτὸν τοῦ Ἰησοῦ, ἀφοῦ ἐγέμισαν ξίδι ἕνα σφουγγάρι καὶ ἀφοῦ τὸ ἐστήριξαν εἰς ἕνα κλωνάρι ὑσσώπου, τὸ ἔφεραν πλησίον τοῦ στόματός του.

30 Ὅταν λοιπὸν ἐπῆρε τὸ ξίδι ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἔχουν πλέον τελειώσει ὅλα. Καὶ αἱ προφητεῖαι ὅλαι ἐπληρώθησαν, καὶ τὸ ἔργον μου ἔλαβεν αἴσιον πέρας καὶ τὰ ὅσα ἔπρεπε νὰ πάθω ἐτελείωσαν καὶ ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων ἐξησφαλίσθη πλήρως. Καὶ ἀφοῦ μόνος του ἀφῆκε τὴν κεφαλήν του νὰ γείρῃ πρὸς τὰ κάτω, παρέδωκεν ἐξουσιαστικῶς καὶ ὅταν αὐτὸς ἠθέλησε τὴν ψυχήν του εἰς τὸν Πατέρα του.

Στίχ. 31-42. Ὁ λογχισμὸς τῆς πλευρᾶς. Ἡ ταφὴ τοῦ Σωτῆρος.

31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν· ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου· ἠρώτησαν τὸν

31 Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ Ἰουδαῖοι ἐλάμβανον τὰ μέτρα των, διὰ νὰ μὴ μείνουν ἐπάνω εἰς τὸν σταυρὸν νεκρὰ τὰ σώματα τῶν καταδίκων καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Σαββάτου. Ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔγινεν ἡ σταύρωσις, ἦτο ἡμέρα προπαρασκευῆς καὶ προετοιμασίας ἐκτάκτου καὶ ἐξαιρετικῆς· διότι ἡ ἡμέρα τοῦ Σαββάτου ἐκείνου, ποὺ θὰ ἤρχιζεν ἀπὸ τὴν δύσιν

[25]) Μτ. κζ' 55. 56. Μρ. ιε' 40. 41. Λκ. κγ' 49. [26-27]) ιγ' 23. Μτ. ιβ' 48 - 50. [28-30]) ιγ' 3. ιζ' 4. ιη' 4. Μτ. κζ' 48 - 50. Μρ. ιε' 36. 37. Λκ. κγ' 36. 46. [31]) Δτ. κα' 23. Ἰν. ιθ' 42.

Πιλᾶτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν.

τοῦ ἡλίου, ἦτο μεγάλη καὶ ἐπίσημος, ἐπειδὴ ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἦτο Σάββατον, συνέπιπτεν ἀκόμη καὶ ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς μεγάλης ἑορτῆς τοῦ Πάσχα. Ἀπηγορεύετο δὲ ρητῶς εἰς τὸ Δευτερονόμιον νὰ διανυκτερεύσουν ἄταφα τὰ σώματα ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Παρεκάλεσαν λοιπὸν τὸν Πιλᾶτον νὰ διατάξῃ, ὅπως συντριβοῦν τὰ σκέλη τῶν καταδίκων, διὰ νὰ συντομευθῇ ἔτσι ὁ θάνατός των καὶ τοὺς σηκώσουν τὸ ταχύτερον ἀπὸ ἐκεῖ.

32 ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ·

32 Ἦλθαν λοιπὸν οἱ στρατιῶται, διὰ νὰ συντρίψουν τὰ ὀστᾶ τῶν καταδίκων, καὶ τοῦ μὲν ληστοῦ, τὸν ὁποῖον ἐπλησίασαν πρῶτον, ἔσπασαν τὰ σκέλη, καθὼς καὶ τοῦ ἄλλου ληστοῦ, ποὺ ἐσταυρώθη μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦν.

33 ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη

33 Ὅταν ὅμως ἦλθαν εἰς τὸν Ἰησοῦν, σὰν τὸν εἶδαν ὅτι ἦτο πλέον πεθαμένος, δὲν τοῦ ἔσπασαν τὰ σκέλη.

34 ἀλλ' εἷς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ.

34 Ἀλλ' ἕνας ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, διὰ νὰ διαπιστώσῃ βεβαιότερον τὸν θάνατόν του, τοῦ ἐκτύπησε τὴν πλευρὰν μὲ λόγχην καὶ ἀμέσως ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ τρυπηθὲν μέρος αἷμα καὶ ὕδωρ, φαινόμενον πρωτοφανὲς καὶ παράδοξον, διότι εἰς κάθε πεθαμένον τὸ αἷμα πήγνυται, ὅσον δὲ καὶ ἂν τὸν τρυπήσῃ κανείς, δὲν βγαίνει ποτὲ καθαρὸν αἷμα καὶ διαυγὲς ὕδωρ.

35 καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστιν ἡ μαρτυρία, κἀκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα καὶ ὑμεῖς πιστεύσητε.

35 Τὸ γεγονὸς ὅμως αὐτὸ εἶναι ἀληθὲς καὶ βεβαία ἡ ὑπ' αὐτοῦ σημαινομένη κάθαρσις τοῦ βαπτίσματος καὶ ὁ ἁγιασμὸς ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου, καὶ ἐκεῖνος, ποὺ τὸ εἶδε μὲ τὰ μάτια του, ἔδωκε μαρτυρίαν περὶ αὐτοῦ, καὶ ἡ μαρτυρία του εἶναι ἀληθινὴ καὶ δὲν ἔχει καμμίαν περὶ τούτου ἀμφιβολίαν ἐκεῖνος, ἀλλὰ ἠξεύρει καλά, ὅτι λέγει ἀλήθειαν. Καὶ ἔδωκε μαρτυρίαν τόσον περὶ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ, ὅσον καὶ περὶ τοῦ ὅτι δὲν ἔσπασαν τὰ σκέλη τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλὰ μόνον τὴν πλευράν του ἐτρύπησαν, διὰ νὰ πιστεύσετε καὶ σεῖς, ὅτι ὁ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Χριστός, τὸν ὁποῖον προεκήρυξαν οἱ προφῆται.

*36 ἐγένετο γὰρ ταῦτα, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, **ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ.***

36 Διότι πράγματι ὅλα αὐτὰ ἔχουν προφητευθῆ καὶ ἔγιναν, διὰ νὰ ἐπαληθεύσῃ τὸ χωρίον τῆς Γραφῆς· δὲν θὰ συντριβῇ κανὲν κόκκαλόν του.

*37 καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει· **ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν.***

37 Καὶ πάλιν ἄλλο μέρος τῆς Γραφῆς λέγει· Ὅταν ἡ χάρις ἐπισκεφθῇ καὶ τοὺς Ἰουδαίους, θὰ ἴδουν συντετριμμένοι καὶ ἐν μετανοίᾳ ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἐτρύπησαν, ὅπως θὰ τὸν ἴδουν περίφοβοι καὶ οἱ ἐπιμείναντες εἰς τὴν ἀπιστίαν.

38 Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησε τὸν Πιλᾶτον Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν

38 Ὕστερον δὲ ἀπὸ τὰ συμβάντα ταῦτα, ὁ Ἰωσήφ, ποὺ κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀριμαθαίαν καὶ ἦτο μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλ' ἔμενε κρυμμένος καὶ δὲν ἐφανέρωνε τοῦτο, ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο τοὺς Ἰουδαίους, παρεκάλεσε τὸν Πιλᾶτον νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτόν, ἵνα σηκώσῃ ἀπὸ τὸν σταυρὸν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὸ

[34]) κ΄ 20. 25. 27. [35]) κα΄ 24. Λκ. α΄ 2. [36-37]) Ἐξ. ιβ΄ 46. Ἀρ. θ΄ 12. Ψ. κα΄ 17. 18. λγ΄ 21. Ζχ. ιβ΄ 10. Ἀπ. α΄ 7. [38]) κ΄ 19. Μτ. κζ΄ 57. 58. Μρ. ιε΄ 42 - 44. Λκ. κγ΄ 50 - 52.

Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πιλᾶτος. ἦλθεν οὖν καὶ ἦρε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

θάψῃ. Καὶ ὁ Πιλᾶτος ἔδωκε τὴν ἄδειαν. Ἦλθε λοιπὸν ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἐπῆρε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

39 ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον, φέρων μῖγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡς λίτρας ἑκατόν.

39 Μαζὶ δὲ μὲ τὸν Ἰωσὴφ ἦλθε καὶ ὁ Νικόδημος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἔλθει εἰς τὸν Ἰησοῦν ἐν καιρῷ νυκτός, ὅταν διὰ πρώτην φορὰν συνωμίλησε μαζί του. Καὶ ἔφερεν αὐτὸς μῖγμα ἀπὸ ρητινώδες καὶ πολυτιμότατον ἄρωμα, ποὺ ἐλέγετο σμύρνα, καὶ ἀπὸ τὸ ἀρωματῶδες καὶ ἁπαλὸν ξύλον τῆς ἀλόης ἑκατὸν λίτρας περίπου, δηλαδὴ παραπάνω ἀπὸ τριάκοντα δύο κιλά.

40 ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδησαν αὐτὸ ἐν ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν.

40 Ἐπῆραν λοιπὸν καὶ οἱ δύο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀφοῦ τὸ ἤλειψαν μὲ τὰ ἀρώματα, τὸ ἐπεριτύλιξαν μὲ ἐπιδέσμους, ὅπως ἦτο συνήθεια εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ ἑτοιμάζουν πρὸς ταφὴν τοὺς νεκρούς των.

41 ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη·

41 Εἰς τὸ μέρος δέ, ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς, ἦτο κάποιος κῆπος, καὶ μέσα εἰς τὸν κῆπον ἦτο μνημεῖον καινούργιον, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν εἶχε ἀκόμη ταφῆ κανείς.

42 ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

42 Ἐκεῖ λοιπὸν λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ προετοιμασία διὰ τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων δὲν ἔδιδε καιρὸν πρὸς ἀργοπορίαν, ἀλλὰ καὶ διότι τὸ μνημεῖον ἦτο πλησίον, ἔθεσαν τὸν Ἰησοῦν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ΄.

Στίχ. 1-29. Ἐμφανίσεις τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου εἰς τὴν Μαγδαληνήν, τοὺς δέκα καὶ τοὺς ἕνδεκα μαθητάς. Ἡ ψηλάφησις τοῦ Θωμᾶ.

Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρωῒ σκοτίας ἔτι οὔσης εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου.

Ἀφοῦ δὲ ἐπέρασε τὸ Σάββατον, κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον πρωΐ, ὅταν ἦτο ἀκόμη σκοτάδι, καὶ βλέπει ὅτι ὁ λίθος, ποὺ ἔφρασσε τὴν εἴσοδον τοῦ τάφου, ἦτο σηκωμένος ἀπὸ τὸ μνῆμα.

2 τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει αὐτοῖς· ἦραν τὸν Κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἴδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν.

2 Ὅταν λοιπὸν εἶδε τὸ μνῆμα ἀνοικτόν, τρέχει καὶ ἔρχεται εἰς τὸν Σίμωνα Πέτρον καὶ εἰς τὸν ἄλλον μαθητήν, τὸν ὁποῖον ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐπῆραν τὸν Κύριον ἀπὸ τὸ μνημεῖον καὶ δὲν ἠξεύρομεν, ποῦ τὸν ἔβαλαν.

3 ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον.

3 Κατόπιν λοιπὸν ἀπὸ τὴν ἀνέλπιστον αὐτὴν εἴδησιν, ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ σπίτι, ποὺ ἔμενεν, ὁ Πέτρος, μαζὶ δὲ μὲ αὐτὸν ἐβγῆκε καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον.

[39]) γ΄ 1. 2. ζ΄ 50. Μτ. β΄ 11. [40-42]) 31. Μτ. κζ΄ 59. 60. Μρ. ιε΄ 45. 46. Λκ. κγ΄ 53. 54.
Κ΄. [1]) Μτ. κη΄ 1. Μρ. ις΄ 1. Λκ. κδ΄ 1. [2]) α΄ 37. ιγ΄ 23. [3-8]) Λκ. κδ΄ 12. 24.

4 ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέδραμε τάχιον τοῦ Πέτρου καὶ ἦλθε πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον,

4 Ἔτρεχαν δὲ καὶ οἱ δύο μαζί, ἀλλ' ὁ ἄλλος μαθητὴς ὡς νεώτερος ἔτρεξεν ἐμπρὸς γρηγορώτερα ἀπὸ τὸν Πέτρον καὶ ἔφθασε πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον.

5 καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια, οὐ μέντοι εἰσῆλθεν.

5 Καὶ ἀφοῦ ἔσκυψε, βλέπει ἀπ' ἔξω τοὺς νεκρικοὺς ἐπιδέσμους νὰ εἶναι κατὰ γῆς, λόγῳ ὅμως τῆς μεγάλης συγκινήσεώς του δὲν ἐπροχώρησε νὰ ἔμβῃ μέσα.

6 ἔρχεται οὖν Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα,

6 Ἐνῷ λοιπὸν ἐπερίμενεν ἀπ' ἔξω, ἔρχεται καὶ ὁ Σίμων Πέτρος ὕστερα ἀπὸ αὐτὸν καὶ θαρραλέος καὶ ὁρμητικός, καθὼς ἦτο ἀπὸ χαρακτῆρος, ἐμβῆκεν εἰς τὸ μνημεῖον καὶ παρετήρησεν ἐκ τοῦ πλησίον, ὅτι οἱ νεκρικοὶ ἐπίδεσμοι ἦσαν κατὰ γῆς καὶ δὲν ἔλειπαν, ὅπως ἦτο φυσικὸν νὰ συμβῇ, ἐὰν τὸ σῶμα εἶχε κλαπῆ.

7 καὶ τὸ σουδάριον, ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον, ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον.

7 Παρετήρησεν ἀκόμη, ὅτι τὸ φακιόλιον, μὲ τὸ ὁποῖον εἶχαν σκεπάσει τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰησοῦ, δὲν ἦτο ἀτάκτως ἀνακατευμένον μὲ τοὺς ἐπιδέσμους, ἀλλὰ μὲ τάξιν, ποὺ δὲν ἐπρόδιδε βίαν καὶ σπουδήν, ἦτο τυλιγμένον χωριστὰ κάπου ἐκεῖ.

8 τότε οὖν εἰσῆλθε καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδε καὶ ἐπίστευσεν·

8 Τότε λοιπὸν παρακινηθεὶς ἀπὸ τὸ παράδειγμα τοῦ Πέτρου ἐμβῆκε μέσα καὶ ὁ ἄλλος μαθητής, ποὺ ἦλθε πρῶτος εἰς τὸ μνῆμα, καὶ εἶδε ταῦτα ἐκ τοῦ πλησίον καὶ αὐτὸς καὶ ἐπίστευσεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη.

9 οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφὴν ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι.

9 Δὲν ἐπίστευσε δὲ προτήτερα, ἀλλὰ μόλις τώρα, ποὺ εἶδεν ἄδειανὸν τὸν τάφον, διότι καὶ αὐτὸς καὶ ὁ Πέτρος δὲν ἐγνώριζαν ἀκόμη τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν προφητειῶν τῆς Γραφῆς, ὅτι σύμφωνα μὲ αὐτὰς ἔπρεπεν αὐτὸς νὰ ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν.

10 ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μαθηταί.

10 Ἀφοῦ λοιπὸν ἐξήτασαν τὸν τάφον καὶ ἐπείσθησαν, ὅτι πᾶσα ἄλλη ἔρευνα ἦτο περιττή, ἐπέστρεψαν πάλιν εἰς τὰ καταλύματά των οἱ μαθηταί.

11 Μαρία δὲ εἱστήκει πρὸς τῷ μνημείῳ κλαίουσα ἔξω.

11 Ἡ Μαρία ὅμως ἐν τῷ μεταξὺ ἔστεκε πλησίον τοῦ μνήματος καὶ ἔκλαιε ἔξω ἀπὸ αὐτὸ μὴ φανταζομένη ποτέ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη.

12 ὡς οὖν ἔκλαιε, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ καὶ ἕνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

12 Ἐνῷ λοιπὸν ἐξηκολούθει νὰ κλαίῃ, ἔσκυψε σὲ μιὰ στιγμὴν εἰς τὸ μνημεῖον ἀναζητοῦσα καὶ πάλιν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ βλέπει τότε δύο ἀγγέλους μὲ λευκὰ ἐνδύματα, οἱ ὁποῖοι φρουροὶ τοῦ τάφου ἔνδοξοι καὶ ἀκαταγώνιστοι ἐκάθηντο ὡς ὑπηρέται τοῦ ἀναστάντος Κυρίου, ὁ ἕνας πρὸς τὸ μέρος τῆς κεφαλῆς καὶ ὁ ἄλλος πρὸς τὸ μέρος τῶν ποδῶν, ὅπου προτήτερα ἦτο τοποθετημένον κατὰ γῆς τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

13 καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι· γύναι, τί κλαίεις; λέγει αὐτοῖς· ὅτι ἦραν τὸν Κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν.

13 Καὶ λέγουν εἰς αὐτὴν ἐκεῖνοι· Γυναῖκα, διατί κλαίεις; Λέγει εἰς αὐτούς· Διότι ἐπῆραν τὸν Κύριόν μου ἀπὸ τὸν τάφον καὶ δὲν ἠξεύρω, ποῦ τὸν ἔβαλαν.

[a]) Λκ. κδ΄ 26. 27. 46. [10]) Λκ. κδ΄ 12. [11-12]) Μτ. κη΄ 2. 3. 5. Μρ. ις΄ 2 - 6. Λκ. κδ΄ 2. 5.

14 καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι Ἰησοῦς ἐστι.

14 Καὶ ἀφοῦ εἶπεν αὐτά, ἔστρεψεν ὀπίσω καὶ βλέπει τὸν Ἰησοῦν νὰ στέκεται ὄρθιος, ἀλλ' εἴτε διότι τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου εἶχεν ὑποστῇ μεταβολὴν διὰ τῆς Ἀναστάσεως, εἴτε διότι ἡ Μαρία δὲν ὑπώπτευε κἂν, ὅτι ὁ Διδάσκαλος ἀνέστη, δὲν ἤξευρεν αὐτή, ὅτι αὐτὸς ποὺ τὴν ἠρώτα ἦτο ὁ Ἰησοῦς.

15 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστι, λέγει αὐτῷ· κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκας αὐτόν, κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ.

15 Λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· Γυναῖκα, διατί κλαίεις; Ποῖον ζητεῖς; Ἐκείνη ἐνόμισε, πὼς ἦτο ὁ κηπουρὸς καὶ δι' αὐτὸ εἶπε πρὸς αὐτόν· Κύριε, ἐὰν τὸν ἐπῆρες σύ, πές μου ποῦ τὸν ἔβαλες, καὶ ἐγὼ θὰ τὸν πάρω ἀπὸ τὸν κῆπον σου καὶ θὰ τὸν τοποθετήσω εἰς ἄλλον τάφον.

16 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μαρία. στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ· ραββουνί, ὃ λέγεται, διδάσκαλε.

16 Τότε λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς μὲ τὸν γνωστὸν εἰς ἐκείνην τόνον τῆς φωνῆς του· Μαρία. Ἀναγνωρίσασα δὲ ἐκείνη εὐθὺς τὴν φωνὴν τοῦ Ἰησοῦ ἔστρεψεν ὀπίσω καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· Ῥαββουνί, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν σημαίνει, Διδάσκαλέ μου.

17 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· μή μου ἅπτου· οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα μου· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἰπὲ αὐτοῖς· ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεόν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν.

17 Καὶ ἐπειδὴ ἡ Μαρία ἔτρεξε νὰ περιπτυχθῇ μὲ σεβασμὸν τοὺς πόδας του, νομίσασα, ὅτι ὁ Κύριος θὰ ἐξηκολούθει καὶ τώρα νὰ ζῇ σωματικῶς, ὅπως καὶ πρὸ τοῦ παθήματος, μετὰ τῶν μαθητῶν του, λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· Μὴ μὲ ἐγγίζῃς καὶ μὴ συμπεριφέρεσαι πλέον πρὸς ἐμὲ σὰν νὰ πρόκειται νὰ μὲ ἔχετε πάλιν μεταξύ σας μὲ αὐτὴν τὴν μορφὴν τῆς ταπεινώσεως καὶ τῆς ἀσθενείας, ὅπως ἔζων μαζί σας καὶ πρὸ τοῦ Πάθους. Μὴ μὲ ἐγγίζῃς, διότι δὲν ἀνέβηκα ἀκόμη πρὸς τὸν Πατέρα μου καὶ συνεπῶς δὲν ἐγκαινιάσθη ἀκόμη ἡ νέα σχέσις τῆς εὐλαβοῦς καὶ λατρευτικῆς οἰκειότητος, τὴν ὁποίαν μετὰ τὴν ἀνάληψίν μου ὡς αἰώνιος καὶ οὐράνιος πλέον ἀρχιερεὺς καὶ ὡς κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας ἑνωμένος μὲ αὐτὴν θὰ συνάψω πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Πήγαινε δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἰπὲ εἰς αὐτούς· Ἀναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου, ὁ ὁποῖος δι' ἐμοῦ ἔγινε καὶ ἰδικός σας κατὰ χάριν Πατήρ, ἔγινε δὲ καὶ ἀφ' ὅτου ἐνηνθρώπησα καὶ Θεός μου, ὅπως εἶναι καὶ Θεὸς ἰδικός σας.

18 ἔρχεται Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἀπαγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι ἑώρακε τὸν Κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.

18 Ἔρχεται Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἀναγγέλλει εἰς τοὺς μαθητάς, ὅτι εἶδε τὸν Κύριον, ὁ ὁποῖος καὶ εἶπεν εἰς αὐτὴν τοὺς λόγους αὐτούς.

19 Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν.

19 Εἰς ἐπιβεβαίωσιν λοιπὸν τῆς μαρτυρίας ταύτης τῆς Μαρίας, ὅταν ἐβράδυασε κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, τὴν πρώτην τῆς ἑβδομάδος, καὶ ἐνῷ αἱ θύραι τοῦ σπιτιοῦ, ὅπου ἦσαν μαζευμένοι οἱ μαθηταί, ἦσαν κλεισταὶ ἕνεκα τοῦ φόβου, ποὺ εἶχαν οὗτοι διὰ τοὺς Ἰουδαίους, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐστάθη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· ἂς εἶναι εἰρήνη εἰς σᾶς.

[14]) κα΄ 4. Μτ. κη΄ 19. Μρ. ις΄ 9. Λκ. κδ΄ 16. [17]) Ψ. κα΄ 23. Μτ. κη΄ 10. [18]) Μρ. ις΄ 10. Λκ. κδ΄ 9. 10. [19]) 26. Μρ. ις΄ 14. Λκ. κδ΄ 36.

20 καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον.

20 Καὶ ἀφοῦ εἶπε τοῦτο, ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευράν του διὰ νὰ ἴδουν τὰ σημάδια τῶν πληγῶν καὶ πεισθοῦν, ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ σταυρωθεὶς Διδάσκαλός των. Κατόπιν λοιπὸν τῆς πληροφορίας, τὴν ὁποίαν διὰ τῆς ἐπιδείξεως αὐτῆς τῶν θεραπευθεισῶν πληγῶν ἐσχημάτισαν, ἐχάρησαν οἱ μαθηταί, ὅταν εἶδαν τὸν Κύριον.

21 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· εἰρήνη ὑμῖν. καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς.

21 Ὅταν λοιπὸν ἡσύχασε κάπως ἡ πρώτη σφοδρὰ συγκίνησις, ποὺ ἐδοκίμασαν ἐξ αἰτίας τῆς μεγάλης των χαρᾶς οἱ μαθηταί, εἶπε πάλιν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς ἐν σχέσει πρὸς τὴν μέλλουσαν κλῆσιν καὶ ἀποστολήν των· Ἂς εἶναι εἰρήνη εἰς σᾶς. Καθὼς μὲ ἀπέστειλεν ὁ Πατὴρ διὰ τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων, ἔτσι καὶ ἐγὼ σᾶς στέλλω πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ αὐτοῦ ἔργου.

22 καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησε καὶ λέγει αὐτοῖς· λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον·

22 Καὶ ἀφοῦ εἶπεν αὐτό, προκειμένου νὰ μεταδώσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν πνοὴν τῆς νέας οὐρανίου ζωῆς, ἐνεφύσησεν εἰς τὰ πρόσωπά των, ὅπως ἄλλοτε ὁ Θεὸς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀδάμ, καὶ τοὺς εἶπε· Λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον.

23 ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς, ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.

23 Εἰς ὁποιους συγχωρήσετε τὰς ἁμαρτίας, τοὺς συγχωροῦνται αὐταὶ καὶ ἀπὸ τὸν Θεόν· εἰς ὁποιους δὲ τὰς κρατεῖτε ἀσυγχώρητες, θὰ μείνουν γιὰ πάντα κρατημένες.

24 Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς.

24 Ὁ Θωμᾶς ὅμως, ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους, ποὺ ἐλέγετο ἀπὸ τοὺς ὁμιλοῦντας τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν Ἑβραίους Δίδυμος, δὲν ἦτο μαζί τους, ὅταν ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς.

25 ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· ἑωράκαμεν τὸν Κύριον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω.

25 Ὅταν λοιπὸν ἦλθε, τοῦ ἔλεγαν οἱ ἄλλοι μαθηταί· Εἴδαμεν τὸν Κύριον. Αὐτὸς ὅμως τοὺς ἀπήντησεν· Ἐὰν δὲν ἴδω μὲ τὰ μάτια μου εἰς τὰς χεῖρας του τὸ σημάδι τῶν καρφιῶν καὶ δὲν βάλω τὸ δάκτυλό μου εἰς τὸ σημάδι τῶν καρφιῶν καὶ δὲν βάλω τὸ χέρι μου εἰς τὴν πλευράν του, ὥστε ὄχι μόνον μὲ τὰ μάτια μου, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ δάκτυλά μου νὰ βεβαιωθῶ, δὲν θὰ πιστεύσω.

26 Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν.

26 Πράγματι δὲ ὕστερα ἀπὸ ὀκτὼ ἡμέρας ἦσαν πάλιν μέσα εἰς τὸ σπίτι οἱ μαθηταὶ καὶ μαζὶ μὲ αὐτοὺς ἦτο καὶ ὁ Θωμᾶς. Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἐνῷ ἦσαν κλεισταὶ αἱ θύραι καὶ ἐστάθη εἰς τὸ μέσον τῶν μαθητῶν καὶ εἶπεν· ἂς εἶναι εἰρήνη εἰς σᾶς.

27 εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ

27 Ἔπειτα λέγει εἰς τὸν Θωμᾶν· Φέρε ἐδῶ τὸν δάκτυλόν σου. Καὶ ἐνῷ μὲ τὴν ψηλάφησίν σου θὰ ἐξετάζῃς τὰ σημάδια τῶν πληγῶν μου, συγχρόνως καὶ μὲ τὰ μάτια σου ἴδε τὰς χεῖρας μου καὶ φέρε κάτω ἀπὸ τὰ ἐνδύματά μου τὴν χεῖρα σου καὶ βάλε την εἰς τὴν πλευράν μου, ποὺ ἐκτυπήθη ἀπὸ τὴν λόγχην,

[20]) 27. ιϛ΄ 22. ιθ΄ 34. 1 Ἰν. α΄ 1. [21]) ιζ΄ 18. [22-23]) Γν. β΄ 7. Μτ. ιϛ΄ 19. ιη΄ 18. [24]) ια΄ 16. ιδ΄ 5. [25]) 20. ιθ΄ 34. 35. [26]) 19. [27]) 20. 25.

μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός.

καὶ μὴ ἀφίνῃς τὸν ἑαυτόν σου νὰ κυριευθῇ ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν, ὥστε νὰ γίνῃς μονίμως καὶ ἀνεπανορθώτως ἄπιστος, ἀλλὰ προόδευε καὶ στηρίζου εἰς τὴν πίστιν, ὥστε νὰ γίνῃς ἀμετακίνητος καὶ ἀδιάσειστος εἰς αὐτήν.

28 καὶ ἀπεκρίθη Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου.

28 Καὶ ὁ Θωμᾶς τότε ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· Πιστεύω καὶ ὁμολογῶ, ὅτι εἶσαι ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου.

29 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅτι ἑώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.

29 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ἐπίστευσες, ἐπειδὴ μὲ εἶδες. Μακαριώτεροι καὶ περισσότερον καλότυχοι εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι, καίτοι δὲν εἶδαν μὲ τὰ μάτια τους, ὅπως εἶδες σύ, ἐπίστευσαν. Καὶ θὰ πιστεύσουν οὕτως ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας μου κατὰ τὰς ἐπερχομένας γενεάς.

30 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ·

30 Σύμφωνα λοιπὸν μὲ ὅσα ἐξιστορήσαμεν, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ θαῦμα τῆς Ἀναστάσεώς του ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια τῶν μαθητῶν του καὶ πολλὰ ἄλλα ἀποδεικτικὰ θαύματα, ποὺ ἐδείκνυαν τὴν θεότητά του καὶ τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι γραμμένα εἰς τὸ βιβλίον αὐτό.

31 ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύσητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

31 Αὐτὰ δέ, ποὺ ἐξεθέσαμεν, ἐγράφησαν διὰ νὰ πιστεύσετε, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ ὑπὸ τῶν προφητῶν προκηρυχθεὶς Χριστός, ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ἔχετε ὡς ἀναφαίρετον κτῆμα σας τὴν νέαν καὶ θείαν καὶ αἰωνίαν ζωήν, ἡ ὁποία μεταδίδεται εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων διὰ μέσου αὐτοῦ καὶ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ὀνόματός του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ΄.

Στίχ. 1-23. Ἐμφάνισις εἰς ἑπτὰ μαθητὰς εἰς τὴν Τιβεριάδα. Ἀποκατάστασις τοῦ Πέτρου εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα.

Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος· ἐφανέρωσε δὲ οὕτως.

Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσε τὸν ἑαυτόν του πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητάς του εἰς τὴν λίμνην τῆς Τιβεριάδος. Τὸν ἐφανέρωσε δὲ κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον.

2 ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο.

2 Ἦσαν μαζὶ ὁ Σίμων Πέτρος, καὶ ὁ Θωμᾶς, ποὺ ἐλέγετο Δίδυμος, καὶ ὁ Ναθαναήλ, ποὺ κατήγετο ἀπὸ τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ἄλλοι δύο ἀπὸ τοὺς μαθητάς του.

[28]) α΄ 1. ια΄ 16. [29]) 1 Πτ. α΄ 8. 2 Κρ. ε΄ 7. (16). [30]) κα΄ 25. [31]) γ΄ 15. 1 Ἰν. α΄ 4. β΄ 1. 26. ε΄ 13.
ΚΑ΄. [1]) ϛ΄ 1. Μτ. κϛ΄ 32. κη΄ 7. [2]) α΄ 46. ια΄ 16.

*3 λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέ-
τρος· ὑπάγω ἁλιεύειν. λέ-
γουσιν αὐτῷ· ἐρχόμεθα καὶ
ἡμεῖς σὺν σοί. ἐξῆλθον καὶ
ἐνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον εὐ-
θύς, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ
ἐπίασαν οὐδέν.
4 πρωΐας δὲ ἤδη γενομένης
ἔστη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰ-
γιαλόν· οὐ μέντοι ᾔδεισαν
οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστι.
5 λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· παιδία, μή τι προσφά-
γιον ἔχετε; ἀπεκρίθησαν
αὐτῷ· οὔ.
6 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· βάλετε
εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ
πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὑ-
ρήσετε. ἔβαλον οὖν, καὶ
οὐκέτι αὐτὸ ἑλκύσαι ἴσχυ-
σαν ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰ-
χθύων.
7 λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖ-
νος, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, τῷ
Πέτρῳ· ὁ Κύριός ἐστι. Σί-
μων οὖν Πέτρος ἀκούσας
ὅτι ὁ Κύριός ἐστι, τὸν ἐπεν-
δύτην διεζώσατο· ἦν γὰρ
γυμνός· καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν
εἰς τὴν θάλασσαν·
8 οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ
πλοιαρίῳ ἦλθον· οὐ γὰρ ἦ-
σαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς,
ἀλλ' ὡς ἀπὸ πηχῶν διακο-
σίων· σύροντες τὸ δίκτυον
τῶν ἰχθύων.
9 ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν
γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν
κειμένην καὶ ὀψάριον ἐπι-
κείμενον καὶ ἄρτον.
10 λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων
ὧν ἐπιάσατε νῦν.
11 ἀνέβη Σίμων Πέτρος
καὶ εἵλκυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ*

3 Λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Σίμων Πέτρος· Πηγαίνω νὰ ψαρέψω. Λέ-
γουν εἰς αὐτὸν ἐκεῖνοι· Ἐρχόμεθα καὶ μεῖς μαζί σου. Ἐβγῆκαν
λοιπὸν ἀπὸ τὸ κατάλυμά των πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ ἐμβῆκαν
ἀμέσως εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἤρχισαν νὰ ψαρεύουν. Καὶ κατ' ἐκεί-
νην τὴν νύκτα δὲν ἔπιασαν τίποτε.

4 Ὅταν δὲ πλέον ἔγινε πρωΐ, ἐστάθη ὁ Ἰησοῦς στὴν ἀκρογια-
λιά. Οἱ μαθηταὶ ὅμως δὲν ἀντελήφθησαν, ὅτι αὐτός, ποὺ ἐστέ-
κετο ἐκεῖ, ἦτο ὁ Ἰησοῦς.

5 Σὰν νὰ ἦτο λοιπὸν ξένος καὶ ἄγνωστος διαβάτης, λέγει πρὸς
αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Παιδιά, μήπως ἔχετε κανένα ψάρι γιὰ προσ-
φάγι; Ἀπεκρίθησαν εἰς αὐτόν· Ὄχι.

6 Ἐκεῖνος δὲ τότε εἶπε πρὸς αὐτούς· Ρίψατε τὸ δίκτυον εἰς τὰ
δεξιὰ τοῦ πλοίου καὶ θὰ εὕρετε. Ἔρριψαν λοιπὸν σύμφωνα μὲ
τὴν σύστασιν αὐτὴν καὶ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ τραβήξουν ἐπάνω
τὸ δίκτυον ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ψαριῶν, ποὺ εἶχε πιάσει.

7 Κατόπιν λοιπὸν ἀπὸ τὴν πρωτοφανῆ αὐτὴν ἐπιτυχίαν, λέγει
ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, εἰς τὸν Πέ-
τρον· Αὐτός, ποὺ τὸν ἐνομίσαμεν ὡς ξένον, εἶναι ὁ Κύριος. Ὁ
Σίμων Πέτρος λοιπόν, ὅταν ἤκουσεν, ὅτι ἐκεῖ ἦτο ὁ Κύριος, ἐ-
φόρεσε βιαστικὰ καὶ ἐζώσθη τὸν ἐργατικὸν σάκκον του, διότι
μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἦτο σχεδὸν γυμνός· καὶ ὁρμητικός,
καθὼς ἦτο, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, διὰ νὰ συναντήσῃ τὸ
συντομώτερον τὸν Διδάσκαλον.
8 Οἱ ἄλλοι μαθηταὶ ὅμως ἦλθαν πρὸς τὸν Ἰησοῦν μὲ τὸ πλοιά-
ριον· διότι δὲν ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τὴν ξηράν, ἀλλ' ἀπεῖχον πε-
ρίπου διακόσιες πήχεις. Καὶ ἦλθαν σύροντες τὸ γεμᾶτον ἀπὸ
τὰ συλληφθέντα ψάρια δίκτυον.

9 Εὐθὺς λοιπὸν ὡς ἀπεβιβάσθησαν εἰς τὴν ξηράν, κάθυγροι
καὶ κατάκοποι καὶ πεινασμένοι, βλέπουν ἕτοιμον κατὰ γῆς σω-
ρὸν ἀπὸ κάρβουνα ἀναμμένα καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὸν ἕνα ψάρι καὶ
χωριστὰ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἕνα ἄρτον. Ηὗραν δηλαδὴ φω-
τιά, διὰ νὰ θερμανθοῦν καὶ ξηρανθοῦν τὰ ἐνδύματά των, καὶ
φαγητὸν διὰ τὸ πρωϊνόν τους.
10 Καὶ διὰ νὰ συμπληρωθῇ τὸ πρωϊνὸν αὐτὸ καὶ ἀπὸ τὸ
προϊὸν τοῦ κόπου των, λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Φέρετε καὶ
ἀπὸ τὰ ψάρια, ποὺ ἐπιάσατε τώρα.
11 Ἐπειδὴ δὲ τὸ δίκτυον ἦτο ἀκόμη μέσα εἰς τὴν λίμνην καὶ ἕ-
νεκα τοῦ βάρους του ἦτο δύσκολον νὰ τραβηχθῇ, ἀνέβη ὁ Σί-

[3]) Λκ. ε΄ 5. [4]) κ΄ 14. 19. 26. [5]) Λκ. κδ΄ 41. [6]) 11. Λκ. ε΄ 4 - 6. [7]) ιγ΄ 23. [8]) Λκ. ε΄ 7. [11]) 6.

*τῆς γῆς, μεστὸν ἰχθύων με-
γάλων ἑκατὸν πεντήκοντα
τριῶν· καὶ τοσούτων ὄντων
οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον.
12 λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
δεῦτε ἀριστήσατε. οὐδεὶς
δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξ-
ετάσαι αὐτὸν σὺ τίς εἶ, εἰδό-
τες ὅτι ὁ Κύριός ἐστιν.
13 ἔρχεται οὖν ὁ Ἰησοῦς
καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον καὶ
δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψά-
ριον ὁμοίως.
14 Τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανε-
ρώθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ ἐγερθεὶς ἐκ νε-
κρῶν.
15 Ὅτε οὖν ἠρίστησαν,
λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ
Ἰησοῦς· Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγα-
πᾷς με πλεῖον τούτων; λέγει
αὐτῷ· ναί, Κύριε, σὺ οἶδας
ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ·
βόσκε τὰ ἀρνία μου.
16 λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτε-
ρον· Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς
με; λέγει αὐτῷ· ναί, Κύριε,
σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει
αὐτῷ· ποίμαινε τὰ πρόβατά
μου.
17 λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον·
Σίμων Ἰωνᾶ, φιλεῖς με; ἐ-
λυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν
αὐτῷ τὸ τρίτον, φιλεῖς με,
καὶ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, σὺ
πάντα οἶδας, σὺ γινώσκεις
ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς· βόσκε τὰ πρόβατά
μου.*

μων Πέτρος ὡς ἐμπειρότερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους εἰς τὸ πλοιά-
ριον καὶ ἐτράβηξε τὸ δίκτυον εἰς τὴν ξηράν, γεμᾶτον ἀπὸ ψά-
ρια μεγάλα ἑκατὸν πεντήκοντα τρία. Καίτοι δὲ ἦσαν τόσον
πολλὰ τὰ ψάρια, δὲν ἐσχίσθη τὸ δίκτυον.
12 Λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Ἔλθετε τώρα νὰ πάρετε τὸ
πρωϊνόν σας. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ κανεὶς ἀπὸ τοὺς μαθητὰς δὲν ἐ-
τόλμα νὰ τὸν ἐξετάσῃ καὶ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ· Ποῖος εἶσαι σύ;
Διότι ἤξευραν, ὅτι εἶναι ὁ Κύριος. Καὶ συνεπῶς ᾐσθάνοντο ἀ-
πέναντί του φόβον καὶ βαθὺν σεβασμόν.
13 Ἀφοῦ λοιπὸν κατόπιν τῆς προσκλήσεως τοῦ Ἰησοῦ ἦλθαν
οἱ μαθηταὶ νὰ φάγουν, ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς καὶ παίρνει εἰς τὰς
χεῖρας του τὸν ἄρτον καὶ ἐμοίρασε τοῦτον εἰς αὐτούς, ὁμοίως
δὲ καὶ τὸ ὀψάριον.
14 Αὐτὴ ἦτο ἡ τρίτη φορὰ ἕως τότε, ποὺ ἐφανερώθη ὁ Ἰησοῦς
εἰς συναθροισμένους τοὺς μαθητάς του, ἀφ' ὅτου ἀνεστήθη ἐκ
νεκρῶν.

15 Ὅταν λοιπὸν ἐπῆραν τὸ πρωϊνό τους, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς
τὸν Σίμωνα Πέτρον· Σίμων, υἱὲ τοῦ Ἰωνᾶ, μὲ ἀγαπᾷς περισσό-
τερον ἀπὸ αὐτούς, τοὺς ἄλλους συμμαθητάς σου, ὅπως μοῦ ἔ-
λεγες καυχώμενος κατὰ τὴν νύκτα τῆς συλλήψεώς μου; Ὁ
Πέτρος τώρα διδαγμένος ἀπὸ τὸ πάθημά του ἐκφράζεται μὲ
γλῶσσαν ταπεινοφροσύνης καὶ λέγει εἰς αὐτόν· Ναί, Κύριε, σὺ
γνωρίζεις, ὅτι σὲ ἀγαπῶ. Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Βόσκε τὰ
λογικὰ ἀρνία τῆς πνευματικῆς μου ποίμνης καὶ φρόντιζε νὰ
τρέφωνται καὶ νὰ οἰκοδομοῦνται ταῦτα μὲ τὴν διδασκαλίαν
τῆς ἀληθείας καὶ μὲ κάθε μέσον πνευματικῆς παιδαγωγίας.
16 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς πάλιν διὰ δευτέραν φοράν· Σί-
μων, υἱὲ τοῦ Ἰωνᾶ, μὲ ἀγαπᾷς; Λέγει εἰς αὐτόν· Ναί, Κύριε, σὺ
γνωρίζεις, ὅτι σὲ ἀγαπῶ. Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ποίμαινε
τὰ λογικὰ πρόβατά μου, ἐπιστατῶν καὶ ἀγρυπνῶν διὰ τὴν ἀ-
σφάλειαν καὶ σωτηρίαν των.

17 Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς διὰ τρίτην φοράν· Σίμων, υἱὲ τοῦ
Ἰωνᾶ, μὲ ἀγαπᾷς; Ἐπειδὴ δὲ ἐφαίνετο διὰ τῆς νέας αὐτῆς ἐρω-
τήσεως, ὅτι ὁ Διδάσκαλος ἀμφέβαλλεν ἀκόμη διὰ τὴν ἀγάπην
τοῦ Πέτρου, ἐλυπήθη ὁ Πέτρος, διότι εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Κύριος
διὰ τρίτην φοράν· Μὲ ἀγαπᾷς; Καὶ ἐπειδὴ ἡ τριπλῆ ἄρνησις
τὸν εἶχε διδάξει νὰ μὴ ἔχῃ πλέον ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν ἑαυτόν
του, εἶπεν εἰς αὐτόν· Κύριε, σὺ τὰ γνωρίζεις ὅλα, σὺ ἠξεύρεις,
ὅτι σὲ ἀγαπῶ. Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Βόσκε τὰ πρόβατά
μου. Καὶ ἀφοῦ μὲ τὴν τριπλῆν αὐτὴν βεβαίωσίν του ὁ Πέτρος
ἐπανώρθωσε τὸ ἁμάρτημα τῆς τριπλῆς ἀρνήσεώς του, καὶ ἀπο-
κατεστάθη εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα, ὁ Κύριος πληροφορῶν
αὐτόν, ὅτι δὲν θὰ τὸν ἠρνεῖτο πλέον, τοῦ προσθέτει:

[11]) δ΄ 27. [13]) ς΄ 11. Λκ. κδ΄ 30. 43. [14]) κ΄ 19. 26. [15-17]) α΄ 43. 49. β΄ 24. 25. ιγ΄ 37. ις΄ 30. Μτ. θ΄ 36. κς΄ 33. Μρ. β΄ 8. Πρ. κ΄ 28. 1 Πτ. ε΄ 2. 3. Ἀπ. ζ΄ 17.

18 ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει, καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις.

18 Ἀληθῶς, ἀληθῶς σοῦ λέγω, ὅταν ἦσουν νεώτερος ἔζωνες μόνος σου τὸν ἑαυτόν σου καὶ ἐβάδιζες, ὅπου ἤθελες. Ὅταν δὲ θὰ γηράσῃς, θὰ ἐξαπλώσῃς τὰς χεῖρας σου καὶ ἄλλος θὰ σὲ ζώσῃ καὶ θὰ σὲ φέρῃ ἐκεῖνος εἰς μέρος, ὅπου δὲν θέλεις. Δηλαδὴ θὰ σὲ ὁδηγήσῃ εἰς τὸ μαρτύριον, τὸ ὁποῖον ἂν καὶ μὲ τὴν προαίρεσίν σου θὰ τὸ ἀσπάζεσαι, λόγῳ ὅμως τῆς φυσικῆς ἀποστροφῆς τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸν θάνατον, φυσικὰ καὶ σὺ θὰ τὸ ἀποστέργῃς.

19 τοῦτο δὲ εἶπε σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν Θεόν. καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι.

19 Ὁ Κύριος λοιπὸν εἶπε τοῦτο σημαίνων μὲ ποῖον εἶδος θανάτου θὰ δοξάσῃ ὁ Πέτρος τὸν Θεόν. Καὶ ἀφοῦ εἶπε τοῦτο, λέγει εἰς αὐτόν· Ἀκολούθει με.

20 ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ καὶ εἶπε· Κύριε, τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε;

20 Ἐνῷ δὲ ἐβάδιζαν, ἐστρεψεν ὀπίσω ὁ Πέτρος καὶ εἶδε τὸν μαθητήν, ποὺ ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, νὰ ἀκολουθῇ καὶ αὐτός. Ὁ μαθητὴς αὐτὸς ἔπεσε καὶ κατὰ τὸ δεῖπνον ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ Ἰησοῦ καὶ εἶπε· Κύριε, ποῖος εἶναι αὐτός, ποὺ πρόκειται νὰ σὲ παραδώσῃ;

21 τοῦτον ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, οὗτος δὲ τί;

21 Αὐτὸν τὸν μαθητὴν ὅταν τὸν εἶδεν ὁ Πέτρος, λέγει εἰς τὸν Ἰησοῦν· Κύριε, αὐτὸς δὲ τί θὰ γίνῃ καὶ τί τοῦ ἐπιφυλάσσεται;

22 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; σὺ ἀκολούθει μοι.

22 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τὸν Πέτρον· Ὑπόθεσε, ὅτι θέλω αὐτὸς νὰ μείνῃ εἰς τὴν ζωὴν αὐτὴν μέχρις ὅτου ἔλθω κατὰ τὴν δευτέραν μου παρουσίαν. Τί σὲ ἐνδιαφέρει αὐτὸ καὶ τί ἔχεις νὰ κερδίσῃς σύ, ἐὰν μάθῃς, τί θὰ ἀπογίνῃ αὐτός; Σὺ ἀκολούθει με καὶ φρόντιζε διὰ τὴν ἰδικήν σου σωτηρίαν.

23 ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ;

23 Ἐκ παρεξηγήσεως λοιπὸν τῶν λόγων τούτων τοῦ Ἰησοῦ διεδόθη μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν Χριστιανῶν ἡ φήμη αὐτή, ὅτι δηλαδὴ ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος δὲν πεθαίνει. Καὶ δὲν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν Πέτρον, ὅτι ὁ μαθητὴς αὐτὸς δὲν θὰ ἀποθάνῃ. Ἀλλ' εἶπεν ὑποθετικῶς· Ἐὰν αὐτὸς θέλω νὰ μένῃ μέχρις ὅτου ἔλθω, τί νοιάζεσαι σύ;

24 Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων καὶ γράψας ταῦτα, καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ.

24 Ὁ μαθητὴς δὲ ἐκεῖνος εἶναι αὐτός, ποὺ ἐξακολουθεῖ καὶ τώρα νὰ δίδῃ μαρτυρίαν δι' αὐτά, ποὺ ἱστοροῦνται εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦτο, καὶ ὁ ὁποῖος κατέγραψε ταῦτα. Καὶ γνωρίζομεν, ὅτι ἡ μαρτυρία του εἶναι ἀληθής.

25 ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἕν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία. ἀμήν.

25 Ὑπάρχουν δὲ καὶ πολλὰ ἄλλα, ὅσα ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς, τὰ ὁποῖα, ἐὰν γράφωνται λεπτομερῶς ἕνα - ἕνα, νομίζω ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ κόσμος μὲ ὅλας τὰς βιβλιοθήκας του δὲν θὰ χωρέσῃ τὰ βιβλία ποὺ θὰ γράφωνται. Ἀληθῶς.

18-19) ιβ΄ 33. ιγ΄ 36. ιη΄ 32. Πρ. κα΄ 11. 2 Πτ. α΄ 14. 20) 7. ιγ΄ 23. 23) Μτ. ι΄ 23. ις΄ 28. 1 Κρ. ιε΄ 51. 52. 24) ιθ΄ 35. 3 Ἰν. 12. 25) κ΄ 30.

ΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

«Αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων», ἢ καὶ ἁπλῶς «Πράξεις τῶν Ἀποστόλων», εἶναι τὸ βιβλίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρονται πολλὰ ἀπὸ ὅσα ἔκαμαν οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι διὰ τὴν ἵδρυσιν καὶ ἐπέκτασιν τῆς Ἐκκλησίας. Αἱ Πράξεις δὲν εἶναι ἱστορία τοῦ ἔργου ὅλων τῶν Ἀποστόλων. Ἁπλῶς καὶ μόνον ἀναφέρεται εἰς γενικὰς γραμμὰς ἡ δρᾶσις τῶν δύο κορυφαίων Ἀποστόλων, Πέτρου καὶ Παύλου, μάλιστα δὲ τοῦ δευτέρου.

Συγγραφεὺς τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων εἶναι ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, ὅπως δὲ τὸ Εὐαγγέλιον, τὸν «πρῶτον λόγον», ὅπως τὸν ὀνομάζει, τὸ ἔγραψε χάριν ἑνὸς ἐπισήμου προσώπου, τοῦ Θεοφίλου, τὸν ὁποῖον δι' αὐτὸ τὸν ὀνομάζει «κράτιστον Θεόφιλον», οὕτω πως καὶ τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων συνέγραψε χάριν τοῦ ἰδίου προσώπου, τοῦ Θεοφίλου δηλαδή. Ἀποτελοῦν δὲ αἱ Πράξεις συνέχειαν τοῦ τρίτου Εὐαγγελίου.

Ἀφοῦ λοιπὸν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον ἐξιστόρησε τὴν ζωήν, τὸν θάνατον καὶ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἐξιστορεῖ τὸ πῶς ἱδρύθη ἡ Ἐκκλησία κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ πῶς κατόπιν ἐξηπλώθη εἰς τὴν Παλαιστίνην καὶ τὰ ἄλλα εἰδωλολατρικὰ ἔθνη, μέχρι καὶ τῆς Ρώμης.

«Αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων» συνεγράφησαν μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον, πιθανῶς δὲ καὶ πρὸ τοῦ 70 μ. Χ., διότι εἰς αὐτὰς δὲν ἀναφέρεται τίποτε ἀπολύτως περὶ τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου τῶν δύο κορυφαίων Ἀποστόλων, Πέτρου καὶ Παύλου, ὁ ὁποῖος συνέβη κατὰ τὸ ἔτος 64 μ. Χ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Στίχ. 1-12. Τελευταῖοι λόγοι τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς Ἀποστόλους καὶ Ἀνάληψις αὐτοῦ.

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν

Τὸ πρῶτον βιβλίον, τὸ ὁποῖον καλεῖται Εὐαγγέλιον, συνέγραψα, ὦ Θεόφιλε, διὰ νὰ ἐξιστορήσω εἰς αὐτὸ περιληπτικῶς ὅλα, ὅσα ἔκαμε καὶ ἐδίδαξεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς δημοσίας δράσεώς του

2 ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ Πνεύματος Ἁγίου οὓς ἐξελέξατο ἀνελήφθη·

2 μέχρι τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανούς, ἀφοῦ προηγουμένως μὲ συνεργὸν καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἔδωκεν ἐντολὰς εἰς τοὺς ἀποστόλους, τοὺς ὁποίους ὁ ἴδιος ἐξέλεξεν.

3 οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

3 Εἰς αὐτοὺς δὲ τοὺς ἰδίους παρουσίασε τὸν ἑαυτόν του ζωντανὸν μετὰ τὸ πάθημά του. Καὶ διὰ μέσου πολλῶν ἀποδείξεων τοὺς ἐβεβαίωσεν, ὅτι πράγματι ἦτο ζωντανός. Παρουσιάζετο δὲ κατὰ διαλείμματα ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, κατὰ τὰς ὁποίας ἐνεφανίζετο εἰς αὐτοὺς καὶ ὡμίλει περὶ τῶν ἀληθειῶν καὶ μυστηρίων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Α΄. 1-2) Λκ. α΄ 1 - 3. κδ΄ 50. 51. Μτ. κη΄ 19. Μρ. ις΄ 15. 19. Ἰν. κ΄ 21. 22. 3) Λκ. κδ΄ 36 - 40. Μτ. κη΄ 9. 16 - 18. Μρ. ις΄ 14. Ἰν. κ΄ 19. 26. κα΄ 1.

4 καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς ἣν ἠκούσατέ μου·

4 Καὶ ἐνῷ ἔτρωγε μαζί τους τὴν αὐτὴν μὲ ἐκείνους τροφήν, τοὺς ἔδωκε τὴν παραγγελίαν νὰ μὴ ἀπομακρύνωνται ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀλλὰ νὰ περιμένουν τὴν πραγματοποίησιν τῆς ὑποσχέσεως περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον θὰ ἔστελλεν ὁ Πατὴρ καὶ τὴν ὁποίαν ὑπόσχεσιν, ἔλεγεν εἰς αὐτοὺς ὁ ἀναστὰς Κύριος, ἠκούσατε ἀπὸ τὸ στόμα μου.

5 ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας.

5 Εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ περιμένετε, διότι ὁ Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισε μὲ ἁπλοῦν νερὸν καὶ τὸ βάπτισμά του συνεπῶς δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ἀναγεννήσῃ ἐκείνους, ποὺ τὸ ἐλάμβανον. Σεῖς ὅμως θὰ βαπτισθῆτε μὲ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ὄχι πολλὰς ἡμέρας ὕστερον ἀπὸ αὐτάς, ποὺ διερχόμεθα.

6 οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ;

6 Ὕστερον λοιπὸν ἀπὸ τὰς ἐλπίδας αὐτάς, ποὺ ἔδωκεν ὁ Χριστὸς εἰς τοὺς μαθητάς του, ἦλθαν ὅλοι μαζὶ καὶ τὸν ἠρώτων λέγοντες· Κύριε, εἰπέ μας, ἐὰν κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν ἡμερῶν αὐτῶν πρόκειται νὰ ἀποκαταστήσῃς εἰς τὴν παλαιάν της δύναμιν καὶ δόξαν τὴν βασιλείαν διὰ τὸν Ἰσραήλ;

7 εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· οὐχ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ,

7 Ὁ Ἰησοῦς ὅμως εἶπε πρὸς αὐτούς· Δὲν ἀνήκει εἰς σᾶς καὶ δὲν εἶναι ἰδικόν σας δικαίωμα νὰ γνωρίσετε τὰ χρόνια ἢ τοὺς ὡρισμένους μῆνας καὶ ἡμέρας, τὰ ὁποῖα ὁ Πατὴρ ἐκράτησεν εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἐξουσίαν του, ὥστε αὐτὸς μόνος νὰ τὰ γνωρίζῃ καὶ αὐτὸς μόνος νὰ φέρῃ εἰς πέρας ὅσα κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν θὰ συντελεσθοῦν.

8 ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.

8 Θὰ λάβετε ὅμως ἐνίσχυσιν καὶ δύναμιν, ὅταν ἔλθῃ ἐπάνω σας τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ θὰ εἶσθε μάρτυρες τοῦ βίου μου καὶ τῆς διδασκαλίας μου καὶ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς τὴν Σαμάρειαν καὶ ἕως τὸ ἔσχατον καὶ τὸ πλέον μακρυνὸν σημεῖον τῆς γῆς.

9 καὶ ταῦτα εἰπὼν βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

9 Καὶ ἀφοῦ εἶπεν αὐτά, ἐνῷ ἐκεῖνοι τὸν ἔβλεπαν, ὑψώθη πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ σύννεφον παρουσιάσθη σὰν ἄλλο ὄχημα ὑποκάτω του καὶ τὸν ἐπῆρεν ἀπὸ τὰ μάτια τους.

10 καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι λευκῇ,

10 Καὶ ἐνῷ εἶχαν καρφωμένα τὰ βλέμματά τους εἰς τὸν οὐρανόν, τότε ἀκριβῶς, ποὺ ἀνέβαινεν ἐκεῖ ὁ Κύριος, ἰδοὺ δύο ἄγγελοι, ποὺ ἐνεφανίσθησαν ὡς ἄνδρες, ἐστάθησαν κοντά τους μὲ φορέματα λευκά.

11 οἳ καὶ εἶπον· ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἑστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται, ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

11 Καὶ εἶπαν οὗτοι πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, διατί στέκεσθε καὶ παρατηρεῖτε μὲ βλέμμα ἀκίνητον εἰς τὸν οὐρανόν; Ὁ Ἰησοῦς αὐτός, ὁ ὁποῖος ἀνελήφθη ἀπὸ σᾶς εἰς τὸν οὐρανόν, θὰ ἔλθῃ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, μὲ τὸ σῶμα του δηλαδὴ καὶ καθήμενος ἐπάνω εἰς σύννεφον, ὅπως καὶ τώρα γεμᾶτοι θαυμασμὸν καὶ κατάπληξιν τὸν εἴδατε νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸν οὐρανόν.

---

[4]) ι΄ 41. Λκ. κδ΄ 41 - 49. Ἰν. ιδ΄ 26. ιε΄ 26. ις΄ 7. [5]) 8. β΄ 4. ια΄ 15. 16. ιθ΄ 4. Λκ. γ΄ 16. Μτ. γ΄ 11. [6]) Ἀμ. θ΄ 11. Πρ. γ΄ 21. Λκ. ιθ΄ 11. κδ΄ 21. Μτ. ι΄ 23. ιζ΄ 11. [7]) Μτ. κδ΄ 36. Μρ. ιγ΄ 32. [8]) 5. η΄ 1 - 25. θ΄ 31. ι΄ 39. ια΄ 26. κη΄ 30. 31. Λκ. κδ΄ 48. 49. Μτ. ι΄ 5. 6. κη΄ 19. Ἰν. ζ΄ 39. ιε΄ 26. [9]) 2. Λκ. κδ΄ 51. Μρ. ις΄ 19. Ἰν. ς΄ 62. [10]) Λκ. κδ΄ 4. Ἰν. α΄ 52. [11]) Λκ. κα΄ 27. Μτ. ις΄ 27. κδ΄ 30. 31. κς΄ 64. 1 Τμ. γ΄ 16.

12 Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου ἐλαιῶνος, ὅ ἐστιν ἐγγὺς Ἱερουσαλήμ, σαββάτου ἔχον ὁδόν.

12 Τότε οἱ Ἀπόστολοι ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τὸ ὄρος, ποὺ ἐλέγετο Ἐλαιών, καὶ εἶναι πλησίον τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς ἀπόστασιν τόσην, ὅση ἐπετρέπετο νὰ βαδίσουν οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ τὸ Σάββατον.

Στίχ. 13-26. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ματθίου ὡς ἀποστόλου.

13 καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον οὗ ἦσαν καταμένοντες, ὅ τε Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος Ἀλφαίου καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτὴς καὶ Ἰούδας Ἰακώβου.

13 Καὶ ὅταν ἐμβῆκαν εἰς τὴν πόλιν, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον, εἰς τὸ ἐπάνω δηλαδὴ πάτωμα τοῦ σπιτιοῦ, ὅπου τακτικὰ συνηθροίζοντο ὅλοι οἱ πιστοὶ καὶ ὅπου συνηντῶντο καὶ ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Ἀνδρέας, ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Θωμᾶς, ὁ Βαρθολομαῖος καὶ ὁ Ματθαῖος, ὁ Ἰάκωβος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου καὶ ὁ Σίμων ὁ Ζηλωτὴς καὶ ὁ Ἰούδας ὁ υἱὸς τοῦ Ἰακώβου.

14 οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει σὺν γυναιξὶ καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

14 Αὐτοὶ ὅλοι μὲ μίαν ψυχὴν καὶ καρδίαν καὶ μὲ τὰ αὐτὰ αἰσθήματα καὶ διαθέσεις παρέμεναν ἀκούραστοι καὶ καρτερικοὶ εἰς τὴν προσευχὴν καὶ εἰς τὴν δέησιν μαζὶ μὲ τὰς εὐσεβεῖς γυναῖκας, ποὺ ἠκολούθησαν τὸν Κύριον ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν, καὶ μὲ τὴν Μαρίαν τὴν μητέρα τοῦ Ἰησοῦ καὶ μαζὶ μὲ τοὺς νομιζομένους ἀδελφούς του.

15 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν εἶπεν· ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἴκοσιν·

15 Καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς, ποὺ ἐπηκολούθησαν εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου, ἐσηκώθη ὁ Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν καὶ εἶπεν· (Ἦσαν δὲ συνηθροισμένοι εἰς τὸ αὐτὸ μέρος περίπου ἑκατὸν εἴκοσι πρόσωπα).

16 ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην ἣν προεῖπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ στόματος Δαυῒδ περὶ Ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσι τὸν Ἰησοῦν,

16 Ἄνδρες ἀδελφοί· Ἀφοῦ ἦτο θεόπνευστος, ἔπρεπε νὰ πραγματοποιηθῇ ἐπακριβῶς καὶ ἐξ ὁλοκλήρου ὁ λόγος τῆς Γραφῆς, τὸν ὁποῖον προεῖπε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα διὰ τοῦ στόματος τοῦ Δαβὶδ περὶ τοῦ Ἰούδα, ὁ ὁποῖος κατήντησε νὰ γίνῃ ὁδηγὸς ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν.

17 ὅτι κατηριθμημένος ἦν σὺν ἡμῖν καὶ ἔλαχε τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης.

17 Ἡ προφητεία αὐτὴ ὁμιλεῖ περὶ ἀξιώματος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξέπεσεν ὁ Ἰούδας. Διότι εἶχε συγκαταριθμηθῇ μαζὶ μὲ ἡμᾶς καὶ ἔλαβεν ὄχι ἀπὸ ἰδικήν του ἀξιομισθίαν, ἀλλὰ σὰν λαχεῖον κατὰ θείαν χάριν, τὴν ὁποίαν δὲν ἐξετίμησε, τὸ μερίδιόν του εἰς τὴν διακονίαν αὐτὴν τὴν ἀποστολικήν.

18 οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ μισθοῦ τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνὴς γενόμενος ἐλάκησε μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ·

18 Αὐτὸς λοιπὸν ἀπέκτησε κάποιο χωράφιον ἀπὸ τὸν μισθὸν καὶ τὴν ἀμοιβήν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐπληρώθη ἡ ἀδικία καὶ τὸ ἔγκλημα τῆς προδοσίας του. Καὶ ὅταν ηὐτοκτόνησεν, ἔπεσεν ἀπ' ἐκεῖ, ποὺ ἐκρεμάσθη, μὲ τὸ πρόσωπον κατὰ γῆς καὶ ἔπαθε διάρρηξιν εἰς τὸ μέσον τοῦ σώματος καὶ ἐχύθησαν ἔξω ὅλα τὰ σπλάγχνα του.

---

[12]) Λκ. ιθ΄ 29. κα΄ 37. κδ΄ 50. 52. Μτ. κδ΄ 20. [13]) β΄ 2. Λκ. ς΄ 14 - 16. Μτ. ι΄ 2 - 4. [14]) β΄ 1. 42. 46. Μτ. ιγ΄ 55. Ἰν. β΄ 12. ζ΄ 5. Ῥμ. ιβ΄ 12. Κλ. δ΄ 2. [15]) β΄ 14. [16-17]) 20. 25. β΄ 29. ζ΄ 2. Μτ. κς΄ 24. 47. Ἰν. ιγ΄ 18. [18-19]) Μτ. κζ΄ 3 - 8.

19 καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλήμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν Ἀκελδαμά, τουτέστι χωρίον αἵματος.

20 γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· ***γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ·*** *καί·* ***τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος.***

21 δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ἐν ᾧ εἰσῆλθε καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ Κύριος Ἰησοῦς,

22 ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων.

23 Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσὴφ τὸν καλούμενον Βαρσαββᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰοῦστος, καὶ Ματθίαν,

24 καὶ προσευξάμενοι εἶπον· σὺ Κύριε, καρδιογνῶστα πάντων, ἀνάδειξον ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα,

25 λαβεῖν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἐξ ἧς παρέβη Ἰούδας πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον.

26 καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ματθίαν, καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀποστόλων.

19 Καὶ τὸ ἄθλιον αὐτὸ τέλος τοῦ Ἰούδα, καθὼς καὶ τὸ ὅτι ἠγοράσθη ὁ ἀγρὸς μὲ τὴν ἀμοιβὴν τῆς προδοσίας του, ἔγιναν γνωστὰ εἰς ὅλους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλήμ, ὥστε νὰ ὀνομασθῇ τὸ χωράφι ἐκεῖνο εἰς τὴν ἰδικήν τους Ἀραμαϊκὴν γλῶσσαν Ἀκελδαμά, τουτέστι χωράφιον αἵματος, ἐπειδὴ μὲ τὸ τίμημα τοῦ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ εἶχεν ἀγορασθῆ.

20 Καὶ αὐτὰ ὅλα συνέβησαν ἀκριβῶς, ὅπως εἶχαν προφητευθῆ. Διότι εἶχε γραφῆ εἰς τὸ βιβλίον τῶν Ψαλμῶν· ἂς γίνῃ τὸ ἀγρόκτημά του ἔρημον καὶ ἂς μὴ κατοικῇ κανένας εἰς αὐτό· καὶ ἂς λάβῃ ἄλλος τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμά του.

21 Ἀφοῦ λοιπὸν μὲ τὸν θάνατον τοῦ Ἰούδα καὶ τὴν ἐρήμωσιν τοῦ χωραφιοῦ του ἐπληρώθη ἡ πρώτη προφητεία, πρέπει διὰ νὰ πληρωθῇ καὶ ἡ τελευταία αὐτὴ προφητεία νὰ γίνῃ ἀντικατάστασις τοῦ Ἰούδα. Ἀπὸ τοὺς ἄνδρας δηλαδὴ ἐκείνους, ποὺ ἦσαν μαζί μας καὶ παρηκολούθησαν καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς δράσεως τοῦ Κυρίου, κατὰ τὸν ὁποῖον ἔμπαινε καὶ ἔβγαινε μεταξύ μας ὁ Κύριος Ἰησοῦς,

22 ἀπὸ τὸν καιρὸν ποὺ ἔκαμε τὴν ἀρχὴν τῆς δημοσίας δράσεώς του, δηλαδὴ ἀπὸ τῆς βαπτίσεώς του ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου μέχρι τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνελήφθη καὶ μᾶς ἔφυγε, ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς λοιπὸν ἕνας πρέπει νὰ ἐκλεγῇ καὶ νὰ γίνῃ μαζί μὲ ἡμᾶς μάρτυς τῆς Ἀναστάσεώς του.

23 Καὶ ἐπρότειναν ὡς ὑποψηφίους δύο, τὸν Ἰωσήφ, ποὺ ἐκαλεῖτο Βαρσαββᾶς, ὁ ὁποῖος ἔλαβε καὶ τὸ ἐπώνυμον Ἰοῦστος, καὶ τὸν Ματθίαν.

24 Καὶ προσευχήθησαν καὶ εἶπαν· Σύ, Κύριε, ποὺ γνωρίζεις τὰς καρδίας ὅλων, φανέρωσε καθαρὰ ἐκεῖνον, ποὺ ἐξέλεξες, ἕνα ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς δύο,

25 διὰ νὰ πάρῃ τὸ κατὰ θείαν βουλὴν καὶ χάριν καὶ σὰν ἄλλον λαχνὸν παρεχόμενον ἀξίωμα τῆς διακονίας ταύτης, τουτέστι τὸ ἀποστολικόν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξέπεσεν ὁ Ἰούδας διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν τόπον τῆς αἰωνίας καταδίκης, ποὺ τοῦ ἥξιζε καὶ τὸν ὁποῖον μόνος του ἐδιάλεξε.

26 Καὶ ἔρριψαν κλήρους μὲ τὰ ὀνόματά των καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος εἰς τὸν Ματθίαν καὶ κατετάχθη οὗτος μὲ τοὺς ἕνδεκα ἀποστόλους.

---

20) Ψ. ξη΄ 26. ρη΄ 8. Πρ. α΄ 16. 17. 1 Τμ. γ΄ 1. 21-22) β΄ 32. γ΄ 15. δ΄ 33. ε΄ 32. θ΄ 28. ι΄ 37. 39. Λκ. α΄ 2. Ἰν. ι΄ 9. ιε΄ 27. 24-25) 17. Λκ. ις΄ 15. (Ἰν. α΄ 49. β΄ 24. 25). 26) Ἀρ. κς΄ 55. 56. 1 Βσ. ι΄ 20. 1 Πρ. κε΄ 8. 9. Ἰων. α΄ 7.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Στίχ. 1-13. Ἡ κάθοδος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό.

2 καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι·

3 καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός, ἐκάθισέ τε ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν,

4 καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι.

5 Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν·

6 γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης συνῆλθε τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη, ὅτι ἤκουον εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν.

7 ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι;

8 καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν,

9 Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἐλαμῖται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν,

Καὶ ὅταν ἀπὸ τὴν ἑσπέραν τῆς παραμονῆς της ἤρχισεν ἡ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, καὶ ἐπρόκειτο αὕτη νὰ συμπληρωθῇ, ἦσαν ὅλοι οἱ πιστοὶ μὲ μιὰ καρδιὰ συναγμένοι εἰς τὸ αὐτὸ μέρος.

2 Καὶ ἔξαφνα χωρὶς νὰ τὸ περιμένῃ κανείς, ἦλθε βοὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν σὰν βοὴ σφοδροῦ ἀνέμου, ὁ ὁποῖος κινεῖται μὲ ὁρμὴν καὶ βιαιότητα. Καὶ ἡ βοὴ αὐτὴ ἐγέμισεν ὅλο τὸ σπίτι, ὅπου ἐκάθηντο οἱ ἀπόστολοι καὶ ὅλοι οἱ μαθηταί.

3 Καὶ εἶδαν μὲ τὰ μάτια των νὰ διαμοιράζωνται εἰς αὐτοὺς γλῶσσαι παρόμοιαι πρὸς τὰς φλόγας τοῦ πυρὸς καὶ εἰς τὸν καθένα ἀπὸ αὐτοὺς ἐκάθησεν ἀπὸ μία γλῶσσα.

4 Καὶ ἐγέμισε τὸ ἐσωτερικὸν ὅλων μὲ Πνεῦμα Ἅγιον, καὶ ἤρχισαν νὰ ὁμιλοῦν ξένας γλώσσας, ὅπως τὸ Πνεῦμα, ποὺ τοὺς ἐνέπνεεν, ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς νὰ ὁμιλοῦν καὶ νὰ λέγουν θείους καὶ οὐρανίους λόγους καὶ διδασκαλίας ὑψηλὰς καὶ θεοπνεύστους.

5 Ἦσαν δὲ ἐγκατεστημένοι ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς μόνιμοι κάτοικοί της Ἰουδαῖοι, ἄνδρες ποὺ ηὐλαβοῦντο καὶ ἐφοβοῦντο τὸν Θεὸν ἀπὸ ὅλα τὰ ἔθνη, ὅσα ὑπάρχουν εἰς τὴν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ γῆν.

6 Ὅταν δὲ ἔγινεν ἡ βοὴ αὐτὴ τοῦ ἀνέμου, ἐσυνάχθη τὸ πλῆθος καὶ ὅλοι ἐκυριεύθησαν ἀπὸ σύγχυσιν καὶ κατάπληξιν, διότι ὁ καθένας των ἤκουε τοὺς μαθητὰς αὐτοὺς τοῦ Ἰησοῦ νὰ ὁμιλοῦν μὲ τὴν ἰδικήν του γλῶσσαν.

7 Ἔμειναν δὲ ἐκστατικοὶ ὅλοι καὶ ἐθαύμαζαν καὶ ἔλεγαν ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον· Νά, ὅλοι αὐτοί, ποὺ ὁμιλοῦν, δὲν εἶναι Γαλιλαῖοι;

8 Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ὁ καθένας μας τὴν ἰδικήν μας γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν ἐμάθαμεν καὶ ὁμιλοῦμεν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς γεννήσεώς μας;

9 Ὅσοι εἴμεθα Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἐλαμῖται καὶ ὅσοι κατοικοῦμεν τὴν Μεσοποταμίαν καὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὴν Καππαδοκίαν, τὸν Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν,

---

Β΄. 1) Λτ. κγ΄ 15 - 21. Δτ. ις΄ 9. 10. Τβ. β΄ 1. 2 Μκ. ιβ΄ 31. 32. Πρ. α΄ 14. θ΄ 23. κ΄ 16. Λκ. θ΄ 51. 1 Κρ. ις΄ 8. 2) 6. 3) [illegible] γ΄ 2. Μτ. γ΄ 11. 4) 6. 8. 11. ι΄ 44 - 46. ια΄ 15. ιθ΄ 6. Μρ. ις΄ 17. 1 Κρ. ιβ΄ 28 - ιδ΄ 28. 5) 8 - 11. 14. η΄ 2. ι΄ 35. ιγ΄ 26. 6) 2. [illegible] 7) 12. 8-11) 5.

10 Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι,

10 καὶ τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν Παμφυλίαν, τὴν Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης, ποὺ εἶναι πλησίον τῆς Κυρήνης, καὶ οἱ Ρωμαῖοι, ποὺ διαμένουν ἐδῶ, τόσον αὐτοί, ποὺ λόγῳ τῆς καταγωγῆς των εἶναι Ἰουδαῖοι, ὅσον καὶ οἱ ἐθνικοί, ποὺ προσειλκύσθησαν εἰς τὴν Ἰουδαϊκὴν πίστιν καὶ ἔγιναν προσήλυτοι,

11 Κρῆτες καὶ Ἄραβες, ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ;

11 καθὼς καὶ οἱ ἐκ Κρήτης καταγόμενοι καὶ οἱ Ἄραβες, ὅλοι ἡμεῖς, ποὺ καταγόμεθα ἀπὸ τὰ διάφορα αὐτὰ μέρη, πῶς συμβαίνει νὰ ἀκούωμεν αὐτοὺς νὰ ὁμιλοῦν καὶ νὰ διακηρύττουν εἰς τὰς γλώσσας μας τὰ μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ;

12 ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες· τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι;

12 Ἔμεναν δὲ ἐκστατικοὶ ὅλοι καὶ ἔμβαιναν εἰς ἀπορίαν καὶ ἔλεγαν ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον· Σὰν τί νὰ σημαίνῃ τὸ ἔκτακτον αὐτὸ γεγονὸς καὶ σὰν ποίαν ἐξήγησιν μπορεῖ κανεὶς νὰ τοῦ δώσῃ;

13 ἕτεροι δὲ χλευάζοντες ἔλεγον ὅτι γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσί.

13 Ἄλλοι ὅμως ἐπεριγελοῦσαν καὶ ἔλεγαν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶναι γεμᾶτοι ἀπὸ γλυκὸ καὶ δυνατὸ κρασὶ καὶ δὲν ξεύρουν τί λέγουν.

Στίχ. 14-36. Ἡ πρώτη ὁμιλία τοῦ Πέτρου πρὸς τὰ πλήθη.

14 Σταθεὶς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἀπεφθέγξατο αὐτοῖς· ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ ἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου.

14 Ἐστάθη δὲ τότε εἰς τόπον κατάλληλον ὁ Πέτρος μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους ἕνδεκα Ἀποστόλους καὶ ὕψωσε τὴν φωνήν του, ὥστε νὰ ἀκούεται καλὰ ἀπὸ ὅλον τὸ πλῆθος ἐκεῖνο, καὶ ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶπεν εἰς αὐτούς· Ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ σεῖς ὅλοι, ὅσοι κατοικεῖτε εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἂς γίνῃ γνωστὸν εἰς σᾶς αὐτό, ποὺ θὰ σᾶς εἴπω, καὶ ἀκούσατε προσεκτικὰ τοὺς λόγους μου αὐτούς, μὲ τοὺς ὁποίους θὰ σᾶς δώσω τὴν ἀληθινὴν ἐξήγησιν αὐτῶν ποὺ βλέπετε.

15 οὐ γάρ, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε, οὗτοι μεθύουσιν· ἔστι γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας·

15 Ἡ ἀντίληψις, ποὺ ἐσχηματίσατε δι' αὐτούς, εἶναι πλανημένη. Διότι δὲν εἶναι μεθυσμένοι οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, καθὼς νομίζετε σεῖς. Καὶ δὲν εἶναι μεθυσμένοι, διότι εἶναι ἡ τρίτη ὥρα ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ἤτοι ἡ ἐνάτη πρωϊνή, καὶ λόγῳ τῆς ἑορτῆς, ἀλλὰ καὶ σύμφωνα πρὸς τὰς παραδόσεις τῶν μεγάλων ραββίνων μας δὲν ἐπιτρέπεται προτοῦ ἔλθῃ μεσημέρι ἢ τοὐλάχιστον προτήτερα ἀπὸ τὰς δέκα τὸ πρωῒ νὰ βάλωμεν εἰς τὸ στόμα μας τίποτε.

16 ἀλλὰ τοῦτό ἐστι τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ·

16 Ἀλλ' αὐτό, τὸ ὁποῖον βλέπετε, εἶναι ἐπαλήθευσις καὶ πραγματοποίησις ἐκείνου, ποὺ ἔχει λεχθῆ ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ, ὁ ὁποῖος ἐπροφήτευσε τὰ ἑξῆς:

*17 **καὶ ἔσται** ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ Θεός, **ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται·***

17 Καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν χρονικὴν περίοδον, ποὺ θὰ ἀρχίσῃ ὅταν θὰ ἔλθῃ ὁ Μεσσίας, λέγει ὁ Θεὸς ὅτι θὰ συμβῇ τοῦτο· θὰ ἐκχύσω ἀπὸ τὰ χαρίσματα τοῦ Πνεύματός μου καὶ θὰ διαμοιράσω ταῦτα εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους· καὶ θὰ προφητεύσουν οἱ υἱοί σας καὶ αἱ θυγατέρες σας· καὶ οἱ νέοι σας θὰ ἴδουν ὀπτασίας ὑπερφυσικὰς καὶ οἱ γέροντές σας θὰ ἐνυπνιασθοῦν θεῖα καὶ ἀποκαλυπτικὰ ὄνειρα.

*18 **καί γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσι.***

18 Ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς δούλους καὶ εἰς τὰς δούλας μου, ποὺ οἱ ἄνθρωποι τοὺς κατατάσσουν εἰς τὴν κατωτέραν κοινωνικὴν τάξιν, θὰ τοὺς μεταδώσω κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἄφθονα χαρίσματα ἀπὸ τὸ Πνεῦμα μου καὶ θὰ προφητεύσουν.

*19 **καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ·***

19 Καὶ θὰ δώσω καταπληκτικὰ θαύματα εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάνω καὶ φαινόμενα ἀποδεικτικὰ τῆς θείας δυνάμεως ἐπὶ τῆς γῆς κάτω· καταστροφὰς μεγάλας καὶ ἐρημώσεις· αἱματοχυσίας καὶ πυρκαϊὰς καὶ σύννεφον καπνοῦ, ποὺ θὰ ἀνεβαίνῃ ἀπὸ τὰς καιομένας πόλεις καὶ χωρία.

*20 **ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα πρὶν ἢ ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ.***

20 Ὁ ἥλιος θὰ ὑποστῇ ἔκλειψιν καὶ θὰ μεταστραφῇ εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη θὰ πάρῃ τὸ χρῶμα αἵματος, προτοῦ νὰ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἡ μεγάλη καὶ περίβλεπτος, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος θὰ ἔλθῃ ἐνδόξως διὰ νὰ κρίνῃ τοὺς ἐχθρούς του. Τέτοιαι καταστροφαὶ καὶ θεομηνίαι πρόκειται νὰ γίνουν καὶ τώρα, ὁπότε ὁ Κύριος ἐν δικαιοσύνῃ θὰ πατάξῃ ὅσους ἐκ τῶν Ἰουδαίων θὰ ἐπιμείνουν εἰς τὴν ἀπιστίαν· πρόκειται νὰ επαναληφθοῦν καὶ ἐν τῷ μεταξύ, ὁσάκις διὰ μέσου τῶν αἰώνων θὰ ἐκσπᾷ ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ κατὰ τῶν ἀποστατῶν, ἀλλὰ θὰ πραγματοποιηθοῦν καὶ τελικῶς καὶ κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Κυρίου παρουσίαν.

*21 **καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται.***

21 Καὶ θὰ συμβῇ ὥστε καθένας, ποὺ θὰ ἐπικαλεσθῇ μὲ πίστιν καὶ εὐλάβειαν τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, θὰ σωθῇ καὶ θὰ ἀπολαύσῃ τὰ ἀγαθὰ τῆς βασιλείας τοῦ Μεσσίου.

22 Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους. Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι καὶ τέρασι καὶ σημείοις οἷς ἐποίησε δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἴδατε,

22 Ἄνδρες, ἀπόγονοι τοῦ εὐλογημένου Ἰσραήλ, ἀκούσατε τοὺς λόγους αὐτούς, ποὺ θὰ σᾶς εἴπω· τὸν Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα, ὁ ὁποῖος ἀπεδείχθη μεταξύ σας ποῖος ἦτο ὄχι ἀπὸ ἄνθρωπον, ἀλλ' ἀπὸ αὐτὸν τὸν Θεόν· καὶ ἀπεδείχθη μὲ δυνάμεις καὶ καταπληκτικὰ ἔργα καὶ ἀποδεικτικὰ θαύματα, ποὺ ἔκαμε δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ σεῖς οἱ ἴδιοι γνωρίζετε·

23 τοῦτον τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ Θεοῦ ἔκδοτον λαβόντες, διὰ χει-

23 αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν, ποὺ σᾶς παρεδόθη ἀπὸ τὸν προδότην σύμφωνα μὲ τὴν ὡρισμένην ἀπόφασιν καὶ πρόγνωσιν τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ τὸν ἐπιάσατε, τὸν ἐκαρφώσατε εἰς τὸν σταυρὸν καὶ

---

12) 7. 13) 15. ιζ' 32. 1 Κρ. ιδ' 23. 14) α' 15. ιζ' 22. 15) 13. (1 Θσ. ε' 7). 16-17) Ἰωλ. γ' 1. 2. Ζχ. ιβ' 10. Ἠσ. β' 2. 3. μδ' 3. Πρ. β' 20. κα' 9. Ἰν. ς' 45. ζ' 39. Ῥμ. ε' 5. Ττ. γ' 6.

19-20) Ἰωλ. β' 30. 31. γ' 15. Μτ. κδ' 6. 7. 29. 30. 1 Θσ. ε' 2. Ἀπ. ις' 14. 21) Ἰωλ. β' 32. Πρ. ζ' 59. Ῥμ. ι' 12. 13. 1 Κρ. α' 2. Φλ. β' 10. 22) ι' 38. Ἰν. γ' 2. 23) γ' 18. δ' 28. ι' 39. Λκ. κβ' 22. Ἰν. ιθ' 11. 16. 1 Πτ. α' 20.

ρῶν ἀνόμων προσπήξαντες ἀνείλετε·
24 ὃν ὁ Θεὸς ἀνέστησε λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ.
25 Δαυῒδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν· ***προωρώμην τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν ἵνα μὴ σαλευθῶ.***
26 διὰ τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδία μου καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι,
27 ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδου οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
28 ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς, πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου.
29 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαυῒδ ὅτι καὶ ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη καὶ τὸ μνῆμα αὐτοῦ ἐστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης.
30 προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι ὅρκῳ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ Θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν Χριστὸν καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ,
31 προϊδὼν ἐλάλησε περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ὅτι οὐ κατελείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς ᾅδου οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδε διαφθοράν.

τὸν ἐφονεύσατε διὰ τῶν Ρωμαίων στρατιωτῶν, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἐθνικοὶ καὶ ξένοι πρὸς τὸν Νόμον.
24 Τοῦτον ὁ Θεὸς ἀνέστησε καὶ ἔλυσε τὰς λύπας, ποὺ τοῦ ἐπροξένησεν ὁ θάνατος, διότι σύμφωνα μὲ τὰς προφητείας δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κρατῆται αὐτὸς ὑπὸ τοῦ θανάτου.
25 Δὲν ἦτο δυνατὸν δὲ νὰ μένῃ αὐτὸς πεθαμένος, διότι ὁ Δαβὶδ λέγει ἀναφερόμενος εἰς αὐτόν· Ἔβλεπα ἐγὼ ὁ Μεσσίας ἐμπρός μου τὸν Κύριον πάντοτε· τὸν ἔβλεπα, ὅτι εἶναι εἰς τὰ δεξιά μου ἕτοιμος νὰ μὲ προστατεύσῃ διὰ νὰ μὴ ἀνησυχῶ καὶ κλονισθῶ ἀπὸ φόβον ἢ κίνδυνον ὁποιονδήποτε.
26 Διότι δὲ αἰσθάνομαι τὸν Θεὸν εἰς τὰ δεξιά μου ἕτοιμον νὰ μὲ προστατεύσῃ, δι' αὐτὸ εὐφράνθη ἡ καρδία μου καὶ ἐξεδήλωσα μεγάλην χαρὰν μὲ τὴν γλῶσσαν μου, ἀκόμη δὲ καὶ τὸ σῶμα μου κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου θὰ ἀναπαυθῇ καὶ θὰ ἡσυχάσῃ εἰς τὸν τάφον μὲ ἐλπίδα, ὅτι γρήγορα θὰ ἀναστηθῇ.
27 Διότι δὲν θὰ ἐγκαταλείψῃς τὴν ψυχήν μου νὰ μείνῃ ἐπὶ πολὺν χρόνον εἰς τὸν τόπον τοῦ Ἅδου, οὔτε θὰ ἐπιτρέψῃς ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀφωσιωμένος εἰς σὲ ἅγιός σου νὰ πάθῃ εἰς τὸ σῶμα του τὴν φθορὰν καὶ ἀποσύνθεσιν τοῦ τάφου.
28 Μοῦ ἔδειξες καὶ μοῦ ἐγνωστοποίησες δρόμους, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τὸν τάφον, ὅπου δι' ὀλίγον καιρὸν θὰ παραμείνω, ὁδηγοῦν εἰς τὴν ἀληθινὴν καὶ μακαρίαν ζωήν· θὰ μὲ γεμίσῃς εὐφροσύνην, ὅταν θὰ μὲ ἀνυψώσῃς καὶ θὰ μὲ πάρῃς μαζί σου εἰς τοὺς οὐρανοὺς διὰ νὰ ἀπολαμβάνω καὶ ὡς ἄνθρωπος τὴν δόξαν τοῦ προσώπου σου.
29 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἂς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ σᾶς εἴπω ἐλεύθερα διὰ τὸν πατριάρχην Δαβίδ, διὰ στόματος τοῦ ὁποίου ἐλέχθη ἡ προφητεία αὐτή, ὅτι αὐτὸς καὶ ἀπέθανε καὶ ἐτάφη καὶ τὸ μνημεῖον του εἶναι μεταξύ μας ἐδῶ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα μέχρι τῆς σημερινῆς ἡμέρας. Δὲν ἐφαρμόζεται λοιπὸν ἡ προφητεία αὐτὴ εἰς τὸν Δαβίδ, ποὺ παραμένει πεθαμένος καὶ θαμμένος ἕως σήμερον.
30 Ἀλλ' ὁ Δαβὶδ προικισμένος μὲ μόνιμον χάρισμα προφητείας καὶ γνωρίζων, ὅτι ὁ Θεὸς τοῦ ὑπεσχέθη μὲ ὅρκον, ὅτι ἀπὸ ἀπόγονον τῶν σπλάγχνων του, τὴν Μαρίαν δηλαδή, ἔμελλε νὰ ἀναστήσῃ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν τὸν Χριστὸν διὰ νὰ καθίσῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου του ὡς πνευματικὸς καὶ αἰώνιος βασιλεύς,
31 προεῖδε τὰ μέλλοντα καὶ ὡμίλησε διὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, ὅτι δὲν ἐγκατελείφθη ἡ ψυχὴ τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν τόπον τοῦ Ἅδου, οὔτε τὸ σῶμα του εἶδε τὴν φθορὰν καὶ ἀποσύνθεσιν τοῦ τάφου.

24) Ψ. ιϛ' 5. 6. ριδ' 3. Πρ. β' 32. γ' 15. δ' 10. ι' 40. 41. ιγ' 30. ιϛ' 31. Ῥμ. δ' 24. ϛ' 4. 1 Κρ. ιε' 15. 25-28) Ψ. ιε' 8 - 11. Πρ. ιγ' 34 - 37. 29) 3 Βσ. β' 10. Νεμ. γ' 16. Πρ. ιγ' 36. 30-31) 2 Βσ. ζ' 12. 13. Ψ. πη' 4. 5. ρλα' 11. Λκ. α' 32. 33. 69. Ἑβ. ζ' 3. 24.

32 τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ Θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες.
33 τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ Θεοῦ ὑψωθείς, τήν τε ἐπαγγελίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεε τοῦτο ὃ νῦν ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε.
34 οὐ γὰρ Δαυῒδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς, λέγει δὲ αὐτός· ***εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου***
35 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.
36 ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι καὶ Κύριον καὶ Χριστὸν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐποίησε, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

32 Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν, περὶ τοῦ ὁποίου σᾶς ὡμίλησα, τὸν ἀνέστησεν ὁ Θεὸς ἐκ νεκρῶν, καὶ μάρτυρες τοῦ γεγονότος αὐτοῦ τῆς Ἀναστάσεως εἴμεθα ὅλοι ἡμεῖς.
33 Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς μετὰ τὴν Ἀνάστασίν του ἀνυψώθη μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Πατέρα του τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ποὺ ὑπεσχέθη εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἀποστόλους ὅτι θὰ μᾶς ἔστελλεν, ἔχυσεν ἀφθόνους τὰς δωρεὰς καὶ τὰς ὑπερφυσικὰς αὐτὰς ἐνεργείας, τὰς ὁποίας σεῖς βλέπετε τώρα καὶ ἀκούετε.
34 Ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ἀνυψώσεως αὐτῆς τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν ὡμίλησε προφητικῶς ὁ Δαβὶδ καὶ δὲν εἶναι δυνατόν, παρὰ εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ ὄχι εἰς τὸν Δαβὶδ νὰ ἀναφέρωνται οἱ προφητικοὶ αὐτοὶ λόγοι. Διότι ὁ Δαβὶδ δὲν ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς, λέγει ὅμως ὁ ἴδιος· Εἶπεν ὁ Κύριος καὶ Θεὸς εἰς τὸν Μεσσίαν, ὁ ὁποῖος εἶναι μὲν ἀπόγονός μου ὡς ἄνθρωπος, ἀλλὰ συγχρόνως εἶναι καὶ Κύριός μου ὡς Θεός: Κάθησε εἰς τὰ δεξιά μου διὰ νὰ ἀπολαμβάνῃς καὶ ὡς ἄνθρωπος θείας καὶ μοναδικὰς τιμάς,
35 ἕως ὅτου ὑποτάξω τελείως εἰς σὲ τοὺς ἐχθρούς σου καὶ τοὺς κάμω στήριγμα, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον θὰ πατοῦν τὰ πόδια σου.
36 Ἂς γνωρίζῃ λοιπὸν ἀσφαλῶς καὶ μὲ βεβαιότητα ὁλόκληρον τὸ γένος τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὅτι αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν Ἰησοῦν, τὸν ὁποῖον σεῖς ἐσταυρώσατε, τὸν ἀνέδειξε καὶ τὸν ἐγκατέστησεν ὁ Θεὸς Κύριον καὶ Χριστόν, διότι ἔδωκε καὶ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν του πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ βασιλικὴν δόξαν.

Στίχ. 37-41. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ὁμιλίας τοῦ Πέτρου.

37 Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν τῇ καρδίᾳ, εἶπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους· τί ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί;
38 Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς αὐτούς· μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε τὴν δωρεὰν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.
39 ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν καὶ πᾶσι τοῖς εἰς μακράν, ὅσους ἂν προσκαλέσηται Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.

37 Ἀφοῦ δὲ ἤκουσαν τὸν λόγον τοῦτον, συνησθάνθησαν τὴν ἐνοχήν των καὶ κατέλαβε λύπη καὶ κατάνυξις τὴν καρδίαν των καὶ εἶπον εἰς τὸν Πέτρον καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς Ἀποστόλους· Τί πρέπει νὰ κάμωμεν, ἄνδρες ἀδελφοί, διὰ νὰ συγχωρηθῇ ἡ ἐνοχή μας;
38 Ὁ Πέτρος δὲ τότε εἶπε πρὸς αὐτούς· Μετανοήσατε καὶ ἕκαστος ἀπὸ σᾶς ἐγκολπούμενος μὲ πίστιν ἀδίστακτον ὡς σωτῆρα του καὶ κύριόν του τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἂς βαπτισθῇ διὰ νὰ τοῦ δοθῇ ἄφεσις ἁμαρτιῶν. Καὶ θὰ λάβετε τὴν δικαίωσιν καὶ τὸν ἁγιασμόν, τὰ ὁποῖα ὡς δωρεὰν παρέχει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τοὺς βαπτιζομένους.
39 Μὴ ἀμφιβάλλετε περὶ τούτου, διότι ἡ διὰ τοῦ προφήτου Ἰωὴλ ὑπόσχεσις περὶ τῆς ἐκχύσεως καὶ δωρεᾶς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐδόθη διὰ σᾶς καὶ διὰ τοὺς ἀπογόνους σας καὶ δι' ὅλους, ὅσους θὰ προσκαλέσῃ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι, ἐπειδὴ λατρεύουν τὰ εἴδωλα, εἶναι τώρα μακρὰν ἀπὸ τὸν Θεόν.

32) 24. α' 22. 33) 34. α' 4. ε' 31. 34-35) Ψ. ρθ' 1. Μτ. κβ' 43. 44. 36) ε' 31. ι' 36. Ἰν. γ' 35. δ' 42. Ῥμ. θ' 5. ιδ' 9. Φλ. β' 9. 10. 37) Γν. λδ' 7. Σρ. ιβ' 12. Πρ. ιϛ' 30. Λκ. γ' 10. 38) α' 5. γ' 19. ι' 48. κβ' 16. Λκ. κδ' 47. 39) Ἰωλ. β' 32. Ἡσ. νζ' 19. Πρ. γ' 25. ιγ' 26. 32. 46. (Ἐφ. β' 13).

40 ἑτέροις τε λόγοις πλείοσι διεμαρτύρετο καὶ παρεκάλει λέγων· σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης.

40 Καὶ μὲ ἄλλους λόγους περισσοτέρους δημοσίᾳ καὶ μὲ τόνον ζωηρὸν ἐμαρτύρει ὁ Πέτρος περὶ τῆς ἀληθείας καὶ προέτρεπε τοὺς Ἰουδαίους λέγων· Σώσατε τοὺς ἑαυτούς σας ἀπὸ τὴν φοβερὰν τιμωρίαν, ποὺ θὰ ὑποστῇ ἡ κακὴ καὶ διεστραμμένη αὐτὴ γενεά, ἡ ὁποία ἐσταύρωσε τὸν Ἰησοῦν.

41 οἱ μὲν οὖν ἀσμένως ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν, καὶ προσετέθησαν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι.

41 Καὶ αὐτοὶ μὲν ἐδέχθησαν εὐχαρίστως καὶ μὲ τὴν καρδιά τους τὸν λόγον καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Πέτρου, καὶ ἐβαπτίσθησαν. Καὶ ἔτσι προσετέθησαν εἰς τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην περίπου τρεῖς χιλιάδες πρόσωπα.

Στίχ. 42-47. Ἡ ζωὴ τῶν πρώτων Χριστιανῶν.

42 ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς.

42 Ἦσαν δὲ ἀφωσιωμένοι μὲ ζῆλον καὶ ἐπιμονὴν εἰς τὴν ἀκρόασιν τῆς διδασκαλίας τῶν Ἀποστόλων καὶ εἰς τὴν μεταξύ των στοργικὴν ἐπικοινωνίαν καὶ ἑνότητα καὶ εἰς τὸν διὰ τὴν μετάληψιν τεμαχισμὸν τοῦ ἄρτου τῆς θείας Εὐχαριστίας, καὶ εἰς τὰς προσευχάς.

43 Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος, πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο.

43 Κατέλαβε δὲ φόβος κάθε ψυχήν, καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς μὴ πιστεύσαντας, οἱ ὁποῖοι ἔπαυσαν πλέον νὰ ἐμπαίζουν καὶ νὰ περιγελοῦν τοὺς Χριστιανούς, εἰς τοῦτο δὲ συνετέλει καὶ τὸ ὅτι πολλὰ καταπληκτικὰ θαύματα καὶ σημεῖα ἐγίνοντο διὰ μέσου τῶν ἀποστόλων.

44 πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά,

44 Ὅλοι δὲ ἀνεξαιρέτως οἱ μετὰ θερμότητος ἐμμένοντες εἰς τὴν πίστιν, ἦσαν μεταξύ των ἑνωμένοι, σὰν μέλη τῆς αὐτῆς οἰκογενείας καὶ εἶχαν ὅλα κοινά.

45 καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσι καθότι ἄν τις χρείαν εἶχε·

45 Ἐπώλουν λοιπὸν τὰ κτήματα καὶ τὰ κινητὰ ὑπάρχοντά των καὶ διεμοίραζον τὰ εἰσπραττόμενα ἐκ τῆς πωλήσεως ταύτης χρήματα εἰς ὅλους τοὺς στερουμένους ἀδελφοὺς ἀναλόγως τῆς ἀνάγκης, ποὺ θὰ εἶχεν ὁ καθένας ἐξ αὐτῶν.

46 καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας,

46 Καὶ κάθε ἡμέραν ἐσύχναζαν μὲ ἀκούραστον ζῆλον καὶ μὲ μίαν ψυχὴν ὅλοι εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἀφοῦ ἔκοπτον ἄρτον κατ' ἰδίαν εἰς τὰ σπίτια, ὅπου συνηθροίζοντο εἰς κοινὰς τραπέζας, ἐλάμβανον μέρος εἰς τὴν τροφήν, ποὺ παρετίθετο, καὶ ἔτρωγαν μὲ καρδίαν γεμάτην ἀπὸ ἀγαλλίασιν καὶ μὲ παιδικὴν εἰλικρίνειαν καὶ ἁπλότητα.

47 αἰνοῦντες τὸν Θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. ὁ δὲ Κύριος προσετίθει τοὺς σῳζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ.

47 Διὰ τὴν εἰρηνικὴν δὲ καὶ ἀφωσιωμένην ταύτην ζωήν των ἐδοξολόγουν τὸν Θεὸν καὶ ἀπελάμβανον τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν εὔνοιαν τοῦ λαοῦ. Ὁ δὲ Κύριος προσέθετε κάθε ἡμέραν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὡς νέα μέλη αὐτῆς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι σύμφωνα μὲ τὴν πρόγνωσιν αὐτοῦ ἦσαν προωρισμένοι νὰ σωθοῦν.

---

40) Δτ. λβ΄ 5. Μτ. ιβ΄ 39. Φλ. β΄ 15. 41) 47. δ΄ 4. ε΄ 14. ς΄ 7. θ΄ 31. ια΄ 21. 24. ιβ΄ 24. ιδ΄ 1. 42) 46. α΄ 14. ς΄ 4. κ΄ 7. 43) δ΄ 30. ε΄ 12. ς΄ 8. ιε΄ 12. 2 Κρ. ιβ΄ 12. Μρ. ις΄ 17. 18. 44-45) δ΄ 32 - 35. 46-47) 41. 42. ε΄ 14. κζ΄ 34. 35. Λκ. κδ΄ 53.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Στίχ. 1-11. Ὁ Πέτρος θεραπεύει τὸν χωλόν.

Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην.

Κατὰ μίαν δὲ ἀπὸ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἀνέβαιναν μαζὶ εἰς τὸ ἱερὸν ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης κατὰ τὴν ἐνάτην ὥραν τῆς προσευχῆς, ἤτοι κατὰ τὴν τρίτην ἀπογευματινήν.

2 καί τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο, ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην ὡραίαν τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ ἱερόν·

2 Καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔφεραν εἰς τὰ χέρια κάποιον ἄνθρωπον, ποὺ ἦτο χωλὸς ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητέρας του, καὶ τὸν ὁποῖον ἔβαναν κάθε ἡμέραν εἰς τὴν πόρταν τοῦ ἱεροῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ, ἡ ὁποία ἐκαλεῖτο Ὡραία, διὰ νὰ ζητῇ ἐλεημοσύνην ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἔμβαιναν εἰς τὸ ἱερόν.

3 ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν ἠρώτα ἐλεημοσύνην.

3 Οὗτος δέ, ὅταν εἶδε τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην, οἱ ὁποῖοι ἔμελλον νὰ ἔμβουν εἰς τὸ ἱερόν, ἐζήτει νὰ λάβῃ καὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἐλεημοσύνην.

4 ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ εἶπε· βλέψον εἰς ἡμᾶς.

4 Τότε ὁ Πέτρος διηύθυνε καὶ ἐστήριξε τὰ βλέμματά του εἰς αὐτὸν μαζὶ μὲ τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπε· Κύτταξέ μας προσεκτικά.

5 ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν.

5 Αὐτὸς δὲ ἐστράφη μὲ ἐνδιαφέρον εἰς αὐτοὺς περιμένων νὰ λάβῃ κάποιαν ἐλεημοσύνην ἀπὸ αὐτούς.

6 εἶπε δὲ Πέτρος· ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω τοῦτό σοι δίδωμι· ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειρε καὶ περιπάτει.

6 Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· Οὔτε ἀργυρᾶ οὔτε χρυσᾶ νομίσματα ἔχω. Ἐκεῖνο δὲ ποὺ ἔχω, αὐτὸ καὶ σοῦ δίδω. Διὰ τῆς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν δίδει ἡ μετὰ πίστεως ἐπίκλησις τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, σήκω ὄρθιος καὶ περιπάτει.

7 καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρε· παραχρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν αὐτοῦ αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυρά,

7 Καὶ ἀφοῦ τὸν ἔπιασεν ἀπὸ τὸ δεξιόν του χέρι, τὸν ἐσήκωσε ὄρθιον· ἀμέσως δὲ ἐστερεώθησαν οἱ πατοῦσές του καὶ οἱ ἀστράγαλοί του.

8 καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσῆλθε σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερὸν περιπατῶν καὶ ἁλλόμενος καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν.

8 Καὶ γεμᾶτος χαρὰν ὁ χωλὸς ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν θέσιν του μὲ πηδήματα καὶ ἐστάθη ὄρθιος καὶ ἐβάδιζεν ἐλεύθερα. Καὶ ἐμβῆκε μαζὶ μὲ αὐτοὺς εἰς τὸ ἱερόν, περιπατῶν ἐλεύθερα καὶ πηδῶν καὶ δοξάζων τὸν Θεόν, ποὺ τὸν ἐθεράπευσε.

9 καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν Θεόν·

9 Καὶ ὅλος ὁ λαός, ποὺ ἦτο ἐκεῖ, τὸν εἶδε νὰ περιπατῇ καὶ νὰ ὑμνῇ τὸν Θεόν.

Γ΄. 1) ι΄ 3. 9. 30. Ἰν. ιη΄ 15. 2) 10. ιδ΄ 8. Ἰν. θ΄ 1. 4) ιγ΄ 9. ιδ΄ 9. 6) 16. δ΄ 10. 30. θ΄ 34. ις΄ 18. Λκ. θ΄ 49. ι΄ 17. Μρ. ις΄ 17. 7-8) Ἡσ. λε΄ 6. Πρ. γ΄ 11. ιδ΄ 10. Μρ. θ΄ 27. Ἰν. ε΄ 9. 14. 9) δ΄ 16. θ΄ 35.

10 ἐπεγίνωσκόν τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ ὡραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ.

10 Καὶ τὸν ἐξήταζαν μὲ περιέργειαν καὶ ἐπείθοντο, ὅτι ἦτο πράγματι αὐτός, ποὺ ἐκάθητο πλησίον τῆς ὡραίας πύλης τοῦ ἱεροῦ διὰ νὰ ζητῇ ἐλεημοσύνην. Καὶ ἐθάμβωσαν ἀπὸ τὸν ὑπερβολικὸν θαυμασμόν τους καὶ ἔμειναν ἐκστατικοὶ ἀπὸ αὐτό, ποὺ ἔγινεν εἰς αὐτόν.

11 Κρατοῦντος δὲ τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην συνέδραμε πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ Σολομῶντος ἔκθαμβοι.

11 Ἐνῷ δὲ ὁ ἰατρευθεὶς χωλὸς δὲν ἐχωρίζετο ἀπὸ τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην, ἀλλὰ γεμᾶτος εὐγνωμοσύνην ἠκολούθει αὐτούς, ἔτρεξε μαζὶ πρὸς αὐτοὺς ὅλος ὁ λαός, ποὺ εἶχεν ἔλθει τὴν στιγμὴν ἐκείνην διὰ νὰ προσευχηθῇ καὶ ἐμαζεύθη εἰς τὴν καμάραν τοῦ ἱεροῦ, ποὺ ἐκαλεῖτο στοὰ τοῦ Σολομῶντος, γεμᾶτος θαυμασμὸν καὶ κατάπληξιν.

Στίχ. 12-26. Δευτέρα ὁμιλία τοῦ Πέτρου. Νέα προτροπὴ εἰς μετάνοιαν.

12 ἰδὼν δὲ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν· ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποιηκόσι τοῦ περιπατεῖν αὐτόν;

12 Ὅταν δὲ εἶδεν ὁ Πέτρος τὸ πλῆθος αὐτό, ἔλαβε τὸν λόγον καὶ εἶπε πρὸς τὸν λαόν· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, διατί θαυμάζετε διὰ τὴν θεραπείαν τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ καὶ διατί ἔχετε καρφώσει τὰ μάτια σας εἰς ἡμᾶς, ὡσὰν μὲ ἰδικήν μας δύναμιν ἢ λόγῳ τῆς εὐσεβείας μας νὰ ἔχωμεν κατορθώσει τὸ νὰ περιπατῇ οὗτος;

13 ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασε τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν· ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε καὶ ἠρνήσασθε αὐτὸν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν·

13 Ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακώβ, ὁ Θεὸς τῶν προγόνων μας ἐδόξασε τὸν Μεσσίαν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως ἔγινε πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος δοῦλος του. Ἀντιθέτως ὅμως σεῖς παρεδώκατε αὐτὸν διὰ νὰ σταυρωθῇ καὶ τὸν ἠρνήθητε ἐμπρὸς εἰς τὸν Πιλᾶτον, ὅταν ἐκεῖνος ἀπεφάσισε νὰ τὸν ἀφήσῃ ἐλεύθερον ὡς ἀθῷον.

14 ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνήσασθε, καὶ ᾐτήσασθε ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν,

14 Ἐνῷ δὲ ὁ εἰδωλολάτρης αὐτὸς ἀνεγνώρισε τὴν ἀθῳότητά του, σεῖς ἀρνηθήκατε τὸν κατ' ἐξοχὴν καὶ μοναδικὸν ἅγιον καὶ ἀπολύτως ἀναμάρτητον καὶ δίκαιον καὶ ἐζητήσατε νὰ σᾶς δοθῇ ὡς χάρις ἄνθρωπος φονεύς, ὁ Βαραββᾶς.

15 τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν.

15 Αὐτὸν δέ, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον δὲν ἀφήρεσε κανενὸς τὴν ζωήν, ἀλλ' εἶναι ὁ ἀρχηγὸς καὶ αἴτιος τῆς πνευματικῆς μας σωτηρίας, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς φυσικῆς ζωῆς μας, τὸν ἐφονεύσατε. Ὁ Θεὸς ὅμως ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ μάρτυρες εἴμεθα ἡμεῖς οἱ Ἀπόστολοι του.

16 καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦτον, ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε, ἐστερέωσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ

16 Καὶ μὲ τὴν πίστιν, ποὺ ἔχομεν εἰς τὸ ὄνομά του, ἐθεραπεύσαμεν αὐτόν, τὸν ὁποῖον βλέπετε ὑγιῆ, καὶ τὸν ὁποῖον γνωρίζετε, ὅτι ἦτο χωλός. Αὐτὸν τὸν ἐκ γενετῆς χωλὸν ἐστερέωσεν εἰς τὰ πόδια του τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἡ πίστις, εἰς τὴν ὁ-

[10] 2. 12. 16. Ἰν. θ΄ 8. [11] ε΄ 12. Ἰν. ι΄ 23. [12] 10. ιδ΄ 11. 15. [13-15] Ἐξ. γ΄ 6. Ἡσ. νβ΄ 13. νγ΄ 11. Πρ. β΄ 23. 32. γ΄ 26. δ΄ 27.30 ε΄ 30. 31. ζ΄ 52. κβ΄ 14. Λκ. κ΄ 37. κγ΄ 13-25. 47. Ἰν. γ΄ 16. η΄ 54. Ἑβ. β΄ 10. 1 Πτ. γ΄ 18. 1 Ἰν. β΄ 1. [16] 6. 10.

ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν.

ποίαν μᾶς στηρίζει αὐτὸς διὰ τῆς διδασκαλίας του καὶ τῆς χάριτός του, ἔδωκεν εἰς τὸν χωλὸν αὐτὸν τὴν τελείαν καὶ ὁλοκληρωτικὴν αὐτὴν θεραπείαν, ποὺ συνετελέσθη ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια ὅλων σας.

17 καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν·

17 Καὶ διὰ νὰ ἔλθω, ἀδελφοί, εἰς ἐκεῖνα, ποὺ πρέπει νὰ γίνουν τώρα ἀπὸ σᾶς, ἠξεύρω, ὅτι ἐξ ἀγνοίας, ἐπειδὴ δὲν ἐγνωρίζατε, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τῆς ζωῆς, ἐπράξατε καὶ σεῖς καθὼς καὶ οἱ ἄρχοντές σας τὸ ἔγκλημα τοῦ νὰ τὸν σταυρώσετε.

18 ὁ δὲ Θεὸς ἃ προκατήγγειλε διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ παθεῖν τὸν Χριστόν, ἐπλήρωσεν οὕτω.

18 Ὁ Θεὸς ὅμως μὲ τὸν σταυρικὸν αὐτὸν θάνατον ἐπραγματοποίησε τελείως ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα διεκήρυξεν ἐκ προτέρου διὰ στόματος ὅλων τῶν προφητῶν του προαναγγείλας, ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ὑφίστατο παθήματα καὶ θάνατον σκληρόν.

19 μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας,

19 Μὴ νομίσετε ὅμως, ὅτι ἐπειδὴ διὰ τῆς πράξεώς σας αὐτῆς ἐπληρώθησαν αἱ προφητεῖαι, εἶσθε ἀνένοχοι καὶ ἀνεύθυνοι δι' αὐτό, τὸ ὁποῖον ἐκάματε. Ἡ ἐνοχή σας εἶναι μεγάλη. Μετανοήσατε λοιπὸν καὶ μὲ συμπεριφορὰν εἰς τὸ ἑξῆς ἐνάρετον γυρίσατε ὀπίσω πλησίον τοῦ Θεοῦ ἐγκολπούμενοι διὰ τῆς πίστεως τὸν Ἰησοῦν διὰ νὰ ἐξαλειφθοῦν αἱ ἁμαρτίαι σας.

20 ὅπως ἂν ἔλθωσι καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον ὑμῖν Χριστὸν Ἰησοῦν,

20 Μετανοήσατε καὶ ἐπιστρέψατε, διὰ νὰ ἐπιβλέψῃ εἰς σᾶς πλήρης ἐλέους ὁ Κύριος καὶ διὰ νὰ σᾶς ἔλθουν ἀπὸ τὸ ἐξευμενισμένον πλέον πρόσωπόν του καιροὶ ἀναψυχῆς ἀπὸ τὰς θλιβερὰς περιπετείας σας διὰ τῆς ἀπολαύσεως τῶν εὐλογιῶν τῆς Νέας Διαθήκης, καὶ διὰ νὰ σᾶς ἀποστείλῃ πάλιν Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος πρὸ πάντων τῶν αἰώνων ἔχει προορισθῆ διὰ νὰ εἶναι ἰδικός σας Μεσσίας.

21 ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ Θεὸς διὰ στόματος πάντων ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν ἀπ' αἰῶνος.

21 Μὴ περιμένετε ὅμως τώρα νὰ τὸν ἴδετε πάλιν μὲ τὰ σωματικά σας μάτια, ὅπως τὸν ἐβλέπατε προτήτερα. Διότι αὐτόν, τὸν Μεσσίαν καὶ Χριστόν, δὲν πρόκειται νὰ τὸν δεχθῇ ὡς κοσμικὸν βασιλέα ἡ γῆ, ὅπως τὸν φαντάζονται σύμφωνα μὲ τὰς παχυλάς των ἀντιλήψεις οἱ ὁμοεθνεῖς μας. Ἀλλὰ πρέπει σύμφωνα μὲ τὰς προφητείας νὰ ὑποδεχθῇ αὐτὸν ὁ οὐρανός. Καὶ θὰ μείνῃ ἐκεῖ δοξαζόμενος, ἕως ὅτου ἔλθουν οἱ χρόνοι, κατὰ τοὺς ὁποίους θὰ ἀνακαινισθοῦν καὶ θὰ ἀποκατασταθοῦν τὰ πάντα. Περὶ τῶν χρόνων δὲ αὐτῶν καὶ τοῦ ἀνακαινισμοῦ τῶν πάντων ἐλάλησεν ὁ Θεὸς διὰ στόματος ὅλων τῶν ἁγίων του προφητῶν ἀπὸ παλαιοτάτων χρόνων.

22 Μωϋσῆς μὲν γὰρ πρὸς τοὺς πατέρας εἶπεν ***ὅτι προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς.***

22 Ναί· διὰ στόματος ὅλων τῶν προφητῶν. Διότι ὁ μὲν Μωϋσῆς εἶπε πρὸς τοὺς προπάτοράς μας, ὅτι προφήτην θὰ σᾶς ἀναστήσῃ Κύριος ὁ Θεός σας ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ὁμοεθνεῖς σας ὅμοιον πρὸς ἐμέ, νομοθέτην δηλαδὴ καὶ μεσίτην ὡς ἐγώ· αὐτὸν ἔχετε καθῆκον νὰ ὑπακούσετε εἰς ὅλα, ὅσα θὰ σᾶς εἴπῃ.

23 ***ἔσται δὲ πᾶσα ψυχή, ἥ-***

23 Ὁποιοσδήποτε δὲ δὲν ὑπακούσῃ εἰς τὸν προφήτην ἐκεῖνον,

[17] ιγ΄ 27. Λκ. ιβ΄ 48. κγ΄ 34. 1 Τμ. α΄ 13. [18] 21. β΄ 23. ι΄ 43. Λκ. κδ΄ 26. 27. [19-20] Ψ. ν΄ 11. Ἡσ. μγ΄ 25. μθ΄ 9 - 13. Πρ. β΄ 38. κς΄ 18. 20. Λκ. β΄ 25. κα΄ 28. 2 Θσ. α΄ 7. Ἀπ. κα΄ 4. 5. [21] 18. Μτ. ιζ΄ 11. Λκ. α΄ 70. [22-24] Δτ. ιη΄ 15. 18. 19. (Γν. ιζ΄ 14. Λτ. κγ΄ 29). Πρ. ζ΄ 37. 52. ι΄ 43. κς΄ 22. Λκ. κδ΄ 27.

τις ἐὰν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου, ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ.

24 καὶ πάντες δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ κατήγγειλαν τὰς ἡμέρας ταύτας.

25 ὑμεῖς ἐστε οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν καὶ τῆς διαθήκης ἧς διέθετο ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς Ἀβραάμ· ***καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς.***

26 ὑμῖν πρῶτον ὁ Θεὸς ἀναστήσας τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν.

ὡρισμένως αὐτὸς θὰ ἐξαφανισθῇ ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

24 Αὐτὰ εἶπεν ὁ Μωϋσῆς. Καὶ ὅλοι δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ τοῦ Σαμουὴλ καὶ ἔπειτα, ὅσοι ἐλάλησαν πρὸς τοὺς πατέρας μας, αὐτοὶ καὶ προανήγγειλαν τὰς ἡμέρας αὐτὰς τῆς εὐτυχοῦς βασιλείας τοῦ Μεσσίου, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ κακοὶ θὰ τιμωρηθοῦν ὁριστικῶς καὶ οἱ δίκαιοι θὰ ἀνταμειφθοῦν.

25 Σεῖς εἶσθε οἱ ἀπόγονοι καὶ κληρονόμοι τῶν προφητῶν, καὶ ἰδικοί σας εἶναι οἱ προφῆται, καθὼς καὶ ἡ Διαθήκη, τὴν ὁποίαν συνῆψεν ὁ Θεὸς μὲ τοὺς προπάτοράς μας, ὅταν εἶπε πρὸς τὸν Ἀβραάμ: Καὶ διὰ τοῦ Μεσσίου, ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι ἀπόγονός σου, θὰ λάβουν τὰς εὐλογίας καὶ χάριτας τοῦ Θεοῦ ὅλαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.

26 Εἰς σᾶς πρῶτον ὁ Θεός, ἀφοῦ ἔδωκε ζωὴν εἰς τὸν δοῦλον του Ἰησοῦν καὶ διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τὸν ἀνέδειξε τὸ εὐλογημένον σπέρμα καὶ ἀπόγονον τοῦ Ἀβραάμ, ἀπέστειλεν αὐτὸν διὰ νὰ σᾶς εὐλογῇ, ἐφ' ὅσον καὶ σεῖς καταβάλλετε πᾶσαν προσπάθειαν νὰ ἀπομακρυνθῇ ὁ καθένας σας ἀπὸ τὰς πονηρίας σας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Στίχ. 1-22. Οἱ ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου.

Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαὸν ἐπέστησαν αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι,

2 διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαὸν καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν·

3 καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον· ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη.

4 πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν, καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ὡσεὶ χιλιάδες πέντε.

Ἐνῷ δὲ οἱ δύο Ἀπόστολοι ὡμίλουν πρὸς τὸν λαόν, ἦλθον ἔξαφνα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἱερεῖς, ποὺ ἦσαν κατὰ τὴν ἑβδομάδα ἐκείνην ἐφημέριοι εἰς τὸν ναόν, καὶ ὁ ἱερεὺς ποὺ ἦτο ἐπὶ κεφαλῆς τῆς φρουρᾶς τοῦ ναοῦ, ὁ ὁποῖος ὡς προϊστάμενος τῶν λευϊτῶν καὶ φρουρῶν τοῦ ναοῦ ἔφερε τὸν τίτλον στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ· καὶ μαζὶ μὲ αὐτὸν ἦλθαν καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι.

2 Αὐτοὶ ὅλοι ἐστενοχωροῦντο καὶ ἠγανάκτουν, διότι οἱ Ἀπόστολοι ἐδίδασκον τὸν λαὸν καὶ ἐκήρυττον τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν βεβαιοῦντες καὶ ἀποδεικνύοντες αὐτὴν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος προσφάτως εἶχεν ἀναστηθῆ.

3 Καὶ ἔβαλαν τὰ χέρια των ἐπάνω τους καὶ τοὺς συνέλαβον καὶ τοὺς ἔθεσαν ὑπὸ ἐπιτήρησιν εἰς τὴν φυλακήν, διὰ νὰ τοὺς δικάσουν κατὰ τὴν αὐριανὴν ἡμέραν· διότι ἦτο ἑσπέρα πλέον καὶ δὲν ἔμενε καιρός, διὰ νὰ συγκληθῇ τὸ συνέδριον.

4 Ἐν τούτοις πολλοὶ ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἤκουσαν τὸν λόγον τοῦ Πέτρου, ἐπίστευσαν καὶ ἔγινεν ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα πιστῶν εἰς τὸν Ἰησοῦν ἀνδρῶν, ἐκτὸς γυναικῶν καὶ παιδίων, περίπου πέντε χιλιάδες.

[25]) Γν. ιβ' 3. κβ' 18. Πρ. β' 39. Ῥμ. θ' 5. Γλ. γ' 8. 16. [26]) ιγ' 46. Μτ. ι' 5. 6.
Δ'. [1-2]) ε' 17. 24. κγ' 8. Λκ. κ' 1. 27. [3]) γ' 1. ε' 18. ιβ' 1. ιε' 23. 24. [4]) β' 41. 47.

5 Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς εἰς Ἱερουσαλήμ,

6 καὶ Ἄνναν τὸν ἀρχιερέα καὶ Καϊάφαν καὶ Ἰωάννην καὶ Ἀλέξανδρον καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ,

7 καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ ἐπυνθάνοντο· ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς;

8 τότε Πέτρος πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου εἶπε πρὸς αὐτούς· ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραήλ,

9 εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται,

10 γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής.

11 οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας.

12 καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· οὐδὲ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

5 Κατὰ τὴν ἑπομένην δὲ ἡμέραν συνέβη νὰ συναχθοῦν οἱ ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς, ποὺ κατοικοῦσαν εἰς Ἱερουσαλήμ,

6 καὶ ὁ Ἄννας ὁ ἀρχιερεὺς καὶ ὁ Καϊάφας καὶ ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὅσοι κατήγοντο ἀπὸ οἰκογένειαν ἀρχιερατικήν.

7 Καὶ ἀφοῦ διέταξαν τοὺς Ἀποστόλους νὰ σταθοῦν εἰς τὸ μέσον ὄρθιοι, σὰν κατηγορούμενοι ποὺ ἦσαν, τοὺς ἠρώτων καὶ τοὺς ἐξήταζαν· Μὲ ποίαν δύναμιν ἢ μὲ τὴν ἐπίκλησιν ποίου ὀνόματος ἐκάματε σεῖς αὐτό, ποὺ ἔγινεν εἰς τὸν χωλόν;

8 Τότε ὁ Πέτρος, ἀφοῦ ἡ ψυχή του ἐγέμισεν ἀπὸ ἔμπνευσιν καὶ φωτισμὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τοὺς εἶπεν· Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ προεστῶτες τοῦ Ἰσραήλ·

9 ἀφοῦ δὲν τὸ ηὕρατε σεῖς ἄδικον καὶ ἀνάρμοστον νὰ ὑποβληθῶμεν σήμερον ἡμεῖς εἰς ἀνάκρισιν καὶ δίκην δι' εὐεργεσίαν ἀνθρώπου ἀσθενοῦς καὶ εἰδικώτερον νὰ ἐξετασθῶμεν διὰ τὸ μέσον, μὲ τὸ ὁποῖον οὗτος ἐθεραπεύθη,

10 ἂς γίνῃ γνωστὸν εἰς ὅλους σας καὶ εἰς ὅλον τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι διὰ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, τὸν ὁποῖον σεῖς ἐσταυρώσατε, ἀλλὰ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τῷ ὀνόματι τούτῳ ὁ χωλὸς αὐτὸς στέκεται ἐμπρός σας ὑγιής.

11 Ὁ Ἰησοῦς οὗτος εἶναι ὁ λίθος ποὺ ἐπεριφρονήθη ὡς τιποτένιος ἀπὸ σᾶς, ποὺ λόγῳ τοῦ ἀξιώματός σας ἐπιστατεῖτε εἰς τὴν πνευματικὴν οἰκοδομὴν τοῦ Ἰσραήλ. Ἀλλὰ παρὰ τὴν περιφρόνησιν, ποὺ τοῦ ἐκάματε, ὁ λίθος αὐτὸς ἔγινεν αγκωνάρι, ποὺ συνένωσεν ὡς ἄλλους δύο τοίχους τὸν ἰουδαϊκὸν καὶ τὸν εἰδωλολατρικὸν λαὸν καὶ στηρίζει τὸ ὅλον πνευματικὸν οἰκοδόμημα.

12 Καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν δι' οὐδενὸς ἄλλου νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν σωτηρίαν, ποὺ μᾶς ὑπεσχέθη ὁ Θεός. Διότι δὲν ὑπάρχει κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπὶ ὅλης τῆς γῆς πλὴν τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ κανὲν ἄλλο ὄνομα, τὸ ὁποῖον νὰ ἔχῃ δοθῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ὡρίσθη διὰ θείας βουλῆς καὶ ἀποφάσεως νὰ σωθῶμεν ὅλοι ἡμεῖς. Καὶ

[5-6]) Λκ. γ' 2. Μτ. β' 4. κς' 3. [7]) ε' 27. ς' 12. Λκ. κ' 2. Μτ. κα' 23. [8]) ιγ' 9. Λκ. ιβ' 11. 12. Μτ. ι' 19. 20. [9-10]) γ' 6. 13-16.
[11]) Ψ. ριζ' 22. Λκ. κ' 17. [12]) γ' 15. ιε' 11. Μτ. α' 21. Ἰν. ιε' 5.

συνεπῶς τὸν Ἰησοῦν αὐτὸν ὡς Σωτῆρα ὀφείλομεν νὰ ἐγκολπωθῶμεν.

13 Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν,

13 Ὅσον δὲ οἱ ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων ἔβλεπαν μὲ ἔκπληξιν τὸ ἄφοβον θάρρος τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ Ἰωάννου, περὶ τῶν ὁποίων εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀντελήφθησαν, ὅτι ἦσαν ἄνθρωποι ἀγράμματοι καὶ ἀνῆκον εἰς τὰς λαϊκὰς τάξεις, ἐθαύμαζον διὰ τὰς γνώσεις των καὶ συγχρόνως ἀνεγνώριζαν, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦν.

14 τὸν δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν.

14 Ὅταν δὲ ἔβλεπαν τὸν ἄνθρωπον, ποὺ εἶχε θεραπευθῆ, νὰ στέκεται μαζί τους ὀρθιος, δὲν εἶχαν τίποτε νὰ ἀντιλέξουν.

15 κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν, συνέβαλλον πρὸς ἀλλήλους

15 Διὰ νὰ εὕρουν δὲ κάποιαν διέξοδον εἰς τὴν δύσκολον θέσιν, ποὺ εἶχαν περιέλθει, τοὺς διέταξαν νὰ βγοῦν ἔξω ἀπὸ τὴν αἴθουσαν τοῦ συνεδρίου, καὶ ἀντήλλασσον μεταξὺ των γνώμας

16 λέγοντες· τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονε δι' αὐτῶν, πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ φανερόν, καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνήσασθαι·

16 λέγοντες· Τί νὰ κάμωμεν μὲ τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς; Διότι, ὅτι μὲν ἔγινε δι' αὐτῶν θαῦμα γνωστὸν καὶ βέβαιον, εἶναι φανερὸν εἰς ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ ἀρνηθῶμεν.

17 ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαόν, ἀπειλῇ ἀπειλησώμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων.

17 Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ διαδοθῇ καὶ γνωστοποιηθῇ περισσότερον εἰς τὸν λαὸν τὸ θαῦμα αὐτό, ἄς τοὺς φοβερίσωμεν δυνατὰ καὶ ἄς τοὺς ἐπιβάλωμεν νὰ μὴ ὁμιλοῦν πλέον εἰς κανένα ἄνθρωπον χρησιμοποιοῦντες ὡς κεντρικὸν σημεῖον καὶ ὡς βάσιν τῆς διδασκαλίας των καὶ τοῦ κηρύγματός των τὸ ὄνομα αὐτό.

18 καὶ καλέσαντες αὐτοὺς παρήγγειλαν αὐτοῖς τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ.

18 Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἐκάλεσαν ἐκ νέου εἰς τὴν αἴθουσαν, τοὺς παρήγγειλαν νὰ μὴ λέγουν εἰς τὸ ἑξῆς οὐδὲ λέξιν, οὔτε νὰ διδάσκουν μὲ κύριον θέμα καὶ σκοπὸν τῆς διδασκαλίας των τὴν πίστιν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰησοῦ.

19 ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον· εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ Θεοῦ, κρίνατε.

19 Ὁ Πέτρος ὅμως καὶ ὁ Ἰωάννης ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπον· Ἐν σχέσει μὲ αὐτό, ποὺ μᾶς παραγγέλλετε, κρίνατε μόνοι σας, ἐὰν εἶναι δίκαιον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ νὰ ὑπακούωμεν περισσότερον εἰς σᾶς παρὰ εἰς τὸν Θεόν.

20 οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς ἃ εἴδομεν καὶ ἠκούσαμεν μὴ λαλεῖν.

20 Ὡρισμένως καὶ σεῖς δὲν θὰ εὕρετε τοῦτο δίκαιον. Διότι δὲν δυνάμεθα ἡμεῖς ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα μὲ βεβαιότητα γνωρίζομεν περὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὰ ὁποῖα εἴδαμεν μὲ τὰ μάτια μας καὶ ἠκούσαμεν μὲ τὰ αὐτιά μας, νὰ μὴ τὰ κηρύττωμεν.

13-14) 16. γ´ 8. 9. Μτ. ια´ 25. Ἰν. ζ´ 15. 15) ε´ 34. 16) 14. Ἰν. ια´ 47. 17-18) ε´ 28. 40. 19) ε´ 29. 20) Μτ. ι´ 26 - 28.

21 οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὑρίσκοντες τὸ πῶς κολάσονται αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι·

21 Αὐτοὶ ὅμως, ποὺ τοὺς ἀνέκριναν, ἀφοῦ προσέθεσαν εις τὴν ἀπαγόρευσίν τους καὶ ἀπειλάς, ὅτι θὰ τοὺς ἐτιμώρουν εἰς τὸ μέλλον αὐστηρά, ἐὰν δὲν συνεμορφοῦντο μὲ τὴν παραγγελίαν των, τοὺς ἀφῆκαν ἐλευθέρους, ἐπειδὴ δὲν εὕρισκαν τίποτε, διὰ τὸ ὁποῖον νὰ τιμωρήσουν αὐτούς. Καὶ ὡς ἐκ τούτου ἠναγκάσθησαν νὰ τοὺς ἀπολύσουν ἐξ αἰτίας τοῦ λαοῦ, διότι ὅλοι ἐδόξαζον τὸν Θεὸν διὰ τὸ γεγονὸς αὐτό.

22 ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.

22 Ἦτο δὲ ἑπόμενον νὰ προκαλέσῃ τὴν μεγάλην αὐτὴν ἐντύπωσιν εἰς ὅλον τὸν λαὸν τὸ συμβὰν αὐτό. Διότι ἦτο πλέον τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ποὺ εἶχε γεννηθῆ χωλὸς καὶ εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε γίνει τὸ θαῦμα αὐτὸ τῆς θεραπείας, τὸ ὁποῖον ἦτο σημάδι καὶ ἀπόδειξις, ὅτι μὲ θείαν δύναμιν ἐνήργησαν οἱ Ἀπόστολοι.

Στίχ. 23-31. Προσευχὴ τῆς Ἐκκλησίας.

23 Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον.

23 Ὅταν δὲ οἱ Ἀπόστολοι ἀφέθησαν ἐλεύθεροι, ἦλθον εἰς ἐκείνους μὲ τοὺς ὁποίους συνεδέοντο διὰ τῆς πίστεως ὡς μέλη μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας καὶ τοὺς διηγήθησαν ὅσα εἶπον πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι.

24 οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εἶπον· Δέσποτα, σὺ ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς,

24 Αὐτοὶ δέ, ὅταν ἤκουσαν αὐτά, ἀπὸ συμφώνου μὲ μίαν καρδίαν ὅλοι ὕψωσαν φωνὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εἶπον· Ὕψιστε κυρίαρχε τοῦ παντός, σὺ ποὺ ἔκαμες τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ ὅλα ὅσα ὑπάρχουν εἰς αὐτά·

25 ὁ διὰ στόματος Δαυῒδ παιδός σου εἰπών· ***ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά;***

25 Σύ, ποὺ εἶπες διὰ στόματος τοῦ δούλου σου Δαβίδ· διατί ἐκυριεύθησαν ἀπὸ μανίαν καὶ ἐξαγρίωσιν ἔθνη καὶ διατί λαοὶ ἐμηχανεύθησαν σχέδια, ποὺ θὰ ἀποτύχουν καὶ θὰ ἀποδειχθοῦν μάταια;

26 παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ.

26 Ἐστάθησαν ὁ ἕνας κοντὰ εἰς τὸν ἄλλον ὅλοι μαζὶ εἰς πολεμικὴν παράταξιν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνηθροίσθησαν μὲ ἐχθρικὰς διαθέσεις κατὰ Κυρίου τοῦ Θεοῦ καὶ ἐναντίον ἐκείνου, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ἔχρισε καὶ ἐγκατέστησεν αἰώνιον βασιλέα καὶ ἀρχιερέα καὶ προφήτην.

27 συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας, Ἡρῴδης τε καὶ Πόντιος Πιλᾶτος σὺν ἔθνεσι καὶ λαοῖς Ἰσραήλ,

27 Καὶ ἡ προφητεία αὐτὴ τοῦ Δαβὶδ ἐπαλήθευσε σήμερον. Διότι πράγματι καὶ στὰ σωστὰ ἐμαζεύθησαν κατὰ τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖον ἔχρισες Λυτρωτὴν καὶ Σωτῆρα, ὁ Ἡρῴδης καὶ ὁ Πόντιος Πιλᾶτος μαζὶ μὲ εἰδωλολατρικὰ ἔθνη καὶ μὲ λαὸν ἀπὸ ὅλας τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.

28 ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου καὶ ἡ βουλή σου προώρισε γενέσθαι·

28 Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἐμαζεύθησαν ὅλοι αὐτοί, δὲν ἠμπόρεσαν νὰ κάμουν τίποτε παραπάνω ἀπὸ ὅσα τὸ πανίσχυρον καὶ παντοδύναμον χέρι σου καὶ ἡ πάνσοφος ἀπόφασίς σου ὥρισαν ἐκ προτέρου νὰ γίνουν.

---

21) ε´ 26. Λκ. κ´ 19. 22) Ἰν. ε´ 5. θ´ 32. 24) Ἐξ. κ´ 11. Νεμ. θ´ 6. Ψ. ρμε´ 6. Ἠσ. λζ´ 16. Ἰρ. λθ´:λβ´ 17. Πρ. ζ´ 49. 50. ιδ´ 15. ιζ´ 24. Ἀπ. ς´ 10. ιδ´ 7. 25-26) Ψ. β´ 1. 2. Μρ. ιβ´ 36. 27) 30. γ´ 13. 20. ι´ 38. Λκ. δ´ 18. κγ´ 1 κτλ. 28) β´ 23. γ´ 18.

29 καὶ τὰ νῦν, Κύριε, ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου
30 ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν καὶ σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ.
31 καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ παρρησίας.

29 Καὶ τώρα, Κύριε, ρῖψε τὸ προστατευτικὸν δι' ἡμᾶς βλέμμα σου εἰς τὰς ἀπειλάς των καὶ δῶσε εἰς τοὺς δούλους σου ἐνίσχυσιν καὶ χάριν διὰ νὰ λαλοῦν τὸν λόγον σου μὲ θάρρος καὶ μὲ ἀφοβίαν ἀπέναντι ὁποιασδήποτε ἀπειλῆς.
30 Καὶ ἔτσι νὰ κηρύττουν αὐτοὶ τὴν ἀλήθειαν, ἐνῷ σὺ θὰ ἐξαπλώνῃς τὸ παντοδύναμόν σου χέρι πρὸς θαυματουργικὴν θεραπείαν τῶν ἀσθενειῶν καὶ ἐνῷ θὰ γίνωνται σημεῖα ἀποδεικτικὰ καὶ θαύματα καταπληκτικὰ διὰ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ.
31 Καὶ ὅταν οὗτοι μὲ τὴν προσευχὴν αὐτὴν ἐπεκαλέσθησαν τὸν Θεόν, ἐσείσθη ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἦσαν συναθροισμένοι, καὶ ἐπληρώθησαν ὅλοι μὲ Ἅγιον Πνεῦμα, καὶ ἐλάλουν μὲ ἄφοβον θάρρος τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Στίχ. 32-37. Ἑνότης θαυμαστὴ τῶν πιστῶν.

32 Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία, καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά.

32 Συγχρόνως ὅμως καὶ τὸ πλῆθος ἐκείνων ποὺ εἶχαν πιστεύσει εἰς τὸ εὐαγγέλιον, εἶχαν ἁρμονικὴν καὶ ἀδιάσπαστον ὁμοφροσύνην καὶ τόσον αἱ καρδίαι, ὅσον καὶ ὁλόκληρος ἡ πνευματικὴ ὕπαρξις ὅλων ἦσαν ἑνωμένα εἰς ἕν, ἐπεκράτει δηλαδὴ μεταξύ των πλήρης συμφωνία καὶ ἁρμονία φρονημάτων καὶ συναισθημάτων. Καὶ δὲν εὑρίσκετο κανεὶς ἀπὸ αὐτούς, ποὺ νὰ λέγῃ, ὅτι καὶ τὸ ἐλάχιστον ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά του καὶ τὴν περιουσίαν του ἦτο ἰδικόν του, ἀλλὰ τὰ εἶχαν μεταξύ των ὅλα εἰς κοινὴν ὠφέλειαν καὶ χρῆσιν.

33 καὶ μεγάλῃ δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς.

33 Καὶ μὲ δύναμιν μεγάλην, ποὺ ἔπειθε τοὺς ἀκροατὰς καὶ ἔφερε μεγάλα ἀποτελέσματα εἰς τὰς ψυχάς των, ἔδιδαν οἱ ἀπόστολοι ὡς χρέος ὀφειλόμενον καὶ καθῆκον ἐπιβεβλημένον τὴν μαρτυρίαν περὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, καὶ χάρις Θεοῦ μεγάλη, ἡ ὁποία τοὺς συνέδεε διὰ τῆς ἀγάπης σφιγκτά, ἦτο εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς πιστούς.

34 οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων·
35 διεδίδοτο δὲ ἑκάστῳ καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν.
36 Ἰωσῆς δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ἀπὸ τῶν ἀποστό-

34 Καὶ ἀπόδειξις τῆς χάριτος αὐτῆς, ποὺ ἐκαρποφόρει τὴν ἀγάπην, ἦτο, ὅτι δὲν ὑπῆρχε κανεὶς μεταξὺ αὐτῶν, ποὺ νὰ στερῆται τὰ πρὸς συντήρησιν. Διότι ὅσοι ἦσαν ἰδιοκτῆται χωραφιῶν ἢ σπιτιῶν, τὰ ἐπώλουν καὶ ἔφερον τὴν εἰς χρήματα ἀξίαν τῶν πωλουμένων κτημάτων καὶ ἐπειδὴ ἐξ εὐλαβείας ἀπέφευγον νὰ τὴν παραδώσουν εἰς χεῖρας τῶν Ἀποστόλων, ἔθετον αὐτὴν κατὰ γῆς κοντὰ εἰς τὰ πόδια τῶν Ἀποστόλων·
35 διεμοιράζετο δὲ τὸ χρῆμα εἰς ἕκαστον σύμφωνα μὲ τὴν ἀνάγκην ποὺ εἶχεν.
36 Ὁ Ἰωσῆς δέ, ποὺ ἐπωνομάσθη ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους Βαρνάβας, ὄνομα ποὺ μεταφράζεται εἰς τὴν ἑλληνικὴν υἱὸς παρη-

[29-30]) ιδ΄ 3. Μρ. ις΄ 20. Ἐφ. ς΄ 19. [31]) β΄ 1 - 4. ις΄ 25. 26. [32]) β΄ 44. Φλ. α΄ 27. β΄ 2. [33]) β΄ 32. 43. (47). [34-35]) β΄ 45. ε΄ 1. 2. [36-37]) θ΄ 27. ια΄ 22 - 26. 30. ιβ΄ 25 - ιε΄ 39. 1 Κρ. θ΄ 6. Γλ. β΄ 1. 9. 13. Κλ. δ΄ 10.

λων, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον υἱὸς παρακλήσεως, Λευΐτης, Κύπριος τῷ γένει,
37 ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας ἤνεγκε τὸ χρῆμα καὶ ἔθηκε παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

γορίας καὶ οἰκοδομητικῆς προτροπῆς, καὶ ὁ ὁποῖος ἦτο Λευΐτης καὶ εἶχε γεννηθῆ εἰς τὴν Κύπρον,
37 εἶχεν εἰς τὴν κυριότητά του ἕνα ἀγρόν. Καὶ ἀφοῦ τὸν ἐπώλησεν, ἔφερε τὸ χρῆμα, ποὺ εἰσέπραξε, καὶ τὸ ἔθεσεν ἐμπρὸς εἰς τὰ πόδια τῶν Ἀποστόλων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Στίχ. 1-11. Τὸ ψεῦδος καὶ ἡ τιμωρία τοῦ Ἀνανίου καὶ τῆς Σαπφείρης.

Ἀνὴρ δέ τις Ἀνανίας ὀνόματι σὺν Σαπφείρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησε κτῆμα
2 καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν.
3 εἶπε δὲ Πέτρος· Ἀνανία, διατί ἐπλήρωσεν ὁ σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί σε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου;
4 οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενε καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχε; τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ Θεῷ.

Κάποιος ὅμως ἄνθρωπος, ποὺ ἐλέγετο Ἀνανίας, μαζὶ μὲ τὴν γυναῖκα του Σαπφεῖραν ἐπώλησεν ἕνα χωράφι, ποὺ εἶχε,
2 καὶ ἐξεχώρισε διὰ τὸν ἑαυτόν του ἓν μέρος ἀπὸ τὸ εἰσπραχθὲν ἀντίτιμον, κρυφὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους Χριστιανούς, ἐν γνώσει ὅμως καὶ τῆς γυναικός του. Καὶ ἀφοῦ ἔφερε τὸ ὑπόλοιπον ποσὸν ἀπὸ τὰ χρήματα, τὸ ἔθεσε κατὰ γῆς ἐμπρὸς εἰς τὰ πόδια τῶν ἀποστόλων, προσποιούμενος ὅτι αὐτὸ ἦτο ὁλόκληρον τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἀγροῦ.
3 Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· Ἀνανία, διατί ἀφῆκες τὸν σατανᾶν νὰ γεμίσῃ τὴν καρδίαν σου μὲ πονηρὰς σκέψεις, μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νὰ ἐξαπατήσῃς σὺ μὲ τὸ ψέμα σου τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ νὰ κατακρατήσῃς κρυφὰ διὰ τὸν ἑαυτόν σου ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ ἀντίτιμον τοῦ χωραφιοῦ, ποὺ ἐπώλησες;
4 Ὅταν τὸ χωράφι αὐτὸ ἦτο ἀπώλητον, δὲν παρέμενεν ἰδικόν σου, καὶ ὅταν ἐπωλήθη, τὸ ἀντίτιμόν του δὲν ἦτο εἰς τὴν ἐξουσίαν σου νὰ τὸ διαθέσῃς ὅπως ἤθελες; Κανεὶς δὲν σοῦ ἐπέβαλε νὰ φέρῃς τὸ ἀντίτιμόν του ἐδῶ. Ἀλλὰ σύ, διὰ νὰ προσελκύσῃς τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῆς Ἐκκλησίας, προσποιεῖσαι, ὅτι προσφέρεις τώρα ὅλα ὅσα εἰσέπραξες καὶ δὲν ἔχεις τὴν εἰλικρίνειαν νὰ εἴπῃς, ὅτι ἐκράτησες διὰ τὸν ἑαυτόν σου ἕνα μέρος ἐκ τοῦ ἀντιτίμου, ὁπότε κανεὶς δὲν θὰ σὲ ἐκατηγόρει. Διατί ἐδέχθης εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ ἀπεφάσισες νὰ κάμῃς αὐτὴν τὴν πρᾶξιν; Δὲν ἐψεύσθης εἰς ἀνθρώπους, ἀλλ' εἶπες ψέματα εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον εἶναι Θεός.

5 ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας τοὺς λόγους τούτους πεσὼν ἐξέψυξε, καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

5 Δὲν ἐπρόφθασε δὲ νὰ ἀκούσῃ τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Ἀνανίας καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ ἐξεψύχησε. Καὶ προεκλήθη μέγας φόβος εἰς ὅλους, ὅσοι ἤκουον ταῦτα.

Ε΄. [1-2]) δ΄ 34 - 37. [3-4]) Δτ. κγ΄ 21. 22. Πρ. ε΄ 32. ιγ΄ 10. ιε΄ 28. Ἰν. η΄ 44. ιγ΄ 2. 27. 1 Θσ. δ΄ 8. [5-6]) 10. 11. β΄ 43. ιθ΄ 17. Λκ. ζ΄ 16.

6 ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτὸν καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν.

6 Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ οἱ νεώτεροι κατὰ τὴν ἡλικίαν ἐσηκώθησαν καὶ περιετύλιξαν τὸν Ἀνανίαν μὲ νεκρικοὺς ἐπιδέσμους, ὅπως ἐσυνηθίζετο τότε, καὶ ἀφοῦ τὸν μετέφεραν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, τὸν ἔθαψαν.

7 Ἐγένετο δὲ ὡς ὡρῶν τριῶν διάστημα καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονός, εἰσῆλθεν.

7 Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἐπέρασε περίπου τριῶν ὡρῶν χρονικὸν διάστημα καὶ ἡ γυναῖκα τοῦ Ἀνανίου, ἡ ὁποία δὲν ἐγνώριζε τὸ γεγονὸς τῆς τιμωρίας τοῦ συζύγου της, ἐμβῆκεν εἰς τὸν τόπον τῆς συνάξεως.

8 ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος· εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; ἡ δὲ εἶπε· ναί, τοσούτου.

8 Ἀπηύθυνε δὲ πρὸς αὐτὴν τὸν λόγον ὁ Πέτρος καὶ τὴν ἠρώτησεν· Εἰπέ μου, ἐὰν ἀντὶ τόσου ποσοῦ χρημάτων ἐπωλήσατε τὸν ἀγρόν. Αὐτὴ δὲ εἶπε· Ναί· τόσον ποσὸν εἰσεπράξαμεν.

9 ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτήν· τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ Πνεῦμα Κυρίου; ἰδοὺ οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ καὶ ἐξοίσουσί σε.

9 Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε τότε πρὸς αὐτήν· Διατί ἔγινε συμφωνία μεταξὺ σοῦ καὶ τοῦ ἀνδρός σου νὰ προβῆτε εἰς πρᾶξιν, ἡ ὁποία ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ νὰ δοκιμάσετε τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου, ἐὰν πράγματι γνωρίζῃ τὰ πάντα καὶ δὲν θὰ ἐξαπατηθῇ μὲ τὸ ψεῦδος σας; Ἰδοὺ τὰ πόδια ἐκείνων, ποὺ ἔθαψαν τὸν ἄνδρα σου, ἀκούονται κοντὰ εἰς τὴν πόρταν, καθ' ὅσον ἐπιστρέφουν οὗτοι εὐθὺς τώρα καὶ θὰ μεταφέρουν καὶ σὲ ἔξω τῆς πόλεως διὰ νὰ σὲ θάψουν.

10 ἔπεσε δὲ παραχρῆμα παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐξέψυξεν· εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς.

10 Ἔπεσε δὲ καὶ αὐτὴ ἀμέσως καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν στιγμὴν κοντὰ εἰς τὰ πόδια τοῦ Πέτρου καὶ ἐξεψύχησεν. Ὅταν δὲ ἐμβῆκαν οἱ νέοι, ποὺ ἐπανῆλθον ἀπὸ τὴν ταφὴν τοῦ Ἀνανίου, εὗρον αὐτὴν νεκρὰν καὶ ἀφοῦ τὴν μετέφεραν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, τὴν ἔθαψαν πλησίον τοῦ συζύγου της.

11 καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

11 Καὶ ἐκυρίευσε μεγάλος φόβος ὅλην τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὅλους ὅσοι ἤκουον ταῦτα.

Στίχ. 12-16. Θαύματα τῶν ἀποστόλων.

12 Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶντος·

12 Διὰ τῶν χειρῶν δὲ τῶν ἀποστόλων ἐγίνοντο συνεχῶς πολλὰ θαύματα, ποὺ ἐδείκνυαν τὴν ἀλήθειαν τῆς διδασκαλίας των καὶ λόγῳ τοῦ ἐξαιρετικοῦ των χαρακτῆρος προεκάλουν κατάπληξιν μεταξὺ τοῦ λαοῦ. Καὶ ἐμαζεύοντο ὅλοι μαζὶ καὶ μὲ μίαν καρδίαν εἰς τὴν στοὰν τοῦ Σολομῶντος.

13 τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός·

13 Ἀπὸ τοὺς λοιποὺς δέ, ποὺ δὲν εἶχαν πιστεύσει, κανεὶς δὲν εἶχε τὴν τόλμην νὰ ἀνακατευθῇ μὲ αὐτοὺς καὶ νὰ ἀστειευθῇ μαζί των καὶ νὰ τοὺς συμπεριφερθῇ ὡς πρὸς συνήθεις ἀνθρώπους τοῦ δρόμου, ἀλλ' ὁ πολὺς λαὸς τοὺς ἐτίμα καὶ τοὺς ἐγκωμίαζε.

9-11) 3 - 6. 12) β΄ 43. γ΄ 11. ιδ΄ 3. 13) β΄ 47.

14 μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ Κυρίῳ πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν,

14 Ὁλονὲν δὲ καὶ περισσότερον προσειλκύοντο πλήθη καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπροστίθεντο εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν πιστῶν καὶ ηὔξανον αὐτόν.

15 ὥστε κατὰ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν καὶ κραβάττων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ σκιὰ ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν.

15 Τόσον πολὺ δὲ ἐσέβετο αὐτοὺς ὁ λαός, ὥστε ἔβγαζαν ἀπὸ τὰ σπίτια των εἰς τὰς πλατείας τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς ἔθετον ἐπάνω εἰς πολυτελῆ κρεββάτια οἱ πλουσιώτεροι καὶ εἰς πτωχικὰ καὶ πρόχειρα φορεῖα οἱ πτωχότεροι, μὲ τὸν σκοπόν, ὅταν θὰ ἐπέρνα ἀπὸ τὸ πλῆθος ἐκεῖνο ὁ Πέτρος, νὰ πέσῃ ἔστω καὶ ἡ σκιά του εἰς κάποιον ἀπὸ τοὺς ἀσθενεῖς αὐτοὺς διὰ νὰ τὸν θεραπεύσῃ.

16 συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων εἰς Ἱερουσαλὴμ φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.

16 Ἐμαζεύετο δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸ πλῆθος τῶν κατοίκων τῶν γειτονικῶν πόλεων καὶ ἔφερον παντὸς εἴδους ἀσθενεῖς, καθὼς καὶ ἀνθρώπους, ποὺ ἠνωχλοῦντο ἀπὸ πνεύματα ἀκάθαρτα, οἱ ὁποῖοι ἐθεραπεύοντο ὅλοι.

Στίχ. 17-42. Δευτέρα φυλάκισις τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ Ἰωάννου καὶ διὰ θαύματος θαυμαστὴ ἀποφυλάκισις αὐτῶν.

17 Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν ζήλου

17 Ἀπὸ ὅλα ὅμως αὐτὰ παρεκινήθησαν εἰς ἐνέργειαν καὶ δρᾶσιν ὁ ἀρχιερεὺς καὶ ὅλοι, ὅσοι ἦσαν μαζί του, οἱ ὁποῖοι ἀπετέλουν τὸ θρησκευτικὸν κόμμα τῶν Σαδδουκαίων. Καὶ ἐγέμισαν αἱ καρδίαι των ἀπὸ φθόνον καὶ κακίαν.

18 καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ.

18 Καὶ ἔβαλον τὰ χέρια των ἐπὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τοὺς συνέλαβον καὶ τοὺς ἔρριψαν εἰς τὴν δημοσίαν φυλακήν.

19 ἄγγελος δὲ Κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἐξαγαγών τε αὐτοὺς εἶπε·

19 Ἄγγελος Κυρίου ὅμως ἐν καιρῷ νυκτὸς ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς καὶ ἀφοῦ τοὺς ἔβγαλεν ἔξω εἶπε·

20 πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης.

20 Πηγαίνετε ἀμέσως καὶ σταθῆτε γεμᾶτοι θάρρος καὶ διδάσκετε δημοσίᾳ ἐν τῷ ἱερῷ περιβόλῳ τοῦ ναοῦ εἰς τὸν λαὸν ὅλα τὰ λόγια τῆς ζωῆς αὐτῆς, τὴν ὁποίαν σᾶς μετέδωκεν ὁ Ἰησοῦς καὶ τὴν ὁποίαν ἐκ πείρας ἐγνωρίσατε.

21 ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκον. παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ συνεκάλεσαν τὸ

21 Ὅταν δὲ ἤκουσαν ταῦτα οἱ ἀπόστολοι, ἐμβῆκαν πρωΐ - πρωῒ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ ναοῦ καὶ ἐδίδασκον. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἦλθε ἀπὸ τὴν οἰκίαν του εἰς τὸν τόπον τῶν συνεδριάσεων, ὁ ὁποῖος δὲν ἦτο μακρὰν ἀπὸ τὸν ναόν, ὁ ἀρχιερεὺς μὲ τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς του, ποὺ ἐσυν-

14-15) β΄ 41. ιθ΄ 11. 12. Λκ. ς΄ 19. Μρ. ς΄ 56. 16) η΄ 7. ις΄ 18. ιθ΄ 12. Λκ. δ΄ 40. 41. 17-18) δ΄ 1 - 3. 19-20) ιβ΄ 7. ιγ΄ 26. Ἰν. ς΄ 68. 21) 25.

*συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν
γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσ-
ραήλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ
δεσμωτήριον ἀχθῆναι αὐ-
τούς.*

ἤθιζαν νὰ τὸν ἀκολουθοῦν, καὶ συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ
ὅλους τοὺς προκρίτους καὶ προεστοὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Καὶ
ἀπέστειλαν ἀνθρώπους εἰς τὸ δεσμωτήριον, διὰ νὰ ὁδηγήσουν
τοὺς ἀποστόλους ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου, τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο
τώρα νὰ τοὺς δικάσῃ.

*22 οἱ δὲ ὑπηρέται παραγε-
νόμενοι οὐχ εὗρον αὐτοὺς ἐν
τῇ φυλακῇ, ἀναστρέψαντες
δὲ ἀπήγγειλαν*

22 Οἱ ὑπηρέται ὅμως καὶ κλητῆρες τοῦ συνεδρίου, ὅταν ἦλ-
θον, δὲν τοὺς εὗρον εἰς τὴν φυλακήν· ἀφοῦ δὲ ἐπέστρεψαν, ἀ-
νέφεραν τοῦτο εἰς τὸ συνέδριον,

*23 λέγοντες ὅτι τὸ μὲν δε-
σμωτήριον εὕρομεν κεκλει-
σμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ
καὶ τοὺς φύλακας ἑστῶτας
πρὸ τῶν θυρῶν, ἀνοίξαντες
δὲ ἔσω οὐδένα εὕρομεν.*

23 λέγοντες ὅτι· Τὴν μὲν φυλακὴν τὴν εὕρομεν κλεισμένην ἀ-
σφαλέστατα καὶ τοὺς φρουροὺς τοὺς εὕρομεν νὰ στέκωνται
ὄρθιοι ἐμπρὸς εἰς τὰς θύρας, ὅταν ὅμως ἠνοίξαμεν τὴν φυλα-
κήν, δὲν εὕρομεν μέσα κανένα.

*24 ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λό-
γους τούτους ὅ τε ἱερεὺς
καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ
καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν
περὶ αὐτῶν τί ἂν γένοιτο
τοῦτο.*

24 Ὅταν δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους αὐτοὺς καὶ ὁ ἀρχιερεύς,
ποὺ προΐστατο τοῦ συνεδρίου, καὶ ὁ ἱερεύς, ποὺ ἔφερε τὸ ἀξίω-
μα τοῦ στρατηγοῦ τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶχε ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν
του καὶ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς φυλακῆς, καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ εἶχαν
διατελέσει ἀρχιερεῖς εἰς χρόνους παρελθόντας, κατελήφθησαν
ἀπὸ ἀπορίαν δι' αὐτά, ποὺ τοὺς ἀνέφεραν οἱ ὑπηρέται, ἐπειδὴ
δὲν ἐγνώριζαν, τί νὰ ἐνεργήσουν καὶ ποίας συνεπείας θὰ εἶχεν
ἡ ἐξαφάνισις αὐτὴ τῶν φυλακισμένων.

*25 παραγενόμενος δέ τις ἀ-
πήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ἰδοὺ οἱ
ἄνδρες, οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ
φυλακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἑ-
στῶτες καὶ διδάσκοντες
τὸν λαόν.*

25 Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἦλθε κάποιος καὶ τοὺς ἀνήγγειλεν, ὅτι·
Ἰδού, οἱ ἄνθρωποι τοὺς ὁποίους ἐβάλατε εἰς τὴν φυλακήν,
στέκονται εἰς τὸν ἱερὸν περίβολον τοῦ ναοῦ καὶ διδάσκουν τὸν
λαόν.

*26 τότε ἀπελθὼν ὁ στρατη-
γὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις ἤγα-
γεν αὐτοὺς οὐ μετὰ βίας· ἐ-
φοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, ἵνα
μὴ λιθασθῶσιν·*

26 Τότε ἐπῆγεν ἐκεῖ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ μαζὶ μὲ τοὺς κλη-
τῆρας τοῦ συνεδρίου καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς τὸ δικαστήριον, χω-
ρὶς νὰ μεταχειρισθῇ βίαν, διότι ἐφοβοῦντο τὸν λαόν, μήπως
τοὺς λιθοβολήσῃ.

*27 ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔ-
στησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. καὶ
ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρ-
χιερεὺς*

27 Ἀφοῦ δὲ τοὺς ἔφεραν, τοὺς διέταξαν νὰ σταθοῦν ὡς κατη-
γορούμενοι ὄρθιοι ἐν μέσῳ τοῦ συνεδρίου. Καὶ τοὺς ἠρώτησεν
ὁ ἀρχιερεύς,

*28 λέγων· οὐ παραγγελίᾳ
παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ δι-
δάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
τούτῳ; καὶ ἰδοὺ πεπληρώ-
κατε τὴν Ἱερουσαλὴμ τῆς
διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλε-
σθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ
αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου.*

28 καὶ εἶπε· Δὲν σᾶς ἐδώκαμεν ρητὴν καὶ αὐστηρὰν παραγγε-
λίαν νὰ μὴ διδάσκετε περὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ καὶ νὰ μὴ τὸ
παρουσιάζετε ὡς ὄνομα λατρευτὸν καὶ ἀνώτερον ἀπὸ κάθε ἄλ-
λο ὄνομα; Καὶ ὅμως ἰδού, ὅτι ἔχετε γεμίσει τὴν Ἱερουσαλὴμ
μὲ τὴν διδασκαλίαν σας καὶ μὲ κακοβουλίαν καὶ κακὰς προθέ-
σεις ζητεῖτε νὰ ἐπιρρίψετε ἐπάνω μας τὴν εὐθύνην καὶ τὴν ἐνο-
χὴν διὰ τὸν φόνον τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ.

[22]) ιβ΄ 18. [25]) 21. [26]) δ΄ 21. [27]) δ΄ 7. [28]) δ΄ 17. 18. Μτ. κζ΄ 25.

*29 ἀποκριθεὶς δὲ Πέτρος
καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον·
πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον
ἢ ἀνθρώποις.*

29 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Πέτρος ἐξ ὀνόματος καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ
εἶπεν· Ὑποχρέωσιν καὶ καθῆκον ἔχομεν νὰ πειθαρχῶμεν μᾶλ-
λον εἰς τὸν Θεόν, ποὺ μᾶς διέταξε διὰ τοῦ ἀγγέλου του νὰ ἐξα-
κολουθήσωμεν τὸ δημόσιον κήρυγμά μας, παρὰ εἰς σᾶς τοὺς
ἀνθρώπους, ποὺ μᾶς διετάξατε νὰ σιωπῶμεν.

*30 ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡ-
μῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑ-
μεῖς διεχειρίσασθε κρεμά-
σαντες ἐπὶ ξύλου·*

30 Ὁ Θεός, τὸν ὁποῖον ἐλάτρευσαν οἱ πατέρες μας καὶ ἀπὸ
τὸν ὁποῖον ἔλαβον οὗτοι τὰς ἐπαγγελίας, ἀνέστησεν ἐκ νε-
κρῶν τὸν Ἰησοῦν, τὸν ὁποῖον σεῖς ἐφονεύσατε, ἀφοῦ τὸν ἐκρε-
μάσατε ὡς ἐπικατάρατον ἐπὶ τοῦ ξύλου τοῦ σταυροῦ.

*31 τοῦτον ὁ Θεὸς ἀρχηγὸν
καὶ σωτῆρα ὕψωσε τῇ δε-
ξιᾷ αὐτοῦ δοῦναι μετάνοιαν
τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἀ-
μαρτιῶν.*

31 Ἀλλ' ἐνῷ σεῖς τόσον πολὺ ἠτιμάσατε αὐτόν, ὁ Θεὸς ὕψωσε
τοῦτον διὰ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ, διὰ νὰ εἶναι ἀρχηγὸς καὶ σωτήρ,
ποὺ θὰ δώσῃ εἰς τοὺς ἀπογόνους τοῦ εὐλογημένου Ἰσραὴλ μέ-
σον μετανοίας καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

*32 καὶ ἡμεῖς ἐσμεν αὐτοῦ
μάρτυρες τῶν ῥημάτων τού-
των, καὶ τὸ Πνεῦμα δὲ τὸ
Ἅγιον ὃ ἔδωκεν ὁ Θεὸς
τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ.*

32 Ὡς ἐκ τούτου καὶ ἡμεῖς ἔχομεν κλῆσιν ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ εἴ-
μεθα μάρτυρές του, διὰ νὰ διακηρύττωμεν μὲ τοὺς λόγους καὶ
τὴν διδασκαλίαν μας τὰ σωτηριώδη αὐτὰ γεγονότα τῆς ζωῆς
του. Συγχρόνως ὅμως μαρτυρεῖ μαζί μας μὲ τὰ θαύματα καὶ τὰ
χαρίσματά του καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ὁ
Θεὸς εἰς ἐκείνους, ποὺ πειθαρχοῦν εἰς τὰς ἐντολάς του.

*33 οἱ δὲ ἀκούσαντες διε-
πρίοντο καὶ ἐβουλεύοντο ἀ-
νελεῖν αὐτούς.*

33 Ἀλλ' αὐτοί, ὅταν ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους τοῦ Πέ-
τρου, συνεταράσσοντο μέσα τους ἀπὸ σφοδρὰν καὶ λυσσώδη
ἀγανάκτησιν καὶ ἀντήλλασσον γνώμας περὶ τοῦ τρόπου, μὲ
τὸν ὁποῖον θὰ τοὺς κατεδίκαζον εἰς θάνατον καὶ θὰ τοὺς ἐφό-
νευον.

*34 Ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ
συνεδρίῳ Φαρισαῖος ὀνό-
ματι Γαμαλιήλ, νομοδιδά-
σκαλος τίμιος παντὶ τῷ
λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχύ
τι τοὺς ἀποστόλους ποιῆ-
σαι,*

34 Ἐσηκώθη ὅμως μέσα εἰς τὸ συνέδριον κάποιος Φαρισαῖος,
ποὺ ἐλέγετο Γαμαλιήλ, διδάσκαλος τοῦ νόμου, ποὺ ἀπελάμβα-
νε μεγάλην τιμὴν ἀπὸ ὅλον τὸν λαόν, καὶ διέταξε νὰ βγάλουν
τοὺς ἀποστόλους ἐπ' ὀλίγον ἔξω ἀπὸ τὴν αἴθουσαν τῶν συνε-
δριάσεων.

*35 εἶπέ τε πρὸς αὐτούς· ἄν-
δρες Ἰσραηλῖται, προσέχε-
τε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώ-
ποις τούτοις τί μέλλετε
πράσσειν.*

35 Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἔβγαλαν, εἶπε πρὸς αὐτούς, οἱ ὁποῖοι ἀπετέ-
λουν μαζὶ μὲ αὐτὸν τὸ συνέδριον τῶν Ἰουδαίων· Ἄνδρες
Ἰσραηλῖται, προσέχετε καὶ προφυλάξατε τοὺς ἑαυτούς σας δι'
αὐτό, ποὺ σκέπτεσθε νὰ κάμετε σχετικῶς μὲ τοὺς ἀνθρώπους
αὐτούς.

*36 πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡ-
μερῶν ἀνέστη Θευδᾶς, λέ-
γων εἶναί τινα ἑαυτόν, ᾧ
προσεκλίθη ἀριθμὸς ἀν-
δρῶν ὡσεὶ τετρακοσίων· ὃς
ἀνῃρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐ-
πείθοντο αὐτῷ διελύθησαν
καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν.*

36 Σᾶς συνιστῶ δὲ προσοχήν, διότι πρὸ τῶν ἡμερῶν αὐτῶν
ποὺ περνῶμεν, ἀνεφάνη ὁ Θευδᾶς, ὁ ὁποῖος ἔλεγε διὰ τὸν ἑαυ-
τόν του, ὅτι εἶναι κάποιος σπουδαῖος. Καὶ εἰς αὐτὸν προσεκολ-
λήθησαν ὡς ὀπαδοὶ ἕνας ἀριθμὸς ἀνδρῶν περίπου τετρακο-
σίων. Ἀλλ' ἐφονεύθη αὐτὸς καὶ ὅλοι, ὅσοι ὑπήκουον εἰς αὐ-
τόν, διελύθησαν καὶ ἐξεμηδενίσθησαν.

[29]) δ΄ 19. [30]) Γν. μ΄ 19. Δτ. κα΄ 22. Πρ. γ΄ 13. 15. ι΄ 39. Γλ. γ΄ 13. 1 Πτ. β΄ 24. [31]) β΄ 33. 38. γ΄ 15. ια΄ 18. Ἑβ. β΄ 10. ιβ΄
2. [32]) β΄ 32. ιε΄ 28. Ἰν. ιε΄ 26. 27. [33]) ζ΄ 54. [34]) Πρ. δ΄ 15. κβ΄ 3. (Ἀρ. α΄ 10. β΄ 20). [35]) ιθ΄ 36. [36]) η΄ 9. (κα΄ 38).

37 μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς καὶ ἀπέστησε λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν.

37 Ὕστερα ἀπὸ αὐτὸν ἀνεφάνη ὁ Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος, κατὰ τὰς ἡμέρας ποὺ ἔγινεν ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους ἡ ἀπογραφὴ διὰ νὰ ἐπιβληθῇ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς ὁ κεφαλικὸς φόρος. Καὶ παρέσυρεν εἰς στάσιν πολὺν λαόν, ὁ ὁποῖος τὸν ἠκολούθησεν. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος ἐθανατώθη καὶ ἐχάθη καὶ ὅλοι, ὅσοι τὸν ὑπήκουον, διεσκορπίσθησαν διὰ τῆς βίας τῶν ὅπλων.

38 καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ ἐάσατε αὐτούς· ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται·

38 Ὕστερα λοιπὸν ἀπὸ τὰ γεγονότα αὐτά, σᾶς λέγω καὶ ἐγὼ τώρα ἐν σχέσει πρὸς τὴν περίπτωσιν αὐτήν, ποὺ μᾶς παρουσιάζεται· σταθῆτε μακρὰν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς καὶ ἀφήσατέ τους ἐλευθέρους. Διότι, ἐὰν αὐτὸ ποὺ σχεδιάζουν καὶ σκέπτονται οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἢ τὸ ἔργον αὐτό, ποὺ ἐργάζονται, προέρχεται ἐξ ἀνθρώπων, θὰ καταστραφῇ μόνον του χωρὶς τὴν ἰδικήν σας παρέμβασιν.

39 εἰ δὲ ἐκ Θεοῦ ἐστιν, οὐ δύνασθε καταλῦσαι αὐτό, μή ποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε.

39 Ἐὰν ὅμως εἶναι ἐκ τοῦ Θεοῦ, δὲν δύνασθε νὰ τὸ καταστρέψετε, προσέξατε δέ, μήπως εὑρεθῆτε ἀντιμέτωποι καὶ πολέμιοι ὄχι μόνον ἐναντίον ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦ Θεοῦ.

40 ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ, καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους δείραντες παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς.

40 Ἐπείσθησαν δὲ τὰ μέλη τοῦ συνεδρίου εἰς αὐτόν. Καὶ ἀφοῦ προσεκάλεσαν τοὺς ἀποστόλους νὰ ἔμβουν πάλιν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ δικαστηρίου, τοὺς ἔδειραν καὶ τοὺς παρήγγειλαν νὰ μὴ διδάσκουν, λαμβάνοντες ὡς κύριον θέμα τοῦ κηρύγματός των τὸ ὄνομα καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ κατόπιν τούτου τοὺς ἀφῆκαν ἐλευθέρους.

41 οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆναι·

41 Ὕστερα λοιπὸν ἀπὸ τὰς ἀπειλὰς καὶ τὴν κακομεταχείρισιν ταύτην ἔφυγαν οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ τὸ συνέδριον μὲ χαρὰν μεγάλην, διότι ἠξιώθησαν νὰ ὑποστοῦν ἀτιμωτικὴν τιμωρίαν χάριν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

42 πᾶσάν τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν Χριστόν.

42 Καὶ δὲν ἔπαυον κάθε ἡμέραν δημοσίᾳ ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' ἰδίαν ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι νὰ διδάσκουν καὶ νὰ διαδίδουν τὸ χαρμόσυνον μήνυμα, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Μεσσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Στίχ. 1-7. Ἐκλογὴ τῶν ἑπτὰ διακόνων.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν μαθητῶν ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν.

Κατὰ τὰς ἡμέρας δὲ ταύτας, ἐνῷ ηὔξανε ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν, οἱ Ἑβραῖοι Χριστιανοί, ποὺ ἦσαν ἀπὸ ξένα μέρη καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶχον ὡς γλῶσσαν των τὴν ἑλληνικήν, ἤρχισαν νὰ γογγύζουν ἐναντίον τῶν ἐντοπίων Ἑβραίων Χριστιανῶν, ποὺ ὡμίλουν τὴν ἀραμαϊκὴν γλῶσσαν. Καὶ ἠγέρθησαν τὰ παράπονα αὐτά, διότι αἱ χῆραι τῶν Ἑλληνιστῶν καὶ μὴ ἐντοπίων Χριστιανῶν παρημελοῦντο κατὰ τὴν καθημερινὴν περίθαλψιν καὶ ὑπηρεσίαν τῆς διανομῆς τροφῶν καὶ ἐλεημοσυνῶν.

---

37) Λκ. β΄ 2. 38) Μτ. ιε΄ 13. κα΄ 25. 39) κς΄ 14. 40) δ΄ 18. Μτ. ι΄ 17. 18. 41) ις΄ 25. Μτ. ε΄ 10 - 12. 42) β΄ 46. ιη΄ 4. 5.
ΣΤ΄. 1) 7. β΄ 41 - 47. δ΄ 32-35. ε΄ 14.

2 προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν εἶπον· οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις.

2 Κατόπιν τούτου λοιπὸν οἱ δώδεκα ἀπόστολοι, ἀφοῦ συνεκάλεσαν τὸ πλῆθος τῶν πιστευόντων εἰς Χριστὸν μαθητῶν, εἶπον· Δὲν μᾶς φαίνεται σωστὸν νὰ ἀφήσωμεν ἡμεῖς τὸ κήρυγμα τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ὑπηρετῶμεν εἰς τραπέζας φαγητοῦ.

3 ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτά, πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης·

3 Ἐξετάσατε λοιπὸν προσεκτικά, ἀδελφοί, καὶ ἐκλέξατε ἀπὸ σᾶς τοὺς ἰδίους ἑπτὰ ἄνδρας, οἱ ὁποῖοι νὰ ἔχουν καλὴν ἀπὸ ὅλους μαρτυρίαν, γεμάτους ἀπὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ σύνεσιν, τοὺς ὁποίους θὰ ἐγκαταστήσωμεν διὰ νὰ διεξάγουν τὴν ἀναγκαίαν ταύτην ὑπηρεσίαν.

4 ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν.

4 Ἡμεῖς δὲ θὰ ἀφοσιωθῶμεν καὶ θὰ ἀσχοληθῶμεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν προσευχὴν καὶ εἰς τὴν διακονίαν τοῦ κηρύγματος.

5 καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ Πνεύματος Ἁγίου, καὶ Φίλιππον καὶ Πρόχορον καὶ Νικάνορα καὶ Τίμωνα καὶ Παρμενᾶν καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα,

5 Καὶ ἡ πρότασις αὐτὴ τῶν ἀποστόλων ἐφάνη ἀρεστὴ εἰς ὁλόκληρον τὸ πλῆθος τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἐξέλεξαν τὸν Στέφανον, ἄνδρα γεμᾶτον ἀπὸ πίστιν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἀπὸ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Πρόχορον καὶ τὸν Νικάνορα καὶ τὸν Τίμωνα καὶ τὸν Παρμενᾶν καὶ τὸν Νικόλαον, ὅστις ὑπῆρξεν εἰδωλολάτρης ἐξ Ἀντιοχείας καὶ προτοῦ νὰ πιστεύσῃ εἰς τὸν Χριστὸν εἶχε προσελκυσθῇ εἰς τὸν Ἰουδαϊσμόν.

6 οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων, καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.

6 Αὐτοὺς τοὺς ἑπτὰ παρουσίασαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων, καὶ οἱ ἀπόστολοι, ἀφοῦ προσηυχήθησαν, ἔθεσαν ἐπ' αὐτῶν τὰς χεῖρας, διὰ νὰ τοὺς μεταδοθῇ ἡ θεία χάρις, ἡ ἀναγκαία διὰ τὴν ἐπιτυχῆ διεξαγωγὴν τῆς διακονίας των.

7 καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ηὔξανε, καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα, πολύς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον τῇ πίστει.

7 Καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ προώδευε καὶ διεδίδετο καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἐπληθύνετο πάρα πολύ, καὶ πλῆθος πολὺ ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς τῶν Ἰουδαίων ἀπεδέχοντο τὰς ἀληθείας τῆς πίστεως καὶ ὑπετάσσοντο εἰς αὐτάς.

Στίχ. 8-15. Ὁ Στέφανος κηρύττει τὸν Χριστόν. Ὁδηγεῖται εἰς τὸ συνέδριον.

8 Στέφανος δὲ πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ.

8 Ὁ Στέφανος δέ, ποὺ ἦτο γεμᾶτος πίστιν καὶ χάρισμα εὐγλωττίας δυνατόν, ἐτέλει μεταξὺ τοῦ λαοῦ μεγάλα θαύματα, ποὺ προεκάλουν κατάπληξιν καὶ ἀπεδείκνυον τὴν ἀλήθειαν τοῦ χριστιανικοῦ κηρύγματος.

2-4) 5. 10. 1 Κρ. ιβ΄ 4 - 7. 28. 1 Τμ. γ΄ 7. 8. δ΄ 13. 16. 5) 8 - ζ΄ 55. η΄ 5 - 40. κα΄ 8. (Ἀπ. β΄ 6. 14. 15). 6) η΄ 15. 17. ιγ΄ 3. ιδ΄ 23. 1 Τμ. δ΄ 14. 7) β΄ 47. ιβ΄ 24. ιθ΄ 20. Μτ. ιγ΄ 31. 32. 8) 5. β΄ 43. ζ΄ 36.

9 ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λιβερτίνων καὶ Κυρηναίων καὶ Ἀλεξανδρέων καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας συζητοῦντες τῷ Στεφάνῳ,

9 Μερικοὶ δὲ ἀπὸ τὴν συναγωγήν, ποὺ ἐλέγετο συναγωγὴ τῶν Λιβερτίνων καὶ τῶν Κυρηναίων καὶ τῶν Ἀλεξανδρέων, καθὼς καὶ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν Κιλικίαν καὶ τὴν Ἀσίαν, ἐσηκώθησαν μὲ φανατισμὸν καὶ συνεζήτουν μὲ τὸν Στέφανον.

10 καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει.

10 Καὶ δὲν ἠμποροῦσαν νὰ ἀντισταθοῦν εἰς τὴν σοφίαν καὶ εἰς τὸ πνευματικὸν χάρισμα, μὲ τὸν φωτισμὸν τοῦ ὁποίου ὡμίλει ὁ Στέφανος.

11 τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Μωϋσῆν καὶ τὸν Θεόν·

11 Τότε ὑπεκίνησαν καὶ ἐδωροδόκησαν ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι σύμφωνα μὲ τὰς ἰδιαιτέρας ὁδηγίας ποὺ ἔλαβον, ἔλεγον, ὅτι τὸν ἔχομεν ἀκούσει μὲ τὰ αὐτιά μας νὰ λέγῃ λόγους βλασφήμους κατὰ τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Θεοῦ.

12 συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτὸν καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον,

12 Καὶ ἐξηρέθισαν τὸν λαὸν καὶ τοὺς προεστοὺς τῶν Ἰουδαίων καὶ τοὺς γραμματεῖς. Καὶ κατόπιν αὐτοῦ ἦλθαν ἔξαφνα καὶ ἥρπασαν ὅλοι μαζὶ τὸν Στέφανον καὶ διὰ τῆς βίας τὸν ἔφεραν εἰς τὸ συνέδριον.

13 ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας· ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται ῥήματα βλάσφημα λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ νόμου·

13 Καὶ παρουσίασαν ἐκεῖ ψευδομάρτυρας, οἱ ὁποῖοι ἔλεγον· Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν παύει ἀπὸ τοῦ νὰ λέγῃ λόγους βλασφήμους κατὰ τοῦ ἁγίου τόπου τοῦ ναοῦ καὶ κατὰ τοῦ νόμου.

14 ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωϋσῆς.

14 Δὲν μᾶς μένει δὲ ἡ παραμικρὰ ἀμφιβολία περὶ τοῦ ὅτι βλασφημεῖ τὸν ναὸν καὶ τὸν νόμον, διότι τὸν ἔχομεν ἀκούσει οἱ ἴδιοι νὰ λέγῃ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, αὐτὸς ποὺ δὲν ἠμπόρεσε νὰ σώσῃ τὸν ἑαυτόν του, θὰ καταστρέψῃ τὸν τόπον αὐτὸν τὸν ἱερὸν καὶ θὰ ἀλλάξῃ τὰ ἱερὰ ἔθιμα καὶ τοὺς θεσμούς, ποὺ μᾶς παρέδωκε διὰ τοῦ νόμου ὁ Μωϋσῆς.

15 καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

15 Καὶ ὅταν τὸν ἐκύτταξαν ὅλοι οἱ δικασταί, ὅσοι ἐκάθηντο εἰς τὸ συνέδριον, εἶδον τὸ πρόσωπόν του νὰ ἀστράπτῃ, σὰν νὰ ἦτο πρόσωπον ἀγγέλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Στίχ. 1-60. Ἀπολογία καὶ λιθοβολισμὸς τοῦ Στεφάνου.

Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεύς· εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει;

Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεύς· Ἔτσι λοιπὸν εἶναι αὐτά, ὅπως τὰ καταγγέλλουν οἱ μάρτυρες;

2 ὁ δὲ ἔφη· ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. ὁ Θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ

2 Οὗτος δὲ εἶπεν· Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ Θεὸς ὁ ἔνδοξος, ὁ ὁποῖος συγχρόνως εἶναι καὶ ἡ πηγὴ τῆς πραγματικῆς καὶ αἰωνίας δόξης, ἐνεφανίσθη εἰς τὸν πατέρα

[9]) θ΄ 29. [10]) Λκ. κα΄ 15. Μτ. ι΄ 19. 20. [11]) 13. 14. [12]) ιγ΄ 50. ιζ΄ 13. ιθ΄ 28. 29. κα΄ 27. [13-14]) 11. κα΄ 28. Μτ. κς΄ 60. 61. [15]) Ἐξ. λδ΄ 29. 30. 2 Κρ. γ΄ 7.

Ζ΄. [2-3]) Γν. ια΄ 31. ιβ΄ 1. ιε΄ 7. Νεμ. θ΄ 7. Ψ. κη΄ 3. Πρ. κβ΄ 1. 1 Κρ. β΄ 8.

πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν,

μας Ἀβραάμ, ὅταν ἦτο ἀκόμη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, προτοῦ νὰ κατοικήσῃ οὗτος ἐν Χαρράν.

3 καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ***ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω.***

3 Καὶ τοῦ εἶπεν· Ἔβγα ἀπὸ τὴν πατρίδα σου καὶ ἀπὸ τὴν συγγένειάν σου καὶ ἔλα εἰς χώραν, τὴν ὁποίαν θὰ σοῦ δείξω.

4 τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων κατῴκησεν ἐν Χαρράν. κἀκεῖθεν μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε·

4 Τότε ὁ Ἀβραὰμ συμμορφούμενος πρὸς τὴν ἐντολὴν ταύτην, ἀφοῦ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Χαλδαίων, ἐκατοίκησεν εἰς Χαρράν. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ, ὅταν ἀπέθανεν ὁ πατέρας του, τὸν μετοίκησεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν γῆν αὐτὴν τῆς Χαναάν, εἰς τὴν ὁποίαν κατοικεῖτε σεῖς τώρα.

5 καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ οὐδὲ βῆμα ποδός, καὶ ἐπηγγείλατο δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου.

5 Καὶ ἐφ' ὅσον ἔζη ὁ Ἀβραάμ, δὲν ἔδωκεν εἰς αὐτὸν κληρονομίαν εἰς τὴν γῆν αὐτὴν οὔτε ἑνὸς βήματος τόπον. Καὶ ὅμως ὑπεσχέθη ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ τὴν χώραν αὐτὴν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ ὕστερα ἀπὸ αὐτόν, διὰ νὰ τὴν κατέχουν, ἂν καὶ τότε, ποὺ ἔδιδεν εἰς τὸν Ἀβραὰμ τὴν ὑπόσχεσιν αὐτήν, δὲν εἶχεν οὗτος τέκνον.

6 ἐλάλησε δὲ οὕτως ὁ Θεός, ὅτι ***ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν ἔτη τετρακόσια·***

6 Ὡμίλησε δὲ ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Ἀβραὰμ οὕτω πως· ὅτι δηλαδὴ θὰ παραμείνουν οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ὡς ξένοι εἰς χώραν, ποὺ θὰ ἀνήκῃ εἰς ἄλλους· καὶ οἱ ἐντόπιοι τῆς χώρας ἐκείνης θὰ τοὺς ὑποδουλώσουν καὶ θὰ τοὺς κακομεταχειρισθοῦν ἐπὶ ἔτη τετρακόσια.

7 καὶ τὸ ἔθνος ᾧ ἐὰν δουλεύσωσι κρινῶ ἐγώ, *εἶπεν ὁ Θεός·* ***καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται καὶ λατρεύσουσί μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.***

7 Καὶ τὸ ἔθνος, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ δουλεύσουν ὡς σκλάβοι οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ, θὰ τὸ δικάσω καὶ θὰ τὸ τιμωρήσω ἐγώ, εἶπεν ὁ Θεός. Καὶ μετὰ ταῦτα θὰ ἐξέλθουν ἀπὸ τὴν χώραν τῆς δουλείας καὶ θὰ μὲ λατρεύσουν εἰς τὸν τόπον αὐτὸν τῆς γῆς Χαναάν.

8 καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησε τὸν Ἰσαὰκ καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, καὶ ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακὼβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας.

8 Καὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀβραὰμ διαθήκην, ἡ ὁποία ἐβεβαιώθη καὶ ἐσφραγίσθη διὰ περιτομῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπεβλήθη οὗτος πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς διαθήκης. Καὶ ἔτσι ἀφοῦ μὲ τὴν διαθήκην καὶ τὴν πίστιν, ποὺ ἔδειξεν εἰς αὐτὴν ὁ Ἀβραὰμ καὶ μὲ τὴν περιτομήν, ποὺ ἔλαβε, παρεσκευάσθησαν τὰ πράγματα, ἐγέννησεν ὁ Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαάκ, καὶ τὸν περιέτεμε τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του· καὶ ὁ Ἰσαὰκ ἐγέννησε τὸν Ἰακὼβ καὶ ὁ Ἰακὼβ ἐγέννησε τοὺς δώδεκα πατριάρχας.

9 Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ἰωσὴφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον.

9 Καὶ οἱ πατριάρχαι, ἐπειδὴ ἐφθόνησαν τὸν Ἰωσήφ, τὸν ἐπώλησαν ὡς δοῦλον καὶ μετεφέρθη ἀπὸ αὐτούς, ποὺ τὸν ἠγόρασαν, εἰς τὴν Αἴγυπτον.

[4]) Γν. ια΄ 32. ιβ΄ 4. 5. [5]) Γν. ιβ΄ 7. ιγ΄ 15. ιζ΄ 8. κς΄ 3. μη΄ 4. Δτ. β΄ 5. Ἑβ. ια΄ 8. 9. [6-7]) Γν. ιε΄ 13. 14. Ἐξ. β΄ 22. γ΄ 12. ιβ΄ 40. Γλ. γ΄ 17. [8]) Γν. ιζ΄ 9 - 11. κα΄ 4. Ῥμ. δ΄ 11. Μτ. α΄ 2. 3. [9-10]) Γν. λζ΄ 1 - μα΄ 45. Ψ. ρδ΄ 17 - 22.

10 καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ' αὐ-
τοῦ, καὶ ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ
πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ,
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ
σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ
βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ
κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμε-
νον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ὅλον
τὸν οἶκον αὐτοῦ.
11 ἦλθε δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην
τὴν γῆν Αἰγύπτου καὶ Χα-
ναὰν καὶ θλῖψις μεγάλη,
καὶ οὐχ εὕρισκον χορτά-
σματα οἱ πατέρες ἡμῶν.
12 ἀκούσας δὲ Ἰακὼβ ὄν-
τα σῖτα ἐν Αἰγύπτῳ ἐξαπέ-
στειλε τοὺς πατέρας ἡμῶν
πρῶτον·
13 καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνε-
γνωρίσθη Ἰωσὴφ τοῖς ἀ-
δελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερὸν
ἐγένετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος
τοῦ Ἰωσήφ.
14 ἀποστείλας δὲ Ἰωσὴφ
μετεκαλέσατο τὸν πατέρα
αὐτοῦ Ἰακὼβ καὶ πᾶσαν
τὴν συγγένειαν αὐτοῦ ἐν ψυ-
χαῖς ἑβδομήκοντα πέντε.
15 κατέβη δὲ Ἰακὼβ εἰς
Αἴγυπτον καὶ ἐτελεύτησεν
αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν,
16 καὶ μετετέθησαν εἰς Συ-
χὲμ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ
μνήματι ᾧ ὠνήσατο Ἀβρα-
ὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ
τῶν υἱῶν Ἐμμὸρ τοῦ Συ-
χέμ.
17 Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρό-
νος τῆς ἐπαγγελίας ἧς ὤμο-
σεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ηὔ-
ξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύν-
θη ἐν Αἰγύπτῳ,
18 ἄχρις οὗ ἀνέστη βασι-
λεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει
τὸν Ἰωσήφ.
19 οὗτος κατασοφισάμενος

10 Καὶ ἦτο ὁ Θεὸς μαζί του προστάτης αὐτοῦ. Καὶ ἠλευθέρω-
σεν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἀπὸ ὅλας τὰς θλίψεις του· καὶ τοῦ ἐξησφάλι-
σε τὴν εὔνοιαν τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου διὰ τὴν σύνεσιν
καὶ σοφίαν, ποὺ ἔδειξεν, ὅταν ἐξήγει τὰ ὄνειρά του καὶ ἐγκατέ-
στησεν αὐτὸν ὁ Φαραὼ ἡγεμόνα καὶ ἐπίτροπόν του ἐπὶ τῆς Αἰ-
γύπτου καὶ ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ ἀνακτόρου του.
11 Ἦλθε δὲ πεῖνα εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Χαναὰν καὶ
στενοχωρία μεγάλη καὶ δὲν εὕρισκον οἱ πρόγονοί μας τροφὰς
διὰ τὸν ἑαυτόν τους καὶ διὰ τὰ ποίμνιά των.
12 Ὅταν δὲ ἤκουσεν ὁ Ἰακώβ, ὅτι ὑπῆρχον σιτάρια εἰς τὴν
Αἴγυπτον, ἔστειλε ἐκεῖ κάτω τοὺς προπάτοράς μας κατὰ πρώ-
την φοράν.
13 Καὶ κατὰ τὸ δεύτερον εἰς Αἴγυπτον ταξίδιόν των ἀνεγνωρί-
σθη ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του καὶ ἔγινε τότε πολὺ γνω-
στὴ εἰς τὸν Φαραὼ ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰωσήφ.
14 Ἀπέστειλε δὲ ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἐκάλεσε πλησίον του τὸν πατέ-
ρα του Ἰακὼβ καὶ ὅλην τὴν οἰκογένειάν του, ἡ ὁποία ἀπετελεῖ-
το ἀπὸ ἑβδομήκοντα πέντε πρόσωπα.
15 Κατέβη δὲ ὁ Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ αὐτὸς
καὶ οἱ δώδεκα πατριάρχαι οἱ προπάτορές μας.
16 Καὶ μετεφέρθησαν τὰ ὀστᾶ των εἰς Συχὲμ καὶ ἐτέθησαν εἰς
τὸ μνῆμα, τὸ ὁποῖον ἠγόρασεν ὁ Ἀβραὰμ μὲ ἀντίτιμον πλη-
ρωθὲν εἰς ἀργυρᾶ νομίσματα ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἐμμόρ, ὁ ὁ-
ποῖος ἔμενεν εἰς Συχέμ.
17 Ὅταν δὲ ἐπλησίαζεν ὁ χρόνος, κατὰ τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ
πραγματοποιηθῇ ἡ ἐπαγγελία καὶ ἡ ὑπόσχεσις, τὴν ὁποίαν μὲ
ὅρκον ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀβραάμ, βεβαιώσας αὐτὸν ὅτι
θὰ ἐκληρονόμει τὴν γῆν Χαναάν, αὔξησεν εἰς δύναμιν ὁ λαὸς
καὶ ἐπλήθυνεν εἰς ἀριθμὸν ἐν τῇ Αἰγύπτῳ,
18 ἕως ὅτου ἀνεφάνη ἄλλος βασιλεύς, ὁ ὁποῖος δὲν ἐγνώριζε
τὰς ὑπηρεσίας, ποὺ προσέφερεν εἰς τὸ Αἰγυπτιακὸν ἔθνος ὁ
Ἰωσήφ.
19 Ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος μὲ δολιότητα καὶ πανουργίαν ἐξήτησε

11-13) Γν. μα΄ 54 - με΄ 8. 14-15) Γν. με΄ 9 - μθ΄ 33. ν΄ 26. Ἐξ. α΄ 1 - 6. Δτ. ι΄ 22. Ψ. ρδ΄ 23. 16) Γν. κγ΄ 16. 17. λγ΄ 19. μθ΄ 29 - ν΄ 13. 25. Ἐξ. ιγ΄ 19. Ἰσ. Ν. κδ΄ 32. 17-19) Ἐξ. α΄ 7 - 22. ιβ΄ 37. Δτ. ι΄ 22. Ψ. ρδ΄ 24. 25.

τὸ γένος ἡμῶν ἐκάκωσε
τοὺς πατέρας ἡμῶν τοῦ
ποιεῖν ἔκθετα τὰ βρέφη αὐ-
τῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖ-
σθαι·
20 ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη
Μωϋσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος
τῷ Θεῷ· ὃς ἀνετράφη μῆ-
νας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ.
21 ἐκτεθέντα δὲ αὐτὸν ἀνεί-
λετο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φα-
ραὼ καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν
ἑαυτῇ εἰς υἱόν.
22 καὶ ἐπαιδεύθη Μωϋσῆς
πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων, ἦν
δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἐν
ἔργοις.
23 Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ
τεσσαρακονταετὴς χρόνος,
ἀνέβη εἰς τὴν καρδίαν αὐ-
τοῦ ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀ-
δελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς
Ἰσραήλ.
24 καὶ ἰδών τινα ἀδικούμε-
νον ἠμύνατο, καὶ ἐποίησατο
ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμέ-
νῳ πατάξας τὸν Αἰγύπτιον.
25 ἐνόμιζε δὲ συνιέναι τοὺς
ἀδελφοὺς αὐτοῦ ὅτι ὁ Θεὸς
διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν
αὐτοῖς σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ
συνῆκαν.
26 τῇ τε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤ-
φθη αὐτοῖς μαχομένοις, καὶ
συνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρή-
νην εἰπών· ***ἄνδρες, ἀδελφοί***
ἐστε ὑμεῖς· ἵνα τί ἀδικεῖτε
ἀλλήλους;
27 ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον
ἀπώσατο αὐτὸν εἰπών· ***τίς***
σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ
δικαστὴν ἐφ' ἡμῶν;
28 μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις
ὃν τρόπον ἀνεῖλες χθὲς τὸν
Αἰγύπτιον;

νὰ βλάψῃ τὸ γένος μας καὶ κατεπίεσε τοὺς πατέρας μας καὶ
τοὺς ἐξηνάγκασε νὰ πετοῦν ἔκθετα τὰ βρέφη των, ὥστε νὰ μὴ
διατηροῦνται ταῦτα ἐν τῇ ζωῇ.
20 Κατὰ τὸν καιρὸν δὲ τοῦτον τῆς καταπιέσεως ἐγεννήθη ὁ
Μωϋσῆς καὶ ἦτο ὡραῖος καὶ χαριτωμένος καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ
τοῦ Θεοῦ. Ἐτράφη δὲ κρυφὰ ἐπὶ μῆνας τρεῖς μέσα εἰς τὸ σπίτι
τοῦ πατρός του.
21 Ὅταν δὲ τὸν ἔρριψαν ἔκθετον εἰς τὰ νερὰ τοῦ Νείλου ποτα-
μοῦ, τὸν ἐπῆρεν ἀπ' ἐκεῖ ἡ θυγατέρα τοῦ Φαραὼ καὶ τὸν ἀνέ-
θρεψε, διὰ νὰ τὸν ἔχῃ ἰδικόν της καὶ διὰ νὰ εἶναι θετὸς υἱός
της.
22 Καὶ ἐξεπαιδεύθη ὁ Μωϋσῆς μὲ ὅλην τὴν σοφίαν τῶν Αἰγυ-
πτίων. Ἦτο δὲ δυνατὸς τόσον εἰς λόγους συνετούς, ὅσον καὶ
εἰς δρᾶσιν κοινωφελῆ διὰ τὴν Αἴγυπτον.
23 Ὅταν δὲ συνεπλήρωσεν οὗτος ἡλικίαν τεσσαράκοντα ἐτῶν,
ἐγεννήθη εἰς τὴν καρδίαν του ἡ ἐπιθυμία νὰ ἐπισκεφθῇ τοὺς ἀ-
δελφούς του, τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἰσραήλ, διὰ νὰ ἀντιληφθῇ
ἐκ τοῦ πλησίον τὴν κατάστασίν των.
24 Καὶ ὅταν εἶδε κάποιον Ἰσραηλίτην νὰ ἀδικῆται, τὸν ὑπερη-
σπίσθη καὶ ἐξεδικήθη τὸν ὁμοεθνῆ του, ποὺ κατεπιέζετο σκλη-
ρῶς, φονεύσας τὸν Αἰγύπτιον.
25 Ἐνόμιζε δὲ ὁ Μωϋσῆς, ὅτι οἱ ἀδελφοί του καὶ οἱ ὁμοεθνεῖς
του θὰ ἐνοιωθαν ὅτι ὁ Θεὸς διὰ μέσου τῆς χειρὸς αὐτοῦ δίδει
εἰς αὐτοὺς σωτηρίαν καὶ ἀπελευθέρωσιν ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους.
Ἀλλ' αὐτοὶ δὲν τὸ ἐκατάλαβαν.
26 Καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν παρουσιάσθη ὁ Μωϋσῆς ἔξαφνα εἰς
τοὺς ὁμοεθνεῖς του τὴν ὥραν, ποὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἐφιλονείκουν
μεταξύ των καὶ ἐκτυπῶντο καὶ προέτρεψεν αὐτοὺς νὰ εἰρηνεύ-
σουν καὶ εἶπε· Ἄνθρωποι, σεῖς εἶσθε μεταξύ σας ἀδελφοί. Δια-
τί ἀδικεῖτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον;
27 Ἀλλ' ἐκεῖνος, ποὺ ἠδίκει τὸν πλησίον του, τὸν ἔσπρωξε καὶ
εἶπε· Ποῖος σὲ διώρισεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμῶν;
28 Μήπως θέλεις νὰ μὲ φονεύσῃς, ὅπως ἐφόνευσες χθὲς τὸν
Αἰγύπτιον;

20) Ἐξ. β΄ 1. 2. ς΄ 20. Ἑβ. ια΄ 23. 21-22) Ἐξ. β΄ 3 - 10. Ἡσ. ιθ΄ 12. Λκ. κδ΄ 19. 23-28)) Ἐξ. β΄ 11 - 14. Πρ. ζ΄ 35. Λκ. ιβ΄ 14.

29 ἔφυγε δὲ Μωϋσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ Μαδιάμ, οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο.

29 Ἔφυγε δὲ ὁ Μωϋσῆς ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ λόγου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀπεδεικνύετο, ὅτι δὲν εἶχε μείνει κρυφὸς ὁ φόνος τοῦ Αἰγυπτίου, διὰ νὰ μὴ τιμωρηθῇ ἀπὸ τὸν Φαραώ, καὶ ἐκατοίκησεν ὡς ξένος εἰς τὴν Μαδιάμ, ὅπου ἐγέννησε δύο υἱούς.

30 Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος Κυρίου ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου.

30 Καὶ ὅταν συνεπληρώθησαν ἄλλα τεσσαράκοντα ἔτη ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ποὺ ἐξενιτεύθη, τοῦ ἐνεφανίσθη εἰς τὴν ἔρημον τοῦ ὄρους Σινᾶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἄγγελος τῆς μεγάλης βουλῆς τοῦ Κυρίου, μέσα εἰς φλόγα φωτιᾶς, ποὺ ἔβγαινεν ἀπὸ τὸ μέσον μιᾶς βάτου.

31 ὁ δὲ Μωϋσῆς ἰδὼν ἐθαύμαζε τὸ ὅραμα· προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι ἐγένετο φωνὴ Κυρίου πρὸς αὐτόν·

31 Ὁ δὲ Μωϋσῆς, ὅταν εἶδε τὸ πρωτοφανὲς αὐτὸ φαινόμενον, ἐθαύμασε τὸ θέαμα αὐτὸ τῆς βάτου, ἡ ὁποία δὲν ἐκαίετο, μολονότι ἔβγαινε φωτιὰ ἐξ αὐτῆς. Ὅταν ὅμως ἐπροχώρει διὰ νὰ ἴδῃ ἐκ τοῦ πλησίον καὶ ἀντιληφθῇ αὐτὸ καλύτερον, ἦλθε φωνὴ Κυρίου πρὸς αὐτόν, ποὺ τοῦ ἔλεγεν·

32 ***ἐγὼ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ.*** *ἔντρομος δὲ γενόμενος Μωϋσῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι.*

32 Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραὰμ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ. Ὁ Μωϋσῆς δὲ τότε κατελήφθη ἀπὸ τρόμον καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ παρατηρήσῃ καὶ ἐξετάσῃ τὸ ὅραμα.

33 εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος· ***λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἕστηκας γῆ ἁγία ἐστίν.***

33 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος· Λῦσε τὰ λωρία τῶν ὑποδημάτων σου καὶ βγάλε τὰ ὑποδήματα ἀπὸ τὰ πόδια σου, διότι ὁ τόπος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου στέκεσαι, εἶναι γῆ ἁγία.

34 ***ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἤκουσα, καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς· καὶ νῦν δεῦρο ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον.***

34 Εἶδα καὶ ἠξεύρω καλὰ τὴν καταπίεσιν καὶ τὴν κακοπάθειαν, τὴν ὁποίαν ὑποφέρει ὁ λαός μου, ποὺ εὑρίσκεται εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἤκουσα τὸν στεναγμόν του καὶ κατέβην διὰ νὰ τοὺς ἐλευθερώσω. Καὶ τώρα ἔλα νὰ σὲ στείλω εἰς τὴν Αἴγυπτον.

35 Τοῦτον τὸν Μωϋσῆν ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες· ***τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν;*** *τοῦτον ὁ Θεὸς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ.*

35 Τοῦτον τὸν Μωϋσῆν, ποὺ ἠρνήθησαν νὰ τὸν ἀναγνωρίσουν προστάτην των καὶ ἀρχηγόν των οἱ πρόγονοί μας, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· ποῖος σὲ διώρισεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; αὐτὸν τὸν ἴδιον ὁ Θεὸς ἀπέστειλεν ἄρχοντα καὶ ἐλευθερωτὴν τοῦ λαοῦ ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς Αἰγύπτου. Καὶ τοῦ ἀνέθεσε νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν ἀποστολὴν αὐτὴν διὰ τῆς βοηθείας καὶ τῆς ἐνισχύσεως, ποὺ τοῦ παρεῖχεν ὁ ἄγγελος τῆς μεγάλης βουλῆς τοῦ Κυρίου, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἐνεφανίσθη εἰς αὐτὸν ἐν τῇ βάτῳ.

36 οὗτος ἐξήγαγεν αὐτοὺς ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσαράκοντα.

36 Αὐτὸς ὁ Μωϋσῆς τοὺς ἔβγαλεν ἀπὸ τὴν χώραν τῆς δουλείας, ἀφοῦ ἐνήργησε θαύματα καταπληκτικὰ καὶ ἀποδεικτικὰ τῆς θείας δυνάμεως ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Αἰγύπτου καὶ ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη.

---

[29]) Ἐξ. β΄ 15. 22. δ΄ 20. ιη΄ 3. 4. [30]) Ἐξ. γ΄ 1. 2. ζ΄ 7. Δτ. λγ΄ 16. Ψ. ργ΄ 4. Πρ. ζ΄ 35. 2 Θσ. α΄ 8. Ἑβ. α΄ 7. [31-34]) Ἐξ. γ΄ 3 - 10. Ἰσ. Ν. ε΄ 13 - 15. Μρ. ιβ΄ 26. 27. [35]) 27. 30. [36]) Ἐξ. γ΄ 11 κτλ. Πρ. ς΄ 8. ιγ΄ 17. 18.

37 οὗτός ἐστιν ὁ Μωϋσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· ***προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε.***

37 Αὐτὸς εἶναι ὁ Μωϋσῆς, ποὺ εἶπεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας· Προφήτην θὰ σᾶς ἀναστήσῃ ὁ Κύριος ὁ Θεός σας ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς σας, ποὺ θὰ εἶναι νομοθέτης καὶ μεσίτης καὶ ἐλευθερωτής, ὅπως ἐγώ. Ἔχετε χρέος καὶ καθῆκον νὰ τὸν ὑπακούσετε.

38 οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα δοῦναι ἡμῖν.

38 Ὁ Μωϋσῆς αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν σύναξιν τῶν Ἰσραηλιτῶν, ποὺ ἔγινεν εἰς τὴν ἔρημον πρὸς παραλαβὴν τοῦ νόμου, ἐμεσίτευσε μεταξὺ τοῦ ἀγγέλου, ὁ ὁποῖος εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ ὡμίλει πρὸς αὐτόν, καὶ τῶν πατέρων μας, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀντεῖχον νὰ ἐπικοινωνοῦν κατ' εὐθεῖαν μὲ τὸν ἄγγελον. Καὶ αὐτὸς ὁ Μωϋσῆς παρέλαβε θεῖα λόγια, ποὺ μεταδίδουν εἰς τὰς ψυχὰς ζωὴν πνευματικὴν καὶ αἰωνίαν, διὰ νὰ παραδώσῃ ταῦτα εἰς ἡμᾶς.

39 ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο καὶ ἐστράφησαν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον

39 Εἰς αὐτὸν τὸν Μωϋσῆν δὲν ἠθέλησαν οἱ πρόγονοί μας νὰ ὑπακούσουν, ἀλλὰ τὸν ἀπώθησαν καὶ ὅσον ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τὴν πρόθεσιν καὶ ἐπιθυμίαν τῶν καρδιῶν τους, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

40 εἰπόντες τῷ Ἀαρών· ***ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωϋσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ.***

40 Καὶ ἡ πρόθεσίς των αὐτὴ ἐδείχθη, ὅταν εἶπαν εἰς τὸν Ἀαρών· Φτιάσε μας θεούς, οἱ ὁποῖοι θὰ ἔμβουν ἐμπρός μας καὶ θὰ προπορεύωνται ὡς προστάται μας. Καὶ ἂς εἶναι εἰς τὸ ἑξῆς αὐτοὶ ἐπὶ κεφαλῆς μας, διότι αὐτὸς ὁ Μωϋσῆς, ποὺ μᾶς ἔβγαλεν ἀπὸ τὴν χώραν τῆς Αἰγύπτου, ἐχάθη καὶ δὲν ἠξεύρομεν τί τοῦ συνέβη.

41 καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν.

41 Καὶ κατεσκεύασαν χρυσὸν εἴδωλον μόσχου κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας καὶ προσέφεραν ἐπὶ θυσιαστηρίου θυσίαν εἰς τὸ εἴδωλον τοῦτο καὶ ἐπανηγύριζον μὲ χαρὰν καὶ εὐφροσύνην διὰ τὰ ἔργα, ποὺ ἔφτιασαν μὲ τὰ χέρια των.

42 ἔστρεψε δὲ ὁ Θεὸς καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν· ***μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραήλ;***

42 Κατόπιν δὲ τούτου ἀπεμακρύνθη καὶ ὁ Θεὸς ἀπὸ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐγκατέλιπεν εἰς τὸν σκοτισμὸν τῆς διανοίας των, διὰ νὰ λατρεύουν τὰ πολυάριθμα ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς ἔχει γραφῆ καὶ ἐξιστορεῖται εἰς τὸ βιβλίον τῶν προφητῶν· Ὦ σεῖς, ποὺ ἀποτελεῖτε τὴν οἰκογένειαν καὶ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἰσραήλ, σᾶς ἐρωτῶ: Μήπως μοῦ προσφέρατε ἐπὶ ἔτη τεσσαράκοντα εἰς τὴν ἔρημον θύματα σφαζόμενα καὶ θυσίας; Ὄχι· δὲν μοῦ προσεφέρατε.

43 ***καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὸχ καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥεμφάν, τοὺς τύπους οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς·***

43 Καὶ ἐσηκώσατε εἰς τοὺς ὤμους σας διὰ νὰ τὴν μεταφέρετε ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὡς κειμήλιον ἱερὸν τὴν βέβηλον σκηνὴν τοῦ Μολὸχ καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ σας Ρεμφάν, τὰ ὁμοιώματα καὶ τὰ εἴδωλα ποὺ ἐκάματε, διὰ νὰ τὰ προσκυνῆτε. Καὶ πρὸς τιμωρίαν τῆς εἰδωλολατρείας καὶ ἀσεβείας σας αὐτῆς θὰ σᾶς μετοι-

---

[37]) Δτ. ιη΄ 15. Πρ. γ΄ 22. [38]) Ἐξ. ιθ΄ 3 κτλ. Δτ. θ΄ 10. λβ΄ 47. Πρ. ε΄ 20. ζ΄ 53. Ἰν. ς΄ 51. Ἑβ. δ΄ 12. 1 Πτ. α΄ 23. [39]) Ἐξ. ις΄ 2. ιζ΄ 3. Ἀρ. ιδ΄ 1 - 4. Νεμ. θ΄ 17. [40-41]) Ἐξ. λβ΄ 2 - 6. 1 Κρ. ι΄ 6. 7. [42-43]) Ἀμ. ε΄ 25 - 27. Ζχ. ζ΄ 5. Ἰρ. ζ΄ 18. ιθ΄ 13. Ῥμ. α΄ 24.

καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος.

κήσω εἰς τόπον πολὺ μακρυνόν, πέραν ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα.

44 Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ Μωϋσῇ ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἑωράκει·

44 Ἡ ἱερὰ ὅμως σκηνή, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ἔδιδεν ὁ Θεὸς μαρτυρίαν περὶ τοῦ θελήματός του καὶ τῆς παρουσίας του, ὑπῆρχεν εἰς τὴν ἔρημον διὰ τοὺς προγόνους μας, καθὼς διέταξεν ἐκεῖνος, ποὺ ἐλάλει εἰς τὸν Μωϋσῆν, νὰ κατασκευάσῃ αὐτὴν σύμφωνα μὲ τὸ πρότυπον καὶ τὸ μοντέλο, ποὺ εἶχεν ἴδει εἰς τὸ ὄρος.

45 ἣν καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθνῶν ὧν ἔξωσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δαυΐδ·

45 Τὴν σκηνὴν αὐτήν, ἀφοῦ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μωϋσέως τὴν παρέλαβον οἱ διάδοχοί του, οἱ πρόγονοί μας μαζὶ μὲ τὸν νέον ἀρχηγόν τους Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, ποὺ διεδέχθη τὸν Μωϋσῆν, τὴν ἔμπασαν εἰς τὴν κυριευθεῖσαν χώραν τῶν ἐθνικῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ἔκαμεν ἔξωσιν καὶ τοὺς ἔβγαλεν ἀπὸ ἐκεῖ ὁ Θεὸς ἐνώπιον τῶν προγόνων μας, οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ ἐγκατασταθοῦν ἀντ' αὐτῶν εἰς τὴν χώραν αὐτήν. Καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἡ σκηνὴ μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Δαβίδ,

46 ὃς εὗρε χάριν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ᾐτήσατο εὑρεῖν σκήνωμα τῷ Θεῷ Ἰακώβ.

46 ὁ ὁποῖος εὗρε χάριν καὶ εὔνοιαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐζήτησε νὰ κατασκευάσῃ κατοικίαν διὰ τὸν Θεὸν τοῦ Ἰακώβ.

47 Σολομὼν δὲ ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον.

47 Πλὴν ὅμως ὄχι ὁ Δαβίδ, ἀλλ' ὁ Σολομὼν ἔκτισεν οἶκον εἰς τὸν Θεόν.

48 ἀλλ' οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει·

48 Ὁ Ὕψιστος Θεὸς ἐν τούτοις δὲν κατοικεῖ εἰς ναούς, ποὺ κατασκευάζονται ἀπὸ χέρια καὶ τέχνην ἀνθρώπων, καθὼς λέγει ὁ προφήτης Ἡσαΐας·

49 ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι, λέγει Κύριος, ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου;

49 Θρόνος δι' ἐμὲ εἶναι ὁ οὐρανός, ὁλόκληρος δὲ ἡ γῆ εἶναι τὸ στήριγμα, ποὺ ἀκουμβοῦν οἱ πόδες μου. Ποῖον οἶκον ἠμπορεῖτε νὰ κτίσετε εἰς ἐμέ, ποὺ δὲν μὲ χωρεῖ ὁλόκληρος ὁ κόσμος, λέγει ὁ Κύριος; Ἢ ποῖος θὰ εἶναι ὁ τόπος τῆς διαρκοῦς καὶ μονίμου ἀναπαύσεώς μου, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ κατοικῶ, χωρὶς νὰ μετακινοῦμαι;

50 οὐχὶ ἡ χείρ μου ἐποίησε ταῦτα πάντα;

50 Ὅλα αὐτά, ποὺ ἠμπορεῖτε σεῖς οἱ ἄνθρωποι νὰ μοῦ προσφέρετε, δὲν εἶναι ἰδικά μου καὶ δὲν τὰ ἔκαμε τὸ παντοδύναμο χέρι μου;

51 Σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς.

51 Καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ μεταξὺ τὰ μέλη τοῦ ἰουδαϊκοῦ συνεδρίου ἐξεδήλωναν μὲ τὴν ἔκφρασιν καὶ τοὺς μορφασμοὺς τοῦ προσώπου των λυσσώδη ἀγανάκτησιν καὶ σκληρότητα, ὁ Στέφανος ἐλέγχει αὐτοὺς λέγων· Ὦ σεῖς, ποὺ ἔχετε σκληρὸν καὶ ἄκαμπτον τὸν τράχηλόν σας καὶ δὲν ὑποτάσσεσθε εἰς τὸν Θεόν· σεῖς, ποὺ δὲν ἔχετε περικόψει τὴν σκληρότητα καὶ ἀναισθησίαν τῆς καρδίας σας καὶ δὲν ἠθελήσατε νὰ ἀπαλλαγῆτε ἀπὸ τὴν πνευματικὴν κουφαμάραν, ὥστε νὰ ἀκούετε μὲ καλὴν καὶ εὐπειθῆ διάθεσιν τὴν ἀλήθειαν· πάντοτε ἀντιτάσσεσθε εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Ὅπως ἠπείθουν καὶ ἀντετάσσοντο οἱ πατέρες σας, ἔτσι σήμερον ἀντιτάσσεσθε καὶ σεῖς.

---

44) Ἐξ. κε΄ 8 - κζ΄ 18. Ἑβ. η΄ 5. 45) Γν. μη΄ 4. Ἰσ. Ν. γ΄ 14. ιη΄ 1. 1 Βσ. α΄ 24. γ΄ 21. δ΄ 4. 46) 2 Βσ. ζ΄ 2. Ψ. ρλα΄ 1 - 5. Πρ. ιγ΄ 22. 47) 3 Βσ. ς΄ 1 κτλ. 48-50) 3 Βσ. η΄ 27. Ἡσ. ξς΄ 1. 2. Πρ. δ΄ 24. ιζ΄ 24. Μτ. ε΄ 34. 35. 51) Ἐξ. λγ΄ 3. Λτ. κς΄ 41. Ἀρ. κζ΄ 14. Δτ. ι΄ 16. Ἡσ. ξγ΄ 10. Ἰρ. δ΄ 4. ς΄ 10. θ΄ 25. Μτ. ιθ΄ 8. Ῥμ. β΄ 5. 29.

52 τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς γεγένησθε·

52 Ποῖον ἀπὸ τοὺς προφήτας δὲν κατεδίωξαν οἱ πρόγονοί σας; Καὶ ἐφόνευσαν ἐκείνους, ποὺ προανήγγειλαν τὸν ἐρχομὸν τοῦ Μεσσίου, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ὁ ἀπολύτως ἀναμάρτητος καὶ κατ' ἐξοχὴν δίκαιος καὶ τοῦ ὁποίου τώρα σεῖς ἔχετε γίνει προδόται καὶ φονεῖς.

53 οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε.

53 Σεῖς, ποὺ ἐλάβατε τὸν νόμον, τὸν ὁποῖον διέταξεν ὁ Θεὸς διὰ μέσου ἀγγέλων, καὶ δὲν τὸν ἐφυλάξατε, ἀλλὰ τὸν παρέβητε.

54 Ἀκούοντες δὲ ταῦτα διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν.

54 Ἐνῷ δὲ ἤκουαν αὐτά, ἐσχίζοντο αἱ καρδίαι των ἀπὸ ἀγανάκτησιν καὶ ἔτριζαν τὰ δόντια των ἐναντίον τοῦ Στεφάνου.

55 ὑπάρχων δὲ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶδε δόξαν Θεοῦ καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ,

55 Αἱ ἀπειλαὶ ὅμως αὐταὶ δὲν διήγειραν ἐχθρικὰ συναισθήματα καὶ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ πρωτομάρτυρος. Ἀλλ' αὐτὸς ἦτο πάντοτε εἰρηνικὸς καὶ γεμάτος μὲ Πνεῦμα Ἅγιον. Ἐνῷ λοιπὸν εὑρίσκετο εἰς τέτοιαν διάθεσιν, ἔστρεψεν ἀκίνητον καὶ προσηλωμένον τὸ βλέμμα του εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶδε τὴν ἔνδοξον λαμπρότητα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν Ἰησοῦν νὰ στέκεται ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ, ἕτοιμος νὰ τὸν βοηθήσῃ.

56 καὶ εἶπεν· ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεῳγμένους καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ ἑστῶτα.

56 Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ βλέπω καθαρὰ τοὺς οὐρανοὺς νὰ εἶναι ἀνοιγμένοι, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου τὸν βλέπω νὰ στέκεται εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ.

57 κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν,

57 Οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως, ἀφοῦ ἔκραξαν μὲ φωνὴν μεγάλην, ἐβούλωσαν τὰ αὐτιά τους διὰ νὰ μὴ ἀκούουν τοὺς λόγους τοῦ Στεφάνου, ποὺ τοὺς ἐνόμιζον ὡς βλασφήμους, καὶ μὲ μίαν γνώμην ὅλοι ἔπεσαν μὲ ὁρμὴν ἐναντίον του.

58 καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν. καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου Σαύλου,

58 Καὶ ἀφοῦ τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, τὸν ἐλιθοβόλουν. Καὶ οἱ μάρτυρες, ποὺ σύμφωνα μὲ τὸν νόμον ἔπρεπε πρῶτοι νὰ ρίψουν λίθους κατ' αὐτοῦ, ἀφῆκαν πρὸς φύλαξιν τὰ ροῦχα των κοντὰ εἰς τὰ πόδια κάποιου νέου, ποὺ ἐλέγετο Σαῦλος.

59 καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα· Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου.

59 Καὶ ἐκεῖνοι ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον, ὁ ὁποῖος ἐπεκαλεῖτο τὸν Κύριον καὶ ἔλεγε· Κύριε Ἰησοῦ, δέχθητι τὸ πνεῦμα μου.

60 θεὶς δὲ τὰ γόνατα ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ· Κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη. Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ.

60 Ἀφοῦ δὲ ἐγονάτισεν, ἔκραξε μὲ μεγάλην φωνήν, ποὺ ἠκούσθη καὶ ἀπὸ τοὺς φονεῖς του καὶ εἶπε· Κύριε, μὴ λογαριάσῃς εἰς αὐτοὺς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ ἀφοῦ εἶπε τοῦτο, ἀπέθανε τὸν εἰρηνικὸν ὕπνον τοῦ θανάτου. Ὁ Σαῦλος δὲ ἐπεκρότει καὶ ἐπεδοκίμαζε μαζὶ μὲ τοὺς φονεῖς τὴν θανατικὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Στεφάνου.

---

52) γ΄ 13 - 15. 24. Μτ. κγ΄ 31. 37. 53) 38. Γλ. γ΄ 19. Ἑβ. β΄ 2. 54) Ἰβ. ις΄ 9. Ψ. λδ΄ 16. λς΄ 12. Πρ. ε΄ 33. 55-56) δ΄ 8. Λκ. β΄ 9. κβ΄ 69. Μτ. γ΄ 16. η΄ 20. Ἰν. ιζ΄ 1. 58) Λτ. κδ΄ 14. Δτ. ιζ΄ 7. Πρ. η΄ 1. κβ΄ 20. Λκ. δ΄ 29. Μτ. κα΄ 39. 59) Λκ. κγ΄ 46. 60) Λκ. ς΄ 28. κγ΄ 34. Ἰν. ια΄ 11. 12.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Στίχ. 1-25. Διωγμὸς κατὰ τῆς Ἐκκλησίας.
Ὁ διάκονος Φίλιππος κηρύττει εἰς τὴν Σαμάρειαν. Σίμων ὁ μάγος.
Οἱ ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Ἰωάννης εἰς τὴν Σαμάρειαν.

Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας
ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν
Ἱεροσολύμοις· πάντες δὲ
διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώ-
ρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σα-
μαρείας, πλὴν τῶν ἀποστό-
λων.
2 συνεκόμισαν δὲ τὸν Στέ-
φανον ἄνδρες εὐλαβεῖς καὶ
ἐποίησαν κοπετὸν μέγαν ἐπ'
αὐτῷ.
3 Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν
ἐκκλησίαν κατὰ τοὺς οἴ-
κους εἰσπορευόμενος, σύ-
ρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖ-
κας παρεδίδου εἰς φυλα-
κήν.
4 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέν-
τες διῆλθον εὐαγγελιζόμε-
νοι τὸν λόγον.
5 Φίλιππος δὲ κατελθὼν
εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας ἐ-
κήρυσσεν αὐτοῖς τὸν Χρι-
στόν.
6 προσεῖχον δὲ οἱ ὄχλοι τοῖς
λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίπ-
που ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἀ-
κούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν
τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει.
7 πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων
πνεύματα ἀκάθαρτα βοῶν-
τα φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρχετο,
πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι
καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν,
8 καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη
ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.
9 Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σί-
μων προϋπῆρχεν ἐν τῇ πόλει

Ἔγινε δὲ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν μεγάλος διωγμὸς κατὰ
τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων. Καὶ ὅλοι οἱ Χριστια-
νοὶ διεσκορπίσθησαν εἰς τὰ χωρία τῆς Ἰουδαίας καὶ τῆς Σαμα-
ρείας, ἐκτὸς τῶν ἀποστόλων, οἱ ὁποῖοι ἔμειναν εἰς τὰ Ἱεροσό-
λυμα.
2 Παρὰ τὸν διωγμὸν ὅμως τοῦτον ἄνδρες εὐλαβεῖς, φοβούμε-
νοι τὸν Θεόν, ἐνεταφίασαν τὸν Στέφανον, καὶ ἔκαμαν δι' αὐτὸν
μεγάλον θρῆνον.
3 Ἀντιθέτως ὁ Σαῦλος ἐδημιούργει φθορὰν καὶ καταστροφὰς
εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἱεροσολύμων εἰσερχόμενος ἀπὸ οἰ-
κίας εἰς οἰκίαν, καὶ ἀφοῦ ἔσυρε διὰ τῆς βίας ἀπ' ἐκεῖ ἄνδρας
καὶ γυναῖκας ἀδυνάτους, παρέδιδεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἰουδαϊκὰς
ἀρχάς, διὰ νὰ τοὺς ἐγκλείσουν εἰς τὴν φυλακήν.
4 Ἐκεῖνοι λοιπόν, οἱ ὁποῖοι ἐγκαίρως ἔφυγαν ἀπὸ τὰ Ἱερο-
σόλυμα, παρέμειναν ἐλεύθεροι, καὶ ὅσοι μὲν διεσκορπίσθησαν
εἰς τὰ διάφορα χωρία περιώδευσαν κηρύττοντες τὸν λόγον τοῦ
Εὐαγγελίου.
5 Ὁ δὲ διάκονος Φίλιππος, ἀφοῦ κατέβη ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα
εἰς κάποιαν πόλιν τῆς Σαμαρείας, ἐκήρυττεν εἰς τοὺς κατοί-
κους της, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο ὁ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χρισμένος Μεσ-
σίας.
6 Τὰ πλήθη δὲ τοῦ λαοῦ ἐπρόσεχαν εἰς ἐκεῖνα ποὺ ἔλεγεν ὁ Φί-
λιππος. Καὶ τὰ ἐπρόσεχαν ὅλοι μαζὶ μὲ μιὰ καρδιά, διότι ἤ-
κουαν τὸ κήρυγμα, ἀλλὰ καὶ ἔβλεπον συγχρόνως τὰ θαύματα,
τὰ ὁποῖα ἔκαμεν ὁ Φίλιππος καὶ τὰ ὁποῖα ἦσαν σημάδια πεί-
θοντα περὶ τοῦ ὅτι τὸ κήρυγμά του ἦτο ἐκ τοῦ Θεοῦ.
7 Ἦσαν δὲ πραγματικῶς τέτοια σημάδια τὰ θαύματα τοῦ Φι-
λίππου, διότι ἀπὸ πολλούς, ποὺ εἶχαν πνεύματα ἀκάθαρτα, ἔ-
βγαιναν ταῦτα, ἀφοῦ ἐφώναζαν μὲ δυνατὴν φωνὴν καὶ ἔκαναν
ταραχὴν μεγάλην. Πολλοὶ δὲ παράλυτοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύ-
θησαν.
8 Καὶ ἀπὸ τὰς ὑπερφυσικὰς ἐκείνας θεραπείας προεκλήθη με-
γάλη χαρὰ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην.
9 Ὑπῆρχεν ὅμως ἀπὸ προτήτερα εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην κά-
ποιος ἄνθρωπος, ποὺ ἐλέγετο Σίμων, ὁ ὁποῖος εἰργάζετο τὰς

Η΄. [1]) 3 - 4. ζ΄ 58. ια΄ 19. κς΄ 10. [2]) β΄ 5. Μτ. ιδ΄ 12. (Γν. ν΄ 10. 1 Μκ. β΄ 70). [3]) θ΄ 1. 2. 13. 14. 21. κβ΄ 4. 1 Κρ. ιε΄ 9. Γλ. α΄ 13. 14. Φλ. γ΄ 6. 1 Τμ. α΄ 13. [4]) 1. ια΄ 19. [5]) ς΄ 5. [6]) 10. 11. 13. ις΄ 14. [7]) ε΄ 15. 16. [8]) Ἰν. δ΄ 40 - 42. [9]) 11. ε΄ 36. ιγ΄ 6.

μαγεύων καὶ ἐξιστῶν τὸ ἔ-
θνος τῆς Σαμαρείας, λέγων
εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν·
10 ᾧ προσεῖχον πάντες ἀπὸ
μικροῦ ἕως μεγάλου λέγον-
τες· οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις
τοῦ Θεοῦ ἡ μεγάλη.
11 προσεῖχον δὲ αὐτῷ διὰ
τὸ ἱκανῷ χρόνῳ ταῖς μα-
γείαις ἐξεστακέναι αὐτούς.
12 ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ
Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ
τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ
Θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο
ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες.
13 ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐ-
πίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς ἦν
προσκαρτερῶν τῷ Φιλίπ-
πῳ, θεωρῶν τε δυνάμεις
καὶ σημεῖα γινόμενα ἐξίστα-
το.
14 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν
Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι
ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια
τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀπέ-
στειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν
Πέτρον καὶ Ἰωάννην·
15 οἵτινες καταβάντες
προσηύξαντο περὶ αὐτῶν ὅ-
πως λάβωσι Πνεῦμα Ἅ-
γιον·
16 οὔπω γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ
αὐτῶν ἐπιπεπτωκός, μόνον
δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον
εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου
Ἰησοῦ.
17 τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖ-
ρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμ-
βανον Πνεῦμα Ἅγιον.
18 ἰδὼν δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ
τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν
τῶν ἀποστόλων δίδοται τὸ
Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, προσή-
νεγκεν αὐτοῖς χρήματα
19 λέγων· δότε κἀμοὶ τὴν

μαγικὰς τέχνας καὶ ἐξέπληττε μὲ τὰς μαγείας του τὸ ἔθνος τῆς
Σαμαρείας, καὶ ἔλεγε διὰ τὸν ἑαυτόν του, ὅτι ἦτο κάποιος με-
γάλος.
10 Καὶ ἐπρόσεχαν εἰς αὐτὸν καὶ τὸν ἤκουαν μετ' ἐμπιστοσύ-
νης ὅλοι ἀνεξαιρέτως ἀπὸ τὸν μικρὸν ἕως τὸν μεγάλον, καὶ ἔ-
λεγον· εἰς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον ἔχει ἐνσαρκωθῆ ἡ δύναμις τοῦ
Θεοῦ ἡ μεγάλη.
11 Ἐπρόσεχαν δὲ καὶ εἰς ὅσα ἔλεγε καὶ εἰς ὅσα ἐνήργει, διότι
ἀπὸ μακρὸν χρόνον μὲ τὰς μαγείας τοὺς εἶχε καταπλήξει.
12 Ὅταν ὅμως ἐπίστευσαν εἰς τὸν Φίλιππον, ποὺ τοὺς ἐκήρυτ-
τε τὸ εὐαγγέλιον περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ περὶ τοῦ ὀ-
νόματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο καὶ ἄνδρες καὶ γυ-
ναῖκες.
13 Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Σίμων ἐπίστευσε. Καὶ ἀφοῦ ἐβαπτίσθη,
παρέμενε συνεχῶς καὶ ἐπιμόνως πλησίον τοῦ Φιλίππου, καὶ ἐ-
πειδὴ ἔβλεπεν ἐκ τοῦ πλησίον καὶ ἐπείθετο, ὅτι ἐγίνοντο ση-
μεῖα καὶ θαύματα μεγάλα, διὰ τὰ ὁποῖα αὐτὸς μὲ ὅλας τὰς μα-
γείας του ἦτο ἀνίσχυρος, ἔμενεν ἐκστατικός.
14 Ἐν τῷ μεταξὺ δέ, ὅταν ἤκουσαν οἱ ἀπόστολοι, οἱ ὁποῖοι
παρέμεναν ἀκόμη εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι ἡ Σαμάρεια ἐδέχθη τὸν
λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς τοὺς Σαμαρείτας τὸν Πέ-
τρον καὶ τὸν Ἰωάννην, διὰ νὰ συμπληρώσουν τὸ κήρυγμα τοῦ
Φιλίππου καὶ διὰ νὰ μεταδώσουν εἰς τοὺς βαπτισθέντας Πνεῦ-
μα Ἅγιον.
15 Οὗτοι δέ, ἀφοῦ κατέβησαν εἰς Σαμάρειαν, προσηυχήθησαν
ὑπὲρ αὐτῶν, διὰ νὰ λάβουν τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεῦμα-
τος.
16 Καὶ ἔκαμαν τὴν προσευχὴν αὐτήν, διότι δὲν εἶχεν ἀκόμη
μεταδοθῆ εἰς κανένα ἀπὸ αὐτοὺς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, μόνον δὲ
ἦσαν βαπτισμένοι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.
17 Τότε ἔθετον οἱ δύο ἀπόστολοι τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐ-
λάμβανον οὗτοι Πνεῦμα Ἅγιον, ὅπως ἐφαίνετο καὶ αἰσθητῶς
μὲ τὰ ἔκτακτα χαρίσματα, τὰ ὁποῖα μετεδίδοντο εἰς αὐτούς.
18 Ὅταν δὲ εἶδεν ὁ Σίμων, ὅτι μὲ τὴν ἐπίθεσιν τῶν χειρῶν τῶν
ἀποστόλων μετεδίδοντο καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τὰ ὑπερφυσικὰ
χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, προσέφερεν εἰς αὐτοὺς
χρήματα
19 καὶ εἶπεν· Δώσατε καὶ εἰς ἐμὲ τὴν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν αὐ-

[10-11]) 6. 9. ιδ΄ 11. κη΄ 6. Ἑβ. η΄ 11. [12]) (37). Μτ. κη΄ 19. [13]) 6. [14-15]) γ΄ 1. ς΄ 6. [16]) Ἰν. ζ΄ 39. [17]) 15. ιθ΄ 6. [18-19]) 1 Θσ. β΄ 5. 1 Τμ. ς΄ 5. 9. 2 Πτ. β΄ 13. 15.

ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ᾧ ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας λαμβάνῃ Πνεῦμα Ἅγιον.	τήν, ὥστε εἰς ὁποιονδήποτε ἐπιθέσω τὰς χεῖρας νὰ λαμβάνῃ Πνεῦμα Ἅγιον.
20 Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι.	20 Ὁ Πέτρος ὅμως εἶπε πρὸς αὐτόν· Νὰ χαθῇ τὸ χρῆμα σου μαζὶ μὲ σέ. Καὶ σοῦ δίδω τὴν ἀπάντησιν αὐτήν, διότι ἐνόμισες, ὅτι τὸ ἀνεκτίμητον αὐτὸ δῶρον τοῦ Θεοῦ ἀποκτᾶται μὲ χρήματα.
21 οὐκ ἔστι σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.	21 Δὲν ὑπάρχει διὰ σὲ κανὲν μερίδιον, οὔτε μικρὸν ἀπὸ μοιρασιὰν προερχόμενον, οὔτε μεγαλύτερον διὰ λαχνοῦ παραχωρούμενον, εἰς τὰς δωρεὰς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, περὶ τῶν ὁποίων γίνεται λόγος τὴν στιγμὴν αὐτήν. Ποτὲ καὶ κατ' οὐδένα λόγον σὺ δὲν θὰ λάβῃς οὐδὲ τὸ παραμικρὸν δικαίωμα εἰς τὴν μετάδοσιν τῶν θείων χαρισμάτων. Διότι ἡ καρδία σου δὲν εἶναι εὐθεῖα καὶ ἀνιδιοτελὴς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.
22 μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ Θεοῦ εἰ ἄρα ἀφεθήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου·	22 Μετανόησον λοιπὸν καὶ χωρίσου ἐντελῶς ἀπὸ τὴν κακίαν σου αὐτὴν καὶ παρακάλεσε τὸν Θεὸν διὰ τὸ ἁμάρτημά σου αὐτό, τὸ ὁποῖον δεικνύει τόσον μεγάλην διαστροφὴν τῶν διαθέσεών σου, ὥστε ἀμφιβάλλω, ἐὰν θὰ μετανοήσῃς εἰλικρινῶς, διὰ νὰ σοῦ συγχωρηθῇ ἡ ἐπινόησις αὐτὴ τῆς καρδίας σου.
23 εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα.	23 Ἔχω δὲ τὰς ἀμφιβολίας αὐτάς, διότι σὲ βλέπω νὰ εἶσαι γεμᾶτος πικρὰν χολὴν καὶ ἡ κακία ὡς ἄλλο δηλητήριον ἐπλημμύρισε τὴν καρδίαν σου καὶ σὲ κατέστησεν ἐπικίνδυνον καὶ εἰς τοὺς ἄλλους. Ἀκόμη δὲ βλέπω νὰ εἶσαι σφικτὰ δεμένος ὑπὸ τῆς ἀδικίας.
24 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπε· δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεὸν ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.	24 Τρομοκρατηθεὶς δὲ ὁ Σίμων ἀπεκρίθη καὶ εἶπε· Παρακαλέσατε σεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ τὸν Κύριον διὰ νὰ μὴ συμβῇ εἰς ἐμὲ κανὲν κακὸν ἀπὸ αὐτά, τὰ ὁποῖα εἴπατε.
25 Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, πολλάς τε κώμας τῶν Σαμαρειτῶν εὐηγγελίσαντο.	25 Αὐτὰ λοιπὸν συνέβησαν εἰς τὴν Σαμάρειαν. Καὶ οἱ μὲν δύο Ἀπόστολοι, ἀφοῦ ἐπεβεβαίωσαν καὶ διὰ τῆς μεταδόσεως τῶν χαρισμάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τὴν μαρτυρίαν των περὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐλάλησαν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ταξιδίου των ἐκήρυξαν τὸ εὐαγγέλιον εἰς πολλὰ χωρία τῶν Σαμαρειτῶν, τὰ ὁποῖα συνήντων εἰς τὸν δρόμον των.

Στίχ. 26-40. Ὁ Φίλιππος βαπτίζει Αἰθίοπα ἀξιωματοῦχον.

26 Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐλάλησε πρὸς Φίλιππον λέγων· ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν· αὕτη ἐστὶν ἔρημος.	26 Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐλάλησεν εἰς τὸν Φίλιππον καὶ εἶπε· Σήκω καὶ πήγαινε πρὸς νότον, εἰς τὸν δρόμον, ποὺ κατεβαίνει ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν Γάζαν. Ὁ δρόμος αὐτὸς εἶναι ἔρημος καὶ δὲν συχνάζεται ἀπὸ διαβάτας.

[20]) Μτ. ι΄ 8. 1 Τμ. ε΄ 20. Ττ. α΄ 13. [21]) Δτ. ιβ΄ 12. ιδ΄ 27. 29. Ψ. οζ΄ 37. Πρ. ιγ΄ 10. Ἐφ. ε΄ 5. [22]) 2 Τμ. β΄ 25. Ἑβ. ιβ΄ 17. [23]) Δτ. κθ΄ 18. Ἡσ. νη΄ 6. Ἑβ. ιβ΄ 15. [25]) 40. [26]) Σφ. β΄ 4.

27 καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη. καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος δυνάστης Κανδάκης τῆς βασιλίσσης Αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ,	27 Μ' ὅλα ταῦτα ὁ Φίλιππος ἐσηκώθη καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν δρόμον ἐκεῖνον τὸν ἔρημον, ὑπακούων εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἀγγέλου. Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος Αἰθίοψ, εὐνοῦχος, ἀνώτερος ἀξιωματικὸς καὶ αὐλικὸς τῆς Κανδάκης, τῆς βασιλίσσης τῶν Αἰθιόπων, ὁ ὁποῖος ἦτο διευθυντὴς καὶ διαχειριστὴς ἐφ' ὅλου τοῦ θησαυροῦ καὶ τῶν οἰκονομικῶν αὐτῆς, καὶ ὁ ὁποῖος εἶχεν ἔλθει διὰ νὰ προσκυνήσῃ εἰς Ἱερουσαλήμ, διότι φαίνεται, ὅτι ἦτο προσήλυτος.
28 ἦν τε ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκε τὸν προφήτην Ἡσαΐαν.	28 Ἐπέστρεφε δὲ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὴν πατρίδα του καὶ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς ἁμάξης του καὶ ἀνεγίνωσκε μεγαλοφώνως τὸν προφήτην Ἡσαΐαν.
29 εἶπε δὲ τὸ Πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ· πρόσελθε καὶ κολλήθητι τῷ ἅρματι τούτῳ.	29 Εἶπε δὲ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τὸν Φίλιππον δι' ἐσωτερικῆς νεύσεως ἐπὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ· Πλησίασε καὶ προσκολλήσου εἰς τὴν ἅμαξαν αὐτήν.
30 προσδραμὼν δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν προφήτην Ἡσαΐαν, καὶ εἶπεν· ἆρά γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις;	30 Ἀφοῦ δὲ ὁ Φίλιππος ἔτρεξε πρὸς τὴν ἅμαξαν καὶ ἐπλησίασε πολὺ εἰς αὐτήν, τὸν ἤκουσε νὰ ἀναγινώσκῃ τὸν προφήτην Ἡσαΐαν καὶ εἶπεν· Ἆρά γε κατανοεῖς αὐτά, ποὺ διαβάζεις;
31 ὁ δὲ εἶπε· πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ με; παρεκάλεσέ τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ.	31 Αὐτὸς δὲ εἶπε· Δὲν τὰ κατανοῶ. Διότι πῶς θὰ ἠδυνάμην νὰ τὰ καταλάβω, ἐὰν δὲν εὑρεθῇ κάποιος νὰ μὲ ὁδηγήσῃ; Καὶ ἐπειδὴ ἀντελήφθη, ὅτι ὁ Φίλιππος ἦτο διατεθειμένος νὰ πράξῃ τοῦτο, παρεκάλεσε αὐτὸν νὰ ἀναβῇ εἰς τὴν ἅμαξαν καὶ νὰ καθήσῃ μαζί του.
32 ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη· ***ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη· καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ.***	32 Τὸ περιεχόμενον δὲ τοῦ χωρίου τῆς Γραφῆς, ποὺ ἀνεγίνωσκεν ὁ εὐνοῦχος, ἦτο τοῦτο: Σὰν πρόβατον ὡδηγήθη εἰς τὴν σφαγὴν καὶ σὰν ἀρνίον, ποὺ παραμένει ἄφωνον ἐμπρὸς εἰς αὐτὸν ποὺ τὸ κουρεύει, ἔτσι δὲν ἀνοίγει τὸ στόμα του.
33 ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ.	33 Ὅταν ἔλαβε δούλου μορφὴν καὶ ὑπέβαλεν ἑαυτὸν εἰς ταπείνωσιν, τοῦ ἠρνήθησαν δικαίαν κρίσιν καὶ κατεπάτησαν τὸ δίκαιόν του. Παρὰ ταῦτα ὅμως δὲν ἐξηφανίσθη, οὔτε ἔσβησε τὸ ὄνομά του. Ποῖος ἠμπορεῖ ἐπαξίως νὰ διηγηθῇ περὶ τοῦ πλήθους καὶ τῆς ἐνδόξου εὐγενείας τῶν πνευματικῶν του ἀπογόνων; Διότι ἐσηκώθη μὲν διὰ βιαίου θανάτου ἡ ζωή του ἀπὸ τὴν γῆν, ἀνυψώθη ὅμως μετὰ τὴν Ἀνάστασίν του καὶ ὑπερανέβη τοὺς οὐρανούς.
34 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ εἶπε· δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; περὶ ἑαυτοῦ ἢ περὶ ἑτέρου τινός;	34 Ἔλαβε δὲ τὸν λόγον ὁ εὐνοῦχος καὶ εἶπε πρὸς τὸν Φίλιππον· Σὲ παρακαλῶ, ἐξήγησέ μου περὶ ποίου προσώπου λέγει τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ προφήτης; Διὰ τὸν ἑαυτόν του ἢ δι' ἄλλον τινά;

[27]) Σφ. γ΄ 10. Ἡσ. νς΄ 3 - 7. 3 Βσ. η΄ 41. 42. Ἰν. ιβ΄ 20. [29]) ι΄ 19. [31]) Ἰν. ις΄ 13. [32-33]) Ἡσ. νγ΄ 7. 8.

35 ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν.

36 ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπί τι ὕδωρ, καί φησιν ὁ εὐνοῦχος· ἰδοὺ ὕδωρ· τί κωλύει με βαπτισθῆναι;

37 εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος· εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἔξεστιν. ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

38 καὶ ἐκέλευσε στῆναι τὸ ἅρμα, καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος, καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν.

39 ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, Πνεῦμα Κυρίου ἥρπασε τὸν Φίλιππον, καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος· ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων.

40 Φίλιππος δὲ εὑρέθη εἰς Ἄζωτον, καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν.

35 Ἀφοῦ δὲ ἤνοιξε τὸ στόμα του ὁ Φίλιππος καὶ ἤρχισεν ἀπὸ τὸ χωρίον τοῦτο τῆς Γραφῆς, ἐκήρυξεν εἰς αὐτὸν τὸ χαρμόσυνον μήνυμα περὶ τοῦ Ἰησοῦ ὡς Μεσσίου καὶ Λυτρωτοῦ καί, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὰ ἐπακολουθήσαντα, ὡμίλησεν εἰς αὐτὸν καὶ περὶ τοῦ βαπτίσματος ὡς ἀναγκαίου πρὸς σωτηρίαν.

36 Καθὼς δὲ ἐπροχώρουν εἰς τὸν δρόμον, ἔφθασαν εἰς κάποιαν πηγὴν νεροῦ καὶ τότε εἶπεν ὁ εὐνοῦχος· Νά, ἐδῶ ὑπάρχει νερό. Τί μὲ ἐμποδίζει νὰ βαπτισθῶ;

37 Εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος· Ἐὰν πιστεύῃς μὲ ὅλην τὴν καρδίαν σου εἰς ὅσα σοῦ εἶπα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, εἶναι δυνατὸν νὰ βαπτισθῇς. Ἀπεκρίθη δὲ ὁ εὐνοῦχος καὶ εἶπεν· Πιστεύω ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

38 Καὶ ἔδωκεν ἀμέσως διαταγὴν νὰ σταθῇ ἡ ἅμαξα. Καὶ κατέβησαν τότε καὶ οἱ δύο εἰς τὴν πηγὴν τοῦ νεροῦ, καὶ ὁ Φίλιππος δηλαδὴ καὶ ὁ εὐνοῦχος. Καὶ ὁ Φίλιππος ἐβάπτισεν αὐτόν.

39 Ὅταν δὲ ἀνέβησαν ἀπὸ τὴν πηγήν, τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου ἥρπασεν ὑπερφυσικῶς τὸν Φίλιππον καὶ δὲν τὸν εἶδε πλέον ὁ εὐνοῦχος, διότι ὁ μὲν Φίλιππος ἔσπευσε πρὸς ἀντίθετον κατεύθυνσιν, ὁ δὲ εὐνοῦχος συνέχισε τὸ ταξίδιόν του πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν γεμᾶτος χαράν, τὴν ὁποίαν τοῦ ἐδημιούργει ἡ σωτηριώδης γνῶσις ποὺ ἔλαβε καὶ ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος, ποὺ μὲ τὸ βάπτισμα τοῦ μετεδόθη.

40 Ὁ Φίλιππος δὲ εὑρέθη, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ καὶ αὐτὸς πῶς, εἰς τὴν Ἄζωτον καὶ ἐξηκολούθησε τὴν περιοδείαν του καὶ ἐκήρυττε τὸ εὐαγγέλιον εἰς ὅλας τὰς πόλεις, τὰς ὁποίας συνήντα, μέχρις ὅτου ἦλθεν εἰς τὴν Καισάρειαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Στίχ. 1-18. Ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ Παύλου.

Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ

2 ᾐτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσαλήμ.

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὸν Φίλιππον. Ὁ δὲ Σαῦλος, σὰν νὰ ἔζη μέσα εἰς κάποιαν φονικὴν ἀτμόσφαιραν, ἐξηκολούθει νὰ ἀποπνέῃ ἀπὸ μέσα του καὶ νὰ ἐκδηλώνῃ αἰσθήματα ἀπειλῆς καὶ φόνου κατὰ τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου. Καὶ δι' αὐτὸ προσῆλθεν εἰς τὸν ἀρχιερέα

2 καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ αὐτὸν συστατικὰς καὶ ἐξουσιοδοτικὰς ἐπιστολὰς διὰ τὴν Δαμασκὸν πρὸς τὰς ἐκεῖ συναγωγάς, μὲ τὸν σκοπόν, ἐὰν εὕρῃ κάποιους, ποὺ νὰ ἀνήκουν εἰς τὸν δρόμον καὶ εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἰησοῦ, εἴτε ἄνδρες ἦσαν οὗτοι εἴτε γυναῖκες, νὰ τοὺς φέρῃ δεμένους εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

[35]) ι΄ 34. ιη΄ 14. Μτ. ε΄ 2. [36]) ι΄ 47. [37]) 12. Μτ. ις΄ 16. [39-40]) 3 Βσ. ιη΄ 12. Ἰζ. γ΄ 14. 15. Δν. ιγ΄ 36. Πρ. ις΄ 34. κα΄ 8. 9.
Θ΄. [1-2]) η΄ 3. ιη΄ 25. 26. ιθ΄ 9. 23. κβ΄ 4. 5. κς΄ 9 - 12.

3 ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ, καὶ ἐξαίφνης περιήστραψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ,

3 Ἐνῷ δὲ ἐπήγαινε, συνέβη νὰ πλησιάζῃ οὗτος εἰς τὴν Δαμασκόν. Καὶ ἔξαφνα ἤστραψε γύρω του ἀπὸ τὸν οὐρανὸν φῶς λαμπρόν.

4 καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ· Σαοὺλ Σαούλ, τί με διώκεις;

4 Καὶ ὅταν ἀπὸ τὴν ἐκθαμβωτικὴν λάμψιν ἔπεσε κατὰ γῆς, ἤκουσε φωνήν, ἡ ὁποία τοῦ ἔλεγε· Σαούλ, Σαούλ, διατί μὲ καταδιώκεις;

5 εἶπε δέ· τίς εἶ, κύριε; ὁ δὲ Κύριος εἶπεν· ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις·

6 ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεταί σοι τί σε δεῖ ποιεῖν.

7 οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ εἱστήκεισαν ἐνεοί, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες.

5 Εἶπε δὲ ὁ Σαῦλος· Ποῖος εἶσαι, Κύριε; Ὁ δὲ Κύριος εἶπεν· Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖον σὺ καταδιώκεις. Δὲν ἠξεύρεις ὅτι, ὅταν καταδιώκῃς τοὺς μαθητὰς καὶ ἀκολούθους μου, εἶναι ὡς νὰ καταδιώκῃς ἐμὲ τὸν ἴδιον;

6 Ἀλλὰ σήκω καὶ ἔμβα εἰς τὴν πόλιν, καὶ θὰ σοῦ λεχθῇ ἐκεῖ, τί πρέπει νὰ κάμῃς. Καὶ ὁ μὲν Σαῦλος καὶ τοὺς λόγους τῆς φωνῆς ἤκουσε καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀναστάντος Κυρίου εἶδεν.

7 Οἱ ἄνδρες ὅμως, ποὺ τὸν συνώδευαν, ἐστέκοντο μὲ ἀνοικτὸν τὸ στόμα καὶ ἄφωνοι, ἤκουαν μὲν τὴν βοὴν καὶ τὸν ἦχον τῆς φωνῆς, χωρὶς νὰ ξεχωρίζουν λέξεις, ἀλλὰ δὲν ἔβλεπαν κανένα.

8 ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς, ἀνεῳγμένων τε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ οὐδένα ἔβλεπε· χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν.

8 Ἐσηκώθη δὲ ὁ Σαῦλος ἀπὸ τὸ ἔδαφος, ποὺ εἶχε πρὸ ὀλίγου πέσει, καίτοι δὲ ἦσαν ἀνοικτὰ τὰ μάτια του, δὲν ἔβλεπε κανένα. Τὸν ὡδήγουν ὡς ἐκ τούτου ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ἔμβασαν εἰς τὴν Δαμασκόν.

9 καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.

9 Καὶ παρέμεινεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τυφλός, χωρὶς νὰ βλέπῃ διόλου, καὶ δὲν ἔφαγεν οὔτε ἤπιε κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς τίποτε.

10 Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος ἐν ὁράματι· Ἀνανία. ὁ δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ, Κύριε.

10 Ὑπῆρχε δὲ εἰς τὴν Δαμασκὸν κάποιος μαθητής, ποὺ ἐλέγετο Ἀνανίας. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος δι' ὁράματος: Ἀνανία. Αὐτὸς δὲ εἶπεν· Ἰδού, εἶμαι ἐδῶ, Κύριε, ἕτοιμος νὰ ἐκτελέσω τὰς διαταγάς σου.

11 ὁ δὲ Κύριος πρὸς αὐτόν· ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην εὐθεῖαν καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι Ταρσέα· ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται,

11 Ὁ Κύριος δὲ εἶπε τότε πρὸς αὐτόν· Σήκω καὶ πήγαινε εἰς τὴν στενωπόν, ποὺ λέγεται Εὐθεῖα καὶ ζήτησε εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰούδα κάποιον, ποὺ ὀνομάζεται Σαῦλος, καὶ κατάγεται ἀπὸ τὴν Ταρσόν. Αἱ διαθέσεις τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ εἶναι εὐλαβεῖς, διότι ἰδοὺ κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν προσεύχεται.

[3-6]) 17. 27. κβ΄ 6 - 8. κς΄ 12 - 16. 1 Κρ. θ΄ 1. ιε΄ 8. [7]) Δν. ι΄ 7. 8. Πρ. κβ΄ 9. κς΄ 14. [8-9]) 12. 17. 18. [10]) ι΄ 3. ις΄ 9. κβ΄ 12.
[11-12]) 30. ι΄ 4 - 6. κα΄ 39. κβ΄ 3.

12 καὶ εἶδεν ἐν ὁράματι ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ.
13 ἀπεκρίθη δὲ Ἀνανίας· Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησε τοῖς ἁγίοις σου ἐν Ἱερουσαλήμ·

12 Καὶ εἶδεν εἰς δραμα, ποὺ τοῦ παρουσίασα ἐγώ, ἄνθρωπον ὀνομαζόμενον Ἀνανίαν, ὁ ὁποῖος ἐμβῆκεν εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ ἔθεσεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν χεῖρα διὰ νὰ τὸν θεραπεύσῃ ἀπὸ τὴν τύφλωσιν καὶ δυνηθῇ οὕτω νὰ ξαναϊδῇ.
13 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἀνανίας· Κύριε, ἔχω ἀκούσει ἀπὸ πολλοὺς διὰ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, πόσα κακὰ ἔκαμεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα εἰς τοὺς ἁγιασμένους ἀπὸ τὴν χάριν σου καὶ ἀφιερωμένους εἰς σὲ πιστούς.

14 καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου.
15 εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος· πορεύου, ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς μοί ἐστιν οὗτος τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων υἱῶν τε Ἰσραήλ·
16 ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν.

14 Καὶ ἐδῶ ποὺ ἦλθεν, ἔχει ἐξουσίαν ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς νὰ δέσῃ ὅλους, ὅσοι ἐπικαλοῦνται εὐλαβῶς καὶ μετὰ πίστεως τὸ ὄνομά σου.

15 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος· Πήγαινε χωρὶς κανένα φόβον ἢ δισταγμόν, διότι οὗτος εἶναι ὄργανόν μου ἐκλεκτόν. Τὸν ἐξέλεξα δὲ ἐγώ, διὰ νὰ βαστάσῃ καὶ διαδώσῃ τὸ περὶ τοῦ ὀνόματός μου καὶ τοῦ εὐαγγελίου μου κήρυγμα, μεταφέρων τοῦτο διὰ τῶν περιοδειῶν του ἐνώπιον ἐθνικῶν καὶ βασιλέων καὶ τῶν σημερινῶν ἀπογόνων τοῦ Ἰσραήλ.
16 Πήγαινε σὺ πρὸς συνάντησίν του μὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι δὲν θὰ συναντήσῃς ἄρνησιν ἢ ἀπροθυμίαν εἰς αὐτόν. Διότι ἐγὼ ὁ ἴδιος θὰ μεταστρέψω τὸν Σαῦλον καὶ θὰ τοῦ δείξω, τί ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς πρέπει νὰ πάθῃ διὰ τὸ ὄνομά μου αὐτός, ποὺ ἕως χθὲς μὲ κατεδίωκεν.

17 Ἀπῆλθε δὲ Ἀνανίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπε· Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ Κύριος ἀπέσταλκέ με, Ἰησοῦς ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῇς Πνεύματος Ἁγίου.

17 Ἐπῆγε δὲ ὁ Ἀνανίας καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ σπίτι, ὅπου ἔμενεν ὁ Σαῦλος καὶ ἀφοῦ ἔθεσεν ἐπ' αὐτοῦ τὰς χεῖρας εἶπε· Σαοὺλ ἀδελφέ, μὲ ἔστειλεν ὁ Κύριος, ποὺ σοῦ ἐνεφανίσθη εἰς τὸν δρόμον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐβάδιζες διὰ νὰ ἔλθῃς ἐδῶ. Καὶ μὲ ἔστειλε διὰ νὰ ἀποκτήσῃς πάλιν τὸ φῶς σου καὶ διὰ νὰ γεμίσῃ τὸ ἐσωτερικόν σου μὲ Πνεῦμα Ἅγιον.

18 καὶ εὐθέως ἀπέπεσον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ λεπίδες, ἀνέβλεψέ τε, καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, καὶ λαβὼν τροφὴν ἐνίσχυσεν.

18 Καὶ ἀμέσως ἔπεσαν ἀπὸ τὰ μάτια του σὰν λέπια καὶ ξαναεῖδε καὶ ἀφοῦ ἐσηκώθη ἐβαπτίσθη. Καὶ μετὰ τὸ βάπτισμα ἔλαβε τροφὴν καὶ ἐδυνάμωσεν ἀπὸ τὴν ἐξάντλησιν, ποὺ τοῦ εἶχε φέρει ὁ βαθὺς κλονισμός, τὸν ὁποῖον ᾐσθάνθη ἀπὸ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Κυρίου, καὶ ἡ νηστεία τῶν τριῶν ἡμερῶν, κατὰ τὰς ὁποίας οὔτε ἔφαγεν οὔτε ἔπιε τίποτε.

Στίχ. 19-30. Ὁ Παῦλος κηρύττει εἰς Δαμασκὸν καὶ Ἱερουσαλήμ.

19 Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος μετὰ τῶν ὄντων ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινάς,

19 Παρέμεινε δὲ ὁ Σαῦλος μαζὶ μὲ τοὺς μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ, ποὺ ἦσαν εἰς τὴν Δαμασκόν, ἐπὶ ὀλίγας ἡμέρας.

13-14) 2. 21. Ῥμ. ι' 12. 1 Κρ. α' 2. 15) ιγ' 2. κβ' 21. κε' 13 κτλ. Ῥμ. α' 5. θ' 21. ιε' 19. Γλ. α' 16. 16) κ' 23. κα' 11. 2 Κρ. ια' 23 - 27. 19-20) 22. 26 - 28.

20 καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν Ἰησοῦν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

20 Καὶ ἀμέσως ἐκήρυττεν εἰς τὰς συναγωγὰς τὸν Ἰησοῦν, διδάσκων ὅτι οὗτος εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

21 ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν, ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς;

21 Ἔμεναν δὲ ἐκστατικοὶ ὅλοι, ὅσοι τὸν ἤκουαν καὶ ἔλεγαν· Δὲν εἶναι αὐτός, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ κατεδίωξε μὲ μανίαν καὶ μέχρις ἐξοντώσεως ἐκείνους, ποὺ ἐπικαλοῦνται εὐλαβῶς καὶ μετὰ πίστεως τὸ ὄνομα τοῦτο καὶ ὁ ὁποῖος εἶχεν ἔλθει ἐδῶ δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν σκοπόν, διὰ νὰ ὁδηγήσῃ δηλαδὴ δεμένους εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς αὐτούς, ποὺ πιστεύουν καὶ ἐπικαλοῦνται τὸ ὄνομα τοῦτο;

22 Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο καὶ συνέχυνε τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ, συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός.

22 Ὁ Σαῦλος δὲ ἐν τῷ μεταξὺ ἐνισχύετο καὶ ἐστηρίζετο περισσότερον εἰς τὴν πίστιν καὶ μὲ τὰ ἐπιχειρήματά του ἔφερε σύγχυσιν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, οἱ ὁποῖοι κατῴκουν ἐν Δαμασκῷ, καὶ ἀπεστόμωνεν αὐτοὺς ἀποδεικνύων διὰ τῆς συμφωνίας τῶν Προφητῶν, ὅτι αὐτὸς τὸν ὁποῖον ἐκήρυττεν, εἶναι ὁ Μεσσίας.

23 ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν·

23 Ἀφοῦ δὲ συνεπληρώθησαν ἀρκεταὶ ἡμέραι, οἱ Ἰουδαῖοι συνεφώνησαν καὶ ἀπεφάσισαν ἀπὸ κοινοῦ νὰ τὸν φονεύσουν.

24 ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν. παρετήρουν τε τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσι·

24 Ἔγινε δὲ γνωστὴ εἰς τὸν Σαῦλον ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν. Καὶ οἱ Ἰουδαῖοι παρεφύλατταν τὰς πύλας τῆς πόλεως νύκτα καὶ ἡμέραν διὰ νὰ τὸν φονεύσουν.

25 λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτὸς καθῆκαν διὰ τοῦ τείχους χαλάσαντες ἐν σπυρίδι.
26 Παραγενόμενος δὲ ὁ Σαῦλος εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπειρᾶτο κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶ μαθητής.

25 Ἀλλ' οἱ Χριστιανοὶ μαθηταὶ ἐπῆραν τὸν Παῦλον καὶ τὸν κατέβασαν ἐν καιρῷ νυκτὸς ἀπὸ κάποιο παράθυρον τοῦ τείχους, μὲ τὸ ὁποῖον ἦτο περιτειχισμένη ἡ Δαμασκός. Τὸν κατέβασαν δὲ διὰ σχοινίου μέσα εἰς κοφίνιον.
26 Ὅταν δὲ ὁ Παῦλος ἦλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἔκαμε συνεχεῖς ἀποπείρας διὰ νὰ προσκολληθῇ καὶ συνδεθῇ στενῶς πρὸς τοὺς μαθητάς. Ἀλλὰ τὸν ἐφοβοῦντο ὅλοι, διότι δὲν ἐπείθοντο, ὅτι εἶναι πράγματι πιστὸς καὶ εἰλικρινὴς μαθητὴς τοῦ Κυρίου.

27 Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτὸν ἤγαγε πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν Κύριον καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ.

27 Ὁ Βαρνάβας ὅμως παρέλαβεν αὐτὸν καὶ τὸν ὡδήγησεν εἰς τοὺς ἀποστόλους. Καὶ διηγήθη τότε ὁ Σαῦλος εἰς αὐτούς, πῶς εἶδε τὸν Κύριον εἰς τὸν δρόμον καὶ ὅτι ὁ Κύριος ὡμίλησεν εἰς αὐτὸν καὶ πῶς ἐν τῇ Δαμασκῷ ἐκήρυξε μὲ ἀφοβίαν καὶ μὲ θάρρος τὴν πίστιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ.

28 καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπο-

28 Καὶ ἐπηγαινοήρχετο ὁ Παῦλος εἰς τοὺς ἀποστόλους συνε-

21) 1. 2. 13. 14. 26. Γλ. α' 13. 23. 22) 20. ιζ' 3. ιη' 28. 23-25) 16. 29. 30. κ' 3. κγ' 12. 16. 2 Κρ. ια' 32. 33. Γλ. α' 17. 26-27) θ' 36. Γλ. α' 18. 19. 28-30) ς' 9. ια' 25. κβ' 18. Γλ. α' 21.

ρευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ,

χῶς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διατηρῶν στενὰς σχέσεις μὲ αὐτούς, καὶ ὡμίλει μὲ ἀφοβίαν καὶ μὲ πίστιν ἀκλόνητον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

29 ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς· οἱ δὲ ἐπεχείρουν αὐτὸν ἀνελεῖν.

29 Ἐπὶ πλέον ὡμίλει καὶ συνεζήτει μὲ τοὺς ὁμιλοῦντας τὴν ἑλληνικὴν Ἰουδαίους ζητῶν νὰ πείσῃ αὐτούς, ὅτι ὁ Μεσσίας εἶναι ὁ Ἰησοῦς. Αὐτοὶ ὅμως ἐζήτουν εὐκαιρίαν καὶ προσεπάθουν νὰ τὸν φονεύσουν.

30 ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς Καισάρειαν καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς Ταρσόν.

30 Ὅταν δὲ ἐπληροφορήθησαν τοῦτο οἱ ἀδελφοί, τὸν κατέβασαν μὲ πᾶσαν ἀσφάλειαν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ ἀπ' ἐκεῖ τὸν ἐξαπέστειλαν εἰς τὴν πατρίδα του τὴν Ταρσόν.

Στίχ. 31-43. Ὁ Πέτρος θεραπεύει τὸν Αἰνέαν καὶ ἀνιστᾷ τὴν Ταβιθά.

31 Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας εἶχον εἰρήνην οἰκοδομούμεναι καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου, καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπληθύνοντο.

31 Ἔτσι λοιπὸν αἱ μὲν Ἐκκλησίαι, ποὺ ἦσαν καθ' ὅλην τὴν Ἰουδαίαν καὶ Γαλιλαίαν καὶ Σαμάρειαν, ἀπελάμβαναν εἰρήνην καὶ προώδευαν εἰς τὴν χριστιανικὴν γνῶσιν καὶ εὐσέβειαν, καὶ ἔζων οἱ Χριστιανοί των μὲ τὸν φόβον τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπληθύνοντο διὰ τῆς ἐνισχύσεως καὶ παρηγορίας, ποὺ τοὺς μετέδιδε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

32 Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδαν.

32 Ἐνῷ δὲ ὁ Πέτρος περιώδευεν εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ μέρη, συνέβη νὰ κατεβῇ καὶ πρὸς τοὺς Χριστιανούς, ποὺ κατῴκουν εἰς τὴν Λύδδαν.

33 εὗρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα Αἰνέαν ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραβάττῳ, ὃς ἦν παραλελυμένος.

33 Συνήντησε δὲ ἐκεῖ κάποιον ἄνθρωπον, ποὺ ἐλέγετο Αἰνέας καὶ κατέκειτο ἐπὶ κραββάτου πρὸ ὀκτὼ ἐτῶν, διότι ἦτο παράλυτος.

34 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος· Αἰνέα, ἰᾶταί σε Ἰησοῦς ὁ Χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρῶσον σεαυτῷ. καὶ εὐθέως ἀνέστη.

34 Καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Πέτρος· Αἰνέα, ὁ Ἰησοῦς, ποὺ εἶναι χρισμένος ἀπὸ τὸν Θεὸν Μεσσίας, σὲ ἰατρεύει ἀπὸ τὸ νόσημά σου. Σήκω καὶ στρῶσε μόνος σου τὸ κρεββάτι σου. Καὶ ἀμέσως ἐσηκώθη.

35 καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν καὶ τὸν Σάρωνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν Κύριον.

35 Καὶ τὸν εἶδαν ὅλοι, ὅσοι κατοικοῦσαν εἰς Λύδδαν καὶ εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Σάρωνος, οἱ ὁποῖοι ὁδηγηθέντες ἀπὸ τὸ θαῦμα αὐτὸ ἐπέστρεψαν εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν πιστεύσαντες καὶ ἀναγνωρίσαντες αὐτὸν Θεὸν καὶ Σωτῆρα των.

36 Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθά, ἣ

36 Εἰς τὴν Ἰόππην δὲ ὑπῆρχε κάποια μαθήτρια τοῦ Κυρίου, ποὺ ἐλέγετο Ταβιθά. Τὸ ὄνομα δὲ αὐτὸ μεταφράζεται εἰς τὴν

[31]) β΄ 41 - 47. ις΄ 5. κ΄ 32. 1 Κρ. ιδ΄ 17. [32]) 38. (1 Πρ. η΄ 12. 2 Ἐσρ. β΄ 33). [33-34]) Ἰν. ε΄ 5 - 9. [35]) 42. ε΄ 12 - 14. Ἰν. β΄ 23. [36]) Ἰων. α΄ 3. Πρ. θ΄ 39.

διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει.

ἑλληνικὴν μὲ τὴν λέξιν Δορκάς. Αὐτὴ ἦτο γεμάτη ἀπὸ ἀγαθοεργίας καὶ ἐλεημοσύνας, ποὺ ἔκανε συνεχῶς.

37 ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερῴῳ.

37 Συνέβη δὲ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας νὰ ἀσθενήσῃ αὐτὴ καὶ νὰ ἀποθάνῃ. Ἀφοῦ δὲ τὴν ἔλουσαν καὶ τὴν ἑτοίμασαν, τὴν ἔβαλαν εἰς τὸ ἐπάνω διαμέρισμα τῆς οἰκίας.

38 ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδης τῇ Ἰόππῃ οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν δύο ἄνδρας πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντες μὴ ὀκνῆσαι διελθεῖν ἕως αὐτῶν.

38 Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ πόλις Λύδδα ἦτο πλησίον τῆς Ἰόππης, σὰν ἤκουσαν οἱ μαθηταί, ὅτι ὁ Πέτρος εἶναι εἰς τὴν πόλιν αὐτήν, τοῦ ἔστειλαν δύο ἄνδρας καὶ τὸν παρεκάλουν νὰ μὴ βαρυνθῇ νὰ ἔλθῃ μέχρις αὐτῶν.

39 ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὖσα ἡ Δορκάς.

39 Πράγματι δὲ ὁ Πέτρος ἐσηκώθη καὶ ἐπῆγε μαζὶ μὲ τοὺς δύο αὐτοὺς ἀπεσταλμένους. Ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς τὴν Ἰόππην, τὸν ἀνέβασαν εἰς τὸ ἀνώγειον. Καὶ ἐκεῖ παρουσιάσθησαν εἰς αὐτὸν ὅλαι αἱ χῆραι κλαίουσαι διὰ τὸν θάνατον αὐτῆς, ποὺ τὰς ἐπροστάτευε. Καὶ ὡς δείγματα τῆς προστασίας αὐτῆς ἐδείκνυαν εἰς τὸν Πέτρον ὑποκάμισα καὶ ἐπανωφόρια, ὅσα ἔφτιανεν, ὅταν ἦτο μαζί των ζωντανὴ ἡ Δορκάς.

40 ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος θεὶς τὰ γόνατα προσηύξατο, καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα εἶπε· Ταβιθά, ἀνάστηθι. ἡ δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκάθισε.

40 Ἀφοῦ δὲ ὁ Πέτρος ἔβγαλεν ὅλους ἔξω ἀπὸ τὸ ἀνώγειον, ποὺ ἦτο ἡ νεκρά, ἐγονάτισε καὶ προσηυχήθη. Καὶ ἀφοῦ ἐστράφη πρὸς τὸ νεκρὸν σῶμα, εἶπε· Ταβιθά, σήκω ἐπάνω. Αὐτὴ δὲ ἤνοιξε τὰ μάτια της καὶ ὅταν εἶδε τὸν Πέτρον, ἀπὸ ἐξαπλωμένη ὅπου ἦτο, ἀνεσηκώθη καθιστὴ εἰς τὸ κρεββάτι της.

41 δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστησεν αὐτήν, φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν.

41 Τῆς ἔδωκε δὲ τότε ὁ Πέτρος τὸ χέρι καὶ τὴν ἐσήκωσεν ὀρθίαν. Ἀφοῦ δὲ ἐφώναξε τοὺς Χριστιανοὺς καὶ ἰδιαιτέρως τὰς χήρας, τοὺς τὴν παρουσίασε ζωντανήν.

42 γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης, καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν Κύριον.

42 Ἔγινε δὲ γνωστὸν τὸ θαῦμα τοῦτο εἰς ὅλην τὴν πόλιν τῆς Ἰόππης καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον.

43 Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

43 Συνέβη δὲ νὰ μείνῃ ὁ Πέτρος εἰς τὴν Ἰόππην ἀρκετὰς ἡμέρας εἰς τὸ σπίτι κάποιου Σίμωνος, ποὺ ἦτο βυρσοδέψης.

[37]) 4 Βσ. δ΄ 10. 11. 21. [38]) Ἀρ. κβ΄ 16. [39]) 36. [40]) κ΄ 10. Μρ. ε΄ 40. 41. Λκ. ζ΄ 15. [42]) 35. [43]) ι΄ 6.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

Στίχ. 1-43. Ἐπιστροφὴ τοῦ ἑκατοντάρχου Κορνηλίου.

Ἀνὴρ δέ τις ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς,

2 εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ καὶ δεόμενος τοῦ Θεοῦ διὰ παντός,

3 εἶδεν ἐν ὁράματι φανερῶς ὡσεὶ ὥραν ἐνάτην τῆς ἡμέρας ἄγγελον τοῦ Θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν καὶ εἰπόντα αὐτῷ· Κορνήλιε.

4 ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμφοβος γενόμενος εἶπε· τί ἐστι, κύριε; εἶπε δὲ αὐτῷ· αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

5 καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην ἄνδρας καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον·

6 οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ᾧ ἐστιν οἰκία παρὰ θάλασσαν.

7 ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ Κορνηλίῳ, φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ,

8 καὶ ἐξηγησάμενος αὐτοῖς ἅπαντα, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.

9 Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁδοιπορούντων ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι περὶ ὥραν ἕκτην.

Ἦτο δὲ κάποιος ἄνθρωπος εἰς τὴν Καισάρειαν, ποὺ ὠνομάζετο Κορνήλιος, ἑκατόνταρχος, ἀπὸ τὸ τάγμα ποὺ ἐλέγετο σπεῖρα Ἰταλική.

2 Αὐτὸς ἦτο εὐσεβὴς καὶ μολονότι ἐκ καταγωγῆς ἦτο εἰδωλολάτρης, ἐγνώρισε τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἐφοβεῖτο αὐτὸν μὲ ὅλους, ὅσοι ἦσαν εἰς τὸ σπίτι του· καὶ ἔκανε πολλὰς ἐλεημοσύνας εἰς τὸν λαὸν καὶ παρεκάλει συνεχῶς τὸν Θεὸν νὰ τὸν φωτίσῃ.

3 Αὐτὸς λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος εἶδε καθαρὰ καὶ φανερὰ εἰς ὀπτασίαν, ποὺ τοῦ παρουσιάσθη περίπου εἰς τὰς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα, ἕνα ἄγγελον τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος εἰσῆλθεν εἰς τὸ σπίτι του πρὸς συνάντησιν αὐτοῦ καὶ τοῦ εἶπε· Κορνήλιε.

4 Αὐτὸς δέ, ἀφοῦ ἔστρεψε καὶ προσήλωσε τὰ μάτια του εἰς αὐτόν, ἐκυριεύθη ὁλόκληρος ἀπὸ φόβον καὶ εἶπε· Τί εἶναι, κύριε; Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος: Αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ὡς προσφορὰ εὐπρόσδεκτος εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἀξία διὰ νὰ σὲ ἐνθυμῆται καὶ νὰ μὴ σὲ λησμονῇ ποτέ.

5 Καὶ τώρα στεῖλε εἰς τὴν Ἰόππην ἀπεσταλμένους καὶ κάλεσε νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ὁ Σίμων, ποὺ ὀνομάζεται Πέτρος.

6 Αὐτὸς φιλοξενεῖται ἀπὸ κάποιον Σίμωνα βυρσοδέψην, ὁ ὁποῖος ἔχει τὸ σπίτι του κοντὰ εἰς τὴν θάλασσαν.

7 Ἀμέσως δὲ ὅταν ἔφυγεν ὁ ἄγγελος, ποὺ ὡμίλει πρὸς τὸν Κορνήλιον, ἐκάλεσεν οὗτος δύο ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας, ποὺ ἔμεναν εἰς τὸ σπίτι του, καὶ ἕνα στρατιώτην εὐσεβῆ ἀπὸ τοὺς ἀπεσπασμένους εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του,

8 καὶ ἀφοῦ τοὺς ἐξήγησεν ὅλα, ὅσα τοῦ ἐφανερώθησαν εἰς τὴν ὀπτασίαν, τοὺς ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἰόππην.

9 Τὴν ἄλλην δὲ ἡμέραν, ἐνῷ ἐκεῖνοι ἐβάδιζον καὶ ἐπλησίαζαν νὰ φθάσουν εἰς τὴν πόλιν, ἀνέβη ὁ Πέτρος εἰς τὸ ἡλιακωτὸν τοῦ σπιτιοῦ διὰ νὰ προσευχηθῇ, κατὰ τὰς δώδεκα τὸ μεσημέρι.

Ι΄. [1-2]) 22. 35. κζ΄ 1. Λκ. ζ΄ 2. 5. 9. [3-4]) 30. 31. Λκ. α΄ 11 - 13. (Ψ. ρμ΄ 2. Τβ. ιβ΄ 12. 15. Ἀπ. η΄ 4). [5-6]) 32. θ΄ 43. ια΄ 13. [7-8]) 17. 33. [9-13]) γ΄ 1. ια΄ 5 - 7. κβ΄ 17. 2 Κρ. ιβ΄ 2 - 4. Ἀπ. α΄ 9. 10.

10 ἐγένετο δὲ πρόσπεινος καὶ ἤθελε γεύσασθαι· παρασκευαζόντων δὲ ἐκείνων ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις,

11 καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον καὶ καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον καὶ καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς,

12 ἐν ᾧ ὑπῆρχε πάντα τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.

13 καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν· ἀναστάς, Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε.

14 ὁ δὲ Πέτρος εἶπε· μηδαμῶς, Κύριε· ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον.

15 καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν· ἃ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε σὺ μὴ κοίνου.

16 τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ πάλιν ἀνελήφθη τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν.

17 Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδε, καὶ ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν Σίμωνος ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα,

18 καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο εἰ Σίμων ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται.

19 τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος εἶπεν αὐτῷ τὸ Πνεῦμα· ἰδοὺ ἄνδρες τρεῖς ζητοῦσί σε·

10 Ἐπείνασε δὲ πολὺ καὶ ἤθελε νὰ γευθῇ τροφήν. Ἐνῷ δὲ ἐκεῖνοι, ποὺ ἦσαν εἰς τὸ σπίτι, ἡτοίμαζαν τὸ φαγητόν, κατέλαβε τὸν Πέτρον ἔκστασις εἰς τρόπον ὥστε αἱ σωματικαί του αἰσθήσεις ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον καὶ ὁ νοῦς του ὁλόκληρος προσηλώθη εἰς ἐκεῖνα, ποὺ τοῦ ἐφανέρωνεν ὁ Θεός.

11 Καὶ βλέπει τότε τὸν οὐρανὸν νὰ εἶναι ἀνοιγμένος καὶ νὰ καταβαίνῃ πρὸς αὐτὸν ἕνα ἀγγεῖον, ποὺ ὡμοίαζε πρὸς σινδόνην μεγάλην καὶ τὸ ὁποῖον ἦτο δεμένον ἀπὸ τέσσαρα ἄκρα καὶ ἐρρίπτετο σιγά - σιγὰ ἐπὶ τῆς γῆς.

12 Μέσα δὲ εἰς αὐτὸ ὑπῆρχον ὅλα τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, πλεῖστα ἐκ τῶν ὁποίων σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ἦσαν ἀκάθαρτα καὶ ἀπηγορεύετο εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ τρώγουν αὐτά.

13 Καὶ ἦλθε φωνὴ πρὸς αὐτόν, ποὺ τοῦ ἔλεγε: Πέτρε, σήκω, σφάξε ἀπὸ τὰ ζῶα αὐτά, ποὺ βλέπεις, καὶ φάγε.

14 Ὁ Πέτρος ὅμως εἶπε· Μὲ κανένα τρόπον δὲν θὰ κάμω τοῦτο, Κύριε· διότι ποτὲ εἰς τὴν ζωήν μου δὲν ἔφαγα οἱονδήποτε ζῶον, τὸ ὁποῖον ὁ νόμος ἀπαγορεύει ὡς μολυσμένον ἢ ἀκάθαρτον.

15 Καὶ ἦλθε πάλιν διὰ δευτέραν φορὰν φωνὴ πρὸς αὐτόν· Αὐτὰ ποὺ ὁ Θεὸς κατεβάζει ἀπὸ τὸν οὐρανὸν μέσα εἰς τὴν σινδόνην, τὰ ἔχει κάμει καθαρά. Σὺ λοιπὸν μὴ θεωρῇς ταῦτα ἀκάθαρτα καὶ μολυσμένα.

16 Τοῦτο δὲ ἔγινε τρεῖς φοράς. Καὶ πάλιν τὸ ἀγγεῖον ὑψώθη καὶ ἀνελήφθη ὡς καθαρὸν εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου ἀκάθαρτον δὲν εἰσχωρεῖ.

17 Ἐνῷ δὲ ἀποροῦσε μέσα του ὁ Πέτρος περὶ τοῦ τί νὰ ἐσήμαινε τὸ ὅραμα ποὺ εἶδε, καὶ ἰδοὺ οἱ ἄνθρωποι οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τὸν Κορνήλιον, ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ἠρώτησαν καὶ εὗρον τὸ σπίτι τοῦ Σίμωνος, ἐστάθησαν ἐμπρὸς εἰς τὴν ἐξώπορταν.

18 Καὶ ἀφοῦ ἐφώναξαν δυνατά, ἐζήτουν νὰ πληροφορηθοῦν, ἐὰν ὁ Σίμων, ποὺ ἐπονομάζεται Πέτρος, φιλοξενεῖται ἐδῶ.

19 Ἐνῷ δὲ ὁ Πέτρος ἐκυκλοφόρει εἰς τὴν διάνοιάν του τὸ δραμα ποὺ εἶδε, καὶ προσεπάθει νὰ τὸ ἐξηγήσῃ, εἶπεν εἰς αὐτὸν δι' ἐσωτερικῆς ἐμπνεύσεως τὸ Ἅγιον Πνεῦμα· Ἰδοὺ τρεῖς ἄνδρες σὲ ζητοῦν. Μὴ τοὺς ἀποφύγῃς ἐξ αἰτίας τοῦ ὅτι εἶναι ἐθνικοὶ καὶ ἀκάθαρτοι.

[14]) Λτ. ια΄ 14 - 47. Δτ. ιδ΄ 4 - 21. Ἰζ. δ΄ 14. Πρ. ια΄ 8. [15]) 19. 20. 28. 29. 34. 35. ια΄ 2. 3. 9. 12. 17. ιε΄ 9. Μτ. ιε΄ 11. 24 - 28. Ἰν. ι΄ 16. Ἐφ. β΄ 1 - 22. [16]) ια΄ 10. [17-18]) ια΄ 11. ιε΄ 7.

20 ἀλλὰ ἀναστὰς κατάβηθι καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενος, διότι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς.

20 Ἀλλὰ σήκω γρήγορα καὶ κατέβα ἀπὸ τὸ ἡλιακωτὸν καὶ πήγαινε μαζί τους, χωρὶς νὰ διστάσῃς εἰς τίποτε, διότι ἐγὼ τοὺς ἔχω ἀποστείλει εἰς συνάντησίν σου.

21 καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ εἰμι ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία δι' ἣν πάρεστε;

21 Ἀφοῦ δὲ ὁ Πέτρος κατέβη πρὸς τοὺς ἄνδρας, εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος ποὺ ζητεῖτε. Ἐκ ποίας αἰτίας καὶ διὰ ποῖον σκοπὸν ἤλθατε ἐδῶ;

22 οἱ δὲ εἶπον· Κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ.

22 Οὗτοι δὲ εἶπον· Ὁ Κορνήλιος ὁ ἑκατόνταρχος, ἄνθρωπος δίκαιος καὶ θεοφοβούμενος, καὶ ὁ ὁποῖος μαρτυρεῖται ὡς τοιοῦτος ἀπὸ ὅλον τὸ ἔθνος τῶν Ἰουδαίων, ἔλαβεν ἐντολὴν καὶ ὁδηγίαν ἀπὸ ἄγγελον ἅγιον νὰ στείλῃ καὶ νὰ σὲ καλέσῃ εἰς τὸ σπίτι του καὶ νὰ ἀκούσῃ ἀπὸ σὲ λόγους, ποὺ θὰ τὸν ὁδηγήσουν εἰς σωτηρίαν.

23 εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς ἐξένισε. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἀναστὰς ἐξῆλθε σὺν αὐτοῖς, καί τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ τῆς Ἰόππης συνῆλθον αὐτῷ,

23 Κατόπιν λοιπὸν τῆς εἰδήσεως αὐτῆς ὁ Πέτρος τοὺς ἐκάλεσε νὰ ἔμβουν εἰς τὸ σπίτι καὶ τοὺς ἐφιλοξένησε. Τὴν ἄλλην δὲ ἡμέραν ἐσηκώθη καὶ ἀνεχώρησε μετ' αὐτῶν. Καὶ ἐπῆγαν μαζί του καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἰόππης.

24 καὶ τῇ ἐπαύριον εἰσῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν. ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτοὺς συγκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους.

24 Καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐμβῆκαν εἰς τὴν Καισάρειαν. Ὁ Κορνήλιος δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τοὺς ἐπερίμενε, καὶ συνεκάλεσε πρὸς ὑποδοχήν των τοὺς συγγενεῖς του καὶ τοὺς στενωτέρους φίλους του.

25 Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας προσεκύνησεν.

25 Ὅτε δὲ ἐπρόκειτο ὁ Πέτρος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ σπίτι, ἐβγῆκεν εἰς προϋπάντησίν του ὁ Κορνήλιος καὶ ἀφοῦ ἔπεσεν εἰς τὰ πόδια του ἐπροσκύνησεν.

26 ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν ἤγειρε λέγων· ἀνάστηθι· κἀγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι.

26 Ὁ Πέτρος ὅμως τὸν ἐσήκωσε καὶ εἶπε· Σήκω ἐπάνω καὶ μὴ μὲ προσκυνῇς. Διότι καὶ ἐγὼ αὐτὸς εἶμαι ἄνθρωπος, ὅπως σύ.

27 καὶ συνομιλῶν αὐτῷ εἰσῆλθε, καὶ εὑρίσκει συνεληλυθότας πολλούς,

27 Καὶ ἐπροχώρησε συνομιλῶν ἐν τῷ μεταξὺ μετ' αὐτοῦ καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ σπίτι, ὅπου εὗρε πολλοὺς ἀνθρώπους νὰ εἶναι μαζεμένοι.

28 ἔφη τε πρὸς αὐτούς· ὑμεῖς ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολ-

28 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Πέτρος· Σεῖς ξεύρετε καλά, πόσον ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸν μωσαϊκὸν νόμον εἰς ἄνθρωπον Ἰουδαῖον νὰ ἔρχεται εἰς στενὰς σχέσεις ἢ νὰ πλησιάζῃ ἀλλοεθνῆ.

20) η' 29. ια' 12. Ῥμ. δ' 20. Ἰκ. α' 6. 22) 1 - 5. 23) ια' 12. 24) 33. 25-26) 4 Βσ. δ' 37. Πρ. ιδ' 11. 15. ις' 29. Ἰκ. ε' 17. Ἀπ. ιθ' 10. κβ' 9. 28) (Γν. μγ' 31). Πρ. ι' 15. ια' 3. Μτ. θ' 11. Ἰν. δ' 9.

λᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ· καὶ ἐμοὶ ὁ Θεὸς ἔδειξε μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον·

Εἰς ἐμὲ ὅμως ὁ Θεὸς δι' ὁράματος ἐφανέρωσε νὰ μὴ θεωρῶ μολυσμένον ἢ ἀκάθαρτον κανένα ἄνθρωπον.

29 διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον μεταπεμφθείς. πυνθάνομαι οὖν τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ με;

29 Δι' αὐτὸ καὶ ἦλθον, ὅταν ἐκλήθην ὑπὸ τῶν ἀπεσταλμένων, χωρὶς νὰ προβάλω καμμίαν ἀντίρρησιν. Ἐρωτῶ λοιπὸν νὰ μάθω, διὰ ποῖον λόγον ἐστείλατε νὰ μὲ φέρετε;

30 καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη· ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἤμην νηστεύων, καὶ τὴν ἐνάτην ὥραν προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου· καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ,

30 Καὶ ὁ Κορνήλιος εἶπε· Πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ἀπὸ τὸ πρωῒ μέχρι τῆς ὥρας αὐτῆς ἐνήστευον. Καὶ εἰς τὰς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα προσηυχόμην εἰς τὸ σπίτι μου. Καὶ ἰδοὺ ἐστάθη ἐμπρός μου ἕνας ἄνθρωπος μὲ λαμπρὰν ἐνδυμασίαν,

31 καί φησι· Κορνήλιε, εἰσηκούσθη σου ἡ προσευχὴ καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

31 καὶ εἶπε· Κορνήλιε, εἰσηκούσθη ἡ προσευχή σου καὶ ὁ Θεὸς ἐνεθυμήθη τὰς ἐλεημοσύνας σου, δι' αὐτὸ δὲ καὶ εὐδοκεῖ τώρα νὰ πραγματοποιήσῃ τοὺς πόθους σου.

32 πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως παρὰ θάλασσαν· ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι.

32 Στεῖλε λοιπὸν εἰς τὴν Ἰόππην καὶ κάλεσε νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ὁ Σίμων, ποὺ ἐπονομάζεται Πέτρος. Αὐτὸς φιλοξενεῖται εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος τοῦ βυρσοδέψου, ἡ ὁποία εἶναι πλησίον τῆς θαλάσσης. Αὐτός, ἀφοῦ ἔλθῃ ἐδῶ, θὰ σοῦ ὁμιλήσῃ περὶ τοῦ μέσου καὶ τοῦ τρόπου τῆς σωτηρίας σου.

33 ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμψα πρός σε, σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πάρεσμεν ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

33 Ἀμέσως λοιπὸν μετὰ τὸ ὅραμα καὶ ἀπὸ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἔστειλα καὶ σὲ ἐκάλεσα, καὶ σὺ καλὰ ἔκαμες ποὺ ἦλθες. Τώρα λοιπὸν ὅλοι μας εἴμεθα ἐμπρὸς εἰς τὸν Θεὸν πρόθυμοι νὰ ἀκούσωμεν ὅλα, ὅσα ἔχουν διαταχθῆ εἰς σὲ ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ μᾶς εἴπῃς.

34 Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα αὐτοῦ εἶπεν· ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστι προσωπολήπτης ὁ Θεός,

34 Ἀνοίξας δὲ ὁ Πέτρος τὸ στόμα του μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ ὁμιλήσῃ διὰ μακρῶν εἶπεν· Ἀληθῶς καταλαβαίνω, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἐπηρεάζεται ἀπὸ πρόσωπα καὶ δὲν κάνει προσωποληψίας.

35 ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς αὐτῷ ἐστι.

35 Ἀλλ' εἰς κάθε ἔθνος, ὅποιος φοβεῖται τὸν Θεὸν καὶ πολιτεύεται εἰς τὸν βίον του μὲ δικαιοσύνην, εἶναι δεκτὸς ὑπ' αὐτοῦ καὶ δύναται νὰ ἀρέσῃ εἰς αὐτόν.

36 τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εὐαγγελι-

36 Δι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ δὲν ἐμποδίζομαι τώρα νὰ ἀναπτύξω καὶ εἰς σᾶς τὸν λόγον καὶ τὸ κήρυγμα, τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ἀπέστειλεν

30-32) 3 - 6. 33) 7. 22. 34) Δτ. ι' 17. Σρ. λβ' : ε' 15. 16. Πρ. ιε' 8. 9. Ῥμ. β' 11. Γλ. β' 6. Ἐφ. ς' 9. Κλ. γ' 25. 1 Πτ. α' 17. Μτ. ε' 2. 35) Ἡσ. νς' 6. 7. 36) Ψ. ρς' 20. Νεμ. β' 1. Ἡσ. νβ' 7. Πρ. β' 36. Ἐφ. β' 14 - 18. δ' 4.

ζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· οὗτός ἐστι πάντων Κύριος·

εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. Καὶ μὲ τὸν λόγον καὶ τὸ κήρυγμα αὐτὸ ἀναγγέλλει τὸ χαρμόσυνον μήνυμα τῆς εἰρηνεύσεως τοῦ Ἰσραὴλ πρὸς τὸν Θεὸν διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸς εἶναι ὁ Κύριος ὅλων τῶν ἀνθρώπων καὶ θέλει ὅλοι νὰ σωθοῦν.

37 ὑμεῖς οἴδατε τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης,

37 Σεῖς ξεύρετε τὸ γεγονός, ποὺ διὰ λόγου ἐκηρύχθη καθ' ὅλην τὴν Ἰουδαίαν, καὶ τὸ ὁποῖον ἤρχισε ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν μετὰ τὸ βάπτισμα τῆς μετανοίας, ποὺ ἐκήρυξεν ὁ Ἰωάννης.

38 Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ, ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ Θεὸς Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ Θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ·

38 Γνωρίζετε τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος κατάγεται ἀπὸ τὴν πόλιν Ναζαρέτ, πῶς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ Θεὸς διὰ Πνεύματος Ἁγίου καὶ τὸν περιέβαλε μὲ δύναμιν, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλονται τὰ τόσα θαύματά του καὶ ὁ ὁποῖος περιώδευσε καὶ ἐπέρασε ἀπὸ τόπου εἰς τόπον εὐεργετῶν καὶ θεραπεύων ὅλους, ὅσοι κατετυραννοῦντο ἀπὸ τὸν διάβολον καὶ ἐδαιμονίζοντο. Καὶ ἐνήργει τὰ ὑπερφυσικὰ ταῦτα ἔργα ὁ Ἰησοῦς, διότι ὁ Θεὸς ἦτο μαζί του.

39 καὶ ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ· ὃν καὶ ἀνεῖλον κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου.

39 Καὶ ἡμεῖς εἴδαμεν μὲ τὰ μάτια μας καὶ εἴμεθα μάρτυρες ὅλων, ὅσα ἔκαμε καὶ εἰς τὴν χώραν τῶν Ἰουδαίων καὶ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὅμως αὐτόν, ποὺ τόσας εὐεργεσίας καὶ θεραπείας ἔκαμε, τὸν ἐφόνευσαν καὶ μάλιστα μὲ θάνατον ἀτιμωτικόν. Διότι τὸν ἐκρέμασαν ἐπὶ τοῦ ξύλου τοῦ σταυροῦ.

40 τοῦτον ὁ Θεὸς ἤγειρε τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι,

40 Ὁ Θεὸς ὅμως ἀνέστησε τοῦτον κατὰ τὴν τρίτην ἀπὸ τοῦ θανάτου του ἡμέραν καὶ ἐπέτρεψε νὰ γίνῃ ὁρατὸς καὶ νὰ ἐμφανισθῇ μετὰ τὴν Ἀνάστασίν του,

41 οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσι τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν·

41 ὄχι πλέον εἰς ὅλον τὸν λαόν. Ἀλλ' ἐνεφανίσθη εἰς μάρτυρας, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἐκλεγῆ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πολὺ προτοῦ σταυρωθῇ καὶ ἀναστηθῇ ὁ Ἰησοῦς. Καὶ οἱ μάρτυρες αὐτοὶ εἴμεθα ἡμεῖς οἱ ἀπόστολοι, οἱ ὁποῖοι ἐφάγομεν καὶ ἐπίομεν μαζί μὲ αὐτὸν μετὰ τὴν Ἀνάστασίν του ἐκ νεκρῶν.

42 καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρῦξαι τῷ λαῷ καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὡρισμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν.

42 Καὶ μᾶς παρήγγειλε νὰ κηρύξωμεν εἰς τὸν λαὸν καὶ νὰ μαρτυρήσωμεν καθιστῶντες ὑπευθύνους ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοὺς ἀκροατάς μας, ἐὰν δὲν δεχθοῦν τὴν μαρτυρίαν μας, ὅτι αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς κατὰ τὴν σωτηριώδη καὶ ἀμετάθετον βουλήν του ἔχει ὁρίσει κριτὴν ζώντων καὶ νεκρῶν.

43 τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν.

43 Δι' αὐτὸν μαρτυροῦν ὅλοι οἱ προφῆται καὶ βεβαιοῦν ὅτι καθένας, ποὺ πιστεύει εἰς αὐτόν, θὰ λάβῃ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν διὰ τῆς δυνάμεως καὶ χάριτος, ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τὸ ὄνομα καὶ τὸ πρόσωπόν του.

[37-38]) α΄ 22. β΄ 22. δ΄ 27. Λκ. δ΄ 14. 18. 41. κγ΄ 5. κδ΄ 20. Ἰν. ις΄ 32. [39-41]) α΄ 4. 8. β΄ 24. γ΄ 15. ε΄ 30 - 32. Ἰν. ιζ΄ 6. κα΄ 1? [42]) ιζ΄ 31. Μτ. ις΄ 27. κε΄ 31. Ῥμ. ιδ΄ 9. 10. 1 Κρ. ιε΄ 23. 51. 52. 2 Τμ. δ΄ 1. 1 Πτ. δ΄ 5. [43]) γ΄ 24. ε΄ 31. ιγ΄ 38. ιε΄ 9. Μτ. ? 21. κς΄ 24. 28. Ῥμ. γ΄ 23 - 26.

Στίχ. 44-48. Ἔκχυσις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπὶ τοὺς πιστεύσαντας.

44 Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον.

44 Ἐνῷ δὲ ὁ Πέτρος ἔλεγε τοὺς λόγους αὐτοὺς καὶ προτοῦ ἀκόμη τοὺς τελειώσῃ, ἔπεσε κατὰ τρόπον αἰσθητὸν καὶ ἐμφανῆ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐπὶ ὅλων, ὅσοι ἤκουον τὸν λόγον.

45 καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι συνῆλθον τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐκκέχυται·

45 Καὶ κατελήφθησαν ἀπὸ βαθὺν θαυμασμὸν καὶ ἔκπληξιν οἱ πιστοὶ Ἰουδαῖοι, ὅσοι εἶχαν ἔλθει μαζὶ μὲ τὸν Πέτρον ἀπὸ τὴν Ἰόππην. Καὶ ἐξεπλάγησαν οὗτοι, διότι καὶ εἰς τοὺς ἐθνικούς, ποὺ δὲν εἶχαν περιτμηθῆ, οὔτε εἶχαν συμμορφωθῆ πρὸς τὰς τυπικὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἐχύθη πλουσίως ἡ δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

46 ἤκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις καὶ μεγαλυνόντων τὸν Θεόν.

46 Ἀντελήφθησαν δὲ τὴν ἔκχυσιν αὐτὴν τῶν δωρεῶν καὶ εἰς τοὺς ἐθνικούς, διότι τοὺς ἤκουον νὰ ὁμιλοῦν μὲ γλώσσας, ποὺ δὲν τὰς ἤξευραν προτήτερα, καὶ μὲ τὰς ὁποίας τώρα ἐδοξολόγουν τὸν Θεόν.

47 τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος· μήτι τὸ ὕδωρ κωλῦσαι δύναταί τις τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς;

47 Τότε ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Πέτρος καὶ εἶπε· Μήπως ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ ἐμποδίσῃ τὸ νερὸ διὰ νὰ μὴ βαπτισθοῦν εἰς αὐτὸ οὗτοι, οἱ ὁποῖοι ἔλαβον τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, καθὼς τὸ ἐλάβομεν καὶ ἡμεῖς, χωρὶς νὰ ὑπολείπωνται εἰς τὰ χαρίσματά του οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον ἀπὸ ἡμᾶς;

48 προσέταξέ τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

48 Καὶ διέταξε νὰ βαπτισθοῦν οὗτοι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Τότε τὸν παρεκάλεσαν νὰ παραμείνῃ μετ' αὐτῶν μερικὰς ἡμέρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Στίχ. 1-18. Ὁ Πέτρος ἐξιστορεῖ τὰ περὶ τοῦ Κορνηλίου.

Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοί, ποὺ ἔμεναν εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς Ἰουδαίας, ὅτι καὶ οἱ ἐθνικοὶ ἐδέχθησαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐβαπτίσθησαν, χωρὶς προηγουμένως νὰ περιτμηθοῦν.

2 καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς

2 Καὶ ὅταν ἀνέβη ὁ Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐδείκνυαν πρὸς αὐτὸν ψυχρότητα καὶ τὸν ἀπέφευγαν οἱ ἐξ Ἰουδαίων Χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι, πρὶν βαπτισθοῦν καὶ γνωρίσουν τὸν Χριστόν, εἶχον λάβει περιτομήν, ἐθεώρουν δὲ καὶ τώρα ὡς ἀναγκαίαν τὴν τήρησιν τῶν τυπικῶν διατάξεων τοῦ νόμου.

3 λέγοντες ὅτι πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας εἰσῆλθες καὶ συνέφαγες αὐτοῖς.

3 Καὶ ἔλεγον πρὸς τὸν Πέτρον, ὅτι ἐμβῆκες εἰς τὸ σπίτι ἀνθρώπων, ποὺ δὲν εἶχον λάβει ποτὲ περιτομήν, καὶ ἔφαγες μαζὶ μὲ αὐτούς, χωρὶς νὰ προσέξῃς, ἐὰν τὰ φαγητὰ ἦσαν καθαρὰ καὶ παρεσκευάσθησαν, ὅπως ἀπαιτοῦν αἱ περὶ καθαρότητος διατάξεις καὶ παραδόσεις.

---

[44]) ια΄ 15. [45]) 23. β΄ 17. 38. ια΄ 2. Ττ. α΄ 10. [46-47]) β΄ 4. η΄ 36. ια΄ 17. ιε΄ 8. [48]) β΄ 38. ιη΄ 20. Ἰν. δ΄ 40. 1 Κρ. α΄ 17.
ΙΑ΄. [2-3]) ι΄ 28. 45. Γλ. β΄ 12. Ἐφ. β΄ 11.

4 ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς λέγων·
5 ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει ὅραμα, καταβαῖνον σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρις ἐμοῦ·
6 εἰς ἣν ἀτενίσας κατενόουν, καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.
7 ἤκουσα δὲ φωνῆς λεγούσης μοι· ἀναστάς, Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε.
8 εἶπον δέ· μηδαμῶς, Κύριε· ὅτι πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου.
9 ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ἃ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε σὺ μὴ κοίνου.
10 τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν.
11 καὶ ἰδοὺ ἐξαυτῆς τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἤμην, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Καισαρείας πρός με.
12 εἶπε δέ μοι τὸ Πνεῦμα συνελθεῖν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενον. ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἓξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός.
13 ἀπήγγειλέ τε ἡμῖν πῶς εἶδε τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόντα αὐτῷ· ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην ἄνδρας καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον,

4 Ἤρχισε δὲ ὁ Πέτρος νὰ ἐκθέτῃ τὰ γεγονότα κατὰ σειρὰν καὶ ἔλεγεν·

5 Ἐγὼ προσηυχόμην εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἰόππης, καὶ ἔπεσα εἰς ἔκστασιν καὶ εἶδα, ὄχι πλέον μὲ τὰς αἰσθήσεις τοῦ σώματος, θεῖον ὅραμα· εἶδα δηλαδὴ ἕνα ἀγγεῖον, σὰν σινδόνην μεγάλην, νὰ κρατῆται ἀπὸ τὰ τέσσαρα ἄκρα της καὶ νὰ ρίπτεται κάτω σιγά - σιγὰ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἦλθεν ἕως ἐκεῖ ποὺ ἤμουν ἐγώ.

6 Εἰς τὴν σινδόνην αὐτὴν ἔρριψα προσεκτικὰ τὸ βλέμμα μου καὶ διέκρινα καθαρά, καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.

7 Ἤκουσα δὲ φωνήν, ἡ ὁποία μοῦ ἔλεγε· Πέτρε· σήκω, σφάξε καὶ φάγε.

8 Ἐγὼ δὲ εἶπα· Μὲ κανένα τρόπον, Κύριε, δὲν θὰ σφάξω, οὔτε θὰ φάγω ποτὲ ἀπὸ τὰ ζῶα αὐτά. Διότι δὲν ἔβαλα ποτὲ εἰς τὸ στόμα μου ὁποιονδήποτε μολυσμένον ἢ ἀκάθαρτον φαγητόν.

9 Ἀπεκρίθη δὲ ἐκ δευτέρου εἰς ἐμὲ μία φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανόν· Ἐκεῖνα, ποὺ ὁ Θεὸς διεκήρυξεν ὡς καθαρά, σὺ μὴ τὰ θεωρῇς καὶ μὴ τὰ ἀποκαλῇς ἀκάθαρτα.

10 Τοῦτο δὲ ἔγινε τρεῖς φοράς. Καὶ πάλιν ὅλα ἐσύρθησαν ἐπάνω εἰς τὸν οὐρανόν, εἰς τὸν τόπον δηλαδή, ποὺ κανὲν ἀκάθαρτον δὲν εἰσχωρεῖ. Ἦσαν λοιπὸν καὶ ὅλα αὐτὰ καθαρά.
11 Καὶ ἰδοὺ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς στιγμὴν ἐστάθησαν ἐμπρὸς εἰς τὸ σπίτι ὅπου ἤμουν τρεῖς ἄνθρωποι, ἀπεσταλμένοι πρὸς ἐμὲ ἀπὸ τὴν Καισάρειαν.

12 Εἶπε δὲ πρὸς ἐμὲ τὸ Πνεῦμα νὰ τοὺς ἀκολουθήσω καὶ νὰ ἔλθω μαζί τους εἰς τὴν Καισάρειαν, χωρὶς νὰ δοκιμάσω δισταγμὸν ἢ ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ ἂν ἐπιτρέπεται νὰ ταξιδεύσω μετ' αὐτῶν. Ἦλθον δὲ μαζὶ μὲ ἐμὲ εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ αὐτοὶ ἐδῶ οἱ ἓξ ἀδελφοί, τοὺς ὁποίους βλέπετε, καὶ εἰσήλθομεν μαζὶ εἰς τὸ σπίτι τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ μᾶς εἶχε προσκαλέσει.
13 Καὶ αὐτὸς μᾶς διηγήθη, πῶς εἶδε τὸν ἄγγελον εἰς τὸ σπίτι του νὰ σταθῇ ὄρθιος ἐμπρός του καὶ νὰ τοῦ εἴπῃ· Στεῖλε εἰς τὴν Ἰόππην ἀνθρώπους καὶ κάλεσε τὸν Σίμωνα, ποὺ ἐπονομάζεται Πέτρος.

5-10) ι΄ 9 - 16. 11-12) ι΄ 17 - 20. 23. 24. 27. 13-14) ι΄ 30 - 33.

14 ὃς λαλήσει ῥήματα πρός σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου.
15 ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ.
16 ἐμνήσθην δὲ τοῦ ῥήματος Κυρίου ὡς ἔλεγεν· Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.
17 εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἐγὼ δὲ τίς ἤμην δυνατὸς κωλῦσαι τὸν Θεόν;
18 ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν λέγοντες· ἄρα γε καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωήν.

14 Αὐτὸς θὰ λαλήσῃ πρὸς σὲ λόγους, μὲ τοὺς ὁποίους, ἐὰν τοὺς ἐγκολπωθῆτε καὶ συμμορφωθῆτε πρὸς αὐτούς, θὰ σωθῇς σὺ καὶ ὅλοι, ὅσοι εἶναι εἰς τὸ σπίτι σου.
15 Ὅταν δὲ ἐγὼ ἤρχισα νὰ τοὺς ὁμιλῶ, μετεδόθησαν εἰς αὐτοὺς τὰ ἔκτακτα χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καθὼς εἶχαν μεταδοθῆ καὶ εἰς ἡμᾶς εἰς τὰς ἀρχὰς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, ποὺ διὰ πρώτην φορὰν μετεδόθη τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

16 Ἐνεθυμήθην δὲ τότε τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ὅταν ἔλεγεν· ὁ Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισε τοὺς προσελθόντας εἰς αὐτὸν μὲ ἁπλοῦν νερό, σεῖς δὲ θὰ βαπτισθῆτε μὲ Πνεῦμα Ἅγιον.

17 Ἐὰν λοιπὸν τὴν αὐτὴν δωρεὰν καὶ τὰ ἴδια χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ὁ Θεός, ὅπως καὶ εἰς ἡμᾶς, καὶ τὰ ἔδωκε μόνον καὶ μόνον διότι καὶ ἐκεῖνοι καὶ ἡμεῖς ἐπιστεύσαμεν εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ποῖος ἤμουν ἐγὼ καὶ ποίαν δύναμιν εἶχον διὰ νὰ ἐμποδίσω τὸν Θεόν, ἀπὸ τοῦ νὰ δεχθῇ εἰς τὸ βάπτισμα τοὺς ἐθνικοὺς τούτους;
18 Ὅταν δὲ ἤκουσαν αὐτὰ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις Χριστιανοὶ ἡσύχασαν καὶ ἔπαυσαν κάθε ἀντιλογίαν καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν λέγοντες· Ἀπὸ αὐτὰ λοιπὸν ἀποδεικνύεται, ὅτι καὶ εἰς τοὺς ἐθνικοὺς ἔδωκεν ὁ Θεὸς τὴν χορηγηθεῖσαν εἰς τοὺς Ἰουδαίους μετάνοιαν, διὰ νὰ λάβουν καὶ αὐτοὶ τὴν διὰ τοῦ Μεσσίου σωτηρίαν καὶ ζωήν.

Στίχ. 19-30. Ὁ Βαρνάβας καὶ ὁ Παῦλος εἰς Ἀντιόχειαν.

19 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις.
20 Ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς, εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν.

19 Ἀλλὰ προτοῦ συμβοῦν αὐτὰ μὲ τὸν Κορνήλιον, ἐπεκράτει εἰς τοὺς Χριστιανοὺς τῶν Ἱεροσολύμων ἡ προκατάληψις, ὅτι οἱ ἐθνικοὶ δὲν εἶχον τὰ αὐτὰ δικαιώματα μὲ τοὺς Ἰουδαίους ἐπὶ τῆς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σωτηρίας. Ἐκεῖνοι, λοιπόν, ποὺ ἔφυγαν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ διεσπάρησαν λόγῳ τοῦ διωγμοῦ, ὁ ὁποῖος ἔγινεν ἐξ αἰτίας τοῦ Στεφάνου, ἔφθασαν μέχρι τῆς Φοινίκης καὶ τῆς Κύπρου καὶ τῆς Ἀντιοχείας καὶ δὲν ἐκήρυττον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς κανένα ἄλλον, παρὰ μόνον εἰς τοὺς Ἰουδαίους.
20 Ἦσαν δὲ μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἄνδρες Ἰουδαῖοι μὲν κατὰ τὴν καταγωγήν, ἀλλ' οἱ ὁποῖοι εἶχαν γεννηθῆ ἄλλοι εἰς τὴν Κύπρον καὶ ἄλλοι εἰς τὴν Κυρηναϊκὴν Λιβύην. Αὐτοὶ ὅταν ἦλθαν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἐδίδασκον τοὺς Ἰουδαίους, ποὺ εἶχον γεννηθῆ μακρὰν τῆς Παλαιστίνης καὶ εἶχον πλέον ὡς γλῶσσαν μητρικήν των τὴν Ἑλληνικήν, καὶ ἐκήρυττον εἰς αὐτοὺς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σωτηρίας.

15) ι΄ 44. β΄ 3. 4. 16) α΄ 5. 17) ι΄ 47. 18) ιδ΄ 27. ιε΄ 3. κα΄ 20. 19-20) η΄ 1. 4. ιγ΄ 4.

21 καὶ ἦν χεὶρ Κυρίου μετ' αὐτῶν, πολύς τε ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Κύριον.

22 Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν διελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας·

23 ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν τῷ Κυρίῳ,

24 ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου καὶ πίστεως· καὶ προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ Κυρίῳ.

25 ἐξῆλθε δὲ εἰς Ταρσὸν ὁ Βαρνάβας ἀναζητῆσαι Σαῦλον, καὶ εὑρὼν αὐτὸν ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν.

26 ἐγένετο δὲ αὐτοὺς ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν, χρηματίσαι τε πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς.

27 Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν·

28 ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος ἐσήμανε διὰ τοῦ Πνεύματος λιμὸν μέγαν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην· ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος.

29 τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς ηὐπορεῖτό τις, ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς·

21 Καὶ ἡ δύναμις τοῦ Κυρίου ἦτο μαζί των καὶ μὲ τὴν συνέργειαν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς δυνάμεως ταύτης πολὺς ἀριθμὸς ἐκ τῶν Ἰουδαίων τούτων Ἑλληνιστῶν ἐπίστευσε καὶ ἐπέστρεψε εἰς τὸν Κύριον.

22 Ἔφθασε δὲ ἡ φήμη τῶν ἐπιτυχιῶν τούτων εἰς τὰ αὐτιὰ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ ἐξαπέστειλαν τὸν Βαρνάβαν νὰ ἔλθῃ μέχρις Ἀντιοχείας.

23 Αὐτὸς δέ, ὅταν ἦλθε καὶ εἶδε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἐμαρτυρεῖτο ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν πιστευσάντων καὶ ἀπὸ τὸν βίον αὐτῶν, ἐχάρη καὶ προέτρεπεν ὅλους νὰ μένουν ἀφωσιωμένοι καὶ προσκολλημένοι εἰς τὸν Κύριον μὲ ὅλην τὴν διάθεσιν τῆς ψυχῆς των.

24 Ἐχάρη δὲ καὶ ἐστήριζε τοὺς νέους τούτους μαθητὰς ὁ Βαρνάβας, διότι ἦτο ἄνθρωπος ἀγαθὸς καὶ γεμᾶτος Πνεῦμα Ἅγιον καὶ πίστιν. Δι' αὐτὸ δὲ καὶ ἠδύνατο νὰ στηρίζῃ καὶ νὰ παρακαλῇ. Καὶ ἐκ τῆς δράσεως ταύτης τοῦ Βαρνάβα προσετέθη εἰς τοὺς πιστοὺς ἀκολούθους τοῦ Κυρίου πολὺ πλῆθος λαοῦ.

25 Μετέβη δὲ ὁ Βαρνάβας εἰς Ταρσὸν διὰ νὰ ζητήσῃ τὸν Σαῦλον καὶ παραλάβῃ αὐτὸν ὡς βοηθόν του εἰς τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας καὶ ἐνισχύσεως τοῦ πλήθους τούτου τῶν Χριστιανῶν. Καὶ ὅταν τὸν εὗρε, τὸν ἔφερεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν.

26 Συνέβη δὲ ἐπὶ ἓν ὁλόκληρον ἔτος οἱ δύο αὐτοὶ ἀπόστολοι νὰ λάβουν μέρος εἰς τὰς συνάξεις τῶν πιστῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ νὰ διδάξουν πλῆθος πολύ. Καὶ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἐξ ἀφορμῆς τοῦ πλήθους των ὠνομάσθησαν διὰ πρώτην φορὰν οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου Χριστιανοί.

27 Κατὰ τὰς ἡμέρας δὲ αὐτὰς κατέβησαν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα εἰς τὴν Ἀντιόχειαν μερικοὶ προφῆται.

28 Εἰς τὴν σύναξιν δὲ τῶν πιστῶν ἐσηκώθη ἕνας ἀπὸ αὐτούς, ποὺ ἐλέγετο Ἄγαβος, καὶ φωτισθεὶς ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα κατέστησε γνωστόν, ὅτι ἔμελλε νὰ γίνῃ μεγάλη πεῖνα εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην. Ἔγινε δὲ πράγματι ἡ πεῖνα αὐτὴ ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Κλαυδίου Καίσαρος.

29 Κατόπιν δὲ τῆς προφητείας αὐτῆς οἱ μαθηταὶ ἀναλόγως τῶν πόρων καὶ τῶν μέσων, ποὺ εἶχε κανείς, ἀπεφάσισαν νὰ στείλουν καθένας ἀπὸ αὐτοὺς συνδρομὴν πρὸς βοήθειαν καὶ ὑπηρεσίαν τῶν ἀδελφῶν, οἱ ὁποῖοι διέμενον ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.

[21]) β´ 47. δ´ 30. [22]) δ´ 36. η´ 14. [23]) ιγ´ 43. ιδ´ 22. ιε´ 32. [24]) ε´ 14. ς´ 5. [25-26]) θ´ 27. 30. ιδ´ 28. ιε´ 35. κς´ 28. Γλ. β´ 11. 1 Πτ. δ´ 16. [27]) ιγ´ 1. ιε´ 32. [28]) κα´ 10. [29]) κδ´ 17. Ῥμ. ιε´ 25. 26. 1 Κρ. ις´ 1. 2 Κρ. η´ 3. 4. θ´ 12. Γλ. β´ 10.

30 ὃ καὶ ἐποίησαν ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.

30 Πράγματι δὲ τὸ ἔκαμαν καὶ ἀπέστειλαν τὴν εἰσφοράν των εἰς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων διὰ τῶν χειρῶν τοῦ Βαρνάβα καὶ τοῦ Σαύλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ´.

Στίχ. 1-19. Μαρτύριον τοῦ Ἰακώβου. Φυλάκισις τοῦ Πέτρου καὶ ἀπελευθέρωσις αὐτοῦ διὰ θαύματος.

Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρῴδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας.

2 ἀνεῖλε δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρᾳ.

3 καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν ἐστι τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον· ἦσαν δὲ αἱ ἡμέραι τῶν ἀζύμων·

4 ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς φυλακήν, παραδοὺς τέσσαρσι τετραδίοις στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ.

5 ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ.

6 Ὅτε δὲ ἔμελλεν αὐτὸν προάγειν ὁ Ἡρῴδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν δεδεμένος ἁλύσεσι δυσί, φύλακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακήν.

7 καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι· πατάξας δὲ

Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ὁ βασιλεὺς Ἡρῴδης Ἀγρίππας ὁ Α´, ἔγγονος τοῦ μεγάλου Ἡρῴδου, ἔβαλε χέρι εἰς μερικοὺς ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας διὰ νὰ τοὺς κακοποιήσῃ.

2 Ἐθανάτωσε δὲ διὰ μαχαίρας τὸν Ἰάκωβον, τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου.

3 Καὶ ὅταν εἶδεν, ὅτι καὶ οἱ προεστοὶ καὶ ὁ λαὸς τῶν Ἰουδαίων εὐχαριστήθησαν διὰ τὴν ἐνέργειάν του αὐτήν, ἀπεφάσισεν ἐπιπροσθέτως νὰ συλλάβῃ καὶ τὸν Πέτρον. Ἦσαν δὲ τότε αἱ ἡμέραι τῆς ἑορτῆς τῶν ἀζύμων.

4 Καὶ ἀφοῦ συνέλαβε τοῦτον, τὸν ἔκλεισεν εἰς φυλακήν, παραδώσας αὐτὸν εἰς τέσσαρας τετράδας στρατιωτῶν διὰ νὰ τὸν φρουροῦν, διότι ἤθελε μετὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα νὰ τὸν ἀνεβάσῃ εἰς τὸ κριτήριον καὶ νὰ τὸν δικάσῃ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ λαοῦ.

5 Ἔτσι λοιπὸν ὁ μὲν Πέτρος ἐφρουρεῖτο μέσα εἰς τὴν φυλακήν· ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὅμως τῶν Ἱεροσολύμων ἐγίνετο ἐξακολουθητικῶς ὑπὲρ τῆς διασώσεως αὐτοῦ μακρὰ καὶ θερμὴ προσευχὴ πρὸς τὸν Θεόν.

6 Ὅταν δὲ ἐπρόκειτο ὁ Ἡρῴδης νὰ τὸν προσαγάγῃ εἰς τὸ δικαστήριον, κατὰ τὴν προηγουμένην νύκτα τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ Πέτρος ἐκοιμᾶτο ἥσυχα ἐν μέσῳ δύο στρατιωτῶν δεμένος μὲ δύο ἁλυσίδες, καὶ φρουροὶ πρὸ τῆς θύρας ἐφύλαττον τὸ δεσμωτήριον.

7 Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἦλθεν ἔξαφνα καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐντὸς τοῦ δωματίου, ὅπου ἐκοιμᾶτο ὁ Πέτρος. Ἀφοῦ δὲ ὁ ἄγγελος ἐκτύπησε τὴν πλευρὰν τοῦ Πέτρου, τὸν ἐξύπνησε καὶ τοῦ

[30]) ιβ´ 25. ιδ´ 23. ιε´ 2. κ´ 17. κα´ 18. 1 Τμ. ε´ 17. 19. Ττ. α´ 5. 7. Ἰκ. ε´ 14. 1 Πτ. ε´ 1.

ΙΒ´. [1]) δ´ 3. [2]) Μτ. δ´ 21. ι´ 2. κ´ 23. [3]) κ´ 6. κδ´ 27. Μρ. ιδ´ 1. 12. [4]) ις´ 23. 24. Μτ. κς´ 5. [5]) ις´ 25. Ἰκ. ε´ 16. [7]) ε´ 19. ις´ 26. Λκ. β´ 9.

τὴν πλευρὰν τοῦ Πέτρου ἤγειρεν αὐτὸν λέγων· ἀνάστα ἐν τάχει. καὶ ἐξέπεσον αὐτοῦ αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν.

8 εἶπέ τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν· περίζωσαι καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. ἐποίησε δὲ οὕτω. καὶ λέγει αὐτῷ· περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου καὶ ἀκολούθει μοι.

9 καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθές ἐστι τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν.

10 διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις αὐτομάτη ἠνοίχθη αὐτοῖς, καὶ ἐξελθόντες προῆλθον ῥύμην μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ.

11 καὶ ὁ Πέτρος γενόμενος ἐν ἑαυτῷ εἶπε· νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλε Κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξείλετό με ἐκ χειρὸς Ἡρῴδου καὶ πάσης τῆς προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων.

12 συνιδών τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ προσευχόμενοι.

13 κρούσαντος δὲ αὐτοῦ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος προσῆλθε παιδίσκη ὑπακοῦσαι ὀνόματι Ῥόδη,

14 καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς

εἶπε· Σήκω γρήγορα. Καὶ ἀμέσως ἔπεσαν αἱ ἁλυσίδες ἀπὸ τὰ χέρια του.

8 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν· Ζῶσε τὸ ὑποκάμισόν σου καὶ δέσε εἰς τὰ πόδια σου τὰ πέδιλά σου. Καὶ ὁ Πέτρος ἀμέσως ἔκαμεν, ὅπως διετάχθη. Καὶ λέγει εἰς αὐτὸν ὁ ἄγγελος· Φόρεσε τὸ ἐξωτερικόν σου ροῦχο καὶ ἀκολούθησέ με.

9 Καὶ ὁ Πέτρος, ἀφοῦ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ δωμάτιον, ἠκολούθει τὸν ἄγγελον καὶ δὲν εἶχεν ἀντιληφθῆ ἀκόμη, ὅτι εἶναι πραγματικὸν αὐτό, ποὺ ἐγίνετο ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ μέσου τοῦ ἀγγέλου. Ἐνόμιζε δέ, ὅτι βλέπει εἰς τὸν ὕπνον του κάποιαν ὀπτασίαν.

10 Ἀφοῦ δὲ ἐπέρασαν τὸν πρῶτον καὶ τὸν δεύτερον φρουρόν, ἦλθον εἰς τὴν σιδηρᾶν ἐξώπορταν, ποὺ ὡδήγει ἀμέσως εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἡ πόρτα αὐτὴ τοὺς ἠνοίχθη μόνη της. Καὶ ἀφοῦ ἐβγῆκαν ἐπέρασαν μαζὶ μίαν στενωπόν. Καὶ ἀμέσως ἔφυγεν ἀπὸ τὸν Πέτρον ὁ ἄγγελος.

11 Καὶ τότε ὁ Πέτρος συνῆλθεν ἀπὸ τὴν κατάστασιν τῆς ἐκπλήξεως καὶ τῆς ἐκστάσεως, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐνόμιζεν, ὅτι ἔβλεπεν ὅραμα καὶ εἶπε· Τώρα καταλαβαίνω, ὅτι πραγματικῶς ἀπέστειλεν ὁ Κύριος τὸν ἄγγελόν του καὶ μὲ ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν κακοποιὸν χεῖρα τοῦ Ἡρῴδου, καθὼς καὶ ἀπὸ κάθε κακόν, ποὺ ἐπερίμενεν ὁ λαὸς τῶν Ἰουδαίων νὰ γίνῃ εἰς ἐμέ.

12 Καὶ ἀφοῦ ἀντελήφθη ποῦ ἦτο καὶ ἐσκέφθη τί ἔπρεπε νὰ κάμη, ἦλθεν εἰς τὸ σπίτι τῆς Μαρίας, τῆς μητρὸς τοῦ Ἰωάννου, ποὺ ἐπωνομάζετο Μᾶρκος, ὅπου ἦσαν μαζευμένοι ἀρκετοὶ καὶ προσηύχοντο ὑπὲρ αὐτοῦ.

13 Ὅταν δὲ ὁ Πέτρος ἐκτύπησε τὴν ἐξώπορταν τοῦ προαυλίου, ἐπλησίασε μία νεαρὰ ὑπηρέτρια, ποὺ ἐλέγετο Ῥόδη, διὰ νὰ ἐρωτήσῃ καὶ ἐκ τῆς ἀπαντήσεως, ποὺ θὰ ἐδίδετο, νὰ ἀκούσῃ ποῖος ἦτο.

14 Καὶ ἐπειδὴ ἀνεγνώρισε τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τὴν μεγάλην της χαρὰν δὲν ἤνοιξε τὴν ἐξώπορταν, ἀλλ' ἔτρεξε μέσα

[10]) ις' 26. [12]) 25. ιγ' 5. 13. ιε' 37. 1 Πτ. ε' 13.

χαρᾶς οὐκ ἤνοιξε τὸν πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἑστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος.

15 οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον· μαίνῃ. ἡ δὲ διϊσχυρίζετο οὕτως ἔχειν. οἱ δὲ ἔλεγον· ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστιν.

16 ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενε κρούων. ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτὸν καὶ ἐξέστησαν.

17 κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ Κύριος ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐκ τῆς φυλακῆς, εἶπε δέ· ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον.

18 Γενομένης δὲ ἡμέρας ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο.

19 Ἡρῴδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ μὴ εὑρών, ἀνακρίνας τοὺς φύλακας ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι, καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Καισάρειαν διέτριβεν.

καὶ ἀνήγγειλεν, ὅτι ἔξω ἀπὸ τὴν αὐλόθυραν στέκεται ὁ Πέτρος.

15 Αὐτοὶ ὅμως τῆς εἶπαν· Εἶσαι τρελλὴ καὶ δὲν ἠξεύρεις, τί λέγεις. Ἐκείνη ὅμως ἐβεβαίωνεν ἐπιμόνως, ὅτι οὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα. Ἀλλ' ἐκεῖνοι πρὸ τῆς ἐπιμονῆς τῆς μικρᾶς ὑπηρετρίας εἶπαν εἰς τὸ τέλος· Δὲν εἶναι ὁ Πέτρος, ἀλλ' εἶναι ὁ ἄγγελός του.

16 Ὁ Πέτρος ὅμως ἐν τῷ μεταξὺ ἐκτύπα ἐπιμόνως τὴν θύραν. Καὶ ὅταν ἤνοιξαν, τὸν εἶδαν καὶ ἐκυριεύθησαν ἀπὸ θαυμασμὸν καὶ ἔκστασιν.

17 Αὐτὸς δέ, ἀφοῦ μὲ τὸ χέρι του τοὺς ἔκαμε σημεῖον νὰ σιωπήσουν, ὥστε νὰ μὴ γίνουν ἀντιληπτοὶ εἰς τοὺς γείτονας, τοὺς διηγήθη, πῶς ὁ Κύριος διὰ τοῦ ἀγγέλου τὸν ἔβγαλεν ἀπὸ τὴν φυλακήν. Εἶπε δέ· Ἀναγγείλατε εἰς τὸν Ἰάκωβον καὶ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτά, ποὺ σᾶς διηγήθην. Καὶ ἀφοῦ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν Ἱεροσολύμων, ἐπῆγεν εἰς ἄλλο μέρος.

18 Ὅταν δὲ ἐξημέρωσεν, ἔγινεν ὄχι ὀλίγη ταραχὴ μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐζήτουν νὰ ἀνακαλύψουν, τί ἄρά γε νὰ ἔγινεν ὁ Πέτρος.

19 Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ὁ Ἡρῴδης τὸν ἐζήτησεν, ἀλλὰ δὲν τὸν εὗρε. Καὶ ἀφοῦ ὑπέβαλεν εἰς ἀνάκρισιν τοὺς φρουρούς, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐφύλαττον, διέταξε νὰ τοὺς πάρουν ἀπὸ ἐμπρός του καὶ νὰ τοὺς μεταφέρουν εἰς τὸν τόπον τῆς θανατικῆς των ἐκτελέσεως. Καὶ μετὰ τοῦτο κατέβη ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ παρέμενεν ἐκεῖ.

Στίχ. 20-25. Θάνατος τοῦ Ἡρῴδου.

20 Ἦν δὲ Ἡρῴδης θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· ὁμοθυμαδὸν τε παρῆσαν πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως ᾐτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς.

21 τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρῴδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικὴν καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς.

20 Ἦτο δὲ ὁ Ἡρῴδης πολὺ ἐξωργισμένος ἐναντίον τῶν κατοίκων τῶν πόλεων Τύρου καὶ Σιδῶνος. Ἀπὸ συμφώνου δὲ οὗτοι ἔστειλαν ἀντιπροσώπους καὶ παρουσιάσθησαν εἰς αὐτόν. Καὶ ἀφοῦ κατώρθωσαν νὰ προσεταιρισθοῦν τὸν Βλάστον, τὸν αὐλικὸν ποὺ ἐπεριποιεῖτο τὸ ἰδιαίτερον δωμάτιον τοῦ βασιλέως, ἐζήτουν νὰ ἀποκαταστήσουν μετ' αὐτοῦ σχέσεις εἰρηνικὰς καὶ φιλικάς, διότι ἡ χώρα των ἐπρομηθεύετο τὰ τρόφιμά της ἀπὸ τὴν χώραν τοῦ βασιλέως Ἡρῴδου.

21 Εἰς ὡρισμένην δὲ ἡμέραν ὁ Ἡρῴδης, ἀφοῦ ἐνεδύθη στολὴν βασιλικὴν καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου, ποὺ εἶχε στηθῆ εἰς τὸ θέατρον, ἠγόρευε δημοσίᾳ πρὸς αὐτούς.

[15]) κς' 24. Μτ. ιη' 10. Λκ. κδ' 37. [17]) ιγ' 16. ιε' 13. κα' 18. 40. 1 Κρ. θ' 5. ιε' 7. Γλ. α' 19. β' 9. 12. Ἰκ. α' 1. [18]) ε' 22. [20]) 3 Βσ. ε' 9. 11. Ἰζ. κζ' 17. [21]) Ἰν. ιθ' 13.

22 ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει· Θεοῦ φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώπου.

22 Τὰ εἰδωλολατρικὰ δὲ πλήθη τῆς Καισαρείας, διὰ νὰ τὸν κολακεύσουν, ἐφώναζαν· Αὐτὴ εἶναι φωνὴ Θεοῦ καὶ ὄχι φωνὴ ἀνθρώπου.

23 παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκε τὴν δόξαν τῷ Θεῷ, καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος ἐξέψυξεν.

23 Τὴν ἰδίαν ὅμως στιγμὴν ἄγγελος Κυρίου τὸν ἐπάταξε δι' ἀπαισίας νόσου, ἐπειδὴ δὲν ἔδωκε τὴν ὀφειλομένην δόξαν εἰς τὸν Θεόν, ἀλλ' ἀπεδέχθη τὴν θεοποίησιν αὐτὴν καὶ ἐθεώρησε τὸν ἑαυτόν του ἄξιον αὐτῆς. Καὶ μετὰ τὴν πληγὴν αὐτὴν τοῦ ἀγγέλου, σκώληκες κατέτρωγον τὰς σάρκας του, ἕως ὅτου μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐξεψύχησεν.

24 Ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ ηὔξανε καὶ ἐπληθύνετο.

24 Ἀλλ' ἐνῷ ὁ Ἡρῴδης τοιοῦτον ἄθλιον ἔλαβε τέλος, ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἔκανε νέας προόδους καὶ ἐπολλαπλασιάζοντο οἱ ὀπαδοί του.

25 Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν ἐξ Ἱερουσαλὴμ πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συμπαραλαβόντες καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μᾶρκον.

25 Ὁ Βαρνάβας δὲ καὶ ὁ Σαῦλος, ἀφοῦ μετέφεραν τὰς συνεισφορὰς τῶν ἀδελφῶν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἐτελείωσαν τὴν ὑπηρεσίαν, ποὺ τοὺς εἶχαν ἀναθέσει οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἀντιοχείας, ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ παρέλαβον ἀπ' ἐκεῖ μαζί των καὶ τὸν Ἰωάννην, ποὺ ἐπωνομάσθη κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην Μᾶρκος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄.

Στίχ. 1-12. Ὁ Βαρνάβας καὶ ὁ Παῦλος εἰς Κύπρον.

Ἦσαν δέ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι, ὅ τε Βαρνάβας καὶ Συμεὼν ὁ ἐπικαλούμενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος, Μαναήν τε Ἡρῴδου τοῦ τετράρχου σύντροφος καὶ Σαῦλος.

Ἦσαν δὲ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν μερικοὶ προφῆται καὶ διδάσκαλοι ἀνήκοντες εἰς τὴν ὑπάρχουσαν ἐκεῖ Ἐκκλησίαν. Οὗτοι δὲ ἦσαν ὁ Βαρνάβας καὶ ὁ Συμεών, ποὺ ἐπωνομάζετο Νίγερ, καὶ ὁ Λούκιος, ποὺ κατήγετο ἀπὸ τὴν Κυρήνην, καὶ ὁ Μαναήν, ποὺ εἶχε συναναστραφῆ καὶ συνεκπαιδευθῆ μαζὶ μὲ τὸν τετράρχην Ἡρῴδην, καὶ ὁ Σαῦλος.

2 λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ καὶ νηστευόντων εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· ἀφορίσατε δή μοι τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς.

2 Ἐνῷ δὲ αὐτοὶ ἐπετέλουν ὡς κύριόν τους ἔργον τὴν πρὸς τὸν Κύριον κοινὴν λατρείαν καὶ τὸ κήρυγμα, καὶ ἐνῷ ἐνήστευον, εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ προφητῶν ἢ ἄλλων ἐξ ἐκείνων τῶν Χριστιανῶν, ποὺ εἶχον χαρίσματα· Ξεχωρίσατέ μου ἀμέσως τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον διὰ τὸ ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον τοὺς προσεκάλεσα μὲ ἔμπνευσιν, τὴν ὁποίαν μετέδωκα ἐγὼ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῶν καρδιῶν των.

3 τότε νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες αὐτοῖς τὰς χεῖρας ἀπέλυσαν.

3 Τότε, ἀφοῦ καὶ πάλιν ἐνήστευσαν καὶ προσηυχήθησαν καὶ ἔθεσαν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτῶν, ὄχι διὰ νὰ τοὺς προχειρίσουν εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἢ ἄλλο ἱερατικὸν ἀξίωμα, διότι εἶχον ἤδη ταῦτα οἱ δύο ἀπόστολοι, ἀλλ' ἁπλῶς διὰ νὰ τοὺς καθιερώσουν καὶ τοὺς ξεχωρίσουν ἐπισήμως εἰς τὸ εἰδικὸν τοῦτο ἔργον, τοὺς ἀπέστειλαν.

[22-23]) 4 Βσ. ιθ΄ 35. Ἰζ. κη΄ 2 κτλ. Δν. ε΄ 20. 21. 2 Μκ. θ΄ 4 - 9. [24]) ς΄ 7. [25]) 12. ια΄ 29. 30.

ΙΓ΄. [1]) ια΄ 25. 27. Λκ. η΄ 3. Μτ. ιδ΄ 1. 2. (Ῥμ. ις΄ 21). [2]) θ΄ 15. ιδ΄ 26. Ῥμ. α΄ 1. Γλ. α΄ 15. [3]) ς΄ 6. ιδ΄ 23.

4 Οὗτοι μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου κατῆλθον εἰς τὴν Σελεύκειαν, ἐκεῖθέν τε ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον,

4 Αὐτοὶ λοιπόν, λαβόντες ὀνομαστικῶς τὴν ἀποστολὴν ταύτην ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἔχοντες συνεπῶς τὴν ἐνίσχυσιν αὐτοῦ εἰς τὸ ἔργον των, κατέβησαν εἰς τὴν Σελεύκειαν καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον.

5 καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην.

5 Καὶ ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν πόλιν Σαλαμῖνα, ἐκήρυττον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μέσα εἰς τὰς συναγωγὰς τῶν Ἰουδαίων, εἶχον δὲ μαζί των ὡς βοηθὸν καὶ τὸν Ἰωάννην.

6 Διελθόντες δὲ τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου εὗρόν τινα μάγον ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον ᾧ ὄνομα Βαρησοῦς,

6 Ἀφοῦ δὲ ἐπέρασαν ἀπὸ τὸ ἕν ἄκρον ἕως τὸ ἄλλο τὴν νῆσον Κύπρον μέχρι τῆς πόλεως Πάφου, εὗρον κάποιον μάγον ψευδοπροφήτην, Ἰουδαῖον, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἦτο Βαρησοῦς.

7 ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. οὗτος προσκαλεσάμενος Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ·

7 Αὐτὸς ἦτο πρόσωπον τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἀνθυπάτου Σεργίου Παύλου, ὁ ὁποῖος ἦτο ἄνθρωπος συνετὸς καὶ σοβαρός. Ὁ Σέργιος λοιπὸν οὗτος, ἀφοῦ προσεκάλεσε τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Παῦλον, ἐζήτησε μὲ ἐνδιαφέρον νὰ ἀκούσῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον οὗτοι ἐκήρυττον.

8 ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς Ἐλύμας ὁ μάγος — οὕτω γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ — ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως.

8 Ἀνθίστατο ὅμως εἰς αὐτοὺς Ἐλύμας ὁ μάγος· διότι ἔτσι, διὰ τῆς λέξεως μάγος δηλαδή, μεταφράζεται τὸ ὄνομα Ἐλύμας, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἦτο γνωστὸς εἰς τοὺς Ἕλληνας ὁ Βαρησοῦς. Προσεπάθει δὲ ὁ Ἐλύμας μὲ ἐνστάσεις καὶ μὲ διαστροφὰς νὰ ἀπομακρύνῃ τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τὴν πίστιν.

9 Σαῦλος δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου καὶ ἀτενίσας πρὸς αὐτὸν

9 Ἀλλ' ὁ Σαῦλος, ὁ ὁποῖος λόγῳ τῆς ἰδιότητός του ὡς Ρωμαίου πολίτου ἔφερε καὶ τὸ ἐθνικὸν ρωμαϊκὸν ὄνομα Παῦλος, ἀφοῦ ἐπληρώθη τὸ ἐσωτερικόν του μὲ Πνεῦμα Ἅγιον καὶ ἔρριψε βλέμμα διαπεραστικὸν πρὸς τὸν μάγον,

10 εἶπεν· ὦ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ῥᾳδιουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας;

10 εἶπε· Ὦ υἱὲ τοῦ διαβόλου, ποὺ εἶσαι γεμᾶτος ἀπὸ κάθε δόλον καὶ ἀπάτην καὶ ἀπὸ κάθε πονηρίαν καὶ ραδιουργίαν· σύ, ποὺ εἶσαι ἐχθρὸς κάθε ἀρετῆς, δὲν θὰ παύσῃς ἀπὸ τοῦ νὰ διαστρέφῃς καὶ νὰ παρουσιάζῃς πεπλανημένους καὶ στραβοὺς τοὺς εὐθεῖς καὶ ἴσιους δρόμους, τὸ φωτιστικὸν δηλαδὴ καὶ ἀληθὲς κήρυγμα τῆς θείας διδασκαλίας, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Κύριος ζητεῖ νὰ ὁδηγήσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν σωτηρίαν;

11 καὶ νῦν ἰδοὺ χεὶρ Κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔσῃ τυφλὸς μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ. παραχρῆμα δὲ ἔπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος, καὶ περιάγων ἐζήτει χειραγωγούς.

11 Καὶ ἀφοῦ εἶσαι τέτοιος, ἰδοὺ τώρα θὰ ἐπιπέσῃ κατὰ σοῦ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ εἶσαι τυφλὸς μὴ βλέπων τὸν ἥλιον καὶ τὸ φῶς του μέχρις ὡρισμένου καιροῦ. Παρευθὺς δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ μάγου θαμπάδα καὶ σκότος καὶ περιεφέρετο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ ἐζήτει ἀνθρώπους, ποὺ θὰ τὸν ὡδήγουν ἀπὸ τὸ χέρι.

---

[4]) ια΄ 19. [5]) 13. ιβ΄ 12. 25. [6]) η΄ 9. ιθ΄ 13. 14. [7]) ιη΄ 12. [8]) Ἐξ. ζ΄ 11. 2 Τμ. γ΄ 8. [9-10]) δ΄ 8. ε΄ 4. 5. η΄ 21. (Ὡσ. ιδ΄ 9). [11]) θ΄ 8. 9. ιβ΄ 23. Λκ. δ΄ 13. Ἰν. θ΄ 39.

12 τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονὸς ἐπίστευσεν, ἐκπλησσόμενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ Κυρίου.

12 Τότε, ὅταν εἶδεν ὁ ἀνθύπατος τὸ θαυμαστὸν αὐτὸ γεγονός, ἐπίστευσεν, ὅσον δὲ περισσότερον ἐμάνθανε καὶ κατενόει τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου, τόσον καὶ περισσότερον ἐθαύμαζε καὶ ἐξεπλήττετο δι' αὐτήν.

Στίχ. 13-52. Οἱ δύο Ἀπόστολοι εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας. Διωκόμενοι ἀναχωροῦν δι' Ἰκονίου.

13 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας· Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα.

13 Ἀποπλεύσαντες δὲ ἀπὸ τὴν Πάφον ὁ Παῦλος καὶ ὅσοι ἦσαν μαζί του, ἦλθον εἰς τὴν Πέργην τῆς Παμφυλίας. Ἀλλ' ὁ Ἰωάννης, ὁ ἐπικαλούμενος Μᾶρκος, ἀπεχωρίσθη ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

14 Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐκάθισαν.

14 Αὐτοὶ ὅμως διέτρεξαν τὴν περιφέρειαν, ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν Πέργην καὶ ἦλθον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας καὶ ἀφοῦ εἰσῆλθον κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου εἰς τὴν συναγωγήν, ἐκάθισαν εἰς τὰ καθίσματα τὰ προωρισμένα διὰ τοὺς ξένους.

15 μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς λέγοντες· ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ ἔστι λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε.

15 Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν δὲ τῶν περικοπῶν τῆς Πεντατεύχου καὶ τῶν προφητῶν, ἔστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς τὸν ὑπηρέτην τῆς συναγωγῆς καὶ τοὺς εἶπαν· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐὰν ἔχετε λόγον προτρεπτικὸν καὶ διδακτικὸν διὰ τὸν λαόν, ὁμιλήσατε.

16 ἀναστὰς δὲ Παῦλος καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ εἶπεν· ἄνδρες Ἰσραηλῖται καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν, ἀκούσατε.

16 Ἀφοῦ ἐσηκώθη ὁ Παῦλος καὶ ἔκαμε μὲ τὸ χέρι του σημεῖον, ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ὁμιλήσῃ, εἶπεν· ἄνδρες Ἰσραηλῖται καὶ ὅσοι ἐκ τῶν ἐθνικῶν εἴσθε ἐδῶ, οἱ ὁποῖοι ὡς προσήλυτοι ἐγνωρίσατε τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ φοβεῖσθε αὐτόν, ἀκούσατε.

17 ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου Ἰσραὴλ ἐξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς,

17 Ὁ Θεὸς τοῦ προνομιούχου τούτου λαοῦ, ποὺ κατάγεται ἀπὸ τὸν εὐλογημένον Ἰσραήλ, ἐξέλεξε τοὺς προγόνους μας καὶ ἀνέδειξε πολυπληθῆ καὶ ἰσχυρὸν τὸν καταγόμενον ἀπὸ αὐτοὺς λαόν, ὅταν κατοικοῦσεν ὡς ξένος καὶ πάροικος εἰς τὴν χώραν τῆς Αἰγύπτου. Καὶ διὰ τῆς πανισχύρου του δυνάμεως τοὺς ἔβγαλεν ἀπὸ τὴν χώραν αὐτήν.

18 καὶ ὡς τεσσαρακονταετῆ χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ,

18 Καὶ ἐκεῖ εἰς τὴν ἔρημον ἐπὶ τεσσαράκοντα περίπου ἔτη ἐβάστασεν ὁ Θεὸς τὴν δυσπειθῆ καὶ δύστροπον διαγωγήν των.

19 καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναὰν κατεκληρονόμησεν αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν.

19 Καὶ ἀφοῦ ἐξόντωσεν ἑπτὰ ἔθνη ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Χαναάν, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς κληρονομίαν τὴν χώραν, τὴν ὁποίαν κατεῖχον ὡς ἰδικήν των τὰ ἔθνη ἐκεῖνα.

---

[12]) Μρ. α´ 27. [13]) ιδ´ 25. ιε´ 38. [14]) ιδ´ 1. ις´ 13. ιζ´ 2. 17. ιη´ 4. ιθ´ 8. Μτ. ι´ 5. 6. [15]) 27. ιε´ 21. Λκ. δ´ 17. [16]) 26. 43. 50. ζ 2. ιβ´ 17. ις´ 14. ιζ´ 4. 17. ιη´ 7. [17]) Ἐξ. α´ 7. ς´ 1. 6. ιδ´ 8. Δτ. δ´ 37. Βρ. β´ 11. Πρ. ζ´ 17. [18-19]) Ἐξ. ις´ 35. Ἀρ. ιδ´ 33. 34. Δτ. α´ 3. 31. γ´ 28. ζ´ 1. Ἰσ. Ν. γ´ 10. ιδ´ 1. 2. Κρτ. ια´ 24. Ψ. μγ´ 2 - 4. οζ´ 55. Πρ. ζ´ 36.

20 καὶ μετὰ ταῦτα ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα ἔδωκε κριτὰς ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου.

20 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐπὶ τετρακόσια καὶ πεντήκοντα περίπου ἔτη ἔδωκεν εἰς τὸν λαὸν κριτάς, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐκυβέρνησαν μέχρι τοῦ Σαμουὴλ τοῦ προφήτου.

21 κἀκεῖθεν ᾐτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κίς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμίν, ἔτη τεσσαράκοντα·

21 Καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτησαν βασιλέα καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ὁ Θεὸς τὸν Σαούλ, τὸν υἱὸν τοῦ Κίς, ὁ ὁποῖος κατήγετο ἐκ τῆς φυλῆς Βενιαμὶν καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη.

22 καὶ μεταστήσας αὐτὸν ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαυῒδ εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπε μαρτυρήσας· ***εὗρον Δαυῒδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου.***

22 Καὶ ὅταν ὁ Θεὸς τὸν ἀπεδοκίμασε καὶ τὸν ἐξεδίωξε, τοὺς ἀνέδειξε βασιλέα τὸν Δαβὶδ καὶ ἔδωκε ταύτην τὴν μαρτυρίαν περὶ αὐτοῦ· Εὗρον Δαβίδ, τὸν υἱὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα ὅπως τὸν θέλει ἡ καρδία μου, ὁ ὁποῖος θὰ κάμῃ ὅλα τὰ θελήματά μου.

23 τούτου ὁ Θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἤγαγε τῷ Ἰσραὴλ σωτηρίαν,

23 Ἐκ τῶν ἀπογόνων τοῦ Δαβὶδ τούτου ὁ Θεὸς σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόσχεσιν, ποὺ εἶχε δώσει εἰς τοὺς πατριάρχας καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Δαβίδ, ἀπέστειλε καὶ ἀνέδειξεν εἰς τὸν Ἰσραὴλ σωτῆρα τὸν Ἰησοῦν,

24 προκηρύξαντος Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραήλ.

24 ἀφοῦ προτήτερα ὁ Ἰωάννης, προτοῦ ὁ Ἰησοῦς ἔμβῃ εἰς τὴν δημοσίαν δρᾶσιν του, ἐκήρυξε βάπτισμα μετανοίας εἰς ὅλον τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ διὰ νὰ τὸν προπαρασκευάσῃ πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ ἐρχομένου μετ' ὀλίγον Σωτῆρος.

25 ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγε· τίνα με ὑπονοεῖτε εἶναι; οὐκ εἰμὶ ἐγώ, ἀλλ' ἰδοὺ ἔρχεται μετ' ἐμὲ οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι.

25 Κατὰ τὸν καιρὸν δέ, ποὺ ὁ Ἰωάννης ἐξηκολούθει νὰ κηρύττῃ διὰ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν ἀποστολήν του, ἔλεγε· Ποῖον μὲ νομίζετε ὅτι εἶμαι; Δὲν εἶμαι ἐγὼ αὐτός, ποὺ περιμένομεν ὡς Μεσσίαν, ἀλλ' ἰδοὺ ὕστερον ἀπὸ ἐμὲ ἔρχεται κάποιος ἄλλος, τοῦ ὁποίου δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ λύσω ὡς ταπεινός του ὑπηρέτης τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν.

26 Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους Ἀβραὰμ καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη.

26 Ἄνδρες ἀδελφοί, τέκνα τοῦ γένους Ἀβραὰμ καὶ ὅσοι μεταξύ σας εἶναι προσήλυτοι ἐκ τῶν ἐθνικῶν καὶ φοβοῦνται τὸν ἀληθινὸν Θεόν· εἰς σᾶς ἀπεστάλη τὸ κήρυγμα τῆς σωτηρίας ταύτης, ἥτις ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ Ἰησοῦ.

27 οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τοῦτον ἀγνοήσαντες, καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας κρίναντες ἐπλήρωσαν,

27 Εἰς σᾶς, ποὺ κατοικεῖτε μακρὰν ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, ἀπεστάλη τὸ κήρυγμα τοῦτο, διότι αὐτοί, ποὺ κατοικοῦν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντές των παρεγνώρισαν τοῦτον τὸν Ἰησοῦν, καθὼς καὶ τὰς διακηρύξεις τῶν προφητῶν, ποὺ κάθε Σάββατον ἀναγινώσκονται καὶ ἀκούονται εἰς τὰς συναγωγάς. Καὶ ἀντὶ νὰ τὸν ἀναγνωρίσουν ὡς Μεσσίαν, τὸν κατεδίκασαν, ἀσυναισθήτως δὲ καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνουν ἐπλήρωσαν καὶ ἐπραγματοποίησαν τὰς προφητείας αὐτάς.

---

[20]) Κρτ. β´ 16. 1 Βσ. γ´ 20. 21. 3 Βσ. ς´ 1. [21]) 1 Βσ. η´ 5. θ´ 16 - ι´ 24. [22]) 1 Βσ. ιγ´ 13. 14. ιε´ 16 - ις´ 14. Ψ. πη´ 21. Ἠσ. μδ´ 28. [23-25]) 32. β´ 30. Λκ. γ´ 15. 16. [26]) 16. 46. β´ 39. [27-30]) 15. γ´ 13 - 17. Λκ. κγ´ 23. 53.

28 καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὑρόντες ᾐτήσαντο Πιλᾶτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν.

28 Καίτοι δὲ δὲν εὗρον εἰς αὐτὸν κανὲν ἔγκλημα ἢ ἐνοχήν, ὥστε νὰ δικαιολογῆται ἡ εἰς θάνατον καταδίκη του, ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Πιλᾶτον νὰ θανατωθῇ οὗτος.

29 ὡς δὲ ἐτέλεσαν πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς μνημεῖον.

29 Ἀφοῦ δὲ ἐξετέλεσαν ὅλα ὅσα ἔχουν γραφῇ καὶ προφητευθῆ περὶ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν προφητῶν, κατέβασαν ἀπὸ τὸ ξύλον τοῦ σταυροῦ τὸ σῶμα του καὶ τὸ ἔβαλαν εἰς μνημεῖον.

30 ὁ δὲ Θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν·

30 Ὁ Θεὸς ὅμως ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

31 ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλήμ, οἵτινές εἰσι μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν.

31 Καὶ αὐτὸς μετὰ τὴν Ἀνάστασίν του ἐνεφανίσθη ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας εἰς ἐκείνους, ποὺ ἀνέβησαν μαζί του ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, οἱ ὁποῖοι τὸν εἶδαν μὲ τὰ μάτια τους καὶ μαρτυροῦν τὴν Ἀνάστασίν του εἰς τὸν λαόν.

32 καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ Θεὸς ἐκπεπλήρωκε τοῖς τέκνοις αὐτῶν, ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰησοῦν,

32 Καὶ ὅπως ἐκεῖνοι μαρτυροῦν εἰς τοὺς ἐν Ἰουδαίᾳ, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἀναγγέλλομεν εἰς σᾶς τὸ χαρμόσυνον μήνυμα, ὅτι τὴν ἐπαγγελίαν καὶ ὑπόσχεσιν, ποὺ ἔδωκεν εἰς τοὺς προγόνους μας, ταύτην ὁ Θεὸς ἔχει τελείως πραγματοποιήσει δι' ἡμᾶς τοὺς ἀπογόνους ἐκείνων. Καὶ τὴν ἐπραγματοποίησεν ἀναστήσας ἐκ νεκρῶν καὶ ἀνυψώσας τὸν Ἰησοῦν,

33 ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ γέγραπται· ***υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.***

33 σύμφωνα μὲ ὅσα ἔχουν γραφῆ εἰς τὸν δεύτερον Ψαλμόν· Υἱός μου εἶσαι σὺ ὄχι μόνον κατὰ τὴν θείαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν σου. Ἐγὼ σήμερον, ὅταν ἔδειξες ὑψίστην ὑπακοὴν καὶ ἐνίκησες τὸν θάνατον, ἐπεβεβαίωσα διὰ τῆς ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσεώς σου, ὅτι ἔχεις γεννηθῆ ἐξ ἐμοῦ καὶ σὲ ἀνύψωσα ἐνδόξως εἰς τὰ δεξιά μου.

34 ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν, οὕτως εἴρηκεν, ὅτι δώσω ὑμῖν ***τὰ ὅσια Δαυῒδ τὰ πιστά.***

34 Ὅτι δὲ τὸν ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν ὄχι προσωρινῶς, ὅπως οἱ νεκροί, ποὺ ἀναφέρονται εἰς τὰς Γραφὰς ὡς ἀναστάντες, ἀλλ' ὁριστικῶς καὶ κατὰ τρόπον, ποὺ νὰ μὴ πρόκειται πλέον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν φθορὰν τοῦ θανάτου, τὸ ἔχει εἴπει ὁ Θεὸς μὲ τοὺς ἑξῆς λόγους· ὅτι θὰ δώσω εἰς σᾶς τὰς ἱερὰς ὑποσχέσεις μου, ποὺ ὑπεσχέθην εἰς τὸν Δαβίδ, αἱ ὁποῖαι εἶναι βέβαιαι καὶ ἀξιόπιστοι καὶ ἀσφαλῶς θὰ πραγματοποιηθοῦν.

35 διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· ***οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.***

35 Ἐπειδὴ δὲ αἱ ὑποσχέσεις αὐταὶ εἶναι βέβαιαι καὶ ἀξιόπιστοι, δι' αὐτὸ καὶ εἰς ἄλλον Ψαλμὸν ὁμιλεῖ προφητικῶς καὶ περὶ ὑποσχέσεως, ἡ ὁποία ἐξεπληρώθη καὶ ἀπεδείχθη κατὰ πάντα ἀκριβής. Λέγει δηλαδή· Δὲν θὰ ἐπιτρέψῃς ὁ Μεσσίας, ποὺ εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου ἀφωσιωμένος εἰς σέ, νὰ ἴδῃ φθορὰν καὶ ἀποσύνθεσιν θανάτου.

36 Δαυῒδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας τῇ τοῦ Θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ καὶ εἶδε διαφθοράν·

36 Ὁ λόγος δὲ καὶ ἡ ὑπόσχεσις αὐτὴ δὲν ἐπραγματοποιήθη ἐπὶ τοῦ Δαβίδ, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ. Διότι ὁ μὲν Δαβίδ, ἀφοῦ ὑπηρέτησε κατὰ τὴν γενεάν του εἰς τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ παρασκευασθοῦν οἱ ἄνθρωποι διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ Μεσσίου, ἀπέθανε καὶ προσετέθη εἰς τοὺς ἀποθαμένους προγόνους του καὶ εἶδε τὴν φθορὰν τοῦ θανάτου.

[31]) α΄ 3. ι΄ 40. 41. [32]) 23. β΄ 39. γ΄ 25. 26. [33]) Ψ. β΄ 7. Ἑβ. α΄ 5. [34]) Ἡσ. νε΄ 3. [35]) Ψ. ιε΄ 10. Πρ. β΄ 27. [36-37]) Πρ. β΄ 29. 31.

37 ὃν δὲ ὁ Θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδε διαφθοράν.

37 Αὐτὸς ὅμως ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖον ἀνέστησεν ὁ Θεός, δὲν εἶδε φθορὰν καὶ ἀποσύνθεσιν θανάτου.

38 γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται,

38 Ἂς εἶναι λοιπὸν γνωστὸν εἰς σᾶς, ὦ ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι σᾶς διακηρύττεται καὶ σᾶς γνωστοποιεῖται σήμερον ἀπὸ ἡμᾶς ἄφεσις ἁμαρτιῶν, ἡ ὁποία δίδεται διὰ τοῦ Ἰησοῦ τούτου.

39 καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιοῦται.

39 Καὶ ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἁμαρτήματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα δὲν ἠμπορέσατε μὲ τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως νὰ δικαιωθῆτε, ἐπιτυγχάνει διὰ τοῦ Ἰησοῦ τούτου τὴν δικαίωσίν του καθένας ποὺ πιστεύει, εἴτε Ἰουδαῖος εἶναι, εἴτε ἐθνικός.

40 βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις·

40 Ἀφοῦ λοιπὸν ἐν τῷ Ἰησοῦ ἐπληρώθησαν πᾶσαι αἱ προφητεῖαι καὶ αἱ ἐπαγγελίαι καὶ ἀφοῦ δι' αὐτοῦ μᾶς δίδεται ἡ δικαίωσις, προσέξατε μήπως πέσῃ ἐπάνω σας καὶ ἐφαρμοσθῇ εἰς σᾶς ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει λεχθῆ εἰς τὰ βιβλία τῶν προφητῶν·

41 ἴδετε, οἱ καταφρονηταί, καὶ θαυμάσατε καὶ ἀφανίσθητε, ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἔργον ᾧ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν.

41 Ἴδετε σεῖς, ποὺ καταφρονεῖτε τὰ παραγγέλματα καὶ τὰς ἀπειλὰς τοῦ Θεοῦ. Ἴδετε καὶ θαυμάσατε καὶ ἐξαφανίσθητε. Διότι ἐγὼ ἐργάζομαι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν σας ἔργον τιμωρίας καὶ καταστροφῆς, ἡ ὁποία θὰ σᾶς ἐπιβληθῇ ὡς ποινὴ διὰ τὴν ἀσέβειάν σας. Καὶ θὰ εἶναι τόσον φοβερὰ καὶ ἀνέλπιστος εἰς σᾶς ἡ καταστροφὴ αὐτή, ὥστε ἐὰν κανεὶς ἐκ προτέρου σᾶς τὴν διηγῆται, θὰ σᾶς φανῇ τὸ ἔργον τοῦτο τῆς καταστροφῆς ἐξ ὁλοκλήρου ἀπίθανον καὶ κατ' οὐδένα λόγον θὰ τὸ πιστεύσετε.

42 Ἐξιόντων δὲ αὐτῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα.

42 Ὅταν δὲ οἱ δύο οὗτοι Ἀπόστολοι ἔβγαιναν ἀπὸ τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν αὐτοὺς οἱ ἐκ τῶν ἐθνικῶν προσήλυτοι νὰ ἀναπτυχθοῦν διὰ περισσοτέρων λόγων εἰς αὐτοὺς κατὰ τὸ ἑπόμενον Σάββατον τὰ γεγονότα ταῦτα, τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν Μεσσίαν Χριστόν.

43 λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ, οἵτινες προσλαλοῦντες αὐτοῖς ἔπειθον αὐτοὺς προσμένειν τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ.

43 Ὅταν δὲ διελύθη ἡ σύναξις, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους καὶ ἀπὸ τοὺς σεβομένους τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἐθνικούς, ποὺ εἶχον προσηλυτισθῆ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, ἠκολούθησαν τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, οἱ ὁποῖοι τοὺς ὡμίλουν μὲ οἰκειότητα καὶ τοὺς ἔπειθαν νὰ ἐμμένουν εἰς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν ἔλαβον πιστεύσαντες ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὸ Εὐαγγέλιον καὶ βαπτισθέντες.

44 Τῷ τε ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

44 Κατὰ τὸ ἑπόμενον δὲ Σάββατον σχεδὸν ὁλόκληρος ἡ πόλις συνηθροίσθη διὰ νὰ ἀκούσῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

45 ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν ζήλου καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑ-

45 Ὅταν ὅμως εἶδον οἱ Ἰουδαῖοι τὰ πλήθη αὐτὰ τοῦ λαοῦ, ἐκυριεύθησαν ἀπὸ ζηλοτυπίαν καὶ φανατισμὸν καὶ ἀντέλεγον εἰς ἐκεῖνα, ποὺ ἔλεγεν ὁ Παῦλος. Καὶ προσέθετον ὁλονὲν νέας

[38-39]) ε΄ 31. Ῥμ. γ΄ 20. η΄ 3. 4. ι΄ 1 - 10. Γλ. β΄ 15. 16. γ΄ 21. 22. [40-41]) Ἀββ. α΄ 5. [43]) 16. ια΄ 23. [45]) 50. ιδ΄ 2. ιζ΄ 5.

πὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες.
46 παρρησιασάμενοι δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἶπον· ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε αὐτὸν καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη.
47 οὕτω γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ Κύριος· ***τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.***
48 ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρον καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον·
49 διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας.
50 οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμονας καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.
51 οἱ δὲ ἐκτιναξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτοὺς ἦλθον εἰς Ἰκόνιον.
52 οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ Πνεύματος Ἁγίου.

ἀντιλογίας. Συγχρόνως δὲ καὶ ἐβλασφήμουν ὑβρίζοντες τὸν Χριστὸν καὶ τοὺς ἀποστόλους.
46 Ἀλλ' ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας τοὺς ὡμίλησαν μετὰ ἀφοβίας καὶ θάρρους καὶ τοὺς εἶπαν· Σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἐκάλεσεν εἰς σωτηρίαν πρῶτον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους λαοὺς τὸν Ἰσραήλ, ἦτο ἀναγκαῖον καὶ ἐπιβεβλημένον εἰς σᾶς τοὺς Ἰουδαίους νὰ κηρυχθῇ πρῶτον ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Ἀφοῦ ὅμως τὸν ἀποδιώχνετε καὶ δὲν τὸν δέχεσθε, καὶ ἀφοῦ σεῖς οἱ ἴδιοι βγάζετε διὰ τοὺς ἑαυτούς σας τὴν ἀπόφασιν, ὅτι δὲν εἶσθε ἄξιοι τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα πρὸς τοὺς ἐθνικούς.
47 Καὶ πράττομεν τοῦτο, διότι ἔτσι μᾶς ἔχει διατάξει ὁ Κύριος. Καὶ ἡ διαταγὴ καὶ ἐντολὴ αὐτὴ τοῦ Κυρίου περιέχεται εἰς τοὺς ἑξῆς λόγους, τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Ἡσαΐου ἀπευθύνει πρὸς τὸν Μεσσίαν· Σέ, τὸν Μεσσίαν, ἔχω θέσει διὰ νὰ εἶσαι φῶς τῶν ἐθνικῶν· διὰ νὰ εἶσαι πρὸς σωτηρίαν ὅλων, ἄνευ διακρίσεως χωρῶν καὶ φυλῶν, ἕως τὰ ἔσχατα ἄκρα τῆς γῆς.
48 Ὅταν δὲ ἤκουον ταῦτα οἱ ἐθνικοὶ καὶ ἐπληροφοροῦντο ὅτι καὶ δι' αὐτοὺς εἶχε σταλῇ ὁ Μεσσίας, ἔχαιρον καὶ ἐξεφράζοντο μὲ εὐγνωμοσύνην καὶ θαυμασμὸν διὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. Καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν προωρισμένοι διὰ τὴν αἰώνιον ζωὴν ἀπὸ τὸν Θεὸν σύμφωνα μὲ τὴν πρόγνωσιν, ποὺ εἶχε δι' αὐτούς, ὅτι θὰ εἶχαν εὐθεῖαν καὶ ἐπιδεκτικὴν θέλησιν.
49 Μετεφέρετο δὲ διὰ στόματος καὶ διεδίδετο ὁ λόγος τοῦ Κυρίου εἰς ὅλην τὴν χώραν.
50 Οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως παρεκίνησαν τὰς προσηλύτους γυναῖκας, ποὺ ἐσέβοντο τὸν ἀληθινὸν Θεόν, καὶ τὰς γυναῖκας τῆς ἀνωτέρας τάξεως καὶ τοὺς προκρίτους τῆς πόλεως καὶ προεκάλεσαν διωγμὸν ἐναντίον τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Βαρνάβα καὶ τοὺς ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὰ σύνορά των.
51 Αὐτοὶ δὲ ἀφοῦ ἐτίναξαν τὴν σκόνην τῶν ποδῶν των, διὰ νὰ δείξουν ὅτι διακόπτουν κάθε σχέσιν μαζί των καὶ τίποτε ἰδικόν τους, οὔτε ἀπὸ τὸ χῶμα τῆς πατρίδος, δὲν παίρνουν ἐπάνω τους, ἦλθον εἰς τὸ Ἰκόνιον.
52 Παρὰ τὸν διωγμὸν ὅμως τοῦτον οἱ μαθηταί, ποὺ ἔμεινον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ τὰ περίχωρα αὐτῆς, ἐγίνοντο ὁλονὲν καὶ περισσότερον γεμᾶτοι χαρὰν καὶ Πνεῦμα Ἅγιον. Ἡ θεία χάρις δηλαδὴ ἐπλημμύρει εἰς τὸ ἐσωτερικόν των καὶ μετὰ τῶν ἄλλων καρπῶν τοῦ Πνεύματος ἐκαρποφόρει καὶ τὴν χαράν.

---

[46]) 26. γ' 26. κη' 28. [47]) Ἡσ. μθ' 6. Λκ. β' 32. [48]) ια' 18. Ἰν. ς' 37. 44. Ῥμ. η' 28 - 30. Ἐφ. α' 4. 5. 11. 1 Θσ. ε' 9. 2 Θσ. β' 13. [50]) 45. 2 Τμ. γ' 11. [51]) ιη' 6. Μτ. ι' 14. [52]) δ' 31.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Στίχ. 1-7. Ἀπὸ τὸ Ἰκόνιον εἰς Λύστραν καὶ Δέρβην.

Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος.
2 οἱ δὲ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν.
3 ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν.
4 ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις.
5 ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς,
6 συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας Λύστραν καὶ Δέρβην καὶ τὴν περίχωρον,
7 κἀκεῖ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι.

Συνέβη δὲ καὶ ἐν Ἰκονίῳ τὸ αὐτὸ μὲ ἐκεῖνο, ποὺ ἔκαναν ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας καὶ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις. Εἰσῆλθον δηλαδὴ οὗτοι εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων καὶ ὡμίλησαν τόσον πειστικά, ὥστε πολὺ πλῆθος Ἰουδαίων καὶ Ἑλλήνων ἐπίστευσαν.
2 Ὅσοι ὅμως ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐπέμενον νὰ ἀπειθοῦν καὶ νὰ μὴ πιστεύουν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, ἠρέθισαν καὶ ἐξώργισαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνικῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν Χριστιανῶν.
3 Λόγῳ λοιπὸν τοῦ ὅτι παρὰ τὴν ἀντίδρασιν αὐτὴν τόσην ἐπιτυχίαν ἐσημείωσε τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου, ἔμειναν ἐκεῖ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας ἀρκετὸν χρόνον. Καὶ ἐκήρυττον μετὰ θάρρους καὶ ἀφοβίας, ποὺ τοὺς ἐνέπνεεν ἡ πίστις καὶ ἡ πεποίθησίς των εἰς τὸν Κύριον, ὁ ὁποῖος ἐμαρτύρει περὶ τοῦ λόγου καὶ τοῦ κηρύγματος, μὲ τὸ ὁποῖον ἐγνωστοποιεῖτο ἡ φιλάνθρωπος βουλὴ καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. Ἐμαρτύρει δὲ ὁ Κύριος δίδων δύναμιν, διὰ τῆς ὁποίας ἐγίνοντο διὰ τῶν χειρῶν τῶν κηρύκων τοῦ λόγου ἀποδεικτικὰ καὶ καταπληκτικὰ θαύματα.
4 Ἐδιχάσθη δὲ ὁ πληθυσμὸς τῆς πόλεως. Καὶ ἄλλοι μὲν ἐτάχθησαν μὲ τὸ μέρος τῶν Ἰουδαίων, ἄλλοι δὲ ἦσαν μὲ τὸ μέρος τῶν Ἀποστόλων.
5 Ὅταν δὲ ὁ διχασμὸς αὐτὸς ἐπροχώρησε καὶ ἔγινεν ἀναβρασμὸς καὶ ἐξέγερσις τῶν ἐθνικῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων μὲ τοὺς ἄρχοντάς των καὶ ἐσχεδίαζαν ὅλοι αὐτοὶ νὰ ὑβρίσουν καὶ νὰ λιθοβολήσουν τοὺς Ἀποστόλους,
6 τὸ ἀντελήφθησαν οὗτοι καὶ κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας Λύστραν καὶ Δέρβην καὶ εἰς τὰ περίχωρα αὐτῶν.
7 Καὶ ἐκεῖ ἐξηκολούθουν νὰ κηρύττουν τὸ εὐαγγέλιον.

Στίχ. 8-28. Θεραπεία τοῦ χωλοῦ. Λιθοβολισμὸς καὶ σωτηρία τοῦ Παύλου. Ἐπιστροφὴ τῶν ἀποστόλων εἰς Ἀντιόχειαν.

8 Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε περιεπεπατήκει.

8 Καὶ ἐκάθητο κάποιος ἄνθρωπος εἰς τὰ Λύστρα, ποὺ εἶχεν ἀδυναμίαν εἰς τὰ πόδια, διότι ἦτο χωλὸς ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητέρας του καὶ δὲν εἶχε περιπατήσει ποτὲ εἰς τὴν ζωήν του.

ΙΔ'. [1]) ιγ' 14. [2]) ιγ' 45. 50. [3]) 28. ε' 12. ια' 26. Μρ. ις' 20. [4]) Ἰν. ζ' 43. [5-7]) 19. 20. 21. ια' 19. 20. Μτ. ι' 23. 2 Τμ. γ' 11. [8]) γ' 2. θ' 33. Ἰν. θ' 1.

9 οὗτος ἤκουσε τοῦ Παύλου λαλοῦντος· ὃς ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι,

9 Αὐτὸς ἤκουε μὲ προσοχὴν καὶ ἐνδιαφέρον τὸν Παῦλον, ὅταν ἐκήρυττεν. Ὁ Παῦλος δέ, ὅταν εἰς κάποιαν στιγμὴν τὸν παρετήρησε προσεκτικὰ καὶ εἶδεν, ὅτι εἶχε τὴν πίστιν, ποὺ ἐχρειάζετο διὰ νὰ γίνῃ τὸ θαῦμα τῆς θεραπείας του,

10 εἶπε μεγάλῃ τῇ φωνῇ· ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός. καὶ ἥλατο καὶ περιεπάτει.

10 εἶπε μὲ μεγάλην φωνήν· Σήκω ὀρθὸς εἰς τὰ πόδια σου. Καὶ ἐκεῖνος ἐπήδησεν ἐπάνω καὶ περιεπάτει.

11 οἱ δὲ ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὁ Παῦλος ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστὶ λέγοντες· οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς·

11 Τὰ πλήθη δὲ τοῦ λαοῦ, ὅταν εἶδαν αὐτό, ποὺ ἔκαμεν ὁ Παῦλος, ἐσήκωσαν τὴν φωνήν τους καὶ ἔλεγαν εἰς τὴν Λυκαονικὴν γλῶσσαν· Οἱ θεοὶ ἔγιναν ὅμοιοι πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς.

12 ἐκάλουν τε τὸν μὲν Βαρνάβαν Δία, τὸν δὲ Παῦλον Ἑρμῆν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου.

12 Καὶ ἐκάλουν τὸν μὲν Βαρνάβαν Δία, ὡς περισσότερον ἡλικιωμένον καὶ σοβαρώτερον· τὸν δὲ Παῦλον ἐκάλουν Ἑρμῆν, διότι αὐτὸς ἦτο ὁ ἀρχηγὸς τοῦ λόγου καὶ ὡμίλει περισσότερον καὶ εὐχερέστερον.

13 ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως αὐτῶν, ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελε θύειν.

13 Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ὁ ἱερεὺς τοῦ Διός, τοῦ ὁποίου ὁ ναὸς ἦτο ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν Λύστρων, ἔφερε πρὸς τὸ γειτονικὸν πρὸς τὸν ναὸν μέρος, ὅπου ἦσαν αἱ πόρται τοῦ τείχους τῆς πόλεως, ταύρους καὶ στεφάνους, μὲ τοὺς ὁποίους θὰ ἐστεφάνωναν τὰ ζῶα, ποὺ θὰ ἐθυσιάζοντο, καὶ ἤθελε μαζὶ μὲ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ νὰ προσφέρῃ θυσίαν πρὸς λατρείαν τῶν δύο ἀποστόλων.

14 ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος, διαρρήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν εἰσεπήδησαν εἰς τὸν ὄχλον κράζοντες

14 Ὅταν ὅμως ἤκουσαν ταῦτα οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος, ἐξέσχισαν τὰ ροῦχα των πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς ἀγανακτήσεως καὶ ἀποστροφῆς των κατὰ τῆς εἰδωλολατρικῆς ταύτης πράξεως καὶ τῆς ἀσεβοῦς θεοποιήσεως, ποὺ τοὺς ἔκαμαν οἱ κάτοικοι τῶν Λύστρων, καὶ ἐπήδησαν μέσα εἰς τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ φωνάζοντες

15 καὶ λέγοντες· ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς·

15 καὶ λέγοντες· Ἄνθρωποι, τί εἶναι αὐτά, ποὺ κάνετε; Καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἄνθρωποι μὲ τὴν αὐτὴν ἀσθενῆ καὶ θνητὴν φύσιν, ποὺ ἔχετε καὶ σεῖς. Καὶ σᾶς κηρύττομεν νὰ ἀφήσετε τὰ μάταια αὐτά, ποὺ σχεδιάζετε νὰ κάνετε ὡς θυσίαν εἰς θεοὺς ψευδεῖς καὶ τιποτένιους καὶ νὰ ἐπιστρέψετε εἰς τὸν Θεόν, ποὺ δὲν εἶναι νεκρὸς σὰν τὰ εἴδωλα, ἀλλ' εἶναι Θεὸς ζωντανός, ὁ ὁποῖος ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ ὅλα, ὅσα ὑπάρχουν εἰς αὐτά.

16 ὃς ἐν ταῖς παρῳχημέναις γενεαῖς εἴασε πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν·

16 Ὁ Θεὸς αὐτὸς εἰς τὰς παρελθούσας γενεὰς ἐγκατέλιπεν ὅλους τοὺς ἐθνικοὺς νὰ πολιτεύωνται καὶ νὰ συμπεριφέρωνται κατὰ τὰς ἁμαρτωλὰς συνηθείας των καὶ τὰ εἰδωλολατρικὰ φρονήματά των.

[9-10]) γ΄ 4. 8. θ΄ 34. Μτ. θ΄ 29. [11]) η΄ 10. 11. κη΄ 6. [14]) Μτ. κς΄ 65. [15]) 4 Βσ. ιζ΄ 15. Ἰρ. β΄ 5. ι΄ 3. Πρ. δ΄ 24. ι΄ 26. ιζ΄ 24. 1 Κρ. η΄ 4 - 6. 1 Θσ. α΄ 9. [16]) ιζ΄ 30. (Ῥμ. α΄ 24. 32. Ψ. π΄ 13).

17 καίτοι γε οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἀφῆκεν ἀγαθοποιῶν, οὐρανόθεν ὑμῖν ὑετοὺς διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ὑμῶν.

17 Καὶ ἔζων ἐκεῖνοι εἰδωλολατρικῶς μακρὰν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ ἀγνοοῦντες αὐτόν, καίτοι ὁ Θεὸς δὲν ἀφῆκεν ἄγνωστον καὶ χωρὶς μαρτυρίαν τὸν ἑαυτόν του. Διότι ἐξηκολούθει καὶ τότε νὰ σᾶς εὐεργετῇ καὶ νὰ σᾶς δίδῃ ἐξ οὐρανοῦ βροχὰς καὶ ἐποχάς, κατὰ τὰς ὁποίας γίνονται καὶ ὡριμάζουν οἱ καρποί, καὶ παρεῖχεν ἀφθόνως τροφὴν καὶ εὐφροσύνην εἰς τὰς καρδίας σας.

18 καὶ ταῦτα λέγοντες μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς.

18 Καὶ μὲ αὐτά, ποὺ ἔλεγαν οἱ ἀπόστολοι, μόλις καὶ μετὰ βίας ἐσταμάτησαν τοὺς ὄχλους, ὥστε νὰ μὴ προσφέρουν θυσίαν εἰς αὐτούς.

19 Ἐπῆλθον δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον ἔσυραν ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι.

19 Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἦλθον ἐκεῖ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ τὸ Ἰκόνιον καὶ ἀφοῦ παρέπεισαν τοὺς ὄχλους, ἐλιθοβόλησαν τὸν Παῦλον, καὶ ἔσυραν αὐτόν, καθὼς ἦτο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀναίσθητος, ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, ἐπειδὴ ἐνόμισαν, ὅτι εἶχεν ἀποθάνει οὗτος καὶ ἔσπευδαν νὰ ἀποκρύψουν ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τὸ ἔγκλημά των.

20 κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθε σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην.

20 Ὅταν δὲ τὸν περιεκύκλωσαν οἱ μαθηταὶ μὲ τὸν σκοπὸν νὰ τὸν κηδεύσουν, ὁ Παῦλος δι' ἐπεμβάσεως θείας ἐσηκώθη ὑγιὴς καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. Καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἀνεχώρησε μαζὶ μὲ τὸν Βαρνάβαν καὶ ἦλθον εἰς τὴν Δέρβην.

21 εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ μαθητεύσαντες ἱκανοὺς ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν καὶ Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν,

21 Καὶ ἀφοῦ ἐκήρυξαν τὸ εὐαγγέλιον εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ ἐδίδαξαν πολλούς, ἐπέστρεψαν εἰς τὰς πόλεις Λύστραν καὶ Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν,

22 ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

22 στηρίζοντες ἀκόμη περισσότερον τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, προτρέποντες αὐτοὺς νὰ μένουν ἀμετακίνητοι εἰς τὴν πίστιν καὶ λέγοντες ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ Θεὸς τὸ ὥρισεν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἠθικὴ κατάστασις τόσον τοῦ κόσμου, ὅσον καὶ ἡμῶν τῶν ἰδίων τὸ καθιστᾷ ἀναπόφευκτον, πρέπει νὰ ὑποστῶμεν ἡμεῖς πολλὰς θλίψεις διὰ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

23 χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν καὶ προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ, εἰς ὃν πεπιστεύκασι.

23 Ἀφοῦ δὲ διὰ χειροθεσίας καὶ εὐχῶν ἐγκατέστησαν πρεσβυτέρους εἰς μίαν ἑκάστην Ἐκκλησίαν καὶ προσηυχήθησαν μὲ ἀφοσίωσιν, τὴν ὁποίαν καθίστων θερμοτέραν αἱ συνοδεύουσαι τὰς προσευχὰς νηστεῖαι, ἐνεπιστεύθησαν αὐτοὺς εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Κυρίου, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχον πιστεύσει.

24 καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν ἦλθον εἰς Παμφυλίαν,

24 Καὶ ἀφοῦ κηρύττοντες περιώδευσαν τὴν χώραν τῆς Πισιδίας, ἦλθον εἰς τὴν Παμφυλίαν.

25 καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν,

25 Καὶ ἀφοῦ ἐδίδαξαν τὸν λόγον εἰς τὴν Πέργην, κατέβησαν ἀπὸ τὰ μεσόγεια μέρη εἰς τὴν παραλιακὴν Ἀττάλειαν.

26 κἀκεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν

26 Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀνεχώρησαν μὲ πλοῖον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Εἰς τὴν πόλιν δηλαδή, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶχαν ξεκινήσει, ὅταν οἱ

[17]) Ψ. ργ΄ 14. ρμς΄ 8. Ἰρ. ε΄ 24. Πρ. ιζ΄ 27. Μτ. ε΄ 45. Ῥμ. α΄ 19. 20. [19]) 2. 2 Κρ. ια΄ 25. 2 Τμ. γ΄ 11. [21]) Μτ. κη΄ 19. [22]) ια΄ 23. ιγ΄ 43. ιε΄ 41. ιη΄ 23. Μτ. ζ΄ 14. 1 Θσ. γ΄ 3. 2 Τμ. γ΄ 12. [23]) ιγ΄ 3. κ΄ 32. Ττ. α΄ 5. [24-26]) ιγ΄ 1. 2. 13. 14. ιε΄ 40.

παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν.

ἀδελφοὶ τοὺς εἶχαν παραδώσει εἰς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ διὰ τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ἔφερον εἰς πέρας. Οὕτως ἔλαβε τέλος ἡ πρώτη ἀποστολικὴ πορεία.

27 Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν ἀνήγγειλαν ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως.

27 Ὅταν δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας ἦλθον καὶ συνήθροισαν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας, διηγήθησαν ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς παρέχων τὴν χάριν του καὶ συνεργαζόμενος μετ' αὐτῶν καὶ ὅτι ἤνοιξεν ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ἐθνικοὺς τὴν θύραν, διὰ τῆς ὁποίας οὗτοι θὰ ἐκαλοῦντο εἰς τὴν πίστιν καὶ θὰ ἐσῴζοντο δι' αὐτῆς.

28 διέτριβον δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

28 Παρέμειναν δὲ ἀρκετὸν χρόνον ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν μαζὶ μὲ τοὺς μαθητάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

Στίχ. 1-21. Ἡ Ἀποστολικὴ Σύνοδος τῶν Ἱεροσολύμων. Λόγοι τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ Ἰακώβου.

Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι ἐὰν μὴ περιτέμνησθε τῷ ἔθει Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι.

Καὶ ἐν τῷ μεταξὺ μερικοί, ποὺ κατέβησαν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν, ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι, ἐὰν δὲν περιτέμνεσθε σύμφωνα μὲ τὸ ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἐπικρατοῦν ἔθιμον, τὸ ὁποῖον ἀνεγνωρίσθη καὶ ἐνομοθετήθη καὶ ἀπὸ τὸν Μωϋσῆν, μὲ μόνον τὸ βάπτισμα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σωθῆτε.

2 γενομένης οὖν στάσεως καὶ ζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ πρὸς αὐτούς, ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καί τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

2 Ἐπειδὴ λοιπὸν ἔγινε φιλονεικία καὶ συζήτησις ὄχι ὀλίγη μετὰ τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Βαρνάβα πρὸς ἀναίρεσιν αὐτῶν, ὥρισαν νὰ ἀναβοῦν ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας καὶ μερικοὶ ἄλλοι ἀπὸ αὐτοὺς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς πρεσβυτέρους, διὰ νὰ λυθῇ αὐθεντικῶς καὶ ὁριστικῶς τὸ ζήτημα τοῦτο.

3 Οἱ μὲν οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας διήρχοντο τὴν Φοινίκην καὶ Σαμάρειαν ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐποίουν χαρὰν μεγάλην πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς.

3 Οὗτοι λοιπόν, ἀφοῦ κατευωδώθησαν ἀπὸ τὰ μέλη τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἐκκλησίας, διήρχοντο τὰς χώρας τῆς Φοινίκης καὶ τῆς Σαμαρείας διηγούμενοι εἰς τοὺς ἐκεῖ Χριστιανοὺς τὴν εἰς Χριστὸν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνικῶν, καὶ ἐπροκάλουν μεγάλην χαρὰν εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφούς.

4 παραγενόμενοι δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπεδέχθησαν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν

4 Ὅταν δὲ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ, ἔγινεν εἰς αὐτοὺς ὑποδοχὴ ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους καὶ ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους. Καὶ αὐτοὶ διηγήθησαν ὅσα ὁ Θεὸς ἐποίη-

[27]) ια΄ 18. ιε΄ 4. 12. κα΄ 19. 1 Κρ. ις΄ 9. 2 Κρ. β΄ 1. 2. Κλ. δ΄ 3. [28]) ια΄ 26. ιε΄ 35.
ΙΕ΄. [1]) 5. 24. Ἰν. ζ΄ 22. Γλ. ε΄ 2. Φλ. γ΄ 2. 3. [2]) 4. 6. 7. 22. ια΄ 30. Γλ. β΄ 1. [3-4]) ιδ΄ 27. κα΄ 19. 20. Γλ. β΄ 2.

ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ Θεὸς ἐποίησε μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως.

σε μαζί τους διὰ τῆς συνεργίας καὶ ἐνισχύσεώς του εἰς τὸ κήρυγμά των καὶ τὸ ἔργον των καὶ ἐβεβαίωσαν, ὅτι δι' εὐνοϊκῶν περιστάσεων καὶ εὐκαιριῶν ἤνοιξεν ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ἐθνικοὺς θύραν, ποὺ τοὺς ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἀληθῆ πίστιν.

5 Ἐξανέστησαν δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως.

5 Ἐσηκώθησαν δὲ μερικοὶ ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴν μερίδα τῶν Φαρισαίων, ποὺ εἶχον πιστεύσει, καὶ ἔλεγον, ὅτι πρέπει νὰ περιτέμνουν τοὺς πιστεύοντας ἐθνικούς, καὶ νὰ τοὺς παραγγέλλουν νὰ φυλάττουν ὅλον τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως, καὶ αὐτὰς ἀκόμη τὰς τυπικὰς διατάξεις του.

6 Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου.

6 Συνηθροίσθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι διὰ νὰ ἐξετάσουν τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν.

7 Πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης ἀναστὰς Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς· ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου καὶ πιστεῦσαι.

7 Ἀφοῦ δὲ ἔγινε πολλὴ συζήτησις, ἐσηκώθη ὁ Πέτρος καὶ τοὺς εἶπεν· Ἄνδρες ἀδελφοί, σεῖς γνωρίζετε ἀπὸ τὸ περιστατικὸν τοῦ Κορνηλίου, ὅτι πρὸ πολλοῦ χρόνου, πρὸ δώδεκα περίπου ἐτῶν ἀπὸ σήμερον, ὁ Θεὸς ἐξέλεξε μεταξὺ ἡμῶν τῶν ἀποστόλων ἐμέ, διὰ νὰ ἀκούσουν διὰ τοῦ κηρύγματός μου οἱ ἐθνικοὶ τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου καὶ νὰ πιστεύσουν.

8 καὶ ὁ καρδιογνώστης Θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς δοὺς αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καθὼς καὶ ἡμῖν,

8 Καὶ ὁ Θεός, ποὺ γνωρίζει τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων καὶ ἔκρινεν ἀλανθάστως κατὰ πόσον ἦτο εἰλικρινὴς ἡ μετάνοια καὶ πίστις τῶν ἐθνικῶν τούτων, ἔδωκε μαρτυρίαν ὑπὲρ αὐτῶν, διὰ τῆς ὁποίας ἐβεβαίου, ὅτι παρέχεται καὶ εἰς αὐτοὺς ἡ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σωτηρία. Λέγω δέ, ὅτι ὁ Θεὸς ἔδωκε τὴν μαρτυρίαν του, διότι τοὺς μετέδωκε τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅπως τὰ ἔδωκε καὶ εἰς ἡμᾶς, ποὺ καταγόμεθα ἀπὸ τὸν Ἰσραήλ.

9 καὶ οὐδὲν διέκρινε μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν τῇ πίστει καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν.

9 Καὶ δὲν ἔκαμε καμμίαν διάκρισιν μεταξὺ ἡμῶν τῶν περιτμημένων καὶ αὐτῶν τῶν ἀπεριτμήτων, ἀλλὰ διὰ μόνης τῆς πίστεως καὶ χωρὶς νὰ λάβουν περιτομὴν ἐκαθάρισε τὰς καρδίας των.

10 νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν Θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι;

10 Τώρα λοιπόν, ὕστερα ἀπὸ μίαν τοιαύτην μαρτυρίαν τοῦ Θεοῦ, διατί προκαλεῖτε καὶ θέτετε εἰς δοκιμασίαν τὸν Θεόν, ὡσὰν νὰ μὴν εἶχεν ἐκφράσει σαφῶς τὸ θέλημά του, καὶ διατί ζητεῖτε ν' ἀποσπάσητε ἀπ' αὐτοῦ ἄλλην νεωτέραν καὶ καταπληκτικωτέραν ἐκδήλωσιν τοῦ θελήματός του; Ζητεῖτε νὰ ἀλλάξῃ γνώμην ὁ Θεός, διὰ νὰ ἐπιβάλλετε εἰς τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν τὸν ζυγὸν τῆς τηρήσεως τοῦ νόμου καὶ ὅλων τῶν τελετῶν καὶ τυπικῶν διατάξεών του, τὸν ὁποῖον ζυγὸν οὔτε οἱ προπάτορές μας οὔτε ἡμεῖς ἠμπορέσαμεν νὰ τὸν βαστάσωμεν;

[5]) 1. Γλ. β΄ 4. [6]) 25. [7-9]) 2. α΄ 24. ι΄ 9 - ια΄ 18. [10]) 19. Γλ. γ΄ 10. ε΄ 1. Μτ. ια΄ 30. κγ΄ 4.

11 ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ πιστεύομεν σωθῆναι καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι.

11 Ἀλλὰ πιστεύομεν, ὅτι καὶ ἡμεῖς οἱ Ἰουδαῖοι διὰ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ θὰ σωθῶμεν, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ σωθοῦν καὶ ἐκεῖνοι, ἤτοι οἱ ἐθνικοί.

12 Ἐσίγησε δὲ πᾶν τὸ πλῆθος καὶ ἤκουον Βαρνάβα καὶ Παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσι δι' αὐτῶν.

12 Ἐσιώπησε δὲ ὅλον τὸ πλῆθος καὶ ἤκουον μὲ προσοχὴν τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Παῦλον, οἱ ὁποῖοι διηγοῦντο, ὅσα ἀποδεικτικὰ καὶ καταπληκτικὰ θαύματα ἔκαμεν ὁ Θεὸς διὰ μέσου αὐτῶν μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν.

13 Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτοὺς ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων· ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου.

13 Ἀφοῦ δὲ ἔπαυσαν νὰ ὁμιλοῦν οἱ δύο οὗτοι Ἀπόστολοι, ἀπήντησε πρὸς τοὺς ἰουδαΐζοντας καὶ ὁ Ἰάκωβος καὶ εἶπεν· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ με.

14 Συμεὼν ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ Θεὸς ἐπεσκέψατο λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

14 Ὁ Συμεών, ποὺ ἐπονομάζεται Πέτρος, σᾶς διηγήθη, πῶς κατὰ πρώτην φορὰν ὁ Θεὸς ἔδειξε τὴν εὐνοιάν του εἰς τὰ εἰδωλολατρικὰ ἔθνη καὶ ἐπρονόησεν ἀπὸ τὰ ἔθνη ταῦτα νὰ ἀποκτήσῃ λαόν, ὁ ὁποῖος θὰ φέρῃ τὸ ὄνομά του καὶ θὰ καλῆται λαὸς τοῦ Θεοῦ.

15 καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται·

15 Καὶ πρὸς τὸ γεγονὸς τοῦτο συμφωνοῦν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι ἔχουν γραφῆ εἰς τὸν Ἀμὼς τὰ ἑξῆς·

16 μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαυῒδ τὴν πεπτωκυῖαν, καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω καὶ ἀνορθώσω αὐτήν,

16 Ἀφοῦ πρῶτον τιμωρήσω τὸν λαόν μου διὰ τὴν ἀπιστίαν του, μετὰ ταῦτα κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μεσσίου θὰ ἐπιστρέψω καὶ θὰ ἀνοικοδομήσω τὸν θρόνον καὶ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Δαβίδ, ἡ ὁποία θὰ ἔχῃ καταπέσει, καὶ τὰ ἐρείπιά της, τὰ ὁποῖα θὰ ἔχουν κατασκαφῆ, θὰ τὰ κτίσω πάλιν, καὶ θὰ ἀνορθώσω τὸν βασιλικὸν οἶκον τοῦ Δαβὶδ διὰ τῆς πνευματικῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ.

17 ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν Κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει Κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα.

17 Θὰ ἀνοικοδομήσω τὸ αἰώνιον οἰκοδόμημα τῆς Ἐκκλησίας, διὰ νὰ ζητήσουν μὲ τὴν καρδίαν τους τὸν Κύριον ἐκτὸς τῶν Ἰουδαίων καὶ οἱ ὑπόλοιποι τῶν ἀνθρώπων καὶ ὅλοι οἱ ἐθνικοί, εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ἔχουν βάλει ὡς ὄνομα τὸ ὄνομά μου, ὥστε νὰ εἶναι ἰδικοί μου, λέγει ὁ Κύριος, ὁ ὁποῖος ποιεῖ ὅλα αὐτά.

18 γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐστι τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.

18 Καὶ ἂς μὴ φανῇ παράδοξον εἰς κανένα τὸ ὅτι προλέγει ταῦτα ὁ Ἀμώς. Διότι ὁ Ἀμὼς ἐφωτίσθη ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἐπροφήτευσε ταῦτα. Εἰς τὸν Θεὸν δὲ ὅλα τὰ ἔργα του εἶναι γνωστὰ ἐξ ἀρχῆς, ἀπὸ τῆς αἰωνιότητος. Καὶ ἡ κλῆσις τῶν ἐθνῶν λοιπὸν εἶναι πρὸ τῶν αἰώνων ἀποφασισμένη ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ γνωστὴ εἰς αὐτόν.

19 διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν Θεόν,

19 Δι' αὐτὸ ἡ γνώμη μου εἶναι νὰ μὴ προκαλῶμεν ἐνοχλήσεις καὶ ἐμπόδια εἰς ἐκείνους ἐκ τῶν ἐθνικῶν, ποὺ ἐπιστρέφουν εἰς τὸν Θεόν.

[11]) Ῥμ. γ΄ 24. Γλ. β΄ 16. Ἐφ. β΄ 4 - 10. 2 Τμ. α΄ 9. Ττ. γ΄ 4 - 7. [12-13]) 4. ιβ΄ 17. κα΄ 18. Γλ. β΄ 9. [14]) 7 - 9. 2 Πτ. α΄ 1. [15-18]) Ἀμ. θ΄ 11. 12. Ἡσ. με΄ 21. Ἱρ. ιβ΄ 15. Ἰκ. β΄ 7. [19-20]) Γν. θ΄ 4. Λτ. γ΄ 17. ιζ΄ 10 - 16. Πρ. ιε΄ 10. 28. 29. κα΄ 25. 1 Κρ. ς΄ 12 - 20. η΄ 1 - ι΄ 33. 1 Θσ. δ΄ 3. Ἀπ. β΄ 14. 20.

20 ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος.

20 Ἀλλὰ φρονῶ νὰ τοὺς στείλωμεν ἐπιστολὴν καὶ νὰ τοὺς παραγγείλωμεν νὰ ἀπέχουν ἀπὸ τοὺς μολυσμούς, οἱ ὁποῖοι προκαλοῦνται, ὅταν φάγῃ κανεὶς κρέατα, ποὺ θυσιάζονται εἰς τὰ εἴδωλα· νὰ ἀπέχουν καὶ ἀπὸ τὴν πορνείαν καὶ νὰ μὴ τρώγουν πνιγμένα ζῷα, οὔτε νὰ πίνουν αἷμα.

21 Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος.

21 Ἀπαγορεύομεν δὲ μετὰ τῆς πορνείας καὶ τὴν χρῆσιν τῶν εἰδωλοθύτων καὶ τοῦ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος, διότι ὁ Μωϋσῆς, ποὺ ἀπαγορεύει ταῦτα, ἀπὸ πολλοῦ χρόνου καὶ ἀπὸ παλαιῶν γενεῶν ἔχει εἰς ἑκάστην πόλιν ἀνθρώπους, ποὺ τὸν κηρύττουν, ἀφοῦ ἀναγινώσκεται κάθε Σάββατον εἰς τὰς συναγωγάς. Καὶ συνεπῶς οἱ ἐξ Ἰουδαίων Χριστιανοί, εἰς ὁποιονδήποτε μέρος καὶ ἂν ζῶσι, βαρέως θὰ ἐσκανδαλίζοντο, ἐὰν ἔβλεπον τοὺς ἐξ ἐθνῶν Χριστιανοὺς νὰ τρώγουν εἰδωλόθυτα καὶ πνικτὰ καὶ αἷμα.

Στίχ. 22-35. Ἀπόφασις τῆς Συνόδου καὶ ἐπιστολὴ αὐτῆς εἰς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἀντιοχείας.

22 Τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ, Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Βαρσαββᾶν καὶ Σίλαν, ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς,

22 Τότε ἐφάνη καλὸν εἰς τοὺς ἀποστόλους καὶ εἰς τοὺς πρεσβυτέρους μαζὶ μὲ ὅλην τὴν Ἐκκλησίαν τῶν πιστῶν καὶ ἀπεφασίσθη νὰ ἐκλέξουν μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν τῶν Ἱεροσολύμων ἄνδρας, τοὺς ὁποίους νὰ ἀποστείλουν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν μαζὶ μὲ τὸν Παῦλον καὶ μὲ τὸν Βαρνάβαν, διὰ νὰ ἐπιβεβαιώσουν καὶ αὐτοὶ τὰς ληφθείσας ἀποφάσεις. Καὶ ἐξέλεξαν τὸν Ἰούδαν, ποὺ ἐπωνομάζετο Βαρσαββᾶς, καὶ τὸν Σίλαν, ἄνδρας ποὺ εἶχαν πρωτεύουσαν θέσιν μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν καὶ εἶχαν ὡς ἐκ τούτου ὅλα τὰ προσόντα διὰ νὰ ἀντιπροσωπεύσουν τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἱεροσολύμων.

23 γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε· Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν χαίρειν.

23 Ἔγραψαν δὲ καὶ ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν ἀπέστειλαν δι' αὐτῶν τῶν δύο, μὲ τὸ ἑξῆς περιεχόμενον· Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων, πρὸς τοὺς ἀδελφούς, ποὺ ἦσαν προτήτερα ἐθνικοὶ καὶ ἐπίστευσαν, κατοικοῦν δὲ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν. Χαίρετε.

24 Ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν, λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διεστειλάμεθα,

24 Ἠκούσαμεν, ὅτι μερικοί, οἱ ὁποῖοι ἐβγῆκαν ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ἐξ Ἰουδαίων Χριστιανούς, σᾶς ἐτάραξαν, καὶ μὲ λόγους κλονίζουν καὶ κρημνίζουν τὰς ψυχάς σας, διδάσκοντες ὅτι πρέπει νὰ περιτέμνεσθε καὶ νὰ τηρῆτε τὸν νόμον. Εἰς αὐτοὺς δὲν ἐδώκαμεν ἡμεῖς ἐντολὴν ἢ ὁδηγίαν τινά. Δὲν ὁμιλοῦν συνεπῶς ἐξ ὀνόματός μας.

25 ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδόν, ἐκλεξαμένους ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ,

25 Ἐπειδὴ λοιπὸν ἠκούσαμεν αὐτά, μᾶς ἐφάνη καλὸν καὶ ἐλάβομεν ὁμόφωνον ἀπόφασιν, νὰ ἐκλέξωμεν ἄνδρας σοβαροὺς καὶ νὰ στείλωμεν τούτους πρὸς σᾶς ὡς ἀντιπροσώπους μας μαζὶ μὲ τοὺς ἀγαπητούς μας Βαρνάβαν καὶ Παῦλον,

[21]) ιγ΄ 15. [22]) 25 - 28. 32. 40. [23]) 2 Μκ. α΄ 1. Πρ. κγ΄ 26. Ἰκ. α΄ 1. [24-27]) 1. 5. 22. Γλ. α΄ 7. Φλ. β΄ 30.

26 ἀνθρώποις παραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

26 οἱ ὁποῖοι εἶναι ἄνθρωποι, ποὺ ἐξέθεσαν εἰς κίνδυνον τὴν ζωήν τους διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

27 ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά.

27 Μαζὶ λοιπὸν μὲ αὐτοὺς ἐστείλαμεν τὸν Ἰούδαν καὶ τὸν Σίλαν, οἱ ὁποῖοι θὰ σᾶς εἴπουν καὶ προφορικῶς τὰ αὐτά, ποὺ περιέχονται εἰς τὴν ἐπιστολήν μας ταύτην, ὡς ἀποφάσεις τῆς ἀποστολικῆς συνόδου.

28 ἔδοξε γὰρ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος πλὴν τῶν ἐπάναγκες τούτων,

28 Ἀπεφασίσθη δηλαδὴ ὡς ὀρθὸν καὶ ἀληθὲς ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἀπὸ ἡμᾶς νὰ μὴ σᾶς ἐπιβάλλωμεν πλέον κανὲν ἄλλο βάρος ἐκτὸς τῶν κατωτέρω, ποὺ εἶναι ἀναγκαῖα·

29 ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς εὖ πράξετε. ἔρρωσθε.

29 νὰ ἀπέχετε τουτέστιν ἀπὸ τὰ εἰδωλόθυτα καὶ ἀπὸ τὸ αἷμα καὶ ἀπὸ τὸ πνικτόν, τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ τρώγετε· νὰ ἀπέχετε δὲ ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν πορνείαν. Ἀπὸ αὐτά, ἐὰν φυλάττετε τοὺς ἑαυτούς σας καθαρούς, θὰ ἀπολαμβάνετε εἰρήνην καὶ ἀνάπαυσιν συνειδήσεως. Ὑγιαίνετε.

30 Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολήν.

30 Αὐτοὶ λοιπόν, ἀφοῦ ἔλαβον τὴν ἄδειαν νὰ ἀπέλθουν, ἦλθον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ συναθροίσαντες τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν παρέδωκαν τὴν ἐπιστολήν.

31 ἀναγνόντες δὲ ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει.

31 Ὅταν δὲ οἱ ἐν Ἀντιοχείᾳ Χριστιανοὶ ἀνέγνωσαν τὴν ἐπιστολήν, ἐχάρησαν διὰ τὸν διαφωτισμὸν καὶ τὴν ἀνακούφισιν καὶ εἰρήνευσιν, τὴν ὁποίαν τοὺς ἐπροξένησεν αὐτή.

32 Ἰούδας τε καὶ Σίλας, καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἐπεστήριξαν.

32 Καὶ ὁ Ἰούδας καὶ ὁ Σίλας, οἱ ὁποῖοι ἦσαν προφῆται, ἐπαρηγόρησαν καὶ αὐτοὶ διὰ πολλῶν λόγων καὶ καθησύχασαν τὰς συνειδήσεις τῶν ἀδελφῶν καὶ ἐστήριξαν αὐτοὺς εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν ζωήν.

33 ποιήσαντες δὲ χρόνον ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους.

33 Ἀφοῦ δὲ ἔμειναν κάμποσον χρόνον ἐκεῖ, τοὺς ἐδόθη ἡ ἄδεια νὰ ἀπέλθουν καὶ νὰ ἐπανέλθουν εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς ἀποστόλους. Καὶ ἔτσι ἀνεχώρησαν μὲ εὐχὰς εἰρήνης ἐκ μέρους τῶν ἀδελφῶν.

34 ἔδοξε δὲ τῷ Σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ.

34 Εἰς τὸν Σίλαν ὅμως ἐφάνη καλὸν νὰ παραμείνῃ αὐτόθι.

35 Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου.

35 Ὁ Παῦλος δὲ καὶ ὁ Βαρνάβας διέμενον εἰς Ἀντιόχειαν διδάσκοντες καὶ μὲ πολλοὺς ἄλλους κήρυκας τοὺς πιστοὺς καὶ κηρύττοντες τὸν λόγον τοῦ Κυρίου καὶ εἰς ὅσους διὰ πρώτην φορὰν ἤκουον τὸ εὐαγγέλιον.

Στίχ. 36-41. Ἀποχωρισμὸς Παύλου καὶ Βαρνάβα.

36 Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπε Παῦλος πρὸς Βαρνά-

36 Ὕστερα δὲ ἀπὸ μερικὰς ἡμέρας εἶπεν ὁ Παῦλος πρὸς τὸν Βαρνάβαν· ἐμπρὸς τώρα ἂς ἐπιστρέψωμεν καὶ ἂς ἐπισκεφθῶ-

[28]) 10. 19. ε´ 3. 4. 32. [29]) 20. κγ´ 30. 2 Μκ. ια´ 21. 33. [32]) 22. ια´ 23. 27. ιγ´ 1. [33]) ις´ 36. Λκ. ζ´ 50. η´ 48. [35]) ια´ 26 ιδ´ 28. [36]) 1 Θσ. γ´ 5.

βαν· ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν κατὰ πᾶσαν πόλιν ἐν αἷς κατηγγείλαμεν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, πῶς ἔχουσι.

μεν τοὺς ἀδελφούς μας εἰς κάθε πόλιν, ὅπου κατὰ τὴν προηγουμένην περιοδείαν μας ἐκηρύξαμεν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, καὶ ἂς ἴδωμεν πῶς ἔχουν ἐν τῇ κατὰ Χριστὸν ζωῇ.

37 Βαρνάβας δὲ ἐβουλεύσατο συμπαραλαβεῖν τὸν Ἰωάννην τὸν ἐπικαλούμενον Μᾶρκον·

37 Ὁ Βαρνάβας δὲ τότε ἔκρινε καλὸν νὰ πάρῃ μαζί του καὶ τὸν Ἰωάννην, ποὺ ἐπωνομάζετο Μᾶρκος.

38 Παῦλος δὲ ἠξίου, τὸν ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συμπαραλαβεῖν τοῦτον.

38 Ὁ Παῦλος ὅμως ἐθεώρει δίκαιον νὰ μὴ συμπαραλάβουν ἐκεῖνον, ποὺ ἐχωρίσθη ἀπὸ αὐτοὺς ἀπὸ τὴν Παμφυλίαν καὶ δὲν ἦλθε μαζί τους, διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὸ ἔργον τῆς ἱεραποστολῆς.

39 ἐγένετο οὖν παροξυσμός, ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τόν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα τὸν Μᾶρκον ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον.

39 Προεκλήθη δὲ ζωηρὰ διαφωνία μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε οἱ δύο ἀπόστολοι νὰ ἀποχωρισθοῦν ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον, καὶ ὁ Βαρνάβας νὰ ἀποπλεύσῃ εἰς Κύπρον, ἀφοῦ παρέλαβε μαζί του τὸν Μᾶρκον.

40 Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σίλαν ἐξῆλθε, παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν,

40 Ἀλλ' ὁ Παῦλος ἐκλέξας ὡς συνοδὸν καὶ βοηθόν του τὸν Σίλαν ἀνεχώρησεν, ἀφοῦ οἱ ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀδελφοὶ διὰ κοινῶν προσευχῶν τὸν παρέδωκαν καὶ τὸν ἐνεπιστεύθησαν εἰς τὴν εὐμενῆ πρόνοιαν καὶ προστασίαν τοῦ Θεοῦ. Οὕτως ἤρχισεν ἡ δευτέρα ἀποστολικὴ περιοδεία τοῦ Παύλου.

41 διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας.

41 Περιώδευε δὲ ὁ Παῦλος τὰς χώρας τῆς Συρίας καὶ Κιλικίας καὶ ἐστήριζεν εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν καὶ ἐλπίδα καὶ ζωὴν τοὺς ἀδελφοὺς τῶν ἐν ταῖς χώραις ταύταις ἐκκλησιῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ΄.

Στίχ. 1-15. Ὁ Παῦλος διὰ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας εἰς Φιλίππους τῆς Μακεδονίας.

Κατήντησε δὲ εἰς Δέρβην καὶ Λύστραν. καὶ ἰδοὺ μαθητής τις ἦν ἐκεῖ ὀνόματι Τιμόθεος, υἱὸς γυναικός τινος Ἰουδαίας πιστῆς, πατρὸς δὲ Ἕλληνος,

Ὁδοιπορῶν δὲ τώρα ὁ Παῦλος ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς ἔφθασε πρῶτον εἰς τὴν Δέρβην καὶ μετ' αὐτὴν εἰς τὴν Λύστραν. Καὶ ἰδοὺ ἦτο ἐκεῖ κάποιος μαθητής, ποὺ ἐλέγετο Τιμόθεος, υἱὸς μιᾶς γυναικὸς Ἰουδαίας, ἡ ὁποία εἶχε πιστεύσει εἰς τὸν Χριστόν, ὁ πατέρας του ὅμως ὑπῆρξεν ἐθνικός.

2 ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν.

2 Διὰ τὸν νέον αὐτὸν ἔδιδον ἀγαθὴν μαρτυρίαν, καὶ τὸν ὑπελήπτοντο πολὺ οἱ ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφοί.

[37]) ιβ´ 12. 25. [38]) ιγ´ 13. Κλ. δ´ 10. Φλμ. 24. 2 Τμ. δ´ 11. [39]) ιγ´ 4. 1 Κρ. θ´ 6. Γλ. β´ 13. Κλ. δ´ 10. [40]) 22. ιδ´ 26. ις´ 17 - ιη´ 5. 2 Κρ. α´ 19. 1 Θσ. α´ 1. 2 Θσ. α´ 1. 1 Πτ. ε´ 12. [41]) ιδ´ 21. 22. κ´ 2.

ΙΣΤ΄. [1]) ιδ´ 6. ιζ´ 14 - κ´ 4. Ῥμ. ις´ 21. 1 Κρ. δ´ 17. ις´ 10. 2 Κρ. α´ 1. 19. Φλ. β´ 19 - 22. 1 Θσ. γ´ 2. 2 Τμ. α´ 5. γ´ 14. 15. Ἑβ. ιγ´ 33. [2]) ς´ 3. ιγ´ 51. 52.

3 τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτὸν διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις· ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ ὅτι Ἕλλην ὑπῆρχεν.

3 Αὐτὸν λοιπὸν ἠθέλησεν ὁ Παῦλος νὰ τὸν πάρῃ μαζί του εἰς τὴν περιοδείαν καὶ μὲ τὰ χέρια του τὸν περιέτεμε, διὰ νὰ διευκολύνῃ τὴν δρᾶσιν του μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων, ποὺ ἦσαν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, διότι ὅλοι αὐτοὶ ἐγνώριζον, ὅτι ὁ πατήρ του ἦτο Ἕλλην καὶ συνεπῶς, ἐὰν ὁ Τιμόθεος ἔμενεν ἀπερίτμητος, δὲν θὰ τὸν ἐπλησίαζε κανεὶς Ἰουδαῖος νὰ ἀκούσῃ τὸ κήρυγμά του.

4 Ὡς δὲ διεπορεύοντο τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ.

4 Καθὼς δὲ διέβαινον τὰς πόλεις, παρέδιδον διὰ προφορικῆς διδασκαλίας εἰς τοὺς ἐν αὐταῖς πιστοὺς νὰ φυλάττουν τὰς ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι εἶχον ὁριστικῶς κριθῆ ὡς μόναι ὀρθαὶ ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους, ποὺ ἦσαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

5 Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πίστει καὶ ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν.

5 Διὰ τῆς περιοδείας λοιπὸν ταύτης, καὶ διὰ τῆς ἀνακοινώσεως τῶν ἀποφάσεων τῆς συνόδου τῶν Ἱεροσολύμων αἱ Ἐκκλησίαι τῶν μερῶν αὐτῶν ἐστηρίζοντο καὶ ἐνισχύοντο εἰς τὴν πίστιν καὶ ἐπληθύνοντο κατ' ἀριθμὸν καθ' ἑκάστην ἡμέραν οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὰς πιστοί.

6 Διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν Γαλατικὴν χώραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ,

6 Ἀφοῦ δὲ ὁ Παῦλος καὶ οἱ συνοδοί του διῆλθον τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν Γαλατικὴν χώραν, ἐπειδὴ ἀπὸ ἐσωτερικὴν ἔμπνευσιν καὶ φωτισμόν, τὸν ὁποῖον τοὺς ἐνέβαλε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἠμποδίσθησαν νὰ λαλήσουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ Ἀσίᾳ,

7 ἐλθόντες κατὰ τὴν Μυσίαν ἐπείραζον κατὰ τὴν Βιθυνίαν πορεύεσθαι· καὶ οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα.

7 ἦλθον εἰς τὰ σύνορα τῆς Μυσίας, καὶ ἐκεῖ ἔκαναν δοκιμὰς καὶ ἀποπείρας νὰ πορευθοῦν εἰς Βιθυνίαν. Ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν τοὺς ἄφηκε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

8 παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν κατέβησαν εἰς Τρῳάδα.

8 Ἀφοῦ δὲ ἐπέρασαν χωρὶς χρονοτριβὴν τὴν Μυσίαν, κατέβησαν εἰς τὴν Τρῳάδα.

9 καὶ ὅραμα διὰ τῆς νυκτὸς ὤφθη τῷ Παύλῳ· ἀνήρ τις ἦν Μακεδὼν ἑστώς, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων· διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν.

9 Καὶ ἐκεῖ ἐνεφανίσθη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς ὀπτασία εἰς τὸν Παῦλον. Κάποιος δηλαδή, ποὺ ἀπὸ τὴν ἐνδυμασίαν του ἢ καὶ τὴν προφοράν του ἐφαίνετο ὅτι ἦτο Μακεδών, ἐστέκετο ὄρθιος καὶ παρεκάλει τὸν Παῦλον λέγων· Πέρασε ἀπὸ τὴν Ἀσιατικὴν ἀκτὴν εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ βοήθησέ μας.

10 ὡς δὲ τὸ ὅραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν, συμβιβάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ Κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

10 Ὅταν δὲ εἶδε τὴν ὀπτασίαν αὐτὴν ὁ Παῦλος, ἀμέσως ἐζητήσαμεν πληροφορίας καὶ πλοῖον διὰ νὰ ἀναχωρήσωμεν εἰς τὴν Μακεδονίαν. Καὶ ἐλάβομεν τὴν ἀπόφασιν τοῦ ταξιδίου αὐτοῦ, διότι συνεπεράναμεν ἀπὸ τὸ ὅραμα, καθὼς καὶ ἀπὸ τὰς λοιπὰς περιστάσεις, ὅτι ὁ Κύριος μᾶς ἔχει προσκαλέσει νὰ κηρύξωμεν τὸ εὐαγγέλιον εἰς αὐτούς, ποὺ κατῳκουν τὴν Μακεδονίαν.

11 Ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ τῆς Τρῳάδος εὐθυδρομήσαμεν εἰς Σαμοθρᾴκην, τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰς Νεάπολιν,

11 Ἀφοῦ δὲ ἀπὸ τὴν Τρῳάδα ἐπλεύσαμεν εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος, ἤλθομεν κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν Σαμοθράκην καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἤλθομεν εἰς τὴν Νεάπολιν (πιθανώτατα εἰς τὴν σημερινὴν Καβάλαν).

---

[3]) κα´ 20 - 26. 1 Κρ. θ´ 22. Γλ. β´ 3. ε´ 14. [4]) ιε´ 22 - 29. [5]) β´ 47. θ´ 31. [6-7]) ιη´ 23. ιθ´ 1. Γλ. δ´ 13. 14. [8]) 11. κ´ 5. 6. 2 Κρ. β´ 12. 2 Τμ. δ´ 13. [9]) ι´ 3. 11. 17. ιη´ 9. κζ´ 23. [11-12]) 8. κ´ 6. Φλ. α´ 1.

12 ἐκεῖθέν τε εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶ πρώτη τῆς μερίδος τῆς Μακεδονίας πόλις κολωνία. Ἦμεν δὲ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τινάς.

12 Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἤλθομεν εἰς Φιλίππους, ἡ ὁποία εἶναι ἡ σπουδαιοτέρα ρωμαϊκὴ ἀποικία εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Μακεδονίας. Παρετείναμεν δὲ τὴν διαμονήν μας εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν ἐπὶ μερικὰς ἡμέρας.

13 τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως παρὰ ποταμὸν οὗ ἐνομίζετο προσευχὴ εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναιξί.

13 Καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου ἐβγήκαμεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν εἰς κάποιο μέρος, ποὺ ἦτο πλησίον ἑνὸς ποταμοῦ καὶ ἐθεωρεῖτο τόπος προσευχῆς τῶν Ἰουδαίων. Καὶ ἀφοῦ ἐκαθίσαμεν, ἀνοίξαμεν συνομιλίαν μὲ τὰς συναχθείσας ἐκεῖ γυναῖκας.

14 καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυρόπωλις πόλεως Θυατείρων, σεβομένη τὸν Θεόν, ἤκουεν, ἧς ὁ Κύριος διήνοιξε τὴν καρδίαν προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου.

14 Καὶ ἤκουεν αὐτά, ποὺ ἐλέγαμεν, κάποια γυναῖκα, ἡ ὁποία ὠνομάζετο Λυδία καὶ ἦτο πωλήτρια τῶν πολυτίμων ἐκείνων ὑφασμάτων, ποὺ ἐβάφοντο μὲ χρῶμα κόκκινον καὶ ἐκαλοῦντο πορφύραι. Κατήγετο δὲ ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Μ. Ἀσίας Θυάτειρα καὶ ἦτο προσήλυτος, φοβουμένη τὸν ἀληθῆ Θεόν. Ταύτης ὁ Κύριος ἤνοιξε τὰ ἐσωτερικὰ τῆς διανοίας αὐτιὰ καὶ τῆς διήγειρε τὸ πνευματικὸν ἐνδιαφέρον, διὰ νὰ προσέχῃ εἰς ἐκεῖνα, ποὺ ἔλεγεν ὁ Παῦλος.

15 ὡς δὲ ἐβαπτίσθη καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσε λέγουσα· εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ Κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου μείνατε· καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς.

15 Ὅταν δὲ ἐβαπτίσθη αὐτὴ καὶ ἡ οἰκογένειά της, μᾶς παρεκάλεσε λέγουσα· Ἐὰν ἔχετε σχηματίσει τὴν πεποίθησιν καὶ μὲ ἔχετε κρίνει, ὅτι εἶμαι πιστὴ εἰς τὸν Κύριον, ἔλθετε εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ διαμείνατε ἐκεῖ. Καὶ δι' ἐπιμόνων παρακλήσεων μᾶς ἠνάγκασε νὰ μείνωμεν εἰς τὸ σπίτι της.

Στίχ. 16-40. Φυλάκισις τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα καὶ ἀπελευθέρωσις αὐτῶν.

16 Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχὴν παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα πύθωνος ἀπαντῆσαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχε τοῖς κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη.

16 Ὅταν δὲ ἡμεῖς ἐπηγαίναμεν εἰς τὸν τόπον τῆς προσευχῆς, συνέβη νὰ μᾶς συναντήσῃ μία νεαρὰ δούλη, ποὺ εἶχε μαντικὸν πνεῦμα καὶ παρεῖχε πολλὰ κέρδη εἰς τοὺς κυρίους της προλέγουσα ἐπὶ πληρωμῇ καὶ φανερώνουσα μὲ τὰς μαντείας της τὰ ἄγνωστα.

17 αὕτη κατακολουθήσασα τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ ἔκραζε λέγουσα· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας.

17 Αὐτὴ ἠκολούθησε κατὰ πόδας τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν καὶ ἐφώναζε λέγουσα· Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶναι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου, οἱ ὁποῖοι μᾶς γνωστοποιοῦν δρόμον καὶ μέσον ἀσφαλές, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ σωθῆτε.

---

[13]) ιγ´ 14. [14]) 40. ιγ´ 16. 50. Ἰν. ς´ 44. Ἀπ. β´ 18. [15]) 33. 34. 40. ιη´ 8. Λκ. κδ´ 29. Ἰν. δ´ 53. 1 Κρ. α´ 16. [16]) ιθ´ 24. [17]) ιθ´ 15. Μρ. α´ 24. 34.

18 τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. διαπονηθεὶς δὲ ὁ Παῦλος καὶ ἐπιστρέψας τῷ πνεύματι εἶπε· παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

19 Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἵλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας,

20 καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς εἶπον· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες,

21 καὶ καταγγέλλουσιν ἔθη ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν Ῥωμαίοις οὖσι.

22 καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν. καὶ οἱ στρατηγοὶ περιρρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίζειν,

23 πολλάς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς ἔβαλον εἰς φυλακήν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς·

24 ὃς παραγγελίαν τοιαύτην εἰληφὼς ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον.

25 Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνουν τὸν Θεόν· ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι.

26 ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι

18 Τοῦτο δὲ ἔκανεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ὄχι βέβαια μὲ ἀγαθὸν σκοπόν, ἀλλ' ἀπέβλεπε τὸ μαντικὸν πνεῦμα εἰς τὸ νὰ ἑλκύσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην τοῦ λαοῦ καὶ νὰ ἐκμεταλλευθῇ ἐν τέλει ταύτην δολίως καὶ πανούργως. Ἀγανακτήσας δὲ ὁ Παῦλος καὶ στρέψας ὀπίσω πρὸς τὴν ἀκολουθοῦσαν αὐτὸν δούλην εἶπε πρὸς τὸ πνεῦμα· Σὲ διατάσσω, ἐπικαλούμενος τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, νὰ ἐξέλθῃς ἀπὸ αὐτήν. Καὶ πράγματι ἐξῆλθε τὸ πονηρὸν πνεῦμα κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμήν.

19 Ἀλλ' ὅταν εἶδαν οἱ κύριοί της, ὅτι ἔφυγε μετὰ τοῦ δαίμονος καὶ ἡ ἐλπὶς τῆς ἐπικερδοῦς ἐργασίας καὶ ἐπιχειρήσεώς των, συνέλαβον τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν καὶ τοὺς ἔσυραν εἰς τὴν ἀγοράν, διὰ νὰ τοὺς παρουσιάσουν εἰς τοὺς ἄρχοντας.

20 Καὶ ἀφοῦ τοὺς ὡδήγησαν εἰς τοὺς στρατηγούς, εἶπον· Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, ποὺ εἶναι ταραξίαι Ἰουδαῖοι, προκαλοῦν ταραχὴν εἰς τὴν πόλιν μας,

21 καὶ κηρύττουν θρησκευτικὰ ἔθιμα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς ἡμᾶς, ποὺ εἴμεθα Ρωμαῖοι, νὰ τὰ παραδεχώμεθα, πολὺ δὲ περισσότερον οὔτε νὰ τὰ τηρῶμεν καὶ νὰ τὰ ἐφαρμόζωμεν.

22 Καὶ ἐμαζεύθη μαζὶ ὁ ὄχλος ἐναντίον των. Καὶ οἱ στρατηγοὶ τότε ἐξέσχισαν τὰ ἐνδύματα τῶν δύο ἀποστόλων καὶ διέταξαν, γυμνοὺς πλέον καθὼς ἦσαν, νὰ τοὺς ραβδίσουν ἐμπρὸς εἰς ὅλον ἐκεῖνο τὸ πλῆθος.

23 Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἔδωκαν πολλὰ κτυπήματα, τοὺς ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν, παραγγείλαντες εἰς τὸν δεσμοφύλακα νὰ τοὺς φρουρῇ ἀσφαλῶς, ὥστε νὰ μὴ δραπετεύσουν.

24 Αὐτὸς δέ, ἐφ' ὅσον εἶχε λάβει τέτοιαν παραγγελίαν, τοὺς ἔβαλεν εἰς τὸ βαθύτερον διαμέρισμα τῆς φυλακῆς καὶ ἔδεσε σφικτὰ τὰ πόδια των εἰς τὸ τιμωρητικὸν ὄργανον, ποὺ ἐλέγετο ξύλον, ὥστε νὰ μὴ ἠμποροῦν πλέον οἱ Ἀπόστολοι οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον νὰ μετακινηθοῦν.

25 Κατὰ τὸ μεσονύκτιον δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σίλας, ὡσὰν νὰ μὴ τοὺς εἶχε συμβῆ τίποτε καὶ νὰ μὴν ᾐσθάνοντο κανένα πόνον, ἔψαλλον ὕμνους πρὸς τὸν Θεόν· τοὺς ἤκουαν δὲ οἱ φυλακισμένοι.

26 Καὶ ἔξαφνα ἔγινε μεγάλος σεισμός, ὥστε ἐσαλεύθησαν τὰ θεμέλια τῆς φυλακῆς· καὶ ἤνοιξαν κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ὅ-

[18]) γ΄ 6. Μρ. α΄ 25. 26. [19]) ιθ΄ 25. 26. [20]) ιζ΄ 6. [21]) (ς΄ 14. ιη΄ 2). [22-23]) 37. 2 Κρ. ια΄ 25. Φλ. α΄ 30. 1 Θσ. β΄ 2. [24]) ιβ΄ 4. [25]) ε΄ 41. [26]) δ΄ 31. ιβ΄ 7. 10.

τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου, ἀνεῴχθησάν τε παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη.

27 ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ καὶ ἰδὼν ἀνεῳγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος μάχαιραν ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους.

28 ἐφώνησε δὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ Παῦλος λέγων· μηδὲν πράξῃς σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε.

29 αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησε, καὶ ἔντρομος γενόμενος προσέπεσε τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ,

30 καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω ἔφη· κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ;

31 οἱ δὲ εἶπον· πίστευσον ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου.

32 καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

33 καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν, καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα,

34 ἀναγαγών τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέθηκε τράπεζαν, καὶ ἠγαλλιάσατο πανοικὶ πεπιστευκὼς τῷ Θεῷ.

35 Ἡμέρας δὲ γενομένης ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους λέγοντες· ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους.

λαι αἱ θύραι καὶ ὅλων τῶν φυλακισμένων αἱ ἁλύσεις, μὲ τὰς ὁποίας εἶχαν δεθῆ οὗτοι, ἐλύθησαν.

27 Ὅταν δὲ ἐν τῷ μεταξὺ ἐξύπνησεν ὁ δεσμοφύλαξ καὶ εἶδεν ἀνοικτὰς τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἐτράβηξε τὴν μάχαιράν του καὶ ἦτο ἕτοιμος νὰ αὐτοκτονήσῃ, ἐπειδὴ ἐνόμιζεν, ὅτι εἶχον δραπετεύσει οἱ φυλακισμένοι καὶ συνεπῶς θὰ ἐπεβάλλετο εἰς αὐτὸν ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου. Ἐκ φιλοτιμίας λοιπὸν ἐθεώρησε προτιμότερον νὰ αὐτοκτονήσῃ, παρὰ νὰ θανατωθῇ μὲ τὸ στίγμα τῆς καταδίκης.

28 Ἀλλ' ὁ Παῦλος ἐφώναξε μὲ μεγάλην φωνὴν καὶ εἶπε· Μὴ κάμῃς τίποτε κακὸν εἰς τὸν ἑαυτόν σου. Δὲν πρόκειται νὰ σοῦ ζητηθοῦν εὐθῦναι καὶ νὰ τιμωρηθῇς, διότι ὅλοι εἴμεθα ἐδῶ.

29 Κατόπιν δὲ τούτου ὁ δεσμοφύλαξ, ἀφοῦ ἐζήτησε φῶτα, ἐπήδησε μέσα εἰς τὴν φυλακήν. Καὶ ἀντιληφθεὶς τὸ θαῦμα, σκεφθεὶς δὲ ὅτι εἶχε κακομεταχειρισθῆ τοὺς δούλους αὐτοὺς τοῦ Θεοῦ, κατελήφθη ἀπὸ τρόμον καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα,

30 καὶ ἀφοῦ τοὺς ἔβγαλεν ἔξω εἰς τὴν αὐλὴν τῆς φυλακῆς, τοὺς εἶπε· Κύριοι, τί πρέπει νὰ κάμω διὰ νὰ ἐπιτύχω καὶ ἐγὼ τὴν σωτηρίαν, τὴν ὁποίαν κηρύττετε;

31 Αὐτοὶ δὲ εἶπον· Πίστευσε εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς μόνον Λυτρωτὴν καὶ ὡς ὑπέρτατον Κύριον, καὶ θὰ σωθῇς καὶ σὺ καὶ ὅλη ἡ οἰκογένειά σου.

32 Καὶ ἀνέπτυξαν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς ὅλους, ὅσοι ἦσαν εἰς τὴν οἰκίαν του τὰς θεμελιώδεις ἀληθείας τῆς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου.

33 Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἐπῆρε μαζί του κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν τῆς νυκτός, τοὺς ἔλουσεν ἀπὸ τὰ αἵματα, ποὺ εἶχαν τρέξει ἀπὸ τὰ τραύματα τῶν ραβδισμῶν, καὶ ἀμέσως ἐβαπτίσθη καὶ αὐτὸς καὶ ὅλοι οἱ ἰδικοί του.

34 Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἀνέβασεν εἰς τὸ σπίτι του, ἑτοίμασε τράπεζαν καὶ ἐδοκίμασε μεγάλην χαρὰν μαζὶ μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειάν του, αἰτία δὲ τῆς χαρᾶς του αὐτῆς ἦτο, ἐπειδὴ εἶχε πιστεύσει εἰς τὸν Θεόν.

35 Ἀφοῦ δὲ ἐξημέρωσεν, ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ὑπασπιστάς των καὶ ραβδούχους εἰς τὸν δεσμοφύλακα καὶ εἶπαν· Ἀπόλυσε ἀπὸ τὴν φυλακὴν τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους.

[29]) ι΄ 25. [30]) β΄ 37. [31]) ιε΄ 11. Μρ. ις΄ 16. Ἰν. γ΄ 16. 36. [33-34]) 15.

36 ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον, ὅτι ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοὶ ἵνα ἀπολυθῆτε. νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ.

36 Ἀνήγγειλε δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον καὶ τοῦ εἶπεν· ὅτι ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ ἀνθρώπους καὶ διέταξαν νὰ ἀφεθῆτε ἐλεύθεροι. Τώρα λοιπὸν ἐξέλθετε ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ πηγαίνετε, ἂς εἶναι δὲ μαζί σας εἰρήνη.

37 ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς· δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ἔβαλον εἰς φυλακήν· καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; οὐ γάρ, ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγαγέτωσαν.

37 Ὁ Παῦλος δμως εἶπε διὰ τοῦ δεσμοφύλακος πρὸς τοὺς ραβδούχους· Ἀφοῦ μᾶς ἔδειραν οἱ στρατηγοὶ σας δημοσίᾳ, χωρὶς νὰ μᾶς περάσουν ἀπὸ δίκην, ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι εἴμεθα Ρωμαῖοι πολῖται, μᾶς ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν. Καὶ τώρα μᾶς βγάζουν ἀπὸ τὴν φυλακὴν λαθραίως. Ὄχι βέβαια, δὲν θὰ βγοῦμε διόλου ἀπ' ἐδῶ. Ἀλλ' ἂς ἔλθουν αὐτοπροσώπως οἱ ἴδιοι καὶ ἂς μᾶς βγάλουν αὐτοί.

38 ἀνήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσι,

38 Ἀνήγγειλαν δὲ οἱ ραβδοῦχοι τοὺς λόγους τούτους εἰς τοὺς στρατηγούς. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ στρατηγοί, ὅταν ἤκουσαν, ὅτι ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σίλας ἦσαν Ρωμαῖοι. Ἐφοβήθησαν δέ, διότι ἐπεβάλλοντο βαρύταται ποιναὶ εἰς πάντα, ὁ ὁποῖος θὰ ἐκακομεταχειρίζετο Ρωμαῖον πολίτην.

39 καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες ἠρώτων ἐξελθεῖν τῆς πόλεως.

39 Καὶ ἀφοῦ ἦλθον ἐκεῖ οἱ στρατηγοί, τοὺς παρεκάλεσαν νὰ βγοῦν ἀπὸ τὴν φυλακήν. Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἔβγαλαν, τοὺς παρεκάλουν νὰ ἀναχωρήσουν ἀπὸ τὴν πόλιν.

40 ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον πρὸς τὴν Λυδίαν, καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφοὺς παρεκάλεσαν αὐτοὺς καὶ ἐξῆλθον.

40 Ὅταν δὲ οἱ δύο ἀπόστολοι ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν φυλακήν, ἐμβῆκαν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Λυδίας καὶ ἀφοῦ εἶδον τοὺς ἀδελφούς, τοὺς προέτρεψαν νὰ μένουν σταθεροὶ εἰς τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἀνεχώρησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Στίχ. 1-15. Ὁ Παῦλος εἰς Θεσσαλονίκην, Βέροιαν καὶ Ἀθήνας.

Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ Ἀπολλωνίαν ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων.

Ἀφοῦ δὲ ἐπέρασαν τὴν Ἀμφίπολιν, ἡ ὁποία ἔκειτο πρὸς βορρᾶν τῶν ἐκβολῶν τοῦ Στρυμόνος καὶ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης αὐτοῦ, καθὼς καὶ τὴν Ἀπολλωνίαν, ἡ ὁποία εἶχε κτισθῆ πλησίον τῆς λίμνης Βόλβης, ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦτο συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων.

2 κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ Παύλῳ εἰσῆλθε πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέγετο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν,

2 Καθὼς δὲ ἐσυνήθιζεν ὁ Παῦλος, εἰσῆλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν ταύτην καὶ ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδας συνδιελέγετο μετ' αὐτῶν, λαμβάνων τὰ θέματα καὶ ἐπιχειρήματα τῶν συνδιαλέξεών του ἀπὸ τὰς Γραφάς,

[36]) ιε' 33. Ἰκ. β' 16. [37-39]) 22. 23. κβ' 25. 28. 29. Λκ. η' 37. [40]) 14. ιδ' 22.
ΙΖ'. [1]) Φλ. δ' 15. 16. 1 Θσ. β' 1. 2. [2]) 10. ιγ' 14. Λκ. δ' 16.

3 διανοίγων καὶ παρατιθέμενος ὅτι τὸν Χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός, Ἰησοῦς ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν.

3 τὰς ὁποίας ἡρμήνευε καὶ παρέθετε ἀπὸ αὐτὰς χωρία πρὸς ἀπόδειξιν, ὅτι ὁ Χριστός, σύμφωνα μὲ ὅσα εἶχον προφητευθῆ, ἔπρεπε νὰ πάθῃ καὶ νὰ ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Μεσσίας, ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖον, καθὼς ἔλεγεν ὁ Παῦλος, ἐγὼ σᾶς κηρύττω.

4 καί τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν καὶ προσεκληρώθησαν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ, τῶν τε σεβομένων Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι.

4 Καὶ μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἐπείσθησαν καὶ κατὰ θείαν βουλὴν ἐδόθησαν ὡς κληρονομία πνευματικὴ καὶ ὡς μαθηταὶ εἰς τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν. Καὶ ἀπὸ τοὺς προσηλύτους Ἕλληνας, ποὺ ἐσέβοντο τὸν ἀληθινὸν Θεόν, πολὺ πλῆθος ἐπείσθη, καὶ ἀπὸ τὰς γυναῖκας τῆς ἀνωτέρας τάξεως ὄχι ὀλίγαι.

5 Προσλαβόμενοι δὲ οἱ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι τῶν ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας πονηροὺς καὶ ὀχλοποιήσαντες ἐθορύβουν τὴν πόλιν, ἐπιστάντες τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον·

5 Ἀλλ' οἱ ἐπιμένοντες εἰς τὴν ἀπιστίαν Ἰουδαῖοι ἐζηλοτύπησαν καὶ ἐφανατίσθησαν διὰ τὰς ἐπιτυχίας αὐτὰς τῶν ἀποστόλων, καὶ ἀφοῦ ἐπῆραν μαζί τους μερικοὺς κακοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ γυρίζουν ἄνεργοι εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ ἐμάζευσαν ὄχλον, ἐδημιούργουν θόρυβον καὶ ταραχὴν εἰς τὴν πόλιν. Καὶ ἀφοῦ ἐστάθησαν ἐμπρὸς εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ἰάσονος, ποὺ ἐφιλοξένει τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν, ἐζήτουν αὐτοὺς διὰ νὰ τοὺς φέρουν εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν πολιτῶν τῆς Θεσσαλονίκης.

6 μὴ εὑρόντες δὲ αὐτοὺς ἔσυρον τὸν Ἰάσονα καί τινας ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες ὅτι οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισιν,

6 Ἐπειδὴ ὅμως δὲν τοὺς ηὗραν ἐκεῖ, ἐτραβοῦσαν βιαίως τὸν Ἰάσονα καὶ μερικοὺς Χριστιανοὺς ἀδελφούς, διὰ νὰ τοὺς φέρουν εἰς τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως καὶ συγχρόνως ἐφώναζαν, ὅτι ἐκεῖνοι, ποὺ ἀνεστάτωσαν τὴν οἰκουμένην, αὐτοὶ ἦλθαν καὶ ἐδῶ διὰ νὰ ἀναστατώσουν καὶ τὴν πόλιν μας.

7 οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων· καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν δογμάτων Καίσαρος πράσσουσι, βασιλέα ἕτερον λέγοντες εἶναι, Ἰησοῦν.

7 Τοὺς ἀνθρώπους δὲ αὐτοὺς ἔχει ὑποδεχθῆ καὶ τοὺς φιλοξενεῖ εἰς τὸ σπίτι του ὁ Ἰάσων. Καὶ ὅλοι αὐτοὶ ἐνεργοῦν ἐναντίον τῶν νόμων καὶ τῶν θεσπισμάτων, ποὺ ἀνακηρύττουν ἀπαραβίαστον τὸ πρόσωπον τοῦ Καίσαρος, καὶ λέγουν ὅτι ὑπάρχει ἄλλος βασιλεύς, κάποιος Ἰησοῦς.

8 ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα,

8 Προεκάλεσαν δὲ οἱ Ἰουδαῖοι μὲ τὰς φωνὰς καὶ τὸν θόρυβον αὐτὸν ταραχὴν εἰς τὸν λαὸν καὶ εἰς τοὺς πολιτάρχας, οἱ ὁποῖοι ἤκουαν αὐτά.

9 καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν ἀπέλυσαν αὐτούς.

9 Κατόπιν τούτων καὶ οἱ πολιτάρχαι, ἀφοῦ ἔλαβον ἀπὸ τὸν Ἰάσονα καὶ τοὺς ἄλλους ἀρκετὴν ἐγγύησιν περὶ τοῦ ὅτι θὰ ἠνάγκαζον τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν νὰ ἐγκαταλίπουν τὴν Θεσσαλονίκην, τοὺς ἀπέλυσαν.

10 Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν τόν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέροιαν, οἵτινες παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν ἀπήεσαν τῶν Ἰουδαίων.

10 Οἱ ἀδελφοὶ δὲ ἀμέσως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς ἀπέστειλαν καὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην εἰς τὴν Βέροιαν. Αὐτοὶ δὲ ὅταν ἦλθον ἐκεῖ, μετέβησαν εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων.

[3]) θ' 22. ιη' 5. Λκ. κδ' 26. 27. 45. 46. [4]) 11. 12. 34. ιγ' 50. ιδ' 1. ιε' 40. κη' 24. Ἐφ. α' 11. [5-6]) ιγ' 45. ις' 19. 20. 2 Θσ. γ' 10. 11. [7]) Λκ. κγ' 2. Ἰν. ιθ' 12. 15. [8]) Μτ. β' 2. 3. [10]) 2.

11 οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφὰς εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως.

11 Ἦσαν δὲ οἱ Ἰουδαῖοι αὐτοὶ τῆς Βεροίας περισσότερον καλοδιάθετοι ἀπὸ τοὺς ἐν Θεσσαλονίκῃ, καὶ ἐδέχθησαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μὲ πᾶσαν προθυμίαν, ἐξετάζοντες τὰς Γραφὰς κάθε ἡμέραν, διὰ νὰ μάθουν ἐὰν αὐτά, ποὺ συνεζήτουν, εἶχον ὅπως τὰ ἔλεγεν ὁ Παῦλος.

12 πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι.

12 Κατόπιν λοιπὸν τῶν συζητήσεων καὶ τῆς ἐξετάσεως αὐτῆς τῶν Γραφῶν πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἐπίστευσαν, καθὼς καὶ ἀπὸ τὰς Ἑλληνίδας γυναῖκας τῆς ἀνωτέρας τάξεως καὶ ἀπὸ τοὺς ἄνδρας ὄχι ὀλίγοι.

13 Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἦλθον κἀκεῖ σαλεύοντες τοὺς ὄχλους.

13 Ἀλλ' ὅταν οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Θεσσαλονίκης ἔμαθαν, ὅτι καὶ εἰς τὴν Βέροιαν ἐκηρύχθη ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἦλθον καὶ ἐκεῖ καὶ ἐτάραττον τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, ἐπιδιώκοντες νὰ ἐξεγείρουν αὐτὰ κατὰ τοῦ Παύλου.

14 εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμενον δὲ ὅ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ.

14 Ἀμέσως δὲ τότε ἐξαπέστειλαν τὸν Παῦλον οἱ ἀδελφοὶ μὲ φαινομενικὴν κατεύθυνσιν τοῦ ταξιδίου του σὰν εἰς παραθαλάσσιον πόλιν, διὰ νὰ ἀποκρύψουν τὸν πραγματικὸν δρόμον, ποὺ θὰ ἠκολούθει, καὶ προλάβουν οὕτω πᾶσαν κατ' αὐτοῦ ἐνέδραν. Παρέμειναν ὅμως εἰς τὴν Βέροιαν καὶ ὁ Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος.

15 οἱ δὲ καθιστῶντες τὸν Παῦλον ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν, καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν καὶ Τιμόθεον ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσι πρὸς αὐτόν, ἐξῄεσαν.

15 Αὐτοὶ δέ, ποὺ ὡδήγουν ἐν ἀσφαλείᾳ τὸν Παῦλον, τὸν ἔφεραν διὰ ξηρᾶς μέχρι τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἀφοῦ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν καὶ τὸν Τιμόθεον, ἵνα ἔλθουν τὸ ταχύτερον πρὸς συνάντησίν του, ἀνεχώρησαν.

Στίχ. 16-34. Ὁ λόγος τοῦ Παύλου ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου.

16 Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοὺς τοῦ Παύλου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ θεωροῦντι κατείδωλον οὖσαν τὴν πόλιν.

16 Ἐνῷ δὲ ὁ Παῦλος ἐπερίμενε τοὺς δύο αὐτοὺς συνεργάτας του εἰς τὰς Ἀθήνας, ἠρεθίζετο τὸ πνεῦμα του καὶ ἐξωργίζετο μέσα του, ἐπειδὴ ἔβλεπεν, ὅτι ἡ πόλις ἦτο γεμάτη ἀπὸ εἴδωλα.

17 διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας.

17 Ἐν σχέσει λοιπὸν πρὸς τὴν εἰδωλολατρείαν αὐτὴν τῶν Ἀθηναίων, ἡ ὁποία ἐκίνει τὴν ἀγανάκτησίν του, συνδιελέγετο ὁ Παῦλος ἐν μὲν τῇ συναγωγῇ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ πρὸς τοὺς σεβομένους τὸν ἀληθινὸν Θεὸν προσηλύτους, ἐν δὲ τῇ ἀγορᾷ κάθε ἡμέραν πρὸς ἐκείνους, τοὺς ὁποίους συνήντα ἐκεῖ τυχαίως.

11) 5. 13. Ἰν. ε' 39. 12) 4. 13) 11. ιδ' 19. 1 Θσ. β' 14 - 16. 14-15) ις' 1. ιη' 5. 16) 1 Θσ. γ' 1. 5. 2 Πτ. β' 8. 17) ιγ' 14. 16.

18 τινὲς δὲ τῶν Ἐπικουρείων καὶ τῶν Στοϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ, καί τινες ἔλεγον· τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν; οἱ δέ· ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν εὐηγγελίζετο αὐτοῖς.

18 Μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων συνεζήτουν μαζί του καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Ἐπικουρείους καὶ τοὺς Στοϊκοὺς φιλοσόφους. Καὶ ἄλλοι μὲν ἔλεγον· Σὰν τί νὰ θέλῃ ὁ φλύαρος αὐτὸς νὰ μᾶς εἴπῃ; Ἄλλοι δὲ ἔλεγον· Φαίνεται νὰ εἶναι κῆρυξ ξένων θεοτήτων, ποὺ μᾶς εἶναι ἄγνωστοι. Ἔλεγον δὲ τοῦτο, διότι ὁ Παῦλος ἐκήρυττε τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν.

19 ἐπιλαβόμενοί τε αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἄρειον πάγον ἤγαγον λέγοντες· δυνάμεθα γνῶναι τίς ἡ καινὴ αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή;

19 Καὶ ἀφοῦ τὸν ἔπιασαν ἀπὸ τὸ χέρι, τὸν ὡδήγησαν εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον καὶ τοῦ εἶπαν· Μποροῦμε νὰ μάθωμεν, ποία εἶναι ἡ νέα αὐτὴ διδασκαλία, ποὺ διδάσκεται ἀπὸ σέ;

20 ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν· βουλόμεθα οὖν γνῶναι τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι.

20 Διότι κάποια παράδοξα καὶ πρωτάκουστα διδάγματα φέρεις μὲ τὴν διδασκαλίαν σου μέσα εἰς τὰς ἀκοάς μας. Θέλομεν λοιπὸν νὰ μάθωμεν, σὰν τί μπορεῖ νὰ εἶναι αὐτά, ποὺ διδάσκεις.

21 Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν καινότερον.

21 Τὸ ἔκαμαν δὲ αὐτὸ ὄχι ἀπὸ πραγματικὸν θρησκευτικὸν ἐνδιαφέρον, ἀλλ' ἀπὸ τὴν συνηθισμένην τους περιέργειαν, διότι ὅλοι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ μονίμως διαμένοντες ἐν Ἀθήναις ξένοι δὲν εἶχαν καιρὸν διὰ τίποτε ἄλλο, παρὰ διὰ νὰ λέγουν καὶ νὰ ἀκούουν κάτι νεώτερον.

22 Σταθεὶς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου πάγου ἔφη· ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ.

22 Ἀφοῦ δὲ ἐστάθη ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου εἶπεν· Ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σὰν πιὸ εὐλαβεστέρους καθ' ὅλα καὶ πιὸ θρήσκους ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους σᾶς βλέπω.

23 διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν εὗρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο, ἀγνώστῳ Θεῷ. ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν.

23 Καὶ λέγω τοῦτο, διότι διαβαίνων τοὺς δρόμους τῆς πόλεως σας καὶ ἐξετάζων προσεκτικὰ ἐκεῖνα, ποὺ λατρεύετε, εὗρον καὶ ἕνα βωμόν, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε τεθῆ ἡ ἐπιγραφή: Ἀφιεροῦται ὁ βωμὸς αὐτὸς εἰς τὸν ἄγνωστον Θεόν. Ἐκεῖνον λοιπὸν τὸν Θεόν, ποὺ λατρεύετε, χωρὶς νὰ τὸν γνωρίζετε, αὐτὸν ἐγὼ σᾶς κηρύττω.

24 ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς Κύριος ὑπάρχων οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ,

24 Ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ἐποίησε τὸν κόσμον καὶ ὅλα, ὅσα ὑπάρχουν μέσα εἰς τὸν κόσμον, αὐτὸς μὴ ἐξαρτώμενος ἀπὸ κανένα ἄλλον, ἀλλ' ὑπάρχων ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του ἀπόλυτος Κύριος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, δὲν κατοικεῖ εἰς ναούς, ποὺ κατασκευάζονται ἀπὸ χεῖρας ἀνθρώπων, ὅπως εἶναι καὶ οἱ μαρμάρινοι αὐτοὶ ναοί, τοὺς ὁποίους κατεσκεύασαν οἱ καλλιτέχναι σας.

25 οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα·

25 Οὔτε ὑπηρετεῖται ἀπὸ χεῖρας ἀνθρώπων, σὰν νὰ ἐστερεῖτο καὶ νὰ εἶχεν ἀνάγκην ἀπὸ κάτι. Ὄχι δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ τίποτε, ἀφοῦ αὐτὸς δίδει εἰς ὅλα τὰ ζῶντα δημιουργήματά του ζωὴν καὶ ἀναπνοὴν καὶ ὅλα ὅσα πρὸς συντήρησιν τῆς ζωῆς των τοὺς χρειάζονται.

18) 20. β' 12. 1 Κρ. δ' 12. 19) Μρ. α' 27. 20) 18. 23) 30. 24) δ' 24. ζ' 48. 49. Ἰν. δ' 24. 25) Ἰβ. ιβ' 10. Ψ. κ' 5. μθ' 8 - 13. Ἡσ. α' 11. 12. μβ' 5. 2 Μκ. ιδ' 35.

26 ἐποίησέ τε ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὁρίσας προστεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν,
27 ζητεῖν τὸν Κύριον, εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὕροιεν, καί γε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα.
28 ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καί ἐσμέν, ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι· τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν.
29 γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ Θεοῦ οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον.
30 τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ Θεὸς τανῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν,
31 διότι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισε, πίστιν παρασχὼν πᾶσιν ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.
32 ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν οἱ μὲν ἐχλεύαζον, οἱ δὲ εἶπον· ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου.

26 Καὶ ἐποίησεν ἀπὸ ἓν αἷμα καὶ ἀπὸ τὸ αὐτὸ πρωτόπλαστον ζεῦγος ὅλα τὰ ἔθνη τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ κατοικοῦν εἰς ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς. Καὶ αὐτὸς ὥρισε διὰ καθένα ἀπὸ τὰ ἔθνη αὐτὰ χρόνους ἐκ προτέρου προσδιωρισμένους ὑπὸ τῆς προνοίας του διὰ τὴν ἐμφάνισιν καὶ ἐξαφάνισιν αὐτῶν, καθὼς καὶ τὰ σύνορα τῆς κατοικίας των.

27 Ὁ σπουδαιότερος δὲ σκοπός, διὰ τὸν ὁποῖον ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ ἔθνη, εἶναι νὰ ζητοῦν ταῦτα τὸν Κύριον, ἐὰν θὰ κατώρθωναν ψηλαφητὰ διὰ τῆς σκέψεως νὰ τὸν εὕρουν, καίτοι αὐτὸς ὑπάρχει ὄχι μακράν, ἀλλὰ πολὺ πλησίον πρὸς ἕνα ἕκαστον ἀπὸ ἡμᾶς.
28 Καὶ εἶναι πολὺ πλησίον μας, διότι μέσα εἰς αὐτὸν ὡς εἰς πνευματικήν τινα ἀτμόσφαιραν ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ὑπάρχομεν, καθὼς καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἰδικούς σας ποιητὰς ἔχουν εἴπει· Διότι αὐτοῦ εἴμεθα καὶ γενηά. Καὶ εἴμεθα γενηά του, ὄχι διότι ἐβγήκαμεν ἀπὸ τὴν οὐσίαν του καὶ εἴμεθα ὅλοι ἕνα μὲ τὸν Θεόν, ὅπως τὸ ἐνόει ὁ ποιητής σας Ἄρατος, ἀλλὰ διότι μᾶς ἔπλασε κατ' εἰκόνα του καὶ μᾶς ἠγάπησεν ὡς οἰκείους του.
29 Ἀφοῦ λοιπὸν εἴμεθα γένος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐλάβομεν παρ' αὐτοῦ ζῶσαν καὶ πνευματικὴν φύσιν, δὲν πρέπει νὰ νομίζωμεν, ὅτι ἡ θεότης εἶναι ὁμοία πρὸς τὰ ἄψυχα καὶ τὰ νεκρά, πρὸς χρυσὸν δηλαδὴ ἢ ἄργυρον ἢ μάρμαρον, ποὺ ἔχουν χαραχθῆ καὶ πελεκηθῆ ὑπὸ τῆς γλυπτικῆς τέχνης καὶ τῆς καλλιτεχνικῆς φαντασίας καὶ ἐπινοήσεως ἀνθρώπου εἰς μαρμάρινα ἢ ἀργυρᾶ ἢ χρυσᾶ ἀγάλματα καὶ εἴδωλα.
30 Ὄχι· ἐπὶ τόσους δὲ χρόνους, ποὺ οἱ ἄνθρωποι λατρεύουν τὰ ἄψυχα αὐτὰ εἴδωλα, ἀγνοοῦν καὶ ἐξευτελίζουν τὸν δημιουργόν τους καὶ ἀσεβοῦν πρὸς αὐτόν. Τώρα λοιπὸν τοὺς μακροὺς αὐτοὺς χρόνους, κατὰ τοὺς ὁποίους καὶ σεῖς καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη εἴχατε ἄγνοιαν τοῦ ἀληθοῦς δημιουργοῦ σας, παρέβλεψεν ἐν τῇ μακροθυμίᾳ του ὁ Θεὸς καὶ παραγγέλλει εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ κατοικοῦν εἰς κάθε τόπον, νὰ μετανοοῦν καὶ νὰ ἐγκαταλείψουν τὰ εἴδωλα καὶ τὴν εἰδωλολατρικὴν ζωὴν καὶ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν.
31 Πρέπει δὲ ὅλοι νὰ μετανοήσουν, διότι ὥρισεν ὁ Θεὸς ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν μέλλει νὰ κρίνῃ τὴν οἰκουμένην μὲ δικαιοσύνην, δι' ἀνδρὸς τὸν ὁποῖον ὥρισε κριτήν. Ὅτι δὲ αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ κριτὴς ὅλων μας, ἔδωκε βεβαίαν περὶ τούτου ἀπόδειξιν ὁ Θεὸς ἀναστήσας τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐκ νεκρῶν.

32 Ἀλλ' ὅταν ἤκουσαν ἀνάστασιν νεκρῶν, ἄλλοι μὲν τὸν περιγελοῦσαν· ἄλλοι δὲ εἶπον· Θὰ σὲ ἀκούσωμεν καὶ πάλιν περὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ.

[26]) Γν. α΄ 27. ια΄ 8. Δτ. λβ΄ 8. Πρ. ιδ΄ 16. [27]) Ἠσ. νε΄ 6. Ἰρ. κγ΄ 23. Ψ. ρμδ΄ 18. Πρ. ιδ΄ 17. Ῥμ. α΄ 19. 20. [28]) 25. (Ἰν. α΄ 3. Κλ. α΄ 17. Ἑβ. α΄ 3). 1 Κρ. ιε΄ 33. Ττ. α΄ 12. [29]) Ἠσ. μ΄ 18 - 20. μς΄ 5 - 7. Ἰρ. β΄ 27. ι΄ 3. Ἀβ. β΄ 18. Σφ. Σλ. ιγ΄ 10. ιε΄ 15. 16. Πρ. ιζ΄ 26. ιθ΄ 26. Ῥμ. α΄ 23. [30]) 23. ιδ΄ 16. Λκ. κδ΄ 47. Ῥμ. γ΄ 25. 26. [31]) Ψ. θ΄ 8. 9. Πρ. ι΄ 42. 43. Ἰν. ε΄ 22. Ῥμ. β΄ 16. 2 Κρ. ε΄ 10. [32]) β΄ 13. κδ΄ 25. κς΄ 24.

33 καὶ οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν.
34 τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν, ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

33 Καὶ ἔτσι ὁ Παῦλος ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ποὺ τὸν εἶχαν ἐκεῖνοι περικυκλώσει διὰ νὰ τὸν ἀκούσουν.
34 Μερικοὶ ὅμως ἄνθρωποι συνεδέθησαν καὶ προσεκολλήθησαν μετ' ἐμπιστοσύνης καὶ εὐλαβείας εἰς αὐτὸν καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ κήρυγμά του. Ἦσαν δὲ μεταξὺ τούτων καὶ ὁ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ κάποια γυναῖκα, ποὺ ἐλέγετο Δάμαρις καὶ μερικοὶ ἄλλοι μαζὶ μὲ αὐτούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ΄.

Στίχ. 1-17. Ὁ Παῦλος εἰς Κόρινθον. Ἐνώπιον τοῦ Γαλλίωνος.

Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἦλθεν εἰς Κόρινθον·
2 καὶ εὑρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῆς Ῥώμης, προσῆλθεν αὐτοῖς,
3 καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι ἔμεινε παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τῇ τέχνῃ.
4 διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθέ τε Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας.
5 Ὡς δὲ κατῆλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὅ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο τῷ πνεύματι ὁ Παῦλος διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.
6 ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια εἶπε πρὸς αὐτούς· τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ

Μετὰ δὲ τὰ συμβάντα ταῦτα τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπεχωρίσθη καὶ ἔφυγεν ὁ Παῦλος ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἦλθεν εἰς Κόρινθον.

2 Καὶ εὗρεν ἐκεῖ κάποιον Ἰουδαῖον, ποὺ ἐλέγετο Ἀκύλας καὶ κατήγετο ἀπὸ τὸν Πόντον, εἶχεν ἔλθει δὲ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, αὐτὸς καὶ ἡ σύζυγός του Πρίσκιλλα. Προτήτερα δηλαδὴ ἔμεναν οὗτοι εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ἦλθον εἰς τὴν Κόρινθον τὸ πλησιέστερον πρὸς τὴν Ῥώμην κέντρον, ἐπειδὴ εἶχε διατάξει ὁ Κλαύδιος νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἐκ τῆς Ῥώμης ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι. Σὰν εὗρε λοιπὸν εἰς τὴν Κόρινθον ὁ Παῦλος τὸ ζεῦγος αὐτό, ἦλθε πρὸς αὐτούς.

3 Καὶ ἐπειδὴ ὁ Ἀκύλας εἰργάζετο τὴν αὐτὴν τέχνην, τὴν ὁποίαν ἐγνώριζε καὶ ὁ Παῦλος, δι' αὐτὸ ὁ Παῦλος ἔμενεν εἰς τὸ σπίτι των καὶ εἰργάζετο· διότι ἦσαν καὶ οἱ δύο κατασκευασταὶ σκηνῶν.
4 Συνδιελέγετο δὲ συγχρόνως μέσα εἰς τὴν συναγωγὴν κάθε Σάββατον, καὶ ἔπειθεν Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας προσηλύτους, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Μεσσίας.

5 Ὅταν δὲ κατέβησαν ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν καὶ ὁ Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος, εὗρον τὸν Παῦλον στενοχωρημένον ἐσωτερικῶς λόγῳ τῆς ἀπροθυμίας τῶν Ἰουδαίων καὶ τῆς ἀδιαφορίας τῶν Κορινθίων. Καὶ ἐμαρτύρει ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς Ἰουδαίους καὶ ἐβεβαίωνεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο ὁ Μεσσίας.
6 Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ ἀντετάσσοντο καὶ ἐξεστόμιζον βλασφημίας κατὰ τοῦ Χριστοῦ, ἐτίναξε τὰ ἐνδύματά του εἰς ἔνδειξιν διαμαρτυρίας καὶ τοὺς εἶπεν· Ἡ εὐθύνη διὰ τὸν πνευματικὸν θάνατον καὶ ὄλεθρόν σας ἂς πέσῃ εἰς τὰς κεφαλάς σας. Ἐγὼ εἶ-

ΙΗ΄. [2]) 18. 26. Ῥμ. ις΄ 3. 1 Κρ. ις΄ 19. 2 Τμ. δ΄ 19. [3]) κ΄ 34. 1 Κρ. δ΄ 12. θ΄ 6 - 18. 1 Θσ. β΄ 9. 2 Θσ. γ΄ 7 - 10. [4]) ιζ΄ 2. 4. ιθ΄ 8. [5]) 28. ιζ΄ 3. 14. 15. 1 Θσ. α΄ 1. γ΄ 6. [6]) Ἰζ. λγ΄ 9. Πρ. ιγ΄ 45. 46. 51. κ΄ 26. Μτ. κζ΄ 24. 25.

τὴν κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς ἐγώ· ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι.

μαι καθαρὸς καὶ ἀνεύθυνος ἀπὸ πᾶσαν ἐνοχήν. Ἀπὸ τὴν στιγμὴν αὐτὴν θὰ ὑπάγω νὰ κηρύξω εἰς τοὺς ἐθνικούς.

7 καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι Ἰούστου, σεβομένου τὸν Θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ.

7 Καὶ ἀφοῦ ἔφυγεν ἀπὸ τὴν συναγωγήν, ἦλθεν εἰς τὸ σπίτι κάποιου, ποὺ ὠνομάζετο Ἰοῦστος. Αὐτὸς εἶχε προσηλυτισθῆ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους καὶ ἐσέβετο τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἡ οἰκία του δὲ ἐγειτόνευε πρὸς τὴν συναγωγήν.

8 Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσε τῷ Κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο.

8 Ὁ Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσεν εἰς τὸν Κύριον μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειάν του καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Κορινθίους, ὅταν ἤκουαν τὸ κήρυγμα, ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο.

9 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος δι' ὁράματος ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ· μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσῃς,

9 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος πρὸς τὸν Παῦλον μὲ ὅραμα, τὸ ὁποῖον τοῦ παρουσιάσθη ἐν καιρῷ νυκτός· Μὴ φοβεῖσαι τὰς ἀπειλὰς τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι ἐξεμάνησαν ἀπὸ τὴν ἀποσκίρτησιν τοῦ Κρίσπου, ἀλλὰ δίδασκε τὸ εὐαγγέλιον καὶ μὴ σιωπήσῃς.

10 διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι τοῦ κακῶσαί σε, διότι λαός ἐστί μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ.

10 Μὴ φοβεῖσαι, διότι ἐγὼ εἶμαι μαζί σου καὶ κανεὶς δὲν θὰ σοῦ ἐπιτεθῇ διὰ νὰ σὲ κακοποιήσῃ. Αἱ ἀντιδράσεις, ποὺ θὰ ἀντιμετωπίσῃς, δὲν θὰ βλάψουν οὔτε σὲ οὔτε τὸ ἔργον σου. Δίδασκε, διότι ἔχω εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν λαὸν πολυάριθμον, ὁ ὁποῖος ἐντὸς ὀλίγου θὰ πιστεύσῃ καὶ θὰ προστεθῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μου.

11 ἐκάθισέ τε ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἓξ διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

11 Κατόπιν δὲ τοῦ ὁράματος αὐτοῦ παρέμεινεν ὁ Παῦλος εἰς τὴν Κόρινθον ἓν ἔτος καὶ μῆνας ἓξ διδάσκων μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

12 Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπατεύοντος τῆς Ἀχαΐας κατεπέστησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,

12 Ὅτε δὲ ἐκυβέρνα τὴν Ἀχαΐαν ὡς ἀνθύπατος ὁ Γαλλίων, ἐξηγέρθησαν ἀπὸ συμφώνου καὶ μὲ μίαν γνώμην οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ τοῦ Παύλου καὶ τὸν ἔφεραν ἐνώπιον τοῦ δικαστικοῦ βήματος.

13 λέγοντες ὅτι παρὰ τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν Θεόν.

13 Ἔλεγον δέ, ὅτι οὗτος διὰ παραπειστικῶν λόγων παρασύρει τοὺς ἀνθρώπους νὰ λατρεύουν τὸν Θεὸν κατὰ τρόπον ἀντίθετον πρὸς τὸν Μωσαϊκὸν νόμον.

14 μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· εἰ μὲν οὖν ἦν ἀδίκημά τι ἢ ῥᾳδιούργημα πονηρόν, ὦ Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἠνεσχόμην ὑμῶν·

14 Ὅταν δὲ ἐπρόκειτο ὁ Παῦλος νὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα του καὶ νὰ ἀπολογηθῇ, εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· Ἐὰν μὲν αὐτό, ποὺ καταγγέλλετε, ἦτο παράβασις νόμου προξενοῦσα ἀδικίαν κατὰ τοῦ κράτους ἢ κατὰ τῶν δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν, ἢ ἐὰν ἦτο κακούργημα προκαλοῦν βλάβην, θὰ σᾶς ἤκουα, ὦ Ἰουδαῖοι, μὲ ὑπομονὴν κατὰ δίκαιον λόγον.

15 εἰ δὲ ζήτημά ἐστι περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε

15 Ἀλλ' ἐὰν πρόκειται περὶ ὑποθέσεως, ἡ ὁποία ἔχει σχέσιν μὲ διδασκαλίαν καὶ μὲ ὀνόματα (Μωϋσέως καὶ Ἰησοῦ καὶ Μεσσίου) καὶ μὲ τὸν ἰδικόν σας νόμον, πρέπει μόνοι σας νὰ φρον-

[7]) ιγ' 43. ιθ' 9. (Κλ. δ' 11). [8]) ις' 15. 33. 1 Κρ. α' 14. [9]) ις' 9. κγ' 11. 1 Κρ. β' 3. [10]) Ἰσ. Ν. α' 5. 9. Ἡσ. μα' 10. μγ' 5. Ἰρ. α' 8. 19. Μτ. κη' 20. Ἰν. ι' 16. ια' 52. [11]) ιθ' 10. [12]) 16. κε' 6 - 8. [13]) κα' 21. 28. [14-15]) κγ' 29. κε' 11. 18 - 20. Ἰν. ιη' 31. Μτ. ε' 2.

αὐτοί· κριτὴς γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι.

τίσετε διὰ τὴν διευθέτησίν της. Διότι ἐγὼ δὲν θέλω νὰ ἀναμιχθῶ καὶ νὰ εἶμαι δικαστὴς ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων.

16 καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος.

16 Καὶ τοὺς ἐξεδίωξεν ἀπὸ τὴν περιοχὴν τοῦ δικαστικοῦ βήματος.

17 ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες οἱ Ἕλληνες Σωσθένην τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ βήματος· καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι ἔμελεν.

17 Τότε ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἔπιασαν τὸν ἀρχισυνάγωγον Σωσθένην καὶ τὸν ἐκτύπων ἐμπρὸς εἰς τὸ δικαστικὸν βῆμα. Καὶ ὁ Γαλλίων δὲν ἐνδιεφέρετο δι' αὐτό.

Στίχ. 18-23. Ὁ Παῦλος ἐπιστρέφει εἰς Ἀντιόχειαν. Ἐπίσκεψις τῆς Γαλατίας καὶ τῆς Φρυγίας.

18 Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος ἐξέπλει εἰς τὴν Συρίαν, καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας, κειράμενος τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς· εἶχε γὰρ εὐχήν.

18 Ὁ Παῦλος δέ, ἀφοῦ παρέμεινεν ἀρκετὰς ἀκόμη ἡμέρας μετὰ τὸ γεγονὸς τοῦτο, ἀπεχαιρέτησε τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἀνεχώρησε μὲ πλοῖον διὰ τὴν Συρίαν, καὶ μαζὶ μὲ αὐτὸν ἀνεχώρησαν ἡ Πρίσκιλλα καὶ ὁ Ἀκύλας. Προηγουμένως δὲ ὁ Παῦλος ἐκούρευσε τὴν κεφαλήν του εἰς τὰς Κεγχρεάς, διότι κατὰ συνήθειαν Ἰουδαϊκὴν εἶχε κάμει τάξιμον νὰ διατηρήσῃ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του ἐπὶ ὡρισμένον χρόνον καὶ νὰ προσφέρῃ αὐτὰς εἰς τὸν Κύριον.

19 κατήντησε δὲ εἰς Ἔφεσον, κἀκείνους κατέλιπεν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν διελέχθη τοῖς Ἰουδαίοις.

19 Ἦλθαν δὲ εἰς Ἔφεσον. Καὶ ἐκείνους μέν, τὴν Πρίσκιλλαν καὶ τὸν Ἀκύλαν δηλαδή, ἀφῆκεν ἐκεῖ, αὐτὸς δέ, ἀφοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὴν συναγωγήν, συνδιελέχθη μὲ τοὺς Ἰουδαίους.

20 ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι παρ' αὐτοῖς οὐκ ἐπένευσεν,

20 Ὅταν δὲ οὗτοι παρεκάλουν τὸν Παῦλον νὰ παραμείνῃ πλησίον των περισσότερον χρόνον, δὲν συγκατετέθη οὗτος,

21 ἀλλ' ἀπετάξατο αὐτοῖς εἰπών· δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα, πάλιν δὲ ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς τοῦ Θεοῦ θέλοντος. καὶ ἀνήχθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου,

21 ἀλλὰ τοὺς ἀπεχαιρέτησε καὶ εἶπε· Πρέπει μὲ κάθε τρόπον τὴν ἑορτήν, ποὺ ἔρχεται, νὰ τὴν κάμω εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, θὰ ἐπιστρέψω δὲ πάλιν πρὸς σᾶς, ἐὰν θέλῃ ὁ Θεός. Καὶ ἀνεχώρησε μὲ πλοῖον ἀπὸ τὴν Ἔφεσον.

22 καὶ κατελθὼν εἰς Καισάρειαν, ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν,

22 Καὶ ἀποβιβασθεὶς εἰς τὸν λιμένα τῆς Καισαρείας, ἀνέβη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἀφοῦ ἐχαιρέτησε τὴν σύναξιν τῶν πιστῶν, κατέβη εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ἔλαβεν οὕτω τέλος ἡ δευτέρα ἀποστολικὴ πορεία του.

23 καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθε διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.

23 Καὶ ἀφοῦ ἔμεινε κάμποσον χρόνον ἐκεῖ, ἀνεχώρησε. Καὶ ἤρχισε τὴν τρίτην ἀποστολικὴν πορείαν του περιοδεύων μὲ τὴν σειρὰν τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ τὴν Φρυγίαν, στηρίζων εἰς τὴν πίστιν ὅλους τοὺς μαθητάς.

[17]) (1 Κρ. α' 1). [18]) Ἀρ. ς' 5 - 9. 18. Πρ. κα' 24. Ῥμ. ις' 1. [19]) ιζ' 2. [20-21]) ι' 48. ιθ' 1. κ' 16. Ῥμ. α' 10. 1 Κρ. δ' 19. Ἰκ. δ' 15. [22]) κα' 15. [23]) ιδ' 21. 22. ιε' 41. ις' 6.

Στίχ. 24-28. Ὁ Ἀπολλῶς ἔρχεται εἰς Κόρινθον.

24 Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς Ἔφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς.

24 Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ κάποιος Ἰουδαῖος, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο Ἀπολλῶς καὶ κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἀνὴρ εὔγλωττος, ἦλθεν εἰς Ἔφεσον, ἦτο δὲ δυνατὸς εἰς τὴν γνῶσιν καὶ τὴν ἑρμηνείαν τῶν Γραφῶν.

25 οὗτος ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, καὶ ζέων τῷ πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ Κυρίου, ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου·
26 οὗτός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα προσελάβοντο αὐτὸν καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ.

25 Αὐτὸς εἶχε κατηχηθῆ περὶ τῆς συμπεριφορᾶς καὶ τοῦ δρόμου, τὸν ὁποῖον πρέπει κανεὶς νὰ ἀκολουθῇ διὰ νὰ εὐαρεστήσῃ εἰς τὸν Κύριον, καὶ ἐπειδὴ ἦτο ζηλωτὴς καὶ τὸ πνεῦμα του ἐνεπνέετο ἀπὸ θερμὰ καὶ ἐνθουσιώδη συναισθήματα καὶ διαθέσεις, ὡμίλει κατ' ἰδίαν καὶ ἐδίδασκε δημοσίᾳ μὲ σχετικὴν ἀκρίβειαν τὰς ἀφορώσας εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν ἀληθείας, μολονότι ἐγνώριζε μόνον τὸ βάπτισμα καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωάννου.
26 Καὶ οὗτος ἤρχισε νὰ κηρύττῃ μετὰ ἀφοβίας καὶ θάρρους ἐν τῇ συναγωγῇ. Ὅταν δὲ τὸν ἤκουσαν ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα, τὸν ἐπῆραν μὲ πᾶσαν οἰκειότητα πλησίον των καὶ ἐξέθεσαν εἰς αὐτὸν ἀκριβέστερον τὸν δρόμον τῆς ἀληθείας καὶ σωτηρίας, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψε.

27 βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς παραγενόμενος συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσι διὰ τῆς χάριτος·

27 Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ἤθελε ἀπὸ τὴν Ἔφεσον νὰ διαπεράσῃ εἰς τὴν Ἀχαΐαν, τὸν προέτρεψαν καὶ τὸν ἐνεθάρρυναν οἱ ἀδελφοὶ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ταξίδιον τοῦτο καὶ ἔγραψαν συστατικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς μαθητὰς διὰ νὰ τὸν δεχθοῦν μὲ πᾶσαν ἐμπιστοσύνην. Πράγματι δὲ αὐτὸς ἦλθεν εἰς Κόρινθον καὶ ὠφέλησε πολὺ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ εἶχον πιστεύσει.

28 εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο δημοσίᾳ ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

28 Διότι μετὰ δυνάμεως ἀνεσκεύαζε καὶ ἀπεστόμωνε δημοσίᾳ τοὺς Ἰουδαίους ἀποδεικνύων διὰ τῶν Γραφῶν καὶ τῆς ἐπαληθεύσεως τῶν προφητειῶν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο ὁ Μεσσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ΄.

Στίχ. 1-20. Ὁ Παῦλος εἰς Ἔφεσον. Οἱ ἑπτὰ ἐξορκισταί. Καῦσις μαγικῶν βιβλίων.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλὼ εἶναι ἐν Κορίνθῳ Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον· καὶ εὑρών μαθητάς τινας

Καθ' ὃν χρόνον δὲ ὁ Ἀπολλῶς ἦτο εἰς τὴν Κόρινθον, ὁ Παῦλος, ἀφοῦ περιώδευσε τὰ βορειότερα καὶ ὑψηλότερα μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, συνέβη νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἔφεσον. Καὶ ὅταν εὗρεν ἐκεῖ κάποιους μαθητάς,

[24]) 27. 1 Κρ. α΄ 12. ις΄ 12. Ττ. γ΄ 13. [25]) θ΄ 2. ιθ΄ 3. 4. Ῥμ. ιβ΄ 11. Ἀπ. γ΄ 15. [26]) θ΄ 28. ιθ΄ 8. [27]) ιθ΄ 1. 1 Κρ. γ΄ 5. 6. δ΄ 6. 2 Κρ. γ΄ 1. Κλ. δ΄ 10. [28]) θ΄ 22. ιζ΄ 3.
ΙΘ΄. [1]) ιη΄ 19 - 21. 24 - 27.

2 εἶπε πρὸς αὐτούς· εἰ Πνεῦμα Ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· ἀλλ' οὐδὲ εἰ Πνεῦμα Ἅγιόν ἐστιν ἠκούσαμεν.

2 τοὺς εἶπεν· Ἐλάβετε τὰ ἔκτακτα χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅταν ἐπιστεύσατε; Αὐτοὶ δὲ τοῦ ἀπήντησαν· Ἀκόμη δὲν ἠκούσαμεν οὔτε ἐὰν ὑπάρχῃ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐνεργοῦν καὶ μεταδίδον χαρίσματα Πνεῦμα Ἅγιον.

3 εἶπέ τε πρὸς αὐτούς· εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; οἱ δὲ εἶπον· εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.

3 Καὶ τότε ὁ Παῦλος τοὺς εἶπε· Ποῖον λοιπὸν βάπτισμα ἐλάβατε καὶ εἰς τίνος τὸ ὄνομα ἐβαπτίσθητε; Αὐτοὶ δὲ εἶπον· Ἐβαπτίσθημεν εἰς τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου.

4 εἶπε δὲ Παῦλος· Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισε βάπτισμα μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσι, τοῦτ' ἔστιν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.
5 ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

4 Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· Ὁ μὲν Ἰωάννης ἐβάπτισε βάπτισμα, ποὺ ὡδήγει εἰς μετάνοιαν, χωρὶς ὅμως νὰ δίδῃ τοῦτο καὶ τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν· καὶ προέτρεπεν ὁ Ἰωάννης τὸν λαὸν νὰ πιστεύσουν εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἤρχετο ὕστερα ἀπὸ αὐτόν, τουτέστιν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος θὰ παρεῖχε τὴν ἄφεσιν καὶ τὴν σωτηρίαν.
5 Ὅταν δὲ ἐκεῖνοι ἤκουσαν ταῦτα, ἐβαπτίσθησαν, ἀφοῦ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἐστήριξαν ὅλην τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ ἐλπίδα των εἰς τὸ ἀξίωμά του ὡς Μεσσίου καὶ ὡς Λυτρωτοῦ καὶ ὡς Κυρίου.

6 καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας ἦλθε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ προεφήτευον.
7 ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δεκαδύο.

6 Καὶ ὅταν ὁ Παῦλος ἔθεσεν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν των τὰς χεῖρας, ἦλθε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐπ' αὐτῶν καὶ τοὺς μετέδωκε διπλᾶ χαρίσματα, διότι ὡμίλουν εἰς διαφόρους γλώσσας, τὰς ὁποίας ὡς ξένας δὲν ἐγνώριζαν προτήτερα, συγχρόνως δὲ καὶ ἐπροφήτευον.
7 Ἦσαν δὲ ὅλοι αὐτοὶ περίπου δώδεκα ἄνδρες.

8 Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο ἐπὶ μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

8 Ἐν συνεχείᾳ δὲ ὁ Παῦλος ἀφοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὴν συναγωγήν, ἐκήρυττε μετὰ θάρρους ἐπὶ μῆνας τρεῖς συνδιαλεγόμενος μετὰ τῶν Ἰουδαίων καὶ προβάλλων πειστικὰς ἀποδείξεις περὶ τῶν ἀληθειῶν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν ἐγκαθίδρυσεν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ εἰς τὰς καρδίας τῶν πιστῶν ὁ Κύριος Ἰησοῦς.

9 ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισε τοὺς μαθητάς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου τινός.
10 τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας.

9 Ἐπειδὴ δὲ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ἐσκληρύνοντο καὶ δὲν ἐπίστευον, διαβάλλοντες καὶ βλασφημοῦντες ἐνώπιον τοῦ πλήθους τὴν πίστιν, διὰ τῆς ὁποίας ὡς διὰ δρόμου ἀσφαλοῦς ὁδηγεῖται ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀπεμακρύνθη ὁ Παῦλος ἀπὸ αὐτούς. Καὶ ἐξεχώρισε τοὺς πιστοὺς μαθητὰς ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ποὺ δὲν εἶχον πιστεύσει. Καὶ ἀπὸ τότε συνδιελέγετο καὶ ἐκήρυττε καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐν τῇ σχολῇ κάποιου, ποὺ ὠνομάζετο Τύραννος.
10 Ἡ διδασκαλία δὲ αὐτὴ εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Τυράννου διήρκεσεν ἐπὶ δύο ἔτη, ὥστε ὅλοι ἐκεῖνοι, ποὺ κατοικοῦσαν εἰς τὴν Ἀσίαν, ἤκουσαν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Ἕλληνες.

[1]) β΄ 38. Ἰν. ζ΄ 39. [3]) ιη΄ 25. [4]) ια΄ 16. Λκ. γ΄ 3. 16. [5-6]) β΄ 4. η΄ 17. ι΄ 44 - 46. Μτ. κη΄ 19. [8]) ιη΄ 4. [9]) 23. θ΄ 2. ιη΄ 7. 2 Κρ. ς΄ 17. Ττ. γ΄ 10. 11. 2 Ἰν. 10. [10]) ιη΄ 11. κ΄ 31.

11 Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας ἐποίει ὁ Θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου,

11 Καὶ ὁ Θεὸς ἐνήργει διὰ μέσου τοῦ Παύλου θαύματα οὐχὶ συνήθη καὶ τυχαῖα.

12 ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἐπιφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνθια καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους, τά τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν.

12 Καὶ ἦσαν τέτοια τὰ θαύματα, ὥστε ἔπαιρναν οἱ ἄνθρωποι μανδήλια ἢ περιζώματα καὶ ἐμπροσθέλλας, ποὺ εἶχε χρησιμοποιήσει ὁ Παῦλος καὶ εἶχε σφογγίσει μὲ αὐτὰ τὸν ἱδρῶτα του ἢ εἶχε καλύψει τὸ δέρμα του, καὶ τὰ ἔφεραν ἐπάνω εἰς τοὺς ἀρρώστους καὶ διὰ μόνης τῆς ἐπιθέσεως ταύτης ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ αὐτοὺς αἱ ἀσθένειαι καὶ ἔβγαιναν ἐξ αὐτῶν τὰ πονηρὰ πνεύματα.

13 Ἐπεχείρησαν δέ τινες ἀπὸ τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ λέγοντες· ὁρκίζομεν ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει.

13 Μερικοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, ποὺ περιήρχοντο ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ ἐξεδίωκον τὰ δαιμόνια δι' ἐξορκισμῶν, ἀπεπειράθησαν νὰ ἐπικαλεσθοῦν τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐπὶ τῶν ἐχόντων τὰ πονηρὰ πνεύματα λέγοντες· Ἐπικαλούμενοι τὸ ὄνομα καὶ τὸν φόβον, ποὺ ἐμπνέει ἡ δύναμις τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖον κηρύττει ὁ Παῦλος, σᾶς ἐξορκίζομεν νὰ ἐξέλθετε ἀπὸ αὐτούς, ποὺ βασανίζετε.

14 ἦσαν δέ τινες υἱοὶ Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἑπτὰ οἱ τοῦτο ποιοῦντες.

14 Ἦσαν δὲ κάποια παιδιὰ τοῦ Σκευᾶ, Ἰουδαίου ἀρχιερέως, ἑπτὰ τὸν ἀριθμόν, αὐτοὶ ποὺ ἔπραττον τοῦτο.

15 ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπε· τὸν Ἰησοῦν γινώσκω καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ;

15 Ἀπεκρίθη δὲ τὸ πονηρὸν πνεῦμα καὶ εἶπε· Γνωρίζω τὸν Ἰησοῦν· ἠξεύρω καὶ τὸν Παῦλον. Σεῖς ὅμως ποῖοι εἶσθε;

16 καὶ ἐφαλλόμενος ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος, ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν, καὶ κατακυριεύσας αὐτῶν ἴσχυσε κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου.

16 Καὶ ἀφοῦ ἐπήδησε μὲ ὁρμὴν κατ' αὐτῶν ὁ ἄνθρωπος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἦτο τὸ πονηρὸν πνεῦμα, καὶ τοὺς κατέβαλε, ἐβιαιοπράγησε κατ' αὐτῶν, ὥστε αὐτοὶ ἐξέφυγαν ἀπὸ τὸ σπίτι ἐκεῖνο τοῦ δαιμονισμένου γυμνοὶ καὶ τραυματισμένοι.

17 τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι τοῖς κατοικοῦσι τὴν Ἔφεσον, καὶ ἐπέπεσε φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ·

17 Τοῦτο δὲ ἔγινε γνωστὸν εἰς ὅλους, καὶ Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας, ὅσοι κατοικοῦσαν εἰς τὴν Ἔφεσον, οἱ ὁποῖοι ὡμίλουν προτήτερα ἀνευλαβῶς ἢ ἀδιαφόρως περὶ τοῦ Παύλου καὶ τῆς διδασκαλίας του, καὶ ἐκυριεύθησαν ὅλοι αὐτοὶ ἀπὸ φόβον, καὶ ἐδοξάζετο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

18 πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο ἐξομολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν.

18 Καὶ πολλοὶ ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ εἶχαν πιστεύσει, ἤρχοντο καὶ ἐξωμολογοῦντο καὶ ἐγνωστοποίουν δημοσίᾳ τὰς κακάς των πράξεις.

19 ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες τὰς βίβλους κατέκαιον

19 Ἀρκετοὶ δὲ ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἤσκησαν τὰς μαγικὰς τέχνας, ἀφοῦ ἔφεραν μαζὶ τὰ μαγικὰ βιβλία, ἔκαιον ταῦτα ἐμπρὸς εἰς ὅλους. Καὶ συνυπολόγισαν τὰς τιμάς, εἰς τὰς ὁποίας

[11-12]) β' 43. ε' 12. 15. ιδ' 3. [13]) Λκ. θ' 49. Μτ. ζ' 22. ιβ' 27. [15]) ις' 17. Μρ. α' 34. [17]) β' 43. ε' 5. 11. 13. [18]) Μτ. γ' 6.

ἐνώπιον πάντων· καὶ συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε.

εἶχον ἀγορασθῆ τὰ καέντα ταῦτα βιβλία, καὶ εὗρον συνολικὸν ποσὸν τῆς ἀξίας των πεντήκοντα χιλιάδας ἀργυρῶν νομισμάτων, ἤτοι περίπου τριάκοντα πέντε χιλιάδας χρυσᾶς δραχμάς.

20 Οὕτω κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ηὔξανε καὶ ἴσχυεν.

20 Ἔτσι ὁ λόγος τοῦ Κυρίου διεδίδετο μὲ μεγάλην δύναμιν καὶ ἤσκει ἰσχυρὰν ἐπίδρασιν.

Στίχ. 21-41. Ἀναταραχαὶ εἰς τὴν Ἔφεσον.

21 Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰπὼν ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν.

21 Ἀφοῦ δὲ συνετελέσθησαν ταῦτα, ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του ὁ Παῦλος νὰ περιοδεύσῃ πρῶτον εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Ἀχαΐαν καὶ νὰ πορευθῇ ἔπειτα εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ προσέθεσεν ὅτι, ἀφοῦ ὑπάγω εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, πρέπει ἐγὼ νὰ ἴδω καὶ τὴν Ῥώμην.

22 ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἔραστον, αὐτὸς ἐπέσχε χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.

22 Ἀφοῦ δὲ ἀπέστειλεν εἰς Μακεδονίαν δύο ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ τὸν ὑπηρέτουν καὶ τὸν ἐβοήθουν εἰς τὸ ἀποστολικόν του ἔργον, τὸν Τιμόθεον δηλαδὴ καὶ τὸν Ἔραστον, αὐτὸς παρέμεινεν ἐπ' ὀλίγον ἀκόμη χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.

23 Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ.

23 Ἔγινε δὲ κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον ὄχι ὀλίγη ταραχὴ περὶ τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ζωῆς, τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος μᾶς ἀπεκάλυψεν ὡς δρόμον ἀσφαλῆ ὁδηγοῦντα εἰς τὴν σωτηρίαν.

24 Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος παρείχετο τοῖς τεχνίταις ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην·

24 Ἔγινε δὲ ἡ ταραχὴ αὐτή, διότι κάποιος, ποὺ ὠνομάζετο Δημήτριος, ὁ ὁποῖος κατειργάζετο τὸν ἄργυρον καὶ κατεσκεύαζε μικροὺς ναοὺς ἀσημένιους, ὁμοιώματα τοῦ ναοῦ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος, παρεῖχεν ὄχι μικρὰ κέρδη εἰς τοὺς τεχνίτας, ποὺ εἰργάζοντο τὸ ἐπάγγελμα αὐτό.

25 οὓς συναθροίσας καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας εἶπεν· ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῶν ἐστι,

25 Ἐμάζευσε λοιπὸν τούτους, καθὼς καὶ τοὺς ἐργάτας, ποὺ ἠσχολοῦντο εἰς τέτοια ἔργα καὶ εἶπεν· Ἄνδρες, γνωρίζετε, ὅτι ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμα αὐτὸ βγαίνει τὸ πλούσιον εἰσόδημά μας.

26 καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου, ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι.

26 Καὶ βλέπετε οἱ ἴδιοι, ἀλλὰ καὶ ἀκούετε νὰ λέγουν οἱ ἄλλοι, ὅτι πλῆθος ἀρκετόν, ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν Ἔφεσον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὅλην σχεδὸν τὴν Ἀσίαν, τὸ μετέστρεψε μὲ λόγους πειστικοὺς αὐτὸς ὁ Παῦλος, λέγων ὅτι οἱ θεοί, ποὺ κατασκευάζονται ἀπὸ χεῖρας ἀνθρώπων, δὲν εἶναι ἀληθινοὶ θεοί.

27 οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ

27 Δὲν κινδυνεύει δὲ μόνον τὸ ἐπάγγελμά μας αὐτὸ νὰ καταντήσῃ ἐπὶ ζημίᾳ ἡμῶν εἰς παρακμὴν καὶ καταφρόνησιν, ἀλλὰ καὶ ὁ ναὸς τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος κινδυνεύει νὰ μὴ λο-

[20]) ς' 7. ιβ' 24. [21]) κ' 1. 2. 22. κγ' 11. κη' 14. Ῥμ. α' 13. ιε' 23 - 28. [22]) ις' 1. Ῥμ. ις' 23. 1 Κρ. δ' 17. ις' 10. 11. 2 Τμ. δ' 20. [23]) 9. 1 Κρ. ιε' 32. 2 Κρ. α' 8. 9. [24-25]) 38. ις' 16. 19. [26]) ιδ' 15. ιζ' 29. [27]) 35.

τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς οὐθὲν λογισθῆναι, μέλλειν τε καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν μεγαλειότητα αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται.

28 ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ ἔκραζον λέγοντες· μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων.

29 καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη τῆς συγχύσεως, ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, συνεκδήμους Παύλου.

30 τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μαθηταί·

31 τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν, ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτὸν παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.

32 ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος ἕνεκεν συνεληλύθεισαν.

33 ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν Ἀλέξανδρον, προβαλλόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος κατασείσας τὴν χεῖρα ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ.

34 ἐπιγνόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων, ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων· μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων.

35 καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησίν· ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεωκό-

γαριάζεται πλέον γιὰ τίποτε καὶ μέλλει νὰ καθαιρεθῆ ἡ μεγαλειότης αὐτῆς, τὴν ὁποίαν ὁλόκληρος ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται.

28 Ὅταν δὲ ἤκουσαν ἐκεῖνοι τοὺς λόγους τούτους, ἔγιναν γεμᾶτοι ἀπὸ θυμὸν καὶ ἐφώναζαν λέγοντες· Εἶναι μεγάλη ἡ Ἄρτεμις τῶν Ἐφεσίων.

29 Καὶ ἐγέμισεν ὁλόκληρος ἡ πόλις ἀπὸ τὸν θόρυβον καὶ τὴν ταραχήν, ποὺ ἐπροκάλεσαν οὗτοι, καὶ ὥρμησεν ὁ λαὸς μὲ μίαν γνώμην εἰς τὸ θέατρον, ἀφοῦ ἥρπασαν μαζὶ τὸν Γάϊον καὶ τὸν Ἀρίσταρχον, Μακεδόνας συνοδοιπόρους τοῦ Παύλου.

30 Ὅταν δὲ ὁ Παῦλος ἐξεδήλωσε τὴν θέλησιν νὰ εἰσέλθη εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ λαοῦ, δὲν τὸν ἄφιναν οἱ μαθηταί.

31 Μερικοὶ δὲ καὶ ἀπὸ τοὺς Ἀσιάρχας, ποὺ ἦσαν φίλοι τοῦ Παύλου, ἔστειλαν πρὸς αὐτὸν ἀνθρώπους καὶ τὸν παρεκάλουν νὰ μὴν ἐκθέση εἰς κίνδυνον τὸν ἑαυτόν του εἰσερχόμενος εἰς τὸ θέατρον.

32 Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Παῦλος δὲν μετέβη εἰς τὸ θέατρον, ἄλλοι ἐφώναζαν ἐκεῖ ἄλλο καὶ ἄλλοι ἄλλο· διότι ἡ συνέλευσις τοῦ λαοῦ εὑρίσκετο εἰς σύγχυσιν καὶ οἱ περισσότεροι δὲν ἤξευραν, διὰ ποῖον λόγον εἶχον μαζευθῆ.

33 Μερικοὶ δὲ ἀπὸ τὸν ὄχλον ἔβαλαν ἐμπρὸς κάποιον Ἀλέξανδρον, τὸν ὁποῖον οἱ Ἰουδαῖοι ἔσπρωχναν διὰ νὰ τὸν βγάλουν ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ πλῆθος. Ὁ Ἀλέξανδρος δέ, ἀφοῦ ἔκαμε σημεῖον μὲ κίνησιν τῆς χειρός, ἤθελε νὰ ἀπολογηθῆ εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ λαοῦ ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων καὶ κατὰ τῶν Χριστιανῶν.

34 Ἀλλ᾽ ὅταν τὰ πλήθη ἀντελήφθησαν, ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἦτο Ἰουδαῖος, ἔγινε μία φωνὴ ἀπὸ ὅλους, ποὺ ἐφώναζαν περίπου δύο ὥρας· Μεγάλη θεὰ εἶναι ἡ Ἄρτεμις τῶν Ἐφεσίων.

35 Ἀφοῦ δὲ ὁ γραμματεὺς τῆς Ἐφέσου, ποὺ ἦτο ἕνας ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας αὐτῆς, καθησύχασε τὸ ἄτακτον πλῆθος, εἶπεν· Ἄνδρες Ἐφέσιοι, ἡσυχάσατε. Τίποτε δὲν δικαιολογεῖ τὴν ἀνησυχίαν σας. Διότι, ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ποὺ δὲν γνωρίζει, ὅτι ἡ πόλις τῶν Ἐφεσίων εἶναι λάτρις καὶ φρουρὸς

[28]) 34. [29]) 32. ς΄ 12. κ΄ 4. κζ΄ 2. (Ῥμ. ις΄ 23. 1 Κρ. α΄ 15). Κλ. δ΄ 10. Φλμ. 24. [32]) 29. [33]) ιβ΄ 17. Μρ. ιε΄ 21. 1 Τμ. α΄ 20. 2 Τμ. δ΄ 14. [34]) 28.

ρον οὖσαν τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Διοπετοῦς;

36 ἀναντιρρήτων οὖν ὄντων τούτων δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν καὶ μηδὲν προπετὲς πράσσειν.

37 ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους οὔτε ἱεροσύλους οὔτε βλασφημοῦντας τὴν θεὰν ὑμῶν.

38 εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται ἔχουσι πρός τινα λόγον, ἀγοραῖοι ἄγονται καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν, ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις.

39 εἰ δέ τι περὶ ἑτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται.

40 καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος περὶ οὗ δυνησόμεθα ἀποδοῦναι λόγον τῆς συστροφῆς ταύτης.

41 καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν.

τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ ἀγάλματός της, ποὺ μᾶς ἐρρίφθη ἀπὸ τὸν Δία καὶ δι᾽ αὐτὸ λέγεται Διοπετές;

36 Ἀφοῦ λοιπὸν καὶ ἡ ἀφοσίωσίς μας πρὸς τὴν θεὰν καὶ ἡ προέλευσις τοῦ ἀγάλματός της εἶναι βέβαια καὶ κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ δι᾽ αὐτὰ νὰ φέρη ἀντίρρησιν, πρέπει σεῖς νὰ εἶσθε ἥσυχοι καὶ νὰ μὴ πράττετε τίποτε τὸ ἀπερίσκεπτον.

37 Σᾶς λέγω δὲ νὰ μὴ πράττετε τίποτε τὸ ἀπερίσκεπτον, διότι ἐφέρατε ἐδῶ τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, οἱ ὁποῖοι οὔτε ἔκλεψαν τίποτε ἀπὸ τὸ ἱερόν, οὔτε βλασφημοῦν τὴν θεάν σας.

38 Καὶ ἂν μὲν ὁ Δημήτριος καὶ οἱ τεχνῖται, ποὺ εἶναι μαζί του, ἔχουν νὰ εἴπουν λόγον κατηγορίας ἐναντίον κάποιου ἀνθρώπου, γίνονται τακτικὰ συνελεύσεις εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ ὑπάρχουν ἀνθύπατοι. Ἂς καταγγελθοῦν μεταξύ των εἰς τὸ δικαστήριον.

39 Ἐὰν δὲ ζητῆτε καὶ κάτι περὶ ἄλλων ὑποθέσεων, ποὺ οὔτε ἀπὸ τὰς ἀγοραίας συνελεύσεις, οὔτε ἀπὸ τὸν ἀνθύπατον δύνανται νὰ δικασθοῦν, τοῦτο θὰ λυθῆ εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ λαοῦ, ποὺ συγκαλεῖται κατὰ τὸν νόμον εἰς ὡρισμένας ἡμέρας.

40 Σᾶς λέγω ταῦτα, διότι διατρέχομεν καὶ τὸν κίνδυνον νὰ κατηγορηθῶμεν ἐπὶ στάσει διὰ τὴν σημερινὴν συνέλευσιν, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει καμμία αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ δώσωμεν δικαιολογίαν διὰ τὴν θορυβώδη ταύτην συρροὴν καὶ διαδήλωσιν.

41 Καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα, διέλυσε τὴν συνάθροισιν τοῦ λαοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ΄.

Στίχ. 1-16. Ὁ Παῦλος εἰς Τρῳάδα. Ὁ Εὔτυχος σώζεται ὑπὸ τοῦ Παύλου. Ἄφιξις αὐτοῦ εἰς Μίλητον.

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον προσκαλεσάμενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς καὶ ἀσπασάμενος ἐξῆλθε πορευθῆναι εἰς Μακεδονίαν.

2 διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα·

Ὅταν δὲ κατέπαυσεν ὁ θόρυβος καὶ ἀποκατεστάθη εἰς τὴν πόλιν ἡ ἡσυχία, προσεκάλεσεν ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς καὶ ἀποχαιρετήσας αὐτοὺς ἀνεχώρησε διὰ νὰ ὑπάγη εἰς τὴν Μακεδονίαν.

2 Ἀφοῦ δὲ περιώδευσε τὰ μέρη ἐκεῖνα, τοὺς Φιλίππους δηλαδὴ καὶ τὴν Θεσσαλονίκην καὶ τὴν Βέροιαν, καὶ ἀφοῦ μὲ διδασκαλίαν καὶ λόγους πολλοὺς προέτρεψε καὶ ἐνίσχυσε τοὺς ἐκεῖ μαθητάς, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Κ΄. [1]) ιθ΄ 21. (1 Τμ. α΄ 3). [2]) ιε΄ 41.

3 ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας.

3 Καὶ ἀφοῦ ἔμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ μῆνας τρεῖς, ἐπειδὴ ἔγινε κατ' αὐτοῦ ἐπιβουλὴ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι ἐσχεδίαζαν νὰ τὸν φονεύσουν ὅταν ἔμελλε διὰ πλοίου νὰ ταξιδεύσῃ εἰς τὴν Συρίαν, ἀπεφασίσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Μακεδονίαν διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ μέσου Μακεδονίας νὰ μεταβῇ εἰς Ἀσίαν.

4 συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς Ἀσίας Σώπατρος Βεροιαῖος, Θεσσαλονικέων δὲ Ἀρίσταρχος καὶ Σεκοῦνδος, καὶ Γάϊος Δερβαῖος καὶ Τιμόθεος, Ἀσιανοὶ δὲ Τυχικὸς καὶ Τρόφιμος.

4 Συνώδευον δὲ αὐτὸν ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν μέχρι τῆς Ἀσίας ὁ Σώπατρος ἀπὸ τὴν Βέροιαν, ἀπὸ τοὺς Θεσσαλονικεῖς δὲ ὁ Ἀρίσταρχος καὶ ὁ Σεκοῦνδος, καὶ μαζὶ μὲ αὐτοὺς ὁ Γάϊος, ποὺ ἦτο ἐκ Δέρβης καὶ ὁ Τιμόθεος, ἐξ Ἀσίας δὲ ὁ Τυχικὸς καὶ ὁ Τρόφιμος.

5 οὗτοι προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρῳάδι·

5 Αὐτοὶ οἱ ἑπτὰ ἦλθαν διὰ θαλάσσης προτήτερα καὶ μᾶς ἐπερίμεναν εἰς τὴν Τρῳάδα.

6 ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρῳάδα ἄχρις ἡμερῶν πέντε, οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά.

6 Ἡμεῖς δὲ ἀπεπλεύσαμεν ἀπὸ τοὺς Φιλίππους καὶ τὴν Νεάπολιν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων καὶ συνηντήσαμεν αὐτοὺς εἰς τὴν Τρῳάδα μετὰ πέντε ἡμέρας. Ἐμείναμεν δὲ ἐκεῖ ἑπτὰ ἡμέρας.

7 Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων συνηγμένων τῶν μαθητῶν κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύριον, παρέτεινέ τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου.

7 Κατὰ δὲ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, τὴν Κυριακὴν δηλαδή, ὅτε εἶχον συναχθῆ οἱ μαθηταὶ περὶ τὸ ἑσπέρας διὰ νὰ κόψουν καὶ κοινωνήσουν τὸν ἄρτον τῆς θείας Εὐχαριστίας, ὁ Παῦλος συνδιελέγετο καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς, ἕτοιμος νὰ ἀναχωρήσῃ τὴν ἑπομένην. Καὶ παρέτεινε τὸν λόγον μέχρι τοῦ μεσονυκτίου.

8 ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ οὗ ἦμεν συνηγμένοι.

8 Ἦσαν δὲ ἀρκεταὶ λαμπάδες ἀναμμέναι εἰς τὸ ἐπάνω πάτωμα τῆς οἰκίας, εἰς τὸ ὁποῖον ἤμεθα συνηγμένοι.

9 καθήμενος δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὔτυχος ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου κάτω καὶ ἤρθη νεκρός.

9 Ἐνῷ δὲ ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ παραθύρου κάποιος νέος ὀνομαζόμενος Εὔτυχος, ἐφέρετο διαρκῶς τὸ σῶμα του πρὸς τὰ κάτω, διότι ἐνύσταζε πολὺ καὶ τὸν κατελάμβανε βαθὺς ὕπνος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος ὡμίλει ἐπὶ μακρόν, καταβληθεὶς καὶ παραλύσας ὁ νέος οὗτος ἀπὸ τὸν ὕπνον ἔπεσεν ἀπὸ τὸ τρίτον πάτωμα κάτω καὶ τὸν ἐσήκωσαν νεκρόν.

10 καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ καὶ συμπεριλαβὼν εἶπε· μὴ θορυβεῖσθε· ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν.

10 Ἀλλ' ὁ Παῦλος κατέβη κάτω καὶ ἔπεσεν ἐπάνω του. Καὶ ἀφοῦ τὸν ἐπῆρεν εἰς τὰς ἀγκάλας του, εἶπε· Μὴν ἀνησυχῆτε καὶ μὴ κλαίετε. Διότι ἡ ψυχή του ἐπανῆλθε καὶ εἶναι μέσα του.

[3]) θ' 23. 24. [4]) ις' 1. ιζ' 10. ιθ' 29. κα' 29. Ῥμ. ις' 21. Ἐφ. ς' 21. Κλ. δ' 7. 2 Τμ. δ' 12. 20. Ττ. γ' 12. [5-6]) ις' 8. 10. [7]) β' 42. 46. Μτ. κη' 1. Λκ. κδ' 1. 1 Κρ. ις' 2. Ἀπ. α' 10. [8]) α' 13. [10]) 4 Βσ. δ' 34. Πρ. θ' 40.

11 ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας ἄχρις αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν.

11 Ἀφοῦ δὲ ἀνέβη καὶ ἔκοψε τὸν ἄρτον τῆς Εὐχαριστίας καὶ ἔφαγε, καὶ ὡμίλησεν ἀκόμη ἐπ' ἀρκετὸν μέχρι τῆς αὐγῆς, ἔτσι χωρὶς διόλου νὰ ἀναπαυθῇ καὶ ἐν συνεχείᾳ μὲ τὸν ὁλονύκτιον ἐκεῖνον κόπον ἀνεχώρησε.

12 ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.

12 Ἔφεραν δὲ εἰς τὸ ὑπερῷον τὸν νέον ζωντανὸν καὶ ἐπαρηγορήθησαν ὅλοι μεγάλως.

13 Ἡμεῖς δὲ προελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον ἀνήχθημεν εἰς τὴν Ἄσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτω γὰρ ἦν διατεταγμένος, μέλλων αὐτὸς πεζεύειν.

13 Ἡμεῖς δὲ προτοῦ νὰ ἀναχωρήσῃ ὁ Παῦλος, ἤλθομεν εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἀπεπλεύσαμεν διὰ τὴν Ἄσσον, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ συναντηθῶμεν μὲ τὸν Παῦλον καὶ ἀπ' ἐκεῖ νὰ τὸν πάρωμεν μαζί μας εἰς τὸ πλοῖον. Καὶ ἐφύγαμεν ἡμεῖς προτήτερα, διότι ἔτσι εἶχε κανονίσει ὁ Παῦλος, ἐπειδὴ τὸ ἀπὸ Τρῳάδος εἰς Ἄσσον ταξίδιον ἐπρόκειτο νὰ τὸ κάμῃ αὐτὸς διὰ ξηρᾶς.

14 ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν Ἄσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην·

14 Ὅταν δὲ μᾶς συνήντησεν εἰς τὴν Ἄσσον, τὸν ἐπήραμεν πάλιν εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἤλθομεν εἰς Μυτιλήνην.

15 κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ἀντικρὺ Χίου, τῇ δὲ ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς Σάμον, καὶ μείναντες ἐν Τρωγυλίῳ τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον.

15 Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀπεπλεύσαμεν τὴν ἑπομένην ἡμέραν καὶ ἐφθάσαμεν ἀπέναντι τῆς Χίου. Τὴν ἄλλην δὲ ἡμέραν ἐπλησιάσαμεν εἰς τὴν Σάμον καὶ ἀφοῦ ἐμείναμεν τὴν νύκτα εἰς τὸ ἀκρωτήριον Τρωγύλιον, τὴν ἑπομένην ἡμέραν ἤλθομεν εἰς Μίλητον.

16 ἔκρινε γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι τὴν Ἔφεσον, ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδε γάρ, εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

16 Ἐπλεύσαμεν δὲ εἰς τὴν Μίλητον, διότι ἀπεφάσισεν ὁ Παῦλος νὰ παρακάμψῃ διὰ τοῦ πλοίου τὴν Ἔφεσον καὶ νὰ μὴ ἀποβιβασθῇ εἰς αὐτήν, διὰ νὰ μὴ τοῦ συμβῇ νὰ ἀργοπορήσῃ ἐν τῇ Ἀσίᾳ. Δὲν ἤθελε δὲ νὰ ἀργοπορήσῃ, διότι ἔσπευδεν, ἐὰν καθίστατο δυνατὸν εἰς αὐτόν, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς νὰ ἔλθῃ εἰς Ἱεροσόλυμα.

Στίχ. 17-38. Λόγος τοῦ Ἀποστόλου πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐφέσου.

17 Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἔφεσον μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας.

17 Ἀπὸ τὴν Μίλητον δὲ ἔστειλεν ἀνθρώπους εἰς τὴν Ἔφεσον καὶ ἐκάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἔλθουν εἰς συνάντησίν του.

18 ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην,

18 Ὅταν δὲ ἦλθον πρὸς αὐτόν, τοὺς εἶπε· Σεῖς γνωρίζετε καλά, πῶς ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν, ποὺ ἐπάτησα εἰς τὴν Ἀσίαν, συμπεριεφέρθην μαζί σας καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς παραμονῆς μου.

[15]) 2 Τμ. δ' 20. [16]) ιη' 21. [17]) ια' 30. [18-19]) 31. ιη' 19. ιθ' 10.

19 δουλεύων τῷ Κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πολλῶν δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων,

20 ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόντων τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους,

21 διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι τὴν εἰς τὸν Θεὸν μετάνοιαν καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

22 καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά μοι μὴ εἰδώς,

23 πλὴν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται λέγον ὅτι δεσμά με καὶ θλίψεις μένουσιν.

24 ἀλλ' οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχήν μου τιμίαν ἐμαυτῷ, ὡς τελειῶσαι τὸν δρόμον μου μετὰ χαρᾶς καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.

25 καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

26 διὸ μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὅτι καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων·

27 οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ

19 Συμπεριεφέρθην ὡς πιστὸς δοῦλος τοῦ Κυρίου, τὸν ὁποῖον ἐδούλευον μὲ πᾶσαν ταπεινοφροσύνην καὶ μὲ πολλὰ δάκρυα, ποὺ ἔχυνα διὰ τοὺς ἁμαρτάνοντας καὶ ἀνθισταμένους εἰς τὸ εὐαγγέλιον, καὶ μὲ καρτερίαν ἐν μέσῳ τῶν πειρασμῶν, ποὺ μοῦ συνέβησαν ἀπὸ τὰς ἐπιβουλὰς τῶν Ἰουδαίων.

20 Γνωρίζετε, ὅτι προκειμένου δι' ἐκεῖνα, ποὺ σᾶς ὠφέλουν, δὲν ἠμποδίσθην διὰ κανὲν ἐξ αὐτῶν ἐκ δειλίας ἢ προσωποληψίας ἢ ἀποβλέπων εἰς ἄλλο τι, ὥστε νὰ μὴ σᾶς ἀναγγείλω τοῦτο καὶ νὰ μὴ σᾶς τὸ διδάξω καὶ εἰς κέντρα δημόσια καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς οἴκους σας.

21 Καὶ σᾶς ἐδίδαξα μετὰ παρρησίας καὶ δυνάμεως μαρτυρῶν καὶ εἰς Ἰουδαίους καὶ εἰς Ἕλληνας τὴν ἀνάγκην τῆς μετανοίας ἔναντι τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς πίστεως εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, διὰ τοῦ ὁποίου συγχωροῦνται αἱ ἁμαρτίαι μας καὶ σωζόμεθα.

22 Καὶ τώρα ἰδοὺ ἐγὼ σπρώχνομαι δυνατὰ ἀπὸ τὸ πνεῦμα μου, ποὺ διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Σπρώχνομαι ὑπ' αὐτοῦ, σὰν νὰ εἶμαι δεμένος καὶ νὰ μὴ ἠμπορῶ νὰ ὑπάγω ἀλλοῦ, παρὰ ὅπου μὲ τραβᾷ ἐκεῖνο. Καὶ ὑπὸ τὴν ὤθησιν ταύτην πηγαίνω τώρα εἰς Ἱεροσόλυμα, χωρὶς νὰ ἠξεύρω, τί θὰ μοῦ συμβῇ ἐκεῖ.

23 Πλὴν ἕνα μόνον ἠξεύρω, ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν μαρτυρεῖ ἐντόνως καὶ λέγει, ὅτι μὲ περιμένουν δεσμὰ καὶ θλίψεις.

24 Δὲν λογαριάζω ὅμως τίποτε ἀπὸ αὐτά, οὔτε θεωρῶ τὴν ζωήν μου πολύτιμον δι' ἐμέ, ὅσον θεωρῶ σπουδαῖον καὶ πολύτιμον τὸ νὰ τελειώσω μὲ ἀνάπαυσιν συνειδήσεως καὶ χαρὰν τὸν δρόμον τῆς ἀποστολῆς μου καὶ νὰ φέρω εἰς πέρας τὴν διακονίαν, ποὺ ἔλαβον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὸ νὰ δίδω μαρτυρίαν περὶ τοῦ εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον γνωστοποιεῖ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν χάριν, τὴν ὁποίαν τοὺς ἔδωκεν ὁ Θεός.

25 Καὶ τώρα ἰδοὺ ἐγὼ προβλέπω ἀνθρωπίνως, ὅτι δὲν θὰ ἴδετε πλέον τὸ πρόσωπόν μου σεῖς ὅλοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιώδευσα κηρύττων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

26 Ἐπειδὴ δὲ δὲν πρόκειται νὰ ἰδωθῶμεν πάλιν, δι' αὐτὸ σᾶς βεβαιῶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἀνεύθυνος δι' ὅλους σας, ἐὰν συμβῇ κανεὶς ἀπὸ σᾶς νὰ ἀπολεσθῇ.

27 Δὲν ἔχω δὲ εὐθύνην, διότι δὲν ἠμποδίσθην, ὥστε νὰ μὴ σᾶς

[20-21]) 27. ιθ' 8. κς' 20. Λκ. κδ' 47. Ῥμ. α' 16. [22]) ιθ' 21. [23]) θ' 16. κα' 4. 11. 33. [24]) κα' 13. Ῥμ. α' 1. η' 35. 36. Φλ. β' 17. Κλ. α' 24. 2 Τμ. δ' 6. 7. Ττ. α' 3. [25]) 38. Φλ. α' 25. β' 24. Φλμ. 22. [26]) ιη' 6. [27]) 20. 21. Ἐφ. α' 11.

μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ.

28 προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος.

29 ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου·

30 καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν.

31 διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον.

32 καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν.

33 ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα·

34 αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται.

35 πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ Κυρίου Ἰη-

ἀναγγείλω ὅλον τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἀποβλέπει εἰς τὴν διὰ τῆς Ἐκκλησίας σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου.

28 Προσέχετε λοιπὸν εἰς τὸν ἑαυτόν σας, πῶς θὰ συμπεριφέρεσθε καὶ τί θὰ διδάσκετε. Προσέχετε καὶ εἰς ὅλον τὸ πνευματικόν σας ποίμνιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὸ Ἅγιον Πνεῦμα σᾶς ἐτοποθέτησεν ἐπισκόπους νὰ ποιμαίνετε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος ἔσωσε καὶ κατέστησε κτῆμα του μὲ τὸ ἴδιόν του αἷμα.

29 Σᾶς λέγω δὲ νὰ προσέχετε, διότι ἐγὼ γνωρίζω τοῦτο, ὅτι μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μου θὰ εἰσέλθουν μεταξύ σας ψευδοδιδάσκαλοι καὶ πλάνοι σὰν ἄλλοι λύκοι ἄγριοι καὶ σκληροί, ποὺ ἀλύπητα θὰ διαρπάζουν τὸ ποίμνιον βλάπτοντες καὶ ἀφανίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν λογικῶν προβάτων.

30 Καὶ ἀπὸ σᾶς τοὺς ἰδίους θὰ ἀναφανοῦν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι θὰ διδάσκουν διδασκαλίας, αἱ ὁποῖαι θὰ διαστρέφουν τὴν ἀλήθειαν, διὰ νὰ ἀποσποῦν τοὺς μαθητὰς ἀπὸ τὸν εὐθὺν δρόμον τῆς ἀληθείας καὶ νὰ τοὺς παρασύρουν ἀπὸ πίσω των ὡς ὀπαδοὺς καὶ ἀκολούθους των.

31 Δι' αὐτὸ προσέχετε ἄγρυπνοι, ἔχοντες παράδειγμα ἐμὲ καὶ ἐνθυμούμενοι, ὅτι ἐπὶ τριετίαν συνεχῶς νύκτα καὶ ἡμέραν δὲν ἔπαυσα μὲ δάκρυα νὰ νουθετῶ ἕνα ἕκαστον.

32 Καὶ τώρα σᾶς ἐμπιστεύομαι, ἀδελφοί, εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸν λόγον, τὸν ὁποῖον ἡ χάρις του μᾶς ἀπεκάλυψε, καὶ ὁ ὁποῖος λόγος του θὰ σᾶς προφυλάξῃ ἀπὸ πᾶσαν πλάνην καὶ διαστροφήν. Σᾶς ἐμπιστεύομαι εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ συνεχίσῃ τὴν οἰκοδομήν σας καὶ νὰ σᾶς δώσῃ κληρονομίαν μεταξὺ ὅλων ἐκείνων, ποὺ προώδευσαν εἰς τὸν ἁγιασμόν, τὸν ὁποῖον ἔλαβον διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

33 Ἀργύριον ἢ χρυσίον ἢ ρουχισμὸν τίποτε ἀπὸ αὐτὰ δὲν ἐπεθύμησα.

34 Σεῖς οἱ ἴδιοι γνωρίζετε, ὅτι εἰς τὰς ἀνάγκας μου καὶ εἰς τὰς ἀνάγκας ἐκείνων ποὺ ἦσαν μαζί μου, ὑπηρέτησαν τὰ ροζιασμένα αὐτὰ χέρια.

35 Μὲ κάθε τρόπον σᾶς ἔδωκα παράδειγμα, ὅτι ἔτσι ἐργαζόμενοι βαρειὰ πρέπει νὰ προλαμβάνετε κάθε σκανδαλισμὸν τῶν ἀσθενῶν ἀδελφῶν καὶ νὰ τοὺς βοηθῆτε, ὅπως γίνουν δυνατοὶ πνευματικῶς, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐνθυμῆσθε τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Νὰ ἐνθυμῆσθε δηλαδή, ὅτι εἶπεν αὐτός: Εἶναι μακα-

[28]) Ψ. ογ' 2. Πρ. κ' 17. 31. Ἰν. ι' 11. 14. κα' 15 - 17. 1 Κρ. ς' 20. ζ' 23. Ἐφ. α' 14. δ' 11. Φλ. α' 1. 1 Τμ. γ' 1. 2. δ' 16. Ττ. β' 14. 1 Πτ. α' 18. 19. β' 9. ε' 2. [29]) Μτ. ζ' 15. Ἰν. ι' 12. 2 Πτ. β' 1. [30]) 1 Ἰν. β' 19. 1 Τμ. δ' 1. 2 Πτ. β' 2. 3. [31]) 18. 28. ιθ' 8. 10. 2 Κρ. β' 4. ια' 29. Ἑβ. ιγ' 17. [32]) Δτ. λγ' 3. Πρ. ιδ' 3. 23. κς' 18. Γλ. δ' 7. Ἐφ. α' 18. Κλ. α' 12. Ἰκ. α' 21. 1 Πτ. β' 9. [33]) 1 Βσ. ιβ' 3. Πρ. κ' 35. 1 Κρ. θ' 12 - 18. 2 Κρ. ζ' 2. ια' 7 - 10. ιβ' 14. 15. 2 Θσ. γ' 8. 9. Μτ. ι' 8. [34]) ιη' 3. [35]) 33. Ῥμ. ιδ' 1. ιε' 1. 1 Κρ. θ' 22. 1 Θσ. ε' 14. Λκ. ς' 20 - 38. ιδ' 14.

σοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε· μακάριόν ἐστι μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν.
36 καὶ ταῦτα εἰπών, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο.
37 ἱκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς πάντων, καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου κατεφίλουν αὐτόν,
38 ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. προέπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.

ριώτερον τὸ νὰ δίδῃ κανεὶς παρὰ τὸ νὰ λαμβάνῃ, καὶ ὅταν ἀκόμη δικαιοῦται νὰ λάβῃ.
36 Καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα, ἐγονάτισε καὶ προσηυχήθη μαζὶ μὲ ὅλους αὐτούς.
37 Ἔγινε δὲ μεγάλος κλαυθμὸς ἀπὸ ὅλους καὶ ἀφοῦ ἔπεσαν ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ Παύλου, τὸν ἐφίλουν μὲ πολλὴν στοργήν.
38 Καὶ ἔγινεν ὁ θλιβερὸς αὐτὸς χωρισμός, διότι ἐλυποῦντο πρὸ παντὸς διὰ τὸν λόγον, ποὺ εἶχεν εἰπεῖ, ὅτι δὲν ἐπρόκειτο πλέον νὰ ἴδουν τὸ πρόσωπόν του. Τὸν ἠκολούθουν δὲ καὶ τὸν συνέβγαλαν μέχρι τοῦ πλοίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ΄.

Στίχ. 1-16. Ὁ Παῦλος εἰς Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης. Προφητεῖαι περὶ τοῦ Παύλου. Ἄφιξις εἰς Ἱερουσαλήμ.

Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶ, τῇ δὲ ἑξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κἀκεῖθεν εἰς Πάταρα.
2 καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην ἐπιβάντες ἀνήχθημεν.
3 ἀναφανέντες δὲ τὴν Κύπρον καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ κατήχθημεν εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον.
4 καὶ ἀνευρόντες τοὺς μαθητὰς ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ Πνεύματος μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἱεροσόλυμα.
5 ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόν-

Ὅτε δὲ ἀποσπασθέντες μὲ δυσκολίαν ἀπὸ αὐτοὺς συνέβη νὰ ἀποπλεύσωμεν, ἐπλεύσαμεν κατ' εὐθεῖαν καὶ ἤλθομεν εἰς τὴν νῆσον Κῶ, τὴν ἄλλην δὲ ἡμέραν εἰς τὴν Ρόδον, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς Πάταρα.
2 Καὶ ἀφοῦ εὕρομεν ἐκεῖ πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ διαπεράσῃ εἰς τὴν Φοινίκην, ἐπεβιβάσθημεν εἰς αὐτὸ καὶ ἀπεπλεύσαμεν.
3 Ἀφοῦ δὲ ἐπροχωρήσαμεν τόσον, ὥστε νὰ ἀναφανῇ ἡ Κύπρος καὶ ἀφήκαμεν αὐτὴν εἰς τὰ ἀριστερά μας, ἐπλέομεν πρὸς τὴν Συρίαν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὴν Τύρον. Διότι ἐκεῖ ἐπρόκειτο νὰ ξεφορτώσῃ τὸ πλοῖον τὸ φορτίον τῶν ἐμπορευμάτων, ποὺ ἔφερε.
4 Καὶ ἀφοῦ ἀνεζητήσαμεν καὶ εὕρομεν τοὺς ἐκεῖ ἐγκατεστημένους Χριστιανούς, ἐμείναμεν αὐτόθι ἡμέρας ἑπτά. Καὶ οἱ Χριστιανοὶ οὗτοι τῆς Τύρου, ὁδηγούμενοι περὶ τῶν μελλόντων νὰ συμβοῦν εἰς τὸν Παῦλον ἀπὸ προφητείαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἔλεγον εἰς αὐτὸν νὰ μὴ ἀνέλθῃ εἰς Ἱεροσόλυμα, διότι θὰ τὸν εὕρισκον ἐκεῖ μεγάλοι πειρασμοί.
5 Ὅταν δὲ συνέβη νὰ συμπληρώσωμεν τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, ἀφοῦ ἐβγήκαμεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν, ποὺ ἐφιλοξενούμεθα, ἐπηγαίναμεν

[36]) κα΄ 5. [37]) κα΄ 6. Λκ. ιε΄ 20. [38]) 25. κα΄ 5.
ΚΑ΄. [3]) κζ΄ 4. [4]) 11. 12. κ΄ 23. [5-6]) κ΄ 36. 38.

τες ἐπορευόμεθα προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἕως ἔξω τῆς πόλεως, καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν προσηυξάμεθα,
6 καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.
7 Ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ Τύρου κατηντήσαμεν εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς.
8 τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες ἤλθομεν εἰς Καισάρειαν, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ὄντος ἐκ τῶν ἑπτά, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ.
9 τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι.
10 ἐπιμενόντων δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους κατῆλθέ τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι Ἄγαβος,
11 καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ Παύλου, δήσας τε αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπε· τάδε λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· τὸν ἄνδρα οὗ ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτω δήσουσιν εἰς Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν.
12 ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ.
13 ἀπεκρίθη τε ὁ Παῦλος· τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές μου τὴν καρ-

εἰς τὴν παραλίαν καὶ ἐκεῖνοι ὅλοι μὲ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα των μᾶς κατευώδωναν καὶ μᾶς συνώδευσαν ἕως ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν. Καὶ ἐκεῖ εἰς τὴν ἀκρογιαλιὰν ἐγονατίσαμεν καὶ προσηυχήθημεν.
6 Καὶ ἀφοῦ ἀπεχαιρετίσθημεν μεταξύ μας, ἐπεβιβάσθημεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ἐπέστρεψαν εἰς τὰς κατοικίας των.
7 Ἡμεῖς δὲ ἀφοῦ ἐτελειώσαμεν τὸ θαλάσσιον ταξίδιον, ἐφθάσαμεν ἀπὸ τὴν Τύρον εἰς τὴν Πτολεμαΐδα καὶ ἀφοῦ ἠσπάσθημεν ἐκεῖ τοὺς ἀδελφούς, ἐμείναμεν πλησίον των μίαν ἡμέραν.
8 Τὴν ἄλλην δὲ ἡμέραν ἐφύγαμεν ἀπὸ τὴν Πτολεμαΐδα καὶ ἤλθομεν εἰς τὴν Καισάρειαν, καὶ ἀφοῦ εἰσήλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ εὐαγγελιστοῦ Φιλίππου, ὁ ὁποῖος ἦτο ἕνας ἀπὸ τοὺς ἑπτά, ποὺ εἶχαν χειροτονηθῆ βοηθοὶ τῶν Ἀποστόλων εἰς τὰς τραπέζας, ἐμείναμεν πλησίον του.
9 Εἶχε δὲ οὗτος τέσσαρας θυγατέρας παρθένους, αἱ ὁποῖαι ἐπροφήτευον.
10 Ἐνῷ δὲ ἡμεῖς ἐμείναμεν εἰς Καισάρειαν περισσοτέρας ἡμέρας, κατέβη ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν κάποιος προφήτης, ποὺ ἐλέγετο Ἄγαβος.
11 Καὶ ἀφοῦ ἦλθεν οὗτος πρὸς ἐπίσκεψίν μας, ἐπῆρε τὴν ζώνην τοῦ Παύλου καὶ ἔδεσε μὲ αὐτὴν τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας του καὶ εἶπεν· Αὐτὰ λέγει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα: Τὸν ἄνδρα, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει ἡ ζώνη αὐτή, θὰ τὸν δέσουν εἰς Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι ἔτσι, ὅπως εἶμαι τώρα δεμένος ἐγώ, καὶ θὰ τὸν παραδώσουν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐθνικῶν Ρωμαίων.
12 Ὅταν δὲ ἠκούσαμεν αὐτά, παρεκαλοῦμεν μὲ δάκρυα καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ ἐντόπιοι Καισαρεῖς τὸν Παῦλον νὰ μὴ ἀναβῇ εἰς Ἱερουσαλήμ.
13 Ἀπεκρίθη δὲ τότε ὁ Παῦλος· Διατί κλαίετε καὶ μὲ τὰ δάκρυά σας μοῦ συντρίβετε τὴν καρδίαν; Δὲν πρόκειται νὰ ἐπιτύχετε τίποτε μὲ τοὺς κλαυθμούς σας. Διότι ἐγὼ εἶμαι ἑτοι-

[7]) κη΄ 13. 14. [8]) ς΄ 5. η΄ 5. 26. 40. [9]) β΄ 17. [10-11]) ια΄ 28. κ΄ 23. Ἰν. κα΄ 18. 19. [12]) 4. Μτ. ις΄ 21. [13]) κ΄ 24.

δίαν; ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

μος ὄχι μόνον νὰ δεθῶ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποθάνω εἰς Ἱεροσόλυμα διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

14 μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ ἡσυχάσαμεν εἰπόντες· τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γινέσθω.

14 Ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος δὲν ἐπείθετο, ἐσιωπήσαμεν καὶ εἰρηνεύσαμεν εἰπόντες· Ἂς γίνῃ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου.

15 Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς Ἱερουσαλήμ·

15 Ὕστερον δὲ ἀπὸ τὰς ἡμέρας αὐτάς, ἀφοῦ ἡτοιμάσαμεν τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὸ ταξίδιόν μας, ἐξεκινήσαμε διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ.

16 συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν Μνάσωνί τινι Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ.

16 Ἦλθαν δὲ μαζί μας καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Καισαρείας, οἱ ὁποῖοι, ὅταν ἐν τῷ μεταξὺ ἐσταθμεύσαμεν εἰς χωρίον τι, μᾶς ὡδήγησαν εἰς κάποιον Μνάσωνα, Κύπριον, παλαιὸν μαθητήν, διὰ νὰ φιλοξενηθῶμεν εἰς τὴν οἰκίαν του.

Στίχ. 17-40. Ἀναταραχὴ τῶν Ἰουδαίων καὶ σύλληψις τοῦ Παύλου.

17 Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀσμένως ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί.

17 Ὅταν δὲ ἐφθάσαμεν εἰς Ἱεροσόλυμα, μᾶς ἐδέχθησαν οἱ ἀδελφοὶ μετὰ χαρᾶς.

18 τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰσῄει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι.

18 Τὴν ἄλλην δὲ ἡμέραν εἰσῆλθεν ὁ Παῦλος μαζὶ μὲ ἡμᾶς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰακώβου πρὸς συνάντησίν του καὶ ἦλθον ἐκεῖ καὶ ὅλοι οἱ πρεσβύτεροι.

19 καὶ ἀσπασάμενος αὐτοὺς ἐξηγεῖτο καθ' ἓν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσι διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ.

19 Καὶ ἀφοῦ τοὺς ἠσπάσθη, ἐξέθεσε καὶ συγχρόνως ἐξήγησεν ἓν πρὸς ἓν ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐποίησεν ὁ Θεὸς μεταξὺ τῶν ἐθνῶν διὰ τῆς ἀποστολικῆς του διακονίας καὶ δράσεως.

20 οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν Κύριον, εἶπόν τε αὐτῷ· θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσαι μυριάδες εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων, καὶ πάντες ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσι.

20 Οὗτοι δέ, ὅταν ἤκουσαν τὴν ἔκθεσιν αὐτήν, ἐδόξαζον τὸν Κύριον δι' ὅσα εἶχον κατορθωθῆ, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Βλέπεις, ἀδελφέ, πόσον μεγάλος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἰουδαίων, ποὺ ἔχουν πιστεύσει εἰς τὸν Κύριον. Καὶ ὅλοι αὐτοὶ μετὰ ζήλου ὑπερασπίζονται τὸ κῦρος τοῦ νόμου.

21 κατηχήθησαν δὲ περὶ σοῦ ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα μηδὲ τοῖς ἔθεσι περιπατεῖν.

21 Ἐπληροφορήθησαν δὲ καὶ ἐσχημάτισαν τὴν πεποίθησιν διὰ σέ, ὅτι διδάσκεις ὅλους τοὺς Ἰουδαίους, ποὺ εἶναι διεσπαρμένοι καὶ ἐγκατεστημένοι μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν, νὰ ἀποστατήσουν ἀπὸ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον, λέγων εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ περιτέμνουν τὰ τέκνα των, οὔτε νὰ πολιτεύωνται σύμφωνα μὲ τὰ ἱερὰ ἔθιμα τῶν Ἰουδαίων.

[14]) ια΄ 18. Μτ. ς΄ 10. κς΄ 39. [17]) ιε΄ 4. Φλ. β΄ 29. [18]) ιβ΄ 17. ιε΄ 13. Γλ. α΄ 19. [19]) ιδ΄ 27. [20]) ιε΄ 1 - 5. [21]) 24. 28. ις΄ 3. ιη΄ 13. Ῥμ. ι΄ 4. 1 Κρ. ζ΄ 18.

22 τί οὖν ἐστι; πάντως δεῖ πλῆθος συνελθεῖν· ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας.

22 Τί πρέπει λοιπὸν νὰ γίνῃ τώρα; Ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ συναχθῇ πλῆθος Χριστιανῶν ἐξ Ἰουδαίων, διότι θὰ ἀκούσουν ὅτι ἦλθες. Καὶ τὸ πλῆθος αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ ἱκανοποιήσῃς καὶ νὰ διασκεδάσῃς ἀπὸ αὐτὸ τὰς κακὰς αὐτὰς ὑπονοίας, ποὺ ἔχουν διὰ σέ.

23 τοῦτο οὖν ποίησον ὅ σοι λέγομεν· εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν·

23 Κάμε λοιπὸν αὐτό, ποὺ σοῦ λέγομεν. Ἔχομεν τέσσαρας ἄνδρας, ποὺ ἔχουν τάξιμον ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ των καὶ διατηροῦν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς των διὰ νὰ τὰς ἀφιερώσουν εἰς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐγκρατεύονται, ὅπως ὁρίζει ὁ νόμος περὶ ναζιραίων.

24 τούτους παραλαβὼν ἁγνίσθητι σὺν αὐτοῖς καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς ἵνα ξυρήσωνται τὴν κεφαλήν, καὶ γνῶσι πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων.

24 Ἀφοῦ παραλάβῃς μαζί σου τούτους, κάμε καὶ σὺ μαζὶ μὲ αὐτοὺς τοὺς ὡρισμένους ὑπὸ τοῦ νόμου ἁγνισμοὺς καὶ πλήρωσε δι' αὐτοὺς τὰς δαπάνας, ποὺ θὰ χρειασθοῦν διὰ τὰς θυσίας, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ γίνουν, διὰ νὰ ξυρίσουν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ τὰς κεφαλάς των. Κάμε αὐτό, καὶ θὰ μάθουν τότε ὅλοι, ὅτι ἐκεῖνα, ποὺ ἔχουν πληροφορηθῆ διὰ σέ, εἶναι ἀνυπόστατα, καὶ ὅτι καὶ σὺ βαδίζεις καὶ συμπεριφέρεσαι φυλάττων τὸν μωσαϊκὸν νόμον.

25 περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν κρίναντες μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό τε εἰδωλόθυτον καὶ τὸ αἷμα καὶ πνικτὸν καὶ πορνείαν.

25 Ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς ἐθνικούς, ποὺ ἔχουν πιστεύσει, ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ἐστείλαμεν ἐπιστολήν, ἀφοῦ ἐλάβομεν ἀπόφασιν νὰ μὴ φυλάττουν αὐτοὶ τίποτε ἀπὸ τὰς τυπικὰς αὐτὰς καὶ τελετουργικὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ὅπως εἶναι καὶ αἱ περὶ ναζιραίων εὐχαί, παρὰ μόνον νὰ προφυλάσσωνται αὐτοὶ ἀπὸ τὸ εἰδωλόθυτον καὶ τὸ αἷμα καὶ τὸ πνικτὸν καὶ τὴν πορνείαν.

26 τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἁγνισθεὶς εἰσῄει εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ, ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἡ προσφορά.

26 Τότε ὁ Παῦλος, ἀφοῦ παρέλαβε τὴν ἑπομένην ἡμέραν τοὺς τέσσαρας ἄνδρας, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ὑπεβλήθη μαζὶ μὲ αὐτοὺς εἰς τοὺς διατεταγμένους ἁγνισμούς, καὶ ἔκαμεν εἰς πάντας τοὺς ἐν τῷ ναῷ τὴν συνηθισμένην διακήρυξιν περὶ τοῦ χρόνου, κατὰ τὸν ὁποῖον συνεπληροῦντο αἱ ἡμέραι τοῦ ἁγνισμοῦ καὶ καθαρισμοῦ, ἕως ὅτου προσεφέρθη ἡ καθωρισμένη θυσία δι' ἕνα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν.

27 Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὸν

27 Ὅταν δὲ ἐπρόκειτο νὰ συμπληρωθοῦν αἱ ἑπτὰ ἡμέραι, ποὺ παρενέπιπτον ἀπὸ τὴν διακήρυξιν μέχρι τῆς τελικῆς εὐχῆς καὶ καθάρσεως, οἱ ἐκ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι ἰδόντες καὶ ἀναγνωρίσαντες τὸν Παῦλον ἐν τῷ ἱερῷ συνετάραξαν καὶ ἐξεσήκωσαν ὅλον τὸ πλῆθος καὶ ἔβαλον τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτοῦ

28 κράζοντες· ἄνδρες Ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε· οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ

28 φωνάζοντες· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, βοηθᾶτε. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ποὺ διδάσκει ὅλους εἰς ὅλα τὰ μέρη ἐναντίον τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ καὶ ἐναντίον τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου αὐ-

[22]) Ῥμ. γ΄ 9. 1 Κρ. ιδ΄ 15. 26. [23-24]) ιη΄ 18. [25]) ιε΄ 20. 29. [26]) Ἀρ. ς΄ 9 - 20. Πρ. κδ΄ 18. 1 Κρ. θ΄ 20. [27-28]) Ἰζ. μδ΄ 7. Πρ. ς΄ 12. 13. ιη΄ 13. κδ΄ 5. 6.

τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ διδάσκων· ἔτι τε καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ κεκοίνωκε τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον·

τοῦ τοῦ ἱεροῦ. Ἀκόμη δὲ καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐμόλυνε τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον.

29 ἦσαν γὰρ ἑωρακότες Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος.

29 Ἔλεγον δὲ τὸ τελευταῖον αὐτό, διότι εἶχον ἴδει προτήτερα μαζί του εἰς τὴν πόλιν τὸν Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον, περὶ τοῦ ὁποίου πεπλανημένως ἐνόμιζον, ὅτι τὸν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος εἰς τὸ ἱερόν.

30 ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου εἷλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ, καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι.

30 Καὶ ἐταράχθη ὅλη ἡ πόλις καὶ ἔγινε συρροὴ τοῦ λαοῦ, καί ἀφοῦ συνέλαβον τὸν Παῦλον, τὸν ἔσυραν ἔξω ἀπὸ τὸ ἱερόν, καὶ ἐκλείσθησαν ἀμέσως αἱ θύραι, διὰ νὰ μὴ ἔμβῃ πάλιν ὁ Παῦλος εἰς τὸ ἱερὸν καὶ βεβηλωθῇ ὁ ἱερὸς τόπος ἀπὸ τὸ αἷμα του.

31 ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ τῆς σπείρης ὅτι ὅλη συγκέχυται Ἱερουσαλήμ·

31 Ἐνῷ δὲ ἐκεῖνοι ἐζήτουν διὰ κτυπημάτων νὰ τὸν φονεύσουν, ἦλθε μήνυμα εἰς τὸν χιλίαρχον τοῦ ρωμαϊκοῦ τάγματος, ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἱερουσαλὴμ εὑρίσκεται ἐν συγχύσει καὶ ταραχῇ.

32 ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχους κατέδραμεν ἐπ᾿ αὐτούς. οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλίαρχον καὶ τοὺς στρατιώτας ἐπαύσαντο τύπτοντες τὸν Παῦλον.

32 Τὴν ἰδίαν δὲ στιγμὴν αὐτός, ἀφοῦ παρέλαβε στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχους, ἔτρεξε κάτω πρὸς αὐτούς. Ὅταν δὲ αὐτοὶ εἶδον τὸν χιλίαρχον καὶ τοὺς στρατιώτας, ἔπαυσαν νὰ κτυποῦν τὸν Παῦλον.

33 ἐγγίσας δὲ ὁ χιλίαρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ ἐκέλευσε δεθῆναι ἁλύσεσι δυσί, καὶ ἐπυνθάνετο τίς ἂν εἴη καὶ τί ἐστι πεποιηκώς.

33 Τότε, ἀφοῦ ἐπλησίασεν ὁ χιλίαρχος, τὸν συνέλαβε καὶ διέταξε νὰ δεθοῦν αἱ χεῖρες του μὲ δύο ἁλύσεις, ὥστε τὸ ἕνα χέρι του νὰ εἶναι δεμένο μὲ τὸ χέρι ἑνὸς στρατιώτου καὶ τὸ ἄλλο χέρι μὲ τὸ χέρι ἄλλου στρατιώτου. Καὶ ἀφοῦ ἁλυσοδέθη ὁ Παῦλος, ἠρώτα ὁ χιλίαρχος τὸ πλῆθος, ποῖος νὰ ἦτο αὐτὸς καὶ τί εἶχε πράξει;

34 ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐβόων ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ δυνάμενος δὲ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυβον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν.

34 Ἄλλοι δὲ ἄλλα ἐφώναζαν μέσα εἰς τὸ πλῆθος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ χιλίαρχος δὲν ἠδύνατο ἕνεκα τοῦ θορύβου νὰ μάθῃ βέβαιόν τι, διέταξε νὰ ὁδηγηθῇ οὗτος εἰς τὸ μόνιμον στρατόπεδον τοῦ φρουρίου.

35 ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς, συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου·

35 Ὅταν δὲ ἦλθε εἰς τὰ σκαλοπάτια, ποὺ ὡδήγουν εἰς τὸ φρούριον, ἐξ αἰτίας τοῦ στριμώγματος τοῦ ὄχλου, ποὺ ὥρμησε κατὰ τοῦ Παύλου, ἠναγκάσθησαν οἱ στρατιῶται νὰ τὸν σηκώσουν εἰς τὰ χέρια των καὶ συνέβη οὕτω νὰ βαστάζεται ὁ Παῦλος ἀπὸ τοὺς στρατιώτας.

29) κ΄ 4. 30) ιθ΄ 29. κς΄ 21. 31-32) κγ΄ 27. κδ΄ 7. 33) 11. κβ΄ 29. 34) 37. κβ΄ 23. 24. κγ΄ 10. 35) 40.

36 ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κρᾶζον· αἶρε αὐτόν.

36 Καὶ ἔγινεν αὐτό, διότι ἠκολούθει τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ ἐφώναζεν: Ἀφάνισέ τον ἀπὸ τὴν γῆν.

37 Μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολὴν ὁ Παῦλος λέγει τῷ χιλιάρχῳ· εἰ ἔξεστί μοι εἰπεῖν τι πρὸς σέ; ὁ δὲ ἔφη· Ἑλληνιστὶ γινώσκεις;

37 Καὶ ὅταν ὁ Παῦλος ἔμελλε νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸ στρατόπεδον, λέγει εἰς τὸν χιλίαρχον ἑλληνιστί· Μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ σοῦ εἴπω κάτι; Ὁ χιλίαρχος δὲ εἶπε τότε· Γνωρίζεις λοιπὸν νὰ ὁμιλῇς εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν;

38 οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων;

38 Περίεργον! Δὲν εἶσαι σὺ ὁ Αἰγύπτιος, ποὺ δὲν ἤξευρεν ἑλληνικά, καὶ ὁ ὁποῖος πρὸ τῶν ἡμερῶν αὐτῶν ἐξεσήκωσε καὶ ἔβγαλεν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τέσσαρας χιλιάδας ἄνδρας, ποὺ ἦσαν ὡπλισμένοι μὲ δολοφονικὰ ξιφίδια;

39 εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· ἐγὼ ἄνθρωπος μέν εἰμι Ἰουδαῖος Ταρσεύς, τῆς Κιλικίας οὐκ ἀσήμου πόλεως πολίτης· δέομαι δέ σου, ἐπίτρεψόν μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν.

39 Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· Ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος Ἰουδαῖος, ἀπὸ τὴν Ταρσόν, πολίτης πόλεως τῆς Κιλικίας, ὄχι ἀσήμου ἀλλὰ ἐξακουστῆς. Σὲ παρακαλῶ, δός μου τὴν ἄδειαν νὰ ὁμιλήσω πρὸς τὸν λαόν.

40 ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ ὁ Παῦλος ἑστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισε τῇ χειρὶ τῷ λαῷ· πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης προσεφώνησε τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ λέγων·

40 Ἀφοῦ δὲ ἔδωκεν ὁ χιλίαρχος τὴν ἄδειαν, ὁ Παῦλος ἐστάθη εἰς τὰ σκαλοπάτια καὶ ἔκαμε σημεῖον διὰ τῆς χειρὸς πρὸς τὸν λαόν. Καὶ ὅταν ἔγινε πολλὴ σιωπὴ καὶ ἡσυχία, ὡμίλησε πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν καὶ εἶπεν·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ΄.

Στίχ. 1-21. Λόγος τοῦ Παύλου πρὸς τοὺς Ἰουδαίους τῶν Ἱεροσολύμων.

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νυνὶ ἀπολογίας.

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες — καὶ πατέρας προσφωνῶ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους — ἀκούσατε τὴν ἀπολογίαν μου, τὴν ὁποίαν ἀπευθύνω κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην πρὸς σᾶς.

2 ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον ἡσυχίαν.

2 Ὅταν δὲ ἤκουσαν, ὅτι ὡμίλει πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν, ἐκολακεύθησαν καὶ ἔκαμαν περισσοτέραν ἡσυχίαν.

3 καί φησιν· ἐγὼ μέν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πό-

3 Καὶ τότε εἶπεν ὁ Παῦλος· Ἐγὼ εἶμαι Ἰουδαῖος, ὁ ὁποῖος ἔχω γεννηθῆ μὲν ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἔχω ὅμως ἐκπαιδευθῆ εἰς τὴν πόλιν ταύτην τῶν Ἱεροσολύμων ὡς μαθητής, ποὺ ἐκαθήμην κοντὰ εἰς τὰ πόδια τοῦ Γαμαλιὴλ καὶ ἤκουα τὴν διδασκα-

36) κβ΄ 22. Λκ. κγ΄ 18. 38) ε΄ 36. 37. 39) θ΄ 11. 40) 35. ιβ΄ 17. κβ΄ 2. κς΄ 14.
ΚΒ΄. 1) ζ΄ 2. 2) κα΄ 40. 3-5) ε΄ 34. η΄ 3. θ΄ 1. 2. 11. κδ΄ 14. κς΄ 4. 5. 9 - 11. κη΄ 17.

λει ταύτη παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ, πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου νόμου, ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ Θεοῦ καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον·

4 ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων καὶ παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας,

5 ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον· παρ᾽ ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς εἰς Δαμασκὸν ἐπορευόμην ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας δεδεμένους εἰς Ἱερουσαλὴμ ἵνα τιμωρηθῶσιν.

6 Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ περὶ μεσημβρίαν ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ,

7 ἔπεσόν τε εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι· Σαοὺλ Σαούλ, τί με διώκεις;

8 ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην· τίς εἶ, Κύριε; εἶπέ τε πρός με· ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὃν σὺ διώκεις.

9 οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο, τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι.

10 εἶπον δέ· τί ποιήσω, Κύριε; ὁ δὲ Κύριος εἶπε πρός με· ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκόν, κἀκεῖ σοι λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακταί σοι ποιῆσαι.

λίαν του. Καὶ εἶμαι συνεπῶς διδαγμένος σύμφωνα πρὸς τὴν ἀκριβῆ διδασκαλίαν καὶ ἐξήγησιν τοῦ νόμου τῶν πατέρων μας, εἶχα δὲ καὶ ζῆλον διὰ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, καθὼς ὅλοι σεῖς εἶσθε σήμερον ζηλωταί.

4 Ἀπέδειξα δέ, ὅτι εἶχα ζῆλον διὰ τὸν Θεὸν καὶ τὸν νόμον. Πράγματι· ἐγὼ εἶμαι, ποὺ κατεδίωξα τὴν πίστιν καὶ τὸν δρόμον αὐτὸν τῆς χριστιανικῆς ζωῆς μέχρι θανάτου, καὶ ἔδενα μὲ ἁλύσεις τοὺς ὀπαδούς της καὶ παρέδιδα εἰς φυλακὰς ἄνδρας καὶ γυναῖκας,

5 καθὼς μαρτυροῦν δι᾽ ὅσα λέγω καὶ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον τῶν Ἰουδαίων. Αὐτοὶ μαρτυροῦν, ὅτι ἀφοῦ ἔλαβον ἀπὸ αὐτοὺς καὶ συστατικὰς ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς Ἰουδαίους τῆς Δαμασκοῦ, ἐπήγαινα μὲ τὸν σκοπὸν νὰ φέρω καὶ τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους Χριστιανοὺς δεμένους εἰς Ἱερουσαλὴμ διὰ νὰ τιμωρηθοῦν.

6 Ἐνῷ δὲ ἐπήγαινα καὶ ἐπλησίαζα εἰς τὴν Δαμασκόν, κατὰ τὸ μεσημέρι, ἔξαφνα καὶ χωρὶς νὰ τὸ περιμένω, μοῦ συνέβη νὰ ἀστράψῃ γύρω μου φῶς πολὺ ἀπὸ τὸν οὐρανόν.

7 Καὶ ἀπὸ τὴν λάμψιν ἔπεσα χάμω εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἤκουσα φωνήν, ποὺ μοῦ ἔλεγε· Σαούλ, Σαούλ, διατί μὲ καταδιώκεις;

8 Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην· Ποῖος εἶσαι, Κύριε; Καὶ μοῦ εἶπεν· Ἐγὼ εἶμαι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, τὸν ὁποῖον σὺ καταδιώκεις ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ὀπαδῶν μου.

9 Αὐτοὶ δὲ ποὺ ἦσαν μαζί μου, εἶδαν μὲν τὸ φῶς, χωρὶς νὰ διακρίνουν τὸ πρόσωπον ποὺ ὡμίλει, καὶ κατελήφθησαν ἀπὸ φόβον, τὴν φωνὴν ὅμως ἐκείνου, ποὺ ὡμίλει, δὲν τὴν ἤκουσαν, ἀλλὰ μόνον μία βοὴ ἠκούσθη ἀπὸ αὐτούς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν ἠμπόρεσαν νὰ ξεχωρίσουν τὰς λέξεις.

10 Ἐγὼ δὲ εἶπον τότε· Τί νὰ κάμω, Κύριε; Ὁ δὲ Κύριος μοῦ εἶπε· Σήκω καὶ πήγαινε εἰς τὴν Δαμασκὸν καὶ ἐκεῖ θὰ σοῦ δοθοῦν ὁδηγίαι δι᾽ ὅλα, ὅσα ἔχουν ὁρισθῆ διὰ σὲ ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ κάμῃς.

6-11) θ΄ 3 - 8. κς΄ 12 - 15.

11 ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου, χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι ἦλθον εἰς Δαμασκόν.

12 Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ εὐσεβὴς κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων ἐν Δαμασκῷ Ἰουδαίων,

13 ἐλθὼν πρός με καὶ ἐπιστὰς εἶπέ μοι· Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον. κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν.

14 ὁ δὲ εἶπεν· ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ,

15 ὅτι ἔσῃ μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἑώρακας καὶ ἤκουσας.

16 καὶ νῦν τί μέλλεις; ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.

17 Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι·

18 σπεῦσον καὶ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ Ἱερουσαλήμ, διότι οὐ παραδέξονταί σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ.

19 κἀγὼ εἶπον· Κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ·

11 Ἐφ᾽ ὅσον δὲ δὲν ἠμποροῦσα νὰ ἴδω ἕνεκα τῆς ἀμαυρώσεως, ποὺ ἔπαθα ἀπὸ τὴν λάμψιν τοῦ φωτὸς ἐκείνου, ἦλθον εἰς τὴν Δαμασκὸν ὁδηγούμενος μὲ τὸ χέρι ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἦσαν μαζί μου.

12 Κάποιος Ἀνανίας δέ, ἄνθρωπος, ποὺ σύμφωνα μὲ τὸν νόμον ἦτο εὐλαβὴς καὶ ἐμαρτυρεῖτο ὡς τοιοῦτος ἀπὸ ὅλους τοὺς κατοικοῦντας εἰς τὴν Δαμασκὸν Ἰουδαίους,

13 ἦλθε πρὸς ἐμὲ καὶ ἐστάθη πλησίον μου καὶ εἶπε· Σαούλ, ἀδελφέ, κύτταξε ἐπάνω πρὸς ἐμέ. Καὶ ἐγὼ κατὰ τὴν ἰδίαν στιγμὴν μὲ ὑγιεῖς πλέον ὀφθαλμοὺς τὸν ἐκύτταξα.

14 Αὐτὸς δὲ εἶπεν· Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μας σὲ ἐξέλεξε καὶ σὲ προώρισε νὰ γνωρίσῃς τὸ θέλημά του καὶ σὲ ἠξίωσε νὰ ἴδῃς ἐμφανιζόμενον εἰς σὲ τὸν δίκαιον Ἰησοῦν καὶ νὰ ἀκούσῃς φωνὴν ἀπὸ τὸ στόμα του.

15 Σὲ ἠξίωσε δὲ νὰ ἴδῃς καὶ νὰ ἀκούσῃς τὸν Ἰησοῦν, διότι θὰ εἶσαι μάρτυς αὐτοῦ πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, μάρτυς ἐκείνων, τὰ ὁποῖα εἶδες καὶ ἤκουσες.

16 Καὶ τώρα διατί βραδύνεις; Σήκω καὶ βαπτίσου καὶ λοῦσου ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας σου. Θὰ λουσθῇς δὲ καὶ θὰ καθαρισθῇς ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας σου, ὅταν μαζὶ μὲ τὸ βάπτισμα ἐπικαλεσθῇς ὡς Μεσσίαν καὶ Κύριον αὐτόν, ποὺ εἶδες καὶ ἤκουσες.

17 Ὅταν δὲ κατόπιν ἐπέστρεψα εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ εἰς ὥραν, ποὺ προσηυχόμην εἰς τὸ ἱερόν, μοῦ συνέβη νὰ περιέλθω εἰς ἔκστασιν, εἰς κατάστασιν δηλαδή, ποὺ αἱ αἰσθήσεις τοῦ σώματός μου ἔπαυσαν νὰ ἐνεργοῦν καὶ ἀπεξενώθην ἀπὸ τὸν ὑλικὸν κόσμον, ὁ νοῦς μου ὅμως καὶ ἡ ψυχή μου ἔβλεπον καὶ ἀντελαμβάνοντο καὶ ἦσαν ἐκτάκτως διαυγεῖς. Εἰς τὴν κατάστασιν αὐτήν, τὸν εἶδον νὰ μοῦ λέγῃ·

18 Σπεῦσε καὶ φύγε γρήγορα ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, διότι δὲν θὰ παραδεχθοῦν τὴν μαρτυρίαν, ποὺ θὰ δίδῃς δι᾽ ἐμέ.

19 Καὶ ἐγὼ εἶπα· Κύριε, γνωρίζουν καλὰ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, ὅτι ἐγὼ ἐπὶ καιρὸν πολὺν ἐφυλάκιζα καὶ ἔδερνα ἀπὸ τὴν μίαν συναγωγὴν εἰς τὴν ἄλλην ἐκείνους, ποὺ ἐπίστευον εἰς σέ.

11-15) θ΄ 10 - 18. κς΄ 16. 1 Ἰν. β΄ 1. 16) β΄ 21. 38. 1 Κρ. ς΄ 11. 17-18) θ΄ 26. ι΄ 10. 19-21) 4. ζ΄ 58. η΄ 1. ιγ΄ 2. ιη΄ 6. Ῥμ. ιε΄ 19

20 καὶ ὅτε ἐξεχεῖτο τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστὼς καὶ συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ καὶ φυλάσσων τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν.

20 Καὶ ὅταν ἐχύνετο τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἤμην τότε παρὼν καὶ εὐχαριστούμην διὰ τὸν φόνον του καὶ ἐπεδοκίμαζα αὐτὸν καὶ ἐφύλαττον τὰ ἐνδύματα ἐκείνων, ποὺ τὸν ἐφόνευαν.

21 καὶ εἶπε πρός με· πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε.

21 Καὶ μοῦ εἶπεν εἰς ἀπάντησιν ὁ Κύριος· Πήγαινε, διότι ἐγὼ θὰ σὲ στείλω εἰς ἔθνη μακράν.

Στίχ. 22-30. Ὁ Παῦλος δέσμιος ἐν τῷ φρουρίῳ. Συνδιάλεξις μετὰ τοῦ χιλιάρχου.

22 Ἤκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες· αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ καθῆκεν αὐτὸν ζῆν.

22 Τὸν ἤκουον δὲ οἱ Ἰουδαῖοι ἕως τὸ σημεῖον αὐτὸ τοῦ λόγου. Δὲν ἠμποροῦσαν ὅμως νὰ ἀκούσουν ὅτι τὰ ἔθνη θὰ ἀπελάμβανον τὰ προνόμια τῶν Ἰσραηλιτῶν. Δι' αὐτό, ὅταν εἶπεν ὁ Παῦλος τὴν φράσιν θὰ σὲ στείλω εἰς ἔθνη μακράν, ἐσήκωσαν τὴν φωνήν τους λέγοντες· Ἕνα τέτοιο ὑποκείμενον σήκωσέ το καὶ ἀφάνισέ το ἀπὸ τὴν γῆν, διότι αὐτὸς δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ζῇ.

23 κραυγαζόντων δὲ αὐτῶν καὶ ῥιπτόντων τὰ ἱμάτια καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα,

23 Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ ἐφώναζαν δυνατὰ καὶ ἔρριπταν ἐπάνω τὰ ροῦχα των καὶ ἐπετοῦσαν σκόνην εἰς τὸν ἀέρα,

24 ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ χιλίαρχος ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν, εἰπὼν μάστιξιν ἀνετάζεσθαι αὐτόν, ἵνα ἐπιγνῷ δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ.

24 διέταξεν ὁ χιλίαρχος νὰ ὁδηγηθῇ ὁ Παῦλος εἰς τὸ στρατόπεδον. Καὶ συγχρόνως εἶπε νὰ τὸν ἀνακρίνουν χρησιμοποιοῦντες καὶ μαστίγωσιν κατὰ τὴν ἀνάκρισιν, ὥστε νὰ ἀναγκασθῇ οὗτος νὰ προβῇ εἰς ὁμολογίας, ἀπὸ τὰς ὁποίας θὰ ἐμάνθανεν ὁ χιλίαρχος τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐφώναζαν ἔτσι ἐναντίον του.

25 ὡς δὲ προέτειναν αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν, εἶπε πρὸς τὸν ἑστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ Παῦλος· εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν;

25 Ὅταν ὅμως τὸν ἔδεσαν μὲ δερμάτινα λουριὰ καὶ τὸν ἐτέντωναν γυμνὸν ἐπὶ τῆς σανίδος διὰ νὰ τὸν δείρουν, εἶπεν ὁ Παῦλος πρὸς τὸν ἑκατόνταρχον, ποὺ ἐστέκετο ἐκεῖ· Σᾶς ἐπιτρέπεται ἄραγε νὰ μαστιγώνετε ἄνθρωπον πολίτην Ρωμαῖον καὶ μάλιστα χωρὶς οὗτος νὰ ὑποβληθῇ προηγουμένως εἰς δίκην καὶ νὰ κριθῇ;

26 ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόνταρχος προσελθὼν ἀπήγγειλε τῷ χιλιάρχῳ λέγων· ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός ἐστι.

26 Ὅταν δὲ ὁ ἑκατόνταρχος ἤκουσε τοῦτο, ἐπλησίασε καὶ ἀνέφερεν εἰς τὸν χιλίαρχον λέγων· Πρόσεξε, τί πρόκειται νὰ κάμῃς· διότι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι Ρωμαῖος πολίτης.

27 προσελθὼν δὲ ὁ χιλίαρχος εἶπεν αὐτῷ· λέγε μοι εἰ σὺ Ῥωμαῖος εἶ. ὁ δὲ ἔφη· ναί.

27 Πλησιάσας δὲ τότε ὁ χιλίαρχος εἶπε εἰς τὸν Παῦλον· Λέγε μου, ἐὰν πράγματι σὺ εἶσαι Ρωμαῖος πολίτης. Ὁ δὲ Παῦλος εἶπε· ναί.

[22]) κα΄ 36. κε΄ 24. [23-24]) 20. 29. κα΄ 34. Ἰν. ιθ΄ 1. [25-26]) ις΄ 37. 38. κγ΄ 27.

28 ἀπεκρίθη τε ὁ χιλίαρχος· ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτησάμην. ὁ δὲ Παῦλος ἔφη· ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι.

28 Καὶ ὁ χιλίαρχος ἀπεκρίθη· Ἐγὼ ἐξώδευσα πολλὰ χρήματα καὶ ἀπέκτησα τὸ δικαίωμα τοῦτο τοῦ Ρωμαίου πολίτου. Ὁ Παῦλος δὲ εἶπεν· Ἐγὼ ὅμως δὲν εἶμαι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔχω γεννηθῇ Ρωμαῖος πολίτης, διότι καὶ ὁ πατήρ μου ἦτο τοιοῦτος.

29 εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν· καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ ἐφοβήθη ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς.

29 Ἀμέσως λοιπὸν ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὸν Παῦλον ἐκεῖνοι, ποὺ ἔμελλον νὰ τὸν ἀνακρίνουν. Ἀλλὰ καὶ ὁ χιλίαρχος ἐφοβήθη, ὅταν ἔμαθεν ὅτι εἶναι Ρωμαῖος πολίτης. Ἐφοβήθη δὲ καὶ διότι τὸν εἶχε δέσει.

30 Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλές, τὸ τί κατηγορεῖται παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεσμῶν καὶ ἐκέλευσεν ἐλθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον αὐτῶν, καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

30 Τὴν ἄλλην δὲ ἡμέραν ὁ χιλίαρχος, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ μάθῃ μετὰ βεβαιότητος, τί ἦτο ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον κατηγορεῖτο ὁ Παῦλος ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, τὸν ἔλυσεν ἀπὸ τὰς ἁλύσεις, μὲ τὰς ὁποίας ἦτο δεμένος, καὶ διέταξε νὰ ἔλθουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριόν των. Καὶ ἀφοῦ κατέβασεν ἀπὸ τὸ στρατόπεδον τὸν Παῦλον, τὸν ἔβαλε νὰ σταθῇ ὄρθιος ἐνώπιον αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ΄.

Στίχ. 1-11. Ὁ Παῦλος ἐνώπιον τοῦ Ἰουδαϊκοῦ συνεδρίου.

Ἀτενίσας δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ εἶπεν· ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ Θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας.

Ὁ Παῦλος δέ, ἀφοῦ προσήλωσε τὸ βλέμμα του εἰς τὸ συνέδριον, εἶπεν· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ ἔχω πολιτευθῆ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης, χωρὶς νὰ μὲ τύπτῃ εἰς τίποτε ἡ συνείδησίς μου, ἀλλὰ τοὐναντίον ἔχω τὴν μαρτυρίαν της ἐξ ὁλοκλήρου ἀγαθήν.

2 ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας ἐπέταξε τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα.

2 Ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας ὅμως διέταξε τότε τοὺς ὑπηρέτας, ποὺ ἐστέκοντο πλησίον τοῦ Παύλου, νὰ τοῦ κτυπήσουν τὸ στόμα, ἴσως διότι ἔλαβε τὸν λόγον μόνος του.

3 τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπε· τύπτειν σε μέλλει ὁ Θεός, τοῖχε κεκονιαμένε· καὶ σὺ κάθῃ κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι!

3 Τότε ὁ Παῦλος τοῦ εἶπε· Θὰ σὲ πατάξῃ ὁ Θεός, τοῖχε ἀσβεστωμένε, ποὺ ἀπ' ἔξω φαίνεσαι λευκός, εἰς τὸ βάθος σου δὲ κρύπτεις τὴν ἀδικίαν. Καὶ σὺ κάθεσαι νὰ μὲ κρίνῃς σύμφωνα μὲ τὸν νόμον; Καὶ παραβαίνων σὺ ὁ κριτὴς τὸν νόμον, ὁ ὁποῖος παραγγέλλει νὰ ἀπολογῆται ἐλεύθερα καὶ ἀνεμπόδιστα κάθε κατηγορούμενος, διατάσσεις νὰ μὲ κτυπήσουν διὰ νὰ βουλώσῃς τὸ στόμα μου κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀπολογίας μου;

4 οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον· τὸν ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ λοιδορεῖς;

4 Οἱ παριστάμενοι δὲ εἶπον· Τὸν ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ ὑβρίζεις;

[29]) ις΄ 39. κα΄ 33. [30]) κγ΄ 28.

ΚΓ΄. [1]) κβ΄ 1. 3. κδ΄ 16. 2 Κρ. α΄ 12. 1 Τμ. α΄ 5. 19. Ἑβ. ιγ΄ 18. 1 Πτ. γ΄ 16. [2]) κδ΄ 1. Ἰν. ιη΄ 22. [3]) Λτ. ιθ΄ 15. 35. Ἰζ. ιγ΄ 10 - 15. Μτ. κγ΄ 27. Ἰν. ιη΄ 23.

*5 ἔφη τε ὁ Παῦλος· οὐκ ᾔδειν, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς· γέγραπται γάρ· **ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς.***

5 Καὶ εἶπεν ὁ Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἀπὸ ἔτη πολλὰ ἔλειπεν ἐξ Ἱεροσολύμων καὶ δὲν ἐγνώριζε προσωπικῶς τὸν ἀρχιερέα, ὁ ὁποῖος τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν ἦτο εὐδιάκριτος, διότι προήδρευε τῆς συνεδρίας ὁ χιλίαρχος. Δὲν ἐγνώριζα, ἀδελφοί, ὅτι εἶναι ἀρχιερεύς. Ἄλλως δὲν θὰ ἔλεγον αὐτό, ποὺ εἶπα, διότι ἔχει γραφῆ εἰς τὸ βιβλίον τῆς Ἐξόδου: Δὲν θὰ κακολογήσῃς ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου.

6 γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἓν μέρος ἐστὶ Σαδδουκαίων, τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ· ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι.

6 Ἐν τῷ μεταξὺ δέ, ὅταν ἀντελήφθη ὁ Παῦλος, ὅτι ἡ μία μερὶς τοῦ συνεδρίου ἀπετελεῖτο ἀπὸ Σαδδουκαίους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπίστευαν εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν, ἡ ἄλλη δὲ μερὶς ἀπετελεῖτο ἀπὸ Φαρισαίους, ἐφώναξε δυνατὰ ἐν μέσῳ τοῦ συνεδρίου: Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ εἶμαι Φαρισαῖος καὶ υἱὸς Φαρισαίου. Καὶ δικάζομαι σήμερον ἐγώ, ἐπειδὴ πιστεύω καὶ ἐλπίζω εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν.

7 τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος ἐγένετο στάσις τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων, καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆθος.

7 Ὅταν δὲ εἶπε τοῦτο ὁ Παῦλος, ἔγινε φιλονεικία μεταξὺ τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων καὶ ἐδιχάσθη τὸ πλῆθος τῶν μελῶν τοῦ συνεδρίου.

8 Σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσι μὴ εἶναι ἀνάστασιν μήτε ἄγγελον μήτε πνεῦμα, Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσι τὰ ἀμφότερα.

8 Ἐδιχάσθη δὲ τὸ πλῆθος, διότι οἱ μὲν Σαδδουκαῖοι λέγουν, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάστασις, οὔτε ἄγγελος, οὔτε ἀσώματος ψυχή, ἐπειδὴ ὑπεστήριζαν οὗτοι, ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν ἀποθνησκόντων διαλύονται μετὰ τοῦ σώματος. Οἱ Φαρισαῖοι ὅμως ὁμολογοῦν καὶ τὰ δύο, καὶ τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν δηλαδὴ καὶ τὴν ὕπαρξιν πνευμάτων.

9 ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη, καὶ ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο λέγοντες· οὐδὲν κακὸν εὑρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν.

9 Ἔγινε δὲ λόγῳ τῆς φιλονεικίας των μεγάλη κραυγή, καὶ ἀφοῦ ἐσηκώθησαν οἱ γραμματεῖς οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν μερίδα τῶν Φαρισαίων, συνεζήτουν μὲ θυμὸν καὶ ἔλεγαν: Δὲν εὑρίσκομεν κανὲν κακὸν εἰς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον. Ἐὰν δὲ πνεῦμα ἢ ἄγγελος ὡμίλησεν εἰς αὐτόν, ἂς μὴ μαχώμεθα κατὰ τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔκαμε τὴν ἀποκάλυψιν αὐτήν.

10 πολλῆς δὲ γενομένης στάσεως εὐλαβηθεὶς ὁ χιλίαρχος μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦλος ὑπ᾽ αὐτῶν, ἐκέλευσε τὸ στράτευμα καταβῆναι καὶ ἁρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.

10 Ἐπειδὴ δὲ ἔγινε μεγάλη φιλονεικία, ὁ χιλίαρχος ἐφοβήθη, μήπως ὁ Παῦλος κομματιασθῇ ἀπὸ αὐτούς, καὶ διέταξε νὰ καταβῇ τὸ στράτευμα καὶ νὰ τὸν ἁρπάσῃ ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ νὰ τὸν ὁδηγήσῃ εἰς τὸ στρατόπεδον.

11 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ Κύριος εἶπε·

11 Τὴν ἑπομένην δὲ νύκτα ἐνεφανίσθη ἔξαφνα εἰς τὸν Παῦλον ὁ Κύριος Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἔχε θάρρος, Παῦλε, διότι ὅπως ἐ-

5) Ἐξ. κβ' 28. Ἐκ. ι' 20. 6) κβ' 3. κδ' 15. 21. κς' 5. 6. 23. Φλ. γ' 5. 1 Κρ. ιε' 12. 7) 10. Ἰν. ζ' 43. θ' 16. 8) Λκ. κ' 27. 9) ε' 39. κε' 25. κς' 31. Ἰν. ιβ' 29. 10) 7. κα' 34. 11) ις' 9. ιη' 9. ιθ' 21. κζ' 23. 24.

θάρσει, Παῦλε· ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι.

μαρτύρησες τὴν περὶ ἐμοῦ ἀλήθειαν καὶ ὁμολογίαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἔτσι σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιον τῆς θείας βουλῆς πρέπει νὰ μαρτυρήσῃς καὶ εἰς τὴν Ρώμην. Δὲν πρόκειται λοιπὸν νὰ πάθῃς ἐδῶ τίποτε, ἀλλὰ θὰ σὲ φυλάξω σῶον διὰ νὰ μεταβῇς καὶ εἰς τὴν Ρώμην.

Στίχ. 12-35. Συνωμοσία Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου. Ἀποστέλλεται εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης.

12 Γενομένης δὲ ἡμέρας ποιήσαντές τινες τῶν Ἰουδαίων συστροφὴν ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς, λέγοντες μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτείνωσι τὸν Παῦλον.

12 Ὅταν δὲ ἔγινεν ἡμέρα, μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ἔκαμαν συνωμοσίαν καὶ ὡρκίσθησαν νὰ εἶναι ἀναθεματισμένοι καὶ κατηραμένοι εἰς ὄλεθρον ἀπὸ τὸν Θεόν, ἐὰν θὰ ἔτρωγαν ἢ θὰ ἔπιναν, ἕως ὅτου φονεύσουν τὸν Παῦλον.

13 ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν πεποιηκότες·

13 Ἦσαν δὲ περισσότεροι ἀπὸ τεσσαράκοντα αὐτοί, ποὺ εἶχον κάμει τὴν συνωμοσίαν καὶ τὸν ὅρκον αὐτόν.

14 οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπον· ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον.

14 Αὐτοὶ προσῆλθον εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ εἰς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ εἶπον· Ἀναθεματίσαμεν μὲ φοβερὸν ἀνάθεμα τοὺς ἑαυτούς μας νὰ μὴ βάλωμεν εἰς τὸ στόμα μας τίποτε, ἕως ὅτου φονεύσωμεν τὸν Παῦλον.

15 νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως αὔριον αὐτὸν καταγάγῃ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν.

15 Τώρα λοιπὸν σεῖς μετὰ τοῦ Συνεδρίου δηλώσατε εἰς τὸν χιλίαρχον νὰ κατεβάσῃ αὔριον ἐνώπιόν σας τὸν Παῦλον μὲ τὴν πρόφασιν, ὅτι μέλλετε νὰ ἐξετάσετε καὶ νὰ μάθετε μὲ περισσοτέραν ἀκρίβειαν τὴν ὑπόθεσίν του. Ἡμεῖς δέ, προτοῦ νὰ πλησιάσῃ αὐτὸς εἰς τὸν τόπον τῆς συνεδριάσεως, εἴμεθα ἕτοιμοι διὰ νὰ τὸν φονεύσωμεν.

16 ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου τὸ ἔνεδρον, παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπήγγειλε τῷ Παύλῳ.

16 Κατὰ θεῖαν ὅμως οἰκονομίαν ἤκουσεν ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς τοῦ Παύλου τὴν ἐνέδραν. Ἦλθε λοιπὸν καὶ ἀφοῦ ἐμβῆκεν εἰς τὸ στρατόπεδον, ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Παῦλον τὰ περὶ αὐτῆς.

17 προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν ἑκατοντάρχων ἔφη· τὸν νεανίαν τοῦτον ἀπάγαγε πρὸς τὸν χιλίαρχον· ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ.

17 Τότε ὁ Παῦλος, ἀφοῦ προσεκάλεσεν ἕνα ἀπὸ τοὺς ἑκατοντάρχους, εἶπεν· Ὁδήγησε τὸν νέον αὐτὸν εἰς τὸν χιλίαρχον, διότι ἔχει κάτι νὰ τοῦ ἀναγγείλῃ.

12-15) 20. 21. 30. κε' 3. Ἰν. ις' 2. 3. 16-19) 30. κη' 31.

18 ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγε πρὸς τὸν χιλίαρχον καὶ φησίν· ὁ δέσμιος Παῦλος προσκαλεσάμενός με ἠρώτησε τοῦτον τὸν νεανίαν ἀγαγεῖν πρός σε, ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι.

19 ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν ἐπυνθάνετο, τί ἐστιν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι;

20 εἶπε δὲ ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε ὅπως αὔριον εἰς τὸ συνέδριον καταγάγῃς τὸν Παῦλον, ὡς μελλόντων τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ.

21 σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσι γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν, καὶ νῦν ἕτοιμοί εἰσι προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν.

22 ὁ μὲν οὖν χιλίαρχος ἀπέλυσε τὸν νεανίαν, παραγγείλας μηδενὶ ἐκλαλῆσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρός με.

23 Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων εἶπεν· ἑτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ ἱππεῖς ἑβδομήκοντα καὶ δεξιολάβους διακοσίους, ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός,

24 κτήνη τε παραστῆσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώσωσι πρὸς Φήλικα τὸν ἡγεμόνα,

18 Οὗτος λοιπόν, ἀφοῦ παρέλαβε τὸν νέον, ὡδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸν χιλίαρχον καὶ εἶπεν· Ὁ φυλακισμένος Παῦλος μὲ προσεκάλεσε καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ ὁδηγήσω εἰς σὲ τὸν νέον αὐτόν, ποὺ ἔχει κάποιον μυστικὸν νὰ σοῦ εἴπῃ.

19 Ἀφοῦ δὲ ὁ χιλίαρχος τὸν ἔπιασεν ἀπὸ τὸ χέρι του καὶ ἐπῆγεν εἰς ἰδιαίτερον μέρος, ἠρώτησε: Τί εἶναι ἐκεῖνο, ποὺ ἔχεις νὰ μοῦ ἀναγγείλῃς;

20 Εἶπε δὲ ὁ νέος, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι συνεφώνησαν νὰ σὲ παρακαλέσουν, ὅπως κατεβάσῃς αὔριον τὸν Παῦλον εἰς τὸ συνέδριον μὲ τὴν πρόφασιν, ὅτι μέλλουν κάπως ἀκριβέστερον νὰ ἐξετάσουν καὶ νὰ μάθουν περὶ αὐτοῦ.

21 Σὺ λοιπὸν νὰ μὴ πεισθῇς εἰς αὐτούς. Διότι τοῦ κάνουν καρτέρι μερικοὶ ἀπὸ αὐτούς, περισσότεροι ἀπὸ τεσσαράκοντα ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι ὡρκίσθησαν καὶ ἀναθεμάτισαν τοὺς ἑαυτούς των νὰ μὴ φάγουν, οὔτε νὰ πίουν τίποτε, ἕως ὅτου τὸν φονεύσουν. Καὶ τώρα εἶναι ἕτοιμοι καὶ περιμένουν νὰ τοὺς δώσῃς τὴν ὑπόσχεσιν, ὅτι θὰ τὸν κατεβάσῃς.

22 Ὁ χιλίαρχος λοιπὸν ἀφῆκεν ἐλεύθερον τὸν νέον, ἀφοῦ τοῦ παρήγγειλε, νὰ μὴ εἴπῃς εἰς κανένα, ὅτι κατήγγειλες καὶ ἀνεκοίνωσες ταῦτα εἰς ἐμέ.

23 Καὶ ἀφοῦ προσεκάλεσε δύο ἀπὸ τοὺς ἑκατοντάρχους εἶπεν· Ἑτοιμάσατε διακοσίους στρατιώτας διὰ νὰ ὑπάγουν μέχρι τῆς Καισαρείας, καὶ ἱππεῖς ἑβδομήκοντα, καὶ λογχοφόρους διακοσίους. Νὰ εἶναι ἕτοιμοι εἰς τὰς ἐννέα τὸ βράδυ.

24 Καὶ νὰ ἔχουν μαζί των ζῶα, διὰ νὰ ἐπιβιβάσουν τὸν Παῦλον καὶ μεταφέρουν αὐτὸν σῶον εἰς τὸν Φήλικα τὸν ἐπίτροπον τῆς Ἰουδαίας.

[20-21]) 12 - 15. [23-24]) 31 - 32.

25 γράψας ἐπιστολὴν περιέχουσαν τὸν τύπον τοῦτον·

26 Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι χαίρειν.

27 τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν ἐπιστὰς σὺν τῷ στρατεύματι ἐξειλόμην αὐτόν, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι.

28 βουλόμενος δὲ γνῶναι τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ, κατήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν·

29 ὃν εὗρον ἐγκαλούμενον περὶ ζητημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ἔγκλημα ἔχοντα.

30 μηνυθείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς ἔπεμψα πρός σε, παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. ἔρρωσο.

31 Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα,

32 τῇ δὲ ἐπαύριον ἐάσαντες τοὺς ἱππεῖς πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν·

33 οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ.

34 ἀναγνοὺς δὲ ὁ ἡγεμὼν

25 Ἔγραψε δὲ ἐπιστολήν, ἡ ὁποία εἶχε τοῦτο τὸ περιεχόμενον·

26 Ὁ Κλαύδιος Λυσίας πρὸς τὸν ἐξοχώτατον ἡγεμόνα Φήλικα. Χαῖρε.

27 Τὸν ἄνδρα αὐτόν, ποὺ συνελήφθη ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους καὶ ἐπρόκειτο νὰ φονευθῇ ἀπὸ αὐτούς, κατέφθασα ἐπὶ τόπου μὲ τὸ στράτευμα καὶ τὸν ἐγλύτωσα, ἐπειδὴ ἔμαθον, ὅτι εἶναι Ρωμαῖος πολίτης.

28 Ἐπειδὴ δὲ ἤθελα νὰ μάθω τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν τὸν κατηγόρουν, τὸν κατέβασα ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου των.

29 Τὸν εὗρον δὲ νὰ κατηγορῆται διὰ ζητήματα τοῦ νόμου των, νὰ μὴ εἶναι δὲ ἔνοχος κανενὸς ἐγκλήματος, τὸ ὁποῖον νὰ τιμωρῆται ἀπὸ τοὺς ρωμαϊκοὺς νόμους μὲ θάνατον ἢ μὲ φυλάκισιν.

30 Ἐπειδὴ δὲ μοῦ κατηγγέλθη, ὅτι ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους δολοφονικὴ ἐνέδρα κατὰ τοῦ ἀνδρός, ἀμέσως σοῦ τὸν ἀπέστειλα καὶ παρήγγειλα καὶ εἰς τοὺς κατηγόρους του νὰ ἐκθέσουν τὰς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας ἐνώπιόν σου. Ὑγίαινε.

31 Οἱ στρατιῶται λοιπὸν σύμφωνα μὲ τὴν διαταγήν, ποὺ τοὺς ἐδόθη, παρέλαβον τὸν Παῦλον καὶ τὸν ὡδήγησαν διὰ νυκτερινῆς πορείας εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα, ποὺ εὑρίσκετο εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ μεταξὺ Ἱεροσολύμων καὶ Καισαρείας δρόμου.

32 Τὴν ἑπομένην δὲ ἡμέραν οἱ πεζοὶ στρατιῶται ἀφῆκαν μόνους τοὺς ἱππεῖς νὰ ἐξακολουθήσουν τὸ ταξίδιον μαζὶ μὲ τὸν Παῦλον, καὶ αὐτοὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις στρατόπεδον.

33 Οἱ ἱππεῖς δέ, ἀφοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ παρέδωσαν τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸν ἐπίτροπον, τοῦ παρουσίασαν καὶ τὸν Παῦλον.

34 Ὅταν δὲ ἀνέγνωσεν ὁ ἐπίτροπος τῆς Ρώμης τὴν ἐπιστολὴν

[25-26]) 2 Μκ. ια΄ 16. 29. 3 Μκ. γ΄ 30. Πρ. ιε΄ 23. κς΄ 25. Λκ. α΄ 3. [27-28]) κα΄ 30 - 34. κβ΄ 25 - 30. [29]) 6. 9. ιη΄ 15. κς΄ 30. 31. [30]) 16. 24. 35. κδ΄ 1. 8. [31-33]) 23 - 25. [34]) κβ΄ 3.

καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχίας ἐστί, καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας,
35 διακούσομαί σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σου παραγένωνται· ἐκέλευσέ τε αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ τοῦ Ἡρῴδου φυλάσσεσθαι.

καὶ ἠρώτησε τὸν Παῦλον, ἀπὸ ποίαν ἐπαρχίαν εἶναι καὶ ἔμαθεν, ὅτι εἶναι ἀπὸ τὴν Κιλικίαν,
35 εἶπε· Θὰ σὲ ἀκούσω μὲ προσοχήν, ὅταν ἔλθουν οἱ κατήγοροί σου. Καὶ διέταξε νὰ φρουρῆται οὗτος εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ ἀνακτόρου, ποὺ εἶχε κτίσει ὁ Ἡρῴδης, καὶ τὸ ὁποῖον τώρα ἦτο κατοικία τοῦ πραίτορος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ΄.

Στίχ. 1-23. Οἱ Ἰουδαῖοι κατηγοροῦν τὸν Παῦλον εἰς τὸν ἡγεμόνα Φήλικα. Ὁ Παῦλος ἀπολογεῖται.

Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος Τερτύλλου τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ Παύλου.
2 κληθέντος δὲ αὐτοῦ ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τέρτυλλος λέγων·
3 πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ σοῦ καὶ κατορθωμάτων γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας, πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα, κράτιστε Φῆλιξ, μετὰ πάσης εὐχαριστίας.
4 ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγκόπτω, παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ.
5 εὑρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμὸν καὶ κινοῦντα στάσιν πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην, πρωτοστάτην τε τῆς τῶν Ναζωραίων αἱρέσεως,
6 ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασε βεβηλῶσαι, ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον ἠθελήσαμεν κρίνειν·

Ὕστερον δὲ ἀπὸ πέντε ἡμέρας κατέβη ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα εἰς τὴν Καισάρειαν ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας μὲ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ μὲ κάποιον δικηγόρον ποὺ ἐλέγετο Τέρτυλλος, καὶ ἔδωκαν εἰς τὸν ἡγεμόνα καταγγελίαν κατὰ τοῦ Παύλου.
2 Ἀφοῦ δὲ ἐκλήθη οὗτος νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος καὶ τῶν κατηγόρων του, ἤρχισεν ὁ Τέρτυλλος νὰ τὸν κατηγορῇ λέγων·
3 Ἐπειδή, ἐξοχώτατε Φῆλιξ, ἀπολαμβάνομεν διὰ τῆς διοικήσεώς σου πολλὴν εἰρήνην καὶ γίνονται μεγάλαι ἐπιτυχίαι καὶ ἔργα δράσεως ἐπωφελῆ εἰς τὸ ἔθνος αὐτὸ διὰ τῆς προνοητικότητος καὶ προβλέψεώς σου, γίνονται δὲ ταῦτα εἰς κάθε εὐκαιρίαν καὶ περίστασιν καὶ εἰς κάθε τόπον, ἀποδεχόμεθα καὶ ἐπικροτοῦμεν τὴν εὐεργετικὴν αὐτὴν δρᾶσιν σου μὲ πᾶσαν εὐγνωμοσύνην.
4 Διὰ νὰ μὴ λέγω δὲ περισσότερα διὰ τὴν ἀξιέπαινον δρᾶσιν σου καὶ μὲ αὐτὰ σὲ κουράζω περισσότερον, εἰσέρχομαι εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς καταγγελίας καὶ παρακαλῶ νὰ ἀκούσῃς μὲ τὴν εὐμένειάν σου, ὅσα μὲ συντομίαν θὰ εἴπωμεν.
5 Εὕρομεν δηλαδὴ τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν κακοποιὸν καὶ σωστὴν πληγήν, ποὺ διαταράττει τὴν τάξιν εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ διεγείρει ταραχὴν μεταξὺ ὅλων τῶν Ἰουδαίων, ποὺ εἶναι εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον. Εἶναι δὲ καὶ ἀρχηγὸς τῆς θρησκευτικῆς μερίδος τῶν Ναζωραίων.
6 Ἀπεπειράθη δὲ οὗτος καὶ τὸ ἱερόν μας νὰ βεβηλώσῃ, καὶ δι' αὐτὸ τὸν συνελάβομεν καὶ ἠθελήσαμεν νὰ τὸν καταδικάσωμεν σύμφωνα μὲ τὸν ἰδικόν μας νόμον.

[35]) 30. κε΄ 16. Μτ. κζ΄ 27.
ΚΔ΄. [1]) κγ΄ 2. 30. κε΄ 2. [3]) κγ΄ 26. [5-6]) 14. ιζ΄ 6. κα΄ 28. κη΄ 22. Ἰν. ιη΄ 31.

7 παρελθὼν δὲ Λυσίας ὁ χιλίαρχος μετὰ πολλῆς βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ἀπήγαγε,
8 κελεύσας τοὺς κατηγόρους αὐτοῦ ἔρχεσθαι ἐπὶ σέ· παρ' οὗ δυνήσῃ αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ πάντων τούτων ἐπιγνῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ.
9 συνεπέθεντο δὲ καὶ Ἰουδαῖοι φάσκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν.
10 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν· ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος εὐθυμότερον τὰ περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι,
11 δυναμένου σου γνῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσί μοι ἡμέραι δεκαδύο ἀφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ·
12 καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὗρόν με πρός τινα διαλεγόμενον ἢ ἐπισύστασιν ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς οὔτε κατὰ τὴν πόλιν·
13 οὔτε παραστῆσαι δύνανται περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσί μου.
14 ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν οὕτω λατρεύω τῷ πατρῴῳ Θεῷ, πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς ἐν τοῖς προφήταις γεγραμμένοις,
15 ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν Θεὸν ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι νεκρῶν, δικαίων τε καὶ ἀδίκων·

7 Καταφθάσας ὅμως ὁ χιλίαρχος Λυσίας τὸν ἥρπασε ἀπὸ τὰς χεῖράς μας μὲ πολλὴν βίαν
8 καὶ διέταξεν οἱ κατήγοροί του νὰ ἔλθουν ἐνώπιόν σου. Παρ' αὐτοῦ τοῦ Λυσίου, ἀφοῦ προηγουμένως σὺ ὁ ἴδιος ἐνεργήσῃς ἀνάκρισιν, θὰ δυνηθῇς νὰ μάθῃς ἐπακριβῶς ὅλα αὐτά, διὰ τὰ ὁποῖα ἡμεῖς κατηγοροῦμεν τὸν Παῦλον.
9 Συνεφώνησαν δὲ πρὸς τὸν Τέρτυλλον καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων ἐπιβεβαιώσαντες ἐντόνως, ὅτι ἔτσι εἶχον τὰ πράγματα.
10 Ἀκολούθως δὲ ὁ Παῦλος, ὅταν ὁ ἡγεμὼν τοῦ ἔκαμε νεῦμα νὰ ὁμιλήσῃ, ἀπήντησε τὰ ἑξῆς· Γνωρίζων ὅτι ἀπὸ πολλὰ ἔτη εἶσαι δικαστὴς εἰς τὸ ἔθνος αὐτό, μὲ καλὴ καὶ ἥσυχη καρδιὰ λέγω, τὰ ὅσα πρὸς ὑπεράσπισίν μου πρέπει νὰ ἀπολογηθῶ.
11 Καὶ ἀπολογοῦμαι μὲ τέτοια αἰσθήματα, διότι σύ, ποὺ τόσην δικαστικὴν πεῖραν ἔχεις καὶ γνωρίζεις καλῶς τὸ ἔθνος μας, δύνασαι νὰ πληροφορηθῇς μὲ τὴν ἀνάκρισίν σου, ὅτι δὲν ἐπέρασαν περισσότεραι ἀπὸ δώδεκα ἡμέραι ἀπὸ τὴν ἡμέραν, ποὺ ἀνέβην εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ προσκυνήσω.
12 Καὶ οὔτε μὲ εὗρον νὰ συζητῶ μὲ ὁποιονδήποτε ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ ἢ νὰ προκαλῶ στασιαστικὴν σύναξιν λαοῦ πουθενά, οὔτε εἰς τὰς συναγωγάς, οὔτε εἰς ὁποιονδήποτε σημεῖον τῆς πόλεως.
13 Οὔτε ἠμποροῦν νὰ ἀποδείξουν ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα τώρα με κατηγοροῦν.
14 Ὁμολογῶ ὅμως τοῦτο εἰς σέ, ὅτι σύμφωνα μὲ τὴν θρησκείαν, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ ἀποκαλοῦν αἵρεσιν, ἔτσι λατρεύω καὶ εἶμαι ἀφωσιωμένος εἰς τὸν Θεόν, τὸν ὁποῖον ἐλάτρευαν καὶ οἱ πατέρες μας Ἰουδαῖοι, καὶ συγχρόνως πιστεύω εἰς ὅλα, ὅσα διδάσκονται ἀπὸ τὸν νόμον καὶ εἶναι γραμμένα εἰς τοὺς προφήτας.
15 Ἔχω δὲ ἐλπίδα στηριζομένην εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ αὐτὴν ἀκριβῶς, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι περιμένουν. Ἐλπίζω δηλαδή, ὅπως ἐλπίζουν καὶ αὐτοί, ὅτι μέλλει νὰ γίνῃ ἀνάστασις νεκρῶν, καὶ τῶν δικαίων καὶ τῶν ἀδίκων.

[7-8]) κα΄ 31 - 34. κγ΄ 10. 26. 27. 30. [10]) κς΄ 2. [11]) 17. κα΄ 15 - 18. 26. 27. κβ΄ 30. κγ΄ 12. 32. κδ΄ 1. [12-13]) 18. κε΄ 8. [14-15]) 5. κβ΄ 3. 4. κγ΄ 6. κς΄ 6. 7. 22. κζ΄ 23. κη΄ 20. Ἰν. ε΄ 28. 29.

16 ἐν τούτῳ δὲ καὶ αὐτὸς
ἀσκῶ ἀπρόσκοπον συνείδη-
σιν ἔχειν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ
τοὺς ἀνθρώπους διὰ παν-
τός.

16 Διότι δὲ περιμένω νὰ γίνῃ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν, διὰ τοῦ-
το καὶ ἐγὼ ἐργάζομαι καὶ μοχθῶ προσπαθῶν νὰ ἔχω πάντοτε
συνείδησιν ἐλευθέραν ἀπὸ κάθε μομφὴν καὶ τύψιν τόσον ἐνώ-
πιον τοῦ Θεοῦ, ὅσον καὶ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων.

17 δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων
παρεγενόμην ἐλεημοσύνας
ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου
καὶ προσφοράς·

17 Ὕστερα δὲ ἀπὸ ἀπουσίαν ἀρκετῶν ἐτῶν ἦλθα πρὸ ὀλίγων
ἡμερῶν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ φέρω ἐλεημοσύνας διὰ τὸ ἔ-
θνος μου καὶ διὰ νὰ προσφέρω θυσίας εἰς τὸν ναόν.

18 ἐν οἷς εὗρόν με ἡγνισμέ-
νον ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄ-
χλου οὐδὲ μετὰ θορύβου, τι-
νὲς ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰου-
δαῖοι,

18 Ἐνῷ δὲ ἐγὼ ἐφρόντιζα δι' αὐτὰ ποὺ ἦλθα, μὲ ηὗραν ἐν τῷ
ἱερῷ ὄχι νὰ βεβηλώνω αὐτό, ἀλλὰ νὰ ἐπιτελῶ τὰς τελετὰς τοῦ
ἁγνισμοῦ καὶ νὰ εἶμαι καθαρισμένος μὲ μερικοὺς ναζιραίους.
Καὶ ἐπὶ πλέον μὲ ηὗραν ὄχι αὐτοί, ποὺ μὲ κατηγοροῦν τώρα,
ἀλλὰ μερικοὶ ἀπὸ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν Ἰουδαῖοι. Καὶ ὄχι ἀνα-
κατευμένον μὲ ὄχλον, οὔτε μέσα εἰς ταραχὴν καὶ θόρυβον, ἀλ-
λὰ μὲ ηὗραν μοναχόν.

19 οὓς ἔδει ἐπὶ σοῦ παρεῖ-
ναι καὶ κατηγορεῖν εἴ τι ἔ-
χοιεν πρός με.

19 Ἔπρεπε δὲ αὐτοί, ποὺ μὲ ηὗραν, νὰ εἶναι παρόντες ἐνώπιόν
σου καὶ νὰ κατηγοροῦν, ἐὰν τυχὸν ἔχουν κάτι ἐναντίον μου νὰ
καταγγείλουν.

20 ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν
τί εὗρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα
στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνε-
δρίου,

20 Ἢ ἀφοῦ ἐκεῖνοι ἀπουσιάζουν, ἂς εἴπουν ἐπὶ τέλους αὐτοὶ ἐ-
δῶ οἱ ἴδιοι, ποῖον ἀδίκημα εὗρον εἰς ἐμέ, ὅταν παρουσιάσθην
ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου.

21 ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φω-
νῆς ἧς ἔκραξα ἑστὼς ἐν αὐ-
τοῖς, ὅτι περὶ ἀναστάσεως
νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμε-
ρον ὑφ' ὑμῶν.

21 Δὲν ηὗραν κανὲν ἀδίκημα, ἐκτὸς ἐὰν εἶναι ἀδίκημα μία φω-
νή, τὴν ὁποίαν δυνατὰ ἐφώναξα, ὅταν ἔστεκα ἐν μέσῳ αὐτῶν,
ὅτι ἐγὼ δικάζομαι σήμερον ἀπὸ σᾶς, ἐπειδὴ πιστεύω εἰς τὴν ἀ-
νάστασιν τῶν νεκρῶν.

22 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ
Φῆλιξ ἀνεβάλετο αὐτούς,
ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ
τῆς ὁδοῦ, εἰπών· ὅταν Λυ-
σίας ὁ χιλίαρχος καταβῇ,
διαγνώσομαι τὰ καθ' ὑμᾶς,

22 Ὅταν δὲ ὁ Φῆλιξ ἤκουσε ταῦτα, ἀνέβαλε νὰ ἐκδώσῃ ἀπό-
φασιν. Ἔπραξε δὲ τοῦτο, διότι ἔχων ἀκριβεστέραν γνῶσιν περὶ
τῆς νέας θρησκείας καὶ πίστεως, ἀντελήφθη, ὅτι ἀναιτίως κατε-
φέροντο οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ τοῦ Παύλου. Καὶ μὴ θέλων νὰ δυσ-
αρεστήσῃ αὐτοὺς εἶπεν· Ὅταν ὁ χιλίαρχος Λυσίας καταβῇ, θὰ
ἐξετάσω καὶ θὰ μάθω ἀκριβῶς τὴν ὑπόθεσίν σας.

23 διαταξάμενός τε τῷ ἑ-
κατοντάρχῃ τηρεῖσθαι τὸν
Παῦλον ἔχειν τε ἄνεσιν καὶ
μηδένα κωλύειν τῶν ἰδίων
αὐτοῦ ὑπηρετεῖν ἢ προσέρ-
χεσθαι αὐτῷ.

23 Ἔδωκε δὲ καὶ διαταγὰς εἰς τὸν ἑκατόνταρχον νὰ φυλάττε-
ται ὁ Παῦλος καὶ νὰ ἔχῃ ἐλευθερίαν καὶ πᾶσαν σχετικὴν εὐκο-
λίαν, καὶ νὰ μὴ ἐμποδίζῃ ὁ ἑκατόνταρχος κανένα ἀπὸ τοὺς ἀ-
νήκοντας εἰς τὸν Παῦλον καὶ σχετιζομένους πρὸς αὐτὸν νὰ
τὸν ὑπηρετοῦν καὶ νὰ ἔρχωνται πρὸς αὐτόν.

Στίχ. 24-27. Ὁ Φῆλιξ συζητεῖ μὲ τὸν Παῦλον, φυλακισμένον ἐπὶ διετίαν.

24 Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς
παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ σὺν

24 Ὕστερον δὲ ἀπὸ μερικὰς ἡμέρας ἦλθεν εἰς τὸ πραιτώριον
ὁ Φῆλιξ μαζὶ μὲ τὴν Δρούσιλλαν, τὴν γυναῖκα του, ἡ ὁποία

[16]) κγ΄ 1. 2 Κρ. δ΄ 2. Φλ. α΄ 10. [17-19]) 11. 12. ια΄ 29. κα΄ 26. 27. [20-21]) κγ΄ 1 - 6. [22-23]) 7. 25. κγ΄ 26. κζ΄ 3. κη΄ 31.

Δρουσίλλῃ τῇ γυναικὶ αὐ-
τοῦ, οὔσῃ Ἰουδαίᾳ, μετε-
πέμψατο τὸν Παῦλον καὶ ἤ-
κουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς
Χριστὸν πίστεως.

ἦτο Ἰουδαία, καὶ ἔστειλε καὶ ἐκάλεσε τὸν Παῦλον καὶ τὸν ἤ-
κουσε νὰ ὁμιλῇ περὶ τῆς πίστεως εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

25 διαλεγομένου δὲ αὐτοῦ
περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγ-
κρατείας καὶ τοῦ κρίματος
τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι, ἔμ-
φοβος γενόμενος ὁ Φῆλιξ
ἀπεκρίθη· τὸ νῦν ἔχον πο-
ρεύου, καιρὸν δὲ μεταλα-
βὼν μετακαλέσομαί σε,

25 Ὅταν δὲ οὗτος ὡμίλει περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ ἐγκρα-
τείας καὶ περὶ τῆς κρίσεως, ἡ ὁποία μέλλει νὰ γίνῃ, κατελήφθη
ὑπὸ φόβου ὁ Φῆλιξ, διότι καὶ πάντα νόμον δικαιοσύνης εἶχε
παραβιάσει καὶ τὴν Δρούσιλλαν εἶχεν ἁρπάσει ἀπὸ τὸν πρῶ-
τον σύζυγον αὐτῆς. Ἕνεκα δὲ τοῦ φόβου τούτου ἀπήντησε
πρὸς τὸν Παῦλον: Πρὸς τὸ παρὸν πήγαινε, ὅταν δὲ λάβω πά-
λιν εὐκαιρίαν, θὰ στείλω νὰ σὲ καλέσω.

26 ἅμα δὲ καὶ ἐλπίζων ὅτι
χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑ-
πὸ τοῦ Παύλου ὅπως λύσῃ
αὐτόν· διὸ καὶ πυκνότερον
αὐτὸν μεταπεμπόμενος ὡμί-
λει αὐτῷ.

26 Συγχρόνως δὲ καὶ ἤλπιζεν ὁ Φῆλιξ, ὅτι θὰ δοθοῦν ὑπὸ τοῦ
Παύλου χρήματα εἰς αὐτὸν διὰ νὰ τὸν ἀπολύσῃ. Δι' αὐτὸ καὶ
τὸν προσεκάλει συχνάκις διὰ νὰ συνομιλῇ μετ' αὐτοῦ.

27 Διετίας δὲ πληρωθείσης
ἔλαβε διάδοχον ὁ Φῆλιξ
Πόρκιον Φῆστον· θέλων δὲ
χάριν καταθέσθαι τοῖς Ἰου-
δαίοις ὁ Φῆλιξ κατέλιπε
τὸν Παῦλον δεδεμένον.

27 Ὅταν δὲ συνεπληρώθη διετία, ἐστάλη διάδοχος τοῦ Φήλι-
κος ὁ Πόρκιος Φῆστος. Ἐπειδὴ δὲ ἤθελεν ὁ Φῆλιξ νὰ ὑπο-
χρεώσῃ τοὺς Ἰουδαίους καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν
εὐγνωμοσύνην των, ἀφῆκε τὸν Παῦλον φυλακισμένον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ΄.

Στίχ. 1-12. Ὁ Παῦλος πρὸ τοῦ Φήστου, ἐπικαλεῖται τὸν Καίσαρα.

Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ
ἐπαρχίᾳ μετὰ τρεῖς ἡ-
μέρας ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυ-
μα ἀπὸ Καισαρείας·

Ὁ Φῆστος λοιπόν, ὅταν ἦλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Συρίας,
τῆς ὁποίας εἶχε διορισθῆ πραίτωρ, μετὰ τρεῖς ἡμέρας
ἀνέβη ἀπὸ τὴν Καισάρειαν εἰς Ἱεροσόλυμα.

2 ἐνεφάνισαν δὲ αὐτῷ ὁ ἀρ-
χιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν
Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύ-
λου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν,

2 Ὁ ἀρχιερεὺς δὲ καὶ οἱ πρόκριτοι τῶν Ἰουδαίων ἔφεραν κα-
ταγγελίαν εἰς αὐτὸν κατὰ τοῦ Παύλου καὶ τὸν παρεκάλουν

3 αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐ-
τοῦ, ὅπως μεταπέμψηται
αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐνέ-
δραν ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐ-
τὸν κατὰ τὴν ὁδόν.

3 ζητοῦντες ὡς χάριν εἰς βάρος τοῦ Παύλου, ἵνα τὸν καλέσῃ ὁ
Φῆστος εἰς Ἱεροσόλυμα, συγχρόνως δὲ ἑτοίμαζαν νέαν ἐνέ-
δραν διὰ νὰ τὸν φονεύσουν εἰς τὸν δρόμον.

4 ὁ μὲν οὖν Φῆστος ἀπεκρί-
θη τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν
Καισαρείᾳ, ἑαυτὸν δὲ μέλ-
λειν ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι·

4 Ὁ Φῆστος ὅμως ἠρνήθη καὶ ἀπήντησεν, ὅτι ὁ Παῦλος ἐφυ-
λάττετο εἰς τὴν Καισάρειαν, αὐτὸς δὲ ἐπρόκειτο γρήγορα νὰ ἀ-
ναχωρήσῃ ἐξ Ἱεροσολύμων, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ ἐκεῖ.

[25]) ιζ΄ 31. 32. Ἑβ. ι΄ 27. [27]) ιβ΄ 3. κε΄ 9. 14.
ΚΕ΄. [2-3]) 15. 16. 24. κγ΄ 15. κδ΄ 1. 23.

5 οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, φησί, συγκαταβάντες, εἴ τί ἐστιν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κατηγορείτωσαν αὐτοῦ.

5 Οἱ πρωτεύοντες λοιπὸν μεταξύ σας, εἶπεν ὁ Φῆστος, ἂς καταβοῦν μαζί μου εἰς Καισάρειαν καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ κάτι τὸ ἔνοχον εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, ἂς διατυπώσουν καὶ ἂς ὑποστηρίξουν τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν.

6 Διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα, καταβὰς εἰς Καισάρειαν, τῇ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσε τὸν Παῦλον ἀχθῆναι.

6 Ἀφοῦ δὲ ἔμεινε μεταξὺ αὐτῶν περισσοτέρας ἀπὸ δέκα ἡμέρας, κατέβη εἰς Καισάρειαν καὶ τὴν ἑπομένην τῆς ἀφίξεώς του καθίσας ἐπὶ τῆς δικαστικῆς ἕδρας διέταξε νὰ προσαχθῇ ὁ Παῦλος.

7 παραγενομένου δὲ αὐτοῦ περιέστησαν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιώματα φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδεῖξαι,

7 Ὅταν δὲ ἦλθεν οὗτος, ἐστάθησαν τριγύρω του οἱ Ἰουδαῖοι, ποὺ εἶχον καταβῆ ἐξ Ἱεροσολύμων, ἐπιρρίπτοντες κατὰ τοῦ Παύλου πολλὰς καὶ βαρείας κατηγορίας, τὰς ὁποίας ὅμως δὲν ἠδύναντο νὰ ἀποδείξουν.

8 ἀπολογουμένου αὐτοῦ ὅτι οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἥμαρτον.

8 Καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ τὰς ἀποδείξουν, διότι ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο, ὅτι οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸν ναόν, οὔτε εἰς τὸν Καίσαρα ἡμάρτησα τὸ παραμικρόν.

9 ὁ Φῆστος δὲ θέλων τοῖς Ἰουδαίοις χάριν καταθέσθαι, ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπε· θέλεις εἰς Ἱεροσαλὴμ ἀναβὰς ἐκεῖ περὶ τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ;

9 Ὁ Φῆστος ὅμως, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ κάμῃ χάριν εἰς τοὺς Ἰουδαίους διὰ νὰ προσελκύσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην των, ἀποκριθεὶς εἰς τὸν Παῦλον εἶπε· θέλεις νὰ ἀναβῇς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ δικασθῇς ἐκεῖ διὰ τὰ ζητήματα αὐτὰ ἐπὶ παρουσίᾳ μου;

10 εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· ἐπὶ τοῦ βήματος Καίσαρος ἑστώς εἰμι, οὗ με δεῖ κρίνεσθαι. Ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκησα, ὡς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις·

10 Ἀλλ' ὁ Παῦλος εἶπεν· Ἐδῶ στέκομαι ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τοῦ Καίσαρος, εἰς τὸ ὁποῖον ὡς Ρωμαῖος πολίτης πρέπει νὰ δικασθῶ. Τοὺς Ἰουδαίους δὲν ἠδίκησα εἰς τίποτε, καθὼς σὺ καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον ἀντιλαμβάνεσαι. Δὲν δέχομαι λοιπὸν νὰ δικασθῶ εἰς Ἱεροσόλυμα.

11 εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι τοῦ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσί μου, οὐδείς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι· Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι.

11 Διότι, ἐὰν μὲν ἔκαμα καμμίαν ἀδικίαν καὶ ἐὰν ἔπραξα κάποιον ἔγκλημα, ποὺ νὰ τιμωρῆται μὲ θάνατον, ἂς δικασθῶ ἐδῶ καὶ δὲν ἀρνοῦμαι καὶ θανατικὴν ποινὴν νὰ ὑποστῶ. Ἐὰν ὅμως δὲν ὑπάρχῃ τίποτε ἀπὸ ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα αὐτοὶ μὲ κατηγοροῦν, κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ μὲ χαρίσῃ ὡς δῶρον εἰς αὐτούς. Κάμνω ἔφεσιν εἰς τὸν Καίσαρα καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ ζητῶ νὰ κριθῶ.

12 τότε ὁ Φῆστος συλλαλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου ἀπεκρίθη· Καίσαρα ἐπικέκλησαι, ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ.

12 Τότε ὁ Φῆστος, ἀφοῦ συνεζήτησε μὲ τὸ συμβούλιόν του, ἀπεκρίθη: Τὸν Καίσαρα ἐπεκαλέσθης, εἰς τὸν Καίσαρα θὰ ὑπάγῃς καὶ ἀπὸ αὐτόν, ἀφοῦ τὸ θέλεις, θὰ κριθῇς.

[6]) 17. ιβ΄ 19. Ἰν. ιθ΄ 13. [7-8]) 18. κδ΄ 5. 12. 13. Λκ. κγ΄ 2. 10. [9]) 20. κδ΄ 27. [11-12]) 21. 25. κγ΄ 9. 11. κς΄ 31. 32. κη΄ 19.

Στίχ. 13-27. Ὁ Παῦλος πρὸ τοῦ Ἀγρίππα.

13 Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη κατήντησαν εἰς Καισάρειαν ἀσπασόμενοι τὸν Φῆστον.

13 Ἀφοῦ δὲ ἐπέρασαν μερικαὶ ἡμέραι, ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας ὁ νεώτερος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀγρίππα τοῦ πρώτου, καὶ ἡ ἀδελφή του Βερνίκη ἦλθον εἰς Καισάρειαν, διὰ νὰ χαιρετήσουν καὶ συγχαροῦν τὸν Φῆστον.

14 ὡς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβον ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον λέγων· ἀνήρ τίς ἐστι καταλελειμμένος ὑπὸ Φήλικος δέσμιος,

14 Σὰν ἔμειναν δὲ ἐκεῖ περισσοτέρας ἡμέρας, ὁ Φῆστος ἐξέθεσεν εἰς τὸν βασιλέα τὴν ἀφορῶσαν εἰς τὸν Παῦλον ὑπόθεσιν, λέγων· Εἶναι κάποιος ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ὁ Φῆλιξ ἀφῆκε φυλακισμένον.

15 περὶ οὗ γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ δίκην·

15 Περὶ αὐτοῦ, ὅταν ἐπῆγα εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐπέδωκαν καταγγελίαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐζήτουν νὰ τὸν δικάσω καὶ νὰ ἐκδώσω καταδικαστικὴν ἀπόφασιν κατ' αὐτοῦ.

16 πρὸς οὓς ἀπεκρίθην ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαί τινα ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγόρους τόπον τε ἀπολογίας λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος.

16 Ἀπήντησα ὅμως πρὸς τούτους, ὅτι δὲν εἶναι συνήθεια εἰς τοὺς Ρωμαίους χαριζόμενοι νὰ παραδίδουν ἕνα ἄνθρωπον εἰς θάνατον καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκδοθῇ καταδικαστικὴ ἀπόφασις, προτοῦ ὁ κατηγορούμενος ἔλθῃ εἰς ἀντιπαράστασιν κατὰ πρόσωπον πρὸς τοὺς κατηγόρους του καὶ προτοῦ λάβῃ εὐκαιρίαν νὰ ἀπολογηθῇ διὰ τὸ ἔγκλημα, ποὺ κατηγορεῖται.

17 συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος τῇ ἑξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα·

17 Ἀφοῦ λοιπὸν αὐτοὶ ἦλθαν μαζί μου ἐδῶ, χωρὶς νὰ κάμω καμμίαν ἀναβολήν, ἐκάθισα ἐπὶ τοῦ δικαστικοῦ βήματος καὶ διέταξα νὰ προσαχθῇ ὁ ἄνθρωπος.

18 περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν ἐπέφερον ὧν ὑπενόουν ἐγώ,

18 Ἀλλ' οἱ κατήγοροι, ὅταν ἐστάθησαν εἰς τὸ κριτήριον, δὲν ἔφεραν κατ' αὐτοῦ καμμίαν κατηγορίαν ἐξ ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἐγὼ ὑπέθετον καὶ περὶ τῶν ὁποίων προβλέπει ὁ ρωμαϊκὸς νόμος.

19 ζητήματα δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν καὶ περί τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν.

19 Ἀλλ' εἶχαν μαζί του κάποια ζητήματα περὶ τῆς ἰδικῆς των θρησκείας καὶ διὰ κάποιον Ἰησοῦν πεθαμένον, περὶ τοῦ ὁποίου ἰσχυρίζετο ὁ Παῦλος, ὅτι ζῇ.

20 ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ τὴν περὶ τούτου ζήτησιν ἔλεγον εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα κἀκεῖ κρίνεσθαι περὶ τούτων.

20 Ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ εὑρέθην εἰς ἀπορίαν καὶ ἀμηχανίαν διὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος τούτου, εἶπον εἰς τὸν Παῦλον, ἐὰν ἤθελε, νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἐκεῖ νὰ δικασθῇ περὶ τῶν ζητημάτων αὐτῶν.

[14]) κδ΄ 27. [15-16]) 2 - 5. [17]) 6. [18-19]) 7. 8. κγ΄ 29. κς΄ 8. [20-21]) 9 - 12. 25. κζ΄ 1.

21 τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν ἕως οὗ πέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα.

21 Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Παῦλος ἐπεκαλέσθη τὴν ρωμαϊκὴν ὑπηκοότητά του καὶ ἐζήτησε νὰ φρουρηθῇ διὰ νὰ κριθῇ ἀπὸ τὸν σεβαστὸν αὐτοκράτορα, διέταξα νὰ φρουρῆται οὗτος, ἕως ὅτου τὸν στείλω εἰς τὸν Καίσαρα.

22 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον ἔφη· ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. ὁ δέ, αὔριον, φησίν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.

22 Εἶπε δὲ ὁ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Φῆστον· Θὰ ἤθελα καὶ ὁ ἴδιος νὰ ἀκούσω τὸν ἄνθρωπον αὐτόν. Ὁ δὲ Φῆστος εἶπεν· Αὔριον θὰ τὸν ἀκούσῃς.

23 Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον σύν τε τοῖς χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσι τοῖς κατ᾽ ἐξοχὴν οὖσι τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ Φήστου ἤχθη ὁ Παῦλος.

23 Τὴν ἄλλην λοιπὸν ἡμέραν, ἀφοῦ ἦλθον ὁ Ἀγρίππας καὶ ἡ Βερνίκη μετὰ πολλῆς πομπῆς καὶ ἐπιδείξεως καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν, ποὺ ἐγίνοντο αἱ δημόσιαι δίκαι, μαζὶ καὶ μὲ τοὺς χιλιάρχους καὶ τοὺς προκρίτους τῆς πόλεως, ἔδωκε διαταγὴν ὁ Φῆστος καὶ προσήχθη ὁ Παῦλος.

24 καί φησιν ὁ Φῆστος· Ἀγρίππα βασιλεῦ καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε, ἐπιβοῶντες μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι.

24 Καὶ λέγει τότε ὁ Φῆστος· Βασιλεῦ Ἀγρίππα καὶ ὅλοι οἱ ἄνδρες, ὅσοι εἶσθε μαζί μας παρόντες, ἔχετε ἐνώπιόν σας καὶ βλέπετε τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, διὰ τὸν ὁποῖον ὅλον τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἦλθαν εἰς συνάντησίν μου μὲ πολλὰς παρακλήσεις καὶ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἐδῶ, καὶ ἐφώναζαν, ὅτι δὲν πρέπει πλέον αὐτὸς νὰ ζῇ.

25 ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι, καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστόν, ἔκρινα πέμπειν αὐτόν.

25 Ἀλλ᾽ ἐγὼ ἀντελήφθην, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν ἔχει πράξει τίποτε, ποὺ νὰ εἶναι ἄξιον θανάτου. Καὶ ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐπεκαλέσθη ὡς δικαστήν του τὸν σεβαστὸν αὐτοκράτορα, ἀπεφάσισα νὰ τὸν στείλω.

26 περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω· διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ᾽ ὑμῶν καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τι γράψαι.

26 Δὲν ἔχω ὅμως τίποτε βέβαιον νὰ γράψω δι᾽ αὐτὸν εἰς τὸν κύριον. Δι᾽ αὐτὸ τὸν ἔφερα ἀπὸ τὴν φυλακὴν ἐνώπιόν σας καὶ μάλιστα ἐνώπιόν σου, βασιλεῦ Ἀγρίππα, διὰ νὰ γίνῃ ἡ προανάκρισις, καὶ συναγάγω ἐξ αὐτῆς κάτι, τὸ ὁποῖον νὰ γράψω εἰς τὸν αὐτοκράτορα.

27 ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ πέμποντα δέσμιον μὴ καὶ τὰς κατ᾽ αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι.

27 Διότι μοῦ φαίνεται παράλογον, ὅταν ἀποστείλω κάποιον δεμένον εἰς τὴν Ρώμην, νὰ μὴ καθορίσω καὶ τὰς κατ᾽ αὐτοῦ κατηγορίας.

22) Λκ. κγ΄ 8. 23) Μτ. ι΄ 18. 24-25) 2. 3. 7 - 12. 20. 21.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣΤ΄.

Στίχ. 1-32. Ὁ Παῦλος ἀπολογεῖται πρὸς τὸν Ἀγρίππαν, ὅστις τὸν θεωρεῖ ἀθῶον.

Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη· ἐπιτρέπεταί σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. τότε ὁ Παῦλος ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπελογεῖτο·

Εἶπε δὲ ὁ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον· Σοῦ ἐπιτρέπεται νὰ ὁμιλήσῃς περὶ τοῦ ἑαυτοῦ σου. Τότε ὁ Παῦλος, ἀφοῦ, ὅπως ἐσυνήθιζον οἱ δημηγοροῦντες, ἐτέντωσε ἔξω ἀπὸ τὸν μανδύαν ὁλόκληρον τὸ χέρι του, ἀπελογεῖτο ὡς ἑξῆς:

2 περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἥγημαι ἐμαυτὸν μακάριον ἐπὶ σοῦ μέλλων ἀπολογεῖσθαι σήμερον,

2 Θεωρῶ τὸν ἑαυτόν μου εὐτυχῆ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, διότι μέλλω νὰ ἀπολογηθῶ σήμερον ἐνώπιόν σου δι᾽ ὅλα ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα κατηγοροῦμαι ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους.

3 μάλιστα γνώστην ὄντα σε πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἐθῶν τε καὶ ζητημάτων· διὸ δέομαί σου μακροθύμως ἀκοῦσαί μου.

3 Εἶμαι δὲ εὐτυχὴς διὰ τοῦτο, διότι σὺ εἶσαι τελείως καὶ κατ᾽ ἐξοχὴν γνώστης ὅλων τῶν ἐθίμων, ποὺ ἐπικρατοῦν μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων καὶ ὅλων τῶν θρησκευτικῶν ζητημάτων, ποὺ συζητοῦνται ὑπ᾽ αὐτῶν. Δι᾽ αὐτὸ σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ ἀκούσῃς μὲ ὑπομονήν, ἐὰν ἀναγκασθῶ διὰ μακρῶν νὰ ὁμιλήσω.

4 Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος τὴν ἀπ᾽ ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις ἴσασι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι,

4 Ποῖος λοιπὸν ὑπῆρξεν ἀπὸ τὴν νεότητά μου ὁ τρόπος τῆς ζωῆς μου, τὴν ὁποίαν ἐξ ἀρχῆς ἔζησα ἐν μέσῳ τοῦ ἔθνους μου καὶ πρὸ παντὸς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, τὸ γνωρίζουν ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι.

5 προγινώσκοντές με ἄνωθεν, ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος.

5 Αὐτοὶ μὲ γνωρίζουν ἀπὸ προτήτερα, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς παιδεύσεως καὶ τῶν σπουδῶν μου ἐν Ἱερουσαλήμ, ἐὰν θέλουν νὰ μαρτυρήσουν, ὁπότε θὰ βεβαιώσουν, ὅτι ἔζησα καὶ ἐπολιτεύθην κατὰ τὰς ἀρχὰς καὶ παραδόσεις τῆς ἀκριβεστάτης αἱρέσεως τῆς θρησκείας μας. Ἔζησα δηλαδὴ καὶ ἐπολιτεύθην ὡς Φαρισαῖος.

6 καὶ νῦν ἐπ᾽ ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἕστηκα κρινόμενος,

6 Καὶ τώρα ἀκόμη στέκομαι εἰς τὸ δικαστήριον αὐτὸ καὶ δικάζομαι διὰ τὴν περὶ Μεσσίου ἐλπίδα, ποὺ βασίζεται εἰς τὴν ἐπαγγελίαν, ἡ ὁποία ἔγινεν ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς τοὺς πατέρας μας.

7 εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον ἐλπίζει καταντῆσαι· περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων.

7 Εἰς τὴν πλήρωσιν δὲ καὶ πραγματοποίησιν τῆς ἐπαγγελίας ταύτης ὁλόκληρος ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαός, ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ δώδεκα φυλάς, ἐλπίζει νὰ φθάσῃ, καὶ διὰ τὴν ἐλπίδα του ταύτην τελεῖ ἀδιακόπως καὶ συνεχῶς νύκτα καὶ ἡμέραν τὰς θυσίας τῆς λατρείας. Δι᾽ αὐτὴν τὴν ἐλπίδα κατηγοροῦμαι, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὄχι ἀπὸ ἄλλους τινάς, ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους.

8 τί ἄπιστον κρίνεται παρ᾽ ὑμῖν εἰ ὁ Θεὸς νεκροὺς ἐγείρει;

8 Διατί θεωρεῖται ἀπίστευτον μεταξύ σας, ὅτι ὁ Θεὸς ἀνασταίνει τοὺς νεκρούς; Εἶναι γενικὴ πίστις τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ὅτι οἱ νεκροὶ θὰ ἀναστηθοῦν. Διατί λοιπὸν δὲν πιστεύετε εἰς τὴν ἀλήθειαν αὐτήν, ὅταν τὴν κηρύττωμεν ἐπιβεβαιωθεῖσαν διὰ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ;

ΚΣΤ΄. 2-3) κδ΄ 10. κε΄ 19. 4-7) κβ΄ 3. κγ΄ 6. κδ΄ 15. κη΄ 20. 8) κε΄ 19.

9 ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι·
10 ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ ἐν φυλακαῖς κατέκλεισα τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών, ἀναιρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα ψῆφον,
11 καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς ἠνάγκαζον βλασφημεῖν, περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις.
12 Ἐν οἷς καὶ πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς παρὰ τῶν ἀρχιερέων,
13 ἡμέρας μέσης κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλάμψαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους·
14 πάντων δὲ καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν πρός με καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ· Σαοὺλ Σαούλ, τί με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν.
15 ἐγὼ δὲ εἶπον· τίς εἶ, Κύριε; ὁ δὲ εἶπεν· ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις.
16 ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι, προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν τε εἶδες ὧν τε ὀφθήσομαί σοι,

9 Καὶ ἐγὼ ἠπίστησα εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἐνόμισα λοιπόν, ὅτι ὤφειλον κατὰ τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου εἰς πολλὰς ἐχθρικὰς ἐνεργείας νὰ προβῶ καὶ πολλὰ δυσμενῆ καὶ ἐναντία κατ' αὐτοῦ νὰ πράξω.
10 Πράγματι δὲ καὶ ἔθεσα εἰς ἐνέργειαν τὰ ἐναντία ταῦτα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ἁγιασμένους μαθητὰς ἔκλεισα ἐγὼ μέσα εἰς φυλακάς, ἀφοῦ ἔλαβον τὴν πρὸς τοῦτο ἐξουσίαν ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ ὅταν οἱ ἀθῷοι αὐτοὶ ἄνθρωποι ἐφονεύοντο, ἔδωκα τὴν ψῆφον μου κατ' αὐτῶν,

11 καὶ εἰς ὅλας τὰς συναγωγάς, ὅπου ὡδηγοῦντο πρὸς δίκην, εἰς πολλὰς περιπτώσεις τιμωρῶν αὐτοὺς διὰ ῥαβδισμῶν προσεπάθουν νὰ τοὺς ἐξαναγκάσω νὰ βλασφημήσουν τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἐπειδὴ μὲ πλεονάζουσαν μανίαν παρεφερόμην κατ' αὐτῶν, τοὺς κατεδίωκον ἀκόμη καὶ μέχρι τῶν πόλεων, ποὺ εἶναι ἔξω ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Ἰουδαίας.

12 Καὶ ἐνῷ ἐνησχολούμην μὲ τὰς καταδιώξεις αὐτὰς καὶ ἐπήγαινα εἰς τὴν Δαμασκὸν μὲ ἐξουσίαν καὶ ἄδειαν, τὴν ὁποίαν ἔλαβον ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς,

13 κατὰ τὸ μεσημέρι, ὅταν ἀκριβῶς ὁ ἥλιος ἔχῃ τὴν μεγαλυτέραν λάμψιν του καὶ ἐξουδετερώνῃ μὲ αὐτὴν κάθε ἄλλο φῶς εἰς τὴν γῆν, εἶδον εἰς τὸν δρόμον, ὦ βασιλεῦ, νὰ λάμψῃ γύρω ἀπὸ ἐμὲ καὶ ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἐπήγαιναν μαζί μου, φῶς ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἰσχυρότερον ἀπὸ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου.

14 Ἐνῷ δὲ ὅλοι μας μὴ ἀντέχοντες εἰς τὴν λάμψιν αὐτὴν ἐπέσαμεν κάτω εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν νὰ μοῦ ὁμιλῇ καὶ νὰ λέγῃ εἰς γλῶσσαν ἑβραϊκήν· Σαούλ, Σαούλ, διατί μὲ καταδιώκεις; Εἶναι σκληρὸν διὰ σὲ νὰ κλωτσᾷς ἐπάνω εἰς τὰ σιδερένια καρφιὰ τῶν βουκέντρων.

15 Ἐγὼ δὲ εἶπον· Ποῖος εἶσαι, Κύριε; Οὗτος δὲ εἶπεν· Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖον σὺ καταδιώκεις. Διότι τοὺς διωγμούς, ποὺ κάνεις εἰς τοὺς ὀπαδούς μου, εἶναι ὡς νὰ τοὺς κάνῃς εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον.
16 Ἀλλὰ σήκω καὶ στάσου ὄρθιος εἰς τὰ πόδια σου. Διότι δι' αὐτὸ ἐνεφανίσθην εἰς σέ, διὰ νὰ σὲ καταστήσω ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα καὶ αὐτῶν ποὺ εἶδες τώρα, καὶ ἐκείνων ποὺ θὰ ἴδῃς, ὁσάκις εἰς τὸ μέλλον θὰ σοῦ ἐμφανισθῶ.

[9-17]) θ' 1 - 7. κβ' 4 - 10. 15. 21.

17 ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς ἐγώ σε ἀποστέλλω
18 ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκότους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν Θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πίστει τῇ εἰς ἐμέ.
19 Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ,
20 ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγέλλω μετανοεῖν καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεόν, ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας.
21 ἕνεκα τούτων με οἱ Ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι.
22 ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἕστηκα μαρτυρόμενος μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γενέσθαι καὶ Μωϋσῆς,
23 εἰ παθητὸς ὁ Χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσι.
24 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου ὁ Φῆστος μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἔφη· μαίνῃ, Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει.

17 Καὶ ἀπὸ τοὺς κινδύνους, ποὺ θὰ διατρέξῃς κατὰ τὴν διακονίαν σου ταύτην, θὰ σὲ σώζω καὶ θὰ σὲ ἐλευθερώνω ἀπὸ τὸν λαὸν τὸν Ἰουδαϊκὸν καὶ ἀπὸ τοὺς ἐθνικούς, εἰς τοὺς ὁποίους ἐγὼ σὲ ἀποστέλλω.
18 Καὶ σὲ ἀποστέλλω εἰς αὐτούς, διὰ νὰ τοὺς ἀνοίξω τὰ μάτια τῆς διανοίας, ἵνα ἐπιστρέψουν ἀπὸ τὸ σκότος τῆς πλάνης καὶ τῆς ἁμαρτίας εἰς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, καὶ ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ σατανᾶ εἰς τὸν Θεόν, διὰ νὰ λάβουν διὰ τῆς πίστεως εἰς ἐμὲ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ κληρονομίαν μὲ ἐκείνους ποὺ ἔχουν ἁγιασθῆ.

19 Ὕστερον ἀπὸ αὐτά, βασιλεῦ Ἀγρίππα, δὲν ἔγινα ἀπειθὴς εἰς τὰς διαταγάς, αἱ ὁποῖαι μοῦ ἐδόθησαν κατὰ τὴν οὐράνιον ἐκείνην ὀπτασίαν.
20 Ἀλλὰ πρῶτον εἰς τοὺς κατοικοῦντας εἰς τὴν Δαμασκὸν καὶ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἔπειτα δὲ καὶ εἰς ὅλην τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας καὶ εἰς τὰ ἔθνη ἐκήρυττον νὰ μετανοοῦν καὶ νὰ ἐπιστρέφουν εἰς τὸν Θεόν, πράττοντες εἰς τὸ ἑξῆς ἔργα ἀρετῆς, ἄξια μετανοίας, διὰ τῶν ὁποίων ἀποδεικνύεται αὐτὴ εἰλικρινὴς καὶ πραγματική.

21 Ἕνεκα δὲ τοῦ ὅτι ἐκήρυττον καὶ εἰς Ἰουδαίους καὶ εἰς ἐθνικοὺς τὸ αὐτὸ εὐαγγέλιον καὶ ἀνεγνώριζα καὶ εἰς τοὺς ἐθνικοὺς ἴσα προνόμια πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας, οἱ Ἰουδαῖοι, ἀφοῦ μὲ συνέλαβον εἰς τὸ ἱερόν, προσεπάθουν νὰ μὲ φονεύσουν.
22 Ἀλλ' ὁ Θεὸς μὲ ἐπροστάτευσε καὶ δὲν ἐφονεύθην. Κατόπιν λοιπὸν τῆς βοηθείας αὐτῆς καὶ προστασίας, τὴν ὁποίαν ἔλαβον ἀπὸ τὸν Θεόν, στέκομαι σῶος καὶ ἀβλαβὴς μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ παρέχω μαρτυρίαν καὶ εἰς μικροὺς καὶ εἰς μεγάλους. Καὶ μὲ τὴν μαρτυρίαν μου αὐτὴν δὲν λέγω τίποτε ἄλλο ἐκτὸς ἐκείνων, ποὺ προεῖπαν ὡς μέλλοντα νὰ γίνουν καὶ οἱ προφῆται καὶ ὁ Μωϋσῆς.

23 Καὶ δίδω ἀπάντησιν εἰς τὰ συζητούμενα μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων ζητήματα, περὶ τοῦ ἂν δηλαδὴ ὁ Χριστὸς ἔμελλε νὰ ὑποστῇ πάθημα σκληρόν· περὶ τοῦ ἂν πρῶτος θὰ ἀνεσταίνετο ἐκ νεκρῶν καὶ περὶ τοῦ ἂν ἐπρόκειτο νὰ κηρύξῃ τὸ φῶς τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας ὄχι μόνον εἰς τὸν Ἰουδαϊκὸν λαόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἐθνικούς.
24 Ἐνῷ δὲ αὐτὸς ἔλεγε πρὸς ὑπεράσπισίν του ταῦτα, εἶπεν ὁ Φῆστος μὲ μεγάλην φωνήν· Εἶσαι τρελλός, Παῦλε. Τὰ πολλὰ γράμματα, ποὺ ἔμαθες, σοῦ ἔστριψαν τὸ μυαλό.

[18]) Ἡσ. λε´ 5. μβ´ 7. 16. Μτ. δ´ 16. Πρ. ιγ´ 47. κ´ 32. Ἐφ. β´ 2. 12. 13. Κλ. α´ 13. [19-20]) 13. θ´ 20. Λκ. γ´ 8. [21]) κα´ 30. [22-23]) η´ 10. ιζ´ 3. κδ´ 14. Λκ. β´ 32. κδ´ 26. 27. 44 - 47. 1 Κρ. ιε´ 20. Κλ. α´ 18. Ἀπ. α´ 5. [24]) ιζ´ 32. Ἰν. ζ´ 20. ι´ 20. 1 Κρ. α´ 23. β´ 14.

25 ὁ δέ, οὐ μαίνομαι, φησί, κράτιστε Φῆστε, ἀλλὰ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι.

25 Ὁ δὲ Παῦλος εἶπε· Δὲν εἶμαι τρελλός, ἐξοχώτατε Φῆστε, ἀλλὰ λέγω λόγους ἀληθείας καὶ διανοίας σώφρονος καὶ ὑγιοῦς.

26 ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεύς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος λαλῶ· λανθάνειν γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐδέν· οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο.

26 Μεταχειρίζομαι ὅμως σήμερον τὴν γλῶσσαν αὐτήν, διότι ἔχει γνῶσιν περὶ τῶν γεγονότων αὐτῶν ὁ βασιλεύς, πρὸς τὸν ὁποῖον μὲ τόσον θάρρος καὶ μὲ τόσην ἐλευθερίαν ὁμιλῶ. Καὶ δὲν φοβοῦμαι μήπως μὲ διαψεύση, διότι δὲν πείθομαι, ὅτι εἶναι ἄγνωστον εἰς αὐτὸν κανὲν ἀπὸ τὰ γεγονότα αὐτά, περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλῶ. Καὶ εἶναι εἰς αὐτὸν γνωστὰ τὰ συμβάντα ταῦτα, διότι δὲν ἔχουν γίνει εἰς ἀπόμερόν τινα γωνίαν, ἀλλ' εἰς αὐτὴν τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ κάτω ἀπὸ τὰ μάτια ὅλων τῶν Ἰουδαίων.

27 πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προφήταις; οἶδα ὅτι πιστεύεις.

27 Πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, εἰς τοὺς προφήτας; Γνωρίζω ὅτι πιστεύεις.

28 ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη· ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν γενέσθαι.

28 Εἶπε δὲ τότε ὁ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον· Ὀλίγον ἀκόμη καὶ μὲ πείθεις νὰ γίνω Χριστιανός.

29 ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν· εὐξαίμην ἂν τῷ Θεῷ καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν πολλῷ οὐ μόνον σέ, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον γενέσθαι τοιούτους ὁποῖος κἀγώ εἰμι, παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων.

29 Ὁ δὲ Παῦλος εἶπε· Θὰ ηὐχόμην εἰς τὸν Θεόν, εἴτε εὔκολα καὶ μὲ ὀλίγον κόπον, εἴτε δύσκολα καὶ μὲ πολλὴν προσπάθειαν, ὄχι μόνον σύ, ἀλλὰ καὶ ὅλοι ὅσοι μὲ ἀκούουν σήμερον, νὰ γίνουν τοιοῦτοι, ὁποῖος εἶμαι καὶ ἐγώ, ἔξω ἀπὸ τὰς ἁλυσίδας μου αὐτάς, τὰς ὁποίας εὔχομαι κανεὶς ἀπὸ σᾶς νὰ μὴ δοκιμάση.

30 Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν ἥ τε Βερνίκη καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς,

30 Καὶ ὅταν ὁ Παῦλος εἶπε ταῦτα, ἐσηκώθη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Ρωμαῖος ἐπίτροπος καὶ ἡ Βερνίκη καὶ αὐτοὶ ποὺ ἐκάθηντο μαζί τους.

31 καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσμῶν πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος.

31 Καὶ ὅταν ἀνεχώρησαν, ὡμίλουν μεταξύ των καὶ ἔλεγον ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν ἔπραξε τίποτε ἄξιον θανάτου ἢ φυλακίσεως.

32 Ἀγρίππας δὲ τῷ Φήστῳ ἔφη· ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

32 Ὁ Ἀγρίππας δὲ εἶπεν εἰς τὸν Φῆστον· Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἠδύνατο νὰ εἶχεν ἀπολυθῆ ἐλεύθερος, ἐὰν δὲν εἶχεν ἐπικαλεσθῆ τὸν Καίσαρα.

---

[25]) κδ΄ 3. Ἰν. η΄ 49. 2 Κρ. ε΄ 13. ια΄ 16. [26]) Ἰν. ιη΄ 20. [28]) ια΄ 26. [29]) κδ΄ 27. κη΄ 20. (Ρμ. θ΄ 1 - 3. 1 Κρ. ζ΄ 7. Γλ. δ΄ 12). Ἐφ. γ΄ 1. δ΄ 1. Φλμ. 1. [31-32]) κγ΄ 29. κε΄ 11. 12. 25.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ΄.

Στίχ. 1-44. Τὸ ταξίδιον τοῦ Παύλου εἰς Ρώμην καὶ τὸ ναυάγιον.

Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, παρεδίδουν τόν τε Παῦλον καί τινας ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ ὀνόματι Ἰουλίῳ σπείρης Σεβαστῆς.

Ὅταν δὲ ἀπεφασίσθη νὰ ἀποπλεύσωμεν εἰς Ἰταλίαν, παρέδωκαν καὶ τὸν Παῦλον καὶ μερικοὺς ἄλλους φυλακισμένους εἰς κάποιον ἑκατόνταρχον, ποὺ ἐλέγετο Ἰούλιος καὶ ἀνῆκεν εἰς τὸ τάγμα, ποὺ ἔφερε τὸν τίτλον σπεῖρα Σεβαστή.

2 ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῷ μέλλοντες πλεῖν τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους ἀνήχθημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνος Θεσσαλονικέως,

2 Ἀφοῦ δὲ ἐπεβιβάσθημεν εἰς πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἀνῆκεν εἰς τὸν λιμένα τῆς πόλεως Ἀδραμυττίου, ἡ ὁποία ἔκειτο ἐπὶ τῆς Μικρασιατικῆς ἀκτῆς καὶ ἀπέναντι τῆς Λέσβου, ἀπεπλεύσαμεν εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος μὲ δρομολόγιον νὰ πλεύσωμεν πρὸς τοὺς λιμένας, ποὺ εὑρίσκοντο κατὰ μῆκος τῆς ἀσιατικῆς ἀκρογιαλιᾶς, ἦτο δὲ μαζί μας καὶ ὁ Ἀρίσταρχος, Μακεδὼν ἐκ Θεσσαλονίκης.

3 τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα· φιλανθρώπως τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψε πρὸς τοὺς φίλους πορευθέντα ἐπιμελείας τυχεῖν.

3 Καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἀράξαμεν εἰς τὴν Σιδῶνα. Καὶ ὁ Ἰούλιος συμπεριεφέρθη μὲ φιλανθρωπίαν καὶ εὔνοιαν πρὸς τὸν Παῦλον καὶ τοῦ ἐπέτρεψε νὰ συναντήση τοὺς φίλους του καὶ νὰ τύχη τῆς περιποιήσεώς των.

4 κἀκεῖθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους,

4 Καὶ ἀπ' ἐκεῖ, ἀφοῦ ἀνεχωρήσαμεν, ἐπλεύσαμεν πλησίον καὶ κατὰ μῆκος τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς Κύπρου, ἐπειδὴ οἱ ἄνεμοι ἦσαν ἐναντίοι.

5 τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες κατήλθομεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας.

5 Καὶ ἀφοῦ διεσχίσαμεν τὴν ἀνοικτὴν θάλασσαν τῆς Κιλικίας καὶ Παμφυλίας, ἐφθάσαμεν εἰς τὰ Μύρα τῆς Λυκίας.

6 Κἀκεῖ εὑρὼν ὁ ἑκατοντάρχης πλοῖον Ἀλεξανδρῖνον πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό.

6 Καὶ ἐκεῖ εὗρεν ὁ ἑκατόνταρχος πλοῖον ἐξ Ἀλεξανδρείας, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ πλεύση εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ μᾶς ἐπεβίβασεν εἰς αὐτό.

7 ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην,

7 Λόγῳ δὲ τοῦ ἐναντίου ἀνέμου, ἀφοῦ ἐπὶ ἀρκετὰς ἡμέρας ἐπλεύσαμεν βραδέως, μὲ πολὺν κόπον ἐφθάσαμεν πλησίον τῆς Κνίδου, ποὺ κεῖται ἀπέναντι τῆς Ρόδου καὶ τῆς Κῶ. Καὶ ἐπειδὴ δὲν μᾶς ἐπέτρεπεν ὁ ἄνεμος, δὲν ἐπλεύσαμεν κατ' εὐθεῖαν πρὸς δυσμάς, ἀλλ' ἐπλεύσαμεν κατὰ μῆκος τῆς νοτίας ἀκτῆς τῆς νήσου Κρήτης καὶ ἐπεράσαμεν πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Σαλμώνη, τὸ ὁποῖον κεῖται ἔναντι τῆς Κάσου.

8 μόλις τε παραλεγόμενοι

8 Μὲ πολλὴν δὲ δυσκολίαν πλέοντες πλησίον τῆς Κρήτης ἦλ-

ΚΖ΄. [1]) ι΄ 1. κε΄ 12. 25. [2]) ιθ΄ 29. [3]) κδ΄ 23. κη΄ 2. [4]) κα΄ 3. [6]) κη΄ 11.

αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοὺς λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασαία.
9 Ἱκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοὸς διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρῄνει ὁ Παῦλος
10 λέγων αὐτοῖς· ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ φόρτου καὶ τοῦ πλοίου, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν.
11 ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ ἐπείθετο μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις.
12 ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι κἀκεῖθεν, εἴ πως δύναιντο καταντήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον.
13 Ὑποπνεύσαντος δὲ νότου δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄραντες ἆσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην.
14 μετ᾿ οὐ πολὺ δὲ ἔβαλε κατ᾿ αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικὸς ὁ καλούμενος Εὐροκλύδων.
15 συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ ἐπιδόντες ἐφερόμεθα.
16 νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον Κλαύδην

θομεν εἰς κάποιον τόπον, ποὺ καλεῖται Καλοὶ λιμένες, πλησίον τοῦ ὁποίου ἦτο κάποια πόλις ὀνομαζομένη Λασαία.
9 Ἐπειδὴ δέ, ἕως ὅτου φθάσωμεν ἐκεῖ, ἐπέρασε χρόνος ἀρκετὸς καὶ ἦτο πλέον ἐπικίνδυνον τὸ διὰ θαλάσσης ταξίδιον, καθ᾿ ὅσον εἶχε παρέλθει πλέον καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς φθινοπωρινῆς νηστείας τῶν Ἰουδαίων καὶ σύντομα θὰ ἀντιμετωπίζαμεν τὰς τρικυμίας τοῦ Νοεμβρίου, προέτρεπεν ὁ Παῦλος
10 καὶ ἔλεγεν εἰς αὐτούς· Ἄνδρες, ἀντιλαμβάνομαι, ὅτι τὸ διὰ θαλάσσης ταξίδιόν μας μέλλει νὰ γίνῃ μὲ κίνδυνον καὶ κακοπάθειαν καὶ πολλὴν ζημίαν ὄχι μόνον τοῦ φορτίου καὶ τοῦ πλοίου, ἀλλὰ καὶ τῆς ζωῆς μας.
11 Ὁ ἑκατόνταρχος ὅμως ἔδιδε πίστιν περισσότερον εἰς αὐτόν, ποὺ ἐκυβερνοῦσε τὸ πλοῖον, καθὼς καὶ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην αὐτοῦ, παρὰ εἰς ὅσα ἔλεγεν ὁ Παῦλος.
12 Ἐπειδὴ δὲ ὁ λιμὴν ἦτο ἀκατάλληλος διὰ νὰ περάσουν ἐκεῖ τὸν χειμῶνα, οἱ περισσότεροι ἔλαβον τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀποπλεύσουν ἀπὸ τοὺς Καλοὺς λιμένας εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ ἠμποροῦσαν νὰ φθάσουν εἰς Φοίνικα, ὁ ὁποῖος εἶναι λιμὴν τῆς Κρήτης, κάτω ἀπὸ πλαγιὲς λόφου ἐστραμμένου πρὸς τὸν νοτιοδυτικὸν καὶ βορειοδυτικὸν ἄνεμον, καὶ νὰ περάσουν τὸν χειμῶνα ἐκεῖ, προστατευόμενοι ἀπὸ τὰς μεγάλας τρικυμίας τῶν νοτίων καὶ τῶν δυτικῶν ἀνέμων.
13 Εἰς ὥραν δέ, ποὺ ἤρχισε νὰ πνέῃ σιγὰ ἄνεμος νότιος, ἐνόμισαν, ὅτι ἠδύναντο νὰ πραγματοποιήσουν ἀσφαλῶς τὸ σχέδιόν των καὶ ἀφοῦ ἐσήκωσαν τὰς ἀγκύρας, ἔπλεον ὅσον τὸ δυνατὸν πλησιέστερον πρὸς τὴν ἀκτὴν τῆς Κρήτης.
14 Ἀλλὰ μετ᾿ ὀλίγον ἐπέπεσε κατὰ τῆς Κρήτης ἄνεμος θυελλώδης σφοδρός, ποὺ καλεῖται ἀπὸ τὸν λαὸν Εὐροκλύδων, δηλαδὴ ἀνατολικὸς τρικυμιώδης.
15 Ἐπειδὴ δὲ τὸ πλοῖον παρεσύρθη, σὰν νὰ ἡρπάγη ἀπὸ τὸν ἄνεμον, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν βίαν αὐτοῦ, ἐγκατελείψαμεν πᾶσαν κυβέρνησιν τοῦ πλοίου καὶ ἀφήκαμεν αὐτὸ εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἀνέμου καὶ ἔτσι ἐφερόμεθα ὅπου μᾶς ἔσπρωχναν τὰ κύματα.
16 Ἀφοῦ δὲ ἐπεράσαμεν γρήγορα κάτω ἀπὸ κάποιαν μικρὰν νῆσον, ποὺ καλεῖται Κλαύδη, μόλις καὶ μετὰ βίας ἠμπορέσα-

9-10) Λτ. ις´ 29. κγ´ 27 κτλ. Πρ. κζ´ 21.

μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης,
17 ἣν ἄραντες βοηθείαις ἐχρῶντο ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσωσι, χαλάσαντες τὸ σκεῦος οὕτως ἐφέροντο.
18 σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν τῇ ἑξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο,
19 καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν.
20 μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρων ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν περιῃρεῖτο πᾶσα ἐλπὶς τοῦ σῴζεσθαι ἡμᾶς.
21 Πολλῆς δὲ ἀσιτίας ὑπαρχούσης τότε σταθεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν· ἔδει μέν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.
22 καὶ τὰ νῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν πλὴν τοῦ πλοίου.
23 παρέστη γάρ μοι τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ οὗ εἰμι, ᾧ καὶ λατρεύω,
24 λέγων· μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρί σε δεῖ παραστῆναι· καὶ ἰδοὺ κεχάρισταί σοι ὁ Θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ.
25 διὸ εὐθυμεῖτε, ἄνδρες·

μεν νὰ τραβήξωμεν ἐπάνω εἰς τὸ πλοῖον καὶ νὰ γίνωμεν κύριοι τῆς βάρκας, ποὺ ἦτο ἕως τότε δεμένη ὀπίσω τοῦ πλοίου καὶ ἐσύρετο ἀπὸ αὐτό.
17 Ἀφοῦ δὲ ἔσυραν αὐτὴν ἐπάνω καὶ τὴν ἐτοποθέτησαν εἰς τὸ πλοῖον, ἐχρησιμοποιοῦν σχοινία περασμένα κάτω ἀπὸ τὴν τρόπιδα τοῦ πλοίου καὶ μὲ αὐτὰ ἔζωναν ὑποκάτω τὸ πλοῖον σφίγγοντες καὶ τὰ πλευρά του. Καὶ ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο, μήπως πέσουν ἔξω καὶ ριφθοῦν εἰς τὴν μεγάλην Σύρτιν τῆς Ἀφρικανικῆς ἀκτῆς, ἡ ὁποία δὲν εἶχε κανένα λιμένα, ἔρριψαν κάτω τὴν ἄγκυραν νὰ κρέμεται μέσα εἰς τὸ νερό, καὶ ἔτσι μὲ τὸ πλοῖον ζωσμένον καὶ μὲ τὴν ἄγκυράν του κρεμασμένην μέσα εἰς τὴν θάλασσαν ἀφέθησαν νὰ φέρωνται ἀπὸ τὰ κύματα.
18 Ἐπειδὴ δὲ ἐταλαιπωρούμεθα πολὺ ἀπὸ τὴν τρικυμίαν, κατὰ τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἔρριπταν εἰς τὴν θάλασσαν μέρος ἀπὸ τὸ φορτίον διὰ νὰ ἐλαφρώσῃ καὶ σηκωθῇ ὑψηλότερα τὸ πλοῖον.
19 Καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν μὲ τὰς ἰδίας μας χεῖρας ἐρρίψαμεν εἰς τὴν θάλασσαν τὰ σχοινία, τὰ κατάρτια καὶ ἐν γένει τὰ ἐξαρτήματα τοῦ πλοίου.
20 Ἐπειδὴ δὲ οὔτε ἥλιος, οὔτε ἄστρα ἐφαίνοντο ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας καὶ ἐπλάκωνεν ὄχι ὀλίγος χειμὼν καὶ κακοκαιρία, ὁλονὲν καὶ περισσότερον ἐχάνετο κάθε ἐλπὶς περὶ τοῦ ὅτι θὰ ἐσωζόμεθα.
21 Ἐνῷ δὲ οἱ ταξιδιῶται ἦσαν ἐξηντλημένοι λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν εἶχον φάγει τίποτε ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν, ἐστάθη τότε ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ εἶπεν· Ἔπρεπε μέν, ὦ ἄνδρες, νὰ ὑπακούσετε εἰς τὴν συμβουλήν μου καὶ νὰ μὴ ἀποπλεύσετε ἀπὸ τὴν Κρήτην, ὁπότε θὰ ἀπεφεύγατε τὴν κακοπάθειαν αὐτὴν καὶ τὴν ζημίαν.
22 Ἀλλὰ καὶ τώρα σᾶς προτρέπω νὰ καλοκαρδίσετε. Διότι ἐκτὸς τοῦ πλοίου, ποὺ θὰ χαθῇ, κανεὶς ἀπὸ σᾶς δὲν θὰ χάσῃ τὴν ζωήν του, ἀλλὰ θὰ σωθῶμεν ὅλοι.
23 Ἠξεύρω δὲ τοῦτο καλά, διότι μοῦ παρουσιάσθη κατὰ τὴν νύκτα αὐτὴν ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκω καὶ τὸν ὁποῖον λατρεύω,
24 καὶ μοῦ εἶπε· Μὴ φοβῆσαι, Παῦλε. Σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιον τῆς θείας Προνοίας πρέπει νὰ ἐμφανισθῇς ἐνώπιον τοῦ Καίσαρος. Καὶ ἰδοὺ ὄχι μόνον σὺ θὰ σωθῇς, ἀλλὰ σοῦ ἔχει χαρίσει ὁ Θεὸς ὅλους, ὅσοι ταξιδεύουν μαζί σου.
25 Δι᾿ αὐτό, ὦ ἄνδρες, λάβετε θάρρος καὶ εὐδιαθεσίαν, διότι

18-19) 38. Ἰων. α´ 5. 21) 9. 10. 22) 34. 44. 23) ιη´ 9. κδ´ 14. Ῥμ. α´ 9. 24) κγ´ 11.

πιστεύω γὰρ τῷ Θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι.

ἔχω πεποίθησιν εἰς τὸν Θεόν, ὅτι θὰ γίνῃ ἔτσι καθὼς μοῦ ἐλέχθη ἀπὸ τὸν ἄγγελον.

26 εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.

26 Πρέπει δὲ σύμφωνα μὲ τὴν θείαν ἀπόφασιν, ποὺ μοῦ ἀπεκάλυψεν ὁ ἄγγελος, νὰ ἐξοκείλωμεν εἰς τὴν ἀκτὴν κάποιας νήσου.

27 Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτη νὺξ ἐγένετο διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐτοῖς χώραν.

27 Ὅταν δὲ ἔφθασεν ἡ δεκάτη τετάρτη νύκτα, ἀφ' ὅτου ἐταλαντευόμεθα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μέσα εἰς τὴν Ἀδριατικὴν θάλασσαν, κατὰ τὸ μεσονύκτιον οἱ ναῦται συνεπέραναν, ὅτι ἐπλησίαζαν οὗτοι εἰς κάποιαν ξηράν.

28 καὶ βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι, βραχὺ δὲ διαστήσαντες καὶ πάλιν βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς δεκαπέντε·

28 Καὶ ἀφοῦ ἔρριψαν βολίδα διὰ νὰ μετρήσουν τὸ βάθος τῆς θαλάσσης, εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσιν, ἤτοι μέτρα τριάκοντα ἕξ. Ἀφοῦ δὲ ἐπροχώρησαν ὀλίγον καὶ ἔρριψαν πάλιν βολίδα, εὗρον ὀργυιὰς δέκα πέντε, ἤτοι μέτρα εἴκοσιν ἑπτά.

29 φοβούμενοί τε μήπως εἰς τραχεῖς τόπους ἐκπέσωμεν, ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας ηὔχοντο ἡμέραν γενέσθαι.

29 Καὶ ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο, μήπως πέσωμεν ἔξω καὶ προσκρούσωμεν εἰς βράχους καὶ σκοπέλους, ἔρριψαν ἀπὸ τὴν πρύμναν τοῦ πλοίου τέσσαρας ἀγκύρας καὶ ηὔχοντο νὰ ξημερώσῃ.

30 Τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει ὡς ἐκ πρῴρας μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν,

30 Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ οἱ ναῦται ἐζήτουν νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ πλοῖον καὶ ἔρριψαν τὴν βάρκαν εἰς τὴν θάλασσαν μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι ἔμελλον ἀπὸ τὴν πρῷραν νὰ ρίψουν ἀγκύρας εἰς κάποιαν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ πλοίου,

31 εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις· ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε.

31 εἶπεν ὁ Παῦλος εἰς τὸν ἑκατόνταρχον καὶ τοὺς στρατιώτας· Ἐὰν δὲν μείνουν αὐτοὶ μέσα εἰς τὸ πλοῖον, σεῖς δὲν θὰ μπορέσετε νὰ σωθῆτε.

32 τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς σκάφης καὶ εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν.

32 Τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία, μὲ τὰ ὁποῖα ἡ βάρκα ἦτο δεμένη εἰς τὸ πλοῖον καὶ τὴν ἄφησαν νὰ πέσῃ ἔξω εἰς τὴν θάλασσαν.

33 Ἄχρι δὲ οὗ ἔμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς λέγων· τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν προσλαβόμενοι.

33 Μέχρις ὅτου δὲ φανῇ ἡ ἡμέρα, προέτρεπεν ὁ Παῦλος ὅλους νὰ πάρουν τροφὴν καὶ τοὺς ἔλεγεν· Εἶναι ἡ δεκάτη τετάρτη ἡ μέρα σήμερον, ἀφ' ὅτου περιμένοντες τί θὰ γίνῃ μὲ τὴν τρικυμίαν αὐτὴν εἴσθε νηστικοί, χωρὶς νὰ πάρετε σχεδὸν τίποτε.

26) 39. κη΄ 1. 33) 27.

34 διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς μεταλαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται.

34 Δι' αὐτὸ σᾶς παρακαλῶ νὰ λάβετε τροφήν, διότι θὰ ὑποβληθῆτε εἰς μέγαν κόπον, πρὶν ἢ πατήσετε εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἐπειδὴ πρέπει νὰ ἀνακτήσετε δυνάμεις, τὸ νὰ φάγετε τώρα εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὴν διάσωσίν σας. Ἀνακτήσατε λοιπὸν τὴν ὀρεξίν σας, τὴν ὁποίαν λόγῳ τοῦ φόβου ἐχάσατε. Μὴ φοβεῖσθε, διότι κανενὸς ἀπὸ σᾶς δὲν θὰ πέσῃ οὔτε τρίχα ἀπὸ τὴν κεφαλήν του καὶ συνεπῶς δὲν πρόκειται οὔτε τὴν παραμικρὰν βλάβην νὰ πάθετε.

35 εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν.

35 Ἀφοῦ δὲ εἶπε ταῦτα, ἐπῆρε εἰς τὰς χεῖρας του ἄρτον, καὶ ηὐχαρίστησε τὸν Θεὸν ἐμπρὸς εἰς ὅλους καὶ ἀφοῦ ἔκοψε τὸν ἄρτον, ἤρχισε νὰ τρώγῃ.

36 εὔθυμοι δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς·

36 Ἀφοῦ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ ἐνεθαρρύνθησαν καὶ ἀπέκτησαν καλὴν διάθεσιν ὅλοι, ἔλαβον καὶ αὐτοὶ τροφήν.

37 ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ διακόσιαι ἑβδομήκοντα ἕξ.

37 Ἤμεθα δὲ ἐντὸς τοῦ πλοίου ὅλα τὰ πρόσωπα διακόσια ἑβδομήκοντα ἕξ.

38 κορεσθέντες δὲ τροφῆς ἐκούφιζον τὸ πλοῖον ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν.

38 Ἀφοῦ δὲ ἐχορτάσθησαν μὲ τροφήν, ἐλάφρωσαν τὸ πλοῖον διὰ νὰ σηκωθῇ ὑψηλότερον καὶ ἔτσι νὰ πλησιάσῃ εὐκολώτερον καὶ περισσότερον πρὸς τὴν ἀκτήν. Τὸ ἐλάφρωναν δὲ ρίπτοντες τὸν σῖτον ἔξω εἰς τὴν θάλασσαν.

39 Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον, κόλπον δέ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο, εἰ δύναιντο, ἐξῶσαι τὸ πλοῖον.

39 Ὅταν δὲ ἔγινεν ἡμέρα, δὲν μποροῦσαν νὰ ἀναγνωρίσουν εἰς ποίαν χώραν ἀνῆκεν ἡ ξηρά, ἀλλὰ διέκριναν καλὰ κάποιον κόλπον, ποὺ εἶχεν ἀκρογιαλιὰ μὲ ἀμμουδιάν, καὶ ἐκεῖ ἀπεφάσισαν, ἐὰν θὰ τὸ κατώρθωναν, νὰ ρίψουν ἔξω τὸ πλοῖον.

40 καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἴων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων, καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμωνα τῇ πνεούσῃ κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν.

40 Καὶ ἀφοῦ ἔλυσαν τὰ σχοινιά, μὲ τὰ ὁποῖα ἦσαν δεμέναι εἰς τὸ πλοῖον αἱ ἄγκυραι, τὰς ἀφῆκαν νὰ πέσουν εἰς τὴν θάλασσαν. Συγχρόνως δὲ ἔλυσαν καὶ τὰ σχοινιά, μὲ τὰ ὁποῖα εἶχαν δέσει σηκωμένα ἔξω ἀπὸ τὸ νερὸν τὰ πηδάλια, τὰ ὁποῖα εἶχαν ἀχρηστεύσει ἕνεκα τῆς τρικυμίας, τώρα ὅμως θὰ ἐχρησιμοποίουν αὐτά. Καὶ ἀφοῦ ἐσήκωσαν τὸ μικρὸ πανὶ τῆς πρῴρας, προσεπάθουν μὲ τὸν πνέοντα ἄνεμον νὰ διευθύνουν τὸ πλοῖον πρὸς τὴν ἀμμουδιάν.

41 περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ἐπώκειλαν τὴν ναῦν, καὶ ἡ μὲν πρῷρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων.

41 Ἀλλ' ἐπειδὴ ἔπεσαν εἰς μέρος, ποὺ εἶχεν εἰς τὸ μέσον ξηράν, ἡ ὁποία ἔκοπτε τὴν θάλασσαν εἰς τὰ δύο καὶ ἐσχημάτιζεν οὕτω δύο θαλάσσας, ἔρριψαν ἔξω τὸ πλοῖον. Καὶ ἡ μὲν πρῷρα ἐμπηχθεῖσα στερεὰ μέσα εἰς τὴν γῆν ἔμεινεν ἀκίνητος, ἡ δὲ πρύμνη ἤρχισε νὰ διαλύεται ἀπὸ τὴν σφοδρότητα τῶν κυμάτων.

42 τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσι, μή τις ἐκκολυμβήσας διαφύγοι.

42 Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ οἱ στρατιῶται ἔλαβον τὴν ἀπόφασιν νὰ φονεύσουν τοὺς δεσμίους ἐκ φόβου, μήπως κανεὶς ἀπὸ αὐτοὺς πέσῃ ἀπὸ τὸ πλοῖον εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κολυμβῶν διαφύγῃ.

34) 22. 44. Μτ. ι΄ 30. 35-36) Μτ. ιδ΄ 19. Ῥμ. ιδ΄ 6. 38) 18. 19. 39) 26. 41. 41) 39. 2 Κρ. ια΄ 25.

43 ὁ δὲ ἑκατοντάρχης βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν ἀπορρίψαντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι,

43 Ὁ ἑκατόνταρχος ὅμως, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ διασώσῃ τὸν Παῦλον, τοὺς ἠμπόδισεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκτελέσουν τὴν ἀπόφασιν ταύτην, καὶ διέταξεν, ὅσοι ἤξευραν νὰ κολυμβοῦν, νὰ ριφθοῦν πρῶτοι εἰς τὴν θάλασσαν καὶ νὰ ἐξέλθουν εἰς τὴν ξηράν.

44 καὶ τοὺς λοιποὺς οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπί τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

44 Καὶ τοὺς λοιποὺς διέταξε νὰ ἐξέλθουν, ἄλλοι μὲν ἐπάνω εἰς σανίδας, ἄλλοι δὲ ἐπάνω εἰς συντρίμματα τῶν ξυλίνων μερῶν τοῦ πλοίου. Καὶ ἔτσι κατωρθώθη ὅλοι νὰ διασωθοῦν εἰς τὴν ξηράν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ΄.

Στίχ. 1-16. Ὁ Παῦλος εἰς Μελίτην καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ρώμην.

Καὶ διασωθέντες τότε ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται.

Καὶ ὅταν διεσώθησαν, τότε ἔμαθαν, ὅτι ἡ νῆσος καλεῖται Μελίτη ἢ κοινότερον Μάλτα.

2 οἱ δὲ βάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφεστῶτα καὶ διὰ τὸ ψῦχος.

2 Οἱ ξενόγλωσσοι δὲ κάτοικοι μᾶς ἔδειχναν ὄχι τυχαίαν συμπάθειαν καὶ φιλανθρωπίαν. Διότι, ἀφοῦ ἤναψαν φωτιάν, μᾶς ἐδέχθησαν μὲ καλωσύνην ὅλους καὶ μᾶς περιέθαλψαν εἰς τὸν κίνδυνον, ποὺ ἤμεθα ἐκτεθειμένοι λόγῳ τῆς βροχῆς, ποὺ ἔπιπτεν, ἀλλὰ καὶ λόγῳ τοῦ ψύχους.

3 συστρέψαντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων πλῆθος καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυράν, ἔχιδνα ἀπὸ τῆς θέρμης διεξελθοῦσα καθῆψε τῆς χειρὸς αὐτοῦ.

3 Ἐνῷ δὲ ὁ Παῦλος ἐμάζευσεν εἰς δεμάτιον ἀρκετὰ φρύγανα καὶ τὰ ἔρριψεν ἐπάνω εἰς τὴν φωτιάν, μία ὀχιά, ποὺ ἐξεστάθη ἀπὸ τὴν θερμότητα, ἐπετάχθη καὶ ἐδάγκωσε τὴν χεῖρα του.

4 ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν.

4 Ὅταν δὲ εἶδαν οἱ ξενόγλωσσοι νησιῶται νὰ κρέμεται τὸ θηρίον ἀπὸ τὴν χεῖρα του, ἔλεγαν μεταξύ των· Ὡρισμένως ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι φονιᾶς, ὁ ὁποῖος ἐγλύτωσεν ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἀλλ' ἡ θεία δίκη δὲν τὸν ἄφησε νὰ ζήσῃ.

5 ὁ μὲν οὖν ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπαθεν οὐδὲν κακόν·

5 Καὶ ὁ μὲν Παῦλος ἐτίναξεν ἀπ' ἐπάνω του τὸ θηρίον εἰς τὴν φωτιὰν καὶ δὲν ἔπαθε κανὲν κακόν.

6 οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν. ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκώντων καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι.

6 Ἐκεῖνοι δὲ ἐπερίμεναν, ὅτι θὰ ἐπρήσκετο ἢ θὰ ἔπιπτε κάτω διὰ μιᾶς νεκρός. Ἀλλὰ ἀφοῦ ἐπερίμεναν αὐτοὶ ἐπὶ πολὺ καὶ ἔβλεπαν, ὅτι κανὲν κακὸν δὲν ἔγινεν εἰς τὸν Παῦλον, ἤλλαξαν γνώμην καὶ ἔλεγαν, ὅτι αὐτὸς εἶναι θεός.

---

[44]) 22.

ΚΗ΄. [1]) κζ΄ 26. [2]) κζ΄ 3. 2 Κρ. ια΄ 27. [4]) Λκ. ιγ΄ 2 - 4. [5]) Μρ. ις΄ 18. [6]) ιδ΄ 11.

7 Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχε χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου ὀνόματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν.

7 Εἰς τὴν περιφέρειαν δὲ τοῦ τόπου ἐκείνου, ποὺ ἔγινε τὸ ναυάγιον, ὑπῆρχεν ἀγρόκτημα, τὸ ὁποῖον ἀνῆκεν εἰς τὸν πρῶτον τῆς νήσου, ποὺ ἐλέγετο Πόπλιος. Αὐτὸς μᾶς ὑπεδέχθη καὶ μᾶς ἐφιλοξένησε μὲ πολλὴν καλωσύνην ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.

8 ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίῳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι· πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν καὶ προσευξάμενος καὶ ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ ἰάσατο αὐτόν.

8 Συνέβη δὲ νὰ κατάκειται ἀσθενὴς ὁ πατὴρ τοῦ Ποπλίου πάσχων ἀπὸ πυρετοὺς καὶ δυσεντερίαν. Εἰσῆλθε δὲ εἰς τὸ δωμάτιόν του πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ ὁ Παῦλος καὶ προσευχηθεὶς τὸν ἰάτρευσεν, ἀφοῦ ἔθεσεν ἐπ' αὐτοῦ τὰς χεῖρας.

9 τούτου οὖν γενομένου καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο·

9 Ὅταν λοιπὸν ἔγινεν ἡ θεραπεία αὐτή, καὶ οἱ λοιποί, ὅσοι εἶχαν ἀσθενείας εἰς τὴν νῆσον, ἤρχοντο πρὸς τὸν Παῦλον καὶ ἰατρεύοντο.

10 οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρείαν.

10 Καὶ μᾶς ἐτίμησαν οὗτοι μὲ πολλὰς ἐκδηλώσεις σεβασμοῦ καὶ ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἀποπλεύσωμεν ἀπὸ τὴν νῆσον, μᾶς ἐπρομήθευσαν ὅσα θὰ ἐχρειαζόμεθα εἰς τὸ ταξίδιον.

11 Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρίνῳ, παρασήμῳ Διοσκούροις,

11 Ἀπεπλεύσαμεν δὲ ὕστερα ἀπὸ τρεῖς μῆνας ἐπὶ πλοίου, ποὺ εἶχε περάσει τὸν χειμῶνα εἰς τὴν νῆσον καὶ ἦτο Ἀλεξανδρινόν, φέρον εἰς τὴν πρῷραν ὡς σῆμα τὴν εἰκόνα τῶν Διοσκούρων, τοῦ Κάστορος δηλαδὴ καὶ Πολυδεύκους, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν μυθολογίαν ἦσαν δίδυμα παιδιὰ τοῦ Διός.

12 καὶ καταχθέντες εἰς Συρακούσας ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς·

12 Καὶ ἀφοῦ κατεπλεύσαμεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Σικελίας Συρακούσας, παρεμείναμεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς.

13 ὅθεν περιελθόντες κατηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον, καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους·

13 Ἀπ' ἐκεῖ, ἀφοῦ ἐπλεύσαμεν γύρω ἀπὸ τὴν νῆσον τῆς Σικελίας, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Ρήγιον καὶ ὅταν μετὰ μίαν ἡμέραν ἔπνευσε νότιος ἄνεμος, ἤλθομεν μετὰ δύο ἡμέρας εἰς Ποτιόλους.

14 οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά, καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἤλθομεν.

14 Ἐκεῖ δὲ εὑρόντες ἀδελφοὺς Χριστιανοὺς παρηγορήθημεν ἀπὸ τὴν συνάντησιν καὶ ἐπικοινωνίαν μὲ αὐτούς, ὥστε παρεμείναμεν μαζί των ἡμέρας ἑπτά. Καὶ ἔτσι ἤλθομεν εἰς τὴν Ρώμην.

---

[7]) ι΄ 23. κα΄ 16. [8]) Μτ. η΄ 14. Μρ. ις΄ 48. [9]) ε΄ 16. Λκ. ε΄ 15. ς΄ 18. [10]) Τι. γ΄ 13. 14. [11]) κζ΄ 6. [13-14]) κα΄ 7. 8.

15 κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις Ἀππίου φόρου καὶ Τριῶν ταβερνῶν, οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ ἔλαβε θάρσος.

15 Καὶ ἐν τῷ μεταξύ, ὅταν ἀκόμη ἤμεθα εἰς τοὺς Ποτιόλους, ἤκουσαν οἱ ἀδελφοὶ τῆς Ρώμης τὴν εἴδησιν τῆς ἀφίξεώς μας, καθὼς καὶ πότε θὰ ἐφεύγαμεν ἀπ' ἐκεῖ, καὶ ἐβγῆκαν εἰς προϋπάντησίν μας μέχρι τῆς ἐμπορικῆς ἀγορᾶς, ποὺ ἐκαλεῖτο φόρος τοῦ Ἀππίου, καὶ μέχρι τῶν Τριῶν ταβερνῶν. Ὅταν δὲ ὁ Παῦλος εἶδεν αὐτούς, ηὐχαρίστησε τὸν Θεόν, διότι ἐπληρώθη ἡ ἐπιθυμία του νὰ ἴδῃ καὶ τοὺς ἐν Ρώμῃ Χριστιανούς, καὶ ἔλαβε θάρρος ἀπὸ τὴν παρουσίαν των.

16 Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς Ῥώμην, ὁ ἑκατοντάρχης παρέδωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ· τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτὸν σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.

16 Ὅταν δὲ ἤλθομεν εἰς τὴν Ρώμην, παρέδωκεν ὁ ἑκατόνταρχος εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ στρατοπέδου τοὺς ἁλυσοδεμένους ὑποδίκους. Εἰς τὸν Παῦλον ὅμως ἐδόθη ἄδεια νὰ μένῃ κατ' ἰδίαν μόνος του μαζὶ μὲ τὸν στρατιώτην, ὁ ὁποῖος ἐφρούρει αὐτόν.

Στίχ. 17-31. Συνδιαλέξεις τοῦ Παύλου μετὰ τῶν προκρίτων Ἰουδαίων. Ἐπὶ δύο ἔτη δέσμιος κηρύττει τὸν Χριστόν.

17 Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι τὸν Παῦλον τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν ἔλεγε πρὸς αὐτούς· ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πατρῴοις δέσμιος ἐξ Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων·

17 Ὕστερα δὲ ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας συνέβη νὰ συγκαλέσῃ ὁ Παῦλος εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἐφρουρεῖτο, τοὺς προκρίτους τῶν Ἰουδαίων. Ὅταν δὲ οὗτοι συνηθροίσθησαν, εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Παῦλος· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ χωρὶς νὰ κάμω τίποτε ἐναντίον τοῦ λαοῦ μας ἢ κατὰ τῶν ἐθίμων, ποὺ μᾶς παρέδωκαν οἱ πρόγονοί μας, παρεδόθην δεμένος ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ρωμαίων.

18 οἵτινες ἀνακρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί.

18 Αὐτοὶ δέ, ἀφοῦ μὲ ἀνέκριναν, ἤθελαν νὰ μὲ ἀφήσουν ἐλεύθερον, καθ' ὅσον δὲν ὑπῆρχεν εἰς ἐμὲ κανὲν ἔγκλημα ἄξιον τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου.

19 ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα, οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορῆσαι.

19 Ἐπειδὴ ὅμως ἀντέλεγον οἱ Ἰουδαῖοι, ἠναγκάσθην νὰ ἐπικαλεσθῶ τὸν Καίσαρα, ὄχι διότι εἶχον κάτι, διὰ τὸ ὁποῖον νὰ κατηγορήσω τὸ ἔθνος μου εἰς τὸν αὐτοκράτορα, ἀλλὰ διότι ἤθελον νὰ ἀποφύγω τὸν ἄδικον θάνατον.

20 διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν

20 Διὰ νὰ σᾶς ἐξηγήσω λοιπὸν τὴν πραγματικὴν ταύτην αἰτίαν τῆς φυλακίσεώς μου, σᾶς παρεκάλεσα νὰ σᾶς ἴδω καὶ νὰ

[15]) Ῥμ. α΄ 7. 9 - 15. [16]) 23. 30. 31. κδ΄ 23. κζ΄ 3. [17-19]) κγ΄ 29. κδ΄ 12. 13. κε΄ 8 - 12. 25. [20]) κς΄ 6. 7. 29.

καὶ προσλαλῆσαι· ἕνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἅλυσιν ταύτην περίκειμαι.

σᾶς ὁμιλήσω. Ἔλαβα δὲ τὸ θάρρος νὰ σᾶς ὁμιλήσω καὶ νὰ σᾶς δώσω ἐξηγήσεις, διότι εἶμαι δεμένος εἰς τὴν ἅλυσιν αὐτὴν λόγῳ τοῦ ὅτι ἐμμένω εἰς τὴν ἐλπίδα τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἐλπίζει νὰ ἔλθῃ ὁ Μεσσίας, τὸν ὁποῖον καὶ ἐγὼ κηρύττω.

21 οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον· ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέ τι περὶ σοῦ πονηρόν.

21 Αὐτοὶ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· Ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐλάβομεν ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν, οὔτε κανένας ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς, ποὺ ἦλθαν ἐνταῦθα, ἀνέφερεν ἢ εἶπε τίποτε κακὸν διὰ σέ.

22 ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως ταύτης γνωστόν ἐστιν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται.

22 Θεωροῦμεν δὲ δίκαιον νὰ ἀκούσωμεν ἀπὸ σέ, ποῖα φρονήματα ἔχεις. Διότι διὰ τὸ θρησκευτικὸν αὐτὸ κόμμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκεις, μᾶς εἶναι γνωστόν, ὅτι εἰς κάθε μέρος ἐγείρονται ἀντιρρήσεις καὶ ἀντιλέγουν κατ' αὐτοῦ.

23 Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν ἧκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες, οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπό τε τοῦ νόμου Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας.

23 Ἀφοῦ δὲ ὥρισαν εἰς αὐτὸν ἡμέραν συναντήσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ συνεζήτουν, ἦλθον εἰς αὐτὸν εἰς τὸ οἴκημα, ὅπου ἐφιλοξενεῖτο, περισσότεροι τώρα παρ' ὅσον τὴν πρώτην φοράν. Εἰς αὐτοὺς λοιπὸν ἐξέθετε καὶ παρεῖχεν ἱερὰν καὶ κατενώπιον τοῦ Θεοῦ μαρτυρίαν περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ προσεπάθει νὰ πείσῃ αὐτοὺς περὶ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν Ἰησοῦν ἀληθειῶν, προσάγων ἀποδείξεις ἀπὸ τὸ πρωῒ ἕως τὸ βράδυ καὶ ἀπὸ τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως, ἐξηγῶν τὰς εἰς τὰ βιβλία τῆς Πεντατεύχου προτυπώσεις καὶ εἰκόνας, καὶ ἀπὸ τοὺς προφήτας, ἑρμηνεύων τὰς περὶ Μεσσίου προρρήσεις αὐτῶν.

24 καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν.

24 Καὶ ἄλλοι μὲν ἐφαίνοντο, ὅτι ἐπείθοντο εἰς τὰ λεγόμενα τοῦ Παύλου, ἄλλοι δὲ δὲν ἐπίστευον.

25 ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἕν, ὅτι καλῶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐλάλησε διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν

25 Ἐπειδὴ δὲ δὲν συνεφώνουν μεταξύ των, ἀνεχώρησαν, ἀφοῦ τοὺς εἶπεν ὁ Παῦλος ἀκόμη ἕνα λόγον, ὅτι δηλαδὴ καλὰ εἶπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ τοῦ προφήτου Ἡσαΐου πρὸς τοὺς προγόνους μας

*26 λέγον· **πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπόν· ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε·***

26 τοὺς ἑξῆς λόγους: Πήγαινε εἰς τὸν λαὸν αὐτὸν καὶ εἰπέ· Θὰ ἀκούσετε μὲ τὴν ἀκοήν σας τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ δὲν θὰ τὴν καταλάβετε, καὶ θὰ ἐκτεθῇ εἰς τὰ μάτια σας ἡ ἐπιβεβαίωσις καὶ ἡ ἀπόδειξις τῆς διδασκαλίας αὐτῆς καὶ δὲν θὰ τὴν ἴδετε.

*27 **ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς***

27 Διότι λόγῳ τῆς πείσμονος ἀπειθείας τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἐχόνδρυνεν ἡ διάνοιά του καὶ ἐβαρυάκουσαν μὲ τὰ αὐτιὰ τῆς ψυ-

[21]) κδ΄ 5. 14. Λκ. β΄ 34. Ἑβ. ιβ΄ 3. 1 Πτ. δ΄ 14. [23]) 16. ιζ΄ 2. 3. ιθ΄ 8. κς΄ 22. [24]) ιδ΄ 4. ιζ΄ 4. 5. ιθ΄ 9. [25]) Μτ. ιε΄ 7. 2 Πτ. α΄ 21. [26-27]) Ἡσ. ς΄ 9. 10. Μτ. ιγ΄ 14. 15.

ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσομαι αὐτούς.

28 γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τοῦτο τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται.

29 καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.

30 Ἔμεινε δὲ ὁ Παῦλος διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτόν,

31 κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παρρησίας ἀκωλύτως.

χῆς των καὶ ἔκλεισαν τὰ ἐσωτερικὰ μάτια των. Καὶ ἔτσι ἀχρήστευσαν μόνοι τους τὰ πνευματικὰ των αἰσθητήρια, μήπως ἴδουν μὲ τὰ ἐσωτερικὰ μάτια καὶ ἀκούσουν μὲ τὰ αὐτιὰ τῆς ψυχῆς καὶ καταλάβουν μὲ τὴν διάνοιαν τὴν διδασκομένην εἰς αὐτοὺς ἀλήθειαν καὶ μετανοήσουν καὶ ἰατρεύσω αὐτούς.

28 Ἀφοῦ λοιπὸν εἶσθε τόσον σκληροί, ἂς εἶναι γνωστὸν εἰς σᾶς, ὅτι ἡ διὰ τοῦ Μεσσίου σωτηρία αὐτὴ τοῦ Θεοῦ ἀπεστάλη εἰς τοὺς ἐθνικούς, αὐτοὶ δὲ καὶ θὰ ἀκούσουν μὲ καλὴν διάθεσιν καὶ θὰ ἐγκολπωθοῦν τὸ περὶ αὐτῆς κήρυγμα.

29 Καὶ ἀφοῦ ὁ Παῦλος εἶπε ταῦτα, ἔφυγον οἱ Ἰουδαῖοι φιλονεικοῦντες πολὺ μεταξύ των.

30 Ἔμεινε δὲ ὁ Παῦλος ἐπὶ δύο ὁλόκληρα ἔτη εἰς οἴκημα, τὸ ὁποῖον ἐξ ἰδίων του ἐνοικίασε, καὶ ἐδέχετο προθύμως καὶ εὐχαρίστως ὅλους, ὅσοι ἐπήγαιναν πρὸς ἐπίσκεψίν του.

31 Καὶ ἐκήρυσσεν εἰς αὐτοὺς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν κατέστησε κληρονομίαν τῶν πιστευόντων ὁ Μεσσίας Ἰησοῦς, καὶ ἐδίδασκεν εἰς τούτους τὰς ἀναφερομένας εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀληθείας. Ἐκήρυσσε δὲ καὶ ἐδίδασκε ταῦτα μὲ ἄφοβον παρρησίαν καὶ θάρρος καὶ χωρὶς νὰ τοῦ παρεμβάλλεται ἔξωθεν κανὲν ἐμπόδιον.

---

[28]) ιγ΄ 38. 46. ιη΄ 6. [30-31]) 23. κδ΄ 23. Λκ. β΄ 30. γ΄ 6. Φλ. α΄ 12 - 20.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΑΥΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ
ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α΄
ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β΄
ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ
ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ
ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ
ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣΑΕΙΣ
ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α΄
ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β΄
ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α΄
ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β΄
ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ
ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ
ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

Ο ΠΑΥΛΟΣ

Ὁ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους Ἀποστόλους κοπιάσας ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος ἐγεννήθη μὲν ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας ἐκ Φαρισαίου καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Βενιαμὶν καταγομένου πατρός, ἐπαιδεύθη δὲ ἐν Ἱεροσολύμοις παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Γαμαλιήλ, γενόμενος κάτοχος, ὅσον ἐλάχιστοι, τῆς ραββινικῆς θεολογίας. Κατὰ τὴν ὀγδόην ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του ἡμέραν, ὅτε περιετμήθη, ἐδόθη εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα Σαοὺλ ἢ Σαῦλος, ἐπειδὴ ὅμως εἶχε κληρονομήσει ἀπὸ τὸν πατέρα του καὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ Ρωμαίου πολίτου, προσέλαβεν εἶτα καὶ τὸ ἐπώνυμον Παῦλος, ὅπερ ἦτο σύνηθες μεταξὺ ρωμαϊκῶν οἰκογενειῶν, ἐξ ὡρισμένων γενῶν καταγομένων. Διώκτης ἀδιάλλακτος τῆς Ἐκκλησίας κατ' ἀρχάς, ἐπεστράφη εἰς τὸν Χριστιανισμόν, ἐμφανισθέντος εἰς αὐτὸν καθ' ὁδὸν καὶ ἐγγὺς τῆς Δαμασκοῦ τοῦ ἀναστάντος Κυρίου. Διὰ τὴν ἐμφάνισιν ταύτην αὐτὸς ὁ διαβόητος μεταξὺ τῶν ὀρθολογιστῶν Baur ἠναγκάσθη νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι «δι' οὐδεμιᾶς ἀναλύσεως εἴτε ψυχολογικῆς εἴτε διαλεκτικῆς δύναταί τις νὰ ἐπιτύχῃ τὴν βυθομέτρησιν τοῦ μυστηρίου τῆς ἐνεργείας, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψεν εἰς τὸν Σαοὺλ τὸν Υἱόν του».

Κρίσις καὶ ἀντίληψις ἰσχυρά, καρδία πυρίνη, δραστηριότης ἀκατάβλητος, θέλησις χαλυβδίνη, φύσις συναισθηματική, ὀξεῖα ἠθικὴ παρατηρητικότης, ἑτοιμότης καὶ εὐστροφία, δημιουργικότης καὶ πρωτοτυπία, ὀργανωτικὴ ἱκανότης σπανία καὶ δεξιότης τοῦ ἄρχειν καὶ κυβερνᾶν καὶ μὲ ὀλίγας λέξεις ἀσυνήθης πλοῦτος προσόντων διανοητικῶν καὶ πνευματικῶν ἀπέδειξαν τὸν Παῦλον πραγματικῶς μεγαλοφυῆ Ἀπόστολον, ἐξ ὁλοκλήρου ἀφωσιωμένον εἰς τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ καὶ καταπληκτικὸν ἐν τῇ ἀκαταπονήτῳ καὶ ἐξόχως καρποφόρῳ δράσει αὐτοῦ, ἥτις διήρκεσε περὶ τὰ 28 - 30 ἔτη. Μετὰ προπαρασκευαστικήν τινα περίοδον, διαρκέσασαν ἑπτὰ ἔτη, τὴν ὁποίαν διῆλθεν ἐν Ἀραβίᾳ καὶ Ταρσῷ, κατῆλθεν εἰς Ἀντιόχειαν ὡς συμβοηθὸς τοῦ Βαρνάβα ἐν τῇ ὀργανώσει τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, ἐπεχείρησε δὲ τὰς ἐν Πράξ. ιγ' 1-ιδ' 27, καὶ ιε' 36 -ιη' 22, καὶ ιη' 23-κα' 16 ἀναφερομένας τρεῖς ἀποστολικὰς πορείας αὐτοῦ. Συλληφθεὶς δ' ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἐπὶ διετίαν παραμείνας φυλακισμένος ἐν Καισαρείᾳ, ὡδηγήθη μετὰ κινδυνώδη πλοῦν εἰς Ρώμην, ὅπου ἐπὶ διετίαν καὶ πάλιν παραμείνας δέσμιος καὶ ὑπὸ στρατιωτικὴν ἐπιτήρησιν, ἀφέθη ἐλεύθερος διὰ νὰ ἐπιχειρήσῃ καὶ τετάρτην ἀποστολικὴν πορείαν, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ποιμαντικῶν του ἐπιστολῶν. Ἐν τέλει συνελήφθη καὶ πάλιν ἐπὶ Νέρωνος καὶ περὶ τὸ 64 ὑπέστη τὸν διὰ ξίφους μαρτυρικὸν θάνατον.

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Παύλου εἰς Ρώμην, ἡ ὁποία ἐγένετο κατὰ τὴν πρώτην φυλάκισιν αὐτοῦ, ἤτοι περὶ τὸ 60 μ. Χ., δὲν φαίνεται πιθανὸν ἄλλος Ἀπόστολος νὰ ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον ἐκεῖ. Διότι ἄλλως, πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ βεβαιοῖ ὁ Παῦλος περὶ ἑαυτοῦ ἐν σχέσει καὶ πρὸς τὴν Ρώμην, ὅτι ἐφιλοτιμεῖτο νὰ κηρύττῃ τὸ Εὐαγγέλιον οὐχὶ ἐκεῖ, «ὅπου ὠνομάσθη Χριστός, ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῆ»; (Ρωμ. ιε' 20).

Ἐν τούτοις, καθὼς φαίνεται ἐκ τῆς ἐπιστολῆς, ἐν Ρώμῃ ὑπῆρχεν Ἐκκλησία προηγμένη καὶ ἀκμάζουσα. Πῶς λοιπὸν καὶ ὑπὸ ποίου εἶχεν ἱδρυθῆ αὕτη; Ἡ πιθανωτέρα γνώμη φαίνεται νὰ εἶναι, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς εἰσήχθη εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ τότε κόσμου οὐχὶ ὑπὸ μελῶν τῆς ἐκεῖ ἀκμαζούσης ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Πομπηΐου (61 π. Χ.) ἰουδαϊκῆς παροικίας, ἅτινα εἶχον ἀκούσει τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἐκεῖθεν ἐκόμισαν αὐτό, ἀλλ' ὑπὸ Χριστιανῶν ἐξ ἐθνῶν δι' ἐμπορικοὺς καὶ πολιτικοὺς λόγους ἐκ Συρίας, Μακεδονίας καὶ Ἀχαΐας ἐπισκεπτομένων συχνάκις τὴν πρωτεύουσαν, μεταξὺ τῶν ὁποίων πιθανώτατα συγκατελέγοντο καὶ οἱ Ρωμ. ιστ' 7 μνημονευόμενοι Ἀνδρόνικος καὶ Ἰουνία ἢ Ἰουνίας.

Καὶ συγκατηριθμήθησαν μὲν εἰς τὰ μέλη τῆς ἐν Ρώμῃ Ἐκκλησίας καὶ ἐξ Ἰουδαίων πολλοί, ὡς ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπιστολῆς (παράβαλε τὰ περὶ Ἀβραὰμ καὶ Ἀδὰμ ἀναπτυσσόμενα εἰς τὰ πρῶτα κεφάλαια). Κατὰ τὸ πλεῖστον ὅμως οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ρώμης προήρχοντο ἐξ ἐθνῶν (παράβαλε τὰ ἐν κεφ. θ' καὶ ἑξῆς ἀναπτυσσόμενα).

Ἐφ' ὅσον δὲ ὁ Ἀπόστολος εἶχεν ἀπὸ μακροῦ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν Ρώμην καὶ προτιθέμενος ἤδη μὲ πρώτην εὐκαιρίαν νὰ ἐπιχειρήσῃ τὸ εἰς αὐτὴν ταξίδιον, ἐπωφελεῖται τῆς εἰς Ρώμην μεταβάσεως τῆς Φοίβης, διακόνου τῆς ἐν Κεγχρεαῖς Ἐκκλησίας, νὰ ἀποστείλῃ ἐκ Κορίνθου εἰς τοὺς ἐκεῖ Χριστιανοὺς τὴν ἐπιστολήν του ταύτην διὰ νὰ προαναγγείλῃ μὲν εἰς αὐτοὺς τὸ μελετώμενον ταξίδιον, νὰ προπαρασκευάσῃ δὲ μεταξὺ αὐτῶν τὸ ἔδαφος πρὸς καρποφορίαν τοῦ ἔργου του, ὅταν θὰ ἐπεσκέπτετο αὐτούς. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ προβαίνει εἰς πλήρη ἔκθεσιν τοῦ Εὐαγγελίου του, ἀναπτύσσων τὰς κεντρικὰς γραμμὰς αὐτοῦ. Δεδομένου δέ, ὅτι, ὡς ἀναφέρεται ἐν τῇ ἐπιστολῇ (ιε' 25-28), ἐπρόκειτο ὁ Ἀπόστολος νὰ κομίσῃ εἰς Ἱεροσόλυμα τὰς χρηματικὰς συνδρομάς, αἵτινες εἶχον συλλεγῆ ἀπὸ τὰς διαφόρους ἐξ ἐθνῶν Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῶν ἐκεῖ πτωχῶν Χριστιανῶν, δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐγράφη κατὰ τὸ τελευταῖον ταξίδιον τοῦ Παύλου εἰς Κόρινθον καὶ μῆνας τινὰς πρὶν ἢ συλληφθῆ οὗτος ἐν Ἱεροσολύμοις, διὰ νὰ φυλακισθῆ ἐν συνεχείᾳ εἰς Καισάρειαν· ἤτοι περίπου κατὰ τὸ 58 μ. Χ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Στίχ. 1-15. Ὁ Παῦλος ἐπαινεῖ τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ρώμης καὶ ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ.

Παῦλος, δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστολος, ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον Θεοῦ

Παῦλος, δοῦλος καὶ διάκονος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπόστολος καλεσμένος εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον, ξεχωρισμένος ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ νὰ κηρύττω τὸ εὐαγγέλιον καὶ διαδίδω τὴν χαρμόσυνον ἀγγελίαν τῆς σωτηρίας, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς παρέχει εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

2 ὃ προεπηγγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἁγίαις

2 Τὸ κήρυγμα δὲ αὐτὸ τῆς σωτηρίας τὸ ὑπεσχέθη πρὸ πολλοῦ ὁ Θεὸς διὰ μέσου τῶν προφητῶν του μὲ προφητείας, ποὺ ὑπάρχουν γραμμέναι εἰς Γραφὰς ὄχι κοινὰς καὶ ἀνθρωπίνας, ἀλλὰ ἁγίας καὶ θεοπνεύστους.

3 περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαυῒδ κατὰ σάρκα,

3 Ἔδωκε δὲ ὑπόσχεσιν ἔκτοτε ὁ Θεὸς διὰ τὸν Υἱόν του, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη ὡς ἄνθρωπος εἰς ὡρισμένον χρόνον ἀπὸ ἀπόγονον τοῦ Δαβίδ,

4 τοῦ ὁρισθέντος υἱοῦ Θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ πνεῦμα ἁγιωσύνης ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν,

4 ἀπεδείχθη δὲ ὅτι εἶναι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ διὰ δυνάμεως ὑπερφυσικῆς, ποὺ προήρχετο ἀπὸ τὸ Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον μεταδίδει ἁγιασμόν· καὶ πρὸ πάντων ἀπεδείχθη διὰ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεώς του. Ὁμιλῶ περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας.

5 δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ,

5 Διὰ τοῦ Χριστοῦ δὲ ἔλαβον καὶ ἐγὼ τὸ δῶρον τῆς σωτηρίας, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα, διὰ νὰ διαδοθῇ ἡ πίστις καὶ ἡ ὑπακοή, ποὺ ἐπιβάλλει αὕτη μεταξὺ ὅλων τῶν ἐθνικῶν πρὸς δόξαν τοῦ ὀνόματός του.

6 ἐν οἷς ἐστε καὶ ὑμεῖς κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ,

6 Μεταξὺ δὲ τῶν ἐθνικῶν τούτων εἶσθε καὶ σεῖς, προσκαλεσμένοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

7 πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ ἀγαπητοῖς Θεοῦ, κλητοῖς ἁγίοις· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

7 Ἐγὼ λοιπὸν ὁ Παῦλος γράφω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην εἰς ὅλους τοὺς πιστούς, ὅσοι εὑρίσκεσθε εἰς τὴν Ρώμην, οἱ ὁποῖοι εἶσθε ἰδιαιτέρως ἀγαπητοὶ εἰς τὸν Θεὸν καὶ προσκαλεσμένοι διὰ νὰ γίνετε ἅγιοι. Εὔχομαι δὲ νὰ εἶναι μαζί σας ἡ χάρις καὶ ἡ εἰρήνη ἀπὸ τὸν Θεὸν Πατέρα μας καὶ ἀπὸ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν.

8 Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ.

8 Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τὸν Θεόν μου διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δι' ὅλους σας, ἐπειδὴ ἡ πίστις σας διαλαλεῖται καὶ εἶναι ξακουσμένη εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

9 μάρτυς γάρ μού ἐστιν ὁ Θεός, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου ἐν τῷ εὐαγγε-

9 Διότι μάρτυς μου εἶναι ὁ Θεός, τὸν ὁποῖον λατρεύω ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου μὲ τὰς ἀνωτέρας πνευματικὰς δυνάμεις μου, κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Υἱοῦ του, ὅτι σᾶς ἐνθυμοῦ-

Α'. [1]) Πρ. θ' 1-15. ιγ' 9. κ' 24. Ῥμ. α' 5. 1 Κρ. α' 1. 2 Κρ. ια' 7. Γλ. α' 1. 10. 15. 16. Ἐφ. γ' 7. 8. Φλ. α' 1. 1 Τμ. β' 6. Ττ. α' 1. 3. Ἰκ. α' 1. 2 Πτ. α' 1. Ἰδ. 1. Ἀπ. α' 1. [2]) ιδ' 25 : ις' 26. Ττ. α' 2. Μτ. γ' 17. Μρ. α' 1. Λκ. κδ' 27. Ἰν. ε' 39. 46. [3]) θ' 5. 2 Τμ. β' 8. Μτ. α' 1. Λκ. α' 27. [4]) ς' 4. 2 Κρ. ιγ' 4. Ἐφ. α' 20. Φλ. β' 5-11. 1 Τμ. γ' 16. Ἑβ. α' 3-5. β' 9. ζ' 16. θ' 14. Ἰν. ιγ' 31. 32. ιζ' 4. 5. Πρ. β' 36. ιγ' 32. [5]) 1. 13. 14. ια' 13. ιβ' 3. ιε' 15. ις' 26 : ιδ' 25. 1 Κρ. ιε' 10. Γλ. β' 7. Πρ. ς' 7. κς' 16-18. [6]) 7. 1 Κρ. α' 2. [7]) Ἀρ. ς' 25. 26. 2 Κρ. α' 1. 2. Φλ. α' 1. 2. Κλ. α' 2. γ' 12. 1 Τμ. α' 2. Ἰκ. α' 1. 1 Πτ. α' 1. 2. 2 Ἰν. 3. 3 Ἰν. 2. Ἰδ. 1. 2. [8]) ις' 19. 1 Κρ. α' 4. Κλ. α' 3. γ' 17. 1 Θσ. α' 2. 2 Θσ. α' 3. 2 Τμ. α' 3. [9-10]) 13. θ' 1. ιε' 32. 2 Κρ. ι' 23. ια' 31. Γλ. α' 20. Ἐφ. α' 16. Φλ. α' 4. 8. 1 Θσ. β' 5. 17. γ' 10. 2 Τμ. α' 3. Ἰν. δ' 23. Πρ. ιη' 21. ιθ' 21. κδ' 14. κζ' 23.

λίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνείαν ὑμῶν ποιοῦμαι,

μαι διαρκῶς καὶ χωρὶς νὰ παραλείψω τοῦτο ποτέ,

10 πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου δεόμενος εἴ πως ἤδη ποτὲ εὐοδωθήσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ Θεοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς.

10 παρακαλῶν πάντοτε τὸν Θεὸν εἰς τὰς προσευχάς μου, μὴ πως ἔστω καὶ τόσον ἀργὰ τώρα καταξιωθῶ μὲ τὸ θέλημά του νὰ ταξιδεύσω μὲ τὸ καλὸ καὶ νὰ ἔλθω πρὸς σᾶς.

11 ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικὸν εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς,

11 Διότι ἔχω μεγάλον πόθον νὰ σᾶς ἴδω, διὰ νὰ σᾶς μεταδώσω κανένα χάρισμα πνευματικόν, ὥστε νὰ στηριχθῆτε καὶ στερεωθῆτε πνευματικῶς.

12 τοῦτο δέ ἐστι συμπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ.

12 Ἐννοῶ δὲ μὲ τοῦτο νὰ παρηγορηθῶ καὶ ἐγὼ εὑρισκόμενος μεταξύ σας καὶ βλέπων τὴν πίστιν σας, καθὼς καὶ σεῖς νὰ παρηγορηθῆτε ἀπὸ τὴν ἰδικήν μου πίστιν.

13 οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο, ἵνα τινὰ καρπὸν σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν.

13 Δὲν θέλω δὲ νὰ ἀγνοῆτε σεῖς, ἀδελφοί, ὅτι πολλὰς φορὰς ἔβαλα εἰς τὸν νοῦν μου νὰ ἔλθω πρὸς σᾶς καὶ ἐμποδίσθηκα ἕως τώρα. Ἐπεθύμουν νὰ ἔλθω διὰ νὰ ἐπιτύχω καὶ μεταξύ σας κάποιον καρπόν, καθὼς ἐπέτυχα καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐθνῶν.

14 Ἕλλησί τε καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί·

14 Καὶ εἰς Ἕλληνας καὶ εἰς βαρβάρους, καὶ εἰς σοφοὺς καὶ εἰς ἀμαθεῖς εἶμαι ὀφειλέτης καὶ ἔχω ὑποχρέωσιν νὰ τοὺς κηρύξω τὸ εὐαγγέλιον.

15 οὕτω τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι.

15 Δι' αὐτὸν τὸν λόγον, ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμέ, εἶμαι πρόθυμος νὰ κηρύξω τὸ εὐαγγέλιον καὶ εἰς σᾶς, ποὺ εἶσθε εἰς τὴν Ῥώμην.

Στίχ. 16-32. Ἡ ἐνοχὴ καὶ ἡ τιμωρία τῶν εἰδωλολατρῶν.

16 οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ· δύναμις γὰρ Θεοῦ ἐστιν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι.

16 Καὶ ἔχω προθυμίαν εἰς τοῦτο, διότι δὲν ἐντρέπομαι νὰ κηρύττω τὸ εὐαγγέλιον, ποὺ ἔχει ὡς περιεχόμενον τὸν σταυρικὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ. Διότι τὸ εὐαγγέλιον εἶναι δύναμις Θεοῦ, ποὺ δίδει σωτηρίαν εἰς ὅλους ὅσοι πιστεύουν εἰς τὸν Χριστόν, εἰς κάθε Ἰουδαῖον κατὰ πρῶτον λόγον καὶ εἰς κάθε Ἕλληνα καὶ εἰδωλολάτρην.

*17 δικαιοσύνη γὰρ Θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν, καθὼς γέγραπται· **ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται.***

17 Εἶναι δὲ τέτοια δύναμις τὸ εὐαγγέλιον, διότι δι' αὐτοῦ φανερώνεται ἡ δικαίωσις, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς παρέχει εἰς κάθε πιστεύοντα ἁμαρτωλόν, τὸν ὁποῖον ἀνακηρύττει καὶ μεταβάλλει εἰς δίκαιον. Ἡ δικαίωσις δὲ αὐτὴ καὶ σωτηρία προέρχεται ὄχι ἀπὸ ἔργα, ἀλλ' ἐκ πίστεως, καὶ παρέχεται εἰς καθένα ποὺ ἔχει πίστιν σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει γραφῆ ἀπὸ τὸν προφήτην Ἀββακούμ· ὁ δίκαιος ποὺ τηρεῖ τὸν νόμον, θὰ σωθῇ ἀπὸ τὴν πίστιν του.

[11-12]) 13. 15. ιε΄ 22 - 32. 1 Κρ. α΄ 2. 1 Θσ. γ΄ 2. 2 Θσ. β΄ 17. 2 Ἰν. 12. [13]) 10 - 12. ια΄ 25. ιε΄ 22. 1 Κρ. ι΄ 1. ιβ΄ 1. 2 Κρ. α΄ 8. Φλ. α΄ 12. 1 Θσ. β΄ 18. δ΄ 13. Ἰν. ιε΄ 16. [14]) 5. 1 Κρ. θ΄ 16. [15]) 11. [16]) Ψ. ριη΄ 46. Ῥμ. β΄ 9. 10. γ΄ 1. 2. ιε΄ 15 - 17. 1 Κρ. α΄ 18. 24. 2 Τμ. α΄ 8. Ἑβ. δ΄ 2. Ἰν. δ΄ 22. Πρ. ιγ΄ 46. κ΄ 20. Μτ. η΄ 12. ι΄ 5. 6. Μρ. η΄ 38. [17]) Ἀββ. β΄ 4. Ῥμ. γ΄ 21 - 26. Γλ. γ΄ 11. Ἑβ. ι΄ 38.

18 Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ Θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων,

18 Καὶ ἦτο ἀναγκαία ἡ δικαίωσις διὰ τῆς πίστεως, διότι φανερώνεται ὀργὴ Θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐναντίον κάθε ἀσεβοῦς προσβολῆς κατὰ τοῦ θείου μεγαλείου καὶ ἐναντίον κάθε παραβάσεως τοῦ ἠθικοῦ νόμου του, ποὺ διαπράττουν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι καταπατοῦν καὶ ἀδικοῦν τὴν ἀλήθειαν διὰ τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τοῦ αἰσχροῦ των βίου.

19 διότι τὸ γνωστὸν τοῦ Θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ γὰρ Θεὸς αὐτοῖς ἐφανέρωσε.

19 Ἀδικοῦν δὲ καὶ καταπιέζουν τὴν ἀλήθειαν, διότι ἡ ἀληθὴς περὶ τοῦ Θεοῦ γνῶσις, ὅση δύναται νὰ ἀποκτήσῃ ὁ πεπερασμένος νοῦς τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι φανερὰ εἰς τὴν διάνοιάν τους, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς τὴν ἔχει σαφῶς φανερώσει εἰς αὐτούς.

20 τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται, ἥ τε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης, εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους,

20 Τὴν ἐφανέρωσε δὲ σαφῶς καὶ καθαρά, διότι αἱ μὴ βλεπόμεναι μὲ τὰ αἰσθητὰ μάτια ἄπειροι τελειότητες τοῦ Θεοῦ, ἀφ' ὅτου ἐκτίσθη ὁ κόσμος, βλέπονται καθαρὰ διὰ μέσου τῶν δημιουργημάτων μὲ τὰ μάτια τῆς διανοίας, τόσον ἡ δύναμίς του, ποὺ δὲν ἔχει ἀρχὴν καὶ τέλος ἀλλ' εἶναι αἰωνία, ὅσον καὶ κάθε τελειότης, ὥστε αὐτοὶ νὰ εἶναι ἀναπολόγητοι καὶ νὰ μὴ ἠμποροῦν νὰ προβάλουν καμμίαν δικαιολογίαν.

21 διότι γνόντες τὸν Θεὸν οὐχ ὡς Θεὸν ἐδόξασαν ἢ εὐχαρίστησαν, ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία·

21 Εἶναι δὲ ἀδικαιολόγητοι, διότι ἐνῷ διὰ τῶν θαυμασίων τῆς δημιουργίας ἐγνώρισαν τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος μὲ πᾶσαν σοφίαν καὶ δύναμιν τὰ ἐδημιούργησε, δὲν τὸν ἐδόξασαν διὰ τὰς ἀπείρους τελειότητάς του ἢ δὲν τὸν ηὐχαρίστησαν διὰ τὰς τόσας εὐεργεσίας του, ὅπως ἁρμόζει εἰς αὐτόν, ἀλλὰ μὲ τοὺς ψευδεῖς καὶ πλανημένους συλλογισμούς των ἀπεδείχθησαν μωροὶ καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος καὶ ἀνίκανος νὰ καταλάβῃ τὰ ἀληθῆ καὶ τὰ πρέποντα διάνοιά τους.

22 φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν,

22 Καὶ ἐνῷ ἰσχυρίζονται, ὅτι εἶναι σοφοί, ἔγιναν μωροὶ καὶ ἀνόητοι.

23 καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν.

23 Καὶ ἀντήλλαξαν τὸ ἔνδοξον μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν πρὸς τὴν φθοράν, μὲ ὑλικὰ ἀγάλματα, ποὺ ἔχουν τὴν εἰκόνα φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν.

24 Διὸ καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς,

24 Διότι δὲ ἔκαμαν τὴν ἀσεβῆ αὐτὴν ἀνταλλαγήν, δι' αὐτὸ ὁ Θεὸς ἐπῆρε ἀπὸ αὐτοὺς τὴν χάριν του καὶ τοὺς ἀφῆκε νὰ παραδοθοῦν μὲ τὰς αἰσχρὰς ἐπιθυμίας τῶν καρδιῶν τους εἰς ἀκαθαρσίαν, ὥστε νὰ ἀτιμάζωνται τὰ σώματά τους ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους.

25 οἵτινες μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

25 Αὐτοὶ ἀντικατέστησαν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν μὲ τοὺς ψευδεῖς τῶν εἰδώλων θεοὺς καὶ ἀπέδωκαν τὸν σεβασμὸν τῆς καρδίας των καὶ τὴν ἐξωτερικὴν λατρείαν των εἰς τὴν κτίσιν, ἀντὶ νὰ σέβωνται καὶ νὰ λατρεύουν ἐκεῖνον ποὺ τὴν ἔκτισεν, ὁ ὁποῖος εἶναι πρέπον καὶ δίκαιον νὰ εὐλογῆται καὶ νὰ δοξάζεται εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

[18]) β΄ 5. δ΄ 15. ε΄ 9. Ἐφ. β΄ 3. ε΄ 6. 2 Θσ. β΄ 12. Ἰν. γ΄ 36. Μτ. γ΄ 7. [19-20]) Ψ. ιη΄ 2. Ἰβ. ιβ΄ 7 - 9. Σφ. Σλ. ιγ΄ 1 κτλ. 1 Κρ. α΄ 21. Ἑβ. ια΄ 3. Πρ. ιδ΄ 15 - 17. ιζ΄ 24. 28. [21]) Δτ. κη΄ 28. 29. 4 Βσ. ιζ΄ 15. Ἰβ. ε΄ 13. 14. Σφ. Σλ. ια΄ 16. Ἡσ. νθ΄ 9. 10. Ἐφ. δ΄ 18. [22-23]) Ἐξ. λβ΄ 4. Δτ. δ΄ 15 - 19. Ψ. ρε΄ 20. Σφ. Σλ. ιβ΄ 24. Ἱρ. ι΄ 14. Ῥμ. α΄ 25. 1 Κρ. α΄ 20. γ΄ 18 - 20. ιβ΄ 2. Πρ. ιζ΄ 29. [24]) Ψ. ξη΄ 28. π΄ 13. Ῥμ. α΄ 26 - 28. Ἐφ. δ΄ 19. 2 Θσ. β΄ 11. Πρ. ζ΄ 42. [25]) 23. θ΄ 5. ια΄ 36. 2 Κρ. ια΄ 31.

26 Διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας. αἵ τε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν,

26 Ἐπειδὴ δὲ ἐλάτρευσαν τὴν κτίσιν ἀντὶ τοῦ Κτίστου, δι᾽ αὐτὸ ἐπέτρεψεν ὁ Θεὸς νὰ παραδοθοῦν εἰς ἀτιμωτικὰ πάθη. Διότι καὶ αἱ γυναῖκες των ἄλλαξαν τὴν φυσικὴν σχέσιν καὶ χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν καὶ ἐξευτελίσθησαν μὲ ἀκατονομάστους ἀσελγείας.

27 ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἄρσενες ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν ἄρσεσι τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες.

27 Κατὰ τὸν ὅμοιον ἀκριβῶς τρόπον καὶ οἱ ἄρρενες ἄφησαν τὴν φυσικὴν σχέσιν καὶ χρῆσιν τῆς γυναικὸς καὶ ἐκάησαν ἀπὸ φλόγα ἀκρατήτου ἐπιθυμίας μεταξύ τους, πράττοντες ἀρσενικοὶ μὲ ἀρσενικοὺς ἀσχήμους καὶ ἀτίμους πράξεις καὶ λαμβάνοντες τὸν μισθόν, ποὺ τοὺς ἤξιζε διὰ τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρείας των, ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτόν τους.

28 Καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν Θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα,

28 Καὶ ὅπως ἀκριβῶς δὲν ἔκριναν καλὸν καὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ κατέχουν τὴν πλήρη καὶ ἀληθῆ γνῶσιν τοῦ Θεοῦ, τοὺς ἐγκατέλιπεν ὁ Θεὸς καὶ παρεδόθησαν εἰς νοῦν ἀνίκανον νὰ διακρίνῃ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ὀρθόν, καὶ ἀποτέλεσμα αὐτοῦ ὑπῆρξε τὸ νὰ πράττουν ἀπρεπῆ καὶ ἀνήθικα ἔργα.

29 πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ, πορνείᾳ πονηρίᾳ πλεονεξίᾳ κακίᾳ, μεστοὺς φθόνου φόνου ἔριδος δόλου κακοηθείας,

29 Καὶ ἔτσι ἐκυριεύθησαν καὶ ἐγέμισαν ἀπὸ κάθε εἶδος ἁμαρτίας, ἀπὸ πορνείαν, πονηρίαν, πλεονεξίαν, κακίαν, ἐγέμισαν ἀπὸ φθόνον, φόνον, φιλονεικίαν, δόλον, κακοτροπίαν.

30 ψιθυριστάς, καταλάλους, θεοστυγεῖς, ὑβριστάς, ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς,

30 Καὶ κακολογοῦν μὲ κρυφομιλήματα, κατακρίνουν φανερά, μισοῦν τὸν Θεόν, ὑβρίζουν, εἶναι φαντασμένοι, προσβλέποντες εἰς τοὺς ἄλλους μὲ περιφρόνησιν, εἶναι καυχηματίαι εἰς τοὺς λόγους, ἐπινοοῦν καὶ ἐφευρίσκουν κακά, εἶναι ἀπειθεῖς εἰς τοὺς γονεῖς,

31 ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἀστόργους, ἀσπόνδους, ἀνελεήμονας·

31 δὲν ἔχουν σύνεσιν, καταπατοῦν τὸν λόγον τους καὶ τὰς συμφωνίας ποὺ ἔκαμαν μὲ τοὺς ἄλλους, δὲν ἔχουν οὔτε αὐτὴν τὴν στοργήν, τὴν τόσον φυσικὴν καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη τὰ ζῶα, εἶναι ἀδιάλλακτοι καὶ ξένοι πρὸς τὸν οἶκτον καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν.

32 οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ ἐπιγνόντες, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσίν, οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράσσουσι.

32 Αὐτοί, μολονότι ἐγνώρισαν καλὰ ἐκεῖνο, ποὺ ὁ Θεὸς ἐπρόσταξεν ὡς δίκαιον, ὅτι δηλαδὴ ὅσοι πράττουν τέτοια ἔργα εἶναι ἄξιοι θανάτου, ὄχι μόνον πράττουν αὐτά, ἀλλὰ καὶ ἐπιδοκιμάζουν ἐκείνους ποὺ τὰ πράττουν καὶ δεικνύουν ἔτσι, ὅτι ὄχι ἀπὸ ἀδυναμίαν, ἀλλὰ ἀπὸ βαθειὰν τῆς ψυχῆς των διαφθορὰν τρέχουν πρὸς τὸ κακόν. Αὐτὰ περὶ τῶν ἐθνικῶν καὶ εἰδωλολατρῶν.

26-27) Λτ. ιη΄ 22. κ΄ 13. Ὠσ. ζ΄ 4. Ῥμ. α΄ 24. 1 Κρ. ς΄ 9. ζ΄ 9. Ἐφ. ε΄ 11. 12. 1 Τμ. α΄ 10. 28) 21. 24. 26. 29-31) Σφ. Σλ. ιδ΄ 22 - 27. 1 Κρ. ς΄ 9. 10. 2 Κρ. ιβ΄ 20. Γλ. ε΄ 19 - 21. Ἐφ. ε΄ 3. 5. 1 Τμ. α΄ 9. 10. 2 Τμ. γ΄ 2 - 5. 32) Ὠσ. ζ΄ 3. Ῥμ. β΄ 2. 5. 15.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Στίχ. 1-29. Ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ θὰ ἐκδηλωθῇ καὶ κατὰ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι δὲν τηροῦν τὸν θεῖον νόμον.

Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων· ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις· τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων.

Ἀλλὰ καὶ σὺ ὁ Ἰουδαῖος μὴ νομίσῃς ὅτι, ἐπειδὴ γνωρίζεις τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ φωτίζεσαι ἀπὸ τὸν νόμον του, θὰ ξεφύγῃς τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ. Ἀκριβῶς διότι γνωρίζεις, πόσον ὀργίζεται ὁ Θεὸς κατὰ τῶν ἁμαρτωλῶν, διὰ τοῦτο εἶσαι ἀναπολόγητος, ὦ ἄνθρωπε, σὺ ποὺ γίνεσαι δικαστὴς τῶν ἄλλων, ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν εἶσαι. Διότι διὰ τῆς πράξεώς σου αὐτῆς τοῦ νὰ κατακρίνῃς τὸν ἄλλον, καταδικάζεις τὸν ἑαυτόν σου. Διότι καὶ σὺ ὁ Ἰουδαῖος, ποὺ παίρνεις τὴν θέσιν τοῦ δικαστοῦ, κάνεις τὰ ἴδια μὲ τὸν εἰδωλολάτρην, τὸν ὁποῖον κατακρίνεις.

2 οἴδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρῖμα τοῦ Θεοῦ ἐστι κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας.

2 Γνωρίζομεν δὲ ὅλοι, ὅτι ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις τοῦ Θεοῦ ἐναντίον ἐκείνων, ποὺ πράττουν τέτοια ἄτοπα ἔργα, δὲν εἶναι φανταστική, ἀλλὰ ἀληθὴς καὶ πραγματική.

3 λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας καὶ ποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρῖμα τοῦ Θεοῦ;

3 Φαντάζεσαι δὲ αὐτό, ὦ ἄνθρωπε, σὺ ποὺ κατακρίνεις μὲν ἐκείνους, ποὺ κάνουν τέτοια ἄτοπα ἔργα, καὶ ὅμως πράττεις καὶ σὺ αὐτά, φαντάζεσαι λοιπόν, ὅτι σὺ προνομιακῶς θὰ ἀποφύγῃς τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν τοῦ Θεοῦ;

4 ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ Θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει;

4 Ἢ καταφρονεῖς τὸν πλοῦτον τῆς εὐεργετικῆς ἀγαθότητός του καὶ τῆς ἀνεκτικότητος καὶ τῆς μακροθυμίας, ποὺ δείχνει εἰς σέ, χωρὶς νὰ λαμβάνῃς ἐνδιαφέρον νὰ μάθῃς, ὅτι τὸ νὰ σὲ εὐεργετῇ ὁ Θεός, ἀντὶ νὰ ἐξαπολύσῃ τὴν ὀργήν του κατὰ σοῦ διὰ τὰς κακὰς πράξεις σου, πρέπει νὰ σὲ παρακινῇ καὶ νὰ σὲ ὁδηγῇ εἰς μετάνοιαν;

5 κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως καὶ δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ,

5 Σύμφωνα δὲ μὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ τὴν ἀμετανόητον καρδίαν σου, ποὺ δὲν συγκινεῖται ἀπὸ τὴν τόσην καλωσύνην τοῦ Θεοῦ, μαζεύεις κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ σου θησαυροὺς ὀργῆς, ποὺ θὰ ἐξαπολυθοῦν ἐναντίον σου κατὰ τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐκσπάσῃ ἡ θεία ὀργὴ καὶ θὰ ἀποκαλυφθῇ ἡ δικαία κρίσις τοῦ Θεοῦ,

6 ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ,

6 ὁ ὁποῖος θὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸν καθένα σύμφωνα μὲ τὰ ἔργα του·

7 τοῖς μὲν καθ᾽ ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσι ζωὴν αἰώνιον,

7 εἰς ἐκείνους μέν, ποὺ μὲ ὑπομονὴν ἐργάζονται κάθε ἔργον ἀγαθὸν καὶ ζητοῦν ἀπὸ τὸν Θεὸν δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν, θὰ ἀποδώσῃ ζωὴν αἰώνιον·

8 τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας, καὶ ἀπειθοῦσι μὲν τῇ ἀληθείᾳ, πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, θυμὸς καὶ ὀργή·

8 εἰς ἐκείνους δέ, ποὺ εἶναι κυριευμένοι ἀπὸ πνεῦμα φατριαστικὸν καὶ ἀπειθοῦν μὲν εἰς τὴν ἀλήθειαν, πείθονται δὲ εἰς τὴν ἀδικίαν καὶ δὲν ἀποφεύγουν αὐτήν, θὰ ἐπιπέσῃ θυμὸς καὶ ὀργή.

Β΄. 1) 3. Ἰν. η΄ 7. Μτ. ζ΄ 1. 2. 2) 5. α΄ 32. 3) 2 Μκ. ς΄ 26. ζ΄ 35. Ἑβ. β΄ 3. 4) Σρ. ε΄ 4 - 7. Ῥμ. γ΄ 26. θ΄ 22. 23. 2 Πτ. γ΄ 9. 15. Πρ. ιζ΄ 30. 5) Δτ. λβ΄ 32 - 35. Πρμ. α΄ 18. Ῥμ. α΄ 18. Πρ. ζ΄ 51. 6) 11. 12. Μτ. ις΄ 27. Ἰν. ε΄ 29. 7) 10. η΄ 17. 1 Κρ. θ΄ 25. 2 Κρ. δ΄ 17. 18. Γλ. ς΄ 8. Φλ. γ΄ 13. 14. 2 Τμ. δ΄ 8. Ἰκ. α΄ 12. 1 Πτ. α΄ 4. ε΄ 4. 8-9) 5. α΄ 16. 18. Φλ. α΄ 17. 2 Θσ. α΄ 8. Ἑβ. ι΄ 27.

9 θλῖψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ Ἕλληνος·

10 δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι·

11 οὐ γάρ ἐστι προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ.

12 ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἥμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται.

13 οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται.

14 ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῇ, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσι νόμος,

15 οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων —

16 ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

17 Ἴδε σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ, καὶ ἐπαναπαύῃ τῷ νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι ἐν Θεῷ,

18 καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα, καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα, κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου,

9 Ναί· θλῖψις καὶ στενοχωρία θὰ ἐπιπέσῃ εἰς κάθε ἄνθρωπον, ποὺ ἐπιμένει νὰ ἐργάζεται τὸ κακόν, τόσον εἰς τὸν Ἰουδαῖον κατὰ πρῶτον λόγον, ὅσον καὶ εἰς τὸν εἰδωλολάτρην.

10 Δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη θὰ ἀποδοθῇ εἰς καθένα, ποὺ ἐργάζεται τὸ ἀγαθόν, εἰς τὸν Ἰουδαῖον πρῶτον καὶ εἰς τὸν εἰδωλολάτρην Ἕλληνα.

11 Θὰ συμβοῦν δὲ τὰ ἴδια εἰς τοὺς Ἰουδαίους καὶ εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας, διότι δὲν χαρίζεται εἰς πρόσωπα ὁ Θεός.

12 Καὶ δι' αὐτὸ ὅσοι ἡμάρτησαν, χωρὶς νὰ ἔχουν λάβει νόμον γραπτόν, αὐτοὶ θὰ καταδικασθοῦν εἰς ἀπώλειαν χωρὶς νὰ ἔχουν κατήγορον τὸν νόμον τοῦτον. Καὶ ὅσοι ἡμάρτησαν, ἐνῷ εἶχε δοθῆ εἰς αὐτοὺς νόμος γραπτός, αὐτοὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου τούτου θὰ κριθοῦν.

13 Διότι δίκαιοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ εἶναι ὄχι ὅσοι ἀκούουν ἁπλῶς τὸν θεῖον νόμον ἀναγινωσκόμενον, ἀλλ' ὅσοι φυλάττουν τὸν νόμον, αὐτοὶ θὰ ἀναγνωρισθοῦν δίκαιοι.

14 Διότι ὅταν θεοσεβεῖς ἄνθρωποι ἀπὸ τοὺς ἐθνικούς, ποὺ δὲν τοὺς ἐδόθη ἀπὸ τὸν Θεὸν νόμος γραπτός, ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὸν ἔμφυτον ἠθικὸν νόμον πράττουν ὅ,τι ὁ γραπτὸς νόμος διατάσσει, εἰς τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους, καίτοι δὲν ἔχουν γραπτὸν νόμον, νόμος εἶναι ὁ ἴδιος ὁ ἑαυτός των, δηλαδὴ ἡ συνείδησίς των.

15 Οἱ ἐθνικοὶ αὐτοὶ τὸ ἔργον, ποὺ κάνει ὁ νόμος νὰ διαφωτίζῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸ νὰ διακρίνουν τὸ ἀγαθὸν ἀπὸ τὸ κακόν, ἀποδεικνύουν, ὅτι τὸ ἔχουν γραμμένον εἰς τὰς καρδίας των, ὅταν ἡ συνείδησίς των δίδῃ μαρτυρίαν εἰς αὐτοὺς διὰ κάθε πρᾶξιν, καὶ οἱ ἐσωτερικοὶ των λογισμοὶ ἀναμεταξύ των κατηγοροῦν ἢ καὶ καμμιὰ φορὰ ἀπολογοῦνται.

16 Θὰ ἀνακηρυχθοῦν δὲ δίκαιοι οἱ τηρηταὶ τοῦ νόμου κατὰ τὴν ἡμέραν, ποὺ θὰ κρίνῃ ὁ Θεὸς τὰς ἀποκρύφους πράξεις τῶν ἀνθρώπων σύμφωνα μὲ τὸ εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον κηρύττω. Θὰ τὰς κρίνῃ δὲ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς ὑπερτάτου κριτοῦ.

17 Ἰδοὺ σὺ φέρεις ὑπερήφανα τὸ ὄνομα Ἰουδαῖος καὶ ἐπαναπαύεσαι ἐπάνω εἰς τὸν νόμον, σὰν νὰ κάθησαι ἐπὶ στηρίγματος ἀσφαλοῦς καὶ ἀναπαυτικοῦ, καὶ καυχᾶσαι θεωρῶν τὸν Θεὸν ὡς ἰδικόν σου.

18 Καὶ γνωρίζεις θεωρητικῶς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ διακρίνεις τὴν διαφορὰν μεταξὺ καλοῦ καὶ κακοῦ, διότι διδάσκεσαι ἀπὸ τὸν νόμον.

---

[10]) 7. η΄ 6. [11]) Σρ. λβ΄ : ε΄ 15. 16. Ῥμ. γ΄ 22. Πρ. ι΄ 34. [12]) 14 - 24. γ΄ 19. ιδ΄ 12. 1 Κρ. α΄ 18. θ΄ 21. Ἰν. ε΄ 45. Λκ. ιβ΄ 47. 48. [13]) 25. Μτ. ζ΄ 21. [14]) 26 - 29. Πρ. ι΄ 35. [15]) α΄ 32. ζ΄ 22. θ΄ 1. 2 Κρ. α΄ 12. Ἑβ. η΄ 10. [16]) ιδ΄ 24 : ις΄ 25. 1 Κρ. δ΄ 5. 2 Κρ. ε΄ 10. Ἰν. ε΄ 22. Πρ. ι΄ 42. ιζ΄ 31. [17-18]) Ψ. μθ΄ 16. Ῥμ. β΄ 23. γ΄ 27. ε΄ 11. ιβ΄ 2. Φλ. α΄ 10. Ἰκ. β΄ 19. Ἀπ. β΄ 9. Ἰν. ε΄ 45.

19 πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει,

20 παιδευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ.

21 ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν κλέπτεις;

22 ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν μοιχεύεις; ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἴδωλα ἱεροσυλεῖς;

23 ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις;

24 **τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι,** *καθὼς γέγραπται.*

25 περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ, ἐὰν νόμον πράσσῃς· ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου ᾖς, ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία γέγονεν.

26 ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου φυλάσσῃ, οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτομὴν λογισθήσεται;

27 καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία, τὸν νόμον τελοῦσα, σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου.

28 οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ ἐν σαρκὶ περιτομή,

29 ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ

19 Καὶ ἔχεις διὰ τὸν ἑαυτόν σου τὴν ἀλαζονικὴν πεποίθησιν, ὅτι εἶσαι ὁδηγὸς τῶν τυφλῶν εἰδωλολατρῶν, φῶς ἐκείνων ποὺ εὑρίσκονται εἰς τὸ σκότος τῆς ἀγνοίας καὶ τῆς εἰδωλολατρικῆς πλάνης,

20 παιδαγωγὸς ἱκανὸς νὰ συνετίζῃς τοὺς ἀνοήτους, διδάσκαλος ἐκείνων ποὺ εἶναι εἰς νηπιώδη πνευματικὴν κατάστασιν, ἔχων τὴν ἀκριβῆ γνῶσιν καὶ ἀλήθειαν, ποὺ εὑρίσκεται μέσα εἰς τὸν νόμον.

21 Σὺ λοιπόν, ποὺ διδάσκεις τὸν ἄλλον, δὲν διδάσκεις καλύτερα τὸν ἑαυτόν σου; Σύ, ποὺ κηρύττεις νὰ μὴ κλέπτουν οἱ ἄλλοι, κλέπτεις;

22 Σύ, ποὺ λέγεις εἰς τοὺς ἄλλους νὰ μὴ μοιχεύουν, μοιχεύεις; Σύ, ποὺ δεικνύεις βδελυγμίαν καὶ ἀποστροφὴν πρὸς τὰ εἴδωλα, κλέπτεις τὰ χρήματα τῶν εἰδωλολατρικῶν ναῶν;

23 Σύ, ποὺ καυχᾶσαι διότι κατέχεις τὸν νόμον, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου ἀτιμάζεις τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος σοῦ τὸν ἔδωσε;

24 Πράγματι δὲ τὸν ἀτιμάζεις, διότι ἐξ αἰτίας σας καὶ λόγῳ τῶν ἀσυστόλων παραβάσεών σας τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ κακοσυσταίνεται καὶ βλασφημεῖται καὶ μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν, καθὼς εἶναι γραμμένον ἀπὸ τὸν Ἡσαΐαν.

25 Καὶ ἔτσι, καίτοι σὺ ἔχεις περιτμηθῆ, τίποτε δὲν σὲ ὠφελεῖ τοῦτο. Διότι ἡ περιτομὴ ὠφελεῖ μέν, ἐὰν τηρῇς τὰ προστάγματα τοῦ νόμου. Ἐὰν ὅμως εἶσαι παραβάτης τοῦ νόμου, ἡ περιτομή σου ἔχασε κάθε ἀξίαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἔγινε σὰν τὴν ἀκροβυστίαν, καὶ συνεπῶς εἶσαι καὶ σὺ ὡσὰν νὰ μὴ περιετμήθης.

26 Ἐὰν λοιπὸν ὁ ἀπερίτμητος ἐθνικὸς τηρῇ ἐπακριβῶς τὰς ἐντολὰς τοῦ νόμου, δὲν θὰ λογαριασθῇ ἡ ἀκροβυστία του σὰν νὰ ἦτο περιτομή;

27 Καὶ ὁ ἐθνικός, ποὺ ἔχει μὲν ἐκ φύσεως τὴν ἀκροβυστίαν, ἀλλὰ φυλάσσει τὰς ἠθικὰς ἐντολὰς τοῦ νόμου, θὰ καταδικάσῃ σέ, ὁ ὁποῖος, μολονότι ἔλαβες ὡς προνόμιον τὸν γραπτὸν νόμον καὶ τὴν περιτομήν, εἶσαι παραβάτης τοῦ νόμου.

28 Διότι πραγματικὸς Ἰουδαῖος δὲν εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ ἀπ' ἔξω φαίνεται Ἰουδαῖος, οὔτε ἡ περιτομή, ποὺ εἶναι φανερὰ μόνον εἰς τὴν σάρκα, εἶναι πραγματικὴ περιτομή.

29 Ἀλλὰ πραγματικὸς Ἰουδαῖος εἶναι ὁ ἀφωσιωμένος εἰς τὸν Θεὸν μὲ τὸ ἐσωτερικόν του, ποὺ εἶναι ἀπόκρυφον, καὶ εἰς μό-

---

[19-20]) Σρ. κδ΄ 32. 33. Μτ. ιε΄ 14. Λκ. ιη΄ 9. (2 Τμ. γ΄ 5). [21-24]) Ψ. μθ΄ 17 - 19. Ἡσ. νβ΄ 5. Ἰζ. λς΄ 20 - 24. Μτ. κγ΄ 3. 4. [25]) Ἰρ. δ΄ 4. 5. Ῥμ. β΄ 13. γ΄ 1. 2. 1 Κρ. ζ΄ 19. Γλ. ε΄ 3. 6. ς΄ 15. [26-27]) 3 Βσ. β΄ 3. Ψ. ιη΄ 9. Ἰρ. θ΄ 24 - 26. Ῥμ. β΄ 14. η΄ 4. Μτ. γ΄ 9. [28]) θ΄ 6. 8. Ἐφ. β΄ 11. Ἰν. η΄ 15. 39. [29]) Δτ. λ΄ 6. Ῥμ. ζ΄ 6. 1 Κρ. δ΄ 5. Φλ. γ΄ 2. 3. Κλ. β΄ 11. 1 Πτ. γ΄ 4. Ἰν. ε΄ 44.

καρδίας ἐν πνεύματι, οὐ γράμματι, οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ Θεοῦ.

νον τὸν Θεὸν φανερόν. Καὶ ἀληθινὴ περιτομὴ εἶναι ἡ περιτομὴ τῆς καρδίας, ποὺ γίνεται διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὄχι διὰ τοῦ γράμματος τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ μεταβάλῃ τὴν καρδίαν. Τοῦ γνησίου δὲ αὐτοῦ Ἰουδαίου ὁ ἔπαινος δὲν προέρχεται ἀπὸ ἀνθρώπους, ποὺ ὑπόκειται εἰς πλάνην, ἀλλ᾽ ἀπὸ τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Στίχ. 1-20. Οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἰδωλολάτραι ἔχουν ἀνάγκην δικαιώσεως.

Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς περιτομῆς;

Ἀλλ᾽ ἐὰν τὰ προσόντα, ποὺ ζητεῖ ὁ Θεός, εἶναι ἐσωτερικά, καὶ ἠμπορῇ νὰ ἔχῃ ταῦτα καὶ ἕνας ἐθνικὸς εὐσυνείδητος, τότε λοιπὸν ποῖον εἶναι τὸ πλεονέκτημα, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ Ἰουδαῖος ὑπερτερεῖ τὸν ἐθνικόν, ἢ ποίαν ὠφέλειαν φέρει ἡ περιτομή;

2 πολὺ κατὰ πάντα τρόπον. πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ.
3 τί γὰρ εἰ ἠπίστησάν τινες; μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ Θεοῦ καταργήσει;

2 Τὸ πλεονέκτημα εἶναι πολὺ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν. Πρῶτον μὲν καὶ κυριώτερον πλεονέκτημα εἶναι ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἐκρίθησαν ἄξιοι νὰ τοὺς ἐμπιστευθῇ ὁ Θεὸς τὰς ὑποσχέσεις του.
3 Τὸ προνόμιον δὲ αὐτὸ τοῦ νὰ κατέχουν αὐτοὶ τὰς ἐπαγγελίας καὶ ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ δὲν ἐξεμηδενίσθη. Διότι τί σημαίνει, ἐὰν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ἔδειξαν ἀπιστίαν; Μήπως ἡ ἀπιστία των θὰ καταργήσῃ τὴν ἀξιοπιστίαν καὶ τὴν φιλαλήθειαν τοῦ Θεοῦ;

4 μὴ γένοιτο· γινέσθω δὲ ὁ Θεὸς ἀληθής, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, καθὼς γέγραπται· ***ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.***
5 εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν Θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησι, τί ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος ὁ Θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; κατὰ ἄνθρωπον λέγω.

4 Μὴ γένοιτο νὰ εἴπῃ κανείς, ὅτι εἶναί ποτε δυνατὸν νὰ φανῇ ὁ Θεὸς ἀναξιόπιστος καὶ ἀθετητὴς τῶν ὑποσχέσεών του. Ἂς ἀποδεικνύεται δὲ ἀπὸ τὰ πράγματα ὁ Θεὸς ἀξιόπιστος εἰς τοὺς λόγους του, κάθε ἄνθρωπος δὲ ἀσυνεπὴς καὶ ψεύστης σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει γραφῇ εἰς τοὺς ψαλμούς: Διὰ νὰ ἀποδειχθῇς, ὦ Θεέ, δίκαιος εἰς τοὺς λόγους σου καὶ τὰς ὑποσχέσεις σου, καὶ νὰ νικήσῃς ὅταν οἱ ἄνθρωποι σὲ κρίνουν.
5 Ἐὰν ὅμως σύμφωνα μὲ τοὺς λόγους αὐτοὺς τοῦ Δαβὶδ ἡ ἰδική μας ἀπιστία καὶ ἀδικία ἀναδεικνύῃ περιφανῶς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ φιλοδίκαιον τοῦ Θεοῦ, τί θὰ εἴπωμεν; Μήπως εἶναι ἄδικος ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ὀργίζεται ἐναντίον μας διὰ τὴν ἀδικίαν μας ταύτην; Ὁμιλῶ ὅπως θὰ ἐσκέπτετο καὶ θὰ ὡμίλει ἄνθρωπος.

6 μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ Θεὸς τὸν κόσμον;

6 Μὴ γένοιτο ποτὲ νὰ εἴπωμεν ἄδικον τὸν Θεόν. Διότι, ἐὰν ὁ Θεὸς ἀδίκως ὀργίζεται ἐναντίον τῆς ἀπιστίας καὶ ἀδικίας μας, τότε πῶς θὰ κρίνῃ καὶ θὰ δικάσῃ τὴν ὅλην ἀνθρωπότητα;

7 εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι;

7 Διότι τότε κάθε ἁμαρτωλὸς θὰ ἠμποροῦσε νὰ εἴπῃ: Ἐὰν ἡ φιλαλήθεια καὶ ἀξιοπιστία τοῦ Θεοῦ ἀπεδείχθη πρὸς δόξαν του μεγάλη μὲ τὴν ἰδικήν μου ἁμαρτίαν καὶ ἀσυνέπειαν, διατί πλέον καὶ ἐγὼ δικάζομαι ὡς ἁμαρτωλός;

8 καὶ μὴ καθὼς βλασφημούμεθα καὶ καθὼς φασί

8 Καὶ μήπως (καθὼς μᾶς συκοφαντοῦν καὶ καθὼς ἰσχυρίζονται μερικοί, ὅτι δῆθεν λέγομεν ἡμεῖς, ὅτι) θὰ κάμωμεν τὰ κακὰ

Γ΄. [1]) 9. β΄ 25. [2]) Δτ. δ΄ 7. 8. Ψ. ρβ΄ 7. ρμζ΄ 8. 9. Ῥμ. β΄ 18. θ΄ 4. Ἰν. δ΄ 22. Πρ. ζ΄ 38. [3]) Ἀρ. κγ΄ 19. Ῥμ. θ΄ 2. 6. ι΄ 16. ια΄ 17. 25. 29. ιε΄ 8. 1 Κρ. α΄ 9. ι΄ 13. 2 Κρ. α΄ 18. 2 Τμ. β΄ 13. Ττ. α΄ 2. Ἑβ. δ΄ 2. ι΄ 23. ια΄ 11. 1 Ἰν. α΄ 9. [4]) Ψ. ν΄ 6. ρι[illegible] 2. Ἰν. γ΄ 33. 1 Ἰν. α΄ 10. [5-6]) Δτ. λβ΄ 4. Ἰβ. η΄ 3. Ῥμ. γ΄ 7. 8. ς΄ 19. θ΄ 14. 1 Κρ. θ΄ 8. Γλ. γ΄ 15. [7]) 5. θ΄ 19. [8]) ε΄ 20. ς΄ 1. 2. 15. 18.

τινες ἡμᾶς λέγειν ὅτι ποιήσωμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθά; ὧν τὸ κρῖμα ἔνδικόν ἐστι.

διὰ νὰ ἔλθουν τὰ ἀγαθά; Ἀλλὰ τῶν συκοφαντῶν αὐτῶν ἡ καταδίκη καὶ ἡ κόλασις εἶναι δικαία.

9 Τί οὖν; προεχόμεθα; οὐ πάντως· προῃτιασάμεθα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας πάντας ὑφ᾽ ἁμαρτίαν εἶναι,

9 Ποῖον λοιπὸν εἶναι τὸ συμπέρασμα; Ὑπερτεροῦμεν ὑπὸ ἠθικὴν ἔποψιν ἡμεῖς οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ἐθνικούς; Καθόλου. Διότι κατηγορήσαμεν προηγουμένως καὶ Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας, ὅτι ὅλοι εἶναι ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἁμαρτίας·

10 καθὼς γέγραπται ὅτι ***οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἷς,***
11 οὐκ ἔστιν ὁ συνιῶν, οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν Θεόν·
12 πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν· οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.

10, 11 καθὼς ἔχει γραφῇ εἰς τοὺς ψαλμούς, ὅτι δὲν ὑπάρχει δίκαιος οὔτε ἕνας· δὲν ὑπάρχει κανείς, ποὺ νὰ ἔχῃ διάνοιαν καθαρὰν ἀπὸ τὸν σκοτισμὸν τῆς ἁμαρτίας καὶ ἱκανὴν νὰ ἐννοῇ τὴν ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἀλήθειαν· δὲν ὑπάρχει κανεὶς ποὺ νὰ ζητῇ μὲ πόθον νὰ γνωρίσῃ τὸν Θεόν.
12 Ὅλοι παρεξετράπησαν ἀπὸ τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς, συγχρόνως δὲ καὶ ἐξαχρειώθησαν. Δὲν ὑπάρχει κανείς, ποὺ νὰ ἐνεργῇ τὸ ἀγαθόν. Δὲν ὑπάρχει οὔτε ἕνας.

13 τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν, ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν·
14 ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει·

13 Τάφος ἀνοικτός, ἕτοιμος νὰ καταπίῃ ὡς ἄλλον νεκρὸν τὸν πλησίον, εἶναι ὁ λάρυγξ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν· μὲ τὰς γλώσσας των ὡμίλουν δολίως καὶ ἔκρυπταν εἰς γλυκεῖς λόγους κακούργους σκοπούς· δηλητήριον τοῦ φιδιοῦ, ποὺ λέγεται ἀσπίς, εἶναι κάτω ἀπὸ τὰ χείλη των.
14 Τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν τὸ στόμα εἶναι γεμᾶτον ἀπὸ λόγους κατάρας κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπὸ δηλητήριον πικρίας κατὰ τῶν ἄλλων.

15 ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα,
16 σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν,
17 καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν.
18 οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

15 Καθὼς δὲ καὶ ὁ Ἠσαΐας λέγει· Τὰ πόδια των τρέχουν γρήγορα διὰ νὰ φονεύσουν καὶ νὰ χύσουν αἷμα·
16 εἰς τοὺς δρόμους των καὶ εἰς τὰς πράξεις των σπείρουν συντρίμματα καὶ δυστυχίαν διὰ τὸν πλησίον·
17 βίον δὲ εἰρηνικὸν καὶ διὰ τὸν ἑαυτόν τους καὶ διὰ τοὺς ἄλλους δὲν ἐγνώρισαν.
18 Δὲν ὑπάρχει φόβος Θεοῦ ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια τῆς ψυχῆς των.

19 Οἴδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ, ἵνα πᾶν στόμα φραγῇ καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ Θεῷ,
20 διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας.

19 Γνωρίζομεν δέ, ὅτι καὶ αὐτὰ καὶ ὅσα ἄλλα λέγει ὁ νόμος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὰ λέγει εἰς ἐκείνους, ποὺ διετέλουν ὑπὸ τὸν νόμον καὶ διηυθύνοντο ἀπὸ αὐτόν, δηλαδὴ εἰς τοὺς Ἰουδαίους. Διὰ νὰ βουλωθῇ ἔτσι κάθε στόμα καὶ διὰ νὰ γίνῃ ὅλος ὁ κόσμος ὑπόλογος καὶ ὑπόδικος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.
20 Εἶναι δὲ ὑπόδικος ὅλος ὁ κόσμος, διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ τηρήσῃ ὁ ἄνθρωπος ἐπακριβῶς ὅλον τὸν νόμον, χωρὶς νὰ παραβῇ τοῦτον, ἔστω καὶ μίαν φοράν. Συνεπῶς ἀπὸ ἔργα ὑπακοῆς εἰς τὸν νόμον δὲν θὰ ἀναγνωρισθῇ δίκαιος κανεὶς θνητὸς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Διότι μὲ τὸν νόμον ἐπιτυγχάνεται μόνον τὸ νὰ γνωρίσῃ καλὰ ὁ ἄνθρωπος τὴν ἁμαρτωλήν του κατάστασιν.

[9]) 19. 23. α΄ 18 - β΄ 24. ε΄ 12. ια΄ 32. Γλ. γ΄ 22. Πρ. κα΄ 22. [10-12]) Ψ. ιγ΄ 1 - 3. νβ΄ 2 - 4. [13]) Ψ. ε΄ 10. ρλθ΄ 4. [14-17]) Ψ. θ΄ 28. Ἠσ. νθ΄ 7. 8. [18]) Ψ. λε΄ 2. [19]) Ψ. ρς΄ 42. Ἰβ. ε΄ 16. Ἰζ. ις΄ 63. Ῥμ. β΄ 12. γ΄ 9. [20]) Ψ. ρμβ΄ 2. Ῥμ. ζ΄ 7. Γλ. β΄ 16. Πρ. ιγ΄ 39.

Στίχ. 21-31. Ἡ δικαίωσις παρέχεται εἰς ὅλους διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

21 Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη Θεοῦ πεφανέρωται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν,

21 Τώρα ὅμως, χωρὶς ὁ παλαιὸς νόμος νὰ συντελέσῃ εἰς τίποτε ἄλλο, ἔχει φανερωθῆ δικαίωσις, τὴν ὁποίαν παρέχει ὁ Θεός, καὶ ἡ δικαίωσις αὐτὴ μαρτυρεῖται καὶ προφητεύεται ἀπὸ τὸν νόμον καὶ τοὺς Προφήτας.

22 δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς πάντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας· οὐ γάρ ἐστι διαστολή·

22 Ἡ δικαίωσις δὲ αὐτὴ δίδεται ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ μέσου τῆς πίστεως εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς ὅλους καὶ πίπτει ἀφθόνως ἐπάνω εἰς ὅλους ὅσοι πιστεύουν. Διότι δὲν ὑπάρχει διάκρισις Ἰουδαίων καὶ ἐθνικῶν.

23 πάντες γὰρ ἥμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ,

23 Δὲν ὑπάρχει δὲ διάκρισις, διότι ὅλοι ἀνεξαιρέτως ἡμάρτησαν καὶ στεροῦνται τὴν δόξαν, ποὺ κατέχει καὶ παρέχει ὁ Θεός.

24 δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,

24 Καὶ συνεπῶς γίνονται ὅλοι δίκαιοι καὶ σώζονται δωρεὰν μὲ τὴν χάριν, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ὡς βασιλεὺς πανάγαθος δίδει εἰς ἡμᾶς τοὺς καταδίκους. Μᾶς ἀπηλευθέρωσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν διὰ τῆς ἐξαγορᾶς, τὴν ὁποίαν μὲ τὸ λύτρον τοῦ αἵματός του ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός,

25 ὃν προέθετο ὁ Θεὸς ἱλαστήριον διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων

25 τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς πρὸ πάντων τῶν αἰώνων ὥρισε νὰ γίνῃ μέσον ἐξιλασμοῦ καὶ συμφιλιώσεως τῶν ἀνθρώπων μετὰ τοῦ Θεοῦ διὰ μέσου τῆς πίστεως. Καὶ ὥρισεν ὁ Θεὸς νὰ γίνῃ ὁ ἐξιλασμὸς αὐτὸς μὲ τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ δειχθῇ ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ παραγνωρίσουν οἱ ἄνθρωποι ἕνεκα τῆς ἀτιμωρησίας τῶν ἁμαρτημάτων, τὰ ὁποῖα εἶχον κάμει προτοῦ ἔλθῃ ὁ Χριστός,

26 ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεοῦ, πρὸς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ.

26 καταχρώμενοι τὴν ἀνοχήν, ποὺ ἐδείκνυεν ὁ Θεός. Ἔδωκε δηλαδὴ τὸ αἷμα του ὁ Χριστὸς ὡς θυσίαν ἐξιλασμοῦ διὰ νὰ δείξῃ ὁ Θεὸς τὴν δικαιοσύνην του εἰς τὸν παρόντα καιρόν, ὥστε νὰ εἶναι αὐτὸς δίκαιος, ἱκανοποιημένος μὲ τὴν θυσίαν τοῦ Υἱοῦ του διὰ τὰς ἁμαρτίας μας, καὶ συγχρόνως νὰ ἀναγνωρίζῃ καὶ νὰ καθιστᾷ δίκαιον κάθε ἁμαρτωλόν, ποὺ εἰς τὸ ἑξῆς ἐλατήριον καὶ κυριαρχοῦσαν δύναμιν μέσα του θὰ ἔχῃ τὴν πίστιν εἰς τὸν Ἰησοῦν.

27 Ποῦ οὖν ἡ καύχησις; ἐξεκλείσθη. διὰ ποίου νόμου; τῶν ἔργων; οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως.

27 Ποῦ εἶναι λοιπὸν ἡ καύχησις, τὴν ὁποίαν θὰ εἶχαν οἱ ἄνθρωποι, ἐὰν ἐδικαιοῦντο μὲ τὰ ἔργα τους καὶ τὴν ἀρετήν τους; Ἀπεκλείσθη ὁλοτελῶς. Μὲ ποῖον νόμον; Μὲ τὸν νόμον τῶν ἔργων; Ὄχι. Ἀλλὰ μὲ τὸν νόμον τῆς πίστεως εἰς τὸν Χριστόν.

28 λογιζόμεθα οὖν πίστει δικαιοῦσθαι ἄνθρωπον χωρὶς ἔργων νόμου.

28 Μὲ συλλογισμὸν λοιπὸν ἀλάνθαστον καταλήγομεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δικαιοῦται διὰ πίστεως δωρεάν, χωρὶς τὰ ἔργα ποὺ ἐπιβάλλει ὁ νόμος.

[21-22]) 28. 29. α´ 2. 16. 17. δ´ 3 - 24. θ´ 30. ι´ 3 - 21. Πρ. ι´ 43. [23-24]) 9. 19. β´ 7. 10. 29. ε´ 1. 2. Ἐφ. α´ 7. β´ 8. Κλ. α´ 14. Ττ. γ´ 5 - 7. [25-26]) Λτ. ις´ 2. 13 - 16. Ἑβ. θ´ 5. 15. Ἐφ. ε´ 2. 1 Ἰν. β´ 2. δ´ 10. Μτ. κ´ 28. κς´ 26 - 28. Πρ. ιγ´ 38. ιζ´ 30. [27]) 1. 9. β´ 17. 23. θ´ 31. 1 Κρ. α´ 29. 31. Ἐφ. β´ 9. [28]) 21. δ´ 5.

29 ἢ Ἰουδαίων ὁ Θεὸς μόνον; οὐχὶ δὲ καὶ ἐθνῶν; ναὶ καὶ ἐθνῶν,

29 Ἂς μὴ φανῇ δὲ εἰς κανένα ἄτοπον, ὅτι διὰ τῆς δικαιώσεως ταύτης παρέχεται ἡ σωτηρία καὶ εἰς τοὺς ἐθνικούς. Μήπως ὁ Θεὸς εἶναι Θεὸς τῶν Ἰουδαίων μόνον, ὄχι δὲ καὶ τῶν ἐθνικῶν; Ναί· εἶναι καὶ Θεὸς τῶν ἐθνικῶν.

30 ἐπείπερ εἷς ὁ Θεὸς ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως.

30 Ἐπειδὴ βέβαια ἕνας εἶναι ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος θὰ δώσῃ τὴν δικαίωσιν τόσον εἰς τοὺς ἔχοντας περιτομὴν Ἰουδαίους διὰ τῆς πίστεως καὶ ὄχι διὰ τῶν ἔργων, ὅσον καὶ εἰς τοὺς ἀπεριτμήτους ἐθνικοὺς πάλιν διὰ μέσου τῆς πίστεως.

31 νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο, ἀλλὰ νόμον ἱστῶμεν.

31 Καταργοῦμεν λοιπὸν διὰ τῆς πίστεως τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου; Μὴ γένοιτο νὰ ὑποθέσῃ κανεὶς τοῦτο. Ὄχι μόνον δὲν καταργοῦμεν τὸν νόμον, ἀλλ' ἀντιθέτως στηρίζομεν τὸ κῦρος τοῦ νόμου, ἀφοῦ ὁ νόμος προλέγει τὰς ἐπαγγελίας, ποὺ ἐπραγματοποίησεν ὁ Χριστός, καὶ ἀφοῦ διὰ νὰ μᾶς συγχωρηθοῦν αἱ παραβάσεις τοῦ νόμου ἐσταυρώθη ὁ Χριστός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ´.

Στίχ. 1-25. Καὶ αὐτὸς ὁ Ἀβραὰμ ἐδικαιώθη διὰ τῆς πίστεως.

Τί οὖν ἐροῦμεν Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὑρηκέναι κατὰ σάρκα;

Τί θὰ εἴπωμεν λοιπόν, ὅτι ἐπέτυχεν ὁ πατήρ μας Ἀβραὰμ μὲ τὰς φυσικάς του δυνάμεις, χωρὶς δηλαδὴ νὰ βοηθῆται ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ;

2 εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν Θεόν.

2 Δὲν ἐπέτυχε τίποτε. Διότι, ἐὰν ὁ Ἀβραὰμ ἐτιμήθη ὡς δίκαιος ἀπὸ τοὺς συγχρόνους του ἀνθρώπους λόγῳ τῶν ἀγαθῶν του ἔργων, ἔχει λόγον καὶ ἀφορμὴν νὰ καυχᾶται ἀπέναντι τῶν ἀτελεστέρων του ἀνθρώπων, ὄχι ὅμως καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

3 τί γὰρ ἡ Γραφὴ λέγει; ***ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.***

3 Διότι τί λέγει ἡ Ἁγία Γραφή; Ἐπίστευσε δὲ ὁ Ἀβραὰμ εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἡ πίστις αὐτὴ τοῦ ἐλογαριάσθη, σὰν νὰ ἐτήρησε κάθε νόμον καὶ ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔτσι ὁ Θεὸς τὸν ἀνεκήρυξε δίκαιον.

4 τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ ὀφείλημα·

4 Ἀντιθέτως ὅμως εἰς κάθε ἐργαζόμενον δὲν λογαριάζεται ἡ ἀνταμοιβὴ τῆς ἐργασίας του ὡς χάρις, ἀλλ' ὡς χρέος ποὺ τοῦ ὀφείλεται.

5 τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην,

5 Εἰς ἐκεῖνον ὅμως, ποὺ δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἔργα, πιστεύει ὅμως εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος δικαιώνει καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν ἀσεβῆ, ἡ πίστις του λογαριάζεται τόσον πολύ, ὥστε αὐτὸς γίνεται διὰ τῆς πίστεώς του δίκαιος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

6 καθάπερ καὶ Δαβὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου ᾧ ὁ Θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων·

6 Καθὼς καὶ ὁ Δαβὶδ διακηρύττει τὸ ἐγκώμιον τῆς μακαριότητος τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς λογαριάζει δικαίωσιν, χωρὶς νὰ ἀποβλέπῃ εἰς ἔργα·

7 μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι·

7 Πανευτυχεῖς, λέγει, εἶναι ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων ἐσυγχωρήθησαν αἱ παρανομίαι καὶ τῶν ὁποίων ἐσκεπάσθησαν αἱ ἁμαρτίαι.

---

[29]) 22. Ἐφ. δ´ 6. [30]) δ´ 11. 12. Γλ. γ´ 8. [31]) 21. 22. ζ´ 4. η´ 4. Γλ. β´ 19. Κλ. β´ 14. Μτ. ε´ 17.
Δ´. [1]) Ἰν. γ´ 6. Μτ. κς´ 41. [2]) γ´ 27. Γλ. ς´ 4. [3]) Γν. ιε´ 6. 1 Μκ. β´ 52. Ῥμ. δ´ 5. 9. 11. 22. Γλ. γ´ 6. Ἰκ. β´ 23. [4-5]) 16. γ´ 28. ια´ 6. Μτ. κ´ 9 - 15. [6-8]) Ψ. λα´ 1. 2.

8 μακάριος ἀνὴρ ᾧ οὐ μὴ λογίσηται Κύριος ἁμαρτίαν.

8 Πανευτυχὴς εἶναι ὁ ἄνθρωπος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος δὲν θὰ λογαριάσῃ καμμίαν ἁμαρτίαν.

9 ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν περιτομὴν ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; λέγομεν γὰρ ὅτι ἐλογίσθη τῷ Ἀβραὰμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην.

9 Ὁ μακαρισμὸς λοιπὸν αὐτὸς ἀνήκει μόνον εἰς τοὺς ἔχοντας περιτομὴν Ἰουδαίους ἢ καὶ εἰς τοὺς ἀπεριτμήτους ἐθνικούς; Καὶ εἰς τοὺς ἐθνικούς. Διότι λέγομεν διδασκόμενοι ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Γραφήν, ὅτι ἐλογαριάσθη εἰς τὸν Ἀβραὰμ ἡ πίστις ὡς δικαιοσύνη.

10 πῶς οὖν ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ·

10 Πότε λοιπὸν τοῦ ἐλογαριάσθη; Ὅταν εἶχε περιτμηθῆ ἢ ὅταν ἦτο ἀκόμη ἀπερίτμητος; Τοῦ ἐλογαριάσθη ὡς δικαιοσύνη ἡ πίστις του ὄχι ὅταν εἶχε περιτμηθῆ, ἀλλ' ὅταν ἦτο ἀπερίτμητος.

11 καὶ σημεῖον ἔλαβε περιτομῆς, σφραγῖδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυστίας, εἰς τὸ λογισθῆναι καὶ αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην,

11 Καὶ ἔλαβε σημάδι ἐξωτερικὸν τὴν περιτομὴν σὰν σφραγῖδα, ἡ ὁποία ἐβεβαίωνε τὴν δικαίωσίν του ἀπὸ τὴν πίστιν ποὺ ἔδειξεν, ὅταν ἦτο ἀκόμη εἰς κατάστασιν ἀκροβυστίας. Καὶ ἔγινεν ἔτσι αὐτὸς πατέρας πνευματικὸς ὅλων ἐκείνων, ὅσοι εἶναι ἀπερίτμητοι καὶ πιστεύουν, διὰ νὰ λογαριασθῇ καὶ εἰς αὐτοὺς ἡ δικαίωσις.

12 καὶ πατέρα περιτομῆς τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσι τοῖς ἴχνεσι τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ.

12 Ἀλλ' ἔγινε καὶ πατέρας ἐκείνων τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ὄχι μόνον τὴν σαρκικὴν περιτομήν, ἀλλὰ καὶ ἀκολουθοῦν τὰ ἀχνάρια τῆς πίστεως, τὴν ὁποίαν, ὅταν ἦτο ἀκόμη ἀπερίτμητος, ἔδειξεν ὁ πατέρας μας Ἀβραάμ.

13 οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραὰμ ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι τοῦ κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως.

13 Διότι ἡ ἐπαγγελία εἰς τὸν Ἀβραὰμ ἢ εἰς τοὺς ἀπογόνους του, ὅτι διὰ τῆς πνευματικῆς κυριαρχίας τοῦ ἀπογόνου του Ἰησοῦ Χριστοῦ θὰ γίνῃ ὁ Ἀβραὰμ κληρονόμος τοῦ κόσμου, δὲν ἐδόθη διὰ μέσου οἱουδήποτε νόμου, ἀλλὰ διὰ μέσου τῆς δικαιώσεως, τὴν ὁποίαν ἐκ πίστεως ἔλαβε.

14 εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις καὶ κατήργηται ἡ ἐπαγγελία·

14 Διότι, ἐὰν ἐκεῖνοι, ποὺ ἔλαβον τὸν νόμον, γίνωνται καὶ δικαιωματικῶς διὰ τῆς τηρήσεως αὐτοῦ κληρονόμοι τοῦ κόσμου, τότε ἔγινεν ἀνωφελὴς καὶ ματαία ἡ πίστις καὶ δὲν ἐπραγματοποιήθη, ἀλλὰ κατηργήθη ἡ ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ, ἡ βεβαιοῦσα ὅτι δωρεὰν διὰ τοῦ Χριστοῦ θὰ δοθῇ ἡ κληρονομία αὐτή.

15 ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται· οὐ γὰρ οὐκ ἔστι νόμος, οὐδὲ παράβασις.

15 Ἀλλ' ὄχι. Ἡ κληρονομία αὐτὴ δὲν ἐδόθη διὰ νόμου. Διότι ὁ νόμος, ἐπειδὴ οἱ ἄνθρωποι παραβαίνουν αὐτόν, φέρει ὡς ἀποτέλεσμα ὀργὴν καὶ συνεπῶς τοὺς ἀποξενώνει ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐπαγγελίας. Τοὐναντίον δὲ ὅπου δὲν ὑπάρχει νόμος, ἐκεῖ οὔτε παράβασις ὑπάρχει.

16 Διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι

16 Διότι δὲ ὁ νόμος ἀποξενώνει ἀπὸ τὴν κληρονομίαν τῆς ἐπαγγελίας, διὰ τοῦτο ἡ κληρονομία παρέχεται διὰ μέσου τῆς

[9-10]) 3. [11]) Γν. ιζ΄ 10. 11. 1 Κρ. θ΄ 2. Ἰν. γ΄ 33. [12]) 16. 2 Κρ. ιβ΄ 18. 1 Πτ. β΄ 21. Μτ. γ΄ 9. [13]) Γν. ιη΄ 18. κβ΄ 17. 18. Ιρ. μδ΄ 19 - 21. Ῥμ. γ΄ 29. 30. Γλ. γ΄ 7 - 9. 29. Πρ. γ΄ 25. Λκ. α΄ 54. 55. Μτ. ε΄ 5. [14]) Γλ. γ΄ 17. 18. [15]) α΄ 18. γ΄ 20. ε΄ 13. 20. ζ΄ 7 - 13. 1 Κρ. ιε΄ 56. Γλ. γ΄ 10. [16]) 4. 5. 11. 12.

βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ, ὅς ἐστι πατὴρ πάντων ἡμῶν,

πίστεως. Καὶ μᾶς δίδεται τώρα ἡ κληρονομία αὐτὴ ὄχι ὡς ἀνταμοιβὴ διὰ τὴν πιστὴν τήρησιν τοῦ νόμου, ἀλλὰ δωρεὰν καὶ κατὰ χάριν Θεοῦ. Ὥστε δὲν ὑπάρχει πλέον κίνδυνος ἕνεκα τῶν ἐξ ἀδυναμίας παραβάσεών μας νὰ καταργηθῇ ἡ ἐπαγγελία καὶ ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ πραγματοποιεῖται αὐτὴ ἀσφαλῶς καὶ βεβαίως εἰς ὅλους τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀβραάμ, ὄχι μόνον εἰς ἐκείνους ποὺ εἶχαν τὸν νόμον καὶ ἐξηρτῶντο ἀπὸ αὐτόν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκείνους, ποὺ ἂν καὶ δὲν εἶχαν τὸν νόμον, ἐμιμήθησαν τὴν πίστιν τοῦ Ἀβραὰμ καὶ ἔγιναν ἔτσι πνευματικὰ παιδιὰ τοῦ Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος εἶναι πατέρας ὅλων μας ὅσοι ἐπιστεύσαμεν.

*17 καθὼς γέγραπται ὅτι **πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε**, κατέναντι οὗ ἐπίστευσε Θεοῦ τοῦ ζωοποιοῦντος τοὺς νεκροὺς καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα·*

17 Καὶ εἶναι ὁ Ἀβραὰμ πατέρας ὅλων μας σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει γραφῆ εἰς τὴν Γένεσιν· ὅτι σὲ ἐγκατέστησα πατέρα πολλῶν ἐθνῶν. Ἐγκατεστάθη δὲ πατέρας πολλῶν ἐθνῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπίστευσε. Πολλὰ ἀπὸ τὰ ἔθνη αὐτὰ δὲν ὑπῆρχον, ἀλλὰ θὰ ἀνεφαίνοντο εἰς τὸ μέλλον. Ὁ Θεὸς δμως, ὁ ὁποῖος δίδει ζωὴν εἰς τοὺς νεκρούς, χάρις εἰς τὴν πρόγνωσίν του, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν παντοδυναμίαν του, διὰ τῆς ὁποίας φέρει εἰς τὴν ὕπαρξιν τὰ μὴ ὑπάρχοντα, ὁμιλεῖ καὶ δι' ἐκεῖνα ποὺ δὲν ὑπάρχουν εἰς τὸ παρόν, ἀλλὰ θὰ ὑπάρξουν εἰς τὸ μέλλον, σὰν νὰ ὑπῆρχον.

*18 ὃς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσεν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν κατὰ τὸ εἰρημένον· **οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου·***

18 Αὐτὴν τὴν ὑπόσχεσιν ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀβραάμ. Αὐτὸς δέ, καίτοι ἡ γεροντική του ἡλικία δὲν τοῦ ἔδιδε καμμίαν ἐλπίδα ν' ἀποκτήσῃ τέκνον, μὲ τὴν ἐλπίδα εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ ἐπίστευσεν εἰς τὸ ὅτι θὰ ἐγίνετο αὐτὸς πατέρας πολλῶν ἐθνῶν, σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τοῦ ἐλέχθη ἀπὸ τὸν Θεόν· Θὰ εἶναι οἱ ἀπόγονοί σου τόσον πολλοὶ καὶ λαμπροί, ὅπως τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ.

19 καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει οὐ κατενόησε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη νενεκρωμένον, ἑκατονταέτης που ὑπάρχων, καὶ τὴν νέκρωσιν μήτρας Σάρρας·

19 Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐκλονίσθη εἰς τὴν πίστιν του αὐτήν, δὲν ἐσυλλογίσθη τὸ σῶμα του, ποὺ ἦτο νεκρὸν πλέον καὶ ἀνίκανον πρὸς παιδοποιΐαν, διότι ἦτο περίπου ἑκατὸν ἐτῶν. Οὔτε ἐσυλλογίσθη τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας τῆς γυναικός του Σάρρας.

20 εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δοὺς δόξαν τῷ Θεῷ

20 Εἰς τὴν ὑπόσχεσιν δέ, ποὺ τοῦ ἔδωκεν ὁ Θεός, δὲν ἐταλαντεύθη ἀπὸ ἀμφιβολίας ἀπιστίας, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐνεδυναμώσε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὴν πίστιν, ἀποδώσας δόξαν εἰς τὸν Θεόν, σὰν νὰ εἶχε πραγματοποιηθῆ ἡ ὑπόσχεσις.

21 καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὃ ἐπήγγελται δυνατός ἐστι καὶ ποιῆσαι.

21 Καὶ ἐσχημάτισε βεβαίαν τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἐκεῖνο ποὺ ὑπόσχεται ὁ Θεός, εἶναι δυνατὸς καὶ νὰ τὸ ἐκτελέσῃ.

22 διὸ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.

22 Διότι δὲ ἐπίστευσε μὲ τέτοιαν πεποίθησιν, δι' αὐτὸ ἐλογαριάσθη εἰς αὐτὸν ἡ πίστις του αὐτὴ ὡς δικαίωσις.

23 Οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ,

23 Δὲν ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον, ὅτι ἐλογαριάσθη εἰς αὐτὸν ἡ πίστις του εἰς δικαίωσιν.

[17]) Γν. ιζ΄ 5. Ῥμ. δ΄ 13. Ἰν. ε΄ 21. Ἑβ. ια΄ 19. [18]) Γν. ιε΄ 5. 1 Κρ. θ΄ 10. [19]) Γν. ιζ΄ 1. 17. ιη΄ 11. Ἑβ. ια΄ 11. [20-21]) ιδ΄ 23. Λκ. α΄ 37. 45. [22]) 3. [23-24]) ι΄ 9. ιε΄ 4. 1 Κρ. θ΄ 10. ι΄ 11. ιε΄ 14 - 17. Κλ. β΄ 12. 1 Πτ. α΄ 21.

24 ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς οἷς μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν,

24 Ἀλλ' ἐγράφη καὶ δι' ἡμᾶς, εἰς τοὺς ὁποίους μέλλει νὰ λογαριασθῇ ἡ πίστις μας εἰς δικαίωσιν· δι' ἡμᾶς, οἱ ὁποῖοι πιστεύομεν εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος ἀνέστησεν Ἰησοῦν τὸν Κύριόν μας ἐκ νεκρῶν.

25 ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν.

25 Ὁ ὁποῖος Χριστὸς παρεδόθη εἰς θάνατον διὰ τὰ ἁμαρτήματά μας καὶ ἀνέστη διὰ νὰ μᾶς κάμῃ δικαίους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Στίχ. 1-11. Ἡ δικαίωσις γίνεται διὰ τῆς σταυρικῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ.

Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

Ἀφοῦ λοιπὸν ἐγίναμεν δίκαιοι διὰ τῆς πίστεως, ἔχομεν εἰρήνην μετὰ τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς μεσιτείας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ,

2 δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ᾗ ἑστήκαμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ.

2 ὁ ὁποῖος διὰ τῆς πίστεώς μας εἰς αὐτὸν μᾶς ἔχει ἤδη φέρει εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν τῆς χάριτος, εἰς τὴν ὁποίαν στέκομεν στερεά. Καὶ δὲν τρέμομεν τώρα τὴν θείαν ὀργήν, ἀλλὰ καυχώμεθα ἐλπίζοντες, ὅτι θὰ ἀπολαύσωμεν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

3 οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλῖψις ὑπομονὴν κατεργάζεται,

3 Δὲν καυχώμεθα δὲ μόνον διὰ τὴν δόξαν, ποὺ ἐλπίζομεν, ἀλλὰ καυχώμεθα καὶ διὰ τὰς θλίψεις, διότι γνωρίζομεν, ὅτι ἡ θλῖψις παράγει σιγά - σιγὰ ὡς μόνιμον καὶ τέλειον ἔργον τὴν ὑπομονήν,

4 ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμήν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα,

4 ἡ δὲ ὑπομονὴ παράγει ἀρετὴν δοκιμασμένην καὶ τελείαν, ἡ δοκιμασμένη δὲ ἀρετὴ παράγει τὴν ἐλπίδα εἰς τὸν Θεόν.

5 ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν.

5 Ἡ ἐλπὶς δὲ αὐτὴ δὲν ἐντροπιάζει καὶ δὲν διαψεύδει αὐτὸν ποὺ τὴν ἔχει. Εἶναι δὲ ἀδύνατον νὰ μᾶς ἐντροπιάσῃ ἡ ἐλπίς μας αὐτή, διότι ἡ πρὸς ἡμᾶς ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐλπίζομεν, ἐξεχύθη καὶ ἐπλημμύρισε μέσα εἰς τὰς καρδίας μας μὲ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ποὺ μᾶς ἐδόθη ὡς ἀρραβὼν τῆς ἐλπίδος μας.

6 ἔτι γὰρ Χριστὸς ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε.

6 Εἶναι δὲ πράγματι ἀξιοθαύμαστος καὶ μοναδικὴ ἡ ἀγάπη, ποὺ μᾶς ἔδειξεν ὁ Θεός. Διότι, ὅταν ἀκόμη ἡμεῖς ἤμεθα ἀσθενεῖς πνευματικῶς καὶ δὲν ἠδυνάμεθα νὰ ἐργασθῶμεν τὸ καλὸν καὶ νὰ ἀπαλλαγῶμεν μόνοι μας ἀπὸ τὴν ὀργήν, ὁ Χριστὸς εἰς κατάλληλον χρόνον, ποὺ εἶχεν ὁρίσει ὁ Θεός, ἀπέθανε διὰ νὰ σώσῃ ἀνθρώπους ἀσεβεῖς.

7 μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθανεῖται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν.

7 Τοῦτο δὲ ἀποδεικνύει πράγματι τὴν μεγάλην τοῦ Θεοῦ ἀγάπην, διότι μόλις καὶ μετὰ βίας θὰ εὑρεθῇ ἄνθρωπος νὰ ἀποθάνῃ γιὰ κάποιον δίκαιον. Διότι διὰ τὸν ἀγαθὸν ἴσως λάβῃ κανεὶς τὴν τόλμην νὰ ἀποθάνῃ.

8 συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ

8 Ὁ Θεὸς ὅμως δεικνύει περιτράνως τὴν ἀπὸ τὰ βάθη του ἀγά-

[25]) Ἡσ. νγ' 5. 12. Ῥμ. ε' 6. ς' 4. η' 32. 34. 2 Κρ. ε' 15. 21. Μτ. α' 21.

Ε'. [1]) 10. 11. γ' 21. 22. Ἐφ. β' 14 - 17. Κλ. α' 20. Ἰν. ις' 33. Λκ. β' 14. [2]) η' 17. ιβ' 12. 1 Κρ. ιε' 1. Ἐφ. β' 18. γ' 12. 1 Πτ. γ' 18. ε' 12. Ἑβ. γ' 6. ι' 19. Ἰν. ι' 9. ιδ' 6. [3-4]) η' 35 - 39. 2 Κρ. ια' 30. ιβ' 5. 9. 10. Ἰκ. α' 2. 3. 1 Πτ. α' 6. 7. 13. Μτ. ε' 12. [5]) Ψ. κα' 6. Σρ. β' 10. Ῥμ. θ' 33. 2 Κρ. α' 22. Γλ. δ' 6. Ττ. γ' 6. Ἑβ. ς' 18. 19. [6]) 8. γ' 25. 26. 2 Κρ. ς' 2. Γλ. δ' 4. Ἐφ. α' 10. β' 1 - 5. [8]) 5. 6. Ἰν. γ' 16. 1 Ἰν. δ' 9. 10.

ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε.

πην πρὸς ἡμᾶς, διότι, ὅταν ἀκόμη ἤμεθα ἡμεῖς γεμᾶτοι ἁμαρτίας, ὁ Χριστὸς ἀπέθανε δι' ἡμᾶς.

9 πολλῷ οὖν μᾶλλον δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς.

9 Πολὺ περισσότερον λοιπὸν τώρα, ποὺ ἐγίναμεν δίκαιοι μὲ τὸ αἷμα καὶ τὴν θυσίαν τοῦ Χριστοῦ, θὰ σωθῶμεν δι' αὐτοῦ ἀπὸ τὴν μέλλουσαν ὀργήν.

10 εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ·

10 Διότι, ἐάν, ὅταν ἤμεθα ἐχθροί, ἐσυμφιλιώθημεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Υἱοῦ του, πολὺ περισσότερον τώρα, ποὺ ἐσυμφιλιώθημεν, θὰ σωθῶμεν διὰ τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν ὑπάρχει πλέον ἀνάγκη νὰ ἀποθάνῃ, ἀλλὰ ζῇ ἔνδοξος εἰς τοὺς οὐρανοὺς ὡς μεσίτης ὑπὲρ ἡμῶν.

11 οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν.

11 Ὄχι δὲ μόνον θὰ σωθῶμεν, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα διὰ τὰς εὐεργεσίας τοῦ Θεοῦ· καυχώμεθα δὲ διὰ μέσου τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου τώρα ἐλάβομεν τὴν συμφιλίωσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Στίχ. 12-21. Ὁ θάνατος εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος διὰ τοῦ Ἀδάμ, ἡ δὲ σωτηρία παρέχεται διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

12 Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον· —

12 Ναί· ἐσυμφιλιώθημεν ὅλοι μὲ τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἔγινε λοιπὸν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἀνθρώπου κάτι ἀνάλογον πρὸς ἐκεῖνο, ποὺ ἔγινεν εἰς τὴν πτῶσιν του. Καθὼς δηλαδὴ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου, τοῦ Ἀδάμ, ἐμβῆκεν εἰς ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος ἡ ἁμαρτία καὶ διὰ μέσου τῆς ἁμαρτίας ἐμβῆκεν ὁ θάνατος, καὶ ἔτσι ὁ θάνατος διεδόθη εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, διότι ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἀδὰμ ὅλοι οἱ ἀπόγονοί του ἡμάρτησαν, ἔτσι καὶ διὰ τοῦ ἑνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ δικαίωσις μετεδόθη εἰς ὁλόκληρον τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων.

13 ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ, ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται μὴ ὄντος νόμου·

13 Εἶναι δὲ φανερόν, ὅτι αἱ συνέπειαι τῆς παραβάσεως τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἐξαπλώθησαν εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Διότι μέχρι τῆς ἐποχῆς ποὺ ἐδόθη ὁ γραπτὸς νόμος, ὑπῆρχεν εἰς τὸν κόσμον ἡ ἁμαρτία, ἀφοῦ ὑπῆρχεν ἡ συνέπεια αὐτῆς, ὁ θάνατος δηλαδή. Ἡ ἁμαρτία ὅμως δὲν λογαριάζεται καὶ δὲν καταλογίζεται ὡς ἐνοχή, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ νόμος, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ ὁποίου συντελεῖται ἡ ἁμαρτία.

14 ἀλλ' ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωϋσέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδάμ, ὅς ἐστι τύπος τοῦ μέλλοντος.

14 Ἀλλ' ὅμως, μολονότι δὲν ὑπῆρχε νόμος, ἐν τούτοις κατεξουσίασεν ὁ θάνατος ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ μέχρι τοῦ Μωϋσέως καὶ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀδάμ, ποὺ δὲν ἡμάρτησαν διὰ παραβάσεως ρητῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ παρομοίως πρὸς τὸν Ἀδάμ, ὁ ὁποῖος εἶναι τύπος τοῦ μέλλοντος νέου Ἀδάμ, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

[9]) α' 18. β' 5. γ' 25. η' 32. 1 Θσ. α' 10. [10]) 1. 18. η' 34. ια' 28. Κλ. α' 21. 22. Ἑβ. ζ' 25. 1 Ἰν. β' 1. [11]) β' 17. 1 Κρ. α' 30. 31. [12]) Γν. β' 17. γ' 19. Σρ. κε' 24. Ἰν. η' 44. Ῥμ. ς' 23. 1 Κρ. ιε' 21. 22. (2 Κρ. ε' 4. 15. Φλ. γ' 12. Ἑβ. ζ' 9. 10). [13]) δ' 15. ζ' 8. 1 Ἰν. γ' 4. [14]) 1 Κρ. ι' 6. 11. ιε' 45. 1 Πτ. γ' 21.

15 Ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτω καὶ τὸ χάρισμα. εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσε.

15 Ἀλλὰ δὲν ἔβλαψε τόσον πολὺ ἡ παράβασις τοῦ Ἀδάμ, ὅσον μᾶς ὠφέλησε καὶ μᾶς εὐηργέτησεν ἡ χάρις, ποὺ μᾶς ἔφερεν ὁ Χριστός. Διότι, ἐὰν διὰ τοῦ παραπτώματος τοῦ ἑνός, ἤτοι τοῦ Ἀδάμ, ἀπέθαναν οἱ πολλοί, ἤτοι ἡ ἐξ αὐτοῦ καταγομένη ἀνθρωπότης, ἀσυγκρίτως περισσότερον ἡ χάρις, ἡ ὁποία μᾶς δίδεται ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ ἡ δωρεά, ποὺ μᾶς ἐξησφάλισε μὲ τὴν χάριν ὁ ἕνας ἄνθρωπος, Ἰησοῦς Χριστός, ἐδόθη μὲ τὸ παραπάνω καὶ ἐπερίσσευσεν εἰς τοὺς πολλούς.

16 καὶ οὐχ ὡς δι' ἑνὸς ἁμαρτήσαντος τὸ δώρημα· τὸ μὲν γὰρ κρῖμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα.

16 Καὶ δὲν ἔγινε διὰ τὸ δώρημα, ὅπως ἔγινε μὲ τὸν ἕνα ποὺ ἡμάρτησε. Διότι ἡ μὲν καταδικαστικὴ ἀπόφασις, μὲ τὴν ὁποίαν κατεκρίθη ἡ παράβασις τοῦ Ἀδάμ, ἔγινε δι' ἓν ἁμάρτημα καὶ μίαν παράβασιν καταδίκη ὅλου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἡ χαριστικὴ ὅμως ἀπόφασις καὶ πρᾶξις τοῦ Θεοῦ συνεχώρησε πολλά, ἀναρίθμητα παραπτώματα, τὰ παραπτώματα ὅλου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ ἔγινεν ἔτσι ἀπόφασις, μὲ τὴν ὁποίαν ἐδικαιώθησαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι.

17 εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἑνός, πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν περισσείαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες ἐν ζωῇ βασιλεύσουσι διὰ τοῦ ἑνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ.

17 Καὶ ἡ δικαίωσις αὐτὴ ἔχει μεγάλας καὶ εὐεργετικὰς συνεπείας. Διότι, ἐὰν διὰ τῆς πτώσεως τοῦ ἑνός, ἤτοι τοῦ προπάτορός μας Ἀδάμ, ὁ θάνατος ἐκυριάρχησε διὰ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου, πολὺ περισσότερον ἐκεῖνοι, ποὺ λαμβάνουν τὴν ἀφθονίαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δικαιώσεως, ποὺ μᾶς δίδεται ὡς δωρεά, θὰ βασιλεύσουν γεμᾶτοι νέαν καὶ οὐράνιον ζωὴν διὰ μέσου τοῦ ἑνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ.

18 Ἄρα οὖν ὡς δι' ἑνὸς παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα, οὕτω καὶ δι' ἑνὸς δικαιώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν ζωῆς.

18 Τὸ συμπέρασμα λοιπὸν εἶναι, ὅτι, καθὼς διὰ μιᾶς προπατορικῆς παραβάσεως ὡδηγήθησαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἰς καταδίκην, ἔτσι καὶ διὰ μιᾶς ἀθῳωτικῆς ἀποφάσεως, ποὺ δίδει τὴν δικαίωσιν, ὡδηγήθησαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἰς κατάστασιν δικαιώσεως, ποὺ φέρει ὡς συνέπειάν της τὴν ζωήν.

19 ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί.

19 Διότι, καθὼς ἀκριβῶς διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου, τοῦ Ἀδάμ, ἔγιναν ἁμαρτωλοὶ καὶ ἔνοχοι τὸ πλῆθος τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀδάμ, τοιουτοτρόπως καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς ποὺ ἔδειξεν ὁ ἕνας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, θὰ γίνουν δίκαιοι τὸ πλῆθος τῶν πιστευόντων.

20 νόμος δὲ παρεισῆλθεν ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα. οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις,

20 Ἀλλ' ἀφοῦ ἐπρόκειτο νὰ δικαιωθῶμεν ὅλοι διὰ τοῦ Χριστοῦ, τί ἐχρειάζετο ὁ νόμος; Ὁ μωσαϊκὸς νόμος εἰσῆλθε προσωρινῶς, διὰ νὰ πληθυνθῇ ἡ ἁμαρτία, ποὺ προῆλθεν ἀπὸ τὴν πτῶσιν τοῦ Ἀδάμ. Ἐπληθύνθη δέ, διότι οἱ ἄνθρωποι παρέβαιναν τὸν νόμον. Ἐκεῖ ὅμως, ὅπου ἐπληθύνθη ἡ ἁμαρτία, ἐδόθη πολὺ ἀφθονωτέρα ἡ χάρις.

---

15) 12. 17 - 19. 16) 18. 17) Δτ. ε΄ 9. 10. Ἀπ. κβ΄ 5. Μτ. ε΄ 5. 10. 18) 16. 19) Πρ. η΄ 32. 33. Μτ. κς΄ 39. 20) δ΄ 15. ζ΄ 13. 1 Τμ. α΄ 14.

21 ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτω καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

21 Ἵνα, καθὼς ἀκριβῶς ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία, ποὺ ἔκανεν αἰσθητὸν τὸ τυραννικὸν κράτος της διὰ τοῦ θανάτου, ἔτσι βασιλεύσῃ καὶ ἡ χάρις διὰ τοῦ δώρου τῆς δικαιώσεως, διὰ νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ αἰώνιος ζωὴ διὰ τῆς μεσιτείας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Κυρίου μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Στίχ. 1-23. Ὅσοι ἐδικαιώθησαν δὲν ἁμαρτάνουν πλέον, ἀλλὰ φέρουν καρποὺς ἁγιασμοῦ.

Τί οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμενοῦμεν τῇ ἁμαρτίᾳ ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ;

Ἀφοῦ λοιπὸν ἐκεῖ, ποὺ ἐπληθύνθη ἡ ἁμαρτία, ἐδόθη ἀφθονώτερον ἡ χάρις, τί θὰ εἴπωμεν; θὰ ἐπιμείνωμεν εἰς τὴν ἁμαρτίαν, διὰ νὰ μᾶς δοθῇ μὲ ἀφθονίαν ἡ χάρις;

2 μὴ γένοιτο. οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ;

2 Μὴ γένοιτο νὰ εἴπωμεν ἕνα τέτοιον βλάσφημον λόγον. Ἡμεῖς, ποὺ εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα ἀπεθάναμεν ὡς πρὸς τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἐχωρίσθημεν διὰ πάντα ἀπὸ αὐτήν, πῶς θὰ ζήσωμεν ἀκόμη μέσα εἰς τὴν ἁμαρτίαν;

3 ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν;

3 Ἢ δὲν ἠξεύρετε, ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν μὲ πίστιν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, συνταυτίσαντες τὴν ὕπαρξίν μας πρὸς αὐτόν, ἐγίναμεν διὰ τοῦ βαπτίσματος μέτοχοι τοῦ σταυρικοῦ του θανάτου καὶ ὁ παλαιός μας ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας ἐσταυρώθη καὶ ἀπέθανεν, ὅπως καὶ ὁ Χριστὸς ἐπὶ τοῦ σταυροῦ;

4 συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρός, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν.

4 Ἐθαφθήκαμε λοιπὸν μαζὶ μὲ Αὐτὸν διὰ τοῦ βαπτίσματος, τὸ ὁποῖον μᾶς ἔκαμε συγκοινωνοὺς τοῦ θανάτου του, ἵνα, καθὼς ἀκριβῶς ἀνεστήθη ὁ Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς ἐνδόξου δυνάμεως τοῦ Πατρός, ἔτσι καὶ ἡμεῖς ἀναστηθῶμεν εἰς νέαν ἐνάρετον καὶ ἁγίαν ζωὴν καὶ συμμορφώσωμεν τὴν διαγωγήν μας πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς ταύτης.

5 εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα,

5 Ναί· ἀνεστήθημεν καὶ ἡμεῖς εἰς νέαν ἁγίαν ζωήν. Διότι, ἐὰν σὰν τὰ μαζὶ φυτευμένα καὶ θρεμμένα δένδρα ἔχωμεν γίνει ἕνα μὲ τὸν Χριστὸν εἰς τὸ βάπτισμα, ποὺ εἶναι ὁμοίωμα τοῦ θανάτου του, κατὰ φυσικὴν συνέπειαν θὰ γίνωμεν ἕνα καὶ εἰς τὴν ἀνάστασίν Του.

6 τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ·

6 Θὰ γίνωμεν δὲ ἕνα μὲ τὸν Χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἀνάστασίν Του ὑπὸ ἕνα ὅρον, ἐὰν δηλαδὴ γνωρίζωμεν, ὅτι ἡ διεφθαρμένη ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν φύσις, ποὺ ἐκληρονομήσαμεν ἀπὸ τὸν Ἀδάμ, ἐσταυρώθη μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸν μυστηριακῶς διὰ τοῦ βαπτίσματος, διὰ νὰ γίνῃ ἀδρανὲς καὶ πεθαμένον τὸ δουλωμένον εἰς τὴν ἁμαρτίαν σῶμα μας, ὥστε νὰ μὴ γίνεται ὄργανον αὐτῆς καὶ νὰ μὴ εἴμεθα πλέον δοῦλοι καὶ σκλάβοι εἰς τὴν ἁμαρτίαν.

---

21) ς΄ 23.

ΣΤ΄. 1) γ΄ 8. 2) 10 - 12. 1 Κρ. ς΄ 9. 10. 1 Πτ. β΄ 24. 3) Γλ. γ΄ 27. Κλ. β΄ 11. 4) 6. 11 - 17. α΄ 4. ζ΄ 6. 2 Κρ. δ΄ 10. 11. ε΄ 15 - 17. Κλ. β΄ 12. γ΄ 1. Τι. β΄ 11. 12. γ΄ 5. 2 Πτ. α΄ 3 - 7. 5) 2. 3. 8. η΄ 11. Κλ. β΄ 13. Ἐφ. β΄ 5. 6. 6) 4. ζ΄ 24. η΄ 13. Γλ. ε΄ 24. Ἐφ. δ΄ 22 - 24. Κλ. β΄ 11. γ΄ 9. Ἰν. γ΄ 3.

7 ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας.

7 Καὶ δὲν πρέπει κατ' οὐδένα λόγον νὰ εἴμεθα πλέον δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, ἀφοῦ ἀπεθάνομεν μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸν διὰ τοῦ βαπτίσματος. Διότι ὅποιος ἀπέθανεν ἔχει παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ ἁμαρτάνῃ, καθ' ὅσον ὁ πεθαμένος καὶ νεκρός, οὔτε ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν πειράζεται πλέον, οὔτε δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ὁποιανδήποτε ἁμαρτίαν ἢ πρᾶξιν.

8 εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ,

8 Δὲν εἴμεθα ὅμως καὶ ἐξ ὁλοκλήρου νεκροὶ καὶ πεθαμένοι. Ἐὰν ἀπεθάναμεν διὰ τοῦ βαπτίσματος μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸν ὡς πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, ζῶντες ἤδη μετ' αὐτοῦ τὴν ζωὴν τῆς χάριτος ἔχομεν πεποίθησιν, ὅτι καὶ θὰ ζήσωμεν μαζί του τὴν μακαρίαν ζωὴν τῆς αἰωνιότητος.

9 εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι ἀποθνήσκει, θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει.

9 Ἔχομεν δὲ τὴν πεποίθησιν αὐτήν, διότι γνωρίζομεν, ὅτι ὁ Χριστὸς ἀναστηθεὶς ἐκ νεκρῶν δὲν πεθαίνει πλέον· ὁ θάνατος δὲν ἔχει πλέον ἐξουσίαν ἐπ' αὐτοῦ καὶ δὲν δύναται νὰ Τὸν κυριεύσῃ.

10 ὃ γὰρ ἀπέθανε, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ, ὃ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ Θεῷ.

10 Καὶ δὲν τὸν κυριεύει πλέον ὁ θάνατος, διότι καὶ τότε ποὺ ἀπέθανεν, ἀπέθανε μιὰ φορὰ γιὰ πάντα διὰ νὰ καταλύσῃ τὴν ἁμαρτίαν. Τὴν ζωὴν δέ, τὴν ὁποίαν ζῇ τώρα ἀναστηθεὶς ἐκ νεκρῶν, ζῇ διὰ νὰ δοξάζῃ τὸν Θεὸν μεταδίδων εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων τὴν ἁγίαν καὶ μακαρίαν καὶ ἀθάνατον ζωὴν τοῦ Θεοῦ.

11 οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

11 Ὅπως δὲ ὁ Χριστὸς ζῇ διὰ τὸν Θεόν, ἔτσι καὶ σεῖς νὰ θεωρῆτε τοὺς ἑαυτούς σας πεθαμένους μὲν καὶ νεκροὺς ὡς πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, ζωντανοὺς δὲ διὰ τὸν Θεόν, ἑνωμένους μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ Κύριός μας.

12 Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι εἰς τὸ ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ,

12 Ἂς μὴ βασιλεύῃ λοιπὸν ἡ ἁμαρτία εἰς τὸ σῶμα σας, τὸ ὁποῖον ὡς θνητὸν δὲν πρέπει νὰ κυριαρχῇ ἐπὶ τῆς ἀθανάτου ψυχῆς σας. Ὄχι· ἂς μὴ βασιλεύῃ ἡ ἁμαρτία, ὥστε νὰ ὑπακούετε εἰς αὐτὴν παρασυρόμενοι ἀπὸ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ σώματός σας.

13 μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ.

13 Οὔτε νὰ παρέχετε τὰ μέλη τοῦ σώματός σας ὄργανα τῆς ἀδικίας, διὰ νὰ σᾶς πολεμῇ καὶ νὰ σᾶς κατανικᾷ μὲ αὐτὰ ἡ ἁμαρτία. Ἀλλὰ νὰ προσφέρετε ἐξ ὁλοκλήρου ὡς θυσίαν καὶ ὡς ἀφιέρωμα τοὺς ἑαυτούς σας εἰς τὸν Θεόν, σὰν ἄνθρωποι ποὺ πράγματι ἀνεστηθήκατε ἐν τῷ βαπτίσματι ἐκ νεκρῶν καὶ ἐλάβατε νέαν καὶ ἁγίαν ζωήν· καὶ καθένα ἀπὸ τὰ μέλη σας δώσατέ τα εἰς τὸν Θεὸν διὰ νὰ εἶναι ὄργανα πάσης ἀρετῆς, δυνατὰ νὰ κατανικοῦν κάθε ἁμαρτίαν.

14 ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γάρ ἐστε ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν.

14 Δύνασθε δὲ νὰ κατορθώσετε τοῦτο, διότι ἡ ἁμαρτία δὲν θὰ σᾶς κυριεύσῃ. Καὶ δὲν θὰ σᾶς κυριεύσῃ ἡ ἁμαρτία, διότι δὲν εἶσθε πλέον ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου, ποὺ ἐπρόσταζε μὲν τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ δίκαιον, δὲν ἔδιδεν ὅμως καὶ τὴν ἐνίσχυσιν πρὸς κατόρθωσιν αὐτοῦ. Ἀλλ' εἶσθε τώρα ὑπὸ τὸ κράτος τῆς χάριτος, ἡ ὁποία καὶ δι' ὅσα εἰς τὸ παρελθὸν ἐπράξαμεν κακὰ μᾶς συγχωρεῖ, καὶ διὰ νὰ βαδίσωμεν τὸν δρόμον τῆς ἁγιότητος μᾶς ἐνισχύει καὶ ἀσφαλίζει.

---

[7]) ζ´ 1. 2. 1 Πτ. δ´ 1. [8-9]) 3 - 5. 11. 1 Κρ. ιε´ 25. 26. 2 Κρ. ιγ´ 4. Ἀπ. α´ 18. Πρ. ιγ´ 34. [10]) ιδ´ 7. 8. Ἑβ. θ´ 26 - 28. Λκ. κ´ 38. [11]) 2. 4. Γλ. β´ 19. 20. 1 Πτ. β´ 24. [12-13]) 19. ζ´ 5. 23. η´ 10. 13. ιβ´ 1. 2 Κρ. ς´ 7. Κλ. γ´ 5. Ἑβ. θ´ 14. 1 Πτ. δ´ 2. [14]) ε´ 20. 21. η´ 2. Γλ. ε´ 18. 1 Ἰν. γ´ 6.

15 Τί οὖν; ἁμαρτήσομεν ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν; μὴ γένοιτο.

15 Τί λοιπόν; θὰ ἁμαρτήσωμεν ἐπειδὴ δὲν εἴμεθα ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου, ἀλλ' ὑπὸ τὸ κράτος τῆς χάριτος; Μᾶς παρέχει λοιπὸν ἡ χάρις τὴν ἄδειαν νὰ ἁμαρτάνωμεν; Μὴ γένοιτο ποτὲ νὰ δεχθῶμεν ἕνα τέτοιον λογισμόν.

16 οὐκ οἴδατε ὅτι ᾧ παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δοῦλοί ἐστε ᾧ ὑπακούετε, ἤτοι ἁμαρτίας εἰς θάνατον ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην;

16 Δὲν ξεύρετε, ὅτι εἰς ἐκεῖνον, ποὺ προσφέρετε τοὺς ἑαυτούς σας δούλους, διὰ νὰ τὸν ὑπακούετε, γίνεσθε πλέον μὲ τὴν συνήθειαν καὶ τὴν ἕξιν, ποὺ δημιουργεῖ ἡ ὑπακοή, δοῦλοι; Δοῦλοι εἰς αὐτόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐξακολουθεῖτε νὰ ὑπακούετε. Δηλαδή, ἢ δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας διὰ νὰ καταλήξετε εἰς τὸν πνευματικὸν θάνατον καὶ τὸν πλήρη χωρισμόν σας ἀπὸ τὸν Θεόν, ἢ δοῦλοι τῆς ὑπακοῆς εἰς τὸν Χριστὸν διὰ νὰ καταλήξετε εἰς τὴν δικαίωσιν καὶ τὴν μακαρίαν ζωήν.

17 χάρις δὲ τῷ Θεῷ ὅτι ἦτε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδαχῆς,

17 Εὐχαριστία δὲ ὀφείλεται ἀπὸ σᾶς εἰς τὸν Θεόν, διότι ἦσθε μὲν ἄλλοτε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, ὑπηκούσατε ὅμως μὲ τὴν καρδιά σας εἰς τὸν ἀκριβῆ κανόνα τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, ποὺ ἐδιδάχθητε ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς Ἀποστόλους.

18 ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ.

18 Ἔτσι δὲ ἀφοῦ ἐλευθερωθήκατε ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, ἐγίνατε δοῦλοι εἰς τὴν ἀρετήν.

19 ἀνθρώπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν. ὥσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτω νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν.

19 Μεταχειρίζομαι ἀνθρώπινον τρόπον ἐκφράσεως ἐξ αἰτίας τῆς ἀδυναμίας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεώς σας, ἡ ὁποία εἶναι ἀκόμη σαρκικὴ καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ἐργασία τῆς ἀρετῆς σᾶς φαίνεται δουλεία. Ὅπως δηλαδὴ προσεφέρατε τὰ μέλη σας σκλάβα εἰς τὴν ἁμαρτίαν, ποὺ κάμνει τὸν ἄνθρωπον ἀκάθαρτον καὶ παραβάτην τοῦ νόμου διὰ νὰ πράττετε τὴν ἀνομίαν, ἔτσι τώρα νὰ προσφέρετε τὰ μέλη σας δοῦλα εἰς τὸν ἐνάρετον βίον διὰ νὰ προκόπτετε εἰς ἁγιότητα.

20 ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ.

20 Ἀλλ' ἡ δουλεία αὐτὴ εἰς τὸν ἐνάρετον βίον δὲν εἶναι σκλαβιά, ἀλλ' ἐλευθερία. Διότι, ὅταν ἦσθε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, ἤσθε μὲν ἐλεύθεροι ὡς πρὸς τὴν δικαιοσύνην καὶ ἀρετήν, ἀλλὰ σᾶς ἐρωτῶ·

21 τίνα οὖν καρπὸν εἴχετε τότε ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε; τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων θάνατος.

21 Ποίαν ὠφέλειαν λοιπὸν εἴχατε τότε ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς ἁμαρτίας, διὰ τὰ ὁποῖα τώρα, ὅταν τὰ ἐνθυμῆσθε, ἐντρέπεσθε; Καμμίαν. Εἴχατε τοὐναντίον βλάβην μεγάλην, διότι τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα τῶν ἔργων ἐκείνων εἶναι θάνατος πνευματικός.

22 νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας δουλωθέντες δὲ τῷ Θεῷ ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν, τὸ δὲ τέλος ζωὴν αἰώνιον.

22 Τώρα ὅμως, ποὺ ἐλευθερωθήκατε ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, ὑπεδουλώσατε δὲ τὸν ἑαυτόν σας εἰς τὸν Θεόν, ἔχετε βέβαιον κέρδος τὴν πρόοδον εἰς τὴν ἁγιότητα, τελικὸν δὲ ἀποτέλεσμα τὴν αἰώνιον ζωήν. Δὲν εἶναι λοιπὸν πραγματικὴ ἐλευθερία ἡ ὑποταγή σας εἰς τὸν Θεόν;

23 τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος, τὸ δὲ χάρισμα τοῦ Θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

23 Ναί· τότε ἠσάσθε δοῦλοι δυστυχεῖς, διότι ὁ μισθός, μὲ τὸν ὁποῖον ἡ ἁμαρτία πληρώνει τοὺς δούλους της, εἶναι θάνατος. Τὸ δῶρον δέ, ποὺ δίδει ὁ Θεὸς εἰς τοὺς δούλους του, εἶναι ἡ αἰώνιος ζωή, τὴν ὁποίαν ἐπιτυγχάνομεν διὰ τῆς ἑνώσεώς μας μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Κύριόν μας.

---

[15]) 1. γ´ 31. [16]) 20. Ἰν. η´ 34. Μτ. ς´ 24. [17-18]) 4. ζ´ 24. 25. 1 Κρ. ς´ 11. ζ´ 22. Γλ. ε´ 1. 13. Ἐφ. ε´ 8. 1 Πτ. β´ 16. Ἰν. η´ 32. 36. [19]) 13. 22. 1 Θσ. δ´ 3. 4. 7. Ἰν. γ´ 12. 1 Ἰν. γ´ 3. 4. Μτ. κς´ 41. [21]) Ἰζ. ις´ 61. 63. Ῥμ. ς´ 23. ζ´ 5. 24. η´ 6. 13. Γλ. ς´ 8. Ἐφ. ε´ 11. Ἰκ. α´ 15. [22]) 18. 19. ζ´ 4. Γλ. ε´ 22. Ἐφ. ε´ 9. Φλ. α´ 11. 1 Πτ. α´ 9. [23]) β´ 7. ε´ 12. 21. ζ´ 11.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ´.

Στίχ. 1-6. Οἱ Χριστιανοὶ δὲν εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ δουλεύουν εἰς τὸν Μωσαϊκὸν νόμον.

Ἢ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί· γινώσκουσι γὰρ νόμον λαλῶ· ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ;
2 ἡ γὰρ ὕπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός.

3 ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς μοιχαλὶς χρηματίσει ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα γενομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ.
4 ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ, τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ Θεῷ.
5 ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν εἰς τὸ καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ·

6 νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος.

Τὴν ζωὴν δὲ αὐτὴν τὴν αἰώνιον δὲν ἠμπορεῖ πλέον οὔτε ὁ νόμος νὰ μᾶς τὴν ἀφαιρέσῃ, ὅπως ἀποδεικνύεται ἐξ ὅσων θὰ εἴπωμεν. Ἐπειδὴ ὁμιλῶ πρὸς ἀνθρώπους, ποὺ γνωρίζουν τὸν νόμον, σᾶς ἐρωτῶ: Δὲν γνωρίζετε, ἀδελφοί, ὅτι ὁ νόμος ἔχει ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἐφ' ὅσον ζῇ ὁ ἄνθρωπος;
2 Διότι, διὰ νὰ φέρω ἀπὸ τὸν νόμον ἕνα παράδειγμα, ποὺ ἀποδεικνύει τὴν ἀλήθειαν αὐτήν, ἡ ὕπανδρος γυναῖκα εἶναι δεμένη μὲ τὸν ζῶντα ἄνδρα της, σύμφωνα μὲ τὸν νόμον, ὁ ὁποῖος ὁρίζει τὰ τοῦ γάμου. Ἐὰν ὅμως ἀποθάνῃ ὁ σύζυγός της, ἔχει ἀπαλλαγῇ αὐτὴ ἀπὸ τὸν νόμον, ποὺ τὴν δεσμεύει πρὸς τὸν ἄνδρα της.
3 Βγαίνει λοιπὸν ὡς συμπέρασμα, ὅτι, ἐφ' ὅσον ζῇ ὁ σύζυγός της, θὰ γίνῃ καὶ θὰ ἀποκληθῇ μοιχαλίς, ἐὰν συνδεθῇ μὲ ἄλλον ἄνδρα. Ἐὰν ὅμως ἀποθάνῃ ὁ σύζυγός της, εἶναι ἐλευθέρα ἀπὸ τὸν νόμον νὰ ὑπανδρευθῇ πάλιν, χωρὶς νὰ εἶναι πλέον μοιχαλίς, ἐὰν γίνῃ σύζυγος ἄλλου ἀνδρός.
4 Ὥστε, ἀδελφοί μου, ὅπως ἡ γυναῖκα, ἔτσι καὶ σεῖς εἶσθε ἐλεύθεροι ἀπὸ τὸν νόμον. Διότι ἀπεθάνατε ὡς πρὸς τὸν νόμον διὰ τῆς ἑνώσεώς σας μὲ τὴν θανατωθεῖσαν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἀνθρωπίνην φύσιν τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἀπεθάνατε διὰ νὰ συζευχθῆτε μὲ ἄλλον, μὲ τὸν Χριστὸν δηλαδή, ποὺ ἀνεστήθη ἐκ νεκρῶν, διὰ νὰ παραγάγωμεν διὰ τῆς ἑνώσεώς μας ταύτης καρποὺς ἐναρέτου ζωῆς εἰς δόξαν Θεοῦ.
5 Μόνον δὲ τώρα διὰ τοῦ νέου μας αὐτοῦ πνευματικοῦ γάμου θὰ παραγάγωμεν τοὺς καρποὺς τῆς ἐναρέτου ζωῆς. Διότι, ὅταν ἐζούσαμεν τὸν σαρκικὸν βίον, τότε τὰ ἁμαρτωλὰ πάθη, ποὺ ἐλάμβαναν ἀφορμὴν ἀπὸ τὰς διαφόρους ἀπαγορεύσεις τοῦ νόμου, εἶχαν δύναμιν καὶ δρᾶσιν εἰς τὰ μέλη τοῦ σώματός μας καὶ παρῆγον καρπούς, ποὺ ἔφερναν τὸν θάνατον. Ὀλέθριοι λοιπὸν οἱ καρποὶ τοῦ παλαιοῦ μας γάμου μὲ τὸν νόμον.
6 Τώρα ὅμως ἐλευθερώθημεν τελείως ἀπὸ τὸν νόμον, διότι ἀπεθάναμεν ὡς πρὸς τὸν νόμον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον κατεκρατούμεθα σὰν αἰχμάλωτοι. Ἐλευθερώθημεν δέ, ὥστε νὰ εἴμεθα δοῦλοι τοῦ Θεοῦ εἰς νέαν κατάστασιν, ποὺ μᾶς ἐδημιούργησε τὸ Πνεῦμα καὶ ἡ βασιλεύουσα εἰς αὐτὴν χάρις Του, καὶ νὰ μὴ δουλεύωμεν εἰς τὴν παλαιὰν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπεκράτει τὸ γράμμα τοῦ νόμου, ποὺ ἐστερεῖτο τὴν χάριν καὶ δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν τήρησιν τῶν ἐντολῶν του.

Ζ´. [1-2]) 4 - 6. ς´ 7. 1 Κρ. ζ´ 39. Γλ. ε´ 4. [3]) Δτ. κδ´ 2. Μτ. ε´ 32. (Πρ. ια´ 26). [4]) 6. ς´ 14. 22. η´ 2. 2 Κρ. ια´ 2. Ἐφ. ε´ 25 32. Κλ. β´ 14. 2 Πτ. α´ 3 - 9. [5]) 7 - 24. δ´ 15. ς´ 13. 21. η´ 8. Γλ. ε´ 19. 24. [6]) 24. ς´ 2. 4. 2 Κρ. γ´ 6 - 8. Γλ. β´ 19

Στίχ. 7-13. Ἡ ἁμαρτία ἀνέζησε καὶ ἐπληθύνθη ἐξ ἀφορμῆς τοῦ νόμου.

7 Τί οὖν ἐροῦμεν; ὁ νόμος ἁμαρτία; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων εἰ μὴ διὰ νόμου· τήν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν, ***οὐκ ἐπιθυμήσεις·***
8 ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά.
9 ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν,

10 ἐγὼ δὲ ἀπέθανον, καὶ εὑρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωήν, αὕτη εἰς θάνατον·

11 ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτησέ με καὶ δι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν.
12 ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή.
13 τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ γέγονε θάνατος; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία, ἵνα φανῇ ἁμαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον, ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς.

7 Ἀλλ' ἀφοῦ σύμφωνα μὲ τὰ λεχθέντα ἐλευθερώθημεν ἐξ ἴσου ἀπὸ τὸν νόμον, ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, τί λοιπὸν θὰ εἴπωμεν; Ὁ νόμος εἶναι ἁμαρτία καὶ κάτι κακόν; Μὴ γένοιτο νὰ νομίσῃ κανεὶς κάτι τέτοιο. Ἀλλὰ λέγομεν μόνον, ὅτι τὴν ἁμαρτίαν δὲν τὴν ἐγνώρισα παρὰ διὰ τοῦ νόμου. Διότι καὶ τὴν ἁμαρτωλὴν ἐπιθυμίαν δὲν θὰ ἐγνώριζα, ἐὰν ὁ νόμος δὲν ἔλεγε μὲ τὴν δεκάτην ἐντολήν: Δὲν θὰ ἐπιθυμήσῃς.
8 Ἀφοῦ δὲ ἔλαβεν ἀφορμὴν ἀπὸ τὰς ἀπαγορεύσεις τοῦ νόμου ἡ ἕως τώρα κρυμμένη ἁμαρτωλὸς κατάστασίς μου καὶ ἡ πρὸς τὴν ἁμαρτίαν κλίσις μου, ἐδημιούργησε καὶ ἄναψε μέσα μου κάθε εἶδος ἐπιθυμίας. Διότι, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει νόμος ἀπαγορευτικός, ἡ ἁμαρτία εἶναι νεκρὰ καὶ κοιμᾶται.
9 Ἐγὼ δὲ ἄλλοτε ἐνόμιζα, ὅτι εἶχα ζωὴν πνευματικήν, διότι δὲν ἠνωχλούμην καὶ δὲν ἐπιεζόμην ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζα τὸν νόμον. Ὅταν ὅμως ἦλθεν ἡ γνῶσις τῶν ἐντολῶν τοῦ νόμου, τότε ἡ ἁμαρτία ἐξαναζωντάνευσε μέσα μου.
10 Ἐγὼ δὲ ἀπέθανα πνευματικῶς διὰ τῶν καθημερινῶν παραβάσεων τοῦ νόμου. Καὶ ἀνελπίστως ἡ ἐντολή, ἡ ὁποία ἐδόθη διὰ νὰ μὲ ὁδηγήσῃ εἰς ζωήν, αὐτὴ ἀκριβῶς μὲ ὡδήγησεν εἰς τὸν θάνατον.
11 Καὶ μὲ ὡδήγησεν εἰς τὸν θάνατον, διότι ἡ ἁμαρτία, ποὺ ἦτο κρυμμένη μέσα μου, λαβοῦσα ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν ἐντολήν, μὲ ἐξηπάτησε καὶ διὰ τῆς παραβάσεως αὐτῆς μὲ ἐθανάτωσε.
12 Ὥστε ὁ μὲν μωσαϊκὸς νόμος εἶναι ἅγιος καὶ κάθε ἐντολὴ τοῦ νόμου αὐτοῦ εἶναι ἁγία καὶ δικαία καὶ εὐεργετική.
13 Ἀλλὰ τότε λοιπὸν ὁ ἅγιος καὶ ἀγαθὸς νόμος ἔγινε δι' ἐμὲ πρόξενος καὶ αἴτιος θανάτου; Μὴ γένοιτο νὰ παραδεχθῇ κανείς, ὅτι ὁ νόμος ἔγινε φονιᾶς δι' ἐμέ. Ἀλλὰ τὸν θάνατον μοῦ τὸν ἔφερεν ἡ ἁμαρτία, διὰ νὰ φανῇ πόσον κακὴ καὶ καταστρεπτικὴ εἶναι, ἀφοῦ διὰ τοῦ νόμου, ποὺ εἶναι κάτι ἀγαθὸν καὶ ἅγιον, προξενεῖ εἰς ἐμὲ θάνατον· διὰ νὰ γίνῃ ἔτσι ὑπερβολικὰ ὀλεθρία καὶ μισητὴ ἡ ἁμαρτία διὰ μέσου τῆς ἐντολῆς.

Στίχ. 14-25. Ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ ἡ ἐσωτερικὴ πάλη κατὰ τῆς ἁμαρτίας.

14 οἴδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν· ἐγὼ δὲ σαρκικός εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν.

14 Ναί· ἡ ἁμαρτία μοῦ ἔφερε τὸν θάνατον. Διότι γνωρίζομεν ὅτι ὁ νόμος εἶναι δῶρον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἀποβλέπει νὰ καταστήσῃ τοὺς ἀνθρώπους πνευματικοὺς καὶ ἐναρέτους. Ἐγὼ ὅμως εἶμαι δοῦλος τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς σαρκός, πωλημένος σὰν σκλάβος εἰς τὴν ἁμαρτίαν.

[7]) Ἐξ. κ´ 17. Δτ. ε´ 21. Ῥμ. γ´ 20. [8]) Πρμ. θ´ 17. Ῥμ. ζ´ 11. ε´ 13. 20. [9]) Μτ. ιη´ 3. [10]) Λτ. ιη´ 5. Ῥμ. ι´ 5. Πρ. ζ´ 38. [11]) 8. 10. 2 Κρ. ια´ 3. Ἐφ. δ´ 22. Ἑβ. γ´ 13. [12]) Δτ. δ´ 8. Ψ. ιη´ 8. 2 Μκ. ς´ 23. Ῥμ. ζ´ 14. 16. 1 Τμ. α´ 8. [13]) ε´ 20. [14]) 3 Βσ. κα´ 20. 25. 4 Βσ. ιζ´ 17. 1 Μκ. α´ 15. Ἠσ. ν´ 1. Ῥμ. ζ´ 12. 23. 1 Κρ. γ´ 1. Ἰν. γ´ 6.

15 ὃ γὰρ κατεργάζομαι οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὃ θέλω τοῦτο πράσσω, ἀλλ' ὃ μισῶ τοῦτο ποιῶ.

15 Εἶμαι δὲ σκλάβος τῆς ἁμαρτίας, διότι ἐκεῖνο ποὺ ἐκτελῶ, τὸ ἐκτελῶ τυφλά, μεθυσμένος ἀπὸ τὸ πάθος, χωρὶς νὰ ξεύρω τί πράττω. Διότι δὲν πράττω ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μὲ τὸ βάθος τῆς καρδιᾶς μου θέλω, ἀλλ' ἐκεῖνο ποὺ μισῶ, ὅταν δὲν εἶμαι σκοτισμένος ἀπὸ τὸ πάθος, αὐτὸ πράττω.

16 εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός.

16 Ἐὰν δὲ ἐκεῖνο, ποὺ εἰς τὸ βάθος μου δὲν θέλω, αὐτὸ πράττω, συμφωνῶ καὶ συμμαρτυρῶ μὲ τὸν νόμον, ὅτι εἶναι καλός.

17 νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία.

17 Τώρα ὅμως, ποὺ εἶμαι κυριευμένος ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, δὲν ἐκτελῶ πλέον ἐγὼ τὸ κακόν, ἀλλ' ἡ ἁμαρτία, ἡ ὁποία σὰν ἄλλος τύραννος κατοικεῖ μέσα μου.

18 οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοί, τοῦτ' ἔστιν ἐν τῇ σαρκί μου, ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν παράκειταί μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν οὐχ εὑρίσκω·

18 Γνωρίζω δηλαδή, ὅτι δὲν κατοικεῖ μέσα μου ἀγαθόν. Καὶ ὅταν λέγω μέσα μου, ἐννοῶ τὸν ἑαυτόν μου, ὅπως γίνεται ἀπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς σαρκός μου, ἡ ὁποία εὔκολα παρασύρεται εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Καὶ δὲν εἶναι μέσα μου ἀγαθόν, διότι τὸ νὰ θέλω μὲν τὸ καλὸν καὶ τὴν ἀρετὴν εἶναι κοντά μου καὶ πρόχειρον εἰς ἐμέ· τὸ νὰ ἐκτελῶ ὅμως τὸ καλὸν εἶναι μακρὰν καὶ δὲν τὸ κατορθώνω.

19 οὐ γὰρ ὃ θέλω ποιῶ ἀγαθόν, ἀλλ' ὃ οὐ θέλω κακὸν τοῦτο πράσσω.

19 Δὲν πράττω δηλαδὴ τὸ ἀγαθόν, ποὺ ἡ θέλησίς μου ἀσπάζεται, ἀλλὰ τὸ κακὸν ποὺ δὲν θέλω, αὐτὸ πράττω.

20 εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω ἐγὼ τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία.

20 Ἐὰν δὲ ἐγὼ πράττω τὸ κακόν, τὸ ὁποῖον δὲν θέλω, δὲν εἶμαι πλέον κύριος τοῦ ἑαυτοῦ μου καὶ δὲν πράττω πλέον τὸ κακὸν ἐγώ, ἀλλ' ἡ ἁμαρτία ποὺ κατοικεῖ μέσα μου καὶ μὲ κρατεῖ αἰχμάλωτον της.

21 εὑρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλόν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται·

21 Συνεπῶς εὑρίσκω εἰς τὸν ἑαυτόν μου, ὁ ὁποῖος θέλει νὰ πράττω τὸ καλόν, ὅτι κυριαρχεῖ ὁ νόμος αὐτός, δηλαδὴ ὁ νόμος, ὅτι τὸ κακὸν εἶναι πρόχειρον καὶ πολὺ πλησίον εἰς ἐμέ.

22 συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον,

22 Εἶναι δὲ φανερόν, ὅτι κυριαρχεῖ αὐτὸς ὁ νόμος, διότι εὐχαριστοῦμαι πάρα πολὺ εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ μὲ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μου, ποὺ ἀποτελοῦν τὸν ἐσωτερικόν μου ἄνθρωπον.

23 βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου.

23 Βλέπω ὅμως νὰ κυριαρχῇ ἄλλος νόμος καὶ ἄλλη δύναμις εἰς τὰ μέλη μου, ὁ νόμος καὶ ἡ δύναμις τῆς ἁμαρτίας. Αὐτὸς δὲ ὁ νόμος ἐναντιοῦται καὶ μάχεται εἰς ὅσα ὁ νοῦς μου καὶ ἡ συνείδησίς μου ἀναγνωρίζουν ὡς νόμον ὀρθόν, καὶ μὲ κάνει δοῦλον αἰχμάλωτον εἰς τὸν νόμον τῆς ἁμαρτίας, ποὺ κυριαρχεῖ εἰς τὰ μέλη μου.

24 Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος! τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;

24 Ὢ! πόσον δυστυχὴς καὶ ἀξιολύπητος ἄνθρωπος εἶμαι ἐγώ! Ποῖος θὰ μὲ ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸ κυριευμένον ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας σῶμα μου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ ἕδρα καὶ τὸ ὄργανον τοῦ θανάτου αὐτοῦ;

25 εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου

25 Εὐχαριστῶ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος μὲ ἔσωσε διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας. Τὸ συμπέρασμα λοιπὸν τῶν ὅ-

[15-16]) 12. 18 - 23. [17]) 20. [18]) Γν. ς΄ 5. η΄ 21. Σφ. Σλ. ιβ΄ 10. Ῥμ. η΄ 7. [19-20]) 15 - 17. [21]) 18. 23. 25. [22-23]) Ψ. α΄ 2. Ῥμ. β΄ 15. ζ΄ 15. 16. 25. η΄ 2. Γλ. ε΄ 17. Ἰκ. δ΄ 1. 1 Πτ. β΄ 11. γ΄ 4. 2 Κρ. δ΄ 16. Ἐφ. γ΄ 16. [24-25]) ς΄ 21 - 23. η΄ 2 - 4. 1 Κρ. ιε΄ 57. Κλ. γ΄ 17.

ἡμῶν. ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοΐ δουλεύω νόμῳ Θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρτίας.

σων εἴπομεν εἶναι, ὅτι ἐγὼ καθ' ἑαυτόν, χωρὶς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸν νοῦν μου μὲν δουλεύω εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, μὲ τὰ μέλη ὅμως τῆς σαρκός μου δουλεύω εἰς τὸν νόμον τῆς ἁμαρτίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Στίχ. 1-17. Νέα ζωὴ ἐγχύνεται ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς ὅσους ἐδικαιώθησαν.

Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα.

Ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅμως, ὅτι ἀπεθάναμεν ὡς πρὸς τὸν νόμον, ἐξάγεται καὶ ἕνα ἄλλο συμπέρασμα. Ὅτι δηλαδὴ δὲν ὑφίσταται πλέον κανένα εἶδος καταδίκης διὰ τοὺς ἡνωμένους μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, οἱ ὁποῖοι δὲν πολιτεύονται κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκός, ἀλλὰ κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ Πνεύματος.

2 ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἠλευθέρωσέ με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου.

2 Διότι ἡ δύναμις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ποὺ εἶναι ζωὴ καὶ μεταδίδει ζωὴν εἰς τοὺς ἡνωμένους μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, μαζὶ μὲ ὅλους αὐτοὺς ἠλευθέρωσε καὶ ἐμὲ ἀπὸ τὸν νόμον καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου.

3 τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκός, ὁ Θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας, κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί,

3 Μὲ ἠλευθέρωσε δέ, διότι ἐκεῖνο, ποὺ δὲν ἠμποροῦσε νὰ κατορθώσῃ ὁ νόμος, ὄχι διότι ἦτο ἀτελής, ἀλλὰ διότι δὲν παρεῖχε καὶ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἠδύνατο νὰ κατανικήσῃ τὴν ἀντίστασιν τοῦ σαρκικοῦ μας φρονήματος, τὸ ἔφερεν εἰς αἴσιον πέρας ὁ Θεός. Ὁ Θεὸς δηλαδή, διὰ νὰ ἐξαλείψῃ τὴν ἁμαρτίαν, ἔστειλε τὸν Υἱόν του μὲ σάρκα, ἡ ὁποία ὡμοίαζε μόνον, ἀλλὰ δὲν ἦτο καὶ πράγματι σὰρξ ἁμαρτίας, καὶ ἔτσι κατεδίκασε καὶ κατέλυσε τὴν ἁμαρτίαν διὰ τῆς σαρκὸς τοῦ Υἱοῦ του, ἡ ὁποία, καίτοι ἀναμάρτητος, ὑπέστη τὰς συνεπείας τῆς ἁμαρτίας παραδοθεῖσα εἰς θάνατον.

4 ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα·

4 Ὥστε ὅλα ὅσα ἀπαιτοῦσεν ἀπὸ ἡμᾶς ὁ νόμος ὡς δίκαιον, ἐξετελέσθησαν πλήρως ἀπὸ ἡμᾶς, οἱ ὁποῖοι πολιτευόμεθα τώρα ὄχι σύμφωνα μὲ τὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκός, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὰς ὑπαγορεύσεις τῶν ἀνωτέρων πνευματικῶν μας δυνάμεων, καθὼς τὰς φωτίζει καὶ τὰς ἐνισχύει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

5 οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν, οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα τὰ τοῦ πνεύματος.

5 Ναί· ζῶμεν τώρα κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις ὄχι τῆς σαρκός, ἀλλὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Διότι ὅσοι εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς σαρκός, σκέπτονται καὶ φρονοῦν καὶ θέλουν ὅσα ζητεῖ ἡ σάρξ. Ὅσοι δὲ διευθύνονται ἀπὸ τὰς ἀνωτέρας πνευματικὰς δυνάμεις μας, ὅπως γίνονται αὗται ὅταν ἔχουν τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, σκέπτονται καὶ φρονοῦν καὶ θέλουν ἐκεῖνα, ποὺ ἀσπάζεται ἡ ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀναγεννημένη ψυχή.

6 τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος, τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη· διότι τὸ φρόνημα

6 Εἶναι δὲ ἐντελῶς ἀντίθετα ἐκεῖνα, ποὺ ζητεῖ ἡ σάρξ, ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ ζητεῖ τὸ πνεῦμα. Διότι ἡ κατάστασις τοῦ νὰ σκέπτεται κανεὶς καὶ νὰ θέλῃ ἐκεῖνα ποὺ ζητεῖ ἡ σάρξ, προξενεῖ θάνατον πνευματικόν, ἤτοι χωρισμὸν ἀπὸ τὸν Θεόν· ἡ κατάστασις δὲ

Η΄. [1-2]) 4. 31 - 39. γ΄ 27. ζ΄ 6 - 11. 22 - 25 1 Ἰν. α΄ 6. 7. β΄ 1 - 6. [3-4]) ζ΄ 18 - 23. 2 Κρ. ε΄ 21. Γλ. γ΄ 11 - 13. ε΄ 16. 25. Φλ. β΄ 7. Ἑβ. β΄ 14. 17. δ΄ 15. ζ΄ 18. 19. ι΄ 6. 18. Ἰν. α΄ 14. 29. γ΄ 16. η΄ 46. Πρ. ιγ΄ 39. [5]) 1 Κρ. β΄ 14. Ἰν. γ΄ 6. Μτ. ις΄ 23. [6-8]) 13. β΄ 10. ς΄ 21. 23. ζ΄ 18. Κλ. α΄ 21. Ἰκ. δ΄ 4. 1 Ἰν. β΄ 15. 16.

τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς Θεόν·

τοῦ νὰ σκέπτεται καὶ νὰ θέλη κανεὶς ἐκεῖνα, ποὺ ὑπαγορεύει τὸ πνεῦμα, δημιουργεῖ ζωὴν καὶ εἰρήνην. Φέρει δὲ θάνατον ἡ κατάστασις τοῦ σαρκικοῦ ἀνθρώπου, διότι εἶναι ἔχθρα εἰς τὸν Θεόν,

7 τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται· οὐδὲ γὰρ δύναται·

7 καθ' ὅσον δὲν ὑποτάσσεται εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ οὐδὲ τὴν δύναμιν ἔχει νὰ ὑποταχθῇ.

8 οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες Θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται.

8 Ὅσοι δὲ εἶναι παραδομένοι εἰς σαρκικὸν καὶ κοσμικὸν βίον, δὲν ἠμποροῦν νὰ ἀρέσουν εἰς τὸν Θεόν.

9 ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκί, ἀλλ' ἐν πνεύματι, εἴπερ Πνεῦμα Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. εἰ δέ τις Πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ.

9 Σεῖς ὅμως δὲν εἶσθε αἰχμάλωτοι καὶ δοῦλοι τῆς σαρκός, ἀλλὰ κυριαρχεῖσθε ἀπὸ τὸ ἀνώτερον καὶ πνευματικὸν συστατικόν σας, ὅπως ἐφωτίσθη καὶ ἀνεγεννήθη τοῦτο ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐὰν βεβαίως, ὅπως ἐλπίζω, κατοικῇ μέσα σας Πνεῦμα Θεοῦ. Ἄνθρωπος ὅμως, ποὺ δὲν ἔχει μέσα του Πνεῦμα Χριστοῦ, δὲν ἀνήκει εἰς τὸν Χριστόν.

10 εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν δι' ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην.

10 Ἐὰν δὲ κατοικῇ μέσα σας ὁ Χριστὸς διὰ τοῦ Πνεύματός του, τότε τὸ μὲν σῶμα σας ὑπόκειται εἰς τὸν φυσικὸν θάνατον ἐξ αἰτίας τῆς προπατορικῆς μας ἁμαρτίας· ἡ ψυχὴ ὅμως, ποὺ ἔγινε πνευματική, θὰ ἔχῃ ζωὴν αἰωνίαν λόγῳ τῆς δικαιώσεως, ποὺ μᾶς ἔδωκεν ὁ Χριστός, καὶ τῆς ἀρετῆς τὴν ὁποίαν ἤδη διὰ τῆς χάριτος κατορθώνει.

11 εἰ δὲ τὸ Πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας τὸν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν διὰ τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ Πνεῦμα ἐν ὑμῖν.

11 Δὲν σημαίνει δὲ τίποτε, ἐὰν τὸ σῶμα σας εἶναι θνητὸν καὶ ὑπόκειται εἰς θάνατον. Διότι, ἐὰν τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἀνέστησε τὸν Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν, κατοικῇ μέσα σας, αὐτὸς ποὺ ἀνέστησε τὸν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν, θὰ δώσῃ ζωὴν καὶ εἰς τὰ θνητὰ σώματά σας ἐξ αἰτίας τοῦ Πνεύματός του, ποὺ κατοικεῖ μέσα σας.

12 Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, ὀφειλέται ἐσμὲν οὐ τῇ σαρκὶ τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν·

12 Ἀφοῦ λοιπόν, ἀδελφοί, ἠλευθερώθημεν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἀπὸ τὸ κράτος τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου· καὶ ἀφοῦ τέτοιαι ἀμοιβαὶ καὶ εὐεργεσίαι μᾶς ἐπιφυλάσσονται ἀπὸ τὸν Θεόν, εἴμεθα χρεῶσται ὄχι εἰς τὴν σάρκα, διὰ νὰ ζῶμεν κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκός.

13 εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ Πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε.

13 Διότι, ἐὰν ζῆτε ὡς δοῦλοι τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς σαρκός σας, ὡρισμένως μέλλετε νὰ ἀποθάνετε τὸν ἀθάνατον τῆς αἰωνίου κολάσεως θάνατον, τὸν ὁποῖον φέρει εἰς τὸν ἄνθρωπον ὁ αἰώνιος χωρισμὸς ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἐὰν ὅμως μὲ τὰς ἀναγεννημένας ἀπὸ τὴν θείαν χάριν πνευματικάς σας δυνάμεις νεκρώνετε τὰς κακὰς πράξεις τοῦ σώματος, θὰ ζήσετε αἰωνίως καὶ μακαρίως.

14 ὅσοι γὰρ Πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ.

14 Θὰ ζήσετε δὲ αἰωνίως καὶ μακαρίως, διότι ὅσοι κυβερνῶνται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ εἶναι υἱοὶ τοῦ Θεοῦ.

15 οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, ἀλλ' ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν· ἀββᾶ ὁ πατήρ.

15 Εἶσθε δὲ καὶ σεῖς υἱοὶ Θεοῦ. Καὶ αὐτὸ ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ ὅτι ἡ διάθεσις καὶ τὸ φρόνημα, ποὺ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα σᾶς ἐνέπνευσεν ἀπὸ τὴν στιγμὴν τοῦ βαπτίσματός σας, δὲν εἶναι πάλιν διάθεσις δουλικὴ καὶ φρόνημα σκλάβου, ποὺ προκαλεῖ φόβον, ὅπως εἴχατε φόβον, ὅταν ἦσθε ὑπὸ τὸν μωσαϊκὸν νόμον. Ἀλλὰ ἐλάβετε ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα φρόνημα καὶ διάθεσιν κατὰ χάριν υἱῶν, μὲ τὸ θάρρος δέ, ποὺ μᾶς ἐμπνέει τὸ φρόνημα τοῦτο, φωνάζομεν πρὸς τὸν Θεὸν μὲ πόθον καὶ παρρησίαν: Ἀββᾶ ὁ Πατήρ.

[9]) 11. ιγ΄ 14. 1 Κρ. γ΄ 16. ς΄ 19. 2 Κρ. γ΄ 17. Γλ. δ΄ 6. Φλ. α΄ 19. 2 Τμ. α΄ 14. 1 Πτ. α΄ 11. Ἰν. ιδ΄ 23. 1 Ἰν. γ΄ 24. δ΄ 13. [10]) ε΄ 12. ς΄ 4. Γλ. β΄ 20. [11]) 9. 1 Κρ. ς΄ 14. ιε΄ 20 - 22. 2 Κρ. δ΄ 14. ε΄ 1 - 4. Ἰν. ε΄ 28. 29. ια΄ 25. 26. [12-13]) 4 - 9. ς΄ 6. 12 23. ζ΄ 10 - 12. Γλ. ς΄ 8. Ἐφ. δ΄ 22 - 24. Κλ. γ΄ 9. [14]) Γλ. ε΄ 18. Ἰν. α΄ 12. 1 Ἰν. γ΄ 9. 10. [15]) (1 Κρ. β΄ 12). Γλ. δ΄ 5. 6. 2 Τμ. α΄ 7. Ἑβ. β΄ 15. 1 Ἰν. δ΄ 18. Μρ. ιδ΄ 36.

16 αὐτὸ τὸ Πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμὲν τέκνα Θεοῦ.

16 Αὐτὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μαρτυρεῖ μαζὶ μὲ τὸ πνεῦμα μας, ὅτι εἴμεθα τέκνα Θεοῦ.

17 εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι, κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ, εἴπερ συμπάσχομεν ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν.

17 Ἐὰν δὲ εἴμεθα τέκνα, κατὰ φυσικὸν λόγον εἴμεθα καὶ κληρονόμοι. Κληρονόμοι μὲν τοῦ Θεοῦ ὡς πατρός μας, συγκληρονόμοι δὲ τοῦ Χριστοῦ ὡς ἀδελφοῦ μας. Γινόμεθα δὲ συγκληρονόμοι τοῦ Χριστοῦ, ἐὰν βεβαίως πάσχωμεν μαζὶ μὲ αὐτόν, ἵνα καὶ δοξασθῶμεν μαζί του.

Στίχ. 18-39. Ἡ τελικὴ δόξα ἐξασφαλίζεται διὰ τῶν θλίψεων τῆς παρούσης ζωῆς. Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον βοηθὸς εἰς τὰς ἀδυναμίας μας.

18 Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς.

18 Μὴ σᾶς κάνῃ δὲ ἐντύπωσιν, ὅτι ὑποφέρομεν διωγμοὺς καὶ θλίψεις. Διότι σκεπτόμενος λογικῶς πείθομαι, ὅτι δὲν εἶναι ἄξια τὰ ὅσα πάσχομεν καὶ ὑποφέρομεν κατὰ τὸν τωρινὸν καιρὸν ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν δόξαν, ἡ ὁποία μέλλει νὰ ἀποκαλυφθῇ διὰ νὰ δοθῇ εἰς ἡμᾶς.

19 ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται.

19 Ναί· εἶναι τέτοια ἡ δόξα ἐκείνη, ὥστε ἡ σφοδρὰ ἀναμονὴ καὶ αὐτῆς τῆς ἀψύχου κτίσεως εἶναι νὰ περιμένῃ μὲ πόθον τὴν ἔνδοξον φανέρωσιν τῶν παιδιῶν τοῦ Θεοῦ.

20 τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἑκοῦσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, ἐπ' ἐλπίδι

20 Διότι καὶ ἡ κτίσις ὑπεδουλώθη εἰς τὸν θάνατον καὶ τὴν φθοράν, ὄχι μὲ τὴν θέλησίν της, ἀλλ' ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος τὴν ὑπέταξεν εἰς τὴν φθορὰν μὲ κάποιαν ἐλπίδα.

21 ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ.

21 Ποίαν δὲ ἐλπίδα; Ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις θὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὴν ὑποδούλωσιν εἰς τὴν φθοράν, διὰ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐνδόξου καταστάσεως τῶν παιδιῶν τοῦ Θεοῦ.

22 οἴδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν·

22 Αὐτὸ ὅμως θὰ γίνῃ εἰς τὸ μέλλον. Διότι ἐκ τῆς πείρας γνωρίζομεν, ὅτι ὅλη μαζὶ ἡ κτίσις στενάζει καὶ πονεῖ ἕως τώρα.

23 οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ Πνεύματος ἔχοντες καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν υἱοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν.

23 Δὲν στενάζει δὲ μόνον ἡ κτίσις, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι, καίτοι ἀπολαύομεν τὰς δωρεὰς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος σὰν ἄλλον ἀρραβῶνα καὶ πρώτην συγκομιδὴν τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, στενάζομεν ἀπὸ τὸ βάθος τῶν καρδιῶν μας περιμένοντες τὴν τελειωτικὴν καὶ ὁλοκληρωτικὴν καὶ ἔνδοξον φανέρωσιν τῆς υἱοθεσίας, τὴν ἀπελευθέρωσιν δηλ. τοῦ σώματός μας ἀπὸ τὴν φθοράν.

[16-17]) 23. θ΄ 1. Γλ. δ΄ 7. Φλ. γ΄ 10. 2 Τμ. β΄ 11. 12. 1 Πτ. δ΄ 13. 1 Ἰν. γ΄ 2. Μτ. ε΄ 10. κ΄ 22. 23. Ἰν. ιβ΄ 26. [18]) 29. 30. 2 Κρ. δ΄ 17. Κλ. γ΄ 3. 4. 1 Πτ. α΄ 4 - 6. Μτ. ε΄ 12. [19-22]) Γν. γ΄ 17. 19. ε΄ 29. Ἐκ. α΄ 2 κτλ. 2 Πτ. γ΄ 10 - 13. Ἀπ. κα΄ 1. [23]) 17 - 19. 2 Κρ. α΄ 22. ε΄ 2 - 5. Ἐφ. α΄ 13. 14. 1 Ἰν. γ΄ 2. Λκ. κα΄ 28.

24 τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν· ἐλπὶς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν ἐλπίς· ὃ γὰρ βλέπει τις, τί καὶ ἐλπίζει;

24 Περιμένομεν δὲ τὴν φανέρωσιν τῆς υἱοθεσιας, διότι τώρα μὲ τὴν ἐλπίδα ἐσώθημεν. Ἐλπίδα δὲ ποὺ βλέπε.αι καὶ συνεπῶς ἐπραγματοποιήθη, παύει νὰ εἶναι ἐλπίδα. Διότι δι' ἐκεῖνο, ποὺ τὸ βλέπει κανεὶς μὲ τὰ σωματικά του μάτια, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐλπίζῃ ἀκόμη δι' αὐτό;

25 εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα.

25 Ἐὰν ὅμως ἐκεῖνο, ποὺ δὲν βλέπομεν τώρα, αὐτὸ ἐλπίζωμεν νὰ ἀπολαύσωμεν εἰς τὸ μέλλον, μὲ πολλὴν ὑπομονὴν καὶ πόθον τὸ περιμένομεν.

26 Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ Πνεῦμα συναντιλαμβάνεται ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν· τὸ γὰρ τί προσευξόμεθα καθὸ δεῖ οὐκ οἴδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ Πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις·

26 Ἀλλὰ δὲν στενάζει μόνον ἡ κτίσις μαζί μας. Ἀλλ' ὡσαύτως στενάζει μαζί μας καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Μὲ ἄλλας λέξεις καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μᾶς βοηθεῖ καὶ μᾶς ὑποστηρίζει εἰς τὰς φυσικὰς καὶ ἠθικὰς ἀδυναμίας μας. Διότι ἡμεῖς δὲν ἠξεύρομεν, τί σύμφωνα μὲ τὸ πρέπον νὰ ζητήσωμεν εἰς τὴν προσευχήν μας· ἀλλ' αὐτὸ τὸ Πνεῦμα μεσιτεύει ὑπὲρ ἡμῶν ἐμπνέον εἰς τοὺς εὐλαβεῖς Χριστιανοὺς στεναγμούς, τοὺς ὁποίους ἀδυνατεῖ ἀνθρωπίνη γλῶσσα νὰ ἐκφράσῃ, καὶ οἱ ὁποῖοι ὑψώνουν τὰς καρδίας τῶν προσευχομένων μὲ τὴν ἔμπνευσιν τοῦ Πνεύματος εἰς ὕψη, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ἠμπορεῖ νὰ φθάσῃ ἡ πτωχὴ τῶν ἀνθρώπων διάνοια.

27 ὁ δὲ ἐρευνῶν τὰς καρδίας οἶδε τί τὸ φρόνημα τοῦ Πνεύματος, ὅτι κατὰ Θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων.

27 Ὁ Θεὸς ὅμως, ὁ ὁποῖος ἐρευνᾷ καὶ αὐτὰς τὰς κρυφὰς διαθέσεις τῶν καρδιῶν, γνωρίζει τί θέλει νὰ εἴπῃ μὲ τοὺς στεναγμοὺς αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα, διότι κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μεσιτεύει διὰ τῶν ἐμπνεύσεών του ὑπὲρ Χριστιανῶν.

28 Οἴδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν·

28 Ναί· στενάζομεν, ἀλλὰ γνωρίζομεν, ὅτι εἰς ἐκείνους, ποὺ ἀγαποῦν τὸν Θεόν, ὅλα συνεργοῦν διὰ τὸ καλόν τους. Αὐτοὶ ἐκλήθησαν κατὰ τὴν πρὸ αἰώνων ἀπόφασιν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐδέχθησαν τὴν σωτήριον κλῆσιν. Πῶς λοιπὸν νὰ μὴ συνεργοῦν ὅλα διὰ τὸ καλόν τους;

29 ὅτι οὓς προέγνω, καὶ προώρισε συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς·

29 Αὐτοὶ δὲν εἶναι τυχαῖα πρόσωπα. Διότι ἐκείνους, ποὺ μὲ τὴν παγγνωσίαν του ἐπρογνώρισεν ὁ Θεὸς ὡς ἀξίους, αὐτοὺς καὶ προώρισε διὰ νὰ γίνουν ὅμοιοι καὶ ἀποκτήσουν τὴν αὐτὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν μορφὴν πρὸς τὴν ἁγίαν καὶ ἔνδοξον εἰκόνα τοῦ Υἱοῦ του. Νὰ ὁμοιάσουν δηλαδὴ αὐτοὶ πρὸς τὸν χαρακτῆρα, τὴν ἁγιότητα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔνδοξον κατάστασιν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ εἶναι αὐτὸς πρωτότοκος μεταξὺ πολλῶν ἀδελφῶν.

30 οὓς δὲ προώρισε, τούτους καὶ ἐκάλεσε, καὶ οὓς ἐκάλεσε, τούτους καὶ ἐδικαίωσεν, οὓς δὲ ἐδικαίωσε, τούτους καὶ ἐδόξασε.

30 Ὅσους δὲ ἐπρογνώρισεν ὁ Θεὸς ὡς ἀξίους καὶ ἔταξεν εἰς αὐτοὺς ἕνα τέτοιον προορισμόν, τούτους κατὰ φυσικὴν συνέπειαν καὶ ἐκάλεσε διὰ τοῦ κηρύγματος εἰς τὴν πίστιν· καὶ αὐτοὺς ποὺ ἐκάλεσε καὶ οἱ ὁποῖοι ἀπεδέχθησαν τὴν κλῆσιν, τοὺς κατέστησε καὶ δικαίους· ὅσους δὲ ἐδικαίωσεν, αὐτοὺς καὶ κατέστησε κληρονόμους τῆς αἰωνίου δόξης.

31 Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν;

31 Τί λοιπὸν θὰ εἴπωμεν ὡς συμπέρασμα δι' αὐτά, ποὺ μᾶς ἐχάρισεν ὁ Θεός; Ἐὰν ὁ Θεὸς εἶναι μὲ ἡμᾶς, προστάτης μας καὶ ὑπερασπιστής μας, ποῖος θὰ εἶναι ἐναντίον μας; Κανείς, ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν θελήσῃ νὰ μᾶς βλάψῃ.

[24-25]) 2 Κρ. δ΄ 18. ε΄ 7. Γλ. ε΄ 5. Ττ. γ΄ 7. Ἑβ. ια΄ 1. [26-27]) 34. 1 Κρ. δ΄ 5. 2 Κρ. ζ΄ 9. 10. ιβ΄ 8. 9. Λκ. ις΄ 15. [28]) Σφ. Σλ. ις΄ 17. Ῥμ. η΄ 30. 35 - 39. θ΄ 11. 1 Κρ. β΄ 9. Ἐφ. α΄ 11. γ΄ 11. 2 Θσ. β΄ 13. 14. 2 Τμ. α΄ 9. Ἰκ. α΄ 12. [29]) 18. ια΄ 2. 1 Κρ. ιε΄ 49. 2 Κρ. γ΄ 18. Φλ. γ΄ 21. Κλ. α΄ 15. 18. Ἑβ. α΄ 6. [30]) 28. ε΄ 2. 9. θ΄ 23. 24. Ἐφ. β΄ 5. 6. Πρ. ιγ΄ 48. [31]) Ψ. νε΄ 12. ριζ΄ 6. Μτ. α΄ 23.

32 ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτόν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίσεται;

32 Αὐτός, ὁ ὁποῖος δὲν ἐλυπήθη αὐτὸν τὸν μονογενῆ Υἱόν του, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν ὅλων παρέδωκεν αὐτὸν εἰς θάνατον, πῶς δὲν θὰ μᾶς χαρίσῃ μαζὶ μὲ αὐτὸν καὶ ὅλας τὰς χάριτας, ποὺ θὰ ἀπαιτήσῃ ἡ σωτηρία μας; Ἀφοῦ μᾶς ἐχάρισεν αὐτόν, δὲν θὰ μᾶς χαρίσῃ καὶ τὰ ἄλλα, ποὺ χρειάζονται διὰ νὰ σωθῶμεν;

33 τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν Θεοῦ; Θεὸς ὁ δικαιῶν·

33 Ποῖος θὰ εὑρεθῇ κατήγορος ἐναντίον ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἐξέλεξεν; Ἀπολύτως κανείς. Διότι αὐτὸς ὁ Θεὸς συγχωρεῖ τὰς ἁμαρτίας μας καὶ μᾶς δικαιώνει.

34 τίς ὁ κατακρίνων; Χριστὸς ὁ ἀποθανών, μᾶλλον δὲ καὶ ἐγερθείς, ὃς καὶ ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν.

34 Ποῖος θὰ μᾶς κατακρίνῃ καὶ ποίου ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις ἐναντίον μας θὰ ἠμπορέσῃ νὰ σταθῇ; Κανενός. Διότι ὁ Χριστὸς καὶ ὄχι κανένας ἄλλος ἀπέθανε γιὰ μᾶς. Μᾶλλον δὲ ὁ Χριστὸς καὶ ἀνεστήθη ἐκ νεκρῶν γιὰ μᾶς. Ὁ Χριστός, ὁ ὁποῖος καὶ εἶναι ἐνθρονισμένος εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ καὶ μεσιτεύει πρὸς τὸν Πατέρα του ὑπὲρ ἡμῶν.

35 τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; θλῖψις ἢ στενοχωρία ἢ διωγμὸς ἢ λιμὸς ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα;

35 Τέτοιαν ἀγάπην ἔδειξεν εἰς ἡμᾶς ὁ Χριστός. Ποῖος λοιπὸν θὰ ἠμπορέσῃ νὰ μᾶς χωρίσῃ ἀπὸ τὴν ἀγάπην αὐτήν, ποὺ μᾶς ἔχει ὁ Χριστός; Μήπως θὰ μᾶς καταστήσῃ ὀλιγώτερον ἀγαπητοὺς εἰς τὸν Χριστὸν ἢ μήπως θὰ μᾶς χωρίσῃ ἀπ' αὐτοῦ θλῖψις ἀπὸ ἐξωτερικὰς περιστάσεις ἢ στενοχωρία καὶ ἐσωτερικὴ πίεσις τῶν καρδιῶν μας ἢ διωγμὸς ἢ πεῖνα ἢ γύμνια καὶ ἔλλειψις ρούχων ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα ποὺ νὰ μᾶς φοβερίζῃ μὲ σφαγήν;

*36 καθὼς γέγραπται ὅτι **ἕνεκά σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν· ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς.***

36 Ναί· καὶ μὲ σφαγὴν καὶ μὲ θάνατον θὰ μᾶς φοβερίσουν σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ γράφεται εἰς τοὺς θεοπνεύστους ψαλμούς, ὅτι διὰ σέ, Κύριε, κινδυνεύομεν διαρκῶς ν' ἀποθάνωμεν κάθε ἡμέραν τῆς ἐπιγείου ζωῆς μας. Ἐθεωρήθημεν ἀπὸ τοὺς διώκτας μας σὰν πρόβατα ξεχωρισμένα διὰ νὰ σφαγοῦν.

37 ἀλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς.

37 Ἀλλ' εἰς ὅλα αὐτὰ νικῶμεν μὲ τὸ παραπάνω διὰ τῆς βοηθείας τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος μᾶς ἠγάπησε καὶ ἕνεκα τῆς ἀγάπης του δὲν μᾶς ἀφίνει ἀπροστατεύτους εἰς τοὺς κινδύνους καὶ τὰς δυσκόλους αὐτὰς περιστάσεις.

38 πέπεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος οὔτε ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ οὔτε δυνάμεις οὔτε ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα

38 Ναί· τὰ ὑπερνικῶμεν ὅλα. Διότι εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι οὔτε θάνατος μὲ τὸν ὁποῖον ἐνδεχομένως θὰ μᾶς φοβερίσουν, οὔτε ζωὴ μὲ τὴν ὁποίαν μᾶς ὑπόσχονται οἱανδήποτε εὐτυχίαν, οὔτε τὰ τάγματα τῶν οὐρανίων πνευμάτων, οὔτε οἱ ἄγγελοι δηλαδή, οὔτε αἱ ἀρχαί, οὔτε αἱ δυνάμεις, ἀλλ' οὔτε αἱ περιστάσεις καὶ τὰ γεγονότα τοῦ παρόντος, οὔτε μέλλοντα γεγονότα,

39 οὔτε ὕψωμα οὔτε βάθος οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

39 οὔτε αἱ ἔνδοξοι ἐπιτυχίαι ποὺ ὑψώνουν τὸν ἄνθρωπον πολύ, οὔτε αἱ ἄδοξοι ταπεινώσεις ποὺ τὸν καταρρίπτουν εἰς μεγάλα βάθη, οὔτε ὁποιαδήποτε ἄλλη κτίσις διαφορετικὴ ἀπὸ αὐτὴν ποὺ βλέπομεν, θὰ ἠμπορέσῃ νὰ μᾶς χωρίσῃ καὶ νὰ μᾶς ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν μᾶς ἔδειξεν ὁ Θεὸς διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας καὶ ἡ ὁποία μᾶς κρατεῖ στενὰ συνδεδεμένους μαζί του καὶ ἰδιαιτέρως προστατευομένους του.

[32-34]) Γν. κβ΄ 16. Ἠσ. ν΄ 7 - 9. Ῥμ. δ΄ 25. ε΄ 8 - 10. Μρ. ις΄ 19. Ἰν. γ΄ 16. ιδ΄ 16. 1 Ἰν. β΄ 1. Ἑβ. ζ΄ 25. θ΄ 24. [35]) 38. 39. 2 Κρ. ια΄ 23 - 29. ιβ΄ 9. 10. Πρ. κ΄ 24. Ἀπ. ιβ΄ 11. [36]) Ψ. μγ΄ 23. 1 Κρ. δ΄ 9. 2 Κρ. δ΄ 11. ια΄ 23. Ἰν. κα΄ 19. [37]) 1 Κρ. ιε΄ 57. 2 Κρ. β΄ 14. δ΄ 7 - 11. Φλ. δ΄ 13. Ἰν. ις΄ 33. 1 Ἰν. β΄ 13. 14. [38-39]) 35 - 37. 1 Κρ. γ΄ 21 - 23.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Στίχ. 1-5. Ὁ Παῦλος λυπεῖται διὰ τὴν πώρωσιν τοῦ Ἰσραήλ.

Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι, συμμαρτυρούσης μοι τῆς συνειδήσεώς μου ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ,

Ἀς ἔλθω τώρα εἰς ἄλλο ζήτημα. Λέγω ἀλήθειαν ὡς ἄνθρωπος, ποὺ ἐγνώρισε τὸν Χριστὸν καὶ εὑρίσκεται εἰς στενὴν σχέσιν μὲ αὐτόν. Δὲν ψεύδομαι. Εἰς τοῦτο δὲ συμμαρτυρεῖ καὶ ἡ συνείδησίς μου φωτιζομένη ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

2 ὅτι λύπη μοί ἐστι μεγάλη καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου.

2 Σᾶς βεβαιώνω λοιπόν, ὅτι μεγάλη λύπη ὑπάρχει μέσα μου καὶ πόνος συνεχὴς καὶ ἀδιάκοπος εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας μου διὰ τὴν ἀπιστίαν τῶν ὁμοεθνῶν μου Ἰουδαίων.

3 ηὐχόμην γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου, τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα,

3 Θὰ ηὐχόμην δὲ ἐγώ, τὸν ὁποῖον τίποτε δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ χωρίσῃ ἀπὸ τὸν Χριστόν, νὰ χωρισθῶ ἀπὸ αὐτὸν διαπαντός, ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ αὐτό, χάριν τῶν ἀδελφῶν μου Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι εἶναι συγγενεῖς μου ἐκ σαρκικῆς καταγωγῆς.

4 οἵτινές εἰσιν Ἰσραηλῖται, ὧν ἡ υἱοθεσία καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ διαθῆκαι καὶ ἡ νομοθεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ αἱ ἐπαγγελίαι,

4 Λυποῦμαι δέ, διότι ἀπεξενώθησαν ἀπὸ τὴν σωτηρίαν, ποὺ μᾶς ἔφερεν ὁ Μεσσίας, αὐτοί, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀπόγονοι τοῦ Ἰακώβ, ποὺ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὸ τιμητικὸν ὄνομα Ἰσραήλ· αὐτοί, τοὺς ὁποίους υἱοθέτησεν ὁ Θεὸς καὶ ἐνεφανίσθη εἰς αὐτοὺς ἐνδόξως καὶ τοὺς ἔδωκε τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, τὴν ὁποίαν ἐπανειλημμένως ἀνενέωσε· τοὺς ἔδωκε δὲ καὶ τὴν νομοθεσίαν καὶ τὴν λατρείαν καὶ τὰς ὑποσχέσεις.

5 ὧν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

5 Ἐχωρίσθησαν ἀπὸ τὸν Μεσσίαν αὐτοί, τῶν ὁποίων ἐθνικὴ κληρονομία εἶναι οἱ μακαριστοὶ πατέρες, καὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους κατάγεται ὁ Χριστὸς κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην του φύσιν, ὁ ὁποῖος εἶναι Θεὸς ἐξουσιαστὴς ὅλων, ἄξιος νὰ ὑμνῆται εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Στίχ. 6-13. Ἡ ἀποδοκιμασία τοῦ Ἰσραὴλ καὶ αἱ θεῖαι ὑποσχέσεις.

6 Οὐχ οἷον δὲ ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ Ἰσραήλ, οὗτοι Ἰσραήλ,

6 Τὸ ὅτι ὅμως ἐχωρίσθησαν οἱ Ἰσραηλῖται ἀπὸ τὸν Μεσσίαν καὶ ἐξέπεσαν ἀπὸ τὰς εὐλογίας, ποὺ μᾶς ἔφερε, δὲν ἔχει τέτοιαν σημασίαν, ὁποίαν ἐκ πρώτης ὄψεως θὰ ἐφαντάζετο κανείς. Δὲν σημαίνει δηλαδή, ὅτι ἔχασε τὴν δύναμίν του καὶ διεψεύσθη ὁ λόγος, μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐβεβαίωσε τὴν διαθήκην του. Διότι ἀληθινὸς ἰσραηλιτικὸς λαὸς δὲν εἶναι ὅλοι, ὅσοι κατάγονται σαρκικῶς ἀπὸ τὸν Ἰσραήλ.

*7 οὐδ' ὅτι εἰσὶ σπέρμα Ἀβραάμ, πάντες τέκνα, ἀλλ' **ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα·***

7 Οὔτε διότι εἶναι σαρκικοὶ ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ, εἶναι δι' αὐτὸ τέκνα τοῦ Ἀβραὰμ μὲ κληρονομικὰ δικαιώματα ἐπὶ τῆς ἐπαγγελίας. Ἀλλά, καθὼς λέγει ἡ Γραφή, Ἀπὸ τὸν Ἰσαὰκ θὰ ὀνομασθοῦν οἱ ἀληθινοὶ ἀπόγονοί σου.

8 τοῦτ' ἔστιν οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς ταῦτα τέκνα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς σπέρμα.

8 Μὲ ἄλλα λόγια τέκνα τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι τὰ σαρκικὰ τέκνα, ποὺ γεννῶνται κατὰ νόμους φυσικούς. Ἀλλὰ τὰ τέκνα, ποὺ γεννῶνται σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ, αὐτὰ λογαριάζονται εἰς ἀληθινοὺς καὶ πραγματικοὺς ἀπογόνους.

Θ΄. [1]) α΄ 9. β΄ 15. η΄ 16. 1 Τμ. β΄ 7. [2]) γ΄ 3. [3]) ι΄ 1. ια΄ 14. Ἐξ. λβ΄ 32. (Λτ. κζ΄ 28. 29. Ἰσ. Ν. ζ΄ 12. Γλ. α΄ 8. 9. 1 Κρ. ιβ΄ 3. ις΄ 22. Πρ. κγ΄ 14). [4]) Γν. λβ΄ 28. Ἐξ. δ΄ 22. ιθ΄ 5 κτλ. μ΄ 34. 35. 1 Βσ. δ΄ 22. Ῥμ. γ΄ 1. 2. ια΄ 1. ιε΄ 8. Ἐφ. β΄ 12. Ἑβ. θ΄ 1 - 7. Λκ. α΄ 72. Πρ. γ΄ 25. ιγ΄ 32. [5]) α΄ 3. 25. Ἰν. α΄ 1. Μτ. α΄ 1 - 16. Λκ. α΄ 55. [6]) Ἀρ. κγ΄ 19. Ῥμ. β΄ 28. γ΄ 3. ια΄ 29. [7-8]) Γν. κα΄ 12. Γλ. γ΄ 7. 28. δ΄ 23. Ἑβ. ια΄ 18. Ἰν. η΄ 39.

*9 ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος· **κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι καὶ ἔσται τῇ Σάρρᾳ υἱός.***

9 Διότι εἶναι λόγος ἐπαγγελίας καὶ ὑποσχέσεως ὁ λόγος αὐτός, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς τὸν Ἀβραάμ, ὅταν προανήγγελλε τὴν γέννησιν τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ μόνου πραγματικοῦ κληρονόμου τοῦ Ἀβραάμ. Εἶπε δηλαδὴ ὁ Θεός: Τὸ ἐρχόμενον ἔτος σὰν τώρα θὰ ἔλθω καὶ ἡ στεῖρα Σάρρα θὰ ἔχῃ παιδί.

10 οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα, Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν·

10 Ὄχι δὲ μόνον ἡ Σάρρα ἐγέννησε κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ Ρεβέκκα ἔλαβε θείαν ἐπαγγελίαν καὶ ὑπόσχεσιν καὶ ἀπὸ ἕνα ἄνδρα, δηλαδὴ τὸν πατέρα μας Ἰσαάκ, συνέλαβε καὶ ἐτεκνοποίησεν.

11 μήπω γὰρ γεννηθέντων μηδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἵνα ἡ κατ' ἐκλογὴν τοῦ Θεοῦ πρόθεσις μένῃ, οὐκ ἐξ ἔργων, ἀλλ' ἐκ τοῦ καλοῦντος,

*12 ἐρρέθη αὐτῇ ὅτι **ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι,***

*13 καθὼς γέγραπται· **τὸν Ἰακὼβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἠσαῦ ἐμίσησα.***

11, 12 Ὅτι δὲ σύμφωνα μὲ θείαν ὑπόσχεσιν ἐγέννησε καὶ ἡ Ρεβέκκα, ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ ὅτι, ἐνῷ ἀκόμη δὲν εἶχαν γεννηθῆ τὰ δίδυμα παιδιά της καὶ δὲν εἶχαν ἀκόμη πράξει κάτι ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἐλέχθη εἰς αὐτήν, ὅτι ὁ μεγαλύτερος Ἠσαῦ θὰ δουλεύσῃ εἰς τὸν μικρότερον Ἰακώβ. Καὶ ἔγινεν αὐτό, διὰ νὰ μένῃ στερεὰ καὶ ἀδιαμφισβήτητος ἡ βουλὴ καὶ ἡ προαπόφασις τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία βασίζεται εἰς τὴν ἐκλογήν του καὶ δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἔργα ἀνθρώπου, ἀλλ' ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος καλεῖ καὶ προορίζει τοὺς ἀνθρώπους.

13 Πράγματι δὲ ἡ ὑπόσχεσις αὐτὴ τοῦ Θεοῦ ἔλαβε τελείαν ἐπαλήθευσιν σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει γραφῆ ἀπὸ τὸν προφήτην Μαλαχίαν· Τὸν Ἰακὼβ καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας, ποὺ κατάγονται ἀπὸ αὐτόν, ἠγάπησα, λέγει ὁ Θεός· τὸν δὲ Ἠσαῦ καὶ τοὺς ἀπογόνους του Ἰδουμαίους ἀπεδοκίμασα.

Στίχ. 14-33. Ἡ ἀποδοκιμασία τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἡ Θεία δικαιοσύνη.

14 Τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ ἀδικία παρὰ τῷ Θεῷ; μὴ γένοιτο.

14 Ἀλλ' ἐὰν ἡ ἐκλογὴ καὶ ἡ προτίμησις ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος καλεῖ τὸν ἄνθρωπον, τί λοιπὸν θὰ εἴπωμεν; Διέπραξεν ἀδικίαν ὁ Θεὸς εἰς βάρος τοῦ Ἠσαῦ; Μὴ γένοιτο νὰ μᾶς περάσῃ ἀπὸ τὸν νοῦν κάτι τέτοιο.

*15 τῷ γὰρ Μωϋσῇ λέγει· **ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω.***

15 Πάντοτε οὕτως ἐνεργεῖ ὁ Θεός, ἀποδεικνύεται δὲ τοῦτο ἀπὸ τὸ ὅτι καὶ εἰς ἄλλο μέρος βεβαιώνει ἡ Ἁγία Γραφὴ τὸν κατ' ἐκλογὴν προορισμόν, ποὺ κάνει ὁ δίκαιος Θεός. Εἶπε δηλαδὴ εἰς τὸν Μωϋσῆν ὁ Θεός· Θὰ ἐλεήσω ὁποιονδήποτε ἐγὼ ὁ ἀπροσωπόληπτος καὶ δίκαιος κρίνω ἄξιον τοῦ ἐλέους μου, καὶ θὰ δείξω τοὺς οἰκτιρμούς μου εἰς ὁποιονδήποτε ἐγὼ εὑρίσκω ἄξιον τῆς εὐσπλαγχνίας μου.

16 ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος Θεοῦ.

16 Τὸ συμπέρασμα λοιπὸν ἐκ τῆς μαρτυρίας αὐτῆς εἶναι, ὅτι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Ἰακὼβ καὶ τοῦ Ἠσαῦ ἐνήργησεν ὁ Θεὸς σύμφωνα μὲ ἀρχήν, τὴν ὁποίαν ἐφαρμόζει γενικῶς. Κατὰ τὴν ἀρχὴν δὲ αὐτὴν τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ δὲν ἐξαρτᾶται τελείως καὶ ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὸν θέλοντα οὐδὲ ἀπὸ τὸν ἐπιδιώκοντα τὸ ἔλεος τοῦτο ἄνθρωπον, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν ἐλεοῦντα Θεόν.

[9-10]) Γν. ιη΄ 10. 14. κε΄ 21. [11-13]) Γν. κε΄ 23. 2 Βσ. η΄ 14. Μλ. α΄ 2. 3. Ῥμ. η΄ 28. 29. ια΄ 5. Ἐφ. β΄ 8. 9. [14]) Ῥμ. γ΄ 5. 6. [15-16]) Ἐξ. λγ΄ 19. Ἐκ. θ΄ 11. Ῥμ. θ΄ 18. β΄ 1 - 11. 1 Κρ. θ΄ 24. Φλ. β΄ 12. 13. γ΄ 14.

17 λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ Φαραὼ ὅτι ***εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.***
18 ἄρα οὖν ὃν θέλει ἐλεεῖ, ὃν δὲ θέλει σκληρύνει.

19 Ἐρεῖς οὖν μοι· τί ἔτι μέμφεται; τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκε;

20 μενοῦνγε, ὦ ἄνθρωπε, σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ Θεῷ; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι, τί με ἐποίησας οὕτως;
21 ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν;

22 εἰ δὲ θέλων ὁ Θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὀργὴν καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατὸν αὐτοῦ ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεύη ὀργῆς κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν;
23 καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκεύη ἐλέους, — ἃ προητοίμασεν εἰς δόξαν;

24 οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς οὐ μόνον ἐξ Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν,
25 ὡς καὶ ἐν τῷ Ὡσηὲ λέγει· ***καλέσω τὸν οὐ λαόν μου λαόν μου, καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην ἠγαπημένην·***

17 Αὐτὸ ἄλλως τε φαίνεται καὶ ἀπὸ ἄλλο τῆς Γραφῆς παράδειγμα. Διότι λέγει ἡ Γραφὴ εἰς τὸν Φαραώ, ὅτι ἀκριβῶς δι᾿ αὐτὸ ἐπέτρεψα νὰ ἀνυψωθῇς εἰς τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα, διὰ νὰ δείξω διὰ σοῦ τὴν δύναμίν μου καὶ νὰ διαφημισθῇ τὸ ὄνομά μου εἰς ὅλην τὴν γῆν.
18 Συνάγεται λοιπὸν καὶ ἀπὸ τὸ νέον αὐτὸ τῆς Ἁγίας Γραφῆς παράδειγμα, ὅτι ἐλεεῖ ὁ Θεὸς ἐκεῖνον ποὺ θέλει, ἀλλὰ καὶ ὁποιον θέλει, τὸν ἐγκαταλείπει καὶ σκληρύνεται. Προϋποτίθεται ὅμως, ὅτι πάντοτε ἡ θέλησις καὶ ἡ προτίμησις αὐτὴ τοῦ Θεοῦ στηρίζεται ἐπὶ τῆς προγνώσεως καὶ τῆς δικαιοσύνης του.
19 Ὕστερον λοιπὸν ἀπὸ αὐτὰ θὰ μοῦ προβάλῃς τὴν ἔνστασιν· Ἀφοῦ ὅποιον ὁ Θεὸς θέλει, τὸν ἐγκαταλείπει καὶ σκληρύνεται, διατί πλέον ἀποδοκιμάζει καὶ κατακρίνει τοὺς σκληρυνομένους; Εἰς τὸ θέλημά του ποῖος ἀντεστάθη ποτέ;
20 Βεβαίως κανεὶς ποτὲ δὲν ἀντεστάθη εἰς τὸ θέλημά του. Ἀλλὰ ποῖος εἶσαι σύ, ὦ ἀνόητε ἄνθρωπε, ὁ ὁποῖος ἀντιλέγεις εἰς τὸν Θεόν; Μήπως ἠμπορεῖ τὸ πήλινον ἀγγεῖον νὰ εἴπῃ εἰς ἐκεῖνον ποὺ τὸ ἔπλασε, διατί μὲ ἔκαμες δι᾿ αὐτὴν ἢ διὰ τὴν ἄλλην χρῆσιν;
21 Ἢ δὲν ἔχει ὁ ἀγγειοπλάστης ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πηλοῦ νὰ κατασκευάσῃ ἀπὸ τὸ αὐτὸ ζυμωμένον ὑλικὸν ἄλλο μὲν ἀγγεῖον διὰ χρῆσιν τιμητικήν, ἄλλο δὲ διὰ χρῆσιν πρόστυχον; Ἔτσι καὶ ὁ Θεός, χωρὶς νὰ ἐκμηδενίζῃ τὸ αὐτεξούσιον καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἔχει τάξει τὸν καθένα διὰ κάποιον σκοπὸν ἐξυπηρετικὸν τοῦ σχεδίου του.
22 Ἐὰν λοιπὸν θέλων ὁ Θεὸς νὰ δείξῃ τὴν ὀργήν του καὶ νὰ καταστήσῃ γνωστὸν τί δύναται νὰ κάμῃ, ἠνέχθη μὲ πολλὴν μακροθυμίαν ἀγγεῖα καὶ σκεύη ἄξια νὰ ἐπισύρουν τὴν ὀργήν του, τὰ ὁποῖα μόνα τους ἑκατάρτισαν τὸν ἑαυτόν τους διὰ τὴν ἀπώλειαν, τί ἠμπορεῖς νὰ εἴπῃς σύ, ποὺ τολμᾷς νὰ ἀντιλέγῃς εἰς τὸν Θεόν;
23 Καὶ τί πάλιν ἠμπορεῖς νὰ εἴπῃς, ἐὰν ὁ Θεὸς ἠνέχθη μὲ πολλὴν ἀγαθότητα σκεύη ἄξια τοῦ ἐλέους του, διὰ νὰ καταστήσῃ γνωστὸν τὸν πλοῦτον τῶν ἐνδόξων καὶ λαμπρῶν ἰδιοτήτων του εἰς τὰ σκεύη αὐτά, δηλαδὴ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἀξίους τοῦ ἐλέους του, τοὺς ὁποίους ἐκ προτέρου ἑτοίμασε διὰ νὰ τοὺς δοξάσῃ;
24 Καὶ οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἴμεθα ἡμεῖς, τοὺς ὁποίους ἀδιακρίτως καταγωγῆς μᾶς ἐκάλεσεν ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ἐθνικούς,
25 σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο ποὺ εἶπεν ὁ Θεὸς διὰ τοῦ προφήτου Ὠσηέ· θὰ ὀνομάσω λαόν μου τοὺς ἐθνικούς, οἱ ὁποῖοι τώρα δὲν εἶναι λαός μου, καὶ θὰ ὀνομάσω ἀγαπημένην τὴν Ἐκκλησίαν τῶν εἰδωλολατρῶν, ἡ ὁποία τώρα δὲν εἶναι ἀγαπημένη μου·

17) Ἐξ. θ΄ 16. ιδ΄ 4. 17. 3 Μκ. β΄ 6. 18) Ἐξ. δ΄ 21. ζ΄ 3. η΄ 15. 32. ια΄ 10. 19) Ἰβ. θ΄ 19. μ΄ 3. μα΄ 2. Ῥμ. β΄ 5 - 8. 20-21) Ἰβ. θ΄ 2 - 32. Ἐκ. ς΄ 10. Ἡσ. κθ΄ 16. με΄ 9. Ἰρ. ιη΄ 6. 2 Τμ. β΄ 20. 21. Πρ. θ΄ 15. 22) Ἡσ. νδ΄ 16. Ἰρ. κζ΄: ν΄ 25. Ῥμ. α΄ 18. β΄ 4. Ἐφ. β΄ 3. 23-24) η΄ 29. 30. ι΄ 12. Ἐφ. α΄ 3 - 12. 25-26) Ὠσ. β΄ 1. 23. 1 Πτ. β΄ 10.

26 καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐρρέθη αὐτοῖς, οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ Θεοῦ ζῶντος.

27 Ἡσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ· ***ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ κατάλειμμα σωθήσεται·***

28 λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, ὅτι λόγον συντετμημένον ποιήσει Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς.

29 καὶ καθὼς προείρηκεν Ἡσαΐας, ***εἰ μὴ Κύριος Σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν καὶ ὡς Γόμορρα ἂν ὡμοιώθημεν.***

30 Τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην κατέλαβε δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως,

31 Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης εἰς νόμον δικαιοσύνης οὐκ ἔφθασε.

32 διατί; ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως, ἀλλ᾿ ὡς ἐξ ἔργων νόμου· προσέκοψαν γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος,

33 καθὼς γέγραπται· ***ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼν λίθον προσκόμματος καὶ πέτραν σκανδάλου, καὶ πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ᾿ αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται.***

26 καὶ θὰ συμβῇ ὥστε εἰς τὸν τόπον καὶ τὴν χώραν τῶν εἰδωλολατρῶν, ὅπου ἐλέχθη εἰς αὐτούς· Δὲν εἶσθε λαός μου σεῖς, ἐκεῖ θὰ ὀνομασθοῦν παιδιὰ τοῦ ζῶντος Θεοῦ.

27 Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἡσαΐας φωνάζει διὰ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν· Ἐὰν εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἰσραὴλ ἀναρίθμητος, σὰν τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, δὲν θὰ σωθοῦν ὅλοι αὐτοί, ἀλλὰ μόνον τὸ ὑπόλοιπον τῶν καλοπροαιρέτων, ποὺ ἐξελέγη ἀπὸ τὸ πλῆθος αὐτό.

28 Διότι ὁ Θεὸς ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν πρὸ πολλοῦ ἐφοβέρισεν ὅτι θὰ λάβῃ, ἐκτελεῖ σύντομα μὲ δικαιοσύνην· διότι θὰ πραγματοποιήσῃ ὁ Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς ἀπόφασιν, ποὺ σύντομα θὰ ἐκτελεσθῇ.

29 Καὶ καθὼς ὁ αὐτὸς προφήτης Ἡσαΐας ἔχει προείπει· Ἐὰν ὁ Κύριος ὁ παντοκράτωρ δὲν διέσωζε τοὺς καλοπροαιρέτους καὶ δὲν μᾶς ἄφινεν ἀγαθοὺς ἀπογόνους, θὰ εἴχαμεν γίνει σὰν τὰ Σόδομα καὶ θὰ εἴχαμεν ἐξομοιωθῇ πρὸς τὰ Γόμορρα.

30 Τί λοιπὸν θὰ εἴπωμεν; Ποῖον εἶναι τὸ συμπέρασμα τῶν λεχθέντων; Ὄχι, δὲν ἔχασε τὴν δύναμίν της ἡ ἐπαγγελία τοῦ Θεοῦ, οὔτε διεψεύσθη, ἀλλὰ λαοὶ εἰδωλολατρικοί, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπεδίωκαν νὰ δικαιωθοῦν, κατέκτησαν τὴν δικαίωσιν, δικαίωσιν δὲ ἡ ὁποία προέρχεται ἐκ πίστεως, καὶ ἔτσι ἐπαλήθευσε καὶ ἐπραγματοποιήθη ἡ ἐπαγγελία τοῦ Θεοῦ.
31 Ἐνῷ οἱ Ἰσραηλῖται, οἱ ὁποῖοι κατεῖχον τὸν νόμον καὶ ἐπεδίωκαν τὴν δικαίωσιν διὰ τῆς τηρήσεως τοῦ νόμου, δὲν κατώρθωσαν νὰ ἐπιτύχουν τρόπον, ποὺ νὰ ὁδηγῇ εἰς τὴν δικαίωσιν.

32 Διατί; Διότι ἐπεδίωξαν τὴν δικαίωσιν ὄχι διὰ τῆς πίστεως, ἀλλὰ διὰ τῶν ἔργων τοῦ νόμου, σὰν νὰ ἦτο δυνατὸν νὰ τὴν ἐπιτύχουν διὰ τῆς τηρήσεως τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Καὶ ἔτσι ἐξ αἰτίας τῆς ἀπιστίας των εἰς τὸν Χριστὸν ἐσκόνταψαν εἰς τὸν γνωστὸν ἀπὸ τὰς προφητείας τῆς Γραφῆς λίθον, ὁ ὁποῖος προκαλεῖ σκόνταμμα εἰς τοὺς τυφλωμένους ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν.
33 Καὶ γίνεται αὐτὸ σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει γραφῆ εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Ἡσαΐου· Ἰδοὺ ἐγὼ ὁ Θεὸς θὰ θέσω εἰς τὴν Σιὼν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν σὰν ἄλλον λίθον τίμιον καὶ στερεόν, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ σκοντάπτουν πολλοὶ καὶ σὰν ἄλλην πέτραν, ἕνεκα τῆς ὁποίας θὰ πίπτουν κάτω ὅσοι θὰ ἀπιστοῦν. Καθένας ὅμως, ὁ ὁποῖος πιστεύει εἰς αὐτόν, δὲν θὰ ἐντροπιασθῇ.

26-28) Ἡσ. ι΄ 22. 23. Ῥμ. ια΄ 5. 29) Ἡσ. α΄ 9. Ἰζ. ις΄ 46 κτλ. 30-31) γ΄ 21. ι΄ 3. ια΄ 7. 32-33) Ἡσ. η΄ 14. κη΄ 16. Ῥμ. ε΄ 5. ι΄ 11. ιδ΄ 13. Λκ. β΄ 34.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

Στίχ. 1-13. Οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ὑπετάγησαν εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ.

Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέησις ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ ἐστιν εἰς σωτηρίαν·

Παρ' ὅλον ὅμως, ἀδελφοί, ποὺ οἱ Ἰσραηλῖται ἠπίστησαν καὶ ἀπεξενώθησαν ἀπὸ τὴν σωτηρίαν τοῦ Μεσσίου, ἡ μὲν σφοδρὰ ἐπιθυμία καὶ εὐαρέσκεια τῆς καρδίας μου καὶ ἡ δέησις, ποὺ ἀπευθύνω εἰς τὸν Θεόν, εἶναι ὑπὲρ τῶν Ἰσραηλιτῶν, διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν σωτηρίαν.

2 μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον Θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν.

2 Ἐπιθυμῶ δὲ νὰ σωθοῦν, διότι δίδω μαρτυρίαν δι' αὐτούς, ὅτι ἔχουν ζῆλον διὰ τὸν Θεόν, ἀλλὰ δὲν διευθύνεται οὗτος ἀπὸ ὀρθὴν καὶ πλήρη περὶ Θεοῦ καὶ τῶν πρὸς αὐτὸν καθηκόντων μας γνῶσιν.

3 ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στῆσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν.

3 Δὲν ἐφρόντισαν δηλαδὴ νὰ γνωρίσουν τὴν δικαίωσιν, τὴν ὁποίαν ἐξ ἀγαθότητος δίδει ὁ Θεός, καὶ ζητοῦν νὰ στήσουν τὴν ἰδικήν τους ἀντίληψιν περὶ δικαιώσεως. Δι' αὐτὸ δὲν ὑπετάξαν τὸν ἑαυτόν τους εἰς τὴν δικαίωσιν τοῦ Θεοῦ.

4 τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι.

4 Διότι ὁ Χριστὸς ἔδωκε τέλος εἰς τὴν ἀποστολὴν καὶ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου, ὥστε τώρα ἐπιτυγχάνει τὴν δικαίωσιν καθένας ποὺ πιστεύει εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ὄχι ἐκεῖνος ποὺ ἐξαρτᾷ τὴν δικαίωσίν του ἀπὸ τὸν νόμον, ὅπως τὴν ἐξαρτοῦν οἱ ἀπιστήσαντες Ἰσραηλῖται.

*5 Μωϋσῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι **ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς·***

5 Δίδεται δὲ ἡ δικαίωσις μόνον διὰ τῆς πίστεως, διότι ὁ Μωϋσῆς γράφει διὰ τὴν δικαίωσιν, ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τὸν μωσαϊκὸν νόμον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ποὺ θὰ τηρήσῃ ὅλα ἀνεξαιρέτως, ὅσα ὁ νόμος διατάσσει, θὰ ζήσῃ δι' αὐτῶν καὶ συνεπῶς αὐτὸς καὶ μόνος θὰ δικαιωθῇ. Ἡ ἀκριβὴς ὅμως τήρησις τοῦ νόμου ἦτο ἀδύνατος.

*6 ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτω λέγει· **μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν;** τοῦτ' ἔστι Χριστὸν καταγαγεῖν·*

6 Τοὐναντίον διὰ τὴν ἐκ πίστεως δικαίωσιν λέγει ὁ Μωϋσῆς εἰς τὸ Δευτερονόμιον· Μὴ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν καρδίαν σου ὁ λογισμός: Ποῖος θὰ ἀναβῇ εἰς τὸν οὐρανόν; Διὰ νὰ κατεβάσῃ τουτέστι ἀπ' ἐκεῖ τὸν Χριστόν, ποὺ θὰ μὲ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν σωτηρίαν.

*7 ἤ **τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον;** τοῦτ' ἔστι Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν.*

7 Ἢ ποῖος θὰ κατεβῇ εἰς τὰ σκοτεινὰ καὶ βαθειὰ μέρη τοῦ Ἅδου; Διὰ νὰ ἀναστήσῃ τουτέστι τὸν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν, ποὺ θὰ μᾶς δώσῃ τὴν δικαίωσιν καὶ τὴν ζωήν.

*8 ἀλλὰ τί λέγει; **ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν, ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου·** τοῦτ' ἔστι τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν.*

8 Ἀλλὰ τί λέγει ἡ Γραφὴ διὰ τὴν ἐκ πίστεως δικαίωσιν; Λέγει τὰ ἑξῆς· Εἶναι πλησίον σου ὁ λόγος, κοντὰ εἰς τὸ στόμα σου καὶ εἰς τὴν καρδίαν σου. Τουτέστι εἶναι πλησίον σου ὁ λόγος, ποὺ πρέπει νὰ πιστεύσῃς, καὶ τὸν ὁποῖον ἡμεῖς οἱ Ἀπόστολοι κηρύττομεν.

9 ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ

9 Εἶναι δὲ κοντὰ εἰς τὸ στόμα σου καὶ εἰς τὴν καρδίαν σου ὁ λόγος αὐτός, διότι, ἐὰν ὁμολογήσῃς μὲ τὸ στόμα σου τὸν Ἰησοῦν ὡς ὑπέρτατον Κύριον καὶ ἐὰν πιστεύσῃς μὲ τὴν καρδίαν

Ι΄. [1-2]) θ΄ 2 - 3. Γλ. α΄ 14. Πρ. κα΄ 20. κβ΄ 3. [3]) θ΄ 31. 32. Φλ. γ΄ 9. [4]) Γλ. γ΄ 13. 24. δ΄ 5. Ἑβ. η΄ 13. Μτ. ε΄ 17. Ἰν. γ΄ 18 [5]) Λτ. ιη΄ 5. Ἰζ. κ΄ 11. 12. 21. Νεμ. θ΄ 29. Ῥμ. ζ΄ 10. Γλ. γ΄ 12. [6-9]) Δτ. λ΄ 12 - 14. Ῥμ. δ΄ 24. η΄ 3. 11. 1 Κρ. ιβ΄ 3. 2 Κρ. δ΄ 5. Φλ. β΄ 6 - 11. Ἰν. α΄ 18. γ΄ 13. Πρ. β΄ 24 - 36.

καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ·

σου, ὅτι ὁ Θεὸς ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, θὰ σωθῇς.

10 καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν.

10 Θὰ σωθῇς δέ, διότι μὲ τὴν καρδιά του καὶ ὅλην τὴν ψυχήν του πιστεύει κανεὶς καὶ ὡς καρπὸν τῆς πίστεως ταύτης ἔχει τὴν δικαίωσίν του, μὲ τὸ στόμα του δὲ ὁμολογεῖ τὴν πίστιν καὶ ὡς καρπὸν αὐτῆς ἔχει τὴν σωτηρίαν του.

*11 λέγει γὰρ ἡ γραφή· **πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται.***

11 Καὶ ἐπιτυγχάνει τὴν σωτηρίαν του, διότι λέγει ἡ Γραφή· Καθένας ποὺ πιστεύει εἰς αὐτόν, δὲν θὰ ἐντροπιασθῇ.

12 οὐ γάρ ἐστι διαστολὴ Ἰουδαίου τε καὶ Ἕλληνος· ὁ γὰρ αὐτὸς Κύριος πάντων, πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν·

12 Ναί· καθένας ποὺ πιστεύει. Διότι δὲν ὑπάρχει διάκρισις μεταξὺ Ἰουδαίου καὶ Ἕλληνος, διότι ὁ αὐτὸς Κύριος εἶναι Κύριος ὅλων. Ὄχι μόνον Κύριος τῶν Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ Κύριος τῶν ἐθνικῶν. Καὶ ὁ Κύριος αὐτὸς εἶναι πλούσιος εἰς ἀγαθότητα καὶ ἔλεος δι' ὅλους, ὥστε νὰ παρέχῃ ἀφθόνως τὰς δωρεὰς τῆς σωτηρίας πρὸς ἐκείνους, ποὺ ἐπικαλοῦνται αὐτόν.

*13 **πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται.***

13 Ὅτι δὲ ὅσοι ἐπικαλοῦνται αὐτὸν σῴζονται, ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν προφητείαν τοῦ Ἰωήλ, ὁ ὁποῖος βεβαιοῖ, ὅτι καθένας ποὺ θὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, θὰ σωθῇ.

Στίχ. 14-21. Οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἐπίστευσαν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον.

14 πῶς οὖν ἐπικαλέσονται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; πῶς δὲ πιστεύσουσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν; πῶς δὲ ἀκούσουσι χωρὶς κηρύσσοντος;

14 Ἰδοὺ λοιπὸν διατί οἱ Ἰσραηλῖται ἀπεξενώθησαν ἀπὸ τὴν σωτηρίαν καὶ δὲν ἐπέτυχαν τὴν δικαίωσιν. Διὰ νὰ δικαιωθοῦν καὶ σωθοῦν, πρέπει νὰ ἐπικαλεσθοῦν τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Ἀλλὰ πῶς θὰ ἐπικαλεσθοῦν ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἐπίστευσαν; Πῶς δὲ θὰ πιστεύσουν εἰς ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον δὲν ἤκουσαν νὰ κηρύττεται; Πῶς δὲ θὰ ἀκούσουν, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ κάποιος ποὺ νὰ κηρύττῃ;

*15 πῶς δὲ κηρύξουσιν ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσι; καθὼς γέγραπται· **ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθά!***

15 Πῶς δὲ θὰ διεξαγάγουν ἐπιτυχῶς τὴν διακονίαν τοῦ κηρύγματος, ἐὰν δὲν ἀποσταλοῦν διὰ τὴν διακονίαν αὐτὴν ἀπὸ τὸν Θεόν; Γίνεται δὲ ἡ ἀποστολὴ αὐτὴ τῶν διακόνων τοῦ κηρύγματος σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει γραφῇ ἀπὸ τὸν Ἡσαΐαν: Πόσον ὡραῖα εἶναι τὰ πόδια ἐκείνων, ποὺ ἀναγγέλλουν τὸ χαρμόσυνον ἄγγελμα τῆς εἰρήνης, τὴν ὁποίαν μὲ τὸ αἷμα του ἀποκατέστησε μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων ὁ Χριστός· τὰ πόδια ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι εὐαγγελίζονται τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰς εὐλογίας, ποὺ μᾶς ἐξησφάλισεν ὁ Λυτρωτής!

*16 Ἀλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ· Ἡσαΐας γὰρ λέγει· **Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν;***

16 Ἀλλὰ καίτοι ὁ Θεὸς ἀπέστειλε κήρυκας, δὲν ὑπήκουσαν ὅλοι εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου. Ἡ ἀπιστία τους ὅμως ἦτο πρὸ πολλοῦ γνωστή· διότι ὁ Ἡσαΐας λέγει προφητικῶς ἐξ ὀνόματος τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ Θεοῦ· Κύριε, ποῖος ἐπίστευσεν εἰς ὅσα ἤκουσεν ἀπὸ ἡμᾶς νὰ κηρύττωνται; Πολὺ ὀλίγοι.

17 ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος Θεοῦ.

17 Ἐξάγεται λοιπὸν ἀπὸ τὰ λεχθέντα ὡς συμπέρασμα, ὅτι ἡ πίστις γεννᾶται ἀπὸ τὸ ἀκουόμενον κήρυγμα, τὸ δὲ κήρυγμα γίνεται διὰ τῆς ἀναπτύξεως καὶ γνωστοποιήσεως τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ.

[10]) 2 Κρ. δ΄ 13. 1 Ἰν. β΄ 23. δ΄ 2. 3. ε΄ 1. Μτ. ι΄ 32. [11]) Ἡσ. κη΄ 16. Ῥμ. θ΄ 33. [12]) γ΄ 22. 29. θ΄ 23. 24. Πρ. ι΄ 34. 36. [13]) Ἰωλ. β΄ 32. Πρ. β΄ 21. [14]) 17. 18. [15]) Ἡσ. νβ΄ 7. [16]) Ἡσ. νγ΄ 1. Ἰν. ιβ΄ 38. [17]) Γλ. γ΄ 2. 5. Ἰν. ιζ΄ 20. Λκ. γ΄ 2.

18 *ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἤκουσαν; μενοῦνγε* ***εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν.***

18 Ἀλλὰ λέγω ἐξετάζων ἐνδεχομένην ἔνστασιν: Μήπως οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἤκουσαν θεῖον κήρυγμα; Βεβαίως ἤκουσαν, διότι ἡ φωνὴ τῶν κηρύκων τοῦ εὐαγγελίου, ὁμοία πρὸς τὴν φωνήν, μὲ τὴν ὁποίαν τὰ ἔργα τῆς δημιουργίας ἐξαγγέλλουν τὸν Ποιητήν τους, ἐβγῆκεν εἰς ὅλην τὴν γῆν καὶ οἱ λόγοι τους ἀκούσθησαν εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης.

19 *ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἔγνω Ἰσραήλ; πρῶτος Μωϋσῆς λέγει·* ***ἐγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ ὑμᾶς.***

19 Ἀλλὰ καὶ νέαν ἔνστασιν ἐξετάζων λέγω: Μήπως δὲν ἐκατάλαβεν ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ; Ὄχι. Διότι, καθὼς καταφαίνεται ἀπὸ τὰς προφητείας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς ἦτο ἀνέκαθεν σκληροκάρδιος. Πρῶτος ὁ Μωϋσῆς λέγει ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ· Ἐγὼ θὰ σᾶς κάμω νὰ κυριευθῆτε ἀπὸ ζήλειαν δι' ἔθνος, ποὺ σεῖς δὲν τὸ λογαριάζετε γιὰ ἔθνος· διὰ τοὺς ἀσυνέτους εἰδωλολάτρας, τοὺς ὁποίους ἐγὼ θὰ ἐλεήσω καὶ θὰ τιμήσω, θὰ φθάσῃ ἡ ζήλεια σας μέχρις ὀργῆς.

20 *Ἠσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει·* ***εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσι.***

20 Ὁ Ἠσαΐας δὲ ἐν μέσῳ τῶν Ἰσραηλιτῶν, ποὺ ἐπεριφρόνουν τοὺς εἰδωλολάτρας, λαμβάνει τὴν τόλμην καὶ λέγει ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ: Εὑρέθην ἐγώ, ὁ ἀληθινὸς Θεός, ἀπὸ ἐθνικοὺς ποὺ δὲν μὲ ζητοῦν, ἔγινα φανερὸς εἰς ἐκείνους ποὺ δὲν μὲ ἐρωτοῦν, διότι δὲν μὲ ἠξεύρουν.

21 *πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει·* ***ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα.***

21 Πρὸς δὲ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν λέγει: Διαρκῶς σὰν πατέρας στοργικὸς ἐξάπλωσα τὰ χέρια μου διὰ νὰ ἀγκαλιάσω λαόν, ὁ ὁποῖος ἀπειθεῖ καὶ ἀντιλέγει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄

Στίχ. 1-10. Συνέπειαι τῆς ἀπιστίας τῶν Ἰουδαίων.

Λέγω οὖν, μὴ ἀπώσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; μὴ γένοιτο· καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλίτης εἰμί, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ, φυλῆς Βενιαμίν.

Κατόπιν λοιπὸν αὐτῶν, ποὺ εἴπομεν, ἐρωτῶ: Μήπως ὁ Θεὸς ἔσπρωξε μακρυὰ καὶ ἀπέρριψε τὸν ἐκλεκτὸν λαόν του; Μὴ γένοιτο νὰ εἴπωμεν κάτι τέτοιο. Διότι καὶ ἐγώ, τὸν ὁποῖον ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς Ἀπόστολον τοῦ Εὐαγγελίου, εἶμαι Ἰσραηλίτης, ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀβραάμ, ἀπὸ τὴν φυλὴν Βενιαμίν. Πῶς λοιπὸν θὰ μὲ ἐξέλεγεν Ἀπόστολόν του ὁ Θεός, ἐὰν εἶχεν ἀπορρίψει τοὺς Ἰσραηλίτας;

2 *οὐκ ἀπώσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὃν προέγνω. ἢ οὐκ οἴδατε ἐν Ἠλίᾳ τί λέγει ἡ γραφή, ὡς ἐντυγχάνει τῷ Θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ λέγων;*

2 Ὄχι· δὲν ἀπέρριψεν ὁ Θεὸς τοὺς Ἰσραηλίτας, τοὺς ὁποίους, προτοῦ νὰ καλέσῃ τὰ ἔθνη, ἐπρογνώρισε καὶ ἐξέλεξεν ὡς λαὸν ἴδικόν του. Ἀλλ' αὐτό, ποὺ συνέβη σήμερον, ἔγινε καὶ προτήτερα εἰς ἄλλους χρόνους τῆς Π. Διαθήκης. Ἢ δὲν ἠξεύρετε, τί λέγει ἡ Γραφή, ὅταν ἐξιστορῇ τὴν δρᾶσιν τοῦ προφήτου Ἠλία; Πῶς δηλαδὴ ὁ Ἠλίας προσευχόμενος εἰς τὸν Θεὸν ὁμιλεῖ κατὰ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ λέγων:

3 Κύριε, τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν καὶ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν, κἀγὼ ὑπελείφθην μόνος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου.

3 Κύριε, τοὺς προφήτας σου ἐφόνευσαν καὶ κατέστρεψαν τὰ θυσιαστήριά σου· καὶ ἐγὼ ἀπέμεινα μοναχὸς καὶ ζητοῦν τὴν ζωήν μου.

---

[18]) Ψ. ιη΄ 5. Κλ. α΄ 6. 23. Μρ. ιϛ΄ 20. [19]) Δτ. λβ΄ 21. Ῥμ. θ΄ 25. ια΄ 11. 14. [20-21]) Ἡσ. ξε΄ 1. 2.
ΙΑ΄. [1]) 1 Βσ. ιβ΄ 22. Ψ. ϟγ΄ 14. Ἱρ. λη΄:λα΄ 37. Ῥμ. θ΄ 4. 2 Κρ. ια΄ 22. Φλ. γ΄ 5. [2-3]) 3 Βσ. ιθ΄ 10. 14. Ῥμ. ια΄ 29. Μτ. ι[...] 20.

4 *ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμός;* ***κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους ἄνδρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ.***

4 Ἀλλὰ τί τοῦ λέγει ἡ ἀποκάλυψις, ποὺ ἔγινεν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν Θεόν; Ἐφύλαξα διὰ τὸν ἑαυτόν μου ἑπτὰ χιλιάδας ἄνδρας, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐγονάτισαν διὰ νὰ προσκυνήσουν τὸ εἴδωλον τοῦ Βάαλ.

5 *οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λεῖμμα κατ' ἐκλογὴν χάριτος γέγονεν.*

5 Ὅπως λοιπὸν τότε, ἔτσι καὶ εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν ἔχει ξεχωρισθῆ κάποιο ὑπόλοιπον πιστῶν Ἰσραηλιτῶν σύμφωνα μὲ ἐκλογήν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ Θεὸς κατὰ χάριν.

6 *εἰ δὲ χάριτι, οὐκέτι ἐξ ἔργων· ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκέτι γίνεται χάρις. εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκέτι ἐστὶ χάρις· ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκέτι ἐστὶν ἔργον.*

6 Ἐὰν δὲ τὸ ὑπόλοιπον αὐτὸ ἐξέλεξεν ὁ Θεὸς κατὰ χάριν, τότε ἡ ἐκλογὴ δὲν ἔγινε πλέον δι' ἔργα ἀξιόμισθα. Διότι ἄλλως ἡ χάρις παύει πλέον νὰ εἶναι καὶ εἰς τὴν πραγματικότητα χάρις. Ἐὰν δὲ ἐξελέγη τὸ ὑπόλοιπον αὐτὸ λόγῳ τῶν ἔργων του τῶν ἀγαθῶν, ἡ χάρις δὲν εἶναι πλέον χάρις. Διότι ἀλλοιῶς τὸ ἀγαθὸν ἔργον παύει πλέον νὰ εἶναι πρᾶξις ἀξιόμισθος καὶ ἀξία ἀνταμοιβῆς.

7 *Τί οὖν; ὃ ἐπιζητεῖ Ἰσραήλ, τοῦτο οὐκ ἐπέτυχεν, ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν,*

7 Τί λοιπὸν συνέβη μὲ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν ἐν σχέσει μὲ τὴν πλήρωσιν τῆς ἐπαγγελίας; Ἐκεῖνο ποὺ μὲ ἐπιμονὴν ζητεῖ ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαός, ἤτοι τὴν δικαίωσιν διὰ τοῦ νόμου, δὲν τὸ ἐπέτυχεν. Ἐπέτυχαν ὅμως τὴν δικαίωσιν διὰ τῆς πίστεως ἐκεῖνοι ἐκ τῶν Ἰσραηλιτῶν, τοὺς ὁποίους ἐξέλεξεν ὁ Θεός. Οἱ δὲ λοιποί, ποὺ δὲν ἐξελέγησαν, ἔγιναν σκληροὶ καὶ πωρωμένοι ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν των.

8 *καθὼς γέγραπται·* ***ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς πνεῦμα κατανύξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.***

8 Καὶ ἔγινεν αὐτὸ σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει γραφῆ προφητικῶς: Παρεχώρησεν ὁ Θεὸς νὰ τοὺς καταλάβῃ πνεῦμα, ποὺ ἔκαμεν ἀναισθήτους τὰς ψυχάς των, ὥστε νὰ μὴ συγκινηθοῦν διόλου ἀπὸ τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου. Καὶ ἔτσι τὰ μάτια τους βλέπουν μὲν ἐξωτερικῶς τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ δὲν βλέπουν καὶ τὸ ἐσωτερικὸν νόημά τους· καὶ τὰ αὐτιά τους ἀκούουν μὲν τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ αὐτοὶ σὰν νὰ ἦσαν κωφοί, δὲν τοὺς ἐννοοῦν μέχρι τῆς σημερινῆς ἡμέρας.

9 *καὶ Δαυῒδ λέγει·* ***γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς θήραν καὶ εἰς σκάνδαλον καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς·***

9 Εἰς αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ Ἠσαΐου προσθέτει καὶ ὁ Δαβὶδ διὰ τὴν τιμωρίαν, ποὺ ἁρμόζει εἰς τὴν ἀπιστίαν τους: Ἡ τράπεζά τους, ποὺ ἀπολαμβάνουν τὰ ἀγαθὰ τῆς χαρούμενης ζωῆς των, ἂς μεταβληθῇ εἰς παγίδα διὰ νὰ πιασθοῦν εἰς αὐτήν· ἂς μεταβληθῇ καὶ εἰς βρόχον κυνηγίου διὰ νὰ συλληφθοῦν σὰν θηράματα, καὶ εἰς πρόσκομμα διὰ νὰ σκοντάψουν καὶ πέσουν μέσα εἰς λάκκον καὶ εἰς δικαίαν τιμωρίαν.

10 σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς σύγκαμψον.

10 Ἂς κυριεύσῃ σκοτισμὸς τὰ μάτια τοῦ νοῦ των διὰ νὰ μὴ βλέπουν, καὶ ἂς κυρτωθῇ γιὰ πάντα ἡ ράχη των διὰ νὰ μένουν ὑποδουλωμένοι εἰς τὴν ἁμαρτίαν τῆς ἀπιστίας των.

---

[4]) 3 Βσ. ιθ΄ 18. [5]) θ΄ 27. [6]) δ΄ 4. [7]) 25. θ΄ 31. 2 Κρ. γ΄ 14. Ἰν. ιβ΄ 40. Μρ. ϛ΄ 52. η΄ 17. [8]) Δτ. κθ΄ 4. Ἡσ. κθ΄ 10. Ψ. νθ΄ 5. Μτ. ιγ΄ 14. 15. [9-10]) Ψ. ξη΄ 23. 24. (λδ΄ 8).

Στίχ. 11-24. Ἡ Θεία Πρόνοια καὶ ἡ πτῶσις τοῦ Ἰσραήλ.

11 Λέγω οὖν, μὴ ἔπταισαν ἵνα πέσωσι; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν, εἰς τὸ παραζηλῶσαι αὐτούς.

11 Δὲν ἠμπορεῖ λοιπὸν κανεὶς νὰ ἀρνηθῇ, ὅτι οἱ Ἰσραηλῖται ὑπέχουν ὁλόκληρον τὴν εὐθύνην τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀπιστίας των. Γεννᾶται ὅμως τὸ ἐρώτημα: Μήπως οἱ ἀπιστήσαντες Ἰουδαῖοι ἐσκόνταψαν διὰ νὰ πέσουν τελειωτικά, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ καμμία ἐλπὶς νὰ ἀνορθωθοῦν ἀπὸ τὴν πτῶσιν τους αὐτήν; Μὴ γένοιτο ποτὲ νὰ εἴπωμεν κάτι τέτοιο. Ἀλλὰ ἔπεσαν διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ μὲ τὴν πτῶσιν τους αὐτὴν ἡ διὰ τοῦ Χριστοῦ σωτηρία εἰς τοὺς ἐθνικούς, ἔτσι δὲ νὰ διεγείρῃ εἰς αὐτοὺς ζηλοτυπίαν ὁ Θεὸς καὶ ἀπὸ τὴν ζήλειαν ποὺ θὰ τοὺς πιάσῃ, ὅταν βλέπουν τοὺς ἐθνικοὺς νὰ κληρονομοῦν τὴν ἐπαγγελίαν, νὰ παρακινηθοῦν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ νὰ πιστεύσουν.

12 εἰ δὲ τὸ παράπτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμου καὶ τὸ ἥττημα αὐτῶν πλοῦτος ἐθνῶν, πόσῳ μᾶλλον τὸ πλήρωμα αὐτῶν;

12 Ἐὰν δὲ ἡ πτῶσις των ἔφερε πλοῦτον εὐλογιῶν εἰς τὸν κόσμον καὶ ἐὰν ἡ ἧττα των καὶ ἡ κατάπτωσίς των ἐν τῇ πνευματικῇ ζωῇ ἔγινε πρόξενος πλουσίων δωρεῶν εἰς τοὺς ἐθνικούς, πόσῳ μᾶλλον ἡ προσέλευσις ὁλοκλήρου τοῦ ἀριθμοῦ των εἰς τὴν πίστιν θὰ γίνῃ πηγὴ πλουσίων δωρεῶν καὶ χαρίτων εἰς ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα;

13 Ὑμῖν γὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν. ἐφ' ὅσον μέν εἰμι ἐγὼ ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου δοξάζω,

13 Μὴ νομίσετε δέ, ὅτι αἱ ἰδέαι μου αὐταὶ περὶ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ συντελοῦν εἰς τὸ νὰ λησμονήσω τὴν ἀποστολήν μου εἰς τὰ ἔθνη. Διότι λέγω εἰς σᾶς τοὺς ἐξ ἐθνῶν Χριστιανούς· Ἐφ' ὅσον εἶμαι ἐγὼ ἀπόστολος διὰ νὰ κηρύττω τὸ εὐαγγέλιον εἰς τοὺς ἐθνικούς, προσπαθῶ νὰ τιμήσω τὴν μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν ἀποστολήν μου αὐτὴν καὶ νὰ ἀποδείξω αὐτὴν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον καρποφόρον.

14 εἴ πως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν.

14 Ναί· προσπαθῶ νὰ ἑλκύσω μὲ τὸ κήρυγμά μου ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρους εἰδωλολάτρας εἰς τὸν Χριστόν, μήπως ἔτσι διεγείρω τὴν ζήλειαν τῶν κατὰ σάρκα ὁμοεθνῶν μου καὶ σώσω μερικοὺς ἀπὸ αὐτούς, ὅσοι θὰ παρακινηθοῦν ἀπὸ τὴν ζήλειαν αὐτὴν νὰ γίνουν καὶ αὐτοὶ Χριστιανοί.

15 εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου, τίς ἡ πρόσληψις εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν;

15 Προσπαθῶ δὲ νὰ σώσω ἔστω καὶ ὀλίγους συμπατριώτας μου, διότι ἐὰν ἡ ἀποβολὴ καὶ ἀποδοκιμασία τους ἔγινεν αἰτία νὰ συνδιαλλαγῇ ὁ κόσμος μὲ τὸν Θεόν, τί ἄλλο θὰ εἶναι ἡ πρόσληψίς τους εἰς τὴν πίστιν παρὰ ζωὴ ὅλων καὶ ἀνάστασις πνευματικὴ ἐκ νεκρῶν;

16 εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι.

16 Ἐὰν δὲ οἱ ἔνδοξοι πατέρες καὶ προφῆται τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, τοὺς ὁποίους ἠμποροῦμεν νὰ παρομοιάσωμεν μὲ τὸ προζύμιον ἐκ τῆς νέας ἐσοδείας, εἶναι ἅγιοι ὡς ἀφιερωθέντες εἰς τὸν Θεὸν καὶ εὐλογηθέντες ὑπ' αὐτοῦ, τότε καὶ ὁλόκληρον τὸ ζυμούμενον δι' αὐτοῦ ὑλικόν, ἤτοι ὁλόκληρον τὸ ἰουδαϊκὸν ἔθνος εἶναι κατάλληλον διὰ νὰ γίνῃ ἅγιον. Καὶ ἐὰν ἡ ῥίζα, ἤτοι οἱ πατριάρχαι τῶν Ἰουδαίων, εἶναι ἁγία, τότε καὶ τῆς ῥίζης αὐτῆς οἱ κλάδοι, ἤτοι οἱ Ἰσραηλῖται, εἶναι κατάλληλοι νὰ γίνουν ἅγιοι.

[11]) 28 - 31. ι΄ 19. Πρ. ιγ΄ 46. [12]) 15. 26. [13-14]) θ΄ 3. ιε΄ 15 - 21. 1 Κρ. θ΄ 22. 1 Τμ. δ΄ 16. 2 Τμ. δ΄ 5. 2 Θσ. γ΄ 1. [15]) 12. [16]) Ἀρ. ιε΄ 17 - 21. Σρ. μ΄ 15. 1 Κρ. ζ΄ 14.

17 Εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς καὶ συγκοινωνὸς τῆς ῥίζης καὶ τῆς πιότητος τῆς ἐλαίας ἐγένου,

17 Ἀλλ' ἐὰν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς κλάδους ἀπεκόπησαν ἕνεκα τῆς ἀπιστίας των καὶ ἐχωρίσθησαν ἀπὸ τὴν ἁγίαν ῥίζαν τῶν πατριαρχῶν καὶ προφητῶν, σὺ δὲ ὁ μέχρι πρὸ ὀλίγου εἰδωλολάτρης, καίτοι ἦσο ἀγριελαία καὶ ὡμοίαζες πρὸς δένδρον ἄγριον καὶ ἄκαρπον, ἐκεντρώθης μεταξὺ τῶν κλάδων τῆς εὐλογημένης ῥίζης καὶ ἔγινες συγκοινωνὸς τῆς ῥίζης αὐτῆς καὶ τοῦ παχέος χυμοῦ τῆς ἐλαίας,

18 μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων· εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις, ἀλλ' ἡ ῥίζα σέ.

18 μὴ ὑπερηφανεύεσαι καὶ μὴ περιφρονῇς τοὺς κλάδους ποὺ ἀπεκόπησαν. Ἐὰν δὲ ὑψηλοφρονῇς ἀλαζονικῶς, μάθε, ὅτι δὲν βαστάζεις σὺ τὴν ῥίζαν, ἀλλ' ἡ ῥίζα βαστάζει σέ, καὶ εἰς αὐτήν, ἤτοι εἰς τοὺς πατριάρχας, ὀφείλεται τὸ ὅτι σὺ ἀπολαύεις τὰς θείας εὐλογίας.

19 ἐρεῖς οὖν· ἐξεκλάσθησαν οἱ κλάδοι, ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ.

19 Θὰ εἴπῃς λοιπὸν ἴσως δικαιολογῶν τὴν ἀλαζονείαν σου: Ἀπεκόπησαν οἱ κλάδοι, διὰ νὰ γίνῃ τόπος δι' ἐμὲ καὶ ἐγκεντρισθῶ ἐγὼ εἰς τὸ ἥμερον καὶ εὐλογημένον δένδρον.

20 καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει ἕστηκας. μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ·

20 Πολὺ καλά. Οἱ κλάδοι ὅμως ἀπεκόπησαν ἕνεκα τῆς ἀπιστίας· σὺ δὲ οὐχὶ ἕνεκα τῶν ἔργων σου καὶ τῆς ἰδικῆς σου ἀξιομισθίας, ἀλλ' ἕνεκα τῆς πίστεως στέκεις ὄρθιος καὶ κολλημένος ἐπὶ τῆς ῥίζης. Πρόσεξε λοιπόν. Μὴ ὑπερηφανεύεσαι, ἀλλὰ ταπεινοφρονῶν ἔχε φόβον.

21 εἰ γὰρ ὁ Θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο, μή πως οὐδὲ σοῦ φείσεται.

21 Διότι, ἐὰν ὁ Θεὸς τοὺς φυσικοὺς κλάδους δὲν ἐλυπήθη καὶ δὲν ἐλογάριασε, φοβήθητι, μήπως δὲν λογαριάσῃ οὔτε σέ, ποὺ δὲν εἶσαι φυσικὸς κλάδος.

22 ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν Θεοῦ, ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας ἀποτομίαν, ἐπὶ δὲ σὲ χρηστότητα, ἐὰν ἐπιμείνῃς τῇ χρηστότητι· ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ.

22 Ἀντὶ λοιπὸν νὰ ὑψηλοφρονῇς, πρόσεχε καὶ κύτταζε καλά, ποίαν ἀγαθότητα καὶ ποίαν αὐστηρότητα ἀμείλικτον ἔδειξεν ὁ Θεός· πρὸς ἐκείνους μὲν οἱ ὁποῖοι διὰ τὴν ἀπιστίαν τους ἔπεσαν, αὐστηρότητα, ἐνῷ πρὸς σὲ ἔδειξεν ἀγαθότητα, ἐὰν ἐπιμείνῃς νὰ στηρίζεσαι καὶ ἐλπίζῃς εἰς τὴν ἀγαθότητα ταύτην· διότι ἄλλως καὶ σὺ θὰ κοπῇς ὁλότελα.

23 καὶ ἐκεῖνοι δέ, ἐὰν μὴ ἐπιμείνωσι τῇ ἀπιστίᾳ, ἐγκεντρισθήσονται· δυνατὸς γὰρ ὁ Θεός ἐστι πάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτούς.

23 Καὶ ἐκεῖνοι δὲ οἱ ὁποῖοι ἀπεκόπησαν, ἐὰν δὲν ἐπιμείνουν εἰς τὴν ἀπιστίαν, θὰ κεντρωθοῦν. Διότι ὁ Θεὸς ἔχει τὴν δύναμιν νὰ τοὺς κεντρώσῃ πάλιν εἰς τὸ ἥμερον καὶ εὐλογημένον δένδρον.

24 εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαίου καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς καλλιέλαιον, πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν ἐγκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ;

24 Λέγω δέ, ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει τὴν δύναμιν νὰ τοὺς κεντρώσῃ πάλιν, διότι, ἐὰν σὺ ἐκόπης ὁριστικὰ ἀπὸ τὸ δένδρον, ποὺ ἀπὸ τὴν φύσιν του εἶναι ἀγρία ἐλαία, καὶ ὅλως ἀντίθετα πρὸς τὴν φύσιν σου ἐκεντρώθης εἰς ἥμερον καὶ καρποφόρον ἐλαίαν, πόσῳ μᾶλλον αὐτοί, οἱ ὁποῖοι εἶναι κλάδοι τῆς αὐτῆς φύσεως πρὸς τὴν ἥμερον ῥίζαν, θὰ κεντρωθοῦν εἰς τὴν ἰδικήν τους ἐλαίαν;

[17-18]) Ἱρ. ια΄ 16. Ῥμ. ια΄ 19 - 25. γ΄ 2. 3. ιε΄ 27. Ἐφ. β΄ 11 - 14. 19. Ἰν. δ΄ 22. (Ἰκ. β΄ 13. γ΄ 14). [19-20]) 23. 30 - 31. ιβ΄ 3. 16. [21]) 1 Κρ. ι΄ 12. [22]) β΄ 4. 2 Κρ. ιγ΄ 10. Ἐφ. β΄ 7. Ττ. γ΄ 4. Ἑβ. γ΄ 14. Ἰν. ιε΄ 2. 4. [23]) 25. 31. ιδ΄ 4. 2 Κρ. γ΄ 14 - 16. [24]) 16. 17.

Στίχ. 25-36. Ὁ Ἰσραὴλ θὰ ἐπιστρέψῃ χάρις εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

25 Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ἦτε παρ' ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πώρωσις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν ἄχρις οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ,
26 καὶ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται, καθὼς γέγραπται· ***ἥξει ἐκ Σιὼν ὁ ῥυόμενος καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ·***
27 καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

25 Διότι δὲν θέλω νὰ ἀγνοῆτε, ἀδελφοί, μίαν ἀλήθειαν, ἡ ὁποία ἕως τώρα ἦτο κρυμμένη καὶ μᾶς ἐφανερώθη ἀπὸ τὸν Θεόν. Εἶναι ὠφέλιμον νὰ μάθετε τὴν ἀλήθειαν αὐτήν, διὰ νὰ μὴ θεωρῆτε σεῖς οἱ ἴδιοι τοὺς ἑαυτούς σας φρονίμους καὶ περιφρονῆτε ἀγέρωχα τοὺς Ἰσραηλίτας. Εἶναι δὲ ἡ ἀλήθεια αὐτή, ὅτι ἔχει γίνει σκλήρυνσις εἰς μέρος τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, ἕως ὅτου εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Χριστοῦ ὁ πλήρης ἀριθμὸς τῶν ἐθνικῶν, τὸν ὁποῖον ἔχει ὁρίσει ὁ Θεός.
26 Καὶ ἔτσι, ὅταν πληρωθῇ ὁ ὅρος αὐτός, ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς ὡς σύνολον θὰ σωθῇ, καθὼς ἔχει γραφῇ εἰς τὰς προφητείας τοῦ Ἠσαΐου: Θὰ ἔλθῃ ἀπὸ τὴν Σιὼν ἐκεῖνος, ποὺ ἐλευθερώνει καὶ θὰ ἀποδιώξῃ τὰς ἀσεβείας ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἰακώβ.
27 Καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ διαθήκη, τὴν ὁποίαν θὰ συνάψω πρὸς αὐτούς, ὅταν σηκώσω καὶ ἐξαλείψω τὰς ἁμαρτίας των.

28 κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς, κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας·

28 Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὸ εὐαγγέλιον οἱ ἀπιστήσαντες Ἰουδαῖοι ἔγιναν ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ διὰ σᾶς, διὰ νὰ διευκολυνθῇ δηλαδὴ ἡ εἴσοδός σας εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Μεσσίου, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ θεωροῦν ὡς ἀποκλειστικὸν προνόμιον ἰδικόν τους καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπιμένουν νὰ ἀποκλείωνται ἀπὸ αὐτὴν οἱ ἐθνικοί. Καθ' ὅσον ὅμως ἀφορᾷ εἰς τὴν πρὸ πολλοῦ ἐκλογήν τους ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἀγαπητοὶ εἰς τὸν Θεὸν διὰ τοὺς πατέρας, ἐκ τῶν ὁποίων κατάγονται.

29 ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλῆσις τοῦ Θεοῦ.

29 Εἶναι δὲ ἀγαπητοὶ εἰς τὸν Θεόν, διότι ὁ Θεὸς δὲν ὑπόκειται εἰς πλάνην, ὅταν ἐκλέγῃ καὶ καλῇ καὶ συνεπῶς δὲν μεταμέλεται διὰ τὰ χαρίσματα ποὺ δίδει, καὶ δὲν ἀνακαλεῖ τὴν κλῆσιν ποὺ ἔκαμε.

30 ὥσπερ γὰρ καὶ ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ Θεῷ, νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ,

30 Μὴ σᾶς φαίνεται δὲ παράδοξον καὶ ἀντιφατικὸν τὸ ὅτι, ἐνῷ τὰ χαρίσματα τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀμεταμέλητα καὶ ἀμετάκλητα, ἀπεδοκιμάσθησαν πρὸς τὸ παρὸν οἱ Ἰουδαῖοι. Διότι καὶ σεῖς οἱ ἐθνικοὶ εἴχατε κληθῇ ἄλλοτε ἀπὸ τὸν Θεὸν προτοῦ κληθῇ ὁ Ἀβραάμ. Ἀλλὰ καθὼς σεῖς τότε ἠπειθήσατε εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐλατρεύσατε τὰ εἴδωλα, τώρα δὲ ἐλεήθητε διὰ μέσου τῆς ἀπειθείας τῶν Ἰουδαίων,

31 οὕτω καὶ οὗτοι νῦν ἠπείθησαν, τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεηθῶσι·
32 συνέκλεισε γὰρ ὁ Θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ.

31 ἔτσι καὶ αὐτοὶ τώρα ἀπείθησαν καὶ ἀπίστησαν εἰς τὸ εὐαγγέλιον, διὰ νὰ ἐλεηθοῦν ἔπειτα καὶ αὐτοὶ παρακινούμενοι ἀπὸ τὸ ἔλεος, ποὺ ἐλάβατε σεῖς.
32 Ἔγινε δὲ ἡ ἀπείθεια καὶ ἀπιστία αὐτὴ τῶν ἐθνικῶν προτήτερα καὶ τῶν Ἰουδαίων τώρα, διότι ὁ Θεὸς ἐπέτρεψεν, ἵνα κλεισθοῦν ὅλοι μαζὶ εἰς τὴν ἀπείθειαν, διὰ νὰ δείξῃ εἰς ὅλους τὸ ἔλεός του.

---

[25]) Πρμ. γ΄ 7. κς΄ 12. Ἡσ. ε΄ 21. Ῥμ. ια΄ 7. 12. 33. α΄ 13. ιβ΄ 16. 1 Κρ. ιε΄ 51. Ἐφ. γ΄ 3. Ἰν. ι΄ 16. Λκ. κα΄ 24. [26-27]) Ἡσ. νθ΄ 20. 21. κζ΄ 9. Ἰρ. λη΄:λα΄ 33. 34. Ψ. ιγ΄ 7. Ἰν. α΄ 29. Μτ. κγ΄ 29. κς΄ 28. [28]) Δτ. δ΄ 31. 37. Ῥμ. ια΄ 11. 16. ε΄ 10. [29]) Ἀρ. κγ΄ 19. 1 Βσ. ιε΄ 29. Ῥμ. γ΄ 3. θ΄ 6. 2 Κρ. ζ΄ 10. [30-31]) 11. 12. 15. 19. 20. ιε΄ 9. [32]) γ΄ 9. 19. Γλ. γ΄ 22. 23. 1 Τμ. β΄ 4.

33 Ὦ βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ! ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ!

33 Ὢ ἀκατάληπτον βάθος πλουσίας ἀγαθότητος καὶ σοφίας Θεοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ὁδηγοῦνται ὅλα εἰς τὸ ἄριστον τέλος των! Ὢ πλοῦτος γνώσεως Θεοῦ, διὰ τῆς ὁποίας προγνωρίζει τὸ τέλος ὅλων! Πόσον ὑπερβαίνουν τὴν ἀνθρωπίνην ἔρευναν αἱ κρίσεις καὶ ἀποφάσεις αὐτοῦ, καὶ πόσον εἶναι ἀδύνατον εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου νὰ παρακολουθήσῃ τὰ ἴχνη τῶν σοφῶν καὶ ἀγαθῶν μεθόδων τοῦ Θεοῦ, μὲ τὰς ὁποίας σῴζει τοὺς ἀνθρώπους!

34 τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου; ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο;

34 Διότι, ποῖος ἐγνώρισε τὴν σκέψιν καὶ τὰς βουλὰς τοῦ Κυρίου; Ἢ ποῖος ἔγινε σύμβουλός του;

35 ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ;

35 Ἢ ποῖος τοῦ ἔδωκεν ἢ τοῦ ἐδάνεισε κάτι πρῶτος, ὥστε νὰ δικαιοῦται, ὅπως ἀξιώσῃ ἀνταπόδοσιν καὶ χρεωστικὴν ἀμοιβὴν ἀπὸ αὐτόν;

36 ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα. αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

36 Κανείς. Διότι ἀπὸ αὐτὸν ἐδημιουργήθησαν ὅλα καὶ διὰ τῆς πανσοφίας του κυβερνῶνται καὶ πρὸς δόξαν του ὡς εἰς ὑψιστον σκοπὸν ἀποβλέπουν ὅλα τὰ δημιουργήματα. Εἰς αὐτὸν ἀνήκει ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Στίχ. 1-2. Θυσία ζῶσα καὶ λογική.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ, παραστῆσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν,

Ἀλλ' ἀφοῦ τόσην ἀγαθότητα δεικνύει εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ δείξωμεν διαγωγὴν ἀνταξίαν πρὸς τὰς δωρεὰς τοῦ Θεοῦ. Σᾶς προτρέπω λοιπόν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τῆς εὐσπλαγχνίας καὶ τῶν οἰκτιρμῶν, ποὺ μᾶς ἔδειξεν ὁ Θεός, νὰ παραστήσετε ὡς εἰς ἄλλο θυσιαστήριον τὰ σώματά σας θυσίαν ζωντανήν, ἁγίαν, εὐχάριστον εἰς τὸν Θεόν, χρησιμοποιοῦντες τὰ μέλη σας ὡς ὄργανα πράξεων ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἁγίων, οὐδέποτε δὲ ὡς ὄργανα ἁμαρτίας. Αὐτὴ δὲ ἡ θυσία εἶναι καὶ ἡ μόνη πρέπουσα καθαρῶς πνευματικὴ λατρεία, ποὺ γίνεται μὲ τὰς λογικὰς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου.

2 καὶ μὴ συσχηματίζεσθαι τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθαι τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοὸς ὑμῶν, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον.

2 Καὶ διὰ νὰ προσφέρετε μίαν τέτοιαν λογικὴν καὶ πνευματικὴν θυσίαν εἰς τὸν Θεόν, σᾶς προτρέπω νὰ μὴ ἐξομοιώνεσθε πρὸς τὸν τρόπον τῆς ζωῆς τῶν ὑλοφρόνων ἀνθρώπων, ποὺ εἶναι προσκολλημένοι εἰς τὰς ματαίας σκέψεις καὶ φροντίδας τοῦ παρόντος βίου, ἀλλὰ νὰ μεταμορφώνεσθε διὰ τῆς ἀποκτήσεως νέων χριστιανικῶν φρονημάτων, ὥστε νὰ διακρίνετε ποῖον εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον εἰς αὐτόν, εἶναι δὲ συγχρόνως καὶ τέλειον.

---

[33]) Ἰβ. ε΄ 9. θ΄ 10. ια΄ 7. λδ΄ 24. Ῥμ. β΄ 4. θ΄ 23. ι΄ 12. Ἐφ. α΄ 7. β΄ 7. γ΄ 10. [34]) Ἡσ. μ΄ 13. Ἰρ. κγ΄ 18. Ἰβ. ιε΄ 8. Σφ. Σλ. θ΄ 13. Ἰδθ. η΄ 14. 1 Κρ. β΄ 16. [35]) Ἰβ. λε΄ 7. (μα΄ 11. Ἡσ. μ΄ 14). [36]) ιδ΄ 26: ις΄ 27. 1 Κρ. η΄ 6. Γλ. α΄ 5. Ἐφ. γ΄ 21. Κλ. α΄ 16. Ἑβ. β΄ 10. Μτ. ς΄ 13.

ΙΒ΄. [1]) ς΄ 13. 19. ιε΄ 30. 1 Κρ. α΄ 10. 2 Κρ. ι΄ 1. Ἐφ. δ΄ 1. ε΄ 2. Φλ. γ΄ 3. 1 Θσ. δ΄ 1. 1 Πτ. β΄ 2. 5. Ἰν. δ΄ 24. [2]) α΄ 28. β΄ 18. ς΄ 4. ζ΄ 6. 23. Γλ. α΄ 4. Ἐφ. δ΄ 17. 18. 23. 24. ε΄ 10. 17. ς΄ 6. Κλ. α΄ 9. 1 Θσ. δ΄ 3. 1 Πτ. α΄ 14. Μτ. ς΄ 10. Ἰν. ιβ΄ 31.

Στίχ. 3-21. Πῶς πρέπει νὰ ζῇ ὁ πιστὸς ἀνὰ μέσον τῶν ἄλλων Χριστιανῶν.

3 Λέγω γὰρ διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης μοι παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἑκάστῳ ὡς ὁ Θεὸς ἐμέρισε μέτρον πίστεως.

3 Πρὸς ἀπόκτησιν δὲ τῶν νέων φρονημάτων, ποὺ θὰ σᾶς ἀλλάξουν τὸν νοῦν, φωτιζόμενος ἐγὼ ἀπὸ τὸ χάρισμα τοῦ ἀποστολικοῦ ἀξιώματος ποὺ μοῦ ἐδόθη, διακηρύττω εἰς πάντα μεταξύ σας πιστὸν νὰ μὴ ἔχῃ διὰ τὸν ἑαυτόν του φρόνημα ὑψηλότερον παρ' ἐκεῖνο ποὺ ὀφείλει νὰ ἔχῃ, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ φρόνημα τέτοιο, ὥστε νὰ σκέπτεται διὰ τὸν ἑαυτόν του συνετὰ καὶ ἀληθινά, ἀναλόγως τοῦ χαρίσματος, τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐμοίρασεν εἰς τὸν καθένα. Μὴ νομίσετε δέ, ὅτι τὰ χαρίσματα δίδονται εἰς τὸν καθένα διὰ νὰ τοῦ γίνωνται ἀφορμὴ ἁμαρτωλῆς καυχήσεως καὶ ἀλαζονείας. Δίδονται ταῦτα πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν ἄλλων καὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἐκκλησίας.

4 καθάπερ γὰρ ἐν ἑνὶ σώματι μέλη πολλὰ ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν,

4 Διότι, καθὼς εἰς ἕνα σῶμα ἔχομεν πολλὰ μέλη, ὅλα δὲ τὰ μέλη δὲν ἔχουν τὸ αὐτὸ ἔργον,

5 οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά ἐσμεν ἐν Χριστῷ, ὁ δὲ καθ' εἷς ἀλλήλων μέλη.

5 ἔτσι οἱ πολλοὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πιστοί, εἴμεθα ἕνα σῶμα ἕνεκα τῆς ἑνώσεώς μας μὲ τὸν Χριστόν, ὁ καθένας δὲ εἴμεθα μέλη ἀλλήλων καὶ συνεπῶς ὀφείλομεν ταπεινοφρόνως νὰ συνεργαζώμεθα καὶ νὰ ὑπηρετῇ ὁ καθένας τὸ ὅλον σῶμα τῆς Ἐκκλησίας.

6 ἔχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα, εἴτε προφητείαν, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως,

6 Ἔχοντες δὲ διαφόρους ἱκανότητας ἀνάλογα μὲ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἡ ὁποία μᾶς ἐδόθη, ἂς ἀρκούμεθα εἰς αὐτὰς καὶ ἂς μὴ ζητοῦμεν ἐγωϊστικῶς ἐκεῖνα, ποὺ δὲν μᾶς ἔδωκε τὸ Πνεῦμα. Εἴτε δηλαδὴ ἔχομεν προφητείαν, ἂς προφητεύωμεν ἀνάλογα μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ χαρίσματος, τὸ ὁποῖον ἐδόθη εἰς ἕκαστον προφητεύοντα σύμφωνα μὲ τὸν βαθμὸν τῆς πίστεώς του.

7 εἴτε διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ, εἴτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ,

7 Εἴτε ἔχομεν χάρισμα ἐκκλησιαστικῆς διακονίας, ἂς μένωμεν εἰς τὸ χάρισμα τοῦτο τῆς διακονίας· εἴτε κανεὶς εἶναι διδάσκαλος τῶν θείων ἀληθειῶν, ἂς μένῃ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ καὶ ἂς ἀρκῆται νὰ ἐξηγῇ τὰς ὑπὸ τῶν προφητῶν ἀποκαλυπτομένας καὶ εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ περιλαμβανομένας ἀληθείας.

8 εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει, ὁ μεταδιδούς, ἐν ἁπλότητι, ὁ προϊστάμενος, ἐν σπουδῇ, ὁ ἐλεῶν, ἐν ἱλαρότητι.

8 Καὶ ἐκεῖνος ποὺ ἔχει τὸ χάρισμα νὰ προτρέπῃ εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν θείων ἀληθειῶν, τὰς ὁποίας ἀποκαλύπτει μὲν ὁ προφήτης, ἐξηγεῖ δὲ ὁ διδάσκαλος, ἂς μένῃ εἰς τὸ ἔργον τῆς προτροπῆς. Ἐκεῖνος ποὺ ἔχει κλίσιν νὰ μοιράζῃ ἀπὸ τὰ ἀγαθά του εἰς τοὺς πτωχούς, ἂς πράττῃ τοῦτο μὲ ἀφέλειαν, χωρὶς ἐπίδειξιν ἢ ἄλλα ἐγωϊστικὰ ἐλατήρια. Ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνετέθη ἡ ἐπιστασία καὶ φροντὶς καὶ ἐπιμέλεια ὁποιουδήποτε καλοῦ ἔργου, ἂς ἐπιστατῇ μὲ προθυμίαν καὶ δραστηριότητα. Καὶ ἐκεῖνος ποὺ κάνει ἐλεημοσύνην, ἂς ἐλεῇ μὲ χαρὰν καὶ προσήνειαν.

[3]) 6. α΄ 5. 1 Κρ. γ΄ 5. 10. δ΄ 7. ζ΄ 17. ιβ΄ 11. 2 Κρ. ι΄ 13. Ἐφ. γ΄ 7. 8. δ΄ 7. [4-5]) 1 Κρ. ιβ΄ 12 - 27. Ἐφ. δ΄ 12. 25. [6]) 3. 7. 1 Κρ. ιβ΄ 4. 10. ιγ΄ 8. ιδ΄ 1 κτλ. 1 Θσ. ε΄ 20. Μτ. κε΄ 14. 15. Πρ. ια΄ 27. ιγ΄ 1. [7]) ις΄ 1. 1 Κρ. ιβ΄ 5. 28. 29. Ἐφ. δ΄ 11. Φλ. α΄ 1. 1 Τμ. γ΄ 8. 12. 1 Πτ. δ΄ 10. 11. Πρ. ς΄ 2 - 4. [8]) 2 Κρ. η΄ 2. θ΄ 7. 11. 13. 1 Θσ. ε΄ 12. Ἰκ. α΄ 5. Μτ. ς΄ 3. Πρ. δ΄ 36. ιγ΄ 15. κ΄ 18 - 21.

9 Ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος. ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρόν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ,

9 Ἡ ἀγάπη ἂς εἶναι εἰλικρινὴς καὶ ἐλευθέρα ἀπὸ ὑποκρισίαν. Νὰ ἀποστρέφεσθε μὲ ὅλην σας τὴν δύναμιν τὸ πονηρὸν καὶ νὰ εἶσθε προσκολλημένοι εἰς τὸ ἀγαθόν.

10 τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι, τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι,

10 Διὰ τῆς φιλαδελφίας νὰ γίνεσθε φιλόστοργοι μεταξύ σας. Νὰ προλαμβάνῃ ὁ καθένας τοὺς ἄλλους εἰς τὸ νὰ τοὺς ἀποδίδῃ τὴν τιμήν.

11 τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί, τῷ πνεύματι ζέοντες, τῷ Κυρίῳ δουλεύοντες,

11 Εἰς τὴν προθυμίαν καὶ τὸν ζῆλον, ποὺ ἀπαιτεῖται διὰ κάθε ἔργον θεάρεστον, νὰ μὴ εἶσθε δυσκίνητοι καὶ ὀκνηροί. Αἱ ἐσωτερικαί σας πνευματικαὶ δυνάμεις νὰ εἶναι γεμᾶται ἀπὸ θερμὴν ἀφοσίωσιν καὶ πάντοτε ζεσταὶ ἀπὸ τὴν πνευματικὴν φλόγα τοῦ Πνεύματος. Δι' ὅλων δὲ αὐτῶν νὰ ὑπηρετῆτε ὡς ἀφοσιωμένοι δοῦλοι τὸν Κύριον.

12 τῇ ἐλπίδι χαίροντες, τῇ θλίψει ὑπομένοντες, τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες,

12 Ἡ ἀκλόνητος ἐλπίς σας εἰς τὰ μέλλοντα ἀγαθὰ νὰ σᾶς γεμίζῃ χαρὰν καὶ νὰ σᾶς ἐνισχύῃ, διὰ νὰ δεικνύετε ὑπομονὴν εἰς τὴν θλῖψιν. Καὶ νὰ ἐπιμένετε εἰς τὴν προσευχήν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ λαμβάνετε σπουδαίαν βοήθειαν δι' ὅλας αὐτὰς τὰς ἀρετάς, καθὼς καὶ εἰς τὰς δυσκόλους τοῦ βίου περιστάσεις.

13 ταῖς χρείαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες, τὴν φιλοξενίαν διώκοντες.

13 Νὰ γίνεσθε συμμέτοχοι καὶ βοηθοὶ εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν Χριστιανῶν καὶ νὰ ἐπιδιώκετε τὴν φιλοξενίαν, χωρὶς νὰ περιμένετε οἱ ξενιτευμένοι ἀδελφοὶ νὰ σᾶς ζητήσουν αὐτήν.

14 εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας ὑμᾶς, εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε.

14 Νὰ εὔχεσθε δι' ἐκείνους, ποὺ σᾶς καταδιώκουν· νὰ εὔχεσθε καὶ νὰ λέγετε καλὰ δι' ὅλους καὶ ποτὲ νὰ μὴ καταρᾶσθε.

15 χαίρειν μετὰ χαιρόντων καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων.

15 Χαίρετε μαζὶ μὲ ἐκείνους ποὺ χαίρουν καὶ κλαίετε μαζὶ μὲ ἐκείνους ποὺ κλαίουν.

16 τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες. μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι. μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς.

16 Νὰ ἔχετε μεταξύ σας τὰ αὐτὰ φρονήματα καὶ σχέσεις ἁρμονικάς. Μὴ ἀποβλέπετε καὶ μὴ ἐπιζητεῖτε τὰς ὑψηλὰς διακρίσεις καὶ τιμάς, ἀλλὰ νὰ συγκαταβαίνετε πρὸς τοὺς ταπεινοὺς καὶ νὰ συμμερίζεσθε τὴν ταπεινήν τους θέσιν καὶ ἀσημότητα. Μὴ σχηματίζετε διὰ τὸν ἑαυτόν σας τὸ φρόνημα, ὅτι εἶσθε συνετοὶ καὶ ἔχετε σεῖς ὅλην τὴν γνῶσιν, ὥστε νὰ μὴ σᾶς χρειάζεται ἀπὸ ἄλλον συμβουλή.

17 μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες. προνοούμενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων·

17 Μὴ ἀποδίδετε εἰς κανένα κακὸν ἀντὶ κακοῦ ποὺ σᾶς ἔκαμε. Νὰ εἶσθε προνοητικοὶ καὶ προσεκτικοί, ὥστε ἡ διαγωγή σας νὰ εἶναι ἔντιμος καὶ νὰ παρουσιάζεται καλὴ εἰς τὰ μάτια ὅλων τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ μὴ σκανδαλίζωνται οὗτοι ἐξ αὐτῆς καὶ σχηματίζουν κακὴν ἰδέαν διὰ τὸ εὐαγγέλιον.

18 εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ὑμῶν μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες.

18 Ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ σᾶς, προσπαθεῖτε νὰ ἔχετε εἰρηνικὰς σχέσεις μὲ ὅλους, ἂν εἶναι δυνατόν, τοὺς ἀνθρώπους.

19 μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί, ἀλλὰ δότε τόπον

19 Μὴ ζητῆτε, ἀγαπητοί, μὲ ἐκδικήσεις νὰ ὑπερασπίζετε τὸν ἑαυτόν σας, ἀλλὰ δώσατε τόπον εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ νὰ ἐλ-

[9-10]) Ψ. ϟς΄ 10. Ἀμ. ε΄ 15. 2 Κρ. ς΄ 6. Γλ. ς΄ 10. Φλ. β΄ 3. 1 Θσ. δ΄ 9. 1 Τμ. α΄ 5. 2 Τμ. α΄ 5. Ἐβ. ιγ΄ 1. 1 Πτ. α΄ 22. δ΄ 8. 2 Πτ. α΄ 7. Ἰν. ιγ΄ 34. [11]) ιδ΄ 18. ις΄ 18. Πρ. ιη΄ 25. Ἀπ. γ΄ 15. [12]) ε΄ 2. 3. 1 Θσ. ε΄ 17. Ἐβ. ι΄ 32. 36. Ἰκ. ε΄ 11. Πρ. α΄ 14. Λκ. ιη΄ 1. κα΄ 19. [13]) Δτ. ιε΄ 7. Ῥμ. ιε΄ 25. 27. ις΄ 2. Φλ. δ΄ 14. 1 Τμ. ε΄ 10. Ττ. α΄ 8. Ἐβ. ιγ΄ 2. 3. 1 Πτ. δ΄ 9. Πρ. ια΄ 29. [14]) 17. 20. 1 Κρ. δ΄ 12. Μτ. ε΄ 44. [15]) Ψ. λδ΄ 13. 14. Σρ. ζ΄ 34. [16]) ια΄ 20. 25. ιε΄ 5. 1 Κρ. α΄ 10. 2 Κρ. ιγ΄ 11. Φλ. β΄ 2. δ΄ 2. 1 Πτ. γ΄ 8. [17]) Πρμ. γ΄ 4. 2 Κρ. η΄ 21. 1 Θσ. ε΄ 15. 1 Πτ. γ΄ 9. Μτ. ε΄ 39. [18]) Ψ. λγ΄ 15. 2 Τμ. β΄ 22. Ἐβ. ιβ΄ 14. Μρ. θ΄ 50. [19]) Λτ. ιθ΄ 18. Δτ. λβ΄ 35. 1 Βσ. κδ΄ 13. 16. Σρ. ιθ΄ 17. λη΄ 12. Ῥμ. α΄ 18. ιγ΄ 4. Ἐφ. δ΄ 27. 1 Θσ. β΄ 16. Ἐβ. ι΄ 30. 1 Πτ. β΄ 23. Μτ. ε΄ 39. 43.

*τῇ ὀργῇ· γέγραπται γάρ· **ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος.***

θῃ καὶ νὰ κάμῃ αὐτὴ τὴν ἐκδίκησιν. Διότι εἶναι γραμμένον· Ἐγὼ θὰ κάμω τὴν ἐκδίκησιν· Ἐγὼ θὰ ἀνταποδώσω, λέγει ὁ Κύριος.

20 ἐὰν οὖν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε αὐτόν, ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· τοῦτο γὰρ ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

20 Ἐὰν λοιπὸν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, δίδε ψωμὶ καὶ τροφὴν εἰς αὐτόν· ἐὰν διψᾷ, φέρε του νερὸ νὰ πίῃ· διότι, ἐὰν πράττῃς αὐτό, θὰ μαζεύσῃς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του σὰν ἄλλα κάρβουνα ἀναμμένα σωροὺς ἐντροπῆς καὶ τύψεως συνειδήσεως.

21 μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν.

21 Μὴ νικᾶσαι ἀπὸ τὸ κακόν, ὥστε διὰ παραφορῶν καὶ ἐκδικήσεων νὰ παρασύρεσαι καὶ σὺ εἰς αὐτό, ἀλλὰ νίκα μὲ τὸν καλὸν τρόπον καὶ μὲ τὴν ἀγαθοεργίαν τὸ κακόν. Αὐτὰ εἶναι τὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα ὁ καθένας σας ὡς μέλος τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νὰ τηρῇ ἀπέναντι τῶν ἄλλων Χριστιανῶν ἀδελφῶν του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Στίχ. 1-7. Τὰ καθήκοντα τοῦ Χριστιανοῦ πρὸς τὸ Κράτος.

Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω. οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία εἰ μὴ ὑπὸ Θεοῦ· αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν.

Εἴσθε ὅμως καὶ μέλη τῆς ἄλλης κοινωνίας, ποὺ ἀγνοεῖ τὸν Χριστόν. Ἔρχομαι λοιπὸν νὰ σᾶς γράψω, πῶς πρέπει νὰ φέρεσθε καὶ ἐν μέσῳ τῆς κοινωνίας αὐτῆς. Κάθε ἄνθρωπος ἂς ὑποτάσσεται εἰς ἐκείνους, ποὺ κατέχουν ἀνωτέρας ἐξουσίας ἐν τῇ πολιτείᾳ. Διότι τὸ καθεστὼς τοῦ Κράτους μὲ τὰς ἐξουσίας του εἶναι σύμφωνον μὲ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἐδημιούργησε τοὺς ἀνθρώπους διὰ νὰ ζοῦν εἰς κοινωνίας. Συνεπῶς κάθε ἐξουσία προέρχεται ἀπὸ τὸν Θεόν. Οἱ δὲ ἄρχοντες, ποὺ ἀσκοῦν τὴν ἐξουσίαν, ἔχουν ταχθῆ κατ' ἀπόφασιν ἢ ἀνοχὴν τοῦ Θεοῦ.

2 ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν· οἱ δὲ ἀνθεστηκότες ἑαυτοῖς κρῖμα λήψονται.

2 Ὥστε ἐκεῖνος ποὺ ἀπειθεῖ εἰς τὴν ἐξουσίαν, ἐναντιώνεται εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ. Ὅσοι δὲ ἐναντιώνονται, θὰ λάβουν εἰς τὸν ἑαυτόν τους τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν.

3 οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶ φόβος τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν. θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν; τὸ ἀγαθὸν ποίει, καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς·

3 Πράγματι δὲ ὁποιος ἀπειθεῖ εἰς τοὺς ἄρχοντας, ἐναντιώνεται εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, διότι οἱ ἄρχοντες δὲν ἐμπνέουν φόβον διὰ τὰ καλὰ ἔργα, ποὺ συντελοῦν εἰς τὴν κοινωνικὴν δικαιοσύνην καὶ πρόοδον, ἀλλὰ διὰ τὰ κακὰ ἔργα, ποὺ διαταράττουν τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλειαν καὶ τάξιν. Θέλεις δὲ νὰ μὴ φοβῆσαι τοὺς ἐν τῇ ἐξουσίᾳ ἄρχοντας; Πρᾶττε κάθε τι ποὺ συντελεῖ εἰς τὸ καλὸν τῆς κοινωνίας καὶ θὰ ἔχῃς ἔπαινον ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας.

4 Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστί σοι εἰς τὸ ἀγαθόν. ἐὰν δὲ τὸ κακὸν ποιῇς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν μάχαιραν φορεῖ· Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν

4 Θὰ ἔχῃς δὲ ἔπαινον ἀπὸ τὸν ἄρχοντα, διότι αὐτὸς εἶναι ὑπηρέτης τοῦ Θεοῦ πρὸς προστασίαν ἰδικήν σου καὶ διὰ τὸ καλὸν τῶν πολιτῶν. Ἐὰν ὅμως πράττῃς τὸ κακόν, τότε νὰ φοβῆσαι. Διότι δὲν φορεῖ ματαίως τὴν μάχαιραν, τὸ σύμβολον αὐτὸ τῆς δικαστικῆς καὶ ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Τὴν φορεῖ διὰ νὰ τιμω-

[20]) Πρμ. κε' 21. 22. Μτ. ε' 44. [21]) 1 Βσ. κδ' 17 - 20.

ΙΓ'. [1-2]) Πρμ. η' 14 - 16. Δν. β' 21. Ῥμ. ιγ' 4 - 6. Ττ. γ' 1. 1 Πτ. β' 13. Ἰν. ιθ' 11. [3]) 1 Πτ. β' 14. γ' 13. [4]) Ψ. πα' 6. Σφ Σλ. ιβ' 12. 1 Θσ. δ' 6.

εἰς ὀργήν, ἔκδικος τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι.

ρῇ καὶ διὰ θανάτου ἀκόμη κάθε ἄτακτον στοιχεῖον. Διότι εἶναι ὑπηρέτης τοῦ Θεοῦ, ἐκδικητὴς ποὺ ἔχει ἐντολὴν καὶ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ τιμωρίας εἰς κάθε κακοποιόν.

5 διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι οὐ μόνον διὰ τὴν ὀργήν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν.

5 Δι' αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑποτάσσεσθε ὄχι μόνον διὰ τὸν φόβον τῆς τιμωρίας, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ συνείδησις ἐπιβάλλει ὡς δικαίαν τὴν ὑποταγὴν ταύτην.

6 διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε· λειτουργοὶ γὰρ Θεοῦ εἰσιν εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρτεροῦντες.

6 Διότι δὲ εἶναι δικαία ἡ ὑποταγὴ αὐτή, δι' αὐτὸ πληρώνετε καὶ φόρους πρὸς συντήρησιν τῶν ἀρχόντων. Διότι εἶναι ὑπηρέται Θεοῦ, οἱ ὁποῖοι ἀφίνουν κάθε ἄλλο ἰδιωτικόν τους ἔργον καὶ ἀσχολοῦνται ἀποκλειστικὰ μὲ τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν.

7 ἀπόδοτε οὖν πᾶσι τὰς ὀφειλάς, τῷ τὸν φόρον τὸν φόρον, τῷ τὸ τέλος τὸ τέλος, τῷ τὸν φόβον τὸν φόβον, τῷ τὴν τιμὴν τὴν τιμήν.

7 Ἀποδώσατε λοιπὸν εἰς ὅλους, ὅσοι κατέχουν ἐξουσίαν, ὅ,τι τοὺς ὀφείλετε ὡς χρέος καὶ ὡς καθῆκον. Εἰς ἐκεῖνον, ποὺ εἰσπράττει τὸν ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων καὶ τὸν κεφαλικὸν φόρον, ἀποδώσατε τὸν φόρον. Εἰς ἐκεῖνον, ποὺ εἰσπράττει τοὺς τελωνειακοὺς δασμούς, ἀποδώσατε τὸν τελωνειακὸν δασμόν. Εἰς ἐκεῖνον, ποὺ ἀνήκει ὁ βαθὺς σεβασμός, ἀποδώσατε τὸν βαθὺν σεβασμόν. Εἰς ἐκεῖνον, ποὺ ἀνήκει ἡ τιμή, ἀποδώσατε τὴν τιμήν.

Στίχ. 8-10. Ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη ὡς κοινωνικὸν καθῆκον.

8 μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους. ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον νόμον πεπλήρωκε·

8 Ὡς πρὸς δὲ τὰ ἄλλα μέλη τῆς κοινωνίας, ποὺ δὲν ἔχουν ἐξουσίαν ἢ ἀξίωμα, σᾶς παραγγέλλω νὰ μὴ χρεωστῆτε εἰς κανένα τίποτε ἄλλο παρὰ μόνον τὸ νὰ ἀγαπᾷ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Διότι ἐκεῖνος ποὺ ἀγαπᾷ τὸν ἄλλον, ἔχει ἐκπληρώσει διὰ τῆς ἀγάπης τὸν ὅλον νόμον.

*9 τὸ γὰρ **οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐκ ἐπιθυμήσεις**, καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολή, ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦται, ἐν τῷ, **ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.***

9 Ἔχει δὲ ἐκπληρώσει τὸν ὅλον νόμον, διότι αἱ ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ: Δὲν θὰ μοιχεύσῃς· δὲν θὰ φονεύσῃς· δὲν θὰ κλέψῃς· δὲν θὰ ἐπιθυμήσῃς καὶ πᾶσα ἄλλη ἐντολὴ περιλαμβάνονται καὶ συγκεφαλαιώνονται εἰς αὐτὸ τὸ παράγγελμα, εἰς τὸ θὰ ἀγαπήσῃς τὸν πλησίον σου σὰν τὸν ἑαυτόν σου.

10 ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται· πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη.

10 Ὅποιος ἔχει ἀγάπην δὲν πράττει κακὸν εἰς τὸν πλησίον του. Εἶναι λοιπὸν ἡ ἀγάπη τελεία τήρησις καὶ ἐκπλήρωσις τοῦ νόμου.

Στίχ. 11-14. Διὰ τὴν χριστιανικὴν τελειότητα ἔξοχον κίνητρον ἡ τελικὴ σωτηρία.

11 Καὶ τοῦτο, εἰδότες τὸν καιρόν, ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν.

11 Ἂς πράττωμεν δὲ τὰ ἔργα αὐτὰ τῆς ἀγάπης ἀκούραστοι καὶ χωρὶς ἀναβολήν, γνωρίζοντες εἰς ποῖον καιρὸν ζῶμεν. Ζῶμεν εἰς ἐποχήν, ποὺ ἀπαιτεῖ ἐπειγόντως τὴν ἄσκησιν τῆς ἀρετῆς. Διότι εἶναι πλέον ὥρα νὰ σηκωθῶμεν ἀπὸ τὸν ὕπνον τῆς ἀμελείας, ποὺ μᾶς κάνει δυσκολοκινήτους εἰς τὸ ἀγαθόν. Διότι τώρα ἡ ἡμέρα τῆς δευτέρας παρουσίας, ἡ ὁποία θὰ σημάνῃ τὴν πλήρη ἀπολύτρωσιν τῶν πιστῶν, εἶναι πλησιέστερα πρὸς ἡμᾶς παρὰ τότε ποὺ ἐπιστεύσαμεν. Ἐὰν λοιπὸν τότε ἐδείξαμεν ζῆλον καὶ δραστηριότητα, πολὺ περισσότερον πρέπει νὰ τὰ δείξωμεν καὶ τώρα.

[5-6]) 1. 2. 1 Πτ. β' 19. [7]) Μτ. κβ' 21. [8-10]) Μτ. ζ' 12. ιθ' 18. 19. κβ' 39. 40. 1 Κρ. ιγ' 4. 2 Ἰν. 6. [11-12]) Ἐφ. ε' 8. 11. 14. ς' 11 - 12. 1 Θσ. ε' 6 - 8. 2 Κρ. ς' 7. 2 Πτ. α' 19. 1 Ἰν. β' 8. γ' 23. Λκ. κα' 28. Μτ. ι' 23.

12 ἡ νὺξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν. ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὅπλα τοῦ φωτός.

12 Ὁ παρὼν βίος, ποὺ μοιάζει μὲ νύκτα σκοτεινήν, ἐπροχώρησε, ἡ δὲ ἡμέρα τῆς μελλούσης ζωῆς ἐπλησίασε. Καὶ ἐὰν ἀκόμη ὁ Κύριος δὲν ἔλθῃ σύντομα διὰ τῆς δευτέρας του ἐνδόξου παρουσίας, ἔρχεται ὅμως διὰ τὸν καθένα μας διὰ τοῦ θανάτου. Πλησιάζει λοιπὸν διὰ τὸν καθένα μας ἡ ἡμέρα τῆς μελλούσης ζωῆς. Ἂς ἀποθέσωμεν λοιπὸν σὰν ἄλλα νυκτερινὰ ἐνδύματα τὰ ἔργα τῆς ἁμαρτίας, ποὺ γίνονται εἰς τὸ σκοτάδι, καὶ ἂς ἐνδυθῶμεν σὰν ἄλλα ὅπλα τὰ φωτεινὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς.

13 ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ,

13 Ὅπως συμπεριφέρεται κανεὶς τὴν ἡμέραν, ποὺ τὰ βλέμματα πολλῶν τὸν παρακολουθοῦν, ἔτσι καὶ ἡμεῖς ἂς συμπεριφερθῶμεν μὲ εὐπρέπειαν καὶ εὐταξίαν· ὄχι μὲ ἄσεμνα φαγοπότια καὶ μέθας, οὔτε μὲ πράξεις αἰσχρότητος καὶ ἀσελγείας, οὔτε μὲ φιλονεικίας καὶ ζηλοτυπίας.

14 ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας.

14 Ἀλλὰ φορέσατε σὰν ἔνδυμα τῆς ψυχῆς σας τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ὥστε εἰς τὴν ὅλην ζωήν σας νὰ ὁμοιάσετε τελείως πρὸς αὐτόν. Καὶ μὴ φροντίζετε διὰ τὴν σάρκα, πῶς νὰ ἱκανοποιῆτε τὰς παρανόμους ἐπιθυμίας της. Τέτοια πρέπει νὰ εἶναι ἡ συμπεριφορά σας μέσα εἰς τὴν κοινωνίαν ποὺ ζῆτε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄.

Στίχ. 1-12. Ἡ συμπεριφορά μας πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς τὴν συνείδησιν.

Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ μερικοὶ Χριστιανοὶ ἀδύνατοι εἰς τὴν πίστιν. Ἰδοὺ ποία πρέπει νὰ εἶναι καὶ πρὸς αὐτοὺς ἡ συμπεριφορά σας. Ἐκεῖνον, ποὺ ἀσθενεῖ κατὰ τὴν πίστιν καὶ ἐξαρτᾷ τὴν σωτηρίαν του καὶ ἀπὸ τὴν διάκρισιν φαγητῶν καὶ ἡμερῶν, πρέπει νὰ τὸν δέχεσθε μὲ καλωσύνην, χωρὶς νὰ συζητῆτε καὶ ἐπικρίνετε τὰς ἰδέας του.

2 ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει.

2 Ἄλλος μὲν πιστεύει, ὅτι δὲν ἀπαγορεύεται νὰ φάγῃ πάντα τὰ φαγητά. Ὁ δὲ ἀσθενὴς κατὰ τὴν πίστιν τρώγει λάχανα καὶ ἀποφεύγει τὰ ἄλλα φαγητὰ ἐκ φόβου, μήπως μολυνθῇ ἀπὸ αὐτά.

3 ὁ ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενείτω, καὶ ὁ μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθίοντα μὴ κρινέτω· ὁ Θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο.

3 Ἐκεῖνος, ποὺ λόγῳ τῆς ἰσχυροτέρας πίστεώς του τρώγει ἀπὸ ὅλα τὰ φαγητά, ἂς μὴ περιφρονῇ ὡς στενοκέφαλον ἐκεῖνον, ποὺ δὲν τρώγει ἀπὸ ὅλα. Καὶ αὐτός, ποὺ δὲν τρώγει ἀπὸ ὅλα, ἂς μὴ κατακρίνῃ ἐκεῖνον, ποὺ τρώγει. Διότι καὶ αὐτόν, ποὺ τρώγει ἀπὸ ὅλα, ὁ Θεὸς τὸν προσέλαβεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν του.

4 σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ Κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει· σταθήσεται δέ· δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ Θεὸς στῆσαι αὐτόν.

4 Ποῖος εἶσαι σύ, ποὺ κατακρίνεις ξένον δοῦλον; Ὄχι σέ, ἀλλὰ τὸν Θεὸν ἔχει Κύριον. Διὰ τὸν Κύριόν του λοιπὸν στέκεται ἢ πίπτει πνευματικῶς. Μάθε δὲ ὅτι,μολονότι σὺ τὸν κατακρίνεις, αὐτὸς θὰ σταθῇ στερεὸς εἰς τὴν πίστιν. Διότι ὁ Θεὸς εἶναι δυνατὸς νὰ τὸν ἀνορθώσῃ καὶ νὰ τὸν στερεώσῃ.

[13]) Γλ. ε΄ 20. 21. Ἐφ. ε΄ 12. 18. Λκ. κα΄ 34. [14]) η΄ 9. 10. Γλ. γ΄ 27. ε΄ 16. 24. Ἐφ. δ΄ 24. Κλ. γ΄ 12. 1 Πτ. β΄ 11. 1 Ἰν. β΄ 16.

ΙΔ΄. [1]) 4. ιε΄ 1. 7. 1 Κρ. η΄ 7. 9. θ΄ 22. [2]) Γν. α΄ 29. θ΄ 3. Ῥμ. ιδ΄ 14. 1 Κρ. ς΄ 13. [3]) ιε΄ 7. 1 Κρ. ι΄ 29. Κλ. β΄ 16. [4]) 10. β΄ 1. ια΄ 23. Ἰκ. δ΄ 11. 12.

5 ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν. ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῒ πληροφορείσθω.

5 Ἄλλος μὲν διακρίνει τὴν μίαν ἡμέραν ὡς ἁγιωτέραν παρὰ τὴν ἄλλην. Ἄλλος δὲ θεωρεῖ ὡς ἁγίαν πᾶσαν ἡμέραν. Περὶ τούτου ἂς πείθεται ὁ καθένας ἀπὸ τὴν ἰδικήν του συνείδησιν.

6 ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν Κυρίῳ φρονεῖ, καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν Κυρίῳ οὐ φρονεῖ. καὶ ὁ ἐσθίων Κυρίῳ ἐσθίει· εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ Θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων Κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ τῷ Θεῷ.

6 Ἐκεῖνος, ποὺ θεωρεῖ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὡς ἁγιωτέραν, πρὸς δόξαν Κυρίου τὴν θεωρεῖ. Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ δὲν προτιμᾷ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἀπὸ τὴν ἄλλην, ἀλλ' ἐξ ἴσου τιμᾷ ὅλας, πρὸς δόξαν Κυρίου δὲν τὴν προτιμᾷ. Ἐκεῖνος, ποὺ τρώγει ἀδιακρίτως ἀπὸ ὅλα τὰ φαγητά, πρὸς δόξαν Κυρίου τὰ τρώγει. Διότι, ὅταν τρώγῃ ἀπὸ αὐτά, εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν ὡς χορηγὸν τῆς τροφῆς. Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ δὲν τρώγει ἀπὸ ὅλα τὰ φαγητά, πρὸς δόξαν τοῦ Κυρίου δὲν τρώγει, καὶ εὐχαριστεῖ ὁμοίως τὸν Θεόν.

7 οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῇ καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει·

7 Καὶ οἱ δύο πρὸς δόξαν Θεοῦ κάνουν ἐκεῖνο, ποὺ κάνουν. Διότι κανεὶς ἀπὸ ἡμᾶς, ποὺ πιστεύομεν, δὲν ζῇ διὰ τὸν ἑαυτόν του καὶ κανεὶς δὲν πεθαίνει διὰ τὸν ἑαυτόν του.

8 ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ Κυρίῳ ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκομεν. ἐάν τε οὖν ζῶμεν ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ Κυρίου ἐσμέν.

8 Διότι καὶ ἐὰν ζῶμεν, ζῶμεν διὰ νὰ δουλεύωμεν εἰς τὸν Κύριον· καὶ ἐὰν πεθαίνωμεν, πεθαίνομεν ἐν ὑποταγῇ εἰς τὸ θέλημα καὶ εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Κυρίου. Καὶ ἐὰν λοιπὸν ζῶμεν καὶ ἐὰν πεθαίνωμεν, εἴμεθα κτῆμα τοῦ Κυρίου.

9 εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς καὶ ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ ἔζησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ.

9 Καὶ εἴμεθα ὅλοι, ζωντανοὶ καὶ πεθαμένοι, κτῆμα τοῦ Κυρίου, διότι πρὸς αὐτὸν τὸν σκοπὸν ὁ Χριστὸς καὶ ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ ἔλαβε πάλιν ὡς ἄνθρωπος τὴν ζωήν, διὰ νὰ γίνῃ Κύριος καὶ τῶν νεκρῶν καὶ τῶν ζωντανῶν.

10 Σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; ἢ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ.

10 Ἀφοῦ δὲ ἀνήκομεν ὅλοι εἰς τὸν Χριστόν, σὺ ποὺ δὲν τρώγεις ἀπὸ ὅλα τὰ φαγητά, διατί κατακρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; Ἢ καὶ σύ, ποὺ ἔχεις τελειοτέραν περὶ φαγητῶν γνῶσιν, διατί περιφρονεῖς τὸν ἀδελφόν σου; Κανεὶς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ κατακρίνῃ ἢ νὰ περιφρονῇ. Διότι ὅλοι θὰ παρασταθῶμεν εἰς τὸ βῆμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος μόνος ἔχει δικαίωμα νὰ μᾶς κρίνῃ.

*11 γέγραπται γάρ· **ζῶ ἐγώ, λέγει Κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ Θεῷ.***

11 Διότι εἶναι γραμμένον εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν: Ζῶ ἐγώ, λέγει ὁ Κύριος, καὶ θὰ φέρω εἰς πέρας αὐτὸ ποὺ παραγγέλλω· ὅτι δηλαδὴ ἐμπρός μου θὰ κάμψῃ τὰ γόνατά του δουλικῶς καὶ λατρευτικῶς κάθε ἄνθρωπος καὶ κάθε γλῶσσα θὰ δοξολογήσῃ τὸν Θεόν.

12 ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ Θεῷ.

12 Τὸ συμπέρασμα λοιπόν, ποὺ βγαίνει ἀπὸ ὅλα αὐτά, εἶναι ὅτι καθένας ἀπὸ ἡμᾶς διὰ τὸν ἑαυτόν του θὰ δώσῃ λόγον εἰς τὸν Θεὸν καὶ δι' αὐτὸ τὸν ἑαυτόν του καὶ ὄχι τὸν ἄλλον πρέπει νὰ προσέχῃ.

Στίχ. 13-23. Προτροπαὶ πρὸς τοὺς δυνατούς.

13 Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν, ἀλλὰ τοῦτο κρί-

13 Ἂς μὴ κατακρίνωμεν λοιπὸν εἰς τὸ ἑξῆς ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ἀλλὰ τοῦτο προτιμήσατε, τὸ νὰ μὴ θέτετε εἰς τὸν ἀδελφὸν ἐμ-

[5]) Γλ. δ΄ 10. Κλ. β΄ 16. [6]) Δτ. η΄ 10. 1 Κρ. ι΄ 30. 31. 1 Τμ. δ΄ 3. 4. Μτ. ιδ΄ 19. [7-8]) ς΄ 10. 2 Κρ. ε΄ 15. 1 Θσ. ε΄ 10. [9]) ι΄ 12. Ἰν. ιβ΄ 24. Μτ. κη΄ 18. Πρ. β΄ 36. [10]) 4. 1 Κρ. δ΄ 5. 2 Κρ. ε΄ 10. Μτ. ις΄ 27. κε΄ 31. 32. Πρ. ι΄ 42. [11]) Ἡσ. με΄ 23. μθ΄ 18. Φλ. β΄ 10. 11. Ἑβ. ς΄ 13. [12]) (1 Κρ. γ΄ 8). Γλ. ς΄ 5. Μτ. ιβ΄ 36. [13]) 20. 21. θ΄ 33. 1 Κρ. η΄ 9. ι΄ 32. Ἀπ. β΄ 14. Μτ. ιη΄ 6 - 9.

νατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον.

14 οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι' αὐτοῦ· εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν.

15 εἰ δὲ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκέτι κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς. μὴ τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον ἀπόλλυε, ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανε.

16 μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν.

17 οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βρῶσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ·

18 ὁ γὰρ ἐν τούτοις δουλεύων τῷ Χριστῷ εὐάρεστος τῷ Θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις.

19 ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους.

20 μὴ ἕνεκεν βρώματος κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. πάντα μὲν καθαρά, ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι.

21 καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα μηδὲ πιεῖν οἶνον μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ.

πόδιον, ὥστε νὰ σκοντάψῃ ποτὲ καὶ νὰ παρασυρθῇ εἰς κατάκρισιν ἢ καὶ νὰ κλονισθῇ εἰς τὴν πίστιν.

14 Ξεύρω καὶ ἔχω πεποίθησιν, τὴν ὁποίαν μοῦ ἐμπνέει ἡ ἕνωσίς μου μὲ τὸν Κύριον, ὅτι καμμία τροφὴ δὲν εἶναι ἐκ φύσεως ἀκάθαρτος, ἀλλὰ μόνον εἰς ἐκεῖνον, ποὺ θεωρεῖ κάτι ὡς ἀκάθαρτον, εἰς ἐκεῖνον τοῦτο γίνεται πράγματι ἀκάθαρτον.

15 Δὲν φθάνει ὅμως ἡ πεποίθησις αὐτὴ διὰ νὰ μὴ ἁμαρτάνῃς μὲ τὸ φαγητόν. Πρέπει μαζὶ μὲ αὐτὴν νὰ συνυπάρχῃ καὶ ἡ ἀγάπη. Ἐὰν δὲ διὰ φαγητὸν ὁ ἀδελφός σου λυπῆται καὶ σὲ ἀποδοκιμάζῃ καὶ ἀγανακτῇ ἐναντίον σου, δὲν συμπεριφέρεσαι πλέον ὅπως ἀπαιτεῖ ἡ ἀγάπη, ἐφ' ὅσον σὺ ἐπιμένεις νὰ τρώγῃς καὶ νὰ λυπῇς ἔτσι τὸν ἀδελφόν σου. Πρόσεχε νὰ μὴ παρασύρῃς μὲ τὸ φαγητόν σου εἰς τὴν ἀπώλειαν ἐκεῖνον, διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ὁποίου ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν.

16 Ἂς μὴ γίνεται λοιπὸν αἰτία κακολογίας καὶ μομφῆς ἀπὸ τοὺς ἀσθενεῖς ἀδελφοὺς τὸ ἀγαθὸν τοῦ στηριγμοῦ σας εἰς τὴν πίστιν, χάρις εἰς τὸ ὁποῖον δὲν διστάζετε, ἀλλὰ μετ' ἐλευθερίας τρώγετε οἱονδήποτε φαγητόν.

17 Διότι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν ἵδρυσεν ὁ Χριστὸς ἐπὶ τῆς γῆς, δὲν συνίσταται εἰς τὸ νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίνῃ κανεὶς ἐλεύθερα. Συνίσταται εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν μὲ τοὺς ἀδελφούς μας καὶ εἰς τὴν χαράν, τὰς ὁποίας γεννᾷ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον.

18 Διότι ἐκεῖνος, ποὺ μὲ τὰς ἀρετὰς αὐτὰς δουλεύει εἰς τὸν Χριστόν, γίνεται εὐάρεστος εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐπιδοκιμάζεται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους.

19 Ἀφοῦ λοιπὸν αἱ ἀρεταὶ αὐταὶ φέρουν τέτοιο ἀποτέλεσμα, ἂς ἐπιδιώκωμεν καὶ ἡμεῖς κάθε τι, ποὺ συντελεῖ εἰς τὴν εἰρήνην καὶ εἰς τὴν ἀναμεταξύ μας πνευματικὴν ὠφέλειαν καὶ πρόοδον καὶ οἰκοδομήν.

20 Μὴ κρημνίζῃς διὰ τόσον τιποτένιον πρᾶγμα, ὅπως εἶναι τὸ φαγητόν, τὸ ἔργον τῆς οἰκοδομῆς καὶ σωτηρίας τοῦ πλησίον σου, τὸ ὁποῖον ὄχι ἄνθρωπος, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐργάζεται. Ὅλα μὲν τὰ φαγητὰ εἶναι καθαρὰ καὶ δὲν μολύνεται πνευματικῶς ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ οἱονδήποτε φαγητὸν καὶ ἂν φάγῃ. Τὸ φαγητὸν ὅμως φέρει ψυχικὴν βλάβην καὶ ἐνοχὴν εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ποὺ μὲ αὐτὸ γίνεται ἀφορμὴ σκανδάλου εἰς τὸν ἀδελφόν του.

21 Καλὴ εἶναι ἡ ἐλευθερία νὰ τρώγῃς ἀπὸ ὅλα. Πολὺ καλύτερον ὅμως εἶναι νὰ μὴ φάγῃς κρέατα, μηδὲ νὰ πίῃς οἶνον, μηδὲ νὰ κάμῃς κάτι, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ἀδελφός σου σκοντάπτει ἢ σκανδαλίζεται ἢ δεικνύει ἀδυναμίαν.

[14]) 2. 20. 1 Κρ. ς΄ 13. η΄ 4. 7. ι΄ 25. 1 Τμ. δ΄ 4. Ττ. α΄ 15. Πρ. ι΄ 15. Μτ. ιε΄ 11. [15]) 1 Κρ. η΄ 10 - 13. ι΄ 28 - 30. [16]) β΄ 23. 24. Ττ. β΄ 5. [17]) ιε΄ 13. 1 Κρ. η΄ 8. Γλ. ε΄ 22. Φλ. δ΄ 4. 1 Θσ. α΄ 6. Λκ. ιζ΄ 20. Μτ. γ΄ 2. [18]) ιβ΄ 11. ις΄ 18. Πρ. κδ΄ 16. [19]) ιβ΄ 18. ιε΄ 2. 1 Κρ. ιδ΄ 4. 17. 2 Κρ. ι΄ 8. ιγ΄ 10. 1 Θσ. ε΄ 11. Πρ. θ΄ 31. [20]) 13. 14. [21]) 1 Κρ. η΄ 13.

22 σὺ πίστιν ἔχεις; κατὰ σεαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκιμάζει.

23 ὁ δὲ διακρινόμενος ἐὰν φάγῃ, κατακέκριται, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως· πᾶν δὲ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστίν.

22 Σὺ ἔχεις ὀρθὴν πίστιν διὰ τὰ φαγητά; Καλῶς. Ἔχε τὴν πίστιν μέσα σου καὶ ἂς τὴν γνωρίζῃ ὁ Θεός. Μακάριος εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ δὲν αἰσθάνεται τύψιν καὶ κατάκρισιν ἀπὸ τὴν συνείδησίν του, ὅταν πράττῃ ἐκεῖνα, ποὺ προηγουμένως τὰ ἐξήτασε μὲ ἀκρίβειαν καὶ τὰ ηὗρε καλά.

23 Ὅποιος ὅμως ἀμφιβάλλει περὶ τοῦ ἂν τὸ φαγητὸν δὲν τὸν μολύνῃ, αὐτὸς ἐὰν φάγῃ, ὑποπίπτει ἀμέσως εἰς ἀξιοκατάκριτον πρᾶξιν, διότι δὲν ἔφαγε μὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι τὸ φαγητὸν εἶναι καθαρόν. Κάθε τι δὲ ποὺ δὲν γίνεται μὲ πεποίθησιν ἐσωτερικήν, ὅτι εἶναι τοῦτο ὀρθὸν καὶ ἀνένοχον, εἶναι ἁμαρτία.

Στίχ. 24-26. Δοξολογία.

24 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου,

25 φανερωθέντος δὲ νῦν, διά τε γραφῶν προφητικῶν κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος,

26 μόνῳ σοφῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

24 Δόξα δὲ ὀφείλεται εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν δύναμιν νὰ σᾶς στηρίξῃ, ὥστε νὰ φρονῆτε καὶ νὰ ζῆτε σύμφωνα μὲ τὸ Εὐαγγέλιόν μου καὶ σύμφωνα μὲ τὸ περὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ κήρυγμα. Τὸ εὐαγγέλιον δὲ αὐτὸ καὶ τὸ κήρυγμα γίνονται σύμφωνα πρὸς τὴν φανέρωσιν τοῦ θείου καὶ μυστηριώδους σχεδίου τῆς σωτηρίας μας, τὸ ὁποῖον ἄνθρωπος ἦτο ἀδύνατον μόνος του νὰ γνωρίσῃ καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον εἶχε καλυφθῆ μὲ σιωπὴν καὶ ἐτηρήθη μυστικόν.

25 Τὸ μυστήριον ὅμως αὐτὸ ἐφανερώθη τώρα, τὸ ἐπιβεβαιώνουν δὲ αἱ προφητικαὶ γραφαὶ καὶ ἔγινε γνωστὸν κατὰ διαταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, διὰ νὰ δείξουν ταῦτα τὴν ὑπακοήν, ποὺ ἀπαιτεῖ ἀπὸ ἡμᾶς ἡ πίστις.

26 Εἰς αὐτὸν λοιπὸν τὸν μόνον σοφὸν Θεὸν ἀνήκει ἡ δόξα διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

Στίχ. 1-6. Ὁ Χριστὸς μᾶς ἐδίδαξε τὴν ἀνοχήν.

Ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν.

2 ἕκαστος ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν·

3 καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρεσεν, ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, ***οἱ ὀνειδισμοὶ***

Ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ εἰς τὴν πίστιν καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν νὰ δεικνύωμεν ἀνοχὴν καὶ συμπάθειαν εἰς τὰς ἀδυναμίας τῶν ἀδυνάτων κατὰ τὴν πίστιν καὶ νὰ μὴ πράττωμεν ἐκεῖνα, ποὺ ἀρέσκουν εἰς τὸν ἑαυτόν μας.

2 Ὁ καθένας μας δηλαδή, ἂς γίνεται ἀρεστὸς εἰς τὸν πλησίον του διὰ νὰ συντελῇ εἰς τὸ καλόν του καὶ τὸν οἰκοδομῇ εἰς τὴν ἀρετήν.

3 Διότι καὶ ὁ Χριστὸς δὲν ἀπέφυγεν ἐκεῖνα, ποὺ ἦσαν κοπιαστικὰ καὶ δυσάρεστα εἰς τὸν ἑαυτόν του, οὔτε ἐπροτίμησε τὰ ἀναπαυτικὰ καὶ τιμητικά, ἀλλὰ καθὼς ἀναφέρεται εἰς τὴν

[22-23]) 1 Κρ. ι΄ 27 - 29. Ττ. α΄ 15. 1 Ἰν. γ΄ 21. Πρ. ι΄ 20. [24-26]) α΄ 2. 5. β΄ 16. ια΄ 25. 33 - 36. 1 Κρ. β΄ 7. Ἐφ. α΄ 9. γ΄ 3 - 11. ς΄ 19. Κλ. α΄ 26. 1 Τμ. α΄ 17. 2 Τμ. α΄ 10. Ττ. α΄ 2. 3. Ἰδ. 24. 25. Μτ. ς΄ 13.

ΙΕ΄. [1-2]) ιδ΄ 1. 19. 1 Κρ. θ΄ 19. ι΄ 24. 33. Γλ. ς΄ 2. [3]) Ψ. ξη΄ 10. Ἐφ. ε΄ 2. 1 Θσ. β΄ 4. Ἑβ. ιβ΄ 2. 3. Μτ. κ΄ 28. Ἰν. ιγ΄ 14. 15.

τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ.
4 ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν.

Ἁγίαν Γραφήν: Αἱ ὕβρεις καὶ αἱ βλασφημίαι ἐκείνων, ποὺ σὲ βλασφημοῦν, ὦ οὐράνιε Πάτερ, ἔπεσαν ἐπάνω μου.
4 Καὶ σᾶς φέρω τὴν μαρτυρίαν αὐτὴν τῆς Ἁγίας Γραφῆς, διότι ὅσα κατὰ τὸ παρελθὸν ἐγράφησαν ἀπὸ τοὺς θεοπνεύστους ἄνδρας, ἐγράφησαν ἀπὸ προτήτερα διὰ τὴν ἰδικήν μας διδασκαλίαν, διὰ νὰ κρατοῦμεν στερεὰ τὴν ἐλπίδα μὲ τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν παρηγορίαν καὶ ἐνίσχυσιν, ποὺ δίδουν αἱ Γραφαί.

5 ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δῴη ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν,

5 Ὁ Θεὸς δέ, ὁ ὁποῖος χαρίζει εἰς ὅλους μας τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν παρηγορίαν, εἴθε νὰ σᾶς δώση νὰ ἔχετε ὅλοι μεταξύ σας τὰς αὐτὰς σκέψεις καὶ φρονήματα καὶ νὰ διατηρῆσθε ἐν ὁμονοίᾳ σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ,

6 ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ στόματι δοξάζητε τὸν Θεὸν καὶ πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

6 διὰ νὰ δοξάζετε μὲ μίαν ψυχὴν καὶ μὲ ἕνα στόμα τὸν Ὕψιστον, ὁ ὁποῖος εἶναι Θεὸς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην του φύσιν καὶ Πατὴρ αὐτοῦ κατὰ τὴν θείαν του φύσιν.

Στίχ. 7-13. *Ἰουδαῖοι καὶ ἐθνικοὶ Χριστιανοὶ πρέπει νὰ ἑνωθοῦν.*

7 διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάβετο ὑμᾶς εἰς δόξαν Θεοῦ.

7 Διὰ νὰ κατορθώσετε δὲ ὡς ἕνας ἄνθρωπος ὅλοι σας καὶ μὲ μιὰ καρδιὰ νὰ δοξάζετε τὸν Θεόν, σᾶς συνιστῶ νὰ δέχεσθε μὲ ἀγάπην ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσέλαβε ὅλους σας καὶ σᾶς ἔκαμεν ἀγαπητοὺς καὶ ἰδικούς του διὰ νὰ δοξάζεται ὁ Θεός.

8 Λέγω δὲ Χριστὸν Ἰησοῦν διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας Θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων,

8 Μὲ αὐτὰ δὲ ποὺ λέγω, ἐννοῶ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔχει ἔλθει διὰ νὰ διακονήση τοὺς περιτμημένους Ἰουδαίους, ὅπως ἐπιτύχουν τὰς ἐπαγγελίας καὶ σωθοῦν. Διὰ νὰ γίνη ἔτσι καταφανὴς ἡ φιλαλήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ ἀποδειχθοῦν βέβαιαι αἱ ἐπαγγελίαι καὶ αἱ ὑποσχέσεις, ποὺ ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τοὺς πατέρας τῶν Ἰουδαίων.

9 τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν Θεόν, καθὼς γέγραπται· ***διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι, Κύριε, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ.***
10 καὶ πάλιν λέγει· ***εὐφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.***

9 Συγχρόνως δὲ καὶ οἱ ἐθνικοί, ποὺ συμμετέχουν εἰς τὴν σωτηρίαν αὐτήν, νὰ δοξάσουν τὸν Θεὸν διὰ τὸ ἔλεος, τὸ ὁποῖον ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ εἶναι γραμμένον εἰς τοὺς ψαλμούς, ὅπου ὁ Χριστὸς λέγει εἰς τὸν Πατέρα του: Διὰ τοῦτο θὰ σὲ δοξάσω μεταξὺ τῶν ἐθνῶν καὶ θὰ ψάλω ὕμνον εἰς τὸ Ὄνομά σου.
10 Καὶ πάλιν λέγει ἡ Γραφή· Χαρῆτε, ὦ ἐθνικοί, μαζὶ μὲ τοὺς Ἰουδαίους, οἱ ὁποῖοι εἶναι ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ.

11 καὶ πάλιν· ***αἰνεῖτε τὸν Κύριον πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί.***

11 Καὶ εἰς ἄλλο πάλιν μέρος λέγει ἡ Γραφή· Ὑμνεῖτε τὸν Κύριον ὅλοι οἱ πιστεύσαντες ἐθνικοὶ καὶ ἐπαινέσατε αὐτὸν ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς γῆς.

12 καὶ πάλιν Ἠσαΐας λέγει· ***ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσ-***

12 Καὶ ὁ Ἠσαΐας λέγει πάλιν· Ὁ Ἰεσσαὶ θὰ εἶναι σὰν ρίζα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ βλαστήση νέα γενεά. Καὶ ἐκεῖνος ποὺ θὰ ξε-

⁴) δ΄ 23. 24. ε΄ 3. 4. 1 Κρ. ι΄ 11. ⁵⁻⁶) 13. ιβ΄ 16. 2 Κρ. α΄ 3. ια΄ 31. Ἐφ. α΄ 3. ε΄ 20. Κλ. α΄ 3. Ἰν. ιζ΄ 20 - 23. Πρ. δ΄ 24. 32. ⁷) ιδ΄ 1. 3. Ἐφ. α΄ 12. Φλ. β΄ 11. ⁸) γ΄ 3. θ΄ 4. ια΄ 25 - 29. 31. Μτ. ιε΄ 24. Πρ. γ΄ 25. 26. ⁹) Ψ. ιζ΄ 50. Ῥμ. ια΄ 30. ¹⁰⁻¹²) Δτ. λβ΄ 43. Ψ. (ξς΄ 5). ριζ΄ 1. Ἠσ. ια΄ 10. Ἀπ. ε΄ 5. κβ΄ 16.

σαί, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν· ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.
13 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνάμει Πνεύματος Ἁγίου.

πεταχθῆ ἀπὸ τὴν ρίζαν αὐτήν, δηλαδὴ ὁ Χριστός, εἶναι προωρισμένος νὰ ἄρχη ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν. Εἰς αὐτὸν ὡς Σωτῆρα των θὰ ἐλπίσουν ὅλα τὰ ἔθνη.
13 Τὴν ἐλπίδα δὲ αὐτὴν ἔδωκεν εἰς τὰ ἔθνη αὐτὸς ὁ Θεός. Εἴθε λοιπὸν ὁ Θεός, ποὺ ἔδωκε τὴν ἐλπίδα αὐτὴν τῆς εὐλογίας εἰς τὰ ἔθνη, νὰ σᾶς γεμίση μὲ κάθε χαρὰν καὶ εἰρήνην. Εἴθε νὰ σᾶς στερεώνη εἰς τὴν πίστιν διὰ νὰ ἔχετε περισσὴν ἐλπίδα διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Στίχ. 14-33. *Διατί ὁ Παῦλος δὲν μετέβη εἰς τὴν Ρώμην. Ζητεῖ τὰς προσευχὰς τῶν Χριστιανῶν τῆς Ρώμης.*

14 Πέπεισμαι δέ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοί ἐστε ἀγαθωσύνης, πεπληρωμένοι πάσης γνώσεως, δυνάμενοι καὶ ἀλλήλους νουθετεῖν.

14 Εἶμαι δὲ πεπεισμένος διὰ σᾶς, ἀδελφοί μου, καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος, ποὺ σᾶς γράφω τὰς προτροπὰς αὐτάς, ὅτι καὶ μόνοι σας, χωρὶς τὰς ἰδικάς μου ὑποδείξεις, εἶσθε γεμᾶτοι ἀπὸ καλωσύνην καὶ ἀρετήν, γεμᾶτοι ἀπὸ κάθε γνῶσιν τῆς σωτηριώδους ἀληθείας καὶ εἶσθε ἐπὶ πλέον εἰς θέσιν νὰ νουθετῆτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

15 τολμηρότερον δὲ ἔγραψα ὑμῖν, ἀδελφοί, ἀπὸ μέρους, ὡς ἐπαναμιμνήσκων ὑμᾶς, διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ

15 Σᾶς ἔγραψα ὅμως, ἀδελφοί, μὲ περισσοτέραν κάπως τόλμην εἰς μερικὰ μέρη τῆς ἐπιστολῆς μου, σὰν νὰ σᾶς ὑπενθυμίζω τὰς ἀληθείας ποὺ ξεύρετε. Καὶ τὸ ἔκαμα αὐτὸ λόγῳ τοῦ ἀξιώματος, ποὺ μοῦ ἐδόθη ὡς χάρις ἀπὸ τὸν Θεόν.

16 εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἱερουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.
17 ἔχω οὖν καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς τὸν Θεόν·

16 Καὶ τὸ ἀξίωμά μου αὐτὸ συνίσταται εἰς τὸ νὰ εἶμαι ἐγὼ ὑπηρέτης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς ἐθνικοὺς καὶ νὰ ἐπιτελῶ ὡς εἶδος τι θυσίας πρὸς τὸν Θεὸν τὸ ἱερὸν ἔργον τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, ποὺ εἶναι λόγος Θεοῦ. Καὶ ἔτσι διὰ τοῦ κηρύγματος νὰ ἑλκυσθοῦν πρὸς τὸν Χριστὸν οἱ ἐθνικοὶ καὶ νὰ γίνουν αἱ ψυχαί των προσφορὰ καὶ θυσία δεκτὴ ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἀρεστὴ εἰς αὐτόν, ἁγιασμένη διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.
17 Λοιπόν, ἀφοῦ εἶμαι λειτουργὸς τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Θεοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἔχω καὶ καύχησιν μὲ τὴν δύναμιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ τὴν καρποφόρον δρᾶσιν μου εἰς τὰ ἔργα, ποὺ ἀναφέρονται καὶ ἀνήκουν εἰς τὸν Θεόν.

18 οὐ γὰρ τολμήσω λαλεῖν τι ὧν οὐ κατειργάσατο Χριστὸς δι' ἐμοῦ εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν λόγῳ καὶ ἔργῳ,

18 Ναί· μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ ἔγιναν ὅλα αὐτὰ καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν ἰδικήν μου ἀσθένειαν. Διότι δὲν θὰ λάβω ποτὲ τὴν ἀλαζονικὴν τόλμην νὰ εἴπω, ὅτι ὑπάρχει κάτι, ποὺ νὰ μὴ τὸ ἔκαμε καὶ νὰ μὴ τὸ ἔφερεν ὁλόκληρον εἰς πέρας ὁ Χριστός, χρησιμοποιῶν ὡς ὄργανόν του ἐμέ, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ πιστεύσουν καὶ νὰ ὑπακούσουν εἰς τὸ εὐαγγέλιον οἱ ἐθνικοί. Αὐτὸς μοῦ ἔδιδε φωτισμὸν καὶ λόγον καὶ μὲ ἐνίσχυεν εἰς τοὺς κόπους τῆς ἀποστολικῆς διακονίας, ὥστε ὄχι μόνον μὲ λόγους, ἀλλὰ καὶ μὲ βίον ἅγιον καὶ ἐνάρετον νὰ κηρύττω τὸ εὐαγγέλιόν του.

¹³) 5. ιδ΄ 17. 2 Πτ. α΄ 11. ¹⁴) 1 Κρ. α΄ 5. 1 Θσ. ε΄ 11. 2 Πτ. α΄ 12. 13. 1 Ἰν. β΄ 21. ¹⁵⁻¹⁶) 31. α΄ 5. ια΄ 13. ιβ΄ 1. 3. ¹⁷) Ἑβ. β΄ 17. ε΄ 1. ¹⁸⁻¹⁹) α΄ 5. 1 Κρ. β΄ 4. ιε΄ 10. 2 Κρ. γ΄ 5. ιβ΄ 12. Πρ. β΄ 43. θ΄ 15. Μρ. ις΄ 17.

19 ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων, ἐν δυνάμει Πνεύματος Θεοῦ, ὥστε με ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέναι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ,

19 Αὐτὸς συνώδευε τὸ κήρυγμά μου μὲ δύναμιν σημείων καὶ καταπληκτικῶν θαυμάτων, μὲ τὴν ὑπερφυσικὴν δύναμιν τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ. Ὥστε ἐγὼ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ περιώδευσα διὰ κύκλου μεγάλου ὅλα τὰ μέρη μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ καὶ ἔχω κηρύξει πλήρως καὶ τελείως τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ.

20 οὕτω δὲ φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζεσθαι οὐχ ὅπου ὠνομάσθη Χριστός, ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ,

20 Ἔτσι δὲ θεωρῶ τιμήν μου καὶ φιλοτίμως ἀγωνίζομαι νὰ κηρύττω τὸ εὐαγγέλιον ὄχι ἐκεῖ, ὅπου ἐκηρύχθη ἀπὸ ἄλλους τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ μὴ κτίζω ἐπάνω εἰς ξένον θεμέλιον, καὶ νὰ μὴ εἰσχωρῶ εἰς δικαιοδοσίαν ἄλλου Ἀποστόλου.

21 ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, ***οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ ὄψονται, καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασι συνήσουσι.***

21 Ἀλλὰ ἐκήρυξα τὸ εὐαγγέλιον εἰς τοὺς ἐθνικοὺς καὶ εἰδωλολάτρας, ποὺ δὲν τὸ εἶχαν ποτὲ ἀκούσει. Καὶ ἔτσι ἐπραγματοποιήθη ἐκεῖνο, ποὺ εἶχε γραφῆ ἀπὸ τὸν προφήτην Ἡσαΐαν· Ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ἀνηγγέλθη περὶ τοῦ Χριστοῦ, θὰ τὸν ἴδουν, καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ δὲν ἔχουν ἀκούσει, θὰ ἐννοήσουν τὸ περὶ αὐτοῦ κήρυγμα.

22 Διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς·

22 Διότι δὲ ὑπῆρχον ἀκόμη μέρη, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν εἶχε κηρυχθῆ ὁ Χριστός, διὰ τοῦτο ἐμποδιζόμην πολλὲς φορὲς νὰ ἔλθω εἰς σᾶς.

23 νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασι τούτοις, ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν,

23 Τώρα ὅμως, ὁπότε δὲν ἔχω πλέον εἰς τὰ μέρη αὐτὰ τόπον, ὅπου νὰ μὴ ἐκηρύχθη ὁ Χριστός, ἔχω δὲ πόθον σφοδρὸν ἀπὸ πολλὰ χρόνια νὰ ἔλθω πρὸς σᾶς,

24 ὡς ἐὰν πορεύωμαι εἰς τὴν Σπανίαν, ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐλπίζω γὰρ διαπορευόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ, ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ.

24 ὅταν θὰ πηγαίνω εἰς τὴν Ἱσπανίαν, θὰ ἔλθω πρὸς σᾶς. Διότι ἐλπίζω διαβαίνων διὰ μέσου τῆς πόλεώς σας νὰ σᾶς ἴδω καὶ νὰ προπεμφθῶ ἀπὸ σᾶς ἐκεῖ, ἐὰν πρῶτον ἠμπορέσω ἀπὸ σᾶς κάπως νὰ χορτασθῶ ἀπὸ τὴν συνάντησίν μου μὲ σᾶς.

25 νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ διακονῶν τοῖς ἁγίοις.

25 Τώρα δὲ πηγαίνω εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐκτελῶν ὑπηρεσίαν χάριν τῶν ἐκεῖ Χριστιανῶν.

26 εὐδόκησαν γὰρ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ.

26 Καὶ ἐκτελῶ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτήν, διότι ἀπὸ ἀγαθὴν των διάθεσιν καὶ εὐχαρίστησιν ἀπεφάσισαν οἱ ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Ἀχαΐᾳ Χριστιανοὶ νὰ κάμουν κάποιαν συνεισφορὰν διὰ τοὺς πτωχοὺς ἐκ τῶν Χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι διαμένουν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

27 εὐδόκησαν γὰρ καὶ ὀφειλέται αὐτῶν εἰσιν· εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινώνησαν τὰ ἔθνη, ὀφείλουσι καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς.

27 Πράγματι ἀπὸ καλωσύνην τὸ ἀπεφάσισαν, εἶναι ὅμως καὶ χρεῶσται εἰς αὐτούς. Διότι, ἐὰν οἱ ἐθνικοὶ ἔγιναν κοινωνοὶ καὶ συμμέτοχοι εἰς τὰς πνευματικὰς δωρεάς, τὰς ὁποίας εἶχον οἱ Ἰουδαῖοι, ὀφείλουν καὶ οἱ ἐθνικοὶ νὰ τοὺς ὑπηρετήσουν εἰς τὰς σωματικὰς ἀνάγκας.

[20]) 1 Κρ. γ΄ 10. 2 Κρ. ι΄ 15. 16. [21]) Ἡσ. νβ΄ 15. [22]) α΄ 13. [23-24]) 28. α΄ 10 - 12. 1 Κρ. ια΄ 34. ις΄ 6. 2 Κρ. α΄ 16. Φλ. β΄ 23. Πρ. ιε΄ 3. [25-26]) ιβ΄ 13. Πρ. ια΄ 29. ιθ΄ 21. κ΄ 22. [27]) ια΄ 17. 1 Κρ. θ΄ 11. 2 Κρ. θ΄ 12. Γλ. ς΄ 6. Φλ. β΄ 25. 30.

28 τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτον, ἀπελεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς τὴν Σπανίαν.

28 Ἀφοῦ λοιπὸν ἐπιτελέσω αὐτό, ποὺ μοῦ ἀνετέθη, καὶ ἀφοῦ παραδώσω ἀσφαλῶς εἰς αὐτοὺς τὴν συνεισφορὰν αὐτήν, ἡ ὁποία εἶναι καρπὸς τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης αὐτῶν ποὺ ἔκαμαν τὴν συνεισφοράν, θὰ μεταβῶ διὰ μέσου τῆς χώρας σας εἰς τὴν Ἱσπανίαν.

29 οἶδα δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς ἐν πληρώματι εὐλογίας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ ἐλεύσομαι.

29 Γνωρίζω δὲ ὅτι, ὅταν ἔλθω εἰς σᾶς, θὰ ἔλθω μὲ ἄφθονον τὸν πλοῦτον τῆς εὐλογίας, ποὺ μεταδίδεται ἀπὸ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ.

30 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ Πνεύματος, συναγωνίσασθαί μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεόν,

30 Σᾶς παρακαλῶ δέ, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν ὀνόματι τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καρποφορεῖ εἰς τὰς ψυχάς μας, νὰ συναγωνισθῆτε μαζί μου εἰς τὰς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεὸν προσευχάς,

31 ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ ἵνα ἡ διακονία μου ἡ εἰς Ἱερουσαλὴμ εὐπρόσδεκτος γένηται τοῖς ἁγίοις,

31 διὰ νὰ γλυτώσω ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἀπειθοῦν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ μὴ ἀπορριφθῇ μὲ φανατισμὸν καὶ περιφρόνησιν, ἀλλὰ γίνῃ δεκτὴ ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ Χριστιανοὺς ἡ ὑπηρεσία μου τῆς μεταφορᾶς εἰς Ἱεροσόλυμα τῆς συνεισφορᾶς ποὺ ἔκαμαν δι' αὐτοὺς οἱ ἐξ ἐθνῶν Χριστιανοί.

32 ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς διὰ θελήματος Θεοῦ καὶ συναναπαύσωμαι ὑμῖν.

32 Καὶ σᾶς ζητῶ νὰ προσεύχεσθε εἰς τὸν Θεὸν δι' αὐτό, διότι, ἐὰν γλυτώσω ἀπὸ τοὺς ἀπειθοῦντας καὶ ἐὰν δεχθοῦν μὲ εὐχαρίστησιν τὴν συνεισφορὰν οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλήμ, θὰ ἠμπορέσω μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ νὰ ἔλθω πρὸς σᾶς ὄχι μὲ ἀθυμίαν καὶ λύπην, ἀλλὰ μὲ χαρὰν καὶ νὰ συναναπαυθῶ μαζί σας.

33 ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

33 Ὁ δὲ Θεός, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πηγάζει καὶ χορηγεῖται ἡ εἰρήνη, εἴθε νὰ εἶναι μαζὶ μὲ ὅλους σας. Ἀμήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ΄.

Στίχ. 1-16. Συστάσεις καὶ χαιρετισμοί.

Συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, οὖσαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κεγχρεαῖς,

Σᾶς συνιστῶ δὲ τὴν Φοίβην, τὴν ἐν Χριστῷ ἀδελφήν μας, ἡ ὁποία εἶναι διακόνισσα τῆς Ἐκκλησίας τῶν Κεγχρεῶν.

2 ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε ἐν Κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων καὶ παραστῆτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρῄζῃ πράγματι· καὶ γὰρ αὕτη προστάτις πολλῶν ἐγενήθη καὶ αὐτοῦ ἐμοῦ.

2 Σᾶς τὴν συνιστῶ δὲ διὰ νὰ τὴν δεχθῆτε, ὅπως ὁ Κύριος ἐπιβάλλει, καθὼς πρέπει νὰ ὑποδέχεται κανεὶς Χριστιανούς, καὶ νὰ σταθῆτε κοντά της πρὸς ὑποστήριξίν της καὶ βοήθειάν της εἰς ὅ,τι σᾶς χρειασθῇ· διότι καὶ αὐτὴ ἔγινε προστάτις πολλῶν Χριστιανῶν καὶ ἐμοῦ τοῦ ἰδίου.

[28]) 24. Ἰν. γ΄ 33. [29]) α΄ 11. [30-31]) 16. 25. 26. ιβ΄ 1. 2 Κρ. α΄ 11. Κλ. δ΄ 3. 12. 2 Θσ. γ΄ 1. Πρ. θ΄ 16. ιδ΄ 2. κ΄ 22. 23. κα΄ 11. [32]) α΄ 10. 12. Πρ. κη΄ 14. 15. [33]) ις΄ 20. 1 Κρ. ιδ΄ 33. 2 Κρ. ιγ΄ 11. Φλ. δ΄ 9. 1 Θσ. ε΄ 23. 2 Θσ. γ΄ 16. Ἑβ. ιγ΄ 20.
ΙΣΤ΄. [1-2]) ιβ΄ 7. 13. 3 Ἰν. 6. Πρ. ιη΄ 18.

3 Ἀσπάσασθε Πρίσκιλλαν καὶ Ἀκύλαν τοὺς συνεργούς μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,

3 Χαιρετήσατε ἐγκαρδίως τὴν Πρίσκιλλαν καὶ τὸν Ἀκύλαν, οἱ ὁποῖοι εἶναι συνεργάται μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

4 οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέθηκαν, οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν, καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν.

4 Αὐτοί, διὰ νὰ σώσουν τὴν ζωήν μου, ἔβαλαν τὸν τράχηλόν τους κάτω ἀπὸ τὴν μάχαιραν καὶ ἐκινδύνευσαν νὰ σφαγοῦν. Εἰς τοὺς ὁποίους δὲν εἶμαι μόνον ἐγὼ εὐγνώμων, ἀλλὰ καὶ ὅλαι αἱ Ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν. Χαιρετήσατε καὶ τὸ τμῆμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης, τὸ ὁποῖον συναθροίζεται εἰς τὸ σπίτι των.

5 ἀσπάσασθε Ἐπαίνετον τὸν ἀγαπητόν μου, ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας εἰς Χριστόν.

5 Χαιρετήσατε τὸν ἀγαπητόν μου Ἐπαίνετον, ὁ ὁποῖος μεταξὺ τῶν πρώτων εἰς Ἀχαΐαν ἐπίστευσε καὶ ἀφιερώθη εἰς τὸν Χριστόν.

6 ἀσπάσασθε Μαριάμ, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς ἡμᾶς.

6 Χαιρετήσατε τὴν Μαριάμ, ἡ ὁποία ὑπεβλήθη εἰς πολλοὺς κόπους δι' ἡμᾶς.

7 ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ γεγόνασιν ἐν Χριστῷ.

7 Χαιρετήσατε τοὺς Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς συμπατριώτας μου, οἱ ὁποῖοι καὶ κατεδιώχθησαν καὶ ἐφυλακίσθησαν μαζί μου καὶ εἶναι διακεκριμένοι μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἀσκοῦν τὴν ἀποστολὴν τοῦ κηρύγματος, καὶ οἱ ὁποῖοι μάλιστα προσῆλθον εἰς τὸν Χριστὸν προτήτερα ἀπὸ ἐμέ.

8 ἀσπάσασθε Ἀμπλίαν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν Κυρίῳ.

8 Χαιρετήσατε τὸν Ἀμπλίαν, ποὺ μοῦ τὸν ἔκαμε προσφιλῆ ἡ ἀγάπη, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος συνδέει αὐτούς, ποὺ εἶναι ἑνωμένοι μαζί του.

9 ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ καὶ Στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου.

9 Χαιρετήσατε τὸν Οὐρβανὸν τὸν συνεργάτην μας εἰς τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν ἀγαπητόν μου Στάχυν.

10 ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν τὸν δόκιμον ἐν Χριστῷ. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ἀριστοβούλου.

10 Χαιρετήσατε τὸν Ἀπελλῆν, ὁ ὁποῖος εἶναι δοκιμασμένος καὶ γνήσιος κατὰ Χριστόν. Χαιρετήσατε τοὺς πιστεύσαντας ἀπὸ τοὺς οἰκιακοὺς τοῦ Ἀριστοβούλου.

11 ἀσπάσασθε Ἡρῳδίωνα τὸν συγγενῆ μου. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου τοὺς ὄντας ἐν Κυρίῳ.

11 Χαιρετήσατε τὸν συμπατριώτην μου Ἡρῳδίωνα. Χαιρετήσατε τοὺς ἐκ τῶν οἰκιακῶν τοῦ Ναρκίσσου πιστοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Κυρίου.

12 ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν τὰς κοπιώσας ἐν Κυρίῳ. ἀσπάσασθε Περσίδα τὴν ἀγαπητήν, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν Κυρίῳ.

12 Χαιρετήσατε τὴν Τρύφαιναν καὶ τὴν Τρυφῶσαν, αἱ ὁποῖαι κοπιάζουν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κυρίου. Χαιρετήσατε τὴν Περσίδα τὴν ἀγαπητήν, ἡ ὁποία εἰς πολλοὺς κόπους ὑπεβλήθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κυρίου.

[3-4]) 9. 21. 2 Κρ. η' 23. Φλ. β' 25. δ' 3. Φλμ. 24. Πρ. ιη' 2. [5]) 1 Κρ. ις' 15. 19. Κλ. δ' 15. Φλμ. 2. [6]) 12. 1 Κρ. ις' 16. 1 Θσ. ε' 12. [7]) 11. 21. Κλ. δ' 10. Φλμ. 23. [9]) 3. [12]) 6.

13 ἀσπάσασθε Ῥοῦφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν Κυρίῳ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ.

13 Χαιρετήσατε τὸν Ροῦφον, ὁ ὁποῖος εἶναι ἐκλεκτὸς κατὰ Χριστὸν καὶ τὴν μητέρα του, ἡ ὁποία εἶναι καὶ ἰδική μου μητέρα.

14 ἀσπάσασθε Ἀσύγκριτον, Φλέγοντα, Ἑρμᾶν, Πατρόβαν, Ἑρμῆν καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς.

14 Χαιρετήσατε τοὺς Ἀσύγκριτον, Φλέγοντα, Ἑρμᾶν, Πατρόβαν, Ἑρμῆν καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν ἀδελφούς.

15 ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν, Νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ Ὀλυμπᾶν καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντας ἁγίους.

15 Χαιρετήσατε τὸν Φιλόλογον καὶ τὴν Ἰουλίαν, τὸν Νηρέα καὶ τὴν ἀδελφήν του καὶ τὸν Ὀλυμπᾶν καὶ ὅλους τοὺς πιστούς, ποὺ μένουν μαζί τους.

16 ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Χριστοῦ.

16 Χαιρετήσατε μεταξύ σας ὁ ἕνας τὸν ἄλλον μὲ φίλημα ἅγιον. Σᾶς χαιρετοῦν αἱ Ἐκκλησίαι τοῦ Χριστοῦ.

Στίχ. 17-20. Προσοχὴ ἀπὸ τοὺς ψευδοδιδασκάλους.

17 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα παρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε ποιοῦντας, καὶ ἐκκλίνατε ἀπ' αὐτῶν·

17 Σᾶς παρακαλῶ δέ, ἀδελφοί, νὰ παρακολουθῆτε σὰν ἄγρυπνοι σκοποὶ ἐκείνους, ποὺ δημιουργοῦν τὰς διαιρέσεις καὶ τὰ σκάνδαλα καὶ πολιτεύονται ἀντίθετα πρὸς τὴν ἀποστολικὴν διδασκαλίαν, τὴν ὁποίαν σεῖς ἐμάθατε. Σημαδεύσατέ τους καὶ φεύγετε μακρὰν ἀπὸ αὐτούς.

18 οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ, καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσι τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων·

18 Διότι οἱ τέτοιοι ἄνθρωποι δὲν δουλεύουν εἰς τὸν Κύριόν μας Ἰησοῦν Χριστόν, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν τους. Ζητοῦν νὰ καλοπεράσουν εἰς βάρος τῶν ὀπαδῶν τους. Καὶ μὲ καλοὺς λόγους καὶ ἐπαίνους ἐξαπατοῦν τὰς καρδίας τῶν ἀπονηρεύτων.

19 ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας ἀφίκετο. χαίρω οὖν τὸ ἐφ' ὑμῖν· θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοὺς μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ κακόν.

19 Σᾶς γράφω αὐτά, διότι ἡ ὑπακοή σας ἔφθασεν εἰς τὰς ἀκοὰς ὅλων καὶ ἑπόμενον εἶναι νὰ σπεύσουν οὗτοι νὰ τὴν ἐκμεταλλευθοῦν. Χαίρω, λοιπόν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς σᾶς. Σᾶς θέλω ὅμως νὰ εἶσθε συνετοὶ καὶ διακριτικοί, ὅταν κάνετε τὸ καλόν, ὥστε νὰ μὴ σᾶς ἐκμεταλλεύωνται οἱ ἐπιτήδειοι, συγχρόνως δὲ νὰ εἶσθε ἁγνοὶ καὶ ἀμέτοχοι ἀπὸ κάθε κακόν.

20 ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.

20 Ὁ Θεὸς δέ, ποὺ δίδει τὴν εἰρήνην, θὰ συντρίψῃ γρήγορα κάτω ἀπὸ τὰ πόδιά σας τὸν αἴτιον τῶν διαιρέσεων καὶ σκανδάλων σατανᾶν. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ εἶναι μαζί σας.

[13]) 1 Κρ. α' 2. ις' 18. Φλμ. 11. (Μρ. ιε' 21). [16]) 1 Κρ. ις' 20. 2 Κρ. ιγ' 12. 1 Θσ. ε' 26. 1 Πτ. ε' 13. 14. 2 Ἰν. 13. [17-18]) Ἰζ. ιγ' 18. Ῥμ. ιδ' 13. 2 Κρ. ια' 13 - 15. Γλ. ς' 11. 12. Κλ. β' 4. 8. Φλ. γ' 2. 19. Ττ. γ' 10. 1 Ἰν. δ' 1. Μτ. ζ' 15. ιη' 7. [19]) α' 5. 8. Φλ. α' 4. Μτ. ι' 16. [20]) Γν. γ' 15. Ῥμ. ιε' 33. ις' 24. 1 Κρ. ις' 23. 2 Κρ. ιγ' 13. Γλ. ς' 18. Ἐφ. ς' 24. Ἑβ. ιγ' 25. Ἀπ. κβ' 21.

Στίχ. 21-24. Ἄλλοι χαιρετισμοί.

21 Ἀσπάζονται ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός μου, καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου.
22 ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν Κυρίῳ.
23 ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ τῆς ἐκκλησίας ὅλης. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἔραστος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως καὶ Κούαρτος ὁ ἀδελφός.
24 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

21 Σᾶς χαιρετοῦν ὁ Τιμόθεος ὁ συνεργάτης μου εἰς τὸ ἔργον τοῦ εὐαγγελίου καὶ ὁ Λούκιος καὶ ὁ Ἰάσων καὶ ὁ Σωσίπατρος οἱ συμπατριῶται μου.

22 Σᾶς χαιρετῶ ἐν Κυρίῳ ἐγὼ ὁ Τέρτιος, ποὺ ἔγραψα καθ' ὑπαγόρευσιν τὴν παροῦσαν ἐπιστολήν.

23 Σᾶς χαιρετᾷ ὁ Γάϊος, ὁ ὁποῖος φιλοξενεῖ ἐμὲ καὶ ὅλους τοὺς Χριστιανούς, ποὺ ἀπὸ κάθε Ἐκκλησίαν διαβαίνουν ἀπὸ τὴν Κόρινθον. Σᾶς χαιρετᾷ ὁ Ἔραστος ὁ θησαυροφύλακας τῆς πόλεως (Κορίνθου) καὶ ὁ Κούαρτος ὁ ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

24 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ εἴθε νὰ εἶναι μὲ ὅλους σας. Ἀμήν.

[21]) 3. 7. 11. Πρ. ιγ´ 1. ις´ 1. ιζ´ 5 - 9. κ´ 4. [22]) 1 Κρ. ις´ 21. Γλ. ς´ 11. Κλ. δ´ 18. 2 Θσ. γ´ 17. [23]) 1 Κρ. α´ 14. Πρ. ιθ´ 22. 29. κ´ 4. [24]) 20. 2 Θσ. γ´ 16. 18.

Α´ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Τὴν Κόρινθον ἐπεσκέφθη ὁ Παῦλος κατὰ τὴν δευτέραν ἀποστολικὴν ὁδοιπορίαν του, περὶ τὸ 52 μ. Χ. Εὑρεθεὶς δὲ εἰς τὴν Κόρινθον ἐν μέσῳ τῆς κυριαρχούσης ἐν αὐτῇ διαφθορᾶς, ἐσχημάτισε πολὺ δυσμενεῖς προβλέψεις περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου του καὶ δι' αὐτὸ ἐσκέφθη πρὸς στιγμὴν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Μακεδονίαν. Δι' εἰδικῆς ὅμως ἀποκαλύψεως (Πράξ. ιη´ 9-10) ἐπληροφορήθη, ὅτι πολὺς λαὸς τοῦ Κυρίου εὑρίσκετο ἐν Κορίνθῳ καὶ ἐδίδετο εἰς αὐτὸν ἡ ἐντολὴ νὰ λαλήσῃ τὸν λόγον μετὰ παρρησίας.

Πρῶτοι, μετὰ τῶν ὁποίων ἐσχετίσθη ἐν Κορίνθῳ ὁ Ἀπόστολος, ἦσαν ὁ ὁμότεχνος αὐτοῦ Ἀκύλας καὶ ἡ σύζυγός του Πρίσκιλλα, ἀμφότεροι Ἰουδαῖοι, οἵτινες εἶχον ἔλθει ἐκ Ρώμης συνεπείᾳ τοῦ κατὰ τῶν Ἰουδαίων διωγμοῦ τοῦ αὐτοκράτορος Κλαυδίου. Συγκατοικήσας ὁ Παῦλος μετ' αὐτῶν προσείλκυσεν αὐτοὺς εἰς τὴν πίστιν καὶ εἶχεν ἔπειτα τούτους σπουδαίους συνεργοὺς ἐν τῷ ἀποστολικῷ του ἔργῳ. Ἀκολούθως ὁ Ἀπόστολος ἀπηυθύνθη πρὸς τοὺς ἐν Κορίνθῳ Ἰουδαίους καὶ ἐκήρυττε κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν. Ὅταν δὲ ἐξεδιώχθη ἐκεῖθεν ὑπὸ τούτων, κατέστησε κέντρον τῆς διδασκαλίας του τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰούστου, ἡ ὁποία εὑρίσκετο πλησίον τῆς συναγωγῆς. Κρίσπος ὁ ἀρχισυνάγωγος μεθ' ὅλου τοῦ οἴκου αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ σπουδαιότερος ἐκ τῶν Ἰουδαίων, τοὺς ὁποίους ὁ Ἀπόστολος προσείλκυσεν εἰς τὴν πίστιν. Ἐκ τῶν πρώτων δὲ Χριστιανῶν τῆς Ἀχαΐας ὑπῆρξε καὶ ὁ Στεφανᾶς, τὸν ὁποῖον μεθ' ὁλοκλήρου τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐβάπτισεν αὐτὸς οὗτος ὁ Ἀπόστολος (Α´ Κορινθ. α´ 16). Ἐπὶ ἓν δὲ καὶ ἥμισυ ἔτος παρατείνας ὁ Παῦλος τὴν διαμονήν του ταύτην ἐν Κορίνθῳ ἐχρημάτισεν ὁ θεμελιωτὴς τῆς περιφήμου ταύτης Ἐκκλησίας, περὶ τῆς ὁποίας γράφει (Α´ Κορινθ. γ´ 6) δι' ἑαυτὸν μέν, ὅτι ἐφύτευσεν αὐτήν, διὰ δὲ τὸν Ἀπολλώ, ὅτι ἐπότισεν αὐτήν.

Ἀναχωρήσας ἐκ Κορίνθου ὁ Παῦλος περὶ τὸ τέλος τοῦ 52 μ. Χ. μετὰ τοῦ Ἀκύλα καὶ τῆς Πρισκίλλης, κατέλιπεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἔφεσον καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας, ὁπόθεν ἤρχισε τὴν τρίτην ἀποστολικὴν αὐτοῦ ὁδοιπορίαν. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα προσείλκυσαν εἰς τὴν πίστιν τὸν Ἰουδαῖον Ἀπολλώ, ὅστις ἐταξίδευσεν εἰς Ἀχαΐαν καὶ ἐγκατασταθεὶς εἰς Κόρινθον κατέθελγε τοὺς ἐκεῖ Χριστιανοὺς διὰ τῆς ρητορικῆς του δεινότητος καὶ συνεπλήρωνε τὸ ἔργον τοῦ Παύλου.

Ἀλλ' ἐξ ἀφορμῆς ἴσως καὶ τοῦ θαυμασμοῦ, τὸν ὁποῖον διήγειρε παρὰ πολλοῖς ὁ Ἀπολλώς, διηρέθη ἡ Ἐκκλησία τῆς Κορίνθου εἰς διάφορα κόμματα, διότι ἄλλοι μὲν ἐθεώρουν ὡς ἀρχηγόν των τὸν Ἀπολλώ, ἄλλοι τὸν Παῦλον καὶ ἄλλοι τὸν Κηφᾶν. Ἐπὶ πλέον δὲ ἐσημειώθησαν καὶ ἄλλαι ἀταξίαι, ἀλλὰ καὶ προέκυψαν διάφορα ζητήματα, διὰ τὴν λύσιν τῶν ὁποίων ἔγραψαν οἱ Κορίνθιοι ἐπιστολὴν εἰς τὸν Παῦλον, ὅστις ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν Ἔφεσον. Ἐξ Ἐφέσου λοιπὸν γράφει ὁ θεῖος Ἀπόστολος τὴν ἐπιστολήν του ταύτην μεταξὺ τῶν ἐτῶν 54 καὶ 55 μ. Χ. καὶ ἐπιτιμᾷ μὲν τοὺς Κορινθίους διὰ τὰς ἀταξίας καὶ τὰ σκάνδαλα, ἅτινα εἶχον συμβῇ μεταξὺ αὐτῶν, λύει δὲ συγχρόνως καὶ τὰς ἐπὶ τῶν προβληθέντων ζητημάτων ἀπορίας των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Στίχ. 1-9. Ὁ Παῦλος εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν διὰ τὰ χαρίσματα τῶν Κορινθίων Χριστιανῶν.

Παῦλος, κλητὸς ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφός,

Ἐγὼ ὁ Παῦλος, προσκαλεσμένος νὰ εἶμαι Ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διότι τὸ ἠθέλησεν ὁ Θεός, καὶ Σωσθένης ὁ γνωστός σας ἐν Χριστῷ ἀδελφός,

2 τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, ἡγιασμένοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, σὺν πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν·

2 γράφομεν τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι εἰς τὴν Κόρινθον καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ σᾶς, οἱ ὁποῖοι ἔχετε ἁγιασθῆ διὰ τῆς ἑνώσεώς σας μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ προσεκλήθητε ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ νὰ εἶσθε ἅγιοι μαζὶ μὲ ὅλους, ὅσοι εἰς κάθε τόπον ἐπικαλοῦνται τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι Κύριος καὶ αὐτῶν καὶ ἡμῶν.

3 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Εἴθε νὰ εἶναι μαζί σας χάρις καὶ εἰρήνη ἀπὸ τὸν Θεὸν πατέρα μας καὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν.

4 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,

4 Εὐχαριστῶ τὸν Θεόν μου πάντοτε διὰ σᾶς διὰ τὴν χάριν τῆς σωτηρίας καὶ τὰ λοιπὰ χαρίσματα τοῦ Θεοῦ, τὰ ὁποῖα σᾶς ἐδόθησαν ὡς καρπὸς τῆς κοινωνίας σας μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

5 ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει,

5 Διότι ἐκ τῆς ἐπικοινωνίας καὶ ἑνώσεώς σας μὲ αὐτὸν ἐγίνατε πλούσιοι εἰς ὅλα· δηλαδὴ εἰς κάθε λόγον χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ εἰς κάθε γνῶσιν πνευματικήν·

6 καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν,

6 Μὲ τὰ χαρίσματα δὲ αὐτά, ποὺ ἐλάβατε, ἐπεβεβαιώθη μεταξύ σας ὡς ἀληθὴς ἡ μαρτυρία, τὴν ὁποίαν διὰ τοῦ κηρύγματός μας ἐδώκαμεν περὶ τοῦ Χριστοῦ.

7 ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ·

7 Ἐπλουτίσθητε δὲ τόσον πολύ, ὥστε νὰ μὴ ὑπολείπεσθε εἰς κανένα χάρισμα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρόνου, κατὰ τὸν ὁποῖον περιμένετε μὲ ἐγκαρτέρησιν καὶ ἐλπίδα τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῆς Κρίσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ φανερωθῇ ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός.

8 ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

8 Αὐτὸς καὶ θὰ σᾶς στερεώσῃ μέχρι τέλους, ὥστε νὰ εἶσθε ἀκατηγόρητοι καὶ ἄμεμπτοι κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

9 πιστὸς ὁ Θεὸς δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

9 Περὶ αὐτοῦ δὲ νὰ εἶσθε βέβαιοι, διότι ὁ Θεός, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐκαλέσθητε νὰ γίνετε συμμέτοχοι τῆς ἐνδόξου ζωῆς τοῦ Υἱοῦ του, Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας, εἶναι ἀξιόπιστος καὶ τηρεῖ ὅλας τὰς ὑποσχέσεις του, δι' αὐτὸ δὲ καὶ ὀφείλει ὁ καθένας μας νὰ βασίζεται ἀδιστάκτως εἰς αὐτόν.

Α΄. 1-2) 9. 30. ς΄ 11. ι΄ 32. ια΄ 22. ιε΄ 9. 2 Κρ. α΄ 1. Ῥμ. α΄ 1. 12. η΄ 28. ι΄ 12. ις΄ 13. Ἰν. ιζ΄ 19. Πρ. ιη΄ 17. κ΄ 28. 3) Ῥμ. α΄ 7. 2 Τμ. α΄ 2. Ττ. α΄ 4. 4) Ῥμ. α΄ 8. Φλ. α΄ 3. Φλμ. 4. 5) 7. δ΄ 8. η΄ 1. ιβ΄ 8. 2 Κρ. η΄ 7. ια΄ 6. Ῥμ. ιε΄ 14. Κλ. α΄ 9. 6) β΄ 1. 2 Θσ. α΄ 10. 2 Τμ. α΄ 8. Πρ. α΄ 8. Ἰν. ε΄ 38. 7) 5. 2 Κρ. ιβ΄ 13. Φλ. γ΄ 20. 2 Τμ. δ΄ 8. Ττ. β΄ 13. Ῥμ. η΄ 23. Λκ. ιβ΄ 36. 8) 2 Κρ. α΄ 13. 21. Ἐφ. α΄ 4. Φλ. α΄ 6. 10. 11. Κλ. α΄ 22. 1 Θσ. γ΄ 13. ε΄ 23. 1 Πτ. ε΄ 10. Μτ. ι΄ 22. 23. 9) 2. ι΄ 13. 1 Θσ. ε΄ 24. 2 Θσ. γ΄ 3. Ῥμ. γ΄ 3. ε΄ 2. η΄ 17. ια΄ 29.

Στίχ. 10-17. Οἱ Κορίνθιοι Χριστιανοὶ διῃρημένοι εἰς κόμματα.

10 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἦτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῒ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ.

10 Σᾶς παρακαλῶ δέ, ἀδελφοί, διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, νὰ λέγετε ὅλοι τὴν αὐτὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως καὶ νὰ μὴ ὑπάρχουν μεταξύ σας διαιρέσεις, ἀλλὰ νὰ εἶσθε ἁρμονικὰ ἑνωμένοι μὲ τὰ αὐτὰ ὅλοι σας φρονήματα καὶ μὲ τὰς αὐτὰς γνώμας καὶ ἀποφάσεις.

11 ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν Χλόης ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσι.

11 Σᾶς κάνω δὲ τὴν προτροπὴν αὐτήν, διότι ἐπληροφορήθην διὰ σᾶς, ἀδελφοί μου, ἀπὸ τοὺς οἰκιακοὺς τῆς Χλόης, ὅτι ὑπάρχουν μεταξύ σας φιλονεικίαι.

12 λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει· ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλώ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ Χριστοῦ.

12 Μὲ αὐτὸ δὲ ποὺ λέγω, ἐννοῶ τοῦτο, ὅτι καθένας ἀπὸ σᾶς λέγει καυχώμενος· Ἐγὼ μὲν εἶμαι τοῦ Παύλου, ἐγὼ δέ, λέγει ὁ ἄλλος, εἶμαι θαυμαστὴς καὶ μαθητὴς τοῦ Ἀπολλώ· καὶ ὁ τρίτος λέγει· ἐγὼ ἀνήκω εἰς τὸν Κηφᾶν· καὶ ἄλλος πάλιν ἰσχυρίζεται· Ἐγὼ εἶμαι τοῦ Χριστοῦ. Ἔγιναν ἔτσι κόμματα καὶ μερίδες διάφοροι.

13 μεμέρισται ὁ Χριστός; μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν; ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε;

13 Ἐκομματιάσθη λοιπὸν ὁ Χριστός; Ἀπευθύνομαι εἰς ὅσους λέγουν· ἡμεῖς εἴμεθα τοῦ Παύλου καὶ τοὺς ἐρωτῶ: Μήπως ὁ Παῦλος ἐσταυρώθη διὰ τὴν σωτηρίαν σας; Ἢ μήπως ἐβαπτίσθητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Παύλου, ὥστε νὰ ἀνήκετε πλέον εἰς αὐτόν;

14 εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον,

14 Σὰν βλέπω τώρα, ποίαν κατάχρησιν κάνετε τοῦ ὀνόματός μου, εὐχαριστῶ τὸν Θεόν, διότι ἐπρονόησε νὰ μὴ βαπτίσω αὐτοπροσώπως κανένα ἀπὸ σᾶς, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Κρίσπον καὶ τὸν Γάϊον.

15 ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβάπτισα.

15 Ὥστε τώρα δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἰδικόν μου ὄνομα ἐβάπτισα.

16 ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα.

16 Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Στεφανᾶ. Ἐκτὸς αὐτῶν δὲν γνωρίζω, ἂν ἐβάπτισα κανένα ἄλλον.

17 οὐ γὰρ ἀπέστειλέ με Χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι, οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.

17 Καὶ δὲν ἔκαμα κύριον ἔργον μου τὸ βάπτισμα, διότι ὁ Χριστὸς δὲν μοῦ ἀνέθεσε τὴν διακονίαν τοῦ Ἀποστόλου διὰ νὰ βαπτίζω, πρᾶγμα ποὺ ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ καὶ ἕνας ἁπλοῦς λειτουργός. Ἀλλὰ μὲ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς νὰ κηρύττω τὸ εὐαγγέλιον. Καὶ νὰ τὸ κηρύττω ὄχι μὲ ἀνθρωπίνην τέχνην καὶ ἀπατηλὰ ἐπιχειρήματα, ὥστε νὰ παρουσιάζεται ἡ διδασκαλία μου σοφὴ καὶ λαμπρά, διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὴν θείαν του δύναμιν τὸ περὶ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ κήρυγμα.

---

10) 2 Κρ. ι΄ 1. ιγ΄ 11. Ῥμ. ιβ΄ 1. 16. ιε΄ 5. 30. 11) γ΄ 3. ια΄ 18. 12) γ΄ 4. 22. δ΄ 6. θ΄ 5. ιε΄ 5. ις΄ 12. 2 Κρ. ι΄ 7. Πρ. ιη΄ 24. 27. Ἰν. α΄ 43. 13) 15. ι΄ 2. Ῥμ. ς΄ 3. Πρ. β΄ 38. η΄ 16. Μτ. κη΄ 19. 14-15) 13. Ῥμ. ις΄ 23. Ἰν. δ΄ 2. Πρ. ι΄ 48. ιη΄ 8. 16) ις΄ 15. 17. Πρ. ις΄ 15. 33. 17) β΄ 1 - 5. 2 Πτ. α΄ 16. Μρ. ις΄ 15. Πρ. κς΄ 16 - 18.

Στίχ. 18-31. Τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἡ σοφία τοῦ κόσμου. Ὁ Θεὸς δὲν ἔχει ἀνάγκην τῶν σοφῶν τοῦ κόσμου.

18 Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστί, τοῖς δὲ σῳζομένοις ἡμῖν δύναμις Θεοῦ ἐστι.

18 Πράγματι δὲ εἰς τὴν θείαν δύναμίν του ὀφείλεται ἡ διάδοσις του, διότι τὸ περὶ τοῦ σταυροῦ κήρυγμα εἰς ἐκείνους μέν, ποὺ βαδίζουν τὸν δρόμον τῆς ἀπωλείας, φαίνεται μωρία καὶ κουταμάρα. Εἰς ἡμᾶς ὅμως ποὺ εἴμεθα εἰς τὸν δρόμον τῆς σωτηρίας, εἶναι δύναμις Θεοῦ, ποὺ σώζει.

*19 γέγραπται γάρ· **ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω.***

19 Ναί· τοὺς φαίνεται μωρία καὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ νοιώσουν τὴν δύναμιν τοῦ εὐαγγελίου, καίτοι παρουσιάζονται μὲ τὴν ἀξίωσιν, ὅτι εἶναι σοφοί. Διότι ἔχει γραφῆ ἀπὸ τὸν Ἡσαΐαν, ποὺ ὡμίλησεν ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ· θὰ ἐξαφανίσω τὴν σοφίαν αὐτῶν, ποὺ παρουσιάζονται ὡς σοφοί, καὶ θὰ παραμερίσω ὡς ἀνωφελῆ καὶ ἄχρηστον τὴν φρόνησιν ἐκείνων, ποὺ κομπάζουν μὲ τὴν ἰδέαν, ὅτι εἶναι συνετοί.

20 ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεύς; ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου;

20 Ποῦ ὑπάρχει τώρα σοφός; Ποῦ ὑπάρχει ἔμπειρος διδάσκαλος τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου; Ποῦ ἐπιδέξιος συζητητὴς τῆς ἀπίστου καὶ ἀθέου αὐτῆς ἐποχῆς; Δὲν ἀπέδειξεν ὁ Θεὸς μωρὰν τὴν σοφίαν τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἔχουν τὰ κοσμικὰ φρονήματα τῆς ἐποχῆς μας;

21 ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας.

21 Καὶ ἡ ἀποδοκιμασία αὐτὴ τοῦ Θεοῦ ἔγινεν ἐν πάσῃ δικαιοσύνῃ. Διότι, ἀφοῦ διὰ μέσου τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία καταφαίνεται εἰς τὰ δημιουργήματά του, δὲν ἐγνώρισαν οἱ ἄνθρωποι μὲ τὴν ἔμφυτον λογικὴν καὶ τὴν ἄλλην σοφίαν τους τὸν Θεόν, ἀπεφάσισεν ἐν τῇ ἀγαθότητί του ὁ Θεὸς νὰ σώσῃ ὅλους, ὅσοι θὰ πιστεύσουν εἰς κάθε ἐποχήν, μὲ τὸ κήρυγμα, ποὺ φαίνεται μωρὸν καὶ ἀνόητον εἰς τοὺς σοφοὺς τοῦ ἁμαρτωλοῦ κόσμου.

22 ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν,

22 Φαίνεται δὲ μωρὸν καὶ ἀνόητον, ἐπειδὴ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἀπαιτοῦν ὑπερφυσικὸν σημεῖον διὰ νὰ πιστεύσουν. Καὶ οἱ Ἕλληνες ζητοῦν συλλογισμοὺς φιλοσοφικούς, ποὺ νὰ ἱκανοποιοῦν τὸ περίεργον πνεῦμα των.

23 ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μωρίαν,

23 Ἡμεῖς ὅμως κηρύττομεν τὸν Χριστόν, ποὺ ἔχει σταυρωθῆ. Καὶ ὁ ἐσταυρωμένος Χριστὸς διὰ μὲν τοὺς Ἰουδαίους, ποὺ περιμένουν τὸν Χριστὸν Μεσσίαν ὡς ἐπίγειον βασιλέα, εἶναι πρόσκομμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου σκοντάπτουν καὶ δὲν πιστεύουν. Διὰ δὲ τοὺς Ἕλληνας ὁ ἐσταυρωμένος Θεός, ποὺ δὲν ἐνίκησε τοὺς ἐχθρούς του, παρουσιάζεται ὡς ἰδέα μωρὰ καὶ ἀνόητος.

24 αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν·

24 Εἰς αὐτοὺς ὅμως, τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς εὗρεν ἀξίους νὰ καλέσῃ εἰς τὴν σωτηρίαν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἶναι, εἴτε Ἕλληνες, κηρύττομεν Χριστόν, ὁ ὁποῖος εἶναι Θεοῦ δύναμις, ποὺ ἀναγεννᾷ καὶ ἁγιάζει, καὶ Θεοῦ σοφία, ποὺ φωτίζει κάθε πιστόν.

25 ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστί, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ

25 Διότι ἐκεῖνο, ποὺ ἐνεργεῖ ὁ Θεὸς καὶ τὸ θεωροῦν οἱ ἄπιστοι ἄνθρωποι μωρὸν καὶ ἀνόητον, εἶναι σοφώτερον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, μὲ ὅ,τι καὶ ἂν ἔχουν καὶ ὅσην σοφίαν καὶ ἂν ἐπιδει

[18]) 21 - 24. β΄ 14. 2 Κρ. β΄ 15. δ΄ 3. 2 Θσ. β΄ 10. Ῥμ. α΄ 16. Πρ. κς΄ 24. [19]) Ἡσ. κθ΄ 14. Ἀβδ. 8. Ἰβ. ε΄ 12. 1 Κρ. γ΄ 18 19. [20]) Ἡσ. ιθ΄ 11. 12. λγ΄ 18. μδ΄ 25. 1 Κρ. β΄ 6. ιε΄ 55. Γλ. α΄ 4. Ῥμ. α΄ 22. ιβ΄ 2. [21]) Ῥμ. α΄ 19. 20. Πρ. ιζ΄ 24 - 28. Μτ. ια΄ 25. [22-24]) 18. 30. β΄ 2. 5. Ῥμ. θ΄ 32. 33. Γλ. γ΄ 1. 13. ε΄ 11. Κλ. β΄ 3. Μτ. ιβ΄ 38. Ἰν. δ΄ 48. Πρ. ιζ΄ 32. [25]) 2 Κρ. ιβ΄ 10. ιγ΄ 4.

Θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστί.

κνύουν οὗτοι. Καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ ἀσθενοῦς καὶ ἀδυνάτου κατὰ τὸ φαινόμενον Ἐσταυρωμένου, ποὺ τὸ ἐνεργεῖ δι' ἡμῶν ὁ Θεός, εἶναι ἰσχυρότερον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ὅσον δυνατοὶ κατὰ κόσμον καὶ ἂν εἶναι οὗτοι.

*26 **Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς,***

26 Καὶ ὅτι αὐτὸ ποὺ σᾶς λέγω εἶναι ἀληθές, παρατηρήσατε διὰ νὰ πεισθῆτε, ἀδελφοί, τοὺς ἑαυτούς σας, τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἐκάλεσε εἰς σωτηρίαν. Παρατηρήσατε, ὅτι δὲν εἶναι πολλοὶ ἀπὸ σᾶς σοφοὶ κατὰ κόσμον, δὲν εἶναι πολλοὶ μὲ δύναμιν καὶ ἐπιρροήν· δὲν εἶναι πολλοὶ ἀριστοκράται καὶ μὲ εὐγενῆ καταγωγήν.

27 ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά,

27 Ἀλλὰ τοὐναντίον ἐξέλεξεν ὁ Θεὸς ἐκείνους, ποὺ ὁ κόσμος περιφρονεῖ ὡς μωροὺς καὶ ἀνοήτους, διὰ νὰ καταντροπιάσῃ τοὺς σοφούς, ἀντὶ τῶν ὁποίων ἐπροτίμησεν ὡς ὄργανά του τὰ μωρά. Καὶ τοὺς κατὰ κόσμον ἀδυνάτους ἐξέλεξεν ὁ Θεός, διὰ νὰ καταντροπιάσῃ ἐκείνους, ποὺ ἔχουν ἰσχυρὰν κοσμικὴν ἐπιρροήν.

28 καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ Θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ,

28 Καὶ ἐκείνους, ποὺ κατάγονται ἀπὸ ἄσημον κατὰ κόσμον γένος καὶ τοὺς περιφρονημένους ἐξέλεξεν ὁ Θεὸς καὶ ἐκείνους, ποὺ δὲν τοὺς λογαριάζει κανεὶς διόλου σὰν νὰ μὴν ὑπῆρχον, διὰ νὰ ἀποδείξῃ τιποτένιους ἐκείνους, ποὺ ὁ κόσμος θεωρεῖ πρόσωπα ἰσχυρὰ καὶ ὑψηλά.

29 ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

29 Ἔπραξε δὲ τοῦτο ὁ Θεὸς διὰ νὰ μὴ δικαιοῦται νὰ καυχηθῇ κανένας ἄνθρωπος ἐμπρὸς εἰς αὐτόν.

30 ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις,

30 Ἀπὸ αὐτὸν δὲ καὶ σεῖς εἶσθε ἑνωμένοι μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος ἔγινεν εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστοὺς σοφία ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ τὴν διδασκαλίαν του καὶ δικαίωσις μὲ τὸν θάνατον καὶ τὴν ἀνάστασίν του καὶ ἁγιασμὸς μὲ τὴν ἀνάληψιν του καὶ μὲ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Πνεύματός του καὶ πλήρης ἀπελευθέρωσις μὲ τὴν ἔνδοξον ἐπάνοδον καὶ δευτέραν παρουσίαν του.

*31 ἵνα, καθὼς γέγραπται, **ὁ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ καυχάσθω.***

31 Ἔτσι κάθε χάρις πνευματική, ποὺ ἔχομεν, δὲν προέρχεται ἀπὸ ἡμᾶς, ἀλλ' ὀφείλομεν τὸ πᾶν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ νὰ γίνῃ σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει γραφῆ: Ὅποιος καυχᾶται, ἂς καυχᾶται ἀποδίδων τὴν δόξαν εἰς τὸν Κύριον καὶ ὄχι εἰς τὸν ἑαυτόν του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Στίχ. 1-5. Πῶς ἐκήρυξεν ὁ Παῦλος εἰς Κόρινθον.

Κἀγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ Θεοῦ.

Ναί· τὰ μωρὰ ἐξέλεξεν ὁ Θεὸς διὰ νὰ καταντροπιάσῃ τοὺς σοφοὺς τοῦ κόσμου. Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, ὅταν ἦλθα εἰς σᾶς, ἦλθα νὰ σᾶς διακηρύξω τὴν μαρτυρίαν ἐκείνων, ποὺ ἔκαμεν ὁ Θεὸς διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου, ὄχι μὲ ὑπεροχὴν λόγου ἢ δεξιότητος συλλογισμῶν καὶ ἐπιχειρημάτων.

[26-27]) 20. β΄ 6. 8. ζ΄ 20. 2 Κρ. α΄ 12. Ἰκ. β΄ 1 - 5. Μτ. ε΄ 3. 4. ια΄ 25. Ἰν. ζ΄ 48. θ΄ 39. [28-29]) ς΄ 4. Ῥμ. γ΄ 27. Ἐφ. β΄ 9. [30]) 2. 24. β΄ 7. ς΄ 11. 2 Κρ. ε΄ 21. Ῥμ. γ΄ 24. ς΄ 19. 22. η΄ 1 - 11. [31]) Ἰρ. θ΄ 23. 2 Κρ. ι΄ 17.
Β΄. [1]) 4. 13. α΄ 6. 17.

2 οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον.

2 Καὶ δὲν σᾶς ἔδειξα ὑπεροχὴν λόγου, διότι δὲν ἐθεώρησα ἐπιτετραμμένον νὰ γνωρίζω τίποτε ἄλλο μεταξύ σας, παρὰ μόνον τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοῦτον ὄχι ὡς βασιλέα ἔνδοξον, ἀλλ᾿ ἐσταυρωμένον.

3 καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς,

3 Καὶ ἐγὼ ἦλθα πρὸς σᾶς χωρὶς νὰ ἔχω καμμίαν κοσμικὴν δύναμιν ἢ προστασίαν, ἀλλὰ μὲ φόβον καὶ τρόμον πολύν, μήπως δὲν ἐπιτύχῃ μεταξύ σας τὸ ἀποστολικόν μου ἔργον.

4 καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ᾿ ἐν ἀποδείξει Πνεύματος καὶ δυνάμεως,

4 Καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου δὲν ἔγινε μὲ πιθανοὺς καὶ συναρπαστικοὺς λόγους ἀνθρωπίνης σοφίας, ἀλλ᾿ ἔγινε μὲ ἀπόδειξιν Πνεύματος τὸ ὁποῖον ἔπειθε τὰς ψυχὰς τῶν ἀκροατῶν, καὶ μὲ ἀπόδειξιν θείας δυνάμεως, ἡ ὁποία μὲ τὰ ὑπερφυσικὰ καὶ θαυμαστὰ ἔργα της ἐπεβεβαίωνε τὴν διδασκαλίαν μου.

5 ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ᾿ ἐν δυνάμει Θεοῦ.

5 Τοῦτο δὲ ἔγινε διὰ νὰ μὴ στηρίζεται ἡ πίστις σας ἐπάνω εἰς τὴν ἀσταθῆ σοφίαν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ᾿ ἐπάνω εἰς τὴν ἀκλόνητον δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

Στίχ. 6-16. Τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι σοφία Θεοῦ.

6 Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν καταργουμένων·

6 Μεταξὺ ὅμως τῶν πνευματικῶς ὡρίμων καὶ προωδευμένων διδάσκομεν καὶ σοφίαν· ἀλλ᾿ ὄχι τὴν σοφίαν τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἔχουν τὰ φρονήματα τῆς ἁμαρτωλῆς αὐτῆς ἐποχῆς, οὔτε τὴν σοφίαν τῶν ἀρχόντων τοῦ κόσμου αὐτοῦ, οἱ ὁποῖοι ἔχουν προσωρινὴν ἐξουσίαν καὶ θὰ ἐκμηδενισθῇ μίαν ἡμέραν ἡ δύναμίς των.

7 ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν Θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν,

7 Ἀλλὰ διδάσκομεν καὶ ἀναπτύσσομεν σοφίαν, τῆς ὁποίας χορηγὸς εἶναι ὁ Θεός· σοφίαν μυστηριώδη ποὺ δὲν ἠμπορεῖ πεπερασμένος νοῦς μόνος του νὰ τὴν ἀνακαλύψῃ· σοφίαν, ἡ ὁποία καὶ τώρα ἀκόμη, ποὺ ἀπεκαλύφθη ἀπὸ τὸν Θεόν, μένει κρυμμένη εἰς τοὺς ἀφωτίστους καὶ ξένους πρὸς τὸν Χριστόν· σοφίαν τὴν ὁποίαν προτοῦ ἀκόμη δημιουργηθοῦν τὰ ἐν χρόνῳ γενόμενα κτίσματα, προαπεφάσισε καὶ προκαθώρισεν ὁ Θεὸς νὰ μᾶς τὴν ἀποκαλύψῃ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ μᾶς δοξάσῃ δι᾿ αὐτῆς.

8 ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν Κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν·

8 Τὴν σοφίαν δὲ αὐτὴν κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας τοῦ προσκαίρου τούτου κόσμου δὲν ἔχει γνωρίσει. Διότι ἐὰν τὴν εἶχον γνωρίσει, δὲν θὰ ἐκάρφωναν εἰς τὸν σταυρὸν τῆς ἀτιμίας τὸν Κύριον, ὁ ὁποῖος εἶναι χορηγὸς τῆς δόξης.

9 ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

9 Ἀλλὰ συνέβη σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει γραφῇ ἀπὸ τὸν Ἡσαΐαν· Ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα μάτι δὲν εἶδε καὶ αὐτὶ δὲν ἄκουσε καὶ ἀνθρώπινος νοῦς δὲν ἐφαντάσθη, τὰ ὁποῖα ἑτοίμασεν ὁ Θεὸς δι᾿ ἐκείνους ποὺ τὸν ἀγαποῦν. Αὐτὰ ἦσαν τὰ μυστηριώδη καὶ κρυμμένα.

[2]) α΄ 18. 23. Γλ. ς΄ 14. [3]) 2 Κρ. ι΄ 1. 10. Γλ. δ΄ 13. Πρ. ιη΄ 6 - 10. [4-5]) 1. α΄ 17. 22 - 28. 2 Κρ. δ΄ 7. ια΄ 6. Ῥμ. ιε΄ 18. 1 Θσ. α΄ 5. [6]) 8. 12. α΄ 20. 25 - 28. γ΄ 18. 19. ιε΄ 24. Ἐφ. δ΄ 13. Κλ. α΄ 28. Φλ. γ΄ 15. Ἰν. ιβ΄ 31. [7]) 9. 10. Ῥμ. ιδ΄ 24 : ις΄ 25. Ἐφ. γ΄ 3. [8]) 6. Ἰκ. β΄ 1. Πρ. γ΄ 17. ζ΄ 2. Λκ. κγ΄ 34. [9]) (Ἡσ. νβ΄ 15. ξδ΄ 4. ξε΄ 17. – Ἐφ. ε΄ 14. Ἰδ. 9. 14). Ῥμ. η΄ 28.

10 ἡμῖν δὲ ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψε διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ· τὸ γὰρ Πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ.

10 Εἰς ἡμᾶς ὅμως ὁ Θεὸς ἐφανέρωσε ταῦτα μὲ τὸ Πνεῦμα του. Καὶ μόνον ἀπὸ τὸ Πνεῦμα ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ἡ φανέρωσις αὐτή. Διότι τὸ Πνεῦμα ἐρευνᾷ καὶ γνωρίζει ὅλα, καὶ αὐτὰ τὰ βαθύτατα καὶ μυστηριώδη ἰδιώματα καὶ σχέδια τοῦ Θεοῦ.

11 τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; οὕτω καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ.

11 Τὸ ὅτι δὲ τὸ Πνεῦμα ἐρευνᾷ καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ, τὸ ἐννοοῦμεν καὶ ἀπὸ τὴν πεῖραν μας. Διότι, ποῖος ἄλλος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους γνωρίζει τὰ ἰδιαίτερα τοῦ ἀνθρώπου παρὰ μόνον ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ εἶναι μέσα του; Ἔτσι καὶ τὰ ἰδιαίτερα τοῦ Θεοῦ κανεὶς ἄλλος δὲν τὰ γνωρίζει παρὰ μόνον τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ.

12 ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν.

12 Ἡμεῖς δὲ δὲν ἐλάβαμεν τὸ πνεῦμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐμπνέεται ὁ ξένος πρὸς τὸν Θεὸν κόσμος· ἀλλ᾿ ἐλάβαμεν τὸ χάρισμα τοῦ Πνεύματος, τὸ ὁποῖον προέρχεται ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ τὸ ὁποῖον ἐδόθη καὶ εἰς ἡμᾶς, διὰ νὰ γνωρίσωμεν ἐκεῖνα ποὺ μᾶς ἐχαρίσθησαν ἀπὸ τὸν Θεόν.

13 ἃ καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ᾿ ἐν διδακτοῖς Πνεύματος Ἁγίου, πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες.

13 Ταῦτα καὶ διδάσκομεν ὄχι μὲ λόγους σὰν αὐτούς, ποὺ μεταχειρίζεται εἰς τὴν διδασκαλίαν ἡ ἀνθρωπίνη σοφία, ἀλλὰ μὲ λόγους, ποὺ διδάσκονται ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Καὶ ἐξηγοῦμεν καὶ κατανοοῦμεν τὰς διδασκαλίας αὐτὰς διὰ τῆς συγκρίσεως τῶν πνευματικῶν πρὸς τὰ πνευματικά.

14 ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ· μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστι, καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται.

14 Ὁ φυσικὸς δὲ καὶ μὴ ἀναγεννημένος ἄνθρωπος δὲν δέχεται ἐκεῖνα, ποὺ διδάσκει τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, διότι ταῦτα φαίνονται εἰς αὐτὸν κουταμάρα καὶ δὲν ἔχει τὴν πνευματικὴν δύναμιν καὶ ἀντίληψιν νὰ τὰ γνωρίσῃ, διότι ταῦτα ἐξετάζονται καὶ διακρίνονται πνευματικῶς καὶ μὲ τὸν φωτισμὸν τοῦ Πνεύματος.

15 ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ᾿ οὐδενὸς ἀνακρίνεται.

15 Ὁ ἀναγεννημένος ὅμως ἀπὸ τὸ Πνεῦμα ἄνθρωπος διακρίνει καὶ κατανοεῖ ὅλα, κάθε περίστασιν καὶ κάθε πρόσωπον, αὐτὸς δὲ δὲν νοιώθεται ἀπὸ κανένα μὴ ἀναγεννημένον ἄνθρωπον.

16 τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου, ὃς συμβιβάσει αὐτόν; *ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν.*

16 Καὶ δὲν νοιώθεται ὁ ἀναγεννημένος ἀπὸ τὸν φυσικὸν καὶ μὴ ἀναγεννημένον ἄνθρωπον, διότι, ποῖος ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ δὲν ἐφωτίσθησαν ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ἐγνώρισε τὴν σκέψιν καὶ τὰς βουλὰς τοῦ Θεοῦ; Ποῖος ἀπὸ αὐτοὺς θὰ διδάξῃ καὶ θὰ διορθώσῃ τὸν Κύριον; Κανείς. Κανεὶς λοιπὸν ἀπὸ τοὺς μὴ ἀναγεννημένους δὲν ἠμπορεῖ νὰ κατανοήσῃ καὶ ἡμᾶς. Διότι καὶ ἡμεῖς ἔχομεν τὴν σκέψιν καὶ τὴν διάνοιαν τοῦ Χριστοῦ.

[10]) 6. 7. Ἐφ. α΄ 17. γ΄ 5. 1 Ἰν. β΄ 27. Μτ. ιγ΄ 11. ις΄ 17. [11]) Πρμ. κ΄ 27. Ἰρ. ιζ΄ 9. Ἰδθ. η΄ 14. Ἰν. α΄ 18. Μτ. ια΄ 27. [12]) 16. 2 Κρ. δ΄ 5. 6. Ῥμ. η΄ 15. 17. Ἐφ. β΄ 2. Ἰν. ιε΄ 26. ις΄ 13. 14. [13]) 1. 4. Ἰν. ς΄ 45. (Γν. μ΄ 8. 16. 22. μα΄ 12. 15. Δν. β΄ 16. 25. 36. ε΄ 12). [14]) α΄ 18. 23. γ΄ 1. Ἰκ. γ΄ 15. Ἰδ. 19. Ῥμ. η΄ 7. Ἰν. η΄ 47. ι΄ 20. ιδ΄ 17. [15]) 1 Θσ. ε΄ 21. 1 Ἰν. β΄ 20. δ΄ 1. [16]) Ἡσ. μ΄ 13. Ῥμ. ια΄ 34. 1 Κρ. β΄ 12. ζ΄ 40. 1 Ἰν. ε΄ 20.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Στίχ. 1-4. Ὁ Παῦλος ἐκήρυξεν εἰς Κόρινθον μόνον τὰς στοιχειώδεις ἀληθείας τοῦ Εὐαγγελίου.

Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην ὑμῖν λαλῆσαι ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκικοῖς, ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ.

Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, ἀφοῦ τὰ πνευματικὰ μόνον πνευματικοὶ τὰ καταλαβαίνουν, δὲν ἠμπόρεσα νὰ σᾶς ὁμιλήσω, ὅπως θὰ ὡμίλουν εἰς Χριστιανοὺς πνευματικοὺς καὶ προωδευμένους, ἀλλὰ σᾶς ὡμίλησα ὡς πρὸς ἀνθρώπους, ποὺ εὑρίσκονται ἀκόμη εἰς τὴν φυσικήν τους κατάστασιν καὶ δὲν ἀφῆκαν τελείως τὰ σαρκικὰ φρονήματα. Ὡμίλησα σὲ σᾶς ὡς πρὸς νηπίους καὶ ἀρχαρίους κατὰ Χριστόν.

2 γάλα ὑμᾶς ἐπότισα καὶ οὐ βρῶμα· οὔπω γὰρ ἠδύνασθε. ἀλλ' οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε· ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε.

2 Σᾶς ἐπότισα μὲ γάλα. Σᾶς ἐδίδαξα δηλαδὴ τὰς στοιχειώδεις χριστιανικὰς ἀληθείας. Καὶ δὲν σᾶς ἔθρεψα μὲ στερεὰν τροφήν. Διότι δὲν εἴχατε τότε ἀρκετὴν πνευματικὴν δύναμιν. Ἀλλ' οὔτε καὶ τώρα ἔχετε ἀρκετὴν δύναμιν. Διότι ἔχετε ἀκόμη σαρκικὰ φρονήματα.

3 ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις καὶ διχοστασίαι, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε;

3 Διότι σᾶς ἐρωτῶ· ἐφ' ὅσον μεταξύ σας ὑπάρχουν φθόνος καὶ φιλονεικία καὶ διαιρέσεις, δὲν εἶσθε ἄνθρωποι κυριευμένοι ἀπὸ σαρκικὰ ἐλατήρια καὶ πάθη καὶ δὲν συμπεριφέρεσθε μὲ διαγωγὴν ἀνθρώπου κοινοῦ καὶ μὴ ἀναγεννημένου;

4 ὅταν γὰρ λέγῃ τις, ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἕτερος δὲ ἐγὼ Ἀπολλώ, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε;

4 Ὅταν δηλαδὴ ὁ ἕνας λέγῃ, ἐγὼ εἶμαι τοῦ Παύλου, ὁ ἄλλος δὲ λέγῃ, ἐγὼ εἶμαι τοῦ Ἀπολλῶ, δὲν εἶσθε ἄνθρωποι σαρκικοί;

Στίχ. 5-23. Οἱ κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἡ εὐθύνη αὐτῶν.

5 Τίς οὖν ἐστι Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλῶς ἀλλ' ἢ διάκονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστῳ ὡς ὁ Κύριος ἔδωκεν;

5 Τί εἶναι λοιπὸν ὁ Παῦλος, τί δὲ ἄλλο εἶναι ὁ Ἀπολλῶς παρὰ ὑπηρέται καὶ ὄργανα τοῦ Θεοῦ, διὰ τῶν ὁποίων ὡδηγήθητε εἰς τὴν πίστιν καὶ ὑπηρετεῖ ὁ καθένας ἀναλόγως τῶν χαρισμάτων, τὰ ὁποῖα ὁ Κύριος τοῦ ἔδωκεν;

6 ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλῶς ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ Θεὸς ηὔξανεν·

6 Ἐγὼ ὁ Παῦλος ἐφύτευσα εἰς σᾶς μὲ τὸ κήρυγμά μου τὴν πίστιν, ὁ Ἀπολλῶς ἐπότισε τὴν νεοφυτευμένην πίστιν σας, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἔδιδεν αὔξησιν εἰς αὐτήν. Χωρὶς ὅμως τὴν αὔξησιν αὐτὴν ἡ σπορὰ οὔτε θὰ ἐφύτρωνεν, οὔτε θὰ ἐρριζοβολοῦσεν, οὔτε θὰ ἐκαρποφόρει.

7 ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστί τι οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων Θεός.

7 Ὥστε οὔτε ἐκεῖνος ποὺ φυτεύει ἀξίζει τίποτε, οὔτε ἐκεῖνος ποὺ ποτίζει, ἀλλ' ὁ Θεὸς ποὺ δίδει τὴν αὔξησιν. Αὐτὸς καὶ μόνος εἶναι τὸ πᾶν.

8 ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἕν εἰσιν· ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον.

8 Ἐκεῖνος δὲ ποὺ φυτεύει καὶ ἐκεῖνος ποὺ ποτίζει εἶναι ἕνα καὶ τὸ αὐτό· δηλαδὴ ὑπηρέται τοῦ αὐτοῦ Κυρίου εἰς τὸ αὐτὸ ἔργον ἐργαζόμενοι· θὰ λάβῃ ὅμως ὁ καθένας των τὸν μισθόν, ποὺ τοῦ ἀνήκει ἀναλόγως τοῦ κόπου των.

Γ΄. [1-2]) β΄ 14. 15. Ῥμ. ς΄ 19. ζ΄ 14. Ἐφ. δ΄ 14. Ἑβ. ε΄ 11 - ς΄ 1. 1 Πτ. β΄ 2. Ἰν. ις΄ 12. [3-4]) α΄ 11. 12. 2 Κρ. ιβ΄ 20. Ῥμ. η΄ 4. Γλ. ε΄ 19. 20. Ἰκ. γ΄ 16. [5]) δ΄ 1. ζ΄ 17. 2 Κρ. δ΄ 5. Ῥμ. ιβ΄ 3. [6-7]) 10. δ΄ 15. θ΄ 7. ιε΄ 10. Μτ. ιε΄ 13. κα΄ 33. Πρ. ις΄ 14. ιη΄ 1 ιθ΄ 1. [8]) γ΄ 14. 15. δ΄ 15. Ῥμ. β΄ 6.

9 Θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργοί· Θεοῦ γεώργιον, Θεοῦ οἰκοδομή ἐστε.

9 Εἴμεθα καὶ οἱ δύο ἕνα, διότι καὶ ἐκεῖνοι ποὺ φυτεύουν καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ποτίζουν εἴμεθα συνεργάται τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἔργον του, ποὺ ἀποβλέπει εἰς τὴν σωτηρίαν σας. Εἶσθε ἀγρός, ὁ ὁποῖος ἀνήκει εἰς τὸν Θεὸν καὶ καλλιεργεῖται ἀπὸ αὐτόν. Εἶσθε οἰκοδομὴ τοῦ Θεοῦ, ποὺ κτίζεται ἀπὸ αὐτὸν μὲ ὄργανά του καὶ κτίστας του ἡμᾶς.

10 Κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ· ἕκαστος δὲ βλεπέτω πῶς ἐποικοδομεῖ·

10 Σύμφωνα μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ποὺ μοῦ ἐδόθη διὰ νὰ θεμελιώνω Ἐκκλησίας μεταξὺ τῶν ἐθνῶν, σὰν ἔμπειρος ἀρχιμάστορας ἔχω θέσει θεμέλιον στερεόν, ἄλλος δὲ συνεχίζει ἐπ' αὐτοῦ τὸ κτίσιμον. Ἀλλ' ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς κτίστας ἂς προσέχῃ, πῶς οἰκοδομεῖ ἐπάνω εἰς τὸ θεμέλιον.

11 θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς Χριστός.

11 Δὲν ἔχει πλέον αὐτὸς δουλειὰ μὲ τὸ θεμέλιον. Διότι κανένας δὲν ἠμπορεῖ νὰ βάλῃ ἄλλον θεμέλιον λίθον ἐκτὸς ἐκείνου, ποὺ εὑρίσκεται τώρα ἀμετακίνητος καὶ ἄσειστος εἰς τὴν βάσιν τῆς οἰκοδομῆς. Καὶ ὁ θεμέλιος αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

12 εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον χρυσόν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην,

12 Ἐγὼ λοιπὸν ἐθεμελίωσα καλά. Ἐὰν ὅμως κανεὶς κτίζῃ ἐπάνω εἰς τὸν θεμέλιον αὐτὸν κτίσιμον πολύτιμον σὰν τὸν χρυσὸν ἢ τὸν ἄργυρον ἢ τοὺς πολυτίμους λίθους ἢ κτίσιμον σανιδένιο ἢ ἀχυρένιο ἢ καλαμένιο,

13 ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν γενήσεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει· ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται· καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι τὸ πῦρ δοκιμάσει.

13 τοῦ καθενὸς κτίστου τὸ ἔργον θὰ γίνῃ φανερόν. Διότι ἡ ἡμέρα τῆς Κρίσεως θὰ τὸ ξεσκεπάσῃ καὶ θὰ τὸ φανερώσῃ. Καὶ θὰ τὸ ξεσκεπάσῃ, διότι ἡ ἡμέρα ἐκείνη θὰ ἀποκαλυφθῇ συντροφευμένη μὲ τὴν δραστικὴν σὰν τὴν φωτιὰν ἐνέργειαν τῆς θείας δικαιοσύνης. Καὶ τοῦ καθενὸς τὸ ἔργον σὰν τί νὰ εἶναι θὰ ζυγίσῃ ἐπακριβῶς ὁ Θεὸς καὶ θὰ φανερώσῃ τὴν πραγματικήν του ἀξίαν σὰν ἄλλο πῦρ, ποὺ κατακαίει κάθε εὔφλεκτον ὑλικόν.

14 εἴ τινος τὸ ἔργον μενεῖ ὃ ἐπῳκοδόμησε, μισθὸν λήψεται·

14 Ἐὰν τὸ ἔργον κάποιου, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἔκτισεν ἐπάνω εἰς τὸν αἰώνιον θεμέλιον, ποὺ εἶναι ὁ Χριστός, θὰ μένῃ καὶ δὲν θὰ καίεται ἀπὸ τὸ πῦρ τῆς θείας κρίσεως, αὐτὸς θὰ λάβῃ μισθόν.

15 εἴ τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται, αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός.

15 Ἐὰν τὸ ἔργον κάποιου ἄλλου κατακαῇ καὶ δὲν ἀνθέξῃ εἰς τὸ πῦρ τῆς θείας κρίσεως, αὐτὸς θὰ ζημιωθῇ, διότι οἱ κόποι του δὲν θὰ ἀνταμειφθοῦν. Αὐτὸς ὅμως θὰ σωθῇ μόλις καὶ μετὰ βίας· θὰ σωθῇ δηλαδὴ σὰν ἐκεῖνον, ποὺ περνᾷ μέσα ἀπὸ τὰς φλόγας τοῦ πυρὸς καὶ διατρέχει κίνδυνον μέγαν. Ἔτσι καὶ αὐτὸς θὰ σωθῇ, ἐὰν τελικῶς ἀνθέξῃ εἰς τὸ πῦρ τῆς θείας κρίσεως.

16 Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν;

16 Εἶπα ἀρκετὰ διὰ τοὺς κτίστας. Ἂς ἔλθω τώρα καὶ εἰς ἐκείνους, ποὺ ἀντὶ νὰ κτίζουν καταστρέφουν τὴν οἰκοδομήν. Δὲν γνωρίζετε ἀπὸ τὴν πεῖραν τῆς χριστιανικῆς ζωῆς σας, ὅτι εἶσθε ναὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ κατοικεῖ μέσα σας;

17 εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ Θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ Θεοῦ

17 Ἐὰν λοιπὸν κανεὶς μὲ τὴν πλανεμένην διδασκαλίαν του καὶ τοὺς φατριασμούς του καταστρέφῃ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, θὰ καταστρέψῃ τοῦτον ὁ Θεός. Θὰ τὸν καταστρέψῃ δέ, διότι ὁ ναὸς

[9]) 16. 2 Κρ. ς΄ 1. Ἐφ. β΄ 21. Ἑβ. γ΄ 3. 6. 1 Πτ. β΄ 5. Μτ. κα΄ 28. 33. [10]) Ῥμ. ιε΄ 15. 20. 2 Πτ. γ΄ 15. Ἀπ. κα΄ 14. [11]) Ἐφ. β΄ 20. 2 Τμ. β΄ 19. 1 Πτ. β΄ 4 - 6. Μτ. ις΄ 18. κα΄ 42. [12-13]) Μλ. δ΄ 1. Δν. ζ΄ 9. 10. 1 Κρ. δ΄ 5. 2 Θσ. α΄ 7. 8. Ἑβ. ι΄ 25. 2 Πτ. α΄ 19. γ΄ 10. [14-15]) 8. β΄ 1 - 8. Ἰδ. 23. (Ἀμ. δ΄ 11. Ζχ. γ΄ 2). [16-17]) 9. ς΄ 19. η΄ 11. 2 Κρ. ς΄ 16. Πρ. ιγ΄ 8 - 11.

ἅγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς.

τοῦ Θεοῦ εἶναι ἅγιος. Εἶναι ἀφιερωμένος εἰς αὐτὸν καὶ εἶναι ἰδικόν του κτῆμα. Εἶναι ἱερὸς καὶ ἀπαραβίαστος. Τέτοιος δὲ ναός, τοῦ Θεοῦ ἅγιος ναός, εἶσθε σεῖς.

18 Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω· εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός.

18 Ἂς μὴ ἐξαπατᾷ κανεὶς τὸν ἑαυτόν του νομίζων, ὅτι δὲν θὰ τὸν φθείρῃ ὁ Θεός, ὅταν αὐτὸς φθείρῃ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ μὲ τὰ σχίσματά του. Καὶ ἐπειδὴ τὰ κόμματα αὐτὰ γίνονται ἀπὸ τὴν ἰδέαν, ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἑνὸς εἶναι σοφώτερος ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ἄλλου, σᾶς προσθέτω, ὅτι ἐὰν κανεὶς νομίζῃ, ὅτι εἶναι σοφὸς μεταξύ σας, ἐπειδὴ ἔχει τὴν σοφίαν τοῦ μακρὰν ἀπὸ τὸν Θεὸν κόσμου, αὐτὸς ἂς γίνῃ μωρὸς ἐγκολπούμενος τὸ κήρυγμα, ποὺ ὁ κόσμος τὸ θεωρεῖ κουταμάραν καὶ ἂς παύσῃ νὰ ἔχῃ ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν σοφίαν του καὶ εἰς τὴν κρίσιν του, διὰ νὰ γίνῃ πραγματικὰ σοφός.

*19 ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστι. γέγραπται γάρ· **ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν·***

19 Διότι ἡ σοφία τοῦ κόσμου τούτου εἶναι κουταμάρα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Καὶ αὐτὸ ἀποδεικνύεται ἀπ' ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει γραφῆ εἰς τὸ θεόπνευστον βιβλίον τοῦ Ἰώβ· Ὁ Θεὸς πιάνει σφικτοδεμένους αὐτούς, ποὺ κάνουν τὸν σοφόν, καὶ τοὺς ἐξευτελίζει μὲ τὴν ἰδίαν τους τὴν σοφιστικὴν ἐξυπνάδα καὶ δεξιότητα.

*20 καὶ πάλιν· **Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶ μάταιοι.***

20 Καὶ πάλιν εἰς τοὺς ψαλμοὺς ἔχει γραφῆ· Ὁ Κύριος γνωρίζει καλὰ τὰς σκέψεις καὶ τοὺς συλλογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἶναι μάταιοι καὶ δὲν φέρουν καμμίαν πραγματικὴν ὠφέλειαν.

21 ὥστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν,

21 Ὥστε ἂς μὴ καυχᾶται κανείς, διότι ἀνήκει εἰς ἀνθρώπους καὶ ἔχει ὡς ἀρχηγόν του καὶ διδάσκαλόν του τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον. Διότι ὅλα εἶναι ἰδικά σας.

22 εἴτε Παῦλος εἴτε Ἀπολλὼς εἴτε Κηφᾶς εἴτε κόσμος εἴτε ζωὴ εἴτε θάνατος εἴτε ἐνεστῶτα εἴτε μέλλοντα, πάντα ὑμῶν ἐστιν,

22 Εἴτε ὁ Παῦλος, εἴτε ὁ Ἀπολλώς, εἴτε ὁ Κηφᾶς, εἴτε ὁλόκληρος ὁ κόσμος, εἴτε ἡ ζωή, εἴτε ὁ θάνατος, εἴτε ὅσα ὑπάρχουν τώρα, εἴτε ὅσα θὰ εἶναι εἰς τὸ μέλλον, ὅλα εἶναι ἰδικά σας καὶ ὑπηρετοῦν εἰς τὴν σωτηρίαν σας.

23 ὑμεῖς δὲ Χριστοῦ, Χριστὸς δὲ Θεοῦ.

23 Σεῖς δὲ δὲν εἶσθε οὔτε τοῦ Παύλου, οὔτε τοῦ Ἀπολλώ, ἀλλ' ἀνήκετε εἰς τὸν Χριστόν, ὁ δὲ Χριστὸς εἶναι τοῦ Θεοῦ γνήσιος Υἱός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Στίχ. 1-13. Οἱ κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι διάκονοι τοῦ Χριστοῦ.

Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ.

Μὴ μᾶς θεωρῆτε λοιπὸν ἀρχηγούς. Ἀλλ' ἔτσι ἂς μᾶς θεωρῇ ὁ καθένας σας, ὡς ὑπηρέτας δηλαδὴ τοῦ Χριστοῦ καὶ ὄχι ὡς οἰκοδεσπότας, ἀλλ' ὡς διαχειριστὰς τῶν οὐρανίων καὶ ἀγνώστων ἀληθειῶν, τὰς ὁποίας μᾶς ἀπεκάλυψεν ὁ Θεός.

18-20) Πρμ. γ΄ 7. Ἰβ. ε΄ 12. 13. Ψ.ϟ γ΄ 11. 1 Κρ. α΄ 17 - β΄ 8. 14. η΄ 2. Ῥμ. ιβ΄ 16. Γλ. ς΄ 3. Ἀπ. γ΄ 17. 18. 21-23) 4. 5. α 12. 31. δ΄ 6. ια΄ 3. ιε΄ 28. Ῥμ. η΄ 38. 39. ιδ΄ 8. Φλ. α΄ 21. Ἰν. ιδ΄ 28.

Δ΄. 1-2) γ΄ 5 - 9. θ΄ 17. Ττ. α΄ 7. 1 Πτ. δ΄ 10. Μτ. ιγ΄ 11. κε΄ 14 - 23. Λκ. ιβ΄ 42.

2 ὃ δὲ λοιπὸν ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστός τις εὑρεθῇ.

2 Ἐκεῖνο δέ, ποὺ ὑπολείπεται νὰ ζητῆται ἀπὸ τοὺς διαχειριστὰς καὶ οἰκονόμους, εἶναι τοῦτο, νὰ εὑρεθῇ ὁ κάθε οἰκονόμος πιστὸς καὶ τίμιος εἰς τὴν διαχείρισίν του.

3 ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας· ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω·

3 Εἶμαι λοιπὸν καὶ ἐγὼ ὑπεύθυνος καὶ ὑπόλογος ἐνώπιον ἐκείνου, ποὺ μοῦ ἀνέθεσε τὴν οἰκονομίαν αὐτήν. Δι' αὐτὸ πολὺ ὀλίγον λογαριάζω τὸ νὰ κριθῶ ἀπὸ σᾶς ἢ ἀπὸ ἀνθρώπινον δικαστήριον, ποὺ εἶναι πρόσκαιρον καὶ αἱ ἀποφάσεις του δι' ὀλίγον καιρὸν ἰσχύουν. Ἀλλ' οὔτε καὶ ἐμὲ τὸν ἴδιον θεωρῶ ὡς ἁρμόδιον διὰ νὰ κρίνω τὸν ἑαυτόν μου.

4 οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύνοιδα· ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι· ὁ δὲ ἀνακρίνων με Κύριός ἐστιν.

4 Καὶ δὲν θεωρῶ οὔτε τὸν ἑαυτόν μου ἁρμόδιον διὰ νὰ βγάλω ἀπόφασιν περὶ τῆς διαχειρίσεώς μου ὡς οἰκονόμου τοῦ Θεοῦ, διότι δὲν μοῦ μαρτυρεῖ μὲν ἡ συνείδησις καμμίαν ἐνοχήν, ἀλλὰ δὲν φθάνει αὐτὸ διὰ νὰ εἶμαι δικαιωμένος. Ὁ μόνος δὲ ἁρμόδιος διὰ νὰ κρίνῃ, ἐὰν πράγματι ὑπῆρξα καλὸς οἰκονόμος, εἶναι ὁ Κύριος.

5 ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ Κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν, καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.

5 Ὥστε μὴ λέγετε ὁ Παῦλος ἢ ὁ Ἀπολλὼς ἢ ὁ Πέτρος εἶναι ὁ καλύτερος. Μὴ κάνετε δηλαδὴ καμμίαν κρίσιν πρὸ τοῦ ὡρισμένου καιροῦ, μέχρις ὅτου ἔλθῃ ὁ Κύριος, ὁ ὁποῖος θὰ ρίψῃ πλῆρες φῶς εἰς αὐτά, ποὺ τώρα εἶναι κρυμμένα εἰς τὸ σκότος καὶ θὰ φανερώσῃ τὰς ἐσωτερικὰς σκέψεις καὶ ἀποφάσεις τῶν καρδιῶν. Καὶ τότε τὸν ἔπαινον εἰς τὸν καθένα θὰ τὸν ἀποδώσῃ ὄχι ἄνθρωπος, ἀλλ' ὁ Θεός.

6 Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ Ἀπολλὼ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν, ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου.

6 Αὐτὰ δέ, ποὺ σᾶς εἶπα, ἀδελφοί, τὰ μετέτρεψα ὥστε νὰ ἐφαρμόζουν εἰς τὸν ἑαυτόν μου καὶ εἰς τὸν Ἀπολλὼ πρὸς ὠφέλειαν ἰδικήν σας· διὰ νὰ μάθετε μὲ τὸ παράδειγμά μας νὰ μὴ σχηματίζετε διὰ τὸν ἑαυτόν σας φρόνημα παραπάνω ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ εἶναι γραμμένον καὶ μᾶς παραγγέλλει ἡ Γραφή, διὰ νὰ μὴ φουσκώνετε καὶ ὑπερηφανεύεσθε ὁ ἕνας μαθητής, ἐπειδὴ ἔχει ἀρχηγὸν καὶ διδάσκαλον αὐτὸν τὸν ἕνα κατὰ τοῦ ἄλλου μαθητοῦ, ποὺ ἔχει ἀρχηγὸν καὶ διδάσκαλον τὸν ἄλλον.

7 τίς γάρ σε διακρίνει; τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών;

7 Οὔτε οἱ μαθηταὶ ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερηφανεύωνται, οὔτε οἱ διδάσκαλοι. Διότι καὶ σὲ τὸν διδάσκαλον, ποῖος σὲ θεωρεῖ καλύτερον καὶ ὑπεροχώτερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους; Ἄνθρωπος, ὄχι ὅμως ὁ Θεός. Ποῖον δὲ χάρισμα ἔχεις, τὸ ὁποῖον δὲν ἔλαβες ἀπὸ τὸν Θεόν; Ὅλα ἀπὸ τὸν Θεὸν τὰ ἔχεις. Ἐὰν δὲ κάθε τι ποὺ ἔχεις, τὸ ἔλαβες ἀπὸ τὸν Θεόν, διατί καυχᾶσαι σὰν νὰ μὴ ἔλαβες τίποτε;

8 ἤδη κεκορεσμένοι ἐστέ, ἤδη ἐπλουτήσατε, χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε· καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν.

8 Τώρα δὰ πλέον εἶσθε χορτᾶτοι! Τώρα ἐγίνατε πλούσιοι ἀπὸ πνευματικοὺς θησαυρούς! Χωρὶς νὰ ἔχετε μαζί σας καὶ ἡμᾶς τοὺς διδασκάλους σας, κατεκτήσατε μόνοι σας τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν! Καὶ εἴθε νὰ ἐβασιλεύατε, διὰ νὰ βασιλεύσωμεν καὶ ἡμεῖς μαζί σας.

1-4) Ἰβ. κζ΄ 6. 1 Κρ. α΄ 8. ε΄ 5. 2 Κρ. α΄ 12. 1 Ἰν. γ΄ 20. 21. Ἰν. ε΄ 31. Πρ. κγ΄ 1. 5) γ΄ 13. Ῥμ. β΄ 16. 29. Μτ. ις΄ 28. 6) γ΄ 4 - δ΄ 5. Ῥμ. ιβ΄ 3. 7) ιβ΄ 6. Ῥμ. ιβ΄ 6. 8) α΄ 5. Ἀπ. γ΄ 17.

9 δοκῶ γὰρ ὅτι ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν, ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις.

10 ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι.

11 ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν καὶ διψῶμεν καὶ γυμνητεύομεν καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν

12 καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσί· λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι ἀνεχόμεθα,

13 βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν· ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα ἕως ἄρτι.

9 Κάθε ἄλλο ὅμως παρὰ βασιλείαν ἀπολαμβάνομεν ἡμεῖς οἱ Ἀπόστολοι. Διότι νομίζω, ὅτι ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς Ἀποστόλους ἔδειξε δημοσίᾳ καὶ εἰς τὰ μάτια ὅλων τελευταίους, σὰν καταδίκους, ποὺ πρόκειται νὰ θανατωθοῦν. Διότι ἐγίναμεν θέαμα εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ εἰς τοὺς ἀγγέλους, καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, θαυμαζόμενοι μὲν ἀπὸ τοὺς ἀγαθούς, περιφρονούμενοι δὲ καὶ χλευαζόμενοι ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

10 Ἡμεῖς οἱ Ἀπόστολοι θεωρούμεθα ἀπὸ τοὺς ἀπίστους βλάκες καὶ ἀνόητοι διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Σεῖς ὅμως εἶσθε φρόνιμοι κατὰ Χριστόν. Ἡμεῖς εἴμεθα ἀσθενεῖς καὶ καταδιωκόμεθα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους· σεῖς ὅμως εἶσθε ἰσχυροί, διότι δὲν σᾶς εὗρε κανένας πειρασμός. Σεῖς εἶσθε ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ εἴμεθα ἄτιμοι καὶ περιφρονημένοι.

11 Μέχρι τῆς ὥρας αὐτῆς, ποὺ σᾶς γράφω, καὶ πεινῶμεν καὶ ὑποφέρομεν ἀπὸ δίψαν εἰς τὰς περιοδείας μας καὶ δὲν ἔχομεν ἀρκετὰ ροῦχα, ὅταν εἰς τὸ μέσον τῶν ταξιδίων μας καταλαμβανώμεθα ἔξαφνα ἀπὸ χειμῶνα, καὶ δεχόμεθα κτυπήματα καὶ κακομεταχειρίσεις καὶ δὲν καταστεκόμεθα πουθενά, ἀλλὰ διαρκῶς φεύγομεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

12 Καὶ κοπιάζομεν ἐργαζόμενοι μὲ τὰ ἴδια μας τὰ χέρια. Τὴν ὥραν ποὺ οἱ ἀπιστοῦντες εἰς τὸ εὐαγγέλιον μᾶς ὑβρίζουν καὶ μᾶς περιγελοῦν, ἡμεῖς εὐχόμεθα ἀγαθὰ ὑπὲρ αὐτῶν. Ἐνῷ μᾶς καταδιώκουν, δεικνύομεν ἀνοχὴν πρὸς τοὺς διώκτας μας.

13 Ἐνῷ μᾶς δυσφημοῦν καὶ μᾶς συκοφαντοῦν, ἀπαντῶμεν μὲ λόγους γλυκεῖς καὶ παρακλητικούς. Σὰν καθάρματα καὶ ἀποσαρώματα τοῦ κόσμου ἐγίναμεν, ἀποσπόγγισμα ἀκάθαρτον εἰς τὰ μάτια ὅλων ἕως τὴν στιγμὴν αὐτήν.

Στίχ. 14-21. Πατρικαὶ προτροπαὶ τοῦ Ἀποστόλου.

14 Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ.

15 ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα.

16 παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθε.

17 Διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὅς ἐστι τέκνον μου ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν

14 Δὲν θέλω μὲ αὐτὰ ποὺ γράφω νὰ σᾶς ντροπιάσω, ἀλλὰ σὰν παιδιά μου ἀγαπητὰ σᾶς συμβουλεύω.

15 Ναί· σᾶς συμβουλεύω μὲ πατρικὴν λαχτάραν καὶ στοργήν. Διότι, ἐὰν ἔχετε πάρα πολλοὺς παιδαγωγοὺς καὶ διδασκάλους κατὰ Χριστόν, δὲν ἔχετε ὅμως πολλοὺς πατέρας. Ἕνα καὶ μόνον ἔχετε πνευματικὸν πατέρα, ἐμέ. Διότι μὲ τὴν χάριν, ποὺ μοῦ ἔδωκεν ἡ κοινωνία καὶ ἡ σχέσις μου μὲ τὸν Χριστόν, διὰ μέσου τοῦ Εὐαγγελίου ἐγὼ σᾶς ἐγέννησα πνευματικῶς.

16 Ἀφοῦ λοιπὸν εἶμαι πατέρας σας, σᾶς παρακαλῶ γίνεσθε μιμηταί μου.

17 Ἐπειδὴ δὲ ἐπιθυμῶ νὰ μὲ μιμηθῆτε, δι' αὐτὸ σᾶς ἔστειλα τὸν Τιμόθεον, ὁ ὁποῖος εἶναι τέκνον μου ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν Κυρίῳ, καὶ ὁ ὁποῖος θὰ σᾶς ὑπενθυμίση μὲ ποῖον τρόπον

---

[9]) ιε΄ 30. 31. 2 Κρ. δ΄ 11. ια΄ 23 - 25. Ῥμ. η΄ 36. Ἑβ. ι΄ 33. Μρ. θ΄ 35. [10]) α΄ 18. 19. β΄ 3. γ΄ 18. 2 Κρ. ια΄ 19. 21. 22. ιγ 4. 9. [11-12]) θ΄ 4 - 6. 2 Κρ. δ΄ 8 - 10. ια΄ 20 - 28. 1 Θσ. β΄ 9. 2 Θσ. γ΄ 8. Ῥμ. ιβ΄ 14. Πρ. κ΄ 34. Μτ. ε΄ 44. [13]) Θρ. γ΄ 45. Τβ. ε 19. [14]) ς΄ 5. ιε΄ 34. 1 Θσ. β΄ 11. [15]) γ΄ 6 - 15. Γλ. γ΄ 24. 25. δ΄ 19. Φλμ. 10. 1 Πτ. α΄ 23. Πρ. ιη΄ 7 - 11. [16]) ια΄ 1. Γλ. δ΄ 12. Φλ. γ΄ 17. 1 Θσ. α΄ 6. β΄ 14. 2 Θσ. γ΄ 9. [17]) ιδ΄ 33. ις΄ 10. Πρ. ις΄ 1. ιθ΄ 22. Φλ. β΄ 19 - 23. 1 Θσ. γ΄ 2. 1 Τμ. α΄ 2.

Κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν Χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω.

18 Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν τινες·

19 ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν·

20 οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει.

21 τί θέλετε; ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματί τε πρᾳότητος;

κηρύττω καὶ συμπεριφέρομαι ὡς ἀφωσιωμένος εἰς τὸν Χριστὸν Ἀπόστολος, καὶ πῶς διδάσκω ὄχι εἰς μίαν ἢ εἰς δύο Ἐκκλησίας, ἀλλ' εἰς κάθε μέρος καὶ εἰς κάθε Ἐκκλησίαν.

18 Μερικοὶ ὅμως ἀπὸ σᾶς τὸ ἐπῆραν ἐπάνω τους, σὰν νὰ μὴ ἐπρόκειτο πλέον ἐγὼ νὰ ἔλθω πρὸς σᾶς.

19 Ἀλλὰ θὰ ἔλθω πρὸς σᾶς γρήγορα, ἐὰν ὁ Κύριος θελήση καὶ δὲν μοῦ παρουσιασθῆ ἐμπόδιον. Καὶ θὰ γνωρίσω τότε ὄχι τὴν εὐγλωττίαν τῶν φαντασμένων αὐτῶν, ἀλλὰ τὴν ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δύναμίν τους εἰς τὸ νὰ σώζουν ψυχάς.

20 Διότι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ δὲν στερεώνεται εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν μὲ εὐγλωττίαν, ἀλλὰ μὲ θείαν δύναμιν ποὺ ἑλκύει καὶ οἰκοδομεῖ τὰς καρδίας εἰς Χριστόν.

21 Τί προτιμᾶτε; Νὰ ἔλθω πρὸς σᾶς μὲ τὴν ράβδον τῶν ἐπιπλήξεων καὶ ἐλέγχων, ἢ νὰ ἔλθω μὲ ἀγάπην καὶ μὲ τὴν ἐπιείκειαν καὶ γλυκύτητα ἐκείνην, ποὺ χαρίζει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα; Δι' αὐτὸ προλαμβάνω τώρα καὶ σᾶς κάνω μερικοὺς ἐλέγχους διὰ νὰ διορθώσετε κάποιας ἀταξίας, διὰ τὰς ὁποίας ἔρχομαι νὰ σᾶς ὁμιλήσω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Στίχ. 1-13. Τὸ σκάνδαλον τοῦ αἱμομίκτου καὶ ὁ ἀφορισμὸς αὐτοῦ. Συμβουλαὶ τοῦ Ἀποστόλου.

Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία, ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται, ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν.

2 καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, ἵνα ἐξαρθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας!

3 ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς ἀπὼν τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα ὡς παρὼν τὸν οὕτω τοῦτο κατεργασάμενον,

4 ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ συνα-

Εἶναι εἰς ὅλους γνωστὸν καὶ διαδεδομένον, ὅτι ἐπικρατεῖ μεταξύ σας πορνεία, καὶ τοιούτου εἴδους πορνεία, ποὺ οὔτε μεταξὺ τῶν εἰδωλολατρῶν δὲν ἀναφέρεται, ὥστε κάποιος ἀπὸ σᾶς νὰ ἔχῃ τὴν γυναῖκα τοῦ πατέρα του, τὴν μητρυιάν του δηλαδή.

2 Καὶ σεῖς ἀντὶ νὰ ἐντρέπεσθε δι' αὐτό, ἐξακολουθεῖτε νὰ εἶσθε φαντασμένοι καὶ φουσκωμένοι διὰ τὴν σοφίαν σας, καὶ δὲν ἐκηρύξατε μᾶλλον πένθος ἐπίσημον καὶ γενικὸν διὰ νὰ ἐκδιωχθῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν κοινωνίαν σας ἐκεῖνος, ποὺ ἔκαμε τὴν πρᾶξιν αὐτήν! Ἡ εὐθύνη πίπτει ὁλόκληρος ἐπάνω σας.

3 Διότι ἐγὼ μέν, ἐπειδὴ ἀπουσιάζω σωματικῶς, εἶμαι ὅμως παρὼν εἰς τὴν Κόρινθον μὲ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μου, ἔχω πλέον κρίνει καὶ καταδικάσει, σὰν νὰ ἤμουν παρών, τὸν ἀναίσχυντον αὐτόν, ποὺ ἔκαμε τὴν μισητὴν αὐτὴν πρᾶξιν.

4 Τώρα δὲ ἀφοῦ συναχθῶμεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, σεῖς καὶ ἐγὼ παρὼν μεταξύ σας πνευματικῶς μα-

---

[18]) 2 Κρ. α΄ 15. β΄ 3. [19]) ις΄ 5. Φλ. β΄ 24. Πρ. ιη΄ 21. [20]) β΄ 4. 5. 2 Κρ. ι΄ 4 - 6. 1 Θσ. α΄ 5. Ῥμ. ιδ΄ 17. [21]) 2 Κρ. ι΄ 2. 9 - 11. ιγ΄ 10. Λκ. θ΄ 55.

Ε΄. [1]) Λτ. ιη΄ 8. Δτ. κβ΄ 30. κζ΄ 20. 1 Κρ. ς΄ 15. 18. 2 Κρ. β΄ 5. ζ΄ 12. ιβ΄ 21. Ἐφ. ε΄ 3. (Μρ. ς΄ 18). [2]) 6. δ΄ 6 - 8. 18. Κλ. β΄ 14. 2 Θσ. β΄ 7. [3-5]) ια΄ 32. 2 Κρ. β΄ 7. Κλ. β΄ 5. 1 Τμ. α΄ 20. 1 Πτ. δ΄ 6. Μτ. ις΄ 19. ιη΄ 15 - 20.

χθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος σὺν τῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ

5 παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

6 Οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ;

7 ἐκκαθάρατε οὖν τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθώς ἐστε ἄζυμοι. καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη Χριστός·

8 ὥστε ἑορτάζωμεν μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας.

9 Ἔγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις,

10 καὶ οὐ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις ἢ ἅρπαξιν ἢ εἰδωλολάτραις· ἐπεὶ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν·

11 νῦν δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ᾖ πόρνος ἢ πλεονέκτης ἢ εἰδωλολάτρης ἢ λοίδορος ἢ μέθυσος ἢ ἅρπαξ, τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν.

12 τί γάρ μοι καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε;

ζὶ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ

5 ἂς παραδώσωμεν τὸν τοιοῦτον εἰς τὸν σατανᾶν ἀποκόπτοντες αὐτὸν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, διὰ νὰ τιμωρηθῇ καὶ κολασθῇ σκληρὰ τὸ σῶμα του καὶ σωφρονισθῇ μὲ τὴν παιδαγωγίαν αὐτήν, ὥστε νὰ σωθῇ ἔτσι ἡ ψυχή του κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

6 Ἡ ἀδιαφορία αὐτή, ποὺ ἐδείξατε ἕως τώρα, εἶναι μία ἐπὶ πλέον ἀπόδειξις, ὅτι δὲν εἶναι καλὴ ἡ καύχησίς σας καὶ δικαίως ἀπεδοκίμασα αὐτήν. Δὲν ξεύρετε, ὅτι ὀλίγον προζύμιον ζυμώνει ὁλόκληρον τὴν μᾶζαν τοῦ ζυμαριοῦ;

7 Ξεκαθαρίσατε λοιπὸν τὸ παλαιὸν προζύμιον τῆς διαφθορᾶς τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου, διὰ νὰ εἶσθε νέα μᾶζα ζυμαριοῦ, καθὼς διὰ τῆς πίστεως καὶ τοῦ βαπτίσματος ἔχετε ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὴν παλαιὰν κακὴν ζύμην. Ὀφείλομεν δὲ νὰ εἴμεθα ἄζυμοι, διότι καὶ ἡμεῖς ἑορτάζομεν θεῖον καὶ ὑπερφυὲς Πάσχα. Ὁ ἰδικός μας πασχάλιος ἀμνὸς εἶναι ὁ Χριστός, ποὺ ἐθυσιάσθη ὑπὲρ ἡμῶν.

8 Ὥστε ἂς ἑορτάζωμεν συνεχῶς καὶ εἰς ὅλην τὴν ζωήν μας τὸ Πάσχα μας αὐτὸ ὄχι μὲ τὸ παλαιὸν προζύμιον τῶν ἰουδαϊκῶν καὶ εἰδωλολατρικῶν φρονημάτων καὶ συνηθειῶν, οὔτε μὲ προζύμιον κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλὰ μὲ ἄζυμα βίου καθαροῦ, συμμορφωμένου πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν καὶ εὐθύτητα.

9 Σᾶς ἔγραψα εἰς προηγουμένην ἐπιστολήν μου νὰ μὴ ἔχετε στενὰς καὶ συχνὰς σχέσεις πρὸς πόρνους.

10 Καὶ δὲν σᾶς ἔγραψα νὰ μὴ συναναστρέφεσθε γενικῶς τοὺς πόρνους τοῦ κόσμου αὐτοῦ τοῦ ἀπίστου ἢ τοὺς πλεονέκτας ἢ τοὺς ἅρπαγας ἢ τοὺς εἰδωλολάτρας. Διότι, ἐὰν σᾶς ἔγραφα κάτι τέτοιο, εἶσθε φυσικὰ ἀναγκασμένοι νὰ ἀπομακρυνθῆτε ἀπὸ τὴν κοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων, εἰς τὴν ὁποίαν ζῆτε.

11 Τώρα δὲ σᾶς ἔγραψα νὰ μὴ συναναστρέφεσθε, ἐὰν κανείς, ποὺ φέρει τὸ ὄνομα μόνον τοῦ ἀδελφοῦ, εἰς τὴν πρᾶξιν ὅμως εἶναι πόρνος ἢ πλεονέκτης ἢ εἰδωλολάτρης ἢ ὑβριστὴς καὶ κακολόγος ἢ μέθυσος ἢ ἅρπαξ, μὲ τέτοιον Χριστιανὸν δὲν πρέπει οὔτε νὰ συντρώγετε.

12 Δὲν σᾶς ἔγραψα διὰ τοὺς μὴ Χριστιανούς. Διότι τί δουλειὰ ἔχω ἐγὼ νὰ κρίνω καὶ τοὺς ἔξω, τοὺς μὴ Χριστιανοὺς δηλαδή; Δὲν κρίνετε καὶ σεῖς τοὺς ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας; Ὅπως λοιπὸν

---

6) 2. ιε΄ 33. Γλ. ε΄ 9. 2 Τμ. β΄ 17. Ἰκ. δ΄ 16. Μτ. ιγ΄ 33. 7-8) Ἐξ. ιβ΄ 15 - 21. ιγ΄ 7. Ῥμ. γ΄ 25. ς΄ 3 - 6. ιβ΄ 2. Ἰν. α΄ 29. ιθ΄ 36. Μτ. ις΄ 6. 12. 9-10) 11. 12. ι΄ 27. 28. 2 Κρ. ς΄ 17. 11) ς΄ 9. 10. ι΄ 14. 20. 21. 2 Κρ. ς΄ 14 - 16. Ῥμ. ις΄ 17. Ἐφ. ε΄ 3. 2 Θσ. γ΄ 6. 14. 15. 2 Ἰν. 10. Μτ. ιη΄ 17. 12) Κλ. δ΄ 5. 1 Θσ. δ΄ 12. Μρ. δ΄ 11.

13 τοὺς δὲ ἔξω ὁ Θεὸς κρίνει. ***καὶ ἐξαρεῖτε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.***

σεῖς, ἔτσι καὶ ἐγὼ μόνον αὐτούς, ποὺ εἶναι μέσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἔχω καθῆκον καὶ ἐνδιαφέρον νὰ κρίνω.

13 Τοὺς δὲ ἀπίστους τοὺς κρίνει ὁ Θεός. Καὶ σεῖς ἔχετε καθῆκον νὰ ἀπομακρύνετε ὁλοτελῶς ἀπὸ τὸν κύκλον σας κάθε πονηρὸν καὶ ἀδιόρθωτον ἀδελφόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ.

Στίχ. 1-11. Οἱ Χριστιανοὶ ὄχι εἰς εἰδωλολατρικὰ δικαστήρια.

Τολμᾷ τις ὑμῶν, πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων;

2 οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσι; καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων;

3 οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν; μήτι γε βιωτικά;

4 βιωτικὰ μὲν οὖν κριτήρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τούτους καθίζετε.

5 πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. οὕτως οὐκ ἔνι ἐν ὑμῖν σοφὸς οὐδὲ εἷς ὃς δυνήσεται διακρῖναι ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ,

6 ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων;

7 ἤδη μὲν οὖν ὅλως ἥττημα ὑμῖν ἐστιν ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε;

Ἀλλ' ἀφοῦ οἱ πιστοὶ ἔχουν δικαίωμα νὰ κρίνουν τοὺς ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας ἀδελφούς, ἐρωτῶ: Πῶς τολμᾷ ὁποιοσδήποτε ἀπὸ σᾶς, ὅταν ἔχῃ διαφορὰν πρὸς τὸν ἄλλον ἀδελφόν, νὰ κρίνεται εἰς τὰ δικαστήρια τῶν εἰδωλολατρῶν, οἱ ὁποῖοι συνήθως ἔχουν πολὺ χαλαρὰν ἰδέαν περὶ δικαιοσύνης, καὶ δὲν προσφεύγει εἰς τὴν κρίσιν καὶ διαιτησίαν τῶν Χριστιανῶν;

2 Δὲν γνωρίζετε, ὅτι οἱ Χριστιανοὶ θὰ δικάσουν τὸ μακρὰν τοῦ Χριστοῦ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων; Καὶ ἐὰν σεῖς θὰ χρησιμοποιηθῆτε ὡς ὑπόδειγμα καὶ μέτρον, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου κρίνεται ὁ μακρὰν τοῦ Θεοῦ κόσμος, εἶσθε ἀνάξιοι νὰ κάμετε κριτήρια, εἰς τὰ ὁποῖα νὰ δικάζωνται ὑποθέσεις ἐλαχίστης σημασίας;

3 Δὲν ἠξεύρετε, ὅτι θὰ δικάσωμεν τοὺς ἐκπεσόντας ἀγγέλους; Καὶ δὲν εἴμεθα λοιπὸν ἱκανοὶ νὰ δικάζωμεν ὑποθέσεις, ποὺ σχετίζονται μὲ τὸν ἐπίγειον βίον;

4 Ἐὰν λοιπὸν ἔχετε βιωτικὰς ὑποθέσεις καὶ διαφοράς, εἶναι προτιμότερον τοὺς πιὸ περιφρονημένους εἰς τὴν Ἐκκλησίαν πιστούς, αὐτοὺς νὰ καθίζετε δικαστὰς καὶ ὄχι τοὺς εἰδωλολάτρας.

5 Σᾶς λέγω αὐτὰ διὰ νὰ ἐντραπῆτε. Τόσον πλέον δὲν ὑπάρχει μεταξύ σας οὔτε ἕνας συνετὸς καὶ μυαλωμένος, ποὺ θὰ ἠμπορέσῃ νὰ κρίνῃ καὶ ἀποφασίσῃ διὰ διαφορὰν μεταξὺ τοῦ ἑνὸς ἀδελφοῦ καὶ τοῦ ἄλλου;

6 Ἀλλ' ἀφίνετε ἀδελφὸς Χριστιανὸς μὲ ἄλλον ἀδελφὸν νὰ ἐμπλέκεται εἰς δίκην καὶ δικαστήρια, καὶ ἡ ἐκδίκασις τῆς διαφορᾶς των αὐτῆς νὰ γίνεται ἐνώπιον δικαστῶν ἀπίστων;

7 Καὶ μόνον τὸ νὰ ἔχετε δικαστικὰς διαφορὰς ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον ἀποτελεῖ ὁπωσδήποτε ἔλλειψίν σας ἠθικήν. Διατί δὲν προτιμᾶτε νὰ ἀδικῆσθε; Διατί δὲν προτιμᾶτε νὰ ἀποστερῆσθε μᾶλλον παρὰ νὰ κινῆτε δίκας;

---

13) Δτ. ιγ΄ 5. ιζ΄ 7. κα΄ 21. κβ΄ 21. 22. 24.

ΣΤ΄. 2) Δν. ζ΄ 22. Σφ. Σλ. γ΄ 1 - 8. Ἀπ. γ΄ 21. κ΄ 4. Μτ. ιθ΄ 28. 3) 2 Πτ. β΄ 4. Ἰδ. 6. 4) α΄ 28. 5) Γν. ις΄ 5. 1 Κρ. δ΄ 14. 7-8) Ῥμ. ιε΄ 12. Μτ. ε΄ 39 - 42.

8 ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ ταῦτα ἀδελφούς;

8 Ἀλλ' ἀντὶ τούτου σεῖς οἱ Χριστιανοὶ ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε κατακρατοῦντες ἐκεῖνα, ποὺ ἀνήκουν εἰς τοὺς ἄλλους καὶ μάλιστα ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε ἀδελφούς;

9 ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι; μὴ πλανᾶσθε· οὔτε πόρνοι οὔτε εἰδωλολάτραι οὔτε μοιχοὶ οὔτε μαλακοὶ οὔτε ἀρσενοκοῖται

9 Αὐτὸ ποὺ κάνετε, τὸ κάνετε λοιπὸν ἀπὸ ἄγνοιαν; Δὲν γνωρίζετε, ὅτι οἱ ἄδικοι δὲν θὰ κληρονομήσουν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; Μὴ πλανᾶσθε· οὔτε οἱ πόρνοι, οὔτε οἱ εἰδωλολάτραι, οὔτε οἱ μοιχοί, οὔτε οἱ ἐκθηλυμένοι καὶ γυναικώδεις, οὔτε οἱ ἀρσενοκοῖται,

10 οὔτε πλεονέκται οὔτε κλέπται οὔτε μέθυσοι, οὐ λοίδοροι, οὐχ ἅρπαγες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι.

10 οὔτε οἱ πλεονέκται, οὔτε οἱ κλέπται, οὔτε οἱ μέθυσοι, οὔτε αὐτοὶ ποὺ ἐμπαίζουν καὶ ὑβρίζουν τοὺς ἄλλους, οὔτε οἱ ἅρπαγες κατ' οὐδένα λόγον θὰ κληρονομήσουν βασιλείαν Θεοῦ.

11 καὶ ταῦτά τινες ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε, ἀλλὰ ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἐν τῷ Πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

11 Καὶ τέτοιοι ἤσασθε εἰς τὸ παρελθὸν μερικοὶ ἀπὸ σᾶς. Ἀλλ' ἐλούσθητε ἀπ' αὐτὰ τὰ ἁμαρτήματα· ἀλλ' ἡγιάσθητε· ἀλλ' ἐγίνατε δίκαιοι διὰ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ βαπτίσματι καὶ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ μας.

Στίχ. 12-20. Βαρεῖα ἡ ἐνοχὴ τῶν ἠθικῶν παρεκτροπῶν.

12 Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό τινος.

12 Ἂς ἐπανέλθω τώρα εἰς τὸ ζήτημα τὸ ἠθικόν. Ὅλα ἔχω ἐξουσίαν νὰ τὰ πράττω, δὲν συμφέρουν ὅμως ὅλα. Ὅλα εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, ἀλλ' ἐγὼ δὲν θὰ ἐξουσιασθῶ καὶ δὲν θὰ γίνω δοῦλος εἰς τίποτε.

13 τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ Θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ Κύριος τῷ σώματι·

13 Τὰ φαγητὰ ἔχουν γίνει διὰ τὴν κοιλίαν καὶ ἡ κοιλία διὰ τὰ φαγητά. Ὁ Θεὸς δὲ θὰ καταργήσῃ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν καὶ αὐτὴν καὶ ἐκεῖνα. Ἠμπορεῖτε λοιπὸν νὰ τρώγετε ὅ,τι ἐπιθυμεῖτε, ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ γίνεσθε δοῦλοι τοῦ φαγητοῦ καὶ τῆς κοιλίας. Δὲν ἰσχύει ὅμως τὸ ἴδιον καὶ μὲ τὴν γενετήσιον ἐπιθυμίαν. Διότι τὸ σῶμα δὲν ἔχει γίνει διὰ τὴν πορνείαν, ἀλλὰ διὰ τὸν Κύριον διὰ νὰ τοῦ ἀνήκῃ ὡς μέλος του. Καὶ ὁ Κύριος εἶναι διὰ τὸ σῶμα, διὰ νὰ κατοικῇ εἰς αὐτό.

14 ὁ δὲ Θεὸς καὶ τὸν Κύριον ἤγειρε καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

14 Τὸ ὅτι δὲ τὸ σῶμα διὰ τοῦ θανάτου διαλύεται, δὲν ἔχει σημασίαν. Ὁ Θεὸς καὶ τὸν Κύριον ἀνέστησε καὶ ἡμᾶς ὅλους θὰ ἀναστήσῃ διὰ τῆς δυνάμεώς του.

15 οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη Χριστοῦ ἐστιν; ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη; μὴ γένοιτο.

15 Ναί· τὸ σῶμα δὲν ἔγινε διὰ τὴν πορνείαν, ἀλλὰ διὰ τὸν Κύριον. Δὲν ἠξεύρετε, ὅτι τὰ σώματά σας εἶναι μέλη τοῦ Χριστοῦ; Νὰ ἀποσπάσω λοιπὸν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ τὰ κάμω πόρνης μέλη; Μὴ γένοιτο ποτὲ νὰ τὸ κάμω.

[9-10]) ε΄ 11. ιε΄ 33. Ῥμ. α΄ 27. Γλ. ε΄ 19 - 21. ς΄ 7. Ἐφ. ε΄ 5. 1 Θσ. δ΄ 6. [11]) α΄ 30. Ῥμ. ς΄ 17. 18. Ἐφ. β΄ 2. ε΄ 26. Ττ. γ΄ 3 7. Πρ. κβ΄ 16. [12]) ι΄ 23. Γλ. ε΄ 13. 1 Πτ. β΄ 16. [13]) 15. 19. 1 Θσ. δ΄ 3 - 5. Ῥμ. ς΄ 13. 19. ιδ΄ 17. Μτ. ιε΄ 11. κβ΄ 30. [14]) Ῥμ. ς΄ 4. η΄ 11. [15]) ιβ΄ 12. 27. Ἐφ. ε΄ 30. Ῥμ. ιβ΄ 5.

16 ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἓν σῶμά ἐστιν; ***ἔσονται** γάρ, φησίν,* ***οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν·***

16 Ἢ δὲν ἠξεύρετε ὅτι ἐκεῖνος, ποὺ συνδέεται στενῶς καὶ προσκολλᾶται πρὸς τὴν πόρνην εἶναι ἕνα σῶμα μὲ αὐτήν; Διότι λέγει ἡ Γραφή· θὰ γίνουν οἱ δύο μία σάρκα.

17 ὁ δὲ κολλώμενος τῷ Κυρίῳ ἓν πνεῦμά ἐστι.

17 Ἐκεῖνος ὅμως, ποὺ προσκολλᾶται εἰς τὸν Κύριον, γεμίζει ὁλόκληρος καὶ διευθύνεται ὁλόκληρος ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου καὶ γίνεται ἓν πνεῦμα μὲ αὐτόν.

18 φεύγετε τὴν πορνείαν. πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν, ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει.

18 Φεύγετε μακρὰν ἀπὸ τὴν πορνείαν. Κάθε ἁμάρτημα, ποὺ θὰ κάμῃ τυχὸν ὁ ἄνθρωπος, δὲν βλάπτει τόσον ἀμέσως καὶ κατ' εὐθεῖαν τὸ σῶμα. Ἐκεῖνος ὅμως ποὺ πορνεύει, ἁμαρτάνει εἰς τὸ ἴδιόν του τὸ σῶμα, διότι μὲ τὴν παράνομον μῖξιν μολύνει ἀμέσως καὶ πληγώνει αὐτὴν τὴν ρίζαν τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἀνθρώπων καὶ συντελεῖ εἰς τὴν διάλυσιν τῆς οἰκογενείας.

19 ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν Ἁγίου Πνεύματός ἐστιν, οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν;

19 Ἢ δὲν ἠξεύρετε, ὅτι τὸ σῶμα σας εἶναι ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον κατοικεῖ μέσα σας καὶ τὸ ἔχετε λάβει ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ συνεπῶς δὲν ἀνήκετε εἰς τὸν ἑαυτόν σας;

20 ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς· δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά ἐστι τοῦ Θεοῦ.

20 Ναί· δὲν ὁρίζετε τὸν ἑαυτόν σας. Διότι ἐξαγορασθήκατε μὲ τίμημα βαρύ, μὲ τὸ ἀτίμητον αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Ἀποφεύγετε λοιπὸν κάθε αἰσχρὰν πρᾶξιν, ποὺ γίνεται μὲ τὸ σῶμα· καὶ ἀποδιώκετε κάθε πονηρὰν σκέψιν καὶ ἐπιθυμίαν ἀπὸ τὸ πνεῦμα σας. Καὶ ἔτσι δοξάσατε τὸν Θεὸν μὲ τὸ σῶμα σας καὶ μὲ τὸ πνεῦμα σας, τὰ ὁποῖα ἀνήκουν εἰς τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Στίχ. 1-9. Ὁ χριστιανικὸς γάμος.

Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι·

Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὰ ζητήματα, ποὺ μοῦ ἐγράψατε, ἀπαντῶ τὰ ἑξῆς· Καλὸν εἶναι εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ μὴ ἐγγίζῃ καὶ νὰ μὴ γνωρίσῃ διόλου γυναῖκα.

2 διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω.

2 Διὰ τὸν κίνδυνον ὅμως τῆς παρεκτροπῆς εἰς πορνείας, ἂς ἔχῃ καθένας τὴν σύζυγόν του καὶ καθεμία ἂς ἔχῃ τὸν ἰδικόν της ἄνδρα.

3 τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν ἀποδιδότω, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί.

3 Εἰς τὴν γυναῖκα του ἂς ἀποδίδῃ ὁ ἄνδρας τὴν εὔνοιαν καὶ τὴν ἀγάπην ποὺ τῆς χρεωστεῖ. Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυναῖκα ἂς ἀποδίδῃ τὸ αὐτὸ εἰς τὸν ἄνδρα της.

4 ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ὁ ἀνήρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ γυνή.

4 Ὡς πρὸς δὲ τὰς ἰδιαιτέρας σχέσεις τοῦ ἀνδρογύνου, ἂς γνωρίζῃ ἡ γυναῖκα, ὅτι δὲν ἐξουσιάζει τὸ ἴδιόν της σῶμα, ἀλλ' ἐξουσιαστὴς αὐτοῦ ἐντὸς τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ πάντοτε εἶναι ὁ ἄνδρας της. Τὸ ἴδιο δὲ καὶ ὁ ἄνδρας δὲν ἐξουσιάζει τὸ σῶμα του, ἀλλ' ἐξουσιαστὴς αὐτοῦ εἶναι ἡ γυναῖκα του.

[16-17]) Γν. β΄ 24. 2 Κρ. γ΄ 17. Ἐφ. δ΄ 4. ε΄ 31. Ἰν. ιζ΄ 21 - 23. [18]) ι΄ 8. Πρ. ιε΄ 20. [19]) 13. γ΄ 16. Ῥμ. ιδ΄ 7 - 9. [20]) ζ΄ 23. ι΄ 31. Φλ. α΄ 20. 1 Πτ. α΄ 18. 19. 2 Πτ. β΄ 1. Πρ. κ΄ 28.

Ζ΄. [1-2]) 8. 9. 26. Μτ. ιθ΄ 10. 11. [3]) (1 Πτ. γ΄ 7).

5 μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μή τι ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρόν, ἵνα σχολάζητε τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ προσευχῇ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχησθε, ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν.

5 Ἂς μὴ ἀποστερῇ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον μὲ ἀποχὴν καὶ ἐγκράτειαν, ἐκτὸς ἐὰν πράττετε τοῦτο ἀπὸ συμφώνου προσκαίρως διὰ νὰ ἐπιδίδεσθε μὲ μεγαλυτέραν προθυμίαν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὴν νηστείαν καὶ τὴν προσευχήν· καὶ πάλιν νὰ συνέρχεσθε εἰς τὰς συζυγικὰς σχέσεις σας, διὰ νὰ μὴ σᾶς πειράζῃ εἰς πορνείαν ὁ σατανᾶς ἐξ αἰτίας τῆς ἀκρατείας σας.

6 τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγήν.

6 Τὴν σύστασιν δὲ τοῦ νὰ μὴ ἀποστερῇ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον σᾶς τὴν κάνω κατὰ συγκατάβασιν, ἐπειδὴ εἶσθε ἀκόμη ἀδύνατοι πνευματικῶς. Δὲν σᾶς ἐπιβάλλω τοῦτο ὡς ἐντολήν.

7 θέλω γὰρ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτόν· ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ Θεοῦ, ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ οὕτως.

7 Ναί, κατὰ συγκατάβασιν. Διότι ἐγὼ θέλω νὰ εἶναι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ὅπως εἶμαι καὶ ἐγώ, δηλαδὴ ἄγαμοι. Ἀλλ' ὁ καθένας ἔχει ἰδικόν του χάρισμα ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἄλλος μὲν ἔχει τὸ χάρισμα νὰ ζῇ ἔτσι, ἄγαμος δηλαδή, ἄλλος δὲ νὰ ζῇ διαφορετικά, δηλαδὴ ἐν γάμῳ.

8 Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς ἐστιν ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ.

8 Λέγω δὲ εἰς τοὺς ἀγάμους καὶ εἰς τὰς χήρας, ὅτι εἶναι καλὸν εἰς αὐτούς, ἐὰν μείνουν, ὅπως μένω καὶ ἐγώ, δηλαδὴ ἄγαμοι.

9 εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν· κρεῖσσον γάρ ἐστι γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι.

9 Ἐὰν ὅμως δὲν ἐγκρατεύωνται, ἂς ἔλθουν εἰς γάμον. Διότι προτιμότερον εἶναι νὰ ἔλθῃ κανεὶς εἰς γάμον, παρὰ νὰ καίεται ἀπὸ τὴν φλόγα τῆς ἐπιθυμίας.

Στίχ. 10-24. Ὁ γάμος ἀδιάλυτος.

10 τοῖς δὲ γεγαμηκόσι παραγγέλλω, οὐκ ἐγώ, ἀλλ' ὁ Κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι·

10 Εἰς ἐκείνους δέ, ποὺ ἔχουν ἔλθει εἰς γάμον, δίδω ἐντολὴν ὄχι ἐγώ, ἀλλ' ὁ Κύριος, ἡ γυναῖκα νὰ μὴ χωρισθῇ ἀπὸ τὸν ἄνδρα της.

11 ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω· καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι.

11 Ἐὰν δὲ συμβῇ νὰ χωρισθῇ, ἂς μένῃ ἄγαμος. Ἢ ἐὰν δὲν ἠμπορῇ νὰ ζήσῃ μόνη της, ἂς συμφιλιωθῇ πρὸς τὸν ἄνδρα της. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἄνδρας νὰ μὴ ἀφίνῃ τὴν γυναῖκα του.

12 τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ Κύριος· εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ αὐτὴ συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν·

12 Εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς ἐγγάμους λέγω νόμον, τὸν ὁποῖον δὲν ἔθεσε μὲν ἀπ' εὐθείας ὁ Κύριος, ἀλλὰ τὸν ὁρίζω ἐγὼ ὡς Ἀπόστολός του. Ἐὰν κανένας ἀδελφὸς Χριστιανὸς ἔχῃ γυναῖκα ἄπιστον, μὲ τὴν ὁποίαν ἦλθεν εἰς γάμον προτοῦ νὰ πιστεύσῃ, καὶ αὐτὴ δέχεται μὲ τὴν καρδιά της νὰ κατοικῇ μαζί του, ἂς μὴ τὴν ἀφίνῃ, ἀλλ' ἂς ἐξακολουθῇ νὰ τὴν ἔχῃ σύζυγον.

13 καὶ γυνὴ εἴ τις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ αὐτὸς συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω αὐτόν.

13 Καὶ ἐὰν γυναῖκα Χριστιανὴ ἔχῃ ἄνδρα ἄπιστον, καὶ αὐτὸς προθύμως δέχεται νὰ συγκατοικῇ μαζί της, ἂς μὴ τὸν ἀφίνῃ.

[5]) Ἐξ. ιθ΄ 15. Ἰωλ. β΄ 16. [7]) ιβ΄ 11. Μτ. ιθ΄ 12. [8-9]) 1. 2. 40. 1 Τμ. ε΄ 14. Μτ. ε΄ 28. [10-11]) 12. 25. 40. Μτ. ε΄ 32. ιθ΄ 6. 9. [12]) 25. 40.

14 ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρί· ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστι, νῦν δὲ ἅγιά ἐστιν.

14 Σᾶς λέγω δὲ νὰ μὴ τὸν ἀφίνῃ, διότι ὁ ἄνδρας ὁ ἄπιστος ἔχει ἁγιασθῆ καὶ αὐτὸς εἰς κάποιον βαθμὸν διὰ μέσου τῆς ἑνώσεώς του μὲ τὴν πιστὴν γυναῖκα του. Καὶ ἡ γυναῖκα ἡ ἄπιστος ἔχει κάπως ἁγιασθῆ διὰ μέσου τῆς ἑνώσεώς της μὲ τὸν πιστὸν ἄνδρα. Ἐπειδή, ἐὰν δὲν συνέβαινε τοῦτο, κατὰ φυσικὴν συνέπειαν καὶ τὰ τέκνα σας θὰ ἦσαν ἀκάθαρτα. Τώρα ὅμως λόγῳ τοῦ ὅτι ἐγεννήθησαν ἀπὸ γονεῖς, ποὺ ἔχουν ἁγιασμόν, εἶναι καὶ αὐτὰ ἅγια.

15 εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, χωριζέσθω. οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις. ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ Θεός.

15 Ἐὰν ὅμως ὁ ἄπιστος σύζυγος ζητῇ χωρισμόν, ἂς χωρίζεται ἀπὸ αὐτὸν ἡ Χριστιανὴ σύζυγος. Δὲν εἶναι δεσμευμένος ὁ ἀδελφὸς Χριστιανὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτάς. Ὁ Θεὸς δὲ μᾶς ἔχει καλέσει νὰ ζῶμεν μέσα εἰς ἀτμόσφαιραν εἰρήνης καὶ δὲν εἶναι σωστὸν τὰ ἀνδρόγυνα νὰ εὑρίσκωνται εἰς ἀσυμφωνίαν καὶ διαμάχας.

16 τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; ἢ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις;

16 Ἐὰν ὅμως ἠμπορῇ τὸ πιστὸν μέλος νὰ συζήσῃ εἰρηνικὰ μὲ τὸ ἄπιστον μέλος, ἂς μὴ χωρίζεται ἀπὸ αὐτό. Διότι ποῦ ξεύρεις, ὦ Χριστιανὴ γυναῖκα, ἐὰν ζῶσα μαζὶ μὲ τὸν ἄπιστον σύζυγον, ἑλκύσῃς εἰς τὴν πίστιν καὶ σώσῃς εἰς τὸ τέλος τὸν ἄνδρα; Ἢ ποῦ ξεύρεις, ὦ Χριστιανὲ σύζυγε, μήπως σώσῃς τὴν ἄπιστον γυναῖκα;

17 εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ Θεός, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ Κύριος, οὕτω περιπατείτω. καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι.

17 Μόνον ἂς φροντίζῃ ὁ καθένας νὰ πολιτεύεται καὶ νὰ ζῇ, καθὼς ὁ Θεὸς μὲ τὴν πρόνοιάν του ἐκανόνισε τὸν βίον του καὶ ὅπως εὗρε τὸν καθένα ἡ κλῆσις, ποὺ τοῦ ἔκαμεν ὁ Χριστός. Αἱ περιστάσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας εὑρέθη ὁ πιστός, ὅταν ὁ Κύριος τὸν ἐκάλεσε, δὲν ἀποτελοῦν ἐμπόδιον εἰς τὴν χριστιανικὴν ζωήν. Καὶ ἔτσι εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας κανονίζω καὶ καθορίζω.

18 περιτετμημένος τις ἐκλήθη; μὴ ἐπισπάσθω. ἐν ἀκροβυστίᾳ τις ἐκλήθη; μὴ περιτεμνέσθω.

18 Ἐκλήθη κανεὶς εἰς τὴν πίστιν καὶ ἔγινε Χριστιανός, ἐνῷ ἦτο περιτμημένος; Ἂς μὴ τραβᾷ μὲ βίαν τὸ δέρμα του διὰ νὰ ἐξαλείψῃ τὰ σημεῖα τῆς περιτομῆς. Ἐκλήθη κανεὶς εἰς τὴν πίστιν, ἐνῷ εὑρίσκετο ἐν ἀκροβυστίᾳ καὶ ἦτο ἀπερίτμητος; Ἂς μὴ περιτέμνεται.

19 ἡ περιτομὴ οὐδέν ἐστι, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν Θεοῦ.

19 Ἡ περιτομὴ δὲν εἶναι τίποτε καὶ δὲν συντελεῖ εἰς τίποτε διὰ τὴν σωτηρίαν μας. Καὶ ἡ ἀκροβυστία τὸ ἴδιο, δὲν εἶναι τίποτε. Ἀλλ' ἡ τήρησις τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸ πᾶν.

20 ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει ᾗ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω.

20 Καθένας εἰς τὴν κατάστασιν ποὺ εὑρέθη, ὅταν ἐκλήθη ἀπὸ τὸν Θεόν, εἰς αὐτὴν ἂς μένῃ.

21 δοῦλος ἐκλήθης; μή σοι μελέτω· ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι.

21 Ἐκλήθης εἰς τὴν πίστιν εἰς καιρόν, ποὺ ἦσουν δοῦλος; Μὴ σὲ μέλῃ διὰ τὴν κατάστασιν αὐτὴν τῆς δουλείας σου. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἠμπορῇς νὰ γίνῃς ἐλεύθερος, χρησιμοποίησε μᾶλλον τὴν δουλείαν καὶ προτίμησε νὰ μείνῃς δοῦλος.

22 ὁ γὰρ ἐν Κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος ἀπελεύθερος Κυρίου ἐστίν· ὁμοίως καὶ ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς δοῦλός ἐστι Χριστοῦ.

22 Διότι ἐκεῖνος, ποὺ ἐκαλέσθη ἀπὸ τὸν Κύριον εἰς τὴν πίστιν, εἰς καιρὸν ποὺ ἦτο δοῦλος, εἶναι ἀπελεύθερος τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος τὸν ἐχειραφέτησε καὶ τὸν ἔκαμε πνευματικῶς ἐλεύθερον. Τὸ ἴδιο καὶ ἐκεῖνος, ποὺ ἐκαλέσθη εἰς τὴν πίστιν, ἐνῷ ἦτο ἐλεύθερος, εἶναι δοῦλος Χριστοῦ.

[14]) Ῥμ. ια΄ 16. [15]) Ῥμ. ιβ΄ 18. ιδ΄ 19. [16]) 1 Πτ. γ΄ 1. [17]) 20. 24. γ΄ 5. δ΄ 17. Ῥμ. ιβ΄ 3. [18-19]) 1 Μκ. α΄ 15. Γλ. ε΄ 2. 6. ς΄ 15. Ῥμ. β΄ 25. [20]) 17. 24. [21]) ιβ΄ 13. Γλ. γ΄ 28. Ἐφ. ς΄ 8. [22]) Ἐφ. ς΄ 6. Κλ. δ΄ 1. Φλμ. 16. Ῥμ. ς΄ 16 - 22. Ἰν. η΄ 36.

23 τιμῆς ἠγοράσθητε· μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων.

23 Καὶ δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι εἶσθε δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ. Εἶσθε ἀγορασμένοι ἀπὸ τὸν Κύριον μὲ τίμημα μεγάλο. Μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων.

24 ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ τῷ Θεῷ.

24 Ὁ καθένας εἰς ὁποιαν κατάστασιν ἐκαλέσθη, εἰς αὐτὴν ἂς μένῃ, ἀδελφοί, ἐπιδιώκων πάντοτε νὰ εἶναι πλησίον τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ εὐαρεστῆ εἰς αὐτόν.

Στίχ. 25-40. Ἡ ὑπεροχὴ τῆς παρθενίας.

25 Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν Κυρίου οὐκ ἔχω, γνώμην δὲ δίδωμι ὡς ἠλεημένος ὑπὸ Κυρίου πιστὸς εἶναι.

25 Ὅσον δὲ διὰ τὰ ἀνύπανδρα κοράσια δὲν ἔχω ἐντολὴν ρητὴν τοῦ Κυρίου. Δίδω ὅμως γνώμην σὰν ἄνθρωπος, ποὺ ἔχω ἐλεηθῆ ἀπὸ τὸν Κύριον, διὰ νὰ εἶμαι διδάσκαλός σας καὶ σύμβουλος ἄξιος τῆς ἐμπιστοσύνης σας.

26 νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι.

26 Νομίζω λοιπόν, ὅτι αὐτὸ εἶναι καλὸν ἐξ αἰτίας τῶν δυσκολιῶν τῆς παρούσης ζωῆς· εἶναι δηλαδὴ καλὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον, εἴτε ἄνδρας εἶναι εἴτε γυναῖκα, νὰ μένῃ ἔτσι, δηλαδὴ ἄγαμος καὶ παρθένος.

27 δέδεσαι γυναικί; μὴ ζήτει λύσιν· λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; μὴ ζήτει γυναῖκα·

27 Εἶσαι δεμένος μὲ γυναῖκα διὰ τοῦ γάμου; Μὴ ζητῇς νὰ λυθῇς ἀπὸ τὸν δεσμόν, ποὺ ἔχεις μαζί της. Εἶσαι λυμένος καὶ ἐλεύθερος ἀπὸ γυναῖκα; Μὴ ζητῇς γυναῖκα.

28 ἐὰν δὲ καὶ γήμῃς, οὐχ ἥμαρτες· καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ παρθένος, οὐχ ἥμαρτε· θλῖψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἕξουσιν οἱ τοιοῦτοι· ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι.

28 Καὶ ἐὰν ὅμως ἔλθῃς εἰς γάμον, δὲν ἡμάρτησες. Καὶ ἐὰν ἡ ἄγαμος κόρη ἔλθῃ εἰς γάμον, δὲν ἡμάρτησε. Θὰ ἔχουν ὅμως θλῖψιν καὶ φροντίδας καὶ ἄλλας δοκιμασίας εἰς τὸν σωματικόν τους βίον οἱ ἄνθρωποι αὐτοί. Ἐγὼ δὲ σᾶς λυποῦμαι σὰν πατέρας καὶ θέλω νὰ προλάβω τὰς δοκιμασίας σας αὐτάς.

29 τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὁ καιρὸς συνεσταλμένος τὸ λοιπόν ἐστιν, ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες ὦσι,

29 Θέλω δέ, ἀδελφοί, νὰ προσέξετε ἰδιαιτέρως αὐτό, ποὺ θὰ σᾶς εἰπῶ· ὅτι δηλαδὴ ὁ καιρὸς τοῦ παρόντος βίου εἶναι συμμαζευμένος καὶ λιγοστός, ὥστε καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν γυναῖκας, νὰ εἶναι σὰν νὰ μὴν ἔχουν γυναῖκας· καὶ συνεπῶς ἂς μὴ εἶναι προσηλωμένοι καὶ προσκολλημένοι εἰς αὐτάς.

30 καὶ οἱ κλαίοντες ὡς μὴ κλαίοντες, καὶ οἱ χαίροντες ὡς μὴ χαίροντες, καὶ οἱ ἀγοράζοντες ὡς μὴ κατέχοντες,

30 Καὶ ἐκεῖνοι ποὺ κλαίουν, νὰ περνοῦν τὰς ἡμέρας των σὰν νὰ μὴ τοὺς ἔχῃ συμβῆ κάτι θλιβερόν· καὶ ἐκεῖνοι ποὺ χαίρουν, σὰν νὰ μὴ εἶχαν λόγον νὰ χαίρουν, ἀλλὰ νὰ θεωροῦν τὰς ἀφορμὰς καὶ τῆς λύπης καὶ τῆς χαρᾶς ὡς προσωρινὰς καὶ περαστικάς. Καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἀγοράζουν, νὰ μὴ ἀπορροφῶνται ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ ἀγόρασαν, σὰν νὰ πρόκειται νὰ τὰ κατέχουν γιὰ πάντα, ἀλλὰ νὰ σκέπτωνται καὶ νὰ διατίθενται δι' αὐτά, σὰν νὰ μὴ τὰ παίρνουν εἰς τὴν πλήρη καὶ τελείαν κατοχήν των.

31 καὶ οἱ χρώμενοι τῷ κόσμῳ τούτῳ ὡς μὴ καταχρώμενοι· παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου.

31 Καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ μεταχειρίζονται τὰ ἐγκόσμια καὶ εὑρίσκονται εἰς ὁποιανδήποτε σχέσιν μὲ τὸν κόσμον, νὰ ἀποφεύγουν κάθε ἄμετρον ἀπόλαυσίν των καὶ κατάχρησίν των καὶ μόνον εἰς τὰ ἀναγκαῖα νὰ ἀρκοῦνται. Διότι περνᾷ καὶ φεύγει διαρκῶς σὰν σκιὰ τὸ ἐξωτερικὸν φαινόμενον τοῦ κόσμου αὐτοῦ.

---

[23]) ς΄ 20. Γλ. ε΄ 1. [24]) 17. 20. [25]) 10. 12. 40. 1 Τμ. α΄ 12. 13. [26]) 1. 8. 28. Λκ. κα΄ 23. [28]) 26. 36. [29-31]) Ἰβ. θ΄ 25. 26. ιδ΄ 1. 2. 1 Κρ. ι΄ 11. 1 Ἰν. β΄ 15 - 17. Ῥμ. η΄ 20. 21. ιγ΄ 11. Λκ. ιδ΄ 26. Μτ. ε΄ 18. ι΄ 23.

32 θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι. ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, πῶς ἀρέσει τῷ Κυρίῳ·

32 Θέλω δὲ νὰ εἶσθε ἐλεύθεροι ἀπὸ φροντίδας, ποὺ ζαλίζουν καὶ σᾶς ρίπτουν εἰς μεγάλην σκέψιν. Ὁ ἄγαμος στρέφει ὁλόκληρον τὴν προσοχήν καὶ φροντίδα του εἰς ὅσα παραγγέλλει ὁ Κύριος· φροντίζει πολὺ πῶς νὰ ἀρέσῃ εἰς τὸν Κύριον.

33 ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῇ γυναικί.

33 Ἐκεῖνος δὲ ποὺ ἦλθεν εἰς γάμον, φροντίζει μὲ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὰ κοσμικά, πῶς θὰ ἀρέσῃ εἰς τὴν γυναῖκα του.

34 μεμέρισται καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, ἵνα ᾖ ἁγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι· ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρί.

34 Διαφέρουν ὡς πρὸς τὰς φροντίδας καὶ τὰ ἐνδιαφέροντά των ἡ ἔγγαμος γυναῖκα καὶ ἡ ἄγαμος παρθένος. Ἡ ἄγαμος μὲ ὅλην τὴν φροντίδα της ἐπιμελεῖται ἐκεῖνα, ποὺ ἀρέσκουν εἰς τὸν Κύριον καὶ προσπαθεῖ νὰ εἶναι ἁγία, ἀφωσιωμένη εἰς τὸν Θεὸν καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχήν. Ἐκείνη δὲ ποὺ ἦλθεν εἰς γάμον, φροντίζει πολὺ διὰ τὰ κοσμικά, πῶς θὰ ἀρέσῃ εἰς τὸν ἄνδρα της.

35 τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον λέγω, οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ εὐπάρεδρον τῷ Κυρίῳ ἀπερισπάστως.

35 Λέγω δὲ αὐτὰ περὶ τῆς ἀγαμίας μόνον καὶ μόνον διὰ τὸ συμφέρον σας. Ὄχι διὰ νὰ σᾶς βάλω θηλιὰ εἰς τὸν λαιμὸν καὶ νὰ σᾶς ἐξαναγκάσω νὰ μείνετε ἄγαμοι, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐξασφαλίσω συμπεριφορὰν σεμνὴν καὶ θέσιν τιμημένην πλησίον τοῦ Κυρίου χωρὶς περισπασμοὺς καὶ βασανιστικὰς φροντίδας.

36 Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ᾖ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι, ὃ θέλει ποιείτω· οὐχ ἁμαρτάνει· γαμείτωσαν.

36 Ἐὰν ὅμως κανένας πατέρας νομίζῃ ὅτι εἶναι ντροπή του τὸ ὅτι ἀφῆκε τὴν κόρην του νὰ ὑπερβῇ τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας καὶ ἔγινε γεροντοκόρη, ἐνῷ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος πείθεται, ὅτι ἔτσι πρέπει νὰ γίνῃ, δηλαδὴ νὰ τὴν ὑπανδρεύσῃ, ἂς κάμῃ ὅ,τι θέλει. Δὲν ἁμαρτάνει. Ἂς ἔλθουν εἰς γάμον.

37 ὃς δὲ ἕστηκεν ἑδραῖος ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιεῖ.

37 Ἐκεῖνος ὅμως ποὺ στέκει ἀκλόνητος μέσα στὴν καρδιά του καὶ δὲν ἀναγκάζεται ἀπὸ τίποτε νὰ ἀλλάξῃ ἀπόφασιν, ἔχει δὲ ἐξουσίαν νὰ κάμῃ ὅ,τι θέλει καὶ ἔχει ἀποφασίσει μέσα του αὐτό, δηλαδὴ τὸ νὰ φυλάττῃ τὴν κόρην του ἄγαμον, καλῶς πράττει.

38 ὥστε καὶ ὁ ἐκγαμίζων καλῶς ποιεῖ, ὁ δὲ μὴ ἐκγαμίζων κρεῖσσον ποιεῖ.

38 Ἀπὸ αὐτὰ λοιπὸν ἐξάγεται ὡς συμπέρασμα, ὅτι καὶ ἐκεῖνος, ποὺ ὑπανδρεύει τὴν κόρην του, καλῶς πράττει, ἐκεῖνος ὅμως ποὺ δὲν τὴν ὑπανδρεύει, ἀλλὰ τὴν ἀφίνει παρθένον, κάνει καλύτερα.

39 Γυνὴ δέδεται νόμῳ ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν δὲ κοιμηθῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν Κυρίῳ.

39 Κάθε γυναῖκα ἔγγαμος εἶναι δεμένη εἰς τὸν γάμον ἀπὸ τὸν νόμον τοῦ Κυρίου, ὅσον καιρὸν ζῇ ὁ ἄνδρας της. Ἐὰν ὅμως ἀποθάνῃ ὁ ἄνδρας της, εἶναι ἐλευθέρα νὰ ὑπανδρευθῇ μὲ ὁποιον θέλει, ἀρκεῖ μόνον ὁ γάμος της νὰ γίνῃ σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου.

40 μακαριωτέρα δέ ἐστιν ἐὰν οὕτω μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην· δοκῶ δὲ κἀγὼ Πνεῦμα Θεοῦ ἔχειν.

40 Κατὰ τὴν γνώμην μου ὅμως εἶναι εὐτυχεστέρα, ἐὰν μείνῃ ἔτσι, δηλαδὴ χήρα. Νομίζω δέ, ὅτι ἔχω καὶ ἐγὼ Πνεῦμα Θεοῦ, τὸ ὁποῖον μὲ καθοδηγεῖ διὰ νὰ μὴ πλανῶμαι.

[32-34]) 2 Κρ. ζ΄ 1. Ἐφ. ε΄ 25 - 29. 1 Τμ. ε΄ 5. Λκ. ιδ΄ 18 - 20. [35]) ιδ΄ 40. [36]) Σρ. μβ΄ 9 - 11. [37]) ιε΄ 58. Κλ. α΄ 23. [39]) Ῥμ. ζ΄ 2. Ἰν. ια΄ 13. 14. [40]) 8. 25 - 28. β΄ 16.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Στίχ. 1-13. Τὸ σκάνδαλον ἀπὸ τὰ εἰδωλόθυτα.

Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν.

Ἔρχομαι τώρα εἰς ἄλλο ζήτημα. Διὰ τὰ κρέατα τῶν ζώων, ποὺ ἔχουν προσφερθῆ θυσία εἰς τὰ εἴδωλα, ἠξεύρομεν, ὅτι ὅλοι ἔχομεν γνῶσιν.

2 ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. εἰ δέ τις δοκεῖ εἰδέναι τι, οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκε καθὼς δεῖ γνῶναι·

2 Ἡ γνῶσις γεμίζει τὴν ψυχὴν μὲ φούσκωμα καὶ ἔπαρσιν, ἐνῷ ἡ ἀγάπη οἰκοδομεῖ τὸν πλησίον. Τὸ νὰ φουσκώνῃ δὲ κανεὶς διὰ τὴν γνῶσιν του, εἶναι ἀνόητον. Πράγματι, ἐὰν κανεὶς φαντάζεται ὅτι ἠξεύρει κάτι, αὐτὸς δὲν ἔχει γνωρίσει τίποτε ἀκόμη, καθὼς πρέπει νὰ τὸ γνωρίζῃ.

3 εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ.

3 Ἐὰν ὅμως κανεὶς ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, αὐτὸς ἔχει γίνει πολὺ στενὸς γνώριμος τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς οἰκεῖος καὶ εὐνοούμενός του φωτίζεται ὑπ' αὐτοῦ καὶ ὁδηγεῖται εἰς τὴν ἀληθινὴν γνῶσιν.

4 Περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς Θεὸς ἕτερος εἰ μὴ εἷς.

4 Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα λοιπὸν τοῦ ἂν πρέπῃ νὰ τρώγωμεν τὰ εἰδωλόθυτα, γνωρίζομεν, ὅτι κανένα εἴδωλον δὲν ἔχει ὕπαρξιν πραγματικὴν εἰς τὸν κόσμον καὶ ὅτι κανένας ἄλλος Θεὸς δὲν ὑπάρχει παρὰ μόνον ἕνας, ὁ ἀληθινὸς Θεός.

5 καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶ λεγόμενοι θεοὶ εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς, ὥσπερ εἰσὶ θεοὶ πολλοὶ καὶ κύριοι πολλοί,

5 Διότι καὶ ἐὰν ὑπάρχουν λεγόμενοι, ἀλλ' ὄχι καὶ πραγματικοὶ θεοί, εἴτε εἰς τὸν οὐρανὸν εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς — καθὼς βέβαια ὑπάρχουν ψευδοθεοὶ πολλοὶ καὶ κύριοι πολλοί, καὶ αὐτοὶ εἶναι οἱ δαίμονες, ποὺ κρύπτονται κάτω ἀπὸ τὰ εἴδωλα καὶ τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνικῶν —

6 ἀλλ' ἡμῖν εἷς Θεὸς ὁ πατήρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν, καὶ εἷς Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ.

6 δι' ἡμᾶς ὅμως ὑπάρχει ἕνας Θεός, ὁ Πατήρ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔγιναν τὰ πάντα. Καὶ δι' αὐτὸν ὀφείλομεν νὰ ζῶμεν καὶ εἰς αὐτὸν ὀφείλομεν νὰ ἀποβλέπωμεν καὶ ἡμεῖς ὡς τελικὸν σκοπὸν τῆς ζωῆς μας. Καὶ ἕνας ὑπάρχει Κύριος, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, διὰ τοῦ ὁποίου ἔγιναν ὅλα καὶ ἡμεῖς ἀνεγεννήθημεν δι' αὐτοῦ.

7 Ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις· τινὲς δὲ τῇ συνειδήσει τοῦ εἰδώλου ἕως ἄρτι ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσι, καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα μολύνεται.

7 Ἀλλ' ἐνῷ ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ ἔχουν τὴν γνῶσιν, ὅτι ἕνας καὶ μόνος Θεὸς ὑπάρχει, δὲν ἔχουν ὅμως ὅλοι σαφῆ καὶ καθαρὰν τὴν γνῶσιν διὰ τὰ εἰδωλόθυτα. Μερικοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς μὲ τὸ ἐσωτερικὸν φρόνημα καὶ τὴν συνήθειαν, ὅτι τὸ εἴδωλον, ποὺ ἐλάτρευαν ἄλλοτε, εἶναι πραγματικὴ θεότης, τρώγουν ἀκόμη ἕως τώρα τὰ κρέατα ὡς πραγματικὴν θυσίαν, ποὺ προσεφέρθη εἰς τοὺς θεούς. Καὶ ἡ συνείδησις τῶν λοιπόν, ἐπειδὴ εἶναι ἀσθενὴς καὶ δὲν ἔχει φωτισθῆ ἀρκετά, μολύνεται καὶ ταράττεται καὶ ἀναστατώνεται δι' αὐτό, ποὺ ἔκαμαν.

8 βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ παρίστησι τῷ Θεῷ· οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα.

8 Ἐνῷ δὲ ὁ ἀσθενὴς ἀδελφὸς βλάπτεται, σὺ δὲν ἔχεις νὰ κερδήσῃς τίποτε ἀπὸ τὸ φαγητὸν αὐτό. Δὲν εἶναι τὸ φαγητόν, ποὺ μᾶς παρουσιάζει εὐαρέστους εἰς τὸν Θεόν. Διότι οὔτε ἐὰν φάγωμεν, εὐδοκιμοῦμεν καὶ προοδεύομεν εἰς τὴν ἀρετήν, οὔτε ἐὰν δὲν φάγωμεν, ὑπολειπόμεθα καὶ μένομεν πίσω εἰς αὐτήν.

Η΄. [1]) 4. 7. 10. ι΄ 14. 19 - 28. ιγ΄ 4. ιδ΄ 4. 17. Πρ. θ΄ 31. ιε΄ 20. 29. [2]) γ΄ 18. Γλ. ς΄ 3. 1 Τμ. ς΄ 4. [3]) Ψ. α΄ 6. 1 Κρ. β΄ 9. ιγ 2. 12. Γλ. δ΄ 9. 2 Τμ. β΄ 19. Μτ. ζ΄ 23. [4]) 1. ι΄ 19. 20. 1 Τμ. β΄ 5. Μρ. ιβ΄ 29. Μτ. κβ΄ 37. [5]) Δτ. ι΄ 17. 1 Πρ. ις΄ 25. 26. Ψ. ρλε΄ 2. 3. Ἰν. ι΄ 34. [6]) Μλ. β΄ 10. 1 Κρ. ιβ΄ 5. 6. Ῥμ. η΄ 15. ια΄ 36. Ἰν. α΄ 3. 10. Πρ. β΄ 36. [7]) ι΄ 27. 28. Ῥμ. ιδ΄ 14. 23. [8]) Ῥμ. ιδ΄ 17.

9 βλέπετε δὲ μήπως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν.

9 Προσέχετε ὅμως μήπως τὸ δικαίωμα αὐτό, ποὺ ἔχετε νὰ τρώγετε ἀπὸ ὅλα, ἀκόμη καὶ εἰδωλόθυτα, γίνῃ αἰτία νὰ ἁμαρτήσουν οἱ ἀσθενεῖς κατὰ τὴν πίστιν ἀδελφοί σας.

10 ἐὰν γάρ τις ἴδῃ σε, τὸν ἔχοντα γνῶσιν, ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν;

10 Ἐπόμενον δὲ εἶναι νὰ βλαβοῦν σοβαρὰ οἱ ἀσθενεῖς ἀδελφοί. Διότι, ἐὰν κανεὶς ἀπὸ αὐτοὺς ἴδῃ σέ, ποὺ ἔχεις τὴν ὀρθὴν γνῶσιν, νὰ κάθεσαι στὸ τραπέζι κάποιου ναοῦ τῶν εἰδώλων, δὲν θὰ στερεωθῇ ἡ συνείδησίς του, ἀφοῦ αὐτὸς εἶναι ἀσθενὴς ἀδελφός, εἰς τὸ νὰ τρώγῃ τὰ εἰδωλόθυτα ὡς κάτι ἱερὸν καὶ εὐλαβείας ἄξιον;

11 καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς ἐπὶ τῇ σῇ γνώσει, δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν.

11 Καὶ θὰ χαθῇ παρασυρόμενος εἰς εἰδωλολατρείαν ὁ ἀδελφός σου, ποὺ εἶναι ἀδύνατος πνευματικῶς, ἐξ αἰτίας τῆς ἰδικῆς σου γνώσεως. Ἀλλὰ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀδελφοῦ σου αὐτοῦ ὁ Χριστὸς ἐθυσίασε τὴν ζωήν του.

12 οὕτω δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν εἰς Χριστὸν ἁμαρτάνετε.

12 Καὶ ἔτσι διαπράττετε ἁμάρτημα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον βλάπτονται μεγάλως οἱ ἀδελφοί, καὶ δι' αὐτὸ εἶναι τοῦτο ἁμάρτημα εἰς τοὺς ἀδελφούς. Καὶ πληγώνετε καὶ κτυπᾶτε σκληρὰ τὴν συνείδησίν τους, ἡ ὁποία εἶναι ἀσθενὴς καὶ ἀδύνατος. Ἀλλ' ὑποπίπτετε συγχρόνως καὶ εἰς ἁμάρτημα, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς αὐτὸν τὸν Χριστόν, ποὺ ἀπέθανε διὰ νὰ σώσῃ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτούς.

13 διόπερ εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.

13 Δι' αὐτὸ δέ, ἐὰν αὐτὸ ποὺ τρώγω γίνεται αἰτία σκανδάλου καὶ ἁμαρτίας εἰς τὸν ἀδελφόν μου, δὲν θὰ φάγω ποτὲ οἱονδήποτε εἶδος κρεάτων, διὰ νὰ μὴ σκανδαλίσω τὸν ἀδελφόν μου. Καὶ ἔρχομαι νὰ σᾶς δείξω, ὅτι διὰ τοὺς ἀσθενεῖς ἀδελφοὺς ἔκαμα καὶ ἐξακολουθῶ νὰ κάνω θυσίας τῶν δικαιωμάτων μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Στίχ. 1-27. Ὁ Παῦλος παράδειγμα αὐταπαρνήσεως.

Οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐχὶ Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Κύριον ἡμῶν ἑώρακα; οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ;

Δὲν εἶμαι Ἀπόστολος μὲ ἴσα δικαιώματα πρὸς τοὺς ἄλλους Ἀποστόλους; Δὲν εἶμαι ἐλεύθερος ὅπως ὅλοι οἱ Χριστιανοί; Δὲν εἶδα τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Κύριόν μας; Καὶ δὲν εἶσθε σεῖς τὸ ἔργον, ποὺ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Κυρίου συνετέλεσα;

2 εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, ἀλλά γε ὑμῖν εἰμι· ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ.

2 Ἐὰν δι' ἄλλους δὲν εἶμαι Ἀπόστολος, τοὐλάχιστον ὅμως διὰ σᾶς εἶμαι Ἀπόστολος. Διότι ἡ σφραγῖδα, μὲ τὴν ὁποίαν πιστοποιεῖται ἐπίσημα τὸ ἀποστολικόν μου ἀξίωμα, εἶσθε διὰ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου σεῖς, τοὺς ὁποίους ἐγὼ ὡδήγησα εἰς Χριστόν.

---

[9]) Ῥμ. ιδ΄ 13. Γλ. ε΄ 13. [10]) ι΄ 14 - 22. [11-13]) Ῥμ. ιδ΄ 15. 20. 21.

Θ΄. [1]) 19. δ΄ 9. 15. ιε΄ 8. 9. Πρ. θ΄ 3 - 6. [2]) 2 Κρ. γ΄ 2. 3. ιβ΄ 12. Ῥμ. δ΄ 11.

3 ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστί.

3 Ἡ ἀπάντησίς μου πρὸς ἐκείνους, ποὺ μὲ ἐξετάζουν, ἐὰν εἶμαι Ἀπόστολος, εἶναι αὐτὴ ποὺ δίδεται ἀπὸ τὴν θείαν αὐτὴν σφραγῖδα.

4 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πιεῖν;

4 Ἀφοῦ λοιπὸν εἶμαι καὶ ἐγὼ Ἀπόστολος σὰν τοὺς ἄλλους Ἀποστόλους, ἐρωτῶ: Δὲν ἔχομεν ἐγὼ καὶ οἱ συνεργάται μου δικαίωμα νὰ φάγωμεν καὶ νὰ πίωμεν αὐτά, ποὺ μᾶς προσφέρουν οἱ μαθηταί μας;

5 μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου καὶ Κηφᾶς;

5 Μήπως δὲν ἔχομεν καὶ ἡμεῖς δικαίωμα νὰ περιφέρωμεν εἰς τὰς περιοδείας μας γυναῖκα, Χριστιανὴν ἀδελφήν, διὰ νὰ μᾶς ὑπηρετῇ, καθὼς περιφέρουν τέτοιαν καὶ οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι καὶ οἱ λεγόμενοι ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου καὶ ὁ Κηφᾶς;

6 ἢ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι;

6 Ἢ μήπως μόνος ἐγὼ καὶ ὁ Βαρνάβας δὲν ἔχομεν δικαίωμα νὰ μὴ ἐργαζώμεθα ἐπάγγελμα βιοποριστικόν, διὰ νὰ κερδίζωμεν ἀπὸ αὐτὸ τὰ ἔξοδά μας;

7 τίς στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις ποτέ; τίς φυτεύει ἀμπελῶνα καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; ἢ τίς ποιμαίνει ποίμνην καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει;

7 Εἴμεθα στρατιῶται τοῦ Χριστοῦ, ποὺ ἀγωνιζόμεθα διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς βασιλείας του. Ποῖος ποτὲ λαμβάνει μέρος εἰς ἐκστρατείαν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ μὲ ἰδικά του ἔξοδα; Εἴμεθα ἀμπελουργοί, ποὺ καλλιεργοῦμεν τὸ πνευματικὸν ἀμπέλι τοῦ Χριστοῦ. Ποῖος φυτεύει ἀμπέλι καὶ δὲν τρώγει ἀπὸ τὸν καρπόν του; Εἴμεθα πνευματικοὶ ποιμένες καὶ σεῖς εἶσθε τὰ πρόβατά μας. Ποῖος βόσκει ποίμνιον καὶ φροντίζει δι' αὐτό, καὶ δὲν τρώγει ἀπὸ τὸ γάλα τοῦ ποιμνίου;

8 Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; ἢ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει;

8 Ἀλλὰ μήπως αὐτὰ ποὺ λέγω εἶναι σύμφωνα μόνον μὲ συνηθείας καὶ παραδείγματα ἀνθρώπινα; Ἢ μήπως δὲν λέγει αὐτὰ καὶ ὁ θεόπνευστος νόμος;

9 ἐν γὰρ τῷ Μωσέως νόμῳ γέγραπται· ***οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα.*** *μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ Θεῷ;*

9 Βεβαίως καὶ ὁ νόμος λέγει ταῦτα. Διότι ἔχει γραφῆ εἰς τὸν Μωσαϊκὸν νόμον: Δὲν θὰ κλείσῃς καὶ δὲν θὰ βουλώσῃς τὸ στόμα τοῦ βωδιοῦ, ποὺ ἁλωνίζει. Θὰ ἀφήσῃς τὸ στόμα του ἐλεύθερον νὰ φάγῃ ἀπὸ τὰ στάχυα, ποὺ κοπιάζει διὰ νὰ τριφθοῦν εἰς τὸ ἁλῶνι. Ἀλλ' ἐρωτῶ: Μήπως ὁ Θεὸς ὡς νομοθέτης ἐνδιαφέρεται διὰ τὰ βώδια;

10 ἢ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει; δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἀλοῶν τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν ἐπ' ἐλπίδι.

10 Ἢ μήπως ὡρισμένως δι' ἡμᾶς τοὺς λογικοὺς ἀνθρώπους λέγει καὶ νομοθετεῖ αὐτά; Ναί· δι' ἡμᾶς λέγει ταῦτα. Διότι δι' ἡμᾶς τοὺς πνευματικοὺς ἐργάτας καὶ καλλιεργητὰς ἐγράφη, ὅτι ὁ καλλιεργητὴς μὲ ἐλπίδα τοῦ νὰ ἀπολαύσῃ τὴν ἐσοδείαν ὀφείλει νὰ καλλιεργῇ τὴν γῆν, καὶ ἐκεῖνος, ποὺ γεμᾶτος ἐλπίδα ἁλωνίζει, ὀφείλει νὰ μετέχῃ καὶ νὰ ἀπολαμβάνῃ τὸν καρπόν, ποὺ ἤλπιζεν ἀπὸ τὸν ἀγρόν του.

11 Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν;

11 Καὶ ἡμεῖς σπορεῖς πνευματικοὶ καὶ καλλιεργηταὶ ὑπήρξαμεν μεταξύ σας. Ἐὰν λοιπὸν ἡμεῖς ἐσπείραμεν εἰς τὰς καρδίας σας τὸν πνευματικὸν σπόρον τῆς ἀληθείας καὶ σᾶς μετεδώκαμεν πνευματικὰ χαρίσματα, εἶναι μεγάλο πρᾶγμα, ἐὰν ἡμεῖς θερίσωμεν ὡς καρπὸν τῆς πνευματικῆς μας αὐτῆς σπορᾶς τὰ σωματικὰ ἀγαθά σας;

[4]) 14. [5]) Μτ. η 14. ιβ΄ 46. Ἰν. α΄ 43. ζ΄ 3. Πρ. α΄ 14. [6]) 12. δ΄ 12. Πρ. ια΄ 25. 26. ιη΄ 3. [7]) γ΄ 6. 2 Τμ. β΄ 3 - 6. Μτ. θ΄ 36. 37. Λκ. γ΄ 14. [8]) 13. Ῥμ. γ΄ 5. [9]) Δτ. κε΄ 4. 1 Τμ. ε΄ 18. Μτ. ς΄ 26. 28. ι΄ 29 - 31. [10]) 7. ι΄ 11. Ῥμ. ιε΄ 4. [11]) Ῥμ. ιε΄ 27.

12 εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; ἀλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, ἵνα μὴ ἐγκοπήν τινα δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ.

12 Καὶ ἐὰν ἄλλοι χρησιμοποιοῦν τὰ δικαιώματα, ποὺ τοὺς δίδει ὁ νόμος εἰς σᾶς τοὺς μαθητευομένους, δὲν δικαιούμεθα νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὴν ἐξουσίαν αὐτὴν πολὺ περισσότερον ἡμεῖς; Ἀλλ' ὅμως δὲν ἐκάμαμεν χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων μας αὐτῶν. Ἀλλ' ὑποφέρομεν κάθε εἶδος στερήσεις, διὰ νὰ μὴ παρεμβάλωμεν οὐδὲ τὸ παραμικρὸν ἐμπόδιον εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ.

13 οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν, οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ προσεδρεύοντες τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται;

13 Καὶ διὰ νὰ σᾶς φέρω διὰ τὸ δικαίωμά μας αὐτὸ καὶ ἄλλην ἀπόδειξιν ἀπὸ τὴν Γραφήν, σᾶς ἐρωτῶ: Δὲν γνωρίζετε, ὅτι οἱ Λευῖται, ποὺ ὑπηρετοῦν εἰς τὴν λατρείαν τοῦ ἱεροῦ, τρώγουν ἀπὸ τὰ προσφερόμενα εἰς τὸν ναόν; Οἱ ἱερεῖς δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ποὺ παραμένουν κοντὰ εἰς τὸ θυσιαστήριον, δὲν μοιράζονται μαζὶ μὲ τὸ θυσιαστήριον τὰς θυσίας, ποὺ προσφέρονται εἰς αὐτό;

14 οὕτω καὶ ὁ Κύριος διέταξε τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν.

14 Καὶ γίνεται αὐτὸ κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ. Ὅπως δὲ τότε ὁ Θεός, ἔτσι καὶ ὁ Κύριος τώρα διέταξε δι' ἐκείνους, ποὺ κηρύττουν τὸ εὐαγγέλιον, νὰ ζοῦν ἀπὸ τὰς συνδρομὰς ἐκείνων, ποὺ ἀκούουν τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα.

15 ἐγὼ δὲ οὐδενὶ ἐχρησάμην τούτων. Οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτω γένηται ἐν ἐμοί· καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα τις κενώσῃ.

15 Ἐγὼ ὅμως δὲν ἔκαμα χρῆσιν κανενὸς ἀπὸ τὰ δικαιώματα αὐτά. Δὲν ἔγραψα δὲ αὐτὰ ποὺ σᾶς γράφω, διὰ νὰ γίνῃ ἔτσι καὶ δι' ἐμὲ καὶ διὰ νὰ μοῦ δίδωνται ἀπὸ σᾶς τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν συντήρησίν μου. Ὄχι· δὲν σᾶς ζητῶ τίποτε. Διότι ἐγὼ προτιμῶ νὰ ἀποθάνω μᾶλλον παρὰ νὰ κάμῃ κανεὶς ἀδειανὸν καὶ χωρὶς βάσιν ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον καυχῶμαι. Καὶ τὸ καύχημά μου αὐτὸ εἶναι, ὅτι κηρύττω τὸ εὐαγγέλιον, χωρὶς νὰ ἐπιβαρύνω κανένα διὰ τὴν συντήρησίν μου.

16 ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστι μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται· οὐαὶ δέ μοί ἐστιν ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι·

16 Αὐτὸ δὲ εἶναι πραγματικὸν καύχημά μου. Διότι, ἐὰν κηρύττω τὸ εὐαγγέλιον, τοῦτο δὲν μοῦ δίδει δικαίωμα νὰ καυχῶμαι. Διότι τὸ κήρυγμα εἶναι ἐπιβεβλημένη ἀνάγκη καὶ ὑποχρέωσις εἰς ἐμέ, ἀφοῦ ὁ Κύριος μὲ ἐκάλεσεν εἰς αὐτό. Ἀλλοίμονον δὲ εἰς ἐμέ, ἐὰν ἀθετῶν τὴν ὑποχρέωσίν μου αὐτὴν δὲν κηρύττω τὸ εὐαγγέλιον.

17 εἰ γὰρ ἑκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι.

17 Διότι, ἐὰν ἔκανα τὸ κήρυγμα ἀπὸ ἰδικήν μου θέλησιν καὶ πρωτοβουλίαν, χωρὶς νὰ μοῦ εἶναι ἐπιβεβλημένον ἀπὸ τὴν διακονίαν, ποὺ μοῦ ἀνέθεσεν ὁ Κύριος, τότε θὰ εἶχα δικαίωμα νὰ μοῦ δοθῇ μισθός. Ἐὰν ὅμως τὸ κάνω ὄχι ἀπὸ ἰδικήν μου πρωτοβουλίαν, ἀλλὰ διότι μοῦ ἀνετέθη ἡ διακονία αὐτὴ ἀπὸ τὸν Κύριον, τότε μοῦ ἔχει ἐμπιστευθῆ ὁ Κύριος οἰκονομίαν καὶ διαχείρισιν καὶ ὑπηρεσίαν, καὶ ἀλλοίμονόν μου ἐὰν δὲν δειχθῶ πιστὸς δοῦλος καὶ οἰκονόμος.

18 τίς οὖν μοί ἐστιν ὁ μισθός; ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ

18 Ποῖον λοιπὸν ἔργον μένει εἰς ἐμέ, διὰ νὰ μοῦ ἀνήκῃ δι' αὐτὸ μισθός, καὶ δικαίωμα νὰ καυχῶμαι; Μοῦ μένει τοῦτο· ὅταν κηρύττω τὸ χαρμόσυνον μήνυμα τῆς σωτηρίας, νὰ ἐναποθέσω ὡς πολύτιμον θησαυρὸν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀκροατῶν τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, χωρὶς νὰ ὑποβάλλω αὐτοὺς εἰς δα-

[12]) 6. 18. ιγ΄ 7. 2 Κρ. ια΄ 7 - 12. ιβ΄ 13. [13]) Ἀρ. ιη΄ 8 - 31. Δτ. ιη΄ 1 - 3. [14]) 4. Λκ. ι΄ 7. 8. Μτ. ι΄ 10. [15]) 12. 2 Κρ. θ΄ 3. ια΄ 9. 10. Πρ. κ΄ 33. [16]) Ἱρ. κ΄ 9. Ῥμ. α΄ 14. 1 Πτ. ε΄ 2. Πρ. δ΄ 20. [17]) δ΄ 1. Ἐφ. γ΄ 2. Λκ. ιζ΄ 10. [18]) 12. 15. – Νεμ. ε΄ 14. 15.

μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

19 Ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω·

20 καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω·

21 τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὢν ἄνομος Θεῷ, ἀλλ' ἔννομος Χριστῷ, ἵνα κερδήσω ἀνόμους·

22 ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς πᾶσι γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω.

23 Τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι.

24 οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες μὲν τρέχουσιν, εἷς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; οὕτω τρέχετε, ἵνα καταλάβητε.

25 πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται, ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέφανον λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον.

26 ἐγὼ τοίνυν οὕτω τρέχω, ὡς οὐκ ἀδήλως, οὕτω πυκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα δέρων,

27 ἀλλ' ὑποπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύξας αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι.

πάνας καὶ ἔξοδα, ὥστε νὰ μὴ κάμω ὁλότελα χρῆσιν τῆς ἐξουσίας, ποὺ μοῦ παρέχει τὸ εὐαγγέλιον νὰ τρέφωμαι ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς.

19 Ἀλλὰ καὶ ὅλα μου σχεδὸν τὰ δικαιώματα τὰ ἐθυσίασα χάριν τοῦ εὐαγγελίου. Διότι, καίτοι ἤμην ἐλεύθερος ἀπὸ ὅλους, καὶ δὲν ἤμην ὑφιστάμενος εἰς κανένα ἄνθρωπον, ἐν τούτοις εἰς ὅλους ὑπεδούλωσα τὸν ἑαυτόν μου θεληματικῶς, διὰ νὰ κερδήσω τοὺς περισσοτέρους·

20 καὶ ἔγινα εἰς τοὺς Ἰουδαίους σὰν Ἰουδαῖος, διὰ νὰ κερδήσω Ἰουδαίους· εἰς ἐκείνους ποὺ εὑρίσκονται κάτω ἀπὸ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον, ἔγινα σὰν νὰ ἤμην καὶ ἐγὼ ὑπὸ νόμον, διὰ νὰ κερδήσω τοὺς ὑπὸ νόμον.

21 Εἰς τοὺς ἐθνικούς, ποὺ δὲν εἶχαν ὅπως οἱ Ἰουδαῖοι νόμον, διὰ νὰ κερδήσω αὐτοὺς ποὺ δὲν εἶχαν νόμον, ἔγινα σὰν ἄνομος — μολονότι δὲν διέπραξα καμμίαν ἀνομίαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ζῶ σύμφωνα μὲ τὸν νόμον ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ.

22 Ἔγινα εἰς τοὺς ἀσθενεῖς κατὰ τὴν πίστιν καὶ τὴν γνῶσιν Χριστιανοὺς σὰν ἀσθενής, διὰ νὰ κερδήσω εἰς Χριστὸν τοὺς ἀσθενεῖς. Εἰς ὅλους ἔχω γίνει τὰ πάντα καὶ συγκατέβην πρὸς ὅλους τοὺς χαρακτῆρας, ὥστε μὲ κάθε τρόπον ἀνένοχον νὰ σώσω μερικούς.

23 Πράττω δὲ τοῦτο χάριν τοῦ Εὐαγγελίου, διὰ νὰ γίνω μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους πιστοὺς σὰν ἕνας ἀπὸ τοὺς πολλοὺς καὶ ἐγὼ συμμέτοχος εἰς τὰ ἀγαθά, τὰ ὁποῖα τοῦτο ὑπόσχεται.

24 Εἰς στάδιον ἀγώνων πνευματικῶν εὑρισκόμεθα. Δὲν γνωρίζετε, ὅτι ἐκεῖνοι ποὺ μέσα εἰς στάδιον λαμβάνουν μέρος εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦ δρόμου, ὅλοι μὲν τρέχουν, ἕνας δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; Νὰ τρέχετε λοιπὸν καὶ σεῖς καὶ νὰ ἀγωνίζεσθε ἔτσι προσεκτικὰ καὶ ἀκούραστα, διὰ νὰ κερδήσετε τὸ βραβεῖον.

25 Καθένας δὲ ποὺ ἀγωνίζεται, ἐγκρατεύεται εἰς ὅλα, ἀκόμη καὶ εἰς τὴν τροφὴν καὶ εἰς τὸ ποτόν. Καὶ ἐκεῖνοι μὲν ἀγωνίζονται καὶ ἐγκρατεύονται διὰ νὰ λάβουν στέφανον, ποὺ φθείρεται, ἡμεῖς ὅμως ἀγωνιζόμεθα δι' ἄφθαρτον στέφανον.

26 Μιμηθῆτε τὸ παράδειγμά μου. Ἐγὼ λοιπὸν τρέχω ἔτσι, ὥστε ξεύρω καλὰ τί ζητῶ, διὰ ποῖον σκοπὸν ἀγωνίζομαι καὶ μὲ ποῖον τρόπον θὰ τὸν ἐπιτύχω. Δὲν παρουσιάζομαι σὰν νὰ πυγμαχῶ γρονθοκοπῶν τὸν ἀέρα καὶ ἀγωνιζόμενος στὰ κούφια.

27 Ἀλλὰ ταλαιπωρῶ τὸ σῶμα μου καὶ τὸ μεταχειρίζομαι ὡς δοῦλον, διὰ νὰ μὴ ἀποδοκιμασθῶ καὶ ἀποδειχθῶ ἀνάξιος τοῦ βραβείου ἐγὼ ὁ ἴδιος, ποὺ ἐκήρυξα εἰς ἄλλους καὶ μὲ τὴν ἰδικήν μου προτροπὴν καὶ διδασκαλίαν ἔλαβαν αὐτοὶ τὸ βραβεῖον.

---

[19]) 1. ι΄ 33. Μτ. κ΄ 26. 27. [20]) Πρ. ις΄ 3. ιη΄ 18. κα΄ 20 - 26. [21]) Ῥμ. β΄ 12. Γλ. β΄ 3. 12. Πρ. ιδ΄ 15 κτλ. ιζ΄ 22 κτλ. [22]) 2 Κρ. ια΄ 29. Ῥμ. ιι΄ 14. ιε΄ 1. [23]) Φλ. γ΄ 7 - 11. [24]) Φλ. γ΄ 12 - 14. 2 Τμ. δ΄ 7. 8. Ῥμ. θ΄ 16. [25]) 1 Τμ. ς΄ 12. 2 Τμ. β΄ 5. Ἰκ. α 12. 1 Πτ. ε΄ 4. Ἀπ. β΄ 10. [26-27]) 24. ιδ΄ 9. Ῥμ. ς΄ 13. η΄ 13. ιγ΄ 14.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

Στίχ. 1-13. Τιμωρίαι τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς τὴν ἔρημον.

Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον,

2 καὶ πάντες εἰς τὸν Μωϋσῆν ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ,

3 καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικὸν ἔφαγον,

4 καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πόμα πνευματικὸν ἔπιον· ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας, ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστός.

5 ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν εὐδόκησεν ὁ Θεός· κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

6 Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν, καθὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν.

7 μηδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε, καθώς τινες αὐτῶν, ὡς γέγραπται· **ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν.**

8 μηδὲ πορνεύωμεν, καθώς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν καὶ ἔπεσον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες.

9 μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν Χριστόν, καθὼς καί τινες αὐτῶν ἐπείρασαν καὶ ὑπὸ τῶν ὄφεων ἀπώλοντο.

Ὁ κίνδυνος δὲ τοῦ νὰ ἀποδοκιμασθῶμεν ὡς ἀνάξιοι εἶναι πραγματικός, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ τρομερὸν παράδειγμα τῶν προπατόρων μας Ἰσραηλιτῶν. Δὲν θέλω δηλαδὴ νὰ ἀγνοῆτε σεῖς, ἀδελφοί, ὅτι οἱ προπάτορές μας Ἰσραηλῖται ὅλοι ἦσαν ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ προστασίαν τῆς νεφέλης καὶ ὅλοι ἀξιώθησαν νὰ περάσουν ἀσφαλῶς διὰ μέσου τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

2 Καὶ ὅλοι μὲ ἐμπιστοσύνην ἠκολούθησαν τὸν Μωϋσῆν καὶ ἑνώθησαν μαζὶ μὲ αὐτὸν σὰν διὰ βαπτίσματος, τὸ ὁποῖον ἔλαβαν ὡς εἰς ἄλλην κολυμβήθραν μέσα εἰς τὴν νεφέλην καὶ τὴν θάλασσαν.

3 Καὶ ὅλοι ἔφαγαν τὴν αὐτὴν τροφὴν τοῦ μάννα, ποὺ τοὺς ἐδίδετο μὲ ὑπερφυσικὴν ἐνέργειαν τοῦ Πνεύματος.

4 Καὶ ὅλοι ἔπιον τὸ αὐτὸ ποτόν, τὸ ὁποῖον μὲ ὑπερφυσικὴν πνευματικὴν ἐνέργειαν ἀνέβλυσε. Διότι ἔπιναν ἀπὸ ὑπερφυσικὴν καὶ ἀόρατον πέτραν, ποὺ τοὺς ἠκολούθει, ἡ πέτρα δὲ αὐτὴ ἦτο ὁ Χριστός.

5 Ἀλλὰ καίτοι ἀπήλαυσαν ὅλοι τους τὰ ἐξαιρετικὰ αὐτὰ προνόμια, μὲ τοὺς περισσοτέρους ἀπὸ αὐτοὺς δὲν εὐαρεστήθη ὁ Θεός. Διότι τοὺς ὠργίσθη καὶ ἐστρώθησαν κάτω νεκροὶ εἰς τὴν ἔρημον, χωρὶς νὰ πατήσουν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας.

6 Ὅλα δὲ αὐτὰ ἔγιναν προφητικαὶ εἰκόνες, ποὺ προλέγουν τί θὰ συμβῇ καὶ εἰς ἡμᾶς, ὥστε νὰ προσέχωμεν διὰ νὰ μὴ εἴμεθα ἐπιθυμηταὶ κακῶν, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι ἐπεθύμησαν κακὰ καὶ ἐτιμωρήθησαν.

7 Καὶ μὴ γίνεσθε μὲ τὰ εἰδωλόθυτα εἰδωλολάτραι, ὅπως ἔγιναν μερικοὶ ἀπὸ αὐτούς, καθὼς ἔχει γραφῇ εἰς τὸ βιβλίον τῆς Ἐξόδου: Ἐκάθησεν ὁ λαὸς νὰ φάγῃ καὶ νὰ πίῃ καὶ ἐσηκώθησαν μετὰ τὸ φαγητὸν καὶ ἔπαιζον χορεύοντες εἰς τιμὴν καὶ λατρείαν τοῦ μόσχου, ποὺ τὸν εἶχαν στήσει ὡς εἴδωλόν τους.

8 Ἀκόμη δὲ ἂς μὴ πορνεύωμεν, καθὼς μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἐπόρνευσαν καὶ διὰ τιμωρίας τοῦ Θεοῦ ἔπεσαν νεκροὶ εἰς μίαν ἡμέραν εἴκοσι τρεῖς χιλιάδες.

9 Καὶ ἂς μὴ πειράζωμεν τὸν Χριστόν, ζητοῦντες νὰ δοκιμάσωμεν, ἂν θὰ μᾶς φυλάξῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῶν εἰδωλολατρικῶν ἐθίμων ἡ παντοδυναμία καὶ εὐσπλαγχνία του. Ἔτσι τὸν ἐπείραξαν καὶ μερικοὶ ἀπὸ αὐτούς, καὶ διὰ τοῦτο ἐθανατώθησαν ἀπὸ τὰ φαρμακερὰ δαγκώματα τῶν φιδιῶν.

Ι΄. [1-4]) Ἐξ. ιγ΄ 21. 22. ιδ΄ 16 - 22. ις΄ 4. 14. 15. 35. ιζ΄ 1 - 6. Ἀρ. θ΄ 18 - 23. κ΄ 1 - 11. Ψ. οζ΄ 3. 12 - 25. ρδ΄ 39 - 41. Σφ. Σλ. ι΄ 15 - 18. Ἰν. ς΄ 31. Ῥμ. α΄ 13. δ΄ 11. [5]) Ἀρ. ιδ΄ 16. 23. 30. κς΄ 64. 65. Ἑβ. γ΄ 17. Ἰδ. 5. [6]) 11. Ῥμ. ε΄ 14. — Ἀρ. ια΄ 4. 34. [7]) 14. 20. 21. — Ἐξ. λβ΄ 6. [8]) ς΄ 18. — Ἀρ. κε΄ 1 - 9. [9]) Ἀρ. κα΄ 4 - 6. Μτ. δ΄ 7.

10 μηδὲ γογγύζετε, καθὼς καί τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ.

10 Καὶ μὴ γογγύζετε εἰς τὰς θλίψεις καὶ δοκιμασίας, καθὼς καὶ μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἐγόγγυσαν καὶ ἐθανατώθησαν ἀπὸ τὸν ἐξολοθρευτὴν ἄγγελον.

11 ταῦτα δὲ πάντα τύποι συνέβαινον ἐκείνοις, ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατήντησεν.

11 Ὅλα δὲ αὐτὰ συνέβαιναν εἰς ἐκείνους καὶ ὡς προφητικαὶ προεικονίσεις· ἐγράφησαν δὲ διὰ νὰ νουθετηθῶμεν καὶ σωφρονισθῶμεν ἡμεῖς, εἰς τοὺς ὁποίους κατέληξαν οἱ ἔσχατοι χρόνοι, κατὰ τοὺς ὁποίους ἤρχισεν ἡ νέα περίοδος τοῦ Μεσσίου, καὶ μετὰ τοὺς ὁποίους θὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου καὶ ἡ δευτέρα παρουσία.

12 Ὥστε ὁ δοκῶν ἑστάναι βλεπέτω μὴ πέσῃ.

12 Ἀπὸ τὰ διδακτικὰ λοιπὸν αὐτὰ παραδείγματα τῆς ἱστορίας τοῦ Ἰσραὴλ βγαίνει ὡς συμπέρασμα, ὅτι ἐκεῖνος ποὺ ἔχει τὴν ἰδέαν, ὅτι στέκεται καλά, ἂς προσέχῃ μήπως πέσῃ, ὅπως ἔπεσαν καὶ οἱ Ἰσραηλῖται, ποὺ ἀνέφερα.

13 πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος· πιστὸς δὲ ὁ Θεός, ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν.

13 Δὲν σᾶς κατέλαβε ἕως τώρα πειρασμὸς μεγάλος, ἀλλὰ κάθε πειρασμός, ποὺ ἀντιμετωπίσατε, ἦτο προσωρινὸς καὶ ἀνάλογος πρὸς τὰς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου. Ὅσον δὲ διὰ τοὺς πειρασμούς, ποὺ ἐνδέχεται νὰ σᾶς εὕρουν εἰς τὸ μέλλον λόγῳ καὶ τοῦ ὅτι μὲ τὴν ἀποφυγὴν τῶν εἰδωλοθύτων θὰ γίνεσθε δυσάρεστοι εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας, μὴ ξεχάνετε, ὅτι εἶναι ἄξιος πάσης ἐμπιστοσύνης ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος, σύμφωνα μὲ τὰς ὑποσχέσεις του, δὲν θὰ σᾶς ἀφήσῃ νὰ πειρασθῆτε παραπάνω ἀπὸ τὴν δύναμίν σας, ἀλλὰ μαζὶ μὲ τὸν πειρασμὸν θὰ φέρῃ καὶ τὸ τέλος τοῦ πειρασμοῦ, ὥστε νὰ ἠμπορῆτε νὰ ὑποφέρετε αὐτόν.

Στίχ. 14-33. Ποτήριον Κυρίου καὶ ποτήριον δαιμονίων.

14 Διόπερ, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρίας.

14 Ἀκριβῶς δι' αὐτό, ἀγαπητοί μου, φεύγετε μακρὰν ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρίαν, χωρὶς νὰ φοβηθῆτε, μήπως σᾶς δημιουργηθῇ διὰ τοῦτο πειρασμὸς ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας.

15 ὡς φρονίμοις λέγω· κρίνατε ὑμεῖς ὅ φημι.

15 Ὁμιλῶ πρὸς σᾶς σὰν εἰς φρονίμους καὶ συνετούς, ποὺ εἶσθε. Κρίνατε σεῖς δι' αὐτό, τὸ ὁποῖον θὰ σᾶς εἴπω ἀμέσως.

16 τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστι; τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστιν;

16 Τὸ ποτήριον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ Κύριος ἀπήγγειλε τὴν εὐχαριστήριον δοξολογίαν καὶ τὸ ὁποῖον μὲ εὐχαριστήριον προσευχὴν καθαγιάζομεν, δὲν εἶναι κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ; Ὁ ἄρτος, τὸν ὁποῖον εἰς τὸ μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας κόπτομεν, δὲν εἶναι κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ;

17 ὅτι εἷς ἄρτος, ἓν σῶμα οἱ πολλοί ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν.

17 Ἐπειδὴ δὲ ἕνας εἶναι ὁ οὐράνιος αὐτὸς ἄρτος, διὰ τοῦτο ἕνα ἠθικὸν σῶμα εἴμεθα οἱ πολλοί. Διότι ὅλοι ἀπὸ τὸν ἕνα ἄρτον μετέχομεν καὶ ἑνωνόμεθα ὅλοι μὲ αὐτὸν καὶ διὰ μέσου αὐτοῦ γινόμεθα ἕνα καὶ μεταξύ μας.

18 βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα· οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσί;

18 Διὰ νὰ βεβαιωθῆτε δέ, ὅτι μὲ τὰ εἰδωλόθυτα γινόμεθα συμμέτοχοι τοῦ θυσιαστηρίου τῶν εἰδώλων, κυττάξετε τοὺς

[10]) Ἀρ. ιδ΄ 2 - 37. ις΄ 41 - 49. Ἑβ. ια΄ 28. — Ἐξ. ιβ΄ 23. 2 Βσ. κδ΄ 16. 4 Βσ. ιθ΄ 35. Σφ. Σλ. ιη΄ 25. [11]) 6. ζ΄ 29 - 31. θ΄ 10. Ἑβ. θ΄ 26. [12]) Ρμ. ια΄ 20. 21. Γλ. ς΄ 1. [13]) Ψ. λγ΄ 18 - 20. 1 Κρ. α΄ 9. Ἑβ. ιβ΄ 4. 5. 2 Πτ. β΄ 9. Μτ. ς΄ 13. [14]) 7. 20. 21. 1 Ἰν. ε΄ 21. [15]) ια΄ 13. [16]) ια΄ 24. 25. Ἰν. ς΄ 50 - 56. Πρ. β΄ 42. [17]) ιβ΄ 27. Ρμ. ιβ΄ 5. [18]) Λτ. ζ΄ 5. 6. Δτ. κζ΄ 7. 3 Βσ. η΄ 64. 65. Ρμ. β΄ 28. θ΄ 3.

Ἰσραηλίτας, ποὺ εἶναι σαρκικοὶ ἀλλ' ὄχι καὶ πνευματικοὶ ἀπόγονοι τῶν πατριαρχῶν. Δὲν εἶναι γεγονός, ὅτι ἐκεῖνοι ποὺ τρώγουν τὰς θυσίας, αἱ ὁποῖαι προσφέρονται ἀπὸ τοὺς ἱερεῖ τοῦ Ἰσραήλ, εἶναι κοινωνοὶ καὶ συμμέτοχοι τοῦ θυσιαστηρίου;

19 τί οὖν φημι; ὅτι εἴδωλόν τί ἐστιν; ἢ ὅτι εἰδωλόθυτόν τί ἐστιν;

19 Ἔτσι καὶ ὅσοι τρώγουν τὰς θυσίας τῶν εἰδώλων. Γίνονται καὶ αὐτοὶ συμμέτοχοι καὶ συγκοινωνοὶ τῶν εἰδώλων. Τί λέγω λοιπόν; Λέγω ἄραγε, ὅτι τὸ εἴδωλον εἶναι κάτι καὶ ἐξεικονίζει πραγματικὸν θεόν; Ἢ ὅτι τὸ εἰδωλόθυτον εἶναι κάτι καὶ ἔχει κάποιαν δύναμιν; Ὄχι, δὲν λέγω κάτι τέτοιο.

20 ἀλλ' ὅτι ἃ θύει τὰ ἔθνη, δαιμονίοις θύει καὶ οὐ Θεῷ· οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων γίνεσθαι.

20 Ἀλλὰ λέγω, ὅτι τὰ ζῶα, ποὺ προσφέρουν θυσίαν οἱ ἐθνικοὶ καὶ εἰδωλολάτραι, τὰ θυσιάζουν εἰς τὰ δαιμόνια καὶ ὄχι εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Διότι πίσω ἀπὸ τὰ εἴδωλα κρύπτονται δαιμόνια. Δὲν θέλω δὲ σεῖς νὰ γίνεσθε συγκοινωνοὶ καὶ συμμέτοχοι τῶν δαιμονίων.

21 οὐ δύνασθε ποτήριον Κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων· οὐ δύνασθε τραπέζης Κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων.

21 Δὲν ἠμπορεῖτε χωρὶς ἐνοχὴν νὰ πίνετε συγχρόνως τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου, ποὺ δίδεται εἰς τὴν θείαν Εὐχαριστίαν, καὶ τὸ ποτήριον τῶν σπονδῶν, ποὺ προσφέρονται εἰς τὰ εἴδωλα. Δὲν ἠμπορεῖτε νὰ λαμβάνετε μέρος εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ Κυρίου καὶ εἰς τὴν τράπεζαν τῶν δαιμονίων.

22 ἢ παραζηλοῦμεν τὸν Κύριον; μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμεν;

22 Ἐὰν δὲ ἐπιμένετε νὰ λαμβάνετε μέρος καὶ εἰς τὰ δύο, ἠξέρετε τί κάνετε; Προκαλοῦμεν ἔτσι εἰς ζηλοτυπίαν τὸν Κύριον καὶ τὸν ἐρεθίζομεν. Μήπως εἴμεθα ἰσχυρότεροί του, ὥστε νὰ δυνηθῶμεν ν' ἀντιμετωπίσωμεν τὴν ὀργήν του;

23 Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ.

23 Ὅλα ἔχω ἐξουσίαν νὰ τὰ πράττω, ἀλλὰ δὲν συμφέρουν καὶ δὲν εἶναι ὠφέλιμα εἰς ἐμὲ ὅλα. Ὅλα ἔχω ἐξουσίαν νὰ τὰ πράττω, ἀλλὰ δὲν οἰκοδομοῦν ὅλα τὸν πλησίον μου.

24 μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος.

24 Ἂς μὴ ζητῇ ἐγωϊστικὰ κανεὶς ὅ,τι τοῦ ἀρέσει ἢ ὅ,τι τὸν συμφέρει, ἀλλ' ἂς ζητῇ ὁ καθένας τὸ συμφέρον καὶ τὴν πνευματικὴν ὠφέλειαν τοῦ ἄλλου.

25 Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον ἐσθίετε μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν·

25 Τὸ καθῆκον σας δὲ αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ τηρῆτε καὶ σχετικῶς πρὸς τὰ εἰδωλόθυτα, διὰ τὰ ὁποῖα ἰσχύουν αὐτά, ποὺ θὰ σᾶς εἴπω ἀμέσως. Κάθε τι ποὺ πωλεῖται εἰς τὸ κρεοπωλεῖον, τρώγετέ το, χωρὶς νὰ ἐξετάζετε, ἐὰν αὐτὸ εἶναι εἰδωλόθυτον, καὶ μὴ ζητῆτε πληροφορίας, αἱ ὁποῖαι ἠμπορεῖ νὰ ταράξουν τὴν συνείδησίν σας. Ὅταν δηλαδὴ δὲν ἠξεύρετε, ὅτι αὐτὸ ποὺ τρώγετε εἶναι εἰδωλόθυτον, θὰ τὸ τρώγετε ἀδιαφόρως καὶ θὰ ἔχετε ἥσυχον τὴν συνείδησίν σας.

26 τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.

26 Θὰ ἔχετε δὲ ἥσυχον τὴν συνείδησίν σας, διότι θὰ τὸ τρώγετε μὲ τὸ φρόνημα, ὅτι ἡ γῆ καὶ κάθε τι ποὺ πληροῖ καὶ γεμίζει αὐτήν, ἀνήκει εἰς τὸν Κύριον. Συνεπῶς καὶ αὐτὸ ποὺ τρώγετε, τοῦ Κυρίου εἶναι.

27 εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον

27 Ἐὰν δὲ σᾶς προσκαλῇ νὰ συμφάγετε κάποιος ἀπὸ τοὺς ἀπίστους καὶ θέλετε νὰ πᾶτε, κάθε τι ποὺ σᾶς παρατίθεται, τρώγετέ το, χωρὶς νὰ κάμετε καμμίαν ἐξέτασιν, διὰ νὰ μὴ λαμβάνετε

[19]) η΄ 4. [20]) Λτ. ιζ΄ 7. Δτ. λβ΄ 17. Ψ. ρε΄ 37. Βρ. δ΄ 7. [21]) Μλ. α΄ 7. 12. 2 Κρ. ς΄ 15. 16. [22]) Δτ. λβ΄ 21. Ἰβ. λζ΄ 22. 23. [23]) ς΄ 12. η΄ 1. Ρμ. ιδ΄ 19. [24]) 33. ιγ΄ 5. Φλ. β΄ 4. 21. [25]) 27. [26]) Δτ. ι΄ 14. Ψ. κγ΄ 1. μθ΄ 12. 1 Τμ. δ΄ 4. Ρμ. ιδ΄ 14. [27]) 25. 26. ε΄ 10 - 12. Λκ. ι΄ 8.

ὑμῖν ἐσθίετε μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν.
28 ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ, τοῦτο εἰδωλόθυτόν ἐστι, μὴ ἐσθίετε δι' ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν· τοῦ γὰρ ***Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.***

ἀφορμὴν καὶ σᾶς τύπτῃ ἡ συνείδησις.
28 Ἐὰν ὅμως σᾶς εἴπῃ κανείς, ὅτι αὐτό, ποὺ σᾶς παραθέτουν, εἶναι εἰδωλόθυτον, τότε μὴ τὸ τρώγετε δι' ἐκεῖνον, ποὺ σᾶς τὸ ἀνήγγειλε καὶ διὰ τὴν συνείδησίν του, ἡ ὁποία ἑπόμενον εἶναι νὰ τὸν τύψῃ, ἐὰν φάγῃ καὶ αὐτός, ἢ νὰ ἐξεγερθῇ ἐναντίον σας, ἐὰν δὲν φάγῃ. Σᾶς λέγω λοιπὸν νὰ μὴ τὸ τρώγετε, ὄχι διότι τὰ εἰδωλόθυτα ἠμπορεῖ νὰ σᾶς μολύνουν, διότι, ὅπως εἴπαμεν, τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ γῆ καὶ κάθε τι, ἀπὸ τὸ ὁποῖον εἶναι γεμάτη.

29 συνείδησιν δὲ λέγω οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου. ἱνατί γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως;
30 εἰ ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ;

29 Ὅταν δὲ λέγω συνείδησιν, ἐννοῶ ὄχι τὴν ἰδικήν σου, ἀλλὰ τὴν συνείδησιν τοῦ ἄλλου. Πρέπει δὲ νὰ προσέχω τὴν συνείδησιν τοῦ ἄλλου καὶ νὰ μὴ τρώγω. Διότι πρὸς τί ἡ ἐλευθερία, ποὺ ἔχω τοῦ νὰ τρώγω καὶ εἰδωλόθυτα ἀκόμη, νὰ γίνεται ἀφορμὴ κατακρίσεως ἀπὸ τὴν συνείδησιν τοῦ ἄλλου;
30 Ἐὰν δὲ ἐγὼ φωτισμένος ἀπὸ τὴν χάριν τῆς πίστεως δὲν θεωρῶ κανὲν φαγητὸν ἀκάθαρτον καὶ μετέχω διὰ τοῦτο ἀπὸ ὅλα τὰ φαγητά, διατί νὰ κακολογοῦμαι διὰ τὴν πρᾶξιν αὐτήν, διὰ τὴν ὁποίαν ἐγὼ εὐχαριστῶ τὸν Θεόν, τὸν δημιουργὸν τῶν φαγητῶν καὶ εὐεργέτην μου;

31 Εἴτε οὖν ἐσθίετε εἴτε πίνετε εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ ποιεῖτε.

31 Λοιπὸν εἴτε τρώγετε, εἴτε πίνετε, εἴτε πράττετε ὁ,τιδήποτε, ὅλα εἰς δόξαν Θεοῦ νὰ τὰ πράττετε.

32 ἀπρόσκοποι γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησι καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ,

32 Μὴ γίνεσθε ἀφορμὴ προσκόμματος καὶ πτώσεως καὶ εἰς Ἰουδαίους καὶ εἰς Ἕλληνας καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ.

33 καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσι.

33 Συμπεριφέρεσθε καθὼς καὶ ἐγώ, ὁ ὁποῖος καθ' ὅλα ἀρέσκω εἰς ὅλους, χωρὶς νὰ ζητῶ ἐκεῖνο ποὺ συμφέρει ἐμέ, ἀλλ' ἐκεῖνο ποὺ συμφέρει τοὺς πολλούς, διὰ νὰ σωθοῦν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Στίχ. 1-16. Τὸ κάλυμμα τῶν γυναικῶν κατὰ τὴν λατρείαν.

Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ.

Γίνεσθε μιμηταί μου, καθὼς καὶ ἐγὼ ἔγινα μιμητὴς τοῦ Χριστοῦ.

2 Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις κατέχετε.

2 Ἔρχομαι τώρα νὰ σᾶς γράψω καὶ διὰ μερικὰς ἀταξίας, ποὺ συμβαίνουν εἰς τὰς συνάξεις σας. Πρωτίστως σᾶς ἐπαινῶ, ἀδελφοί, διότι εἰς ὅλα μὲ ἐνθυμεῖσθε καὶ κρατεῖτε στερεὰ καὶ ἐπακριβῶς τὰς διδασκαλίας ὅπως σᾶς τὰς παρέδωκα προφορικῶς.

3 θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ Χριστός ἐστι, κεφαλὴ δὲ γυναικὸς ὁ ἀνήρ, κεφαλὴ δὲ Χριστοῦ ὁ Θεός.

3 Θέλω ὅμως νὰ γνωρίζετε, ὅτι καθενὸς Χριστιανοῦ ἀνδρὸς διευθύνουσα καὶ ἄρχουσα κεφαλὴ εἶναι ὁ Χριστός· κεφαλὴ δὲ τῆς γυναικὸς εἶναι ὁ ἄνδρας της· κεφαλὴ δὲ τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος εἶναι Πατήρ του καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς οὐσίας ἀνάρχως τὸν ἐγέννησε.

[28-30]) 26. 32. η΄ 7. 9. Ῥμ. ιδ΄ 3 - 6. 13 - 16. [31]) ς΄ 20. Κλ. γ΄ 17. [32]) 29. Πρ. κδ΄ 16. [33]) 24. θ΄ 19 - 23. 2 Κρ. ιβ΄ 14. Ῥμ. ιε΄ 1. 2.

ΙΑ΄. [1]) δ΄ 16. Ῥμ. ιε΄ 3. [2]) 17. 22. 23. ιε΄ 2. 2 Θσ. β΄ 15. γ΄ 6. [3]) Γν. γ΄ 16. 1 Κρ. γ΄ 23. ι΄ 1. ιδ΄ 34. ιε΄ 28. Ἐφ. α΄ 22. δ΄ 15. ε΄ 22 - 24. Κλ. α΄ 18. β΄ 1. Ἰν. ιδ΄ 28.

4 πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

4 Κάθε ἄνδρας εἴτε ἔγγαμος εἴτε ἄγαμος, ποὺ προσεύχεται εἰς τὴν κοινὴν λατρείαν σας ἢ ὡς προφήτης φωτισμένος ἀπὸ τὸ Πνεῦμα φανερώνει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὅταν ἔχῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του κάλυμμα, τὸ ὁποῖον εἶναι σύμβολον ὑποτελείας, κατεντροπιάζει τὴν κεφαλήν του, διότι ἔρχεται νὰ λατρεύσῃ ἢ νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν Χριστόν, ἀρνούμενος μὲ τὸ κάλυμμα τῆς ὑποτελείας, ποὺ φορεῖ, τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν κυριαρχίαν, τὴν ὁποίαν τοῦ ἔδωκεν ὁ Χριστός.

5 πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ καταισχύνει τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς· ἓν γάρ ἐστι καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ.

5 Κάθε γυναῖκα δέ, ἡ ὁποία προσεύχεται ἢ προφητεύει χωρὶς κάλυμμα εἰς τὴν κεφαλήν, καὶ ζητεῖ ἔτσι νὰ ἀνδροφέρνῃ, κατεντροπιάζει τὴν ἰδίαν της κεφαλήν, δηλαδὴ τὸν ἄνδρα της, ἐπειδὴ ἁρπάζει τὸ ἀξίωμά του καὶ διεκδικεῖ ἀπὸ αὐτὸν τὴν ὑπεροχήν. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ παρουσιάζει τὴν αὐτὴν ἀκοσμίαν καὶ ἀνυποταξίαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἐκείνη, ποὺ ἐξύρισε τὴν κεφαλήν της.

6 εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνή, καὶ κειράσθω· εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω.

6 Διότι, ἐὰν δὲν εἶναι σεμνὰ καλυμμένη μιὰ γυναῖκα, ἂς κουρεύῃ λοιπὸν καὶ τὰ μαλλιά της, ὅπως τὰ κουρεύει ὁ ἄνδρας. Ἐὰν δὲ εἶναι ἄσχημον καὶ ἀπρεπὲς εἰς τὴν γυναῖκα τὸ νὰ κουρεύῃ ἢ νὰ ξυρίζῃ τὰ μαλλιά της, ἂς καλύπτεται καλά. Καὶ ἂς μὴ θέλῃ νὰ μιμῆται τὸν ἄνδρα.

7 ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλήν, εἰκὼν καὶ δόξα Θεοῦ ὑπάρχων· γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν.

7 Διότι ὁ μὲν ἄνδρας δὲν πρέπει νὰ κατακαλύπτῃ τὴν κεφαλήν του, ἐπειδὴ ἐπλάσθη ἐξ ἀρχῆς ὡς ὁ κύριος ἐκπρόσωπος τῆς κυριαρχίας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ εἶναι διὰ τοῦτο περισσότερον ἀπὸ τὴν γυναῖκα εἰκὼν καὶ δόξα τοῦ Θεοῦ. Ἡ γυναῖκα δὲ ὡς τὸ ἐξαιρετικώτερον ἀπὸ τὰ ἄλλα κτίσματα, ποὺ ἔχει ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του ὁ ἄνδρας, εἶναι δόξα τοῦ ἀνδρός.

8 οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός·
9 καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα.
10 διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους.

8 Πράγματι δὲ ὁ ἄνδρας εἶναι ὑπεροχώτερος ἀπὸ τὴν γυναῖκα, διότι δὲν ἔγινεν ὁ ἄνδρας ἀπὸ τὴν γυναῖκα, ἀλλ' ἡ γυναῖκα ἔγινεν ἀπὸ τὸν ἄνδρα.
9 Καὶ ἐπὶ πλέον δὲν ἐκτίσθη ὁ ἄνδρας διὰ νὰ βοηθῇ τὴν γυναῖκα, ἀλλ' ἡ γυναῖκα ἐπλάσθη πρὸς χάριν καὶ βοήθειαν τοῦ ἀνδρός.
10 Διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυναῖκα ἀπὸ συστολὴν καὶ ἐντροπὴν πρὸς τοὺς ἀγγέλους, ποὺ ἀοράτως εἶναι παρόντες, νὰ ἔχῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της κάλυμμα, τὸ ὁποῖον εἶναι σύμβολον τῆς ἐξουσίας, ποὺ ἔχει ἐπ' αὐτῆς ὁ ἄνδρας.

11 πλὴν οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικὸς οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς ἐν Κυρίῳ·
12 ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ.

11 Πλὴν ὅμως μὴ νομίσετε, ὅτι ἡ ἐξουσία αὐτὴ τοῦ ἀνδρὸς εἶναι ἀπεριόριστος. Διότι μετὰ τὴν δημιουργίαν τῶν πρωτοπλάστων, οὔτε ἄνδρας γεννᾶται χωρὶς γυναῖκα, οὔτε γυναῖκα χωρὶς ἄνδρα, σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους, ποὺ ὥρισεν ὁ Κύριος.
12 Διότι καθὼς ἡ γυναῖκα προῆλθεν ἀπὸ τὸν ἄνδρα, ἔτσι ἀπὸ τότε καὶ ὁ ἄνδρας γεννᾶται διὰ μέσου τῆς γυναικός, ὅλα δὲ τὰ κτίσματα καὶ μαζὶ μὲ αὐτὰ καὶ ὁ ἄνδρας, ἔχουν τὴν ἀρχήν των καὶ τὴν ὕπαρξίν των ἀπὸ τὸν Θεόν.

[4]) 7. 14. ιδ΄ 1 κτλ. [5-6]) 13. 15. ιδ΄ 35. [7]) Γν. α΄ 26. θ΄ 6. [8-9]) Γν. β΄ 18. 21 - 23. 1 Κρ. ια΄ 3. 1 Τμ. β΄ 13. [10]) Ψ. ρλζ΄ 1. Τβ. ιβ΄ 12. 13. Ἀπ. α΄ 20. β΄ 1 - γ΄ 14. Μτ. ιη΄ 10. [11]) Ἐφ. ε΄ 25 - 33. [12]) 8. η΄ 6. Μτ. ια΄ 11.

13 ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε· πρέπον ἐστὶ γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ Θεῷ προσεύχεσθαι;

13 Ἂς κάμῃ μόνος του καθένας ἀπὸ σᾶς ὀρθὴν καὶ δικαίαν κρίσιν. Εἶναι πρέπον γυναῖκα νὰ προσεύχεται εἰς τὸν Θεόν, χωρὶς νὰ φέρῃ κάλυμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς;

14 ἢ οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει ὑμᾶς ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστι,

14 Ἢ μήπως καὶ αὐτὴ ἡ φύσις, ἡ ὁποία δίδει τὰ μακρυὰ καὶ πολλὰ μαλλιὰ περισσότερον εἰς τὴν γυναῖκα, δὲν σᾶς διδάσκει ὅτι ὁ ἄνδρας μέν, ἐὰν τρέφῃ μαλλιὰ σὰν τὴν γυναῖκα, εἶναι τοῦτο ἐντροπὴ δι' αὐτόν·

15 γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα αὐτῇ ἐστιν; ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται αὐτῇ.

15 ἡ γυναῖκα δέ, ἐὰν τρέφῃ μαλλιά, εἶναι τοῦτο εἰς αὐτὴν στολισμός; Διότι τὰ μακρυὰ μαλλιὰ τῆς ἔχουν δοθῆ σὰν ἕνα φυσικὸν πέπλον.

16 Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ.

16 Ἐὰν ὅμως ὕστερα ἀπὸ ὅσα εἴπαμεν, νομίζῃ κανεὶς καὶ φαντάζεται, πῶς ἠμπορεῖ νὰ δημιουργῇ ζητήματα καὶ νὰ γίνεται φιλόνεικος, ἂς γνωρίζῃ οὗτος, ὅτι ἡμεῖς δὲν ἔχομεν τέτοιαν συνήθειαν, νὰ εἶναι δηλαδὴ κατὰ τὰς ὥρας τῆς λατρείας χωρὶς κάλυμμα ἡ γυναῖκα. Ἀλλ' οὔτε καὶ αἱ Ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ ἔχουν τέτοιαν συνήθειαν. Ἔρχομαι τώρα εἰς ἄλλην ἀταξίαν σας.

Στίχ. 17-22. Ἀταξίαι τῶν Κορινθίων κατὰ τὸ Κυριακὸν Δεῖπνον.

17 Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον, ἀλλ' εἰς τὸ ἧττον συνέρχεσθε.

17 Ἡ παραγγελία δὲ αὐτή, ποὺ πρόκειται νὰ σᾶς κάμω, δὲν εἶναι πρὸς ἔπαινόν σας. Διότι συναθροίζεσθε ὄχι διὰ τὸ καλύτερον, διὰ νὰ ὠφελῆτε δηλαδὴ καὶ οἰκοδομῆτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ἀλλὰ συναθροίζεσθε διὰ τὸ χειρότερον, δηλαδὴ διὰ νὰ βλάπτεσθε πνευματικῶς.

18 πρῶτον μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν ἐκκλησίᾳ ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω·

18 Διότι πρῶτον μέν, ὅταν συναθροίζεσθε εἰς σύναξιν ἐκκλησιαστικήν, ἀκούω ὅτι μεταξύ σας ὑπάρχουν διαιρέσεις φατριαστικαί, καὶ ἕνα μέρος ἀπὸ ὅσα ἀκούω, τὸ πιστεύω.

19 δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν.

19 Τὸ πιστεύω δέ, διότι εἶναι φυσικὸν νὰ ὑπάρχουν μεταξύ σας καὶ διαιρέσεις. Εἶσθε ἄνθρωποι μὲ ἐλαττώματα καὶ ἀδυναμίας καὶ ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει νὰ ἐκδηλώνωνται αἱ ἀδυναμίαι σας αὐταί, διὰ νὰ γίνουν φανεροὶ μεταξύ σας ἐκεῖνοι, ποὺ ἔχουν δοκιμασμένην ἀγάπην, καὶ δὲν παρασύρονται εἰς φατριασμούς, ἀπὸ τὸ παράδειγμά τους δὲ νὰ διδαχθοῦν καὶ οἱ ἄλλοι.

20 συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ οὐκ ἔστι κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν·

20 Ὅταν συναθροίζεσθε εἰς τὸν αὐτὸν τόπον τῆς λατρείας μὲ τὰς διαιρέσεις σας αὐτάς, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φάγετε ἀκατακρίτως καὶ πρὸς ὠφέλειάν σας τὸ δεῖπνον, ποὺ ὁ Κύριος συνέστησε. Τρώγετε δὲ βέβαια δεῖπνον καὶ τώρα, ἀλλ' αὐτὸ εἶναι βεβήλωσις τοῦ ἱεροῦ δείπνου, ποὺ μᾶς παρέδωκεν ὁ Κύριος.

21 ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς δὲ μεθύει.

21 Διότι καθένας σας, χωρὶς νὰ περιμένῃ τοὺς ἄλλους, καὶ μάλιστα τοὺς πτωχοὺς ἐκ τῶν ἀδελφῶν, προλαμβάνει αὐτοὺς εἰς τὸ φαγητὸν καὶ τρώγει μόνος του καὶ χωρὶς αὐτοὺς τὸ ἰδικόν του δεῖπνον. Καὶ ἔτσι συμβαίνει ἄλλος μὲν πτωχότερος νὰ πεινᾷ, ἄλλος δὲ πλουσιώτερος νὰ μεθᾷ.

---

13) ι΄ 15. 14-15) 4 - 7. (2 Βσ. ιδ΄ 26). 16) δ΄ 17. ιδ΄ 33. 38. (1 Τμ. ς΄ 3. 4). 17) 2. 22. 18) α΄ 10 - 12. γ΄ 3. 19) 1 Ἰν. β΄ 19. Μτ. ιη΄ 7. 20) Ἰδ. 12. 21) 33. Πρ. β΄ 44. 45. δ΄ 32 - 35. ς΄ 1.

22 μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ καταφρονεῖτε, καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; τί ὑμῖν εἴπω; ἐπαινέσω ὑμᾶς ἐν τούτῳ; οὐκ ἐπαινῶ.

22 Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ γίνεται αὐτό, οὔτε ὑπάρχει δικαιολογία δι' αὐτό. Διότι, μήπως δὲν ἔχετε σπίτια διὰ νὰ τρώγετε καὶ νὰ πίνετε; Ἢ καταφρονεῖτε τὴν σύναξιν τῶν πιστῶν, ποὺ ἀποτελεῖ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ καταντροπιάζετε ἐκείνους, ποὺ δὲν ἔχουν; Τί νὰ σᾶς εἴπω; Νὰ σᾶς ἐπαινέσω δι' αὐτό; Δὲν σᾶς ἐπαινῶ.

Στίχ. 23-34. Ἡ παράδοσις τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας.

23 ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ εἶπε·

23 Καὶ δὲν σᾶς ἐπαινῶ, διότι ἐγὼ παρέλαβα ἀπὸ τὸν Κύριον τοῦ ἐντελῶς ἀντίθετον ἀπὸ ἐκεῖνο, ποὺ κάνετε σεῖς. Παρέλαβα δηλαδὴ ἐκεῖνο, ποὺ σᾶς παρέδωκα· ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς τὴν νύκτα, ποὺ παρεδίδετο, ἔλαβεν ἄρτον καὶ ἀφοῦ ἔκαμε εὐχαριστήριον προσευχήν, ἔκοψε εἰς τεμάχια τὸν ἄρτον καὶ εἶπε:

24 λάβετε φάγετε· τοῦτό μού ἐστι τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.

24 Λάβετε, φάγετε· τοῦτο εἶναι τὸ σῶμα μου, ποὺ θυσιάζεται καὶ τὴν στιγμὴν αὐτὴν κόπτεται εἰς κομμάτια πρὸς χάριν σας καὶ πρὸς σωτηρίαν σας. Τοῦτο, ποὺ κάνω τώρα μαζί σας, νὰ τὸ κάνετε συνεχῶς διὰ νὰ ἐνθυμῆσθε μετ' εὐγνωμοσύνης τὴν θυσίαν τοῦ σταυροῦ, ποὺ τὴν ἐπρόσφερα διὰ νὰ σᾶς σώσω.

25 ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.

25 Ὡσαύτως ἐπῆρε καὶ τὸ ποτήριον, ἀφοῦ ἐτελείωσε τὸ δεῖπνον, καὶ εἶπε: Τοῦτο τὸ ποτήριον ἐμπεριέχει τὸ αἷμα μου καὶ εἶναι δι' αὐτὸ ἡ νέα διαθήκη, ποὺ συνάπτεται καὶ ἐπισφραγίζεται μὲ τὸ αἷμα μου. Νὰ κάνετε τοῦτο πάντοτε διὰ νὰ ἐνθυμῆσθε ἐμὲ καὶ τὴν θυσίαν μου. Καὶ θὰ κάνετε τὴν ἀνάμνησιν αὐτήν, κάθε φορὰ ποὺ θὰ πίνετε ἀπὸ τὸ ἁγιασμένον αὐτὸ ποτήριον.

26 ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ.

26 Θὰ κάνετε δὲ μὲ τὸ ἱερὸν αὐτὸ καὶ μυστηριῶδες δεῖπνον τὴν ἀνάμνησιν τοῦ Κυρίου, διότι κάθε φορὰ ποὺ τρώγετε τὸν ἄρτον αὐτὸν καὶ πίνετε τὸ ποτήριον τοῦτο, κηρύττετε καὶ ὁμολογεῖτε δημοσίᾳ μὲ πίστιν καὶ εὐγνωμοσύνην τὸν θάνατον, ποὺ διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων ὑπέστη ὁ Κύριος. Καὶ ἔτσι ἡ ὁμολογία αὐτὴ καὶ ἡ ἀνάμνησις τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου θὰ γίνεται συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως, μέχρις ὅτου ἔλθῃ ὁ Κύριος κατὰ τὴν δευτέραν του παρουσίαν.

27 ὥστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον τοῦτον ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου.

27 Ὥστε ὁποιοσδήποτε τρώγει τὸν ἄρτον αὐτὸν καὶ πίνει τὸ ποτήριον τῆς κοινωνίας τοῦ Κυρίου ἀναξίως, θὰ εἶναι ἔνοχος δι' ἀσέβειαν καὶ βεβήλωσιν, τὴν ὁποίαν ἀποτολμᾷ εἰς τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου.

28 δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω·

28 Ἂς ἐξετάζῃ δὲ κάθε ἄνθρωπος μὲ προσοχὴν τὸν ἑαυτόν του καὶ ἀφοῦ προετοιμασθῇ μὲ τὴν ἐξέτασιν αὐτήν, τότε ἂς τρώγῃ ἀπὸ τὸν καθαγιασμένον ἄρτον καὶ ἂς πίνῃ ἀπὸ τὸ καθαγιασμένον ποτήριον.

---

22) 17. 34. Ἰκ. β΄ 5. 6. 23-25) ιε΄ 3. Μτ. κς΄ 26 - 28. Λκ. κβ΄ 17 - 20. 26) Μτ. κς΄ 29. Λκ. κβ΄ 16. Πρ. α΄ 11. 27) ι΄ 16. 21. Ἑβ. ς΄ 6. ι΄ 29. 28) 2 Κρ. ιγ΄ 5.

29 ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως κρῖμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου.

29 Διότι ἐκεῖνος, ποὺ τρώγει καὶ πίνει ἀναξίως ἀπὸ τὸν καθαγιασμένον ἄρτον καὶ οἶνον, τρώγει καὶ πίνει κατάκριμα καὶ καταδίκην εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἐπειδὴ δὲν κάνει διάκρισιν τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ μεταχειρίζεται καὶ τρώγει ταῦτα, σὰν νὰ ἦσαν κοιναὶ τροφαί.

30 διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι καὶ κοιμῶνται ἱκανοί.

30 Διότι δὲ ἀναξίως καὶ χωρὶς δοκιμασίαν τοῦ ἑαυτοῦ σας τρώγετε καὶ πίνετε τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου, δι' αὐτὸ ὑπάρχουν μεταξύ σας πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι καὶ ἀπέθαναν ἀρκετοί.

31 εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα·

31 Διότι, ἐὰν ἀνεκρίναμεν καὶ ἐξετάζαμεν μὲ φόβον Θεοῦ τὸν ἑαυτόν μας προτοῦ νὰ προσέλθωμεν εἰς τὴν θείαν Κοινωνίαν, δὲν θὰ κατεδικαζόμεθα ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὰς τιμωρίας.

32 κρινόμενοι δὲ ὑπὸ τοῦ Κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν.

32 Ὅταν δὲ κατακρινώμεθα ἀπὸ τὸν Κύριον μὲ ἀσθενείας, τιμωρούμεθα παιδαγωγικῶς ἀπὸ αὐτόν, διὰ νὰ διορθωθῶμεν καὶ μὴ κατακριθῶμεν εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν μὲ τὸν κόσμον, ποὺ ζῇ μακρὰν ἀπὸ τὸν Θεόν.

33 Ὥστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν ἀλλήλους ἐκδέχεσθε·

33 Ὥστε, ἀδελφοί μου, ὅταν συναθροίζεσθε διὰ νὰ φάγετε τὸ Κυριακὸν δεῖπνον, περιμένετε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

34 εἰ δέ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς κρῖμα συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἂν ἔλθω διατάξομαι.

34 Ἐὰν δὲ κανεὶς πεινᾷ, ἂς τρώγῃ εἰς τὸ σπίτι του, διὰ νὰ μὴ γίνωνται αἱ συνάξεις σας εἰς καταδίκην. Τὰ δὲ λοιπά, περὶ τῶν ὁποίων μοῦ γράφετε σχετικῶς πρὸς τὸ Κυριακὸν δεῖπνον, ὅταν θὰ ἔλθω θὰ τὰ κανονίσω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Στίχ. 1-11. Ἡ φύσις, ὁ σκοπὸς καὶ αἱ διαφοραὶ τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων.

Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν.

Διὰ δὲ τὰ πνευματικὰ χαρίσματα, ἀδελφοί, δὲν θέλω νὰ ἔχετε σεῖς ἄγνοιαν.

2 οἴδατε ὅτι, ὅτε ἔθνη ἦτε, πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα ὡς ἂν ἤγεσθε ἀπαγόμενοι.

2 Γνωρίζετε ὅτι, ὅταν ἦσθε ἐθνικοί, παρεσύρεσθε μακρὰν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄψυχα καὶ ἄφωνα, ὡσὰν νὰ σᾶς τραβοῦσε κανείς, χωρὶς νὰ ἔχετε βούλησιν ἰδικήν σας.

3 διὸ γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν Πνεύματι Θεοῦ λαλῶν λέγει ἀνάθεμα Ἰησοῦν, καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν εἰ μὴ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

3 Ἐπειδὴ λοιπὸν τότε ἐπλανᾶσθε καὶ ἑπόμενον εἶναι τώρα νὰ μὴ ἔχετε τὴν ἀκριβῆ γνῶσιν περὶ τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων, διὰ τοῦτο σᾶς κάνω γνωστόν, ὅτι κανεὶς ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ὁμιλοῦν μὲ ἔμπνευσιν τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ δὲν λέγει· Ἐπικατάρατος νὰ εἶναι ὁ Ἰησοῦς. Ἀλλὰ καὶ κανεὶς δὲν δύναται νὰ ὁμολογήσῃ μὲ εἰλικρινῆ πίστιν καὶ εὐλάβειαν Κύριον τὸν Ἰησοῦν παρὰ μόνον μὲ τὸν φωτισμὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

[29]) Ῥμ. ιγ΄ 2. [30]) Λκ. ιγ΄ 2 - 5. Ἰν. ια΄ 13. 14. [31-32]) Ψ. λα΄ 5. 1 Κρ. ε΄ 5. Ἑβ. ιβ΄ 5. 6. [33-34]) 21. 22.

ΙΒ΄. [1]) 4 - 11. 28 - 31. ι΄ 1. [2]) Γλ. δ΄ 8. Ἐφ. β΄ 11 - 13. ε΄ 8. Ῥμ. α΄ 22. 23. Πρ. ιζ΄ 29. [3]) ις΄ 22. Ῥμ. η΄ 15. θ΄ 3. 1 Ἰν. δ 2. 3. Μρ. θ΄ 39. Μτ. ις΄ 17. κβ΄ 43.

4 Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσί, τὸ δὲ αὐτὸ Πνεῦμα·

4 Καὶ ὑπάρχουν μὲν διανομαὶ διαφόρων χαρισμάτων, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα, ποὺ διαιρεῖ καὶ διανέμει τὰ χαρίσματα, εἶναι ἕνα καὶ τὸ αὐτό.

5 καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσι, καὶ ὁ αὐτὸς Κύριος·

5 Καὶ διανομαὶ ὑπηρεσιῶν ὑπάρχουν· ἄλλη δηλαδὴ ὑπηρεσία ἀνατίθεται εἰς αὐτὸ καὶ ἄλλη εἰς τὸ ἄλλο μέλος τῆς Ἐκκλησίας. Καίτοι ὅμως διανέμονται ἔτσι αἱ διακονίαι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἕνας καὶ ὁ αὐτὸς Κύριος διανέμει ταύτας καὶ ὑπηρετεῖται δι' αὐτῶν ἀπὸ ὅλους.

6 καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσίν, ὁ δὲ αὐτός ἐστι Θεός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

6 Ὑπάρχουν καὶ διανομαὶ δυνάμεων, ποὺ ἐκδηλώνονται ὡς ἔκτακτοι καὶ ὑπερφυσικαὶ ἐνέργειαι καὶ πράξεις. Ὁ αὐτὸς ὅμως Θεὸς ἐνεργεῖ ὅλα αὐτὰ τὰ ἐνεργήματα εἰς ὅλους ἐκείνους, διὰ μέσου τῶν ὁποίων ἐνεργοῦνται, καθὼς καὶ εἰς ἐκείνους πρὸς εὐεργεσίαν τῶν ὁποίων γίνονται ταῦτα.

7 Ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ Πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον.

7 Δίδεται δὲ εἰς τὸν καθένα τὸ χάρισμα, μὲ τὸ ὁποῖον φανερώνεται ἡ ἐνέργεια τοῦ Πνεύματος, διὰ νὰ ἐξυπηρετηθῇ τὸ συμφέρον καὶ ἡ ὠφέλεια ὅλων τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας.

8 ᾧ μὲν γὰρ διὰ τοῦ Πνεύματος δίδοται λόγος σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως κατὰ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα,

8 Διότι εἰς ἄλλον μὲν δίδεται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα λόγος, ποὺ ἐξηγεῖ βαθειὰ καὶ μὲ σοφίαν τὰς μυστηριώδεις βουλὰς καὶ σωτηριώδεις ἀληθείας τοῦ Θεοῦ. Εἰς ἄλλον δὲ δίδεται λόγος, ποὺ ἐξηγεῖ εἰς τοὺς πιστοὺς ὅσα ὁ λόγος τῆς σοφίας ἀποκαλύπτει καὶ μεταδίδει εἰς αὐτοὺς τὴν σωτηριώδη γνῶσιν. Δίδεται δὲ σύμφωνα μὲ τὴν χορηγίαν τοῦ αὐτοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

9 ἑτέρῳ δὲ πίστις ἐν τῷ αὐτῷ Πνεύματι, ἄλλῳ δὲ χαρίσματα ἰαμάτων ἐν τῷ αὐτῷ Πνεύματι,

9 Εἰς ἄλλον δὲ δίδεται ἀπὸ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα χάρισμα πίστεως, μὲ τὸ ὁποῖον γίνονται θαύματα· εἰς ἄλλον δὲ χαρίσματα θεραπείας διαφόρων ἀσθενειῶν, αἱ ὁποῖαι ἰατρεύουν μὲ τὴν θαυμαστὴν ἐνέργειαν τοῦ αὐτοῦ Πνεύματος.

10 ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλῳ δὲ προφητεία, ἄλλῳ δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἑτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ ἑρμηνεία γλωσσῶν·

10 Εἰς ἄλλον δὲ δίδονται κατορθώματα καὶ ἔργα δυνάμεων ὑπερφυσικῶν· εἰς ἄλλον δὲ δίδεται χάρισμα προφητείας· εἰς ἄλλον δὲ δίδεται χάρισμα μὲ τὸ ὁποῖον διακρίνει τοὺς ἀληθινοὺς προφήτας ἀπὸ τοὺς ἀπατεῶνας καὶ τὰ πραγματικὰ χαρίσματα τοῦ Πνεύματος ἀπὸ τὰ ψεύτικα, ποὺ κρύβουν ἀπατηλὰ τὴν πλάνην· εἰς ἄλλον δίδεται τὸ χάρισμα νὰ ὁμιλῇ διαφόρους γλώσσας· εἰς ἄλλον δὲ τὸ χάρισμα νὰ ἑρμηνεύῃ τὰς γλώσσας καὶ νὰ κάνῃ καταληπτὰ εἰς ὅλους ἐκεῖνα, ποὺ λέγονται εἰς ἄλλας γλώσσας.

11 πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βούλεται.

11 Ὅλα δὲ αὐτά, τὰ πολλὰ καὶ ποικίλα χαρίσματα, ἐνεργεῖ τὸ ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον μοιράζει ἰδιαιτέρως καὶ χωριστὰ εἰς τὸν καθένα σύμφωνα μὲ τὴν θείαν του θέλησιν. Καὶ ἡ θέλησίς του αὐτὴ δὲν εἶναι μεροληπτικὴ καὶ αὐθαίρετος, ἀλλὰ πάντοτε ἀποβλέπει εἰς τὸ συμφέρον καὶ ἐκείνου, εἰς τὸν ὁποῖον δίδεται τὸ χάρισμα, καὶ τοῦ ὅλου σώματος τῆς Ἐκκλησίας.

[4-7]) 8 - 11. 28. ιδ΄ 12. 26. ιε΄ 28. Ῥμ. ιβ΄ 6 - 8. Ἐφ. δ΄ 4 - 13. Ἑβ. β΄ 4. Μτ. κε΄ 14 - 27. [8]) α΄ 5. β΄ 6 - 10. ιγ΄ 2. 8. Ἐφ. α΄ 17. (Ἡσ. ια΄ 2). [9-10]) 28 - 30. ιγ΄ 1. 2. 8. ιδ΄ 1 - 30. 1 Ἰν. δ΄ 1. Πρ. β΄ 4. Μρ. ις΄ 17. 18. Μτ. κα΄ 21. [11]) 4. 18. ζ΄ 7.

Στίχ. 12-31. Τὰ χαρίσματα ἀπαρτίζουν ἑνότητα.

12 Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἕν ἐστι καὶ μέλη ἔχει πολλά, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἑνός, πολλὰ ὄντα, ἕν ἐστι σῶμα, οὕτω καὶ ὁ Χριστός·

12 Διότι, καθὼς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα εἶναι ἕνα καὶ ἔχει πολλὰ μέλη, ὅλα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἑνός, καίτοι εἶναι πολλά, ἀποτελοῦν ἕνα σῶμα, ἔτσι καὶ ὁ Χριστὸς μὲ τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν εἶναι ἕνα σῶμα πνευματικόν.

13 καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ Πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι, καὶ πάντες εἰς ἓν Πνεῦμα ἐποτίσθημεν.

13 Μὴ παραξενεύεσθε, ὅταν ἀκούετε, ὅτι ὅλοι οἱ πιστοὶ εἴμεθα ἕνα. Διότι καὶ εἰς ἕνα Πνεῦμα ὅλοι ἡμεῖς ἐβαπτίσθημεν καὶ ἀπὸ ἕνα Πνεῦμα ἀνεγεννήθημεν ὅλοι εἰς τὴν κολυμβήθραν, διὰ νὰ γίνωμεν ἕνα σῶμα, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες ἤμεθα προτήτερα κατὰ τὴν ἐθνικότητα καὶ τὴν θρησκείαν· εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι κατὰ τὴν κοινωνικήν μας θέσιν καὶ τάξιν. Καὶ ὅλοι ἐποτίσθημεν ἕνα Πνεῦμα, διότι σὰν ἄλλα δένδρα ἐποτίσθημεν ὅλοι μὲ τὸ αὐτὸ πνευματικὸν νερὸν τῆς χάριτος.

14 καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἓν μέλος, ἀλλὰ πολλά.

14 Μὴ παρασύρεσθε δὲ ἀπὸ τὸ ὅτι εἴμεθα πολλοὶ καὶ μὴ ἀπορῆτε, πῶς οἱ πολλοὶ ἠμποροῦν νὰ εἶναι ἕν. Διότι καὶ τὸ σῶμα δὲν εἶναι ἕνα μέλος, ἀλλὰ πολλά.

15 ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς, ὅτι οὐκ εἰμὶ χείρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, — οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος;

15 Ἐὰν ἐπὶ παραδείγματι εἴπῃ τὸ πόδι, ἐπειδὴ δὲν εἶμαι χέρι, δι' αὐτὸ δὲν εἶμαι ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ σώματος· μὲ τὸ ὅτι λέγει τὸν λόγον αὐτόν, ἔπαυσεν ἄραγε νὰ εἶναι μέλος τοῦ σώματος;

16 καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, — οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος;

16 Καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ αὐτί, ἀφοῦ δὲν εἶμαι μάτι, δὲν εἶμαι ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ σώματος· τάχα, διότι εἶπε τὸν λόγον αὐτόν, ἔπαυσε νὰ εἶναι μέλος τοῦ σώματος; Ἔτσι καὶ σύ, ἐπειδὴ ἔχεις αὐτὸ τὸ χάρισμα καὶ δὲν ἔχεις ἐκεῖνο, ποὺ θὰ ἐπροτίμας, δὲν παύεις δι' αὐτὸ νὰ ἀνήκῃς εἰς τὸ ἕνα τοῦ Χριστοῦ σῶμα.

17 εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὄσφρησις;

17 Ἐὰν ὅλον τὸ σῶμα ἦτο μάτι, τότε ποῦ θὰ ἦτο ἡ ἀκοή; Τὸ σῶμα θὰ ἔμενε κωφόν. Καὶ ἐὰν ὅλον τὸ σῶμα ἦτο ἀκοή, ποῦ θὰ ἦτο ἡ ὄσφρησις; Τὸ σῶμα θὰ ἐστερεῖτο ὄσφρησιν.

18 νυνὶ δὲ ὁ Θεὸς ἔθετο τὰ μέλη ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι καθὼς ἠθέλησεν.

18 Τώρα ὅμως ὁ Θεὸς σοφὰ ἐτοποθέτησε εἰς τὸ σῶμα καθένα ἀπὸ τὰ μέλη ἀκριβῶς, ὅπως σύμφωνα μὲ τὴν ἀγαθότητα καὶ πανσοφίαν του ἠθέλησε, πάντοτε διὰ τὸ συμφέρον καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ σώματος ὁλοκλήρου.

19 εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἓν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα;

19 Ἐὰν ὅμως ἦσαν ὅλα ἕνα μέλος, τότε ποῦ θὰ ἦτο τὸ σῶμα; Δὲν θὰ διελύετο;

20 νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη, ἓν δὲ σῶμα.

20 Ἀλλὰ τώρα ὑπάρχουν μὲν πολλὰ μέλη, ἕνα ὅμως σῶμα, εἰς τὸ ὁποῖον τὸ ἕνα μέλος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ ἄλλα καὶ δὲν ἠμπορεῖ τὸ καθένα μέλος νὰ κάμῃ χωρὶς τὰ ἄλλα.

21 οὐ δύναται δὲ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρί· χρείαν σου οὐκ ἔχω· ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσί· χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω·

21 Δὲν ἠμπορεῖ ἐπὶ παραδείγματι τὸ μάτι νὰ εἴπῃ εἰς τὸ χέρι, δὲν ἔχω τὴν ἀνάγκην σου· ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ νὰ εἴπῃ εἰς τὰ πόδια, δὲν ἔχω τὴν ἀνάγκην σας.

[12]) 27. ς΄ 15. ι΄ 17. Ἐφ. δ΄ 15. 16. 25. Κλ. β΄ 19. [13]) ι΄ 2 - 4. Ἐφ. β΄ 15 - 18. δ΄ 4. 5. Κλ. γ΄ 11. Ἰν. ι΄ 16. Μρ. α΄ 8. [14-20]) 28 - 30. [21-26]) Ῥμ. ιβ΄ 3. (Μτ. ιη΄ 10).

22 ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν ἀναγκαῖά ἐστι,

22 Ἀλλὰ τὰ μέλη, ποὺ ἐκ φύσεως φαίνονται ἀσθενέστερα, αὐτὰ εἶναι περισσότερον ἀναγκαῖα διὰ τὴν ὕπαρξιν τοῦ σώματος.

23 καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν, καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει,

23 Καὶ ἐκεῖνα τὰ μέλη τοῦ σώματος, ποὺ τὰ θεωροῦμεν περισσότερον ἄσχημα καὶ νομίζομεν, ὅτι στεροῦνται τιμὴν σχετικῶς πρὸς τὰ ἄλλα, αὐτὰ τὰ σκεπάζομεν καὶ ἔτσι τὰ περιβάλλομεν μὲ περισσοτέραν τιμήν. Καὶ τὰ ἄσχημα μέλη μας ἔχουν περισσότερον ἐξωτερικὸν στολισμὸν καὶ κοσμιωτέραν περιβολήν.

24 τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ χρείαν ἔχει. ἀλλ' ὁ Θεὸς συνεκέρασε τὸ σῶμα, τῷ ὑστεροῦντι περισσοτέραν δοὺς τιμήν,

24 Τὰ δὲ μέλη μας, ποὺ φαίνονται εὔσχημα, δὲν ἔχουν ἀνάγκην νὰ τὰ σκεπάσωμεν. Ἀλλ' ὁ Θεὸς ἔσμιξε μαζὶ διάφορα μέλη, εὔσχημα καὶ ἄσχημα, καὶ ἔφτιασε τὸ σῶμα, καὶ ἔδωκε περισσοτέραν τιμὴν εἰς τὸ μέλος, ποὺ εἴτε εἰς εὐσχημοσύνην εἴτε εἰς δύναμιν ὑστερεῖ ἀπὸ τὰ ἄλλα.

25 ἵνα μὴ ᾖ σχίσμα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσι τὰ μέλη·

25 Καὶ ἔκαμε τὴν σοφὴν αὐτὴν ἀνάμιξιν ὁ Θεός, διὰ νὰ μὴ ὑπάρχῃ διχασμὸς καὶ διαίρεσις εἰς τὸ σῶμα, ἀλλὰ νὰ λαμβάνουν τὴν ἰδίαν καὶ τὴν ἴσην φροντίδα ἀναμεταξύ τους τὰ μέλη τὸ ἕνα διὰ τὸ ἄλλο.

26 καὶ εἴτε πάσχει ἓν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη, εἴτε δοξάζεται ἓν μέλος, συγχαίρει πάντα τὰ μέλη.

26 Καὶ πράγματι εἴτε πάσχει καὶ πονεῖ ἕνα μέλος, πάσχουν μαζί του ὅλα τὰ μέλη· εἴτε δοξάζεται ἕνα μέλος, χαίρουν μαζί του ὅλα τὰ μέλη.

27 Ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους.

27 Σεῖς δὲ οἱ Χριστιανοὶ εἶσθε σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη, ποὺ ἀναλόγως τοῦ χαρίσματός του ἔχει ὁ καθένας σας μίαν θέσιν καὶ ἕνα μέρος εἰς τὴν ζωὴν τοῦ συνόλου.

28 Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, εἶτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν.

28 Καὶ ἄλλους μὲν ἐτοποθέτησεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν πρῶτον Ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους. Ἔπειτα ἄλλους τοὺς ἔθεσε νὰ κάνουν κάθε εἴδους θαύματα, ἄλλους νὰ ἔχουν χαρίσματα θεραπειῶν, χαρίσματα προστασίας τῶν ὀρφανῶν, τῶν χηρῶν, τῶν πτωχῶν, τῶν παντὸς εἴδους ἀσθενῶν· χαρίσματα κυβερνήσεως καὶ διοικήσεως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ· χαρίσματα διαφόρων γλωσσῶν.

29 μὴ πάντες ἀπόστολοι; μὴ πάντες προφῆται; μὴ πάντες διδάσκαλοι; μὴ πάντες δυνάμεις;

29 Εἰς τὸν καθένα ὁ Κύριος ἔδωκε τὸ ἰδικόν του χάρισμα. Μήπως εἶναι ὅλοι Ἀπόστολοι; Μήπως εἶναι ὅλοι προφῆται; Μήπως εἶναι ὅλοι διδάσκαλοι; Μήπως ἔχουν ὅλοι χαρίσματα θαυματουργικά;

30 μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἰαμάτων; μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσι; μὴ πάντες διερμηνεύουσι;

30 Μήπως ἔχουν ὅλοι χαρίσματα θεραπειῶν; Μήπως ὅλοι ὁμιλοῦν γλώσσας; Μήπως ὅλοι ἔχουν τὸ χάρισμα νὰ διερμηνεύουν γλώσσας;

31 ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα. καὶ ἔτι

31 Ἐπιδιώκετε δὲ μὲ ζῆλον τὰ χαρίσματα, ποὺ φέρουν μεγαλυτέραν ὠφέλειαν, δι' αὐτὸ δὲ εἶναι καὶ ἀνώτερα χαρίσματα. Καὶ

[27]) 12. Ῥμ. ιβ΄ 4. 5. [28-30]) 9. 10. 14 - 20. θ΄ 1. 5. ιε΄ 7. Ἐφ. δ΄ 11. 12. Πρ. ιγ΄ 1. [31]) ιδ΄ 1. 12. 39.

καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.

σᾶς δεικνύω ἀκόμη δρόμον καὶ μέσον ἔξοχον καὶ ὑπέροχον, μὲ τὸ ὁποῖον ἀποκτῶνται τὰ καλύτερα χαρίσματα. Καὶ τὸ μέσον αὐτὸ εἶναι ἡ ἀγάπη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄.

Στίχ. 1-13. Ὑπέροχος ὕμνος τῆς ἀγάπης.

Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον.

Ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι ὁμιλῶ τὰς γλώσσας τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀγγέλων, δὲν ἔχω ὅμως ἀγάπην, ἔγινα ὅμοιος πρὸς τὸν ἄψυχον χαλκόν, ποὺ βουΐζει, ὅταν τὸν κτυποῦν, ἢ πρὸς τὸ κύμβαλον, ποὺ βγάζει θορυβώδη καὶ χωρὶς σημασίαν ἦχον.

2 καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδέν εἰμι.

2 Καὶ ἐὰν ἔχω τὸ χάρισμα τῆς προφητείας καὶ ἐὰν γνωρίζω ὅλα τὰ μυστικὰ σχέδια τῶν βουλῶν τοῦ Θεοῦ καὶ ἔχω ὅλην τὴν γνῶσιν, ποὺ ἠμπορεῖ νὰ ἀποκτήσῃ ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἐὰν ἔχω κάθε βαθμὸν πίστεως, ὥστε νὰ μεταθέτω καὶ βουνὰ ἀκόμη, δὲν ἔχω ὅμως ἀγάπην, δὲν εἶμαι τίποτε.

3 καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσομαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι.

3 Καὶ ἐὰν διαθέσω ὅλα τὰ ὑπάρχοντά μου διὰ νὰ θρέψω μὲ ψωμιὰ τοὺς πτωχούς, καὶ ἐὰν παραδώσω τὸ σῶμα μου διὰ νὰ καῶ, δὲν ἔχω ὅμως ἀγάπην, δὲν ὠφελοῦμαι τίποτε ἀπὸ τὰς θυσίας αὐτάς.

4 Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται, ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ, ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται,

4 Ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει τὴν ἀγάπην, εἶναι μεγαλόψυχος, ἀνεκτικὸς καὶ μὲ πλατειὰ καρδιά· γίνεται εὐεργετικὸς καὶ ὠφέλιμος· ἡ ἀγάπη δὲν φθονεῖ, ἡ ἀγάπη δὲν ξιππάζεται καὶ δὲν φέρεται μὲ ἀλαζονείαν καὶ προπέτειαν· δὲν φουσκώνει ἀπὸ οἴησιν καὶ ὑπερηφάνειαν·

5 οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν,

5 δὲν πράττει τίποτε τὸ ἄσχημον, δὲν ζητεῖ τὰ ἰδικά της συμφέροντα, δὲν ἐρεθίζεται ἀπὸ θυμὸν καὶ ὀργήν, δὲν σκέπτεται ποτὲ κακὸν κατὰ τοῦ πλησίον, οὔτε λογαριάζει τὸ κακὸν ποὺ ἔπαθε ἀπὸ αὐτόν.

6 οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ·

6 Δὲν χαίρει, ὅταν βλέπῃ νὰ γίνεται κάτι ἄδικον, χαίρει δὲ ὅταν βλέπῃ τὴν ἀλήθειαν νὰ ἐπικρατῇ.

7 πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει.

7 Σκεπάζει ὅλας τὰς ἐλλείψεις τοῦ πλησίον καὶ δὲν τὸν διαπομπεύει δι' αὐτάς· σχηματίζει εὐμενῆ πεποίθησιν ὑπὲρ τοῦ ἀγαπωμένου εἰς ὅλα· καὶ ὅταν εὑρίσκεται ἐνώπιον παρεκτροπῶν τοῦ πλησίον ἐλπίζει, ὅτι ἀπὸ ὅλας αὐτὰς θὰ διορθωθῇ οὗτος· εἰς ὅλα δεικνύει ὑπομονὴν διὰ τὸν πλησίον.

8 ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει. εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται· εἴτε

8 Ἡ ἀγάπη δὲν ξεπέφτει ποτέ, ἀλλὰ μένει πάντοτε βεβαία καὶ ἰσχυρά, ἀκόμη καὶ μετὰ τὸν θάνατόν μας. Εἴτε προφητεῖαι ὑπάρχουν τώρα ὡς χαρίσματα τοῦ Πνεύματος, θὰ καταργη

ΙΓ΄. [1-2]) 8. ιβ΄ 8 - 10. Γλ. α΄ 8. Μτ. ζ΄ 22. ιγ΄ 11. ιζ΄ 20. [3]) Δν. γ΄ 28. 2 Μκ. ζ΄ 37. Μτ. ς΄ 2. ις΄ 26. [4]) δ΄ 6. 18. 19. η΄ 1. [5]) Ζχ. η΄ 17. 1 Κρ. ι΄ 24. 33. 2 Κρ. ε΄ 19. 1 Πτ. δ΄ 8. [6]) Ῥμ. α΄ 32. ιβ΄ 9. [7]) Πρμ. ι΄ 12. 1 Κρ. θ΄ 12. 2 Τμ. β΄ 10. Ῥμ. ιε΄ 1. [8]) 1 2. 9. 13.

γλῶσσαι, παύσονται· εἴτε γνῶσις, καταργηθήσεται.

θοῦν· εἴτε χαρίσματα γλωσσῶν ὑπάρχουν, καὶ αὐτὰ θὰ παύσουν· εἴτε γνῶσις ὑπάρχει θὰ καταργηθῇ καὶ αὐτή.

9 ἐκ μέρους δὲ γινώσκομεν καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν·

9 Θὰ καταργηθοῦν ὅλα αὐτὰ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωήν. Διότι τώρα μερικῶς καὶ ἀτελῶς γνωρίζομεν καὶ μερικῶς προφητεύομεν. Εἰς τὸν βίον αὐτὸν ἡ γνῶσις μας εἶναι περιωρισμένη καὶ οἱ προφῆται μέρος μόνον τῶν μυστηρίων τῆς θείας σοφίας μᾶς ἀποκαλύπτουν.

10 ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται.

10 Ὅταν δὲ εἰς τὸν μέλλοντα βίον ἔλθῃ τὸ τέλειον καὶ μᾶς δοθῇ ἡ τελεία γνῶσις, τότε τὸ μερικὸν καὶ ἀτελὲς θὰ καταργηθῇ.

11 ὅτε ἤμην νήπιος, ὡς νήπιος ἐλάλουν, ὡς νήπιος ἐφρόνουν, ὡς νήπιος ἐλογιζόμην· ὅτε δὲ γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου.

11 Αὐτὸ δὲ ποὺ σᾶς γράφω, θὰ τὸ καταλάβετε καλύτερα μὲ τὸ ἑξῆς παράδειγμα: Ὅταν ἤμην νήπιον, ὡς νήπιον ὡμίλουν, ὡς νήπιον ἐσκεπτόμην, ὡς νήπιον ἔκρινα καὶ ἐσυλλογιζόμην. Ὅταν ὅμως ἔγινα ἄνδρας, κατήργησα πλέον ἐκεῖνα τὰ νηπιώδη. Δὲν ὁμιλῶ πλέον σὰν νήπιον, ἡ σκέψις μου δὲ καὶ ὁ συλλογισμός μου εἶναι τώρα ὥριμα καὶ ἀνδρικά. Κατ' ἀναλογίαν ἠμπορεῖτε νὰ σχηματίσετε κάποιαν ἰδέαν διὰ τὴν γνῶσιν καὶ τὴν ἄλλην τελειότητα, ποὺ θὰ μᾶς δοθῇ εἰς τὴν ἄλλην ζωήν.

12 βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον· ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην.

12 Διότι τώρα βλέπομεν σὰν εἰς μετάλλινον καθρέπτην θαμπὰ καὶ τόσον ἀτελῶς, ὥστε μᾶς μένουν πολλὰ αἰνίγματα, ποὺ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τὰ ἐξηγήσωμεν. Τότε ὅμως θὰ ἴδωμεν φανερὰ καὶ καθαρά, διότι θὰ ἴδωμεν κατ' εὐθεῖαν πρόσωπον μὲ πρόσωπον. Τώρα γνωρίζω μόνον ἕνα μέρος τῆς ἀληθείας. Τότε ὅμως θὰ λάβω τόσον τελείαν γνῶσιν, ὅσον τέλεια μὲ ἐγνώριζεν ὁ παντογνώστης Κύριος, ὅταν ἐνεργοῦσε τὴν ἐπιστροφήν μου καὶ μὲ ἐκαλοῦσεν εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα.

13 νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

13 Αὐτὰ θὰ γίνουν εἰς τὴν μέλλουσαν ζωήν. Τώρα δὲ εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν μένουν ἡ πίστις, ἡ ἐλπίς, καὶ ἡ ἀγάπη, αὐτὰ τὰ τρία. Μεγαλυτέρα δὲ ἀπὸ αὐτὰ εἶναι ἡ ἀγάπη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄.

Στίχ. 1-25. Ἡ προφητεία καὶ ἡ γλωσσολαλιά.

Διώκετε τὴν ἀγάπην· ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικά, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε.

Ἀφοῦ λοιπὸν τόσον πολὺ ὑπερέχει ἡ ἀγάπη, ἐπιδιώκετε μὲ ἐπιμονὴν νὰ τὴν ἀποκτήσετε. Νὰ ἐπιθυμῆτε δὲ μὲ ζῆλον τὰ πνευματικὰ χαρίσματα, περισσότερον δὲ τὴν ἔμπνευσιν τοῦ προφητικοῦ χαρίσματος, διὰ νὰ διδάσκετε τοὺς πιστούς.

2 ὁ γὰρ λαλῶν γλώσσῃ οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ τῷ Θεῷ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια·

2 Τὸ προφητικὸν χάρισμα εἶναι ἀνώτερον ἀπὸ τὸ χάρισμα τῶν γλωσσῶν, ποὺ πολλοὶ ἀπὸ σᾶς ζηλεύουν νὰ τὸ εἶχαν. Διότι ἐκεῖνος, ποὺ ὁμιλεῖ γλώσσας, δὲν ὁμιλεῖ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ πρὸς τὸν Θεόν. Δὲν ὁμιλεῖ δὲ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, διότι κανεὶς ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἀκούουν, δὲν καταλαβαίνει τὰ λεγόμενα, ἀλλὰ μὲ τὴν ψυχήν του, ποὺ διευθύνεται ἀπὸ τὸ χάρισμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, λαλεῖ αὐτὸς μυστηριώδεις ἀληθείας.

[9-11]) 12. ιδ΄ 20. Ἐφ. δ΄ 13. 14. [12]) Γν. λβ΄ 30. Ἀρ. ιβ΄ 6 - 8. 1 Κρ. η΄ 3. 2 Κρ. ε΄ 7. Ἰκ. α΄ 23. [13]) Ῥμ. η΄ 24. Γλ. ε΄ 6. 1 Θσ. α΄ 3. 1 Ἰν. δ΄ 7. 8.

ΙΔ΄. [1]) 5. 39. ιβ΄ 31. ιγ΄ 13. [2-3]) 11. 16. 28. Ῥμ. η΄ 26. 27.

3 ὁ δὲ προφητεύων ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν.

4 ὁ λαλῶν γλώσσῃ ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ, ὁ δὲ προφητεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ.

5 θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· μείζων γὰρ ὁ προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ διερμηνεύει, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ.

6 νυνὶ δέ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει ἢ ἐν γνώσει ἢ ἐν προφητείᾳ ἢ ἐν διδαχῇ;

7 ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλὸς εἴτε κιθάρα, ἐὰν διαστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ διδῷ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον;

8 καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον φωνὴν σάλπιγξ δῷ, τίς παρασκευάσηται εἰς πόλεμον;

9 οὕτω καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες.

10 τοσαῦτα εἰ τύχοι γένη φωνῶν ἔστιν ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον·

11 ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος.

3 Ἐκεῖνος ὅμως, ποὺ προφητεύει, λέγει πρὸς τοὺς ἀνθρώπους λόγους, οἱ ὁποῖοι στηρίζουν εἰς τὴν πίστιν καὶ προτρέπουν καὶ ἐνισχύουν εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ παρηγοροῦν εἰς τοὺς πειρασμούς.

4 Ἐκεῖνος ποὺ λαλεῖ γλῶσσαν, αἰσθάνεται βέβαια τὴν ἐπενέργειαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἡ ὁποία θερμαίνει καὶ ἐμπνέει τὸ ἐσωτερικόν του. Ἀλλ' ἡ ἐπενέργεια αὐτὴ οἰκοδομεῖ μόνον τὸν ἑαυτόν του. Ἐκεῖνος ὅμως, ποὺ προφητεύει καὶ διδάσκει τὰς ἀληθείας τῆς πίστεως, οἰκοδομεῖ ὁλόκληρον σύναξιν πιστῶν.

5 Ἀφοῦ δὲ τὸ θέλετε σεῖς, τὸ θέλω καὶ ἐγὼ νὰ λαλῆτε ὅλοι σας γλώσσας, περισσότερον ὅμως θέλω νὰ προφητεύετε. Διότι ἀνώτερος ἐξ ἐπόψεως τῆς ὠφελείας ποὺ γίνεται εἰς τοὺς ἀδελφούς, εἶναι ἐκεῖνος ποὺ προφητεύει καὶ διδάσκει, παρὰ ἐκεῖνος ποὺ λαλεῖ γλώσσας, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ἴδιος διερμηνεύῃ καὶ ἐξηγῇ τὰ ὅσα λέγει, ὥστε ἡ σύναξις τῶν πιστῶν κατανοοῦσα τὰ λεγόμενα νὰ λάβῃ οἰκοδομὴν καὶ ὠφέλειαν.

6 Τώρα ὅμως, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς σᾶς καὶ ὁμιλῶ γλώσσας, ποὺ δὲν τὰς καταλαβαίνετε, τί θὰ σᾶς ὠφελήσω, ἐὰν δὲν σᾶς ὁμιλήσω ἢ μὲ ἀποκάλυψιν ἢ μὲ γνῶσιν καταληπτὴν εἰς ὅλους τοὺς πιστοὺς ἢ μὲ προφητείαν ἢ μὲ διδασκαλίαν;

7 Τὰ ἄψυχα μουσικὰ ὄργανα, καίτοι εἶναι ἄψυχα, ὅμως ὅταν βγάνουν φωνὴν καὶ παράγουν ἦχον, εἴτε αὐλὸς εἶναι τὸ ὄργανον, εἴτε κιθάρα, ἐὰν δὲν δώσουν διάκρισιν εἰς τοὺς ἤχους καὶ δὲν διαχωρίσουν τοὺς τόνους, πῶς θὰ γίνῃ ἀντιληπτὸν τὸ μουσικὸν μέλος, ποὺ παίζεται μὲ τὸν αὐλὸν ἢ μὲ τὴν κιθάραν;

8 Διότι καὶ ἐὰν κάποια σάλπιγγα δώσῃ ἄγνωστον καὶ χωρὶς σημασίαν σάλπισμα, ποῖος θὰ παρασκευασθῇ διὰ νὰ πολεμήσῃ καὶ λάβῃ μέρος εἰς τὴν μάχην;

9 Ἔτσι καὶ σεῖς μὲ τὸ χάρισμα τῆς γλώσσης, ἐὰν δὲν εἴπετε λόγον σαφῆ καὶ καταληπτόν, πῶς θὰ καταλάβουν οἱ ἄλλοι ἐκεῖνο, ποὺ λέγετε; Θὰ λέγετε χωρὶς καμμίαν ὠφέλειαν, διότι τότε θὰ ὁμιλῆτε εἰς τὸν ἀέρα καὶ θὰ ματαιοπονῆτε.

10 Τόσον πολλά — ἂν τύχῃ κανεὶς νὰ ξεύρῃ πόσα — εἴδη γλωσσῶν ὑπάρχουν εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ἡ κάθε μία γλῶσσα ἔχει τὴν σημασίαν της καὶ ἐκεῖνοι ποὺ τὴν ξεύρουν, συνεννοοῦνται μὲ αὐτήν.

11 Ἐὰν λοιπὸν δὲν γνωρίζω τὴν σημασίαν τῆς γλώσσης, θὰ εἶμαι βάρβαρος δι' ἐκεῖνον, ποὺ ὁμιλεῖ τὴν ξένην γλῶσσαν, καθὼς καὶ αὐτὸς ὁ ξενόγλωσσος θὰ εἶναι δι' ἐμὲ βάρβαρος.

[4]) 17 - 19. [5]) Ἀρ. ια΄ 29. 1 Κρ. ιδ΄ 1. 12. 13. 19. 26. 31. Ἐφ. δ΄ 12. [6]) ιβ΄ 8. 28. [9]) θ΄ 26. [10]) ιε΄ 37.

12 οὕτω καὶ ὑμεῖς ἐπεὶ ζηλωταί ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε.

13 Διόπερ ὁ λαλῶν γλώσσῃ προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ.

14 ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσσῃ, τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστι.

15 τί οὖν ἐστι; προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ· ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοΐ.

16 ἐπεὶ ἐὰν εὐλογήσῃς τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ; ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδε·

17 σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται.

18 εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶν·

19 ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους διὰ τοῦ νοός μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσσῃ.

20 Ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν, ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶ τέλειοι γίνεσθε.

21 ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται ὅτι ***ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χείλεσιν ἑτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ'*** *οὕτως* ***εἰσακούσονταί*** *μου λέγει Κύριος.*

12 Ἔτσι καὶ σεῖς, ἀφοῦ μὲ πολὺν ζῆλον ἐπιδιώκετε τὰ πνευματικὰ χαρίσματα, νὰ ζητῆτε νὰ σᾶς δώσῃ ὁ Θεὸς περίσσια ἐκεῖνα τὰ χαρίσματα ποὺ συντελοῦν εἰς τὸ νὰ οἰκοδομῆται ἡ Ἐκκλησία.

13 Ἀκριβῶς δὲ δι' αὐτὸ ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει τὸ χάρισμα τοῦ νὰ ὁμιλῇ γλῶσσαν, ἂς προσεύχεται νὰ τοῦ δοθῇ καὶ τὸ χάρισμα τοῦ νὰ διερμηνεύῃ τὴν γλῶσσαν.

14 Διότι, ἐὰν προσεύχωμαι μὲ τὸ χάρισμα τῆς γλώσσης, προσεύχεται μὲν ἡ ψυχή μου, ποὺ εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ Πνεύματος καὶ αἰσθάνεται τὸν ἑαυτόν της ἑνωμένον μὲ τὸ Πνεῦμα, ἀλλ' ὁ νοῦς μου δὲν κατανοεῖ ἐκεῖνα ποὺ λέγω καὶ συνεπῶς παραμένει ἄκαρπος καὶ χωρὶς ὠφέλειαν.

15 Τί λοιπὸν εἶναι τὸ ὠφελιμώτερον καὶ τὸ περισσότερον καρποφόρον; Θὰ προσευχηθῶ μὲ τὸ πνευματικὸν χάρισμα, ἀλλὰ θὰ προσευχηθῶ καὶ μὲ τὸν νοῦν, κατανοῶν καὶ ἐξηγῶν τὰ λεγόμενα. Θὰ ψάλω μὲ τὸ πνευματικὸν χάρισμα, θὰ ψάλω ὅμως καὶ μὲ τὸν νοῦν.

16 Καὶ πρέπει νὰ ψάλῃς καὶ μὲ τὸν νοῦν, μὲ λέξεις δηλαδὴ ποὺ ὅλοι τὰς ἐννοοῦν, διότι, ἐὰν δοξολογήσῃς τὸν Θεὸν μὲ τὸ πνευματικὸν χάρισμα τῆς γλώσσης, ποὺ δὲν τὴν ἐννοεῖ κανείς, τότε ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει τὴν θέσιν τοῦ ἀκροατοῦ, πῶς θὰ εἴπῃ τὸ Ἀμὴν διὰ τὴν εὐχαριστίαν σου; Ἀσφαλῶς δὲν θὰ τὸ εἴπῃ, διότι δὲν γνωρίζει τί λέγεις.

17 Ἡ ἐμπνευσμένη εὐχαριστία σου λοιπὸν πηγαίνει χαμένη. Διότι σὺ μὲν καλὰ εὐχαριστεῖς τὸν Θεόν, ἀλλ' ὁ ἄλλος, ἀφοῦ δὲν νοιώθει τὰ ὅσα λέγεις, δὲν οἰκοδομεῖται πνευματικῶς.

18 Εὐχαριστῶ τὸν Θεόν μου, διότι μοῦ ἔδωκε τὸ χάρισμα τῶν γλωσσῶν καὶ ὁμιλῶ γλώσσας περισσότερον ἀπὸ ὅλους σας.

19 Ἐν τούτοις εἰς τὴν σύναξιν τῶν πιστῶν προτιμῶ νὰ εἴπω πέντε λόγους, ποὺ νὰ τοὺς καταλαβαίνῃ ὁ νοῦς μου, διὰ νὰ διδάξω καὶ ἄλλους, παρὰ νὰ εἴπω μὲ τὸ χάρισμα τῆς γλώσσης χιλιάδας λόγους, ποὺ δὲν τοὺς νοιώθει κανείς.

20 Καὶ διὰ νὰ τελειώνω μὲ τὸ ζήτημα αὐτό, ἀδελφοί, σᾶς προτρέπω νὰ μὴ συμπεριφέρεσθε σὰν νὰ εἶσθε ἀκόμη παιδιὰ εἰς τὸ μυαλό, ἀνίκανοι νὰ σκεφθῆτε σοβαρὰ καὶ συνετά, ἀλλὰ νὰ γίνεσθε μόνον ὡς πρὸς τὴν κακίαν ἀπονήρευτοι καὶ ἄθῷοι σὰν τὰ νήπια. Εἰς τὰ μυαλὰ ὅμως καὶ τὴν φρόνιμον καὶ συνετὴν σκέψιν φροντίζετε πάντοτε νὰ γίνεσθε τέλειοι ἄνδρες.

21 Σκεφθῆτε καὶ τώρα ὡριμώτερα. Εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην ἔχει γραφῆ, ὅτι μὲ ἀνθρώπους ποὺ ὁμιλοῦν ξένας γλώσσας καὶ μὲ χείλη ξένων λαῶν θὰ ὁμιλήσω πρὸς τὸν λαὸν αὐτόν, ἀλλ' οὐδὲ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ μὲ ἀκούσουν, λέγει ὁ Κύριος.

[12-13]) 1 - 5. [15]) Ἐφ. ε΄ 19. Κλ. γ΄ 16. [16]) 23. — Νεμ. η΄ 6. [19]) 5. [20]) Ῥμ. ιϛ΄ 19. Ἐφ. δ΄ 14. Μτ. ι΄ 16. [21]) (Δτ. κη΄ 49). Ἡσ. κη΄ 11. 12. Ῥμ. γ΄ 19. Ἰν. ι΄ 34.

22 ὥστε αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν οὐ τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις, ἡ δὲ προφητεία οὐ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν.

22 Ὥστε αἱ ξέναι γλῶσσαι δίδονται διὰ νὰ εἶναι θαῦμα καὶ ὑπερφυσικὸν σημάδι ὄχι εἰς ἐκείνους ποὺ πιστεύουν, ἀλλ' εἰς τοὺς ἀπίστους διὰ νὰ παρακινηθοῦν ἀπὸ αὐτὸ καὶ νὰ πιστεύσουν. Ἡ προφητεία ὅμως καὶ τὸ διδακτικὸν χάρισμα δίδεται ὄχι διὰ τοὺς ἀπίστους, ἀλλὰ δι' ἐκείνους ποὺ πιστεύουν, διὰ νὰ φωτισθοῦν καὶ οἰκοδομηθοῦν περισσότερον.

23 Ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ πάντες γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλθωσι δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε;

23 Ἐὰν λοιπὸν συναθροισθῇ εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ὁλόκληρος ἡ Ἐκκλησία τῶν πιστῶν καὶ ὅλοι ὁμιλοῦν γλώσσας, ἔμβουν δὲ μέσα ἄνθρωποι, ποὺ δὲν ξεύρουν τί εἶναι τὰ πνευματικὰ χαρίσματα, ἢ ἄνθρωποι ἄπιστοι, δὲν θὰ εἴπουν, ὅτι ἐπάθατε μανίαν καὶ εἶσθε τρελλοί;

24 ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δέ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων,

24 Ἐὰν ὅμως ὅλοι προφητεύουν, ἔμβῃ δὲ εἰς τὸν τόπον τῆς συνάξεως κάποιος ἄπιστος ἢ κάποιος ποὺ δὲν ἔχει ἰδέαν περὶ χαρισμάτων, φανερώνεται μὲ τὸ προφητικὸν χάρισμα ἀπὸ ὅλους ὅ,τι ἔχει ὁ ξένος αὐτὸς εἰς τὴν καρδίαν του, ἐξετάζεται καὶ ἐρευνᾶται ἀπὸ ὅλους τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ.

25 καὶ οὕτω τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ γίνεται· καὶ οὕτω πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ Θεῷ, ἀπαγγέλλων ὅτι ὁ Θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστι.

25 Καὶ ἔτσι τὰ ἀπόκρυφα τῆς καρδίας του γίνονται φανερά. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι, ὅτι αὐτός, ἀφοῦ πέσῃ μὲ τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, θὰ προσκυνήσῃ τὸν Θεὸν καὶ θὰ διακηρύττῃ δημοσίᾳ, ὅτι πραγματικῶς ὑπάρχει μεταξύ σας ὁ Θεός.

Στίχ. 26-40. Πρακτικοὶ κανόνες διὰ τὴν καλὴν χρῆσιν τῶν χαρισμάτων.

26 Τί οὖν ἐστιν, ἀδελφοί; ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, ἑρμηνείαν ἔχει· πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γινέσθω.

26 Σύμφωνα λοιπὸν μὲ αὐτά, ποῖον εἶναι τὸ ὠφέλιμον, ἀδελφοί; Ὅταν συναθροίζεσθε πρὸς λατρείαν καὶ κοινὴν προσευχήν, καθένας ἀπὸ σᾶς εἴτε ἔχει ἀπὸ ἔμπνευσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ψαλμόν, εἴτε ἔχει διδασκαλίαν οἰκοδομητικήν, εἴτε ἔχει γλῶσσαν, εἴτε ἔχει κάποιαν ἀποκάλυψιν, εἴτε ἔχει χάρισμα νὰ διερμηνεύῃ τὰς γλώσσας, ὅ,τι καὶ ἐὰν ἔχῃ ὁ καθένας, ἂς γίνωνται ὅλα πρὸς οἰκοδομὴν τῆς συνάξεως.

27 εἴτε γλώσσῃ τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ ἀνὰ μέρος, καὶ εἷς διερμηνευέτω·

27 Εἴτε ὁμιλεῖ κανεὶς γλῶσσαν, ἂς ὁμιλοῦν ἀπὸ δύο ἢ τὸ πολὺ τρεῖς εἰς κάθε σύναξιν, καὶ κατὰ σειρὰν ὁ ἕνας κατόπιν ἀπὸ τὸν ἄλλον. Καὶ ἕνας ἂς διερμηνεύῃ τὰ ὅσα λέγει ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει τὸ χάρισμα τῆς γλώσσης.

28 ἐὰν δὲ μὴ ᾖ διερμηνευτής, σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ, ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ Θεῷ.

28 Ἐὰν ὅμως δὲν ὑπάρχῃ διερμηνεύς, τότε ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει τὸ χάρισμα τῆς γλώσσης, ἂς σιωπᾷ κατὰ τὴν σύναξιν. Ἂς ὁμιλῇ δὲ μὲ τὸν ἑαυτόν του καὶ μὲ τὸν Θεόν, ὥστε μόνος αὐτὸς καὶ ὁ Θεὸς νὰ ἀκούῃ.

29 προφῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν·

29 Προφῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς ἂς ὁμιλοῦν εἰς κάθε σύναξιν καὶ οἱ ἄλλοι ἂς ἀκούουν καὶ ἂς διακρίνουν, ἂν ὁ προφήτης εἶναι ἀληθὴς καὶ ὄχι πλανεμένος καὶ ἀγύρτης.

30 ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυφθῇ καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω.

30 Ἐὰν δὲ ἐν τῷ μεταξὺ γίνῃ ἀποκάλυψις εἰς ἄλλον ποὺ κάθηται, ὁ πρῶτος ἂς σιωπᾷ.

[22]) Πρ. β΄ 6 - 12. [23]) 16. Πρ. β΄ 13. [24]) Ἰν. ις΄ 8. 9. [25]) Ζχ. η΄ 23. Ἠσ. με΄ 14. Δν. β΄ 47. Ἰν. δ΄ 17 - 19. [26-27]) 5. Πρ. κα΄ 22. [28]) 2. 4.

31 δύνασθε γὰρ καθ' ἕνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσι καὶ πάντες παρακαλῶνται·

31 Διότι ἠμπορεῖτε ὁ ἕνας κατόπιν τοῦ ἄλλου νὰ προφητεύετε καὶ νὰ διδάσκετε ὅλοι, διὰ νὰ μανθάνουν ὅλοι καὶ διὰ νὰ παρηγοροῦνται ὅλοι μὲ ἐκεῖνα ποὺ θὰ λέγουν οἱ περισσότεροι προφῆται.

32 καὶ πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται·

32 Εἶναι δὲ δυνατὸν νὰ σιωπᾷ ὁ ἕνας προφήτης διὰ νὰ δώσῃ τὴν θέσιν του εἰς τὸν ἄλλον. Διότι τὰ χαρίσματα τῆς προφητείας ὑποτάσσονται εἰς τοὺς προφήτας καὶ συνεπῶς οἱ προφῆται, ὅταν θέλουν, ἠμποροῦν νὰ σιωπήσουν.

33 οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ Θεός, ἀλλὰ εἰρήνης.

33 Καὶ ὑποτάσσονται τὰ χαρίσματα τῆς προφητείας, διότι ὁ Θεός, ποὺ τὰ δίδει, δὲν εἶναι Θεὸς ἀταξίας καὶ θορύβου, ἀλλὰ Θεὸς εἰρήνης.

34 Ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων, αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει.

34 Σύμφωνα μὲ τὴν τάξιν καὶ εἰρήνην, ποὺ ἐπικρατεῖ εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας τῶν Χριστιανῶν, αἱ γυναῖκες σας εἰς τὰς συνάξεις τῶν πιστῶν ἂς σιωποῦν, διότι δὲν ἔχει ἐπιτραπῇ εἰς αὐτὰς νὰ ὁμιλοῦν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑποτάσσωνται, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει εἰς τὸ βιβλίον τῆς Γενέσεως.

35 εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν· αἰσχρὸν γάρ ἐστι γυναιξὶν ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν.

35 Ἐὰν δὲ θέλουν νὰ μάθουν κάτι, ποὺ ἐλέχθη εἰς τὴν σύναξιν καὶ δὲν τὸ ἐκατάλαβαν, ἂς ἐρωτοῦν δι' αὐτὸ εἰς τὸ σπίτι τοὺς ἄνδρας των. Διότι εἶναι ἀπρεπὲς καὶ ἄσχημον εἰς τὰς γυναῖκας νὰ ὁμιλοῦν εἰς τὴν σύναξιν τῶν πιστῶν.

36 ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθεν, ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν;

36 Αὐτὸ ἐπικρατεῖ καὶ εἰς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας. Διατί δὲν τὸ τηρεῖτε καὶ σεῖς; Ἢ μήπως ἡ Ἐκκλησία σας εἶναι ἡ μητέρα τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν καὶ ἀπὸ σᾶς πρωτοεβγῆκεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ; Ἢ εἰς σᾶς μόνους ἐκατάντησε καὶ ἐμείνατε οἱ μοναδικοὶ εἰς τὴν οἰκουμένην πιστοί, ὥστε ἀπὸ σᾶς νὰ ἐξαρτᾶται ἡ τακτοποίησις τῆς Ἐκκλησίας;

37 Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι τοῦ Κυρίου εἰσὶν ἐντολαί·

37 Ἐὰν κανεὶς νομίζῃ, ὅτι εἶναι προφήτης ἢ ὅτι ἔχει χάρισμα πνευματικόν, ἂς φωτισθῇ ἀπὸ τὸ χάρισμά του καὶ ἂς καταλάβῃ καλά, ὅτι ὅσα σᾶς γράφω εἶναι ἐντολαὶ τοῦ Κυρίου.

38 εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοείτω.

38 Ἐὰν δὲ κανεὶς ἐπιμένῃ νὰ μὴ μανθάνῃ, ἂς μένῃ εἰς τὴν ἄγνοιαν καὶ ἂς ἔχῃ αὐτὸς τὴν βαρεῖαν εὐθύνην τῆς ἀγνοίας του.

39 Ὥστε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις μὴ κωλύετε·

39 Ὥστε, ἀδελφοί, ἐπιδιώκετε μὲ ζῆλον τὸ νὰ προφητεύετε, ἀλλὰ μὴ ἐμποδίζετε καὶ τὸ νὰ ὁμιλοῦν γλώσσας.

40 πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

40 Ὅλα ἂς γίνωνται κόσμια καὶ μὲ τάξιν.

[33]) 40. δ΄ 17. Ῥμ. ιε΄ 33. [34]) Γν. γ΄ 16. 1 Κρ. ια΄ 3. 16. 1 Τμ. β΄ 11. 12. Ττ. β΄ 5. [35-36]) ια΄ 5. 6. 1 Θσ. α΄ 8. [37-38]) γ΄ 1. 18. ς΄ 10. ια΄ 16. 2 Τμ. β΄ 7. 1 Ἰν. δ΄ 6. Ἰζ. γ΄ 2. [39-40]) 1 - 5. 33. Κλ. β΄ 5.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

Στίχ. 1-28. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου ἀπόδειξις τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν.

Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε,

2 δι' οὗ καὶ σῴζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε.

3 παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς,

4 καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς,

5 καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ, εἶτα τοῖς δώδεκα·

6 ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείους μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν·

7 ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ, εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν·

8 ἔσχατον δὲ πάντων ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι ὤφθη κἀμοί.

9 ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ·

10 χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι· καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, οὐκ ἐγὼ δέ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί.

Σᾶς γνωστοποιῶ δέ, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ποὺ σᾶς ἐδίδαξα, τὸ ὁποῖον καὶ παρελάβετε, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ στέκεσθε ἀπὸ τότε,

2 διὰ τοῦ ὁποίου καὶ θὰ σωθῆτε, ἐὰν τὸ κρατῆτε στερεά, ὅπως ἐγὼ σᾶς τὸ ἐκήρυξα, ἐκτὸς ἐὰν μάταια καὶ χωρὶς λόγον ἐπιστεύσατε. Ἐλησμονήσατε ἐν τούτοις μίαν οὐσιώδη ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου μου τούτου.

3 Διότι μὲ τὴν προφορικήν μου διδασκαλίαν σᾶς παρέδωκα πρῶτον ἐκεῖνο, ποὺ καὶ ἐγὼ παρέλαβον, ὅτι δηλαδὴ ὁ Χριστὸς ἀπέθανε διὰ τὰς ἁμαρτίας μας, σύμφωνα μὲ ὅσα ἐπροφητεύθησαν εἰς τὰς Γραφάς.

4 Καὶ ὅτι ἐτάφη καὶ ὅτι ἀνέστη τὴν τρίτην ἡμέραν σύμφωνα μὲ τὰς Γραφάς.

5 Καὶ ὅτι ἐνεφανίσθη μετὰ τὴν Ἀνάστασίν του εἰς τὸν Κηφᾶν, ἔπειτα δὲ εἰς τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους.

6 Ἔπειτα ἐνεφανίσθη μίαν φορὰν εἰς περισσοτέρους ἀπὸ πεντακοσίους ἀδελφούς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ζοῦν ἕως τώρα οἱ περισσότεροι, μερικοὶ δὲ ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἀπέθαναν.

7 Ἔπειτα ἐνεφανίσθη εἰς τὸν Ἰάκωβον, ὕστερον εἰς ὅλους τοὺς Ἀποστόλους.

8 Τελευταῖον δὲ ἀπὸ ὅλους, σὰν εἰς ἔμβρυον ποὺ παράκαιρα ἀπεβλήθη ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρός του, ἐνεφανίσθη καὶ εἰς ἐμέ.

9 Διότι ἐγὼ εἶμαι ὁ πιὸ μικρὸς ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἀποστόλους, ποὺ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ λέγωμαι Ἀπόστολος, διότι κατεδίωξα τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ.

10 Διὰ τῆς χάριτος δὲ τοῦ Θεοῦ εἶμαι ὅ,τι εἶμαι τώρα, δηλαδὴ Ἀπόστολος ἴσος πρὸς τοὺς ἄλλους. Καὶ ἡ χάρις, τὴν ὁποίαν μοῦ ἔδειξεν ὁ Κύριος, δὲν ἔμεινεν ἄκαρπος καὶ χωρὶς ἀποτελέσματα, ἀλλὰ περισσότερον ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς ἐκοπίασα. Δὲν εἰργάσθην δὲ τὸ ἔργον αὐτὸ ἐγώ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι μαζί μου καὶ μὲ ἐνίσχυε.

ΙΕ΄. [1]) δ΄ 15. θ΄ 18. Γλ. α΄ 11. [2]) α΄ 18. Γλ. γ΄ 4. δ΄ 11. Ῥμ. α΄ 16. [3-4]) ια΄ 2. 23. Ῥμ. γ΄ 23 - 26. δ΄ 24. 25. Μτ. α΄ 21. Λκ. κδ΄ 25 - 27. 46. [5]) Λκ. κδ΄ 34. 36 - 43. Ἰν. κ΄ 19 - 29. κα΄ 1 - 23. [7]) Πρ. ιε΄ 13. κα΄ 18. [8]) Ἀρ. ιβ΄ 12. Ἰβ. γ΄ 16. 1 Κρ. θ΄ 1. [9]) Ἐφ. γ΄ 8. 1 Τμ. α΄ 13 - 15. Πρ. η΄ 3. [10]) Ῥμ. α΄ 5. 2 Κρ. ια΄ 5. 23. Γλ. β΄ 2. 9. Φλ. β΄ 16. 1 Θσ. γ΄ 5. Μτ. ι΄ 20.

11 εἴτε οὖν ἐγὼ εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτω κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

12 Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσί τινες ἐν ὑμῖν ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν;

13 εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται·

14 εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν.

15 εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἤγειρε τὸν Χριστόν, ὃν οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται·

16 εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται.

17 εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν· ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν.

18 ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλοντο.

19 εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλπικότες ἐσμὲν ἐν Χριστῷ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν.

20 Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο.

11 Ἀφοῦ λοιπὸν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους Ἀποστόλους καὶ εἰς ἐμὲ ἐνεφανίσθη ὁ Κύριος καὶ ὅλοι ἀπὸ ἐκεῖνον ἀνεδείχθημεν Ἀπόστολοί του, εἴτε ἐγὼ ἀσκῶ τὸ ἀποστολικὸν ἔργον, εἴτε ἐκεῖνοι, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ τὸ αὐτὸ Εὐαγγέλιον κηρύττομεν ὅλοι, καὶ ὅπως κηρύττομεν ἔτσι καὶ σεῖς ἐπιστεύσατε.

12 Ἐὰν δὲ ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἀποστόλους κηρύττεται, ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, πῶς λέγουν μερικοὶ μεταξύ σας, ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν δὲν ὑπάρχει καὶ ὅτι οἱ πεθαμένοι δὲν θὰ ἀναστηθοῦν;

13 Ἐὰν ἀνάστασις νεκρῶν δὲν ὑπάρχῃ, τότε λοιπὸν οὔτε ὁ Χριστὸς ἀνέστη, ἀφοῦ καὶ αὐτὸς εἶχε σῶμα σὰν τὸ ἰδικόν μας.

14 Ἐὰν δὲ ὁ Χριστὸς δὲν ἀνέστη, εἶναι χωρὶς πραγματικὸν περιεχόμενον καὶ χωρὶς νόημα τὸ κήρυγμά μας, κούφια καὶ χωρὶς οὐσιαστικὸν περιεχόμενον εἶναι καὶ ἡ πίστις σας, ἀφοῦ καὶ τὸ κήρυγμά μας καὶ ἡ πίστις σας θεμέλιον καὶ βάσιν ἔχει τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ.

15 Ἐπὶ πλέον ἡμεῖς οἱ Ἀπόστολοι συλλαμβανόμεθα καὶ ψευδομάρτυρες, οἱ ὁποῖοι δίδομεν μαρτυρίαν ψευδῆ διὰ τὸν Θεόν, διότι ἐμαρτυρήσαμεν εἰς βάρος τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἀνέστησε τὸν Χριστόν, τὸν ὁποῖον δὲν ἀνέστησε. Καὶ ἀσφαλῶς δὲν τὸν ἀνέστησεν, ἐὰν ὑποτεθῇ, ὅτι οἱ νεκροὶ δὲν ἀνασταίνονται.

16 Διότι ἐὰν οἱ νεκροὶ δὲν ἀνασταίνωνται, οὔτε ὁ Χριστὸς ἀνέστη.

17 Ἐὰν δὲ ὁ Χριστὸς δὲν ἀνέστη, εἶναι ματαία καὶ κούφια ἀπὸ περιεχόμενον ἡ πίστις σας. Ἀκόμη εἶσθε βυθισμένοι εἰς τὰς ἁμαρτίας σας.

18 Συνεπῶς καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ ἀπέθαναν μὲ τὴν πίστιν καὶ ἐλπίδα τους εἰς τὸν Χριστόν, ἐχάθησαν.

19 Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς, ἐὰν εἰς τὴν ζωὴν αὐτὴν ἔχωμεν στηρίξει τὰς ἐλπίδας μας μόνον εἰς τὸν Χριστόν, εἴμεθα οἱ περισσότερον ἄθλιοι καὶ ἀξιολύπητοι ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

20 Ἀλλ' ὄχι· δὲν εἴμεθα οἱ ἐλεεινότεροι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Διότι τώρα ὁ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν. Ὅπως οἱ πρώϊμοι καρποί, ποὺ ὡριμάζουν προτήτερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ μᾶς προαναγγέλλουν, ὅτι θὰ ἀκολουθήσῃ καὶ ὁλόκληρος ἡ συγκομιδή, ἔτσι καὶ ὁ Χριστός, ἀνέστη πρῶτος ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ βεβαιώνει μὲ τὴν Ἀνάστασίν του, ὅτι θὰ ἀκολουθήσῃ ἔπειτα ἡ ἀνάστασις καὶ τῶν ἄλλων ἀποθαμένων.

---

[11]) ιδ΄ 15. Πρ. β΄ 32. ιγ΄ 32. [12]) 2 Τμ. β΄ 18. Πρ. ιζ΄ 32. κγ΄ 6 - 8. [13-14]) 16 - 18. 29 - 32. ς΄ 14. Ῥμ. δ΄ 14. [15]) 11. Πρ. α΄ 22. [16-18]) 13. 14. ια΄ 30. Ῥμ. δ΄ 25. Ἐφ. β΄ 1 - 6. 1 Θσ. δ΄ 13 - 15. Ἰν. η΄ 21. [19]) 32. Ῥμ. ε΄ 2 - 5. Ἀπ. ιδ΄ 13. Μτ. ε΄ 10. 12. [20]) 23. Κλ. α΄ 18. Ἀπ. α΄ 5. Πρ. κς΄ 23. Ῥμ. ια΄ 16. ις΄ 5.

21 ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν.

21 Περὶ αὐτοῦ δὲν πρέπει νὰ ἀμφιβάλλωμεν. Διότι, ἀφοῦ διὰ μέσου ἀνθρώπου, τοῦ πρώτου Ἀδάμ, ποὺ παρέβη τὴν θείαν ἐντολήν, ἦλθεν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος ὁ θάνατος, ἔτσι διὰ μέσου ἀνθρώπου, τοῦ νέου Ἀδὰμ τῆς χάριτος, θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν.

22 ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται.

22 Καθὼς δηλαδὴ ἕνεκα τῆς σχέσεως καὶ ἑνώσεώς των μὲ τὸν Ἀδὰμ ὅλοι οἱ ἀπόγονοί του ἀποθνήσκουν, ἔτσι καὶ διὰ μέσου τῆς σχέσεως καὶ ἑνώσεώς των μὲ τὸν Χριστὸν ὅλοι θὰ ζωοποιηθοῦν.

23 ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι· ἀπαρχὴ Χριστός, ἔπειτα οἱ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ·

23 Ὁ καθένας δὲ εἰς τὸ τάγμα του. Πρῶτος ἀνεστήθη σὰν πρώϊμος καρπὸς καὶ πρωτολοῦβι τῆς ἀναστάσεως ὁ Χριστός. Ἔπειτα ὅσοι ἀνήκουν εἰς τὸν Χριστόν, θὰ ἀναστηθοῦν κατὰ τὴν ἔνδοξον παρουσίαν του.

24 εἶτα τὸ τέλος, ὅταν παραδῷ τὴν βασιλείαν τῷ Θεῷ καὶ πατρί, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν.

24 Ἔπειτα θὰ ἔλθῃ τὸ τέλος, ὅταν τελειώσῃ πλέον τὸ ἀρχιερατικὸν ἔργον τοῦ Χριστοῦ καὶ θὰ ἔχῃ συντελεσθῆ ἡ θεία οἰκονομία τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Ὁπότε καὶ θὰ παραδώσῃ ὁ Χριστὸς ὡς ἄνθρωπος τὴν βασιλείαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα. Τότε πλέον θὰ ἔχῃ καταργήσει ὁ Χριστὸς μὲ τὸ βασιλικὸν καὶ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμά του κάθε ἀρχὴν καὶ κάθε ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. Μέχρι τῆς στιγμῆς ὅμως αὐτῆς θὰ ἀσκῇ τὸ ἀρχιερατικὸν καὶ βασιλικόν του ἀξίωμα.

25 δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν ἄχρις οὗ ἂν θῇ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.

25 Διότι πρέπει αὐτὸς νὰ βασιλεύῃ μέχρις ὅτου θέσῃ ὅλους τοὺς ἐχθροὺς κάτω ἀπὸ τοὺς πόδας του.

26 ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος·

26 Τελευταῖος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐχθροὺς καταργεῖται καὶ ἐκμηδενίζεται ὁ θάνατος.

*27 **πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.** ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι **πάντα ὑποτέτακται,** δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα.*

27 Διότι, καθὼς διακηρύττεται εἰς τοὺς ψαλμούς, ὅλα, ἄρα δὲ καὶ τὸν θάνατον, ὑπέταξεν ὁ Πατὴρ κάτω ἀπὸ τοὺς πόδας τοῦ Χριστοῦ. Ὅταν δὲ ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ εἴπῃ εἰς τὸν Χριστόν, ὅτι ὅλα πλέον ἔχουν ὑποταχθῆ εἰς σέ, θὰ εἶναι φανερὸν ὅτι ἀπὸ τὴν ὑποταγὴν αὐτὴν θὰ ἐξαιρῆται ὁ Θεὸς καὶ Πατήρ, ὁ ὁποῖος ὑπέταξεν εἰς τὸν Χριστὸν τὰ πάντα.

28 ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ᾖ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

28 Ὅταν δὲ ὑποταχθοῦν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ Υἱὸς θὰ ἀποθέσῃ πλέον τὸ ἀρχιερατικὸν καὶ βασιλικὸν ἀξίωμα καὶ θὰ ὑποταχθῇ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην του φύσιν εἰς ἐκεῖνον, ποὺ ὑπέταξεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, διὰ νὰ εἶναι ὁ Θεὸς τὰ πάντα εἰς ὅλους, ὥστε ὁ καθένας νὰ ἀναγνωρίζῃ καὶ νὰ διακηρύττῃ, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι τὸ πᾶν δι' ἐμέ.

Στίχ. 29-34. Ἡ συμπεριφορὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν πιστῶν ἀπόδειξις τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν.

29 Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ

29 Τέτοιο ἔνδοξον μέλλον καὶ τέτοια ἀνάστασις μᾶς περιμένει. Διότι, ἐὰν δὲν ἀνασταίνωνται διόλου οἱ νεκροί, τί θὰ κάμουν καὶ ποίαν ὠφέλειαν θὰ ἔχουν ὅσοι ἀβάπτιστοι μέχρι τῶν τελευ-

[21-22]) 45 - 49. Ῥμ. ε΄ 12 - 19. ς΄ 23. Ἰν. ε΄ 28. 29. [23]) 20. 1 Θσ. β΄ 19. γ΄ 13. δ΄ 15. 16. Ἀπ. κ΄ 5. Μτ. κδ΄ 3. [24]) Δν. β΄ 44. ζ΄ 14. Ἀπ. κ΄ 11 - 15. [25]) Ψ. ρθ΄ 1. Ἑβ. α΄ 13. ι΄ 13. Πρ. γ΄ 21. Μτ. κβ΄ 44. [26]) 54. 55. Ἀπ. κ΄ 14. κα΄ 4. [27]) Ψ. η΄ 7. Ἑβ. β΄ 8. Μτ. κη΄ 18. [28]) γ΄ 23. ια΄ 3. ιβ΄ 6. Ἐφ. α΄ 23. Κλ. γ΄ 11. [29]) 13. 14. 16 - 19.

ἐγείρονται; τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν;

ταίων των στιγμῶν δέχονται νὰ ὑποστοῦν τὸ βάπτισμα τοῦ μαρτυρίου καὶ τοῦ αἵματος καὶ θυσιάζουν τὴν ζωήν τους μὲ τὴν ἐλπίδα καὶ πίστιν, ὅτι θὰ ἑνωθοῦν μὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν πεθαμένων, οἱ ὁποῖοι ὅμως εἶναι ζωντανοὶ εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ μίαν ἡμέραν θὰ ἀναστηθοῦν; Πρὸς τί βαπτίζονται τὸ βάπτισμα τοῦ αἵματος, ἀφοῦ μὲ αὐτὸ δὲν πρόκειται νὰ ἔμβουν εἰς Ἐκκλησίαν, ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ ζῶντας ἀνθρώπους, ἀλλὰ ἐμβαίνουν δι' αὐτοῦ εἰς Ἐκκλησίαν νεκρῶν, ποὺ δὲν θὰ ἀναστηθοῦν ποτέ;

30 τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν;

30 Πρὸς τί καὶ ἡμεῖς οἱ Ἀπόστολοι νὰ ἐκθέτωμεν εἰς κίνδυνον τὴν ζωήν μας εἰς κάθε ὥραν;

31 καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νὴ τὴν ὑμετέραν καύχησιν ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

31 Κάθε ἡμέραν ἀντικρύζω κινδύνους τῆς ζωῆς τέτοιους, ποὺ χάνω κάθε ἐλπίδα, ὅτι θὰ ἀποφύγω τὸν θάνατον. Καὶ ἔτσι κατὰ πρόθεσιν πεθαίνω κάθε ἡμέραν, μὰ τὴν καύχησιν, τὴν ὁποίαν ἔχω διὰ σᾶς διὰ μέσου τῆς βοηθείας καὶ χάριτος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας.

*32 εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ ὄφελος; εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, **φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν.***

32 Ἐὰν ἀπὸ ἐλατήρια καὶ ὑπολογισμούς, ποὺ κάνουν οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ζητοῦν ἐπιγείους τιμὰς καὶ ἀπολαβάς, ἐκινδύνευσα νὰ κατασπαραχθῶ μαχόμενος πρὸς θηρία εἰς τὴν Ἔφεσον, τί ἐκέρδησα ἀπὸ αὐτό; Ἐὰν οἱ νεκροὶ δὲν ἀνασταίνωνται, τότε ἂς ἐφαρμόσωμεν ἐκεῖνο, ποὺ λέγουν οἱ ἄπιστοι καὶ ὑλισταί: Ἂς φάγωμεν καὶ ἂς πίωμεν, διότι αὔριον πεθαίνομεν.

33 μὴ πλανᾶσθε· φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί.

33 Μὴ πλανᾶτε τὸν ἑαυτόν σας μὲ ψέματα. Καὶ μὴ συναναστρέφεσθε μὲ τοὺς παλαιοὺς φίλους, ποὺ εἴχετε ὅταν ἦσθε εἰδωλολάτραι. Μὴ λησμονῆτε, ὅτι διαφθείρουσι τὰ καλὰ ἤθη αἱ κακαὶ συναναστροφαί.

34 ἐκνήψατε δικαίως καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ἀγνωσίαν γὰρ Θεοῦ τινες ἔχουσι· πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω.

34 Συνέλθετε εἰς τὸν ἑαυτόν σας, ὅπως εἶναι δίκαιον καὶ συμφέρον σας. Καὶ μὴ ἁμαρτάνετε. Σᾶς κάνω τὴν προτροπὴν αὐτήν, διότι μερικοὶ λόγῳ τῆς ἀπιστίας των εἰς τὴν ἀνάστασιν, ἔχουν ἄγνοιαν τῆς δυνάμεως ἀλλὰ καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ. Σᾶς ὁμιλῶ ἔτσι διὰ νὰ ἐντραπῆτε.

Στίχ. 35-49. Πῶς θὰ εἶναι τὰ ἀναστημένα σώματα.

35 Ἀλλ' ἐρεῖ τις· πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποίῳ δὲ σώματι ἔρχονται;

35 Ἀλλὰ θὰ προβάλῃ κανεὶς ἔνστασιν καὶ θὰ εἴπῃ: Μὲ ποίαν δύναμιν καὶ μὲ ποῖον τρόπον ἀνασταίνονται οἱ νεκροί; Μὲ ποῖον δὲ σῶμα ἐπανέρχονται οὗτοι εἰς τὴν ζωήν;

36 ἄφρον, σὺ ὃ σπείρεις, οὐ ζωοποιεῖται ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ·

36 Ἀνόητε, ἐκεῖνο ποὺ σπέρνεις σύ, δὲν λαμβάνει ζωήν, ἐὰν δὲν ἀποθάνῃ καὶ δὲν σαπῇ μέσα εἰς τὴν γῆν.

37 καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι σίτου ἤ τινος τῶν λοιπῶν·

37 Καὶ αὐτὸ ποὺ σπέρνεις δὲν εἶναι τὸ σῶμα ποὺ πρόκειται νὰ φυτρώσῃ, ἀλλὰ σπέρνεις γυμνὸν καὶ χωρὶς φύλλα κόκκον σίτου ἐπὶ παραδείγματι ἢ κάποιου ἄλλου ἀπὸ τοὺς λοιποὺς σπόρους.

[30-31]) δ΄ 9. 11. 12. 2 Κρ. δ΄ 11. ζ΄ 4. 14. ια΄ 23 - 27. 1 Θσ. β΄ 19. - Γν. μβ΄ 15. 16. [32]) Ἠσ. κβ΄ 13. Σφ. Σλ. β΄ 1 - 9. 1 Κρ. ιζ΄ 9. 2 Τμ. δ΄ 17. Ττ. α΄ 12. Πρ. ιθ΄ 23 - 40. κ΄ 19. [33]) ς΄ 9. θ΄ 8. Πρ. ιζ΄ 28. [34]) Σφ. Σλ. ιγ΄ 1. 1 Κρ. ς΄ 5. Ῥμ. ιγ΄ 11. Πρ. κς΄ 8. Μτ. κβ΄ 29. [35]) Ἰκ. β΄ 18. Ῥμ. θ΄ 19. [36]) Ἰν. ιβ΄ 24. Λκ. ια΄ 40. ιβ΄ 20. [37-38]) ιδ΄ 10. Μτ. ς΄ 28. 30.

38 ὁ δὲ Θεὸς αὐτῷ δίδωσι σῶμα καθὼς ἠθέλησε, καὶ ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα.

38 Ὁ Θεὸς δὲ δίδει εἰς τὸν κόκκον αὐτὸν σῶμα, καθὼς ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς δημιουργίας ἠθέλησε καὶ διέταξε, καὶ εἰς καθένα ἀπὸ τοὺς σπόρους τὸ ἰδιαίτερόν του σῶμα.

39 οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σάρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πετεινῶν.

39 Ὅλα ὅσα ἔχουν σάρκα, δὲν ἔχουν τὴν ἰδίαν μορφὴν καὶ τὸ αὐτὸ κρέας ὅλα. Ἀλλ' ἄλλη μὲν εἶναι ἡ σάρκα τοῦ ἀνθρώπου, ἄλλη δὲ ἡ σάρκα τῶν κτηνῶν, ἄλλη δὲ τῶν ψαριῶν, ἄλλη δὲ τῶν πετεινῶν.

40 καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια· ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων.

40 Ὑπάρχουν καὶ σώματα ἐπουράνια καὶ σώματα ἐπίγεια. Ἀλλ' ἄλλη μὲν εἶναι ἡ λάμψις τῶν ἐπουρανίων, ἄλλη δὲ ἡ λάμψις τῶν ἐπιγείων.

41 ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ.

41 Ἄλλη εἶναι ἡ λάμψις καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου καὶ ἄλλη ἡ λάμψις τῆς σελήνης καὶ ἄλλη ἡ λάμψις τῶν ἀστέρων. Διότι ἄστρον ἀπὸ ἄστρον διαφέρει εἰς τὴν λάμψιν.

42 οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ·

42 Ἔτσι κατ' ἀναλογίαν θὰ γίνῃ καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Σπέρνεται τὸ σῶμα εἰς τὸν τάφον εἰς κατάστασιν φθορᾶς. Ἐγείρεται εἰς κατάστασιν ἀφθαρσίας.

43 σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει·

43 Σπέρνεται καὶ θάπτεται εἰς κατάστασιν ἀτιμίας καὶ δυσωδίας. Ἐγείρεται εἰς κατάστασιν δόξης. Σπέρνεται εἰς κατάστασιν ἀσθενείας, ἐγείρεται γεμᾶτο δύναμιν.

44 σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν. ἔστι σῶμα ψυχικόν, καὶ ἔστι σῶμα πνευματικόν.

44 Σπέρνεται σῶμα, ποὺ ἐζωοποιεῖτο καὶ διευθύνετο ἀπὸ τὰς κατωτέρας ζωϊκὰς τῆς ψυχῆς δυνάμεις. Ἐγείρεται σῶμα, ποὺ θὰ ζωοποιῆται καὶ θὰ διευθύνεται ἀπὸ τὰς πνευματικὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς. Ὑπάρχει σῶμα ζωϊκὸν καὶ ὑπάρχει σῶμα πνευματικόν.

*45 οὕτω καὶ γέγραπται· **ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν**· ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν.*

45 Ἔτσι εἶναι καὶ γραμμένον εἰς τὴν Γένεσιν: Ἔγινεν ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ὁ Ἀδάμ, ἐμψυχωμένος μὲ ψυχὴν ζωντανήν, ποὺ δίδει ζωὴν καὶ εἰς τὸ σῶμα. Ὁ ἔσχατος Ἀδάμ, ὁ Κύριος δηλαδή, ποὺ ἐδέχθη ὅλην τὴν παρουσίαν καὶ κατοίκησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἔγινε γεμᾶτος Πνεῦμα, ποὺ μεταδίδει ζωὴν πνευματικήν.

46 ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν.

46 Ἀλλὰ δὲν ἔγινε πρῶτον τὸ πνευματικὸν σῶμα, ἀλλὰ τὸ ζωϊκόν, εἰς τὸ ὁποῖον κυριαρχοῦν αἱ κατώτεραι τῆς ψυχῆς δυνάμεις. Ἔπειτα ἔγινε τὸ πνευματικὸν σῶμα, ποὺ κυβερνᾶται ἀπὸ τὰς ἀνωτέρας δυνάμεις τῆς ψυχῆς, τὰς ἐξαγιαζομένας ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

47 ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ὁ Κύριος ἐξ οὐρανοῦ.

47 Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐπλάσθη ἀπὸ τὴν γῆν, χωματένιος. Ὁ δεύτερος ἄνθρωπος εἶναι ὁ Κύριος, ὁ ὁποῖος κατέβη ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ μαζὶ μὲ τὴν θείαν του φύσιν προσέλαβε καὶ τὴν ἀνθρωπίνην.

---

39) 41. 40-41) Δτ. δ΄ 19. Ἰβ. λη΄ 7. Μτ. ς΄ 26. ι΄ 31. ιβ΄ 12. κβ΄ 30. κδ΄ 29. 42-44) 36 - 41. 50. 52. 53. Φλ. γ΄ 21. Ῥμ. η΄ 19 21. 45) Γν. β΄ 7. Ῥμ. ε΄ 14. Ἰν. ς΄ 63. 47-49) Γν. β΄ 7. γ΄ 13. ε΄ 9. Ἐκκ. ιβ΄ 7. Σρ. λς΄ 10. 2 Κρ. ε΄ 1. 2. Φλ. γ΄ 20. 21. Ἑβ. ιβ΄ 22. 23. Ῥμ. η΄ 29. Ἰν. γ΄ 31. 1 Ἰν. γ΄ 2.

48 οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί, καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι·

48 Ὁποῖος ὑπῆρξεν ὁ Ἀδάμ, δηλαδὴ φθαρτὸς καὶ θνητός, τέτοιοι εἶναι καὶ οἱ χωματένιοι, ποὺ κατάγονται ἀπὸ αὐτόν. Εἶναι λοιπὸν καὶ αὐτοὶ φθαρτοὶ καὶ θνητοί. Καὶ ὁποῖος εἶναι ὁ ἐπουράνιος Κύριος, δηλαδὴ ἄφθαρτος καὶ ἔνδοξος, τέτοιοι θὰ εἶναι καὶ οἱ ἄνθρωποι, ποὺ ἀναγεννῶνται διὰ μέσου αὐτοῦ καὶ γίνονται ἐπουράνιοι.

49 καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου.

49 Καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν σὰν ἄλλο ροῦχο τὴν ὁμοιότητα τοῦ χωματένιου, ἤτοι τὴν φθορὰν καὶ τὸν θάνατόν του, ἔτσι θὰ φορέσωμεν καὶ τὴν ὁμοιότητα τοῦ ἐπουρανίου, ἤτοι τὴν ἀνάστασιν, ἀφθαρσίαν καὶ ἀθανασίαν του.

Στίχ. 50-58. Πῶς θὰ γίνῃ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν.

50 Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ.

50 Μὲ αὐτὸ δὲ τὸ τελευταῖον, ποὺ σᾶς εἶπα, ἀδελφοί, ἐννοῶ τοῦτο· ὅτι ὀργανισμός, ποὺ σύγκειται ἀπὸ σάρκα καὶ αἷμα, εἶναι φυσικῶς ἀδύνατον νὰ κληρονομήσῃ τὴν πνευματικὴν καὶ ἀθάνατον βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, οὔτε ἡ φθορὰ κληρονομεῖ τὴν ἀφθαρσίαν.

51 ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω· πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα,

51 Ἰδοὺ σᾶς λέγω ἀλήθειαν, ποὺ ἦτο ἄγνωστος καὶ μὲ θείαν ἀποκάλυψιν μᾶς ἐφανερώθη. Καὶ ἡ ἀλήθεια αὐτὴ εἶναι ἡ ἐξῆς· Ὅλοι μὲν δὲν θὰ ἀποθάνωμεν. Διότι ὅταν θὰ ἔλθῃ ὁ Κύριος κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν του, θὰ προλάβῃ εἰς τὴν ζωὴν τὴν γενεὰν ἐκείνην τῶν ἀνθρώπων ποὺ θὰ ζοῦν τότε. Αὐτοὶ λοιπὸν δὲν θὰ ἀποθάνουν. Πλὴν ὅμως ὅλοι, καὶ αὐτοὶ δηλαδὴ ποὺ θὰ ζοῦν τότε καὶ ὅσοι θὰ ἔχωμεν ἀποθάνει, θὰ ἀλλάξωμεν σῶμα καὶ θὰ πάρωμεν ἀντὶ τοῦ φθαρτοῦ τὸ ἄφθαρτον.

52 ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπίσει γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα.

52 Καὶ θὰ γίνῃ ἡ ἀλλαγὴ αὐτή, ὅταν θὰ ἀκουσθῇ ἡ ἐσχάτη ὑπερφυσικὴ σάλπιγγα, εἰς μίαν στιγμήν, ὅσον χρειάζεται κανένας νὰ ἀνοιγοκλείσῃ τὸ βλέφαρόν του. Διότι θὰ σαλπίσῃ ὁ ἄγγελος καὶ οἱ νεκροὶ θὰ ἀναστηθοῦν ἄφθαρτοι, καὶ ὅσοι θὰ ζῶμεν κατὰ τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου θὰ ἀλλάξωμεν.

53 δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν.

53 Καὶ θὰ ἀλλάξωμεν, διότι πρέπει τὸ φθαρτὸν αὐτὸ σῶμα νὰ ἐνδυθῇ ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν αὐτὸ σῶμα νὰ ἐνδυθῇ ἀθανασίαν.

54 ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος· ***κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος.***

54 Ὅταν δὲ ἡ φθαρτὴ αὐτὴ φύσις μας ἐνδυθῇ τὴν ἀφθαρσίαν καὶ ἡ θνητὴ αὐτὴ φύσις μας ἐνδυθῇ τὴν ἀθανασίαν, τότε θὰ πραγματοποιηθῇ ὁ λόγος τοῦ Ἡσαΐου, ποὺ περιέχεται εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν: Ἐξηφανίσθη ὁλότελα ὁ θάνατος καὶ κατενικήθη, ὥστε δὲν φαίνεται πλέον πουθενά.

55 ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ σου, ᾅδη, τὸ νῖκος;

55 Ποῦ εἶναι, θάνατε, τὸ φαρμακερὸν κεντρί σου; Ποῦ εἶναι, ᾅδη, ἡ νίκη σου;

---

50) 42. 43. 53. ς΄ 9. 13. Μτ. ις΄ 17. 51-52) 1 Θσ. δ΄ 15 - 17. Ῥμ. ια΄ 25. Ἰν. ε΄ 28. Μτ. κδ΄ 31. 53) 50. 2 Κρ. ε΄ 4. 54-55) Ἡσ. κε΄ 8. Ὠσ. ιγ΄ 14. 1 Κρ. ιε΄ 26. 53. α΄ 20. Ἑβ. β΄ 14. 15.

56 τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία, ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος.

57 τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

58 Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν Κυρίῳ.

56 Δὲν ἔχει πλέον ὁ θάνατος κεντρί. Διότι τὸ κεντρὶ τοῦ θανάτου εἶναι ἡ ἁμαρτία. Ἡ δύναμις δὲ τῆς ἁμαρτίας εἶναι ὁ νόμος. Διότι ἂν δὲν ὑπῆρχε νόμος, δὲν θὰ ἐλογαριάζετο ἡ ἁμαρτία καὶ δὲν θὰ ἡμάρταναν οἱ ἄνθρωποι ἐν γνώσει.

57 Ἂς ἀναπέμπεται δὲ εὐχαριστία εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος δίδει εἰς ἡμᾶς τὴν νίκην διὰ μέσου τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

58 Ὥστε σύμφωνα μὲ τὰ ἀνωτέρω, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, στερεωθῆτε εἰς τὸ περὶ ἀναστάσεως δόγμα· γίνεσθε ἀμετακίνητοι, μὲ περισσὴν προθυμίαν ἐργαζόμενοι πάντοτε εἰς τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ὁ Κύριος ζητεῖ. Νὰ γνωρίζετε δέ, ὅτι ὁ κόπος σας δὲν εἶναι χωρὶς καρπὸν καὶ ὠφέλειαν καὶ περὶ τούτου ἐγγυᾶται ὁ σύνδεσμός σας καὶ ἡ ἕνωσίς σας μὲ τὸν Κύριον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ΄.

Στίχ. 1-4. Ἡ συνεισφορὰ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἱεροσολύμων.

Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιήσατε.

Διὰ τὴν συνεισφορὰν δὲ ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν (τῶν Ἱεροσολύμων), καθὼς ἐκανόνισα εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Γαλατίας, ἔτσι κάμετε καὶ σεῖς.

2 κατὰ μίαν σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθέτω θησαυρίζων ὅ,τι ἂν εὐοδῶται, ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω τότε λογίαι γίνωνται.

2 Κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, τὴν Κυριακὴν δηλαδή, ἕκαστος ἀπὸ σᾶς ἂς ξεχωρίζῃ εἰς τὸ σπίτι του κάποιο ποσὸν καὶ ἂς μαζεύῃ σιγὰ - σιγὰ θησαυρὸν μὲ ὅ,τι εὐκολύνεται, διὰ νὰ μὴ γίνωνται συνεισφοραὶ ὅταν ἔλθω.

3 ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὓς ἐὰν δοκιμάσητε, δι' ἐπιστολῶν τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ·

3 Ὅταν δὲ ἔλθω εἰς Κόρινθον, ἐκείνους ποὺ θὰ ἐκλέξετε, αὐτοὺς μὲ συστατικὰς ἐπιστολάς μου θὰ στείλω διὰ νὰ μεταφέρουν τὸ δῶρον τῆς ἀγάπης σας εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

4 ἐὰν δὲ ᾖ ἄξιον τοῦ κἀμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται.

4 Ἐὰν δὲ τὸ ποσόν, ποὺ θὰ συνάξετε, εἶναι μεγάλο καὶ ἀξίζῃ νὰ ὑπάγω καὶ ἐγώ, τότε θὰ ταξιδεύσουν μαζί μου.

Στίχ. 5-9. Τὸ ταξίδιον τοῦ Παύλου εἰς Κόρινθον.

5 Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς ὅταν Μακεδονίαν διέλθω· Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι·

5 Θὰ ἔλθω δὲ πρὸς σᾶς, ὅταν περάσω τὴν Μακεδονίαν. Διότι σκοπεύω ἐντὸς ὀλίγου νὰ περιοδεύσω τὴν Μακεδονίαν.

6 πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὗ ἐὰν πορεύωμαι.

6 Πλησίον σας ὅμως θὰ παραμείνω ἴσως χρόνον ἀρκετὸν ἢ καὶ θὰ περάσω ὅλον τὸν χειμῶνα, διὰ νὰ μὲ προπέμψετε καὶ κατευοδώσετε σεῖς ὁπουδήποτε ὑπάγω.

[56] Ῥμ. δ΄ 15. ε΄ 12. ς΄ 23. ζ΄ 7 - 13. [57] Ῥμ. ζ΄ 25 - η΄ 4. Ἰν. ις΄ 11. [58] 2 Πρ. ιε΄ 7. 1 Κρ. ις΄ 13. Γλ. ς΄ 9. Φλ. β΄ 16. Κλ. α΄ 23. 2 Πτ. α΄ 10. Ἀπ. ιδ΄ 13.

ΙΣΤ΄. [1] 2 Κρ. η΄ 4. θ΄ 1. Γλ. β΄ 10. Ῥμ. ιε΄ 26. [2] 2 Κρ. η΄ 12. 13. θ΄ 3 - 5. Πρ. κ΄ 7. [3-4] 2 Κρ. η΄ 7. 19. Ῥμ. ιε΄ 25. [5-6] 2 Κρ. α΄ 15. 16. β΄ 13. η΄ 1. θ΄ 2. 4. Ττ. γ΄ 12. Ῥμ. ιε΄ 24.

7 οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν, ἐλπίζω δὲ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος ἐπιτρέπῃ.

7 Καὶ δι' αὐτὸ δὲν θὰ ἔλθω ἀμέσως τώρα, διότι δὲν θέλω νὰ σᾶς ἴδω περαστικὸς καὶ σὰν διαβάτης, ἀλλ' ἐλπίζω νὰ μείνω κοντά σας κάμποσον καιρόν, ἐὰν τὸ ἐπιτρέψῃ ὁ Κύριος.

8 ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς·

8 Θὰ παραμείνω δὲ εἰς τὴν Ἔφεσον μέχρι τῆς Πεντηκοστῆς.

9 θύρα γάρ μοι ἀνέῳγε μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι πολλοί.

9 Διότι μοῦ παρουσιάσθη εὐκαιρία νὰ κηρύξω καὶ μοῦ ἠνοίχθη πόρτα μεγάλη μὲ ἀποτελεσματικὴν καὶ καρποφόρον δρᾶσιν. Καὶ διὰ τοῦτο, λόγῳ τοῦ φθόνου, ποὺ ἔχει ὁ σατανᾶς διὰ κάθε καλόν, πολλοὶ καὶ τώρα παρουσιάζονται οἱ ἐναντίοι καὶ πολέμιοι.

Στίχ. 10-18. Παραγγελίαι καὶ προτροπαί.

10 Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον Κυρίου ἐργάζεται ὡς κἀγώ· μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ.

10 Ἐὰν δὲ ἔλθῃ ὁ Τιμόθεος, προσέχετε νὰ μείνῃ μαζί σας σὰν στὸ σπίτι του, χωρὶς νὰ αἰσθάνεται δειλίαν ἢ συστολήν. Εἶναι δὲ δίκαιον ἡ δρᾶσις του αὐτόθι νὰ εἶναι ἀνεμπόδιστος καὶ χωρὶς φόβον, διότι ἐργάζεται καὶ αὐτὸς τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου, ὅπως καὶ ἐγώ. Κανεὶς λοιπὸν ἂς μὴ τὸν περιφρονήσῃ.

11 προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ ἵνα ἔλθῃ πρός με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν.

11 Ὅταν δὲ θὰ πρόκειται νὰ ἐπιστρέψῃ πρὸς συνάντησίν μου, κατευοδώσατέ τον μὲ εἰρήνην διὰ νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐμέ. Διότι τὸν περιμένω μαζὶ μὲ τοὺς ἐδῶ ἀδελφούς.

12 Περὶ δὲ Ἀπολλὼ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ.

12 Διὰ δὲ τὸν ἀδελφὸν Ἀπολλὼ ἔχω νὰ σᾶς γράψω, ὅτι τοῦ ἔκαμα πολλὰς παρακλήσεις νὰ σᾶς ἔλθῃ μαζὶ μὲ τοὺς ἀδελφούς. Καὶ μὲ ὅλα ποὺ ἔκαμα, δὲν ἐστάθη δυνατὸν νὰ θελήσῃ καὶ νὰ ἀποφασίσῃ νὰ ἔλθῃ τώρα, θὰ ἔλθῃ ὅμως ὅταν τοῦ δοθῇ εὐκαιρία.

13 Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε.

13 Προσέχετε σὰν ἄγρυπνοι φρουροί. Μένετε στερεοὶ καὶ ὄρθιοι εἰς τὴν πίστιν. Ἀγωνίζεσθε σὰν ἄνδρες γενναῖοι. Πάρετε δύναμιν καὶ θάρρος.

14 πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω.

14 Ὅλα ὅσα κάνετε, ἂς γίνωνται μὲ ἀγάπην.

15 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς·

15 Σᾶς ἀπευθύνω δὲ καὶ μίαν ἄλλην παράκλησιν, ἀδελφοί. Γνωρίζετε τὸ σπίτι τοῦ Στεφανᾶ, ὅτι εἶναι ἡ οἰκογένεια, ποὺ πρώτη εἰς τὴν Ἀχαΐαν ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἀφιέρωσαν τὸν ἑαυτόν τους εἰς τὸ νὰ ὑπηρετοῦν τοὺς Χριστιανούς.

16 ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι.

16 Σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν νὰ ὑποτάσσεσθε καὶ σεῖς εἰς τοὺς τοιούτους διακεκριμένους Χριστιανούς, καθὼς καὶ εἰς κάθε ἄλλον, ποὺ συνεργάζεται καὶ κοπιάζει εἰς μίαν τόσον θεάρεστον διακονίαν.

[7-8] δ΄ 19. Πρ. β΄ 1. ιθ΄ 1. 21. 22. κ΄ 1 - 3. 16. [9] ιε΄ 32. 2 Κρ. β΄ 12. Πρ. ιδ΄ 27. [10-11] δ΄ 17. ιε΄ 58. 1 Τμ. δ΄ 12. Πρ. ιε΄ 33. ιθ΄ 22. [12] α΄ 12. γ΄ 5. 6. Μτ. ιη΄ 14. [13] Ψ. λ΄ 25. 1 Κρ. ιε΄ 58. 2 Κρ. α΄ 24. Ἐφ. γ΄ 16. ς΄ 10. 1 Πτ. ε΄ 8. Μτ. κδ΄ 42. [14] η΄ 1. ι΄ 32. 33. Κλ. γ΄ 12 - 14. [15-16] α΄ 16. ιε΄ 23. Ῥμ. ις΄ 5. 6. 12. Φλ. β΄ 29. 1 Τμ. ε΄ 17. Ἑβ. ιγ΄ 17.

17 χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν·

17 Χαίρω δέ, διότι εἶναι παρόντες ἐδῶ ὁ Στεφανᾶς καὶ ὁ Φουρτουνᾶτος καὶ ὁ Ἀχαϊκός, διότι αὐτοὶ ἀνεπλήρωσαν τὸ κενὸν ποὺ αἰσθάνομαι, ἐπειδὴ δὲν σᾶς ἔχω πλησίον μου.

18 ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν. ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους.

18 Διότι μὲ τὰς πληροφορίας καὶ εἰδήσεις των ἀνέπαυσαν τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου καὶ μὲ τὴν ἐπιστολήν μου αὐτήν, ποὺ θὰ σᾶς φέρουν, εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ ἀναπαύσουν καὶ τὰ βάθη τῆς ἰδικῆς σας ψυχῆς. Νὰ ἐκτιμᾶτε λοιπὸν τοὺς τοιούτους Χριστιανοὺς καὶ νὰ ἀναγνωρίζετε τὴν ἀξίαν τους.

Στίχ. 19-24. Διάφοροι χαιρετισμοί.

19 Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ.

19 Σᾶς στέλλουν ἐγκαρδίους χαιρετισμοὺς αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. Σᾶς στέλλουν πολλοὺς χαιρετισμοὺς ἐν Κυρίῳ ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα μαζὶ μὲ τοὺς Χριστιανούς, ποὺ συνάζονται εἰς τὸ σπίτι των.

20 ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ.

20 Σᾶς στέλλουν ἐγκαρδίους χαιρετισμοὺς ὅλοι οἱ ἀδελφοί. Ἀσπασθῆτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον μὲ φίλημα ἅγιον.

21 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου.

21 Ὁ χαιρετισμὸς αὐτὸς ἐγράφη μὲ τὸ χέρι ἐμοῦ τοῦ Παύλου.

22 εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἤτω ἀνάθεμα. μαρὰν ἀθᾶ.

22 Ἐὰν κανεὶς δὲν ἀγαπᾷ μὲ τὴν καρδιά του τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἂς εἶναι χωρισμένος ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Κύριος θὰ ἔλθῃ καὶ θὰ ἀπολέσῃ κάθε ἀναθεματισμένον.

23 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.

23 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ εἴθε νὰ εἶναι μαζί σας.

24 ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ἀμήν.

24 Ἡ ἐν Χριστῷ ἀγάπη μου ἂς εἶναι μὲ ὅλους σας. Ἀμήν.

---

[17]) 2 Κρ. η΄ 14. ια΄ 9. Φλ. β΄ 30. [18]) 2 Κρ. ζ΄ 13. 1 Θσ. ε΄ 12. Φλμ. 7. 20. [19-20]) 2 Κρ. ιγ΄ 12. Ῥμ. ις΄ 3. 5. 16. [21]) Κλ. δ΄ 18. 2 Θσ. γ΄ 17. Γλ. ς΄ 11. [22]) β΄ 9. ιβ΄ 3. Γλ. α΄ 8. 9. (Φλ. δ΄ 5). [23]) Ῥμ. ις΄ 20. 24.

Β΄ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Τὴν πρώτην ἐπιστολὴν ἔφεραν εἰς Κόρινθον ὁ Τίτος μετ' ἄλλου ἀδελφοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα δὲν μᾶς ἀναφέρει ὁ θεῖος Παῦλος.

Ἀφοῦ δὲ ὠργάνωσεν εἰς Κόρινθον ὁ Τίτος τὴν λογίαν, ἤτοι τὴν συνεισφορὰν ὑπὲρ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πτωχῶν Χριστιανῶν, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἔφεσον. Ἐν τῷ μεταξὺ ἦλθε καὶ ὁ Τιμόθεος εἰς Κόρινθον καὶ ἀντελήφθη κατάστασιν πραγμάτων οὐχὶ εὐχάριστον, διότι τὸ κῦρος τοῦ Ἀποστόλου διημφεσβητεῖτο καὶ πάλιν σοβαρῶς καὶ τὸ σχίσμα, τὸ ὁποῖον εἶχε διαιρέσει τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κορίνθου, ἐξηκολούθει. Ἀναγκάζεται λοιπὸν ὁ Ἀπόστολος νὰ πέμψῃ πρὸς τοὺς Κορινθίους καὶ δευτέραν αὐστηρὰν ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν ἐκόμισεν εἰς αὐτοὺς ὁ Τίτος καὶ ἡ ὁποία ἀπωλέσθη. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ παραμονὴ τοῦ Παύλου εἰς τὴν Ἔφεσον κατέστη γεμάτη ἀπὸ κινδύνους, ἕνεκα τῶν ὁποίων καὶ ἀναχωρεῖ ἐκεῖθεν, ἔρχεται δὲ εἰς Τρῳάδα, ἐλπίζων ὅτι θὰ συνήντα ἐκεῖ τὸν Τίτον, κομίζοντα εἰδήσεις περὶ τῶν ἐν Κορίνθῳ. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εὗρε τοῦτον ἐκεῖ, πλήρης ἀνησυχίας, φεύγει ἐκ Τρῳάδος σπεύδων πρὸς συνάντησιν τοῦ Τίτου, ἥτις ἐπραγματοποιήθη εἰς Μακεδονίαν. Αἱ εἰδήσεις, τὰς ὁποίας ὁ Τίτος μετέδωκεν εἰς αὐτὸν περὶ τῆς ἐν Κορίνθῳ καταστάσεως, ἦσαν ἐνθαρρυντικαὶ καὶ εὐχάριστοι. Γράφει λοιπὸν τότε τὴν δευτέραν ταύτην ἐπιστολήν του καὶ ἀποστέλλει αὐτὴν πρὸς τοὺς Κορινθίους πάλιν διὰ τοῦ Τίτου, διὰ τρίτην ἤδη φορὰν ἐπισκεπτομένου τὴν Κόρινθον.

Ὁ χρόνος κατὰ ταῦτα, κατὰ τὸν ὁποῖον ἀπεστάλη ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, δὲν ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τὸν χρόνον, κατὰ τὸν ὁποῖον συνεγράφη ἡ πρώτη ἐπιστολή, διότι τὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ὑπαινίττεται ἡ Β΄ πρὸς Κορινθίους, θὰ ἠδύναντο νὰ σημειωθοῦν εἰς χρονικὸν διάστημα 7 - 8 μηνῶν. Ἐὰν λοιπὸν ἡ πρώτη ἐπιστολὴ συνεγράφη εἰς τὸ τέλος τοῦ 54 ἢ τὰς ἀρχὰς τοῦ 55 μ. Χ., ἡ δευτέρα συνεγράφη περὶ τὸ φθινόπωρον τοῦ 55.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Στίχ. 1-11. Ὁ Παῦλος εὐχαριστεῖ τὸν Θεόν, διότι παρηγορεῖ τοὺς Ἀποστόλους εἰς τὰς θλίψεις των.

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ·

Ἐγὼ ὁ Παῦλος, ὁ ὁποῖος εἶμαι ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διότι τὸ ἠθέλησεν ὁ Θεός, χωρὶς νὰ πάρω μόνος μου τὸ ἀξίωμα τοῦτο, καὶ ὁ Τιμόθεος ὁ γνωστός σας ἀδελφός, πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ποὺ ὑπάρχει εἰς τὴν Κόρινθον, καθὼς καὶ πρὸς ὅλους τοὺς Χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι εἶναι εἰς ὅλην τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἀχαΐας.

2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2 Εἴθε ἡ χάρις καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς εἰρήνη νὰ σᾶς δοθῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν Πατέρα μας καὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν.

Α΄. [1]) 1 Κρ. α΄ 1. 2. δ΄ 17. Ἐφ. α΄ 1. Κλ. α΄ 1. 1 Θσ. α΄ 1. 2 Θσ. α΄ 1. 1 Τμ. α΄ 1. 2 Τμ. α΄ 1. Φλμ. 1. Ῥμ. α΄ 1. 2. Πρ. ιη΄ 12. [2]) 1 Κρ. α΄ 3. Ῥμ. α΄ 7.

3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως,

3 Ἂς εἶναι εὐλογημένος καὶ δοξασμένος ὁ Θεός, ποὺ εἶναι Πατὴρ τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν θείαν του φύσιν, ἀλλὰ καὶ Θεός του κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν. Ἂς εἶναι δοξασμένος, διότι αὐτὸς εἶναι Πατὴρ καὶ πηγὴ ἐλέους, συμπαθείας καὶ εὐσπλαγχνίας, καὶ Θεός, ποὺ χορηγεῖ κάθε παρηγορίαν.

4 ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐν πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ·

4 Αὐτὸς μᾶς παρηγορεῖ εἰς κάθε θλῖψιν μας, διὰ νὰ ἠμποροῦμεν καὶ ἡμεῖς μὲ τὴν παρηγορίαν, μὲ τὴν ὁποίαν μᾶς παρηγορεῖ ὁ Θεός, νὰ παρηγορῶμεν τοὺς ἄλλους εἰς ὁποιανδήποτε θλῖψιν καὶ ἂν εὑρίσκωνται.

5 ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ Χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν.

5 Τὸν δοξάζομεν λοιπὸν καὶ τὸν εὐχαριστοῦμεν, διότι, καθὼς πάρα πολλὰ εἶναι τὰ παθήματα καὶ αἱ θλίψεις, ποὺ πάσχομεν σὰν τὸν Χριστὸν καὶ πρὸς δόξαν αὐτοῦ, οὕτω πολλὴ καὶ ὑπεράφθονος εἶναι καὶ ἡ παρηγορία, τὴν ὁποίαν διὰ μέσου τοῦ Χριστοῦ λαμβάνομεν.

6 εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν, εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας,

6 Καὶ εἴτε θλιβόμεθα, θλιβόμεθα καὶ κακοπαθοῦμεν διὰ νὰ σᾶς κηρύξωμεν τὸ Εὐαγγέλιον καὶ νὰ σᾶς ὁδηγήσωμεν εἰς τὴν πίστιν, ὥστε νὰ ἐπιτύχετε τὴν παρηγορίαν καὶ σωτηρίαν σας. Τὴν παρηγορίαν δὲ καὶ σωτηρίαν σας ἐνεργεῖ ἡ θεία χάρις, ἡ ὁποία σᾶς ἐνισχύει νὰ ὑπομένετε τὰ ἴδια παθήματα καὶ τὰς ἰδίας θλίψεις, τὰς ὁποίας καὶ ἡμεῖς πάσχομεν. Εἴτε παρηγορούμεθα, παρηγορούμεθα πάλιν διὰ τὴν παρηγορίαν καὶ σωτηρίαν σας, διότι ὅταν μᾶς βλέπετε παρηγορημένους, ἐνθαρρύνεσθε καὶ παρηγορεῖσθε καὶ στηρίζεσθε εἰς τὴν ἐλπίδα καὶ ὑπομονήν, αἱ ὁποῖαι θὰ σᾶς ἐξασφαλίσουν τὴν σωτηρίαν.

7 καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν· εἰδότες ὅτι ὥσπερ κοινωνοί ἐστε τῶν παθημάτων, οὕτω καὶ τῆς παρακλήσεως.

7 Καὶ εἶναι βεβαία ἡ ἐλπίς, ποὺ ἔχομεν διὰ σᾶς, ὅτι τὰ δεινὰ καὶ αἱ θλίψεις δὲν θὰ κλονίσουν τὴν πίστιν σας. Διότι γνωρίζομεν ὅτι, ὅπως συμμετέχετε εἰς τὰ παθήματα καὶ τὰς κακοπαθείας μας, ἔτσι θὰ γίνετε συμμέτοχοι καὶ εἰς τὴν παρηγορίαν μας. Καὶ θὰ ἐνισχυθῆτε ἀπὸ τὸν Θεόν, ὅπως καὶ ἡμεῖς, διὰ νὰ ὑποφέρετε μὲ γενναιότητα καὶ μὲ παρηγορημένην καρδίαν τὰς δοκιμασίας καὶ κακοπαθείας.

8 Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐβαρήθημεν ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν·

8 Σᾶς ὁμιλῶ δὲ περὶ παθημάτων καὶ παρηγορίας μας, διότι δὲν θέλω νὰ ἔχετε ἄγνοιαν, ἀδελφοί, διὰ τὴν θλῖψιν, ποὺ μᾶς εὗρεν εἰς τὴν Ἀσίαν. Διότι ἔπεσεν ἐπάνω μας μεγάλο βάρος ὑπερβολικῶν δοκιμασιῶν καὶ πειρασμῶν, ποὺ ἦσαν πάρα πάνω ἀπὸ τὴν δύναμίν μας τόσον πολύ, ὥστε νὰ ἀπελπισθῶμεν καὶ δι' αὐτὴν τὴν ζωήν μας.

9 ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου ἐ-

9 Καὶ ἦσαν τέτοια τὰ γεγονότα, ὥστε ἀπὸ τοὺς φοβεροὺς κινδύνους ποὺ διετρέχαμεν, ἐγίνετο φανερὸν καὶ μᾶς ἐδίδετο ἡ ἀ-

[3]) Ἐφ. α΄ 3. 1 Πτ. α΄ 3. Ῥμ. α΄ 8. ιβ΄ 1. ιε΄ 5. Λκ. α΄ 68. [4-5]) 6 - 10. δ΄ 10. ζ΄ 4 - 6. Κλ. α΄ 24. Ῥμ. η΄ 17. Μτ. κ΄ 22. 23. [6-7]) 4. 5. δ΄ 12. ζ΄ 13. Ῥμ. ε΄ 3 - 5. [8-9]) δ΄ 7 - 9. 1 Κρ. ι΄ 1. ιε΄ 32. ις΄ 9. Ῥμ. δ΄ 17.

σχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς·

πόκρισις, ἀπὸ τὴν ὁποίαν καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι εἴχομεν πεισθῆ, ὅτι ὁ θάνατός μας ἦτο πλέον βέβαιος. Καὶ ἐπέτρεπεν ὁ Θεὸς οἱ πρωτοφανεῖς αὐτοὶ κίνδυνοι νὰ μᾶς προκαλοῦν τὴν βεβαιότητα αὐτήν, διὰ νὰ μὴ ἔχωμεν πεποίθησιν εἰς τὸν ἑαυτόν μας, ἀλλ' εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος ἀνασταίνει τοὺς νεκρούς.

10 ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρρύσατο ἡμᾶς καὶ ῥύεται, εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται,

10 Αὐτὸς ἀπὸ ἕνα τόσον μεγάλον κίνδυνον, ποὺ μᾶς ἀπειλοῦσε μὲ βέβαιον θάνατον, μᾶς ἐγλύτωσε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ μᾶς γλυτώνῃ. Εἰς αὐτὸν δὲ ἔχομεν στηρίξει τὰς ἐλπίδας μας, ὅτι ἀκόμη καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ μᾶς γλυτώσῃ ἀπὸ κάθε κίνδυνον.

11 συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ἡμῶν.

11 Ναί· θὰ μᾶς γλυτώσῃ, ἀφοῦ καὶ σεῖς θὰ συνεργῆτε μὲ τὰς προσευχὰς καὶ δεήσεις σας ὑπὲρ ἡμῶν, ὥστε ἡ ζωή, ποὺ θὰ μᾶς χαρίζῃ ὁ Θεός, νὰ ἀναγνωρισθῇ ὡς δωρεά του ἀπὸ πολλὰ πρόσωπα, καὶ ἀπὸ ἡμᾶς δηλαδὴ καὶ ἀπὸ σᾶς. Καὶ ἔτσι μὲ πολλὰς εὐχαριστίας νὰ ἐκφρασθῇ πρὸς τὸν Θεὸν ἡ διὰ τὴν σωτηρίαν μας εὐγνωμοσύνη ὅλων.

Στίχ. 12-24. Διατί μετέβαλε τὸ δρομολόγιόν του.

12 Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστί, τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ἁπλότητι καὶ εἰλικρινείᾳ Θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ, ἀλλ' ἐν χάριτι Θεοῦ ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς.

12 Ἔχομεν δὲ κάποιο δικαίωμα νὰ ζητῶμεν τὰς προσευχὰς ὅλων σας. Διότι ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον καυχώμεθα, εἶναι ἡ μαρτυρία τῆς συνειδήσεώς μας, ὅτι συμπεριεφέρθημεν μέσα εἰς τὸν κόσμον καὶ πρὸ παντὸς ἀπέναντί σας μὲ εὐθύτητα καὶ εἰλικρίνειαν, ὅπως ζητεῖ ὁ Θεός. Ὄχι μὲ σοφιστείαν καὶ μὲ χρησιμοποίησιν ἀπατηλῶν συλλογισμῶν, ποὺ μεταχειρίζονται οἱ ἄνθρωποι τοῦ κόσμου, ἀλλὰ μὲ τὸν φωτισμὸν καὶ τὰ σημεῖα, ποὺ μᾶς χαρίζει ὡς δωρεάν του ὁ Θεός.

13 οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἢ ἃ ἀναγινώσκετε ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε, ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε,

13 Διότι δὲν σᾶς γράφομεν ἄλλα, διφορούμενα ἢ διάφορα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ σᾶς ἐκηρύξαμεν, ἀλλὰ αὐτὰ ποὺ διαβάζετε καὶ ἀντιλαμβάνεσθε ἀπὸ τὴν ἔννοιαν καὶ σημασίαν τῶν λέξεων ποὺ σᾶς γράφομεν, ἡ ὁποία εἶναι καθαρὰ καὶ σαφής. Ἢ καὶ ὅπως μᾶς ἠξεύρετε καλὰ ἀπὸ τὴν προτέραν διδασκαλίαν μας καὶ συμπεριφοράν μας, ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς μας θὰ μᾶς γνωρίσετε.

14 καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμεν, καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

14 Καὶ θὰ μᾶς γνωρίσετε τοὺς ἰδίους πάντοτε. Εἴμεθα δηλαδὴ καὶ τώρα, θὰ εἴμεθα καὶ εἰς τὸ μέλλον, καθὼς μᾶς ἐγνωρίσατε εἰς κάποιον βαθμόν, ὅτι εἴμεθα καύχημά σας, διότι τόσον εἰλικρινεῖς καὶ θεοφωτίστους ἀπεκτήσατε διδασκάλους. Ὁμολογῶ δὲ ὅτι καὶ σεῖς εἶσθε καύχημά μας, διότι ἐδείχθητε εὐπειθεῖς καὶ πρόθυμοι εἰς τὸ κήρυγμά μας. Καὶ ἀκόμη καλύτερα θὰ μᾶς γνωρίσετε κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὁπότε ὁ ὑπέρτατος Κριτὴς θὰ διακηρύξῃ τὴν εἰλικρίνειάν μας καὶ τὸν ἀποστολικὸν ζῆλον μας.

[10]) Ψ. λγ΄ 20. ϟγ΄ 17. 18. 2 Τμ. δ΄ 18. [11]) δ΄ 15. θ΄ 11. Φλ. α΄ 19. Ῥμ. ιε΄ 30. 31. [12]) β΄ 4. 17. ζ΄ 14. 1 Κρ. α΄ 17. Ἑβ. ιγ΄ 18. Πρ. κδ΄ 16. [13-14]) 18. β΄ 5. γ΄ 2. ε΄ 12. ι΄ 10. ιγ΄ 6. 1 Κρ. α΄ 8. Φλ. β΄ 16. δ΄ 1. 1 Θσ. β΄ 19. 20. Πρ. η΄ 30.

15 Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν πρότερον, ἵνα δευτέραν χάριν ἔχητε,

15 Καὶ μὲ τὸ θάρρος καὶ τὴν πεποίθησιν αὐτήν, ὅτι εἴμεθα καύχημά σας καὶ σεῖς ἰδικόν μας καύχημα, ἤθελα νὰ ἔλθω πρὸς σᾶς προτήτερα, προτοῦ ὑπάγω εἰς Μακεδονίαν, ὥστε νὰ κάμω δύο ταξίδια εἰς Κόρινθον, διὰ νὰ ἔχετε διπλῆν χαρὰν καὶ παρηγορίαν καὶ πνευματικὴν ὠφέλειαν ἀπὸ τὰς δύο αὐτὰς ἐπισκέψεις μου.

16 καὶ δι᾿ ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑφ᾿ ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν.

16 Ἤθελα δηλαδὴ νὰ ἔλθω πρῶτον εἰς Κόρινθον καὶ διὰ μέσου τῆς Κορίνθου νὰ διαβῶ εἰς Μακεδονίαν καὶ πάλιν ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν νὰ ἐπιστρέψω εἰς σᾶς καὶ ἀπὸ σᾶς νὰ προπεμφθῶ εἰς τὴν Ἰουδαίαν.

17 τοῦτο οὖν βουλόμενος μήτι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην; ἢ ἃ βουλεύομαι, κατὰ σάρκα βουλεύομαι, ἵνα ᾖ παρ᾿ ἐμοὶ τὸ ναὶ ναὶ καὶ τὸ οὒ οὔ;

17 Ἐνῷ λοιπὸν ἐσκεπτόμην καὶ ἐσχεδίαζα τοῦτο, δὲν τὸ ἐπραγματοποίησα. Μήπως ἆραγε ἀπὸ τὴν ματαίωσιν τοῦ σχεδίου μου αὐτοῦ ἠμπορεῖ νὰ ἐξαχθῇ τὸ συμπέρασμα, ὅτι μετεχειρίσθην τὴν ἐλαφρότητα καὶ ἐπιπολαιότητα, τὴν ὁποίαν μερικοὶ μοῦ ἀποδίδουν; Ὄχι. Ἢ μήπως ἐκεῖνα, ποὺ ἀποφασίζω, τὰ ἀποφασίζω σὰν ἄνθρωπος σαρκικός, ποὺ ὁρίζει τὸν ἑαυτόν του καὶ δὲν διευθύνεται ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα; Μόνον ἐὰν ὥριζα τὸν ἑαυτόν μου, θὰ ἦτο βέβαιον τὸ ναὶ καὶ τὸ ὄχι μου. Ἀλλὰ δὲν ἀποφασίζω σὰν ἄνθρωπος σαρκικὸς καὶ ἔτσι ἀναγκάζομαι νὰ ἀθετῶ τὸν λόγον μου καὶ τὰς ἀποφάσεις μου, ὅταν τὸ Πνεῦμα, ποὺ μὲ κυβερνᾷ, διατάσσῃ διαφορετικά.

18 πιστὸς δὲ ὁ Θεὸς ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ.

18 Μὴ ὑποθέσετε ὅμως ἐξ αὐτοῦ, ὅτι ὅλα ὅσα λέγω, εἶναι ἄστατα καὶ ἀβέβαια. Εἶναι ἄξιος πάσης ἐμπιστοσύνης ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ἐγγυᾶται, ὅτι ὁ λόγος μας, τὸν ὁποῖον σᾶς ἐκηρύξαμεν καὶ ὁ ὁποῖος εἶναι λόγος ἰδικός του, δὲν ἔγινεν ἀμφίβολος καὶ ἀβέβαιος, ναὶ καὶ ὄχι.

19 ὁ γὰρ τοῦ Θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι᾿ ἡμῶν κηρυχθείς, δι᾿ ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ, ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν·

19 Διότι τὸ κήρυγμά μου περὶ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ ἐκηρύχθη μεταξύ σας διὰ μέσου ἡμῶν, ἤτοι δι᾿ ἐμοῦ καὶ τοῦ Σιλουανοῦ καὶ τοῦ Τιμοθέου, δὲν ἀπεδείχθη ἀπὸ τὴν πεῖραν σας ναὶ καὶ ὄχι, ἀβέβαιον δηλαδὴ καὶ ἄστατον, ἀλλ᾿ ἀπεδείχθησαν τὰ ἀναφερόμενα εἰς αὐτὸν (τὸν Χριστὸν) βέβαια καὶ ἀπαρασάλευτα.

20 ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι Θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ ναὶ καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμήν, τῷ Θεῷ πρὸς δόξαν δι᾿ ἡμῶν.

20 Διότι ὅλαι αἱ ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ, διὰ μέσου τοῦ Χριστοῦ ἐπραγματοποιήθησαν καὶ ἐβεβαιώθησαν ὑπ᾿ αὐτοῦ καὶ ἀπεδείχθησαν ναὶ καὶ ἀμήν, διὰ νὰ δοξάζεται ὁ Θεὸς διὰ τῆς διακονίας καὶ τοῦ κηρύγματος ἡμῶν τῶν Ἀποστόλων.

21 ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν καὶ χρίσας ἡμᾶς Θεός,

21 Ἐκεῖνος δέ, ὁ ὁποῖος δίδει τὴν βεβαιότητα καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς σᾶς, καὶ ὁ ὁποῖος μᾶς στηρίζει, ὥστε νὰ μένωμεν πιστοὶ καὶ ἀσάλευτοι εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ὁ ὁποῖος μᾶς ἔχρισε μὲ τὴν χάριν τοῦ Πνεύματός του, εἶναι ὁ Θεός.

22 ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα τοῦ Πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

22 Αὐτὸς καὶ μᾶς ἐσφράγισεν ὡς ἰδικούς του καὶ ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας μας τὸ Πνεῦμα του ὡς ἀρραβῶνα καὶ ἀσφαλῆ ἐγγύησιν περὶ τοῦ ὅτι θὰ πληρώσῃ ὅλας τὰς ὑποσχέσεις, ποὺ μᾶς δίδει μὲ τὸ εὐαγγέλιόν του.

15-16) 1 Κρ. ις΄ 5. 6. Ῥμ. α΄ 11. ιε΄ 29. 17) 1 Κρ. δ΄ 18. Μτ. ε΄ 37. Ἰκ. ε΄ 12. 18) 1 Κρ. α΄ 9. ι΄ 13. 19) 1 Θσ. α΄ 1. 2 Θσ. α΄ 1. 1 Πτ. ε΄ 12. Πρ. ιε΄ 40 - ιη΄ 5. 20) 1 Κρ. ιδ΄ 16. Ῥμ. γ΄ 3. ιε΄ 8. 21-22) ε΄ 5. Ἐφ. α΄ 13. 14. δ΄ 30. 1 Ἰν. β΄ 20. 27. Ῥμ. η΄ 15. 16.

23 Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχήν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν οὐκέτι ἦλθον εἰς Κόρινθον.

23 Καὶ διὰ νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ταξιδίου μου, ἐπικαλοῦμαι τὸν καρδιογνώστην Θεὸν νὰ ἴδῃ αὐτὸς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου καὶ νὰ μαρτυρήσῃ, ἐὰν εἶναι ἀλήθεια, ὅτι δὲν ἦλθα ἀκόμη εἰς τὴν Κόρινθον, ἐπειδὴ σᾶς λυποῦμαι καὶ δὲν θέλω νὰ δοκιμάσετε τὴν αὐστηρότητά μου.

24 οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν· τῇ γὰρ πίστει ἑστήκατε.

24 Λέγω δὲ τὸ τελευταῖον αὐτό, ὄχι διότι εἴμεθα κύριοι τῆς πίστεώς σας καὶ ἔχομεν ἐξουσίαν εἰς σᾶς σὰν νὰ εἶσθε δοῦλοι μας. Εἴμεθα ὅμως συνεργάται τῆς χαρᾶς σας καὶ θέλομεν νὰ συντελῶμεν, ὅπως αὐξάνῃ ἡ χαρά σας. Ἀποκλείεται δὲ ὁλότελα τὸ νὰ ἐξουσιάζωμεν τὴν πίστιν σας, διότι σεῖς στέκεσθε καλὰ καὶ εἶσθε στερεωμένοι εἰς τὴν πίστιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Στίχ. 1-11. Συνιστᾷ ἀγάπην πρὸς τὸν μετανοήσαντα.

Ἔκρινα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς.

Ἀπεφάσισα δὲ τοῦτο καὶ διὰ τὸν ἑαυτόν μου. Ηὗρα δηλαδὴ καλύτερον καὶ διὰ τὸν ἑαυτόν μου νὰ μὴ ἔλθω πάλιν εἰς σᾶς ἀναγκασμένος καὶ ἐγὼ νὰ σᾶς λυπῶ μὲ τοὺς ἐλέγχους μου, ἀλλὰ καὶ σεῖς νὰ μὲ λυπῆτε μὲ τὰς ἀταξίας, ποὺ θὰ βλέπω μεταξύ σας.

2 εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστιν ὁ εὐφραίνων με εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ;

2 Ὡρισμένως δὲ ἢ ἐγὼ ἢ σεῖς θὰ ἐδοκιμάζαμεν λύπην. Διότι, ἐὰν ἐγὼ μὲ τοὺς ἐλέγχους μου προκαλῶ λύπην μετανοίας εἰς σᾶς, ποῖος ἄλλος μὲ εὐφραίνει παρὰ ἐκεῖνος, ποὺ δέχεται τοὺς ἐλέγχους μου καὶ λυπεῖται ἀπὸ ἐμέ; Ἔτσι ἐὰν ἐγὼ δὲν λυποῦμαι, θὰ λυπῆσθε ὅμως σεῖς.

3 καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην ἔχω ἀφ᾿ ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστιν.

3 Καὶ σᾶς ἔγραψα ἀκριβῶς τοῦτο εἰς προηγουμένην μου ἐπιστολήν, διὰ νὰ διορθώσετε ἐν τῷ μεταξὺ τὰς ἀταξίας, ὥστε, ἐὰν ἔλθω εἰς Κόρινθον, νὰ τὰ εὕρω ὅλα ἐν τάξει καὶ νὰ μὴ δοκιμάσω λύπην ἐξ αἰτίας ἐκείνων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔπρεπε νὰ χαίρω. Ἄλλως τε ἡ λύπη μου θὰ ἐλύπει καὶ σᾶς. Διότι ἔχω δι᾿ ὅλους σας πεποίθησιν, ὅτι ἡ χαρά μου εἶναι χαρὰ ὅλων σας.

4 ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς.

4 Μὴ νομίσετε δὲ ὅτι διὰ τοὺς ἐλέγχους, ποὺ σᾶς ἔγραψα εἰς τὴν ἐπιστολήν μου ἐκείνην, ἐγὼ δὲν ἐδοκίμασα τίποτε. Διότι σᾶς ἔγραψα ἀπὸ πολλὴν θλῖψιν καὶ στενοχωρίαν τῆς καρδίας, μὲ δάκρυα πολλά, ὄχι διὰ νὰ λυπηθῆτε, ἀλλὰ διὰ νὰ γνωρίσετε τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν ὑπερβολικὰ ἔχω πρὸς σᾶς.

5 Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλὰ ἀπὸ μέρους, ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ, πάντας ὑμᾶς.

5 Ἐὰν δὲ κάποιος μὲ τὴν σοβαρὰν ἁμαρτίαν του ἔγινε πρόξενος λύπης, αὐτὸς δὲν ἔχει λυπήσει μόνον ἐμέ, ἀλλ᾿ εἰς κάποιον βαθμὸν ἐλύπησεν ὅλους σας, διὰ νὰ μὴ σᾶς ἐπιβαρύνω μὲ τὴν κατηγορίαν, ὅτι ἐμείνατε ἀδιάφοροι εἰς τὴν παρεκτροπήν του.

---

23) β΄ 1 - 3. ια΄ 31. ιβ΄ 21. ιγ΄ 1. 2. 1 Κρ. δ΄ 21. Ῥμ. α΄ 9. 24) δ΄ 5. ς΄ 1. 1 Κρ. γ΄ 9. 22. ις΄ 13. 1 Πτ. ε΄ 3. Λκ. κβ΄ 25. 26.

Β΄. 1) α΄ 23. 2) ζ΄ 6. 7. 13 - 16. 3) 9. ιβ΄ 20. ιγ΄ 10. 1 Κρ. ιγ΄ 6. 7. 4) α΄ 12. ζ΄ 8. 12. Πρ. κ΄ 19. 31. 5) α΄ 14. 1 Κρ. ε΄ 1. 2. Ῥμ. ια΄ 25.

6 ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων·

6 Εἶναι ἀρκετὴ εἰς τὸν τοιοῦτον ἡ ἐπίπληξις αὐτή, ποὺ τοῦ ἔγινεν ἀπὸ τοὺς περισσοτέρους.

7 ὥστε τοὐναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος.

7 Ὥστε τώρα χρειάζεται ἡ ἀντίθετος πρὸς τὴν ἐπίπληξιν συμπεριφορά. Πρέπει μᾶλλον σεῖς νὰ τοῦ δώσετε τώρα χάριν καὶ συγγνώμην καὶ νὰ τὸν παρηγορήσετε, μήπως ἕνεκα τῆς ὑπερβολικῆς λύπης ἀπελπισθῇ οὗτος καὶ τὸν καταπίῃ ὁ διάβολος.

8 διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην.

8 Δι' αὐτὸ σᾶς παρακαλῶ νὰ δείξετε δημοσίᾳ εἰς αὐτὸν ἀγάπην πραγματικὴν καὶ βεβαίαν.

9 εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε.

9 Διότι δι' αὐτὸ καὶ σᾶς ἔγραψα εἰς τὴν προηγουμένην μου ἐπιστολήν, διὰ νὰ γνωρίσω τὴν δοκιμασμένην πρόοδόν σας, ἐὰν εἰς ὅλα ἔχετε ὑπακοήν. Καὶ τὴν ἐδείξατε, ὅταν ἀπεκόψατε τὸν παρεκτραπέντα, ὅπως καὶ τώρα θὰ τὴν δείξετε δεχόμενοι πάλιν αὐτόν.

10 ᾧ δέ τι χαρίζεσθε, καὶ ἐγώ· καὶ γὰρ ἐγὼ εἴ τι κεχάρισμαι ᾧ κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ Χριστοῦ,
11 ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.

10 Εἰς ὅποιον δὲ παρέχετε χάριν καὶ συγγνώμην εἰς κάτι, δίδω καὶ ἐγὼ χάριν. Διότι καὶ ἐγώ, ἂν ἔχω χαρίσει κάτι, εἰς ὅποιον τὸ ἔχω χαρίσει, διὰ σᾶς τὸ ἐχάρισα ὑπὸ τὰ βλέμματα τοῦ Χριστοῦ, ποὺ τὸν αἰσθάνομαι νὰ μὲ παρακολουθῇ.
11 Δηλαδὴ πρὸς πνευματικὴν ὠφέλειαν καὶ πρὸς δόξαν τοῦ Χριστοῦ ἔκαμα τὴν χάριν αὐτήν, διὰ νὰ μὴ νικηθῶμεν μὲ ἀπάτην ἀπὸ τὸν σατανᾶν. Λέγω δὲ μὲ ἀπάτην τοῦ σατανᾶ, διότι γνωρίζομεν τὰς δολίας ἐπινοήσεις του.

Στίχ. 12-17. Οἱ Ἀπόστολοι εἶναι εἰλικρινεῖς ἐργάται τοῦ εὐαγγελίου.

12 Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρῳάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεῳγμένης ἐν Κυρίῳ,

12 Σᾶς εἶπα, ὅτι εἰς τὴν Ἀσίαν ἐδοκίμασα πειρασμοὺς καὶ θλίψεις. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἔφυγα ἀπ' ἐκεῖ, ἄλλου εἴδους θλῖψις μὲ εὗρεν. Ὅταν δηλαδὴ ἦλθα εἰς τὴν Τρῳάδα διὰ νὰ κηρύξω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐνῷ ἐκεῖ μοῦ εἶχε ἀνοιχθῇ θύρα καὶ εὐκαιρία διὰ τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου,

13 οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου τῷ μὴ εὑρεῖν με Τίτον τὸν ἀδελφόν μου, ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.

13 δὲν ἠμποροῦσα νὰ ἔχω ἀνακούφισιν καὶ ἀνάπαυσιν εἰς τὸ πνεῦμα μου, ἐπειδὴ δὲν εὗρον τὸν Τίτον τὸν ἀδελφόν μου, ποὺ τὸν ἐπερίμενα νὰ μοῦ φέρῃ ἐκεῖ εἰδήσεις ἀπὸ σᾶς. Δὲν ἔμεινα λοιπὸν ἐκεῖ, ἀλλ' ἀφοῦ τοὺς ἀπεχαιρέτησα, ἐβγῆκα καὶ ἐπῆγα εἰς Μακεδονίαν, ὅπου ἔλαβα τὰς εὐχαρίστους αὐτὰς εἰδήσεις.

14 Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ καὶ τὴν ὀσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ·

14 Εὐχαριστία δὲ ὀφείλεται εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος νικῶν καὶ θριαμβεύων περιφέρει καὶ ἡμᾶς πάντοτε εἰς τὸν θρίαμβόν του, ὡς διακόνους τῆς νίκης του, ποὺ συντελεῖται διὰ τὸν Χριστὸν καὶ τὸ εὐαγγέλιόν του. Ὁ Θεὸς κατὰ τὴν θριαμβευτικὴν αὐτὴν πορείαν τοῦ εὐαγγελίου του φανερώνει διὰ μέσου ἡμῶν τὴν εὐωδίαν τῆς γνώσεώς του εἰς κάθε τόπον.

15 ὅτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ Θεῷ ἐν τοῖς σῳζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις,

15 Διότι πράγματι ἡμεῖς οἱ ἀπόστολοι καὶ κήρυκες τοῦ εὐαγγελίου εἴμεθα Χριστοῦ εὐωδία, εὐχάριστος εἰς τὸν Θεόν· εὐωδία δὲ μεταξὺ τῶν σωζομένων, καθὼς καὶ μεταξὺ ἐκείνων ποὺ καταδικάζονται εἰς αἰωνίαν ἀπώλειαν.

---

[6]) 1 Κρ. ε΄ 5. 11. 13. [7]) 10. Γλ. ς΄ 1. Ἐφ. δ΄ 32. Κλ. γ΄ 13. [9]) 3. 4. ζ΄ 15. θ΄ 13. ι΄ 6. Φλ. β΄ 22. [10-11]) 7. δ΄ 4. ια΄ 3. Ἐφ. ς΄ 11. Λκ. κβ΄ 31. [12-13]) ζ΄ 5. 6. Γλ. β΄ 1. 2. Ττ. α΄ 4. 1 Κρ. ις΄ 5 - 9. Πρ. ιδ΄ 27. κ΄ 1 - 6. [14]) 16. γ΄ 5. η΄ 16. θ΄ 15. 1 Κρ. ιε΄ 57. Κλ. β΄ 15. [15-16]) 14. δ΄ 1. 3. 1 Κρ. α΄ 18. Μτ. κα΄ 44. Λκ. β΄ 34. (Ἐφ. ε΄ 2. Φλ. δ΄ 18).

16 οἷς μὲν ὀσμὴ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὀσμὴ ζωῆς εἰς ζωήν. καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός;
17 οὐ γάρ ἐσμεν ὡς οἱ λοιποὶ καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ Θεοῦ κατενώπιον τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν.

16 Εἰς ἄλλους μὲν μυρωδιὰ θανατηφόρος, ποὺ φέρει θάνατον, εἰς ἄλλους δὲ μυρωδιὰ ζωηφόρος ποὺ παρέχει ζωήν. Καὶ ποῖος εἶναι ἱκανὸς νὰ ἐπιτελέσῃ τὰ κατορθώματα καὶ ἀποτελέσματα αὐτά; Ὄντως κανεὶς ἄλλος παρὰ μόνος ὁ Θεός.
17 Ἂς καυχῶνται ἄλλοι, ὅτι τάχα εἶναι ἱκανοί. Ἡμεῖς ὅμως δὲν εἴμεθα σὰν τοὺς πολλούς, ποὺ ἐμπορεύονται τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐξ ἰδιοτελείας τὸν νοθεύουν. Ἀλλὰ κηρύττομεν, ὅπως κηρύττει καθένας ποὺ κινεῖται ἀπὸ εἰλικρίνειαν καὶ ἄδολον ἐνδιαφέρον· ὅπως ὁμιλεῖ ἕνας ποὺ ἐμπνέεται ἀπὸ τὸν Θεόν, ἔτσι ὁμιλοῦμεν ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια τοῦ Θεοῦ, ἑνωμένοι ἀχώριστα μὲ τὸν Χριστόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Στίχ. 1-3. Οἱ Κορίνθιοι εἶναι ἀπόδειξις περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Παύλου.

Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; ἢ μὴ χρῄζομεν ὥς τινες συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν;

Ἀρχίζομεν πάλιν νὰ συσταίνωμεν τὸν ἑαυτόν μας; Ἢ μήπως χρειαζόμεθα, ὅπως μερικοὶ ἄλλοι, συστατικὰ γράμματα πρὸς σᾶς ἢ νὰ πάρωμεν ἀπὸ σᾶς συστατικὰ πρὸς ἄλλους;

2 ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε, ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων,

2 Ἡ συστατική μας ἐπιστολή, ποὺ βεβαιώνει ποῖοι εἴμεθα, εἶσθε σεῖς· ἐπιστολὴ γραμμένη μέσα εἰς τὰς καρδίας μας, ἡ ὁποία παραμένει ἀνεξάλειπτος καὶ γνωρίζεται καὶ ἀναγινώσκεται ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

3 φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ Χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ Πνεύματι Θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλ' ἐν πλαξὶ καρδίαις σαρκίναις.

3 Καὶ γίνεσθε εἰς ὅλους φανεροί, ὅτι εἶσθε ἐπιστολή, ποὺ τὴν ἔγραψεν ὁ Χριστὸς μὲ διακόνους του ἡμᾶς. Καὶ ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ ἔχει γραφῇ ὄχι μὲ μελάνι, ἀλλὰ μὲ τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος τοῦ ζῶντος Θεοῦ. Καὶ ἐγράφη ὄχι εἰς πλάκας λιθίνας, ὅπως ἄλλοτε ὁ Μωσαϊκὸς νόμος, ἀλλ' εἰς ἄλλου εἴδους πλάκας, δηλαδὴ εἰς καρδίας σαρκίνας, αἱ ὁποῖαι αἰσθάνονται καὶ κατανοοῦν καὶ ἐγκολπώνονται αὐτά, ποὺ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα γράφει εἰς αὐτάς.

Στίχ. 4-18. Ἡ Ἀποστολικὴ διακονία ἀσυγκρίτως ἀνωτέρα τῆς Μωσαϊκῆς.

4 Πεποίθησιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Θεόν.

4 Τὴν πεποίθησιν δέ, ὅτι εἶσθε ἐπιστολὴ τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία ὑπηρετήθη ἀπὸ ἡμᾶς, καθὼς καὶ τὸ θάρρος ποὺ μᾶς ἐμπνέει αὐτή, τὴν ἔχομεν διὰ μέσου τοῦ Χριστοῦ· καὶ τὴν πηγὴν καὶ τὸ στήριγμά της τὸ ἔχομεν εἰς τὸν Θεόν.

5 οὐχ ὅτι ἱκανοί ἐσμεν ἀφ' ἑαυτῶν λογίσασθαί τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ,

5 Ὄχι διότι εἴμεθα ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μας ἱκανοὶ διὰ νὰ λογαριάσωμεν, ὅτι κάτι ἀπὸ αὐτά, ποὺ κατορθώνονται εἰς τὴν ἀποστολικὴν διακονίαν μας προέρχεται ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μας καὶ ἀπὸ τὴν δύναμίν μας, ἀλλ' ἡ ἱκανότης μας εἶναι ἀπὸ τὸν Θεόν.

---

[17]) α΄ 12. δ΄ 2. ε΄ 20. ιβ΄ 19. 1 Τμ. ς΄ 5. Ττ. α΄ 11. 2 Πτ. β΄ 3. Ῥμ. ις΄ 18.

Γ. [1]) ε΄ 12. ι΄ 12. 18. Ῥμ. ις΄ 1. Πρ. ιη΄ 27. [2]) α΄ 13. 14. ζ΄ 3. 1 Κρ. θ΄ 2. [3]) Ἐξ. κδ΄ 12. λα΄ 18. λδ΄ 1. Πρμ. ζ΄ 3. Ἰζ. ια΄ 19. λς΄ 26. 2 Κρ. γ΄ 6. 7. η΄ 19. 20. Ἑβ. η΄ 10. θ΄ 4. Ῥμ. ιε΄ 16. 2 Ἰν. 12. 3 Ἰν. 13. [4-5]) 12. α΄ 15. β΄ 14. 16. 1 Κρ. ιε΄ 10. Ἰν. ιε΄ 5.

6 ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος, ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτέννει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ.

6 Αὐτὸς δὲ καὶ κανένας ἄλλος μᾶς ἔκαμεν ἱκανοὺς νὰ διακονήσωμεν εἰς διαθήκην νέαν. Αὐτὸς μᾶς ἀνέδειξε διακόνους ὄχι νόμου γραπτοῦ, ποὺ ἦτο γράμμα ἀνίσχυρον νὰ μεταδώσῃ ζωήν, ἀλλὰ πνεύματος, ποὺ ζωοποιεῖ. Διότι ὁ γραπτὸς νόμος, ἐπειδὴ δὲν παρέχει εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν ἐνίσχυσιν διὰ τὴν ἐφαρμογήν του, ὁδηγεῖ εἰς τὸν πνευματικὸν θάνατον. Τὸ πνεῦμα ὅμως τῆς Καινῆς Διαθήκης μὲ τὴν χάριν καὶ ἐνίσχυσιν, ποὺ μεταδίδει εἰς τοὺς πιστούς, χορηγεῖ εἰς αὐτοὺς ζωήν.

7 εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν ἐντετυπωμένη ἐν λίθοις ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωϋσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὴν καταργουμένην,

7 Ἐὰν δὲ ἡ διακονία τοῦ νόμου, ποὺ ὁδηγεῖ εἰς τὸν θάνατον καὶ εἶχε χαραχθῆ μὲ γράμματα εἰς λίθους, συνωδεύθη μὲ δόξαν, ὥστε νὰ μὴ ἠμποροῦν οἱ Ἰσραηλῖται νὰ κυττάξουν κατ' εὐθεῖαν τὸ πρόσωπον τοῦ Μωϋσέως διὰ τὴν λαμπρότητα καὶ δόξαν τοῦ προσώπου του, ἡ ὁποία μ' ὅλα ταῦτα ἦτο πρόσκαιρος καὶ θὰ κατηργεῖτο μίαν ἡμέραν,

8 πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ;

8 πῶς δὲν θὰ εἶναι περισσότερον ἔνδοξος ἡ διακονία τῆς Καινῆς Διαθήκης, ποὺ δίδει εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος;

9 εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς κατακρίσεως δόξα, πολλῷ μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ.

9 Διότι, ἐὰν ἡ διακονία ἐκείνη, ποὺ κατέληγεν εἰς τὴν κατάκρισιν, ἦτο ἔνδοξος, πολὺ περισσότερον ἡ διακονία αὐτή, ποὺ παρέχει εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν δικαίωσιν καὶ σωτηρίαν, ἔχει ὑπεράφθονον τὴν δόξαν.

10 καὶ γὰρ οὐδὲ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει ἕνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης.

10 Πράγματι δὲ ἔχει περισσεύουσαν τὴν δόξαν. Διότι δὲν εἶναι κἂν δόξα ἡ δόξα τοῦ δοξασμένου παλαιοῦ νόμου, ἐὰν ἤθελε συγκριθῆ πρὸς τὴν Καινὴν Διαθήκην ἕνεκα τῆς ὑπερβολικῆς δόξης, ποὺ ἔχει ἡ Διαθήκη αὐτή.

11 εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον διὰ δόξης, πολλῷ μᾶλλον τὸ μένον ἐν δόξῃ.

11 Καὶ εἶναι φυσικὸν ἡ δόξα τῆς Καινῆς Διαθήκης νὰ εἶναι ἀσυγκρίτως μεγαλυτέρα. Διότι ἐὰν ὁ νόμος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ποὺ ἦτο προσωρινὸς καὶ θὰ κατηργεῖτο μίαν ἡμέραν, ἐδοξάσθη, πολὺ περισσότερον εἶναι ἔνδοξος ἡ Καινὴ Διαθήκη, ἡ ὁποία μένει καὶ δὲν θὰ καταργηθῆ ποτέ.

12 Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα πολλῇ παρρησίᾳ χρώμεθα,

12 Ἔχοντες λοιπὸν μιὰ τέτοια ἐλπίδα, ὅτι δηλαδὴ τὸ ἔργον, ποὺ ὑπηρετοῦμεν, θὰ παρουσιασθῆ καὶ θὰ λάμψῃ εἰς τὸ μέλλον ἐνδοξότερον ἀπὸ τὴν διακονίαν τοῦ Μωϋσέως, μεταχειριζόμεθα εἰς τὸ κήρυγμά μας πολλὴν παρρησίαν καὶ ἐλευθερίαν.

13 καὶ οὐ καθάπερ Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου.

13 Καὶ δὲν θέτομεν κάλυμμα εἰς τὴν διδασκαλίαν μας διὰ νὰ ἀποκρύψωμεν ἢ συσκιάσωμεν τὴν ἀλήθειαν, ὅπως ὁ Μωϋσῆς ἔθετεν εἰς τὸ πρόσωπόν του κάλυμμα, ποὺ ἐσυμβόλιζεν, ὅτι ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ἦτο συσκιασμένη ἐμφάνισις τῆς ἀληθείας. Καὶ προετύπωνε τὸ κάλυμμα ἐκεῖνο, ὅτι οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰσραὴλ δὲν θὰ ἠμπορέσουν ἐξ αἰτίας τῆς ἀπιστίας των νὰ ἀτενίσουν καὶ νὰ ἴδουν τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος ἦτο τέλος καὶ σκοπὸς τοῦ καταργουμένου νόμου.

---

[6]) 7 - 9. ε΄ 18. 1 Κρ. ια΄ 25. ιε΄ 56. Ῥμ. ζ΄ 6. η΄ 2. Ἰν. ς΄ 63. Μτ. κς΄ 28. [7-8]) Ἐξ. λδ΄ 29. 30. 2 Κρ. γ΄ 3. 6. 11. [9]) Δτ. κζ΄ 26. 2 Κρ. ε΄ 18 - 21. Ῥμ. γ΄ 20 - 22. [10-11]) 7. 8. 13. 14. θ΄ 3. 1 Κρ. ιε΄ 41. Ῥμ. ι΄ 4. Ἑβ. ζ΄ 15 - 25. [12-13]) 4. 7. 18. — Ἐξ. λδ΄ 33. 35.

14 ἀλλ' ἐπωρώθη τὰ νοήματα αὐτῶν. ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει, μὴ ἀνακαλυπτόμενον ὅτι ἐν Χριστῷ καταργεῖται,

14 Ἀλλ' ἐτυφλώθησαν αἱ διάνοιαί των. Διότι μέχρι σήμερον μένει τὸ αὐτὸ κάλυμμα, ὅταν ἀναγινώσκεται ἀπὸ αὐτοὺς ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, καὶ δὲν σηκώνεται τοῦτο, διότι μόνον διὰ τῆς πίστεως καὶ ἑνώσεως μὲ τὸν Χριστὸν καταργεῖται τὸ κάλυμμα αὐτό.

15 ἀλλ' ἕως σήμερον, ἡνίκα ἀναγινώσκεται Μωϋσῆς, κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται·

15 Ἀλλὰ μέχρι σήμερον, ὅταν ἀναγινώσκεται ὁ νόμος τοῦ Μωϋσέως, ὑπάρχει κάλυμμα εἰς τὴν καρδίαν των, ὥστε νὰ μὴ ἠμποροῦν νὰ καταλάβουν, ὅτι πρὸς τὸν Ἰησοῦν τοὺς ὁδηγοῦν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.

16 ἡνίκα δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς Κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα.

16 Ὅταν δὲ καθένας, ποὺ ἀναγινώσκει τὸν Μωϋσῆν, ἐπιστρέψῃ πρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τότε θὰ σηκωθῆ τὸ κάλυμμα καὶ θὰ καταλάβῃ, ὅτι εἰς τὸν Χριστὸν ὡδήγει ὁ νόμος.

17 ὁ δὲ Κύριος τὸ Πνεῦμά ἐστιν· οὗ δὲ τὸ Πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία.

17 Πράγματι δὲ μὲ τὴν ἐπιστροφήν του πρὸς τὸν Χριστὸν λαμβάνει μέσα του ὁ καθένας μας καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Τὸ Πνεῦμα δὲ εἶναι ὁ Κύριος. Καὶ ὅπου ὑπάρχει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον λαμβάνομεν διὰ μέσου τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ἐκεῖ ὑπάρχει καὶ ἐλευθερία ἀπὸ τὸ κάλυμμα καὶ τὴν δουλείαν τοῦ νόμου.

18 ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν Κυρίου κατοπτριζόμενοι τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ Κυρίου Πνεύματος.

18 Καὶ ὅλοι ἡμεῖς μὲ ξέσκεπον τὸ πρόσωπον τοῦ ἐσωτερικοῦ μας ἀνθρώπου, σὰν ἄλλοι καθρέπται πνευματικοὶ δεχόμεθα καὶ ἀντανακλῶμεν τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου. Καὶ ἔτσι μεταμορφωνόμεθα καὶ λαμβάνομεν τὴν αὐτὴν ἔνδοξον εἰκόνα τοῦ Κυρίου. Καὶ προοδεύομεν ἀπὸ ἕνα βαθμὸν δόξης εἰς ἄλλον βαθμὸν ἀνώτερον, ὅπως εἶναι ἑπόμενον νὰ προοδεύῃ ὁ φωτιζόμενος ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον εἶναι ὁ Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Στίχ. 1-6. Πῶς ἀντιλαμβάνεται ὁ Παῦλος τὸ ἀποστολικόν του καθῆκον.

Διὰ τοῦτο, ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην καθὼς ἠλεήθημεν, οὐκ ἐκκακοῦμεν,

Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἔργον μας καὶ ἡ διακονία μας εἶναι τόσον ἔνδοξα, δι' αὐτὸ ἔχοντες τὴν διακονίαν αὐτὴν ὄχι ἀπὸ τὰ κατορθώματά μας, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ἔλεος, ποὺ μᾶς ἔδειξεν ὁ Θεός, δὲν ἀποκάμνομεν, ὅσους πειρασμοὺς καὶ ἂν ὑποφέρωμεν.

2 ἀλλ' ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιστῶντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

2 Ἀλλ' ἀπηρνήθημεν ὅλα ἐκεῖνα, ποὺ οἱ ἄνθρωποι τὰ κρύπτουν, διότι ἐντρέπονται νὰ τὰ φανερώσουν· καὶ δὲν συμπεριφερόμεθα μὲ πανουργίαν, οὔτε νοθεύομεν μὲ ξένας διδασκαλίας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ μὲ τὴν φανέρωσιν τῆς ἀληθείας συσταίνομεν τὸν ἑαυτόν μας εἰς κάθε ἄνθρωπον, ποὺ ἔχει συνείδησιν καὶ εἶναι εἰς θέσιν νὰ κρίνῃ ὀρθῶς· ἔχομεν δὲ καὶ μάρτυρα τῆς εἰλικρινείας μας τὸν Θεόν.

[14-15]) 11. δ΄ 3. 4. Κλ. β΄ 14. Ῥμ. ια΄ 7. 25. Ἰν. ε΄ 37 - 40. Πρ. ιε΄ 21. [16]) Ἐξ. λδ΄ 34. 1 Κρ. β΄ 10. Ῥμ. ια΄ 23. 26. 27. [17]) 18. Ῥμ. η΄ 2 - 16. Γλ. δ΄ 6. Ἰν. η΄ 36. [18]) 4. 6. 10. 11. 1 Κρ. ιγ΄ 12. Ῥμ. ς΄ 4. ιβ΄ 2. 2 Πτ. α΄ 4. Ἰν. ιζ΄ 5. 22.

Δ΄. [1]) γ΄ 4 - 6. 12. 13. 1 Κρ. ζ΄ 25. [2]) α΄ 12. β΄ 17. ε΄ 11. ς΄ 4. Ἐφ. ε΄ 11. 12. 2 Θσ. β΄ 3 - 5.

3 εἰ δὲ καὶ ἔστι κεκαλυμμένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶ κεκαλυμμένον,

3 Ἐὰν δὲ τὸ εὐαγγέλιόν μας εἶναι καὶ σκεπασμένον καὶ ἀκατανόητον, εἶναι σκεπασμένον εἰς ἐκείνους, ποὺ ἕνεκα τῆς θεληματικῆς των τυφλώσεως παραμένουν εἰς τὴν ἀπώλειαν.

4 ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσε τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ.

4 Μεταξὺ αὐτῶν ὁ σατανᾶς, ὁ ὁποῖος εἶναι θεὸς καὶ ἄρχων τοῦ αἰῶνος αὐτοῦ, ποὺ προηγεῖται τῆς δευτέρας παρουσίας, ἐτύφλωσε τὰς διανοίας τῶν ἀπίστων διὰ νὰ μὴ λάμψη εἰς αὐτοὺς ὁ φωτισμὸς τοῦ εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον κηρύττει τὴν δόξαν τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι εἰκὼν τοῦ Θεοῦ.

5 οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν Κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν.

5 Λέγω, ὅτι τὸ εὐαγγέλιον κηρύττει τὴν δόξαν τοῦ Χριστοῦ, διότι μὲ αὐτὸ δὲν κηρύττομεν τὸν ἑαυτόν μας, οὔτε δοξάζομεν τὸν ἑαυτόν μας, ἀλλὰ κηρύττομεν τὸν μὲν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Κύριον καὶ δεσπότην, τοὺς ἑαυτούς μας δὲ δούλους ἰδικούς σας πρὸς δόξαν τοῦ Ἰησοῦ.

6 ὅτι ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

6 Κηρύττομεν δὲ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον πρὸς δόξαν τοῦ Χριστοῦ, διότι ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου διέταξεν ἀπὸ τὸ σκότος νὰ λάμψη φῶς, αὐτὸς καὶ τώρα ἔλαμψεν εἰς τὰς καρδίας μας, ὄχι μόνον διὰ νὰ φωτισθῶμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ μεταδοθῆ διὰ μέσου ἡμῶν ὁ φωτισμός, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν γνῶσιν τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία δόξα ἐφανερώθη διὰ μέσου τοῦ προσώπου τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Χριστοῦ.

Στίχ. 7-12. Αἱ δυσκολίαι τῶν Ἀποστόλων εἰς τὸ ἔργον των.

7 Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν,

7 Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τῆς φωτιστικῆς καὶ ἐνδόξου αὐτῆς γνώσεως μέσα εἰς τὰ σώματά μας τὰ εὔθραυστα καὶ χωματένια, διὰ νὰ ἀποδεικνύεται, ὅτι τὸ ὑπερβολικὸν μεγαλεῖον τῆς δυνάμεως, ἡ ὁποία ὑπερνικᾷ τὰ ἐμπόδια καὶ τοὺς κινδύνους μας, εἶναι τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν προέρχεται ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἀδυνάτους.

8 ἐν παντὶ θλιβόμενοι ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι, ἀπορούμενοι ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι,

8 Καὶ ἔτσι συμβαίνει νὰ θλιβώμεθα εἰς κάθε τόπον καὶ εἰς κάθε περίστασιν, καὶ ὅμως αἱ ἐξωτερικαὶ αὐταὶ δυσκολίαι δὲν μᾶς δημιουργοῦν ἀδιέξοδον καὶ ἀγωνιώδη στενοχωρίαν. Φθάνομεν εἰς ἀπορίαν, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ἀπελπιζώμεθα ἢ νὰ ἀποστερηθῶμεν ποτὲ μέσων καὶ πόρων σωτηρίας.

9 διωκόμενοι ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι, καταβαλλόμενοι ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι,

9 Καταδιωκόμεθα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ δὲν ἐγκαταλειπόμεθα ποτὲ ἀπὸ τὸν Θεόν. Φαίνεται, ὅτι κατανικώμεθα καὶ σὰν ἄλλοι παλαισταὶ ριπτόμεθα κατὰ γῆς, ἀλλὰ δὲν χανόμεθα.

10 πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ.

10 Διαρκῶς καὶ κάθε ἡμέραν περιφέρομεν κατὰ τὰς περιοδείας μας τὸ σῶμα μας κυκλωμένον ἀπὸ τὸν ἔσχατον κίνδυνον τοῦ νὰ ἀποθάνωμεν, ὅπως ἀπέθανεν ὁ Κύριος Ἰησοῦς. Ἀλλ' αὐτὸ γίνεται διὰ νὰ φανερωθῆ εἰς τὸν κόσμον μὲ τὰς ἀπελευθερώσεις τοῦ σώματός μας ἀπὸ τοὺς καθημερινοὺς κινδύνους, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐξακολουθεῖ νὰ ζῆ.

[3]) β΄ 15. 1 Κρ. α΄ 18. [4]) γ΄ 14. 15. 2 Θσ. β΄ 9 - 12. Κλ. α΄ 15. Ἑβ. α΄ 3. Ἰν. α΄ 1. 2. 14. ιβ΄ 31. ιδ΄ 9. [5]) α΄ 24. 1 Κρ. α΄ 13 γ΄ 5. 21 - δ΄ 1. [6]) Γν. α΄ 3. Ἰβ. ιβ΄ 22. λζ΄ 14. 2 Πτ. α΄ 19. Μτ. δ΄ 16. [7]) γ΄ 5. ε΄ 1. 2 Τμ. β΄ 20. 1 Κρ. α΄ 21 - β΄ 5. [8-10]) α΄ 5. 8. ς΄ 4. 5. ζ΄ 5. ιβ΄ 10. 1 Κρ. δ΄ 9 - 12. Μτ. κ΄ 22. 23.

11 ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν.

11 Διότι πάντοτε ἡμεῖς, ποὺ παρὰ τοὺς τόσους κινδύνους ζῶμεν, παραδιδόμεθα εἰς θάνατον πρὸς δόξαν τοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ φανερωθῆ μὲ τὴν θνητὴν σάρκα μας καὶ ἡ δύναμις τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ, ποὺ παρεμβαίνει καὶ προλαμβάνει τὸν θάνατόν μας.

12 ὥστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν.

12 Ὥστε τοὺς μὲν κινδύνους τοῦ θανάτου τοὺς ὑποφέρομεν ἡμεῖς, τὴν δὲ πνευματικὴν ζωήν, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν κινδυνώδη δρᾶσιν μας, καρποῦσθε σεῖς.

Στίχ. 13-18. Ἡ ἐλπὶς τῆς ἀναστάσεως γεμίζει θάρρος τοὺς Ἀποστόλους.

13 ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως κατὰ τὸ γεγραμμένον, ***ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα,*** *καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν,*

13 Παρ' ὅλους ὅμως αὐτοὺς τοὺς κινδύνους, ἐπειδὴ ἔχομεν τὸ αὐτὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ποὺ μᾶς στηρίζει εἰς τὴν πίστιν, ὅπως ἄλλοτε καὶ τὸν Δαβὶδ σύμφωνα μὲ τὸ γραμμένον εἰς τοὺς ψαλμούς· Ἐπίστευσα, δι' αὐτὸ δὲ καὶ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, ἕνεκα δὲ τούτου καὶ θαρραλέως ὁμολογοῦμεν καὶ κηρύττομεν τὸν λόγον τῆς πίστεώς μας.

14 εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν.

14 Καὶ γνωρίζομεν, ὅτι ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ἀνέστησε τὸν Κύριον Ἰησοῦν, θὰ ἀναστήση καὶ ἡμᾶς διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ καὶ θὰ μᾶς παρουσιάση ἐνδόξως εἰς τὸ βῆμα του μαζὶ μὲ σᾶς.

15 τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

15 Ναί, μαζὶ μὲ σᾶς. Διότι ὅλα διὰ σᾶς γίνονται. Ὥστε ἡ εὐεργεσία, ποὺ μᾶς κάνει ὁ Θεός, σώζων ἡμᾶς ἀπὸ τοὺς κινδύνους πρὸς χάριν σας, νὰ πλεονάση καὶ νὰ γίνη εὐεργεσία καὶ χάρις ὄχι μόνον εἰς ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους σας. Καὶ οἱ εὐεργετούμενοι ἔτσι θὰ εἶναι περισσότεροι, ὥστε καὶ ἡ εὐχαριστία πρὸς τὸν Θεὸν νὰ πλεονάση καὶ νὰ περισσεύση διὰ νὰ δοξάζεται τὸ ὄνομά του.

16 Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν, ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ ἔσωθεν ἀνακαινοῦται ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ.

16 Ἐπειδὴ δὲ γνωρίζομεν, ὅτι ὅλα τὰ δυσάρεστα ποὺ μᾶς συμβαίνουν, πρὸς εὐχαριστίαν καὶ δόξαν τοῦ Θεοῦ καταλήγουν, δι' αὐτὸ δὲν ἀποκάμνομεν, ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐξωτερικός μας ἄνθρωπος, ἤτοι τὸ σῶμα μας, φθείρεται ἀπὸ τὰς θλίψεις καὶ τοὺς κινδύνους αὐτούς, ὁ ἐσωτερικὸς ὅμως ἄνθρωπος, ἤτοι ἡ ψυχή μας γίνεται νεωτέρα ἡμέραν μὲ τὴν ἡμέραν.

17 τὸ γὰρ παραυτίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν,

17 Καὶ ξανανιώνει ἡ ψυχή μας, διότι αἱ θλίψεις μας, ποὺ γρήγορα περνοῦν καὶ εἶναι δι' αὐτὸ ἐλαφραί, κατεργάζονται εἰς ἡμᾶς εἰς ὑπερβολικὰ μεγάλον βαθμὸν αἰώνιον βάρος δόξης.

18 μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα, τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.

18 Ὁσονδήποτε δὲ βαρεῖαι καὶ ἂν εἶναι αἱ θλίψεις, θὰ τὰς αἰσθανώμεθα ὡς ἐλαφράς, ἀρκεῖ νὰ μὴ καρφώνωμεν τὸ βλέμμα μας πρὸς ἐκεῖνα, ποὺ βλέπονται μὲ τὰ μάτια τοῦ σώματος, ἀλλὰ πρὸς ἐκεῖνα ποὺ δὲν βλέπονται, μᾶς ἀναμένουν ὅμως μετὰ θάνατον. Διότι τὰ βλεπόμενα εἶναι πρόσκαιρα καὶ περνοῦν, τὰ μὴ βλεπόμενα ὅμως εἶναι αἰώνια.

[11]) Φλ. γ΄ 10. 1 Κρ. ιε΄ 31. Ῥμ. η΄ 36. [12]) ιγ΄ 9. Φλ. α΄ 22. 24. [13-14]) Ψ. ριε΄ 1. 2 Κρ. ε΄ 1. 1 Κρ. ς΄ 14. Ῥμ. η΄ 11. ιδ΄ 10. [15]) 7 - 12. α΄ 3 - 7. 11. 2 Τμ. β΄ 10. 1 Κρ. δ΄ 21. 22. [16]) 10 - 12. Ἐφ. γ΄ 16. Κλ. γ΄ 10. Ῥμ. ζ΄ 22. [17-18]) Ῥμ. η΄ 18. 24. 25. Ἑβ. ια΄ 7. 25. Μτ. ς΄ 19. 20.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Στίχ. 1-10. Ὁ Παῦλος εἶναι βέβαιος, ὅτι θὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἀνάστασιν, καὶ διʼ αὐτὸ προσπαθεῖ νὰ ἀρέσῃ μόνον εἰς τὸν Χριστόν.

Οἴδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομὴν ἐκ Θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Διʼ αὐτὸ καὶ δὲν ἀποκάμνομεν. Διότι γνωρίζομεν καλά, ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος κατοικία τῆς ψυχῆς μας, ποὺ εἶναι κατοικία πρόσκαιρος καὶ διαλύεται εὔκολα σὰν σκηνή, ἤτοι τὸ σῶμα μας, γίνῃ ἐρείπιον ἀπὸ τὰ δεινὰ καὶ διαλυθῇ ἀπὸ τὸν θάνατον, ἔχομεν ὡς ἄλλην οἰκοδομήν, ποὺ μᾶς ἑτοιμάζεται ἀπὸ τὸν Θεόν, τὸ νέον ἀθάνατον σῶμα. Αὐτὸ πλέον θὰ εἶναι σπίτι, τὸ ὁποῖον δὲν ἔκτισαν χεῖρες ἀνθρώπιναι, καὶ θὰ εἶναι αἰώνιον εἰς τοὺς οὐρανούς.

2 καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες,

3 εἴ γε καὶ ἐνδυσάμενοι οὐ γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα.

2 Καὶ ἀληθῶς, ὅσον καιρὸν εὑρισκόμεθα εἰς τὸ φθαρτὸν αὐτὸ σῶμα, στενάζομεν, διότι μὲ πολὺν πόθον ἐπιθυμοῦμεν νὰ φορέσωμεν ἐπάνω μας σὰν ἄλλο ἔνδυμα τὴν μόνιμον κατοικίαν μας, ἡ ὁποία θὰ μᾶς δοθῇ ἀπὸ τὸν οὐρανόν.

3 Καὶ ἐὰν ἀκόμη ὡς ἔνδυμα ἐκλάβωμεν τὸ νέον σῶμα, μιὰ φορὰ ποὺ θὰ φορέσωμεν τὸ ἔνδυμα αὐτό, δὲν θὰ εὑρεθῶμεν γυμνοί, χωρὶς κάποιο σῶμα.

4 καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει στενάζομεν, βαρούμενοι ἐφʼ ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι, ἀλλʼ ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς.

4 Ἡμεῖς δηλαδή, ὅσοι εἴμεθα εἰς τὸ σῶμα αὐτό, ποὺ ὁμοιάζει πρὸς σκηνήν, στενάζομεν σὰν νὰ πιεζώμεθα ἀπὸ κάποιο βαρὺ φόρτωμα. Καὶ στενάζομεν, ὄχι διότι θέλομεν νὰ ἐκδυθῶμεν τὸ σῶμα, ἀλλὰ διότι θέλομεν νὰ ἐνδυθῶμεν ἐπάνω μας τὸ οὐράνιον σῶμα, διὰ νὰ καταποθῇ ἡ θνητότης τοῦ σημερινοῦ μας σώματος ἀπὸ τὴν ἄφθαρτον ζωὴν τοῦ ἄλλου.

5 ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο Θεός, ὁ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ Πνεύματος.

5 Εἰς τὴν ἀνθρωπίνην βέβαια δύναμιν εἶναι ἀδύνατον αὐτὸ ποὺ σᾶς λέγω. Ἀλλʼ ἐκεῖνος, ποὺ μᾶς ἔπλασε διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν, ἤτοι διὰ νὰ ἐπενδυθῶμεν τὴν ἀφθαρσίαν, δὲν εἶναι ἄνθρωπος. Εἶναι ὁ Θεός, ὁ Ὁποῖος μάλιστα ὡς ἀρραβῶνα καὶ ἐπίσημον ὑπόσχεσιν περὶ τοῦ ὅτι θὰ ἀφθαρτισθῶμεν, μᾶς ἔδωκε τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

6 Θαρροῦντες οὖν πάντοτε καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου·

7 διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους· —

6 Ἔχομεν λοιπὸν θάρρος πάντοτε καὶ γνωρίζομεν, ὅτι ὅσον καιρὸν μένομεν εἰς τὸ σῶμα, εἴμεθα ξενητευμένοι ἀπὸ τὸν Κύριον.

7 Λέγω ξενητευμένοι, ὄχι διότι εἴμεθα χωρισμένοι ἀπὸ τὸν Κύριον, ἀλλὰ διότι δὲν τὸν βλέπομεν μὲ τὰ μάτια τοῦ σώματος. Διότι τὴν παροῦσαν ζωὴν τὴν περνῶμεν μὲ πίστιν, χωρὶς νὰ βλέπωμεν κατὰ πρόσωπον τὸν Κύριον.

8 θαρροῦμεν δὲ καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν Κύριον.

8 Εἴμεθα δὲ γεμάτοι θάρρος καὶ ἐπιθυμοῦμεν πολὺ νὰ ἀναχωρήσωμεν ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ νὰ μεταβῶμεν διὰ νὰ μείνωμεν μονίμως πλησίον τοῦ Κυρίου.

Ε΄. [1]) Ἰβ. δ΄ 19. 20. ιθ΄ 25. Σφ. Σλ. θ΄ 15. 2 Πτ. α΄ 13. 14. — 2 Κρ. δ΄ 14. 1 Κρ. ιε΄ 44 - 49. Πρ. ζ΄ 48. [2-3]) Ῥμ. η΄ 23. 1 Κρ. ιε΄ 53. 54. Ῥμ. ε΄ 12. [5]) α΄ 22. [6]) 8. Φλ. γ΄ 20. Ἑβ. ια΄ 10. 13. ιγ΄ 14. [7]) 1 Κρ. ιγ΄ 12. [8]) 6. Φλ. α΄ 23.

9 διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες εἴτε ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι.

9 Διʼ αὐτὸ δὲ καὶ προσπαθοῦμεν μὲ κάθε φιλοτιμίαν, εἴτε εὑρισκόμεθα μέσα εἰς τὸ σῶμα αὐτὸ τὸ φθαρτὸν καὶ ἐνδημοῦμεν εἰς αὐτό, εἴτε ἀποθνήσκομεν καὶ ἀναχωροῦμεν ἀπὸ τὸ σῶμα, νὰ εἴμεθα εὐάρεστοι εἰς αὐτόν.

10 τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν εἴτε κακόν.

10 Διότι ὅλοι ἡμεῖς πρέπει νὰ παρουσιασθῶμεν φανεροὶ καὶ ξεσκεπασμένοι ἐμπρὸς εἰς τὸ δικαστικὸν βῆμα τοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ ἀπολαύσῃ ὁ καθένας μας ἐκεῖνα, ποὺ ἔκαμε μὲ τὸ σῶμα, ἀναλόγως τῶν ὅσων ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν εἶναι τὸ σύνολον τῶν πράξεών του εἴτε κακόν.

Στίχ. 11-21. Εἰς τί ἀποβλέπει τὸ ἔργον τῶν Ἀποστόλων.

11 Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ Κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν, Θεῷ δὲ πεφανερώμεθα, ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι.

11 Ἐπειδὴ λοιπὸν γνωρίζομεν τὸν φόβον τοῦ Κυρίου, ποὺ ἐμπνέει τὸ δικαστήριόν του αὐτό, ἐπιχειροῦμεν νὰ πείσωμεν περὶ τῆς εἰλικρινείας μας τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ δὲν μᾶς ξεύρουν, εἴμεθα ὅμως φανεροὶ καὶ ξεσκεπασμένοι ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια τοῦ Θεοῦ, ἐλπίζω δέ, ὅτι ἔχομεν φανερωθῆ καὶ εἰς τὰς συνειδήσεις σας.

12 οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ οὐ καρδίᾳ.

12 Διότι δὲν συσταίνομεν πάλιν τοὺς ἑαυτούς μας εἰς σᾶς, ἀλλὰ μὲ αὐτά, ποὺ γράφομεν, σᾶς δίδομεν ἀφορμὴν νὰ καυχᾶσθε διʼ ἡμᾶς τοὺς διδασκάλους σας καὶ νὰ ἔχετε νὰ λέγετε πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι καυχῶνται διὰ πλεονεκτήματα ἐξωτερικὰ καὶ ὄχι διʼ ἐσωτερικὰ προσόντα τῆς καρδίας.

13 εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, Θεῷ, εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν.

13 Ἡμεῖς ὅμως κάθε τι ποὺ πράττομεν, τὸ κάνομεν μὲ εἰλικρίνειαν καὶ χωρὶς ἰδιοτέλειαν καὶ συμφεροντολογίαν. Καὶ εἴτε ἐκατηντήσαμεν εἰς τρέλλαν ἐπαινοῦντες τοὺς ἑαυτούς μας, πράττομεν τοῦτο πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ, διότι ἀποβλέπομεν εἰς τὸ νὰ μὴ μειωθῇ τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἀποστόλου καὶ ἐμποδισθῇ ἡ πρόοδος τοῦ εὐαγγελίου. Εἴτε μέτρια καὶ ταπεινὰ λέγομεν διὰ τοὺς ἑαυτούς μας, τὰ λέγομεν διὰ τὴν ἰδικήν σας ὠφέλειαν, διὰ νὰ διδάσκεσθε δηλαδὴ καὶ μὲ τὸ παράδειγμά μας τὴν ταπεινοφροσύνην.

14 ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἰ εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον·

14 Καὶ ἔχομεν τὰ ἀνιδιοτελῆ αὐτὰ ἐλατήρια, διότι ἡ ἀγάπη, τὴν ὁποίαν ἔδειξεν εἰς ἡμᾶς ὁ Χριστός, μᾶς σφίγγει ὅλους μαζὶ καὶ μᾶς συγκρατεῖ προσκολλημένους εἰς αὐτόν. Καὶ κρατούμεθα προσκολλημένοι εἰς αὐτόν, διότι μὲ φωτισμένην κρίσιν ἐσχηματίσαμεν πεποίθησιν περὶ τούτου, ὅτι δηλαδή, ἐὰν ἕνας — ὁ Χριστός — ἀπέθανε διʼ ὅλους ὡς ἀντιπρόσωπός των, ἄρα ὅλοι ἀπέθανον ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Χριστοῦ.

15 καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι

15 Καὶ ἀπέθανε διʼ ὅλους ὁ Χριστός, ὥστε ὅσοι εὑρίσκονται εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν νὰ μὴ ζοῦν πλέον διὰ τὸν ἑαυτόν τους,

[9]) Ῥμ. ιδ΄ 8. ιε΄ 20. [10]) θ΄ 6. Ῥμ. ιδ΄ 10. 12. Μτ. ις΄ 27. [11]) α΄ 12 - 14. β΄ 17. δ΄ 2. Γλ. α΄ 10. Ἐφ. ε΄ 21. Πρ. θ΄ 31. [12]) γ΄ 1. ια΄ 18. 1 Θσ. β΄ 17. [13]) δ΄ 15. ια΄ 1. 16. 17. ιβ΄ 1 - 11. Πρ. κς΄ 24. 25. Μρ. γ΄ 21. [14-15]) Ῥμ. ε΄ 5. 8. ς΄ 4. 8. 11. η΄ 35 - 39. ιδ΄ 7 - 9. 1 Θσ. ε΄ 10. Μτ. κ΄ 28.

ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι.

ἀλλὰ δι' ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἀπέθανε καὶ ἀνέστη ὑπὲρ αὐτῶν, πράττοντες πάντοτε τὰ ἀρεστὰ εἰς αὐτόν.

16 Ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἴδαμεν κατὰ σάρκα· εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκομεν.

16 Ὥστε ἡμεῖς ἀφ' ὅτου ἐσχηματίσαμεν τὸ φρόνημα τοῦτο, δὲν λογαριάζομεν κανένα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐξωτερικῶν προσόντων τῆς σαρκός, δηλαδὴ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς εὐγενοῦς καταγωγῆς του ἢ τοῦ πλούτου του ἢ τῆς κατὰ κόσμον σοφίας ἢ ἐπιρροῆς του. Ἐὰν δὲ κάποτε, προτοῦ νὰ πιστεύσωμεν, ἐγνωρίσαμεν τὸν Χριστόν, ὅπως τὸν παρουσίαζαν τὸ ταπεινὸν ἐξωτερικόν του καὶ ἡ καταδίκη του, τώρα ὅμως δὲν τὸν γνωρίζομεν πλέον ἔτσι.

17 ὥστε εἴ τις ἐν Χριστῷ, καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα.

17 Ἀλλ' ἐὰν συναπεθάναμεν μαζὶ μὲ τὸν Χριστόν, ἐξάγεται λοιπὸν τὸ συμπέρασμα, ὅτι καθένας, ποὺ εἶναι ἑνωμένος μὲ τὸν Χριστόν, εἶναι νέον δημιούργημα. Ἡ ἀρχαία κατάστασις, τὴν ὁποίαν εἶχε δημιουργήσει ὁ νόμος καὶ ἡ ἁμαρτία, ἐπέρασεν. Ἰδοὺ ἔχουν γίνει ὅλα νέα.

18 τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς,

18 Ὅλα δὲ αὐτὰ προέρχονται ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος μᾶς ἐσυμφιλίωσε μὲ τὸν ἑαυτόν του διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἀποστόλους τὴν διακονίαν τῆς συνδιαλλαγῆς. Μᾶς ἀνέθεσε τουτέστι νὰ περιοδεύωμεν καὶ μὲ τὸ κήρυγμά μας νὰ συμφιλιώνωμεν τοὺς ἀνθρώπους μὲ αὐτόν.

19 ὡς ὅτι Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς.

19 Ἐννοῶ δηλαδή, ὅτι ὁ Θεὸς ἦτο ἑνωμένος μὲ τὸν Χριστὸν καὶ συνεπῶς ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ δὲν ὑπῆρξε θάνατος ἁπλοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ Θεανθρώπου. Καὶ αὐτὸς ὁ ἐν τῷ Χριστῷ Θεὸς συνεφιλίωσε τὸν κόσμον πρὸς τὸν ἑαυτόν του, μὴ λογαριάζων εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ ἁμαρτήματά των. Καὶ αὐτὸς μᾶς ἀνέθεσε τὸ κήρυγμα τῆς συμφιλιώσεως.

20 Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν ὡς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν· δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ Θεῷ·

20 Ἀντιπροσωπεύοντες λοιπὸν τὸν Χριστὸν ἐνεργοῦμεν ὡς ἀπεσταλμένοι του καὶ ὡς πρεσβευταί του. Διότι ὁ Θεὸς παρακαλεῖ διὰ μέσου ἡμῶν. Παρακαλοῦμεν τοὺς ἀνθρώπους ἐξ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ καὶ τοὺς λέγομεν· Συμφιλιωθῆτε μὲ τὸν Θεόν.

21 τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ.

21 Εἶναι δὲ εὔκολον νὰ συμφιλιωθῆτε, διότι τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος δὲν ἐγνώρισεν ἐκ πείρας ἁμαρτίαν, ἀφῆκεν ὁ Θεὸς νὰ κατακριθῇ ὡς ἁμαρτωλὸς χάριν ἡμῶν, διὰ νὰ γίνωμεν ἡμεῖς δικαιοσύνη Θεοῦ διὰ τῆς ἑνώσεώς μας μετ' αὐτοῦ (τοῦ Χριστοῦ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Στίχ. 1-10. Πῶς οἱ κήρυκες τοῦ εὐαγγελίου ἐκτελοῦν τὴν διακονίαν των.

Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς —

Συνεργαζόμενοι δὲ μὲ τὸν Θεὸν εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ τῆς συμφιλιώσεως καὶ τῆς καταλλαγῆς τῶν ἀνθρώπων, σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ δείξετε μὲ τὴν διαγωγήν σας, ὅτι δὲν ἐδέχθητε ματαίως καὶ ἀνωφελῶς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ.

[16]) 1 Κρ. α΄ 22 - 23. β΄ 2. Φλ. γ΄ 2 - 9. Ἰν. η΄ 15. Μτ. ιϛ΄ 21 - 23. Λκ. α΄ 68 - 75. [17]) Ἡσ. μγ΄ 18. 19. ξε΄ 17. Γλ. ϛ΄ 15. Ἐφ. β΄ 10. Κλ. γ΄ 9 - 11. Ρμ. ϛ΄ 6. Ἰν. γ΄ 3. Ἀπ. κα΄ 5. [18-19]) γ΄ 6 - 9. δ΄ 1. Ρμ. γ΄ 24 - 26. δ΄ 6 - 8. ε΄ 10. Ἐφ. β΄ 16. Κλ. α΄ 20. 21. [20]) ϛ΄ 1. Ἐφ. ϛ΄ 20. [21]) 1 Κρ. α΄ 30. Ρμ. α΄ 17. γ΄ 21 - 26. η΄ 3. Ἰν. η΄ 46.

ΣΤ΄. [1]) α΄ 24. ε΄ 20. Γλ. β΄ 2. Φλ. β΄ 16. 1 Θσ. γ΄ 5.

*2 λέγει γάρ· **καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι· ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας** —*

2 Μὴ νομίσετε δέ, ὅτι πάντοτε ὁ Θεὸς θὰ σᾶς στέλλῃ τοὺς ἀντιπροσώπους του νὰ σᾶς παρακαλοῦν. Ὄχι. Διότι λέγει ἡ Γραφή· Εἰς καιρὸν κατάλληλον, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς δεικνύει τὰ ἐλέη του καὶ τὰς εὐνοίας του, σὲ ἐπήκουσα καὶ εἰς ἡμέραν, ποὺ δίδεται ἡ σωτηρία, σὲ ἐβοήθησα. Ἰδοὺ τώρα εἶναι καιρὸς κατάλληλος, ἰδοὺ τώρα εἶναι ἡμέρα σωτηρίας.

3 μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία,

3 Καὶ τώρα σᾶς παρακαλοῦμεν ἡμεῖς, χωρὶς νὰ δίδωμεν καμμίαν ἀφορμὴν σκανδάλου εἰς τίποτε, διὰ νὰ μὴ κατηγορηθῇ εἰς τὸ ἐλάχιστον ἡ διακονία τοῦ κηρύγματος.

4 ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις,

4 Ἀλλὰ τοὐναντίον μὲ κάθε τι συσταίνομεν καὶ ἀποδεικνύομεν τοὺς ἑαυτούς μας σὰν ἀληθινοὶ τοῦ Θεοῦ διάκονοι. Συσταίνομεν δηλαδὴ τοὺς ἑαυτούς μας μὲ ὑπομονὴν πολλήν, μὲ θλίψεις, μὲ ἀνάγκας, μὲ στενοχωρίας,

5 ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις,

5 μὲ δαρμοὺς καὶ μαστιγώσεις, ποὺ πληγώνουν τὸ σῶμα μας, μὲ φυλακίσεις, μὲ καταδιώξεις, ποὺ δὲν μᾶς ἀφίνουν νὰ σταθῶμεν πουθενά, μὲ κόπους, μὲ ἀγρυπνίας, μὲ στερήσεις φαγητοῦ,

6 ἐν ἁγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ,

6 μὲ καθαρότητα ἀπὸ κάθε ἁμαρτίαν, μὲ γνῶσιν τῆς ἀληθείας, μὲ μακροθυμίαν, μὲ καλωσύνην, μὲ ἁγιασμὸν καὶ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μὲ ἀγάπην πραγματικὴν καὶ ἐλευθέραν ἀπὸ ὑποκρισίαν,

7 ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ, διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν,

7 μὲ λόγον, εἰς τὸν ὁποῖον κηρύττεται ἡ ἀλήθεια, μὲ δύναμιν Θεοῦ, μὲ τὰ ὅπλα τὰ ἐπιθετικά, ποὺ εἶναι κατάλληλα διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς δικαιοσύνης καὶ ὁμοιάζουν πρὸς αὐτὰ ποὺ οἱ μαχόμενοι στρατιῶται φέρουν εἰς τὴν δεξιάν τους χεῖρα, καθὼς καὶ μὲ τὰ ὅπλα τὰ ἀμυντικὰ ποὺ ὁμοιάζουν πρὸς τὰ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς φερόμενα. Εἴμεθα δηλαδὴ πάνοπλοι καὶ διὰ νὰ ὑπερασπισθῶμεν τὴν δικαιοσύνην καὶ ἀλήθειαν καὶ διὰ νὰ δημιουργήσωμεν τὸν θρίαμβόν της.

8 διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας, ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς,

8 Ἀποδεικνύομεν ποῖοι εἴμεθα μὲ τὴν δόξαν, ποὺ μᾶς ἀποδίδουν οἱ πιστεύοντες εἰς τὸ εὐαγγέλιον, καὶ μὲ τὴν ἀτιμίαν ἐκ μέρους τῶν ἀπίστων, μὲ τὴν δυσφήμησιν ἐκ μέρους τῶν συκοφαντῶν μας καὶ μὲ τὴν καλὴν φήμην καὶ τοὺς ἐπαίνους ἐκ μέρους τῶν πιστῶν. Ἐμφανιζόμεθα ὡς ἀπατεῶνες ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ὡς εἰλικρινεῖς ἀπὸ τοὺς ὀπαδούς του,

9 ὡς ἀγνοούμενοι καὶ ἐπιγινωσκόμενοι, ὡς ἀποθνήσκοντες καὶ ἰδοὺ ζῶμεν, ὡς παιδευόμενοι καὶ μὴ θανατούμενοι,

9 ὡς ἄγνωστοι λόγῳ τῆς κατὰ κόσμον ἀσημότητός μας καὶ ὡς πολὺ γνωστοὶ καὶ περισπούδαστοι· ὡς κινδυνεύοντες νὰ ἀποθάνωμεν, καὶ ὅμως ἰδοὺ ζῶμεν· ὡς ἄνθρωποι ποὺ παιδαγωγούμεθα ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ βαρυτάτας δοκιμασίας, ἀλλὰ δὲν θανατωνόμεθα.

10 ὡς λυπούμενοι ἀεὶ δὲ χαίροντες, ὡς πτωχοὶ πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες, ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα

10 Λόγῳ τῶν δοκιμασιῶν μας αὐτῶν μᾶς νομίζουν βυθισμένους εἰς λύπην, ἡμεῖς ὅμως πάντοτε χαίρομεν. Θεωρούμεθα ὡς πτωχοί, ἡμεῖς ὅμως κάμνομεν πολλοὺς πλουσίους μὲ πνευματικοὺς καὶ οὐρανίους θησαυρούς. Παρουσιαζόμεθα σὰν νὰ μὴ

[2]) Ἡσ. μθ΄ 8. Λκ. δ΄ 19. 21. Ἑβ. γ΄ 7 κτλ. [3]) η΄ 20. 21. 1 Κρ. ι΄ 32. Ρμ. ιδ΄ 13. [4-5]) δ΄ 2. 8. 9. ια΄ 23 - 27. 1 Κρ. δ΄ 11. [6]) ια΄ 6. Γλ. ε΄ 22. 1 Τμ. δ΄ 12. 1 Κρ. ιγ΄ 4. Ρμ. ιβ΄ 9. [7]) δ΄ 7. ι΄ 4. 5. 2 Τμ. β΄ 15. 1 Κρ. β΄ 4. δ΄ 20. Ρμ. η΄ 31 - 39. [8]) 1 Κρ. δ΄ 10. 12. 1 Πτ. δ΄ 14 - 16. Ἰν. ζ΄ 12. Μτ. ε΄ 11. 14 - 16. [9]) Ψ. ριζ΄ 18. 2 Κρ. δ΄ 9 - 11. [10]) η΄ 9. ια΄ 29. Φλ. δ΄ 4 - 6. 11 - 13. 1 Κρ. ζ΄ 30.

κατέχοντες.

ἔχωμεν τίποτε, καὶ ὅμως κατέχομεν ὅλα.

Στίχ. 11-18. Ὄχι στεναὶ σχέσεις μὲ τοὺς εἰδωλολάτρας.

11 Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέῳγε πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ καρδία ἡμῶν πεπλάτυνται·
12 οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν·
13 τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν, ὡς τέκνοις λέγω, πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς.
14 Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις· τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνομίᾳ; τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος;
15 τίς δὲ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς Βελίαλ; ἢ τίς μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου;
16 τίς δὲ συγκατάθεσις ναῷ Θεοῦ μετὰ εἰδώλων; ὑμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ ἐστε ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ Θεὸς ***ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι λαός.***

11 Τὸ στόμα μας ἠνοίχθη πρὸς σᾶς, ὦ Κορίνθιοι, καὶ σᾶς ὁμιλοῦμεν ἐλεύθερα καὶ μὲ πολλὴν οἰκειότητα. Ἡ καρδία μας ἔγινε πλατειὰ διὰ νὰ σᾶς περιλάβῃ ὅλους μὲ τὴν ἀγάπην της. 12 Δὲν στενοχωρεῖσθε μέσα εἰς τὴν εὐρύχωρον ἐκ τῆς ἀγάπης καρδίαν μας. Στενοχωρεῖσθε ὅμως εἰς τὰ σπλάγχνα σας, ποὺ εἶναι στενά, διότι σᾶς λείπει ἡ ἀγάπη.
13 Δείξατε καὶ σεῖς τὴν αὐτὴν ἀγαθὴν διάθεσιν πρὸς ἀνταμοιβὴν τῆς ἀγάπης μας. Σᾶς ὁμιλῶ ὡς πρὸς παιδιά μου. Πλατύνατε καὶ σεῖς τὰς καρδίας σας μὲ τὴν ἀγάπην.
14 Μὴ συνάπτετε στενὸν σύνδεσμον πρὸς τοὺς ἀπίστους, μὲ τοὺς ὁποίους δὲν ἠμπορεῖτε νὰ ἀποτελέσετε ταιριαστὸ ζευγάρι, ὥστε νὰ ἐμβαίνετε εἰς τὸν ἴδιον ζυγὸν μαζί τους. Διότι ποῖος συνεταιρισμὸς ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ δικαιοσύνης καὶ ἀνομίας; Ποία δὲ ἐπικοινωνία μεταξὺ φωτὸς καὶ σκότους;
15 Ποία δὲ συμφωνία μπορεῖ νὰ γίνῃ μεταξὺ τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Σατανᾶ; Ἢ ποῖον μερίδιον δύναται νὰ ἔχῃ ἕνας πιστὸς μὲ ἕνα ἄπιστον;
16 Πῶς δὲ ἠμπορεῖ νὰ εὑρίσκωνται μαζὶ εἰς τὸν ἴδιον τόπον ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ εἴδωλα; Ναί· δὲν ἔχουν καμμίαν θέσιν τὰ εἴδωλα εἰς σᾶς. Διότι σεῖς εἶσθε ναὸς τοῦ ζῶντος Θεοῦ, καθὼς εἶπεν εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην ὁ Θεός· Ὅτι θὰ κατοικήσω μέσα των καὶ θὰ περιπατήσω μεταξύ των καὶ θὰ εἶμαι Θεὸς ἰδικός των καὶ αὐτοὶ θὰ εἶναι λαός μου.

17 ***διὸ ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε, λέγει Κύριος, καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε, κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς,***

17 Δι᾽ αὐτὸ ἐξέλθετε ἀπὸ μέσα ἀπὸ τοὺς ἀπίστους καὶ ξεχωρισθῆτε ἀπὸ αὐτούς, λέγει ὁ Κύριος, καὶ μὴ ἐγγίζετε ὁτιδήποτε ἀκάθαρτον. Καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς δεχθῶ μὲ στοργὴν πατρικήν.

18 καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

18 Καὶ θὰ γίνω πατέρας σας καὶ σεῖς θὰ εἶσθε παιδιά μου καὶ θυγατέρες μου, λέγει ὁ Κύριος ὁ παντοκράτωρ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Στίχ. 1-16. Τὰ ἀληθινὰ αἰσθήματα τοῦ Παύλου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κορίνθου, παρὰ τὰς προηγηθείσας ἐπιπλήξεις του.

Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἁγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἔχομεν τὰς ὑποσχέσεις αὐτάς, ἀγαπητοί, ἂς καθαρίσωμεν τοὺς ἑαυτούς μας ἀπὸ κάθε τι, ποὺ μολύνει τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα μας καὶ ἂς τελειοποιούμεθα εἰς τὴν ἁγιωσύνην μὲ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ.

11-12) Ἰζ. λγ΄ 22. Ψ. ριη΄ 32. 2 Κρ. ζ΄ 3. 1 Ἰν. γ΄ 17. 13) 1 Κρ. δ΄ 14. 1 Τμ. ε΄ 4. 14-16) Λτ. ιθ΄ 19. κς΄ 12. Δτ. κβ΄ 10. Ἱρ. λθ΄ : λβ΄ 38. Ἰζ. λζ΄ 27. Ἐφ. ε΄ 8. 11. 1 Ἰν. α΄ 6. Ἑβ. η΄ 10. 1 Κρ. γ΄ 16. ι΄ 20. Ἰν. ιδ΄ 23. 17) Ἡσ. νβ΄ 11. Ἰζ. κ΄ 34. 41. Σφν. γ΄ 20. Ζχ. ι΄ 8. Ἀπ. ιη΄ 4. 18) Ἡσ. μγ΄ 6. 2 Βσ. ζ΄ 8. 14.

Ζ΄. 1) ε΄ 11. 1 Κρ. ζ΄ 34. 1 Θσ. γ΄ 13. ε΄ 23. 1 Ἰν. γ΄ 3. Ῥμ. ιγ΄ 12.

2 Χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἠδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν.

2 Κάμετε μὲ τὴν ἀγάπην χῶρον εἰς τὰς καρδίας σας δι᾽ ἡμᾶς. Κανένα δὲν ἠδικήσαμεν· κανένα δὲν διεφθείραμεν· εἰς κανένα δὲν ἐδείχθημεν πλεονέκται.

3 οὐ πρὸς κατάκρισιν λέγω· προείρηκα γὰρ ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστε εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ συζῆν.

3 Δὲν λέγω ταῦτα διὰ νὰ σᾶς κατακρίνω· διότι ἔχω εἴπει προτήτερα, ὅτι εἶσθε μέσα εἰς τὰς καρδίας μας διὰ νὰ συναποθάνωμεν καὶ συζήσωμεν μαζί σας.

4 πολλή μοι παρρησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν.

4 Ἔχω πολὺ θάρρος καὶ πεποίθησιν εἰς σᾶς· ἔχω πολλὴν καύχησιν διὰ σᾶς· εἶμαι γεμᾶτος ἀπὸ τὴν παρηγορίαν, τὴν ὁποίαν μοῦ ἐπροξένησεν ἡ διόρθωσίς σας· ἔχω μὲ τὸ παραπάνω περισσεύουσαν τὴν χαράν, ὥστε αὐτὴ ὑπερτερεῖ ὅλην τὴν θλῖψιν μας.

5 Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν ἡ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ᾽ ἐν παντὶ θλιβόμενοι· ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι.
6 ἀλλ᾽ ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου·

5 Ναί· ὑπερτερεῖ καὶ ἐπικρατεῖ ἡ χαρά μας. Διότι πράγματι, ὅταν ἤλθαμεν εἰς Μακεδονίαν, δὲν εὗρε καμμίαν ἀνακούφισιν τὸ πονεμένον σῶμα μας, ἀλλ᾽ ἀπὸ κάθε τι ἐθλιβόμεθα. Ἀπ᾽ ἔξω ἀπὸ τοὺς ἀπίστους ἐγίνοντο μάχαι ἐναντίον μας, ἀπὸ μέσα διὰ τοὺς ἀσθενεῖς ἀδελφοὺς μᾶς κατελάμβανον φόβοι, μήπως παρασυρθοῦν καὶ ἀποπλανηθοῦν ἀπὸ τὴν πίστιν.
6 Ἀλλ᾽ ὁ Θεός, ποὺ παρηγορεῖ τοὺς ταπεινωμένους, μᾶς ἐπαρηγόρησε μὲ τὴν παρουσίαν τοῦ Τίτου.

7 οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ᾗ παρεκλήθη ἐφ᾽ ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι.

7 Ἐπαρηγορήθην δὲ ὄχι μόνον ἀπὸ τὸν ἐρχομὸν καὶ τὴν παρουσίαν του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν παρηγορίαν ποὺ αὐτὸς ἐπαρηγορήθη ἐξ αἰτίας σας, ὅταν μᾶς ἀνήγγελλε τὸν μεγάλον πόθον σας δι᾽ ἐμέ, τὰ πολλὰ κλάματά σας ἐπειδὴ μὲ εἴχατε λυπήσει, τὸν ζῆλον ποὺ ἐδείξατε δι᾽ ἐμὲ κατ᾽ ἐκείνων, ποὺ μὲ συκοφαντοῦν, ὥστε ἐγὼ ἀκούων ὅλα αὐτὰ περισσότερον νὰ χαρῶ.

8 ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλομαι, εἰ καὶ μετεμελόμην· βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν ὑμᾶς.

8 Ἐπαρηγορήθην δέ, διότι ἂν καὶ σᾶς ἐλύπησα μὲ τὴν ἐπιστολήν μου, δὲν μεταμέλομαι τώρα δι᾽ αὐτό, ἂν καὶ τότε ποὺ σᾶς ἔστειλα τὴν ἐπιστολήν, μετενόουν. Καὶ δὲν μεταμέλομαι τώρα, διότι βλέπω, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, καίτοι σᾶς ἐλύπησε προσκαίρως, σᾶς ἐλύπησε πρὸς ὠφέλειάν σας.

9 νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ᾽ ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ Θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν.

9 Τώρα χαίρω, ὄχι διότι ἐλυπήθητε, ἀλλὰ διότι ἡ λύπη ποὺ ἐδοκιμάσατε, σᾶς ὡδήγησεν εἰς μετάνοιαν. Διότι ἐλυπήθητε ὅπως θέλει ὁ Θεός, διὰ νὰ μὴ βλαβῆτε πνευματικῶς εἰς τίποτε ἀπὸ ἡμᾶς.

1-3) ς΄ 11 - 13. ιβ΄ 17. 18. 1 Κρ. δ΄ 14. 4) 14. η΄ 24. 1 Κρ. ιε΄ 31. 5) β΄ 12. 13. ια΄ 24 - 29. Πρ. κ΄ 1. 2. 6) 13. α΄ 3. 4. 1 Κρ. ις΄ 17. 7-8) 9 - 12. β΄ 3. 4. Γλ. β΄ 5. Φλμ. 15. 9) 8. Ῥμ. η΄ 27.

10 ἡ γὰρ κατὰ Θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται· ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται.

11 ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο, τὸ κατὰ Θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς, πόσην κατειργάσατο ὑμῖν σπουδήν, ἀλλὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλὰ ἐκδίκησιν! ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἁγνοὺς εἶναι ἐν τῷ πράγματι.

12 ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος, οὐδὲ εἵνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος, ἀλλ' εἵνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

13 Διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα. ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει ὑμῶν περισσοτέρως μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου, ὅτι ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν·

14 ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατῃσχύνθην, ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτω καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ἡ ἐπὶ Τίτου ἀλήθεια ἐγενήθη.

15 καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστιν ἀναμιμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν, ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν.

10 Τοὐναντίον μάλιστα ὠφελήθητε πνευματικῶς. Διότι ἡ λύπη, ποὺ εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα μετάνοιαν, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ εἰς σωτηρίαν. Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ αἰσθάνεται τὴν μετάνοιαν αὐτήν, δὲν θὰ μεταμεληθῇ ποτὲ διὰ τὴν μεταβολὴν αὐτὴν καὶ τὸ ἄλλαγμα τῶν σκέψεων καὶ ἀποφάσεών του. Ἡ λύπη ὅμως, τὴν ὁποίαν προκαλεῖ ἡ προσκόλλησις εἰς τὸν κόσμον, ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὸν ψυχικόν, κάποτε δὲ καὶ αὐτὸν τὸν σωματικὸν θάνατον.

11 Τὸ ὅτι δὲ ἡ σύμφωνος πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ λύπη φέρει ὡς ἀποτέλεσμα μετάνοιαν σωτηριώδη, ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὴν ἰδικήν σας περίπτωσιν. Διότι, ἰδοὺ ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ ὅτι ἐλυπήθητε σεῖς σύμφωνα πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, πόσον δραστηρίους καὶ σπουδαίους σᾶς ἔκαμεν, ἀλλὰ καὶ ποίαν ἀπολογίαν σᾶς ἔδωκεν, ὥστε νὰ εἶσθε τώρα δικαιολογημένοι ἀπέναντί μου· ἀλλὰ καὶ ποίαν ἀγανάκτησιν ἐδημιούργησε μέσα σας κατὰ τοῦ ἁμαρτήσαντος· ἀλλὰ καὶ φόβον, μήπως τιμωρηθῆτε ἀπὸ τὸν Θεόν· ἀλλὰ καὶ πόθον σφοδρὸν νὰ μὲ ἐπανίδητε, ἀλλὰ καὶ ζῆλον ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐκδίκησιν κατὰ τοῦ κακοῦ. Μὲ ὅλην τὴν διαγωγήν σας ἐσυστήσατε τοὺς ἑαυτούς σας καὶ ἀπεδείξατε, ὅτι εἶσθε καθαροὶ ἀπὸ πᾶσαν εὐθύνην καὶ ἐνοχὴν εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν.

12 Συνεπῶς, ἂν καὶ σᾶς ἔγραψα, δὲν σᾶς ἔγραψα κυρίως διὰ νὰ τιμωρηθῇ αὐτὸς ποὺ ἔκαμε τὴν ἀδικίαν, οὔτε διὰ νὰ ἱκανοποιηθῇ αὐτὸς ποὺ ἠδικήθη, ἀλλὰ διὰ νὰ φανερωθῇ μεταξύ σας τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἔχετε δι' ἡμᾶς, καὶ τὸ βλέπει ὁ Θεός, ὅτι εἶναι εἰλικρινές.

13 Διὰ τοῦτο ἔχομεν παρηγορηθῆ. Κοντὰ δὲ εἰς τὴν παρηγορίαν μας αὐτὴν ἐχάρημεν ἀκόμη περισσότερον διὰ τὴν χαρὰν τοῦ Τίτου, διότι ἀνεπαύθη τὸ πνεῦμα του ἀπὸ ὅλους σας καὶ ἱκανοποιήθη.

14 Ἡ χαρὰ αὐτὴ τοῦ Τίτου ἐπροκάλεσε καὶ εἰς ἐμὲ χαράν, διότι, ἐὰν εἰς κάτι εἶχα καυχηθῆ εἰς αὐτὸν διὰ σᾶς, δὲν ἐντροπιάσθην, ἀλλὰ καθὼς καὶ εἰς σᾶς ὅλα μὲ ἀλήθειαν τὰ εἴπαμεν καὶ τὰ ἐδιδάξαμεν, ἔτσι καὶ εἰς τὸν Τίτον ἡ καύχησίς μας ἀπεδείχθη ἀλήθεια.

15 Καὶ ἡ καρδία του περισσότερον τώρα, παρ' ὅσον ἄλλοτε εἶναι προσκολλημένη εἰς σᾶς, διότι ἐνθυμεῖται τὴν ὑπακοὴν ὅλων σας. Ἐνθυμεῖται, πῶς τὸν ἐδέχθητε μὲ φόβον καὶ μὲ τρόμον, μήπως τὸν δυσαρεστήσετε εἰς τίποτε καὶ δὲν ἐπιδείξετε εἰς αὐτὸν τὴν πρέπουσαν συμπεριφοράν.

[10]) Σρ. λη΄ 18. Ῥμ. ς΄ 23. ια΄ 29. Μτ. κς΄ 75. κζ΄ 3-5. [11]) 7. β΄ 5. 6. [12]) β΄ 3. 9. [13]) 6. 7. 1 Κρ. ις΄ 18. [14]) 4. α΄ 18. 19. θ΄ 2. 3. ι΄ 8. [15]) Φλ. α΄ 8. β΄ 12. 1 Κρ. β΄ 3.

16 χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν ὑμῖν.

16 Χαίρω, διότι εἰς ὅλα ἠμπορῶ νὰ ἔχω θάρρος καὶ νὰ βασίζωμαι εἰς σᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Στίχ. 1-15. Τὸ παράδειγμα τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Μακεδονίας καὶ τὸ καθῆκον τῶν Κορινθίων ὡς πρὸς τὰς εἰσφορὰς ὑπὲρ τῶν πτωχῶν.

Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας,

2 ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἡ περισσεία τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους πτωχεία αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸν πλοῦτον τῆς ἁπλότητος αὐτῶν·

3 ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ ὑπὲρ δύναμιν, αὐθαίρετοι,

4 μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους,

5 καὶ οὐ καθὼς ἠλπίσαμεν, ἀλλ' ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ Κυρίῳ καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος Θεοῦ,

6 εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς προενήρξατο οὕτω καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην.

7 ἀλλ' ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει καὶ λόγῳ καὶ γνώσει καὶ πάσῃ σπουδῇ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε.

8 οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἑτέρων σπουδῆς καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων·

Σᾶς γνωστοποιῶ δέ, ἀδελφοί, τὸ χάρισμα τῆς ἐλεημοσύνης, ποὺ ἔχει δώσει ὁ Θεὸς εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Μακεδονίας.

2 Πραγματικὰ δὲ πρόκειται περὶ θείου χαρίσματος. Διότι ἐν μέσῳ μεγάλης δοκιμασίας θλίψεως δὲν κατεβλήθησαν, ἀλλ' ἠσθάνθησαν ὑπεράφθονον χαρὰν καὶ ἡ βαθυτάτη καὶ ἐσχάτη πτωχεία των ἀπεδείχθη μὲ τὸ παραπάνω ἀξιοθαύμαστος εἰς τὸν πλοῦτον τῆς γενναιοδωρίας καὶ τὴν προθυμίαν των εἰς τὸ νὰ συνεισφέρουν μεγάλα ποσά.

3 Λέγω δὲ τοῦτο, διότι καὶ σύμφωνα μὲ τὰς οἰκονομικάς των δυνάμεις — δίδω μαρτυρίαν δι' αὐτὸ — ἀλλὰ καὶ παραπάνω ἀπὸ τὰς δυνάμεις των ἔδωκαν ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας καὶ εὐχαριστήσεως, χωρὶς νὰ τοὺς ἀναγκάσῃ κανείς.

4 Καὶ μὲ θερμὰς παρακλήσεις μᾶς παρεκάλουν καὶ ἐζήτουν νὰ τοὺς κάμωμεν τὴν χάριν νὰ συμμετάσχουν καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν διακονίαν καὶ ὑπηρεσίαν, ποὺ ἀποβλέπει εἰς τὴν βοήθειαν τῶν πτωχῶν Χριστιανῶν.

5 Καὶ δὲν ἔδωκαν μόνον ὅπως καὶ ὅσον ἐπεριμέναμεν καὶ ἠλπίσαμεν, ἀλλ' ἔδωκαν προτήτερα καὶ τὸν ἑαυτόν τους εἰς τὸν Κύριον καὶ εἰς ἡμᾶς σύμφωνα πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

6 Καὶ ἦτο τόση ἡ προθυμία των, ὥστε διὰ νὰ μὴ δειχθῆτε ὑποδεέστεροι καὶ σεῖς, παρεκαλέσαμεν καὶ ἡμεῖς τὸν Τίτον καθὼς εἰς τὸ παρελθὸν ἔκαμεν εἰς τὴν Κόρινθον τὴν ἀρχὴν τῆς συνεισφορᾶς, ἔτσι νὰ φέρῃ εἰς πέρας μεταξύ σας καὶ τὸ γεμάτον ἀπὸ χάριν ἔργον αὐτὸ τῆς ἐλεημοσύνης σας.

7 Καὶ οἱ μὲν Μακεδόνες ἐδείχθησαν τόσον γενναῖοι. Ἀλλὰ σεῖς, καθὼς εἰς ὅλα παρουσιάζεσθε προκομμένοι μὲ τὸ παραπάνω, καὶ εἰς τὴν πίστιν καὶ εἰς τὸν λόγον τῆς σοφίας καὶ εἰς τὴν γνῶσιν τῆς ἀληθείας καὶ εἰς κάθε προθυμίαν καὶ ζῆλον, καὶ εἰς τὴν ἀγάπην ποὺ δεικνύετε σεῖς καὶ τὴν ἀπολαμβάνομεν ἡμεῖς, φροντίσατε καὶ εἰς τὴν χάριν αὐτὴν τῆς ἐλεημοσύνης νὰ δειχθῆτε μὲ τὸ παραπάνω γενναιόδωροι.

8 Δὲν λέγω αὐτὸ προστακτικῶς, ἀλλὰ σᾶς κάνω γνωστὸν τὸν ζῆλον καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἄλλων διὰ νὰ ἀποδείξω, πόσον γνησία εἶναι ἡ ἀγάπη σας.

Η΄. [1-2]) θ΄ 11. 13. 14. 1 Κρ. ιε΄ 1. Γλ. α΄ 11. Φλ. β΄ 13. 1 Θσ. α΄ 6. β΄ 14-16. Ῥμ. ιβ΄ 8. ιε΄ 26. Μρ. ιβ΄ 43. 44. [3-6]) 16. 19. θ΄ 1. 2. ιβ΄ 18. 1 Κρ. ις΄ 1. 3. Γλ. γ΄ 3. Φλ. α΄ 6. [7]) 1 Κρ. α΄ 5. ις΄ 2. [8]) 1 Κρ. ζ΄ 6. 25.

9 γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσε πλούσιος ὤν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε.

9 Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς διατάξω. Διότι γνωρίζετε καλὰ τὴν χάριν, ποὺ ἔδειξεν ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός· διότι διὰ σᾶς ἔγινε πτωχός, ἐνῷ ἦτο πλούσιος λόγῳ τοῦ ἀπείρου μεγαλείου τῆς θεότητός του. Καὶ ἐφόρεσε τὴν πτωχὴν ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ ἔγινεν ἄνθρωπος, διὰ νὰ γίνετε σεῖς πλούσιοι πνευματικῶς μὲ τὴν πτωχείαν Ἐκείνου.

10 καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι· τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει, οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ πέρυσι·

10 Δὲν σᾶς διατάσσω, ἀλλ' ἁπλῶς δίδω γνώμην εἰς τοῦτο. Διότι αὐτό, τὸ νὰ φανῆτε δηλαδὴ γενναιόδωροι εἰς τὴν εἰσφορὰν αὐτήν, εἶναι ἰδικόν σας συμφέρον. Ξεύρετε δὲ καλὰ τὸ συμφέρον σας αὐτὸ σεῖς, οἱ ὁποῖοι ἀρχίσατε ἀπὸ πέρυσι, προτοῦ ἐγὼ νὰ σᾶς προτρέψω, ὄχι μόνον νὰ ἐνεργήσετε τὴν συνεισφοράν, ἀλλὰ καὶ ἐξεδηλώσατε πρῶτοι τὴν θέλησιν νὰ ἐνεργήσετε αὐτήν.

11 νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε, ὅπως καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτω καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν.

11 Τώρα δὲ συντελέσατε καὶ ἀποτελειώσατε τὸ ἔργον τῆς συνεισφορᾶς, ὥστε καθὼς ὑπῆρχεν ἡ προθυμία τοῦ νὰ θέλετε, ἔτσι νὰ τελειώσῃ καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπιτυχὲς πέρας καὶ ἡ συνεισφορά, ἀναλόγως μὲ ὅσα ἔχετε.

12 εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται, καθὸ ἐὰν ἔχῃ τις εὐπρόσδεκτος, οὐ καθὸ οὐκ ἔχει.

12 Λέγω ἀναλόγως μὲ ὅσα ἔχετε, διότι, ὅταν ὑπάρχῃ ἡ προθυμία καὶ ἡ καλὴ διάθεσις, τότε κανεὶς εἶναι εὐπρόσδεκτος μὲ ὅ,τι ἔχει· ὄχι μὲ ὅ,τι δὲν ἔχει.

13 οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν δὲ θλῖψις, ἀλλ' ἐξ ἰσότητος ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα,

13 Διότι δὲν ἐννοῶ μὲ τὴν συνεισφορὰν αὐτὴν νὰ γίνῃ εἰς ἄλλους ἀνακούφισις, εἰς σᾶς δὲ στέρησις, ἀλλὰ λέγω σύμφωνα μὲ τὴν ἰσότητα, ποὺ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ ἀδελφῶν, τὸ ἰδικόν σας χρηματικὸν περίσσευμα νὰ συμπληρώσῃ εἰς τὴν παροῦσαν δύσκολον περίστασιν τὸ ὑστέρημα ἐκείνων.

14 ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, ὅπως γένηται ἰσότης,

14 Ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδική των πρὸς τὸν Θεὸν παρρησία, ποὺ λόγῳ τῶν δοκιμασιῶν των εἶναι περίσσια, νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἰδικόν σας τυχὸν πνευματικὸν ὑστέρημα, διὰ νὰ γίνῃ ἔτσι ἰσότης καὶ εἰς τὰ σωματικὰ καὶ εἰς τὰ πνευματικά.

15 καθὼς γέγραπται· ***ὁ τὸ πολὺ οὐκ ἐπλεόνασε, καὶ ὁ τὸ ὀλίγον οὐκ ἠλαττόνησε.***

15 Νὰ γίνῃ δὲ ἡ ἰσότης αὐτὴ σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ εἶναι γραμμένον εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν· Ἐκεῖνος ποὺ ἐμάζευσεν ἀπὸ τὸ μάννα τὸ πολύ, δὲν ἐσχημάτισε περίσσευμα, καὶ ἐκεῖνος ποὺ ἐμάζευσε τὸ ὀλίγον, δὲν ἐστερήθη οὔτε ἐπῆρεν ὀλιγώτερον. Αὐτὸ λοιπὸν ποὺ ἔγινε εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τότε ἀναγκαστικῶς διὰ θαύματος τοῦ Θεοῦ, κάμετέ το σεῖς σήμερον μὲ τὴν ἐλευθέραν προθυμίαν καὶ γενναιοδωρίαν σας.

Στίχ. 16-24. Ποῖοι θὰ τὰς συλλέξουν.

16 Χάρις δὲ τῷ Θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου,

16 Ἂς εἶναι δὲ εὐχαριστία εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος δίδει τὸν αὐτὸν πρόθυμον καὶ ἀκούραστον ζῆλον διὰ σᾶς εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Τίτου.

[9]) ε΄ 21. ς΄ 10. Φλ. β΄ 6 - 8. Ῥμ. α΄ 4. 5. Μτ. η΄ 20. [10-11]) θ΄ 2. 1 Κρ. ζ΄ 25. Φλ. δ΄ 10. [12]) Πρμ. γ΄ 27. Λκ. κα΄ 3. 4. [13-14]) θ΄ 12. Ῥμ. ιε΄ 27. Πρ. δ΄ 34. [15]) Ἐξ. ις΄ 18. [16-17]) 6. β΄ 14.

17 ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο, σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων αὐθαίρετος ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς.

17 Ἐδείχθη δὲ ὁ ζῆλος του αὐτός, διότι τὴν μὲν παράκλησίν μου τοῦ νὰ ἔλθῃ πρὸς σᾶς ἐδέχθη μὲ εὐχαρίστησιν, ἐπειδὴ δὲ ἦτο προθυμότερος ἀπὸ κάθε ἄλλον, μόνος του καὶ ἀπὸ ἰδικήν του θέλησιν καὶ εὐχαρίστησιν ἀνεχώρησε διὰ νὰ ἔλθῃ πρὸς σᾶς.

18 συνεπέμψαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν· —

18 Ἐστείλαμεν δὲ μαζί του τὸν ἀδελφόν, τοῦ ὁποίου ὁ ἔπαινος διὰ τὴν ἐπιτυχίαν, μὲ τὴν ὁποίαν κηρύττει τὸ Εὐαγγέλιον, ἀκούεται μεταξὺ ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν.

19 οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν ἡμῶν· —

19 Ὄχι μόνον δὲ ἐπαινεῖται εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ἀνεδείχθη ἀπὸ αὐτὰς συνοδοιπόρος καὶ συνεργάτης μας, ὥστε νὰ κηρύττῃ μαζὶ μὲ ἡμᾶς τὸ εὐαγγέλιον καὶ νὰ ὑπηρετῇ εἰς τὴν χάριν αὐτὴν τῆς ἐλεημοσύνης, ἡ ὁποία διακονεῖται ἀπὸ ἡμᾶς, διὰ νὰ δοξάζεται αὐτὸς ὁ Κύριος καὶ διὰ νὰ γινώμεθα ἡμεῖς προθυμότεροι παραδειγματιζόμενοι ἀπὸ τὸν ζῆλον του.

20 στελλόμενοι τοῦτο, μή τις ἡμᾶς μωμήσηται ἐν τῇ ἁδρότητι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν,

20 Εἰς τὴν διακονίαν μας δὲ αὐτὴν λαμβάνομεν προφυλάξεις ἰδιαιτέρως διὰ τοῦτο, διὰ νὰ μὴ μᾶς μεμφθῇ δηλαδὴ κανεὶς ὡς συμφεροντολόγους καὶ ἰδιοτελεῖς εἰς τὴν γενναίαν καὶ πλουσίαν αὐτὴν συνεισφοράν, ἡ ὁποία διεξάγεται καὶ διακονεῖται ἀπὸ ἡμᾶς.

21 προνοούμενοι καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον Κυρίου, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων.

21 Διότι λαμβάνομεν πρόνοιαν ἡ διαγωγή μας νὰ εἶναι καλὴ ὄχι μόνον ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων.

22 συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον πεποιθήσει πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς.

22 Ἐστείλαμεν δὲ μαζὶ μὲ αὐτοὺς τὸν ἀδελφόν μας, τὸν ὁποῖον πολλὰς φορὰς ἐδοκιμάσαμεν εἰς πολλὰς περιστάσεις, ὅτι εἶναι πρόθυμος, τώρα δὲ εἶναι πολὺ προθυμότερος ἀπὸ κάθε ἄλλην φορὰν λόγῳ τῆς πολλῆς πεποιθήσεως, ποὺ ἔχει διὰ σᾶς, ὅτι θὰ φανῆτε μεγαλόδωροι. Ὅλα λοιπὸν τὰ πρόσωπα, ποὺ σᾶς ἔστειλα διὰ τὴν συνεισφοράν, εἶναι ἐκλεκτά.

23 εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός· εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα Χριστοῦ.

23 Εἴτε διὰ τὸν Τίτον ἐρωτᾷ κανείς, ἂς μάθῃ ὅτι εἶναι σύντροφος ἰδικός μου καὶ συνεργάτης διὰ τὴν ἰδικήν σας πνευματικὴν ἐξυπηρέτησιν καὶ ὠφέλειαν. Εἴτε διὰ τοὺς ἄλλους ἐρωτᾷ κανείς, ἂς μάθῃ ὅτι εἶναι ἀδελφοί μας, ἀπεσταλμένοι Ἐκκλησιῶν, πρόσωπα διὰ τῶν ὁποίων δοξάζεται ὁ Χριστός.

24 Τὴν οὖν ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν καὶ ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ ὑμῶν εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

24 Δείξατέ τους λοιπόν, πόσον μὲ ἀγαπᾶτε καὶ πόσον ἔχω δίκαιον νὰ καυχῶμαι διὰ σᾶς. Καὶ δώσατέ τους τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀγάπης σας καὶ τῆς δικαίας καυχήσεώς μου διὰ σᾶς, σὰν νὰ ἦσαν παροῦσαι αἱ Ἐκκλησίαι ποὺ τοὺς ἀπέστειλαν καὶ νὰ ἐπληροφοροῦντο καὶ αὐταὶ περὶ τούτων.

[18-19]) 22. 23. θ΄ 3. Γλ. β΄ 10. Φλ. δ΄ 3. Πρ. ιθ΄ 29. [20-21]) ς΄ 3. Ῥμ. ιβ΄ 17. [22-23]) 17 - 19. ιβ΄ 18. [24]) ζ΄ 14.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Στίχ. 1-7. Προτροπαὶ τοῦ Ἀποστόλου διὰ γενναίαν καὶ πρόθυμον εἰσφοράν.

Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν μοί ἐστι τὸ γράφειν ὑμῖν·

Εκτὸς δὲ τῆς συστάσεώς μου διὰ τὰ πρόσωπα αὐτὰ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς συστήσω τίποτε ἄλλο, διότι διὰ τὴν σπουδαιότητα μὲν τῆς διακονίας, ποὺ ἀποβλέπει εἰς τὴν βοήθειαν τῶν πτωχῶν Χριστιανῶν, μοῦ εἶναι περιττὸν νὰ σᾶς γράψω.

2 οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαΐα παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι· καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισε τοὺς πλείονας.

2 Διότι γνωρίζω τὴν προθυμίαν σας, διὰ τὴν ὁποίαν μὲ πολλοὺς ἐπαίνους καυχῶμαι διὰ σᾶς εἰς τοὺς Μακεδόνας, εἰς τοὺς ὁποίους λέγω ὅτι ἡ Ἀχαΐα ἔχει ἑτοιμασθῆ ἀπὸ πέρυσι. Καὶ ὁ ζῆλος, ποὺ ἤναψεν ἀπὸ σᾶς, ἐπαρακίνησεν εἰς μίμησιν τοὺς περισσοτέρους.

3 ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ, ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι ἦτε,

3 Ἔστειλα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ποὺ σᾶς ἔγραψα ἀνωτέρω, διὰ νὰ μὴ ἀποδειχθῇ ἀβάσιμον καὶ ἀστήρικτον τὸ διὰ σᾶς καύχημά μας εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ τῆς συνεισφορᾶς, διὰ νὰ εἶσθε ἑτοιμασμένοι, ὅπως ἔλεγα εἰς τοὺς Μακεδόνας.

4 μήπως ἐὰν ἔλθωσι σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους, καταισχυνθῶμεν ἡμεῖς, ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς, ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ τῆς καυχήσεως.

4 Καὶ ἐνδιαφέρομαι νὰ εἶσθε ἑτοιμασμένοι, μήπως, ἐὰν συμβῇ νὰ ἔλθουν μαζί μου Μακεδόνες καὶ σᾶς εὕρουν ἀπροετοιμάστους, ἐντροπιασθῶμεν ἡμεῖς, ὥστε νὰ μὴ δικαιούμεθα πλέον μὲ τὴν πεποίθησιν αὐτὴν τῆς καυχήσεως νὰ λέγωμεν σεῖς οἱ Κορίνθιοι πόσον ἀξίζετε!

5 ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς καὶ προκαταρτίσωσι τὴν προκατηγγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἑτοίμην εἶναι, οὕτως ὡς εὐλογίαν καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν.

5 Ἐνόμισα λοιπόν, ὅτι ἦτο ἀναγκαῖον νὰ παρακαλέσω τοὺς ἀδελφοὺς νὰ ἔλθουν πρὸς σᾶς προτήτερα ἀπὸ ἐμὲ καὶ νὰ βάλουν ἐκ προτέρου τάξιν εἰς τὴν εὐλογημένην συνεισφοράν σας, τὴν ὁποίαν προανήγγειλα εἰς τοὺς Μακεδόνας. Ὥστε ὅταν ἔλθω, νὰ εἶναι ἕτοιμος ἡ συνεισφορά σας αὐτή. Νὰ εἶναι δὲ ἔτσι ἕτοιμος σὰν ἀγαθοεργία καὶ ὄχι σὰν συνεισφορά, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ δεικνύεται πλεονεξία καὶ φιλαργυρία ἐκ μέρους σας.

6 Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως φειδομένως καὶ θερίσει, καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει.

6 Τοῦτο δὲ πρέπει νὰ γνωρίζετε, ὅτι ἐκεῖνος ποὺ σπείρει μὲ τσιγγουνιάν, μὲ τσιγγουνιὰν καὶ θὰ θερίσῃ. Καὶ ἐκεῖνος ποὺ σπείρει ἄφθονα, ἄφθονα καὶ θὰ θερίσῃ.

7 ἕκαστος καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός.

7 Ὁ καθένας ἂς δίδῃ σύμφωνα μὲ τὴν ἐλευθέραν διάθεσιν τῆς καρδίας του, ὄχι μὲ λύπην ἢ ἀπὸ ἀνάγκην, διότι ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ ἐκεῖνον, ποὺ δίδει μὲ προθυμίαν καὶ χαρούμενον πρόσωπον.

Θ΄. [1-2]) η΄ 4. 10. 19. [3-4]) η΄ 16 - 24. ια΄ 17. 1 Κρ. ις΄ 2. [5]) 6. η΄ 6. 17. Φλ. β΄ 25. (Γν. λγ΄ 11. 1 Βσ. κε΄ 27). [6]) Λτ. κε΄ 21. Ἰζ. λδ΄ 26. Πρμ. ια΄ 24. ιθ΄ 17. Γλ. ς΄ 7. Ἑβ. ς΄ 7. [7]) Πρμ. κβ΄ 8. Ῥμ. ιβ΄ 8.

Στίχ. 8-15. Οἱ καρποὶ τῆς ἐλεημοσύνης.

8 δυνατὸς δὲ ὁ Θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν,

8 Εἶναι δὲ δυνατὸς ὁ Θεὸς νὰ σᾶς δώσῃ ὑπεράφθονον κάθε χάριν· καὶ τὴν χάριν τουτέστι τῆς προθυμίας εἰς τὸ νὰ εἰσφέρετε γενναίως, καὶ τὴν χάριν τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν, ὥστε νὰ ἔχετε πάντοτε εἰς ὅλα ἀπὸ τὸν ἑαυτόν σας κάθε ἐπάρκειαν καὶ νὰ πράττετε μὲ τὸ παραπάνω κάθε ἔργον ἀγαθόν.

*9 καθὼς γέγραπται· **ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.***

9 Καὶ ἔτσι νὰ γίνῃ καὶ μὲ σᾶς σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ λέγει ἡ Γραφή: Ἐμοίρασεν ἄφθονα, ἔδωκεν εἰς τοὺς πτωχούς· ἡ ἐκ τῶν ἀγαθοεργιῶν ἀρετή του μένει διὰ παντός.

10 ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χορηγήσαι καὶ πληθύναι τὸν σπόρον ὑμῶν καὶ αὐξήσαι τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν·

10 Ὁ Θεὸς δέ, ὁ ὁποῖος χορηγεῖ ἄφθονον σπόρον εἰς ἐκεῖνον ποὺ σπέρνει, καὶ ἄρτον διὰ νὰ τρώγωμεν, εἴθε νὰ χορηγήσῃ καὶ νὰ πληθύνῃ τὰ ὑλικὰ ἀγαθά σας καὶ νὰ αὐξήσῃ τοὺς καρποὺς τῆς ἀγαθοεργίας σας,

11 ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἁπλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ·

11 ὥστε νὰ γίνεσθε πλούσιοι εἰς κάθε τι, εἰς κάθε εἶδος γενναιοδωρίας, ἡ ὁποία διὰ μέσου ἡμῶν τῶν Ἀποστόλων, ποὺ μεταφέρομεν τὰς συνεισφοράς σας, συντελεῖ εἰς τὸ νὰ ἀναπέμπωνται εὐχαριστίαι εἰς τὸν Θεόν.

12 ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον ἐστὶ προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ Θεῷ· —

12 Διότι ἡ διακονία τῆς ἀγαθοεργοῦ καὶ ἱερᾶς αὐτῆς ὑπηρεσίας ὄχι μόνον προφθάνει μὲ τὸ παραπάνω τὰς ἀνάγκας τῶν Χριστιανῶν, ἀλλὰ καὶ δημιουργεῖ πλήμμυραν εὐχαριστιῶν πρὸς τὸν Θεόν.

13 διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἁπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας,

13 Καὶ τοῦτο διότι οἱ εὐεργετούμενοι ἀπὸ σᾶς λαμβάνουν πεῖραν μὲ τὴν διακονίαν αὐτὴν τῆς ἐλεημοσύνης σας περὶ τοῦ ποῖοι εἶσθε, καὶ δοξάζουν τὸν Θεὸν διὰ τὴν ὑποταγὴν εἰς τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεώς σας εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τὴν γενναιοδωρίαν, ποὺ δεικνύετε μὲ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰς ἀνάγκας τόσον τὰς ἰδικάς των, ὅσον καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν Χριστιανῶν.

14 καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν, ἐπιποθούντων ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐφ' ὑμῖν.

14 Καὶ αὐτοὶ μὲ προσευχὴν καὶ δέησιν πρὸς τὸν Θεὸν σᾶς ποθοῦν πολὺ διὰ τὴν ὑπερβολικὴν χάριν, ποὺ σᾶς ἔδωκεν ὁ Θεός.

15 χάρις δὲ τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ.

15 Εὐχαριστία δὲ ὀφείλεται εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὴν δωρεάν του, τῆς ὁποίας τὸ μέγεθος δὲν εἶναι δυνατὸν μὲ λόγους νὰ ἐκφρασθῇ.

---

[8]) Ἐφ. δ΄ 28. Φλ. δ΄ 11. 1 Τμ. ς΄ 6. Ῥμ. ιδ΄ 4. [9]) Ψ. ρια΄ 9. Ἰν. ς΄ 27. 1 Ἰν. β΄ 17. [10]) Ἠσ. νε΄ 10. Ὠσ. ι΄ 12. [11]) α΄ 11. δ΄ 15. η΄ 2. [12]) η΄ 4. 14. Φλ. β΄ 25. 30. 1 Κρ. ις΄ 17. [13-14]) η΄ 2. 1 Τμ. ς΄ 12. 2 Τμ. α΄ 3. 4. [15]) β΄ 14. Ἐφ. γ΄ 19.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Στίχ. 1-18. Ὁ Παῦλος παραμένει πάντοτε πιστὸς ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δικαιοδοσίας, τὴν ὁποίαν τοῦ ἔδωσεν ὁ Θεός.

Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πρᾳότητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς·

Σᾶς προβάλλω δὲ τὴν πραότητα καὶ ἐπιείκειαν τοῦ Χριστοῦ καὶ σᾶς προτρέπω ἐγὼ ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος, ὁ ὁποῖος ὅταν εἶμαι ἐμπρός σας καὶ σᾶς βλέπω κατὰ πρόσωπον, εἶμαι ἀσθενὴς καὶ τιποτένιος, καθὼς μὲ κατηγοροῦν οἱ συκοφάνται μου, ὅταν δὲ εἶμαι ἀπών, παίρνω θάρρος ἀπέναντί σας καὶ δεικνύομαι ἀγέρωχος.

2 δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θαρρῆσαι τῇ πεποιθήσει ᾗ λογίζομαι τολμῆσαι ἐπί τινας τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας.

2 Σᾶς παρακαλῶ δὲ νὰ μὴ μὲ ἀναγκάσετε, ὅταν ἔλθω εἰς Κόρινθον καὶ θὰ εἶμαι παρών, νὰ δείξω θάρρος μὲ τὴν πνευματικὴν καὶ τιμωρητικὴν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, τὴν ὁποίαν λογαριάζω μὲ τόλμην νὰ μεταχειρισθῶ ἐναντίον μερικῶν, οἱ ὁποῖοι μᾶς περνοῦν σὰν ἀνθρώπους, ποὺ συμπεριφέρονται καὶ κινοῦνται ἀπὸ σαρκικὰ ἐλατήρια.

3 Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα·

3 Ἀλλ' ὅσα λέγουν καθ' ἡμῶν δὲν εἶναι ἀληθῆ. Διότι ἡμεῖς, μολονότι ἔχομεν σῶμα καὶ περιβαλλόμεθα ἀπὸ σάρκα, δὲν διεξάγομεν τὸν πνευματικὸν πόλεμον καὶ ἀγῶνα μας μὲ σαρκικὰ ἐλατήρια καὶ ὅπλα.

4 τὰ γὰρ ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικά, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ Θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων· —

4 Διότι τὰ ὅπλα τῆς ἐκστρατείας μας δὲν εἶναι ἀσθενῆ ἀνθρώπινα ὅπλα, ἀλλ' εἶναι δυνατὰ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ κρημνίζουν ὀχυρώματα.

5 λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ,

5 Καὶ ὅταν λέγω ὀχυρώματα, δὲν ἐννοῶ πύργους ἢ φρούρια ὑλικά, ἀλλὰ πνευματικά. Δηλαδὴ ἀνατρέπομεν συλλογισμοὺς πονηροὺς καὶ κάθε ὑψηλοφροσύνην, ποὺ ὑψώνεται σὰν ἄλλος πύργος καὶ ἐμποδίζει τοὺς ἀνθρώπους νὰ γνωρίσουν τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἀκόμη μὲ τὰ ὅπλα μας κατανικῶμεν σὰν ἄλλον ἄοπλον καὶ παραδομένον αἰχμάλωτον κάθε ἀνθρωπίνην ἐπινόησιν καὶ σοφιστείαν καὶ ὁδηγοῦμεν τοὺς παραπλανωμένους ἀπὸ αὐτὰς εἰς τὸ νὰ ὑπακούσουν εἰς τὸν Χριστόν.

6 καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοήν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή.

6 Καὶ εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ τιμωρήσωμεν μὲ δικαιοσύνην κάθε παρακοήν, ὅταν τελειοποιηθῇ ἡ ὑπακοή σας, ὥστε εἰς τὰ τιμωρητικὰ μέτρα, ποὺ θὰ λάβωμεν, νὰ μὴ περιληφθῆτε καὶ σεῖς.

7 Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε! εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ Χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς Χριστοῦ, οὕτω καὶ ἡμεῖς Χριστοῦ.

7 Ναί· δὲν εἶναι ἀκόμη τελεία ἡ ὑπακοή σας. Δίδετε προσοχὴν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν τῶν πραγμάτων καὶ δι' αὐτὸ σᾶς ἐξαπατοῦν εὔκολα. Ἐὰν κανεὶς ἀπὸ αὐτούς, ποὺ σᾶς πλησιάζουν, ἔχῃ πεποίθησιν περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του, ὅτι εἶναι δοῦλος καὶ διάκονος τοῦ Χριστοῦ, ἂς συλλογίζεται πάλιν μόνος του τοῦτο, ὅτι καθὼς αὐτὸς εἶναι διάκονος τοῦ Χριστοῦ, ἔτσι καὶ ἡμεῖς εἴμεθα διάκονοι τοῦ Χριστοῦ.

Γ. [1]) 7. 10. 1 Κρ. α΄ 10. β΄ 3. 4. Ῥμ. ιβ΄ 1. Μτ. ια΄ 29. [2]) 11. 1 Κρ. δ΄ 21. Ῥμ. η΄ 4. [3]) δ΄ 7. ε΄ 1. 1 Τμ. α΄ 18. 2 Τμ. β΄ 3. 4. [4-6]) Πρμ. κα΄ 22. 2 Κρ. α΄ 12. 17. ς΄ 7. ιβ΄ 14. Ἐφ. ς΄ 13 - 17. 1 Κρ. α΄ 17 - 29. β΄ 4. Ῥμ. α΄ 5. [7]) 1. ια΄ 5. 12. 23. Γλ. β΄ 6. Ἰν. ζ΄ 24.

8 ἐάν τε γὰρ καὶ περισσότερόν τι καυχήσωμαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκεν ὁ Κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν, οὐκ αἰσχυνθήσομαι,

8 Διότι καὶ ἂν καυχηθῶ κάπως καὶ περισσότερον διὰ τὴν ἐξουσίαν μας, τὴν ὁποίαν μᾶς ἔδωκεν ὁ Κύριος διὰ νὰ σᾶς οἰκοδομοῦμεν καὶ ὄχι διὰ νὰ σᾶς σκανδαλίζωμεν καὶ σᾶς βλάπτωμεν, δὲν θὰ ἐντροπιασθῶ, ὅπως ἐντροπιάζονται οἱ καυχηματίαι.

9 ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν.

9 Δὲν θὰ καυχηθῶ ὅμως περισσότερον, διὰ νὰ μὴ φανῶ σὰν νὰ σᾶς ἐκφοβίζω μὲ τὰς ἐπιστολάς.

10 ὅτι αἱ μὲν ἐπιστολαί, φησί, βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί, ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος ἀσθενὴς καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος.

10 Καὶ λέγω, ὅτι δὲν θέλω νὰ φανῶ, ὅτι σᾶς ἐκφοβίζω, διότι οἱ ψευδαπόστολοι, ποὺ μᾶς συκοφαντοῦν, λέγουν, ὅτι αἱ μὲν ἐπιστολαὶ (τοῦ Παύλου) εἶναι σοβαραὶ καὶ δυναταί, ἡ προσωπική του ὅμως ἐμφάνισις εἶναι ἀσθενὴς καὶ ὁ λόγος του τιποτένιος.

11 τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἷοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ.

11 Αὐτὸς ὅμως, ποὺ λέγει αὐτὰς τὰς κατηγορίας, ἂς συλλογίζεται καλὰ τοῦτο, ὅτι ὁποῖοι εἴμεθα μὲ τὸν λόγον, ὅταν ἀπουσιάζωμεν καὶ στέλλωμεν ἐπιστολάς, τέτοιοι εἴμεθα καὶ μὲ τὸ ἔργον, ὅταν εἴμεθα παρόντες.

12 Οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρῖναι ἢ συγκρῖναι ἑαυτούς τισι τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες καὶ συγκρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς οὐ συνιοῦσιν.

12 Πράγματι εἶμαι ἀσθενής! Διότι δὲν τολμῶ νὰ κατατάξω ἢ νὰ συγκρίνω τὸν ἑαυτόν μου πρὸς μερικούς, ποὺ αὐτοσυσταίνονται. Ἀλλ' ἐκεῖνοι μετροῦν τὸν ἑαυτόν τους πρὸς τὸν ἑαυτόν τους καὶ συγκρίνουν τὸν ἑαυτόν τους μὲ τὸν ἑαυτόν τους. Εἶναι δηλαδὴ ἄνθρωποι, ποὺ αὐτοθαυμάζονται καὶ ἐπαινοῦνται μεταξύ των. Φουσκώνει ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καὶ δὲν καταλαβαίνουν πόσον εἶναι ἀνόητοι.

13 ἡμεῖς δὲ οὐχὶ εἰς τὰ ἄμετρα καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ Θεὸς μέτρου, ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν.

13 Ἡμεῖς ὅμως δὲν θὰ καυχηθῶμεν διὰ κόπους ἄλλων εἰς μέρη ἔξω ἀπὸ τὰ μέτρα τῆς δικαιοδοσίας μας, ἀλλὰ θὰ καυχηθῶμεν διὰ τὰ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δικαιοδοσίας, ποὺ μᾶς ἐξεχώρισεν ὁ Θεὸς ὡς μέτρον καὶ περιφέρειαν τῆς δράσεώς μας. Τὸ μέτρον δὲ αὐτὸ περιλαμβάνει καὶ σᾶς. Ἡ ἀποστολική μας δικαιοδοσία δηλαδὴ εἶναι νὰ φθάσωμεν ἕως καὶ εἰς σᾶς κηρύττοντες τὸ εὐαγγέλιον.

14 οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν ἑαυτούς· ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ,

14 Διότι δὲν παρατεντώνομεν τὸν ἑαυτόν μας μὲ καυχησιολογίας καὶ μὲ λόγους, ποὺ δὲν στηρίζονται εἰς τὰ πράγματα. Αὐτὸ θὰ συνέβαινεν, ἐὰν καμπτόμενοι ἀπὸ τοὺς κόπους δὲν εἴχομεν φθάσει ἕως σᾶς. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν συνέβη· διότι ἡμεῖς ἐφθάσαμεν καὶ μέχρι τῆς πόλεώς σας κηρύττοντες τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ.

15 οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις κόποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες, αὐξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περισσείαν,

15 Καὶ δὲν καυχώμεθα ἔξω ἀπὸ τὴν σφαῖραν καὶ τὸ μέτρον τῆς δικαιοδοσίας μας διὰ κόπους, ποὺ κατέβαλαν ἄλλοι, διὰ νὰ διαδώσουν ἐκεῖ τὸ εὐαγγέλιον. Ἀλλ' ἔχομεν ἐλπίδα, ὅτι ὅσον αὐξάνεται ἡ πίστις σας, θὰ ἀναδειχθῶμεν διὰ τῆς ἰδικῆς σας προόδου καὶ ἡμεῖς οἱ διδάσκαλοί σας ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δικαιοδοσίας, ποὺ μᾶς ἐδόθη ἀπὸ τὸν Θεόν, θὰ ἐπεκταθῇ δὲ καὶ ἡ δρᾶσις μας μὲ τὸ παραπάνω,

---

[8-9]) Ἰρ. α΄ 10. 2 Κρ. ζ΄ 14. ιβ΄ 6. ιγ΄ 10. 1 Κρ. δ΄ 21. ε΄ 4. 5. [10-11]) 1. 2. ιγ΄ 2. 4. 10. [12]) 18. γ΄ 1. (Γλ. ς΄ 4). [13]) 15. ιβ΄ 5. 6. Ῥμ. ιβ΄ 3. [14]) β΄ 12. 1 Κρ. δ΄ 15. θ΄ 2. [15-16]) 13. Ῥμ. ιε΄ 19 - 24. Πρ. ιθ΄ 21.

16 εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἕτοιμα καυχήσασθαι.

16 ὥστε νὰ κηρύξωμεν τὸ εὐαγγέλιον εἰς τὰς χώρας, ποὺ εἶναι πολὺ πέραν ἀπὸ τὴν πατρίδα σας, χωρὶς νὰ καυχηθῶμεν εἰς ξένην δικαιοδοσίαν διὰ κατορθώματα, ποὺ ἔγιναν ἕτοιμα ἀπὸ ἄλλους.

17 ***Ὁ δὲ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ καυχάσθω·***

17 Μὲ ἰδικούς μας δὲ κόπους, ποὺ θὰ εὐλογῇ ὁ Θεός, ἐπιτυγχάνοντες νέας κατακτήσεις διὰ τὸ εὐαγγέλιον, θὰ καυχώμεθα μὲ ταπείνωσιν ἀποδίδοντες τὸ πᾶν εἰς τὸν Κύριον, ὥστε νὰ ἐφαρμόζωμεν τὸν λόγον τῆς Γραφῆς· Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος καυχᾶται, ἂς καυχᾶται ὄχι ἀλαζονικῶς νομίζων, ὅτι ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του ἔγιναν ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα καυχᾶται, ἀλλ᾽ ἂς δοξάζῃ τὸν Κύριον, ὁ ὁποῖος δι᾽ αὐτοῦ εἰργάσθη τὰ κατορθώματα αὐτὰ καὶ ἔτσι ἂς καυχᾶται ἐν Κυρίῳ.

18 οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν, ἐκεῖνός ἐστι δόκιμος, ἀλλ᾽ ὃν ὁ Κύριος συνίστησιν.

18 Διότι δὲν εἶναι δόκιμος καὶ ἀρεστὸς εἰς τὸν Θεὸν ἐκεῖνος, ποὺ συσταίνει μόνος του τὸν ἑαυτόν του, ἀλλ᾽ ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου εὐλογεῖ τὸ ἔργον ὁ Κύριος καὶ ἔτσι συσταίνεται καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸν Κύριον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Στίχ. 1-15. Ὁ Παῦλος ὑπῆρξεν ἀνιδιοτελὴς κατὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἔργου του.

Ὄφελον ἀνείχεσθέ μου μικρὸν τῇ ἀφροσύνῃ· ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ μου.

Εἴθε νὰ μοῦ ἐδείχνατε ἀνοχὴν εἰς κάποιαν μικρὰν ἀνοησίαν, ποὺ θὰ κάμω διηγούμενος τὰ ὅσα ὁ Κύριος κατώρθωσε δι᾽ ἐμοῦ. Ἀλλ᾽ ἔχω πεποίθησιν, ὅτι μὲ ἀνέχεσθε.

2 ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς Θεοῦ ζήλῳ· ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρί, παρθένον ἁγνὴν παραστῆσαι τῷ Χριστῷ·

2 Διότι σᾶς ἀγαπῶ μὲ ζηλοτυπίαν, σὰν ἐκείνην, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ πανάγαθος Θεὸς ἀγαπᾷ τοὺς ἀνθρώπους. Σᾶς ζηλοτυπῶ δὲ ὄχι διὰ τὸν ἑαυτόν μου, ἀλλὰ διὰ τὸν Χριστόν. Διότι σᾶς ἠρραβώνισα πρὸς ἕνα ἄνδρα, πρὸς τὸν Χριστόν, διὰ νὰ σᾶς παρουσιάσω παρθένον ἁγνὴν εἰς αὐτόν. Δηλαδὴ νὰ παρουσιάσω τὰς ψυχάς σας ἁγνὰς καὶ καθαρὰς ἀπὸ κάθε πλάνην καὶ ἁμαρτίαν, ἑνωμένας μὲ τὴν πίστιν καὶ ἀγάπην εἰς μίαν πνευματικὴν νύμφην, τῆς ὁποίας νυμφίος νὰ εἶναι ὁ Χριστός.

3 φοβοῦμαι δὲ μήπως, ὡς ὁ ὄφις Εὔαν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, οὕτω φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἁπλότητος τῆς εἰς τὸν Χριστόν.

3 Φοβοῦμαι ὅμως μήπως, ὅπως τὸ φίδι ἐξηπάτησεν ἄλλοτε μὲ τὴν πανουργίαν του τὴν Εὔαν, ἔτσι διαφθαροῦν αἱ σκέψεις σας καὶ χάσετε τὴν εἰλικρίνειαν καὶ καθαρότητα, τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν πρὸς τὸν νυμφίον μας Χριστόν.

4 εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον

4 Ἔχω δὲ τὸν φόβον αὐτόν, διότι παρουσιάζεσθε πρόθυμοι νὰ ἀκούετε καὶ ἄλλους ἀδοκιμάστους διδασκάλους, ἀπέναντι τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ ἦσθε διστακτικοί. Διότι, ἐὰν μὲν ἐκεῖνος, ποὺ σᾶς ἔρχεται ὡς διδάσκαλος, κηρύσσῃ ἄλλον Ἰησοῦν, τὸν ὁποῖον ἡμεῖς δὲν σᾶς ἐκηρύξαμεν, ἢ ἐὰν λαμβάνετε μὲ τὸ κή-

[17]) Ἱρ. θ΄ 23. 1 Κρ. α΄ 31. [18]) Πρμ. κζ΄ 2. 2 Κρ. ι΄ 12. 1 Κρ. δ΄ 5. Ῥμ. β΄ 29.

ΙΑ΄. [1]) 4. 16 - 23. [2]) Ἐξ. κ΄ 5. Δτ. δ΄ 24. Ἐφ. ε΄ 25 - 27. Ῥμ. ζ΄ 4. Ἰν. γ΄ 29. Μτ. θ΄ 15. [3]) Γν. γ΄ 4. 13. Ἀπ. ιβ΄ 9. 14. κ 2. 1 Τμ. β΄ 14. Γλ. δ΄ 11. Ῥμ. ε΄ 12. Ἰν. η΄ 44. [4]) 20. Γλ. α΄ 6 - 9. γ΄ 1 - 5.

ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ἀνείχεσθε.

ρυγμά του ἄλλα χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὰ ὁποῖα δὲν ἐλάβατε ἢ ἄλλο εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον δὲν ἠκούσατε καὶ δὲν ἐδέχθητε, καλῶς θὰ ἠνείχεσθε νὰ σᾶς διδάξῃ αὐτὸς ὁ ξένος.

5 λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι τῶν ὑπὲρ λίαν ἀποστόλων.

5 Τώρα ὅμως ποῖος λόγος ὑπάρχει νὰ τὸν ἀνέχεσθε; Κανείς. Διότι φρονῶ, ὅτι ἐγὼ ὁ διδάσκαλος καὶ ἀπόστολός σας δὲν ἔχω ὑστερήσει καὶ ὑπολειφθῆ εἰς τίποτε ἀπὸ τοὺς ἐξαιρετικὰ διακεκριμένους ἀποστόλους.

6 εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ᾽ οὐ τῇ γνώσει, ἀλλ᾽ ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς.

6 Καὶ ἐὰν δὲ παραδεχθῶ, ὅτι εἶμαι ἄπειρος κατὰ τὸν λόγον καὶ τὸ ὕφος μου στερεῖται γλαφυρότητα καὶ κάλλος, δὲν εἶμαι ὅμως ἄπειρος κατὰ τὴν γνῶσιν, ἀλλ᾽ εἰς κάθε περίστασιν καὶ διδασκαλίαν καὶ ἐνέργειάν μας ἐφανερώθημεν εἰς τὰς πρὸς σᾶς σχέσεις μας ἴσοι πρὸς τοὺς ἄλλους Ἀποστόλους.

7 Ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα ἐμαυτὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε, ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν;

7 Ἢ μήπως διέπραξα ἁμαρτίαν, ὅταν ἐζήτουν μὲ τὴν ἐργασίαν μου νὰ κερδήσω τὴν συντήρησίν μου καὶ ἐταπείνωσα ἔτσι τὸν ἑαυτόν μου διὰ νὰ ἀπαλλαγῆτε σεῖς ἀπὸ τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρείας καὶ ὑψωθῆτε πνευματικῶς; Ἡμάρτησα, διότι δωρεὰν σᾶς ἐκήρυξα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ;

8 ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα λαβὼν ὀψώνιον πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν, καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς οὐ κατενάρκησα οὐδενός·

8 Ἄλλας Ἐκκλησίας ἐλαφυραγώγησα καὶ ἐπῆρα ἀπὸ αὐτὰς τὴν συντήρησίν μου διὰ νὰ ὑπηρετήσω σᾶς. Καὶ ὅταν ἤμην παρὼν μεταξύ σας καὶ ἐδοκίμασα στερήσεις, δὲν ἐπεβάρυνα κανένα.

9 τὸ γὰρ ὑστέρημά μου προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας· καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῆ ὑμῖν ἐμαυτὸν ἐτήρησα καὶ τηρήσω.

9 Διότι, ὅσα μοῦ ἔλειπαν διὰ τὴν συντήρησίν μου, μοῦ τὰ συνεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοί, ὅταν ἦλθαν ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν. Καὶ εἰς κάθε τι ἐφυλάχθην νὰ μὴ σᾶς γίνω βάρος καὶ θὰ φυλαχθῶ ἔτσι καὶ εἰς τὸ μέλλον.

10 ἔστιν ἀλήθεια Χριστοῦ ἐν ἐμοὶ ὅτι ἡ καύχησις αὕτη οὐ φραγήσεται εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασι τῆς Ἀχαΐας.

10 Ἔχω μέσα μου τὴν ἀλήθειαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ αὐτὸ ἀποτελεῖ ἐγγύησιν περὶ τοῦ ὅτι δὲν ψεύδομαι. Σᾶς βεβαιῶ λοιπὸν ὅτι ἡ καύχησίς μου αὐτή, ὅτι δὲν σᾶς ἔγινα βάρος, δὲν θὰ ἀποστομωθῇ, ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμέ, εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀχαΐας.

11 διατί; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; ὁ Θεὸς οἶδεν·

11 Διατί δὲν θὰ φραχθῇ καὶ δὲν θὰ ἀποστομωθῇ; Μήπως, ἐπειδὴ δὲν σᾶς ἀγαπῶ; Ὁ Θεὸς ἠξεύρει, ὅτι σᾶς ἀγαπῶ.

12 ὃ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελόντων ἀφορμήν, ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται εὑρεθῶσι καθὼς καὶ ἡμεῖς.

12 Αὐτὸ δὲ ποὺ κάνω ἕως τώρα ἀποφεύγων νὰ ἐπιβαρύνω ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους κηρύττω, θὰ ἐξακολουθήσω νὰ τὸ πράττω. Καὶ θὰ κηρύττω δωρεὰν τὸ εὐαγγέλιον, διὰ νὰ κόψω τελείως τὴν ἀφορμὴν ἐκείνων, ποὺ θέλουν ἀφορμήν, διὰ νὰ ἐξισώνουν εἰς τὰς καυχησιολογίας των τὸν ἑαυτόν των μὲ ἡμᾶς, ὥστε, ὅταν σᾶς ἐκμεταλλεύωνται, νὰ εὑρεθοῦν, ὅτι εἶναι καθὼς εἴμεθα καὶ ἡμεῖς, διότι θὰ λέγουν, ὅτι καὶ ἡμεῖς λαμβάνομεν ἀπὸ σᾶς.

[5]) 13. 23. ι΄ 7. ιβ΄ 11. 1 Κρ. ιε΄ 10. (Γλ. β΄ 6 - 9). [6]) ε΄ 11. ς΄ 4. Ἐφ. γ΄ 4. 1 Κρ. β΄ 1. 2. 6. [7]) 8 - 10. 1 Κρ. θ΄ 12. 18. [8-9]) ιβ΄ 13. 14. 16. Φλ. δ΄ 10. 15. 1 Θσ. β΄ 7. 9. 2 Θσ. γ΄ 8. 1 Κρ. θ΄ 7. [10]) 12. 1 Κρ. θ΄ 15. Ῥμ. γ΄ 19. θ΄ 1. ιε΄ 23. [11]) β΄ 4. ς΄ 11. 12. ιβ΄ 15. [12]) 10. ε΄ 12. ι΄ 7.

13 οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ.

13 Καὶ θέλω νὰ τοὺς ἀποκλείσω τὸ δικαίωμα νὰ λέγουν, ὅτι εἶναι σὰν καὶ μᾶς, διότι τοῦ εἴδους αὐτοῦ οἱ κήρυκες εἶναι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, ποὺ ὑποκριτικὰ παίρνουν τὸ ἐξωτερικὸν σχῆμα καὶ τὴν ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν τῶν ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ.

14 καὶ οὐ θαυμαστόν· αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός.

14 Καὶ δὲν εἶναι παράδοξον αὐτὸ διότι καὶ αὐτὸς ὁ σατανᾶς μεταβάλλεται κατὰ τὸ ἐξωτερικὸν σχῆμα εἰς ἄγγελον φωτός.

15 οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

15 Δὲν εἶναι λοιπὸν μεγάλο πρᾶγμα, ἐὰν καὶ οἱ ὑπηρέται του ἀλλάζουν σχῆμα καὶ παρουσιάζωνται σὰν ὑπηρέται δικαιοσύνης. Τὸ τέλος των ὅμως θὰ εἶναι σύμφωνον πρὸς τὰ ἔργα των.

Στίχ. 16-33. Τὰ ἀποστολικὰ ἔργα καὶ παθήματά του.

16 Πάλιν λέγω, μή τίς με δόξῃ ἄφρονα εἶναι· εἰ δὲ μή γε, κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθέ με, ἵνα κἀγὼ μικρόν τι καυχήσωμαι.

16 Πάλιν λέγω ἐκεῖνο, ποὺ σᾶς εἶπα προηγουμένως. Δηλαδὴ σᾶς λέγω, μὴ μὲ νομίσῃ κανεὶς ἀπὸ σᾶς, ὅτι εἶμαι ἄφρων καὶ ἀνόητος, ἐπειδὴ θὰ ἐπαινέσω τὸν ἑαυτόν μου. Ἐὰν ὅμως δὲν πείθεσθε, ἔστω ἐκλάβετέ με ὡς ἀνόητον, διὰ νὰ καυχηθῶ καὶ ἐγὼ ὀλίγον τι.

17 ὃ λαλῶ, οὐ λαλῶ κατὰ Κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως.

17 Ἐκεῖνο ποὺ θὰ εἴπω ἐπαινῶν τὸν ἑαυτόν μου, δὲν θὰ τὸ εἴπω ὡς δοῦλος ταπεινὸς τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ θὰ τὸ εἴπω σὰν νὰ ἔγινα ἄφρων καὶ ἀνόητος ἀπὸ τὴν πεποίθησίν μου, ὅτι ἔχω καὶ ἐγὼ δικαίωμα νὰ καυχῶμαι.

18 ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὴν σάρκα, κἀγὼ καυχήσομαι.

18 Ἀφοῦ πολλοὶ καυχῶνται διὰ προτερήματα τοῦ ἐξωτερικοῦ των ἀνθρώπου, θὰ καυχηθῶ καὶ ἐγώ.

19 ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων φρόνιμοι ὄντες·

19 Καὶ θὰ καυχηθῶ, διότι μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν ἀνέχεσθε τοὺς ἄφρονας καὶ ἀνοήτους, μολονότι εἶσθε φρόνιμοι.

20 ἀνέχεσθε γὰρ εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται, εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει.

20 Καὶ λέγω μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν, διότι ἀνέχεσθε, ἐὰν κανεὶς σᾶς καταδουλώνῃ, ἐὰν κανεὶς σᾶς κατατρώγῃ καὶ σᾶς ἐκμεταλλεύεται, ἐὰν κανεὶς σᾶς συλλαμβάνῃ σὰν τὰ πουλιὰ εἰς τὴν παγίδα, ἐὰν κανεὶς ὑψώνεται δεσποτικῶς ἐπάνω ἀπὸ σᾶς, ἐὰν κανεὶς σᾶς δέρνῃ κατὰ πρόσωπον.

21 κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἠσθενήσαμεν. ἐν ᾧ δ' ἄν τις τολμᾷ, ἐν ἀφροσύνῃ λέγω, τολμῶ κἀγώ.

21 Μὲ ἐντροπήν μου τὸ λέγω, σὰν νὰ ὑπήρξαμεν ἡμεῖς ἀσθενεῖς καὶ νὰ μὴ ἠμπορούσαμεν νὰ σᾶς κάμωμεν, ὅ,τι σᾶς ἔκαμαν ἐκεῖνοι. Μάθετε ὅμως, ὅτι εἰς ὅ,τιδήποτε καὶ ἂν τολμᾷ νὰ καυχηθῇ κανεὶς — διαπράττω ἀφροσύνην ποὺ τὸ λέγω — τολμῶ καὶ ἐγὼ νὰ καυχηθῶ.

22 Ἑβραῖοί εἰσι; κἀγώ· Ἰσραηλῖταί εἰσι; κἀγώ· σπέρμα Ἀβραάμ εἰσι; κἀγώ·

22 Διὰ ποῖον προτέρημα καὶ προσὸν καυχῶνται; Εἶναι Ἑβραῖοι; Καὶ ἐγὼ εἶμαι Ἑβραῖος καὶ ὁμιλῶ τὴν ἀραμαϊκήν. Καυχῶνται ὅτι εἶναι Ἰσραηλῖται; Εἶμαι καὶ ἐγὼ ἀπόγονος τοῦ Ἰσραήλ. Καυχῶνται ὅτι εἶναι ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ; Εἶμαι καὶ ἐγώ.

[13]) 14. 15. ιβ΄ 17. Φλ. γ΄ 2. Ῥμ. ις΄ 18. Πρ. ιε΄ 24. Μτ. ζ΄ 15. [14-15]) 13. γ΄ 9. ε΄ 10. Γλ. ε΄ 8. Ἐφ. ς΄ 12. Φλ. γ΄ 19. Ῥμ. ς΄ 21. 1 Πτ. δ΄ 17. [16]) 1. ιβ΄ 6. [17]) θ΄ 4. 1 Κρ. ζ΄ 10. 12. 25. 40. [18]) ε΄ 12. 16. Γλ. ς΄ 13. Φλ. γ΄ 3. 4. [19]) 1 Κρ. δ΄ 10. [20]) ι΄ 5. Γλ. β΄ 4. ε΄ 1. Μτ. ε΄ 39. κγ΄ 13. [21-22]) ιγ΄ 9. Φλ. γ΄ 4. 5. 1 Κρ. δ΄ 10 - 13. Ῥμ. ια΄ 1.

23 διάκονοι Χριστοῦ εἰσι; παραφρονῶν λαλῶ, ὑπὲρ ἐγώ· ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις·

23 Καυχῶνται ὅτι εἶναι διάκονοι Χριστοῦ; Καὶ ἐὰν παραδεχθῶ ὅτι εἶναι — ὁμιλῶ σὰν παράφρων — ἐγὼ εἶμαι παραπάνω ἀπὸ αὐτοὺς διάκονος τοῦ Χριστοῦ. Ὑπεβλήθην εἰς κόπους περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι θὰ ἐπερίμενε κανείς· ὑπέστην εἰς τὸ σῶμα μου κτυπήματα καὶ πληγὰς ὑπερβολικάς· ἐρρίφθην εἰς φυλακὰς περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον· διέτρεξα πολλὰς φορὰς κινδύνους νὰ θανατωθῶ.

24 ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον,

24 Ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους πέντε φορὰς ἐμαστιγώθην μὲ τεσσαράκοντα παρὰ μίαν μαστιγώσεις.

25 τρὶς ἐρραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρὶς ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα·

25 Τρεῖς φορὰς ἐρραβδίσθην, μίαν φορὰν ἐλιθοβολήθην, τρεῖς φορὰς ὑπέστην ναυάγιον, ἐπὶ ἓν ἡμερονύκτιον ἔμεινα εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος καὶ μὲ ἔδερναν τὰ ἄγρια κύματα.

26 ὁδοιπορίαις πολλάκις, κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις λῃστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις·

26 Ὑπηρέτησα τὸν Κύριον μὲ ὁδοιπορίας πολλὰς φοράς, μὲ κινδύνους μέσα εἰς πλημμυρισμένα κατὰ τὸν χειμῶνα ποτάμια, μὲ κινδύνους ἀπὸ λῃστάς, ποὺ παρεμόνευαν εἰς τὰ μέρη τῶν περιοδειῶν μου· μὲ κινδύνους ἀπὸ τὸ ἴδιόν μου ἰουδαϊκὸν γένος, εἰς τὸ ὁποῖον ἔγινα μισητὸς λόγῳ τοῦ ὅτι ἐκήρυττον τὴν διὰ μόνου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σωτηρίαν πάντων τῶν ἀνθρώπων· μὲ κινδύνους ἀπὸ ἐθνικοὺς καὶ εἰδωλολάτρας· μὲ κινδύνους μέσα εἰς πόλεις· μὲ κινδύνους μέσα εἰς ἐρήμους τόπους· μὲ κινδύνους μέσα εἰς θαλάσσας, ποὺ διέσχιζα ταξιδεύων διὰ τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου· μὲ κινδύνους ἀπὸ ἀνθρώπους, ποὺ ἦσαν ψευδάδελφοι καὶ ἔφεραν ὑποκριτικῶς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ.

27 ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι·

27 Ὑπηρέτησα τὸν Κύριον μὲ κόπον καὶ μόχθον, μὲ ἀγρυπνίας πολλὰς φοράς, μὲ πεῖναν καὶ μὲ δίψαν ὅταν ἀπεμονούμην εἰς μακρυνὰς ὁδοιπορίας, μὲ νηστείας πολλὰς φοράς, μὲ ψῦχος καὶ γυμνότητα, ὅταν μὲ θερινὰ ροῦχα κατελαμβανόμην αἰφνιδίως ἀπὸ τὸν χειμῶνα.

28 χωρὶς τῶν παρεκτὸς ἡ ἐπισύστασίς μου ἡ καθ' ἡμέραν, ἡ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν.

28 Ἐκτὸς τῶν ἄλλων ποὺ παρέλειψα, μὲ ἐστενοχώρει καὶ ἡ καθημερινὴ πίεσις καὶ ἐπίθεσις τῶν διωκτῶν μου, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀγωνιώδης φροντίδα μου δι' ὅλας τὰς Ἐκκλησίας.

29 τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι;

29 Ποῖος ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς ἀσθενεῖ πνευματικῶς ἢ καὶ σωματικῶς καὶ δὲν ἀσθενῶ καὶ ἐγὼ μαζί του; Ποῖος σκοντάπτει καὶ πίπτει εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ δὲν καίομαι καὶ ἐγὼ εἰς τὴν κάμινον τῆς θλίψεως καὶ τῆς ἐντροπῆς;

30 εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχήσομαι.

30 Ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη νὰ καυχηθῶ, θὰ καυχηθῶ διὰ τοὺς διωγμοὺς καὶ τοὺς πειρασμούς μου.

31 ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι.

31 Θὰ σᾶς εἴπω πράγματα, ποὺ ἴσως σᾶς φανοῦν ἀπίστευτα. Ἀλλ' ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, γνωρίζει, ὅτι δὲν ψεύδομαι.

[23]) 1. 5. 13 - 15. δ΄ 11. 1 Κρ. ιε΄ 10. [24-25]) Δτ. κε΄ 3. Γλ. ς΄ 17. Πρ. ιδ΄ 19. ις΄ 22. (κζ΄ 41). [26-27]) Δτ. κη΄ 48. 2 Κρ. ς΄ 4. 5. Γλ. β΄ 4. 1 Θσ. β΄ 9. 15. Πρ. ιγ΄ 45 κτλ. [28-29]) β΄ 4. ς΄ 10. 1 Κρ. θ΄ 22. ιβ΄ 26. Πρ. κ΄ 18 - 31. [30]) ιβ΄ 5. 9. [31]) α΄ 23. Γλ. α΄ 20. Ῥμ. α΄ 9. 25.

32 ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν Δαμασκηνῶν πόλιν πιάσαι με θέλων,

32 Εἰς τὴν Δαμασκὸν ὁ διοικητής, ποὺ εἶχε διορισθῆ ἀπὸ τὸν βασιλέα Ἀρέταν, ἐφρούρει τὴν πόλιν τῶν Δαμασκηνῶν, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ μὲ συλλάβῃ.

33 καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

33 Καὶ ἀπὸ κάποιο παράθυρο μὲ κατέβασαν κάτω μέσα εἰς κάλαθον δικτυωτὸν διὰ μέσου τοῦ τείχους τῆς πόλεως καὶ ἐξέφυγα ἀπὸ τὰς χεῖρας του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Στίχ. 1-10. Ὁ Παῦλος ἔλαβεν ἰδιαίτερα χαρίσματα καὶ ἀποκαλύψεις παρὰ τοῦ Θεοῦ.

Καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέρει μοι· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου.

Νὰ σᾶς ὁμιλήσω λοιπὸν καὶ δι' ἄλλους διωγμούς μου, δὲν μὲ συμφέρει νὰ καυχῶμαι. Παύω διὰ τοῦτο νὰ ὁμιλῶ περὶ τῶν διωγμῶν καὶ τῶν ἄλλων κόπων μου, διότι ἄλλως τε θὰ ἔλθω εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις τὰς ὁποίας ἔλαβον ἀπὸ τὸν Κύριον.

2 οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων· εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα, εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν· ἁρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ.

2 Γνωρίζω ἄνθρωπον, ποὺ εὑρίσκεται εἰς στενὴν σχέσιν καὶ ἐπικοινωνίαν μὲ τὸν Χριστόν. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πρὸ δεκατεσσάρων ἐτῶν, εἴτε ἦτο εἰς τὸ σῶμα του κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, εἴτε ἦτο εἰς ἔκστασιν ἔξω ἀπὸ τὸ σῶμα του, δὲν γνωρίζω. Ὁ Θεὸς ἠξεύρει. Γνωρίζω μόνον ὅτι ἡρπάγη ὁ τοιοῦτος καὶ ἐσηκώθη ἕως τὸν τρίτον οὐρανόν, ποὺ διαμένουν αἱ ἀγγελικαὶ δυνάμεις.

3 καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον· εἴτε ἐν σώματι εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν·

3 Καὶ γνωρίζω, ὅτι ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος (εἴτε μὲ τὸ σῶμα του, εἴτε ἔξω ἀπὸ τὸ σῶμα του μὲ μόνην τὴν ψυχήν του δὲν γνωρίζω· ὁ Θεὸς γνωρίζει)

4 ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι.

4 ἡρπάγη εἰς τὸν Παράδεισον καὶ ἤκουσε λόγους, ποὺ γλῶσσα ἀνθρωπίνη δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ τοὺς εἴπῃ, καὶ τοὺς ὁποίους διὰ τὴν ἱερότητά των δὲν ἐπιτρέπεται εἰς ἄνθρωπον νὰ τοὺς εἴπῃ.

5 ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι, ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ οὐ καυχήσομαι εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου.

5 Διὰ τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον θὰ καυχηθῶ. Δὲν εἶναι ὁ συνήθης Παῦλος αὐτός, ἀλλὰ ἄλλος Παῦλος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος ἔδωκε χάριτας. Διὰ τὸν ἑαυτόν μου ὅμως δὲν θὰ καυχηθῶ παρὰ μόνον εἰς τὰς θλίψεις καὶ τοὺς πειρασμούς μου, ὅπου δεικνύεται ἡ ἀσθένειά μου, ἀλλὰ καὶ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ, ποὺ δὲν μὲ ἀφίνει νὰ καταβληθῶ.

6 ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φείδομαι δὲ μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ.

6 Μόνον διὰ τὰς ἀσθενείας μου αὐτὰς θὰ καυχηθῶ καὶ ὄχι διὰ τὰς ἐπιτυχίας καὶ τὴν δρᾶσιν μου. Διότι, ἐὰν θελήσω καὶ δι' αὐτὰ νὰ καυχηθῶ, δὲν θὰ εἶμαι ἄφρων καὶ ἀνόητος, διότι θὰ εἴπω ἀλήθειαν. Δυσκολεύομαι ὅμως νὰ καυχηθῶ, διὰ νὰ μὴ μοῦ λογαριάσῃ κανεὶς παραπάνω ἀπ' ἐκεῖνο, ποὺ βλέπει εἰς ἐμὲ ἢ ἀκούει ἀπὸ ἐμέ.

[32-33]) Πρ. θ΄ 23 - 25.

ΙΒ΄. [1]) 5. 6. 11. Γλ. α΄ 12. β΄ 2. 1 Κρ. θ΄ 1. Πρ. ιη΄ 9. κβ΄ 17. κς΄ 19. Λκ. α΄ 11. 22. [2-4]) Ἐφ. δ΄ 10. Ἑβ. δ΄ 14. Ἀπ. β΄ 7. ιβ΄ 5. 1 Κρ. β΄ 9. 10. Λκ. κγ΄ 43. [5]) ια΄ 30. [6]) 11. ι΄ 8. ια΄ 1. 16 - 18.

7 Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος σατᾶν, ἵνα με κολαφίζῃ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι.

7 Καὶ ἕνεκα τῆς ὑπερβολῆς τῶν ἀποκαλύψεων ἐπέτρεψεν ὁ Θεὸς καὶ μοῦ ἐδόθη ξύλον ἀκανθωτὸν εἰς τὸ σῶμα, ἀρρώστια ἀθεράπευτος, ἄγγελος τοῦ σατανᾶ διὰ νὰ μὲ κτυπᾷ κατὰ πρόσωπον καὶ μὲ ταλαιπωρῇ, διὰ νὰ μὴ ὑπερηφανεύωμαι.

8 ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν Κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ·

8 Διὰ τὸν πειρασμὸν αὐτὸν τρεῖς φορὰς παρεκάλεσα τὸν Κύριον νὰ μοῦ τὸν ἀπομακρύνῃ.

9 καὶ εἴρηκέ μοι· ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται. ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυχήσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ.

9 Καὶ μοῦ ἔχει εἴπει ὁ Κύριος· Σοῦ εἶναι ἀρκετὴ ἡ χάρις ποὺ σοῦ δίδω. Διότι ἡ δύναμίς μου ἀναδεικνύεται τελεία, ὅταν ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀσθενὴς καὶ μὲ τὴν ἐνίσχυσίν μου κατορθώνῃ μεγάλα καὶ θαυμαστά. Πάρα πολὺ εὐχαρίστως λοιπὸν θὰ καυχῶμαι περισσότερον εἰς τὰς ἀσθενείας μου, διὰ νὰ κατοικήσῃ μέσα μου ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ.

10 διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς, ἐν στενοχωρίαις, ὑπὲρ Χριστοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι.

10 Διὰ τοῦτο εὐφραίνομαι εἰς ἀσθενείας, εἰς ὕβρεις, εἰς ἀνάγκας, εἰς διωγμούς, εἰς στενοχωρίας, ὅταν ὑποφέρω ταῦτα πρὸς δόξαν τοῦ Χριστοῦ. Διότι ὅταν μὲ τὰς θλίψεις καὶ περιπετείας παρουσιάζωμαι ἐξωτερικῶς ἀσθενής, τότε εἶμαι δυνατός, διότι μοῦ δίδει τότε ὁ Θεὸς περισσοτέραν χάριν.

Στίχ. 11-21. Σοβαραὶ προειδοποιήσεις πρὸς τοὺς Κορινθίους.

11 Γέγονα ἄφρων καυχώμενος! ὑμεῖς με ἠναγκάσατε. ἐγὼ γὰρ ὤφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν ὑπὲρ λίαν ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδέν εἰμι.

11 Ἔγινα ἀνόητος μὲ τὰς καυχήσεις μου αὐτάς! Ἀλλὰ σεῖς μὲ ἠναγκάσατε νὰ γίνω. Διότι ἐγὼ ἐδικαιούμην νὰ συσταίνωμαι ἀπὸ σᾶς καὶ ὄχι νὰ εὑρίσκωμαι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ σᾶς συστήσω τὸν ἑαυτόν μου. Καὶ ἐδικαιούμην νὰ συσταίνωμαι ἀπὸ σᾶς, διότι εἰς τίποτε δὲν ἀπεδείχθην κατώτερος ἀπὸ τοὺς περισσότερον ἐπιφανεῖς ἀποστόλους, ἂν καὶ χωρὶς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ δὲν εἶμαι τίποτε.

12 τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν σημείοις καὶ τέρασι καὶ δυνάμεσι.

12 Ὅλαι αἱ ἀποδείξεις, αἱ ὁποῖαι πιστοποιοῦν ὅτι αὐτὸς ποὺ τὰς παρουσιάζει εἶναι ἀπόστολος, συνετελέσθησαν μεταξύ σας ἀπὸ ἐμὲ μὲ πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μὲ θαύματα διάφορα, δηλαδὴ μὲ σημεῖα, μὲ τέρατα καὶ μὲ δυνάμεις.

13 τί γάρ ἐστιν ὃ ἡττήθητε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην.

13 Διότι, τί εἶναι ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ἐδείχθητε κατώτεροι ἀπὸ τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐγὼ δὲν σᾶς ἐπεβάρυνα μὲ τὰ ἔξοδα τῆς συντηρήσεώς μου; Συγχωρήσατέ μου τὴν ἀδικίαν αὐτήν.

14 Ἰδοὺ τρίτον ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ

14 Ἰδοὺ διὰ τρίτην φορὰν εἶμαι ἕτοιμος νὰ ἔλθω πρὸς σᾶς καὶ δὲν θὰ σᾶς ἐπιβαρύνω. Διότι δὲν ζητῶ τὰ ἰδικά σας, ἀλλὰ σᾶς

[7]) Ἐξ. ι΄ 7. Ἀρ. λγ΄ 55. Ἰζ. κη΄ 24. Ἰβ. β΄ 6. (Γλ. δ΄ 13 - 15). [8-9]) δ΄ 7. ια΄ 30. Μτ. κς΄ 39 - 44. [10]) ζ΄ 4. Φλ. δ΄ 13. Ῥμ. ε΄ 3. Μτ. ε΄ 11. 12. [11]) 6. ε΄ 12. ια΄ 5. 1 Κρ. ιγ΄ 2. [12]) 1 Κρ. θ΄ 2. Ῥμ. ιε΄ 19. [13]) 16. ια΄ 7. 8. [14]) α΄ 15. ια΄ 9. 10. ιγ΄ 1. Φλ. δ΄ 17. 1 Κρ. δ΄ 15.

οὐ καταναρκήσω ὑμῶν· οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλὰ ὑμᾶς. οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσι θησαυρίζειν, ἀλλ' οἱ γονεῖς τοῖς τέκνοις.

τοὺς ἰδίους, διὰ νὰ σᾶς ὁδηγήσω εἰς τὴν σωτηρίαν. Καὶ δὲν ζητῶ τὰ χρήματά σας, διότι δὲν ὑποχρεοῦνται τὰ τέκνα νὰ θησαυρίζουν διὰ τοὺς γονεῖς, ἀλλ' οἱ γονεῖς διὰ τὰ τέκνα.

15 ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, εἰ καὶ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν ἧττον ἀγαπῶμαι.

15 Ἐγὼ ὅμως θὰ πράξω καὶ κάτι περισσότερον. Λίαν εὐχαρίστως θὰ δαπανήσω χρήματα, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος θὰ δαπανηθῶ ἐξ ὁλοκλήρου χάριν τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν σας. Καίτοι, ἐνῷ ἐγὼ σᾶς ἀγαπῶ ἀσυγκρίτως περισσότερον, κατὰ πολὺ ὀλιγώτερον ἀγαπῶμαι ἀπὸ σᾶς.

16 Ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς, ἀλλ' ὑπάρχων πανοῦργος δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον.

16 Ἔστω δέ, καθὼς λέγουν οἱ ψευδοδιδάσκαλοι, ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν σᾶς ἐπεβάρυνα, ἀλλὰ διότι εἶμαι φύσει πανοῦργος, μὲ δόλον σᾶς ἔπιασα εἰς τὰ δίκτυά μου.

17 μή τινα ὧν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς;

17 Εἰς τί σᾶς ἐδολιεύθην; Μήπως διὰ μέσου κανενὸς ἄλλου ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ σᾶς ἔχω ἀποστείλει, σᾶς ἐξεμεταλλεύθην καὶ σᾶς ἐπῆρα πλεονεκτικῶς χρήματα;

18 παρεκάλεσα Τίτον καὶ συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν· μήτι ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς Τίτος; οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσι;

18 Παρεκάλεσα τὸν Τίτον νὰ ἔλθῃ εἰς Κόρινθον καὶ ἔστειλα μαζί του τὸν γνωστόν σας ἀδελφόν. Μήπως ὁ Τίτος σᾶς ἐξεμεταλλεύθη εἰς τίποτε; Δὲν συμπεριεφέρθημεν ὅλοι μας μὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα καὶ φρόνημα καὶ μὲ τὰ αὐτὰ αἰσθήματα; Δὲν ἐβαδίσαμεν ὅλοι εἰς τὰ αὐτὰ ἀχνάρια;

19 Πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα; κατενώπιον τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν· τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς.

19 Πάλιν νομίζετε, ὅτι μὲ αὐτὰ ζητοῦμεν νὰ ἀπολογηθῶμεν εἰς σᾶς; Ὄχι· σεῖς δὲν ἔχετε ἁρμοδιότητα νὰ μᾶς κρίνετε καὶ νὰ μᾶς δικάσετε. Ἀλλ' ὁμιλοῦμεν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὸν Χριστόν. Τὰ λέγομεν δὲ ὅλα αὐτά, ἀγαπητοί, χάριν τῆς πνευματικῆς σας ὠφελείας καὶ οἰκοδομῆς.

20 φοβοῦμαι γὰρ μήπως ἐλθὼν οὐχ οἵους θέλω εὕρω ὑμᾶς, κἀγὼ εὑρεθῶ ὑμῖν οἷον οὐ θέλετε, μήπως ἔρεις, ζῆλοι, θυμοί, ἐριθεῖαι, καταλαλιαί, ψιθυρισμοί, φυσιώσεις, ἀκαταστασίαι,

20 Σᾶς γράφω αὐτά, διότι φοβοῦμαι, μήπως ὅταν ἔλθω δὲν σᾶς εὕρω ὁποίους θέλω νὰ σᾶς εὕρω, καὶ κατ' ἀνάγκην εὑρεθῶ καὶ ἐγὼ εἰς σᾶς τέτοιος, ὁποῖον δὲν μὲ θέλετε. Δηλαδὴ φοβοῦμαι μήπως εὕρω νὰ ὑπάρχουν μεταξύ σας ἔριδες, φθόνοι, θυμοί, φιλονεικίαι, καταλαλιαί, κρυφομιλήματα εἰς βάρος τοῦ πλησίον, ἀλαζονεῖαι, ἀκαταστασίαι.

21 μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσῃ ὁ Θεός μου πρὸς ὑμᾶς καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ᾗ ἔπραξαν.

21 Φοβοῦμαι μήπως, ὅταν ἔλθω πρὸς σᾶς, μὲ ταπεινώσῃ πάλιν ὁ Θεός, ὅπως μὲ ἐταπείνωσε καὶ εἰς τὸ προηγούμενον ταξίδιον καὶ πενθήσω πολλοὺς ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἔχουν τυχὸν ἁμαρτήσει πρὸ τοῦ νέου τούτου ταξιδίου μου καὶ δὲν μετενόησαν διὰ τὴν ἀκαθαρσίαν καὶ πορνείαν καὶ ἀσέλγειαν, τὴν ὁποίαν ἔπραξαν.

---

15) β΄ 4. ια΄ 11. Φλ. β΄ 17. Ῥμ. θ΄ 3. 16) 13. 17-18) ζ΄ 2. η΄ 6 - 23. Ῥμ. δ΄ 12. 19) β΄ 17. γ΄ 1. ε΄ 12. ι΄ 8. 1 Κρ. ι΄ 33. 20-21) β΄ 1. ι΄ 2. ιγ΄ 2. 10. 1 Κρ. α΄ 11. γ΄ 3. δ΄ 6. 21. ε΄ 1. ιδ΄ 33. Ῥμ. α΄ 29. 30. Γλ. ε΄ 19. 20.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄.

Στίχ. 1-13. Συστάσεις καὶ χαιρετισμοί.

*Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· **ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα.***

Τρίτην ταύτην φορὰν θὰ ἔλθω πρὸς σᾶς. Καθὼς δὲ λέγει ἡ Γραφή, μὲ τὴν μαρτυρίαν δύο μαρτύρων καὶ τριῶν θὰ βεβαιωθῇ κάθε λόγος.

2 προείρηκα καὶ προλέγω, ὡς παρὼν τὸ δεύτερον, καὶ ἀπὼν νῦν γράφω τοῖς προημαρτηκόσι καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν οὐ φείσομαι,

2 Σᾶς τὸ ἔχω προείπει κατὰ τὸ δεύτερον ταξίδιόν μου καὶ σᾶς τὸ λέγω καὶ τώρα πρὸ τοῦ τρίτου ταξιδίου μου. Σᾶς τὸ εἶπα ὡς παρὼν τὴν δευτέραν φορὰν καὶ τώρα ἀπὼν γράφω πρὸς ἐκείνους, ποὺ ἔχουν ἐλεγχθῆ εἰς τὸ προηγούμενον ταξίδιόν μου ὡς ἁμαρτήσαντες, καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ὅλους, ποὺ ἐν τῷ μεταξὺ ἀπὸ τότε ἕως τώρα ἡμάρτησαν, ὅτι, ἐὰν ἔλθω καὶ πάλιν, δὲν θὰ φεισθῶ καὶ δὲν θὰ λυπηθῶ κανένα.

3 ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν.

3 Θὰ κάμω χρῆσιν τῆς ἐξουσίας μου, ἀφοῦ ζητεῖτε νὰ λάβετε πεῖραν καὶ ἀπόδειξιν τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ὁμιλεῖ δι' ἐμοῦ καὶ ὁ ὁποῖος ὡς πρὸς σᾶς δὲν ἐδείχθη ἀσθενής, ἀλλὰ μὲ τὰ ποικίλα θαύματα, ποὺ εἰργάσθη διὰ μέσου ἡμῶν τῶν Ἀποστόλων του καὶ μὲ τὰ πολλὰ χαρίσματα ποὺ ἐλάβατε, δεικνύει τὴν δύναμίν του μεταξύ σας.

4 καὶ γὰρ εἰ ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ· καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζησόμεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ εἰς ὑμᾶς.

4 Δεικνύει δὲ τὴν δύναμίν του, διότι, καὶ ἐὰν ἐσταυρώθη λόγῳ τοῦ ὅτι ἡνώθη μὲ τὴν ἀσθενῆ ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ ἔπαθεν ὡς ἄνθρωπος, εἶναι ὅμως γεμᾶτος ζωήν, λόγῳ τοῦ ὅτι εἶναι Θεὸς καὶ ἔχει δύναμιν Θεοῦ. Ὅ,τι δὲ συνέβη μὲ τὸν Χριστόν, συμβαίνει καὶ μὲ ἡμᾶς τοὺς Ἀποστόλους του. Διότι καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἀσθενεῖς, ἐπειδὴ μένομεν ἑνωμένοι μὲ αὐτὸν καὶ εἴμεθα ξένοι πρὸς τὸν κόσμον, ποὺ μᾶς καταδιώκει. Ἀλλὰ θὰ ἀποδειχθῶμεν μεταξύ σας γεμᾶτοι ζωὴν μαζί του ἀπὸ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, ὅταν θὰ ἔλθωμεν καὶ θὰ χρησιμοποιήσωμεν τὴν ἀποστολικήν μας ἐξουσίαν.

5 Ἑαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε. ἢ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτοὺς ὅτι Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστιν; εἰ μή τι ἀδόκιμοί ἐστε.

5 Ἀντὶ νὰ ἐξετάζετε ἡμᾶς, ἐξετάζετε τοὺς ἑαυτούς σας, ἐὰν εὑρίσκεσθε εἰς τὴν πίστιν· τοὺς ἑαυτούς σας νὰ δοκιμάζετε. Ἢ δὲν γνωρίζετε καλὰ τοὺς ἑαυτούς σας, ὥστε νὰ ἠξεύρετε ὅτι, ὅταν εὑρίσκεσθε εἰς τὴν πίστιν, εἶναι ὁ Χριστὸς μέσα σας; Ἐκτὸς ἐὰν δὲν ἐξήσατε μέσα σας τὸν Χριστὸν καὶ εἶσθε διὰ τοῦτο ἄξιοι ἀποδοκιμασίας.

6 ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι.

6 Ἐλπίζω ὅμως, ὅτι θὰ μάθετε, ὅταν θὰ χρησιμοποιήσωμεν τὴν ἐξουσίαν μας, ὅτι ἡμεῖς δὲν εἴμεθα ἄξιοι ἀποδοκιμασίας.

7 εὔχομαι δὲ πρὸς τὸν Θεὸν μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν.

7 Εὔχομαι δὲ εἰς τὸν Θεὸν νὰ μὴ πράξετε σεῖς κανὲν κακόν. Ὄχι, δὲν θέλω νὰ φανῶμεν ἡμεῖς δόκιμοι ἀπόστολοι, ἔχοντες ἐξουσίαν καὶ δύναμιν νὰ τιμωρῶμεν τοὺς παρεκτρεπομένους. Ἀλλὰ θέλω νὰ κάμετε σεῖς τὸ καλόν, ἡμεῖς δὲ νὰ φαινώμεθα σὰν ἀδόκιμοι καὶ μὴ ἔχοντες ἐξουσίαν καὶ δύναμιν τιμωρητικήν.

ΙΓ΄. 1) Δτ. ιθ΄ 15. 2 Κρ. ιβ΄ 14. Μτ. ιη΄ 16. 2) 10. α΄ 23. ιβ΄ 20. 21. Γλ. α΄ 9. ε΄ 21. 3) 5 - 7. 4) η΄ 9. Ῥμ. α΄ 4. ε΄ 10. ς΄ 4 - 11. 1 Θσ. γ΄ 8. 5) 7. 1 Κρ. ια΄ 28. Ῥμ. η΄ 8 - 10. 6) α΄ 13. 7) 9. α΄ 14. γ΄ 2. 3.

8 οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας.

8 Πράγματι δὲ θὰ φαινώμεθα σὰν ἀδόκιμοι, διότι δὲν ἔχομεν καμμίαν δύναμιν κατ' ἐκείνων, ποὺ ζοῦν ζωὴν σύμφωνον πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἀλλὰ τὴν δύναμιν, ποὺ μᾶς ἔδωκεν ὁ Θεός, τὴν χρησιμοποιοῦμεν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας τιμωροῦντες τοὺς παρεκτρεπομένους ἀπὸ αὐτὴν καὶ διὰ τῆς ἐξουσίας μας παιδαγωγοῦντες εἰς μετάνοιαν τοὺς ἁμαρτάνοντας ἀδελφούς.

9 χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ἦτε· τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν.

9 Διότι χαίρομεν, ὅταν ἡμεῖς νομιζώμεθα ἀσθενεῖς, σεῖς δὲ εἶσθε ἐνάρετοι καὶ δυνατοί, ὥστε ἡ ἰδική μας ἐξουσία νὰ μὴ ἔχῃ θέσιν διὰ σᾶς. Τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, δηλαδὴ τὴν τελειοποίησίν σας.

10 Διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέ μοι ὁ Κύριος εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν.

10 Διὰ τοῦτο γράφω αὐτὰ τώρα ποὺ εἶμαι ἀπών, ὥστε ὅταν θὰ εἶμαι παρών, νὰ μὴ μεταχειρισθῶ ἀπότομον τρόπον σύμφωνα μὲ τὴν ἐξουσίαν, ποὺ μοῦ ἔδωκεν ὁ Κύριος, διὰ νὰ οἰκοδομῶ καὶ ὄχι διὰ νὰ κατακρημνίζω.

11 Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε, καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

11 Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε, ἐργάζεσθε πρὸς τελειοποίησίν σας, παρηγορεῖσθε, ἔχετε τὸ αὐτὸ φρόνημα, ζῆτε ἐν εἰρήνῃ. Καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης θὰ εἶναι μαζί σας.

12 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἁγίῳ φιλήματι. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.

12 Ἀνταλλάξετε μεταξύ σας ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν μὲ φίλημα ἅγιον. Σᾶς χαιρετοῦν ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ τῶν μερῶν, εἰς τὰ ὁποῖα τώρα εὑρίσκομαι.

13 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

13 Ἡ χάρις ποὺ δίδεται ἀπὸ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ Πατρὸς καὶ ἡ συμμετοχὴ εἰς τὰς δωρεὰς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἴθε νὰ εἶναι μὲ ὅλους σας. Ἀμήν.

---

[8]) α΄ 24. δ΄ 2 - 5. [9]) 7. Ἐφ. δ΄ 12. Φλ. δ΄ 1. 1 Θσ. β΄ 19. 20. (1 Κρ. δ΄ 10). [10]) 2. β΄ 3. ι΄ 2. 8. 11. [11]) 1 Κρ. α΄ 10. Φλ. γ΄ 1 δ΄ 4. Ῥμ. ιβ΄ 16. 18. ιε΄ 5. 33. [12]) 1 Κρ. ιϛ΄ 20. Ῥμ. ιϛ΄ 16. [13]) 1 Κρ. ιϛ΄ 23. Ῥμ. ιϛ΄ 20. 24.

Η ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Γαλατία ἐλέγετο ἡ ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ χώρα, τῆς ὁποίας κυριώτεραι πόλεις ὑπῆρξαν ἡ Ἄγκυρα, ἡ Πεσσινοῦς καὶ τὸ Τάβιον, καὶ ἡ ὁποία διεκρίνετο τῆς Φρυγίας, τῆς Πισιδίας καὶ τῆς Λυκαονίας, αἵτινες βραδύτερον συναπετέλεσαν μετ' ἄλλων τινῶν Μικρασιατικῶν τμημάτων τὴν Ρωμαϊκὴν ἐπαρχίαν τῆς Γαλατίας. Τὴν χώραν ταύτην ἐπεσκέφθη ὁ Ἀπόστολος διὰ πρώτην φορὰν κατὰ τὴν δευτέραν ἀποστολικὴν ὁδοιπορίαν του, ὅτε «διῆλθε τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν Γαλατικὴν χώραν» (Πράξ. ιστ΄ 6) καὶ ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τῶν Γαλατῶν μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ μετ' ἐξαιρετικῶν ἐκδηλώσεων στοργῆς καὶ σεβασμοῦ (Γαλάτ. δ΄ 13 καὶ ἑξῆς).

Ἀλλὰ μετὰ τὴν εἰς Γαλατίαν ἐπίσκεψιν ταύτην τοῦ Παύλου εἰσεχώρησαν εἰς τὰς νεοσυστάτους ἐκεῖ Ἐκκλησίας Ἰουδαΐζοντες ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες ἐκήρυττον ὡς ἀπαραίτητον πρὸς σωτηρίαν τὴν τήρησιν τῶν τελετουργικῶν διατάξεων τοῦ νόμου καὶ πρὸ παντὸς τῆς περιτομῆς. Ὅπως δὲ ἐπιτύχουν τὴν διάδοσιν τῶν πλανῶν των τούτων, ἐπεχείρησαν μὲ συκοφαντίας καὶ διαβολὰς νὰ κλονίσουν τὸ ἀποστολικὸν κῦρος τοῦ Παύλου, βεβαιοῦντες ὅτι οὗτος δὲν ἦτο ἀληθινὸς Ἀπόστολος ὅπως ἦσαν οἱ μεγάλοι Ἀπόστολοι Πέτρος, Ἰωάννης καὶ Ἰάκωβος, οἵτινες ἐθεωροῦντο στῦλοι τῆς Ἐκκλησίας. Τὰς συκοφαντίας καὶ πλάνας ταύτας ἀνεσκεύασε προφορικῶς ὁ Ἀπόστολος πιθανώτατα κατὰ τὴν δευτέραν ἐπίσκεψίν του εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Γαλατίας, ἡ ὁποία ἐγένετο κατὰ τὴν τρίτην ἀποστολικὴν ὁδοιπορίαν, ὀλίγον προτοῦ νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν Ἔφεσον, ὅπου παρέμεινεν ἐπὶ τριετίαν (Πράξ. ιη΄ 23 καὶ ιθ΄ 1-20). Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν προφορικὴν ταύτην ἀναίρεσιν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐφάνησαν πρὸς στιγμὴν οἱ Γαλάται ὅτι ἐπείσθησαν, εἰσεχώρησαν ἐκ νέου οἱ ψευδάδελφοι καὶ προεκάλεσαν μεγάλην μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν ἀναταραχήν. Κατόπιν τούτου ἀπευθύνει ὁ θεῖος Παῦλος τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ὀλίγον χρόνον μετὰ τὴν ἄφιξίν του εἰς Ἔφεσον, ἤτοι περὶ τὸ τέλος τοῦ 52 μ. Χ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Στίχ. 1-10. Προσφώνησις, εὐλογία, προτροπαί.

Παῦλος, ἀπόστολος οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων, οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν,

Ἐγὼ ὁ Παῦλος, ἀπόστολος, ὁ ὁποῖος, οὔτε ἀπὸ ἀνθρώπους ἔλαβα τὸ ἀξίωμα αὐτό, οὔτε διὰ μέσου ἀνθρώπου ἐκλήθην εἰς αὐτό, ἀλλὰ κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τὸν Θεὸν Πατέρα, ὁ ὁποῖος τὸν ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν·

2 καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοί, ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας·

2 καὶ ὅλοι οἱ ἀδελφοί, ποὺ εἶναι μαζί μου, γράφομεν τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν πρὸς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Γαλατίας.

3 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

3 Εἴθε νὰ εἶναι μαζί σας χάρις καὶ εἰρήνη ἀπὸ τὸν Θεὸν Πατέρα καὶ ἀπὸ τὸν Κύριόν μας Ἰησοῦν Χριστόν,

---

Α΄. [1-2]) 11. 12. δ΄ 13. 14. 2 Θσ. β΄ 16. 1 Κρ. α΄ 1. 2. ιε΄ 8. 9. Ῥμ. α΄ 1. 4. η΄ 11. Πρ. ιϛ΄ 6. ιη΄ 23. [3-4]) β΄ 20. γ΄ 13. Ῥμ. α΄ 7. ιβ΄ 2. Ἐφ. α΄ 5. 2 Τμ. γ΄ 1 - 5. Ἰν. α΄ 29. ιβ΄ 31. ζ΄ 4. ιη΄ 11. Μτ. α΄ 21. κ΄ 28. κϛ΄ 39. 42 - 44.

4 τοῦ δόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος πονηροῦ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν,
5 ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

4 ὁ ὁποῖος παρέδωκε θεληματικῶς τὸν ἑαυτόν του εἰς θάνατον διὰ τὰς ἁμαρτίας μας, διὰ νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν πονηρίαν καὶ κακίαν, ποὺ ἐπικρατεῖ εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν. Καὶ ὁ θάνατός του αὐτὸς διὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀπολύτρωσίν μας ἔγινε σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ Πατήρ μας.
5 Εἰς αὐτὸν πρέπει πᾶσα ἡ δόξα εἰς τοὺς ἀπεράντους καὶ ἀτελειώτους αἰῶνας. Ἀμήν.

6 Θαυμάζω ὅτι οὕτω ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι Χριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον,
7 ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μή τινές εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ.

6 Ἀπορῶ, διότι τόσον γρήγορα ἀπομακρύνεσθε ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος σᾶς ἐκάλεσεν ἐξ αἰτίας τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ, καὶ μεταπηδᾶτε εἰς ἄλλην περὶ σωτηρίας διδασκαλίαν, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ ποὺ σᾶς τὴν διδάσκουν, κακῶς τὴν λέγουν εὐαγγέλιον.
7 Πράγματι· αὐτὸ ποὺ λέγουν αὐτοὶ εὐαγγέλιον, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ μόνον ὅτι ὑπάρχουν μερικοί, οἱ ὁποῖοι σᾶς ταράττουν καὶ θέλουν νὰ μεταβάλουν καὶ νὰ ἀλλοιώσουν τὸ ἀληθὲς περὶ Χριστοῦ κήρυγμα.

8 ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω.

8 Ἀλλὰ νὰ ἠξεύρετε τὸ ἑξῆς: Ἐὰν ἀκόμη καὶ ἡμεῖς οἱ ἀπόστολοι ἢ καὶ ἄγγελος ἀπὸ τὸν οὐρανὸν κηρύττῃ εἰς σᾶς ἄλλο εὐαγγέλιον, διαφορετικὸν ἀπὸ ἐκεῖνο, ποὺ σᾶς ἐκηρύξαμεν, ἂς εἶναι ἀνάθεμα καὶ χωρισμένος διὰ παντὸς ἀπὸ τὸν Χριστόν.

9 ὡς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω· εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω.
10 ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν Θεόν; ἢ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν; εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην.

9 Καθὼς καὶ προτήτερα, ὅταν ἤμεθα μαζί σας, σᾶς ἔχομεν εἴπει, καὶ τώρα πάλιν σᾶς λέγω: Ἐὰν κανεὶς κηρύττῃ εἰς σᾶς εὐαγγέλιον ἄλλο ἐκτὸς ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἐδιδάχθητε ἀπὸ ἐμέ, ἂς εἶναι ἀναθεματισμένος καὶ χωρισμένος ἀπὸ τὸν Χριστόν.
10 Τὸ εὐαγγέλιον, ποὺ σᾶς ἐδιδάξαμεν, αὐτὸ καὶ μόνον εἶναι τὸ ἀληθινὸν εὐαγγέλιον. Διότι τώρα θέλω νὰ πείθω καὶ νὰ ἐξασφαλίζω τὴν ἐπιδοκιμασίαν τῶν ἀνθρώπων ἢ προσπαθῶ πῶς νὰ εἶμαι ἐν τάξει ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ; Ἢ μήπως ζητῶ νὰ ἀρέσκω εἰς ἀνθρώπους; Ὄχι. Διότι, ἐὰν ἀκόμη καὶ τώρα ἐπεδίωκον νὰ ἀρέσκω εἰς ἀνθρώπους, δὲν θὰ ἤμην δοῦλος τοῦ Χριστοῦ.

Στίχ. 11-24. Ἡ διδασκαλία καὶ τὸ ἀποστολικὸν ἔργον τοῦ Παύλου προέρχεται ἀπὸ τὸν Θεόν.

11 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον·

11 Σᾶς γνωστοποιῶ δέ, ἀδελφοί, ὅτι τὸ εὐαγγέλιον, ποὺ ἐκηρύχθη εἰς σᾶς ἀπὸ ἐμέ, δὲν εἶναι ἐπινόημα ἀνθρώπου.

12 οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτὸ οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ.

12 Διότι ὄχι μόνον οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ δὲν παρέλαβον αὐτὸ ἀπὸ ἄνθρωπον, οὔτε τὸ ἐδιδάχθην ἀπὸ ἄνθρωπον, ἀλλὰ παρέλαβον αὐτὸ κατ' εὐθεῖαν δι' ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἀμέσως μοῦ ἐφανέρωσε καὶ μοῦ ἀπεκάλυψε τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

5) Ῥμ. ια' 36. ιδ' 26 : ις' 27. 6-7) γ' 1-5. δ' 17. 18. ε' 7-10. 2 Κρ. ια' 4. Πρ. ιε' 24. 8-9) ε' 21. 2 Κρ. ιγ' 2. 1 Κρ. ιγ' 1. ις' 22. Ῥμ. θ' 3. 10) 1 Θσ. β' 4. 1 Κρ. ι' 24. 33. Ἰν. ε' 41. 44. ιβ' 43. Μτ. ς' 24. 11-12) 1. 15. 16. 1 Κρ. ιε' 1. Ἀπ. α' 1.

13 Ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐτήν,
14 καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων.

13 Ὅτι δὲ μὲ ὑπερφυσικὴν ἀποκάλυψιν μοῦ παρεδόθη ἀπὸ αὐτὸν τὸν Θεὸν τὸ εὐαγγέλιον, ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν κατὰ τὸ παρελθὸν δρᾶσιν μου. Διότι ἠκούσατε τὴν διαγωγήν, ποὺ ἔδειξα κάποτε, ὅταν ἠκολούθουν τὸν νόμον καὶ τὰ ἔθιμα τῶν Ἰουδαίων. Ἠκούσατε δηλαδή, ὅτι ὑπερβολικὰ κατεδίωκον τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ καὶ προσεπάθουν νὰ τὴν καταστρέψω.
14 Καὶ προώδευα εἰς τὸν Ἰουδαϊσμὸν περισσότερον ἀπὸ πολλοὺς συνομήλικάς μου εἰς τὸ ἔθνος μου καὶ ἐδείκνυον περισσότερον ἀπὸ αὐτοὺς ζῆλον ὑπὲρ τῶν παραδόσεων, ποὺ παρελάβομεν ἀπὸ τοὺς πατέρας.

15 Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ
16 ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι,

15 Ὅταν ὅμως εὐηρεστήθη ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος μὲ ἐξεχώρισε καὶ μὲ ἐξέλεξεν ἀπὸ τὸν καιρὸν ἀκόμη, ποὺ ἤμην εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρός μου, καὶ μὲ ἐκάλεσε διὰ τῆς χάριτός του, χωρὶς ἐγὼ ἀπὸ τὰ ἔργα μου νὰ εἶμαι ἄξιος διὰ μίαν τέτοιαν ἐκλογήν,
16 διὰ νὰ ἀποκαλύψῃ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς μου, διὰ νὰ τὸν κηρύττω μεταξὺ τῶν ἐθνῶν, εὐθὺς δὲν συνεβουλεύθην σάρκα καὶ αἷμα, δηλαδὴ ἄνθρωπόν τινα οἱονδήποτε.

17 οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν.

17 Οὔτε ἀνέβην εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα πρὸς συνάντησιν τῶν Ἀποστόλων, ποὺ εἶχον κληθῆ πρὸ ἐμοῦ εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα, ἀλλὰ ἐπῆγα εἰς τὴν Ἀραβίαν καὶ πάλιν ἐπέστρεψα εἰς τὴν Δαμασκόν.

18 Ἔπειτα μετὰ ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι Πέτρον, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε·

18 Ἔπειτα, μετὰ τρία ἔτη ἀφ' ὅτου ἐπέστρεψα εἰς τὸν Χριστόν, ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ γνωρίσω τὸν Πέτρον καὶ ἔμεινα πλησίον του δεκαπέντε ἡμέρας.

19 ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου.

19 Ἄλλον δὲ ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους δὲν εἶδον παρὰ μόνον τὸν Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου.

20 ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὅτι οὐ ψεύδομαι.

20 Ἀπὸ αὐτά, ποὺ σᾶς γράφω, ἀποδεικνύεται, ὅτι τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα καὶ τὸ Εὐαγγέλιον δὲν τὰ ἔλαβα ἀπὸ ἄνθρωπον, οὔτε ἀπὸ ἄλλον ἀπόστολον. Εἶναι δὲ ταῦτα ἀλήθεια, καὶ ἰδοὺ βεβαιώνω ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅτι δὲν ψεύδομαι.

21 ἔπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας.

21 Ἔπειτα μετὰ τὴν διαμονήν μου αὐτὴν εἰς Ἱεροσόλυμα ἦλθον εἰς τὰ μέρη τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας.

22 ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας ταῖς ἐν Χριστῷ·

22 Ἤμην δὲ ἄγνωστος προσωπικῶς εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ἰουδαίας, ποὺ ἀπὸ τὸν Ἰουδαϊσμὸν ἐπέστρεψαν εἰς Χριστὸν καὶ διατελοῦν ἐν κοινωνίᾳ μετὰ τοῦ Χριστοῦ.

13-14) 2 Μκ. β' 21. δ' 2. ιδ' 38. Γλ. α' 23. Φλ. γ' 5. 6. Πρ. η' 3. θ' 21. κα' 20. κβ' 3. 4. κς' 4-11. Μτ. ιε' 2. 15-17) Ψ. κα' 11. Ἠσ. μθ' 1. 5. Ἰρ. α' 5. Γλ. α' 11. 12. β' 6-9. Ἐφ. γ' 8. 1 Τμ. β' 7. Ῥμ. α' 1-5. ια' 13. Πρ. θ' 15. 20-25. Μτ. ις' 17. 18-19) β' 9. Πρ. θ' 26-29. ιβ' 17. Μτ. ιγ' 55. 20) 2 Κρ. ια' 31. Ῥμ. α' 9. 21) Πρ. θ' 30. 22) Κλ. β' 1. 1 Θσ. β' 17.

23 μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν ὅτι ὁ διώκων ἡμᾶς ποτε νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἥν ποτε ἐπόρθει,

23 Μόνον δὲ ἤκουαν συνεχῶς οἱ Χριστιανοὶ τῶν Ἐκκλησιῶν αὐτῶν, ὅτι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἄλλοτε μᾶς κατεδίωκε, τώρα κηρύττει τὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν ἄλλοτε προσεπάθει νὰ ἀφανίσῃ.

24 καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν Θεόν.

24 Καὶ ἐδοξολόγουν τὸν Θεὸν διὰ τὴν θαυμαστὴν αὐτὴν μεταβολήν μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Στίχ. 1-10. Τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἡ διακονία τοῦ Παύλου ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀποστόλων.

Ἔπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ Βαρνάβα, συμπαραλαβὼν καὶ Τίτον·

Κατόπιν ἀπὸ τὸ εἰς Συρίαν καὶ Κιλικίαν ταξίδιόν μου, μετὰ δεκατέσσερα ὅλα ἔτη ἀνέβην πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα μαζὶ μὲ τὸν Βαρνάβαν καὶ ἐπῆρα μαζί μου καὶ τὸν Τίτον.

2 ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν· καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσι, κατ᾿ ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσι, μήπως εἰς κενὸν τρέχω ἢ ἔδραμον.

2 Ἀνέβην δὲ σύμφωνα μὲ ἀποκάλυψιν, ποὺ μοῦ ἔκαμεν ὁ Θεός. Καὶ ἀνεκοίνωσα εἰς τοὺς Χριστιανοὺς τῶν Ἱεροσολύμων τὸ Εὐαγγέλιον, ποὺ κηρύττω μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν, ἰδιαιτέρως δὲ ἐξέθεσα τοῦτο εἰς τοὺς ἐπισήμους καὶ περιφανεῖς ἐκ τῶν ἀποστόλων, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ μήπως ματαίως κοπιάζω ἢ ἐκοπίασα.

3 ἀλλ᾿ οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοί, Ἕλλην ὤν, ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι,

3 Ὄχι δὲ μόνον τὸ Εὐαγγέλιόν μου εὑρέθη γνήσιον, ἀλλ᾿ οὐδὲ ὁ Τίτος, ὁ ὁποῖος ἦτο μαζί μου, καίτοι ἦτο Ἕλλην καὶ ἀπερίτμητος, δὲν ἠναγκάσθη νὰ περιτμηθῇ.

4 διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους, οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσωνται·

4 Δὲν ἠναγκάσθη δὲ οὐδὲ ἠνέχθην ἐγὼ νὰ περιτμηθῇ, ἐξ αἰτίας τῶν εἰσχωρησάντων ὑπούλως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ψευδαδέλφων, οἱ ὁποῖοι ἐμβῆκαν σὰν κατάσκοποι, διὰ νὰ ἐπιβουλευθοῦν τὴν ἐλευθερίαν μας ποὺ μᾶς ἔδωκεν ἡ μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἕνωσις καὶ κοινωνία μας, καὶ διὰ νὰ μᾶς ὑποδουλώσουν εἰς τὴν ἀνυπόφορον δουλείαν τῶν τυπικῶν διατάξεων τοῦ νόμου.

5 οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς.

5 Εἰς αὐτοὺς τοὺς ψευδαδέλφους οὐδ᾿ ἐπὶ στιγμὴν ὑπεχωρήσαμεν καὶ δὲν ὑπετάχθημεν εἰς τὴν ἀξίωσίν τους νὰ περιτμηθῇ ὁ Τίτος. Καὶ ἐκάμαμεν ὅλην αὐτὴν τὴν ἀντίστασιν, διὰ νὰ διατηρηθῇ εἰς σᾶς ἡ ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου.

6 ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί τι, ὁποῖοί ποτε ἦσαν οὐδέν μοι διαφέρει· πρόσωπον Θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει· ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες οὐδὲν προσανέθεντο,

6 Περὶ δὲ τῶν ἐπισήμων καὶ θεωρουμένων μεγάλων δὲν μὲ ἐνδιαφέρει διόλου τί ἐφρόνουν ἄλλοτε, ὅτε δὲν ἠμπόδιζον τὴν περιτομὴν καὶ τὴν τήρησιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου. Ὁ Θεὸς δὲν ἀποβλέπει εἰς πρόσωπον ἀνθρώπου καὶ δὲν μεροληπτεῖ. Καὶ δὲν ἐνδιαφέρομαι τί ἐφρόνουν ἄλλοτε,διότι ὕστερον, ὅταν συνηντήθημεν καὶ συνεζητήσαμεν, οἱ ἐπίσημοι ἀπόστολοι δὲν προσέθεσαν εἰς ἐμὲ τίποτε περισσότερον ἀπὸ ὅσα ἐγνώριζον καὶ ἐκήρυττον.

[23-24]) 13. Πρ. θ΄ 21. Ἰν. ιζ΄ 10.

Β΄. [1]) Πρ. (ια΄ 30. ιβ΄ 25). ιε΄ 2. 2 Κρ. β΄ 13. [2]) 6 - 9. α΄ 11. 12. ε΄ 7. Φλ. β΄ 16. 2 Κρ. ς΄ 1. [3]) Πρ. ις΄ 3. [4]) δ΄ 3. ε΄ 1. Ἰδ. 4. 2 Κρ. γ΄ 17. ια΄ 20. 26. Πρ. ιε΄ 1. 5. [5]) 14. ε΄ 7. Κλ. α΄ 5. 2 Κρ. ζ΄ 8. [6-9]) 2. α΄ 15. 16. 1 Τμ. γ΄ 15. Ἀπ. γ΄ 12. 2 Κρ. ιβ΄ 12. Πρ. ι΄ 34. Ἰν. α΄ 43. ιγ΄ 23. Μτ. ις΄ 18. κβ΄ 16. — 1 Μκ. ια΄ 50. 62. 66. ιγ΄ 50. 2 Μκ. ια΄ 26.

7 ἀλλὰ τοὐναντίον ἰδόντες ὅτι πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας καθὼς Πέτρος τῆς περιτομῆς·

7 Ἀλλὰ τοὐναντίον ἐπείσθησαν καὶ εἶδαν, ὅτι μοῦ ἐνεπιστεύθη ὁ Θεὸς νὰ κηρύττω τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τοὺς ἀπεριτμήτους ἐθνικούς, καθὼς καὶ ὁ Πέτρος εἰς τοὺς περιτμημένους Ἰουδαίους.

8 ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς ἐνήργησε καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη·

8 Διότι ὁ αὐτὸς Κύριος, ὁ ὁποῖος ἔκαμεν ἄξιον τὸν Πέτρον νὰ εἶναι ἀπόστολος εἰς τοὺς περιτμημένους Ἰουδαίους, ἀξίωσε καὶ ἐμὲ νὰ ἀποσταλῶ εἰς τοὺς ἐθνικούς.

9 καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι, Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκοῦντες στῦλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβᾳ κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν·

9 Καὶ ἐπειδὴ ἐπληροφορήθησαν ἀπὸ αὐτὰ τὰ πράγματα τὴν χάριν, ἡ ὁποία μοῦ ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Κηφᾶς καὶ ὁ Ἰωάννης, οἱ ὁποῖοι θεωροῦνται ὅτι εἶναι στῦλοι στηρίζοντες τὴν Ἐκκλησίαν, ἔδωκαν εἰς ἐμὲ καὶ τὸν Βαρνάβαν τὰς δεξιὰς χεῖρας των εἰς σημεῖον ἐπικοινωνίας καὶ ὁμονοίας, καὶ συνεφώνησαν ἡμεῖς νὰ κηρύττωμεν εἰς τοὺς ἐθνικούς, αὐτοὶ δὲ νὰ κηρύττουν εἰς τοὺς περιτμημένους.

10 μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν, ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.

10 Μᾶς συνέστησαν δὲ μόνον νὰ ἐνθυμούμεθα τοὺς πτωχοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων καὶ φροντίζωμεν περὶ αὐτῶν. Αὐτὸ δὲ καὶ ἐπεμελήθην μὲ ζῆλον νὰ τὸ ἐκτελέσω ἐπακριβῶς.

Στίχ. 11-21. Ὁ Παῦλος ἀντιλέγει εἰς τὸν Πέτρον καὶ δεικνύει τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἀποστολικοῦ του κύρους.

11 Ὅτε δὲ ἦλθε Πέτρος εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνωσμένος ἦν.

11 Ὅταν δὲ ἦλθεν ὁ Πέτρος εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἐπὶ παρουσίᾳ του ἀντέστην καὶ διεφώνησα πρὸς αὐτόν, διότι ἦτο ἀξιοκατάκριτος.

12 πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινας ἀπὸ Ἰακώβου μετὰ τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν· ὅτε δὲ ἦλθον, ὑπέστελλε καὶ ἀφώριζεν ἑαυτόν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς.

12 Καὶ ἦτο ἀξιοκατάκριτος, διότι προτοῦ νὰ ἔλθουν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς τῶν Ἱεροσολύμων, ὅπου ὁ Ἰάκωβος ἦτο ἐπίσκοπος, συνέτρωγε μὲ τοὺς ἐξ ἐθνῶν Χριστιανούς. Ὅταν ὅμως ἦλθον οὗτοι, ἀπέφευγε καὶ ἀπεχωρίζετο, φοβούμενος μήπως σκανδαλίσῃ τοὺς ἐξ Ἰουδαίων Χριστιανούς.

13 καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι, ὥστε καὶ Βαρνάβας συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει.

13 Καὶ ὑπεκρίθησαν μαζί του καὶ οἱ λοιποὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐξ Ἰουδαίων Χριστιανοί, ὥστε συμπαρεσύρθη εἰς τὴν ὑποκρισίαν των ἐκείνην καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ Βαρνάβας.

14 ἀλλ᾿ ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ Πέτρῳ ἔμπροσθεν πάντων· εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρχων ἐθνικῶς ζῇς καὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς, τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις ἰουδαΐζειν;

14 Ἀλλ᾿ ὅταν εἶδα ὅτι δὲν βαδίζουν ὀρθῶς ὡς πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου, εἶπα εἰς τὸν Πέτρον ἐμπρὸς εἰς ὅλους: Ἐὰν σύ, καίτοι εἶσαι ἐκ γενετῆς Ἰουδαῖος, ζῇς καὶ πολιτεύεσαι τώρα, ποὺ ἔγινες μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, ὅπως οἱ ἐξ ἐθνικῶν Χριστιανοὶ καὶ ὄχι ὅπως οἱ Ἰουδαῖοι, διατί μὲ αὐτό, ποὺ κάνεις τώρα, ἀναγκάζεις τοὺς ἐξ ἐθνῶν Χριστιανοὺς νὰ ἀκολουθοῦν τὰ ἔθιμα καὶ τὰς παραδόσεις τῶν Ἰουδαίων;

[10]) 1 Κρ. ις΄ 1. Ῥμ. ιε΄ 25. 26. Πρ. κδ΄ 17. [11]) 18. (Πρ. ιε΄ 30 - 39). [12]) Πρ. ι΄ 28. 29. ια΄ 3. κ΄ 20. 27. Μτ. κς΄ 69 - 75. [13]) 2 Πτ. γ΄ 17. [14]) 5. 1 Τμ. ε΄ 20. 2 Τμ. β΄ 15.

15 Ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν ἁμαρτωλοί,

15 Ἡμεῖς εἴμεθα ἐκ γενετῆς Ἰουδαῖοι καὶ δὲν εἴμεθα ἐθνικοί, ποὺ ἀγνοοῦν τὸν ἀληθῆ Θεὸν καὶ δουλεύουν εἰς τὴν ἁμαρτίαν.

16 εἰδότες δὲ ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου, διότι οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σάρξ.

16 Ἐπειδὴ ὅμως ἐμάθαμεν ἀπὸ τὴν προσωπικήν μας πεῖραν, ὅτι δὲν γίνεται δίκαιος ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν τήρησιν τῶν τυπικῶν διατάξεων τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου, ἀλλὰ μόνον διὰ μέσου τῆς πίστεως εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ ἡμεῖς ἐπιστεύσαμεν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, διὰ νὰ γίνωμεν δίκαιοι ἀπὸ τὴν πίστιν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ὄχι ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Διότι, καθὼς ἀναφέρεται καὶ εἰς τοὺς ψαλμούς, διὰ τῶν ἔργων τοῦ νόμου δὲν θὰ δικαιωθῇ κανένας ἄνθρωπος.

17 εἰ δὲ ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί, ἆρα Χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος; μὴ γένοιτο.

17 Ἀλλ' ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι ἡ τήρησις τοῦ νόμου εἶναι ἐπιβεβλημένη καὶ συνεπῶς ἡμεῖς ποὺ ἀφήκαμεν τὸν νόμον, ἡμαρτήσαμεν καὶ εὑρέθημεν ἁμαρτωλοί, μόνον καὶ μόνον διότι ἐζητοῦμεν νὰ δικαιωθῶμεν διὰ τῆς πίστεως καὶ κοινωνίας μας μὲ τὸν Χριστόν, τότε γεννᾶται τὸ ἄτοπον ἐρώτημα: Ἄραγε ὁ Χριστὸς εἶναι ὑπηρέτης ἁμαρτίας, ἀφοῦ αὐτὸς συνετέλεσε νὰ ἀφήσωμεν τὸν νόμον; Μὴ γένοιτο νὰ εἴπωμεν μίαν τέτοιαν βλασφημίαν.

18 εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἐμαυτὸν συνίστημι.

18 Καταλήγομεν δὲ ὡρισμένως εἰς τὴν βλασφημίαν αὐτήν, ἐὰν δεχθῶμεν ὡς ἀληθῆ τὴν ὑπόθεσιν, ποὺ ἐκάμαμεν. Διότι, ἐὰν ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα κατήργησα καὶ ἠθέτησα ὡς ἀνωφελῆ, δηλαδὴ τὰς τυπικὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ταῦτα πάλιν τηρῶ ὡς ἀναγκαῖα καὶ ἀπαραίτητα διὰ τὴν σωτηρίαν, μὲ τὴν ἐπάνοδόν μου αὐτὴν εἰς τὴν τήρησιν τοῦ νόμου ἀποδεικνύω παραβάτην τὸν ἑαυτόν μου, διότι βεβαιῶ ἐμπράκτως, ὅτι κακῶς προτήτερα ἠθέτησα τὸν νόμον, καὶ ἡμάρτησα, ὅταν ἐπροτίμησα τὴν διὰ τοῦ Χριστοῦ σωτηρίαν.

19 ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα Θεῷ ζήσω.

19 Ἀλλ' ὄχι· δὲν ἡμάρτησα, οὔτε εἶμαι παραβάτης. Διότι ἐγὼ διὰ τοῦ νόμου, τὸν ὁποῖον κατέλυσα καὶ ὁ ὁποῖος τιμωρεῖ μὲ θάνατον κάθε παραβάτην του, ἀπέθανον ὡς πρὸς τὸν νόμον, διὰ νὰ ζήσω πρὸς δόξαν Θεοῦ.

20 Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ.

20 Διὰ τοῦ βαπτίσματος ἔχω σταυρωθῆ καὶ ἀποθάνει μαζὶ μὲ τὸν Χριστόν, καὶ ἀφοῦ εἶμαι πεθαμένος, δὲν ἔχει πλέον καμμίαν ἰσχὺν δι' ἐμὲ ὁ νόμος. Ναί· ἔγινα κοινωνὸς τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ καὶ εἶμαι πεθαμένος, δὲν ζῶ δὲ πλέον ἐγώ, ὁ παλαιὸς δηλαδὴ ἄνθρωπος, ἀλλὰ ζῇ μέσα μου ὁ Χριστός. Τὴν φυσικὴν δὲ ζωὴν ποὺ ζῶ μέσα εἰς τὸ σῶμα μου τώρα, ποὺ ἐπέστρεψα εἰς τὸν Χριστόν, ζῶ ἐμπνεόμενος καὶ κυριαρχούμενος ἀπὸ τὴν πίστιν εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος μὲ ἠγάπησε καὶ παρέδωκε τὸν ἑαυτόν του διὰ τὴν σωτηρίαν μου.

21 Οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμου

21 Ὄχι· δὲν ἀπορρίπτω ὡς ἀνωφελῆ τὴν χάριν, ποὺ μοῦ ἐχάρισεν ὁ Θεός. Ὡρισμένως δὲ θὰ ἀθετήσω τὴν χάριν ταύτην,

[15]) Τβ. ιγ' 6. 1 Μκ. α' 34. β' 48. 62. Μτ. κς' 45. Λκ. ιη' 32. κδ' 7. [16]) γ' 11. Ἐφ. β' 8. 9. Ῥμ. α' 17. γ' 20. 28. δ' 5. Πρ. ιγ' 39. ιε' 10. 11. [17]) γ' 21. Ῥμ. γ' 3 - 6. 9. 24. ζ' 7. 13. [18]) 11. 19. γ' 25. Ῥμ. γ' 21. 31. [19-20]) α' 4. γ' 13. ε' 24. ς' 14. Ἐφ. ε' 2. Κλ. β' 20. 2 Κρ. ε' 15. Ῥμ. ς' 6 - 11. ζ' 4 - 6. [21]) γ' 18. ε' 2. 4. Ἑβ. ζ' 11.

δικαιοσύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν.

ἐὰν ἐπανέλθω εἰς τὸν νόμον. Διότι διὰ νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸν νόμον, σημαίνει ὅτι παραδέχομαι, ὅτι ἠμπορῶ νὰ δικαιωθῶ καὶ νὰ σωθῶ διὰ τοῦ νόμου. Ἀλλ' ἐὰν ἡ δικαίωσις τοῦ ἀνθρώπου ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, ἕπεται ὅτι ὁ Χριστὸς ἀπέθανε χωρὶς λόγον καὶ ἦτο περιττὸς ὁ θάνατός του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Στίχ. 1-5. Ὁ Παῦλος ἐπιτιμᾷ τοὺς Γαλάτας.

1 Ὦ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι, οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος;

1 Ὦ ἀνόητοι Γαλάται, ποῖος σᾶς ἐβάσκανε διὰ τὰς προόδους σας εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀρετήν, ὥστε τώρα νὰ μὴ πείθεσθε εἰς τὴν ἀλήθειαν σεῖς, ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια τῶν ὁποίων καθαρὰ καὶ μὲ κάθε ἀκρίβειαν ἐζωγραφήθη διὰ τοῦ κηρύγματος, ποὺ ἐκάμαμεν μεταξύ σας ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐσταυρωμένος;

2 τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν· ἐξ ἔργων νόμου τὸ Πνεῦμα ἐλάβετε ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως;

2 Καὶ διὰ νὰ σᾶς πείσω, ὅτι μόνον πονηρὰ καὶ διαβολικὴ συνεργία ἔφερε τὴν σημερινὴν ὀπισθοδρόμησίν σας, δὲν θὰ χρησιμοποιήσω πολλοὺς συλλογισμοὺς καὶ ἀποδείξεις. Τοῦτο μόνον θέλω νὰ μάθω ἀπὸ σᾶς. Τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τὰ ἐλάβατε ἀπὸ τὴν τήρησιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ἢ διὰ μέσου τοῦ κηρύγματος, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπιστεύσατε; Ἀναντιρρήτως τὰ ἐλάβατε, διότι ἠκούσατε καὶ ἐπιστεύσατε εἰς τὸ κήρυγμά μας.

3 οὕτως ἀνόητοί ἐστε; ἐναρξάμενοι πνεύματι νῦν σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε;

3 Εἶσθε λοιπὸν τόσον πολὺ ἀνόητοι; Ἀφοῦ ἐκάματε ἀρχὴν μὲ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καταλήγετε τώρα εἰς τὴν τήρησιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, ποὺ ἔχουν νὰ κάμουν μὲ τὴν σάρκα καὶ ὄχι μὲ τὴν ἀναγέννησιν τῆς καρδίας;

4 τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῇ; εἴ γε καὶ εἰκῇ.

4 Τόσας εὐεργεσίας, ποὺ ἐλάβατε μὲ τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὰς εὐηργετήθητε ἀνωφελῶς καὶ εἰς μάτην; Καὶ εἴθε νὰ ἦσαν μόνον εἰς μάτην, ὄχι δὲ καὶ πρὸς ζημίαν καὶ πνευματικὴν κατάκρισίν σας.

5 ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ Πνεῦμα καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως;

5 Ὁ Θεὸς λοιπόν, ὁ ὁποῖος σᾶς χορηγεῖ πλουσίως τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐνεργεῖ μεταξύ σας ἔργα ὑπερφυσικῆς δυνάμεως, σᾶς χορηγεῖ καὶ ἐνεργεῖ ταῦτα λόγῳ τοῦ ὅτι ἐτηρήσατε τὸν νόμον ἢ διότι ἐπιστεύσατε εἰς τὸ κήρυγμα; Βεβαίως διότι ἐπιστεύσατε.

Στίχ. 6-14. Ἡ σωτηρία τοῦ Χριστιανοῦ ἐκ πίστεως καὶ κατὰ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην.

6 καθὼς Ἀβραὰμ ἐπίστευσε τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.

6 Καθὼς καὶ ὁ Ἀβραὰμ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐλογαριάσθη εἰς αὐτὸν ἡ πίστις αὐτὴ ἔτσι, ὥστε ὁ Θεὸς νὰ τὸν δικαιώσῃ.

Γ'. [1]) 3. ε' 7. 1 Κρ. α' 23. β' 2. Λκ. κδ' 25. [2]) 5. 14. Ἐφ. α' 13. Ῥμ. ι' 17. Πρ. α' 4. β' 33. 38. ι' 45 - 47. ια' 17. ιε' 8. [3-4]) 1. δ' 8 - 11. ς' 13. Ῥμ. ζ' 5. 6. 2 Κρ. η' 6. [5]) 2. 1 Κρ. ιβ' 10. 11. [6]) Γν. ιε' 6. Ῥμ. δ' 3.

7 Γινώσκετε ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Ἀβραάμ.

7 Συνεπῶς μάθετε καὶ γνωρίζετε, ὅτι ὄχι ἐκεῖνοι ποὺ τηροῦν τὸν νόμον, ἀλλ' ὅσοι κυριαρχοῦνται ἀπὸ τὴν πίστιν, αὐτοὶ εἶναι τέκνα τοῦ Ἀβραάμ.

*8 προϊδοῦσα δὲ ἡ Γραφὴ ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ Θεός, προευηγγελίσατο τῷ Ἀβραὰμ **ὅτι ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη.***

8 Ἐπειδὴ δὲ ἡ Γραφὴ προεῖδεν, ὅτι διὰ μέσου τῆς πίστεως μέλλει νὰ δικαιώσῃ τοὺς ἐθνικοὺς ὁ Θεός, προανήγγειλε τὸ χαρμόσυνον μήνυμα εἰς τὸν Ἀβραάμ, ὅτι θὰ εὐλογηθοῦν διὰ σοῦ ὄχι μόνον ἓν ἔθνος, τὸ ἰουδαϊκόν, ἀλλ' ὅλα τὰ ἔθνη.

9 ὥστε οἱ ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ Ἀβραάμ.

9 Διὰ νὰ λέγῃ δὲ ὁ Θεός, ὅτι ὅλα τὰ ἔθνη θὰ εὐλογηθοῦν διὰ μέσου τοῦ Ἀβραάμ, σημαίνει ὅτι δὲν λογαριάζεται διόλου ἡ σαρκικὴ συγγένεια, ἀλλ' ὅσοι πιστεύουν, εἰς ὁποιονδήποτε ἔθνος καὶ ἂν ἀνήκουν, εὐλογοῦνται μαζὶ μὲ τὸν Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος ἠξιώθη τῆς εὐλογίας, διότι ἐπίστευσε.

*10 Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου εἰσίν, ὑπὸ κατάραν εἰσί· γέγραπται γάρ· **ἐπικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τοῦ ποιῆσαι αὐτά.***

10 Μόνον δὲ διὰ τῆς πίστεως δίδονται αἱ εὐλογίαι. Διότι ὅσοι βασίζονται εἰς τὰ ἔργα τοῦ νόμου, διατελοῦν ὑπὸ κατάραν. Διότι ἔχει γραφῆ εἰς αὐτὸν τὸν νόμον: Εἶναι καταραμένος καθένας, ποὺ δὲν μένει σταθερὸς εἰς ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ γραμμένα εἰς τὸ βιβλίον τοῦ νόμου διὰ νὰ ἐκτελέσῃ ἐπακριβῶς αὐτά.

*11 ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ τῷ Θεῷ, δῆλον· ὅτι **ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται.***

11 Ὅτι δὲ διὰ τοῦ νόμου κανεὶς δὲν λαμβάνει τὴν δικαίωσιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, εἶναι φανερόν. Διότι καθὼς λέγει αὐτὸς ὁ νόμος: Ὁ δίκαιος θὰ ζήσῃ καὶ θὰ σωθῇ διὰ τῆς πίστεως.

*12 ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως, ἀλλ' **ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς.***

12 Ὁ νόμος ὅμως τὴν δικαίωσιν ποὺ ὑπόσχεται δὲν τὴν βασίζει ἐπὶ τῆς πίστεως, ἀλλὰ καθὼς λέγεται εἰς τὸ Λευϊτικόν: Ἐκεῖνος ποὺ ἐποίησε καὶ ἐτήρησεν αὐτά, δηλαδὴ τὰ προστάγματα τοῦ νόμου, θὰ ζήσῃ δι' αὐτῶν. Ποῖος ὅμως τὰ ἐτήρησεν ὅλα; Κανείς. Ὅλοι λοιπὸν ὡς παραβάται τοῦ νόμου διατελοῦμεν ὑπὸ κατάραν.

*13 Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα· γέγραπται γάρ· **ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου·***

13 Ἀπὸ τὴν κατάραν δὲ αὐτὴν τοῦ νόμου μᾶς ἐξηγόρασεν ὁ Χριστὸς καὶ ὡς λύτρα διὰ τὴν ἐξαγοράν μας αὐτὴν κατέβαλε τὸ ὅτι ἔγινε χάριν ἡμῶν καταραμένος. Καὶ ἔγινε καταραμένος, διότι ἐκρεμάσθη εἰς τὸν σταυρόν. Εἶναι δὲ γραμμένον: Καταραμένος νὰ εἶναι καθένας, ποὺ κρέμεται καὶ πεθαίνει ἐπάνω εἰς τὸ ξύλον.

14 ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραὰμ γένηται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως.

14 Καὶ ἔτσι ἔγινεν ὁ Χριστὸς καταραμένος, διὰ νὰ ἔλθῃ διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς ἐθνικοὺς ἡ εὐλογία, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη εἰς τὸν Ἀβραάμ, διὰ νὰ λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὴν ἀνεκτίμητον αὐτὴν εὐλογίαν, ποὺ μᾶς ὑπεσχέθη ὁ Θεός.

[7]) 9. Ῥμ. γ´ 26. δ´ 11. 12. 16. [8]) Γν. ιβ´ 3. Γλ. γ´ 14. 22. Πρ. γ´ 25. [9]) 7. [10]) Δτ. κζ´ 26. Ἱρ. ια´ 3. Γλ. ε´ 3. Ῥμ. δ´ 15. [11]) Ἀββ. β´ 4. Ῥμ. α´ 17. [12]) Λτ. ιη´ 5. Ῥμ. ι´ 5. [13]) Δτ. κα´ 23. Γλ. δ´ 5. 2 Κρ. ε´ 21. 1 Κρ. ς´ 20. ζ´ 23. Πρ. ε´ 30. [14]) 2. 8. 16. Ῥμ. θ´ 4.

Στίχ. 15-29. Ὁ Μωσαϊκὸς νόμος παιδαγωγὸς εἰς Χριστόν. Διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Ἰ. Χριστὸν γινόμεθα υἱοὶ τοῦ Θεοῦ.

15 Ἀδελφοί, κατὰ ἄνθρωπον λέγω· ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται.

15 Ἀδελφοί, πρὸς περισσοτέραν σαφήνειαν σᾶς ὁμιλῶ μὲ παραδείγματα, ὅπως συμβαίνουν τὰ πράγματα εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ θὰ χρησιμοποιήσω ἀνθρώπινον παράδειγμα, διὰ νὰ σᾶς ἐξηγήσω, πῶς ἡ ἐπαγγελία αὐτή, ποὺ μᾶς ἔδωκεν ὁ Θεὸς περὶ τῆς εὐλογίας, ἔχει μεγαλυτέραν ἰσχὺν ἀπὸ τὸν νόμον. Ἰδοὺ τὸ παράδειγμα: Διαθήκην ἀνθρώπου, ποὺ ἀνεγνωρίσθη μετὰ τὸν θάνατόν του ὡς γνησία καὶ ἔγκυρος, καίτοι αὕτη εἶναι ἔγγραφον ἀνθρώπινον, ὅμως κανένας δὲν τὴν καταργεῖ ἢ δὲν προσθέτει κάτι εἰς αὐτήν.

*16 τῷ δὲ Ἀβραὰμ ἐρρέθησαν αἱ ἐπαγγελίαι καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ· οὐ λέγει, **καὶ τοῖς σπέρμασιν,** ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑνός, **καὶ τῷ σπέρματί σου,** ὅς ἐστι Χριστός.*

16 Ἀλλὰ καὶ ὁ Θεὸς διαθήκην ἔκαμε πρὸς τὸν Ἀβραάμ, ὅταν ἔδωκε τὰς ὑποσχέσεις εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸ σπέρμα αὐτοῦ. Δὲν εἶπε δὲ ὁ Θεὸς καὶ εἰς τὰ σπέρματα, ὅπως θὰ ἔλεγεν, ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ πολλῶν ἀπογόνων. Ἀλλ' εἶπεν ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ ἑνὸς ἀπογόνου, εἰς τὸ σπέρμα σου, τὸ ὁποῖον εἶναι ὁ Χριστός.

17 τοῦτο δὲ λέγω· διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς Χριστὸν ὁ μετὰ ἔτη τετρακόσια καὶ τριάκοντα γεγονὼς νόμος οὐκ ἀκυροῖ, εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν.

17 Ἐφαρμόζω τώρα τὸ προηγούμενον παράδειγμα καὶ λέγω τὰ ἑξῆς: Τὴν διαθήκην αὐτήν, ποὺ ἐπεκυρώθη προτήτερα ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ ὅρκον καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν Χριστόν, δὲν ἠμπορεῖ ὁ νόμος, ποὺ ἦλθεν ὕστερα ἀπὸ τετρακόσια τριάντα ἔτη νὰ τὴν ἀκυρώσῃ, ὥστε νὰ καταργήσῃ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ. Θὰ τὴν κατήργει δέ, ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν κληρονομίαν διὰ τοῦ νόμου.

18 εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία, οὐκέτι ἐξ ἐπαγγελίας· τῷ δὲ Ἀβραὰμ δι' ἐπαγγελίας κεχάρισται ὁ Θεός.

18 Διότι ἐὰν ἐκ τῆς τηρήσεως τοῦ νόμου ἐπετυγχάνετο ἡ κληρονομία καὶ σωτηρία, δὲν θὰ μᾶς ἐδίδετο πλέον αὕτη ὡς δωρεὰ ἐξ ὑποσχέσεως, ἀλλὰ θὰ μᾶς ἐδίδετο ὡς ἀνταμοιβὴ καὶ μισθὸς τῆς τηρήσεως τοῦ νόμου. Ἀλλ' εἰς τὸν Ἀβραὰμ ἔχει κάμει χαριστικὴν δωρεὰν ὁ Θεὸς δι' ὑποσχέσεως.

19 Τί οὖν ὁ νόμος; τῶν παραβάσεων χάριν προσετέθη, ἄχρις οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα ᾧ ἐπήγγελται, διαταγεὶς δι' ἀγγέλων ἐν χειρὶ μεσίτου.

19 Ἀλλ' ἀφοῦ ἐκ τῆς τηρήσεως τοῦ νόμου δὲν ἐπιτυγχάνεται ἡ κληρονομία, γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Πρὸς ποῖον λοιπὸν σκοπὸν ἐδόθη ὁ νόμος; Ἀπάντησις: Προσετέθη ὁ νόμος εἰς τὴν ἐπαγγελίαν, ἵνα μὲ τὰς καθημερινάς μας παραβάσεις του ὁδηγηθῶμεν εἰς συναίσθησιν τῆς ἐνοχῆς καὶ ἀδυναμίας μας, μέχρις ὅτου ἔλθῃ ὁ ἀπόγονος, χάριν τοῦ ὁποίου εἶχον δοθῆ αἱ ἐπαγγελίαι. Ὁπότε ἡμεῖς μὲ τὴν συναίσθησιν τῆς ἀθλιότητός μας εὐκολώτερον θὰ ἐνεκολπούμεθα τὸν ἀπόγονον τοῦ Ἀβραάμ, ἤτοι τὸν Χριστόν, διὰ τοῦ ὁποίου μᾶς δίδονται αἱ εὐλογίαι. Ἔτσι ὁ νόμος εἶχε προσωρινὴν ἰσχύν. Διετάχθη δὲ μὲ μεσολάβησιν ἀγγέλων καὶ ἐδόθη διὰ χειρὸς τοῦ Μωϋσέως, ὡς μεσίτου μεταξὺ Θεοῦ καὶ Ἰουδαίων.

20 ὁ δὲ μεσίτης ἑνὸς οὐκ ἔστιν, ὁ δὲ Θεὸς εἷς ἐστιν.

20 Ὁ μεσίτης δὲ δὲν εἶναι ἑνός, ἀλλὰ δύο τοὐλάχιστον προσώπων μεσολαβητής. Διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ δὲ ἡ συμφωνία, ποὺ γίνεται μὲ τὸν μεσίτην, πρέπει καὶ τὰ δύο πρόσωπα νὰ τη-

[15]) 17. Ῥμ. γ´ 5. ς´ 19. Ἑβ. θ´ 16. 17. [16]) Γν. ιβ´ 7. ιγ´ 15. ιε´ 18. ιζ´ 8. κβ´ 18. Γλ. γ´ 8. 29. Ῥμ. δ´ 13. [17]) 15. ε´ 6. Πρ. ζ´ 6. – Ἐξ. ιβ´ 40. [18]) Ῥμ. δ´ 14. Μτ. ε´ 5. [19]) 24. Ῥμ. γ´ 1. ε´ 20. ζ´ 13. Πρ. ζ´ 38. 53.

ρήσουν τὰ συμφωνηθέντα. Ὁ Θεὸς δὲ εἶναι τὸ ἓν πρόσωπον. Διὰ νὰ ἐπέλθη λοιπὸν τὸ ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα τοῦ νόμου, ἔπρεπε καὶ τὸ ἕτερον μέρος, οἱ ἄνθρωποι δηλαδή, νὰ τηρήσουν τὴν συμφωνίαν ἐφαρμόζοντες ἐπακριβῶς τὸν διὰ τοῦ μεσίτου δοθέντα νόμον. Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι παρέβαινον τὸν νόμον καὶ ἐγίνοντο διὰ τοῦτο ἐπικατάρατοι.

21 ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ; μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμενος ζωοποιῆσαι, ὄντως ἂν ἐκ νόμου ἦν ἡ δικαιοσύνη·

21 Ἀλλ' ἀφοῦ ὁ νόμος εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὸ νὰ γίνωνται οἱ ἄνθρωποι ἐπικατάρατοι, γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Ὁ νόμος λοιπὸν εἶναι ἐναντίος πρὸς τὰς ἐπαγγελίας καὶ ὑποσχέσεις, τὰς ὁποίας ἔδωκεν ὁ Θεὸς περὶ τοῦ ὅτι θὰ ηὐλογοῦντο διὰ μέσου τοῦ Ἀβραὰμ ὅλα τὰ ἔθνη; Μὴ γένοιτο νὰ παραδεχθῇ κανεὶς τοῦτο. Ὄχι. Ὁ νόμος δὲν ἀκυρώνει τὰς ἐπαγγελίας τοῦ Θεοῦ. Διότι θὰ τὰς ἠκύρωνε τότε μόνον, ἐὰν ἐδίδετο τέτοιος νόμος, ποὺ θὰ ἠμποροῦσε νὰ δώσῃ αἰωνίαν ζωὴν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Πράγματι τότε ἡ δικαίωσις θὰ συνετελεῖτο ἀπὸ τὸν νόμον αὐτὸν καὶ θὰ ἀκυρώνοντο αἱ ἐπαγγελίαι.

22 ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφὴ τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν, ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσι.

22 Τώρα ὅμως ἔγινε διὰ τοῦ νόμου τὸ ἐντελῶς ἀντίθετον τῆς δικαιώσεως. Ἔκλεισε δηλαδὴ ἐξ ὁλοκλήρου ὁ γραπτὸς τοῦ Θεοῦ νόμος τὰ πάντα ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν, διὰ νὰ ποθήσουν οἱ ἄνθρωποι τὸν ἰατρὸν καὶ σωτῆρα, καὶ ἔτσι ἡ εὐλογία, ποὺ ὑπεσχέθη ὁ Θεός, νὰ δοθῇ διὰ μέσου τῆς πίστεως εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς ὅλους, ὅσοι πιστεύουν.

23 Πρὸ δὲ τοῦ ἐλθεῖν τὴν πίστιν ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα συγκεκλεισμένοι εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι.

23 Προτοῦ δὲ νὰ ἔλθῃ ἡ νέα αὐτὴ κατάστασις, εἰς τὴν ὁποίαν ἰσχύει πλέον ἡ πίστις, ἐφυλαττόμεθα ἀπὸ τὸν νόμον κλεισμένοι καλὰ σὰν εἰς κάποιον φρούριον διὰ νὰ καταφύγωμεν εἰς τὴν πίστιν, ἡ ὁποία ἔμελλεν ἐν καιρῷ νὰ ἀποκαλυφθῇ.

24 ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν·

24 Ὥστε ὁ μωσαϊκὸς νόμος ἔγινε παιδαγωγός μας, ὁ ὁποῖος μᾶς προπαρεσκεύαζεν εἰς τὸ νὰ ποθήσωμεν καὶ γνωρίσωμεν τὸν Χριστόν, διὰ νὰ λάβωμεν τὴν δικαίωσιν ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν πίστεως.

25 ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν ἐσμεν.

25 Ὅταν δὲ ἦλθεν ἡ νέα κατάστασις, εἰς τὴν ὁποίαν ἰσχύει ἡ πίστις, δὲν εἴμεθα πλέον κάτω ἀπὸ τὴν παιδαγωγίαν τοῦ νόμου.

26 πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·

26 Διότι ὅλοι διὰ μέσου τῆς πίστεως εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγίνατε καὶ εἶσθε υἱοὶ τοῦ Θεοῦ ἐνήλικες, ὥριμοι καὶ χειραφετημένοι.

27 ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε.

27 Εἶσθε δὲ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ, διότι ὅσοι ἐβαπτίσθητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ πιστεύοντες εἰς αὐτὸν ὡς σωτῆρα, ἐνεδύθητε τὸν Χριστὸν καὶ ἡνώθητε μετ' αὐτοῦ.

28 οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

28 Δὲν ὑπάρχουν πλέον διαφοραὶ ἐθνικότητος καὶ κοινωνικῆς τάξεως καὶ φύλου. Δὲν ὑπάρχει πλέον διαφορὰ Ἰουδαίου καὶ Ἕλληνος, δὲν ὑπάρχει διάκρισις δούλου καὶ ἐλευθέρου· δὲν ὑπάρχει ἄρσεν καὶ θῆλυ. Διότι ὅλοι σεῖς ἐγίνατε εἷς νέος ἄνθρωπος διὰ τῆς ἑνώσεώς σας μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

[21]) β΄ 17. 21. δ΄ 9. Ἑβ. ζ΄ 18. Ῥμ. η΄ 2 - 4. 2 Κρ. γ΄ 6. [22]) Ῥμ. γ΄ 9 - 19. ια΄ 32. [23]) δ΄ 3. Ῥμ. ζ΄ 6. (η΄ 18. 1 Πτ. α΄ 5). [24]) 19. Ῥμ. γ΄ 19. 20. δ΄ 15. 1 Κρ. δ΄ 15. [25]) Ῥμ. ς΄ 14. η΄ 2. ι΄ 4. [26]) δ΄ 5 - 7. Ῥμ. η΄ 15. 16. Ἰν. α΄ 12. [27-28]) Κλ. γ΄ 10. 11. 1 Κρ. ιβ΄ 13. Ῥμ. ς΄ 3. 4. ι΄ 12. ιγ΄ 14. Ἰν. ι΄ 16. ιζ΄ 21.

29 εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστὲ καὶ κατ' ἐπαγγελίαν κληρονόμοι.

29 Ἐὰν δὲ σεῖς, οἱ ἐξ ἐθνῶν Χριστιανοί, ἀνήκετε εἰς τὸν Χριστόν, ἄρα διὰ τοῦ Χριστοῦ, ποὺ εἶναι ὁ εὐλογημένος ἀπόγονος τοῦ Ἀβραάμ, εἶσθε καὶ σεῖς ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραὰμ καὶ σύμφωνα μὲ τὴν ἐπαγγελίαν εἶσθε κληρονόμοι τῆς εὐλογίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Στίχ. 1-7. Ὁ Χριστὸς μᾶς ἠλευθέρωσε ἀπὸ τὴν δουλείαν τοῦ νόμου.

Λέγω δέ, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δούλου, κύριος πάντων ὤν,

Καὶ διὰ νὰ σᾶς διασαφήσω τὴν ἀλήθειαν αὐτήν, χρησιμοποιῶ ἄλλο ἓν παράδειγμα. Λέγω δὲ τοῦτο: ἐφ' ὅσον χρόνον κάθε κληρονόμος εἶναι ἀνήλικος, δὲν διαφέρει εἰς τίποτε ἀπὸ δοῦλον, καίτοι εἶναι κύριος ὅλης τῆς πατρικῆς περιουσίας, τὴν ὁποίαν ἐκληρονόμησε.

2 ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶ καὶ οἰκονόμους ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρός.

2 Καὶ δὲν διαφέρει ἀπὸ δοῦλον, διότι εἶναι μὲν κύριος τῆς πατρικῆς κληρονομίας, ἀλλ' εἶναι κάτω ἀπὸ ἐπιτρόπους, ποὺ τὸν κηδεμονεύουν, καὶ κάτω ἀπὸ οἰκονόμους ποὺ θὰ διαχειρίζωνται τὴν πατρικὴν περιουσίαν, μέχρι τοῦ χρόνου, τὸν ὁποῖον ὥρισεν ὁ διαθέτης πατήρ.

3 οὕτω καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἦμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἦμεν δεδουλωμένοι·

3 Ἔτσι καὶ ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί, ὅταν ἤμεθα εἰς νηπιώδη πνευματικὴν κατάστασιν, ἤμεθα δουλωμένοι κάτω ἀπὸ τὴν στοιχειώδη καὶ ἀνεπαρκῆ θρησκευτικὴν γνῶσιν, ποὺ ἔχει ὁ κόσμος τῶν ἀτελῶν καὶ παχυλῶν ἀνθρώπων.

4 ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον,

4 Ὅταν ὅμως συνεπληρώθη ὁ χρόνος, ποὺ εἶχεν ὁρίσει ἡ πανσοφία τοῦ Θεοῦ, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱόν του εἰς τὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος ἔγινεν ἄνθρωπος ἀπὸ γυναῖκα, καὶ συνεμορφώθη πρὸς τὸν μωσαϊκὸν νόμον,

5 ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν.

5 διὰ νὰ ἐξαγοράσῃ ἐκείνους, ποὺ ἦσαν ὑπὸ τὴν κατάραν τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου, διὰ νὰ λάβωμεν τὴν υἱοθεσίαν, ποὺ ὁ Θεὸς μᾶς εἶχεν ὑποσχεθῆ.

6 Ὅτι δέ ἐστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν, κρᾶζον· ἀββᾶ ὁ πατήρ.

6 Ναί· δὲν εἶσθε πλέον δοῦλοι, ἀλλὰ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ. Διότι δὲ εἶσθε υἱοὶ τοῦ ἐπουρανίου Πατρός, διὰ τοῦτο ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ του εἰς τὰς καρδίας σας, τὸ ὁποῖον δίδει τὴν πληροφορίαν καὶ τὴν παρρησίαν νὰ ἀπευθύνεσθε εἰς τὸν Θεὸν μὲ τὴν κραυγὴν καὶ ἐπίκλησιν: Ἀββᾶ, δηλαδὴ πάτερ.

7 ὥστε οὐκέτι εἶ δοῦλος, ἀλλ' υἱός· εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος Θεοῦ διὰ Χριστοῦ.

7 Ὥστε σύμφωνα μὲ τὰ λεχθέντα σύ, ποὺ ἐπίστευσες εἰς τὸν Χριστόν, δὲν εἶσαι πλέον δοῦλος, ἀλλ' εἶσαι κατὰ χάριν υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν δὲ εἶσαι υἱός, εἶσαι συγχρόνως καὶ κληρονόμος τοῦ Θεοῦ. Γίνεσαι δὲ κληρονόμος διὰ μέσου τοῦ Χριστοῦ.

[29]) 7. 16. Ῥμ. η΄ 17. θ΄ 7. 8.

Δ΄. [1-2]) γ΄ 17. 23. 24. 1 Κρ. ιγ΄ 11. Λκ. ις΄ 1. – 2 Μκ. ια΄ 1. ιγ΄ 2. ιδ΄ 2. [3]) 9. 10. Κλ. β΄ 8. 20. (Ἑβ. ε΄ 12). [4-5]) Γν. μθ΄ 10. Γλ. γ΄ 13. 19. 25. 26. Ἐφ. α΄ 10. Ῥμ. α΄ 3. η΄ 3. Ἰν. α΄ 14. Μρ. α΄ 15. Λκ. β΄ 21. Μτ. γ΄ 15. [6]) Ῥμ. η΄ 9. 14. 15. 23. Μρ. ιδ΄ 36. [7]) γ΄ 29. Ῥμ. η΄ 16. 17.

Στίχ. 8-20. Ὁ Παῦλος ἐπιτιμᾷ πάλιν μὲ ἀγάπην τοὺς Γαλάτας.

8 Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες Θεὸν ἐδουλεύσατε τοῖς μὴ φύσει οὖσι θεοῖς·
9 νῦν δὲ γνόντες Θεόν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ Θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε;
10 ἡμέρας παρατηρεῖσθε καὶ μῆνας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτούς!
11 φοβοῦμαι ὑμᾶς μήπως εἰκῇ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς.

8 Ἀλλὰ τότε μέν, ὅταν ἦσθε εἰς τὸ σκότος τῆς εἰδωλολατρείας, ἐπειδὴ δὲν ἐγνωρίζατε Θεόν, ἐδουλεύσατε εἰς θεούς, ποὺ δὲν εἶναι πραγματικοὶ θεοί.
9 Τώρα ὅμως, ποὺ ἐγνωρίσατε τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἢ διὰ νὰ εἴπω καλύτερα, τώρα ποὺ ἐγνωρίσθητε ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὡς τέκνα του, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν εἰς τὴν στοιχειώδη καὶ ἀτελῆ θρησκευτικὴν διδασκαλίαν, τὴν πτωχὴν καὶ ἀδύνατον καὶ ἀνίκανον νὰ σᾶς σώσῃ, εἰς τὴν ὁποίαν πάλιν καὶ ἐξ ἀρχῆς, ὅπως προτήτερα, θέλετε καὶ τώρα νὰ δουλεύετε;
10 Ἔτσι ἐκαταντήσατε νὰ φυλάττετε τὰς ἡμέρας ἐκείνας τῆς ἑβδομάδος, τὰς ὁποίας καὶ οἱ Ἑβραῖοι, καὶ τὰς ἑορτὰς ἑκάστου μηνὸς καὶ τὰς ἑορτασίμους ἐποχὰς καὶ τὰς ἑορτὰς τῶν ἐτῶν.
11 Σᾶς φοβοῦμαι, μήπως ματαίως ἐκοπίασα διὰ σᾶς.

12 Γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι κἀγὼ ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί, δέομαι ὑμῶν. οὐδέν με ἠδικήσατε.

12 Λάβετε παράδειγμα ἐμὲ καὶ γίνεσθε ὅμοιοι μὲ ἐμέ, διότι καὶ ἐγὼ ἄλλοτε ἤμην ζηλωτὴς τοῦ νόμου, καθὼς θέλετε νὰ γίνετε καὶ σεῖς τώρα, ἀδελφοί. Σᾶς παρακαλῶ, ὅπως ἐγὼ ἀπεκήρυξα τὰς τυπικὰς διατάξεις τοῦ νόμου καὶ προσεκολλήθην εἰς τὸν Χριστόν, ἔτσι νὰ γίνετε καὶ σεῖς. Δὲν μὲ ἠδικήσατε εἰς τίποτε, ὥστε νὰ θέλω τὸ κακόν σας καὶ νὰ σᾶς ὁμιλῶ ἐκ πάθους. Τοὐναντίον ἔχω λόγους νὰ σᾶς ἀγαπῶ πολύ.

13 οἴδατε δὲ ὅτι δι' ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον,
14 καὶ τὸν πειρασμόν μου τὸν ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλ' ὡς ἄγγελον Θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν.

13 Διότι ἠξεύρετε, ὅτι λόγῳ ἀσθενείας τοῦ σώματός μου ἠναγκάσθην νὰ μείνω μεταξύ σας καὶ ἐκήρυξα εἰς σᾶς τὸ εὐαγγέλιον, ὅταν διὰ πρώτην φορὰν ἦλθον πρὸς σᾶς.
14 Καὶ σεῖς τότε τὸν πειρασμόν μου, τὸν ὁποῖον εἶχον εἰς τὸ σῶμα μου, δὲν ἐξουθενήσατε, οὔτε μὲ ἀηδιάσατε δι' αὐτόν, ἀλλὰ μὲ ἐδέχθητε σὰν ἄγγελον Θεοῦ, ὅπως θὰ ἐδέχεσθε τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

15 τίς οὖν ἦν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν; μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι εἰ δυνατὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες ἂν ἐδώκατέ μοι.
16 ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν;
17 ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ ἐκκλεῖσαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε.
18 καλὸν δὲ τὸ ζηλοῦσθαι

15 Πόσον λοιπὸν μεγάλος ἦτο ὁ μακαρισμός, τὸν ὁποῖον σᾶς ἐμακάριζαν διὰ τὴν διάθεσιν καὶ προθυμίαν, ποὺ ἐδείξατε τότε εἰς ἐμέ; Δικαίως δὲ σᾶς ἐπαινοῦσαν καὶ σᾶς ἐμακάριζαν. Διότι δίδω μαρτυρίαν διὰ σᾶς, ὅτι ἂν ἦτο δυνατὸν καὶ τὰ μάτια σας ἀκόμη θὰ ἐβγάζατε καὶ θὰ μοῦ τὰ ἐδίδατε. Τόσον πολὺ μὲ ἠγαπᾶτε.
16 Ὥστε τώρα ἔγινα ἐχθρός σας, ἐπειδὴ σᾶς λέγω τὴν ἀλήθειαν;
17 Οἱ ψευδοδιδάσκαλοι δεικνύουν ζῆλον καὶ ἐνδιαφέρον πρὸς σᾶς ὄχι πρὸς καλὸν σκοπόν, ἀλλὰ θέλουν νὰ σᾶς ἀποκλείσουν ἀπὸ τὸ ἀληθὲς εὐαγγέλιον, διὰ νὰ δεικνύετε ζῆλον καὶ ἀφοσίωσιν εἰς αὐτούς.
18 Εἶσθε δηλαδὴ ζηλευτοὶ καὶ ποθητοί. Καλὸν δὲ εἶναι νὰ γί-

[8]) Ψ. οη' 6. Ἱρ. ι' 25. 2 Πρ. ιγ' 9. 1 Θσ. δ' 5. 1 Κρ. ιβ' 2. Πρ. ιζ' 29. 30. [9]) 3. γ' 21. Ῥμ. η' 3. 1 Κρ. η' 3. ιγ' 12. Μτ. ζ' 23. [10]) Ῥμ. ιδ' 5. 6. Κλ. β' 16. [11]) γ' 4. 2 Κρ. ια' 3. 2 Ἰν. 8. [12]) Φλ. γ' 7. 8. 1 Κρ. θ' 20. 21. 2 Κρ. β' 4. 5. [13]) ς' 17. 2 Κρ. ια' 23 - 25. ιβ' 7. Πρ. ις' 6. [14]) Πρ. ιγ' 48. ιδ' 1 - 13. Μτ. ι' 40. — Μλ. β' 7. [15]) Ἀρ. ις' 14. Γλ. δ' 17. 18. Ῥμ. δ' 6. 9. ι' 2. [16]) Ἀμ. ε' 10. Γλ. δ' 20. Ἐφ. δ' 15. Πρ. ιη' 23. [17-18]) 15. α' 6. 7. 2 Κρ. ζ' 7. 11.

ἐν καλῷ πάντοτε καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ παρεῖναί με πρὸς ὑμᾶς.
19 τεκνία μου, οὓς πάλιν ὠδίνω, ἄχρις οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν!
20 ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου, ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.

νεσθε ζηλευτοὶ πράττοντες τὸ καλὸν καὶ προοδεύοντες εἰς τὴν ἀρετὴν πάντοτε καὶ ὄχι μόνον ὅταν εἶμαι παρών. Σᾶς γράφω ἔτσι, διότι τώρα, ποὺ εἶμαι ἀπών, ἐξεφύγατε ἀπὸ τὸν δρόμον, ποὺ σᾶς κάνει ἀληθινὰ ζηλευτούς.
19 Παιδάκια μου, ποὺ σᾶς ἀνεγέννησα πνευματικῶς καὶ ποὺ ξαναδοκιμάζω τώρα πόνους καὶ ὠδῖνας διὰ τὴν ἀναγέννησίν σας, ἕως ὅτου ὁ χαρακτὴρ τοῦ Χριστοῦ μορφωθῇ μέσα σας.
20 Ναί· πονῶ καὶ τώρα διὰ σᾶς. Ἤθελα δὲ νὰ παρευρίσκωμαι μεταξύ σας τώρα καὶ νὰ ἀλλάξω τὸν τόνον τῆς φωνῆς μου εἰς θρῆνον, διότι εὑρίσκομαι εἰς ἀπορίαν διὰ σᾶς καὶ δὲν ἠξεύρω, πῶς νὰ σᾶς ὁμιλήσω.

Στίχ. 21-31. Ἡ ἱστορία τοῦ Ἰσμαὴλ καὶ τοῦ Ἰσαὰκ ἀλληγορικῶς ἀποδεικνύει τὸ ἀνωφελὲς τῆς τηρήσεως τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου.

21 Λέγετέ μοι οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι· τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε;
22 γέγραπται γὰρ ὅτι Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης καὶ ἕνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας.

21 Καὶ ἂν τὰ δάκρυά μου δὲν σᾶς πείθουν, προσέξατε εἰς τὰ λογικά μου ἐπιχειρήματα. Εἴπατέ μου σεῖς, οἱ ὁποῖοι θέλετε νὰ εἶσθε ὑπὸ τὸν νόμον, δὲν ἀκούετε τί λέγει ὁ νόμος;
22 Σᾶς κάνω τὴν ἐρώτησιν αὐτήν, διότι ἔχει γραφῆ εἰς τὸν νόμον, ὅτι ὁ Ἀβραὰμ ἀπέκτησε δύο υἱούς, ἕνα υἱὸν ἀπὸ τὴν δούλην Ἄγαρ καὶ ἕνα υἱὸν ἀπὸ τὴν ἐλευθέραν Σάρραν.

23 ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης κατὰ σάρκα γεγέννηται, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας διὰ τῆς ἐπαγγελίας.
24 ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα. αὗται γάρ εἰσι δύο διαθῆκαι, μία μὲν ἀπὸ ὄρους Σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννῶσα, ἥτις ἐστὶν Ἄγαρ·

23 Ἀλλ' ὁ μὲν υἱός, ποὺ ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν δούλην, ἐγεννήθη φυσικῶς κατὰ τὸν νόμον τῆς σαρκός, ὁ δὲ υἱός, ποὺ ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν ἐλευθέραν, ἐγεννήθη δυνάμει ὑποσχέσεως, ποὺ ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀβραάμ.
24 Αὐτὰ ὅμως ἔχουν ἀλληγορικὴν ἔννοιαν. Δηλαδὴ εἶναι μὲν γεγονότα ἱστορικά, ἀλλὰ συγχρόνως ἐπροτύπωναν καὶ ἐπροεικόνιζαν γεγονότα καὶ ἀληθείας τῆς Καινῆς Διαθήκης. Διότι αἱ δύο αὗται γυναῖκες, ἡ Ἄγαρ καὶ ἡ Σάρρα, εἶναι τύποι τῶν δύο διαθηκῶν· ἡ μὲν μία διαθήκη εἶναι ἐκείνη, ποὺ ἐδόθη ἀπὸ τὸ ὄρος Σινᾶ, ἡ ὁποία γεννᾷ τέκνα, διὰ νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὴν δουλείαν, καὶ ἡ ὁποία προτυπώνεται ἀπὸ τὴν Ἄγαρ.

25 τὸ γὰρ Ἄγαρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, συστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν Ἱερουσαλήμ, δουλεύει δὲ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς·

25 Προτυπώνεται δὲ ἡ διαθήκη ἐκείνη ἀπὸ τὴν Ἄγαρ, διότι τὸ Σινᾶ, ποὺ καλεῖται καὶ Ἄγαρ, εἶναι ὄρος εἰς τὴν Ἀραβίαν, ὅπου κατοικοῦν οἱ ἀπόγονοι τῆς Ἄγαρ. Ἀντιστοιχεῖ δὲ καὶ προτυπώνει τὴν ἐπίγειον Ἱερουσαλήμ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐδόθη ὁ νόμος τοῦ Σινᾶ. Ἡ δὲ ἐπίγειος Ἱερουσαλὴμ εἶναι δούλη μετὰ τῶν κατοίκων της, ὅπως δούλη ἦτο καὶ ἡ Ἄγαρ.

26 ἡ δὲ ἄνω Ἱερουσαλὴμ ἐλευθέρα ἐστίν, ἥτις ἐστὶ μήτηρ πάντων ἡμῶν.

26 Ἡ δὲ ἄνω ἐπουράνιος Ἱερουσαλήμ, ἡ θριαμβεύουσα ἐν οὐρανοῖς καὶ ἡ ἐπὶ γῆς στρατευομένη, ἀλλ' εἰς τοὺς οὐρανοὺς καταλήγουσα Ἐκκλησία εἶναι ἐλευθέρα. Αὐτὴ εἶναι μητέρα ὅλων ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν.

[19]) Φλμ. 10. Ἐφ. γ' 16. 17. δ' 13. 14. 2 Κρ. γ' 18. 1 Κρ. δ' 15. [20]) 16. 1 Κρ. θ' 22. 2 Κρ. δ' 8. Πρ. κε' 20. [21]) γ' 23. Ῥμ. γ' 19. ζ' 1. Ἰν. ιβ' 34. [22]) Γν. ις' 3. 15. 16. κα' 2. 3. Γλ. ε' 25 - 29. [23]) Γν. ιζ' 16. 19. ιη' 10. Ῥμ. δ' 19. 20. θ' 8. 9. [24]) γ' 23. 24. Ῥμ. η' 15. 1 Κρ. θ' 8 - 10. ι' 1 - 11. [25]) 2 Κρ. γ' 14. Μτ. κγ' 37. [26]) γ' 25. 26. ε' 1. Φλ. γ' 20. Ἐβ. ιβ' 22. Ἀπ. γ' 12.

27 γέγραπται γάρ· ***εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα· ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα.***

27 Εἶναι δὲ μητέρα ὅλων μας, διότι ἔχει γραφῆ ἀπὸ τὸν Ἡσαΐαν· Εὐφράνθητι σύ, ὦ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία προτοῦ ἔλθῃ ὁ Χριστὸς καὶ προτοῦ νὰ δοθῇ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἦσο στεῖρα καὶ δὲν ἐγέννας τέκνα. Βγάλε φωνὴν καὶ βόησον μὲ πολλὴν χαράν, σύ, ποὺ δὲν ἐκοιλοπόνεις· διότι τὰ τέκνα σοῦ, ποὺ ἦσο ἔρημος ἀπὸ ἄνδρα καὶ παιδιά, εἶναι περισσότερα παρὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπιγείου Ἱερουσαλήμ, ἡ ὁποία ἐγνώριζε τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἐσχετίζετο μὲ αὐτὸν καὶ παρουσιάζετο ἔτσι ὅτι ἔχει ἄνδρα.

28 ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαὰκ ἐπαγγελίας τέκνα ἐσμέν.

28 Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ὅσοι ἐπιστεύσαμεν εἰς τὸν Χριστόν, εἴμεθα τέκνα ἐπαγγελίας, ὅπως καὶ ὁ Ἰσαὰκ ἐγεννήθη σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἀβραάμ.

29 ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς ἐδίωκε τὸν κατὰ πνεῦμα, οὕτω καὶ νῦν.

29 Ἀλλὰ καθὼς τότε ὁ Ἰσμαήλ, ποὺ ἐγεννήθη κατὰ τοὺς φυσικοὺς τῆς σαρκὸς νόμους, ἐπεβουλεύετο τὸν Ἰσαάκ, ποὺ ἐγεννήθη ὑπερφυσικῶς ἐξ ἐπαγγελίας, ἔτσι καὶ τώρα. Οἱ διὰ τοῦ Χριστοῦ πνευματικοὶ ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραὰμ καταδιώκονται ἀπὸ τοὺς σαρκικοὺς ἀπογόνους του.

30 ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή; ***ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ μὴ γὰρ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας.***

30 Τί λέγει ὅμως ἡ Γραφή; Εἶπεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀβραάμ· ἐκδίωξε τὴν δούλην Ἄγαρ καὶ τὸν υἱόν της Ἰσμαήλ· διότι δὲν θὰ ἀποκτήσῃ κληρονομικὰ δικαιώματα καὶ ὁ υἱὸς τῆς δούλης, ὅπως ὁ υἱὸς τῆς ἐλευθέρας.

31 Ἄρα, ἀδελφοί, οὐκ ἐσμὲν παιδίσκης τέκνα, ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας.

31 Τὸ συμπέρασμα δέ, ποὺ βγαίνει ἀπὸ ὅσα εἴπομεν, ἀδελφοί, εἶναι, ὅτι δὲν εἴμεθα τέκνα δούλης, ἤτοι τῆς ἐπιγείου Ἱερουσαλήμ, ἀλλὰ τέκνα τῆς ἐλευθέρας, ἤτοι τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ εἶναι Ἱερουσαλὴμ ἐπουράνιος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Στίχ. 1-12. Ἡ περιτομὴ ἀνωφελής. Μόνον ἡ πίστις ἰσχύει.

Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν, ᾗ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε.

Μείνατε λοιπὸν στερεοὶ εἰς τὴν ἐκ τῶν τυπικῶν διατάξεων τοῦ νόμου ἐλευθερίαν, τὴν ὁποίαν μᾶς ἠλευθέρωσεν ὁ Χριστός, καὶ μὴ ὑποκύπτετε πάλιν εἰς ζυγὸν δουλείας.

2 Ἴδε ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει.

2 Ἰδοὺ ἐγὼ ὁ Παῦλος, ὁ κατ' εὐθεῖαν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ἐκλεγεὶς ἀπόστολος, σᾶς λέγω ὅτι, ἐὰν περιτέμνεσθε, ὁ Χριστὸς τίποτε δὲν θὰ σᾶς ὠφελήσῃ.

3 μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι.

3 Παρέχω δὲ καὶ πάλιν τὴν βεβαίωσιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ εἰς κάθε ἄνθρωπον, ποὺ περιτέμνεται, ὅτι ὀφείλει καὶ ἔχει χρέος νὰ τηρήσῃ ὅλον τὸν νόμον, ἀφοῦ μὲ τὴν περιτομὴν ποὺ λαμβάνει, προτιμᾷ τὴν διὰ τοῦ νόμου δικαίωσιν ἀπὸ τὴν δικαίωσιν ποὺ δίδει ὁ Χριστός.

---

[27]) Ἠσ. νδ΄ 1. [28]) 23. Ῥμ. θ΄ 7. 8. [29]) Γν. κα΄ 9. 1 Θσ. β΄ 14. Μτ. ι΄ 17. 18. [30]) Γν. κα΄ 10. 12. κε΄ 5. 6. Ἰν. η΄ 35. [31]) 22 - 26. γ΄ 29.

Ε΄. [1]) 13. β΄ 4. δ΄ 5 - 9. 31. 1 Κρ. ζ΄ 23. Πρ. ιε΄ 10. [2]) 4. β΄ 21. [3]) γ΄ 10. Ἐφ. δ΄ 17. Ἰκ. β΄ 10.

4 κατηργήθητε ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε, τῆς χάριτος ἐξεπέσατε·

4 Ἀπεξενώθητε ἀπὸ τὸν Χριστὸν σεῖς, οἱ ὁποῖοι προσπαθεῖτε νὰ δικαιωθῆτε διὰ μέσου τοῦ νόμου. Ἐγίνατε ἔκπτωτοι ἀπὸ τὴν χάριν, καὶ δὲν ὁμοιάζετε πλέον πρὸς ἡμᾶς.

5 ἡμεῖς γὰρ Πνεύματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα.

5 Διότι ἡμεῖς οἱ ἄλλοι διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ποὺ ἔχομεν μέσα μας, περιμένομεν χωρὶς δισταγμὸν τὰ ἀγαθά, τὰ ὁποῖα ἡ ἐκ πίστεως δικαίωσις μᾶς ὑπόσχεται καὶ ἐλπίζομεν νὰ τὰ λάβωμεν δυνάμει τῆς πίστεως ταύτης καὶ μόνον.

6 ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη.

6 Διότι δι' ἐκείνους, ποὺ διὰ τῆς πίστεως ἑνώθησαν μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, οὔτε ἡ περιτομὴ ἔχει καμμίαν ἰσχὺν πρὸς δικαίωσιν, οὔτε ἡ ἀκροβυστία, ἀλλ' ἰσχύει μόνον πίστις, ἡ ὁποία ἀποδεικνύεται ζωντανὴ καὶ ἐνεργὸς μὲ τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης.

7 Ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς ἐνέκοψε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι;

7 Ἐτρέχατε καλῶς σὰν ἀγωνισταὶ ἀκούραστοι εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀληθείας. Ποῖος σᾶς ἐσταμάτησε,ὥστε νὰ μὴ πείθεσθε τώρα εἰς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, καὶ νὰ μὴ θεωρῆτε ἀρκετὴν διὰ τὴν σωτηρίαν σας τὴν ὑπακοὴν εἰς τὸν Χριστόν;

8 ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς.

8 Ἡ ἰσχυρογνωμοσύνη, ποὺ δεικνύετε, ὥστε νὰ μὴ πείθεσθε εἰς τὴν ἀλήθειαν, δὲν προέρχεται ἀπὸ τὸν Κύριον, ποὺ σᾶς καλεῖ εἰς τὴν αἰώνιον δόξαν.

9 μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ.

9 Ἢ μήπως θεωρεῖτε ὡς ἀσήμαντον τὸ νὰ ἐπιστρέφετε πάλιν εἰς τὸν νόμον μὲ τὴν περιτομὴν ποὺ λαμβάνετε; Ὀλίγον προζύμιον κάνει ἔνζυμον ὅλην τὴν μᾶζαν τῆς ζύμης. Ἔτσι καὶ ὀλίγα ψευδῆ φρονήματα ἠμποροῦν νὰ ἀποπλανήσουν ἐντελῶς ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν.

10 ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε· ὁ δὲ ταράσσων ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρῖμα, ὅστις ἂν ᾖ.

10 Ἀλλ' ὄχι· σεῖς δὲν θὰ ἀποπλανηθῆτε. Ἐγὼ ἔχω διὰ σᾶς πεποίθησιν, τὴν ὁποίαν μοῦ ἐμπνέει ἡ σχέσις καὶ κοινωνία μου μὲ τὸν Κύριον, ὅτι δὲν θὰ δεχθῆτε ἄλλο φρόνημα παρὰ τὸ φρόνημα τῆς ἀληθείας ποὺ ἐδιδάχθητε. Ἐκεῖνος ὅμως, ὁ ὁποῖος σᾶς ταράσσει μὲ τὰς ψευδοδιδασκαλίας του, θὰ βαστάσῃ ὡς φορτίον βαρὺ τὴν δικαίαν κατάκρισιν τοῦ Θεοῦ, ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν εἶναι. Εἶναι δὲ τόσον ἀνειλικρινεῖς καὶ συκοφάνται αὐτοὶ ποὺ σᾶς ταράττουν, ὥστε φθάνουν μέχρι τοῦ νὰ διαδίδουν, ὅτι καὶ ἐγὼ τώρα ἔχω κηρυχθῆ ὑπὲρ τῆς περιτομῆς.

11 ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι; ἄρα κατήργηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ.

11 Ἀλλ' ἐὰν ἐγώ, ἀδελφοί, κηρύττω καὶ τώρα, ὅτι εἶναι ἀναγκαία ἡ περιτομή, ὅπως ἐκήρυττα περὶ αὐτῆς προτοῦ νὰ κληθῶ εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα, διατί νὰ καταδιώκωμαι ἀκόμη ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους; Δὲν ὑπάρχει πλέον λόγος φιλονεικίας μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τῶν Ἰουδαίων. Καὶ συνεπῶς ἔχει παύσει τὸ σκάνδαλον, τὸ ὁποῖον προκαλεῖ μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων τὸ κήρυγμα περὶ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον καταργεῖ τὸν νόμον.

12 ὄφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς.

12 Ἀλλ' ὄχι· ἐγὼ δὲν κηρύττω τὴν περιτομήν. Ἂς λέγουν καὶ κάμνουν ὅ,τι θέλουν αὐτοί, ποὺ συκοφαντοῦν καὶ ἐμὲ καὶ τὸ εὐαγγέλιον. Ἐὰν θέλουν, ὄχι μόνον ἂς περιτμηθοῦν, ἀλλὰ καὶ ἂς ἀκρωτηριασθοῦν δι' εὐνουχισμοῦ αὐτοὶ ποὺ σᾶς ἀναστατώνουν.

---

[4]) 2. Ῥμ. ε΄ 2. ς΄ 14. ζ΄ 2. 6. 2 Πτ. γ΄ 17. [5]) γ΄ 2. 5. δ΄ 6. Ῥμ. η΄ 23 - 25. Ττ. β΄ 13. Πρ. κδ΄ 15. [6]) 13. 14. ς΄ 15. 1 Κρ. ζ΄ 19. 1 Θσ. α΄ 3. 1 Τμ. α΄ 5. [7]) β΄ 2. γ΄ 1. 1 Κρ. θ΄ 24. 1 Θσ. β΄ 18. [8]) α΄ 6. 2 Κρ. ια΄ 3. 13 - 15. [9]) 1 Κρ. ε΄ 6. Μτ. ιγ΄ 33. [10]) 12. α΄ 7 - 9. ς΄ 5. Φλ. β΄ 24. 2 Θσ. γ΄ 4. 2 Κρ. ια΄ 4. [11]) ς΄ 12. 1 Κρ. α΄ 23. Πρ. κα΄ 21. [12]) Δτ. κγ΄ 1. Φλ. γ΄ 2. Πρ. ιε΄ 24.

Στίχ. 13-21. «Ἡ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός».

13 Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκί, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις.

13 Ἀγανακτῶ ἐναντίον των, διότι σεῖς, ἀδελφοί, προσεκλήθητε ἀπὸ τὸν Κύριον διὰ νὰ εἶσθε ἐλεύθεροι ἀπὸ κάθε δουλείαν. Μόνον προσέξατε, μήπως ἐκλάβετε τὴν ἐλευθερίαν ὡς πρόφασιν διὰ νὰ ζῆτε κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκός. Ἀλλὰ τοὐναντίον πρέπει νὰ γίνεσθε δοῦλοι μεταξύ σας ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον διὰ τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀνιδιοτελοῦς χριστιανικῆς ἀγάπης.

*14 ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἑνὶ λόγῳ πληροῦται, ἐν τῷ, **ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.***

14 Διότι, μὴ τὸ λησμονεῖτε, ὅλος ὁ νόμος ἐκτελεῖται καὶ τηρεῖται πλήρως μὲ ἕνα λόγον, δηλαδὴ μὲ τὸ παράγγελμα· Θὰ ἀγαπᾷς τὸν πλησίον σου, ὅπως ἀγαπᾷς τὸν ἑαυτόν σου.

15 εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθῆτε.

15 Ἐὰν ὅμως ἀντὶ νὰ ἀγαπᾶσθε, δαγκώνετε καὶ κατατρώγετε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, προσέχετε, μήπως ἀφανισθῆτε μεταξύ σας, ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον.

16 Λέγω δέ, πνεύματι περιπατεῖτε καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε.

16 Μὲ αὐτὰ δέ, ποὺ λέγω, ἐννοῶ, ὅτι πρέπει νὰ συμπεριφέρεσθε σύμφωνα μὲ τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ τότε δὲν θὰ ἐκτελέσετε ἐπιθυμίαν τῆς σαρκός, καὶ συνεπῶς δὲν θὰ δαγκώνῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, οὔτε θὰ ὑπάρχῃ μῖσος μεταξύ σας.

17 ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός· ταῦτα δὲ ἀντίκειται ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ἃ ἂν θέλητε ταῦτα ποιῆτε.

17 Ναί· δὲν θὰ ἐκτελέσετε ἐπιθυμίαν τῆς σαρκός, διότι ἡ κατωτέρα φύσις μας, ποὺ δουλεύει εἰς τὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκός, ἐπιθυμεῖ ἐναντίον τῆς ἀνωτέρας πνευματικῆς φύσεώς μας, ποὺ ἐμπνέεται ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνωτέρα αὐτὴ φύσις μας ἐπιθυμεῖ ἐναντίον τῆς κατωτέρας φύσεώς μας. Τὰ δύο δὲ αὐτά, ἤτοι ἡ σὰρξ καὶ τὸ πνεῦμα, εἶναι ἐναντία τὸ ἕνα πρὸς τὸ ἄλλο, οὕτως ὥστε νὰ μὴ πράττετε χωρὶς ἀντίδρασιν ἐκεῖνα ποὺ θέλετε. Οὔτε τὸ κακὸν χωρὶς ἀντίδρασιν, διότι ἐξεγείρεται τότε μέσα σας ἡ φωνὴ τῆς συνειδήσεως, οὔτε τὸ ἀγαθόν, διότι πολλάκις πρέπει νὰ βιάσετε τὸν ἑαυτόν σας διὰ νὰ τὸ πράξετε. Ὅταν λοιπὸν κυριαρχήσῃ μέσα σας τὸ πνεῦμα, ἡ σὰρξ μὲ τὰς ἐπιθυμίας της θὰ ὑποταχθῇ καὶ σεῖς δὲν θὰ τελέσετε ποτὲ ἐπιθυμίαν σαρκός.

18 εἰ δὲ Πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον.

18 Ἔτσι λοιπὸν ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι, ἐὰν φέρεσθε καὶ ὁδηγῆσθε ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὥστε πάντοτε νὰ κυριαρχοῦν μέσα σας αἱ ἀνώτεραι πνευματικαὶ δυνάμεις σας, δὲν εἶσθε κάτω ἀπὸ τὸν ζυγὸν καὶ τὴν καταδίκην τοῦ νόμου. Ἐπειδὴ πλέον θὰ εἶσθε ἐλεύθεροι ἀπὸ τὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκός, δὲν θὰ ἔχετε ἀνάγκην ἀπὸ τὴν συμβουλὴν καὶ τοὺς περιορισμοὺς τοῦ νόμου, οὔτε θὰ ὑπόκεισθε εἰς τὴν κατάραν τοῦ νόμου.

13) 1. 6. ς' 2. 1 Πτ. β' 16. 2 Πτ. β' 19. Ῥμ. ς' 15. 18. 22. 14) Λτ. ιθ' 18. Ῥμ. ιγ' 9. 10. Μτ. κβ' 39. 40. 15) Ψ. κς' 3. Ζχ. ια' 9. Γλ. ε' 26. 16) 25. δ' 1. Ῥμ. η' 4. 9. 12. 17) Ῥμ. ζ' 15 - 23. 18) 22. 23. Ῥμ. ς' 14. η' 14.

19 φανερὰ δέ ἐστι τὰ ἔργα τῆς σαρκός, ἅτινά ἐστι μοιχεία, πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια,

19 Τὰ ἔργα δέ, εἰς τὰ ὁποῖα μᾶς παρασύρει ἡ διεφθαρμένη σαρκικὴ προαίρεσίς μας, εἶναι φανερά. Εἶναι δὲ αὐτὰ μοιχεία, πορνεία, κάθε πρᾶξις ἀκατονόμαστος ποὺ κάνει τὸν ἄνθρωπον ἀκάθαρτον, ἀκολασία καὶ ἀχόρταστος μανία πρὸς ἀπόλαυσιν τῆς ἡδονῆς,

20 εἰδωλολατρία, φαρμακεία, ἔχθραι, ἔρεις, ζῆλοι, θυμοί, ἐριθεῖαι, διχοστασίαι, αἱρέσεις,

20 εἰδωλολατρία, μαγεία, διάφοροι ἐκδηλώσεις ἔχθρας, φιλονεικιῶν, ζηλοτυπίας, θυμοί, φατριασμοί, διχόνοιαι, διαφωνίαι·

21 φθόνοι, φόνοι, μέθαι, κῶμοι καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν καθὼς καὶ προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν.

21 φθόνοι, φόνοι, μέθαι, ἄσεμνα γλέντια καὶ τὰ ὅμοια πρὸς αὐτά, διὰ τὰ ὁποῖα σᾶς προλέγω καὶ τώρα, ὅπως καὶ ἄλλοτε, ὅταν σᾶς ἐκήρυξα τὸ εὐαγγέλιον, σᾶς προεῖπα, ὅτι ὅσοι ἐπιμένουν νὰ πράττουν τέτοια ἁμαρτήματα, χωρὶς νὰ δείξουν εἰλικρινῆ μετάνοιαν δι' αὐτά, δὲν θὰ κληρονομήσουν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Στίχ. 22-26. Ὁ καρπὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

22 ὁ δὲ καρπὸς τοῦ Πνεύματός ἐστιν ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις,

22 Ὁ καρπὸς ὅμως, τὸν ὁποῖον παράγει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μὲ τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν χάριν, ποὺ χορηγεῖ εἰς τὰς ψυχάς μας, εἶναι ἡ ἀγάπη, ἡ χαρὰ ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀγαθὴν συνείδησιν, ἡ ἀχώριστος ἀπὸ αὐτὴν εἰρήνη, ἡ ἀνοχὴ καὶ ἡ πλατειὰ καρδία εἰς τὰς ἀδικίας ποὺ μᾶς κάνουν οἱ ἄλλοι, ἡ ἀγαθὴ διάθεσις καὶ καλωσύνη, ἡ εὐεργετικὴ ἐκδήλωσις καὶ ἡ ἐξωτερίκευσίς της, ἡ ἀξιοπιστία εἰς τοὺς λόγους καὶ τὰς ὑποσχέσεις μας,

23 πρᾳότης, ἐγκράτεια· κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστι νόμος.

23 ἡ πρᾳότης, ἡ εἰς κάθε πονηρὸν ἐγκράτεια. Κατὰ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, ποὺ ἔχουν τὰς ἀρετὰς αὐτάς, δὲν ἰσχύει νόμος.

24 οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις.

24 Ὅσοι δὲ ἀνήκουν πράγματι εἰς τὸν Χριστόν, ἐνέκρωσαν τὸν σαρκικὸν ἄνθρωπον μὲ τὰ πάθη καὶ τὰς ἐπιθυμίας του.

25 Εἰ ζῶμεν Πνεύματι, πνεύματι καὶ στοιχῶμεν.

25 Ἐὰν ζῶμεν σύμφωνα πρὸς τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἂς συμπεριφερώμεθα καὶ σύμφωνα μὲ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Πνεύματος καὶ ὄχι κινούμενοι ἀπὸ ἐλατήρια ἰδιοτελείας καὶ ματαιοδοξίας.

26 μὴ γινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλούμενοι, ἀλλήλοις φθονοῦντες.

26 Ἂς μὴ γινώμεθα ματαιόδοξοι, προκαλοῦντες ὁ ἕνας τὸν ἄλλον εἰς φιλονεικίας καὶ φθονοῦντες ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

19-21) Ἐφ. ε' 3. 5. Ῥμ. α' 29. 30. β' 8. ιγ' 13. 1 Κρ. ς' 9. 10. Ἀπ. θ' 21. κα' 8. κβ' 15. Μτ. ιε' 19. 22-23) 18. Ἐφ. ε' 9. Κλ. γ' 12. 1 Τμ. α' 9. Ῥμ. ς' 22. 24) β' 19. 20. ς' 14. Κλ. γ' 5. Ῥμ. ς' 6. 11 - 13. 25) 16. Ῥμ. η' 5. 26) 13 - 15. Φλ. β' 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Στίχ. 1-5. Ἀνοχὴ καὶ ταπεινοφροσύνη.

Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προληφθῇ ἄνθρωπος ἔν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πρᾳότητος, σκοπῶν σεαυτόν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς.

Σᾶς κάνω προσεκτικοὺς διὰ τὴν ματαιοδοξίαν καὶ τὸν φθόνον, διότι αἱ ἀδυναμίαι τῶν ἀσθενῶν ἀδελφῶν γίνονται ἀφορμὴ διὰ νὰ ἐκδηλώνῃ ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος τὴν φιλαρχίαν του. Ὄχι, ἀδελφοί· καὶ ἐὰν ἀπὸ ἀδυναμίαν περιπέσῃ κανένας ἄνθρωπος εἰς κάποιο ἁμάρτημα, σεῖς οἱ πνευματικῶς ἰσχυροὶ διορθώνετε καὶ παιδαγωγεῖτε τὸν τοιοῦτον μὲ πνεῦμα πρᾳότητος. Πρόσεχε δὲ τὸν ἑαυτόν σου, σὺ ποὺ διορθώνεις τὸν ἄλλον, νὰ μὴ περιπέσῃς καὶ σὺ εἰς πειρασμὸν εἴτε παρασυρόμενος εἰς τὸ αὐτὸ ἁμάρτημα, εἴτε κυριευόμενος ἀπὸ ἀνυπομονησίαν, ἢ ἀπὸ ματαιοδοξίαν καὶ φιλαρχίαν, καὶ ἐν γένει ἀπὸ ἐγωϊσμόν.

2 ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ.

2 Διὰ νὰ ἀσφαλίζεσθε δὲ ἀπὸ τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ πειραχθῆτε καὶ σεῖς, ὑπομένετε ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου τὰς ἐνοχλήσεις, ποὺ σᾶς γίνονται ἀπὸ τὰ ἐλαττώματά του καὶ τὰς ἐλλείψεις του, καὶ ἔτσι μὲ τὴν ὑπομονητικὴν αὐτὴν ἀνοχὴν ἐκπληρώσατε τελείως τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ, ἤτοι τὴν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης. Ἄνθρωπος, ποὺ δὲν ὑπομένει φιλαδέλφως τὴν ἀδυναμίαν τοῦ πλησίον, δὲν συναισθάνεται ὅτι ἔχει καὶ αὐτὸς ἐλαττώματα, ἀλλ᾿ ἔχει μεγάλην ἰδέαν διὰ τὸν ἑαυτόν του. Ἡ ἰδέα του ὅμως αὐτὴ εἶναι ψευδής.

3 εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναί τι μηδὲν ὤν, ἑαυτὸν φρεναπατᾷ.

3 Διότι, ἐὰν νομίζῃ κανείς, ὅτι εἶναι κάτι, αὐτὸς μὲ τὴν ἰδέαν του αὐτὴν χάνει κάθε ἀξίαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· εἶναι μηδὲν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἐξαπατᾷ λοιπὸν τὸν ἑαυτόν του.

4 τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχημα ἕξει καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον·

4 Διὰ νὰ μὴ καταντᾷ δὲ κανεὶς εἰς τέτοιο ἀπατηλὸν καὶ ψεύτικον διὰ τὸν ἑαυτόν του φρόνημα, ἂς ἐξετάζῃ καλὰ ὁ καθένας τὰ ἔργα του, ἂν εἶναι σύμφωνα πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ τότε, ὅταν θὰ εὕρῃ τὰ πράγματα θεάρεστα, θὰ ἔχῃ τὸν λόγον τῆς καυχήσεώς του ἀποβλέπων εἰς τὸν ἑαυτόν του μόνον καὶ ὄχι εἰς τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἄλλου.

5 ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει.

5 Διότι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως ὁ καθένας θὰ βαστάσῃ τὸ φορτίον ὄχι τῶν ξένων, ἀλλὰ τῶν ἰδικῶν του ἁμαρτιῶν.

Στίχ. 6-10. Τὸ καλὸν πρὸς πάντας.

6 Κοινωνείτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς.

6 Ἂς σᾶς δώσω τώρα καὶ μερικὰς ἄλλας ὁδηγίας καὶ συμβουλάς, διὰ νὰ κλείσω μὲ αὐτὰς τὴν ἐπιστολήν μου. Ἐκεῖνος ποὺ διδάσκεται καὶ κατηχεῖται τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, ἂς κάνῃ μέτοχον εἰς ὅλα τὰ ἀγαθά του τὸν κατηχητὴν διδάσκαλόν του.

7 Μὴ πλανᾶσθε, Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται· ὃ γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει·

7 Μὴ πλανᾶσθε. Ὁ Θεὸς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως δὲν ἐξαπατᾶται, οὔτε ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ τὸν ἐμπαίξῃ. Διότι ἐκεῖνο, ποὺ θὰ σπείρῃ ὁ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θὰ θερίσῃ.

ΣΤ΄. [1-2]) ε΄ 14. Ῥμ. ιε΄ 1. 1 Κρ. γ΄ 1. δ΄ 21. ι΄ 12. Ἰκ. ε΄ 19. Μτ. ιη΄ 15. [3]) 1 Κρ. η΄ 2. Ττ. α΄ 10. [4]) 2 Κρ. (ι΄ 12). ιγ΄ 5. Λκ. ιη΄ 9 - 11. [5]) ε΄ 10. Ῥμ. ιδ΄ 12. Μτ. ια΄ 30. [6]) 1 Κρ. θ΄ 11. 14. Ῥμ. ιε΄ 27. [7-8]) Ὡσ. η΄ 7. Ἰβ. δ΄ 8. Πρμ. κβ΄ 8. Σρ. ζ΄ 1 - 3. Ἑβ. ι΄ 31. 2 Κρ. θ΄ 6. 1 Κρ. ς΄ 9. Ῥμ. β΄ 4 - 9. ς΄ 21 - 23. η΄ 13.

8 ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν, ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον.

8 Διότι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος σπείρει σὰν εἰς ἄλλο χωράφι εἰς τὴν σάρκα του καὶ ἐνεργεῖ σύμφωνα μὲ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῆς, αὐτὸς ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς θὰ θερίσῃ φθορὰν καὶ κόλασιν αἰώνιον. Ἐκεῖνος δὲ πάλιν, ποὺ ἐργάζεται ἔτσι, ὥστε τὰ ἔργα του νὰ εἶναι καρπὸς τοῦ Πνεύματος, αὐτὸς ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Πνεύματος θὰ θερίσῃ ζωὴν αἰώνιον.

9 τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ἐκκακῶμεν· καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν μὴ ἐκλυόμενοι.

9 Ἂς μὴ ἀπαυδίζωμεν δέ, ὅταν κάνωμεν τὸ καλόν. Διότι εἰς καιρὸν ὡρισμένον θὰ θερίσωμεν τοὺς καρποὺς τῶν κόπων μας, ἐὰν δὲν ἀποκάμωμεν τώρα, ἀλλ᾿ εἴμεθα ἀκούραστοι εἰς τὸ ἀγαθόν.

10 Ἄρα οὖν ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως.

10 Συνεπῶς, ἕως ὅτου εὑρισκόμεθα εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν, ποὺ μόνον εἰς αὐτὴν ἔχομεν καιρὸν πρὸς ἀγαθοεργίαν, ἂς ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς ὅλους, μάλιστα δὲ πρὸς ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἡ πίστις μᾶς τοὺς κατέστησεν οἰκείους καὶ ἀδελφούς.

Στίχ. 11-18. Τὸ καύχημα τοῦ Παύλου εἶναι ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.

11 Ἴδετε πηλίκοις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί.

11 Ἴδετε μὲ πόσον μεγάλα γράμματα σᾶς ἔγραψα μὲ τὴν ἰδίαν μου χεῖρα.

12 ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκί, οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ἵνα μὴ τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ διώκωνται.

12 Ὅσοι θέλουν νὰ εὐπροσωπήσουν καὶ νὰ ἀρέσουν εἰς ἀνθρώπους διὰ πράγματα, ποὺ ἀναφέρονται εἰς τὴν σάρκα, αὐτοὶ σᾶς παρακινοῦν καὶ σᾶς παραπείθουν νὰ περιτέμνεσθε, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ μὴ καταδιώκωνται ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους διὰ τὸ περὶ τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ κήρυγμα.

13 οὐδὲ γὰρ οἱ περιτετμημένοι αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν, ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχήσωνται.

13 Ὅτι δὲ δι᾿ αὐτὸ καὶ μόνον σᾶς ἀναγκάζουν νὰ περιτέμνεσθε, ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ ὅτι οὐδὲ αὐτοί, οἱ ὁποῖοι ἔχουν περιτμηθῆ, φυλάττουν τὰς τελετουργικὰς διατάξεις τοῦ νόμου, τὰς καθάρσεις δηλαδὴ καὶ τὰς ζωοθυσίας. Ἀλλὰ θέλουν σεῖς νὰ περιτέμνεσθε, διὰ νὰ καυχηθοῦν διὰ τὴν ἰδικήν σας σάρκα, ὅτι δηλαδὴ σᾶς ἔπεισαν νὰ δεχθῆτε τὴν περιτομήν.

14 ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι᾿ οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται κἀγὼ τῷ κόσμῳ.

14 Ἐγὼ ὅμως δὲν κινοῦμαι ἀπὸ τέτοια ἁμαρτωλὰ ἐλατήρια. Μὴ γένοιτο ποτὲ ἐγὼ νὰ καυχηθῶ διὰ τίποτε ἄλλο παρὰ διὰ τὸ ὅτι δι᾿ ἐμὲ ἔλαβε δούλου μορφὴν καὶ ἐσταυρώθη διὰ τὴν σωτηρίαν μου ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Μόνον καύχημά μου εἶναι τοῦ Κυρίου ὁ σταυρικὸς θάνατος, διὰ τῆς πίστεως δὲ εἰς τὸν θάνατον αὐτὸν ἔχει νεκρωθῆ καὶ ἔχει χάσει τὴν δύναμίν του ὡς πρὸς ἐμὲ ὁ κόσμος. Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ ἔχω νεκρωθῆ ὡς πρὸς τὸν κόσμον.

15 ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις.

15 Εἶμαι δὲ νεκρωμένος ὡς πρὸς τὸν κόσμον καὶ τίποτε ἀπὸ αὐτὸν οὔτε μὲ δελεάζει, οὔτε μὲ φοβίζει, διότι ἐν τῇ μετὰ τοῦ Χριστοῦ κοινωνίᾳ καὶ ἑνώσει, οὔτε ἡ περιτομὴ ἔχει καμμίαν ἀξίαν οὔτε ἡ ἀκροβυστία, ἀλλ᾿ ἰσχύει νέα κτίσις καὶ δημιουργία, δηλαδὴ ἡ ἀναγέννησις, ποὺ δίδεται εἰς κάθε πιστὸν δυνάμει τῆς ἀπολυτρωτικῆς θυσίας τοῦ σταυροῦ.

---

[9]) 2 Θσ. γ΄ 13. Ἑβ. ιβ΄ 3. 1 Κρ. ιε΄ 58. Μτ. ιγ΄ 30. [10]) Ἰν. θ΄ 4. ιβ΄ 35. 2 Πτ. α΄ 7. [11]) Φλμ. 19. 1 Κρ. ις΄ 21. Ῥμ. ις΄ 22. [12]) α΄ 10. ε΄ 11. Φλ. γ΄ 18. Μτ. κγ΄ 27. [13]) ε΄ 3. Ἐφ. β΄ 11. Ῥμ. β΄ 17 - 23. Πρ. ιε΄ 10. Μτ. κγ΄. 3. [14]) β΄ 19. 20. ε΄ 24. 1 Κρ. α΄ 23. 31. β΄ 2. [15]) ε΄ 6. 2 Κρ. ε΄ 17.

16 καὶ ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ.

16 Καὶ εἰς ἐκείνους, ποὺ θὰ ἀκολουθήσουν τὴν διδασκαλίαν αὐτὴν περὶ τῆς νέας κτίσεως καὶ θὰ ἔχουν αὐτὴν ὡς μέτρον καὶ ὑπόδειγμα διὰ νὰ συμμορφώσουν πρὸς αὐτὴν τὴν ζωήν τους, εἴθε νὰ εἶναι εἰρήνη καὶ ἔλεος ἐπάνω τους καὶ ἐν γένει ἐπάνω εἰς τὸν νέον Ἰσραὴλ τῆς χάριτος, εἰς τὸν νέον λαόν, ποὺ διὰ τῆς πίστεως ἔγινε ἐκλεκτὸς εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἀντικατέστησε τὸν παλαιὸν κατὰ σάρκα Ἰσραήλ.

17 Τοῦ λοιποῦ κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω· ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω.

17 Εἰς τὸ ἑξῆς ἂς μὴ μοῦ παρέχῃ κανεὶς κόπους καὶ ἐνόχλησιν, ζητῶν ἀπολογίαν ἀπὸ ἐμὲ δι' ὅσα πράττω. Διότι ἐγὼ βαστάζω εἰς τὸ σῶμα μου τὰ σημάδια τῶν πληγῶν, τὰς ὁποίας ὑπέστην διὰ τὸν Κύριον Ἰησοῦν. Καὶ αἱ πληγαὶ αὐταὶ εἶναι ἡ ἀπολογία μου.

18 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί· ἀμήν.

18 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ εἴθε νὰ ἐνισχύῃ καὶ νὰ ἐνδυναμώνῃ, ἀδελφοί, τὰς πνευματικάς σας δυνάμεις, ὥστε νὰ διατηρῆτε πάντοτε τὸν ἁγιασμόν, ποὺ σᾶς ἔδωκε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ἀμήν.

---

[16]) Ψ. ρκδ´ 5. ρκζ´ 6. Ἐφ. ς´ 23. Φλ. γ´ 3. 16. Ῥμ. β´ 29. [17]) Λτ. ιθ´ 28. 2 Κρ. δ´ 10. ια´ 24. 25. Μτ. κς´ 10. [18]) Φλ. δ´ 23. Φλμ. 25. 2 Τμ. δ´ 22. Ῥμ. ις´ 20. 24.

Η ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ἡ Ἔφεσος ἦτο ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Παύλου πρωτεύουσα τῆς Ρωμαϊκῆς ἐπαρχίας τῆς Ἀσίας τῆς καλουμένης ἀνθυπατικῆς. Ἀπετέλει δὲ μετὰ τῆς ἐν Συρίᾳ Ἀντιοχείας καὶ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Ἀλεξανδρείας τὰς τρεῖς μεγάλας πόλεις τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου. Ἔκειτο εἰς ἀπόστασιν μικροτέραν τῶν τριῶν μιλίων ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Καΰστρου, ὅστις κατὰ τὴν Ρωμαϊκὴν περίοδον ἦτο πλωτὸς ἀπὸ τῆς θαλασσίας ἀκτῆς μέχρι τῆς πόλεως.

Τὴν πόλιν ταύτην ἐπεσκέφθη τὸ κατ' ἀρχὰς ὁ Παῦλος προερχόμενος ἐκ Κορίνθου περὶ τὸ τέλος τῆς δευτέρας αὐτοῦ ἀποστολικῆς ὁδοιπορίας. Καὶ ὡμίλησε μὲν πρὸς τοὺς ἐκεῖ Ἰουδαίους εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγήν, δὲν παρέμεινεν ὅμως ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἀλλ' ἀφοῦ ἀφῆκεν ἐκεῖ τὸν Ἀκύλαν καὶ τὴν Πρίσκιλλαν, ἀνῆλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἀπ' ἐκεῖ κατέβη εἰς τὴν Ἀντιόχειαν (Πράξ. ιη´ 22).

Κατὰ τὴν τρίτην πλέον ἀποστολικὴν ὁδοιπορίαν του ὁ Παῦλος ἐλθὼν εἰς τὴν Ἔφεσον παρέτεινε τὴν διαμονὴν αὐτοῦ ἐπὶ τριετίαν ὁλόκληρον. Ἕνεκα δὲ τῶν μεγάλων ἐπιτυχιῶν, τὰς ὁποίας εἶχε τὸ κήρυγμά του, ἐκίνησε τὴν ἔχθραν τοῦ ἀργυροκόπου Δημητρίου καὶ πολλῶν τεχνιτῶν, τῶν ὁποίων ἐθίγοντο τὰ συμφέροντα, λόγῳ τοῦ ὅτι ὠλιγόστευον ὁλονὲν οἱ εἰδωλολάτραι ἀγορασταὶ τῶν ἀργυρῶν ὁμοιωμάτων τοῦ ναοῦ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος, τὰ ὁποῖα οὗτοι κατασκευάζοντες ἐμπορεύοντο. Ὡς ἐκ τούτου ἐσημειώθη μεγάλη στάσις, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκινδύνευσεν ἡ ζωὴ τοῦ Ἀποστόλου (Πράξ. ιθ´ 23-40).

Περὶ τὸ τέλος τῆς τρίτης ἀποστολικῆς ὁδοιπορίας του σπεύδων ὁ Παῦλος νὰ ἀνέλθῃ εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ μὴ θέλων νὰ χρονοτριβήσῃ καθ' ὁδόν, ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν Μίλητον, ἐκάλεσε νὰ ἔλθουν ἐκεῖ οἱ πρεσβύτεροι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐφέσου, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπηύθυνε τὴν ἐν Πράξ. κ´ 18-36 σπουδαιοτάτην ὁμιλίαν αὐτοῦ.

Τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν ὁ θεῖος Παῦλος ἔγραψεν ἐν Ρώμῃ, ὅταν ἦτο δέσμιος κατὰ τὴν πρώτην φυλάκισιν αὐτοῦ καὶ περὶ τὸ τέλος αὐτῆς, ἤτοι περὶ τὸ 62 ἢ 63 μ. Χ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ οὔτε ἀσπασμοὺς ἀναγράφει εἰς τὸ τέλος αὐτῆς, ὡς ἐσυνήθιζε νὰ πράττῃ εἰς ὅλας του τὰς ἐπιστολὰς ὁ Παῦλος, εἴς τινα δὲ παλαιὰ χειρόγραφα δὲν ἀναγράφεται ἐν τῷ προοιμίῳ τὸ «ἐν Ἐφέσῳ», δι' αὐτὸ ὑπετέθη ἀπὸ πολλοὺς νεωτέρους ὅτι ἔγραψεν αὐτὴν ὁ Ἀπόστολος ὡς εἶδός τι ἐγκυκλίου καὶ ἀπέστειλεν αὐτὴν εἰς τὴν Ἔφεσον, ἵνα διὰ φροντίδος αὐτῆς κυκλοφορήσῃ εἰς περισσοτέρας Ἐκκλησίας, οἷαι αἱ Ἐκκλησίαι Λαοδικείας, Ἱεραπόλεως, Περγάμου, Μιλήτου καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Φρυγίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α´.

Στίχ. 1-14. Ὁ Παῦλος εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν Ἐφεσίων.

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφέσῳ καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·

Ἐγὼ ὁ Παῦλος, ποὺ μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ εἶμαι ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, γράφω τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν πρὸς ἐκείνους ποὺ ἁγιάσθησαν διὰ τοῦ βαπτίσματος διὰ νὰ ζοῦν εἰς τὸ ἑξῆς βίον ἅγιον, κατοικοῦν δὲ εἰς τὴν Ἔφεσον καὶ εἶναι πιστοὶ καὶ ἑνωμένοι πνευματικῶς μὲ τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

Α´. [1-2]) Κλ. α´ 1. 2. 2 Κρ. α´ 1. 2.

2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2 Εἴθε νὰ εἶναι εἰς σᾶς χάρις καὶ εἰρήνη ἀπὸ τὸν Θεὸν Πατέρα μας καὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν.

3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ,

3 Πρέπον καὶ ἄξιον εἶναι νὰ εὐλογῆται καὶ νὰ δοξάζεται ὁ Θεός, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς κατὰ τὴν θείαν του φύσιν ἔχει Πατέρα, κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην δὲ φύσιν του ἔχει Θεόν, διότι μᾶς μετέδωκε κάθε πνευματικὴν εὐλογίαν, τὴν ὁποίαν διὰ τοῦ Χριστοῦ μᾶς ἐχάρισεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὸν οὐρανόν.

4 καθὼς καὶ ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ, ἐν ἀγάπῃ

4 Καὶ μᾶς ἔδωκε τὰς εὐλογίας αὐτὰς σύμφωνα μὲ τὴν ἐκλογήν, ποὺ μᾶς ἔκανε διὰ νὰ μᾶς ἑνώσῃ μὲ τὸν Χριστόν. Καὶ ἔκανε τὴν ἐκλογήν μας αὐτὴν προτοῦ νὰ γίνῃ ὁ κόσμος, πρὸς τὸν σκοπόν, ὅταν θὰ ἤρχετο ὁ καιρὸς νὰ γεννηθῶμεν καὶ νὰ ζήσωμεν εἰς τὴν γῆν, νὰ εἴμεθα ἅγιοι καὶ ἄμεμπτοι ἐνώπιόν του.

5 προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ,

5 Καὶ ἐν τῇ ἀγάπῃ του μᾶς προώρισε νὰ υἱοθετηθῶμεν διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὥστε νὰ γίνωμεν ἰδικά του τέκνα, σύμφωνα μὲ τὴν θέλησιν καὶ εὐαρέσκειαν ποὺ ἔχει διὰ νὰ σωθῶμεν,

6 εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἠγαπημένῳ,

6 διὰ νὰ ὑμνῆται καὶ δοξάζεται τὸ μεγαλεῖον τῆς χάριτος καὶ τῶν πλουσίων δωρεῶν του, μὲ τὰς ὁποίας μᾶς ἔκαμε χαριτωμένους διὰ μέσου τοῦ ἀγαπημένου του Υἱοῦ.

7 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ,

7 Πράγματι δὲ εἶναι μεγάλη καὶ ἔνδοξος ἡ χάρις του, ἀφοῦ διὰ τῆς ἑνώσεώς μας καὶ τῆς κοινωνίας μας μὲ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἐπετύχαμεν τὴν ἀπελευθέρωσίν μας μὲ τὸ αἷμα του, ποὺ ἐδόθη λύτρον διὰ τὴν ἐξαγοράν μας. Καὶ ἔτσι ἐλάβομεν τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, σύμφωνα μὲ τὸν πλοῦτον τῆς χάριτός του.

8 ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει,

8 Ἐξέχυσε δὲ τὴν χάριν αὐτὴν τόσον πολύ, ὥστε νὰ περισσεύῃ αὕτη εἰς ἡμᾶς μὲ κάθε σοφίαν, διὰ νὰ γνωρίσωμεν αὐτὸν καὶ τὰ μυστήριά του καὶ μὲ κάθε φρόνησιν διὰ νὰ κανονίζωμεν συνετὰ τὰ τῆς προσκαίρου ζωῆς μας.

9 γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ

9 Μᾶς ἔκαμε δὲ σοφοὺς καὶ φρονίμους, γνωστοποιήσας εἰς ἡμᾶς τὸ θέλημά του, ποὺ ἦτο κρυμμένον καὶ δὲν ἠμπορούσαμεν μόνοι μας νὰ τὸ μάθωμεν, διότι τὸ εἶχεν ἀποφασίσει μόνος του σύμφωνα μὲ τὴν ἀγαθὴν θέλησιν ποὺ εἶχε νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸ εἶχεν ὡς σχέδιον προαποφασισμένον καὶ κρυμμένον εἰς τὰ βάθη τῆς ἀγάπης του.

10 εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν αὐτῷ,

10 Καὶ τοῦ σχεδίου αὐτοῦ σκοπὸς ἦτο ἡ τακτοποίησις τοῦ οἴκου του, δηλαδὴ τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἡ τακτοποίησις καὶ οἰκονομία αὐτὴ θὰ ἐπραγματοποιεῖτο, ὅταν θὰ συνεπληροῦντο οἱ ὡρισμένοι χρόνοι καὶ θὰ ἤρχετο ὁ κατάλληλος καιρός, διὰ νὰ συνενώσῃ τὰ πάντα διὰ τῆς κοινωνίας των μετὰ τοῦ Χριστοῦ, καὶ τοὺς ἐν οὐρανοῖς ἀγγέλους καὶ τοὺς ἐπὶ γῆς ἀνθρώπους, ποὺ ἕνεκα τῆς ἁμαρτίας των ἦσαν τελείως χωρισμένοι ἀπὸ τὸν οὐράνιον κόσμον. Καὶ ἔκαμε τὴν ἕνωσιν αὐτὴν δι' αὐτοῦ, τοῦ Χριστοῦ.

---

[3]) 4 - 14. β' 5. 6. Κλ. α' 12. 1 Πτ. α' 3 - 5. Γλ. ε' 22. 2 Κρ. α' 3. [4]) γ' 9. ε' 27. Κλ. α' 22. Φλ. α' 10. 2 Θσ. β' 13. 2 Τμ. α' 9. 1 Πτ. α' 20. Ῥμ. θ' 11. Ἰν. ιζ' 24. Μτ. κε' 34. [5-6]) 9. 11. 12. 14. Κλ. α' 13. Φλ. β' 13. Ῥμ. η' 15. 16. 29. ια' 36. Ἰν. α' 12. γ' 16. Μτ. γ' 17. Λκ. α' 28. [7]) β' 4. 7. γ' 8. 16. ε' 2. Κλ. α' 14. Φλ. δ' 19. 1 Πτ. α' 19. 1 Κρ. α' 30. Ῥμ. β' 4. γ' 24 - 26. Πρ. κ' 28. Μτ. κς' 28. [8-9]) 3 Βσ. δ' 29. Δν. β' 21. Ἐφ. α' 5. γ' 3. 4. 9 - 11. Κλ. α' 9. 26. 1 Κρ. β' 7. Ῥμ. ιδ' 24 : ις' 25. [10]) 22. 23. γ' 2. 9. Κλ. α' 20. 2 Πτ. γ' 13. Γλ. δ' 4. 1 Κρ. ιε' 24 - 28. Ῥμ. ιγ' 9. Πρ. γ' 21. Μτ. ιθ' 28.

11 ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ,

11 Δι' αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐξελέγημεν, σὰν διὰ λαχνοῦ ποὺ μᾶς ἔπεσε, χωρὶς ἡμεῖς νὰ κοπιάσωμεν. Ἀλλ' ἐὰν ἡ ἐκλογή μας αὐτὴ ἔγινε, χωρὶς ἡμεῖς νὰ τὴν περιμένωμεν, δὲν ἦτο ὅμως ἄγνωστος καὶ τυχαία καὶ διὰ τὸν Θεόν. Προωρίσθημεν καὶ ἐξελέγημεν σύμφωνα μὲ τὸ προαποφασισμένον σχέδιον τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἐνεργεῖ ὅλα κατὰ τὴν ἐλευθέραν κρίσιν καὶ ἀπόφασιν τοῦ θελήματός του,

12 εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ Χριστῷ·

12 διὰ νὰ εἴμεθα εἰς ὕμνον τῆς δοξασμένης ἀγαθότητός του ἡμεῖς οἱ ἐξ Ἰουδαίων Χριστιανοί, ποὺ εἴχαμεν ἀπὸ προτήτερα τὴν ἐλπίδα μας εἰς τὸν Μεσσίαν Χριστόν.

13 ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ Πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ Ἁγίῳ,

13 Διὰ τῆς ἑνώσεως δὲ καὶ κοινωνίας σας μὲ τὸν Χριστὸν καὶ σεῖς, οἱ ἄλλοτε εἰδωλολάτραι, ἀφοῦ ἠκούσατε τὸν λόγον τοῦ κηρύγματος, ποὺ εἶναι ὅλος ἀλήθεια, δηλαδὴ τὸ χαρμόσυνον κήρυγμα τῆς σωτηρίας σας, καὶ ἀφοῦ ἐπιστεύσατε εἰς αὐτό, ἐλάβατε σύμφωνα μὲ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ τὴν σφραγῖδα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

14 ὅς ἐστιν ἀρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν, εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.

14 Εἶναι δὲ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ὁ ἀρραβών, ποὺ μᾶς ἐδόθη ὡς ἐγγύησις διὰ τὴν κληρονομίαν μας. Καὶ ἡ κληρονομία αὐτὴ τῆς αἰωνίου βασιλείας θὰ μᾶς δοθῇ, διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ ὁ λαὸς ποὺ ἀνήκει εἰς τὸν Χριστὸν καὶ εἶναι κτῆμα του, καὶ ἔτσι νὰ ὑμνῆται ἡ δόξα του.

Στίχ. 15-23. Προσεύχεται ὑπὲρ αὐτῶν.

15 Διὰ τοῦτο κἀγώ, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους,

15 Ἐπειδὴ δὲ καὶ σεῖς συγκαταλέγεσθε εἰς τὸν λαὸν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ σὰν ἤκουσα τὴν πίστιν, ποὺ ἐπικρατεῖ μεταξύ σας πρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦν, καὶ τὴν ἀγάπην ποὺ δεικνύετε χωρὶς ἐξαιρέσεις εἰς ὅλους τοὺς Χριστιανούς,

16 οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν μνείαν ὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου,

16 δὲν παύω νὰ εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν διὰ σᾶς, καὶ νὰ μνημονεύω τὰ ὀνόματά σας εἰς τὰς προσευχάς μου.

17 ἵνα ὁ Θεὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, δῴη ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ,

17 Ζητῶ δὲ εἰς αὐτὰς ὁ Θεὸς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Πατήρ, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει ἡ δόξα, νὰ σᾶς δώσῃ πνευματικὸν χάρισμα σοφίας καὶ φανερώσεως τῶν θείων ἀληθειῶν, διὰ νὰ φωτισθῆτε καὶ νὰ λάβετε τελείαν κατὰ τὸ δυνατὸν γνῶσιν τῆς ἀγαθότητός του καὶ τοῦ ἀπείρου μεγαλείου του.

18 πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις,

18 Ζητῶ νὰ σᾶς δώσῃ φωτισμένα τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σας, διὰ νὰ γνωρίζετε ποῖα καὶ πόσα εἶναι τὰ ἐλπιζόμενα ἀγαθά, ποὺ μᾶς ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς νὰ ἀπολαύσωμεν, καὶ ποῖον εἶναι τὸ πλούσιον μεγαλεῖον τῆς δόξης, ποὺ ὁ Θεὸς ὥρισε κληρονομίαν τῶν Χριστιανῶν.

[11-12]) 4 - 6. 14. Κλ. α' 12. Ῥμ. η' 28. Πρ. ιγ' 48. ιζ' 4. κ' 32. κς' 6. 7. 18. κη' 20. Μτ. ε' 5. [13-14]) 12. 15. δ' 30. Κλ. α' 5. 6. 1 Πτ. β' 9. Ἰκ. α' 18. Γλ. β' 5. 14. γ' 14. 2 Κρ. α' 22. ε' 5. Ῥμ. α' 6. 16. η' 23. ι' 14. Πρ. α' 4. κ' 28. Λκ. κα' 28. [15-16]) 13. Κλ. α' 3. 4. 9. Φλμ. 4. 5. [17]) γ' 14 - 16. Κλ. α' 9. 2 Πτ. α' 2. 1 Κρ. β' 8. 10. Πρ. ζ' 2. Ἰν. ιζ' 3. κ' 17. [18-19]) 7. Κλ. α' 5. 11. 18. 27. Φλ. γ' 14. 1 Πτ. α' 13. 2 Κρ. δ' 17. 1 Κρ. β' 9. Ῥμ. η' 18. Πρ. κς' 18.

19 καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ,

19 Νὰ γνωρίσετε ἀκόμη καὶ πόσον ἀφαντάστως καὶ ὑπερβολικὰ μεγάλη εἶναι ἡ δύναμίς του, μὲ τὴν ὁποίαν ἐνισχύει καὶ βοηθεῖ ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας. Εἶναι ἡ δύναμις αὐτὴ ἀνάλογος πρὸς τὴν ἐνέργειαν τῆς κραταιᾶς ἰσχύος του,

20 ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις

20 τὴν ὁποίαν ἐφανέρωσε δραστικὴν ἐν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ, ὅταν τὸν ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν καὶ τὸν ἔβαλε νὰ καθήσῃ εἰς τὰ δεξιά του ἐπάνω εἰς τοὺς ἐπουρανίους κόσμους.

21 ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι·

21 Καὶ τὸν ἐκάθισε πολὺ ὑψηλότερα ἀπὸ τὰ ἀγγελικὰ τάγματα, παραπάνω ἀπὸ κάθε ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν καὶ δύναμιν καὶ κυριότητα καὶ ἀπὸ κάθε ὄνομα τιμημένον, ποὺ ὀνομάζεται ὄχι μόνον εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν μέλλοντα.

22 καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ,

22 Καὶ ὅλα ὑπέταξε κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του. Καὶ αὐτόν, ποὺ τόσον πολὺ ὕψωσεν, ἔδωκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν κεφαλήν, παραπάνω ἀπὸ ὅλα ὅσα ὑπάρχουν ἐν αὐτῇ.

23 ἥτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου.

23 Εἶναι δὲ ἡ Ἐκκλησία τὸ σῶμα του, τὸ συμπλήρωμα τοῦ Χριστοῦ ὡς ἀνθρώπου· συμπλήρωμα ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ὡς Θεὸς γεμίζει τὰ πάντα εἰς ὅλας τὰς ἀνάγκας των καὶ παρέχει εἰς κάθε δημιούργημά του ὅ,τι τοῦ χρειάζεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Στίχ. 1-10. Οἱ Ἐφέσιοι, νεκροὶ ἕνεκα τῶν ἁμαρτιῶν των, ἐζωοποιήθησαν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι καὶ ταῖς ἁμαρτίαις,

Καὶ ἔκαμε δι' ἡμᾶς ὅ,τι ἔκαμε καὶ διὰ σᾶς. Σεῖς δηλαδὴ ἦσθε νεκροὶ πνευματικῶς, ἕνεκα τῶν παραβάσεων καὶ ἁμαρτιῶν,

2 ἐν αἷς ποτε περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας·

2 εἰς τὰς ὁποίας ἄλλοτε ἐπεριπατήσατε, ὅταν ἐζούσατε τὴν διεφθαρμένην ζωὴν τοῦ κόσμου αὐτοῦ, σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ ἄρχοντος, ποὺ ἀπὸ τὰς ἐκτάσεις τοῦ ἀέρος ἐξουσιάζει τοὺς σαρκικοὺς ἀνθρώπους, τοῦ πονηροῦ δηλαδὴ πνεύματος, ποὺ τώρα ἐνεργεῖ εἰς τοὺς ἀπειθεῖς.

3 ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν,

3 Μεταξὺ αὐτῶν τῶν ἀπειθῶν ἀκόμη καὶ ἡμεῖς οἱ Ἰουδαῖοι ὅλοι ἐζήσαμεν καὶ συμπεριεφέρθημεν ἄλλοτε σύμφωνα μὲ τὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκός μας καὶ ἐπράτταμεν τὰ θελήματα τῆς σαρκός μας καὶ τῶν σκοτισμένων διανοιῶν μας. Καὶ ἤμεθα τότε ἐκ φύσεως καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν γέννησίν μας ἄξιοι τῆς θείας ὀργῆς,

[20-21]) β΄ 5. 6. γ΄ 10. 15. Κλ. α΄ 16. β΄ 10. 12. Φλ. β΄ 9. 1 Πτ. γ΄ 22. Ῥμ. ς΄ 4. η΄ 38. Πρ. ζ΄ 55. Μρ. ι΄ 30. ις΄ 19. Μτ. ιβ΄ 32. [22-23]) β΄ 16. γ΄ 19. δ΄ 10. 12. 15. 16. ε΄ 23. 30. Κλ. α΄ 18. 24. β΄ 9. Φλ. β΄ 10. 11. 1 Κρ. ιβ΄ 12. 27. ιε΄ 27. Ἰν. α΄ 16.
Β΄. [1-2]) 5. δ΄ 17 - 19. ε΄ 6. 8. ς΄ 12. Κλ. β΄ 13. γ΄ 5 - 7. Γλ. α΄ 4. 2 Κρ. δ΄ 4. Ῥμ. α΄ 18 - 32. β΄ 8. ς΄ 16. 21. 23. ζ΄ 9 - 11. ια΄ 30. ιβ΄ 2. Ἰν. ιβ΄ 31. [3]) ε΄ 6. Κλ. γ΄ 6. Ττ. γ΄ 3. 2 Πτ. β΄ 14. Γλ. β΄ 15. 16. ε΄ 16. 24. Ῥμ. β΄ 1 - 24. γ΄ 9 - 19. 23. θ΄ 22. ια΄ 32. Ἰν. ιζ΄ 12.

καὶ ἦμεν τέκνα φύσει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί· —

καθὼς καὶ οἱ λοιποί.

4 ὁ δὲ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς,

4 Ὁ Θεὸς ὅμως, ποὺ εἶναι πλούσιος εἰς ἔλεος, ἕνεκα τῆς πολλῆς ἀγάπης του, μὲ τὴν ὁποίαν μᾶς ἠγάπησε,

5 καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνεζωοποίησε τῷ Χριστῷ· χάριτί ἐστε σεσωσμένοι·

5 καὶ ὅταν ἀκόμη ἤμεθα ἠθικῶς νεκροὶ ἕνεκα τῶν παραβάσεων, μᾶς ἐζωντάνευσε πνευματικῶς μαζὶ μὲ τὸν Χριστόν. Ἔχετε σωθῆ διὰ χάριτος καὶ ὄχι μὲ κατορθώματα ἰδικά σας.

6 καὶ συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,

6 Καὶ μᾶς ἀνέστησε μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸν καὶ μᾶς ἔβαλε νὰ καθήσωμεν μαζί του εἰς τὰ ἐπουράνια. Καὶ ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ἀνύψωσίς μας αὐτὴ ἔγινε διὰ τῆς ἑνώσεώς μας μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

7 ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

7 Καὶ μᾶς εὐεργέτησε τόσον πολὺ ὁ Θεός, διὰ νὰ δείξῃ κατὰ τοὺς ἀτελευτήτους αἰῶνας τοῦ μέλλοντος βίου τὸν ὑπερβολικὸν πλοῦτον τῆς χάριτός του μὲ τὴν ἀγαθότητα ποὺ ἐπέδειξεν εἰς ἡμᾶς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

8 τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, Θεοῦ τὸ δῶρον,

8 Καὶ εἶναι ὄντως ὑπερβολικὸς ὁ πλοῦτος τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Διότι μὲ χάριν ἔχετε σωθῆ διὰ μέσου τῆς πίστεως. Καὶ ἡ διὰ τῆς πίστεως σωτηρία σας δὲν προῆλθεν ἀπὸ σᾶς· Θεοῦ δωρεὰ εἶναι τὸ δῶρον αὐτό.

9 οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχήσηται.

9 Δὲν ἐσώθητε ἀπὸ ἔργα ἰδικά σας, διὰ νὰ μὴ ἔχῃ κανεὶς τὸ δικαίωμα νὰ καυχηθῇ.

10 αὐτοῦ γάρ ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ Θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

10 Διότι καὶ ὡς ἄνθρωποι, ἀλλὰ πρὸ πάντων ὡς ἀναγεννηθέντες Χριστιανοὶ εἴμεθα ἰδικόν του ποίημα, ποὺ ἐδημιουργήθημεν νὰ μένωμεν ἑνωμένοι μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν διὰ νὰ πράττωμεν ἔργα ἀγαθά, διὰ τὰ ὁποῖα μᾶς ἐπροπαρασκεύασεν ὁ Θεός, διὰ νὰ πολιτευθῶμεν καὶ ζήσωμεν τὸν ὑπόλοιπον βίον μας μὲ αὐτά.

Στίχ. 11-22. Ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἥνωσεν ἐθνικοὺς καὶ Ἰουδαίους εἰς μίαν Ἐκκλησίαν.

11 Διὸ μνημονεύετε ὅτι ὑμεῖς ποτε τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου,

11 Διότι δὲ μᾶς ἔκαμεν ὁ Θεὸς καινούργιαν δημιουργίαν δι' ἔργα ἀγαθά, δι' αὐτὸ νὰ ἐνθυμῆσθε σεῖς οἱ ἐθνικοί, ποὺ εἰς τὸ σῶμα σας δὲν ἐλάβατε περιτομὴν καὶ δι' αὐτὸ μὲ περιφρόνησιν ἐλέγεσθε ἀκροβυστία ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, οἱ ὁποῖοι τὸ εἶχαν καύχημα νὰ καλοῦνται περιτομή, ἦσαν ὅμως περιτομὴ σαρκική, ποὺ ἐγίνετο ἀπὸ ἀνθρώπινον χέρι,

12 ὅτι ἦτε ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγε-

12 νὰ ἐνθυμῆσθε λοιπὸν σεῖς, ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον δὲν εἴχατε καμμίαν σχέσιν πρὸς τὸν Μεσσίαν Χριστόν· ἦσθε ἀποξενωμένοι ἀπὸ τὸ θεοκρατικὸν πολίτευμα τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ξένοι πρὸς τὰς διαθήκας, αἱ ὁποῖαι κύριον περιεχόμενον εἶχαν τὴν περὶ Χριστοῦ καὶ σωτῆρος ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ. Δὲν εἶχα-

[4-6]) 1. 7. 8. α΄ 3 - 7. Κλ. β΄ 12. γ΄ 1. Ῥμ. ε΄ 5 - 10. [7]) α΄ 21. Ῥμ. β΄ 4. θ΄ 23. ια΄ 22. [8-9]) 5. 2 Τμ. α΄ 9. Ττ. γ΄ 5. Ῥμ. γ΄ 24. 27. θ΄ 32. 1 Κρ. α΄ 29. 31. [10]) δ΄ 24. Ττ. β΄ 14. 2 Κρ. ε΄ 17. [11-12]) Σφ. Σλ. ιζ΄ 2. Ἐφ. β΄ 2. 19. δ΄ 18. Κλ. α΄ 21. β΄ 11. 1 Θσ. δ΄ 5. 13. 1 Κρ. ιβ΄ 2. Ῥμ. β΄ 25 - 29. θ΄ 4. 5.

λίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες καὶ
ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ.

τε τότε καμμίαν ἐλπίδα περὶ μελλούσης μακαρίας ζωῆς καὶ δὲν
ἐγνωρίζατε τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἀλλ' ἐζούσατε εἰς τὸν κόσμον,
σὰν νὰ μὴν εἴχατε Θεόν.

13 νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν
ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν τῷ αἵ-
ματι τοῦ Χριστοῦ.

13 Τώρα ὅμως διὰ τῆς κοινωνίας σας μὲ τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν
σεῖς, ποὺ ἄλλοτε ἦσθε μακρὰν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἀπὸ τὰς δια-
θήκας του, ἐπλησιάσατε διὰ μέσου τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ.

14 αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη
ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφό-
τερα ἓν καὶ τὸ μεσότοιχον
τοῦ φραγμοῦ λύσας,

14 Ναί· ἐπλησιάσατε καὶ τὸν Θεὸν καὶ τὰς διαθήκας διὰ τοῦ
αἵματος τοῦ Χριστοῦ. Διότι αὐτὸς εἶναι ἡ εἰρήνη μας, ὁ ὁποῖος
καὶ τὰ δύο, τὸν Ἰουδαϊσμὸν δηλαδὴ καὶ τὸν Ἐθνισμόν, τὰ ἔκα-
μεν ἕνα. Αὐτὸς τὸν τοῖχον, ποὺ ἦτο εἰς τὸ μέσον τῶν δύο
λαῶν καὶ τοὺς ἐχώριζε, καὶ τὸν ὁποῖον τοῖχον ἐδημιούργει ὁ
φραγμὸς τοῦ νόμου, τὸν ἐκρήμνισε καὶ τὸν ἔλυσε.

15 τὴν ἔχθραν, ἐν τῇ σαρκὶ
αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντο-
λῶν ἐν δόγμασι καταργή-
σας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν
ἑαυτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄν-
θρωπον ποιῶν εἰρήνην,

15 Δηλαδή, κατέλυσε τὴν ἔχθραν τῶν δύο λαῶν, ἀφοῦ κατήρ-
γησε μὲ τὸ αἷμα του τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν, ὁ ὁποῖος ἔδιδεν
ἐπιβλητικὰς προσταγάς, δὲν παρεῖχεν ὅμως καὶ τὴν χάριν
πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ τήρησιν τῶν προσταγμάτων τούτων. Καὶ
κατήργησε τὸν νόμον διὰ νὰ κτίσῃ τοὺς δύο λαοὺς διὰ τῆς ἑ-
νώσεώς των πρὸς τὸν ἑαυτόν του εἰς ἕνα νέον ἄνθρωπον, καὶ
ἔτσι νὰ φέρῃ εἰρήνην μεταξύ τους.

16 καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς
ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι
τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ,
ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν
αὐτῷ·

16 Καὶ νὰ συμφιλιώσῃ μὲ τὸν Θεὸν διὰ τοῦ σταυρικοῦ του θα-
νάτου καὶ τοὺς δύο λαούς, ἑνωμένους εἰς ἕνα σῶμα, ἀφοῦ
προηγουμένως θὰ ἐθανάτωνε τὴν ἔχθραν μὲ τὸν θάνατόν του.

17 καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο
εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν
καὶ τοῖς ἐγγύς,

17 Καὶ ἀφοῦ ἦλθεν ὁ Χριστὸς εἰς τὴν γῆν, ἐκήρυξε χαρμόσυ-
νον μήνυμα εἰρήνης εἰς σᾶς τοὺς ἐθνικούς, ποὺ ἤσασθε μα-
κράν, καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἰουδαίους, ποὺ ἤμεθα πλησίον.

18 ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν
προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι
ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πα-
τέρα.

18 Διότι αὐτὸς μᾶς ἔφερε καὶ τοὺς δύο λαοὺς διὰ τοῦ ἑνὸς
Ἁγίου Πνεύματος πλησίον εἰς τὸν Πατέρα καὶ δι' αὐτοῦ ἔγι-
νεν ἡ προσέγγισίς μας αὐτὴ πρὸς τὸν Θεόν.

19 ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξέ-
νοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ συμ-
πολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰ-
κεῖοι τοῦ Θεοῦ,

19 Ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω λοιπὸν ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι δὲν
εἶσθε πλέον ξένοι καὶ προσωρινοὶ κάτοικοι εἰς τὴν βασιλείαν
τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' εἶσθε συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκιακοὶ τοῦ
Θεοῦ.

20 ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ
τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστό-
λων καὶ προφητῶν, ὄντος
ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ,

20 Καὶ ἐκτίσθητε σὰν ἄλλοι λίθοι ζωντανοὶ ἐπάνω εἰς τὸ θεμέ-
λιον. Εἶναι δὲ τὸ θεμέλιον τοῦτο οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται,
ἐνῷ ἀκρογωνιαῖος λίθος, ἀγκωνάρι ποὺ βαστάζει καὶ στηρίζει
ὅλον τὸ οἰκοδόμημα εἶναι αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

21 ἐν ᾧ πᾶσα ἡ οἰκοδομὴ
συναρμολογουμένη αὔξει
εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ·

21 Ἐπ' αὐτοῦ δὲ καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ ἡ οἰκοδομὴ ὅλη
τῆς Ἐκκλησίας ἑνώνεται ἁρμονικὰ καὶ στερεὰ καὶ αὐξάνει,
ὥστε νὰ γίνεται ναὸς ἅγιος, ὅπως τὸν θέλει ὁ Κύριος.

22 ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικο-
δομεῖσθε εἰς κατοικητήριον
τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι.

22 Διὰ τῆς ἑνώσεώς σας δὲ μετὰ τοῦ Κυρίου καὶ σεῖς οἰκοδο-
μεῖσθε μὲ τοὺς ἄλλους πιστοὺς διὰ νὰ γίνετε ναὸς καὶ κατοικη-
τήριον, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ κατοικῇ ὁ Θεὸς μὲ τὸ Πνεῦμα του.

[13]) 17. 18. Πρ. β΄ 39. [14-16]) Ζχ. ς΄ 13. 14. Κλ. α΄ 20 - 22. β΄ 14. γ΄ 11. 15. Γλ. γ΄ 13. 28. 2 Κρ. γ΄ 6 - 11. ε΄ 17 - 21. 1 Κρ. ιβ΄ 13. Ῥμ. ε΄ 10. ζ΄ 1 - 6. Ἰν. ι΄ 9. 16. Μτ. ε΄ 9. [17-18]) Ἠσ. νζ΄ 19. Ἐφ. β΄ 13. 15. 16. γ΄ 12. δ΄ 4. Ῥμ. ε΄ 2. Πρ. ι΄ 36. κς΄ 23. Ἰν. ιδ΄ 6. 18. Λκ. β΄ 14. Μτ. κη΄ 18 - 20. [19-20]) 12. γ΄ 5. 6. δ΄ 11. Ἐβ. ιβ΄ 22. 23. 1 Πτ. β΄ 6. 1 Κρ. γ΄ 10. 11. Μτ. ις΄ 18. κε΄ 42. [21-22]) δ΄ 16. 1 Πτ. β΄ 4. 5. 1 Κρ. γ΄ 16. 2 Κρ. ς΄ 16.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Στίχ. 1-13. Ἡ προσωπικὴ συμβολὴ τοῦ Παύλου εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου.

Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦ-
λος ὁ δέσμιος τοῦ Χρι-
στοῦ Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν
ἐθνῶν,

Διότι δὲ δὲν εἶσθε πλέον ξένοι, ἀλλ' εἶσθε οἰκιακοὶ τοῦ
Θεοῦ, δι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ ὁ Παῦλος, ὁ ὁποῖος εἶμαι
φυλακισμένος διὰ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐξ αἰτίας τῆς δράσεώς
μου ὅπως σωθῆτε σεῖς οἱ ἐθνικοί, δέομαι καὶ παρακαλῶ τὸν
Θεὸν διὰ σᾶς.

2 εἴγε ἠκούσατε τὴν οἰκο-
νομίαν τῆς χάριτος τοῦ
Θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς
ὑμᾶς,

2 Ναί· εἶμαι φυλακισμένος ὡς ἰδικός σας ἀπόστολος ἐξουσιο-
δοτημένος νὰ κηρύττω τὸ εὐαγγέλιον εἰς τὰ ἔθνη. Καὶ περὶ αὐ-
τοῦ δὲν θὰ σᾶς μένῃ καμμία ἀμφιβολία, ἐὰν βεβαίως ἠκούσατε
τὸν σοφὸν τρόπον, ποὺ μετεχειρίσθη διὰ νὰ μὲ προσκαλέσῃ εἰς
τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία μοῦ ἐδόθη
διὰ σᾶς.

3 ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐ-
γνώρισέ μοι τὸ μυστήριον,
καθὼς προέγραψα ἐν ὀλί-
γῳ,

3 Ὁμιλῶ περὶ τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς σοφῆς τακτοποιήσεως,
τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ Θεός, προκειμένου νὰ γίνω ἀπόστολός
σας. Διότι αὐτὸς μὲ ἀποκάλυψιν μοῦ ἐγνωστοποίησε τὴν ἕως
τότε κρυμμένην ἀλήθειαν, περὶ τοῦ ὅτι καὶ οἱ ἐθνικοὶ θὰ ἐσώ-
ζοντο καὶ θὰ ἐγίνοντο οἰκιακοὶ τοῦ Θεοῦ, καθὼς δι' ὀλίγων
σᾶς ἔγραψα προηγουμένως.

4 πρὸς ὃ δύνασθε ἀναγινώ-
σκοντες νοῆσαι τὴν σύνεσίν
μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ
Χριστοῦ,

4 Σύμφωνα δὲ μὲ ὅσα σᾶς ἔγραψα ἠμπορεῖτε νὰ ἀντιληφθῆτε,
ὅταν τὰ ἀναγινώσκετε, τὴν τελείαν γνῶσιν ποὺ ἔχω εἰς τὴν δι'
ἀποκαλύψεως γνωρισθεῖσαν ἀλήθειαν περὶ τῆς σωτηρίας καὶ
τῶν ἐθνικῶν διὰ τοῦ Χριστοῦ.

5 ὃ ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐ-
γνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀν-
θρώπων ὡς νῦν ἀπεκαλύ-
φθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις
αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν
Πνεύματι,

5 Αὐτὴ ἡ ἀλήθεια ἦτο μυστήριον εἰς ἄλλας γενεὰς καὶ ἐποχὰς
καὶ δὲν ἐγνωστοποιήθη εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως ἐφανερώθη
τώρα μὲ ἀποκάλυψιν εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους του καὶ τοὺς
Χριστιανοὺς προφήτας διὰ τοῦ Πνεύματος.

6 εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρο-
νόμα καὶ σύσσωμα καὶ συμ-
μέτοχα τῆς ἐπαγγελίας αὐ-
τοῦ ἐν τῷ Χριστῷ διὰ τοῦ
εὐαγγελίου,

6 Ἐφανερώθη δηλαδὴ ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὅτι εἶναι τὰ ἔθνη
συγκληρονόμα μαζὶ μὲ τοὺς ἐξ Ἰουδαίων πιστεύοντας καὶ ἑ-
νωμένα μὲ αὐτοὺς εἰς ἕνα ἠθικὸν σῶμα καὶ συμμετέχουν εἰς
τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ. Λαμβάνουν δὲ τὰ ἔθνη τὰ δικαιώμα-
τα αὐτὰ διὰ τῆς κοινωνίας καὶ ἑνώσεώς των μὲ τὸν Ἰησοῦν
Χριστόν, ἡ ὁποία πραγματοποιεῖται διὰ τῆς πίστεώς των εἰς τὸ
εὐαγγέλιον.

7 οὗ ἐγενόμην διάκονος κα-
τὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος
τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι
κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυ-
νάμεως αὐτοῦ.

7 Τοῦ εὐαγγελίου δὲ αὐτοῦ ἔγινα ὑπηρέτης σύμφωνα μὲ τὴν
δωρεάν, ποὺ μοῦ ἔκαμεν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. Διὰ νὰ μοῦ δοθῇ δὲ
ἡ δωρεὰ αὐτή, ἐμβῆκεν εἰς ἐνέργειαν καὶ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ,
ἡ ὁποία ἀπὸ διώκτην μὲ μετέβαλεν εἰς ἀπόστολον.

8 ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ
πάντων τῶν ἁγίων ἐδόθη ἡ

8 Εἰς ἐμέ, τὸν πιὸ ἐλάχιστον ἀπὸ ὅλους τοὺς Χριστιανούς, ἐ-
δόθη ἡ χάρις αὐτή, νὰ εὐαγγελίζωμαι δηλαδὴ μεταξὺ τῶν ἐθνι-

Γ΄. [1]) 13. 14. δ΄ 1. Φλμ. 1. 9. 2 Τμ. α΄ 8. Πρ. κα΄ 33. κγ΄ 18. κς΄ 29. κη΄ 17. [2]) 7. δ΄ 21. Κλ. α΄ 25. β΄ 1. Ῥμ. α΄ 5. ιβ΄ 3. [3-4]) 9. α΄ 9. 10. Κλ. α΄ 27. δ΄ 3. Γλ. α΄ 12. 1 Κρ. δ΄ 1. 2 Κρ. ια΄ 5. 6. [5-6]) 8 - 10. β΄ 13 - 20. Κλ. α΄ 26. 1 Πτ. α΄ 10 - 12. Γλ. γ΄ 14. 29. Ῥμ. η΄ 17. [7]) 2. Κλ. α΄ 23. 25. 29. 2 Κρ. ιβ΄ 9. [8-11]) 2. 5 - 7. α΄ 10. 11. 21. Κλ. α΄ 26. 27. Γλ. α΄ 16. 1 Κρ. ιε΄ 9. 10. Ῥμ. ια΄ 33. ιδ΄ 24. 25 : ις΄ 25. 26.

χάρις αὕτη, ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ Χριστοῦ

κῶν τὸν ἀνώτερον ἀπὸ κάθε κατανόησιν πλοῦτον τῶν εὐλογιῶν καὶ ἀγαθῶν, ποὺ μᾶς ἔφερεν ὁ Χριστός.

9 καὶ φωτίσαι πάντας τίς ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ, τῷ τὰ πάντα κτίσαντι διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ,

9 Εἰς ἐμὲ ἐδόθη καὶ τὸ νὰ φωτίζω ὅλους, ποία εἶναι ἡ νέα τάξις πραγμάτων καὶ ἡ νέα τακτοποίησις, ποὺ ἐπῆλθε μὲ τὴν παροχὴν τῆς σωτηρίας εἰς ὅλους διὰ μέσου τοῦ Χριστοῦ. Ἡ τακτοποίησις δὲ αὐτὴ ἦτο ἀλήθεια ἄγνωστος καὶ κρυμμένη ἐξ ἀρχῆς καὶ αἰωνίως ἐν τῷ Θεῷ, ὁ ὁποῖος ἔκτισε τὰ πάντα διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

10 ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις διὰ τῆς ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ,

10 Καὶ ἐφυλάττετο κρυμμένη, διὰ νὰ γνωσθῇ τώρα εἰς τὰς ἐν οὐρανοῖς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας διὰ μέσου τῆς Ἐκκλησίας ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἐμφανίζεται ὑπὸ πολλὰς καὶ ποικίλας μορφάς.

11 κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἣν ἐποίησεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν,

11 Ἔγινε δὲ γνωστὴ τώρα σύμφωνα πρὸς τὴν βουλὴν καὶ τὸ σχέδιον, τὸ ὁποῖον πρὸ πάντων τῶν αἰώνων συνέλαβεν ὁ Θεὸς καὶ τὸ ὁποῖον ἐπραγματοποίησε διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας.

12 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ.

12 Ἀπὸ τὸν Κύριόν μας δὲ αὐτὸν ἔχομεν τὸ θάρρος πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν πλησιασίν μας πρὸς αὐτὸν μὲ πεποίθησιν ὅτι δὲν θὰ ἀποκρουσθῶμεν ὑπ' αὐτοῦ. Καὶ ἔχομεν ταῦτα διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν.

13 διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσί μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶ δόξα ὑμῶν.

13 Διότι λοιπὸν εἶναι μέγα τὸ μυστήριον τῆς κλήσεώς σας καὶ διότι μεγάλην ἀποστολὴν ἀνέθεσεν εἰς ἐμὲ ὁ Θεός, δι' αὐτὸ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ ταράττεσθε καὶ ἀποκάνετε διὰ τὰς θλίψεις μου, ποὺ ὑποφέρω διὰ σᾶς καὶ αἱ ὁποῖαι εἶναι δόξα σας, ἀφοῦ διὰ σᾶς ὁ Θεὸς παραδίδει τοὺς ἀποστόλους του εἰς θλίψεις καὶ φυλακίσεις.

Στίχ. 14-21. Προσεύχεται διὰ τὴν τελειοποίησιν τῶν Ἐφεσίων.

14 Τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

14 Ἀκριβῶς δὲ διότι δὲν εἶσθε πλέον ξένοι, ἀλλ' οἰκιακοὶ τοῦ Θεοῦ καὶ θεία οἰκοδομή, γονατίζω ἐμπρὸς εἰς τὸν Πατέρα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ,

15 ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται,

15 ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὅλα τὰ ἀγγελικὰ τάγματα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ ὅλα τὰ γένη τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν γῆν λαμβάνουν τὴν ὀνομασίαν τῆς φυλῆς καὶ πατριᾶς.

16 ἵνα δῴη ὑμῖν κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον,

16 Καὶ τὸν παρακαλῶ θερμῶς νὰ σᾶς δώσῃ σύμφωνα μὲ τὸν ἔνδοξον πλοῦτον τῆς ἀπείρου τελειότητός του νὰ κραταιωθῆτε μὲ δύναμιν διὰ τοῦ Πνεύματός του εἰς τὸν ἐσωτερικὸν ἄνθρωπον,

17 κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν,

17 διὰ νὰ κατοικήσῃ ὁ Χριστὸς διὰ τῆς πίστεως μέσα εἰς τὰς καρδίας σας.

[12]) β' 18. Ἑβ. δ' 16. ι' 19 - 22. 1 Ἰν. γ' 21. ε' 14. Ῥμ. ε' 2. η' 38. 39. [13]) 1. Κλ. α' 24. 1 Θσ. γ' 3. 2 Τμ. α' 8. [14]) 1. α' 3. 16. Φλ. β' 10. 2 Κρ. ια' 31. [15]) Ψ. κα' 28. 1 Πρ. ις' 28. Πρ. γ' 25. Ἐφ. γ' 9. α' 3. 21. ε' 3. Κλ. α' 16. [16-17]) α' 7. 17. ς' 10. Ῥμ. ζ' 22. η' 9. 10. Γλ. β' 20. Ἰν. ιδ' 23.

18 ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος,

18 Νὰ μείνετε δὲ καὶ διὰ τῆς ἀγάπης ριζωμένοι βαθειὰ καὶ θεμελιωμένοι διὰ νὰ ἠμπορέσετε νὰ καταλάβετε μαζὶ μὲ ὅλους τοὺς Χριστιανούς, ποῖον εἶναι τὸ πλάτος καὶ τὸ μάκρος καὶ τὸ βάθος καὶ τὸ ὕψος τῆς συγκαταβάσεως καὶ τοῦ ἐλέους τοῦ Χριστοῦ.

19 γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ.

19 Καὶ νὰ γνωρίσετε ἐκ πείρας τὴν ἀγάπην, μὲ τὴν ὁποίαν μᾶς ἠγάπησεν ὁ Χριστὸς καὶ ἡ ὁποία ὑπερβαίνει κάθε μέτρον καὶ ὅριον τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως. Καὶ τότε θὰ αἰσθανθῆτε εὐγνωμοσύνην θερμοτέραν εἰς τὸν Θεόν, θὰ τὸν ἀγαπήσετε καὶ θὰ ἀφοσιωθῆτε εἰς αὐτὸν περισσότερον. Καὶ θὰ ἐπέλθῃ ὡς ἀποτέλεσμα, ὅτι θὰ γεμισθῆτε μὲ τὴν ἀφθονίαν τῶν δωρεῶν καὶ τελειοτήτων, ποὺ πηγάζουν ἀπὸ τὸν Θεόν.

20 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπερεκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν,

20 Εἰς τὸν Θεὸν δέ, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν δύναμιν νὰ κάμῃ εἰς ἡμᾶς παραπάνω ἀπὸ ὅλα, πολὺ περισσότερον ἀπὸ ὅσα ἡμεῖς ζητοῦμεν ἢ μπορεῖ νὰ βάλωμεν μὲ τὸ μυαλό μας, νὰ τὰ κάμῃ δὲ σύμφωνα μὲ τὴν δύναμιν, ἡ ὁποία ἐνεργεῖ μέσα μας πρὸς ἁγιασμόν μας καὶ σωτηρίαν μας,

21 αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων· ἀμήν.

21 εἰς αὐτὸν ἂς εἶναι ἡ δόξα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ποὺ ἔχει οἰκοδομηθῇ ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ εἶναι ἑνωμένη μὲ αὐτόν, εἰς ὅλας τὰς ἐποχὰς τῆς ἀτελειώτου σειρᾶς τῶν αἰώνων τοῦ μέλλοντος. Ἀμήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Στίχ. 1-16. Ἀνάγκη ἑνότητος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν Κυρίῳ ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε,

Σύμφωνα λοιπὸν μὲ αὐτά, ποὺ σᾶς ἔγραψα προηγουμένως, σᾶς παρακαλῶ ἐγώ, ὁ ὁποῖος εἶμαι φυλακισμένος διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, νὰ πολιτευθῆτε κατὰ τρόπον ἄξιον τῆς ὑψηλῆς κλήσεως, εἰς τὴν ὁποίαν προσεκλήθητε ἀπὸ τὸν Θεόν.

2 μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πρᾳότητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ,

2 Σᾶς παρακαλῶ δὲ νὰ πολιτευθῆτε μὲ πᾶσαν ταπεινοφροσύνην καὶ πρᾳότητα, μὲ μεγαλόψυχον ὑπομονήν, ἀνεχόμενοι διὰ τῆς ἀγάπης ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου τὰ ἐλαττώματα.

3 σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης.

3 Καὶ νὰ φροντίζετε μὲ κάθε προσπάθειαν νὰ διατηρῆτε τὴν μεταξύ σας ἑνότητα, μὲ τὴν ὁποίαν μᾶς ἕνωσε τὸ Πνεῦμα, χρησιμοποιοῦντες ὡς σύνδεσμον, ποὺ θὰ σᾶς δένῃ ὅλους μαζὶ εἰς ἕνα, τὴν εἰρήνην.

4 ἓν σῶμα καὶ ἓν Πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν·

4 Ἀποτελεῖτε ἕνα ἠθικὸν σῶμα, τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἕνα Πνεῦμα ζωντανεύει τὸ σῶμα αὐτό, καθὼς καὶ ἐκλήθητε μὲ μίαν ὅλοι σας ἐλπίδα τῆς κλήσεώς σας, διότι ὁ Θεὸς διὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν βασιλείαν καὶ διὰ τὰ αὐτὰ ἀγαθὰ ἐκάλεσεν ὅλους σας.

[18-19]) α' 18. 19. 23. Κλ. β' 7. Φλ. γ' 8. δ' 7. Ῥμ. ιε' 29. Ἰν. α' 16. [20-21]) α' 19. Ῥμ. ιδ' 24. 26.

Δ'. [1-3]) γ' 1. Κλ. α' 10. 11. γ' 12 - 14. Φλ. α' 27. β' 1 - 4. 1 Θσ. β' 12. 1 Κρ. α' 10. [4-6]) α' 18. β' 14. 16. 18. 1 Κρ. η' 6. ι' 17. ιβ' 4 - 6. 12. 13. Ῥμ. ια' 36. Ἰν. ιζ' 20. 21. – Μλ. β' 10.

5 εἷς Κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα·

5 Ἕνας καὶ μόνος Κύριος ὑπάρχει· μίαν πίστιν ἔχουν ὅλοι οἱ Χριστιανοί, ἕνα βάπτισμα ἔλαβαν ὅλοι.

6 εἷς Θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ἡμῖν.

6 Ἕνας καὶ μόνος Θεὸς καὶ Πατέρας ὅλων ὑπάρχει, αὐτὸς ποὺ εἶναι ἐπάνω ἀπὸ ὅλους Δεσπότης, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ δύναμις διαχύνεται διὰ μέσου ὅλων τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς ὁλόκληρον τὸ σῶμα της, καὶ ὁ ὁποῖος κατοικεῖ μέσα εἰς ὅλους μας.

7 Ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ.

7 Πρέπει λοιπὸν νὰ εἴμεθα ὅλοι ἕνα. Ἐὰν δὲ διάφορα καὶ ποικίλα χαρίσματα καὶ ὄχι τὰ αὐτὰ εἰς ὅλους ἐδόθησαν, κατ' οὐδένα λόγον ἐπιτρέπεται ἡ διανομὴ αὐτὴ νὰ γίνεται αἰτία χωρισμοῦ μεταξύ σας. Διότι ἡ διανομὴ αὐτὴ δὲν εἶναι τυχαία, ἀλλὰ γίνεται ἀπὸ αὐτὸν τὸν Χριστόν. Εἰς ἕνα ἕκαστον ἀπὸ ἡμᾶς δηλαδὴ ἐδόθη ἡ χάρις σύμφωνα μὲ τὸ μέτρον, τὸ ὁποῖον σοφῶς καὶ δικαίως χρησιμοποιεῖ ὁ Χριστὸς εἰς τὴν διανομὴν τῆς δωρεᾶς του.

*8 διὸ λέγει· **ἀναβὰς εἰς ὕψος ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν καὶ ἔδωκε δόματα τοῖς ἀνθρώποις.***

8 Καὶ ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ Χριστὸς διανέμει τὰ χαρίσματα, δι' αὐτὸ λέγει καὶ ἡ Γραφὴ εἰς τοὺς ψαλμούς: Ὅταν ἀνέβη διὰ τῆς ἀναλήψεώς του ὁ Χριστὸς ὑψηλὰ εἰς τὸν οὐρανόν, ἔδεσεν αἰχμαλωτισμένους τοὺς ἐχθρούς του, ἤτοι τὸν σατανᾶν καὶ τὸν θάνατον καὶ ἔδωκε χαρίσματα εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

*9 τὸ δὲ **ἀνέβη** τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς;*

9 Μὲ τὸ νὰ λέγῃ δὲ ἡ Γραφὴ διὰ τὸν Χριστὸν τὸ ἀνέβη, τί ἄλλο σημαίνει παρὰ ὅτι προτήτερα καὶ κατέβη ὁ Χριστὸς εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς, ἐνανθρωπήσας καὶ σταυρωθείς;

10 ὁ καταβὰς αὐτός ἐστι καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα.

10 Ὁ Χριστός, ὁ ὁποῖος κατέβη, αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος καὶ ἀνέβη ἐπάνω ἀπὸ ὅλους τοὺς οὐρανούς, διὰ νὰ γεμίσῃ μὲ τὴν παρουσίαν του καὶ τὰς δωρεάς του τὰ πάντα.

11 καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους,

11 Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν ἄλλους μὲν ἀποστόλους, ἄλλους δὲ προφήτας, ἄλλους δὲ εὐαγγελιστάς, ἄλλους δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους,

12 πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ,

12 πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ καταρτίζωνται οἱ Χριστιανοὶ καὶ νὰ ἐπιτελῆται τὸ ἔργον τῆς διακονίας, μὲ τὸ ὁποῖον οἰκοδομεῖται τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ.

13 μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ,

13 Μέχρις ὅτου φθάσωμεν νὰ ἔχωμεν ὅλοι μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀληθῆ πίστιν καὶ τελείαν γνῶσιν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ αὐξηθῶμεν εἰς τέλειον ἄνδρα ὑπὸ ἔποψιν πνευματικὴν καὶ ἀποκτήσωμεν τὸ μέτρον τῆς πνευματικῆς ὡριμότητος, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἔχωμεν πλήρεις τὰς δωρεὰς καὶ τὴν ἠθικὴν τελειότητα τοῦ Χριστοῦ.

[7]) Ῥμ. ιβ' 3. 6. 1 Πτ. δ' 10. [8]) Ψ. ξζ' 19. Κλ. β' 15. [9]) 1 Πτ. γ' 19. Ῥμ. ι' 6. 7. Ἰν. γ' 13. ς' 62. [10]) 7. 8. α' 23. Ἑβ. ζ' 26. 2 Κρ. ιβ' 3. [11-12]) β' 20 - 22. 1 Κρ. ιβ' 7. 28. ιδ' 26. Πρ. κ' 28. κα' 8. [13]) 5. 15. α' 17. γ' 19. Κλ. α' 28. Φλ. γ' 10. 2 Πτ. α' 2. 8. β' 20. Γλ. δ' 19. – 1 Ἰν. β' 13. ε' 20. Ἰν. ιζ' 3.

14 ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδείαν τῆς πλάνης,

14 Διὰ νὰ μὴ εἴμεθα πλέον νήπιοι πνευματικῶς, σαλευόμενοι σὰν τὰ κύματα καὶ φερόμενοι ἄστατοι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀπὸ κάθε ἄνεμον διδασκαλίας. Αὐτὸ δὲ ποὺ σὰν ἄλλος βίαιος ἄνεμος προκαλεῖ ἀστασίαν καὶ ταραχὴν μεταξύ σας, εἶναι ἡ δολία ἀπάτη τῆς διδασκαλίας τῶν πλανεμένων ἀνθρώπων, ποὺ μὲ πανοῦργα τεχνάσματα ζητοῦν νὰ διαδώσουν τὴν πλάνην.

15 ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλή, ὁ Χριστός,

15 Καὶ ἐκεῖνοι μὲν διδάσκουν ψεύδη καὶ πλάνας, ἡμεῖς ὅμως ἐμμένοντες εἰς τὴν ἀληθῆ πίστιν συνωδευμένην μὲ τὴν ἀγάπην, ἂς αὐξήσωμεν καὶ ἂς προοδεύσωμεν πνευματικῶς, μέχρις ὅτου ἐξομοιωθῶμεν κατὰ πάντα μὲ αὐτόν, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ κεφαλή, ὁ Χριστός.

16 ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου μέρους τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.

16 Ἀπὸ αὐτὸν τὸν Χριστὸν ὅλον τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας συναρμόζεται καὶ συνταιριάζεται δι' ἐπαφῆς καὶ ἀμέσου ἐπικοινωνίας ὅλων τῶν μελῶν πρὸς τὴν πνευματικὴν βοήθειαν, τὴν ὁποίαν χορηγεῖ ὁ Χριστός. Καὶ χορηγεῖ τὴν βοήθειαν αὐτὴν ὁ Χριστὸς σύμφωνα μὲ τὸ μέτρον τῆς προθυμίας ἑκάστου μέλους καὶ μὲ τὴν ἐνέργειαν καὶ τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον κάθε μέλος ἐνεργεῖ καὶ ἐπιτελεῖ. Καὶ ἔτσι τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς ἑνώσεώς του πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ διὰ τῆς χορηγήσεως καὶ βοηθείας ποὺ λαμβάνει ἀπὸ τὸν Χριστὸν συντελεῖ τὴν αὔξησίν του πρὸς οἰκοδομὴν ὅλων τῶν μελῶν του καὶ τοῦ συνόλου του διὰ μέσου τῆς ἀγάπης.

Στίχ. 17-24. Ἡ νέα ἐν Χριστῷ ζωὴ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ εἰδωλολατρικὰ ἤθη.

17 Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν Κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ νοὸς αὐτῶν,

17 Τοῦτο λοιπὸν λέγω καὶ διαμαρτύρομαι ὡς ἄνθρωπος συνδεδεμένος μὲ τὸν Κύριον· νὰ μὴ συμπεριφέρεσθε πλέον σεῖς ὅπως συμπεριφέρονται καὶ οἱ ἄλλοι ἐθνικοί, ποὺ βαδίζουν σύμφωνα μὲ τὰς ψευδεῖς καὶ ματαίας ἰδέας τοῦ νοῦ των.

18 ἐσκοτισμένοι τῇ διανοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν,

18 Οἱ ἐθνικοὶ αὐτοὶ εἶναι σκοτισμένοι εἰς τὴν διάνοιαν καὶ ἔχουν ἀποξενωθῆ ἀπὸ τὴν ζωήν, τὴν ὁποίαν ζῇ καὶ μεταδίδει εἰς τοὺς ἰδικούς του ὁ Θεός. Αἰτία δὲ τοῦ σκοτισμοῦ αὐτοῦ τῆς διανοίας των καὶ τῆς ἀποξενώσεώς των ἀπὸ τὸν Θεὸν εἶναι ἡ ἄγνοια, ἡ ὁποία δημιουργεῖται ἀπὸ τὴν πώρωσιν καὶ σκλήρυνσιν τῆς καρδίας των.

19 οἵτινες, ἀπηλγηκότες, ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ.

19 Οὗτοι ἔχουν καταντήσει εἰς ἀναλγησίαν καὶ δὲν αἰσθάνονται καμμίαν τύψιν. Δι' αὐτὸ δὲ παρέδωκαν τοὺς ἑαυτούς των εἰς τὴν ἀκολασίαν διὰ νὰ ἐργάζωνται ἀχόρταστα καὶ μὲ ὑπερβολὴν κάθε εἶδος ἀκαθαρσίας.

20 ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν,

20 Σεῖς ὅμως δὲν ἐδιδάχθητε περὶ τοῦ προσώπου, τοῦ βίου καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ ἔτσι, ὥστε νὰ θεωρῆτε ἐπιτρεπόμενα τὰ ἔργα αὐτά.

[14]) Σφ. Σλ. δ' 4. Ἐφ. ς' 11. Κλ. β' 8. 18. Ἑβ. ιγ' 9. Ἰκ. α' 6. 2 Κρ. β' 17. ια' 13. 14. 1 Κρ. γ' 1. ιδ' 20. Μτ. ια' 7. [15]) 13. α' 22. 23. Κλ. α' 18. [16]) β' 21. Κλ. β' 19. 1 Κρ. ιβ' 14 - 27. [17-19]) 28. β' 2. 12. ε' 3. 1 Πτ. α' 14. δ' 3. Γλ. ε' 3. Ῥμ. α' 21. 24. 26. 28. Μρ. γ' 5. [20-21]) γ' 2. ε' 5. – Δτ. ιη' 14. Λκ. κβ' 25. 26.

21 εἴγε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, καθώς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ,

21 Ναί, δὲν ἐμάθατε ἔτσι τὸν Χριστόν, ἐάν, ὅπως ἐλπίζω καὶ εἶμαι βέβαιος, ἠκούσατε τὸ ἀληθινὸν περὶ αὐτοῦ κήρυγμα καὶ ἐὰν ἑνωμένοι διὰ τῆς πίστεως μὲ αὐτὸν ἐδιδάχθητε τὴν ἀλήθειαν, ἡ ὁποία ὑπάρχει ἐν τῷ Ἰησοῦ.

22 ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης,

22 Πράγματι ἐδιδάχθητε νὰ ἀποθέσετε ὡς ἄλλο ἔνδυμα ἀκάθαρτον τὸν παλαιὸν τῆς ἁμαρτίας ἄνθρωπον, ὅπως ἐξεδηλώνετο οὗτος εἰς τὴν διαγωγήν, ποὺ ἐδεικνύατε προτοῦ πιστεύσετε καὶ βαπτισθῆτε. Ὁ παλαιὸς αὐτὸς ἄνθρωπος εἶναι αἱ κακαὶ καὶ φαῦλαι τῆς ἁμαρτωλῆς καρδίας ἕξεις, ὁ ἀκάθαρτος βίος, ὁ ὁποῖος ἐξακολουθητικῶς πηγαίνει εἰς τὸ χειρότερον καὶ διαφθείρεται ὁλονὲν ἀπὸ τὰς ἐπιθυμίας, ποὺ προκαλεῖ ἡ ἀπάτη τῆς ἁμαρτίας.

23 ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν

23 Ἐδιδάχθητε ἀκόμη νὰ ξανακαινουργώνεσθε κατὰ τὸ πνευματικὸν καὶ ἐσώτερον βάθος τοῦ νοῦ σας.

24 καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας.

24 Καὶ νὰ ἐνδυθῆτε τὸν νέον ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος εἶναι νέα δημιουργία, ἡ ὁποία ἐκτίσθη σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ πολιτεύεσθε μὲ δικαιοσύνην πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ μὲ ἀφοσίωσιν καὶ ὁσιότητα ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, δηλαδὴ μὲ ἀρετάς, ποὺ εἶναι καρπὸς τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας.

Στίχ. 25-32. Ἰδιαίτεραι ὁδηγίαι διὰ τὴν χριστιανικὴν ζωήν.

25 Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ· ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη.

25 Δι' αὐτό, ἀφοῦ ἀποθέσετε μιὰ φορὰ γιὰ πάντα τὸ ψεῦδος, νὰ λαλῆτε ἀλήθειαν ὁ καθένας σας μὲ τὸν πλησίον του, διότι ἀποτελοῦμεν ὅλοι μας ἕνα σῶμα καὶ εἴμεθα μεταξύ μας μέλη ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου.

***26 ὀργίζεσθε, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε·** ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν,*

26 Ὀργίζεσθε ὄχι ἀπὸ ἐγωϊσμὸν καὶ ἰδιοτελῆ ἐλατήρια, ἀλλὰ μόνον ἐξ ἁγνοῦ κατὰ Θεὸν ζήλου, ὥστε νὰ μὴ ἁμαρτάνετε. Ἐὰν δὲ συμβῆ νὰ παροργισθῆτε μεταξύ σας, σπεύδετε πρὸς συνδιαλλαγήν, ὥστε νὰ μὴ σᾶς προφθάση ἡ δύσις τοῦ ἡλίου, ἀλλὰ νὰ συμφιλιώνεσθε προτοῦ ἔλθη ἡ νύκτα.

27 μηδὲ δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ.

27 Καὶ μὴ δίδετε εὐκαιρίαν εἰς τὸν διάβολον διὰ νὰ εἰσχωρῆ μεταξύ σας.

28 ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιάτω ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσίν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι.

28 Ἐκεῖνος ποὺ κλέπτει, ἂς μὴ κλέπτη πλέον. Ἂς κοπιάζη δὲ περισσότερον καὶ ἂς ἐργάζεται τὸ ἔντιμον βιοποριστικὸν ἔργον μὲ τὰ χέρια του, διὰ νὰ ἔχη νὰ μεταδίδη καὶ εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀνάγκην.

29 πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῷ χάριν τοῖς ἀκούουσι.

29 Κάθε λόγος βρωμερὸς ἂς μὴ βγαίνη ἀπὸ τὸ στόμα σας· ἀλλ' ἐὰν ὑπάρχη κανένας λόγος καλὸς καὶ κατάλληλος νὰ οἰκοδομήση τὴν παρουσιαζομένην ἀνάγκην, διὰ νὰ δώση πνευματικὴν ὠφέλειαν καὶ νὰ μεταδώση χάριν εἰς τοὺς ἀκούοντας, αὐτὸς ἂς λαλῆται ἀπὸ σᾶς.

[22-24]) β΄ 3. 10. 15. Κλ. γ΄ 9. 10. Γλ. ς΄ 8. 2 Κρ. ε΄ 17. Ῥμ. ιβ΄ 2. Λκ. α΄ 75. [25]) Ζχ. η΄ 16. Κλ. γ΄ 9. Ῥμ. ιβ΄ 5. [26]) Ψ. δ΄ 5. Ἠσ. ιβ΄ 1. Ἰκ. α΄ 19. 20. – Δτ. κδ΄ 13. 15. [27]) Ἰκ. δ΄ 7. Ῥμ. ιβ΄ 19. [28]) 17. 1 Θσ. δ΄ 11. 2 Θσ. γ΄ 6 - 12. Ῥμ. ιβ΄ 13. Πρ. κ΄ 34. 35. [29]) ε΄ 4. Κλ. γ΄ 16. δ΄ 6. Μτ. ιβ΄ 36.

30 καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως.

30 Καὶ μὴ λυπεῖτε μὲ τὰ βρωμερὰ λόγια σας τὸ Ἅγιον Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸ ὁποῖον ἐσφραγίσθητε καὶ ἐσημαδεύθητε ὡς ἴδικοί του διὰ τὴν ἡμέραν τῆς δευτέρας παρουσίας, ὁπότε θὰ ἐπιτύχωμεν τὴν τελείαν ἀπολύτρωσιν.

31 πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ·

31 Κάθε ἐσωτερικὴ δυσαρέσκεια καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ παράφορος κραυγὴ καὶ ὕβρις κατὰ τοῦ πλησίον ἂς σηκωθῆ καὶ ἂς ἐξορισθῆ μακρὰν ἀπὸ σᾶς, καθὼς καὶ κάθε κακεντρέχεια.

32 γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὔσπλαγχνοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς καθὼς καὶ ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ ἐχαρίσατο ὑμῖν.

32 Γίνεσθε ὁ ἕνας πρὸς τὸν ἄλλον εὐεργετικοί, μὲ πονετικὴν καρδίαν, συγχωρούμενοι μεταξύ σας καθὼς καὶ ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Χριστοῦ σᾶς συνεχώρησε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Στίχ. 1-21. «Μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ ὡς τέκνα ἀγαπητά».

Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ ὡς τέκνα ἀγαπητά,

Ἀφοῦ δὲ ὁ Θεὸς σᾶς συνεχώρησε, γίνεσθε λοιπὸν καὶ σεῖς μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ, σὰν τέκνα ἀγαπητά.

2 καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας.

2 Καὶ νὰ πολιτεύεσθε μὲ ἀγάπην, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς μᾶς ἠγάπησε καὶ παρέδωκε τὸν ἑαυτόν του πρὸς χάριν μας καὶ πρὸς σωτηρίαν μας προσφορὰν καὶ θυσίαν εἰς τὸν Θεόν, διὰ νὰ εἶναι ἐνώπιόν του ἡ θυσία αὐτὴ σὰν μυρωδιὰ εὐωδιάζουσα.

3 πορνεία δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἁγίοις,

3 Πορνεία δὲ καὶ κάθε εἶδος σαρκικῆς ἀκαθαρσίας ἢ πλεονεξίας δὲν πρέπει οὐδὲ κἂν ὡς ἁπλῆ ὀνομασία νὰ ἀναφέρεται μεταξύ σας, καθὼς ἁρμόζει εἰς ἀνθρώπους, ποὺ ἁγιάσθησαν ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἔχουν προορισμὸν νὰ ἐμμένουν εἰς τὴν ἁγιότητα.

4 καὶ αἰσχρότης καὶ μωρολογία ἢ εὐτραπελία, τὰ οὐκ ἀνήκοντα, ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία.

4 Καθὼς ἐπίσης δὲν πρέπει νὰ ὀνομάζεται οὔτε αἰσχρὰ διαγωγὴ καὶ μωρολογία ἢ ἀστειότης ἀπρεπὴς καὶ βωμολόχος, τὰ ὁποῖα δὲν ἁρμόζουν εἰς Χριστιανούς, ἀλλὰ φροντίζετε περισσότερον νὰ ἀκούεται προσευχὴ εὐχαριστίας.

5 τοῦτο γὰρ ἔστε γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης, ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ.

5 Φυλαχθῆτε ἀπὸ ὅλα αὐτά, διότι πρέπει νὰ ξεύρετε καλὰ τοῦτο, ὅτι κάθε πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης, ὁ ὁποῖος εἶναι εἰδωλολάτρης, διότι ἡ λατρεία τοῦ χρήματος ἀπορροφᾷ ὁλόκληρον τὴν καρδίαν του, δὲν ἔχει οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον δικαίωμα κληρονομίας εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ.

6 Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις· διὰ ταῦτα

6 Αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη ἀλήθεια. Καὶ ἂς μὴ σᾶς ἐξαπατᾷ κανεὶς μὲ λόγους κούφιους καὶ ψευδεῖς. Διότι διὰ τὰ ἁμαρτήματα αὐτὰ

[30]) Ἠσ. ξγ΄ 10. Ἐφ. α΄ 13. 14. [31]) 26. Κλ. γ΄ 8. [32]) Κλ. γ΄ 12. 13. 1 Πτ. γ΄ 8. 2 Κρ. β΄ 7. Μτ. ς΄ 14. ιη΄ 21 - 35.

Ε΄. [1]) α΄ 4. 5. 1 Ἰν. γ΄ 1. Μτ. ε΄ 44 - 48. [2]) Ἐξ. κθ΄ 18. Λτ. α΄ 9. 13. κγ΄ 13. 18. Ἑβ. ι΄ 10. 14. Φλ. δ΄ 18. Ῥμ. ιε΄ 3. Ἰν. α΄ 29. ιγ΄ 15. 34. ιε΄ 12. 13. [3-4]) 5. 19. 20. δ΄ 19. 29. Κλ. γ΄ 5. 8. 15 - 17. 1 Κρ. ε΄ 1. Ῥμ. α΄ 28. [5]) Κλ. α΄ 13. Γλ. ε΄ 21. 1 Κρ. ς΄ 9. 10. Μτ. ς΄ 24. [6]) β΄ 2. 3. δ΄ 14. Κλ. γ΄ 6. 2 Θσ. β΄ 3. Γλ. ς΄ 7. 8. 1 Κρ. ς΄ 9. 12. Ῥμ. α΄ 18.

γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας.

ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ κατὰ τῶν ἀπειθῶν καὶ ἀνυποτάκτων ἀνθρώπων.

7 μὴ οὖν γίνεσθε συμμέτοχοι αὐτῶν.

7 Μὴ γίνεσθε λοιπὸν συμμέτοχοι τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν εἰς τὰ πονηρὰ ἔργα των.

8 ἦτε γάρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε· —

8 Σκεφθῆτε, τί ἦσθε εἰς τὸ παρελθόν. Τόσον πολὺ εἶχεν εἰσχωρήσει μέσα σας ὁ σκοτισμὸς τῆς ἁμαρτίας, ὥστε εἴχετε μεταβληθῆ εἰς σκότος. Τώρα ὅμως διὰ τῆς ἑνώσεώς σας μὲ τὸν Κύριον ἐγίνατε φῶς. Νὰ συμπεριφέρεσθε λοιπὸν σὰν παιδιὰ φωτός· σὰν ἄνθρωποι, ποὺ εἰς ὅλα των εἶναι φῶς καὶ διὰ τῆς ἀρετῆς των λάμπουν.

9 ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ· —

9 Ὀφείλετε δέ, ἀφοῦ ἐλάβατε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, νὰ δεικνύετε διαγωγὴν φωτεινήν, διότι ὁ καρπός, ποὺ παράγει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν φωτισμένων ὑπ' αὐτοῦ, δεικνύεται ἐξωτερικῶς μὲ κάθε καλωσύνην καὶ δικαιοσύνην καὶ φιλαλήθειαν.

10 δοκιμάζοντες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ.

10 Καὶ ἐξετάζετε νὰ μάθετε, τί εἶναι εὐάρεστον ἐνώπιον τοῦ Κυρίου.

11 καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε·

11 Καὶ μὴ γίνεσθε μὲ τὴν ἀνοχήν σας συγκοινωνοὶ καὶ συνένοχοι εἰς τὰ ἔργα τοῦ σκότους, τὰ ὁποῖα δὲν φέρουν κανένα ὠφέλιμον καρπόν. Ἀντὶ νὰ τὰ σκεπάζετε καὶ νὰ τὰ ἀνέχεσθε, ὀφείλετε μᾶλλον νὰ ἐλέγχετε τὰ ἔργα αὐτὰ καὶ νὰ τὰ βγάζετε εἰς τὸ φῶς, ἀποδεικνύοντες πόσον ὀλέθρια εἶναι.

12 τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν·

12 Ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ διαφώτισις αὐτὴ εἶναι ἐπιβεβλημένη καὶ ὠφέλιμος, διότι τὰ ἔργα, ποὺ πράττουν κρυφίως οἱ ἀπειθεῖς αὐτοί, εἶναι τόσον αἰσχρά, ὥστε καὶ μόνον τὸ νὰ ὁμιλῇ κανεὶς δι' αὐτὰ φέρει ἐντροπήν.

13 τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστι.

13 Διὰ τοῦ ἐλέγχου ὅμως τὰ ἔργα αὐτά, ποὺ γίνονται κρυφά, φανεροῦνται. Γίνεται δηλαδὴ γνωστὸς ὁ αἰσχρὸς των χαρακτὴρ καὶ αἱ ὀλέθριαι συνέπειαί των καὶ διορθοῦνται ὅσοι ἔχουν καλὴν προαίρεσιν. Καὶ παύουν πλέον νὰ κάνουν τὰ κρυφὰ καὶ ἐργάζονται εἰς τὸ ἐξῆς φανερά. Διότι κάθε τι ποὺ δὲν φοβεῖται τὸν ἔλεγχον καὶ δὲν δυσκολεύεται νὰ φανερωθῇ, εἶναι φῶς.

14 διὸ λέγει· ἔγειρε ὁ καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός.

14 Ἐπειδὴ δὲ πράγματι ἐπέρχεται διόρθωσις διὰ τοῦ ἐλέγχου, δι' αὐτὸ καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον χρησιμοποιεῖ τὸν ἔλεγχον καὶ φωνάζει πρὸς κάθε ἁμαρτωλὸν διὰ στόματος τῶν προφητῶν τῆς Καινῆς Διαθήκης: Σήκω ἐπάνω σύ, ποὺ κοιμᾶσαι τὸν ὕπνον τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀναστήσου ἀπὸ τὴν νέκραν καὶ τὸν θάνατον, εἰς τὸν ὁποῖον σὲ ἔρριψεν ἡ ἁμαρτία. Καὶ θὰ σὲ φωτίσῃ ὁ Χριστός.

15 Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί,

15 Ἐλάβατε δὲ καὶ σεῖς τὸν φωτισμὸν αὐτὸν ἀπὸ τὸν Χριστόν. Λοιπὸν προσέχετε, πῶς μὲ πᾶσαν ἀκρίβειαν νὰ συμπεριφέρεσθε,ὄχι σὰν ἄσοφοι καὶ ἀσύνετοι, ἀλλ' ὡς σοφοὶ καὶ φρόνιμοι.

---

7) 11. 2 Κρ. ς´ 14 - 16. 8-10) 17. β´ 11. 12. Κλ. α´ 13. 1 Θσ. ε´ 4. 5. Φλ. β´ 15. 1 Ἰν. α´ 5 - 7. Γλ. ε´ 22. Ῥμ. ιβ´ 2. Ἰν. ιβ´ 36. Λκ. ις´ 8. 11) 7. Ῥμ. ς´ 21. ιγ´ 12. Ἰν. ις´ 8. 12-13) Σφ. Σλ. ιζ´ 3. Ἑβ. δ´ 13. 1 Κρ. ιδ´ 24. Ῥμ. α´ 24. Ἰν. γ´ 20. 21. 14) 1 Θσ. ε´ 5. 6. Ῥμ. ιγ´ 11. Μτ. η´ 22. – Ἡσ. θ´ 2. κς´ 19. νβ´ 1. ξ´ 1. 2. 1 Κρ. β´ 9. 15-16) ς´ 13. Κλ. δ´ 5. Γλ. α´ 4. ς´ 10. Μτ. ι´ 16.

16 ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσι.

16 Ἡ σύνεσις δὲ καὶ ἡ σοφία σας θὰ φαίνεται μὲ τὸ νὰ ἐπωφελῆσθε πνευματικῶς κάθε εὐκαιρίαν καὶ μὲ πᾶσαν σπουδὴν νὰ ἁρπάζετε αὐτήν. Δὲν πρέπει δὲ νὰ χάνετε καμμίαν εὐκαιρίαν, διότι αἱ ἡμέραι ἕνεκα τοῦ ἐπικρατοῦντος κακοῦ εἶναι γεμᾶται σκάνδαλα, καὶ ὡς ἐκ τούτου αἱ μὲν εὐκαιρίαι τοῦ ἀγαθοῦ παρουσιάζονται σπανιώτερον, αἱ δὲ ἀφορμαὶ πρὸς τὸ κακὸν εἶναι πολυπληθέστεραι.

17 διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου.

17 Δι' αὐτὸ λοιπὸν προσέχετε νὰ μὴ γίνεσθε ἀνόητοι, ἀλλὰ νὰ ἐξετάζετε καὶ νὰ κατανοῆτε, ποῖον εἶναι τὸ εἰς ἑκάστην περίπτωσιν θέλημα τοῦ Κυρίου, ὁπότε, ἐὰν συμμορφώνεσθε πρὸς αὐτό, θὰ γίνεσθε πράγματι σοφοὶ καὶ συνετοί.

18 καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστιν ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν Πνεύματι,

18 Καὶ μὴ μεθᾶτε μὲ οἶνον. Εἰς τὴν μέθην ὑπάρχει διαφθορὰ καὶ ἀσωτία. Ἀλλὰ γεμίζετε τὸ ἐσωτερικόν σας μὲ Πνεῦμα Ἅγιον.

19 λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ,

19 Καὶ ὁ θεῖος τότε ἐνθουσιασμός, ποὺ θὰ γεμίζῃ τὰς καρδίας σας, θὰ ἐξωτερικεύεται μὲ τὸ νὰ λαλῆτε μεταξύ σας μὲ ψαλμοὺς καὶ μὲ ὕμνους καὶ μὲ ᾠδὰς πνευματικὰς καὶ μὲ τὸ νὰ τραγουδᾶτε καὶ ψάλλετε εἰς τὸν Κύριον ὄχι μόνον μὲ τὸ στόμα σας, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν καρδίαν σας, ποὺ θὰ προσέχῃ τὰ ψαλλόμενα.

20 εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ Θεῷ καὶ πατρί,

20 Καὶ νὰ εὐχαριστῆτε πάντοτε δι' ὅλα, ὄχι μόνον διὰ τὰ εὐχάριστα, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὰ τὰ θλιβερὰ τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα ὡς δοῦλοι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

21 ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Χριστοῦ.

21 Ἐὰν δὲ μὲ τοὺς ὕμνους σας καὶ τὰς εὐχαριστίας σας αὐτὰς ἐπιτελῆτε στοιχειωδες καθῆκον σας πρὸς τὸν Θεόν, ὡς πρὸς τὸν πλησίον καθῆκον ἔχετε νὰ ὑποτάσσεσθε ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον μὲ φόβον Χριστοῦ.

Στίχ. 22-33. Ἀμοιβαῖα καθήκοντα τῶν χριστιανῶν συζύγων.

22 Αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε ὡς τῷ Κυρίῳ,

22 Αἱ γυναῖκες νὰ ὑποτάσσεσθε εἰς τοὺς ἰδίους σας ἄνδρας, σὰν νὰ κάνετε τὴν ὑποταγήν σας αὐτὴν πρὸς τὸν Κύριον, ὁ ὁποῖος παραγγέλλει καὶ ζητεῖ νὰ ὑποτάσσωνται αἱ γυναῖκες εἰς τοὺς ἄνδρας των.

23 ὅτι ὁ ἀνήρ ἐστι κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, καὶ αὐτός ἐστι σωτὴρ τοῦ σώματος.

23 Ζητεῖ δὲ ὁ Κύριος τὴν ὑποταγὴν αὐτήν, διότι ὁ ἄνδρας εἶναι κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὅπως καὶ ὁ Χριστὸς εἶναι κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας. Κατὰ τοῦτο δὲ ὁ Χριστὸς διακρίνεται, καθότι αὐτὸς εἶναι συγχρόνως καὶ σωτὴρ τοῦ σώματος, ἤτοι τῆς Ἐκκλησίας.

24 ἀλλ' ὥσπερ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί.

24 Ἀλλὰ καθὼς ἡ Ἐκκλησία ὑποτάσσεται εἰς τὸν Χριστόν, ἔτσι καὶ αἱ γυναῖκες ἂς ὑποτάσσωνται εἰς τοὺς εὐσεβεῖς καὶ θεοφοβουμένους ἄνδρας των εἰς ὅλα.

---

17) 10. 1 Θσ. δ´ 3. 1 Κρ. ιδ´ 20. 18-19) Πρμ. κ´ 1. κγ´ 31. Ψ. λβ´ 2. 3. Κλ. γ´ 16. 1 Κρ. ιδ´ 15. Πρ. β´ 4. 15. Λκ. κα´ 34. 20) Κλ. γ´ 17. 1 Θσ. ε´ 18. 1 Κρ. ι´ 31. Ῥμ. α´ 8. 21) 1 Πτ. ε´ 5. 1 Κρ. ιδ´ 32. 33. 22-24) 33. Κλ. γ´ 18. Ττ. β´ 5. 1 Πτ. γ´ 1. 1 Κρ. ια´ 3. ιδ´ 34.

25 οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς,

25 Οἱ ἄνδρες ἐξ ἄλλου νὰ ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας σας, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ παρέδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς θάνατον ὑπὲρ αὐτῆς,

26 ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι,

26 διὰ νὰ ἁγιάσῃ αὐτήν, ἀφοῦ τὴν καθαρίσῃ διὰ τοῦ λουτροῦ τοῦ ὕδατος, ἤτοι τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, μὲ τὸν λόγον τῆς ἐπικλήσεως ποὺ συνοδεύει τὸ λουτρὸν τοῦτο.

27 ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ῥυτίδα ἤ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος.

27 Καὶ ἔτσι, ἀφοῦ τὴν καθαρίσῃ καὶ τὴν ἁγιάσῃ, νὰ τὴν στήσῃ εἰς τὸ πλευρόν του ὡς ἄλλην νύμφην, ἔνδοξον, τὴν Ἐκκλησίαν, χωρὶς νὰ ἔχῃ λέραν ἢ ζαρωματιὰν ἢ ἄλλο τίποτε ἀπὸ ἐκεῖνα, ποὺ τὴν ἀσχημίζουν, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἁγία καὶ ἄμεμπτος.

28 οὕτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ·

28 Ἔτσι ὀφείλουν οἱ ἄνδρες νὰ ἀγαποῦν τὰς γυναῖκας των σὰν τὰ ἴδιά των σώματα. Ἐκεῖνος ποὺ ἀγαπᾷ τὴν γυναῖκα του, τὸν ἑαυτόν του ἀγαπᾷ.

29 οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ Κύριος τὴν ἐκκλησίαν·

29 Διότι κανεὶς ποτὲ δὲν ἐμίσησε τὴν σάρκα του, ἀλλὰ τὴν τρέφει καλὰ καὶ τὴν περιθάλπει, καθὼς καὶ ὁ Κύριος τρέφει καὶ περιθάλπει τὴν Ἐκκλησίαν.

30 ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ·

30 Καὶ ἐπιμελεῖται ὁ Κύριος τὴν Ἐκκλησίαν, διότι ἡμεῖς, ποὺ τὴν ἀποτελοῦμεν, εἴμεθα μέλη τοῦ σώματός του, ἀπὸ τὴν σάρκα του καὶ ἀπὸ τὰ ὀστᾶ του, ὅπως ἄλλοτε ἡ Εὔα ἦτο ἀπὸ τὰ ὀστᾶ καὶ τὴν σάρκα τοῦ Ἀδάμ.

31 ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.

31 Ἐπειδὴ δὲ αὐτὴ ἦτο ἡ καταγωγὴ τῆς Εὔας καὶ τόσον στενὸς ὁ σύνδεσμός της πρὸς τὸν Ἀδάμ, ἕνεκα τούτου, ὅπως ἀναφέρεται εἰς τὴν Γραφήν, θὰ ἐγκαταλείψῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν πατέρα του καὶ τὴν μητέρα καὶ θὰ προσκολληθῇ πρὸς τὴν γυναῖκα του καὶ θὰ εἶναι οἱ δύο ἑνωμένοι εἰς ἕνα σῶμα.

32 τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

32 Ἡ ἀλήθεια δὲ αὐτὴ περὶ τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ἕως τώρα ἦτο ἄγνωστον μυστήριον καὶ μᾶς ἀπεκαλύφθη ἀπὸ τὸν Θεόν, εἶναι μεγάλης σημασίας. Λέγω δὲ τοῦτο ἀναφερόμενος εἰς τὴν πνευματικὴν ἕνωσιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Ὅ,τι δηλαδὴ ἐλέχθη εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς δημιουργίας περὶ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός, τὸ αὐτὸ ἐπληρώθη καὶ ἐπραγματοποιήθη διὰ τῆς μυστικῆς ἑνώσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

33 πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἕνα ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν, ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.

33 Τὸ ὅτι δὲ ἡ ἕνωσις τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς ἐν τῷ γάμῳ ὑπῆρξε μόνον εἰκὼν τῆς ἑνώσεως τοῦ Χριστοῦ μὲ τὴν Ἐκκλησίαν, δὲν ἐλαττώνει τὰς ὑποχρεώσεις κάθε ἀνδρὸς πρὸς τὴν γυναῖκα του. Ἀλλὰ καὶ καθένας ἀπὸ σᾶς, ὅσοι εἶσθε νυμφευμένοι, ἂς ἀγαπᾷ τὴν γυναῖκα του ἀκριβῶς ἔτσι, ὅπως ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτόν του. Ἡ δὲ γυναῖκα παραγγέλλω νὰ σέβεται καὶ νὰ τιμᾷ τὸν ἄνδρα της.

---

[25]) 2. 28 - 32. Κλ. γ΄ 19. [26-27]) Ἰζ. ις΄ 9 - 14. Ψ. μδ΄ 10 - 14. Ἀσμ. δ΄ 7. Ἐφ. α΄ 4. Κλ. α΄ 22. Ττ. γ΄ 5. 1 Πτ. γ΄ 21. 2 Κρ. ια΄ 2. 1 Κρ. ς΄ 11. Ἰν. ιζ΄ 17. 19. Μτ. κη΄ 19. [28-30]) 25. 33. α΄ 23. ς΄ 4. 1 Θσ. β΄ 7. 1 Κρ. ιβ΄ 27. Μτ. ιθ΄ 4. 6. [31]) Γν. β΄ 24. Μτ. ιθ΄ 5. [32]) 25. Ἀπ. α΄ 20. ιζ΄ 5. 2 Κρ. ια΄ 2. [33]) 22. 25. 28.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Στίχ. 1-4. *Ἀμοιβαῖα καθήκοντα γονέων καὶ τέκνων.*

Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ· τοῦτο γάρ ἐστι δίκαιον.

Τὰ τέκνα νὰ ὑπακούετε εἰς τοὺς γονεῖς σας σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. Διότι τοῦτο εἶναι δίκαιον.

2 τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα, *ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ,*

2 Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. Ἡ ἐντολὴ αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη εἰς τὸν δεκάλογον, ποὺ συνοδεύεται μὲ ὑπόσχεσιν ἀνταμοιβῆς. Διότι ἐν συνεχείᾳ λέγει ἡ Γραφή·

3 ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς.

3 διὰ νὰ εὕρῃς καλὸν καὶ εὐτυχήσῃς καὶ διὰ νὰ ζήσῃς μακρὸν χρόνον ἐπὶ τῆς γῆς.

4 καὶ οἱ πατέρες μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου.

4 Καὶ οἱ πατέρες μὴ ἐρεθίζετε καὶ μὴ κινῆτε εἰς θυμὸν καὶ ὀργὴν τὰ τέκνα σας, ἀλλ' ἀνατρέφετέ τα ἐπιμελῶς μὲ παιδαγωγίαν καὶ νουθεσίαν σύμφωνον μὲ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου.

Στίχ. 5-9. *Καθήκοντα κυρίων καὶ δούλων.*

5 Οἱ δοῦλοι ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐν ἁπλότητι τῆς καρδίας ὑμῶν ὡς τῷ Χριστῷ,

5 Οἱ δοῦλοι νὰ ὑπακούετε εἰς τοὺς κατὰ σάρκα κυρίους μὲ φόβον καὶ τρόμον, μὲ εὐθύτητα καὶ εἰλικρίνειαν τῆς καρδίας σας, σὰν νὰ ὑπακούετε εἰς τὸν Χριστόν.

6 μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλίαν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκ ψυχῆς,

6 Ὄχι μὲ δουλείαν πλαστήν, ποὺ γίνεται μόνον γιὰ τὰ μάτια, ἐφ' ὅσον σᾶς βλέπουν οἱ κύριοι, ὅπως κάνουν αὐτοί, ποὺ ζητοῦν νὰ ἀρέσουν εἰς ἀνθρώπους, ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ ἐκτελοῦντες τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν ψυχήν σας, μὲ εἰλικρίνειαν καὶ προθυμίαν,

7 μετ' εὐνοίας δουλεύοντες ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις,

7 μὲ ἐνδιαφέρον καὶ καλὴν διάθεσιν, σὰν νὰ δουλεύετε εἰς τὸν Κύριον καὶ ὄχι εἰς ἀνθρώπους.

8 εἰδότες ὅτι ὃ ἐάν τι ἕκαστος ποιήσῃ ἀγαθόν, τοῦτο κομιεῖται παρὰ τοῦ Κυρίου, εἴτε δοῦλος εἴτε ἐλεύθερος.

8 Νὰ ξεύρετε δέ, ὅτι ὁποιονδήποτε καλὸν κάμῃ κάθε ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θὰ πάρῃ πάλιν ἀπὸ τὸν Κύριον, ὁ ὁποῖος θὰ τὸν ἀνταμείψῃ δι' αὐτὸ εἴτε δοῦλος εἶναι εἴτε ἐλεύθερος.

ΣΤ΄. [1]) Κλ. γ΄ 20. [2-3]) Ἐξ. κ΄ 12. Δτ. ε΄ 16. Μτ. ιε΄ 4. [4]) Δτ. ς΄ 7. 20 - 25. Ψ. οζ΄ 5. Πρμ. β΄ 2. ιθ΄ 18. κγ΄ 24. Ἠσ. ν΄ 5. Κλ. γ΄ 21. [5-7]) Κλ. γ΄ 22 - 24. 1 Τμ. ς΄ 1. Ττ. β΄ 9. 10. 1 Πτ. β΄ 18. Γλ. α΄ 10. 2 Κρ. ζ΄ 15. 1 Κρ. ζ΄ 21. 22. – Ψ. νβ΄ 6. [8]) Κλ. γ΄ 25. Γλ. ς΄ 7. 2 Κρ. ε΄ 10.

9 Καὶ οἱ κύριοι τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, ἀνέντες τὴν ἀπειλήν, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμῶν αὐτῶν ὁ Κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωποληψία οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ.

9 Καὶ οἱ κύριοι νὰ κάνετε τὰ ἴδια πρὸς αὐτούς, νὰ φέρεσθε δηλαδὴ πρὸς τοὺς δούλους σας μὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης καὶ εὐνοίας, μὲ τὸ ὁποῖον ὀφείλουν νὰ σᾶς ὑπηρετοῦν καὶ ἐκεῖνοι. Νὰ ἀποφεύγετε τὴν ἀπειλὴν καὶ τὴν φοβέραν, πολὺ δὲ περισσότερον τὰς τιμωρίας καὶ τὰ κτυπήματα. Νὰ φέρεσθε δηλαδὴ μὲ ἐπιείκειαν, διότι ἠξεύρετε, ὅτι καὶ σεῖς οἱ ἴδιοι, ποὺ εἶσθε κύριοί των, ἔχετε Κύριον εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ δὲν μεροληπτεῖ οὔτε χαρίζεται αὐτὸς ἀναλόγως τῶν προσώπων, ἀλλὰ θὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸν καθένα τὸ δίκαιον, εἴτε δοῦλος εἶναι οὗτος εἴτε κύριος.

Στίχ. 10-13. Προτροπὴ πρὸς θαρραλέον ἀγῶνα.

10 Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

10 Ἡ προτροπὴ δέ, ποὺ μένει νὰ σᾶς κάμω, ἀδελφοί μου, εἶναι· Ἐνισχύεσθε μὲ τὴν δύναμιν, ποὺ δίδει ἡ μετὰ τοῦ Κυρίου κοινωνία σας καὶ ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὴν κραταιὰν ἰσχύν του.

11 ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου·

11 Ἐνδυθῆτε ὁλόκληρον τὸν ὁπλισμόν, μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ὁπλίζει τοὺς στρατιώτας του διὰ νὰ δύνασθε νὰ ἀντιστέκεσθε εἰς τὰ πανοῦργα τεχνάσματα τοῦ διαβόλου.

12 ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις.

12 Διότι πραγματικῶς δὲν ἔχομεν νὰ παλαίσωμεν πρὸς ἀντιπάλους ὁμοίους μας, μὲ αἷμα καὶ σάρκα σὰν τὴν ἰδικήν μας. Ἀλλ' ἡ πάλη καὶ ὁ πόλεμός μας εἶναι πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τὰ διαβολικὰ αὐτὰ τάγματα, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας, ποὺ ἄρχουν ἐπὶ τοῦ πλήθους τῶν ἀνθρώπων, τῶν βυθισμένων εἰς τὸ ἠθικὸν σκότος, τὸ ὁποῖον ἐπικρατεῖ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτον. Καλούμεθα νὰ παλαίσωμεν πρὸς τὰ πνευματικὰ ὄντα, τὰ ὁποῖα εἶναι γεμᾶτα πονηρίαν καὶ τὰ ὁποῖα κατοικοῦν εἰς τοὺς ὁρίζοντας, ποὺ εἶναι ἐπάνω ἀπὸ τὸν ἀέρα.

13 διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι.

13 Διότι λοιπὸν ὁ ἀγὼν εἶναι φοβερός, δι' αὐτὸ πάρετε ἐπάνω σας τὴν πανοπλίαν, ποὺ δίδει ὁ Θεός, διὰ νὰ ἠμπορέσετε νὰ ἀντισταθῆτε κατὰ τὴν ἡμέραν, ποὺ ὁ πειρασμὸς σᾶς προσβάλλει μὲ δύναμιν, καὶ ἀφοῦ ἐκτελέσετε ἐπακριβῶς ὅλα τὰ καθήκοντά σας νὰ σταθῆτε εἰς τὴν θέσιν σας καὶ νὰ τὴν κρατήσετε καλά.

Στίχ. 14-20. Ὁ πνευματικὸς ὁπλισμὸς τοῦ Χριστιανοῦ.

14 στῆτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης,

14 Σταθῆτε λοιπὸν εἰς τὴν παράταξιν τοῦ ἀγῶνος, ἀφοῦ ζωσθῆτε ὡς ἄλλην ζώνην τὴν ἀλήθειαν, ὥστε ὁ ἐκ τῆς ἀληθείας φωτισμὸς νὰ σᾶς δίδῃ πνευματικὴν δύναμιν καὶ εὐκινησίαν. Καὶ ἐνδυθῆτε ὡς ἄλλον θώρακα τὴν δικαιοσύνην, ὥστε νὰ εἶσθε ἀπλήγωτοι ἀπὸ κάθε βέλος ἀδικίας καὶ νὰ μὴ παρασύρεσθε εἰς κανένα ἄδικον ἔργον κατὰ τοῦ πλησίον.

---

[9]) Λτ. κε´ 39 κτλ. Κλ. γ´ 25. δ´ 1. Γλ. β´ 6. Πρ. ι´ 34. [10]) γ´ 16. 1 Ἰν. β´ 14. 1 Κρ. ις´ 13. [11]) 13 - 17. δ´ 14. 2 Κρ. ι´ 4. Ῥμ. ιγ´ 12. — Σφ. Σλ. ε´ 18. Ἰδθ. ιδ´ 3. 2 Μκ. γ´ 25. [12]) β´ 2. ε´ 8. 11. Κλ. β´ 15. 1 Πτ. ε´ 8. 9. Λκ. κβ´ 53. Μτ. ις´ 17. [13]) 11. ε´ 16. Ἰκ. δ´ 7. Γλ. α´ 4. 2 Κρ. ς´ 7. [14-15]) Ἡσ. ια´ 5. νβ´ 7. νθ´ 17. Ψ. θ´ 38. Σφ. Σλ. ε´ 19. Ἐφ. α´ 13. 1 Θσ. ε´ 8. 1 Πτ. α´ 13. Ῥμ. ι´ 15. Λκ. ιβ´ 35.

15 καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης,

15 Καὶ φορέσατε εἰς τοὺς πόδας ὡς ἄλλα ὑποδήματα, ποὺ διευκολύνουν νὰ περιπατῇ κανεὶς ἐλεύθερα, τὴν ἑτοιμασίαν καὶ πρόθυμον δραστηριότητα, τὴν ὁποίαν δίδει εἰς τὴν ψυχὴν ἡ τήρησις τοῦ εὐαγγελίου, ποὺ παρέχει τὴν εἰρήνην.

16 ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι·

16 Μαζὶ μὲ ὅλα αὐτὰ νὰ πάρετε ἐπάνω σας καὶ νὰ φορέσετε σὰν ἄλλην μακρὰν ἀσπίδα, ποὺ θὰ σᾶς σκεπάζῃ ὁλοκλήρους, τὴν πίστιν, μὲ τὴν ὁποίαν θὰ ἠμπορέσετε νὰ σβήσετε ὅλους τοὺς καυστικοὺς πειρασμοὺς τοῦ πονηροῦ, ποὺ ὁμοιάζουν μὲ βέλη πύρινα.

17 καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, ὅ ἐστι ῥῆμα Θεοῦ, —

17 Καὶ νὰ δεχθῆτε σὰν ἄλλην περικεφαλαίαν τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ὥστε, ὅπως ἡ περικεφαλαία προστατεύει τὴν κεφαλὴν τοῦ στρατιώτου, ἔτσι καὶ οἱ ἀγαθοὶ καὶ χαρούμενοι λογισμοί, ποὺ ἐμβάλλει ἡ χριστιανικὴ ἐλπίς, νὰ περιφρουροῦν τὴν διάνοιάν σας. Πάρετε καὶ τὴν μάχαιραν, ποὺ δίδει τὸ Πνεῦμα καὶ ἡ ὁποία εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.

18 διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως, προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν Πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων,

18 Ἀλλὰ καὶ μὲ ὅλον αὐτὸν τὸν ὁπλισμόν, ποὺ θὰ φέρετε, πάλιν ἀπὸ τὴν θείαν δύναμιν καὶ βοήθειαν νὰ ἐξαρτᾶτε τὴν νίκην σας. Νὰ παρακαλῆτε λοιπὸν τὸν Θεὸν μὲ πᾶν εἶδος προσευχῆς καὶ αἰτήσεως· καὶ νὰ προσεύχεσθε εἰς κάθε καιρὸν μὲ τὸν φωτισμὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Νὰ ἐπιμένετε δὲ εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔργον τῆς προσευχῆς καὶ νὰ εἶσθε ἄγρυπνοι μὲ κάθε δυνατὴν ἐμμονὴν καὶ δέησιν δι' ὅλους τοὺς Χριστιανούς.

19 καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι δοθῇ λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου, ἐν παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου,

19 Καὶ ἰδιαιτέρως νὰ προσεύχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ, διὰ νὰ μοῦ δοθῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν σοφία διὰ νὰ ὁμιλῶ καταλλήλως καὶ πρεπόντως· νὰ μοῦ ἀνοίξῃ δηλαδὴ ὁ Θεὸς τὸ στόμα μου διὰ νὰ γνωστοποιήσω μὲ παρρησίαν καὶ ἀφοβίαν τὴν μέχρι πρὸ ὀλίγου κρυμμένην, φανερωθεῖσαν δὲ τώρα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου.

20 ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι ὡς δεῖ με λαλῆσαι.

20 Διὰ τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν εἶμαι πρεσβευτὴς σταλμένος ἀπὸ τὸν Θεόν. Καὶ ὡς στολὴν καὶ ἔμβλημα τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἀξιώματός μου φέρω τὴν ἅλυσίδα, μὲ τὴν ὁποίαν εἶμαι δεμένος. Νὰ προσεύχεσθε δι' ἐμὲ διὰ νὰ ὁμιλήσω μὲ παρρησίαν διὰ τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, καθὼς πρέπει νὰ ὁμιλήσω.

Στίχ. 21-24. Ἡ ἀποστολὴ τοῦ Τυχικοῦ.

21 Ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, πάντα ὑμῖν γνωρίσει Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν Κυρίῳ,

21 Διὰ νὰ μάθετε δὲ καὶ σεῖς τὰ ἰδικά μου νέα, τί πράττω δηλαδή, θὰ σᾶς τὰ καταστήσῃ ὅλα γνωστὰ ὁ Τυχικός, ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Κυρίου.

---

[16]) Ψ. ζ´ 14. Σφ. Σλ. ε´ 20. 1 Ἰν. ε´ 4. Μτ. ς´ 13. [17]) Ἡσ. μθ´ 2. νθ´ 17. Ὡσ. ς´ 5. Σφ. Σλ. ε´ 21. 1 Θσ. ε´ 8. Ἑβ. δ´ 12. Ῥμ. α´ 16. [18-20]) Κλ. δ´ 2 - 4. 1 Θσ. β´ 2. 2 Θσ. γ´ 1. Φλ. α´ 14. 20. Ἑβ. ιγ´ 18. 2 Κρ. β´ 12. ε´ 20. Ῥμ. ιβ´ 12. Πρ. δ´ 29. κη´ 20. 30. 31. [21-22]) γ´ 13. Κλ. δ´ 7. 8. Φλ. α´ 12. β´ 19. 2 Τμ. δ´ 12. Πρ. κ´ 4.

22 ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.

22 Σᾶς τὸν ἔστειλα δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν σκοπόν, διὰ νὰ μάθετε ὅλα τὰ ἰδικά μας καὶ διὰ νὰ παρηγορήσῃ τὰς καρδίας σας.

23 Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

23 Ἀπὸ τὸν Θεὸν δὲ καὶ Πατέρα καὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν εἴθε νὰ δοθοῦν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς εἰρήνη καὶ ἀγάπη συντροφευμένη μὲ πίστιν.

24 Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ· ἀμήν.

24 Ἡ χάρις εἴθε νὰ εἶναι μὲ ὅλους, ὅσοι ἀγαποῦν τὸν Κύριόν μας Ἰησοῦν Χριστὸν μὲ ἀγάπην, ποὺ μένει πάντοτε ἄφθαρτος καὶ αἰωνία. Ἀμήν.

---

[23]) Γλ. ς' 16. 1 Τμ. α' 14. [24]) 1 Κρ. α' 2. β' 9. θ' 25. ις' 22 - 24. Ῥμ. β' 7. 2 Τμ. α' 10. – Σφ. Σλ. β' 23. ς' 19. 20.

Η ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ἡ Ἐκκλησία τῶν Φιλίππων, πόλεως τῆς Μακεδονίας πλησίον τῆς σημερινῆς Καβάλας κειμένης, ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ θείου Παύλου κατὰ τὴν δευτέραν ἀποστολικὴν ὁδοιπορίαν του περὶ τὸ ἔτος 52 μ. Χ. Ὑπῆρξε δὲ αὕτη ἡ πρώτη ἐν Εὐρώπῃ ἱδρυθεῖσα Ἐκκλησία (Πράξ. ιστ' 12). Συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Σίλα καὶ τοῦ Τιμοθέου ὁ θεῖος Ἀπόστολος ἀπηυθύνθη κατ' ἀρχὰς εἰς τοὺς ἐν Φιλίπποις Ἰουδαίους, πρώτη δὲ ἑλκυσθεῖσα εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν ὑπῆρξεν ἡ πορφυρόπωλις Λυδία, ἥτις καὶ ἐβαπτίσθη μεθ' ὅλου τοῦ οἴκου της. Ἐξ ἀφορμῆς ἀφ' ἑτέρου τῆς θεραπείας, τὴν ὁποίαν ἐνήργησεν ὁ Παῦλος ἐπὶ μιᾶς παιδίσκης, ἥτις εἶχε μαντικὸν πνεῦμα, ἐδάρησαν καὶ ἐφυλακίσθησαν καὶ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σίλας, ἡ θαυμασία δὲ ἀπελευθέρωσίς των ἀπὸ τὰ δεσμὰ ἐγένετο αἰτία νὰ προσελκυσθῇ εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν καὶ ὁ δεσμοφύλαξ, ὅστις ἐβαπτίσθη μεθ' ὁλοκλήρου τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. Τὰς λεπτομερείας τῆς φυλακίσεως τῶν δύο Ἀποστόλων καὶ τὰ ἐπακολουθήσαντα εἰς αὐτὴν ἀναγινώσκομεν εἰς τὸ 16ον κεφάλαιον τῶν Πράξεων (στίχ. 16-40).

Δευτέραν φορὰν ἐπεσκέφθη ὁ Ἀπόστολος τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Φιλίππων κατὰ τὴν τρίτην ἀποστολικὴν ὁδοιπορίαν του περὶ τὸ ἔτος 57 μ. Χ., διὰ τρίτην δὲ φοράν, ὅταν περὶ τὸ τέλος τῆς ὁδοιπορίας του ταύτης ἐπανήρχετο εἰς Ἱεροσόλυμα (Πράξ. κ' 6).

Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἔγραψεν ὁ Ἀπόστολος ἐκ Ῥώμης κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς πρώτης φυλακίσεώς του. Ἔλαβε δὲ ἀφορμὴν εἰς τὸ νὰ γράψῃ αὐτὴν ἐξ ἀσθενείας καὶ ἀναρρώσεως τοῦ Ἐπαφροδίτου, μὲ τὸν ὁποῖον οἱ Φιλιππήσιοι εἶχον ἀποστείλει χρηματικὴν ἐνίσχυσιν εἰς τὸν Ἀπόστολον. Ὅταν λοιπὸν ὁ Ἐπαφρόδιτος ἀνέρρωσε, διὰ νὰ μὴ ἀνησυχοῦν οἱ Φιλιππήσιοι, οἵτινες ἐν τῷ μεταξὺ εἶχον πληροφορηθῆ τὰ τῆς ἀσθενείας τοῦ ἀπεσταλμένου των (Φιλιπ. β' 25-26), παρεκίνησε τοῦτον νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὁ Ἀπόστολος ἔγραψε τὴν ἐπιστολήν του αὐτήν, διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας του εἰς τοὺς Φιλιππησίους διότι τὸν ἐνεθυμήθησαν, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ τοὺς ἀπευθύνῃ συμβουλὰς καὶ ἐντολὰς συμφώνως πρὸς τὰς πληροφορίας, τὰς ὁποίας εἶχε λάβει παρὰ τοῦ Ἐπαφροδίτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Στίχ. 1-11. Ὁ Παῦλος εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν διὰ τοὺς Φιλιππησίους.

Παῦλος καὶ Τιμόθεος, δοῦλοι Ἰησοῦ Χριστοῦ, πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις·

Ἐγὼ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Τιμόθεος, δοῦλοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, γράφομεν τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν εἰς ὅλους τοὺς πιστούς, ποὺ ἔχουν προορισμὸν νὰ διατηροῦνται εἰς τὴν ἁγιότητα διὰ μέσου τῆς ἑνώσεώς των μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται εἰς τὴν πόλιν τῶν Φιλίππων, μαζὶ μὲ τοὺς ἐπισκόπους καὶ διακόνους των.

2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2 Εἴθε νὰ εἶναι εἰς σᾶς ἡ χάρις καὶ ἡ εἰρήνη ἀπὸ τὸν Θεὸν Πατέρα μας καὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν.

3 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ ὑμῶν,

3 Εὐχαριστῶ τὸν Θεόν μου κάθε φοράν, ποὺ σᾶς ἐνθυμοῦμαι.

Α'. [1-2]) Κλ. α' 1. 2. 1 Τμ. γ' 1. 8. 2 Κρ. α' 1. 2. Ῥμ. α' 1. 7. ιβ' 7. Πρ. κ' 28. [3-5]) 7. δ' 15. 1 Θσ. α' 2. 3. 2 Τμ. α' 3. Φλμ. 4. 1 Κρ. α' 4. Πρ. ις' 13 - 40.

4 πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος

4 Καὶ σᾶς ἐνθυμοῦμαι πάντοτε εἰς κάθε προσευχὴν καὶ δέησίν μου καὶ μὲ χαρὰν διὰ τὴν πρόοδόν σας παρακαλῶ τὸν Θεὸν δι' ὅλους σας.

5 ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν,

5 Καὶ εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν διὰ τὴν συμμετοχήν σας εἰς τὴν νέαν ζωὴν τοῦ εὐαγγελίου καὶ εἰς τὸ ἔργον τῆς διαδόσεως αὐτοῦ ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν ποὺ ἐπιστεύσατε ἕως τώρα.

6 πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελέσει ἄχρις ἡμέρας Ἰησοῦ Χριστοῦ,

6 Ἔχω δὲ πεποίθησιν εἰς τοῦτο ἀκριβῶς, ὅτι δηλαδὴ ὁ Θεός, ποὺ ἤρχισεν εἰς σᾶς τὸ ἀγαθὸν αὐτὸ ἔργον καὶ σᾶς ἐφώτισε διὰ νὰ λάβετε μέρος εἰς τὸ εὐαγγέλιον, αὐτὸς θὰ τὸ φέρῃ εἰς τέλειον πέρας καὶ θὰ τὸ φυλάξῃ σῶον μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἔλθῃ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον.

7 καθώς ἐστι δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου καὶ ἐν τῇ ἀπολογίᾳ καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου συγκοινωνούς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας.

7 Καὶ εἶναι δίκαιον καὶ ἐπιβεβλημένον εἰς ἐμὲ νὰ ἔχω τὸ φρόνημα αὐτὸ δι' ὅλους σας, ἐπειδὴ σᾶς ἔχω εἰς τὴν καρδίαν μου καὶ σᾶς ἀγαπῶ πολύ. Σᾶς ἀγαπῶ δὲ πολύ, διότι καὶ εἰς τὰ δεσμά μου καὶ εἰς τὴν ἀπολογίαν μου καὶ εἰς τὴν ἐπιβεβαίωσιν τοῦ κηρύγματός μου, τὴν ὁποίαν ἔκαμα μὲ τὴν γενναίαν ὑπομονὴν τῶν δοκιμασιῶν μου διὰ τὸ εὐαγγέλιον, εἴσθε ὅλοι συμμέτοχοι μαζί μου. Ἐφ' ὅσον δὲ καὶ σεῖς ὑπομένετε δοκιμασίας διὰ τὸ εὐαγγέλιον, εἶσθε συμμέτοχοι καὶ εἰς τὴν χάριν, ποὺ μὲ ἐνισχύει εἰς τοὺς πειρασμοὺς αὐτούς.

8 μάρτυς γάρ μού ἐστιν ὁ Θεός, ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις Ἰησοῦ Χριστοῦ.

8 Ναί· σᾶς ἔχω εἰς τὴν καρδίαν μου. Διότι εἶναι μάρτυς μου ὁ Θεός, πόσον πολὺ σᾶς ποθῶ καὶ σᾶς ἀγαπῶ ὅλους μὲ τὴν καρδιά μου, ποὺ εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου ἀφιερωμένη καὶ ταυτισμένη πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

9 καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει,

9 Καὶ τοῦτο ἀκόμη προσεύχομαι, ἡ ἀγάπη, ποὺ ἔχετε πρὸς τὸν Θεὸν καὶ μεταξύ σας, νὰ περισσεύῃ ὁλονὲν περισσότερον. Νὰ συνοδεύεται δὲ καὶ μὲ πλήρη γνῶσιν καὶ μὲ πᾶσαν διάκρισιν,

10 εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ,

10 ὥστε νὰ διακρίνετε ὀρθῶς τὰς διαφορὰς ἐπὶ τῶν ἠθικῶν ζητημάτων, διὰ νὰ εἶσθε γνήσιοι καὶ σωστοὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ μὴ δίδετε ἀφορμὴν προσκόμματος καὶ ἁμαρτίας εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ εὑρεθῆτε τέτοιοι κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Χριστοῦ, ὅταν θὰ ἔλθῃ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον.

11 πεπληρωμένοι καρπῶν δικαιοσύνης τῶν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον Θεοῦ.

11 Νὰ εἶσθε τότε γεμᾶτοι ἀπὸ καρπούς, τοὺς ὁποίους παράγει ἡ ἀρετὴ καὶ οἱ ὁποῖοι κατορθώνονται διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς δόξαν καὶ ἔπαινον τοῦ Θεοῦ.

Στίχ. 12-18. Τὸ Εὐαγγέλιον διαδίδεται παρὰ τὰς δυσμενεῖς συνθήκας τοῦ Ἀποστόλου.

12 Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ

12 Θέλω δὲ νὰ γνωρίζετε, ἀδελφοί, ὅτι ἐκεῖνα τὰ δυσάρεστα, ποὺ μοῦ συνέβησαν, μᾶλλον συνετέλεσαν εἰς πρόοδον τῆς

[6]) 10. β΄ 13. γ΄ 20. δ΄ 5. 1 Κρ. α΄ 8. γ΄ 13. 2 Κρ. η΄ 10. 11. [7]) 5. 16. δ΄ 14. Ἐφ. γ΄ 1. 2. 2 Κρ. ς΄ 11. 12. ζ΄ 3. [8]) β΄ 26. δ΄ 1. 1 Θσ. γ΄ 6. 2 Τμ. α΄ 4. 2 Κρ. ζ΄ 15. Ῥμ. α΄ 9. 11. [9]) Ἑβ. ε΄ 14. [10-11]) 6. β΄ 15. 16. 2 Πτ. γ΄ 14. Ἐφ. α΄ 4. 6. ε΄ 9. 10. 27. 2 Κρ. θ΄ 10. Ῥμ. β΄ 18. Ἰν. ιε΄ 4. 5. 8. Πρ. κδ΄ 16. [12-14]) 15 - 20. 25. δ΄ 22. Κλ. β΄ 1. 2 Τμ. β΄ 9. 1 Πτ. δ΄ 16. Ἐφ. γ΄ 1. 13. ς΄ 20. 21. Γλ. ε΄ 10. Ῥμ. α΄ 13. Πρ. (κγ΄ 35). κη΄ 16 - 18. 30. 31.

κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν,

διαδόσεως τοῦ εὐαγγελίου.

13 ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν Χριστῷ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσι,

13 Οὕτως ὥστε ἔγινε φανερὸν μεταξὺ ὅλης τῆς φρουρᾶς τῶν πραιτωριανῶν καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους κύκλους τῶν κατοίκων τῆς Ῥώμης, ὅτι ἐξ αἰτίας τῆς πίστεως καὶ τῆς σχέσεώς μου μὲ τὸν Χριστὸν ἐρρίφθην εἰς τὴν φυλακὴν δεμένος.

14 καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν Κυρίῳ πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου περισσοτέρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν λόγον λαλεῖν.

14 Καὶ οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς ἐνισχύθησαν εἰς τὴν πίστιν τους πρὸς τὸν Κύριον καὶ ἀπέκτησαν θάρρος ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ τὴν φυλάκισίν μου, ὥστε νὰ ἔχουν τώρα περισσοτέραν τόλμην διὰ νὰ κηρύττουν ἄφοβα τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου.

15 τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσουσιν·

15 Καὶ μερικοὶ μὲν κηρύττουν τὸν Χριστὸν καὶ ἕνεκα φθόνου καὶ ἔριδος πρὸς ἐμέ, ἐπειδὴ δὲν ἀνέχονται τὴν ἐπιρροήν μου, μερικοὶ δὲ κηρύττουν καὶ ἀπὸ ἀγαθὴν καρδίαν καὶ πρόθεσιν.

16 οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας τὸν Χριστὸν καταγγέλλουσιν, οὐχ ἁγνῶς, οἰόμενοι θλῖψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου·

16 Ἄλλοι μὲν ἀπὸ φατριασμὸν καὶ κομματισμὸν κηρύττουν τὸν Χριστόν, ὄχι εἰλικρινῶς καὶ μὲ ἁγνὰ ἐλατήρια, ἀλλὰ διότι φαντάζονται, ὅτι θὰ προσθέσουν θλῖψιν καὶ μεγαλυτέρους κινδύνους εἰς τὴν φυλάκισίν μου.

17 οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι.

17 Ἄλλοι δὲ κηρύττουν ἐξ ἀγάπης, ἐπειδὴ ἠξεύρουν καλά, ὅτι ἔχω προορισμὸν καὶ ἀποστολὴν νὰ ἀπολογοῦμαι καὶ ὑπερασπίζω τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἐκ συμπαθείας πρὸς τὰ δεσμά μου φιλοτιμοῦνται νὰ ὑποβοηθοῦν τὸ ἔργον τῆς ἀποστολῆς μου.

18 τί γάρ; πλὴν παντὶ τρόπῳ, εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται. καὶ ἐν τούτῳ χαίρω. ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι·

18 Ἰδοὺ λοιπόν, διατί σᾶς εἶπα, ὅτι αἱ θλίψεις, ποὺ περνῶ, συνετέλεσαν εἰς τὴν πρόοδον τοῦ εὐαγγελίου. Διότι τί πρόκειται νὰ συμβῇ; Τίποτε ἄλλο ἐκτὸς τοῦ ὅτι μὲ κάθε τρόπον, εἴτε ὑποκριτικῶς καὶ μὲ προσχήματα, εἴτε εἰλικρινῶς καὶ μὲ εὐθύτητα, ὁ Χριστὸς κηρύττεται. Καὶ διὰ τὸ γεγονὸς τοῦτο χαίρω, ἀλλὰ καὶ θὰ χαίρω.

Στίχ. 19-26. Τὰ συναισθήματα τοῦ Παύλου εὑρισκομένου εἰς τὴν φυλακήν.

19 οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ Πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ,

19 Θὰ χαίρω δέ, διότι γνωρίζω, ὅτι τοῦτο, τὸ νὰ ἐπαυξάνωνται δηλαδὴ αἱ θλίψεις μου διὰ τὴν πρόοδον τοῦ εὐαγγελίου, θὰ ἀποβῇ εἰς μεγάλην πνευματικήν μου ὠφέλειαν καὶ εἰς σωτηρίαν μου αἰωνίαν ἐν τῷ μέλλοντι. Θὰ μοῦ ἀποβῇ δὲ εἰς ὠφέλειαν διὰ τῆς δεήσεώς σας καὶ διὰ τῆς ἀφθόνου χάριτος καὶ βοηθείας τοῦ Πνεύματος, τὸ ὁποῖον ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς παρέχει.

20 κατὰ τὴν ἀποκαραδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ' ἐν πάσῃ παρρησίᾳ, ὡς πάν-

20 Καὶ ἡ σωτηρία μου αὐτὴ θὰ εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν σφοδρὰν καὶ σταθερὰν προσδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι δὲν θὰ ἐντροπιασθῶ εἰς τίποτε καὶ δὲν θὰ ἀποδειχθῶ φαντασιόπληκτος διὰ τῆς διαψεύσεως τῶν ἐλπίδων μου. Ἀλλ' ὅπως πάντοτε,

[16]) β΄ 3. Ῥμ. β΄ 8. [17]) 7. [18]) β΄ 17. Ῥμ. γ΄ 3. [19-20]) Ἰβ. ιγ΄ 16. 2 Κρ. α΄ 11. ι΄ 8. Ῥμ. ε΄ 5. η΄ 9. 19. 25. Ἰν. κα΄ 19.

τοτε, καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου.

ἔτσι καὶ τώρα μὲ πᾶσαν ἀφοβίαν καὶ θάρρος ἐκ μέρους μου θὰ μεγαλυνθῇ καὶ θὰ δοξασθῇ ὁ Χριστὸς διὰ τοῦ βασανιζομένου σώματός μου, εἴτε μείνω εἰς τὴν ζωήν, εἴτε θανατωθῶ.

21 Ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος.

21 Λέγω δὲ εἴτε ζήσω εἴτε θανατωθῶ, διότι εἰς ἐμὲ ζωὴ εἶναι ὁ Χριστός, ἀφοῦ ζῶ τὴν νέαν ζωὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ ζῇ ὁ Χριστὸς μέσα μου. Ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ ἀποθάνω εἶναι κέρδος, διότι διὰ τοῦ θανάτου θὰ ἐπιτύχω τὴν πλήρη ἕνωσίν μου μὲ τὸν Χριστόν.

22 εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου, καὶ τί αἱρήσομαι οὐ γνωρίζω.

22 Ἐὰν ὅμως τὸ νὰ ζῶ καὶ νὰ ἐργάζωμαι φέρων τὴν σάρκα μου, ἀποδίδῃ πνευματικὴν ὠφέλειαν καὶ καρπὸν διὰ τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἀποστολικοῦ μου ἔργου, τί νὰ προτιμήσω δὲν ἠξεύρω.

23 συνέχομαι δὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι· πολλῷ γὰρ μᾶλλον κρεῖσσον·

23 Μὲ τραβοῦν δὲ καὶ μὲ κρατοῦν καὶ τὰ δύο, δηλαδὴ καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς ζωῆς καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ θανάτου. Καὶ ὑπερισχύει ἡ ἐπιθυμία μου νὰ φύγω ἀπὸ τὴν ζωὴν αὐτὴν καὶ νὰ εἶμαι μαζὶ μὲ τὸν Χριστόν. Διότι αὐτὸ εἶναι ἀσυγκρίτως καλύτερον δι' ἐμέ.

24 τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν τῇ σαρκὶ ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς.

24 Τὸ νὰ παραμείνω ὅμως μὲ τὸ σῶμα εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν εἶναι ἀναγκαιότερον διὰ τὴν πνευματικήν σας ὠφέλειαν.

25 καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα ὅτι μενῶ καὶ συμπαραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν τῆς πίστεως,

25 Καὶ μὲ ἀδίστακτον πεποίθησιν γνωρίζω τοῦτο, ὅτι θὰ μείνω εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ θὰ συμπαραμείνω μαζὶ μὲ ὅλους σας διὰ τὴν πρόοδον τῆς πίστεώς σας καὶ διὰ τὴν χαράν, ποὺ ἡ πίστις θὰ σᾶς προκαλῇ.

26 ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς.

26 Καὶ θὰ μείνω εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν, διὰ νὰ περισσεύῃ ἐξ αἰτίας μου τὸ καύχημά σας. Καὶ τὸ καύχημά σας αὐτὸ δὲν θὰ εἶναι καύχημα ἀνθρωπίνης ματαιοδοξίας καὶ ἀλαζονείας, ἀλλὰ καύχημα, ποὺ θὰ στηρίζεται εἰς τὴν ἕνωσίν σας μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ εἰς τὴν πλήρη καὶ βαθεῖαν ἀναγνώρισιν, ὅτι κάθε καλόν, ποὺ ἔχετε, ἀπὸ αὐτὸν τὸ ἔχετε καὶ εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ἡ δόξα. Καὶ θὰ περισσεύῃ τὸ καύχημα τοῦτο καὶ διὰ τῆς ἰδικῆς μου παρουσίας, ὅταν ἔλθω πάλιν εἰς σᾶς καὶ συντελῶ καὶ ἐγὼ εἰς τὴν πρόοδόν σας.

Στίχ. 27-30. Προτροπαὶ πρὸς τοὺς Φιλιππησίους.

27 Μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς εἴτε ἀπὼν ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι στήκετε ἐν ἑνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου,

27 Μόνον φροντίζετε ἐν τῷ μεταξὺ νὰ συμπεριφέρεσθε καὶ νὰ ζῆτε κατὰ τρόπον ἄξιον τοῦ εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον κηρύττει τὸν Χριστόν. Νὰ ζῆτε ὡς πολῖται τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ὥστε εἴτε ὅταν ἔλθω καὶ σᾶς ἴδω, εἴτε ὅταν ἀπουσιάζω καὶ ἀκούσω εἰδήσεις διὰ σᾶς, νὰ ἴδω καὶ νὰ ἀκούσω, ὅτι στέκεσθε εἰς τὴν παράταξιν τῶν στρατιωτῶν τοῦ Κυρίου μὲ ἕνα φρόνημα, μὲ μίαν ψυχὴν καὶ συναγωνίζεσθε διὰ τὴν πίστιν τοῦ εὐαγγελίου,

[21]) 23. 25. γ΄ 8. Γλ. β΄ 20. [22]) 24. Ῥμ. α΄ 13. Ἰν. ιβ΄ 27. [23-24]) 21. 22. 2 Τμ. δ΄ 6. 2 Κρ. ε΄ 6 - 9. Λκ. ιβ΄ 36. 50. – 3 Βσ. ιθ 4. [25-26]) 6. 22. 24. β΄ 24. Φλμ. 22. 2 Κρ. α΄ 14. 24. ε΄ 12. Πρ. κ΄ 25. [27]) β΄ 2. 12. δ΄ 3. 1 Θσ. β΄ 12. Ἐφ. δ΄ 1.

28 καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων, ἥτις αὐτοῖς μέν ἐστιν ἔνδειξις ἀπωλείας, ὑμῖν δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ Θεοῦ·

28 καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα σας αὐτὸν δὲν θορυβεῖσθε καὶ δὲν πτοεῖσθε εἰς τίποτε ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους. Ἡ ἀτρόμητος δὲ αὐτὴ στάσις σας εἶναι δι' αὐτοὺς μὲν ἀπόδειξις, ὅτι θὰ καταλήξουν εἰς τὴν ἀπώλειαν, ἀφοῦ μὲ ὅσα καὶ ἂν σᾶς κάμουν, μάταια ἀγωνίζονται καὶ τίποτε δὲν κατορθώνουν. Διὰ σᾶς δὲ ἡ στάσις σας αὐτὴ εἶναι ἀπόδειξις σωτηρίας αἰωνίας. Καὶ ἡ ἀπόδειξις αὐτὴ καὶ εἰς σᾶς καὶ εἰς ἐκείνους παρέχεται ἀπὸ τὸν Θεόν.

29 ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν, —

29 Εἶναι δὲ ἀπόδειξις σωτηρίας αἰωνίας διὰ σᾶς, διότι εἰς σᾶς ἐδόθη ὡς χάρις ὄχι μόνον τὸ νὰ πιστεύετε εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ πάσχετε ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ,

30 τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες, οἷον εἴδετε ἐν ἐμοὶ καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.

30 καὶ νὰ ἔχετε τὸν ἴδιον ἀγῶνα μὲ ἐμέ, τέτοιον, ὁποῖον εἴδατε εἰς ἐμέ, ὅταν ἦλθον εἰς τοὺς Φιλίππους, ὅπου καὶ ἐδάρην καὶ ἐφυλακίσθην καὶ ἐδιώχθην, καὶ ὁποῖον ἀκούετε, ὅτι ἔχω καὶ τώρα, ποὺ εἶμαι φυλακισμένος ἐδῶ εἰς τὴν Ῥώμην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Στίχ. 1-4. Θερμὴ παράκλησις διὰ τὴν ἑνότητα τῶν Χριστιανῶν.

Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν Χριστῷ, εἴ τι παραμύθιον ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία Πνεύματος, εἴ τις σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοί,

Ἐν ὀνόματι λοιπὸν τῆς παρηγορίας, τὴν ὁποίαν οἱ Χριστιανοὶ ἠμποροῦν νὰ δώσουν ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον λόγῳ τῆς κοινωνίας των μὲ τὸν Χριστόν· ἐν ὀνόματι τῆς παραμυθίας ποὺ προέρχεται ἐξ ἀγάπης· ἐὰν μετέχετε καὶ σεῖς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἀπηλαύσατε τὰ χαρίσματά του· ἐὰν ἔχετε εὐσπλαγχνίαν καὶ οἰκτιρμοὺς καὶ μὲ συμπονῆτε δι' ὅσα ὑποφέρω τώρα,

2 πληρώσατέ μου τὴν χαράν, ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύμψυχοι, τὸ ἓν φρονοῦντες,

2 γεμίσατε ὅλον τὸ μέτρον τῆς χαρᾶς, ποὺ ἠμπορεῖ νὰ αἰσθανθῇ ἡ καρδία μου. Θὰ πληρωθῇ δὲ τὸ μέτρον τῆς χαρᾶς μου, ἐὰν φροντίσετε νὰ ἔχετε τὰ αὐτὰ ὅλοι φρονήματα καὶ ἰδανικά. Θὰ ἐπιτύχετε δὲ τοῦτο, ἐὰν ἀγαπᾶσθε μεταξύ σας εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν ὅλοι, καὶ ἐὰν γίνεσθε μία ψυχὴ ὅλοι διὰ τῆς πλήρους μεταξύ σας συμφωνίας, ἔχοντες ὅλοι ἕνα φρόνημα,

3 μηδὲν κατὰ ἐριθείαν ἢ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν.

3 χωρὶς τίποτε νὰ πράττετε ἢ νὰ φρονῆτε ἐκ φατριασμοῦ καὶ ἀντιζηλίας ἢ ἐκ κενοδοξίας. Ἀλλὰ διὰ τῆς ταπεινοφροσύνης νὰ θεωρῇ ὁ καθένας σας τοὺς ἄλλους ὅλους ὑπερτέρους καὶ ἀνωτέρους ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του καὶ ὡς τοιούτους νὰ τοὺς σέβεται καὶ νὰ τοὺς τιμᾷ.

4 μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκοπεῖτε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων ἕκαστος.

4 Μὴ ἐπιδιώκετε ἕκαστος τὰ συμφέροντά του ἢ ἐκεῖνα, ποὺ ἀρέσουν εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἀλλ' ἂς ἐπιζητῇ ἕκαστος καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ἄλλων.

[28]) 1 Θσ. γ΄ 3. 2 Θσ. α΄ 5 - 7. 2 Τμ. β΄ 12. 1 Κρ. ις΄ 9. Μτ. ι΄ 22. [29]) Πρ. ε΄ 41. Μτ. ε΄ 11. 12. [30]) 1 Θσ. β΄ 2. Πρ. ις΄ 16 - 24.

Β΄. [1-2]) α΄ 27. Κλ. γ΄ 12. Ἐφ. δ΄ 1 - 6. 2 Κρ. ι΄ 1. Ῥμ. ιβ΄ 1. 16. Ἰν. ιε΄ 11. [3]) α΄ 17. Γλ. ε΄ 26. Ῥμ. ιβ΄ 10. [4]) 21. 1 Κρ. ι 24. 33. ιγ΄ 5.

Στίχ. 5-11. Ὁ Χριστὸς πρότυπον αὐταπαρνήσεως καὶ ταπεινώσεως.

5 τοῦτο γὰρ φρονείσθω ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,

5 Διότι ἐφ' ὅσον εἶσθε μαθηταὶ καὶ ἀκόλουθοι καὶ δοῦλοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, πρέπει νὰ μιμηθῆτε τὴν ταπείνωσιν καὶ αὐταπάρνησίν του. Ἂς ὑπάρχῃ λοιπὸν μέσα σας αὐτὸ τὸ φρόνημα τῆς ταπεινώσεως καὶ αὐταπαρνήσεως, ποὺ ὑπῆρχε καὶ εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

6 ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ,

6 Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δηλαδή, καίτοι εἶχε τὴν αὐτὴν οὐσίαν καὶ φύσιν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ὡς ἀπαράλλακτος καὶ ζωντανὴ εἰκὼν τοῦ Θεοῦ ὑπῆρχεν ἐν μορφῇ Θεοῦ, δὲν ἐθεώρησεν ὅτι εἶχεν ἐξ ἁρπαγῆς τὴν ἰσότητά του πρὸς τὸν Θεὸν ὥστε νὰ μὴ τολμᾷ νὰ ἀποθέσῃ τὸ ἁρπαγέν, ἐκ φόβου μήπως τὸ χάσῃ·

7 ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος,

7 ἀλλ' ἐκένωσε τὸν ἑαυτόν του, διότι ἐμίκρυνε μόνος του πρὸς καιρὸν τὴν δόξαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς θεότητός του καὶ ἔλαβε μορφὴν δούλου, γενόμενος ὅμοιος πρὸς τοὺς ἀνθρώπους.

8 καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ.

8 Καὶ κατὰ τὸ ἐξωτερικὸν φαινόμενον εὑρέθη σὰν ἄνθρωπος, ἐνῷ πραγματικῶς δὲν ἦτο μόνον ἄνθρωπος, ὅπως ἐφαίνετο, ἀλλ' ἦτο συγχρόνως καὶ Θεός. Καὶ ἐταπείνωσε τὸν ἑαυτόν του γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, καὶ μάλιστα θανάτου σταυρικοῦ, ποὺ εἶναι ὁ πλέον ὀδυνηρὸς καὶ ἐπονείδιστος θάνατος.

9 διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα,

9 Διὰ τὴν ταπείνωσιν δὲ καὶ ὑπακοὴν αὐτὴν ὁ Θεὸς ὑπερύψωσεν αὐτὸν καὶ ὡς ἄνθρωπον καὶ τοῦ ἐχάρισεν ὄνομα, τὸ ὄνομα Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, ποὺ εἶναι παραπάνω ἀπὸ κάθε ἄλλο ὄνομα.

10 ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων,

10 Τὸν ὑπερύψωσεν, ἵνα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ καμφθῇ ταπεινῶς κάθε γόνατον καὶ προσκυνήσουν λατρευτικὰ τὸν Ἰησοῦν καὶ οἱ ἐν οὐρανοῖς ἄγγελοι καὶ οἱ ἐπὶ τῆς γῆς ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ὄντα ποὺ εἶναι εἰς τὰ καταχθόνια, ὅπως οἱ δαίμονες, μετὰ τρόμου νὰ ὑποκλιθοῦν πρὸ τοῦ μεγαλείου του.

11 καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσηται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ πατρός.

11 Καὶ ἔτσι κάθε γλῶσσα νὰ ὁμολογήσῃ δυνατὰ καὶ καθαρά, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι Κύριος. Καὶ ἡ ὁμολογία αὐτὴ καὶ ἀναγνώρισις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς Κυρίου καταλήγει εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός.

Στίχ. 12-18. Πιστοὶ καὶ θαρραλέοι.

12 Ὥστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπηκούσατε, μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε·

12 Ὥστε, ἀγαπητοί μου, τὸ συμπέρασμά μας ἀπὸ αὐτά, ποὺ σᾶς εἶπα, εἶναι τοῦτο: Νὰ μιμηθῆτε τὸν Χριστόν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἑαυτόν σας. Καθὼς δηλαδὴ πάντοτε εἰς τὸ παρελθὸν ὑπηκούσατε, ἔτσι καὶ τώρα, ὄχι μόνον ὅταν ἤμην παρὼν μεταξύ σας, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον τώρα κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου, μὲ φόβον καὶ τρόμον νὰ ἐργάζεσθε διὰ νὰ φέρετε εἰς πέρας τὴν σωτηρίαν σας.

[5-8]) Ἑβ. α' 3. β' 14. 17. ε' 7. 8. ιβ' 2. Γλ. γ' 13. 2 Κρ. δ' 4. η' 9. Ῥμ. η' 3. ιβ' 3. Ἰν. α' 1. 2. 14. ε' 18. ιγ' 15. ιζ' 5. Μτ. ια' 29. κ' 28. κς' 39 - 44. [9-11]) Ἑβ. α' 3. 4. β' 9. Ἀπ. ε' 13. Ἐφ. α' 20 - 22. Ῥμ. ιδ' 9. 11. Πρ. β' 32 - 36. Ἰν. ε' 23. ιβ' 28. ιζ' 1. 2. [12]) Ψ. β' 11. 1 Πτ. α' 17. Γλ. δ' 18. 1 Κρ. β' 3.

13 ὁ Θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας.

13 Λέγω μὲ φόβον καὶ μὲ τρόμον, διότι πρόκειται περὶ ἔργου, τὸ ὁποῖον ἐργάζεται ὁ Θεός. Ὁ Θεὸς καὶ ὄχι ἄνθρωπος εἶναι αὐτός, ποὺ ἀποτελεσματικῶς ἐργάζεται μέσα σας καὶ τὸ νὰ θέλετε καὶ τὸ νὰ ἐνεργῆτε διὰ νὰ πληρωθῇ ἡ ἀγαθή του θέλησις τοῦ νὰ σωθῆτε. Ὁ Θεός, χωρὶς νὰ ἐκμηδενίζῃ τὴν ἐλευθερίαν σας, δημιουργεῖ μέσα σας καὶ τὴν θέλησιν τὴν καλήν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπόφασιν καὶ τὴν προθυμίαν, ἀκόμη δὲ καὶ σᾶς ἐνισχύει νὰ ἐργασθῆτε τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας σας.

14 πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν,

14 Ὅλα ὅσα ἐπιβάλλονται ἀπὸ τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας σας, κάμετέ τα χωρὶς γογγυσμούς, ὅτι τάχα ὁ Θεὸς σᾶς ἐπιβάλλει ὑπερβολικὰ ἢ ἀνυπόφορα καὶ θλιβερά, καὶ χωρὶς ἐσωτερικὰς ἀμφιβολίας καὶ ταλαντεύσεις περὶ τοῦ ἂν εἶναι ὀρθαὶ καὶ δίκαιαι αἱ ἐντολαὶ καὶ αἱ βουλαὶ τῆς θείας Προνοίας.

15 ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ἀμώμητα ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ,

15 Κάμετέ τα ὅλα μὲ προθυμίαν, διὰ νὰ γίνετε ἄμεμπτοι εἰς τὴν ἐξωτερικήν σας συμπεριφορὰν καὶ εἰλικρινεῖς εἰς τὰ ἐσωτερικά σας ἐλατήρια καὶ διαθέσεις, τέκνα Θεοῦ ἐλεύθερα ἀπὸ κάθε ἠθικὴν λέραν ἐν μέσῳ μιᾶς γενεᾶς ἀνθρώπων στρεβλῶν καὶ διεστραμμένων, ὅπως εἶναι οἱ σύγχρονοί μας ἄνθρωποι. Ἀλλὰ σεῖς μεταξὺ αὐτῶν φαίνεσθε σὰν φωτεινὰ ἀστέρια μέσα εἰς κόσμον σκοτεινόν,

16 λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς καύχημα ἐμοὶ εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα.

16 καὶ κρατεῖτε στερεὰ καὶ ἐφαρμόζετε τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου, ποὺ ἔχει ζωτικότητα καὶ μεταδίδει ζωήν. Καὶ θέλω νὰ γίνετε ἄμεμπτοι καὶ νὰ κρατῆτε τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου, διὰ νὰ εἶσθε κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ Χριστοῦ καύχημά μου, ποὺ θὰ μαρτυρῇ καὶ θὰ ἀποδεικνύῃ, ὅτι δὲν ἔτρεξα ἀνωφελῶς, οὔτε ἐκοπίασα μάταια, ἀλλ' ἡ διδασκαλία μου καὶ οἱ κόποι μου ἔφεραν καρποὺς πλουσίους.

17 Ἀλλ' εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν·

17 Ἀλλὰ καὶ τὸ αἷμα μου ἀκόμη ἂν χύνω σὰν σπονδὴν ἐπάνω εἰς τὴν θυσίαν, ποὺ ὡς λειτουργίαν προσφέρω εἰς τὸν Θεόν — καὶ ἡ θυσία καὶ λειτουργία μου αὐτὴ εἶναι ἡ πίστις σας, τὴν ὁποίαν συνετέλεσα νὰ ἀποκτήσετε καὶ ὡς ἔργον ἱερᾶς λατρείας προσφέρω εἰς τὸν Θεόν — χαίρω διότι γίνομαι σπονδὴ καὶ χαίρω μαζὶ μὲ ὅλους σας διὰ τὸ σωτήριον ἀποτέλεσμα, ποὺ ἔρχεται πρὸς ὠφέλειάν σας.

18 τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ συγχαίρετέ μοι.

18 Ἀκριβῶς δὲ τὸ ἴδιον νὰ κάνετε καὶ σεῖς. Μὴ λυπῆσθε διόλου. Ἀλλὰ χαίρετε διὰ τὴν πίστιν σας καὶ συγχαίρετέ με διὰ τὸ μαρτύριόν μου.

Στίχ. 19-30. Ἐγκώμιον τῶν συνεργῶν του Τιμοθέου καὶ Ἐπαφροδίτου.

19 Ἐλπίζω δὲ ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ Τιμόθεον ταχέως πέμψαι ὑμῖν, ἵνα κἀγὼ εὐψυχῶ γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν·

19 Καίτοι δὲ ὁμιλῶ περὶ μαρτυρίου μου, στηριζόμενος ὅμως εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν ἐλπίζω νὰ λάβῃ εὐνοϊκὸν τέλος ἡ ὑπόθεσίς μου καὶ νὰ σᾶς στείλω γρήγορα τὸν Τιμόθεον διὰ νὰ καλοκαρδίσω καὶ ἐγώ, ὅταν λάβω καλὰς εἰδήσεις διὰ σᾶς.

[13]) α' 6. Ἑβ. ιγ' 21. Ἐφ. α' 5. 9. β' 8-10. 2 Κρ. γ' 5. Ῥμ. θ' 16. Ἰν. ιε' 5. [14]) 1 Τμ. β' 8. 1 Πτ. δ' 9. 1 Κρ. ι' 10. [15-16]) α' 10. 11. 1 Θσ. β' 19. 20. Ἐφ. ε' 8. Γλ. β' 2. 2 Κρ. α' 14. Ῥμ. ις' 19. Πρ. β' 40. Ἰν. ς' 63. 68. Μτ. ε' 14 - 16. ιζ' 17. — Ἰβ. λθ' 16. Ἡσ. μθ' 4. ξε' 23. [17]) Ἀρ. ιε' 4 - 10. κη' 7 - 15. 2 Τμ. δ' 6. Ῥμ. ιε' 16. [18]) γ' 1. δ' 4. 2 Κρ. β' 3. [19]) 23. 1 Θσ. γ' 2. Ἐφ. ς' 22.

20 οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον, ὅστις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει·

21 οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ Χριστοῦ Ἰησοῦ.

22 τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον.

23 τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι ὡς ἂν ἀπίδω τὰ περὶ ἐμὲ ἐξαυτῆς·

24 πέποιθα δὲ ἐν Κυρίῳ ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι.

25 Ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συστρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς,

26 ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάντας ὑμᾶς, καὶ ἀδημονῶν διότι ἠκούσατε ὅτι ἠσθένησε.

27 καὶ γὰρ ἠσθένησε παραπλήσιον θανάτου· ἀλλ' ὁ Θεὸς αὐτὸν ἠλέησεν, οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ λύπην σχῶ.

28 σπουδαιοτέρως οὖν ἔπεμψα αὐτόν, ἵνα ἰδόντες αὐτὸν πάλιν χαρῆτε, κἀγὼ ἀλυπότερος ὦ.

29 προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν Κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους ἔχετε,

30 ὅτι διὰ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ μέχρι θανάτου ἤγγισε, παραβουλευσάμενος τῇ ψυ-

20 Προτιμῶ δὲ τὸν Τιμόθεον διὰ τὴν ἀποστολὴν αὐτήν, διότι δὲν ἔχω κανένα, ποὺ νὰ ἔχῃ τὰ ἴδια ἀκριβῶς αἰσθήματα μὲ ἐμέ, ὁ ὁποῖος εἰλικρινῶς, χωρὶς ἰδιοτέλειαν καὶ ἐγωϊσμὸν θὰ φροντίσῃ διὰ τὰς ὑποθέσεις σας.

21 Καὶ δὲν ἔχω κανένα ἄλλον ποὺ νὰ μοῦ ὁμοιάζῃ, διότι ὅλοι ζητοῦν τὰ συμφέροντά των καὶ τὰς ἀναπαύσεις των καὶ ὄχι ἐκεῖνα, ποὺ θέλει ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

22 Τοῦ Τιμοθέου ὅμως τὴν δοκιμασμένην ἀρετὴν τὴν γνωρίζετε, διότι σὰν τέκνον, ποὺ συνεργάζεται μὲ τὸν πατέρα του, ἔτσι καὶ ὁ Τιμόθεος ἐδούλευσε μαζί μου εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ εὐαγγελίου.

23 Τοῦτον λοιπὸν ἐλπίζω νὰ σᾶς στείλω, μόλις ἴδω τὴν ἔκβασιν τῆς ὑποθέσεώς μου, τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ποὺ θὰ τελειώσῃ ἡ δίκη μου.

24 Ἔχω δὲ τὴν πεποίθησιν, ποὺ μοῦ τὴν ἐμπνέει ἡ κοινωνία καὶ σχέσις μου πρὸς τὸν Κύριον, ὅτι καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος γρήγορα θὰ ἔλθω.

25 Ἔκρινα δὲ ἀναγκαῖον νὰ σᾶς στείλω τώρα ἀμέσως τὸν Ἐπαφρόδιτον, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀδελφός μου ἐν Χριστῷ καὶ συνεργάτης μου εἰς τὸ κήρυγμα καὶ συστρατιώτης μου εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς πίστεως. Ἀλλ' εἶναι καὶ ἰδικός σας ἀπεσταλμένος καὶ λειτουργός, ὁ ὁποῖος ἔφερε τὴν συνδρομήν, ποὺ μοῦ ἐστείλατε, καὶ ὑπηρέτησεν εἰς τὴν ἀνάγκην, ποὺ εἶχα ἕνεκα τῆς στερήσεως χρημάτων.

26 Ἔκρινα δὲ ἀναγκαῖον νὰ σᾶς τὸν στείλω, ἐπειδὴ ἐποθοῦσε πολὺ ὅλους σας καὶ ἐστενοχωρεῖτο, διότι ἠκούσατε, ὅτι ἠσθένησε καὶ ἐδοκιμάσατε λύπην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν θέλει τώρα νὰ σᾶς ἀπαλλάξῃ διὰ τῆς παρουσίας του.

27 Καὶ ἀληθῶς ἠσθένησε βαρειὰ καὶ ἐπλησίασε νὰ ἀποθάνῃ. Ἀλλ' ὁ Θεὸς τὸν ἠλέησε καὶ τοῦ ἐχάρισε τὴν ὑγείαν διὰ νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ πρὸς πνευματικήν ὠφέλειάν του. Δὲν ἠλέησε δὲ ὁ Θεὸς μόνον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ἐμὲ διὰ νὰ μὴ δοκιμάσω λύπην ἐκ τοῦ θανάτου του ἐπάνω εἰς τὴν ἄλλην ἀπὸ τὴν φυλάκισίν μου λύπην.

28 Ἔστειλα λοιπὸν αὐτὸν γρηγορώτερα παρ' ὅσον ἐὰν δὲν ἀρρώσταινε, διὰ νὰ τὸν ἴδῆτε καὶ χαρῆτε πάλιν καὶ ἐγὼ νὰ εἶμαι ὀλιγώτερον λυπημένος, ἐπειδὴ ὁπωσδήποτε θὰ παρηγοροῦμαι ἀπὸ τὴν ἰδέαν, ὅτι ἐπαύσατε νὰ λυπῆσθε σεῖς.

29 Δεχθῆτε τον λοιπὸν μὲ ἐγκαρδιότητα καὶ ὅπως ὁ Κύριος θέλει, μὲ πᾶσαν χαράν, τέτοιας δὲ ἀξίας ἀνθρώπους νὰ τοὺς τιμᾶτε.

30 Καὶ εἶναι πράγματι ὁ Ἐπαφρόδιτος ἄξιος τιμῆς, διότι διὰ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ ἐπλησίασε μέχρι θανάτου καὶ ἐξέθεσε εἰς ἔσχατον κίνδυνον τὴν ζωήν του, διὰ νὰ ἀναπληρώσῃ ἐκεῖνο,

---

[20-21]) α' 15. 16. β' 4. 2 Τμ. δ' 10. 16. [22]) 2 Κρ. β' 9. 1 Κρ. δ' 17. ις' 10. Ῥμ. ις' 21. [23]) 19. [24]) α' 25. [25]) 30. δ' 18. Φλμ. 2. 2 Κρ. θ' 5. Ῥμ. ιβ' 13. ις' 3. 7. [26]) 28. α' 8. Μτ. κς' 37. [27]) 30. δ' 4. 1. 2 Κρ. β' 3. – Ἠσ. κη' 10. [28]) 27. (2 Τμ. α' 17. Ττ. γ' 13). [29]) Ῥμ. ις' 2. 1 Κρ. ις' 16. 18. [30]) Ψ. ρς' 18. Σρ. να' 6. 2 Μκ. ιδ' 38. Ἀπ. ιβ' 11. 1 Κρ. ις' 17. Πρ. ιε' 26. κ' 24.

χῇ ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς πρός με λειτουργίας.

ποὺ δὲν ἠμπορούσατε νὰ κάμετε σεῖς. Διότι εἰς καιρόν, ποὺ δὲν ἠμπορούσατε νὰ μὲ ὑπηρετήσετε, σᾶς ἀντιπροσώπευσε καὶ ἐξ ὀνόματός σας ἔφερε εἰς τὴν Ρώμην τὸ δῶρον, τὸ ὁποῖον ἦτο θυσία ἱερὰ πρὸς τὸν Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Στίχ. 1-11. Προσοχὴ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαΐζοντας.

Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν Κυρίῳ. τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές.

2 Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε τὴν κατατομήν·

3 ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ περιτομή, οἱ Πνεύματι Θεοῦ λατρεύοντες καὶ καυχώμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες,

4 καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποίθησιν καὶ ἐν σαρκί. εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον·

5 περιτομῇ ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσραήλ, φυλῆς Βενιαμίν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ νόμον Φαρισαῖος,

6 κατὰ ζῆλον διώκων τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος.

Καὶ ἡ προτροπή, ποὺ ὑπολείπεται νὰ σᾶς κάμω, ἀδελφοί μου, εἶναι αὐτή· Χαίρετε τὴν χαράν, ποὺ φέρει ἡ μετὰ τοῦ Κυρίου στενὴ σχέσις καὶ ἐπικοινωνία. Σᾶς τὸ εἶπα καὶ προφορικῶς. Τὸ νὰ σᾶς γράφω δὲ καὶ τώρα τὰ ἴδια, εἰς ἐμὲ μὲν δὲν προκαλεῖ ὀκνηρίαν καὶ ἐνόχλησιν, εἰς σᾶς δὲ εἶναι ἀσφαλές.

2 Παρατηρεῖτε προσεκτικὰ καὶ ἀποφεύγετε τοὺς ψευδοδιδασκάλους, οἱ ὁποῖοι εἶναι σκύλοι ἀκάθαρτοι καὶ βέβηλοι καὶ ξένοι πρὸς τὸν Θεόν. Σημαδεύετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, ποὺ ἀντὶ νὰ οἰκοδομοῦν κρημνίζουν· παρατηρεῖτε αὐτούς, ποὺ μὲ τὴν περιτομήν, τὴν ὁποίαν διδάσκουν ὡς ἀναγκαίαν, κατακόπτουν καὶ ἀκρωτηριάζουν τὴν σάρκα.

3 Ναί· αὐτοὶ εἶναι κατατομὴ καὶ ὄχι περιτομή. Διότι ἡ ἀληθινὴ περιτομὴ εἴμεθα ἡμεῖς, οἱ ὁποῖοι διὰ τοῦ φωτισμοῦ, ποὺ μᾶς δίδει τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, προσφέρομεν εἰς τὸν Θεὸν ἀληθινὴν λατρείαν. Καὶ ὡς μόνην πηγὴν καυχήσεως ἔχομεν τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν καὶ δὲν στηρίζομεν τὴν πεποίθησίν μας εἰς σαρκικὰ πλεονεκτήματα, ὅπως εἶναι ἡ περιτομή.

4 Καίτοι ἐγὼ ἔχω πεποίθησιν καὶ δυνατότητα νὰ καυχηθῶ καὶ διὰ σαρκικὰ πλεονεκτήματα. Ἐὰν κανεὶς ἄλλος νομίζῃ, ὅτι ἠμπορεῖ νὰ στηριχθῇ μὲ πεποίθησιν εἰς τὰ σαρκικὰ πλεονεκτήματά του καὶ προσόντα του καὶ καυχηθῇ δι' αὐτά, ἐγὼ πολὺ περισσότερον δύναμαι νὰ πράξω τοῦτο.

5 Ἔλαβα περιτομὴν ὀκτὼ ἡμέρας μετὰ τὴν γέννησίν μου· κατάγομαι ἀπὸ τὸ γένος τοῦ εὐλογημένου Ἰσραὴλ καὶ ἀπὸ τὴν φυλὴν Βενιαμίν. Εἶμαι Ἑβραῖος ἀπὸ γονεῖς Ἑβραίους καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐπῆρα ἑβραϊκὴν ἀνατροφὴν καὶ ἔμαθα νὰ ὁμιλῶ ὡς γλῶσσαν μητρικὴν τὴν ἑβραϊκήν. Καὶ ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν νόμον ἤμην Φαρισαῖος καὶ ἐτήρουν αὐτὸν μὲ πολλὴν ἀκρίβειαν.

6 Ἐκ πραγματικοῦ ζήλου κατεδίωκα τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν δικαιοσύνην, ἡ ὁποία προήρχετο ἀπὸ τὴν αὐστηρὰν τήρησιν τοῦ νόμου, ἀπεδείχθην ἄμεμπτος καὶ δὲν ἠδύνατο κανεὶς νὰ μὲ κατηγορήσῃ διὰ τὴν παραμικρὰν παράβασιν.

Γ'. [1]) α' 25. β' 18. δ' 4. 2 Κρ. ιγ' 11. 2 Πτ. α' 12. 13. [2]) Ψ. κα' 17. 21. Ἠσ. νς' 11. Ἀπ. κβ' 15. Γλ. ε' 12. 2 Κρ. ια' 13. Μτ. ζ' 6. [3]) Κλ. β' 11. Ῥμ. β' 25 - 29. Γλ. ς' 12 - 14. 2 Κρ. ια' 18. Ἰν. δ' 24. [4-6]) 2 Κρ. ια' 18. 21. 22. Ῥμ. ια' 1. Γλ. α' 13. 14. Πρ. κγ' 6. Λκ. α' 59. β' 21.

7 ἀλλ' ἅτινα ἦν μοι κέρδη, ταῦτα ἥγημαι διὰ τὸν Χριστὸν ζημίαν.

7 Ἀλλ' αὐτά, ποὺ ἦσαν τότε εἰς ἐμὲ κέρδη καὶ πλεονεκτήματα, ταῦτα ἔχω θεωρήσει ζημίαν καὶ μειονεκτήματα, προκειμένου νὰ ἀρέσω εἰς τὸν Χριστὸν καὶ νὰ σωθῶ διὰ τοῦ Χριστοῦ.

8 ἀλλὰ μενοῦνγε καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου μου, δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἡγοῦμαι σκύβαλα εἶναι ἵνα Χριστὸν κερδήσω

8 Ὄχι δὲ μόνον ὅταν ἐφωτίσθην καὶ ἤμην εἰς τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἐπιστροφῆς μου, ἀλλὰ βεβαίως καὶ τώρα ἐξακολουθῶ νὰ νομίζω, ὅτι ὅλα εἶναι ζημία συγκρινόμενα πρὸς τὴν ὑπεροχὴν τῆς γνώσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μου, διὰ τὸν ὁποῖον ἐστερήθην καὶ ἀπέρριψα ὅλα διὰ νὰ ἐγκολπωθῶ αὐτὸν ὡς σωτῆρα μου. Καὶ τὰ θεωρῶ σκύβαλα καὶ ἄξια περιφρονήσεως διὰ νὰ κερδήσω τὸν Χριστόν,

9 καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως Χριστοῦ, τὴν ἐκ Θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει,

9 καὶ διὰ νὰ εὑρεθῶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως ἑνωμένος μὲ αὐτὸν καὶ μὴ ἔχων δικαιοσύνην, τὴν ὁποίαν μὲ τοὺς ἰδικούς μου κόπους καὶ ἱδρῶτας ἀπέκτησα διὰ τῆς ἐπακριβοῦς τηρήσεως τοῦ νόμου. Ἀλλ' ἐπιζητῶ νὰ ἔχω τότε τὴν δικαιοσύνην, ποὺ ἀποκτᾶται διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Χριστὸν καὶ προέρχεται ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ στηρίζεται ἐπὶ τῆς πίστεως.

10 τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν παθημάτων αὐτοῦ, συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ,

10 Ζητῶ δὲ τὴν ἐκ πίστεως δικαιοσύνην διὰ νὰ γνωρίσω διὰ τῆς θρησκευτικῆς μου πείρας τὸν Χριστὸν καὶ τὴν δύναμιν, ποὺ πηγάζει εἰς ἡμᾶς ἀπὸ τὴν ἀνάστασίν του. Καὶ νὰ συμμετάσχω εἰς τὰ παθήματά του, πάσχων καὶ ἐγὼ διωγμοὺς καὶ κακοπαθείας, καθὼς ἐκεῖνος, καὶ ἐξομοιούμενος πρὸς τὸν θάνατόν του διὰ τῆς ἀποκτήσεως τῶν αὐτῶν συναισθημάτων, ποὺ εἶχεν ὁ Χριστός, ὅταν ἀπέθνησκε.

11 εἴ πως καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν.

11 Προσπαθῶ νὰ γίνω συμμέτοχος τῶν παθημάτων καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ, μήπως ἠμπορέσω καὶ ἐγὼ νὰ ἐπιτύχω καὶ ἀπολαύσω τὴν ἔνδοξον ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν.

Στίχ. 12-21. Προτροπαὶ πρὸς τὴν τελειότητα.

12 οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον ἢ ἤδη τετελείωμαι, διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω, ἐφ' ᾧ καὶ κατελήφθην ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ.

12 Δὲν λέγω, ὅτι ἔλαβον πλέον τὸ βραβεῖον ἢ ὅτι ἔχω πλέον κατορθώσει τὴν πνευματικὴν τελειοποίησίν μου. Δὲν ἔχω φθάσει ἀκόμη εἰς τὸ ἔνδοξον αὐτὸ τέρμα, ἀλλ' ἀγωνίζομαι καὶ τρέχω μὲ κόπον καὶ βιασύνην, μήπως ἠμπορέσω καὶ πιάσω στερεὰ ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον ἐπιάσθην καλὰ ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Εἶναι δὲ αὐτὸ ἡ πλήρης ἐπιτυχία εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀποστολῆς μου καὶ ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς μου.

13 ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν οὔπω λογίζομαι κατειληφέναι·

13 Ἀδελφοί, ἐγὼ δὲν θεωρῶ ἀκόμη, ὅτι ἐπέτυχα τὸν σκοπόν, διὰ τὸν ὁποῖον ἀπεστάλην ἀπὸ τὸν Κύριον. Ὅσα καὶ ἂν ἔχω ἐργασθῆ ἕως τώρα καὶ ὅσα καὶ ἂν κατώρθωσα, δὲν φρονῶ ὅτι ἀνταπεκρίθην πλήρως εἰς τὴν ἀποστολήν μου.

14 ἓν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος κατὰ σκοπὸν διώκω ἐπὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως

14 Ἀλλὰ ἕνα πρᾶγμα κάνω καὶ δι' ἓν φροντίζω· λησμονῶ μὲν τὰ ὅσα ἔγιναν εἰς τὸ παρελθόν, ποὺ τὰ ἔχω ἀφήσει ὀπίσω μου, ἁπλώνομαι δὲ διαρκῶς καὶ σπεύδω πρὸς ἐκεῖνα, ποὺ εἶναι ἐμπρός μου, καὶ τὰ ὁποῖα μένουν ἀκόμη ἀνεκτέλεστα καὶ πρέπει νὰ τὰ ἐκτελέσω. Καὶ ἔτσι προχωρῶ κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸν ἐπι-

[7-8]) Μτ. ι΄ 37 - 39. ιγ΄ 44. 46. Ἰν. ιζ΄ 3. Κλ. β΄ 2. 3. [9]) Ῥμ. γ΄ 21. 22. θ΄ 30. ι΄ 3. [10-11]) 21. Ἀπ. κ΄ 5. 2 Κρ. δ΄ 10. 11. Ῥμ. ς΄ 3 - 9. η΄ 11. 17. Πρ. κδ΄ 15. [12]) 1 Τμ. ς΄ 12. 19. Ἑβ. ιβ΄ 23. Ῥμ. ε΄ 12. θ΄ 30. Πρ. θ΄ 5. 6. [13-14]) 2 Τμ. δ΄ 6 - 8. Ἑβ. γ΄ 1. Ἐφ. α΄ 18. Γλ. ε΄ 5. 1 Κρ. θ΄ 24 - 27. Λκ. θ΄ 62.

τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

διωκόμενον σκοπὸν καὶ τρέχω βιαστικὰ διὰ νὰ λάβω τὸ βραβεῖον, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐπιφυλάσσει ἡ πρόσκλησις πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐπάνω, ὅπου μᾶς καλεῖ ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

15 ὅσοι οὖν τέλειοι, τοῦτο φρονῶμεν· καὶ εἴ τι ἑτέρως φρονεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ Θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει.

15 Ὅσοι λοιπὸν προσπαθοῦμεν νὰ γίνωμεν τέλειοι, τοῦτο ἂς φρονῶμεν· δηλαδὴ ἂς μὴ νομίζωμεν, ὅτι ἐπετύχαμεν τὸ βραβεῖον, ἀλλὰ ἂς ἐπεκτεινώμεθα πάντοτε πρὸς τὰ ἐμπρός. Καὶ ἐὰν ἔχετε κανὲν διαφορετικὸν φρόνημα, ποὺ δὲν πρέπει νὰ τὸ ἔχετε, δὲν ἀνησυχῶ. Διότι καὶ αὐτὸ θὰ σᾶς τὸ φανερώσῃ ὁ Θεός.

16 πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν.

16 Πλὴν μὴ μένετε ξένοιαστοι μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ σᾶς φανερώσῃ ἐκεῖνο, ποὺ δὲν ἠξεύρετε. Ἀλλ' εἰς τὸ πνευματικὸν σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐφθάσαμεν, πρέπει νὰ προσέχωμεν νὰ μὴ πέσωμεν ἔξω. Καὶ διὰ νὰ μὴ πάθωμεν αὐτό, πρέπει νὰ ἀκολουθῶμεν ὅλοι τὸν αὐτὸν κανόνα τῆς συμπεριφορᾶς ποὺ ἐδιδάχθημεν, καὶ νὰ ἔχωμεν τὸ αὐτὸ φρόνημα τῆς ἀληθείας.

17 Συμμιμηταί μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτω περιπατοῦντας, καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς.

17 Δὲν σᾶς ζητῶ τίποτε τὸ ἄγνωστον καὶ ἀδύνατον. Μὲ ἠξεύρετε ὅλοι καλά. Γίνεσθε λοιπόν, ἀδελφοί, ὅλοι μαζὶ μιμηταί μου καὶ προσέχετε εἰς ἐκείνους, ποὺ δεικνύουν εἰς τὸν βίον των τὴν ὑποδειγματικὴν συμπεριφοράν, ποὺ σᾶς ἐδώκαμεν ὡς παράδειγμα· καὶ μὲ αὐτοὺς συναναστρέφεσθε.

18 πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν, — οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ,

18 Σᾶς λέγω νὰ δίδετε προσοχὴν μόνον εἰς αὐτούς, ποὺ πολιτεύονται κατὰ τὸ ἰδικόν μας παράδειγμα, διότι πολλοὶ παρουσιάζουν κακὴν συμπεριφοράν. Περὶ αὐτῶν, ὅταν ἤμην εἰς Φιλίππους πολλὲς φορὲς σᾶς ἔκαμα λόγον, τώρα δέ, ἐπειδὴ ἐν τῷ μεταξὺ ἐχειροτέρευσαν, μὲ κλάματα ὁμιλῶ δι' αὐτούς, ποὺ μὲ τὴν σαρκικήν των ζωὴν ἀποδεικνύονται ἐχθροὶ τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι σύμβολον αὐτοθυσίας καὶ πόνου.

19 ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ Θεὸς ἡ κοιλία καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες!

19 Αὐτῶν τὸ τέλος θὰ εἶναι ἡ ἀπώλεια, διότι θὰ καταλήξουν εἰς τὴν αἰωνίαν κόλασιν. Αὐτοὶ ὡς Θεὸν λατρεύουν τὴν κοιλίαν των καὶ δόξαν των θεωροῦν πράξεις ποὺ φέρουν ἐντροπήν, ἔχουν δὲ φρονήματα γήϊνα.

20 ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν,

20 Ἡ συμπεριφορά των καὶ τὰ φρονήματά των εἶναι τελείως ἀντίθετα πρὸς τὰ ἰδικά μας. Διότι ἡ ἰδική μας πατρὶς καὶ πολιτεία καὶ τὰ ἰδικά μας πολιτικὰ δικαιώματα εἶναι εἰς τοὺς οὐρανούς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους μὲ πολὺν πόθον περιμένομεν καὶ τὸν Σωτῆρα μας, τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν.

21 ὃς μετασχηματίσει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα.

21 Αὐτὸς ὁ Κύριος καὶ Σωτήρ μας θὰ δώσῃ νέαν ἔνδοξον μορφὴν εἰς τὸ σῶμα τῆς μικρότητος καὶ ταπεινότητός μας, ποὺ εἶναι τώρα φθαρτὸν καὶ ὑπόκειται εἰς πόνους καὶ ἀσθενείας. Θὰ μεταμορφώσῃ αὐτό, ὥστε νὰ γίνῃ ὅμοιον πρὸς τὸ δοξασμένον σῶμα του καὶ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν αὐτὴν ἔνδοξον καὶ ἄφθαρτον μορφὴν πρὸς αὐτό. Τὴν μεταμόρφωσιν δὲ αὐτὴν θὰ τὴν κάμῃ διὰ τῆς πανισχύρου ἐνεργείας του, διὰ τῆς ὁποίας δύναται καὶ νὰ ὑποτάξῃ τὰ πάντα εἰς τὸν ἑαυτόν του.

[15]) Ἑβ. ε΄ 13. 1 Κρ. β΄ 6. γ΄ 13. δ΄ 4. 5. [16]) β΄ 2 - 5. Γλ. ς΄ 16. Ῥμ. ιβ΄ 16. [17]) δ΄ 9. 1 Θσ. α΄ 6. 7. 1 Κρ. δ΄ 16. ια΄ 1. [18]) Γλ. ε΄ 13. ς΄ 12. 14. Ῥμ. γ΄ 8. [19]) Ὠσ. δ΄ 7. Ῥμ. ς΄ 20 - 23. ις΄ 18. [20-21]) 10. 11 - 14. Κλ. γ΄ 1. 4. 1 Θσ. α΄ 10. Ἑβ. ιβ΄ 22. Ἐφ. α΄ 19. β΄ 19. Γλ. δ΄ 26. 2 Κρ. ε΄ 1. 2. 6. 1 Κρ. α΄ 7. ιε΄ 27. 28. 43 - 53. Ῥμ. η΄ 19 - 23. 29. 30.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Στίχ. 1-9. Προτροπὴ πρὸς τὴν ἑνότητα, χαρὰν καὶ εἰρήνην.

Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου, οὕτω στήκετε ἐν Κυρίῳ, ἀγαπητοί.

Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ πολυπόθητοι, οἱ ὁποῖοι λόγῳ τῶν ἀρετῶν σας εἶσθε δι' ἐμὲ τὸν Ἀπόστολον καὶ διδάσκαλόν σας χαρὰ καὶ στέφανος δόξης, σᾶς προτρέπω, ὅπως σᾶς εἶπα ἀνωτέρω καὶ ὅπως πρέπει εἰς ἀνθρώπους, ποὺ περιμένουν ἐξ οὐρανῶν σωτῆρα, ἔτσι ἀγαπητοί μου νὰ στέκεσθε εἰς τὴν κατὰ Κύριον ζωήν.

2 Εὐοδίαν παρακαλῶ καὶ Συντύχην παρακαλῶ τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν Κυρίῳ·

2 Παρακαλῶ τὴν Εὐοδίαν, παρακαλῶ καὶ τὴν Συντύχην νὰ ἔχουν τὴν ὁμοφροσύνην, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἕνωσίν μας μὲ τὸν Κύριον.

3 ναὶ ἐρωτῶ καὶ σέ, Σύζυγε γνήσιε, συλλαμβάνου αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι μετὰ καὶ Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς.

3 Ναί, παρακαλῶ καὶ σέ, ποὺ βαστάζεις μαζί μου γνησίως καὶ εἰλικρινῶς τὸν ζυγὸν καὶ τὴν εὐθύνην τῆς Ἐκκλησίας, βοήθει καὶ ἐνίσχυε ταύτας, αἱ ὁποῖαι ἠγωνίσθησαν καὶ συγκακοπάθησαν μὲ ἐμὲ εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου μαζὶ καὶ μὲ τὸν Κλήμεντα καὶ τοὺς ἄλλους συνεργάτας μου, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα εἶναι γραμμένα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ὡς ὀνόματα πολιτῶν καὶ κληρονόμων τῆς ἐπουρανίου βασιλείας.

4 Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. 5 τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. ὁ Κύριος ἐγγύς.

4 Χαίρετε πάντοτε τὴν χαράν, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἕνωσιν καὶ κοινωνίαν μας μὲ τὸν Κύριον. Πάλιν θὰ εἴπω, χαίρετε. 5 Ἡ ἐπιείκειά σας καὶ ἡ ὑποχωρητικότης σας ἂς γίνῃ γνωστὴ εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἀπίστους. Ὁ Κύριος πλησιάζει νὰ ἔλθῃ καὶ θὰ ἀποδώσῃ αὐτὸς εἰς ἕκαστον ὅ,τι τοῦ ἀνήκει.

6 μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω πρὸς τὸν Θεόν.

6 Μὴ κυριεύεσθε ἀπὸ ἀγωνιώδη φροντίδα διὰ τίποτε, ἀλλὰ διὰ κάθε τι ποὺ σᾶς παρουσιάζεται, κάνετε γνωστὰ τὰ αἰτήματά σας πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τῆς προσευχῆς καὶ διὰ τῆς δεήσεως, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ συνοδεύωνται καὶ μὲ εὐγνώμονα εὐχαριστίαν δι' ὅσα ὁ Θεὸς μᾶς ἔδωκε.

7 καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

7 Καὶ ἔτσι, ὅταν διώχνετε κάθε μέριμναν καὶ ἐμπιστεύεσθε τὸν ἑαυτόν σας εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν, ἡ εἰρήνη ποὺ ἔχει ὁ Θεὸς καὶ τὴν μεταδίδει εἰς τοὺς ἰδικούς του, τῆς ὁποίας τὴν τελειότητα κάθε νοῦς, εἴτε ἀνθρώπινος εἴτε ἀγγελικὸς δὲν ἠμπορεῖ νὰ νοιώσῃ, θὰ φρουρήσῃ τὰς καρδίας σας καὶ τὰς σκέψεις σας, ἐφ' ὅσον μένετε ἑνωμένοι μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

8 Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε·

8 Καὶ τώρα ἀπομένει, ἀδελφοί μου, νὰ σᾶς ἀπευθύνω καὶ μίαν ἄλλην προτροπήν· ὅσα εἶναι ἀληθῆ, ὅσα εἶναι σεμνὰ καὶ σεβαστά, ὅσα εἶναι σύμφωνα μὲ τὸ δίκαιον, ὅσα εἶναι ἀμόλυντα καὶ ἁγνά, ὅσα εἶναι προσφιλῆ εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, ὅσα ἔχουν καλὴν φήμην, καὶ ὁποιανδήποτε ἄλλην ἀρετὴν καὶ ὁποιονδήποτε ἔργον ἀγαθόν, ποὺ εἶναι ἄξιον ἐπαίνου, αὐτὰ νὰ συλλογίζεσθε καὶ νὰ προσέχετε, ὥστε καὶ νὰ τὰ ἐφαρμόζετε εἰς τὸν βίον σας.

Δ΄. [1]) α΄ 8. β΄ 12. 16. 17. 1 Θσ. β΄ 19. 20. γ΄ 8. [2]) β΄ 2 - 4. [3]) α΄ 27. Λκ. ι΄ 20. [4-5]) γ΄ 1. 1 Θσ. ε΄ 16. 1 Τμ. γ΄ 3. Ττ. γ΄ 2. 1 Κρ. ις΄ 22. Ῥμ. ιγ΄ 11. 12. Μτ. ι΄ 23. [6]) 1 Θσ. ε΄ 17. 18. Ἐφ. ς΄ 18. Μτ. ς΄ 25 - 34. [7]) 9. Κλ. γ΄ 15. Ἐφ. γ΄ 19. 20. 2 Κρ. ια΄ 3. Ἰν. ιδ΄ 27. ις΄ 33. ιζ΄ 11. [8]) γ΄ 1. Ῥμ. ιβ΄ 17.

9 ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἴδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

9 Αὐτά, ποὺ ἐμάθατε καὶ παρελάβατε διὰ τῆς προφορικῆς διδασκαλίας μου καὶ τὰ ἠκούσατε καὶ τὰ εἴδατε εἰς τὴν ὅλην συμπεριφορὰν καὶ διαγωγήν μου, ταῦτα νὰ πράττετε. Καὶ τότε ὁ Θεός, ποὺ εἶναι ὁ χορηγὸς τῆς εἰρήνης, θὰ εἶναι μαζί σας.

Στίχ. 10-23. Εὐχαριστεῖ τοὺς Φιλιππησίους διὰ τὰς πρὸς αὐτὸν γενναιόφρονας δωρεάς.

10 Ἐχάρην δὲ ἐν Κυρίῳ μεγάλως ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἠκαιρεῖσθε δέ.

10 Ἂς ἔλθω τώρα καὶ εἰς τὸ προσωπικόν μου ζήτημα. Ἐχάρην πάρα πολὺ τὴν ἐν Κυρίῳ χαράν, διότι ἐπὶ τέλους ἐξαναβλάστησε τώρα τὸ ἐνδιαφέρον σας δι' ἐμέ. Καὶ εἴχατε μὲν καὶ εἰς τὸ παρελθὸν τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ καὶ μὲ ἐσκέπτεσθε καὶ ἐφροντίζατε δι' ἐμέ, δὲν σᾶς ἐδίδετο ὅμως ἡ εὐκαιρία νὰ δείξετε τοῦτο ἐμπράκτως.

11 οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ ἔμαθον ἐν οἷς εἰμι αὐτάρκης εἶναι.

11 Δὲν λέγω ταῦτα, διότι εὑρίσκομαι εἰς στέρησιν καὶ ὑποφέρω. Ὄχι δὲν ὑποφέρω· διότι ἐγὼ ἔμαθον εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας εὑρίσκομαι, νὰ ἀρκοῦμαι εἰς ὅσα ἔχω.

12 οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσι μεμύημαι καὶ χορτάζεσθαι καὶ πεινᾶν, καὶ περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι·

12 Γνωρίζω καὶ νὰ ὑπομένω τὰς ταπεινώσεις τῶν στερήσεων, γνωρίζω καὶ νὰ μὴ τὸ παίρνω ἐπάνω μου, ὅταν τὰ ἔχω περισσά. Εἰς κάθε περίστασιν καὶ εἰς κάθε τι ποὺ μοῦ συμβαίνει, ἔχω μάθει τὸ μυστικὸν καὶ νὰ χορταίνω καὶ νὰ πεινῶ, καὶ νὰ κάνω καλὴν χρῆσιν, ὅταν τὰ ἔχω ἄφθονα, καὶ νὰ ὑπομένω εὐχαρίστως τὴν στέρησιν.

13 πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ.

13 Τὰ πάντα κατορθώνω μὲ τὴν δύναμιν, ποὺ μοῦ δίδει ἡ κοινωνία καὶ ἡ σχέσις μὲ τὸν Χριστόν.

14 πλὴν καλῶς ἐποιήσατε συγκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει.

14 Καίτοι ὅμως ἐγὼ γνωρίζω νὰ ὑποφέρω τὴν στέρησιν, ἐν τούτοις σεῖς ἐκάματε πρᾶξιν καλὴν καὶ ἀξιέπαινον, ποὺ ἐγίνατε συμμέτοχοι εἰς τὴν θλῖψιν μου.

15 οἴδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππήσιοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λήψεως εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι, 16 ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἅπαξ καὶ δὶς εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμψατε.

15 Δὲν ὑπῆρξε δὲ μόνη αὐτὴ ἡ φορά, ποὺ ἐδείξατε τὴν συμμετοχήν σας αὐτήν. Ξεύρετε καὶ σεῖς, ὦ Φιλιππήσιοι, ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ εἰς σᾶς κηρύγματός μου ὅταν διὰ πρώτην φορὰν ἦλθον εἰς Φιλίππους, καὶ ὅταν ὕστερα ἀνεχώρησα ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν, καμμία Ἐκκλησία δὲν ἦλθεν εἰς σχέσιν μαζί μου μὲ λογαριασμὸν δοσοληψίας, ὥστε νὰ δίδῃ αὐτὴ καὶ ἐγὼ νὰ λαμβάνω, παρὰ μόνοι σεῖς.
16 Διότι ἀκόμη καὶ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ μίαν καὶ δύο φορὰς μοῦ ἐστείλατε διὰ τὰς ἀνάγκας μου.

[9]) 7. α΄ 30. γ΄ 17. 1 Θσ. ε΄ 23. Ῥμ. ιε΄ 33. ις΄ 20. [10]) γ΄ 12. 2 Κρ. η΄ 2. 10. – Ἰζ. ις΄ 24. Ψ. κζ΄ 7. Σφ. Σλ. δ΄ 4. Σρ. μς΄ 12. μθ΄ 10. [11]) 1 Τμ. ς΄ 6 - 8. Ἑβ. ιγ΄ 5. 2 Κρ. θ΄ 8. [12-13]) 18. 1 Κρ. δ΄ 11. 12. 2 Κρ. δ΄ 8. ς΄ 10. ια΄ 7. 27. ιβ΄ 9. 10. [14]) α΄ 7. [15]) 17. α΄ 5. 2 Κρ. ια΄ 9. 1 Κρ. θ΄ 15. Πρ. ιζ΄ 14. 15. – Σρ. μα΄ 19. μβ΄ 7. [16]) β΄ 25. 1 Θσ. β΄ 18.

17 οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν.

17 Λέγω τοῦτο ὄχι διότι ἐνδιαφέρομαι διὰ τὸ δῶρον, ἀλλ' ἐνδιαφέρομαι καὶ ζητῶ τὴν πνευματικὴν ὠφέλειαν, ποὺ διὰ λογαριασμὸν ἰδικόν σας θὰ προέλθῃ ἀπὸ τὴν ἀγαθοεργίαν αὐτήν.

18 ἀπέχω δὲ πάντα καὶ περισσεύω· πεπλήρωμαι δεξάμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν, ὀσμὴν εὐωδίας, θυσίαν δεκτήν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ.

18 Ἔχω δὲ τώρα ἐγὼ ὅλα μὲ τὸ παραπάνω καὶ μοῦ περισσεύουν. Εἶμαι γεμᾶτος καὶ τὰ ἔχω ὅλα ὑπεράφθονα, ἀφοῦ ἐδέχθην ἀπὸ τὸν Ἐπαφρόδιτον αὐτὰ ποὺ ἐστάλησαν ἀπὸ σᾶς, τὰ ὁποῖα εἶναι μυρωδιὰ ποὺ μοσχομυρίζει, θυσία ποὺ δέχεται καὶ εὐχαριστεῖται εἰς αὐτὴν ὁ Θεός.

19 ὁ δὲ Θεός μου πληρώσει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν κατὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ ἐν δόξῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

19 Ὁ δὲ Θεός μου εἰς ἀνταμοιβήν σας θὰ πληρώσῃ πᾶσαν ἀνάγκην σας σύμφωνα μὲ τὸν ἀνεξάντλητον πλοῦτον τῶν ἀγαθῶν ποὺ ἔχει, διὰ νὰ δοξάζεται καὶ ἐπαινῆται ἡ μεγαλόδωρος ἀγαθότης του. Καὶ θὰ πληρώσῃ πᾶσαν ἀνάγκην σας διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

20 Τῷ δὲ Θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

20 Εἰς τὸν Θεὸν δὲ καὶ Πατέρα μας ἂς εἶναι ἡ δόξα παντοτεινὴ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

21 Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί.

21 Χαιρετήσατε κάθε πιστόν, ὁ ὁποῖος ἡγιάσθη διὰ τῆς κοινωνίας καὶ σχέσεώς του μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Σᾶς χαιρετοῦν οἱ ἀδελφοί, ποὺ εἶναι μαζί μου.

22 ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας.

22 Σᾶς χαιρετοῦν ὅλοι οἱ πιστοὶ τῆς ἐδῶ Ἐκκλησίας, μάλιστα δὲ αὐτοὶ ποὺ ἀνήκουν εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς οἰκίας τοῦ Καίσαρος.

23 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

23 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἴθε νὰ εἶναι μὲ ὅλους σας. Ἀμήν.

---

[17]) 15. 19. α' 11. Ττ. γ' 14. 2 Κρ. θ' 6 - 10. ιβ' 14. [18]) 12. β' 25. Ἑβ. ιγ' 16. Ἐφ. ε' 2. Ῥμ. ιβ' 1. [19]) α' 3. Ἐφ. α' 7. 18. γ' 16. 2 Κρ. θ' 8. Ῥμ. θ' 23. [20]) Γλ. α' 5. [21]) Ῥμ. ις' 15. 21 - 23. [22]) α' 13. 2 Κρ. ιγ' 12. [23]) Γλ. ς' 18.

Η ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣΑΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Αἱ Κολασσαὶ ἦσαν ἀξιόλογος πόλις τῆς Φρυγίας, οὐχὶ μακρὰν τῆς Λαοδικείας καὶ Ἱεραπόλεως κείμεναι, ὡς συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ Κολασ. δ' 13, ὅπου μνημονεύονται καὶ αἱ τρεῖς αὗται πόλεις ὁμοῦ. Ἤδη ἔχει ταφῆ εἰς ἐρείπια καὶ μνημονεύεται χάρις εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ἥτις ἐστάλη εἰς τὴν ἐν αὐταῖς ἀκμάζουσαν τότε Ἐκκλησίαν.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος φαίνεται, ὅτι δὲν εἶχεν ἐπισκεφθῆ αὐτοπροσώπως τὰς Κολασσάς (πρβλ. κεφ. β' 1) καὶ δὲν εἶχεν ἱδρύσει αὐτὸς τὴν ἐν αὐταῖς Ἐκκλησίαν, ἀλλ' ὁ ἐκ τῆς πόλεως ταύτης καταγόμενος Ἐπαφρᾶς (πρβλ. κεφ. α' 7-9 καὶ δ' 12). Ἐν τούτοις ἐπέδειξε μέγα ἐνδιαφέρον περὶ αὐτῆς, ὅπως ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, τὴν ὁποίαν ἀπέστειλεν εἰς τοὺς ἐν Κολασσαῖς Χριστιανούς, διὰ νὰ προφυλάξῃ αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ψευδοδιδασκάλων, οἵτινες ἐζήτουν νὰ παρασύρουν αὐτοὺς εἰς εἶδός τι ἀγγελοθρησκείας καὶ εἰς ὑπερασκητικὰς ὑπερβολὰς ἀποχῆς ἀπὸ ὡρισμένων φαγητῶν καὶ διακρίσεως ἡμερῶν.

Πληροφορίας περὶ τούτων ἔλαβεν ὁ Ἀπόστολος ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἐπαφρᾶ, ὅστις ἦλθεν εἰς συνάντησιν τοῦ Ἀποστόλου, ὅτε οὗτος ἦτο φυλακισμένος εἰς τὴν Ῥώμην κατὰ τὴν πρώτην φυλάκισίν του. Συνεπῶς καὶ ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης περὶ τὸ 63 μ. Χ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Στίχ. 1-14. Ὁ Παῦλος εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν διὰ τὴν πίστιν τῶν Κολασσαέων καὶ προσεύχεται δι' αὐτούς.

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός,

Ἐγὼ ὁ Παῦλος, ὁ ὁποῖος εἶμαι Ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, διότι ὁ Θεὸς τὸ ἠθέλησε, καὶ ὁ Τιμόθεος ὁ πνευματικὸς ἀδελφός,

2 τοῖς ἐν Κολασσαῖς ἁγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2 γράφομεν τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν πρὸς τοὺς κατοικοῦντας εἰς Κολασσὰς Χριστιανοὺς καὶ στερεωμένους εἰς τὴν πίστιν ἀδελφοὺς ἐν Χριστῷ· εἴθε νὰ σᾶς δοθῇ χάρις καὶ εἰρήνη ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα μας καὶ ἀπὸ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν.

3 Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι,

3 Εὐχαριστοῦμεν τὸν Θεὸν καὶ πατέρα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ πάντοτε, ὅταν προσευχώμεθα διὰ σᾶς,

4 ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους,

4 διότι ἠκούσαμεν τὴν πίστιν σας, ποὺ σᾶς ἑνώνει μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τὴν ἀγαθοεργὸν ἀγάπην, ποὺ ἔχετε πρὸς ὅλους τοὺς πιστούς.

Α'. [1-2]) Ἐφ. α' 1. 2. 2 Κρ. α' 1. 2. [3-5]) 8. 9. 23. Ἐφ. α' 13. 15. 16. 1 Θσ. α' 2. 3. 1 Πτ. α' 3. 4. 1 Κρ. ιγ' 13.

5 διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου

5 Τὸν εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰ ἐλπιζόμενα ἀγαθά, ποὺ ἔχουν ἀποταμιευθῆ διὰ σᾶς εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ περὶ τῶν ὁποίων ἠκούσατε εἰς τὸ παρελθὸν διὰ τοῦ ἀψευδοῦς καὶ ἀλανθάστου λόγου τοῦ εὐαγγελίου, ποὺ σᾶς ἐκηρύχθη.

6 τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, καὶ ἔστι καρποφορούμενον καὶ αὐξανόμενον καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ,

6 Καὶ ἀπὸ τότε τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο δὲν ἔπαυσε νὰ εἶναι παρὸν εἰς σᾶς, ὅπως εἶναι παρὸν καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ καρποφορῇ καὶ νὰ διαδίδεται, ὅπως καρποφορεῖ καὶ μεταξύ σας ἀπὸ τὴν ἡμέραν, ποὺ ἠκούσατε καὶ ἐλάβατε πλήρη γνῶσιν τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας, ποὺ μᾶς ἐχάρισεν ὁ Θεός, καὶ ἡ ὁποία εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου ἀληθής.

7 καθὼς καὶ ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστι πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ Χριστοῦ,

7 Ἔτσι δέ, ἐλεύθερον ἀπὸ κάθε πλάνην, σᾶς ἐκηρύχθη τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἐμάθατε τοῦτο ἀπὸ τὸν Ἐπαφρᾶν, τὸν ἀγαπητὸν σύνδουλόν μας, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀληθὴς καὶ ἀφωσιωμένος τοῦ Χριστοῦ ὑπηρέτης διὰ τὴν ἰδικήν σας ὠφέλειαν καὶ σωτηρίαν.

8 ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν Πνεύματι.

8 Αὐτὸς καὶ μᾶς ἐφανέρωσε τὴν ἀγάπην σας, ποὺ ὡς καρπὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἔχετε δι' ἡμᾶς.

9 Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν, οὐ παυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ,

9 Ἐπειδὴ δὲ ἐλάβαμεν τὰς εἰδήσεις αὐτάς, δι' αὐτὸ καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ποὺ τὰς ἠκούσαμεν, δὲν παύομεν νὰ προσευχώμεθα διὰ σᾶς καὶ νὰ ζητῶμεν ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ σᾶς δώσῃ πλήρη καὶ τελείαν γνῶσιν τοῦ θελήματός του μὲ κάθε πνευματικὴν σοφίαν καὶ σύνεσιν.

10 περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρέσκειαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ αὐξανόμενοι εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ,

10 Ἔτσι δὲ νὰ φωτισθῆτε καὶ νὰ ὁδηγηθῆτε διὰ νὰ πολιτευθῆτε, καθὼς πρέπει καὶ ἀξίζει εἰς τὸν Κύριον, ὥστε νὰ ἀρέσκετε εἰς κάθε τι εἰς αὐτὸν μὲ τὸ νὰ παράγουν αἱ ψυχαί σας ὡς πνευματικὸν καρπὸν κάθε καλὸν ἔργον καὶ νὰ προάγεσθε εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ.

11 ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν, μετὰ χαρᾶς

11 Ἐνισχυόμενοι δὲ μὲ πᾶσαν δύναμιν, ποὺ θὰ σᾶς τὴν παρέχῃ ἡ κραταιὰ καὶ ἔνδοξος μεγαλειότης του, νὰ δεικνύετε κάθε ὑπομονὴν εἰς τοὺς διωγμοὺς καὶ κάθε μεγαλοκαρδίαν εἰς τὰς ἀδικίας καὶ τοὺς πειρασμούς, ὥστε μὲ χαρὰν

12 εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί,

12 νὰ εὐχαριστῆτε τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔκαμεν ἱκανοὺς καὶ μᾶς ἠξίωσε νὰ λάβωμεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ φωτὸς τὸ μερίδιον, ποὺ σὰν λαχεῖον ἐκληρώθη καὶ ἐδόθη δωρεὰν εἰς τοὺς Χριστιανούς.

13 ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς

13 Ναί· νὰ εὐχαριστῆτε τὸν Θεόν, ποὺ μᾶς ἐγλύτωσεν ἀπὸ τὴν

[6]) 10. 23. 1 Τμ. γ΄ 16. 2 Κρ. β΄ 14. ς΄ 1. Ῥμ. ι΄ 18. Ἰν. ιε΄ 16. Μτ. ιγ΄ 31. 32. [7-8]) 4. β΄ 1. 5. δ΄ 7. 12. Φλμ. 23. 1 Κρ. α΄ 11. δ΄ 2. [9-10]) 3. 4. 6. Ἐφ. α΄ 16. 17. δ΄ 1. 1 Θσ. δ΄ 1. Φλ. α΄ 9. 27. [11]) Ἐφ. α΄ 19. γ΄ 16. δ΄ 2. ς΄ 10. 2 Κρ. α΄ 4. ς΄ 4. 6. (Μτ. ε΄ 11. 12). [12-14]) β΄ 15. Ἐφ. α΄ 6. 7. 11. 18. β΄ 2. 19. ς΄ 12. 1 Τμ. ς΄ 16. Ἑβ. ιβ΄ 22. 23. 1 Ἰν. α΄ 7. 2 Κρ. γ΄ 6. ια΄ 14. Πρ. κς΄ 18.

ἐξουσίας τοῦ σκότους καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ,

ἐξουσίαν τοῦ σκότους καὶ μᾶς μετέφερεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ ἀγαπημένου του Υἱοῦ.

14 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν·

14 Διὰ τῆς σχέσεώς μας δὲ μὲ τὸν Υἱὸν τοῦτον ἔχομεν κτῆμα μας τὴν ἀπελευθέρωσιν, τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν μας.

Στίχ. 15-20. Ἡ ἀσύγκριτος ὑπεροχὴ καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Χριστοῦ.

15 ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως,

15 Αὐτὸς ὁ Υἱὸς εἶναι εἰκὼν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν βλέπεται μὲ τοὺς σωματικοὺς ὀφθαλμούς. Εἶναι ἀκόμη πρωτότοκος, ποὺ δὲν ἐκτίσθη, ἀλλ' ἐγεννήθη ἀπὸ αὐτὴν τὴν οὐσίαν τοῦ Πατρὸς προτοῦ νὰ δημιουργηθοῦν ὅλα τὰ κτίσματα.

16 ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα, τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται·

16 Ναί· ἐγεννήθη προτοῦ νὰ δημιουργηθῇ ὁ κόσμος. Διότι δι' αὐτοῦ ἐκτίσθησαν ὅλα, ὅσα δηλαδὴ ὑπάρχουν εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ ὅσα εἶναι ἐπὶ τῆς γῆς· ἐκεῖνα, ποὺ βλέπονται μὲ τὰ μάτια τοῦ σώματος, καὶ ἐκεῖνα, ποὺ δὲν βλέπονται καὶ εἶναι ἀόρατα· εἴτε τὰ ἀόρατα αὐτὰ εἶναι οἱ θρόνοι, εἴτε εἶναι αἱ κυριότητες, εἴτε εἶναι αἱ ἀρχαί, εἴτε εἶναι αἱ ἐξουσίαι, ὅλα ἐν γένει τὰ οὐράνια τάγματα τῶν ἀγγέλων δι' αὐτοῦ καὶ δι' αὐτὸν ἔχουν κτισθῆ· ἀπὸ αὐτὸν ἔλαβαν τὴν ὕπαρξιν καὶ δι' αὐτοῦ θὰ τελειοποιηθοῦν.

17 καὶ αὐτός ἐστι πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκε,

17 Καὶ αὐτὸς ὑπάρχει προτήτερα ἀπὸ ὅλα, καὶ ὅλα ἀπὸ αὐτὸν συγκρατοῦνται καὶ διατηροῦνται εἰς τὴν ὕπαρξιν καὶ κυβερνῶνται.

18 καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς ἐκκλησίας· ὅς ἐστιν ἀρχή, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων,

18 Καὶ αὐτός, ἀπὸ τὸν ὁποῖον τὰ πάντα συγκρατοῦνται, εἶναι ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, δηλαδὴ τῆς Ἐκκλησίας· ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁ ἱδρυτὴς αὐτῆς, ὁ πρῶτος ποὺ ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν, διὰ νὰ γίνῃ αὐτὸς καὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν του πρωτεύων εἰς ὅλα· πρῶτος δηλαδὴ καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν τῇ ἀναστάσει.

19 ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησε πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι

19 Τοῦ πρέπει δὲ νὰ πρωτεύῃ εἰς ὅλα, διότι μέσα εἰς αὐτὸν εὐηρεστήθη νὰ κατοικήσῃ σὰν εἰς ναὸν ὁλόκληρος ἡ θεία φύσις.

20 καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

20 Καὶ δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς εὐηρεστήθη νὰ συνδιαλλάξῃ καὶ νὰ συμφιλιώσῃ ὅλα πρὸς τὸν ἑαυτόν του. Καὶ εἰρήνευσε μὲ τὸ αἷμα καὶ τὴν θυσίαν τοῦ σταυρικοῦ του θανάτου εἴτε τοὺς ἐπὶ γῆς ἀνθρώπους μὲ τὸν Θεὸν καὶ μεταξύ τους, εἴτε τοὺς ἐν οὐρανοῖς ἀγγέλους, τοὺς ὁποίους ἐσυμφιλίωσε μὲ ὅλους μας.

[15-16]) 17. 20. β΄ 10. 18. Ἐφ. α΄ 21. Ἑβ. α΄ 2. 3. Φλ. β΄ 6. 2 Κρ. δ΄ 4. Ἰν. α΄ 1 - 3. 10. 18. Ἀπ. α΄ 17. γ΄ 14. δ΄ 6 - 10. — Ἡσ. ς΄ 1 - 3. Ἰζ. α΄ 5 - 24. ια΄ 22. Σρ. μθ΄ 8. [17]) 15. Ἑβ. α΄ 3. 2 Πτ. γ΄ 5. [18]) 24. β΄ 19. Ἐφ. α΄ 22. Ἀπ. α΄ 5. 1 Κρ. ιε΄ 20. Πρ. κς΄ 23. [19-20]) β΄ 9. Ἐφ. α΄ 10. 23. β΄ 16. 2 Κρ. ε΄ 19. Ἰν. α΄ 14. 16. 29.

Στίχ. 21-29. Ἡ θεία βουλὴ τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ οἱ Κολασσαεῖς.

21 καὶ ὑμᾶς ποτε ὄντας ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς,

21 Εἰρήνευσε δὲ καὶ σᾶς, ποὺ ἄλλοτε ἦσθε ἀποξενωμένοι ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἐχθροὶ αὐτοῦ μὲ τὴν προαίρεσίν σας καὶ τὸ ἐσωτερικόν σας καὶ μὲ τὰ ἔργα τὰ πονηρά, ποὺ ἐκάνατε.

22 νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου, παραστῆσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτοῦ,

22 Τώρα δὲ σᾶς ἐσυμφιλίωσε διὰ τοῦ σώματος, ποὺ ἦτο σὰρξ ἀνθρωπίνη ἰδική του. Σᾶς ἐσυμφιλίωσε μὲ τὸν θάνατόν του, διὰ νὰ σᾶς παραστήσῃ ἐνώπιόν του ἁγίους καὶ ἀμέμπτους καὶ ἀπηλλαγμένους ἀπὸ κάθε κατηγορίαν.

23 εἴ γε ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ τῇ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος.

23 Ἀσφαλῶς δὲ θὰ σᾶς παραστήσῃ ἁγίους καὶ ἀμέμπτους, ἐὰν βεβαίως καὶ σεῖς ἐξακολουθῆτε νὰ ἐμμένετε θεμελιωμένοι εἰς τὴν πίστιν καὶ στερεοί, χωρὶς νὰ μετακινῆσθε καὶ ἀπομακρύνεσθε ἀπὸ τὴν ἐλπίδα, ποὺ μᾶς ὑπόσχεται τὸ εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον ἠκούσατε καὶ τὸ ὁποῖον ἐκηρύχθη εἰς ὅλην τὴν κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανὸν οἰκουμένην, καὶ τοῦ ὁποίου εὐαγγελίου ἔγινα ἐγὼ ὁ Παῦλος διάκονος.

24 Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασί μου ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὅ ἐστιν ἡ ἐκκλησία,

24 Καὶ ἡ δρᾶσις μου ὡς Ἀποστόλου ἠμποδίσθη πρὸς τὸ παρόν, διότι εἶμαι φυλακισμένος. Ἀλλὰ τώρα παρὰ τὴν φυλάκισίν μου αὐτὴν χαίρω διὰ τὰ παθήματα, ποὺ ὑποφέρω διὰ τὴν σωτηρίαν σας. Καὶ μὲ τὰ παθήματά μου αὐτὰ ἀναπληρώνω τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ καὶ πάσχω ἐγὼ εἰς τὸ σῶμα μου τὰ ὅσα δὲν ἐπρόφθασε νὰ πάθῃ ὁ Χριστός. Καὶ τὰ ὑποφέρω ὑπὲρ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ Ἐκκλησία.

25 ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς, πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ,

25 Τῆς Ἐκκλησίας δὲ αὐτῆς ἔγινα ἐγὼ διάκονος καὶ τὴν ὑπηρετῶ μὲ τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα τοῦ οἰκονόμου τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον μοῦ ἐδόθη πρὸς ὠφέλειάν σας. Μοῦ ἐδόθη τὸ ἀξίωμα αὐτό, διὰ νὰ κηρύξω πλήρως καὶ εἰς τὴν ἐντέλειαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

26 τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν, νυνὶ δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ,

26 Καὶ ὅταν λέγω τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐννοῶ τὸ εὐαγγέλιον, ποὺ διακηρύττει τὴν σωτήριον βουλὴν τοῦ Θεοῦ τοῦ νὰ σωθοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι διὰ τοῦ Χριστοῦ. Καὶ τὸ σωτήριον αὐτὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ ἦτο κρυμμένον ἀπ' ἀρχῆς τοῦ χρόνου, καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας καὶ τὰς γενεάς, ἐφανερώθη δὲ τώρα μὲ τὸ κήρυγμα εἰς τοὺς ἁγίους αὐτοῦ, τοὺς Χριστιανούς.

27 οἷς ἠθέλησεν ὁ Θεὸς γνωρίσαι τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅς ἐστι Χρι-

27 Εἰς αὐτοὺς ἠθέλησεν ὁ Θεὸς νὰ γνωστοποιήσῃ, πόσον μεγάλος εἶναι ὁ ἔνδοξος πλοῦτος τῶν χαρίτων καὶ δωρεῶν τοῦ Θεοῦ, ποὺ φανερώνεται καὶ ἐκχύνεται διὰ τοῦ μυστηρίου αὐτοῦ τῆς σωτηρίας. Καὶ τοῦ μυστηρίου αὐτοῦ ἡ δόξα φαίνεται

[21-22]) β´ 14. Ἐφ. α´ 4. β´ 12. δ´ 18. ε´ 27. Ῥμ. ε´ 10. [23]) 5 - 7. 25. 29. Ἐφ. γ´ 1. 2. 7. 18. 1 Κρ. ιε´ 58. [24]) 18. Ἐφ. γ´ 13. Φλ. α´ 18. β´ 17. 30. 2 Κρ. α´ 5 - 7. ζ´ 4. θ´ 12. [25-26]) 23. β´ 2. Ἐφ. γ´ 2. 3. 5 - 10. Ῥμ. ιε´ 19. [27]) Ἐφ. α´ 18. 1 Τμ. α´ 1.

στὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπὶς τῆς δόξης·

πολὺ περισσότερον ἐν τῇ σωτηρίᾳ τῶν ἐθνικῶν. Μᾶς ἀπεκαλύφθη δηλαδὴ τώρα ἡ ἄγνωστος πρότερον ἀλήθεια, ὅτι ὁ Χριστός, τὸν ὁποῖον οἱ Ἰουδαῖοι ἐφαντάζοντο ὡς ἀποκλειστικῶς ἰδικόν των, εἶναι μεταξύ σας καὶ ἰδικός σας σωτὴρ καὶ λυτρωτής, διὰ τοῦ ὁποίου ἐλπίζομεν νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν αἰωνίαν δόξαν.

28 ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν νουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·

28 Τὸν Χριστὸν δὲ αὐτὸν κηρύττομεν ἡμεῖς οἱ Ἀπόστολοι συμβουλεύοντες κάθε ἄνθρωπον καὶ διδάσκοντες κάθε ἄνθρωπον μὲ πᾶσαν σοφίαν καὶ σύνεσιν, διὰ νὰ παρουσιάσωμεν κάθε ἄνθρωπον τέλειον, ὅπως τὸν κάνει ἡ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἕνωσις.

29 εἰς ὃ καὶ κοπιῶ ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.

29 Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ αὐτὸν κοπιάζω καὶ ὑποβάλλομαι εἰς ἀγῶνας καὶ θυσίας σύμφωνα μὲ τὴν ἐνέργειαν, ποὺ μὲ δύναμιν καὶ ἀποτελεσματικότητα ἐνεργεῖ δι' ἐμοῦ ὁ Χριστός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β´.

Στίχ. 1-23. Ὁ Παῦλος ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῶν Κολασσαέων ἔναντι τῶν ψευδοδιδασκάλων.

Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω περὶ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ ὅσοι οὐχ ἑωράκασι τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί,

Σᾶς εἶπα κοπιάζω καὶ ἀγωνίζομαι. Διότι θέλω νὰ γνωρίζετε, πόσον μεγάλον ἀγῶνα, ποίας προσευχὰς καὶ ποίας φροντίδας ἔχω διὰ σᾶς καὶ δι' ἐκείνους, ποὺ μένουν εἰς τὴν Λαοδίκειαν καὶ δι' ὅσους δὲν ἔχουν ἴδει τὸ πρόσωπόν μου καὶ δὲν μὲ ἐγνώρισαν σωματικῶς,

2 ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, συμβιβασθέντων ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς πάντα πλοῦτον τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς καὶ τοῦ Χριστοῦ,

2 διὰ νὰ ἐνισχυθοῦν αἱ καρδίαι των, ποὺ κλονίζονται τώρα ἀπὸ τοὺς ψευδοδιδασκάλους. Καὶ ἡ ἐνίσχυσις αὐτὴ θὰ συντελεσθῇ μὲ τὴν ἕνωσιν τῶν Χριστιανῶν τούτων διὰ τῆς ἀγάπης, ὥστε ἑνωμένοι ὅλοι εἰς ἕνα σῶμα νὰ μὴ κλονίζωνται ἀπὸ τὰς ψευδοδιδασκαλίας. Καὶ ἔτσι νὰ πληροφορηθοῦν πλούσια διὰ τῆς ἐσωτερικῆς βεβαιότητος, τὴν ὁποίαν δίδει ἡ σύνεσις καὶ βαθεῖα γνῶσις τῆς ἀληθείας, ὥστε διὰ τῆς συνέσεως ταύτης νὰ γνωρίσουν τελείως τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ τοῦ Χριστοῦ.

3 ἐν ᾧ εἰσι πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι.

3 Νὰ γνωρίσουν δηλαδὴ τὸ ἄγνωστον προτήτερα καὶ φανερωθὲν τώρα μέσον τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου διὰ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπάρχουν ὅλοι οἱ θησαυροὶ τῆς σωτηριώδους σοφίας καὶ τῆς γνώσεως κρυμμένοι, καὶ μόνος αὐτὸς φανερώνει τούτους εἰς τοὺς ἐπιδεκτικοὺς καὶ ἀξίους.

[28]) γ´ 16. Ἐφ. δ´ 13. [29]) Ἐφ. γ´ 7. 20. 1 Τμ. δ´ 10. 1 Κρ. ιε´ 10.

Β´. [1]) δ´ 7. 8. 13. 15. 16. Ἀπ. γ´ 14. Φλ. α´ 12. 1 Κρ. ια´ 3. [2]) α´ 26. Ἐφ. γ´ 4. 1 Θσ. α´ 5. [3]) Ἡσ. με´ 3. Βρ. γ´ 12 - 15. Σρ. α´ 25. Κλ. α´ 27. Φλ. γ´ 8. 1 Κρ. α´ 24. 30. Ῥμ. ια´ 33.

4 Τοῦτο δὲ λέγω ἵνα μή τις
ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πι-
θανολογίᾳ·

4 Λέγω δὲ τοῦτο διὰ νὰ μὴ σᾶς ἐξαπατᾷ κανεὶς μὲ λόγους, ποὺ
φαίνονται πιθανοί, καὶ μὲ τοὺς ὁποίους ζητεῖ νὰ σᾶς πείσῃ, ὅτι
καὶ μακρὰν τοῦ Χριστοῦ ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ εὕρῃ σοφίαν.

5 εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπει-
μι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑ-
μῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων
ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ τὸ στε-
ρέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πί-
στεως ὑμῶν.

5 Ἀλλ' ὅμως σᾶς ξεύρω καλὰ καὶ ἔχω πεποίθησιν, ὅτι δὲν θὰ
ἐξαπατηθῆτε. Διότι ἂν καὶ ἀπουσιάζω σωματικῶς, ἀλλὰ μὲ τὸ
πνεῦμα μου εἶμαι μαζί σας καὶ χαίρω, ποὺ βλέπω τὴν εὐταξίαν
σας καὶ τὴν σταθερότητα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεώς σας.

6 Ὡς οὖν παρελάβετε
τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν
Κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖ-
τε,

6 Ὅπως λοιπὸν παρελάβετε ἀπὸ τὸν Ἐπαφρᾶν καὶ ἐδιδά-
χθητε ἀπὸ αὐτόν, ὅτι ὁ ἀληθὴς Χριστὸς εἶναι ὁ Ἰησοῦς ὁ Κύ-
ριος, ἀκριβῶς ἔτσι ἐξακολουθεῖτε νὰ πολιτεύεσθε.

7 ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικο-
δομούμενοι ἐν αὐτῷ καὶ βε-
βαιούμενοι ἐν τῇ πίστει κα-
θὼς ἐδιδάχθητε, περισ-
σεύοντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαρι-
στίᾳ.

7 Ἐξακολουθεῖτε νὰ μένετε ριζωμένοι στερεὰ καὶ νὰ οἰκοδο-
μῆσθε ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ ἀποκτᾶτε μεγαλυτέραν βεβαιό-
τητα περὶ τῆς πίστεως, καθὼς ἀκριβῶς ἐδιδάχθητε, προοδεύον-
τες περισσότερον εἰς τὴν πίστιν καὶ εὐχαριστοῦντες τὸν Θεόν,
διότι σᾶς ἐχάρισε τὸν φωτισμόν της.

8 Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔ-
σται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς
φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπά-
της, κατὰ τὴν παράδοσιν
τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ
στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ
κατὰ Χριστόν·

8 Προσέχετε μήπως σᾶς ἐξαπατήσῃ κανεὶς μὲ τὴν ψευδοφιλο-
σοφίαν καὶ τὴν ἀδειανὴν ἀπὸ ὠφέλιμον περιεχόμενον ἀπάτην,
ποὺ στηρίζεται ὄχι εἰς θείαν ἀποκάλυψιν, ἀλλ' εἰς τὴν παράδο-
σιν τῶν ἀνθρώπων καὶ εἶναι φτιασμένη σύμφωνα μὲ τὴν στοι-
χειώδη καὶ παιδαριώδη θρησκευτικὴν διδασκαλίαν τοῦ πλανω-
μένου κόσμου καὶ ὄχι σύμφωνα πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ
Χριστοῦ.

9 ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν
τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος
σωματικῶς,

9 Μείνατε στερεοὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ, διότι ἐν
αὐτῷ κατοικεῖ ὁλόκληρος ἡ θεότης ὄχι ἀσωμάτως, ὅπως πρὸ
τῆς ἐνανθρωπήσεως, ἀλλὰ μέσα εἰς τὸ σῶμα καὶ τὴν ἀνθρωπί-
νην φύσιν, ποὺ διὰ τῆς σαρκώσεώς του προσέλαβε.

10 καὶ ἐστὲ ἐν αὐτῷ πεπλη-
ρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ
πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας,

10 Καὶ διὰ τῆς ἑνώσεώς σας μὲ αὐτὸν εἶσθε καὶ σεῖς γεμᾶτοι ἀ-
πὸ τὰς χάριτας αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ κεφαλὴ καὶ ἡ αἰτία κάθε
ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων.

11 ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε
περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ ἐν
τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος
τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκός,
ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ,

11 Διὰ τῆς κοινωνίας σας μὲ αὐτὸν ἐπεριτμηθήκατε καὶ μὲ πε-
ριτομὴν πνευματικήν, ποὺ δὲν γίνεται ἀπὸ χέρι ἀνθρώπινον, ὅ-
πως ἡ ἰουδαϊκὴ περιτομή, ἀλλ' ἐνεργεῖται ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦ-
μα. Συνίσταται δὲ ἡ περιτομὴ αὐτὴ εἰς τὸ γδύσιμον καὶ τὴν ἀ-
ποβολὴν τοῦ σώματος, ποὺ ἐδούλευσεν εἰς τὰς ἁμαρτίας τῆς
σαρκός. Καὶ τὸ γδύσιμον αὐτό, ποὺ ἔγινεν ὄχι διὰ τῆς κατακό-
ψεως τοῦ σώματος, εἶναι ἡ περιτομή, ποὺ ἐλάβετε ἀπὸ τὸν
Χριστόν,

12 συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ
βαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνη-
γέρθητε διὰ τῆς πίστεως

12 ὅταν ἐθαφθήκατε μαζί του εἰς τὸ βάπτισμα. Καὶ δὲν ἐθαφθή-
κατε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀνεστηθήκατε μυστηριακῶς διὰ τοῦ βα-
πτίσματος μαζὶ μὲ τὸν Χριστόν. Καὶ ὅλα αὐτὰ ἔγιναν διὰ τῆς

[4]) 8. 18. Ἐφ. ε' 6. 1 Κρ. β' 4. Ῥμ. ις' 17. 18. [5]) 1 Κρ. ε' 3. ιδ' 40. 1 Πτ. ε' 9. Πρ. ις' 5. [6]) α' 7. Ἐφ. δ' 20. 1 Θσ. δ' 1. Ἰδ. 3. [7]) α' 23. 1 Θσ. ε' 18. [8]) 4. 18. 20 - 22. Γλ. δ' 3. 9. Μρ. ζ' 3 - 8. [9]) 17. α' 15. 19. [10]) Ἐφ. α' 21. 23. [11-12]) 20. γ' 1. 3. 5. Ἐφ. α' 19. β' 3. 6. Ῥμ. β' 28. 29. ς' 4. 6. Πρ. ζ' 51.

τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ τοῦ
ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ τῶν
νεκρῶν.

πίστεως εἰς τὴν ἐνέργειαν καὶ δύναμιν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἀνέ-
στησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Ἐπιστεύσατε δηλαδή, ὅτι ὁ Θεὸς μὲ
τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν καὶ δύναμιν θὰ ἀναστήσῃ καὶ σᾶς ἐκ νε-
κρῶν.

13 καὶ ὑμᾶς, νεκροὺς ὄντας
ἐν τοῖς παραπτώμασι καὶ
τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς
ὑμῶν, συνεζωοποίησεν ὑ-
μᾶς σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος
ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώμα-
τα,

13 Πράγματι δὲ καὶ σᾶς, ποὺ ἦσθε νεκροὶ ἕνεκα τῶν ἁμαρτη-
μάτων καὶ τῆς σαρκικῆς ἀκροβυστίας, τὴν ὁποίαν εἴχατε ὡς ἀ-
ποξενωμένοι ἀπὸ τὸν Θεόν, σᾶς ἐζωοποίησε μαζὶ μὲ τὸν Χρι-
στόν. Καὶ ἔτσι καὶ εἰς σᾶς τοὺς ἐθνικοὺς καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς
Ἰουδαίους μᾶς ἐχάρισεν ὅλα τὰ παραπτώματα.

14 ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν
χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν
ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ
αὐτὸ ἦρεν ἐκ τοῦ μέσου
προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυ-
ρῷ·

14 Καὶ ἔσβησεν ὁλοτελῶς τὸ εἰς βάρος μας χρεωστικὸν γραμ-
μάτιον, ποὺ εἶχε γίνει ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου,
τὰς ὁποίας ἦτο ἀδύνατον νὰ τὰς τηρήσωμεν καὶ δι' αὐτὸ ἐγίνα-
μεν ἔνοχοι καὶ χρεωφειλέται εἰς τὴν θείαν δικαιοσύνην. Ἦτο
λοιπὸν ἐναντίον μας τὸ γραμμάτιον τοῦτο, καὶ αὐτὸ ὁ Κύριος
τὸ ἐσήκωσεν ἀπὸ τὸ μέσον καὶ τὸ ἐκάρφωσεν εἰς τὸν σταυρόν,
ὅπου μὲ τὸ αἷμα του τὸ ἔσβησεν.

15 ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρ-
χὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδει-
γμάτισεν ἐν παρρησίᾳ,
θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐ-
τῷ.

15 Ἐκεῖ εἰς τὸν σταυρὸν ἔγδυσε τὰς πονηρὰς ἀρχὰς καὶ ἐξου-
σίας καὶ τὰς διεπόμπευσε καὶ κατεντρόπιασεν αὐτὰς φανερὰ
ἐμπρὸς εἰς ὅλον τὸν πνευματικὸν κόσμον καὶ ἔσυρε τοὺς δαί-
μονας νικημένους ἐν θριαμβευτικῇ πομπῇ. Καὶ ἐπέτυχε τοῦτο
δι' αὐτοῦ, ἤτοι τοῦ σταυροῦ, ὁ ὁποῖος ἔγινε διὰ τὸν Χριστὸν
θριαμβευτικὸν ἅρμα νικητοῦ.

16 Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρι-
νέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει ἢ
ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νουμηνίας
ἢ σαββάτων,

16 Ἀφοῦ δὲ αἱ διατάξεις τοῦ νόμου κατηργήθησαν, ἂς μὴ
σᾶς κρίνῃ λοιπὸν κανεὶς διὰ φαγητὸν ἢ ποτὸν ἢ σχετικῶς μὲ
ἑορτὴν ἢ πρωτομηνίαν ἢ ἄλλην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος,

17 ἅ ἐστι σκιὰ τῶν μελλόν-
των, τὸ δὲ σῶμα Χριστοῦ.

17 τὰ ὁποῖα εἶναι μία ἁπλῆ σκιὰ τῶν μελλόντων πραγμάτων
τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὸ σῶμα δέ, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν πραγμα-
τικότητα καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐρρίπτετο ἡ σκιὰ αὐτή, εἶναι τοῦ
Χριστοῦ.

18 μηδεὶς ὑμᾶς καταβρα-
βευέτω θέλων ἐν ταπεινο-
φροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ τῶν
ἀγγέλων, ἃ μὴ ἑώρακεν ἐμ-
βατεύων, εἰκῇ φυσιούμενος
ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς σαρκὸς
αὐτοῦ,

18 Κανεὶς ἂς μὴ σᾶς ἀποστερῇ τὸ βραβεῖον σας, ἐπιδεικνύων
καὶ ἐπιτηδευόμενος ψευδοταπεινοφροσύνην. Ἐπειδὴ δηλαδὴ
θεωρεῖ τάχα τὸν ἑαυτόν του πολὺ μικρὸν καὶ ἀνάξιον νὰ λα-
τρεύσῃ κατ' εὐθεῖαν τὸν Θεόν, ἐπιδίδεται εἰς θρησκείαν τῶν ἀγ-
γέλων. Κανεὶς ἂς μὴ σᾶς ἐξαπατᾷ μὲ τὰς ἰδέας τῆς φαντασίας
του, ὅτι εἰς τὴν ἀγγελοθρησκείαν αὐτὴν εἰσχωρεῖ δῆθεν καὶ ἐμ-
βαθύνει εἰς πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχει ἴδει. Αὐτὸς χωρὶς πρα-
γματικὴν βάσιν φουσκώνει καὶ ὑπερηφανεύεται παραπλανώμε-
νος ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς τοῦ σαρκικοῦ νοῦ του.

19 καὶ οὐ κρατῶν τὴν κε-
φαλήν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα
διὰ τῶν ἁφῶν καὶ συνδέ-
σμων ἐπιχορηγούμενον καὶ

19 Καὶ δὲν κρατεῖ οὗτος στερεὰ τὴν κεφαλήν, ἤτοι τὸν Χρι-
στόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀμέσως καὶ χωρὶς νὰ παρεμβάλλωνται οἱ
ἄγγελοι, ὁλόκληρον τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας τὰ
μέλη συνδέονται μεταξύ των καὶ ἐξαρτῶνται τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλ-

[13]) γ' 13. Ἐφ. β' 1. 5. 11. 12. 2 Κρ. ε' 19. [14]) 20. Ἐφ. β' 14. 15. Γλ. γ' 13. Ῥμ. ζ' 6. ι' 4. [15]) Γν. γ' 15. Ἡσ. νγ' 12. Ἑβ. β' 14. Ἐφ. δ' 8. ς' 12. 2 Κρ. β' 14. Ἰν. ιβ' 31. ις' 11. Μτ. ιβ' 29. [16-17]) Λκ. ζ' 21 κτλ. ι' 9. κγ' 2. Ὠσ. β' 11. Κλ. β' 20 - 23. Ἑβ. η' 5. ι' 1. Γλ. δ' 10. Ῥμ. ιδ' 1 - 12. 17 - 21. [18-19]) 4. 8. 23. 2 Θσ. β' 3. 2 Ἰν. 8. Ἐφ. δ' 15. 16. 1 Κρ. θ' 24. 27.

συμβιβαζόμενον αὔξει τὴν αὔξησιν τοῦ Θεοῦ.

λο σὰν μὲ ἀρθρώσεις καὶ μυῶνας, διατρέφεται καὶ εἰρηνεύεται καὶ ἑνώνεται ἁρμονικὰ καὶ αὐξάνει τὴν αὔξησιν, τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ ὁ Θεός.

20 Εἰ οὖν ἀπεθάνετε σὺν τῷ Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε,

20 Ἐὰν λοιπὸν ἀπεθάνατε μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸν καὶ ἠλευθερώθητε ἀπὸ τὴν στοιχειώδη καὶ πλανεμένην θρησκευτικὴν διδασκαλίαν τοῦ κόσμου, διατί, σὰν νὰ ζῆτε ἀκόμη μὲ ἰδανικὰ καὶ ἐνδιαφέροντα κοσμικά, ὑποβάλλετε τὸν ἑαυτόν σας εἰς δόγματα καὶ προστάγματα, ὁποῖα εἶναι αὐτὰ ποὺ σᾶς λέγουν οἱ ψευδοδιδάσκαλοι;

21 μὴ ἅψῃ μηδὲ γεύσῃ μηδὲ θίγῃς —

21 Σᾶς λέγουν δὲ αὐτοί· Μὴ πιάσῃς αὐτό, μὴ γευθῇς ἐκεῖνο, μηδὲ ἐγγίσῃς τοῦτο.

22 ἅ ἐστι πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει — κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων;

22 Ἀλλὰ αὐτά, ποὺ σᾶς ἀπαγορεύουν νὰ πιάνετε καὶ νὰ γεύεσθε, εἶναι ὅλα προωρισμένα διὰ νὰ φθείρωνται, ὅταν χρησιμοποιηθοῦν καὶ καταναλωθοῦν. Διατί λοιπὸν ὑποβάλλετε τὸν ἑαυτόν σας εἰς τέτοια δόγματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν γίνει σύμφωνα μὲ τὰ παραγγέλματα καὶ τὰς διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων;

23 ἅτινά ἐστι λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκίᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινι πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός.

23 Τὰ δόγματα αὐτὰ ἔχουν μὲν τὴν ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν τῆς σοφίας, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς θρησκείαν τῆς ἀρεσκείας καὶ θελήσεως καὶ ἐπινοήσεως τῶν αἱρετικῶν αὐτῶν καὶ εἰς ψευδοταπεινοφροσύνην καὶ εἰς περιφρόνησιν καὶ κακουχίαν τοῦ σώματος· πράγματι ὅμως δὲν φέρουν καμμίαν τιμήν, ἀλλὰ συντελοῦν πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν σαρκικῶν καὶ ἐγωϊστικῶν φρονημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Στίχ. 1-17. Πῶς πρέπει νὰ ζῇ ὁ Χριστιανὸς τὴν νέαν ζωήν.

Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος,

Ἐὰν λοιπὸν ἀνεστήθητε μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸν εἰς τὸ βάπτισμα, πρέπει νὰ ζητᾶτε τὰ ἄνω, δηλαδὴ τὰ ἐπουράνια, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐκεῖ, ὅπου ὑπάρχει ὁ Χριστός, καθήμενος εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ.

2 τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς.

2 Πρὸς τὰ ἄνω διευθύνατε καὶ προσηλώσατε τὰς σκέψεις σας· ὄχι πρὸς τὰ γήϊνα.

3 ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ·

3 Μὴ σᾶς ἑλκύουν τὰ γήϊνα, διότι ἀπεθάνατε μυστηριακῶς ἐν τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι μὲ τὰ παλαιὰ καὶ γήϊνα φρονήματά σας, καὶ σᾶς ἐδόθη ἀπὸ τὴν θείαν χάριν νέα ζωή, ἡ ὁποία εἶναι κρυμμένη μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸν ἐν τῷ Θεῷ καὶ δὲν ἐφανερώθη ἀκόμη ἡ δόξα της καὶ ἡ μακαριότης της.

4 ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ.

4 Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ὁ αἴτιος καὶ ὁ χορηγὸς τῆς πνευματικῆς ταύτης ζωῆς μας, τότε καὶ σεῖς μαζὶ μὲ αὐτὸν θὰ φανερωθῆτε δοξασμένοι.

5 Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς,

5 Νεκρώσατε λοιπὸν τὰ μέλη σας, ποὺ ἐπιθυμοῦν τὰς γήϊνας ἀπολαύσεις καὶ ἡδονάς. Νεκρώσατε τὴν πορνείαν, τὴν ἀ-

[20-22]) 8. 12. 16. 17. γ' 1. 3. 1 Τμ. δ' 3. Ττ. α' 14. Γλ. β' 19. 20. δ' 3. 9. ς' 8. 1 Κρ. ς' 12. 13. Ῥμ. ζ' 4. 6. Μτ. ιε' 9. [23]) 18. 1 Τμ. δ' 8. ε' 23. Ῥμ. ιγ' 14.

Γ'. [1-2]) β' 12. 20. Ἐφ. α' 20. Φλ. γ' 14. 20. Ῥμ. β' 7. Μτ. ς' 20. 33. [3-4]) β' 20. 2 Θσ. α' 7. 1 Ἰν. γ' 2. Φλ. γ' 21. Ῥμ. ς' 3. 5. η' 17 - 19. Ἰν. ια' 25. Μτ. κε' 31 - 34. [5-6]) β' 11. Ἐφ. δ' 19. ε' 3. 6. Ῥμ. ς' 16. 19. ζ' 5. η' 13. Μτ. γ' 7.

πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακήν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρία,

καθαρσίαν, κάθε πάθος καὶ ὑποδούλωσιν εἰς τὸ κακόν, κάθε κακὴν ἐπιθυμίαν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἡ ὁποία εἶναι λατρεία εἰς τὸ εἴδωλον τοῦ χρήματος.

6 δι' ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας,

6 Διὰ τὰ ἁμαρτήματα αὐτὰ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ εἰς αὐτούς, ποὺ συστηματικῶς καὶ μὲ ἐπιμονὴν ἀπειθοῦν.

7 ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζῆτε ἐν αὐτοῖς·

7 Εἰς τὰ ἁμαρτήματα αὐτὰ καὶ σεῖς ἐπεριπατήσατε καὶ ἐδουλεύσατε κάποτε, ὅταν ἐζῆτε μεταξὺ αὐτῶν τῶν ἀπειθῶν ἀνθρώπων.

8 νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν·

8 Τώρα ὅμως βγάλετε ἀπὸ ἐπάνω σας καὶ σεῖς, σὰν ἄλλο ἀκάθαρτον ἔνδυμα, ὅλα αὐτὰ τὰ κακά, τὴν ὀργήν, τὸν θυμόν, τὴν στρεβλότητα καὶ πονηρίαν, τὴν κακολογίαν, τὴν αἰσχρολογίαν ἀπὸ τὸ στόμα σας.

9 μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ

9 Μὴ ψεύδεσθε μεταξύ σας ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον, ἀφοῦ πλέον ἐγδυθήκατε τὸν παλαιὸν διεφθαρμένον ἄνθρωπον μαζὶ μὲ τὰς πράξεις του,

10 καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν,

10 καὶ ἀφοῦ ἐνδυθήκατε τὸν νέον ἄνθρωπον, ποὺ συνεχῶς ἀνανεοῦται καὶ γίνεται καινούργιος, ὥστε νὰ προοδεύῃ εἰς τὴν τελείαν γνῶσιν τοῦ Θεοῦ. Καὶ γίνεται καινούργιος μὲ τὸ νὰ λαμβάνῃ τὴν αὐτὴν μορφὴν πρὸς τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, ποὺ τὸν ἔκτισεν.

11 ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός.

11 Εἰς αὐτὸν δὲ τὸν νέον ἄνθρωπον δὲν ὑπάρχει διάκρισις Ἕλληνος καὶ Ἰουδαίου, περιτμημένου Ἰσραηλίτου καὶ ἀπεριτμήτου ἐθνικοῦ, βαρβάρου καὶ Σκύθου, δούλου καὶ ἐλευθέρου, ἀλλὰ καὶ ἐθνικότης καὶ καταγωγὴ καὶ ἀξίωμα καὶ τὰ πάντα, καθὼς καὶ εἰς πάντας τοὺς πιστοὺς εἶναι ὁ Χριστός.

12 Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι, σπλάγχνα οἰκτιρμοῦ, χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πρᾳότητα, μακροθυμίαν,

12 Ἐνδυθῆτε λοιπὸν σὰν ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶσθε συγχρόνως καὶ ἁγιασμένοι καὶ ἀγαπημένοι ἀπὸ τὸν Θεόν, καρδίαν πονετικὴν καὶ συμπαθῆ, διάθεσιν ἀγαθὴν εἰς τὸ νὰ εὐεργετῆτε, ταπεινοφροσύνην, πρᾳότητα, μακροθυμίαν.

13 ἀνεχόμενοι ἀλλήλων καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς ἐάν τις πρός τινα ἔχῃ μομφήν· καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτω καὶ ὑμεῖς·

13 Νὰ ἀνέχεσθε ὁ ἕνας τὰς ἀδυναμίας τοῦ ἄλλου καὶ νὰ χαρίζεσθε καὶ συγχωρῆσθε μεταξύ σας, ἐὰν κανένας ἔχῃ κάτι παράπονον κατὰ τοῦ ἄλλου. Καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἐχαρίσθη εἰς σᾶς καὶ σᾶς συνεχώρησεν, ἔτσι καὶ σεῖς νὰ συγχωρῆτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

14 ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἥτις ἐστὶ σύνδεσμος τῆς τελειότητος.

14 Ἐπάνω δὲ εἰς ὅλα αὐτὰ νὰ ἐνδυθῆτε τὴν ἀγάπην, ἡ ὁποία εἶναι σὰν ἕνας κρίκος, ποὺ δένει μαζὶ ὅλας τὰς ἀρετὰς εἰς τέλειον σύνολον.

[7]) Ἐφ. β' 2. 3. δ' 17. [8]) Ἐφ. δ' 29. 31. [9-10]) Ἐφ. δ' 13. 22 - 25. [11]) Γλ. γ' 28. 1 Κρ. ιβ' 13. [12-13]) 1 Θσ. α' 4. 2 Θσ. β' 13. 1 Πτ. β' 9. Φλ. β' 1. Ἐφ. α' 4. δ' 2. 32. Ῥμ. η' 33. Λκ. α' 78. Μρ. ια' 25. 26. [14]) Ἐφ. δ' 3. Ῥμ. ιγ' 8 - 10.

15 καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἑνὶ σώματι· καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε·

15 Καὶ ἡ εἰρήνη, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ Θεός, ἂς ἐπιστατῇ καὶ ἂς κυριαρχῇ μέσα εἰς τὰς καρδίας σας. Δι' αὐτὴν δὲ τὴν εἰρήνην προσεκλήθητε, ὥστε νὰ γίνετε ἕνα σῶμα. Προσπαθεῖτε ἀκόμη νὰ γίνεσθε καὶ εὐχάριστοι μεταξύ σας.

16 ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως, ἐν πάσῃ σοφίᾳ διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ.

16 Ὁ λόγος καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἂς διαμένῃ μέσα σας πλούσια μὲ πᾶσαν σοφίαν. Εἰς τοῦτο δὲ θὰ συντελέσῃ καὶ τὸ νὰ διδάσκετε καὶ συμβουλεύετε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον μὲ ψαλμοὺς καὶ ὕμνους καὶ πνευματικὰς ᾠδάς, ποὺ θὰ ἐκφράζετε μὲ αὐτὰς τὴν εὐχαριστίαν σας πρὸς τὸν Θεὸν καὶ θὰ τὰς ψάλλετε μὲ τὴν καρδίαν σας εἰς τὸν Κύριον.

17 καὶ πᾶν ὅ,τι ἂν ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι Κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ δι' αὐτοῦ.

17 Καὶ κάθε τι ποὺ κάνετε μὲ λόγον ἢ μὲ ἔργον, ὅλα νὰ τὰ πράττετε διὰ νὰ ἀρέσκετε εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ πρὸς δόξαν αὐτοῦ, εὐχαριστοῦντες δι' αὐτοῦ τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα, ποὺ τόσον πολὺ μᾶς ἠγάπησεν.

Στίχ. 18-25, δ΄ 1. Τὰ καθήκοντα τῶν συζύγων, γονέων καὶ τέκνων, κυρίων καὶ δούλων.

18 Αἱ γυναῖκες ὑποτάσσεσθε τοῖς ἀνδράσιν, ὡς ἀνῆκεν ἐν Κυρίῳ.

18 Αἱ γυναῖκες νὰ ὑποτάσσεσθε εἰς τοὺς ἄνδρας σας, καθὼς ἁρμόζει εἰς ἀνθρώπους, ποὺ σχετίζονται στενὰ μὲ τὸν Κύριον.

19 Οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς.

19 Οἱ ἄνδρες νὰ ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκάς σας καὶ νὰ μὴ δεικνύεσθε πικροὶ πρὸς αὐτάς.

20 Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι κατὰ πάντα· τοῦτο γάρ ἐστιν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ.

20 Τὰ τέκνα νὰ ὑπακούετε εἰς τοὺς γονεῖς καθ' ὅλα, διότι τοῦτο εἶναι ἀρεστὸν εἰς τὸν Κύριον.

21 Οἱ πατέρες μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν.

21 Οἱ πατέρες μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα σας, διὰ νὰ μὴ χάνουν τὸ θάρρος των καὶ ἀπελπίζωνται.

22 Οἱ δοῦλοι ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλίαις, ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ἐν ἁπλότητι καρδίας, φοβούμενοι τὸν Θεόν.

22 Οἱ δοῦλοι ὑπακούετε καθ' ὅλα εἰς τοὺς κατὰ σάρκα κυρίους, ὄχι μόνον ὅταν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν κυρίων σᾶς βλέπουν, σὰν ἐκείνους δηλαδὴ ποὺ δουλεύουν γιὰ τὰ μάτια. Ὄχι σὰν ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλὰ μὲ εἰλικρίνειαν καρδίας, φοβούμενοι τὸν Θεόν.

23 καὶ πᾶν ὅ,τι ἐὰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις,

23 Καὶ κάθε τι ποὺ κάνετε, νὰ τὸ ἐργάζεσθε πρόθυμα καὶ μὲ τὴν καρδίαν σας, σὰν νὰ τὸ ἐργάζεσθε εἰς τὸν Κύριον καὶ ὄχι εἰς ἀνθρώπους,

24 εἰδότες ὅτι ἀπὸ Κυρίου ἀπολήψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ

24 γνωρίζοντες ὅτι ἀπὸ τὸν Κύριον θὰ ἀπολαύσετε τὴν ἀνταμοιβήν, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὴν κληρονομίαν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, διότι δουλεύετε εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν

[15]) 17. Φλ. δ΄ 7. Ἐφ. β΄ 16. 1 Κρ. ιβ΄ 13. [16]) Ἐφ. ε΄ 19. 1 Κρ. ιδ΄ 26. [17]) 15. Ἐφ. ε΄ 20. 1 Κρ. ι΄ 31. [18]) Ἐφ. ε΄ 22. [19]) Ἐφ. ε΄ 25. 1 Πτ. γ΄ 7. [20]) Ἐφ. ς΄ 1. [21]) Ἐφ. ς΄ 4. [22-25]) Ἐφ. ς΄ 5 - 9. Φλμ. 16. Ῥμ. β΄ 11.

γὰρ Κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε·

Χριστόν, ὁ ὁποῖος ἐνομοθέτησε τὴν ὑποταγὴν ταύτην τῶν δούλων εἰς τοὺς κυρίους.

25 ὁ δὲ ἀδικῶν κομιεῖται ὃ ἠδίκησε, καὶ οὐκ ἔστι προσωποληψία.

25 Διὰ δὲ τὰς ἀδικίας, ποὺ γίνονται εἰς βάρος τῶν δούλων, ἂς μὴ λησμονῇ κάθε ἄδικος κύριος, ὅτι ὁποιος ἀδικεῖ θὰ λάβῃ τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς ἀδικίας ποὺ ἔκαμε, καὶ δὲν εἶναι προσωποληψία ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, διότι ὁ Θεὸς δὲν χαρίζεται εἰς κανένα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Οἱ κύριοι τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε Κύριον ἐν οὐρανοῖς.

Οἱ κύριοι παρέχετε εἰς τοὺς δούλους τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἀνταμοιβὴν τὴν ἴσην πρὸς τοὺς κόπους των, γνωρίζοντες, ὅτι καὶ σεῖς ἔχετε Κύριον εἰς τοὺς οὐρανούς.

Στίχ. 2-6. Προτροπαὶ διὰ προσευχὴν καὶ συνετὴν συμπεριφοράν.

2 Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ,

2 Ὅλοι σας δὲ νὰ καταγίνεσθε ἀκούραστα εἰς τὴν προσευχήν. Νὰ ἀγρυπνῆτε εἰς αὐτὴν καὶ νὰ τὴν συνοδεύετε μὲ εὐχαριστίαν εἰς τὸν Θεόν.

3 προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ Θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου, λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, δι' ὃ καὶ δέδεμαι,

3 Νὰ προσεύχεσθε δὲ συγχρόνως καὶ ὑπὲρ ἡμῶν, διὰ νὰ μᾶς ἀνοίξῃ ὁ Θεὸς τὴν θύραν τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου, δηλαδὴ νὰ ἀπομακρύνῃ κάθε ἐμπόδιον ἀπὸ τὸ κήρυγμα καὶ νὰ δημιουργήσῃ εὐκαιρίας, διὰ νὰ λαλήσωμεν τὸ μυστήριον τῆς διὰ τοῦ Χριστοῦ σωτηρίας πάντων, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ εἶμαι δεμένος.

4 ἵνα φανερώσω αὐτὸ ὡς δεῖ με λαλῆσαι.

4 Νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν διὰ νὰ φανερώσω τὸ μυστήριον αὐτὸ ἄφοβα καὶ νὰ τὸ ἐκθέσω, ὅπως πρέπει νὰ ὁμιλήσω δι' αὐτό.

5 Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι.

5 Νὰ συμπεριφέρεσθε μὲ φρόνησιν πρὸς τοὺς ἔξω τῆς Ἐκκλησίας ἀνθρώπους, ἐπωφελούμενοι τὰς εὐκαιρίας ποὺ παρουσιάζονται διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ ἀγαθοῦ.

6 ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι.

6 Ὁ λόγος σας ἂς εἶναι πάντοτε χαριτωμένος, ἀρτυμένος μὲ τὸ ἁλάτι τῆς φρονήσεως, ὥστε νὰ εἶναι μὲν εὐχάριστος, ἀλλ' ὄχι καὶ βρωμερός· νὰ ξεύρετε, πῶς πρέπει σεῖς νὰ ἀποκρίνεσθε εἰς τὸν καθένα.

Στίχ. 7-18. Προσωπικαὶ πληροφορίαι τοῦ Ἀποστόλου καὶ χαιρετισμοί.

7 Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν Κυρίῳ,

7 Τὰς περὶ ἐμοῦ εἰδήσεις θὰ σᾶς τὰς γνωστοποιήσῃ ὅλας ὁ Τυχικός, ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλός μου ἐν Κυρίῳ,

8 ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῷ τὰ περὶ ὑμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν,

8 τὸν ὁποῖον σᾶς τὸν ἀπέστειλα ἀκριβῶς δι' αὐτό, διὰ νὰ μάθῃ πῶς εἶσθε καὶ νὰ παρηγορήσῃ τὰς καρδίας σας.

9 σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐ-

9 Σᾶς τὸν ἔστειλα μαζὶ μὲ τὸν Ὀνήσιμον, τὸν πιστὸν καὶ ἀγαπητὸν ἀδελφόν, ὁ ὁποῖος εἶναι συμπολίτης σας, ἀπὸ τὰς Κο-

Δ΄. [1]) Ἐφ. ς΄ 9. 1 Κρ. ζ΄ 22. [2-4]) Ἐφ. ς΄ 18 - 20. 1 Κρ. ις΄ 9. [5]) Ἐφ. ε΄ 15. 16. 1 Θσ. δ΄ 12. 1 Κρ. ε΄ 12. 13. [6]) Ἐκ. ι΄ 12. Ἐφ. δ΄ 29. 1 Πτ. γ΄ 15. Μρ. θ΄ 50. [7-9]) Ἐφ. ς΄ 21. 22. Φλμ. 10 - 12.

στιν ἐξ ὑμῶν· πάντα ὑμῖν γνωριοῦσι τὰ ὧδε.

10 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου, καὶ Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, — περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολάς· ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν, —

11 καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς, οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία.

12 ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, δοῦλος Χριστοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα στῆτε τέλειοι καὶ πεπληρωμένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ Θεοῦ·

13 μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει ζῆλον πολὺν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει.

14 ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς καὶ Δημᾶς.

15 ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς καὶ Νυμφᾶν καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτοῦ ἐκκλησίαν·

16 καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολή, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέων ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε.

17 καὶ εἴπατε Ἀρχίππῳ· βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς.

18 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν· ἀμήν.

λασσάς καὶ αὐτός. Αὐτοὶ θὰ σᾶς γνωστοποιήσουν ὅλα τὰ ἐδῶ συμβαίνοντα.

10 Σᾶς ἀσπάζεται ὁ Ἀρίσταρχος, ποὺ μὲ συντροφεύει καὶ μὲ ὑπηρετεῖ καὶ ἔγινεν ἔτσι αἰχμάλωτος μαζί μου εἰς τὴν φυλακήν, καὶ ὁ Μᾶρκος, ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Βαρνάβα, διὰ τὸν ὁποῖον ἐλάβατε παραγγελίας, ἐὰν ἔλθῃ πρὸς σᾶς, φιλοξενήσατέ τον.

11 Σᾶς ἀσπάζεται καὶ ὁ Ἰησοῦς, ποὺ λέγεται καὶ Ἰοῦστος. Εἶναι καὶ οἱ τρεῖς Χριστιανοὶ ἀπὸ τοὺς περιτμημένους. Καὶ αὐτοὶ μόνοι ἀπὸ τοὺς ἐξ Ἰουδαίων εἶναι ἐδῶ συνεργάται μου διὰ τὴν διάδοσιν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, οἱ ὁποῖοι μοῦ ἔγιναν παρηγορία.

12 Σᾶς ἀσπάζεται ὁ Ἐπαφρᾶς, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀπὸ σᾶς δοῦλος τοῦ Χριστοῦ, ποὺ ἀγωνίζεται πάντοτε εἰς τὰς προσευχὰς διὰ σᾶς, διὰ νὰ σταθῆτε τέλειοι καὶ τηρηταὶ ἀκριβεῖς κάθε θελήματος τοῦ Θεοῦ.

13 Διότι μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἔχει πολὺν ζῆλον καὶ θερμὸν ἐνδιαφέρον διὰ σᾶς καὶ τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ καὶ τοὺς ἐν Ἱεραπόλει πιστούς.

14 Σᾶς ἀσπάζεται ὁ Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς καὶ ὁ Δημᾶς.

15 Ἀσπασθῆτε ἐκ μέρους μου τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς καὶ τὸν Νυμφᾶν καὶ τὴν ἐκκλησίαν τῶν πιστῶν, ποὺ συνέρχονται εἰς τὸ σπίτι του.

16 Καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ μεταξύ σας ἡ ἐπιστολή μου αὐτή, φροντίσατε νὰ ἀναγνωσθῇ καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Λαοδικέων. Καὶ τὴν ἐπιστολήν, ποὺ θὰ σᾶς στείλουν ἀπὸ τὴν Λαοδίκειαν, φροντίσατε νὰ τὴν ἀναγνώσετε καὶ σεῖς.

17 Καὶ εἴπατε εἰς τὸν Ἄρχιππον· Πρόσεχε τὴν διακονίαν, ποὺ παρέλαβες μὲ θέλημα τοῦ Κυρίου, νὰ τὴν ἐκπληρώνῃς τέλεια.

18 Ὁ ἀσπασμὸς ἐγράφη μὲ τὸ ἰδικόν μου χέρι τοῦ Παύλου. Ἐνθυμεῖσθε τὰ δεσμά μου. Εἴθε ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μας νὰ εἶναι μαζί σας. Ἀμήν.

10) Φλμ. 24. 2 Τμ. δ' 11. Πρ. δ' 36. ιβ' 12. ιε' 37. ιη' 27. ιθ' 29. κζ' 2. 11) Φλ. α' 15. 16. β' 21. Πρ. ι' 45. ια' 2. 12) α' 7. Φλμ. 23. Ῥμ. ιε' 30. ις' 7. 13) 15. 16. β' 1. 14) Φλμ. 24. 2 Τμ. δ' 10. 11. 15) 13. Φλμ. 2. 1 Κρ. ις' 19. 16) 1 Θσ. ε' 27. 17) Φλμ. 2. 18) 2 Θσ. γ' 17. Ἑβ. ιγ' 3. 1 Κρ. ις' 21. 23.

ΑΙ ΔΥΟ ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Τὴν Θεσσαλονίκην ὁ Παῦλος ἐπεσκέφθη διὰ πρώτην φορὰν περὶ τὸ ἔτος 52 μ. Χ. κατὰ τὴν δευτέραν ἀποστολικὴν ὁδοιπορίαν του, ὅταν συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Σίλαν καὶ τὸν Τιμόθεον εἶχεν ἀναχωρήσει ἀπὸ τοὺς Φιλίππους μετὰ τὰς κακοπαθείας καὶ τὴν ἐκεῖ φυλάκισιν. Κατὰ τὰς ἐκ τῶν Πράξεων πληροφορίας (κεφ. ιζ' 1-10), ὁ θεῖος Ἀπόστολος ἐλθὼν εἰς Θεσσαλονίκην ἀπηυθύνθη πρῶτον εἰς τοὺς Ἰουδαίους, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐπὶ τρία κατὰ συνέχειαν Σάββατα ὡμίλησεν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προφητειῶν τῆς Ἁγίας Γραφῆς καταγγέλλων εἰς αὐτοὺς τὸν Κύριον. Ἱδρύθη οὕτω ἡ Ἐκκλησία τῆς Θεσσαλονίκης, ἡ ὁποία περιέλαβεν ὀλίγους μὲν Ἰουδαίους, πλῆθος ὅμως πολὺ ἐκ τῶν προσηλύτων καὶ ἐκ τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκ τῶν γυναικῶν τῆς ἀνωτέρας πιθανώτατα τάξεως. Τοῦτο διήγειρε τὸν φανατισμὸν τῶν ἀπιστησάντων Ἰουδαίων, οἵτινες ὑπεκίνησαν κατὰ τοῦ Παύλου διωγμόν, ὅστις ἐντὸς ὀλίγου ἐπεξετάθη καὶ κατὰ πάντων τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ Χριστιανῶν. Ἀναγκασθεὶς ἕνεκα τοῦ διωγμοῦ τούτου νὰ φύγῃ ὁ θεῖος Ἀπόστολος οὐ μόνον ἐκ Θεσσαλονίκης ἀλλὰ καὶ ἐκ Βεροίας, ὅταν ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, ἀπέστειλεν ἐκεῖθεν τὸν Τιμόθεον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπως ἐνισχύσῃ τοὺς διωκομένους ἐν αὐτῇ Χριστιανούς. Αἱ εἰδήσεις δέ, τὰς ὁποίας μετέδωκεν ὁ Τιμόθεος περὶ τῶν Θεσσαλονικέων εἰς τὸν Παῦλον, εὑρισκόμενον ἤδη ἐν Κορίνθῳ, ἔδωκαν εἰς αὐτὸν ἀφορμὴν νὰ γράψῃ περὶ τὰ τέλη τοῦ 52 μ. Χ. τὴν πρώτην πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν καὶ νὰ ἐκφράσῃ μὲν τὴν χαράν του διὰ τὴν σταθερότητά των ἐν μέσῳ τῶν διωγμῶν καὶ τῶν πειρασμῶν, νὰ ἐπιστήσῃ δὲ τὴν προσοχήν των εἰς μερικὰ ὀλέθρια ὑπολείμματα ἀπὸ τὰς προτέρας εἰδωλολατρικάς των συνηθείας καὶ κακίας, ἀλλὰ καὶ νὰ πληροφορήσῃ αὐτοὺς περὶ τῆς κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν.

Καὶ τὴν δευτέραν ἐπιστολήν του πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς ἔγραψεν ὁ Ἀπόστολος ἐκ Κορίνθου, ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν πρώτην, λαβὼν ἀφορμὴν εἴτε ἐξ ἐπιστολῆς, τὴν ὁποίαν τοῦ ἔστειλαν οὗτοι μετὰ τὴν λῆψιν τῆς πρώτης ἐπιστολῆς, εἴτε ἐκ πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας ἐν τῷ μεταξὺ ἔλαβεν ὁ Ἀπόστολος περὶ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ καταστάσεως.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

Στίχ. 1-10. Εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν διὰ τοὺς ἐν Θεσσαλονίκῃ Χριστιανούς.

Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ πατρὶ καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Θεσσαλονικέων, τὴν ἑνωμένην μὲ τὸν Θεὸν Πατέρα καὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. Εἴθε νὰ εἶναι εἰς σᾶς χάρις καὶ εἰρήνη ἀπὸ τὸν Θεὸν Πατέρα μας καὶ ἀπὸ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν.

Α΄. 1) 2 Θσ. α' 1. 2. Κλ. α' 1. 2. 2 Κρ. α' 19. Πρ. ιζ' 1 - 4. ιη' 5.

2 Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν μνείαν ὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ἡμῶν,

2 Διὰ τὰς πνευματικὰς προόδους ὅλων σας εὐχαριστοῦμεν πάντοτε τὸν Θεόν, ὁσάκις σᾶς ἐνθυμούμεθα εἰς τὰς προσευχάς μας.

3 ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν,

3 Καὶ δὲν λησμονοῦμεν ποτέ, ἀλλ' ἐνθυμούμεθα ἀκατάπαυστα τὸ ἔργον, ποὺ παρήγαγεν ἡ πίστις σας, καὶ τὸν κόπον εἰς τὸν ὁποῖον ὑπεβλήθητε ἐξ αἰτίας τῆς ἀγάπης σας, καὶ τὴν ὑπομονήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐστηρίχθητε ἀπὸ τὴν ἐλπίδα εἰς τὸν Κύριόν μας Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐνθυμούμεθα δὲ ταῦτα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ πατήρ μας.

4 εἰδότες, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ Θεοῦ, τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν,

4 Καὶ εὐχαριστοῦμεν αὐτόν, διότι γνωρίζομεν, ὦ ἀδελφοὶ ἀγαπημένοι ἀπὸ τὸν Θεόν, τὴν ἐκλογὴν ποὺ σᾶς ἔκαμε.

5 ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει καὶ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ, καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς·

5 Γνωρίζομεν δέ, ὅτι πράγματι εἶσθε ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ, διότι τὸ εὐαγγέλιον, ποὺ σᾶς ἐκηρύξαμεν, δὲν ἐκηρύχθη μὲ λόγον μόνον, ἀλλὰ καὶ μὲ δύναμιν, ποὺ ἔδιδε καρποφορίαν εἰς τὸν λόγον, μὲ Πνεῦμα Ἅγιον τὸ ὁποῖον σᾶς μετέδωκε τὰ χαρίσματά του, καὶ μὲ πληροφορίαν πολλήν, τὴν ὁποίαν ἐγέννα εἰς τὸ ἐσωτερικόν σας ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος. Ἠξεύρετε δὲ πῶς ἡμεῖς συμπεριεφέρθημεν μεταξύ σας διὰ νὰ σᾶς ὠφελήσωμεν.

6 καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ Κυρίου δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ μετὰ χαρᾶς Πνεύματος Ἁγίου,

6 Ἀλλ' ἡ ἐκλογή σας φαίνεται καὶ ἀπὸ τὴν συμπεριφοράν, ποὺ ἐδείξατε. Καὶ σεῖς δηλαδὴ ἐγίνατε μιμηταί μας καὶ μιμηταὶ τοῦ Κυρίου, διότι ἐδέχθητε τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου ἐν μέσῳ πολλῆς θλίψεως, ποὺ σᾶς ἐδημιούργουν οἱ διωγμοὶ τῶν μὴ πιστευσάντων συμπολιτῶν σας. Καὶ τὸν ἐδέχθητε μὲ χαράν, τὴν ὁποίαν ἐγέννα εἰς τὰς καρδίας σας τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

7 ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς τύπους πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ.

7 Καὶ τόσον πολὺ ἐμιμήθητε ἡμᾶς καὶ τὸν Κύριον, ὥστε νὰ γίνετε σεῖς τύπος καὶ παράδειγμα εἰς ὅλους, ὅσοι πιστεύουν εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Ἀχαΐαν.

8 ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ Κυρίου· οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐξελήλυθεν, ὥστε μὴ χρείαν ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τι·

8 Καὶ ἐγίνατε παράδειγμα εἰς ὅλους αὐτούς, διότι ἀπὸ σᾶς καὶ τὴν πόλιν σας ἔχει διασαλπισθῆ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ὄχι μόνον εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ εἰς τὴν Ἀχαΐαν, ἀλλὰ καὶ εἰς κάθε τόπον ἔχει διαδοθῆ καὶ ἔχει φθάσει ἡ φήμη τῆς πρὸς τὸν Θεὸν πίστεώς σας, ὥστε νὰ μὴ ἔχωμεν ἡμεῖς ἀνάγκην νὰ εἴπωμεν τίποτε δι' αὐτήν.

9 αὐτοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν ὁποίαν εἴσοδον ἔσχομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς

9 Διότι αὐτοὶ διηγοῦνται δι' ἡμᾶς ὑπὸ ποίας κινδυνώδεις περιστάσεις ἤλθομεν πρὸς σᾶς, καὶ πῶς σεῖς, παρὰ τοὺς κινδύνους καὶ τὰς ἀπειλὰς ἐκείνας, μὲ ὅλην σας τὴν καρδίαν ἐφύγατε ἀπὸ τὰ εἴδωλα καὶ ἐπεστρέψατε εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν, διὰ νὰ δου-

[2-3]) β΄ 13. γ΄ 6. ε΄ 8. 2 Θσ. α΄ 3. Κλ. α΄ 3 - 5. Ἐφ. α΄ 15. 16. [4]) 2 Θσ. β΄ 13. 2 Πτ. α΄ 10. Κλ. γ΄ 12. Ῥμ. α΄ 7. [5]) 9. β΄ 1. Ἑβ. ς΄ 11. ι΄ 22. Κλ. β΄ 2. 1 Κρ. β΄ 4. 5. δ΄ 20. [6-7]) β΄ 13. 14. δ΄ 10. 2 Θσ. α΄ 4. γ΄ 7. 9. Ἑβ. ι΄ 34. 1 Πτ. ε΄ 3. 1 Κρ. δ΄ 16. Ῥμ. ιε΄ 26. Πρ. ιγ΄ 52. ιζ΄ 5. 6. 11. [8]) 1 Κρ. ιδ΄ 36. Ῥμ. α΄ 8. ις΄ 19. [9]) 5. β΄ 1. 1 Κρ. ιβ΄ 2. Πρ. ιδ΄ 15. Ἰν. ιζ΄ 3.

τὸν Θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων δουλεύειν Θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ,

λεύετε ὄχι εἰς ἄψυχα εἴδωλα, ἀλλ' εἰς Θεὸν ζωντανὸν καὶ ἀληθινόν,

10 καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ἤγειρεν ἐκ τῶν νεκρῶν, Ἰησοῦν τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης.

10 καὶ διὰ νὰ περιμένετε τὸν Υἱόν του ἀπὸ τοὺς οὐρανούς, τὸν ὁποῖον ἀνέστησεν ἐκ τῶν νεκρῶν, δηλαδὴ τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος μᾶς γλυτώνει ἀπὸ τὴν ὀργήν, ποὺ πρόκειται νὰ ἔλθῃ κατὰ τὴν ἐσχάτην Κρίσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Στίχ. 1-12. Τὸ ἔργον τοῦ Παύλου καὶ τῶν συνεργῶν του ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοί, τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν,

Πράγματι δὲ τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμά μας εἰς σᾶς δὲν ἔγινε μὲ λόγους μόνον. Διότι σεῖς οἱ ἴδιοι γνωρίζετε, ἀδελφοί, ὅτι ἡ ἐπίσκεψίς μας πρὸς σᾶς δὲν ὑπῆρξεν ἄδειανὴ καὶ κούφια ἀπὸ καρποφόρα καὶ σωτήρια ἀποτελέσματα.

2 ἀλλὰ προπαθόντες καὶ ὑβρισθέντες, καθὼς οἴδατε, ἐν Φιλίπποις, ἐπαρρησιασάμεθα ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι.

2 Ἀλλὰ καίτοι προηγουμένως εἰς τοὺς Φιλίππους ἐκακοποιήθημεν καὶ ὑβρίσθημεν, καθὼς ἠξεύρετε, ἐδείξαμεν θάρρος καὶ ἀφοβίαν, ποὺ μᾶς τὰ ἐνέπνεεν ἡ κοινωνία καὶ σχέσις μας μὲ τὸν Θεόν μας. Καὶ μὲ τὸ θάρρος αὐτὸ ἐκηρύξαμεν εἰς σᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ ἐν μέσῳ πολλοῦ ἀγῶνος ἐξ αἰτίας τῶν θλίψεων καὶ πειρασμῶν ποὺ μᾶς ἦλθαν.

3 ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας, οὔτε ἐν δόλῳ,

3 Καὶ εἴχαμεν τὸ θάρρος καὶ τὴν ἀφοβίαν αὐτήν, διότι τὸ κήρυγμά μας, μὲ τὸ ὁποῖον σᾶς προετρέψαμεν νὰ πιστεύσετε, δὲν προήρχετο ἐκ πλάνης, ἀλλ' ἦτο αὐτὴ ἡ ἀλήθεια. Οὔτε ὑπέθαλπε τὴν ἀνηθικότητα καὶ τὴν λατρείαν πρὸς βρωμεροὺς θεούς. Ἀλλ' οὔτε εἶχε σχέσιν μὲ δόλια ἐλατήρια καὶ σκοπούς.

4 ἀλλὰ καθὼς δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, οὕτω λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ τῷ Θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν.

4 Ἀλλὰ καθὼς ἔχομεν εὑρεθῆ ἀπὸ τὸν Θεὸν δόκιμοι καὶ ἄξιοι διὰ νὰ μᾶς ἐμπιστευθῇ τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου, ἔτσι διδάσκομεν. Διδάσκομεν δηλαδὴ ὡς κήρυκες, ποὺ ζητοῦν νὰ ἀρέσκουν ὄχι εἰς ἀνθρώπους, ἀλλὰ εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος ἐξετάζει καὶ γνωρίζει τὰς καρδίας μας.

5 οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ κολακείας ἐγενήθημεν, καθὼς οἴδατε, οὔτε ἐν προφάσει πλεονεξίας, Θεὸς μάρτυς,

5 Ναί· δὲν ζητοῦμεν νὰ ἀρέσωμεν εἰς ἀνθρώπους· διότι καθὼς ἠξεύρετε καὶ σεῖς, οὔτε ἐπλησιάσαμεν κανένα μὲ λόγον κολακείας διὰ νὰ ὑποθάλψωμεν τὰς ἀδυναμίας του, οὔτε ἐχρησιμοποιήσαμεν τὸ κήρυγμα ὡς πρόσχημα διὰ νὰ καλύψωμεν κάτω ἀπὸ αὐτὸ πλεονεξίαν ἢ φιλοχρηματίαν. Ὁ Θεὸς εἶναι μάρτυς περὶ τούτου.

6 οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε ἀφ' ὑμῶν

6 Οὔτε ἐζητήσαμεν νὰ μᾶς δοξάσουν καὶ νὰ μᾶς τιμήσουν οἱ ἄνθρωποι, οὔτε σεῖς οὔτε ἄλλοι, καίτοι ἠδυνάμεθα νὰ ἀπολαμ-

[10]) 2 Θσ. α΄ 7.Ττ. β΄ 13. Φλ. γ΄ 20. Κλ. γ΄ 6. 1 Κρ. α΄ 7. Ῥμ. ε΄ 9. Πρ. α΄ 11.

Β΄. [1-2]) α΄ 5. 9. ε΄ 2. Φλ. α΄ 30. δ΄ 19. Ἐφ. ς΄ 20. Πρ. ις΄ 20 - 24. [3]) 5. 6. 2 Θσ. β΄ 11. Ἐφ. δ΄ 14. 2 Κρ. β΄ 17. δ΄ 2. ε΄ 20. ιβ΄ 16. Πρ. δ΄ 36. ιγ΄ 15. [4]) 1 Τμ. α΄ 11. 12. Ττ. α΄ 3. Ἐφ. ς΄ 6. Γλ. α΄ 10. β΄ 7. Ῥμ. η΄ 27. [5-6]) 3. 10. 2 Κρ. α΄ 23. ζ΄ 2. Πρ. κ΄ 33. Ἰν. ε΄ 41. 44. Μρ. ιβ΄ 40.

οὔτε ἀπὸ ἄλλων, δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι ὡς Χριστοῦ ἀπόστολοι,

βάνωμεν τὴν δόξαν, ποὺ μᾶς δίδει ἡ βαρύτης τοῦ ἀξιώματος, ποὺ ἔχομεν ὡς Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ.

7 ἀλλ' ἐγενήθημεν ἤπιοι ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὡς ἂν τροφὸς θάλπῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα·

7 Ἀλλ' ὑπήρξαμεν πρᾶοι καὶ ταπεινοὶ μεταξύ σας, σὰν μητέρα, ποὺ περιθάλπει τὰ παιδιά της.

8 οὕτως ὁμειρόμενοι ὑμῶν εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν γεγένησθε.

8 Ἔτσι διὰ μητρικῆς στοργῆς συνδεόμενοι μὲ σᾶς ἐδεχόμεθα μὲ ὅλην μας τὴν καρδιὰν νὰ σᾶς μεταδώσωμεν ὄχι μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχάς μας, διότι μᾶς εἴχατε γίνει ἀγαπητοί.

9 μνημονεύετε γάρ, ἀδελφοί, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· νυκτὸς γὰρ καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ.

9 Δὲν πιστεύω δὲ νὰ ἀμφιβάλλετε διὰ τὴν ἀγάπην μας αὐτήν. Διότι ἐνθυμεῖσθε, ἀδελφοί, τὸν κόπον καὶ τὸν μόχθον, ποὺ ὑπεφέραμεν διὰ σᾶς. Διότι νύκτα καὶ ἡμέραν εἰργαζόμεθα διὰ νὰ μὴ δώσωμεν βάρος εἰς κανένα ἀπὸ σᾶς καὶ μὲ τόσους κόπους ἐκηρύξαμεν εἰς σᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ.

10 ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ Θεὸς ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν,

10 Εἶσθε μάρτυρες σεῖς καὶ ὁ Θεός, ὅτι συμπεριεφέρθημεν εἰς σᾶς τοὺς πιστεύοντας μὲ ἀφοσίωσιν καὶ εὐλάβειαν ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ καὶ μὲ δικαιοσύνην ἀπέναντι τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ ἀμέμπτως ἐν σχέσει πρὸς ὅλα τὰ καθήκοντά μας.

11 καθάπερ οἴδατε ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν ὡς πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ παραμυθούμενοι

11 Καθὼς βεβαίως ἠξεύρετε, ὅτι καθένα ἀπὸ σᾶς, σὰν πατέρας τὰ παιδιά του, σᾶς ἐπροτρέπαμεν καὶ σᾶς ἐπαρηγορούσαμεν

12 καὶ μαρτυρόμενοι εἰς τὸ περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν.

12 καὶ σᾶς ἐξωρκίζαμεν διὰ νὰ πολιτευθῆτε, ὅπως ἤξιζε καὶ ἔπρεπε εἰς τὸν Θεόν, ποὺ σᾶς ἐκάλεσεν εἰς τὴν ἰδικήν του βασιλείαν καὶ δόξαν.

Στίχ. 13-16. Ὁ ζῆλος τῶν Θεσσαλονικέων.

13 Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ ἀδιαλείπτως, ὅτι παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ' ἡμῶν τοῦ Θεοῦ ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων, ἀλλὰ καθώς ἐστιν ἀληθῶς, λόγον Θεοῦ, ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν.

13 Ἐπειδὴ δὲ ἀνταπεκρίθητε εἰς τὴν κλῆσιν τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τὸν Θεὸν ἀκατάπαυστα, διότι μὲ προθυμίαν ἠκούσατε ἀπὸ ἡμᾶς λόγον Θεοῦ, καὶ τὸν ἐδέχθητε ὄχι σὰν λόγον ἀνθρώπων, ἀλλά, καθὼς καὶ πράγματι εἶναι, ὡς λόγον Θεοῦ, ποὺ παράγει τὰ θαυμαστὰ ἀποτελέσματά του μεταξὺ ὑμῶν, οἱ ὁποῖοι τὸν πιστεύετε.

[7-8]) 10. 17. 2 Κρ. ι΄ 1. 2. 10. 11. ιβ΄ 15. 1 Κρ. β΄ 3. δ΄ 21. Ῥμ. α΄ 11. – Δτ. κβ΄ 6. [9]) 2 Θσ. γ΄ 8. 9. 2 Κρ. ια΄ 7. 9. 27. Πρ. ιη΄ 3. κ΄ 34. [10]) 5. Ττ. β΄ 12. Ἰν. ιε΄ 26. 27. [11-12]) 7. δ΄ 1. 2 Θσ. β΄ 14. 1 Τμ. ς΄ 12. 1 Πτ. ε΄ 10. Κλ. α΄ 10. 13. Ἐφ. δ΄ 1. 17. 1 Κρ. α΄ 9. δ΄ 14. 15. Πρ. κ΄ 18. 20. 31. [13]) α΄ 2. 6. 2 Θσ. β΄ 13. Γλ. α΄ 11. δ΄ 14. Ῥμ. ι΄ 16. 17. Πρ. η΄ 14. ια΄ 1.

14 ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι τὰ αὐτὰ ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων,

14 Λέγω ὅτι τὸν ἐδέχθητε σὰν λόγον Θεοῦ, διότι σεῖς, ἀδελφοί, ἐγίνατε μιμηταὶ τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἑνωμέναι μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Καὶ ἐγίνατε μιμηταὶ ἐκείνων, διότι καὶ σεῖς ἐπάθατε τὰ ἴδια ἀπὸ τοὺς ὁμοεθνεῖς σας, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι ἀπὸ τοὺς ἀπιστήσαντας Ἰουδαίους,

15 τῶν καὶ τὸν Κύριον ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν καὶ τοὺς ἰδίους προφήτας, καὶ ἡμᾶς ἐκδιωξάντων, καὶ Θεῷ μὴ ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων,

15 οἱ ὁποῖοι καὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ τοὺς προφήτας των ἐθανάτωσαν, καὶ ἡμᾶς σκληρὰ κατεδίωξαν καὶ εἰς τὸν Θεὸν δὲν ἀρέσκουν καὶ εἶναι ἐναντίοι πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἀφοῦ καταπολεμοῦν τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου.

16 κωλυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσι λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας πάντοτε. ἔφθασε δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ εἰς τέλος.

16 Αὐτοὶ μᾶς ἐμποδίζουν νὰ λαλήσωμεν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς ἐθνικοὺς διὰ νὰ σωθοῦν καὶ αὐτοί. Πράττουν δὲ ταῦτα διὰ νὰ γεμίσουν ἕως ἐπάνω τὸ μέτρον τῶν ἁμαρτιῶν των, πάντοτε καὶ εἰς κάθε ἐποχὴν ἁμαρτάνοντες. Ἔφθασεν ὅμως ἡ θεία ὀργὴ ἐπάνω των, διὰ νὰ ἐπιφέρῃ τὸ τέλος καὶ τὴν καταστροφήν των.

Στίχ. 17-20. Σφοδρὰ ἐπιθυμία τοῦ Παύλου νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Θεσσαλονίκην.

17 Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὥρας, προσώπῳ οὐ καρδίᾳ, περισσοτέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ.

17 Ἡμεῖς ὅμως, ἀδελφοί, ὅταν ἐχωρίσθημεν ἀπὸ σᾶς καὶ ἐμείναμεν σὰν ὀρφανὰ παιδιά, μακρὰν ἀπὸ σᾶς προσωρινὰ καὶ μὲ τὸ σῶμα μόνον, ὄχι ὅμως καὶ μὲ τὴν καρδίαν, εἰς μεγάλον βαθμὸν καὶ μὲ πολλὴν ἐπιθυμίαν ἐποθήσαμεν νὰ ἴδωμεν τὸ πρόσωπόν σας.

18 διὸ ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, ἐγὼ μὲν Παῦλος καὶ ἅπαξ καὶ δίς, καὶ ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ σατανᾶς.

18 Δι' αὐτὸ ἠθελήσαμεν νὰ ἔλθωμεν πρὸς σᾶς, ἐγὼ μὲν ὁ Παῦλος καὶ μίαν καὶ δύο φοράς, καὶ μᾶς ἠμπόδισεν ὁ σατανᾶς.

19 τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς ἢ χαρὰ ἢ στέφανος καυχήσεως ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς ἔμπροσθεν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ;

19 Ἠθελήσαμεν δὲ νὰ ἔλθωμεν εἰς συνάντησίν σας, διότι ποῖος ἄλλος εἶναι ἡ ἐλπίδα μας ἢ χαρά μας ἢ στέφανός μας, διὰ τὸν ὁποῖον δυνάμεθα νὰ καυχώμεθα παρὰ καὶ σεῖς μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους, εἰς τοὺς ὁποίους ἐκηρύξαμεν; Διὰ σᾶς ἐλπίζομεν νὰ εὕρωμεν ἔλεος καὶ δόξαν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν του.

20 ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ χαρά.

20 Καὶ ἐλπίζομεν αὐτὸ διὰ τότε, διότι καὶ τώρα σεῖς εἶσθε ἡ δόξα μας καὶ ἡ χαρά μας.

---

[14]) α΄ 6. Ἑβ. ι΄ 34. Γλ. α΄ 22. Πρ. η΄ 1. ιβ΄ 1. ιζ΄ 5 - 9. [15-16]) Πρ. β΄ 23. ζ΄ 51. 52. θ΄ 23 - 30. ιγ΄ 45. 50. ιδ΄ 19. ιζ΄ 5. 13. ιθ΄ 8. 9. Μτ. κγ΄ 32. 33. 37. 38. – Γν. ιε΄ 16. Δν. η΄ 23. 2 Μκ. ς΄ 14. [17-18]) 7. γ΄ 6. 10. 11. Φλμ. 15. Φλ. δ΄ 16. Γλ. β΄ 5. 2 Κρ. ζ΄ 8. Ῥμ. α΄ 11. 13. ιε΄ 22. 23. [19-20]) Πρμ. ις΄ 31. Ἰζ. ις΄ 12. κγ΄ 42. 1 Θσ. γ΄ 13. ε΄ 23. 2 Θσ. α΄ 4. Φλ. β΄ 16. δ΄ 1. 2 Κρ. α΄ 14. 1 Κρ. θ΄ 25.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Στίχ. 1-5. Ἐπειδὴ ὁ ἴδιος ἠμποδίσθη, ἔστειλε τὸν Τιμόθεον.

Διὸ μηκέτι στέγοντες εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι,

Διότι λοιπὸν σᾶς ἐπεθυμήσαμεν πολύ, δι' αὐτό, ἐπειδὴ δὲν ὑπεφέραμεν πλέον νὰ εἴμεθα χωρισμένοι ἀπὸ σᾶς, ἐπροτιμήσαμεν νὰ μείνωμεν μόνοι εἰς τὰς Ἀθήνας.

2 καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διάκονον τοῦ Θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ στηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ὑμᾶς περὶ τῆς πίστεως ὑμῶν,

2 Καὶ ἐστείλαμεν τὸν Τιμόθεον τὸν ἀδελφόν μας καὶ διάκονον τοῦ Θεοῦ καὶ συνεργάτην μας εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ σᾶς στηρίξῃ καὶ σᾶς παρηγορήσῃ καὶ σᾶς ἐνισχύσῃ εἰς τὴν πίστιν σας,

3 τὸ μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσι ταύταις. αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα·

3 ὥστε νὰ μὴ κλονίζεται κανεὶς εἰς τὰς θλίψεις αὐτάς. Διότι σεῖς ἠξεύρετε, ὅτι διὰ τοῦτο, διὰ νὰ ὑποφέρωμεν δηλαδὴ θλίψεις, ἔχομεν ταχθῆ.

4 καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν, προελέγομεν ὑμῖν ὅτι μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς καὶ ἐγένετο καὶ οἴδατε.

4 Τὸ ἠξεύρετε δέ, διότι καὶ ὅταν ἤμεθα πλησίον σας, σᾶς ἐπρολέγαμεν, ὅτι μέλλομεν νὰ ὑποφέρωμεν θλίψεις, καθὼς καὶ ἔγινε καὶ τὸ γνωρίζετε πλέον ἐκ πείρας.

5 διὰ τοῦτο κἀγὼ μηκέτι στέγων ἔπεμψα εἰς τὸ γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν, μήπως ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν.

5 Ἐπειδὴ δὲ σᾶς ἦλθαν θλίψεις, δι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ δὲν ἠμποροῦσα πλέον νὰ ὑποφέρω τὰς φροντίδας καὶ τοὺς φόβους, ποὺ εἶχα διὰ σᾶς, καὶ ἔστειλα τὸν Τιμόθεον, διὰ νὰ μάθω περὶ τῆς πίστεώς σας καὶ πληροφορηθῶ, μήπως σᾶς ἐπείρασε καὶ σᾶς ἐκλόνισεν αὐτός, ποὺ πειράζει τοὺς ἀνθρώπους, καὶ καταντήσῃ ἔτσι ἀνωφελὴς καὶ χαμένος ὁ διὰ σᾶς κόπος μας.

Στίχ. 6-13. Αἱ καλαὶ εἰδήσεις τοῦ Τιμοθέου παρηγόρησαν τὸν Ἀπόστολον.

6 Ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν καὶ εὐαγγελισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μνείαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε, ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς,

6 Τώρα δέ, ὅταν μᾶς ἦλθεν ἀπὸ σᾶς ὁ Τιμόθεος καὶ μᾶς ἔφερε χαροποιὰς εἰδήσεις διὰ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην σας καὶ μᾶς ἐβεβαίωσεν, ὅτι ἔχετε πάντοτε ἀγαθὴν ἀνάμνησιν ἡμῶν καὶ ποθεῖτε πολὺ νὰ μᾶς ἴδετε, καθὼς καὶ ἡμεῖς ποθοῦμεν νὰ σᾶς ἴδωμεν,

7 διὰ τοῦτο παρεκλήθημεν, ἀδελφοί, ἐφ' ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει καὶ ἀνάγκῃ ἡμῶν διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως·

7 διὰ τὰς εἰδήσεις αὐτάς, ἀδελφοί, λόγῳ τῆς ἀκλονήτου πίστεώς σας ἐπαρηγορήθημεν ἐξ αἰτίας σας εἰς ὅλην τὴν θλῖψιν καὶ στενοχωρίαν μας.

Γ΄. [1-2]) 5. 2 Θσ. β΄ 17. Κλ. δ΄ 7. 8. Φλ. β΄ 19. 20. Πρ. ιγ΄ 43. ιζ΄ 15. 16. [3-4]) 2 Τμ. γ΄ 12. 1 Πτ. δ΄ 12. Φλ. α΄ 16. 28. 29. Πρ. ιδ΄ 22. [5]) 1. Φλ. β΄ 16. 2 Κρ. β΄ 11. Λκ. κβ΄ 31. [6]) 10. 12. α΄ 3. β΄ 17. 2 Κρ. ζ΄ 7. Πρ. ιη΄ 5. [7]) 2 Κρ. ζ΄ 4. 6.

8 ὅτι νῦν ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς στήκετε ἐν Κυρίῳ.

8 Καὶ ἐπαρηγορήθημεν, διότι ὁ στηριγμός σας εἰς τὴν πίστιν εἶναι ζωή μας. Καὶ τώρα ζῶμεν, ἐὰν σεῖς μένετε στερεοὶ εἰς τὴν μετὰ τοῦ Κυρίου σχέσιν καὶ κοινωνίαν.

9 τίνα γὰρ εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ Θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ὑμῶν ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ᾗ χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν,

9 Πράγματι δὲ ἡ πίστις σας εἶναι ζωὴ εὐφρόσυνος δι' ἡμᾶς. Διότι ποίαν εὐχαριστίαν δυνάμεθα νὰ ἀνταποδώσωμεν εἰς τὸν Θεὸν διὰ σᾶς, δι' ὅλην τὴν χαράν, ποὺ χαίρομεν ἐξ αἰτίας σας ἐμπρὸς εἰς τὸν Θεόν, τοῦ ὁποίου δῶρον εἶναι ἡ προκοπὴ σας καὶ ὁ στηριγμός σας εἰς τὴν πίστιν;

10 νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπερεκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν;

10 Καὶ αὐτὸν νύκτα καὶ ἡμέραν παρακαλοῦμεν θερμῶς νὰ μᾶς κατευοδώσῃ διὰ νὰ ἴδωμεν τὸ πρόσωπόν σας καὶ νὰ τελειοποιήσωμεν τὰς ἐλλείψεις τῆς πίστεώς σας.

11 Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατευθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς·

11 Εἴθε δὲ ὁ Θεὸς καὶ πατήρ μας καὶ ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ ἀπομακρύνῃ κάθε ἐμπόδιον ἀπὸ τὸν δρόμον μας καὶ νὰ διευκολύνῃ τὸ ταξίδιον μας πρὸς σᾶς.

12 ὑμᾶς δὲ ὁ Κύριος πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς,

12 Εἰς σᾶς δὲ εἴθε νὰ δώσῃ ὁ Κύριος μὲ τὸ παραπάνω καὶ νὰ περισσεύσῃ τὴν ἀγάπην ἀναμεταξύ σας καὶ πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καθὼς καὶ ἡμεῖς τὴν ἔχομεν πρὸς σᾶς.

13 εἰς τὸ στηρίξαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ἁγιωσύνῃ ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ.

13 Καὶ ἔτσι νὰ στηρίξῃ τὰς καρδίας σας, ὥστε νὰ εἶσθε ἄμεμπτοι, ἁγιασμένοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ πατρός μας κατὰ τὴν ἔνδοξον παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁπότε θὰ ἔλθῃ μὲ ὅλους τοὺς ἁγίους του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Στίχ. 1-8. Προτροπαὶ ἵνα ἔχουν ἁγνὰ ἤθη.

Τὸ λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν Θεῷ, ἵνα περισσεύητε μᾶλλον·

Μένει τώρα νὰ σᾶς κάμω καὶ μερικὰς ἄλλας συστάσεις. Σᾶς παρακαλοῦμεν λοιπόν, ἀδελφοί, καὶ σᾶς προτρέπομεν μὲ τὸ κῦρος, ποὺ μᾶς δίδει ἡ μετὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ κοινωνία, καθὼς παρελάβετε μὲ τὴν προφορικὴν διδασκαλίαν μας, περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ συμπεριφέρεσθε καὶ νὰ ἀρέσκετε εἰς τὸν Θεόν, ἔτσι ἀκριβῶς νὰ προοδεύετε ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον εἰς τὴν χριστιανικὴν τελειότητα.

[8]) Φλ. δ΄ 1. 2 Κρ. ς΄ 9. [9-10]) 6. α΄ 2. 3. β΄ 17. 3 Ἰν. 4. [11]) β΄ 18. ε΄ 23. 2 Θσ. β΄ 16. γ΄ 16. Ῥμ. α΄ 10. Ἰν. α΄ 23. – Ψ. ριη΄ 5. [12]) 6. δ΄ 1. 9. ε΄ 15. 2 Πτ. α΄ 7. [13]) ε΄ 23. 2 Θσ. α΄ 7. 10. β΄ 17. Φλ. α΄ 10. 2 Κρ. ζ΄ 1. 1 Κρ. α΄ 8. Μτ. ις΄ 27.

Δ΄. [1-2]) 10 - 12. 15. β΄ 12. γ΄ 12. ε΄ 12. Φλ. α΄ 27. 1 Κρ. ιε΄ 1. Ῥμ. ιβ΄ 1. ιε΄ 30.

2 οἴδατε γὰρ τίνας παραγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

2 Δὲν σᾶς χρειάζεται ἄλλη διδασκαλία ἐπ' αὐτοῦ. Διότι γνωρίζετε, ποίας παραγγελίας σᾶς ἐδώκαμεν σύμφωνα πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

3 Τοῦτο γάρ ἐστι θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας,

3 Καὶ διὰ νὰ ἐξηγηθῶ καθαρώτερα, τοῦτο εἶναι θέλημα τοῦ Θεοῦ, νὰ ἁγιάζετε τοὺς ἑαυτούς σας μὲ τὴν ἁγνότητα, δηλαδὴ σεῖς οἱ Χριστιανοὶ νὰ ἀπέχετε ἀπὸ τὴν πορνείαν.

4 εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ,

4 Πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἕκαστος ἀπὸ σᾶς νὰ συγκρατῇ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν καὶ κατοχήν του τὸ σῶμα του καὶ νὰ τὸ διατηρῇ πάντοτε ἁγιασμένον καὶ τιμημένον.

5 μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν Θεόν,

5 Καὶ νὰ μὴ εἶναι κανεὶς ἀπὸ σᾶς αἰχμάλωτος ἐμπαθοῦς καὶ ἀκολάστου ἐπιθυμίας, καθὼς εἶναι οἱ ἐθνικοί, ποὺ δὲν γνωρίζουν τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

6 τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, διότι ἔκδικος ὁ Κύριος περὶ πάντων τούτων, καθὼς καὶ προείπομεν ὑμῖν καὶ διεμαρτυράμεθα.

6 Πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὁ καθένας σας νὰ μὴ ἐξαπατᾷ καὶ πλεονεκτῇ διὰ τῆς μοιχείας τὸν ἀδελφόν του εἰς τὸ πρᾶγμα αὐτό, διὰ τὸ ὁποῖον ὁμιλοῦμεν. Διότι ὁ Κύριος εἶναι ἐκδικητὴς δι' ὅλας αὐτὰς τὰς πράξεις τῆς ἀκαθαρσίας, σύμφωνα καὶ μὲ ὅσα σᾶς εἴπαμεν, ὅταν ἤμεθα εἰς τὴν πόλιν σας καὶ διεμαρτυρήθημεν εἰς σᾶς.

7 οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, ἀλλ' ἐν ἁγιασμῷ.

7 Διότι δὲν μᾶς ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς διὰ νὰ ριπτώμεθα εἰς τὴν ἀκαθαρσίαν, ἀλλὰ διὰ νὰ ζῶμεν εἰς κατάστασιν ἁγιασμοῦ.

8 τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ, ἀλλὰ τὸν Θεὸν τὸν καὶ δόντα τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ τὸ Ἅγιον εἰς ὑμᾶς.

8 Ὥστε λοιπὸν ἐκεῖνος, ποὺ γίνεται παραβάτης, δὲν ἀθετεῖ ἀνθρώπου ἐντολάς, ἀλλὰ ἀθετεῖ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος σᾶς ἔδωκε καὶ τὸ Πνεῦμα του τὸ Ἅγιον διὰ νὰ διατηρῆσθε μὲ τὴν χάριν του εἰς τὴν ἁγνότητα καὶ τὸν ἁγιασμόν.

Στίχ. 9-12. Φιλάδελφοι καὶ ἐργατικοί.

9 Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρείαν ἔχετε γράφειν ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοί ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους·

9 Διὰ τὴν ἀγάπην δὲ πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς ἀδελφοὺς δὲν ἔχετε ἀνάγκην νὰ σᾶς γράψωμεν, διότι σεῖς μόνοι σας εἶσθε διδαγμένοι ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς τὸ νὰ ἀγαπᾷ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

10 καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ. παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, περισσεύειν μᾶλλον
11 καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν καὶ πράσσειν τὰ ἴδια καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν,

10, 11 Ἀπόδειξις δὲ τούτου εἶναι, τὸ ὅτι καὶ ἐφαρμόζετε τὴν ἀρετὴν αὐτὴν εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς Χριστιανούς, ποὺ εὑρίσκονται εἰς ὅλην τὴν Μακεδονίαν. Σᾶς παρακαλοῦμεν δέ, ἀδελφοί, νὰ ἀσκῆτε μὲ ἀκόμη περισσοτέραν περίσσειαν τὴν ἀρετὴν αὐτὴν καὶ νὰ προσπαθῆτε μὲ φιλοτιμίαν νὰ ἡσυχάζετε καὶ νὰ καταγίνεσθε ὁ καθένας σας εἰς τὰς ἰδικάς του ὑποθέσεις καὶ νὰ ἐργάζεσθε μὲ τὰ ἴδια σας τὰ χέρια σύμφωνα μὲ τὰς προφορικὰς παραγγελίας, ποὺ σᾶς ἐδώκαμεν.

[3-5]) Λτ. ια΄ 44. ιθ΄ 2. 1 Θσ. δ΄ 7. 2 Θσ. α΄ 8. Ἑβ. ιβ΄ 14. ιγ΄ 4. 1 Πτ. α΄ 15. 16. γ΄ 7. Κλ. γ΄ 5. Γλ. δ΄ 8. 1 Κρ. ς΄ 13. 15. ζ΄ 2. Ῥμ. α΄ 24. [6]) 11. Ἐφ. δ΄ 19. Γλ. ε΄ 21. 1 Κρ. ς΄ 8 - 10. Ῥμ. ιγ΄ 4. [7]) 3. [8]) 1 Κρ. ς΄ 19. 20. Λκ. ι΄ 16. [9]) γ΄ 12. ε΄ 1. 2. Ἑβ. ιγ΄ 1. 1 Ἰν. β΄ 20. 27. Ἰν. ς΄ 45. ιγ΄ 34. [10-12]) α΄ 3. 7. γ΄ 12. δ΄ 1. 2. ε΄ 11. 2 Θσ. γ΄ 4. 6 - 12. 1 Πτ. δ΄ 15. Κλ. δ΄ 5. Ἐφ. δ΄ 28. 2 Κρ. ε΄ 9. 1 Κρ. ε΄ 12. Ῥμ. ιγ΄ 13.

12 ἵνα περιπατῆτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς ἔξω καὶ μηδενὸς χρείαν ἔχητε.

12 Βάλετε τὰς προτροπάς μας αὐτὰς εἰς ἐνέργειαν, διὰ νὰ συμπεριφέρεσθε μὲ εὐπρέπειαν πρὸς τοὺς ἔξω τῆς Ἐκκλησίας ἀπίστους καὶ νὰ μὴ λαμβάνετε ἀνάγκην διὰ τίποτε, ἀφοῦ θὰ προμηθεύεσθε ὅλα μὲ τὴν ἰδικήν σας ἐργασίαν.

Στίχ. 13-18. Νὰ μὴ ταράσσωνται περὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν.

13 Οὐ θέλομεν δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν κεκοιμημένων, ἵνα μὴ λυπῆσθε καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα.

13 Ἂς ἔλθω τώρα καὶ εἰς ἕνα ἄλλο σοβαρὸν ζήτημα. Δὲν θέλομεν, ἀδελφοί, νὰ ἔχετε σεῖς ἄγνοιαν διὰ τοὺς ἀποθαμένους, διὰ νὰ μὴ λυπῆσθε, καθὼς λυποῦνται καὶ οἱ λοιποί, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ἐλπίδα ἀναστάσεως.

14 εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ.

14 Δὲν πρέπει δὲ νὰ λυπῆσθε σὰν κι' αὐτούς, διότι ἐὰν ἔχωμεν πεποίθησιν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνεστήθη, ἔτσι πρέπει νὰ πιστεύωμεν, ὅτι καὶ ὁ Θεὸς ἐκείνους, ποὺ ἀπέθαναν ἑνωμένοι διὰ τῆς πίστεως μὲ τὸν Ἰησοῦν, θὰ τοὺς φέρῃ ἐνδόξως εἰς τὴν αἰωνίαν ζωὴν μαζὶ μὲ αὐτόν.

15 τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ Κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας·

15 Ναί· θὰ τοὺς φέρῃ μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦν. Διότι τοῦτο σᾶς λέγομεν ὄχι ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μας, ἀλλὰ ἀπὸ λόγον ποὺ μᾶς εἶπεν ὁ Κύριος, ὅτι δηλαδὴ ἡμεῖς οἱ ζωντανοί, ποὺ θὰ ἀπομένωμεν κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν, δὲν θὰ προφθάσωμεν τοὺς ἀποθαμένους, οἱ ὁποῖοι θὰ μᾶς προλάβουν εἰς τὴν προαπάντησιν τοῦ Κυρίου.

16 ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον,

16 Καὶ λέγω, ὅτι δὲν θὰ προφθάσωμεν τοὺς ἀποθαμένους, διότι αὐτὸς ὁ Κύριος μὲ πρόσταγμα, μὲ φωνὴν ἀρχαγγέλου καὶ μὲ σάλπιγγα Θεοῦ θὰ καταβῇ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ οἱ νεκροί, ποὺ ἀπέθαναν μὲ πίστιν εἰς τὸν Χριστόν, αὐτοὶ πρῶτον θὰ ἀναστηθοῦν.

17 ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι ἅμα σὺν αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα, καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα.

17 Ἔπειτα ἡμεῖς, ποὺ θὰ ἀπομένωμεν τότε εἰς τὴν ζωήν, συγχρόνως καὶ μαζὶ μὲ αὐτοὺς θὰ ἁρπαχθῶμεν μὲ σύννεφα διὰ νὰ ἀπαντήσωμεν τὸν Κύριον εἰς τὸ μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ διάστημα, καὶ ἔτσι,ἀφοῦ ἀναβῶμεν μαζί του εἰς τὸν οὐρανόν, θὰ εἴμεθα πάντοτε μετὰ τοῦ Κυρίου.

18 Ὥστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις.

18 Ἀφοῦ λοιπὸν πιστεύετε καὶ ἠξεύρετε αὐτὰ διὰ τοὺς ἀποθαμένους, παρηγορεῖτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον μὲ τοὺς λόγους αὐτοὺς τῆς ἐλπίδος, ποὺ σᾶς γράφω.

[13]) 18. ε΄ 6. 14. Φλ. α΄ 12. Ἐφ. β΄ 3. 12. 1 Κρ. ιε΄ 19. 32. Ῥμ. α΄ 13. Πρ. κγ΄ 6 - 8. Ἰν. ια΄ 13. [14]) 1 Κρ. ς΄ 14. ιε΄ 3. 4. 12 - 20. Ῥμ. η΄ 11. Ἰν. ε΄ 28. 29. ς΄ 39. [15]) 2. 17. 1 Κρ. ζ΄ 10. 52. ιε΄ 51. Ῥμ. ιγ΄ 11. [16]) 2 Θσ. α΄ 7. 1 Κρ. ιε΄ 23. 25. Μτ. κδ΄ 31. [17]) 14. 15. ε΄ 10. Ἀπ. ια΄ 12. Πρ. α΄ 9. 11. Ἰν. ιβ΄ 26. ιδ΄ 3. ιζ΄ 24. [18]) 13. ε΄ 11.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Στίχ. 1-11. Ἡ δευτέρα παρουσία τοῦ Κυρίου ἄγνωστον πότε θὰ γίνῃ. Οἱ Χριστιανοὶ πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε ἄγρυπνοι.

Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ χρείαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι·

Διὰ τοὺς χρόνους δὲ καὶ τοὺς καιροὺς τῆς δευτέρας παρουσίας, ἀδελφοί, δὲν ἔχετε ἀνάγκην νὰ σᾶς γράφωμεν.

2 αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε ὅτι ἡ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται.

2 Διότι σεῖς ἠξεύρετε ἀπὸ τὴν προφορικὴν διδασκαλίαν, τὴν ὁποίαν μὲ ἀκρίβειαν ἐνθυμεῖσθε, ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου πρόκειται νὰ ἔλθῃ ἔτσι ἔξαφνα, ὅπως ἔρχεται ὁ κλέπτης κατὰ τὴν νύκτα. Τόσον ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου, ὅτε θὰ ἔλθῃ ὁ Κύριος ὡς Κριτής, ὅσον καὶ ἡ ἡμέρα τοῦ θανάτου ἑκάστου ἀνθρώπου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔρχεται διὰ τὸν καθένα μας ὁ Κύριος, θὰ μᾶς καταλάβουν ἔξαφνα.

3 ὅταν γὰρ λέγωσιν, εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὄλεθρος, ὥσπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ ἐκφύγωσιν.

3 Διότι ὅταν λέγουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ κόσμου, ἔχομεν τώρα εἰρήνην καὶ ἀσφάλειαν, τότε ἐπέρχεται ἐξαφνικὴ ἡ καταστροφὴ κατ' αὐτῶν, καθὼς ἔξαφνα ἔρχεται καὶ ὁ πόνος τοῦ τοκετοῦ εἰς τὴν ἔγκυον γυναῖκα· καὶ ἔτσι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν θὰ διαφύγουν τὴν καταστροφὴν αὐτήν.

4 ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτης καταλάβῃ·

4 Σεῖς ὅμως, ἀδελφοί, δὲν εὑρίσκεσθε εἰς σκότος κακίας καὶ ἁμαρτίας, διὰ νὰ σᾶς καταλάβῃ ἔξαφνα καὶ ἐπάνω εἰς τὰ ἔργα τοῦ σκότους σὰν κλέπτης ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου.

5 πάντες ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας. οὐκ ἐσμὲν νυκτὸς οὐδὲ σκότους.

5 Ὅλοι σεῖς εἶσθε τέκνα φωτὸς καὶ τέκνα ἡμέρας καὶ συνεπῶς, ὁποτεδήποτε καὶ ἂν ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου, θὰ σᾶς εὕρῃ νὰ πράττετε ἔργα ἀρετῆς φωτεινά. Δὲν εἴμεθα τέκνα νυκτὸς οὔτε σκότους.

6 Ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν ὡς καὶ οἱ λοιποί, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν.

6 Σύμφωνα μὲ αὐτὰ λοιπὸν ἂς μὴ κοιμώμεθα τὸν ὕπνον τῆς ἀδιαφορίας καὶ ἀπροσεξίας, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ ποὺ ἀγνοοῦν τὸν Χριστόν, ἀλλ' ἂς εἴμεθα ἄγρυπνοι καὶ ἂς ἐγκρατευώμεθα.

7 οἱ γὰρ καθεύδοντες νυκτὸς καθεύδουσι, καὶ οἱ μεθυσκόμενοι νυκτὸς μεθύουσιν·

7 Ἂς μὴ κοιμώμεθα, διότι ἐκεῖνοι ποὺ κοιμῶνται, κοιμῶνται ἐν καιρῷ νυκτός, καὶ ἐκεῖνοι ποὺ μεθοῦν, μεθοῦν τὴν νύκτα. Εὑρίσκονται λοιπὸν αὐτοὶ εἰς τὸ σκοτάδι τῆς ἁμαρτίας καὶ εἰς τὸ σκοτάδι θὰ τοὺς εὕρῃ ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου, ὅταν θὰ ἔλθῃ ἔξαφνα.

8 ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ περικεφαλαίαν ἐλπίδα σωτηρίας·

8 Ἀλλ' ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί, ἐφ' ὅσον εἴμεθα τέκνα ἡμέρας, ἂς ἐγκρατευώμεθα ἀπὸ κάθε κακίαν καὶ ἂς ὁπλισθῶμεν μὲ τὰ κατάλληλα πνευματικὰ ὅπλα. Ἂς ἐνδυθῶμεν δηλαδὴ ὡς πνευματικὸν θώρακα, ποὺ θὰ ἀσφαλίζῃ ὁλόκληρον τὸν ἐσωτερικόν μας ἄνθρωπον, τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην, καὶ σὰν περικεφαλαίαν, ποὺ θὰ προφυλάττῃ τὸν νοῦν μας ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς ἀποθαρρύνσεως καὶ ἀπογνώσεως, τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἀπολαύσωμεν τὴν σωτηρίαν.

Ε΄. [1-2]) 4. β΄ 1. δ΄ 9. 2 Θσ. β΄ 2. Φλ. α΄ 6. 10. Μτ. κδ΄ 3. 36. 42 - 44. [3]) Ἰρ. ς΄ 14. Ἰζ. ιγ΄ 10. 2 Θσ. α΄ 9. 1 Τμ. ς΄ 9. Φλ. β΄ 12. Ἰν. ις΄ 21. Λκ. ιζ΄ 26. 27. κα΄ 34. 35. [4]) 2. 3. Κλ. α΄ 13. [5]) 8. 1 Πτ. β΄ 9. Ἐφ. ε΄ 8. Λκ. ις΄ 8. [6-7]) δ΄ 13. 1 Πτ. ε΄ 8. Ἐφ. ε΄ 14. Ῥμ. ιγ΄ 11 - 13. Πρ. β΄ 15. Λκ. κα΄ 36. [8]) 5. Ἐφ. ς΄ 14. 17.

9 ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ Θεὸς εἰς ὀργήν, ἀλλ' εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

9 Ναί· ποτὲ ἡ ἐλπίς, ὅτι θὰ σωθῶμεν, δὲν πρέπει νὰ σβήσῃ μέσα μας. Διότι ὁ Θεὸς δὲν μᾶς προώρισε δι' ὀργὴν καὶ καταδίκην, ἀλλὰ μᾶς προώρισε διὰ νὰ ἀποκτήσωμεν κτῆμα μας ἀσφαλὲς τὴν σωτηρίαν διὰ μέσου τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ,

10 τοῦ ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν εἴτε καθεύδωμεν ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν.

10 ὁ ὁποῖος ἀπέθανε δι' ἡμᾶς, διὰ νὰ ζήσωμεν ὅλοι μαζί του, εἴτε μᾶς εὕρῃ κατὰ τὴν δευτέραν του παρουσίαν ζωντανοὺς καὶ ἀγρύπνους, εἴτε μᾶς εὕρῃ ἀποθαμένους.

11 Διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους καὶ οἰκοδομεῖτε εἷς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε.

11 Ἀφοῦ δὲ ἔχομεν τέτοιον ὑψηλὸν προορισμόν, δι' αὐτὸ προτρέπετε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καὶ οἰκοδομεῖτε εἰς τὴν ἀρετὴν ὁ καθένας σας τὸν καθένα, καθὼς καὶ πράττετε.

Στίχ. 12-16. Ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας ἐπιβάλλει ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη.

12 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν Κυρίῳ καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς,

12 Σᾶς παρακαλοῦμεν δέ, ἀδελφοί, νὰ ἀναγνωρίζετε καὶ νὰ σέβεσθε ἐκείνους, ποὺ κοπιάζουν μεταξύ σας καὶ εἶναι προϊστάμενοί σας κατὰ Χριστὸν καὶ σᾶς συμβουλεύουν.

13 καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπερεκπερισσοῦ ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν. εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς.

13 Καὶ νὰ τοὺς τιμᾶτε μὲ τὸ παραπάνω ἐξ ἀγάπης διὰ τὸ ὑψηλὸν των ἔργον. Εἰρηνεύετε μεταξύ σας.

14 Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας.

14 Σᾶς παρακαλοῦμεν δέ, ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ὀκνηροὺς καὶ ἀκαταστάτους, παρηγορεῖτε τοὺς ὀλιγοκάρδους ποὺ τὰ χάνουν εὔκολα, στηρίζετε τοὺς ἀσθενεῖς, δεικνύετε πλατεῖαν καρδίαν πρὸς ὅλους.

15 ὁρᾶτε μή τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινι ἀποδῷ, ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας.

15 Προσέχετε κανεὶς ἀπὸ σᾶς νὰ μὴ ἀνταποδώσῃ εἰς ἄλλον κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἀλλὰ πάντοτε ἐπιδιώκετε νὰ πράττετε τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀναμεταξύ σας καὶ εἰς ὅλους, ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς μὴ Χριστιανούς.

16 Πάντοτε χαίρετε,

16 Χαίρετε πάντοτε, καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰς θλίψεις.

Στίχ. 17-22. Ἄλλαι χριστιανικαὶ ὑποχρεώσεις.

17 ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε,

17 Ἀδιαλείπτως καὶ ἀκατάπαυστα νὰ ἐπικοινωνῆτε μὲ τὸν Θεὸν μὲ τὴν προσευχὴν καὶ τὴν εὐλαβῆ διάθεσιν.

18 ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γὰρ θέλημα Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς.

18 Διὰ κάθε τι νὰ εὐχαριστῆτε τὸν Θεόν. Διότι τοῦτο εἶναι θέλημα τοῦ Θεοῦ, ποὺ μᾶς τὸ ἐδίδαξεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ νὰ σᾶς τὸ κηρύξωμεν.

[9-10]) α΄ 10. δ΄ 14. 17. 2 Θσ. β΄ 14. Ἑβ. ι΄ 39. Ῥμ. θ΄ 22. 23. ιδ΄ 8. 9. [11]) δ΄ 10. 18. Ἰδ. 20. 1 Κρ. δ΄ 6. η΄ 1. Ῥμ. ιδ΄ 19. Πρ. κ΄ 32. [12-13]) δ΄ 1. 2 Θσ. β΄ 1. 1 Τμ. ε΄ 17. Ἑβ. ιβ΄ 14. ιγ΄ 7. 17. 2 Κρ. ιγ΄ 11. 1 Κρ. ις΄ 18. Ῥμ. ιβ΄ 18. Μρ. θ΄ 50. [14]) δ΄ 10 - 13. 2 Θσ. γ΄ 6. 11. 15. Ἐφ. δ΄ 2. Γλ. ς΄ 1. 2. Ῥμ. ιδ΄ 1. [15]) γ΄ 12. 1 Πτ. γ΄ 9. Γλ. ς΄ 10. Ῥμ. ιβ΄ 17. 20. Μτ. ε΄ 39. [16-18]) Φλ. δ΄ 4. 6. Ἐφ. ε΄ 20. Ῥμ. ιβ΄ 12. Λκ. ιη΄ 1.

19 τὸ Πνεῦμα μὴ σβέννυτε,	19 Μὴ παρεμποδίζετε τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ μὴ ματαιώνετε τὴν φανέρωσίν των.
20 προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε.	20 Μὴ περιφρονῆτε τὰς προφητείας, τὰς ὁποίας τὸ Ἅγιον Πνεῦμα διὰ τοῦ χαρίσματός του ἐμπνέει εἰς διάφορα μέλη τῆς Ἐκκλησίας.
21 πάντα δὲ δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε·	21 Ἐξετάζετε δὲ καὶ διακρίνετε ὅλα τὰ χαρίσματα καὶ τὰς προφητείας, καὶ ὅ,τι θὰ εὕρετε καλόν, κρατεῖτε το σφικτά.
22 ἀπὸ παντὸς εἴδους πονηροῦ ἀπέχεσθε.	22 Νὰ φεύγετε μακρὰν ἀπὸ κάθε λογῆς πονηρόν.

Στίχ. 23-28. Εὐχαὶ καὶ παραγγελίαι.

23 Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς, καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθείη.	23 Εἴθε δὲ αὐτὸς ὁ Θεός, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πηγάζει ἡ πραγματικὴ εἰρήνη, νὰ σᾶς ἁγιάσῃ ὁλοκλήρους· καὶ ὁλόκληρος ὁ νοῦς σας καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα σας εἴθε νὰ διαφυλαχθοῦν ἄμεμπτα κατὰ τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.
24 πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει.	24 Ἔχω πεποίθησιν δέ, ὅτι αὐτὸς θὰ σᾶς διαφυλάξῃ ἀμέμπτους κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν, διότι εἶναι ἄξιος πάσης ἐμπιστοσύνης αὐτός, ποὺ σᾶς προσκαλεῖ διὰ νὰ σᾶς σώσῃ, ὁ ὁποῖος καὶ θὰ πραγματοποιήσῃ ὅ,τι σᾶς ηὐχήθην.
25 Ἀδελφοί, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν.	25 Ἀδελφοί, προσεύχεσθε ὑπὲρ ἡμῶν.
26 Ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φιλήματι ἁγίῳ.	26 Ἀσπασθῆτε ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς μὲ φίλημα ἅγιον.
27 Ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν Κύριον ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἀδελφοῖς.	27 Σᾶς ἐξορκίζω εἰς τὸν Κύριον νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ ἐπιστολὴ εἰς ὅλους τοὺς ἁγίους ἀδελφούς.
28 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν· ἀμήν.	28 Εἴθε ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ εἶναι μαζί σας. Ἀμήν.

19-20) 2 Τμ. α΄ 6. Ἐφ. δ΄ 30. 1 Κρ. ιδ΄ 1. 30. 39. 21) 1 Ἰν. δ΄ 1. 1 Κρ. ιβ΄ 10. 22) Ἰβ. α΄ 1. 8. β΄ 3. 23) γ΄ 11. 13. 2 Θσ. γ΄ 16. Φλ. δ΄ 9. 2 Κρ. ζ΄ 1. 1 Κρ. α΄ 8. 24) 2 Θσ. γ΄ 3. 1 Κρ. α΄ 9. ι΄ 13. 25) 2 Θσ. γ΄ 1. Κλ. δ΄ 3. Ῥμ. ιε΄ 30. 26) 1 Κρ. ις΄ 20. Ῥμ. ις΄ 16. 27) Κλ. δ΄ 16. 28) 2 Θσ. γ΄ 18. Ῥμ. ις΄ 20.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Στίχ. 1-12. Ὁ Παῦλος εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν διὰ τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Θεσσαλονίκης καὶ προσεύχεται δι' αὐτούς.

Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ·	Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Σιλουανὸς καὶ ὁ Τιμόθεος γράφομεν τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Θεσσαλονικέων, ἡ ὁποία διατελεῖ ἐν κοινωνίᾳ μὲ τὸν Θεὸν πατέρα μας καὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν.
2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.	2 Εἴθε νὰ εἶναι εἰς σᾶς χάρις καὶ εἰρήνη ἀπὸ τὸν Θεὸν πατέρα μας καὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν.
3 Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἑνὸς ἑκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους,	3 Ὀφείλομεν νὰ εὐχαριστῶμεν τὸν Θεὸν πάντοτε διὰ σᾶς, ἀδελφοί, καθὼς εἶναι ἄξιον καὶ δίκαιον νὰ πράττωμεν τοῦτο. Καὶ εἶναι ἄξιον νὰ τὸν εὐχαριστῶμεν, διότι αὐξάνει μὲ τὸ παραπάνω ἡ πίστις σας καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη, τὴν ὁποίαν κάθε ἕνας ἀπὸ ὅλους σας δεικνύει πρὸς τοὺς ἄλλους.
4 ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε,	4 Καὶ εἶναι τόσον μεγάλη ἡ πίστις σας καὶ ἡ ἀγάπη σας, ὥστε ἡμεῖς οἱ ἴδιοι νὰ καυχώμεθα διὰ σᾶς εἰς τὰς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν πίστιν, ποὺ δεικνύετε εἰς ὅλους τοὺς διωγμούς σας καὶ τὰς θλίψεις, τὰς ὁποίας μὲ καρτερίαν ὑποφέρετε.
5 ἔνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε,	5 Αἱ θλίψεις δὲ αὗται εἶναι φανερὰ ἀπόδειξις τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπιτρέπει αὐτὰς διὰ νὰ ἀναδειχθῆτε ἄξιοι τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ὁποίαν ὑποφέρετε παθήματα.
6 εἴπερ δίκαιον παρὰ Θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλῖψιν	6 Πράγματι δὲ θὰ ἀξιωθῆτε μὲ τὰ παθήματα αὐτὰ νὰ κληρονομήσετε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἐὰν βεβαίως εἶναι δίκαιον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ νὰ ἀνταποδώσῃ θλῖψιν εἰς ἐκείνους, ποὺ σᾶς θλίβουν,
7 καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ	7 καὶ εἰς σᾶς, ποὺ θλίβεσθε, ἀνάπαυσιν ἀπὸ τὰς παρούσας θλίψεις. Τὴν ἀνάπαυσιν δὲ αὐτὴν θὰ ἀπολαύσετε μαζί μας, ὅταν θὰ ἀποκαλυφθῇ ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἀπὸ τὸν οὐρανὸν μαζὶ μὲ τοὺς ἀγγέλους, ποὺ εἶναι ὄργανα τῆς δυνάμεώς του.

Α΄. 1-2) 1 Θσ. α΄ 1. Ῥμ. α΄ 7. 3-4) β΄ 13. 1 Θσ. α΄ 2. 3. 6. 7. β΄ 14. 19. γ΄ 3. δ΄ 10. 2 Κρ. ζ΄ 4. θ΄ 2. 5) Φλ. α΄ 28. Ῥμ. β΄ 5. η΄ 17. Λκ. κα΄ 36. 6-7) Ζχ. β΄ 8. 1 Θσ. γ΄ 13. δ΄ 16. Ἀπ. ιη΄ 6. 7. 2 Κρ. η΄ 13. Ῥμ. β΄ 5 - 8. ιβ΄ 19. Πρ. γ΄ 20.

8 ἐν πυρὶ φλογός, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι Θεὸν καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσι τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

8 Θὰ φανερωθῇ δὲ τότε ὁ Κύριος μὲ φωτιάν, ποὺ θὰ κατακαίῃ μὲν τὴν ἁμαρτίαν, θὰ λαμπρύνῃ δὲ τὴν ἀρετήν, καὶ θὰ ἐκδικηθῇ ἐκείνους, ποὺ δὲν γνωρίζουν τὸν Θεὸν καὶ δὲν ὑπακούουν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

9 οἵτινες δίκην τίσουσιν ὄλεθρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ,

9 Αὐτοὶ θὰ τιμωρηθοῦν μὲ αἰώνιον ἐξολοθρευμόν, ποὺ θὰ τοὺς ἐπιβληθῇ ἀπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ Κυρίου, καὶ ἀπὸ τὴν ἔνδοξον δύναμίν του,

10 ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσι τοῖς πιστεύσασιν, ὅτι ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

10 ὅταν θὰ ἔλθῃ διὰ νὰ δοξασθῇ μεταξὺ τῶν ἁγίων του καὶ νὰ θαυμασθῇ ἐν μέσῳ ὅλων ὅσοι ἐπίστευσαν. Θὰ θαυμασθῇ δὲ καὶ θὰ δοξασθῇ μεταξὺ τῶν ἁγίων καὶ τῶν πιστῶν, διότι ἐπιστεύθη ἡ περὶ τοῦ Χριστοῦ μαρτυρία, ποὺ ἐδώκαμεν εἰς σᾶς, καὶ χάρις εἰς τὴν πίστιν των αὐτὴν θὰ ἀπολαύσουν οὗτοι τὰ θαυμαστὰ ἀγαθά, διὰ τὰ ὁποῖα θὰ δοξασθῇ ὁ Κύριος κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀπὸ ὅλους ὅσοι θὰ τὰ κληρονομήσουν.

11 εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει,

11 Δι' αὐτὸ δὲ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε διὰ σᾶς. Προσευχόμεθα δηλαδὴ ὁ Θεός μας νὰ σᾶς ἀναδείξῃ ἀξίους τῆς προσκλήσεως, ποὺ σᾶς ἔκαμε, καὶ νὰ ἐκπληρώσῃ κάθε καλὴν διάθεσιν καὶ θέλησιν, ποὺ ἔχει ἡ ἀγαθὴ καρδία σας, καθὼς καὶ κάθε ἔργον ποὺ ἐμπνέει καὶ γεννᾷ ἡ πίστις. Νὰ τὰ ἐκπληρώσῃ δὲ μὲ τὴν δύναμίν του,

12 ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

12 διὰ νὰ δοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ τὰ λαμπρὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς σας, νὰ δοξασθῆτε δὲ καὶ σεῖς διὰ τῆς ἑνώσεώς σας μὲ αὐτόν, σύμφωνα μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ μας καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Στίχ. 1-12. Ὁ ἀντίχριστος καὶ τὸ τέλος τοῦ κόσμου. Τί θὰ προηγηθῇ τῆς δευτέρας παρουσίας.

Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτόν,

Σᾶς παρακαλοῦμεν δέ, ἀδελφοί, διὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν σύναξίν μας πλησίον του,

2 εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοὸς μήτε θροεῖσθαι μήτε διὰ πνεύματος μήτε διὰ λόγου

2 νὰ μὴ σαλευθῆτε εὔκολα καὶ ἐπιπόλαια ἀπὸ τὴν ψύχραιμον σκέψιν τῆς διανοίας σας· οὔτε νὰ θορυβῆσθε καὶ ταράσσεσθε οὔτε ἀπὸ προφητικὸν δῆθεν χάρισμα, οὔτε ἀπὸ λόγον, οὔτε ἀπὸ ἐπιστολήν, διὰ τὰ ὁποῖα σᾶς παριστάνουν, ὅτι τάχα προέρ-

[8]) Ἀρ. λα΄ 3. Ψ. οη΄ 6. Μχ. ε΄ 15. Ἡσ. ξς΄ 14. 15. Ἰζ. κε΄ 14. 1 Θσ. δ΄ 5. 2 Πτ. γ΄ 7. Γλ. δ΄ 8. Πρ. ζ΄ 30. [9]) Ἡσ. β΄ 10. 19. 21. 1 Θσ. ε΄ 3. Μτ. κε΄ 41. 46. [10]) Ψ. ξζ΄ 36. Ἡσ. β΄ 11. 17. μθ΄ 3. 2 Θσ. α΄ 7. 12. 1 Θσ. α΄ 10. Κλ. γ΄ 4. Φλ. γ΄ 20. 1 Κρ. α΄ 6. β΄ 1. [11]) 1 Θσ. α΄ 3. Κλ. α΄ 9 - 11. Φλ. γ΄ 14. [12]) Ἡσ. κδ΄ 15. ξς΄ 5. Μλ. α΄ 11. Φλ. β΄ 9 - 11. Ἰν. ιζ΄ 23.
Β΄. [1]) 1 Θσ. δ΄ 1. 13 - 17. Μρ. ιγ΄ 27. [2]) γ΄ 17. 1 Θσ. ε΄ 2. 3. Ἐφ. δ΄ 14. Γλ. α΄ 6. Μτ. κδ΄ 6.

μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ.

χονται ἀπὸ ἡμᾶς καὶ δῆθεν σᾶς εἰδοποιοῦμεν ἡμεῖς ὅτι ἔφθασεν ἡ ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ.

3 μή τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον· ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας,

3 Προσέξατε νὰ μὴ σᾶς ἐξαπατήσῃ μὲ κανένα τρόπον κανείς. Ὅταν δὲ σᾶς λέγουν, ὅτι ἐπλησίασεν ἡ ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ, σᾶς ἐξαπατοῦν. Διότι δὲν θὰ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου καὶ ἡ δευτέρα παρουσία Του, ἐὰν δὲν ἔλθῃ πρῶτον ἡ ἀποστασία πολλῶν καὶ ἡ ἀπομάκρυνσίς των ἀπὸ τὴν πίστιν καὶ δὲν φανερωθῇ ὁ ἄνθρωπος, ποὺ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον θὰ εἶναι ὑποκινητὴς καὶ ὄργανον τῆς ἁμαρτίας καὶ γέννημα καὶ θρέμμα τῆς ἀπωλείας.

4 ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον Θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ὡς Θεὸν καθίσαι, ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι ἐστὶ Θεός.

4 Αὐτὸς θὰ εἶναι ἀντίπαλος τῆς ἀληθείας καὶ θὰ ὑπερυψώνῃ τὸν ἑαυτόν του παραπάνω ἀπὸ κάθε ἄλλον, ποὺ θὰ φέρῃ τὸ ὄνομα Θεὸς ἢ θὰ προσκυνῆται μὲ σεβασμὸν καὶ λατρείαν. Καὶ θὰ ὑψώσῃ τόσον πολὺ τὸν ἑαυτόν του, ὥστε θὰ καθίσῃ ὡς θεὸς εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ προσπαθῇ μὲ διαβολικὰ σημεῖα καὶ ἀγυρτείας νὰ ἀποδείξῃ τὸν ἑαυτόν του, ὅτι εἶναι θεός. Πρέπει λοιπὸν νὰ φανερωθῇ πρῶτον αὐτός.

5 Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὢν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν;

5 Δὲν ἐνθυμεῖσθε, ὅτι σᾶς ἔκανα λόγον περὶ αὐτῶν, ὅταν ἀκόμη ἤμην μεταξύ σας;

6 καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ·

6 Καὶ ἐπειδὴ τότε σᾶς τὰ εἶπα, γνωρίζετε τώρα ἐκεῖνο, ποὺ ἐμποδίζει τὸν ἄνομον, ὥστε νὰ μὴ ἐμφανισθῇ αὐτὸς προτήτερα, ἀλλ' εἰς τὸν καιρὸν ποὺ τοῦ ἔχει ὁρισθῇ ἀπὸ τὸν Θεόν.

7 τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας, μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται·

7 Δὲν ἦλθεν ὅμως ἀκόμη ὁ ὡρισμένος καιρός του. Διότι τώρα εἶναι εἰς ἐνέργειαν ἡ δύναμις τοῦ κακοῦ καὶ τῆς ἀνομίας, ἡ ὁποία εἰς μεγάλον βαθμὸν παραμένει κρυμμένη καὶ δὲν ἐφανερώθη ἀκόμη ὁλόκληρος, ὑπάρχει δὲ κάποιος ποὺ ἐμποδίζει τὸν ἄνομον νὰ φανερωθῇ. Καὶ ἡ φανέρωσις τοῦ ἀνόμου θὰ ἀναβληθῇ μόνον μέχρις ὅτου αὐτός, ποὺ κατὰ θείαν πρόνοιαν παρεμποδίζει τὴν ἐμφάνισίν του, φύγῃ ἀπὸ τὸ μέσον.

8 καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ Κύριος ἀναλώσει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ·

8 Καὶ τότε θὰ φανερωθῇ ὁ ἄνομος, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος θὰ ἐξαφανίσῃ μὲ τὸ φύσημα τοῦ στόματός του καὶ θὰ τὸν ἐκμηδενίσῃ μὲ τὴν ἔνδοξον ἐμφάνισιν τῆς παρουσίας του.

9 οὗ ἐστιν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασι ψεύδους

9 Τοῦ ἀνόμου αὐτοῦ ἡ παρουσία θὰ γίνῃ μὲ πᾶσαν δύναμιν καὶ μὲ σημεῖα καὶ τέρατα ἀγυρτικά, ποὺ θὰ τὰ ἐνεργῇ ὁ βοηθὸς καὶ συνεργάτης του σατανᾶς.

10 καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας ἐν τοῖς ἀπολλυμέ-

10 Θὰ γίνῃ ἡ ἐμφάνισίς του μὲ κάθε εἶδος ἀπάτης ποὺ θὰ στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἀδικίας καὶ ἀσυνειδησίας. Ἀλλ' ἡ ἀπάτη αὐτὴ

[3-4]) 7. 8. 1 Τμ. α΄ 1. 1 Ἰν. β΄ 18. δ΄ 1. 3. Ἀπ. ιζ΄ 8. Ἐφ. ε΄ 6. Ἰν. ιζ΄ 12. Μτ. κδ΄ 4. 12 - 16. – Ἡσ. ιδ΄ 14. Ἰζ. κη΄ 2. Δν. ζ΄ 25. ια΄ 36. 37. [5]) 1 Θσ. γ΄ 4. Πρ. ιζ΄ 1. [6]) 7. – Δν. ι΄ 13. 20. [7]) 3. 4. 6. 1 Κρ. ε΄ 2. [8]) 3. Ἀπ. ιθ΄ 15. 19. 20. – Ἡσ. ια΄ 4. Ἰβ. δ΄ 9. [9-10]) Δν. η΄ 24. Ἀπ. ιγ΄ 11 - 14. 2 Κρ. δ΄ 3. Ἰν. γ΄ 19 - 21. η΄ 44. ιζ΄ 17. Μτ. κδ΄ 24.

νοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς·

θὰ ἐπικρατήσῃ μόνον μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ θὰ ἀπολεσθοῦν, ἐπειδὴ δὲν ἐδέχθησαν νὰ ἀγαπήσουν καὶ νὰ ἐγκολπωθοῦν τὴν ἀλήθειαν διὰ νὰ σωθοῦν.

11 καὶ διὰ τοῦτο πέμψει αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐνέργειαν πλάνης εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει,

11 Καὶ διὰ τοῦτο θὰ παραχωρήσῃ ὁ Θεὸς νὰ τοὺς ἔλθῃ ἐνέργεια πονηρά, ποὺ θὰ τοὺς σπρώχνῃ εἰς τὴν πλάνην, διὰ νὰ πιστεύσουν οὗτοι εἰς τὸ ψεῦδος,

12 ἵνα κριθῶσι πάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ' εὐδοκήσαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ.

12 καὶ ἔτσι νὰ κατακριθοῦν ὅλοι ὅσοι δὲν ἐπίστευσαν εἰς τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ἠσπάσθησαν μὲ εὐχαρίστησιν τὴν ἀδικίαν.

Στίχ. 13-17. Λόγοι ἐνισχύσεως καὶ προτροπῆς.

13 Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ Κυρίου, ὅτι εἵλετο ὑμᾶς ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ Πνεύματος καὶ πίστει ἀληθείας,

13 Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν νὰ εὐχαριστῶμεν τὸν Θεὸν πάντοτε διὰ σᾶς, ἀδελφοί, ποὺ ἔχετε ἀγαπηθῆ ἀπὸ τὸν Κύριον, διότι σᾶς ἐξέλεξεν ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς, πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, διὰ νὰ σωθῆτε μὲ τὸν ἁγιασμόν, ποὺ μεταδίδει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, καὶ μὲ τὴν πίστιν εἰς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου.

14 εἰς ὃ ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν εἰς περιποίησιν δόξης τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

14 Εἰς τὴν σωτηρίαν δὲ αὐτὴν τοῦ ἁγιασμοῦ καὶ τῆς πίστεως σᾶς ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς μὲ τὸ εὐαγγέλιον, ποὺ κηρύττομεν, διὰ νὰ ἀποκτήσετε διὰ τῆς ὑπακοῆς εἰς αὐτὸ τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

15 Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν.

15 Σύμφωνα λοιπὸν μὲ ὅσα εἴπομεν, ἀδελφοί, μένετε ἀμετακίνητοι καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις, ποὺ ἐδιδάχθητε εἴτε μὲ προφορικόν μας λόγον εἴτε μὲ ἐπιστολήν μας.

16 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν, ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς καὶ δοὺς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι,

16 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ὁ Θεὸς καὶ πατήρ μας, ὁ ὁποῖος μᾶς ἠγάπησε καὶ μᾶς ἔδωκε παρηγορίαν, ποὺ δὲν θὰ ἔχῃ τέλος, ἀλλὰ θὰ εἶναι αἰωνία, καὶ μᾶς ἐχάρισεν ἐλπίδα ἀγαθῶν οὐρανίων,

17 παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας καὶ στηρίξαι ὑμᾶς ἐν παντὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀγαθῷ.

17 εἴθε νὰ παρηγορήσῃ τὰς καρδίας σας καὶ νὰ σᾶς στηρίξῃ εἰς κάθε ὀρθὴν διδασκαλίαν καὶ εἰς κάθε ἔργον ἀγαθόν.

[11-12]) 1 Θσ. β΄ 3. 1 Τμ. δ΄ 1. 2 Τμ. δ΄ 4. Ῥμ. α΄ 18. 21. 24. 32. [13-14]) α΄ 3. 1 Θσ. α΄ 2 - 5. β΄ 12. ε΄ 9. 1 Πτ. α΄ 2. Ἐφ. α΄ 4. Ῥμ. η΄ 29. Ἰν. ιζ΄ 22. [15]) γ΄ 6. 1 Κρ. ια΄ 2. Μρ. ζ΄ 3. [16-17]) 1 Θσ. γ΄ 11. ε΄ 23. Ἑβ. θ΄ 12. Γλ. α΄ 1. β΄ 20. 2 Κρ. ιγ΄ 13. Ἰν. γ΄ 16.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Στίχ. 1-5. Ζητεῖ τὰς προσευχάς των.

Τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ Κυρίου τρέχῃ καὶ δοξάζηται, καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς,

Ἐκεῖνο δὲ ποὺ ἀπομένει τώρα νὰ σᾶς εἴπωμεν, εἶναι τοῦτο. Προσεύχεσθε, ἀδελφοί, ὑπὲρ ἡμῶν διὰ νὰ διαδίδεται ἀνεμπόδιστα ὁ λόγος τοῦ Κυρίου καὶ νὰ δοξάζεται καὶ θριαμβεύῃ, καθὼς τρέχει καὶ δοξάζεται καὶ μεταξύ σας.

2 καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις.

2 Προσεύχεσθε ἀκόμη, διὰ νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἀπὸ τοὺς παραλόγους καὶ πονηροὺς ἀνθρώπους. Εἶναι δὲ ἀρκετοὶ οὗτοι, διότι δὲν εἶναι δι' ὅλους ἡ πίστις, ἀλλὰ γίνεται δεκτὴ μόνον ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἔχουν εὐθεῖαν καὶ εἰλικρινῆ διάθεσιν.

3 πιστὸς δέ ἐστιν ὁ Κύριος, ὃς στηρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

3 Ἀλλ' εἶναι ἀξιόπιστος ὁ Κύριος, ὁ ὁποῖος θὰ σᾶς στηρίξῃ καὶ θὰ σᾶς φυλάξῃ ἀπὸ τὸν πονηρόν, ὥστε νὰ μὴ κλονισθῆτε εἰς τὴν πίστιν ἀπὸ αὐτούς.

4 Πεποίθαμεν δὲ ἐν Κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς ὅτι ἃ παραγγέλλομεν ὑμῖν καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε.

4 Ἔχομεν δὲ πεποίθησιν διὰ σᾶς βασιζόμενοι εἰς τὴν σχέσιν μας μὲ τὸν Κύριον, ὅτι ἐκεῖνα, ποὺ σᾶς παραγγέλλομεν, καὶ τώρα τὰ πράττετε καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ ἐξακολουθῆτε νὰ τὰ πράττετε.

5 Ὁ δὲ Κύριος κατευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ.

5 Ὁ δὲ Κύριος εἴθε νὰ κατευθύνῃ καὶ νὰ στηρίξῃ τὰς καρδίας σας εἰς τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν ὑπομονήν, τὴν ὁποίαν μὲ τὸ παράδειγμά του μᾶς ἐδίδαξεν ὁ Χριστός.

Στίχ. 6-18. Προτροπαὶ καὶ ἐντολαὶ διὰ τοὺς ἀέργους.

6 Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρέλαβον παρ' ἡμῶν.

6 Σᾶς παραγγέλλομεν δέ, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ μὴ ἔχετε στενὰς σχέσεις, ἀλλὰ νὰ ἀπομακρύνεσθε σεῖς ἀπὸ κάθε ἀδελφόν, ποὺ συμπεριφέρεται ἄτακτα καὶ ὄχι σύμφωνα μὲ τὴν παράδοσιν, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτοὶ ποὺ ἀτακτοῦν παρέλαβον ἀπὸ ἡμᾶς.

7 αὐτοὶ γὰρ οἴδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν,

7 Τί δὲ μὲ τὸ παράδειγμά μας καὶ τὴν διδασκαλίαν μας σᾶς παρεδώκαμεν ἡμεῖς, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς εἴπω. Διότι μόνοι σας γνωρίζετε, πῶς πρέπει νὰ μᾶς μιμῆσθε, ἐπειδὴ δὲν ἀτακτήσαμεν μεταξύ σας καὶ δὲν σᾶς ἐδώκαμεν ἀφορμὴν νὰ ὑποθέσετε, ὅτι ζῶμεν εἰς βάρος τῶν ἄλλων.

8 οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν παρά τινος, ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν·

8 Οὔτε ἐλάβαμεν ἀπὸ κανένα τὰ μέσα τῆς συντηρήσεώς μας δωρεὰν καὶ χωρὶς πληρωμήν, ἀλλὰ ἐπρομηθεύθημεν αὐτὰ μὲ κόπον καὶ μὲ μόχθον καὶ εἰργαζόμεθα νύκτα καὶ ἡμέραν διὰ νὰ μὴ ἐπιβαρύνωμεν κανένα ἀπὸ σᾶς.

Γ΄. [1-2]) 1 Θσ. ε΄ 25. 2 Τμ. β΄ 9. Κλ. δ΄ 3. Ῥμ. ιε΄ 31. Πρ. ιη΄ 6. 12 - 16. Ἰν. ς΄ 44. [3]) β΄ 17. 1 Θσ. ε΄ 24. Ἰν. ιζ΄ 15. [4]) 1 Θσ. δ΄ 10. ε΄ 11. Φλ. β΄ 24. Γλ. ε΄ 10. 2 Κρ. ζ΄ 16. [5]) 1 Πρ. κθ΄ 18. 2 Πρ. κ΄ 33. Πρμ. κα΄ 2. Ἀπ. γ΄ 10. [6]) 4. 7. 10 - 15. 1 Θσ. δ΄ 11. 12. ε΄ 14. 2 Ἰν. 10. Γλ. β΄ 12. 1 Κρ. ε΄ 11. Ῥμ. ις΄ 17. [7-8]) 6. 1 Θσ. α΄ 6. β΄ 1. 9. 10. δ΄ 11. ε΄ 2. 2 Κρ. ια΄ 9. 1 Κρ. δ΄ 12.

9 οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς.

10 καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω.

11 ἀκούομεν γάρ τινας περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν ἐργαζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους·

12 τοῖς δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν.

13 Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ ἐκκακήσητε καλοποιοῦντες.

14 εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε, καὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῇ·

15 καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν.

16 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος τῆς εἰρήνης δῴη ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ. Ὁ Κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν.

17 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὅ ἐστι σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτω γράφω.

18 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

9 Ὑπεβλήθημεν δὲ εἰς τὴν κοπιαστικὴν αὐτὴν ἐργασίαν, ὄχι διότι δὲν εἴχαμεν δικαίωμα νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ σᾶς τὴν συντήρησίν μας, ἀλλὰ διὰ νὰ δώσωμεν τὸν ἑαυτόν μας παράδειγμα διὰ νὰ μᾶς μιμηθῆτε.

10 Διότι καὶ ὅταν ἤμεθα πλησίον σας, αὐτὴν τὴν παραγγελίαν σᾶς ἐδίδαμεν, ὅτι δηλαδή, ἐὰν κανεὶς δὲν θέλῃ νὰ ἐργάζεται, δὲν πρέπει οὐδὲ νὰ τρώγῃ.

11 Καὶ τώρα ἐπαναλαμβάνομεν τὴν παραγγελίαν ταύτην, διότι ἀκούομεν, ὅτι μερικοὶ συμπεριφέρονται μεταξύ σας ἄτακτα καὶ δὲν ἐργάζονται καμμίαν ἐργασίαν, ἀλλὰ περιεργάζονται τὰς ξένας ὑποθέσεις.

12 Παραγγέλλομεν δὲ εἰς τοὺς τοιούτους καὶ τοὺς παρακαλοῦμεν μὲ τὸ κῦρος καὶ τὴν ἐξουσίαν, ποὺ μᾶς δίδει ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, νὰ ἐργάζωνται ἥσυχα καὶ εἰρηνικὰ καὶ νὰ τρώγουν τὸ ψωμί, ποὺ θὰ κερδίζουν μὲ τὸν κόπον των.

13 Σεῖς ὅμως, ἀδελφοί, μὴ ἀποκάμνετε πράττοντες τὸ καλὸν καὶ πρὸς αὐτούς.

14 Ἐὰν δὲ κανεὶς δὲν ὑπακούῃ εἰς τὸν λόγον μας, ποὺ σᾶς γράφομεν μὲ τὴν ἐπιστολὴν αὐτήν, σημαδεύετε τοῦτον καὶ μὴ τὸν συναναστρέφεσθε μὲ οἰκειότητα, διὰ νὰ ἐντραπῇ καὶ διορθωθῇ.

15 Καὶ μὴ τὸν θεωρῆτε ὡς ἐχθρόν, ἀλλὰ συμβουλεύετέ τον ὡς ἀδελφόν.

16 Εἴθε δὲ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πηγάζει ἡ εἰρήνη, νὰ σᾶς δώσῃ τὴν εἰρήνην μόνιμον καὶ ἀσφαλισμένην μὲ κάθε τρόπον, ὥστε νὰ μὴ ἀπομείνῃ μεταξύ σας οὐδὲ ἡ παραμικρὰ ἀφορμὴ διαμάχης ἢ ταραχῆς. Εἴθε ὁ Κύριος νὰ εἶναι μὲ ὅλους σας.

17 Ὁ ἐγκάρδιος χαιρετισμός, ποὺ ἐπισφραγίζει τὴν ἐπιστολήν, ἐγράφη μὲ τὸ ἰδικόν μου χέρι τοῦ Παύλου, καὶ αὐτὸ εἶναι σημεῖον εἰς κάθε ἐπιστολήν μου, ὅτι πράγματι αὐτὴ εἶναι ἰδική μου. Ἔτσι συνηθίζω νὰ γράφω.

18 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ εἴθε νὰ εἶναι μὲ ὅλους σας. Ἀμήν.

---

[9]) Ττ. β΄ 7. 1 Κρ. θ΄ 1 - 27. Πρ. κ΄ 35. [10]) 8. – Γν. γ΄ 19. [11]) 6. 1 Τμ. ε΄ 13. Πρ. ιζ΄ 5. [12]) 1 Θσ. δ΄ 11. Ἐφ. δ΄ 28. [13]) Γλ. ς΄ 9. [14-15]) 6. Ττ. β΄ 8. 1 Κρ. δ΄ 14. ε΄ 9. 11. Μτ. ιη΄ 17. [16]) β΄ 16. 1 Θσ. ε΄ 23. [17]) β΄ 2. Κλ. δ΄ 18. Γλ. ς΄ 11. 1 Κρ. ις΄ 21. [18]) 1 Θσ. ε΄ 28.

ΑΙ ΔΥΟ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ὁ Τιμόθεος κατήγετο ἐκ Λύστρων τῆς Λυκαονίας, ἦτο δὲ υἱὸς γυναικὸς Ἰουδαίας πιστῆς καὶ πατρὸς Ἕλληνος. Εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν προσειλκύσθη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Παύλου, πιθανῶς κατὰ τὴν πρώτην ἀποστολικὴν ὁδοιπορίαν του καὶ προσελήφθη ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἀκόλουθος καὶ βοηθός του κατὰ τὴν δευτέραν ἀποστολικὴν ὁδοιπορίαν. Προκειμένου δὲ νὰ διευκολύνῃ ὁ Ἀπόστολος τὴν μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων δρᾶσιν τοῦ Τιμοθέου, δὲν ἐδίστασε νὰ ὑποβάλῃ αὐτὸν εἰς περιτομήν, ἐπειδὴ ἐγνώριζον ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι τῆς περιχώρου ἐκείνης, ὅτι ὁ πατὴρ τοῦ Τιμοθέου ἦτο Ἕλλην (Πράξ. ιστ΄ 1-3). Καὶ ὡς ἐκ τούτου κατ' οὐδένα λόγον θὰ ἐδέχοντο νὰ ἀκούσουν τὴν διδασκαλίαν του.

Εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς προσλήψεώς του ἀπὸ τὸν Παῦλον ἐπέδειξεν ὁ Τιμόθεος στοργὴν καὶ ὑπακοὴν τοιαύτην πρὸς αὐτόν, ὥστε νὰ μαρτυρῇ ὁ Ἀπόστολος, ὅτι «ὡς πατρὶ τέκνον σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον», νὰ χαρακτηρίζῃ δὲ αὐτὸν ὡς «ἰσόψυχον» (Φιλιπ. β΄ 20-22). Κατὰ δὲ τὴν τρίτην ἀποστολικὴν ὁδοιπορίαν εὑρίσκομεν τὸν Τιμόθεον πλησίον τοῦ Παύλου ἐν Ἐφέσῳ, ὁπόθεν ἀποστέλλεται εἰς Μακεδονίαν (Πράξ. ιθ΄ 22), ἐκεῖ δὲ συνηντήθη πάλιν μετὰ τοῦ Παύλου, τὸν ὁποῖον ἠκολούθησεν εἰς Κόρινθον, Τρῳάδα καὶ Ἱεροσόλυμα (Β΄ Κορινθ. α΄ 1, Ρωμ. ιστ΄ 21, Πράξ. κ΄ 4-5).

Κατὰ τὴν ἐν Ρώμῃ φυλάκισιν τοῦ Παύλου ὁ Τιμόθεος εὑρίσκετο ἐκεῖ μετὰ τοῦ Ἀποστόλου (Φιλιπ. α΄ 1, Κολ. α΄ 1, Φιλήμ. 1). Ὅταν δὲ ὁ Παῦλος ἀπηλευθερώθη καὶ ἐπεχείρησε τὴν τετάρτην αὐτοῦ ἀποστολικὴν ὁδοιπορίαν, ἦλθε μετ' αὐτοῦ εἰς Ἔφεσον καὶ κατὰ παραγγελίαν τοῦ Ἀποστόλου παρέμεινεν ἐκεῖ. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τῆς εἰς Ἔφεσον παραμονῆς τοῦ Τιμοθέου ἐγράφη ἡ ἐπιστολὴ αὕτη. Ὅτε δὲ ὁ Παῦλος ἐπανελθὼν εἰς Ρώμην συνελήφθη ἐκ νέου καὶ ἐπρόκειτο νὰ θανατωθῇ, ἔγραψε πρὸς αὐτὸν καὶ τὴν δευτέραν ἐπιστολήν, διὰ τῆς ὁποίας τὸν ἐκάλει νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτόν (Β΄ Τιμόθ. δ΄ 9), φαίνεται δέ, ὅτι πράγματι ὁ Τιμόθεος ἔσπευσεν εἰς συνάντησιν τοῦ Ἀποστόλου. Πρβλ. Ἑβρ. ιγ΄ 23.

Κατὰ τὰς Ἀποστολικὰς Διαταγάς (βιβλ. Ζ΄ 46, 3) ὁ Τιμόθεος ἐπέστρεψε καὶ πάλιν εἰς τὴν Ἔφεσον, ὅπου καὶ παρέμεινε μέχρι τῶν χρόνων τοῦ αὐτοκράτορος Δομητιανοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ ὑπέστη θάνατον μαρτυρικόν.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Στίχ. 1-4. Ὁ Παῦλος ὑπενθυμίζει εἰς τὸν Τιμόθεον παραγγελίαν τὴν ὁποίαν τοῦ εἶχε δώσει.

Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ κατ' ἐπιταγὴν Θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν,

2 Τιμοθέῳ γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη

Ἐγὼ ὁ Παῦλος, ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι σωτήρ μας, καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ ἐλπίδα μας,

2 γράφω τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν εἰς τὸν Τιμόθεον, ποὺ διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸ κήρυγμά μου ἔγινε γνήσιον πνευματικόν μου

Α΄. [1-2]) β΄ 3. δ΄ 10. 2 Τμ. α΄ 1. 2. Ττ. α΄ 3. 4. γ΄ 4. 2 Ἰν. 3. Ἰδ. 25. Κλ. α΄ 27. Γλ. α΄ 1. 1 Κρ. δ΄ 17. Ῥμ. ιδ΄ 25 : ις΄ 26.

ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

τέκνον. Εἴθε νὰ σοῦ δοθῇ, ὦ Τιμόθεε, χάρις, ἔλεος καὶ εἰρήνη ἀπὸ τὸν Θεὸν πατέρα μας καὶ ἀπὸ τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν Κύριόν μας.

3 Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, πορευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς τισὶ μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν
4 μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ζητήσεις παρέχουσι μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν Θεοῦ τὴν ἐν πίστει·

3, 4 Καθὼς σὲ παρεκάλεσα νὰ παραμείνῃς εἰς τὴν Ἔφεσον, ὅταν ἐπήγαινα εἰς Μακεδονίαν, ἔτσι σὲ παρακαλῶ καὶ τώρα. Καὶ σὲ παρεκάλεσα τότε νὰ παραμείνῃς διὰ νὰ παραγγείλῃς εἰς μερικοὺς νὰ μὴ διδάσκουν διαφορετικὰ ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου, οὔτε νὰ προσέχουν εἰς μύθους καὶ εἰς γενεαλογίας προγόνων ἢ μυθικῶν θεῶν ἀτελειώτους, αἱ ὁποῖαι προκαλοῦν ἀνωφελεῖς συζητήσεις καὶ φιλονεικίας μᾶλλον παρὰ συντελοῦν εἰς τὴν διακονίαν, μὲ τὴν ὁποίαν οἰκονομεῖται ἡ διὰ τῆς πίστεως σωτηρία τῶν διδασκομένων.

Στίχ. 5-11. Οἱ ψευδοδιδάσκαλοι τῆς Ἐφέσου δὲν ἐννοοῦν οὔτε τὸν νόμον, οὔτε τὸ εὐαγγέλιον.

5 τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου,

5 Τὸ συμπλήρωμα δὲ τῆς παραγγελίας μου εἶναι ἀγάπη ἀπὸ καθαρὰν καὶ ἀνιδιοτελῆ καρδίαν καὶ ἀπὸ συνείδησιν ἀγαθήν, ἐλευθέραν ἀπὸ κάθε τύψιν, καὶ ἀπὸ πίστιν εἰλικρινῆ καὶ ἀληθῆ.

6 ὧν τινες ἀστοχήσαντες ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν,

6 Ἀπὸ τὰς ἀρετὰς ὅμως αὐτὰς ἔπεσαν ἔξω καὶ ἀπεμακρύνθησαν μερικοὶ καὶ δι' αὐτὸ παρεξετράπησαν εἰς ματαίους καὶ ἀνωφελεῖς λόγους καὶ διδασκαλίας.

7 θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦντες μήτε ἃ λέγουσι μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται.

7 Θέλουν νὰ παρουσιάζωνται ὡς διδάσκαλοι τοῦ νόμου, καὶ δὲν καταλαβαίνουν οὔτε ἐκεῖνα ποὺ λέγουν, οὔτε ἐκεῖνα διὰ τὰ ὁποῖα δίδουν αὐθεντικὰς διαβεβαιώσεις.

8 Οἴδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται,

8 Ἐνῷ δὲ αὐτοὶ δὲν καταλαβαίνουν, ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ ἀντιθέτως γνωρίζομεν, ὅτι ὁ νόμος εἶναι καλός, ἐὰν τὸν μεταχειρίζεται κανεὶς σύμφωνα μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου. Ὁ σκοπὸς δὲ τοῦ νόμου εἶναι νὰ ὁδηγήσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν Χριστόν.

9 εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, πατρολῴαις καὶ μητρολῴαις, ἀνδροφόνοις,

9 Ἂς γνωρίζῃ δὲ ὁ χρησιμοποιῶν τὸν νόμον τοῦτο, ὅτι δηλαδὴ ὁ νόμος δὲν ὡρίσθη οὔτε εἶναι ἀναγκαῖος διὰ τὸν δίκαιον, διότι αὐτὸς ἔχει ὁδηγὸν τὸν ἔμφυτον ἠθικὸν νόμον, ποὺ φυσικὰ εἶναι γραμμένος εἰς τὴν καρδίαν του. Ὁ νόμος ὡρίσθη διὰ τοὺς ἀνόμους καὶ τοὺς ἀνυποτάκτους, διὰ τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἁμαρτωλούς, δι' ἐκείνους ποὺ δὲν ἔχουν ἱερὸν καὶ ὅσιον καὶ βεβηλώνουν τὰ πάντα, δι' αὐτοὺς ποὺ κακοποιοῦν καὶ θανατώνουν τὸν πατέρα των καὶ τὴν μητέρα των, διὰ τοὺς φονεῖς,

10 πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ

10 τοὺς πόρνους, τοὺς ἀρσενοκοίτας, δι' ἐκείνους ποὺ πωλοῦν ὡς ἀνδράποδα τοὺς ἀνθρώπους, διὰ τοὺς ψεύστας, τοὺς ἐπιόρκους καὶ ἐν γένει διὰ τοὺς ἐνόχους εἰς κάθε τι, ποὺ ἀντιστρατεύεται πρὸς τὴν διδασκαλίαν τὴν ἀληθῆ καὶ ἐλευθέραν ἀπὸ

[3-4]) δ΄ 7. ς΄ 3. 4. 2 Τμ. δ΄ 4. Ττ. α΄ 5. 14. γ΄ 9. Ἑβ. ιγ΄ 9. 2 Πτ. α΄ 16. Πρ. κ΄ 1. 3. – Γν. ε΄ 1. ς΄ 9. ι΄ 1. [5]) 19. γ΄ 9. δ΄ 2. 2 Τμ. α΄ 5. Γλ. ε΄ 6. 14. Ῥμ. ιβ΄ 9. ιγ΄ 10. [6-7]) ς΄ 21. 2 Τμ. β΄ 18. Ττ. α΄ 10. γ΄ 8. Κλ. β΄ 18. Πρ. ε΄ 34. Ἰν. γ΄ 10. Λκ. ε΄ 17. Μτ. κβ΄ 35. [8]) Ῥμ. ζ΄ 12. 14. [9]) Ττ. α΄ 10. Γλ. ε΄ 23. Ῥμ. ς΄ 14. [10]) ς΄ 3. 4. 2 Τμ. α΄ 13. δ΄ 3. Ττ. α΄ 9. 13. β΄ 1. 7. 1 Κρ. ς΄ 9. Ῥμ. α΄ 27.

ἀντίκειται,

τὴν ἀρρώστιαν καὶ τὸ θανατηφόρον μίασμα τῆς αἱρέσεως καὶ πλάνης.

11 κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου Θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ.

11 Καὶ διδασκαλία τέτοια εἶναι μόνη αὐτή, ποὺ συμφωνεῖ πρὸς τὸ Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον εἶναι δόξα τοῦ μακαρίου Θεοῦ καὶ τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐνεπιστεύθη εἰς ἐμέ.

Στίχ. 12-17. Εἰς τὸν Παῦλον ἐξεδηλώθη τὸ θεῖον ἔλεος.

12 Καὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἡγήσατο, θέμενος εἰς διακονίαν

12 Καὶ εὐχαριστῶ τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν Κύριόν μας, ποὺ μὲ ἐνίσχυσε. Καὶ τὸν εὐχαριστῶ, διότι μὲ ἔκρινεν ἄξιον τῆς ἐμπιστοσύνης του καὶ ἔθεσεν εἰς τὴν διακονίαν τοῦ εὐαγγελίου ἐμέ,

13 τὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν· ἀλλ' ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ,

13 ποὺ ἤμην προτήτερα βλάσφημος καὶ διώκτης καὶ ὑβριστὴς τῆς Ἐκκλησίας του. Ἀλλ' ἐλεήθην ἀπὸ τὸν Θεόν, διότι ἐξ ἀγνοίας ἔκαμα ταῦτα, ὅταν ἤμην ἀκόμη ἐν τῇ ἀπιστίᾳ.

14 ὑπερεπλεόνασε δὲ ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

14 Ἀλλ' ἐπλεόνασε μὲ τὸ παραπάνω ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μας, ἡ ὁποία ἐγέμισε τὸ ἐσωτερικόν μου μὲ ἐκείνην τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην, αἱ ὁποῖαι κατορθώνονται καὶ πηγάζουν ἀπὸ τὴν κοινωνίαν καὶ σχέσιν μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

15 Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ·

15 Ὁ λόγος, ποὺ θὰ εἴπω, εἶναι ἀξιόπιστος καὶ ἄξιος νὰ τὸν δεχθοῦν μὲ τὴν ψυχήν τους ὅλοι· ὅτι δηλαδὴ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον νὰ σώσῃ ἁμαρτωλούς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πρῶτος εἶμαι ἐγώ.

16 ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδείξηται Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν πᾶσαν μακροθυμίαν, πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεύειν ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

16 Ἀλλ' ἀκριβῶς δι' αὐτὸ ἐλεήθην, διὰ νὰ δείξῃ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς ἐμὲ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον ὁλόκληρον τὴν μακροθυμίαν του καὶ χρησιμεύσω ὡς ὑπόδειγμα εἰς ἐκείνους, ποὺ μέλλουν νὰ πιστεύσουν εἰς αὐτὸν διὰ νὰ κληρονομήσουν τὴν αἰώνιον ζωήν.

17 Τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ σοφῷ Θεῷ, τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

17 Εἰς δὲ τὸν βασιλέα, ποὺ εἶναι κύριος τῶν αἰώνων καὶ ὅλων τῶν κτισμάτων ὅσα ἔγιναν κατ' αὐτούς, εἰς τὸν ἄφθαρτον, ἀόρατον, εἰς τὸν ἕνα καὶ μόνον σοφὸν Θεόν, ἂς εἶναι τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Στίχ. 18-20. Προτρέπει τὸν Τιμόθεον νὰ ἀγωνίζεται τὸν καλὸν ἀγῶνα.

18 Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς

18 Ταύτην τὴν παραγγελίαν σοῦ ἐμπιστεύομαι καὶ σοῦ ἀναθέτω νὰ τὴν φυλάξῃς ἀκριβῶς, τέκνον Τιμόθεε, σύμφωνα μὲ τὰς προφητείας, ποὺ ἐλέχθησαν διὰ σὲ καὶ μὲ ὡδήγησαν νὰ σὲ

[11]) β΄ 7. ς΄ 15. Γλ. β΄ 7. 2 Κρ. δ΄ 4. [12-13]) 16. 2 Τμ. α΄ 3. 1 Θσ. β΄ 4. Φλ. γ΄ 6. δ΄ 13. Ἐφ. γ΄ 8. Γλ. α΄ 13 - 15. 1 Κρ. ζ΄ 25. Πρ. γ΄ 17. Λκ. κγ΄ 34. [14]) Ῥμ. ε΄ 20. ς΄ 1. [15]) γ΄ 1. δ΄ 9. 2 Τμ. β΄ 11. Ττ. γ΄ 8. 1 Κρ. ιε΄ 8. Λκ. ιθ΄ 10. Μτ. θ΄ 13. [16]) 13. 2 Πτ. γ΄ 9. 15. Ῥμ. β΄ 4. [17]) ς΄ 15. 16. 2 Τμ. δ΄ 18. Ἑβ. ια΄ 27. Ἰδ. 25. Κλ. α΄ 15. Ῥμ. α΄ 23. ιδ΄ 26 : ις΄ 27. Ἰν. α΄ 18. Μτ. ς΄ 13. [18]) δ΄ 14. ς΄ 12. 20. 2 Τμ. β΄ 2 - 4. δ΄ 7. 2 Κρ. ι΄ 3. 4.

προαγούσας ἐπὶ σὲ προφητείας, ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν,

ἐκλέξω συνεργάτην μου. Σοῦ παραγγέλλω δηλαδὴ τώρα παρακινούμενος ἀπὸ τὰς προφητείας αὐτὰς νὰ στρατεύεσαι τὴν καλὴν στρατείαν,

19 ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἥν τινες ἀπωσάμενοι περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν·

19 γεμᾶτος πίστιν καὶ μὲ συνείδησιν, ποὺ νὰ μαρτυρῇ ἀγαθὰ καὶ νὰ εἶναι ἐλεύθερα ἀπὸ κάθε τύψιν. Μερικοὶ ἀπώθησαν καὶ κατέπνιξαν τῆς συνειδήσεως τὰς τύψεις καὶ διαμαρτυρίας της, δι' αὐτὸ δὲ κατέληξαν εἰς ναυάγιον τῆς πίστεώς των.

20 ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσι μὴ βλασφημεῖν.

20 Ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι ὁ Ὑμέναιος καὶ ὁ Ἀλέξανδρος, τοὺς ὁποίους ἀπέκοψα ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς παρέδωκα εἰς τὸν σατανᾶν. Καὶ ἔλαβα τὸ μέτρον αὐτὸ διὰ νὰ σωφρονισθοῦν μὲ τὴν παιδαγωγίαν αὐτὴν καὶ νὰ μὴ διδάσκουν βλάσφημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Στίχ. 1-10. Ὁδηγίαι διὰ τὴν προσευχήν.

Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας, ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων,

Ἀφοῦ δὲ σύμφωνα μὲ τὰ ἀνωτέρω ὀφείλομεν νὰ ἀγαπῶμεν ὅλους καὶ ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθε νὰ σώσῃ ὅλους τοὺς ἁμαρτωλούς, λοιπόν, καὶ ἐγὼ προτρέπω καὶ σέ, ὦ Τιμόθεε, καὶ τοὺς λοιποὺς ἀδελφοὺς πρῶτον ἀπὸ ὅλα νὰ κάνετε δεήσεις, προσευχάς, παρακλήσεις, εὐχαριστίας δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους,

2 ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι.

2 διὰ τοὺς βασιλεῖς καὶ δι' ὅλους ὅσοι ἔχουν ἀξίωμα καὶ θέσιν ἀνωτέραν, διὰ νὰ τοὺς φωτίζῃ καὶ τοὺς κρατιώνῃ ὁ Θεός, ὅπως ἐξασφαλίζουν τὴν εἰρηνικὴν συμβίωσιν τῶν πολιτῶν, ὥστε νὰ περνῶμεν καὶ ἡμεῖς βίον ἤρεμον καὶ ἥσυχον μὲ πᾶσαν εὐσέβειαν καὶ σεμνότητα.

3 τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ,

3 Διότι τοῦτο, ἤτοι τὸ νὰ προσευχώμεθα δι' ὅλους, εἶναι καλὸν καὶ εὐάρεστον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος μας Θεοῦ.

4 ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν.

4 Καὶ εἶναι τοῦτο εὐάρεστον εἰς τὸν Θεόν, διότι αὐτὸς θέλει ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ σωθοῦν καὶ διὰ τῆς πίστεως νὰ λάβουν πλήρη γνῶσιν τῆς ἀληθείας.

5 εἷς γὰρ Θεός, εἷς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς,

5 Θέλει δὲ τὴν σωτηρίαν ὅλων, διότι ἕνας καὶ μόνος εἶναι Θεός, Θεὸς ὅλων, ὄχι ὡρισμένου μόνον ἔθνους Θεός· ἕνας εἶναι καὶ μεσίτης μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ποὺ ἔγινεν ἄνθρωπος,

6 ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις,

6 καὶ ἔδωκε τὸν ἑαυτόν του λύτρον διὰ νὰ ἐξαγοράσῃ ὅλους. Διὰ τὸ γεγονὸς δὲ αὐτὸ τῆς ἐξαγορᾶς μας κάνει λόγον ἡ μαρτυρία, ἡ ὁποία καὶ ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς Ἀποστόλους δίδεται, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἐδόθη ἀπὸ αὐτὸν καὶ ἐπεσφραγίσθη εἰς τοὺς ὡρισμένους ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας καιροὺς μὲ τὸν θάνατόν του.

7 εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστολος, — ἀλήθειαν

7 Διὰ τὴν μαρτυρίαν αὐτὴν ἀνεδείχθην καὶ ὡρίσθην ἀπὸ τὸν Θεὸν κῆρυξ καὶ Ἀπόστολος ἐγώ. Λέγω ἀλήθειαν, ὅπως μοῦ τὸ

[19-20]) 5. ς΄ 10. 21. 2 Τμ. β΄ 17. δ΄ 14. 1 Κρ. ε΄ 5. Πρ. ιθ΄ 33. Ἰν. γ΄ 20. 21.

Β΄. [1-2]) Ἱρ. λς΄ : κθ΄ 7. Βρ. α΄ 11 - 13. 1 Τμ. β΄ 8. Ττ. γ΄ 1. Φλ. δ΄ 6. Ῥμ. ιγ΄ 1. [3-4]) Ἰζ. ιη΄ 23. 1 Τμ. α΄ 1. δ΄ 10. ε΄ 4. 2 Τμ. γ΄ 7. Ττ. β΄ 11. Κλ. γ΄ 20. [5-6]) ς΄ 15. Ττ. α΄ 3. β΄ 14. Ἑβ. θ΄ 15. ιβ΄ 24. 2 Θσ. α΄ 10. Γλ. α΄ 4. ς΄ 9. 1 Κρ. α΄ 6. η΄ 6. Ῥμ. γ΄ 22. Μτ. κ΄ 28. [7]) α΄ 11. 2 Τμ. α΄ 11. Ἐφ. γ΄ 1 - 9. Γλ. β΄ 7. 8. Ῥμ. α΄ 9. θ΄ 1.

λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι, — διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ.

ἐπιβάλλει ἡ μετὰ τοῦ Χριστοῦ κοινωνία μου· δὲν ψεύδομαι. Ἐτάχθην νὰ εἶμαι διδάσκαλος τῶν ἐθνικῶν ἐν τῇ πίστει καὶ τῇ ἀληθείᾳ.

8 Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ.

8 (Συνεχίζω τώρα τὸν λόγον μου περὶ προσευχῆς). Θέλω λοιπὸν νὰ προσεύχωνται οἱ ἄνδρες εἰς κάθε τόπον, καὶ νὰ σηκώνουν πρὸς τὸν οὐρανὸν χέρια καθαρὰ ἀπὸ κάθε μολυσμόν, ἐλεύθεροι ἀπὸ ὀργὴν καὶ δισταγμὸν ὀλιγοπιστίας.

9 ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ, μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμασιν ἢ χρυσῷ ἢ μαργαρίταις ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ,

9 Τὸ ἴδιο θέλω καὶ αἱ γυναῖκες νὰ προσεύχωνται μὲ ἐνδυμασίαν σεμνήν, νὰ στολίζουν τὸν ἑαυτόν τους μὲ συστολὴν καὶ σωφροσύνην, ὄχι μὲ φιλάρεσκα πλεξίματα τῶν μαλλιῶν τους ἢ μὲ χρυσᾶ ἢ μαργαριταρένια κοσμήματα ἢ μὲ ροῦχα πολυτελῆ,

10 ἀλλ' ὃ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν, δι' ἔργων ἀγαθῶν.

10 ἀλλὰ μὲ ὅ,τι πρέπει εἰς γυναῖκας, ποὺ παρουσιάζονται εἰς τὰ μάτια ὅλων, ὅτι σέβονται τὸν Θεόν. Θέλω δηλαδὴ αἱ γυναῖκες νὰ στολίζωνται μὲ ἔργα ἀγαθά.

Στίχ. 11-15. Ἀπαγορεύει εἰς τὰς γυναῖκας νὰ ὁμιλοῦν εἰς τὰς δημοσίας συναθροίσεις τῶν πιστῶν.

11 Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ·

11 Ἡ γυναῖκα ἂς μανθάνῃ τὴν σωτηριώδη γνῶσιν τοῦ εὐαγγελίου ἥσυχα, χωρὶς νὰ δημιουργῇ θόρυβον μὲ τὴν πολυλογίαν ἢ τὰς ἀντιρρήσεις της, ἀλλὰ νὰ δεικνύῃ πᾶσαν ὑποταγήν.

12 γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρός, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ.

12 Δὲν ἐπιτρέπω δὲ εἰς τὴν γυναῖκα νὰ διδάσκῃ εἰς τὰς συνάξεις τῆς λατρείας, οὔτε νὰ ἐξουσιάζῃ καὶ νὰ γίνεται κυρία τοῦ ἀνδρός της, ἀλλ' ὀφείλει νὰ μένῃ ἥσυχος, χωρὶς νὰ ἀντιλέγῃ ἢ νὰ θορυβῇ.

13 Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Εὔα·

13 Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἐξουσιάζῃ τὸν ἄνδρα της ἡ γυνή, διότι ὁ Ἀδὰμ ἐπλάσθη πρῶτος, ἔπειτα ἐπλάσθη ἡ Εὔα, διὰ νὰ εἶναι βοηθὸς τοῦ ἀνδρός.

14 καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ἀπατηθεῖσα ἐν παραβάσει γέγονε·

14 Καὶ ἐπὶ πλέον ὁ Ἀδὰμ δὲν ἐξηπατήθη ἀπὸ τὸ φίδι, ἡ γυνὴ ὅμως ἐξηπατήθη ἀπὸ τὴν συμβουλὴν τοῦ φιδιοῦ καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν παράβασιν.

15 σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἁγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης.

15 Θὰ σωθῇ δὲ κάθε γυναῖκα μὲ τὴν γέννησιν καὶ τὴν ἀνατροφὴν τέκνων, ἀρκεῖ νὰ τηρήσουν αἱ γυναῖκες πίστιν εἰς τοὺς ἄνδρας των καὶ ἀγάπην εἰς αὐτοὺς καὶ νὰ διαφυλάξουν μὲ σωφροσύνην τὸν ἁγιασμὸν τῆς ἁγνότητος.

---

[8]) 1. ε΄ 14. Ἰκ. α΄ 6. 20. Ἰν. δ΄ 21. Μρ. ια΄ 24. 25. — Ψ. κζ΄ 2. ρλγ΄ 2. Νεμ. η΄ 6. [9-10]) ε΄ 10. Ττ. β΄ 3. 1 Πτ. γ΄ 3 - 5. — Ἡσ. ξα΄ 3. [11-12]) Ττ. β΄ 5. Ἐφ. ε΄ 22. 1 Κρ. ιδ΄ 34. 35. [13-14]) Γν. α΄ 27. β΄ 7. 22. γ΄ 6. 13. 2 Κρ. ια΄ 3. 1 Κρ. ια΄ 3. 8. [15]) ε΄ 10. 14.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Στίχ. 1-7. Τὰ προσόντα τῶν ἐπισκόπων.

Πιστὸς ὁ λόγος· εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ.

Ο λόγος περὶ ἐπισκοπῆς, τὸν ὁποῖον θὰ εἴπω, εἶναι ἄξιος νὰ δώσῃ ὁ καθένας πίστιν εἰς αὐτὸν καὶ νὰ τὸν δεχθῇ μὲ τὴν καρδιά του. Ἐὰν κανεὶς ἐπιθυμῇ πολὺ τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα, καλὸν ἔργον ἐπιθυμεῖ.

2 δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, νηφάλιον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν,

2 Ἀλλὰ τὸ καλὸν καὶ ὑψηλὸν ἔργον πρέπει νὰ ἀνατίθεται εἰς καλοὺς καὶ ἐκλεκτοὺς ἀνθρώπους. Πρέπει λοιπὸν ὁ ἐπίσκοπος νὰ εἶναι ἀκατηγόρητος, ὥστε κανεὶς νὰ μὴ μπορῇ νὰ εἴπῃ τίποτε εἰς βάρος του. Πρέπει νὰ εἶναι σύζυγος μιᾶς μόνης γυναικὸς καὶ νὰ μὴ ἔχῃ ἔλθει εἰς δεύτερον γάμον. Νὰ εἶναι προσεκτικός, ἐγκρατής, σεμνός, φιλόξενος, διδακτικός.

3 μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, ἀλλ' ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον,

3 Νὰ μὴ εἶναι μέθυσος, οὔτε νὰ βιαιοπραγῇ καὶ νὰ δέρνῃ μὲ τὰ χέρια του τοὺς ἄλλους, οὔτε νὰ ἐπιζητῇ κέρδη μὲ μέσα αἰσχρά, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἐπιεικής, ξένος πρὸς μάχας καὶ φιλονεικίας, ἀφιλάργυρος.

4 τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος· —

4 Νὰ κυβερνᾷ καλὰ τὸ σπίτι του, νὰ ἔχῃ παιδιά, ποὺ νὰ ὑποτάσσωνται μὲ κάθε σεμνότητα.

5 εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδε, πῶς ἐκκλησίας Θεοῦ ἐπιμελήσεται; —

5 Πρέπει δὲ νὰ κυβερνᾷ καλὰ τὸ σπίτι του, διότι, ἐὰν ἕνας δὲν γνωρίζῃ νὰ διευθύνῃ τὸ σπίτι του, πῶς θὰ ἐπιμεληθῇ καὶ θὰ φροντίσῃ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ;

6 μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρῖμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου.

6 Πρέπει νὰ μὴ εἶναι νεοκατήχητος καὶ νεοφυτευμένος εἰς τὸν πνευματικὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου. Δὲν πρέπει δὲ νὰ εἶναι νεοκατήχητος, διὰ νὰ μὴ ὑπερηφανευθῇ καὶ πέσῃ εἰς τὴν αὐτὴν ἐξ ὑπερηφανείας καταδίκην, ποὺ ἔπεσε καὶ ὁ διάβολος.

7 δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου.

7 Πρέπει δὲ νὰ ἔχῃ καὶ καλὴν μαρτυρίαν ἀπὸ τοὺς ἔξω τῆς Ἐκκλησίας ἀνθρώπους, διὰ νὰ μὴ τοῦ στήσῃ μὲ τὰς κατηγορίας καὶ τὴν διαπόμπευσιν τῶν ἀπίστων παγίδα ὁ διάβολος καὶ πέσῃ εἰς αὐτὴν εἴτε θυμώνων καὶ μισῶν τοὺς κατηγόρους του, εἴτε χάνων τὸ κῦρος του καὶ ἀπογοητευόμενος, εἴτε καὶ παρασυρόμενος πάλιν εἰς τὰ παλαιά.

Στίχ. 8-13. Τὰ προσόντα τῶν διακόνων καὶ τῶν διακονισσῶν.

8 Διακόνους ὡσαύτως σεμνούς, μὴ διλόγους, μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς,

8 Οἱ διάκονοι τὸ ἴδιο πρέπει νὰ εἶναι σεμνοί, ὄχι διπρόσωποι, ὥστε νὰ λέγουν ἄλλα εἰς τοῦτον καὶ ἄλλα εἰς ἐκεῖνον διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν· νὰ μὴ ἔχουν τὸν νοῦν τους εἰς τὸ πολὺ κρασί, νὰ μὴ εἶναι αἰσχροκερδεῖς·

9 ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει.

9 νὰ κατέχουν τὴν μυστηριώδη ἀλήθειαν τῆς πίστεως συντροφευμένην μὲ βίον ἄμεμπτον καὶ καθαρὰν συνείδησιν.

Γ΄. [1-3]) 8 - 12. α΄ 15. ε΄ 9. 10. 23. 2 Τμ. β΄ 24. Ττ. α΄ 6. 7. γ΄ 2. Ἑβ. ιγ΄ 5. 1 Πτ. ε΄ 2. Φλ. α΄ 1. Πρ. κ΄ 28. [4]) 12. Ττ. α΄ 6. – 1 Βσ. β΄ 12. [5]) ε΄ 8. 2 Τμ. γ΄ 5. [6-7]) ε΄ 14. ς΄ 4. 9. 2 Τμ. β΄ 26. 1 Θσ. δ΄ 12. Κλ. δ΄ 5. Ἐφ. ς΄ 11. 2 Κρ. η΄ 21. [8-10]) 2. 3. 16. α΄ 5. 19. Ττ. α΄ 11. β΄ 3. Ἰκ. α΄ 8. 1 Θσ. β΄ 3. 5. Φλ. α΄ 1. 1 Κρ. β΄ 7. Πρ. ς΄ 3. κδ΄ 16. – Πρμ. ια΄ 13. Σρ. ε΄ 9. 14. ς΄ 1.

10 καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον, εἶτα διακονείτωσαν ἀνέγκλητοι ὄντες.

10 Καὶ αὐτοὶ δὲ ἂς ἐξετάζωνται πρῶτον προσεκτικὰ καὶ ἂς δοκιμάζωνται, καὶ ἔπειτα ἂς ἀναλαμβάνουν τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ διακόνου, ἐφ' ὅσον εὑρεθοῦν, ὅτι εἶναι ἀκατηγόρητοι καὶ ἄμεμπτοι.

11 γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ διαβόλους, νηφαλίους, πιστὰς ἐν πᾶσι.

11 Αἱ γυναῖκες διάκονοι πρέπει καὶ αὐταὶ νὰ εἶναι σεμναί, ἐλεύθεραι ἀπὸ τὸ ἁμάρτημα τῆς κακολογίας καὶ διαβολῆς, ἐγκρατεῖς καὶ προσεκτικαί, ἀξιόπιστοι εἰς ὅλα.

12 διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων καλῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων.

12 Οἱ διάκονοι ἂς εἶναι μονόγαμοι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, νὰ κυβερνοῦν καλὰ τὰ τέκνα των καὶ τὰ σπίτια των.

13 οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται καὶ πολλὴν παρρησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

13 Ζητῶ καὶ ἀπ' αὐτούς, ὅπως ἐζήτησα καὶ ἀπὸ τοὺς ἐπισκόπους, νὰ κυβερνοῦν καλὰ τὰ σπίτια των, διότι ἐκεῖνοι, ποὺ διηκόνησαν καλά, ἀποκτοῦν καὶ καλὸν βαθμὸν καὶ προάγονται εἰς ἐπισκόπους. Ἀποκτοῦν ἀκόμη καὶ πολλὴν παρρησίαν καὶ θάρρος εἰς τὸ νὰ διακηρύττουν τὴν πίστιν, ποὺ ὁμολογοῦμεν ὅσοι εἴμεθα ἐν κοινωνίᾳ μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

Στίχ. 14-16. Τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖον καλοῦνται νὰ ὑπηρετήσουν οἱ λειτουργοί της.

14 Ταῦτά σοι γράφω ἐλπίζων ἐλθεῖν πρὸς σὲ τάχιον·

14 Σοῦ γράφω αὐτὰ μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ἔλθω πρὸς σὲ πολὺ γρήγορα.

15 ἐὰν δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῇς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στῦλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας.

15 Ἐὰν ὅμως βραδύνω νὰ ἔλθω, σοῦ τὰ γράφω διὰ νὰ γνωρίζῃς, πῶς πρέπει κανεὶς νὰ πολιτεύεται καὶ νὰ συμπεριφέρεται εἰς τὸ σπίτι καὶ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Θεοῦ, τουτέστιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι ζωντανὸς καὶ ὄχι νεκρὸς σὰν τὰ εἴδωλα. Εἶναι δὲ ἡ Ἐκκλησία ἄλλος στῦλος καὶ θεμέλιον στερεόν, ποὺ ὑποβαστάζει τὴν ἀλήθειαν.

16 καὶ ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον· Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν Πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ.

16 Καὶ πράγματι κατὰ τὴν ὁμολογίαν ὅλων τῶν πιστῶν μέγα εἶναι τὸ μυστήριον τῆς ἀληθοῦς θρησκείας, ποὺ ἀπεκαλύφθη καὶ ὡς θησαυρὸς αἰώνιος παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Δηλαδή, Θεὸς ἐφανερώθη σαρκωμένος, ἀπεδείχθη ἀληθὴς Μεσσίας διὰ τοῦ Πνεύματος, ποὺ ἐνήργει σημεῖα δι' αὐτοῦ, ἔγινεν ὁρατὸς εἰς τοὺς ἀγγέλους, ἐκηρύχθη μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν, ἐπιστεύθη εἰς τὸν κόσμον ὡς Θεάνθρωπος, ἀνελήφθη μὲ δόξαν.

[11]) Ττ. β΄ 3. Ῥμ. ις΄ 1. [12]) 2. 4. [13]) ς΄ 19. 2 Κρ. ζ΄ 4. Μτ. κε΄ 21. [14-15]) δ΄ 13. 2 Τμ. β΄ 19. Ἑβ. γ΄ 2 - 6. ι΄ 21. Ἀπ. γ΄ 12. 1 Θσ. α΄ 9. Ἐφ. β΄ 21. 22. Γλ. β΄ 9. 1 Κρ. γ΄ 9. 16. [16]) 9. 1 Ἰν. α΄ 2. γ΄ 5. Κλ. α΄ 23. 26. Ἐφ. α΄ 9. 10. 20. 21. 1 Κρ. β΄ 7. δ΄ 1. Ῥμ. α΄ 3. 4. ιδ΄ 24 : ις΄ 25. Ἰν. α΄ 14. Πρ. α΄ 2. 11. Μρ. ις΄ 19. 20.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Στίχ. 1-5. Ἡ διδασκαλία τῶν ψευδοδιδασκάλων.

Τὸ δὲ Πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων,

2 ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυστηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν,

3 κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων ἃ ὁ Θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν.

4 ὅτι πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλόν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον μετὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον·

5 ἁγιάζεται γὰρ διὰ λόγου Θεοῦ καὶ ἐντεύξεως.

Ἐνῷ δὲ ἡ Ἐκκλησία ὡς στῦλος καὶ στερεὸν θεμέλιον τῆς ἀληθείας περιφρουρεῖ καὶ διακηρύττει τὸ μέγα τοῦτο τῆς εὐσεβείας μυστήριον, τὸ Πνεῦμα λέγει ρητῶς διὰ τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ προφητῶν του, ὅτι εἰς τοὺς ὑστερινοὺς χρόνους θὰ ἀποστατήσουν μερικοὶ ἀπὸ τὴν πίστιν καὶ θὰ προσέχουν εἰς ἀνθρώπους, ποὺ θὰ κατέχωνται ἀπὸ πνεύματα πλάνης, καὶ εἰς διδασκαλίας, ποὺ θὰ ἐμπνέωνται ἀπὸ δαιμόνια·

2 θὰ προσέχουν εἰς ἀνθρώπους, ποὺ ψευδολογοῦν μὲ ὑποκρισίαν καὶ ἔχουν καυτηριασμένην καὶ ἀναίσθητον τὴν συνείδησίν τους.

3 Οἱ ὑποκριταὶ καὶ ἀσυνείδητοι αὐτοὶ θὰ ἐμποδίζουν νὰ ἔρχεται κανεὶς εἰς γάμον καὶ θὰ διδάσκουν νὰ ἀπέχωμεν ἀπὸ φαγητά, τὰ ὁποῖα ἔκτισεν ὁ Θεός, διὰ νὰ μεταλαμβάνουν καὶ τρώγουν ἀπὸ αὐτὰ μὲ εὐχαριστίαν πρὸς τὸν Θεὸν οἱ πιστοὶ καὶ προωδευμένοι εἰς τὴν τελείαν γνῶσιν τῆς ἀληθείας.

4 Πράγματι δὲ εἶναι πλάνη τὸ νὰ ἀποφεύγῃ κανεὶς ὡρισμένα φαγητά, ὡς δῆθεν ἀκάθαρτα. Διότι κάθε τι ποὺ ἔκτισεν ὁ Θεός, εἶναι καλὸν καὶ τίποτε δὲν εἶναι ἀκάθαρτον καὶ ἄξιον νὰ πεταχθῇ μακρυά, ἀρκεῖ νὰ λαμβάνεται μὲ εὐγνωμοσύνην καὶ εὐχαριστίαν πρὸς τὸν Θεόν, ποὺ μᾶς τὸ ἔδωκε.

5 Δὲν εἶναι δὲ ἀκάθαρτον καὶ ἀπόβλητον, διότι γίνεται ἅγιον μὲ τὸν λόγον καὶ τὴν προσευχήν, ποὺ ἀπευθύνομεν εἰς τὸν Θεὸν πρὸ τοῦ φαγητοῦ μας.

Στίχ. 6-16. Ἡ διδασκαλία καὶ ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Τιμοθέου ὁποία πρέπει νὰ εἶναι.

6 Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς καλὸς ἔσῃ διάκονος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ᾗ παρηκολούθηκας.

7 τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ, γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν·

8 ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος, ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίας ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης.

6 Ἐὰν αὐτὰ θέτῃς ὡς θεμέλιον τῆς οἰκοδομῆς καὶ ὠφελείας τῶν ἀδελφῶν, θὰ εἶσαι καλὸς διάκονος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ θὰ τρέφεσαι πνευματικῶς μὲ τοὺς λόγους τῆς πίστεως καὶ τῆς ὀρθῆς καὶ ὑγιοῦς διδασκαλίας, τὴν ὁποίαν μὲ ἐπιμέλειαν πολλὴν ἔχεις παρακολουθήσει.

7 Ἀπόφευγε δὲ τοὺς ἀκαθάρτους μύθους, ποὺ μόνον γραῖαι μποροῦν νὰ τοὺς συζητοῦν καὶ νὰ τοὺς διηγοῦνται. Γύμναζε δὲ καὶ συνήθιζε τὸν ἑαυτόν σου εἰς τὴν συνεχῆ ἐξάσκησιν τῆς εὐσεβοῦς καὶ ἁγίας ζωῆς.

8 Σοῦ συνιστῶ δὲ τὴν γυμνασίαν αὐτήν, διότι ἡ μὲν σωματικὴ ἐξάσκησις καὶ ἐκγύμνασις εἰς ὀλίγον εἶναι ὠφέλιμος, ἐπειδὴ ἀποβλέπει μόνον εἰς τὸ σῶμα, ποὺ εἶναι φθαρτόν. Ἡ εὐσέβεια ὅμως εἶναι ὠφέλιμος εἰς ὅλα, καὶ εἰς τὸ σῶμα δηλαδὴ καὶ εἰς τὴν ψυχήν, διότι ὑπόσχεται ἀγαθὰ καὶ ἀνταμοιβὰς καὶ διὰ τὴν παροῦσαν καὶ διὰ τὴν μέλλουσαν ζωήν.

Δ΄. [1-2]) α΄ 4. ς΄ 5. 2 Τμ. γ΄ 1. Ττ. α΄ 15. Ἰκ. γ΄ 15. 1 Πτ. α΄ 5. 2 Πτ. γ΄ 3. 1 Ἰν. β΄ 18. δ΄ 6. 2 Ἰν. 7. Ἰδ. 18. 2 Θσ. β΄ 3. 2 Κρ. δ΄ 4. ια΄ 15. Πρ. κ΄ 23. 29. 30. Μρ. ιγ΄ 6. 21 - 23. [3-4]) Γν. α΄ 31. θ΄ 3. Δν. ια΄ 37. Κλ. β΄ 16. 21. 22. 1 Κρ. ζ΄ 3 - 5. 28. ι΄ 25. 30. 31. Ῥμ. ιδ΄ 14. 20. 23. Πρ. ι΄ 14. 15. [5]) Λκ. κδ΄ 30. [6]) 2 Τμ. γ΄ 10. 14. 15. [7]) α΄ 4. ς΄ 20. 2 Τμ. β΄ 16. 22. 23. [8]) ς΄ 6. Κλ. β΄ 23.

9 πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος·

9 Ὅτι δὲ οἱ ἀγῶνες τῆς εὐσεβοῦς καὶ ἁγίας ζωῆς ὠφελοῦν καὶ εἰς τὴν παροῦσαν καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωήν, εἶναι λόγος ἀξιόπιστος καὶ ἄξιος νὰ τὸν παραδεχθῇ κανεὶς μὲ ὅλην τὴν καρδιάν του.

10 εἰς τοῦτο γὰρ καὶ κοπιῶμεν καὶ ὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ Θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστι σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν.

10 Διότι δὲ εἶναι ἀξιόπιστος ὁ λόγος οὗτος, δι' αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ ἡμεῖς κοπιάζομεν καὶ περιπαιζόμεθα ὡς βλάκες δῆθεν καὶ ἀνόητοι, ἐπειδὴ ἔχομεν στηρίξει τὰς ἐλπίδας μας εἰς τὸν ζῶντα Θεόν, ποὺ εἶναι σωτὴρ ὅλων τῶν ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους συντηρεῖ μὲ τὴν πρόνοιάν του, πρὸ παντὸς δὲ εἶναι σωτὴρ τῶν πιστῶν, τοὺς ὁποίους σώζει ἀπὸ τὸν αἰώνιον θάνατον.

11 Παράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε.

11 Μὲ τὸ κῦρος καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀξιώματός σου πρότρεπε καὶ δίδασκε αὐτά, ποὺ σοῦ γράφω.

12 μηδείς σου τῆς νεότητος καταφρονείτω, ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ.

12 Παρὰ τὴν νεότητά σου παρουσίασε βίον φρονίμου καὶ ἐναρέτου γέροντος, ὥστε κανεὶς νὰ μὴ καταφρονῇ τὸ νεαρὸν τῆς ἡλικίας σου. Ἀλλὰ παρ' ὅλην τὴν νεότητά σου γίνου παράδειγμα τῶν πιστῶν καὶ εἰς τοὺς λόγους σου καὶ εἰς τὴν συμπεριφοράν σου κατὰ τὰς συναναστροφάς σου πρὸς αὐτοὺς καὶ εἰς τὴν ἀγάπην, ποὺ θὰ δεικνύῃς εἰς ὅλους, καὶ εἰς τὴν πνευματικὴν ζωήν, ποὺ μὲ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος θὰ ζῇς, καὶ εἰς τὴν πίστιν καὶ εἰς τὴν ἁγνότητα καὶ καθαρότητα τοῦ βίου.

13 ἕως ἔρχομαι πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ.

13 Ἕως ὅτου ἔλθω, σοῦ συνιστῶ νὰ καταγίνεσαι μὲ ἐπιμέλειαν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Ἁγίων Γραφῶν, εἰς τὴν παρηγορίαν καὶ νουθεσίαν τῶν θλιβομένων καὶ κλονιζομένων, εἰς τὴν διδασκαλίαν ὅλων τῶν πιστῶν.

14 μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου.

14 Μὴ παραμελῇς τὸ θεῖον χάρισμα,ποὺ ὑπάρχει μέσα σου καὶ σοῦ ἐδόθη μὲ ἐπίθεσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου τῶν χειρῶν τοῦ σώματος τῶν πρεσβυτέρων, κατόπιν ἐκλογῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ὡδηγήθημεν ἀπὸ προφητικὴν ἀποκάλυψιν.

15 ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ φανερὰ ᾖ ἐν πᾶσιν.

15 Σοῦ συνιστῶ νὰ μελετᾷς αὐτά, ποὺ σοῦ γράφω. Ὁλόκληρος ἡ διάνοιά σου καὶ ἡ ὕπαρξίς σου νὰ εἶναι εἰς αὐτά, διὰ νὰ γίνῃ φανερὰ εἰς ὅλους ἡ πρόοδός σου καὶ δώσῃς εἰς ὅλους τὸ καλὸν παράδειγμα.

16 ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ, ἐπίμενε αὐτοῖς· τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου.

16 Πρόσεχε εἰς τὸν ἑαυτόν σου καὶ εἰς ἐκεῖνα, ποὺ διδάσκεις. Ἐπίμενε εἰς αὐτά. Διότι, ὅταν κάνῃς αὐτό, ποὺ σὲ προτρέπω, καὶ τὸν ἑαυτόν σου θὰ σώσῃς καὶ ἐκείνους ποὺ σὲ ἀκούουν.

[9-10]) α΄ 1. 15. β΄ 3. 4. γ΄ 15. ς΄ 17. Κλ. α΄ 29. [11-12]) 6. 16. ε΄ 7. ς΄ 3. Ττ. β΄ 7. 15. 1 Πτ. ε΄ 3. 2 Θσ. γ΄ 9. 2 Κρ. ς΄ 3 - 7. 1 Κρ. ις΄ 10. 11. [13]) γ΄ 14. Ῥμ. ιβ΄ 7. 8. Πρ. ιγ΄ 15. [14]) α΄ 18. ε΄ 17. 22. 2 Τμ. α΄ 6. Ττ. α΄ 5. 1 Κρ. ιβ΄ 4. Πρ. ς΄ 6. ια΄ 30. ιγ΄ 3. [15]) 2 Τμ. γ΄ 17. [16]) 11. 2 Τμ. γ΄ 14. Ῥμ. ια΄ 14. Πρ. κ΄ 28.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Στίχ. 1-16. Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Τιμοθέου πρὸς τὸ ποίμνιόν του.

Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα, νεωτέρους ὡς ἀδελφούς,
2 πρεσβυτέρας ὡς μητέρας, νεωτέρας ὡς ἀδελφὰς ἐν πάσῃ ἁγνείᾳ.
3 Χήρας τίμα τὰς ὄντως χήρας.
4 εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις· τοῦτο γάρ ἐστι καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.
5 ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ τὸν Θεὸν καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσι καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας·
6 ἡ δὲ σπαταλῶσα ζῶσα τέθνηκε.
7 καὶ ταῦτα παράγγελλε, ἵνα ἀνεπίληπτοι ὦσιν.

Μὴν ἐπιπλήξῃς μὲ ἀπότομον τρόπον γεροντότερον κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ πρότρεπέ τον σὰν πατέρα, τοὺς νεωτέρους δὲ κατὰ τὴν ἡλικίαν συμβούλευέ τους σὰν ἀδελφούς.
2 Τὰς ἡλικιωμένας πρότρεπέ τας σὰν μητέρας, τὰς νεωτέρας συμβούλευέ τας σὰν ἀδελφάς, προσέχων νὰ συμπεριφέρεσαι πρὸς αὐτὰς μὲ πᾶσαν ἁγνότητα.
3 Τίμα τὰς χήρας, τὰς πράγματι χήρας, αὐτὰς δηλαδὴ ποὺ εἶναι ὄχι μόνον πτωχαί, ἀλλὰ καὶ σώφρονες καὶ ἁγναί.
4 Ἐὰν δὲ καμμία χήρα ἔχῃ παιδιὰ ἢ ἐγγόνια, ἂς μανθάνουν ταῦτα νὰ δεικνύουν σεβασμὸν πρῶτον εἰς τὴν ἰδίαν των οἰκογένειαν καὶ νὰ ἀνταποδίδουν ἀμοιβὰς εἰς τοὺς προγόνους των δι' ὅσα αὐτοὶ ἐμόχθησαν καὶ ἐθυσίασαν, ὅταν τὰ ἐγγόνια ἢ τὰ παιδιὰ εἶχαν ἀνάγκην περιθάλψεως. Πρέπει δὲ ταῦτα νὰ μάθουν τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἀνταπόδοσιν αὐτήν, διότι τοῦτο εἶναι καλὸν καὶ εὐάρεστον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.
5 Ἡ δὲ πραγματικὴ χήρα, ἡ σώφρων δηλαδὴ καὶ ἁγνή, ποὺ εἶναι συγχρόνως καὶ ἔρημος ἀπὸ συγγενεῖς, ἔχει στηρίξει τὰς ἐλπίδας της εἰς τὸν Θεὸν καὶ καταγίνεται μὲ ἐπιμονὴν εἰς τὰς δεήσεις καὶ προσευχὰς νύκτα καὶ ἡμέραν.
6 Ἡ χήρα ὅμως, ποὺ σπαταλᾷ καὶ ζῇ βίον τρυφηλόν, καίτοι φαίνεται ζωντανή, ἔχει ἀποθάνει πνευματικῶς.
7 Παράγγελλε καὶ αὐτά, ποὺ σοῦ γράφω διὰ τὰς χήρας, διὰ νὰ μὴ δίδουν λαβὴν εἰς κατηγορίαν καὶ αὐταὶ καὶ οἱ ἀπόγονοί των.

8 εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν πίστιν ἤρνηται καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων.

8 Ἐὰν δὲ κανένας ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τούτους δὲν λαμβάνῃ πρόνοιαν διὰ τοὺς ἰδικούς του ἀνθρώπους καὶ μάλιστα διὰ τοὺς οἰκιακούς του, αὐτὸς ἔχει ἀρνηθῆ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ εἶναι χειρότερος καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἄπιστον, ὁ ὁποῖος συνήθως δὲν στερεῖται τὴν φυσικὴν στοργήν.

9 Χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἑξήκοντα γεγονυῖα, ἑνὸς ἀνδρὸς γυνή,
10 ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενοδόχησεν, εἰ ἁγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησε.

9 Χήρα ἂς καταγράφεται εἰς τὸν κατάλογον τῆς Ἐκκλησίας ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι μικροτέρα τῶν ἑξῆντα ἐτῶν καὶ ἐφ' ὅσον ὑπῆρξεν ἑνὸς ἀνδρὸς γυνή, δηλαδὴ μονόγαμος.
10 Πρέπει ἀκόμη νὰ παρέχεται μαρτυρία καλὴ περὶ αὐτῆς διὰ τὰ καλά της ἔργα· ἐὰν δηλαδὴ ἀνέθρεψε παιδιά, ἐὰν ἐφιλοξένησεν, ἐὰν ἔνιψε πόδια Χριστιανῶν ποὺ ἤρχοντο ἀπὸ ὁδοιπορίαν ἢ περιοδείαν, ἐὰν ἐβοήθησε θλιβομένους, ἐὰν συνέτρεξεν εἰς κάθε ἔργον ἀγαθόν.

Ε΄. [1-2]) Λτ. ιθ΄ 32. 1 Τμ. ε΄ 19. Γλ. ς΄ 1. [3]) 5. 16. Πρ. ς΄ 1. [4]) 8. β΄ 3. Μτ. ιε΄ 4. [5]) 3. δ΄ 10. 1 Κρ. ζ΄ 34. Λκ. β΄ 37. – Ἰρ. κθ΄ : μθ΄ 11. [6]) Ἐφ. δ΄ 18. Ἀπ. γ΄ 1. Μτ. η΄ 22. [7]) δ΄ 11. [8]) 4. γ΄ 5. 2 Τμ. γ΄ 5. Ττ. α΄ 16. Γλ. ς΄ 10. Μτ. ε΄ 46. 47. [9-10]) γ΄ 2. 12. Ῥμ. ιβ΄ 13. Ἰν. ιγ΄ 5. 14. Λκ. β΄ 36. ζ΄ 38. 44. Μτ. κε΄ 34 - 36.

11 νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ· ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσι τοῦ Χριστοῦ, γαμεῖν θέλουσιν,

11 Τὰς νεωτέρας ὅμως χήρας μὴ τὰς δέχεσαι· διότι, ὅταν ὁ ἔρωτας καὶ ὁ πόθος τῆς σαρκικῆς ζωῆς ψυχράνῃ τὴν ἀγάπην των πρὸς τὸν Χριστόν, θέλουν νὰ ἔλθουν εἰς γάμον.

12 ἔχουσαι κρῖμα, ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν·

12 Αὐταὶ ἔχουν κατάκρισιν καὶ καταδίκην, διότι κατεφρόνησαν τὴν πρώτην των ὑπόσχεσιν, περὶ τοῦ ὅτι θὰ παρέμενον πισταὶ καὶ ἀφωσιωμέναι εἰς τὸν Χριστόν.

13 ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσι περιερχόμεναι τὰς οἰκίας, οὐ μόνον δὲ ἀργαί, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περίεργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα.

13 Συγχρόνως δὲ αἱ νεώτεραι αὐταὶ χῆραι κακομαθαίνουν νὰ εἶναι ἀργαὶ καὶ νὰ περιέρχωνται τὰ σπίτια. Ὄχι δὲ μόνον ἀργαὶ γίνονται, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περίεργοι, λέγουσαι ἐκεῖνα, ποὺ δὲν πρέπει.

14 βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν.

14 Δι' αὐτὰ λοιπὸν θέλω αἱ νεώτεραι χῆραι νὰ ὑπανδρεύωνται, νὰ τεκνογονοῦν, νὰ οἰκοκυρεύωνται, νὰ μὴ δίνουν καμμίαν ἀφορμὴν εἰς τὸν ἐχθρὸν τῆς πίστεως, διὰ νὰ διαβάλλῃ καὶ χλευάζῃ τὴν πίστιν.

15 ἤδη γάρ τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ σατανᾶ.

15 Θέλω δὲ νὰ ὑπανδρεύωνται αἱ νεώτεραι χῆραι, διότι τώρα, ποὺ σοῦ γράφω, μερικαὶ παρεξετράπησαν καὶ ἠκολούθησαν πίσω ἀπὸ τὸν σατανᾶν.

16 εἴ τις πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχει χήρας, ἐπαρκείτω αὐταῖς, καὶ μὴ βαρείσθω ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ.

16 Ἐὰν κανεὶς πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχῃ εἰς τὸ σπίτι του χήρας, ἂς παρέχῃ εἰς αὐτὰς τὰ ἀρκετὰ διὰ τὴν συντήρησίν των καὶ ἂς μὴ ἐπιβαρύνεται ἡ Ἐκκλησία, διὰ νὰ ἠμπορῇ αὐτὴ νὰ βοηθήσῃ ἀρκετὰ τὰς ἀπροστατεύτους καὶ πραγματικὰς χήρας.

Στίχ. 17-25. Τὰ καθήκοντά του πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους.

17 Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν, μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ·
*18 λέγει γὰρ ἡ γραφή· **βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις**· καί· ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.*

17 Ὅσοι ἀπὸ τοὺς ἔχοντας τὸ ἀξίωμα τοῦ πρεσβυτέρου εἶναι καλοὶ προεστοὶ καὶ κοπιάζουν διὰ τὸ ποίμνιον, εἶναι ἄξιοι νὰ παίρνουν διπλῆν μερίδα διὰ τὴν συντήρησίν των. Πρὸ παντὸς πρέπει νὰ λαμβάνουν τὴν διπλῆν μερίδα ἐκεῖνοι, ποὺ κοπιάζουν εἰς τὸ κήρυγμα καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν.
18 Εἶναι δὲ δίκαιον τοῦτο, διότι λέγει ἡ Γραφή· Δὲν θὰ φράξῃς τὸ στόμα τοῦ βωδιοῦ ποὺ ἁλωνίζει. Καὶ ὅτι· Εἶναι ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ τῆς ἐργασίας του.

19 κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου, ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων.

19 Μὴ δέχεσαι κατηγορίαν ἐναντίον πρεσβυτέρου, παρὰ μόνον ὅταν στηρίζεται ἐπὶ τῆς μαρτυρίας δύο ἢ τριῶν μαρτύρων.

20 τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσι.

20 Ὅσους κατ' ἐπανάληψιν ἁμαρτάνουν, ἔλεγχέ τους ἐμπρὸς εἰς ὅλους, διὰ νὰ ἔχουν φόβον καὶ οἱ λοιποί.

[11-12]) 14. Ττ. γ΄ 10. Ἀπ. β΄ 4. [13]) 2 Θσ. γ΄ 11. [14]) β΄ 8. 15. γ΄ 7. ς΄ 1. Ττ. β΄ 4. 8. 1 Κρ. ζ΄ 9. 39. [15]) α΄ 6. Ἀπ. ιγ΄ 3. [16]) 3. 5. [17]) γ΄ 4. 13. ς΄ 1. Ἑβ. ιγ΄ 17. 1 Θσ. ε΄ 12. [18]) Δτ. κε΄ 4. 1 Κρ. θ΄ 9. 14. Λκ. ι΄ 7. Μτ. ι΄ 10. [19]) Δτ. ιθ΄ 15. 2 Κρ. ιγ΄ 1. Μτ. ιη΄ 16. [20]) Γλ. β΄ 14. Μτ. ιη΄ 17. – Δτ. ιζ΄ 13.

21 διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξῃς, χωρὶς προκρίματος μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλισιν.

21 Σὲ ἐξορκίζω ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων νὰ φυλάξῃς αὐτά, ποὺ σοῦ γράφω. Νὰ τὰ φυλάξῃς δὲ χωρὶς καμμίαν προκατάληψιν καὶ χωρὶς νὰ πράττῃς τίποτε ἀπὸ εὐνοϊκὴν διάθεσιν καὶ κλίσιν τῆς καρδίας σου πρὸς τὸν κατηγορούμενον.

22 χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις· σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει.

22 Νὰ μὴ βάζῃς γρήγορα τὰ χέρια σου εἰς κανένα πρὸς χειροτονίαν, οὔτε νὰ γίνεσαι συμμέτοχος καὶ συνυπεύθυνος εἰς ξένας ἁμαρτίας, τὰς ὁποίας ἐπόμενον εἶναι νὰ διαπράξῃ ὁ ἀναξίως χειροτονηθείς. Διατήρει τὸν ἑαυτόν σου καθαρὸν καὶ ἀπὸ ἰδικάς σου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ξένας ἁμαρτίας.

23 Μηκέτι ὑδροπότει, ἀλλ' οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν στόμαχόν σου καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας.

23 Νὰ μὴ πίνῃς πλέον νερὸ εἰς τὸ φαγητόν σου, ἀλλὰ χρησιμοποίει ὀλίγον κρασὶ διὰ τὸ στομάχι σου καὶ τὰς συχνὰς ἀσθενείας σου.

24 Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσι, προάγουσαι εἰς κρίσιν, τισὶ δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν·

24 Διὰ νὰ ἐπανέλθω δὲ εἰς τὴν προτροπήν μου τοῦ νὰ μὴ θέτῃς γρήγορα τὰ χέρια σου εἰς κανένα, σοῦ ὑπενθυμίζω, ὅτι μερικῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι εἶναι ὁλοφάνεροι, καὶ ξεπροβάλλουν, ὥστε διευκολύνουν τὴν κρίσιν τῶν ἄλλων δι' αὐτάς. Εἰς μερικοὺς ὅμως φανερώνονται ὕστερα ἀπὸ χρόνον ἀρκετόν.

25 ὡσαύτως καὶ τὰ καλὰ ἔργα πρόδηλά ἐστι, καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυβῆναι οὐ δύνανται.

25 Τὸ ἴδιο καὶ τὰ καλὰ ἔργα εἶναι ὁλοφάνερα· καὶ τὰ μὴ ὁλοφάνερα δὲν ἠμποροῦν νὰ κρυβοῦν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Στίχ. 1-2. Οἱ δοῦλοι καὶ οἱ κύριοί των.

Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι, τοὺς ἰδίους δεσπότας πάσης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται.

Ὅσοι εἶναι δοῦλοι κάτω ἀπὸ τὴν πιεστικὴν δουλείαν ἀπίστων κυρίων, ἂς θεωροῦν τοὺς δεσπότας των ἀξίους κάθε τιμῆς, διὰ νὰ μὴ δίδουν μὲ τὴν δυστροπίαν των ἀφορμὴν νὰ συκοφαντῆται καὶ περιϋβρίζεται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ εὐαγγελίου.

2 οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπότας μὴ καταφρονείτωσαν, ὅτι ἀδελφοί εἰσιν, ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι πιστοί εἰσι καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβανόμενοι.

2 Ἐκεῖνοι δέ, ποὺ ἔχουν δεσπότας πιστοὺς Χριστιανούς, ἂς μὴ τοὺς καταφρονοῦν, λαμβάνοντες θάρρος ἀπὸ τὸ ὅτι εἶναι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί. Ἀλλὰ ἂς δουλεύουν περισσότερον, διότι αὐτοί, ποὺ ἀπολαμβάνουν τὴν καλὴν δουλειάν τῆς προθύμου ὑπηρεσίας των, εἶναι καὶ αὐτοὶ πιστοὶ καὶ ἀγαπητοί.

---

[21]) ς΄ 13. 2 Τμ. β΄ 14. δ΄ 1. 2 Θσ. α΄ 7. [22]) 24. 25. δ΄ 14. 2 Τμ. α΄ 6. [23]) δ΄ 3. 4. – Ψ. ργ΄ 15. [24-25]) 22. Γλ. ε΄ 19.
ΣΤ΄. [1]) ε΄ 17. Ττ. β΄ 9. 10. 2 Πτ. β΄ 2. Ἐφ. ς΄ 5. Ῥμ. β΄ 24. [2]) Φλμ. 16. (Ῥμ. α΄ 7. ια΄ 28).

Στίχ. 3-10. Νέαι ὁδηγίαι κατὰ τῶν ψευδοδιδασκάλων.

3 Ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει. εἴ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσι λόγοις τοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ,

3 Δίδασκε καὶ πρότρεπε τοὺς πιστοὺς νὰ τηροῦν αὐτά, ποὺ σοῦ ἔγραψα εἰς τὴν ἐπιστολήν. Ἐὰν κανεὶς διδάσκῃ διαφορετικὰ ἀπὸ τὸ εὐαγγέλιον καὶ δὲν ἀκολουθῇ τοὺς ὑγιεῖς καὶ μὴ μολυσμένους ἀπὸ τὴν ἀρρώστιαν τῆς πλάνης λόγους τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν διδασκαλίαν, ποὺ εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν εὐσέβειαν,

4 τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημίαι, ὑπόνοιαι πονηραί,

4 αὐτὸς εἶναι φουσκωμένος καὶ τυφλωμένος ἀπὸ ὑπερηφάνειαν. Καὶ νομίζει μέν, ὅτι τὰ ἠξεύρει ὅλα, ἀλλὰ δὲν ἠξεύρει τίποτε καὶ ἔχει τὴν ἀσθένειαν τοῦ νὰ συζητῇ καὶ ἐξετάζῃ τὰ μάταια καὶ ἀνωφελῆ καὶ νὰ παρασύρεται εἰς λογομαχίας, ἀπὸ τὰς ὁποίας προέρχονται φθόνος, φιλονεικία, κακολογίαι, ὑποψίαι κακαὶ καὶ ἄδικοι.

5 παραδιατριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων.

5 Προέρχονται ἀκόμη παράλογοι καὶ μάταιαι ἀσχολίαι ἀνθρώπων, ποὺ ἔχουν διεφθαρμένον καὶ χαλασμένον τὸν νοῦν τους καὶ ἔχουν στερηθῆ τελείως τὴν ἀλήθειαν. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι νομίζουν, ὅτι ἡ εὐσέβεια εἶναι πηγὴ αἰσχρᾶς ἐκμεταλλεύσεως καὶ ὑλικοῦ πλουτισμοῦ. Στέκε μακρὰν ἀπὸ τοὺς τοιούτους.

6 ἔστι δὲ πορισμὸς μέγας ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας.

6 Πράγματι δὲ ἡ εὐσέβεια εἶναι πηγὴ μεγάλου πλουτισμοῦ, ὅταν συνοδεύεται ἀπὸ ὀλιγάρκειαν καὶ ὄχι ἀπὸ αἰσχροκερδῆ πλεονεξίαν.

7 οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, δῆλον ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα·

7 Πρέπει δὲ νὰ εἴμεθα ὀλιγαρκεῖς, διότι τίποτε δὲν ἐφέραμεν εἰς τὸν κόσμον, ὅταν ἐγεννήθημεν. Καὶ εἶναι φανερόν, ὅτι δὲν ἠμποροῦμεν οὔτε νὰ πάρωμεν κοντά μας τίποτα, ὅταν θὰ ἐξέλθωμεν ἐκ τοῦ κόσμου διὰ τοῦ θανάτου.

8 ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα.

8 Ὅταν δὲ ἔχωμεν τροφὰς καθ' ὅλην τὴν ζωήν μας καὶ ἐνδύματα μὲ κατοικίαν διὰ νὰ σκεπαζώμεθα, θὰ εἶναι ταῦτα ἀρκετὰ δι' ἡμᾶς.

9 οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν.

9 Ἐκεῖνοι ὅμως ποὺ ἔχουν προσκόλλησιν εἰς τὸ χρῆμα καὶ θέλουν νὰ γίνουν πλούσιοι, πίπτουν μέσα εἰς πειρασμὸν καὶ εἰς παγίδα καὶ εἰς ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ ἐπιβλαβεῖς, αἱ ὁποῖαι βυθίζουν τοὺς ἀνθρώπους εἰς καταστροφὴν καὶ ἀπώλειαν.

10 ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία, ἧς τινες ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς.

10 Πίπτουν δὲ εἰς πειρασμὸν καὶ καταστρεπτικὴν παγίδα, διότι ρίζα ὅλων τῶν κακῶν εἶναι ἡ φιλαργυρία. Καὶ μερικοὶ κυριευθέντες ἀπὸ τὴν ὄρεξιν καὶ τὴν σφοδρὰν ἐπιθυμίαν, ποὺ γεννᾷ αὐτὴ πρὸς τὸ χρῆμα, ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τὴν πίστιν καὶ ἔμπηξαν εἰς τὸν ἑαυτόν τους σὰν ἄλλα καρφιὰ πολλοὺς πόνους καὶ ἀγωνίας.

[3-5]) α΄ 3. 4. 6. 7. γ΄ 6. δ΄ 2. 2 Τμ. β΄ 14. 23. γ΄ 5. 8. δ΄ 4. Ττ. α΄ 11. 14. γ΄ 9 - 11. 2 Ἰν. 10. 1 Κρ. η΄ 2. Ῥμ. ις΄ 17. [6]) Πρμ. ιε΄ 16. 1 Τμ. δ΄ 8. Φλ. δ΄ 11. 2 Κρ. θ΄ 8. [7]) Ἰβ. α΄ 21. Ψ. μη΄ 18. Ἐκ. ε΄ 14. Λκ. ιβ΄ 20. [8]) Γν. κη΄ 20. Πρμ. λ΄ 8. Ἑβ. ιγ΄ 5. Ἰκ. β΄ 15. [9]) 1 Θσ. ε΄ 3. Φλ. α΄ 28. Μτ. ιγ΄ 22. Μτ. ιθ΄ 23. [10]) Ἐφ. ε΄ 5.

Στίχ. 11-16. Προτροπαὶ πρὸς τὸν Τιμόθεον.

11 Σὺ δέ, ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, ταῦτα φεῦγε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν, πραότητα.

11 Σὺ ὅμως, ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, φεῦγε μακρὰν ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἐλαττώματα καὶ πάθη, ἐπιδίωκε δὲ τὴν δικαιοσύνην, τὴν εὐσέβειαν, τὴν πίστιν, τὴν ἀγάπην, τὴν ὑπομονήν, τὴν πραότητα.

12 ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως· ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθης καὶ ὡμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων.

12 Ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα, εἰς τὸν ὁποῖον μᾶς καλεῖ ἡ πίστις. Πιάσε καλὰ καὶ κράτησε σφικτὰ τὴν αἰώνιον ζωήν, διὰ τὴν κληρονομίαν τῆς ὁποίας καὶ ἐκλήθης ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ὡμολόγησες πρὸ τοῦ βαπτίσματός σου τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐμπρὸς εἰς πολλοὺς μάρτυρας.

13 παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ ζωοποιοῦντος τὰ πάντα καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν,

13 Παραγγέλλω εἰς σὲ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος μεταδίδει ζωὴν εἰς ὅλα, καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐμπρὸς εἰς τὸν Πόντιον Πιλᾶτον ἐμαρτύρησε τὴν καλὴν ὁμολογίαν, ὅτι εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ,

14 τηρῆσαί σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον, ἀνεπίληπτον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

14 νὰ διατηρήσῃς σὺ τὴν ἐντολὴν καὶ τὰς ὑποχρεώσεις, ποὺ ἀνέλαβες εἰς τὸ βάπτισμα καὶ τὴν χειροτονίαν σου, καθαρὰν ἀπὸ κάθε μολυσμόν, ἀνωτέραν ἀπὸ κάθε κατηγορίαν μέχρι τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐπιφανῇ ἐνδόξως ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός.

15 ἣν καιροῖς ἰδίοις δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ κύριος τῶν κυριευόντων,

15 Τὴν ἔνδοξον δὲ ταύτην ἐπιφάνειαν τοῦ Κυρίου εἰς καιρούς, τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ὥρισε καὶ γνωρίζει, θὰ δείξῃ ὁ μακάριος καὶ ὁ μόνος ἐξουσιαστής, ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ποὺ βασιλεύουν ἐπὶ γῆς καὶ ὁ κύριος αὐτῶν ποὺ κυριαρχοῦν ἐπὶ γῆς,

16 ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὐδὲ ἰδεῖν δύναται· ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον· ἀμήν.

16 ὁ ὁποῖος μόνος ἔχει ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του ζωὴν ἀθάνατον καὶ ἀΐδιον, ὁ ὁποῖος κατοικεῖ εἰς φῶς, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ πλησιάσῃ, τὸν ὁποῖον δὲν εἶδε κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, οὔτε δύναται νὰ τὸν ἴδῃ· εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει τιμὴ καὶ κράτος παντοτινὸν καὶ αἰώνιον. Ἀμήν.

Στίχ. 17-19. Τὰ καθήκοντα τῶν πλουσίων.

17 Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ' ἐν τῷ Θεῷ τῷ ζῶντι, τῷ παρέχοντι ἡμῖν πάντα πλουσίως εἰς ἀπόλαυσιν,

17 Εἰς αὐτούς, ποὺ εἶναι πλούσιοι εἰς τὴν παροῦσαν πρόσκαιρον ζωήν, παράγγελλε νὰ μὴ ὑψηλοφρονοῦν, οὔτε νὰ ἔχουν στηριγμένας τὰς ἐλπίδας των εἰς τὸν πλοῦτον, τοῦ ὁποίου ἡ κατοχὴ εἶναι ἀβεβαία καὶ ἄδηλος, ἀλλὰ νὰ ἐλπίζουν εἰς τὸν Θεόν, ποὺ δὲν εἶναι ἄψυχος σὰν τὸν μαμωνᾶν, ἀλλ' εἶναι Θεὸς ζωντανός, ὁ ὁποῖος μᾶς παρέχει πλούσια καὶ ἄφθονα ὅλα διὰ νὰ τὰ ἀπολαμβάνωμεν.

[11]) 4 Βσ. α΄ 9. 11. 13. δ΄ 9. 16. 2 Τμ. β΄ 22. γ΄ 17. 2 Πτ. α΄ 21. [12]) 13. 19. α΄ 18. 2 Τμ. β΄ 2. δ΄ 7. Φλ. γ΄ 12. 14. 2 Κρ. θ΄ 13. 1 Κρ. θ΄ 24 - 26. [13]) 12. ε΄ 21. Ἰν. ε΄ 21. ιη΄ 37. ιθ΄ 11. Μτ. κζ΄ 11. – Νεμ. θ΄ 6. [14]) Ττ. β΄ 12. 13. 1 Θσ. γ΄ 13. ε΄ 23. [15-16]) α΄ 11. 17. β΄ 6. Κλ. α΄ 12. 1 Ἰν. α΄ 5. δ΄ 12. Ἀπ. ιζ΄ 14. ιθ΄ 16. Ἰν. α΄ 18. ε΄ 26. – Δτ. ι΄ 17. Ψ. ργ΄ 2. [17]) Ἰβ. λα΄ 24. Ψ. ξα΄ 11. Πρμ. ια΄ 28. 1 Τμ. δ΄ 3. 2 Κρ. θ΄ 8. 10. Ῥμ. ια΄ 20. Λκ. ιβ΄ 15. 21.

18 ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικούς,

18 Παράγγελλέ τους νὰ ἀγαθοεργοῦν, νὰ γίνωνται πλούσιοι εἰς ἔργα καλά, νὰ εἶναι πρόθυμοι εἰς τὸ νὰ μεταδίδουν καὶ εἰς ἄλλους ἀπὸ τὰ ἀγαθά των, νὰ εἶναι ἁπλοῖ καὶ καταδεκτικοί

19 ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς αἰωνίου ζωῆς.

19 καὶ ἔτσι νὰ ἀποταμιεύουν διὰ τὸν ἑαυτόν των θεμέλιον στερεὸν εἰς τὸ μέλλον, διὰ νὰ ἀποκτήσουν ὡς ἀναφαίρετον κτῆμα τὴν αἰώνιον ζωήν.

Στίχ. 20-21. Τελευταία ἔκκλησις πρὸς τὸν Τιμόθεον.

20 Ὦ Τιμόθεε, τὴν παρακαταθήκην φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως,

20 Ὦ Τιμόθεε, τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, ποὺ ὡς πολύτιμον θησαυρὸν μᾶς ἐνεπιστεύθη ὁ Κύριος, φύλαξέ την καὶ ἀπόφευγε τοὺς κούφιους καὶ ματαίους λόγους, ποὺ τὴν βεβηλώνουν καὶ νοθεύουν, καὶ τὰς ἀντιλογίας τῆς πλάνης, ποὺ φέρει ψεύτικα τὸ ὄνομα τῆς γνώσεως.

21 ἥν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν. Ἡ χάρις μετὰ σοῦ· ἀμήν.

21 Τὴν ψευδογνῶσιν αὐτὴν ἔχουν μερικοὶ τὴν ἀξίωσιν, ὅτι τὴν κατέχουν, ἀλλ' ἐξ αἰτίας αὐτῆς ἔπεσαν ἔξω ἀπὸ τὴν πίστιν. Ἡ χάρις εἴθε νὰ εἶναι μαζί σου. Ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Στίχ. 1-5. Ὁ Παῦλος εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν διὰ τὴν πίστιν τοῦ Τιμοθέου.

Παῦλος, ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,

Ἐγὼ ὁ Παῦλος, ποὺ ἔγινα ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ κηρύττω τὴν αἰώνιον ζωήν, ποὺ μᾶς ἔχει δοθῇ ὡς ἐπαγγελία θεία καὶ ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ,

2 Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

2 γράφω τὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Τιμόθεον τὸ ἀγαπητόν τέκνον. Εἴθε νὰ εἶναι μαζί σου χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ τὸν Θεὸν Πατέρα καὶ τὸν Κύριόν μας Ἰησοῦν Χριστόν.

3 Χάριν ἔχω τῷ Θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας,

3 Εὐχαριστῶ τὸν Θεόν, τὸν ὁποῖον λατρεύω μὲ καθαρὰν συνείδησιν, ὅπως μὲ ἐδίδαξαν οἱ πρόγονοί μου. Καὶ τὸν εὐχαριστῶ, διότι ἀκατάπαυστα καὶ χωρὶς νὰ τὸ παραλείπω ποτέ, σὲ ἐνθυμοῦμαι εἰς τὰς δεήσεις μου νύκτα καὶ ἡμέραν,

[18]) Ττ. γ΄ 8. 14. Ἑβ. ιγ΄ 16. Γλ. ς΄ 6. Ῥμ. ιβ΄ 8. 13. [19]) 12. Μτ. ς΄ 19. 20. [20-21]) α΄ 6. 18. 19. δ΄ 7. 2 Τμ. α΄ 12. 14. β΄ 16. δ΄ 22. Κλ. β΄ 8. Ῥμ. ις΄ 20.

Α΄. [1-2]) Ττ. α΄ 1. 2. 4. 1 Τμ. α΄ 1. 2. δ΄ 8. 2 Κρ. α΄ 1. 2. [3-4]) 1 Τμ. α΄ 12. 1 Θσ. α΄ 2. γ΄ 10. Φλ. α΄ 8. Ῥμ. α΄ 9. 11. Πρ. κγ΄ 1. κδ΄ 14 - 16.

4 ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων, ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ,

4 ἐπιθυμῶν πολὺ νὰ σὲ ἴδω. Ἔχω δὲ τόσον πόθον καὶ ἀγάπην διὰ σέ, διότι ἐνθυμοῦμαι τὰ δάκρυα, ποὺ ἔχυνες, ὅταν ἐχωριζόμεθα. Καὶ θέλω νὰ σὲ ἴδω διὰ νὰ γεμίσῃ τὸ ἐσωτερικόν μου ἀπὸ χαράν.

5 ὑπόμνησιν λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως, ἥτις ἐνῴκησε πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωΐδι καὶ τῇ μητρί σου Εὐνίκῃ, πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί.

5 Ἀλλὰ συγχρόνως ἐνθυμοῦμαι καὶ τὴν ἀνυπόκριτον καὶ εἰλικρινῆ πίστιν, ποὺ ὑπάρχει μέσα σου καὶ ἡ ὁποία ἐκατοίκησε πρῶτον εἰς τὴν καρδίαν τῆς μάμμης σου Λωΐδος καὶ τῆς μητέρας σου Εὐνίκης, ἔχω δὲ πεποίθησιν, ὅτι ἐκατοίκησε καὶ εἰς τὴν ἰδικήν σου καρδίαν.

Στίχ. 6-18. Παροτρύνει τοῦτον νὰ ἐργασθῇ ἡρωϊκῶς διὰ τὸ εὐαγγέλιον.

6 δι' ἣν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ὅ ἐστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου·

6 Ἐπειδὴ δὲ ἔχω πεποίθησιν, ὅτι ἔχεις ἀνυπόκριτον πίστιν, δι' αὐτὸ σοῦ ὑπενθυμίζω καὶ πάλιν, ὅπως σὲ προέτρεψα καὶ εἰς τὸ παρελθόν, νὰ ἀνανεώνῃς τὸ πῦρ τοῦ χαρίσματος τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον ἔλαβες κατὰ τὴν χειροτονίαν σου μὲ τὴν ἐπίθεσιν τῶν χειρῶν μου.

7 οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ.

7 Διατήρει ἀναμμένον τὸ χάρισμα τοῦτο, ποὺ σὲ κάνει ἄφοβον καὶ θαρραλέον εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου. Διότι ὁ Θεὸς δὲν μᾶς ἔδωκε πνεῦμα δειλίας, ὥστε νὰ μᾶς φοβίζουν αἱ ἀπειλαὶ καὶ οἱ διωγμοί, ἀλλὰ μᾶς ἔδωκε πνεῦμα καὶ χάρισμα δυνάμεως διὰ νὰ ἀντέχωμεν εἰς τοὺς πειρασμούς· μᾶς ἔδωκε καὶ πνεῦμα ἀγάπης καὶ πνεῦμα, ποὺ μᾶς σωφρονίζει, ὥστε φρόνιμα καὶ συνετὰ νὰ κυβερνῶμεν καὶ τὸν ἑαυτόν μας καὶ τοὺς ἄλλους.

8 μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ Κυρίου ἡμῶν μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ, ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν Θεοῦ,

8 Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Θεὸς μᾶς ἔδωκε χάρισμα ἀνδρείας καὶ δυνάμεως, μὴ ἐντραπῇς νὰ ὁμολογῇς τὴν μαρτυρίαν περὶ τοῦ Κυρίου μας, τοῦ Χριστοῦ τοῦ ἐσταυρωμένου. Μὴ ἐντραπῇς ἀκόμη μηδὲ ἐμέ, ποὺ ἔχω φυλακισθῆ διὰ τὸ ὄνομά του, ἀλλὰ κακοπάθησε μαζί μου χάριν τοῦ εὐαγγελίου σύμφωνα μὲ τὴν δύναμιν, ποὺ δίδει ὁ Θεός,

9 τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλήσει ἁγίᾳ, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν, τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰωνίων,

9 ὁ ὁποῖος μᾶς ἔσωσε καὶ μᾶς ἐκάλεσε μὲ κλῆσιν, ποὺ μᾶς ἁγιάζει. Μᾶς ἔσωσε δὲ καὶ μᾶς ἐκάλεσεν ὄχι διὰ τὰ ἔργα μας, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὴν ἰδίαν του ἀγαθὴν θέλησιν καὶ χάριν, ποὺ μᾶς ἐδόθη διὰ τῆς σχέσεώς μας μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Μᾶς ἐδόθη δὲ ἡ χάρις καὶ ἡ σωτηρία αὐτή, προτοῦ νὰ κτισθοῦν τὰ ἐν χρόνῳ δημιουργήματα, διότι ἀνάρχως εἶχεν ἀποφασίσει αὐτὴν ὁ Θεός.

10 φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου,

10 Ἐφανερώθη δὲ ἡ χάρις καὶ ἡ σωτηρία αὐτὴ τώρα διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως καὶ ἐμφανίσεως τοῦ Σωτῆρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐκατήργησε μὲν τὸν θάνατον, ἔφερε δὲ εἰς τὸ φῶς τὴν ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν μὲ τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου.

[5]) γ΄ 14. 1 Τμ. α΄ 5. Κλ. α΄ 4. Φλ. β΄ 20. 21. Πρ. ις΄ 1. [6]) 12. Ττ. α΄ 13. 1 Τμ. δ΄ 14. 1 Θσ. ε΄ 19. [7]) Ῥμ. η΄ 15. Γλ. ε΄ 22. Ἰν. ιδ΄ 27. [8]) 12. 16. β΄ 3. 9. δ΄ 5. 1 Τμ. β΄ 6. Φλ. α΄ 27. Ἐφ. γ΄ 1. Ῥμ. α΄ 16. [9-11]) Ττ. α΄ 2. 3. γ΄ 4. 5. 1 Τμ. β΄ 7. Κλ. α΄ 25. 26. Ἐφ. β΄ 8. 9. γ΄ 8 - 11. 1 Κρ. β΄ 7. ιε΄ 26. 54 - 57. Ῥμ. η΄ 28 - 30.

11 εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν.

11 Διὰ τὸ εὐαγγέλιον δὲ αὐτὸ ἀνεδείχθην ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος τῶν ἐθνικῶν.

12 δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω, ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι· οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστι τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν.

12 Διότι δὲ εἶμαι κῆρυξ καὶ ἀπόστολος τῶν ἐθνικῶν, δι' αὐτὸ καὶ ὑποφέρω αὐτά, ποὺ ὑφίσταμαι. Ἀλλὰ δὲν ἐντρέπομαι διὰ τὰ παθήματα αὐτά. Διότι γνωρίζω ποῖος εἶναι αὐτός, εἰς τὸν ὁποῖον ἔχω στηρίξει τὴν ἐμπιστοσύνην μου. Καὶ εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι εἶναι δυνατὸς τὸ ὅλον ἔργον, ποὺ μοῦ ἐνεπιστεύθη καὶ ἐπετέλεσα, καθὼς καὶ τὴν δι' αὐτὸ ἀνταμοιβήν μου, νὰ τὰ φυλάξῃ μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς δευτέρας παρουσίας.

13 ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαινόντων λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·

13 Ὡς ὑπόδειγμα καὶ τύπον διδασκαλίας ὑγιοῦς καὶ ἀπηλλαγμένης ἀπὸ τὴν ἀρρώστιαν τῆς πλάνης κράτει στερεὰ τοὺς λόγους, ποὺ ἤκουσες ἀπὸ ἐμὲ καὶ οἱ ὁποῖοι ἀναφέρονται εἰς τὴν πίστιν καὶ ἀγάπην, ποὺ ἀποκτῶμεν διὰ τῆς σχέσεώς μας μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

14 τὴν καλὴν παραθήκην φύλαξον διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν.

14 Τὸν καλὸν καὶ πολύτιμον θησαυρὸν τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας, ποὺ σοῦ ἐνεπιστεύθη ὁ Θεός, φύλαξέ τον διὰ τῆς ἐνισχύσεως καὶ τοῦ φωτισμοῦ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον κατοικεῖ μέσα μας.

15 Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστι Φύγελλος καὶ Ἑρμογένης.

15 Μὴ μιμῆσαι αὐτούς, ποὺ μὲ ἐγκατέλιπαν. Γνωρίζεις, ὅτι μὲ ἀπεστράφησαν ὅλοι αὐτοί, ποὺ τώρα εἶναι εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι ὁ Φύγελλος καὶ ὁ Ἑρμογένης.

16 δῴη ἔλεος ὁ Κύριος τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ, ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξε καὶ τὴν ἅλυσίν μου οὐκ ἐπαισχύνθη,

16 Εἴθε ὁ Κύριος νὰ δώσῃ ἔλεος εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ὀνησιφόρου, διότι πολλὲς φορὲς μοῦ ἔδωκε ἀναψυχὴν καὶ ἀνακούφισιν καὶ δὲν ἐντράπη οὗτος τὴν ἁλυσίδα, μὲ τὴν ὁποίαν εἶμαι δεμένος,

17 ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ σπουδαιότερον ἐζήτησέ με καὶ εὗρε·

17 ἀλλ' ἦλθε εἰς τὴν Ῥώμην καὶ μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον καὶ σπουδὴν μὲ ἐζήτησε καὶ μὲ εὗρεν.

18 δῴη αὐτῷ ὁ Κύριος εὑρεῖν ἔλεος παρὰ Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκόνησε, βέλτιον σὺ γινώσκεις.

18 Εἴθε ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν νὰ εὕρῃ ἔλεος ἀπὸ τὸν Κύριον καὶ Πατέρα κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῆς δευτέρας παρουσίας. Ἀλλὰ καὶ πόσον μᾶς ἐβοήθησε καὶ μᾶς ὑπηρέτησεν εἰς τὴν Ἔφεσον, τὸ γνωρίζεις σὺ καλύτερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Στίχ. 1-10. Ἡ αὐταπάρνησις καὶ ἡ προσοχὴ τοῦ ἐργάτου τοῦ εὐαγγελίου.

Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,

Σὺ λοιπόν, τέκνον μου, ἀντιθέτως πρὸς αὐτοὺς ποὺ μὲ ἀρνήθησαν, νὰ ἐνδυναμώνεσαι μὲ τὴν χάριν, ποὺ μᾶς δίδεται ἀπὸ τὴν σχέσιν καὶ ἕνωσίν μας μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

[12]) 6. 8. 14. 18. δ΄ 8. 1 Τμ. α΄ 11. 12. ς΄ 14. 20. Ἑβ. β΄ 11. 2 Θσ. α΄ 10. [13]) β΄ 2. γ΄ 14. 1 Τμ. α΄ 10. 14. 16. ς΄ 3. Ῥμ. ς΄ 17. [14]) 6. 12. 1 Τμ. δ΄ 14. Ῥμ. η΄ 11. [15]) δ΄ 10. 16. [16-17]) 8. 18. δ΄ 19. Ἐφ. ς΄ 20. [18]) 12. 16. Ἰδ. 21. – Δν. γ΄ 38.
Β΄. [1-2]) α΄ 13. 1 Τμ. γ΄ 1 - 15. δ΄ 11. ς΄ 12. Ἐφ. ς΄ 10.

2 καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι.

2 Καὶ ἐκεῖνα, ποὺ ἤκουσες ἀπὸ ἐμὲ ἐμπρὸς εἰς πολλοὺς μάρτυρας, ταῦτα νὰ ἐμπιστευθῇς ὡς πολύτιμον θησαυρὸν εἰς ἀνθρώπους πιστούς, ποὺ δὲν θὰ τὰ νοθεύουν, οὔτε θὰ τὰ προδίδουν, ἀλλ' οἱ ὁποῖοι θὰ εἶναι ἱκανοὶ νὰ διδάξουν καὶ ἄλλους.

3 σὺ οὖν κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Σὺ λοιπὸν κακοπάθησε σὰν καλὸς στρατιώτης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4 οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ.

4 Ὅταν κανεὶς ὑπηρετῇ ὡς στρατιώτης, δὲν ἐμπλέκεται εἰς τὰς ὑποθέσεις καὶ φροντίδας τοῦ βίου, διὰ νὰ ἀρέσῃ εἰς ἐκεῖνον, ποὺ τὸν ἐστρατολόγησεν.

5 ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ.

5 Ἐὰν δὲ κανεὶς λαμβάνῃ μέρος καὶ εἰς ἀθλητικοὺς ἀγῶνας, δὲν στεφανώνεται, ἐὰν δὲν ἀγωνισθῇ σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους τῆς ἀθλήσεως.

6 τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν.

6 Ὁ γεωργός, ποὺ κοπιάζει διὰ νὰ καλλιεργήσῃ τὸν ἀγρόν του, πρέπει πρῶτος νὰ ἀπολαμβάνῃ τοὺς καρπούς, ποὺ θὰ παραχθοῦν. Ἔτσι καὶ σὺ ἀπὸ τὸν πνευματικὸν ἀγρόν, ποὺ καλλιεργεῖς καρποφόρως, πρέπει νὰ ἀπολαμβάνῃς πρῶτος τὴν παρηγορίαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν συντήρησίν σου.

7 νόει ἃ λέγω· δῴη γάρ σοι ὁ Κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσι.

7 Καταλάβαινε τὴν ἀλληγορικὴν σημασίαν αὐτῶν, ποὺ λέγω. Θὰ τὴν ἐννοήσῃς δέ, διότι εὔχομαι νὰ σοῦ δώσῃ ὁ Κύριος σύνεσιν, ὥστε νὰ διακρίνῃς ὅλα.

8 Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαυΐδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου,

8 Ἐνθυμοῦ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ποὺ ἔχει ἀναστηθῆ ἐκ νεκρῶν καὶ κατάγεται ἀπὸ τὸν Δαβὶδ σύμφωνα μὲ τὸ εὐαγγέλιον,

9 ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν ὡς κακοῦργος· ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δέδεται.

9 τὸ ὁποῖον κηρύττω καὶ διὰ τὸ ὁποῖον κακοπαθῶ μέχρι σημείου, ὥστε νὰ εἶμαι ἁλυσοδεμένος, σὰν νὰ ἤμουν κακοῦργος. Ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι δεμένος.

10 διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσι τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου.

10 Διὰ πάντα ταῦτα καὶ διότι τὸ εὐαγγέλιον προοδεύει καὶ δὲν εἶναι δεμένον, μὲ ὑπομονὴν ὑποφέρω ὅλα χάριν ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ἐξέλεξεν ὁ Θεός. Καὶ τὰ ὑποφέρω διὰ νὰ ἐπιτύχουν καὶ αὐτοὶ τὴν σωτηρίαν, τὴν ὁποίαν μᾶς ἐξασφαλίζει ἡ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κοινωνία καὶ ἡ ὁποία συνοδεύεται μὲ δόξαν αἰώνιον.

Στίχ. 11-13. Αἱ συνέπειαι τῆς διαγωγῆς τῶν Χριστιανῶν καὶ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Χριστοῦ.

11 Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συζήσομεν·

11 Τὸ ὅτι δὲ οἱ πιστοὶ θὰ ἀπολαύσουν αἰώνιον καὶ ἔνδοξον σωτηρίαν, εἶναι λόγος ἀξιόπιστος. Διότι, ἐὰν ἀπεθάναμεν μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸν διὰ τοῦ βαπτίσματος καὶ διὰ τῶν θλίψεων, ποὺ ὑποφέρομεν δι' αὐτόν, μαζί του καὶ θὰ ζήσωμεν εἰς τὴν μέλλουσαν ζωήν.

³) 9. α΄ 8. 1 Τμ. α΄ 18. ⁴) 1 Κρ. θ΄ 7. ⁵) δ΄ 7. 8. 1 Κρ. θ΄ 24 - 27. ⁶⁻⁷) 15. 1 Τμ. δ΄ 6. 1 Κρ. ιδ΄ 37. Μτ. ε΄ 19. 20. κγ΄ 3. κδ΄ 15. ⁸) 1 Τμ. α΄ 11. 1 Κρ. ιε΄ 4. 20. Ῥμ. α΄ 3. 4. β΄ 16. ⁹) 3. α΄ 8. Φλ. α΄ 12 - 14. ¹⁰) Κλ. α΄ 24. 2 Κρ. α΄ 6. δ΄ 12. ¹¹⁻¹³) 1 Τμ. γ΄ 1. δ΄ 9. 1 Θσ. ε΄ 10. 2 Κρ. δ΄ 10. 11. Ῥμ. γ΄ 2. 3. η΄ 17. Μτ. ι΄ 33.

12 εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς·

12 Ἐὰν δεικνύωμεν ὑπομονήν, τότε καὶ θὰ βασιλεύσωμεν μαζὶ μὲ αὐτόν. Ἐὰν τὸν ἀρνούμεθα, καὶ ἐκεῖνος θὰ μᾶς ἀρνηθῇ.

13 εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει· ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται.

13 Ἐὰν ἡμεῖς δεικνύωμεν ἀπιστίαν, ἐκεῖνος μένει πιστὸς εἰς ὅσα ὑπόσχεται. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀρνηθῇ τὸν ἑαυτόν του καὶ νὰ ἀθετήσῃ τοὺς λόγους του.

Στίχ. 14-21. Ὁ διάκονος τοῦ εὐαγγελίου ἔναντι τῶν ψευδοδιδασκάλων.

14 Ταῦτα ὑπομίμνησκε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ Κυρίου μὴ λογομαχεῖν εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων.

14 Ταῦτα ὑπενθύμιζε εἰς τοὺς πιστοὺς καὶ ἐξόρκιζέ τους ἐνώπιον τοῦ Κυρίου νὰ μὴ λογομαχοῦν, πρᾶγμα ποὺ δὲν ὠφελεῖ εἰς τίποτε, ἀλλὰ φέρει καταστροφὴν εἰς τοὺς ἀκούοντας.

15 σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.

15 Προσπάθησε νὰ παραστήσῃς τὸν ἑαυτόν σου εἰς τὸν Θεὸν δοκιμασμένον καὶ τέλειον ἐργάτην, ποὺ δὲν τὸν ἐντροπιάζει τὸ καλοφτιαγμένον ἔργον του, καὶ διδάσκει ὀρθῶς τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.

16 τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιΐστασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας,

16 Ἀπόφευγε δὲ τοὺς λόγους, ποὺ εἶναι φωνὲς ἄδειανὲς ἀπὸ οὐσιαστικὸν περιεχόμενον καὶ βεβηλώνουν τὴν ἁπλότητα τῆς ἀληθείας. Διότι αὐτοί, ποὺ κηρύττουν καὶ ἀκολουθοῦν τοὺς λόγους αὐτούς, θὰ προχωρήσουν εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν ἀσεβείας.

17 καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει· ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Φιλητός,

17 Καὶ ἡ διδασκαλία των θὰ ἐξαπλωθῇ σὰν γάγγραινα. Δύο δὲ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ψευδοδιδασκάλους εἶναι ὁ Ὑμέναιος καὶ ὁ Φιλητός,

18 οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν, λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσι τήν τινων πίστιν.

18 οἱ ὁποῖοι ἔπεσαν ἔξω ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν λέγοντες, ὅτι ἔχει γίνει πλέον ἡ ἀνάστασις, καὶ ἀνατρέπουν τὴν πίστιν μερικῶν.

19 ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ Θεοῦ ἕστηκεν, ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην· ἔγνω Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ· καί· ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα Κυρίου.

19 Ὁ στερεὸς ὅμως θεμέλιος, τὸν ὁποῖον ἐστήριξεν ὁ Θεός, ἡ Ἐκκλησία δηλαδή, ποὺ κρατεῖ τὴν θείαν ἀλήθειαν, στέκει ἀκλόνητος καὶ ἔχει αὐτὴν τὴν σφραγῖδα καὶ ἐπιγραφήν· Ἐγνώρισεν ὁ Κύριος ἐκείνους, ποὺ εἶναι ἰδικοί του· καί· Ἂς απομακρυνθῇ ἀπὸ ἀδικίαν καθένας, ποὺ ὀνομάζει καὶ ὁμολογεῖ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.

20 ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστι μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ

20 Εἰς ἕνα δὲ σπίτι μεγάλο, ὅπως εἶναι ἡ Ἐκκλησία, δὲν ὑπάρχουν μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ πή-

¹⁴) δ΄ 1. Ττ. γ΄ 1. 1 Τμ. ε΄ 21. ς΄ 4. 2 Πτ. α΄ 12. 2 Κρ. ιγ΄ 10. ¹⁵) 6. Ττ. β΄ 7. 8. 1 Τμ. δ΄ 6. 12. ¹⁶⁻¹⁷) γ΄ 9. 13. 1 Τμ. α΄ 20. δ΄ 7. ς΄ 20. Πρ. δ΄ 17. ¹⁸) Ττ. α΄ 11. 1 Τμ. α΄ 6. 19. ς΄ 21. 1 Κρ. ιε΄ 12. ¹⁹) Ἀρ. ις΄ 5. 26. Ἡσ. κς΄ 13. νβ΄ 11. 2 Κρ. ς΄ 17. Ἰν. ι΄ 14. 27. ²⁰) 1 Τμ. γ΄ 15. 1 Κρ. γ΄ 12. Ῥμ. θ΄ 21. 22. Μτ. ιγ΄ 24 - 30.

ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα, καὶ ἃ μὲν εἰς τιμήν, ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν.

λινα. Καὶ ἄλλα μὲν εἶναι διὰ χρῆσιν τιμητικήν, ἄλλα δὲ διὰ χρῆσιν ἐξευτελισμένην.

21 ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμήν, ἡγιασμένον καὶ εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον.

21 Ἐὰν λοιπὸν κανεὶς καθαρίσῃ τὸν ἑαυτόν του καὶ τὸν ξεχωρίσῃ ἀπὸ τὰ ἄτιμα αὐτὰ σκεύη, θὰ εἶναι σκεῦος, ποὺ θὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τιμητικὸν σκοπόν, ἁγιασμένον καὶ εὐμεταχείριστον εἰς τὸν δεσπότην, ἑτοιμασμένον διὰ κάθε ἔργον ἀγαθόν.

Στίχ. 22-26. Πῶς νὰ φέρεται ὁ Τιμόθεος πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς καὶ τοὺς ψευδοδιδασκάλους.

22 τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε, δίωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων τὸν Κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας.

22 Ἀπὸ τὰς ἐπιθυμίας δέ, ποὺ ἐπικρατοῦν κυρίως εἰς τοὺς νεωτέρους κατὰ τὴν ἡλικίαν, φεῦγε μακράν. Ἐπιδίωκε δὲ τὴν δικαιοσύνην, τὴν πίστιν, τὴν ἀγάπην, τὴν εἰρήνην μὲ ἐκείνους, ποὺ ἐπικαλοῦνται τὸν Κύριον μὲ καθαρὰν καρδίαν καὶ ἀνυπόκριτον εὐλάβειαν.

23 τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννῶσι μάχας·

23 Ἀπόφευγε δὲ τὰς ἀνοήτους ἐρεύνας καὶ συζητήσεις, ποὺ δὲν συντελοῦν εἰς τὴν χριστιανικὴν παιδαγωγίαν. Γνώριζε ὅτι αὐταὶ προκαλοῦν φιλονεικίας καὶ ἐχθρότητας.

24 δοῦλον δὲ Κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, ἀλλ' ἤπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικόν, ἀνεξίκακον,

24 Ὁ δοῦλος δὲ τοῦ Κυρίου δὲν πρέπει νὰ φιλονεικῇ, ἀλλ' ὀφείλει νὰ εἶναι ἤπιος καὶ γλυκὺς πρὸς ὅλους, ἱκανὸς εἰς τὸ νὰ διδάσκῃ, νὰ εἶναι ἀνεξίκακος,

25 ἐν πρᾳότητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους, μήποτε δῷ αὐτοῖς ὁ Θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας,

25 καὶ νὰ σωφρονίζῃ μὲ πρᾳότητα ἐκείνους, ποὺ ἔχουν ἐναντία φρονήματα. Ποῖος ἠξεύρει, μήπως καμμιὰ φορὰ τοὺς δώσῃ ὁ Θεὸς μετάνοιαν καὶ ὁδηγηθοῦν εἰς τὴν πλήρη καὶ ὀρθὴν γνῶσιν τῆς ἀληθείας,

26 καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.

26 καὶ συνέλθουν ἀπὸ τὴν μέθην, ποὺ τοὺς ἔχει φέρει ἡ παγίδα τῆς πλάνης, εἰς τὴν ὁποίαν τοὺς ἔπιασεν ὁ διάβολος, τοὺς συλλάβῃ δὲ τώρα ὡς αἰχμαλώτους ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ πράττουν τὸ θέλημα Ἐκείνου!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Στίχ. 1-9. Ἔρχονται καιροὶ δύσκολοι.

Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί·

Γνώριζε δὲ καλὰ τοῦτο, ὅτι δηλαδὴ κατὰ τὰς τελευταίας αὐτὰς ἡμέρας θὰ ἔλθουν καιροὶ δύσκολοι καὶ ἐπικίνδυνοι.

[21]) 19. γ΄ 17. Ῥμ. θ΄ 23. Πρ. θ΄ 15. [22]) 1 Τμ. α΄ 5. ς΄ 11. Ἑβ. ιβ΄ 14. Ῥμ. ι΄ 12. 13. Πρ. θ΄ 14. [23]) Ττ. γ΄ 9. 11. 1 Τμ. δ΄ 7. ε΄ 11. ς΄ 20. [24]) Ττ. α΄ 7. 1 Τμ. γ΄ 2. 3. 1 Θσ. β΄ 7. [25-26]) γ΄ 7. Ττ. α΄ 9. 1 Τμ. β΄ 4. γ΄ 7. Γλ. ς΄ 1. 1 Κρ. ιε΄ 34. Πρ. η΄ 21. 22.
Γ΄. [1]) 1 Τμ. δ΄ 1.

2 ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι,

2 Διότι οἱ ἄνθρωποι θὰ εἶναι φίλαυτοι καὶ θὰ ἀγαπᾷ ὁ καθένας των μόνον τὸν ἑαυτόν του, θὰ εἶναι φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, ἀπειθεῖς εἰς τοὺς γονεῖς των, ἀχάριστοι, ἀσεβεῖς μὴ ἔχοντες ἱερὸν καὶ ὅσιον.

3 ἄστοργοι, ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι,

3 Θὰ στεροῦνται καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν φυσικὴν στοργήν, θὰ εἶναι ἀδιάλλακτοι, διαβολεῖς, ἀκρατεῖς εἰς τὰς ἐπιθυμίας των, σκληροὶ καὶ ἀνήμεροι, ἐχθροὶ παντὸς ἀγαθοῦ,

4 προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι,

4 προδόται, αὐθάδεις, φουσκωμένοι ἀπὸ ὑπερηφάνειαν καὶ ἐγωϊσμόν, ἄνθρωποι ποὺ θὰ ἀγαποῦν τὰς ἡδονὰς μᾶλλον παρὰ τὸν Θεόν.

5 ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι. καὶ τούτους ἀποτρέπου.

5 Καὶ θὰ ἔχουν μὲν τὸ ἐξωτερικὸν σχῆμα τῆς εὐσεβείας, θὰ ἔχουν ἀρνηθῆ ὅμως τὴν δύναμίν της. Ἀπόφευγε καὶ τούτους.

6 ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας καὶ αἰχμαλωτίζοντες γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίαις, ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις,

6 Ἀπόφευγέ τους διὰ νὰ μὴ συσταίνωνται, ὅτι ἔχουν σχέσιν μαζί σου. Διότι ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ εἰσχωροῦν εἰς τὰ σπίτια καὶ ὑποδουλώνουν σὰν αἰχμαλώτους γυναικάρια φορτωμένα ἀπὸ σωροὺς ἁμαρτιῶν, ποὺ σύρονται ἀπὸ ποικίλας ἐπιθυμίας,

7 πάντοτε μανθάνοντα καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα.

7 καὶ διαρκῶς περιεργάζονται νὰ μάθουν, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦν ποτὲ νὰ ἔλθουν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας.

8 ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν Μωϋσεῖ, οὕτω καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν.

8 Ὅπως δὲ ὁ Ἰαννῆς καὶ ὁ Ἰαμβρῆς, οἱ μάγοι τοῦ Φαραώ, ἀντεστάθησαν κατὰ τοῦ Μωϋσέως, ἔτσι καὶ αὐτοὶ ἀντιστέκονται κατὰ τῆς ἀληθείας, ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν διεστραμμένον τὸν νοῦν καὶ εἶναι ἀποδοκιμασμένοι ὡς πρὸς τὴν πίστιν.

9 ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον· ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο.

9 Ἀλλὰ δὲν θὰ προκόψουν περισσότερον· διότι ἡ ἠθική τους ἀμυαλωσύνη θὰ γίνῃ εἰς ὅλους ὁλοφάνερος, ὅπως ἔγινε φανερὰ καὶ ἡ ἠθικὴ ἀφροσύνη τῶν μάγων ἐκείνων.

Στίχ. 10-17. Ὁ Τιμόθεος πρέπει νὰ μείνῃ σταθερός.

10 Σὺ δὲ παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ,

10 Σὺ ὅμως ἔχεις παρακολουθήσει τὴν διδασκαλίαν μου, τὴν ἐν γένει συμπεριφοράν μου, τὴν πρόθεσιν καὶ τὰ ἐλατήριά μου, τὴν φωτισμένην πίστιν μου, τὴν μακροθυμίαν μου, τὴν ἀγάπην μου, τὴν ὑπομονήν μου,

11 τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένοντο

11 τοὺς διωγμούς μου, τὰ παθήματά μου, ποὺ μοῦ συνέβησαν εἰς Ἀντιόχειαν, εἰς Ἰκόνιον, εἰς Λύστρα. Τί φοβεροὺς διω-

[2-4]) 1 Τμ. γ΄ 6. 11. Ττ. α΄ 8. 1 Κρ. ι΄ 24. Ῥμ. α΄ 29 - 31. [5]) Ττ. α΄ 16. β΄ 12. Ῥμ. β΄ 20. Μτ. ζ΄ 21. [6-7]) β΄ 25. Ττ. α΄ 11. 1 Τμ. ς΄ 5. Πρ. ιζ΄ 21. Μτ. κγ΄ 13. [8]) Ἐξ. ζ΄ 11. 22. Ττ. α΄ 16. 1 Τμ. ς΄ 5. Πρ. ιγ΄ 8. [9]) 13. β΄ 16. 17. – Ἐξ. ζ΄ 24. η΄ 18. 19. θ΄ 11. [10-11]) 1 Τμ. δ΄ 6. 2 Κρ. α΄ 10. Πρ. ιγ΄ 50. ιδ΄ 2. 5. 19.

ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις. οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκα! καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ Κύριος.

γμοὺς ὑπέφερα καὶ ἀπὸ ὅλους μὲ ἐγλύτωσεν ὁ Κύριος.

12 καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται·

12 Καὶ ὄχι μόνον ἐγὼ ἔπαθον καὶ πάσχω ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ὅλοι ὅσοι θέλουν νὰ ζοῦν εὐσεβῶς, ὅπως ἐπιβάλλει ἡ σχέσις μας μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, θὰ καταδιωχθοῦν.

13 πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι.

13 Κακοὶ δὲ ἄνθρωποι, ποὺ καταδιώκουν καὶ βασανίζουν τοὺς εὐσεβεῖς, καθὼς καὶ ἀπατεῶνες, θὰ προχωρήσουν εἰς τὸ χειρότερον καὶ θὰ πλανοῦν τοὺς ἄλλους καὶ θὰ πλανῶνται καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι.

14 σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες,

14 Σὺ ὅμως, ὦ Τιμόθεε, μένε ἀκλόνητος εἰς ἐκεῖνα, ποὺ ἔμαθες καὶ ἐβεβαιώθης περὶ τῆς ἀληθείας των ἀπὸ τὴν προσωπικὴν πεῖραν. Καὶ μὴ ξεχάνῃς ποτέ, ἀλλὰ διατήρει ζωηρὰ τὴν γνῶσιν ἀπὸ ποῖον διδάσκαλον ἔμαθες ταῦτα,

15 καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

15 καὶ ὅτι ἀπὸ μικρὸ παιδὶ γνωρίζεις τὰς Ἁγίας Γραφάς, αἱ ὁποῖαι ἠμποροῦν νὰ σοῦ μεταδώσουν τὴν ἀληθῆ σοφίαν, ποὺ ὁδηγεῖ εἰς σωτηρίαν διὰ μέσου τῆς πίστεως εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

16 πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ,

16 Ὅλη ἡ Γραφὴ ἔχει ἐμπνευσθῆ ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἔχει συγγραφῆ ὑπὸ τὸν ἄμεσον φωτισμὸν καὶ τὴν καθοδηγίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Διὰ τοῦτο δὲ εἶναι ὠφέλιμος διὰ νὰ διδάσκῃ τὴν ἀλήθειαν, διὰ νὰ ἐλέγχῃ τὰς πλάνας καὶ παρεκτροπάς, διὰ νὰ διορθώνῃ τοὺς ἁμαρτάνοντας, διὰ νὰ παιδαγωγῇ εἰς τὴν καθόλου ἀρετήν,

17 ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος.

17 καὶ ἔτσι ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ νὰ εἶναι τέλειος, καταρτισμένος εἰς κάθε ἔργον ἀγαθόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Στίχ. 1-8. Ἐξορκίζει τὸν Τιμόθεον νὰ κηρύττῃ καὶ νὰ κακοπαθῇ. Τὸ τέλος τοῦ Ἀποστόλου πλησιάζει.

Διαμαρτύρομαι οὖν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκροὺς κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ,

Σὲ ἐξορκίζω λοιπὸν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος μέλλει νὰ κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκροὺς κατὰ τὴν δευτέραν ἔνδοξον φανέρωσίν του καὶ τὴν βασιλείαν του·

[12]) 1 Θσ. γ΄ 3. 4. Πρ. ιδ΄ 22. Ἰν. ιε΄ 19. Μτ. ι΄ 22. 23. ις΄ 24. [13]) 9. β΄ 17. 1 Τμ. δ΄ 1. [14-15]) α΄ 5. β΄ 2. 1 Τμ. γ΄ 13. Ἰν. ε΄ 39. [16]) 2 Πτ. α΄ 19 - 21. 1 Κρ. ι΄ 11. Ῥμ. ιε΄ 4. Λκ. ις΄ 29. [17]) β΄ 21. 1 Τμ. ς΄ 11. Κλ. α΄ 28.
Δ΄. [1-2]) 5. β΄ 14. 1 Τμ. ε΄ 20. 21. ς΄ 13. 14. Ττ. β΄ 13. 15. 1 Πτ. δ΄ 5. 2 Κρ. ε΄ 10. Πρ. ι΄ 42. κ΄ 20. 21. 31.

2 κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως, ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ.

2 κήρυξε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, στάσου ἐπιτηρητὴς καὶ καθοδηγὸς ἐπὶ τῶν ἀκροατῶν σου ὄχι μόνον εἰς περιστάσεις καταλλήλους, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκείνας, ποὺ φαίνονται ἀκατάλληλοι, ἔλεγξε, ἐπίπληξε, παρηγόρησε μὲ κάθε μακροθυμίαν καὶ μὲ κάθε μέθοδον διδασκαλίας.

3 ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσι διδασκάλους κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν,

3 Πρέπει δὲ ἔτσι ἀκούραστα νὰ ἐπιτελῇς τὸ ἔργον σου, διότι θὰ ἔλθῃ καιρός, ποὺ οἱ ἄνθρωποι δὲν θὰ ἀνέχωνται τὴν ὑγιᾶ καὶ ὀρθὴν διδασκαλίαν, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὰς ἰδίας των ἐπιθυμίας καὶ ἀρεσκείας θὰ ἐκλέγουν εἰς τοὺς ἑαυτούς των σωρὸν ὁλόκληρον διδασκάλους. Καὶ θὰ προτιμοῦν ἐκείνους, ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τῶν ὁποίων θὰ αἰσθάνωνται γαργαλισμὸν καὶ τέρψιν εἰς τὰ αὐτιά των.

4 καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται.

4 Καὶ ἀπὸ μὲν τὴν ἀλήθειαν θὰ ἀποστρέψουν μὲ δυσαρέσκειαν τὴν ἀκοήν των, θὰ παρεκτραποῦν δὲ μόνοι των εἰς μύθους.

5 σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον, ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον.

5 Σὺ ὅμως ἄγρυπνα πρόσεχε εἰς ὅλα ὅσα σοῦ παρουσιάζει τὸ ποιμαντικόν σου ἔργον. Κοπίασε· κάμε ἔργον εὐαγγελιστοῦ, φέρε εἰς πλῆρες καὶ αἴσιον πέρας τὴν ὑπηρεσίαν, ποὺ σοῦ ἀνετέθη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

6 ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκε.

6 Πρέπει δὲ νὰ ἀγρυπνῇς καὶ νὰ κοπιάζῃς, διότι ἐγὼ τώρα χύνω τὸ αἷμα μου σπονδὴν καὶ θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἀναχωρήσεώς μου ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτὸν εἶναι πολὺ πλησίον.

7 τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα·

7 Ἔχω ἀγωνισθῆ τὸν καλὸν ἀγῶνα πρὸς διάδοσιν τοῦ εὐαγγελίου. Ἔχω φθάσει εἰς τὸ τέλος τοῦ δρόμου τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς τηρήσεως τοῦ καθήκοντος. Ἔχω διαφυλάξει τὴν πίστιν.

8 λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής, οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

8 Λοιπὸν μοῦ ἐπιφυλάσσεται ὁ στέφανος, ποὺ ἀνήκει ὡς βραβεῖον εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ ἀρετὴν καὶ τὸν ὁποῖον θὰ μοῦ δώσῃ ὡς ἀνταμοιβὴν ὁ Κύριος κατὰ τὴν ἔνδοξον ἐκείνην ἡμέραν τῆς Κρίσεως, ὁ δίκαιος κριτής. Θὰ τὸν δώσῃ δὲ ὄχι μόνον εἰς ἐμέ, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους, ὅσοι ἔχουν ἀγαπήσει καὶ μὲ πόθον περιμένουν τὴν ἔνδοξον ἐμφάνισίν του.

Στίχ. 9-13. Καλεῖ τὸν Τιμόθεον νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτόν.

9 Σπούδασον ἐλθεῖν πρός με ταχέως·

9 Προσπάθησε νὰ ἔλθῃς πρὸς ἐμὲ γρήγορα.

10 Δημᾶς γάρ με ἐγκατέλιπεν ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην, Κρήσκης εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν·

10 Σὲ θέλω πλησίον μου, διότι ὁ Δημᾶς μὲ ἐγκατέλιπε ἀγαπήσας τὴν ματαιότητα τοῦ παρόντος κόσμου καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Ὁ Κρήσκης ἐπῆγεν εἰς Γαλατίαν, ὁ Τίτος εἰς Δάλματίαν.

[3-4]) β΄ 16. 17. γ΄ 1. 1 Τμ. α΄ 4. 6. 10. 2 Θσ. β΄ 11. [5]) α΄ 8. β΄ 3. 1 Θσ. ε΄ 6. Κλ. δ΄ 17. Ἐφ. δ΄ 11. Πρ. ιβ΄ 25. κα΄ 8. [6]) Φλ. α΄ 23. β΄ 17. [7]) 1 Τμ. ς΄ 12. Φλ. γ΄ 14. 1 Κρ. θ΄ 24. Πρ. κ΄ 24. [8]) α΄ 12. 18. β΄ 5. Ἰκ. α΄ 12. 1 Πτ. ε΄ 4. Ἀπ. β΄ 10. 1 Κρ. α΄ 7. θ΄ 25. [9]) 21. α΄ 4. Ττ. γ΄ 12. [10-11]) 16. Φλμ. 24. Κλ. δ΄ 10. 14. Πρ. ιε΄ 37. 38.

11 Λουκᾶς ἐστι μόνος μετ' ἐμοῦ. Μᾶρκον ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἔστι γάρ μοι εὔχρηστος εἰς διακονίαν.

11 Μόνος ὁ Λουκᾶς εἶναι μαζί μου. Παράλαβε τὸν Μᾶρκον καὶ φέρε τον μαζί σου· διότι μοῦ εἶναι χρήσιμος διὰ νὰ μὲ βοηθῇ.

12 Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον.

12 Τὸν Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς τὴν Ἔφεσον.

13 τὸν φαιλόνην, ὃν ἀπέλιπον ἐν Τρῳάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς μεμβράνας.

13 Τὸ χονδρὸν ἐπανωφόριον, ποὺ ἀφῆκα εἰς τὴν Τρῳάδα εἰς τὸ σπίτι τοῦ Κάρπου, φέρε το, ὅταν ἔλθῃς. Φέρε μαζί καὶ τὰ βιβλία, πρὸ παντὸς δὲ τὰς μεμβράνας.

Στίχ. 14-22. Πληροφορίαι καὶ χαιρετισμοί.

14 Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλά μοι κακὰ ἐνεδείξατο· ἀποδῴη αὐτῷ ὁ Κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ·

14 Ὁ Ἀλέξανδρος ὁ χαλκωματᾶς μοῦ ἔκαμε πολλὰ κακά. Ἂς τοῦ ἀποδώσῃ ὁ Κύριος σύμφωνα μὲ τὰ ἔργα του.

15 ὃν καὶ σὺ φυλάσσου· λίαν γὰρ ἀνθέστηκε τοῖς ἡμετέροις λόγοις.

15 Φυλάγου καὶ σὺ ἀπὸ αὐτόν. Διότι πολὺ ἐναντιώθη καὶ ἐπολέμησε τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους καὶ ἐγὼ καὶ σὺ κηρύττομεν.

16 Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδείς μοι συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον· μὴ αὐτοῖς λογισθείη·

16 Κατὰ τὴν πρώτην μου ἀπολογίαν δὲν ἦλθε κανεὶς μαζί μου, ἀλλ' ὅλοι μὲ ἐγκατέλειψαν. Εἴθε νὰ μὴ τοὺς λογαριασθῇ τοῦτο ἀπὸ τὸν Κύριον.

17 ὁ δὲ Κύριός μοι παρέστη καὶ ἐνεδυνάμωσέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ καὶ ἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος.

17 Ὁ Κύριός μου ὅμως παρεστάθη καὶ μοῦ ἔδωκε δύναμιν, διὰ νὰ γίνῃ δι' ἐμοῦ πλήρης ἔκθεσις καὶ βεβαίωσις τοῦ κηρύγματος τοῦ εὐαγγελίου καὶ ἀκούσουν ταύτην ὅλοι οἱ ἐθνικοί. Καὶ ἐγλύτωσα ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ λεονταριοῦ. Τόσον μεγάλον κίνδυνον διέτρεξα.

18 καὶ ῥύσεταί με ὁ Κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

18 Καὶ θὰ μὲ γλυτώσῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον ὁ Κύριος ἀπὸ κάθε ἐπιβουλὴν καὶ ἐπίθεσιν τοῦ πονηροῦ καὶ τῶν ὀργάνων του καὶ θὰ μὲ διαφυλάξῃ σῶον διὰ τὴν βασιλείαν του τὴν ἐπουράνιον. Εἰς αὐτὸν ἂς εἶναι ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

19 Ἄσπασαι Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν καὶ τὸν Ὀνησιφόρου οἶκον.

19 Χαιρέτησε τὴν Πρίσκαν καὶ τὸν Ἀκύλαν καὶ τοὺς οἰκιακοὺς τοῦ Ὀνησιφόρου.

20 Ἔραστος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ, Τρόφιμον δὲ ἀπέλιπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα.

20 Ὁ Ἔραστος ἔμεινεν εἰς τὴν Κόρινθον, τὸν Τρόφιμον δὲ ἀφῆκα ἄρρωστον εἰς τὴν Μίλητον.

---

12) Ττ. γ΄ 12. Ἐφ. ς΄ 21. 13) 20. 2 Κρ. β΄ 12. Πρ. ις΄ 8. κ΄ 6. 14) 1 Τμ. α΄ 20. Ῥμ. β΄ 6. ιβ΄ 19. 15) γ΄ 8. 16) 10. α΄ 15. Φλ. α΄ 7. Λκ. κγ΄ 34. 17) Ψ. κα΄ 22. 2 Τμ. γ΄ 11. 1 Πτ. ε΄ 8. Πρ. κγ΄ 11. κζ΄ 23. 18) 8. 1 Τμ. α΄ 17. 2 Κρ. α΄ 10. 19) α΄ 16. Ῥμ. ις΄ 3. Πρ. ιη΄ 2. 20) 13. Ῥμ. ις΄ 23. Πρ. ιθ΄ 22. κ΄ 4. κα΄ 29.

21 σπούδασον πρὸ χειμῶνος ἐλθεῖν. Ἀσπάζεταί σε Εὔβουλος καὶ Πούδης καὶ Λίνος καὶ Κλαυδία καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες.

21 Φρόντισε νὰ ἔλθῃς προτοῦ πιάσῃ ὁ χειμώνας.
Σὲ χαιρετᾷ ὁ Εὔβουλος καὶ ὁ Πούδης καὶ ὁ Λίνος καὶ ἡ Κλαυδία καὶ ὅλοι οἱ ἀδελφοί.

22 Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματός σου. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν· ἀμήν.

22 Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ εἶναι μετὰ τοῦ πνεύματός σου. Εἴθε ἡ χάρις νὰ εἶναι μαζί σας. Ἀμήν.

---

21) 9. Φλ. δ΄ 22. 2 Κρ. ιγ΄ 12. 22) Φλμ. 25. 1 Τμ. ς΄ 21. Φλ. δ΄ 23.

Η ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ὁ Τίτος ἦτο ἐξ ἐθνῶν Χριστιανὸς καὶ συναντῶμεν αὐτὸν ὡς ἀκόλουθον τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Βαρνάβα εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅτε συνεκροτεῖτο ἐκεῖ περὶ τὸ 51 μ. Χ. ἡ Ἀποστολικὴ Σύνοδος διὰ νὰ ἐπιλύσῃ τὸ ζήτημα, ἐὰν ἡ περιτομὴ καὶ αἱ λοιπαὶ τελετουργικαὶ τοῦ νόμου διατάξεις ἦσαν ὑποχρεωτικαὶ διὰ τοὺς ἐξ ἐθνῶν Χριστιανούς. Ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις εὑρεθεὶς ὁ Παῦλος μετὰ τοῦ Τίτου εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐπόμενον ἦτο νὰ μὴ συγκατατεθῇ, ὅπως περιτμηθῇ οὗτος, καθὼς ἠξίουν οἱ Ἰουδαΐζοντες (Γαλάτ. β΄ 1). Ἀκολούθως γενόμενος συνεργὸς τοῦ Παύλου ἀποστέλλεται ὑπ' αὐτοῦ ἐπανειλημμένως εἰς Κόρινθον, κατὰ τὴν τετάρτην δὲ ἀποστολικὴν ὁδοιπορίαν του καταλείπεται ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν Κρήτην. Ἐκ Κρήτης δὲ ἔπειτα ὁ ἀπόστολος συνεχίσας τὴν ὁδοιπορίαν αὐτοῦ πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ Ἐκκλησιῶν καὶ καταλιπὼν ἐν Ἐφέσῳ τὸν Τιμόθεον, ὅτε ἐπέστρεφεν εἰς Ρώμην ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Τίτον τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ἐν τέλει τῆς ὁποίας καλεῖ αὐτὸν νὰ ἔλθῃ εἰς Νικόπολιν. Πράγματι δὲ φαίνεται νὰ συνηντήθη ἐκεῖ μετὰ τοῦ Παύλου, ὡς δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ἐκ πληροφορίας τινὸς τῆς Β΄ πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολῆς (δ΄ 10), κατὰ τὴν ὁποίαν, ὅτε ὁ ἀπόστολος ἀντιμετώπιζεν ἐν Ρώμῃ τὸν κίνδυνον τοῦ μαρτυρίου, ὁ Τίτος εὑρίσκετο εἰς τὴν Δαλματίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Στίχ. 1-9. Ποῖοι νὰ ἐκλέγωνται ἐπίσκοποι.

Παῦλος, δοῦλος Θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν Θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν	Παῦλος, δοῦλος τοῦ Θεοῦ, Ἀπόστολος δὲ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ νὰ διαδίδω μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἐξέλεξεν ὁ Θεός, τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, ποὺ ὁδηγεῖ εἰς τὴν εὐσέβειαν,
2 ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς Θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων,	2 καὶ μᾶς στηρίζει εἰς τὴν ἐλπίδα τῆς αἰωνίου ζωῆς, ποὺ μᾶς ὑπεσχέθη ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος δὲν ψεύδεται ποτέ. Μᾶς ὑπεσχέθη δὲ ὁ Θεὸς τὴν αἰωνίαν ζωὴν πρὸ πολλῶν αἰώνων, διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὸν Παράδεισον, ὅταν ἐξεδιώκοντο οἱ πρωτόπλαστοι,
3 ἐφανέρωσε δὲ καιροῖς ἰδίοις τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγματι ὃ ἐπιστεύθην ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ,	3 ἐφανέρωσε δὲ αὐτὴν εἰς χρόνους καταλλήλους, τοὺς ὁποίους αὐτὸς ὥρισεν. Ἐφανέρωσε δηλαδὴ τὸν λόγον του, τὸ εὐαγγέλιόν του, μὲ τὸ κήρυγμα, ποὺ ὡς θησαυρὸς πολύτιμος καὶ ἱερὸς ἐνεπιστεύθη καὶ ἀνετέθη εἰς ἐμὲ σύμφωνα μὲ τὴν διαταγὴν τοῦ σωτῆρος μας Θεοῦ.
4 Τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν.	4 Ἐγὼ λοιπὸν ὁ Παῦλος γράφω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην πρὸς τὸν Τίτον, γνήσιον τέκνον, ποὺ ἀνεγεννήθη ἀπὸ ἐμὲ διὰ τῆς πίστεως, ἡ ὁποία εἶναι κοινὴ καὶ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς ἐμέ. Εἴθε νὰ εἶναι μαζί σου χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ τὸν Θεὸν Πατέρα καὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Σωτῆρα μας.
5 Τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην,	5 Δι' αὐτὸ σὲ ἀφῆκα εἰς τὴν Κρήτην, διὰ νὰ συμπληρώσῃς ὅσα παρέλειψα ἐγὼ καὶ ἐγκαταστήσῃς εἰς κάθε πόλιν πρεσβυτέρους, ὅπως ἐγὼ προφορικῶς σὲ διέταξα.

Α΄. [1-3]) 1 Τμ. α΄ 1. 11. β΄ 3. 6. 7. δ΄ 3. ς΄ 3. 2 Τμ. α΄ 1. 9 - 11. Ῥμ. α΄ 1. 2. 5. γ΄ 3. 4. [4]) 1 Τμ. α΄ 2. Γλ. β΄ 3. 2 Κρ. β΄ 13. [5]) 1 Τμ. α΄ 3. Πρ. ιδ΄ 23.

6 εἴ τίς ἐστιν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνήρ, τέκνα ἔχων πιστά, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀνυπότακτα.	6 Θὰ ἐγκαταστήσῃς δὲ πρεσβύτερον μόνον, ἐὰν ἀπὸ τοὺς ὑποψηφίους κανεὶς δὲν διατελῇ ὑπὸ κατηγορίαν, ἐὰν εἶναι σύζυγος μιᾶς καὶ μόνης γυναικός, καὶ ἐὰν ἔχῃ παιδιά, τὰ ὁποῖα νὰ εἶναι πιστὰ εἰς τὸν Χριστὸν καὶ νὰ μὴ κατηγοροῦνται ὡς ἄσωτα ἢ ἀνυπότακτα.
7 δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς Θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ,	7 Διότι πρέπει ὁ ἐπίσκοπος νὰ εἶναι ἀκατηγόρητος, ὡς ἐπιστάτης, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐμπιστεύθη τὴν διεύθυνσιν τοῦ οἴκου του, νὰ μὴ εἶναι αὐθάδης, ὀργίλος, φίλος τοῦ κρασιοῦ, νὰ μὴ εἶναι βίαιος καὶ δέρνῃ μὲ τὰ χέρια του τοὺς ἄλλους, νὰ μὴ μαζεύῃ κέρδη παράνομα καὶ αἰσχρά.
8 ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῆ,	8 Ἀλλὰ πρέπει νὰ εἶναι φιλόξενος, νὰ ἀγαπᾷ τὸ καλόν, νὰ εἶναι φρόνιμος, δίκαιος, εὐσεβής, ἐγκρατής,
9 ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν.	9 νὰ ὑπερασπίζῃ καὶ νὰ κρατῇ καλὰ τὸν ἀληθῆ καὶ ἀξιόπιστον λόγον, ποὺ συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἀποστολικὴν διδαχήν, διὰ νὰ δύναται καὶ νὰ προτρέπῃ μὲ τὴν ὑγιᾶ καὶ ὀρθὴν διδασκαλίαν καὶ νὰ ἐξελέγχῃ καὶ ἀποστομώνῃ ἐκείνους, ποὺ ἀντιλέγουν.

Στίχ. 10-16. Πῶς νὰ καταπολεμῶνται οἱ ψευδοδιδάσκαλοι.

10 Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ καὶ ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ περιτομῆς,	10 Εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ ἔχῃ τὴν δύναμιν καὶ ἱκανότητα αὐτήν, διότι ὑπάρχουν καὶ πολλοὶ ἀνυπότακτοι, ποὺ διδάσκουν λόγια κούφια καὶ μάταια καὶ μὲ αὐτὰ ἐξαπατοῦν τὰ μυαλὰ τῶν ἄλλων, πρὸ παντὸς αὐτοί, ποὺ προέρχονται ἀπὸ τοὺς περιτετμημένους Ἰουδαίους.
11 οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν, οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσι διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ αἰσχροῦ κέρδους χάριν.	11 Αὐτοὺς πρέπει ὁ ἐπίσκοπος νὰ ἀποστομώνῃ. Εἶναι ἄνθρωποι, ποὺ ἀναστατώνουν καὶ ἀναποδογυρίζουν ὁλόκληρα σπίτια, μὲ τὸ νὰ διδάσκουν ἐκεῖνα, ποὺ δὲν πρέπει, χάριν αἰσχροῦ κέρδους.
12 εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προφήτης· Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί.	12 Εἶπε κάποιος ἀπὸ τοὺς Κρῆτας αὐτούς, ποὺ τὸν ἔχουν ὡς προφήτην ἰδικόν τους· Οἱ Κρῆτες εἶναι πάντοτε ψεῦσται, κακὰ θηρία, ἄνθρωποι, ποὺ θέλουν νὰ τρώγουν πολὺ χωρὶς νὰ ἐργάζωνται.
13 ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής. δι' ἣν αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει,	13 Ἡ μαρτυρία αὐτὴ εἶναι ἀληθής. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἔλεγχέ τους ἀπότομα, διὰ νὰ ὑγιαίνουν καὶ νὰ μὴ εἶναι ἀρρωστημένοι εἰς τὴν πίστιν,

[6-8]) β΄ 12. 1 Τμ. γ΄ 2 - 5. 2 Τμ. β΄ 24. γ΄ 2. 3. 1 Κρ. δ΄ 1. [9]) β΄ 1. 1 Τμ. α΄ 10. 2 Τμ. β΄ 25. [10-11]) 1 Τμ. α΄ 6. ε΄ 13. ς΄ 5. 2 Τμ. γ΄ 6. 13. Γλ. β΄ 12. ς΄ 3. Πρ. ια΄ 2. [12]) Φλ. γ΄ 19. 1 Κρ. ιε΄ 33. Πρ. ιζ΄ 28. [13-14]) β΄ 2. 1 Τμ. α΄ 4. δ΄ 1. 2 Τμ. α΄ 6. δ΄ 4. Κλ. β΄ 22. Μτ. ιε΄ 9.

14 μὴ προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς μύθοις καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν.

14 καὶ νὰ μὴ προσέχουν εἰς Ἰουδαϊκοὺς μύθους καὶ εἰς ἐντολὰς ἀνθρώπων, ποὺ ἀποστρέφονται τὴν ἀλήθειαν.

15 πάντα μὲν καθαρὰ τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ μεμιαμμένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρόν, ἀλλὰ μεμίανται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις.

15 Τέτοιοι μῦθοι καὶ ἐντολαὶ ἀνθρώπων εἶναι καὶ αἱ διακρίσεις τῶν φαγητῶν εἰς καθαρὰ καὶ ἀκάθαρτα. Ἂς ἠξεύρουν δὲ αὐτοί, ποὺ κάνουν τὰς διακρίσεις αὐτάς, ὅτι ὅλα μὲν εἶναι καθαρὰ εἰς τοὺς καθαροὺς κατὰ τὴν καρδίαν καὶ τὴν συνείδησιν, εἰς τοὺς μολυσμένους ὅμως καὶ ἀπίστους δὲν εἶναι τίποτε καθαρόν, ἀλλ' ἔχει μολυνθῆ καὶ ὁ νοῦς των καὶ ἡ συνείδησίς των.

16 Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

16 Ὁμολογοῦν, ὅτι γνωρίζουν τὸν Θεόν, μὲ τὰ ἔργα των ὅμως τὸν ἀρνοῦνται. Εἶναι σιχαμένοι καὶ ἀπειθεῖς καὶ ἄχρηστοι διὰ κάθε ἔργον ἀγαθόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Στίχ. 1-15. Καθήκοντα καὶ ὑποχρεώσεις ὡρισμένων τάξεων Χριστιανῶν.

Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ.

Σὺ ὅμως δίδασκε ἐκεῖνα, ποὺ πρέπουν καὶ ἁρμόζουν εἰς τὴν ὀρθὴν καὶ ὑγιᾶ διδασκαλίαν.

2 Πρεσβύτας νηφαλίους εἶναι, σεμνούς, σώφρονας, ὑγιαίνοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ.

2 Δίδασκε τοὺς γέροντας νὰ εἶναι προσεκτικοὶ καὶ ἄγρυπνοι, σεβαστοί, φρόνιμοι, νὰ μὴ εἶναι ἄρρωστοι καὶ ἀδύνατοι, ἀλλ' ὑγιεῖς καὶ ἀκλόνητοι εἰς τὴν πίστιν, τὴν ἀγάπην, τὴν ὑπομονήν.

3 Πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν καταστήματι ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους, μὴ οἴνῳ πολλῷ δεδουλωμένας, καλοδιδασκάλους,

3 Τὸ ἴδιο καὶ αἱ ἡλικιωμέναι γυναῖκες δίδασκε νὰ εἶναι εἰς τὴν ἐξωτερικήν των ἐμφάνισιν καὶ ἐνδυμασίαν, ὅπως πρέπει εἰς ἱερὰ πρόσωπα, ποὺ ἐμφανίζονται ὡς εὐσεβῆ καὶ ἀφωσιωμένα εἰς τὸν Θεόν. Νὰ μὴ ἔχουν τὸ πάθος τῆς διαβολῆς καὶ τῆς κατακρίσεως, οὔτε νὰ εἶναι ὑποδουλωμέναι εἰς τὸ πολὺ κρασί, καὶ νὰ διδάσκουν τὰ καλά,

4 ἵνα σωφρονίζωσι τὰς νέας φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους,

4 διὰ νὰ σωφρονίζουν καὶ βάζουν μυαλὸ εἰς τὰς νέας, ὥστε νὰ ἀγαποῦν αὗται τοὺς ἄνδρας των καὶ τὰ παιδιά των,

5 σώφρονας, ἁγνάς, οἰκουρούς, ἀγαθάς, ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ βλασφημῆται.

5 καὶ νὰ εἶναι ἐγκρατεῖς, ἁγναί, νὰ φροντίζουν διὰ τὰ σπίτια των, νὰ εἶναι ἀγαθαὶ καὶ νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τοὺς ἰδίους των ἄνδρας, διὰ νὰ μὴ βλασφημῆται ἀπὸ αὐτοὺς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐξ αἰτίας τῆς δυστροπίας τῶν γυναικῶν των.

6 Τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως παρακάλει σωφρονεῖν,

6 Τὸ ἴδιο καὶ τοὺς νεωτέρους πρότρεπέ τους νὰ εἶναι ἐγκρατεῖς καὶ συγκρατημένοι.

---

[15]) 1 Τμ. δ' 2 - 4. Ῥμ. ιδ' 14. 20. Μτ. ιε' 11. κγ' 26. [16]) 1 Τμ. ε' 8. 2 Τμ. γ' 5. 8.

Β'. [1]) α' 9. 2 Τμ. α' 13. γ' 14. δ' 5. [2]) α' 8. 13. 1 Τμ. γ' 2. ε' 1. 1 Θσ. α' 3. [3-5]) 10. 1 Τμ. β' 9. 10. γ' 11. ε' 2. 13. 14. ς' 1. Ἐφ. ε' 22. [6]) 1 Τμ. ε' 1.

7 περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδιαφθορίαν, σεμνότητα, ἀφθαρσίαν,

7 Ἀλλὰ συγχρόνως πρέπει καὶ σὺ νὰ παρέχῃς τὸν ἑαυτόν σου εἰς ὅλα ὑποδειγματικὸν παράδειγμα καλῶν ἔργων. Καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν ἀπόφευγε κάθε νόθευσιν, ὥστε αὐτὰ ποὺ διδάσκεις νὰ εἶναι ἡ ἀλήθεια ἀδιάφθορος, νὰ ἐμπνέουν τὴν σεμνότητα, νὰ διακρίνωνται διὰ καθαρότητα διδασκαλίας,

8 λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ μηδὲν ἔχων περὶ ἡμῶν λέγειν φαῦλον.

8 νὰ εἶναι λόγος ὑγιής, ἐλεύθερος ἀπὸ τὴν ἀρρώστιαν τῆς αἱρέσεως, ἀκατηγόρητος, ὥστε καθένας, ποὺ ἀνήκει εἰς τὴν ἀντίθετον πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὸ εὐαγγέλιον μερίδα, νὰ ἐντροπιασθῇ, ἐπειδὴ δὲν θὰ ἔχῃ νὰ λέγῃ κανὲν κακὸν δι' ἡμᾶς.

9 Δούλους ἰδίοις δεσπόταις ὑποτάσσεσθαι, ἐν πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀντιλέγοντας,

9 Πρότρεπε τοὺς δούλους νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τοὺς δεσπότας των, νὰ εἶναι εἰς αὐτοὺς εὐάρεστοι εἰς ὅλα, νὰ μὴ ἀντιλέγουν.

10 μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ πίστιν πᾶσαν ἐνδεικνυμένους ἀγαθήν, ἵνα τὴν διδασκαλίαν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν.

10 Νὰ μὴ κλέπτουν, ἀλλὰ νὰ δεικνύουν κάθε καλὴν καὶ σύμφωνον πρὸς τὸ θεῖον θέλημα ἀξιοπιστίαν καὶ τιμιότητα. Καὶ νὰ φέρωνται ἔτσι, διὰ νὰ γίνωνται στολισμὸς καθ' ὅλα τῆς διδασκαλίας τοῦ σωτῆρος μας Θεοῦ.

11 Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις,

11 Εἶναι δὲ δυνατὸν καὶ οἱ δοῦλοι νὰ γίνουν στολισμὸς τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ, διότι διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἐφανερώθη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι σωτήριος δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

12 παιδεύουσα ἡμᾶς ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι,

12 Καὶ μᾶς παιδαγωγεῖ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ἵνα, ἀφοῦ ἀρνηθῶμεν τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ ματαίου καὶ ἁμαρτωλοῦ αὐτοῦ κόσμου, ζήσωμεν εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα μὲ ἐγκράτειαν εἰς τὴν ζωήν μας, καὶ μὲ δικαιοσύνην πρὸς τοὺς πλησίον μας καὶ μὲ εὐσέβειαν πρὸς τὸν Θεόν.

13 προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

13 Νὰ ἐνισχυώμεθα δὲ εἰς τὴν ἐνάρετον αὐτὴν ζωὴν περιμένοντες μὲ χαρὰν τὴν μακαριότητα ποὺ ἐλπίζομεν καὶ τὴν φανέρωσιν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος μας, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ,

14 ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας καὶ καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων.

14 ὁ ὁποῖος ἔδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς θάνατον ὑπὲρ ἡμῶν, διὰ νὰ μᾶς ἐξαγοράσῃ ἀπὸ κάθε παράβασιν τοῦ νόμου καὶ νὰ μᾶς καθαρίσῃ διὰ τὸν ἑαυτόν του ὡς λαὸν ἐκλεκτὸν καὶ ἰδικόν του, γεμᾶτον ζῆλον διὰ καλὰ ἔργα.

15 Ταῦτα λάλει καὶ παρακάλει καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς· μηδείς σου περιφρονείτω.

15 Ταῦτα λέγε καὶ πρότρεπε καὶ ἔλεγχε μὲ πᾶσαν ἐξουσίαν. Κανεὶς ἂς μὴ σὲ περιφρονῇ.

[7-8]) 1 Τμ. δ' 12. ε' 14. 2 Θσ. γ' 9. [9-10]) γ' 2. 1 Τμ. ς' 1. Κλ. γ' 22. Μτ. ε' 16. [11-12]) γ' 3. 4. 1 Τμ. β' 4. γ' 16. 1 Ἰν. β' 16. Ἐφ. α' 4. Ῥμ. ς' 1 - 4. [13]) 1 Τμ. ς' 14. 2 Τμ. δ' 8. Κλ. α' 5. Φλ. γ' 20. 21. 1 Κρ. α' 7. Ῥμ. ε' 2. [14]) 1 Τμ. β' 6. 1 Πτ. β' 9. 10. Ἐφ. α' 14. β' 10. ε' 25. Γλ. α' 4. Πρ. κ' 28. — Ἐξ. ιθ' 5. Δτ. ζ' 6. ιδ' 2. κς' 18. [15]) 1 Τμ. δ' 11. 12. 1 Κρ. ζ' 6.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ´.

Στίχ. 1-8. Ὁδηγίαι διὰ τὴν συμπεριφορὰν τῶν Χριστιανῶν.

Υπομίμνησκε αὐτοὺς ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι, πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἑτοίμους εἶναι,

Υπενθύμιζε εἰς αὐτοὺς νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τοὺς ἄρχοντας καὶ εἰς καθένα, ποὺ ἔχει ἐξουσίαν, νὰ πειθαρχοῦν καὶ νὰ εἶναι πρόθυμοι καὶ ἕτοιμοι διὰ κάθε ἔργον ἀγαθόν.

2 μηδένα βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπιεικεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμένους πρᾳότητα πρὸς πάντας ἀνθρώπους.

2 Νὰ μὴ κακολογοῦν κανένα, νὰ μὴ μάχωνται καὶ φιλονεικοῦν, νὰ εἶναι ἐπιεικεῖς καὶ ὑποχωρητικοί, νὰ ἐπιδεικνύουν κάθε πρᾳότητα πρὸς ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀνθρώπους.

3 Ἦμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, στυγητοί, μισοῦντες ἀλλήλους·

3 Πρέπει δὲ νὰ εἴμεθα ἐπιεικεῖς καὶ πρᾶοι πρὸς ὅλους, διότι καὶ πρὸς ἡμᾶς ἔτσι ἐδείχθη ὁ Θεός. Διότι ἤμεθα κάποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς καὶ ἐπλανώμεθα μακρὰν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας καὶ ἤμεθα δοῦλοι εἰς ἐπιθυμίας καὶ εἰς κάθε εἶδος ἡδονάς, ἐπερνούσαμεν δὲ τὴν ζωήν μας μὲ μοχθηρίαν καὶ φθόνον καὶ ἤμεθα ἄξιοι νὰ μᾶς μισοῦν, ἀφοῦ καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ἐμισούμεθα μεταξύ μας.

4 ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ,

4 Ὅταν δὲ ἐφανερώθη ἡ ἀγαθότης καὶ ἡ φιλανθρωπία τοῦ σωτῆρος μας Θεοῦ,

5 οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως Πνεύματος Ἁγίου,

5 μᾶς ἔσωσεν ὄχι ἀπὸ ἔργα ἀρετῆς, ποὺ ἐκάμαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὸ ἔλεός του, διὰ τοῦ λουτροῦ τοῦ βαπτίσματος, εἰς τὸ ὁποῖον μᾶς ξαναγεννᾷ καὶ μᾶς ξανακαινουργώνει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα,

6 οὗ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν,

6 τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ἔχυσεν ἐπάνω μας πλούσια διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Σωτῆρος μας.

7 ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι κληρονόμοι γενώμεθα κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου.

7 Μᾶς τὸ ἔχυσε δὲ πλούσια διὰ νὰ δικαιωθῶμεν πρῶτον μὲ τὴν χάριν ἐκείνου καὶ γίνωμεν ἔπειτα κληρονόμοι ζωῆς αἰωνίου σύμφωνα μὲ τὴν ἐλπίδα μας.

8 Πιστὸς ὁ λόγος· καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ. ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις·

8 Τὸ ὅτι δὲ ἐδικαιώθημεν καὶ ἀνεγεννήθημεν καὶ θὰ κληρονομήσωμεν τὴν αἰώνιον ζωήν, εἶναι λόγος καὶ ἀλήθεια ἀξιόπιστος. Καὶ περὶ αὐτῶν θέλω νὰ ὁμιλῇς μὲ βεβαιότητα καὶ μὲ κῦρος, διὰ νὰ φροντίζουν αὐτοί, ποὺ ἔχουν πιστεύσει εἰς τὸν Θεόν, νὰ πρωτοστατοῦν ἀκούραστα εἰς ἔργα καλά. Αὐτὰ δέ, περὶ τῶν ὁποίων ὡμίλησα, εἶναι τὰ ἔργα τὰ καλὰ καὶ τὰ ὠφέλιμα εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Γ´. [1-2]) 1 Τμ. β´ 2. γ´ 3. 2 Τμ. γ´ 17. Φλ. δ´ 5. Ῥμ. ιγ´ 1. Πρ. ε´ 29. [3]) β´ 12. Ἐφ. β´ 2. 3. δ´ 17. ε´ 8. [4-7]) β´ 11. 2 Τμ. α´ 9. Ἐφ. β´ 7 - 9. ε´ 26. 2 Κρ. ε´ 17. 1 Κρ. ς´ 11. Ῥμ. γ´ 20. 24. ς´ 4. η´ 17. 24. Ἰν. γ´ 3 - 5. Πρ. β´ 17. 33. [8]) 14. 1 Τμ. α´ 7. γ´ 1. ς´ 18. Ῥμ. ιβ´ 17.

Στίχ. 9-15. Ὁδηγίαι διὰ τὴν διαγωγὴν τοῦ Τίτου.

9 μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περιΐστασο· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι.

9 Ἀπόφευγε δὲ τὰς ἀνοήτους συζητήσεις καὶ τὰς γενεαλογίας περὶ τῶν μυθικῶν θεῶν ἢ τῶν εὐγενῶν προγόνων, καθὼς καὶ τὰς φιλονεικίας καὶ διαμάχας περὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ νόμου, διότι δὲν φέρουν καμμίαν ὠφέλειαν καὶ εἶναι μάταιαι.

10 αἱρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ,

10 Αἱρετικὸν ἄνθρωπον, ποὺ ἐπιμένει νὰ δημιουργῇ σκάνδαλα καὶ διαιρέσεις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, μολονότι τὸν συνεβούλευσες διὰ πρώτην καὶ δευτέραν φοράν, παράτησέ τον καὶ ἀπόφευγέ τον.

11 εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει ὢν αὐτοκατάκριτος.

11 Γνώριζε, ὅτι ἕνας τέτοιος ἄνθρωπος ἔχει διαστραφῆ καὶ ἁμαρτάνει καὶ διὰ τὴν ἁμαρτίαν του αὐτὴν ἐλέγχεται καὶ κατακρίνεται ἀπὸ τὴν συνείδησίν του καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτόν του.

12 Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρός σε ἢ Τυχικόν, σπούδασον ἐλθεῖν πρός με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι.

12 Ὅταν σοῦ στείλω τὸν Ἀρτεμᾶν ἢ τὸν Τυχικόν, φρόντισε γρήγορα νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν Νικόπολιν, διότι ἐκεῖ ἀπεφάσισα νὰ περάσω τὸν χειμῶνα.

13 Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλὼ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ.

13 Τὸν Ζηνᾶν τὸν νομοδιδάσκαλον καὶ τὸν Ἀπολλὼ κατευόδωσέ τους μὲ ἐπιμελῆ προετοιμασίαν, διὰ νὰ μὴ τοὺς λείπῃ τίποτε εἰς τὸ ταξίδιόν των.

14 μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι.

14 Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ τῆς προετοιμασίας αὐτῆς ἂς παίρνουν μάθημα καὶ οἱ ἰδικοί μας νὰ πρωτοστατοῦν καὶ νὰ ἐργάζωνται καλὰ ἔργα καὶ νὰ συντρέχουν τοὺς ἀδελφοὺς εἰς τὰς ἀπαραιτήτους ἀνάγκας των, διὰ νὰ μὴ στεροῦνται πνευματικῶν καρπῶν.

15 Ἀσπάζονταί σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. ἄσπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει.

Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

15 Σὲ χαιρετοῦν ἐγκαρδίως ὅλοι ὅσοι εἶναι μαζί μου. Χαιρέτησε ὅσους μᾶς ἀγαποῦν ἕνεκα τῆς κοινῆς πίστεως ποὺ ἔχουν μὲ ἡμᾶς.

Ἡ χάρις νὰ εἶναι μὲ ὅλους σας. Ἀμήν.

---

[9]) 1 Τμ. α´ 4. δ´ 7. ς´ 4. 5. 2 Τμ. β´ 16. [10-11]) 2 Τμ. β´ 23. Ῥμ. ις´ 17. Μτ. ιη´ 15 - 17. [12]) 2 Τμ. δ´ 9. 12. 21. [13]) 1 Κρ. α´ 12. Πρ. ιη´ 24. κη´ 10. [14]) 8. β´ 14. 2 Πτ. α´ 8. Φλ. δ´ 17. Ἐφ. δ´ 28. Μτ. ζ´ 19. [15]) Φλμ. 23. 24. Φλ. δ´ 21 - 23. 2 Κρ. ιγ´ 12.

Η ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ὁ Φιλήμων ὑπῆρξε Χριστιανὸς εὔπορος ἐν Κολασσαῖς, ἑλκυσθεὶς εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν ὑπὸ τοῦ Παύλου, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ στίχ. 19 τῆς ἐπιστολῆς, ἥτις ἀπευθύνεται καὶ πρὸς τὴν Ἀπφίαν, σύζυγον φαίνεται τοῦ Φιλήμονος, καὶ πρὸς τὸν Ἄρχιππον τὸν συστρατιώτην, υἱὸν πιθανῶς τοῦ Φιλήμονος, ἔχοντα ἀξίωμα ἐκκλησιαστικὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῶν Κολασσαέων. Κατὰ τὸ Μηναῖον τῇ 22 Νοεμβρίου ἑορτάζεται «ἡ μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Φιλήμονος, Ἀρχίππου, Ἀπφίας καὶ Ὀνησίμου, μαθητῶν γεγονότων Παύλου τοῦ Ἀποστόλου».

Ὁ δὲ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἀναφερόμενος Ὀνήσιμος ὑπῆρξε δοῦλος τοῦ Φιλήμονος, δραπετεύσας ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ καταφυγὼν εἰς Ρώμην, ὅπου συνήντησε τὸν Παῦλον καὶ εἱλκύσθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν πίστιν. Καὶ ἐπεθύμει μὲν ὁ Ἀπόστολος, ἵνα κρατήσῃ παρ' ἑαυτῷ τὸν Ὀνήσιμον διὰ νὰ ὑπηρετῆται ὑπ' αὐτοῦ, δὲν ἐπεθύμει ὅμως νὰ πράξῃ τοῦτο ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ κυρίου του. Ἐξ ἄλλου ὁ Ὀνήσιμος διὰ τῆς φυγῆς του, ἂν μὴ καὶ διὰ κλοπῆς τινος, εἶχεν ἀδικήσει τὸν κύριόν του καὶ ὡς Χριστιανὸς ὤφειλε νὰ σπεύσῃ εἰς ἐπανόρθωσιν τῆς προσγενομένης ἀδικίας. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ λοιπὸν τῆς ἐκ Ρώμης ἀναχωρήσεως τοῦ Τυχικοῦ διὰ τὰς Κολασσὰς καὶ Λαοδίκειαν, συναπέστειλεν ὁ Παῦλος καὶ τὸν Ὀνήσιμον πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ γράψας καὶ τὴν συστατικὴν ταύτην ἐπιστολὴν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, κατὰ τὸν ὁποῖον καὶ τὴν πρὸς Κολασσαεῖς ἐπιστολήν, καὶ παρακαλεῖ ἐν αὐτῇ τὸν Φιλήμονα, ἵνα δεχθῇ εὐμενῶς τὸν ἀδικήσαντα τοῦτον Ὀνήσιμον.

Στίχ. 1-7. Ὁ Παῦλος εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν τοῦ Φιλήμονος.

Παῦλος, δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν	Ὁ Παῦλος, δέσμιος καὶ φυλακισμένος διὰ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς γράφομεν τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν πρὸς σὲ τὸν Φιλήμονα, τὸν ἀγαπητὸν καὶ συνεργάτην μας εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου,
2 καὶ Ἀπφίᾳ τῇ ἀγαπητῇ καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συστρατιώτῃ ἡμῶν καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ·	2 καὶ πρὸς τὴν Ἀπφίαν τὴν ἀγαπητὴν καὶ πρὸς τὸν Ἄρχιππον τὸν συστρατιώτην μας εἰς τὸν ὑπὲρ τοῦ Εὐαγγελίου ἀγῶνα, καὶ πρὸς τὴν σύναξιν τῶν πιστῶν, ἡ ὁποία συναθροίζεται εἰς τὸ σπίτι σου.
3 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.	3 Εἴθε νὰ εἶναι μαζί σας ἡ χάρις καὶ ἡ εἰρήνη ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα μας καὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν.
4 Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου πάντοτε μνείαν σου ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου,	4 Εὐχαριστῶ τὸν Θεόν μου πάντοτε, ὁσάκις σὲ ἐνθυμοῦμαι κατὰ τὰς προσευχάς μου.
5 ἀκούων σου τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν ἣν ἔχεις πρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους,	5 Καὶ τὸν εὐχαριστῶ, ἐπειδὴ ἀκούω τὴν πίστιν ποὺ ἔχεις πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τὴν ἀγάπην τὴν ὁποίαν δεικνύεις πρὸς ὅλους τοὺς Χριστιανούς.

[1-2]) 9. Κλ. α' 1. δ' 15. 17. Ἐφ. γ' 1. Φλ. β' 25. δ' 3. Ῥμ. ις' 5. [3]) Κλ. α' 2. Ῥμ. α' 7. [4-6]) Κλ. α' 3. 4. 9. Ἐφ. α' 15 - 19. Φλ. α' 3. 9.

6 ὅπως ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς σου ἐνεργὴς γένηται ἐν ἐπιγνώσει παντὸς ἀγαθοῦ τοῦ ἐν ἡμῖν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν.	6 Συγχρόνως δὲ καὶ τὸν παρακαλῶ, ἡ πίστις, τὴν ὁποίαν ἔχεις κοινὴν μὲ τοὺς Χριστιανούς, νὰ γίνῃ τόσον ἔμπρακτος καὶ ζωντανή, ὥστε νὰ λάβουν ὅλοι τελείαν γνῶσιν κάθε ἀγαθοῦ, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει καὶ γίνεται μεταξύ μας πρὸς δόξαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.
7 χάριν γὰρ ἔχομεν πολλὴν καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέπαυται διὰ σοῦ, ἀδελφέ.	7 Πρέπει δὲ νὰ εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν διὰ σέ, διότι ἔχομεν πολλὴν χαρὰν καὶ παρηγορίαν διὰ τὴν ἀγάπην σου, διότι αἱ καρδίαι τῶν ἀδελφῶν Χριστιανῶν ἔχουν εὕρει ἀνάπαυσιν μὲ τὰς εὐεργεσίας καὶ ἀγαθοεργίας σου, ἀδελφέ.

Στίχ. 8-25. Παρακαλεῖ διὰ τὸν Ὀνήσιμον.

8 Διό, πολλὴν ἐν Χριστῷ παρρησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον,	8 Ἐπειδὴ δὲ τόσον εὐεργετικὸς δεικνύεσαι εἰς τοὺς Χριστιανούς, διὰ τοῦτο, καίτοι ἡ σχέσις καὶ κοινωνία μας μὲ τὸν Χριστὸν μοῦ δίδει τὸ θάρρος νὰ διατάσσω εἰς σὲ ἐκεῖνο, ποὺ πρέπει ὡς Χριστιανὸς νὰ πράττῃς,
9 διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακαλῶ· τοιοῦτος ὤν, ὡς Παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ,	9 ἕνεκα ὅμως τῆς ἀγάπης, ποὺ σοῦ ἔχω, προτιμῶ νὰ σὲ παρακαλέσω. Καὶ σὲ παρακαλῶ σὰν τέτοιος ποὺ εἶμαι· δηλαδὴ σὰν Παῦλος, ἡλικιωμένος, τώρα δὲ καὶ φυλακισμένος διὰ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.
10 παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς μου, Ὀνήσιμον,	10 Σὲ παρακαλῶ διὰ τὸ πνευματικόν μου τέκνον, τὸ ὁποῖον ἐγέννησα πνευματικῶς τώρα, ποὺ εἶμαι εἰς τὰ δεσμὰ καὶ τὴν φυλακήν. Σὲ παρακαλῶ δηλαδὴ διὰ τὸν Ὀνήσιμον,
11 τόν ποτέ σοι ἄχρηστον, νυνὶ δὲ σοὶ καὶ ἐμοὶ εὔχρηστον, ὃν ἀνέπεμψα·	11 ποὺ ἄλλοτε, ὅταν σὲ ἔκλεψε καὶ ἐδραπέτευσε, σοῦ ἦτο ἄχρηστος, τώρα ὅμως, ποὺ ἐπίστευσε καὶ ἐβαπτίσθη, καὶ εἰς σὲ καὶ εἰς ἐμὲ ἔγινε χρήσιμος, τὸν ὁποῖον καὶ σοῦ ἔστειλα πάλιν.
12 σὺ δὲ αὐτόν, τοῦτ' ἔστι τὰ ἐμὰ σπλάγχνα, προσλαβοῦ·	12 Σὺ δὲ δέχθητι μὲ εὐμένειαν αὐτόν, ποὺ τόσον πολὺ τὸν ἀγαπῶ, ὥστε εἶναι αὐτὴ ἡ καρδιά μου καὶ αὐτὰ τὰ σωθικά μου.
13 ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ διακονῇ μοι ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου·	13 Τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἤθελα νὰ τὸν κρατήσω πλησίον μου, διὰ νὰ μὲ ὑπηρετῇ ἀντὶ σοῦ, ὅσον καιρὸν εἶμαι φυλακισμένος διὰ τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα.
14 χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου ᾖ, ἀλλὰ κατὰ ἑκούσιον.	14 Ἀλλὰ χωρὶς τὴν ἰδικήν σου γνώμην καὶ ἔγκρισιν δὲν ἠθέλησα νὰ κάμω τίποτε, διὰ νὰ μὴ εἶναι ἡ ἀγαθὴ ἐξυπηρέτησις, τὴν ὁποίαν δι' αὐτοῦ θὰ μοῦ προσέφερες σὰν ἐξ ἀνάγκης, ἀλλὰ ὑπηρεσία ἀπὸ τὴν καρδιά σου καὶ ἀπὸ τὴν πρόθυμον θέλησίν σου.
15 τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς,	15 Ναί· πρέπει νὰ τὸν δεχθῇς μὲ καλωσύνην. Διότι ἴσως δι' αὐτὸ ἐχωρίσθη ἀπὸ σὲ δι' ὀλίγον χρόνον, διὰ νὰ τὸν λάβῃς πάλιν καὶ τὸν ἔχῃς αἰωνίως.

[7]) 12. 20. Κλ. δ' 11. 2 Κρ. ζ' 13. 15. 1 Κρ. ις' 18. [8-9]) 1 Θσ. β' 6. 7. Ττ. β' 2. Ἐφ. ε' 4. 2 Κρ. ζ' 4. η' 8. [10-11]) Κλ. δ' 9. 2 Τμ. β' 21. δ' 11. Γλ. δ' 19. 1 Κρ. δ' 14. 15. [12]) 7. 17. Ῥμ. ιδ' 1. ιε' 7. [13]) Φλ. β' 30. 1 Κρ. ις' 17. [14]) 1 Πτ. ε' 2. 2 Κρ. θ' 7. [15]) 1 Θσ. β' 17.

16 οὐκέτι ὡς δοῦλον, ἀλλ' ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγαπητόν, μάλιστα ἐμοί, πόσῳ δὲ μᾶλλον σοὶ καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν Κυρίῳ!
17 εἰ οὖν με ἔχεις κοινωνόν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ.
18 εἰ δέ τι ἠδίκησέ σε ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγει·
19 ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί, ἐγὼ ἀποτίσω· ἵνα μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ σεαυτόν μοι προσοφείλεις.
20 ναί, ἀδελφέ, ἐγώ σου ὀναίμην ἐν Κυρίῳ· ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν Κυρίῳ.
21 Πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ ὃ λέγω ποιήσεις.
22 ἅμα δὲ καὶ ἑτοίμαζέ μοι ξενίαν· ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν.
23 Ἀσπάζεταί σε Ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
24 Μᾶρκος, Ἀρίσταρχος, Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου.
25 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν· ἀμήν.

16 Καὶ νὰ τὸν ἔχῃς ὄχι πλέον ὡς δοῦλον, ἀλλὰ παραπάνω ἀπὸ δοῦλον, ὡς ἀδελφὸν ἀγαπητόν, ἰδιαιτέρως ἀγαπητὸν εἰς ἐμέ, πόσῳ δὲ μᾶλλον εἰς σέ, ὁ ὁποῖος θὰ τὸν ἔχῃς καὶ σωματικῶς συνδεδεμένον, διότι θὰ σὲ ὑπηρετῇ πλέον πιστά, ἀλλὰ καὶ ἀδελφὸν πνευματικὸν διὰ τῆς μετὰ τοῦ Κυρίου ἑνώσεώς σας.
17 Ἐὰν λοιπὸν ἔχῃς κοινὰ μὲ ἐμὲ τὴν πίστιν καὶ τὰ φρονήματα καὶ τοὺς πόθους, παράλαβέ τον μὲ ἀγάπην, ὅπως θὰ ἐδέχεσο ἐμέ.
18 Ἐὰν δὲ σὲ ἠδίκησεν ἢ σοῦ χρεωστῇ τίποτε, τοῦτο λογάρια σέ το εἰς ἐμέ.
19 Ἐγὼ ὁ Παῦλος ἔγραψα μὲ τὸ χέρι μου. Ἐγὼ θὰ πληρώσω τὸ χρέος. Καὶ γίνομαι ἐγὼ χρεώστης σου, διὰ νὰ μὴ σοῦ εἴπω, ὅτι σὺ εἶσαι ὀφειλέτης μου μέχρι σημείου, ὥστε καὶ τὸν ἑαυτόν σου νὰ μοῦ χρεωστῇς.
20 Ναί, ἀδελφέ. Εἴθε νὰ ἀπολαύσω ἀπὸ σὲ τὶς χάρες καὶ τὰ πνευματικὰ ὀφέλη, ποὺ δημιουργεῖ ἡ μετὰ τοῦ Κυρίου ἕνωσίς μας. Ἀνάπαυσε τὴν καρδιά μου μὲ ἀνάπαυσιν πνευματικὴν ἐν Κυρίῳ.
21 Ἐπειδὴ ἔχω πεποίθησιν εἰς τὴν ὑπακοήν σου, ἔγραψα εἰς σὲ τὴν ἐπιστολὴν αὐτήν, γνωρίζων ὅτι θὰ πράξῃς καὶ παραπάνω ἀπ' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον λέγω.
22 Συγχρόνως δὲ καὶ ἑτοίμαζέ μου φιλοξενίαν. Διότι ἐλπίζω, ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν σας θὰ σωθῶ καὶ θὰ δοθῶ ὡς δῶρον εἰς σᾶς.
23, 24 Σὲ χαιρετᾷ ἐγκαρδίως ὁ Ἐπαφρᾶς, ποὺ μὲ συντροφεύει εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Σὲ ἀσπάζονται καὶ ὁ Μᾶρκος, ὁ Ἀρίσταρχος, ὁ Δημᾶς, ὁ Λουκᾶς, οἱ συνεργάται μου.
25 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ εἴθε νὰ εἶναι μετὰ τοῦ πνεύματός σας. Ἀμήν.

---

[16]) Κλ. γ' 11. 1 Τμ. ς' 2. 1 Κρ. ζ' 22. [17]) 12. [18]) 19. [19]) Γλ. ε' 2. ς' 11. 1 Κρ. θ' 11. [20]) 7. Φλ. δ' 3. [21]) 2 Κρ. ζ' 15. 16. [22]) Φλ. α' 25. 26. β' 24. [23-24]) Κλ. α' 7. δ' 10 - 14. Τт. γ' 15. 2 Τμ. δ' 10. 11. [25]) Φλ. δ' 23. Γλ. ς' 18.

Η ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Εἶναι ἓν ἐκ τῶν σοβαρωτάτων βιβλίων τῆς Καινῆς Διαθήκης, μὴ ὑπολειπομένη εἰς σπουδαιότητα οὐδεμιᾶς τῶν λοιπῶν ἐπιστολῶν τοῦ Θείου Παύλου. Σύγγραμμα ἀπολογητικοῦ χαρακτῆρος, ἀποδεικνύει συστηματικῶς τὴν ἀνυπέρβλητον ὑπεροχὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς Νέας Διαθήκης ἔναντι τῆς Ἰσραηλιτικῆς θρησκείας καὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Καθιστῶν δὲ δήλην τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς λευϊτικῆς ἱερωσύνης καὶ τῶν θυσιῶν τῶν ἐν τῷ Ναῷ τῶν Ἱεροσολύμων προσφερομένων, ἐξαίρει τὴν αἰωνίαν καὶ ἀδιάδοχον ἱερωσύνην τοῦ Χριστοῦ, ὅστις ὡς μέγας καὶ αἰώνιος ἀρχιερεὺς προσενεγκὼν ἅπαξ διὰ παντὸς τὸ ἴδιον αὐτοῦ αἷμα ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ λαοῦ του εἰσῆλθεν εἰς τὰ ἀληθινὰ Ἅγια, τὸν Οὐρανόν, χρηματίσας πρόδρομος ἡμῶν καὶ διανοίξας ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον αὐτῶν καὶ εἰς ἡμᾶς, οὕτω δὲ γενόμενος πρόξενος σωτηρίας αἰωνίου. Ἀναντιλέκτως ἡ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴ κατὰ μὲν τὰς ἰδέας καὶ τὰς ἀναπτυσσομένας ἐν αὐτῇ διδασκαλίας παρουσιάζεται συγγενὴς πρὸς τὰς ἄλλας ἐπιστολὰς τοῦ Παύλου καὶ αἰσθανόμεθα νὰ ἀναπηδᾷ ἐκ τῶν σελίδων αὐτῆς τὸ πνεῦμα αὐτῶν τῶν κυρίων γραμμῶν τῆς διδασκαλίας τοῦ Παύλου. Ἐμφανίζει ὅμως καὶ διαφορὰς πρὸς τὰς λοιπὰς ἐπιστολάς, ἄλλας τε καὶ μάλιστα περὶ τὸ ὕφος. Ἐντεῦθεν, μολονότι δὲν διημφεσβητήθη ἡ ἀποστολικότης καὶ ἡ θεοπνευστία αὐτῆς, ἀπὸ χρόνων παλαιῶν ἐκυκλοφόρησεν ἡ γνώμη, καθ' ἣν «τὰ μὲν νοήματα τοῦ Ἀποστόλου ἐστίν, ἡ δὲ φράσις καὶ ἡ σύνθεσις» ἄλλου τινὸς τῶν ἀκολούθων αὐτοῦ (τοῦ Λουκᾶ ἢ τοῦ Ἀπολλὼ ἢ τοῦ Κλήμεντος Ρώμης), ὅστις ἀπεμνημόνευσε τὰ ἀποστολικὰ διδάγματα καὶ ἐλευθέρως, ἀλλὰ καὶ πιστῶς διετύπωσεν αὐτά. Ἐντεῦθεν ἐγένετο δεκτὸν καὶ ὑπὸ τοῦ Ὠριγένους, ὅτι «οὐχὶ εἰκῇ οἱ ἀρχαῖοι ἄνδρες ὡς Παύλου αὐτὴν παραδεδώκασι».

Ἡ ἐπιστολὴ ἐγράφη πρὸς Χριστιανοὺς ἐξ Ἰουδαίων, ἐν δοκιμασίᾳ διατελοῦντας καὶ κλονιζομένους, ἐκ Ρώμης πιθανώτατα καὶ ὀλίγον πρὸ τῆς καταστροφῆς τῶν Ἱεροσολύμων, ἤτοι περὶ τὸ 70 μ. Χ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Στίχ. 1-3. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ ἐνανθρωπήσας προαιώνιος Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ,
2 ὃν ἔθηκε κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν·

Πολλὰς φορὰς καὶ μὲ πολλοὺς τρόπους κατὰ τὸν πρὸ Χριστοῦ παλαιότερον χρόνον ὡμίλησεν ὁ Θεὸς εἰς τοὺς προγόνους μας διὰ μέσου τῶν προφητῶν, κατὰ τὰς τελευταίας δὲ αὐτὰς ἡμέρας, ποὺ ἐπῆρε τέλος ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, μᾶς ὡμίλησε διὰ μέσου τοῦ Υἱοῦ,
2 τὸν ὁποῖον ἐγκατέστησε κληρονόμον καὶ κύριον ὅλων τῶν κτισμάτων, δι' αὐτοῦ δὲ ἐδημιούργησε καὶ ὅλα ὅσα ἔγιναν ἐν χρόνῳ.

Α'. [1-2]) Ἀρ. ιβ' 6. 8. Δτ. ε' 3. Ψ. β' 8. Ἑβ. θ' 26. ια' 3. 1 Πτ. α' 20. Κλ. α' 16. Γλ. δ' 4. 1 Κρ. ι' 11. Ῥμ. θ' 4. 5. Πρ. β' 17. Ἰν. α' 3. Μτ. κα' 38.

3 ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ καθαρισμὸν ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς,

3 Αὐτὸς ὑπῆρχε πρὸ τῆς δημιουργίας λαμπρὰ ἀκτινοβολία τῆς ἐνδόξου φύσεως τοῦ Πατρός. Ἦτο λοιπὸν φῶς ἐκ φωτὸς καὶ συνάναρχος μὲ τὸν Πατέρα, ἀφοῦ ὁ Πατὴρ πάντοτε ἀκτινοβολοῦσε καὶ οὐδέποτε ὑπῆρξε σβησμένος ἥλιος. Ἦτο ἀκόμη καὶ ἀκριβὲς ἀποτύπωμα καὶ ζωντανὴ εἰκὼν τῆς οὐσίας τοῦ Πατρός, ἴσος δηλαδὴ καὶ ἀπαράλλακτος πρὸς τὸν Πατέρα. Καὶ περιέφερε καὶ ἐκυβέρνα τὰ πάντα μὲ τὸ παντοδύναμον πρόσταγμά του. Καὶ ἀφοῦ ἔγινεν ἄνθρωπος καὶ διὰ τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ τῆς θυσίας τοῦ αἵματός του ἔκαμε καθαρισμὸν τῶν ἁμαρτιῶν μας, ἐκάθισεν εἰς τὰ δεξιὰ τῆς μεγαλειότητος τοῦ Πατρός, ἐτιμήθη δηλαδὴ καὶ ἐδοξάσθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς ἄνθρωπος καὶ ἀνυψώθη ὑψηλότερα ἀπὸ ὅλην τὴν κτίσιν, διότι ἐκάθισε καὶ ὡς ἄνθρωπος εἰς αὐτὸν τὸν θρόνον τοῦ Πατρός.

Στίχ. 4-14. Ὁ Χριστὸς εἶναι ἀσυγκρίτως ἀνώτερος τῶν ἀγγέλων.

4 τοσούτῳ κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων, ὅσῳ διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα.

4 Καὶ ἀνεδείχθη καὶ ὡς ἄνθρωπος τόσον πολὺ ὑπεροχώτερος κατὰ τὴν ἀξίαν καὶ δύναμιν ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους, ὅσον διαφορετικώτερον καὶ ἐξοχώτερον ἀπὸ αὐτοὺς ἔχει κληρονομήσει ὄνομα, τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ.

5 τίνι γὰρ εἶπέ ποτε τῶν ἀγγέλων· ***υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε; καὶ*** *πάλιν·* ***ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν;***

5 Διότι εἰς ποῖον ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους εἶπε ποτὲ ὁ Θεός· Υἱός μου εἶσαι σύ, ἐγὼ ὅτε διὰ τῆς ἀναστάσεως καὶ ἀναλήψεως ἐδόξασα καὶ ἐθέωσα τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, τὴν ὁποίαν ὑπερφυσικῶς ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου σοῦ ἔδωκα σήμερον, σὲ ἐγέννησα. Καὶ πάλιν εἰς ἄλλο μέρος τῆς Γραφῆς εἶπεν ὁ Θεός· Ἐγὼ θὰ εἶμαι Πατὴρ εἰς αὐτόν, τὸν ἐνανθρωπήσαντα Ἰησοῦν, καὶ αὐτὸς θὰ εἶναι εἰς ἐμὲ Υἱός.

6 ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην, λέγει· ***καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ.***

6 Ὅταν δὲ θὰ εἰσαγάγῃ μὲ δόξαν καὶ δύναμιν, διὰ νὰ κρίνῃ τὴν οἰκουμένην, τὸν Υἱόν, ποὺ ἐγεννήθη ἀπὸ τὸν Πατέρα πρὸ πάσης κτίσεως, λέγει· **Καὶ** ἂς προσκυνήσουν αὐτὸν ὅλοι οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἐνανθρωπήσας λοιπὸν Υἱὸς εἶναι καὶ τῶν ἀγγέλων Κύριος.

7 καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει· ***ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα·***

7 Καὶ ὡς πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει· Ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος κάνει τοὺς ἀγγέλους του ταχεῖς καὶ λεπτοὺς σὰν τοὺς ἀνέμους, καὶ τοὺς λειτουργούς, ποὺ τὸν ὑπηρετοῦν, λαμπροὺς καὶ δραστικοὺς σὰν τὴν φλόγα τοῦ πυρός.

8 πρὸς δὲ τὸν υἱόν· ***ὁ θρόνος σου, ὁ Θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ῥάβδος εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου.***

8 Ὅσον δὲ ἀφορᾷ εἰς τὸν Υἱὸν λέγει· Ὁ βασιλικός σου θρόνος, ὦ Θεέ, μένει στερεὸς καὶ ἀσάλευτος εἰς τοὺς ἀτελειώτους αἰῶνας. Ἡ βασιλική σου ῥάβδος εἶναι ῥάβδος καὶ ἐξουσία εὐθύτητος καὶ δικαιοσύνης.

[3-4]) Ψ. ρμζ΄ 4 - 9. Ἰβ. ζ΄ 21. Σφ. Σλ. ζ΄ 26. Ἑβ. α΄ 13. β΄ 2. 5. γ΄ 3. η΄ 1. 6. θ΄ 14. 26. ιβ΄ 2. Κλ. α΄ 15. 17. Ἐφ. α΄ 20. 21. Φλ. β΄ 6. 9 - 11. 2 Κρ. δ΄ 4. Ἰν. α΄ 14. ιδ΄ 9. Μρ. ις΄ 19. [5]) Ψ. β΄ 7. 2 Βσ. ζ΄ 14. 1 Πρ. ιζ΄ 13. Ἑβ. ε΄ 5. Πρ. ιγ΄ 33. 2 Κρ. ς 18. [6]) Δτ. λβ΄ 43. Ψ. ϟς΄ 7. Ἑβ. ι΄ 5. Κλ. α΄ 15. Ῥμ. η΄ 29. [7]) Ψ. ργ΄ 4. [8-9]) Ψ. μδ΄ 7. 8. Φλ. β΄ 9. Πρ. ι΄ 38.

9 ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε, ὁ Θεός, ὁ Θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου·

9 Ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀδικίαν. Διὰ τοῦτο, ὦ Θεέ, σὲ ἔχρισεν ὁ Πατήρ σου, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν σου εἶναι Θεός σου, μὲ τὸ χρῖσμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ποὺ φέρει χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν εἰς τὸν χριόμενον. Καὶ σοῦ ἔδωκε τὸ χρῖσμα αὐτὸ πολὺ παραπάνω ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ μετέχουν μαζί μὲ σὲ εἰς τὴν χρῖσιν ταύτην. Διότι δὲν ἔδωκε καὶ εἰς σὲ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μὲ μέτρον, ὅπως εἰς τοὺς ἄλλους πιστούς, ἀλλὰ σοῦ τὸ ἔδωκεν ὁλόκληρον.

10 καί· ***σὺ κατ' ἀρχάς, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σού εἰσιν οἱ οὐρανοί·***

10 Καὶ πάλιν λέγει ἡ Γραφὴ περὶ τοῦ Υἱοῦ· Σύ, Κύριε, ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς δημιουργίας ἐστήριξες τὴν γῆν σὰν ἐπάνω εἰς θεμέλιον στερεὸν καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἶναι οἱ οὐρανοί.

11 αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται,

11 Αὐτοὶ θὰ χαλασθοῦν καὶ θὰ ἀλλάξουν τὸ σημερινόν των σχῆμα. Σὺ ὅμως παραμένεις ἀναλλοίωτος καὶ ἀμετάβλητος. Καὶ ὅλος ὁ κόσμος σὰν ἔνδυμα θὰ παληώσῃ

12 καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτούς, καὶ ἀλλαγήσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσι.

12 καὶ σὰν ἐξωτερικὸν ῥοῦχον, ποὺ περιβάλλονται οἱ ἄνθρωποι, θὰ τὸν γυρίσῃς καὶ θὰ τὸν περιτυλίξῃς καὶ θὰ ἀλλάξῃ γινόμενος καινούργιος. Σὺ ὅμως εἶσαι πάντοτε ὁ ἴδιος καὶ τὰ ἔτη σου θὰ εἶναι ἀτελείωτα.

13 πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέ ποτε· ***κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;***

13 Πρὸς ποῖον δὲ ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους ἔχει εἴπει ποτὲ ὁ ἐπουράνιος Πατήρ· κάθησε τώρα μετὰ τὴν ἀνάληψίν σου εἰς τὰ δεξιά μου, μέχρις ὅτου θέσω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ πατοῦν τὰ πόδια σου διὰ νὰ ἔχῃς αἰωνίως ἀδιαφιλονείκητον τὴν ἐξουσίαν; Εἰς κανένα.

14 οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν;

14 Δὲν εἶναι ὅλοι οἱ ἄγγελοι πνεύματα ὑπηρετικά, τὰ ὁποῖα δὲν ἐνεργοῦν ἀπὸ ἰδικήν των πρωτοβουλίαν, ἀλλ' ἀποστέλλονται ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς ὑπηρεσίαν δι' ἐκείνους, ποὺ μέλλουν νὰ κληρονομοῦν τὴν αἰώνιον ζωήν;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Στίχ. 1-4. Ὁ κίνδυνος ἐκ τῆς παραμελήσεως τῆς σωτηρίας μας.

Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσι, μή ποτε παραρρυῶμεν.

Ἀφοῦ λοιπὸν τόσον ὑπέροχος εἶναι ὁ Υἱός, δι' αὐτὸ πρέπει καὶ ἡμεῖς περισσότερον νὰ προσέχωμεν εἰς ἐκεῖνα, ποὺ ἠκούσαμεν διὰ τοῦ κηρύγματος καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι λόγοι τοῦ Υἱοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων του. Εἶναι ἐπείγουσα ἀνάγκη νὰ προσέχωμεν, μήπως ἐξ ἀπροσεξίας μᾶς συμβῇ νὰ παρασυρθῶμεν καὶ πέσωμεν ἔξω.

2 εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέ-

2 Ἀλλοίμονον δέ, ἐὰν πέσωμεν ἔξω. Διότι, ἐὰν ὁ νόμος, ποὺ ἐλέχθη εἰς τὸν Μωϋσῆν διὰ μέσου ἀγγέλων, ἀπεδείχθη βέβαιος

[10-12]) Ψ. ρα΄ 26 - 28. Ἡσ. να΄ 6. Ἑβ. ιβ΄ 27. 2 Πτ. γ΄ 7. 10. [13]) Ψ. ρθ΄ 1. Ἑβ. α΄ 3. 4. ι΄ 13. Μτ. κβ΄ 43. 44. [14]) Ψ. λγ΄ 8. ϟ΄ 11. Δν. ζ΄ 10.

Β΄. [1]) Πρμ. γ΄ 21. Ἑβ. ς΄ 4 - 6. [2-4]) Ἐξ. λβ΄ 1 κτλ. Δτ. θ΄ 8 κτλ. Ἑβ. ς΄ 8. ι΄ 28. 29. ιβ΄ 25. Γλ. γ΄ 19. 1 Κρ. ι΄ 7. 8. ιβ΄ 4 - 11. Ῥμ. ιε΄ 19. Πρ. ζ΄ 53. Λκ. α΄ 2. Μρ. ις΄ 20.

βαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν,

καὶ ἰσχυρὸς καὶ πᾶσα παράβασίς του καὶ παρακοὴ ἔλαβε δικαίαν ἀνταπόδοσιν καὶ τιμωρίαν,

3 πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη, 4 συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ Θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασι καὶ ποικίλαις δυνάμεσι καὶ Πνεύματος Ἁγίου μερισμοῖς κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν.

3 πῶς ἡμεῖς θὰ διαφύγωμεν τὴν τιμωρίαν, ἐὰν ἀμελήσωμεν μίαν τόσον μεγάλην καὶ σπουδαίαν σωτηρίαν; Ἡ σωτηρία αὐτὴ δὲν ἐλέχθη δι' ἀγγέλων, ὅπως ὁ νόμος, ἀλλ' ἀφοῦ ἤρχισε νὰ κηρύττεται ἀπὸ αὐτὸν τὸν Κύριον, μᾶς παρεδόθη ὡς βεβαία καὶ ἀξιόπιστος ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους, ποὺ τὴν ἤκουσαν ἀμέσως ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Κυρίου.
4 Μαζὶ δὲ μὲ τὴν μαρτυρίαν τῶν Ἀποστόλων ἐμαρτύρει καὶ ἐπεβεβαίωνε τὸ κήρυγμα καὶ ὁ Θεὸς μὲ θαύματα καὶ καταπληκτικὰ ἔργα καὶ ποικίλας ὑπερφυσικὰς δυνάμεις καὶ θεῖα χαρίσματα, τὰ ὁποῖα τὸ Ἅγιον Πνεῦμα διεμοίραζεν εἰς τοὺς πιστοὺς σύμφωνα μὲ τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ.

Στίχ. 5-18. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν παθημάτων τοῦ Χριστοῦ.

5 Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξε τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν,

5 Πρέπει δὲ νὰ προσέξωμεν πολύ, ποῖος εἶναι αὐτός, ποὺ μᾶς ἐκήρυξε τὴν σωτηρίαν αὐτήν. Διότι ὁ Θεὸς δὲν ὑπέταξεν εἰς ἀγγέλους τὸν νέον κόσμον, ὁ ὁποῖος ἔμελλε νὰ ἐγκαθιδρυθῇ ὑπὸ τοῦ Μεσσίου καὶ περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλοῦμεν, ἀλλὰ τὸν ὑπέταξεν εἰς αὐτόν.

*6 διεμαρτύρατο δέ πού τις λέγων· **τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν;***

6 Ἐμαρτύρησε δὲ κάποιος εἰς κάποιο μέρος τῆς Γραφῆς καὶ εἶπε· Κύριε, ποίαν ἀξίαν ἔχει ὁ ἄνθρωπος, ὥστε νὰ τὸν ἐνθυμῆσαι ἢ ὁ ἀπόγονος τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε νὰ τὸν ἐπισκέπτεσαι καὶ νὰ φροντίζῃς δι' αὐτόν;

*7 **ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν,***

7 Τὸν ἔκαμες ὀλίγον τι κατώτερον ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους, μὲ δόξαν καὶ τιμὴν τὸν ἐστεφάνωσες ὡς βασιλέα τῆς φύσεως.

*8 **πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ·** ἐν γὰρ τῷ **ὑποτάξαι** αὐτῷ τὰ **πάντα** οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον. νῦν δὲ οὔπω ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ **πάντα ὑποτεταγμένα·***

*9 τὸν δὲ **βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἠλαττωμένον** βλέπομεν Ἰησοῦν διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου **δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον,** ὅπως χάριτι Θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσηται θανάτου.*

8 Ὅλα ὑπέταξες κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του. Λοιπόν, ἀφοῦ ὑπέταξεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, δὲν ἀφῆκε κανένα, ποὺ νὰ μὴ τοῦ τὸ ὑπέταξε. Τώρα ὅμως δὲν βλέπομεν ἀκόμη νὰ εἶναι ὅλα ὑποτεταγμένα οὔτε εἰς τὸν τέλειον ἐκπρόσωπον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως Ἰησοῦν, ἀφοῦ καὶ αὐτὸς δὲν ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ὡς βασιλεὺς καὶ λυτρωτὴς καὶ ἡ Ἐκκλησία του διώκεται καὶ δοκιμάζεται.
9 Βλέπομεν δὲ τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος ἐπὶ βραχὺ χρονικὸν διάστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον ἀπέθανε καὶ ἐτάφη, ἔγινε κατώτερος ἀπὸ τοὺς ἀθανάτους ἀγγέλους, ὅτι λόγῳ τοῦ παθήματος, ποὺ τοῦ ἐπέφερε θάνατον, ἔχει στεφανωθῆ μὲ δόξαν καὶ τιμήν. Καὶ ὑπέστη τὸ πάθημα τοῦ θανάτου διὰ τὴν χάριν, ποὺ εὐαρεστήθη ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Διὰ νὰ συγχωρήσῃ δηλαδὴ ὁ Θεὸς τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἐχρειάσθη ὁ Ἰησοῦς νὰ γευθῇ τὸ πικρὸν τοῦ θανάτου ποτήριον διὰ κάθε ἄνθρωπον.

[5]) α' 4 - 6. ς' 5. 2 Πτ. γ' 13. Ῥμ. η' 19 - 21. [6-8]) Ψ. η' 5 - 7. ρμγ' 3. Ἑβ. δ' 4. ι' 13. Ἐφ. α' 22. 1 Κρ. ιε' 27. [9]) Φλ. β' 7 - 9. Γλ. β' 21. 2 Κρ. ε' 15. Ῥμ. ε' 8. 18. Ἰν. 8. 52. Μτ. ις' 28.

10 ἔπρεπε γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι.

10 Διότι ἔπρεπεν εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος ἐποίησε τὰ πάντα καὶ πρὸς τὸν ὁποῖον ἀποβλέπουν τὰ πάντα καὶ κατευθύνει τὰ πάντα εἰς τὸ ἄριστον τέλος των, νὰ μὴ ἀφήσῃ νὰ ματαιωθῇ τὸ περὶ τοῦ ἀνθρώπου σχέδιόν του. Προκειμένου λοιπὸν νὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν δόξαν πολλοὺς ἀνθρώπους, ἦτο πρέπον εἰς αὐτὸν νὰ ἀποδείξῃ τέλειον Σωτῆρα καὶ νὰ ἀνυψώσῃ εἰς τελείαν δόξαν τὸν ἀρχηγὸν καὶ αἴτιον τῆς σωτηρίας των. Καὶ ἡ ἀνύψωσις αὐτὴ ἔγινε διὰ μέσου παθημάτων καὶ σκληροῦ θανάτου, διὰ τῶν ὁποίων ἱκανοποιήσας τὴν θείαν δικαιοσύνην ἀνεδείχθη καὶ τέλειος Σωτήρ.

*11 ὅ τε γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες· δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται **ἀδελφοὺς** αὐτοὺς καλεῖν,*

11 Ὑπάρχει δὲ στενὸς σύνδεσμος μεταξὺ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς σωτηρίας καὶ ἐκείνων, ποὺ σῴζονται δι' αὐτοῦ. Διότι καὶ ὁ Ἰησοῦς, ποὺ μᾶς ἁγιάζει καὶ μᾶς σῴζει, καὶ ἡμεῖς, ποὺ ἁγιαζόμεθα καὶ σῳζόμεθα, ὅλοι καταγόμεθα ἀπὸ ἕνα Πατέρα. Δι' αὐτὴν δὲ τὴν αἰτίαν δὲν ἐντρέπεται ὁ Ἰησοῦς νὰ ὀνομάζῃ ὅλους αὐτοὺς ἀδελφούς του,

*12 λέγων· **ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε·***

12 λέγων· Θὰ διακηρύξω καὶ θὰ ὁμολογήσω τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς ἀδελφούς μου, ἐν μέσῳ συνάξεως θὰ σὲ ἀνυμνήσω.

*13 καὶ πάλιν· **ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ·** καὶ πάλιν· **ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἅ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός.***

13 Καὶ πάλιν δεικνύων, ὅτι ἔγινεν ὅμοιος καὶ ἐσυγγένευσε μὲ ἡμᾶς λέγει· Ἐγὼ ὁ Μεσσίας ὡς ἄνθρωπος θὰ στηρίξω τὴν πεποίθησίν μου ἐπ' αὐτοῦ, τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός. Καὶ πάλιν λέγει· Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία, ποὺ μοῦ ἔδωκεν ὁ Θεός.

*14 ἐπεὶ οὖν **τὰ παιδία** κεκοινώνηκε σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστι τὸν διάβολον,*

14 Ἐπειδὴ λοιπὸν τὰ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ ἔχουν συμμετάσχει ὅλα τῆς ἀσθενοῦς καὶ φθαρτῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς παρομοίως μετέσχε τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ ἀληθῶς ἐνηνθρώπησε, διὰ νὰ καταστήσῃ μὲ τὸν θάνατόν του ἀνίσχυρον ἐκεῖνον, ποὺ εἶχε τὴν δύναμιν καὶ τὸ κράτος τοῦ θανάτου, δηλαδὴ τὸν διάβολον.

15 καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας.

15 Καὶ ἔτσι νὰ ἀπαλλάξῃ αὐτούς, ποὺ ἕνεκα τοῦ φόβου, ποὺ εἶχαν πρὸς τὸν θάνατον, εἰς ὁλόκληρον τὴν ζωήν των κατεκρατοῦντο ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς ἀνησυχίας καὶ τῆς ἀγωνίας, μήπως ἀποθάνουν καὶ στερηθοῦν μὲν τὴν παροῦσαν ζωήν, ὑποστοῦν δὲ καὶ τὰ δεινὰ τῆς μετὰ θάνατον καταδίκης.

*16 οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ **σπέρματος Ἀβραὰμ** ἐπιλαμβάνεται.*

16 Ἦτο λοιπὸν ἀναγκαῖον νὰ ἐνανθρωπήσῃ ὁ Υἱός, διότι ἀναμφιβόλως δὲν ἔρχεται νὰ βοηθήσῃ ἀγγέλους, ὁπότε, ἀφοῦ οἱ ἄγγελοι εἶναι ἄσαρκοι, καὶ αὐτὸς δὲν θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ φορέσῃ σάρκα· ἀλλ' ἔρχεται εἰς βοήθειαν τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀβραάμ.

*17 ὅθεν ὤφειλε κατὰ πάντα τοῖς **ἀδελφοῖς** ὁμοιωθῆναι,*

17 Ὤφειλε λοιπόν, προκειμένου νὰ βοηθήσῃ ἀνθρώπους, νὰ ἐξομοιωθῇ καθ' ὅλα πρὸς τοὺς ἀδελφούς του τούτους, καὶ νὰ

[10]) ε' 8. 9. ζ' 28. ιβ' 2. Ῥμ. ια' 36. Πρ. γ' 15. ε' 31. Λκ. κδ' 26. [11]) 14. ι' 10. 14. ια' 16. ιγ' 12. Γλ. δ' 4 - 6. 1 Κρ. α' 30. Ῥμ. η' 29. Ἰν. η' 47. [12-13]) Ψ. κα' 23. 2 Βσ. κβ' 3. Ἡσ. η' 17. 18. ιβ' 2. Ἰν. ς' 44. ι' 28. 29. ιζ' 2. 6. 9. 12. [14-15]) 11. 17. δ' 15. ι' 2. Ἀπ. ιβ' 10. 2 Τμ. α' 10. 1 Κρ. ιε' 50. 55. 56. Ῥμ. ε' 12. η' 3. 15. Ἰν. α' 14. η' 44. ιβ' 31. Λκ. α' 74. Μτ. ις' 17. [16]) Ἡσ. μα' 8. 9. (Ῥμ. δ' 16). [17]) 12 - 14. γ' 1. δ' 15. ε' 1 - 3. ς' 20. ζ' 26. η' 1. θ' 11. 1 Ἰν. β' 2. δ' 10. Φλ. β' 7. Ῥμ. γ' 25. η' 3. ιε' 17.

ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεόν, εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ.
18 ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθείς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.

γίνῃ Ἀρχιερεὺς σπλαγχνικὸς καὶ ἄξιος νὰ βασίζεται ὁ καθένας μας εἰς αὐτόν· Ἀρχιερεὺς εὐπρόσδεκτος δι' ἐκεῖνα, ποὺ πρέπει νὰ γίνωνται καὶ νὰ προσφέρωνται εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἐξιλέωσιν καὶ συγχώρησιν τοῦ λαοῦ.
18 Ἔγινε δὲ σπλαγχνικὸς μὲ τὴν ἐξομοίωσίν του πρὸς ἡμᾶς, διότι, ἐφ' ὅσον ἔχει πάθει καὶ ἐδοκίμασεν ὁ ἴδιος πειρασμούς, μὲ πολλὴν συμπάθειαν, ἐνθυμούμενος τί καὶ αὐτὸς ὑπέφερε, θὰ βοηθήσῃ ἐκείνους, ποὺ πειράζονται καὶ δοκιμάζονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Στίχ. 1-6. Ὁ Χριστὸς ὑπεροχώτερος τοῦ Μωϋσέως.

Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν,
2 ***πιστὸν*** *ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν, ὡς* ***καὶ Μωϋσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.***

Διὰ τοῦτο, ἀδελφοὶ ἅγιοι, ποὺ συμμετέχετε εἰς πρόσκλησιν, ποὺ σᾶς ἔκαμεν ὁ ἐν οὐρανοῖς Θεὸς πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ κληρονομήσετε τὰ ἐπουράνια ἀγαθά, γνωρίσατε καλὰ ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον μᾶς ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς καὶ εἶναι Ἀρχιερεὺς τῆς ὁμολογίας μας καὶ τῆς πίστεώς μας, τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν δηλαδή.
2 Αὐτὸς ἀπεδείχθη ἀκριβὴς τηρητὴς τῆς ἐντολῆς, ποὺ τοῦ ἀνέθεσεν ὁ Πατὴρ καὶ ἀπολαμβάνει δι' αὐτὸ πλήρη τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος τὸν ἔκαμεν ἀπόστολον καὶ Ἀρχιερέα, καθὼς καὶ ὁ Μωϋσῆς ἔγινε πιστὸς εἰς ὅλον τὸν ἰσραηλιτικὸν λαόν, ὁ ὁποῖος ἦτο τὸ σπίτι τοῦ Θεοῦ.

3 πλείονος γὰρ δόξης οὗτος παρὰ Μωϋσῆν ἠξίωται, καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευάσας αὐτόν.

3 Γνωρίσατε καλὰ τὸν Ἰησοῦν, διότι αὐτὸς ἔχει ἀξιωθῆ μεγαλυτέραν δόξαν ἀπὸ τὴν δόξαν τοῦ Μωϋσέως. Καὶ εἶναι τόσον πολὺ μεγαλυτέρα ἡ δόξα του αὐτή, ὅσον ἔχει μεγαλυτέραν τιμὴν καὶ ἀξίαν ἀπὸ τὸ σπίτι ἐκεῖνος, ποὺ τὸ κατεσκεύασε καὶ τὸ ἑτοίμασεν. Ἐνῷ δηλαδὴ ὁ Μωϋσῆς ἦτο μέλος τοῦ σπιτιοῦ, ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ δημιουργὸς καὶ οἰκοδεσπότης τούτου.

4 πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπό τινος, ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας Θεός.

4 Διότι κάθε σπίτι φτιάχνεται ἀπὸ κάποιον, ἐκεῖνος δὲ ποὺ ἐδημιούργησε καὶ ἐτακτοποίησε καὶ τὸν θεοκρατικὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τὸν νέον οἶκον τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ κτίσματα εἶναι ὁ Θεός.

5 καὶ ***Μωϋσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ*** *ὡς* ***θεράπων,*** *εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων,*
6 Χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ ***τὸν οἶκον αὐτοῦ,*** *οὗ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, ἐάνπερ τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν.*

5 Καὶ τὸν μὲν Μωϋσῆν ἔκαμεν ἔμπιστόν του ὁ Θεὸς εἰς ὅλον τὸ σπίτι του σὰν ἐπιστάτην τῶν δούλων, διὰ νὰ παρέχεται ἀπὸ αὐτὸν ἔγκυρος μαρτυρία δι' ἐκεῖνα, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ λαληθοῦν ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας.
6 Ὁ Χριστὸς ὅμως ἔχει τὰ πιστὰ σὰν υἱὸς ἐπάνω εἰς τὸ σπίτι τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ τοῦ υἱοῦ σπίτι. Σπίτι δὲ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ τώρα εἴμεθα ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί, ἐὰν βεβαίως κρατήσωμεν καλὰ καὶ μέχρι τέλους σταθερὰν καὶ ἀκλόνητον τὴν ἄφοβον πεποίθησιν καὶ τὴν ἐλπίδα, διὰ τὴν ὁποίαν καυχώμεθα.

---

[18]) δ΄ 15. 16. ε΄ 2. 7 - 9.

Γ. [1-2]) 5. β΄ 17. δ΄ 14. ε΄ 5. θ΄ 15. ι΄ 23. Φλ. γ΄ 14. [3]) α΄ 4. η΄ 6. Μτ. ις΄ 18. – Ζχ. ς΄ 12. [4]) Ἑβ. β΄ 10. [5]) 2. Ἀρ. ιβ΄ 7. Δτ. ιη΄ 15 - 18. [6]) 14. ι΄ 21. 1 Τμ. γ΄ 15. Κλ. α΄ 23. Ἐφ. β΄ 19 - 22. 1 Κρ. γ΄ 9. 16.

Στίχ. 7-19. Ἡ ἀπιστία τῶν Ἰσραηλιτῶν.

7 Διό, καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· ***σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,***

7 Ναί· τὸ νὰ εἴμεθα σπίτι τοῦ Θεοῦ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ νὰ κρατήσωμεν μέχρι τέλους τὴν ἐλπίδα. Δι' αὐτὸ προσέχετε, ἀδελφοί, νὰ πολιτεύεσθε, καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Λέγει δὲ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα διὰ τοῦ Δαβίδ· Ἐφ' ὅσον εὑρίσκεσθε εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν, κατὰ τὴν ὁποίαν δύναται νὰ λέγεται τὸ σήμερον, ἐὰν ἀκούετε τὴν φωνὴν καὶ τὰ παραγγέλματα τοῦ Θεοῦ,

8 μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ,

8 μὴ κάνετε διὰ τῆς ἀπειθείας σκληρὰς τὰς καρδίας σας, ὅπως ἔγινε κατὰ τὸν καιρόν, ποὺ ἐπικράνθην καὶ ἐξωργίσθην, κατὰ τὴν ἡμέραν ποὺ ἐδοκίμαζαν καὶ ἐπροκαλοῦσαν οἱ Ἰσραηλῖται τὴν δύναμίν μου καὶ τὴν δικαιοσύνην μου εἰς τὴν ἔρημον.

9 οὗ ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν με, καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα ἔτη·
10 διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ καὶ εἶπον· ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ, αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου·

9 Ἐκεῖ εἰς τὴν ἔρημον οἱ πρόγονοί σας μὲ ἐπείραξαν, ἔθεσαν μὲ τὴν ἀπείθειάν των ὑπὸ ἔλεγχον καὶ δοκιμὴν τὴν δύναμίν μου καὶ τὴν ἀγαθότητά μου. Καὶ ὅμως ἐγὼ δὲν τοὺς ἐγκατέλιπον, ἀλλ' εἶδαν, χωρὶς καὶ νὰ διορθωθοῦν, τὰ ἔνδοξά μου ἔργα ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη, ποὺ ἔμειναν εἰς τὴν ἔρημον.
10 Δι' αὐτὸ ἠγανάκτησα κατὰ τῆς γενεᾶς ἐκείνης καὶ εἶπον· Πάντοτε πλανῶνται θεληματικὰ μὲ τὴν καρδίαν τους· αὐτοὶ δὲ δὲν ἠθέλησαν νὰ γνωρίσουν τὰ μέσα τῆς προνοίας μου, μὲ τὰ ὁποῖα τοὺς ἐπροστάτευον.

11 ***ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου·***
12 βλέπετε, ἀδελφοί, μήποτε ἔσται ἔν τινι ὑμῶν καρδία πονηρὰ ἀπιστίας ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος,

11 Καὶ τόσον πολὺ ἐπλανήθησαν, ὥστε ὡρκίσθηκα, ὅταν ἐθύμωσα ἐναντίον των, ὅτι δὲν θὰ ἔμβουν εἰς τὴν γῆν τῆς ἀναπαύσεως, τὴν ὁποίαν ὑπεσχέθην εἰς τοὺς προγόνους των.
12 Προσέχετε λοιπόν, ἀδελφοί, μήπως ὑπάρξῃ εἰς κανένα ἀπὸ σᾶς σκληρὰ καρδία ἄπιστος. Γίνεται δὲ τέτοια ἡ καρδία μὲ τὴν ἀποστασίαν ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος εἶναι ζωντανὸς καὶ δὲν ἀδρανεῖ, ἀλλὰ τιμωρεῖ ἐκείνους, ποὺ ἀποστατοῦν ἀπὸ αὐτόν.

13 ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἄχρις οὗ τὸ ***σήμερον*** *καλεῖται, ἵνα μὴ* ***σκληρυνθῇ*** *ἐξ ὑμῶν τις ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας·*

13 Ἀλλὰ προτρέπετε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον κάθε ἡμέραν, ὅσον καιρὸν τὸ σήμερον τῆς παρούσης ζωῆς διαρκεῖ καὶ σᾶς καλεῖ κατ' αὐτὸ ὁ Θεός. Προτρέπετε καὶ διορθώνετε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, διὰ νὰ προλάβετε καὶ μὴ σκληρυνθῇ κανένας ἀπὸ σᾶς ἐξαπατώμενος ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν.

14 μέτοχοι γὰρ γεγόναμεν τοῦ Χριστοῦ, ἐάνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν,

14 Πρέπει δὲ νὰ προτρέπετε καὶ νὰ οἰκοδομῆτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, διότι πρόκειται νὰ διατηρήσωμεν ἢ νὰ χάσωμεν ὑψίστης ἀξίας ἀγαθόν. Διότι ἔχομεν γίνει συμμέτοχοι τῆς ζωῆς καὶ τῶν δωρεῶν τοῦ Χριστοῦ, ἐὰν βεβαίως τὴν πίστιν, μὲ τὴν ὁποίαν ἠρχίσαμεν, τὴν κρατήσωμεν στερεὰ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς μας ἀκλόνητον,

15 ἐν τῷ λέγεσθαι· ***σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκού-***

15 ἐν ὅσῳ λέγεται· Σήμερον, ἐὰν ἀκούσετε τὴν φωνήν μου, μὴ κάνετε σκληρὰς τὰς καρδίας σας, ὅπως ἔγινε κατὰ τὸν καιρόν,

---

[7-11]) Ψ. ϟδ΄ 7 - 11. Ἑβ. γ΄ 15 - 18. δ΄ 3. 7. – Ἐξ. ιζ΄ 1 - 7. Ἀρ. κ΄ 2 - 5. 13. λβ΄ 10 - 13. Δτ. α΄ 34. 35. ς΄ 16. ιβ΄ 9. 10. 1 Κρ. ι΄ 1 - 11. [12-13]) 19. δ΄ 1 - 3. 11. θ΄ 14. ι΄ 24. 25. 31. ιβ΄ 12. 13. 15. 1 Θσ. ε΄ 11. [14]) 1. 6. ς΄ 4. 11. ια΄ 1. ιβ΄ 8. 2 Πτ. α΄ 10. 1 Τμ. ε΄ 12. [15]) 8. η΄ 13.

σητε, ***μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ.***

ποὺ μὲ ἐπίκραναν οἱ σκληροκάρδιοι Ἰουδαῖοι εἰς τὴν ἔρημον.

16 τίνες γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν; ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωϋσέως;

16 Τὸ παράδειγμα δὲ τῶν Ἰουδαίων πρέπει νὰ φοβίζη τὸν καθένα μας. Διότι ποῖοι παρεπίκραναν τὸν Θεόν, καίτοι ἤκουσαν τὸν λόγον του; Δὲν τὸν ἐπίκραναν ὅλοι, ὅσοι ἐβγῆκαν ἐλεύθεροι ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Μωϋσέως; Σχεδὸν ὅλοι.

17 τίσι δὲ προσώχθισε τεσσαράκοντα ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν, ὧν ***τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ;***

17 Κατὰ ποίων δὲ ἐβαρυκάρδισε καὶ ἐξωργίσθη ὁ Θεὸς ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη; Δὲν ἐξωργίσθη ἐναντίον ἐκείνων, ποὺ ἡμάρτησαν μὲ τὰς συνεχεῖς ἀπειθείας των, τῶν ὁποίων τὰ σώματα ἔπεσαν νεκρὰ εἰς τὴν ἔρημον;

18 τίσι δὲ ***ὤμοσε μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ*** *εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασι;*

18 Διὰ ποίους δὲ ὡρκίσθη ὁ Θεός, ὅτι δὲν θὰ ἔμβουν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ὅπου θὰ ἀνεπαύοντο, παρὰ δι' ἐκείνους ποὺ ἠπείθησαν;

19 καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν.

19 Καὶ βλέπομεν εἰς ὅσα μᾶς διηγεῖται ἡ Γραφή, ὅτι δὲν ἠμπόρεσαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐκεῖνοι νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν γῆν τῆς ἀναπαύσεως ἕνεκα τῆς ἀπιστίας, τὴν ὁποίαν ἔδειξαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Στίχ. 1-13. Προσοχὴ μήπως χάσωμεν τὴν αἰώνιον ζωήν.

Φοβηθῶμεν οὖν μή ποτε, καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι.

Παραδειγματιζόμενοι λοιπὸν ἀπὸ τὴν τιμωρίαν αὐτὴν τοῦ Ἰσραήλ, ἀφοῦ ὑπολείπεται νέα ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν αἰωνίαν ἀνάπαυσιν, εἰς τὴν ὁποίαν μετὰ τὴν δημιουργίαν του εἰσῆλθε καὶ αὐτός, ἂς φοβηθῶμεν, μήπως φανῇ κανεὶς ἀπὸ σᾶς, ὅτι καθυστέρησε καὶ ὡς ἐκ τούτου μείνῃ ἔξω καὶ ἀποκλεισθῇ.

2 καὶ γάρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ κἀκεῖνοι· ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους μὴ συγκεκραμένος τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν.

2 Πρέπει δὲ νὰ ἔχωμεν τὸν φόβον αὐτόν, διότι καὶ ἡμεῖς ἔχομεν λάβει τὴν χαροποιὸν ὑπόσχεσιν τῆς καταπαύσεως, ὅπως καὶ ἐκεῖνοι εἶχον λάβει τὴν ὑπόσχεσιν διὰ τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Δὲν ὠφέλησεν ὅμως ἐκείνους ὁ λόγος τῆς ἐπαγγελίας, ποὺ ἤκουσαν, ἐπειδὴ εἰς ἐκείνους ποὺ τὸν ἤκουσαν, δὲν ἦτο ἀναμεμιγμένος καὶ ἑνωμένος μὲ πίστιν.

3 εἰσερχόμεθα *γὰρ* ***εἰς τὴν κατάπαυσιν*** *οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἴρηκεν·* ***ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου·*** *καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενηθέντων.*

3 Διότι θὰ ἔμβωμεν εἰς τὴν ἀληθινὴν κατάπαυσιν, ὅσοι ἐπιστεύσαμεν σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο, ποὺ ἔχει εἰπεῖ ὁ Θεός: Ὥστε ὡρκίσθην, ὅταν ἐθύμωσα ἐναντίον των, ὅτι δὲν θὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν γῆν τῆς ἀναπαύσεως, ποὺ ὑπεσχέθην. Καὶ δὲν εἰσῆλθον ἐκεῖνοι, καίτοι τὰ ἔργα τῆς δημιουργίας ἔγιναν ἐξ ἀρχῆς, ἀφ' ὅτου ἐκτίσθη ὁ κόσμος καὶ συνεπῶς ὑπῆρχεν ἀπὸ τότε ἕτοιμος καὶ ἡ κατάπαυσις.

[16-19]) 7 - 12. δ' 6. 1 Κρ. ι' 5. Ἰδ. 5. — Ἀρ. ιδ' 21 - 35.

Δ'. [1]) 3 - 11. γ' 11. 13. ιβ' 15. [2]) 6. ια' 6. Ῥμ. α' 16. ι' 16 - 18. Πρ. β' 39. [3]) 6. 9. γ' 11. Ῥμ. δ' 12. θ' 6 - 8. Μτ. κε' 34.

4 εἴρηκε γάρ που περὶ τῆς ἑβδόμης οὕτω· ***καὶ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ·***

4 Ὅτι δὲ ἀπὸ τότε ἑτοιμάσθη καὶ ἡ κατάπαυσις, ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ ὅτι ἔχει εἰπεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον εἰς κάποιο μέρος τῆς Ἁγίας Γραφῆς διὰ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν τὰ ἑξῆς: Καὶ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς κατὰ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν ἀπὸ ὅλα τὰ ἔργα του.

5 καὶ ἐν τούτῳ πάλιν· ***εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.***

5 Καὶ ἔχει λεχθῆ πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος τῆς Γραφῆς: Δὲν θὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. Ἄρα κανεὶς ἕως τώρα δὲν εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἑτοιμασμένην ἐξ ἀρχῆς κατάπαυσιν.

6 ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεταί τινας εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι' ἀπείθειαν,

6 Ἐπειδὴ λοιπὸν ἀπομένει νὰ εἰσέλθουν κάποιοι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτήν, καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ ἔλαβαν προτήτερα τὴν χαροποιὸν ὑπόσχεσιν περὶ καταπαύσεως, δὲν ἐμβῆκαν εἰς αὐτὴν ἕνεκα ἀπειθείας,

7 πάλιν τινὰ ὁρίζει ἡμέραν, ***σήμερον,*** *ἐν Δαυῒδ λέγων, μετὰ τοσοῦτον χρόνον, καθὼς εἴρηται·* ***σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν.***

7 πάλιν ὁ Θεὸς ὁρίζει καιρὸν καταπαύσεως. Καὶ ὁρίζει τὸν καιρὸν αὐτόν, ὅταν λέγῃ μὲ τὸ στόμα τοῦ Δαβίδ, Σήμερον. Ὁ Δαβίδ, ποὺ εἶπε τὸ Σήμερον, ἔζησε πολλοὺς χρόνους ὕστερον ἀπὸ τὸν Μωϋσῆν. Ὕστερον λοιπὸν ἀπὸ τόσους χρόνους ποὺ ἐπέρασαν, ἀφ' ὅτου ἐπὶ Μωϋσέως ὡρκίσθη ὁ Θεὸς νὰ μὴ εἰσέλθουν οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὴν ἐπίγειον κατάπαυσιν, ὥρισθη πάλιν τὸ Σήμερον, σύμφωνα μὲ ἐκεῖνο ποὺ ἐλέχθη διὰ τοῦ Δαβίδ· Σήμερον, ἐὰν ἀκούσετε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, μὴ κάνετε διὰ τῆς ἀπειθείας σκληρὰς τὰς καρδίας σας.

8 εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας·

8 Καὶ ἂς μὴ εἴπῃ κανείς, ὅτι ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἐπέτυχεν ἔπειτα νὰ εἰσαγάγῃ τοὺς Ἰσραηλίτας εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας καὶ καταπαύσεως. Ἡ κατάπαυσις ἐκείνη δὲν ἦτο ἡ αἰωνία καὶ ἀληθινή. Διότι, ἐὰν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ εἶχεν ὁδηγήσει ἐκείνους εἰς τὴν ἀληθινὴν κατάπαυσιν, δὲν θὰ ὡμίλει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἔπειτα περὶ ἄλλου καιροῦ, κατὰ τὸν ὁποῖον ἠμποροῦν οἱ ἄνθρωποι νὰ κληρονομήσουν τὴν κατάπαυσιν.

9 ἄρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ.

9 Συνεπῶς ἀπομένει καὶ ἐπιφυλάσσεται εἰς τὸν ἀληθινὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ κάποια αἰωνία καὶ ἱερὰ κατάπαυσις, ὁμοία πρὸς τὴν κατάπαυσιν τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸ Σάββατον τῆς δημιουργίας.

10 ὁ γὰρ ***εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ*** *καὶ αὐτὸς* ***κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων*** *αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ Θεός.*

10 Πράγματι δὲ πρόκειται περὶ ἱερᾶς καὶ αἰωνίας καταπαύσεως, περὶ σαββατισμοῦ. Διότι ἐκεῖνος, ποὺ ἐμβῆκεν εἰς τὴν κατάπαυσιν τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἀνεπαύθη ἀπὸ τὰ ἔργα του, καθὼς ἀκριβῶς καὶ ὁ Θεὸς ἀπὸ τὰ ἴδιά του ἔργα.

11 Σπουδάσωμεν οὖν ***εἰσελθεῖν εἰς*** *ἐκείνην* ***τὴν κατάπαυσιν,*** *ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας.*

11 Ἂς προσπαθήσωμεν λοιπὸν μὲ σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν νὰ ἔμβωμεν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν, διὰ νὰ μὴ πέσῃ κανεὶς εἰς τὸ αὐτὸ παράδειγμα τῆς ἀπειθείας τῶν Ἰουδαίων καὶ ἀποκλεισθῇ ὅπως ἀπεκλείσθησαν καὶ ἐκεῖνοι.

12 Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνεργὴς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαι-

12 Πρέπει δὲ νὰ δείξωμεν ἐπιμέλειαν καὶ σπουδήν, διότι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος περιέχει τὰς ὑποσχέσεις καὶ ἀπειλάς του, δὲν εἶναι νεκρὸν γράμμα. Εἶναι ζωντανὸς καὶ δραστικός,

[4]) Γν. β' 2. Ἑβ. β' 6. [5]) γ' 11. [6-7]) 2. 3. 8. 9. γ' 8. 15 - 18. [8]) Δτ. λα' 7. Ἰσ. Ν. κβ' 4. [9]) 6. β' 16. 17. Γλ. ς' 16. [10]) 4. Ἀπ. ιδ' 13. — Γν. ε' 29. [11]) 1 - 10. 1 Κρ. ι' 6. 11. [12]) Δτ. λβ' 47. Ἡσ. μθ' 1. 2. Ἰρ. κγ' 29. Σφ. Σλ. ιη' 15. 16. 1 Πτ. α' 23. Ἀπ. α' 16. 1 Θσ. ε' 23. Ἐφ. ς' 17. 1 Κρ. β' 11.

ραν δίστομον καὶ διικνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας.

καὶ κοπτερώτερος ἀπὸ κάθε δίκοπον μάχαιραν καὶ εἰσχωρεῖ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἀδιασπάστως ἑνωμένα βάθη τοῦ ἀνθρώπου, ἤτοι καὶ εἰς τὴν ψυχὴν καὶ εἰς τὰς ἀνωτέρας πνευματικὰς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου, καὶ εἰς τὰς ἀρθρώσεις καὶ εἰς τοὺς μυελούς. Καὶ εἰς τὴν ἀνεπίδεκτον ψυχὴν προκαλεῖ πληγὰς καὶ τύψεις, εἰς τὸ τέλος δὲ καὶ σκληρύνσεις ποὺ δὲν θεραπεύονται. Καὶ ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἐρευνᾷ καὶ νὰ κρίνῃ καὶ αὐτὰς τὰς ἀφανεῖς σκέψεις καὶ ἰδέας τῆς καρδίας.

13 καὶ οὐκ ἔστι κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

13 Καὶ δὲν ὑπάρχει κανὲν κτίσμα ἀφανὲς καὶ ἀόρατον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὅλα εἶναι γυμνὰ καὶ ξεσκεπασμένα εἰς τὰ μάτια ἐκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον θὰ δώσωμεν λογαριασμὸν καὶ ἀπολογίαν διὰ τὰς πράξεις μας.

Στίχ. 14-16. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ συμπαθὴς Μέγας Ἀρχιερεύς.

14 Ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας.

14 Ἀφοῦ λοιπόν, σύμφωνα καὶ μὲ ὅσα εἴπομεν, ἔχομεν μεγάλον Ἀρχιερέα, ὁ ὁποῖος ἔχει πλέον περάσει ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὴν αἰωνίαν κατάπαυσιν, ὅπου μᾶς περιμένει, τὸν Ἰησοῦν δηλαδή, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι ἁπλοῦς ἄνθρωπος, ἀλλ' εἶναι καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἂς κρατῶμεν καλὰ τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεώς μας πρὸς αὐτόν.

15 οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας.

15 Μὴ περάσῃ δὲ ποτὲ ἀπὸ τὸν νοῦν μας, ὅτι ἀφοῦ αὐτὸς εἶναι τώρα εἰς τοὺς οὐρανούς, δὲν θὰ δείξῃ ἐνδιαφέρον δι' ἡμᾶς. Διότι δὲν ἔχομεν Ἀρχιερέα, ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ δὲν γνωρίζει τὰ ὅσα μᾶς συμβαίνουν, ἢ ἐπειδὴ ὑψώθη τόσον πολὺ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμπαθήσῃ εἰς τὰς ἠθικὰς καὶ φυσικὰς ἀδυναμίας μας. Ἀλλ' ἔχομεν Ἀρχιερέα, ὁ ὁποῖος ἔχει πειρασθῆ καθ' ὅλους τοὺς τρόπους, κατὰ τοὺς ὁποίους ἡ ἀνθρωπίνη φύσις δύναται νὰ πειρασθῇ. Ἔχει πειρασθῆ ἐξ ὁλοκλήρου ὅμοια πρὸς ἡμᾶς, χωρὶς ὅμως νὰ ὑποπέσῃ εἰς καμμίαν ἁμαρτίαν.

16 προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον καὶ χάριν εὕρωμεν εἰς εὔκαιρον βοήθειαν.

16 Ἀφοῦ δὲ τέτοιος εἶναι ὁ Ἀρχιερεύς μας, ἂς πλησιάζωμεν λοιπὸν μὲ θάρρος καὶ ἄφοβον πεποίθησιν πρὸς τὸν βασιλικὸν θρόνον του, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐκπηγάζει ἡ χάρις, διὰ νὰ λάβωμεν συγχώρησιν διὰ τὰς ἁμαρτίας μας καὶ διὰ νὰ εὕρωμεν εὔνοιαν καὶ δωρεάς, ποὺ θὰ μᾶς δώσουν βοήθειαν ἐπίκαιρον εἰς κάθε κρίσιμον ὥραν πειρασμοῦ.

---

[13]) ι΄ 31. Ἐφ. ε΄ 13. Ἰν. ιβ΄ 48. ις΄ 8. — Ψ. λβ΄ 13 - 15. [14]) γ΄ 1. ς΄ 6. ζ΄ 26. η΄ 1. θ΄ 11. Ἐφ. δ΄ 10. Ἰν. ις΄ 10. [15]) β΄ 14. 17. 18. ε΄ 2. 2 Κρ. ε΄ 21. Ῥμ. η΄ 3. Ἰν. η΄ 46. [16]) γ΄ 6. 13. η΄ 1. ι΄ 19 - 23. Ἐφ. β΄ 18. γ΄ 12. Ῥμ. ε΄ 1. 2. Λκ. α΄ 30.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Στίχ. 1-4. Οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων καὶ αἱ θυσίαι των.

Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν,

Θὰ εὕρωμεν δὲ ἔλεος καὶ χάριν καὶ βοήθειαν ἀπὸ τὸν μεγάλον καὶ συμπαθῆ Ἀρχιερέα μας, διότι κάθε ἀρχιερεὺς εἰς τὴν λευϊτικὴν ἱερωσύνην τῶν Ἰουδαίων ξεχωρίζεται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐγκαθίσταται ἀρχιερεὺς πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἀνθρώπων εἰς τὰ ἔργα τῆς λατρείας, ποὺ ἀναφέρονται εἰς τὸν Θεόν, διὰ νὰ προσφέρῃ καὶ δῶρα καὶ θυσίας πρὸς συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ λαοῦ.

2 μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περίκειται ἀσθένειαν·

2 Καὶ δύναται οὗτος νὰ συμπαθῇ εἰς τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐξ ἀγνοίας καὶ πλάνης, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ὡς ἄνθρωπος φέρει ἐπάνω του ἠθικὴν ἀσθένειαν καὶ ἀδυναμίας.

3 καὶ διὰ ταύτην ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτω καὶ περὶ ἑαυτοῦ προσφέρειν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν.

3 Καὶ ἐξ αἰτίας τῆς ἀσθενείας καὶ ἐνοχῆς του αὐτῆς ὀφείλει σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, καθὼς προσφέρει ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, ἔτσι νὰ προσφέρῃ θυσίαν καὶ διὰ τὸν ἑαυτόν του, διὰ νὰ συγχωρηθοῦν αἱ ἁμαρτίαι του.

4 καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμήν, ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθάπερ καὶ Ἀαρών.

4 Καὶ κανεὶς δὲν λαμβάνει μόνος του καὶ ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του τὴν ὑψηλὴν τιμὴν τῆς ἀρχιερωσύνης, ἀλλὰ λαμβάνει αὐτήν, ὅταν καλῆται ἀπὸ τὸν Θεόν, καθὼς ἐκλήθη εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ὁ Ἀαρών.

Στίχ. 5-14. Ἡ Ἀρχιερωσύνη τοῦ Χριστοῦ.

5 οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασε γενηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν· ***υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε·***

5 Ἔτσι καὶ ὁ Χριστὸς δὲν ἐδόξασε μόνος του τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸ νὰ γίνῃ Ἀρχιερεύς, ἀλλὰ τὸν ἐδόξασεν ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπεν· Υἱός μου εἶσαι σύ· Ἐγὼ σὲ ἐγέννησα σήμερον, ὅτε σοῦ ἔδωκα τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ ἐδόξασα αὐτὴν διὰ τῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς ἐκ δεξιῶν μου καθέδρας.

6 καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· ***σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.***

6 Καθὼς καὶ εἰς ἄλλο μέρος τῆς Γραφῆς λέγει· Σὺ εἶσαι ἱερεὺς αἰώνιος σὰν τὸν Μελχισεδέκ, τοῦ ὁποίου παρασιωπᾶται ἐξεπίτηδες εἰς τὴν Γραφὴν ἡ γενεαλογία καὶ ὁ θάνατος, διὰ νὰ εἶναι σύμβολον καὶ προτύπωσις τῆς παντοτινῆς βασιλείας καὶ ἱερωσύνης σου.

7 ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σῴζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰ-

7 Οὗτος ὁ Χριστὸς κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἐπιγείου σωματικῆς ζωῆς του, ἀφοῦ προσέφερε πρὸς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος ἠδύνατο νὰ τὸν σῴζῃ ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν τοῦ θανάτου, δεήσεις καὶ παρακλήσεις θερμὰς μὲ κραυγὴν δυνατὴν καὶ μὲ δάκρυα, καὶ ἀφοῦ εἰσηκούσθη διὰ τὴν εὐλαβῆ ὑπακοὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ

Ε΄. [1-2]) β΄ 17. δ΄ 15. ζ΄ 28. η΄ 3. θ΄ 9. [3]) Λτ. δ΄ 3. θ΄ 7. ις΄ 3 - 25. Ἑβ. ζ΄ 27. θ΄ 7. [4]) Ἐξ. κη΄ 1. κθ΄ 4 - 44. Ἀρ. γ΄ 10. 2 Πρ. κς΄ 16 - 18. Γλ. α΄ 1. 1 Κρ. α΄ 1. [5]) α΄ 5. Ἰν. γ΄ 27. η΄ 54. [6]) Ψ. ρθ΄ 4. Ἑβ. ε΄ 10. ς΄ 20 - ζ΄ 28. [7]) β΄ 14. Ἰν. ιβ΄ 27. 28. Λκ. κβ΄ 41 - 44. Μρ. ιδ΄ 33 - 39. Μτ. κς΄ 37 - 46.

σχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας,

ἐνισχύθη, ὥστε ἀτρόμητα νὰ βαδίζῃ πρὸς τὸν θάνατον.

8 καίπερ ὢν υἱός, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοήν,

8 καίτοι ἦτο υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἔμαθεν ἀπὸ ὅσα ἔπαθε τὴν ὑπακοὴν δείξας αὐτὴν ἐμπράκτως καὶ εἰς ὕψιστον βαθμόν.

9 καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου,

9 Καὶ ἔτσι ἀπεδείχθη τέλειος καὶ ἔγινεν εἰς ὅλους ὅσοι τὸν ὑπακούουν αἴτιος σωτηρίας ὄχι προσωρινῆς, ἀλλ' αἰωνίου.

*10 προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀρχιερεὺς **κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.***

10 Καὶ ὠνομάσθη καὶ ἐπροσφωνήθη ἀπὸ τὸν Θεὸν Ἀρχιερεὺς αἰώνιος κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

11 Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος λέγειν, ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς.

11 Διὰ τὸν Μελχισεδὲκ αὐτὸν ὡς τύπον τῆς ἀρχιερωσύνης τοῦ Χριστοῦ ἔχομεν νὰ εἴπωμεν πολλά, ποὺ δύσκολα ἑρμηνεύονται καὶ ἐξηγοῦνται, ἐπειδὴ ἔχετε γίνει βραδεῖς καὶ δύσκολοι εἰς τὸ νὰ ἀκούετε μὲ τὰ αὐτιὰ τῆς ψυχῆς σας, ὥστε νὰ κατανοῆτε τὰς ὑψηλὰς ἀληθείας.

12 καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρείαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς τίνα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ, καὶ γεγόνατε χρείαν ἔχοντες γάλακτος καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς.

12 Καὶ σᾶς ἀποκαλῶ ὀκνοὺς καὶ βαρηκόους, διότι ἐνῷ ἔπρεπε νὰ εἶσθε διδάσκαλοι, ἕνεκα τοῦ χρόνου ποὺ ἐμεσολάβησεν, ἀφ' ὅτου ἐγίνατε Χριστιανοί, πάλιν ἔχετε ἀνάγκην νὰ σᾶς διδάσκουν, ποῖαι εἶναι αἱ πρῶται καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς διδασκόμεναι στοιχειώδεις ἀλήθειαι τῶν λόγων τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐκαταντήσατε νὰ ἔχετε ἀνάγκην ὅπως τραφῆτε μὲ γάλα, δηλαδὴ μὲ τροφὴν πνευματικὴν κατάλληλον διὰ ἀρχαρίους. Καὶ δὲν εἶσθε προωδευμένοι, ὥστε νὰ χρειάζεσθε στερεὰν καὶ ὑψηλοτέραν πνευματικὴν τροφὴν καὶ διδασκαλίαν.

13 πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος ἄπειρος λόγου δικαιοσύνης· νήπιος γάρ ἐστι·

13 Διότι καθένας, ποὺ τρέφεται μόνον μὲ πνευματικὸν γάλα καὶ διδάσκεται στοιχειώδεις ἀληθείας, δὲν ἔχει πεῖραν καὶ δὲν γνωρίζει τὴν διδασκαλίαν, ποὺ ὁδηγεῖ εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὸν ἀκριβῆ ἐνάρετον βίον. Καὶ δὲν γνωρίζει τὴν διδασκαλίαν αὐτήν, διότι πνευματικῶς εὑρίσκεται εἰς νηπιακὴν κατάστασιν καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐννοήσῃ ὑψηλὴν καὶ ἀνωτέραν διδασκαλίαν.

14 τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ τροφή, τῶν διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

14 Ἡ στερεὰ δὲ καὶ ὑψηλοτέρα πνευματικὴ τροφὴ εἶναι διὰ τελείους Χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τὴν ἄσκησιν καὶ συνήθειαν ἔχουν τὰ πνευματικὰ αἰσθητήρια γυμνασμένα εἰς τὸ νὰ διακρίνουν εὔκολα μεταξὺ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, τῆς ἀληθείας καὶ τῆς πλάνης.

[8-9]) α΄ 1 - 8. β΄ 9. 16. ζ΄ 25. 28. Φλ. β΄ 7. 8. Ἰν. ιζ΄ 1. 5. – Ἡσ. με΄ 17. [10]) 6. [11]) ς΄ 12. 20 - ζ΄ 28. [12]) ς΄ 1. 2. Γλ. δ΄ 3. 1 Κρ. γ΄ 1 - 3. Ῥμ. γ΄ 2. Ἰν. γ΄ 10. ις΄ 12. [13]) 2 Κρ. γ΄ 9. ε΄ 19. ια΄ 15. 1 Κρ. ιδ΄ 20. [14]) Δτ. α΄ 39. Ἡσ. ζ΄ 16. Ἐφ. δ΄ 13. 14 Φλ. α΄ 9. 10. 1 Κρ. β΄ 6.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄

Στίχ. 1-12. Ἀνάγκη προόδου πρὸς τὴν τελειότητα. Ὁ κίνδυνος τῆς ἐκπτώσεως.

Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα, μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ Θεόν,

Ἀφοῦ λοιπὸν πρὸ πολλοῦ εἶσθε μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ἂς ἀφήσωμεν τὰς στοιχειώδεις διδασκαλίας περὶ Χριστοῦ, ποὺ εἶναι διὰ τοὺς ἀρχαρίους, καὶ ἂς προχωρῶμεν πρὸς τὴν τελειοτέραν διδασκαλίαν. Καὶ ἂς μὴ θέτωμεν πάλιν θεμέλιον ἀρχίζοντες ἀπὸ τὴν μετάνοιαν διὰ τὰ ἔργα τῆς ἁμαρτίας, ποὺ νεκρώνουν τὴν ψυχήν, καὶ ἀπὸ τὴν πίστιν εἰς τὸν Θεόν,

2 βαπτισμῶν διδαχῆς, ἐπιθέσεώς τε χειρῶν, ἀναστάσεώς τε νεκρῶν καὶ κρίματος αἰωνίου.

2 καὶ ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν ποὺ μᾶς διαφωτίζει νὰ κάνωμεν διάκρισιν τῶν ἰουδαϊκῶν βαπτισμῶν καὶ πλύσεων ἀπὸ τὸ χριστιανικὸν βάπτισμα· καὶ ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν περὶ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν, ποὺ γίνεται διὰ νὰ μεταδοθοῦν τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· καὶ ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν περὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν καὶ τῆς μελλούσης κρίσεως, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ κριθῇ τὸ αἰώνιον μέλλον μας.

3 καὶ τοῦτο ποιήσομεν, ἐάνπερ ἐπιτρέπῃ ὁ Θεός.

3 Καὶ θὰ κατορθώσωμεν τὴν πρόοδον αὐτὴν πρὸς τὴν τελειοτέραν διδασκαλίαν μὲ τὴν βοήθειαν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ Θεοῦ.

4 ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας γευσαμένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου καὶ μετόχους γενηθέντας Πνεύματος Ἁγίου

4 Εἶναι δὲ ἀπαραίτητον νὰ προοδεύωμεν πάντοτε καὶ νὰ μὴ ὀπισθοχωροῦμεν. Διότι εἶναι ἀδύνατον ἐκείνους, ποὺ ἔλαβαν μίαν φορὰν γιὰ πάντα τὸν φωτισμὸν τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ ἐδοκίμασαν μὲ τὴν προσωπικήν των πεῖραν τὴν γλυκύτητα καὶ τὸ ὕψος τῆς δωρεᾶς, ποὺ μᾶς δίδεται ἀπὸ τὸν ἐπουράνιον Θεὸν μὲ τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν μας καὶ ἔγιναν μέτοχοι τῶν χαρισμάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος,

5 καὶ καλὸν γευσαμένους Θεοῦ ῥῆμα δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος,

5 καὶ οἱ ὁποῖοι ἐδοκίμασαν πόσον γλυκὺς εἶναι καὶ πόσον εἰρηνεύει καὶ χαροποιεῖ τὴν ψυχὴν ὁ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ ὁποῖοι ἔλαβαν πεῖραν καὶ τῶν ὑπερφυσικῶν δυνάμεων καὶ θαυμάτων, ποὺ ἤρχισαν τώρα εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ Μεσσίου, πρόκειται δὲ νὰ ἐκδηλωθοῦν μὲ τελειότητα εἰς τὴν μέλλουσαν ζωήν,

6 καὶ παραπεσόντας, πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας.

6 καὶ οἱ ὁποῖοι ὕστερα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἐξέπεσαν, εἶναι ἀδύνατον νὰ ξανακαινουργώνῃ κανεὶς αὐτοὺς πρὸς μετάνοιαν. Καὶ εἶναι ἀδύνατον, διότι αὐτοὶ μὲ τὴν ἀποστασίαν των ξανασταυρώνουν πάλιν πρὸς καταστροφήν τοῦ ἑαυτοῦ των τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν διαπομπεύουν καὶ ἀπέναντι τοῦ κόσμου.

7 γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ' αὐτῆς πολλάκις ἐρχόμενον ὑετὸν καὶ τίκτουσα βοτάνην εὔθετον ἐκείνοις δι' οὓς καὶ γεωργεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ·

7 Ἂς μὴ καταχρώμεθα λοιπὸν τὰς θείας δωρεάς, διότι θὰ συμβῇ καὶ μὲ ἡμᾶς ὅ,τι συμβαίνει μὲ τὴν γῆν. Ἡ γῆ δηλαδή, ἡ ὁποία ἔπιε τὴν βροχήν, ποὺ πίπτει συχνὰ εἰς αὐτήν, καὶ γεννᾷ χόρτον καὶ λαχανικὰ ὠφέλιμα καὶ χρήσιμα εἰς ἐκείνους, διὰ τοὺς ὁποίους καλλιεργεῖται, λαμβάνει εὐλογίαν ἀπὸ τὸν Θεόν.

ΣΤ΄. [1-2]) ε΄ 12 - 14. θ΄ 14. Πρ. β΄ 38. ς΄ 6. η΄ 14 - 19. ιζ΄ 30. 31. ιη΄ 25. ιθ΄ 3 - 6. κ΄ 21. κς΄ 20. 23. [3]) Ἰκ. δ΄ 15. 1 Κρ. δ΄ 19. ις΄ 7. [4-6]) β΄ 4. 5. ι΄ 26 - 32. Ἐφ. α΄ 3. Γλ. γ΄ 2. 5. 1 Κρ. ια΄ 27. Μτ. ιβ΄ 31. 32. – Ἰσ. Ν. κα΄ 45. κγ΄ 15. Ζχ. α΄ 13. [7-8]) Γν. α΄ 11. 12. γ΄ 17. 18. Δτ. κθ΄ 23. Ἡσ. νε΄ 10. Ἑβ. η΄ 13. ι΄ 27. Φλ. γ΄ 19. Ἰν. ιε΄ 2. Μτ. ιγ΄ 12.

8 ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους, ἀδόκιμος καὶ κατάρας ἐγγύς, ἧς τὸ τέλος εἰς καῦσιν.

8 Ὅταν ὅμως βγάζη ἔξω ἀγκάθια καὶ τριβόλους, τότε γίνεται ἄχρηστος καὶ πλησιάζει νὰ πέση ἐπάνω της ἡ κατάρα, τὸ τέλος δὲ θὰ εἶναι νὰ παραδοθῆ εἰς τὴν φωτιάν, διὰ νὰ καοῦν τὰ ἀγκάθια καὶ οἱ τρίβολοι, ποὺ ἐφύτρωσαν εἰς αὐτήν. Ἔτσι καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων σὰν ἄλλα χωράφια καλλιεργοῦνται ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ δέχονται σὰν ἄλλην βροχὴν τὰς θείας δωρεὰς διὰ νὰ καρποφορήσουν ἀρετάς. Ἀλλοίμονον δὲ εἰς ἐκείνους ποὺ ἐπιμένουν νὰ παράγουν τὰ ἀγκάθια καὶ τοὺς τριβόλους τῶν κακιῶν.

9 Πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείττονα καὶ ἐχόμενα σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτω λαλοῦμεν.

9 Διὰ σᾶς ὅμως, ἀδελφοί, μὲ ἀκλόνητον πεποίθησιν ἐλπίζομεν τὰ καλύτερα καὶ ἐκεῖνα ποὺ εἶναι συνδεδεμένα μὲ τὴν σωτηρίαν καὶ ὁδηγοῦν εἰς αὐτήν, καίτοι ὁμιλοῦμεν ἔτσι ἐπιτιμητικὰ καὶ ἐκφοβιστικά.

10 οὐ γὰρ ἄδικος ὁ Θεὸς ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης ἧς ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦντες.

10 Ἐλπίζομεν δὲ τὰ καλύτερα διὰ σᾶς, διότι δὲν εἶναι ἄδικος ὁ Θεός, ὥστε νὰ λησμονήση τὴν ὅλην χριστιανικὴν διαγωγήν σας καὶ τὸν κόπον σας ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἀγάπης, ποὺ ἐδείξατε διὰ τὸ ὄνομά του, ὑπηρετήσαντες τοὺς Χριστιανοὺς τοὺς ὁποίους ἐξακολουθεῖτε καὶ τώρα νὰ ὑπηρετῆτε καὶ νὰ τοὺς φαίνεσθε εὐεργετικοί.

11 ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους,

11 Ἐὰν δὲ σᾶς ὡμιλήσαμεν ἐκφοβιστικά, τὸ ἐκάμαμεν, διότι ἐπιθυμοῦμεν ὁ καθένας σας νὰ δεικνύη τὴν αὐτὴν προθυμίαν καὶ τὸν αὐτὸν ζῆλον πάντοτε καὶ ἔτσι νὰ παραμείνετε μέχρι τέλους τῆς ζωῆς σας ἀκλόνητοι εἰς τὴν τελείαν ἐλπίδα περὶ τῶν μελλόντων ἀγαθῶν.

12 ἵνα μὴ νωθροὶ γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας.

12 Θέλομεν δὲ νὰ παραμείνετε εἰς τὴν ἐλπίδα αὐτήν, διὰ νὰ μὴ γίνετε ἀμελεῖς καὶ ὀκνηροὶ εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ νὰ ἀναδειχθῆτε μιμηταὶ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν πίστιν καὶ τὴν ὑπομονητικὴν ἐγκαρτέρησιν κληρονομοῦν τὰ ἀγαθά, ποὺ ὑπεσχέθη ὁ Θεός.

Στίχ. 13-20. Ὁ ὅρκος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἀβραάμ.

13 Τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ἐπαγγειλάμενος ὁ Θεός, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχε μείζονος ὀμόσαι, ὤμοσε καθ' ἑαυτοῦ,

*14 λέγων· **ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε·***

13 Ὡρισμένως δὲ αἱ ἐπαγγελίαι τοῦ Θεοῦ θὰ πραγματοποιηθοῦν, διότι ὅταν ἔδωκεν ὁ Θεὸς τὰς ἐπαγγελίας εἰς τὸν Ἀβραάμ, ὡρκίσθη, ὅτι θὰ ἐκτελέση ταύτας. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε κανένα μεγαλύτερόν του ὁ Θεός, εἰς τὸν ὁποῖον νὰ ὁρκισθῆ, ὡρκίσθη εἰς τὸν ἑαυτόν του

14 καὶ εἶπε· Ναί, ἀληθῶς θὰ σὲ εὐλογήσω μὲ τὸ παραπάνω καὶ θὰ πληθύνω πάρα πολὺ τοὺς ἀπογόνους σου.

15 καὶ οὕτω μακροθυμήσας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας.

15 Καὶ ἀφοῦ ἔτσι ἔλαβεν ὑπόσχεσιν ὁ Ἀβραὰμ καὶ ἐπερίμενε μὲ ὑπομονὴν ἐπὶ χρόνους ἀρκετούς, ἐπέτυχε τὴν εὐλογίαν, ποὺ τοῦ ὑπεσχέθη ὁ Θεός, ὅσον ἐσχετίζετο αὐτὴ πρὸς τὸν ἐπίγειον βίον. Εἶδε δηλαδὴ ὁ Ἀβραὰμ ἀπόγονον ἐκ τῆς Σάρρας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐπληθύνθησαν οἱ ἀπόγονοι τοῦ πατριάρχου εἰς ἔθνος μέγα.

[9]) Γλ. ε´ 10. Ῥμ. ιε´ 14. [10]) ι´ 32 - 34. 2 Θσ. α´ 6. 7. 1 Θσ. α´ 3. Μτ. ι´ 41. 42. κε´ 41. [11-12]) 15. γ´ 14. ε´ 11. θ´ 15. ι´ 22. 23. 36. ια´ 7 - ιβ´ 2. Ἰκ. ε´ 7. 8. 11. [13-14]) Γν. ιη´ 17. 18. κβ´ 16 - 18. Ἡσ. με´ 23. Ἑβ. ζ´ 7. Πρ. ζ´ 5. Λκ. α´ 73. [15]) 12.

16 ἄνθρωποι μὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὀμνύουσι, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος·

16 Καὶ ὡρκίσθη ὁ Θεὸς εἰς τὸν ἑαυτόν του, διότι οἱ μὲν ἄνθρωποι ὁρκίζονται εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ ὅλους καὶ ὁ ὅρκος γίνεται ἀπὸ αὐτούς, διὰ νὰ δοθῆ τέλος καὶ παῦσις εἰς πᾶσαν μεταξύ των ἀντιλογίαν καὶ ἀμφισβήτησιν πρὸς βεβαίωσιν τῶν λεγομένων.

17 ἐν ᾧ περισσότερον βουλόμενος ὁ Θεὸς ἐπιδεῖξαι τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ,

17 Δι' αὐτό, ἐπειδὴ μὲ τὸν ὅρκον ἀποκλείεται κάθε ἀμφιβολία καὶ ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἤθελε νὰ δείξη καθαρὰ καὶ μὲ μεγαλυτέραν βεβαιότητα εἰς ἐκείνους, ποὺ θὰ ἐκληρονόμουν τὰς ἐπαγγελίας, ὅτι ἦτο ἀμετάκλητος καὶ ἀμετάθετος ἡ ἀπόφασίς του νὰ ἐκτελέση ὅσα ὑπεσχέθη, ἐδέχθη ἀπὸ ἄκραν συγκατάβασιν καὶ ἀγαθότητα νὰ μεσολαβήση ὅρκος εἰς τοὺς λόγους του.

18 ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι Θεόν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος·

18 Καὶ ἐδέχθη τὴν μεσολάβησιν τοῦ ὅρκου, ὥστε μὲ δύο πράγματα στερεὰ καὶ ἀμετακίνητα, δηλαδὴ μὲ τὴν ὑπόσχεσίν του καὶ μὲ τὸν ὅρκον του, εἰς τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ψευσθῆ ὁ Θεός, νὰ ἔχωμεν ἡμεῖς ποὺ κατεφύγαμεν εἰς αὐτόν, μεγάλην ἐνθάρρυνσιν καὶ προτροπὴν καὶ στήριγμα διὰ νὰ κρατήσωμεν τὴν ἐλπίδα, ποὺ εὑρίσκεται ἐμπρός μας.

*19 ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην **εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος,***

19 Ταύτην τὴν ἐλπίδα ἔχομεν σὰν ἄγκυραν τῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία ἀσφαλίζει ἀπὸ τοὺς πνευματικοὺς κινδύνους καὶ εἶναι βεβαία καὶ ἀμετακίνητος καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν οὐρανόν, τὸν ὁποῖον εἰκονίζει ὁ ἱερὸς τόπος τῆς σκηνῆς καὶ τοῦ ναοῦ, ποὺ ἐξετείνετο πάρα μέσα ἀπὸ τὸ καταπέτασμα καὶ ἐλέγετο Ἅγια Ἁγίων.

*20 ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, **κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ** ἀρχιερεὺς γενόμενος **εἰς τὸν αἰῶνα.***

20 Ἐκεῖ, εἰς τὸν οὐρανὸν πρόδρομος χάριν ἡμῶν, διὰ νὰ μᾶς ἀνοίξη τὸν δρόμον καὶ μᾶς ἑτοιμάση τόπον, ἐμβῆκεν ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος ἀνεδείχθη Ἀρχιερεὺς ὄχι προσωρινός, ἀλλ' αἰώνιος κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μελχισεδέκ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ´.

Στίχ. 1-10. Ἡ ἀρχιερωσύνη τοῦ Χριστοῦ «κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ».

*Οὗτος γὰρ ὁ **Μελχισεδέκ, βασιλεὺς Σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ συναντήσας Ἀβραὰμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων καὶ εὐλογήσας αὐτόν,***

Εἶναι δὲ ὁ Ἰησοῦς ἱερεὺς σὰν τὸν Μελχισεδέκ, διότι οὗτος ὁ Μελχισεδέκ, βασιλεὺς τῆς πόλεως Σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου, εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος συνήντησε τὸν Ἀβραάμ, ὅταν ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὴν σφαγὴν καὶ καταστροφὴν τῶν βασιλέων καὶ εὐλόγησεν αὐτόν,

[16]) Ἐξ. κβ´ 11. 2 Κρ. α´ 23. Μτ. ε´ 34. [17-18]) 13. 14. Ττ. α´ 2. Κλ. α´ 5. Ῥμ. δ´ 16 - 18. ια´ 29. Πρ. β´ 38. 39. [19]) Ἐξ. κς´ 33. Λτ. ις´ 2. 12. 15. Ἑβ. θ´ 3. ι´ 19. [20]) ε´ 6. 10. ζ´ 3. θ´ 12. 24. ι´ 20. 1 Κρ. ιε´ 23. Ἰν. ιδ´ 2. 3.

Ζ´. [1-2]) Γν. ιδ´ 18 - 20. Ζχ. θ´ 9. Μλ. δ´ 2. Ἡσ. θ´ 6. 7. Ἰρ. κγ´ 5. 6. Ἑβ. ζ´ 4 - 10. 1 Κρ. α´ 30. Λκ. β´ 14.

*2 ᾧ καὶ **δεκάτην ἀπὸ πάντων** ἐμέρισεν Ἀβραάμ, πρῶτον μὲν ἑρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ **βασιλεὺς Σαλήμ**, ὅ ἐστι βασιλεὺς εἰρήνης,*

2 διὰ τὸν ὁποῖον ἐξεχώρισεν ὁ Ἀβραὰμ καὶ τὸ ἓν δέκατον ἀπὸ ὅλα τὰ λάφυρα. Αὐτὸς ὁ Μελχισεδὲκ πρῶτον μὲν ἔχει ὄνομα, τὸ ὁποῖον ἑρμηνευόμενον ἐξηγεῖται βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ εἶναι βασιλεὺς Σαλήμ, τουτέστι βασιλεὺς εἰρήνης. Διότι τὸ Σαλὴμ σημαίνει εἰρήνη. Καὶ κατὰ τὰ ὀνόματα λοιπὸν αὐτὰ ἦτο ὁ Μελχισεδὲκ τύπος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ πραγματικοῦ βασιλέως τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς εἰρήνης.

3 ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ Θεοῦ, μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές.

3 Ἐνῷ δὲ ἡ Ἁγία Γραφὴ μᾶς καθιστᾷ γνωστὴν πάντοτε τὴν καταγωγὴν καὶ γενεαλογίαν τῶν ἐπισήμων προσώπων, μνημονεύει δὲ καὶ τὸν θάνατόν των, ἐξεπίτηδες ἀποσιωπᾷ καὶ τὴν καταγωγὴν καὶ τὸν θάνατον τοῦ Μελχισεδέκ. Καὶ ἔτσι παρουσιάζεται ὁ Μελχισεδὲκ χωρὶς πατέρα, χωρὶς μητέρα, χωρὶς γενεαλογίαν, σὰν νὰ μὴ ἔχῃ οὔτε ἀρχὴν ἡμερῶν οὔτε τέλος ζωῆς, ἀλλὰ ὅμοιος πρὸς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ μένει διαρκῶς ἱερεύς. Ὁ Μελχισεδὲκ δηλαδὴ εἶναι πλῆρες σύμβολον τοῦ Θεανθρώπου Ἀρχιερέως μας, ὁ ὁποῖος ὡς ἄνθρωπος μὲν εἶναι ἀπάτωρ καὶ δὲν ἔχει πατέρα, ὡς Θεὸς δὲ εἶναι ἀμήτωρ, διότι ἐγεννήθη ἐκ μόνου τοῦ Πατρός. Εἶναι δὲ Ἀρχιερεὺς αἰώνιος, χωρὶς νὰ τὸν διαδεχθῇ κανείς, καὶ συμβολίζεται αὐτὸ ἀπὸ τὸ ὅτι ἡ Γραφὴ δὲν ἀναφέρει θάνατον τοῦ Μελχισεδέκ.

4 Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος οὗτος, ᾧ καὶ δεκάτην Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκροθινίων ὁ πατριάρχης.

4 Παρατηρήσατε δὲ πόσον μεγάλος ἦτο αὐτὸς ὁ Μελχισεδέκ, ἀφοῦ εἰς αὐτὸν ἔδωκε καὶ τὸ ἓν δέκατον ἀπὸ τὰ ἐκλεκτότερα ἐκ τῶν λαφύρων του ὁ Ἀβραάμ, ὁ περίφημος καὶ ἔνδοξος πατριάρχης.

5 καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευῒ τὴν ἱερατείαν λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ' ἔστι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ·

5 Καὶ ἐκεῖνοι μὲν ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Λευΐ, ποὺ λαμβάνουν τὴν ἱερωσύνην, ἔχουν ἐντολὴν ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ παίρνουν τὸ ἕνα δέκατον ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ σύμφωνα μὲ τὸν νόμον. Ὅταν δὲ λέγωμεν λαόν, ἐννοοῦμεν τοὺς ἀπογόνους τῶν πατριαρχῶν, ποὺ ἦσαν ἀδελφοὶ τοῦ Λευΐ. Παίρνουν λοιπὸν οἱ ἀπόγονοι τοῦ Λευῒ τὸ ἕνα δέκατον ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα τῶν ἀδελφῶν των, καίτοι ἔχουν βγῆ καὶ οἱ φορολογούμενοι οὗτοι ἀπὸ τὴν μέσην τοῦ Ἀβραὰμ καὶ κατάγονται ἐξ ἴσου πρὸς τοὺς Λευΐτας ἀπὸ αὐτόν.

6 ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκε τὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκε.

6 Ὁ Μελχισεδὲκ ὅμως, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει τὴν γενεαλογίαν καὶ καταγωγήν του ἀπὸ αὐτούς, ἔχει πάρει δεκάτην ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ. Καὶ ἔχει εὐλογήσει αὐτὸν τὸν Ἀβραάμ, ποὺ εἶχε τὰς θείας ἐπαγγελίας.

7 χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται.

7 Εἶναι δὲ ἔξω ἀπὸ κάθε ἀντίρρησιν καὶ ἀντιλογίαν, ὅτι τὸ μικρότερον καὶ κατώτερον εὐλογεῖται ἀπὸ τὸ μεγαλύτερον καὶ ἀνώτερον. Διὰ νὰ εὐλογήσῃ λοιπὸν ὁ Μελχισεδὲκ τὸν Ἀβραὰμ σημαίνει, πῶς ἦτο ἀνώτερός του.

8 καὶ ὧδε μὲν δεκάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν, ἐκεῖ δὲ μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ.

8 Καὶ ἐδῶ μὲν εἰς τὸν Μωσαϊκὸν νόμον λαμβάνουν δεκάτας ἄνθρωποι ποὺ πεθαίνουν. Ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Ἀβραὰμ ἔλαβε δεκάτας ὁ Μελχισεδέκ, ὁ ὁποῖος μαρτυρεῖται ὅτι ζῇ, διότι ἡ Γραφὴ δὲν ὁμιλεῖ περὶ θανάτου τοῦ Μελχισεδέκ.

³) 6. 8. 24. ς' 20. ι' 12. 14. ⁴) 2. 6. ⁵) Ἀρ. ιη' 20 - 32. Δτ. ιδ' 22 - 29. Νεμ. ι' 37 - 39. 2 Πρ. ς' 9. Ἑβ. ζ' 7. 9. ⁶) 1. 2. 9. ⁷) 5. ς' 13. ⁸) 3. 5.

9 καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν, διὰ Ἀβραὰμ καὶ Λευῒ ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτωται·

9 Καὶ μὲ ὀλίγα λόγια, διὰ τὸν Ἀβραὰμ καὶ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἀβραάμ, ποὺ ἔδωκε τὴν δεκάτην εἰς τὸν Μελχισεδέκ, ἔχει δώσει δεκάτην εἰς τὸν Μελχισεδὲκ καὶ ὁ Λευΐ, ποὺ λαμβάνει δεκάτας ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του.

10 ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ πατρὸς ἦν ὅτε συνήντησεν αὐτῷ ὁ Μελχισεδέκ.

10 Ἔχει δώσει δὲ καὶ ὁ Λευῒ δεκάτην εἰς τὸν Μελχισεδέκ, διότι ἦτο ἀκόμη ὁ Λευῒ εἰς τὴν μέσην, ἤτοι εἰς τὸ κέντρον τῆς γενετησίου λειτουργίας τοῦ πάππου του Ἀβραάμ, ὅταν ἐσυνάντησεν αὐτὸν ὁ Μελχισεδὲκ καὶ ἐπῆρεν ἀπὸ αὐτὸν τὴν δεκάτην. Ἀφοῦ λοιπὸν ἔδωκεν εἰς τὸν Μελχισεδὲκ δεκάτην καὶ ὁ Λευΐ, σημαίνει ὅτι ὁ Μελχισεδὲκ ἦτο ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς, ποὺ κατάγονται ἀπὸ τὸν Λευΐ.

Στίχ. 11-28. Ὁ Χριστὸς ἔγινεν Ἀρχιερεὺς θυσιάσας ἑαυτόν.

*11 Εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς Λευϊτικῆς ἱερωσύνης ἦν· ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' αὐτῇ νενομοθέτητο· τίς ἔτι χρεία **κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ** ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρὼν λέγεσθαι;*

11 Ἂς ἴδωμεν τώρα ποῖον συμπέρασμα βγαίνει ἀπὸ ὅσα εἴπομεν. Ἐὰν μὲν λοιπὸν ἦτο δυνατὸν νὰ κατορθωθῇ ἡ τελεία σχέσις καὶ συμφιλίωσίς μας μὲ τὸν Θεὸν διὰ μέσου τῆς Λευϊτικῆς ἱερωσύνης, ποὺ ἦτο κάτι οὐσιῶδες διὰ τὴν ὅλην Μωσαϊκὴν νομοθεσίαν — διότι ὁ λαὸς εἶχε λάβει τὸν νόμον στηριγμένον καὶ θεμελιωμένον εἰς τὴν ἱερωσύνην αὐτήν — ποία πλέον ἀνάγκη ὑπῆρχε νὰ ἀνασταθῇ καὶ ἀναδειχθῇ ἄλλος ἱερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ καὶ νὰ μὴ ὀνομάζεται καὶ ὁ νέος ἱερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρὼν ἱερεύς; Ἦτο λοιπὸν ἀνεπαρκὴς ἡ παλαιὰ ἱερωσύνη καὶ δι' αὐτὸ ἀνεδείχθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ νέα ἱερωσύνη. Ἀλλ' αὐτὸ συνεπιφέρει καὶ μεταβολὴν τοῦ νόμου.

12 μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται.

12 Διότι ὅταν μεταβάλλεται καὶ ἀλλάσσῃ ἡ ἱερωσύνη, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστηρίζετο ἡ Μωσαϊκὴ νομοθεσία, κατ' ἀνάγκην ἐπακολουθεῖ καὶ ἀλλαγὴ νόμου καὶ ἀντικαθίσταται λοιπὸν ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ὑπὸ τῆς Νέας.

13 ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς οὐδεὶς προσέσχηκε τῷ θυσιαστηρίῳ.

13 Πράγματι δὲ μετετέθη καὶ ἀντικατεστάθη ἡ Λευϊτικὴ ἱερωσύνη. Διότι ἐκεῖνος, διὰ τὸν ὁποῖον λέγονται ταῦτα καὶ τὸν ὁποῖον ἐσυμβόλιζεν ὁ Μελχισεδέκ, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δηλαδή, κατάγεται ἀπὸ ἄλλην φυλήν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν ἐπλησίασε κανεὶς ὡς ἱερεὺς εἰς τὸ θυσιαστήριον.

14 πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ Κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης Μωϋσῆς ἐλάλησε.

14 Διότι εἶναι φανερόν, ὅτι ὁ Κύριός μας σὰν ἄλλος ἥλιος δικαιοσύνης ἀνέτειλεν ἀπὸ τὴν φυλὴν Ἰούδα, διὰ τὴν φυλὴν δὲ αὐτὴν δὲν εἶπε τίποτε περὶ ἱερωσύνης ὁ Μωϋσῆς.

15 Καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδὲκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος,

15 Καὶ γίνεται ἀκόμη περισσότερον φανερόν, ὅτι ἡ Λευϊτικὴ ἱερωσύνη καὶ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη μετετέθησαν καὶ ἀντικατεστάθησαν, ἐκ τοῦ ὅτι ἀνέστη καὶ ἀνεδείχθη ἄλλος ἱερεὺς ὅμοιος πρὸς τὸν Μελχισεδέκ.

16 ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκικῆς γέγονεν, ἀλ-

16 Καὶ ὁ νέος αὐτὸς ἱερεύς, ὁ Χριστὸς δηλαδή, ἔγινεν ἱερεὺς ὄχι σύμφωνα μὲ νόμον, ποὺ ἔχει ἐντολάς, αἱ ὁποῖαι ἀνεφέρον-

⁹⁻¹⁰) 1. 2. 4. 5. ¹¹) 15 - 19. ε' 6. 10. ς' 20. η' 6. 7. θ' 9. ι' 1. 14. ια' 40. ¹³) 11. 14. ¹⁴) Ἀρ. κδ' 17. Ζχ. γ' 8. ς' 12. Ἀπ. ε' 5. Λκ. α' 36. Μτ. α' 1. ¹⁵⁻¹⁶) 11. 18. 23 - 25. ε' 5. θ' 10. 14.

λὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου·

το εἰς τὰ ἐξωτερικὰ καὶ πρόσκαιρα καὶ ἐν γένει εἰς τὴν κάθαρσιν τῆς σαρκός, ἀλλ' ἔγινεν ἱερεὺς διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Πατρὸς καὶ τῆς ἰδικῆς του, ἡ ὁποία εἶναι δύναμις ζωῆς, ποὺ δὲν καταλύεται ἀπὸ θάνατον, ἀλλ' εἶναι αἰωνία.

*17 μαρτυρεῖ γὰρ **ὅτι σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.***

17 Λέγω ὅτι εἶναι δύναμις ζωῆς αἰωνίας, διότι μαρτυρεῖ ἡ Γραφὴ περὶ τοῦ νέου ἱερέως Χριστοῦ, ὅτι σὺ εἶσαι ἱερεὺς αἰώνιος κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μελχισεδέκ.

18 ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης ἐντολῆς διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές·

18 Μὴ σᾶς φαίνεται δὲ παράδοξον, ὅτι ἀντικατεστάθη καὶ ὁ νόμος, ποὺ ἐστηρίζετο εἰς τὴν καταργηθεῖσαν ἱερωσύνην. Διότι γίνεται τώρα ἀθέτησις μὲν καὶ ἀκύρωσις τοῦ παλαιοτέρου καὶ προγενεστέρου νόμου, ἐπειδὴ οὗτος δὲν εἶχε δύναμιν νὰ κάμῃ τέλειον τὸν ἄνθρωπον καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ὠφελήσῃ αὐτόν.

19 οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισαγωγὴ δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ Θεῷ.

19 Διότι ὁ νόμος δὲν ἔδωκε τὴν τελειότητα εἰς τίποτε. Τώρα δὲ μὲ τὴν Νέαν Διαθήκην γίνεται εἰσαγωγὴ ἐλπίδος καλυτέρας ἀπὸ ἐκείνην, ποὺ ἔδιδεν ὁ νόμος. Ὁ νόμος ἔδιδεν ἐλπίδα προσκαίρων καὶ ἐπιγείων ἀγαθῶν. Ἐνῷ ἡ Νέα Διαθήκη μᾶς παρέχει τὴν ἐλπίδα τῆς κληρονομίας τῶν ἐπουρανίων ἀγαθῶν. Καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα αὐτὴν πλησιάζομεν πρὸς τὸν Θεόν.

20 καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὁρκωμοσίας· — οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὁρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες,

20 Φαίνεται δὲ ἡ ὑπεροχὴ τῆς νέας ἱερωσύνης καὶ ἀπὸ τὸ ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν ἔγινεν ἱερεὺς χωρὶς νὰ δοθῇ ὅρκος. Διότι οἱ μὲν ἱερεῖς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἔγιναν ἱερεῖς, χωρὶς νὰ κάμῃ δι' αὐτοὺς ὅρκον ὁ Θεός.

*21 ὁ δὲ μετὰ ὁρκωμοσίας διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν· **ὤμοσε Κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ·** —*

21 Ὁ Χριστὸς ὅμως ἔγινεν ἱερεὺς μὲ ὅρκον, ποὺ ἐδόθη ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ μέσου τοῦ ψαλμῳδοῦ, ὁ ὁποῖος εἶπε πρὸς τὸν Χριστόν· Ὡρκίσθη ὁ Κύριος καὶ δὲν θὰ μεταμεληθῇ, ὥστε νὰ μεταβάλῃ ἀπόφασιν· Σὺ εἶσαι ἱερεὺς αἰώνιος κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μελχισεδέκ.

22 κατὰ τοσοῦτον κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἔγγυος Ἰησοῦς.

22 Ὅσον δὲ ὁ Ἰησοῦς ἔγινεν ἱερεὺς ὕψιστος, ποὺ ἔλαβε τὴν ἱερωσύνην μὲ ὅρκον, τόσον περισσότερον ἔγινε καὶ ἐγγυητὴς καὶ μεσίτης ἀνωτέρας καὶ αἰωνίας Διαθήκης.

23 Καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσι γεγονότες ἱερεῖς διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν·

23 Καὶ τῆς μὲν Παλαιᾶς Διαθήκης οἱ ἱερεῖς ἔγιναν πολλοὶ κατὰ τὸν ἀριθμόν, ἐπειδὴ ἠμποδίζοντο ἀπὸ τὸν θάνατον νὰ παραμένουν διαρκῶς εἰς τὴν ἱερωσύνην.

24 ὁ δὲ διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην·

24 Ὁ Χριστὸς ὅμως, ἐπειδὴ μένει ἐν τῇ ζωῇ εἰς τὸν αἰῶνα, ἔχει διηνεκῆ καὶ ἀμεταβίβαστον εἰς ἄλλους τὴν ἱερωσύνην.

25 ὅθεν καὶ σῴζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν.

25 Διὰ τοῦτο καὶ δύναται νὰ σώζῃ τελείως ἐκείνους, ποὺ προσέρχονται διὰ μέσου αὐτοῦ εἰς τὸν Θεόν, ἐπειδὴ ζῇ πάντοτε διὰ νὰ μεσιτεύῃ καὶ προσεύχεται ὑπὲρ αὐτῶν.

[17]) ε' 6. ι' 15. [18-19]) 11. 12. 22. ς' 19. η' 13. θ' 9 - 14. ιγ' 9. Γλ. β' 16. γ' 5 - 24. δ' 9. Ῥμ. η' 3. Πρ. ιγ' 38. [20-22]) Ψ. ρθ' 4. Ἑβ. ζ' 28. ς' 17. 18. η' 6. θ' 15. ιβ' 24. [23-24]) 15. 16. Ἰν. ιβ' 34. [25]) δ' 16. θ' 11 - 14. 24. 1 Ἰν. β' 1. Ῥμ. η' 26. 27. 34.

26 Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεύς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος,

26 Ἀντικατεστάθη λοιπὸν ἡ Λευϊτικὴ ἱερωσύνη. Διότι τέτοιος, μὲ τέτοια προσόντα μᾶς ἐχρειάζετο Ἀρχιερεύς, εὐσεβὴς καὶ ἅγιος, ἀπηλλαγμένος ἀπὸ κακίαν καὶ πονηρίαν, ἀμόλυντος, χωρισμένος ἀπὸ τοὺς ἁμαρτωλούς. Καὶ ὅσον μὲν ἔζη εἰς τὴν γῆν, ἦτο χωρισμένος ἀπὸ τοὺς ἁμαρτωλοὺς λόγῳ τῆς ἀπολύτου ἀναμαρτησίας του. Τώρα δὲ καὶ διότι ἀνυψώθη ἐπάνω ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς καὶ κάθεται εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ.

27 ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ ἑαυτὸν ἀνενέγκας.

27 Αὐτὸς ὁ νέος Ἀρχιερεὺς δὲν ἔχει ἀνάγκην, ὅπως οἱ ἀρχιερεῖς τοῦ νόμου, νὰ προσφέρῃ κάθε ἡμέραν θυσίας προτήτερα διὰ τὰς ἰδικάς του καὶ ἔπειτα διὰ τοῦ λαοῦ τὰς ἁμαρτίας. Δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ προσφέρῃ θυσίας διὰ τὸν ἑαυτόν του, διότι ὑπῆρξεν ἀναμάρτητος. Δὲν ἔχει ἀνάγκην κάθε ἡμέραν νὰ προσφέρῃ θυσίας ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, διότι τοῦτο, ἤτοι τὴν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ θυσίαν τὴν ἔκαμε μίαν φορὰν γιὰ πάντα, θυσιάσας τὸν ἑαυτόν του.

28 ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς ἔχοντας ἀσθένειαν, ὁ λόγος δὲ τῆς ὁρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

28 Διαφέρει δὲ τόσον πολὺ ὁ Ἀρχιερεὺς μας ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς τοῦ νόμου, διότι ὁ νόμος ἐγκαθιστᾷ ὡς ἀρχιερεῖς ἀνθρώπους, ποὺ ἔχουν ἠθικὴν ἀσθένειαν καὶ εἶναι θνητοί. Ὁ λόγος ὅμως καὶ ἡ ἔνορκος ὑπόσχεσις, ποὺ ἐδόθη ὕστερα ἀπὸ τὸν νόμον καὶ συνεπῶς ἀντικατέστησεν αὐτόν, ἐγκαθιστᾷ Ἀρχιερέα τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἀνεδείχθη κατὰ τὸν ἐπίγειον βίον του ἀναμάρτητος καὶ τέλειος καὶ μένει τέτοιος εἰς τὸν αἰῶνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Στίχ. 1-13. Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Ἀρχιερεὺς τοῦ ἀληθινοῦ θυσιαστηρίου καὶ ὁ μεσίτης τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς,

Τὸ σπουδαιότερον δὲ ἀπὸ ὅσα εἴπομεν εἶναι τοῦτο, ὅτι ἔχομεν τέτοιον Ἀρχιερέα, ὁ ὁποῖος ἐκάθησεν εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τῆς θείας μεγαλειότητος εἰς τοὺς οὐρανούς,

*2 τῶν Ἁγίων λειτουργὸς καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, **ἣν ἔπηξεν ὁ Κύριος,** καὶ οὐκ ἄνθρωπος.*

2 καὶ ἔγινε λειτουργὸς τῶν Ἁγίων, ποὺ εὑρίσκονται εἰς τοὺς οὐρανούς, καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, τὴν ὁποίαν κατεσκεύασεν ὁ Κύριος καὶ ὄχι ἄνθρωπος.

3 πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται· ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ.

3 Ναί· ἔγινεν ἐκεῖ λειτουργός. Διότι κάθε ἀρχιερεὺς ἀναδεικνύεται τέτοιος, διὰ νὰ προσφέρῃ δῶρα καὶ θυσίας. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἦτο ἀνάγκη νὰ ἔχῃ κάτι καὶ αὐτός, ὁ Χριστὸς δηλαδή, ποὺ νὰ προσφέρῃ ὡς θυσίαν. Καὶ προσέφερεν ὡς θυσίαν τὸ σῶμα του καὶ τὸ αἷμα του.

[26]) δ' 14. 15. ε' 7 - 9. η' 1. 1 Πτ. β' 22. 23. [27]) Ἐξ. κθ' 38 - 42. Ἀρ. κη' 3 - 8. Ἑβ. ε' 3. θ' 7. 12. 26. 28. ι' 10. 12. 14. Ἐφ. ε' 2. [28]) 20. 21. ε' 1 - 3. 8. 9.

Η'. [1-2]) α' 3. δ' 14. ζ' 26. θ' 3. 8. 11. 12. 24. 25. ι' 19. — Ἐξ. λγ' 7. Ἀρ. κδ' 6. Σφ. Σλ. θ' 8. [3]) ε' 1. ζ' 27. θ' 11. 12.

4 εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεύς, ὄντων τῶν ἱερέων τῶν προσφερόντων κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα,

4 Ἔγινε δὲ καὶ λειτουργὸς τῆς σκηνῆς, ποὺ εἶναι εἰς τοὺς οὐρανούς. Διότι ἐὰν μὲν ἦτο ὁ Χριστὸς λειτουργὸς ἐπὶ τῆς γῆς, δὲν θὰ ἦτο κἂν ἱερεύς, διότι εἰς τὴν γῆν ὑπῆρχον ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι σύμφωνα μὲ τὸν νόμον ἐπρόσφεραν τὰ δῶρα.

*5 οἵτινες ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπουρανίων, καθὼς κεχρημάτισται Μωϋσῆς μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν· **ὅρα γάρ** φησι, **ποιήσεις πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει·***

5 Αὐτοὶ ὅμως οἱ ἱερεῖς λατρεύουν εἰς τύπον καὶ εἰς σκιὰν τῶν πνευματικῶν καὶ ἀρχετύπων, ποὺ εἶναι εἰς τοὺς οὐρανούς, καθὼς ἔλαβεν ἀποκάλυψιν θείαν ὁ Μωϋσῆς, ὅταν ἔμελλε νὰ κατασκευάσῃ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. Διότι εἶπεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Μωϋσῆν· Πρόσεξε νὰ κάμῃς ὅλα σύμφωνα μὲ τὸ πρωτότυπον καὶ τὸ ὑπόδειγμα, ποὺ σοῦ ἐδείχθη ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος.

6 νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέτευχε λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστι διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται.

6 Τώρα ὅμως ὁ Ἀρχιερεύς μας, ποὺ εἶναι εἰς τὸν οὐρανόν, ἔχει ἐπιτύχει πολὺ διαφορετικὴν καὶ ἀνωτέραν λειτουργίαν. Τόσον διαφορετικὴν καὶ ἀνωτέραν, ὅσον εἶναι καὶ μεσίτης καλυτέρας καὶ ἀνωτέρας διαθήκης, ἡ ὁποία ἔχει νομοθετηθῆ διὰ καλυτέρας καὶ ὑπεροχωτέρας ὑποσχέσεις.

7 εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος.

7 Εἶναι δὲ πράγματι καλυτέρα ἡ νέα διαθήκη. Διότι ἐὰν ἡ πρώτη ἐκείνη διαθήκη ἦτο τελεία καὶ δὲν εἶχεν ἐλλείψεις, δὲν θὰ ἐζητεῖτο τόπος διὰ δευτέραν διαθήκην καὶ δὲν θὰ εἰσήγετο δευτέρα διαθήκη.

*8 μεμφόμενος γὰρ αὐτοῖς λέγει· **ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα διαθήκην καινήν,***

8 Ἐπροφητεύθη δὲ ἀπὸ αὐτὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ ἡ δευτέρα διαθήκη. Διότι κατηγορῶν ὁ Θεὸς αὐτούς, ποὺ ἔλαβαν τὴν πρώτην διαθήκην, λέγει διὰ τοῦ προφήτου Ἱερεμίου· Ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι, λέγει ὁ Κύριος, καὶ θὰ συνάψω μὲ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ μὲ τὸν οἶκον Ἰούδα, μὲ τὸν νέον Ἰσραὴλ τῆς χάριτος, διαθήκην νέαν.

9 οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει Κύριος·

9 Ἡ νέα αὐτὴ διαθήκη δὲν θὰ εἶναι ὁμοία μὲ ἐκείνην, ποὺ ἔκαμα πρὸς τοὺς προπάτορας τοῦ παλαιοῦ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα τὴν ἡμέραν, ποὺ τοὺς ἔπιασα ἀπὸ τὸ χέρι διὰ νὰ τοὺς βγάλω ἐλευθέρους ἀπὸ τὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου. Ἐκείνη ἡ διαθήκη θὰ καταργηθῇ, διότι αὐτοὶ δὲν ἔμειναν πιστοὶ εἰς τὴν διαθήκην μου καὶ δι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ τοὺς παρημέλησα, λέγει ὁ Κύριος.

10 ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος· διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν.

10 Διότι αὐτὴ εἶναι ἡ νέα διαθήκη, τὴν ὁποίαν θὰ συνάψω μὲ τὸν οἶκον τοῦ νέου πνευματικοῦ Ἰσραὴλ ὕστερα ἀπὸ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει ὁ Κύριος. Θὰ δώσω δηλαδὴ τοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιάν των καὶ θὰ γράψω αὐτοὺς ὄχι εἰς πλάκας λιθίνας, ἀλλὰ βαθειὰ εἰς τὰς καρδίας των, καὶ θὰ εἶμαι εἰς αὐτοὺς Θεὸς καὶ αὐτοὶ θὰ εἶναι εἰς ἐμὲ λαὸς ἐκλεκτός.

[4]) 7. ζ΄ 14. [5]) Ἐξ. κε΄ 9. 40. κς΄ 30. Ἑβ. θ΄ 1. 23. ι΄ 1. ιγ΄ 10. Κλ. β΄ 17. Πρ. ζ΄ 44. Λκ. β΄ 26. [6]) α΄ 4. ζ΄ 11. 22. ιβ΄ 24. 1Τμ. β΄ 5. 2 Κρ. γ΄ 6. [7]) 4. 13. ζ΄ 11. 18. [8-12]) Ἱρ. λη΄ : λα΄ 31 - 34. Ἑβ. θ΄ 10. ι΄ 16. 17. 1 Ἰν. β΄ 27. 2 Κρ. γ΄ 3. 6. 7. Ῥμ. ς΄ 6. ια΄ 27. Πρ. β΄ 17. 18.

11 καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων· γνῶθι τὸν Κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσί με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν·

11 Καὶ δὲν θὰ διδάσκουν τότε ὁ καθένας των τὸν συμπατριώτην του καὶ τὸν ἀδελφόν του λέγων· Μάθε τὸν Κύριον. Διότι ὅλοι θὰ μὲ γνωρίζουν ἀπὸ τὸν μικρόν τους ἕως τὸν μεγάλον ἐξ αὐτῶν.

12 ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι.

12 Καὶ θὰ μὲ γνωρίζουν ὅλοι, διότι θὰ εἶμαι ἵλεως εἰς τὰς ἀδικίας των καὶ δὲν θὰ ἐνθυμηθῶ πλέον τὰς ἁμαρτίας των καὶ τὰς ἀνομίας των.

*13 ἐν τῷ λέγειν **καινὴν** πεπαλαίωκε τὴν πρώτην· τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.*

13 Ὅταν δὲ εἶπεν ὁ Θεὸς Νέαν Διαθήκην, μὲ αὐτὸ ποὺ εἶπεν, ἔκαμεν ἀπὸ τότε παλαιὰν τὴν πρώτην διαθήκην. Ἐκεῖνο δὲ ποὺ παλαιώνει καὶ γηράσκει, πλησιάζει πρὸς τὴν ἐξαφάνισιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Στίχ. 1-10. Ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου καὶ αἱ χωρὶς ἀποτέλεσμα λειτουργίαι της.

Εἶχε μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη σκηνὴ δικαιώματα λατρείας τό τε Ἅγιον κοσμικόν.

Ἂς βγάλωμεν λοιπὸν τώρα τὸ συμπέρασμα αὐτῶν, ποὺ εἴπομεν διὰ τὴν ἱερωσύνην τῆς Π. Διαθήκης, καὶ ἂς διασαφήσωμεν αὐτὰ περισσότερον. Εἶχε μὲν καὶ ἡ πρώτη διαθήκη νόμους καὶ διατάξεις λατρείας καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐπίγειον.

2 σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη, ἐν ᾗ ἥ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἥτις λέγεται Ἅγια.

2 Διότι κατεσκευάσθη τὸ πρῶτον διαμέρισμα τῆς σκηνῆς, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ὑπῆρχεν ἡ λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ οἱ ἄρτοι, ποὺ τοὺς ἔθεταν ἐπάνω εἰς αὐτὴν ὡς προσφορὰν εἰς τὸν Θεόν. Καὶ τὸ πρῶτον αὐτὸ διαμέρισμα τῆς σκηνῆς λέγεται Ἅγια.

3 μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνὴ ἡ λεγομένη Ἅγια Ἁγίων,

3 Ὕστερον δὲ ἀπὸ τὸ δεύτερον καταπέτασμα ἦτο τὸ μέρος τῆς σκηνῆς, ποὺ ἐλέγετο Ἅγια Ἁγίων.

4 χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ, ἐν ᾗ στάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ μάννα καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης,

4 Τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων εἶχαν χρυσὸν θυμιατήριον καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, ποὺ ἦτο τριγύρω καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη καλυμμένη μὲ χρυσόν. Καὶ μέσα εἰς τὴν κιβωτὸν αὐτὴν ἦτο μία στάμνα χρυσῆ, ποὺ περιεῖχεν ἀπὸ τὸ περίφημον καὶ γνωστὸν μάννα, καὶ ἡ ῥάβδος τοῦ Ἀαρών, ποὺ διὰ θαύματος ἔβγαλε βλαστόν, καὶ αἱ θεοχάρακτοι πλάκες τῆς Διαθήκης.

[13]) 7. ς΄ 8. ζ΄ 18. ι΄ 9. 37. 2 Κρ. γ΄ 14. Ῥμ. ι΄ 4.

Θ΄. [1]) 8 - 11. 23. 24. η΄ 5. [2]) Ἐξ. κε΄ 23 - 39. κς΄ 35. λζ΄ : λη΄ 10 - 23. Λτ. κδ΄ 5 - 9. 3 Βσ. ζ΄ 48. 49. 2 Πρ. δ΄ 7. Μτ. ιβ΄ 4. [3]) Ἐξ. κς΄ 31 - 33. [4]) Ἐξ. ις΄ 32 - 34. κε΄ 10 - 17. λ΄ 1 - 10. λδ΄ 29. μ΄ 5. 26. Λτ. δ΄ 7. ις΄ 12. 18. 20. Ἀρ. ιζ΄ 1 - 10. Δτ. ι΄ 1. 2. 3 Βσ. ζ΄ 48. η΄ 9. 2 Πρ. δ΄ 19.

5 ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Χερουβὶμ δόξης κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον· περὶ ὧν οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος.

5 Ἐπάνω δὲ ἀπὸ τὴν κιβωτὸν ὑπῆρχον δύο χρυσᾶ Χερουβὶμ ἔνδοξα, διότι μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν Χερουβὶμ ἐνεφανίζετο καὶ ἐλάλει ὁ Θεός. Αὐτὰ μὲ τὰ πτερά των ἐσκέπαζαν καὶ κατεσκίαζαν τὸ χρυσὸν κάλυμμα τῆς κιβωτοῦ, ποὺ ἐκαλεῖτο ἱλαστήριον. Ἀλλὰ δι' αὐτὰ δὲν εἶναι τώρα καιρὸς νὰ ὁμιλήσωμεν μὲ λεπτομέρειαν.

6 Τούτων δὲ οὕτω κατεσκευασμένων εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διὰ παντὸς εἰσίασιν οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες,

6 Ἐνῷ δὲ αὐτὰ εἶχαν κατασκευασθῆ ἔτσι, εἰς μὲν τὸ πρῶτον διαμέρισμα τῆς σκηνῆς, ἤτοι εἰς τὰ Ἅγια, ἔμβαιναν πάντοτε οἱ ἱερεῖς καὶ ἐτέλουν τὰς ἱεροτελεστίας.

7 εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεύς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων,

7 Εἰς τὸ δεύτερον διαμέρισμα τῆς σκηνῆς, εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων δηλαδή, ἔμβαινε μίαν φορὰν τὸ ἔτος, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἐξιλασμοῦ, μόνος ὁ ἀρχιερεύς, καὶ αὐτὸς δὲν ἔμβαινε χωρὶς αἷμα, τὸ ὁποῖον ἐπρόσφερεν ὡς θυσίαν ἐξιλαστήριον διὰ τὸν ἑαυτόν του καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας, ποὺ ἐξ ἀγνοίας εἶχε κάμει ὁ λαός.

8 τοῦτο δηλοῦντος τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν Ἁγίων ὁδόν, ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν·

8 Ἀπηγορεύετο λοιπὸν νὰ ἔμβῃ ἄλλος κανεὶς εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων. Καὶ μὲ τὴν ἀπαγόρευσιν αὐτὴν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐδήλωνε καὶ ἐσήμαινε συμβολικῶς, ὅτι δὲν εἶχεν ἀκόμη φανερωθῆ, ἀλλ' ἦτο ἄγνωστος καὶ ἄβατος εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὁ δρόμος, ποὺ ὡδηγοῦσεν εἰς τὰ ἀληθινὰ Ἅγια, ἤτοι εἰς τὸν οὐρανόν, διότι ἦτο ἀκόμη στημένη καὶ εἰς χρῆσιν ἡ πρώτη καὶ παλαιὰ σκηνή.

9 ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ' ὃν δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα,

9 Ἡ σκηνὴ δὲ ἐκείνη ἦτο τύπος καὶ σύμβολον αὐτῶν, ποὺ γίνονται εἰς τὸν παρόντα καιρὸν τοῦ Μεσσίου. Καὶ ἐπροσφέροντο εἰς τὴν σκηνὴν ἐκείνην καὶ δῶρα καὶ θυσίαι, ποὺ δὲν εἶχαν τὴν δύναμιν νὰ κάμουν τέλειον καὶ νὰ ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὴν τύψιν τῆς συνειδήσεως τὸν λατρεύοντα.

10 μόνον ἐπὶ βρώμασι καὶ πόμασι καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς καὶ δικαιώμασι σαρκός, μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα.

10 Αἱ θυσίαι δὲ αὐταὶ ἐπεβάλλοντο μόνον σὰν φορτίον μαζὶ μὲ τὴν διάκρισιν φαγητῶν καὶ ποτῶν καὶ μὲ διαφόρους πλύσεις καὶ παραγγέλματα, ποὺ ἐκαθάριζαν μόνον τὸ σῶμα, καὶ ἦσαν προσωρινὰ μέχρι τοῦ καιροῦ τῆς διορθώσεως καὶ μεταρρυθμίσεως, τὴν ὁποίαν ἐπέφερεν ὁ Χριστός.

Στίχ. 11-22. Τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ.

11 Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς, οὐ χειροποιήτου, τοῦτ'

11 Ὁ Χριστὸς ὅμως, ὅταν ἦλθεν ὡς Ἀρχιερεὺς τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα διὰ τοὺς χρόνους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἦσαν μέλλοντα, εἰσῆλθε διὰ μέσου τῆς μεγαλυτέρας καὶ τελειοτέρας σκηνῆς, ἡ ὁποία δὲν κατεσκευάσθη ἀπὸ χέρια ἀνθρώπων. Τουτέστιν εἰσῆλθε ὄχι διὰ μέσου τῆς κτίσεως αὐτῆς, ἀλλὰ διὰ τοῦ

5) Ἐξ. κε΄ 18 - 22. λζ΄ : λη΄ 6 - 9. Λτ. ις΄ 14. 15. 2 Βσ. ς΄ 2. 4 Βσ. ιθ΄ 15. 1 Πρ. κη΄ 18. Ἡσ. λζ΄ 16. Ἰζ. θ΄ 3. ι΄ 1 - 22. 6-7) Ἐξ. λ΄ 7 - 10. Λτ. ις΄ 2 - 18. Ἀρ. ιη΄ 3. 4. 7. Ἑβ. θ΄ 2. 3. 25. ε΄ 3. ζ 17. ι΄ 11. ιγ΄ 11. 8) 1. 12. 24. γ΄ 7. η΄ 2. ι΄ 19. 20. Μτ. κζ΄ 51. 9) ε΄ 1. ζ΄ 11. 19. ι΄ 1 - 4. Κλ. β΄ 17. Γλ. α΄ 4. γ΄ 21. 10) Ἐξ. κθ΄ 4. Λτ. ι΄ 9. ια΄ 2 - 47. ιδ΄ 8. 9. ιε΄ 3 - 23. ις΄ 4. 24. 28. Ἀρ. ς΄ 3. 4. Ἑβ. θ΄ 1. η΄ 8. 9. ιγ΄ 9. Κλ. β΄ 16. Ῥμ. ιδ΄ 17. Πρ. ιε΄ 10. 28. Ἰν. δ΄ 23. 24. 11-12) 6 - 10. 14. 24. 25. 28. β΄ 17. δ΄ 14. ς΄ 20. ι΄ 1. 10. 12. 20. Πρ. κ΄ 28.

ἔστιν οὐ ταύτης τῆς κτίσεως,

σώματός του, τὸ ὁποῖον ἔγινεν ἡ τελειοτέρα σκηνὴ τοῦ Θεοῦ Λόγου καὶ τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ συνελήφθη ἐκ Πνεύματος Ἁγίου, δὲν ἦτο ἐκ τῆς κτίσεως ταύτης, ἀλλ' ἐκ νέας πνευματικῆς κτίσεως.

12 οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ Ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὑράμενος.

12 Οὔτε ἐχρησιμοποίησεν ὁ Χριστὸς ὡς θυσίαν τὸ αἷμα τράγων καὶ μόσχων, ὅπως ὁ ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλὰ μὲ τὸ ἰδικόν του αἷμα ἐμβῆκε μίαν φορὰν γιὰ πάντα εἰς τὰ ἐπουράνια Ἅγια καὶ ἐπέτυχε δι' ἡμᾶς ἀπολύτρωσιν ὄχι προσωρινήν, ἀλλ' αἰωνίαν.

13 εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους ἁγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα,

13 Πράγματι δὲ ἐπέτυχεν αἰωνίαν ἀπολύτρωσιν. Διότι, ἐὰν τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων καὶ ἡ ἀναμιγνυομένη μὲ νερὸ στάκτη τῆς δαμάλεως, ποὺ κατεκαίετο εἰς τὸ θυσιαστήριον, ῥαντίζουσα τοὺς μολυσμένους καὶ ἀκαθάρτους δίδῃ καθαρισμὸν καὶ ἁγιασμὸν ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν καθαρότητα τοῦ σώματος, ὥστε νὰ δύνανται οὗτοι νὰ μετέχουν εἰς τὴν λατρείαν,

14 πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ Πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ Θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ ζῶντι;

14 πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος μὲ τὸ αἰώνιον Πνεῦμα, ποὺ κατοικοῦσε μέσα του, προσέφερεν εἰς τὸν Θεὸν τὸν ἑαυτόν του κατὰ πάντα καθαρὸν καὶ ἐλεύθερον ἀπὸ κάθε ἠθικὴν λέραν, θὰ καθαρίσῃ τὴν συνείδησίν σας ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς ἁμαρτίας, ποὺ φέρουν εἰς τὴν ψυχὴν νέκρωσιν, καὶ θὰ σᾶς ἀξιώσῃ νὰ λατρεύετε ἀξίως τὸν ζῶντα Θεόν;

15 Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστίν, ὅπως, θανάτου γενομένου εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας.

15 Καὶ ἐπειδὴ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ ἔχει τὴν δύναμιν νὰ καθαρίζῃ τὴν συνείδησίν μας, διὰ τοῦτο ὁ Χριστὸς ἔγινε μεσίτης μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων διὰ νὰ συναφθῇ Νέα Διαθήκη, ὥστε, ἀφοῦ μεσολαβήσῃ θάνατος καὶ σταυρωθῇ ὁ μεσίτης μας αὐτὸς διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ συγχώρησιν τῶν παραβάσεων, ποὺ ἔγιναν κατὰ τὴν πρώτην διαθήκην, νὰ λάβουν οἱ προσκαλεσμένοι καὶ πιστοὶ τὴν ἐπαγγελίαν τῆς αἰωνίου κληρονομίας.

16 ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου·

16 Ἦτο δὲ ἀνάγκη νὰ ἀποθάνῃ ὁ Χριστός. Διότι ὅπου ὑπάρχει διαθήκη, διὰ νὰ λάβῃ αὐτὴ κῦρος καὶ ἰσχύν, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναγγελθῇ καὶ πιστοποιηθῇ ὁ θάνατος ἐκείνου, ποὺ διέθεσε τὴν περιουσίαν του.

17 διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεὶ μήποτε ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ διαθέμενος.

17 Διότι ἡ διαθήκη μόνον ἐπὶ προσώπων, ποὺ ἐπέθαναν καὶ εἶναι πλέον νεκροί, γίνεται βεβαία καὶ ἔγκυρος. Ἐπειδή, ὅταν ζῇ ὁ διαθέτης, οὐδέποτε ἰσχύει.

18 Ὅθεν οὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐγκεκαίνισται·

18 Διὰ τοῦτο καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ πρώτη διαθήκη δὲν ἐγκαινιάσθη καὶ δὲν ἐμβῆκεν εἰς ἐφαρμογὴν χωρὶς νὰ χυθῇ αἷμα.

19 λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ τὸν νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων

19 Ἐχύθη δὲ αἷμα καὶ ἐμεσολάβησε καὶ δι' αὐτὴν θάνατος, διότι, ἀφοῦ ἀνεπτύχθη ἀπὸ τὸν Μωϋσῆν εἰς ὅλον τὸν λαὸν κάθε ἐντολή, ποὺ περιελαμβάνετο εἰς τὸν νόμον, τότε, ἀφοῦ ἐπῆρεν ὁ Μωϋσῆς τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τῶν τράγων μαζὶ μὲ νερὸ

13-14) Λτ. ις΄ 3. 14 - 16. Ἀρ. ιθ΄ 4. 9. 17. Ἑβ. ς΄ 1. ζ΄ 16. ι΄ 22. 1 Πτ. α΄ 19. Ἐφ. ε΄ 2. Ττ. β΄ 14. Ἰν. α΄ 29. 15) γ΄ 1. ς΄ 12. ζ 22. η΄ 9 - 12. ια΄ 13. ιβ΄ 24. Ῥμ. γ΄ 25. 26. Μτ. κς΄ 26 - 28. 17) Γλ. γ΄ 15. 18-20) Ἐξ. κδ΄ 3 - 8. Ἀρ. ιθ΄ 6.

καὶ τράγων μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου, αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐρράντισε

καὶ μὲ μαλλίον κόκκινον καὶ ὕσσωπον, ἐρράντισε καὶ αὐτὸ τὸ βιβλίον τοῦ νόμου καὶ ὅλον τὸν λαόν,

*20 λέγων· **τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ Θεός·***

20 καὶ εἶπεν· Αὐτὸ εἶναι τὸ αἷμα, μὲ τὸ ὁποῖον ἐπικυρώνεται ἡ διαθήκη, τὴν ὁποίαν μοῦ ἔδωκεν ἐντολὴν ὁ Θεὸς νὰ σᾶς φέρω.

21 καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως ἐρράντισε.

21 Καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ ὅλα τὰ σκεύη τῆς λατρείας ἐρράντισεν ὁμοίως μὲ τὸ αἷμα.

22 καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις.

22 Καὶ σύμφωνα μὲ τὸν νόμον σχεδὸν ὅλα, πρόσωπα καὶ πράγματα, καθαρίζονται μὲ αἷμα. Καὶ χωρὶς νὰ χυθῇ αἷμα δὲν γίνεται ἄφεσις.

Στίχ. 23-28. Ὁ Χριστὸς διὰ τῆς θυσίας του ἐξήλειψε τὴν ἁμαρτίαν.

23 Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς τούτοις καθαρίζεσθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσι θυσίαις παρὰ ταύτας.

23 Ἐξάγεται λοιπὸν ὡς συμπέρασμα, ὅτι εἶναι ἀνάγκη τὰ μὲν τυπικὰ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ποὺ ἦσαν ἀντίγραφα καὶ σκιαὶ τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, νὰ καθαρίζωνται μὲ αὐτὰς τὰς ἀλόγους θυσίας, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια νὰ ἀνοιχθοῦν καὶ νὰ γίνουν ἐλεύθερα εἰς τοὺς ἀνθρώπους μὲ θυσίας ἀνωτέρας ἀπὸ ἐκείνας τῆς Π. Διαθήκης.

24 οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα Ἅγια εἰσῆλθεν ὁ Χριστός, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν·

24 Ὁμιλῶ δὲ περὶ ἐπουρανίων, διότι ὁ Χριστὸς δὲν ἐμβῆκεν εἰς χειροποίητα Ἅγια Ἁγίων, ποὺ εἶναι ἀπομίμησις καὶ εἰκὼν τῶν ἀληθινῶν Ἁγίων, ἀλλ' ἐμβῆκεν εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν, διὰ νὰ παρουσιασθῇ τώρα εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ πρεσβεύῃ ὑπὲρ ἡμῶν.

25 οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτόν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ Ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ·

25 Καὶ ἐμβῆκεν ἐκεῖ ὄχι διὰ νὰ προσφέρῃ τὸν ἑαυτόν του θυσίαν πολλὰς φοράς, ὅπως ὁ ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων ἐμβαίνει εἰς τὰ χειροποίητα Ἅγια κάθε χρόνον μὲ αἷμα ὄχι ἰδικόν του, ἀλλὰ ξένον, ἤτοι μὲ τὸ αἷμα τῶν ζώων, ποὺ θυσιάζονται.

26 ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται.

26 Λέγω δὲ ὅτι δὲν προσέφερε τὸν ἑαυτόν του θυσίαν πολλὰς φοράς, διότι ἐὰν δὲν ἦτο ἀρκετὴ ἡ μία καὶ μόνη θυσία του, ἔπρεπε αὐτὸς πολλὰς φορὰς νὰ πάθῃ, ἀφ' ὅτου συνεστήθη καὶ ἔγινε ὁ κόσμος. Τώρα ὅμως μίαν φορὰν ἐνηνθρώπησε καὶ ἐφανερώθη, ὅταν ἔλαβαν τέλος οἱ χρόνοι τῆς Π. Διαθήκης, διὰ νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ ἁμαρτία μὲ τὴν θυσίαν του.

27 καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις,

27 Καὶ καθώς, σύμφωνα μὲ τὸν ὁρισμὸν τοῦ Θεοῦ, ἐπιφυλάσσεται εἰς καθένα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἀποθάνῃ μίαν φοράν, ὕστερα δὲ ἀπὸ τὸν θάνατον ἐπακολουθεῖ κρίσις καὶ δίκη διὰ τὰς πράξεις του,

²¹) Ἐξ. κθ' 36. Λτ. η' 15. 19. ις' 14. 15. 18. 19. Ἀρ. ιθ' 17. 18. ²²) Λτ. ε' 11 - 13. ιδ' 2 - 57. ιε' 3 - 30. ις' 26. 27. ιζ' 11. Ἀρ. ς' 10 - 14. λα' 22 - 24. Ἐφ. α' 7. Μτ. κς' 28. ²³) η' 5. ι' 19. 20. ²⁴⁻²⁵) 11. 12. 26. 28. ζ' 25. 27. η' 2. ι' 1. 2. 12. 14. ²⁶) 25. 28. α' 1. 1 Πτ. α' 20. γ' 18. 1 Ἰν. α' 2. γ' 5. 8. 1 Τμ. γ' 16. Γλ. δ' 1. 1 Κρ. ι' 11. ²⁷⁻²⁸) Γν. γ' 19. Ἡσ. νγ' 12. Ἑβ. θ' 14. 25. 26. ι' 4. 10. 1 Πτ. β' 24. 2 Τμ. δ' 8. 1 Θσ. α' 10. Φλ. γ' 20. Ῥμ. ς' 10.

28 οὕτω καὶ ὁ Χριστός, ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτηρίαν.

28 ἔτσι καὶ ὁ Χριστός, ὅταν ἔγινεν ἄνθρωπος, μίαν φορὰν ἀπέθανε καὶ ἐθυσίασε τὸν ἑαυτόν του, διὰ νὰ βαστάσῃ ἐπάνω του εἰς τὸν σταυρὸν τὰς ἁμαρτίας πολλῶν. Θὰ φανῇ δὲ διὰ δευτέραν φοράν, χωρὶς πλέον νὰ βαστάζῃ ἐπάνω του τὰς ἁμαρτίας τῶν ἄλλων. Καὶ θὰ φανῇ τότε εἰς ἐκείνους, ποὺ τὸν περιμένουν μὲ ἐλπίδα καὶ πόθον, διὰ νὰ τοὺς σώσῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Στίχ. 1-10. Αἱ θυσίαι τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου ἀνεπαρκεῖς.

Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ' ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἃς προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκές, οὐδέποτε δύναται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι·

Πράγματι δὲ αἱ θυσίαι τῆς Π. Διαθήκης ἦσαν ἀνεπαρκεῖς νὰ παράσχουν τὴν ἄφεσιν. Διότι ὁ νόμος περιεῖχε μὲν κάποιαν ἀσθενῆ σκιὰν τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα ἔμελλον νὰ μᾶς δοθοῦν ἀπὸ τὸν Χριστόν, δὲν εἶχεν ὅμως σαφῆ καὶ πλήρη ἀναπαράστασιν τῶν οὐρανίων πραγμάτων. Καὶ δὲν ἠμπορεῖ ποτὲ μὲ τὰς ἰδίας θυσίας, ποὺ κάθε χρόνον προσφέρουν συνεχῶς οἱ ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς του νὰ κάμῃ τελείους αὐτούς, ποὺ πλησιάζουν μὲ τὰς θυσίας αὐτὰς εἰς τὸ θυσιαστήριον.

2 ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμεναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας, ἅπαξ κεκαθαρμένους;

2 Διότι, ἐὰν αἱ θυσίαι αὐταὶ εἶχαν τὴν δύναμιν νὰ τελειοποιήσουν τοὺς ἀνθρώπους, δὲν θὰ ἔπαυαν νὰ προσφέρωνται, ἀφοῦ πλέον οἱ λατρεύοντες δὲν θὰ εἶχαν συνείδησιν, ὅτι εἶναι ἁμαρτωλοί, μιὰ φορὰ ποὺ θὰ εἶχαν καθαρισθῇ μὲ τὰς θυσίας αὐτὰς ἀπὸ τὴν ἐνοχήν των; Βεβαίως θὰ ἔπαυαν.

3 ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν·

3 Ἀλλ' ὅμως δὲν ἔπαυσαν. Καὶ εἰς τὰς θυσίας αὐτὰς γίνεται κάθε χρόνον ἀνάμνησις τῶν ἁμαρτιῶν των εἰς ἐκείνους, ποὺ τὰς προσφέρουν καὶ τοὺς ὑπενθυμίζεται διαρκῶς, ὅτι εἶναι ἔνοχοι.

4 ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας.

4 Χρησιμεύουν δὲ μόνον ὡς ἀνάμνησις τῶν ἁμαρτιῶν αἱ θυσίαι αὐταί, διότι εἶναι ἀδύνατον τὸ αἷμα τῶν ταύρων καὶ τῶν τράγων, ποὺ θυσιάζονται εἰς αὐτάς, νὰ ἀφαιρῇ ἁμαρτίας.

*5 Διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει· **θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι·***

5 Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Κύριος, ὅταν διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεώς του εἰσήρχετο εἰς τὸν κόσμον ὡς ἄνθρωπος, εἶπε διὰ τοῦ Δαβὶδ πρὸς τὸν Πατέρα του· θυσίαν καὶ προσφοράν, σὰν αὐτὰς ποὺ προσφέρονται σύμφωνα μὲ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον, δὲν ἠθέλησες, ἀλλὰ μοῦ ἑτοίμασες σῶμα, διὰ νὰ σοῦ τὸ προσφέρω ὡς θυσίαν εὐάρεστον.

Ι'. ¹) 4. 11. η' 5. θ' 6 - 10. 24 - 26. Κλ. α' 15. 17. 2 Κρ. δ' 4. ²) 18. 22. β' 15. ³⁻⁴) 1. 11. ζ' 18. 19. θ' 12. Ῥμ. γ' 20. ⁵⁻⁷) Ψ. λθ' 7 - 9. ν' 18. Ἰζ. β' 9. γ' 1. Ἑβ. ι' 8 - 10. α' 6. Ἰν. ς' 51.

6 ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ εὐδόκησας·

6 Δὲν σοῦ ἄρεσαν θυσίαι, ποὺ καίονται ὁλόκληροι εἰς τὸ θυσιαστήριον, οὔτε θυσίαι ποὺ προσφέρονται περὶ ἁμαρτίας πρὸς συγχώρησίν της.

7 τότε εἶπον· ἰδοὺ ἥκω, ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ, τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεός, τὸ θέλημά σου.

7 Τότε εἶπον· Ἰδού, ἦλθα. (Εἰς τὸν ρόλον τοῦ χειρογράφου τῆς Π. Διαθήκης ἔχει γραφῆ δι' ἐμὲ προφητικῶς). Ἦλθα, ὦ Θεέ, διὰ νὰ κάμω τὸ θέλημά σου.

8 ἀνώτερον λέγων ὅτι θυσίαν καὶ προσφορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας οὐδὲ εὐδόκησας, αἵτινες κατὰ τὸν νόμον προσφέρονται,

8 Ἀφοῦ λέγει παραπάνω, ὅτι θυσίαν καὶ προσφορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας δὲν ἠθέλησας, οὔτε εὐηρεστήθης εἰς αὐτὰς τὰς θυσίας, αἱ ὁποῖαι σύμφωνα μὲ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον προσφέρονται,

9 τότε εἴρηκεν· ἰδοὺ ἥκω τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεός, τὸ θέλημά σου. ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ.

9 τότε εἶπεν· Ἰδοὺ ἔρχομαι, ὦ Θεέ, διὰ νὰ κάμω τὸ θέλημά σου. Καταργεῖ τὸ πρῶτον μέρος τοῦ χωρίου, ποὺ ὁμιλεῖ διὰ τὰς θυσίας, διὰ νὰ δώσῃ κῦρος καὶ βεβαιώσῃ τὸ δεύτερον, ποὺ ὁμιλεῖ διὰ τὴν θυσίαν, ποὺ θὰ προσέφερεν ὁ Χριστός.

10 ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφάπαξ.

10 Μὲ αὐτὸ δέ, ποὺ ἠθέλησε καὶ εὐηρεστήθη ὁ Θεός, εἴμεθα ἁγιασμένοι διὰ μέσου τῆς προσφορᾶς καὶ θυσίας τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία θυσία ἔγινε μίαν φορὰν γιὰ πάντα.

Στίχ. 11-18. Μόνη ἀποτελεσματικὴ ἡ θυσία τοῦ Χριστοῦ.

11 Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἕστηκε καθ' ἡμέραν λειτουργῶν καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας·

11 Καὶ καθένας μὲν ἱερεὺς τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου στέκεται ἐμπρὸς εἰς τὸ θυσιαστήριον καὶ κάθε ἡμέραν λειτουργεῖ καὶ προσφέρει πολλὰς φορὰς τὰς ἰδίας θυσίας, αἱ ὁποῖαι οὐδέποτε δύνανται νὰ ἀφαιρέσουν ἁμαρτίας.

12 αὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ διηνεκὲς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ,

12 Αὐτὸς ὅμως ὁ Ἰησοῦς, ἀφοῦ ἐπρόσφερε μίαν θυσίαν διὰ τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ κόσμου, ἐκάθησε παντοτινὰ εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν ἔχει πλέον ἀνάγκην νὰ προσφέρῃ ἄλλην θυσίαν.

13 τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

13 Καὶ εἰς τὸ ἑξῆς περιμένει, ἕως ὅτου τεθοῦν οἱ ἐχθροί του ὑποπόδιον τῶν ποδῶν του καὶ κατανικηθοῦν τελειωτικά.

14 μιᾷ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς τοὺς ἁγιαζομένους.

14 Ἐκάθησε δὲ καὶ ἔπαυσε νὰ θυσιάζῃ, διότι μὲ μίαν προσφορὰν καὶ θυσίαν ἔκαμε γιὰ πάντα τελείους ἐκείνους, ποὺ μὲ τὴν θυσίαν του αὐτὴν ἁγιάζονται.

8-9) 5 - 7. ζ' 12. 18. η' 4. 13. 10) 12. 14. θ' 12. 28. Κλ. α' 22. Ἐφ. α' 5. 9. 11. 11) 1. 4. 12-13) 10. 14. α' 3. 13. ζ' 27. η' 1. θ' 26. Κλ. γ' 1. 14) 10. 12. β' 11. ζ' 11.

15 Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ προειρηκέναι,

15 Ὅτι δὲ αὐτά, ποὺ σᾶς γράφω, εἶναι ἀληθῆ, μᾶς τὸ μαρτυρεῖ καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Διότι ἀφοῦ προηγουμένως εἶπεν·

16 αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος· διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν διανοιῶν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς,

16 Αὐτὴ εἶναι ἡ διαθήκη, τὴν ὁποίαν θὰ συνάψω πρὸς αὐτοὺς ὕστερον ἀπὸ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος· θὰ δώσω τοὺς νόμους μου εἰς τὰς καρδίας των καὶ θὰ τοὺς γράψω εἰς τὰς διανοίας των, ὥστε νὰ μὴ τοὺς λησμονοῦν ποτέ· ἀφοῦ λοιπὸν εἶπε ταῦτα, ὕστερον προσθέτει·

17 καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι.

17 Καὶ δὲν θὰ ἐνθυμηθῶ πλέον τὰς ἁμαρτίας των καὶ τὰς ἀνομίας των.

18 ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, οὐκέτι προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας.

18 Ὅπου δὲ ὑπάρχει ἄφεσις ἁμαρτιῶν, ἐκεῖ πλέον δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ προσφέρεται θυσία περὶ ἁμαρτίας.

Στίχ. 19-25. Ἀνάγκη στηριγμοῦ εἰς τὴν πίστιν.

19 Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν Ἁγίων ἐν τῷ αἵματι τοῦ Ἰησοῦ,

19 Ἀφοῦ λοιπόν, ἀδελφοί, σύμφωνα μὲ ὅσα εἴπομεν, ἔχομεν θάρρος καὶ πεποίθησιν, ὅτι θὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὰ ἀληθινὰ Ἅγια, τουτέστιν εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ·

20 ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν διὰ τοῦ καταπετάσματος, τοῦτ' ἔστι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ,

20 τὴν εἴσοδον δὲ αὐτὴν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐγκαινίασε καὶ ἤρχισε πρῶτος δι' ἡμᾶς ὁ Χριστὸς καὶ ἤνοιξεν αὐτὴν ὡς δρόμον νέον, ποὺ ὁδηγεῖ εἰς τὴν αἰώνιον ζωήν· καὶ εἰσῆλθεν αὐτὸς διὰ μέσου τοῦ καταπετάσματος, τουτέστι διὰ τῆς σαρκός του καὶ τοῦ αἵματός του·

21 καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ,

21 καὶ ἀφοῦ ἔχομεν καὶ ἱερέα μέγαν, τὸν Ἰησοῦν, ἐγκατεστημένον ἐπάνω εἰς τὸ σπίτι τοῦ Θεοῦ, δηλαδὴ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν πιστῶν,

22 προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως ἐρραντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς,

22 ἂς προσερχώμεθα μὲ εἰλικρινῆ καρδίαν, μὲ πίστιν ἀδίστακτον καὶ πλήρη, ραντισμένοι καὶ καθαρισμένοι μὲ τὸ Αἷμα του κατὰ τὸ ἐσωτερικὸν τῶν καρδιῶν μας, ὥστε νὰ εἴμεθα ἐλεύθεροι ἀπὸ τύψεις τῆς συνειδήσεως διὰ πράξεις πονηράς,

23 καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ· πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος·

23 καὶ λουσμένοι εἰς τὸ σῶμα μὲ νερὸ καθαρόν, ἤτοι μὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα. Καὶ ἂς κρατῶμεν τὴν ὁμολογίαν περὶ τῶν ἐλπιζομένων ἀγαθῶν βεβαίαν καὶ ἀσάλευτον. Πρέπει δὲ μὲ βεβαιότητα νὰ ἐλπίζωμεν, διότι εἶναι ἀξιόπιστος καὶ δὲν ἀθετεῖ ποτὲ τὸν λόγον του ἐκεῖνος, ποὺ μᾶς ἔδωκε τὴν ἐπαγγελίαν καὶ ὑπόσχεσιν, δηλαδὴ ὁ Θεός.

24 καὶ κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων,

24 Καὶ ἂς παρακολουθῶμεν καὶ ἂς παρατηρῶμεν προσεκτικὰ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, διὰ νὰ παρακινούμεθα καὶ διεγειρώμεθα μεταξύ μας εἰς ἀγάπην καὶ καλὰ ἔργα.

15-17) ζ' 17. η' 10. 12. θ' 8. 18) 2. 19-23) 35. γ' 2. 6. 14. δ' 14. 16. ς' 17 - 20. ζ' 25. θ' 8. 11. 12. ια' 11. ιβ' 24. 1 Πτ. α' 2. Ττ. γ' 5. Ἐφ. γ' 12. ε' 26. 1 Κρ. α' 9. ς' 11. ι' 13. – Ζχ. ς' 11 - 15. 24-25) 37. γ' 1. 12. 13. ιγ' 1. 2 Πτ. γ' 14. Ἰκ. β' 2. ε' 8. Ῥμ. ιγ' 11.

25 μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τισίν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέραν.

25 Φροντίζετε δὲ νὰ μὴ παραμελῆτε καὶ ἀφίνετε τὴν σύναξιν καὶ τὴν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνάντησίν σας, καθὼς συνηθίζουν μερικοί, ἀλλὰ νὰ προτρέπετε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, καὶ τόσον περισσότερον νὰ πράττετε αὐτό, ὅσον βλέπετε, ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς δευτέρας παρουσίας πλησιάζει.

Στίχ. 26-31. Τιμωρίαι ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θεληματικῶς ἁμαρτάνουν.

26 Ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία,

26 Εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ προτρέπετε καὶ νὰ ἐνισχύετε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, διότι ὅταν θεληματικῶς καὶ μὲ ἀπόφασιν ἀποστασίας ἁμαρτάνωμεν, ἀφοῦ ἐλάβαμεν μὲ τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου τὴν πλήρη γνῶσιν τῆς ἀληθείας, δὲν ἀπομένει πλέον ἄλλη θυσία περὶ ἁμαρτιῶν, οὔτε σταυρικὸς θάνατος διὰ νὰ μᾶς σώσῃ.

27 φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρίσεως καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους.

27 Ἀλλ' ὑπολείπεται νὰ περιμένωμεν μὲ φόβον καὶ τρόμον τὴν δίκην καὶ κατάκρισιν καὶ τὸ σφοδρὸν πῦρ τῆς θείας ἀγανακτήσεως καὶ ὀργῆς, τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ κατατρώγῃ ἐκείνους, ποὺ ἐναντιώνονται εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

28 ἀθετήσας τις νόμον Μωϋσέως χωρὶς οἰκτιρμῶν ***ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθνήσκει·***

28 Ναί· ἡ θεία ἀγανάκτησις καὶ ὀργὴ μᾶς περιμένει. Διότι ὅταν κανεὶς παραβῇ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον καὶ βεβαιώσουν τὴν παράβασιν αὐτὴν δύο ἢ τρεῖς μάρτυρες, αὐτὸς χωρὶς ἐπιείκειαν θανατώνεται.

29 πόσῳ δοκεῖτε χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καταπατήσας καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγησάμενος, ἐν ᾧ ἡγιάσθη, καὶ τὸ Πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας;

29 Πόσον χειροτέρας τιμωρίας νομίζετε, ὅτι θὰ κριθῇ ἄξιος ἐκεῖνος, ποὺ ἐποδοπάτησε περιφρονητικὰ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνόμισεν ὡς αἷμα συνήθους καὶ κοινοῦ ἀνθρώπου τὸ Αἷμα, μὲ τὸ ὁποῖον ἐπεκυρώθη ἡ Νέα Διαθήκη, μὲ τὸ ὁποῖον μάλιστα αὐτὸς ὁ ἴδιος ἡγιάσθη, καὶ ὁ ὁποῖος ὕβρισε καὶ ἐπεριφρόνησε τὸ Πνεῦμα, ποὺ μᾶς παρέχει τὴν χάριν;

30 οἴδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα· ***ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος·*** *καὶ πάλιν·* ***Κύριος κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ.***

30 Ὡρισμένως θὰ τιμωρηθῇ αὐτὸς σκληρά. Διότι γνωρίζομεν ποῖος εἶναι ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος εἶπεν· Ἰδικόν μου δικαίωμα εἶναι ἡ ἐκδίκησις. Ἐγὼ θὰ κάμω τὴν ἀνταπόδοσιν, λέγει ὁ Κύριος. Καὶ πάλιν ἔχει λεχθῆ εἰς τὴν Γραφήν· Ὁ Κύριος θὰ κρίνῃ καὶ θὰ δικάσῃ τὸν λαόν του.

31 φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος.

31 Καὶ εἶναι φοβερὸν νὰ πέσῃ κανεὶς μέσα εἰς τὰ χέρια τοῦ Θεοῦ, ποὺ δὲν εἶναι νεκρὸς σὰν τὰ εἴδωλα, ἀλλὰ ζῇ πάντοτε.

Στίχ. 32-39. Ἔχομεν ἀνάγκην ὑπομονῆς.

32 Ἀναμιμνήσκεσθε δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων,

32 Νὰ ἐνθυμῆσθε δὲ τὰς προτερινὰς ἡμέρας, κατὰ τὰς ὁποίας ἐφωτίσθητε μὲ τὸ βάπτισμα καὶ μὲ τὴν γνῶσιν τῆς ἀληθείας καὶ ὑπεμείνατε πολλὴν ἄθλησιν καὶ ἀγῶνα παθημάτων καὶ διωγμῶν.

[26-27]) Σφν. α΄ 18. γ΄ 8. Ἡσ. κς΄ 11. Ἑβ. ε΄ 2. ς΄ 4 - 8. ιβ΄ 29. 1 Τμ. β΄ 4. [28-29]) Ἐξ. κα΄ 12 - 18. λα΄ 13 - 16. Λτ. ιζ΄ 14 Ἀρ. ιε΄ 30. Δτ. ιζ΄ 2 - 7. κβ΄ 22 - 24. Ἑβ. β΄ 2. 3. θ΄ 15 - 28. 2 Πτ. α΄ 9. Μτ. ιβ΄ 31. 32. [30-31]) Δτ. λβ΄ 35. 36. 2 Βσ. κδ΄ 14 Ψ. ρλδ΄ 14. Σρ. β΄ 18. Ἑβ. γ΄ 12. ιβ΄ 29. Ῥμ. ιβ΄ 19. [32-33]) ς΄ 4. 10. 1 Θσ. β΄ 14. Φλ. δ΄ 14. 1 Κρ. δ΄ 9.

33 τοῦτο μὲν ὀνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσι θεατριζόμενοι, τοῦτο δὲ κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀναστρεφομένων γενηθέντες.

33 Ἀπὸ τὸ ἕνα μὲν μέρος μὲ ὀνειδισμοὺς καὶ ὕβρεις καὶ μὲ θλίψεις ἐθεατρίζεσθε καὶ διεπομπεύεσθε· ἀπὸ τὸ ἄλλο δὲ μέρος μὲ τὴν συμπάθειαν καὶ βοήθειάν σας ἐγίνατε συμμέτοχοι ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἔτσι κατεδιώκοντο καὶ ἔζων ἐν μέσῳ θλίψεων καὶ κατατρεγμῶν.

34 καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς μου συνεπαθήσατε καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γινώσκοντες ἔχειν ἐν ἑαυτοῖς κρείττονα ὕπαρξιν ἐν οὐρανοῖς καὶ μένουσαν.

34 Πράγματι δὲ ἐγίνατε καὶ σεῖς συμμέτοχοι τῶν καταδιωκομένων διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Διότι καὶ εἰς τὰ δεσμά μου, ὅταν ἤμην εἰς τὴν φυλακήν, ἐδείξατε συμπάθειαν, καὶ τὴν ἁρπαγὴν καὶ δήμευσιν τῆς περιουσίας σας ἐδεχθήκατε μὲ χαράν, ἐπειδὴ ἐγνωρίζατε, ὅτι ἔχετε διὰ τὸν ἑαυτόν σας καλυτέραν περιουσίαν εἰς τοὺς οὐρανούς, ποὺ εἶναι μόνιμος καὶ αἰωνία.

35 Μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν παρρησίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει μισθαποδοσίαν μεγάλην.

35 Προσέξατε λοιπὸν νὰ μὴ χάσετε τὴν ἄφοβον καὶ γεμάτην ἀπὸ θάρρος πίστιν καὶ πεποίθησίν σας, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἀνταπόδοσιν μεγάλον μισθόν.

36 ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρείαν, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ποιήσαντες κομίσησθε τὴν ἐπαγγελίαν.

36 Σᾶς κάνω τὴν προτροπὴν αὐτήν, διότι ἔχετε ἀνάγκην ὑπομονῆς, ὥστε ἐξακολουθοῦντες νὰ μένετε πιστοὶ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ νὰ λάβετε τὴν ἀμοιβήν, ποὺ ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη.

37 ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον, ὁ ἐρχόμενος ἥξει καὶ οὐ χρονιεῖ.

37 Δείξατε ὑπομονήν, διότι ἀκόμη πολὺ ὀλίγος χρόνος ὑπολείπεται, καὶ ὁ Κύριος ποὺ τὸν περιμένομεν νὰ ἔλθῃ καὶ πάλιν, θὰ ἔλθῃ καὶ δὲν θὰ βραδύνῃ.

38 ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται· καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ.

38 Τότε δέ, καθὼς λέγει ὁ Κύριος ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ, ὁ δίκαιος θὰ σωθῇ καὶ θὰ ζήσῃ διὰ τῆς πίστεώς του, καὶ ἐὰν κανεὶς δειλιάσῃ καὶ ὀπισθοχωρήσῃ, δὲν εὐαρεστεῖται ἡ ψυχή μου εἰς αὐτόν.

39 ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

39 Ἡμεῖς ὅμως δὲν εἴμεθα ἄνθρωποι, ποὺ δειλιάζομεν καὶ ἀμφιταλαντευόμεθα εἰς τὴν πίστιν, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ κίνδυνος νὰ ἀπολεσθῶμεν. Ἀλλ' εἴμεθα ἄνθρωποι, ποὺ κρατοῦμεν καλὰ τὴν πίστιν, διὰ νὰ σώσωμεν τὰς ψυχάς μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Στίχ. 1-40. Ἡρωϊκὰ παραδείγματα πίστεως παλαιότερα καὶ μεταγενέστερα.

Ἔστι δὲ πίστις ἐλπιζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων.

Εἶναι δὲ ἡ πίστις ὕπαρξις τῶν ἐλπιζομένων, τὰ ὁποῖα τώρα μὲν δὲν ὑπάρχουν, ἀλλ' ἡ πίστις τὰ κάνει εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ πιστοῦ χειροπιαστά, σὰν νὰ ὑπῆρχον ταῦτα ἀπὸ τώρα. Εἶναι ἀκόμη ἡ πίστις καὶ ἀπόδειξις πραγμάτων, ποὺ δὲν βλέπονται μὲ τοὺς σωματικοὺς ὀφθαλμούς, ἀλλ' ἡ πίστις φέρει τέτοιαν πληροφορίαν περὶ αὐτῶν εἰς τὸν πιστόν, σὰν νὰ τὰ ἔβλεπε καὶ τὰ ἀντελαμβάνετο μὲ τὰς σωματικὰς αἰσθήσεις.

[34]) ιγ΄ 3. Μτ. ς΄ 20. ιθ΄ 21. 29. [35]) 19. 23. ια΄ 6. 26. [36]) ς΄ 12. ια΄ 13. 39. Λκ. κα΄ 19. Μτ. ι΄ 22. [37-38]) Ἡσ. κς΄ 20. Ἀββ. β΄ 3. 4. Ἑβ. ι΄ 25. Γλ. β΄ 12. γ΄ 11. Ῥμ. α΄ 17. Μτ. ι΄ 23. ια΄ 3. κα΄ 9. [39]) δ΄ 16. 1 Θσ. ε΄ 9.

ΙΑ΄. [1]) 7. γ΄ 14. 2 Κρ. ε΄ 7. Ῥμ. η΄ 24.

2 ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι.

3 Πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι Θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων τὰ βλεπόμενα γεγονέναι.

4 Πίστει πλείονα θυσίαν Ἄβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκε τῷ Θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι λαλεῖται.

5 Πίστει Ἐνὼχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ **οὐχ εὑρίσκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός·** πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ μεμαρτύρηται **εὐηρεστηκέναι τῷ Θεῷ·**

6 χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι· πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ Θεῷ ὅτι ἔστι καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται.

7 Πίστει χρηματισθεὶς Νῶε περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων, εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασε κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ, δι' ἧς κατέκρινε τὸν κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος.

8 Πίστει καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον ὃν ἔμελλε λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθε μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται.

2 Δὲν εἶναι δὲ κάτι νέον ἡ πίστις. Διότι ἐξ αἰτίας αὐτῆς ἔλαβον καλὴν μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Θεὸν οἱ παλαιότεροι, οἱ δίκαιοι τῆς Π. Διαθήκης.

3 Μὲ τὴν πίστιν καὶ ὄχι μὲ τὰς ἐξωτερικὰς αἰσθήσεις κατανοοῦμεν καὶ γνωρίζομεν, ὅτι ὁ ὁρατὸς κόσμος, ποὺ ἔγινεν ἐν χρόνῳ, ἐδημιουργήθη ἄρτιος καὶ ἁρμονικός, μὲ λόγον καὶ πρόσταγμα τοῦ Θεοῦ, ὥστε, ὅσα κτίσματα βλέπομεν τώρα, νὰ ἔχουν γίνει ἀπὸ μὴ ὑπάρχοντα καὶ μὴ φαινόμενα εἰς τὰς σωματικὰς αἰσθήσεις.

4 Διὰ τὴν πίστιν, ποὺ εἶχεν ὁ Ἄβελ, ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Θεὸν καλυτέραν θυσίαν ἀπὸ ἐκείνην, ποὺ ἐπρόσφερεν ὁ Κάϊν. Διὰ τὴν πίστιν δὲ αὐτὴν ἐδόθη ἀπὸ τὸν Θεὸν ἡ μαρτυρία, ὅτι ἦτο δίκαιος. Διότι αὐτὸς ὁ Θεὸς ἔδωκε διὰ τὰ δῶρα τοῦ Ἄβελ μαρτυρίαν, ὅτι τὰ ἐδέχθη. Καὶ διὰ τὴν πίστιν του αὐτήν, καίτοι ἀπέθανε, γίνεται ἀκόμη ἕως τώρα ἐγκωμιαστικὸς λόγος δι' αὐτόν.

5 Ἕνεκα τῆς πίστεώς του ὁ Ἐνὼχ μετετέθη ζωντανὸς ἀπὸ τὸν κόσμον διὰ νὰ μὴ ἴδῃ θάνατον, καὶ καθὼς λέγει ἡ Γραφή, δὲν εὑρίσκετο εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, διότι τὸν μετέθεσεν ὁ Θεός. Τὸν μετέθεσε δέ, διότι προτοῦ νὰ μετατεθῇ, ἐδόθη δι' αὐτὸν μαρτυρία ἀπὸ τὴν Γραφήν, ὅτι εἶχεν εὐαρεστήσει εἰς τὸν Θεόν.

6 Χωρὶς πίστιν δὲ εἶναι ἀδύνατον νὰ εὐαρεστήσῃ κανεὶς εἰς τὸν Θεόν. Καὶ εἶναι ἀδύνατον, διότι ἐκεῖνος ποὺ πλησιάζει εἰς τὸν Θεὸν ὡς λάτρης καὶ δοῦλος του, πρέπει προτήτερα νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ὑπάρχει Θεὸς καὶ γίνεται μισθαποδότης εἰς ἐκείνους, ποὺ ζητοῦν νὰ τὸν εὕρουν καὶ εὐαρεστήσουν εἰς αὐτόν.

7 Λόγῳ τῆς πίστεώς του ὁ Νῶε, ὅταν μὲ προφητείαν εἰδοποιήθη δι' ἐκεῖνα, ποὺ ἀκόμη δὲν ἐβλέποντο, διὰ τὸν κατακλυσμὸν δηλαδὴ ποὺ δὲν εἶχε γίνει, κατελήφθη ἀπὸ εὐλαβῆ φόβον καὶ κατεσκεύασε τὴν κιβωτὸν διὰ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὴν καταστροφὴν ἡ οἰκογένειά του. Μὲ τὴν πίστιν του δὲ αὐτὴν ἀπέδειξεν ἄξιον κατακρίσεως καὶ τιμωρίας τὸν κόσμον, ποὺ δὲν ἐπίστευσε καὶ δὲν ἐμιμήθη τὸν Νῶε. Καὶ διὰ τὴν πίστιν του αὐτὴν οὗτος ἔγινε κληρονόμος καὶ τῆς δικαιώσεως, ποὺ παρέχεται διὰ τῆς πίστεως.

8 Ἐξ αἰτίας τῆς πίστεώς του ὁ Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν, ὅταν ἐκαλεῖτο νὰ βγῇ ἀπὸ τὴν πατρίδα του καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν τόπον, τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ λάβῃ κληρονομίαν. Καὶ ἐβγῆκε, χωρὶς νὰ ξεύρῃ ποῦ πηγαίνει.

[2]) 4. 5. 39. 1 Τμ. ε΄ 11. Πρ. ς΄ 3. [3]) Γν. α΄ 1 - 30. Ψ. λβ΄ 6. 2 Μκ. ζ΄ 28. Ἑβ. α΄ 2. 3. 2 Κρ. δ΄ 18. Ῥμ. δ΄ 17. [4]) Γν. δ΄ 4. 5. Μτ. κγ΄ 35. [5]) Γν. ε΄ 18 - 24. Ἰδ. 14. [6]) 26. ζ΄ 25. ι΄ 1. 35. Ῥμ. γ΄ 11. [7]) Γν. ς΄ 8 κτλ. 1 Πτ. γ΄ 20. 2 Πτ. β΄ 5. Ῥμ. γ΄ 21 - 24. δ΄ 13. [8]) Γν. ιβ΄ 1 κτλ. Πρ. ζ΄ 2 - 4.

9 Πίστει **παρῴκησεν** εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἀλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς·

10 ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός.

11 Πίστει καὶ αὐτὴ Σάρρα δύναμιν εἰς καταβολὴν σπέρματος ἔλαβε καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας ἔτεκεν, ἐπεὶ πιστὸν ἡγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον.

12 διὸ καὶ ἀφ' ἑνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμένου, **καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ** τῷ πλήθει **καὶ ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος.**

13 Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι **ξένοι καὶ παρεπίδημοί** εἰσιν **ἐπὶ τῆς γῆς.**

14 οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσι.

15 καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνευον, ἀφ' ἧς ἐξῆλθον, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι·

16 νῦν δὲ κρείττονος ὀρέγονται, τοῦτ' ἔστιν ἐπουρα-

9 Χάρις εἰς τὴν πίστιν του ὁ Ἀβραὰμ ἔμεινεν ὡς ξένος εἰς τὴν γῆν, ποὺ τοῦ ὑπεσχέθη ὁ Θεὸς καὶ ἐθεώρει αὐτὴν ὡς ξένην χώραν καὶ ὄχι ὡς ἰδικήν του. Καὶ ἐκατοίκησε μέσα εἰς σκηνὰς μαζὶ μὲ τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακώβ, ποὺ ἦσαν συγκληρονόμοι τῆς αὐτῆς ὑποσχέσεως τοῦ Θεοῦ.

10 Ἐκατοίκησε δὲ ὁ Ἀβραὰμ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας σὰν ξένος καὶ πάροικος, διότι ἐπερίμενε νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν ἐπουράνιον πόλιν, ἡ ὁποία ἔχει τὰ ἀληθινὰ καὶ ἀδιάσειστα θεμέλια καὶ τῆς ὁποίας τεχνίτης καὶ κτίστης εἶναι αὐτὸς ὁ Θεός.

11 Διὰ τὴν πίστιν της καὶ αὐτὴ ἡ στεῖρα καὶ προχωρημένη εἰς τὴν ἡλικίαν Σάρρα ἔλαβε δύναμιν, ὥστε νὰ καταβληθῇ σπέρμα εἰς αὐτήν, καὶ ἐνῷ πλέον εἶχε περάσει ἡ ἡλικία της, ἐγέννησεν, ἐπειδὴ ἐθεώρησεν ἀξιόπιστον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ ἀπέκτα υἱόν.

12 Διότι ἐπίστευσαν καὶ ὁ Ἀβραὰμ καὶ ἡ Σάρρα, διὰ τοῦτο ἀπὸ ἕνα ἄνθρωπον, τὸν Ἀβραάμ, καὶ μάλιστα νεκρωμένον ἕνεκα τοῦ γήρατος, ἐγεννήθησαν ἀπόγονοι, καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὸ πλῆθος, καὶ καθὼς ἡ ἄμμος ποὺ ὑπάρχει εἰς τὴν ἀκροθαλασσιὰν καὶ τῆς ὁποίας οἱ μικροὶ κόκκοι εἶναι σχεδὸν ἀμέτρητοι.

13 Αὐτοὶ ὅλοι ἀπέθανον μὲ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐλπίδα, χωρὶς νὰ λάβουν τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ τὰς εἶδαν ἀπὸ μακρὰν καὶ μὲ πόθον πολὺν καὶ ἀγαλλίασιν τὰς ἐνεκολπώθησαν καὶ ὡμολόγησαν, ὅτι εἶναι ξένοι καὶ παρεπίδημοι ἐπὶ τῆς γῆς.

14 Πράγματι δὲ μὲ τὴν πίστιν καὶ ἐλπίδα ἀπέθανον. Διότι αὐτοί, ποὺ ἔλεγαν τέτοια, ὅτι δηλαδὴ εἶναι ξένοι καὶ ταξιδιῶται εἰς τὴν γῆν, ἐφανέρωναν καὶ ἀπεδείκνυαν μὲ τὰ λόγια των αὐτά, ὅτι ἐζήτουν μὲ πόθον πατρίδα μόνιμον καὶ ἀληθινήν, καὶ τέτοια εἶναι ὁ οὐρανός, ὁ ὁποῖος μόνον διὰ τῆς πίστεως βλέπεται.

15 Ὅτι δὲ τὴν οὐράνιον πατρίδα ἐπόθουν, εἶναι φανερόν. Διότι, ἐὰν ἐνεθυμοῦντο ἐκείνην τὴν πατρίδα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐβγῆκαν, θὰ εὕρισκαν εὐκαιρίαν νὰ ἐπιστρέψουν πάλιν εἰς αὐτήν.

16 Τώρα ὅμως ἐπιθυμοῦν καλυτέραν πατρίδα, τουτέστι πατρίδα ἐπουράνιον. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ Θεὸς δὲν τοὺς ἐντρέπεται νὰ ὀ-

[9]) Γν. ιγ΄ 15. ιζ΄ 8. κα΄ 23. 34. κγ΄ 4. κδ΄ 37. κς΄ 3. κη΄ 4. λε΄ 12. Γλ. γ΄ 8. 16. Πρ. ζ΄ 5. 6. [10]) 13 - 16. ιβ΄ 22. ιγ΄ 14. Ἀπ. γ΄ 12. κα΄ 2. 10. 14. Γλ. δ΄ 26. [11]) Γν. ιζ΄ 19. ιη΄ 12. 15. κα΄ 2. Ἑβ. ι΄ 23. [12]) Γν. ιγ΄ 16. ιε΄ 5. κβ΄ 17. κς΄ 4. λβ΄ 12. Ἐξ. λβ΄ 13. Ῥμ. δ΄ 19. [13]) Γν. κγ΄ 4. μζ΄ 9. Ψ. λη΄ 13. ριη΄ 19. Ἑβ. ια΄ 9. 10. 39. θ΄ 15. 2 Κρ. ε΄ 6. 8. [16]) Ἐξ. γ΄ 6. Ἑβ. ια΄ 40. β΄ 11. Φλ. γ΄ 20. Μτ. κβ΄ 31. 32.

νίου. διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ Θεὸς Θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἡτοίμασε γὰρ αὐτοῖς πόλιν.

17 Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος,

18 πρὸς ὃν ἐλαλήθη ***ὅτι ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα,***

19 λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ Θεός· ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο.

20 Πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ καὶ τὸν Ἠσαῦ.

21 Πίστει Ἰακὼβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ εὐλόγησε, καὶ ***προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ.***

22 Πίστει Ἰωσὴφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσε καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο.

23 Πίστει Μωϋσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι ***εἶδον ἀστεῖον*** *τὸ παιδίον, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως.*

24 Πίστει Μωϋσῆς ***μέγας γενόμενος*** *ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραώ,*

25 μᾶλλον ἑλόμενος συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν,

νομάζεται Θεός των. Ἀπόδειξις δὲ τῆς εὐνοίας του αὐτῆς εἶναι, ὅτι τοὺς ἑτοίμασεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς πόλιν ὡς πατρίδα των παντοτινήν.

17 Λόγῳ τῆς πίστεώς του ἐπρόσφερεν ὁ Ἀβραὰμ θυσίαν τὸν Ἰσαάκ, ὅταν ἐδοκιμάζετο ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ ἐπρόσφερε τὸν μονάκριβόν του αὐτός, ὁ ὁποῖος ἐδέχθη καὶ ἐκράτησε σφικτὰ τὰς ἐπαγγελίας.

18 Διότι πρὸς αὐτὸν τὸν Ἀβραὰμ ἐλέχθη προηγουμένως ἀπὸ τὸν Θεόν, ὅτι οἱ ἀπόγονοι ποὺ θὰ ἔχῃς ἀπὸ τὸν Ἰσαάκ, αὐτοὶ θὰ λάβουν τὴν ὀνομασίαν καὶ τὰ δικαιώματα τῶν γνησίων ἀπογόνων σου.

19 Μ' ὅλα ταῦτα ἐπρόσφερε τὸν μονάκριβόν του θυσίαν, διότι μὲ ὀρθὰς σκέψεις καὶ συλλογισμοὺς ἔπεισε τὸν ἑαυτόν του, ὅτι εἶναι δυνατὸς ὁ Θεὸς καὶ ἐκ νεκρῶν νὰ ἀναστήσῃ τὸν Ἰσαάκ. Δι' αὐτὸ δὲ καὶ τὸν ἐπῆρε πάλιν ὁ Ἀβραὰμ κατὰ τρόπον, ποὺ ἔγινεν ὁ Ἰσαὰκ τύπος τῆς θυσίας καὶ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

20 Ἐπίστευσεν ὁ Ἰσαὰκ καὶ δι' αὐτὸ ἔδωκεν εὐχὰς καὶ εὐλογίας εἰς τὸν Ἰακὼβ καὶ τὸν Ἠσαῦ περὶ πραγμάτων, ποὺ θὰ τοὺς συνέβαιναν εἰς τὸ μέλλον.

21 Μὲ πίστιν ὁ Ἰακώβ, ὅταν ἐπέθαινεν, εὐλόγησε καθένα ἀπὸ τὰ δύο παιδιὰ τοῦ Ἰωσὴφ καὶ ἀνέδειξε καὶ τὰ δύο ἀρχηγοὺς φυλῶν σύμφωνα μὲ τὸν φωτισμόν, ποὺ τοῦ ἔδιδεν ἡ πίστις. Καὶ ἐπροσκύνησε τὸν Θεὸν ἀκουμβήσας τὸ κεφάλι του εἰς τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἕνεκα τῆς γεροντικῆς του ἀδυναμίας ἐστηρίζετο.

22 Ἕνεκα τῆς πίστεώς του ὁ Ἰωσήφ, ὅταν ἐπέθαινεν, ἐνεθυμήθη καὶ ὡμίλησε περὶ τῆς ἐξόδου τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἔδωκεν ἐντολὴν διὰ τὰ κόκκαλά του νὰ μεταφερθοῦν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον εἰς τὴν γῆν Χαναάν.

23 Λόγῳ τῆς πίστεως τῶν γονέων του ὁ Μωϋσῆς, ὅταν ἐγεννήθη, ἐκρύφθη ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἀπὸ αὐτούς, διότι εἶδαν τὸ παιδίον χαριτωμένον καὶ ἐξ αὐτοῦ συνεπέραναν, ὅτι ὁ Θεὸς τὸ προώριζε διὰ μεγάλον προορισμόν, καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου, ποὺ διέτασσε νὰ θανατώνεται κάθε ἀρσενικὸν βρέφος τῶν Ἰουδαίων.

24 Ἕνεκα τῆς πίστεώς του ὁ Μωϋσῆς, ὅταν ἐμεγάλωσε καὶ ἔγινεν ἄνδρας, ἠρνήθη νὰ ὀνομάζεται βασιλόπαις, υἱὸς τῆς θυγατέρας τοῦ Φαραώ.

25 Καὶ ἐπροτίμησεν ὡς καλύτερον νὰ κακοπαθῇ μαζὶ μὲ τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ παρὰ νὰ ἔχῃ πρόσκαιρον ἀπόλαυσιν ἁμαρτίας, νὰ ζῇ δηλαδὴ ἄνετα καὶ μὲ τιμὰς σὰν Αἰγύπτιος ἄρχων μὲ τοὺς εἰδωλολάτρας, ποὺ κατεπίεζαν τοὺς Ἰσραηλίτας.

17-19) Γν. κα΄ 12. κβ΄ 1 κτλ. Ἰκ. β΄ 21. Ῥμ. δ΄ 17. 21. θ΄ 7. (Ἑβ. θ΄ 9. 1 Κρ. ι΄ 6. 11). 20) Γν. κζ΄ 28. 39. 40. Ἑβ. ιβ΄ 16. 21) Γν. μζ΄ 31. μη΄ 15. 16. 21. 22) Γν. ν΄ 24. 25. Ἐξ. ιγ΄ 19. 23) Ἐξ. α΄ 22 - β΄ 2. Πρ. ζ΄ 20. 24-26) Ἐξ. β΄ 3 - 13. Ψ. πη΄ 51. 52. Ἑβ. ι΄ 34. 35. ιγ΄ 3. 13. Πρ. ζ΄ 21 - 28.

26 μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν Αἰγύπτου θησαυρῶν τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ Χριστοῦ· ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν.

27 Πίστει κατέλιπεν Αἴγυπτον μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὁρῶν ἐκαρτέρησε.

28 Πίστει πεποίηκε τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν.

29 Πίστει διέβησαν τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς, ἧς πεῖραν λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν.

30 Πίστει τὰ τείχη Ἱεριχὼ ἔπεσε κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας.

31 Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ συναπώλετο τοῖς ἀπειθήσασι, δεξαμένη τοὺς κατασκόπους μετ' εἰρήνης.

32 Καὶ τί ἔτι λέγω; ἐπιλείψει γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεών, Βαράκ τε καὶ Σαμψὼν καὶ Ἰεφθάε, Δαυΐδ τε καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν,

33 οἳ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων,

34 ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθε-

26 Καὶ ἀπὸ τοὺς θησαυροὺς καὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς Αἰγύπτου ἐθεώρησε μεγαλύτερον πλοῦτον τὰς περιφρονήσεις, ποὺ ὡμοίαζαν πρὸς τὸν ὀνειδισμὸν καὶ τὴν περιφρόνησιν, τὰ ὁποῖα ὑστερώτερα ὑπέστη ὁ Χριστός· διότι εἶχε καρφωμένα τὰ μάτια του εἰς τὰς οὐρανίους ἀνταμοιβάς.

27 Ἐπειδὴ ἐπίστευσεν εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ ὁ Μωϋσῆς, ἐγκατέλιπε τὴν Αἴγυπτον, ὅταν ἐφόνευσε τὸν Αἰγύπτιον καὶ δὲν ἐφοβήθη τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὴν φυγὴν αὐτὴν τοῦ Μωϋσέως θὰ ἐσχημάτιζε πλέον πεποίθησιν περὶ τῆς ἐνοχῆς του καὶ ἠδύνατο νὰ τὸν καταδιώξῃ καὶ ἔξω ἀπὸ τὰ σύνορα τοῦ κράτους του. Καὶ δὲν ἐφοβήθη ὁ Μωϋσῆς, διότι ἔβλεπε σὰν μὲ τὰ σωματικά του μάτια τὸν ἀόρατον Θεὸν καὶ μὲ καρτερίαν πολλὴν ἐπερίμενε τὴν βοήθειάν του.

28 Μὲ πίστιν ἔκαμεν ὁ Μωϋσῆς τὸ Πάσχα, ἤτοι τὴν θυσίαν τοῦ ἀρνίου καὶ ἔχρισε μὲ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου τούτου τὶς ἐξώπορτες τῶν Ἑβραίων, διὰ νὰ μὴ ἐγγίσῃ τὰ πρωτότοκά των ὁ ἐξολοθρευτὴς ἄγγελος, ποὺ θὰ ἐθανάτωνε τὰ πρωτότοκα τῶν Αἰγυπτίων κατὰ τὴν νύκτα τῆς ἐξόδου τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

29 Μὲ τὴν πίστιν, ὅτι δὲν θὰ ἐπνίγοντο, ἐπέρασαν οἱ Ἰσραηλῖται τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, σὰν νὰ ἐπερνοῦσαν ξηρὰν γῆν, ἡ θάλασσα δὲ αὐτή, ὅταν ἐτόλμησαν νὰ πειραματισθοῦν εἰς αὐτὴν οἱ Αἰγύπτιοι, τοὺς κατέπιε.

30 Διὰ τῆς πίστεως ἔπεσαν τὰ τείχη τῆς Ἱεριχώ, ἀφοῦ ἐγύρισαν τριγύρω ἀπὸ αὐτὰ οἱ ἱερεῖς τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας μετὰ τῆς κιβωτοῦ σαλπίζοντες.

31 Λόγῳ τῆς πίστεώς της ἡ πόρνη Ῥαὰβ δὲν ἐθανατώθη μαζὶ μὲ τοὺς συμπατριώτας της ποὺ ἀπείθησαν, διότι ἐδέχθη μὲ εἰρηνικὰς διαθέσεις τοὺς κατασκόπους, ποὺ ἐστάλησαν ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτας εἰς τὴν Ἱεριχώ.

32 Καὶ τί ἀκόμη νὰ λέγω καὶ νὰ διηγοῦμαι; Πρέπει νὰ σταματήσω, διότι δὲν θὰ μὲ ἀρκέσῃ ὁ χρόνος ἐὰν διηγοῦμαι διὰ τὸν Γεδεὼν καὶ τὸν Βαρὰκ καὶ τὸν Σαμψὼν καὶ τὸν Ἰεφθάε καὶ διὰ τὸν Δαβὶδ καὶ τὸν Σαμουὴλ καὶ τοὺς προφήτας.

33 Αὐτοὶ διότι εἶχαν πίστιν κατεπολέμησαν καὶ ὑπέταξαν βασίλεια, ἐκυβέρνησαν τὸν λαὸν μὲ δικαιοσύνην, ἐπέτυχαν τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὑποσχέσεων, ποὺ τοὺς ἔδωκεν ὁ Θεός, ἐβούλωσαν καὶ ἔφραξαν στόματα λεονταριῶν, ὅπως ὁ Δανιήλ,

34 ἔσβησαν τὴν καταστρεπτικὴν δύναμιν τῆς φωτιᾶς, διέφυγαν τὸν κίνδυνον νὰ σφαγοῦν μὲ μαχαίρια, ἔλαβον δύναμιν καὶ ἔγιναν καλὰ ἀπὸ ἀρρώστιες, ἀνεδείχθησαν ἰσχυροὶ καὶ ἀνί-

27) Ἐξ. β΄ 14. 15. (ιβ΄ 41. 51). Ἑβ. ια΄ 1. Ῥμ. α΄ 20. Πρ. ζ΄ 29. 28) Ἐξ. ιβ΄ 3 - 23. 1 Κρ. ι΄ 10. 29) Ἐξ. ιδ΄ 21 - 30. 1 Κρ. ι΄ 1. 2. 30) Ἰσ. Ν. ς΄ 1 - 15. 18. 19. 31) Ἰσ. Ν. β΄ 1 - 21. ς΄ 16. 22 - 24. Ἰκ. β΄ 25. Μτ. α΄ 5. κα΄ 31. 32. 32) Κρτ. δ΄ - ε΄. ς΄ - η΄. ια΄ 1 - ιβ΄ 7. ιγ΄ - ις΄. 1 Βσ. γ΄ κτλ. 33) Κρτ. δ΄ 15. 16. ζ΄ 7. 22. ια΄ 32. 33. ιδ΄ 6. ιε΄ 4 κτλ. 1 Βσ. ζ΄ 3 - 15. ιζ΄ 34 - 37. 2 Βσ. ε΄ 17 - 25. η΄ 1 - 15. ι΄ 6 - 19. ιβ΄ 26 - 30. 1 Πρ. ιη΄ 14. Δν. ς΄ 19 - 23. 1 Μκ. β΄ 60. 34) Κρτ. ις΄ 28 - 30. 1 Βσ. ιθ΄ 10 - 12. 3 Βσ. ιθ΄ 1 κτλ. 4 Βσ. ς΄ 11 - 20. κ΄ 1 - 7. Δν. γ΄ 23 - 26. 1 Μκ. β΄ 59. γ΄ 17 - 24.

νείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων·

35 ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν·

36 ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς·

37 ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον, περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι,

38 ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς.

39 Καὶ οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν,

40 τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσι.

κητοι εἰς τὸν πόλεμον, ἔτρεψαν εἰς φυγὴν τὰς παρατάξεις καὶ τὰ πολυπληθῆ στρατεύματα τῶν ξένων καὶ ἐχθρῶν.

35 Διὰ τῆς πίστεως, ποὺ εἶχαν εἰς τὴν ὑπερφυσικὴν δύναμιν τῶν προφητῶν αἱ γυναῖκες, τὰς ὁποίας ἀναφέρει ἡ Π. Διαθήκη, ἐπῆραν πάλιν ζωντανοὺς δι' ἀναστάσεως τοὺς πεθαμένους των. Ἄλλοι δὲ ἐδέθησαν εἰς τὸ βασανιστικὸν ὄργανον, ποὺ ἐλέγετο τύμπανον καὶ ἐδάρησαν σκληρὰ μέχρι θανάτου, μὴ δεχθέντες νὰ ἀρνηθοῦν τὴν πίστιν των καὶ ἔτσι νὰ ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὸ μαρτύριον· ἐπροτίμησαν δὲ τὸ σκληρὸν αὐτὸ μαρτύριον, διὰ νὰ ἐπιτύχουν ἀνάστασιν καλυτέραν ἀπὸ τὴν πρόσκαιρον ἀποκατάστασιν εἰς τὴν ζωὴν αὐτήν.

36 Ἄλλοι δὲ ἐδοκίμασαν ἐμπαιγμοὺς καὶ μαστιγώσεις, ἀκόμη δὲ δεσμὰ καὶ φυλακήν.

37 Ἐλιθοβολήθησαν, ἐπριονίσθησαν, ἐδοκίμασαν πολλοὺς πειρασμούς, ἀπέθανον μὲ τὸν διὰ μαχαίρας θάνατον, περιεφέροντο σὰν πλανόδιοι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ· καὶ ἐφόρουν γιὰ ἐνδύματα προβατοδέρματα καὶ γιδοδέρματα, στερούμενοι, θλιβόμενοι καὶ κακοπαθοῦντες.

38 Τῶν ἁγίων αὐτῶν ἀνδρῶν δὲν ἦτο ἄξιος οὔτε ἠδύνατο νὰ συγκριθῇ πρὸς αὐτοὺς ὁλόκληρος ὁ κόσμος. Ἐπεριπλανῶντο εἰς τὰς ἐρήμους καὶ εἰς τὰ βουνὰ καὶ εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς τρύπας τῆς γῆς.

39 Καὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἅγιοι ἄνδρες, καίτοι ἔλαβαν ἐγκωμιαστικὴν μαρτυρίαν διὰ τὴν πίστιν των, δὲν ἀπήλαυσαν τὴν ὑπόσχεσιν τῆς οὐρανίου κληρονομίας.

40 Διότι ὁ Θεὸς προέβλεψε δι' ἡμᾶς κάτι καλύτερον, ὥστε αὐτοὶ νὰ μὴ λάβουν εἰς βαθμὸν τέλειον τὴν σωτηρίαν χωρὶς ἡμᾶς, ἀλλὰ νὰ τὴν λάβωμεν ὅλοι μαζί. Ἔτσι ἡμεῖς εὑρισκόμεθα εἰς πλεονεκτικωτέραν θέσιν, διότι ὄχι μόνον ζῶμεν εἰς τοὺς χρόνους τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ περίοδος τῆς ἀναμονῆς εἶναι μικροτέρα δι' ἡμᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Στίχ. 1-13. Τὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα τῶν θλίψεων.

Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάν-

Λοιπὸν καὶ ἡμεῖς, ἀφοῦ ἔχομεν τριγύρω μας τόσον μεγάλο καὶ πυκνὸν σύννεφον ἀνθρώπων, ποὺ ἐμαρτύρησαν διὰ τὴν ἀλήθειαν τῆς πίστεως, ἂς πετάξωμεν ἀπὸ ἐπάνω μας κάθε βάρος βιοτικῶν πραγμάτων καὶ φροντίδων, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ

[35]) 3 Βσ. ιζ΄ 17 - 24. 4 Βσ. δ΄ 17 - 37. 2 Μκ. ς΄ 18 - ζ΄ 42. [36]) 3 Βσ. κβ΄ 27. Ἰρ. κ΄ 7. 8. μδ΄ : λζ΄ 11 - με΄ : λη΄ 28. 1 Μκ. ιγ΄ 12. [37-38]) 2 Βσ. ιβ΄ 31. 3 Βσ. ιη΄ 4. 13. ιθ΄ 4 - 19. 4 Βσ. β΄ 8. 13. 14. 1 Πρ. κ΄ 3. 2 Πρ. κδ΄ 20. 21. Δν. ια΄ 33. 1 Μκ. β΄ 28. 29. 2 Μκ. ε΄ 27. ς΄ 11. ι΄ 6. Ῥμ. ια΄ 2. 3. Μτ. κγ΄ 35. [39-40]) 2. 13. ζ΄ 11. ιβ΄ 23. Μτ. ιγ΄ 16. 17.

ΙΒ΄. [1]) ι΄ 36. 2 Τμ. β΄ 4. δ΄ 7. 1 Κρ. θ΄ 24. Ῥμ. ζ΄ 21.

τα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα,

2 ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς ὑπέμεινε σταυρόν, αἰσχύνης καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ κεκάθικεν.

3 ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ κάμητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι.

4 Οὔπω μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι,

5 καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρακλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται· ***υἱέ μου, μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος.***

6 ὃν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται.

7 εἰ ***παιδείαν*** *ὑπομένετε, ὡς* ***υἱοῖς*** *ὑμῖν προσφέρεται ὁ Θεός· τίς γάρ ἐστιν υἱὸς ὃν οὐ* ***παιδεύει*** *πατήρ;*

8 εἰ δὲ χωρίς ἐστε ***παιδείας,*** *ἧς μέτοχοι γεγόνασι πάντες, ἄρα νόθοι ἐστὲ καὶ οὐχ* ***υἱοί.***

9 εἶτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἴχομεν παιδευτὰς καὶ ἐνετρεπόμεθα· οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων καὶ ζήσομεν;

τὴν ἁμαρτίαν, εἰς τὴν ὁποίαν εὔκολα κανεὶς παρασύρεται, καὶ ἂς τρέχωμεν μὲ ὑπομονὴν τὸν ἀγῶνα, ποὺ προβάλλει ἐμπρός μας.

2 Καὶ πουθενὰ ἀλλοῦ ἂς μὴ στρέφωμεν τὰ βλέμματά μας καὶ τὴν προσοχήν μας παρὰ μόνον εἰς τὸν Ἰησοῦν, ποὺ εἶναι ἀρχηγὸς καὶ θεμελιωτὴς τῆς πίστεως καὶ μᾶς τελειοποιεῖ εἰς αὐτήν. Αὐτὸς διὰ τὴν χαράν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐμπρός του καὶ θὰ ἀπελάμβανεν, ὅταν μὲ τὸ πάθημά του θὰ ἔσωζε πολλούς, ὑπέμεινε θάνατον σταυρικὸν καὶ κατεφρόνησε τὴν ἐντροπὴν καὶ τὴν ἀτίμωσιν τοῦ θανάτου τούτου, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἔχει καθήσει τώρα εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ.

3 Ναί· τρέχετε καὶ σεῖς μὲ ὑπομονὴν τὸν ἀγῶνα σας. Διότι σκεφθῆτε καλὰ ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἔχει ὑποφέρει μὲ ὑπομονὴν τόσην ἀντίστασιν καὶ ἀτίμωσιν εἰς τὸν ἑαυτόν του ἀπὸ τοὺς ἁμαρτωλοὺς σταυρωτάς του, διὰ νὰ μὴ ἀποκάμητε καὶ παραλύσουν ἀπὸ τὴν ἀποθάρρυνσιν αἱ ψυχαί σας.

4 Δὲν ἀντισταθήκατε ἀκόμη μέχρι σημείου νὰ λάβετε τραύματα καὶ νὰ χύσετε τὸ αἷμα σας ἀγωνιζόμενοι κατὰ τῆς ἁμαρτίας.

5 Καὶ ἐξεχάσατε τὴν προτροπὴν καὶ νουθεσίαν, ποὺ μᾶς κάνει ὁ Θεός, ὅταν μᾶς ὁμιλῇ σὰν εἰς παιδιά του. Παιδί μου, μὴ παραμελῇς καὶ μὴ βγάζῃς ἀπὸ τὸν νοῦν σου τὴν ὠφέλειαν, ποὺ φέρει ἡ διὰ μέσου τῶν θλίψεων παιδαγωγία τοῦ Κυρίου, καὶ μὴ ἀποθαρρύνεσαι, ὅταν ἐλέγχεσαι καὶ ἐπιτιμᾶσαι ἀπὸ τὸν Κύριον.

6 Διότι ἐκεῖνον, ποὺ ἀγαπᾷ ὁ Κύριος, τὸν παιδαγωγεῖ μὲ θλίψεις, μαστιγώνει δὲ μὲ δοκιμασίας κάθε υἱόν, ποὺ τὸν δέχεται πλησίον του ὡς ἰδικόν του.

7 Ἐὰν δὲ μὲ ὑπομονὴν δέχεσθε τὴν παιδαγωγίαν, ὁ Θεὸς συμπεριφέρεται πρὸς σᾶς σὰν εἰς παιδιά του. Διότι ποῖος υἱὸς εἶναι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον δὲν παιδαγωγεῖ ὁ πατέρας του; Πράγματι κανείς.

8 Ἐὰν δὲ εἶσθε χωρὶς παιδαγωγίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβαν μέρος καὶ ἐδοκίμασαν ὅλα τὰ γνήσια παιδιά, ἀποδεικνύεται ἀπὸ αὐτό, ὅτι εἶσθε νόθοι καὶ δὲν εἶσθε παιδιὰ τοῦ Θεοῦ.

9 Ἔπειτα ἂς προσθέσω καὶ κάτι ἄλλο. Ὅταν ἤμεθα μικρὰ παιδιὰ εἴχαμεν τοὺς σαρκικοὺς πατέρας μας παιδευτάς, ποὺ ἐτιμωροῦσαν τὰς παρεκτροπάς μας, καὶ ἐδεικνύαμεν ἐντροπὴν καὶ σεβασμὸν εἰς αὐτούς. Δὲν θὰ ὑποταχθῶμεν λοιπὸν πολὺ περισσότερον πρὸς τὸν Θεόν, τὸν Πατέρα τῶν πνευματικῶν καὶ λογικῶν ὑπάρξεων, ὥστε μὲ τὴν ὑποταγήν μας αὐτὴν νὰ ζήσωμεν τὴν μακαρίαν καὶ αἰωνίαν ζωήν;

[2]) β΄ 10. ε΄ 7 - 9. η΄ 1. ι΄ 12. Φλ. α΄ 6. β΄ 5 - 9. Ἰν. ιβ΄ 27. 28. ιζ΄ 4. 5. [3]) 5. ι΄ 35. 2 Κρ. δ΄ 16. Ῥμ. ι΄ 21. Λκ. β΄ 34. [4]) ι΄ 32. 34. 1 Κρ. ι΄ 13. [5-6]) Πρμ. γ΄ 11. 12. Ἰβ. ε΄ 17. Ἀπ. γ΄ 19. [7-8]) Ψ. οβ΄ 12 - 15. Ἐβ. γ΄ 1. 14. ια΄ 36 - 38. Μτ. ε΄ 11. 12. [9]) Ἀρ. ις΄ 22. κζ΄ 16. Ῥμ. η΄ 13.

10 οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαίδευον, ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον, εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἁγιότητος αὐτοῦ.

10 Ναί· πρέπει νὰ ὑποταχθῶμεν. Διότι οἱ μὲν σαρκικοὶ πατέρες μας διὰ τὸ ὀλίγον χρονικὸν διάστημα τοῦ ἐπιγείου βίου μας ἐπαιδαγώγουν ἡμᾶς, ὅπως ἐφαίνετο καλὸν εἰς αὐτούς, ποὺ δὲν ἦσαν ἀλάνθαστοι καὶ ἐλεύθεροι ἀπὸ τὰς παραφορὰς τοῦ θυμοῦ. Ὁ Θεὸς ὅμως μᾶς παιδαγωγεῖ ἀσφαλῶς διὰ τὸ συμφέρον μας, διὰ νὰ γίνωμεν μέτοχοι τῆς ἁγιότητος καὶ μακαριότητός του.

11 πᾶσα δὲ παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης, ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσι δικαιοσύνης.

11 Κάθε παιδαγωγία δὲ πρὸς τὸ παρὸν μέν, ὅσον δηλαδὴ διαρκεῖ ἡ παίδευσις, δὲν φαίνεται πρόξενος χαρᾶς, ἀλλὰ προκαλεῖ λύπην, ὕστερα ὅμως ἀνταμείβει ἐκείνους, ποὺ ἐγυμνάσθησαν καὶ ἐπαιδαγωγήθησαν δι' αὐτῆς, μὲ καρπὸν εἰρηνικόν, ὁ καρπὸς δὲ αὐτὸς εἶναι ἡ δικαιοσύνη καὶ ἁγιότης, ποὺ γίνεται κτῆμα τῶν παιδαγωγηθέντων.

*12 Διὸ **τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε,***

12 Ἐπειδὴ λοιπὸν ἀπὸ ἀγάπην καὶ πρὸς ὠφέλειαν μᾶς παιδεύει ὁ Θεός, δι' αὐτὸ τὰ πεσμένα κάτω χέρια καὶ τὰ παραλυμένα γόνατα σηκώσατέ τα ὄρθια καὶ λάβετε θάρρος καὶ δύναμιν.

*13 καὶ **τροχιὰς ὀρθὰς ποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ δὲ μᾶλλον.***

13 Καὶ ἂς βαδίσουν ἴσιους δρόμους τὰ πόδια σας, διὰ νὰ μὴ χειροτερεύσῃ ἡ κουτσαμάρα σας, ἀλλὰ τοὐναντίον νὰ ἰατρευθῇ. Ἀποκτήσατε δηλαδὴ ὀρθὰ φρονήματα καὶ παύσατε νὰ τρικλίζετε μεταξὺ ἰουδαϊκῶν καὶ εὐαγγελικῶν διδαγμάτων, διότι κινδυνεύετε νὰ πλανηθῆτε μακρὰν ἀπὸ τὸν ἴσιον δρόμον τῆς πίστεως.

Στίχ. 14-17. Ἀναγκαιότης τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ ἁγιασμοῦ.

14 Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμόν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον,

14 Ἐπιδιώκετε νὰ ἔχετε εἰρήνην μὲ ὅλους. Ἐπιδιώκετε καὶ τὸν ἁγιασμὸν καὶ τὴν καθαρότητα τῆς καρδίας ἀπὸ κάθε πάθος. Διότι χωρὶς τὸν ἁγιασμὸν κανεὶς δὲν θὰ ἴδῃ τὸν Κύριον.

*15 ἐπισκοποῦντες μή τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, **μή τις ῥίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῇ** καὶ διὰ ταύτης μιανθῶσι πολλοί,*

15 Προσέχετε δὲ καλά, μήπως ὑπάρχει μεταξύ σας κανείς, ποὺ καθυστερεῖ καὶ μένει πίσω ἀπὸ τὴν σωτηρίαν, ἡ ὁποία εἶναι χάρις Θεοῦ. Προσέχετε, μήπως καμμία ρίζα πικρὰ βίου διεφθαρμένου καὶ διδασκαλίας πλανημένης, ποὺ μπορεῖ νὰ δηλητηριάσῃ τὸ ἐκκλησιαστικὸν πλήρωμα, φυτρώνει πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ προκαλεῖ ἐνόχλησιν καὶ μὲ αὐτὴν μολυνθοῦν καὶ βλαβοῦν πολλοί.

*16 μή τις πόρνος ἢ βέβηλος ὡς Ἡσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς **ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια** αὐτοῦ.*

16 Προσέχετε ἀκόμη, μήπως εἶναι κανεὶς πόρνος ἢ βέβηλος καὶ περιφρονητὴς τῶν ἱερῶν, καθὼς ὁ Ἡσαῦ, ποὺ δι' ἕνα φαγητὸν ἐπώλησε τὸ ἱερὸν προνόμιον τῶν πρωτοτοκίων του.

17 ἴστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα, θέλων κληρονομῆσαι τὴν εὐλογίαν, ἀπεδοκιμάσθη· μετανοίας γὰρ τόπον

17 Μὲ τὴν πώλησιν ὅμως αὐτὴν ἔχασε γιὰ πάντα τὰ πρωτοτόκιά του. Διότι γνωρίζετε ἀπὸ τὴν διήγησιν τῆς Γραφῆς, ὅτι καὶ ὕστερα, ὅταν ἤθελε νὰ κληρονομήσῃ τὴν εὐλογίαν τοῦ πρωτοτόκου παιδιοῦ, ἀπεδοκιμάσθη. Διότι δὲν εὗρε μέσον μετανοίας,

---

[10]) 1 Κρ. ια΄ 32. [11]) Ἰκ. α΄ 2. 3. γ΄ 18. 1 Πτ. δ΄ 12. 13. 2 Κρ. δ΄ 17. 18. [12-13]) Ἡσ. λε΄ 3. Πρμ. δ΄ 26. 27. Σρ. β΄ 12. 3 Βσ. ιη΄ 21. Ἑβ. γ΄ 12. [14]) Ψ. λγ΄ 15. 2 Τμ. β΄ 22. 1 Θσ. δ΄ 3. 1 Κρ. ς΄ 9. 10. Ῥμ. ιβ΄ 18. Μτ. ε΄ 8. [15]) Δτ. κθ΄ 18. Ἑβ. δ΄ 1. 11. ι΄ 24. Ἰκ. ε΄ 19. 20. 1 Κρ. ε΄ 6. Πρ. η΄ 23. [16-17]) Γν. κε΄ 33. 34. κζ΄ 30 - 38. Ἑβ. ια΄ 20. ιγ΄ 4. 2 Κρ. ζ΄ 10.

οὐχ εὗρε, καίπερ μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν.

ποὺ θὰ ἐπανώρθωνε τὰς συνεπείας τῆς βεβηλώσεώς του ἐκείνης, καίτοι μὲ δάκρυα ἐζήτησε τὴν μετάνοιαν καὶ ἐπανόρθωσιν αὐτήν.

Στίχ. 18-29. Ἡ Καινὴ Διαθήκη ἀνωτέρα τῆς Παλαιᾶς. Προσοχὴ λοιπόν.

*18 Οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφωμένῳ ὄρει καὶ **κεκαυμένῳ πυρὶ καὶ γνόφῳ καὶ σκότῳ καὶ θυέλλῃ***

18 Προσέξατε λοιπὸν νὰ μὴ καθυστερήσετε καὶ πέσετε ἔξω ἀπὸ τὴν σωτηρίαν. Διότι δὲν ἐπλησιάσατε εἰς βουνόν, ποὺ μπορεῖ νὰ ψηλαφηθῇ καὶ ποὺ ἔχει καῇ μὲ φωτιά, ὅπως ἦτο τὸ Σινᾶ. Οὔτε ἐπλησιάσατε εἰς σύννεφον μαῦρο καὶ εἰς σκοτάδι καὶ εἰς ἀνεμοστρόβιλον,

*19 καὶ **σάλπιγγος ἤχῳ καὶ φωνῇ ῥημάτων**, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρῃτήσαντο μὴ προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον·*

19 καὶ εἰς τρομακτικὸν ἦχον σάλπιγγος καὶ εἰς τὴν φοβερὰν φωνὴν λόγων, ποὺ οἱ ἀκούσαντες εἰς τὸ Σινᾶ Ἰουδαῖοι ἠρνήθησαν καὶ παρῃτήθησαν νὰ τὴν ἀκούσουν καὶ παρεκάλεσαν νὰ μὴ προστεθῇ εἰς αὐτοὺς καὶ ἄλλος λόγος·

*20 οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον· **κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται·***

20 διότι δὲν ἠμποροῦσαν νὰ ὑποφέρουν ἐκεῖνο, ποὺ διετάχθη ἀπὸ τὸν Θεόν· ἤτοι καὶ ζῶον ἀκόμη ἂν ἀκουμβήσῃ εἰς τὸ βουνόν, θὰ λιθοβοληθῇ.

*21 καί· οὕτω φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον! Μωϋσῆς εἶπεν· **ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος·***

21 Καὶ ἦτο τόσον πολὺ φοβερὸν αὐτό, ποὺ ἐφαίνετο στὰ μάτια των, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Μωϋσῆς εἶπεν· Εἶμαι γεμᾶτος φόβον καὶ τρόμον.

22 ἀλλὰ προσεληλύθατε Σιὼν ὄρει καὶ πόλει Θεοῦ ζῶντος, Ἱερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ, καὶ μυριάσιν ἀγγέλων,

22 Δὲν ἀντικρύσατε λοιπὸν τὰ τόσον φοβερὰ καὶ τρομακτικὰ περιστατικά, ὑπὸ τὰ ὁποῖα ἔγινεν ἡ Π. Διαθήκη. Ἀλλ' ἔχετε προσέλθει εἰς τὸ ὄρος τῆς πνευματικῆς Σιὼν καὶ εἰς τὴν πόλιν τοῦ Θεοῦ τοῦ ζωντανοῦ, εἰς τὴν ἐπουράνιον Ἱερουσαλὴμ καὶ εἰς μυριάδας ἀγγέλων,

23 πανηγύρει καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων, καὶ κριτῇ Θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων,

23 ποὺ πανηγυρίζουν καὶ σκορποῦν χαρὰν καὶ ὄχι τρόμον. Ἔχετε προσέλθει καὶ εἰς τὴν σύναξιν τῶν ἐκλεκτῶν καὶ προσφιλῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔχουν καταγραφῆ πολῖται εἰς τοὺς οὐρανούς. Ἐπλησιάσατε καὶ εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος εἶναι κριτὴς ὅλων, ἐπλησιάσατε καὶ εἰς τὰ πνεύματα τῶν δικαίων, ποὺ ἔχουν γίνει τέλειοι.

24 καὶ διαθήκης νέας μεσίτῃ Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ κρεῖττον λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἄβελ.

24 Προσήλθατε ἀκόμη εἰς μεσίτην Νέας Διαθήκης, τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἰς αἷμα μὲ τὸ ὁποῖον ἐρραντίσθητε καὶ ἡγιάσθητε, καὶ τὸ ὁποῖον λαλεῖ πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἐξιλέωσίν μας καλύτερα παρὰ τὸ αἷμα τοῦ Ἄβελ, ποὺ ἐζήτει ἐκδίκησιν.

25 Βλέπετε μὴ παραιτήσησθε τὸν λαλοῦντα. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ἔφυγον τὸν ἐπὶ τῆς γῆς παραιτησάμενοι χρηματίζοντα, πολλῷ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι·

25 Σεῖς λοιπὸν ποὺ ἀξιώθητε νὰ ἀπολαύσετε τὰ θαυμαστὰ αὐτά, προσέχετε νὰ μὴ ἀρνηθῆτε καὶ ἀπειθήσετε πρὸς τὸν Θεόν, ποὺ σᾶς λαλεῖ. Διότι, ἐὰν δὲν διέφυγαν τὴν τιμωρίαν ἐκεῖνοι, ποὺ ἠπείθησαν εἰς τὸν Μωϋσῆν, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐφανέρωνε θείας ἐντολὰς ἐπὶ τῆς γῆς, πολὺ περισσότερον δὲν θὰ ξεφύγωμεν ἡμεῖς, ποὺ ἀποστρεφόμεθα τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος μᾶς ὁμιλεῖ ἀπὸ τοὺς οὐρανούς.

[18-21]) Ἐξ. ιθ΄ 10 - 19. κ΄ 18. 19. Δτ. δ΄ 11. 12. ε΄ 22 - 25. θ΄ 19. Ἑβ. ιβ΄ 25. [22]) Ἡσ. β΄ 2. 3. Μχ. δ΄ 1. 2. Ψ. ρθ΄ 2. Δν. ζ΄ 10. Ἑβ. η΄ 5. ια΄ 10. Ἰδ. 15. Ἀπ. γ΄ 12. κα΄ 2. Γλ. δ΄ 26. [23-24]) ζ΄ 11. 22. η΄ 8. 13. θ΄ 13 - 15. ι΄ 14. 22. ια΄ 40. ιγ΄ 12. Ἰκ. δ΄ 11. 1 Πτ. α΄ 2. γ΄ 19. Φλ. δ΄ 3. Λκ. ι΄ 20. κδ΄ 39. — Γν. δ΄ 10. [25]) 19. β΄ 2. 3. η΄ 5. ι΄ 28. 29. — Ἐξ. κ΄ 22. Δτ. δ΄ 36.

26 οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευσε τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελται λέγων· ***ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείω οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν.***

26 Τοῦ Θεοῦ δὲ αὐτοῦ ἡ φωνὴ ἐσάλευσε καὶ τότε εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ τὴν γῆν· τώρα δὲ ἔχει δώσει ὑπόσχεσιν διὰ μέσου τοῦ προφήτου Ἀγγαίου καὶ εἶπεν· Ἀκόμη μίαν φορὰν ἐγὼ θὰ σείσω ὄχι μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἔναστρον οὐρανόν.

27 τὸ δὲ ***ἔτι ἅπαξ*** *δηλοῖ τῶν σαλευομένων τὴν μετάθεσιν ὡς πεποιημένων, ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλευόμενα.*

27 Ὅταν δὲ λέγῃ ἀκόμη μίαν φοράν, φανερώνει τὴν μετακίνησιν ἐκείνων, ποὺ σαλεύονται καὶ μετακινοῦνται ὡς κτίσματα φθαρτά, ἔχοντα ἀρχὴν καὶ τέλος. Θὰ μετακινηθοῦν καὶ θὰ φύγουν αὐτά, διὰ νὰ μείνουν τὰ ἐν οὐρανοῖς ἀσάλευτα καὶ ἄφθαρτα.

28 Διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες ἔχωμεν χάριν, δι᾿ ἧς λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας·

28 Διὰ τοῦτο, ἀφοῦ ἐπαραλάβαμεν διὰ μέσου τῆς πίστεως εἰς τὸν Χριστὸν βασιλείαν, ποὺ δὲν σαλεύεται ποτέ, ἀλλὰ μένει αἰωνία — καὶ ἡ βασιλεία αὐτὴ εἶναι ἐκείνη, ποὺ ἐγκαθίδρυσεν ὁ Χριστὸς διὰ τῆς Ἐκκλησίας του — ἂς ἀποδίδωμεν εἰς τὸν Θεὸν εὐχαριστίαν. Καὶ μὲ τὴν εὐγνωμοσύνην, ποὺ θὰ δεικνύωμεν διὰ τῆς εὐχαριστίας αὐτῆς, ἂς λατρεύωμεν τὸν Θεὸν εὐαρέστως μετὰ σεβασμοῦ καὶ εὐλαβείας.

29 καὶ γὰρ ***ὁ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον.***

29 Πρέπει δὲ μὲ φόβον καὶ εὐλάβειαν νὰ τὸν λατρεύωμεν, διότι ὁ Θεός μας εἶναι φωτιά, ποὺ κατακαίει καὶ ἐξολοθρεύει κάθε ἀσεβῆ καὶ ἀνευλαβῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄.

Στίχ. 1-6. Κοινωνικαὶ ὑποχρεώσεις τῶν Χριστιανῶν.

Η φιλαδελφία μενέτω,

Ας ὁμιλήσω τώρα καὶ διὰ μερικὰς ἄλλας ὑποχρεώσεις σας. Ἡ πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς ἀδελφοὺς ἀγάπη ἂς εἶναι μόνιμος.

2 τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους.

2 Μὴ ξεχάνετε τὴν φιλοξενίαν, διότι μὲ αὐτὴν μερικοί, ὅπως ὁ Ἀβραὰμ καὶ ὁ Λώτ, ἀξιώθησαν, χωρὶς νὰ ἠξεύρουν ποίους ἐδέχοντο, νὰ φιλοξενήσουν ἀγγέλους.

3 μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων ὡς συνδεδεμένοι, τῶν κακουχουμένων ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι.

3 Νὰ ἐνθυμῆσθε τοὺς φυλακισμένους, σὰν νὰ εἶσθε καὶ σεῖς μαζί των δεμένοι μὲ τὰς ἁλυσίδας τῆς φυλακῆς. Νὰ ἐνθυμῆσθε τοὺς ταλαιπωρουμένους καὶ κακοπαθοῦντας, διότι καὶ σεῖς ἔχετε σῶμα φθαρτὸν καὶ ἑπόμενον εἶναι αὐτά, ποὺ ὑποφέρουν αὐτοὶ σήμερον, νὰ συμβοῦν αὔριον καὶ εἰς σᾶς.

4 Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· πόρνους δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ Θεός.

4 Ἂς εἶναι καθ᾿ ὅλα τιμημένος ὁ γάμος καὶ ἡ κοίτη τοῦ γάμου ἂς φυλάσσεται καθαρὰ ἀπὸ κάθε μολυσμόν. Διότι τοὺς πόρνους καὶ τοὺς μοιχοὺς θὰ τοὺς καταδικάσῃ ὁ Θεός.

5 Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος, ἀρκούμενοι τοῖς παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν· ***οὐ μή σε***

5 Ἡ ἐσωτερικὴ διάθεσις τῆς ψυχῆς σας ἂς εἶναι ἀφιλάργυρος καὶ νὰ εἶσθε εὐχαριστημένοι μὲ ἐκεῖνα, ποὺ ἔχετε κατὰ τὸ παρόν, ἐμπιστευόμενοι τοὺς ἑαυτούς σας εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν.

26-27) Ἐξ. ιθ΄ 18. Κρτ. ε΄ 4. 5. Ψ. ξζ΄ 9. ριγ΄ 7. Ἀγγ. β΄ 6. Ἐβ. α΄ 11. 12. ζ΄ 12. Ῥμ. η΄ 20. 21. Μτ. κδ΄ 29. 35. 28) Δν. ζ 14. 18. 1 Πτ. β΄ 5. 2 Τμ. α΄ 3. Ῥμ. ιβ΄ 1. 29) Δτ. δ΄ 24. θ΄ 3. Ἠσ. λγ΄ 14. Ἐβ. ι΄ 27. 30.

ΙΓ΄. 1-2) 16. ς΄ 10. Ῥμ. ιβ΄ 10. 13. Ἰν. ιγ΄ 34. – Γν. ιη΄ 3. ιθ΄ 2. 3. 3) ι΄ 33. 34. 1 Πτ. ε΄ 9. Κλ. δ΄ 18. Φλ. γ΄ 21. 1 Κρ. ιβ 26. Ῥμ. ιβ΄ 15. Μτ. κε΄ 35 - 40. 4) Σφ. Σλ. γ΄ 13. 1 Θσ. δ΄ 3 - 5. Ἐφ. ε΄ 5. Γλ. ε΄ 19. 21. 1 Κρ. ς΄ 9. 10. 5) Δτ. λα΄ 6. 8. Ἰσ. Ν. α΄ 5. 1 Πρ. κη΄ 20. 1 Τμ. γ΄ 3. ς΄ 6. 8. Φλ. δ΄ 11. 12. Μτ. ς΄ 25 - 34.

ἀνῶ οὐδ᾿ οὐ μή σε ἐγκαταλίπω· *6 ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέγειν·* ***Κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι· τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος;***

Διότι αὐτὸς ὁ Θεὸς εἶπεν· Ὄχι· δὲν θὰ σὲ ἀφήσω οὔτε θὰ σὲ ἐγκαταλείψω ποτέ.
6 Ὥστε μὲ τὸ θάρρος, ποὺ μᾶς δίδει ἡ πεποίθησις εἰς τὴν ὑπόσχεσιν αὐτὴν τοῦ Θεοῦ, νὰ λέγωμεν· ὁ Κύριος εἶναι βοηθός μου καὶ δὲν θὰ φοβηθῶ. Τί θὰ μοῦ κάμῃ ὁποιοσδήποτε ἄνθρωπος;

Στίχ. 7-19. Θρησκευτικαὶ ὑποχρεώσεις αὐτῶν. Ὑποταγὴ εἰς τοὺς πνευματικοὺς προϊσταμένους.

7 Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμεῖσθε τὴν πίστιν.

7 Νὰ ἐνθυμῆσθε πάντοτε τὸ ἅγιον παράδειγμα τῶν πνευματικῶν ἀρχηγῶν καὶ προεστῶν σας, οἱ ὁποῖοι σᾶς ἐδίδαξαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Αὐτῶν νὰ ἀναλογίζεσθε καὶ νὰ μελετᾶτε τὸ ἅγιον καὶ θεάρεστον τέλος τοῦ βίου καὶ τῆς συμπεριφορᾶς καὶ νὰ μιμῆσθε τὴν πίστιν των.

8 Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας.

8 Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦτο χθές, εἶναι καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ θὰ εἶναι ὁ ἴδιος καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ὅπως λοιπὸν ἐνίσχυε τοὺς προεστούς σας, ἔτσι θὰ ἐνισχύσῃ καὶ σᾶς εἰς τὴν πίστιν. Κρατήσατέ την λοιπὸν καλὰ καὶ σεῖς.

9 διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ παραφέρεσθε· καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπατήσαντες.

9 Μὴ σύρεσθε ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀπὸ διδασκαλίας, ποὺ εἶναι διαφορετικαὶ καὶ ξέναι πρὸς τὴν ἀληθῆ διδασκαλίαν. Διότι καλὸν καὶ σωτήριον εἶναι νὰ στερεώνεται καὶ νὰ πληροφορῆται ἡ καρδία μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ· ὄχι μὲ τὴν ἰουδαϊκὴν διάκρισιν φαγητῶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν ὠφελήθησαν ὅσοι ἰουδαΐζοντες Χριστιανοὶ ἔθεσαν τὰ φαγητὰ ὡς κανόνα τῆς συμπεριφορᾶς των.

10 ἔχομεν θυσιαστήριον ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες·

10 Ἔχομεν ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ τράπεζαν καὶ θυσιαστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον μετέχομεν τῆς σταυρικῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ φάγουν οὐδὲ οἱ ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς, ποὺ λατρεύουν καὶ ὑπηρετοῦν τὸν Θεὸν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου.

11 ὧν γὰρ ***εἰσφέρεται ζῴων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ Ἅγια*** *διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα* ***κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς·***

11 Ἀπόδειξις δὲ τοῦ ὅτι οἱ ἱερεῖς τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου δὲν ἔχουν ἐξουσίαν νὰ φάγουν ἀπὸ τὸ θυσιαστήριόν μας, εἶναι καὶ τὸ ὅτι δὲν ἔτρωγαν αὐτοὶ οὔτε ἀπὸ τὴν θυσίαν ἐκείνην, ποὺ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην ἐπροτύπωνε τὴν θυσίαν τοῦ σταυροῦ. Διότι, καθὼς ὁρίζεται εἰς τὴν Γραφήν, τὰ σώματα τῶν ζώων ἐκείνων, τῶν ὁποίων τὸ αἷμα ἐφέρετο ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἐξιλασμοῦ μέσα εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων ὡς θυσία περὶ ἁμαρτίας, δὲν ἐτρώγοντο ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς, ἀλλ᾿ ἐκαίοντο ὁλόκληρα ἔξω ἀπὸ τὸ στρατόπεδον τοῦ Ἰσραήλ.

12 διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς πύλης ἔπαθε.

12 Δι᾿ αὐτὸ σύμφωνα μὲ τὸν προφητικὸν τύπον τῶν περὶ ἁμαρτίας θυσιῶν καὶ ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ ἁγιάσῃ μὲ τὸ ἴδιο του τὸ αἷμα τὸν λαὸν τοῦ νέου Ἰσραήλ, ἔξω ἀπὸ τὴν πύλην τῆς πόλεως Ἱερουσαλὴμ ἔπαθε.

6) Ψ. νε΄ 5. ριζ΄ 6. 7) 17. 24. β΄ 3. Φλ. γ΄ 17. 1 Κρ. δ΄ 16. 8) Ἀπ. α΄ 17. 18. 1 Κρ. γ΄ 11. 9) Κλ. β΄ 8. 16. 20 - 23. Ἐφ. δ΄ 14. Ῥμ. ιδ΄ 17. 10) η΄ 5. θ΄ 9. ι΄ 2. 1 Κρ. ι΄ 18. 21. Ἰν. ς΄ 48 - 51. 11) Ἐξ. κθ΄ 14. Λτ. δ΄ 21. ις΄ 27. 12) Ἀρ. ιε΄ 35. 36. Ἐβ. β΄ 17. ι΄ 10. Πρ. ζ΄ 58. Ἰν. θ΄ 22. ιβ΄ 42. ιθ΄ 17. 20. Μτ. κα΄ 39.

*13 τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν **ἔξω τῆς παρεμβολῆς** τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες·*

14 οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν.

*15 δι' αὐτοῦ οὖν **ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως** διὰ παντὸς τῷ Θεῷ, τοῦτ' ἔστι **καρπὸν χειλέων** ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.*

16 τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός.

17 Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι καὶ μὴ στενάζοντες· ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο.

18 Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· πεποίθαμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσι καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι.

19 περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν.

13 Λοιπὸν ἂς ἐξέλθωμεν καὶ ἡμεῖς πρὸς αὐτὸν ἔξω ἀπὸ τὸ
στρατόπεδον. Ἂς ἀπομακρυνθῶμεν δηλαδὴ καὶ ἂς κόψωμεν
κάθε σχέσιν μὲ τὸν Ἰουδαϊσμὸν καὶ μὲ τὸν κόσμον τῆς ἁμαρτίας. Καὶ ἂς πάρωμεν ἐπάνω μας τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ Χριστοῦ, ἕτοιμοι νὰ περιφρονηθῶμεν δι' αὐτόν, ὅπως ὑβρίσθη καὶ ἐπεριφρονήθη ἐκεῖνος.
14 Μὴ διστάζετε νὰ χωρισθῆτε ἀπὸ τὸ Ἰουδαϊκὸν κέντρον καὶ ἀπὸ τὸν κόσμον. Διότι δὲν ἔχομεν ἐδῶ μόνιμον καὶ διαρκῆ πατρίδα καὶ πόλιν, ἀλλὰ μὲ πόθον πολὺν ζητοῦμεν τὴν μέλλουσαν, τὴν οὐράνιον Ἱερουσαλήμ.
15 Χωριζόμενοι λοιπὸν ἀπὸ τὴν Λευϊτικὴν ἱερωσύνην, ἂς προσφέρωμεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς ἀρχιερέως μας πάντοτε καὶ ἀκατάπαυστα θυσίαν αἰνέσεως καὶ δοξολογίας. Ὅταν δὲ λέγω θυσίαν, δὲν ἐννοῶ θυσίαν ζώων καὶ αἱμάτων, ἀλλὰ θυσίαν ποὺ ὡς καρπὸς θερμῆς εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Θεὸν θὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὰ χείλη μας, τὰ ὁποῖα θὰ ἀνυμνοῦν καὶ θὰ δοξολογοῦν τὸ ὄνομά του.
16 Μὴ λησμονῆτε δὲ τὴν ἀγαθοεργίαν καὶ τὴν μεταδοτικότητα, μὲ τὰς ὁποίας συμμετέχουν καὶ οἱ ἄλλοι εἰς τὰ ἀγαθά σας. Μὴ λησμονῆτε αὐτάς, διότι ὁ Θεὸς εὐχαριστεῖται εἰς τέτοιας θυσίας καὶ ὄχι εἰς θυσίας ἀλόγων ζώων.
17 Πείθεσθε εἰς τοὺς πνευματικοὺς προϊσταμένους σας καὶ ὑποτάσσεσθε τελείως εἰς αὐτούς. Διότι αὐτοὶ ἀγρυπνοῦν διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν σας, ἐπειδὴ θὰ δώσουν λόγον εἰς τὸν Χριστὸν δι' αὐτάς. Ὑπακούετέ τους, διὰ νὰ ἐνθαρρύνωνται μὲ τὴν ὑπακοήν σας, ὥστε νὰ ἐκτελοῦν τὸ ἔργον αὐτὸ μὲ χαρὰν καὶ ὄχι μὲ στεναγμούς. Διότι τὸ νὰ στενάζουν ἐξ αἰτίας σας οἱ πνευματικοὶ προεστοὶ εἶναι ἀσύμφορον εἰς σᾶς, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς θὰ σᾶς τιμωρήσῃ δι' αὐτό.
18 Προσεύχεσθε ὑπὲρ ἡμῶν. Τὸ θάρρος δὲ τοῦ νὰ ζητήσω τὰς προσευχάς σας μοῦ τὸ δίδει ἡ πεποίθησις ποὺ ἔχομεν, ὅτι ἡ συνείδησίς μας δὲν μᾶς τύπτει εἰς τίποτε, ἀλλὰ μᾶς μαρτυρεῖ ἀγαθά, ἐπειδὴ θέλομεν πάντοτε καὶ εἰς ὅλα νὰ συμπεριφερώμεθα καλῶς.
19 Σᾶς παρακαλῶ δὲ νὰ πράξετε τοῦτο περισσότερον δι' ἐμέ, διὰ νὰ ἐπανέλθω πλησίον σας τὸ γρηγορώτερον.

Στίχ. 20-25. Εὐχαὶ καὶ χαιρετισμοί.

*20 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν **τὸν ποιμένα τῶν προβάτων** τὸν μέγαν **ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου,** τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν,*

20 Ὁ δὲ Θεός, ποὺ εἶναι ὁ χορηγὸς καὶ νομοθέτης τῆς εἰρήνης, ὁ ὁποῖος ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν τὸν μεγάλον ποιμένα τῶν πνευματικῶν προβάτων, διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ προσφέρῃ ἐκεῖ ἐξιλαστήριον θυσίαν τὸ αἷμα του, μὲ τὸ ὁποῖον ἐβεβαιώθη διαθήκη αἰώνιος, τὸν Κύριόν μας Ἰησοῦν Χριστὸν δηλαδή,

[13]) ια' 26. ιβ' 2. 1 Πτ. δ' 14. Πρ. β' 40. Μτ. ις' 24. [14]) ια' 10. 13 - 16. ιβ' 22. 23. [15]) Λτ. ζ' 12. 2 Πρ. κθ' 31. Ψ. μθ' 14. 23. Ὠσ. ιδ' 2. Ἐφ. ε' 20. [16]) 2. Φλ. δ' 18. Ῥμ. ιβ' 13. ιε' 26. [17]) 7. 1 Θσ. ε' 12. 13. Φλ. β' 29. — Ἰζ. γ' 18 - 21. λγ' 2. 8. Ἠσ. μθ' 4. [18]) 2 Θσ. γ' 1. 2 Κρ. α' 11. 12. Ῥμ. ιε' 30. Πρ. κδ' 16. [19]) 23. Φλμ. 22. [20-21]) Ζχ. θ' 11. Ἠσ. νε' 3. ξγ' 11. Ἱρ. λθ' : λβ' 40. Ἐβ. θ' 12. 15. ι' 29. 1 Πτ. β' 25. δ' 11. ε' 4. 2 Πτ. γ' 18. 2 Τμ. δ' 18. 1 Θσ. ε' 23. 2 Θσ. β' 17. Φλ. β' 13. δ' 9. Ἐφ. β' 10. Πρ. β' 24. γ' 15. Ἰν. ι' 11.

21 καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

22 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν.

23 Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ, ἐὰν τάχιον ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς.

24 Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.

25 Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

21 εἴθε νὰ σᾶς τελειοποιήσῃ εἰς κάθε ἔργον ἀγαθόν, ὥστε νὰ κάμετε τὸ θέλημά του. Εἴθε αὐτὸς νὰ ἐνεργήσῃ εἰς τὸ ἐσωτερικόν σας ἐκεῖνο, ποὺ εἶναι ἀρεστὸν ἐνώπιόν του διὰ τῆς μεσιτείας τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

22 Σᾶς παρακαλῶ δέ, ἀδελφοί, νὰ δεχθῆτε μὲ προθυμίαν τὸν λόγον τῆς προτροπῆς καὶ παρηγορίας τῆς ἐπιστολῆς μου αὐτῆς. Ἄλλως τε δὲν σᾶς ἐκούρασα πολύ. Διότι σᾶς ἔγραψα μὲ ὀλίγα λόγια.

23 Μάθετε διὰ τὸν ἀδελφὸν Τιμόθεον, ὅτι εἶναι πλέον ἐλευθερωμένος. Θὰ σᾶς ἴδω δὲ μαζὶ μὲ αὐτόν, ἐὰν ἔλθῃ γρήγορα νὰ μὲ συναντήσῃ.

24 Ἀσπάσθητε ὅλους τοὺς προεστούς σας καὶ ὅλους τοὺς πιστούς. Σᾶς ἀσπάζονται οἱ ἀδελφοί, ποὺ κατάγονται ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν.

25 Ἡ εὔνοια τοῦ Θεοῦ, ποὺ μᾶς παρέχει τὴν σωτηρίαν καὶ κάθε πνευματικὸν ἀγαθόν, εἴθε νὰ εἶναι μὲ ὅλους σας. Ἀμήν.

---

[22]) 1 Πτ. ε' 12. Πρ. ιγ' 15. [23]) 19. 2 Τμ. δ' 9. 21. [24]) 7. 17. 1 Θσ. ε' 26. Φλ. δ' 21. 23. [25]) Ἀπ. κβ' 21. Τт. γ' 15.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΘΟΛΙΚΑΙ

ΙΑΚΩΒΟΥ

ΠΕΤΡΟΥ Α΄

ΠΕΤΡΟΥ Β΄

ΙΩΑΝΝΟΥ Α΄

ΙΩΑΝΝΟΥ Β΄

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ΄

ΙΟΥΔΑ

ΚΑΘΟΛΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ούτω τιτλοφορούνται έπτὰ ἐπιστολαὶ τῆς Κ. Διαθήκης, ἐκ τῶν ὁποίων τέσσαρες μὲν μαρτυροῦνται ὑπ' αὐτῶν τῶν προοιμίων ὡς γραφεῖσαι αἱ δύο ὑπὸ τοῦ Πέτρου, μία ὑπὸ τοῦ Ἰακώβου καὶ ἡ ἄλλη ὑπὸ τοῦ Ἰούδα· τρεῖς δὲ ἀποδίδονται εἰς τὸν Ἰωάννην. Πολὺ ἐνωρὶς αἱ ἐπιστολαὶ αὐταὶ ἀπετέλεσαν ἴδιον ὅμιλον, ἤδη δὲ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὠριγένους ἤρχισε νὰ κρατῇ δι' αὐτὰς καὶ ἡ ὀνομασία «Καθολικαί». Περὶ τῆς ἐννοίας δὲ τῆς ὀνομασίας ταύτης διάφοροι κατὰ καιροὺς ἐξηνέχθησαν γνῶμαι, καὶ πιθανωτέρα τούτων φαίνεται ἡ τοῦ Οἰκουμενίου κατὰ τὴν ὁποίαν, λέγονται «Καθολικαί», διότι δὲν ἀποστέλλονται εἰς ὡρισμένας Ἐκκλησίας ἢ εἰς κατονομαζόμενα πρόσωπα, ὡς αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Παύλου (πρὸς Ρωμαίους, πρὸς Κορινθίους, πρὸς Τιμόθεον κλπ.), ἀλλ' εἶναι οὕτως εἰπεῖν ἐγκύκλιοι ἀπευθυνόμεναι εἰς τοὺς ἐν τῇ διασπορᾷ ἐξ Ἰουδαίων Χριστιανούς. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι αἱ δύο τελευταῖαι ἐπιστολαὶ τοῦ Ἰωάννου φέρουσιν ἰδιωτικὸν χαρακτῆρα, ἀλλ' ὡς ὀρθῶς παρετηρήθη, ἡ ὀνομασία ἐδόθη ἀπὸ τοῦ ἰσχυροτέρου. Ἀποτελοῦσι δηλαδὴ αἱ δύο αὗται βραχύταται ἐπιστολαὶ ἀναπόσπαστον σύνολον μετὰ τῆς πρώτης, ἥτις ἀναντιλέκτως εἶναι Καθολική.

ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΑΚΩΒΟΥ

Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος, ὁ συγγράψας τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, διακρίνεται τόσον τοῦ Ἰακώβου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ ἀδελφοῦ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, ὅσον καὶ τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀλφαίου. Ἀμφότεροι οἱ δύο οὗτοι Ἰάκωβοι ὑπῆρξαν ἀπόστολοι ἐκ τῶν δώδεκα. Ἐνῷ ὁ Ἀδελφόθεος προστεθεὶς εἰς τὸν κύκλον τῶν μαθητῶν μετὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, ἐχρημάτισε πρῶτος τῶν Ἱεροσολύμων ἐπίσκοπος, διακριθεὶς δὲ καὶ μεταξὺ τῶν ἀποστόλων ἐθεωρεῖτο μετὰ τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου ὡς εἷς τῶν στύλων τῆς πρώτης Ἐκκλησίας. Καλεῖται δὲ Ἀδελφόθεος, διότι, κατὰ τὴν ἐπικρατεστέραν γνώμην, μετὰ τῶν ἄλλων νομιζομένων ἀδελφῶν τοῦ Χριστοῦ ἦτο υἱὸς τοῦ μνήστορος Ἰωσὴφ ἐκ γυναικός, μετὰ τῆς ὁποίας εἶχε συζευχθῆ οὗτος πρὶν ἢ μνηστευθῇ τὴν ἀειπάρθενον Θεοτόκον.

Ἀσκητικὸς τὴν δίαιταν εἶχεν ἀπεσκληρυμμένα «τὰ γόνατα αὐτοῦ δίκην καμήλου», διότι συνεχῶς προσηύχετο γονυπετὴς «προσκυνῶν τῷ Θεῷ καὶ αἰτούμενος ἄφεσιν τῷ λαῷ». «Διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς δικαιοσύνης ἐκαλεῖτο ὁ Δίκαιος». Ὀλίγον πρὸ τῆς πολιορκίας τῶν Ἱεροσολύμων οἱ ἀπιστήσαντες Ἰουδαῖοι ἐλιθοβόλησαν αὐτόν, ἡμιθανῆ δ' ὄντα ἀπετελείωσε τοῦτον γναφεύς τις διὰ πλήγματος ἰσχυροῦ, ὅπερ κατέφερε κατὰ τῆς κεφαλῆς του διὰ ξύλου.

Τὴν ἐπιστολήν του ὁ θεῖος Ἰάκωβος ἀπηύθυνεν ἐξ Ἱεροσολύμων πρὸς τὰς δώδεκα φυλὰς τὰς ἐν τῇ διασπορᾷ, ἤτοι πρὸς τοὺς ἀνὰ τὰ ἔθνη ἐξ Ἰουδαίων Χριστιανούς, πιθανώτατα πρὸ τῆς Ἀποστολικῆς Συνόδου (50 μ. Χ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Στίχ. 1-4. Αἱ θλίψεις μᾶς ὠφελοῦν πνευματικῶς.

Ἰάκωβος, Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ χαίρειν.	Ἐγὼ ὁ Ἰάκωβος, δοῦλος τοῦ Θεοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, γράφω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην πρὸς ὅσους ἀπὸ τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπίστευσαν καὶ οἱ ὁποῖοι εἶναι διεσπαρμένοι εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Καὶ εὔχομαι εἰς αὐτοὺς νὰ χαίρουν.
2 Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις,	2 Ὡς πρόξενον τελείας χαρᾶς θεωρήσατε, ἀδελφοί μου, ὅταν πέσετε μέσα εἰς δοκιμασίαν καὶ θλίψεις διαφόρους.
3 γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν·	3 Θὰ χαίρετε δὲ εἰς τὰς θλίψεις καὶ τοὺς πειρασμοὺς αὐτούς, ὅταν ἔχετε τὴν γνῶσιν, ὅτι τὸ νὰ δοκιμάζεται ἡ πίστις σας διὰ τῶν θλίψεων δημιουργεῖ ὡς ἀποτέλεσμα ἀσφαλὲς καὶ πλῆρες σταθερὰν ὑπομονήν·
4 ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι.	4 ἡ δὲ ὑπομονὴ αὐτὴ ἂς εἶναι ἀκλόνητος καὶ ἔτσι ἂς παράγῃ πλήρη τὸν καρπὸν τῆς τελειοποιήσεώς σας, διὰ νὰ εἶσθε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ὥστε νὰ μὴ σᾶς λείπῃ τίποτε.

Α΄. [1]) 1 Πτ. α΄ 1. Ἰδ. 1. Ἀπ. ζ΄ 4 - 8. κα΄ 12. Ῥμ. α΄ 1. Γλ. α΄ 19. Πρ. ιε΄ 13. 23. κς΄ 7. Ἰν. ζ΄ 35. Μτ. ιγ΄ 55. ιθ΄ 28. [2]) 12. β΄ 6. 7. ε΄ 4 - 6. 1 Πτ. α΄ 6. Ἑβ. ιβ΄ 5. 11. Πρ. ε΄ 41. Μτ. ε΄ 12. [3]) Πρμ. ιζ΄ 3. κζ΄ 21. Σρ. β΄ 1 - 5. Ἰκ. ε΄ 10. 11. 1 Πτ. α΄ 7. Ῥμ. ε΄ 3 - 4. [4]) 2 Πτ. α΄ 5 - 8. 1 Κρ. α΄ 7. Λκ. κα΄ 19.

Στίχ. 5-8. Αἴτησις σοφίας παρὰ Θεοῦ.

5 Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος Θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς καὶ οὐκ ὀνειδίζοντος, καὶ δοθήσεται αὐτῷ·

5 Ἐὰν δὲ κανεὶς ἀπὸ σᾶς στερῆται σοφίαν, διὰ τῆς ὁποίας θὰ διακρίνῃ διατί ἔρχεται ὁ πειρασμὸς καὶ πῶς πρέπει νὰ τὸν ὑπομένῃ, ἂς ζητῇ τὴν σοφίαν ταύτην ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος δίδει διαρκῶς εἰς ὅλους μὲ γενναιοδωρίαν καὶ δὲν ἐξευτελίζει τὸν ζητοῦντα. Ἂς ζητῇ λοιπὸν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὴν σοφίαν αὐτὴν καὶ ὡρισμένως θὰ τοῦ δοθῇ.

6 αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ.

6 Νὰ ζητῇ δὲ μὲ πίστιν, χωρὶς νὰ διστάζῃ εἰς τὸ παραμικρὸν περὶ τοῦ ὅτι ὁ Θεὸς θὰ τὸν εἰσακούσῃ. Προσέχετε νὰ μὴ εἰσχωρῇ εἰς τὰς ψυχάς σας τοιοῦτος δισταγμός. Διότι ἐκεῖνος ποὺ διστάζει καὶ ἀμφιβάλλει, ὁμοιάζει πρὸς κῦμα θαλάσσης, τὸ ὁποῖον συνταράσσεται ἀπὸ τὸν ἄνεμον καὶ καταντᾷ εἰς ἀστασίαν. Κατ' οὐδένα δὲ λόγον ἐπιτρέπεται τὰς αἰτήσεις μας πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὰς προσευχάς μας νὰ παρακολουθῇ ἡ ἀστασία.

7 μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήψεταί τι παρὰ τοῦ Κυρίου.

7 Διότι ἂς μὴ νομίζῃ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ποὺ ἀμφιβάλλει καὶ εἶναι ἀκατάστατος, ὅτι θὰ λάβῃ ἀπὸ τὸν Κύριον κάτι ἀπὸ αὐτά, ποὺ τοῦ ἐζήτησε.

8 ἀνὴρ δίψυχος ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.

8 Ἄνθρωπος, ποὺ εἶναι δίβουλος καὶ δίγνωμος καὶ δὲν μένει σταθερὸς εἰς μίαν ἀπόφασιν, εἶναι ἀκατάστατος καὶ ἀσταθὴς εἰς ὅσα ἀποφασίζει καὶ ἐνεργεῖ καὶ ἐν γένει εἰς ὅλην τὴν συμπεριφοράν του. Ἄστατος θὰ εἶναι καὶ εἰς ἐκεῖνα, ποὺ ζητεῖ ἀπὸ τὸν Κύριον. Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατὸν νὰ εἰσακουσθῇ;

Στίχ. 9-11. Ἡ πτωχεία δὲν εἶναι κακὸν καὶ ὁ πλοῦτος δὲν εἶναι πλεονέκτημα.

9 καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ,

9 Ὡς πρὸς δὲ τὸν πειρασμὸν καὶ τὴν δοκιμασίαν, ποὺ δημιουργεῖ ἡ πτωχεία, σᾶς λέγω τὰ ἑξῆς: Ὁ ἀδελφὸς ὁ πτωχὸς καὶ ἄσημος κατὰ κόσμον ἂς καυχᾶται διὰ τὸ ἠθικὸν ὕψος, εἰς τὸ ὁποῖον μὲ τὸν πειρασμὸν τῆς πτωχείας καὶ τῶν στερήσεων τὸν ἀναβιβάζει ὁ Θεός.

10 ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται.

10 Ὁ πλούσιος δὲ ἀδελφὸς ἂς καυχᾶται ὄχι διὰ τὰ πλούτη του, ἀλλὰ διὰ τὸ ταπεινὸν φρόνημα, ποὺ γεννᾶται ἀπὸ τὴν σκέψιν, ὅτι ὁ πλοῦτος δὲν προσθέτει πραγματικὴν ἀξίαν εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ δὲν εἶναι κάτι μόνιμον καὶ αἰώνιον. Διότι ὡς ἄνθος τοῦ ἀγροῦ θὰ παρέλθῃ ὁ πλούσιος οὗτος.

11 ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι καὶ ἐξήρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε, καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο. οὕτω καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται.

11 Λέγω ὡς ἄνθος χόρτου θὰ παρέλθῃ. Διότι ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος μὲ τὸν καυστικὸν λίβαν καὶ ἐξήρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος του κατέπεσε μαραμένον, καὶ ἡ εὐμορφάδα τοῦ σχήματος καὶ τοῦ χρώματός του ἐχάθη. Ἔτσι καὶ ὁ πλούσιος θὰ μαρανθῇ καὶ θὰ ξεπέσῃ εἰς τὰ σχέδια καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις του.

[5]) 3 Βσ. γ΄ 9 - 12. 2 Πρ. α΄ 10 - 12. Πρμ. β΄ 3 - 6. Σρ. ιη΄ 18. κ΄ 15. μα΄ 22. Ἰκ. γ΄ 15. Λκ. ια΄ 13. Ῥμ. ιβ΄ 8. [6]) Μτ. ζ΄ 7. 8. κα΄ 21. Ῥμ. δ΄ 20. Ἐφ. δ΄ 14. – Ἠσ. νζ΄ 20. 21. [7]) δ΄ 3. [8]) Σρ. α΄ 28. Ἰκ. α΄ 6. δ΄ 4. 8. [9-10]) 11. β΄ 5. 6. 7. ε΄ 1 - 6. Λκ. ς΄ 20. 24 - 26. 1 Κρ. ζ΄ 31. [11]) Ἠσ. μ΄ 6. 7. μθ΄ 10. Ψ. α΄ 3 - 6. λς΄ 2. 10. 35. 36. ρβ΄ 15. Ἰβ. ιδ΄ 2. ιε΄ 20. 21. 30. κζ΄ 21. Σφ. Σλ. ε΄ 15. Σρ. μγ΄ 3. 1 Πτ. α΄ 24.

Στίχ. 12. Ἡ ὑπομονὴ θὰ ἀνταμειφθῇ.

12 Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν· ὅτι δόκιμος γενόμενος λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

12 Πανευτυχὴς εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ποὺ βαστάζει μὲ ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν τὴν δοκιμασίαν τῶν θλίψεων. Καὶ εἶναι πανευτυχής, διότι ὅταν διὰ τῆς δοκιμασίας γίνῃ σταθερὸς καὶ δοκιμασμένος καὶ γυμνασμένος, θὰ λάβῃ τὸν λαμπρὸν καὶ ἔνδοξον στέφανον τῆς αἰωνίου ζωῆς, τὸν ὁποῖον ὑπεσχέθη ὁ Κύριος εἰς ἐκείνους ποὺ τὸν ἀγαποῦν.

Στίχ. 13-18. Ὁ Θεὸς εἶναι ἡ πηγὴ τῶν τελείων δωρημάτων.

13 Μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω ὅτι ἀπὸ Θεοῦ πειράζομαι· ὁ γὰρ Θεὸς ἀπείραστός ἐστι κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα.

13 Ἐκτὸς ὅμως τῶν πειρασμῶν, διὰ τῶν ὁποίων ὁ Θεὸς μᾶς καταρτίζει, ὑπάρχουν καὶ πειρασμοὶ ποὺ γεννῶνται ἀπὸ τὰ ἁμαρτωλὰ πάθη μας. Κανένας ἄνθρωπος, ποὺ πειράζεται πρὸς ἁμαρτίαν, ἂς μὴ λέγῃ, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἡ αἰτία τοῦ νὰ πειράζωμαι καὶ νὰ σπρώχνωμαι εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Τέτοιαν βλασφημίαν νὰ μὴ τὴν βάλῃ ποτὲ μὲ τὸν νοῦν του κανείς. Διότι ὁ Θεὸς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πειρασθῇ ποτὲ ἀπὸ κάτι κακὸν καὶ πονηρόν, καὶ συνεπῶς εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον αὐτὸς νὰ προκαλέσῃ πειρασμὸν ἁμαρτίας εἰς κανένα.

14 ἕκαστος δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος·

14 Ἕκαστος δὲ ἐρεθίζεται καὶ σπρώχνεται εἰς τὴν ἁμαρτίαν ἀπὸ τὴν ἰδικήν του κακὴν ἐπιθυμίαν, ποὺ τὸν παρασύρει καὶ μὲ τὸ δόλωμα τῆς ἡδονῆς τὸν τραβᾷ.

15 εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν, ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον.

15 Ἔπειτα ἡ ἐπιθυμία του αὐτή, ἀφοῦ ὡς ἄλλη πονηρὰ γυνὴ συλλάβῃ διὰ τῆς παρανόμου ἑνώσεώς της μὲ τὴν θέλησιν τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ συγκατατίθεται εἰς αὐτήν, γεννᾷ ἁμαρτωλὰς πράξεις, ἡ δὲ ἁμαρτία, ὅταν καταστῇ πλήρης καὶ κυριεύσῃ τὴν ψυχήν, γεννᾷ τὸν θάνατον.

16 Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί·

16 Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἀπὸ τὸν Θεὸν δύναται νὰ προέλθῃ κακόν τι. Ἀπὸ τὸν Θεὸν μόνον τὸ ἀγαθὸν προέρχεται.

17 πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ' ᾧ οὐκ ἔνι παραλλαγὴ ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα.

17 Κάθε τι ἀγαθόν, ποὺ δίδεται εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ κάθε δῶρον τέλειον εἶναι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ καταβαίνει ἀπὸ τὸν Θεόν, ποὺ εἶναι ὁ δημιουργὸς τῶν οὐρανίων φωτεινῶν σωμάτων καὶ ἡ ὑψίστη καὶ μοναδικὴ πηγὴ κάθε φωτισμοῦ, φυσικοῦ ἢ ἠθικοῦ. Πλησίον αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει ἀλλοίωσις καὶ μεταβολὴ σὰν αὐτάς, ποὺ γίνονται εἰς τὴν σελήνην, ἢ ἀπὸ τὴν διαδοχὴν τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἡμέρας. Ἀλλ' οὔτε καὶ σκιὰ ὁμοία πρὸς ἐκείνην, ἡ ὁποία ρίπτεται ἀπὸ τὴν στροφὴν καὶ μετακίνησιν τῶν οὐρανίων ἀστέρων καὶ σωμάτων.

18 βουληθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχήν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων.

18 Ὁ Θεὸς εἶναι ὅλος φῶς καὶ ἐξ ἰδίας του ἀγαθῆς θελήσεως μᾶς ἐγέννησε πνευματικῶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου, ποὺ εἶναι λόγος τῆς ἀληθείας, διὰ νὰ εἴμεθα σὰν κάποιο μέρος ἀπὸ τὰ δημιουργήματά του, ἐκλεκτὸν καὶ ἀφιερωμένον εἰς τὸν Θεόν.

[12]) Δν. ιβ΄ 12. Ἰκ. α΄ 2. β΄ 5. ε΄ 11. 2 Τμ. δ΄ 8. 1 Κρ. θ΄ 25. Ῥμ. ε΄ 4. η΄ 28. – Σφ. Σλ. ε΄ 16. 17. [13]) Σρ. ιε΄ 11 - 13. 20. 1 Κρ. ι΄ 13. Μτ. ς΄ 13. [14-15]) Γν. γ΄ 6. 17 - 19. ς΄ 5. Ἰκ. δ΄ 1. 2. Μτ. ιε΄ 19. Ῥμ. ζ΄ 7 - 14. 17. 23. [16]) 22. Γλ. ς΄ 7. 1 Κρ. ς΄ 9. [17]) Μλ. γ΄ 6. Ψ. ρλε΄ 7. Ἰρ. δ΄ 23. Σφ. Σλ. ζ΄ 29. Ἰκ. γ΄ 15. 1 Ἰν. α΄ 5. Ῥμ. ια΄ 29. Ἰν. γ΄ 27. [18]) 21. 1 Πτ. α΄ 23. 25. 2 Πτ. α΄ 4. Ἀπ. ιδ΄ 4. Ἑβ. ι΄ 10. Ἐφ. β΄ 4 - 10. Ἰν. α΄ 13.

Στίχ. 19-27. Πρέπει νὰ ἐφαρμόζωμεν τὸν θεῖον λόγον.

19 Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν·

19 Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἀφοῦ ὁ Θεὸς μᾶς ἀνεγέννησε μὲ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, ἂς εἶναι ὁ καθένας γρήγορος καὶ πρόθυμος, ὁσάκις τοῦ παρουσιάζεται εὐκαιρία εἰς τὸ νὰ ἀκούσῃ τὸν σωτηριώδη τοῦτον λόγον, βραδὺς δὲ καὶ ἀργὸς καὶ δύσκολος εἰς τὸ νὰ λαλήσῃ, ὥστε νὰ μὴ λέγῃ τίποτε βλάσφημον ἢ ἀνάρμοστον κατὰ τοῦ Θεοῦ. Ἂς εἶναι δὲ καὶ βραδὺς εἰς τὸ νὰ ὀργίζεται, ὅταν οἱ ἄλλοι ἔχουν διάφορον γνώμην πρὸς αὐτὸν ἢ δεικνύωνται ἀπρόθυμοι εἰς τὴν διδασκαλίαν του καὶ τὰς συμβουλάς του.

20 ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς δικαιοσύνην Θεοῦ οὐ κατεργάζεται.

20 Πρέπει δὲ ὁ καθένας μας νὰ εἶναι βραδὺς εἰς ὀργήν, διότι ἡ ὀργὴ τοῦ ἀνθρώπου παρασύρει αὐτὸν εἰς παραφορὰς καὶ ἀδικήματα καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν κατορθώνει οὗτος τὴν ἀρετὴν τῆς δικαιοσύνης, τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει καὶ ζητεῖ ὁ Θεός.

21 διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισσείαν κακίας ἐν πραΰτητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

21 Ἀφοῦ δὲ ἡ ὀργὴ δὲν κατεργάζεται δικαιοσύνην Θεοῦ, δι' αὐτὸ καὶ σεῖς ρίψατε μακρὰν ἀπὸ τὰς ψυχάς σας ὡς ἄλλο ἀκάθαρτον ἔνδυμα κάθε ἠθικὴν ρυπαρότητα καὶ ἀκαθαρσίαν καὶ κάθε περιττὸν εἰς τὰς σκέψεις σας καὶ τοὺς λόγους σας καὶ τὰς πράξεις σας, τὸ ὁποῖον ὡς περιττὸν εἶναι κακία, καὶ δεχθῆτε μὲ πραότητα τὸν εὐαγγελικὸν λόγον, ποὺ ἐφυτεύθη μέσα σας διὰ τῆς ἐν Χριστῷ ἀναγεννήσεως καὶ ἔχει τὴν δύναμιν νὰ σώσῃ τὰς ψυχάς σας.

22 Γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου καὶ μὴ μόνον ἀκροαταί, παραλογιζόμενοι ἑαυτούς.

22 Νὰ γίνεσθε δὲ ἐκτελεσταὶ καὶ τηρηταὶ τοῦ λόγου καὶ ὄχι μόνον ἀκροαταί, καὶ νὰ μὴ ἀπατᾶτε τὸν ἑαυτόν σας μὲ τὴν ἰδέαν, ὅτι εἶναι ἀρκετὸν καὶ μόνον τὸ νὰ ἀκούῃ κανεὶς τὸν λόγον.

23 ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς λόγου ἐστὶ καὶ οὐ ποιητής, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ·

23 Αὐτὸ εἶναι πλάνη. Διότι ἐὰν κανεὶς εἶναι μόνον ἀκροατὴς τοῦ λόγου καὶ ὄχι τηρητὴς αὐτοῦ, αὐτὸς ὁμοιάζει πρὸς ἄνθρωπον, ποὺ παρετήρησε καλὰ εἰς τὸν καθρέπτην τὸ πρόσωπόν του τὸ φυσικόν, τὸ ὁποῖον φέρει ἀπὸ τὴν γέννησίν του.

24 κατενόησε γὰρ ἑαυτὸν καὶ ἀπελήλυθε, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν.

24 Διότι αὐτὸς παρετήρησε μὲν καλὰ τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸν καθρέπτην, καὶ ἀπεμακρύνθη, ἀμέσως δὲ ἐξέχασε ποῖος ἦτο. Ἔτσι καὶ ἐκεῖνος, ποὺ μὲ τὸν ἠθικὸν καθρέπτην τοῦ θείου λόγου ἔλαβε γνῶσιν τῶν ἐλλείψεων τῆς ψυχῆς του. Ἐὰν δὲν συμμορφωθῇ πρὸς τὴν γνῶσιν ταύτην καὶ δὲν γίνῃ ποιητὴς αὐτῶν, ποὺ ἔμαθεν ἀπὸ τὴν ἀκρόασιν τοῦ λόγου, ξεχάνει μετ' ὀλίγον τὰ πάντα.

25 ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, οὗτος οὐκ ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς γενόμενος, ἀλλὰ ποιητὴς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται.

25 Ἐκεῖνος ὅμως, ποὺ ἐπρόσεξε καλὰ καὶ ἐνεβάθυνεν εἰς τὸν τέλειον νόμον τοῦ εὐαγγελίου, ὁ ὁποῖος ἐλευθερώνει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, καὶ παρέμεινεν εἰς τὸν νόμον αὐτὸν καταστήσας τοῦτον μόνιμον φρόνημά του καὶ ὁδηγόν του, αὐτὸς δὲν ἔγινεν ἀκροατὴς ἐπιλησμοσύνης, ποὺ ἐξέχασε γρήγορα ὅσα ἤκουσεν, ἀλλὰ ποιητής, ποὺ πράττει ἔργα καὶ δὲν λέγει μόνον λόγια. Αὐτὸς θὰ εἶναι μακάριος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου.

---

19) Πρμ. ι΄ 19. ις΄ 32. ιζ΄ 27. Ἐκκ. ε΄ 1. ζ΄ 10. Σρ. δ΄ 29. ε΄ 11. 12. Ἰκ. γ΄ 1. 20) Σρ. α΄ 22. Ἐφ. δ΄ 26. Ρμ. ι΄ 2. 21) 18. γ΄ 13. 1 Πτ. β΄ 1. Ἐφ. δ΄ 25. 31. Κλ. γ΄ 8. Ρμ. α΄ 16. Μτ. ε΄ 5. ιγ΄ 3 - 8. 22) 16. 25. 26. Μτ. ζ΄ 21 - 25. Ρμ. β΄ 13. 17 - 25. Γλ. ς΄ 3. Κλ. β΄ 4. 1 Ἰν. α΄ 8. 23-24) β΄ 14 - 17. Μτ. ζ΄ 26. 27. Κλ. β΄ 1. 25) 22. β΄ 12. 1 Πτ. α΄ 12. Ἑβ. η΄ 10. 11. 2 Κρ. γ΄ 17. 18. Ρμ. η΄ 2. Ἰν. η΄ 32. ιγ΄ 17. Λκ. ια΄ 28. — Σρ. ια΄ 27. ιθ΄ 20.

26 Εἴ τις δοκεῖ θρῆσκος εἶναι ἐν ὑμῖν μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκεία.

26 Μερικοὶ λέγουν μὲ εὐκολίαν: Εἴμεθα πιστοὶ τηρηταὶ τῶν θρησκευτικῶν διατάξεων. Ἂς μάθουν οὗτοι, αὐτὸ ποὺ θὰ εἴπω: Ἐὰν κανεὶς μεταξύ σας νομίζῃ, ὅτι εἶναι θρῆσκος καὶ εὐσεβής, δὲν ἔχῃ ὅμως χαλινὸν καὶ μέτρον εἰς τὴν γλῶσσαν του, ἀλλ' ἐξαπατᾷ μὲ τὸ ψευδὲς αὐτὸ φρόνημά του τὴν συνείδησίν του, τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ ἡ θρησκεία εἶναι ἀνωφελὴς καὶ ἄχρηστος.

27 θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὕτη ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανοὺς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

27 Ἓν ἀπὸ τὰ οὐσιωδέστερα γνωρίσματα τῆς θρησκείας τῆς καθαρᾶς καὶ ἀμολύντου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός, εἶναι τοῦτο· νὰ ἐπισκέπτεται κανεὶς τὰ ὀρφανὰ καὶ τὰς χήρας πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ τὰ παρηγορήσῃ καὶ νὰ τὰ προστατεύσῃ εἰς τὴν θλῖψιν των, συγχρόνως δὲ καὶ νὰ τηρῇ τὸν ἑαυτόν του ἐλεύθερον ἀπὸ κάθε μολυσμὸν ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ζοῦν μακρὰν τοῦ Θεοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Στίχ. 1-13. Ἀποφυγὴ τῆς προσωποληψίας.

Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης.

Ἀδελφοί μου, ἔχετε πάντοτε εἰλικρινῆ καὶ θεάρεστα ἐλατήρια εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τῆς θρησκείας σας καὶ μὴ συντροφεύετε μὲ πράξεις μεροληψίας καὶ προτιμήσεως προσώπων τὴν πίστιν πρὸς τὸν ἔνδοξον Κύριόν μας Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς οὐδεμίαν περίστασιν, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τοὺς τόπους καὶ εἰς τὴν ὥραν τῆς λατρείας σας.

2 ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι,

2 Διότι, ἐὰν ἐπὶ παραδείγματι εἰσέλθῃ εἰς τὴν σύναξιν, ποὺ κάνετε πρὸς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, ἄνθρωπος μὲ χρυσᾶ δακτυλίδια, μὲ ροῦχα πολυτελῆ καὶ λαμπρά, εἰσέλθῃ δὲ καὶ κάποιος πτωχὸς μὲ παληὰ καὶ λερωμένα ροῦχα,

3 καὶ ἐπιβλέψητε ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν καὶ εἴπητε αὐτῷ, σὺ κάθου ὧδε καλῶς, καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε, σὺ στῆθι ἐκεῖ ἢ κάθου ὧδε ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου,

3 καὶ στρέψετε ξιππασμένοι τὰ βλέμματά σας πρὸς ἐκεῖνον, ποὺ φορεῖ τὰ λαμπρὰ ροῦχα, καὶ τοῦ εἴπετε· Σὺ κάθησε ἐδῶ, εἰς τιμητικὸν καὶ ἀναπαυτικὸν κάθισμα· καὶ εἰς τὸν πτωχὸν εἴπετε· Σὺ στάσου ἐκεῖ ὄρθιος ἢ κάθησε ἐδῶ παρακάτω ἀπὸ τὸ σκαλοπάτι ποὺ πατοῦν τὰ πόδιά μου,

4 καὶ οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν;

4 σᾶς ἐρωτῶ, τί ἐκάματε, ἀδελφοί μου; Μὲ τὴν μεροληπτικὴν αὐτὴν συμπεριφοράν σας δὲν ἐδοκιμάσατε μέσα σας ἀμφιβολίαν καὶ δισταγμοὺς καὶ τύψιν συνειδήσεως καὶ δὲν κατελήξατε σὰν ἄδικοι κριταὶ εἰς ἀπόφασιν ἐμπνεομένην ἀπὸ σκέψεις πονηράς, ἀντιθέτους πρὸς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν χριστιανικὴν ἀγάπην, ἡ ὁποία μᾶς ἐπιβάλλει νὰ θεωρῶμεν ὅλους ἴσους καὶ ἀδελφούς μας;

---

26) 22. γ΄ 2. 8. 1 Πτ. γ΄ 10. — Ψ. λγ΄ 14. 27) Ἠσ. α΄ 11 - 17. νη΄ 3 - 11. 2 Πτ. γ΄ 14. Ἰν. ιζ΄ 15. Μτ. θ΄ 13. κε΄ 34 κτλ.

Β΄. 1) 9. 2 Κρ. ι΄ 7. 1 Κρ. β΄ 8. Ρμ. β΄ 11. Πρ. ι΄ 34. Μτ. κβ΄ 16. 2-4) Ἑβ. ι΄ 25. Πρ. ιθ΄ 8. 9. Λκ. ιη΄ 6.

5 Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. οὐχ ὁ Θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου πλουσίους ἐν πίστει καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν;

5 Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. Δὲν ἐξέλεξεν ὁ Θεὸς τοὺς πτωχοὺς κατὰ τὰ ὑλικὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου διὰ νὰ γίνουν πλούσιοι εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον, ποὺ μᾶς διανοίγει ἡ πίστις, καὶ κληρονόμοι τῆς βασιλείας, ποὺ ὑπεσχέθη ὁ Θεὸς εἰς ἐκείνους, ποὺ τὸν ἀγαποῦν;

6 ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν πτωχόν. οὐχ οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ ἕλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια;

6 Ἐνῷ λοιπὸν ὁ Θεὸς ἐτίμησε τὸν πτωχόν, σεῖς τοὐναντίον κατεξευτελίσατε αὐτόν. Καὶ ἐτιμήσατε τὸν πλούσιον. Ἀλλὰ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς πλουσίους δὲν σᾶς καταπιέζουν, καὶ δὲν σᾶς τραβοῦν αὐτοὶ μὲ τὴν βίαν εἰς τὰ δικαστήρια;

7 οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσι τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς;

7 Δὲν βλασφημοῦν αὐτοὶ τὸ καλὸν ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον σᾶς ἐδόθη καὶ μὲ τὸ ὁποῖον ὀνομάζεσθε λαὸς Χριστοῦ;

8 εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικὸν κατὰ τὴν γραφήν, ***ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν,*** *καλῶς ποιεῖτε·*

8 Θὰ μοῦ προβάλλετε ἴσως τὴν ἔνστασιν: Δὲν εἴμεθα λοιπὸν ὑποχρεωμένοι νὰ ἀγαπῶμεν καὶ τοὺς πλουσίους ὡς πλησίον μας; Ἐὰν δὲν προσωποληπτῆτε, ἀλλὰ ἐκτελῆτε καὶ ἐφαρμόζετε τὸν νόμον, ποὺ πράγματι ἁρμόζει εἰς βασιλεῖς, καὶ ὁ ὁποῖος σύμφωνα μὲ τὴν Γραφὴν ὁρίζει· Θὰ ἀγαπήσῃς τὸν πλησίον σου, ὅπως ἀγαπᾷς τὸν ἑαυτόν σου, καλῶς πράττετε ἀγαπῶντες καὶ τιμῶντες τοὺς πλουσίους.

9 εἰ δὲ προσωποληπτεῖτε, ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται.

9 Ἐὰν ὅμως κάνετε μεροληπτικὰς διακρίσεις ἀναλόγως τῶν προσώπων, τότε διαπράττετε ἁμαρτίαν καὶ ἀποδεικνύεσθε ἀπὸ τὸν νόμον παραβάται αὐτοῦ.

10 ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νόμον τηρήσῃ, πταίσῃ δὲ ἐν ἑνί, γέγονε πάντων ἔνοχος.

10 Μὴ νομίζετε δέ, ὅτι ἡ μεροληπτικὴ αὐτὴ διάκρισις δὲν εἶναι σοβαρὰ ἁμαρτία. Εἶναι παράβασις ὅλου τοῦ νόμου. Διότι ἐκεῖνος, ποὺ θὰ τηρήσῃ ὅλον τὸν νόμον, θὰ πταίσῃ δὲ εἰς ἕνα παράγγελμα τοῦ νόμου, ἔγινεν ἔνοχος παραβάσεως ὁλοκλήρου τοῦ νόμου. Ὅλα τὰ θεῖα παραγγέλματα ἀποτελοῦν ἑνιαῖον σύνολον, εἰς τὸ ὁποῖον τὸ ἓν παράγγελμα ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ ἄλλο.

11 ὁ γὰρ εἰπὼν ***μὴ μοιχεύσῃς,*** *εἶπε καὶ* ***μὴ φονεύσῃς·*** *εἰ δὲ οὐ μοιχεύσεις, φονεύσεις δέ, γέγονας παραβάτης νόμου.*

11 Διότι ἕνας καὶ ὁ αὐτὸς Θεὸς ἐνομοθέτησε τὸν ὅλον νόμον καὶ ἐξέφρασε δι' αὐτοῦ τὸ θέλημά του. Ὁ Θεός, ποὺ εἶπε μὴ μοιχεύσῃς, εἶπε καὶ μὴ φονεύσῃς. Ἐὰν δὲ δὲν μοιχεύσῃς, φονεύσῃς ὅμως, ἔγινες παραβάτης τοῦ νόμου.

12 οὕτω λαλεῖτε καὶ οὕτω ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι·

12 Νὰ ὁμιλῆτε ἔτσι καὶ νὰ πράττετε ἔτσι, ὅπως ἁρμόζει εἰς ἀνθρώπους, ποὺ μέλλουν νὰ κριθοῦν ἐπὶ τῇ βάσει νόμου, ποὺ κάνει τὸν ἄνθρωπον ἐλεύθερον καὶ ὄχι δοῦλον τῶν ἀνθρώπων, ὅπως τὸν κάνει ἡ προσωποληψία.

13 ἡ γὰρ κρίσις ἀνέλεος τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· κατακαυχᾶται ἔλεος κρίσεως.

13 Πρέπει δὲ νὰ προσέχετε, ὥστε νὰ μὴ γίνεσθε σκληροὶ καὶ ἀσυμπαθεῖς διὰ τῶν προσωποληψιῶν σας, διότι ἡ κρίσις τότε τοῦ Θεοῦ θὰ εἶναι χωρὶς ἔλεος καὶ ἐπιείκειαν δι' ἐκεῖνον, ποὺ ὑπῆρξεν ἄσπλαγχνος εἰς τοὺς ἀδελφούς του· ἡ εὐσπλαγχνία δὲ καὶ τὸ ἔλεος δὲν φοβεῖται τὴν κρίσιν, ἀλλὰ καυχᾶται κατ' αὐτῆς διότι τὴν κατανικᾷ καὶ ἀποδεικνύεται τὸ ἔλεος ἰσχυρότερον ἀπὸ τὴν κρίσιν.

[5]) α' 9. 12. 1 Κρ. α' 26 - 28. 2 Τμ. ς' 18. 19. Λκ. ς' 20. Μτ. κε' 34. [6-7]) Ἀμ. β' 6. 7. ε' 11. 12. η' 4. Ἰκ. ε' 6. 1 Πτ. δ' 16. Πρ. ιε' 17. κς' 11. 12. [8]) Λτ. ιθ' 18. 1 Τμ. α' 5. Γλ. ε' 14. Μτ. κβ' 39. [9]) Λτ. ιθ' 15. Δτ. α' 17. ις' 19. Ἰκ. β' 1. 11. Ῥμ. β' 27. [10]) Δτ. κζ' 16. Γλ. γ' 10. Μτ. ε' 18. 19. [11]) Ἐξ. κ' 13. 14. Δτ. ε' 17. 18. Ἰκ. β' 9. Μτ. ε' 21. 27. ιθ' 18. [12]) α' 19. 25. Ῥμ. β' 12. Ἰν. ιβ' 48. [13]) Πρμ. κα' 13. Ἰκ. α' 27. Λκ. ς' 38. Μτ. ε' 7. ιη' 30 - 34. κε' 45. 46.

Στίχ. 14-26. Πίστις καὶ ἔργα.

14 Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν;

14 Τί ὠφελεῖ, ἀδελφοί μου, ἐὰν ἕνας λέγῃ, ὅτι ἔχει πίστιν, ἀλλὰ δὲν ἔχῃ τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα παράγει ἡ ἀληθὴς καὶ πραγματικὴ πίστις; Μήπως ἡ πίστις αὐτὴ ἡ θεωρητική, ποὺ δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης, ἔχει τὴν δύναμιν νὰ τὸν σώσῃ;

15 ἐὰν δὲ ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσι καὶ λειπόμενοι ὦσι τῆς ἐφημέρου τροφῆς,

15 Διὰ νὰ πεισθῆτε δὲ περὶ τούτου, σᾶς φέρω ἓν παράδειγμα: Ἐὰν ἕνας ἀδελφὸς Χριστιανὸς ἢ μία ἀδελφὴ Χριστιανὴ εἶναι γυμνοὶ καὶ δὲν ἔχουν ἀρκετὰ ἐνδύματα, στεροῦνται δὲ καὶ τῆς ἀναγκαίας διὰ τὴν ἡμέραν τροφῆς,

16 εἴπῃ δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν, ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε, μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί τὸ ὄφελος;

16 τοὺς εἴπῃ δὲ ἕνας ἀπὸ σᾶς· Πηγαίνετε στὸ καλό, ζεσταθῆτε καὶ χορτασθῆτε καλά, δὲν τοὺς δώσετε ὅμως καὶ τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ σώματος, τί ὠφελεῖ τοῦτο;

17 οὕτω καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔργα ἔχῃ, νεκρά ἐστι καθ' ἑαυτήν.

17 Ἔτσι καὶ ἡ πίστις, ἐὰν δὲν ἔχῃ ὡς καρπὸν ἔργα ἀρετῆς εἶναι ὅλως διόλου καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ρίζαν της νεκρά.

18 ἀλλ' ἐρεῖ τις· σὺ πίστιν ἔχεις, κἀγὼ ἔργα ἔχω· δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων σου, κἀγὼ δείξω σοι ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν μου.

18 Ἀλλὰ θὰ εἴπῃ κάποιος πρὸς τρίτον τινά· Σὺ ἔχεις θεωρητικὴν πίστιν, καὶ ἐγὼ ἔχω ἔργα ἀρετῆς χωρὶς νὰ ἔχω πίστιν. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀσύστατον καὶ ἀκατανόητον. Οὔτε πίστις ἀληθὴς δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ ἔργων ἀρετῆς, οὔτε ἀληθὴς καὶ τελεία ἀρετὴ δύναται νὰ κατορθωθῇ ἄνευ πίστεως. Ἡ πίστις εἶναι κάτι, ποὺ δὲν φαίνεται παρὰ μόνον εἰς τὰ ἀποτελέσματά της. Ἀπόδειξόν μου λοιπόν, ὅτι πιστεύεις ἀπὸ τὰ ἔργα σου. Καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ δείξω ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς μου, ὅτι ἔχω πίστιν· διότι ἐὰν δὲν εἶχα πίστιν, δὲν θὰ εἶχα οὔτε τὸν καρπὸν τῆς πίστεως, ἤτοι τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς.

19 σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ Θεὸς εἷς ἐστι· καλῶς ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσι καὶ φρίσσουσι.

19 Σὺ πιστεύεις, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἕνας· καλὰ κάνεις καὶ πιστεύεις εἰς τὴν ἀλήθειαν αὐτήν. Μὴ ξεχάνῃς ὅμως, ὅτι καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουν εἰς τὴν ὕπαρξιν τοῦ Θεοῦ καὶ καταλαμβάνονται ὑπὸ τρόμου πρὸ τῆς δικαιοσύνης του καὶ τῆς δυνάμεώς του.

20 θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ ἄνθρωπε κενέ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστιν;

20 Θέλεις δὲ νὰ μάθῃς, ὦ ἄνθρωπε ἀνόητε, ὅτι ἡ πίστις, ὅταν δὲν συνοδεύεται καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς, εἶναι νεκρὰ καὶ δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ σώσῃ;

[14]) 16. 24. 1 Κρ. ιγ' 2. ιε' 32. Μτ. ζ' 21. [15-16]) 1 Ἰν. γ' 17. 18. Λκ. γ' 11. ζ' 50. [17]) 20. 26. [18]) γ' 13. Γλ. ε' 6. Μτ. ζ' 20. (1 Κρ. ιε' 35. Ῥμ. θ' 19). [19]) Δτ. ς' 4. 1 Κρ. η' 4. 6. Μρ. ε' 7. ιβ' 29. Λκ. δ' 33. 34. [20]) Μτ. ε' 22.

21 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον;

21 Ὁ Ἀβραὰμ ὁ προπάτωρ μας δὲν ἔγινε δίκαιος ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς του, ὅταν ἀνεβίβασεν ὡς θυσίαν ἐπάνω εἰς τὸ θυσιαστήριον τὸν Ἰσαὰκ τὸ παιδί του;

22 βλέπεις ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη,

22 Βλέπεις, ὅτι ἡ πίστις συνειργάζετο μὲ τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραὰμ καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα ἡ πίστις ἐτελειοποιήθη.

23 καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· ***ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην,*** *καὶ* ***φίλος Θεοῦ*** *ἐκλήθη.*

23 Καὶ ἐπαλήθευσε τελείως ἡ Γραφή, ἡ ὁποία λέγει· Ἐπίστευσε δὲ ὁ Ἀβραὰμ εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐλογαριάσθη εἰς αὐτὸν ἡ πίστις του αὐτὴ τόσον πολύ, ὥστε ὁ Θεὸς νὰ τὸν θεωρήσῃ δίκαιον καὶ ὠνομάσθη φίλος καὶ ἀγαπημένος τοῦ Θεοῦ.

24 ὁρᾶτε τοίνυν ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον.

24 Βλέπετε λοιπόν, ὅτι κάθε ἄνθρωπος ἀναδεικνύεται δίκαιος ἀπὸ τὰ ἔργα καὶ ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν πίστιν.

25 ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα;

25 Ὁμοίως δὲ καὶ αὐτὴ ἡ πόρνη ἡ Ραὰβ δὲν ἐδικαιώθη ἀπὸ τὰ ἔργα, ποὺ ἔκαμεν, ὅταν ὑπεδέχθη τοὺς ἀπεσταλμένους τῶν Ἰουδαίων καὶ τοὺς ἔβγαλεν ἀπὸ ἄλλον δρόμον ἔξω ἀπὸ τὴν Ἰεριχώ;

26 ὥσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτω καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστι.

26 Ναί· τὰ ἔργα ζωντανεύουν τὴν πίστιν. Διότι ὅπως τὸ σῶμα, χωρὶς τὴν ψυχήν, εἶναι νεκρόν, ἔτσι καὶ ἡ πίστις, χωρὶς τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς, δὲν εἶναι πίστις ζωντανή, ἀλλὰ νεκρά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Στίχ. 1-12. Προσοχὴ εἰς τοὺς λόγους μας.

Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μεῖζον κρῖμα ληψόμεθα·

Ἀδελφοί μου, μὴ παίρνετε πολλοὶ τὴν θέσιν τοῦ διδασκάλου, διότι γνωρίζετε ὅτι ἡμεῖς ποὺ διδάσκομεν, θὰ κριθῶμεν αὐστηρότερα καὶ συνεπῶς θὰ λάβωμεν μεγαλυτέραν τιμωρίαν.

2 πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες. εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνήρ, δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα.

2 Θὰ τιμωρηθῶμεν δὲ αὐστηρότερα, διότι ὅλοι πταίομεν εἰς πολλὰς περιπτώσεις, ἐξ ὅλων δὲ τῶν παρεκτροπῶν αἱ εὐκολώτεραι καὶ συχνότεραι εἶναι αἱ διὰ τῆς γλώσσης παρεκτροπαί, εἰς τὰς ὁποίας κινδυνεύει νὰ πέσῃ καὶ καθένας, ποὺ παίρνει μόνος του τὴν θέσιν τοῦ διδασκάλου. Πράγματι, ἐὰν κανεὶς δὲν πταίῃ εἰς τὰ λόγια του, εἶναι τέλειος ἄνθρωπος, καὶ ἔχει τὴν δύναμιν νὰ συγκρατήσῃ καὶ ὁλόκληρον τὸν ἑαυτόν του. Τέλειος δὲ πρέπει νὰ εἶναι καὶ ὁ διδάσκαλος, διὰ νὰ μὴ ἁμαρτάνῃ διὰ τῆς γλώσσης του καὶ διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν αὐστηροτέραν κρίσιν, μὲ τὴν ὁποίαν θὰ κριθοῦν αὐτοὶ ποὺ διδάσκουν.

[21]) Γν. κβ' 1 - 16. Ἑβ. ια' 17. Ῥμ. δ' 1 κτλ. Ἰν. η' 39. [22]) 24. [23]) Γν. ιε' 6. Ἡσ. μα' 8. 2 Πρ. κ' 7. Δν. γ' 34. Ἰκ. δ' 5. Γλ. γ' 6. Ῥμ. δ' 3. 9. 13. [24]) 22. – Ῥμ. γ' 28. [25]) Ἑβ. ια' 31. [26]) 17.

Γ'. [1]) α' 19. Ῥμ. β' 1. 17 - 24. 1 Κρ. ιβ' 29. Μτ. κγ' 8. 13. [2]) 3 Βσ. η' 46. Πρμ. ιε' 4. κ' 9. Ἐκκ. ζ' 21. Σρ. ιδ' 1. Ἰκ. γ' 3 - 8. α' 26. 1 Κρ. θ' 27. Ῥμ. γ' 9. ε' 12. ς' 13. 19. Μτ. ιβ' 37.

3 ἴδε τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν πρὸς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν.

3 Διὰ νὰ πεισθῆτε δέ, ὅτι ὁποιος δὲν πταίει διὰ τῆς γλώσσης, αὐτὸς εἶναι τέλειος, σᾶς φέρω δύο παραδείγματα. Ἰδού, τοὺς χαλινοὺς τῶν ἵππων θέτομεν εἰς τὰ στόματά των διὰ νὰ ὑποτάσσωνται οὗτοι εἰς ἡμᾶς, καὶ ἔτσι μὲ τὸν χαλινὸν διευθύνομεν ὅλον τὸ σῶμα των.

4 ἰδοὺ καὶ τὰ πλοῖα, τηλικαῦτα ὄντα καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα, μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου ὅπου ἂν ἡ ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος βούληται.

4 Ἰδού, ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ ἄψυχα πλοῖα, καίτοι εἶναι τόσον μεγάλα καὶ σπρώχνονται ἀπὸ σκληροὺς καὶ ὁρμητικοὺς ἀνέμους, διευθύνονται μὲ ἓν πολὺ μικρὸν πηδάλιον, ὁπουδήποτε ἀποφασίσῃ ἡ ἐπιθυμία ἐκείνου, ποὺ κρατεῖ καὶ διευθύνει τὸ πηδάλιον.

5 οὕτω καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶ καὶ μεγαλαυχεῖ. ἰδοὺ ὀλίγον πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει!

5 Ἔτσι καὶ ἡ γλῶσσα εἶναι μικρὸν μέλος καὶ καυχᾶται ἀλαζονικῶς διὰ τὰ μεγάλα κακά, ποὺ δημιουργεῖ. Ἰδοὺ ὀλίγη φωτιά, πῶς φουντώνει καὶ καταστρέφει ἐκτεταμένα καὶ πυκνὰ δάση.

6 καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας. οὕτως ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης.

6 Καὶ ἡ γλῶσσα εἶναι φωτιά, εἶναι κόσμος ὁλόκληρος καὶ πλῆθος πολὺ ἀδικίας. Σὰν τὴν ὀλίγη φωτιά, ποὺ ἀνάπτει πυρκαϊὰν μεγάλην, ἔτσι καὶ ἡ γλῶσσα γίνεται μεταξὺ τῶν μελῶν μας τὸ μικρὸν μέλος, ποὺ μολύνει ὅλον τὸ σῶμα καὶ ἀνάπτει πυρκαϊὰν εἰς τὸν κύκλον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ καίεται ἔπειτα καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὸ πῦρ τῆς γεέννης, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ τιμωρηθοῦν αἱ παρεκτροπαὶ καὶ ἀδικίαι της.

7 πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ,

7 Φοβερὸν ὄντως καὶ ἀσυγκράτητον κακὸν ἡ γλῶσσα! Καὶ τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι κάθε φυσικὴ ἀγριότης καὶ θηρίων καὶ πτηνῶν καὶ ἑρπετῶν καὶ θαλασσίων ζώων δαμάζεται ἀπὸ τὴν φυσικὴν ἱκανότητα καὶ ἐπινοητικότητα τοῦ ἀνθρώπου.

8 τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι· ἀκατάσχετον κακόν, μεστὴ ἰοῦ θανατηφόρου.

8 Τὴν γλῶσσαν ὅμως κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὴν δαμάσῃ. Εἶναι κακὸν ἀσυγκράτητον, γεμάτη ἀπὸ δηλητήριον θανατηφόρον.

9 ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν Θεὸν καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ γεγονότας·

9 Μολονότι δὲ εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις τὴν χρησιμοποιοῦμεν εἰς τὸ καλόν, τοῦτο δὲν τὴν συγκρατεῖ καὶ δὲν τὴν ἀσφαλίζει ἀπὸ τὸ κακόν. Πράγματι· δι' αὐτῆς δοξολογοῦμεν τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτῆς καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ ἔχουν πλασθῆ καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ.

10 ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. οὐ χρή, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτω γίνεσθαι.

10 Ἀπὸ τὸ αὐτὸ στόμα βγαίνει δοξολογία καὶ κατάρα. Ἀλλά, ἀδελφοί μου, δὲν πρέπει νὰ γίνωνται αὐτὰ ἔτσι καὶ νὰ ἀνακατεύωνται αἱ εὐλογίαι μὲ τὰς κατάρας.

11 μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν;

11 Μήπως ἡ πηγὴ ἀπὸ τὴν αὐτὴν τρύπαν ἀναβλύζει τὸ νερὸ τὸ πόσιμον καὶ δροσιστικὸν καὶ τὸ νερὸ τὸ ἁλμυρὸν καὶ πικρόν;

12 μὴ δύναται, ἀδελφοί

12 Μήπως εἶναι δυνατόν, ἀδελφοί μου, ἡ συκιὰ νὰ βγάλῃ ἐ-

[3]) Ψ. λα' 9. [5]) Ψ. ια' 3. 4. οβ' 8. 9. Σρ. κη' 10. 11. [6]) Πρμ. ιβ' 18. ις' 27. ιζ' 6. Σρ. ε' 13. 14. κη' 13 - 16. 21 - 23. Μτ. ιε' 11. 18. ιη' 8. 9. Μρ. θ' 47. 48. [7]) Γν. α' 28. θ' 2. Ψ. η' 7 - 9. [8]) Ψ. να' 4. ριθ' 3. 4. ρλθ' 4. Σρ. ιθ' 16. κη' 17 - 20. Ἱρ. θ' 8. [9-10]) Γν. α' 27. θ' 6. Σρ. ε' 13. κη' 12. Ἐφ. δ' 29. [11-12]) 14. Μτ. ζ' 16. – Ἡσ. ε' 20.

μου, συκῆ ἐλαίας ποιῆσαι ἢ ἄμπελος σῦκα; οὕτως οὐδεμία πηγὴ ἁλυκὸν καὶ γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ.

λαίας ἢ ἡ κληματαριὰ νὰ βγάλῃ σῦκα; Ἔτσι καὶ καμμία πηγὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ βγάζῃ συγχρόνως ἁλμυρὸν καὶ δροσιστικὸν νερό. Ἔτσι καὶ ἀπὸ τὸ αὐτὸ στόμα δὲν πρέπει νὰ βγαίνῃ εὐλογία καὶ κατάρα.

Στίχ. 13-18. Ἡ ἀληθὴς καὶ ἡ ψευδὴς σοφία.

13 Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραΰτητι σοφίας.

13 Σπεύδετε νὰ πάρετε τὴν θέσιν τοῦ διδασκάλου διὰ νὰ ἐμφανίζεσθε ὡς σοφοί. Ἀλλὰ ποῖος εἶναι μεταξύ σας ἀληθινὰ καὶ κατὰ Θεὸν σοφὸς καὶ φωτισμένος; Ἂς δείξῃ, ὄχι μὲ λόγια, ἀλλὰ διὰ τοῦ καλοῦ του βίου τὰ ἔργα του· ἂς δείξῃ δὲ ταῦτα μὲ πραότητα, τὴν ὁποίαν δίδει εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡ ἀληθὴς σοφία.

14 εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας.

14 Ἐὰν ὅμως ἔχετε φανατισμὸν γεμᾶτον πικρίαν καὶ φιλόνεικον φατριασμὸν εἰς τὴν καρδίαν σας, μὴ καυχᾶσθε, ὅτι εἶσθε σοφώτεροι ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ μὴ ψεύδεσθε εἰς βάρος τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας, τῆς ὁποίας θέλετε μὲν νὰ παρουσιάζεσθε διδάσκαλοι, ἀλλὰ διαψεύδετε μὲ τὴν διαγωγήν σας τὰ ὅσα λέγετε ἐν τῇ διδασκαλίᾳ σας.

15 οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλ' ἐπίγειος, ψυχική, δαιμονιώδης.

15 Ἡ σοφία αὐτὴ δὲν εἶναι θεία σοφία, ποὺ καταβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ἀλλ' εἶναι σοφία ἐπίγειος, σαρκικὴ καὶ ξένη πρὸς τὸν φωτισμὸν τοῦ Πνεύματος, ἐμπνεομένη δὲ ἀπὸ τὰ δαιμόνια.

16 ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα.

16 Διότι, ὅπου ὑπάρχει ζῆλος φανατικὸς καὶ φιλόνεικος κομματισμός, ἐκεῖ εἶναι σύγχυσις καὶ ἀκαταστασία καὶ κάθε κακὸν πρᾶγμα.

17 ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιεικής, εὐπειθής, μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος καὶ ἀνυπόκριτος.

17 Ἡ σοφία δέ, ποὺ δίδεται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τὸν Θεόν, πρῶτον μὲν εἶναι καθαρὰ ἀπὸ κάθε μολυσμένον ἐλατήριον, ἔπειτα δὲ εἶναι εἰρηνική, ἐπιεικὴς καὶ συμπαθὴς εἰς τὴν ἄγνοιαν καὶ τὴν ἀτέλειαν τῶν ἄλλων, πρόθυμος εἰς τὸ νὰ ὑπακούῃ καὶ ἐλευθέρα ἀπὸ πείσματα, γεμάτη ἀπὸ εὐσπλαγχνίαν καὶ ἀπὸ ἀγαθὰ ἔργα, ἐλευθέρα ἀπὸ τοὺς δισταγμοὺς τῆς ἀμφιβολίας καὶ ξένη πρὸς τὴν ὑποκρισίαν.

18 καρπὸς δὲ τῆς δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.

18 Ὁ πνευματικὸς δὲ καρπὸς τῆς δικαιοσύνης καὶ ἁγιότητος σπείρεται εἰρηνικῶς καὶ χωρὶς φιλονεικίας ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἀσκοῦν καὶ μεταδίδουν τὴν εἰρήνην καὶ οἱ ὁποῖοι εἶναι πράγματι σοφοὶ καὶ εἰρηνοποιοὶ διδάσκαλοι.

---

[13]) Δτ. δ' 6. 7. Ὡσ. ιδ' 9. Ἰρ. η' 9. Ἰκ. β' 18. 1 Πτ. β' 12. Ἐφ. ε' 15. [14]) 11. 12. 16. 17. Ἐφ. δ' 31. Γλ. ε' 20. Ῥμ. ιγ' 13. [15]) α' 5. 17. β' 19. Ἰδ. 19. 1 Κρ. β' 4. γ' 1 - 3. [16]) 14. 2 Κρ. ιβ' 20. 1 Κρ. ιδ' 33. – Πρμ. κς' 28. [17]) α' 5. 6. 26. β' 4. ε' 12. 1 Κρ. α' 30. Ῥμ. ιβ' 8. 9. Μτ. ε' 5 - 9. – Σφ. Σλ. ζ' 22 - 27. [18]) Ἠσ. λβ' 17. Μτ. ε' 9.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Στίχ. 1-17. Πρέπει νὰ ἀγωνιζώμεθα κατὰ τῶν παθῶν καὶ ἐλαττωμάτων μας.

Πόθεν πόλεμοι καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν;

Καὶ ἀφοῦ ὁμιλῶ περὶ ἀκαταστασίας καὶ συγχύσεως καὶ ταραχῆς, ἂς θέσω τώρα τὸ ἐρώτημα: Ἀπὸ ποῦ προέρχονται μεταξύ σας αἱ ἔριδες καὶ αἱ συγκρούσεις; Δὲν προέρχονται ἀπὸ τὴν αἰτίαν αὐτήν, ἤτοι ἀπὸ τὴν προσπάθειαν νὰ ἱκανοποιήσετε τὰς ἐφαμάρτους ἐπιθυμίας σας, ποὺ σηκώνουν ἐκστρατείαν καὶ πόλεμον μὲ ἕδραν καὶ φρούριόν των τὰ μέλη σας;

2 ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε· φονεύετε καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε, διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς·

2 Ἐπιθυμεῖτε. Καὶ δὲν ἔχετε ἐκεῖνο, ποὺ ἱκανοποιεῖ τὰς ἐπιθυμίας σας. Καὶ ἐν τῇ προσπαθείᾳ τοῦ νὰ τὸ ἀποκτήσετε, κινδυνεύετε νὰ φθάσετε καὶ μέχρι φόνου. Καὶ ἐπιθυμεῖτε μὲ σφοδρότητα καὶ δὲν ἠμπορεῖτε νὰ ἐπιτύχετε ἐκεῖνο, ποὺ ἐπιθυμεῖτε. Δι' αὐτὸ ἔρχεσθε εἰς συγκρούσεις καὶ ἔριδας. Καὶ δὲν ἔχετε, διότι δὲν ζητεῖτε ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ προσευχῆς. Ἐθέσατε ὡς σκοπόν σας τὴν ἡδονὴν καὶ ἐξεκόψατε τὸν ἑαυτόν σας ἀπὸ τὸν Θεόν.

3 αἰτεῖτε καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε.

3 Ὑπάρχουν μεταξύ σας καὶ ἄλλοι, ποὺ ζητοῦν ἀπὸ τὸν Θεόν. Πρὸς αὐτοὺς τώρα ἀπευθύνομαι. Ζητεῖτε ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ προσευχῆς καὶ δὲν λαμβάνετε, διότι ζητεῖτε πρὸς σκοπὸν κακόν, διὰ νὰ ἐξοδεύσετε ἐκεῖνο, ποὺ ζητεῖτε, πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν ἡδονῶν σας.

4 μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες! οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ Θεοῦ ἐστιν; ὃς ἂν οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καθίσταται.

4 Προδόται καὶ προδότριαι τῆς ἀγάπης καὶ τῆς πίστεως, ποὺ ὀφείλομεν εἰς τὸν οὐράνιον Νυμφίον μας· δὲν γνωρίζετε, ὅτι ἡ προσκόλλησις εἰς τὰς ἡδονὰς καὶ τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου εἶναι ἔχθρα πρὸς τὸν Θεόν; Ὁποιοσδήποτε θελήσῃ νὰ εἶναι φίλος τοῦ κόσμου καὶ τῶν διασκεδάσεων καὶ ἡδονῶν του, γίνεται ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ.

*5 ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ Γραφὴ λέγει, **πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ κατῴκησεν ἐν ἡμῖν;***

5 Ἢ νομίζετε, ὅτι ματαίως καὶ ἄνευ σημασίας λέγει ἡ Γραφή, ὅτι μᾶς ζηλοτυπεῖ καὶ μέχρι φθόνου μᾶς ποθεῖ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ποὺ κατῴκησε μέσα μας; Ὅταν λοιπὸν προδίδωμεν τὴν ἀγάπην του καὶ προσκολλώμεθα εἰς τὰς ἡδονὰς τοῦ κόσμου, δὲν θὰ μᾶς μισήσῃ καὶ δὲν θὰ μᾶς ἀποστραφῇ;

*6 μείζονα δὲ δίδωσι χάριν· διὸ λέγει· **ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.***

6 Ἐὰν ὅμως διακόψωμεν τὴν πρὸς τὸν κόσμον φιλίαν, ὅσον περισσότερον μᾶς ἀγαπᾷ καὶ μᾶς ποθεῖ ὁ Θεός, τόσον μεγαλυτέρα θὰ εἶναι ἡ χάρις ποὺ θὰ μᾶς δίδῃ. Διὰ τοῦτο λέγει ἡ Γραφή· ὁ Θεὸς ἀντιτάσσεται πρὸς τοὺς ὑπερηφάνους, οἱ ὁποῖοι διὰ τὰς ἡδονάς των περιφρονοῦν τὸ θέλημά του καὶ προτιμοῦν τὸν κόσμον παρὰ τὸν Θεόν. Εἰς τοὺς ταπεινοὺς δέ, ποὺ ἀπαρνοῦνται τὰς ἡδονάς των καὶ τὸν κόσμον χάριν τοῦ Θεοῦ, δίδει χάριν.

Δ'. [1]) α' 14. 1 Πτ. β' 11. Ῥμ. ζ' 23. [2]) Μτ. ιε' 19. [3]) Πρμ. α' 28. Ἰκ. α' 7. . ἰν. γ' 22. ε' 14. Ῥμ. η' 26. Ἰν. θ' 31. Μτ. κ' 22. [4]) Ψ. οβ' 27. Ὡσ. β' 1 - 5. 1 Ἰν. β' 15. 16. Γλ. α' 10. Ῥμ. η' 7. Μτ. ς' 24. ιβ' 39. [5-6]) Ἐξ. κ' 3 - 6. Πρμ. γ' 34. Ἰκ. δ' 10. 1 Πτ. ε' 5. Ἐφ. ε' 14. 1 Κρ. β' 9. γ' 16.

7 Ὑποτάγητε οὖν τῷ Θεῷ. ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν·

7 Ὑποταχθῆτε λοιπὸν ταπεινῶς εἰς τὸν Θεόν. Ἀντισταθῆτε εἰς τὸν διάβολον, ποὺ σᾶς πειράζει μὲ τὰς ἡδονὰς τοῦ κόσμου, καὶ θὰ φύγῃ οὗτος νικημένος καὶ ἐντροπιασμένος μακρὰν ἀπὸ σᾶς.

8 ἐγγίσατε τῷ Θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν. καθαρίσατε χεῖρας ἁμαρτωλοὶ καὶ ἁγνίσατε καρδίας δίψυχοι.

8 Πλησιάσατε εἰς τὸν Θεὸν καὶ θὰ πλησιάσῃ καὶ ὁ Θεὸς εἰς σᾶς. Καθαρίσατε ἀπὸ κάθε ἐνοχὴν τὴν ἐξωτερικὴν συμπεριφοράν σας, ὦ ἁμαρτωλοί, καὶ ἐξαγνίσατε τὸ ἐσωτερικόν σας, σεῖς οἱ δίβουλοι, ποὺ ἄλλοτε πηγαίνετε μὲ τὸν Θεὸν καὶ ἄλλοτε μὲ τὸν κόσμον.

9 ταλαιπωρήσατε καὶ πενθήσατε καὶ κλαύσατε· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος μεταστραφήτω καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν.

9 Συναισθανθῆτε τὴν ἀθλιότητά σας καὶ λυπηθῆτε καὶ κλαύσατε μὲ συντριβὴν μετανοίας. Ὁ γέλως σας, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὸν ἡδονικόν σας βίον, ἂς μεταστραφῇ εἰς λύπην μετανοίας καὶ ἡ κοσμικὴ χαρά σας ἂς μετατραπῇ εἰς θλῖψιν.

10 ταπεινώθητε ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς.

10 Ταπεινωθῆτε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ σᾶς ὑψώσῃ εἰς μὲν τὴν παροῦσαν ζωὴν διὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἠθικῆς τελειοποιήσεως, εἰς δὲ τὴν μέλλουσαν διὰ τῆς αἰωνίου του δόξης καὶ μακαριότητος.

11 Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί. ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ καὶ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καταλαλεῖ νόμου καὶ κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ ποιητὴς νόμου, ἀλλὰ κριτής.

11 Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ νὰ κατακρίνῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον γίνεται αἰτία ψυχρότητος καὶ συγκρούσεων, δι' αὐτὸ μὴ κατηγορεῖτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ἀδελφοί. Ἐκεῖνος, ποὺ κατηγορεῖ καὶ καταδικάζει τὸν ἀδελφόν του, κατηγορεῖ ὡς μὴ ὀρθὸν τὸν θεῖον νόμον καὶ καταδικάζει καὶ καταφρονεῖ τὸν θεῖον νόμον τῆς ἀγάπης. Ἐὰν δὲ καταδικάζῃς τὸν νόμον τῆς ἀγάπης, ποὺ σοῦ ἀπαγορεύει καὶ τὴν κατάκρισιν τοῦ πλησίον, θέτεις τὸν ἑαυτόν σου παραπάνω ἀπὸ τὸν νόμον. Δὲν εἶσαι πλέον ἐκτελεστὴς τοῦ νόμου, ποὺ ὑποχρεοῦσαι νὰ φυλάττῃς αὐτόν, ἀλλὰ κάνεις τὸν ἑαυτόν σου κριτὴν μὲ τὴν θρασεῖαν ἀξίωσιν νὰ ἔχῃς δικαιώματα ἐπὶ τοῦ νόμου, ὥστε καὶ νὰ καταργῇς αὐτόν.

12 εἷς ἐστιν ὁ νομοθέτης καὶ κριτής, ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· σὺ δὲ τίς εἶ ὃς κρίνεις τὸν ἕτερον;

12 Ἕνας ὅμως εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει ἀπόλυτον δικαίωμα νὰ νομοθετῇ καὶ νὰ κρίνῃ κάθε παραβάτην, ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ἔχει καὶ τὴν δύναμιν νὰ σώσῃ καὶ νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν ἀπώλειαν. Σὺ δέ, μικρὲ καὶ τιποτένιε ἄνθρωπε, ποῖος εἶσαι ποὺ κατακρίνεις τὸν ἄλλον;

13 Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες· σήμερον καὶ αὔριον πορευσόμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν καὶ ποιήσομεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἕνα καὶ ἐμπορευσόμεθα καὶ κερδήσομεν·

13 Λησμονεῖς, ὅτι ἐξαρτώμεθα ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ ὁ ἀπόλυτος κύριος τῆς ζωῆς τοῦ καθενός μας; Ἐλᾶτε τώρα σεῖς, ποὺ λέγετε· σήμερον ἢ αὔριον θὰ ὑπάγωμεν εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν καὶ θὰ μείνωμεν ἐκεῖ ἓν ἔτος καὶ θὰ ἐμπορευθῶμεν καὶ θὰ κερδήσωμεν.

14 οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον· ποία γὰρ ἡ ζωὴ ὑμῶν; ἀτμὶς γὰρ ἔσται ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα δὲ καὶ ἀφανιζομένη·

14 Κάνετε τὰ σχέδια αὐτὰ σεῖς, ποὺ δὲν ἠξεύρετε, τί θὰ συμβῇ κατὰ τὴν αὐριανὴν ἡμέραν. Διότι τί εἶναι ἡ ζωή σας; Τιποτένια. Εἶναι ἕνας λεπτὸς ἀτμός, ὁ ὁποῖος φαίνεται ὀλίγας στιγμάς, ἔπειτα δὲ ἀφανίζεται.

[7]) 1 Πτ. ε' 6 - 9. Ἐφ. δ' 27. ς' 12 - 17. [8]) 2 Πρ. ιε' 2. Πρμ. δ' 6. 8. Ζχ. α' 3. Ἠσ. α' 15 - 18. κθ' 13. Ψ. κγ' 3. 4. ρμδ' 18. Ἰκ. α' 8. 1 Πτ. α' 22. 1 Ἰν. γ' 3. Ἑβ. δ' 16. ζ' 19. 1 Τμ. β' 8. [9]) ε' 1. Λκ. ιη' 13. Μτ. ε' 4. ια' 20. 21. – Ἠσ. κδ' 7. 8. [10]) 6. 1 Πτ. ε' 6. Μτ. κγ' 12. Λκ. ιη' 14. [11]) 1 Πτ. β' 1. Ῥμ. β' 1. Μτ. ζ' 1. [12]) Ῥμ. ιδ' 4. Μτ. ι' 28. [13-15]) Πρμ. γ' 28. κζ' 1. Ἰβ. η' 9. Ψ. ρα' 4. 12. ρμγ' 4. Ἰκ. α' 10. 11. Πρ. β' 19. ιη' 21. Λκ. ιβ' 16 - 20.

15 ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ ζήσομεν καὶ ποιήσομεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο.

15 Λέγετε, ὅτι θὰ ὑπάγωμεν καὶ θὰ ἐμπορευθῶμεν καὶ θὰ κερδήσωμεν, ἀντὶ νὰ λέγετε, ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ θὰ ζήσωμεν καὶ θὰ κάμωμεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο.

16 νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν· πᾶσα καύχησις τοιαύτη πονηρά ἐστιν.

16 Τώρα δὲ ἀντὶ νὰ ταπεινωθῆτε καὶ ἀναγνωρίσετε τὴν ἐξάρτησίν σας ἀπὸ τὸν Θεόν, καυχᾶσθε διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ποὺ κάνετε μὲ ματαιόδοξον αὐτοπεποίθησιν. Κάθε τέτοια καύχησις εἶναι κακὴ καὶ ἐφάμαρτος.

17 εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστιν.

17 Ἀπὸ αὐτά, ποὺ σᾶς εἶπα, ἐμάθατε, ποῖον εἶναι τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ καλόν. Προσέξατε λοιπὸν νὰ συμμορφωθῆτε πρὸς αὐτά. Διότι ἐκεῖνος, ποὺ γνωρίζει κάτι καλὸν καὶ δὲν τὸ πράττει, ἁμαρτάνει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Στίχ. 1-6. Ἀπειλαὶ κατὰ τῶν σκληρῶν πλουσίων.

Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις.

Ἀλλ' ἡ προσκόλλησις εἰς τὸν κόσμον γίνεται αἰτία καὶ νὰ καταπλήττεται κανεὶς ἀπὸ τὸν πλοῦτον καὶ νὰ καλοτυχίζῃ ἐκείνους, ποὺ τὸν ἔχουν, ἀντὶ νὰ τοὺς λυπῆται. Ἐνδείκνυται ὅμως νὰ τοὺς εἴπωμεν: Ἐμπρὸς τώρα οἱ πλούσιοι, κλαύσατε μὲ ὀλολυγμοὺς διὰ τὰ δεινὰ καὶ τὴν ἀθλιότητα, τὰ ὁποῖα ἔρχονται κατεπάνω σας.

2 ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπε καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν,

2 Ὁ πλοῦτος σας ἔχει σαπίσει καὶ τὰ πολυτελῆ ροῦχα σας, ποὺ ἀποθηκεύατε, ἔχουν γίνει σκοροφαγωμένα.

3 ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται, καὶ ὁ ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ. ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις.

3 Ὁ χρυσὸς σας καὶ ὁ ἄργυρος ἔχουν κατασκουριάσει καὶ ἡ σκουριά των θὰ μένῃ ὡς μαρτυρία κατὰ τῆς ματαιότητος καὶ σκληρότητός σας, καὶ θὰ σᾶς φάγῃ ζωντανοὺς σὰν φωτιά. Ἐμαζεύσατε ὑλικοὺς θησαυροὺς κατὰ τὰς ἐσχάτας τῆς κρίσεως ἡμέρας, κατὰ τὰς ὁποίας πρόκειται νὰ τιμωρηθῆτε.

4 ἰδοὺ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν ὁ ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν κράζει, καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα Κυρίου Σαβαὼθ εἰσεληλύθασιν.

4 Ἰδοὺ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν, ποὺ ἐθέρισαν τὰ ἐκτεταμένα χωράφια σας, τὸν ὁποῖον κατεκρατήσατε, φωνάζει δυνατά· καὶ αἱ παραπονετικαὶ κραυγαὶ τῶν ἀδικημένων θεριστῶν ἐμβῆκαν μέσα εἰς τὰ αὐτιὰ τοῦ Κυρίου τῶν ἐπουρανίων δυνάμεων.

5 ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐσπαταλήσατε, ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς.

5 Ἐζήσατε μὲ τρυφὰς καὶ ἀπολαύσεις ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπεράσατε βίον σπάταλον καὶ ἄσωτον. Ἐπαχύνατε τὰς φιληδόνους καρδίας σας σὰν θρεφτάρια, ποὺ τὰ παχύνουν διὰ τὴν ἡμέραν τῆς σφαγῆς των. Ἔτσι καὶ διὰ σᾶς ἐπιφυλάσσεται ἡ ἡμέρα τῆς Κρίσεως σὰν ἄλλη ἡμέρα σφαγῆς καὶ καταστροφῆς σας.

[16]) 1 Κρ. ε' 6. [17]) Λκ. ιβ' 47. Ἰν. θ' 41.

Ε'. [1]) Ἠσ. ιγ' 6. ιε' 3. λγ' 1. Ἱρ. δ' 8. ς' 26. Ἰκ. δ' 9. 1 Τμ. ς' 9. Λκ. ς' 24. [2-3]) Ἰβ. ιγ' 28. Πρμ. α' 18. ις' 27. Σρ. ιδ' 19. Ψ. κ' 10. Ἰδθ. ις' 17. 1 Κρ. ζ' 29 - 31. Ῥμ. β' 5. Μτ. ς' 19. 20. [4]) Γν. δ' 10. Ἐξ. β' 23. γ' 9. Λτ. ιθ' 13. Δτ. κδ' 14. 15. Ψ. ιζ' 7. Ἠσ. ε' 9. Μλ. γ' 5. Ἰβ. λα' 38 - 40. Τβ. δ' 14. Σρ. λα' : λδ' 25 - 27. Ῥμ. θ' 29. [5]) Ἰβ. κα' 7 - 17. Ἀμ. ς' 4. Ἱρ. ιβ' 3. λβ' : κε' 34. Λκ. ις' 19. 25.

6 κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον· οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν.

6 Κατεδικάσατε τοὺς ἀθῴους, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον· δὲν ἀντιστέκεται εἰς τὴν ἀσυνείδητον σκληρότητά σας.

Στίχ. 7-12. Λόγοι παρηγορίας καὶ ἐνισχύσεως.

7 Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου. ἰδοὺ ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῷ ἕως λάβῃ ὑετὸν πρώϊμον καὶ ὄψιμον.

7 Εἰς ἐκείνους δὲ πάλιν, ποὺ τυχὸν καταπιέζονται ἀπὸ πλουσίους ἀσυνειδήτους ἢ διατελοῦν ὑπὸ δοκιμασίας καὶ περιπετείας, ἀπευθύνω τὴν ἀκόλουθον προτροπήν: Δείξατε ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν, ἀδελφοί, μέχρι τῆς δευτέρας τοῦ Κυρίου παρουσίας. Πάρτε παράδειγμα ἀπὸ τὸν γεωργόν. Ἰδοὺ αὐτὸς ὕστερα ἀπὸ τοὺς τόσους κόπους τῆς καλλιεργείας καὶ σπορᾶς περιμένει μὲ ὑπομονὴν τὸν καρπὸν τῆς γῆς, ποὺ ἔχει τιμὴν καὶ ἀξίαν εἰς τὴν ἀγοράν. Καὶ μακροθυμεῖ δι' αὐτόν, ἕως ὅτου λάβῃ βροχὴν πρώϊμον καὶ ὄψιμον.

8 μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στηρίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἤγγικε.

8 Δείξατε καὶ σεῖς ὑπομονήν, ὅπως δεικνύει διὰ τὸν πρόσκαιρον καρπὸν ὁ γεωργός. Στηρίξατε μὲ ἀκλόνητον θάρρος τὰς καρδίας σας, διότι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ὁλονὲν πλησιάζει, θὰ ἔλθῃ δὲ καὶ διὰ τὸν καθένα μας χωριστὰ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου του.

9 μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων, ἀδελφοί, ἵνα μὴ κριθῆτε· ἰδοὺ ὁ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἕστηκεν.

9 Μὴ στενάζετε ἀγανακτημένοι ὁ ἕνας ἐναντίον τοῦ ἄλλου, ἀδελφοί, διὰ νὰ μὴ κατακριθῆτε ἀπὸ τὸν Κριτήν. Ἰδοὺ ὁ Κριτὴς στέκεται πολὺ πλησίον καὶ εἶναι ἕτοιμος νὰ παρουσιασθῇ.

10 ὑπόδειγμα λάβετε, ἀδελφοί μου, τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας τοὺς προφήτας, οἳ ἐλάλησαν τῷ ὀνόματι Κυρίου.

10 Λάβετε, ἀδελφοί μου, ὡς παράδειγμα κακοπαθήσεως καὶ ὑπομονῆς τοὺς προφήτας, οἱ ὁποῖοι δὲν ἦσαν τυχαῖοι ἄνθρωποι, ἀλλ' ἐλάλησαν ἐξ ὀνόματος τοῦ Κυρίου.

11 ἰδοὺ μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντας· τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος Κυρίου εἴδετε, ὅτι πολύσπλαγχνός ἐστιν ὁ Κύριος καὶ οἰκτίρμων.

11 Ἰδοὺ θεωροῦμεν εὐτυχεῖς καὶ καλοτυχίζομεν ἐκείνους, ποὺ δεικνύουν ὑπομονήν. Ἠκούσατε ἀπὸ τὰ ἀναγνώσματα τῆς Ἁγίας Γραφῆς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Ἰὼβ καὶ εἴδατε τὸ εὐτυχισμένον τέλος, ποὺ ἔδωκεν ὁ Κύριος εἰς τὴν δοκιμασίαν του. Καὶ τοῦ ἔδωκεν ὁ Κύριος τέτοιο τέλος, διότι εἶναι πολυεύσπλαγχνος καὶ οἰκτίρμων καὶ μὲ συμπάθειαν πολλὴν δοκιμάζει τὰ τέκνα του.

12 Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε μήτε τὸν οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν μήτε ἄλλον τινὰ ὅρκον· ἤτω δὲ ὑμῶν τὸ ναὶ ναί, καὶ τὸ οὒ οὔ, ἵνα μὴ εἰς ὑπόκρισιν πέσητε.

12 Ὅπως δὲ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ στενάζετε κατὰ τοῦ πλησίον, ἔτσι εἶναι ἀπηγορευμένον νὰ ἐπικαλῆσθε ἀνευλαβῶς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς στενοχωρίας σας. Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴν ὁρκίζεσθε οὔτε εἰς τὸν οὐρανόν, οὔτε εἰς τὴν γῆν, οὔτε κανένα ἄλλον ὅρκον. Ἃς εἶναι δὲ τὸ ναί, ποὺ λέγετε, πραγματικὸν ναί· καὶ τὸ ὄχι σας πραγματικὸν ὄχι, διὰ νὰ μὴ ἐμπέσητε εἰς ὑποκρισίαν καὶ ψευδολογίαν.

---

[6]) Ἠσ. νζ΄ 1. Σφ. Σλ. β΄ 12 - 20. Ἰκ. β΄ 6. Μτ. ε΄ 39. κγ΄ 32. [7-8]) Δτ. ια΄ 14. Ἰωλ. β΄ 23. Ἰρ. ε΄ 24. Σρ. ς΄ 19. Ἑβ. ι΄ 36. 37. 1 Θσ. β΄ 16. γ΄ 13. [9]) 7. 8. δ΄ 11. Μτ. ζ΄ 1. 2. κδ΄ 33. [10]) Ἑβ. ιγ΄ 7. Μτ. ε΄ 12. – Ἰρ. κ΄ 9. Δν. θ΄ 6. [11]) Ἰβ. α΄ 21. β΄ 10. μβ΄ 10. Ἰκ. α΄ 12. – Ἐξ. λδ΄ 6. Ψ. ρβ΄ 8. Σρ. β΄ 11. [12]) Μτ. ε΄ 34 - 37. κγ΄ 16.

Στίχ. 13-15. Τὸ Εὐχέλαιον ἐν καιρῷ ἀσθενείας.

13 Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσευχέσθω· εὐθυμεῖ τις; ψαλλέτω.

13 Εὑρίσκεται κανεὶς μεταξύ σας εἰς στενοχωρίαν καὶ θλῖψιν; Ἃς προσεύχεται καὶ ἂς ζητῇ παρηγορίαν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἔχει εὐθυμίαν κάποιος; Ἃς ψάλλῃ ψαλμοὺς καὶ μὲ αὐτοὺς ἂς ἐξαγιάζῃ τὴν εὐθυμίαν του.

14 ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου·

14 Εἶναι κανεὶς μεταξύ σας ἄρρωστος; Ἃς προσκαλέσῃ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἂς προσευχηθοῦν ἐπάνω του, συγχρόνως δὲ ἂς τὸν ἀλείψουν μὲ ἔλαιον ἐπικαλούμενοι τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.

15 καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος· κἂν ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ.

15 Καὶ ἡ προσευχὴ αὐτή, ποὺ γίνεται μὲ πίστιν, θὰ σώσῃ ἀπὸ τὴν σωματικὴν ἀσθένειαν τὸν ἄρρωστον καὶ θὰ σηκώσῃ αὐτὸν ὁ Κύριος ἀπὸ τὴν κλίνην τῆς ἀσθενείας. Καὶ ἐὰν ὁ ἀσθενὴς ἔχῃ διαπράξει ἁμαρτίας, αἱ ὁποῖαι καὶ προεκάλεσαν τὴν ἀσθένειάν του, θὰ συγχωρηθοῦν εἰς αὐτόν.

Στίχ. 16-18. Ἡ δύναμις τῆς προσευχῆς.

16 ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα, καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε· πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη.

16 Γενικῶς δὲ σᾶς προτρέπω νὰ ἐξομολογῆσθε μεταξύ σας τὰς ἁμαρτίας σας καὶ νὰ εὔχεσθε ὁ ἕνας ὑπὲρ τοῦ ἄλλου, διὰ νὰ ἰατρευθῆτε ὄχι μόνον ἀπὸ τὰς σωματικάς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς ψυχικὰς ἀσθενείας σας. Ἔχει μεγάλην δύναμιν ἡ δέησις τοῦ δικαίου καὶ ἐνεργεῖ ἰσχυρῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς, φέρουσα μεγάλας ὠφελείας.

17 Ἠλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι, καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ·

17 Ὁ Ἠλίας ἦτο ἄνθρωπος, ποὺ εἶχε τὴν αὐτὴν ἀσθενῆ φύσιν μὲ ἡμᾶς, καὶ προσευχήθη διὰ νὰ μὴ βρέξῃ, καὶ δὲν ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς τρία ἔτη καὶ μῆνας ἕξ.

18 καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκε καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς.

18 Καὶ πάλιν προσευχήθη καὶ ἐζήτησε νὰ βρέξῃ, καὶ ὁ οὐρανὸς ἔδωκε βροχὴν καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν καρπόν της.

Στίχ. 19-20. Ἡ εὐλογία τοῦ νὰ ἐπιστρέφῃ τις ἁμαρτωλὸν ἐκ τῆς πλάνης.

19 Ἀδελφοί, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν,

19 Κάμνω καὶ τὴν τελευταίαν μου ἔκκλησιν καὶ προτροπὴν εἰς σᾶς, ποὺ θὰ εἶναι ἡ ἐπισφράγισις τῆς ὅλης ἐπιστολῆς μου. Ἀδελφοί, ἐὰν κανένας ἀπὸ σᾶς πλανηθῇ μακρὰν ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν, καὶ ἄλλος ἀδελφὸς τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ἀλήθειαν,

---

[13]) Ψ. μθ΄ 15. Ἐφ. ε΄ 18 - 20. [14-15]) 1 Κρ. ιι΄ 30. ιβ΄ 9. Πρ. ιδ΄ 23. κη΄ 8. Μρ. ς΄ 13. ις΄ 18. Μτ. θ΄ 2. [16]) Ψ. ρμδ΄ 19. Ἰν. θ΄ 31. Γλ. ε΄ 6. 2 Θσ. γ΄ 1. 2. Ἑβ. ιγ΄ 18. 19. – Ἐξ. λβ΄ 10 - 14. 1 Βσ. ζ΄ 8 - 10. 4 Βσ. ς΄ 17. 18. Ἰρ. ζ΄ 16. Πρ. ιβ΄ 5 - 10. [17-18]) 3 Βσ. ιζ΄ 1. ιη΄ 1. 2. 42 - 45. Σρ. μη΄ 1 - 5. Λκ. δ΄ 25. Πρ. ιδ΄ 15. [19-20]) Ψ. ν΄ 15. 1 Πτ. δ΄ 8. Γλ. ς΄ 1. Ἑβ. ιβ΄ 15. Μτ. ιη΄ 12 - 15.

20 γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

20 ἂς γνωρίζῃ ὅτι ἐκεῖνος, ποὺ ἐπέστρεψεν ἕνα ἁμαρτωλὸν ἀπὸ τὴν πλάνην, εἰς τὴν ὁποίαν οὗτος ὡς εἰς ἄλλον κακὸν καὶ ὀλέθριον δρόμον βαδίζει, θὰ σώσῃ πολύτιμον ψυχὴν ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ θὰ ἐξαλείψῃ πλῆθος ἁμαρτιῶν, τὰς ὁποίας ὁ ἀποπλανηθεὶς διέπραξεν ἢ καὶ ἐπρόκειτο νὰ διαπράξῃ.

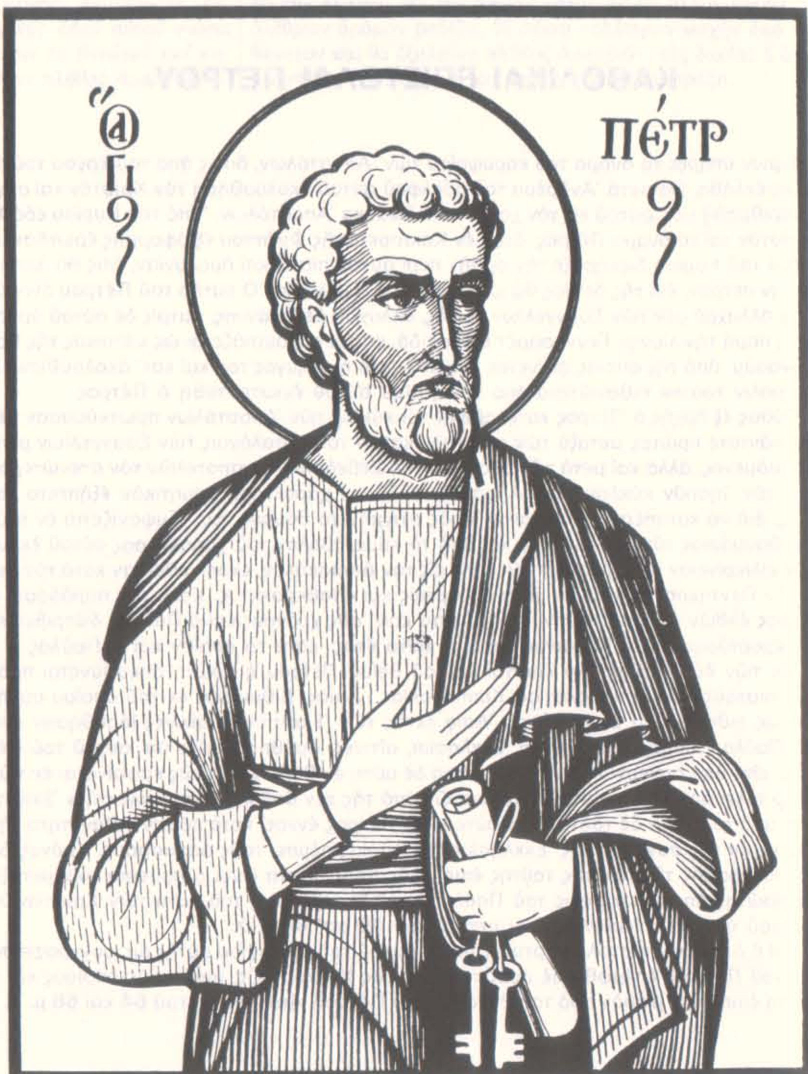
ΚΑΘΟΛΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΕΤΡΟΥ

Σίμων ὑπῆρξε τὸ ὄνομα τοῦ κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων, ὅστις ἀπὸ τοῦ ἔργου τοῦ ἁλιέως ἐκλήθη, ἵνα μετὰ Ἀνδρέου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἀκολουθήσῃ τὸν Χριστὸν καὶ συγκαταριθμηθῇ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν χορὸν τῶν δώδεκα Ἀποστόλων. Ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐδόθη εἰς αὐτὸν καὶ τὸ ὄνομα Πέτρος, ὅταν ἐν Καισαρείᾳ τῆς Φιλίππου ἐξ ἀφορμῆς ἐρωτήσεως αὐτοῦ τοῦ Κυρίου διεκήρυξε τὴν ὀρθὴν περὶ αὐτοῦ πίστιν καὶ ὁμολογίαν, ἥτις θὰ ἀπετέλει τὴν πέτραν, ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ ᾠκοδομεῖτο ἡ Ἐκκλησία. Ὁ πατὴρ τοῦ Πέτρου ὀνομάζεται ἀλλαχοῦ μὲν τῶν Εὐαγγελίων Ἰωνᾶς, ἀλλαχοῦ δὲ Ἰωάννης, πατρὶς δὲ αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἡ παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρὲτ Βηθσαϊδά, καίτοι παρουσιάζεται ὡς κάτοικος τῆς Καπερναούμ, ἀπὸ τῆς ὁποίας φαίνεται, ὅτι κατήγετο ἡ σύζυγός του καὶ κατ' ἀκολουθίαν εἰς τὴν πόλιν ταύτην πιθανώτατα ἀπὸ τοῦ γάμου αὐτοῦ ἐγκατεστάθη ὁ Πέτρος.

Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὁ Πέτρος κατέλαβεν ἐν τῷ κύκλῳ τῶν Ἀποστόλων πρωτεύουσαν θέσιν, πάντοτε πρῶτος μεταξὺ τῶν μαθητῶν καὶ ἐν τοῖς καταλόγοις τῶν Εὐαγγελίων μνημονευόμενος, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν δύο υἱῶν τοῦ Ζεβεδαίου συναποτελῶν τὸν στενώτερον περὶ τὸν Ἰησοῦν κύκλον τῶν Ἀποστόλων. Ἔχων χαρακτῆρα ὁρμητικὸν ἐξῆπτετο ταχέως, διὰ νὰ καταπέσῃ πάλιν χάνων πρὸς στιγμὴν τὸ θάρρος του. Ἐμφανίζεται ἐν τούτοις θαυμάσιος τύπος Γαλιλαίου καὶ ὑπὸ τὸ εὐμετάβολον τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ ἔκρυπτεν εἰλικρίνειαν καὶ ἀφοσίωσιν θερμὴν εἰς τὸν Διδάσκαλον, ἐκδηλωθεῖσαν κατὰ τὸν μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν χρόνον μετὰ δυνάμεως καὶ σταθερότητος. Κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ Πέτρος ἐλθὼν εἰς τὴν Ῥώμην, πιθανώτατα καθ' οὓς χρόνους καὶ ὁ Παῦλος διέτριβεν ἐκεῖ, ἐμαρτύρησεν ἐπὶ Νέρωνος κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, κατὰ τὸ ὁποῖον καὶ ὁ Παῦλος.

Ἐκ τῶν δύο Καθολικῶν ἐπιστολῶν τοῦ θείου Πέτρου ἡ πρώτη ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς πιστοὺς «Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας, Βιθυνίας», ἐκ τοῦ ὁποίου συνήχθη ὡς πιθανόν, ὅτι ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἐκτὸς τῶν Ἐκκλησιῶν, αἵτινες ἱδρύθησαν ὑπὸ τοῦ Παύλου, ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι Ἐκκλησίαι, αἵτινες ἱδρύθησαν εἴτε ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Πέτρου, εἴτε ὑπὸ συνεργῶν αὐτοῦ. Ἐγράφη δὲ αὕτη ἐκ Βαβυλῶνος, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἐν τῷ τέλει αὐτῆς πεμπομένων ἀσπασμῶν ὑπὸ τῆς «ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτῆς» Ἐκκλησίας, ὑπὸ τὸ ὄνομα δὲ τοῦτο τροπικώτερον ὁ Πέτρος ἐννοεῖ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὴν Ῥώμην, ἐκ τῆς συνεκλεκτῆς Ἐκκλησίας τῆς ὁποίας πέμπει τοὺς ἀσπασμούς. Χρόνος δὲ τῆς συγγραφῆς τῆς πρώτης ταύτης ἐπιστολῆς πιθανώτατα εἶναι ὁ παρεμπεσὼν μεταξὺ τῆς πρώτης ἀποφυλακίσεως τοῦ Παύλου καὶ τῆς κηρύξεως τοῦ κατὰ τῶν Χριστιανῶν διωγμοῦ ὑπὸ τοῦ Νέρωνος, ἤτοι μεταξὺ τοῦ 60 καὶ 64 μ. Χ.

Καὶ ἡ δευτέρα ἐπιστολὴ μαρτυρεῖται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ προοιμίου αὐτῆς ὡς συγγραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Πέτρου, ἐπέμφθη δὲ πρὸς τοὺς αὐτοὺς Χριστιανούς, πρὸς τοὺς ὁποίους καὶ ἡ πρώτη ἐπιστολή, μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Πέτρου, ἤτοι μεταξὺ τοῦ 64 καὶ 66 μ. Χ.

Α΄ ΠΕΤΡΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Στίχ. 1-12. Ἡ ἐκ τῆς σωτηρίας ἀνεκλάλητος χαρά.

Πέτρος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας καὶ Βιθυνίας,

2 κατὰ πρόγνωσιν Θεοῦ πατρός, ἐν ἁγιασμῷ Πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη.

3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν,

4 εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς ὑμᾶς

5 τοὺς ἐν δυνάμει Θεοῦ φρουρουμένους διὰ πίστεως εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ·

6 ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον ἄρτι, εἰ δέον ἐστί, λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς,

7 ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως πολυτιμότερον χρυσίου τοῦ ἀπολλυμένου διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου εὑ-

Πέτρος, ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, γράφω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην πρὸς τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔχουν ἀληθινὴν πατρίδα τὸν οὐρανὸν καὶ τώρα εἶναι προσωρινοὶ κάτοικοι τῆς γῆς σκορπισμένοι εἰς τὰς χώρας Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας καὶ Βιθυνίας.

2 Καὶ ἐγίνατε ἐκλεκτοὶ σύμφωνα μὲ τὴν πρόγνωσιν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς μὲ τὸν ἁγιασμόν, τὸν ὁποῖον σᾶς μετέδωκε τὸ Πνεῦμα, διὰ νὰ ὑποταχθῆτε εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἀπολαύσετε τὰς χάριτας καὶ τοὺς καρπούς, ποὺ ἐπήγασαν ἀπὸ τὸν σταυρικὸν θάνατόν του· εἴθε νὰ πληθύνουν καὶ νὰ πλεονάσουν εἰς σᾶς ἡ χάρις καὶ ἡ εἰρήνη.

3 Εἶναι ἄξιος δοξολογίας ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος σύμφωνα πρὸς τὸ πολὺ ἔλεός του καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν του μᾶς ξαναγέννησε διὰ νὰ μᾶς χαρίσῃ ἐλπίδα ἀγαθῶν αἰωνίων. Καὶ ἔκαμε τὴν ἐλπίδα μας αὐτὴν ζωντανὴν διὰ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ βεβαίαν ἐγγύησιν, ὅτι ἡ ἐλπίς μας δὲν θὰ διαψευσθῇ, ἀλλὰ θ' ἀναστηθῶμεν καὶ ἡμεῖς.

4 Ἡ ζωντανὴ δὲ αὐτὴ ἐλπὶς ὑπόσχεται κληρονομίαν, ποὺ δὲν φθείρεται καὶ δὲν μολύνεται, οὔτε μαραίνεται, ἀλλ' ἔχει φυλαχθῆ εἰς τοὺς οὐρανοὺς διὰ σᾶς.

5 Καὶ καταδιώκεσθε μὲν τώρα ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τῆς πίστεως, δὲν θὰ πάθετε ὅμως τίποτε ἀπὸ τὰς ἐπιβουλάς των. Διότι διαφυλάττεσθε ἐν ἀσφαλείᾳ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς πίστεως καὶ πεποιθήσεως, τὴν ὁποίαν ἔχετε εἰς τὸν Θεόν. Διαφυλάττεσθε δὲ διὰ τὴν σωτηρίαν, ἡ ὁποία εἶναι ἕτοιμος νὰ ἀποκαλυφθῇ κατὰ τὸν ἔσχατον καιρὸν τῆς δευτέρας παρουσίας.

6 Δι' αὐτὸ καὶ χαίρετε ἐν μέσῳ τῶν θλίψεων, ἔστω καὶ ἂν λυπηθῆτε τώρα ἐπ' ὀλίγον μὲ διαφόρους καὶ ποικίλους πειρασμοὺς καὶ δοκιμασίας, ἐὰν χρειασθῆ νὰ ὑποστῆτε αὐτὰ διὰ τὸν καταρτισμόν σας.

7 Θὰ λυπηθῆτε δὲ ἐπ' ὀλίγον, διὰ νὰ γίνῃ ἡ διὰ τῶν θλίψεων καὶ τῶν πειρασμῶν τούτων δοκιμασθεῖσα πίστις σας πολυτιμοτέρα ἀπὸ τὸν χρυσόν, ποὺ φθείρεται, ἔστω καὶ ἂν ἔγινεν οὗτος μέσα στὴ φωτιὰ ἁγνὸς καὶ καθαρός, καὶ διὰ νὰ εὑρεθῇ ἡ πίστις

Α΄. 1-2) 17 - 20. 22. β΄ 9. 11. ε΄ 13. 2 Πτ. α΄ 1. 2. Ἰδ. 1. 2. Ἰκ. α΄ 1. Ἑβ. θ΄ 18 - 22. ι΄ 22. ια΄ 13. 14. ιβ΄ 24. 2 Θσ. β΄ 13. 1 Θσ. δ΄ 7. 8. Ἐφ. α΄ 4. 1 Κρ. α΄ 2. 30. Ῥμ. α΄ 5. 7. η΄ 29. Πρ. β΄ 9. ις΄ 6. 7. 3-5) 7. 9. 13. 21. 23. γ΄ 21. ε΄ 4. Ττ. γ΄ 5 - 7. 2 Τμ. δ΄ 8. Κλ. α΄ 5. 12. γ΄ 1 - 4. Ἐφ. α΄ 3. β΄ 1 - 6. 2 Κρ. ς΄ 7. 1 Κρ. β΄ 5. ιε΄ 20. Ἰν. ι΄ 28. ιζ΄ 11. 12. Μτ. κε΄ 34. 6) 8. γ΄ 14. 17. δ΄ 13. 14. ε΄ 10. Ἰκ. α΄ 2. Ἑβ. ιβ΄ 11. 2 Κρ. δ΄ 17. Ῥμ. ε΄ 2. 7) Πρμ. ιζ΄ 3. κζ΄ 21. Ψ. ια΄ 7. ξε΄ 10. Ζχ. ιγ΄ 9. Μλ. γ΄ 3. 1 Πτ. α΄ 4. 5. δ΄ 12. Ἰκ. α΄ 3. Ῥμ. β΄ 7. ε΄ 3 - 5. η΄ 17.

ρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ τιμὴν καὶ δόξαν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ,

σας αὐτὴ πρὸς ἔπαινόν σας καὶ τιμὴν καὶ δόξαν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως, ὅταν θὰ φανερωθῇ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὡς ἔνδοξος Κριτής.

8 ὃν οὐκ εἰδότες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες, πιστεύοντες δὲ ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ,

8 Τὸν Χριστὸν δὲ αὐτόν, καίτοι δὲν γνωρίζετε προσωπικῶς καὶ δὲν τὸν εἴδατε, ὅταν ἔζη ὡς ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, ὅμως τὸν ἀγαπᾶτε. Ἐπειδὴ δέ, καίτοι δὲν τὸν βλέπετε τώρα μὲ τὰ μάτια τοῦ σώματος, πιστεύετε ὅμως εἰς αὐτόν, διὰ τὴν πίστιν σας αὐτὴν θὰ ἀνταμειφθῆτε καὶ θὰ ἀγαλλιᾶσθε εἰς τὸ μέλλον ἀπολαμβάνοντες χαράν, ποὺ δὲν δύναται στόμα ἀνθρώπου νὰ περιγράψῃ καὶ ἡ ὁποία εἶναι γεμάτη ἀπὸ δόξαν.

9 κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν.

9 Καὶ θὰ ἀπολαμβάνετε τὴν δοξασμένην αὐτὴν χαράν, διότι θὰ λάβετε ὑπὸ τὴν ἀσφαλῆ κατοχήν σας ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον καταλήγει καὶ τελειώνει ἡ πίστις, δηλαδὴ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν σας.

10 περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες,

10 Περὶ τῆς σωτηρίας δὲ αὐτῆς, τὴν ὁποίαν ἐπιτυγχάνομεν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μὲ πόθον πολὺν ἐζήτησαν νὰ μάθουν καὶ ἐξήτασαν οἱ προφῆται, οἱ ὁποῖοι ἐπροφήτευσαν περὶ τῆς χάριτος, ποὺ θὰ ἐδίδετο εἰς σᾶς.

11 ἐρευνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς Πνεῦμα Χριστοῦ προμαρτυρόμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας·

11 Ἐξήταζαν δηλαδὴ οἱ προφῆται, εἰς ποῖον χρόνον καὶ ὑπὸ ποίας περιστάσεις τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ, ποὺ εἶχαν μέσα τους καὶ ἐκ προτέρου ἐμαρτύρει περὶ τῶν μελλόντων, ἐφανέρωνεν, ὅτι θὰ συμβοῦν τὰ πάθη, ποὺ θὰ ὑπέφερεν ὁ Χριστός, καὶ αἱ δόξαι, ποὺ θὰ ἐπηκολούθουν ὕστερον ἀπὸ τὰ πάθη αὐτά.

12 οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, ὑμῖν δὲ διηκόνουν αὐτά, ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι.

12 Εἰς τοὺς προφήτας τούτους ἀπεκαλύφθη ἀπὸ τὸν Θεόν, ὅτι ὄχι διὰ τὸν ἑαυτόν τους, ἀλλὰ διὰ σᾶς ἐγίνοντο αὐτοὶ διάκονοι καὶ ὄργανα τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ προαναγγείλουν αὐτά, ποὺ σᾶς ἀνηγγέλθησαν τώρα ὡς γεγονότα πλέον ἀπὸ τοὺς κήρυκας τοῦ εὐαγγελίου, τοὺς ὁποίους ἐμπνέει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἀπεστάλη ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Καὶ εἶναι τόσον ὑψηλαὶ καὶ μεγάλαι αἱ ἀλήθειαι αὐταί, ποὺ περιλαμβάνονται εἰς τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα, ὥστε ἐπιθυμοῦν καὶ αὐτοὶ οἱ ἄγγελοι νὰ ἐμβαθύνουν εἰς αὐτάς.

Στίχ. 13-25. Πρέπει νὰ ζῶμεν ἀξίως τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ Θεοῦ.

13 Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νήφοντες, τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ,

13 Ἀφοῦ λοιπὸν τόσον μεγάλας καὶ ὑψηλὰς εὐεργεσίας καὶ δωρεὰς μᾶς ἐχάρισεν ὁ Θεός, δι' αὐτὸ περιμαζεύσατε τὰς διανοίας σας καὶ συγκεντρώσατε τὰς σκέψεις σας ἐλευθερώνοντες τὸν ἐσωτερικόν σας ἄνθρωπον ἀπὸ κάθε τι, ποὺ τὸν ἐμποδίζει νὰ ὑπηρετῇ τὸν Θεόν, καὶ ἐγκρατευόμενοι εἰς ὅλα ἐλπίσατε ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου δισταγμοῦ, ὅτι θὰ λάβετε τὴν χάριν τῆς σωτηρίας, τὴν ὁποίαν σᾶς φέρει ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς δευτέρας μεγαλοπρεποῦς ἀποκαλύψεως καὶ παρουσίας του.

[8-9]) 6. 1 Ἰν. δ΄ 20. Ἑβ. ι΄ 36. 39. ια΄ 27. 2 Κρ. ε΄ 7. 10. Ῥμ. ς΄ 22. Ἰν. ιζ΄ 20. κ΄ 29. [10-11]) Γν. μθ΄ 10. Ἡσ. μθ΄ 6. 7. νβ΄ 15. Δν. θ΄ 2. 3. 1 Πτ. α΄ 13. ε΄ 1. 2 Πτ. α΄ 21. Ἑβ. β΄ 10. Κλ. α΄ 24. 1 Κρ. ι΄ 4. 9. ιε΄ 3. 4. Ῥμ. η΄ 18. Ἰν. α΄ 1. 4. Λκ. ι΄ 24. κδ΄ 26. 44. 46. [12]) Δν. β΄ 44. θ΄ 22 - 24. ιβ΄ 1 - 13. Ἑβ. β΄ 3. 1 Τμ. γ΄ 16. Ἐφ. γ΄ 10. [13]) 5. 7. δ΄ 7. ε΄ 8. 1 Θσ. ε΄ 6. 8. Ἐφ. ς΄ 14. Λκ. ιβ΄ 35.

14 ὡς τέκνα ὑπακοῆς μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις,

14 Σὰν παιδιά, ποὺ μητέρα ἔχουν τὴν ὑπακοὴν καὶ δὲν ἀπειθοῦν ποτὲ εἰς τὴν ἀλήθειαν, χωρὶς νὰ συμμορφώνεσθε πρὸς τὰς ἐπιθυμίας, αἱ ὁποῖαι σᾶς διηύθυναν εἰς τὸ παρελθόν, ὅταν ἦσθε εἰς τὴν ἄγνοιαν καὶ δὲν ἠξεύρατε τὸν Χριστὸν καὶ τὸ Εὐαγγέλιον,

15 ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε,

15 ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὸ παράδειγμα τοῦ ἁγίου Θεοῦ, ποὺ σᾶς ἐκάλεσε, γίνετε καὶ σεῖς ἅγιοι εἰς κάθε περίπτωσιν καὶ εἰς κάθε τρόπον τῆς συμπεριφορᾶς σας.

*16 διότι γέγραπται· **ἅγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι.***

16 Διότι εἶναι γραμμένον εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν· Νὰ εἶσθε ἅγιοι, διότι ἐγὼ εἶμαι ἅγιος, λέγει πρὸς ὑμᾶς ὁ Κύριος.

17 καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἑκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε,

17 Καὶ ἐὰν ὀνομάζετε καὶ ἐπικαλῆσθε πατέρα τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος ἀμερολήπτως καὶ χωρὶς νὰ ἀποβλέπῃ εἰς πρόσωπα κρίνει τὸν καθένα μας σύμφωνα μὲ τὸ σύνολον τῶν πράξεών του, μὲ φόβον συμπεριφερθῆτε κατὰ τὸν χρόνον τῆς ζωῆς σας ἐν τῇ γῇ, ὁ ὁποῖος εἶναι χρόνος ξενητειᾶς, διότι ἡ γῆ δὲν εἶναι ἡ ἀληθινὴ καὶ παντοτινὴ πατρίς σας.

18 εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου,

18 Πρέπει δὲ μὲ φόβον Θεοῦ νὰ κανονίζετε τὴν συμπεριφοράν σας, διότι γνωρίζετε καὶ δὲν πρέπει ποτὲ νὰ τὸ ξεχάνετε, ὅτι ὄχι μὲ λύτρα φθαρτά, δηλαδὴ μὲ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ νομίσματα ἐξηγοράσθητε καὶ ἠλευθερώθητε ἀπὸ τὴν ματαίαν σας διαγωγὴν καὶ συμπεριφοράν, ποὺ τὴν εἴχατε πατροπαράδοτον.

19 ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ,

19 Ἀλλ' ἐξηγοράσθητε μὲ τὸ πολύτιμον αἷμα τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον προσεφέρθη θυσία σὰν αἷμα μικροῦ ἀρνιοῦ τελείως ἀμολύντου καὶ καθαροῦ ἀπὸ κάθε ἠθικὴν κηλῖδα.

20 προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς

20 Ὁ Χριστὸς δὲ ὡς λυτρωτὴς καὶ ὡς ἀμνὸς ἄμωμος θυσιαζόμενος ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων ἦτο γνωστὸς εἰς τὸν Θεὸν πρὸ πάντων τῶν αἰώνων. Καὶ εἶχε μὲν προγνωσθῆ ἀπὸ τὸν Θεὸν ἔκτοτε, προτοῦ ἀκόμη νὰ δημιουργηθῇ ὁ κόσμος, ἐφανερώθη δὲ διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως καὶ ἀναστάσεώς του κατὰ τὸν τελευταῖον καιρὸν διὰ σᾶς,

21 τοὺς δι' αὐτοῦ πιστεύοντας εἰς Θεὸν τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς Θεόν.

21 οἱ ὁποῖοι διὰ μέσου αὐτοῦ πιστεύετε εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος τὸν ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν καὶ τὸν ἐδόξασεν, ὥστε ἡ πίστις, ποὺ ἔχετε εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ἡ ἐλπίς, τὴν ὁποίαν στηρίζετε εἰς αὐτόν, νὰ εἶναι πίστις καὶ ἐλπὶς εἰς αὐτὸν τὸν Θεόν, ποὺ ὕψωσε καὶ ἐδόξασε τὸν Χριστόν.

22 Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας διὰ Πνεύματος εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς,

22 Ὀφείλετε νὰ κάμετε ἁγνὰς καὶ καθαρὰς τὰς ψυχάς σας ἀπὸ κάθε ἀκάθαρτον πάθος καὶ ἀπὸ κάθε κακὴν ἐπιθυμίαν καὶ κλίσιν διὰ τῆς ὑπακοῆς σας εἰς τὴν ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν ὑπακοὴν θὰ σᾶς δώσῃ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Μὲ τὴν ἁγνότητα δὲ αὐτὴν παρασκευαζόμενοι πρὸς φιλαδελφίαν ἐλευθέραν ἀπὸ κάθε προσποίησιν καὶ ὑποκρισίαν, ἀγαπήσατε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον θερμῶς μὲ καρδίαν καθαρὰν καὶ ξένην πρὸς κάθε ἰδιοτέλειαν.

[14-15]) 2. 18. δ΄ 3. 2 Πτ. α΄ 4. 1 Ἰν. β΄ 29. Ττ. β΄ 11. 12. 1 Θσ. δ΄ 3. Ἐφ. β΄ 2. 3. δ΄ 17. 18. ε΄ 8. Γλ. α΄ 6. 2 Κρ. ζ΄ 1. Ῥμ. ιβ΄ 2. [16]) Λτ. κ΄ 7. 26. 1 Ἰν. α΄ 5. 6. Μτ. ε΄ 48. [17]) Ψ. πη΄ 27. Ἱρ. γ΄ 19. Μλ. α΄ 6. 1 Πτ. α΄ 1. β΄ 11. Φλ. β΄ 12. 2 Κρ. ζ΄ 1. Ῥμ. β΄ 6. 11. Μτ. ς΄ 9. [18-19]) Ἡσ. νβ΄ 3. νγ΄ 6 - 8. 1 Πτ. β΄ 22 - 24. Ἑβ. θ΄ 14. Ττ. β΄ 14. 1 Κρ. α΄ 7. 14. ς΄ 20. ζ΄ 23. Ἰν. α΄ 29. 36. [20]) 2. Ἑβ. α΄ 1. 2 Τμ. α΄ 9. 10. Ἐφ. α΄ 4. Ἰν. ιζ΄ 24. [21]) Κλ. β΄ 12. 13. Ἐφ. β΄ 11 - 13. Ῥμ. δ΄ 24. [22-23]) 2. 3. 25. β΄ 2. 17. γ΄ 8. δ΄ 8. 2 Πτ. α΄ 7. 1 Ἰν. γ΄ 3. 18. δ΄ 7. ε΄ 1. 2. Ἰκ. α΄ 18. 21. δ΄ 8. Ἑβ. δ΄ 12. 1 Τμ. α΄ 5. 1 Κρ. δ΄ 15. Ῥμ. ιβ΄ 9. 10. Ἰν. α΄ 13. ιε΄ 3.

23 ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς, ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος Θεοῦ καὶ μένοντος εἰς τὸν αἰῶνα·

23 Πρέπει δὲ νὰ ἀγαπᾶτε θερμῶς καὶ ἀνιδιοτελῶς ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, διότι εἶσθε ὅλοι ἀδελφοὶ καὶ ἔχετε ἀναγεννηθῆ ὄχι ἀπὸ σποράν σαρκικὴν καὶ φθαρτήν. Ἡ νέα ζωή, ποὺ ἐλάβατε ὅλοι, ἐκπηγάζει ἀπὸ σπέρμα ἄφθαρτον. Ἀνεγεννήθητε διὰ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι λόγος ζωντανός, γεμᾶτος δύναμιν, λόγος ποὺ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

24 διότι ***πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε·***

24 Ναί· δὲν εἶναι ἡ ἀναγέννησίς σας αὐτὴ σὰν τὴν γέννησιν, ποὺ ἐλάβατε ἀπὸ τοὺς σαρκικοὺς γονεῖς σας. Διότι κάθε ἄνθρωπος εἶναι σὰν τὸν χόρτον, καὶ κάθε δόξα ἀνθρώπου ὁμοιάζει πρὸς τὸ ἄνθος τοῦ χόρτου. Ξηραίνεται ὁ χόρτος καὶ πίπτει μαραμένον τὸ ἄνθος του. Ἔτσι καὶ ἡ σαρκικὴ γέννησις δίδει φθαρτὴν καὶ ἐντελῶς πρόσκαιρον ζωήν.

25 ***τὸ δὲ ῥῆμα Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.*** *τοῦτο δέ ἐστι τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς.*

25 Ὁ λόγος ὅμως τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἡ ζωὴ λοιπόν, εἰς τὴν ὁποίαν μᾶς ἀναγεννᾷ, εἶναι ζωὴ αἰώνιος. Ὁ λόγος δὲ αὐτὸς τοῦ Κυρίου εἶναι τὸ κήρυγμα, ποὺ ὡς χαροποιὸς διδασκαλία ἐδιδάχθη εἰς σᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Στίχ. 1-3. Οἱ Χριστιανοὶ πρέπει νὰ ἀποβάλουν κάθε κακίαν.

Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας καταλαλιάς,

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἀνεγεννήθητε διὰ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, πρέπει νὰ πετάξετε ἀπ' ἐπάνω σας σὰν ἄλλο ροῦχον ἀκάθαρτον κάθε εἶδος κακίας καὶ κάθε δόλον καὶ κάθε μορφὴν ὑποκρισίας καὶ φθόνου καὶ ὅλας τὰς κατὰ τοῦ πλησίον κακολογίας καὶ κατακρίσεις.

2 ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε εἰς σωτηρίαν,

2 Ἀφοῦ δὲ ἀπορρίψετε ὅλα αὐτά, τότε σὰν νεογέννητα βρέφη μὲ πόθον πολὺν ἐπιθυμήσατε τὸ γνήσιον καὶ ἀνόθευτον πνευματικὸν γάλα τῆς θείας διδασκαλίας, διὰ νὰ μεγαλώσετε μὲ αὐτὸ καὶ καταλήξετε εἰς τὴν σωτηρίαν.

3 εἴπερ ***ἐγεύσασθε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος.***

3 Καὶ θὰ αἰσθανθῆτε τὸν πόθον αὐτὸν διὰ τὸ πνευματικὸν γάλα τῆς θείας διδασκαλίας, ἐὰν βεβαίως διὰ τῆς πείρας σας ἐδοκιμάσατε καὶ ἐμάθετε, ὅτι ὁ Κύριος εἶναι καλὸς καὶ εὐεργετικὸς καὶ οἱ λόγοι του συνεπῶς εἶναι τροφὴ ὄχι μόνον γλυκεῖα, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμος καὶ ζωηφόρος.

Στίχ. 4-8. Ὁ Χριστὸς λίθος ἀκρογωνιαῖος τῆς Ἐκκλησίας.

4 Πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδεδοκιμασμένον, παρὰ δὲ Θεῷ ἐκλεκτόν, ἔντιμον,

4 Καὶ νὰ πλησιάζετε ὁλονὲν καὶ περισσότερον πρὸς τὸν Κύριον αὐτόν, ὁ ὁποῖος εἶναι λίθος, ποὺ ἔχει ζωὴν καὶ μεταδίδει ζωήν, καὶ ἀπὸ μὲν τοὺς ἀνθρώπους ἔχει ἀποδοκιμασθῆ, διότι τὸν ἐσταύρωσαν, ἐνώπιον ὅμως τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐκλεκτὸς καὶ τιμημένος.

[24-25]) Ἡσ. μ΄ 6 - 8. Ἰκ. α΄ 10. 11. Ῥμ. ι΄ 8.

Β΄. [1-2]) α΄ 22. 23. Ἰκ. α΄ 21. Ἐβ. ς΄ 4. 5. ιγ΄ 9. Ἐφ. δ΄ 22 - 25. 31. Μτ. ιη΄ 3. [3]) Ψ. λγ΄ 9. [4-5]) 6 - 9. Ἰδ. 20. Ἐβ. γ΄ 6. ιγ΄ 15. 16. Φλ. δ΄ 18. Ἐφ. β΄ 18 - 22. 2 Κρ. ς΄ 16. Ῥμ. ιβ΄ 1. ιε΄ 16. Πρ. δ΄ 11.

5 καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε οἶκος πνευματικός, ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευματικὰς θυσίας εὐπροσδέκτους τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ·

5 Καὶ νὰ οἰκοδομῆσθε καὶ νὰ κτίζεσθε ἐπ' αὐτοῦ καὶ σεῖς σὰν λίθοι ζωντανοί, ὥστε νὰ εἶσθε οἶκος τοῦ Θεοῦ πνευματικός, σύλλογος καὶ γένος ἱερέων ἅγιον, διὰ νὰ προσφέρετε διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θυσίας πνευματικάς, ποὺ μὲ εὐχαρίστησιν τὰς δέχεται ὁ Θεός.

6 διότι περιέχει ἐν τῇ γραφῇ· ***ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼν λίθον ἀκρογωνιαῖον, ἐκλεκτόν, ἔντιμον, καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνθῇ.***

6 Προσέξετε νὰ ἐπωφεληθῆτε τὸν λίθον αὐτὸν καὶ νὰ μὴ σᾶς ἀποβῇ οὗτος εἰς καταδίκην. Διότι περιέχεται εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφὴν ὁ ἑξῆς λόγος· Ἰδοὺ θέτω εἰς τὴν Σιὼν λίθον ἀκρογωνιαῖον, ὁ ὁποῖος βαστάζει τὸ ὅλον πνευματικὸν οἰκοδόμημα καὶ σφίγγει εἰς ἓν τοὺς δύο λαούς, τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς ἐθνικούς, ποὺ διὰ τῆς πίστεως γίνονται ὁ ἕνας ἡνωμένος λαὸς τοῦ Κυρίου. Καὶ ὁ λίθος αὐτὸς εἶναι διαλεκτός, πολύτιμος, καὶ ἐκεῖνος, ποὺ στηρίζει τὴν πεποίθησίν του ἐπ' αὐτοῦ, δὲν θὰ ἐντροπιασθῇ.

7 ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν, ἀπειθοῦσι δὲ ***λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας καὶ λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου·***

7 Διὰ σᾶς λοιπόν, οἱ ὁποῖοι πιστεύετε, προορίζεται ἡ τιμή, ποὺ μεταδίδει ὁ λίθος οὗτος. Δι' ἐκείνους ὅμως, ποὺ ἀπειθοῦν, ἐφαρμόζεται ὁ ἄλλος λόγος τῆς Γραφῆς, ποὺ λέγει· ὁ λίθος, τὸν ὁποῖον δὲν ἐθεώρησαν κατάλληλον διὰ τὴν οἰκοδομὴν καὶ τὸν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, αὐτὸς ἔγινε κεφαλὴ γωνίας, ἀγκωνάρι περίβλεπτον, ποὺ βαστάζει τὸ ὅλον οἰκοδόμημα, ἀλλὰ καὶ ὁ λίθος ἐπὶ τοῦ ὁποίου οἱ ἄπιστοι σκοντάπτουν καὶ πέτρα, ποὺ τοὺς μπερδεύει καὶ κρημνίζονται.

8 οἳ προσκόπτουσι τῷ λόγῳ ἀπειθοῦντες, εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν.

8 Οὗτοι σκοντάπτουν εἰς τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου, ἐπειδὴ ἀπειθοῦν εἰς αὐτόν. Εἰς τὸ σκόνταμμα δὲ καὶ τὸν κρημνισμὸν αὐτὸν προωρίσθησαν ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος προεῖδε τὴν διεστραμμένην γνώμην των καὶ τοὺς τιμωρεῖ διὰ τὴν ἀπείθειάν των.

Στίχ. 9-10. Βασίλειον ἱεράτευμα.

9 ὑμεῖς δὲ ***γένος ἐκλεκτόν, βασίλειον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε*** *τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς·*

9 Σεῖς ὅμως εἶσθε γένος ἐκλεκτόν, ἱερατεῖον ποὺ ἔχετε βασιλικὴν καταγωγὴν καὶ εἶσθε δι' αὐτὸ συγχρόνως βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς. Εἶσθε ἔθνος ἅγιον, ἀφιερωμένον εἰς τὸν Θεόν, λαὸς ξεχωρισμένος διὰ νὰ ἀποτελῆτε ἰδιαίτερον κτῆμα καὶ περιουσίαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἔχετε ὅλας αὐτὰς τὰς ἐξαιρετικὰς ἰδιότητας, διὰ νὰ διακηρύττετε μὲ τὸ ἅγιον παράδειγμά σας τὰς ἐξόχους καὶ ἀπείρους τελειότητας ἐκείνου, ποὺ σᾶς ἐκάλεσεν ἀπὸ τὸ σκότος τῆς πλάνης καὶ τῆς ἁμαρτίας εἰς τὴν νέαν φωτεινὴν καὶ θαυμαστὴν πνευματικὴν ζωήν του.

10 οἵ ποτε ***οὐ λαός, νῦν δὲ λαὸς Θεοῦ,*** *οἱ* ***οὐκ ἠλεημένοι,*** *νῦν δὲ* ***ἐλεηθέντες.***

10 Σεῖς, οἱ ὁποῖοι κάποτε δὲν ἦσθε οὔτε κἂν λαός, τώρα ὅμως εἶσθε λαὸς τοῦ Θεοῦ· σεῖς οἱ ὁποῖοι δὲν εἴχετε ἐλεηθῆ, τώρα ὅμως ἐλεήθητε ἀπὸ τὸν Θεόν.

[6-8]) Ἡσ. η΄ 14. κη΄ 16. Ψ. ριζ΄ 22. Ῥμ. θ΄ 33. Λκ. β΄ 34. κ΄ 17. 18. [9-10]) Ἐξ. ιθ΄ 5. 6. κγ΄ 22. Δτ. ζ΄ 6. Ἡσ. μβ΄ 12. μγ΄ 20. 21. με΄ 4. ξα΄ 6. Ὡσ. α΄ 6. 8. β΄ 23. 2 Πτ. α΄ 3. Ἀπ. α΄ 6. ε΄ 10. Ττ. β΄ 14. Κλ. α΄ 12. 13. Ἐφ. α΄ 14. Ῥμ. θ΄ 25. Πρ. κς΄ 18.

Στίχ. 11-20. Καθήκοντα τῶν Χριστιανῶν πρὸς τοὺς ἄρχοντας κ.λ.π.

11 Ἀγαπητοί, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους, ἀπέχεσθε τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς.

12 τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἔχοντες καλὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων ἐποπτεύσαντες δοξάσωσι τὸν Θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς.

13 Ὑποτάγητε οὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν Κύριον, εἴτε βασιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι,

14 εἴτε ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν·

15 ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν·

16 ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς δοῦλοι Θεοῦ.

17 πάντας τιμήσατε, τὴν ἀδελφότητα ἀγαπᾶτε, τὸν Θεὸν φοβεῖσθε, τὸν βασιλέα τιμᾶτε.

18 Οἱ οἰκέται ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς.

19 τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ συνείδησιν Θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας, πάσχων ἀδίκως.

20 ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιοῦντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε, τοῦτο χάρις παρὰ Θεῷ.

11 Σᾶς παρακαλῶ λοιπόν, ἀγαπητοί, ὡς πολίτας πλέον τοῦ οὐρανοῦ, ποὺ εἶσθε ξένοι ἐπὶ τῆς γῆς καὶ προσωρινῶς διαμένετε εἰς αὐτὴν ἐν μέσῳ τῶν εἰδωλολατρῶν κατοίκων της, νὰ ἀπέχετε ἀπὸ τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας, αἱ ὁποῖαι ἀντιστρατεύονται καὶ μάχονται κατὰ τῆς ψυχῆς.

12 Τὴν συμπεριφοράν σας μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν νὰ ἔχετε καλήν, ὥστε νὰ προσελκύῃ τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὸν σεβασμόν, καὶ ἔτσι δι' ὅσα τώρα σᾶς κατηγοροῦν ὡς ἐγκληματίας καὶ κακοποιούς, παρακινούμενοι ἀπὸ τὰ καλὰ καὶ ἐνάρετα ἔργα σας, ποὺ θὰ παρακολουθήσουν ἀπὸ πλησίον, νὰ δοξάσουν τὸν Θεὸν κατὰ τὴν ἡμέραν, ποὺ θὰ σᾶς ἐπισκεφθῇ ὁ Κύριος καὶ θὰ φέρῃ εἰς φῶς τὴν ἀθῳότητά σας.

13 Ὑποταχθῆτε λοιπὸν σύμφωνα μὲ τὴν παραγγελίαν τοῦ Κυρίου εἰς πᾶσαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐγκατεστημένην ἀρχήν· εἴτε εἰς τὸν βασιλέα ὡς εἰς ἀνώτερον,

14 εἴτε εἰς τοὺς διοικητὰς τῶν ἐπαρχιῶν, ὅπως ἁρμόζει νὰ ὑποτάσσεσθε εἰς ἄρχοντας, ποὺ στέλλονται ἀπὸ αὐτόν, τὸν ἐπίγειον βασιλέα, πρὸς τιμωρίαν μὲν τῶν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ καὶ ἐνίσχυσιν ἐκείνων, ποὺ πράττουν τὸ ἀγαθόν.

15 Δείξατε νομιμοφροσύνην καὶ ὑποταγήν, διότι ἔτσι εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν ἀγαθοεργίαν νὰ ἐπιβάλλετε σιωπὴν εἰς τὴν ἄγνοιαν τῶν ἀνθρώπων ποὺ σᾶς κατηγοροῦν, χωρὶς νὰ ἠξεύρουν ποῖοι εἶσθε.

16 Ὑποταχθῆτε σὰν ἐλεύθεροι ἀπὸ τὴν κακίαν καὶ ἀπὸ κάθε ἄτοπον καὶ ὄχι σὰν ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν τὴν ἐλευθερίαν ὡς πρόφασιν τῆς κακίας καὶ τῆς ἀπειθείας, ἀλλὰ σὰν δοῦλοι Θεοῦ.

17 Εἰς ὅλους ἀποδώσατε τὴν ὀφειλομένην εἰς ἕκαστον τιμήν. Νὰ ἀγαπᾶτε τὸ σύνολον τῶν Χριστιανῶν ἀδελφῶν. Νὰ φοβῆσθε εὐλαβῶς τὸν Θεὸν καὶ νὰ τιμᾶτε τὸν βασιλέα.

18 Οἱ δοῦλοι ἂς ὑποτάσσωνται εἰς τοὺς κυρίους μὲ φόβον Θεοῦ, ποὺ θὰ τὸν δείχνουν εἰς κάθε περίστασιν. Ἂς ὑποτάσσωνται δὲ ὄχι μόνον εἰς τοὺς καλοὺς καὶ ἐπιεικεῖς κυρίους, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς στρεβλοὺς καὶ δυστρόπους.

19 Διότι τοῦτο προσελκύει τὴν εὔνοιαν τοῦ Θεοῦ, ἐὰν μὲ τὴν συνείδησιν, ὅτι ὁ Θεὸς τὸ θέλει καὶ εὐαρεστεῖται εἰς τοῦτο, ὑποφέρῃ κανεὶς λύπας, πάσχων ἀδίκως.

20 Διότι ποία δόξα σᾶς ἀνήκει, ἐὰν δείξετε ὑπομονήν, ὅταν σφάλλετε, καὶ διὰ τὰ σφάλματά σας αὐτὰ σᾶς δέρουν εἰς τὸ πρόσωπον; Ἐὰν ὅμως δείξετε ὑπομονήν, ὅταν, μολονότι πράττετε τὸ καθῆκον σας πρὸς τοὺς κυρίους σας, καταπιέζεσθε ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ὑποφέρετε, τοῦτο εἶναι ἀρεστὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

[11-12]) α΄ 1. 17. γ΄ 1. 2. 16. Ἰκ. δ΄ 1. Φλ. β΄ 15. Ῥμ. ζ΄ 23. Πρ. ιε΄ 14. Λκ. α΄ 68. ιθ΄ 44. Μτ. ε΄ 16. – Ἡσ. ι΄ 3. Σρ. ιη΄ 20. [13-14]) Ττ. γ΄ 1. Ῥμ. ιγ΄ 1 - 4. Μτ. ι΄ 18. κζ΄ 2. [15]) 12. γ΄ 16. 17. Ττ. β΄ 7. 8. Ῥμ. ιβ΄ 21. [16]) 2 Πτ. β΄ 19. Γλ. ε΄ 13. Ῥμ. ς΄ 22. [17]) Πρμ. κδ΄ 21. 1 Πτ. α΄ 22. ε΄ 9. Ῥμ. ιβ΄ 10. ιγ΄ 7. Μτ. κβ΄ 21. [18-19]) Ττ. β΄ 9. 1 Τμ. ς΄ 1. Κλ. γ΄ 22. Ἐφ. ς΄ 5 - 7. Λκ. ς΄ 32 - 34. [20]) γ΄ 14. 17.

Στίχ. 21-25. Ὁ Χριστὸς παράδειγμα ὑπομονῆς.

21 εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε, ὅτι καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ·

22 ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ·

23 ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως·

*24 ὃς **τὰς ἁμαρτίας** ἡμῶν **αὐτὸς ἀνήνεγκεν** ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν· οὗ **τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἰάθητε.***

*25 ἦτε γὰρ **ὡς πρόβατα πλανώμενα**, ἀλλ' ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν.*

21 Καὶ εἶναι τοῦτο ἀρεστὸν εἰς τὸν Θεόν, διότι ἔχετε κληθῆ διὰ νὰ πράττετε τὸ καλὸν καὶ εὐεργετῆτε, καὶ ὅταν ἀκόμη παραγνωρίζεσθε καὶ ὑποφέρετε ἀδίκως. Καθ' ὅσον καὶ ὁ Χριστὸς ἔπαθε πρὸς χάριν σας, χωρὶς αὐτὸς νὰ πταίσῃ εἰς τίποτε καὶ ἀφῆκεν εἰς σᾶς παράδειγμα τέλειον πρὸς μίμησιν, διὰ νὰ ἀκολουθήσετε ἀκριβῶς ἐπάνω εἰς τὰ ἀχνάρια του.

22 Αὐτὸς δὲν ἔκαμε ποτὲ ἁμαρτίαν, οὔτε εὑρέθη δόλος ἢ ψεῦδος εἰς τὸ στόμα του.

23 Αὐτός, ἐνῷ ἐνεπαίζετο καὶ ὑβρίζετο, δὲν ἀνταπέδιδεν ὕβρεις εἰς τὰς ὕβρεις· ἐνῷ ἔπασχεν ἀδίκως, δὲν ἐφοβέριζε μὲ ἐκδικητικὰς ἀπειλὰς τοὺς ἀδικοῦντας αὐτόν, ἀλλὰ ἀνέθετε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸν Θεόν, ποὺ πάντοτε κάνει κρίσιν δικαίαν.

24 Αὐτὸς ἐβάστασεν ὁ ἴδιος ἐπάνω του τὰς ἁμαρτίας μας καὶ προσέφερε διὰ τοῦ σώματός του θυσίαν δι' αὐτὰς εἰς τὸν σταυρόν. Καὶ ἔκαμε τὴν θυσίαν αὐτήν, διὰ νὰ ἐλευθερωθῶμεν καὶ ἀποξενωθῶμεν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας καὶ ζήσωμεν εἰς τὸ ἑξῆς διὰ τὴν δικαιοσύνην καὶ διὰ τὴν ἀρετήν. Διὰ τῶν πληγῶν αὐτοῦ ἰατρεύθητε.

25 Ναί· ἰατρεύθητε, διότι ἄλλοτε ἦσθε ἄρρωστοι πνευματικῶς· ἦσθε σὰν πρόβατα ποὺ ἐπλανῶντο. Ἀλλὰ τώρα ἐγυρίσατε ὀπίσω εἰς τὸν ποιμένα καὶ ἄγρυπνον φρουρὸν τῶν ψυχῶν σας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Στίχ. 1-7. Καθήκοντα τῶν συζύγων.

Ὁμοίως αἱ γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου κερδηθήσονται,

2 ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀναστροφὴν ὑ-

Ἂς ἔλθω τώρα καὶ εἰς τὰ οἰκογενειακά σας καθήκοντα. Ὅπως οἱ δοῦλοι εἰς τοὺς κυρίους των, ἔτσι καὶ αἱ γυναῖκες ἂς ὑποτάσσωνται εἰς τοὺς συζύγους των, ὥστε καὶ ἂν μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἀπειθοῦν εἰς τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου, νὰ κερδηθοῦν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ χωρὶς λόγον καὶ κήρυγμα, διὰ μόνης τῆς ἐναρέτου συμπεριφορᾶς τῶν γυναικῶν.

2 Ὅταν δηλαδὴ ἀντιληφθοῦν καλὰ καὶ εἰς τὰς διαφόρους περιστάσεις τὴν συμπεριφοράν σας, ποὺ θὰ τὴν κάνῃ ἁγνὴν καὶ ἁ-

[21]) γ΄ 18. Ἰν. ιγ΄ 15. Μτ. ις΄ 24. [22-23]) Ἡσ. νγ΄ 7 - 9. Ἑβ. δ΄ 15. 2 Κρ. ε΄ 21. Ῥμ. η΄ 3. ιβ΄ 19. [24]) Ἡσ. νγ΄ 4. 5. 11. 12. 1 Ἰν. γ΄ 5. Ἑβ. θ΄ 28. Ῥμ. ς΄ 10. 11. Μτ. η΄ 17. [25]) Ἡσ. νγ΄ 6. 1 Πτ. ε΄ 4. Ἑβ. ιγ΄ 20. Ἰν. ι΄ 11. Μτ. θ΄ 36. ιη΄ 12.
Γ΄. [1-2]) 5. 16. β΄ 12. Ττ. β΄ 5. Ἐφ. ε΄ 22. 1 Κρ. ζ΄ 13. (16).

μῶν.

γίαν ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ, θὰ κερδηθοῦν οἱ ἄνδρες σας εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ.

3 ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν καὶ περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος,

3 Αἱ σύζυγοι δὲ αὐταὶ ἂς ἔχουν στολισμὸν ὄχι τὸν ἐξωτερικόν, δηλαδὴ τὸ πλέξιμον τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς τὸ ἐπιτηδευμένον, καὶ τὴν τοποθέτησιν γύρω ἀπὸ τὰ μέλη των χρυσῶν κοσμημάτων, ἢ τὸ ντύσιμον φορεμάτων πολυτελῶν.

4 ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄνθρωπος ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέος καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελές.

4 Ἀλλ' ἂς ἔχουν στόλισμα τὸν κρυπτὸν καὶ ἀφανῆ εἰς τὰ σωματικὰ μάτια ἐσωτερικὸν τῆς καρδίας ἄνθρωπον, ποὺ ἔχει ὡς κόσμημα τὸν ἄφθαρτον στολισμὸν τοῦ πράου καὶ ὑπομονητικοῦ καὶ ἡσύχου πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἔχει μεγάλην ἀξίαν καὶ εἶναι πολυτελές.

5 οὕτω γάρ ποτε καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν Θεὸν ἐκόσμουν ἑαυτάς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν,

5 Αὐτὸν τὸν πνευματικὸν στολισμὸν ἂς ἔχουν καὶ ἂς ἐπιδιώκουν αἱ Χριστιαναὶ σύζυγοι. Διότι ἔτσι καὶ ἄλλοτε κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες, ποὺ ἤλπιζον εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὰς ὑποσχέσεις του, ἐστόλιζαν τὸν ἑαυτόν τους ὑποτασσόμεναι εἰς τοὺς ἄνδρας των.

6 ὡς Σάρρα ὑπήκουσε τῷ Ἀβραάμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα· ἧς ἐγενήθητε τέκνα· — ἀγαθοποιοῦσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν.

6 Ὅπως καὶ ἡ Σάρρα ἔδειξεν ὑπακοὴν εἰς τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὸν ἐκάλει ἐκ σεβασμοῦ κύριόν της. Ταύτης τῆς Σάρρας ἐγίνατε πνευματικαὶ θυγατέρες μὲ τὸ νὰ ἀγαθοεργῆτε καὶ νὰ ἀπομακρύνετε ἀπὸ τὰς καρδίας σας κάθε φόβον καὶ ἀνησυχίαν διὰ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν ζωὴν τοῦ συζύγου σας καὶ τῶν παιδιῶν σας καὶ γενικῶς διὰ τὴν οἰκογένειάν σας ἐμπιστευόμεναι τὰ πάντα εἰς τὴν θείαν πρόνοιαν.

7 Οἱ ἄνδρες ὁμοίως συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν, ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμήν, ὡς καὶ συγκληρονόμοι χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ἐγκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν.

7 Οἱ ἄνδρες ὁμοίως νὰ συγκατοικῆτε καὶ νὰ συζῆτε φρόνιμα καὶ συνετὰ μὲ τὰς γυναῖκας σας. Ἡ φρόνησις δὲ καὶ ἡ σύνεσις ἀπαιτεῖ νὰ ἀποφεύγετε κάθε βιαιότητα καὶ νὰ δεικνύετε ἀνοχήν, ἔτσι δὲ νὰ ἀπονέμετε τιμὴν πρὸς τὰς συζύγους σας, καὶ νὰ μὴ ξεχάνετε, ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι σκεῦος ἀσθενέστερον καὶ πολὺ εὔκολα πληγώνεται καὶ μικροψυχεῖ καὶ ἀπελπίζεται. Πρέπει δὲ νὰ φέρεσθε ἔτσι, διότι αἱ σύζυγοί σας εἶναι καὶ συγκληρονόμοι τῆς αἰωνίου ζωῆς, τὴν ὁποίαν ὡς χάριν μᾶς ἔδωκεν ὁ Θεός, ἀλλὰ καὶ διότι πρέπει νὰ προλαμβάνεται κάθε ψυχρότης μεταξύ σας, διὰ νὰ μὴ παρεμποδίζωνται αἱ κοιναὶ συμπροσευχαί σας.

Στίχ. 8-17. Προτροπαὶ διάφοροι πρὸς τοὺς πιστούς.

8 Τὸ δὲ τέλος πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὔσπλαγχνοι, φιλόφρονες,

8 Τελικῶς δὲ σᾶς προτρέπω νὰ ἔχετε ὅλοι τὰ αὐτὰ φρονήματα πίστεως καὶ ἐλπίδος· νὰ συμπαθῆτε καὶ νὰ συμμετέχετε εἰς τὰς λύπας καὶ τὰς χαρὰς τῶν ἀδελφῶν σας· νὰ ἀγαπᾶτε σὰν ἀδελφοὺς τοὺς πλησίον σας Χριστιανούς· νὰ ἔχετε πονετικὴν καὶ τρυφερὰν καρδίαν, νὰ εἶσθε περιποιητικοὶ καὶ εὐγενεῖς.

9 μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἢ λοιδορίαν ἀντὶ

9 Νὰ μὴ ἀνταποδίδετε κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἢ ὕβριν καὶ περιπαιγμὸν ἀντὶ ὕβρεως· τοὐναντίον δὲ νὰ εὔχεσθε ἀγαθὰ εἰς τὸν

[3-4]) Ἠσ. γ΄ 18 - 24. 1 Τμ. β΄ 9. Ἐφ. γ΄ 16. δ΄ 2. 2 Κρ. δ΄ 16. [6]) Γν. ιη΄ 12. Πρμ. γ΄ 25. 1 Πτ. γ΄ 13. 14. Γλ. γ΄ 7. Ῥμ. δ΄ 16. ιγ΄ 3. [7]) Ἑβ. ια΄ 9. 1 Θσ. δ΄ 4. Ἐφ. γ΄ 6. ε΄ 25. Γλ. γ΄ 28. 1 Κρ. ζ΄ 5. [8-9]) α΄ 22. β΄ 23. Κλ. γ΄ 12. 13. Ἐφ. δ΄ 1 - 6. Ῥμ. ιβ΄ 14. 16. 17. Μτ. ε΄ 39. 44.

λοιδορίας, τοὐναντίον δὲ εὐλογοῦντες, εἰδότες ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε, ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε.

Θεὸν δι' ἐκείνους, ποὺ σᾶς ἀδικοῦν καὶ νὰ εὐλογῆτε αὐτούς, γνωρίζοντες ὅτι δι' αὐτὸ ἐκλήθητε ἀπὸ τὸν Θεόν, διὰ νὰ κληρονομήσετε εὐλογίαν καὶ ὄχι κατάραν. Πῶς λοιπὸν σεῖς θὰ καταρασθῆτε τοὺς ἄλλους, ἀφοῦ καὶ ὁ Θεὸς σᾶς δὲν σᾶς καταρᾶται;

10 ὁ γὰρ θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς παυσάτω τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ καὶ χείλη αὐτοῦ τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον,

10 Προσέχετε πολὺ εἰς τὰς παρεκτροπὰς αὐτὰς τῆς γλώσσης. Διότι καθὼς λέγει ἡ Γραφή, ἐκεῖνος, ποὺ θέλει νὰ ἀπολαμβάνῃ ζωὴν ἀκούραστον, ἄνετον καὶ εἰρηνικὴν καὶ νὰ ἴδῃ ἡμέρας καλὰς καὶ εὐτυχισμένας, ἂς παύσῃ τὴν γλῶσσαν του ἀπὸ τὸ κακὸν καὶ ἂς προσέχῃ τὰ χείλη του, ὥστε νὰ μὴ λαλήσουν ψεῦδος καὶ ἀπάτην.

11 ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιησάτω ἀγαθόν, ζητησάτω εἰρήνην καὶ διωξάτω αὐτήν·

11 Ἂς ἀπομακρυνθῇ οὗτος ἀπὸ κάθε κακὸν καὶ ἂς κάμῃ τὸ ἀγαθόν, ἂς ζητήσῃ εἰρήνην καὶ ἂς ἐπιδιώξῃ αὐτήν.

12 ὅτι ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δικαίους καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν, πρόσωπον δὲ Κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά.

12 Διότι τὰ μάτια τοῦ Κυρίου ἔχουν ριφθῆ γεμᾶτα στοργὴν ἐπὶ τῶν δικαίων καὶ τὰ αὐτιά του εἶναι ἀνοικτὰ διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν δέησίν των, τὸ πρόσωπον δὲ τοῦ Κυρίου ὠργισμένον καὶ ἀπειλητικὸν ἔχει στραφῆ ἐπὶ ἐκείνων, ποὺ κάμνουν τὸ κακόν.

13 Καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ μιμηταὶ γένησθε;

13 Καὶ ἀφοῦ ὁ Θεὸς ἐπιβλέπει τοὺς δικαίους, ἕτοιμος νὰ ἀκούσῃ τὰς δεήσεις των, ποῖος θὰ ἠμπορέσῃ νὰ σᾶς κάμῃ κακὸν καὶ νὰ σᾶς ἐπιφέρῃ πραγματικὴν βλάβην, ἐὰν γίνετε μιμηταὶ καὶ ἀκόλουθοι τοῦ ἀγαθοῦ;

14 ἀλλ' εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ δικαιοσύνην, μακάριοι. ***τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε μηδὲ ταραχθῆτε,***

14 Ἀλλὰ καὶ ἂν ἐπιτρέψῃ ὁ Θεὸς νὰ πάσχετε διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀλήθειαν, εἶσθε μακάριοι, διότι αὐτὸ θὰ ἐπαυξήσῃ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι εὐτυχίαν σας. Τὸν δὲ φόβον, μὲ τὸν ὁποῖον ζητοῦν οἱ ἄπιστοι νὰ σᾶς πτοήσουν, μὴ φοβηθῆτε καὶ μὴ δοκιμάσετε τὴν ἐλαχίστην ταραχὴν ἀπὸ αὐτόν.

15 Κύριον δὲ τὸν Θεὸν ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, *ἕτοιμοι δὲ ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος μετὰ πραΰτητος καὶ φόβου,*

15 Τὸν Κύριον δέ, ποὺ εἶναι ὁ μόνος Θεός, δοξάσατε καὶ σεβασθῆτε καὶ λατρεύσατέ τον ὡς ἅγιον μέσα εἰς τὰ βάθη τῶν καρδιῶν σας. Νὰ εἶσθε δὲ πάντοτε ἕτοιμοι διὰ νὰ ἀπολογηθῆτε καὶ ὑπερασπίσετε τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου εἰς καθένα, ποὺ σᾶς ζητεῖ λόγον καὶ ἀπόδειξιν δι' αὐτά, ποὺ ἐλπίζετε νὰ ἀπολαύσετε εἰς τὸ μέλλον καὶ διὰ τὰ ὁποῖα μᾶς περιγελοῦν οἱ ἄπιστοι. Νὰ ἀπολογηθῆτε δὲ χωρὶς ἐξάψεις ἢ φανατισμόν, ἀλλὰ μὲ πραότητα καὶ μὲ φόβον Θεοῦ.

16 συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθήν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, καταισχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν Χριστῷ ἀναστροφήν.

16 Φροντίζετε δὲ νὰ ἔχετε ἀγαθὴν τὴν μαρτυρίαν τῆς συνειδήσεώς σας, ὅτι δηλαδὴ ἐτηρήσατε ἀκριβῶς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, ὥστε δι' ὅσα σᾶς κατηγοροῦν ὡς κακοποιούς, νὰ ἐντροπιασθοῦν οἱ ψευδῶς κατηγοροῦντες τὴν συμπεριφοράν σας, τὴν ὁποίαν καθιστᾷ ἀγαθὴν καὶ ἐνάρετον ἡ ἕνωσις καὶ κοινωνία σας μετὰ τοῦ Χριστοῦ.

17 κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιοῦντας, εἰ θέλοι τὸ θέλη-

17 Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲ πρέπει σεῖς νὰ ἔχετε ἀγαθὴν τὴν μαρτυρίαν τῆς συνειδήσεώς σας. Διότι ἐὰν εἶναι θέλημα τοῦ

[10-12]) Ψ. λγ΄ 13 - 17. λς΄ 27. Ἰκ. α΄ 26. ε΄ 16. Ἑβ. ιβ΄ 14. 2 Θσ. α΄ 9. [13]) Ἠσ. ν΄ 9. Ἑβ. ιγ΄ 6. Ῥμ. ιγ΄ 3. [14-15]) Ἠσ. η΄ 12. 13. κθ΄ 23. 1 Πτ. α΄ 3. 13. β΄ 20. δ΄ 14. Κλ. δ΄ 6. Μτ. ε΄ 10. [16]) 21. β΄ 12. Πρ. κδ΄ 16. [17]) 14. β΄ 15. 20.

μα τοῦ Θεοῦ, πάσχειν ἢ κακοποιοῦντας.

Θεοῦ νὰ πάσχετε καὶ ἐὰν ἐπιτρέπῃ ὁ Θεὸς θλίψεις, εἶναι προτιμότερον νὰ πάσχῃ κανεὶς ὅταν ἐργάζεται τὸ ἀγαθόν, παρὰ νὰ πάσχῃ ὅταν ἐργάζεται τὸ κακόν.

Στίχ. 18-22. Ὁ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν.

18 ὅτι καὶ Χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθε, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ Θεῷ, θανατωθεὶς μὲν σαρκί, ζωοποιηθεὶς δὲ πνεύματι·
19 ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασι πορευθεὶς ἐκήρυξεν,

18 Διότι καὶ αὐτὸς ὁ Χριστὸς μιὰ φορὰ γιὰ πάντα ἔπαθεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ διὰ τὰς ἁμαρτίας μας, ὁ δίκαιος καὶ ἀναμάρτητος δι' ἡμᾶς τοὺς ἀδίκους καὶ ἁμαρτωλούς, διὰ νὰ μᾶς πλησιάσῃ καὶ μᾶς συμφιλιώσῃ πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ ἐθανατώθη μὲν κατὰ τὴν σάρκα, διὰ τοῦ θανάτου ὅμως τούτου ἐνίκησε τὴν ἁμαρτίαν καὶ προσέλαβε νέας ζωοποιοὺς δυνάμεις κατὰ τὴν ψυχήν.
19 Μὲ τὴν ψυχήν του δὲ γεμάτην ἀπὸ ζωοποιὸν δύναμιν ἀνεξάντλητον ἐπορεύθη εὐθὺς μετὰ τὸν θάνατόν του εἰς τὰς ψυχάς, ποὺ ἐτηροῦντο εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ Ἅδου, καὶ ἐκήρυξεν εἰς αὐτὰς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας.

20 ἀπειθήσασί ποτε, ὅτε ἀπεξεδέχετο ἡ τοῦ Θεοῦ μακροθυμία ἐν ἡμέραις Νῶε κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν ὀλίγαι, τοῦτ' ἔστιν ὀκτὼ ψυχαί, διεσώθησαν δι' ὕδατος.

20 Τὰ πνεύματα ταῦτα ἠπείθησαν κάποτε, ὅταν ἡ μακροθυμία τοῦ Θεοῦ τὰ ἐπερίμενεν ἐπὶ χρόνον μακρόν, μήπως μετανοήσουν καὶ πιστεύσουν, κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Νῶε, ὅτε κατεσκευάζετο ἡ κιβωτός, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπὸ τόσον πλῆθος μόνον ὀλίγαι, δηλαδὴ ὀκτὼ ψυχαί, διεσώθησαν ἀπὸ τὸ νερὸ τοῦ κατακλυσμοῦ.

21 ὃ ἀντίτυπον νῦν καὶ ἡμᾶς σῴζει βάπτισμα, οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς Θεόν, δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ,

21 Τὸ ὁποῖον ὕδωρ καὶ ἡμᾶς σῴζει τώρα μὲ τὸ βάπτισμα, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκει τὴν ἐπαλήθευσιν καὶ πραγματοποίησίν του ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος τύπος, ὅπου ἡ διὰ τῆς κιβωτοῦ σωτηρία προεικόνιζε τὴν διὰ τῆς κολυμβήθρας καὶ τοῦ βαπτίσματος σωτηρίαν. Εἶναι δὲ τὸ βάπτισμα ὄχι ἁπλῶς καθαρισμὸς καὶ ἀπόπλυσις τῆς ἀκαθαρσίας τῆς σαρκός, ἀλλὰ θερμὴ αἴτησις πρὸς τὸν Θεὸν νὰ μᾶς δώσῃ συνείδησιν ἀγαθήν, ἐλευθέραν ἀπὸ κάθε τύψιν. Μᾶς σῴζει δὲ τὸ βάπτισμα δυνάμει τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ,

22 ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ πορευθεὶς εἰς οὐρανόν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.

22 ὁ ὁποῖος κάθεται τώρα εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ ἐπῆγε διὰ τῆς ἀναλήψεώς του εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ὑπετάχθησαν εἰς αὐτὸν τὰ διάφορα ἀγγελικὰ τάγματα, δηλαδὴ οἱ ἄγγελοι καὶ αἱ ἐξουσίαι καὶ αἱ δυνάμεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Στίχ. 1-6. Σωτήρια ἀποτελέσματα ἐκ τῶν παθημάτων.

Χριστοῦ οὖν παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν σαρκὶ καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε, ὅτι ὁ παθὼν ἐν

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ὁ Χριστὸς ἔπαθε κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην του φύσιν διὰ τὴν σωτηρίαν μας, ὁπλισθῆτε καὶ σεῖς μὲ τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν τοῦ νὰ ὑπομένετε καρτερικῶς παθήματα. Διότι ἐκεῖνος, ποὺ ὑποφέρει διὰ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀρε-

[18]) β΄ 21 - 24. δ΄ 1 - 6. Ἑβ. θ΄ 28. Ἐφ. β΄ 18. Ῥμ. ε΄ 2. 6. ς΄ 9. 10. [19]) δ΄ 6. Ἐφ. δ΄ 9. 10. – Ἠσ. μβ΄ 7. μθ΄ 9. ξα΄ 1. [20]) Γν. ζ΄ 7. 13. 17. 2 Πτ. β΄ 5. Ἑβ. ια΄ 7. Μτ. κδ΄ 37. [21-22]) Δν. δ΄ 14. Ἑβ. θ΄ 13. 14. ι΄ 12. 22. Ἐφ. α΄ 20 - 22. ε΄ 26. 1 Κρ. ι΄ 1. 2. ιε΄ 27. Ῥμ. ς΄ 4 - 6.

Δ΄. [1-2]) β΄ 24. γ΄ 18. Ἐφ. δ΄ 17. 20 - 24. Γλ. ε΄ 24. Ῥμ. ς΄ 6 - 11. ιβ΄ 2.

σαρκὶ πέπαυται ἁμαρτίας,

τήν του παθήματα εἰς τὴν σάρκα καὶ ὑπομένει αὐτὰ μετὰ πραότητος, γίνεται τόσον ἰσχυρὸς πνευματικῶς, ὥστε οἱ πειρασμοὶ καὶ τὰ πάθη τῆς ἁμαρτίας δὲν ἔχουν πλέον δύναμιν ἐπ' αὐτοῦ. Αὐτὸς συνεσταυρώθη μετὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἔχει παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ ἁμαρτάνῃ,

2 εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ θελήματι Θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιῶσαι χρόνον.
3 ἀρκετὸς γὰρ ὑμῖν ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τοῦ βίου τὸ θέλημα τῶν ἐθνῶν κατεργάσασθαι, πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρίαις.

2 διὰ νὰ μὴ ζήσῃ πλέον τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ἐπιγείου ζωῆς του σύμφωνα μὲ τὰς ἐπιθυμίας τῆς διεφθαρμένης ἀνθρωπίνης φύσεως, ἀλλὰ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.
3 Καὶ σεῖς ἔτσι πρέπει εἰς τὸ ἑξῆς νὰ ζήσετε. Διότι σᾶς εἶναι ἀρκετὸς ὁ περασμένος χρόνος τοῦ βίου σας, κατὰ τὸν ὁποῖον ἔχετε ἐργασθῆ μὲ τὸ παραπάνω τὸ ἁμαρτωλὸν θέλημα τῶν ἐθνικῶν καὶ εἰδωλολατρῶν. Συμπεριεφέρθητε τότε καὶ ἐζήσατε μὲ διαφόρους πράξεις ἀσελγείας, μὲ ἐπιθυμίας, μὲ μέθας, μὲ ἄσεμνα γλέντια καὶ φαγοπότια, μὲ οἰνοποσίας καὶ μὲ συμμετοχὴν εἰς εἰδωλολατρικὰς τελετάς, ποὺ μὲ τὰ ὄργιά των ἐπεριφρονεῖτο ὁ ἠθικὸς νόμος καὶ ὑβρίζετο ὁ στοιχειώδης ἀνθρωπισμός.

4 ἐν ᾧ ξενίζονται μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες·

4 Ἕνεκα δὲ τῆς διαγωγῆς των αὐτῆς, ποὺ ἐξακολουθοῦν οἱ εἰδωλολάτραι νὰ δεικνύουν, παραξενεύονται, διότι καὶ σεῖς δὲν τρέχετε μαζί των εἰς τὸν αὐτὸν πλεονασμὸν τῆς ἀσωτίας. Ἐκδηλώνουν δὲ τὴν ἔκπληξίν των αὐτὴν μὲ βλασφημίαν κατὰ τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ τοῦ Θεοῦ.

5 οἳ ἀποδώσουσι λόγον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς.
6 εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκί, ζῶσι δὲ κατὰ Θεὸν πνεύματι.

5 Ἀλλ' αὐτοὶ θὰ περάσουν ἀπὸ δίκην καὶ θὰ δώσουν λόγον εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος εἶναι ἕτοιμος νὰ κρίνῃ τοὺς πάντας, τοὺς ζῶντας καὶ τοὺς νεκρούς.
6 Ναί· θὰ κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς. Διότι δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἐκηρύχθη τὸ εὐαγγέλιον εἰς τὸν Ἅδην καὶ εἰς τοὺς πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ νεκρούς, ὥστε οὗτοι, ἀφοῦ κατεκρίθησαν καὶ ἐτιμωρήθησαν σύμφωνα μὲ ὅσα συμβαίνουν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων διὰ τοῦ θανάτου, ὁ ὁποῖος ἐπῆλθεν εἰς τὴν θνητὴν σάρκα των ὡς τιμωρία τῶν ἁμαρτιῶν των, νὰ ζοῦν τὴν ζωὴν τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν ψυχήν, ἡ ὁποία, ἐφ' ὅσον ἐπίστευσαν εἰς τὸ κηρυχθὲν εἰς αὐτοὺς Εὐαγγέλιον, ἐζωοποιήθη ὑπὸ τῆς ὑπερφυσικῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ.

Στίχ. 7-19. Χριστιανικὴ συμπεριφορὰ πρὸς πάντας.

7 Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικε. σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε εἰς τὰς προσευχάς·

7 Ὁμιλῶ περὶ πεθαμένων εἰς σᾶς, ποὺ εἶσθε εἰς τὴν ζωὴν ἀκόμη. Ἀλλὰ μὴ ξεχάνετε, ὅτι ὅλων τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου τὸ τέλος ἐπλησίασε. Καὶ τὸ ἰδικόν σας συνεπῶς τέλος δὲν εἶναι μακράν. Φροντίσατε λοιπὸν νὰ εἶσθε ἐγκρατεῖς καὶ προσεκτικοὶ καὶ ἀγρυπνήσατε εἰς τὰς προσευχάς.

8 πρὸ πάντων δὲ τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔ-

8 Ἐπάνω δὲ ἀπὸ ὅλα φροντίσατε νὰ ἔχετε τὴν μεταξύ σας ἀγάπην θερμὴν καὶ διαρκῆ, διότι ἡ ἀγάπη θὰ σκεπάσῃ καὶ θὰ συγ-

[3]) α΄ 14. 18. Ττ. γ΄ 3. Ἐφ. β΄ 2. 3. Γλ. ε΄ 19 - 21. Ῥμ. ιγ΄ 12. 13. [4-5]) 12. β΄ 12. γ΄ 16. 2 Τμ. δ΄ 1. Ἐφ. ε΄ 11. 15 - 18. Πρ. ι΄ 42. Μτ. ιβ΄ 36. 37. [6]) γ΄ 19. 1 Κρ. ε΄ 5. [7]) α΄ 13. 2 Πτ. γ΄ 11. 12. Ἰκ. ε΄ 8. Ἑβ. ι΄ 25. Ττ. β΄ 12. 13. Φλ. δ΄ 5. 6. Λκ. κα΄ 36. [8-9]) Πρμ. ι΄ 12. ιθ΄ 17. Ἠσ. νη΄ 7 - 11. Τβ. δ΄ 10. 11. 1 Πτ. α΄ 22. Ἰκ. ε΄ 20. Ἑβ. ιγ΄ 2. 3. Κλ. γ΄ 14. Φλ. β΄ 14. 2 Κρ. θ΄ 7 - 9. Ῥμ. ιβ΄ 13. Μτ. ιη΄ 21 κτλ.

χοντες, ὅτι ἡ ***ἀγάπη καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν·***
9 φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ γογγυσμῶν·
10 ἕκαστος καθὼς ἔλαβε χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος Θεοῦ·
11 εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια Θεοῦ· εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος, ἧς χορηγεῖ ὁ Θεός· ἵνα ἐν πᾶσι δοξάζηται ὁ Θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.
12 Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένῃ, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος,
13 ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθήμασι, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι.
14 εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μακάριοι, ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ δυνάμεως καὶ τὸ τοῦ Θεοῦ Πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται· κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται.
15 μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς ἢ κλέπτης ἢ κακοποιὸς ἢ ὡς ἀλλοτριοεπίσκοπος·
16 εἰ δὲ ὡς Χριστιανός, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν Θεὸν ἐν τῷ μέρει τούτῳ.

χωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας τοῦ ἀγαπωμένου, ὅσον πολλαὶ ἂν εἶναι, θὰ ἑλκύσῃ δὲ τὸ θεῖον ἔλεος καὶ εἰς ἐκεῖνον, ποὺ ἀγαπᾷ.
9 Νὰ φιλοξενῆτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, χωρὶς νὰ γογγύζετε διὰ τὸ βάρος, ποὺ σᾶς δίδει ἡ ὑποδοχὴ τῶν ξένων.
10 Ὁ καθένας σας σύμφωνα μὲ τὸ χάρισμα ποὺ ἔλαβεν, ἂς τὸ χρησιμοποιῇ εἰς ὑπηρεσίαν ὁ εἷς τῶν ἄλλων, σὰν καλοὶ διαχειρισταὶ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία διανέμει ποικίλα καὶ διάφορα χαρίσματα.
11 Ἐὰν κανένας ἔχῃ τὸ χάρισμα νὰ διδάσκῃ τὸν θεῖον λόγον, ἂς λαλῇ μὲ ἱεροπρέπειαν καὶ εὐλάβειαν, σὰν νὰ λαλῇ λόγια Θεοῦ. Ἐὰν κανεὶς ὑπηρετῇ, ἂς ἔχῃ τὴν συναίσθησιν, ὅτι τὴν δύναμιν τοῦ νὰ ὑπηρετῇ τοῦ τὴν δίδει ἀφθόνως ὁ Θεός. Ὥστε μὲ ὅλα, ἤτοι καὶ μὲ τοὺς λόγους μας καὶ μὲ τὰ ἔργα μας νὰ δοξάζεται ὁ Θεὸς διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει ἡ δόξα καὶ ἡ κραταιὰ κυριαρχία εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.
12 Ἐν σχέσει δὲ πρὸς τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰς θλίψεις σας, ἀγαπητοί, σᾶς προτρέπω νὰ μὴ παραξενεύεσθε διὰ τὸ κάψιμον, ποὺ σᾶς κάνουν αἱ θλίψεις, αἱ ὁποῖαι γίνονται πρὸς ἄσκησιν καὶ δοκιμασίαν σας, σὰν νὰ σᾶς συνέβαινε κάτι παράδοξον.
13 Ὄχι, μὴ παραξενεύεσθε, ἀλλ' ὅσον συμμετέχετε εἰς τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ μὲ τὰς θλίψεις καὶ τοὺς διωγμούς, ποὺ ὑποφέρετε διὰ τὸ ὄνομά του, τόσον νὰ χαίρετε, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑπομένετε, διὰ νὰ χαρῆτε μὲ ἀγαλλίασιν μεγάλην καὶ κατὰ τὴν φανέρωσιν τῆς δόξης του, ποὺ θὰ γίνῃ εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν του.
14 Ἐὰν δὲ ὑβρίζεσθε καὶ περιφρονῆσθε, ἐπειδὴ ὁμολογεῖτε τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, εἶσθε μακάριοι, διότι τὸ Πνεῦμα τῆς δόξης καὶ τῆς δυνάμεως, τὸ ὁποῖον εἶναι συγχρόνως καὶ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ἀναπαύεται ἐπάνω σας. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα μέν, ποὺ λέγουν καὶ πράττουν αὐτοί, βλασφημεῖται ὁ Χριστός, μὲ τὴν ἰδικήν σας ὅμως διαγωγὴν καὶ ὁμολογίαν δοξάζεται.
15 Ναί, δοξάζεται ἀπὸ σᾶς παρὰ τὰς ὕβρεις καὶ συκοφαντίας, ποὺ σᾶς κάνουν ἐκεῖνοι. Διότι προσέχετε νὰ μὴ ὑποφέρῃ κανεὶς ἀπὸ σᾶς τιμωρίας ὡς φονεὺς ἢ ὡς κλέπτης ἢ ὡς κακοποιὸς ἢ ὡς συνένοχος εἰς κάθε τι ποὺ εἶναι ξένον καὶ ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν χριστιανικὴν κλῆσιν.
16 Ἐὰν ὅμως κατηγορῆται καὶ διώκεται ὡς Χριστιανός, ἂς μὴ ἐντρέπεται δι' αὐτό, ἀλλὰ τοὐναντίον ἂς δοξάζῃ τὸν Θεὸν διὰ τοὺς ὀνειδισμοὺς αὐτοὺς καὶ τὰς καταδιώξεις.

10-11) Ῥμ. ιβ΄ 6. 7. 1 Κρ. δ΄ 1. ι΄ 31. ιβ΄ 4. 5. 28. Ττ. α΄ 7. Κλ. γ΄ 17. Μτ. κε΄ 14 - 23. 12-13) 4. 17. α΄ 6 - 9. 11. ε΄ 1. Ἀπ. α΄ 9. Κλ. α΄ 24. Φλ. γ΄ 10. 2 Κρ. α΄ 7. δ΄ 10. Ῥμ. η΄ 17. Πρ. ε΄ 41. Μτ. κε΄ 31. 14) Ἡσ. ια΄ 2. Ψ. πη΄ 51. 52. 1 Πτ. β΄ 19. 20. γ΄ 14. Ἑβ. ιγ΄ 13. Μτ. ε΄ 11. 12. ι΄ 19. 20. 15-16) β΄ 20. γ΄ 17. 2 Θσ. γ΄ 11. Πρ. ε΄ 41. ια΄ 26. κς΄ 28.

17 ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ· εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίῳ;
18 καὶ ***εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται;***
19 ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὡς πιστῷ κτίστῃ παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν ἀγαθοποιΐᾳ.

17 Μὴ ἐντρέπεσθε, ἐὰν σᾶς ὀνειδίζουν, διότι εἶναι τώρα καιρὸς νὰ ἀρχίσῃ ἡ κρίσις καὶ τὸ ξεδιάλεγμα ἀπὸ τοὺς πιστούς, ποὺ ἀποτελοῦν τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν δὲ ἀρχίζῃ ἡ κρίσις πρῶτον ἀπὸ ἡμᾶς, ποῖον θὰ εἶναι τὸ τέλος ἐκείνων, ποὺ ἀπειθοῦν καὶ δὲν πιστεύουν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ;
18 Καὶ διὰ νὰ μεταχειρισθῶ λόγους τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἐὰν ὁ δίκαιος δύσκολα καὶ διὰ μέσου τόσων θλίψεων σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ θὰ φανῇ; Αὐτὸς θὰ χαθῇ ὁλοτελῶς.
19 Ὥστε καὶ αὐτοί, ποὺ τώρα πάσχουν, διότι ἔτσι θέλει ὁ Θεός, ἂς παραθέτουν πρὸς προστασίαν καὶ φύλαξιν τὰς ψυχάς των εἰς τὸν Θεὸν ὡς ἄξιον ἐμπιστοσύνης δημιουργόν, ποὺ ἔχει ἀπεριόριστον δύναμιν νὰ τοὺς προστατεύσῃ, φροντίζοντες μόνον νὰ κάνουν τὸ ἀγαθὸν καὶ νὰ γίνωνται εὐεργετικοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Στίχ. 1-9. Καθήκοντα τῶν ποιμένων καὶ τῶν πιστῶν.

Πρεσβυτέρους τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός,
2 ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἑκουσίως, μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως,
3 μηδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου·
4 καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον.
5 Ὁμοίως νεώτεροι ὑποτάγητε πρεσβυτέροις, πάντες δὲ ἀλλήλοις ὑποτασσόμενοι τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε· ὅτι ***ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται,***

Τοὺς μεταξύ σας ἐγκατεστημένους πρεσβυτέρους παρακαλῶ ἐγὼ ὁ γνωστὸς εἰς ὅλους σας συμπρεσβύτερος, ποὺ μὲ τὰ μάτια μου εἶδα τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ, καὶ δίδω μαρτυρίαν δι' αὐτά, ὁ ὁποῖος θὰ εἶμαι καὶ συμμέτοχος τῆς δόξης, ποὺ μέλλει νὰ ἀποκαλυφθῇ κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν.
2 Ποιμάνατε τὸ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν σας ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπιβλέπετε μὲ πᾶσαν ἐπιμέλειαν καὶ προσοχὴν αὐτό, ὄχι ἐξ ἀνάγκης ἐπειδὴ εὑρέθητε εἰς τὴν θέσιν τοῦ πρεσβυτέρου, ἀλλὰ μὲ ὅλην σας τὴν θέλησιν, χωρὶς νὰ ἀποβλέπετε εἰς κέρδη αἰσχρά, ἀλλὰ μὲ προθυμίαν καὶ ζῆλον.
3 Χωρὶς νὰ καταπιέζετε καὶ τυραννῆτε τοὺς πιστούς, ποὺ ὡς ἄλλοι γεωργικοὶ κλῆροι πρὸς πνευματικὴν καλλιέργειαν ἐδόθησαν εἰς τὸν καθένα σας, ἀλλὰ νὰ γίνεσθε εἰς τὸ ποίμνιον ὑποδείγματα ἀρετῆς ἀξιομίμητα.
4 Καὶ ὅταν φανερωθῇ ὁ Ἀρχιποίμην Χριστός, θὰ λάβετε ὡς ἀμοιβὴν τὸν ἄφθαρτον τῆς δόξης στέφανον.
5 Ὁμοίως μὲ τὴν αὐτὴν προθυμίαν καὶ ἀνιδιοτέλειαν σεῖς οἱ νεώτεροι, ποὺ ἀποτελεῖτε τὸ σύνολον τῶν ποιμαινομένων, ὑποτάχθητε εἰς αὐτούς, ποὺ φέρουν τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα τοῦ πρεσβυτέρου. Ὅλοι δέ, νεώτεροι καὶ πρεσβύτεροι, ὑποτασσόμενοι μεταξύ σας ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον κουμβωθῆτε καὶ δέσατε καλὰ ἐπάνω σας σὰν ἄλλο ἔνδυμα τὴν ταπεινοφροσύ-

17-18) Ἰρ. λβ΄ : κε΄ 29. Ἰζ. θ΄ 6. Πρμ. ια΄ 31. 1 Πτ. δ΄ 12. 13. 2 Θσ. α΄ 8. 1 Κρ. γ΄ 9 - 15. ια΄ 31. 32. Λκ. κγ΄ 31. Μτ. κδ΄ 9. 10. 19) Ψ. λ΄ 6. 1 Πτ. α΄ 5. γ΄ 13. 17. Λκ. κγ΄ 46. Πρ. ζ΄ 59.

Ε΄. 1) 4. 10. α΄ 11. δ΄ 13. 2 Ἰν. 1. Ἰκ. ε΄ 14. Πρ. ι΄ 39. κ΄ 17. Λκ. κδ΄ 48. 2-3) 1 Τμ. γ΄ 2 - 7. δ΄ 12. Ττ. α΄ 7. 11. 2 Θσ. γ΄ 9. 2 Κρ. α΄ 24. 1 Κρ. θ΄ 17. Πρ. ιζ΄ 4. κ΄ 28. Ἰν. κα΄ 16. Μρ. ι΄ 42 - 45. 4) 1. α΄ 4. 9. β΄ 25. Ἰκ. α΄ 12. Ἑβ. ιγ΄ 20. 2 Τμ. δ΄ 8. Κλ. γ΄ 4. 1 Κρ. θ΄ 25. 5) Πρμ. γ΄ 34. Ἰκ. δ΄ 6. Ἐφ. δ΄ 2. ε΄ 21. Φλ. β΄ 3. Ῥμ. ιβ΄ 16.

ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.
6 Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ
τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ
Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν
καιρῷ.
7 πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν
ἐπιρρίψαντες ἐπ' αὐτόν, ὅτι
αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν.
8 νήψατε, γρηγορήσατε· ὁ
ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος
ὡς λέων ὠρυόμενος περι-
πατεῖ ζητῶν τίνα καταπίῃ.
9 ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ
πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν
παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑ-
μῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖ-
σθαι.

νην. Διότι ὁ Θεὸς τίθεται ἀντιμέτωπος πρὸς τοὺς ὑπερηφά-
νους, εἰς τοὺς ταπεινοὺς δὲ δίδει χάριν.
6 Ταπεινώθητε λοιπὸν κάτω ἀπὸ τὸ δυνατὸν χέρι τοῦ Θεοῦ
διὰ νὰ σᾶς ὑψώσῃ εἰς τὸν κατάλληλον χρόνον, ὅταν θὰ ἀποκα-
λυφθῇ ὁ Κύριος.
7 Ὅλην δὲ τὴν φροντίδα, τὴν ὁποίαν σᾶς προκαλοῦν οἱ διω-
γμοί, ρίψατέ την μὲ ἐμπιστοσύνην ἐπὶ τοῦ Κυρίου, διότι αὐτὸς
νοιάζεται καὶ ἐνδιαφέρεται διὰ σᾶς.
8 Ἐγκρατεύθητε, γίνετε ἄγρυπνοι καὶ προσεκτικοί· ὁ ἀντίπα-
λος καὶ κατήγορός σας διάβολος σὰν λεοντάρι, ποὺ βρυχᾶται,
περιπατεῖ μὲ μανίαν καὶ ζητεῖ, ποῖον νὰ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὴν πί-
στιν διὰ νὰ τὸν καταπίῃ.
9 Πρὸς τὸν ἀντίπαλον τοῦτον ἀντιστάθητε στηριγμένοι στερεὰ
εἰς τὴν πίστιν, παρηγορούμενοι ἀπὸ τὴν γνῶσιν, ὅτι τὰ ἴδια
ἀκριβῶς παθήματα γίνονται εἰς ὅλους τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελ-
φούς σας, ποὺ εἶναι διεσπαρμένοι μέσα εἰς τὸν μακρὰν τοῦ
Θεοῦ κόσμον.

Στίχ. 10-14. Εὐχαὶ καὶ χαιρετισμοί.

10 Ὁ δὲ Θεὸς πάσης χά-
ριτος, ὁ καλέσας ὑμᾶς εἰς
τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ ὀλίγον πα-
θόντας, αὐτὸς καταρτίσει ὑ-
μᾶς, στηρίξει, σθενώσει, θε-
μελιώσει·
11 αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κρά-
τος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων· ἀμήν.
12 Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν
τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λο-
γίζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα,
παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυ-
ρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χά-
ριν τοῦ Θεοῦ, εἰς ἣν ἑστή-
κατε.
13 Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν
Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ καὶ
Μᾶρκος ὁ υἱός μου.
14 ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν
φιλήματι ἀγάπης.
Εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ· ἀμήν.

10 Ὁ δὲ Θεός, ποὺ εἶναι ἡ πηγὴ πάσης δωρεᾶς καὶ σᾶς ἐκά-
λεσε διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν ἐν οὐρανοῖς αἰώνιον δό-
ξαν, ἀφοῦ ἐπὶ ὀλίγον χρόνον ὑποστῆτε πρόσκαιρα παθήματα
καὶ θλίψεις, αὐτὸς θὰ σᾶς καταρτίσῃ, θὰ σᾶς στηρίξῃ, θὰ σᾶς
ἐνδυναμώσῃ, θὰ σᾶς θεμελιώσῃ.
11 Εἰς αὐτὸν τὸν Θεὸν ἀνήκει ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.
12 Διὰ τοῦ Σιλουανοῦ, τοῦ ἐμπίστου ἀδελφοῦ, σᾶς ἔγραψα,
καθὼς νομίζω, δι' ὀλίγων, καὶ σᾶς προτρέπω καὶ σᾶς παρέχω
τὴν μαρτυρίαν, ὅτι αὐτά, ποὺ σᾶς ἔγραψα, εἶναι ἡ ἀληθὴς Θρη-
σκεία καὶ χάρις, ποὺ μᾶς ἀπεκάλυψεν ὁ Θεός, εἰς τὴν ὁποίαν
διὰ τῆς πίστεως καὶ ὑπακοῆς σας στέκεσθε.
13 Σᾶς στέλλει χαιρετισμοὺς ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης τῆς πα-
ρομοιαζομένης διὰ τὴν διαφθορὰν τῶν κατοίκων της πρὸς τὴν
Βαβυλῶνα. Ἡ Ἐκκλησία της ὅμως εἶναι μαζὶ μὲ σᾶς ἐκλεκτὴ
τοῦ Θεοῦ, καὶ μετ' αὐτῆς σᾶς ἀσπάζεται καὶ ὁ Μᾶρκος ὁ πνευ-
ματικὸς υἱός μου.
14 Χαιρετίσατε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον μὲ φίλημα ἁγνῆς καὶ ἁγίας ἀ-
γάπης.
Εἴθε νὰ εἶναι εἰρήνη εἰς ὅλους σας, ποὺ διὰ τῆς ἑνώσεώς σας
μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀποτελεῖτε ἕνα σῶμα. Ἀμήν.

[6]) Ἰκ. δ΄ 10. Μτ. κγ΄ 12. κδ΄ 45. [7-8]) Ψ. νδ΄ 23. 1 Πτ. α΄ 13. Ἑβ. ιγ΄ 5. Φλ. δ΄ 6. 2 Τμ. δ΄ 17. Λκ. κα΄ 34 - 36. κβ΄ 31. Μτ. ς΄ 25. – Ἰβ. α΄ 7. [9]) β΄ 17. Ἰκ. δ΄ 7. Ἑβ. ιγ΄ 3. Ἐφ. ς΄ 11 - 13. Πρ. ιδ΄ 22. Ἰν. ις΄ 33. [10-11]) 1. 4. α΄ 6. 15. δ΄ 11. Ἑβ. ιγ΄ 21. 1 Θσ. β΄ 12. 2 Θσ. β΄ 14. 17. γ΄ 3. 2 Κρ. δ΄ 17. 1 Κρ. α΄ 8. 9. Ῥμ. η΄ 18. [12]) α΄ 10. Ἑβ. ιγ΄ 22. Ῥμ. ε΄ 2. 1 Θσ. α΄ 1. 2 Κρ. α΄ 19. Πρ. ιε΄ 40. [13-14]) α΄ 1. 2 Ἰν. 1. 13. Ἀπ. ιδ΄ 8. ιζ΄ 5. 2 Τμ. δ΄ 11. 1 Θσ. ε΄ 26. 2 Κρ. ιγ΄ 12. Ῥμ. ις΄ 16. Πρ. ιβ΄ 12. 25.

Β΄ ΠΕΤΡΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Στίχ. 1-11. Οἱ Χριστιανοὶ πρέπει νὰ προοδεύουν εἰς τὴν ἀρετήν.

Συμεὼν Πέτρος, δοῦλος
καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ
Χριστοῦ, τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν
λαχοῦσι πίστιν ἐν δικαιοσύ-
νῃ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ σω-
τῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ·
2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη
πληθυνθείη ἐν ἐπιγνώσει
τοῦ Θεοῦ καὶ Ἰησοῦ τοῦ
Κυρίου ἡμῶν.
3 Ὡς πάντα ἡμῖν τῆς
θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ
πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν
δεδωρημένης διὰ τῆς ἐπι-
γνώσεως τοῦ καλέσαντος
ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς,
4 δι' ὧν τὰ τίμια ἡμῖν καὶ
μέγιστα ἐπαγγέλματα δε-
δώρηται, ἵνα διὰ τούτων γέ-
νησθε θείας κοινωνοὶ φύ-
σεως ἀποφυγόντες τῆς ἐν
κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς.
5 καὶ αὐτὸ τοῦτο δὲ σπου-
δὴν πᾶσαν παρεισενέγκαν-
τες ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πί-
στει ὑμῶν τὴν ἀρετήν, ἐν δὲ
τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν,
6 ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγ-
κράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρα-
τείᾳ τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ
ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν,

Ὁ Σίμων Πέτρος, δοῦλος καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ,
γράφει πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δωρεὰν σὰν διὰ λα-
χνοῦ ἐπέτυχον τὴν πίστιν, ποὺ τοὺς παρέχει τὰ ἴσα προνόμια
καὶ τὴν ἴσην τιμὴν πρὸς ἡμᾶς τοὺς Ἀποστόλους. Καὶ ἐπέτυ-
χαν τὴν πίστιν αὐτὴν ἕνεκα τῆς ἀπροσωπολήπτου δικαιοσύ-
νης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ εἶναι συγχρόνως καὶ Θεός μας
καὶ Σωτήρ μας.
2 Εἴθε νὰ πληθυνθοῦν εἰς σᾶς ἡ χάρις καὶ ἡ εἰρήνη διὰ τῆς τε-
λείας γνώσεως τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου μας.
3 Εἶναι ἐπιβεβλημένον, ἀδελφοί, νὰ προοδεύετε εἰς τὴν ἀρε-
τήν, ἐπειδὴ ἡ θεία δύναμις τοῦ Χριστοῦ μᾶς ἔχει χαρίσει ὅλα,
ὅσα συντελοῦν εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν καὶ εὐσέβειαν. Μᾶς
τὰ ἐχάρισε δὲ διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ὁ ὁ-
ποῖος μᾶς ἐκάλεσεν ἀπὸ τὴν κατάστασιν τῆς ἁμαρτίας εἰς τὴν
σωτηρίαν διὰ τῆς ἐνδόξου τελειότητος καὶ δυνάμεώς του, ποὺ
συνετέλεσε τὸ θαῦμα αὐτὸ τῆς ἐπιστροφῆς μας.
4 Διὰ τῆς ἐνδόξου δὲ ταύτης τελειότητός του ἐχαρίσθησαν εἰς
ἡμᾶς αἱ μέγισται ὑποσχέσεις, ἵνα προτρεπόμενοι καὶ ἐνισχυό-
μενοι δι' αὐτῶν γίνετε μέτοχοι θείας φύσεως. Γίνετε δηλαδὴ ἅ-
γιοι καὶ συμμέτοχοι τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ ἀπαλλαγῆτε
ἀπὸ τὴν διαφθορὰν τοῦ κόσμου, τὴν ὁποίαν προκαλεῖ ἡ ἐφά-
μαρτος ἐπιθυμία.
5 Καὶ ἀκριβῶς δὲ διότι ὁ Θεὸς ἔκαμε τόσα καὶ τόσα διὰ τὴν
σωτηρίαν σας, διὰ τοῦτο καὶ σεῖς συνεργασθῆτε μὲ πᾶσαν δυ-
νατὴν ἐπιμέλειαν καὶ δραστηριότητα καὶ προσθέσατε εἰς τὴν
πίστιν, ποὺ ἔχετε, τὴν ἀρετήν, εἰς τὴν ἀρετὴν δὲ προσθέσατε
τὴν ἀκριβῆ γνῶσιν τοῦ θείου θελήματος·
6 εἰς τὴν γνῶσιν δὲ ταύτην προσθέσατε τὴν αὐτοκυριαρχίαν ἐ-
πὶ πάσης κακῆς κλίσεως· εἰς τὴν αὐτοκυριαρχίαν δὲ καὶ ἐγκρά-
τειαν προσθέσατε τὴν ὑπομονὴν εἰς τὰς ἐξωτερικὰς δυσμενεῖς
περιστάσεις· εἰς τὴν ὑπομονὴν δὲ προσθέσατε τὸν ὀφειλόμε-
νον πρὸς τὸν Θεὸν σεβασμὸν καὶ φόβον.

Α΄. [1]) 1 Πτ. α΄ 1. Ῥμ. α΄ 1. Πρ. ι΄ 34. 35. ια΄ 17. ιε΄ 8 - 11. 14. Μτ. ις΄ 16. [2]) Δν. γ΄ 31. ς΄ 25. 2 Πτ. β΄ 20. γ΄ 18. 1 Πτ. α΄ 2. [3-4]) Ἀββ. γ΄ 3. Ἠσ. μβ΄ 8. 12. 2 Πτ. β΄ 12. 19. 20. 1 Πτ. α΄ 14 - 16. 23. β΄ 9. 1 Ἰν. β΄ 16. 17. Ττ. β΄ 11 - 14. Ἐφ. δ΄ 20 - 24. Γλ. ς΄ 8. Ἰν. α΄ 12. 13. ιζ΄ 3. 20 - 23. (2 Κρ. η΄ 7). [5-7]) 10. Ἰδ. 3. Γλ. ε΄ 6. 22. 23. ς΄ 10.

7 ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην.

7 Εἰς δὲ τὸν σεβασμὸν τοῦτον προσθέσατε τὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς Χριστιανούς· εἰς τὴν ἀγάπην δὲ τῶν ἀδελφῶν προσθέσατε τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ πρὸς ὅλους.

8 ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα καὶ πλεονάζοντα οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν·

8 Διότι, ὅταν αἱ ἀρεταὶ αὐταὶ ὑπάρχουν καὶ πλεονάζουν εἰς σᾶς, σᾶς καθιστοῦν ἐπιμελεῖς καὶ καρποφόρους καὶ ὄχι ἀμελεῖς καὶ ἀκάρπους προκειμένου νὰ ἐπιτύχετε τὴν τελείαν γνῶσιν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν ὁποῖον γνωρίζει κανεὶς ὄχι μὲ θεωρίας, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀποκτήσεως τῶν ἀρετῶν, ποὺ μᾶς ἐξομοιώνουν καὶ μᾶς ἑνώνουν μὲ αὐτόν.

9 ᾧ γὰρ μὴ πάρεστι ταῦτα, τυφλός ἐστι, μυωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτιῶν.

9 Διότι ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ὑπάρχουν καὶ δὲν πλεονάζουν αἱ ἀρεταὶ ποὺ ἀνέφερα, εἶναι τυφλὸς καὶ βλέπει σκοτεινὰ ὅπως ὁ μύωψ. Πολὺ σκοτεινὰ διακρίνει καὶ τὸν Χριστὸν καὶ τὰ τοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ ἐλησμόνησε τὸν καθαρισμὸν τῶν παλαιῶν του ἁμαρτιῶν, ποὺ τοῦ ἐδόθη διὰ τοῦ βαπτίσματος καὶ δὲν ἐκαλλιέργησε μὲ συνεχῆ προσπάθειαν τὴν χάριν καὶ τὸν φωτισμόν, ποὺ τοῦ ἐδόθησαν εἰς τὸ βάπτισμα.

10 διὸ μᾶλλον, ἀδελφοί, σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι· ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταίσητέ ποτε.

10 Διὰ τοῦτο, ἀδελφοί, καταβάλετε περισσοτέραν σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν διὰ νὰ κάμετε μὲ τὴν ἀπόκτησιν τῶν ἀρετῶν, ποὺ σᾶς ἀνέφερα, ἀσφαλῆ καὶ ἀμετακίνητον τὴν κλῆσιν σας καὶ τὴν ἐκλογήν σας. Διότι, ὅταν ἀσκῆτε τὰς ἀρετὰς αὐτάς, δὲν θὰ προσκόψετε καὶ δὲν θὰ ἐμποδισθῆτε ποτὲ ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπιτύχετε τὴν σωτηρίαν.

11 οὕτω γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

11 Ναί· δὲν θὰ σκοντάψετε πουθενά. Διότι ἔτσι θὰ σᾶς παραχωρηθῆ ἀνοικτὴ καὶ ἐλευθέρα ἡ εἴσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ Κυρίου μας καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Στίχ. 12-15. Καθῆκον τοῦ Πέτρου νὰ ὑπενθυμίζῃ τὰς θείας ἀληθείας.

12 Διὸ οὐκ ἀμελήσω ἀεὶ ὑμᾶς ὑπομιμνήσκειν περὶ τούτων, καίπερ εἰδότας καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρούσῃ ἀληθείᾳ.

12 Διότι δὲ αὐτὸ εἶναι τὸ μέσον μὲ τὸ ὁποῖον θὰ σᾶς ἀνοιχθῇ διάπλατα ἡ εἴσοδος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, δι' αὐτὸ δὲν θὰ ἀμελήσω νὰ σᾶς ὑπενθυμίζω πάντοτε αὐτά, ποὺ σᾶς ἔγραψα, καίτοι τὰ γνωρίζετε καὶ εἶσθε στηριγμένοι εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν, ἡ ὁποία σᾶς ἐκηρύχθη καὶ εἶναι παροῦσα καὶ φανερὰ μεταξύ σας.

13 δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ' ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει,

13 Νομίζω δὲ δίκαιον καὶ καθῆκον μου ὡς Ἀποστόλου, ἐφ' ὅσον ζῶ καὶ εἶμαι εἰς τὸ σῶμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον εἶναι προσωρινὴ σκηνὴ τῆς ψυχῆς, νὰ σᾶς καθιστῶ ἀγρύπνους καὶ προθύμους, διὰ τῆς ὑπενθυμίσεως τῆς ἀληθείας.

14 εἰδὼς ὅτι ταχινή ἐστιν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδήλωσέ μοι.

14 Καὶ τὸ καθῆκον μου αὐτὸ μοῦ παρουσιάζεται περισσότερον ἐπεῖγον, διότι γνωρίζω, καθὼς καὶ ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς μοῦ ἐφανέρωσεν, ὅτι εἶναι προσεχὴς καὶ γρήγορος ὁ θάνατός μου, κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ ἀποτεθῇ εἰς τὸν τάφον τὸ σῶμα μου.

[8]) Ττ. γ΄ 14. Κλ. α΄ 10. Ἰν. ζ΄ 17. [9]) β΄ 20. 1 Ἰν. β΄ 9. 11. 1 Κρ. ς΄ 11. [10]) 5. γ΄ 17. 1 Πτ. α΄ 1. 1 Κρ. ιε΄ 58. [11]) 2 Τμ. δ΄ 7. 8. – 1 Πτ. δ΄ 18. Μτ. ε΄ 20. [12]) 13. 15. Ἰδ. 5. Ῥμ. ιε΄ 14. [13-14]) 12. γ΄ 1. 2 Κρ. ε΄ 1. 4. Ἰν. ιγ΄ 36. κα΄ 18. 19.

15 σπουδάσω δὲ καὶ ἑκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον τὴν τούτων μνήμην ποιεῖσθαι.

15 Θὰ φροντίσω δὲ καὶ κάθε φορά, ποὺ ἡ ἀνάγκη θὰ τὸ ἐπιβάλλῃ, νὰ εἶσθε εἰς θέσιν μετὰ τὸν θάνατόν μου νὰ διατηρῆτε τὴν ἀνάμνησιν τῶν ἀληθειῶν αὐτῶν.

Στίχ. 16-21. Οἱ Ἀπόστολοι εἶδον τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Χριστοῦ.

16 οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος.

16 Πρέπει δὲ νὰ τὰς ἐνθυμῆσθε πάντοτε, διότι ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι Ἀπόστολοι δὲν ἠκολουθήσαμεν μύθους πλεγμένους μὲ φαινομενικὴν σοφίαν, ἀλλὰ σᾶς ἐγνωστοποιήσαμεν τὴν δύναμιν καὶ τὴν μέλλουσαν ἔνδοξον παρουσίαν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ εἴδαμεν μὲ τὰ μάτια μας τὴν μεγαλειότητα ἐκείνου, κατὰ τὴν Μεταμόρφωσίν του.

17 λαβὼν γὰρ παρὰ Θεοῦ πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιᾶσδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης, οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα,—

17 Διότι ἐκεῖ εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν Πατέρα τιμὴν καὶ δόξαν, ὅταν ἠκούσθη δι' αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἔνδοξον τοῦ Θεοῦ μεγαλοπρέπειαν τέτοια φωνή: Οὗτος εἶναι ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγὼ εὐαρεστήθην.

18 καὶ ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν, σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ.

18 Καὶ τὴν φωνὴν αὐτὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ὅταν ἤμεθα μαζί του εἰς τὸ ὄρος, τὸ ὁποῖον ἁγίασθη διὰ τῆς Μεταμορφώσεώς του.

19 καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον, ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν,

19 Καὶ ἔχομεν τώρα, μετὰ τὴν ἐπαλήθευσίν των αὐτὴν ἀπὸ τὴν φωνὴν τοῦ Πατρός, βεβαιοτέραν πεποίθησιν καὶ πίστιν εἰς τὰς περὶ τοῦ Χριστοῦ προφητείας τῆς Π. Διαθήκης. Εἰς τοὺς προφητικοὺς δὲ τούτους λόγους καλὰ κάνετε, ποὺ προσέχετε, σὰν εἰς λύχνον ποὺ φέγγει ἐν μέσῳ σκοτεινοῦ τόπου, ἕως ὅτου ἡ ἡμέρα τῆς δευτέρας παρουσίας λάμψῃ μέσα εἰς τὰ σκότη, καὶ τὸ ἄστρον τῆς αὐγῆς, ποὺ φέρει τὸ φῶς, ἤτοι ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ἀνατείλῃ εἰς τὰς καρδίας σας καὶ τὰς γεμίσῃ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν.

20 τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι πᾶσα προφητεία γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεται.

20 Διὰ νὰ προσέχετε ὅμως εἰς τὸν προφητικὸν λόγον ὡς εἰς πραγματικὸν λύχνον, ποὺ θὰ σᾶς φωτίζῃ, πρέπει πρὸ παντὸς νὰ γνωρίζετε τοῦτο, ὅτι κάθε προφητεία τῆς Ἁγίας Γραφῆς δὲν ἑρμηνεύεται μὲ ἐξήγησιν καὶ λύσιν τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦ, ποὺ μὲ μόνας του τὰς δυνάμεις ἐξετάζει καὶ ἐξηγεῖ αὐτήν, ἀλλ' ἑρμηνεύεται διὰ φωτισμοῦ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

21 οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ προφητεία, ἀλλ' ὑπὸ Πνεύματος Ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν ἅγιοι Θεοῦ ἄνθρωποι.

21 Διότι δὲν ἔγινε ποτὲ εἰς τὸ παρελθὸν προφητεία μὲ μόνον τὸ θέλημα τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ ἐλάλησαν προφητείας ἅγιοι τοῦ Θεοῦ ἄνθρωποι, ποὺ ἐνεπνέοντο καὶ διηυθύνοντο ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

[15]) 12. [16]) Ττ. α΄ 14. Ἰν. α΄ 14. [17-18]) Λκ. θ΄ 28 - 35. Μτ. ιζ΄ 1 - 5. [19]) Ψ. ρıη΄ 105. Ῥμ. ιγ΄ 11. 12. Ἰν. ε΄ 39. Λκ. κα΄ 28. [20]) Γν. μ΄ 8. μα΄ 15. 16. Δν. β΄ 27. 28. 2 Πτ. γ΄ 3. Ῥμ. ς΄ 6. [21]) Ἰρ. κγ΄ 26. 2 Βσ. κγ΄ 2. 1 Πτ. α΄ 11. 2 Τμ. γ΄ 16. 17. 1 Τμ. ς΄ 11.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Στίχ. 1-11. Οἱ ψευδοδιδάσκαλοι καὶ ἡ βεβαία τιμωρία των.

Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἱρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν·

Ἀνεφάνησαν δὲ καὶ ψευδοπροφῆται μεταξὺ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, καθὼς καὶ μεταξύ σας θὰ παρουσιασθοῦν εἰς τὸ μέλλον ψευδοδιδάσκαλοι, ποὺ μὲ πανουργίαν θὰ εἰσαγάγουν πλανεμένας διδασκαλίας καταστρεπτικάς. Θὰ ἀρνοῦνται δὲ οἱ ψευδοδιδάσκαλοι οὗτοι καὶ αὐτὸν τὸν δεσπότην, ποὺ τοὺς ἐξηγόρασε μὲ τὸ αἷμα του, καὶ θὰ ἐπιφέρουν ἔτσι κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ των ταχεῖαν καταστροφήν.

2 καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀσελγείαις, δι' οὓς ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται·

2 Καὶ πολλοὶ θὰ ἀκολουθήσουν τὰς ποικίλας μορφὰς τῆς ἀσελγείας, εἰς τὰς ὁποίας θὰ παρακινοῦν μὲ τὴν διδασκαλίαν τους οἱ ψευδοδιδάσκαλοι οὗτοι. Καὶ δι' αὐτοὺς ἡ χριστιανικὴ πίστις καὶ ζωή, ποὺ εἶναι ὁ δρόμος τῆς ἀληθείας, ὁ ὁποῖος ὁδηγεῖ εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν, θὰ βλασφημηθῇ καὶ θὰ κακολογηθῇ.

3 καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται, οἷς τὸ κρῖμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάζει.

3 Καὶ οἱ ψευδοδιδάσκαλοι αὐτοὶ θὰ ἐμπορευθοῦν εἰς βάρος σας ἐπιδιώκοντες αἰσχρὰ κέρδη μὲ συλλογισμοὺς τῆς ἐπινοήσεώς των ἀνακατευμένους μὲ φαινομενικὸν καὶ πλαστὸν ζῆλον. Κατὰ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ἡ καταδίκη δὲν παραμένει ἀδρανής, ἀλλ' ἐνηργήθη ἀπὸ παλαιοὺς χρόνους κατὰ πολλῶν ὁμοίων των καὶ ἡ ἀπώλειά των δὲν εἶναι δυσκίνητος σὰν τὸν ἄνθρωπον ποὺ νυστάζει, ἀλλὰ ἀναβάλλεται ὑπὸ τοῦ μακροθύμου Κριτοῦ, ἕως ὅτου ἐκσπάσῃ τρομερά.

4 εἰ γὰρ ὁ Θεὸς ἀγγέλων ἁμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ σειραῖς ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν τηρουμένους,

4 Διότι, ἐὰν ὁ Θεὸς ἀκόμη καὶ τοὺς ἀγγέλους, ὅταν ἡμάρτησαν, δὲν ἐλογάριασεν, ἀλλὰ ἁλυσοδεμένους εἰς τὸ σκότος τοὺς ἔρριψεν εἰς τὸν τάρταρον καὶ τοὺς παρέδωκε νὰ φυλάττωνται διὰ νὰ δικασθοῦν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως·

5 καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξε, κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας,

5 καὶ ἐὰν τὸν παλαιὸν κόσμον, ποὺ ἔζησε πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ, δὲν τὸν ἐλυπήθη, ἀλλὰ τὸν Νῶε μὲ ἑπτὰ ἄλλους, ὄγδοον αὐτὸν τῆς δικαιοσύνης κήρυκα εἰς τὴν γενεάν του, ἐφύλαξεν ἀπὸ τὴν καταστροφήν, ὅταν ἐπέφερε κατακλυσμὸν εἰς τὸν κόσμον τῶν ἀσεβῶν·

6 καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόρρας τεφρώσας καταστροφῇ κατέκρινεν, ὑπόδειγμα μελλόντων ἀσεβεῖν τεθεικώς,

6 καὶ ἐὰν τὰς πόλεις τῶν Σοδόμων καὶ τῆς Γομόρρας μετέβαλεν εἰς στάκτην καὶ κατεδίκασε νὰ μένουν διὰ παντὸς κατεστραμμέναι καὶ τὰς ἔθεσε φοβερὸν παράδειγμα εἰς ἐκείνους, ποὺ εἰς τὸ μέλλον θὰ ἔζων ἀσεβῶς·

7 καὶ δίκαιον Λὼτ καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς ἐρρύσατο·

7 καὶ ἐὰν ἐγλύτωσε τὸν δίκαιον Λώτ, ὅταν κατεπιέζετο καὶ ὑπέφερεν ἀπὸ τὴν συμπεριφορὰν ἐκείνων, ποὺ μὲ τὴν ἀσωτίαν καὶ ἀσέλγειάν των παρεβίαζον τὸν φυσικὸν νόμον·

Β΄. [1-3]) 3 Βσ. κβ΄ 10 - 13. 19 - 23. 2 Πτ. γ΄ 3. 7. Ἰδ. 4. 1 Ἰν. δ΄ 1. Ττ. α΄ 11. γ΄ 10. 2 Τμ. γ΄ 1. δ΄ 3. 1 Τμ. δ΄ 1. ς΄ 1. 5. 1 Κρ. ς΄ 20. ια΄ 19. Ῥμ. ις΄ 18. Πρ. ιθ΄ 9. κ΄ 29. Μτ. κδ΄ 11. 24. [4-7]) Γν. ς΄ 2 κτλ. ιθ΄ 1 κτλ. Ἰβ. δ΄ 18. 2 Πτ. γ΄ 6. 7. 17. 1 Πτ. γ΄ 20. Ἰδ. 6. 7. Ἑβ. ια΄ 7. Λκ. ιζ΄ 29. 30. Μτ. ι΄ 15.

8 βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος, ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν· —

8 καὶ τὸν ἐγλύτωσεν ὁ Θεός, διότι βλέπων μὲ τὰ μάτια του τὰ ἄσεμνα παραδείγματα καὶ μὲ τὰ αὐτιά του ἀκούων τὰς αἰσχρότητας ὁ δίκαιος ἐκεῖνος Λώτ, ὅταν ἐκατοικοῦσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀσεβῶν αὐτῶν, μὲ τὰ παράνομα ἔργα των ἔθετε καθημερινῶς εἰς δοκιμασίαν τὴν ψυχήν του, ποὺ παρέμεινε δικαία καὶ δὲν παρεσύρθη,

9 οἶδε Κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν,

9 ἐὰν εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς περιπτώσεις ἔτσι ἐνήργησεν ὁ Θεός, ἐξάγεται λοιπὸν ἐκ τούτων, ὅτι γνωρίζει καλὰ ὁ Κύριος νὰ ἐλευθερώνῃ ἀπὸ κάθε πειρασμὸν καὶ ἐξωτερικὴν στενοχωρίαν τοὺς εὐσεβεῖς, τοὺς δὲ ἀδίκους, καίτοι θὰ τιμωροῦνται καὶ κατὰ τὸν μεταξὺ χρόνον, γνωρίζει νὰ τοὺς φυλάττῃ διὰ τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως, ὁπότε θὰ τοὺς ἐπιβάλῃ ὁλόκληρον τὴν ἁρμόζουσαν τιμωρίαν.

10 μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μιασμοῦ πορευομένους καὶ κυριότητος καταφρονοῦντας. τολμηταί, αὐθάδεις! δόξας οὐ τρέμουσι βλασφημοῦντες,

10 Πρὸ παντὸς δὲ φυλάσσει εἰς κρίσιν καὶ καταδίκην ἐκείνους, ποὺ σύρονται ὀπίσω ἀπὸ σάρκα μὲ ἐπιθυμίαν, ποὺ μιαίνει καὶ μολύνει, καὶ ποὺ περιφρονοῦν τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Αὐτοὶ πράττουν μὲ θρασεῖαν καὶ αὐθάδη τόλμην τὰ ἄνομα καὶ δὲν τρέμουν, ὅταν βλασφημοῦν τοὺς ἐνδόξους ἀγγέλους καὶ τοὺς ἀποδίδουν πρόστυχα καὶ ὑβριστικὰ πάθη καὶ ἐπιθυμίας σαρκικάς.

11 ὅπου ἄγγελοι, ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες, οὐ φέρουσι κατ' αὐτῶν παρὰ Κυρίῳ βλάσφημον κρίσιν.

11 Καὶ βλασφημοῦν αὐτοὶ τοὺς ἐνδόξους ἀγγέλους, εἰς καιρὸν ποὺ οἱ ἄγγελοι, καίτοι κατὰ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν δύναμιν εἶναι μεγαλύτεροι ἀπὸ τοὺς ἀσθενεῖς ἀνθρώπους, δὲν ἐκφέρουν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου κρίσιν ὑβριστικὴν κατὰ τῶν δαιμόνων, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς ἀθανάτου καὶ ἀσωμάτου φύσεώς των διετήρησαν κάποια ἀσθενῆ λείψανα ἀπὸ τὴν παλαιάν τους δόξαν.

Στίχ. 12-22. Τὰ ἁμαρτωλὰ ἤθη τῶν ψευδοδιδασκάλων.

12 οὗτοι δέ, ὡς ἄλογα ζῷα φυσικὰ γεγεννημένα εἰς ἅλωσιν καὶ φθοράν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσι βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν καταφθαρήσονται,

12 Αὐτοὶ δὲ οἱ αἱρετικοί, σὰν ἄλογα ζῷα, τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦν ἀπὸ αὐτὴν τὴν ὥραν τῆς γεννήσεώς των τὰς φυσικὰς των ὁρμὰς καὶ ὡς ἐκ τούτου πιάνονται εἰς παγίδα φθοροποιὸν καὶ ὀλεθρίαν, θὰ καταστραφοῦν ἀσφαλῶς, ἐπειδὴ βλασφημοῦν εἰς ἐκεῖνα, ποὺ δὲν γνωρίζουν, δηλαδὴ βλασφημοῦν τοὺς ἐνδόξους ἀγγέλους.

13 κομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας, ἡδονὴν ἡγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφήν, σπίλοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ἀπάταις αὐτῶν, συνευωχούμενοι ὑμῖν,

13 Οὗτοι θὰ λάβουν εἰς ἀνταμοιβὴν τὴν τιμωρίαν καὶ τὸν μισθόν, μὲ τὸν ὁποῖον πληρώνεται ἡ ἀδικία. Νομίζουν οἱ ταλαίπωροι ὡς ἀπόλαυσιν τὸ νὰ ὀργιάζουν ὄχι μόνον κατὰ τὴν νύκτα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας. Εἶναι ἀκάθαρτοι καὶ στίγματα τῆς Ἐκκλησίας καὶ θεωροῦν ὡς ἀπόλαυσιν καὶ τρυφὴν τὸ νὰ παραπλανήσουν πολλοὺς μὲ τὰς ἀπάτας των καὶ τὰς πλάνας των, τὰς ὁποίας διαδίδουν, ὅταν συντρώγουν μαζί σας εἰς τὰς ἀγάπας.

14 ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος καὶ ἀκα-

14 Ἔχουν μάτια γεμᾶτα ἀπὸ ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ βλέπουν γυναῖκας αἰσχρὰς καὶ πόρνας· μάτια ποὺ ἀκατάπαυστα ἁμαρτάνουν·

[8]) Ψ. ριη΄ 139. 158. Ἰζ. θ΄ 4. [9]) Ψ. λγ΄ 20. Ϟ΄ 15. Ἀπ. γ΄ 10. 1 Κρ. ι΄ 13. [10-11]) Ἰδ. 8. 9. 1 Ἰν. β΄ 16. Ἐφ. ς΄ 12. [12-13]) Ἰδ. 10. 12. Φλ. γ΄ 19. [14]) 18. γ΄ 16. 1 Ἰν. β΄ 16. 1 Τμ. ς΄ 10. Ἐφ. β΄ 3. Μτ. ε΄ 28.

ταπαύστους ἁμαρτίας, δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίας ἔχοντες, κατάρας τέκνα!

15 καταλιπόντες εὐθεῖαν ὁδὸν ἐπλανήθησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαὰμ τοῦ Βοσόρ, ὃς μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν,

16 ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας παρανομίας· ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον ἐκώλυσε τὴν τοῦ προφήτου παραφρονίαν.

17 οὗτοί εἰσι πηγαὶ ἄνυδροι, νεφέλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶνα τετήρηται.

18 ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος φθεγγόμενοι δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκὸς ἀσελγείαις τοὺς ὄντως ἀποφυγόντας τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομένους,

19 ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· ᾧ γάρ τις ἥττηται, τούτῳ καὶ δεδούλωται.

20 εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Κυρίου καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡττῶνται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων.

21 κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης ἢ ἐπιγνοῦσιν ἐπιστρέψαι ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς.

ἐξαπατοῦν καὶ παρασύρουν μὲ τὰ μάτια αὐτὰ εἰς αἰσχρὰς πράξεις ψυχάς, ποὺ δὲν εἶναι στηριγμέναι εἰς τὴν ἀρετήν· ἔχουν καρδίαν γυμνασμένην εἰς τὴν ἀχόρταστον ἐπιθυμίαν τοῦ χρήματος καὶ τῆς ἡδονῆς. Εἶναι τέκνα τῆς κατάρας.

15 Ἐγκατέλιπαν τὸν ἴσιον δρόμον καὶ ἐπλανήθησαν. Ἠκολούθησαν δὲ τὸν δρόμον καὶ ἐμιμήθησαν τὴν συμπεριφορὰν τοῦ Βαλαὰμ τοῦ υἱοῦ τοῦ Βοσόρ, ὁ ὁποῖος ἠγάπησε τὸν μισθὸν τῶν ἐργατῶν τῆς ἀδικίας, διότι ἔλαβε χρήματα ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Μωαβιτῶν, διὰ νὰ καταρασθῇ ἄδικα τὸν εὐλογημένον λαὸν τοῦ Θεοῦ.

16 Ἀλλ' ἔλαβεν ἔλεγχον καὶ ἐπιτίμησιν διὰ τὴν παρανομίαν του. Ὄνος, ποὺ δὲν εἶχεν ἐκ φύσεως ἔναρθρον φωνήν, ὡμίλησε μὲ φωνὴν ἀνθρώπου καὶ ἠμπόδισε τοῦ προφήτου τὴν παραφροσύνην, ποὺ τὸν ἔσπρωχνε νὰ ἀπειθήσῃ πρὸς τὴν ρητὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ Θεοῦ.

17 Αὐτοὶ εἶναι πηγαί, ποὺ ἐστείρευσαν καὶ δὲν ἔχουν νερό, διότι ἐστερήθησαν τὸ καθαρὸν ὕδωρ τῆς ἀληθείας. Εἶναι σύννεφα ποὺ τὰ σπρώχνουν μὲ βίαν σφοδροὶ καὶ καταστρεπτικοὶ ἄνεμοι. Δι' αὐτοὺς ἔχει φυλαχθῇ ἡ μαυρίλα τοῦ αἰωνίου σκότους.

18 Καὶ τοὺς ἔχει ἐπιφυλαχθῇ ἡ μαυρίλα αὐτή, διότι μὲ ἐξωγκωμένους λόγους γεμάτους ματαιότητα καὶ πλάνην δελεάζουν μὲ τὸ δόλωμα σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν καὶ ἀκολασιῶν ἀστηρίκτους πιστούς, οἱ ὁποῖοι ἐχωρίσθησαν πραγματικῶς καὶ ἔφυγαν μακρὰν ἀπὸ τοὺς ἐθνικούς, ποὺ ζοῦν μέσα εἰς τὴν πλάνην.

19 Καὶ ὑπόσχονται εἰς αὐτοὺς ἐλευθερίαν, εἰς καιρὸν ποὺ αὐτοὶ εἶναι δοῦλοι τῆς ἠθικῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς ἁμαρτίας. Καὶ εἶναι δοῦλοι, διότι εἰς ἐκεῖνο τὸ πάθος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον κανεὶς ἔχει νικηθῇ, εἰς αὐτὸ καὶ ἔχει δουλωθῇ.

20 Ναί, εἶναι δοῦλοι. Διότι, ἐὰν μετὰ τὴν ἀποφυγὴν τῶν αἰσχρῶν καὶ μολυσματικῶν πράξεων τοῦ κόσμου, τὴν ὁποίαν κατώρθωσαν διὰ τῆς πλήρους γνώσεως τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐμπερδεύθησαν πάλιν εἰς τὰ δίκτυα τῶν αἰσχρῶν αὐτῶν πράξεων καὶ νικῶνται ἀπὸ αὐτάς, τότε τὰ τελευταῖα τους ἔγιναν χειρότερα ἀπὸ τὰ προτητερινά.

21 Διότι θὰ ἦτο καλύτερον δι' αὐτοὺς νὰ μὴ εἶχαν γνωρίσει τὸν δρόμον τῆς δικαιοσύνης καὶ τὸν Χριστιανισμόν, παρά, ἀφοῦ τὸν ἐγνώρισαν, νὰ γυρίσουν πάλιν εἰς τὴν παλαιὰν ἁμαρτωλὴν ζωήν τους καὶ νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὴν παραδοθεῖσαν εἰς αὐτοὺς ἁγίαν ἐντολήν, ποὺ περιλαμβάνει τὴν ὅλην ἠθικὴν διδασκαλίαν τοῦ εὐαγγελίου.

15-16) Ἀρ. κβ΄ 5 - 35. λα΄ 16. Ἰδ. 11. Ἀπ. β΄ 14. 17) Ἰδ. 12. 13. 18-19) 14. α΄ 4. Ἰδ. 4. 16. 1 Πτ. β΄ 16. Ῥμ. ς΄ 16. 20. Ἰν. η΄ 34. 20) α΄ 4. Μτ. ιβ΄ 45. 21) Ἑβ. ς΄ 4 - 6. ι΄ 26. 27. Ἰν. θ΄ 41. ιε΄ 22 - 24. Λκ. ιβ΄ 47. 48.

22 συμβέβηκε δὲ αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας, κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα, καί, ὗς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου.

22 Ἀλλὰ ἔχει συμβῇ εἰς αὐτοὺς ἐκεῖνο, ποὺ λέγει ἡ ἀληθὴς παροιμία· σκύλος ποὺ ἐγύρισε πάλιν εἰς τὸ ξέρασμά του, καὶ χοῖρος, ἡ ὁποία, ἀφοῦ ἐλούσθη καὶ ἐκαθαρίσθη, ἐκυλίσθη μέσα εἰς τὴν λάσπην καὶ μὲ τὰ συνεχῆ κυλίσματά της ἔγινε περισσότερον ἀκάθαρτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Στίχ. 1-10. *Ἡ δευτέρα παρουσία τοῦ Κυρίου θὰ γίνῃ ὡρισμένως.*

Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολήν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινῆ διάνοιαν,

2 μνησθῆναι τῶν προειρημένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ὑμῶν ἐντολῆς τοῦ Κυρίου καὶ σωτῆρος,

3 τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύσονται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι

4 καὶ λέγοντες· ποῦ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕτω διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως.

5 λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδατος συνεστῶσα τῷ τοῦ Θεοῦ λόγῳ,

6 δι' ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο·

7 οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ τῷ αὐτοῦ λόγῳ τεθησαυρι-

Ταύτην τὴν ἐπιστολήν, ἀγαπητοί, δευτέραν ἐντὸς ὀλίγου, ὕστερα ἀπὸ τὴν πρώτην, γράφω εἰς σᾶς. Καὶ εἰς τὰς δύο ταύτας ἐπιστολάς, διὰ τῆς ὑπενθυμίσεως, τὴν ὁποίαν δι' αὐτῶν σᾶς κάνω, καθιστῶ προσεκτικὴν τὴν διάνοιάν σας, τὴν εἰλικρινῆ καὶ καθαρὰν ἀπὸ τὴν πλάνην καὶ τὰ πάθη,

2 διὰ νὰ ἐνθυμηθῆτε τοὺς λόγους, ποὺ ἐλέχθησαν εἰς τὸ παρελθὸν ἀπὸ τοὺς ἁγίους προφήτας, καθὼς καὶ τὴν ἠθικὴν διδασκαλίαν τῶν Ἀποστόλων σας, ἡ ὁποία εἶναι καὶ διδασκαλία τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος μας.

3 Πρέπει δὲ νὰ ἐνθυμηθῆτε καὶ νὰ κρατῆτε ζωηρὰς εἰς τὴν μνήμην σας τὰς διδασκαλίας αὐτάς, διὰ νὰ μὴ παρασυρθῆτε εἰς πλάνας. Διότι πρέπει πρωτίστως νὰ ξεύρετε τοῦτο· ὅτι δηλαδὴ θὰ ἔλθουν κατὰ τὸν πρὸ τῆς δευτέρας παρουσίας χρόνον ἄνθρωποι ἀσεβεῖς, ποὺ θὰ ἐμπαίζουν τὰ ἱερώτατα καὶ θὰ πορεύωνται σύμφωνα μὲ τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας των.

4 Καὶ θὰ λέγουν οἱ ἄνθρωποι αὐτοί· Ποῦ εἶναι καὶ πῶς δὲν ἐπραγματοποιήθη ἡ ὑπόσχεσις περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας του; Διότι ἀπὸ τὴν ἐποχήν, ποὺ ἀπέθαναν οἱ πατέρες καὶ παλαιοί μας πρόγονοι, ὅλα μένουν ἔτσι, ὅπως τὰ βλέπομεν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς δημιουργίας.

5 Λέγουν ὅμως αὐτά, διότι ἐξ αἰτίας τῆς θεληματικῆς των τυφλώσεως τοὺς διαφεύγει τοῦτο· ὅτι δηλαδὴ οἱ οὐρανοὶ ὑπῆρχον πρὸ πολλοῦ, ἐξ ἀρχῆς τῆς δημιουργίας, καθὼς καὶ ἡ γῆ, ἡ ὁποία ἔγινε καὶ ὑπάρχει διὰ τοῦ παντοδυνάμου λόγου τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ ἀπὸ τὸ νερὸν ἐβγῆκε καὶ ἐν μέσῳ τῶν θαλασσῶν ἐστηρίχθη.

6 Μὲ τὸ νερὸν δὲ καὶ μὲ τὸν προστακτικὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἔγινεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἡ γῆ μὲ τοὺς κατοίκους της κατεστράφη πλημμυρισθεῖσα ἀπὸ τὰ νερά.

7 Οἱ δὲ σημερινοὶ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ διὰ τοῦ αὐτοῦ προστακτικοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀποταμιευμένοι καὶ φυλαγμένοι διὰ

22) Πρμ. κς΄ 11.

Γ΄. 1-4) α΄ 13. 20. β΄ 1. 1 Πτ. ε΄ 12. Ἰδ. 17. 18. 1 Τμ. δ΄ 1. 1 Κρ. ιε΄ 6. 12. Μτ. κδ΄ 48. – Ἠσ. ε΄ 19. Ἰρ. ιζ΄ 15. Ἰζ. ιβ΄ 22. Μλ. β΄ 17. 5-6) Γν. α΄ 2. 6. 9. ζ΄ 21. 2 Πτ. β΄ 5. Ἑβ. ια΄ 3. Μτ. κδ΄ 38. 39. 7) 10 - 13. β΄ 3. 4. Ἰκ. ε΄ 3. 2 Θσ. α΄ 8. Μτ. ε΄ 18. ιγ΄ 40. κε΄ 41.

σμένοι εἰσὶ πυρὶ τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων.

τὸ πῦρ, καὶ διατηροῦνται διὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως, ἡ ὁποία θὰ εἶναι καὶ ἡμέρα καταστροφῆς τῶν ἀσεβῶν.

8 Ἓν δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία.

8 Ἀλλὰ σᾶς, ἀγαπητοί, ἄς μὴ διαφεύγῃ ἕνα πρᾶγμα, τὸ ἑξῆς· ὅτι μία ἡμέρα ἐνώπιον τοῦ Κυρίου εἶναι ὅσον χίλια ἔτη ἰδικά μας καὶ χίλια ἔτη ἀνθρώπινα σὰν μία ἡμέρα. Εἰς ἡμᾶς τοὺς περιωρισμένους ἀνθρώπους οἱ αἰῶνες φαίνονται μακροί. Ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὅμως εἶναι ὅσον μία στιγμὴ ἰδική μας.

9 οὐ βραδύνει ὁ Κύριος τῆς ἐπαγγελίας ὥς τινες βραδυτῆτα ἡγοῦνται, ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς, μὴ βουλόμενός τινας ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι.

9 Δὲν βραδύνει λοιπὸν ὁ Κύριος νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του, ὅπως μερικοὶ νομίζουν, ὅτι ἡ ἀναβολὴ αὐτὴ προέρχεται ἐξ ἀμελείας, ἀλλὰ δεικνύει μακροθυμίαν εἰς ἡμᾶς, διότι δὲν θέλει οὔτε κἂν ὀλίγοι νὰ ἀπολεσθοῦν, ἀλλὰ θέλει νὰ προσχωρήσουν ὅλοι εἰς μετάνοιαν.

10 Ἥξει δὲ ἡ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτί, ἐν ᾗ οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυσούμενα λυθήσονται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται.

10 Θὰ ἔλθῃ δὲ ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ κρίνῃ τὸν κόσμον. Καὶ θὰ ἔλθῃ ἔξαφνα, σὰν τὸν κλέπτην κατὰ τὴν νύκτα. Κατ' αὐτὴν δὲ τὴν ἡμέραν οἱ οὐρανοὶ μὲ βοὴν καὶ πάταγον θὰ παρέλθουν, τὰ δὲ οὐράνια σώματα διὰ τῆς καύσεως θὰ διαλυθοῦν, καὶ ἡ γῆ καὶ τὰ ἔργα, ποὺ θὰ ὑπάρχουν εἰς αὐτήν, θὰ κατακαοῦν.

Στίχ. 11-18. Φροντὶς τῶν πιστῶν, ἵνα εὑρεθοῦν καθαροὶ ἐνώπιον τοῦ Κριτοῦ.

11 Τούτων οὖν πάντων λυομένων ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ὑμᾶς ἐν ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις,

11 Ἀφοῦ λοιπὸν ὅλα αὐτὰ θὰ διαλυθοῦν, πόσον τέλειοι Χριστιανοὶ πρέπει νὰ εἶσθε σεῖς εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις ἁγίας διαγωγῆς καὶ εὐσεβείας!

12 προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ Θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται!

12 Καὶ ἔτσι νὰ περιμένετε μὲ εἰρήνην καὶ ἐλπίδα καὶ νὰ προχωρῆτε μὲ ζῆλον πρὸς τὸν ἐρχομὸν τῆς ἡμέρας τοῦ Θεοῦ, ἕνεκα τῆς ὁποίας οἱ οὐρανοὶ θὰ κοκκινίσουν ἀπὸ φωτιὰ καὶ θὰ διαλυθοῦν καὶ τὰ οὐράνια σώματα θὰ κατακαοῦν καὶ θὰ λυώσουν.

13 καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ.

13 Καινούργιους δὲ οὐρανοὺς καὶ καινούργιαν γῆν σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόσχεσίν του περιμένομεν, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ ἀρετὴ καὶ ἁγιότης θὰ κατοικῇ.

14 Διό, ἀγαπητοί, ταῦτα προσδοκῶντες σπουδάσατε ἄσπιλοι καὶ ἀμώμητοι αὐτῷ εὑρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ,

14 Διὰ τοῦτο, ἀγαπητοί, περιμένοντες μὲ τρόμον καὶ χαρὰν τὸ ξανακαινούργωμα αὐτὸ τοῦ σύμπαντος, προσπαθήσατε μὲ ζῆλον καὶ σπουδὴν νὰ εὑρεθῆτε ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, ὅταν θὰ ἔλθῃ, ἐλεύθεροι καὶ ἀπὸ τὸν παραμικρὸν μολυσμὸν καὶ ἀπὸ τὴν ἐλαφροτέραν ἠθικὴν κηλῖδα, ὁπότε θὰ εἶσθε καὶ εἰς εἰρηνικὴν κατάστασιν, χωρὶς κανένα τρόμον ἢ φόβον.

---

[8]) Ψ. πθ' 4. [9]) Ἀββ. β' 3. Ἰζ. λγ' 11. 2 Πτ. γ' 11. 12 15. Ἀπ. β' 21. Ἑβ. ι' 37. 1 Τμ. β' 4. Ῥμ. β' 4. Λκ. ιγ' 8. [10]) 7. 12. 13. 1 Θσ. ε' 2. Μτ. κδ' 29. 35. 43. [11-12]) 9. 14. 15. Ἑβ ιβ' 26 - 28. [13]) Ἡσ. ξε' 17. ξς' 22. Ἀπ. κα' 1. 2. 27. Ἑβ. ιβ' 22. [14-15]) 9. 11. 12. Φλ. α' 10. 2 Κρ. ζ' 1. 1 Κρ. α' 7. 8. γ' 10.

15 καὶ τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν σωτηρίαν ἡγεῖσθε, καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος κατὰ τὴν αὐτῷ δοθεῖσαν σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν,

15 Καὶ τὴν μακροθυμίαν τοῦ Κυρίου μας, διὰ τὴν ὁποίαν ἀναβάλλει νὰ ἔλθῃ, νὰ θεωρῆτε ὡς κάτι ποὺ ὁδηγεῖ εἰς σωτηρίαν, καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητός μας ἀδελφὸς Παῦλος σύμφωνα μὲ τὴν σοφίαν, ποὺ τοῦ ἐδόθη ἀπὸ τὸν Θεόν, σᾶς ἔγραψε,

16 ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐπιστολαῖς λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων, ἐν οἷς ἐστι δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν.

16 ὅπως κάνει λόγον καὶ εἰς ὅλας τὰς ἐπιστολάς του περὶ τῶν ζητημάτων αὐτῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι μερικὰ δυσκολονόητα, τὰ ὁποῖα οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι διαστρεβλώνουν καὶ παρερμηνεύουν, ὅπως διαστρέφουν καὶ τὰς λοιπὰς γραφάς, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν καταστροφὴν καὶ καταδίκην των.

17 Ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοί, προγινώσκοντες φυλάσσεσθε, ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων πλάνῃ συναπαχθέντες ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ,

17 Σεῖς λοιπόν, ἀγαπητοί, γνωρίζοντες ἐκ προτέρου τὸν κίνδυνον νὰ προφυλάττεσθε, διὰ νὰ μὴ συμπαρασυρθῆτε ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν ἀσεβῶν καὶ ἀνόμων ψευδοδιδασκάλων καὶ πέσετε ἔξω ἀπὸ τὴν ἀμετακίνητον θεμελίωσίν σας εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν καὶ διδασκαλίαν.

18 αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος· ἀμήν.

18 Εὔχομαι δὲ νὰ αὐξάνεσθε εἰς τὴν χάριν καὶ εἰς τὴν γνῶσιν, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ Σωτὴρ Ἰησοῦς Χριστός. Ἄς εἶναι εἰς αὐτὸν ἡ δόξα καὶ τώρα καὶ καθ' ὅλην τὴν ἀτελεύτητον ἡμέραν τῆς αἰωνιότητος. Ἀμήν.

---

[16]) β' 14. Ῥμ. γ' 8. [17]) Ἰδ. 20. 21. Γλ. β' 13. Μρ. ιγ' 5. [18]) 1 Πτ. ε' 11. Ἰδ. 25. Κλ. α' 10.

ΑΙ ΤΡΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

Καὶ εἰς τὰς τρεῖς ταύτας ἐπιστολὰς διακρίνεται ἡ αὐτὴ συγγραφικὴ σφραγίς, διὸ καὶ ἀνέκαθεν ἐγένετο σχεδὸν γενικῶς δεκτόν, ὅτι προέρχονται ἐκ τῆς αὐτῆς χειρὸς καὶ διανοίας. Παρέμειναν διὰ τοῦτο καὶ αἱ τρεῖς ἀχώριστοι ἀπ' ἀλλήλων, συναποτελέσασαι ἰδίαν τινὰ κλάσιν μεταξὺ πασῶν τῶν ἐπιστολῶν τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ὁ συγγραφεὺς αὐτῶν ἀνήκει εἰς τοὺς αὐτόπτας καὶ ἀκροατὰς τοῦ Κυρίου, τιτλοφορεῖ δὲ ἑαυτὸν «ὁ πρεσβύτερος», καὶ κατὰ τὴν ὁμόφωνον τῆς Ἐκκλησίας παράδοσιν εἶναι ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης.

Ἡ πρώτη τῶν ἐπιστολῶν τούτων, ἀρκούντως ἐκτενής, ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου ἐξ ἀφορμῆς τοῦ κινδύνου, τὸν ὁποῖον ἐδημιούργουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ψευδοδιδάσκαλοί τινες, οἵτινες χαρακτηρίζονται ὡς πρόδρομοι καὶ ὄργανα τοῦ ἀντιχρίστου, καὶ αὐτοὶ ἀντίχριστοι ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου ἀποκαλούμενοι. Οἱ αἱρετικοὶ οὗτοι ἠρνοῦντο, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι ἐνηνθρώπησε καὶ ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν πράγματι καὶ ἀληθείᾳ. Ἐκ τῆς ἀφορμῆς ταύτης γράψας ὁ Ἀπόστολος τὴν ἐπιστολήν του ταύτην πιθανώτατα ἐξ Ἐφέσου κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου χρόνον, καθ' ὃν συνέγραψε καὶ τὸ Εὐαγγέλιον, ἔθεσεν ὡς κύριον σκοπὸν αὐτῆς τὸ νὰ στηρίξῃ τὰ πνευματικά του τέκνα εἰς τὴν ἀληθῆ πίστιν καὶ εἰς ἀδιάσπαστον ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν αὐτοπτῶν τοῦ Λόγου τῆς ζωῆς.

Ἡ δευτέρα ἐπιστολή, βραχυτάτη οὖσα, ἀπευθύνεται «ἐκλεκτῇ κυρίᾳ» καὶ κατακλείεται διὰ συντόμου χαιρετισμοῦ ἐκ μέρους τῶν τέκνων τῆς ἀδελφῆς τῆς ἐκλεκτῆς ταύτης κυρίας. Κατὰ τὴν πιθανωτέραν γνώμην ὑπὸ τὴν φράσιν ταύτην ὁ Εὐαγγελιστὴς ὑπονοεῖ μεταφορικῶς τοπικήν τινα Ἐκκλησίαν καὶ ὑπὲρ τούτου συνηγορεῖ, ὅτι φυσικώτερον παρουσιάζεται καὶ τὰ τέκνα τῆς ἄλλης ἐκλεκτῆς κυρίας, τὰ πέμποντα τοὺς ἀσπασμούς, νὰ εἶναι τὰ μέλη ἄλλης τινὸς τοπικῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐγράφη ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἐκ τῶν ψευδοδιδασκάλων κινδύνου μὲ τὸν σκοπόν, ὅπως κατασφαλισθῶσιν ἀπ' αὐτοῦ οἱ πιστοί, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπεστάλη ἡ ἐπιστολή, μέχρις οὗ ὁ Εὐαγγελιστὴς θὰ ἐλάμβανε τὴν εὐκαιρίαν καὶ αὐτοπροσώπως νὰ ἐπισκεφθῇ αὐτούς. Φαίνεται δέ, ὅτι καὶ αὕτη ἀπεστάλη ἐξ Ἐφέσου μετὰ τὴν πρώτην Καθολικὴν ἐπιστολήν. Καὶ ἡ τρίτη ἐπιστολὴ εἶναι ἐξ ἴσου βραχεῖα, ὡς ἡ δευτέρα. Ἐγράφη δὲ ἐξ ἀφορμῆς ἀδελφῶν τινων, οἵτινες περιώδευον κηρύττοντες τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ τοὺς ὁποίους ὁ θεῖος Ἀπόστολος συνιστᾷ εἰς τὴν φιλοξενίαν τῶν ἑκασταχοῦ Χριστιανῶν. Ἀπευθύνεται πρὸς Γάϊόν τινα, πρὸς τὸν ὁποῖον ἰδίᾳ συνιστᾷ ὁ Ἀπόστολος τοὺς περιοδευτὰς τούτους, παραπονούμενος συγχρόνως διὰ κάποιον Διοτρεφῆ, ὅστις ἀντιπολιτευόμενος τὸν Ἀπόστολον κατεδίωκε τοὺς ἐξ αὐτοῦ προερχομένους καὶ ἀπέπεμπεν ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας πάντα, ὅστις θὰ ἐδέχετο αὐτούς.

Ἡ ἐπιστολὴ ἐγράφη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς τοῦ Ἀποστόλου, πιθανώτατα ἐξ Ἐφέσου.

Α' ΙΩΑΝΝΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Στίχ. 1-4. Ἡ καλὴ ἀγγελία τοῦ Ἰωάννου.

Ὃ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἑωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς· —
2 καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἑωράκαμεν καὶ μαρτυροῦμεν καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν· —
3 ὃ ἑωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν· καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.
4 καὶ ταῦτα γράφομεν ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρωμένη.

Ἐκεῖνο ποὺ ὑπῆρχεν, ὅταν ἤρχισεν ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς οἱ Ἀπόστολοι μὲ τὰ αὐτιά μας ἠκούσαμεν, τὸ ὁποῖον μὲ τὰ μάτια μας ἔχομεν ἴδει, τὸ ὁποῖον εἴδαμεν καλὰ καὶ αἱ χεῖρες μας ἐψηλάφησαν, θέλω δηλαδὴ νὰ εἴπω περὶ τοῦ ἐνυποστάτου Λόγου, ὁ ὁποῖος ἔχει μέσα του ζωὴν καὶ τὴν μεταδίδει καὶ εἰς τοὺς ἄλλους.
2 (Καὶ ἡ ἐνυπόστατος ζωὴ ἐνηνθρώπησε καὶ ἐφανερώθη μὲ σάρκα ὡς ἄνθρωπος καὶ ἔχομεν ἴδει μὲ τὰ μάτια μας τὴν ζωὴν αὐτὴν καὶ δίδομεν μαρτυρίαν δι' αὐτὴν καὶ σᾶς ἀναγγέλλομεν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ποὺ ἀϊδίως ὑπῆρχε πλησίον τοῦ Πατρὸς καὶ ἦτο ἑνωμένη μὲ αὐτὸν καὶ ἐφανερώθη εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἀποστόλους καὶ τοὺς πρώτους μαθητάς).
3 Αὐτὸ λοιπὸν ποὺ ἔχομεν ἴδει καὶ ἀκούσει ὡς αὐτόπται καὶ αὐτήκοοι μάρτυρες, ἀναγγέλλομεν εἰς σᾶς, οἱ ὁποῖοι δὲν τὸ εἴδατε μὲ τὰ σωματικά σας μάτια καὶ δὲν τὸ ἠκούσατε μὲ τὰ σωματικά σας αὐτιά. Καὶ σᾶς ἀναγγέλλομεν τοῦτο διὰ νὰ ἔχετε συμμετοχὴν καὶ στενὸν σύνδεσμον μαζί μας. Ἐκεῖνος δέ, ποὺ ἔχει στενὴν σχέσιν καὶ συμμετοχὴν μαζί μας, ἔχει σχέσιν καὶ κοινωνίαν μὲ τὸν Πατέρα καὶ μὲ τὸν Υἱόν του Ἰησοῦν Χριστόν. Ὁ στενὸς δηλαδὴ σύνδεσμος τῶν Χριστιανῶν δὲν δημιουργεῖ μόνον στενὴν σχέσιν μεταξύ των, ἀλλὰ καὶ στενὴν σχέσιν καὶ ἐπικοινωνίαν μὲ τὸν Θεὸν καὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν.
4 Καὶ σᾶς γράφομεν αὐτά, διὰ νὰ εἶναι τελεία ἡ χαρά μας, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὸν στενὸν σύνδεσμον καὶ τὴν ἐπικοινωνίαν μὲ τὸν Θεὸν καὶ μεταξύ μας.

Στίχ. 5-7. Ὁ Θεὸς εἶναι φῶς.

5 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ Θεὸς φῶς ἐστι καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία.

5 Διὰ νὰ ὑπάρχῃ ὅμως καὶ νὰ διατηρῆται ἡ ἐπικοινωνία αὐτή, ποὺ τόσην χαρὰν μᾶς φέρει, δὲν πρέπει νὰ ξεχάνετε, ὅτι ἡ ὑπόσχεσις, τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἀκούσει ἀπὸ αὐτὸν τὸν Υἱόν καὶ ἀναγγέλλομεν εἰς σᾶς, εἶναι αὐτή· ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι φῶς, ποὺ ἀκτινοβολεῖ ἁγιότητα καὶ ἀλήθειαν καὶ δὲν ὑπάρχει μέσα του κανένα ἴχνος σκότους ἀγνοίας καὶ ἁμαρτίας.

Α'. [1]) 2. 3. β' 13. 14. Ἰν. α' 1. 14. ιθ' 35. κ' 27. 2 Πτ. α' 16. Λκ. α' 2. κδ' 39. [2]) γ' 5. ε' 11. 20. Ἰν. α' 4. 34. ιδ' 6. ιε' 27. 1 Πτ. α' 20. (Κλ. γ' 3. 4). [3]) 1. 6. β' 24. Ἰν. ιε' 10. ιζ' 20. 21. Ἐφ. β' 18 - 22. 1 Κρ. α' 9. Πρ. δ' 20. [4]) β' 1. 2 Ἰν. 4. 12. Ἰν. ιε' 11. ις' 24. ιζ' 13. 2 Πτ. α' 2. Ῥμ. α' 11. 12. [5]) 7. β' 25. γ' 11. Ἰκ. α' 13. 17. 1 Πτ. α' 15. 16. 1 Θσ. ε' 4. 5. Ῥμ. ιγ' 12. 13.

6 ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶμεν, ψευδόμεθα καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν·

6 Ἐὰν λοιπὸν εἴπωμεν, ὅτι ἔχομεν στενὴν σχέσιν καὶ κοινωνίαν μὲ τὸν Θεόν, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἡ ἐν γένει συμπεριφορά μας εἶναι σκοτεινὴ καὶ ἁμαρτωλή, ψευδόμεθα καὶ δὲν συμμορφωνόμεθα πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

7 ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶμεν, ὡς αὐτός ἐστιν ἐν τῷ φωτί, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων, καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας.

7 Ἐὰν ὅμως συμπεριφερώμεθα μὲ φωτεινὴν καὶ ἐνάρετον διαγωγήν, ὅπως ζῇ ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος εἶναι εἰς τὸ ἠθικὸν φῶς, ἔχομεν στενὴν σχέσιν καὶ κοινωνίαν μεταξύ μας, καὶ ἡ θυσία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ του μᾶς καθαρίζει ἀπὸ κάθε ἁμαρτίαν.

Στίχ. 8-10. Ὅλοι εἴμεθα ἁμαρτωλοί.

8 ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν.

8 Ἔχομεν δὲ ἀπόλυτον ἀνάγκην τοῦ καθαρισμοῦ τούτου, διότι φέρομεν μέσα μας τὴν ἁμαρτίαν. Ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι δὲν ἔχομεν ἁμαρτίαν, πλανῶμεν τοὺς ἑαυτούς μας καὶ ἡ ἀλήθεια δὲν ὑπάρχει μέσα μας.

9 ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστι καὶ δίκαιος, ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας καὶ καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας.

9 Ἐὰν ὅμως ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας μας μὲ συναίσθησιν τῆς ἐνοχῆς μας, εἶναι ἀξιόπιστος τηρητὴς τῶν ὑποσχέσεών του περὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν μας. Εἶναι δὲ καὶ δίκαιος ὡς ἐκ τούτου ὕστερα ἀπὸ τὴν θυσίαν τοῦ Χριστοῦ ὄχι μόνον ἡ ἀξιοπιστία του, ἀλλὰ καὶ ἡ δικαιοσύνη του ἀπαιτεῖ νὰ μᾶς συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας καὶ νὰ μᾶς καθαρίσῃ ἀπὸ κάθε ἀδικίαν.

10 ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτόν, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν.

10 Ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι δὲν ἔχομεν διαπράξει καμμίαν ἁμαρτίαν, διαψεύδομεν καὶ παρουσιάζομεν ὡς ψεύστην τὸν Θεόν, ποὺ βεβαιώνει εἰς τὴν Γραφήν, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἁμαρτωλοί. Καὶ ὁ λόγος του τότε δὲν ἐφώτισε τὰς καρδίας μας καὶ δὲν ἐπέδρασεν εἰς τὸ ἐσωτερικόν μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Στίχ. 1-6. Πρέπει νὰ ζῶμεν σύμφωνα μὲ τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου.

Τεκνία μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν ἵνα μὴ ἁμάρτητε· καὶ ἐάν τις ἁμάρτῃ, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰησοῦν Χριστὸν δίκαιον·

Αγαπητά μου παιδιά, σᾶς γράφω αὐτὰ διὰ νὰ μὴ πέσετε ποτὲ εἰς ἁμαρτίαν. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν κανεὶς ἁμαρτήσῃ ἐξ ἀδυναμίας, δὲν πρέπει νὰ ἀπελπισθῇ. Ἔχομεν μεσίτην καὶ συνήγορον πλησίον τοῦ Πατρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν δίκαιον καὶ ἀπολύτως ἀναμάρτητον, ὁ ὁποῖος διὰ τὴν ἀναμαρτησίαν καὶ ἁγιότητά του ἔχει παρρησίαν πρὸς τὸν Θεόν.

---

[6]) 3. 8. β΄ 4. 9. Ἰν. γ΄ 21. η΄ 12. ιβ΄ 35. Ἰκ. γ΄ 14. 2 Κρ. ς΄ 14. Ῥμ. ιγ΄ 13. [7]) 5. 9. β΄ 2. 6. γ΄ 5. Ἀπ. α΄ 5. ζ΄ 14. 1 Πτ. α΄ 2. Ἑβ. θ΄ 14. Ἐφ. ε΄ 8. [8]) Πρμ. κη΄ 13. 1 Ἰν. α΄ 6. 10. β΄ 4. γ΄ 19. Ἰκ. α΄ 22. γ΄ 2. 1 Κρ. ς΄ 9 - 11. θ΄ 26 - ι΄ 12. [9]) Γν. ιη΄ 23. 25. Ἰβ. η΄ 3. Ψ. λα΄ 5. 1 Ἰν. α΄ 7. Ἑβ. ι΄ 23. 1 Θσ. ε΄ 24. Ῥμ. β΄ 11. Πρ. ι΄ 34. 35. [10]) 8. β΄ 14. ε΄ 10. Ἰν. ε΄ 38. Ῥμ. γ΄ 3. 4.

Β΄. [1-2]) 12. 18. 28. α΄ 4. 7. 9. δ΄ 10. 14. Ἰν. ια΄ 52. ιδ΄ 16. Ῥμ. γ΄ 25. η΄ 3. 26. 34. Ἑβ. β΄ 17. ζ΄ 25 - 27. θ΄ 24. 1 Τμ. β΄ 5. Πρ. γ΄ 14. (Γλ. δ΄ 19).

2 καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου.

2 Καὶ ὁ Ἰησοῦς αὐτὸς εἶναι θῦμα, ποὺ μὲ τὸ αἷμα του ἐξιλεώνει τὸν Θεὸν διὰ τὰς ἁμαρτίας μας· καὶ ὄχι μόνον διὰ τὰς ἰδικάς μας ἁμαρτίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ὅλου τοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος ἀρκεῖ νὰ πιστεύσῃ καὶ θὰ συγχωρηθῇ.

3 Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν, ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν.

3 Ἀλλὰ διὰ νὰ γίνῃ μεσίτης μας καὶ ἀρχιερεύς μας ὁ Χριστός, πρέπει νὰ τὸν ἀναγνωρίσωμεν ὡς τοιοῦτον καὶ νὰ ἔλθωμεν εἰς στενὴν σχέσιν μὲ αὐτόν. Μὲ αὐτὸ δὲ καὶ μόνον μανθάνομεν καὶ πληροφορούμεθα, ὅτι ἔχομεν στενὴν γνωριμίαν καὶ σχέσιν μὲ τὸν Χριστόν, ἐὰν τηρῶμεν τὰς ἐντολάς του.

4 ὁ λέγων, ἔγνωκα αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστί, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν·

4 Ἐκεῖνος ποὺ λέγει· Εὑρίσκομαι εἰς στενὴν γνωριμίαν καὶ οἰκειότητα μὲ αὐτόν, καὶ συγχρόνως δὲν τηρεῖ τὰς ἐντολάς του, εἶναι ψεύστης καὶ δὲν ὑπάρχει μέσα εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν ἡ ἀλήθεια.

5 ὃς δ' ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ τετελείωται. ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμεν.

5 Εἰς ἐκεῖνον ὅμως ποὺ τηρεῖ τὸν λόγον αὐτοῦ, τοῦ Χριστοῦ, ἀληθῶς ἀνεπτύχθη εἰς τέλειον βαθμὸν ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη. Μὲ αὐτὸ γνωρίζομεν, ὅτι εἴμεθα ἑνωμένοι μὲ αὐτόν.

6 ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν ὀφείλει, καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησε, καὶ αὐτὸς οὕτω περιπατεῖν.

6 Ἐκεῖνος ποὺ λέγει, ὅτι μένει καὶ ζῇ ἐν τῷ Χριστῷ ὡς εἰς ἄλλην πνευματικὴν ἀτμόσφαιραν, ἔχει ὑποχρέωσιν, καθὼς ἐκεῖνος ἐπολιτεύθη καὶ συμπεριεφέρθη, ἔτσι καὶ αὐτὸς νὰ συμπεριφέρεται καὶ νὰ ζῇ.

Στίχ. 7-11. Ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης.

7 Ἀδελφοί, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ἀλλ' ἐντολὴν παλαιάν, ἣν εἴχετε ἀπ' ἀρχῆς· ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιά ἐστιν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς.

7 Ἀδελφοί, δὲν σᾶς γράφω ἐντολὴν νέαν, ἀλλὰ τὴν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία εἶναι παλαιὰ καὶ τὴν ὁποίαν εἴχατε ἐξ ἀρχῆς τῆς χριστιανικῆς ἐπιστροφῆς καὶ ζωῆς σας· ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιὰ εἶναι τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα, ποὺ ἐξ ἀρχῆς ἠκούσατε καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι κήρυγμα ἀγάπης.

8 πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὅ ἐστιν ἀληθὲς ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν, ὅτι ἡ σκοτία παράγεται καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει.

8 Ἀλλ' ἡ ἐντολὴ αὐτὴ ἡ παλαιὰ εἶναι συγχρόνως καὶ ἐντολὴ νέα. Καὶ νέαν λοιπὸν ἐντολὴν σᾶς γράφω. Ὅτι δὲ ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης εἶναι καὶ νέα ἐντολή, ἀποδεικνύεται ἀληθὲς τόσον ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐδίδαξε καὶ ἐφήρμοσεν αὐτὴν ὑπὸ νέαν τελείαν μορφήν, ὅσον καὶ ἐν τῷ προσώπῳ ὑμῶν τῶν Χριστιανῶν, εἰς τὸν βίον τῶν ὁποίων παρουσιάζονται τὰ νέα ἐξαίρετα ἀποτελέσματά της. Καὶ εἶναι ὄντως ἐξαίρετα τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα. Διότι τὸ ἠθικὸν σκότος τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς πλάνης φεύγει καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, ποὺ εἶναι τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, φωτίζει τώρα τὸν κόσμον.

---

[3]) 5. 13. 14. γ΄ 24. Ἰν. ιε΄ 10. Φλ. γ΄ 10. Μτ. ζ΄ 21 κτλ. [4]) 6. 9. α΄ 6. 8. δ΄ 20. [5]) 3. 10. α΄ 7. δ΄ 12. 17. 18. ε΄ 3. Ἰν. ιγ΄ 35. ιδ΄ 21. 23. [6]) 4. γ΄ 3. 7. Ἰν. ιγ΄ 14. 15. 1 Πτ. β΄ 12. [7]) 24. 27. α΄ 2 - 4. γ΄ 11. 2 Ἰν. 5. 6. [8]) 17. Ἰν. α΄ 5. 9. η΄ 12. θ΄ 5. ιγ΄ 34. Ῥμ. ιγ΄ 12.

9 ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι.

9 Ἐκεῖνος ποὺ λέγει, ὅτι ζῇ μέσα εἰς τὸ ἠθικὸν φῶς, συγχρόνως ὅμως μισεῖ τὸν ἀδελφόν του Χριστιανόν, αὐτὸς ἀκόμη καὶ τώρα, ὁπότε τὸ ἀληθινὸν φῶς φωτίζει, εὑρίσκεται μέσα εἰς τὸ ἠθικὸν σκότος.

10 ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν·

10 Μόνον ἐκεῖνος ποὺ ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφόν του μένει μέσα εἰς τὸ ἠθικὸν φῶς καὶ οὔτε δίδει ἀφορμὴν σκανδάλου καὶ πτώσεως εἰς τὸν ἀδελφόν του, οὔτε αὐτὸς πικραίνεται ἢ ὁπωσδήποτε σκανδαλίζεται ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του.

11 ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶ καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

11 Ἐκεῖνος ὅμως, ποὺ μισεῖ τὸν ἀδελφόν του, εἶναι βυθισμένος εἰς τὸ πνευματικὸν καὶ ἠθικὸν σκότος καὶ ἡ συμπεριφορά του εἶναι συμπεριφορὰ σκοτεινὴ καὶ ἔνοχος. Καὶ ὅμοιος πρὸς τυφλὸν δὲν ξεύρει ποῦ πηγαίνει καὶ κινδυνεύει νὰ χαθῇ, διότι τὸ ἠθικὸν σκότος τῆς ἁμαρτίας ἐτύφλωσε τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του.

Στίχ. 12-17. Ὄχι φιλία μὲ τὸν ἁμαρτωλὸν κόσμον.

12 Γράφω ὑμῖν, τεκνία, ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
13 γράφω ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενικήκατε τὸν πονηρόν. ἔγραψα ὑμῖν, παιδία, ὅτι ἐγνώκατε τὸν πατέρα.

12 Σᾶς γράφω, παιδάκια μου, τὴν ἐπιστολὴν αὐτήν, διότι ἔχουν συγχωρηθῆ αἱ ἁμαρτίαι σας διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸ ὄνομά Του.
13 Γράφω εἰς σᾶς, ποὺ διὰ τὴν ἡλικίαν σας καὶ διὰ τὴν χριστιανικήν σας πεῖραν ἀξίζει νὰ ὀνομάζεσθε πατέρες, διότι λόγῳ τῆς προόδου σας εἰς τὴν χριστιανικὴν ζωὴν ἔχετε γνωρίσει καλὰ τὸν Λόγον, ὁ ὁποῖος εἶναι ἐξ ἀρχῆς καὶ ἀνάρχως πρὸς τὸν Πατέρα. Γράφω εἰς σᾶς, νεώτεροι, διότι ἔχετε νικήσει τὸν πονηρὸν κατὰ τοὺς διαφόρους πειρασμοὺς τῆς νεαρᾶς σας ἡλικίας. Σᾶς ἔγραψα, παιδιά μου, διότι ἔχετε γνωρίσει διὰ τῆς πείρας καὶ τῆς στενῆς σχέσεως τὸν ἐν οὐρανοῖς Πατέρα.

14 ἔγραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί ἐστε καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει καὶ νενικήκατε τὸν πονηρόν.

14 Σᾶς ἔγραψα, πατέρες, διότι ἔχετε γνωρίσει καλὰ τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος ὑπάρχει ἀπ' ἀρχῆς ἀϊδίως. Σᾶς ἔγραψα, νέοι, διότι, παρὰ τὸ ἄωρον τῆς ἡλικίας σας, εἶσθε πνευματικῶς ἰσχυροὶ καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μένει μέσα σας καὶ ἔχετε νικήσει τὸν πονηρόν, ποὺ ἰδιαιτέρως ἐπιβουλεύεται τὴν νεότητα.

15 μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ·

15 Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν μάταιον καὶ μακρὰν τοῦ Θεοῦ εὑρισκόμενον κόσμον, μηδὲ τὰς ἐν τῷ κόσμῳ ἀπολαύσεις, ποὺ ἀποχωρίζουν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἐὰν κανεὶς ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ἡ πρὸς τὸν ἐν οὐρανοῖς Πατέρα ἀγάπη δὲν ὑπάρχει μέσα του.

16 ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου,

16 Καὶ δὲν ἔχει ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα, διότι κάθε τι ποὺ ὑπάρχει εἰς τὸν μακρὰν τοῦ Θεοῦ κόσμον, ἤτοι ἡ ἐπιθυμία τῆς διεφθαρμένης φύσεως καὶ σαρκὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ἐπιθυμία,ποὺ μᾶς προ-

[9]) 4. γ΄ 15. δ΄ 20. 1 Κρ. ιγ΄ 1. 2. [10-11]) 5. γ΄ 14. Ἰν. ια΄ 9. 10. ιβ΄ 35. 40. 2 Κρ. δ΄ 4. Ῥμ. θ΄ 33. ιδ΄ 13. [12]) β΄ 1. Ἐφ. α΄ 6. 7. 1 Κρ. ς΄ 11. Πρ. ι΄ 43. Λκ. κδ΄ 47. Μτ. θ΄ 2. [13-14]) 3. α΄ 1. 10. ε΄ 18. Ἰν. ιζ΄ 15. Ἐφ. ς΄ 10 - 13. Γλ. δ΄ 6. 9. [15]) Ἰκ. α΄ 27. δ΄ 4. 2 Κρ. ς΄ 14. 15. Μτ. ς΄ 24. [16]) Πρμ. κζ΄ 20. 2 Πτ. β΄ 10. Ἰκ. δ΄ 16. 1 Τμ. ς΄ 17. 2 Τμ. γ΄ 2. 4. Λκ. η΄ 14. Μτ. ε΄ 28.

οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρός, ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου ἐστί.

καλοῦν τὰ μάτια μας, καὶ ἡ ἀλαζονικὴ ἐπίδειξις, εἰς τὴν ὁποίαν σπρώχνουν τὰ πλούτη, ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα, ἀλλ' εἶναι ἀπὸ τὸν μακρὰν τοῦ Θεοῦ κόσμον.

17 καὶ ὁ κόσμος παράγεται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

17 Καὶ ὁ μάταιος κόσμος παρέρχεται, καθὼς περνᾷ καὶ ἡ ἐπιθυμία, τὴν ὁποίαν τὰ ἀγαθὰ καὶ αἱ ἀπολαύσεις του προκαλοῦν. Ἐκεῖνος ὅμως, ποὺ ἐκτελεῖ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, μένει αἰωνίως καὶ δὲν παρέρχεται.

Στίχ. 18-29. Ἀποφυγὴ τῶν αἱρετικῶν καὶ ἀφοσίωσις εἰς τὸν Χριστόν.

18 Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐστί, καὶ καθὼς ἠκούσατε ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν· ὅθεν γινώσκομεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν.
19 ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενήκεισαν ἂν μεθ' ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶ πάντες ἐξ ἡμῶν.

18 Παιδιά μου, ἔρχομαι τώρα νὰ σᾶς ὑποδείξω ἕνα νέον κίνδυνον. Εἶναι ὥρα κρίσιμος καὶ γεμάτη ἀπὸ κινδύνους ἡ σημερινὴ ἐποχή. Καὶ καθὼς ἠκούσατε ἀπὸ τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα, ὅτι πρόκειται νὰ ἔλθῃ ὁ ἀντίχριστος, καὶ τώρα ἔχουν ἀναφανῆ πολλοὶ αἱρετικοί, πρόδρομοι τοῦ ἀντιχρίστου. Ἐξ αὐτοῦ λοιπὸν μανθάνομεν, ὅτι ἡ ἐποχή μας εἶναι ἐποχὴ κρίσιμος.
19 Ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς Χριστιανοὺς ἐχωρίσθησαν καὶ ἐβγῆκαν ἔξω τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ δὲν ἦσαν πράγματι ἀπὸ ἡμᾶς· δὲν ἦσαν ποτὲ μέλη γνήσια τῆς Ἐκκλησίας. Διότι, ἐὰν τότε, ποὺ ἐφαίνοντο μαζί μας, ἦσαν πράγματι ἀπὸ ἡμᾶς καὶ γνήσια μέλη τῆς Ἐκκλησίας, θὰ εἶχαν μείνει μαζί μας. Ἀλλ' ἔφυγαν καὶ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, διὰ νὰ μὴ μείνουν κρυμμένοι, ἀλλὰ διὰ νὰ φανερωθοῦν, ὅτι ὅλοι τους δὲν εἶναι ἀπὸ ἡμᾶς, δὲν εἶναι γνήσιοι Χριστιανοί.

20 καὶ ὑμεῖς χρῖσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατε πάντα.

20 Καὶ πρὸς τί ἐγὼ νὰ σᾶς ὁμιλῶ δι' αὐτούς; Σεῖς ἔχετε χρῖσμα πνευματικόν, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ποὺ ἐλάβετε εἰς τὸ βάπτισμά σας ἀπὸ τὸν Ἅγιον, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Καὶ μὲ τὸν φωτισμόν, ποὺ σᾶς δίδει τὸ χρῖσμα αὐτό, γνωρίζετε ὅλα τὰ σωτηριώδη, ὥστε δύνασθε νὰ διακρίνετε τὰς ψευδοδιδασκαλίας.

21 οὐκ ἔγραψα ὑμῖν ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστι.

21 Δι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ σᾶς ἔγραψα τὰ ἀνωτέρω, ὄχι ἐπειδὴ δὲν γνωρίζετε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ σᾶς τὰ ἔγραψα, ἐπειδὴ γνωρίζετε αὐτὴν καὶ ἐπειδὴ πᾶν ψεῦδος δὲν ἔχει τὴν πηγήν του εἰς τὴν ἀλήθειαν.

22 τίς ἐστιν ὁ ψεύστης εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός; οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν.

22 Ποῖος εἶναι ὁ πραγματικὸς ψεύστης παρὰ ἐκεῖνος, ποὺ ἀρνεῖται ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ ἑνωμένος μὲ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἰς ἕνα πρόσωπον Χριστός; Αὐτὸς εἶναι, ποὺ ἐνσαρκώνει τὸ πνεῦμα τοῦ ἀντιχρίστου, αὐτὸς ποὺ ἀρνεῖται τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱόν, ἀφοῦ δὲν δέχεται τὴν ἀποκάλυψιν, τὴν ὁποίαν περὶ τοῦ Πατρὸς μᾶς ἔκαμεν ὁ Υἱός.

23 πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει.

23 Καθένας ποὺ ἀρνεῖται τὸν Υἱόν, δὲν ἔχει καὶ τὸν Πατέρα.

24 Ὑμεῖς οὖν ὃ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέτω.

24 Αὐτὸ λοιπὸν ποὺ ἠκούσατε σεῖς διὰ τοῦ κηρύγματος ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ χριστιανικοῦ σας βίου περὶ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ

[17]) 8. Ἰν. ς΄ 51. 58. Ἰκ. α΄ 10. 11. 1 Κρ. ζ΄ 31. Μτ. ζ΄ 21. 24. 25. [18]) 22. 23. 26. δ΄ 1. 3. 2 Ἰν. 7. 1 Πτ. δ΄ 7. 2 Πτ. β΄ 1. γ΄ 3. 1 Τμ. δ΄ 1. 2 Θσ. β΄ 1 - 12. 1 Κρ. ι΄ 11. Μτ. κδ΄ 3. 5. 24. [19]) 1 Κρ. ια΄ 19. Πρ. κ΄ 29. 30. [20-21]) 27. γ΄ 9. 24. Ἰν. ζ΄ 39. η΄ 44. ιδ΄ 16. 17. 26. ις΄ 13. 2 Πτ. α΄ 12. 1 Κρ. β΄ 15. ς΄ 19. 2 Κρ. α΄ 21. Πρ. δ΄ 27. ι΄ 38. Λκ. δ΄ 18. – 1 Βσ. ις΄ 13. [22-23]) 18. δ΄ 3. 5. 15. ε΄ 5. 2 Ἰν. 7. 9. Ἰν. ε΄ 23. ιβ΄ 44. 45. ιδ΄ 9. ιε΄ 23. κ΄ 31. Ῥμ. ι΄ 9. 10. [24]) 7. 27. Ἰν. η΄ 31. ιε΄ 7. 2 Πτ. γ΄ 17. Ἐβ. γ΄ 6. 14.

ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνῃ ὃ ἀπ' ἀρ-
χῆς ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν
τῷ υἱῷ καὶ ἐν τῷ πατρὶ με-
νεῖτε.
25 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγε-
λία ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο
ἡμῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον.
26 Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ
τῶν πλανώντων ὑμᾶς.
27 καὶ ὑμεῖς, τὸ χρῖσμα ὃ ἐ-
λάβετε ἀπ' αὐτοῦ, ἐν ὑμῖν
μένει, καὶ οὐ χρείαν ἔχετε
ἵνα τις διδάσκῃ ὑμᾶς, ἀλλ'
ὡς τὸ αὐτὸ χρῖσμα διδάσκει
ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀλη-
θές ἐστι καὶ οὐκ ἔστι ψεῦ-
δος, καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑ-
μᾶς μενεῖτε ἐν αὐτῷ.
28 Καὶ νῦν, τεκνία, μένετε
ἐν αὐτῷ, ἵνα ὅταν φανερω-
θῇ ἔχωμεν παρρησίαν καὶ
μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ
ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ.
29 ἐὰν εἰδῆτε ὅτι δίκαιός ἐ-
στι, γινώσκετε ὅτι πᾶς ὁ
ποιῶν τὴν δικαιοσύνην ἐξ
αὐτοῦ γεγέννηται.

Υἱοῦ, ἂς μένῃ μέσα σας ἀμετάβλητον καὶ μόνιμον. Ἐὰν μείνῃ
μέσα σας αὐτό, ποὺ ἀπὸ τὰς ἀρχὰς ἠκούσατε, καὶ σεῖς θὰ μεί-
νετε εἰς στενὴν σχέσιν καὶ κοινωνίαν μὲ τὸν Υἱὸν καὶ τὸν Πα-
τέρα.
25 Καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ ὑπόσχεσις, ποὺ μᾶς ὑπεσχέθη ὁ Χριστός,
ἡ αἰώνιος ζωή, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ ἕνω-
σίν μας μὲ τὸν Υἱὸν καὶ μὲ τὸν Πατέρα.
26 Σᾶς ἔγραψα αὐτὰ δι' ἐκείνους, ποὺ προσπαθοῦν νὰ σᾶς
πλανήσουν μὲ τὰς αἱρετικάς των διδασκαλίας.
27 Καὶ σεῖς ἔχετε τὸ πνευματικὸν χρῖσμα, ἤτοι τὸ Ἅγιον
Πνεῦμα, ποὺ ἐλάβετε ἀπὸ αὐτὸν τὸν Χριστὸν καὶ μένει τοῦτο
μέσα σας, καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἔχετε ἀνάγκην νὰ σᾶς διδάσκῃ κανέ-
νας ἄνθρωπος. Ἀλλὰ καθὼς τὸ χρῖσμα, ποὺ μένει πάντοτε τὸ
ἴδιον καὶ δὲν ἀλλάσσει ποτέ, σᾶς διδάσκει δι' ὅλα, καὶ ἡ διδα-
σκαλία του εἶναι ἀληθὴς καὶ δὲν εἶναι ψευδὴς καὶ καθὼς ἐξ ἀρ-
χῆς σᾶς ἐδίδαξεν, ἔτσι πρέπει νὰ μείνετε εἰς αὐτὸν τὸν Χρι-
στὸν καὶ νὰ κρατήσετε στερεὰ τὴν διδασκαλίαν, ποὺ σᾶς ἐδί-
δαξε τὸ Πνεῦμα.
28 Καὶ τώρα λοιπόν, παιδάκια μου, μένετε σταθεροὶ εἰς τὴν
στενὴν σχέσιν καὶ κοινωνίαν μὲ τὸν Χριστόν, ὥστε ὅταν φανε-
ρωθῇ ἐνδόξως νὰ ἔχωμεν θάρρος καὶ πεποίθησιν εἰς αὐτὸν καὶ
νὰ μὴ ἐντροπιασθῶμεν ἀποφεύγοντες αὐτὸν ὡς ἔνοχοι κατὰ
τὴν δευτέραν του παρουσίαν.
29 Καὶ δὲν θὰ ἐντροπιασθῶμεν, ἐὰν τοῦ ὁμοιάζωμεν. Καὶ ἐὰν
ἠξεύρετε, ὅτι εἶναι δίκαιος ὁ Χριστός, γνωρίζετε ἐκ πείρας καὶ
ὅτι καθένας, ποὺ ἐφαρμόζει ἐν τῇ πράξει τὴν δικαιοσύνην, ἔχει
γεννηθῆ ἀπὸ αὐτὸν καὶ τοῦ ὁμοιάζει, ὅπως κάθε παιδὶ ὁμοιάζει
πρὸς τὸν πατέρα του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Στίχ. 1-12. Τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου.

Ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην
δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατὴρ
ἵνα τέκνα Θεοῦ κληθῶμεν.
διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γι-
νώσκει ὑμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω
αὐτόν.
2 Ἀγαπητοί, νῦν τέκνα Θε-
οῦ ἐσμεν, καὶ οὔπω ἐφανε-
ρώθη τί ἐσόμεθα· οἴδαμεν
δὲ ὅτι ἐὰν φανερωθῇ, ὅ-
μοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι ὀ-
ψόμεθα αὐτὸν καθώς ἐστι.

Ναί, ἔχει γεννηθῆ ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἴδετε πόσον μεγάλην καὶ
θαυμαστὴν ἀγάπην μᾶς ἔχει δώσει ὁ πατήρ, ὥστε νὰ
ὀνομασθῶμεν τέκνα Θεοῦ. Δι' αὐτὸ ὁ μακρὰν τοῦ Θεοῦ κό-
σμος τῶν ἀνθρώπων δὲν μᾶς νοιώθει καὶ δὲν μᾶς γνωρίζει, διό-
τι δὲν ἐγνώρισεν αὐτόν, τὸν Θεόν, πρὸς τὸν ὁποῖον ἠθικῶς ὁ-
μοιάζομεν.
2 Ἀγαπητοί, τώρα εἴμεθα τέκνα Θεοῦ, ἀλλὰ δὲν ἐφανερώθη ἀ-
κόμη, τί θὰ εἴμεθα εἰς τὸ μέλλον. Γνωρίζομεν ὅμως, ὅτι ἐὰν
φανερωθῇ ὁ Χριστός, θὰ γίνωμεν ὅμοιοί του κατὰ τὴν δόξαν,
διότι θὰ τὸν ἴδωμεν ὅπως εἶναι, εἰς τὴν κατάστασιν τῆς θείας
δόξης, ἡ ὁποία ὡς εἰς ἄλλους πνευματικοὺς καθρέπτας θὰ κα-
θρεπτισθῇ καὶ θὰ λάμψῃ καὶ εἰς ἡμᾶς.

[25]) ε΄ 11. Ἑβ. ι΄ 23. [26]) 18. γ΄ 7. [27]) 20. 21. 24. Ἑβ. η΄ 8 - 13. [28]) 1. γ΄ 2. 21. δ΄ 17. ε΄ 14. Φλ. α΄ 20. – Πρμ. ιγ΄ 5. [29]) γ΄ 7 - 10. δ΄ 7. ε΄ 18. 1 Πτ. α΄ 14 - 17.

Γ΄. [1]) δ΄ 10. Ἰν. α΄ 12. 13. γ΄ 16. ιδ΄ 17. ιε΄ 21. ις΄ 3. ιζ΄ 25. Ἐφ. α΄ 4. 5. Γλ. γ΄ 26. Ῥμ. η΄ 16. [2]) β΄ 28. Κλ. γ΄ 3. 4. Φλ. γ΄ 21. 2 Κρ. γ΄ 18. 1 Κρ. γ΄ 13. ιε΄ 50 - 53. Ῥμ. η΄ 17. 18. 24. Μτ. ε΄ 8.

3 καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπί-
δα ταύτην ἐπ' αὐτῷ ἁγνίζει
ἑαυτόν, καθὼς ἐκεῖνος ἁ-
γνός ἐστι.
4 Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρ-
τίαν καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ,
καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνο-
μία.
5 καὶ οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐ-
φανερώθη ἵνα τὰς ἁμαρτίας
ἡμῶν ἄρῃ, καὶ ἁμαρτία ἐν
αὐτῷ οὐκ ἔστι.
6 πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων οὐχ
ἁμαρτάνει· πᾶς ὁ ἁμαρτά-
νων οὐχ ἑώρακεν αὐτὸν οὐ-
δὲ ἔγνωκεν αὐτόν.
7 Τεκνία, μηδεὶς πλανάτω
ὑμᾶς· ὁ ποιῶν τὴν δικαιο-
σύνην δίκαιός ἐστι, καθὼς
ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν·
8 ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν ἐκ
τοῦ διαβόλου ἐστίν, ὅτι ἀπ'
ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτά-
νει. εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ
υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ
ἔργα τοῦ διαβόλου.
9 Πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ
τοῦ Θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ ποι-
εῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐ-
τῷ μένει· καὶ οὐ δύναται ἁ-
μαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ
γεγέννηται.
10 ἐν τούτῳ φανερά ἐστι τὰ
τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τέ-
κνα τοῦ διαβόλου. πᾶς ὁ μὴ
ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔ-
στιν ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ μὴ
ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.
11 ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία
ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα
ἀγαπῶμεν ἀλλήλους,

3 Καὶ καθένας ποὺ ἔχει καὶ κρατεῖ στερεὰ τὴν ἐλπίδα ταύτην
εἰς αὐτόν, τὸν Χριστόν, καθαρίζει τὸν ἑαυτόν του ἀπὸ κάθε ἁ-
μαρτίαν, καθὼς καὶ ἐκεῖνος εἶναι καθαρὸς καὶ ἅγιος. Μόνον οἱ
ἁγνοὶ καὶ καθαροὶ θὰ ἀξιωθοῦν νὰ ἴδουν τὸν καθαρὸν καὶ ἅ-
γιον.
4 Κάθε ἕνας ποὺ κάμνει τὴν ἁμαρτίαν, κάμνει καὶ τὴν ἀνομίαν.
Παραβιάζει δηλαδὴ καὶ ἀθετεῖ καὶ περιφρονεῖ οὗτος τὸν νόμον
τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἡ ἁμαρτία εἶναι ἡ ἐπανάστασις κατὰ τοῦ νόμου
καὶ τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' ἀποτελεῖ ἡ ἁμαρτία καὶ ἀ-
νατροπὴν τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ.
5 Καὶ ἠξεύρετε, ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη ὡς ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς
γῆς, διὰ νὰ ἐξαλείψῃ τὰς ἁμαρτίας μας, καὶ ἁμαρτία δὲν ὑπάρ-
χει ἐν αὐτῷ, διότι παρέμεινε καθ' ὅλον του τὸν βίον ἀπολύτως
ἀναμάρτητος.
6 Καθένας λοιπὸν ποὺ μένει μέσα εἰς αὐτὸν καὶ εἶναι πάντοτε
ἑνωμένος μαζί του, δὲν ἁμαρτάνει· καθένας δὲ ποὺ ἁμαρτάνει,
δὲν τὸν ἔχει αἰσθανθῆ ἐσωτερικῶς μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς καὶ
δὲν τὸν ἔχει γνωρίσει διὰ τῆς πείρας.
7 Παιδάκια μου, ἂς μὴ σᾶς πλανᾷ κανείς, ὁσονδήποτε πιθανὰ
καὶ ἂν φαίνωνται τὰ ἐπιχειρήματά του. Ἡ ἀλήθεια εἶναι αὐτή·
ἐκεῖνος, ποὺ ἐξασκεῖ εἰς τὸν βίον του τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν
ἀρετήν, εἶναι δίκαιος, ὅπως καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶναι δίκαιος, καὶ μό-
νος αὐτὸς ἔχει γνωρίσει τὸν δίκαιον Ἰησοῦν καὶ εἶναι ἑνωμέ-
νος μαζί του.
8 Ἐκεῖνος, ποὺ ἐπιμένει εἰς τὴν ἁμαρτίαν, κατάγεται ἀπὸ τὸν
διάβολον καὶ ἔχει σχέσιν καὶ στενὴν γνωριμίαν μὲ τὸν διάβο-
λον. Καὶ κατάγεται οὗτος ἀπὸ τὸν διάβολον, διότι ἐξ ἀρχῆς ὁ
διάβολος μὲ πεῖσμα πολὺ ἁμαρτάνει. Πρὸς αὐτὸν δὲ τὸν σκο-
πὸν ἐφανερώθη ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ἄνθρωπος ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, διὰ
νὰ καταλύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου.
9 Καθένας ποὺ ἔχει γεννηθῆ ἀπὸ τὸν Θεόν, δὲν πράττει ποτὲ
θεληματικῶς καὶ μὲ ψυχρὸν ὑπολογισμὸν καμμίαν ἁμαρτίαν.
Διότι ἡ νέα ζωή, ποὺ τοῦ μετέδωκε διὰ τοῦ Πνεύματός του ὁ
Θεός, μένει μέσα του. Καὶ ἡ θέλησίς του ἀποκτᾷ τέτοιαν συνή-
θειαν εἰς τὴν ἀρετήν, ὥστε δὲν δύναται οὗτος νὰ ἁμαρτάνῃ,
διότι ἔχει γεννηθῆ ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ὁμοιάζει πρὸς τὸν Θεόν.
10 Αὐτὸ εἶναι τὸ διακριτικὸν γνώρισμα, μὲ τὸ ὁποῖον γίνονται
εἰς ὅλους φανερὰ τὰ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ διαβό-
λου. Καθένας δηλαδή, ποὺ δὲν ἀσκεῖ εἰς τὸν βίον του πᾶσαν ἀ-
ρετήν, αὐτὸς δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ δὲν ἔχει πατέρα τὸν
Θεόν. Τὸ ἴδιον καὶ ἐκεῖνος, ποὺ δὲν ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφόν του
Χριστιανόν, δὲν εἶναι παιδὶ τοῦ Θεοῦ.
11 Καὶ δὲν εἶναι παιδὶ τοῦ Θεοῦ αὐτός, ποὺ δὲν ἀγαπᾷ τὸν ἀ-
δελφόν του, διότι αὐτὸ εἶναι τὸ κύριον παράγγελμα, ποὺ σᾶς ἐ-
γνωστοποιήθη μὲ τὸ κήρυγμα καὶ τὸ ὁποῖον ἠκούσατε ἀπὸ τὴν

[3]) 5. 7. β΄ 1. 6. 1 Πτ. α΄ 21. 22. 2 Πτ. γ΄ 11 - 14. Ἑβ. ιβ΄ 14. 2 Κρ. ζ΄ 1. [4]) ε΄ 17. Ῥμ. ε΄ 13. η΄ 7. 8. Μτ. ζ΄ 23. [5]) 3. 8. α΄ 7. β΄ 1. 2. Ἰν. α΄ 29. 1 Πτ. β΄ 22. 24. Μτ. α΄ 21. [6]) 9. 10. ε΄ 18. 3 Ἰν. 11. 2 Κρ. ε΄ 17. Ῥμ. ς΄ 1 - 4. 11 - 15. [7]) β΄ 26. 29. Ἰκ. β΄ 14. 1 Κρ. ς΄ 9. 10. [8]) 5. Ἰν. η΄ 44. Κλ. α΄ 13. β΄ 15. [9]) 6. β΄ 14. 20. 21. 27. ε΄ 18. Ἰν. α΄ 13. 1 Πτ. α΄ 22. 23. Ῥμ. η΄ 14. [10]) 1. 6 - 9. 17. β΄ 29. δ΄ 7. 8. Ῥμ. ιγ΄ 8 - 10. [11]) α΄ 5. β΄ 7. Ἰν. ιγ΄ 34.

ἀρχὴν τῆς ἐπιστροφῆς σας εἰς τὸν Χριστόν, τὸ νὰ ἀγαπῶμεν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

12 οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν καὶ ἔσφαξε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια.

12 Καὶ ἂς μὴ τρέφωμεν αἰσθήματα ὅμοια πρὸς τοῦ Κάϊν, ὁ ὁποῖος ἦτο τέκνον τοῦ πονηροῦ διαβόλου καὶ ἔσφαξεν ἄσπλαγχνα τὸν ἀδελφόν του. Καὶ διατί τὸν ἔσφαξε; Διότι τὰ ἔργα του ἦσαν πονηρά, τὰ δὲ ἔργα τοῦ ἀδελφοῦ του ἦσαν δίκαια, ἡ ἀρετὴ δὲ καὶ ἡ δικαιοσύνη προκαλεῖ τὴν ἀντιπάθειαν τοῦ διαβόλου καὶ τῶν πονηρῶν παιδιῶν του.

Στίχ. 13-15. Τὸ κατὰ τῶν Χριστιανῶν μῖσος.

13 Μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί μου, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος.

13 Μὴ παραξενεύεσθε, λοιπόν, ἀδελφοί μου, ἐὰν σᾶς μισῇ ὁ μακρὰν τοῦ Θεοῦ κόσμος.

14 ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς· ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν μένει ἐν τῷ θανάτῳ.

14 Ἡμεῖς ἠξεύρομεν ἐκ πείρας, ὅτι ἔχομεν μεταβῆ ἀπὸ τὸν πνευματικὸν θάνατον εἰς τὴν πνευματικὴν ζωήν. Καὶ τὸ ἠξεύρομεν, διότι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς. Ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφόν του, ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ εἰς τὸν πνευματικὸν θάνατον.

15 πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστί, καὶ οἴδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ μένουσαν.

15 Καθένας ποὺ μισεῖ τὸν ἀδελφόν του, εἶναι φονεύς, διότι ἔχει μέσα του διάθεσιν φονικὴν καὶ θέλει τὴν καταστροφὴν καὶ τὸν θάνατον τοῦ μισουμένου. Καὶ ἠξεύρετε, ὅτι κάθε φονεὺς δὲν ἔχει ζωὴν αἰώνιον, ἡ ὁποία νὰ μένῃ μέσα του.

Στίχ. 16-24. Ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς εἶναι ἐντολὴ τοῦ Πατρός.

16 ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς τιθέναι.

16 Μὲ αὐτὸ δὲ ἔχομεν μάθει, τί εἶναι ἡ ἀγάπη· μὲ τὸ ὅτι δηλαδὴ ἐκεῖνος (ὁ Χριστός) διὰ τὴν σωτηρίαν μας παρέδωκε προθύμως εἰς θάνατον τὴν ζωήν του. Κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ ἡμεῖς ἔχομεν ὑποχρέωσιν σύμφωνα μὲ τὸ παράδειγμα τοῦτο νὰ παραδίδωμεν τὴν ζωήν μας ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν καὶ ὄχι νὰ θέλωμεν νὰ ἀφαιρέσωμεν τὴν ζωὴν αὐτῶν.

17 ὃς δ' ἂν ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρείαν ἔχοντα καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ;

17 Ὅποιος ὅμως ἔχει τὰ πλούτη τοῦ κόσμου καὶ παρατηρεῖ τὸν ἀδελφόν του, ὅτι οὗτος ἔχει ἀνάγκην, καὶ κλείσῃ τὴν καρδίαν του καὶ τὰ σπλάγχνα του ἀπὸ αὐτόν, ὥστε νὰ μὴ αἰσθανθῇ καμμίαν συμπάθειαν διὰ τὴν δυστυχίαν του, πῶς εἶναι δυνατὸν ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν νὰ μένῃ μέσα του;

18 Τεκνία μου, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μηδὲ τῇ γλώσσῃ, ἀλλ' ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ.

18 Παιδάκια μου, ἂς μὴ ἀγαπῶμεν μὲ λόγια καὶ μὲ τὴν γλῶσσαν μόνον, ἀλλ' ἂς ἀγαπῶμεν μὲ ἔργα εὐεργετικὰ καὶ ὄχι ψεύτικα, ἀλλὰ ἀληθινά.

---

[12]) Γν. δ΄ 8. Ἰν. ζ΄ 7. Ἰδ. 11. [13]) 1 Ἰν. ιε΄ 18. 19. ιζ΄ 14. Μτ. ε΄ 11. [14]) β΄ 9. 11. Ἰν. ε΄ 24. [15]) Λτ. ιθ΄ 17. Ἰν. η΄ 44. Γλ. ε΄ 21. Μτ. ε΄ 21. 22. (27. 28). [16]) β΄ 6. δ΄ 11. Ἰν. ι΄ 11. ιε΄ 12. 13. Ἐφ. ε΄ 2. Ῥμ. ις΄ 4. [17]) Δτ. ιε΄ 7. 1 Ἰν. δ΄ 20. Ἰκ. β΄ 15. 16. Ἐφ. δ΄ 28. 2 Κρ. ς΄ 12. – Λκ. η΄ 43. κα΄ 4. [18]) 1 Πτ. α΄ 22. Ἰκ. α΄ 22. Ῥμ. ιβ΄ 9. 13. Μτ. ς΄ 2.

19 καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμέν, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πείσομεν τὰς καρδίας ἡμῶν,

20 ὅτι ἐὰν καταγινώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ Θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν καὶ γινώσκει πάντα.

19 Καὶ μὲ αὐτό, ἤτοι μὲ τὴν εἰλικρινῆ ἀγάπην καὶ τὴν εὐεργεσίαν, γνωρίζομεν ὅτι καταγόμεθα ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἔχομεν ἀναγεννηθῆ ἀπὸ τὸν Θεόν. Καὶ ὅταν ἔχωμεν τὴν ἀγάπην αὐτήν, θὰ καθησυχάσωμεν ἐνώπιόν του τὰς συνειδήσεις μας καὶ δὲν θὰ μᾶς τύπτουν αὗται ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ,

20 εἰς ὁ,τιδήποτε καὶ ἂν μᾶς κατηγοροῦν αὗται. Καὶ θὰ καθησυχάσωμεν τὰς συνειδήσεις μας, διότι ὁ Θεὸς εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ τὰς συνειδήσεις μας καὶ ἠξεύρει τελείως καὶ καλύτερα ἀπὸ αὐτὰς ὅλα τὰ σφάλματά μας καὶ ὅλας τὰς τύψεις μας. Ἠξεύρει τὴν ἐνοχήν μας. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ὁ γινώσκων τὰ πάντα Θεὸς πείθει ἡμᾶς, ὅτι εἴμεθα τέκνα του, δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ κατακριθῶμεν.

21 ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ ἡμῶν, παρρησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν Θεόν,

21 Ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ συνείδησίς μας δὲν μᾶς κατηγορῇ, ἔχομεν θάρρος πρὸς τὸν Θεόν.

22 καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν λαμβάνομεν παρ' αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν.

22 Καὶ ὁ,τιδήποτε τοῦ ζητοῦμεν διὰ τῆς προσευχῆς, τὸ λαμβάνομεν ἀπὸ αὐτόν. Καὶ τὸ λαμβάνομεν, διότι τηροῦμεν τὰς ἐντολάς του καὶ πράττομεν αὐτά, ποὺ τοῦ ἀρέσουν.

23 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα πιστεύσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους καθὼς ἔδωκεν ἐντολήν.

23 Αἱ ἐντολαὶ δὲ τοῦ Θεοῦ περιλαμβάνονται εἰς μίαν ἐντολήν. Καὶ ἡ ἐντολή του εἶναι αὐτή, νὰ πιστεύσωμεν δηλαδὴ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ του Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ ἀγαπῶμεν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, καθὼς ὁ Χριστὸς μᾶς ἔδωκεν ἐντολὴν νὰ ἀγαπῶμεν.

24 καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ. καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ Πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

24 Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ τηρεῖ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, μένει μέσα εἰς τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Θεὸς μένει μέσα εἰς αὐτόν. Εἶναι δηλαδὴ οὗτος ἑνωμένος μὲ τὸν Θεόν. Ἔχομεν δὲ μέσον διὰ νὰ γνωρίσωμεν μὲ βεβαιότητα, ἐὰν εἴμεθα ἑνωμένοι μὲ τὸν Θεὸν καὶ ἐὰν πράγματι ὁ Θεὸς μένῃ μέσα μας. Μὲ τοῦτο δηλαδὴ βεβαιούμεθα, ὅτι ὁ Θεὸς μένει μέσα μας, μὲ τὸ Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον μᾶς ἔδωκε καὶ τὸ ὁποῖον μᾶς φωτίζει καὶ μᾶς δίδει τὴν πληροφορίαν αὐτήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Στίχ. 1-6. Τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης.

Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν,

Ἀγαπητοί, μὴ δίδετε ἐμπιστοσύνην εἰς καθένα, ποὺ σᾶς λέγει, ὅτι ἐμπνέεται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι ἔχει πνευματικὸν χάρισμα. Ἀλλ' ἐξετάζετε καὶ διακρίνετε τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ ἐμφανίζονται ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὸ Πνεῦμα,

---

[19-20]) β΄ 5. Ἰν. ιγ΄ 35. ιη΄ 37. κα΄ 17. – Τβ. δ΄ 7 - 11. 1 Πτ. δ΄ 8. Ἰκ. β΄ 13. Ἑβ. ς΄ 9. 10. Μτ. κε΄ 34 - 40. [21-22]) β΄ 28. δ΄ 17. ε΄ 14. 15. Ἰν. η΄ 29. θ΄ 31. Ἑβ. δ΄ 16. Ῥμ. ε΄ 1. 2. Μτ. κα΄ 22. [23]) δ΄ 11. ε΄ 2. 13. Ἰν. α΄ 12. γ΄ 18. ιε΄ 17. [24]) β΄ 3. 5. 20. δ΄ 12. 13. Ἰν. ιδ΄ 23. Ῥμ. η΄ 9.

Δ΄. [1]) β΄ 19. Ἀπ. β΄ 2. 2 Πτ. α΄ 21. β΄ 1. 1 Θσ. ε΄ 20. 21. 1 Κρ. ιβ΄ 10. Μτ. ζ΄ 15.

ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον.

ἐὰν πράγματι προέρχωνται οὗτοι ἀπὸ τὸν Θεόν. Διότι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐβγῆκαν εἰς τὸν κόσμον.

2 ἐν τούτῳ γινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστι·

2 Μὲ αὐτὸ δὲ τὸ σημάδι καὶ μὲ αὐτὸ τὸ κριτήριον γνωρίζετε καὶ διακρίνετε ἀσφαλῶς τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· κάθε ἄνθρωπος δηλαδή, ποὺ παρουσιάζεται μὲ χάρισμα Πνεύματος, ἐὰν ὁμολογῇ ὄχι μόνον μὲ λόγια ἀλλὰ καὶ μὲ ἔργα, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐσαρκώθη πράγματι καὶ ἔζησεν ὡς ἄνθρωπος φέρων τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, εἶναι ἐκ τοῦ Θεοῦ.

3 καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔστι· καὶ τοῦτό ἐστι τὸ τοῦ ἀντιχρίστου ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη.

3 Καὶ καθένας ὁ ὁποῖος λέγει μέν, ὅτι ἔχει ἔμπνευσιν Πνεύματος, δὲν ὁμολογεῖ ὅμως, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐνηνθρώπησε καὶ ἦλθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν μὲ σάρκα ἀνθρωπίνην, δὲν εἶναι ἐκ τοῦ Θεοῦ. Καὶ τοῦτο, ἤτοι τὸ νὰ ἀρνῆται κανεὶς τὸν Θεάνθρωπον Ἰησοῦν, εἶναι τὸ πνεῦμα τοῦ ἀντιχρίστου, περὶ τοῦ ὁποίου ἔχετε ἀκούσει, ὅτι πρόκειται νὰ ἔλθῃ. Καὶ τώρα πλέον εἶναι ὁ ἀντίχριστος ἐν τῷ κόσμῳ διὰ τῶν αἱρέσεων καὶ τῶν ψευδοδιδασκαλιῶν, ποὺ προπαρασκευάζουν τὸ ἔδαφος διὰ τὴν προσωπικήν ἔλευσίν του.

4 Ὑμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστε, τεκνία, καὶ νενικήκατε αὐτούς, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ.

4 Σεῖς ὅμως, παιδάκια μου, ἔχετε ἀναγεννηθῆ ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἔχετε νικήσει τοὺς ψευδοδιδασκάλους αὐτοὺς διὰ τῆς ἐμμονῆς σας εἰς τὴν ἀληθῆ διδασκαλίαν. Καὶ τοὺς ἔχετε νικήσει, διότι ὁ Θεός, ποὺ εἶναι μέσα σας καὶ σᾶς φωτίζει καὶ σᾶς ἐνισχύει, εἶναι μεγαλύτερος καὶ δυνατώτερος παρὰ ὁ σατανᾶς, ποὺ ἐνεργεῖ καὶ ἄρχει μεταξὺ τοῦ κόσμου τῶν ἀνθρώπων, ποὺ εἶναι μακρὰν τοῦ Θεοῦ.

5 αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσί· διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσι καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν ἀκούει.

5 Αὐτοὶ οἱ ψευδοπροφῆται προέρχονται καὶ ἐμπνέονται ἀπὸ τὸν μακρὰν τοῦ Θεοῦ κόσμον. Δι' αὐτὸ διδάσκουν σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου καὶ ὁ κόσμος τοὺς ἀκούει καὶ τοὺς δέχεται.

6 ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν· ὁ γινώσκων τὸν Θεὸν ἀκούει ἡμῶν· ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἀκούει ἡμῶν. ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης.

6 Ἡμεῖς ὅμως οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ διδάσκαλοι τοῦ εὐαγγελίου καταγόμεθα ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἐμπνεόμεθα ἀπὸ τὸν Θεόν· ἐκεῖνος δέ, ποὺ ἀνεγεννήθη ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ γνωρίζει τὸν Θεόν, ἀκούει μὲ προθυμίαν τὴν διδασκαλίαν μας. Ἐκεῖνος, ποὺ δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ δὲν ἔχει ἀναγεννηθῆ ἀπὸ αὐτόν, δὲν ἀκούει καὶ δὲν δέχεται τὴν διδασκαλίαν μας. Μὲ τὸ σημάδι αὐτὸ διακρίνομεν τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ποὺ ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ διαβόλου ποὺ ὁδηγεῖ εἰς τὴν πλάνην.

Στίχ. 7-21. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς. Ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους.

7 Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστι, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται καὶ γινώσκει τὸν Θεόν.

7 Ἀγαπητοί, ἂς ἀγαπῶμεν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, διότι ἡ ἀγάπη πηγάζει καὶ ἔχει τὴν ἀρχήν της ἀπὸ τὸν Θεόν. Καὶ καθένας, ποὺ ἀγαπᾷ καὶ ἔχει τὴν ἀγάπην ὁδηγὸν καὶ κανόνα τοῦ βίου του, ἔχει γεννηθῆ ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ εὑρίσκεται εἰς οἰκείας σχέσεις πρὸς τὸν Θεόν. Λόγῳ δὲ τῶν σχέσεών του τούτων πρὸς τὸν Θεὸν γνωρίζει τὸν Θεὸν ὁλονὲν καὶ τελειότερον.

[2-3]) 6. β΄ 18. 22. 23. ε΄ 1. 2 Ἰν. 7. Ἰν. α΄ 14. 1 Τμ. γ΄ 16. 1 Κρ. ιβ΄ 3. [4]) β΄ 13. ε΄ 4. Ἰν. ι΄ 29. [5-6]) β΄ 26. γ΄ 1. 13. Ἰν. γ΄ 31. η΄ 47. ι΄ 27. ιδ΄ 17. ιε΄ 26. ις΄ 13. 1 Κρ. ιδ΄ 37. [7-8]) 10. 16. 20. β΄ 29. γ΄ 6. 11. 23.

8 ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐκ ἔγνω τὸν Θεόν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν.

8 Ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἀγαπᾷ, δὲν ἐγνώρισε ποτὲ τὸν Θεόν, διότι ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη.

9 ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ.

9 Ἔγινε δὲ φανερὰ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν μέσῳ ἡμῶν μὲ τοῦτο κατ' ἐξοχὴν τὸ γεγονός, μὲ τὸ γεγονὸς δηλαδὴ ὅτι τὸν Υἱόν του τὸν μονάκριβον ἔχει ἀποστείλει εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ἡμεῖς, ποὺ λόγῳ τῶν ἁμαρτιῶν μας εἴχομεν καταδικασθῆ εἰς θάνατον αἰώνιον, ζήσωμεν δι' αὐτοῦ τὴν πνευματικὴν καὶ αἰωνίαν ζωήν.

10 ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν.

10 Εἰς αὐτὸ συνίσταται ἡ ἀγάπη, ὄχι εἰς τὸ ὅτι ἡμεῖς πρῶτοι ἠγαπήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' εἰς τὸ ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καίτοι ἤμεθα ἀνάξιοι καὶ δὲν τὸν ἠγαπῶμεν. Καὶ μᾶς ἠγάπησε τόσον, ὥστε ἀπέστειλε τὸν Υἱόν του διὰ νὰ προσφέρῃ τὸ αἷμα του θυσίαν ἐξιλεωτικὴν διὰ τὰς ἁμαρτίας μας.

11 Ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ Θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν.

11 Ἀγαπητοί, ἐὰν τόσον ἐξαιρετικὰ μᾶς ἠγάπησεν ὁ Θεός, ἕπεται ἐκ τούτου, ὅτι καὶ ἡμεῖς ἔχομεν χρέος νὰ ἀγαπώμεθα μεταξύ μας.

12 Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται· ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν μένει καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν.

12 Ποῖος εἶναι εἰς τὴν φύσιν του καὶ εἰς τὴν οὐσίαν του ὁ Θεός, κανεὶς δὲν ἔχει ἴδει ποτέ. Καὶ ὅμως ὁ ἀόρατος καὶ ἀνώτερος πάσης κατανοήσεως Θεός, ἐὰν ἀγαπώμεθα μεταξύ μας, μένει μέσα μας καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην του αἰσθανόμεθα τελείαν καὶ πλήρη εἰς τὸ ἐσωτερικόν μας.

13 ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν.

13 Μὲ τοῦτο τὸ σημεῖον γνωρίζομεν, ὅτι μένομεν ἐν αὐτῷ καὶ αὐτὸς μένει ἐν ἡμῖν, μὲ τὸ ὅτι μᾶς ἔχει δώσει ἀπὸ τὸ Πνεῦμά του, τὸ ὁποῖον μᾶς κατέστησε ναοὺς καὶ κατοικητήριά του.

14 Καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου.

14 Καὶ ἐπὶ πλέον ἡμεῖς οἱ Ἀπόστολοι ἔχομεν ἴδει μὲ τὰ μάτια μας καὶ ὡς αὐτόπται μαρτυροῦμεν, ὅτι ὁ Πατὴρ ἔχει ἀποστείλει τὸν Υἱόν του ὡς σωτῆρα τοῦ κόσμου καὶ ἐξεδήλωσεν ἔτσι τὴν τελείαν του ἀγάπην πρὸς ἡμᾶς.

15 ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Θεῷ.

15 Ὁποιοσδήποτε ὁμολογήσῃ μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις του, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς μένει ἐν αὐτῷ καὶ αὐτὸς μένει ἐν τῷ Θεῷ.

16 καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν. Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστί, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ.

16 Καὶ ἡμεῖς ἔχομεν γνωρίσει διὰ τῆς χριστιανικῆς μας πείρας καὶ ἔχομεν πιστεύσει τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν ἔχει πρὸς ἡμᾶς ὁ Θεός, καὶ τρανὸν δεῖγμα αὐτῆς εἶναι ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Υἱοῦ του. Ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη καὶ ἐκεῖνος ποὺ μένει ἐν τῇ ἀγάπῃ καὶ ἀσκεῖ αὐτὴν συνεχῶς, μένει ἐν τῷ Θεῷ καὶ ὁ Θεὸς μένει ἐν αὐτῷ.

[9]) 14. 19. α΄ 1. 2. γ΄ 14. 16. Ἰν. γ΄ 16. 17. Ῥμ. ε΄ 8. η΄ 32. [10]) 7. β΄ 2. 2 Κρ. ε΄ 19. [11]) γ΄ 16. 23. Μτ. ιη΄ 33. [12]) 16 - 18. β΄ 5. Ἰν. α΄ 18. ς΄ 46. [13]) γ΄ 24. ε΄ 20. Ῥμ. ε΄ 5. [14]) 9. α΄ 1. 2. Ἰν. α΄ 14. γ΄ 17. δ΄ 24. κ΄ 31. [15]) γ΄ 23. 24. ε΄ 1. 5. [16]) 8. 12. Ἰν. ς΄ 69.

17 Ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παρρησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστι, καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

17 Σημεῖον δὲ ὅτι ἡ ἀγάπη ἔφθασεν εἰς τελειότατον βαθμὸν μαζί μας καὶ προωδεύσαμεν εἰς αὐτὴν εἰς τὸν τέλειον βαθμόν, εἶναι τὸ νὰ ἀναμένωμεν μὲ θάρρος καὶ ἀφοβίαν τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως. Καὶ θὰ ἔχωμεν τὸ θάρρος καὶ τὴν ἀφοβίαν αὐτὴν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, διότι διὰ τῆς ἀγάπης γινόμεθα ὅμοιοι πρὸς τὸν Κριτήν, ποὺ θὰ μᾶς κρίνῃ. Ὅπως δηλαδὴ εἶναι τώρα ὁ Χριστὸς ἐν τῷ οὐρανῷ πλήρης ἀγάπης, τοιοῦτοι εἴμεθα καὶ ἡμεῖς. Γεμᾶτοι δηλαδὴ ἀγάπην μεταξὺ τοῦ κόσμου αὐτοῦ, ποὺ στερεῖται καὶ δὲν ἔχει τὴν ἀγάπην.

18 φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει, ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ.

18 Φόβος τοῦ Κριτοῦ ἐξ αἰτίας ἐνοχῆς, διὰ τὴν ὁποίαν θὰ μᾶς δικάσῃ, δὲν ὑπάρχει εἰς ἐκεῖνον ποὺ ἀγαπᾷ, ἀλλ' ἡ ἀγάπη, ὅταν εἶναι τελεία, ἀπομακρύνει καὶ βγάζει ἔξω ἀπὸ τὴν ψυχὴν τὸν φόβον. Διότι ὁ φόβος προκαλεῖ βάσανον καὶ τιμωρίαν λόγῳ τῆς ποινῆς, τὴν ὁποίαν μετὰ τρόμου ὁ ἔνοχος περιμένει νὰ τοῦ ἐπιβάλῃ ὁ Κριτὴς διὰ τὰς ἁμαρτίας του. Ἐκεῖνος δὲ ποὺ φοβεῖται ἐξ αἰτίας τῆς ἐνοχῆς του, δὲν ἔχει γίνει τέλειος εἰς τὴν ἀγάπην.

19 Ἡμεῖς ἀγαπῶμεν αὐτόν, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς.

19 Ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ ἀγαπῶμεν τὸν Θεόν, ἐπειδὴ αὐτὸς πρῶτος μᾶς ἠγάπησε καὶ προηγήθη ἐν τῇ ἀγάπῃ του πρὸς ἡμᾶς.

20 ἐάν τις εἴπῃ ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν ὃν ἑώρακε, τὸν Θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακε πῶς δύναται ἀγαπᾶν;

20 Ἔχομεν λοιπὸν χρέος νὰ τὸν ἀγαπῶμεν. Καὶ τότε ἀγαπῶμεν τὸν Θεόν, ὅταν δεικνύωμεν τὴν ἀγάπην μας καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μας, ποὺ εἶναι εἰκόνες καὶ τέκνα τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν εἴπῃ κανείς, ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεὸν καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον μισῇ τὸν ἀδελφόν του Χριστιανόν, αὐτὸς δὲν λέγει ἀλήθειαν καὶ εἶναι ψεύστης. Διότι ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφόν του, τὸν ὁποῖον ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἐξακολουθητικῶς βλέπει, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, ποὺ δὲν ἔχει ἴδει ποτέ;

21 καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεὸν ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

21 Καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἐλάβομεν ἀπὸ τὸν Θεόν, δηλαδὴ ἐκεῖνος ποὺ ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, ν' ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφόν του Χριστιανόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Στίχ. 1-5. Αἱ νίκαι τῆς πίστεως.

Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χριστός, ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ.

Καθένας ποὺ πιστεύει μὲ πίστιν ζωντανήν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Θεάνθρωπος Μεσσίας, ἔχει γεννηθῆ πνευματικῶς ἀπὸ τὸν Θεόν. Καὶ καθένας ποὺ ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος τὸν ἐγέννησε πνευματικῶς, φυσικὰ ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφόν του, ποὺ ἔχει γεννηθῆ ἀπὸ τὸν αὐτὸν Πατέρα.

[17]) β΄ 28. γ΄ 3. 7. 19 - 21. Ἰν. ιδ΄ 20. ις΄ 10. ιζ΄ 14. 16. 21. Γλ. β΄ 20. ς΄ 14. [18]) Ῥμ. η΄ 14. 15. 33. 35. [19-20]) 9. 12. β΄ 4. 9. 11. γ΄ 17. [21]) γ΄ 11. 23. ε΄ 1. Μτ. κβ΄ 38. 39.
Ε΄. [1-2]) 5. β΄ 3. γ΄ 23. δ΄ 7. 21΄.

2 ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, ὅταν τὸν Θεὸν ἀγαπῶμεν καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν.

2 Μὲ αὐτὸ δὲ τὸ σημεῖον γνωρίζομεν, ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, ὅταν δηλαδὴ ἀγαπῶμεν τὸν Θεὸν καὶ φυλάττωμεν τὰς ἐντολάς του.

3 αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν,

3 Διότι εἰς τοῦτο συνίσταται ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη, εἰς τὸ νὰ τηρῶμεν τὰς ἐντολάς του. Καὶ αἱ ἐντολαί του δὲν εἶναι πιεστικαὶ καὶ δυσβάστακτοι καὶ ἀκατόρθωτοι.

4 ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν.

4 Καὶ δὲν εἶναι βαρεῖαι αἱ ἐντολαί του, διότι κάθε τι ποὺ ἔχει ἀναγεννηθῆ ἀπὸ τὸν Θεόν, νικᾷ τὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος μᾶς γίνεται ἐμπόδιον μὲ τὴν ἀντίδρασίν του εἰς τὴν τήρησιν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. Καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ νίκη, ποὺ ἐνίκησεν ὁριστικῶς τὸν κόσμον, ἡ πίστις μας, ποὺ εἶναι φῶς διαλῦον τὴν ἐν τῷ κόσμῳ πλάνην καὶ δύναμις νέας πνευματικῆς καὶ ἁγίας ζωῆς ἀντιθέτου πρὸς τὴν φαυλότητα τοῦ κόσμου.

5 τίς ἐστιν ὁ νικῶν τὸν κόσμον εἰ μὴ ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ;

5 Ποῖος ἄλλος νικᾷ τὰ θέλγητρα καὶ ἐν γένει τὴν ἀντίδρασιν καὶ τὸν κατὰ τῆς ἀληθείας πόλεμον τοῦ κόσμου παρὰ μόνον ἐκεῖνος, ποὺ μὲ πραγματικὴν ἀφοσίωσιν πιστεύει, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς τοῦ Θεοῦ;

Στίχ. 6-12. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ Μεσσίας.

6 Οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι' ὕδατος καὶ αἵματος, Ἰησοῦς Χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῷ αἵματι· καὶ τὸ Πνεῦμά ἐστι τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ Πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια.

6 Μὴν ἀκούετε τί σᾶς λέγουν περὶ τοῦ Ἰησοῦ τὰ ὄργανα τῆς πλάνης. Αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ ἦλθε καὶ ἐφανερώθη ὡς Μεσσίας διὰ τοῦ βαπτίσματός του εἰς τὸ ὕδωρ, ὅπου ὁ Πατὴρ διεκήρυξεν αὐτὸν Υἱόν του ἀγαπητόν, καὶ διὰ τοῦ αἵματός του, ποὺ τὸ προσέφερεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ θυσίαν, τὴν ὁποίαν ἐδέχθη ὁ Πατήρ του, ὅπως ἐφάνη καὶ ἀπὸ τὰ σημεῖα ποὺ ἐπηκολούθησαν, διὰ τὰ ὁποῖα οἱ παριστάμενοι τὸν ὡμολόγησαν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς διεκηρύχθη εἰς τὸν Ἰορδάνην καὶ εἰς τὸν Γολγοθᾶν Θεάνθρωπος Μεσσίας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Δὲν ἐφανερώθη Μεσσίας διὰ τοῦ βαπτίσματός του μόνον, ἀλλὰ διὰ τοῦ βαπτίσματος καὶ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου του. Ἀλλὰ καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι μάρτυς, ποὺ δίδει μαρτυρίαν. Εἶναι δὲ ἡ μαρτυρία αὐτὴ τοῦ Πνεύματος ἔγκυρος, διότι τὸ Πνεῦμα εἶναι αὐτὴ ἡ ἀλήθεια.

7 ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ Πατήρ, ὁ Λόγος καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἕν εἰσι·

7 Διότι τρεῖς εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ μαρτυροῦν εἰς τὸν οὐρανὸν περὶ τοῦ ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Μαρτυροῦν δηλαδὴ ὁ Πατήρ, ὁ Λόγος καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Καὶ οἱ τρεῖς αὐτοὶ εἶναι ἕν, διότι ἔχουν μίαν φύσιν καὶ οὐσίαν.

[3]) β΄ 5. γ΄ 11. 2 Ἰν. 6. Ἰν. ιδ΄ 15. 22. 24. Μτ. ια΄ 30. [4-5]) 1. 4. β΄ 22. δ΄ 4. 15. Ἰν. ις΄ 33. [6]) Ἰν. α΄ 31 - 33. ιε΄ 26. ις΄ 13. ιθ΄ 32 - 35. Μτ. γ΄ 13 - 17. κζ΄ 50 - 54. [7-8]) Δτ. ιζ΄ 6. ιθ΄ 15.

8 καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ, τὸ Πνεῦμα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ αἷμα, καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν.

8 Καὶ τρεῖς εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ μαρτυροῦν εἰς τὴν γῆν, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα διὰ τῶν θαυμάτων του καὶ τῶν χαρισμάτων του καὶ τῶν ἀποκαλύψεών του· μαρτυρεῖ καὶ τὸ βάπτισμα τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ· μαρτυρεῖ καὶ τὸ αἷμα του καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ θάνατός του. Καὶ τὰ τρία ταῦτα δι' ἓν καὶ τὸ αὐτὸ εἶναι μάρτυρες. Μαρτυροῦν δηλαδὴ περὶ τοῦ Χριστοῦ.

9 εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ μείζων ἐστίν· ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ ἣν μεμαρτύρηκε περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

9 Ἐὰν δεχώμεθα ὡς ἀξιόπιστον τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων, πολὺ περισσότερον πρέπει νὰ δεχθῶμεν τὴν μαρτυρίαν τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ἔχει ἀσυγκρίτως μεγαλύτερον κῦρος. Διότι πράγματι ἡ μαρτυρία αὐτὴ τῶν τριῶν ἐπὶ γῆς μαρτύρων εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν ἀξιόπιστος μαρτυρία τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν ἔχει δώσει περὶ τοῦ Υἱοῦ του.

10 ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐν αὐτῷ· ὁ μὴ πιστεύων τῷ Θεῷ ψεύστην πεποίηκεν αὐτόν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ Θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

10 Ἐκεῖνος ποὺ πιστεύει εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἔχει τὴν μαρτυρίαν τοῦ Θεοῦ μέσα του, διότι διὰ τῆς ἐπακολουθούσης χριστιανικῆς πείρας ἀποκτᾷ καὶ ἐσωτερικὴν μαρτυρίαν καὶ πληροφορίαν. Ἐκεῖνος δὲ ποὺ δὲν πιστεύει εἰς τὸν Θεόν, τὸν ἔχει κάμει ψεύστην καὶ ἀναξιόπιστον, διότι δὲν ἔχει πιστεύσει εἰς τὴν μαρτυρίαν, τὴν ὁποίαν μίαν φορὰν γιὰ πάντα ἔχει δώσει ὁ Θεὸς διὰ τὸν Υἱόν του.

11 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεός, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστιν.

11 Καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστοὺς ζωὴν αἰώνιον. Καὶ ἡ ζωὴ αὐτὴ ὑπάρχει ἐν τῷ Υἱῷ του καὶ διὰ τῆς ἑνώσεως μετὰ τοῦ Υἱοῦ του μεταδίδεται εἰς τοὺς πιστούς.

12 ὁ ἔχων τὸν υἱὸν ἔχει τὴν ζωήν· ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει.

12 Ἐκεῖνος, ποὺ εἶναι ἑνωμένος διὰ τῆς πίστεως μὲ τὸν Υἱὸν καὶ ἔχει αὐτὸν ὡς ἰδικόν του, ἔχει τὴν ἀληθινὴν καὶ αἰωνίαν ζωήν. Ἐκεῖνος, ποὺ δὲν ἔχει τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, δὲν ἔχει τὴν ζωήν.

Στίχ. 13-21. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς πίστεως εἰς τὸν Χριστόν.

13 Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔχετε, καὶ ἵνα πιστεύητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

13 Ἔγραψα αὐτὰ περὶ τῆς ζωῆς, τὴν ὁποίαν λαμβάνομεν διὰ τῆς πίστεως καὶ ἑνώσεώς μας μετὰ τοῦ Ἰησοῦ. Τὰ ἔγραψα εἰς σᾶς, ποὺ πιστεύετε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ γνωρίζετε μὲ πλήρη βεβαιότητα, ὅτι ἔχετε ζωὴν αἰώνιον καὶ διὰ νὰ μένετε στηριγμένοι εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

14 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παρρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ἀκούει ἡμῶν.

14 Καὶ ἡ πεποίθησις, ὅτι διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἔχομεν ζωὴν αἰώνιον, μᾶς ἐμπνέει παρρησίαν καὶ θάρρος πρὸς τὸν Θεόν, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπευθυνόμεθα καὶ ὁμιλοῦμεν μὲ οἰκειότητα καὶ ἐλευθερίαν. Ἀπόδειξις δὲ περὶ τοῦ ὅτι πράγματι ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ τὸ θάρρος αὐτό, εἶναι τὸ ὅτι, ἐὰν ζητοῦμεν κάτι σύμφωνον πρὸς τὸ θέλημά του, μᾶς εἰσακούει.

[9]) Ἰν. ε΄ 31 - 37. η΄ 17. 18. [10]) α΄ 10. Ἰν. γ΄ 32. 33. 1 Κρ. ιε΄ 15. Ῥμ. η΄ 16. [11-12]) α΄ 1. 2. β΄ 25. Ἰν. α΄ 4. γ΄ 15. 36. ε΄ 24. ιδ΄ 6. [13]) Ἰν. κ΄ 31. [14-15]) γ΄ 21. 22. Ἰν. ιδ΄ 13. ις΄ 23.

15 καὶ ἐὰν οἴδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν ὃ ἂν αἰτώμεθα, οἴδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ᾐτήκαμεν παρ' αὐτοῦ.

15 Καὶ ἐφ' ὅσον γνωρίζομεν, ὅτι μᾶς εἰσακούει εἰς ὅ,τι τοῦ ζητοῦμεν, γνωρίζομεν, ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν μας θὰ ἐπιτύχωμεν ἀσφαλῶς καὶ εἶναι σὰν νὰ τὰ ἔχωμεν ἀπὸ τώρα καὶ τὰ αἰτήματά μας ἐκεῖνα, ποὺ τοῦ ἔχομεν ζητήσει καὶ πρόκειται νὰ πραγματοποιηθοῦν εἰς τὸ μέλλον.

16 Ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσει, καὶ δώσει αὐτῷ ζωήν, τοῖς ἁμαρτάνουσι μὴ πρὸς θάνατον. ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον· οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ.

16 Ἐὰν ἴδῃ κανεὶς τὸν ἀδελφόν του Χριστιανὸν νὰ ἁμαρτάνῃ ἁμαρτίαν, ποὺ δὲν ἐπιφέρει πνευματικὸν θάνατον, θὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν ὁ Θεὸς ζωήν· ἐννοῶ ὅτι θὰ δώσῃ ὁ Θεὸς ζωὴν εἰς ἐκείνους, ποὺ ἁμαρτάνουν μὴ θανάσιμα ἁμαρτήματα. Ὑπάρχει ἁμαρτία, ποὺ ὁδηγεῖ εἰς τὸν πνευματικὸν θάνατον. Δὲν συνιστῶ διὰ τὴν θανάσιμον αὐτὴν ἁμαρτίαν νὰ παρακαλέσῃ κανεὶς τὸν Θεόν.

17 πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστίν· καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον.

17 Πᾶσα παράβασις καθήκοντος εἶναι ἁμαρτία· ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἁμαρτία, ποὺ δὲν ὁδηγεῖ εἰς τὸν πνευματικὸν θάνατον.

18 Οἴδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐχ ἁμαρτάνει, ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ Θεοῦ τηρεῖ ἑαυτόν, καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ.

18 Γνωρίζομεν δὲ καλῶς ὅτι καθένας, ποὺ ἔχει ἀναγεννηθῆ ἀπὸ τὸν Θεόν, δὲν ἁμαρτάνει, ἀλλ' ἐκεῖνος, ποὺ ἀνεγεννήθη ἀπὸ τὸν Θεόν, φυλάττει τὸν ἑαυτόν του ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ ὁ πονηρός, ποὺ ὠθεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἁμαρτίαν, δὲν τὸν θίγει καὶ δὲν ἔχει καμμίαν δύναμιν ἐπ' αὐτοῦ.

19 οἴδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται.

19 Ἠξεύρομεν καλά, ὅτι καταγόμεθα ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ὅλοι οἱ μακρὰν τοῦ Θεοῦ ἄνθρωποι εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ ἐπίδρασιν τοῦ πονηροῦ πνεύματος.

20 οἴδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἥκει καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν ἵνα γινώσκωμεν τὸν ἀληθινόν· καί ἐσμεν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ. οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ζωὴ αἰώνιος.

20 Γνωρίζομεν δὲ καλῶς, ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἔχει ἔλθει καὶ ἔχει δώσει εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστοὺς διάνοιαν ἱκανὴν διὰ νὰ γνωρίζωμεν τὸν ἀληθινὸν Θεόν· καὶ εἴμεθα ἑνωμένοι μὲ τὸν ἀληθινὸν Θεὸν διὰ τοῦ Υἱοῦ του Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ζωὴ αἰώνιος.

21 Τεκνία, φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων· ἀμήν.

21 Παιδάκια μου, μὲ πᾶσαν προσπάθειαν προφυλάξατε τὸν ἑαυτόν σας ἀπὸ τὰς εἰδωλολατρικὰς περὶ Θεοῦ ἀντιλήψεις καὶ πλάνας. Ἀμήν.

[16-17]) Ἀρ. ιη΄ 32. 1 Ἰν. γ΄ 4. Ἰν. η΄ 21 - 24. Μτ. ιβ΄ 31. 32. [18]) γ΄ 6. 9. Ἰν. ιδ΄ 30. ιζ΄ 15. Ἰκ. δ΄ 7. [19]) δ΄ 4. Ἰν. ιβ΄ 31. Γλ. α΄ 4. 2 Κρ. δ΄ 4. [20]) α΄ 2. δ΄ 13. Ἰν. ιδ΄ 6 - 11. ιζ΄ 3. κ΄ 28. Ῥμ. θ΄ 5. Λκ. κδ΄ 45. [21]) 1 Κρ. ι΄ 14.

Β' ΙΩΑΝΝΟΥ

Στίχ. 1-6. Ἡ ἀναγκαιότης τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης.

Ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ κυρίᾳ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν,

Ὁ κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ ἀξίωμα πρεσβύτερος γράφω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην πρὸς ἐκλεκτὴν κυρίαν καὶ τὰ τέκνα της· πρὸς Ἐκκλησίαν ἐκλεγεῖσαν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὰ πιστὰ μέλη της, ποὺ ἐγὼ τοὺς ἀγαπῶ ἀγάπην, ἡ ὁποία ἐμπνέεται καὶ κυριαρχεῖται ὑπὸ τῆς ἀληθείας. Καὶ ὄχι μόνον ἐγὼ ἀγαπῶ αὐτούς, ἀλλὰ καὶ ὅλοι ὅσοι ἔχουν γνωρίσει τὴν πνευματικὴν ἀλήθειαν, ποὺ μᾶς ἀπεκάλυψεν ὁ Χριστός.

2 διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα·

2 Καὶ σᾶς ἀγαπῶμεν διὰ τὴν ἀλήθειαν, ἡ ὁποία μένει μέσα μας καὶ κυριαρχεῖ ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς ζωῆς μας. Καὶ ἡ ἀλήθεια αὐτὴ θὰ εἶναι μαζί μας αἰωνίως καὶ τὸ ψεῦδος τῆς αἱρέσεως καὶ τῆς πλάνης δὲν θὰ εὕρῃ ποτὲ εἴσοδον εἰς τὰς ψυχάς μας.

3 ἔσται μεθ' ὑμῶν χάρις, ἔλεος, εἰρήνη παρὰ Θεοῦ πατρὸς καὶ παρὰ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρός, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.

3 Εἴθε νὰ εἶναι, καὶ ὡρισμένως θὰ εἶναι μαζί σας χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ τὸν Θεὸν Πατέρα καὶ ἀπὸ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Πατρός, καὶ νὰ συνοδεύωνται ταῦτα μὲ γνῶσιν τῆς ἀληθείας καὶ μὲ ἄσκησιν τῶν ἔργων τῆς ἀγάπης.

4 Ἐχάρην λίαν ὅτι εὕρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρός.

4 Ἐχάρην πάρα πολύ, διότι ηὗρα μερικὰ ἀπὸ τὰ τέκνα σου νὰ βαδίζουν ἐμπνεόμενα καὶ καθοδηγούμενα ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολήν, ποὺ ἐλάβομεν ἀπὸ τὸν Θεὸν Πατέρα διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐξ ὀνόματος τοῦ Πατρός του ὡμίλησε καὶ μᾶς ἐδίδαξε τὴν ἀλήθειαν αὐτήν.

5 καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, κυρία, οὐχ ὡς ἐντολὴν γράφων σοι καινήν, ἀλλὰ ἣν εἴχομεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους.

5 Καὶ τώρα σὲ παρακαλῶ, κυρία, ὄχι σὰν νὰ σοῦ ἔγραφα κάποιαν ἐντολὴν νέαν, ἀλλὰ τὴν ἐντολήν, ποὺ εἴχαμεν ἐξ ἀρχῆς, ἤτοι νὰ ἀγαπώμεθα μεταξύ μας.

6 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολή, καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῆτε.

6 Καὶ εἰς τοῦτο συνίσταται ἡ ἀγάπη, εἰς τὸ νὰ συμπεριφερώμεθα καὶ πολιτευώμεθα σύμφωνα μὲ τὰς ἐντολάς του. Ἡ ἀγάπη αὐτὴ εἶναι ἡ κυρία καὶ περιεκτικὴ ὅλων τῶν ἄλλων ἐντολή, καθὼς ἠκούσατε ἐξ ἀρχῆς τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, ἵνα βαδίζετε ἐμπνεόμενοι ἀπὸ αὐτὴν καὶ συμμορφούμενοι πρὸς αὐτήν.

1-2) 4. 5. 13. 3 Ἰν. 1. 1 Ἰν. β' 4. 1 Πτ. α' 1. ε' 1. 13. (Γλ. δ' 25 - 31. Ἐφ. ε' 25 - 27). 3) 1 Τμ. α' 2. 2 Τμ. α' 2. 4) 1. 12. 3 Ἰν. 3. 4. 1 Ἰν. α' 4. 7. Φλμ. 7. Ῥμ. ιϛ' 19. 5-6) 1. 1 Ἰν. β' 7. γ' 11. ε' 3.

Στίχ. 7-13. Προφύλαξις ἀπὸ τοὺς ψευδοδιδασκάλους.

7 ὅτι πολλοὶ πλάνοι εἰσῆλθον εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν Χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί· οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος.

7 Πρέπει δὲ νὰ βαδίζετε τὸν δρόμον τῆς ἀγάπης καὶ νὰ μὴ εἶσθε διεσπασμένοι, διότι ἀνεφάνησαν εἰς τὸν κόσμον πολλοί, ποὺ διδάσκουν πλάνας καὶ πλανοῦν μὲ αὐτὰς τοὺς πιστούς. Οἱ πλάνοι αὐτοὶ δὲν ὁμολογοῦν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐξακολουθεῖ ὡς ἀρχιερεύς μας νὰ εἶναι εἰς τοὺς οὐρανοὺς μὲ πραγματικὴν σάρκα καὶ φύσιν ἀνθρωπίνην καὶ μὲ αὐτὴν πρόκειται νὰ ἔλθῃ ὡς Κριτής. Αὐτός, ποὺ δὲν ὁμολογεῖ τὴν ἀλήθειαν αὐτήν, εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀπατεὼν καὶ ὁ ἀντίχριστος.

8 βλέπετε ἑαυτούς, ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν ἃ εἰργασάμεθα, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμεν.

8 Προσέχετε πολὺ τοὺς ἑαυτούς σας, διὰ νὰ μὴ χάσωμεν ὅσα ἔχομεν ἐργασθῆ, ἀλλὰ λάβωμεν πλήρη καὶ τελείαν ἀνταμοιβήν.

9 πᾶς ὁ παραβαίνων καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ Θεὸν οὐκ ἔχει· ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, οὗτος καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει.

9 Καθένας ποὺ βγαίνει ἔξω καὶ δὲν μένει μέσα εἰς τὴν διδαχὴν τοῦ Χριστοῦ διὰ τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως αὐτῆς, αὐτὸς δὲν ἔχει τὸν Θεόν, ἀλλ' εἶναι χωρισμένος ἀπὸ αὐτόν. Ἐκεῖνος, ποὺ μένει εἰς τὴν διδαχὴν τοῦ Χριστοῦ, αὐτὸς καὶ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν ἔχει, διότι οὗτος ἔγινε ναὸς τοῦ Θεοῦ.

10 εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε·

10 Ἐὰν κανεὶς σᾶς ἐπισκέπτεται καὶ δὲν φέρῃ τὴν διδαχὴν αὐτήν, μὴ δέχεσθε αὐτὸν πρὸς φιλοξενίαν εἰς τὴν οἰκίαν σας καὶ οὔτε χαιρετισμὸν νὰ ἀπευθύνετε πρὸς αὐτόν.

11 ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς.

11 Διότι ἐκεῖνος, ποὺ χαιρετᾷ αὐτόν, γίνεται συγκοινωνὸς πρὸς τὰ πονηρά του ἔργα, ἐπειδὴ μὲ τὴν σχέσιν του καὶ τὸν χαιρετισμόν του τὸν ἐνθαρρύνει εἰς ἐξακολούθησιν αὐτῶν.

12 Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν, οὐκ ἠβουλήθην διὰ χάρτου καὶ μέλανος, ἀλλὰ ἐλπίζω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρωμένη.

12 Καίτοι ἔχω πολλὰ νὰ σᾶς γράψω, δὲν ἠθέλησα μὲ χαρτὶ καὶ μελάνι νὰ σᾶς γράψω ταῦτα, ἀλλ' ἐλπίζω νὰ ἔλθω καὶ νὰ μιλήσω κατ' εὐθεῖαν στόμα μὲ στόμα, διὰ νὰ εἶναι ἡ χαρά μας τελεία.

13 ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς· ἀμήν.

13 Σὲ χαιρετοῦν ἐγκαρδίως τὰ τέκνα τῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφῆς σου, ποὺ ἐξελέγη καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὸν Θεὸν ὅπως σύ. Ἀμήν.

---

7) 1 Ἰν. β' 18. δ' 1 - 3. 8) Ἑβ. ι' 35. 1 Θσ. γ' 5. Γλ. δ' 11. 1 Κρ. ι' 12. 9) 1 Ἰν. β' 23. ε' 12. 10-11) Ττ. γ' 10. 2 Τμ. γ' 5. 6. 14. 1 Τμ. ε' 22. 1 Κρ. ε' 11. ιϛ' 22. Ῥμ. ιϛ' 17. Μτ. ιη' 17. 12) 3 Ἰν. 13. 14. 1 Ἰν. α' 4. — Ἀρ. ιβ' 8. 13) 1. 3 Ἰν. 15. 1 Πτ. ε' 13.

Γ΄ ΙΩΑΝΝΟΥ

Στίχ. 1-8. Ὁ Ἰωάννης ἐγκωμιάζει τὴν χριστιανικὴν συμπεριφορὰν καὶ τὴν φιλοξενίαν τοῦ Γαΐου.

Ὁ πρεσβύτερος Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ.

Ὁ πρεσβύτερος γράφω τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν πρὸς τὸν Γάϊον τὸν ἀγαπητόν, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἀγαπῶ μὲ ἀγάπην ἁγνήν, ἐμπνεομένην ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2 Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐοδοῦταί σου ἡ ψυχή.

2 Ἀγαπητέ, εὔχομαι νὰ εὐτυχῇς εἰς ὅλα καὶ νὰ ὑγιαίνῃς, καθὼς πηγαίνει καλὰ καὶ προοδεύει ἡ ψυχή σου.

3 ἐχάρην γὰρ λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς.

3 Καὶ λέγω, ὅτι ἡ ψυχή σου πηγαίνει καλά, διότι ἐχάρην πολύ, ὅταν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἤρχοντο ἀδελφοὶ διάφοροι καὶ ἐμαρτύρουν περὶ τῆς συμφώνου πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν ζωῆς σου, καθὼς σὺ συμπεριφέρεσαι καὶ βαδίζεις μέσα εἰς τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν.

4 μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχω χαράν, ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ἀληθείᾳ περιπατοῦντα.

4 Μεγαλυτέραν χαρὰν δὲν ἔχω ἄλλην ἀπὸ αὐτό, ἀπὸ τὸ νὰ ἀκούω δηλαδὴ ὅτι τὰ πνευματικά μου τέκνα βαδίζουν ἐν τῇ ἀληθείᾳ καὶ συμμορφοῦνται τελείως πρὸς αὐτήν.

5 Ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ εἰς τοὺς ξένους,

5 Ἀγαπητέ, πράττεις ἔργον σύμφωνον πρὸς τὴν χριστιανικὴν πίστιν· ἐννοῶ ἐκεῖνο, ποὺ εἰργάσθης ἕως τώρα καὶ θὰ ἐργασθῇς εἰς τὸ μέλλον εἰς τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς γνωστοὺς καὶ εἰς τοὺς ἀγνώστους, ποὺ ἔχουν ἀνάγκην φιλοξενίας.

6 οἳ ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας, οὓς καλῶς ποιήσεις προπέμψας ἀξίως τοῦ Θεοῦ.

6 Οὗτοι ἔδωκαν μαρτυρίαν διὰ τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν μὲ τὴν φιλοξενίαν σου τοὺς ἔδειξας. Καὶ ἔδωκαν τὴν μαρτυρίαν αὐτὴν ἐμπρὸς εἰς τὴν συνάθροισιν τῶν πιστῶν. Τούτους θὰ κάμῃς καλά, ἐὰν τοὺς κατευοδώσῃς καὶ εἰς τὸ μέλλον προμηθεύων εἰς αὐτοὺς τὰ χρήσιμα διὰ τὸ ταξίδιόν των μετὰ προθύμου καὶ γενναίας διαθέσεως ἀνταξίας τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ὑπηρετεῖται διὰ τῆς φιλοξενίας αὐτῆς.

7 ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος ἐξῆλθον, μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἐθνικῶν.

7 Καὶ λέγω, ὅτι ἡ φιλοξενία σου αὐτὴ θὰ εἶναι ὑπηρεσία εἰς τὸν Θεόν, διότι αὐτοὶ διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἐβγῆκαν εἰς περιοδείαν, χωρὶς νὰ λαμβάνουν τίποτε ἀπὸ τοὺς ἐθνικούς, πρὸς τοὺς ὁποίους κηρύττουν τὸ εὐαγγέλιον.

8 ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ἀπολαμβάνειν τοὺς τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ.

8 Ἡμεῖς λοιπὸν οἱ Χριστιανοὶ ἀδελφοὶ των ὀφείλομεν νὰ ὑποδεχώμεθα μὲ φιλοξενίαν καὶ πᾶσαν βοήθειαν τοὺς τοιούτους ἄνδρας, διὰ νὰ γινώμεθα συνεργάται πρὸς διάδοσιν τῆς ἀληθείας.

[1]) 2 Ἰν. 1. (1 Κρ. α΄ 14. Ῥμ. ις΄ 23. Πρ. ιθ΄ 29. κ΄ 4). [2]) Ψ. ιθ΄ 5. [3]) 2 Ἰν. 4. [4]) Ἰν. ιε΄ 13. 1 Θσ. γ΄ 9. [5-6]) Πρμ. ιθ΄ 17. Τβ. δ΄ 9. 11. Ττ. γ΄ 13. 1 Θσ. β΄ 12. [7]) Πρ. ε΄ 40. 41. ιε΄ 40. 1 Κρ. θ΄ 12. 18. Μτ. ι΄ 8 - 10. [8]) Ῥμ. ιβ΄ 13. ις΄ 1. 2.

Στίχ. 9-15. Διοτρεφὴς καὶ Δημήτριος.

9 Ἔγραψα τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν Διοτρεφὴς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς.

9 Ἔγραψα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν περὶ τῆς φιλοξενίας αὐτῆς. Ἀλλ' ὁ Διοτρεφής, ποὺ ἐπιθυμεῖ νὰ κατέχῃ τὰ πρωτεῖα ἐπὶ τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς, ἀρνεῖται νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ ἀποστολικόν μου ἀξίωμα καὶ δὲν μὲ δέχεται ὡς πρεσβύτερον.

10 διὰ τοῦτο, ἐὰν ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ, λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τοὺς βουλομένους κωλύει καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει.

10 Διὰ τοῦτο, ἐὰν δώσῃ ὁ Θεὸς καὶ ἔλθω πρὸς σᾶς, θὰ ὑπενθυμίσω εἰς ὅλους σας τὰ ἔργα, ποὺ πράττει, μὲ λόγους κακοὺς κατηγορῶν ἀβασίμως καὶ ἀνοήτως ἡμᾶς. Καὶ μὴ ἀρκούμενος εἰς τὸ νὰ μὲ κατηγορῇ, οὔτε αὐτὸς δέχεται εἰς φιλοξενίαν τοὺς ἀδελφούς, ποὺ περιοδεύουν πρὸς διάδοσιν τοῦ εὐαγγελίου, ἀλλὰ καὶ ἐμποδίζει ἐκείνους, ποὺ θέλουν νὰ τοὺς φιλοξενήσουν. Καὶ ἐὰν αὐτοὶ ἐπιμείνουν νὰ τοὺς φιλοξενήσουν, τοὺς πετᾷ ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν.

11 Ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακόν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν· ὁ κακοποιῶν οὐχ ἑώρακε τὸν Θεόν.

11 Ἀγαπητέ, μὴ μιμῆσαι τὸ κακόν, ἀλλὰ νὰ μιμῆσαι τὸ ἀγαθόν. Ἐκεῖνος, ποὺ πράττει τὸ ἀγαθόν, κατάγεται καὶ ἀνεγεννήθη ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἐκεῖνος, ποὺ πράττει τὸ κακόν, δὲν ἔχει ἴδει τὸν Θεὸν καὶ οὔτε ἀπὸ μακρυὰ δὲν ἐγνώρισεν αὐτόν.

12 Δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ οἴδατε ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθής ἐστι.

12 Διὰ τὸν Δημήτριον ἔχει δοθῆ ἀγαθὴ μαρτυρία ἀπὸ ὅλους καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων. Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς δίδομεν καλὴν μαρτυρίαν δι' αὐτόν. Καὶ ξεύρετε ἐκ πείρας, ὅτι ἡ μαρτυρία μας εἶναι ἀληθής.

13 Πολλὰ εἶχον γράφειν, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι γράψαι·

13 Εἶχα πολλὰ νὰ σοῦ γράψω, ἀλλὰ δὲν θέλω μὲ μελάνην καὶ μὲ κάλαμον νὰ σοῦ γράψω.

14 ἐλπίζω δὲ εὐθέως ἰδεῖν σε, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν.

14 Ἐλπίζω δὲ πολὺ γρήγορα νὰ σὲ ἴδω, καὶ τότε θὰ ὁμιλήσωμεν κατ' εὐθεῖαν στόμα πρὸς στόμα.

15 εἰρήνη σοι. ἀσπάζονταί σε οἱ φίλοι. ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

15 Εἴθε νὰ εἶναι εἰρήνη εἰς σέ. Σὲ χαιρετοῦν ἐγκαρδίως οἱ τρέφοντες συμπάθειαν καὶ φιλίαν πρὸς ἡμᾶς ἀδελφοί. Χαιρέτησε ὀνομαστικῶς, ἕνα - ἕνα, τοὺς φίλους καὶ ἀδελφούς.

[9-10]) 2 Τμ. δ΄ 14. 15. Ἰν. θ΄ 22. Μτ. κ΄ 25. κγ΄ 6 - 8. 14. [11]) 1 Ἰν. γ΄ 6 - 10. 1 Πτ. γ΄ 11 - 13. [12]) Ἰν. ιθ΄ 35. κα΄ 24. Πρ. ις΄ 2. [13-14]) 2 Ἰν. 12. [15]) 2 Ἰν. 13. Ἰν. ιε΄ 14. 15. 1 Πτ. ε΄ 14.

ΙΟΥΔΑ

Ὁ συγγραφεὺς κατονομάζει ἑαυτὸν ἀδελφὸν μὲν τοῦ Ἰακώβου, οὐχὶ δὲ καὶ ἀπόστολον. Δὲν εἶναι λοιπὸν ὁ ἐκ τῶν δώδεκα Ἰούδας, ὁ γνωστὸς καὶ ὑπὸ τὸ ἐπώνυμον Θαδδαῖος ἢ Λεββαῖος, ἀλλ' εἶναι εἷς ἐκ τῶν νομιζομένων ἀδελφῶν τοῦ Κυρίου, εἷς δηλαδὴ ἐκ τῶν υἱῶν, τοὺς ὁποίους ὁ Ἰωσὴφ εἶχεν ἀποκτήσει ἐκ γυναικός, μετὰ τῆς ὁποίας εἶχε συζευχθῆ προτοῦ μνηστευθῆ τὴν Θεοτόκον. Δεδομένου δὲ ὅτι οὗτος θὰ ἦτο πρεσβύτερος τὴν ἡλικίαν ἀπὸ τὸν Κύριον περὶ τὰ πέντε τοὐλάχιστον ἔτη, δυνάμεθα ἐξ αὐτοῦ νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ συνεγράφη περὶ τὸ 70 μ. Χ.

Περὶ τῆς ἀφορμῆς δέ, ἐκ τῆς ὁποίας ἐγράφη αὕτη, καὶ περὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς, δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι εἰς Ἱεροσόλυμα μετεδόθη ἡ εἴδησις ἐκ πιστῶν τινων τῆς Συρίας, ἰδίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας, ὅτι ψευδοδιδάσκαλοι προεκάλουν μεγάλην φθορὰν μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν διὰ τῶν πεπλανημένων διδασκαλιῶν των. Ὁ Ἰούδας λοιπόν, ὅστις ὡς εἷς ἐκ τῶν παλαιῶν πρεσβυτέρων τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων ἀπήλαυε, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του Ἰακώβου, ἰδιαιτέρου κύρους ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, γράφει τὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ τονίσῃ εἰς τοὺς πιστοὺς τὸν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον καὶ νὰ συστήσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν ἐμμονὴν εἰς τὴν ζωὴν τῆς ἁγνότητος καὶ τῆς ἀληθοῦς πίστεως.

Στίχ. 1-16. Οἱ ψευδοδιδάσκαλοι θὰ τιμωρηθοῦν.

Ἰούδας, Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, τοῖς ἐν Θεῷ πατρὶ ἡγιασμένοις καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ τετηρημένοις κλητοῖς·

Ἐγὼ ὁ Ἰούδας, ποὺ εἶμαι δοῦλος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀδελφὸς δὲ τοῦ Ἰακώβου, γράφω τὴν ἐπιστολὴν αὐτήν, πρὸς τοὺς προσκαλεσμένους εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἁγιασθῆ ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα καὶ ἔχουν διαφυλαχθῆ ἀπὸ τόσους ἠθικοὺς κινδύνους διὰ νὰ ἀνήκουν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

2 ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθείη.

2 Εἴθε νὰ πλεονάσουν εἰς σᾶς τὸ ἔλεος καὶ ἡ εἰρήνη καὶ ἡ ἀγάπη.

3 Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει.

3 Ἀγαπητοί, ἐνῷ εἶχον σφοδρὸν πόθον νὰ σᾶς γράψω περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, ποὺ εἰς ὅλους μας ἐχάρισεν ὁ Χριστός, ἠναγκάσθην ἀπὸ τὰς περιστάσεις νὰ σᾶς γράψω διὰ νὰ σᾶς προτρέψω νὰ ἀγωνίζεσθε μὲ δύναμιν ὑπὲρ τῆς πίστεως, ἡ ὁποία διὰ τοῦ προφορικοῦ κηρύγματος παρεδόθη μιὰ φορὰ γιὰ πάντα εἰς τοὺς Χριστιανούς.

4 παρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι, οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρῖμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν χάριν μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν καὶ τὸν μόνον δεσπότην καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρνούμενοι.

4 Καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀγωνίζεσθε διὰ τὴν πίστιν αὐτήν, διότι ὕπουλα καὶ δόλια εἰσεχώρησαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μερικοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι πρὸ πολλοῦ χρόνου εἶχον προφητευθῆ καὶ καθορισθῆ εἰς τὰς Γραφάς, ὅτι θὰ ἀνεφαίνοντο καὶ θὰ κατεδικάζοντο εἰς τὴν κατάκρισιν καὶ τιμωρίαν αὐτήν, περὶ τῆς ὁποίας θὰ ὁμιλήσω κατωτέρω. Εἶναι ἀσεβεῖς, ποὺ διαστρέφουν καὶ παραχαράττουν τὴν χάριν τοῦ φωτισμοῦ τῆς ἀληθείας, τὴν ὁποίαν μᾶς ἔδωκε δωρεὰν ὁ Θεός. Τὴν παραχαράττουν καὶ τὴν νοθεύουν ζητοῦντες ἐπιχειρήματα ἐξ αὐτῆς πρὸς δικαιολογίαν βίου ἀκολάστου καὶ ἀνηθίκου. Καὶ ἀρνοῦνται τὸν ἕνα καὶ μόνον Δεσπότην καὶ Κύριόν μας Ἰησοῦν Χριστόν.

[1-2]) Ἰκ. α' 1. 1 Πτ. α' 2. 5. Κλ. γ' 12. 1 Κρ. α' 2. Ῥμ. α' 1. 7. Πρ. (α' 13). ιε' 13. Ἰν. ιζ' 11. Μτ. (ι' 3). [illegible]5. [3]) 2 Πτ. α' 5. 12. 13. 15. γ' 1. 2. (1 Κρ. ζ' 37. Λκ. ιδ' 18. κγ' 17). [4]) 2 Πτ. β' 1 - 3. 19. 1 Πτ. β' 16. Γλ. β' 4. [illegible]3. 1 Κρ. η' 6.

5 Ὑπομνῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότας ὑμᾶς ἅπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ Κύριος λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας, τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν,

5 Θέλω δὲ νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω, ἂν καὶ σεῖς ἐμάθετε τοῦτο μιὰ φορὰ γιὰ πάντα, ὅτι ὁ Κύριος, ἀφοῦ ἔσωσε διὰ θαυμάτων τὸν ἰουδαϊκὸν λαὸν ἀπὸ τὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου, ἔπειτα ὅσους δὲν ἐπίστευσαν, κατεδίκασε νὰ ἀποθάνουν εἰς τὴν ἔρημον, χωρὶς νὰ ἀπολαύσουν τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας.

6 ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχήν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν·

6 Καὶ τοὺς ἀγγέλους, ποὺ δὲν ἐφύλαξαν τὸ ὑψηλόν τους ἀξίωμα, ἀλλ' ἐγκατέλιπον τὴν ἐν οὐρανοῖς κατοικίαν των καὶ ζωήν, τοὺς ἔχει φυλάξει διὰ νὰ δικασθοῦν κατὰ τὴν μεγάλην ἡμέραν τῆς παγκοσμίου Κρίσεως δεμένους ὑπὸ σκότος πνευματικὸν καὶ παντελῆ ἄγνοιαν τῆς θείας χάριτος καὶ ἀληθείας μὲ δεσμὰ αἰώνια, ποὺ δὲν θὰ συντριβοῦν ποτέ.

7 ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις τὸν ὅμοιον τούτοις τρόπον ἐκπορνεύσασαι καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἑτέρας πρόκεινται δεῖγμα, πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι.

7 Ὅπως τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρα καὶ αἱ τριγύρω των πόλεις, ποὺ κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον πρὸς τοὺς ἀσεβεῖς αὐτούς, περὶ τῶν ὁποίων ὡμίλησα ἀνωτέρω, παρέδωκαν ἑαυτὰς εἰς τὴν πορνείαν καὶ ἐπῆγαν ὀπίσω ἀπὸ ἄλλην σάρκα καὶ παρεσύρθησαν εἰς παρὰ φύσιν ἀσελγείας, εἶναι ἐνώπιόν μας παράδειγμα ἁμαρτωλῶν, οἱ ὁποῖοι ἐτιμωρήθησαν μὲ τὴν ποινὴν τῆς φωτιᾶς, ποὺ τοὺς ἔκαυσεν ἀμετακλήτως καὶ γιὰ πάντα.

8 ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι σάρκα μὲν μιαίνουσι, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν.

8 Παρὰ τὰ φοβερὰ ὅμως παραδείγματα ταῦτα ὁμοίως καὶ αὐτοὶ οἱ σημερινοὶ ἀσεβεῖς παραπλανῶνται ἀπὸ τὰς φαντασίας καὶ τὰ ὄνειρα ποὺ βλέπουν καὶ ὅταν δὲν κοιμῶνται, καὶ τὸ μὲν σῶμα τους μολύνουν μὲ τὰς αἰσχρὰς των πράξεις, τὴν ἐξουσίαν δὲ καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἀπορρίπτουν, περιϋβρίζουν δὲ καὶ τοὺς ἀγγέλους, ποὺ ἔχουν τόσον μεγάλην δόξαν.

9 ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ Μωσέως σώματος, οὐκ ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας, ἀλλ' εἶπεν· ἐ π ι τ ι μ ή σ α ι σ ο ι Κ ύ ρ ι ο ς.

9 Ἀλλά — διὰ νὰ σᾶς δείξω πόσον μὲ τὰς βλασφημίας των αὐτὰς ἁμαρτάνουν οὗτοι — ὁ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅταν συνδιελέγετο μὲ τὸν διάβολον, ποὺ διεξεδίκει καὶ ἤθελε νὰ πάρῃ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ Μωϋσέως, δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐκφέρῃ καταδικαστικὴν ἀπόφασιν συνοδευομένην μὲ ὑβριστικοὺς καὶ βλασφήμους λόγους κατ' αὐτοῦ. Ἀλλ' εἶπεν εἰς τὸν διάβολον· Ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ τὸ εὕρῃς καὶ ὁ Κύριος νὰ σὲ ἐπιτιμήσῃ διὰ τὴν ἀδικίαν αὐτὴν ποὺ ἀποτολμᾷς.

10 οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἴδασι βλασφημοῦσιν, ὅσα δὲ φυσικῶς ὡς τὰ ἄλογα ζῷα ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθείρονται.

10 Αὐτοὶ ὅμως, ὅσα μὲν δὲν γνωρίζουν, ἤτοι τὰ πνευματικὰ καὶ τὰ θεῖα, τὰ περιϋβρίζουν καὶ τὰ βλασφημοῦν, ὅσα δὲ μὲ τὰς φυσικὰς των αἰσθήσεις καὶ ὀρέξεις γνωρίζουν σὰν τὰ ἄλογα ζῷα, τὰ μεταχειρίζονται καὶ τὰ ἐνεργοῦν διὰ νὰ διαφθείρουν καὶ καταστρέφουν τοὺς ἑαυτούς των.

[5]) Ἀρ. ιδ' 11. 22 - 35. Δτ. α' 32. 2 Πτ. α' 12. Ἑβ. γ' 16 - 19. 1 Κρ. ι' 5. [6-7]) Γν. ς' 2. ιθ' 4 - 25. Λτ. ιη' 23. 24. Δτ. κθ' 23. 2 Πτ. β' 4. 6. 17. Ῥμ. α' 27. Μτ. ι' 15. κε' 41. [8]) Ἡσ. νς' 10. 2 Πτ. β' 10. Ἐφ. ς' 12. [9]) Δτ. λδ' 5. 6. Δν. ι' 13. 21. ιβ' 1. Ζχ. γ' 2. 2 Πτ. β' 11. — 1 Κρ. β' 9. [10]) 7. 8. 2 Πτ. α' 12.

11 οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Κάϊν ἐπορεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώλοντο.

11 Ἀλλοίμονον εἰς αὐτούς, διότι ἠκολούθησαν τὸν δρόμον τοῦ Κάϊν καὶ φονεύουν ἠθικῶς τοὺς ἀδελφούς των μὲ τὰς ψευδοδιδασκαλίας των. Ἀλλοίμονόν τους, διότι ἐρρίφθησαν ἀσυγκράτητοι εἰς τὴν πλάνην τοῦ Βαλαὰμ ἕνεκα ὑλικοῦ κέρδους καὶ ἐχάθησαν εἰς τὸν ὄλεθρον τῆς ἀντιλογίας καὶ ἀπειθείας τοῦ Κορέ.

12 Οὗτοί εἰσιν ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν σπιλάδες, συνευωχούμενοι ἀφόβως, ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες, νεφέλαι ἄνυδροι ὑπὸ ἀνέμων παραφερόμεναι, δένδρα φθινοπωρινά, ἄκαρπα, δὶς ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα,

12 Αὐτοὶ εἶναι μιάσματα εἰς τὰ κοινά σας δεῖπνα τὰ συνδεδεμένα μὲ τὴν θείαν Εὐχαριστίαν. Συντρώγουν μαζί σας ἐκεῖ χωρὶς κανένα φόβον. Αὐτοὶ δὲν ποιμαίνουν τὸ χριστιανικὸν ποίμνιον, ἀλλὰ ποιμαίνουν τοὺς ἑαυτούς των καὶ παχύνονται εἰς βάρος τοῦ ποιμνίου. Εἶναι σύννεφα χωρὶς νερό, ποὺ σπρώχνονται μὲ βίαν ἀπὸ τοὺς ἀνέμους τῆς πλανημένης διδασκαλίας καὶ τῶν ἀσυγκρατήτων παθῶν των. Εἶναι δένδρα τοῦ φθινοπώρου, ποὺ δὲν ἔχουν ἐπάνω τους οὔτε φύλλα· δένδρα ποὺ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραγάγουν καρπόν, τὰ ὁποῖα ἀπέθανον καὶ ἐξεράθησαν δύο φοράς, μίαν προτοῦ νὰ πιστεύσουν καὶ ἄλλην μίαν μετὰ τὴν ἐπιστροφήν τους εἰς τὸν Χριστόν· δένδρα ποὺ ἐξερριζώθησαν, διότι ἀπεκόπησαν ἀπὸ τὸν Χριστόν.

13 κύματα ἄγρια θαλάσσης ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας, ἀστέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς τὸν αἰῶνα τετήρηται.

13 Εἶναι κύματα ἄγρια θαλάσσης, τὰ ὁποῖα ὡς ἀφρὸν ἀηδῆ χύνουν ἔξω ἀπὸ τὰς ταρασσομένας ὑπὸ τῶν παθῶν τῆς ἁμαρτίας καρδίας των τὰς αἰσχρὰς πράξεις των, ποὺ προκαλοῦν ἐντροπήν. Εἶναι ἀστέρες ποὺ ἐξέφυγαν ἀπὸ τὴν τροχιάν τους καὶ πλανῶνται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐξαπατῶντες τοὺς ταξιδιώτας ποὺ ζητοῦν νὰ ὁδηγηθοῦν ἀπὸ αὐτούς. Εἰς αὐτοὺς ἔχει ἐπιφυλαχθῆ ὡς αἰωνία τιμωρία των τὸ πυκνὸν σκότος τοῦ Ἅδου.

14 προεφήτευσε δὲ καὶ τούτοις ἕβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνὼχ λέγων· ἰδοὺ ἦλθε Κύριος ἐν ἁγίαις μυριάσιν αὐτοῦ,

14 Ἐπροφήτευσε δὲ καὶ δι᾽ αὐτοὺς ὁ Ἐνώχ, ποὺ ἀναφέρεται εἰς τοὺς γενεαλογικοὺς καταλόγους ἕβδομος ἀπὸ τὸν Ἀδὰμ καὶ εἶπε· Ἰδοὺ θὰ ἔλθῃ ὡρισμένως ὁ Κύριος συνοδευόμενος ἀπὸ τὰς πολυπληθεῖς ἁγίας στρατιάς του,

15 ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων καὶ ἐλέγξαι πάντας τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν ὧν ἐλάλησαν κατ᾽ αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς.

15 διὰ νὰ κάμῃ κρίσιν ἐναντίον ὅλων τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ διὰ νὰ ἐλέγξῃ ὅλους τοὺς ἀσεβεῖς ἐξ αὐτῶν δι᾽ ὅλα τὰ ἔργα τῆς ἀσεβείας των, τὰ ὁποῖα ἀσεβοῦντες πρὸς τὸν Θεὸν διέπραξαν, καὶ δι᾽ ὅλους τοὺς βλασφήμους λόγους καὶ τὰς διδασκαλίας, ποὺ ἐλάλησαν κατ᾽ αὐτοῦ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι μὲ ἀσέβειαν καὶ χωρὶς φόβον Θεοῦ ἁμαρτάνουν.

16 Οὗτοί εἰσι γογγυσταί, μεμψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι, καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα, θαυμάζοντες πρόσωπα ὠφελείας χάριν.

16 Αὐτοὶ γογγύζουν καὶ μεμψιμοιροῦν κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς προνοίας του, συμπεριφερόμενοι σύμφωνα πρὸς τὰς πονηρὰς καὶ ἀχορτάστους ἐπιθυμίας των. Καὶ τὸ στόμα τους λαλεῖ λόγους ὑπερηφάνους καὶ ἀλαζονικούς, καὶ κολακεύουν μὲ ὑποκριτικὸν θαυμασμὸν πρόσωπα πλούσια καὶ ἰσχυρὰ διὰ τὰ ὑλικὰ ὀφέλη, ποὺ περιμένουν νὰ καρπωθοῦν ἀπὸ αὐτά.

---

[11]) Γν. δ´ 8. Ἀρ. ιç´ 1 κτλ. κβ´ 1 κτλ. λα´ 16. 2 Πτ. β´ 15. Ἀπ. β´ 14. 1 Ἰν. γ´ 12. Ττ. α´ 10. 11. [12-13]) Πρμ. κε´ 14. Ἡσ. νζ´ 20. Ἰζ. λδ´ 8. 2 Πτ. β´ 13. 17. 20. [14-15]) Γν. ε´ 18 - 21. Δτ. λγ´ 2. Ζχ. ιδ´ 5. Σφ. γ´ 11. Ἑβ. ια´ 5. ιβ´ 22. – Ἐφ. ε´ 14. 1 Κρ. β´ 9. [16]) Γν. ιθ´ 21. 2 Πτ. β´ 18.

Στίχ. 17-25. Προτροπὴ πρὸς τοὺς πιστοὺς νὰ προφυλαχθοῦν ἀπὸ τὴν πλάνην.

17 Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, μνήσθητε τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

17 Σεῖς ὅμως, ἀγαπητοί, ἐνθυμήθητε τοὺς λόγους, ποὺ ἔχουν προρρηθῆ ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

18 ὅτι ἔλεγον ὑμῖν ὅτι ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται ἐμπαῖκται κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν.

18 Ἐνθυμήθητε, ὅτι σᾶς ἔλεγον οἱ ἀπόστολοι, ὅτι κατὰ τὸν πρὸ τῆς δευτέρας παρουσίας χρόνον θὰ ὑπάρχουν ἄνθρωποι, ποὺ θὰ ἐμπαίζουν τὰ ἱερώτατα, οἱ ὁποῖοι θὰ πορεύωνται κατὰ τὰς αἰσχρὰς των ἐπιθυμίας, ποὺ θὰ τοὺς παρασύρουν εἰς ἀσεβείας.

19 Οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες, ψυχικοί, Πνεῦμα μὴ ἔχοντες.

19 Αὐτοὶ εἶναι οἱ δημιουργοῦντες τὰ σχίσματα καὶ τὰς διαιρέσεις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν· ἄνθρωποι φυσικοί, οἱ ὁποῖοι σύρονται ὑπὸ τῆς ζωώδους φύσεως· καὶ δὲν ἔχουν ἀναγεγεννημένας ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τὰς ἀνωτέρας ψυχικάς των δυνάμεις.

20 Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει ἐποικοδομοῦντες ἑαυτούς, ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ προσευχόμενοι,

20 Σεῖς ὅμως, ἀγαπητοί, ἀντιθέτως πρὸς ἐκείνους οἰκοδομοῦντες τοὺς ἑαυτούς σας ἐπάνω εἰς τὸ θεμέλιον τῆς ἁγιωτάτης πίστεώς σας διὰ μέσου τῆς προσευχῆς, ποὺ θὰ κάνετε ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος,

21 ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ τηρήσατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ζωὴν αἰώνιον.

21 φυλάξατε καὶ διατηρήσατε τοὺς ἑαυτούς σας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, περιμένοντες μετὰ πεποιθήσεως καὶ ἐμπιστοσύνης τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν δι᾽ αὐτοῦ τὴν αἰώνιον ζωήν.

22 καὶ οὓς μὲν ἐλεεῖτε διακρινόμενοι,

22 Καὶ εἰς ἄλλους μὲν νὰ δεικνύετε ἔλεος καὶ συμπάθειαν συζητοῦντες μαζί των καὶ πείθοντες αὐτοὺς περὶ τῶν πλανῶν των.

23 οὓς δὲ ἐν φόβῳ σῴζετε ἐκ τοῦ πυρὸς ἁρπάζοντες, μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα.

23 Ἄλλους δὲ μὲ φόβον, μήπως βλαβῆτε ἐκ τῆς μετ᾽ αὐτῶν συναναστροφῆς, νὰ προσπαθῆτε νὰ τοὺς σώσετε, ἀποσπῶντες αὐτοὺς ἀπὸ τὸ πῦρ τοῦ ἐσχάτου κινδύνου καὶ μισοῦντες σὰν ἄλλο βρωμερὸν ὑποκάμισον τὸν βίον τὸν μολυσμένον ἀπὸ τὰ πάθη τῆς σαρκός.

24 Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι ὑμᾶς ἀπταίστους καὶ στῆσαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει,

24 Εἰς αὐτὸν δέ, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ σᾶς φυλάξῃ χωρὶς σκόνταμμα καὶ νὰ σᾶς κάμῃ νὰ σταθῆτε ἄμωμοι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως ἐμπρὸς εἰς τὴν δόξαν του, γεμᾶτοι χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν διὰ τὴν αἰωνίαν σωτηρίαν σας,

25 μόνῳ σοφῷ Θεῷ σωτῆρι ἡμῶν, δόξα καὶ μεγαλωσύνη, κράτος καὶ ἐξουσία καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

25 τὸν μόνον σοφὸν Θεόν, τὸν Σωτῆρα μας, ἂς εἶναι δόξα καὶ εὐλαβὴς ἀναγνώρισις τοῦ μεγαλείου του, κράτος καὶ ἐξουσία καὶ τώρα καὶ εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

[17-18]) 2 Πτ. γ´ 2. 3. 1 Τμ. δ´ 1. 2 Τμ. γ´ 1 - 5. Πρ. κ´ 29. [19]) Ἰκ. γ´ 15. 1 Κρ. β´ 13 - 15. γ´ 3. 4. δ´ 6. 7. [20-21]) 2 Πτ. γ´ 17. 1 Πτ. β´ 4. 5. Ττ. β´ 12 - 14. Κλ. β´ 7. Ἐφ. ç´ 18. [22-23]) (Πρ. ι´ 20. Ῥμ. ιδ´ 23. Ἰκ. α´ 6. ε´ 19. 20). 1 Κρ. γ´ 15. Ἀπ. γ´ 4. [24-25]) Ῥμ. ιδ´ 24. 26 : ις´ 25. 27. 1 Θσ. γ´ 13. ε´ 23. Φλ. α´ 10. 1 Τμ. α´ 17.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

Βιβλίον προφητικόν, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ θεόπνευστος συγγραφεὺς ἐκθέτει τὴν «Ἀποκάλυψιν», τὴν ὁποίαν «ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεός», ἵνα δείξῃ εἰς τοὺς δούλους αὐτοῦ «ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει» (Ἀποκ. α΄ 1). Συγγραφεὺς δ' αὐτοῦ εἶναι ὁ δοῦλος τοῦ Χριστοῦ Ἰωάννης, ὡς ὁ ἴδιος κατονομάζει ἑαυτὸν εἰς αὐτὸν τὸν πρῶτον στίχον τοῦ βιβλίου. Καὶ ὑπέθεσαν μέν τινες, ὅτι ὁ Ἰωάννης οὗτος εἶναι ἄλλος τις παρὰ τὸν ἀπόστολον Ἰωάννην. Περὶ τοιούτου ὅμως προσώπου, ἀπολαύοντος ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ τοσούτου κύρους, ὥστε σύγγραμμα αὐτοῦ νὰ περιληφθῇ ὡς θεόπνευστον εἰς τὸν κανόνα τῆς Καινῆς Διαθήκης, δὲν ἔχομεν σοβαράν τινα καὶ ἀδιαμφισβήτητον μαρτυρίαν ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν ἀποστολικῶν χρόνων. Ὁ Ἰωάννης λοιπόν, ὁ συγγραφεὺς τῆς Ἀποκαλύψεως, εἶναι αὐτὸς οὗτος ὁ ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης.

Σκοπός, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ θεῖος Ἀπόστολος συνέγραψε τὸ βιβλίον τοῦτο, εἶναι νὰ προτρέψῃ μὲν τοὺς πιστούς, ὅπως δι' ἐγρηγόρσεως καὶ μετανοίας προπαρασκευάζουν ἑαυτοὺς διὰ τὴν δευτέραν τοῦ Κυρίου παρουσίαν, παρηγορήσῃ δ' αὐτούς, ἵνα μεθ' ὑπομονῆς καὶ ἐλπίδος ἀντιμετωπίζωσι τὰς θλίψεις, αἵτινες θὰ προηγηθῶσι τῆς παρουσίας ταύτης. Κατ' ἀκολουθίαν κύριον θέμα τοῦ βιβλίου εἶναι ὁ πρὸ τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ Κυρίου ἀγὼν μεταξὺ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ σατανᾶ, ἥτις ἐν τέλει κατασυντρίβεται διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ὁριστικοῦ θριάμβου τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ἐκπροσωπούσης τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ἡ δι' ὅλου δὲ τοῦ βιβλίου διήκουσα ἔννοια εἶναι ὁ ἀγὼν οὗτος τοῦ ἐσφαγμένου Ἀρνίου, ἤτοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον ἐξῆλθε νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ. Νικήσας δηλαδὴ ὁ Χριστὸς τὸν σατανᾶν ἀπὸ τῆς πρώτης παρουσίας αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ συμβασιλεύων ἤδη μετὰ τοῦ Θεοῦ Πατρὸς ἐν τῷ οὐρανῷ, εἶναι καὶ τώρα ὁ πραγματικὸς κύριος τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ συμβαινόντων. Παρὰ τὴν ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι προσωρινὴν καὶ περιωρισμένην ἐπικράτησιν τοῦ σατανᾶ, τὸ Ἀρνίον ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὁ κύριος τῆς ἱστορίας τῶν ἀνθρώπων, θὰ ἔλθῃ δὲ ὡς Κριτὴς καὶ Βασιλεύς, ἵνα ἐκμηδενίσῃ τὸν σατανᾶν καὶ κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς, ὁπότε ἀποδίδων ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, θὰ ἐγκαθιδρύσῃ νέαν τάξιν πραγμάτων, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ νέα Ἱερουσαλήμ, ἡ ἀποτελεσθησομένη ὑπὸ τῆς ἐν οὐρανοῖς εἰς τὸ διηνεκὲς θριαμβευούσης Ἐκκλησίας τῶν πιστῶν, ἐν «καινῷ οὐρανῷ καὶ καινῇ γῇ» θὰ ἀπολαύσῃ ἐν ἀλήκτῳ κοινωνίᾳ μετὰ τοῦ Θεοῦ τῆς μακαριότητος καὶ δόξης αὐτοῦ.

Τόπος δὲ τῆς συγγραφῆς τοῦ βιβλίου πιθανώτατα εἶναι ἡ νῆσος Πάτμος, ὅπου, ὡς δηλοῦται ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ βιβλίου (α΄ 9), ἐγένοντο εἰς τὸν Ἰωάννην αἱ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποκαλύψεις, αἱ περιληφθεῖσαι εἰς τὸ βιβλίον. Εἰς τὴν νῆσον δὲ ταύτην ὁ θεῖος Ἀπόστολος ἐξωρίσθη κατὰ τὸ 14ον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Δομετιανοῦ (τουτέστι περὶ τὸ 95 μ. Χ.), ὡς ἀναφέρει ὁ Εὐσέβιος ἐν τῷ Χρονικῷ αὐτοῦ. Περίπου κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον συνεγράφη καὶ ἡ Ἀποκάλυψις «ὑπὸ τὴν νωπὴν ἐντύπωσιν» τῶν ὀπτασιῶν, τὰς ὁποίας ἐν ἐκστάσει εἶδεν ὁ Ἰωάννης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεός, δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει, καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ,
2 ὃς ἐμαρτύρησε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα εἶδε.

Φανέρωσις τῶν θείων βουλῶν περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ πνευματικοῦ σώματός του, ἤτοι τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον καὶ ἀρχηγὸν τῆς Ἐκκλησίας, διὰ νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς ὅλους τοὺς πιστοὺς δούλους του ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων ἡ πραγματοποίησις σύμφωνα μὲ τὸ θεῖον σχέδιον πρέπει νὰ ἀρχίσῃ γρήγορα. Καὶ ἐξήγησε ταῦτα ὁ Χριστὸς μὲ τὸ νὰ τὰ γνωστοποιήσῃ διὰ μέσου τοῦ ἀγγέλου του εἰς τὸν δοῦλον του Ἰωάννην,
2 ὁ ὁποῖος μαρτυρεῖ δι' αὐτά, τὰ ὁποῖα εἶναι λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ μαρτυρία περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας του. Καὶ ἡ μαρτυρία αὐτὴ τοῦ Ἰωάννου στηρίζεται εἰς ὅσα οὗτος εἶδε μὲ ὁράματα καὶ εἰκόνας καὶ σύμβολα.

3 μακάριος ὁ ἀναγινώσκων καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφητείας καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς.

3 Μακάριος εἶναι αὐτός, ποὺ ἀναγινώσκει καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ ἀκούουν τοὺς λόγους τῆς θεοπνεύστου αὐτῆς προφητείας καὶ διδασκαλίας, καὶ φυλάττουν μὲ εὐλάβειαν ὅσα ἔχουν γραφῆ εἰς αὐτήν. Διότι εἶναι πολὺ πλησίον ὁ καιρός, ποὺ θὰ πραγματοποιηθοῦν ταῦτα.

4 Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων, ἃ ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ,

4 Ὁ Ἰωάννης ἀπευθύνεται πρὸς τὰς ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἑπτὰ Ἐκκλησίας, ποὺ ἐκπροσωποῦν καὶ τὴν ὅλην Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Εἴθε νὰ εἶναι εἰς σᾶς χάρις καὶ εἰρήνη ἀπὸ τὸν Θεὸν Πατέρα, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ πράγματι καὶ ἐξ ἑαυτοῦ ὑπάρχων καὶ ὁ ὁποῖος ὑπῆρχε πάντοτε καὶ θὰ ὑπάρχῃ διαρκῶς καὶ εἰς τὸ μέλλον, καὶ ἀπὸ τὰ πλούσια πνευματικὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ποὺ εἶναι ἐμπρὸς εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ ἕτοιμα νὰ σταλοῦν διὰ τὸν φωτισμὸν καὶ τὸν ἁγιασμὸν τῶν ἀνθρώπων,

5 καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρωτότοκος τῶν νεκρῶν καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς. τῷ ἀγαπῶντι ἡμᾶς καὶ λούσαντι ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ,

5 καὶ ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀληθὴς καὶ κατὰ πάντα ἀξιόπιστος μάρτυς, ὁ ὁποῖος μὲ τὸν θάνατόν του ἐπεσφράγισε τὴν μαρτυρίαν του περὶ τῆς θείας ἀληθείας καὶ ἀνεστήθη πρῶτος ἀπὸ ὅλους τοὺς νεκροὺς καὶ εἶναι ὁ αἰώνιος Βασιλεὺς καὶ ἐξουσιάζει τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς. Εἰς αὐτόν, ποὺ μᾶς ἀγαπᾷ καὶ ἕνεκα τῆς ἀγάπης του αὐτῆς μᾶς ἔλουσε καὶ μᾶς ἐκαθάρισεν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας μας μὲ τὸ αἷμα του,

6 καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλείαν, ἱερεῖς τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ, αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

6 καὶ μᾶς κατέστησε πνευματικὸν καὶ θεῖον βασίλειον, ἱερεῖς διὰ νὰ λατρεύωμεν καὶ προσφέρωμεν πνευματικὰς θυσίας εἰς τὸν πατέρα του, τὸν ὁποῖον ὡς ἐνανθρωπήσας καὶ ἐξομοιωθεὶς πρὸς ἡμᾶς τὸν ἔχει καὶ Θεόν του. Εἰς αὐτὸν τὸν Θεάνθρωπον Σωτῆρα ὀφείλεται καὶ ἀνήκει ἡ δόξα καὶ ἡ κραταιὰ ἐξουσία καὶ βασιλεία εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Α΄. 1-2) Δν. β΄ 28. 29. Ἀπ. α΄ 3. 4. 9. 19. δ΄ 1. ς΄ 9. ιβ΄ 11. ιθ΄ 10. κ΄ 4. κβ΄ 6 - 9. 12. 16. Μτ. ια΄ 27. 3) 1. γ΄ 11. ια΄ 18. κβ΄ 7. 10. 12. 18. 20. 1 Πτ. δ΄ 7. Ῥμ. ιγ΄ 11. Μτ. ι΄ 23. 4-5) Ἐξ. γ΄ 14. Ψ. πη΄ 28. 38. Ἡσ. μα΄ 4. Ἀπ. α΄ 8. 9. 11. 17. 18. 20. β΄ 1. 8. γ΄ 1. 14. δ΄ 5. 8. ε΄ 6. ιζ΄ 14. ιθ΄ 11. 16. Ἰν. ιη΄ 37. 1 Τμ. ς΄ 13. 15. Κλ. α΄ 18. 1 Κρ. ιε΄ 20. 25. Μτ. κη΄ 18. 5-6) Ἐξ. ιθ΄ 6. Ψ. ρκθ΄ 8. Ἡσ. ξα΄ 6. Δν. ζ΄ 18. 27. Ἀπ. γ΄ 19. ε΄ 9. 10. ζ΄ 14. κ΄ 6. 1 Ἰν. α΄ 7. β΄ 2. 1 Πτ. β΄ 5. 9. δ΄ 11. Ἑβ. θ΄ 14. Ἐφ. ε΄ 25 - 27. Γλ. α΄ 4. 5. β΄ 20.

7 Ἰδοὺ ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν, καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. ναί, ἀμήν.

7 Ἰδοὺ ἔρχεται ὁ Θεάνθρωπος Κύριος μὲ τὰς νεφέλας, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ κάθεται ὡς Θεός. Καὶ θὰ τὸν ἴδῃ κάθε μάτι. Ὄχι μόνον οἱ πιστοί, ποὺ ἐλπίζουν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ ἄπιστοι καὶ ἰδιαιτέρως αὐτοί, ποὺ τὸν ἐσταύρωσαν καὶ τὸν ἐλόγχισαν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Καὶ θὰ κτυπήσουν τὰ στήθη τους ἐξ αἰτίας τῆς λύπης καὶ τοῦ φόβου, ποὺ θὰ δοκιμάσουν ὅλαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, ὅσαι παρέμειναν ἄπιστοι. Ναί, ἀμήν.

8 Ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, λέγει Κύριος ὁ Θεός, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ.

8 Διακηρύττω καὶ βεβαιώνω τοῦτο ἐγώ, ὁ ὁποῖος εἶμαι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχή, ποὺ ἐδημιούργησε τὰ πάντα, καὶ τὸ τέλος, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ καταλήξουν ὡς εἰς ὕψιστον σκοπόν των ὅλα, λέγει Κύριος ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ὑπάρχει ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του, χωρὶς νὰ τὸν δημιουργήσῃ ἄλλος, καὶ ὁ ὁποῖος ὑπῆρχεν ἀϊδίως καὶ θὰ ὑπάρχῃ διαρκῶς καὶ εἰς τὸ μέλλον, ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ.

9 Ἐγὼ Ἰωάννης, ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ συγκοινωνὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

9 Ἐγὼ ὁ Ἰωάννης ὁ ἀδελφός σας, ὁ συγκοινωνὸς καὶ συμμέτοχος εἰς τὴν θλῖψιν καὶ τοὺς διωγμοὺς διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἔνδοξον βασιλείαν, μὲ τὴν ὁποίαν θὰ μᾶς ἀνταμείψῃ ἐὰν δείξωμεν ὑπομονὴν καὶ μείνωμεν ἐνωμένοι μὲ τὸν Ἰησοῦν, ἦλθα ἐξόριστος εἰς τὴν νῆσον ποὺ ὀνομάζεται Πάτμος διὰ τὸ κήρυγμα τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν, ποὺ δίδω διὰ τὸν Ἰησοῦν, ὅτι εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Σωτήρ μας.

10 ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος

10 Ἦλθα εἰς ἔκστασιν καὶ ἄμεσον ἐπικοινωνίαν μὲ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν Κυριακὴν ἡμέραν καὶ ἤκουσα ἀπὸ πίσω μου φωνὴν μεγάλην καὶ δυνατὴν σὰν σάλπιγγα,

11 λεγούσης· ὃ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον καὶ πέμψον ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις, εἰς Ἔφεσον καὶ εἰς Σμύρναν καὶ εἰς Πέργαμον καὶ εἰς Θυάτειρα καὶ εἰς Σάρδεις καὶ εἰς Φιλαδέλφειαν καὶ εἰς Λαοδίκειαν.

11 ποὺ ἔλεγε· Γράψε αὐτὰ ποὺ θὰ ἴδῃς εἰς βιβλίον καὶ στεῖλε το εἰς τὰς ἑπτὰ Ἐκκλησίας, ποὺ ἐκπροσωποῦν τὴν ὅλην Ἐκκλησίαν· δηλαδὴ εἰς τὰς Ἐκκλησίας, ποὺ εἶναι εἰς τὴν Ἔφεσον καὶ εἰς τὴν Σμύρνην καὶ εἰς τὴν Πέργαμον καὶ εἰς τὰ Θυάτειρα καὶ εἰς τὰς Σάρδεις καὶ εἰς τὴν Φιλαδέλφειαν καὶ εἰς τὴν Λαοδίκειαν.

12 Καὶ ἐκεῖ ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἥτις ἐλάλει μετ' ἐμοῦ· καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ λυχνίας χρυσᾶς,

12 Καὶ ἔστρεψα ὀπίσω μου διὰ νὰ ἴδω τὸ πρόσωπον, ποὺ μὲ τὴν φωνὴν αὐτὴν ὡμίλει πρὸς ἐμέ. Καὶ ὅταν ἐγύρισα ὀπίσω εἶδον ἑπτὰ χρυσᾶς λυχνίας, ποὺ ἐσυμβόλιζαν τὰς ἑπτὰ Ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι σκορπίζουν φῶς εἰς τὸν σκοτισμένον ἀπὸ τὴν πλάνην καὶ ἁμαρτίαν κόσμον.

13 καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον ποδήρη καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς μαστοῖς ζώνην χρυσῆν·

13 Καὶ εἰς τὸ μέσον τῶν λυχνιῶν αὐτῶν, προστάτην των καὶ πηγὴν τοῦ φωτός των, πρόσωπον ἔνδοξον ποὺ ὡμοίαζε πρὸς υἱὸν ἀνθρώπου, καὶ ἐφόρει μεγαλοπρεπὲς ἔνδυμα, τὸ ὁποῖον ἔφθανεν ἕως τὰ πόδια του, καὶ ἦτο ζωσμένος πλησίον τοῦ στήθους του μὲ ζώνην χρυσῆν βασιλικήν.

---

7) Δν. ζ΄ 13. Ζχ. ιβ΄ 10. 12. 14. 1 Θσ. α΄ 10. Ἰν. ιθ΄ 37. Μτ. κδ΄ 30. 8) Ἡσ. μδ΄ 6. μη΄ 12. Ἀμ. δ΄ 13. Ἀπ. α΄ 4. 17. δ΄ 8. κα΄ 6. κβ΄ 13. 9) 1. 2. 4. κβ΄ 8. – Δν. ζ΄ 15. η΄ 1. θ΄ 2. 10) Ἰζ. ια΄ 5. Ἀπ. δ΄ 2. κα΄ 10. 1 Κρ. ιβ΄ 3. ιδ΄ 2. ις΄ 2. Πρ. ι΄ 10. κ΄ 7. κβ΄ 17. 11) 4. β΄ 1. 8. 12. 18. γ΄ 1. 7. 14. 12) 20. β΄ 1. 5. 13-15) Δν. ζ΄ 9. 13. ι΄ 5. 6. 16. 18. Ἰζ. α΄ 4. 24. 26. η΄ 2. θ΄ 2. 3. 11. μγ΄ 2. Ἀπ. β΄ 18. ιδ΄ 2. ιε΄ 6. ιθ΄ 12.

14 ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες λευκαὶ ὡς ἔριον λευκόν, ὡς χιών, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρός,

14 Ἡ κεφαλή του δὲ καὶ αἱ τρίχες της ἦσαν λευκαὶ σὰν ἄσπρο μαλλί, σὰν χιόνι, διὰ νὰ συμβολίζουν, ὅτι καὶ αὐτὸς εἶναι σὰν τὸν Θεὸν παλαιὸς τῶν ἡμερῶν. Καὶ τὰ μάτια του ἦσαν σὰν φλόγα φωτιᾶς, ποὺ φωτίζει ὅλα καὶ δὲν μένει τίποτε κρυμμένον ἐμπρός της.

15 καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένοι, καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν,

15 Καὶ τὰ πόδια του ὡμοίαζαν κατὰ τὴν λαμπρότητα καὶ στερεότητα πρὸς μεταλλικὸν μῖγμα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, σὰν νὰ ἦσαν καθαρισμένα καὶ δοκιμασμένα καὶ χυμένα μέσα εἰς κάμινον, καὶ ἡ φωνή του ἦτο δυνατὴ σὰν τὴν βοὴν ποὺ κάνουν νερὰ πολλά, ὅταν πίπτουν ἀπὸ ὑψηλά.

16 καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ αὐτοῦ ἀστέρας ἑπτά, καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ.

16 Καὶ εἶχεν εἰς τὸ δεξιόν του χέρι ἑπτὰ ἀστέρια, τοὺς ἐπισκόπους τῶν ἑπτὰ Ἐκκλησιῶν, τὰς ὁποίας αὐτὸς ὁρίζει καὶ κυβερνᾷ. Καὶ ἀπὸ τὸ στόμα του ἔβγαινε ρομφαία δίκοπος κοπτερή, σύμβολον τῆς δυνάμεως τοῦ λόγου του καὶ τῆς δικαίας κρίσεώς του. Καὶ τὸ πρόσωπόν του ἔλαμπε φωτεινὸν καὶ ἀστραπτερόν, ὅπως λάμπει ὁ ἥλιος μὲ ὅλην τὴν λαμπρότητά του.

17 Καὶ ὅτε εἶδον αὐτόν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός, καὶ ἔθηκε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα ἐπ' ἐμὲ λέγων· μὴ φοβοῦ· ἐγώ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος

17 Καὶ ὅταν τὸν εἶδα ἔπεσα ἐμπρὸς εἰς τὰ πόδια του σὰν νεκρὸς ἀπὸ τὸν φόβον μου. Καὶ ἔβαλε τὸ δεξιόν του χέρι ἐπάνω μου καὶ εἶπε· Μὴ φοβῆσαι. Ἐγὼ εἶμαι ὁ πρῶτος, διότι ὑπάρχω ἀϊδίως, καὶ ὁ ἔσχατος, διότι θὰ εἶμαι πάντοτε.

18 καὶ ὁ ζῶν, καὶ ἐγενόμην νεκρός, καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ᾅδου.

18 Εἶμαι ἀκόμη ἐκεῖνος, ποὺ ζῇ διαρκῶς καὶ ἔχει τὴν ζωὴν ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του. Καὶ ἔγινα νεκρός, διότι ἀπέθανα διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἰδού, ὅτι παρὰ τὸν σταυρικὸν θάνατόν μου ζῶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ ἔχω εἰς τὰ χέρια μου τὰ κλειδιὰ τοῦ θανάτου καὶ τοῦ Ἅδου, διότι μὲ τὸν θάνατόν μου κατέλυσα τὸν θάνατον καὶ ἔλαβα ἐξουσίαν καὶ ἐπὶ τοῦ Ἅδου.

19 γράψον οὖν ἃ εἶδες, καὶ ἅ εἰσι καὶ ἃ μέλλει γίνεσθαι μετὰ ταῦτα·

19 Γράψε λοιπὸν ὅσα εἶδες, καὶ ὅσα ὑπάρχουν καὶ ἀναφέρονται εἰς τὸ παρὸν καὶ ὅσα μέλλουν νὰ γίνουν ὕστερα μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων.

20 τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων ὧν εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς. οἱ ἑπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσι, καὶ αἱ λυχνίαι αἱ ἑπτὰ ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσίν.

20 Καὶ πρωτίστως σοῦ ἐξηγῶ τὸ μυστικὸν νόημα τῶν ἑπτὰ ἀστέρων, ποὺ εἶδες εἰς τὸ δεξιόν μου χέρι, καὶ τῶν ἑπτὰ λύχνων τῶν χρυσῶν. Οἱ ἑπτὰ ἀστέρες σημαίνουν ἑπτὰ ἐπισκόπους τῶν ἑπτὰ Ἐκκλησιῶν, ποὺ ἐκπροσωποῦν τὴν ὅλην Ἐκκλησίαν. Καὶ αἱ ἑπτὰ λυχνίαι συμβολίζουν τὰς ἑπτὰ Ἐκκλησίας.

---

[16]) Κρτ. ε΄ 31. Ἠσ. μθ΄ 2. Σφ. Σλ. ιη΄ 15. 16. Ἀπ. α΄ 20. β΄ 1.12. 16. ιθ΄ 15. 21. Ἑβ. δ΄ 12. 2 Θσ. β΄ 8. [17-18]) Ἠσ. μα΄ 10. Δν. η΄ 17 - 19. ι΄ 9 - 12. 15 - 19. Ἀπ. α΄ 8. β΄ 8. θ΄ 1. κ΄ 1. 14. Ἑβ. γ΄ 8. Ῥμ. ς΄ 9. Μτ. ις΄ 19. [19-20]) Ἠσ. μη΄ 6. Ἀπ. α΄ 2. 4. 11. 12. 16. — Μλ. β΄ 7. 1 Κρ. ια΄ 10.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἐκκλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν·

Καὶ πρὸς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ εἶναι εἰς τὴν Ἔφεσον, γράψε τὰ ἑξῆς, τὰ ὁποῖα ἰσχύουν διὰ τοὺς ἑκάστοτε ἐπισκόπους τῆς ὅλης Ἐκκλησίας μου μέχρι τῆς συντελείας· Αὐτὰ λέγει αὐτός, ποὺ κρατεῖ εἰς τὴν δεξιάν του ὡς μόνος κύριος καὶ ἀρχιποίμην τοὺς ἑπτὰ ἐπισκόπους καὶ ποὺ περιπατεῖ ὡς μόνος κυρίαρχος καὶ προστάτης ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ χρυσῶν λύχνων, οἱ ὁποῖοι συμβολίζουν τὰς ἑπτὰ Ἐκκλησίας.

2 οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κόπον σου καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνῃ βαστάσαι κακούς, καὶ ἐπείρασας τοὺς λέγοντας ἑαυτοὺς ἀποστόλους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσί, καὶ εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς·

2 Γνωρίζω καλὰ τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κόπον, ποὺ ὡς ποιμὴν καὶ ἐπίσκοπος καταβάλλεις, καὶ τὴν ὑπομονὴν ποὺ δεικνύεις εἰς τὰς θλίψεις καὶ τοὺς πειρασμοὺς τοῦ ἐπισκοπικοῦ σου ἔργου. Γνωρίζω καλά, ὅτι δὲν ἀνέχεσαι καὶ δὲν δεικνύεσαι χαλαρὸς εἰς τοὺς κακοὺς καὶ δι' αὐτὸ ἐδοκίμασες καὶ ἐξήτασες μὲ προσοχὴν ἐκείνους, ποὺ λέγουν τοὺς ἑαυτούς των ἀποστόλους, χωρὶς νὰ εἶναι ἀληθινοὶ ἀπόστολοι καὶ τοὺς ηὗρες ψευδαποστόλους.

3 καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ ἐβάστασας διὰ τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐ κεκοπίακας.

3 Καὶ ἔχεις ὑπομονὴν ἐν μέσῳ τῶν ἀντιδράσεών των καὶ ἔδειξες καρτερίαν καὶ ἀντοχὴν δι' ἐμὲ καὶ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ δὲν ἀπέκαμες οὔτε ἐξηντλήθης.

4 ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκας.

4 Εἶμαι ὅμως δυσηρεστημένος ἐναντίον σου, διότι ἀφῆκες νὰ ψυχρανθῇ κάπως ἡ ἀγάπη, ποὺ εἶχες εἰς τὰ πρῶτα σου χρόνια.

5 μνημόνευε οὖν πόθεν πέπτωκας, καὶ μετανόησον καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχὺ καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετανοήσῃς.

5 Ἐνθυμοῦ λοιπὸν ἀπὸ ποῖον ἠθικὸν ὕψος ἔχεις πέσει καὶ μετανόησε καὶ κάμε πάλιν τὰ ἔργα τῆς προτέρας ἀγάπης σου. Διαφορετικὰ θὰ ἔλθω γρήγορα εἰς σὲ καὶ θὰ μετακινήσω τὴν Ἐκκλησίαν σου ἀπὸ τὴν πρωτεύουσαν θέσιν, ποὺ ἔχει τώρα, ἐὰν σὺ καὶ οἱ Χριστιανοί σου δὲν μετανοήσετε.

6 ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν, ἃ κἀγὼ μισῶ.

6 Ἔχεις ὅμως αὐτό, ὅτι μισεῖς τὰς βδελυρὰς καὶ σαρκικὰς παρεκτροπὰς τῶν Νικολαϊτῶν, τὰς ὁποίας καὶ ἐγὼ μισῶ.

7 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὅ ἐστιν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ Θεοῦ μου.

7 Ἐκεῖνος ποὺ ἔχει πνευματικὸν ἐνδιαφέρον καὶ τὸ αὐτὶ τῆς ψυχῆς του ὑγιές, ἂς ἀκούσῃ τί λέγει εἰς τὰς Ἐκκλησίας τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ποὺ λαλεῖ εἰς αὐτὰς διὰ τῶν προφητῶν του. Εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος θὰ νικήσῃ εἰς τὸν κατὰ τοῦ σατανᾶ καὶ τῆς ἁμαρτίας ἀγῶνα, θὰ δώσω εἰς αὐτὸν νὰ φάγῃ ἀπὸ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς. Θὰ τὸν ἀξιώσω τουτέστι νὰ ἀπολαύσῃ τὰ αἰώνια ἀγαθὰ μέσα εἰς τὸν παράδεισον τοῦ Πατρός μου, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν μου εἶναι καὶ Θεός μου.

8 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σμύρνῃ ἐκκλησίας γράψον·

8 Καὶ εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ εἶναι εἰς τὴν Σμύρνην, γράψε· Αὐτὰ λέγει ἐκεῖνος, ποὺ ὑπάρχει ἀϊδίως πρῶ-

---

Β΄. [1]) α΄ 11 - 13. 16. 20. Πρ. ιθ΄ 1. 10. 20. κ΄ 16. [2-3]) 9. 13. 19. γ΄ 1. 8. 15. 1 Ἰν. δ΄ 1. 2. 2 Κρ. ια΄ 13. [4]) 14. 20. — Ἰρ. β΄ 2. 1 Τμ. ε΄ 12. [5]) 16. 22. α΄ 20. γ΄ 3. 19. [6]) 14. 15. (Πρ. ς΄ 5. — Ψ. ρλη΄ 21). [7]) 11. 17. 26. 29. γ΄ 5. 6. 12. 13. 21. 22. ιγ΄ 9. κβ΄ 2. 14. 19. 2 Κρ. ιβ΄ 4. Ἰν. κ΄ 17. Λκ. κγ΄ 43. Μτ. ιγ΄ 9. — Γν. β΄ 9. γ΄ 22. [8-9]) 1. 2. α΄ 5. 11. 17. 18. γ΄ 9. 18. Ἰκ. β΄ 5. Ἑβ. ι΄ 34. 2 Κρ. ς΄ 10. η΄ 2. 9. ια΄ 14. 15. Πρ. ιγ΄ 45. ιη΄ 6. Ἰν. η΄ 41 - 44.

τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς καὶ ἔζησεν·

9 οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν θλῖψιν καὶ τὴν πτωχείαν· ἀλλὰ πλούσιος εἶ· καὶ τὴν βλασφημίαν ἐκ τῶν λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι ἑαυτούς, καὶ οὐκ εἰσίν, ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ.

10 μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις παθεῖν. ἰδοὺ δὴ μέλλει βαλεῖν ὁ διάβολος ἐξ ὑμῶν εἰς φυλακὴν ἵνα πειρασθῆτε, καὶ ἕξετε θλῖψιν ἡμέρας δέκα. γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς.

11 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου.

12 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον τὴν ὀξεῖαν·

13 οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ ποῦ κατοικεῖς· ὅπου ὁ θρόνος τοῦ σατανᾶ· καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν μου καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς Ἀντίπας ὁ μάρτυς μου ὁ πιστός, ὃς ἀπεκτάνθη παρ' ὑμῖν, ὅπου ὁ σατανᾶς κατοικεῖ.

14 ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν Βαλαάμ, ὃς ἐδίδαξε τὸν Βαλὰκ βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ φαγεῖν εἰδωλόθυτα καὶ πορνεῦσαι.

τος ἀπὸ ὅλα καὶ ποὺ θὰ ὑπάρχῃ αἰωνίως ἔσχατος ἀπὸ ὅλα· ὁ ὁποῖος ἔγινε νεκρὸς καὶ ἔζησε πάλιν·

9 Ἠξεύρω τὰ ἔργα σου καὶ τὴν θλῖψιν καὶ τὴν πτωχείαν, ποὺ σοῦ ἐπροξένησεν ὁ διωγμός. Ἀλλὰ πνευματικῶς εἶσαι πλούσιος. Ἠξεύρω ἀκόμη καὶ τὴν ἀσεβῆ συκοφαντίαν, ποὺ σᾶς ἔγινεν ἀπὸ αὐτούς, ποὺ λέγουν τοὺς ἑαυτούς των, ὅτι εἶναι Ἰουδαῖοι. Καὶ πραγματικῶς δὲν εἶναι, ἀλλ' εἶναι συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ.

10 Μὴ φοβῆσαι τίποτε δι' αὐτά, ποὺ πρόκειται νὰ πάθῃς. Ἰδοὺ ὁ σατανᾶς μέλλει νὰ ρίψῃ μερικοὺς ἀπὸ σᾶς εἰς τὴν φυλακὴν διὰ νὰ δοκιμασθῆτε καὶ θὰ ἔχετε θλῖψιν δέκα ἡμερῶν, δηλαδὴ σύντομον καὶ ὄχι μακράν. Φρόντιζε νὰ γίνεσαι πιστός, ἀποφασισμένος καὶ θάνατον ἀκόμη νὰ ὑποστῇς διὰ τὴν πίστιν σου αὐτήν. Καὶ θὰ σοῦ δώσω ὡς στέφανον τῶν ἀγώνων σου τὴν αἰώνιον ζωήν.

11 Ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει πνευματικὸν ἐνδιαφέρον καὶ τὸ αὐτὶ τῆς ψυχῆς του ὑγιές, ἂς ἀκούσῃ τί λέγει τὸ Πνεῦμα εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας. Ἐκεῖνος, ποὺ θὰ εἶναι νικητής, δὲν θὰ ἀδικηθῇ ἀπὸ τὸν πνευματικὸν καὶ αἰώνιον θάνατον, ποὺ διὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς πρόκειται νὰ ἐπακολουθήσῃ μετὰ τὸν σωματικὸν ὡς ἄλλος δεύτερος θάνατός των.

12 Καὶ εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Περγάμου γράψε· Αὐτὰ λέγει ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει τὴν δίκοπον καὶ κοπτερὰν ρομφαίαν.

13 Γνωρίζω καλὰ τὰ ἔργα σου καὶ τὸ εἰδωλολατρικὸν κέντρον, εἰς τὸ ὁποῖον κατοικεῖς, ὅπου ὑπάρχει ὁ θρόνος τοῦ σατανᾶ. Καὶ κρατᾷς στερεὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ ὀνόματός μου καὶ δὲν ἠρνήθης τὴν πίστιν μου ἀκόμη καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας, κατὰ τὰς ὁποίας κατεδιώχθη ὁ Ἀντίπας, ὁ μάρτυς μου ὁ πιστός, ὁ ὁποῖος ἐφονεύθη εἰς τὴν πόλιν σας, ὅπου κατοικεῖ ὁ σατανᾶς.

14 Ἔχω ὅμως ἐναντίον σου ὀλίγα παράπονα, διότι ἔχεις ἐκεῖ μερικούς, ποὺ τηροῦν τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἐθνικοῦ μάντεως Βαλαάμ, ὁ ὁποῖος ἐδίδασκε καὶ ἐσύσταινεν εἰς τὸν Βαλὰκ τὸν βασιλέα τῶν Μωαβιτῶν νὰ βάλῃ σκάνδαλον ἐμπρὸς εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, διὰ νὰ τοὺς παρασύρῃ νὰ φάγουν εἰδωλόθυτα καὶ νὰ πορνεύσουν.

[10]) γ' 11. ιβ' 11. Ἰκ. α' 12. Ἑβ. ιβ' 4. 2 Τμ. δ' 8. 1 Κρ. θ' 25. Λκ. κβ' 31. Μτ. ι' 28. — Δν. α' 12. 14. [11]) 7. κ' 6. 14. κα' 8. [12-13]) 1. 16. α' 11. 16. γ' 8. ιγ' 2. [14-15]) Ἀρ. κε' 1. 2. λα' 16. Ἀπ. β' 4. 6. 20. γ' 4. Ἰδ. 11. 2 Πτ. β' 15. 1 Ἰν. ε' 21. 1 Κρ. ι' 19. 20. Πρ. ιε' 20. 29.

15 οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν τῶν Νικολαϊτῶν ὁμοίως.

16 μετανόησον οὖν· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχὺ καὶ πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου.

17 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκήν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ ὁ λαμβάνων.

18 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Θυατείροις ἐκκλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρός, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ·

19 οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν διακονίαν καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου τὰ ἔσχατα πλείονα τῶν πρώτων.

20 ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἀφεῖς τὴν γυναῖκά σου Ἰεζάβελ, ἣ λέγει ἑαυτὴν προφῆτιν, καὶ διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς ἐμοὺς δούλους πορνεῦσαι καὶ φαγεῖν εἰδωλόθυτα.

21 καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανοήσῃ, καὶ οὐ θέλει μετανοῆσαι ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς.

22 ἰδοὺ βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς εἰς θλῖψιν

15 Ἔτσι καὶ σὺ ἔχεις μερικούς, ποὺ τηροῦν τὴν διδασκαλίαν τῶν Νικολαϊτῶν σὰν τοὺς Ἰουδαίους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τοῦ Βαλαάμ.

16 Μετανόησε λοιπόν· εἰ δ' ἄλλως καὶ δὲν μετανοήσῃς, ἔρχομαι ἐναντίον σου γρήγορα καὶ θὰ πολεμήσω ἐγὼ κατ' αὐτῶν μὲ τὴν μάχαιραν τοῦ στόματός μου.

17 Ἐκεῖνος ποὺ ἔχει πνευματικὸν ἐνδιαφέρον καὶ δὲν εἶναι κωφὸς πνευματικῶς, ἂς ἀκούσῃ τί λέγει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τὰς Ἐκκλησίας. Εἰς ἐκεῖνον ποὺ θὰ νικήσῃ, θὰ δώσω εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸ μάννα, ποὺ εἶναι κρυμμένον εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ εἶναι ἄγνωστον εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ κόσμου, θὰ τοῦ δώσω τὴν ζωηφόρον κοινωνίαν τοῦ οὐρανίου Ἄρτου, ποὺ θὰ τοῦ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀθάνατον καὶ μακαρίαν ζωήν. Θὰ τοῦ δώσω καὶ ψῆφον λευκὴν καὶ ἀθωωτικὴν καὶ ἐπάνω εἰς τὴν ψῆφον θὰ εἶναι γραμμένον ἕνα νέον ὄνομα, τὸ ὄνομα τῆς υἱοθεσίας καὶ τοῦ πολίτου τῆς αἰωνίου βασιλείας, τὸ ὁποῖον κανένας δὲν γνωρίζει παρὰ μόνον ἐκεῖνος ποὺ τὸ λαμβάνει.

18 Καὶ εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ εἶναι εἰς τὰ Θυάτειρα, γράψε· Αὐτὰ λέγει ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔχει τὰ μάτια του σὰν φλόγα φωτιᾶς, ὥστε νὰ μὴ μένῃ τίποτε σκοτεινὸν καὶ κρυμμένον εἰς αὐτά, καὶ τὰ πόδια του εἶναι ὅμοια πρὸς μεταλλικὸν μῖγμα ἀπὸ ἄργυρον καὶ χρυσόν.

19 Γνωρίζω τὰ ἔργα σου καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν ὑπηρεσίαν σου πρὸς ἀνακούφισιν τῶν πτωχῶν καὶ πασχόντων καὶ τὴν ὑπομονήν σου εἰς τοὺς πειρασμοὺς καὶ διωγμούς. Καὶ εἶναι τοῦ τελευταίου καιροῦ τὰ ἔργα σου περισσότερα ἀπὸ τὰ πρῶτα.

20 Ἔχω ὅμως εἰς βάρος σου καὶ ὀλίγας κατηγορίας, διότι ἀφίνεις τὴν γυναῖκα, ποὺ ἔχει μιμηθῆ τὴν παλαιὰν ἐκείνην Ἰεζάβελ, ἡ ὁποία λέγει τὸν ἑαυτόν της προφῆτιν, καὶ διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς δούλους μου παρακινοῦσα αὐτοὺς νὰ πορνεύσουν καὶ νὰ φάγουν εἰδωλόθυτα.

21 Καὶ τῆς ἔδωκα καιρὸν νὰ μετανοήσῃ καὶ δὲν θέλει νὰ μετανοήσῃ ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρικήν της διαφθορὰν καὶ ἀποστασίαν.

22 Ἰδοὺ μετ' ὀλίγον θὰ τὴν ρίψω εἰς κρεββάτι ὄχι ἡδονῆς καὶ ἀπολαύσεως, ἀλλὰ τιμωρίας μεγάλης. Καὶ ἐκείνους, ποὺ παρασύρονται ἀπὸ αὐτὴν εἰς τὰ εἰδωλολατρικὰ ὄργια καὶ πλάνας,

[16]) 5. 12. α' 1. 3. 16. [17]) Ἠσ. ξβ' 2. ξε' 15. Ἀπ. β' 7. γ' 12. 13. ιθ' 12. Ἰν. ς' 32. [18]) 8. 24. α' 11 - 15. Πρ. ις' 14. [19]) 2. 9. 1 Θσ. α' 3. 1 Κρ. ις' 15. Πρ. ια' 29. Μτ. ιβ' 45. [20]) 4. 14. — 3 Βσ. ις' 31. 4 Βσ. θ' 22. [21]) 2 Πτ. γ' 9. Ῥμ. β' 4. [22-23]) ιζ' 2. ιη' 9. κ' 12. Ῥμ. β' 5. 6. η' 27. Λκ. ις' 15. Μτ. ις' 27. — Ψ. ζ' 10.

*μεγάλην, ἐὰν μὴ μετανοή-
σωσιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῆς,*

θὰ τοὺς βάλω μαζὶ μὲ αὐτὴν εἰς μεγάλην θλῖψιν, ἐὰν δὲν μετα-
νοήσουν καὶ δὲν ξεκόψουν ἀπὸ τὰ ἔργα, ποὺ τοὺς παρέσυρεν
ἐκείνη.

*23 καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀ-
ποκτενῶ ἐν θανάτῳ, καὶ
γνώσονται πᾶσαι αἱ ἐκκλη-
σίαι ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἐρευνῶν
νεφροὺς καὶ καρδίας, καὶ
δώσω ὑμῖν ἑκάστῳ κατὰ τὰ
ἔργα ὑμῶν.*

23 Καὶ τὰ παιδιὰ τῆς ψευδοπροφήτιδος αὐτῆς θὰ τὰ φονεύσω
μὲ θανατικόν. Καὶ θὰ μάθουν ἀπὸ αὐτὰ τὰ πράγματα αἱ Ἐκ-
κλησίαι, ὅτι ἐγὼ εἶμαι, ποὺ ἐξετάζω νεφροὺς καὶ καρδίας, δη-
λαδὴ τὰ πλέον ἀπόκρυφα βάθη τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ ἀνθρώπου,
καὶ θὰ σᾶς δώσω εἰς τὸν καθένα σύμφωνα μὲ τὰ ἔργα σας.

*24 ὑμῖν δὲ λέγω τοῖς λοι-
ποῖς τοῖς ἐν Θυατείροις, ὅ-
σοι οὐκ ἔχουσι τὴν διδαχὴν
ταύτην, οἵτινες οὐκ ἔγνω-
σαν τὰ βαθέα τοῦ σατανᾶ,
ὡς λέγουσιν· οὐ βάλλω ἐφ'
ὑμᾶς ἄλλο βάρος·*

24 Λέγω δὲ εἰς σᾶς τοὺς ὑπολοίπους, ποὺ μένετε εἰς Θυάτειρα,
ὅσοι δὲν ἔχουν τὴν πλανημένην αὐτὴν διδασκαλίαν, οἱ ὁποῖοι
δὲν ἔμαθαν τὰς δῆθεν βαθυτέρας αὐτὰς γνώσεις καὶ διδασκα-
λίας, ὅπως τὰς λέγουν οἱ ὀπαδοὶ τῆς πλάνης, ἀλλ' αἱ ὁποῖαι
πράγματι εἶναι αἱ βαθύτεραι πλάναι τοῦ σατανᾶ. Δὲν θὰ σᾶς ἐ-
πιβάλω ἄλλας ὑποχρεώσεις καὶ καθήκοντα.

*25 πλὴν ὃ ἔχετε κρατήσατε
ἄχρις οὗ ἂν ἥξω.*

25 Ἐκεῖνο ὅμως, ποὺ ἔχετε καὶ σᾶς παρεδόθη ὡς τὸ μόνον ἀ-
ληθὲς εὐαγγέλιον, κρατήσατέ το στερεὰ ἕως ὅτου ἔλθω κατὰ
τὴν δευτέραν παρουσίαν μου.

*26 Καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τη-
ρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα
μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν
ἐπὶ τῶν ἐθνῶν,*

26 Καὶ εἰς ἐκεῖνον, ποὺ θὰ ἀναδειχθῇ νικητὴς καὶ θὰ φυλάττῃ
μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του τὰ ἔργα ποὺ παραγγέλλω, θὰ δώσω
εἰς αὐτὸν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν, τὰ ὁποῖα τώρα καταδιώκουν
τοὺς πιστοὺς δούλους μου.

*27 καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν
ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς τὰ
σκεύη τὰ κεραμικὰ συντρι-
βήσεται, ὡς κἀγὼ εἴληφα
παρὰ τοῦ πατρός μου,*

27 Καὶ ὅπως ἐγὼ κατενίκησα τὰ ἔθνη ποὺ μὲ κατεδίωξαν, ἔτσι
καὶ αὐτὸς θὰ τοὺς ποιμάνῃ καὶ θὰ τοὺς καθυποτάξῃ μὲ ῥάβδον
σιδερένιαν, ὅπως τὰ πήλινα σκεύη σπάζουν καὶ γίνονται θρύμ-
ματα. Θὰ τοῦ δώσω τὴν ἐξουσίαν αὐτήν, ὅπως καὶ ἐγὼ ὡς ἄν-
θρωπος τὴν ἔχω πάρει ἀπὸ τὸν Πατέρα μου.

*28 καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀ-
στέρα τὸν πρωϊνόν.*

28 Θὰ τοῦ δώσω ἀκόμη καὶ τὸ ἄστρον τὸ πρωϊνόν, ποὺ βγαί-
νει κατὰ τὰ ξημερώματα. Θὰ ἀπολαύσῃ δηλαδὴ τὸν φωτισμὸν
καὶ τὴν χαράν, ποὺ θὰ φέρῃ εἰς τοὺς δικαίους ἡ ἀνατολὴ τῆς
μελλούσης αἰωνίας ζωῆς.

*29 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω
τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς
ἐκκλησίαις.*

29 Ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει πνευματικὸν ἐνδιαφέρον καὶ αὐτί, ἂς ἀ-
κούσῃ τί λέγει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τὰς Ἐκκλησίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

*Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν
Σάρδεσιν ἐκκλησίας
γράψον· τάδε λέγει ὁ ἔχων
τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ*

Καὶ εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἐκκλησίας ποὺ εἶναι εἰς τὰς
Σάρδεις γράψε· Αὐτὰ λέγει ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει τὸ Ἅ-
γιον Πνεῦμα μὲ ὅλα τὰ χαρίσματά του καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας,
τοὺς ἐπισκόπους δηλαδὴ καὶ ἀνωτάτους εἰς τὰς Ἐκκλησίας

24-25) 18. 20. γ' 11. Πρ. ιε' 10. 28. 26-29) Ψ. β' 8. 9. Ἀπ. β' 7. 11. 17. γ' 21. ιβ' 5. ιθ' 15. κβ' 16. Μτ. ιγ' 43.
Γ'. 1) 4. 8. α' 11. 16. 20. ε' 6. Μτ. η' 22.

*καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας· οἶ-
δά σου τὰ ἔργα, ὅτι ὄνομα
ἔχεις ὅτι ζῇς, καὶ νεκρὸς εἶ.*

λειτουργούς· γνωρίζω τὰ ἔργα σου, ἀλλὰ δὲν εἶμαι ἱκανοποιη-
μένος ἀπὸ αὐτά. Διότι ἔχεις ὄνομα, ποὺ σημαίνει ὅτι ζῇς, καὶ
ὅμως εἶσαι νεκρός.

*2 γίνου γρηγορῶν, καὶ στή-
ρισον τὰ λοιπὰ ἃ ἔμελλον ἀ-
ποθνήσκειν· οὐ γὰρ εὕρηκά
σου τὰ ἔργα πεπληρωμένα
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μου.*

2 Γίνε ἄγρυπνος καὶ προσεκτικός. Καὶ στήριξε τὰ ὑπόλοιπα
μέλη τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ὁποῖα ἐκινδύνευσαν νὰ ἀποθάνουν.
Σοῦ γράφω αὐτά, διότι δὲν ἔχω εὕρει τὰ ἔργα σου καὶ τὴν ἐπι-
σκοπικὴν συμπεριφοράν σου τέλεια ἐνώπιον τοῦ Πατρός μου,
ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν μου εἶναι καὶ Θεός μου.

*3 μνημόνευε οὖν πῶς εἴλη-
φας καὶ ἤκουσας, καὶ τήρει
καὶ μετανόησον. ἐὰν οὖν μὴ
γρηγορήσῃς, ἥξω ἐπὶ σὲ ὡς
κλέπτης, καὶ οὐ μὴ γνώσῃ
ποίαν ὥραν ἥξω ἐπὶ σέ.*

3 Ἐνθυμοῦ λοιπὸν τὸν ζῆλον, μὲ τὸν ὁποῖον ἔχεις παραλάβει
καὶ ἤκουσες τὸ εὐαγγέλιον καὶ μετανόησε καὶ φύλαττε αὐτό,
ποὺ ἤκουσες καὶ παρέλαβες. Ἐὰν λοιπὸν δὲν ἐξυπνήσῃς καὶ
δὲν γίνῃς προσεκτικός, θὰ ἔλθω διὰ τοῦ θανάτου σου εἰς σὲ
ἔξαφνα, ὅπως ἔρχεται καὶ ὁ κλέπτης κατὰ τὴν νύκτα. Καὶ δὲν
θὰ γνωρίσῃς ποίαν ὥραν θὰ ἔλθω εἰς σὲ διὰ νὰ ζητήσω λόγον
τῶν πράξεών σου.

*4 ἀλλὰ ἔχεις ὀλίγα ὀνόματα
ἐν Σάρδεσιν, ἃ οὐκ ἐμόλυ-
ναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ
περιπατήσουσι μετ' ἐμοῦ ἐν
λευκοῖς, ὅτι ἄξιοί εἰσιν.*

4 Ἔχεις ὅμως εἰς τὰς Σάρδεις ὀλίγα πρόσωπα, ποὺ δὲν ἐμόλυ-
ναν τὰ ἐνδύματά τους μὲ ἁμαρτίας. Καὶ αὐτοὶ θὰ περιπατή-
σουν καὶ θὰ ζήσουν μαζί μου ντυμένοι εἰς τὰ ἄσπρα, διότι τοὺς
ἀξίζει νὰ εἶναι μαζί μου ντυμένοι μὲ πνευματικὸν χιτῶνα φω-
τεινὸν καὶ λαμπρόν.

*5 Ὁ νικῶν οὕτως περιβα-
λεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς,
καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς
ζωῆς, καὶ ὁμολογήσω τὸ ὄ-
νομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πα-
τρός μου καὶ ἐνώπιον τῶν
ἀγγέλων αὐτοῦ.*

5 Ἐκεῖνος, ποὺ θὰ νικᾷ πάντοτε, θὰ περιβληθῇ ἔτσι μὲ ἐνδύμα-
τα ἄσπρα καὶ φωτεινά. Καὶ δὲν θὰ σβήσω ποτὲ τὸ ὄνομά του ἀ-
πὸ τὸ βιβλίον τῆς αἰωνίου καὶ οὐρανίας ζωῆς. Καὶ θὰ ὁμολο-
γήσω τὸ ὄνομά του ἐμπρὸς εἰς τὸν Πατέρα μου καὶ ἐμπρὸς εἰς
τοὺς ἀγγέλους του συσταίνων αὐτὸν ὡς πρόσωπον ἰδικόν μου
καὶ ἀγαπητόν μου.

*6 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί
τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκ-
κλησίαις.*

6 Ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει πνευματικὸν ἐνδιαφέρον καὶ αὐτί, ἂς ἀ-
κούσῃ, τί λέγει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τὰς Ἐκκλησίας.

*7 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν
Φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας
γράψον· τάδε λέγει ὁ ἅγιος,
ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν
κλεῖν τοῦ Δαυΐδ, ὁ ἀνοίγων
καὶ οὐδεὶς κλείσει, καὶ
κλείων καὶ οὐδεὶς ἀνοίξει·*

7 Καὶ εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ εἶναι εἰς τὴν
Φιλαδέλφειαν, γράψε· Αὐτὰ λέγει ὁ ἅγιος, ὁ πραγματικὸς καὶ
ἀληθινὸς Κύριος, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν μεσσιανικὴν ἐξουσίαν καὶ
βασιλείαν τοῦ Δαβίδ. Αὐτὸς ποὺ ἀνοίγει τὴν θύραν τῶν οὐρα-
νῶν καὶ κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὴν κλείσῃ καὶ τὴν κλείει καὶ
κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὴν ἀνοίξῃ.

*8 οἶδά σου τὰ ἔργα· — ἰδοὺ
δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν
ἀνεῳγμένην, ἣν οὐδεὶς δύ-
ναται κλεῖσαι αὐτήν· — ὅτι
μικρὰν ἔχεις δύναμιν, καὶ ἐ-
τήρησάς μου τὸν λόγον καὶ
οὐκ ἠρνήσω τὸ ὄνομά μου.*

8 Γνωρίζω τὰ ἔργα σου τὰ ἐπισκοπικά. Ἰδοὺ ἔχω δώσει ἐμ-
πρός σου ἀνοικτὴν θύραν πρὸς ἀνεμπόδιστον ἱεραποστολικὴν
δρᾶσιν, τὴν ὁποίαν κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὴν κλείσῃ. Σοῦ τὴν
ἤνοιξα ἐγώ, διότι σὺ ἔχεις μικρὰν δύναμιν καὶ ὀλίγα μέσα διὰ
τὴν δρᾶσιν αὐτήν. Ἐφύλαξες ὅμως τὸν λόγον μου καὶ δὲν ἠρ-
νήθης τὸ ὄνομά μου ἐν μέσῳ τοῦ διωγμοῦ, ποὺ σὲ ηὗρε.

2) Ἰζ. λδ' 4. Ἐφ. ε' 8. 14. Λκ. κβ' 32. 3) β' 5. 16. ιϛ' 15. 1 Θσ. ε' 2. 6. Μτ. κδ' 43. 4) 1. 5. β' 6. δ' 4. ϛ' 11. ζ' 9. 13. ιθ' 14. Ἰδ. 23. 5) 4. ιγ' 8. ιζ' 8. κ' 12. κα' 27. Φλ. δ' 3. Λκ. ι' 20. Μτ. ι' 32. 6) 13. 22. β' 7. 7) Ἰβ. ιβ' 14. Ἠσ. κβ' 22. Ἀπ. α' 11. 18. ε' 5. ϛ' 10. 1 Ἰν. ε' 20. Λκ. α' 32. 8-9) β' 2. 9. 13. 1 Κρ. ιϛ' 9. 2 Κρ. β' 12. Λκ. ιβ' 32. — Ψ. πε' 9. Ἠσ. μγ' 4. με' 14. μθ' 23. ξ' 14.

9 ἰδοὺ δίδωμι ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ σατανᾶ τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς Ἰουδαίους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσίν, ἀλλὰ ψεύδονται· ἰδοὺ ποιήσω αὐτοὺς ἵνα ἥξουσι καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου, καὶ γνῶσιν ὅτι ἐγὼ ἠγάπησά σε.

9 Ἰδοὺ θὰ δώσω εἰς τὸ ποίμνιόν σου μερικοὺς ἀπὸ τὴν συναγωγὴν τοῦ σατανᾶ, ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ὀνομάζουν τοὺς ἑαυτούς των Ἰουδαίους, δὲν εἶναι ὅμως καὶ πραγματικοὶ τοιοῦτοι, ἀλλὰ ψεύδονται. Ἰδοὺ θὰ τοὺς κάμω νὰ ἔλθουν καὶ νὰ προσκυνήσουν ἐμπρὸς εἰς τὰ πόδια σου καὶ νὰ μάθουν, ὅτι ἐγὼ σὲ ἠγάπησα.

10 ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου, κἀγώ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.

10 Ἐπειδὴ δὲ ἐφύλαξες τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς εἰς τὰς διὰ τὸ ὄνομά μου θλίψεις, καὶ ἐγὼ θὰ σὲ φυλάξω ἀπὸ τὴν ὥραν τοῦ πειρασμοῦ καὶ τῶν θλίψεων, ποὺ μέλλουν νὰ ἔρχωνται εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην, διὰ νὰ θέσουν εἰς δοκιμασίαν ἐκείνους, ποὺ κατοικοῦν ἐπὶ τῆς γῆς.

11 ἔρχομαι ταχύ· κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου.

11 Ἔρχομαι γρήγορα. Κράτει καλὰ τὴν πίστιν, ποὺ ἔχεις, διὰ νὰ μὴ πάρῃ κανεὶς τὸν στέφανόν σου καὶ τὴν ἀνταμοιβὴν τῶν ἀγώνων σου.

12 Ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν στῦλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι, καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ μου, τῆς καινῆς Ἱερουσαλήμ, ἡ καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν.

12 Ἐκεῖνον, ποὺ πάντοτε θὰ νικᾷ, θὰ τὸν κάμω στῦλον τῆς Ἐκκλησίας μου, ἡ ὁποία εἶναι ὁ πραγματικὸς ναὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἀπὸ τὴν τιμητικὴν αὐτὴν θέσιν, ποὺ θὰ τοῦ δώσω, δὲν θὰ βγῇ πλέον ἔξω ποτέ. Καὶ θὰ γράψω ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου, διὰ νὰ εἶναι αἰωνίως ἰδικός του· καθὼς καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ μου, τῆς νέας Ἱερουσαλήμ, ἡ ὁποία δὲν ἔχει κτισθῇ ἀπὸ ἀνθρώπους, ἀλλὰ καταβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ἀπὸ τὸν Θεόν μου· καὶ τῆς πόλεως αὐτῆς θὰ γίνῃ οὗτος αἰώνιος πολίτης. Θὰ γράψω ἀκόμη ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὸ νέον ὄνομά μου, Λόγος τοῦ Πατρὸς ἐνανθρωπήσας, διὰ νὰ εἶναι λυτρωμένος καὶ σωσμένος μὲ τὸ αἷμα μου αἰωνίως.

13 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

13 Ἐκεῖνος ποὺ ἔχει πνευματικὸν ἐνδιαφέρον καὶ αὐτί, ἂς ἀκούσῃ τί λέγει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τὰς Ἐκκλησίας.

14 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Λαοδικείᾳ ἐκκλησίας γράψον· τάδε λέγει ὁ ἀμήν, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινός, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ·

14 Καὶ εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ εἶναι εἰς τὴν Λαοδίκειαν, γράψε· Αὐτὰ λέγει ἐκεῖνος ποὺ εἶναι ἡ αὐτοαλήθεια καὶ ὁ Ἀμήν, ὁ ἀληθὴς καὶ ἀξιόπιστος μάρτυς, ἡ δημιουργικὴ ἀρχὴ τῶν κτισμάτων τοῦ Θεοῦ.

15 οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός· ὄφελον ψυχρὸς ἦς ἢ ζεστός.

15 Γνωρίζω καλὰ τὰ ἔργα σου, ὅτι δηλαδὴ οὔτε ψυχρὸς εἶσαι εἰς τὴν πίστιν καὶ τὸν ζῆλον, οὔτε ζεστὸς καὶ θερμός. Εἴθε νὰ ἦσουν ἢ ψυχρός, διότι τότε θὰ ὑπῆρχε μεγαλυτέρα ἐλπὶς νὰ μετανοήσῃς κάποτε καὶ νὰ γίνῃς ζηλωτής· ἢ νὰ ἦσουν θερμὸς καὶ ζεστός.

[10]) α' 9. ιδ' 7. 15. 1 Πτ. α' 6. δ' 12. Ἐβ. ι' 36. 2 Τμ. β' 12. Μτ. κδ' 21 - 24. [11]) α' 1. 3. β' 5. 10. 25. Μτ. κδ' 13. [12-13]) 5. 6. 21. 22. β' 7. 17. ιδ' 1. ιθ' 12. κα' 2. κβ' 4. Γλ. β' 9. δ' 26. – Ἡσ. ξβ' 2. ξε' 15. Ἰζ. μη' 35. [14]) 7. α' 5. 11. Ἰν. α' 3. Κλ. α' 15. 16. β' 1. δ' 13. [15-16]) β' 2. Ῥμ. ιβ' 11. Μτ. ς' 24. ιβ' 30.

16 οὕτως ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ οὔτε ζεστὸς οὔτε ψυχρός, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου.

16 Ἔτσι, ἐπειδὴ εἶσαι χλιαρὸς καὶ δὲν εἶσαι οὔτε ζεστὸς οὔτε ψυχρός, θὰ σὲ ξεράσω ἀπὸ τὸ στόμα μου.

17 ὅτι λέγεις ὅτι πλούσιός εἰμι καὶ πεπλούτηκα καὶ οὐδενὸς χρείαν ἔχω, — καὶ οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ὁ ἐλεεινὸς καὶ πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός, —

17 Λέγεις ἐξ αἰτίας τῆς οἰήσεώς σου καὶ αὐταρεσκείας σου, ὅτι εἶμαι πλούσιος εἰς ἀρετὰς καὶ ἔχω πλουτήσει καὶ δὲν μοῦ χρειάζεται τίποτε. Καὶ δὲν ἠξεύρεις, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ πράγματι ταλαίπωρος καὶ ἐλεεινὸς καὶ πτωχὸς εἰς ἀρετὴν καὶ τυφλός, ὥστε νὰ μὴ βλέπῃς τὴν πραγματικὴν πνευματικήν σου κατάστασιν, καὶ γυμνός.

18 συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι παρ' ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμένον ἐκ πυρὸς ἵνα πλουτήσῃς, καὶ ἱμάτια λευκὰ ἵνα περιβάλῃ καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου, καὶ κολλύριον ἵνα ἐγχρίσῃ τοὺς ὀφθαλμούς σου ἵνα βλέπῃς.

18 Διότι λοιπὸν λέγεις, ὅτι ἔχω πλουτήσει, σὲ συμβουλεύω νὰ ἀγοράσῃς ἀπὸ ἐμὲ διὰ ταπεινόφρονος συντριβῆς καὶ προσευχῆς ἀρετὴν πραγματικὴν καὶ γνησίαν σὰν τὸν χρυσόν, ποὺ ἔχει λυώσει καὶ καθαρισθῆ μέσα εἰς τὴν φωτιάν, διὰ νὰ γίνῃς πλούσιος εἰς ἀρετὴν καὶ ἀγαθὰ ἔργα. Νὰ προμηθευθῇς ἀκόμη καὶ ἁγιότητα καὶ ἁγνότητα βίου, ὥστε μὲ αὐτὰ νὰ περιβληθῇς σὰν μὲ ἄλλα λευκὰ ἐνδύματα καὶ ἔτσι νὰ μὴ γίνῃ φανερὰ εἰς ὅλους ἡ ἐντροπὴ τῆς πνευματικῆς σου γυμνότητος. Νὰ προμηθευθῇς καὶ φωτισμὸν ἀληθείας, διὰ νὰ χρίσῃς σὰν μὲ ἄλλο κολλύριον τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σου, ὥστε νὰ βλέπῃς τὴν κατάστασίν σου καὶ μὴ πλανᾶσαι νομίζων, ὅτι εἶσαι πλούσιος.

19 ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω· ζήλευε οὖν καὶ μετανόησον.

19 Σοῦ λέγω αὐτὰ ἐξ ἀγάπης. Ἐγὼ ὁσουσδήποτε ἀγαπῶ, τοὺς ἐλέγχω, δεικνύων εἰς αὐτοὺς τὰ σφάλματά των, καὶ τοὺς παιδαγωγῶ. Δείκνυε λοιπὸν ζῆλον καὶ μετανόησε.

20 ἰδοὺ ἕστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ.

20 Ἰδοὺ στέκομαι ἔξω ἀπὸ τὴν θύραν καὶ κτυπῶ δυνατά. Ἐὰν κανεὶς ἀκούσῃ τὴν φωνήν μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν τῆς καρδίας του, θὰ ἔμβω εἰς αὐτόν, θὰ συνδεθῶ μὲ αὐτὸν στενῶς καὶ μὲ πολλὴν οἰκειότητα καὶ θὰ συμφάγω μαζί του χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος διὰ τὴν σωτηρίαν του. Καὶ αὐτὸς θὰ συμφάγῃ μαζί μου ἀπολαμβάνων τὴν εὐφροσύνην καὶ τὴν χαρὰν τῆς μακαρίας μου ζωῆς.

21 Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς κἀγὼ ἐνίκησα καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ.

21 Εἰς ἐκεῖνον, ποὺ θὰ νικᾷ πάντοτε, θὰ τοῦ δώσω ὡς ἀνταμοιβὴν νὰ καθίσῃ μαζί μου εἰς τὸν ἔνδοξον θρόνον μου, ὅπως καὶ ἐγώ, ὅταν ἔγινα ἄνθρωπος, ἐνίκησα καὶ μετὰ τὴν Ἀνάληψίν μου ἐκάθισα μαζὶ μὲ τὸν Πατέρα μου εἰς τὸν θρόνον αὐτοῦ.

22 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

22 Ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει πνευματικὸν ἐνδιαφέρον καὶ αὐτί, ἂς ἀκούσῃ τί λέγει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τὰς Ἐκκλησίας.

[17-18]) Ὠσ. ιβ' 8. Ζχ. ια' 5. Ἡσ. νε' 1. ξα' 10. Ἀπ. γ' 4. 5. β' 9. ις' 15. 1 Πτ. α' 7. 1 Κρ. γ' 18. δ' 8. Μτ. ιγ' 44. 45. κβ' 11. 12. [19]) Ἐβ. ιβ' 6. 1 Κρ. ια' 32. [20]) Ἰν. ιδ' 23. Λκ. ιβ' 36. ιδ' 15. Μτ. η' 11. [21-22]) 5. 6. 12. 13. κβ' 5. Μτ. ιθ' 28.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Μετὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν εἰκόνα τῶν ἑπτὰ Μικρασιατικῶν Ἐκκλησιῶν, αἵτινες ἐν τῷ συνόλῳ των παρέχουν εἶδός τι στατιστικῆς τῶν διαφόρων καταστάσεων πασῶν τῶν κατὰ τόπους χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ὀπτασίας, ὁ Ἰωάννης μεταφέρεται ἐν ἐκστάσει εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ βλέπει τὸν Θεὸν ἐπὶ θρόνου δοξολογούμενον. Τὰ ζῶα, τὰ κύκλῳ τοῦ θρόνου, εἶναι λειτουργικὰ πνεύματα, ἅτινα ὑπηρετοῦν καὶ ἐκπροσωποῦν τὴν θείαν δύναμιν ἐν τῇ φύσει, τοῦ ὁμοίου πρὸς λέοντα συμβολίζοντος τὸ βασιλικὸν μεγαλεῖον, τοῦ πρὸς μόσχον τὴν δύναμιν, τοῦ πρὸς ἄνθρωπον τὴν λογικότητα καὶ τοῦ πρὸς ἀετὸν τὸ εὐπετὲς καὶ τὸ ὀξὺ τῆς ὁράσεως. Οἱ 24 πρεσβύτεροι ἐκπροσωποῦν τὴν θριαμβεύουσαν Ἐκκλησίαν, δώδεκα τὴν ἐξ Ἰουδαίων καὶ δώδεκα τὴν ἐξ ἐθνῶν, καὶ ἡ θάλασσα ἡ ὑαλίνη ἡ πρὸ τοῦ θρόνου εἶναι τὸ ἔμβλημα τῆς ἀπείρου διαυγείας, ἐν ἧ τὸ παντέφορον Ὄμμα τοῦ Θεοῦ θεωρεῖ καὶ ἐφορᾷ τὰ πάντα.

Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ θύρα ἀνεῳγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἣν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ' ἐμοῦ, λέγων· ἀνάβα ὧδε καὶ δείξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα.

Καὶ ὕστερον ἀπὸ αὐτὰ εἶδον καὶ ἰδοὺ θύρα ἀνοικτὴ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἡ φωνή, ποὺ προτήτερα ἤκουσα σὰν σάλπιγγα νὰ ὁμιλῇ μαζί μου, εἶπε· Ἀνέβα ἐδῶ καὶ θὰ σοῦ δείξω ἐκεῖνα, ποὺ σύμφωνα μὲ τὸ θεῖον σχέδιον πρέπει νὰ γίνουν κατὰ τὸ μέλλον.

2 καὶ εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύματι· καὶ ἰδοὺ θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τὸν θρόνον καθήμενος,

2 Καὶ ἀμέσως μὲ κατέλαβεν ἔκστασις καὶ μὲ τὰς ἀνωτέρας τῆς ψυχῆς μου δυνάμεις φωτιζομένας ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἀνέβην εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ ἰδοὺ ἕνας θρόνος στερεωμένος μέσα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον ἐκάθητο ὁ Θεός.

3 ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι καὶ σαρδίῳ· καὶ ἶρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου, ὁμοίως ὅρασις σμαραγδίνων.

3 Ἐφαίνετο στὰ μάτια λαμπρὸς σὰν τὸ μπριλλάντι καὶ κόκκινος σὰν τὸν πολύτιμον λίθον, ποὺ εὑρίσκεται εἰς τὰ πετρώματα τῶν Σάρδεων. Ἀστράπτει δηλαδὴ λαμπρὰ ἡ ἁγιότης καὶ τὸ φῶς του καὶ εἶναι γεμάτη φωτιὰ ἡ ἐκδίκησις τῆς δικαιοσύνης του. Συγχρόνως ὅμως τὸ εἰρηνικὸν σύμβολον τῆς ἴριδος, τὸ οὐράνιον τόξον δηλαδή, ἦτο τριγύρω ἀπὸ τὸν θρόνον, ὁ ὁποῖος ἔλαμπε στὰ μάτια πρασινωπός, σὰν νὰ ἦτο φτιαγμένος ἀπὸ σμάραγδον.

4 καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνοι εἴκοσι τέσσαρες, καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους τοὺς εἴκοσι τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημένους, περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς.

4 Καὶ τριγύρω ἀπὸ τὸν θρόνον ἦσαν εἰκοσιτέσσαρες ἄλλοι θρόνοι. Καὶ εἰς τοὺς θρόνους αὐτοὺς εἶδα νὰ κάθηνται οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι, ποὺ ἀντιπροσωπεύουν τὴν ἐν οὐρανοῖς θριαμβεύουσαν Ἐκκλησίαν, ἐνδεδυμένοι μὲ λευκὰ ἐνδύματα, σύμβολα τῆς ἁγιότητος καὶ ἁγνότητός των· καὶ εἶχαν στεφάνια χρυσᾶ εἰς τὰς κεφαλάς, σύμβολα τῆς νίκης των καὶ τοῦ ἐνδόξου θριάμβου των.

Δ'. [1-3]) Ἐξ. ιθ' 16. 24. Ἡσ. ς' 1. Ἰζ. α' 1. 26 - 28. ι' 1. Ἀπ. α' 1. 10. 19. ι' 1. ιθ' 4. κα' 11. κβ' 1. [4]) 10. γ' 4. ε' 5 - 11. ζ' 11. ια' 16. ιδ' 3. ιθ' 4. — Ἡσ. κδ' 23.

5 καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταί· καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου, αἵ εἰσι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ·

5 Καὶ ἀπὸ τὸν θρόνον βγαίνουν ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταί, ποὺ ἐξαγγέλλουν τὸ ἀπλησίαστον μεγαλεῖον τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ. Καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πύριναι ὑπάρχουν ἐμπρὸς εἰς τὸν θρόνον, αἱ ὁποῖαι εἶναι τὸ σύνολον τῶν χαρισμάτων τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, τὰ ὁποῖα διαρκῶς ἐνεργοῦν χωρίς ποτε νὰ ἐξαντλοῦνται.

6 καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου ὡς θάλασσα ὑαλίνη, ὁμοία κρυστάλλῳ· καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσαρα ζῷα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν·

6 Καὶ ἐμπρὸς εἰς τὸν θρόνον ἦτο σὰν θάλασσα ὑαλίνη ὁμοία πρὸς κρύσταλλον, ποὺ εἰκονίζει ὅτι ὁλόκληρος ἡ κτίσις εἶναι διαφανὴς καὶ διακρίνεται καθαρὰ ἀπὸ τὸ παντέφορον Ὄμμα τοῦ Θεοῦ. Καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ θρόνου καὶ τριγύρω ἀπὸ αὐτὸν τέσσαρα ζωντανὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ γεμᾶτα μάτια ἀπ' ἐμπρὸς καὶ ἀπὸ πίσω.

7 καὶ τὸ ζῷον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον ζῷον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον ζῷον ἔχον τὸ πρόσωπον ὡς ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέταρτον ζῷον ὅμοιον ἀετῷ πετομένῳ.

7 Αὐτὰ εἶναι τὰ ἀγγελικὰ καὶ ἐκτελεστικὰ ὄργανα τῶν θείων βουλῶν, μὲ τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς φανερώνει τὴν δύναμίν του καὶ κυβερνᾷ τὴν ὁρατὴν φύσιν καὶ δημιουργίαν του. Καὶ τὸ πρῶτον ζῶον ὁμοιάζει πρὸς λέοντα, καὶ τὸ δεύτερον ζῶον εἶναι ὅμοιον πρὸς μόσχον, καὶ τὸ τρίτον ζῶον ἔχει τὸ πρόσωπον σὰν πρόσωπον ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέταρτον ζῶον εἶναι ὅμοιον πρὸς ἀετὸν ποὺ πετᾷ.

8 καὶ τὰ τέσσαρα ζῷα, ἓν καθ' ἓν αὐτῶν ἔχον ἀνὰ πτέρυγας ἕξ, κυκλόθεν καὶ ἔσωθεν γέμουσιν ὀφθαλμῶν, καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς λέγοντες· ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος.

8 Καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα, ποὺ καθένα ἀπὸ αὐτὰ ἔχουν ἀπὸ ἓξ πτερά, σύμβολα τῆς εὐκινησίας των πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν θείων βουλῶν, εἶναι τριγύρω καὶ ἀπὸ μέσα γεμᾶτα ἀπὸ μάτια, διὰ νὰ βλέπουν κάθε τι καὶ διὰ νὰ εἶναι ἔτσι κατάλληλα ὄργανα τοῦ παγγνώστου Θεοῦ. Καὶ δὲν σταματοῦν οὔτε διακόπτουν ποτὲ νύκτα καὶ ἡμέραν ἀπὸ τοῦ νὰ λέγουν· Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ποὺ ἦσουν ἀϊδίως καὶ ὑπάρχεις ἀπὸ τὸν ἑαυτόν σου, χωρὶς νὰ ἐξαρτᾶται ἡ ὕπαρξίς σου ἀπὸ κανένα ἄλλον, καὶ θὰ εἶσαι καὶ εἰς τὸ μέλλον αἰώνιος καὶ ἀτελεύτητος.

9 Καὶ ὅταν δῶσι τὰ ζῷα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων,

9 Καὶ ὅταν τὰ ζῶα δώσουν δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν εἰς αὐτόν, ποὺ κάθηται εἰς τὸν θρόνον καὶ ζῇ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων,

10 πεσοῦνται οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ προσκυνήσουσι τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ βαλοῦσι τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου λέγοντες·

10 θὰ πέσουν τότε οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἐμπρὸς εἰς τὸν καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ θὰ προσκυνήσουν τὸν ζῶντα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ θὰ ρίψουν τοὺς στεφάνους των ἐμπρὸς εἰς τὸν θρόνον λέγοντες·

11 ἄξιος εἶ, ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν, λαβεῖν τὴν δό-

11 Ἄξιος εἶσαι σύ, ὁ Κύριος καὶ Θεὸς μας, νὰ λάβῃς ὅλην τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν, διότι σὺ ἔκτισες τὰ πάν-

[5]) α' 4. ε' 6. η' 5. ια' 19. ις' 18. — Ἰζ. α' 13. [6-7]) Ἰζ. α' 5 κτλ. Ἀπ. δ' 2. 3. ς' 1. ιε' 2. [8]) Ἡσ. ς' 2. 3. Ἰζ. α' 18. ι' 12. Ἀπ. α' 4. 8. ια' 17. [9-10]) Δν. δ' 31. ς' 26. Ἀπ. α' 18. ε' 8. 14. ιε' 7. ιθ' 5. [11]) ε' 12. ια' 17. 18. Πρ. ιδ' 15.

ξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν, ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά σου ἦσαν καὶ ἐκτίσθησαν.

τα, καὶ διότι τὸ ἠθέλησες ἐξ ἀγαθότητος ἐκτίσθησαν ἀπὸ σὲ καὶ ὑπάρχουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Τὸ κεφάλαιον τοῦτο περιγράφει τὴν δόξαν τοῦ Ἀρνίου, τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ θυσιασθέντος καὶ ἀναστάντος καὶ λαβόντος τὸ βιβλίον τὸ περιέχον τὰς θείας βουλάς, τῶν ὁποίων ἡ πραγματοποίησις θὰ ἐξασφαλίση τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Εἰς τὸ Ἀρνίον τοῦτο, ἔχον ἑπτὰ ὀφθαλμοὺς καὶ ἑπτὰ κέρατα, ἤτοι τὴν πληρότητα τῆς θείας καὶ ὑπερφυσικῆς γνώσεως καὶ δυνάμεως, μεταβιβάζεται καὶ ἀνατίθεται ἡ ἐκτέλεσις τοῦ σωτηριώδους σχεδίου τοῦ Θεοῦ.

Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, κατεσφραγισμένον σφραγῖσιν ἑπτά.

Καὶ εἶδον εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἐκάθητο ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον, βιβλίον γραμμένον καὶ εἰς τὰς δύο σελίδας τῶν φύλλων του, σφραγισμένον μὲ ἑπτὰ σφραγῖδας.

2 καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ· τίς ἄξιός ἐστιν ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον καὶ λῦσαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ;

2 Καὶ εἶδον ἄγγελον δυνατόν, ποὺ διεκήρυττε μὲ μεγάλην φωνήν· Ποῖος εἶναι ἄξιος νὰ ἀνοίξῃ τὸ βιβλίον καὶ νὰ λύσῃ τὰς σφραγῖδας του; Ποῖος θὰ ἠμπορέσῃ νὰ κατανοήσῃ τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου, ποὺ περιέχει τὰ περὶ τοῦ κόσμου σωτηριώδη σχέδια τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ γίνῃ ἐκτελεστὴς τῶν σχεδίων τούτων;

3 καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ οὔτε ἐπὶ τῆς γῆς οὔτε ὑποκάτω τῆς γῆς ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον οὔτε βλέπειν αὐτό.

3 Καὶ δὲν ἠμποροῦσε κανεὶς οὔτε ἀπὸ τοὺς ἐν οὐρανῷ ἀγγέλους καὶ ἁγίους, οὔτε ἀπὸ τοὺς ἐν τῇ γῇ ἀνθρώπους, οὔτε ἀπὸ τὰς ὑποκάτω τῆς γῆς ὑποχθονίους δυνάμεις νὰ ἀνοίξῃ τὸ βιβλίον, ἀλλ' οὐδὲ κἂν νὰ ἀτενίσῃ αὐτό.

4 καὶ ἐγὼ ἔκλαιον πολύ, ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὑρέθη ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον οὔτε βλέπειν αὐτό.

4 Καὶ ἐγὼ ἔκλαιον πολύ, ἐπειδὴ δὲν εὑρέθη κανεὶς ἄξιος οὔτε νὰ ἀνοίξῃ τὸ βιβλίον οὔτε νὰ ἀτενίσῃ αὐτό.

5 καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι· μὴ κλαῖε· ἰδοὺ ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ῥίζα Δαυΐδ, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον καὶ τὰς ἑπτὰ σφραγῖδας αὐτοῦ.

5 Καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους, ποὺ ἀντιπροσωπεύουν τὴν ἐν οὐρανοῖς θριαμβεύουσαν Ἐκκλησίαν, μοῦ εἶπε· Μὴ κλαίῃς· ἰδοὺ ἐνίκησε διὰ τοῦ σταυρικοῦ του θανάτου καὶ ἔλαβε δύναμιν ὁ λέων, ποὺ κατάγεται ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα, ὁ κατὰ τὸ ἀνθρώπινον ἀπόγονος τοῦ Δαβίδ, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, διὰ νὰ ἀνοίξῃ τὸ βιβλίον καὶ τὰς ἑπτὰ σφραγῖδας του.

6 Καὶ εἶδον ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζῴων καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων ἀρνίον ἑστηκὸς ὡς ἐσφαγμένον, ἔχον κέρατα ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτά, ἅ εἰσι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ ἀποστελλόμενα εἰς πᾶσαν τὴν γῆν.

6 Καὶ εἶδον εἰς τὸ μέσον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν τεσσάρων ζῴων καὶ εἰς τὸ μέσον τῶν πρεσβυτέρων νὰ στέκεται ἕνα ἀρνίον ζωντανόν, ποὺ ἔφερε τὰ σημάδια τῆς ἱλαστηρίου σφαγῆς του, μετὰ τὴν ὁποίαν ἐζωντάνευσε πάλιν. Τὸ ἀρνίον αὐτὸ εἶχε κέρατα ἑπτὰ καὶ μάτια ἑπτά, τὰ ὁποῖα εἶναι τὸ σύνολον τῶν χαρισμάτων τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἀποστέλλονται εἰς ὅλην τὴν γῆν. Μὲ ἄλλα λόγια ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἐθυσιάσθη δι' ἡμᾶς, εἶναι δύναμις καὶ σοφία Θεοῦ, καὶ στέλλει αὐτὸς εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους τὸν Παράκλητον καὶ τὰς δωρεάς του.

Ε΄. [1]) Ἡσ. κθ΄ 11. Δν. ιβ΄ 4. Ἰζ. β΄ 9. 10. Ἀπ. ς΄ 1 - 12. ι΄ 4. κβ΄ 10. [2]) ι΄ 1. 3. ιη΄ 21. [3]) 13. [4]) Ἰν. κ΄ 11. [5]) Γν. μθ΄ 9. 10. Ἡσ. ια΄ 1. 10. Ἀπ. ε΄ 9. ζ΄ 13. κβ΄ 16. Ῥμ. ιε΄ 12. Μτ. α΄ 1. [6]) Ἡσ. νγ΄ 7. Ζχ. δ΄ 10. Ἀπ. ε΄ 8. 9. 12. 13. ιγ΄ 8. Πρ. η΄ 32. Ἰν. α΄ 29.

7 καὶ ἦλθε καὶ εἴληφεν ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου.

7 Καὶ ἦλθε τὸ Ἀρνίον καὶ ἔλαβε θριαμβευτικῶς τὸ βιβλίον ἀπὸ τὴν δεξιὰν χεῖρα Ἐκείνου, ποὺ ἐκάθητο εἰς τὸν θρόνον.

8 καὶ ὅτε ἔλαβε τὸ βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζῷα καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, ἔχοντες ἕκαστος κιθάραν καὶ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων, αἵ εἰσιν αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων·

8 Καὶ ὅταν ἔλαβε τὸ βιβλίον καὶ κατέδειξε μὲ τὸν τρόπον αὐτόν, ὅτι θὰ ἀπεσφράγιζε καὶ θὰ ἤνοιγεν αὐτό, τότε τὰ τέσσαρα ζῷα καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσαν ἐμπρὸς εἰς τὸ Ἀρνίον. Ὁ καθένας δὲ ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους εἶχε κιθάραν καὶ φιάλες χρυσὲς γεμᾶτες ἀπὸ θυμιάματα, τὰ ὁποῖα εἶναι αἱ προσευχαὶ τῶν Χριστιανῶν, ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ὅλην Ἐκκλησίαν.

9 καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν λέγοντες· ἄξιος εἶ λαβεῖν τὸ βιβλίον καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ, ὅτι ἐσφάγης καὶ ἠγόρασας τῷ Θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ αἵματί σου ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους,

9 Καὶ ψάλλουν οἱ πρεσβύτεροι ὕμνον νέον λέγοντες: Εἶσαι ἄξιος νὰ παραλάβῃς τὸ βιβλίον καὶ νὰ ἀνοίξῃς τὰς σφραγῖδας του, διότι ἐσφάγης ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ μὲ τὸ αἷμα σου μᾶς ἐξηγόρασες, διὰ νὰ μᾶς κάμῃς κτῆμα τοῦ Θεοῦ ὅσους ἐπίστευσαν ἀπὸ κάθε φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαὸν καὶ ἔθνος.

10 καὶ ἐποίησας αὐτοὺς τῷ Θεῷ ἡμῶν βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς, καὶ βασιλεύσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς.

10 Καὶ τοὺς ἔκαμες βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ μας καὶ θὰ γίνουν συμμέτοχοι τῆς βασιλείας του ἐπὶ τῆς γῆς κληρονομοῦντες τὰ αἰώνια ἀγαθά.

11 καὶ εἶδον καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζῴων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων καὶ χιλιάδες χιλιάδων,

11 Καὶ εἶδον καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν γύρω ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν φωνὴν τῶν ζῴων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἦτο ἀνυπολόγιστος ὁ ἀριθμός των, μυριάδες μυριάδων καὶ χιλιάδες χιλιάδων.

12 λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ· ἄξιόν ἐστι τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ τὸν πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν.

12 Καὶ ἔλεγαν μὲ φωνὴν μεγάλην· Εἶναι ἄξιον τὸ Ἀρνίον, ποὺ ἔχει σφαγῆ, νὰ λάβῃ ὅλην τὴν δύναμιν καὶ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν σοφίαν καὶ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν καὶ τὴν εὐχαριστίαν.

13 καὶ πᾶν κτίσμα ὃ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐστί, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα, ἤκουσα

13 Καὶ κάθε κτίσμα, ποὺ εἶναι εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ κάτω ἀπὸ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ὅλα ὅσα ὑπάρχουν ἐπ' αὐτῶν, ἤκουσα νὰ λέγουν ὅλοι μαζὶ ὡς μία Ἐκκλησία, ὁ οὐράνιος καὶ ὁ ἐπίγειος κόσμος τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἀνθρώπων· Εἰς τὸν Θεόν, ποὺ κάθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ εἰς

[7]) 5. 9. [8]) 14. η΄ 3. 4. ιδ΄ 2. ιε΄ 2. – Ψ. ρμ΄ 2. Ἰζ. η΄ 11. [9-10]) Ψ. λβ΄ 3. λθ΄ 4. Ἡσ. μβ΄ 9. 10. Ἀπ. ε΄ 5 - 7. 12. α΄ 5. 6. ιδ΄ 3. κ΄ 6. κβ΄ 5. 1 Πτ. α΄ 18. 19. β΄ 9. [11-13]) Δν. ζ΄ 10. 3 Βσ. κβ΄ 19. 1 Πρ. κθ΄ 11. 12. Ἀπ. ε΄ 3. 5 - 9. δ΄ 8 - 11. ζ΄ 10 - 12. Φλ. β΄ 9. 10. – Ψ. ρβ΄ 20 - 22. ρμη΄ 1 κτλ.

λέγοντας· τῷ καθημένῳ ἐπὶ
τοῦ θρόνου καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ
εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ
δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων.

τὸ Ἀρνίον, τὸν Θεάνθρωπον Λυτρωτήν, ἀνήκει ἡ εὐχαριστία
καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων.

14 καὶ τὰ τέσσαρα ζῷα ἔ-
λεγον, ἀμήν· καὶ οἱ πρεσβύ-
τεροι ἔπεσαν καὶ προσεκύ-
νησαν.

14 Καὶ τὰ τέσσαρα ζῷα ἔλεγον· Ἀμήν. Καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔ-
πεσαν καὶ ἐπροσκύνησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἐξιστορεῖται τὸ ἄνοιγμα τῶν ἓξ σφραγίδων τοῦ βιβλίου, αἵτινες ἐκπροσωποῦν οὐχὶ ὡρισμένα ἱστορικὰ γεγονότα, ἀλλὰ ὁμάδας τιμωριῶν, διὰ τῶν ὁποίων ὁ Θεὸς ἐνισχύει εἰς πᾶσαν γενεὰν καὶ ἐποχὴν μέχρι τῆς συντελείας τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου. Ἡ πρώτη λοιπὸν σφραγὶς σημαίνει πάντα τὰ μέχρι τῆς συντελείας τοῦ κόσμου κηρύγματα τοῦ εὐαγγελίου, ἡ δευτέρα πάντας τοὺς πολέμους, ἡ τρίτη πάντας τοὺς λιμούς, ἡ τετάρτη πάσας τὰς λοιμώδεις νόσους, ἡ πέμπτη πάντας τοὺς διωγμοὺς κατὰ τῶν πιστῶν καὶ ἡ ἕκτη πάσας τὰς μεγάλας θεομηνίας καὶ καταστροφὰς τῆς φύσεως, τὰς ἐγγεννώσας τὸ προαίσθημα τοῦ τέλους τοῦ κόσμου, αἵτινες διαδεχόμεναι διὰ μέσου τῶν γενεῶν ἀλλήλας θὰ ἐπισφραγισθοῦν ἐν τέλει ἀπὸ τὰς δι᾽ αὐτῶν ἐξεικονιζομένας τελειωτικὰς θλίψεις καὶ καταστροφάς, ποὺ θὰ σημάνουν τὴν κατάρρευσιν τοῦ κράτους τοῦ ἀντιχρίστου.

Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὸ
ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν ἑ-
πτὰ σφραγίδων· καὶ ἤκου-
σα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων
ζῴων λέγοντος, ὡς φωνὴ
βροντῆς· ἔρχου.

Καὶ εἶδα, ὅταν ἤνοιξε τὸ Ἀρνίον τὴν πρώτην ἀπὸ τὰς ἑπτὰ
σφραγῖδας, τὸ πρῶτον ἀπὸ τὰ τέσσερα ζῷα, ποὺ ὡς
λειτουργικὰ πνεύματα λαμβάνουν μέρος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ
θείου σχεδίου, τὸ ἤκουσα νὰ λέγῃ μὲ φωνήν, ποὺ ὡμοίαζε
πρὸς βροντήν· Ἔλα.

2 καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος
λευκός, καὶ ὁ καθήμενος
ἐπ᾽ αὐτὸν ἔχων τόξον· καὶ
ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ
ἐξῆλθε νικῶν καὶ ἵνα νική-
σῃ.

2 Καὶ εἶδα, καὶ ἰδοὺ ἕνα ἄλογον ἄσπρο, καὶ ἐκεῖνος, ποὺ ἐκά-
θητο ἐπ᾽ αὐτοῦ, εἶχε τόξον. Καὶ τοῦ ἐδόθη στέφανος, σύμβο-
λον τῆς νίκης καὶ τῆς βασιλείας του. Καὶ ὁ καβαλλάρης αὐτός,
ποὺ ἐξεικόνιζε τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, ἐβγῆκεν ἀμέσως
νικητὴς καὶ θὰ ἐξηκολούθει νὰ νικᾷ μέχρι τέλους.

3 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν
σφραγῖδα τὴν δευτέραν, ἤ-
κουσα τοῦ δευτέρου ζῴου
λέγοντος· ἔρχου.

3 Καὶ ὅταν τὸ Ἀρνίον ἤνοιξε τὴν δευτέραν σφραγῖδα, ἤ-
κουσα τὸ δεύτερον ζῷον νὰ λέγῃ· Ἔλα νὰ ἴδῃς.

4 καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος
πυρρός, καὶ τῷ καθημένῳ
ἐπ᾽ αὐτὸν ἐδόθη αὐτῷ λα-
βεῖν τὴν εἰρήνην ἐκ τῆς γῆς
καὶ ἵνα ἀλλήλους σφάξωσι,
καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα
μεγάλη.

4 Καὶ ἐβγῆκεν ἄλλο ἄλογον κοκκινωπὸν καὶ εἰς ἐκεῖνον, ποὺ
ἐκάθητο ἐπ᾽ αὐτοῦ καὶ ἐξεπροσώπει τὸν πόλεμον, ἐδόθη ἡ ἄ-
δεια ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ πάρῃ τὴν εἰρήνην ἀπὸ τὴν γῆν, καὶ νὰ
σφαγοῦν ἀναμεταξύ τους οἱ ἄνθρωποι. Καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν
αὐτὸν τοῦ ἐδόθη μάχαιρα μεγάλη.

---

[14]) 8. δ΄ 10. ιθ΄ 4.
ΣΤ΄. [1-2]) 3 - 12. δ΄ 6. ε΄ 1 - 9. η΄ 1. ιδ΄ 2. ιθ΄ 11. – Ζχ. α΄ 8. [3-6]) δ΄ 7. ζ΄ 2. θ΄ 4. Μτ. κδ΄ 6 - 8. – Ἠσ. γ΄ 1. Ἰζ. δ΄ 16.

5 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν
σφραγῖδα τὴν τρίτην, ἤκου-
σα τοῦ τρίτου ζῴου λέγον-
τος, ἔρχου. καὶ εἶδον, καὶ ἰ-
δοὺ ἵππος μέλας, καὶ ὁ κα-
θήμενος ἐπ᾽ αὐτὸν ἔχων ζυ-
γὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ·

5 Καὶ ὅταν τὸ Ἀρνίον ἤνοιξε τὴν τρίτην σφραγῖδα, ἤκουσα
τὸ τρίτον ζῷον νὰ λέγῃ· Ἔλα νὰ ἴδῃς. Καὶ εἶδα· καὶ ἰδοὺ ἕνα ἄ-
λογον μαῦρον καὶ ἐκεῖνος, ποὺ ἐκάθητο ἐπ᾽ αὐτοῦ, ἐξεπροσώ-
πει τὴν πεῖναν καὶ τοὺς λιμούς, καὶ εἶχε ζυγαριὰν εἰς τὸ χέρι
του.

6 καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ἐν
μέσῳ τῶν τεσσάρων ζῴων
λέγουσαν· χοῖνιξ σίτου δη-
ναρίου, καὶ τρεῖς χοίνικες
κριθῆς δηναρίου· καὶ τὸ ἔ-
λαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδι-
κήσῃς.

6 Καὶ ἤκουσα σὰν φωνὴν ἀπὸ τὸ μέσον τῶν τεσσάρων ζῴων
νὰ λέγῃ· ἕνα κιλὸν σίτου νὰ ὑπερτιμηθῇ λόγῳ τῆς ἐλλείψεως,
ὥστε νὰ πωλῆται ἕνα δηνάριον, δηλαδὴ δύο περίπου χρυσᾶς
δραχμὰς καὶ τρία κιλὰ κριθαριοῦ ἕνα δηνάριον· καὶ εἰς τὸ ἔ-
λαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ φέρῃς στέρησιν, ἀλλ᾽ ἄφησέ τα ἀφθο-
νώτερα.

7 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν
σφραγῖδα τὴν τετάρτην, ἤ-
κουσα φωνὴν τοῦ τετάρτου
ζῴου λέγοντος· ἔρχου.

7 Καὶ ὅταν τὸ Ἀρνίον ἤνοιξε τὴν τετάρτην σφραγῖδα, ἤκουσα
τὴν φωνὴν τοῦ τετάρτου ζῴου νὰ λέγῃ· Ἔλα νὰ ἴδῃς.

8 καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος
χλωρός, καὶ ὁ καθήμενος ἐ-
πάνω αὐτοῦ, ὄνομα αὐτῷ ὁ
θάνατος, καὶ ὁ ᾅδης ἠκο-
λούθει μετ᾽ αὐτοῦ· καὶ ἐδό-
θη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ τὸ τέ-
ταρτον τῆς γῆς, ἀποκτεῖναι
ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ
ἐν θανάτῳ καὶ ὑπὸ τῶν θη-
ρίων τῆς γῆς.

8 Καὶ εἶδα καὶ ἰδοὺ ἕνα ἄλογον κίτρινον καὶ ἐκεῖνος, ποὺ ἐκά-
θητο ἐπ᾽ αὐτοῦ, ἐξεπροσώπει τὰς μολυσματικὰς ἀσθενείας καὶ
ἐπιδημίας, καὶ εἶχεν ὄνομα ὁ θάνατος. Καὶ ἀκολουθοῦσε μαζί
του ὁ Ἅδης διὰ νὰ παραλαμβάνῃ τὰς ψυχὰς ἐκείνων, ποὺ θὰ
ἀπέθαιναν. Καὶ τοῦ ἐδόθη ἐξουσία ἐπὶ τοῦ τετάρτου τῶν κατοί-
κων τῆς γῆς, νὰ τοὺς φονεύσῃ μὲ ῥομφαίαν καὶ μὲ πεῖναν καὶ
μὲ θάνατον καὶ νὰ κατασπαραχθοῦν μερικοὶ ἀπὸ τὰ θηρία τῆς
γῆς.

9 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν πέμ-
πτην σφραγῖδα, εἶδον ὑπο-
κάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς
ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ
τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ
τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἀρνίου ἣν
εἶχον·

9 Καὶ ὅταν τὸ Ἀρνίον ἤνοιξε τὴν πέμπτην σφραγῖδα, εἶχε
γίνει ἐν τῷ μεταξὺ διωγμὸς τῶν Χριστιανῶν ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ
τὸν ὁποῖον ἐμαρτύρησαν πολλοί. Καὶ εἶδα κάτω ἀπὸ τὸ οὐρά-
νιον θυσιαστήριον τὰς ψυχὰς ἐκείνων, ποὺ εἰς κάθε ἐποχὴν εἶ-
χαν σφαγῇ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν, τὴν
ὁποίαν παρέλαβαν ἀπὸ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἐκράτησαν στε-
ρεά.

10 καὶ ἔκραξαν φωνῇ μεγά-
λῃ λέγοντες· ἕως πότε, ὁ
δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ὁ ἀ-
ληθινός, οὐ κρίνεις καὶ ἐκ-
δικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἐκ τῶν
κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς;

10 Καὶ ἐφώναξαν μὲ μεγάλην φωνὴν καὶ εἶπαν· Ἕως πότε, Κύ-
ριε, ποὺ εἶσαι ὁ δεσπότης καὶ κυρίαρχος, ὁ ἅγιος καὶ ἀληθινός,
θὰ μακροθυμῇς καὶ δὲν θὰ κάνῃς κρίσιν καὶ δὲν θὰ ζητῇς ἐκδί-
κησιν καὶ τιμωρίαν διὰ τὸ ἀδικοχυμένον αἷμα μας ἀπὸ τοὺς
κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς;

11 καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἑκά-
στῳ στολὴ λευκή, καὶ ἐρρέ-
θη αὐτοῖς ἵνα ἀναπαύσων-
ται ἔτι χρόνον μικρόν, ἕως

11 Καὶ ἐδόθη εἰς τὸν καθένα τους ἐνδυμασία λευκή, σύμβολον
δόξης καὶ μακαριότητος, καὶ τοὺς ἐλέχθη νὰ ἀναπαυθοῦν ὀλί-
γον χρόνον ἀκόμη ἕως ὅτου συμπληρωθῇ ὁ ὡρισμένος ἀρι-
θμὸς τῶν ἐκλεκτῶν ἀπὸ τοὺς συνδούλους των καὶ ἀδελφούς

[7-8]) Ἰρ. ιε΄ 3. κα΄ 7. Ἰζ. ε΄ 12. ιδ΄ 21. λγ΄ 27. Ἀπ. η΄ 8 - 11. [9]) α΄ 9. ιη΄ 24. κ΄ 4. [10]) Δτ. λβ΄ 43. 4 Βσ. θ΄ 7. Ψ. οη΄ 5. 6. 10. Ὠσ. δ΄ 1. Ζχ. α΄ 12. Ἀπ. γ΄ 7. ις΄ 7. ιθ΄ 2. 10. Λκ. ια΄ 50. ιη΄ 7. [11]) γ΄ 4. 5. ζ΄ 9. 13. 14. ιδ΄ 13. Μτ. κγ΄ 32. (Ἑβ. ια΄ 40. ιβ΄ 23).

πληρώσωσι καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ μέλλοντες ἀποκτέννεσθαι ὡς καὶ αὐτοί.

των, ποὺ ἔμελλον νὰ φονευθοῦν καὶ νὰ μαρτυρήσουν ὅπως ἐμαρτύρησαν καὶ αὐτοί.

12 Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν ἕκτην, καὶ σεισμὸς μέγας ἐγένετο, καὶ ὁ ἥλιος μέλας ἐγένετο ὡς σάκκος τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη ὅλη ἐγένετο ὡς αἷμα,

12 Καὶ εἶδα, ὅταν τὸ Ἀρνίον ἤνοιξε τὴν ἕκτην σφραγῖδα, συνέβησαν θεομηνίαι καὶ ἀναστατώσεις φυσικαὶ μεγάλαι, ποὺ ἐτρόμαζαν τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς ἀνθρώπους καὶ ἐσήμαιναν ὅλας τὰς θεομηνίας καὶ τοὺς σεισμούς, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ γίνουν καθ' ὅλας τὰς ἐποχάς, καὶ θὰ καταλήξουν εἰς τὴν καταστροφήν, ποὺ θὰ προηγηθῇ τῆς ὁριστικῆς καταλύσεως τοῦ κράτους τοῦ ἀντιχρίστου. Καὶ ἔγινε σεισμὸς μεγάλος καὶ ὁ ἥλιος ἐσκοτίσθη καὶ ἔγινε μαῦρος σὰν σάκκος τρίχινος. Καὶ ἡ σελήνη ὁλόκληρος ἐκοκκίνισε σὰν τὸ αἷμα,

13 καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν, ὡς συκῆ βάλλουσα τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς, ὑπὸ ἀνέμου μεγάλου σειομένη,

13 καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν, ὅπως ρίπτει ἡ συκῆ τὰ ἄγουρα σῦκα της, ὅταν σείεται ἀπὸ μεγάλον ἄνεμον,

14 καὶ ὁ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον ἑλισσόμενον, καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν·

14 καὶ ὁ οὐρανὸς ἄπλωσε καὶ ἐχωρίσθη σὰν βιβλίον, ποὺ διπλώνεται. Καὶ κάθε βουνὸν καὶ νῆσος μετεκινήθησαν ἀπὸ τὰς θέσεις των.

15 καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἰσχυροὶ καὶ πᾶς δοῦλος καὶ ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέων,

15 Καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες καὶ οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς καὶ κάθε δοῦλος καὶ ἐλεύθερος ἔκρυψαν τοὺς ἑαυτούς των εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν βουνῶν,

16 καὶ λέγουσι τοῖς ὄρεσι καὶ ταῖς πέτραις· πέσατε ἐφ' ἡμᾶς καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου,

16 καὶ ἔλεγον εἰς τὰ βουνὰ καὶ εἰς τὰς πέτρας· Πέσατε ἐπάνω μας καὶ κρύψατέ μας ἀπὸ τὸ φοβερὸν πρόσωπον ἐκείνου, ποὺ κάθεται ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἀπὸ τὴν ὀργὴν τοῦ Ἀρνίου.

17 ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ τίς δύναται σταθῆναι;

17 Διότι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη, ποὺ θὰ ἐκσπάσῃ ἡ ὀργή του. Καὶ ποῖος ἠμπορεῖ νὰ σταθῇ καὶ νὰ τὴν ἀντικρύσῃ;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ´.

Πρὶν ἢ ἀνοιχθῇ ἡ ἑβδόμη σφραγὶς παρεμπίπτουν δύο σκηναὶ περιγραφόμεναι ἐν τῷ προκειμένῳ κεφαλαίῳ. Δώδεκα χιλιάδες ἐξ ἑκάστης τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ σφραγίζονται ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου, ἵνα ἀποτελέσουν κτῆμα τοῦ Θεοῦ. Εἶναι οὗτοι ἐξ Ἰουδαίων Χριστιανοὶ ἢ εἶναι Ἰουδαῖοι, μήπω πιστεύσαντες, προωρισμένοι δὲ κατὰ πρόγνω-

[12-14]) Ἡσ. λδ´ 4. Ἀπ. ις´ 18. 20. Λκ. κα´ 11. 25. 26. Μτ. κδ´ 29. [15-17]) Ἡσ. β´ 10. κδ´ 21. λδ´ 12. ξγ´ 4. Ἰωλ. α´ 15. β´ 11. 31. Ναμ. α´ 6. Σφ. α´ 14. 18. Μλ. γ´ 2. Ἀπ. ια´ 18. Ρμ. β´ 5. Λκ. κγ´ 30.

σιν Θεοῦ, ἵνα πιστεύσουν ἐν καιρῷ; Ἀμφότεραι αἱ ἐκδοχαὶ ἔσχον τοὺς ὑποστηρικτάς των. Κλίνομεν ὑπὲρ τῆς δευτέρας. Ἡ ἀπαρίθμησις ἄλλως τε κατ' ὄνομα τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ γεγονός, ὅτι οὐδὲν ὑποσημαίνει ὅτι αἱ 144.000 αὗται ἔχουν ἐπιστραφῇ, συνηγορεῖ ὑπὲρ τοῦ ὅτι αὗται ἔχουν μὲν ἐκλεγῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐπιφυλάσσονται διὰ μέλλοντά τινα προορισμὸν καὶ ἡ κλῆσις καὶ ἐπιστροφὴ αὐτῶν θὰ συντελεσθῇ ἐν μέλλοντι καιρῷ.

Καὶ μετὰ τοῦτο εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἑστῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης μήτε ἐπὶ πᾶν δένδρον.

Ὕστερα ἀπὸ αὐτὸ εἶδα τέσσαρας ἀγγέλους νὰ στέκωνται εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς καὶ εἰς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος, καὶ νὰ κρατοῦν τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, διὰ νὰ μὴ φυσᾷ ἄνεμος εἰς τὴν γῆν, οὔτε εἰς τὴν θάλασσαν, οὔτε εἰς κάθε δένδρον, ἀλλὰ νὰ ἐπικρατῇ παντοῦ ἡσυχία καὶ γαλήνη.

2 καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἀναβαίνοντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγῖδα Θεοῦ ζῶντος, καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις, οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν,

2 Καὶ εἶδα ἄλλον ἄγγελον νὰ ἀναβαίνῃ ἀπὸ τὸ μέρος, ποὺ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος, δηλαδὴ ἀπὸ τὸν τόπον τοῦ Παραδείσου καὶ τοῦ φωτός. Καὶ ὁ ἄγγελος αὐτὸς εἶχε σφραγῖδα τοῦ ζῶντος καὶ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ ἐφώναξε μὲ μεγάλην φωνὴν εἰς τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους, ποὺ συνεκράτουν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης τοὺς τέσσαρας ἀνέμους, ἀλλὰ τοὺς εἶχε δοθῆ ἐξουσία καὶ ἄδεια νὰ τοὺς ἐξαπολύσουν, διὰ νὰ φέρουν καταστροφὰς εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὴν θάλασσαν.

3 λέγων· μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν μήτε τὴν θάλασσαν μήτε τὰ δένδρα, ἄχρις οὗ σφραγίσωμεν τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.

3 Καὶ τοὺς εἶπε· Μὴ προκαλέσετε ζημίας καὶ καταστροφὰς εἰς τὴν γῆν οὔτε εἰς τὴν θάλασσαν οὔτε εἰς τὰ δένδρα, μέχρις ὅτου σφραγίσωμεν καὶ σημαδεύσωμεν τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ μας εἰς τὰ μέτωπά των, ὥστε νὰ προφυλαχθοῦν ἀπὸ τὰς συμφοράς, ποὺ πρόκειται μετ' ὀλίγον νὰ ἐξαπολυθοῦν.

4 Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων· ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν Ἰσραήλ·

4 Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν σφραγισμένων. Ἦσαν ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες σφραγισμένοι ἀπὸ κάθε φυλὴν τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἰσραήλ.

5 ἐκ φυλῆς Ἰούδα δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Ρουβὴν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Γὰδ δώδεκα χιλιάδες,

5 Δηλαδὴ ἀπὸ τὴν φυλὴν Ἰούδα δώδεκα χιλιάδες σφραγισμένοι, ἀπὸ τὴν φυλὴν Ρουβὴν δώδεκα χιλιάδες, ἀπὸ τὴν φυλὴν Γὰδ δώδεκα χιλιάδες,

6 ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Νεφθαλεὶμ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Μανασσῆ δώδεκα χιλιάδες,

6 ἀπὸ τὴν φυλὴν Ἀσὴρ δώδεκα χιλιάδες, ἀπὸ τὴν φυλὴν Νεφθαλεὶμ δώδεκα χιλιάδες, ἀπὸ τὴν φυλὴν Μανασσῆ δώδεκα χιλιάδες,

7 ἐκ φυλῆς Συμεὼν δώδε-

7 ἀπὸ τὴν φυλὴν Συμεὼν δώδεκα χιλιάδες, ἀπὸ τὴν φυλὴν

Ζ´. [1]) Ἰρ. κε´ : μθ´ 36. Ἰζ. ζ´ 2. λζ´ 9. Δν. ζ´ 2. Ζχ. ς´ 5. Ἀπ. κ´ 8. Μτ. κδ´ 31. [2]) η´ 3. ι´ 1. ιδ´ 6. 8. 9. 17. ιη´ 1. [3]) Ἰζ. θ´ 4. Ἀπ. ς´ 6. ιγ´ 16. ιδ´ 1. [4-8]) Ἰζ. μζ´ 13. 14. Ἑβ. ζ´ 5. 14. η´ 8. Ρμ. ια´ 1. Λκ. β´ 36. Μτ. δ´ 13.

κα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Λευῒ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Ἰσσάχαρ δώδεκα χιλιάδες,
8 ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Ἰωσὴφ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι.

9 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὄχλος πολύς, ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς ἐδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, περιβεβλημένους στολὰς λευκάς, καὶ φοίνικες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν·
10 καὶ κράζουσι φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες· ἡ σωτηρία τῷ Θεῷ ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῷ ἀρνίῳ.
11 καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι εἱστήκεισαν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων ζῴων, καὶ ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ θρόνου ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ
12 λέγοντες· ἀμήν· ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ Θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.
13 Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγων μοι· οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκὰς τίνες εἰσὶ καὶ πόθεν ἦλθον;
14 καὶ εἴρηκα αὐτῷ· κύριέ μου, σὺ οἶδας. καὶ εἶπέ μοι· οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης,

Λευῒ δώδεκα χιλιάδες, ἀπὸ τὴν φυλὴν Ἰσσάχαρ δώδεκα χιλιάδες,
8 ἀπὸ τὴν φυλὴν Ζαβουλὼν δώδεκα χιλιάδες, ἀπὸ τὴν φυλὴν Ἰωσὴφ δώδεκα χιλιάδες, ἀπὸ τὴν φυλὴν Βενιαμὶν δώδεκα χιλιάδες σφραγισμένοι. Αὐτοὶ ὅλοι ἐσημαδεύθησαν καὶ ἐξεχωρίσθησαν διὰ μέλλουσαν ἀποστολήν, προωρισμένοι νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ὡς πιστοὶ νὰ λάβουν μέρος εἰς τοὺς μέλλοντας ἀγῶνας.

9 Ὕστερον ἀπὸ αὐτὰ εἶδα καὶ ἰδοὺ πλῆθος λαοῦ πολύ, τὸ ὁποῖον κανεὶς δὲν ἠδύνατο νὰ ἀριθμήσῃ. Καὶ ὁ λαὸς αὐτὸς ὁ ἀναρίθμητος ἦτο ἀπὸ κάθε ἔθνος καὶ ἀπὸ ὅλας τὰς φυλὰς καὶ τοὺς λαοὺς καὶ τὰς γλώσσας καὶ ἐστέκοντο ἐμπρὸς εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐμπρὸς εἰς τὸ Ἀρνίον, καὶ ἐφοροῦσαν λευκὰ ἐνδύματα καὶ ἐκρατοῦσαν εἰς τὰς χεῖρας των φοίνικας, σύμβολα τῆς νίκης των κατὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς νέας ἁγίας ζωῆς, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσῆλθον.
10 Καὶ ἔλεγαν: Ἡ σωτηρία ἡμῶν, ποὺ ἀποτελοῦμεν τὴν ἐν οὐρανοῖς θριαμβεύουσαν Ἐκκλησίαν, ὀφείλεται ὄχι εἰς ἡμᾶς, ἀλλὰ εἰς τὸν Θεόν μας, ποὺ κάθηται ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον, καὶ εἰς τὴν ἀπολυτρωτικὴν θυσίαν τοῦ Ἀρνίου.
11 Καὶ ὅλοι οἱ ἄγγελοι ἐστέκοντο τριγύρω ἀπὸ τὸν θρόνον καὶ ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους, ποὺ ἀντεπροσώπευαν ὅλους τοὺς Ἁγίους, καὶ γύρω ἀπὸ τὰ τέσσαρα ζῷα. Καὶ ἔπεσαν ἐμπρὸς εἰς τὸν θρόνον μὲ τὰ πρόσωπά των κάτω καὶ ἐπροσκύνησαν τὸν Θεὸν
12 λέγοντες· Ἀληθῶς, ὅλος ὁ ὕμνος καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς ἀνήκει εἰς τὸν Θεόν μας εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.
13 Καὶ ἀπεκρίθη εἰς τὴν ἀπορίαν, ποὺ μοῦ ἐγεννήθη, ἕνας ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ μοῦ εἶπεν· Αὐτοί, ποὺ φοροῦν τὰ λευκὰ ἐνδύματα, ποῖοι εἶναι καὶ ἀπὸ ποῦ ἦλθαν;
14 Καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν· Κύριέ μου, σὺ γνωρίζεις, ποῖοι εἶναι καὶ ἀπὸ ποῦ ἦλθαν. Καὶ μοῦ εἶπεν· Αὐτοὶ εἶναι οἱ πιστοὶ καὶ μάρτυρες, ποὺ ἔρχονται ἀπὸ τὴν θλῖψιν τὴν μεγάλην, ἡ ὁποία ἐκπροσωπεῖ ὅλους τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰς θλίψεις, ποὺ θὰ

9-10) γ´ 4. 5. ε´ 13. ς´ 11. ιβ´ 10. ιθ´ 1. Ἰν. ιβ´ 13. 11-12) δ´ 8 - 11. ε´ 11 - 14. ια´ 16. 13-14) Ἰζ. λζ´ 3. Ἀπ. α´ 5. γ´ 4. 10. κβ´ 14. 1 Ἰν. α´ 7.

καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν αὐτὰς ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου.
15 διὰ τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ. καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου σκηνώσει ἐπ' αὐτούς.
16 οὐ πεινάσουσιν ἔτι, οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι, οὐδ' οὐ μὴ πέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος οὐδὲ πᾶν καῦμα,
17 ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀνὰ μέσον τοῦ θρόνου ποιμαίνει αὐτούς, καὶ ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ ζωῆς πηγὰς ὑδάτων, καὶ ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

συμβοῦν εἰς πάσας τὰς μέχρι τῆς συντελείας γενεάς. Καὶ ἔπλυναν αὐτοὶ τὰ ἐνδύματά των καὶ τὰ ἐλεύκαναν μὲ τὸ αἷμα τοῦ Ἀρνίου. Ἡ ἁγιότης των καὶ ἡ καθαρότης των προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀπολυτρωτικὴν θυσίαν τοῦ Χριστοῦ.
15 Διότι δὲ ἐκαθαρίσθησαν καὶ ἡγιάσθησαν διὰ τῆς θυσίας τοῦ Ἀρνίου, δι' αὐτὸ καὶ εἶναι τώρα ἐμπρὸς εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ καὶ λατρεύουν αὐτὸν ἀκατάπαυστα νύκτα καὶ ἡμέραν εἰς τὸν ἐν οὐρανοῖς ναόν του. Καὶ αὐτός, ποὺ κάθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου, θὰ κατασκηνώσῃ ἐπάνω εἰς αὐτοὺς καὶ θὰ τοὺς κάμῃ κατοικίαν του.
16 Δὲν θὰ πεινάσουν πλέον, οὔτε θὰ διψάσουν πλέον, οὔτε θὰ πέσῃ ἐπάνω τους καυστικὸς ὁ ἥλιος, οὔτε οἱαδήποτε ζέστη. Δὲν θὰ δοκιμάσουν δηλαδὴ εἰς τὸ ἑξῆς καμμίαν στέρησιν ἢ στενοχωρίαν ἢ θλῖψιν.
17 Διότι τὸ Ἀρνίον, ποὺ εἶναι εἰς τὸ μέσον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, θὰ τοὺς ποιμάνῃ ὡς ἄλλα πρόβατα λογικὰ καὶ θὰ τοὺς ὁδηγήσῃ εἰς πηγὰς νερῶν, ποὺ εἶναι γεμᾶτα ζωήν. Καὶ θὰ ἐξαλείψῃ ἀπὸ τὰ μάτια τους κάθε δάκρυον. Ἔτσι ἡ ζωή τους θὰ εἶναι ἄλυπος καὶ πλήρης πνευματικῶν ἀναπαύσεων καὶ ἀπολαύσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η´.

Ἐπακολουθεῖ τὸ ἄνοιγμα τῆς ἑβδόμης σφραγῖδος, τῆς ὁποίας τὸ περιεχόμενον ἀποτελεῖται ἀπὸ σειρὰν ἑπτὰ σαλπίγγων, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ ἕξ σημαίνουν τὴν ἐπέλευσιν πληγῶν βαρυτέρων καὶ τρομερωτέρων ἀπὸ τὰς περιγραφείσας εἰς τὰς ἕξ σφραγῖδας. Εἶναι ταῦτα νέα παιδαγωγικὰ μέτρα, δραστικώτερα τῶν πρώτων, δι' ὧν ὁ Θεὸς ζητεῖ νὰ ὁδηγήσῃ τὸν ἄπιστον καὶ ἁμαρτωλὸν κόσμον εἰς ἐπιστροφήν. Ἐκπροσωποῦν δὲ τὴν εἰς πάσας τὰς γενεὰς μέχρι τῆς συντελείας ἐπαχθησομένην παιδαγωγίαν. Ἐκ τῶν τεσσάρων σαλπίγγων, αἵτινες περιγράφονται εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἡ πρώτη ἐπακολουθεῖται ὑπὸ χαλάζης μετὰ πυρὸς καὶ αἵματος μεμιγμένης (= Ὁ λιμὸς τῆς τρίτης σφραγῖδος ἐπιτεταμένος). Ἡ δευτέρα ὑπὸ καταστροφῆς ἐν ταῖς θαλάσσαις, ἐξ ἧς καὶ διακόπτονται αἱ συγκοινωνίαι. Ἡ τρίτη εἶναι τὸ ἀντίστοιχον τῆς τετάρτης σφραγῖδος (= Διαφθορὰ τῶν ὑδάτων καὶ θάνατοι πολλοὶ ἀνθρώπων. Νόσοι λοιμώδεις). Ἡ τετάρτη ἐπακολουθεῖται ὑπὸ ἀναστατώσεων τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ συσκοτισμοῦ τοῦ ὁρίζοντος καὶ τοῦ ἀέρος. Οὐδὲν ὑποδηλοῖ, ὅτι ταῦτα δέον νὰ ἐκληφθῶσιν ἀλληγορικῶς. Πρόκειται περὶ θεομηνιῶν ἐν τῇ γῇ, τῇ θαλάσσῃ, τοῖς ποταμοῖς καὶ τῷ ἀέρι, ἐπαγομένων καθ' ἁπάσας τὰς γενεάς, αἵτινες κατὰ τὸ πλήρωμα τῶν καιρῶν θὰ καταλήξωσιν εἰς τὴν κατάλυσιν τοῦ κράτους τοῦ ἀντιχρίστου καὶ τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου.

Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν ἑβδόμην, ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμιώριον.

Καὶ ὅταν ἤνοιξε τὸ Ἀρνίον τὴν ἑβδόμην σφραγῖδα τοῦ βιβλίου, ἔγινεν ἡσυχία εἰς τὸν οὐρανὸν περίπου μισὴν ὥραν. Μὲ πολλὴν εὐλάβειαν καὶ προσοχὴν οἱ ἐν οὐρανῷ παρακολουθοῦν τὰ τρομερὰ γεγονότα, ποὺ πρόκειται μετ' ὀλίγον νὰ ἐκτυλιχθοῦν.

15) Ἡσ. δ´ 5. Ἀπ. ια´ 19. ιδ´ 15. 17. ιε´ 5. 8. ις´ 1. κα´ 3. 22. κβ´ 3. 4. 2 Κρ. ς´ 16. Μτ. ε´ 8. 16-17) Ἡσ. μθ´ 10. Ψ. κβ´ 1. 2. ρκ´ 6. ρκε´ 5. 6. Ἀπ. κα´ 4. 6. 1 Πτ. β´ 25. Ἰν. δ´ 10. ς´ 35. ι´ 11. ις´ 20 - 22.
Η´. 1-2) Τβ. ιβ´ 15. Ἀπ. ε´ 1. ς´ 12. η´ 6. ια´ 14. 15. Μτ. κδ´ 31. – Ἀββ. β´ 20. Σφ. α´ 7. Ζχ. β´ 13.

2 Καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους οἳ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἑστήκασι, καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες.

2 Καὶ εἶδα τοὺς ἑπτὰ ἐπισημοτέρους ἐκ τῶν ἀγγέλων, αὐτοὺς ποὺ στέκονται ἐμπρὸς εἰς τὸν Θεόν, καὶ τοὺς ἐδόθησαν ἑπτὰ σάλπιγγες διὰ νὰ σημάνουν ὁ καθένας των μὲ τὴν σειράν του τὴν ἔναρξιν τῶν νέων παιδαγωγικῶν τιμωριῶν τοῦ Θεοῦ.

3 καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθε καὶ ἐστάθη ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλά, ἵνα δώσῃ ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου.

3 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθε καὶ ἐστάθη ἐπὶ τοῦ ἐπουρανίου θυσιαστηρίου ἔχων χρυσοῦν θυμιατήριον. Καὶ ἐδόθησαν εἰς αὐτὸν θυμιάματα πολλά, προσευχαὶ καὶ πρεσβεῖαι τῆς ἐν οὐρανοῖς θριαμβευούσης Ἐκκλησίας, διὰ νὰ προσφέρῃ ταύτας πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν προσευχῶν ὅλων τῶν ἐπὶ γῆς ἀγωνιζομένων πιστῶν εἰς τὸ χρυσοῦν θυσιαστήριον, ποὺ εἶναι ἐμπρὸς εἰς τὸν οὐράνιον θρόνον τοῦ Θεοῦ.

4 καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

4 Καὶ ἀνέβη ἡ εὐωδία τῶν θυμιαμάτων αὐτῶν μαζὶ μὲ τὰς προσευχὰς τῶν ἐπὶ γῆς πιστῶν ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ ἀγγέλου ἐμπρὸς εἰς τὸν Θεόν.

5 καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος τὸν λιβανωτὸν καὶ ἐγέμισεν αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν. καὶ ἐγένοντο βρονταὶ καὶ φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός.

5 Καὶ ἐπῆρεν ὁ ἄγγελος τὸ θυμιατήριον καὶ τὸ ἐγέμισεν ἀπὸ τὴν φωτιὰν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἔρριψε τὴν φωτιὰν αὐτὴν εἰς τὴν γῆν. Πῦρ θλίψεων καὶ δοκιμασιῶν, ἐξαγνιστικὸν διὰ τοὺς πιστούς, σωφρονιστικὸν καὶ ἐξολοθρευτικὸν διὰ τοὺς ἀπίστους ρίπτεται εἰς τὴν γῆν. Καὶ ἔγιναν βρονταὶ καὶ φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός.

6 Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας ἡτοίμασαν ἑαυτοὺς ἵνα σαλπίσωσι.

6 Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι, ποὺ εἶχαν τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας, ἑτοίμασαν τοὺς ἑαυτούς των διὰ νὰ σαλπίσουν.

7 Καὶ ὁ πρῶτος ἐσάλπισε, καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα ἐν αἵματι, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη, καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη.

7 Καὶ ὁ πρῶτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἔγινε χάλαζα καὶ φωτιὰ ἀνακατευμένα μὲ αἷμα καὶ ἐρρίφθησαν εἰς τὴν γῆν. Θεομηνία μεγάλη κατὰ τῆς γηΐνης βλαστήσεως. Καὶ ἡ θεομηνία αὐτὴ κατέκαυσε τὸ ἓν τρίτον τῆς γῆς καὶ ἐκάη τὸ ἓν τρίτον τῶν δένδρων καὶ κάθε πράσινον χορτάρι ἐκάη καὶ ἐξηράνθη. Ἡ καταστροφὴ εἶναι μεγάλη, ἀλλ' ὄχι καὶ ὁλοκληρωτική, καὶ ἀποβλέπει εἰς τὴν παιδαγωγίαν τῶν ἀπομεινάντων δύο τρίτων τῆς γῆς.

8 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ὡς ὄρος μέγα πυρὶ καιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης αἷμα,

8 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισε καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν σὰν βουνὸν μεγάλον, ποὺ ἐκαίετο. Καὶ ἔγινε τὸ ἓν τρίτον τῆς θαλάσσης αἷμα.

9 καὶ ἀπέθανε τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων τῶν ἐν τῇ

9 Καὶ ἐψόφησαν τὸ ἓν τρίτον τῶν κτισμάτων, ποὺ εἶναι μέσα εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἔχουν ζωήν, καὶ τὸ ἓν τρίτον τῶν

[3-4]) Ἀμ. θ΄ 1. Ἀπ. ε΄ 8. ς΄ 9. 10. θ΄ 13. [5]) Λτ. ις΄ 12. Ἰζ. ι΄ 2. Ἀπ. δ΄ 5. ς΄ 12. ια΄ 19. ις΄ 18. [6]) 2. 7 - θ΄ 13. ια΄ 14. 15. [7]) Ἐξ. θ΄ 22 - 26. Ἰζ. λη΄ 22. Ἀπ. ς΄ 8. ζ΄ 1 - 3. [8-9]) Ἐξ. ζ΄ 20. 21. Ἰρ. κη΄ : να΄ 25.

θαλάσσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχάς, καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων διεφθάρη.

πλοίων, ποὺ διεξάγουν τὰς θαλασσίας συγκοινωνίας, κατεστράφησαν. Θεομηνία μεγάλη στρεφομένη κατὰ τῶν θαλασσῶν καὶ τῶν ὠκεανῶν.

10 Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων.

10 Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισε καὶ ἐσήμανε τὴν θεομηνίαν κατὰ τῶν γλυκέων καὶ ποσίμων ὑδάτων. Καὶ ἔπεσεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἄστρον μεγάλον ποὺ ἐκαίετο σὰν λαμπάδα, καὶ ἔπεσεν εἰς τὸ ἓν τρίτον τῶν ποταμῶν καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων.

11 καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται ὁ Ἄψινθος. καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνθησαν.

11 Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ μετεωρολίθου αὐτοῦ λέγεται ἀπὸ τὸ πικρὸν εἰς τὴν γεῦσιν φυτὸν τῆς ἀψινθιᾶς ὁ Ἄψινθος. Καὶ ἔγινε τὸ ἓν τρίτον τῶν ὑδάτων πικρὸν σὰν τὴν ἀψινθιὰν καὶ ἐμολύνθη. Καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἀπέθαναν ἀπὸ τὰ νερά, διότι ἐδηλητηριάσθησαν.

12 Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων, ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ τὸ τρίτον αὐτῆς μὴ φανῇ ἡ ἡμέρα, καὶ ἡ νὺξ ὁμοίως.

12 Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισε καὶ ἐσήμανε τὴν θεομηνίαν κατὰ τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ τῆς ἀτμοσφαίρας. Καὶ ἐκτυπήθη τὸ ἓν τρίτον τοῦ φωτὸς καὶ τῆς ζωογόνου θερμότητος τοῦ ἡλίου καὶ τὸ ἓν τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ ἓν τρίτον τῶν ἀστέρων, διὰ νὰ σκοτισθῇ τὸ ἓν τρίτον τοῦ φωτὸς τῶν οὐρανίων αὐτῶν φωστήρων καὶ προκληθοῦν μετεωρολογικαὶ ἀνωμαλίαι καὶ ἀναστατώσεις καὶ διὰ νὰ μὴ φανῇ τὸ ἓν τρίτον τοῦ φωτὸς τῆς ἡμέρας, καὶ τῆς νυκτὸς ὁμοίως τὸ ἓν τρίτον τῆς ἀστροφεγγιᾶς καὶ τοῦ σεληνόφωτος.

13 Καὶ εἶδον καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἀετοῦ πετομένου ἐν μεσουρανήματι, λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ· οὐαί, οὐαί, οὐαὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν.

13 Καὶ εἶδα τότε καὶ ἤκουσα ἕνα ἄγγελον σὰν ἀετὸν νὰ πετᾷ εἰς τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ νὰ λέγῃ μὲ φωνὴν μεγάλην· Ἀλλοίμονον, ἀλλοίμονον, ἀλλοίμονον εἰς τοὺς ἀπίστους καὶ ἐθνικούς, ποὺ κατοικοῦν εἰς τὴν γῆν, ἀπὸ τὰς συμφοράς, ποὺ θὰ ἐπακολουθήσουν εἰς τὰς ὑπολοίπους φωνὰς τῆς σάλπιγγος τῶν ἄλλων τριῶν ἀγγέλων, ποὺ πρόκειται νὰ σαλπίσουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Ἀναστατώσεις ἐν ταῖς ἀνθρωπίναις κοινωνίαις, εἰς τὰς ὁποίας εἰσβάλλει ἐπιδημία τις πνευματική, προελεύσεως διαβολικῆς, ἐγγεννῶσα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀσφραγίστων ἀγωνίαν καὶ μίασμα μελαγχολίας ἀφορήτου, ὠθούσης εἰς αὐτοκτονίαν, ἐπακολουθοῦν εἰς τὸ σάλπισμα τῆς πέμπτης σάλπιγγος. Αἱ ἐν τῷ τμήματι τούτῳ ἀκρίδες δὲν εἶναι αἰσθηταί, ἀλλὰ δέον νὰ ἐκληφθοῦν ἀλληγορικῶς ὡς δυνάμεις σατανικαί· καὶ ἡ ἐπίδρασις αὐτῶν καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν πληγὴ περιγράφουν εἶδός τι δαιμονοληψίας καὶ αἰχμαλωσίας πονηρᾶς, ἐν τῇ

[10-11]) Ἡσ. ιδ΄ 12. Ἀπ. θ΄ 1. 11. [12]) Ἐξ. ι΄ 21 - 23. Ἀμ. η΄ 9. Ἀπ. ς΄ 12. [13]) ε΄ 11. θ΄ 12. ια΄ 14. ιβ΄ 12. ιδ΄ 6. ιθ΄ 17. Μτ. κδ΄ 28.

ὁποίᾳ ὁ μαμωνισμός, αἱ κοινωνικαὶ ἀνατροπαί, αἱ συγκρούσεις τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν δημιουργοῦν κατάστασιν ἀφόρητον. Τὰ εἰς τὸ ἕκτον σάλπισμα ἐπακολουθοῦντα ἐθεωρήθησαν ὑπὸ πλείστων ἑρμηνευτῶν ὡς ἀναφερόμενα εἰς ἐπιδρομὰς καὶ εἰσβολὰς βαρβάρων καὶ ξένων προερχομένων ἐξ Ἀνατολῆς καὶ σκορπιζόντων εἰς τὴν διάβασιν αὐτῶν ἐρείπια καὶ καταστροφάς. Καὶ αἱ πληγαὶ αὗται δὲν ἀναφέρονται εἰς ὡρισμένην ἐποχήν. Ἔχουσαι τὰ προανακρούσματα αὐτῶν εἰς πᾶσαν γενεάν, θὰ ἐπιταθοῦν κατὰ τὴν περίοδον τοῦ τελικοῦ ἀγῶνος, ὅστις θὰ προηγηθῇ τοῦ ὁριστικοῦ θριάμβου τοῦ εὐαγγελίου καὶ τῆς ἐπικρατήσεως τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισε· καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεὶς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου,

Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισε. Καὶ εἶδα τὸν σατανᾶν σὰν ἄλλον ἀστέρα νὰ ἔχῃ πέσει ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸν τὸ κλειδὶ καὶ ἡ ἄδεια νὰ ἀνοίξῃ τὸ πηγάδι τοῦ σκοτεινοῦ τόπου, εἰς τὸν ὁποῖον ἦσαν κλειδωμένοι οἱ δαίμονες.

2 καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου, καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου καιομένης, καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος.

2 Καὶ ἤνοιξε τὸ πηγάδι τῆς ἀβύσσου. Καὶ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸ πηγάδι πλῆθος πολὺ πνευμάτων πονηρῶν, ποὺ ἦτο σὰν καπνὸς μεγάλης καμίνου, καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀέρας ἀπὸ τὸν καπνὸν τοῦ πηγαδιοῦ. Τόσον πολλοὶ καὶ πυκνοὶ εἰς πλῆθος ἦσαν οἱ ἐξορμήσαντες ἀπὸ τὴν ἄβυσσον δαίμονες.

3 καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς·

3 Καὶ ὅταν τὸ σύννεφον αὐτοῦ τοῦ καπνοῦ ἤρχισε νὰ ἁπλώνῃ, ἐβγῆκαν εἰς τὴν γῆν ἀκρίδες, ὄχι αἰσθηταὶ καὶ ὑλικαί, καὶ τοὺς ἐδόθη κατὰ θείαν παραχώρησιν ἐξουσία κακοποιός, σὰν αὐτὴ ποὺ ἔχουν οἱ σκορπιοὶ τῆς γῆς, φύσεως ὅμως πνευματικῆς, ὅπως πνευματικὰ ὄντα ἦσαν καὶ αἱ ἀκρίδες αὐταί.

4 καὶ ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀδικήσωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς οὐδὲ πᾶν χλωρὸν οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφραγῖδα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.

4 Καὶ ἐλέχθη εἰς αὐτὰς νὰ μὴ βλάψουν τὸν χόρτον τῆς γῆς, οὔτε κάθε πράσινον φυτόν, οὔτε κάθε δένδρον, παρὰ μόνον τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ δὲν ἔχουν εἰς τὰ μέτωπά των τὴν σφραγῖδα τοῦ Θεοῦ.

5 καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτούς, ἀλλ' ἵνα βασανισθῶσι μῆνας πέντε· καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν παίσῃ ἄνθρωπον.

5 Καὶ δὲν ἐδόθη εἰς αὐτὰς ἡ ἄδεια νὰ τοὺς φονεύσουν, ἀλλὰ μόνον νὰ τοὺς βασανίσουν μῆνας πέντε, δηλαδὴ εἰς περιωρισμένον χρονικὸν διάστημα. Καὶ ὁ βασανισμὸς καὶ ἡ ψυχικὴ ταλαιπωρία καὶ ὀδύνη τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν θὰ εἶναι σὰν τὸν σωματικὸν πόνον, ποὺ προκαλεῖ ὁ σκορπιός, ὅταν κτυπήσῃ ἄνθρωπον μὲ τὸ δηλητηριῶδες κεντρί του.

6 καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον καὶ οὐ μὴ εὑρήσουσιν αὐτόν, καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν, καὶ φεύξεται ἀπ' αὐτῶν ὁ θάνατος.

6 Καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας θὰ ζητήσουν λόγῳ τῆς ψυχικῆς των ἀγωνίας καὶ ἀπογνώσεως οἱ μακρὰν τοῦ Θεοῦ ἄνθρωποι τὸν θάνατον καὶ δὲν θὰ τὸν εὕρουν καὶ θὰ ἐπιθυμήσουν νὰ ἀποθάνουν καὶ θὰ φύγῃ ἀπὸ αὐτοὺς ὁ θάνατος. Τοῦτο δὲν ἀποκλείει, ὅτι θὰ αὐτοκτονήσουν ἀρκετοί.

Θ΄. [1]) 11. η΄ 10. κ΄ 1. (Λκ. ι΄ 18). [2-3]) Γν. ιθ΄ 28. Ἐξ. ι΄ 4. 12 - 15. ιθ΄ 18. Ἰωλ. β΄ 2. 10. [4]) ς΄ 6. ζ΄ 2 - 4. [5]) Ἰρ. η΄ 2. Ἀπ. θ΄ 10. [6]) Ἰβ. γ΄ 21. Ἀπ. ς΄ 16. Λκ. κγ΄ 30.

7 καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πόλεμον, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ὅμοιοι χρυσίῳ, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων,

7 Καὶ ἡ φοβερὰ μορφὴ τῶν δαιμονικῶν καὶ κακοποιῶν αὐτῶν ὄντων καὶ ὁ τρομερὸς πνευματικὸς ὁπλισμός των εἶναι ὄχι μόνον τρομακτικὰ καὶ ἐπιβλητικά, ἀλλὰ καὶ δελεαστικά. Ὁμοιάζουν πρὸς ἄλογα ποὺ ἔχουν ἑτοιμασθῆ διὰ πόλεμον, καὶ ἐπάνω εἰς τὰς κεφαλὰς αὐτῶν σὰν στέφανοι ποὺ ὁμοιάζουν μὲ χρυσίον, καὶ τὰ πρόσωπά των εἶναι σὰν πρόσωπα ἀνθρώπων.

8 καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν,

8 Καὶ εἶχαν τρίχας σὰν τρίχας γυναικῶν. Καὶ τὰ δόντια των ἦσαν σὰν δόντια λεόντων.

9 καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον.

9 Καὶ εἶχαν στήθη, ποὺ ὡμοίαζαν πρὸς σιδερένιους θώρακας καὶ ὁ κρότος τῶν πτερῶν των σὰν κρότος πολλῶν πολεμικῶν ἁμαξῶν μὲ πολλὰ ἄλογα, ποὺ τρέχουν διὰ νὰ λάβουν μέρος εἰς μάχην.

10 καὶ ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας σκορπίοις καὶ κέντρα, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχουσι τοῦ ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε.

10 Καὶ ἔχουν οὐρὰς ὁμοίας πρὸς τὰς οὐρὰς καὶ τὰ κεντριὰ τῶν σκορπιῶν. Καὶ εἰς τὰς φαρμακερὰς οὐράς των ἐδόθη κατὰ θείαν παραχώρησιν ἡ ἄδεια νὰ βασανίζουν τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ μῆνας πέντε, δηλαδὴ εἰς περιωρισμένον χρονικὸν διάστημα.

11 ἔχουσι βασιλέα ἐπ' αὐτῶν τὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου· ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστὶ Ἀβαδδών, ἐν δὲ τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων.

11 Ἔχουν δὲ βασιλέα καὶ ἀρχηγὸν ἐπὶ κεφαλῆς των τὸν πονηρὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα εἶναι Ἀβαδδὼν εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν, εἰς τὴν ἑλληνικὴν δὲ γλῶσσαν σημαίνει τὸ ὄνομα αὐτὸ Ἀπολλύων, καταστροφεύς.

12 Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν· ἰδοὺ ἔρχονται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα.

12 Μετὰ τὴν δρᾶσιν τῶν δαιμονικῶν αὐτῶν ὄντων, ἡ βασανιστικὴ πληγὴ ἡ πρώτη, ποὺ λέγεται πρώτη οὐαί, ἐπέρασεν. Ἰδοὺ ἔρχονται ὕστερα ἀκόμη δύο οὐαί.

13 Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισε· καὶ ἤκουσα φωνὴν μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ,

13 Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισε. Καὶ ἤκουσα μίαν φωνήν, ποὺ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὰ τέσσαρα κέρατα τοῦ χρυσοῦ θυσιαστηρίου, ποὺ εἶναι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ,

14 λέγοντος τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ· ὁ ἔχων τὴν σάλπιγγα, λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ.

14 νὰ λέγῃ εἰς τὸν ἕκτον ἄγγελον· Σύ, ποὺ ἔχεις τὴν σάλπιγγα, λῦσε τοὺς τέσσαρας κακοποιοὺς ἀγγέλους, ποὺ εἶναι δεμένοι πλησίον τοῦ μεγάλου ποταμοῦ Εὐφράτου.

15 καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσα-

15 Καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι, ποὺ σύμφωνα μὲ τὸ

[7-9]) Ἰωλ. α΄ 6. β΄ 4. 5. [10]) 5. 19. [11]) 1. η΄ 11. [12]) η΄ 13. ια΄ 14. [13-14]) η΄ 2. 3. ις΄ 12. – Γν. ιε΄ 18. Δτ. α΄ 7. Ἰσ. Ν. α΄ 4. [15]) 18. ς΄ 8. η΄ 7 - 12.

ρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ εἰς τὴν ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτόν, ἵνα ἀποκτείνωσι τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων.

σχέδιον τοῦ Θεοῦ εἶχαν προετοιμασθῆ διὰ νὰ δράσουν εἰς ὡρισμένην ὥραν καὶ ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἔτος καὶ διὰ νὰ φονεύσουν τὸ ἕν τρίτον τῶν ἀνθρώπων.

16 καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατευμάτων τοῦ ἵππου δύο μυριάδες μυριάδων· ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.

16 Καὶ εἶδα ἀναρίθμητον πλῆθος ἱππικοῦ. Καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατευμάτων τοῦ ἱππικοῦ ποὺ ἐξεχύθη ἦσαν δύο μυριάδες μυριάδων, διακόσια ἑκατομμύρια δηλαδή. Ἦτο ἀδύνατον νὰ τοὺς μετρήσω, ἀλλ' ἤκουσα τὸν ἀριθμόν τους.

17 καὶ οὕτως εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει καὶ τοὺς καθημένους ἐπ' αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον.

17 Καὶ τὰ στρατεύματα αὐτά, ποὺ σημαίνουν καταστρεπτικὰς εἰσβολὰς καὶ ἐπιδρομὰς βαρβάρων, διευθύνονται ἀοράτως ἀπὸ τὰς ὠργανωμένας σατανικὰς δυνάμεις. Καὶ ἔτσι εἶδα εἰς αὐτὴν τὴν ὅρασιν καὶ ὀπτασίαν τὰ ἄλογα καὶ τοὺς ἱππεῖς, ποὺ ἐκάθηντο ἐπ' αὐτῶν. Καὶ εἶχαν θώρακας πυρίνους καὶ ἡ φλόγα, ποὺ ἔβγαινεν ἀπὸ τὰ στόματα τῶν ἀλόγων, εἶχε χρῶμα ὑακίνθου καὶ ὁ καπνὸς ἦτο καπνὸς θειαφιοῦ. Καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἀλόγων ἦσαν σὰν κεφαλαὶ λεόντων. Καὶ ἀπὸ τὰ στόματά τους ἔβγαινε φωτιὰ καὶ καπνὸς καὶ θειάφι.

18 ἀπὸ τῶν τριῶν πληγῶν τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν.

18 Καὶ ἀπὸ τὰς τρεῖς αὐτὰς πληγάς, ἀπὸ τὴ φωτιὰ δηλαδὴ καὶ ἀπὸ τὸν καπνὸν καὶ τὸ θειάφι, ποὺ ἔβγαινεν ἀπὸ τὰ στόματά τους, ἐφονεύθησαν τὸ ἕν τρίτον τῶν ἀνθρώπων.

19 ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἐστι καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφεσιν, ἔχουσαι κεφαλάς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσι.

19 Καὶ ἔφεραν τὴν καταστροφὴν αὐτήν, διότι ἡ φθοροποιὸς δύναμις τῶν ἀλόγων αὐτῶν ἦτο ὄχι μόνον εἰς τὸ στόμα των, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς οὐράς των. Διότι αἱ οὐραί των ἦσαν ὅμοιαι πρὸς φίδια, ποὺ εἶχαν κεφαλὰς καὶ μὲ τὸ δηλητήριόν τους ἔβλαπταν.

20 καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, οἳ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύταις, οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκυνήσωσι τὰ δαιμόνια καὶ τὰ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν δύναται οὔτε ἀκούειν οὔτε περιπατεῖν,

20 Καὶ ὅμως παρὰ τὴν αὐστηρὰν ταύτην παιδαγωγικὴν τιμωρίαν τοῦ Θεοῦ οἱ ὑπόλοιποι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ὅσοι δὲν ἐφονεύθησαν ἀπὸ τὰ κτυπήματα καὶ τοὺς τραυματισμοὺς αὐτῶν τῶν ἀλόγων, δὲν μετενόησαν ἀπὸ τὴν λατρείαν τῶν θεῶν, ποὺ ἔφτιαναν μὲ τὰ χέρια των, ὥστε νὰ μὴ προσκυνήσουν εἰς τὸ μέλλον τὰ δαιμόνια καὶ τὰ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χάλκινα καὶ τὰ λιθαρένια καὶ τὰ ξύλινα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν τὴν δύναμιν οὔτε νὰ βλέπουν, οὔτε νὰ ἀκούουν, οὔτε νὰ περιπατοῦν, ἀλλ' εἶναι ἄψυχα, ἀναίσθητα καὶ νεκρά.

[16]) ε' 11. — Ψ. ξζ' 18. [17]) ιδ' 10. ιθ' 20. κα' 8. [18]) 15. [19]) 3. 10. [20-21]) Λτ. ιζ' 7. Ψ. ρε' 35 - 38. ριγ' 12. ρλδ' 15. 16. Ἠσ. β' 8. 20. ιζ' 8. Δν. ε' 4. 23. Ἀπ. ις' 9. 11. ιζ' 2. Γλ. ε' 19 - 21. Πρ. ζ' 41. ιζ' 29.

21 καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν φαρμακειῶν αὐτῶν οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.

21 Καὶ δὲν μετενόησαν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ καὶ δὲν ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τοὺς φόνους των, οὔτε ἀπὸ τὰς μαγείας των, οὔτε ἀπὸ τὴν πορνείαν των, οὔτε ἀπὸ τὰς κλοπάς των. Καὶ ἐὰν πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἔφεραν τὸ ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ, εἰς τὸ βάθος των ἔμειναν εἰδωλολάτραι, ἔχοντες ὡς εἴδωλόν των τὸ χρῆμα, τὴν σάρκα καὶ τὸν κόσμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Ὅπως μεταξὺ τῆς ἕκτης καὶ ἑβδόμης σφραγῖδος, οὕτω καὶ μεταξὺ τῆς ἕκτης καὶ ἑβδόμης σάλπιγγος παρεμβάλλεται ἐπεισόδιον ἀναφερόμενον πιθανώτατα εἰς τὴν τύχην τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὴν ἐπικειμένην μετὰ τὸ ἕβδομον σάλπισμα κρίσιν. Ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ ἐκπροσωπῶν τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ὡς διαπιστοῦται ἐκ τῆς διαπρεποῦς ἐμφανίσεως αὐτοῦ, προαναγγέλλων τὸν ἐντὸς ὀλίγου τελικὸν ἀγῶνα ἐγχειρίζει εἰς τὸν Ἰωάννην μικρὸν βιβλίον, ἵνα καταφάγῃ αὐτό, σύμβολον τῆς πλήρους προσοικειώσεως καὶ κατανοήσεως τοῦ περιεχομένου τοῦ βιβλίου. Συντασσόμεθα ὑπὲρ τῆς γνώμης, ὅτι τὸ βιβλίον ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ἰσραήλ, οὗτινος ἡ ἱστορία, ὡς ἐξ ἀρχῆς τῆς ἐθνικῆς του συγκροτήσεως καὶ ἄχρι τοῦ νῦν χωρισθεῖσα τῆς ἱστορίας τοῦ λοιποῦ κόσμου, προσφυῶς ἐνταῦθα παρουσιάζεται ὡς βιβλιαρίδιον ἐν τῷ μεγάλῳ βιβλίῳ εἰς χεῖρας τοῦ Ἀρνίου περιλαμβανόμενον. Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ ἑβδόμη σάλπιγξ ἀποτελεῖ τὴν συνέχειαν τῶν ἐν τῷ μεγάλῳ βιβλίῳ ἐξ σαλπισμάτων, τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλιαριδίου τούτου πιθανώτερον μᾶς φαίνεται νὰ ἐκτείνεται μέχρι τοῦ κεφαλαίου ια' 15, ὁπόθεν ἄρχεται ἡ ἐξιστόρησις τῶν κατὰ τὸ ἕβδομον σάλπισμα. Γλυκὺ εἰς τὴν γεῦσιν τοῦτο, ὡς προαναγγέλλον τὴν εὐφρόσυνον ἐπιστροφὴν εἰς Χριστὸν μεγάλης μερίδος Ἰουδαίων — αἱ προηγουμένως σφραγισθεῖσαι 144.000 Ἰουδαίων κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ἐπιστρέφουσι — παρουσιάζεται ἀκολούθως πικρὸν λόγῳ τῶν ἐπακολουθησόντων εἰς τὴν ἐπιστροφὴν ταύτην δεινῶν, πιθανῶς καὶ ἐκ τοῦ φανατισμοῦ τῶν πεισμόνως ἐν τῇ ἀπιστίᾳ παραμεινάντων Ἰουδαίων.

Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλην, καὶ ἡ ἶρις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στῦλοι πυρός,

Καὶ εἶδα ἄλλον ἄγγελον δυνατόν, ποὺ κατέβαινεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Δι' αὐτὸ ὅπως ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἔτσι καὶ ὁ ἄγγελος αὐτὸς εἶχε τριγύρω του σύννεφον καὶ τὸ οὐράνιον τόξον ὑπῆρχεν ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλήν του, καὶ τὸ πρόσωπόν του ἦτο λαμπρὸν σὰν τὸν ἥλιον καὶ τὰ πόδια του σὰν στῦλοι ἀπὸ φωτιά.

2 καὶ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ βιβλίον ἀνεῳγμένον. καὶ ἔθηκε τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ τῆς γῆς,

2 Καὶ εἶχεν εἰς τὸ χέρι του μικρὸν βιβλίον ἀνοιγμένον. Καὶ ἔβαλε τὸ δεξιό του πόδι ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν, τὸ ἀριστερόν του δὲ ἐπάνω εἰς τὴν ξηράν.

3 καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ ὥσπερ λέων μυκᾶται. καὶ

3 Καὶ ἐφώναξε μὲ μεγάλην φωνήν, σὰν λεοντάρι ποὺ μουγκρίζει. Καὶ ὅταν ἐφώναξεν, ἑπτὰ ἄλλοι ἄγγελοι ὡμίλησαν μὲ τὰς

Ι'. [1-3]) 5. 8. 9. α' 15. δ' 3. ε' 1. 2. ζ' 2. — Ὠσ. ια' 10. Ἀμ. γ' 8.

ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς.

φωνάς των, ποὺ ἦσαν δυναταὶ σὰν βρονταί.

4 καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί, ἔμελλον γράφειν· καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν· σφράγισον ἃ ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί, καὶ μὴ αὐτὰ γράψῃς.

4 Καὶ ὅταν ὡμίλησαν οἱ ἑπτὰ βροντόφωνοι ἄγγελοι, ἐγὼ ἐκατάλαβα τί εἶπαν καὶ ἑτοιμαζόμην νὰ γράψω τοὺς λόγους των. Καὶ τότε ἤκουσα φωνὴν ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ἡ ὁποία ἔλεγε· Σφράγισε καὶ ἀπόκρυψε αὐτά, ποὺ εἶπον οἱ ἑπτὰ βροντόφωνοι ἄγγελοι καὶ μὴ τὰ γράψῃς.

5 καὶ ὁ ἄγγελος, ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἦρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν δεξιὰν εἰς τὸν οὐρανὸν

5 Καὶ ὁ δυνατὸς ἄγγελος, τὸν ὁποῖον εἶδα νὰ στέκεται ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τὴν ξηράν, ἐσήκωσεν εἰς τὸν οὐρανὸν τὸ δεξιόν του χέρι,

6 καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι χρόνος οὐκέτι ἔσται,

6 καὶ ὡρκίσθη εἰς τὸν Θεόν, ποὺ ζῇ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων καὶ ὁ ὁποῖος ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ ὅσα ὑπάρχουν εἰς αὐτόν, καὶ τὴν γῆν καὶ ὅσα ὑπάρχουν εἰς αὐτήν, καὶ τὴν θάλασσαν καὶ ὅσα ὑπάρχουν εἰς αὐτήν. Καὶ ἔτσι ἐβεβαίωσεν ἐνόρκως, ὅτι δὲν ὑπολείπεται πλέον καιρός,

7 ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου, ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ ἐτελέσθη τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ, ὡς εὐηγγέλισε τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προφήτας.

7 ἀλλὰ πολὺ σύντομα κατὰ τὰς ἡμέρας, ποὺ θὰ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου, ὅταν θὰ σαλπίσῃ τὸ ἕβδομον σάλπισμα, θὰ ἀρχίσῃ νὰ πραγματοποιῆται τὸ μυστηριῶδες τελικὸν σχέδιον τοῦ Θεοῦ περὶ τοῦ κόσμου, ὅπως ὁ Θεὸς τὸ προεῖπε καὶ μὲ αὐτὸ ἐχαροποίησε τοὺς δούλους του τοὺς προφήτας τόσον τῆς Παλαιᾶς, ὅσον καὶ τῆς Νέας Διαθήκης.

8 Καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πάλιν λαλοῦσα μετ' ἐμοῦ καὶ λέγουσα· ὕπαγε λάβε τὸ βιβλιδάριον τὸ ἀνεῳγμένον ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ ἑστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.

8 Καὶ ἡ φωνή, τὴν ὁποίαν ἤκουσα προτήτερα ἀπὸ τὸν οὐρανόν, μοῦ ὡμίλησε πάλιν καὶ μοῦ εἶπε· Πήγαινε καὶ πάρε τὸ βιβλιαράκι τὸ ἀνοικτόν, ποὺ εἶναι εἰς τὸ χέρι τοῦ ἀγγέλου, ὁ ὁποῖος στέκεται ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς.

9 καὶ ἀπῆλθα πρὸς τὸν ἄγγελον, λέγων αὐτῷ δοῦναί μοι τὸ βιβλιδάριον. καὶ λέγει μοι· λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό, καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ στόματί σου ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι.

9 Καὶ ἐπῆγα πρὸς τὸν ἄγγελον καὶ τοῦ εἶπα νὰ μοῦ δώσῃ τὸ βιβλιαράκι. Καὶ ἐκεῖνος μοῦ εἶπε· Πάρε το καὶ κατάφαγέ το. Τὴν προφητείαν δηλαδή, ποὺ περιέχει τὸ βιβλιαράκι αὐτό, κατανόησέ την, μάθε την καλὰ καὶ χώνεψέ την. Καὶ θὰ πικράνῃ τὴν κοιλίαν σου, ἀλλ' εἰς τὸ στόμα σ θὰ εἶναι γλυκειὰ σὰν τὸ μέλι. Θὰ σὲ χαροποιήσῃ δηλαδὴ πολὺ τὸ εὐφρόσυνον γεγονός, ποὺ προαναγγέλλεται ἀπὸ τὴν προφητείαν αὐτήν, ἀλλὰ γεμᾶτος πικρίαν θὰ εἶναι ὁ δρόμος, ποὺ θὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν τελικὴν πραγματοποίησιν καὶ στερέωσίν του.

4) Δν. η´ 26. ιβ´ 4. 9. ᾿Απ. ι´ 8. α´ 11. 19. κβ´ 10. 5-6) Δτ. λβ´ 40. Δν. ιβ´ 7. ᾿Απ. ι´ 2. δ´ 9. 11. ιδ´ 7. Πρ. δ´ 24. ιδ´ 15. Μτ. ε´ 34. – Ψ. ρμε´ 6. 7) ᾿Αμ. γ´ 7. Δν. θ´ 6. 10. Ζχ. α´ 6. ᾿Απ. ια´ 15. 18. ιδ´ 6. ιζ´ 17. Πρ. γ´ 21. 8) 2. 4. 5. 9-10) ᾿Ιζ. β´ 8. γ´ 1-3. ᾿Ιρ. ιε´ 16.

10 καὶ ἔλαβον τὸ βιβλίον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου καὶ κατέφαγον αὐτό, καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκύ· καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου.

10 Καὶ ἐπῆρα τὸ βιβλίον ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ ἀγγέλου καὶ τὸ κατέφαγα. Καὶ ἦτο εἰς τὸ στόμα μου σὰν μέλι γλυκό, καὶ ὅταν τὸ ἔφαγα, ἐγέμισε πικρίαν ἡ κοιλία μου.

11 καὶ λέγουσί μοι· δεῖ σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ἔθνεσι καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσι πολλοῖς.

11 Καὶ μοῦ εἶπαν τότε· Τώρα ποὺ ἐνόησες καὶ ἐχώνεψες τὴν προφητείαν αὐτήν, πρέπει σύμφωνα μὲ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ νὰ προφητεύσῃς πάλιν εἰς λαοὺς καὶ εἰς ἔθνη καὶ εἰς ξενογλώσσους καὶ εἰς βασιλεῖς πολλούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Τὰ ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ μέχρι τοῦ στίχου 13 ἐθεωρήθησαν ὡς ἀναφερόμενα εἰς ὁμαδικὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ἰσραήλ. Ἡ καταμέτρησις τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῇ πόλει τῇ ἁγίᾳ, «ἥτις καλεῖται πνευματικῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ Κύριος ἐσταυρώθη», καθὼς καὶ τὸ ὅτι ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως ταύτης ἐξετέθησαν τὰ πτώματα τῶν δύο μαρτύρων, ἀναφέρονται εἰς γεγονότα προδήλως πρὸς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν ζωὴν τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ σχετιζόμενα. Καὶ τὸ ὅτι μὲν ἡ αὐλὴ ἡ ἔξωθεν τοῦ ναοῦ δὲν καταμετρεῖται ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου, ἡ δὲ πόλις παραδίδεται εἰς καταπάτησιν τῶν ἐθνῶν, ἐξελήφθησαν ὡς ὑποδηλοῦντα, ὅτι μεγάλη μερὶς τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ πεισμόνως ἐμμένουσα ἐν τῇ ἀπιστίᾳ θ' ἀρνηθῇ καὶ αὐτὴν τὴν πρὸς τὸν Θεὸν πίστιν συζῶσα μετὰ τῶν ἐθνῶν καὶ ἀφομοιουμένη πρὸς αὐτά. Ἄλλη ὅμως μερίς, ἣν ἐκπροσωπεῖ ἡ καταμέτρησις τοῦ κυρίως ναοῦ, θὰ ἐπιστραφῇ εἰς Χριστόν. Οἱ δύο μάρτυρες εἶναι κήρυκες ἔνθεοι τοῦ εὐαγγελίου ἐκ τῶν κόλπων τοῦ λαοῦ τούτου ἐξανατέλλοντες, ὅμοιοι πρὸς τὸν Ἠλίαν καὶ Μωϋσῆν. Τὸν θάνατον αὐτῶν ἐκδικεῖται σκληρῶς ὁ Θεός. Ἡ δὲ ἀνάστασις αὐτῶν ἀναφέρεται ἄραγε εἰς ὑπερφυσικὴν ἐνέργειαν, ἀποδίδουσαν εἰς αὐτοὺς τὴν ζωὴν ἢ ἀποτελεῖ σύμβολον δηλοῦν, ὅτι τὸ ἔργον τῶν δύο τούτων μαρτύρων θὰ ἀναληφθῇ ὑπ' ἄλλων ὁμοίων κατὰ πάντα πρὸς αὐτοὺς μαρτυρικῶν προσώπων, ἐν οἷς οἱ προηγηθέντες δύο μαρτυρικοὶ τύποι οἱονεὶ θὰ ἀναζησωσι; Κλίνομεν ὑπὲρ τῆς δευτέρας ἐκδοχῆς. Εἰς τοὺς στίχους 15-19 περιγράφεται τὸ ἕβδομον σάλπισμα, καὶ προαναγγέλλεται ὁ τελικὸς θρίαμβος τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τοῦ ἐπικειμένου σκληροῦ ἀγῶνος πρὸς τὸν Ἀντίχριστον.

Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ, λέγων· ἔγειρε καὶ μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ.

Καὶ μοῦ ἐδόθη κάλαμος ὅμοιος πρὸς ῥάβδον καὶ μοῦ εἶπεν ὁ ἄγγελος· Σήκω καὶ μέτρησε μὲ αὐτὸν τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐκείνους, ποὺ προσκυνοῦν μέσα εἰς τὸν ναὸν αὐτόν. Αὐτοὶ πλέον ἀνήκουν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ εἶναι ἡ μερὶς τοῦ Ἰσραήλ, ποὺ θὰ ἐπιστραφῇ εἰς αὐτόν.

2 καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἔξωθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ἔξω καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσῃς, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσι, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσι μῆ-

2 Τὴν αὐλὴν ὅμως ποὺ εἶναι ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸν ναὸν βγάλε την ἔξω καὶ μὴ τὴν μετρήσῃς, διότι ἐδόθη εἰς τὰ εἰδωλολατρικὰ ἔθνη. Καὶ θὰ καταπατήσουν ταῦτα τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν ἐπὶ μῆνας τεσσαράκοντα δύο, δηλαδὴ ἐπὶ διάστημα χρόνου, τὸ ὁποῖον ἔχει ἐπακριβῶς ὁρίσει ὁ Θεός. Οἱ εἰς τὴν αὐλὴν δὲ ταύ-

11) Ἰρ. α´ 10. Δν. γ´ 4. ε´ 19. ζ´ 14. ᾿Απ. ζ´ 9. ια´ 9. ιγ´ 7.

ΙΑ΄. 1) Ἰζ. μ´ 3. 47. μα´ 13. μγ´ 13. ᾿Αμ. ζ´ 7-9. Ζχ. β´ 1. 2. ᾿Απ. κα´ 15. 2-3) Ψ. οη´ 1. Ζχ. ιβ´ 3. Δν. ζ´ 25. η´ 14. ᾿Απ. ια´ 9. 11. ιβ´ 6. 14. ιγ´ 5. κα´ 2. Λκ. κα´ 24. Μτ. ια´ 21.

νας τεσσαράκοντα δύο.

την εὑρισκόμενοι Ἰουδαῖοι θὰ ἀφομοιωθοῦν πρὸς τοὺς εἰδωλολάτρας καὶ θὰ συζήσουν ἐν ἀσεβείᾳ μετ' αὐτῶν.

3 καὶ δώσω τοῖς δυσὶ μάρτυσί μου, καὶ προφητεύσουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα, περιβεβλημένοι σάκκους.

3 Καὶ θὰ δώσω ἐγὼ ὁ Χριστὸς εἰς τοὺς δύο μάρτυράς μου, ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ὁποίων θὰ ἀναζήσουν ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἠλίας, ὅπως ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Προδρόμου ἀνέζησεν ὁ Ἠλίας, καὶ θὰ προφητεύσουν ἐπὶ ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα ἢ μῆνας τεσσαράκοντα δύο, ὅσον καιρὸν δηλαδὴ θὰ διαρκέσῃ ἡ καταπάτησις τῆς Ἱερουσαλήμ. Καὶ θὰ φοροῦν σάκκους, τὸ ὁποῖον συμβολίζει, ὅτι τὸ κήρυγμά τους θὰ εἶναι κήρυγμα μετανοίας.

4 οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι καὶ αἱ δύο λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου τῆς γῆς ἑστῶσαι.

4 Οἱ δύο αὐτοὶ μάρτυρες θὰ ἔχουν δρᾶσιν κατάκαρπον καὶ χαροποιὸν καὶ βίον κατὰ πάντα φωτεινὸν καὶ ἅγιον καὶ δι' αὐτὸ εἶναι αἱ δύο ἐλαῖαι, περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλεῖ ὁ Ζαχαρίας (δ΄ 3) καὶ οἱ δύο λύχνοι, ποὺ εἶναι στημένοι ἐμπρὸς εἰς τὸν Κύριον τῆς γῆς.

5 καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλει ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· καὶ εἴ τις θέλει αὐτοὺς ἀδικῆσαι, οὕτω δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι.

5 Καὶ ἐὰν κανεὶς θέλῃ νὰ τοὺς βλάψῃ, φωτιὰ βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα τους καὶ κατατρώγει τοὺς ἐχθρούς των. Μὲ ἄλλας λέξεις ὄχι μόνον ὁ λόγος των θὰ εἶναι δυνατὸς καὶ ὁ ζῆλος των πύρινος, ἀλλὰ καὶ θεία δύναμις καὶ προστασία θὰ συνοδεύῃ αὐτούς. Καὶ ἐὰν κανεὶς θελήσῃ νὰ τοὺς βλάψῃ, σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Θεοῦ πρέπει καὶ αὐτὸς νὰ φονευθῇ καὶ νὰ καταφαγωθῇ μὲ φωτιά.

6 οὗτοι ἔχουσιν ἐξουσίαν τὸν οὐρανὸν κλεῖσαι, ἵνα μὴ ὑετὸς βρέχῃ τὰς ἡμέρας τῆς προφητείας αὐτῶν, καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων στρέφειν αὐτὰ εἰς αἷμα καὶ πατάξαι τὴν γῆν ἐν πάσῃ πληγῇ, ὁσάκις ἐὰν θελήσωσι.

6 Αὐτοὶ ἔλαβαν καὶ θαυματουργικὴν δύναμιν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἔχουν τὴν ἐξουσίαν, ὅπως ἄλλοτε ὁ Ἠλίας, νὰ κλείσουν τὸν οὐρανόν, διὰ νὰ μὴ βρέχῃ κατὰ τὰς ἡμέρας ποὺ θὰ προφητεύουν. Καὶ ἔχουν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν νερῶν τῆς γῆς νὰ τὰ μεταβάλλουν εἰς αἷμα καὶ νὰ πατάξουν τὴν γῆν μὲ κάθε πληγήν, ὁσάκις θὰ θελήσουν.

7 καὶ ὅταν τελέσωσι τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει μετ' αὐτῶν πόλεμον καὶ νικήσει αὐτοὺς καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς.

7 Καὶ ὅταν φέρουν εἰς πέρας τὴν περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ἀντιχρίστου μαρτυρίαν τους, τὸ θηρίον ποὺ ἀναβαίνει ἀπὸ τὴν ἄβυσσον τοῦ Ἅδου, ὁ ἀντίχριστος δηλαδή, θὰ κάμῃ μαζί τους πόλεμον καὶ θὰ νικήσῃ αὐτοὺς καὶ θὰ τοὺς φονεύσῃ.

8 καὶ τὸ πτῶμα αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἥτις καλεῖται πνευματικῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ Κύριος αὐτῶν ἐσταυρώθη.

8 Καὶ τὰ πτώματά των θὰ μείνουν ἄταφα εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, τῆς Ἱερουσαλήμ, ἡ ὁποία εἰς δήλωσιν τῆς ἀνηθικότητος καὶ τῆς εἰδωλολατρίας τῶν κατοίκων της καλεῖται Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ἐκεῖ δὲ καὶ ὁ Κύριος τῶν δύο αὐτῶν μαρτύρων ἐσταυρώθη.

9 καὶ βλέπουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν τὸ πτῶμα

9 Καὶ βλέπουν οἱ ἀμετανόητοι ἀπὸ τοὺς διαφόρους λαοὺς καὶ τὰς φυλὰς καὶ τοὺς ξενογλώσσους καὶ τὰ ἔθνη τὰ πτώματά των ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς καὶ μισήν· ἐπὶ χρόνον δηλαδή, ποὺ ἀντι-

[4]) Ζχ. δ΄ 3. 11 - 14. Ἀπ. α΄ 20. [5]) 2 Βσ. κβ΄ 9. 4 Βσ. α΄ 10. Ἰρ. ε΄ 14. Σρ. μη΄ 1 - 3. Λκ. θ΄ 54. [6]) Ἐξ. ζ΄ 17 - 20. 1 Βσ. δ΄ 8. 3 Βσ. ιζ΄ 1. Ἀπ. ις΄ 3. 4. Ἰκ. ε΄ 17. 18. Λκ. δ΄ 25. [7]) Δν. ζ΄ 3. 7. 21. Ἀπ. θ΄ 1. 11. ιγ΄ 1. 7. ιζ΄ 8. [8]) Δτ. λβ΄ 32. Ἡσ. α΄ 9. 10. Ἰρ. κγ΄ 14. Ἰζ. ις΄ 46. 48. Ἀπ. ις΄ 19. Ἰν. ιε΄ 20. Μτ. ι΄ 15. κγ΄ 37. [9]) 2. 3. 11. ι΄ 11. – Ἡσ. ιδ΄ 19. 20. Ἰρ. κβ΄ 19.

αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς καὶ ἥμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ ἀφήσουσι τεθῆναι εἰς μνῆμα.

στοιχεῖ πρὸς τὰ τρία καὶ ἥμισυ χρόνια, κατὰ τὰ ὁποῖα θὰ διαρκέσῃ ἡ καταπάτησις τῆς Ἱερουσαλήμ. Καὶ δὲν ἀφίνουν νὰ τεθοῦν τὰ πτώματά των εἰς μνῆμα. Μὲ ἄλλας λέξεις ἡ νίκη κατὰ τῶν μαρτύρων αὐτῶν καὶ ἡ περιφρόνησις αὐτῶν καὶ τοῦ κηρύγματός των καὶ ἡ σιγὴ τοῦ στόματός των θὰ διαρκέσῃ, ὅσον καὶ οἱ καιροὶ τῶν ἐθνῶν.

10 καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς χαίρουσιν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ εὐφρανθήσονται καὶ δῶρα πέμψουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.

10 Καὶ οἱ ἀμετανόητοι ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς γῆς θὰ χαίρουν διὰ τὸν θάνατον καὶ τὴν περιφρόνησιν αὐτὴν τῶν δύο μαρτύρων, καὶ θὰ εὐφραίνωνται καὶ θὰ στείλουν δῶρα πρὸς ἀλλήλους, διότι οἱ δύο αὐτοὶ προφῆται μὲ τὸ ἐλεγκτικὸν κήρυγμά των ἐβασάνισαν τοὺς ἀμετανοήτους κατοίκους τῆς γῆς.

11 καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἥμισυ, πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰσῆλθεν εἰς αὐτούς, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ἐπέπεσεν ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτούς.

11 Καὶ ὕστερα ἀπὸ τὰς τρεῖς καὶ μισὴν ἡμέρας πνεῦμα ζωοποιὸν ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐμβῆκεν εἰς τὰ πτώματα τῶν δύο αὐτῶν μαρτύρων καὶ ἐστάθηκαν εἰς τὰ πόδια των ζωντανοὶ καὶ φόβος μεγάλος κατέλαβεν ἐκείνους, ποὺ ἔβλεπαν τὴν ἀνάστασίν των. Τὸ κήρυγμά των δηλαδὴ καὶ ἡ θαυμαστὴ δρᾶσις των ἀνέζησαν εἰς πρόσωπα μὲ τὸν αὐτὸν ζῆλον καὶ μὲ τὸ αὐτὸ μαρτυρικὸν καὶ προφητικὸν πνεῦμα.

12 καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν αὐτοῖς· ἀνάβητε ὧδε. καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν.

12 Καὶ ὁ θρίαμβος καὶ ἡ ἀναγνώρισις τοῦ ἔργου των ὑπῆρξε περιφανὴς καὶ ὁριστική. Διότι ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ἡ ὁποία τοὺς ἔλεγεν· Ἀνεβῆτε ἐδῶ. Καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν μὲ τὴν νεφέλην. Καὶ τοὺς εἶδαν κατάπληκτοι καὶ περίφοβοι οἱ ἐχθροί των.

13 Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐγένετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἔπεσε, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτά, καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ.

13 Καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἔγινε σεισμὸς μεγάλος καὶ τὸ ἓν δέκατον τῆς μαρτυροκτόνου πόλεως ἔπεσε καὶ ἐφονεύθησαν μὲ τὸν σεισμὸν ἄτομα ἀνθρώπων ἑπτὰ χιλιάδες, ἀριθμὸς ποὺ συμβολίζει τὸ περιωρισμένον τῆς θείας τιμωρίας. Καὶ οἱ λοιποὶ ἐκυριεύθησαν ἀπὸ φόβον καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ.

14 Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν· ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἰδοὺ ἔρχεται ταχύ.

14 Ἡ πληγὴ ἡ δευτέρα, ποὺ ὀνομάζεται οὐαὶ καὶ ἀλλοίμονον, ἐπέρασεν. Ἰδοὺ ἔρχεται γρήγορα τὸ τρίτον ἀλλοίμονον.

15 Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπισε· καὶ ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ λέγουσαι· ἐγένετο ἡ βασιλεία τοῦ κόσμου τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

15 Καὶ τότε ἐσάλπισεν ὁ ἕβδομος ἄγγελος. Καὶ ἔγιναν φωναὶ μεγάλαι εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου ὁ τελικὸς θρίαμβος τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν ἐπικείμενον ἀγῶνα κατὰ τοῦ ἀντιχρίστου παρουσιάζεται ὡς γεγονὸς τετελεσμένον. Καὶ ἔλεγαν αὐτοὶ ποὺ ἐφώναζαν· Ἐπεκράτησεν ὁριστικῶς καὶ τελείως ἡ βασιλεία καὶ κυριαρχία ἐπὶ τοῦ κόσμου τοῦ Κυρίου μας καὶ τοῦ Χριστοῦ του. Καὶ θὰ βασιλεύσῃ πλέον εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

[10]) Ψ. ρδ΄ 38. Νεμ. η΄ 10. 12. Ἐσθ. θ΄ 19. 22. [11]) Γν. ς΄ 17. 4 Βσ. ιγ΄ 21. Ἰζ. λζ΄ 5. 10. Λκ. α΄ 12. [12]) 4 Βσ. β΄ 11. 1 Θσ. δ΄ 17. Πρ. α΄ 9. [13]) Ἰζ. λη΄ 19. 20. Δν. β΄ 20. Ἰρ. ιγ΄ 16. Ἀπ. ς΄ 12. ιδ΄ 7. ις΄ 18. 19. Ἰν. θ΄ 24. Μτ. κζ΄ 51. 54. [14]) η΄ 13. θ΄ 12. ιβ΄ 12. [15]) Ψ. β΄ 2. 6. Ἀπ. ι΄ 7. ιβ΄ 10. ιθ΄ 5. 6. Πρ. δ΄ 26. Λκ. α΄ 33.

16 καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι οἱ ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, οἳ κάθηνται ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ

16 Καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι, ποὺ εἶναι ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ ὁποῖοι κάθηνται ἐπὶ τῶν θρόνων των, ἔπεσαν μὲ τὰ πρόσωπά των χάμω καὶ ἐπροσκύνησαν τὸν Θεὸν

17 λέγοντες· εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὅτι εἴληφας τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην καὶ ἐβασίλευσας,

17 λέγοντες· Σὲ εὐχαριστοῦμεν, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ποὺ ὑπάρχεις χωρὶς νὰ λάβῃς ἀπὸ ἄλλον τὴν ὕπαρξίν σου καὶ ὑπῆρχες πάντοτε καὶ θὰ ὑπάρχῃς εἰς τοὺς αἰῶνας. Σὲ εὐχαριστοῦμεν, διότι ἔλαβες τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην καὶ ἐβασίλευσες.

18 καὶ τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου καὶ ὁ καιρὸς τῶν ἐθνῶν κριθῆναι καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις καὶ τοῖς ἁγίοις τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου, τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλοις, καὶ διαφθεῖραι τοὺς διαφθείραντας τὴν γῆν.

18 Καὶ τὰ εἰδωλολατρικὰ ἔθνη ὠργίσθησαν καὶ ἐπανεστάτησαν ἐναντίον σου καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου, ποὺ τὰ ἐξωλόθρευσε, καθὼς καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν διὰ νὰ κριθοῦν καὶ διὰ νὰ δώσῃς τὴν ἀνταμοιβὴν εἰς τοὺς δούλους σου τοὺς προφήτας καὶ τοὺς ἁγίους καὶ τοὺς φοβουμένους τὸ ὄνομά σου, εἰς τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ διὰ νὰ καταστρέψῃς ἐκείνους, ποὺ μὲ τὸν διεφθαρμένον βίον τους διαφθείρουν καὶ καταστρέφουν τὴν γῆν.

19 Καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης Κυρίου ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ σεισμὸς καὶ χάλαζα μεγάλη.

19 Καὶ ἠνοίχθη ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔπεσεν εἰς τὰ μάτια ὅλων ἡ κιβωτὸς τῆς Διαθήκης τοῦ Κυρίου, ποὺ εἶναι μέσα εἰς τὸν ναόν του, τὰ ἀχειροποίητα δηλαδὴ Ἅγια τῶν Ἁγίων, ἡ μακαρία καὶ ἀσάλευτος καὶ αἰωνία κληρονομία τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἔγιναν ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ σεισμὸς καὶ χάλαζα μεγάλη, σύμβολα τῆς παρουσίας καὶ ἐμφανίσεως τοῦ Θεοῦ παρόμοια πρὸς ὅσα συνέβησαν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ, ὅταν ὁ Θεὸς ἐλάλει πρὸς τὸν Μωϋσῆν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Μετὰ τὸ ἕβδομον σάλπισμα ἀρχίζουν γεγονότα προμηνύοντα τὴν ἔλευσιν τοῦ ἀντιχρίστου. Τοποθετοῦνται δὲ ἐν τῷ οὐρανῷ, διότι τὰ ἀνταποκρινόμενα εἰς αὐτὰ ἐπίγεια γεγονότα βασίζονται καὶ ἔχουσι τὸν ἀόρατον παράγοντα αὐτῶν εἰς συνθήκας καὶ ὅρους ὑπεργηΐνους καὶ οὐρανίους. Ἡ μυστηριώδης γυνὴ μᾶλλον συμβολίζει τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἐν τῇ ἰουδαϊκῇ θεοκρατίᾳ καὶ τῇ ταύτην διαδεχθείσῃ Ἐκκλησίᾳ. Ἐγκυμονοῦσα τὴν γέννησιν τοῦ Μεσσίου ἡ πρώτη, μετὰ τὴν γέννησιν αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Μαρίας ἀντικατεστάθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ἔτι ὠδινούσης ἄχρις οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν τοῖς τέκνοις αὐτῆς. Ὁ δράκων ὁ κινούμενος πρὸς ἐξόντωσιν τοῦ τεχθέντος Μεσσίου εἶναι ὁ σατανᾶς, κυριαρχῶν διὰ τῆς πολυθεΐας καὶ δι' αὐτῆς πειρώμενος νὰ κατακτήσῃ καὶ αὐτὸν τὸν οὐρανόν. Ὁ ἀγὼν τοῦ μονοθεϊσμοῦ κατὰ τῆς εἰδωλολατρίας καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς κυ-

[16]) δ΄ 4. 10. ε΄ 8. 14. ζ΄ 11. [17-18]) Ψ. β΄ 1. θ΄ 20. ϙη΄ 1. ριγ΄ 21. Ἡσ. ιδ΄ 16. 17. Ἰρ. κη΄ : να΄ 25. Ἀπ. α΄ 8. δ΄ 8. ς΄ 10. 11. ι΄ 7. ιγ΄ 10. 16. ιδ΄ 10. 12. ιε΄ 1. 3. ις΄ 5. 7. ιη΄ 8. 20. 24. ιθ΄ 2. 5. 6. κ΄ 12. κβ΄ 9. Ῥμ. β΄ 5. Πρ. κς΄ 22. – (Λκ. κα΄ 24). [19]) 3 Βσ. η΄ 1. 6. 2 Πρ. ε΄ 7. Ἀπ. δ΄ 5. ζ΄ 15. η΄ 3. 5. ιδ΄ 15. 17. ιε΄ 5. 6. ις΄ 18. 21.

ριαρχίας αὐτοῦ κατάπτωσις τοῦ σατανᾶ ἐξεικονίζεται διὰ τοῦ νικηφόρου ἀγῶνος τοῦ Μιχαὴλ κατὰ τοῦ δράκοντος. Καὶ οἱ διωγμοὶ τούτου κατὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς ἐξεικονίζουσι τοὺς κατὰ τῆς ἐπὶ γῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας διωγμοὺς τοῦ σατανᾶ.

Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ περιβεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώδεκα,

Καὶ ὤφθη εἰς τὸν οὐρανὸν ἔκτακτον καὶ μεγάλο σημεῖον. Ἐνεφανίσθη δηλαδὴ μία γυναῖκα, ποὺ εἶχε τριγύρω της τὸν ἥλιον καὶ ἤστραπτε σὰν αὐτόν, καὶ ἡ σελήνη ἦτο κάτω ἀπὸ τὰ πόδια της καὶ ὡς στέφανον εἶχεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της δώδεκα ἀστέρας. Εἶναι τὸ σύμβολον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ἀπὸ τὸν οὐρανὸν πρόκειται διὰ τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἐγκαθιδρυθῇ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἡ ὁποία περιστέφεται ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν Προφητῶν καὶ τῶν δώδεκα Ἀποστόλων.

2 καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἔκραζεν ὠδίνουσα καὶ βασανιζομένη τεκεῖν.

2 Καὶ ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἦτο ἔγκυος καὶ φωνάζει αἰσθανομένη τοὺς πόνους τοῦ τοκετοῦ καὶ βασανίζεται διὰ νὰ γεννήσῃ τὸν Μεσσίαν. Λόγῳ τῆς ἀντιδράσεως τοῦ διεφθαρμένου κόσμου καὶ τῆς ἀντιστάσεως τῆς ἁμαρτωλῆς φύσεως ἀναβάλλεται ἡ γέννησις τοῦ Μεσσίου καὶ δυσχερὴς καθίσταται ἡ ἐν ἑκάστῃ ψυχῇ μόρφωσις αὐτοῦ.

3 καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων πυρρὸς μέγας, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ἑπτὰ διαδήματα,

3 Καὶ ἐνεφανίσθη ἄλλο σημεῖον εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ ἰδοὺ ἕνας δράκων μεγάλος κοκκινωπός, ποὺ εἶχεν ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ δέκα κέρατα καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν του ἑπτὰ στέμματα. Σύμβολον τοῦ ἀνθρωποκτόνου καὶ αἱμοχαροῦς σατανᾶ, τοῦ ὁποίου τὰ πολυπληθῆ ὄργανα καὶ ἡ κοσμοκρατορία εἰκονίζονται διὰ τῶν πολλῶν κεφαλῶν καὶ κεράτων καὶ στεμμάτων αὐτοῦ.

4 καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν. καὶ ὁ δράκων ἕστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν, ἵνα, ὅταν τέκῃ, τὸ τέκνον αὐτῆς καταφάγῃ.

4 Καὶ ἡ οὐρὰ τοῦ δράκοντος αὐτοῦ σύρει τὸ ἓν τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, τοὺς μετ' αὐτοῦ δηλαδὴ ἐκπεσόντας ἀγγέλους, τοὺς ὁποίους ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἔρριψεν εἰς τὴν γῆν. Καὶ ὁ δράκων ἔχει σταθῆ ἐμπρὸς εἰς τὴν γυναῖκα, ποὺ πρόκειται νὰ γεννήσῃ, διὰ νὰ καταφάγῃ τὸ τέκνον της, ὅταν τὸ γεννήσῃ. Καὶ πρότερον ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἐπιβουλῆς τοῦ Ἡρῴδου καὶ τῶν ἐν ἐρήμῳ πειρασμῶν ἡ προσπάθεια τοῦ δράκοντος ἐστράφη μανιώδης πρὸς ἐξαφανισμὸν τοῦ Μεσσίου.

5 καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄρρενα, ὃς μέλλει ποιμαίνειν πάντα τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ἡρπάσθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν θρόνον αὐτοῦ.

5 Καὶ ἐγέννησεν ἡ γυναῖκα υἱὸν ἀρσενικόν, ὁ ὁποῖος μέλλει νὰ ποιμαίνῃ ὅλα τὰ ἔθνη μὲ ράβδον σιδηρᾶν. Καὶ ἡρπάσθη τὸ τέκνον της πλησίον τοῦ Θεοῦ καὶ πλησίον τοῦ θρόνου αὐτοῦ. Ὁ Μεσσίας ἀπρόσβλητος ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν διέφυγε τὴν ἐπιβουλὴν τοῦ δράκοντος καὶ ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανόν.

6 καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἔχει ἐκεῖ τόπον ἡτοιμασμένον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ τρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα.

6 Καὶ ἡ γυναῖκα ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον. (Ἡ Ἐκκλησία ἐχωρίσθη πνευματικῶς ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ μολονότι ἐν τῷ κόσμῳ οἰκοῦσα, ζῇ ἔξω αὐτοῦ). Καὶ ἐκεῖ εἰς τὴν ἔρημον ἔχει τόπον ἑτοιμασμένον ἀπὸ τὸν Θεόν, νὰ τὴν τρέφουν τὰ ὄργανά του ἐπὶ ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα ἢ ἔτη τρία καὶ μισό, ὅσος θὰ εἶναι ὁ ἀνωτέρω καθορισθεὶς καιρὸς τῶν ἐθνῶν καὶ ἡ περίοδος τῆς δοκιμασίας καὶ τῆς θλίψεως.

ΙΒ΄. [1-2]) 3 - 5. ιε΄ 1. Μτ. α΄ 22. – Μχ. δ΄ 10 κτλ. Ἡσ. κς΄ 17. 18. [3-4]) Δν. ζ΄ 7. η΄ 10. Ἀπ. ιβ΄ 9. 13. ιγ΄ 1. 2. – ε΄ 6. [5]) Ἡσ. ξς΄ 7. Ψ. β΄ 9. Ἀπ. β΄ 27. ιθ΄ 15. [6]) 14. ια΄ 2. 3. Μτ. β΄ 13.

7 Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ· ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ — τοῦ πολεμῆσαι μετὰ τοῦ δράκοντος· καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησε καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ,

7 Καὶ ἔγινε πόλεμος εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου ὁ δράκων διὰ τῆς εἰδωλολατρίας προσεπάθησε νὰ στήσῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ, ἐξαλείφων ἀπὸ τὰς διανοίας τῶν ἀνθρώπων τὴν πίστιν καὶ τὴν λατρείαν τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ὑπὸ τὰς διαταγάς του ἄγγελοι ἦλθαν νὰ πολεμήσουν μὲ τὸν δράκοντα. Καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησε καὶ οἱ ἄγγελοί του μαζὶ μὲ αὐτόν.

8 καὶ οὐκ ἴσχυσεν, οὐδὲ τόπος εὑρέθη αὐτῷ ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ.

8 Καὶ δὲν ὑπερίσχυσεν, ἀλλ' ἡ ἧττα του ἦτο τόσον μεγάλη, ὥστε δὲν εὑρέθη πλέον θέσις δι' αὐτὸν εἰς τὸν οὐρανόν.

9 καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων, — ὁ ὄφις ὁ μέγας ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος Διάβολος καὶ ὁ Σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν.

9 Καὶ ἐρρίφθη ὁ δράκων ὁ μεγάλος,ὁ παλαιὸς ὄφις, ποὺ παρέσυρεν εἰς τὴν παράβασιν τοὺς πρωτοπλάστους, ὁ καλούμενος διάβολος καὶ ὁ σατανᾶς, ὁ ὁποῖος πλανᾷ τὴν οἰκουμένην ὅλην. Ἐρρίφθη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ σκοτεινοὶ ἄγγελοί του ἐρρίφθησαν καὶ αὐτοὶ μαζὶ μὲ αὐτόν.

10 καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ λέγουσαν· ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἐβλήθη ὁ κατήγορος τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός.

10 Καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην εἰς τὸν οὐρανὸν νὰ λέγῃ· Τώρα συνετελέσθη ἡ ἀναμενομένη σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μας καὶ ἡ ἐξουσία καὶ κυριαρχία τοῦ Χριστοῦ του, διότι ἐρρίφθη ὁ κατήγορος τῶν ἐπὶ γῆς ἀδελφῶν μας, αὐτὸς ποὺ τοὺς ἐκατηγόρει καὶ τοὺς διεξεδίκει ὡς ἰδικούς του ἐμπρὸς εἰς τὸν Θεόν μας ἡμέραν καὶ νύκτα.

11 καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν, καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου.

11 Καὶ αὐτοί, οἱ πιστοὶ ἀδελφοί μας τὸν ἐνίκησαν. Καὶ ἡ νίκη των ὀφείλεται εἰς τὸ αἷμα καὶ τὴν θυσίαν τοῦ Ἀρνίου καὶ εἰς τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας, ποὺ ἔδωκαν ἐν μέσῳ τοῦ εἰδωλολατρικοῦ κόσμου περὶ τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου Θεοῦ. Καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν αὐτὴν δὲν ἠγάπησαν τὴν ζωήν των, ἀλλὰ τὴν ἐπεριφρόνησαν μέχρι θανάτου.

12 διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες· οὐαὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ὅτι κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει.

12 Δι' αὐτὸ εὐφραίνεσθε οὐρανοὶ καὶ ἐκεῖνοι ποὺ κατοικοῦν εἰς αὐτούς. Ἀλλοίμονον εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὴν θάλασσαν, διότι κατέβη ὁ διάβολος κάτω πρὸς σᾶς μὲ θυμὸν καὶ μανίαν μεγάλην, ἐπειδὴ γνωρίζει, ὅτι ὀλίγον ἀκόμη καιρὸν ἔχει καὶ ἡ ἐξουσία του σύντομα θὰ καταλυθῇ.

13 Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξε τὴν γυναῖκα ἥτις ἔτεκε τὸν ἄρρενα.

13 Καὶ ὅταν εἶδεν ὁ δράκων, ὅτι ἐρρίφθη εἰς τὴν γῆν, κατεδίωξε τὴν γυναῖκα, ἡ ὁποία ἐγέννησε τὸν ἀρσενικὸν υἱόν. Ἀρχίζουν λοιπὸν οἱ διωγμοὶ τοῦ διαβόλου κατὰ τῆς Ἐκκλησίας.

7-8) Δν. ι΄ 13. 21. ιβ΄ 1. Ἰδ. 9. Μτ. κε΄ 41. — (Ἰβ. α΄ 6. β΄ 1). 9) Γν. γ΄ 1. 14. Ἀπ. ιβ΄ 10. 13. 14. κ΄ 2. 3. 2 Κρ. ια΄ 3. Ἰν. ιβ΄ 31. Λκ. ι΄ 18. 10) Ἰβ. α΄ 9 - 11. β΄ 4. 5. Ζχ. γ΄ 1. Ἀπ. ζ΄ 10. ια΄ 15. 16. ιθ΄ 1. Λκ. κβ΄ 31. 11) 17. β΄ 10. ς΄ 9. ζ΄ 14. Ῥμ. η΄ 37. Ἰν. ιβ΄ 25. Μτ. ι΄ 39. 12) Ψ. ϟε΄ 11. Ἡσ. μδ΄ 23. μθ΄ 13. Ἀπ. ιη΄ 20. 13-14) 3 - 6. 9. ια΄ 2. — Ἐξ. ιθ΄ 4. Ἡσ. μ΄ 31. Δν. ζ΄ 25. ιβ΄ 7.

14 καὶ ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ὅπως τρέφηται ἐκεῖ καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἥμισυ καιροῦ ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως.

14 Καὶ ἐδόθησαν εἰς τὴν γυναῖκα τὰ δύο πτερὰ τοῦ μεγάλου ἀετοῦ. Τὴν ἐπῆρε δηλαδὴ ὁ Θεὸς (Ψαλμ. 90, 4) ὑπὸ τὰς πτέρυγάς του καὶ τὴν προστασίαν του. Καὶ τῆς ἐδόθησαν τὰ πτερὰ αὐτὰ διὰ νὰ πετᾷ εἰς τὴν ἔρημον, εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὡρισμένον τόπον της, διὰ νὰ τρέφεται ἐκεῖ μακρὰν ἀπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ φιδιοῦ ἐπὶ ἓν ἔτος καὶ ἐπὶ δύο ἀκόμη ἔτη καὶ μισὸν ἀκόμη ἔτος, ἤτοι κατὰ τὰ ἔτη τῆς περιόδου τῶν διωγμῶν καὶ τῆς δοκιμασίας καὶ τῆς θλίψεως.

15 καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὀπίσω τῆς γυναικὸς ὕδωρ ὡς ποταμόν, ἵνα αὐτὴν ποταμοφόρητον ποιήσῃ.

15 Καὶ ἐπειδὴ τὸ φίδι δὲν ἠμποροῦσε νὰ τὴν πιάσῃ, ἔρριψεν ἀπὸ τὸ στόμα του πίσω ἀπὸ τὴν γυναῖκα νερὸν σὰν ποταμόν, διὰ νὰ τὴν παρασύρῃ καὶ τὴν πνίξῃ μέσα εἰς τὸν ποταμὸν αὐτόν, καὶ εἶναι τοῦτο σύμβολον τῶν πολλῶν διωγμῶν καὶ τῶν μαρτυρικῶν αἱμάτων, μέσα εἰς τὰ ὁποῖα ὁ σατανᾶς ἐζήτησε νὰ πνίξῃ τὴν Ἐκκλησίαν.

16 καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικί, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καὶ κατέπιε τὸν ποταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

16 Καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τὴν γυναῖκα. Καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα της καὶ κατέπιε τὸν ποταμόν, ποὺ ἔρριψεν ὁ δράκων ἀπὸ τὸ στόμα του. Οἱ διωγμοὶ δηλαδὴ διὰ τῆς εἰκόνος αὐτῆς παρουσιάζονται ἀνίσχυροι καὶ ἄνευ σοβαροῦ ἀποτελέσματος.

17 καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικί, καὶ ἀπῆλθε ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς, τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ.

17 Καὶ ἐθύμωσεν ὁ δράκων κατὰ τῆς γυναικός. Καὶ ἐπῆγε νὰ κάμῃ πόλεμον μὲ τοὺς ὑπολοίπους ἀπογόνους της, οἱ ὁποῖοι ἐφύλαττον τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ κατεῖχαν τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄.

Τὸ ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ θηρίον, ἔμβλημα τῆς ἀντιχρίστου ἐπιγείου δυνάμεως καὶ ἀντιθέου πολιτικῆς ἐξουσίας, τῆς χρησιμευούσης ὡς ὄργανον τοῦ δράκοντος ἐν τῷ κατὰ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἀγῶνι, ἀναδύεται ἐκ τοῦ βάθους τῆς θαλάσσης, τ. ἔ. ἐκ τῆς ἀνησύχου καὶ ταραχώδους μάζης τοῦ ἐθνικοῦ κόσμου. Λαμβάνων δὲ τὴν εἰκόνα ὁ προφήτης ἐκ τοῦ συγχρόνου ρωμαϊκοῦ κράτους, τοῦ συγκεντρώσαντος εἰς ἑαυτὸ τὴν δύναμιν καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ καὶ τῶν ἄλλων ὑπὸ τοῦ Δανιὴλ περιγραφέντων θηρίων ἢ κρατῶν τῶν προγενεστέρων τοῦ ρωμαϊκοῦ, συμβολίζει δι' αὐτῆς καὶ πάντα τὰ ἐκ τῶν ἐρειπίων τοῦ κράτους τούτου ἢ καὶ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς σχηματισθέντα ἢ σχηματισθησόμενα μέχρι τῆς πλήρους ἐπικρατήσεως τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ κράτη, τῶν ὁποίων οἱ ἀρχηγοὶ καὶ ἡ πλειονότης τῶν λαῶν συμμαχεῖ μετὰ τοῦ δράκοντος καὶ βοηθεῖ αὐτὸν εἰς ἐξαφάνισιν τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀρνίου. Τὸ ἕτερον θηρίον τὸ φέρον κέρατα ἀρνίου συμβολίζει πνευματικὴν δύναμιν συντρέχουσαν εἰς τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ ἀσεβοῦς κράτους τοῦ ἀντιχρίστου. Εἶναι ὁ ψευδοπροφήτης αὐτοῦ, οὗτινος κύριοι ἐκπρόσωποι ἦσαν τότε τὸ εἰδωλολατρικὸν ἱερατεῖον, ὅπερ διεδέχθησαν ἔκτοτε αἱ παντοῖαι ἐκδηλώσεις ἐπὶ τοῦ πνευματικοῦ πεδίου, εἰς ἃς δέον νὰ περιληφθῶσι καὶ αἱ αἱρέσεις καὶ πᾶσα ὑπὸ τῶν ἀναξίων ἐκκλησιαστικῶν λειτουργῶν παραποίησις τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ τοῦ χριστιανικοῦ ἰδανικοῦ.

15-16) Ψ. ρκγ΄ 1 - 5. Ἀπ. ιζ΄ 1. 15. 17) Ἡσ. νδ΄ 1. 13. ξς΄ 8. Ἀπ. ιβ΄ 1 - 5. ς΄ 9. ιγ΄ 7. ιδ΄ 12. ιθ΄ 10. Ἑβ. β΄ 11. 12. Γλ. δ΄ 26 - 28.

Ὁ ἀριθμὸς τοῦ ψευδοπροφήτου τούτου 666 ἡρμηνεύθη διαφόρως, πάντοτε δὲ ἀβεβαίως. Ἀξιόλογος ἡ ἐκδοχή, καθ' ἣν ὁ ἀριθμὸς οὗτος, γραφόμενος ἐν τῷ βατικανῷ κώδικι διὰ τῶν τριῶν μεγάλων γραμμάτων ΧΞς ὑπενθυμίζει τὸ ἀρχικὸν καὶ τὰ τελευταῖα γράμματα τῆς λέξεως Χριστὸς διαχωριζόμενα, παραποιούμενα, καὶ οὕτως εἰπεῖν διαλυόμενα διὰ τῆς παρεμβολῆς τοῦ ὀφιοειδοῦς γράμματος Ξ, τοῦ ὑπομιμνήσκοντος τοὺς συγχρόνους τότε Γνωστικοὺς ὀφίτας, τοὺς λατρεύοντας τὸν ὄφιν. Ὁ χρόνος τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀντιχρίστου ἀναμφιβόλως συμβολικῶς συμποσοῦται εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ ἑπτά, ὅπερ ἐκπροσωπεῖ σύνολον πλῆρες καὶ ἀπηρτισμένον. Τὸ τρία καὶ ἥμισυ λοιπὸν ἴσως σημαίνει, ὅτι ὅταν ὁ ἀντίχριστος φθάσῃ εἰς τὰ μέσα τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ, κατ' αὐτὴν τὴν δύναμιν τῆς αὐξήσεώς του θὰ συντριβῇ ὡς δένδρον ὑπὸ κεραυνοῦ βληθέν.

Καὶ ἐστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον κέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτά, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὀνόματα βλασφημίας.

Καὶ ἐστάθην πλησίον τῆς ἀμμουδιᾶς τῆς θαλάσσης. Καὶ εἶδον ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ποὺ συμβολίζει ὄχι μόνον τὴν ἄβυσσον ἀλλὰ καὶ τὸν ἀνήσυχον καὶ ταραχώδη εἰδωλολατρικὸν κόσμον, νὰ ἀναβαίνῃ θηρίον, ὁ στερούμενος κάθε ἀνθρωπίνου αἰσθήματος καὶ αἱμοβόρος εἰς ἀπανθρωπίαν ἀντίχριστος. Καὶ τὸ θηρίον αὐτὸ εἶχε κέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων του δέκα στέμματα, σύμβολα τῆς μεγάλης του δυνάμεως καὶ τῆς βασιλικῆς του ἐξουσίας καὶ τοῦ πλήθους τῶν διαχειριστῶν τοῦ κοσμικοῦ καὶ πολιτικοῦ κράτους του. Καὶ εἰς τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ἦσαν ὀνόματα βλασφημίας δηλοῦντα τὴν θεοποίησιν τῶν τότε καισάρων καὶ τῶν μετέπειτα μέχρι τοῦ ὁριστικοῦ θριάμβου τοῦ εὐαγγελίου ὁλοκληρωτικῶν καὶ ἀντιθέων κρατῶν.

2 καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶδον ἦν ὅμοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκου, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ἐξουσίαν μεγάλην· —

2 Καὶ τὸ θηρίον, ποὺ εἶδα, ἦτο ὅμοιον πρὸς πάρδαλιν, καὶ τὰ πόδια του ὡμοίαζον πρὸς πόδια ἀρκούδας, καὶ τὸ στόμα του σὰν στόμα λέοντος. Τὸ ρωμαϊκὸν κράτος, ποὺ λαμβάνεται ὡς εἰκὼν τῆς ἀντιθέου κοσμικῆς καὶ πολιτικῆς δυνάμεως, ἡ ὁποία ἔκτοτε καὶ μέχρι τοῦ ὁριστικοῦ θριάμβου τοῦ Εὐαγγελίου, ἔδρασε καὶ θὰ δρᾷ κατὰ τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ, συγκεντρώνει τὴν ἀγριότητα, ἀπανθρωπίαν, ὑπερηφάνειαν καὶ δύναμιν ὅλων τῶν πρὸ αὐτοῦ εἰδωλολατρικῶν κρατῶν, τὰ ὁποῖα κατέκτησε καὶ διεδέχθη. Καὶ ἔδωκεν εἰς τὸ θηρίον αὐτὸ ὁ δράκων καὶ σατανᾶς τὴν δύναμίν του καὶ τὸν θρόνον του καὶ ἐξουσίαν μεγάλην.

3 καὶ μίαν ἐκ τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς ἐσφαγμένην εἰς θάνατον. καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη, καὶ ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ ὀπίσω τοῦ θηρίου,

3 Καὶ εἶδα μίαν ἀπὸ τὰς κεφαλάς του σὰν νὰ εἶναι σφαγμένη θανασίμως. Καὶ ἡ θανάσιμος αὐτοῦ πληγὴ ἐθεραπεύθη διὰ δαιμονικοῦ καὶ ἀγυρτικοῦ θαύματος, ὥστε νὰ φαίνεται κατὰ τοῦτο καὶ τὸ θηρίον ὡς διαβολικὴ ἀπομίμησις τοῦ ἐσφαγμένου καὶ ζῶντος Ἀρνίου. Καὶ κατελήφθη ἀπὸ θαυμασμὸν ὅλη ἡ γῆ καὶ ἠκολούθησεν ὀπίσω ἀπὸ τὸ θηρίον.

ΙΓ´. [1]) Δν. ζ´ 2. 3. η´ 2. ι´ 4. (ιβ´ 5). Ἀπ. ιγ´ 5. 11. ια´ 7. ιβ´ 3. ιζ´ 3. 8. 9. 12. 15. 16. 2 Θσ. β´ 4. [2]) Ὡσ. ιγ´ 7. 8. Δν. ζ´ 4 - 6. Ἀπ. ιγ´ 12. [3-4]) 7. 8. ε´ 6. ιζ´ 8 - 11. ιη´ 18. 2 Θσ. β´ 10. 12. Μτ. δ´ 8 - 10.

4 καὶ προσεκύνησαν τῷ δράκοντι τῷ δεδωκότι τὴν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ λέγοντες· τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ; τίς δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ;

4 Καὶ ἐπροσκύνησαν τὸν δράκοντα, ποὺ ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸ θηρίον. Καὶ ἐπροσκύνησαν τὸ θηρίον λέγοντες· Ποῖος εἶναι ὅμοιος πρὸς τὸ θηρίον καὶ ποῖος ἠμπορεῖ νὰ πολεμήσῃ μαζί του;

5 καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ βλασφημίαν· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία πόλεμον ποιῆσαι μῆνας τεσσαράκοντα δύο.

5 Καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸ ἀπὸ τὸν σατανᾶν στόμα, ποὺ λέγει καυχησιολογίας καὶ βλασφημίας. Καὶ κατὰ παραχώρησιν τοῦ Θεοῦ ἐδόθη εἰς αὐτὸ ἄδεια νὰ κάμῃ πόλεμον ἐπὶ μῆνας τεσσαράκοντα δύο, ἤτοι ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μισό.

6 καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίαν πρὸς τὸν Θεόν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας.

6 Καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα του διὰ νὰ βγάλῃ βλασφημίας κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ κατὰ τῆς οὐρανίου κατοικίας του καὶ κατὰ τῶν συγκατοικούντων μετ' αὐτοῦ ἐν οὐρανοῖς ἀγγέλων καὶ ἁγίων, καὶ ἠρνήθη αὐτοὺς καὶ ἐθεοποίησε τὴν κρατικὴν ἐξουσίαν καὶ ἐξύψωσε τὸ εἴδωλόν της ὡς τὸν μόνον ἄξιον νὰ προσκυνῆται καὶ νὰ λατρεύεται Θεόν.

7 καὶ ἐδόθη αὐτῷ πόλεμον ποιῆσαι μετὰ τῶν ἁγίων καὶ νικῆσαι αὐτούς, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν καὶ λαὸν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος.

7 Καὶ ἐπετράπη εἰς αὐτὸ νὰ κάμῃ πόλεμον μὲ τὰ μέλη τῆς ἐπὶ γῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας καὶ νὰ νικήσῃ αὐτά. Καὶ τοῦ ἐδόθη κατὰ θείαν παραχώρησιν νὰ ἐξουσιάσῃ κάθε φυλὴν καὶ λαὸν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος.

8 καὶ προσκυνήσουσιν αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου τοῦ ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

8 Ἀποτέλεσμα δὲ τῆς προσκαίρου ταύτης κοσμοκρατορίας του θὰ εἶναι, ὅτι θὰ προσκυνήσουν τὸν ἀντίχριστον αὐτὸν ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς γῆς, ὅσων τὸ ὄνομα δὲν ἔχει γραφῆ σύμφωνα μὲ τὴν προαιώνιον βουλὴν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὸν καιρόν, ποὺ ἤρχισε νὰ κτίζεται ὁ κόσμος, εἰς τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς τοῦ σφαγμένου Ἀρνίου.

9 Εἴ τις ἔχει οὖς, ἀκουσάτω.

9 Ὅποιος ἔχει πνευματικὸν ἐνδιαφέρον καὶ αὐτί, ἂς ἀκούσῃ.

10 εἴ τις εἰς αἰχμαλωσίαν ἀπάγει, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει· εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτέννει, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι. ὧδέ ἐστιν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων.

10 Ἐὰν κανεὶς σύρῃ ἄλλους εἰς αἰχμαλωσίαν, θὰ αἰχμαλωτισθῇ καὶ αὐτός. Ἐὰν κανεὶς φονεύσῃ μὲ μάχαιραν, πρέπει καὶ αὐτὸς σύμφωνα μὲ τὸ κρῖμα τῆς θείας δικαιοσύνης μὲ μάχαιραν νὰ φονευθῇ. Ὅλα τὰ ἀδικήματα καὶ αἱ καταπιέσεις, ποὺ θὰ κάμῃ μὲ τὰ ὄργανά του τὸ θηρίον, θὰ πληρωθοῦν καὶ θὰ τιμωρηθοῦν μὲ τὸ αὐτὸ μέτρον καὶ νόμισμα. Ἐδῶ θὰ δειχθῇ ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν Χριστιανῶν.

11 Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶχε κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίῳ, καὶ ἐλάλει ὡς δράκων.

11 Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὴν γῆν. Καὶ εἶχε δύο κέρατα ὅμοια πρὸς τὰ κέρατα τοῦ Ἀρνίου, ὡμίλει ὅμως σὰν δράκων. Εἶναι ὁ ψευδοπροφήτης, ποὺ ὑπὸ τὸ ἐξωτερικὸν φαινόμενον τοῦ προβάτου κρύπτει τὸν λύκον καὶ τὸν σατανᾶν.

[5-6]) Δν. ζ´ 8. 11. 25. ια´ 36. Ἀπ. ιγ´ 1. ια´ 2. 3. ιβ´ 6. 14. ις´ 9. κα´ 3. [7]) Δν. ζ´ 21. Ἀπ. ια´ 7. 9. ιδ´ 6. [8]) Δν. ιβ´ 1. Ἀπ. ιγ´ 3. 4. γ´ 5. ε´ 12. ιζ´ 8. κ´ 15. Μτ. κε´ 34. [9-10]) Ἱρ. ιε´ 2. Ἀπ. ιγ´ 18. β´ 7. 11. ια´ 18. ιδ´ 12. ιη´ 6. Μτ. ιγ´ 9. κς´ 52. [11]) Γν. γ´ 1 - 5. Ἀπ. ις´ 13. ιθ´ 20. κ´ 10. Μτ. ζ´ 15.

12 καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ ποιεῖ τὴν γῆν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας ἵνα προσκυνήσωσι τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, οὗ ἐθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

12 Καὶ ἐκτελεῖ τοῦτο ὅλην τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ πρώτου θηρίου ὑποτεταγμένον ἐμπρὸς εἰς αὐτό. Καὶ πείθει τὴν γῆν καὶ ἐκείνους, ποὺ κατοικοῦν εἰς αὐτήν, νὰ προσκυνήσουν τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, τοῦ ὁποίου ἐθεραπεύθη τὸ θανατηφόρον τραῦμα.

13 καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, καὶ πῦρ ἵνα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνῃ εἰς τὴν γῆν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων.

13 Καὶ ὡς ψευδοπροφήτης κάνει θαύματα ἀγυρτικὰ μεγάλα, μέχρι τοῦ νὰ καταβαίνῃ καὶ φωτιὰ ἀκόμη ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν γῆν ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων.

14 καὶ πλανᾷ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰ σημεῖα ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου, λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ, ὃς εἶχε τὴν πληγὴν τῆς μαχαίρας καὶ ἔζησε.

14 Καὶ λόγῳ τῶν θαυμάτων αὐτῶν, ποὺ κατὰ θείαν παραχώρησιν τοῦ ἐπετράπη νὰ κάμῃ ἐμπρὸς εἰς τὸ πρῶτον θηρίον, πλανᾷ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, λέγων εἰς αὐτοὺς νὰ κάμουν εἰκόνα καὶ εἴδωλον καὶ νὰ θεοποιήσουν τὸ θηρίον, τὸ ὁποῖον ἔλαβε τὸ τραῦμα τῆς μαχαίρας καὶ ὅμως ἔζησε.

15 καὶ ἐδόθη αὐτῷ πνεῦμα δοῦναι τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου καὶ ποιήσῃ, ὅσοι ἐὰν μὴ προσκυνήσωσι τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα ἀποκτανθῶσι.

15 Καὶ τοῦ ἐπετράπη νὰ δώσῃ ζωὴν εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ θηρίου, ὥστε καὶ νὰ ὁμιλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου. Καὶ ὅσοι μὲ τοὺς παραπλανητικοὺς λόγους τοῦ δευτέρου θηρίου δὲν θὰ ἐπείθοντο νὰ προσκυνήσουν τὸ εἴδωλον καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ πρώτου θηρίου, τοῦ ἐπετράπη νὰ ἐνεργήσῃ ὥστε νὰ φονευθοῦν.

16 καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχούς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα δώσωσιν αὐτοῖς χάραγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς ἢ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν,

16 Καὶ ἐνεργεῖ ὅλοι, οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ πτωχοὶ καὶ οἱ ἐλεύθεροι καὶ οἱ δοῦλοι, νὰ δηλώσουν τελείαν ὑποταγὴν εἰς τὸ θηρίον καὶ νὰ τοὺς δώσουν χάραγμα καὶ σφραγίδα ἀνεξάλειπτον εἰς τὸ δεξιόν τους χέρι ἢ εἰς τὸ μέτωπόν τους, ὥστε δι' αὐτοῦ νὰ φαίνεται δημοσίᾳ καὶ καθαρά, ὅτι εἶναι δοῦλοι τοῦ θηρίου.

17 καὶ ἵνα μή τις δύνηται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

17 Καὶ ἐνεργεῖ καὶ ἀποκλεισμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν, ὥστε κανεὶς νὰ μὴ ἠμπορῇ νὰ ἀγοράσῃ ἢ νὰ πωλήσῃ παρὰ μόνον ἐκεῖνος, ποὺ ἔχει τὴν σφραγίδα καὶ τὸ χάραγμα. Εἶναι δὲ ἡ σφραγὶς αὐτὴ τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ ὁ ἀριθμός, ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ ἄθροισμα τῆς ἀριθμητικῆς ἀξίας ἑκάστου γράμματος τοῦ ὀνόματός του.

18 Ὧδε ἡ σοφία ἐστίν· ὁ ἔχων νοῦν ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστί· καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ χξϛ´.

18 Ἐδῶ εἶναι ἡ θεία σοφία ἡ κρυμμένη ἀπὸ τοὺς μακρὰν τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπους. Ὅποιος ἔχει νοῦν φωτισμένον, ἂς ἀριθμήσῃ τοὺς ἀριθμούς, ποὺ κάθε γράμμα τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀντιχρίστου σημαίνει, καὶ ἂς ἀθροίσῃ τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου. Διότι δὲν εἶναι ἀριθμὸς ὀνόματος ὑπερανθρώπου καὶ ὑπερφυσικοῦ προσώπου, ἀλλ' ἀριθμὸς ὀνόματος ἀνθρώπου. Καὶ ὁ ἀριθμός, ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ ἄθροισμα τῆς ἀριθμητικῆς ἀξίας ἑνὸς ἑκάστου γράμματος τοῦ ὀνόματος τοῦ θηρίου, εἶναι ἑξακόσια ἑξήκοντα ἓξ ἢ ΧΞϛ = ὄνομα ποὺ ἀντιτίθεται καὶ πλαστογραφεῖ καὶ διαλύει τὸ ὄνομα Χριστός.

[12] 2. 4. 5. 7. [13] 3 Βσ. ιη´ 38. 4 Βσ. α´ 10 - 12. 2 Θσ. β´ 9. 10. Μτ. κδ´ 24. – Ἐξ. ζ´ 11 κτλ. [14] 3. β´ 8. κ´ 3. – Δτ. ιγ´ 2 - 4. [15] Δν. γ´ 5. 6. (Μτ. κδ´ 15). [16-17] ς´ 15. ζ´ 3. ια´ 18. ιδ´ 9. 11. ιε´ 2. ις´ 2. ιθ´ 18. 20. κ´ 4. 12. [18] 10. ιε´ 2. ιζ´ 9.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄.

Ἡ ἀπαισία εἰκὼν τῆς κυριαρχίας τοῦ Ἀντιχρίστου παρακολουθεῖται ὑπὸ σκηνῆς ἱκανῆς νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς πιστούς, ὅπως ἐγένετο καὶ ἐν τῷ Ζ΄ κεφαλαίῳ. Τὸ Ἀρνίον παρουσιάζεται ἐπὶ τοῦ ὄρους Σιών, τῆς ἐπὶ γῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας, περιβαλλόμενον ὑπὸ τῶν 144.000 τῶν ἐν τῷ Ζ΄ κεφαλαίῳ σφραγισθεισῶν καὶ προωρισμένων διὰ τὴν κρίσιμον ταύτην φάσιν τοῦ ἀγῶνος κατὰ τοῦ Ἀντιχρίστου. Εἶναι ἡ ἐκλεκτὴ μερὶς τῶν πιστῶν, ἡ ἀποτελοῦσα ἤδη τὸ ἐξόχως ἐκλεκτὸν μέρος τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἀρνίου, ἡ ἐκ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ ἀφωρισμένη καὶ κεκλημένη, ἡ διαφυλαχθεῖσα ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ ἐπιμιξίας πρὸς τὰ ἔθνη καὶ ἀποτελοῦσα τὴν διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐξαγιασθεῖσαν καλλιέλαιον καὶ ἐγκεντρισθεῖσαν ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ, τῆς ὁποίας ἡ ρίζα ἁγία (Ρωμ. ια΄ 16, 24). Φωναὶ οὐράνιοι προαναγγέλλουσι τὴν καθ' ἅπασαν τὴν οἰκουμένην ἀναγγελίαν τοῦ εὐαγγελίου, ὅπερ ἤδη ἐκηρύχθη ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, καὶ τὴν προσεγγίζουσαν κρίσιν, καθ' ἣν πίπτει μὲν ἡ Βαβυλών, ἡ πόλις ἡ ἐξεικονιζομένη ὑπὸ τῆς παλαιᾶς Ρώμης καὶ ἀποτελοῦσα τὸ κέντρον τῆς πολιτικῆς, κρατικῆς καὶ πνευματικῆς ἀντιθέου δυνάμεως, ἐπέρχεται δὲ ἡ τιμωρία τῶν ὑπηκόων τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ ἐξεικονίζεται ἡ προσεγγίζουσα κρίσις, καθ' ἣν ὁ Θεὸς ὡς διὰ θερισμοῦ θὰ περισυνάξῃ τοὺς ἰδικούς του ἐναποθηκεύων αὐτοὺς ὡς σῖτον πολύτιμον, θὰ καταπατήσῃ δ' ὡς ἐν τρυγητῷ ἐν τῇ ληνῷ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ τοὺς ὑπεναντίους.

Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ τὸ ἀρνίον ἑστηκὸς ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, ἔχουσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.

Καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ τὸ Ἀρνίον, ποὺ ἐστέκετο εἰς τὸ ὄρος Σιὼν καὶ ἐκυριάρχει ἐν μέσῳ τῆς ἐπὶ γῆς Ἐκκλησίας του. Καὶ μαζί του ἦσαν αἱ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες τοῦ ἐπιστραφέντος καὶ πιστεύσαντος πλέον Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, αἱ ὁποῖαι εἶχαν τὸ ὄνομα τοῦ Ἀρνίου καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ γραμμένον ἐπάνω εἰς τὰ μέτωπά των.

2 καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης· καὶ ἡ

2 Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀπὸ τὴν ἐν οὐρανοῖς θριαμβεύουσαν Ἐκκλησίαν, φωνὴν δυνατὴν σὰν φωνὴν καὶ βοὴν ὑδάτων πολλῶν, ποὺ πέφτουν ἀπὸ ψηλά, καὶ σὰν φωνὴν μεγάλης βροντῆς. Καὶ ἡ φωνὴ αὐτή, ποὺ ἤκουσα ἦτο σὰν φωνὴ κιθα-

ΙΔ΄. [1] γ´ 12. ε´ 6. ζ´ 3 - 8. ιγ´ 16. ιζ´ 14. κβ´ 4. [2-3] α´ 15. ε´ 8. 9. ζ´ 9 - 17. ι´ 4. 8. ιε´ 2. 3. ιθ´ 6. 1 Κρ. ς´ 20.

φωνὴ ἣν ἤκουσα, ὡς κιθαρῳδῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν.

ροπαικτῶν, ποὺ παίζουν μὲ τὰς κιθάρας των.

3 καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζῴων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς.

3 Καὶ ψάλλουν νέον ὕμνον ἐμπρὸς εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐμπρὸς εἰς τὰ τέσσαρα ζῷα καὶ τοὺς εἰκοσιτέσσαρας πρεσβυτέρους. Καὶ κανεὶς ἄλλος δὲν ἠμποροῦσε νὰ καταλάβῃ καὶ νὰ νοιώσῃ τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν ἁρμονίαν τοῦ ὕμνου αὐτοῦ παρὰ μόνον αἱ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, ποὺ μὲ τὸ αἷμα τοῦ Ἀρνίου ἐξηγοράσθησαν καὶ ἐλυτρώθησαν διαλεγμένοι ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν κατοίκων τῆς γῆς.

4 οὗτοί εἰσιν οἳ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι γάρ εἰσιν. οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπάγῃ. οὗτοι ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ·

4 Αὐτοὶ ἀπηρνήθησαν ὁλοτελῶς τὸν κόσμον καὶ διὰ νὰ μείνουν τελείως ἀφωσιωμένοι εἰς τὸ Ἀρνίον δὲν ἦλθαν εἰς καμμίαν σχέσιν πρὸς γυναῖκας. Διότι εἶναι παρθένοι. Αὐτοὶ εἶναι, ποὺ ἀκολουθοῦν τὸ Ἀρνίον, ὅπου καὶ ἂν ὑπάγῃ, ἀψηφοῦντες ὁποιονδήποτε κίνδυνον. Αὐτοὶ ἐξηγοράσθησαν ἀπὸ τοῦ μέσου τῶν ἀνθρώπων διὰ νὰ εἶναι ἐκλεκτὴ προσφορὰ καὶ θυσία εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸ Ἀρνίον.

5 καὶ οὐχ εὑρέθη ψεῦδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν· ἄμωμοι γάρ εἰσιν.

5 Καὶ δὲν εὑρέθη ψέμα εἰς τὸ στόμα των, διότι εἶναι ἄμεμπτοι.

6 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον πετόμενον ἐν μεσουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον εὐαγγελίσαι ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν,

6 Καὶ εἶδα ἄλλον ἄγγελον νὰ πετᾷ εἰς τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ νὰ ἔχῃ χαρμόσυνον μήνυμα, ποὺ ἀπὸ καταβολῆς τοῦ κόσμου περιείχετο εἰς τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπὸ αἰώνων πολλῶν προεκηρύχθη ἀπὸ τοὺς προφήτας καὶ διελαλήθη ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους καὶ τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὴν διὰ τοῦ Χριστοῦ σωτηρίαν τῶν πιστῶν καὶ τὴν κατάκρισιν τῶν ἀπίστων. Καὶ εἶχε τὸ εὐαγγέλιον αὐτὸ ὁ ἄγγελος διὰ νὰ τὸ ἀναγγείλῃ καὶ τὸ διακηρύξῃ εἰς ὅλην τὴν γῆν καὶ εἰς κάθε ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ ξενογλώσσους ἀνθρώπους καὶ εἰς κάθε λαόν,

7 λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· φοβήθητε τὸν Κύριον καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσατε τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων.

7 λέγων μὲ φωνὴν μεγάλην· Φοβηθῆτε τὸν Κύριον καὶ δώσατε δόξαν εἰς αὐτόν, διότι ἦλθεν ἡ ὥρα, ποὺ θὰ κάμῃ τὴν κρίσιν του. Καὶ προσκυνήσατε εἰς αὐτόν, ποὺ ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰς πηγὰς τῶν νερῶν.

8 καὶ ἄλλος δεύτερος ἄγγελος ἠκολούθησε λέγων· ἔπεσεν, ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἡ ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ

8 Καὶ ἄλλος δεύτερος ἄγγελος ἦλθεν ὕστερα καὶ εἶπεν· Ἔπεσεν, ἔπεσεν ἡ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη. Δηλαδή· ἔπεσεν ἡ Ρώμη, καθὼς καὶ τὰ ἐξεικονιζόμενα ὑπ' αὐτῆς καθ' ὅλας τὰς γενεὰς καὶ μάλιστα κατὰ τοὺς ἐσχάτους καιροὺς κέντρα τῆς κρατικῆς

4-5) Λτ. ιε΄ 18. Σφ. γ΄ 13. Μλ. β΄ 6. Ἀπ. κα΄ 27. Ἰκ. α΄ 18. 2 Κρ. ια΄ 2. 6-7) η΄ 13. ι΄ 1. 6. 7. ια΄ 13. ιε΄ 4. 1 Πτ. α΄ 25. 8) Ἠσ. κα΄ 9. Ἰρ. κζ΄ : ν΄ 2. κη΄ : να΄ 7. 8. Δν. δ΄ 27. Ἀπ. ιδ΄ 10. ια΄ 18. ις΄ 19. ιζ΄ 4. 5. ιη΄ 2. 3. 10.

θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικε πάντα τὰ ἔθνη.

ἀσεβείας καὶ ἀντιχρίστου πνευματικῆς δυνάμεως. Ἡ ἀλληγορουμένη αὐτὴ Βαβυλὼν ἔχει ποτίσει ὅλα τὰ ἔθνη μὲ τὴν μεθυστικὴν δύναμιν καὶ λύσσαν τῆς πορνείας της καὶ τῆς εἰδωλολατρικῆς παραφορᾶς καὶ διαφθορᾶς της.

9 Καὶ ἄλλος ἄγγελος τρίτος ἠκολούθησεν αὐτοῖς λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· εἴ τις προσκυνεῖ τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει τὸ χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ,

9 Καὶ ἄλλος ἄγγελος τρίτος ἦλθεν ὕστερα ἀπὸ αὐτοὺς καὶ εἶπε μὲ φωνὴν μεγάλην· Ὅποιος προσκυνεῖ τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα του καὶ παίρνει χάραγμα καὶ σφραγῖδα ἀπὸ αὐτὸ εἰς τὸ μέτωπόν του ἢ εἰς τὸ χέρι του,

10 καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου.

10 καὶ αὐτὸς θὰ πίῃ ἀπὸ τὸν οἶνον τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔχει κερασθῆ καὶ ἑτοιμασθῆ ἀνόθευτος καὶ δριμὺς εἰς τὸ ποτήριον τῆς ὀργῆς του, καὶ θὰ βασανισθῇ μὲ φωτιὰ καὶ θειάφι ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἁγίους ἀγγέλους καὶ ἐμπρὸς εἰς τὸ Ἀρνίον.

11 καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν εἰς αἰῶνας αἰώνων ἀναβαίνει, καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ εἴ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

11 Καὶ ὁ καπνὸς τῆς φωτιᾶς καὶ τοῦ θειαφιοῦ, ποὺ θὰ τοὺς βασανίζῃ ἀκατάπαυστα, θὰ ἀναβαίνῃ εἰς αἰῶνας αἰώνων καὶ δὲν θὰ ἔχουν ἀνάπαυσιν ἡμέραν καὶ νύκτα αὐτοί, ποὺ προσκυνοῦν τώρα τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα του καὶ ὅποιος παίρνει τὸ χάραγμα καὶ τὴν σφραγῖδα τοῦ ὀνόματός του.

12 Ὧδε ἡ ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστίν, οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πίστιν Ἰησοῦ.

12 Ἐδῶ κατὰ τὸν καιρὸν αὐτὸν τοῦ ἀντιχρίστου δεικνύεται ἡ ὑπομονὴ καὶ ἐγκαρτέρησις καὶ ἀντοχὴ τῶν Χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι τηροῦν τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ κρατοῦν τὴν πίστιν πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

13 Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης· γράψον, μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπ' ἄρτι. ναί, λέγει τὸ Πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν.

13 Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ἡ ὁποία ἔλεγε· Γράψε· Μακάριοι ἀπὸ τώρα εἶναι οἱ νεκροί, ποὺ πεθαίνουν πιστεύοντες εἰς τὸν Κύριον καὶ ἑνωμένοι μὲ αὐτόν. Ναί· εἶναι μακάριοι, λέγει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Διότι πεθαίνουν, διὰ νὰ ἀναπαυθοῦν ἀπὸ τοὺς κόπους των. Καὶ θὰ ἀναπαυθοῦν, διότι τὰ ἅγια ἔργα των παρακολουθοῦν μαζί των εἰς τὴν ἄλλην ζωήν.

14 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκή, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην καθήμενος ὅμοιος

14 Καὶ εἶδα τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ νὰ προεικονίζεται καὶ νὰ προεξαγγέλλεται. Καὶ ἰδοὺ ἕνα φωτεινὸν σύννεφον. Καὶ ἐπάνω εἰς τὸ σύννεφον εἶδα νὰ κάθηται πρόσωπον, ποὺ ὡμοίαζε

9-11) Ψ. οδ΄ 9. Ἠσ. λδ΄ 9. 10. να΄ 17. 21 - 23. Ἰρ. λβ΄ : κε΄ 15 - 17. 27. Ἀπ. ιγ΄ 12 - 17. ιε΄ 7. ις΄ 1. 19. ιη΄ 6. ιθ΄ 20. κ΄ 10. Μρ. θ΄ 48. Μτ. ι΄ 28. κε΄ 46. 12) ιβ΄ 17. ιγ΄ 10. 13) ιθ΄ 9. κβ΄ 17. Ἑβ. δ΄ 10. 1 Θσ. δ΄ 16. 1 Κρ. ιε΄ 18. 58. Μτ. ς΄ 20. 14-16) Ψ. κ΄ 4. Ἰωλ. γ΄ 13. Ἀπ. ιδ΄ 17 - 20. α΄ 13. Μρ. δ΄ 29. Μτ. ιγ΄ 30. 39 - 41.

υἱῷ ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ.

πρὸς υἱὸν ἀνθρώπου. Καὶ εἶχεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του βασιλικὸν στέμμα χρυσὸν καὶ εἰς τὸ χέρι του ἐκρατοῦσε δρέπανον ἀκονισμένον καὶ κοπτερόν.

15 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ, κράζων ἐν φωνῇ μεγάλῃ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης· πέμψον τὸ δρέπανόν σου καὶ θέρισον, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ θερίσαι, ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς.

15 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ ἐν οὐρανοῖς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἐφώναζε μὲ μεγάλην φωνὴν εἰς αὐτόν, ποὺ ἐκάθητο εἰς τὸ σύννεφον· Στεῖλε τὸ δρέπανόν σου καὶ θέρισε, διότι ἦλθεν ἡ ὥρα διὰ νὰ θερίσωμεν καὶ νὰ μαζεύσωμεν ἡμεῖς οἱ ἄγγελοί σου τοὺς ἐκλεκτούς, διότι ὡρίμασεν ὁ σπόρος τῆς εὐσεβείας καὶ ἐξεράθησαν τὰ στάχυα, ποὺ πρέπει νὰ θερίσωμεν εἰς τὴν γῆν.

16 καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τὴν νεφέλην τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ.

16 Καὶ ἔρριψεν αὐτός, ποὺ ἐκάθητο εἰς τὸ σύννεφον τὸ δρέπανόν του εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ καὶ ἐμαζεύθη ὁ ὥριμος σῖτος τῶν ἐκλεκτῶν.

17 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ.

17 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ ἐν οὐρανοῖς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶχε καὶ αὐτὸς δρέπανον ἀκονισμένον καὶ κοπτερόν.

18 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός, καὶ ἐφώνησε κραυγῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ λέγων· πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς ἀμπέλου τῆς γῆς, ὅτι ἤκμασεν ἡ σταφυλὴ τῆς γῆς.

18 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ θυσιαστήριον, ὅπου τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων ἐζήτει ἐκδίκησιν κατὰ τῶν ἀσεβῶν κατοίκων τῆς γῆς. Καὶ ὁ ἄγγελος αὐτὸς εἶχεν ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς φωτιᾶς τῆς κολάσεως, διὰ τῆς ὁποίας θὰ τιμωρηθοῦν οἱ ἀσεβεῖς. Καὶ ἐφώναξε μὲ μεγάλην φωνὴν εἰς τὸν ἄγγελον ποὺ εἶχε τὸ κοπτερὸν δρέπανον, καὶ εἶπε· Στεῖλε τὸ δρέπανόν σου τὸ κοπτερὸν καὶ τρύγησε τοὺς ἀσεβεῖς σὰν ἄλλα σταφύλια τῆς ἀντιχρίστου ἀμπέλου τῆς γῆς, διότι ὡρίμασε τὸ σταφύλι τῆς γῆς καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ ἀπροχώρητον ἡ κακία αὐτῆς.

19 καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησε τὴν ἄμπελον τῆς γῆς, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τὴν μεγάλην.

19 Καὶ ἔρριψεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανόν του εἰς τὴν γῆν καὶ ἐτρύγησε τὴν ἄμπελον, ποὺ ἐφύτευσε καὶ ἐκαλλιέργησεν ὁ ἀντίχριστος εἰς τὴν γῆν, καὶ ἔρριψε τὰ σταφύλια της εἰς τὸν μεγάλον ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ.

20 καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων.

20 Καὶ ἐπατήθη ὁ ληνός, ποὺ ἦτο ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, εἰς τὴν ἀλληγορικὴν κοιλάδα τοῦ Ἰωσαφάτ, ὅπου συμβολικῶς γίνεται ἡ κρίσις τῶν ἐθνῶν. Καὶ ἐβγῆκεν αἷμα ἀπὸ τὸν ληνὸν πολύ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐσχηματίσθη ποταμὸς μεγάλος εἰς τὸν ὁποῖον θὰ ἔπλεαν τὰ ἄλογα μέχρι τοῦ χαλινοῦ των, καὶ ἐπλημμύρισεν ἔκτασιν χιλίων ἑξακοσίων σταδίων. Τόσον μεγάλη καὶ καταστρεπτικὴ ἦτο ἡ σφαγὴ αὐτή.

[17]) ιε΄ 5. [18-20]) Ἰωλ. δ΄ 11 - 17. Ἡσ. ξγ΄ 2. 3. Ζχ. ιδ΄ 12 - 14. Ἀπ. ιδ΄ 14 - 17. η΄ 3. θ΄ 15. ια΄ 18. ις΄ 5 - 7. ιθ΄ 15.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

Ἡ κρίσις προανηγγέλθη, ἀλλὰ δὲν ἐπῆλθεν εἰσέτι. Θὰ προηγηθοῦν ταύτης ἑπτὰ νέαι πληγαί, ἀντιστοιχοῦσαι καὶ ὁμοιάζουσαι πρὸς τὰς τῶν ἑπτὰ σφραγίδων καὶ σαλπίγγων. Περιέχονται εἰς ἑπτὰ φιάλας, ὑπὸ ἑπτὰ ἀγγέλων φερομένας. Πρὶν ἢ αἱ φιάλαι αὐταὶ ἐκκενωθοῦν, παρουσιάζεται τὸ πλῆθος τῶν νικώντων τὸ θηρίον, διασχίζον τὴν θάλασσαν τοῦ πυρὸς τοῦ διωγμοῦ καὶ ψάλλον τὴν ᾠδήν, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ Ἰσραήλ, διασχίσας τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἀνέμελψε. Μεθ' ὃ ἐπακολουθεῖ ἡ προπαρασκευὴ τῆς ἐξαπολύσεως τῶν ἑπτὰ ἐσχάτων πληγῶν.

Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμαστόν, ἀγγέλους ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ.

Καὶ εἶδα ἄλλο σημεῖον εἰς τὸν οὐρανὸν μεγάλο καὶ θαυμαστόν. Εἶδα ἑπτὰ ἀγγέλους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν πληγὰς ἑπτά, ποὺ ἦσαν αἱ τελευταῖαι καὶ δραστικώτεραι ἀπὸ τὰς προηγουμένας, διότι εἰς αὐτὰς ἐκορυφώθη καὶ ἐμαζεύθη ὁλόκληρος ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ.

2 καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην μεμιγμένην πυρί, καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ὑαλίνην, ἔχοντας τὰς κιθάρας τοῦ Θεοῦ.

2 Καὶ εἶδα σὰν θάλασσαν ὑαλίνην, ποὺ εἰκόνιζεν, ὅπως εἴπομεν, ὅτι ὁλόκληρος ἡ κτίσις εἶναι διαφανὴς καὶ φαίνεται καθαρὰ εἰς τὸ παντέφορον ὄμμα τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' ἦτο τώρα ἀνακατευμένη μὲ φωτιά, ποὺ προεμήνυε τὴν δικαίαν κρίσιν καὶ τὴν τιμωρητικὴν ἐνέργειαν τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία σὰν ἄλλη φωτιὰ θὰ δοκιμάσῃ τὰ ἔργα καὶ τὴν ἀξίαν καθενός μας, λαμπρύνουσα τοὺς δικαίους καὶ κατακαίουσα τοὺς ἁμαρτωλούς. Καὶ εἶδα αὐτούς, ποὺ βγαίνουν νικηταὶ ἀπὸ τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ θηρίου καὶ κατὰ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ καὶ κατὰ τοῦ ὀνόματός του, νὰ στέκωνται ἐπάνω εἰς τὴν ὑαλίνην θάλασσαν καὶ νὰ ἔχουν κιθάρας, ποὺ τοὺς ἐδόθησαν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἔχουν περάσει καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὴν πυρίνην θάλασσαν τῶν διωγμῶν καὶ κάθηνται τώρα ἀσφαλεῖς εἰς τὴν πυρίνην τοῦ οὐρανοῦ θάλασσαν.

3 καὶ ᾄδουσι τὴν ᾠδὴν Μωϋσέως τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου λέγοντες· μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί σου, ὁ βασιλεὺς τῶν ἐθνῶν.

3 Καὶ ψάλλουν τὴν ᾠδὴν τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Μωϋσέως, ποὺ ἔψαλαν οἱ Ἰσραηλῖται, ὅταν διέβησαν τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Ψάλλουν καὶ τὴν ᾠδὴν τὴν ἀφιερωμένην εἰς τὸ Ἀρνίον καὶ λέγουν· Μεγάλα καὶ θαυμαστὰ εἶναι τὰ ἔργα σου, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ· δίκαια καὶ σοφὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἀληθείας στηριγμένα εἶναι τὰ κυβερνητικὰ καὶ παιδαγωγικὰ μέτρα, ποὺ μεταχειρίζεσαι σύ, ποὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν ἐθνῶν.

4 τίς οὐ μὴ φοβηθῇ, Κύριε, καὶ δοξάσῃ τὸ ὄνομά σου; ὅτι μόνος ὅσιος, ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἥξουσι καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν.

4 Ποῖος δὲν θὰ φοβηθῇ, Κύριε, καὶ δὲν θὰ δοξάσῃ τὸ ὄνομά σου; Διότι σὺ εἶσαι ὁ μόνος ἅγιος καὶ ὅσιος· καὶ δι' αὐτὸ θὰ ἔλθουν ὅλα τὰ ἔθνη καὶ θὰ προσκυνήσουν ἐμπρός σου, διότι αἱ δίκαιαι κρίσεις καὶ πράξεις σου ἔγιναν φανεραί.

ΙΕ΄. [1]) Λτ. κς΄ 21. Δν. ια΄ 36. Ἀπ. ιε΄ 6. 7. ς΄ 17. ιβ΄ 1. 3. ιδ΄ 19. ις΄ 1. 9. 21. ιζ΄ 1. 6. κα΄ 9. [2]) δ΄ 6. ε΄ 8. ιβ΄ 11. ιγ΄ 7. 15 - 18. ιδ΄ 2. [3-4]) Ἐξ. ιδ΄ 31 κτλ. λδ΄ 10. Δτ. λβ΄ 4. Ἱρ. ι΄ 6. 7. Μλ. α΄ 11. Ψ. πε΄ 9. ρι΄ 2. ρλη΄ 14. ρμδ΄ 17. Ἀπ. δ΄ 8. ε΄ 9. ια΄ 15 17. ιδ΄ 3. ις΄ 7. ιθ΄ 2.

5 Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ,

5 Καὶ ὕστερον ἀπὸ αὐτὰ εἶδα καὶ ἠνοίχθη ὁ ναὸς τῆς ἐπουρανίου καὶ ἀληθινῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

6 καὶ ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς ἐκ τοῦ ναοῦ, οἵ ἦσαν ἐνδεδυμένοι λίνον καθαρὸν λαμπρὸν καὶ περιεζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς.

6 Καὶ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸν ναὸν οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι, ποὺ εἶχαν τὰς ἑπτὰ πληγάς, ντυμένοι μὲ ἔνδυμα ἀπὸ λινὸν καθαρόν, ποὺ ἔλαμπε, καὶ ζωσμένοι γύρω ἀπὸ τὰ στήθη μὲ ζώνας χρυσᾶς.

7 καὶ ἓν ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων ἔδωκε τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς, γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

7 Καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ τέσσαρα ζῷα ἔδωκεν εἰς τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους ἑπτὰ φιάλες χρυσές, γεμᾶτες ἀπὸ τὸν θυμὸν τοῦ Θεοῦ, ποὺ ζῇ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

8 καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς ἐκ τοῦ καπνοῦ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ·

8 Καὶ ἐγέμισεν ὁ ναὸς ἀπὸ καπνόν, σύμβολον τῆς παρουσίας τῆς φοβερᾶς δόξης τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

9 καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων.

9 Καὶ δὲν ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ ἔμβῃ εἰς τὸν ναὸν καὶ νὰ πλησιάσῃ εἰς τὴν ἐκεῖ παρουσίαν τοῦ Θεοῦ μέχρις ὅτου συντελεσθοῦν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ΄.

Ἐπακολουθοῦν αἱ ἑπτὰ πληγαί, αἱ τελευταῖαι τιμωρίαι τοῦ Θεοῦ κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος τῆς ὑποτεταγμένης εἰς τὸ κράτος τοῦ θηρίου. Ὁ Ἀντίχριστος ὑπέθρεψεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἐλπίδα χρυσοῦ αἰῶνος ἄνευ Θεοῦ καὶ κατὰ τοῦ Θεοῦ. Ὁ Χριστὸς πλήττει ἤδη καὶ διὰ τῆς σιδηρᾶς ῥάβδου αὐτοῦ κατερειπώνει τὸ ἀντίχριστον κράτος. Αἱ ἑπτὰ φιάλαι, ὑπενθυμίζουσαι καὶ τὰς ἐν Αἰγύπτῳ πληγάς, ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰ ἑπτὰ σαλπίσματα, εἶναι ὅμως δραστικώτεραι τούτων, διότι καταφέρονται οὐχὶ κατὰ τοῦ ἑνὸς τρίτου, ἀλλὰ καθ' ὁλοκλήρου τοῦ ἀσεβοῦς πληθυσμοῦ τῆς γῆς. Τὸ ἀποτέλεσμα τούτων εἶναι καὶ πάλιν ἡ ἀμετανοησία καὶ ἡ σκλήρυνσις τῶν πληττομένων. Κατὰ τὴν ἕκτην φιάλην συνάγονται οἱ λαοὶ εἰς πόλεμον ἐν Ἁρμαγεδών, ἤτοι εἰς τὸ ὄρος Μαγεδών, τὸ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ὄρος Κάρμηλον, εἰς τοὺς ἀνατολικοὺς πρόποδας τοῦ ὁποίου ἔκειτο ἡ Μαγεδώ, ὅπου ὁ Ἠλίας εἶχε κατασφάξει τοὺς ἱερεῖς τῆς αἰσχύνης καὶ ἀποτελεῖ κλασσικὸν πεδίον αἱματηρῶν μαχῶν ἐν τῇ Βίβλῳ. Τόπος συμβολικὸς σημαίνων τὰ πεδία τῶν ἑκάστοτε καταστρεπτικῶν πολέμων, οἵτινες διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἐρημοῦν τὴν ἀνθρωπότητα καὶ καταλήγουν εἰς τὴν τελικὴν σύρραξιν, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ πτῶσις μὲν τῆς συμβολικῆς Βαβυλῶνος, τὴν ὁποίαν ἐξεικονίζει ἡ Ρώμη, ἡ ἐπικράτησις δὲ τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ.

5-8) Ἐξ. μ΄ 34. 35. 3 Βσ. η΄ 10. Ἡσ. ς΄ 4. Ἰζ. κβ΄ 31. μδ΄ 4. Ἀπ. ιε΄ 1. α΄ 13. δ΄ 6 - 8. ια΄ 19. ιγ΄ 6. ιδ΄ 10. 17. ιθ΄ 8. Πρ. ζ΄ 44.

Καὶ ἤκουσα μεγάλης φωνῆς ἐκ τοῦ ναοῦ λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις· ὑπάγετε καὶ ἐκχέατε τὰς ἑπτὰ φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν γῆν.

Καὶ ἤκουσα μεγάλην φωνὴν ἀπὸ τὸ οὐράνιον κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ἔλεγεν εἰς τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους· Πηγαίνετε καὶ χύσατε ἔξω ἐπὶ τῆς γῆς τὶς ἑπτὰ φιάλες τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ.

2 Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος καὶ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο ἕλκος κακὸν καὶ πονηρὸν ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ.

2 Καὶ ἀνεχώρησεν ὁ πρῶτος ἄγγελος καὶ ἔχυσεν εἰς τὴν γῆν τὴν φιάλην του· καὶ ὅπως ἔγινεν ἄλλοτε εἰς τὴν ἕκτην πληγὴν τῆς Αἰγύπτου καὶ ἔπειτα εἰς τὸ πρῶτον σάλπισμα τοῦ ἀγγέλου, ἔτσι ἔγινε καὶ τώρα πληγὴ κακὴ καὶ γεμάτη πόνους εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ εἶχαν τὸ χάραγμα καὶ τὴν σφραγῖδα τοῦ θηρίου καὶ ἐπροσκύνουν τὴν εἰκόνα του. Ὄχι μόνον πόνοι φυσικοὶ ἀπὸ πληγὰς καὶ ἕλκη σωματικά, ἀλλὰ καὶ πόνοι ἠθικοὶ ἀπὸ τὸ ἀνήσυχον ἐσωτερικόν των, τὸ ὁποῖον συνταράσσεται βιαίως ἀπὸ πάθη ἁμαρτωλά.

3 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ ζῶσα ἀπέθανεν ἐν τῇ θαλάσσῃ.

3 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἄδειασε τὴν φιάλην του εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ μετεβλήθη ἡ θάλασσα εἰς αἷμα σὰν ἀνθρώπου σκοτωμένου. Καὶ κάθε ζωή, ποὺ ζῇ μέσα εἰς τὴν θάλασσαν ἀπέθανε.

4 Καὶ ὁ τρίτος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων· καὶ ἐγένετο αἷμα.

4 Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἄδειασε τὴν φιάλην του εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν νερῶν. Καὶ ἔγινε τὸ νερό τους αἷμα.

5 Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων λέγοντος· δίκαιος εἶ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν, ὁ ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας·

5 Καὶ ἤκουσα τὸν ἄγγελον, ποὺ ἐπιστατεῖ εἰς τὰ νερὰ νὰ λέγῃ· Δίκαιος εἶσαι σύ, ὁ ὅσιος, ποὺ δὲν ἐδημιουργήθης ἀπὸ κανένα, ἀλλ' ὑπάρχεις ἀπὸ τὸν ἑαυτόν σου καὶ ποὺ ὑπῆρχες πάντοτε, διότι ἔκαμες τὴν δικαίαν αὐτὴν κρίσιν καὶ τιμωρίαν.

6 ὅτι αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτοῖς ἔδωκας πιεῖν· ἄξιοί εἰσι.

6 Ἐπειδὴ οἱ ἀσεβεῖς αὐτοὶ ἔχυσαν τὸ αἷμα τῶν ἁγίων καὶ τῶν προφητῶν, τοὺς ἔδωκες καὶ σὺ νὰ πίνουν ἀντὶ νεροῦ αἷμα. Εἶναι ἄξιοι τῆς τιμωρίας αὐτῆς.

7 Καὶ ἤκουσα τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος· ναί, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις σου.

7 Καὶ ἤκουσα τὸ θυσιαστήριον νὰ λέγῃ· Ναί, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ· ὀρθαὶ καὶ δίκαιαι εἶναι αἱ κρίσεις καὶ ἀποφάσεις καὶ τιμωρίαι σου.

8 Καὶ ὁ τέταρτος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματίσαι ἐν πυρὶ τοὺς ἀνθρώπους.

8 Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἄδειασε τὴν φιάλην του ἐπάνω εἰς τὸν ἥλιον καὶ ὅπως ἔγινε κατὰ τὸ τέταρτον σάλπισμα, ἔτσι καὶ τώρα ἐπετράπη εἰς τὸν ἥλιον νὰ ζεματίσῃ μὲ φωτιὰ τοὺς ἀνθρώπους.

9 καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ

9 Καὶ ἐζεματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι μὲ μ[illegible]λον καύσωνα καὶ ζέ-

ΙΣΤ΄. 1) Ψ. ξη΄ 25. Ἡσ. ξς΄ 6. Ἱρ. ι΄ 25. Σφ. γ΄ 8. Ἀπ. ιε΄ 1. 5 - 7. 2) Ἐξ. θ΄ 9 - 11. Δτ. κη΄ 35. Ἀπ. ις΄ 11. ιγ΄ 15 - 17. ιδ΄ 9. 10. 3) Ἐξ. ζ΄ 17 - 21. Ἀπ. η΄ 8. 9. 4-7) Ἐξ. ζ΄ 19 - 24. Ψ. οζ΄ 44. ριη΄ 137. Ἡσ. μθ΄ 26. Ἀπ. ς΄ 9. 10. η΄ 10. 11. θ΄ 13. ια΄ 6 - 8. 17. 18. ιδ΄ 18. ιε΄ 3. 4. ις΄ 6. ιη΄ 24. ιθ΄ 2. 8-9) 11. 21. β΄ 21. θ΄ 20. 21. ια΄ 13.

ἄνθρωποι καῦμα μέγα, καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἔχοντος ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας, καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν.

στην καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἐξουσιάζει τὰς πληγὰς αὐτὰς καὶ δὲν μετενόησαν, διὰ νὰ δοξάσουν αὐτόν.

10 Καὶ ὁ πέμπτος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη, καὶ ἐμασῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου,

10 Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἔχυσε τὴν φιάλην του ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον τοῦ θηρίου καὶ ἔπεσε σκοτάδι πυκνὸν εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τὸν πόνον, ποὺ ὑπέφεραν οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἀντιχρίστου, ἐμασοῦσαν τὰς γλώσσας των.

11 καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν αὐτῶν, καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν.

11 Καὶ ἀντὶ νὰ σωφρονισθοῦν, ἐβλασφήμησαν τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐξ αἰτίας τῶν πόνων καὶ τῶν πληγῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ὑπέφεραν καὶ δὲν μετενόησαν, ὥστε νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὰ πονηρὰ ἔργα των.

12 Καὶ ὁ ἕκτος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν τὸν Εὐφράτην· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, ἵνα ἑτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου.

12 Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἄδειασε τὴν φιάλην του εἰς τὸν μεγάλον ποταμὸν Εὐφράτην. Καὶ ἐξεράθη τὸ νερό του, διὰ νὰ γίνη ἐλευθέρα ἡ διάβασις τοῦ ποταμοῦ αὐτοῦ καὶ διὰ νὰ ἀνοίξη ἔτσι ὁ δρόμος τῶν βασιλέων, ποὺ ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Ἀνατολῆς ἤρχοντο μὲ τὰ στρατεύματά τους νὰ εἰσβάλουν καὶ νὰ ἐρημώσουν τὴν γῆν.

13 Καὶ εἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου πνεύματα τρία ἀκάθαρτα, ὡς βάτραχοι·

13 Καὶ εἶδα ἀπὸ τὰ στόματα τῆς ψευδοῦς καὶ πλαστογραφημένης καὶ σατανικῆς τριάδος, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ δράκοντος καὶ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ θηρίου καὶ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ψευδοπροφήτου νὰ βγαίνουν τρία ἀκάθαρτα πνεύματα, ποὺ λόγῳ τῆς ἀηδοῦς ἀκαθαρσίας των καὶ τῆς ματαιοδόξου καὶ ραδιούργου πολυλογίας των ὡμοίαζαν πρὸς βατράχους.

14 εἰσὶ γὰρ πνεύματα δαιμονίων ποιοῦντα σημεῖα, ἃ ἐκπορεύεται ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς οἰκουμένης ὅλης, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος.

14 Δὲν ἦσαν ὅμως πραγματικοὶ βάτραχοι. Διότι ἦσαν δαιμονικὰ πνεύματα, ποὺ ἔκαναν ἀγυρτικὰ θαύματα. Καὶ τὰ δαιμόνια αὐτὰ μὲ τὰ θαύματά των ἐβγῆκαν διὰ νὰ πέσουν εἰς τοὺς βασιλεῖς ὅλης τῆς οἰκουμένης καὶ μὲ τὴν πονηρὰν ἔμπνευσιν καὶ ἐπίδρασίν τους νὰ τοὺς μαζεύσουν διὰ τὸν πόλεμον, ποὺ θὰ ἐγίνετο κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὴν μεγάλην, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ θὰ ἐφανέρωνεν ἐξαιρετικὰ τὴν παρουσίαν καὶ δύναμίν του πρὸς καταστροφὴν τοῦ ἀντιχρίστου.

15 Ἰδοὺ ἔρχομαι ὡς κλέπτης· μακάριος ὁ γρηγορῶν καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ,

15 Ἰδού, λέγει ὁ Κύριος, ἔρχομαι ἔξαφνα σὰν κλέπτης. Μακάριος εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ ἀγρυπνεῖ καὶ μὲ προσοχὴν καὶ νῆψιν τῆς ψυχῆς φυλάττει τὰ πνευματικά του ἐνδύματα καὶ τὴν φω-

[10-11]) Ἐξ. ι΄ 21. 22. Ἡσ. η΄ 21. 22. Ψ. ρδ΄ 28. Ἀπ. ις΄ 9. ιγ΄ 2. [12]) Ἡσ. ια΄ 15. 16. μα΄ 2. 25. μδ΄ 27. Ἀπ. θ΄ 14. – Ἰσ. Ν. γ΄ 13. [13-14]) 3 Βσ. κβ΄ 21 - 23. Ἀπ. ις΄ 16. ιβ΄ 3. 9. ιγ΄ 1 - 4. 11 - 14. ιζ΄ 12 - 14. ιθ΄ 19. Ἐφ. ς΄ 13. [15]) γ΄ 3. 4. 18. κβ΄ 7. 12 - 14. 1 Θσ. ε΄ 2. 2 Κρ. ε΄ 3. Λκ. ιβ΄ 35 - 40.

ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ καὶ βλέπωσι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ.

τεινὴν στολὴν τῆς ψυχῆς του, διὰ νὰ μὴ πολιτεύεται καὶ περιπατῇ γυμνὸς ἀπὸ ἔργα ἀρετῆς καὶ βλέπουν οἱ ἐν οὐρανοῖς ἄγγελοι καὶ ἅγιοι τὴν ἀσχημίαν τῆς γυμνότητός του.

16 καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἑβραϊστὶ Ἀρμαγεδών.

16 Καὶ τὰ δαιμονικὰ πνεύματα ἐμάζευσαν τοὺς βασιλεῖς εἰς τὸν τόπον, ποὺ καλεῖται ἑβραϊστὶ Ἀρμαγεδών. Καὶ ὁ τόπος αὐτὸς συμβολίζει τὰ φονικὰ πεδία τῶν μαχῶν τῶν καταστρεπτικῶν πολέμων ὅλων τῶν γενεῶν μέχρι τῆς ἐποχῆς, ποὺ θὰ γίνῃ καὶ ὁ καταστρεπτικώτερος ἐξ ὅλων, ὅστις θὰ προηγηθῇ ὀλίγον πρὸ τῆς ὁριστικῆς ἐπικρατήσεως τοῦ εὐαγγελίου.

17 Καὶ ὁ ἕβδομος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀέρα· καὶ ἐξῆλθε φωνὴ μεγάλη ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θρόνου λέγουσα· γέγονε.

17 Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἄδειασε τὴν φιάλην του εἰς τὸν ἀέρα. Καὶ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸν ἐπουράνιον ναὸν καὶ ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ φωνὴ μεγάλη, ποὺ ἔλεγεν· Ἐτελείωσε. Συνετελέσθη ἡ βουλὴ τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἀποβλέπει εἰς τὴν καταστροφὴν καὶ τὸν ἐξαφανισμὸν τοῦ ἀντιχρίστου.

18 καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταί, καὶ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ᾿ οὗ οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικοῦτος σεισμὸς οὕτω μέγας.

18 Καὶ ἔγιναν ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἔγινε σεισμὸς μεγάλος, ὅμοιος πρὸς τὸν ὁποῖον δὲν εἶχε γίνει ποτέ, ἀφ᾿ ὅτου οἱ ἄνθρωποι ἀνεφάνησαν ἐπὶ τῆς γῆς, τέτοιος καταστρεπτικὸς καὶ τόσον μεγάλος σεισμός. Καὶ συμβολίζουν αὐτὰ τὴν δραστικὴν ἐπέμβασιν τοῦ Θεοῦ, ποὺ σὰν ἄλλος κεραυνὸς καὶ σεισμὸς θὰ πλήξῃ καὶ θὰ σωριάσῃ εἰς ἐρείπια τὸ κράτος τοῦ ἀντιχρίστου.

19 καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσαν. καὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ.

19 Καὶ ἀπὸ τὸν σεισμὸν ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ποὺ ἀπετέλει τὸ κέντρον τῆς δυνάμεως καὶ τῆς δράσεως τοῦ ἀντιχρίστου ἐχωρίσθη εἰς τρία μέρη καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσαν. Καὶ ἡ νοητὴ Βαβυλών, ποὺ τότε μὲν ἐξεικονίζετο ἀπὸ τὴν Ρώμην, ὕστερα δὲ καὶ κάθε ἐποχὴ ἔχει τὴν ἠθικὴν Βαβυλῶνα της, καὶ ὀλίγον πρὸ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ εὐαγγελίου θὰ ὑπάρξῃ ἡ κατ᾿ ἐξοχὴν ἁμαρτωλὸς Βαβυλών, ἐμνημονεύθη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Καὶ τὴν ἐνεθυμήθησαν διὰ νὰ τῆς δώσουν τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου, τὸ ὁποῖον ἐγίνετο δυνατὸν καὶ θυμωμένον ἀπὸ τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ.

20 καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγε, καὶ ὄρη οὐχ εὑρέθησαν.

20 Καὶ κάθε νησὶ ἐχάθη καὶ τὰ βουνὰ ἐξηφανίσθησαν καὶ δὲν εὑρέθησαν. Καὶ συμβολίζει ἡ εἰκὼν αὐτὴ τοῦ ὀλέθρου τὴν διὰ μέσου τῶν αἰώνων πτῶσιν καὶ διάλυσιν τῶν ἀντιθέων κρατῶν καὶ τοῦ χειροτέρου ἐκ τούτων, ποὺ θὰ προηγηθῇ τῆς ὁριστικῆς ἐπικρατήσεως τοῦ εὐαγγελίου.

21 καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς ταλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν Θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης, ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ αὕτη σφόδρα.

21 Καὶ χάλαζα μεγάλη, ποὺ κάθε κόκκος της εἶχε βάρος ἑνὸς ταλάντου, δηλαδὴ περὶ τὰ τριάκοντα τέσσαρα κιλά, ἔπεσεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἀντὶ νὰ μετανοήσουν, ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν Θεὸν ἐξ αἰτίας τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης, διότι ἡ πληγὴ αὐτὴ ἦτο πάρα πολὺ μεγάλη.

[16]) Κρτ. ε΄ 19. 31. (4 Βσ. θ΄ 27. κγ΄ 29. 30. 2 Πρ. λε΄ 22. Ζχ. ιβ΄ 11). Ἀπ. θ΄ 11. [17-18]) 1. δ΄ 5. ς΄ 12. η΄ 5. ια΄ 19. Μτ. κδ΄ 21. [19-20]) Ψ. θ΄ 13. Ἀπ. ς΄ 14. ιδ΄ 8. 10. ιη΄ 2. 5. κ΄ 11. [21]) 9. ια΄ 19.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ΄.

Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο προεξαγγέλλεται ἡ πτῶσις τῆς νοητῆς Βαβυλῶνος, τὴν ὁποίαν τότε ἐξεικόνιζεν ἡ Ρώμη, ἡ γυνὴ ἡ καθημένη ἐπὶ τοῦ κοκκίνου καὶ αἱμοσταγοῦς θηρίου, ἡ πόλις ἡ ἐπὶ τῶν ἑπτὰ ὀρέων ἢ λόφων ἐκτισμένη. Καὶ τοῦ θηρίου αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ σημαίνουν κατὰ τὸν προφήτην τοὺς ἑπτὰ τούτους λόφους καὶ ἐπὶ πλέον ἑπτὰ βασιλεῖς, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ πέντε ἔπεσαν, ὁ εἷς ἐξακολουθεῖ ὑπάρχων καὶ ὁ ἕβδομος δὲν ἦλθεν ἀκόμη. Καὶ κατὰ μὲν τοὺς παλαιοὺς ἑρμηνευτὰς οἱ πέντε πεσόντες βασιλεῖς εἶναι αἱ πέντε προχριστιανικαὶ καὶ εἰδωλολατρικαὶ κοσμοκρατορίαι, ἡ αἰγυπτιακή, ἡ ἀσσυριακή, ἡ βαβυλωνιακή, ἡ περσικὴ καὶ ἡ ἑλληνικὴ καὶ ἡ ἔτι ὑπάρχουσα τότε ρωμαϊκή· κατά τινας δὲ τῶν νεωτέρων (ἐν οἷς καὶ ὁ Godet), τῆς ἀσσυριακῆς καὶ βαβυλωνιακῆς ὑπολογιζομένης κατὰ τὴν παρὰ Δανιὴλ κατάταξιν εἰς μίαν, πέμπτη τάσσεται ἡ ἰουδαϊκὴ βασιλεία, ἡ ἐπὶ τῶν Μακκαβαίων ἀνασυσταθεῖσα, προσχωρήσασα δ΄ ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ εἰς τὰ ἔθνη τῆς γῆς καὶ συναγωγὴ σατανᾶ καταστᾶσα. Ἑβδόμην δὲ κοσμοκρατορίαν ἐκδέχονται τὴν τοῦ Ἀντιχρίστου. Καὶ ὡς δέκα βασιλεῖς, οἵτινες προσωρινὴν καὶ βραχεῖαν θὰ ἔχουν τὴν βασιλείαν, ποὺ δὲν ἔλαβαν ἀκόμη, ἐκδέχονται ἄλλοι μὲν τοὺς κυβερνήτας τῶν κυριωτέρων ρωμαϊκῶν ἐπαρχιῶν, ἄλλοι δὲ τοὺς βασιλεῖς τῶν ἐκ τῆς διαλύσεως τῆς ρωμαϊκῆς κοσμοκρατορίας σχηματισθησομένων βασιλείων. Πάντως διὰ μὲν τοῦ ἀριθμοῦ ἑπτά, συμβολικοῦ καὶ σχηματικοῦ, δέον νὰ νοήσωμεν τὸ σύνολον τῶν προχριστιανικῶν καὶ μεταχριστιανικῶν ἀντιθέων κρατῶν, τῶν ὑπὸ τοῦ θηρίου ἐμπνεομένων καὶ εἰς αὐτὸ δουλευόντων, διὰ δὲ τοῦ συμβολικοῦ πάλιν ἀριθμοῦ δέκα τὸ σύνολον τῶν ὑποτελῶν εἰς τὸ θηρίον ἡγεμόνων τῆς ἑκάστοτε κατὰ τοὺς μετὰ Χριστὸν χρόνους κρατούσης ἀντιθέου κοσμοκρατορίας.

Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ λέγων· δεῦρο δείξω σοι τὸ κρῖμα τῆς πόρνης τῆς μεγάλης τῆς καθημένης ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν,

Καὶ ἦλθεν ἕνας ἀπὸ τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους, ποὺ εἶχαν τὶς ἑπτὰ φιάλες καὶ ὡμίλησε μαζί μου καὶ εἶπεν· Ἔλα νὰ σοῦ δείξω τὴν καταδίκην καὶ κατάκρισιν τῆς πόλεως, ποὺ λόγῳ τῆς ἀποστασίας της ἀπὸ τὸν οὐράνιον Νυμφίον καὶ τῆς ἐξαχρειώσεώς της εἶναι πόρνη. Ἡ πόρνη αὐτὴ εἶναι μεγάλη καὶ κάθηται ἐπάνω εἰς νερὰ πολλά, ποὺ συμβολίζουν λαοὺς καὶ ἔθνη καὶ γλώσσας μὲ γήϊνα καὶ σαρκικὰ φρονήματα.

2 μεθ' ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς.

2 Μὲ αὐτὴν ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ ἐμέθυσαν οἱ κάτοικοι τῆς γῆς ἀπὸ τὸν οἶνον τῆς πορνείας της, δηλαδὴ τὸ εἰδωλολατρικὸν πνεῦμα καὶ ἡ ἠθικὴ ἐξαχρείωσις τῆς ἐκπροσωπούσης τότε τὴν ἠθικὴν Βαβυλῶνα Ρώμης μετεδόθη καὶ εἰς τοὺς ἐξ αὐτῆς ἐξαρτωμένους βασιλεῖς καὶ εἰς τοὺς εἰς αὐτὴν ὑποτελεῖς λαούς.

3 καὶ ἀπήνεγκέ με εἰς ἔρημον ἐν πνεύματι. καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ τὸ θηρίον τὸ κόκκινον, γέμον ὀνόματα βλασφημίας, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα.

3 Καὶ μὲ μετέφερε πνευματικῶς καὶ ἐν ἐκστάσει εἰς τόπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον εἶχε φύγει ὁ Θεὸς καὶ ἦτο, λόγῳ τῆς κακίας τῶν κατοίκων του, ἔρημος ἀπὸ τὴν παρουσίαν του. Καὶ εἶδα μίαν γυναῖκα, τὴν πόλιν τῆς Ρώμης, ποὺ ἐξεικόνιζε τότε τὴν ἠθικὴν Βαβυλῶνα· εἶδα τὴν γυναῖκα αὐτὴν νὰ κάθηται ἐπάνω εἰς τὸ θηρίον τὸ κόκκινον καὶ αἱμοβόρον καὶ αἱματοβαμμένον, ποὺ ἦτο γεμᾶτον ἀπὸ κάθε εἶδος καὶ ὀνομασίαν βλασφημίας, καὶ εἶχε κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα. Τὸ κράτος δηλαδὴ καὶ ἡ

ΙΖ΄. 1-2) Ναμ. γ΄ 1. Ἱρ. κη΄ : να΄ 7. 13. Ἀπ. ιζ΄ 3. 5. 15. 18. ιδ΄ 8. ιη΄ 3. 9. 3) 2. 7 - 12. 16. ιγ΄ 1. κα΄ 10.

ἐξουσία τῆς πόρνης αὐτῆς ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ ἀντιχρίστου καὶ ἐνεπνέετο ἀπὸ αὐτόν, οἱ βασιλεῖς της δὲ ἔφερον ἀσεβεῖς τίτλους, ποὺ ἐσήμαιναν τὴν θεοποίησιν καὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων καὶ τῆς πόλεώς των.

4 καὶ ἡ γυνὴ ἦν περιβεβλημένη πορφυροῦν καὶ κόκκινον καὶ κεχρυσωμένη χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ἔχουσα ποτήριον χρυσοῦν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, γέμον βδελυγμάτων, καὶ τὰ ἀκάθαρτα τῆς πορνείας τῆς γῆς,

4 Καὶ ἡ γυνὴ αὐτὴ εἶχε περιβολὴν ἡγεμονικὴν καὶ βασιλικήν. Ἐφόρει ἔνδυμα πορφυροῦν, ποὺ ἦτο καὶ αἱματοβαμμένον κόκκινον καὶ ἦτο χρυσωμένη καὶ στολισμένη μὲ χρυσᾶ κοσμήματα καὶ πολυτίμους λίθους καὶ μὲ μαργαριτάρια. Καὶ εἶχε εἰς τὸ χέρι της ποτήριον χρυσὸν γεμᾶτον ἀπὸ τὰ βδελύγματα τῆς εἰδωλολατρίας της καὶ ἀκόμη ἐκράτει τὰ ἀκάθαρτα ἔργα τῆς διαφθορᾶς, μὲ τὰ ὁποῖα ἐμόλυνε τὴν γῆν διὰ τῆς ἀποστασίας ἀπὸ τὸν οὐράνιον Νυμφίον.

5 καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον· μυστήριον, Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς.

5 Καὶ εἰς τὸ μέτωπόν της εἶχε γραφῆ ὄνομα, ποὺ διὰ τοὺς πολλοὺς εἶναι μυστηριῶδες καὶ ἀκατανόητον: Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἡ μητρόπολις καὶ πρωτεύουσα τῶν πόλεων, ποὺ ἐμακρύνθησαν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ εἶναι πόρναι, τὸ κέντρον τῆς ἀκολασίας καὶ εἰδωλολατρίας, ποὺ ἀποτελοῦν τὰ βδελύγματα τῆς γῆς.

6 καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ. καὶ ἐθαύμασα ἰδὼν αὐτὴν θαῦμα μέγα.

6 Καὶ εἶδα τὴν γυναῖκα νὰ μεθᾷ ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν Χριστιανῶν, τοὺς ὁποίους κατεδίωκε, καὶ ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ὅταν τὴν εἶδα, ἐθαύμασα μεγάλον θαυμασμὸν διὰ τὴν τόσον ἡγεμονικὴν ἐμφάνισίν της καὶ διὰ τὸν θρίαμβόν της κατὰ τῶν ἁγίων καὶ πιστῶν.

7 Καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· διατί ἐθαύμασας; ἐγὼ ἐρῶ σοι τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτήν, τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα.

7 Καὶ μοῦ εἶπεν ὁ ἄγγελος· Διατί ἐθαύμασες; Ἐγὼ θὰ σοῦ ἐξηγήσω τὸ ἀκατανόητον καὶ ἄγνωστον μυστικὸν τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ θηρίου ποὺ τὴν βαστάζει, καὶ τὸ ὁποῖον ἔχει τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα.

8 Τὸ θηρίον ὃ εἶδες, ἦν καὶ οὐκ ἔστι, καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγειν· καὶ θαυμάσονται οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, βλεπόντων τὸ θηρίον ὅτι ἦν, καὶ οὐκ ἔστι καὶ παρέσται.

8 Τὸ θηρίον, τὸ ὁποῖον εἶδες, εἶναι αἱ ἐμπνεόμεναι ὑπὸ τοῦ σατανᾶ ἄθεοι κοσμοκρατορίαι, αἱ ὁποῖαι ἦσαν καὶ ἔπεσαν καὶ ἀνέζησαν εἰς τὴν κοσμοκρατορίαν τῆς Ρώμης, ἡ ὁποία θὰ πέσῃ καὶ εἶναι σὰν νὰ μὴ ὑπάρχῃ. Καὶ μέλλει νὰ ἐπανέλθῃ τὸ θηρίον αὐτὸ ἀπὸ τὴν ἄβυσσον διὰ τῶν ἀθέων καὶ ἀντιχρίστων κοσμοκρατοριῶν, ποὺ θὰ διαδεχθοῦν τὴν κοσμοκρατορίαν τῆς Ρώμης, καὶ διὰ τῆς νίκης τοῦ Χριστοῦ πηγαίνει εἰς ὄλεθρον καὶ ἐξαφανισμόν. Καὶ θὰ θαυμάσουν ἐκεῖνοι ποὺ κατοικοῦν ἐπὶ τῆς γῆς, τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα δὲν ἔχει γραφῆ, ἀφ' ὅτου ἤρχισε νὰ κτίζεται ὁ κόσμος, εἰς τὸ βιβλίον τῆς αἰωνίου ζωῆς. Καὶ θὰ θαυμάσουν, ὅταν βλέπουν τὸ θηρίον, ὅτι ὑπῆρχε καὶ δὲν ὑπάρχει καὶ ὅμως θὰ ἀναζήσῃ καὶ θὰ εἶναι παρόν.

9 Ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σο-

9 Ἐδῶ φαίνεται ὁ νοῦς ὁ φωτισμένος ἀπὸ τὸν Θεόν, ποὺ ἔχει

4-6) Ἰζ. κη΄ 13. 16. Ἀπ. ιζ΄ 1. 2. ια΄ 7. 8. ιβ΄ 17. ιδ΄ 8. ις΄ 6. 19. ιη΄ 2. 16. 19. 20. 24. 2 Θσ. β΄ 7. 7) 3. ζ΄ 13. 8) 10. 11. γ΄ 5. ια΄ 7. ιγ΄ 1 - 3. 8. 12. κ΄ 12. 15. κα΄ 27. 9-11) 3. 7. 8. ιβ΄ 3. ιγ΄ 1. 18.

φίαν. αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ ὄρη ἑπτά εἰσιν, ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ' αὐτῶν,

ἀληθινὴν καὶ πνευματικὴν σοφίαν. Αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ τοῦ θηρίου σημαίνουν τὰ ἑπτὰ βουνὰ καὶ τοὺς λόφους, ἐπάνω εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι κτισμένη καὶ κάθεται ἡ γυνή, ἡ πόλις Ρώμη, ποὺ ἐξεικονίζει τὴν ἠθικὴν Βαβυλῶνα τὴν σημερινήν, ἀλλὰ καὶ ὅλας ποὺ μέχρι τῆς ὁριστικῆς ἐπικρατήσεως τοῦ Εὐαγγελίου θὰ ἀναφανοῦν.

10 καὶ βασιλεῖς ἑπτά εἰσιν· οἱ πέντε ἔπεσαν, ὁ εἷς ἔστιν, ὁ ἄλλος οὔπω ἦλθε, καὶ ὅταν ἔλθῃ, ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μεῖναι.

10 Σημαίνουν ἀκόμη αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ καὶ ἑπτὰ βασιλείας καὶ ἀντιθέους κοσμοκρατορίας. Αἱ πέντε ἦσαν προχριστιανικαὶ καὶ ἔπεσαν. Ἡ μία, ἡ ρωμαϊκή, ὑπάρχει ἀκόμη. Καὶ ἡ ἄλλη δὲν ἦλθεν ἀκόμη. Καὶ ὅταν ἔλθῃ, πρέπει σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ νὰ μείνῃ ὀλίγον χρόνον.

11 καὶ τὸ θηρίον ὃ ἦν καὶ οὐκ ἔστι, καὶ αὐτὸς ὄγδοός ἐστι, καὶ ἐκ τῶν ἑπτά ἐστι, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει.

11 Καὶ τὸ θηρίον, ποὺ ἦτο καὶ δὲν εἶναι πλέον, καὶ αὐτὸς εἶναι ὄγδοος βασιλεὺς καὶ εἶναι ἀπὸ τοὺς ἑπτά. Διότι καὶ τὰς ἑπτὰ κοσμοκρατορίας τὸ αὐτὸ θηρίον ἐμπνέει καὶ εἰς αὐτάς, σὰν ξεχωριστὴ ὕπαρξις, πάντοτε αὐτὸ ἀναζῇ καὶ ἡ ζωή του ἐξαρτᾶται καὶ ἐνσωματοῦται εἰς τὰς ἑπτὰ αὐτὰς κοσμοκρατορίας. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ πηγαίνει πρὸς τὸν ὄλεθρον καὶ τὸν ἐξαφανισμόν.

12 καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες δέκα βασιλεῖς εἰσιν, οἵτινες βασιλείαν οὔπω ἔλαβον, ἀλλ' ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσι μετὰ τοῦ θηρίου.

12 Καὶ τὰ δέκα κέρατα, ποὺ εἶδες, σημαίνουν δέκα βασιλεῖς, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐβασίλευσαν ἀκόμη ἕως τώρα, ἀλλ' ὡς βασιλεῖς λαμβάνουν ἐξουσίαν μίαν ὥραν καὶ θὰ βασιλεύσουν πολὺ ὀλίγον χρόνον ὡς σύμμαχοι τοῦ θηρίου.

13 οὗτοι μίαν γνώμην ἔχουσι, καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ διδόασιν.

13 Αὐτοὶ ἔχουν τὰ αὐτὰ φρονήματα καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν τους τὴν δίδουν εἰς τὸ θηρίον.

14 οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσι, καὶ τὸ ἀρνίον νικήσει αὐτούς, ὅτι κύριος κυρίων ἐστὶ καὶ βασιλεὺς βασιλέων, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί.

14 Αὐτοὶ θὰ πολεμήσουν μὲ τὸ Ἀρνίον καὶ τὸ Ἀρνίον θὰ τοὺς νικήσῃ, διότι εἶναι Κύριος τῶν κυρίων καὶ Βασιλεὺς τῶν βασιλέων καὶ αὐτοί, ποὺ εἶναι μαζί του, εἶναι προσκαλεσμένοι καὶ ἐκλεγμένοι ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ πιστοί.

15 Καὶ λέγει μοι· τὰ ὕδατα ἃ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶ καὶ ἔθνη καὶ γλῶσσαι.

15 Καὶ μοῦ εἶπεν ὁ ἄγγελος· Τὰ νερὰ ποὺ εἶδες, ἐπάνω εἰς τὰ ὁποῖα ἐκάθητο ἡ πόρνη, εἶναι λαοὶ καὶ ὄχλοι καὶ ἔθνη, ἐπὶ τῶν ὁποίων κυριαρχεῖ ἡ πόρνη.

16 καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες καὶ τὸ θηρίον, οὗτοι μισήσουσι τὴν πόρνην καὶ ἠρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ γυμνήν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται,

16 Ἀλλὰ τὸ κράτος τῆς ἁμαρτίας φέρει πάντοτε μέσα του τὰ σπέρματα τῆς σαπίλας καὶ τῆς ἀποσυνθέσεως καὶ τῆς αὐτοδιαλύσεως. Καὶ ἑκάστη νέα κοσμοκρατορία θεμελιώνεται ἐπάνω εἰς τὰ ἐρείπια τῆς προηγουμένης, τὴν ὁποίαν διεδέχθη, ἀφοῦ προηγουμένως τὴν κατέστρεψεν. Ἔτσι θὰ γίνῃ καὶ μὲ τὴν ρωμαϊκὴν κοσμοκρατορίαν. Τὰ δέκα κέρατα, ποὺ εἶδες, δηλαδὴ οἱ

12-14) Δν. ζ' 20. 24. 2 Μκ. ιγ' 4. Ἀπ. ιζ' 3. 7. ιγ' 1. 7. ιθ' 16. 1 Τμ. ς' 15. 15-16) Ἡσ. η' 7. ιζ' 12. Ἰρ. κθ' : μζ' 2. Ἀπ. ιζ' 1 -3. 12. 13. ιγ' 1. ιη' 7. 8. 16.

καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν ἐν πυρί.

δέκα βασιλεῖς καὶ τὸ θηρίον ποὺ ἐμπνέει καὶ τούτους, αὐτοὶ θὰ μισήσουν τὴν πόλιν Ρώμην, τὴν πόρνην, ποὺ ἐξεικονίζει τὴν ἠθικὴν Βαβυλῶνα κάθε ἐποχῆς. Καὶ θὰ τὴν κάμουν ἐρημωμένην καὶ γυμνήν, διότι θὰ διαρπάσουν τὸν πλοῦτον της καὶ θὰ φάγουν τὰς σάρκας της διαμοιράζοντες τὴν ἐπικράτειάν της καὶ τὰς χώρας της καὶ θὰ τὴν κατακαύσουν μὲ φωτιά.

17 ὁ γὰρ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι μίαν γνώμην καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι τελεσθῶσιν οἱ λόγοι τοῦ Θεοῦ.

17 Διότι ὁ Θεὸς ἐνέβαλεν εἰς τὰς καρδίας των νὰ γίνουν ὄργανα τῶν σχεδίων του καὶ νὰ κάμουν τὴν βουλήν του, καὶ νὰ συμφωνήσουν καὶ νὰ δώσουν τὴν βασιλείαν τους εἰς τὸ θηρίον, ἕως ὅτου πραγματοποιηθοῦν τελείως οἱ περὶ τοῦ θηρίου προφητικοὶ λόγοι τοῦ Θεοῦ.

18 καὶ ἡ γυνὴ ἣν εἶδες ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

18 Καὶ ἡ γυναίκα, ποὺ εἶδες, εἶναι ἡ πόλις ἡ μεγάλη τῆς Ρώμης, ἡ ὁποία βασιλεύει τώρα ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς, ἀλλὰ τὴν ὁποίαν μετ' ὀλίγον οἱ βασιλεῖς αὐτοὶ θὰ τὴν καταστρέψουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο προεξαγγέλλεται οὐρανόθεν ἡ ἐπικειμένη καταστροφὴ τῆς νοητῆς Βαβυλῶνος καὶ τὰ κακά, ἅτινα θὰ ἐπέλθουν κατ' αὐτῆς.

Μετὰ ταῦτα εἶδον ἄλλον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην, καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ,

Ὕστερον ἀπὸ αὐτὰ εἶδα ἄλλον ἄγγελον νὰ καταβαίνῃ ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐξουσίαν μεγάλην, καὶ ἡ γῆ ἔλαμψε καὶ ἐφωτίσθη ἀπὸ τὴν ἀπαστράπτουσαν δόξαν του.

2 καὶ ἔκραξεν ἐν ἰσχυρᾷ φωνῇ λέγων· ἔπεσεν, ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἐγένετο κατοικητήριον δαιμονίων καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου·

2 Καὶ ἐφώναξε μὲ δυνατὴν φωνὴν καὶ εἶπεν· Ἔπεσεν, ἔπεσεν ἡ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἔγινε τόπος, ποὺ κατοικοῦν δαιμόνια, καὶ ἀσφαλὴς διαμονὴ κάθε ἀκαθάρτου πνεύματος καὶ προφυλαγμένη φωλιὰ κάθε ἀκαθάρτου καὶ μισημένου ὀρνέου.

3 ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πέπωκαν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνά-

3 Καὶ συνέβησαν αὐτὰ εἰς αὐτήν, διότι ἀπὸ τὸ ἐξόχως μεθυστικὸν κρασὶ τῆς εἰδωλολατρικῆς ἀποστασίας καὶ τῆς διαφθορᾶς της ἔχουν πίει ὅλα τὰ ἔθνη· καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἐπόρνευσαν μαζί της, διότι παρεσύρθησαν ἀπὸ τὴν ἐπιρροήν της εἰς διεφθαρμένην καὶ ἀσεβῆ εἰδωλολατρικὴν ζωήν· καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐπλούτησαν ἀπὸ τὴν δύναμιν τῆς ἡδυπαθείας της καὶ

17) ι' 7. ις' 14. 16. 18) 1 - 6. 14 - 16. ιδ' 8. ις' 19. ιη' 10.

ΙΗ'. 1) Ἰζ. μγ' 2. ι' 1. κ' 1. 2-3) Ἡσ. ιγ' 21. 22. λδ' 11 - 15. Ἰρ. θ' 10. κζ' : ν' 39. 40. κη' : να' 37. Σφ. β' 14. Ἀπ. ιδ' 8 - 10. ιζ' 2.

μεως τοῦ στρήνους αὐτῆς ἐπλούτησαν.

τῆς παραφόρου καὶ ἀλαζονικῆς σαρκολατρίας της.

4 Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν· ἔξελθε ἐξ αὐτῆς ὁ λαός μου, ἵνα μὴ συγκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ἵνα ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς μὴ λάβητε·

4 Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν νὰ λέγῃ· Ἐβγᾶτε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν αὐτὴν ὅσοι ἀποτελεῖτε τὸν λαὸν ἐμοῦ τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ μὴ γίνετε συμμέτοχοι καὶ συνυπεύθυνοι εἰς τὰς ἁμαρτίας της καὶ νὰ μὴ λάβετε καὶ σεῖς μέρος ἀπὸ τὰς τιμωρίας καὶ τὰς πληγάς, μὲ τὰς ὁποίας θὰ κτυπηθῇ.

5 ὅτι ἐκολλήθησαν αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημόνευσεν ὁ Θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς.

5 Διότι ἔφθασαν αἱ ἁμαρτίαι της μέχρι τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Θεὸς τὰ ἀδικήματά της.

6 ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκε, καὶ διπλώσατε αὐτῇ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς· ἐν τῷ ποτηρίῳ ᾧ ἐκέρασε, κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν.

6 Καὶ ἡ φωνὴ τώρα ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τῆς Βαβυλῶνος καὶ τοὺς λέγει: Ἀνταποδώσατέ της, ὅπως καὶ αὐτὴ ἀνταπέδωκεν εἰς ἄλλους. Καὶ διπλασιάσατε καὶ ἀνταποδώσατέ της διπλᾶ σύμφωνα μὲ τὰ ἔργα της. Μέσα εἰς τὸ ποτήριον τῆς ὀργῆς, μὲ τὸ ὁποῖον αὐτὴ ἐκέρασε τοὺς ἄλλους, κεράσατέ την καὶ σεῖς μὲ τὸ διπλάσιον.

7 ὅσα ἐδόξασεν ἑαυτὴν καὶ ἐστρηνίασε, τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασανισμὸν καὶ πένθος. ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει, ὅτι κάθημαι καθὼς βασίλισσα καὶ χήρα οὐκ εἰμὶ καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω,

7 Ὅσον ἐδόξασε τὸν ἑαυτόν της καὶ ἐδούλευσεν εἰς τὴν ἀκολασίαν, τόσον πολὺν βασανισμὸν καὶ πένθος δώσατέ της. Διότι μέσα εἰς τὴν ὑπερήφανον καὶ ἀσεβῆ καρδίαν της λέγει, ὅτι κάθημαι βασίλισσα καὶ δὲν εἶμαι χήρα καὶ δὲν θὰ ἴδω ποτὲ πένθος.

8 διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἥξουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος καὶ πένθος καὶ λιμός, καὶ ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται· ὅτι ἰσχυρὸς Κύριος ὁ Θεὸς ὁ κρίνας αὐτήν.

8 Δι' αὐτὸ σὲ μίαν ἡμέραν θὰ ἔλθουν ὅλαι αἱ πληγαί της, καὶ θάνατος καὶ πένθος καὶ πεῖνα καὶ θὰ κατακαῇ μὲ φωτιά, διότι εἶναι ἰσχυρὸς ὁ Κύριος ὁ Θεός, ποὺ κατέκρινε καὶ κατεδίκασεν αὐτήν.

9 καὶ κλαύσουσιν αὐτὴν καὶ κόψονται ἐπ' αὐτῇ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς οἱ μετ' αὐτῆς πορνεύσαντες καὶ στρηνιάσαντες, ὅταν βλέπωσι τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς,

9 Καὶ θὰ τὴν κλαύσουν καὶ θὰ κάμουν κοπετὸν δι' αὐτὴν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, οἱ ὁποῖοι ἐπόρνευσαν μαζί της καὶ ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ οἱ ὁποῖοι παρεδόθησαν εἰς ἀσελγείας, ὅταν θὰ βλέπουν τὸν καπνὸν τῆς πυρκαϊᾶς της.

10 ἀπὸ μακρόθεν ἑστηκότες διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες· οὐαὶ οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη Βαβυλών, ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ κρίσις σου.

10 Καὶ θὰ στέκουν ἀπὸ μακρυὰ ἕνεκα τοῦ φόβου τοῦ βασανισμοῦ της τρέμοντες, μήπως πάθουν καὶ αὐτοὶ τὰ ἴδια καὶ θὰ λέγουν· Ἀλλοίμονον, ἀλλοίμονον, ἡ πόλις ἡ μεγάλη Βαβυλών, ἡ πόλις ἡ δυνατή, διότι μέσα εἰς μίαν ὥραν ἦλθεν ἡ κατάκρισις καὶ τιμωρία σου.

4-5) Γν. ιη΄ 20. 21. ιθ΄ 15. Ἠσ. μη΄ 20. νβ΄ 11. Ἰρ. κη΄ : να΄ 6 - 9. Ἀπ. ις΄ 19. 6-8) Ψ. ρλς΄ 8. Ἠσ. μ΄ 2. μζ΄ 7 - 9. Ἰρ. κζ΄ : ν΄ 15. 29. 33. 34. Ἀμ. η΄ 10. Σφ. β΄ 15. Ἀπ. ιδ΄ 10. ιζ΄ 16. 2 Θσ. α΄ 6. β΄ 8. 9-10) Ἰζ. κς΄ 16 - 20. κζ΄ 30 - 35. Ἀπ. ιδ΄ 8. 11. ις΄ 19. ιζ΄ 2. ιθ΄ 3.

11 καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς κλαύσουσι καὶ πενθήσουσιν ἐπ' αὐτῇ, ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι,

11 Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς θὰ κλαύσουν καὶ θὰ πενθήσουν δι' αὐτήν, διότι τὸ φορτίον τῶν ἐμπορευμάτων τους δὲν τὸ ἀγοράζει πλέον κανείς.

12 γόμον χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθου τιμίου καὶ μαργαρίτου, καὶ βυσσίνου καὶ πορφύρας καὶ σηρικοῦ καὶ κοκκίνου, καὶ πᾶν ξύλον θύϊνον καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου τιμιωτάτου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μαρμάρου,

12 Δὲν ἀγοράζουν τὸ φορτίον τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου καὶ τοῦ πολυτίμου λίθου καὶ τοῦ μαργαριταριοῦ καὶ τοῦ πολυτελοῦς βυσσίνου ὑφάσματος καὶ τῆς πορφύρας καὶ τοῦ μεταξωτοῦ καὶ τοῦ κοκκίνου καὶ κάθε ξύλινον ἀπὸ τὸ εὐῶδες κέδρον τῆς Ἀφρικῆς καὶ κάθε σκεῦος φιλτισένιον καὶ κάθε σκεῦος ἀπὸ ξύλον πολυτιμότατον καὶ ἀπὸ χαλκὸν καὶ σίδηρον καὶ μάρμαρον.

13 καὶ κινάμωμον καὶ ἄμωμον καὶ θυμιάματα, καὶ μύρον καὶ λίβανον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ σεμίδαλιν καὶ σῖτον καὶ κτήνη καὶ πρόβατα, καὶ ἵππων καὶ ῥεδῶν καὶ σωμάτων, καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων.

13 Δὲν ἀγοράζουν καὶ τὴν κανέλλαν καὶ τὸ πολύτιμον φυτὸν ἄμωμον, μὲ τὸ ὁποῖον φτιάνεται πανάκριβος μυρωδιά, καὶ τὰ θυμιάματα καὶ τὸ μύρον καὶ τὸν λίβανον καὶ τὸ κρασὶ καὶ τὸ λάδι καὶ τὸ σιμιγδάλι καὶ τὸ σιτάρι καὶ τὰ κτήνη καὶ τὰ πρόβατα καὶ τὸ φορτίον τῶν ἀλόγων καὶ τῶν τετρατρόχων ἁμαξῶν καὶ τῶν σωμάτων, ποὺ πωλοῦν οἱ σωματέμποροι καὶ τοὺς ζωντανοὺς ἀνθρώπους.

14 καὶ ἡ ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου ἀπώλετο ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκέτι οὐ μὴ αὐτὰ εὑρήσεις.

14 Καὶ τὰ φροῦτα, ποὺ ἐπεθύμει ἡ ψυχή σου, ἐχάθησαν ἀπὸ σὲ καὶ ὅλα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ καὶ νόστιμα ἔφυγαν ἀπὸ σὲ καὶ δὲν θὰ τὰ εὕρῃς ποτὲ πλέον.

15 οἱ ἔμποροι τούτων οἱ πλουτήσαντες ἀπ' αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς κλαίοντες καὶ πενθοῦντες,

15 Οἱ ἔμποροι ὅλων αὐτῶν, ποὺ ἐπλούτησαν ἀπὸ τὴν πόλιν αὐτήν, θὰ σταθοῦν μακρυὰ ἕνεκα τοῦ φόβου καὶ τοῦ βασανισμοῦ της καὶ θὰ κλαίουν καὶ θὰ πενθοῦν,

16 λέγοντες· οὐαὶ οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περιβεβλημένη βύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον καὶ κεχρυσωμένη ἐν χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος.

16 καὶ θὰ λέγουν· Ἀλλοίμονον, ἀλλοίμονον, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ποὺ εἶχεν ἐνδυθῆ βασιλικὸν ἔνδυμα βύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον καὶ ἦταν χρυσωμένη καὶ στολισμένη μὲ χρυσᾶ κοσμήματα καὶ λίθον πολύτιμον καὶ μαργαριτάρια. Οὐαί, διότι μέσα εἰς μίαν ὥραν ἐρημώθη ὁ τόσον πολὺς πλοῦτος της.

17 καὶ πᾶς κυβερνήτης καὶ πᾶς ὁ ἐπὶ τόπον πλέων, καὶ ναῦται καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐργάζονται, ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν,

17 Καὶ κάθε καραβοκύρης καὶ καθένας, ποὺ κατέπλεεν εἰς τὸν τόπον τῆς Βαβυλῶνος, καὶ οἱ ναῦται καὶ ὅσοι ἐργάζονται εἰς τὴν θάλασσαν, ἐστάθησαν ἀπὸ μακρυά,

11-13) Ἰζ. κζ΄ 5 κτλ. Ἀπ. ιη΄ 16. ιζ΄ 4. 15-16) Ἰρ. κζ΄ : ν΄ 13. Ἰζ. κζ΄ 30. 31. 35. 36. Ἀπ. ιη΄ 10. 19. 17-19) Ἠσ. κγ΄ 14. λδ΄ 10. Ἰζ. κζ΄ 27 - 34. Ἀπ. ιγ΄ 4. — Ἰσ. Ν. ζ΄ 6. Ἰβ. β΄ 12.

18 καὶ ἔκραζον βλέποντες τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, λέγοντες· τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ;

18 καὶ ἐφώναζαν δυνατά, σὰν ἔβλεπαν τὸν καπνὸν τῆς καταστρεπτικῆς πυρκαϊᾶς της, καὶ ἔλεγαν· Ποία ἄλλη πόλις ἦτο ὁμοία πρὸς τὴν πόλιν τὴν μεγάλην;

19 καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ ἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, λέγοντες· οὐαὶ οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ᾗ ἐπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες τὰ πλοῖα ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος αὐτῆς· ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη.

19 Καὶ καταθλιμμένοι ἔρριψαν χῶμα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν των καὶ ἐφώναζαν μὲ κλαυθμοὺς καὶ μὲ πένθος λέγοντες· Ἀλλοίμονον, ἀλλοίμονον, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ἐπλούτησαν ἀπὸ τὴν ἀκριβὴν πληρωμήν της ὅλοι, ὅσοι εἶχαν τὰ πλοῖα εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔκαμναν μεταφοράς. Ἀλλοίμονον, διότι μέσα εἰς μίαν ὥραν ἐρημώθη.

20 Εὐφραίνου ἐπ' αὐτῇ, οὐρανέ, καὶ οἱ ἅγιοι καὶ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ Θεὸς τὸ κρῖμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς.

20 Καὶ ἡ φωνὴ ἐστράφη τώρα πρὸς τὸν οὐρανόν: Εὐφραίνου διὰ τὴν καταστροφήν αὐτῆς, οὐρανέ, καὶ οἱ ἐν τῷ οὐρανῷ Ἅγιοι καὶ οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ Προφῆται, διότι τὴν ἐδίκασεν ὁ Θεὸς καὶ ἡ δικαία τιμωρία, διὰ τὸ ἀδικοχυμένον αἷμα σας, ἐπῆλθε κατ' αὐτῆς.

21 Καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς μύλον μέγαν καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν λέγων· οὕτως ὁρμήματι βληθήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔτι.

21 Καὶ ἐσήκωσεν ἕνας ἄγγελος δυνατὸς ἕνα μεγάλον λίθον σὰν μυλόπετραν καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἶπε· Μὲ τέτοια ὁρμὴ θὰ κτυπηθῇ ἡ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις καὶ δὲν θὰ εὑρεθῇ πλέον.

22 καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι,

22 Καὶ φωνὴ κιθαροπαικτῶν καὶ τραγουδιστῶν καὶ ἐκείνων, ποὺ παίζουν τὸν αὐλόν, καὶ τῶν σαλπιγκτῶν δὲν θὰ ἀκουσθῇ πλέον μέσα εἰς τοὺς ἐρημωμένους δρόμους σου, καὶ κανένας τεχνίτης κάθε τέχνης δὲν θὰ εὑρεθῇ πλέον εἰς τὰ ἐρείπιά σου καὶ κρότος μύλου δὲν θὰ ἀκουσθῇ πλέον εἰς τὴν περιοχήν σου.

23 καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φανῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι· ὅτι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς, ὅτι ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη,

23 Καὶ φῶς λυχναριοῦ δὲν θὰ φανῇ πλέον μέσα εἰς τὰ κατερειπωμένα σπίτια σου, καὶ ἡ χαρούμενη φωνὴ γαμβροῦ καὶ νύμφης δὲν θὰ ἀκουσθῇ πλέον μέσα εἰς τὰ ἐρείπιά σου. Διότι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ πλουτοκράται, ποὺ ἐξεμεταλλεύθησαν καὶ κατεπίεσαν τὴν οἰκουμένην· διότι μὲ τὰ μαγικὰ φάρμακά σου ἐπλανήθησαν καὶ ἐξαχρειώθησαν ὅλα τὰ ἔθνη,

24 καὶ ἐν αὐτῇ αἵματα προφητῶν καὶ ἁγίων εὑρέθη καὶ πάντων τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς.

24 καὶ διότι μέσα εἰς τὴν νοητὴν αὐτὴν Βαβυλῶνα εὑρέθησαν αἵματα Προφητῶν καὶ Ἁγίων καὶ ὅλων τῶν Μαρτύρων, ποὺ ἔχουν σφαγῇ ἐπὶ τῆς γῆς.

---

[20]) Δτ. λβ' 43. Ἰρ. κη' : να' 48. Ἀπ. ια' 18. ιβ' 12. ιθ' 2. [21]) Ἰρ. κη': να' 63. 64. Ἰζ. κς' 21. Ἀπ. ε' 2. ιδ' 8. Μτ. ιη' 6. [22-24]) Ἡσ. κγ' 8. κδ' 8. μζ' 9 - 12. Ναμ. γ' 4. Ἰρ. ζ' 34. ις' 9. κε' 10. κη' : να' 49. Ἰζ. κς' 13. Ἀπ. ια' 18. ιζ' 1. 6. ιθ' 2. Μτ. κγ' 35 - 37.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ΄.

Ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ περιγράφεται πρῶτον ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ ἀντίλαλος τῆς πτώσεως τῆς νοητῆς Βαβυλῶνος, μεθ' ὃ ἐπακολουθεῖ ἡ ἔνδοξος παρουσία τοῦ Χριστοῦ, ἥτις δὲν πρέπει νὰ συγχέεται πρὸς τὴν ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων καὶ τῇ παγκοσμίῳ Κρίσει τοιαύτην. Πρόκειται περὶ ἀοράτου ἐπεμβάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκτάκτως δραστικῆς, διὰ τῆς ὁποίας κατανικᾶται ὁριστικῶς ἡ ἀντίθεος δύναμις τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ ἐξασφαλίζεται ἡ θριαμβευτικὴ ἐπικράτησις τοῦ εὐαγγελίου καὶ ὁ πραγματικὸς ἐκχριστιανισμὸς τοῦ κόσμου καὶ ὁ ἐπὶ μακρὰν περίοδον ἐτῶν θρίαμβος τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ.

Μετὰ ταῦτα ἤκουσα ὡς φωνὴν μεγάλην ὄχλου πολλοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ λεγόντων· ἀλληλούϊα· ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡμῶν,

Καὶ ὕστερον ἀπὸ αὐτὰ ἤκουσα σὰν φωνὴν μεγάλην πλήθους πολλοῦ λαοῦ, τὴν φωνὴν τῶν ἐν οὐρανῷ ἀγγέλων καὶ ἁγίων, οἱ ὁποῖοι ἔλεγον· Ἀλληλούϊα. Αἰνεῖτε τὸν Θεόν. Ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμις ἀνήκει εἰς τὸν Θεόν μας.

2 ὅτι ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐτοῦ· ὅτι ἔκρινε τὴν πόρνην τὴν μεγάλην, ἥτις διέφθειρε τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησε τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ χειρὸς αὐτῆς.

2 Τοῦ ἀνήκει ἡ δόξα, διότι εἶναι ὀρθαὶ καὶ δίκαιαι αἱ ἀποφάσεις καὶ αἱ κρίσεις του· διότι ἔκρινε καὶ κατεδίκασε τὴν πόρνην τὴν μεγάλην, τὴν νοητὴν Βαβυλῶνα, ἡ ὁποία μὲ τὴν εἰδωλολατρίαν της καὶ τὴν διαφθοράν της διέφθειρε τὴν γῆν. Καὶ ὁ Θεὸς ἐξεδικήθη τὸ αἷμα τῶν δούλων του, ποὺ ἐχύθη ἀπὸ τὴν χεῖρα αὐτῆς.

3 καὶ δεύτερον εἴρηκαν· ἀλληλούϊα· καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

3 Καὶ εἶπαν διὰ δευτέραν φοράν· Ἀλληλούϊα. Καὶ ὁ καπνὸς τῆς πυρκαϊᾶς της ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, διότι ἡ καταστροφή της εἶναι ὁριστικὴ καὶ αἰωνία.

4 καὶ ἔπεσαν οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες πρεσβύτεροι καὶ τὰ τέσσαρα ζῷα καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ λέγοντες· ἀμήν, ἀλληλούϊα.

4 Καὶ ἔπεσαν κάτω οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι καὶ τὰ τέσσαρα ζῷα καὶ ἐπροσκύνησαν τὸν Θεόν, ποὺ κάθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου λέγοντες· Ἀμήν, Ἀλληλούϊα. = Ναί· Αἰνεῖτε τὸν Θεόν.

5 καὶ φωνὴ ἀπὸ τοῦ θρόνου ἐξῆλθε λέγουσα· αἰνεῖτε τὸν Θεὸν ἡμῶν πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτόν, οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι.

5 Καὶ φωνὴ ἀγγελικὴ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸν θρόνον, ἡ ὁποία ἔλεγεν· Αἰνεῖτε τὸν Θεὸν ἡμῶν ὅλοι οἱ δοῦλοι του, ὅσοι φοβεῖσθε αὐτόν, οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι.

6 Καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν, λεγόντων· ἀλληλούϊα· ὅτι ἐβασίλευσε Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ.

6 Καὶ ἤκουσα φωνὴν δυνατὴν σὰν φωνὴν λαοῦ πολλοῦ καὶ σὰν βοὴν νερῶν πολλῶν, ποὺ πίπτουν ἀπὸ ψηλὰ καὶ σὰν μπουμπουνητὸ βροντῶν δυνατῶν, ποὺ ἔλεγαν· Ἀλληλούϊα, διότι ἐβασίλευσε Κύριος ὁ Θεός μας, ὁ παντοκράτωρ.

ΙΘ΄. [1-2]) 3. 4. 6. ς' 10. ζ' 10. ια' 15. 18. ιβ' 10. ιε' 3. ις' 7. ιζ' 1. 16. ιη' 20 - 24. — Ψ. ργ' 1. 35. [3]) Ἡσ. λδ' 10. Ἀπ. ιθ' 1. ιη' 8. 9. 18. [4]) Ψ. μς' 9. ρε' 48. Ἀπ. δ' 4. 6. ε' 8. 14. [5]) Ψ. κα' 24. ριγ' 21. ρλγ' 1. ρλδ' 1. 20. Ἀπ. ια' 18. [6-8]) Ψ. ϟβ' 1. ϟς' 1. ϟη' 1. ριζ' 24. Ἡσ. ξα' 10. Ἰζ. ις' 9 - 14. Δν. ι' 6. Ἀπ. ιθ' 1. 3. 14. ια' 15. 17. ιδ' 2. ιε' 6. κα' 2. 9. Μτ. κβ' 1 κτλ. κε' 1 κτλ..

7 χαίρωμεν καὶ ἀγαλλιώμεθα καὶ δῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ, ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡτοίμασεν ἑαυτήν.

7 Ἂς χαίρωμεν καὶ ἂς εὐφραινώμεθα γεμᾶτοι ἀπὸ ἀγαλλίασιν καὶ ἂς δώσωμεν τὴν δόξαν εἰς αὐτόν, διότι ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ γάμου τοῦ Ἀρνίου, τοῦ πνευματικοῦ καὶ οὐρανίου καὶ αἰωνίου Νυμφίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ γυναῖκα του, ἡ πνευματικὴ Νύμφη Ἐκκλησία, ἐστόλισε καὶ ἑτοίμασεν ἑαυτήν.

8 καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβάληται βύσσινον λαμπρὸν καθαρόν· τὸ γὰρ βύσσινον τὰ δικαιώματα τῶν ἁγίων ἐστί.

8 Καὶ τῆς ἐδόθη ἀπὸ τὸν Θεὸν λαμπρὰ βυσσίνη στολὴ καθαρά, ποὺ συμβολίζει τὴν βασιλικήν της χάριν καὶ ἁγιότητα. Διότι τὸ βύσσινον ἔνδυμα εἶναι αἱ ἀρεταὶ τῶν ἁγίων τῆς θριαμβευούσης Ἐκκλησίας, τῆς νέας Ἱερουσαλήμ, τῆς αἰωνίας Νύμφης τοῦ Χριστοῦ.

9 Καὶ λέγει μοι· γράψον, μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι. καὶ λέγει μοι· οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ τοῦ Θεοῦ εἰσι.

9 Καὶ μοῦ εἶπεν ὁ ἄγγελος· Γράψε· Μακάριοι εἶναι οἱ προσκαλεσμένοι εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ Ἀρνίου, οἱ ὁποῖοι θὰ μετέχουν τῆς αἰωνίου χαρᾶς καὶ μακαριότητος. Καὶ μοῦ εἶπεν· Αὐτοὶ οἱ λόγοι, ποὺ βεβαιώνουν τὴν μακαριότητα τῶν πιστῶν διὰ τῆς ἑνώσεώς των μὲ τὸν Χριστόν, εἶναι ἀληθεῖς, εἶναι λόγοι τοῦ Θεοῦ.

10 Καὶ ἔπεσα ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ. καὶ λέγει μοι· ὅρα μή· σύνδουλός σού εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ· τῷ Θεῷ προσκύνησον· ἡ γὰρ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ ἐστι τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας.

10 Καὶ ἔπεσα ἐμπρὸς εἰς τὰ πόδια τοῦ ἀγγέλου διὰ νὰ τὸν προσκυνήσω καὶ μοῦ εἶπε· πρόσεχε μὴ κάνῃς αὐτὸ καὶ μὴ μὲ προσκυνῇς. Εἶμαι σύνδουλός σου καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς σου, ποὺ κρατοῦν τὴν ὁμολογίαν καὶ τὴν μαρτυρίαν τῆς πίστεώς των εἰς τὸν Ἰησοῦν. Προσκύνησε τὸν Θεόν. Ἐὰν δὲ θέλῃς νὰ μὲ προσκυνήσῃς,ἐπειδὴ σοῦ προλέγω τὰ μέλλοντα, μάθε, ὅτι ἡ ὁμολογία καὶ ἡ μαρτυρία τῆς πίστεως πρὸς τὸν Ἰησοῦν, αὐτὴ χορηγεῖ τὸ προφητικὸν πνεῦμα.

11 Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτόν, καλούμενος πιστὸς καὶ ἀληθινός, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ·

11 Καὶ εἶδα τότε τὸν οὐρανὸν νὰ εἶναι ἀνοιγμένος καὶ ἰδοὺ ἄλογον ἄσπρο καὶ ὁ καβαλλάρης, ποὺ ἐκάθητο ἐπ' αὐτοῦ, ἐκαλεῖτο ἄξιος πάσης ἐμπιστοσύνης (κριτής) καὶ ἀληθινὸς (γνήσιος Υἱὸς τοῦ Θεοῦ) καὶ κρίνει μὲ δικαιοσύνην καὶ πολεμεῖ νικηφόρως καὶ θριαμβευτικῶς.

12 οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρός, καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλά, ἔχων ὀνόματα γεγραμμένα, καὶ ὄνομα γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός,

12 Τὰ μάτια του δὲ εἶναι σὰν φλόγα φωτιᾶς καὶ τίποτε δὲν τοῦ διαφεύγει καὶ δὲν παραμένει σκοτεινὸν εἰς αὐτόν. Καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του φέρει βασιλικὰ στέμματα πολλά, διότι αὐτὸς εἶναι ὁ Βασιλεὺς ὅλων τῶν βασιλέων, ἔχει γραμμένα πολλὰ ὀνόματα. Καὶ ἔχει ὄνομα γραμμένον, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐκτὸς αὐτοῦ κανένας ἄλλος δὲν τὸ γνωρίζει κατὰ βάθος, διότι ἡ φύσις καὶ ἡ οὐσία του εἶναι ἀκατάληπτος.

13 καὶ περιβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον ἐν αἵματι, καὶ κέκληται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.

13 Καὶ ἔχει ἐνδυθῆ ἔνδυμα βαμμένον μὲ αἷμα, διότι ἔχυσε τὸ αἷμα του διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ διὰ τὴν θυσίαν του αὐτὴν ἀνυψώθη ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς νικητὴς αἰώνιος. Καὶ τὸ ὄνομά του ἔχει κληθῆ πρὸ πάντων τῶν αἰώνων ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ.

---

[9]) ιδ' 13. κ' 6. κα' 5. κβ' 6. Λκ. ιδ' 15. [10]) α' 2. ς' 11. ιβ' 11. 17. κβ' 8. 9. Πρ. ι' 25. 26. – Δν. η' 17. ι' 9. 17. [11-12]) Ψ. ϛ ε' 13. Ἠσ. ια' 4. 5. Ἀπ. ιθ' 21. α' 5. 14. β' 17. 18. γ' 7. 12. 14. ς' 2. ιβ' 3. [13-16]) Ἠσ. ξγ' 1 - 3. Ψ. β' 9. Ἀπ. ιθ' 8. 21. α' 8. 16. β' 12. 27. γ' 4. δ' 4. ιβ' 5. ιδ' 10. 19. 20. ιε' 3. ιζ' 14. Ἰν. α' 1.

14 καὶ τὰ στρατεύματα τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ ἐπὶ ἵπποις λευκοῖς, ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν καθαρόν.

14 Καὶ τὰ ἀγγελικὰ καὶ ἐπουράνια στρατεύματά του τὸν ἠκολούθουν ἐπάνω εἰς ἄλογα ἄσπρα, καὶ ἦσαν ντυμένοι μὲ ἔνδυμα βύσσινον καθαρόν, ποὺ ἤστραπτε.

15 καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία ὀξεῖα δίστομος, ἵνα ἐν αὐτῇ πατάσσῃ τὰ ἔθνη· καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος.

15 Καὶ ἀπὸ τὸ στόμα του βγαίνει ὁ λόγος τῆς ἀληθείας, ποὺ εἶναι σὰν ρομφαία κοπτερὰ καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη, διὰ νὰ πατάσσῃ μὲ τὸ πνευματικὸν αὐτὸ ὅπλον τὰ ἔθνη. Καὶ αὐτός, ποὺ ὡς Θεὸς ἔχει δύναμιν ἀκαταγώνιστον, θὰ ποιμάνῃ τοὺς λαοὺς τῶν ἐθνῶν μὲ ράβδον σιδερένιαν. Καὶ αὐτὸς πατεῖ εἰς τὸν ληνόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον βγαίνει τὸ δυνατὸν καὶ μεθυστικὸν κρασὶ τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος καὶ διαχειρίζεται τὴν τιμωρητικὴν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν τοῦ Πατρός του.

16 καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ ὄνομα γεγραμμένον, βασιλεὺς βασιλέων καὶ κύριος κυρίων.

16 Καὶ ἔχει ἐπάνω εἰς τὸ ἔνδυμά του καὶ εἰς τὸ μέρος, ποὺ τὸ ἔνδυμα αὐτὸ σκεπάζει τὸν μηρόν του ὄνομα γραμμένον: Βασιλεὺς βασιλέων καὶ Κύριος κυρίων.

17 Καὶ εἶδον ἕνα ἄγγελον ἑστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ, καὶ ἔκραξεν ἐν φωνῇ μεγάλῃ λέγων πᾶσι τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετομένοις ἐν μεσουρανήματι· δεῦτε συνάχθητε εἰς τὸ δεῖπνον τὸ μέγα τοῦ Θεοῦ,

17 Καὶ εἶδα ἕνα ἄγγελον, ποὺ ἐστέκετο εἰς τὸν ἥλιον, σύμβολον τῆς θείας του λαμπρότητος καὶ τοῦ μεγίστου ὕψους εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε πετάξει. Καὶ ἐφώναξε δυνατὰ μὲ μεγάλην φωνὴν καὶ εἶπε εἰς ὅλα τὰ ὄρνεα, ποὺ πετοῦν εἰς τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ· Ἐλᾶτε, μαζευθῆτε εἰς τὸ μεγάλο τραπέζι, ποὺ σᾶς ἑτοιμάζει ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ,

18 ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων καὶ σάρκας χιλιάρχων καὶ σάρκας ἰσχυρῶν καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημένων ἐπ' αὐτῶν, καὶ σάρκας πάντων ἐλευθέρων τε καὶ δούλων, καὶ μικρῶν τε καὶ μεγάλων.

18 διὰ νὰ φάγετε σάρκας βασιλέων καὶ σάρκας στρατηγῶν καὶ σάρκας ἰσχυρῶν καὶ σάρκας ἀλόγων καὶ τὰς σάρκας τῶν καβαλλαρέων, ποὺ κάθηνται ἐπ' αὐτῶν, καὶ τὰς σάρκας ὅλων καὶ ἐλευθέρων καὶ δούλων καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων, ποὺ εἶναι ὑπήκοοι τοῦ ἀντιχρίστου.

19 Καὶ εἶδον τὸ θηρίον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι τὸν πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ.

19 Καὶ εἶδα τὸ θηρίον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ στρατεύματά τους συναθροισμένα διὰ νὰ κάμουν τὸν πόλεμον μὲ τὸν καθήμενον εἰς τὸ ἄσπρον ἄλογον Μεσσίαν καὶ μὲ τὸ οὐράνιον στράτευμά του.

20 καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον καὶ ὁ μετ' αὐτοῦ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα

20 Καὶ ἐπιάσθη αἰχμάλωτος τὸ θηρίον ἀντίχριστος καὶ μαζὶ μὲ αὐτὸν καὶ ὁ ψευδοπροφήτης, ποὺ ἔκαμε τὰ ἀγυρτικὰ θαύματα ἐμπρὸς εἰς αὐτόν, μὲ τὰ ὁποῖα ἐξηπάτησε καὶ ἐπλάνησεν αὐ-

---

[17-18]) Ἰζ. λθ' 4. 17 - 20. Ἀπ. ιθ' 21. ς' 15. η' 13. ιγ' 8. 16. ιδ' 6. κ' 12. [19]) ιγ' 1. 4. ις' 12 - 16. ιζ' 12 - 14. [20]) Ἠσ. λ' 33. λδ' 9. Δν. ζ' 11. Ἀπ. ιθ' 21. ιγ' 1. 11 - 17. ις' 13. κ' 10.

ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησε τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ· ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην ἐν θείῳ.

τούς, ποὺ ἔλαβον τὴν ἀνεξάλειπτον σφραγῖδα τοῦ θηρίου καὶ ποὺ προσκυνοῦν τὸ εἴδωλον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ. Ζωντανοὶ ἐρρίφθησαν καὶ οἱ δύο μέσα εἰς τὴν λίμνην τῆς φωτιᾶς, ποὺ καίεται μὲ θειάφι.

21 καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ ἐξελθούσῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

21 Καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἐφονεύθησαν μὲ τὴν ρομφαίαν τοῦ Μεσσίου, ποὺ κάθηται ἐπάνω εἰς τὸ ἄλογον, ἡ ὁποία ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ στόμα του. Καὶ ὅλα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἀπὸ τὰς σάρκας τῶν πτωμάτων των. Πνευματικὸν τὸ ὅπλον τοῦ Νικητοῦ, ὁ λόγος τῆς ἀληθείας ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα του. Πνευματικὸς κυρίως καὶ ὁ ὄλεθρος τῶν ἀντιπάλων, χωρὶς νὰ ἀποκλείεται καὶ ἡ ἐν πολέμοις αἰσθητοῖς μετ' ἀλλήλων σφαγὴ καὶ ἐξολόθρευσις πολλῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

Εἰς τὴν κατὰ τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ τοῦ ψευδοπροφήτου αὐτοῦ ὁριστικὴν νίκην τοῦ Χριστοῦ ἐπακολουθεῖ χιλιετὴς βασιλεία αὐτοῦ, παρεμπίπτουσα μεταξὺ τῆς κατασυντριβῆς τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ τῆς συντελείας τῶν αἰώνων, ἥτις θὰ ἐπισφραγισθῇ διὰ τῆς δευτέρας παρουσίας, τῆς παγκοσμίου Κρίσεως καὶ τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ παντός. Ἡ χιλιετὴς βασιλεία δέον νὰ νοηθῇ πνευματικῶς, τοῦ ἀριθμοῦ μὲν χίλια ἔτη ὄντος σχηματικοῦ καὶ μὴ ἐκλαμβανομένου κατὰ γράμμα, ἀλλὰ σημαίνοντος μακροτάτην χρονικὴν περίοδον, τῆς βασιλείας δὲ τοῦ Χριστοῦ πραγματοποιουμένης διὰ τῆς ἐν τῇ ἀνθρωπότητι ἐπικρατήσεως καὶ καρποφορίας τοῦ εὐαγγελίου, διὰ τοῦ πραγματικοῦ ἐκχριστιανισμοῦ τῆς πλειονότητος τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἀναπτύξεως ἀληθοῦς χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ μεταξὺ ἀλλεπαλλήλων καὶ πολυπληθῶν γενεῶν. Καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν μὴ προσκυνησάντων τὸ θηρίον δέον νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἀναβίωσις τούτων ἐν τῇ εὐλαβεῖ ἀναμνήσει καὶ τιμῇ τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας, ἀποτελουμένης ἤδη ὑπὸ τοῦ μεγαλυτέρου μέρους τῆς ἀνθρωπότητος. Ἤδη ἀγνοεῖται καὶ παρατρέχεται παρὰ τοῖς πλείστοις ὁ ἡρωϊσμὸς τούτων, μνημονευομένων περισσότερον τῶν μαρτύρων τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν ἐθνομαρτύρων. Τότε τὰ πρόσωπα αὐτῶν θὰ καταγλαϊσθῶσι δι' αἰωνίου φωτοστεφάνου εἰς τὰ ὄμματα πάντων. Θὰ ἀναζήσουν ἐπὶ πλέον οὗτοι εἰς τὸ πλῆθος τῶν ὁμολογητῶν τῆς ἐκχριστιανισμένης ἀνθρωπότητος, οἱ ὁποῖοι μεγαλόστομοι ὡς ἐκεῖνοι καὶ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος τῆς ἀφοσιώσεως καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως ἐμπνεόμενοι δὲν θὰ κατασφάζωνται μὲν ὡς ἐκεῖνοι, θὰ μαρτυρῶσιν ὅμως ἐξ ἴσου πρὸς αὐτοὺς τὴν ὁμολογίαν τῆς ἀληθοῦς πίστεως. Ἐν τῇ εἰρηνικῇ ταύτῃ καρποφορίᾳ τοῦ εὐαγγελίου ἑπόμενον εἶναι τὸ ἀγωνιστικὸν πνεῦμα νὰ ὑποστῇ χαλάρωσίν τινα. Ἄλλως τε κατὰ τὴν μακρὰν ταύτην εἰρηνικὴν περίοδον θὰ ἀποδώσῃ μὲν τὸ εὐαγγέλιον πλήρεις τοὺς καρποὺς αὐτοῦ, θὰ παραμείνωσιν ὅμως καὶ ἔθνη, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ χριστιανικὴ ἐπίδρασις δὲν θὰ εἶναι ριζικὴ καὶ βαθεῖα. Θὰ σημειωθῇ ἁπλῶς κατ' αὐτὴν εἰς μέγαν καὶ πρωτοφανῆ βαθμὸν ὅ,τι περιωρισμένως παρατηρεῖται καὶ

---

[21]) 11. 15. 17. 18. 20. κ' 14. 15. κα' 8.

ἤδη κατὰ τὰ ἐνδιάμεσα τῶν σφοδρῶν συγκρούσεων καὶ πολέμων, τῶν ἐξεικονιζόντων τὴν τελικὴν καὶ τελευταίαν σύγκρουσιν, μεθ' οὓς συντελεῖται στροφή τις καὶ ἐπιστροφὴ τῶν δοκιμαζομένων λαῶν πρὸς τὸν Θεόν. Ἐντεῦθεν ἡ νέα καὶ τελευταία ἀπόπειρα τοῦ σατανᾶ κατὰ τῶν πιστῶν, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ τελικὴ κρίσις τοῦ κόσμου.

Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα τὴν κλεῖν τῆς ἀβύσσου καὶ ἅλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ.

Καὶ εἶδα ἄγγελον νὰ κατεβαίνῃ ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ὁ ὁποῖος εἶχε τὸ κλειδὶ τῆς ἀβύσσου τοῦ Ἅδου καὶ μίαν μεγάλην ἀλυσίδα ριγμένην ἐπάνω εἰς τὸ χέρι του.

2 καὶ ἐκράτησε τὸν δράκοντα, τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον, ὅς ἐστι Διάβολος καὶ ὁ Σατανᾶς ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην, καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη.

2 Καὶ συνέλαβε τὸν δράκοντα, τὸν ὄφιν τὸν παλαιόν, ποὺ ἐξηπάτησε τοὺς πρωτοπλάστους, ὁ ὁποῖος εἶναι διάβολος, ποὺ συκοφαντεῖ καὶ διαβάλλει τὸν Θεὸν καὶ τὸ ἔργον του, καὶ ὁ σατανᾶς, ὁ ἀρχηγὸς τῶν πονηρῶν πνευμάτων, ποὺ παρασύρει εἰς τὴν πλάνην τὴν Οἰκουμένην. Καὶ τὸν ἔδεσεν ἐπὶ χίλια ἔτη, δηλαδὴ ἐπὶ μακρὰν περίοδον ἐτῶν, κατὰ τὰ ὁποῖα θὰ θριαμβεύσῃ καὶ θὰ ἀποδώσῃ τοὺς καρποὺς του τὸ εὐαγγέλιον.

3 καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ ἔκλεισε καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα μὴ πλανᾷ ἔτι τὰ ἔθνη, ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη· μετὰ ταῦτα δεῖ αὐτὸν λυθῆναι μικρὸν χρόνον.

3 Καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς τὸ σκοτεινὸν βάθος τοῦ Ἅδου καὶ ἔκλεισε καὶ ἐσφράγισεν ἀπ' ἐπάνω του καὶ ἠσφάλισε καλὰ τὴν φυλάκισίν του, διὰ νὰ μὴ πλανήσῃ πλέον τὰ ἔθνη, ἕως ὅτου συμπληρωθοῦν τὰ χρόνια τῆς μακρᾶς περιόδου, ποὺ συμβολίζουν τὰ χίλια ἔτη. Καὶ ὕστερα ἀπὸ αὐτὰ σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ πρέπει αὐτὸς νὰ λυθῇ δι' ἕν μικρὸν χρονικὸν διάστημα.

4 Καὶ εἶδον θρόνους, καὶ ἐκάθισαν ἐπ' αὐτούς, καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς, καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τὸ θηρίον οὔτε τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν· καὶ ἔζησαν καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ χίλια ἔτη·

4 Καὶ εἶδα θρόνους καὶ ἐκάθισαν ἐπ' αὐτῶν οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ Ἅγιοι. Καὶ ἐδόθη εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τὸν Θεὸν δικαστικὴ καὶ βασιλικὴ ἐξουσία. Εἶδα καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν, ποὺ μὲ πελέκεις καὶ ἄλλα βασανιστικὰ ὄργανα ἐθανατώθησαν διὰ τὴν μαρτυρίαν καὶ ὁμολογίαν τῆς πίστεως τοῦ Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν προσεκύνησαν τὸ θηρίον, οὔτε τὸ εἴδωλόν του καὶ δὲν ἔλαβαν τὴν χαραγμένην καὶ ἀνεξάλειπτον σφραγῖδα του ἐπὶ τοῦ μετώπου των καὶ ἐπὶ τῆς χειρός των. Καὶ ἔζησαν καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν περίοδον, ποὺ συμβολίζεται ἀπὸ τὰ χίλια ἔτη. Ὅπως ὁ Χριστὸς ἀνεγνωρίσθη Βασιλεὺς καὶ ἐδοξάσθη ἀπὸ τοὺς κατοικοῦντας εἰς τὴν γῆν κατὰ τὴν περίοδον αὐτήν, ἔτσι θὰ ἀναζήσουν εἰς τὰς καρδίας ὅλων καὶ θὰ δοξασθοῦν καὶ οἱ Μάρτυρες αὐτοί.

5 καὶ οἱ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἔζησαν ἕως τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη. αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη.

5 Καὶ οἱ λοιποὶ ἀπὸ τοὺς νεκρούς, ποὺ προτήτερα ἐθαυμάζοντο καὶ ἀπαθανατίζετο τὸ ὄνομά των ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ κόσμου, ἐλησμονήθησαν ὁλότελα καὶ δὲν ἔζησαν εἰς τὴν ἀνάμνησιν κανενός, ἕως ὅτου συμπληρωθῇ ἡ περίοδος, ποὺ συμβολίζεται ἀπὸ τὰ χίλια ἔτη. Αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη ἀποκατάστασις τῆς μνήμης τῶν ἡρώων αὐτῶν καὶ ἡ πρώτη ἀνάστασίς των.

6 μακάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει

6 Μακάριος καὶ ἅγιος εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ θὰ ἔχῃ μέρος εἰς τὴν ἀνάστασιν τὴν πρώτην. Ἐπὶ τῶν προσώπων αὐτῶν δὲν ἔχει

Κ'. [1]) α' 18. θ' 1. ιη' 1. [2-3]) 7. 10. ιβ' 9. 12. ιγ' 14. ιζ' 10. Ἰδ. 6. 2 Πτ. β' 4. 2 Θσ. β' 8 - 10. Μτ. ιβ' 29. [4-5]) Δν. ζ' 9. 18. 22. 27. Ἀπ. κ' 6. ς' 9. ια' 7. ιγ' 15. κβ' 5. 1 Θσ. δ' 16. 1 Κρ. ς' 2. ιε' 23. 24. Λκ. ιδ' 14. κβ' 30. [6]) 4. 14. α' 6. β' 11. ε' 10. ζ' 15. ιδ' 13. ιθ' 9. κα' 8.

τῇ πρώτῃ· ἐπὶ τούτων ὁ δεύτερος θάνατος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσι μετ' αὐτοῦ χίλια ἔτη.

ἐξουσίαν ὁ δεύτερος θάνατος, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὸν πλήρη χωρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Θεόν, ἀλλὰ θὰ εἶναι ἱερεῖς ἀφιερωμένοι εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ θὰ δοξασθοῦν καὶ θὰ βασιλεύσουν μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸν κατὰ τὴν περίοδον, ποὺ συμβολίζεται ἀπὸ τὰ χίλια ἔτη, διότι ὅπως ὁ Χριστὸς θὰ δοξάζεται μὲ βασιλικὰς τιμὰς ἀπὸ τοὺς ἐν τῇ γῇ, ἔτσι θὰ τιμῶνται καὶ αὐτοί.

7 Καὶ ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ,

7 Καὶ ὅταν συμπληρωθῇ ἡ μακρὰ περίοδος, ποὺ συμβολίζεται ἀπὸ τὰ χίλια ἔτη, θὰ λυθῇ ὁ σατανᾶς ἀπὸ τὴν φυλακήν του,

8 καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσι γωνίαις τῆς γῆς, τὸν Γὼγ καὶ τὸν Μαγώγ, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον, ὧν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης.

8 καὶ θὰ βγῇ διὰ νὰ πλανήσῃ τὰ ἔθνη, ποὺ ἐν τῷ μεταξὺ ἐχαλαρώθησαν εἰς τὴν χριστιανικὴν ζωὴν καὶ εὑρίσκονται εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, ἀπομακρυσμένα ἀπὸ τοὺς εἰς τὸ κέντρον αὐτῆς μαζεμένους ζηλωτὰς καὶ ἀφωσιωμένους πιστούς. Αὐτοὶ προεικονίζοντο ἀπὸ τὸν ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Ἰεζεκιὴλ βασιλέα Γὼγ καὶ τὸν λαόν, ποὺ ἐκαλεῖτο Μαγώγ. Αὐτοὺς θὰ βγῇ ὁ σατανᾶς νὰ μαζεύσῃ διὰ νὰ πολεμήσουν κατὰ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὁ ἀριθμός των θὰ εἶναι σὰν τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης.

9 καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ ἐκύκλευσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων καὶ τὴν πόλιν τὴν ἠγαπημένην· καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτούς·

9 Καὶ ἀνέβησαν τὰ ἔθνη αὐτὰ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς καὶ περιεκύκλωσαν τὸ στράτευμα τῶν Ἁγίων καὶ τὴν ἀγαπημένην πόλιν, τὴν στρατευομένην Ἐκκλησίαν δηλαδή. Καὶ κατέβη φωτιὰ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ τοὺς κατέφαγε.

10 καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ θείου, ὅπου καὶ τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης, καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

10 Καὶ ὁ διάβολος, ποὺ τοὺς ἐπλανοῦσεν, ἐρρίφθη εἰς τὴν λίμνην τῆς φωτιᾶς καὶ τοῦ θειαφιοῦ, ὅπου ἦσαν καὶ τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης, καὶ θὰ βασανισθοῦν ἐκεῖ ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

11 Καὶ εἶδον θρόνον μέγαν λευκὸν καὶ τὸν καθήμενον ἐπ' αὐτῷ, οὗ ἀπὸ προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός, καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς.

11 Καὶ ἐπακολουθεῖ τώρα ἡ τελικὴ κρίσις τοῦ κόσμου. Καὶ εἶδα θρόνον μεγάλον λευκόν, συμβολίζοντα μὲ τὸ μέγεθος καὶ τὸ χρῶμα του τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν ἀπαστράπτουσαν καθαρότητα τοῦ Θεοῦ. Εἶδα καὶ ἐκεῖνον, ποὺ ἐκάθητο ἐπ' αὐτοῦ, ἀπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ ὁποίου τὸ φθαρτὸν σχῆμα καὶ ἡ μορφὴ τῆς γῆς καὶ τῶν οὐρανίων σωμάτων ἐχάθη καὶ δὲν εὑρέθη τόπος δι' αὐτά, διότι νέους οὐρανοὺς καὶ νέαν γῆν περιμένομεν μετὰ τὴν τελικὴν κρίσιν.

12 καὶ εἶδον τοὺς νεκρούς, τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς

12 Καὶ εἶδα τοὺς πεθαμένους, τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς μικρούς, ὅλους ὅσοι ἀφ' ὅτου ἀνεφάνη ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς

[7-8]) Γν. ι' 2. Ἰσ. Ν. ια' 4. Ἠσ. κα' 12. Ἰζ. ζ' 2. λη' 2. 9. 14 κτλ. Ἀπ. κ' 3. 10. ζ' 1. ις' 13. 14. ιθ' 17. 18. [9]) Δτ. κγ' 14. Ἀββ. α' 6. Ἰζ. λη' 8. 12. 22. λθ' 6. Ἀπ. ια' 5. ιγ' 13. Λκ. θ' 54. ιθ' 43. [10]) 8. 14. 15. ιδ' 10. 11. ιθ' 20. Μτ. κε' 41. [11-12]) Δν. β' 35. ζ' 9. 10. Μλ. γ' 16. Ἀπ. κ' 13. δ' 2. 3. ς' 14. ια' 18. ις' 20. κα' 1. 4. 6. κβ' 12. 2 Πτ. γ' 7. 10. 2 Κρ. ε' 10. Μτ. ις' 27. κδ' 35. κε' 31 κτλ.

μικρούς, ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ βιβλία ἠνοίχθησαν· καὶ ἄλλο βιβλίον ἠνοίχθη, ὅ ἐστι τῆς ζωῆς· καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

ἐπέθαναν, νὰ στέκωνται ἐμπρὸς εἰς τὸν θρόνον, καὶ βιβλία, ποὺ κατέγραφαν τὰς πράξεις τῶν κρινομένων, ἠνοίχθησαν. Καὶ ἄλλο βιβλίον ἠνοίχθη, τὸ ὁποῖον εἶναι τῆς ζωῆς, καὶ περιέχει τὰ ὀνόματα τῶν προωρισμένων διὰ τὴν αἰώνιον ζωήν. Καὶ ἐκρίθησαν οἱ πεθαμένοι ἀπὸ ὅσα εἶχαν γραφῆ μέσα εἰς τὰ βιβλία, ἀφ' ὅτου ὑπῆρχον ἄνθρωποι. Καὶ σύμφωνα μὲ τὰ ἔργα των.

13 καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτῇ, καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἔδωκαν τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

13 Καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τὰ σώματα τῶν πεθαμένων, ποὺ ἐπνίγησαν εἰς αὐτήν, ἀφ' ὅτου ὑπῆρχον ἄνθρωποι. Καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ Ἅδης ἔδωκαν τοὺς νεκροὺς ὅλους, ποὺ ἐξ ἀρχῆς ἀπέθανον καὶ παρέμειναν εἰς τὸν κοινὸν τόπον τοῦ Ἅδου. Καὶ ἐκρίθησαν ὁ καθένας σύμφωνα μὲ τὰ ἔργα του.

14 καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός· οὗτος ὁ θάνατος ὁ δεύτερός ἐστιν.

14 Καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ Ἅδης ἐρρίφθησαν εἰς τὴν λίμνην τῆς φωτιᾶς· τὸ ὁποῖον σημαίνει, ὅτι κατηργήθη πλέον διὰ παντὸς ὁ θάνατος καὶ ὁ Ἅδης· ἡ λίμνη δὲ τῆς φωτιᾶς, ἡ αἰωνία κόλασις εἶναι ὁ δεύτερος θάνατος, ὁ χωρισμὸς ὁ αἰώνιος ἀπὸ τὸν Θεόν, ποὺ φέρει αἰωνίαν κόλασιν καὶ δυστυχίαν εἰς ἐκείνους, ποὺ καταδικάζονται εἰς αὐτόν.

15 καὶ εἴ τις οὐχ εὑρέθη ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.

15 Καὶ ὅποιος δὲν εὑρέθη νὰ εἶναι γραμμένος εἰς τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς, ἐρρίφθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν λίμνην τῆς φωτιᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

Ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ περιγράφεται ἡ ἐν τῇ ἀνακαινισθείσῃ γῇ ἐγκατάστασις τῆς καινῆς Ἱερουσαλήμ, τῆς ἐξ οὐρανοῦ καταβαινούσης ὡς νύμφης ἡτοιμασμένης εἰς γάμον καὶ ἀποτελούσης τὴν σκηνήν, ἐν ᾗ ὁ Θεὸς συγκατοικεῖ αἰωνίως μετὰ τῶν ἀνθρώπων, ζώντων ἐν μακαριότητι. Ἡ νύμφη αὕτη τοῦ Ἀρνίου περιγράφεται ὡς ἐπουράνιος καὶ ἀχειροποίητος πόλις ἀείφωτος, κατησφαλισμένη εἰς τὸν αἰῶνα, τεθεμελιωμένη ἀδιασείστως, ἄνετος διαμονὴ τῶν ἐν αὐτῇ οἰκούντων, οἵτινες συγχρόνως εἶναι καὶ οἱ ζῶντες λίθοι, δι' ὧν αὕτη ἔχει οἰκοδομηθῆ. Ἐντεῦθεν καὶ οἱ δώδεκα θεμέλιοι αὐτῆς, οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι, εἶναι «παντὶ λίθῳ κεκοσμημένοι» καὶ ἡ ὅλη οἰκοδομὴ τοῦ τε τείχους αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς πόλεως μέχρι τοῦ ἐνδοτέρου βάθους αὐτῶν ἔχει γίνει ἐξ ἰάσπιδος καὶ χρυσίου καθαροῦ. Ὕδωρ ζῶν καὶ καρπὸς τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς τρέφουσι τοὺς πολίτας αὐτῆς, οἵτινες ἐν ἀμέσῳ ἐπικοινωνίᾳ μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἀρνίου διατελοῦντες, βλέπουν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ λατρεύουν αὐτῷ, αὐτοὶ ὄντες ὁ ἔμψυχος ναὸς τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο δὲ χαρακτηριστικώτατα παρουσιάζεται ἡ νέα Ἱερουσαλὴμ ὡς στερουμένη ναοῦ, αὐτὴ αὕτη ἀποτελοῦσα ὁλόκληρος τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ κατοικητήριον. Ἡ ὅλη περιγραφὴ εἶναι καθαρῶς βιβλικὴ συγκεντροῦσα τὰ ἐν τοῖς βιβλίοις τῶν προφητῶν τῆς Π. Διαθήκης ἐγκατεσπαρμένα χαρακτηριστικὰ τῆς ἀχειροποιήτου πόλεως.

[13]) 12. Ἰν. ε' 28. 29. [14]) 6. 10. ς' 8. κα' 4. 1 Κρ. ιε' 26. 54. [15]) γ' 5. ιγ' 8. ιζ' 8. ιθ' 20. κα' 8. 27.

Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινήν· ὁ γὰρ πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ἀπῆλθον, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι.
2 καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ καινὴν εἶδον καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς.
3 καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης· ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαὸς αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν ἔσται,
4 καὶ ἐξαλείψει ἀπ' αὐτῶν ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι, οὔτε πένθος οὔτε κραυγὴ οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι· ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθον.
5 Καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τῷ θρόνῳ· ἰδοὺ καινὰ ποιῶ πάντα. καὶ λέγει μοι· γράψον, ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί εἰσι.
6 καὶ εἶπέ μοι· γέγονεν. ἐγὼ τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. ἐγὼ τῷ διψῶντι δώσω ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν.
7 ὁ νικῶν, ἔσται αὐτῷ ταῦτα, καὶ ἔσομαι αὐτῷ Θεὸς καὶ αὐτὸς ἔσται μοι υἱός.
8 τοῖς δὲ δειλοῖς καὶ ἀπίστοις καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσι καὶ πόρνοις καὶ φαρμακοῖς καὶ εἰδωλολάτραις καὶ πᾶσι τοῖς ψευδέσι τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ ἐν πυρὶ καὶ θείῳ, ὅ ἐστιν ὁ θάνατος ὁ δεύτερος.

Καὶ εἶδα οὐρανὸν νέον καὶ γῆν νέαν. Διότι ὁ πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ἔφυγαν καὶ ἡ θάλασσα, ποὺ ἦτο ἄστατος καὶ ταραχώδης καὶ ἐσυμβόλιζε προτήτερα τὸν ἐθνικὸν κόσμον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀνεπήδησε τὸ θηρίον, δὲν ὑπάρχει πλέον. Ὅλα ἔχουν γίνει καινούργια.
2 Εἶδα καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλήμ, νέαν καὶ αὐτήν, νὰ κατεβαίνῃ ἀπὸ τὸν οὐρανόν, φτιαγμένην ἀπὸ τὸν Θεόν, ἑτοιμασμένην σὰν νύμφη στολισμένη διὰ τὸν ἄνδρα της, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.
3 Καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην, ποὺ ἔβγαινεν ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ καὶ ἔλεγεν· Ἰδοὺ ἡ ἀληθὴς καὶ ἄφθαρτος καὶ ἀχειροποίητος σκηνή, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ συγκατοικῇ ὁ Θεὸς μαζὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ θὰ κατοικήσῃ μαζὶ μὲ αὐτοὺς καὶ αὐτοὶ θὰ εἶναι λαὸς ἰδικός του καὶ ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς θὰ εἶναι μαζί τους.
4 Καὶ θὰ ἐξαφανίσῃ κάθε δάκρυ ἀπὸ τὰ μάτια τους καὶ ὁ θάνατος δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον, οὔτε πένθος, οὔτε κραυγὴ σπαρακτικὴ καὶ λυπηρά, οὔτε πόνος θὰ ὑπάρχῃ πλέον. Διότι ἡ προτητερινὴ θλῖψις καὶ κακοπάθεια τῶν Ἁγίων ἐπέρασαν γιὰ πάντα.
5 Καὶ εἶπεν ὁ Θεός, ποὺ κάθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου· Ἰδοὺ ὅλα τὰ κάνω νέα. Καὶ μοῦ εἶπε· Γράψε αὐτὸ ποὺ εἶπα, διότι οἱ λόγοι αὐτοὶ εἶναι ἀξιόπιστοι καὶ ἀληθεῖς.
6 Καὶ μοῦ εἶπεν· Ἔχουν γίνει ὅλα νέα. Ἐγὼ εἶμαι τὸ ἄλφα καὶ τὸ ὠμέγα, ἡ δημιουργικὴ ἀρχὴ καὶ αἰτία τῆς κτίσεως καὶ ὁ ἔσχατος καὶ ὕψιστος σκοπὸς ὅλων τῶν κτισμάτων. Ἐγὼ εἰς ἐκεῖνον, ποὺ ἐδιψοῦσε κατὰ τὸν ἐπίγειον βίον του τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν εὐτυχίαν, θὰ τοῦ δώσω δωρεὰν ἀπὸ τὴν πηγὴν τοῦ νεροῦ τῆς ἁγίας καὶ μακαρίας ζωῆς μου.
7 Ὁ νικητὴς θὰ κληρονομήσῃ τὰ ἀγαθά, ποὺ παρέχει τὸ νερὸν αὐτὸ τῆς ζωῆς, καὶ ἐγὼ θὰ εἶμαι δι' αὐτὸν Θεὸς καὶ αὐτὸς θὰ εἶναι δι' ἐμὲ υἱός.
8 Δι' αὐτοὺς δὲ ποὺ ἐδειλίασαν εἰς τὸν κατὰ τοῦ θηρίου ἀγῶνα καὶ διὰ τοὺς ἀπίστους καὶ δι' ἐκείνους, ποὺ μὲ τὰ βδελυρὰ καὶ ἀκάθαρτα καὶ παρὰ φύσιν ἁμαρτήματά τους ἔγιναν σιχαμένοι, καὶ διὰ τοὺς φονεῖς καὶ τοὺς πόρνους καὶ τοὺς μάγους καὶ τοὺς εἰδωλολάτρας καὶ δι' ὅλους ἐν γένει, ποὺ ἠγάπησαν τὸ ψεῦδος τῆς ἁμαρτίας, ἔχει ἑτοιμασθῇ τὸ μέρος καὶ ὁ τόπος των μέσα εἰς τὴν λίμνην, ποὺ βράζει καὶ καίεται μὲ φωτιὰ καὶ μὲ θειάφι. Καὶ ὁ αἰώνιος αὐτὸς χωρισμὸς ἀπὸ ἐμὲ καὶ ἡ ἀτελεύτητος αὐτὴ τιμωρία καὶ βάσανος εἶναι ὁ δεύτερος θάνατος.

ΚΑ΄. [1-2]) Ἡσ. ξε΄ 17. ξς΄ 22. Ἀπ. κα΄ 4. 5. 10. γ΄ 12. ιθ΄ 7. 8. κ΄ 11. κβ΄ 19. 2 Πτ. γ΄ 10 - 13. Ἑβ. ια΄ 10. 16. ιβ΄ 22. Γλ. δ΄ 26. Μτ. κζ΄ 53. [3-4]) Ἡσ. η΄ 8. κε΄ 8. λε΄ 10. ξε΄ 18. 19. Ἰρ. λη΄ : λα΄ 16. Ἰζ. λζ΄ 27. Ζχ. β΄ 10. η΄ 8. Ἀπ. κα΄ 1. 7. ζ΄ 14. 17. ιδ΄ 13. κ΄ 14. Ἑβ. η΄ 2. θ΄ 11. 2 Κρ. ς΄ 16. [5-7]) Ἡσ. μγ΄ 19. νε΄ 1. 2 Βσ. ζ΄ 14. Ἀπ. κα΄ 1. 3. α΄ 8. β΄ 7. δ΄ 2. ιθ΄ 1. κ΄ 11. κβ΄ 1. 6. 13. 17. 2 Κρ. ε΄ 17. Ἰν. δ΄ 10. ζ΄ 37. [8]) 27. β΄ 11. θ΄ 20. 21. ιζ΄ 4. 5. κ΄ 6. 10. 14. κβ΄ 15.

9 Καὶ ἦλθεν εἷς τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας τὰς γεμούσας τῶν ἑπτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ λέγων· δεῦρο δείξω σοι τὴν νύμφην τὴν γυναῖκα τοῦ ἀρνίου.
10 καὶ ἀπήνεγκέ με ἐν πνεύματι ἐπ' ὄρος μέγα καὶ ὑψηλόν, καὶ ἔδειξέ μοι τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ,
11 ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ· ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ ἰάσπιδι κρυσταλλίζοντι·
12 ἔχουσα τεῖχος μέγα καὶ ὑψηλόν, ἔχουσα πυλῶνας δώδεκα, καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους δώδεκα, καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ἅ ἐστιν ὀνόματα τῶν δώδεκα φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.
13 ἀπ' ἀνατολῶν πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ βορρᾶ πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ νότου πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ δυσμῶν πυλῶνες τρεῖς.
14 καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἔχον θεμελίους δώδεκα, καὶ ἐπ' αὐτῶν δώδεκα ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἀρνίου.
15 Καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ εἶχε μέτρον κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς.

9 Καὶ ἦλθεν ἕνας ἀπὸ τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους, ποὺ εἶχαν τὶς ἑπτὰ φιάλες τὶς γεμᾶτες ἀπὸ τὰς ἑπτὰ τελευταίας πληγάς, καὶ ὡμίλησε μαζί μου καὶ μοῦ εἶπεν· Ἔλα νὰ σοῦ δείξω τὴν Νύμφην, τὴν γυναῖκα τοῦ Ἀρνίου, τὴν θριαμβεύουσαν Ἐκκλησίαν δηλαδή, ποὺ θὰ ἑνωθῇ μὲ τὸν Χριστόν.
10 Καὶ μὲ μετέφερε μὲ τὸ πνεῦμα μου ἐν ἐκστάσει ὄχι εἰς ἐρημον, ποὺ ἦτο ἄλλοτε ἡ Βαβυλών, ἀλλ' εἰς ὄρος μεγάλο καὶ ὑψηλόν. Διότι μόνον ἐκεῖνος, ποὺ θὰ ὑψωθῇ πνευματικῶς, ἠμπορεῖ νὰ ἴδῃ καὶ κατανοήσῃ τὰ ἐπουράνια. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ μοῦ ἔδειξε τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ νὰ κατεβαίνῃ ἀπὸ τὸν οὐρανόν, κτισμένην ἀπὸ αὐτὸν τὸν Θεόν.
11 Καὶ εἶχε τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν δόξαν, ποὺ τῆς ἔδιδεν ἡ ἐν αὐτῇ παρουσία τοῦ Θεοῦ. Ἡ λάμψις της, ποὺ ἐφώτιζε καὶ ἤστραπτεν, ἦτο ὅμοια πρὸς λίθον πολυτιμότατον. Ἦτο σὰν διαμάντι κρυσταλλένιο.
12 Καὶ εἶχε τριγύρω τεῖχος μεγάλο καὶ ὑψηλόν, διὰ νὰ τὴν προφυλάττῃ καὶ τὴν ἀσφαλίζῃ, καὶ πόρτες δώδεκα, ὅσαι καὶ αἱ δώδεκα φυλαὶ τοῦ νέου Ἰσραὴλ τῆς χάριτος, καὶ κοντὰ εἰς τὶς πόρτες αὐτὲς δώδεκα ἀγγέλους φύλακας καὶ φρουρούς των. Καὶ εἶχαν ἐπιγραφὴ εἰς αὐτὰς ὀνόματα, τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν δώδεκα φυλῶν τῶν πνευματικῶν ἀπογόνων τοῦ Ἰσραήλ.
13 Καὶ ἦσαν τρεῖς πόρτες εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ τείχους, καὶ τρεῖς πόρτες εἰς τὸ βόρειον μέρος αὐτοῦ, καὶ τρεῖς πόρτες εἰς τὴν νοτίαν πλευράν, καὶ τρεῖς ἀπὸ τὸ δυτικὸν μέρος.
14 Καὶ εἶδα τὸ τεῖχος τῆς πόλεως νὰ ἔχῃ θεμελίους λίθους δώδεκα καὶ ἐπ' αὐτῶν νὰ εἶναι γραμμένα δώδεκα ὀνόματα, τὰ ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ Ἀρνίου.
15 Καὶ ὁ ἄγγελος ποὺ ὡμίλει μαζί μου εἶχεν ὡς μέτρον χρυσὸν καλάμι, διὰ νὰ μετρήσῃ μὲ αὐτὸ τὴν πόλιν καὶ τὶς πόρτες της καὶ τὸ τεῖχος της.

[9]) ιε΄ 1. 6. 7. ιζ΄ 1. ιθ΄ 7. [10-11]) Ἡσ. νβ΄ 1. νδ΄ 12. νη΄ 8. ξ΄ 1. 2. 19. 20. Ἰζ. μ΄ 2. μγ΄ 2. Ἀπ. κα΄ 2. 3. 22. 23. γ΄ 12. δ΄ 3. ιε΄ 8. ιζ΄ 3. Μτ. δ΄ 8. [12-14]) Ἰζ. μη΄ 31 - 35. Ἀπ. κα΄ 19. 20. Ἑβ. ια΄ 10. Ἐφ. β΄ 20. [15-17]) Ἰζ. μ΄ 3. 5. 48. μα΄ 21. μγ΄ 16. με΄ 2. μη΄ 16. 17. 20. Ἀπ. ια΄ 1.

16 καὶ ἡ πόλις τετράγωνος κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς ὅσον καὶ τὸ πλάτος. καὶ ἐμέτρησε τὴν πόλιν ἐν τῷ καλάμῳ ἐπὶ σταδίους δώδεκα χιλιάδων· τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστί.

16 Καὶ ἡ πόλις εἶναι κτισμένη τετράγωνη, ποὺ συμβολίζει τὴν στερεότητα, τελειότητα καὶ τὸ ἀδιάσειστον αὐτῆς. Καὶ τὸ μάκρος της εἶναι ὅσον καὶ τὸ πλάτος της. Καὶ ἐμέτρησε τὴν πόλιν μὲ τὸ χρυσὸ καλάμι καὶ ἐξετείνετο αὕτη εἰς δώδεκα χιλιάδες στάδια, δηλαδὴ εἰς χίλια πεντακόσια χιλιόμετρα, συμβολικὸς ἀριθμὸς ποὺ σημαίνει τὸ ὑπερβολικὸν μέγεθος καὶ τὴν εὐρυχωρίαν τῆς πόλεως. Καὶ τὸ μάκρος της καὶ τὸ πλάτος της καὶ τὸ ὕψος της εἶναι μεταξύ των ἴσα.

17 καὶ ἐμέτρησε τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαράκοντα τεσσάρων πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὅ ἐστιν ἀγγέλου.

17 Καὶ ἐμέτρησε τὸ τεῖχος αὐτῆς καὶ εἶχεν ὕψος ἑκατὸν τεσσαράκοντα τεσσάρων πήχεων. Δυσανάλογον βέβαια πρὸς τὸ ὕψος τῆς πόλεως, ἀλλ' ἦτο ἀρκετὸν διὰ νὰ ἀσφαλίζεται ἡ πόλις, ἐξεπίτηδες δὲ χαμηλὸν διὰ νὰ μὴ ἐμποδίζεται ἡ θέα τῆς μεγαλοπρεπείας καὶ τοῦ ὅλου μεγαλείου τῆς πόλεως. Ἐπὶ πλέον ὁ συμβολικὸς καὶ σχηματικὸς αὐτὸς ἀριθμὸς εἶναι ἀριθμός, ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὴν μέτρησιν, ποὺ κάνει ὁ ἄγγελος μὲ μέτρον ἀνθρώπινον.

18 καὶ ἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ τείχους αὐτῆς ἴασπις, καὶ ἡ πόλις χρυσίον καθαρόν, ὅμοιον ὑάλῳ καθαρῷ.

18 Τὸ ὑλικὸν ἐξ ἄλλου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐκτίσθη ἡ πόλις, εἶναι πολυτιμότατον. Ἡ μέχρι τοῦ βάθους οἰκοδομὴ τοῦ τείχους της εἶναι φτιαγμένη ἀπὸ διαμάντι καὶ ἡ πόλις ἀπὸ χρυσὸν καθαρόν, ποὺ λάμπει σὰν γυαλὶ καθαρόν.

19 οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι· ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος ἴασπις, ὁ δεύτερος σάπφειρος, ὁ τρίτος χαλκηδών, ὁ τέταρτος σμάραγδος,

19 Καὶ τὰ θεμέλια τοῦ τείχους τῆς πόλεως εἶναι στολισμένα μὲ κάθε πολύτιμον λίθον. Ὁ πρῶτος θεμέλιος λίθος εἶναι διαμάντι, ὁ δεύτερος εἶναι ζαφεῖρι, ὁ τρίτος εἶναι χαλκηδὼν ἢ ἀχάτης, ὁ τέταρτος εἶναι σμαράγδι,

20 ὁ πέμπτος σαρδόνυξ, ὁ ἕκτος σάρδιον, ὁ ἕβδομος χρυσόλιθος, ὁ ὄγδοος βήρυλλος, ὁ ἔνατος τοπάζιον, ὁ δέκατος χρυσόπρασος, ὁ ἑνδέκατος ὑάκινθος, ὁ δωδέκατος ἀμέθυστος.

20 ὁ πέμπτος εἶναι σαρδόνυξ, εἶδος πολυτίμου ὄνυχος μὲ χρῶμα καστανόν, ὁ ἕκτος εἶναι ὁ κοκκινωπὸς πολύτιμος λίθος ποὺ ἔβγαινεν εἰς τὰς Σάρδεις, ὁ ἕβδομος εἶναι χρυσόλιθος, ὁ ὄγδοος εἶναι βήρυλλος, λίθος πολύτιμος ἔχων τὸ χρῶμα τῆς θαλάσσης, ὁ ἔνατος εἶναι τοπάζιον, πολύτιμος λίθος πράσινος, ὁ δέκατος χρυσοπράσινος, ὁ ἑνδέκατος ὑάκινθος, καὶ ὁ δωδέκατος ὁ κοκκινωπὸς πολύτιμος λίθος ἀμέθυστος. Καὶ συμβολίζουν οἱ πολύτιμοι αὐτοὶ λίθοι τὴν ποικίλην καὶ πάσης ἀξίας ἀνωτέραν ἀρετήν, μὲ τὴν ὁποίαν εἶναι στολισμένοι οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι, ποὺ μὲ τὴν διδασκαλίαν τους ἐθεμελίωσαν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὡς ἄλλοι λίθοι ζωντανοὶ κατέλαβαν θέσιν θεμελίων εἰς τὴν οὐράνιον Ἱερουσαλήμ.

21 καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες δώδεκα μαργαρῖται· ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου. καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως χρυ-

21 Καὶ οἱ δώδεκα μεγαλοπρεπεῖς πόρτες ἦσαν δώδεκα μαργαριτάρια. Καθεμία ἀπὸ τὶς πόρτες ἦτο φτιαγμένη ἀπὸ ἕνα τεράστιον καὶ πολυτιμότατον μαργαριτάρι. Καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως ἦτο ἀπὸ κατεργασμένον χρυσὸν καθαρὸν σὰν τὸ γυαλὶ τὸ διαφανὲς καὶ στιλπνόν.

[18]) 21. – Ζχ. β' 5. [19-21]) Ἐξ. κη' 17 - 21. Ἠσ. νδ' 11. 12. Ἰζ. κη' 13. Ἀπ. κα' 12. 18. κβ' 2.

σίον καθαρὸν ὡς ὕαλος διαυγής.

22 Καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ ναὸς αὐτῆς ἐστι, καὶ τὸ ἀρνίον.

22 Καὶ ναὸν δὲν εἶδα μέσα εἰς αὐτήν. Διότι Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ καὶ τὸ Ἀρνίον εἶναι πάντοτε παρόντες καὶ λατρεύονται κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως. Καὶ ἡ παρουσία των αὐτὴ εἶναι ὁ ναὸς τῆς πόλεως.

23 καὶ ἡ πόλις οὐ χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελήνης ἵνα φαίνωσιν αὐτῇ· ἡ γὰρ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἀρνίον.

23 Καὶ ἡ πόλις δὲν χρειάζεται τὸν ἥλιον οὔτε τὴν σελήνην διὰ νὰ τὴν φωτίζουν. Διότι ἡ ἔνδοξος λαμπρότης τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι φῶς, τὴν ἔκαμε φωτεινὴν καὶ ὡς λύχνον της ἔχει τὸ Ἀρνίον, τὸν Χριστόν, ποὺ εἶναι τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν.

24 καὶ περιπατήσουσι τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσι τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν αὐτῶν εἰς αὐτήν,

24 Καὶ αὐτοί, ποὺ ἀνῆκαν ἄλλοτε εἰς διάφορα ἔθνη τῆς γῆς καὶ εἶναι τώρα σεσωσμένοι, θὰ περιπατήσουν φωτιζόμενοι μὲ τὸ θεῖον φῶς τῆς πόλεως. Καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς οἱ κληρονομήσαντες τὴν σωτηρίαν φέρουν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμήν τους εἰς αὐτήν.

25 καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας· νὺξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ·

25 Καὶ οἱ πόρτες της δὲν θὰ κλεισθοῦν ποτὲ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀτελειώτου ἡμέρας, διότι νύκτα ἐκεῖ δὲν θὰ εἶναι πλέον.

26 καὶ οἴσουσι τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν.

26 Καὶ θὰ φέρουν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν σωζομένων ἐθνῶν εἰς αὐτήν.

27 καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν πᾶν κοινὸν καὶ ὁ ποιῶν βδέλυγμα καὶ ψεῦδος, εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου.

27 Καὶ δὲν θὰ ἔμβῃ κατ' οὐδένα λόγον εἰς αὐτὴν κάθε ἀκάθαρτον, καθὼς καὶ ἐκεῖνος, ποὺ ἔπραττεν οἱονδήποτε βδελυρὸν ἔργον ἢ πρᾶξιν ἀντίθετον πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Κανένας ἁμαρτωλὸς δὲν θὰ ἔμβῃ εἰς αὐτήν, παρὰ μόνον ὅσοι ἔχουν γραφῆ εἰς τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρνίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

Ἐν τῷ τελευταίῳ κεφαλαίῳ συνεχίζεται ἡ περιγραφὴ τῆς μακαρίας ζωῆς τῶν πολιτῶν τῆς νέας Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀπὸ τοῦ στίχου 6 ἐπακολουθεῖ ὁ ἐπίλογος τοῦ βιβλίου, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐπικυροῦται τὸ ὅλον περιεχόμενον αὐτοῦ διὰ φωνῆς ἀγγελικῆς καὶ παρεμβάλλεται παραγγελία καὶ ὑπόσχεσις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν τέλει δὲ καὶ νέα προειδοποίησις αὐτοῦ περὶ τῆς ταχείας ἐλεύσεώς του.

Καὶ ἔδειξέ μοι ποταμὸν ὕδατος ζωῆς λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον, ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου.

Καὶ μοῦ ἔδειξεν ὁ ἄγγελος ποταμὸν γεμᾶτον ἀπὸ νερό, ποὺ δίδει ζωὴν ἀθάνατον. Καὶ ὁ ποταμὸς αὐτὸς ἦτο διαυγὴς καὶ λαμπρὸς σὰν τὸ κρύσταλλον, καὶ ἔβγαινεν ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἀρνίου, σύμβολον τῆς ζωοποιούσης τὰ πάντα θείας χάριτος.

[22-23]) 3. 11. 25. α' 8. ε' 6. ια' 17. κβ' 3 - 5. Πρ. ιζ' 24 - 28. – Ἠσ. κδ' 23. [24-26]) Ψ. οα' 10. Ἠσ. μθ' 23. ξ' 3 κτλ. ξα' 6. ξς' 12. Ζχ. ιδ' 7. Ἀπ. κα' 23. ε' 9. ζ' 9 - 17. [27]) Ἠσ. νβ' 1. Ἰζ. μδ' 9. Ἀπ. κα' 8. ιζ' 4. 5. κβ' 3. 15. Πρ. ι' 14.
ΚΒ'. [1-2]) Ἰζ. μς' 1. 7. 12. Ἰωλ. γ' 18. Ζχ. ιδ' 8. Ἀπ. κβ' 17. β' 7. δ' 6. ζ' 17. κα' 6. 21. 24 - 26.

2 ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν ξύλον ζωῆς, ποιοῦν καρποὺς δώδεκα, κατὰ μῆνα ἕκαστον ἀποδιδοῦν τὸν καρπὸν αὐτοῦ, καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύλου εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν.

2 Καὶ εἰς τὸ μέσον τῆς πλατείας τῆς πόλεως καὶ τοῦ ποταμοῦ δένδρον ζωῆς, ποὺ τριγύρω καὶ ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐποτίζετο ἀπὸ τὸν ποταμὸν καὶ ἔβγαζε δώδεκα φορὰς καρπούς, κάθε μῆνα ἐκαρποφόρει καὶ ἔδιδε τὸν καρπόν του. Σύμβολον τοῦ Χριστοῦ, ἡ μετὰ τοῦ ὁποίου ἕνωσις καὶ κοινωνία θὰ μεταδίδῃ τὴν ζωὴν τὴν μακαρίαν καὶ ἀθάνατον εἰς τὰ ἐκ τῶν καρπῶν τοῦ δένδρου τρεφόμενα τέκνα τοῦ Θεοῦ, τὰ διὰ τῆς πίστεως υἱοθετηθέντα. Καὶ τὰ φύλλα τοῦ δένδρου θὰ χρησιμοποιοῦνται διὰ τοὺς ἐξ ἐθνῶν πολιτευθέντας κατὰ τὸν νόμον τῆς συνειδήσεως, μὴ γνωρίσαντας ὅμως τὸν Χριστὸν καὶ μὴ υἱοθετηθέντας δι' αὐτοῦ.

3 καὶ πᾶν κατάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι· καὶ ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται, καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ λατρεύσουσιν αὐτῷ

3 Καὶ δὲν θὰ εἶναι πλέον ἐκεῖ οἱοσδήποτε ἀφορισμὸς ἢ ἔξωσις σὰν αὐτήν, ποὺ ἔγινεν ἄλλοτε ἀπὸ τὸν Παράδεισον. Καὶ ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἀρνίου θὰ εἶναι μέσα εἰς τὴν πόλιν αὐτήν. Καὶ οἱ δοῦλοι του θὰ τὸν λατρεύσουν.

4 καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.

4 Καὶ θὰ ἴδουν τὸ πρόσωπόν του καὶ τὴν δόξαν του καὶ θὰ φέρουν τὸ ὄνομά του ἐπὶ τῶν μετώπων των ὄχι μόνον εἰς δήλωσιν, ὅτι εἶναι κτῆμα του αἰώνιον, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ δόξα τοῦ ὀνόματός του καὶ τοῦ προσώπου του θὰ καθρεπτίζεται καὶ εἰς τὰ ἰδικά των πρόσωπα.

5 καὶ νὺξ οὐκ ἔσται ἔτι, καὶ οὐ χρεία λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς φωτιεῖ αὐτούς, καὶ βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

5 Καὶ νύκτα δὲν θὰ εἶναι πλέον καὶ δὲν θὰ ἔχουν ἀνάγκην νὰ φωτίζωνται ἀπὸ τὸ φῶς λύχνου ὑλικοῦ καὶ ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, διότι Κύριος ὁ Θεὸς θὰ ρίψῃ τὸ φῶς του ἐπ' αὐτῶν καὶ θὰ τοὺς λαμπρύνῃ. Καὶ θὰ βασιλεύσουν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

6 Καὶ λέγει μοι· οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί, καὶ Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων τῶν προφητῶν ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει.

6 Καὶ μοῦ εἶπεν ὁ ἄγγελος· Αὐτοὶ οἱ λόγοι, ποὺ περιέχονται εἰς ὁλόκληρον τὸ βιβλίον, εἶναι ἀξιόπιστοι καὶ ἀληθεῖς. Καὶ ὁ Κύριος καὶ ὁ Θεὸς τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων τῶν προφητῶν ἀπέστειλε τὸν ἄγγελόν του, ποὺ ἐμεσολάβησε διὰ νὰ καθοδηγηθῆς, διὰ νὰ δείξῃ εἰς τοὺς δούλους του, τὰ πιστὰ μέλη τῆς ἐπὶ γῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας, ἐκεῖνα ποὺ σύμφωνα μὲ τὸ θεῖον σχέδιον πρέπει νὰ γίνουν γρήγορα.

7 καὶ ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ. μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου.

7 Καὶ ἰδοὺ ἔρχομαι γρήγορα, λέγει ὁ Χριστός. Μακάριος εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ φυλάττει τοὺς λόγους τῆς προφητείας, ποὺ περιέχονται εἰς τὸ βιβλίον αὐτό.

8 Κἀγὼ Ἰωάννης ὁ ἀκούων καὶ βλέπων ταῦτα. καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ ἔβλεψα, ἔπεσα προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα.

8 Καὶ εἶμαι ἐγώ, ὁ Ἰωάννης, ποὺ ἤκουα καὶ ἔβλεπα αὐτά. Καὶ ὅταν τὰ ἤκουσα καὶ τὰ εἶδα, ἔπεσα νὰ προσκυνήσω ἐμπρὸς εἰς τὰ πόδια τοῦ ἀγγέλου, ποὺ μοῦ τὰ ἔδειχνε.

[3-4]) Ἰσ. Ν. ζ' 12. Ζχ. ιδ' 11. Ψ. ις' 15. μα' 2. Ἀπ. κβ' 15. κ' 15. κα' 3. 27. γ' 12. ζ' 3. 15. ιδ' 1. Μτ. ε' 8. [5]) ε' 10. κ' 4. 6. κα' 23. 25. [6-7]) 9. 10. 12. 16. 18 - 20. α' 1. 3. γ' 11. ιθ' 9. κα' 5. 1 Κρ. ιδ' 32. [8-9]) 7. 10. α' 4. 9. ια' 18. ιθ' 10.

9 καὶ λέγει μοι· ὅρα μή· σύνδουλός σού εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν καὶ τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου· τῷ Θεῷ προσκύνησον.

9 Καὶ μοῦ εἶπεν ἐκεῖνος· Πρόσεξε· μὴ κάνῃς αὐτό, ποὺ σκέπτεσαι. Εἶμαι σύνδουλος ἰδικός σου καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν καὶ σύνδουλος ἐκείνων ποὺ φυλάττουν τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου αὐτοῦ. Τὸν Θεὸν προσκύνησε.

10 Καὶ λέγει μοι· μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου· ὁ καιρὸς γὰρ ἐγγύς ἐστιν.

10 Καὶ μοῦ εἶπεν ὁ Χριστὸς διὰ τοῦ ἀγγέλου· Μὴ σφραγίσῃς καὶ μὴ κρατήσῃς μυστικούς, ἀλλὰ δημοσίευσε τοὺς προφητικοὺς λόγους τοῦ βιβλίου αὐτοῦ. Διότι ὁ καιρὸς τῆς πραγματοποιήσεώς των πλησιάζει.

11 ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι, καὶ ὁ ῥυπαρὸς ῥυπαρευθήτω ἔτι, καὶ ὁ δίκαιος δικαιοσύνην ποιησάτω ἔτι, καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι.

11 Κανενὸς ἡ θέλησις καὶ ἡ ἐλευθερία δὲν βιάζεται. Ἂς κάμῃ ὁ καθένας ὅ,τι τοῦ ἀρέσει. Ἐκεῖνος ποὺ ἁμαρτάνει, ἂν θέλῃ, ἂς ἁμαρτήσῃ ἀκόμη, καὶ ἐκεῖνος ποὺ εἶναι ἀκάθαρτος ἀπὸ τὰ ρυπαρὰ ἔργα τῆς σαρκός, ἂς γίνῃ περισσότερον ρυπαρός, ἂν τοῦ ἀρέσῃ. Ἀλλὰ καὶ ὁ δίκαιος ἂς ἐπιτελέσῃ ἔργα δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς περισσότερα. Καὶ ὁ ἅγιος ἂς ἁγιασθῇ ἀκόμη.

12 Ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ, καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ, ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον ἔσται αὐτοῦ.

12 Ἰδοὺ ἔρχομαι γρήγορα. Καὶ τὸν μισθόν, μὲ τὸν ὁποῖον θὰ ἀνταμείψω τοὺς ἰδικούς μου, τὸν ἔχω μαζί μου, διὰ νὰ ἀποδώσω εἰς τὸν καθένα, ὅπως εἶναι τὸ σύνολον τῶν ἔργων του.

13 ἐγὼ τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ἀρχὴ καὶ τέλος.

13 Ἔχω δικαίωμα νὰ κρίνω καὶ ἀνταμείψω τὸν καθένα. Διότι ἐγὼ ὁ Ἰησοῦς εἶμαι τὸ ἄλφα καὶ τὸ ὠμέγα, ὁ πρῶτος ποὺ πρὸ πάσης κτίσεως ὑπάρχω, καὶ ὁ ἔσχατος, ποὺ θὰ παραμένω πάντοτε· εἶμαι ἡ δημιουργικὴ ἀρχὴ τῶν κτισμάτων καὶ τὸ τέλος καὶ ὁ ὕψιστος σκοπὸς αὐτῶν.

14 Μακάριοι οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν.

14 Μακάριοι εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ ἐκτελοῦν τὰς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ, λέγει ὁ ἄγγελος, διὰ νὰ εἶναι παντοτεινὸν καὶ διαρκὲς εἰς τὸ μέλλον τὸ δικαίωμά των νὰ τρέφωνται ἀπὸ τὸ δένδρον τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ νὰ ἔμβουν ἀνεμπόδιστα ἀπὸ τὶς πόρτες εἰς τὴν οὐράνιον πόλιν.

15 ἔξω οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι καὶ πᾶς ὁ φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος.

15 Ἔξω καὶ μακρὰν ἀπὸ τὴν πόλιν οἱ ἀδιάντροποι σὰν τὰ σκυλιὰ καὶ οἱ μάγοι καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι καὶ καθένας, ποὺ ἀγαπᾷ καὶ πράττει τὴν πλάνην καὶ τὸ ψεῦδος τῆς ἁμαρτίας.

16 Ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις. ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος Δαυΐδ, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς ὁ πρωϊνός.

16 Ἐγὼ ὁ Ἰησοῦς ἔστειλα τὸν ἄγγελόν μου διὰ νὰ μαρτυρήσῃ εἰς σᾶς ὅλα αὐτά, ποὺ περιέχονται εἰς τὸ βιβλίον, διὰ νὰ ἀναγνωσθοῦν καὶ γνωστοποιηθοῦν εἰς τὰς Ἐκκλησίας. Ἐγὼ εἶμαι ὁ γνήσιος ἀπόγονος τοῦ Δαβὶδ καὶ κληρονόμος τῶν ἐπαγγελιῶν, ποὺ ἐδόθησαν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἐγὼ εἶμαι τὸ ἄστρον τὸ λαμπρὸν τῆς αὐγῆς, ποὺ φέρνω τὴν αἰωνίαν καὶ ἀνέσπερον ἡμέραν τῆς αἰωνίου ζωῆς.

[10]) 7. 9. 18. α' 3. ι' 4. [11]) Δν. ιβ' 10. Ἰζ. γ' 27. [12]) 7. β' 23. γ' 11. ια' 18. κ' 12. 13. Ῥμ. β' 6. [13]) α' 8. 17. κα' 6. Ἑβ. ιγ' 8. [14-15]) 17. β' 7. κα' 8. 12. 13. 27. Φλ. γ' 2. 1 Κρ. ς' 9. 10. Μτ. ζ' 6. – Δτ. κγ' 18. [16]) 8. α' 1. 2. β' 7. 28. γ' 22. ε' 5. κα' 23. Λκ. α' 78.

17 Καὶ τὸ Πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν· ἔρχου. καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω· ἔρχου. καὶ ὁ διψῶν ἐρχέσθω, καὶ ὁ θέλων λαβέτω ὕδωρ ζωῆς δωρεάν.

17 Καὶ τὸ Πνεῦμα, ποὺ ἐστάλη καὶ μένει εἰς τὴν νύμφην, καὶ ἡ νύμφη Ἐκκλησία, ποὺ ἐμπνέεται ἀπὸ αὐτό, λέγουν· Ἔλα, Νυμφίε. Καὶ καθένας, ποὺ ἀκούει τοὺς λόγους τῆς προφητείας, ἂς εἴπῃ καὶ αὐτός· Ἔλα, Νυμφίε. Διότι ὁ Χριστὸς εἶναι Νυμφίος ὄχι μόνον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ὁλόκληρον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν κάθε πιστὸν χωριστά. Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ διψᾷ καὶ ποθεῖ τὸν Νυμφίον καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν χαρὰν ποὺ μεταδίδει αὐτός, ἂς ἔλθῃ· ὁποιος θέλει, ἂς πάρῃ δωρεὰν νερό, ποὺ παρέχει τὴν αἰώνιον ζωήν.

18 Μαρτυρῶ ἐγὼ παντὶ τῷ ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου. ἐάν τις ἐπιθῇ ἐπὶ ταῦτα, ἐπιθήσει ὁ Θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ·

18 Ἐγὼ ὁ Ἰωάννης διαβεβαιῶ καθένα, ποὺ ἀκούει τοὺς προφητικοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου, ὅτι ἐὰν κανεὶς τολμήσῃ νὰ προσθέσῃ εἰς αὐτά, θὰ προσθέσῃ ὁ Θεὸς ἐπάνω του τὰς πληγάς, ποὺ ἔχουν γραφῆ εἰς τὸ βιβλίον αὐτό.

19 καὶ ἐάν τις ἀφέλῃ ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τῆς προφητείας ταύτης, ἀφελεῖ ὁ Θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

19 Καὶ ἐὰν κανεὶς τολμήσῃ νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τοὺς λόγους τῆς προφητείας αὐτῆς, θὰ ἀφαιρέσῃ ὁ Θεὸς τὴν μερίδα του ἀπὸ τὸ δένδρον τῆς ζωῆς καὶ ἀπὸ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν. Κανεὶς ἂς μὴ ἀφαιρέσῃ τίποτε ἀπὸ αὐτά, ποὺ ἔχουν γραφῆ εἰς τὸ βιβλίον αὐτό.

20 Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα· ναί ἔρχομαι ταχύ. ἀμήν, ναὶ ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ.

20 Λέγει ὁ Χριστός, ὁ ὁποῖος μαρτυρεῖ αὐτά, ποὺ ἐγράφησαν εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο· Ναί, ἔρχομαι γρήγορα. Ἀμήν· γένοιτο, ἔλα, Κύριε Ἰησοῦ.

21 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων· ἀμήν.

21 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ εἶναι μὲ ὅλους τοὺς Χριστιανούς. Ἀμήν.

---

17) 20. κα΄ 6. 9. Ἰν. ζ 37. 18-19) Δτ. δ΄ 2. ιβ΄ 32. κθ΄ 19. Πρμ. λ΄ : κδ΄ 6. Ἀπ. κβ΄ 7. 14. ιε΄ 1. 6 κτλ. κα΄ 2. 10. 20) 7. 17. 18. γ΄ 11. 21) α΄ 4. 5. Ἑβ. ιγ΄ 25. Ῥμ. ις΄ 20.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α': σελ. 367-372.
Ὁ προαιώνιος Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ Δημιουργὸς τοῦ κόσμου, τὸ φῶς καὶ ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων *στίχ. 1-18.* Μαρτυρίαι τοῦ Ἰωάννου περὶ ἑαυτοῦ καὶ περὶ τοῦ Μεσσίου *στίχ. 19-37.* Ἡ γνωριμία τῶν πρώτων μαθητῶν μὲ τὸν Κύριον *στίχ. 38-52.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β': σελ. 373-375.
Τὸ θαῦμα εἰς τὴν Κανᾶ *στίχ. 1-11.* Ἐκδίωξις ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῶν ἐμπορευομένων *στίχ. 12-25.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ': σελ. 376-380.
Διάλογος τοῦ Κυρίου μὲ τὸν Νικόδημον *στίχ. 1-21.* Ὁ Πρόδρομος περὶ τοῦ Κυρίου *στίχ. 22-36.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ': σελ. 380-386.
Ὁ διάλογος μὲ τὴν Σαμαρείτιδα *στίχ. 1-38.* Οἱ Σαμαρεῖται πιστεύουν *στίχ. 39-42.* Ἡ θεραπεία τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλικοῦ *43-54.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε': σελ. 386-391.
Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Βηθεσδὰ *στίχ. 1-16.* Ὁ Κύριος διδάσκει καὶ ἐκτελεῖ θεῖα ἔργα ἐν συνεργίᾳ μετὰ τοῦ πατρός του *στίχ. 17-40.* Διατί οἱ Ἰουδαῖοι ἀπιστοῦν εἰς τὸν Χριστὸν *στίχ. 41-47.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ': σελ. 392-400.
Ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν πέντε ἄρτων καὶ τῶν δύο ἰχθύων *στίχ. 1-15.* Ὁ Κύριος περιπατεῖ ἐπὶ τῆς θαλάσσης *στίχ. 16-21.* Ὁ Κύριος εἶναι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς *στίχ. 22-59.* Ἀντίθετα ἀποτελέσματα ἐκ τῶν λόγων τοῦ Κυρίου *στίχ. 60-71.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ': σελ. 400-406.
Ἀμφιβολίαι περὶ τοῦ Ἰησοῦ *στίχ. 1-13.* Ὁ Κύριος διδάσκει μὲ θείαν ἐξουσίαν *στίχ. 14-30.* Ὑπόσχεται ὅτι θὰ στείλῃ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα *στίχ. 31-39.* Διαφορετικὰ ἀποτελέσματα ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν του *στίχ. 40-53.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η': σελ. 406-413.
Ὁ Κύριος καὶ ἡ ἁμαρτωλὸς γυνὴ *στίχ. 1-11.* Ὁ Κύριος εἶναι τὸ φῶς τοῦ κόσμου *στίχ. 12-29.* Κρίσεις τοῦ Ἰησοῦ περὶ τῶν Ἰουδαίων *στίχ. 30-50.* Ὕψισται περὶ ἑαυτοῦ μαρτυρίαι τοῦ Ἰησοῦ. Ἀπόπειρα λιθοβολισμοῦ *στίχ. 51-59.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ': σελ. 414-418.
Ἡ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ *στίχ. 1-7.* Ἀνακρίσεις τοῦ τυφλοῦ. Ὁμολογεῖ μετὰ παρρησίας τὴν ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ θεραπείαν του *στίχ. 8-34.* Ὁ τυφλὸς προσκυνεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ *στίχ. 35-41.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι': σελ. 418-423.
Ὁ Κύριος εἶναι ἡ θύρα καὶ ὁ καλὸς Ποιμὴν τῶν προβάτων *στίχ. 1-21.* Ἀπόπειρα λιθοβολισμοῦ καὶ συλλήψεως τοῦ Ἰησοῦ *στίχ. 22-42.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ': σελ. 424-430.
Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου *στίχ. 1-44.* Οἱ ἀρχιερεῖς ἀποφασίζουν τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ *στίχ. 45-57.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ': σελ. 430-436.
Τὸ δεῖπνον τῆς Βηθανίας καὶ τὸ μύρον τῆς Μαρίας *στίχ. 1-11.* Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα *στίχ. 12-19.* Ὁ κόκκος τοῦ σίτου *στίχ. 20-36.* Αἰτίαι τῆς ἀπιστίας τῶν Ἰουδαίων *στίχ. 37-43.* Αἱ συνέπειαι τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀπιστίας εἰς τὸν Χριστὸν *στίχ. 44-50.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ': σελ. 436-440.
Ὁ Κύριος νίπτει τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν *στίχ. 1-20.* Ὁ Ἰούδας ἀπομακρύνεται *στίχ. 21-30.* Ὁ Κύριος προλέγει τὸν ἀποχωρισμὸν ἀπὸ τοὺς μαθητὰς καὶ τὴν ἄρνησιν τοῦ Πέτρου *στίχ. 31-38.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ': σελ. 440-445.
Ὁ Κύριος παρηγορεῖ τοὺς μαθητὰς *στίχ. 1-11.* Ὑπόσχεται ὅτι θὰ τοὺς στείλῃ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα *στίχ. 12-31.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ': σελ. 445-448.
Ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ ἀληθινὴ ἄμπελος *στίχ. 1-11.* Ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης *στίχ. 12-17.* Διατί ὁ κόσμος μισεῖ τοὺς μαθητὰς *στίχ. 18-27.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ': σελ. 448-452.
Ἡ μαρτυρία καὶ τὸ ἔργον τοῦ Παρακλήτου *στίχ. 1-15.* Ὁ τελευταῖος ἀποχαιρετισμὸς *στίχ. 16-33.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ': σελ. 453-456.
Ἡ ἀρχιερατικὴ προσευχὴ τοῦ Κυρίου ὑπὲρ ἑαυτοῦ, διὰ τοὺς Ἀποστόλους καὶ δι' ὅσους θὰ πιστεύουν εἰς αὐτὸν *στίχ. 1-26.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ': σελ. 456-461.
Ὁ Κύριος συλλαμβάνεται εἰς τὴν Γεθσημανῆ. Τὸ ἐπεισόδιον τοῦ Μάλχου *στίχ. 1-11.* Ὁ Κύριος ἐνώπιον τοῦ Ἄννα. Πρώτη ἄρνησις τοῦ Πέτρου *στίχ. 12-23.* Ἐνώπιον τοῦ Καϊάφα. Ἄλλαι ἀρνήσεις τοῦ Πέτρου *στίχ. 24-27.* Ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου *στίχ. 28-40.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ': σελ. 461-467.
Μαστίγωσις τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐμπαιγμοὶ *στίχ. 1-7.* Ὁ Πιλᾶτος παραδίδει τὸν Χριστὸν ἵνα σταυρωθῇ *στίχ. 8-16.* Ἡ Σταύρωσις καὶ ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου *στίχ. 17-30.* Ὁ λογχισμὸς τῆς πλευρᾶς. Ἡ ταφὴ τοῦ Σωτῆρος *στίχ. 31-42.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ': σελ. 467-471.
Ἐμφανίσεις τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου εἰς τὴν Μαγδαληνήν, τοὺς δέκα καὶ τοὺς ἕνδεκα μαθητάς. Ἡ ψηλάφησις τοῦ Θωμᾶ *στίχ. 1-29.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ': σελ. 471-474.
Ἐμφάνισις εἰς ἑπτὰ μαθητὰς εἰς τὴν Τιβεριάδα. Ἀποκατάστασις τοῦ Πέτρου εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα *στίχ. 1-23.*

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΑΥΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄: σελ. 673-675.
Τὸ σκάνδαλον τοῦ αἱμομίκτου καὶ ὁ ἀφορισμὸς αὐτοῦ. Συμβουλαὶ τοῦ Ἀποστόλου *στίχ. 1-13.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄: σελ. 675-677.
Οἱ Χριστιανοὶ ὄχι εἰς εἰδωλολατρικὰ δικαστήρια *στίχ. 1-11.* Βαρεῖα ἡ ἐνοχὴ τῶν ἠθικῶν παρεκτροπῶν *στίχ. 12-20.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄: σελ. 677-681.
Ὁ χριστιανικὸς γάμος *στίχ. 1-9.* Ὁ γάμος ἀδιάλυτος *στίχ. 10-24.* Ἡ ὑπεροχὴ τῆς παρθενίας *στίχ. 25-40.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄: σελ. 682-683.
Τὸ σκάνδαλον ἀπὸ τὰ εἰδωλόθυτα *στίχ. 1-13.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄: σελ. 683-686.
Ὁ Παῦλος παράδειγμα αὐταπαρνήσεως *στίχ. 1-27.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄: σελ. 687-690.
Τιμωρίαι τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς τὴν ἔρημον *στίχ. 1-13.* Ποτήριον Κυρίου καὶ ποτήριον δαιμονίων *στίχ. 14-33.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄: σελ. 690-694.
Τὸ κάλυμμα τῶν γυναικῶν κατὰ τὴν λατρείαν *στίχ. 1-16.* Ἀταξίαι τῶν Κορινθίων κατὰ τὸ Κυριακὸν Δεῖπνον *στίχ. 17-22.* Ἡ παράδοσις τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας *στίχ. 23-34.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄: σελ. 694-698.
Ἡ φύσις, ὁ σκοπὸς καὶ αἱ διαφοραὶ τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων *στίχ. 1-11.* Τὰ χαρίσματα ἀπαρτίζουν ἑνότητα *στίχ. 12-31.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄: σελ. 698-699.
Ὑπέροχος ὕμνος τῆς ἀγάπης *στίχ. 1-13.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄: σελ. 699-703.
Ἡ προφητεία καὶ ἡ γλωσσολαλιὰ *στίχ. 1-25.* Πρακτικοὶ κανόνες διὰ τὴν καλὴν χρῆσιν τῶν χαρισμάτων *στίχ. 26-40.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄: σελ. 704-710.
Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου ἀπόδειξις τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν *στίχ. 1-28.* Ἡ συμπεριφορὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν πιστῶν ἀπόδειξις τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν *στίχ. 29-34.* Πῶς θὰ εἶναι τὰ ἀναστημένα σώματα *στίχ. 35-49.* Πῶς θὰ γίνῃ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν *στίχ. 50-58.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ΄: σελ. 710-712.
Ἡ συνεισφορὰ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἱεροσολύμων *στίχ. 1-4.* Τὸ ταξίδιον τοῦ Παύλου εἰς Κόρινθον *στίχ. 5-9.* Παραγγελίαι καὶ προτροπαὶ *στίχ. 10-18.* Διάφοροι χαιρετισμοὶ *στίχ. 19-24.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄: σελ. 713-717.
Ὁ Παῦλος εὐχαριστεῖ τὸν Θεόν, διότι παρηγορεῖ τοὺς ἀποστόλους εἰς τὰς θλίψεις των *στίχ. 1-11.* Διατί μετέβαλε τὸ δρομολόγιόν του *στίχ. 12-24.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄: σελ. 717-719.
Συνιστᾷ ἀγάπην πρὸς τὸν μετανοήσαντα *στίχ. 1-11.* Οἱ Ἀπόστολοι εἶναι εἰλικρινεῖς ἐργάται τοῦ εὐαγγελίου *στίχ. 12-17.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄: σελ. 719-721.
Οἱ Κορίνθιοι εἶναι ἀπόδειξις περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Παύλου *στίχ. 1-3.* Ἡ Ἀποστολικὴ διακονία ἀσυγκρίτως ἀνωτέρα τῆς Μωσαϊκῆς *στίχ. 4-18.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄: σελ. 721-723.
Πῶς ἀντιλαμβάνεται ὁ Παῦλος τὸ ἀποστολικόν του καθῆκον *στίχ. 1-6.* Αἱ δυσκολίαι τῶν Ἀποστόλων εἰς τὸ ἔργον των *στίχ. 7-12.* Ἡ ἐλπὶς τῆς ἀναστάσεως γεμίζει θάρρος τοὺς Ἀποστόλους *στίχ. 13-18.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄: σελ. 724-726.
Ὁ Παῦλος εἶναι βέβαιος, ὅτι θὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἀνάστασιν, καὶ δι᾿ αὐτὸ προσπαθεῖ νὰ ἀρέσῃ μόνον εἰς τὸν Χριστὸν *στίχ. 1-10.* Εἰς τί ἀποβλέπει τὸ ἔργον τῶν Ἀποστόλων *στίχ. 11-21.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄: σελ. 726-728.
Πῶς οἱ κήρυκες τοῦ εὐαγγελίου ἐκτελοῦν τὴν διακονίαν των *στίχ. 1-10.* Ὄχι στεναὶ σχέσεις μὲ τοὺς εἰδωλολάτρας *στίχ. 11-18.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄: σελ. 728-731.
Τὰ ἀληθινὰ αἰσθήματα τοῦ Παύλου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κορίνθου, παρὰ τὰς προηγηθείσας ἐπιπλήξεις του *στίχ. 1-16.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄: σελ. 731-733.
Τὸ παράδειγμα τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Μακεδονίας καὶ τὸ καθῆκον τῶν Κορινθίων ὡς πρὸς τὰς εἰσφορὰς ὑπὲρ τῶν πτωχῶν *στίχ. 1-15.* Ποῖοι θὰ τὰς συλλέξουν *στίχ. 16-24.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄: σελ. 734-735.
Προτροπαὶ τοῦ Ἀποστόλου διὰ γενναίαν καὶ πρόθυμον εἰσφορὰν *στίχ. 1-7.* Οἱ καρποὶ τῆς ἐλεημοσύνης *στίχ. 8-15.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄: σελ. 736-738.
Ὁ Παῦλος παραμένει πάντοτε πιστὸς ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δικαιοδοσίας, τὴν ὁποίαν τοῦ ἔδωσεν ὁ Θεὸς *στίχ. 1-18.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄: σελ. 738-742.
Ὁ Παῦλος ὑπῆρξεν ἀνιδιοτελὴς κατὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἔργου του *στίχ. 1-15.* Τὰ ἀποστολικὰ ἔργα καὶ παθήματά του *στίχ. 16-33.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄: σελ. 742-744.
Ὁ Παῦλος ἔλαβεν ἰδιαίτερα χαρίσματα καὶ ἀποκαλύψεις παρὰ τοῦ Θεοῦ *στίχ. 1-10.* Σοβαραὶ προειδοποιήσεις πρὸς τοὺς Κορινθίους *στίχ. 11-21.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄: σελ. 745-746.
Συστάσεις καὶ χαιρετισμοὶ *στίχ. 1-13.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄: σελ. 747-750.
Προσφώνησις, εὐλογία, προτροπαὶ *στίχ. 1-10.* Ἡ διδασκαλία καὶ τὸ ἀποστολικὸν ἔργον τοῦ Παύλου προέρχεται ἀπὸ τὸν Θεὸν *στίχ. 11-24.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄: σελ. 750-753.
Τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἡ διακονία τοῦ Παύλου ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀποστόλων *στίχ. 1-10.* Ὁ Παῦλος ἀντιλέγει εἰς τὸν Πέτρον καὶ δεικνύει τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἀποστολικοῦ του κύρους *στίχ. 11-21.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄: σελ. 753-757.
Ὁ Παῦλος ἐπιτιμᾷ τοὺς Γαλάτας *στίχ. 1-5.* Ἡ σωτηρία τοῦ Χριστιανοῦ ἐκ πίστεως καὶ κατὰ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην *στίχ. 6-14.* Ὁ Μωσαϊκὸς νόμος παιδαγωγὸς εἰς Χριστόν. Διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν Ἰ. Χριστὸν γινόμεθα υἱοὶ τοῦ Θεοῦ *στίχ. 15-29.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄: σελ. 757-760.
Ὁ Χριστὸς μᾶς ἠλευθέρωσε ἀπὸ τὴν δουλείαν τοῦ νόμου *στίχ. 1-7.* Ὁ Παῦλος ἐπιτιμᾷ πάλιν μὲ ἀγάπην τοὺς Γαλάτας *στίχ. 8-20.* Ἡ ἱστορία τοῦ Ἰσμαὴλ καὶ τοῦ Ἰσαὰκ ἀλληγορικῶς ἀποδεικνύει τὸ ἀνωφελὲς τῆς τηρήσεως τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου *στίχ. 21-31.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄: σελ. 760-763.
Ἡ περιτομὴ ἀνωφελής. Μόνον ἡ πίστις ἰσχύει *στίχ. 1-12.* «Ἡ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκὸς» *στίχ. 13-21.* Ὁ καρπὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος *στίχ. 22-26.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄: σελ. 764-766.
Ἀνοχὴ καὶ ταπεινοφροσύνη *στίχ. 1-5.* Τὸ καλὸν πρὸς πάντας *στίχ. 6-10.* Τὸ καύχημα τοῦ Παύλου εἶναι ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ *στίχ. 11-18.*

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄: σελ. 767-770.
Ὁ Παῦλος εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν Ἐφεσίων *στίχ. 1-14.* Προσεύχεται ὑπὲρ αὐτῶν *στίχ. 15-23.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄: σελ. 770-772.
Οἱ Ἐφέσιοι, νεκροὶ ἕνεκα τῶν ἁμαρτιῶν των, ἐζωοποιήθησαν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ *στίχ. 1-10.* Ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἥνωσεν ἐθνικοὺς καὶ Ἰουδαίους εἰς μίαν Ἐκκλησίαν *στίχ. 11-22.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄: σελ. 773-775.
Ἡ προσωπικὴ συμβολὴ τοῦ Παύλου εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου *στίχ. 1-13.* Προσεύχεται διὰ τὴν τελειοποίησιν τῶν Ἐφεσίων *στίχ. 14-21.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄: σελ. 775-779.
Ἀνάγκη ἑνότητος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν *στίχ. 1-16.* Ἡ νέα ἐν Χριστῷ ζωὴ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ εἰδωλολατρικὰ ἤθη *στίχ. 17-24.* Ἰδιαίτεραι ὁδηγίαι διὰ τὴν χριστιανικὴν ζωὴν *στίχ. 25-32.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄: σελ. 779-783.
«Μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ ὡς τέκνα ἀγαπητά» *στίχ. 1-21.* Ἀμοιβαῖα καθήκοντα τῶν χριστιανῶν συζύγων *στίχ. 22-33.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄: σελ. 783-786.
Ἀμοιβαῖα καθήκοντα γονέων καὶ τέκνων *στίχ. 1-4.* Καθήκοντα κυρίων καὶ δούλων *στίχ. 5-9.* Προτροπὴ πρὸς θαρραλέον ἀγῶνα *στίχ. 10-13.* Ὁ πνευματικὸς ὁπλισμὸς τοῦ Χριστιανοῦ *στίχ. 14-20.* Ἡ ἀποστολὴ τοῦ Τυχικοῦ *στίχ. 21-24.*

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄: σελ. 787-791.
Ὁ Παῦλος εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν διὰ τοὺς Φιλιππησίους *στίχ. 1-11.* Τὸ Εὐαγγέλιον διαδίδεται παρὰ τὰς δυσμενεῖς συνθήκας τοῦ Ἀποστόλου *στίχ. 12-18.* Τὰ συναισθήματα τοῦ Παύλου εὑρισκομένου εἰς τὴν φυλακὴν *στίχ. 19-26.* Προτροπαὶ πρὸς τοὺς Φιλιππησίους *στίχ. 27-30.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄: σελ. 791-795.
Θερμὴ παράκλησις διὰ τὴν ἑνότητα τῶν Χριστιανῶν *στίχ. 1-4.* Ὁ Χριστὸς πρότυπον αὐταπαρνήσεως καὶ ταπεινώσεως *στίχ. 5-11.* Πιστοὶ καὶ θαρραλέοι *στίχ. 12-18.* Ἐγκώμιον τῶν συνεργῶν του Τιμοθέου καὶ Ἐπαφροδίτου *στίχ. 19-30.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄: σελ. 795-797.
Προσοχὴ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαΐζοντας *στίχ. 1-11.* Προτροπαὶ πρὸς τὴν τελειότητα *στίχ. 12-21.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄: σελ. 798-800.
Προτροπὴ πρὸς τὴν ἑνότητα, χαρὰν καὶ εἰρήνην *στίχ. 1-9.* Εὐχαριστεῖ τοὺς Φιλιππησίους διὰ τὰς πρὸς αὐτὸν γενναιόφρονας δωρεὰς *στίχ. 10-23.*

ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣΑΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄: σελ. 801-805.
Ὁ Παῦλος εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν διὰ τὴν πίστιν τῶν Κολασσαέων καὶ προσεύχεται δι' αὐτοὺς *στίχ. 1-14.* Ἡ ἀσύγκριτος ὑπεροχὴ καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Χριστοῦ *στίχ. 15-20.* Ἡ θεία βουλὴ τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ οἱ Κολασσαεῖς *στίχ. 21-29.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄: σελ. 805-808.
Ὁ Παῦλος ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῶν Κολασσαέων ἔναντι τῶν ψευδοδιδασκάλων *στίχ. 1-23.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄: σελ. 808-811.
Πῶς πρέπει νὰ ζῇ ὁ Χριστιανὸς τὴν νέαν ζωὴν *στίχ. 1-17.* Τὰ καθήκοντα τῶν συζύγων, γονέων καὶ τέκνων, κυρίων καὶ δούλων *στίχ. 18-25, δ΄1.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄: σελ. 811-812.
Προτροπαὶ διὰ προσευχὴν καὶ συνετὴν συμπεριφορὰν *στίχ. 2-6.* Προσωπικαὶ πληροφορίαι τοῦ Ἀποστόλου καὶ χαιρετισμοὶ *στίχ. 7-18.*

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄: σελ. 813-815.
Εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν διὰ τοὺς ἐν Θεσσαλονίκῃ Χριστιανοὺς *στίχ. 1-10.*

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β΄

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α΄

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β΄

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄: σελ. 865-867.
Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ ἐνανθρωπήσας προαιώνιος Υἱὸς τοῦ Θεοῦ *στίχ. 1-3.* Ὁ Χριστὸς εἶναι ἀσυγκρίτως ἀνώτερος τῶν ἀγγέλων *στίχ. 4-14.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄: σελ. 867-870.
Ὁ κίνδυνος ἐκ τῆς παραμελήσεως τῆς σωτηρίας μας *στίχ. 1-4.* Τὰ ἀποτελέσματα τῶν παθημάτων τοῦ Χριστοῦ *στίχ. 5-18.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄: σελ. 870-872.
Ὁ Χριστὸς ὑπεροχώτερος τοῦ Μωϋσέως *στίχ. 1-6.* Ἡ ἀπιστία τῶν Ἰσραηλιτῶν *στίχ. 7-19.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄: σελ. 872-874.
Προσοχὴ μήπως χάσωμεν τὴν αἰώνιον ζωὴν *στίχ. 1-13.* Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ συμπαθὴς Μέγας Ἀρχιερεὺς *στίχ. 14-16.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄: σελ. 875-876.
Οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων καὶ αἱ θυσίαι των *στίχ. 1-4.* Ἡ Ἀρχιερωσύνη τοῦ Χριστοῦ *στίχ. 5-14.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄: σελ. 877-879.
Ἀνάγκη προόδου πρὸς τὴν τελειότητα. Ὁ κίνδυνος τῆς ἐκπτώσεως *στίχ. 1-12.* Ὁ ὅρκος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἀβραὰμ *στίχ. 13-20.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄: σελ. 879-883.
Ἡ ἀρχιερωσύνη τοῦ Χριστοῦ «κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ» *στίχ. 1-10.* Ὁ Χριστὸς ἔγινεν Ἀρχιερεὺς θυσιάσας ἑαυτὸν *στίχ. 11-28.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄: σελ. 883-885.
Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Ἀρχιερεὺς τοῦ ἀληθινοῦ θυσιαστηρίου καὶ ὁ μεσίτης τῆς Καινῆς Διαθήκης *στίχ. 1-13.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄: σελ. 885-889.
Ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου καὶ αἱ χωρὶς ἀποτέλεσμα λειτουργίαι της *στίχ. 1-10.* Τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ *στίχ. 11-22.* Ὁ Χριστὸς διὰ τῆς θυσίας του ἐξήλειψε τὴν ἁμαρτίαν *στίχ. 23-28.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄: σελ. 889-893.
Αἱ θυσίαι τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου ἀνεπαρκεῖς *στίχ. 1-10.* Μόνη ἀποτελεσματικὴ ἡ θυσία τοῦ Χριστοῦ *στίχ. 11-18.* Ἀνάγκη στηριγμοῦ εἰς τὴν πίστιν *στίχ. 19-25.* Τιμωρίαι ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θεληματικῶς ἁμαρτάνουν *στίχ. 26-31.* Ἔχομεν ἀνάγκην ὑπομονῆς *στίχ. 32-39.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄: σελ. 893-898.
Ἡρωϊκὰ παραδείγματα πίστεως παλαιότερα καὶ μεταγενέστερα *στίχ. 1-40.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄: σελ. 898-902.
Τὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα τῶν θλίψεων *στίχ. 1-13.* Ἀναγκαιότης τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ ἁγιασμοῦ *στίχ. 14-17.* Ἡ Καινὴ Διαθήκη ἀνωτέρα τῆς Παλαιᾶς. Προσοχὴ λοιπὸν *στίχ. 18-29.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄: σελ. 902-905.
Κοινωνικαὶ ὑποχρεώσεις τῶν Χριστιανῶν *στίχ. 1-6.* Θρησκευτικαὶ ὑποχρεώσεις αὐτῶν. Ὑποταγὴ εἰς τοὺς πνευματικοὺς προϊσταμένους *στίχ. 7-19.* Εὐχαὶ καὶ χαιρετισμοὶ *στίχ. 20-25.*

ΙΑΚΩΒΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄: σελ. 909-913.
Αἱ θλίψεις μᾶς ὠφελοῦν πνευματικῶς *στίχ. 1-4.* Αἴτησις σοφίας παρὰ Θεοῦ *στίχ. 5-8.* Ἡ πτωχεία δὲν εἶναι κακὸν καὶ ὁ πλοῦτος δὲν εἶναι πλεονέκτημα *στίχ. 9-11.* Ἡ ὑπομονὴ θὰ ἀνταμειφθῇ *στίχ. 12.* Ὁ Θεὸς εἶναι ἡ πηγὴ τῶν τελείων δωρημάτων *στίχ. 13-18.* Πρέπει νὰ ἐφαρμόζωμεν τὸν θεῖον λόγον *στίχ. 19-27.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄: σελ. 913-916.
Ἀποφυγὴ τῆς προσωποληψίας *στίχ. 1-13.* Πίστις καὶ ἔργα *στίχ. 14-26.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄: σελ. 916-918.
Προσοχὴ εἰς τοὺς λόγους μας *στίχ. 1-12.* Ἡ ἀληθὴς καὶ ἡ ψευδὴς σοφία *στίχ. 13-18.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄: σελ. 919-921.
Πρέπει νὰ ἀγωνιζώμεθα κατὰ τῶν παθῶν καὶ ἐλαττωμάτων μας *στίχ. 1-17.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄: σελ. 921-924.
Ἀπειλαὶ κατὰ τῶν σκληρῶν πλουσίων *στίχ. 1-6.* Λόγοι παρηγορίας καὶ ἐνισχύσεως *στίχ. 7-12.* Τὸ Εὐχέλαιον ἐν καιρῷ ἀσθενείας *στίχ. 13-15.* Ἡ δύναμις τῆς προσευχῆς *στίχ. 16-18.* Ἡ εὐλογία τοῦ νὰ ἐπιστρέφῃ τις ἁμαρτωλὸν ἐκ τῆς πλάνης *στίχ. 19-20.*

ΠΕΤΡΟΥ

Α΄ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄: σελ. 927-930.
Ἡ ἐκ τῆς σωτηρίας ἀνεκλάλητος χαρὰ *στίχ. 1-12.* Πρέπει νὰ ζῶμεν ἀξίως τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ Θεοῦ *στίχ. 13-25.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄: σελ. 930-933.
Οἱ Χριστιανοὶ πρέπει νὰ ἀποβάλουν κάθε κακίαν *στίχ. 1-3.* Ὁ Χριστὸς λίθος ἀκρογωνιαῖος τῆς Ἐκκλησίας *στίχ. 4-8.* Βασίλειον ἱεράτευμα *στίχ. 9-10.* Καθήκοντα τῶν Χριστιανῶν πρὸς τοὺς ἄρχοντας κ.λ.π. *στίχ. 11-20.* Ὁ Χριστὸς παράδειγμα ὑπομονῆς *στίχ. 21-25.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄: σελ. 933-936.
Καθήκοντα τῶν συζύγων *στίχ. 1-7.* Προτροπαὶ διάφοροι πρὸς τοὺς πιστοὺς *στίχ. 8-17.* Ὁ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν *στίχ. 18-22.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄: σελ. 936-939.
Σωτήρια ἀποτελέσματα ἐκ τῶν παθημάτων *στίχ. 1-6.* Χριστιανικὴ συμπεριφορὰ πρὸς πάντας *στίχ. 7-19.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄: σελ. 939-940.
Καθήκοντα τῶν ποιμένων καὶ τῶν πιστῶν *στίχ. 1-9.* Εὐχαὶ καὶ χαιρετισμοὶ *στίχ. 10-14.*

Β΄ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄: σελ. 941-943.
Οἱ Χριστιανοὶ πρέπει νὰ προοδεύουν εἰς τὴν ἀρετὴν *στίχ. 1-11.* Καθῆκον τοῦ Πέτρου νὰ ὑπενθυμίζῃ τὰς θείας ἀληθείας *στίχ. 12-15.* Οἱ Ἀπόστολοι εἶδον τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Χριστοῦ *στίχ. 16-21.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄: σελ. 944-947.
Οἱ ψευδοδιδάσκαλοι καὶ ἡ βεβαία τιμωρία των *στίχ. 1-11.* Τὰ ἁμαρτωλὰ ἤθη τῶν ψευδοδιδασκάλων *στίχ. 12-22.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄: σελ. 947-949.
Ἡ δευτέρα παρουσία τοῦ Κυρίου θὰ γίνῃ ὡρισμένως *στίχ. 1-10.* Φροντὶς τῶν πιστῶν, ἵνα εὑρεθοῦν καθαροὶ ἐνώπιον τοῦ Κριτοῦ *στίχ. 11-18.*

ΙΩΑΝΝΟΥ

Α΄ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄: σελ. 951-952.
Ἡ καλὴ ἀγγελία τοῦ Ἰωάννου *στίχ. 1-4.* Ὁ Θεὸς εἶναι φῶς *στίχ. 5-7.* Ὅλοι εἴμεθα ἁμαρτωλοὶ *στίχ. 8-10.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄: σελ. 952-956.
Πρέπει νὰ ζῶμεν σύμφωνα μὲ τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου *στίχ. 1-6.* Ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης *στίχ. 7-11.* Ὄχι φιλία μὲ τὸν ἁμαρτωλὸν κόσμον *στίχ. 12-17.* Ἀποφυγὴ τῶν αἱρετικῶν καὶ ἀφοσίωσις εἰς τὸν Χριστὸν *στίχ. 18-29.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄: σελ. 956-959.
Τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου *στίχ. 1-12.* Τὸ κατὰ τῶν Χριστιανῶν μῖσος *στίχ. 13-15.* Ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς εἶναι ἐντολὴ τοῦ Πατρὸς *στίχ. 16-24.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄: σελ. 959-962.
Τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης *στίχ. 1-6.* Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς. Ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους *στίχ. 7-21.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄: σελ. 962-965.
Αἱ νίκαι τῆς πίστεως *στίχ. 1-5.* Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ Μεσσίας *στίχ. 6-12.* Τὰ ἀποτελέσματα τῆς πίστεως εἰς τὸν Χριστὸν *στίχ. 13-21.*

Β΄ Σελ. 966-967.
Ἡ ἀναγκαιότης τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης *στίχ. 1-6.* Προφύλαξις ἀπὸ τοὺς ψευδοδιδασκάλους *στίχ. 7-13.*

Γ΄ Σελ. 968-969.
Ὁ Ἰωάννης ἐγκωμιάζει τὴν χριστιανικὴν συμπεριφορὰν καὶ τὴν φιλοξενίαν τοῦ Γαΐου *στίχ. 1-8.* Διοτρεφὴς καὶ Δημήτριος *στίχ. 9-15.*

ΙΟΥΔΑ

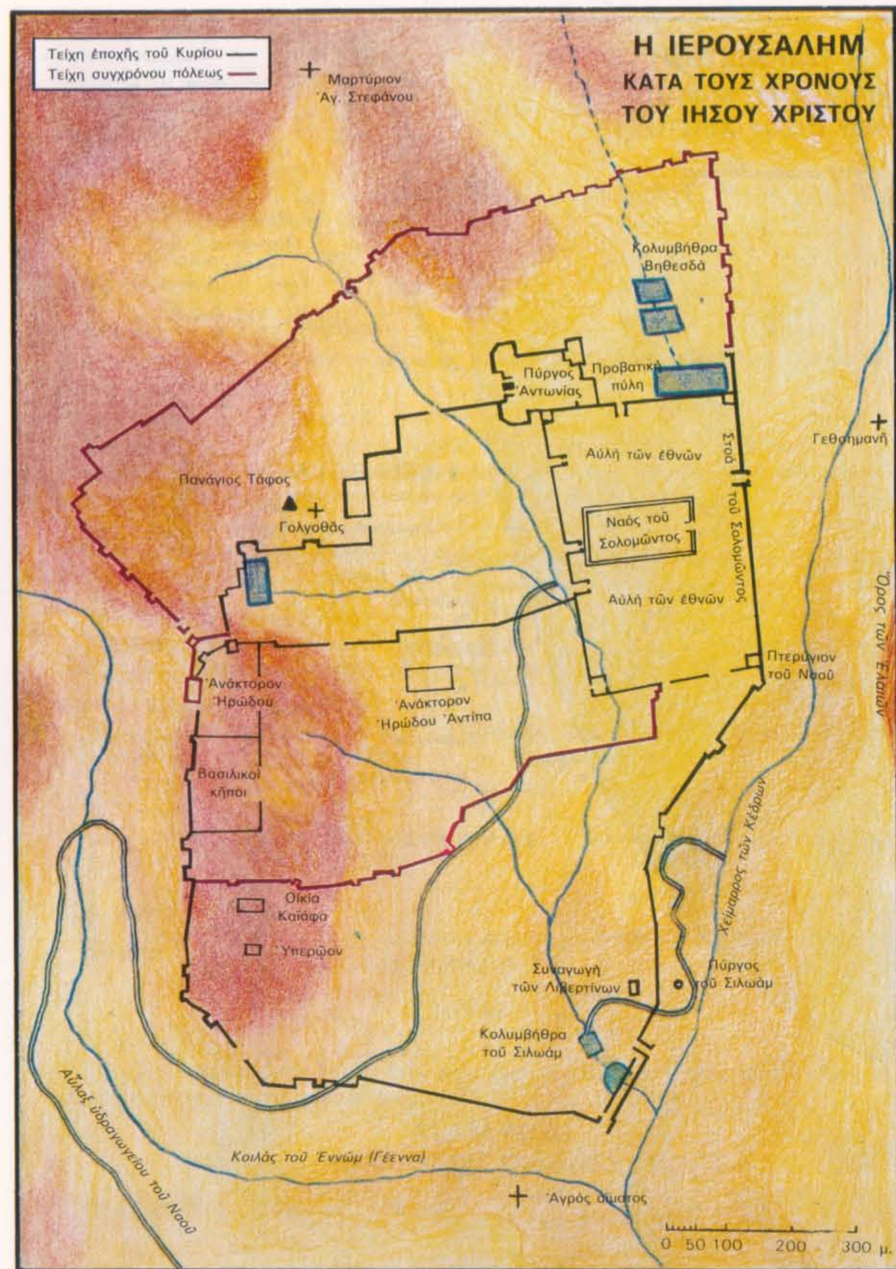
Σελ. 970-973.
Οἱ ψευδοδιδάσκαλοι θὰ τιμωρηθοῦν *στίχ. 1-16.* Προτροπὴ πρὸς τοὺς πιστοὺς νὰ προφυλαχθοῦν ἀπὸ τὴν πλάνην *στίχ. 17-25.*

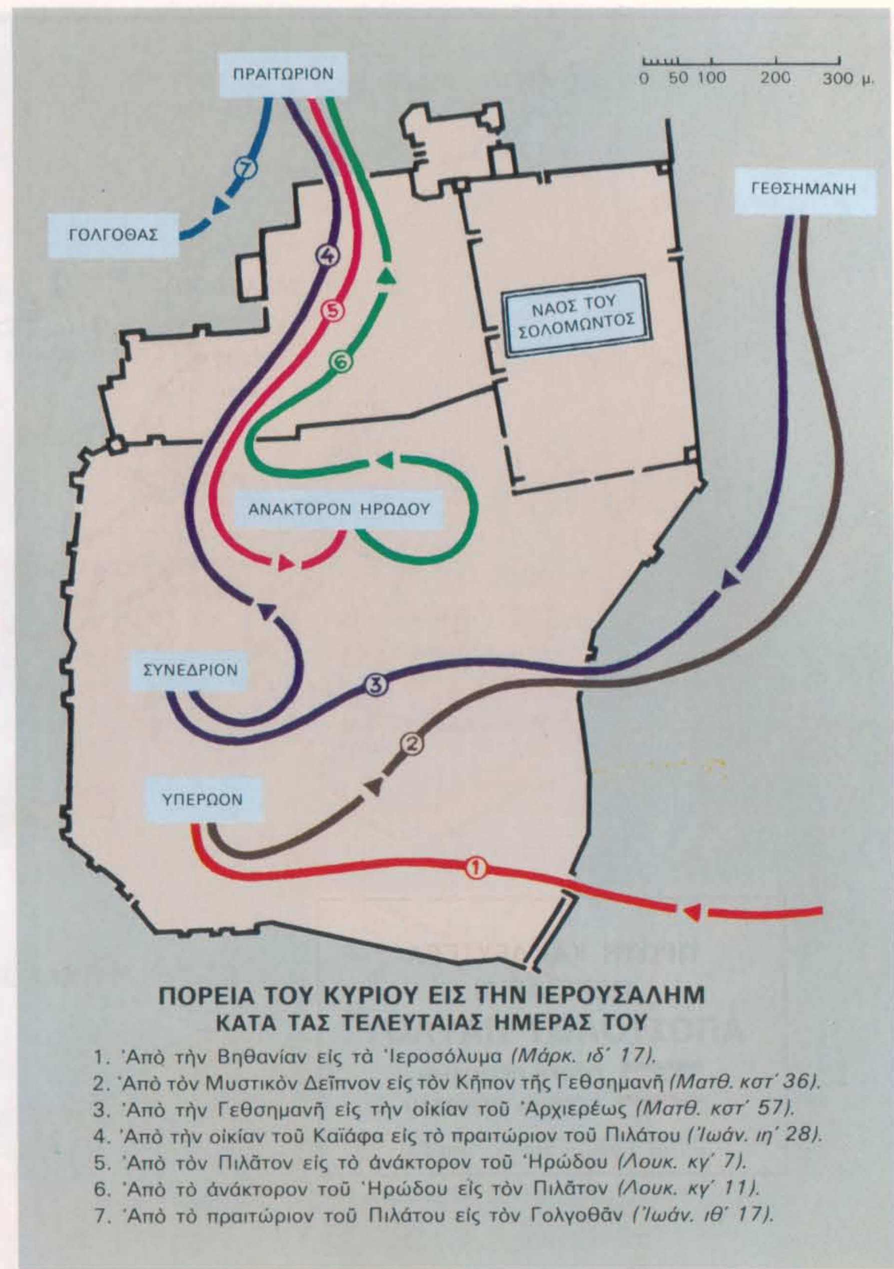
ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄ – ΚΒ΄: σελ. 976-1042.

Η ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

10 5 0 10 20 30 χλμ.
ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΘΑΛΑΣΣΑ
Τύρος
πρὸς Ὄρ. Ἑρμῶν
Καισάρεια Φιλίππου
ΦΟΙΝΙΚΗ
Λίμνη Σαμαχωνῖτις
ΤΡΑΧΩΝΙΤΙΣ
Πτολεμαΐς
ΓΑΛΙΛΑΙΑ
Χοραζίν
Βηθσαϊδά
Καπερναούμ
Γέργεσα
Μάγδαλα
Τιβεριάς
Λίμνη Γεννησαρὲτ
π. Ἰαρμούκ
Κανᾶ
Ὄρ. Καρμήλιον
Ναζαρὲτ
Ὄρ. Θαβώρ
Γάδαρα
Ναΐν
ΔΕΚΑΠΟΛΙΣ
Καισάρεια
ΣΑΜΑΡΕΙΑ
Ποταμὸς Ἰορδάνης
Αἰνὼν
Σαμάρεια
Ὄρ. Γαιβάλ
Συχὲμ
Συχὰρ
π. Ἰαββὼκ
Ὄρ. Γαριζὶν
Ἀντιπατρὶς
Ἰόππη
Ἀριμαθαία
ΠΕΡΑΙΑ
Λύδδα
Ἐφραὶμ
Ἰεριχὼ
Ἐμμαοὺς
Βηθανία πέραν τοῦ Ἰορδάνου
Ἄζωτος
Βηθσφαγὴ
ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ
Βηθανία
Βηθλεὲμ
ΙΟΥΔΑΙΑ
ΝΕΚΡΑ ΘΑΛΑΣΣΑ
Γάζα
π. Ἀρνὼν
ΙΔΟΥΜΑΙΑ

ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ
ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΤΟΥ

1. Ἀπὸ τὴν Βηθανίαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα *(Μάρκ. ιδ΄ 17)*.
2. Ἀπὸ τὸν Μυστικὸν Δεῖπνον εἰς τὸν Κῆπον τῆς Γεθσημανῆ *(Ματθ. κστ΄ 36)*.
3. Ἀπὸ τὴν Γεθσημανῆ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀρχιερέως *(Ματθ. κστ΄ 57)*.
4. Ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον τοῦ Πιλάτου *(Ἰωάν. ιη΄ 28)*.
5. Ἀπὸ τὸν Πιλᾶτον εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Ἡρώδου *(Λουκ. κγ΄ 7)*.
6. Ἀπὸ τὸ ἀνάκτορον τοῦ Ἡρώδου εἰς τὸν Πιλᾶτον *(Λουκ. κγ΄ 11)*.
7. Ἀπὸ τὸ πραιτώριον τοῦ Πιλάτου εἰς τὸν Γολγοθᾶν *(Ἰωάν. ιθ΄ 17)*.

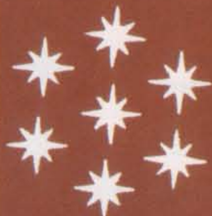

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΠΟΝΤΟΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ
Φίλιπποι
Νεάπολις
Θεσσαλονίκη
Ἀμφίπολις
Ἀπολλωνία
Βέροια
ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ
Τρωὰς
ΜΥΣΙΑ
ΒΙΘΥΝΙΑ
ΓΑΛΑΤΙΑ
ΑΧΑΪΑ
ΑΣΙΑ
Ἀντιόχεια
ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ
ΛΥΔΙΑ
ΦΡΥΓΙΑ
Ἰκόνιον
Κόρινθος
Ἀθῆναι
Κεγχρεαὶ
Ἔφεσος
ΠΙΣΙΔΙΑ
ΛΥΚΑΟΝΙΑ
ΚΙΛΙΚΙΑ
Λύστρα
Δέρβη
Ταρσὸς
Ἀττάλεια
Πέργη
ΠΑΜΦΥΛΙΑ
Σελεύκεια
Ἀντιόχεια
ΚΥΠΡΟΣ
Πάφος
Σαλαμὶς
ΚΡΗΤΗ
ΣΥΡΙΑ
ΦΟΙΝΙΚΗ
Δαμασκός
ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΘΑΛΑΣΣΑ
Καισάρεια
Ἱερουσαλὴμ
ΠΡΩΤΗ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΙ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ
ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ
ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ
0 50 100 200 300 χλμ.

ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ
ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΟΝ ΕΙΣ ΡΩΜΗΝ
ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ
ΤΑΞΙΔΙΟΝ ΕΙΣ ΡΩΜΗΝ
0 50 100 200 300 χλμ.
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΠΟΝΤΟΣ
ΔΑΛΜΑΤΙΑ
ΑΔΡΙΑΤΙΚΗ ΘΑΛΑΣΣΑ
ΙΛΛΥΡΙΚΟΝ
Ρώμη
Τρεῖς ταβέρναι
Φόρος Ἀππίου
Ποτίολοι
ΙΤΑΛΙΑ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ
ΘΡΑΚΗ
Φίλιπποι
Νεάπολις
Θεσσαλονίκη
Βέροια
ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ
Τρωὰς
Ἄσσος
Ἀδραμύττιον
Μυτιλήνη
Νικόπολις
ΑΧΑΪΑ
ΑΣΙΑ
ΓΑΛΑΤΙΑ
ΠΟΝΤΟΣ
Ῥήγιον
ΣΙΚΕΛΙΑ
ΧΙΟΣ
Ἀθῆναι
Κόρινθος
Ἔφεσος
Λαοδίκεια
Ἱεράπολις
Κολασσαὶ
ΦΡΥΓΙΑ
Ἀντιόχεια
Ἰκόνιον
Λύστρα
Δέρβη
ΚΙΛΙΚΙΑ
Ταρσὸς
Συρακοῦσαι
ΣΑΜΟΣ
Τρωγύλιον
Μίλητος
ΛΥΚΙΑ
ΠΑΜΦΥΛΙΑ
ΚΩΣ
Κνίδος
Πάταρα
Μύρα
Ἀντιόχεια
ΣΥΡΙΑ
ΜΕΛΙΤΗ
ΡΟΔΟΣ
ΚΡΗΤΗ
Φοίνιξ
Λασαία
Σαλμώνη
ΚΥΠΡΟΣ
Δαμασκὸς
Σιδὼν
ΚΛΑΥΔΗ
Καλοὶ λιμένες
Τύρος
Πτολεμαῒς
ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΘΑΛΑΣΣΑ
ΦΟΙΝΙΚΗ
Καισάρεια
Ἀντιπατρὶς
Ἱερουσαλὴμ
Κυρήνη
Ἀλεξάνδρεια
ΛΙΒΥΗ
ΑΙΓΥΠΤΟΣ
ΑΡΑΒΙΑ

ΑΙ ΕΠΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ

Έφεσος (Αποκ. β´ 1-7)
Σμύρνη (Αποκ. β´ 8-11)
Πέργαμος (Αποκ. β´ 12-17)
Θυάτειρα (Αποκ. β´ 18-29)
Σάρδεις (Αποκ. γ´ 1-6)
Φιλαδέλφεια (Αποκ. γ´ 7-13)
Λαοδίκεια (Αποκ. γ´ 14-22)

